N° 2

Excellentissimi medici Guielmi brixiensis aggregatoris dictoꝝ illustrium medicorum ad vnāquāqꝫ egritudinē a capite ad pedes practica: nunc primum ad cōmunem vsum edita ⁊ impressa.

Eiusdeꝫ de febribus tractatus optimus.

De peste. De cōsilio obseruādo tēpore pestilentiali: ac etiam de cura pestis tractatus perspicuus eiusdem.

Cum gratia ⁊ priuilegio.

Venetijs Excudebat Bagalello Bergomensis
Anno Domini
1508

¶ Excellentiſſimi medici Guilielmi Brixienſis aggregatoris auctoꝝ illuſtrium medicoꝝ ad vnamquãq; egritudinem. a capite ad pedes practica.

Illum qui vult eſſe magiſter ꝛ artifex perfect⁹ in artib⁹ actiuis: opꝫ vt nõ minus habeat ſcientiã rei vlis q̃ȝ rei pticlaris. Iſta ppoſitio ſcribitur ab Ar. in. xi. moralis philoſophie. Circa quã ppoſitionẽ q̃ȝtũ ad preſens notãda ſunt duo. pᵐ ẽ de vocabuloꝝ expõne. 2ᵐ de vitate ſmonis. ¶ De p° attẽdẽda ſũt duo. p° de arte actiua. 2° de noticia vlis ꝛ particularis: ꝓut hic accipit̃. ¶ De primo ſciendũ eſt ꝙ phia ſm Ariſto. diuidit̃ in theoricam ꝛ practicaȝ. Idem ponit Auic. in pn° metaphyce ſue: ꝛ in p° cañ. ſ. Artium quedã eſt theorica: ꝛ quedaȝ practica: ꝛ de medicina: ſimilr ꝛ de phia dr̃ ideȝ. Et q2 theorica dicit̃ a theoro. ras. qð idem eſt quod ſpeculor. ris. Et practica a praxis qð eſt opatio: eadẽ eſt diuiſio in theoricã: ꝛ practicã: ꝛ ſpeculatiuã: ꝛ actiuaȝ. ¶ Speculatiua eſt q̃ q̃rit̃ pp ſcire: practica pp opus. ¶ Nã finis ſpeculatiue ẽ vitas. ſ. ingſitio cãe per ſe ꝛ abſolute: finis vo actiue eſt actio. naȝ denomiat̃ a fine: ſpeculatur tñ cãs inferiores: ꝛ ipſius fines: nec tñ dr̃ ſpeculatiua: licȝ ſpeculet̃. ¶ Qr ſit ſpeculatiua. dicit Aui. p° cañ. fen 3ᵃ. cap. p°. Que tñ oẽs ſunt ſciẽtie ſpeculãdi. ſed nõ dr̃ ſpeculatiua. vñ Auer. ſup. 2. metaph. Scia opatiua q̃ȝuis vtat̃ rõcinatõe ꝛ ſpeculet̃ de cauſis: non tñ eſt digna vocari ſpeculatiua: q2 ꝑſcrutat̃ de cãis vt ſciẽtes eam agãt: ꝛ nõ vt ſciãt: ſic̃ i ſpeculatiuis. ¶ De ſcðo dico. ꝙ p vle intelligit cãs pmas vles in actiua ſcia vel arte: ſȝ ꝓprias vnicuiq;: ꝛ iõ Ar. poſt pmiſſaȝ ꝓpõnẽ dicit ꝙ exigit vt ſit cognitio rei vlis in arte ſm mẽſuram poſſibilẽ ſm Ariſto. Nam a gnãliſſimis in ſpãliſſima deſcendẽtẽ iubet plato qeſcere. dic̃ Por. Et ſm hãc intẽtionez pticularis exponit Auer. Ariſtotelẽ in ꝓhemio phyc. ¶ De varietate ſermonis mõ notãda ſunt tria. pmuȝ de neceſſitate cognitiõis vlis ꝛ pticularis i arte opatiua. 2ᵐ eſt de ordie vlis ꝛ pticularis. 3ᵐ ẽ de ꝑeminentia. ¶ Circa pmũ dico ꝙ neceſſitas cognitiõis vlis: pȝ p Ar. in pn° phycoꝝ. q2. ſ. vnũqðq; ſcire arbitramur cum ſciuerimus cãs eius ſimplices ꝛ pnᵃ ei⁹ pma: donec veniam⁹ ad elemẽta ipſi⁹. Cãe aũt p° vles ſunt: vñ in metaphyca dic̃ Ar. Si pma pnᵃ nõ eſſent vlia: non eẽnt ſcibilia. Cognitio vo particularis eſt necia. Nã actio nõ eſt niſi circa pticularia. Et ille eſt melior artifex: q meli⁹ ad pticularia condeſcẽdere nouit. Neceſſitatẽ aũt cognitiõis vlis ꝛ particularis tangit Gal. in com̃. ꝓhemy regimis acutoꝝ dicẽs. ꝙ rectificatio ois artis actiue. ſ. nõ eſt niſi p diſcretionez reꝝ pticulariũ a reb⁹ vlibus. Qui. n. potens ẽ diſcernere inter iſta eſt melior artifex: ſȝ nõ diſcernit: niſi qð cognoſcit. Nã vnuſq́; recte iudicat qð cognoſcit. ¶ Circa ordinẽ vlis: ꝛ pticularis. dico ꝙ in via cognitiõis ẽ incipiẽduȝ ab vli: deinde ordiate ꝓcedẽdũ ad pticularia: naȝ ſp incipiendũ a notiori ſm Ar. in phycis. ꝛ Galie. in tegni. Nã a manifeſtiſſimo pnᵐ orõni ponẽdũ. Vle aũt noti⁹ eſt apud nos. Et iõ Auer. doctrina ordiata ẽ icipe a cognitiõe cãrũ pmaꝝ rei cognoſcẽde ꝑfecte. deide ꝓcedere ad cognitionẽ aliaꝝ cãrũ remotaꝝ ſm ordinẽ: donec veniamus ad cãs ꝓpinq̃s: ex q̇bus fit demõſtratio pp qd: q̃ eſt ex pmis veris: ꝛ imediatis. ſm Ar. ¶ In via vo inuẽtionis icipiẽdũ a pticulari p viã expiẽtie. Nã expiẽtia fecit artẽ: vt in p° metaphice dr̃. ¶ Eſt. n. expiẽtia cognitio ſingulariũ ex multis accepta memorys. Nã ſm Ar. in poſteriorib⁹. ex ſenſib⁹ orit̃ fantaſia: deinde fit memoria. Et multiplicata memoria expimẽtũ ꝛ ex expimẽto vle: qð ẽ pnᵐ artis ꝛ ſcie. ¶ Circa ꝑeminẽtiam dico ꝙ ars excellit expiẽtiã in nobilitate cognitiõis. Expientia vo ꝑcedit artez: ꝛ excellit in vtilitate opõnis. pᵐ pȝ p Ar. Naȝ in metaphyca dr̃ ꝙ multiplr ſigᵐ ſcie eſt poſſe docere p cãm: ſȝ hoc põt artifex: exptus vo nõ: q2 exptus ignorat fincm q dirigit in opus artificẽ: ꝛ iõ Damaſce. in afforiſ. dic̃. ꝙ experimẽtũ ſine rõne fallax ẽ. pȝ ẽt ꝛ qð dicit ibidẽ. ꝙ neq; in vno ſenſuuȝ dicim⁹ eſſe ſciaȝ: cũ tñ cognitio ſinglariũ ſit ꝓpa ſenſib⁹ tm̃. pȝ p eũdeȝ i. xi. ethi. dicẽtẽ. ꝙ meli⁹ regit ꝛ ordinat q cognoſcit vle q̃ȝ qui cognoſcit particulare tm̃. Nã pmis pncipys ignoratis ignorãt̃ ea que ſequũt̃. ¶ Et h͛ ꝯſiderans Ga. in lib. de pulſib⁹. ꝙ raro a veritate deuiat: q qð cõe eſt diligẽter agnoſcit. pȝ ẽt h͛: q2 architectonici ſapiẽtiores dicũtur q̃ȝ manuales artifices: ſiue vſuales. vt in ethicis dr̃. Expientiã vo ꝑcellit artẽ in vtilitate opis: q2 expientia eſt cognitio ſingulariũ in vna ſimilitudie memoratoꝝ: ꝛ ſic in expientia illud qð ad op⁹ dirigit eſt ꝯiũctũ ſingularib⁹. In arte vo illð qð ad opus dirigit eſt ſepatuȝ. Naȝ ars eſt cognitio vliũȝ a ſingularibus ſepatoꝝ. Et iõ ſanat medicus ſor. per ſe: hoiem vo p accñs. Et p h͛ dicit Ar. ꝙ expti magis ꝓficiunt inexptis in opis finẽ ꝯſequẽdo: q̃ȝ illi q ſine experientia hñt artis rõnem. Et q2 inter artes opatiuas: medicia eſt nobilior ꝛ vtilior: q̃ȝq̃ȝ difficilis ꝛ ꝓlixa: qð oſtẽdit: vt Halya. dicit in com̃. ſubiecti nobilitas: ꝛ ad caȝ hoiuȝ neceſſitas. Et iõ dr̃. honora medicũ pp neceſſitatẽ: eteni creauit illum altiſſimus. ꝓpter hoc de ipſa intẽdẽtes dicimus ſm Ar. i p° ethicoꝝ. ꝙ q̃daȝ in ea volumus pp ſe: ꝛ q̃daȝ ꝓpter aliõ: ſicut eſt in omni actiua ſcia. Si. n. in eis ois actio eẽt pp aliud eẽt ꝓceſſus in ĩfinitũ: ꝛ ſic finis nõ eẽt cõprehẽſus: ꝛ deſideriũ eẽt inane: qð falſuȝ eſt. Nã ſm Ar. in lib°. de aialib⁹: nihil eſt ocioſuȝ i fundamẽto nãe: ꝛ creature. Cognito aũt fine determinant̃ actiões q̃ ducũt ad ipȝ: ſicut accidit baliſterys q prefixo ſibi ſigno dirigũt ſagittas ad ipſum. Finis aũt medicine eſt ſanitas: actio vo ducẽs ad hũc finẽ eſt ſanatio. ſanitatẽ ergo medicus vult pp ſe. ſanationẽ vo pp ſanitatẽ. Et q2 de ſanatiõe multi mltiplicitertradiderũt: ex quorũdaȝ eoꝝ dictis aliqua recollegi. als. icopleſ.

¶ De alopitia ꝛ tyria. Caplm. I.

De alopitia ꝛ tyria videnda ſũt q̃tuor. p° de eſſentia. 2° de cauſis. 3° de ſignis. ꝛ 4° de cura. Circa pmũ tria ſũt ꝯſiderãda. p° q̃t modis ſumãt̃ ꝛ q̃lr alopitia: ꝛ tyria. ſcðo q̃uo dr̃ant. 3° vñ dicant̃: ꝛ qd vnũqðq;. ¶ De pmo ſciẽduȝ eſt. ꝙ alopitia ꝛ tyria ſunt eoꝝ: que multiplr dicunt̃ in medicia. Nã aliqñ ſumit̃ alopitia ꝓ lepra ſanguinea: ꝛ tyria pro lepra flegmatica: vt in Uiatico. ca° de cura lepre. Aliqñ ſumũt̃ pro quadã ſuperficiali capitis paſſiõe: cũ modicũ dr̃ant: ꝛ ſic de eis preſentialr ĩtẽdimus. Quidã dicũt ꝙ aliqñ pro tinea: ꝛ aliqñ pro quolibet caſu capilloꝝ. Et Serapio in eodẽ ca. loq̇tur ð alopitia ꝛ tyria ꝛ caſu capilloꝝ. ¶ Differunt aũt ſm Auic. q2 in alopitia nõ tñ cadunt pili: imo

De primo.

Quot modis ꝛ qualiter ſumatur alopitia ꝛ tyria.

Quõ dſant alopitia ꝛ tyria.

excoꝛiatur cū ea cutis tenuis:ſicut accidit ſerpēti:ꝛ foꝛte accidit in ea figura:ſicut ſerpētis. ¶ Et dic Serap. ſi diligēter attēdis cām faciētē euenire vtraſq; ſit inuenis eas ambas vni⁹ ſpēi:ſed dr̄nt in actiōe ꝛ noīe. In actiōe: qm̄ tyria ē difficilioꝛ ad ſanādū:q̄uis Alex. ponat q̄ in alopitia ſunt vulnera hoꝛribilia:ꝛ i tyria nō ponat. ¶ In nomine vo dr̄nt:qꝛ alopitia a vulpib⁹:ꝛ a ſerpēte tyria nomē accepit. Dicūt magr̄i q̄ in tyria cutis ē nigra fiſſa rupta in qua ſūt magne placēte:ſʒ i alopitia nō. Dr̄ i gloſula ſup Alex. q̄ alopitia fit in pfundo: offiaſis vo i ſupficie:ſʒ Alex. illā appellat tyriā vel offiaſiʒ:q̄ alio noīe furfurida dr̄. ſʒ de noib⁹ nō fit ptētio. Et dr̄ offiaſis ab offos ſpēte. Et dr̄ alopitia:qꝛ vulpes q̄ grece dicūt alopides. h̄ ſepe patiunt̄ pp venenoſitatē ꝛ coꝛruptionē ſuoꝝ humoꝝ:et pplonis:ꝛ maxie in eſtate. Tyria dr̄ ex figura ſerpētis: ꝛ ſpolio cutis ei⁹. ¶ Dicit Dal. alopitia ꝛ tyria denoiant̄ i nobis ex moꝛbis q̄ accidūt vulpi ꝛ ſerpēti. ſ. vulpi pilloꝝ caſus ꝛ excoꝛiatio cutis. Et ſerpēti accidit excoꝛiari cute Idē de his itelligit Alex. ¶ Diffinit̄ ſic. Alopitia ē paſſio ppꝛia ſupficiei capitis:in q̄ ſūt phibitio aduētus boni nutrimēti ad pillos:ꝛ coꝛroſio radicū eoꝝ:q̄re fluūt pili capitis ꝛ ſupciliorꝝ:ꝛ barbe ſm Daly. vn̄ ſeq̄t dedecoꝛatio ꝛ nocu^m. ¶ Uel ſic. Alopitia ē ifirmitas naſcens ex infectiōe fumi pp hūoꝛē coꝛruptū latitātē ſub cute cranei:ſiue capitis. Si vo alopitia p accn̄te ſumat̄: tūc diffiniunt q̄ ē caſus pilloꝝ cū cutis pmutatiōe. Tyria vo ſic alopitia diffinitur.

Margin: V n̄ dicant. — vel platee — Vn̄ denoiant. — Diffō alopitie.

Margin: De cauſis.

Circa cauſas ſciēdum q̄ eius cāe ſunt tres. ſ. pmitiua:an̄s ꝛ piuncta. Pmitiua vt aer coꝛruptus vel peſtiletialis. negligentia exercitij: ꝛ balnei:ꝛ ablutiōis capitis turpitudo ifule:vel caputij:aſſumptio ciboꝝ vel potuuʒ putreſcibiliū ſomn⁹ imediate poſt cibuʒ:ꝛ capite depſſo: ſupfluitatū retētio:ꝛ aīe accn̄tia:vt inuidia ꝛc̄. ¶ Cā an̄s pplonalis eſt mala pplō toti⁹ vel ptis:pcipue epatis ꝛ cerebꝛi. Cōpoſitionalis vo eſt mala ppoſitio capitis totius vel ſupficiei: vt raritas aptificās ad receptionē coꝛruptorū humoꝝ. ¶ Et hūoꝛalis eſt hūoꝛ coꝛruptus vel virulentus ō genere ſanguis coꝛrupti colere flātis vel melēe: licʒ Alex. ꝛ Raſ. in Almāſoꝛe nō ponāt ex ſanguīe fieri. ¶ Cā piuncta eſt mā mala manēs in cute:ꝛ in originib⁹ radicum pilloꝝ:q̄ coꝛrūpit radices eoꝝ coꝛrodens eas:ꝛ phibēs nutrimētū bonū eis:imo coꝛrumpit et pplonem membꝛi vt capitis.

Margin: Signa.

Signoꝛū vero quedam ſunt ſigna diſtinctiua generis:q̄dam cauſarum:quedam curabilitatis. ¶ Signa diſtictiua gn̄is vt alopitie ꝛ tyrie a furfurib⁹ fauis ꝛ tinea dicent̄ iferius. ¶ Signa diſtictiua cāꝝ ſumunt̄ a ſex reb⁹. ſ. ex regimie pcedēti:ex ptic'larib⁹ ex hūoꝛe dn̄ante:ex accn̄tibus que aſſocian̄t eis:ex nā ꝛ coloꝛe capilloꝛuʒ: ex coloꝛe ꝛ ſuba ꝛ pplone cutis:ꝛ pcipue poſt abraſionē ꝛ fricationē. ¶ Signa curabilitatis ꝛ facilis ꝛ difficilis curationis ſumunt̄ a rubificatiōe cutis poſt fricationem:qꝛ ſi nullo mō rubuerit ſignū icurabilitatis. Si tarde rubuerit tarde curatiōis. Si cito rubuerit ꝛ multū ꝛ cū leui fricatiōe cito curatiōis ē ſignū. vn̄ dicit Auicē. q̄ſq; ſignāt velocitas ſanatiōis ꝛ tarditas ex eo q̄d vr̄ de velocitate rubificatiōis ei⁹ p fricationē pp velocitatē attractiōis ſanguis boni ad ipſaʒ ꝛ tarditatē eius:q̄uis fricatio plurima exulceret:q̄re phibet pilloꝝ originem.

Margin: Cura.

Cauſa curatiua. pmo ordinatur ad cām moꝛbi. ſcd̄o ad moꝛbū. 3° ad accn̄s. ꝛ ad cām p̄ ad pmitiuaʒ. 2° ad an̄tem. 3° ad piūctam. Et pmitiuā. pmo i vli. 2° in pticulari. Et in vl̄i ſic. qꝛ oīa non n̄alia pp q̄ cātur:vel cāta eſt alopitia remouemus eoꝝ p̄ria ordinātes. In pticulari:qꝛ rectificam⁹ aerē ſi oʒ:ordinam⁹ exercitiū tēperatum:ꝛ ſm Auic. balneū an̄ fricationē ꝛ poſt:ꝛ itromiſſio ciboꝝ boni kimi:ꝛ vini tēperati pmixti declinis ad ipreſſionē dulcedis parū:cū ſubtilitate ꝛ claritate. Nam hoc nutribili⁹ ē. ¶ Ad cāʒ an̄tem ſic:qꝛ ſi pplonalis alteram⁹ eā i toto vel in epate vel i cerebꝛo. Si pplonalis in ſupficie capitis malā ppōnē p̄ coꝛrigim⁹ cū p̄rio. Si hūoꝛalis pſidera q̄s hūoꝛ abūdat:ꝛ ipʒ eūa p flōmiā ꝛ p farmaciā:ꝛ p ſcarificationē:vel al'r q̄uolibʒ. p vl'i. 2° ptic^u^l. eūone:vt capitis ꝛ vl'r p puocationeʒ emoꝛroydaꝝ menſtruoꝝ vētris ꝛ varicū:iux̄ illō Hypp. i. 6ᵃ pticula afforiſ. ¶ Quicūq; fiūt calui his varices magne n̄ naſcūt. Quibuſcūq; vo varices magne inaſcūt̄ rurſus capillati fiūt p cauteria circa crura. p ſcarificatōes i natib⁹. p flōmiā cephalice i bꝛachio vel i manu:p ſcarificationē i ſpatulis vel i fontanella: p vomitū: p fluxū ſanguis nariū. Et pticulari vt p gargariſmata molitiōes odoꝛamēta:ꝛ caputpurgys. vn̄ Aui. Et icipiat p̄ res cū eūone coꝛpis i pꝛimis ab hūoꝛe faciēte:cū medicis educētib⁹ ipſ:aut cū flōmia ſi mā exigerit illō:aut cū videris cutē capis rubere, aut venas ei⁹ rubedie pplonali flōma p⁹ flōmiā vl'eʒ:ſi exigit illō pſiliū venas capis:ꝛ frōtis ꝛ tipoꝝ. Si āt nō volueris nō facias aliq̄d. Sāguis. n. ē illō q̄ indiget̄ ad h̄:deiñ cū eūone capis:cū caputpurgys q̄ ponit i ca⁹ mundificatiōis capis Aui. ſʒ vnūquāq; ſupfluitatē ꝛ odoꝛamētis ꝛ gargariſmis. ¶ Que āt ſint medicie ſʒ dcā gn̄ā eūonum diuerſimode eūantes. ſ. diuerſos hūoꝛes dicet̄ iferius in ſuis cp̄lis. ſ. i ca⁹ paſſionū naſi:q̄ purget̄ p naſū:ſic ō alys. ¶ Cōtra cāʒ piūctā ſic. qꝛ poſt remotionē cāe an̄tis permutādū ē ſup cutē ꝛ mūdificationē ei⁹ ab eo q̄d ē i ea māſiuū ē:ꝛ extctionē ei⁹ ab ea:ꝛ reſolōnē ipſi⁹. Et feſtinādum in hoc ne recipiat cutis qualitatem manſiuam malam. ¶ Scd̄ʒ Aui. eoꝝ āt q̄ h̄ faciūt:q̄dam eūant ſenſibiliter apiēdo cutē. ſ. p ſudoꝛē:ꝛ q̄dā iſenſibil'r vt medicie reſolutiue:de p̄ dic Aui. Et de eis. q̄b⁹ idiget̄ i mūdificāda cute a mā alopitie male ſūt ſanguiſuge ꝛ vētoſatio: ꝛ pūgere cū acub⁹ plib⁹ ꝛ veſicatio cū medicis acutl: q̄s dicam. Et mūdificatio ei⁹. q̄d veſicatū ē:ꝛ ſanatio ei⁹ vt egrediāt̄ ide pilli ꝛc̄. ¶ De 2° dic Aui. et ō iuuātib⁹ reſoluere māʒ eſt coopire caput pilleo ō pellib⁹ ſemp die ꝛ nocte. Ipe. n. reſoluit ꝛ ſudare fac̄ ꝛc̄. ¶ De 3°. ſ. de medicis reſolutiuis attēdēda ſūt tria. p̄ q̄ ſint iſte medicie i gn̄e. ſ. q̄ ſint ppetates eaꝝ. 2° q̄ ſint i ſpāli. 3° q̄l'r debēt apponi ꝛ quo oꝛdie. ¶ De p̄ ſcie^m q̄ me^ne eūantes ex locis māʒ malignā ōbēt eē iciſiue reſolu^ue n̄ exiccatiue pp vehemētiā calefactōis: q̄re cutis acgrat ſiccitatē q̄ i futuro ſit cā caſus capilloꝝ: q̄uis i pn̄ti foꝛte deſtruat alopiciā. Et iō ſi ſit medicia nimis cal'a frāgat̄ cal'itas cū oleis tēperatis:ꝛ ag̃s q̄b⁹ ſubtiliat̄. ¶ Et vl'r de iudicio medicie foꝛtis ē vt minoꝛet̄ q̄titas:ꝛ frāgat̄ ei⁹ eq̄litas. Et de iudicio debilis ē vt fiat ep̄. ōbēt ēt iſte medicie eē ſubtilis ſube. ¶ L 3. n. Aui. ponat ſubtilitatē i ſpāli medicia vt i gūma rute agreſtis. Intelligo gn̄al'r i oib⁹. ſubti^{te}. n. ſua penetrāt i pfundū. debēt eē ſtiptice vt pfoꝛtēt:ꝛ phibeāt ne caput recipiat māʒ malignā:ſʒ nō multū ſtiptice:qꝛ phiberēt māʒ ꝛ nutri^m venire ad locū:deide penetrare i poꝛos ei⁹. debēt ēt eē attractiue vt attrahāt bonū nutri^m lōgiq̄uū:ꝛ cuʒ h̄ reſoluant hūoꝛē malū ppiq̄uū. ¶ Daꝝ āt mediciaꝝ:q̄dā ſūt ſimplices:q̄dā pꝑoſite. De ſimplicib⁹ euforbiū ē foꝛtioꝛ medicia:deide gūma rutbe ſilueſtris q̄ mirabilis ē i h̄:ꝛ raro iuenit̄ par i illo. Naſturtiū:ſinapis:cinis cātaridarum pfectus cū pice ligda. Staſifragia cū olo laurio:ſulphur. vterq; ellebozus coꝛtices ꝛ radices bauracb. hyrūdinuʒ: ſtercus ſoꝛicinū ouinū aduſta. pip lōgū. auellane pbu. folia ficī:radix celidonie:alkitraʒ fel tauri:amigdale amare aduſte cū coꝛtice:thus tritū aliq̄t diebus i bono aceto:

Margin: Hypo. — Ordo … — alia …

stercus caprinū:colūbinū:cinis capilľ veñ.anser ꝓpeta/
te sua:oleū laurinū:arsenicū cū gūma pini: emplꝫ de pice
assa.nitrū ꝛc. ℂ Aui.vo distiguit q̄ medicie ꝯpetant i cā
caľa:ꝛ q̄ in frida. ℂ Sꝫ Serap. Haľ.ꝛ Uiati.meli⁹. Jteȝ
sqlla cepe fricatū:comestio ҏpetꝉ:raphanū abrotanuȝ af/
fodilus ꝛ siľia. ℂ De ꝯpositꝉ ē medicamē Alex.qꝺ ē. ℞.
cineris ranaꝝ.ℨ.iij.fimi soricis: picis liqde.añ.ℨ.i.olei de
cyp̄sso:vel iunipo q̄tū suf.Et ē ꝭ medicamē valde mira/
bile:qꝺ qdē sanat alopitiā ēt diuturnā. ℂ Jtē Raſ.i āti/
dotario disionū ponit forte ꝛ vtile medicamē:qꝺ est. ℞.
spume maris.ʒ.x.baurach ꝛ zedarach.ℨ.i. sulfuris ꝛ gū/
me ruthe agrestis ꝛ euforby.añ.ʒ.ij.stasifragie: ꝛ cātari/
daꝝ.añ.ʒ.i.terant̄ ꝛ ꝯficiantur cū aliquo oleo vel vino.
ℂ Jtē in alopitia de flāte ponit Sera.medicamē bonuȝ
qꝺ ē. ℞.euforby:ruthe mōtane:baccaruȝ lauri.añ.ℨ.ij.
sulphuris icōbusti ellebori albi.añ.ℨ.ʃ.cere ꝛ olei lauri/
ni: antiq q̄tᵐ sufficit.ꝛ fit ꝑmixtio meᵃiter spissā ꝛ tenerā.
ℂ Mesue ponit ꝭ linimētū ꝺ iuētiōe sua:ſꝫ addit alkitrā.
Jtē Jobes Mes.aucitate Ruffi.ponit ꝭ medicam̄. ℞.
euforby.ruthe mōtane:baurach sinapis artemisie añ cō
ficiat̄ cū aq̄ sqlle:vel cepe acute. ℂ Jn alopitia ꝺ colera
ponit Jobes Mes. ꝭ medicamē. ℞.spume maris:bau/
rach:stercoris muris.amigꝺ.ama.ꝯbustaꝝ.radicū cāna/
rū cōbustaꝝ.añ.ꝯficiat̄ cū aceto ꝛ adipe anatꝉ.Et Jobes
serap̄.ponit ꝭ idē:ſꝫ diuisuȝ.Si sit ex hūore melico lini/
as cū piretro:se.eruce ꝛ oleo.Aui.vo nō distiguit ex q̄ hu/
more ponat ꝭ medicam̄:qꝺ diĉ eē mirabiľ iuuamēti. ℞.
aceti:olei rosaꝝ.galāge ꝛ cere:ꝛ fiat vngm̄.Dyasco.gnāľr
dicit.ꝙ spuma maris adusta cuȝ veteri oleo trita expta
est multotiēs ab eo:ꝛ ē mirabiľ. ℂ Cinis ranaꝝ cuȝ pice
liqda:piretrū cū felle vituli:nuces ītegre aduste vel an/
tique bñ ꝯtrite cū pice hyspana:q̄ melior ē q̄ȝ greca q̄ fa/
cile frāgit̄:ꝛ ē melior q̄ȝ liqda cū oleo ꝛ modico cere sunt
vtiles ꝛ expte.Euforbiū tritū cū oleo illinitū multos sa/
nanit.Affodili radices ꝛ abrotanū cū aceto:sterc⁹ capraꝝ
ꝛ vngule vste cū aceto. ℂ Quidā diñt ꝙ cura sufficiēs ē
extirpare capillos cū tota radice:deide fricare cuȝ pāno
aspero:postea ponat̄ fuligo mixta cū sale trito ꝛ saliua ꝛ
sepe radat̄. ℂ Modus appōnis ꝛ ordo talis ē.p̊ lauetur
caput cū aq̄ ꝺcoctōis malue ꝛ camomille ꝛ cruste vľ bru/
zie meli⁹ auferant̄ ꝛ cutis mollificet̄ meli⁹.Et i ꝺcoctiōe
ponat̄ ēt assungia:vel butyꝝ recēs:qñ bruzie sicce sīt. 2°
fiat abrasio subtilis vt remoueāt̄ capilli ꝛ bruzie:si q̄ re/
māserint ꝛ mali fumi meli⁹ euaporēt:ꝛ medicie meli⁹ ap/
ponant̄:ꝛ v̄tuosi⁹ opent̄. 3° fricet̄ caput cuȝ pāno aspero:
donec loc⁹ rubeat:p̊ leui⁹:postea forti⁹.Qꝛ si ꝑ ꝭ loc⁹ non
rüberet fiat fricatio cū cepis:donec loc⁹ rubeat:ꝛ patiens
aliquē ardorē sentiat. 4° fiat inūctio cū medicis supi⁹ di/
ctis.Et si ꝑ ꝭ mūdificatio sufficiēs facta fuerit:ꝛ rectifi/
catio loci:vt ēt pili icipiāt appere ꝛ multiplicari:tūc ꝓce/
dat̄ cuȝ abrasiōe fricatiōe ꝛ inūctiōe:donec ꝑfecte sanet̄.
ℂ Si vo p̄dicta nō sufficiāt.p̊ lanet̄ caput cū aq̄ ꝺcoctio/
nis fumiterre ꝛ camomille.deide fiat fricatio fortis cum
pāno aspero:ꝛ 3° fricet̄ loc⁹ ꝛ p̄cipue cum rubuerit.Et fit
scarificatio fortis ꝓfunda:vt corrupt⁹ hūor euēt̄:ꝛ sāguis
bon⁹ trahat̄ ad cutē. 4° mūdificet̄ loc⁹ ab illo sangᶜ cor/
rupto cū aq̄ ꝺcoctiōis fumiterre ꝛ camo.Sꝫ Cōstā.in p̊
tegni.ꝛ i Uiatico illi sanguini docet puluerē supponi:sed
Haľ.nō ponit:nec aly auctores.Quidā tñ diñt.ꝙ iterior
sanguis malus gr̄a siľitudis meli⁹ trahit̄ ad exterioreȝ:ſꝫ
ista siľitudo mihi ñ placet. 5° fiat medicinaꝝ appō icipien/
do a leuiorib⁹.Et si ꝑꝑ fricationē fiat excoriatio vľ āpul/
le:inūctio fiat cū adipe anatꝉ:vel gallie:vel ēt olo ro.ꝛ fri
catio cesset aliqb⁹ diebus.donec ampulle recesserit.Et si
cū p̄dicto regimine patiēs sanatur bñ qdem. Sin autē p̄/
dicta iterent̄:donec patiens sanitati restituat̄.

ℂ Unguētū qꝺ cute mūdificata multū valꝫ ad sanitateȝ
restituēdā ē ꝭ. ℞.cineris capilloꝝ hūanoꝝ.ℨ.i.fecis olī
de se.lini.ℨ.iij.mellis mūdi.ℨ.ij.myrrhe.ℨ.i.ʃ. ℂ Nōnᵐ
ꝙ alopitia ē morb⁹ ꝯposit⁹ ex mala ꝯpłone:ꝛ mala ꝯpo/
sitiōe:ꝛ ꝯtinuitatꝉ solōne.Cāe alopitie patēt ex dictꝉ. Ac/
cidēs ē casus capilloꝝ:q̊rū oiuȝ curatio pꝫ ex his q̄ dicta
sūt. ℂ Sūma dictoꝝ ē vt rectificato regimie añs cā eua
cuet̄:si ē sāguis cū minutiōe.Si ē coľa purget̄ cū mirab.
citri.ꝛ viol.Si flā cū agarico ꝛ yerapi.Et si meľa cū epi/
thimo:ꝛ dyascene.deide ꝯ cāȝ ꝯiūctā fcā lotiōe abrasiōe
fricatione scarificatione localibus:vtenduȝ est incisiuis
resolutiuis ñ exiccatiuis:subtiľ sube:stipticis ꝛ attractis. Ungm̄.
ℂ Pilľe purgātes coľaȝ i alopitia. ℞.mirabo.citri.rosaꝝ
ru.añ.ʒ.ʃ.aloes.ʒ.i.scamonee.q̄r.ij. ℂ Pilľe purgantes
flā. ℞.turbith albi pulueris pigre.añ.ʒ.x.collogn.ʒ.ij. ꝛ
3ᵃˢ.Alie pilľe purgātes flā:ꝛ māȝ hūidā. ℞.agarici pulpe
collogntiꝺ.masti.añ.ʒ.i.aloe.ʒ.ij.fiant cum succo porri. Pillule.
ℂ Pilľe purgātes meľiaȝ ꝛ hūorē adustū. ℞.elľi nigri.
ʒ.i.sene epithimi.añ.ʒ.ʃ.agarici.ʒ.i.ʃ.masti.ʒ.i.aloes.ʒ.iij.
fiant cū succo apy.

ℂ De caluitie. Caplm. II.

E caluitio diĉ Hyp.i 6ᵃ pti⁸ af/
foris.Eunuchi nūq̄ȝ
podagrizāt neq̄ȝ calui fiūt.Et Ga.i com.
diĉ.Siĉ.n.femie ñ caluescūt cā sue hūidi
tatꝉ ꝛc.Jta ꝙ cā ꝓhibēs caluitiū vr̄ ꝙ sit
hūiditas.Et cā faciēs caluitiū vr̄ siccitas.
Jtē diĉ Gal.i tegni de signis calidi ꝛ sicci
cerebri ꝙ calui fiūt citi⁹ ꝛc.Et alia trāslatio diĉ.ꝛ accidit
eis caluitiū velociter.Jta ꝙ māifeste vr̄ ꝑ Ga.ꝙ cā cal/
uitiei sit caľitas vel siccitas cerebri vel caľitas ꝛ siccitas
cerebri siľ iūcte.Dir̄ qdā ꝙ caluitiū fit magꝉ i añriori ꝑte
capitꝉ:ꝛ ꝭ ē ꝙ ē magis sicca:qꝛ ñ ē nisi cutis ꝛ os.

ℂ De casu capillorum. Caplm. III.

E casu capilloꝝ notāda sūt tria.p̊ᵐ
est ꝺ cāis.2ᵐ ꝺ signis. 3ᵐ est
(de cura.
Primo sciēdū ꝙ capillus aut mi
nuit̄:aut ꝺstruit̄.si minuit̄ aut ꝑꝑ māȝ:q̄
ē vapō fumosus:aut ꝑꝑ locū.Si ꝑꝑ māȝ
2ʳ.aut ꝑꝑ māȝ diminutā ñ i radice:ſꝫ i lo
co:vbi gnāt̄ capillus:aut dimiutā i suba ꝓpa:siue i radi/
ce.Sꝫ mā diminuit̄ i loco ꝺbito:lꝫ i radice sit mľta:qꝛ vľ
alterat̄:ꝛ ñ fit ꝯueniēs ad gnōnē capilli ҏꝫ toᵐ:vľ qꝛ mer
git̄ a mľtitudie vaporis hūidi:siue ab hūiᵗᵉ.Et mergit̄ vľ
in hūidis ex etate:vt i pueris.vel i hūidis ꝑꝑ sexū i qbus
duob⁹ vapor fumosus minuit̄:qꝛ mergit̄ a multo hūido:
qr̄ ñ nascit̄ barba eis. ℂ Minuit̄ āt i radice aut ꝑ accñs:
aut ꝑ nāȝ.Per accñs vľ ꝑꝑ exiccā⁹:vľ ꝑꝑ infridātia:vel
mľta:ꝛ grauia coopiētia:siĉ accit ei q assuete vtit̄ infitiis
sup caput suū grauib⁹.ꝑꝑ exiccātia:siĉ accit i ꝯualescētia
ꝑꝑ p̄ambulā egritudinē exiccātē.qꝛ ñ remāet mā ex q̄ ci
bēt̄ capilli:vñ cadūt:ꝛ ñ renascūt̄:siĉ accit i rigatꝉ qñ nō
irrigāt̄:ꝛ ꝭ 2ʳ:vľ ꝑꝑ acutā p̄ceᵗᵉᵐ vt causon ꝛ siľia:vel ꝑꝑ
cronicā:vt ptysiȝ vľ eticam.ꝑꝑ ifridātia:siĉ accit castra/
tis ꝑꝑ abscisionē testiū:q ifridāt̄:vľ ꝯpłonaľr ꝑꝑ p̊uatio/
nē mēbri calefaciētꝉ:vľ ꝑ nāȝ humoris:vt semis ꝯculcati
ifriⁿ cui⁹ friditas ꝑuenit ad ifridādū mbra sublimia:q̄re
paꝝ ꝺ hūiditate resoluit̄ i vaporē fumosuȝ:q ꝑꝑ sui ꝑui/
tatē vľ sbtilitatē ñ remāet i poro.ſꝫ cito egredit̄. ℂ Jn ra
dice vo minuit̄ ҏꝫ nāȝ:vľ qꝛ nā ꝯsumit eā:vľ qꝛ cereᵐ mer
git̄ ab eo qꝺ tāgit ipm ꝺ craneo.i.elōgat̄ ab eo qꝺ ꝯsueuit
tāgere ipꝫ ꝺ craneo:qr̄ ñ ibibit ipm cū ē obuiās. ℂ Mi/
nuit̄ āt capillus ꝑꝑ pctm̄ i loco:vľ qꝛ mā ñ penetrat i lo/
cū:vľ qꝛ ñ retinet̄:vľ qꝛ ipa cōrūpit̄:ꝛ ñ penetrat:vľ ꝑꝑ so

Ordo ap/ponis me/dicaminū

liditatē cutꝉ:⁊ poroꝝ cā vestigioꝝ vlceꝝ ptōꝝ:vel pp opi
laucē eoꝝ cā siccius.Sȝ opilō cāt a solite soliditas a siccite.
siccitas a calitate.cꝰ sigm:qꝛ caluitiū festinat i ꝯplōne ca/
lida pp velocitatē exiccatiōis ⁊c.❡ Mā vō ñ retinet̄:vl
pp raritatē:⁊ āplitudinē poroꝝ:ex q̄ tāq̄ȝ cā coadiuuāte
nō accit aliqñ barba vsq̄ȝ ad finē vite:vl pp stricturā po/
roꝝ.Sȝ pori ꝯstrigūt̄:vl pp siccitatē:vl pp hūiditatē:vl
pp friditatē.Corrūpit̄ āt mā:vl pp hūorē malignū fixū:
sic accit i alopitia ⁊ tyria:vl pp vlcera mala corrosiua:⁊
pp illō qō dic̄ Hyp.Qñ caluis varices accidūt nascūt̄ pi/
li eoꝝ:voluit itelli ōpillatos p alopitiā ⁊ silia. Hal.i caº.
ō alopitia ⁊ tyria:ō casu capilloꝝ ōterminās posuit casuȝ
capilloꝝ fieri ex paucite cibi:⁊ caloris:vñ gnānt̄ capilli:⁊
ex poroꝝ raritate:⁊ ex eoꝝ ꝯstipatōe:⁊ cā caloris ⁊ vapo
ris malitia pp morbos acutos.Et qñ ex ꝯsumptiōe bone
hūiditatꝉ:sic̄ i ptysicis ⁊ ethycis accit.❡ Johēs Sap.ad/
dit.ꝙ h egridº mltotiēs accit ꝯualescentibꝰ:qm̄ eoꝝ cali/
tas inata ē diminuta:⁊ eoꝝ māe st̄ euāte.Et qñȝ accit abs/
q̄ȝ egritudie pcete eā pp easdē cās.Et i.6º Serap.dr̄.ꝙ ca/
sus capilloꝝ fit ex calite cerebri:⁊ frite cerebri.i.ex ōfectu
nutriti:⁊ corruptōe nutriti.❡ Ale.addit ⁊ specificat vnaȝ
cāȝ.s.qꝛ dic̄ fieri p catarticū ex supflua capitꝉ purgatiōe.
Ras.i disiōibꝰ addit p̄dictis cāis mollitiē cutꝉ capis.Sm
Arꝝ.cā ē elōgatio cerebri a craneo:q̄re nō pōt sufficiēter
cerebrum humectare.

Signa diſtiua cāꝝ:qꝛ si casus capilloꝝ ē ex diminu/
tiōe nutriti:aut ex corruptiōe hūoꝝ:aut ex dilatatiōe po/
roꝝ corpꝰ ē extenuatū siccū.Sȝ si spālr ē pp ōfectū nutri
mēti cogscit̄ p egritudieȝ q̄ p̄cessit:vel aliq̄ȝ forte euonē.
⁊ p iudiciū patiētꝉ.❡ Si ē pp corruptionē hūoris cogsci/
tur p siga siḡnantia hūoris malitiā.Et qꝛ ēt alie corpis p/
tes pñt eē corrupte.❡ Siga vō raritatꝉ poroꝝ st̄ regimē
qō p̄cessit ⁊ magnꝰ fluxꝰ:⁊ gssities capilloꝝ.Et leuis exitꝰ
cū violētia pua.❡ Siga casus capilloꝝ facti ex spissitu/
die cutꝉ st̄ difficil:⁊ tardi exitꝰ:⁊ sbtilitas ⁊ nigredo:⁊ cū h
capilli ōclināt ad aliq̄ȝ crispitudieȝ:⁊ cogscit̄ ēt p regimē
qō p̄cessit.Siga vō mollicieī cutꝉ capis st̄ puitaȝ capilloꝝ:
⁊ subtilitas:⁊ casus velocitas.

Circa modū regimis ꝯsiderāda st̄ tria. p̄m ē ordiaº
regimis ⁊ eiꝰ rectificaº.zm abscisio cāe mal faciētꝉ si expe
dit. 3m ē exhibiº medi p̄hibētiū casū:⁊ ꝯseruātiū capillos.
❡ De p̄ sciēdū ꝙ regim̄ dȝ ordiari sm modū cāe faciētis.
egritudieȝ:⁊ sm mom egritudis efficiētis casuȝ capilloꝝ
Est.n.casus capilloꝝ accñs ⁊ ñ egrido.Lȝ.n.h enūeret̄ q̄/
dāmō i nuō egritum:ñ ē egritudo:sȝ accñs ꝯñs malaȝ cō/
plōnē calaȝ:fridā:hūidā:⁊ siccā:⁊ malā ꝯñ ē cutis raram
capis ⁊ spissā:⁊ ēt ꝯtinuitis solōnē:vt pȝ.Unāquāq̄ȝ vō cāȝ
efficiētē egritudieȝ aliq̄ȝ abscidere oȝ p̄us:deide sic veni/
re ad eaȝ:q̄ fcā ē ab illa egritudie:salubriū cāꝝ iuētionē
facturos:sic̄ dic̄ Ga.i tegni.Silr ⁊ ōstructio egritudis est
necia ad ōstructōeȝ accñtiū.❡ Ordiatio vō regimis sȝ
mom cāe egritudis:⁊ ipiꝰ egritudis leuis ē:qꝛ si cā vl egri
tudo ē cala:vtēdū ē cibis ⁊ potibꝰ ifridātibꝰ.De zº ēt pȝ p
ea q̄ dcā st̄ i curatiōe alopitie.De 3º sciēdū ꝙ medicie cō
seruātes capillos sȝ Aui.⁊ alios auctores st̄:i qbꝰ ē calidi/
tas subtil attractiua:⁊ vtꝰ stiptica:⁊ st̄ ēt q̄ hñt h efficere
a p̄p̄etate.Istaꝝ vō mediciaꝝ:q̄dā st̄ simplices:⁊ q̄dā cō
posite:⁊ q̄dā st̄ cōes:⁊ q̄dā p̄p̄e sȝ determiatas cās:sȝ añ
appōneȝ mediciaꝝ dȝ fieri abrasio p̄.zº fricatio:⁊ aliqñ
balneū.3º mediciaꝝ appō.❡ Medicie āt simplices ma
gis electe st̄ myrthꝰ ⁊ grana eiꝰ laudanū:mirabo.kebu.⁊
embli.myrrha aloes cap̄.veñ.⁊ galle pp stipticitatē: vi/
nū pōticū:olȝ myrthinū masticinuȝ:aq̄ myrthi.arbor li/
ni adusta cortices nucis aduste mixte cū olō myrthino ⁊
vino stiptico.❡ De ꝯpositꝉ.sic̄ dic̄ Jo.Sap.st̄ laudanū cū
olō masticio:aggregat.n.duas p̄p̄etates necias i hac egri
tudie q̄ st̄ attractio māei ⁊ p̄parātio cutꝉ:vt sit media inter
rarā ⁊ spissā.Cutꝉ.n.ē sic̄ terra:⁊ humiditates sic̄ sem̄:⁊ ca
pilli.❡ Dixit.n.Ga.i li.10.tractatuū sic̄ Sap.recitat.Ego
ñ suȝ exptꝰ:nec puto ꝙ sit medicādū i casu capilloꝝ me/
liꝰ q̄ȝ medicam̄ ꝯpom ex laudano:⁊ olō masticio:siue ꝯfe
cto cū mastice:qō ñ iuenit̄:nisi i isula cypri.❡ Jtē semē
lini adustū cū olō mixtū ⁊ inūctū.❡ Jtē cap̄.veñ. ⁊ lau/
dani.añ.tere ⁊ misce cū olō onfancio ⁊ myrthio ⁊ vino:⁊
ē Johis Sap.❡ Jtē Ras.i Almā.ponit medicam̄ valde
vtile.℞.laudanū resolutū cū vino misceat̄ cū olō myrtio
eq̄lr:⁊ inūgāt̄ rad.capilloꝝ.Et si oleū myrtinū fiat cum
olō onfancino:⁊ addāt̄ mirabo.ēblic.meliꝰ ⁊ fortiꝰ erit.
❡ Jtē sȝ Aui.corticibꝰ rad.salicis ē ꝯseruatio ⁊ ꝯfortatio
capilloꝝ mirabil cū ōnigratiōe tñ.❡ Jteȝ lacerta q̄ ē in
domibꝰ iterficiat̄ exiccet̄ terat̄ cū olō misceat̄ ⁊ liniat̄:⁊
ex eis q̄ st̄ expta sȝ Aui.❡ Jtē pul.vel succus folioꝝ oli/
ue cū olō myrthino cōmēdāt̄ mltū.❡ Jtē medicam̄ ex/
pertū qō accepi a sapiēte q̄dā.℞.fel āguille ⁊ abraso ca/
pite fiat inūctio freqūēs:⁊ i diuersis:sȝ oȝ diuersimode tē
peret̄.❡ Alex.dixit.exptū medicam̄ qō laudauit Ga.ad
rarefactos poros:⁊ ꝯdēsatā cutē ō laudano i vio mollifi/
cato ⁊ olō myrtino.Et dic̄ ꝙ ē meliꝰ si politricū admisce/
res:quē aliq adyātū vocāt vel cap̄.veñ.sȝ magrȝ simonē.
Nā adyātū politricū ⁊ cap̄.veñ.p̄xie vtutꝉ sūt.Et ātiq p
cap̄.veñ.pollitricū itelligūt. Nā trica grece capil.dr̄. vñ
noia ōsinētia i tricon capillū sonāt.❡ Jtē flos anemōis
.i.papaue.ruffi:qō arabice dr̄ xachaych cū olō bñ fac̄:tal
eni ē nāe:⁊ nigros capillos fac̄.❡ Jo.Mes.dic̄ exptū eē
h medicam̄.℞.corticū cannevstaꝝ myrthi.añ.ȝ.iiij.ab/
sinthij:gallaꝝ.añ.ȝ.ij.ꝯfice post triturā cū olō myrtino ⁊
vnge.❡ Querit̄.qꝛ dic̄ Aui.i cōi curatiōe fluxꝰ capilloꝝ
ꝙ medicamia ōbēt eē iꝰ qbꝰ sit calitas attractiua:⁊ vtus
stiptica.Sȝ i casu pilloꝝ q fit ex ꝯstipatiōe:ponit vtēduȝ
eē apiētibꝰ ⁊ rarefaciētibꝰ:h āt st̄ ꝯria ꝯsūptiōi.g ē ꝯriꝰ si/
bi ipsi:⁊ silr alij ponūt.❡ Dico ꝙ q̄ȝm ē ex nā istiꝰ accñtꝉ
p̄p̄e debet̄ medicia attraua ⁊ stiptica:vt attrahat bonū
hūorē:⁊ ipȝ ꝯseruet.Uariat̄ tñ medicia sȝ dispōnē cutis:q̄
si sit spissa medicia erit minꝰ stiptica:si rara magis stipti/
ca:si tēpata iter spissā ⁊ rarā:⁊ medicia dȝ eē tēpate stipti
citatꝉ.Semp g erit stiptica q̄ȝtū ē ex pte retētiōis hūoris
attracti:licȝ ex pte cutꝉ ꝯstipate regrat̄ aptio:q̄ cū tēpate
sit nāe:adhuc regrit̄ retētio hūoris attracti.❡ Joā.Sap.
dic̄.ꝙ i curatiōe itētio alopitie ē euātio humiditatꝉ corru/
pte.Sȝ itētio i curatiōe casus capilloꝝ ē attractio māe ⁊
p̄paratio cutis iter rarā ⁊ spissam:vñ dȝ eē medicia cala ⁊
stiptica paꝝ:qꝛ si nimis stiptica nimis iflāmaret ⁊ p̄hibe
ret aduētū nutriti ad cutē.❡ Ras.i disiōibꝰ dic̄.ꝙ si ca/
sus capilloꝝ ē ex dimiutiōe nutriti:aut corruptiōe hūoꝝ:
aut dilatatiōe poroꝝ cura ē dilatatio i cibo ⁊ additio i sō/
no:⁊ balneo ⁊ potatio vini rubei ⁊ grossi:⁊ itelligo ꝙ si ē
ex corruptiōe hūoꝝ ꝙ tūc purgatio añcedat.❡ Alex.p̄/
hibȝ salsa ⁊ acria ⁊ vinū vetꝰ.❡ Halya.dic̄.si sit ex rari/
tate ⁊ pauco cibo nutriat̄ cibis bonū sanguieȝ gnāntibꝰ:
vt mūde farine panis:caro ānual agni.hedoꝝ:gallinarū
vitella ouoꝝ sorbiliū:pisces lapidosi:⁊ vinū vinosū mo/
derate sūptū balneū suaue ⁊c.❡ Aui.ꝯmēdat piguia ad
calitatē ōclinātia subtilē:⁊ balneū cū aq̄ dul.⁊c.⁊ p̄hibet
coytū ⁊ oia exiccātia itus ⁊ ex̄:⁊ in balneo silr.Si vō pori
ꝯstricti sint ꝯpetūt apiua ⁊ resoua:sic̄ i cibis alea cepe por/
ri eruca sinapis pip ⁊ silia.Et liniat̄ cutꝉ cū eis q̄ st̄:sic̄ sina
pis:eruca:calam̄tū ranaꝝ cinis ⁊ cepe:⁊ i balneo ponāt̄ re
solua:⁊ lauet̄ caput cū baurach ⁊ spūa maris:⁊ oȝ vt pa/
tiēs caueat ab oleis.❡ Ras.dic̄.ꝙ assiduatio balnei ca/
lidi ꝯfert:⁊ inūgi cū olō camomel.⁊ liniri cuȝ epithimati

bus alopitie:sicut cū amig.ama.spuma maris ꝛc.¶ Haly. dic. ꝙ lōga mora balnei ꝯfert ꝛ capitis fricatio cū sale ac felle bouis:nec aliḋ oleoꝝ ē apponēm.cibi paucitas. regimē ꝛ ꝯdimēta cal'a ꝯferūt:ꝛ vinū vet⁹ mixtū.¶ Si fiat casus capilloꝝ ex mollitie cutl capis ꝯfert oleū myrtinū masticinū cū laudano:vl'acatia laudāi:vinū puꝝ ꝛ oleuz myrtinū:ꝛ qñz ꝯfert oleū myrtim cū laudāo:ēt qñ flux⁹ ē ex dimiutiōe nutrīi.¶ Si capilloꝝ casus ex rarite poro/ rū tm̄ ē: vtilia sᷓ itube lactuce:portulace.panis silligine⁹ aq̄ ifusus mellones:cucume.pisces recētes:ꝛ porcine car/ nes recētes.bouini pedes:vinū v̾o:ꝛ maxie ātiquū ē val/ de nociuū:ꝛ sir oīa vnctuosa ꝛ stiptica:ꝯferūt ēt p̊ balnea/ ri i aq̄ tepida:deide cū frida subito.¶ Si casus capilloꝝ sit spāl'r post morbū acutū: ꝯferūt humectantia: ciboruz augm̄tū : carnes agnoꝝ hedoꝝ ꝛ pisciū lac:ꝛ hūidi fruct⁹ ges:balneū tepidū cū pua mora:cū v̾o icipiūt oriri capil/ li:rade ꝛ frica ꝛc.¶ Caluitio nāli vel pp ptysiz ñ ē cura/ tio:ꝛ nota ꝙ cū nimis fortib⁹ medicis cōtrahūt capilli:ꝛ cū leuiorib⁹ extēdūt ꝫ Ale.¶ Querit̄.qr i casu capillo/ rū pp ꝯstipationē.dicit Auicē.ꝙ opꝫ vt patiēs caueat ab oleis.¶ Et Hal.dic.ꝙ ē apponēdū aliqñ oleū.Sꝫ Ras. in disiōib⁹ dic.ꝙ ꝯfert inūgi cū oleo camo.ꝛc.¶ P̃.dicit Ras.ꝙ qñ casus capilloꝝ ē ex spissitudie cutis pilli sunt grossi.sed hoc nō vr̄:qr in cute spissa pori sunt stricti:ꝫ cū pori sunt stricti:capilli sunt subtiles.

In alio. vētosa.

¶ De pressura siue asperitate. Cap. IIII.

Intentio est ꝺtermiare ꝺ pressura siue aspitate:siue siccita/ te capilloꝝ:siue ꝺ suriōib⁹:q̄ dñr vulgari/ ter resegono.ꝺ q̊ accñte notāda sūt.5. p̊ ꝺ cēntia h⁹ accñtis. 2o ꝺ spēb⁹. 3o ꝺ causis. 4o ꝺ signis. Et q̄nto ꝺ mō curatiōis.

De primo sciēdū.ꝙ siccitas capilloꝝ ē supiorū capilloꝝ extremitatuz corrosio: vel scissura.vl' siccitas ē ineq̄litas accñtal' i suba capilloꝝ.Et denoiat̄ sic pp q̄litatē sine cāe q̄ ē siccitas.

De scđo dōꝫ.ꝙ due sᷓ spēs siccitatl capilloꝝ: vna dr̄ corrosio:alia v̾o scissura.Corrosio v̾o ē icuruatio capilloꝝ pp dimutiōez eoꝝ i extremitatib⁹ suis supiorib⁹:ita ꝙ aliq sᷓ breues:aliq breuiores:aliq breuis/ simi sᷓ:aliqñ ꝛ aliq sani sᷓ. Nā h accñs aliqñ ꝯtigit i oīb⁹ capillis:aliqñ i qbusdā tm̄.¶ Scissura v̾o ē dimiutio ca pilloꝝ i pl'es ptes:ita ꝙ vniuscuiusq; capilli ꝫ se vel pl'z. He āt due spēs aliqñ ꝯiūgūt̄ i eodē capillo: ꝛ aliquando in diuersis.vt patet.

De causis notādū ꝙ q̄dā sūt p̊mitiue:q̄dā āñtes ꝛ q̄dā ꝯiūcte.¶ Cāe p̊mitiue sūt aer cal's ꝛ sicc⁹ pulueru/ lētus fumosus:ꝛ ꝯtigit his q morant̄ i fabricis fuxinis:ꝛ mineris:vbi era fundūtur ꝛc.ꝛ agricolis pp stationez ad solē.exercitiū cal'z ꝛ siccū.ars cal'a ꝛ sic.vt fabrilis. negli/ gētia lotiōis pectinatiōis ꝛ inūctiōis capis:ꝛ ablutio cuz forti lixiuio:vbi multi ꝛ mali cineres ponūt̄:vt ꝺ forna/ cib⁹ vel calx:ꝛ sil'ia sicca.Cibi cal'i ꝛ sicci gnāntes siccuz hūorē ꝛ adustū:vt allea porri ꝛ cepe:pipatuz ꝛ sil'a.Vigi/ lia superflua:inanitio humoꝝ:ꝛ passiōes aīe exiccantes. ¶ Añs cā ē ꝯpl'o cal'a ꝛ sic.vel sicca tm̄ i toto.vl' i capite: p̃terq; i loco radicuz capilloꝝ:etas:iuuētus:hūor siccus adustus i toto:vl' i capite:p̃terq; i origie capilloꝝ:fumus siccus ꝛ calidus ascēdēs caput:vel i capite p̃terq; in ori/ gine.¶ Cā ꝯiūcta ē ꝯpl'o hūor vel fum⁹ imete exiccās va/ porē ex q̊ fit capillus.¶ Morb⁹ ē ꝯpl'o sicca acq̄sita in vapore ex quo fit actu capillus vel i capillo.Accñs ē scis/ sura vel corrosio in ipso capillo cāta a siccitate eiusdē. Et dic Aui.cā scissiōis capilloꝝ est siccitas:ꝛ cibus siccus:ꝛ non plus dicit de causis.

Signa distictiua generis tactu ꝛ visu discernūt̄:ꝛ ꝙ i extremitatib⁹ capilloꝝ albedo appꝫ:ñ ē vt q̄dā dñt:pp illa aialia:q̄ tinee vocāt̄:ꝫ pp siccitatē:sic ac/ cidit folys i autūno:qr ptib⁹ aq̄s exclusis subītrāt ptes aeree vñ fiūt alba.¶ Sig⁹ disti^{ua} cāꝝ sᷓ h:qr ex idustria tua:vl' ex indicio patiētl. Nā ꝫ Dam̄. Nec te egrū iterro gare pudeat.p oia poteris colligere:vtꝝ a cā p̊mi^{ua}:ꝛ a q/ bus cāet̄ h accñs:ꝛ ex hitudie corpis:ꝛ q̄litate cutl in to/ to:vel i capite. Nā si hitudo macilēta : cutl sicca capitl ꝛ rugata:siue ꝯcta sigm ē siccitatl:ꝛ alys multis sigñantib⁹ sup ꝯpl'one cal'a ꝛ sicca:ꝛ hūorib⁹ cal'is ꝛ siccis adustl p/ pēdes:vtrū ab itrisecis cāet̄:ꝛ a q b⁹.

Modus curatiōis tal' ē vl'r.dieta potio cyrurgia:i/ fridātia ꝛ hūectātia:ordinentur.V.g.p̊mi^{ua} frida ꝛ hūi/ da:sic aer fridus ꝛ hu.ges ꝛ ociū:balneū qḋ fit ex aq̄ ꝺco ctiōis malue violarie maluauisci ꝛ sil'iuz.Cibi ꝛ pot⁹ ꝺcli nēt ad friditatē ꝛ hūiditatē:ꝛ reliq̄ ñ nālia sil'r.¶ Cā āt āñs vt mala ꝯpl'o alteret̄ si opꝫ:ꝛ hūor cal's sicc⁹ ꝛ adustus euet̄ p flōmiā:nā flōmia euat ꝛ ifridat.Et ex h valꝫ ꝫm ꝙ ordiauit eaꝫ Viati.ꝛ p farmaciā cū his q̄ mundificant sāguieꝫ:ꝛ refrigerāt:sic cassiafi.ꝛc. Rectificato regimie: alterata ꝯpl'one:euata mā:si opꝫ accedēdū ad localia re/ media.¶ Medicie āt locales ꝺbēt eē fride ꝛ hu.ꝛ visco. vñ Auic.hoc accñs p̄hibēt olea leuia eq̄lia:ꝛ mucillagi nes viscose:sic mucillago altee psily ꝛ foliorum salicis:ꝛ oīa i q b⁹ ē hūectatio.¶ Ras.dic i Alm̄.si capillis veni/ ret h accñs:aq̄ ꝛ oleo ꝯtusis:donec bñ misceāt̄ erunt vn/ gēdi:ꝛ cū mucillagib⁹ viscosis eos lauare opꝫ:sic cū ea q̄ fit cū se.lini psilly sisami:q̄ si ñ sufficiāt:ges balneū pot⁹ ꝛ comestio augeāt̄.Sꝫ si huic corpori sit pinguedo ꝛ fig^a pulchra h accñs puuꝫ ē:nec ē a medicis isistēdū.Si aūt macrū frequēter sol'one vtēdū ē:ꝛ flōmia faciēda ꝺ ve/ na cephalica ꝫ Viati.cibaria quoq; ac vinū minuēda. ¶ Et ex h nō ꝙ dr̄ ꝺ flōmia ꝙ aliqñ fit gr̄a refrigerādi: esto ꝙ exiccet:ꝛ passio ñ idiget exiccatōe:a sil'i ēt fit aliqñ ēt gr̄a siccādi:licꝫ ifridet:ꝛ passio ñ idigeat ifrigidatione. ¶ Vngm̄ bonuz. ℞.mucillaginē maluauisci fenugr.fo/ lioꝝ salicis.se.lini:citonioꝝ ꝛ psilly:albumē oui ꝯquassa/ tū:cerā albā:ꝛ oleū vio.ex his ꝯfectis inūgat̄ cutis ꝛ pe/ ctē:cū quo pectinant̄ capilli:ꝛ p̄missa fomētatōe ꝛ lotiōe cum aqua decoctionis predictorum ꝛ alioꝝ similium. ¶ Mulieres aūt pp tineas q̄s putāt esse cāz hui⁹ accñtl frequēter ordināt i cura ei⁹ absinthiū:qḋ qḋ magis ꝺsic/ cat.¶ De isto accñte nō ponit̄ spāle capl'z ab Alexā.nec a Jo.Serap.nec ab Halya.nec a Cōstā.in pātegni:nec a Mes.Ablutio capitis cū aq̄ ꝺcoctiōis maluauisci ꝯfert multū:ꝛ aq̄ folioꝝ salicis ē bona vltima expta ꝛ salua.

¶ De canitie capilloꝝ. Cap. V.

Canities dupl'x ē:nālis ꝛ accñtal'. Accñtalis canitiei cā est duplex.vna ē abūdātia flātici hūoris aq̊/ si q dē:q cū sit alb⁹ ab eo albi resoluūt̄ fu/ mi:vñ ꝛ albi fiūt capilli.Or aūt flā sit al/ bi coloris p Galie.pꝫ i com̄.illi⁹ affo.7e pticu.Si ab albo flāte ꝛc.Dic.n.ꝙ oē flā nāl'r ē albū.Et alia cā ē ꝺfect⁹ ca/ loris nālis.A calore aūt nāli ē flauus ꝛ rube⁹ color.Sed Ga.i com̄.illi⁹ affo.5e ptic.factū v̾o spasmos ꝛc.Has autē duas cās canitiei ponit Johāniti⁹ dicēs.ꝙ canicies fit ex nimia defectiōe caloris nālis:vel ex effectu putridi flātl: ꝛ h plīm fit i senib⁹.¶ Aui.v̾o nō ponit:nisi vnā cāz cani/ tiei.s.4o cañ.Dic.n.dū sanguis pmanet pīguis spissus ca/ lidus viscosus:capilli sūt nigri.Cū v̾o ad aq̊sitatē tendere icipit:ꝺclināt capilli ad canitiē.Et p̊ cañ.ꝺ signis ꝯpl'onū dic.ꝙ albedo sigñat aut vehem̄tē friditatē ꝛ hūiditateꝫ: sic canities aut fortē siccitatē:sic vegetabilib⁹ accit cuꝫ

exiccāť. Nā ad albedinē trāseūt: ⁊ accit i finib⁹ egritu^m exiccātiū. Exalāte.n. humido fiť cū eo exalat calīn nāle. ¶ Cā aņs ē ɔplo toti⁹ corpis frida: ⁊ hūida: vel ɔplo mē broꝝ pncipaliū siľr frida ⁊ hūida: vel hūoꝛ flatic⁹ putre factus i toto: a q̄ fumi ɔsiles resoluūť. ¶ Cāe pmi^{ue} sūt p ex pte aeris. Aer fridus ⁊ hūidus putridus ⁊ corrupt⁹ ⁊ portare caput nimis cooptū: vñ fumi ñ euapoꝛāt. Ex pte exercitij ⁊ ocij: qꝛ supflua qes: vñ mľtiplicať flā. Et nimi us exercitiū qđ ɔsumit a caloꝛē nālē: qr nimis ifrigidanť exterioꝛa ⁊ extrema ex pte balnei: vt balnei ⁊ capitis lo tiōis negligētia: vñ soꝛdes mľtiplicāť i cute: q̄ aliqñ ifrigi dāt ⁊ corrūpūt hūoꝛē ⁊ fumū vnctuosū ex q̄ gnāť capil li. Ex pte cibi ⁊ pot⁹: vt pot⁹ ⁊ cibi flatici. Ex pte sõni ⁊ vi giliaꝝ: qꝛ nimi⁹ somn⁹ ⁊ freqnēs caloꝛē nālez obtūdit: flā mľtiplicat. Et nimia vigilia siľr caloꝛem đbilitat: ⁊ idige stiōis cā ē: vñ flā gnāt. Dič.n. Hyp. i regimie acuto. ꝙ vi gilie faciūt ɔ̄ cibi ⁊ pot⁹ digōnē. ¶ Ex pte inanitiōis ⁊ re pletiōis: qꝛ supfluoꝝ retētio ⁊ eūo nimia: ⁊ spāľr vsus ve nerei. Ex pte accñtiū aīe: vt timoꝛ magn⁹: tristitia ⁊ solli citudo: sič ɔtigit i q̄dā q pēdebat ex altissimo mōte cū fu ne. Nā fune ƀ3 pte fracto ex nimio timoꝛe añq̄ sursū tra hereť fact⁹ ē canus. cū pus nullo⁰ fuiss3. Et ħ mō et ɔtin git i qbusdā aīalib⁹ sollicitl ex motu caloꝛis ⁊ spūū3 ad coꝛ (qre ifridāť exterioꝛa.

Signa dist^{ua} cāꝝ sť: qꝛ si a flāte putrefacto: canities icipit a radice capilloꝝ: ɔplo flātica ē cutl alba ⁊ mollis: ⁊ caro siľr: mľti^{oo} sputi: ⁊ itēsa canities vľ albedo: ⁊ oia si gna breuiter đclināt ad flātl dominiu3. ¶ Si vo caniti es ē a đfectu caloꝛis: canities tūc icipit ab extremitatib⁹ capilloꝝ: qꝛ i extremis citi⁹ icipit đficere caloꝛ: ⁊ ɔplo ñ ē flātica. nec flā mľtiplicať: nec cutl mollis: nec alba caro: nec abūdātia sputi: nec plčbri^{oo}: s3 poti⁹ q̄si fusca canities.

De mō curatiōis attēdēda sť 4^{or}. p̄^m ē rectifica^o regimis i cāis pmitiuis. z^m ē remotio cā ru3 añtiū. 3^m ē exhibitio mediciāꝝ q̄ caloꝛē nālez ɔfoꝛ tāt: ⁊ ipm ad exterioꝛa expādūt. 4^m ē palliatio ⁊ tictura. ¶ De p̄ dico ꝙ si canities fiat añ tps: cauere oꝫ cibos flā gnāntes ⁊ dare cibos q gnānt sanguie3 laudabilē spissū: sič ē panis mūd⁹: vinū vinosū puꝝ ⁊ vetus: caro assata ⁊ frixa sicca: sič sť passeres ⁊ pulli colūbini: ⁊ siľes iā volan tib⁹: pdices ⁊ siľia: cal3 ⁊ spissum ⁊ siccū sanguinē faciētia absq̄ iure ⁊ brodio: dū tñ fiat bona digō: qꝛ bonitas dige stiōis ē radix i casu isto. Nā cū digō corrūpiť ⁊ sāguis ⁊ si sit ɔplo hūida valde deť seia cala: sič anisu3 cyminū sina pis ⁊ carui: ⁊ spēs ɔdite siue ɔdiētes vt pip cynamo. 33. ⁊ siľia. ¶ Uitēt āt fruct⁹ ⁊ maxie recētes ⁊ olera hūectan^a ⁊ gnā iactl: ⁊ pisces ⁊ triticū coctū i aq̄: ⁊ farinatā ⁊ potu3 aq̄ plime ⁊ ebrietatē. Aer sit tēdēs ad calīn ⁊ siccū. Exer citiū tēpatū ⁊ añ cibū. balneum sit exiccatiuu3: po⁹: vt sal su3 sulphureū: vel cu3 aq̄ đcoctiōis saluie bacchare mēte pulegij ⁊ siliu3. ¶ Capitl fricatio ⁊ pectinatio freqnēs: la ueť caput cū lixiuio forti. Na3 ablutio capilloꝝ ɔseruat vtutē eoꝝ. Et vitet balneū ⁊ lotiones aq̄ dulcis: qđ si fiat exicceť velociter: deiñ ponāť exiccātia: sič nigella ⁊ siľia. vitet ēt cāphoꝛā ⁊ aq̄ ro. ol3 sambucinū ⁊ aq̄ ei⁹: vitet ēt somnū supfluū: ⁊ pcipue post cibū. Nā añ cibū ⁊ i ieiunio ɔfert si tēperat⁹ ē. Omnis repletio nocet ⁊ venere⁹ vsus. ¶ Añs cā ɔplonalis remoueť cū ɔ̄rio humoꝛalis: vt flā purgeť p iferioꝛa cū yera ruffini: yera Ga. ⁊ agarico ⁊ cū clysteri attra^{uo} siľr đ radi. seib⁹ et herbis caľis: pulpa col loqntide agarico et siľib⁹: vomit⁹ puoceť. Et ppe post ci bū cū aq̄ đcoctiōis bacchare semie raphani ⁊ aneti. Gar garismus fiat cū oximelle squillitico vľ ɔpo^{to}: masticatio pipis piretri. 33. vľ solū masti. flā đ capite purgat. ¶ Flo botomia nec vlis: nec pticularis ɔpetit. masticatio mira

bolanoꝝ kebul. đ qb⁹ sumať oī die vnus ɔſuat adolescē tiā vsq̄ ad vite finē. Et siľr trifera cū mirabol. ⁊ tyriaca ⁊ carnes vipe ɔſuāt adolescētiā ⁊ vtutē cū assiduať earū comestio. ¶ S3 đ exptis bonis ē vt sumāť. 33. ⁊ mirabo. kebuli ⁊ macropipis ptes eq̄les: ⁊ administreť. Hec aūt eq̄lia ⁊ alia adolescētiā faciētia: oꝫ sumere anno itegro: ⁊ stō ieiuno: ⁊ ista oia flā ɔsumūť. ¶ Si vo canities sit pp đfectū caloꝛis nālis dāda sūt q̄ ppetatē hñt caloꝛē nālē ɔfoꝛtādi: ⁊ ip3 ad exterioꝛa expellēdi: ⁊ ista sť q̄ ɔfoꝛtant coꝛ ⁊ pncipalia mēbra: qꝝ q̄dā sť simplicia: ⁊ q̄dā ɔposi ta. Siplicia sť sič crocus cynamo. gariofi. muscus ambra margarite: yaspis: auꝝ: os đ coꝛde cerui: maioꝛana basili con. Et breuiter oia aromatica cala. ¶ Cōpo^{te} sť sič dya margariton: leticia: dyātbos cu3 musco ⁊ siľia: gaudiū tñ ⁊ optimū vinu3 i vtroq̄ casu optima sūt. ħ ē sine fiat ca nities ex flāte: siue ex đfectiōe caloꝛis nālis. ¶ Si vo ca nities ñ accidat añ tps đbitū: s3 i senectute tūc palliatio ⁊ tictura ɔueniūt. ¶ Mediciaꝝ āt tigētiū: q̄da3 faciūt ni grū coloꝛē: q̄dā flauū: ⁊ q̄dā albū: lic3 albū faciētes ñ cō petāt capillis canis: medicie āt ħ faciētes ƀ3 Alex. sť sti ptice austere ⁊ đsiccatiue vtutl: q̄ qꝛ catarrū pipleumonia3 apoplexiā ⁊ siľia iducere pñt: ⁊ spāľr i hñtib⁹ caput fridū ⁊ hūidū: iđ ɔsulit: ꝙ cū pdcis medicis ponāť aliq̄ medici ne calē subtiľ subē. Nā meli⁹ penetrāt in pfundū qñ mi sceť: q̄re magis ⁊ citi⁹ coloꝛē alterāt: ⁊ cū ħ ēt min⁹ lede re pñt: nec tñ adhuc eis vtēdū ē nimis frequēter: s3 đ 4° i 4^m: vel sič: qꝛ ɔtinu⁹ eoꝝ vsus piculosus ē: đbēt āt eē cali de: non tñ nimis: qꝛ calītate flā ɔsumiť: ⁊ sanguinē spū3: ⁊ caloꝛē ad exterioꝛa trahūt: ⁊ ipm ɔfoꝛtāt. Nā ƀm Hypo. Calidū q̄dē amicū: ⁊ determians q̄dē ipse ē ƀm Ga. nām nostrā dicim⁹. Et ƀm Ar. regit coꝛp⁹: sič pnceps regiōe3. Debēt eē stiptice: vt mēbra ɔfoꝛtēt: ne malos hūoꝛes re cipiāt: debēt eē subtilis subē: vt penēt i pfundū. ¶ Me dicie simplices nigꝝ faciētes coloꝛē: sūt acatia: galle: suc cus corticū nucis. balaustia: emblič. myrtb⁹: es vstū: oleū myrtinū costinū: alcāna cū oleo: coꝛtex fabe salpēsu3: siue caligo: pix hūida: ⁊ oleū đ nigella ē valde foꝛte. ¶ De cō positl ē linimētū bonū. qđ dič Aui. ℞. mirabo. nigroꝛum emblico. gallaꝝ. añ. ptes. x. laudani ptes. xx. folioꝝ ⁊ gra noꝝ myrte ptes. xxx. ponāť i lib. iij. aq̄: ⁊ dimittāť tribus dieb⁹. deide coquāť donec igrosseť ⁊ fricēť ide capilli. ¶ Jtē succus corticū nucū cum puluere balaustie: galle alcāna ⁊ vino rubeo ⁊c. ¶ Medicie simplices rubeū fa ciētes coloꝛē sūt litiu3 ⁊ ppe indū lupini myrrha tartaꝝ vstū: coꝛtex ouari medi⁹ i lixiuio positus: cinis sarmēto rū. ¶ Me^{na} ɔpo^{ta} rubificās. ℞. alcāne: gūme pini: fecis vini. añ. ¶ Jtē alcāna cū oleo nucū denigrat. cū vino ru beo rubificat: cū albo vino citrinat. ¶ Jtē flos genestre flos vngule caballine rasura buxi: cū rubea maioꝛi cocta cū modico aceto in lixiuio: vel aqua simplici. vnūquodq̄ istoꝝ deaurat capillos. ¶ Albificās capillos est fum⁹ sulphuris quo dñe ñ solū capillos: s3 ēt pānos albificant. ¶ Medicamē denigratiuu3 capilloꝝ. ℞. lytargi. cineris eleuati: siue tinctoru3: vel etiā quercus. añ. lib. z. ⁊ aq̄ lib. xij. coquanť ad medietate3 aq̄: ⁊ capite loto cum alia aq̄: cum ista lauenť capilli. ¶ Aqua infusionis limature ar genti pmo denigrat: sed fomēto facto dealbat. flos q est sicut vua in arboꝛe nucis terať: ⁊ cum oleo misceať ⁊ li niať cū butyro vaccino: istud.n. denigrat: ⁊ ē de sūma cō seruātiu3. Et apud Aui. est melius: ⁊ de ista tictura testať Ga. Scoꝛia argēti cocta foꝛtiter i aceto nūerať i sūma đ nigrantiu3 foꝛtiter: ⁊ acetositas citri ē melioꝛ q̄ acetum. ¶ Jtē myrrha liciu3 sinapis ellus attriplex emblici. ca pil. veñ. papauer ruffum: alcāna scoꝛia ferri: coꝛtex nucis qñ recēs est: acatia fenugrecū ⁊ myrthus. Succus radi

cis lapacij colorat capillos. ¶ Itē sulphur pulverizatū sup prunas in texto positas: sup quo texto positū sit cribellū. ꝛ sup cribello pān⁹lineus. ꝛ sup pāno capilli fac capillos aurei coloris. Sz q2 capilli aliq̄ mō rodūť ex h̄ sit ignis pu⁹. ꝛ sulphur paucū. ꝛ puo tpe debet sic fuari capilli. q2 nō adeo rodunť. Capillos planos faciūt hūectātia. s. freq̄ns capitis lotio cū aq̄ tepida dcoctōis malue. ꝛ silīū: ꝛ olea hūectātia ꝛ mucillagies silr. Et breviť cura h̄ est cura corrosiōis ꝛ scissiōis capilloꝝ dcā superius. ¶ Capillos crispos faciūt exsiccāª. ¶ Maracha^ta sbtiliat capillos: ꝛ crispat eos. ¶ Medi^na fortl ad h̄. ℞. farine fenugreci. myrre: galle: calcis: litargiri. Et aliqñ pōiť aliqd de semie iusqami: ꝛ sidre. ¶ Itē aliō. ℞. myrre litargiri: emblicoꝝ. ꝛ gallaꝝ: ꝛ cū aq̄ myrti irrora. ꝛ cathaplasma sup capillos stringe⁹ ꝛ sic dimitte trib⁹ dieb⁹. deinde excute ꝛ laua. ¶ Depillatoriū. ℞. calcis arsenici. añ. sficianť cū oleo violato: ꝛ si addať modicā de aloe forti⁹ ē phibēs ortū pilloꝝ. ¶ Stupefa^ua. ℞. psily. s. mucillaginē ei⁹. iusqa^m opiū: ꝛ acetū: cū qb⁹ fiat iūctio p⁹ abrasionez vl' evulsionē pilloꝝ. ¶ Itē acetū dcoctiōis iusqami. ¶ Quidā dixerūt. diċ Aui. q̄ sanguis testudis fluuialis ꝛ sanguis rane lacunalis: ꝛ sanguis vespitiliōis phibent ortū pilloꝝ. Dr in Uiatico q̄ oua formicaꝝ ɔfecta cum oleo in quo coct⁹ ē eriti⁹ phibēt ne pilli nascāť. ¶ Scōz Aui. 4. cañ. fen. 7ª. tracta. p̄. De faciētib⁹ nasci pillos fortibus. diċ. q̄ oua formicaꝝ sť ɔueniētia ad faciēdū nasci pillos cū oleo d been. Sz apō cōitatē oiuz boiuz sť ex eis q̄ phibēt ortū. Mollities ꝛ duritiēs: capilloꝝ sbtilitas: ꝛ grossitudo planities. ꝛ crespitudo dr̄nt in causis efficientib⁹. ꝛ i mō curatiōis. licz mltū ɔueniāt. q2 mollities sbtilitas ꝛ planities ɔueniūt iter se. licz in aliq̄ drant. Et silr durities gssities: ꝛ crespitudo. Nā mollitiē planitiē: ꝛ sbtilitatē faciūt hūectātia. licz ēt exsiccatiua subtiliēt ɔstringēdo poros: duritiē vo crispi^ncm ꝛ gssitiē faciūt exiccātia.

¶ De furfuribus capitis. Capitulum. VI.

SEcūdū Aui. furfur capitis est cantabꝝ: qđ fit in capite. Et ē modus excoriatōis leuis accñtis capitl: pp corruptionē accñtē in ɔplone ppe cū impssime accñte in supiori supficie cutl: ꝛ peior pueit ad vlcera: ꝛ ad corrode^m origines capilloꝝ. ¶ Sz Valy. dicit. furfures sť corpa pua tenuia furfuri silia: que a cute fluūt capitl sine vlceratiōe. fm auctitatē Uiatici sť albe sqāme grani furfurib⁹ silime. fm Alex. tyriasis ptiposiaseos vl' paseos ē: vt simp^r dicā velut furfuree squāme i capite iter capillos surgētes. Aliqb⁹ ēt in toto surgūt corpe sine aliq̄ vlceratōe: q̄ pli^c: pp qđ furfurisca noiať. fz Ale. g̃ tyriasis ꝛ furfurisca noiať. fz alios auc^tes furfur ꝛ cātabꝝ.

Species ei⁹ sť tres: q2 leuis fortl: ꝛ mala valde pducēs ad vlcerationē: vel dic q̄ duplex est: cū vlcere: ꝛ sine vlceř. Et sine vlceř duplex. s. fortl ꝛ dbil.

Cause eius pmitiue sť calitas ꝛ siccitas aeris vl' balnei vel lesciuy: vel ciboꝝ ꝛ potuū. vl' silīū. vl' negligētia lotiōis capitl. ¶ Añtes cāe fm Valy. fiūt ex vaporib⁹ flātic! ꝛ salsis: aut ex sanguie: cui misceť cola nigra. ¶ Scōz Uiaticū: duab⁹ fiūt cāis. vna ppe ex cere⁹. alia ex fumo cuiuslz būorl cap ascēdētl. ¶ Scōz Alex. passio ista fit ex cacochi^a: aliq̄ i capite: aut ex flāte salso aut ex colico: aut ex mlico: aut ex sanguie. ¶ Scōz Aui. fit a mā acuta bauracbia: aut ex sanguie mlico. Et qñz ē pp malitiā ɔplonis i capite: q̄re cōrūpiť illō: qđ pueit ad ipz: ꝛ forsitā ē: qđ fac ipz: appz siccitas nuda. Et nō ē reliqua ɔplo in corpe nisi bona: ꝛ qñz est pp cōitatē. ¶ Uel sic distiguo: ꝛ dico q̄ cā añs est qncuplex. s. aut est ɔplonalis: aut raritas cutl: que aptificat abscisionē: vl' būoralis: vl' būor abūdās in toto corpe: aut i capite: aut ē fumosa: vt fum⁹ ascēdēs a stō vl' a toto: vl' q̄ gñať in capite: aut est ɔplonalis cala ꝛ sicca: vel sicca mltū: aut est debilitas vtutis nutritiue: q̄re būor ad cutē veniēs nō icorpať. vñ gñať in cute lues acuta: que scidit ipsam. ¶ Cāe ɔiūcte sunt ille: que imediate scindūt cutē. Morbus ē ipa solō ɔtinuitatis in cute vl' sicca ɔplo i cute vnāq̄. Sz mihi vr: q̄ ista poti⁹ ē i rōe cāe ɔiū^tc. Añs ɔñs ē casus capil^z.

Modus fz quē fit furfur talis est: sic supficiei terre ɔtingit in areis vel paludosis locl vel salmacinis ex solis calore dsiccāte ꝛ scindēte ipsam supficiē. Silr ꝛ cuti capitis ɔtingit ex desiccātib⁹ ītus vl' ex: siue sint cala siue frida: ꝛ magis si sint calida.

Signa distictiua gñis: ꝛ cāꝝ patēt. de signis tñ cāꝝ attende q̄ siccitati cutis cāntiatteštatur ruga ipsi⁹ cutis ꝛc. Debilitati nutritiue atteštať sordities: ꝛ minor scissio: q̄s in siccitate malitie ɔplonis toti⁹ sicce: vl' būorib⁹ in toto vl' in capite abūdātib⁹ atteštanť signa ppria. tñ si sint ex humorib⁹ magis est variabilis: si ex cōplexione mansiua minus.

Cura talis est: q2 rectificatis causis pmitiuis: ꝛ euacuatis añtib⁹ ꝛ remotis: ꝛ silr cāis ɔiūctis in toto vel in pte: veniēdū est ad remedia localia. Medicie i pma spē debēt eē hūectatiue lenitiue: viscose aliqñ cale: aliqñ fride: ꝛ maxie fride: vt oleū violatū: rosatū: mucillagines: ꝛ silia ¶ In 2ª spē oz vti duplici gñe mediciaꝝ. p̄: in qb⁹ ē abstersio: ꝛ resolō fortis. Deide hūectatiuis: vt in pª spē. ¶ In 3ª spē: si oz debem⁹ p̄ vti flōia ꝛ solone. Deide resolutiuis: ꝛ abstersiuis. vt in 2ª spē. tñ fortiorib⁹. deide lenitiuis: sic in pª spē: ꝛ 2ª. tñ fortiorib⁹: sic credo. ¶ Vaꝝ āt medicinaꝝ: q̄dā sunt simplices: q̄dā cōposite. Et harum oīum q̄dā sunt debiliores: ꝛ q̄daz fortiores. vñ resultant iste cōbinatiōes medicinaꝝ. s. simplices debiles: simplices fortes: ɔposite dbiles cōposite fortes. simplices medie iter fortes: ꝛ dbiles ɔposite me^e iter fortes ꝛ debiles. Fcā g̃ abrasiōe fz Rasiz. deiñ lotiōe ꝛ fricatiōe fz Aui. fiat iunctio i pª spē. Et qñ ē ex mala ɔplone tm̄: cū aq̄ dcoctiōis malue. fctificat. n. si abluať cū ea cap. ꝛ fricet fricatōe bōa: fz Sera. ꝛ q̄ currūt h̄ cursu. fz sť aliq̄tulū fortiora. sic. v. g. Succ⁹ sicle cū sale aceto faria cicerl. silr altea: ꝛ faria lupio. aut fabe: aut aq̄ ordei cū altea: ꝛ sale vl' aq̄ dcoctio. fenugre. ꝛ rad. ligr. aut mucillago psily cū altea: aut cū aq̄ iteriorl melōis. Et h̄ ē leue mltū: aut cū aq̄ capil'. venerl: aut cbimolea cū aq̄. ¶ Medici^e adhuc fōtiores: q̄ p⁹ i 3ª spē ordināť seq dbēt eūonē toti⁹. si to^m cōpª ē plectoricū cū flōia. solone vētrl. vōitu. Si vo corp⁹ nō ē plectoricū cap. eūan^m cū fricatiōe gargarismo. Et si necītas vocat ꝛ psparť tps cū flōia cephalice. ¶ Medicie āt iste sť fel tauri bauracb: ꝛ aq̄ dcoctio. collogn. fex vini. synapis: cbimolea cū felle vaccio. Jstis āt medicis dz addi mltotiēs acetū. q2 ppat repcutit ꝛ ɔfortat m̄ bꝝ ne malū būorē fcipiat. Mes. distiguit si ex frō fiāt būore. ℞. fel taurinū vl' capnū. ꝛ bauracb. añ. tēpa cū succo sicle. ꝛ olo irino: ꝛ i sero line: ꝛ i mane laua cū aq̄ dcoctio. lupio. ꝛ fenugre. assi. Si vo ex calō. sint būoř ɔfert h̄ medicañ. ℞. mirab. citrioꝝ. ʒ. x. distēpa cū suc⁹ sicle: ꝛ solatri: ꝛ aceto: ꝛ line cū eo. Deiñ laua cū aq̄ furfurl lupioꝝ: ꝛ myrre. oleū amigdō. amar. ɔfert furfurib⁹. Bathecba ɔfert furfurib⁹ ppe cū ɔficiť ei⁹ iteri⁹ cū olō d furmto: ꝛ siccaťi sole. sisamū remouet furfures. Sūma sadar dlet furfures: ꝛ superflui^tes minutas: q̄ sť cū eis. ¶ Deco^io radicl vl' folio. sadar. si^c cimolea cū suc⁹ blete: felle ꝛ aceto cōiť ɔmdať. Ablu^io capitl cū aq̄ fol. salicl ē bōa. vltia expta salua fz Aui. Leues medicine sunt aq̄ sulphuris cinis lupinoꝝ ꝛ fabarū i alio. aq̄ furfuris.

valēt. Succ⁹ folioꝝ salicis: succ⁹ sicle faria fenugreci cū aceto. ¶ Et nō. ꝙ fortitudo ꝛ debilitas istaꝝ medicinaꝝ diuersificāt: ſm diuersitatē ꝑticlariū. s. etatꝪ tꝑis ꝛc. Nā in corꝑib⁹ mollib⁹ vtendū est leuiorib⁹. In duris vō vtēdū est fortiorib⁹. Et ſꝫ cāe diuersitatē. vt dcm̄ ē. s. qꝛ qn̄qꝫ cā est mala ꝯplo: qn̄ꝫ est malitia hūoris. qn̄qꝫ ē dbilitas nutritie ꝛc. ¶ Nō ēt ꝙ ista passio vl' accn̄s ꝯueit cū alopitia aliqñ. vel in aliq: qꝛ in vtraqꝫ sunt squāme: ꝛ ex mā ifecta. ꝛ iō ē ꝓuiū ad lepꝛā. sic ꝛ alopitia. ſꝫ dn̄t: quia alopitia magis vlcerat. ¶ Qō est: qꝛ Galy. in diffōne. dicit furfur fieri sine vlcere. Sꝫ Aui. pōit ꝙ furfura perueniūt ad vlcera ꝛ ad cōrodēm̄ origies capilloꝝ. Preterea cū in furfurib⁹ sit solo ꝯtinuitatis. qꝛ alr' nō scinderet cutis: ꝛ fieret squāme: vr' ꝙ oīs spēs furfuris sit cū vlcere. Quid ḡ dicit Galy? ¶ Dico ꝙ Galy. cōsiderat furfura magis stricte ꝑ pᵃ ꝛ zᵃ spē. Qn̄. n. ꝓuenit ad vlcera intentio eius est ꝙ trāseat in tiriā vl' alopitiā. Aui. vō ꝯsiderat largius. ¶ Ad aliud dico ꝙ nō est furfur sine solōne ꝯtinuitatis: sed non omnis solutio est vlcus.

¶ De pustulis capitis. Caplꝫ. VII.

E pustulis capitis ꝟ dicēdū ē. ꝙ ab Alexan. dn̄r ꝓsidratia: ꝛ exātimata: sunt āt ꝓsidratia tuberūculi eleuati. aliqñtulū duri subalbidi ꝛ acuti. Ex qb⁹ illud qō exꝑmit̄ est ꝯūidū. ꝛ sūt supꝑositi acuti: puerꝪ freqn̄ti⁹ ꝯtigētes. Exantimata vō ſꝫ Alex. ē i sūma cute exulceratio subrubea ꝛ aspa filis bis pustulꝪ: q̄ ex vrtica vel sudore nascunt̄. ¶ Causant̄ aūt hꝯ pustule ſm Uiaticū multū ex calis hūorib⁹: vel ex ifecto flāte. Sanguis. n. adustus grossus ꝛ calꝪs: freqnter ē cā. Hic āt sanguis corruptus: vt qdā dicūt. ꝛ vex est aliqñ est a matrice: ꝛ aliqñ ex inordinata dieta ꝛ malitia lactis: vt i pueris ꝛ mlīᵉʳ lactis: ꝛ balneo post balneationē. ꝛ silib⁹.

Signa distictiua gn̄is patēt ex diffōnib⁹ supradcis. ¶ Signa distictiua cāꝝ distiguūt ꝑ colorē pustularū: ꝛ dolorē mollitiē: ꝛ duritiē: ꝛ calitatem: ꝛ q̄titatē: ꝛ per regimē. ꝛ silia. Auctores āt pauci faciūt spāle caplꝫ de istis pustulis. ¶ Alex. āt ꝛ Galy. bn̄ dterminād: licꝫ oēs de apatib⁹ multa dterminēt: ex qb⁹ istaꝝ pustularuꝫ sumi pōt cognitio ꝛ cura. Sꝫ in defedatiōib⁹ cutis deis nullā faciūt intētionem.

Modus curatōis talis est. qꝛ si fit ex abūdātia sanguinis vl' ex sanguie corrupto flōmet̄ patiens de vena cephalica. Si hūor abūdat magis in capite. minuat̄ ēt sanguis cū vētosis in spatulis. Si vō ex abūdantia hūoris alteri⁹ ꝯtingāt: purget̄ cū medicis sibi aꝑꝓpꝛiatis ꝓcedēte digōne. vt si mā sit flātica cū oximelle digerat̄ ꝛ purget̄ cū yerapi. Deiñ p⁹ balᵘᵐ vl' stuphā det̄ aurea Alexādrina. Si vō mā fuit colica digerat̄ cū oxizaccara. vel syru. acetoso cōposito. purget̄ dyaꝓrunis vel catartico impiali. Deide post balneū det̄ rubea. Si vero mā sit mlīca purget̄ cū yeralogodion. ꝛ cū dyasene. deide post balneū det̄ mitridatū. Si vō mixta sit. ꝛ medicine misceant̄. Si vō corꝑ⁹ nō ē plectoꝛ icū fiat capitꝪ euātio ꝑticularis si expedit cū gargarismis: ꝛ alijs mōis ꝛc. ¶ Rectificato aūt regimīe: ꝛ mā digesta ꝛ euāta localibus vtēduꝫ est adiutorijs. Prio ḡ fiat capitis abrasio. vt fumi meli⁹ euaporēt: ꝛ medicie meli⁹ applicēt̄. ꝛ vtuosi⁹ opent̄. Deide apponant̄ medicine abstersiue: resolutiue desiccatiue. ꝛ stiptice. Abstersiue vt mūdificēt: resolutie. vt mām̄ ꝯsumāt. stiptice: vt ascensionē hūoꝝ ad locū ꝓhibeāt ꝯfortādo mēbꝝ ne recipiat: ꝛ cōprimāt: vt membrū a semeli⁹ exꝑmat. ¶ Istaꝝ āt mediciaꝝ: qdā sīt simplices: ꝛ qdā cōposite. Simplices i mā cala: sīt myrt⁹. ro

sa: litargiꝝ. Si frida ꝯfert cāomilla: absīnthiū: fenicul⁹: mellilotū. ꝛ silia. Si vō mā sit frida ꝛ ḡssa mlt̄ū. tc vtilia sīt enula tartaꝝ: raffanū cū assungia ꝛ aceto. ¶ Cōposite ℞. litargiri. ℥. iij. rute viridis. ℥. ij. aceti: ꝛ olei myrtini. qō suffic. Utere āt illo magis ad hūidas ꝛ ipetiginosas. ¶ Itē ad eas que in capite sīt scabies rutā ꝛ stipitē eius teres cū melle ꝛ illinies caput. añ tū rades. ¶ Si āt cutꝪ a capite recesserit: oliue folijs coctꝪ cū melle tritis catbaplasmabis. Itē spume argēti ceruse sulphuris. vini. añ. ℥. i. ꝛ misce cū ceroto masticis supmitte. Itē ad vlcera i capite spissa: ꝛ rubea añ rades caput: ꝛ aq̄ frida ꝛ myrto lauabis. ꝛ sic postea sulphure vino cū vrīa hois trito vterꝪ. In alio, Cū cero to myrto no.

¶ De sabafati. Caplm. VIII.

Ntentio est determinare de sabafati. dn̄t āt ꝛ ꝯueniūt sabafati siue schirion: ꝛ acora ꝛ fau⁹ mellis: siue fauositas. In Uiati⁹ dr̄ fau⁹. In Alexan. acora: vel schiriō. Sera. Aui. ꝛ Ras. in Almāso. noiant sabafati. ꝛ Joā. Mes. silr' noiat. Bolchiati vō est vna spēs sabafati ſm Auicē. Schirion vō vel serengi: qō idꝫ puto: est sabafati humida. Balchiati vero est de genere sabafati mali. Joā. autem Serap. ponit drīam iter fauositateꝫ ꝛ sabafati: qꝛ in fauositate foramia sīt latiora. ꝛ qō ē in ea ꝛ egredit̄: in fauositate ē silē melli. ꝛ iō sic noiat̄. In sabafati vō sīt foramina strictiora: ꝛ gn̄at̄ ex hūiditate ꝑmixta cuꝫ veneno subtili mordicatiuo. aut ex hūore mlīco. ¶ Alex. dic̄. ꝙ schirion silis est acore magnitudie sola dn̄s: qꝛ foramina vn̄ fluit hūor silia sīt fauis mellis. vn̄ schirion nomē accepit ab antiqs. In acora vō nō videt̄ foramia ex qb⁹ defluit. ¶ Dic̄ Aui. ꝙ sabafati est de gn̄e bothor vlcerosi: ꝛ qn̄ icipit est bothor pue fixe: leues diuerse in numeratiōe locoꝝ. deide vlcerant̄ vlcerib⁹ crustosis. ꝛ sīt decliues ad rubedinē. ¶ Dic̄ Alex. ꝙ acora ē passio in ipa cute capitis hn̄s foramīa pua: ex qb⁹ fluit hūor quē ycora greci vocāt. vn̄ ꝛ ipa passio acora appellat̄: qō nos tabeꝫ dicim⁹. ¶ Joā. Sera. dic̄. ꝙ sabafati hūida accit in cute capitꝪ. ꝛ ē de gn̄e apatū egrediētiū a nā: ꝛ drīuat̄ ꝟ nomē ex ꝓpetate accn̄tꝪ seqntis eā. qꝛ. s. accidūt in ea foramina pua tenuia valde: ex qb⁹ resudat aq̄ ꝛ venenū subtile i q̄ ē viscositas pua. ¶ Quidā notificāt dn̄tes: ꝙ sīt qdā pustule late ꝛ ꝯtinue fetide: ꝛ dn̄t a pustulis ꝓcedētꝪ caplī: qꝛ ꝓdicte fiūt ex mā ḡssiori: ꝛ iste fiūt ex mā sbtili ligda putrefacta magꝪ corrosiua: ꝛ sine tumore. ¶ Uiatic⁹ dicit. ꝙ fau⁹ ē gen⁹ scabiei cutis capitis foramia hn̄s minuta. vn̄ lues egredit̄. q̄si mel. ꝛ iō iste morb⁹ appellat̄ fau⁹: (qꝛ sic ex fauo lues exꝑmit̄.

Species hui⁹ egritudis distiguunt̄ penes siccitatē ꝛ hūiditatē. siue penes emanatōeꝫ ꝛ ꝓuatiōeꝫ hūiditatis emanātꝪ: ſꝫ quē modū loqt̄ Hypo. i regie acutoꝝ. ꝑticula pᵃ. cū dic̄. ¶ Si os hūiᵐ fcm̄ fuit. ꝛ cū dic̄ zᵒ. si eger sit siccior q̄ opoteat. Quedā. n. dic̄ Aui. emittit vir⁹. s. hūiᵃ. Et qn̄ꝫ icipiūt squāme sicce ꝛc. ¶ zᵒ penes tꝑs: qꝛ qdā ē recēs qdā antiq. ꝛ qdā meᵃ. ¶ 3ᵒ. penes malitiā. qdā. n. est malitiosa magꝪ: ꝛ qdā min⁹. ¶ 4ᵒ. penes etatē vl' nāꝫ ꝛ hitudie i ei⁹ cui supueit. De diuersitates colligūtur ex (dictis auctorum.

Cause h⁹ egritudis ꝓmitiue sīt aer corrupt⁹ negligētia balneatōis: ꝛ lotiōis capitꝪ. freqn̄s iunctio cū lardone: oleis ꝛ vnguētꝪ ificiētib⁹ cutē: ꝛ nāles hūiditates subcutaneas corrūpētib⁹: nec fumos ꝛ vapores malos euaporare ꝑmittētib⁹. Silr' cibi salsi cōruptibiles: ꝛ fumosi. ꝛ vlr' oīa nō nālia coadiuuātia ad gn̄ōnē corruptoꝝ humoꝝ. ¶ Cāe añtes precipue sunt hūores: ꝛ sunt ſꝫ Serap. quatuor humores. s. sanguis: flā: ꝛ cola ru. ꝛ cola nig.

¶ Scđo ʒ Alex. sunt cola: flā salsum: z melia. In Uiatico pōit q̄ ē ex flāte salso. Aui. cā ī sabafati ē hũiditas mala acuta corrosiua mixta sanguī: z hũores gssi siue mali. q̄r sbtile resoluit: z gssū fit apa. z cā sicce ē hũor mlic' plim' cui miscet hũor acut'. q̄r expellit ad cutē: z corũpit: z cōrodit. ¶ Dicūt aliq̄ q̄ cā añs ē abūdātia mala ꝝ hũi^tum in toto vl in capite. sic hũoris adusti venenosi flātici z aq̄sitat vrialis. ¶ Cā ɔiūcta est humor viscosus mal' virulēt' exiēs per cutē. z ibidē exñs q cū ad cutē puenerit ptes acute suo acumie mordicāt z scindūt cutim: q̄re sbtile resoluit: viscosū āt flāticū: z terrestre acutū z adustū pustulas fac. ¶ Morb' est solo ɔtinuitat z apostēa. ¶ Accñia sūt casus capilloꝝ fetor prurit': z alñ dolō zc.

Signa distictiua gñis sūt. q̄r in hac passiōe pustule fetide sī: z foramia ex qb' egredit q̄si mel vel subtil liq̄r. vt pʒ ex dr̄ys supi' dcis. ¶ Sig^a distinctiue spēꝝ. s. hũide z sicce patēt ēt per supradcās cās: z p iterrogationē: z levia sī. ¶ Sig^a cāꝝ sunt. sic in alȳs apatib'. q̄r si ē ex sanguie. signa sunt rubedo: durities expulsio tact'. Dolor caliitas z iflāmatio. si ex cola rubor cuʒ citrinitate: calitas dolor fortior velocitas ambulatiōis. ¶ Si ex flāte albedo mollities: p̄uatio doloris z loc' cōpressiōis digitoꝝ ɔfūdus. Si ex cola nigra durities vehemēs: p̄uatio sensus zc. Et pōit Sera. q̄ prurit' accit i p̄n°: q̄ñ ē venenosus hũor subtilis mordicatiu': sʒ in trāsitu dieꝝ pp ɔtinuitatē prurit' q ledit locū gñat ibi apa: in q̄ sūt foramia i qb' est mā. ¶ Dic Alex. si subtilis effluit hũor z colici coloris sig^m cole. Si pinguis z glutinosus flā salsum fac acoras. Si vō nihil defluit: aut modicum melicus hũor: dignoscit ēt hũor p pticularia z p regim̄: q̄d pcessit: z p gustū. q̄r si est amar' cola ē i cā. Si salsus. tūc flā salsum: si acetosus. tc melia. Et p tactū cogscit humor abūdās: q̄r si loc' est calior colicus est hũor: si frigidior flātic': si min' fridus mlic' iest hũor. Et nō q̄ Alex. vr̄ h velle q̄ melia sit min' frida q̄ flā.

Dicit Alexā. curari oʒ. sic q̄bʒ alopitias passiōes. p° tñ totū regimē rectificādū ē. z° si corp' est plectoricū vl cachochimū to^m corp' eūandū. 3° eūandū ē caput. 4° fiat abrasio frica° z lotio. 5° medi^a appō z linim^a. ¶ De p̄ sciēdū: q̄ patiēs sabafati hũidā: z ēt siccā a reb' abstineat acutis salsis dulcib': z cibis alatur insipidis: z bonis. vt dicit Ras. in Almāsore. ¶ Aui. vō pōit i sicca sabafati: nec specificat i hũi^a. q. d. idē dicēs: z dimittat oē q̄d hʒ sn̄pfluā dulcedinē: z ppe dactilos: aut amaritudinem: aut acuitatē: aut salsedinē. z sit ɔtēt' isipido gnānte hũorē sanum: in q̄ nō est mordica'. z sit ɔtēt' hũectatiōe eq̄li cū balneo: z alȳs. ¶ Et in sicca. dic Ras. q̄ patiens cibis hũectatiuis semp alēdus est. ¶ Alex. vō z Sera. z Joan. Mesue. z Uiaticus. de regimine nihil dicunt. ¶ De z° dic Alexā. q̄ si corp' est plectoricū vl cachochimū: to^m p° purgari oʒ. deiñ localia adhibēda siñ dilatiōe. ¶ De 3° dicit Sera. meli' est eūare hũores faciētes eaꝫ cū eūone capitis per gargarismū flōiā vētosam. deide linimentū post illō: z añ illō eūet corp': sic narrauimus in alopitia. ¶ Si q̄ est ex sanguie flōmet p vena inter duo supcilia: vel vena frōtis: vel artarie p' aures: z ventose in duob' lateribus colli vel in loco qui est iter duo cornua. ¶ Dicit Aui. q̄ flōmari oʒ vena cor^is si necītas fuīt. deinde vene capitis: z cū vētosis. Si vō fuīt sabafati in membris inferiorib' flōment due saphene. ¶ De purgatione toti' z capīs. dicit Sera. Si cola est in cā eūa cū aq̄ mirabol. z cum pillis factis ex scamonea: z aloe z absinthio. ¶ Et si melia est in cā purget cū yera ruffini. Si flā cuʒ pillis factis de aloe: z mastice: vel cum pillulis cochys. ¶ Aui. dicit. q̄ curatio ei' est ꝓxia curatiōi ipetigis: z si est ex cola: melia: vel flāte salso cōfert decoctio mirabol. cū epithimo: aloe: z scamonea: z post h: q̄ mūdificāt hūectādo. sic aq̄ casei: z fumus terre hũidus. zc. Et sex lact cū epithimo cōmedat. ¶ Et attēdē^m q̄ oēs hõ purgōnē oʒ pceder digestiō. Nā digesta medicari zc. Deiñ aliq̄ñ ad mēbroꝝ ɔfortationē: z mãe ɔsūptionē: si qua remanserit exhibēda est aliq̄ ɔfectio. vt supi' dcm̄ est. Gargarismus fiat ex calīs. q̄d flā depellat s̄m Uiaticū. Naʒ logt de fano: q̄d fit ex flāte salso. ¶ Ras. vō i sabafati sicca. dicit q̄ caput purgiū per nares oʒ inyci cū oleo d̄ semie cucurbite vl violaceo: vl amigd. amar. Deide fiat abrasio oib' supi' dictis: z postea fricatio: z lotio fortis: vt malus sanguis vel hũor purget meli'. ¶ Localia sic distiguunt: q̄r si est passio levis z mollis. Dicit Ras. remouetur ex fricatiōe ex aceto z sale: z vīnē viridi multotiens facta. h. n. remouet eā z penit' destruit. ¶ Dicit Ser. si egritudo est pua debilis. tūc q̄ oʒ admistrare s̄m plim sī linimēta. ¶ Dicit Aui. medicie locales ad hũidā icipiētē in corpib' hũidis. sic ifantū ē alcāna idicū cū gall adustis: z cū oleo alkeiri. Est. n. exptū vlti^m: z stiptica exsiccatiua cōferūt iterdū. sic cortices granatoꝝ cuʒ aceto: z oleo ro. Et q̄nq̄ addit litargiꝝ: z q̄nq̄ dat abstersiuum. sic aristologia. ¶ Dicit Auic. si sabafati est media inter puā incipiētē: z antiquā: z forte sanat cum hac media. s. aceto z sale: z aluinen viridi: quā medicinā laudauit Rasis in sabafati molli. ¶ Et de medicinis h'ordis sī tutia carta cōbusta cū aceto. amigd. amare. radix lily celestis: cīminū resolutū z sissia. ¶ In antiq̄ vō: z corpib' duris a. l. resoluēde
cōpetūt dragantū cū caustro sal sulphur: litargiꝝ fuligo fumi. fimus colūbin' est ex resolutiuis vehemter abstersiuis exsiccatiuis: z aristologia. ¶ Si vō sit ātiq̄ z sicca: indiget medicina corrosiua. deide curet cura vlceꝝ: z cōfert in ea hũectatio corpis cū cibis odoramentis: z alȳs. Et sabafati male aliq̄ñ cā est morsus. sicut cinifex maligni: z cura ē cura illi'. ¶ Et dixit Sera. Qñ egritudo ē pua z debilis: tūc vtplm sufficiūt linimēta: z incipe opꝫ cū medicinis dbilib' valde pcipue q̄ñ cū egritudie fuīt dolor. ¶ Medicine vō q̄ ɔferunt hũori melico grosso: z flātico viscoso facietib' hāc egritudinē sunt medicine: q̄ eūant: z cū h sunt resolu^ue: z pp ptē medicatiuā in mā: oʒ ne sint leniētes exteri' acute valde ne addāt in acuitate veneni: z mordicatiōe: z fusiōe ei'. Nos āt inuenim' illō in aceto vini: q̄uis icidat flā: z resoluat: z ɔfortet: z abstergat: q̄r in ipso sunt vtutes diuerse sil. s. calitas pua: z frigiditas mlta subtilis: z oʒ eē h acetū: vt icidat meliā: z flā nō acutū: in q̄ sit sapor vinosus: sed vehemt acetositat: q̄r si vinositas in eo vincit est acutius: z calidi': z min' ifrigidat: q̄re calefac mēbꝝ: z attrahit mām. Et q̄ñ est vehemētis acetositatis nō acutū: tūc ifrigidat: z icidit: z sbtiliat: z ɔfortat absq̄ calefactiōe. Et ɔferūt huic egritudini: vt liq̄ fiāt. z resoluant cū aceto marmora iuenta in luto: q̄ dr̄ cimolea: z terra cretensis: z tutia: z merdasengi: z cathymia argēti. ¶ Q si cū his nō q̄uerit egritudo. tc det medicinā de cartis albusari adustis ɔfectis tñ cum aceto vini. z post abrasionē liniat. Sed si h medicina fit acutior debito adde merdasengi: z plus aut min': aut eq̄liter s̄m q̄ expedit. ¶ Dicit āt Gal. in lib° de farmacȳs: cū nō iueni in q̄busdā villis medicinā factā cū cart adustis vidi cartas nō aptaturas piectas in domo infirmi: cōbussi q̄ eas: z ɔfeci cū aceto: z liniui: z pcepi. vt veniret ad me post diē: q̄r sciui q̄ cutis erat dura: sed in mane cū redyt: q̄r erat ppiq̄' sanitati ɔsului q̄ vteret ea medicina: z post diē vidi ipsum sanatū sanitate integra. Et medicamē fcm̄ cū cart ad sabafati hũidā. R̸. tubel erl. i. hatiturā plūbi vstiablutī: loco c' pōit sarco^la: cartaꝝ ɔbusta

rū.añ.ʒ.i. sulphuri.cui nō approzinquit ignis.ʒ.iiij.terā/tur ⁊ ɔficiant cū aceto ⁊ admistrent.B ēt medicamē cōfert vlceribꝰ:q̄ fiūt i carne molli.sic in inguibꝰ ⁊ asellis:⁊ silibus. ¶ Itē merdasengi venaꝝ tinctaꝝ.añ.cum aceto:⁊ oleo myrtino.

¶ De tinea. Caplm. IX.

E tinea ðtermīat Alexā.i caº.de alopitia ⁊ offiasi: nec de ea fac aliō caplz.Aui. ēt de ea nō fac̄ spāle caplz:sed ɔphēdit eā in alopitia vel sabafati.Et Ioā.Sera.⁊ Ioā.Mes.silr ⁊ Ras.sir.Magroꝝ qdā reducūt ad sabafatim vl acorā.⁊ qdā ad alopitiā vl tiriā. Daly.facit caplz speciale de tinea.Et Uiaticus.sed Dalyabas sb tinea ɔphēdit sabafati:⁊ oēs eiꝰ spēs.Et dic ꝙ tinea sūt vlcera pua q̄ capiti accidūt:i qbꝰ ē vesica:q̄ mltas hȝ spēs.pª ē:q̄ fauosa vocat.⁊ fit ex flāte salso:cº sigm ē:qm̄ vlcº ē q̄ capitl cutis pforat foramibꝰ subtilibꝰ in q̄ ē hūiditas silis fauo. zª viscosa ē ⁊ rotūda ⁊ dura:i cº supe rioribꝰ rubō ⁊ i ɔcauitate qōdā sile granis ficuū ē.Et 3ºq̄ sī vlcera cū qbꝰ in capite mlta sī subtilia foramia:nisi ꝙ hoꝝ foramia minora sī foramibꝰ: q̄ sī i fauosa:⁊ ab his hūiditas aq̄ carnis silis egredit. ¶ Et 4ª ē pustule pue rubee: figª q̄ꝝ vberibꝰ ē silis mamillaꝝ.a qbꝰ hūiditas fluit aq̄sitati silis sanguis.5ª spēs ē sicca ⁊ colore alba lupino silis: a q̄ q̄si cortices:⁊ squāme fiūt albe. ¶ Tinea sic notificat.tinea ē feda cutis capitl dispō ɔtigēs ex humoris adusti mixtiōe pruriginosi ⁊ viscosi:q̄ freqnti² accidit puerl ex malitia regis:⁊ cutis mollitie vl ex debilitate matricis cū q̄ sī cruste.vl pustule dure pp siccitatē humoris:qbꝰ remotl cutis:⁊ capilli silr auferūt.

¶ Cāebꝰ passiōis patēt ex dictis:qꝛ spālr cā ē hūoꝛ adustꝰ siccꝰ cū viscoso flāte mixtꝰ.nec drt a sabafati hūiª ⁊ sicca: nisi qꝛ humoꝛ i tinea siccioꝛ ē:vñ magl ɔuenit cū sabafati sicca q̄ cū hūida.Et iō Cōstā.i practica pātegni.dixit curatiōē tinee a curatōe faui: q̄ ē sabafati hūida. Daly. tñ nihil de fauo determinat ibi.

¶ Signa patēt ex dictis supius in caº.de alopitia. ⁊ tiria. ⁊ in caº.de sabafati:cū valde ɔueniāt.

Circa modū curatiōis:sciēdū ꝙ Daly. de mō regiminis.dic ꝙ patiens abstinere dȝ a carnibꝰ ⁊ rebꝰ dlcibꝰ restrigētibꝰ.regat:⁊ stipticis:⁊ lēticula cibet. leuissimaꝝ tñ carnibꝰ auiū vti pt:⁊ subtiliū: ac piscibꝰ lapidosis.Eūare ēt docet cū vētosis in capite:⁊ si fieri pōt cephalica minuat. ¶ Docet Uiaticꝰ incisionē venaꝝ pꝰ aures:ſȝ i aliqbꝰ:⁊ aliqñ:⁊ caute faciēdū. Purgare docet cū decoctiōe fumiterre:⁊ mirabo.kebuloꝝ:⁊ idoꝝ. deinde fiat iunctio cū vnguēto Ari.posito i liº.suo scripto cū lris aureis. ℞.sal fuligis.i.sal pensi. olei oliue. picl liqde añ.prius tñ capite raso. ¶ Itē carta cōbusta sola cū aceto mixta capitis tineā curat. ¶ Itez Sal.assignatio. ℞. carte ɔbuste aserebi.i.stagni adusti:⁊ loti. sarcocolle.añ. ʒ.i.sulphuri.ʒ.iiij.tere:⁊ cū aceto vini misce ⁊ vtere.Deiñ dic ꝙ si patiēs pt pati flōma duas venas:q̄ sī post aures: ⁊ cū sanguine q ab eis egredit caput cathamª: siue illine.

¶ Si vo tinea ē sicca ⁊ alba:⁊ albe squāme ðfluūt:⁊ sicce:patiēs regēdus ē cibis hūidis:⁊ naribꝰ oleū ifūde violaceū cucurbitinū ⁊ amigdalinū:⁊ ex his ēt oleis caput i unge. ¶ Si vo tinea ē dura ferro scalpe oȝ dōec sanguis exeat.deiñ cathamª.⁊ sternutatōes ɔuoca. Et si sabafati i facie appuerit. ℞.aloes epatici ptē vnā:marchatici ptē mediā.tere cū aceto ⁊ oleo ro. ¶ Si vo sabafati in facie sicca ē cathamª cū terra armeniaca:⁊ cāphora.⁊ croco: ⁊ cū aceto distēpa.⁊ aq̄ roſ.proderit.n. ¶ In Uiatico pꝰ caplz ð fauis sufficiēt ðtermiat satl de tinea. qꝛ p notifi caf ꝙ ē scabies ⁊ carbūculi in cuti capitl. p disl:ſȝ postea miscēt cū pruritu magno.vñ squāme ñ moᶜᶜ dillatabūt.

¶ Scdo notatur qbus ista passio sepe contingit:⁊ q̄re:qꝛ pueris ex sanguis abūdātia mali ⁊ mollitie cutl. ¶ 3º rectificat regiñ i cibo:cibos subtrahendo nocivos. ¶ 4º eūare docet nociuū hūoꝛē. ¶ 5º oñdit ꝙ si lactās fuit q nō sustineat medicinā fiat venaꝝ post aures icisio:⁊ cuz illo sanguie illinitio. ¶ 6º pōit nutricis regiñ. ¶ 7º raso capite:pōit ifanti remedia localia: q̄ꝝ vnū pōit multuz vtile. ℞.litargi.ceru.añ.ʒ.iiij. pluerl fmēti:gumi arabi. galle.añ.pluriza.⁊ cū oleo ro. ⁊ aceto distēpa:⁊ inūge.

¶ Et nō ꝙ Cōstā.i pātegni.pōit istā ɔfectionē: ſȝ nō ponit trocis cos.memite q̄s pōit viaticꝰ. ¶ Nota ēt ꝙ galle nō pforate sī meliores:qꝛ recētiores:⁊ stiptice magis. Nō ēt ꝙ argētū viuū ðbilitat neruos:⁊ cereᵐ.vñ ab eo cauēdū ē:⁊ spālr i puerl.8º sternutatoriū ordiat cū oleo amigō.amara.9º iungere docet cū lytargiro syrico: siue de syria:⁊ cinere argētali.⁊ ē terra combusta in fornace vbi coquit argentū.iō ponit puluerē potandū ⁊c.

¶ De pediculis ⁊ lendinibus. Caplm. X.

E pediculis ⁊ lēdinibꝰ attendēda sī sex.p de diuersitᵗᵉ eoꝝ.zº ð cāis.3º ð signis.4º ð nocumētl.5º ð mō gnōnis.6º ð mō curatōis.

De primo dico.ꝙ pediculoꝝ qdā sūt mobiles:⁊ qdā fixi.Mobiles qdē gnānt i capite vl in toto cōpe. Fixi vo fiūt i iguibꝰ ⁊ asellis:⁊ cilijs aliqñ ⁊ supcilijs. ¶ Cāe pmitiue sūt aer cals ⁊ hūidus:⁊ vestes cale ⁊ hūide:⁊ pelles canū q a lupo iterficiunt mltos faciūt pediculos fȝ Arist.⁊ portare camisias ⁊ vestes imūdas:qꝛ cutl ñ abstergit:nȝ eūat.sic religiosis ɔtigit:⁊ ad iuuāt ad illō ēt motꝰ mouētes māȝ ad ptē cutl:⁊ pcipue si associat māe:q̄ mouet ad ptes cutl vapoꝛ spmatl gnantis:sic ɔtigūt in coytu. ¶ Dimissio ēt exercitij:⁊ ē cā coadiuuās.sic icarceratl ɔtigit.Silr dimissio mūdificationis ⁊ lotiōis.⁊ iō pediculi plēs fiūt i his: q nō lauāt:⁊ cutē nō mūdificāt a sordibꝰ.sic pegrināntibꝰ accit.vt Daly. dic.Supfluitas cibi ⁊ potꝰ.sic gulosis:⁊ bibul accit:⁊ cibus cals ⁊ hūidus:⁊ spālr q trabit de sui nā supfluitatē ad cutē.sic ficus.Et i zº cañ.dr ꝙ ficus ē faciēs pediclos pp corruptiōeȝ hūoris eiꝰ.⁊ dr ꝙ ē velocis expulsiōis ad exterioꝛa:⁊ ɔueniēt hūoris aialibꝰ. ¶ Et dic Daly.ꝙ ñ nūq̄ pediculi gignūt ex mlta ficuū comestiōe siccoꝝ cū corpꝰ mime mūdū ē. ¶ Dic Ioā.Ser.Caue ppe a comestione ficuū siccaꝝ.qꝛ de nā sui ē:vt gnent pediculos:ponit ēt ꝙ cibi q̄ sī difficil digōnis mali hūoris: tarde penetratiōis coadiuuat.q̄re ab eis cauēdū. ¶ Aui. dic.q̄ñq̄ȝ coadiuuāt ad gnōneȝ pediculoꝝ cibi boni chimi tenuis moti ad illō qō appȝ.s.cutiȝ.sic ficꝰ.⁊ vlr admistratio eiꝰ: qō aperit poros cutis:⁊ mouet mās ɔtētas i ea ad resolōnē ⁊c. ¶ Uinū dulce:nō nimis q̄sū:freqns venerl vsus: ⁊ cū mlta ɔcussiōe.vapores.n.a spmate resoluti vtutl sī viuice magl alijs vaporibꝰ:⁊ hūiditatibꝰ patioꝛes sī ad pediculoꝝ gnōnem.

Causa añs ē ɔplō cala ⁊ hūida:⁊ corpis ɔpō rara:⁊ hūoris abūdāª cali ⁊ hūidi:⁊ i suba mediocriter tenuis: ⁊ aliqñ licȝ raro apata p pediculos termināt: qō ē i rōe cāe añtl. ¶ De cā ɔiūcta.dic Daly.ꝙ pedicli ex hūidiᵗᵉ sī:⁊ supfluiᵗᵉ q̄sa ⁊ mala:quā nā ad corpis expellit māifesta.⁊ a poris tñ exit pp q̄sitiē:⁊ admiscent illi sordes:⁊ exvtrisq̄ fiūt pedicli. Sudoꝛ.n.cū a cōpe fuit egressus: ⁊ poris adheserit sbtil dissoluit: q̄sus vo putrefit:⁊ ex eo gnāt aial. ¶ Ser.dic.ꝙ gnānt ex hūibᵘˢ calis ñ adeo:vt veneᵐ:ex q̄ fiūt furfures. ¶ Cā ēt gnans eos ē i ɔcauiᵗᵉ

cutis: vbi põit aial gñari. sic in maife⁹ cutl furfures fiũt. Et in viatico dr̃ ꝙ fiũt ex purgatiõibus. q̃s nã eyciẽs cũ sudore facit inter carnẽ ⁊ cutẽ. ¶ Si aũt mã cal'a ⁊ hũi-da que ad cutim expellit̃ sit valde subtilis euaĩ isensibiliter: sed minus subtilis euat̃ per sudorẽ. Si ãt adhuc minus mutat̃ in sordes. Si vo adhuc minus ⁊ retinet̃ in suprema tunicaꝝ cutis fiunt furfures ⁊ defedatiões. ⁊ hissil'a. Si aũt mã ꝓfundi⁹ retinet̃: ⁊ sit mala valde fac̃ alopitiã: ĩpetiginẽ ⁊ sil'a. Si vo vni⁹ mala ⁊ nõ viruleta: nec festinat ad eã putrefactio vltia. s3 ẽ ꝯueniẽs recipe vitaȝ ĩfluit̃ sup eaȝ vita ex creatore suo. ⁊ fiũt pediculi. ⁊ aliqñ subito plimi. Hũiditas ãt dcã licȝ vt pl3 sit fl'atica. tñ aliqñ ẽ sãguĩea. ⁊ aliqñ ẽ col'ica: ⁊ alñ ml'ica: ⁊ aliqñ mixta.

Signa cãꝝ: q2 si rubei ⁊ gssi fiũt ex sãguie: si citrini ⁊ macri: ð col'a. si albi molles ⁊ grossi ð fl'ate. si nigri ⁊ duri de ml'ia. ¶ Sũt ãt pediculi signa ꝯsũptionis ⁊ putrefactiõis si ꝑseuerãt ⁊ ml'tiplicant̃: q2 diminutionẽ caloris nãlis signat: ⁊ dñiuȝ caloris extranei.

Nocumenta q̃ gdẽ sequũt̃ ex ml'tiplicatiõe pediculoꝝ aliqñ sũt: q2 aliqñ supãt dõec fluat sanguis hñtl eos. ⁊ citrinet̃ colõ ei⁹. ⁊ cadat appetit⁹. ⁊ extenuet̃ corpus. ⁊ cadat virtus.

Juuamenta vo gnõnis pediculoꝝ pñr duo sũt: q̊ꝝ p̃m ẽ. q2 p eoꝝ gnõnẽ corp⁹ mũdificat̃ a supfluitatib⁹ mal'. 2ª q2 postq̃ȝ gnãti sĩt depascũt supflua. q̃re corp⁹ p eoꝝ gnõneȝ mũdificat̃ ⁊ sinceratur. ¶ Modus gnõnis tal' ẽ hũiditas vaporosa p poros exiens cutis ꝯdẽsat̃ ĩ poro ⁊ exteri⁹ exsiccat̃ ab exñeo calor̃. q̃re q̃dã cuticula gñat̃. q̃ vaporẽ ĩteri⁹ claudit: q in eẽnª spũs comitat̃: rõe cuius meret̃ recipe vitã ab ĩfluẽtia superiori aliq̃. q̃ coopat̃ ad vtutẽ gnãtiuã. ¶ Ari. ãt dic̃ in 4° methau. Circa pñm põnẽs cãȝ ⁊ modũ. q̃re ĩ putrefcis aialia gnãnt̃ eodẽ mõ. Nã calor nãlis: c⁹ officiũ est ꝯgregare ⁊ disgregare ꝯstare fac̃ disgregata: ⁊ in gnõne resultare aliq̃s formas mãe illi victiuas. Aliq̃. n. ps mãe viscose exñs nõ resoluit̃ in fumũ: s3 substat. ¶ Calor ãt nãl' cũ ab extraneo vicat̃: ⁊ exalet ĩ quã ptẽ ðclinauerit illũ hũorẽ sibi sub3 secũ trahit. Exalãte. n. cal'o sil' cũ eo exalat hũidũ: ex q̊ꝝ duoꝝ cõmixtione ⁊ ebullitiõe cũ opõe gnãtiue vtutis aialia gnãnt̃: ⁊ maxie in tpe noctis vel ẽt diei cũ calor exñe⁹ pp friditatẽ aerl in aliq̊ remittat̃. hũiditas. n. q̃ sub3 illi⁹ caloris nãlis ẽ ĩspissat̃ ab aere frido: vel ẽt iteriori cal'itate in corpe viuo. ⁊ ĩspissata circũuoluit̃ illi calori nãli. sic pãnicul⁹ gdã ⁊ ps iterior viuificat̃ depascẽs postea illð hũidũ qð iuenit̃ ibidẽ. Putrefactio nõ fit nisi ab exñeo calore dissoluẽte. sic ⁊ gnõ a nãli calore ĩcluso q sub3 suũ nõ defit: s3 p posse defendit. sil'r ꝯtingit in gnõne pediculoꝝ. Nã hũiditas ex q̃ gnãnt̃ nõ est simpl'r viruleta ⁊ putrefacta: sed in pte. nec exps caloris nãlis oĩo. ⁊ iõ gnãnt̃. vt dcm̃ ẽ. Ex dictis p3 loc⁹ cã. ⁊ modus generationis eorum.

De modo curatõis eoꝝ. sciẽdũ ꝙ o3 p̊ rectificare regimẽ. Aer g̊ o3 eẽ sicc⁹. q2 vita stat p hũiᵐ ⁊ cal'3. Nã licȝ cal'3 attrahat: tñ ðmũ ꝯsũit ⁊ exsiccat. Exercitiũ sil'r supflua ꝯsumit. licȝ p̊ attrahat. patiẽs assiduet mutatõeȝ vestiũ: ⁊ sint noue vl' mũde: ⁊ lote ⁊ aspe ⁊ ð lino potius: freq̃ntet balneũ aq̃ dulcis vel vbi cocte sint myrt⁹ ⁊ rose meli⁹ erit. Et aliqñ in liscíuio vel balneo põat̃ acetuȝ. Cib⁹ o3 eẽ laudabil' in sba magl sicc⁹. Et Haly. dare p̃cipit cibos chimoꝝ laudabiliũ. cũ tñ Auic. dicat h9 cibos aliqñ gnãre pediculos. a coytu supfluo cauẽdũ: i q̊ sudare ꝯtigat. Rectificato regimie euet̃ corp⁹ cũ flõia ꝓprie. dic̃ Aui. ⁊ cũ laxatiuo medicamie. deide cũ localib⁹ insistẽdũ ẽ adiutorys. ¶ Medicine ãt locales debẽt eẽ. s3 Aui. resolutiue; vt hũiditates resoluant in vapores: ⁊ vt exalare possint: ⁊ exsiccatiue. vt ðsiccent ⁊ ꝯsumãt: ⁊ aialitati ꝯdicãt. debẽt eẽ attractiue: ⁊ magl q̃ȝ ille que furfuribus cõpetũt. vt hũores a ꝓfundo attrahãt ad exteriorez supficiẽ. vbi nõ p̃t eẽ gnõ. Et dic̃ Auic. ꝙ si res fuerit magna nec̃e est ꝙ admistrent̃ cũ p̃dictl ꝓ p̊etatib⁹ medicinaꝝ vtutis venenose. i. hñtiũ ꝓpetatẽ interficiẽdi pediculos: ⁊ ẽt p̃huãdi a gnõne eoꝝ. ¶ Et dic̃ Joã. Ser. ⁊ o3 postq̃ȝ mũdificet̃ caput cũ gargarismis resolutiuis: ⁊ abstergat̃ ⁊ fricet̃ cũ oleo. deinde liniat̃ cũ medicis. Jstaꝝ vo medicinaꝝ: q̃dã sunt debiles: q̃dã fortes: q̃dã fortissime. Debiles ðbilibus competũt ⁊ fortiores fortioribus. ¶ Et istaꝝ q̃dã sunt simplices q̃dã ꝯposite. Simplices debiles sunt. sic sumac acetosa folia granatoꝝ semẽ lini radix altee. Fortiores calamẽtũ origanũ amigð. amare: zinzib. polliũ pulegiũ. Fortissime sũt. sic stafisagria ellebo. sal nitꝝ collogntida: ⁊ oleũ de raffano est mirabile: ⁊ argẽtũ viuũ est forte valde: sed est alicuius piculi: oleũ ð amigð. amaris est satis secuꝝ ⁊ leue satl. ¶ Decoctio lupinoꝝ est bona fortis ad pediculos. Alea cocta comesta ĩterficiũt eos: ⁊ oleũ de absint. Hnã felliũ posita in ablutionib⁹ sunt fortia multũ. Succ⁹ abrotani bon⁹ ⁊ secur⁹: lupini in lescíuio cocti sunt optimi. ¶ De cõpositis medicamen forte forti: ⁊ frido corpi ꝯueniens in quo cõuenit Alexã. Serap̃. Cõstãtin⁹. Auic. Uiaticus ⁊ aly. ℞. nitrũ vl' baurach: sandarace siue arseni. stafisagrie. añ. ℥. i. ⁊ cũ oleo myrtino vel oleo ⁊ aceto pũge. ¶ Jtẽ aliud valde bonuȝ ⁊ secuꝝ: ⁊ forte. ℞. aloes myrre baurach agarici. añ. ꝯficiant̃ cũ oleo de amigð. amaris ⁊ aceto. ¶ Jtẽ aristologia: sinapis fel vaccinum gẽtiana cum oleo ⁊ aceto. ¶ Jtẽ emplastꝝ vl' epithima ð ciner̃ ⁊ oleo ꝯfert. Et q2 lendines fiũt de mã sicciorl cõpetũt eis min⁹ sicca. Et q2 plate que fiũt in pectine vl' asellis vl' cilys fiũt de mã mediocri iter mãm pediculoꝝ ⁊ lẽdiniũ: cõpetũt eis sil'r medicine iter illas nãe medie. Dicit Cõstãtin⁹. si post ĩfirmitatẽ nascunt̃ cũ oleo ð semie croci hortẽsis inũge. Deide laua cũ aq̃ ðcoctiõis rosaꝝ ⁊ myrtille. ¶ Jtẽ dicit Constãtin⁹. si pediculi sunt ĩteri⁹ in pectine placẽta siligis semicoquant̃ ĩ furno cui supaspgat̃ pl'uis cimini: ⁊ calida pectini applicet̃ per tres horas ⁊ videbis oẽs exire. si patiens fuerit fride ꝯpl'onis exhibe tyriacã.

¶ De dolore capitis. Capl'm. XI.

E capitis dolore notanda sunt. 5e. p̃m est de noie. 2m ẽ de ei⁹ eẽntia. 3m ẽ de spẽbus ⁊ causis. 4m ẽ de signis. 5m est de curatiõe ipsius.

De primo sciẽm est: ꝙ capitis dolor a Joan. Serap̃. ⁊ Mesue. ⁊ Aui. vocat̃ soda. ¶ Ab Alexã. dr̃ cephalargia. A Rasi Haly. ⁊ Cõstãtino ⁊ passionario dr̃ cephalea. Et a gbusdaȝ dolor capitis tm̃ dr̃. q̃dã ẽt spẽs eius diuersimode noĩant̃ vt dicet̃. ¶ Dolor capitis totalis ĩterior recens dolor dr̃ capitis. antiqu⁹ cephalea. pulsatiu⁹ tpalis dicit̃ soda. Si supiori pte craneũ vel ouũ. Si in media pte dr̃ emigranea. Si ĩ 4ª parte dr̃ monopagia. Si in vno tm̃ loco dicit̃ clauus.

De scdo dic̃ Aui. ꝙ soda ẽ lesio ĩ mẽbrl capitis. Alexã. dic̃ ꝙ dolor capitl sinthoma ẽ. i. accñs. Et ð h dic̃ Aui. p̊ cañ. fen. 2ª. c. p̊. ꝙ plerũq3 accñs fit egritudo queadm dolor capitl q ex se accit qñ figit̃: ⁊ tãdiu fit mãsiu⁹ dõec fit egritudo. Et sil'r 3°. cañ. ca°. ð soda. dic̃ ꝙ soda c⁹ cã añs iã collecta ẽ: ⁊ mãsiua: ⁊ mãet ipa pp eã ẽ egritu°. s. ⁊ qñq3 ẽ accñs. deide fit egritu°: cũ. s. ex ipso fit operatiõis lesio ⁊c.

De tertio sciẽm. ꝙ soda distiguit̃. q2 q̃dã ẽ singularl p se: ⁊ q̃dã se'r se. Que singⁱˢ ẽ didit; q2 q̃dã fit pviã p-

al's victias

Pleruq3 accidẽs fit egritudo

ꝑetatis q̃dã per viã ꝯpassiõis. ¶ Soda vͦ ꝓpetatꝫ diuidit̃:qꝛ q̃dã fit per viã ꝓprietatis a causa interiori:ꝛ q̃dam exteriori. Et a cã interiori diidit̃ ꝭm loca: ꝫ cãs rõe tpis:rõne q̃li atis:rõe accidentis:rõe eius cui supuenit. Scõm loca diuidit̃:qꝛ quedã in toto fit capite: ꝛ dicitur cephalea ꝭm Halyabatẽ. Et Aui. dicit. qñq ꝯtinet totuꝫ caput ꝛ est ꝯsuetudinaria. Insepabilis dr̃:oluꝫ ꝛ nux: qꝛ sitatur ouo armoꝝ.i.galee ꝯtinẽti totũ caput. ¶ Et q̃dã fit i pte capitꝫ:ꝛ h̃ diidit̃. ꝫ lõgũ latũ ꝛ ꝓfunduꝫ. ꝫ ꝓfundũ:aut qꝛ fit ĩtra craneũ aut ex̃. Si ĩtra:aut i sba cerebri: aut in velaminibus:aut in venis. Et extra fit aut in panniculo extrĩseco:aut in carne: ꝫ latũ:qꝛ quedã fit in pte dextra, ꝛ quedã in pte sinistra:ꝛ que extra est ꝯsuetudinaria vocat̃ emigranea. ¶ Scõm longũ:qꝛ q̃dã in pte anteriori:ꝛ q̃dã i posteriori. ¶ Scõꝫ cãs ꝫ Halyabatẽ distinguunt̃:qꝛ aut cã eius est mala ꝯplõ:aut cõtinuitatis solõ:aut ambe simul:sicut in apate:ãt mala cõplõ. Sed sicca ꝯplõ paꝝ ꝛ hũida nisi cũ vapore aut ventositate q̃ ꝯtinuũ soluãt vt opilatio. Et mala ꝯplõ:aut est simplex: aut ꝯposita. Et simplex est quadruplex. Et vnaqueq cũ humoris vitio:ꝛ cõposita est quadruplex: ꝛ cũ humoris vitio:ꝛ sine humoris vitio.

Nota. ¶ Et nõ ꝙ mala ꝯplõ hũida ñ fac̃ dolorẽ:nisi cũ mã mota ad solõnẽ ꝯtiuitatꝫ. Cõplõ.n. hũida ꝫ ꝙ ẽ hũida ñ fac̃ dolorẽ:nisi sit illi mã hũida faciens dolorẽ ex pte vaporis:aut ventositatis facientis solõnẽ ꝯtinuitatis. Calida vero ꝛ sicca:frigida ꝛ sicca dolorẽ faciunt ex vtrisq q̃litatibus:ꝛ motu soluẽte ꝯtinuitatẽ. Calida vͦ ꝛ humida: frigida ꝛ humida nõ faciũt dolorẽ: nisi vnde sunt calide ꝛ frigide:nõ vnde sunt hũide ꝛ sicce. nisi vt dictũ est: hec est intentio Auic. ꝛ Haly. Et Halyabas dicit ꝙ ex mala cõplõne sicca cephalea debilis est:ꝛ humiditas singularis cephaleã non gignit. nisi cũ multa est mã. Calida vero cõplõ cum humoris vitio est multiplex:qꝛ ex sanguine colera:ꝛ ex vtrisq dolor fortior a calido ꝛ a frigido:ꝛ a calido plus. minus fortis a sicco. ab humido minime. Alexã. ꝛc̃. ¶ Solõ ꝯtinuitatis est cã doloris: aut que fit in substãtia cerebri:aut in pãniculis:aut in venis:ꝛ fit solutio:aut motu vaporis ꝛ ventositatis: aut ꝑꝑ humoreꝫ corrosiuũ:aut ꝑꝑ vermes ꝫ Aui. licꝫ quidã hoc negauerit. vt ipe dic̃. ¶ Soda q̃ fit ꝑꝑ apata diuersificatur ꝭm diuersitatẽ apatuꝫ calidoꝝ ꝛ fridoꝝ ꝛc̃. ¶ Soda vͦ ex opilatione fit cã humoris grossi ꝛ viscosi:aut cum apate. ¶ Rõe tpis diuersificat̃ soda: aut rõe tpis anni:aut ratione durationis:rõne tpis anni:qꝛ quedã plus accidit in hyeme:quedaꝫ in estate ꝛc̃. De ea que fit in hyeme. dicit Hypo. in affoͦ. tertie ptic̃. ꝛ Auicẽ. põit. Qñ estas borealis fuerit. Autũnus vͦ pluuiosus ꝛ austrinus capitis dolores in hyeme ꝛc̃. ¶ Rõne durationis:qꝛ q̃dã acuta:ꝛ breuis:ꝛ quedã cronica. ¶ Que breuis est:ꝛ cito dissoluitur cephalea absolute vocat̃. Magistri quidã dicunt ꝯrium. Que vͦ tarde dissoluitur galea dr̃:fit autẽ a flegmate:aut plurima debilitate aut apate. ¶ Distinguit̃ soda ꝭm qualitatẽ:qꝛ quedã est fortis. ꝛ quedã d̃bilis:q̃dã salua:ꝛ quedã non salua:quedã separabilis ꝛ quedã iseparabilis ꝛc̃. ¶ Fortis est:vt que aliqñ obuiat sincipiti capitis infantis leuia hñtis ossa frangit cõmissurã. Debilis est:sicut plm̃ fit in litargia:ꝛ soda d̃bilis accidit ei: cui sensus est debilis. ¶ Salua vero in q̃ nõ est qđ ꝓhibeat ei regimẽ nec̃iũ. Nõ salua vͦ in qua est ꝓhibẽs:sic̃ in soda cuꝫ reumate. Nam reuma ꝓhibet aliqđ regimẽ sode nec̃iũ rõne acc̃ñtis:qꝛ aliq̃ est cui nõ sunt acc̃ña: ꝛ aliq̃: que ducit ad acc̃ña capiti ꝓpria:vt ex fortitudine fiat in capite apa. Et alia ducit ad acc̃ña i alys ptibus:vt faciat spasmũ in origine neruoꝝ:ꝛ in stõ singultuꝫ vomitũ vel debilitatẽ digõnis rõe eius cui supuenit. qꝛ quedã accit hoi sano ꝛ aliã hñti egritudineꝫ:vt apa. vel laborem ꝛc̃. Et alia que accit hoi ꝑparato recipe sodam: sic̃ hoi hñti caput debile ꝛ mẽbra digestiua debilia:q̃re multi vapores mittunt̃ ad caput. ¶ Soda que fit ex cã exteriori distinguitur:qꝛ q̃dã est ex cã exteriori nec̃ia:ꝛ quedã a non nec̃ia. Cause exteriores necessarie sunt sex res non nãles. v̆.g. Aer corruptus turbidus. aer calidus calefaciẽs caput qui caliditate ad se attrahit vapores ꝛ hũores vel aer ẽt frigidus claudens poros. ꝛ caput imutans cõplõnalr̃:silr̃ exercitiũ post cibũ: ꝛ silr̃ post quietẽ:in quibus mali dñant̃ hũores qui per exercitiũ dissoluunt̃ ꝛ petũt caput. Balneũ ẽt post cibũ. ꝛ cũ multis vaporibus ꝛ malis calefactũ lignis. ¶ Ex pte ciboꝝ:vt cibi ꝛ potꝰ venenosi ꝛ vaporosi:sic̃ alea cepe: porri ꝛ oĩa acrumia leguĩna lacticinia:nuces ꝛ oĩa vnctuosa:silr̃ potus vaporosus vt mustũ:ꝛ supfluitas vini inebriãtis ꝛc̃. Sõnus supfluꝰ ꝑꝑ vapores retentos ꝛ vigilie supflue cerebꝝ desiccantes:silr̃ supflua cerebri replõ ꝛ idigestio ꝑꝑ fumos:ꝛ alia silr̃ inanitio superflua. Uñ Haly. Fit ex supfluo fluxu sanguinis per nares:per matricẽ:per emorroydas:ꝑ ventris fluxũ ꝛc̃. Acc̃ña ẽt aĩe:sicut ira supflua:supfluꝰ risus. ¶ Cãe nõ nec̃ie sunt:sicut casus ꝑcussio venena:aromata calida ꝛ frigida:vt ꝓprie cassia: costus cynamomum: amomũ:crocus. verũtñ aromatica calida post frida ꝯferunt:ꝛ frida post calã. Cuꝫ aũt lesio fit non qualitate solum sꝫ q̃ñtitate. tũc non ꝯfert ipsoꝝ successio. Immo nocet. Qđ dcm̃ ẽ d̃ arõaticꝫ:idẽ d̃ fetidis itelligẽm ẽ. ꝛ silibꝰ.

¶ Soda per viam compassionis distinguitur: quia caput aut cõpatit̃ stõ:dyafragmati ꝛ matrici ꝑ neruos:aut cordi epati ꝛ spleni per arterias. aut pulmoni per vicinitatem ꝛ suppõnẽ:aut mẽbro cõicanti mẽbro vnoͦ:ꝛ cerebro alioͦ. sic̃ cõitas eius cũ renibus:aut ꝑꝑ cõitatẽ cũ toto corpe. ¶ De soda vͦ:que seq̃t̃ febrẽ:dicet̃ in tractatu febriũ. ¶ Ex dictis colligit̃:q̃ sint cãe ꝑmitiue distincte .s.ꝑ non nãlia. ¶ Et cã añs cõplõnalis:qꝛ mala cõplõ in toto corpore:vel in capite vel aliq̃ mẽbro hñte vicinitatem vel colligantiã cuꝫ capite. ¶ Et cã añs hũoralis est hũor vel vapor in toto corpe vel capite vel in mẽbro capiti vicino vl̃ colligato:ꝛ hũor pt eẽ sãguis: colã flã:vel mlĩa. ¶ Cã añs cõplõnalis est:aut magnitudo capitꝫ receptiua multoꝝ vapoꝝ: aut capitis vel cerebri raritas. silr̃ receptiua de facili:aut cerebri soliditas. que difficulter irrorat̃. ¶ Cã ꝯiuncta est:aut mala ꝯplõ subito fcã. aut ꝯtinuitatis solõ:ad q̃ duo reducit̃ oĩs cã ꝯiũcta. Naꝫ ꝭm Gal. i tegni: 2ͦ. Dolores ꝫ quẽcũq icũbũt locũ. aut ꝯtinuitatꝫ solõnẽ:aut alterationẽ subitã oñdũt.

Dolor capitꝫ q̃dã añcedit febrẽ:ꝛ ẽ sigm egrotatim d̃ q̃ d̃termiat̃ i 2ͦ tegni. c. 3ͦ:ꝛ ẽ sigm:qꝛ tc̃ ẽ mediocrꝫ. aut puꝰ. Et q̃dã sꝑ ꝯcõitat̃:ꝛ ẽ sigm. qꝛ auget̃ qñ febrꝫ auget̃:ꝛ miuit̃ qñ febris miuit̃. Dic̃ Ras. Et q̃dã ẽ signũ crisis. v̆.g. fluxꝰ sanguĩs nariũ:aut vomitꝰ ꝫ Hyp. in fine ꝓnosticoꝝ. Et signũ qꝛ nõ ẽ in ꝑnͦ. sed cũ alys signis crisis:cũ appropiq̃t. Et q̃dã febrẽ seq̃t̃ ex hũoꝝ reliquys. ¶ Dicit Aui. vrĩa silĩs vrinis asinoꝝ signat ꝙ soda fuit:aut fit:aut est:aut erit. Et Hypo. i affoͦ. 4 ptic̃. Quibꝰ in febribꝰ vrie ꝯturbate ꝛc̃. Et silr̃ albedo:ꝛ subtilitas i febribꝰ:ꝛ horis crisis signat motũ hũoꝝ ad caput ꝛ illud ꝓculdubio facit soda.

¶ Signa sode per ꝓpetatem sunt:qꝛ reliquis operationibus cerebri est nocumentũ vel etiam in ortis ab eo. sicut tenebrositas visus somnꝰ grauis:grauitas capitis cũ bona dispositione aliorũ mẽbrorum: ꝛ est soda fixa: que nõ sepatur. ¶ Signa sode ĩtra craneũ sunt. qꝛ si nocumẽtũ est in velamibus cerebri:ꝛ est forte signat illõ ad

nēt9 doloris vsq3 ad ocloꝝ radices: ꝛ si nocum ē ex̄ craneū .s. i pāniclo extrico: aut i carne ñ pueīt dolor ad oclos: s3 cutl tacta dolet. ¶ Siga sode i toto capite vl' iteri9 l' exteri9: ꝛ i pte capitl dxtra vl' sinistra: añriori vl' posteri māifesta sūt pindim patiētl: ꝛ iterrogatō3: q2 nlla egrido ē q̄ op9 ñ hēat iterrogare ifirmū: s3 Jo. dam. i affo. suis. ¶ Siga sode a dbite vtutl st excita° ex pua cā: ꝛ pturba° fsuū: ꝛ nocum i opōib9 cerebri. ¶ Siga fcā a fōtine cerebri st fsus velocitas patiēdi a q̄l3 pua cā i cere° fsata .s. vocib9 ꝛ odob9 ꝛ rligs: ꝛ bōitas fsus: ꝛ mūdities orgāoꝝ: ꝛ bōitas opōnū cerebri: sic imagia° ꝛc. ¶ Siga ꝯnū simplim ꝛ ꝯpositaꝝ sine mā st pua° ḡuitatl capitl: ꝛ siccitas nariū cū puatōe ḡuitatis: ꝛ pua° dscēsus hūitas p colatoria cerebri: ois ēt ꝯ cū mā cōicat i fece iuēta i hūite naris: s3 hūitas miorat cū fuerit mā ḡssa. ¶ Siga cale st fsus calitis: rubō ocloꝝ: ꝛ iuuari a fris: ꝛ regim cal3: qd pcessit ꝛ ptiria cala. ¶ Siga fre st ꝯria dcis: q2 ñ ē i ea extenua° nec rubedo: ꝛ dolor ñ magn9 q̄uis sit ātiqu9. ¶ Siga sicce st eūo pcedēs: aut exercitiū: aut vigic: aut coyt9: aut angustia: ꝛ augm doris cū augto cuiusl3 hoꝝ. ¶ Signa compositarū sine mā patent per signa simpliciu3. ¶ Siga ꝯpotaꝝ cum mā st siga .4. hūoꝝ. Et q2 i añriori pte capitl dñat sāguis. in posteri flā. i dxtra cola: i sinistra melia: ex his scit ex q̄ gnēt hūor: ꝛ alr mās: aut hūidas fras: aut calas sigt sbeth. v.g. si ex sāgc patiēs fris actu: ꝛ pō gescit apptis: ꝛ cū cephaca st pcussiōes: facies rubicūda: ꝛ plena repletio venaꝝ: plsus magn9: vria spissa: ꝛ rubea: vene ocloꝝ plene: ꝛ rubee: tact9 cals. ¶ Siga cole st mordica° adustio: pūctio sitl: ḡuitas minor: tactus calidus iuuari a frigidis color citrinus. oris amaritudo: sicca facies: pulsus velox: frequēs tenuis dur9: vigia ꝛ vria alba: q2 cola ascēdit ad caput. ¶ Siga flātl st siga ꝯnis fre: nisi q2 i hac ē ḡuitas stupor: hūitas oris: aliq̄ ifla° faciei: vria alba ꝛ ḡssa: ꝛ plsus ḡssus. ¶ Siga sode melice st siga male ꝯnis fre: nisi ꝙ i ea ē sictas faciei color liuid9 cogita° pectoris arcta° vigic: vria al. plsus sbtil tenuis ꝛ tard9. ¶ Flāca ꝛ melica mltū ñ faciūt dore3: ꝛ in mā sicca mltiplicat vigia: ꝛ ḡuitas miorat. Et Ra. i disio. pōit vehe93 doris. ¶ Signa sode vētose st extēsio fortl: corrosio: ꝛ pūctio: sonit9: tinit9: ꝛ muta° doloris d loco ad lom: pua° ḡuitis: vl' ē puitas exuberatio guide3: plsa° frōtl cū vapō auget: corupta imagia°: scomia: ꝛ v9so. ¶ Siga sode a vmib9 st corrosio fortl: vl' prurit9. odor fetid9: ꝛ fordo ei9 cū motu ꝛ seda° cū qete. ¶ Siga sode a solone ꝯtins st fortl dolor ꝛ ꝯtinu9: ꝯtinua febris. ¶ Siga fcē ab apab9 dñr i signis apatl. ¶ Siga sode ab opilone st rgim qd pcessit gnātiuū hūoꝝ ḡssoꝝ ꝛ viscosoꝝ: ꝛ otiū: balnei abstitia plectoca dispō vl' cus corpis ḡuitas ꝛ extēsio. ¶ Siga sode disticte f3 tps: f3 q̄litatē: f3 accñā: f3 nā3 ei9 cui supueīt patēt: ꝛ māifesta st i assignatōe cāꝝ. ¶ Siga sode ex cā extrica. v.g. vt ex pcussiōe māifesta st. vñ dic Dal. cephalea ex pcussiōe: aut collisiōe signis ñ idig3: s3 iterrogatiōe cū māite sint ei9 cā e: sir si fiat ex occursu reꝝ calaꝝ aut fridaꝝ: aut i dieb9 cānicub9 exiccāb9: aut vētl: aut odōib9: vl' cibis ꝛc. signt ex inuētiōe haꝝ reꝝ. ¶ Soda p cōitem minuit: aut auget f3 ꝙ accit mbro cōi: sic Aui. dic ꝛ Dal. cū ex alic9 passiōe mbri cefalea orit mbri illi9 pus icipit egrido: deiñ ser cefalea: ꝛ cefaca p cōite3 stabil ñ ē. Facta vō p cōitem stōi signt āgustia nausea: mali9 appetit9 ꝛ digōnis: ꝛ si mā ē i stō fit fortior cū vacuitas adest: ꝛ sup sōnū ꝛ saliuā: ꝛ p9 sōnū: ꝛ cū salina ē vgo. i. ñ mixta cū cibo: vl' cibi vapor. ¶ Siga cole i stō sūt mordica° āgustie: tremor cordis ifla° icēdiū capis: ꝛ p9 vōitū gescit ꝛ auget p9 caloꝝ cōestiōe3: ꝛ cū stō9 ē vacu9: ꝛ p9 sōnū ac i saliua. Signa flātl i stō putridi st sbuersio: ꝛ p9 vōitū ges: ꝛ i rplone cefalic ipi9 ꝯforta° ex cōestiōe froꝝ: ꝛ eructua° acetosa: ꝛ vl2 ois cefalea q̄ a stō alleuiat cū alleuiat stō9: ꝛ ḡuat cū ḡuat. ¶ S3 h attēdēm dilitēr: q2 soda erit a cere°: ꝛ tñ stō9 cere° ꝯpatiēs dcā icurrit accñā. et iō distiguēm añs a ꝯñte. signt ēt h dispō digōis: ꝛ diuertas i vacuite ꝛ replone. Nā dolor stōi si ē ex cola excitat cū ē vacuitas: ꝛ si ē ex hure fro: ē mior i vacuite: ꝛ sedat ipum fames maga ꝛ pua qñ3 excitat: ꝛc distiguit eructua° ꝛ vōit9 ꝛ dolor g cū cōite stōi: qñ3 icipit i añriōi pte capis: ꝛ fortasse dclinat ad mem sincipitl: deiñ rmouet. ¶ Si soda sit cō cōite epatl cog scit: q2 epar dol3: ꝛ cal3 alñ vria: ꝛ egō mala: vtpl3 ꝛ epatl opilones sir: ꝛ soda dclinat ad lat9 dxtrū: ꝛ illa q̄ fit a splene dcliat ad lat9 sinistꝝ. ¶ Dñr tñ fac eueīre sodā splē ex vna pte ꝛ stō9 ꝛ epar ex aa. Nā stō9 ꝛ epar. q2 ex hūob9 i eis mittūt vapores ad cerem q faciūt sodā: splē vō ñ. S3 q2 mltiplicat i eo melia q̄ ad stō3 effusa mittit vaporē ad cerem mete stō: sic notat Jo. fap. ꝛ tumor ꝛ dolor splēis signt ꝙ ex splene. si ab itestis p tortiō3 i eis ꝛ dorem ꝛc. Et ia q̄ fit cā myrach dcliat ad āteriora valde f3 aui. ¶ Si a corde p dorem sincopi plsatōe3 ꝛc. Si a mrice dolor ē i margie sincipitl: ꝛ f3 pl3 fit p9 ptū: aut aborsū: aut mstruioꝝ retētōe3: aut paucitem: aut pp cal3 apa mficis. Si a renib9 ꝛ dorso siga st: q2 dolor ē i renib9 vl' ḡuitas ꝛ soda decliat ad posteriora valde.

¶ De mō curatiōis doloris capitis. Ca. XII.

Intētio i curatiōe sode vsa t eē tria vl' 4or. pm ē rgim i cāis pmitiuis. 2m ē abscisio cāe añtl. 3m ē doris seda° p remotiōe3 cāe ꝯiūcte. ꝛ egritudis efficiētl dorem: ꝛ 4m ē cura° alic9 accñtl p dolorē ꝯñtl: ꝛ mlae q̄litatl: si q̄ remāsit.

De primo dico ꝙ causa curatiua ex pte regimis diuersificat fm diuersitate3 causaꝝ efficiētium: de quibus postea dicam.

De scdo dico ꝙ abscisio cāe añtl fit trib9 mōis. p p eūone māe: q̄ digōne ñ idig3. 2° p adeq̄tiōem illi9 māe idigētis digōne ꝛ eūone. 3° p eductiōe3 illi9 māe. ¶ Eūo āt māe q̄ ñ idiget digōne: nisi valde raro: ꝛ pauca ē flōmia: vel sāguis sbtractio. mā ēt colica furiosa: sir digōne ñ idig3. s3 raro ꝯit f3 Hyp. i affo. d flōmia ꝛ sbtractōe sāguis cū vētos. ¶ Dic Aui. ꝙ i oi mā eūanda d capite si sāguis abūdat: vl' ñ ē diminut9 icipiēm ē a flōmia cefacc ꝛ venaꝝ frōtl nasi: ꝛ auriū: ꝛ fiat i ꝯria pte doris: nec obstat ꝙ h dr i ꝯria pte doris: ei qd Ra. i Alm. c° d cefalea. s. si rubor tēsio ḡuedo siti i facie: ꝛ ocul: ꝛ tact9 cals: plsus magn9: ꝛ sōn9 mlt9 cefaca ē miuēda i pte i q̄ ē dolor: vl' dolō magis ifestat: q2 diuersus reus ꝯdictōis ipedit. ¶ Nā Auic. itellit qñ mā ē mlta: ꝛ vt9 fortl. Ras. vō qñ mā ē pauca: ꝛ h tāgit Ra. i Alm. c° d obthalia dicēs. ꝙ i pn° curōnis obthalmie cefaca ē minuēda a pte ꝯria: nisi leuis fuīt obthalia: q2 tc ex ead pte pt fieri flōmia: deiñ dic Aui. ꝙ si cā ē maga i cefaca minui d3 guideç. i. vene colli: ꝛ si aly dñent hures: tñ a flōmia icipiēm: q2 ē cōis humoꝝ eūo: nec io obstat ei qd dc3 ē p cañ. fen 4a. ca°. 4. s. si hures st eq̄les pmitte miutōe3: ꝛ p9 supabūtem eūa. Si vō ieq̄les eūa donec equat ꝛ p9 minue: q2 Aui. cū h dic: ꝛ alñ dñent hures itelligit cū aliq̄ dñio sāguis: ꝛ hūob9 exñb9 i venis. ¶ Et Ha. ēt i ꝯro 2e ptile regis acu. magl flōmie ꝯsētit ꝙ farcie i pleuresi: esto ꝙ dolor nō ascēdit ad furlas: s3 dscēdat. vñ vr ꝛ dbet dici nā iclinatōis hūoꝝ magl ꝯpere farmaam. Nā vñcūq3 nā repit ꝛc. Deiñ dic Aui. si sol9 sāguis dñat sola flōia suffic. Et si sāguis ē i toto corc: ꝛ i capite mā mlta flōmet cefaca. si vō ē i cate s3 icipit ascēder flōmet niga siue cōis. Si vō timet ne ascēdat pp cā3 trare3 vt carem aeris: vl' pcussiōe3: s3 nōdū icepit ascēte flōmet basilica. Et si adhuc vis euacuare magis ad ꝯtrariu3 flōmet saphena: vl' crub9 vēsas appōe. Et palmo sup calcam i ꝯstrine spālr emorroyꝝ: ꝛ mstrui sāgcm ab eis puoca. ¶ Et si dolō sit p cōite3 mbri flōma venā vtriusq3 cōe3. Si vis eūar ex āhab9 sil: ꝛ mā ē geta: ꝛ si vis trahet ad a93 ptē cū eūone mbri cōicātl: flōma venā cōicātē mb° añti cū egrine ꝛ cadat i ꝯria pte catis: h fcō cū pnčis ad caput solu3: aut sāgis a pn° ē tñ i cate. Si dolor ē ex̄ craneū aut itra ppiqu9 ꝯmissuris vēsa i collo fale curat. Or. si mā fit pfūda: ꝛ ñ spat attra° ad ex̄ cram flōma venā frōtl ppe: si dolō ē posteri9. Uñ Hyp. posterа catis dolēa recta vēa icisa iuuat. Si vō dolō ē i añri pte flōma vēas posteri9 vl' vēsam appone puā: iter duas spalas: vl' d narib9 sāgcm puoca. ¶ Dic Mes. raro ab abscisiōe cāe icipiēm: nisi i soda sāgca: aut q̄ silis ē acuitis. Si vō ē sāguiea: aut hures i sāgc peccāt: aut si sit vehēs plsaua a flōmia icipiēm. ¶ Sera. i his q̄ pōit satl cū Aui. ꝯcōdat: ꝛ cū alys: s3 istd addit ꝙ si soda sit ex mā fra: ꝛ ñ gescit cū alys reb9 flōma vēas tēpo

rũ: aut auferas eas: ꝫ.n. vt i mā ffa coarᵗᵃ i istis formet ꝙ po‑
stea ad eas effūdit bonᵘˢ ſāgᵘⁱˢ: ⁊ remāet i eis: mā āt mala i eis ē:
ſic ferm̃tū cōrūpēs ꝙ cibo ſupueīt: qꝛ ñ pura corᵃ: ſꝫ mā cal'a ñ
ꝓtrāſit: vt i eis fiat flōia: qꝛ forſitā ñ remāet coarᵗᵃ ⁊c. ⸿ Dal.
ēt ꝯcord at ſatl cū alys. nā ſi mā ē i fluxu trahimᵘˢ ad ꝯriū. vt ſi
ſupiᵘˢ trahimᵘˢ iferiᵘˢ: ⁊ ſi iferiᵘˢ ſupiᵘˢ. ſꝫ ex eadē. vt ſi i ðxtra ð ðx‑
tra: ⁊ ſi i ſiniſtra ð ſiniᵃ. v.g. ſi mā ē ſ furculā flōᵃ ſafenā eiuſdeꝫ
ptl. ⁊ ſi ſb furᵃ i meᵒ pectorl flōmet mediana. ⁊ ſi i ifeᵇᵒ baſilica
eiuſð ptl. ſi vo fluxᵘˢ ð nouo ceſſauit euāmᵒ ꝑ mbꝛ ꝓxiᵐ illi cōi‑
cās. vt ſi mā ſuit i mrice: cū vētoꝛ i cruribᵘˢ vl' natibᵘˢ: vl' cū flōᵃ
ſafene. ſi vo pl's tpis trāſit ex q̃ mā fluer ceſſauit: ex ipſo mbꝛo
euamᵒ. ſic i ſgnāᵃ. ſi ē ſanies aggreᵗᵃ minuit vena: q̃ ē ſb ligua. ſic
⁊ ſanies euāt ꝑ icisionē puerl i collo vl' i cruribᵘˢ ſiccia appoāt
⸿ Adeq̃ᵒ ſiue digō māe euande diuerſiᵗᵘʳ ſꝫ diuerᵗᶜᵐ illiᵘˢ māe.
Digeᵘᵃ āt māe cale ſt oxizac. ſyᵘˢ acetoſ. ſyᵘˢ nenufa. ſyᵘˢ viol. ⁊ aq̃
ð lupulis: aq̃ oꝛ. aq̃ bug. ðōeᶜᶜ. ⁊ ſilueſtrl. ⸿ Digeᵘᵃ āt ſimpliᵘˢ:
q̃ ſt mr̃es meᵈⁱᵃʳ ꝯpoᵗᵃʳ ſt iſta ēdia. lacᵃ. cicoᵃ. ſcolopē. adyātū. po
litri. citrac: epica: capill' ve. ſeia cōia fra. ſuc. gna. acetoſoꝝ: ace
tū: abſinᵐ vio. boꝛaᵒ fumuſter. arnoᵃ. ſūac myrtᵘˢ: berbi. balauᵃ
ſādali roſ. acatia: ⁊ citōia. ⸿ Digeᵘᵃ māe fre flāᶜᶜ ꝯpoᵗᵃ ſt oxiel
ſimpᶜ ⁊ ꝯpoᵐ: ſqlᵐ: ⁊ mel ro. digeᵘᵃ vo ſimᶜⁱᵃ. q̃ ſt mr̃es ꝯpoᵗᵃʳ ſt
rað. apy. feniᶜ. petroᶜ. ſpaᶜ. bruᶜ. aſſaᶜ. acoꝛi: ⁊ cipi: capi: raffaᶜ: ga‑
rioᵗᶜ. ditami: pētafi. caſſialig. ciamoᵐ: ciminū: cādaᵘᵐ: ſem aniſi:
carui aneti: betōica: ſaluia: eupatoꝛiū: yſopᵘˢ: cāoˡᵃ: mellilo ᵐ. ⁊c.
⸿ Digeᵘᵃ i mā mlica ſt ſyrᵘˢ ð fumoter. dyaſcene ðcōᵒ ð epitio.
⁊ oximel: ſqlliᵗᶦᶜ ē meliᵘˢ digeſtiuū teſte Gal. ⁊ Aui. capᵒ ð melia.
Digᵘᵃ vo ſimᶜⁱᵃ mr̃es ꝯpᵗᵃʳ meᵈⁱᵃʳ: ſt ſticados: oꝛigaᵐ: calamtuꝫ.
m̃taſtꝝ: poliū mōtaᵐ: yſopᵘˢ: ypicō: ſem bōbicl: aq̃ caul: ſeꝫ cap
nū: capi: polipoᵐ: thimū: epitiᵐ. cuſcute. ſcene. Et caue a minus
ðſiccatis i mā mlica ne māꝫ vl' mliā mltiᶜᵒ. In mā. n. mlica zᵉ
ē iteᵒ: vna ē būeᵗᶜ ⁊ lenit ſiccitatē būorl: ⁊ terreſtreᵗᶜᵐ ipiᵘˢ: ⁊ aᵃ ē
icider: ſbtiᵗᶜ ⁊ rſolᵗᶜ māꝫ: rſolōne tñ ñ ducēte ad lapiᵗᶜᵐ. ⁊ viciſſiꝫ
vteᵐ ē ħ zᶜⁱ regie: vt eq̃lr cadat digō ⁊ matuᵒ i mā: ⁊ ñ abſciᵗᵘʳ
ſbtile ⁊ remāeat groſſū. Et dic Aui. meliᵘˢ ē: vt iūgas leniᵘᵃ būiᵘˢ: cū
rſolutis iciſiuis: qꝛ ſꝫ Dam. i affo. due ſpēs ſiſt ⁊c. ⁊ ē idē Aui. zᵒ
cañ. ð camoˡᵃ. Digᵘᵃ i mā colica aduſta: ſyᵘˢ ð endiᵃ. ſyᵘˢ ꝯpoᵗᵒ: ſyᵘˢ
ð fūoter. aq̃ lupuli: ⁊ fumuſt. Sāguīs digᵘᵃ ⁊ mūdiᵘᵃ: ſt betoᶜᵃ:
fumuſt. bug. boꝛaᵒ. ligᵃ. caſſiafi. ⁊ ſiᵃ. Digᵘᵃ vo extriᶜᵃ: ſt fricaᶜᵒ:
embꝛoᶜᵒ: balᶜᵒ: epitiᵗᵃ: ēpla: ⁊ ſiᵃ. Quāᵗᵃᵒ āt gdᵒ i oībᵘˢ digeᵘⁱˢ ite
riᵒ ⁊ exteriᵒ variat ſꝫ q̃ᵗᶜᵐ ⁊ q̃ᵗᶜᵐ māe digerēᶜ: ⁊ penes ptiᶜᵃ ex‑
triᶜᵃ ⁊ itriᶜᵃ. Euo māe digeſte zᵉ ē. vna ē totiᵘˢ cōpis euo necīa: ⁊
ꝑoꝛ cōpe exn̄te plecᵒ: ⁊ zᵃ ē euo mbꝛi patiētl. vt capis. ꝑᵃ mltipᵉ
ē: qꝛ fit ꝑ fluxū vētrl cū farᶜᵒ: cū clyſteri: fit cū vōitu: ⁊ cū vꝛīa ēt
euāt a toto cōpe ſeroſa ſupfluitas: cū cauteᵒ: cū exerciᵒ: balᵒ: ⁊ ie
iunio. oībᵘˢ. n. iſtl mōis toᵐ cōpᵘˢ eq̃lr euāt: aut q̃ſi eq̃lr: ⁊ pua ē
alteriᵘˢ ſup alterā emīnētia. ſic dic Ga. i ꝯᵒ illiᵘˢ affo. ſᵃ ptiᶜ. In far
macys talia oꝫ. ⁊c. ſꝫ ħ ſpāᶜ itēdit ð eā: q̃ fit ꝑ vētrē ifeᵗᶜᵐ. Meᶜᵉ
ſimᶜᶜᵒ purgātes colāꝫ ꝑ ptē ifeᵗᶜᵐ: ſt reubāᵐ: ⁊ reupōᵐ: myrab.
citrini. ⁊ ſcāonea. Cōpoᵗᶜ ſt dyapꝛūis: elꝫ ð ſucᵒ ro. cartaᵐ ipiale.
ðcocᵒ purgās colāꝫ. Jo. Ser. ℞. mirab. citrioꝝ: abſinᶜ romani.
fūiter. paſſuᶜ. enucᶜ. añ. Itē ðcoᶜᵒᵃ. ℞. mirab. citrioꝝ. tamariᶜ.
ſcāonee cōꝛecte ptes ꝯpeᶜᵒ. Modᵒ āt ſcāonee ðcoᵗⁱˢ: ſūat cito
niū: ⁊ cauet capᵘˢ eiᵘˢ: ⁊ qð i eo ē ð g̃nis: ⁊ ſcāonea pōat i ꝯcaᵗᶜ illa:
⁊ coopiat capᵘˢ ꝯcaᵗⁱˢ: ⁊ pōat ſr ipꝫ eiᵘˢ capᵘˢ: ⁊ ſtrigat cū acu: ⁊ iuol‑
uat ſr ipꝫ maſſa. deiñ dimittat i furno: acuitas ignis cᵒiā ſit fra
cta: ⁊ dimittat ðōec ſit coctū citoniū. ⁊ ſigᵐ illiᵘˢ ē: vt aduraf maſ‑
ſa. ⸿ Itē cartāᵐ ð mirab. ℞. mirabᶜ. citri. vioᶜ: abſinᶜ: cuſcute:
fūiter. añ. ʒ. xx. capill. ve. ro. ſiccaꝝ: rað. apy: maratri: endiᶜ. añ.
ʒ. x. ſeis ſcāiole. aniſi: maſticl: ſpice ſicce. añ. ʒ. 4. ꝓnūoꝝ iuiuba.
añ. ʒ. 30. coq̃ i lib. viij. aq̃ ad ʒᵐ cola. ⁊ addō māne. ʒ. xx. caſſiefi. ʒ.
x. iteꝝ cola: ⁊ pōe duas lib. ʒuc. coq̃. vt ſyruᵗᵘʳ. ⁊c. ⸿ Itē pomū
vl' citoniū i q̃ ſcāonea cocta ē abiecta ſcāonea cōedat: qð gdeꝫ
ſuauiter purgat. vl' dcꝫ pomū terat: ⁊ cū ʒu. ⁊ ſādal: ⁊ cū ſyᵒ vio.
ꝯfectū i mōtario cōedat. Solutia flāl ſimᶜⁱᵃ: ſt mirab. kebuli:
turbit: aloes: agaricᵒ: collognᵃ. polipᵐ: licꝫ ſit vētoſū. ſuccᵒ ebuli:
⁊ ſābuci ſupiᵒ ⁊ ifeᵒ. Cōpᵗᵃ ſt bñdcā yerapi. pille auree: pille ð 5ᶜ
gnūbᵒ: pille cochie. Saᶜ. ⁊ pille cochie. Raſ. Soluᵗᵃ mltē ſimᶜⁱᵃ:
ſt epitiᵐ ſcene: mirab. idi: liatura ferri: eufoꝛ. cētaurea maioꝛ. ca
medreos: cāepiteos: ꝯpoᵗᵃ ſt dyaᶜᶜ. yeralo. lapis laꝫli: cū ſo capᵒ
Sipliᶜ ſāguis mūdifiᵘᵃ ſt viola pꝛuna: ſeia cōia fra: caſſiaf. mā‑
na tamaridi: vioᵗⁱᵃ cereſa: coꝛuia: maxie boꝛaᵒ: ligua bouia: ⁊ q̃
nāꝫ bñt ñ ſolū mūdiᶜᵒ: ſꝫ ēt purgādi: ſt betōica: liliū: ⁊ ligua bo‑
uia. vñ macer. ⁊ ſi cū liſa ſūant trita recēti: ſic ocul' ſāguis ꝑ ſb‑
teᵗᵃ dr expelli: ſic lumia liba reddi. Euo vo magl ꝓpa capiti ſit
mltl mōiſ: ꝑ ꝑ gāgaᵗᵃ: q̃ ñ ꝯpetūt i cā cal'a. nā ꝑpatl ad catarꝝ
⁊ bñtibᵘˢ mbꝛa ſpūaᵒ ðbiᵃ: ⁊ ſpaᶜ i būobᵒ acutl mōdiᵘⁱˢ cauēda ſt:
ne būoꝛes fluāt ad ſpūaᵃ ⁊ vlcerēt ea. ſꝫ i fra cā gāgaᵐᵃ fit cū oxī
melle ꝯpoᶜᵒ: ⁊ ſinapi: vl' cū oxielle: ſqlᶜᵒ: vl' cū yera. ⁊ cōtice rað.
capparl: vl' pireᵒ: pipe. ⁊ ſilibᵘˢ. zᵒ purgat capᵘˢ ꝑ maſtiᶜᵉᵐ. v.g. cuꝫ
maſtice. ꝫꝫ. rað. capparl: cū pireᵒ: ⁊ ēt cū yſopo: calaᶜᵒ vl' oꝛigāo:
ʒᵒ purgat cū caputpuᵒ dic Meſ. i cā: ſiue i ſoda cal'a fiat caput‑
purᵐ: cū olo ro. vioᵒ. nenufaᵒ. cū pauca cāfoꝛa. ⸿ Itē. ℞. opy:
cāfoꝛe. añ. fiat colliᵃ. ſic lētes: diſſoluāt vnū aut duo i olo: ⁊ di‑
ſtillet i naſū. ⸿ Itē aliō Ser. ℞. ſpody. ʒ. y. opy. ʒ. i. croci. ʒ. ſ.
diſſoluat cū lacte mlierl: vl' olo vio. ⁊ fiat caputpur. In ſoda fra
caputpur. optimū. ℞. pluerē nigelle pᵒ i aceto iſuſe ꝑ diē. deiñ
exiccet: ⁊ pluis naribᵘˢ iſtillet. Itē aliō. ℞. eufoꝛ. caſtōei. añ. cū
aq̃ ſāſuci tēpet. Odoꝛamtū in ſoda cal'a ē cāfoꝛa cū aq̃ ro. i cā
fra cū caſtoꝛeo: ruta: ⁊ dꝛagāto mixtl. Itē pomū ꝯferēs ſode fre
ꝯfecᵐ ꝑ dña abbatiſſa: ⁊ ꝯtulit. ℞. laudāi. ʒ. i. ciamoᶜ: ligᶜ aloes:
roſaꝝ. añ. ʒ. i. ambꝛe. ʒ. y. gallie muſcate: ſpicenar. ſeis maioꝛāe.
añ. ʒ. i. muſci. cāfoꝛ. añ. Ə. i. ſtoꝛacl. calāite. añ. ʒ. iy. Itē aliō. ℞.
maſticl. ʒ. i. turl. laudāi. añ. ʒ. y. nigelle. ʒ. ſ. paꝝ muſci: ⁊ ambꝛe:
⁊ aligd ð gariofi. ⁊ ligᶜ aloes. Suffūigiū fiat ð nigella maioꝛa‑
na: yſopo: oꝛigano: ſticados: betōica: ⁊ ſilibᵘˢ. Moderatᵘˢ ēt vſus
aroᶜᵒʳ caloꝝ ꝯfert ſode fre. ⁊ pᵒ cōpis mūdiᶜᵉᵐ: vl' qñ ē ex mala
ꝯplone fra ſine mā: ſꝫ freq̃ns vſus. ⁊ apð replōnē nocꝫ. ⁊ ħ mō
dic Hyp. i affo. mltotiēs calefactio: cū arōatibᵘˢ ad aᵃ vtil' eēt ſi
ñ capis g̃ueᶜᵉᵐ faceret. Cauteriū ēt euāt cāꝫ añtē: ⁊ alñ ꝯiūctā:
ſꝫ fiat i loco vbi venerit medietas fili cᵒ lōgituᵒ ē ab aure ad au
rē: capite pᵒ raſo mēſurāᵒ ab extreᶜ naſi. De ſoda: q̃ fit ꝑꝑ ꝯpaſ‑
ſionē. dic Jo. Ser. oꝫ. vt itēdamᵘˢ i ꝑmis cū ſūmo ſtudio ad mē‑
bꝛū cui cōicat cerebꝝ. Nā eo euāto rēouet dolō capis. ⁊ ſi neče
fuit ēt ð capite ſolliciti erimᵘˢ. Rectifiᵗᵘʳ g̃ mbꝝ mādās ne mā
det ⁊ recipiēs ne recipiat. ſi g̃ ſoda fit ex būoꝛe: q ē i ſtō. ⁊c. vōitu
purga būoꝛē illū. ⁊ ſi colicᵘˢ ē cū ſyᵒ acetoſo ſale: ⁊ aq̃ cal'a vl' cū
ſyrᵒ acetoſo aq̃ oꝛ. ⁊ modico ſal: ⁊ ħ fiat pᵒ cōeſtionē. Dit āt Gal.
ꝓbet cui cefalea ē ex col'a ru. clauſa i ſtō: ſi ſpōte vōat ſtatiꝫ re‑
cedit cefalea: ⁊ ſi ñ ſpōte vōat cū aq̃ cal'a añ ꝓādiū euomat: ⁊ i
liᵒ. ð ſanatōis medella: dr ꝙ mane det ſoꝛbitio: q̃ fit ex medulla
panis ſile: ⁊ aq̃ g̃na muzoꝝ: ſtōꝫ. n. ꝯfortat. colāꝫ repmit: ⁊ mo
rat i vētre ꝑꝑ maᵃ pūica. ⸿ Et dic Daly. ꝓbauim ᵒ āt ⁊ nos: qꝛ
ꝑcepimᵒ patiēti citonia cōedere: ⁊ cefaleā mitigabāt. nā ſtō ex
bis ꝯfortato colāꝫ nō recipit: ⁊ iō pōtica cū cibis miſcēda ſt: q̃
i ſtō maneāt. Et ait ēt gal. i ꝯᵒ. epidiniaꝝ. ꝙ cuidā bāc patienti
cefaleā calꝫ panē vino paꝝ mixto iſuſū ſumer ipanit ⁊ ꝯtulit.
Cibᵒ ħ tēpatiē calorl: vñ illas ſupfluitates tēpat: ⁊ digōnē eaꝝ
adiuuat. Purget ēt col'a ꝑ ifeᵗᵃ ſi expedit. ⁊ ſtōs vngat: ⁊ ēplet
cū ro. ſādal. ⁊ ſilibᵘˢ. ⁊ iferioꝝ fricaᵒ fōtl fiat. ſi vo ē ex flāte vōiᵐ
ꝓuoca cū aq̃ ðcoᵗⁱˢ baccaꝝ: ſeſe rafaᶜ aniſi: anetiattriᶜⁱˢ. ⁊ ſiliū.
purga iferiᵒ cū yera. ēplm ſtō fac ð mēta betōica: ⁊ ſilibᵘˢ. Si ſit
ex col'a nigra vl' ex būobᵒ mixtl: ⁊ vōitᵒ: ⁊ purgaᵒ: ⁊ iuncᵒ: ⁊ ēpla:
⁊ regim̃ ꝯuēiēs oꝛdiet. Si ſoda fiat ex ꝯpaſſiōe cerebꝛi ad ſtōꝫ
dic Ale. ſi ē ex būoꝛ colīco ſtōs būeᵗᵘʳ: ⁊ cōpᵒ cū cibis balneis ⁊
iunctiōibᵒ: vt būoꝛ purget facili: qð fit cū ſcāonea vl' aloe mo‑
dico vl' abſinᵒ. vl' ſucᵒ ro. vl' ydromelle. Si vo col'a flāti mixta i‑
bibita ſit i pellicul' vl' tūicl ſtōaci: ſic i ſpōgia fugiēda ē ſcāonea
ſꝫ dāda ē yerap. vl' ſolū aloes. Si vo ſit flā ſt dāda ſubtiliātia:
vt oxiel: ⁊ exteriᵒ olm nardinū: ⁊ ſilia. Si vo būoꝛ ſit ibibitᵘˢ i tu‑
nicl ſtōaci: oxiel iuliāi optiᵐ ē. oꝫ āt ñ ſel: ſꝫ bis: ⁊ ter purᶜᵒ: nꝫ. n.
obediūt ſbitāie pōni glutioſi: ⁊ pigues būoꝛes: ſꝫ magl freq̃nt
⁊ paulati purgāᵒ: ſi ex nimio epis calor vapō i capᵘˢ aſcēdat yīo‑

lentos ingerit dolores:⁊ tūc inūgatur epar cū oleo roſ.⁊
aceto:aut cū ceroto facto ex cera:⁊ oleo roſ.aceto : ⁊ mo-
dico ſucco portulace:vel alteri⁹ herbe frigide. Cōficitur
aūt ſic.ꝑ mollifica ceraꝫ.deinde liquefactā in aq̄ frigida
laua:⁊ hoc fiat multotiēs.deinde miſce paulati oleū ro-
ſatū cū cera ſoluta:ſꝑ ſpargēdo paulati de aqua : ⁊ ſit ce-
ra.ʒ.i.olꝫ roſatū.ʒ.ij.vł.iij.ſucci herbe modicū ⁊ aceti:ſi-
militer ⁊ aque quātū ſufficit. ❡ Cibi cōpetūt multū fri-
gidi difficile digeſtibiles:⁊ hora ſcđa vł tertia panē aqua
infuſum recipiat:⁊ ex eꝑe vapores nō moueant̄ in caput:
aut pomū in cibis:⁊ poſt cibū qđ infrigidet:⁊ aquā frigi-
dam bibat cū vino:vel ſine vino : ⁊ vniuerſalr̄ hec dieta
cōpetit habentibus ſtomacū:⁊ etiā ſplenē calida. ❡ In
frigida epatis diſtemperantia oleū rutaceū apponēduꝫ
aut nardinū:vinū ſubtile nō nocet:nec aliqđ qđ medio-
criter calefacit:⁊ ſubtiliat:ſimilr̄ geſtatio in equo nō no-
cet:⁊ balnea calā. ❡ Et ſi paſſio ſit diuturna cuꝫ rafano
vomitus eſt ꝓuocandus:quādo fuerit diſtēperantia hu-
moralis ⁊c̄. ❡ Si vitio ſplenis doloꝝ capitis accidat in
cā calida inunges cū oleo viola. In frigida cū oleo de ca
paris:⁊ ſi expedit flobotomabis de vena ſplenis:⁊ cū dia
ſcene purgabis. ❡ Si vitio renū cū calītate cū olō roſ.
aqua roſata camphora:⁊ aceto refrigerabis. ❡ Si cū fri
giditate cū olō camomellino:⁊ nardino.bal.aliquādo cō
petit.Et purgatio renū in calida cū ſucco roſ. In frigida
cū benedicta:aliquādo ſcarificatio in cauſa calida multū
valet.Si vitio m̄ricis vel cruriū:vel alterius ꝑtis vł to-
tius rectificet̄ cito ꝑ ſilīa. Localibus etiā remedijs vten
dū eſt ad remotionē cauſe cōiuncte:⁊ egritudinis efficiē-
tis dolorē. ❡ In ſoda ḡ calida:ſiue a cā extriſeca:vel itri
ſeca:⁊ cū hūoris vitio:⁊ ſine hūoris vitio:ſiue a vaporib⁹
A.l. sui impulsione. calīs ꝯpetit in ꝑn⁹ oleū ro.q꞉ īfrigidat ſine īplōne:⁊ ē ſub-
tilis ſube:⁊ eſt meli⁹ qđ fit de oliuis viridib⁹ īmatur] ſine
ſale cū multis roſis:⁊ eſt recens illius anni:q꞉ antiquuꝫ
groſſius eſt ⁊ ſiccius ⁊ minus frigidū:⁊ ideo minus infri
gidat:⁊ cōfortat:⁊ debet infrigidari cuꝫ aqua vel niue:vt
inclinet vapores īferius:⁊ ſit quātitas īfrigidationis ſm̄
quātitatē caliditatis:⁊ naturā ꝑticularū:⁊ cū oleo roſato
miſceat̄ acetū:vt magis penetret:⁊ ſit acetuꝫ q̄rta olei ſi
volumus ꝙ infrigidet tēperate.Si vō volumus īfrigi-
dare magis:tūc ponimus duas ꝑtes aceti:⁊ ſit acetū non
acutū:quia in eo eſt caliditas quedā:ſed acetoſuꝫ valde:
q꞉ illud tm̄ infrigidat:⁊ quādoqꝫ addit̄ ſuccus portulace
cuꝫ eo:vel aliud infrigidans. Sed caue a ſucco papaue-
ris:⁊ mādragore ꝓpter fortē ſtupefactioneꝫ vtriuſqꝫ:ſi
nō cogat vigiliarū inſtantia vti vtriſqꝫ. ❡ Et quandoqꝫ
cōplet̄ intentio adminiſtrationis ſucci papaueris ⁊ man
dragore:⁊ tūc ꝓhibeat̄ vtrūqꝫ ⁊ ꝓprie qn̄ corpus eſt ple-
ctoricū:qđ eſt:q꞉ qn̄ materia multa eſt ⁊ ꝓhibetur ab ef-
fuſione:redit ad ꝑncipalia mēbra:⁊ corrumpit ea:⁊ ideo
prohibetur:qn̄ eſt replō multa:⁊ in corꝑe grauitas.Cali-
dū enī caput trahit vt vētoſa:⁊ tūc eūo ꝯpetit:⁊ poſt eua-
cuationē infrigidatio.Et ſi cū caliditate fuerit īſpiſſatio
lacertoꝝ:tūc competit oleum camomellinū recens:ꝙ ſi
recens nō inuenit̄ miſceat̄ oleū roſ.cū eo ita vt ſint due
partes olei camomellini:⁊ tertia roſati alexā.nā oleū ca-
momellinū antiquū nō infrigidat penituſ:⁊ ſubtile in eo
reſolutum eſt:debet aūt poni oleū roſatū ſuper vrticem
capitis ꝓpter mollitiē partis:⁊ ſubtilitateꝫ oſſis vbi me-
lius penetrat medicina calida vel frigida.Cōfert etiā ce
rotū ſupra dictum.Similr̄ cōferēs eriſipile:cauſoni:ethi
ce:ventris feruori:⁊ aduētui effimere cōfert epithima de
ſucco lactuce:portulace:ſolatri:⁊ ſimiliū. ❡ Cōfert pan-
nus lineus īfuſus in ſucco vel oleo:vel ceroto dictis:⁊ ꝙ
capiti ſuppoſitus:⁊ proprie in tēporibus.Capillis auteꝫ
ablatis frequēter huiꝰ medicine recentes ſunt apponen
de. Nā calefacte amplius ledent:opilātes enī poros calo
rem interius:⁊ fumos claudunt:ne ad exteriora exalent.
Confert lotio capitis cuꝫ aqua tepida decoctionis lactu-
ce:portulace:violarie roſaꝝ:folioꝝ ſalicis:populi:vitis:⁊
ſiliuꝫ:⁊ ſilr̄ embrocatio cū huiꝰ aqua:⁊ ſimilib⁹. Cōfert
etiā lac mulieris:vel capre mulctū ſuꝑ caput:vł inunctū
niſi patiens ſit debilis:vel febriens. ❡ Nā lac inſpiſſat̄
et ꝓhibet reſolōnē:⁊ calorē nālē debilitat.Cōfert empla
ſtrū de ſandal. roſis violis:lactuca:portulaca:corticibus
papaueris:ſolatro:⁊ ſimilib⁹.ſꝫ ſepe mutet̄:⁊ ſubtile ſuꝑ-
ponat̄:nō ſpiſſuꝫ.⁊ ſi nō intendat̄ īfrigidatio:⁊ reꝑcuſſio:
⁊ cū hoc poroꝝ aꝑtio addat̄ camomilla melilotū anetū:
⁊ ſilīa. ❡ Raſ.in dn̄io colere dicit.ꝙ cura eſt lenificatio
ventris cū aqua prunoꝝ:⁊ effuſio aque frigide ſuper ca-
put:ſed roſacea melior:nec ponant̄ frigida ſuꝑ occiput:
q꞉ cū ſit origo neruoꝝ:⁊ nucce poſſet accidere nocumen-
tū. ❡ In curatione ſode frigide cū mā:⁊ ſine mā : ⁊ a cā
intrinſeca:vel extrinſeca:⁊ a ventoſitatibus groſſis:ꝯfert
oleū rutaceuꝫ calefactū:effuſuꝫ ſuꝑ ſinciput:aut coſtinū:
aut de lilio:⁊ ſi neccīa eſt calefactio maior miſceat̄ eufor-
bium.De oleo autē balſami dixit Gal.lib.io.tractauum.
Ego ꝓbaui ipſum multotiēs:⁊ nō iueni ipſuꝫ cōferre in
egritudinibus que idigent calefactione. Iuuamentū ap-
parens ſiccū eſt iuuamētū olei de ruta:⁊ laurini. Cōfert
lotio ⁊ embrocatio cū aqua decoctionis camomille:vel
meliloti maiorane ſiſimbrij folioꝝ lauri ſticados:⁊ ſimi
liū. In ſoda frigida:⁊ humida:⁊ vētoſa cōfert calefacto-
riuꝫ de ſale:⁊ milio:vel de pānis:vł pellib⁹ calefactiuis:
⁊ de ſemine ſinapis:⁊ aniſi. Iteꝫ de pulegio.⁊ carui ana.
❡ Itē linimentū de tiriaca:⁊ ſucco mēte ad dolorē capi
tis fridū eſt expertū.Et oleū puleginū inunctū eſt exper
tū. ❡ Itē dyaſco.epithia ad ſodā frigidā ⁊ emigraneaꝫ
de cinere oleo ⁊ aceto. ❡ Itē linimētū expertū ſm̄ Me
ſue ad antiquū doloreꝫ. ℞.coſti mirre caſtorei ſpice an̄.
olei roſ.quātū ſufficit:⁊ ſi vigilie fuerit opij partē mediā
adde. Itē filius zacharie. ℞.caſtorei euforbij:opij:ſtora
cis liqđe piperis folioꝝ rutbe ſinapis cala[n]:marubi.an̄.
fac trociſcos:aurei vni⁹ vel duoꝝ:diſſolue cū oleo nardi-
no:⁊ modico aceti:⁊ linias locuꝫ:⁊ diſtilla in nares ⁊ au-
res ex parte doloris ⁊ miraberis effectū:ſi de⁹ voluerit.
❡ Dicit Auic.qn̄qꝫ ꝯfert ſi caput denudet̄ in ſole corpo
re mundo ⁊c̄.Cōfert etiā vinū odoriferū ſubtile forte : ⁊
cū ſeminibus vt aniſo:carui:⁊ ſimilibus.Cōfert etiā ſode
frigide comeſtio allioꝝ:⁊ tiriaca ſemel in ſeptimana con
fert ſode flegmatice. ❡ Soda que eſt ſignū criſis nō oꝫ
ſanari:ſed potius criſiꝫ quā ſignat adiuuari ſi expedit ⁊c̄.
❡ Soda per febrē curat̄ euātione febris:⁊ ꝯuenit ei cu
ra ſode calē.Sodā ex potu aque frigide:vinū albū:ſubti
le parū pōticū liberat.ſimilr̄ ⁊ illā que eſt ex humore in
ſtō ſine calore. ❡ Soda ex opilatione curat̄ cū aperien-
tibus ſodā ex ventoſitate ſanant reſoluentia:⁊ ventoſita
tis cōſumptiua.Soda ex ebrietate curat̄ curatione ebrie
tatis:de cuius cura dicet̄ inferius. ❡ Soda ex vaporib⁹
vel ventis exterioribus:vel odorib⁹:vel fetoribus curat̄
cū cōtrarijs:vt ſi ex odore calido vt muſci:curat̄ cū cam-
fora.⁊ eꝫ.Et in odoribus bonis ⁊ fetidis caliditate ⁊ ſic-
citate nocentibus Aui.valde cōmēdat oleū ſalicinū.De
ventis cōſidera tm̄ ſi calidi vel frigidi.⁊ ſi per nares.vel
aures ingreſſi fuerint.⁊ īde cum oppōne magis intende.
❡ Si ſoda ꝓpter coituꝫ a ſiccitate cōtingat curat̄ cum
humectantibus bene nutrientibus.Si vero ꝓpter va-
pores qui eleuant̄ ex motu corꝑe plectorico exiſtēte.tūc
facta euacuatione dent̄ cōfortantia bene ⁊ cito digeſtibi
lia.⁊ coitus remoueat̄.ꝙ ſi excuſatio a coitu nō inuenit̄

fiat post cibum ⁊c̃. Sodaꝫ ex fortitudine sensus curant
que infrigidãt: ⁊ inspissant spiritus: ⁊ humores interius:
⁊ exterius. Et quãdoqꝫ ea que stupefaciunt ⁊ somnũ pro
uocãt: vt papauer lactuca ⁊c̃. In soda ex ꝑcussione ꝓhi/
benda est apatio: ⁊ sol ⁊ balneũ: ⁊ vinũ: ⁊ ira: ⁊ cibi calidi
vaporosi: vt nuces eruca vua passa dulcis: ⁊ siliia: ⁊ bre/
uiter curatur curatione ei⁹ qđ ex ꝑcussione cõtingit. Ce/
phalea ex tristicia curat̃ cũ humectantib⁹ ⁊ cõfortãtib⁹
intus: ⁊ ex̃: ⁊ maxĩe caput. Si soda fit ꝓpter vermes post
purgationẽ yerepigre fiat caputpurgiũ cũ yerapigra in
hebdomada semel: ⁊ sternutatio cũ ellio albo ⁊c̃. ¶ Si ex
somno fiat soda curat̃ post purgationẽ cũ emplastro ex
cinere fici spãlr: ⁊ aceto suꝑ tẽpora. Soda ex debilitate
capitis curatur curatione male cõplexionis efficiẽter: vl'
euãtione: ⁊ cũ odoriferis: ⁊ confortantib⁹ stipticis ⁊c̃. Si
post partũ ⁊ euãtionẽ alia fiat soda curat̃ cũ humectan/
tibus: ⁊ nutrientib⁹: ⁊ cõfortantibus intra et ex̃. Si soda
sit tẽporalis: ⁊ cronica. Cõfert trãqllitas: dimissio: motus
cogitatio coitus: ⁊ similiũ: ⁊ raso capite apponant̃ loca/
lia: ꝑus tñ euãto corꝑe conferunt fricationes: ⁊ lotiones
inferiorũ. Et si cũ soda sit vigilia vel aliud accidẽs ipsaꝫ
augmentãs: illud remouẽdũ est. Et si cũ soda est reuma/
tissimus: cauẽdũ est ab infr̃antibus: ⁊ humectantibus: sed
euã ⁊ frica extremitates: ⁊ strĩge: ⁊ in aq̃ calida pone ⁊c̃.
¶ De regimine causarũ primitiuaꝝ. dico ꝙ cõe regimẽ
est: q̃ aer dꝫ esse tẽperat⁹ ⁊ exercitiũ. similr̃ balneuꝫ vl'e
⁊ plurimũ nociuũ est: q̃ mouet fumos ad caput sed par/
ticulare est vtile. Nociua sunt vẽtosa vt legumia: ⁊ fumo/
sa: vt acrumia ⁊ aromatica: ⁊ fetida: vt plurimũ dictũ est.
Somnus superfluus q̃ poris cõstrictis fumi retinent̃: ⁊
caput implent̃: ⁊ vigilie sufflue: q̃ calefaciũt: ⁊ exsiccant:
⁊ q̃ faciunt ꝯ cibi ⁊ pot⁹ digestionẽ: decubitus sit semꝑ
capite eleuato: fortis inferioꝝ fricatio vtilis est. Coitus
vt plurimũ nocet: ⁊ aĩe accidẽtia preter gaudiũ tempera
tũ. ¶ Haliabas in cephalica calida sine mã: ⁊ cũ mã di/
cit. oꝫ etiã ligare crura cũ fasiis: pedes ponere in aqua ca
lida: patiẽs caueat a motu: ⁊ verbis multis: ac ira. graues
fugiat voces: cibos caueat calidos: ⁊ lac. Somnuꝫ impa
⁊ quietẽ. aquã or: ⁊ iulep ꝓpina. Cibus sit lactuca: cucur/
bita portulaca: pisces lapidosi. Et si virtus nõ patit̃: ⁊ nõ
sit frigidis pullos dabis: ⁊ de fructibus mala pontica: ꝑ/
sica: mora: si estas fuerit. ¶ In cephalica frida sine mã:
vel cũ mã flegmatica cibus sit calidus ⁊ siccus. Dic̃ cib⁹
sit aqua ciceris: cũ oleo đ aneto cinamomo saturegia. Et
si nõ febrit pullis columbarũ iam cõsurgẽtib⁹ ꝯditis cuꝫ
eis que diximus: caueat lac pisces: ⁊ cibos vaporosos: vt
nuces: ⁊ similia. ¶ In melica dicit: sit cibus caro agno/
rũ ⁊ galinaruꝫ: ⁊ lenitiuus cibus. Caueat cibos melicos.
balneũ aque dulcis tẽperati caloris est cum colera est in
stomaco nigra. ¶ In soda tẽporali dicit Aui. ꝙ cibi ace/
tosi non competunt patientibus sodã nisi sit a stõ. Cõfor
tant enĩ os stomaci. ⁊ prohibent effusionẽ ad ipsum. Et
scias ꝙ vomitus nocet sode ex stupefactione: nisi sit pro/
pter stõm. In soda sanguinea sit cibus frigidus ⁊ siccus:
sicut sumach: nisi vẽter sit stiptic⁹. Si ad curationẽ egri
tudinis multã idigent lenitõe nãe stipticis cũ misceas le
nitiua: ⁊ sit cibus boni nutrimẽti: ꝑue quãtitatis: vt replo
non cõtingat. ¶ In soda colerica cibus sit frigidus ⁊ hu
midus. In soda frigida cũ mã: ⁊ sine mã. Confert vinum
subtile forte ⁊ odoriferũ: cũ seminib⁹: vt anisi feniculi ⁊c̃.
⁊ comestio aleoꝝ similr̃ cõfert. Et dicit̃ ꝙ gñat sanguinẽ
subtilẽ laudabilẽ: ⁊ humidum: ⁊ tenueꝫ. ¶ In soda sicca
ꝑncipiũ cure est regimen cum cibis humidis boni chimi
⁊ mlti nutrimẽti: vt vitelli oui: ⁊ ius galline pinguis: ⁊ sor
bitio pinguis cũ oleis humidis. deĩde declina ad caliduꝫ

vel frigidũ: sicut ꝯuenit. ¶ In soda ex ebrietate fricent̃
pedes cũ sale: ⁊ oleo viol'. balneuꝫ cõfert. Cibus sint lẽtes
⁊ agresta. In caulibus est ꝓprietas: qua vapores a capi/
te ꝓhibent̃. Gal'. inquit si cibas eos pullis colũbaꝝ non
erras: ⁊ causa est subtilitas sanguis ex eis ⁊ fortitudo ei⁹
ad resoluẽdũ vapores. Cõferunt fructus stiptici. Et pot⁹
sit aqua tñ nisi timeat̃ stomaci laxitas. Et tunc det̃ vinũ
granati acetosi. deĩde fac dormire ⁊ qescere: qñ ẽ radix
in cura ipsius. Et si soda nõ reqescit reitera eadẽ: ⁊ in ma
ne da cibũ: qui habeat infrigidationẽ humectationem: ⁊
subtiliationẽ calidã: sicut est vitellus oui: ⁊ suꝑ eos etiam
funde aquã calidã: ⁊ ꝓuoca somnũ: ⁊ si remouetur nau/
sea: ⁊ remanet soda: tũc oleũ rosa. est nociuũ cum esset in
ꝑncipio iuuatiuũ: sed oleum camomellinũ. cõfert ⁊ oleũ
de lilio est vltimũ ⁊ expertuꝫ. Et si ebrietas declinat fac
eos ambulare: ⁊ da pisces petrosos: ⁊ testiculos galloruꝫ
⁊ pullos cũ herbis frigidis: ⁊ nõ ambulẽt post cibuꝫ: nisi
post tres horas: sed itendẽdũ digõni cũ quiete: ⁊ somno
donec stomacus alleuiet̃. deinde da oximel çuccarinũ si
sunt infrigiditati: aut mellinũ humectati. deinde reitera
fricationẽ: ⁊ ambulationem. Caueas ab acetosis. fac bal/
neũ. ⁊ cibos leues da. ¶ In soda ex debilitate capitis: cõ
forta cũ cibis odoriferis: stipticis cũ subtiliatione: ⁊ ꝯtra
rietate ꝯplonis cãrũ efficiẽtiũ. ¶ Simplicia faciẽtia so/
dam sunt succus absĩn thy: squinãtũ: storax: cepe: butiruꝫ
busurũ: melongena: auelana: agnus castus: glans: q̃ stri/
git: nãꝫ fabe. nux: poliũ: eruca: oleũ de cinamomo: sorbe:
amomũ: fenugrecũ: camphora: olibanũ: granũ alkil. i. eu/
frasia siluestris: porrũ: lac: myrtu: meu. marmacora: ma/
ru. odoriferũ: myrra: calamẽtũ sem̃ canapis: rafanus: enu/
la: schedegi: schedenegi: schea serebin alleũ. ¶ Simpli/
cia mr̃es cõpositarũ medicinarũ ad sodã sunt melilotuꝫ
anisuꝫ: myrti folia yreos: squilla opiũ: camomilla viola.
abrotanũ olus iamenũ psiliũ. basilicon. biaꝝ. portulaca.
macis. castoreũ opoponacũ. oleũ rutaceũ. rosa. ziẓi. cana/
bũ. stercus columbaꝝ aristologia cũ pipere. alcanna. cã/
phora. caparis. caulis coriãdrũ. vitis laudanũ amigd. vo
lubil'. mirt⁹. mastix maiorana stafisagria mumia memi/
rẽ narciscus sode humide. ⁊ facit sodã capitib⁹ humidis
calidis nefrum sisimbriũ nenufar mẽta. sisileos. scamo/
nea. sarapinũ ruta spica sisamuꝫ. solatrũ fael fataylesus.
sandalus. pinus. aloes. chitran galbanuꝫ caseus abrota/
nũ. cucumer asininus. roba papauer. sinapis. sal. laurus.
acetũ. Sinapis mundificat humores capitis. oleum de
papauere. ⁊ his similia.

¶ De emigranea. Caplm. XIII.

De emigranea cõsiderãda sunt
sex. ꝑm de noĩe.
2m de notificatione. 3m de spẽbus. 4m de
causis. 5m de signis. 6m de mõ curatiõis.

De primo sciendũ ꝙ emigranea
ꝓm Alex. initiũ sumit
ab ipsa testa quã gramen ipsi grecivocãt:
vñ ⁊ emigraneõ appellat̃ eo ꝙ media pars teste patiat̃.

De secũdo dico ꝙ Aui. diffinit eã dicens. emigra
nea est dolor in medietate capitis ex/
citatus. Et Gal'. diffinit eã dicẽs. ꝙ ipa est ambulator me
dius. ¶ Et halyabbas diffinit ꝙ cephalica que emigra/
nea dicit̃: est dolor in medio capitis tãtũ. ⁊ est de genere
egritudinũ vehementiũ dubiarũ. ꝓm mesue. ¶ Serap.
vero dic̃. ꝙ est egritudo parua dolorosa in medietate ca/
pitis. ⁊ fortasse in latere dextro. ⁊ forte in latere sinistro.
⁊ fit fortis in ꝯmissura extẽsa in longitudine capitis. ⁊ ac
cidit ꝓm plurimũ cum periodo.

Species distinguunt̃ ꝓm loca: q̃ quedam fit in ꝑte

dextra:quedam in sinistra. Itē quedā extra craneū:quedam intra craneū. ¶ Distinguit etiā ƒm qualitatez:qa quedā est fortis in tantū ꝙ patiens nō tolerat ta tum:ꝛ quedā debilis. Distiguit etiā forte ƒm qualitatē:ꝛ locū: quia quedā est fortior in cōmissura:quedā in lacertis tēporū:vt lacerti tēpoꝝ videant tēdi. ¶ Distiguit et ƒm tēpus:quia quedā accidit cū periodo:ꝛ determinato tpe: ꝛ quedā sine periodo:sed vtplurimū cū periodo. Distinguitur etiā:qꝛ quedā accidit per viam proprietatis:quedam per viam compassionis.

Huius vero egritudinis causa est humor:aut vapor:aut ventositas:ꝛ hoc dupliciter aut pp multitudinē eorū.quāuis sint tēperati:aut pp caliditatez ꝛ frigiditatē eoꝝ:q̄uis sint pauci aut supple pp vtrūqꝫ:humores aūt ꝛ vapores aliq̄n eleuant ad venas: aliq̄n ad arterias:aliq̄n ad vtrūqꝫ sil': ꝛ expellunt:aliq̄n a membris:que sūt itra craneū:ꝛ aliq̄n a corpe reliquo. Et nō fit emigranea q̄titatē hn̄s ex malicia ꝯnis singularis:ꝛ nō fit nisi ex dn̄io humoꝝ calidoꝝ:ꝛ frigidoꝝ.

Signa sunt qꝛ cū frigida sentit frigus:ꝛ cū calida sentit calor apud vehemētiā doloris. Et iuuenis cū frigida quietē cū calefactione:ꝛ extensione propinqua:ꝛ cum calida calefactionē tactus:ꝛ pulsationem in tēporibus. Et in qua parte maior est dolor in ea parte maior est imutatio in calore:colore pulsatione:opatiōe: ꝛ etiā in alys. ¶ Et ƒm Ras. in diuisionibus:signū emigranee cale est qꝛ ē in pte dxtra:ꝛ signū frigide est:qꝛ est in parte sinistra. Et iteruz signa caliditatis sunt pulsatio temporꝫ:calefactio tactus:sedatio cū frigidis. ¶ Signa eius que fit a vaporibus humorū frigidoꝝ est ledia frigidis:ꝛ priuatio caloris in parte cū tangit:ꝛ qꝛ est pluris ꝛ longioris assiduatiōis. Et signa ei⁹ qd est extra craneū est tactus dolorosus. Signa ꝙ intra accidētia oculoruz: vt in soda dictum est.

Modus curationis patz per ea:que dicta sunt superius de soda:ꝛ spāliter in mala cōplone cū mā. Sed in emigranea magis attēdit pars dolēs. In calida aūt flobotomia cephalice vene ex pte patiente:ꝛ vene frontis:nasi:ꝛ tēporis:ꝛ ꝑprie si sanguinea sit. Si colerica digestio:ꝛ purgatio per iferiora magis: ꝛ aū paroxismū cū ifusione aloes in aqua endiuie. Et clisteria ꝛ fricationes ꝛ ligationes inferiorū:ꝛ extremoꝝ cōferūt: ꝛ post purgationē:ꝛ attractionē mala q̄litas remouēda est:ꝛ epithimata:ꝛ emplastra narcotica imponenda sunt tempori:cū dolor est pulsatiuus:ꝛ fortior ƒm Aui. ¶ Dicit etiā Joā. Mesue.nō est cōueniēs vsus narcoticorum ꝑpter passibilitatē cerebri:sed in vehemētia necessitatis q̄n dolor sit vehemens:ꝛ amētē reddit:aut ad sincopim pducit:tūc danda sunt cū timore:ꝛ cautella post fractionē excellētie eoꝝ:ꝛ melius administrāt in emplastris q̄ in potib⁹. deīde caputpurgys. ¶ Fiat ergo caputpurgiū cū lacte mlierl:ꝛ modico cāphore. caputpurgiū cū aceto ē optimū. Et si necessitas vocat adde tm̄ opy:q̄m cāphore ꝛ distilla in nares ꝛ aures:que sequunt morbū. deinde post horā distilla oleum violatū cū lacte mulieris: Et q̄n adeo fortis ē vt vocē auferat effunde aquā frigidā sup locū:ꝛ cū bombice naribus ꝛ auribus instilla ipsaz frigidā simplicē:vel rosatā. ¶ Et in emigenea q̄nqꝫ fit iuuamētū ex encaustro scriptoꝝ linito sup ptē dolentē. Dic Aui. Sed Joā. Mesue pōit cū fece encaustri acetū valde forte:ꝛ cū modico opy:ꝛ cū multa tritione.ꝑmo fiat illinitio ꝛ stringat fortiter. Dicit Aui. Stringat plumbuz aut lignū super locū decenter:qꝛ phibet pulsationē:imo fascia vel pānus lineus:vñ valet bñ strictus:vt et mulieres facere ꝯsueuerunt in dolore capitis. ¶ Et Ras in diuisionibus dicit ꝙ assiduatio acceptionis coriandri:ꝛ zuccari ꝛ psiliy in matutinis cōfert. Et dicit Serap. facta euone:opꝫ vt frices partē infirmā cū pāno fricatione tēpata: ꝛ ꝑpe tēporis ante horā periodi. ¶ Deide pone medicinas emigranee cōueniētes:vt si inuenis caliditatē vehementē in hora doloris da medicinas infrigidātes:ꝛ si frigus calefaciētes. ¶ Dixit Alexan. in colica emigranea ꝑ sumat panis ifusus in aq̄ cal'a:ꝛ malue:ꝛ lactuce comedende:ꝛ ƒm totū cibi sint humidi:ꝛ tēperati: ꝛ balneum aque dulcis tēpatū. ¶ In frigida emigranea facta purgatione cū yrea:ꝛ cū clistere acuto attracta mā inferius frica locū cū mantili aspero. Deinde linimentū:ꝛ emplz: qd calefaciat fortiter ꝛ resoluat:ꝛ in ea etiā cuius tēpus ꝑlōgat. Egritudo eni cuius tēpus ꝑlongat frigida est ƒm oēm dispōnē. Cerotū etiā vesicans locū aliq̄n cōfert. ¶ Et dicit Aui. ꝙ quidā medici narrauerūt medicamē emigranee tēporalis acceptū a muliere iuuamētū: ꝛ expertū. Et est. decoquant radices cucumeris asinini:ꝛ absinthiū in oleo:ꝛ aqua donec dissoluant:ꝛ embrocet ps dolorosa:ex oleo ꝛ aqua calidis:ꝛ fiat emplm ex fece. Et mulier quotiēs administrabat sanabat:siue eēt cū febre siue esset sine febre:ꝛ oleū de nucleis psicoꝝ est expertū. Et ex emplis nō est sicut emplm sinapis. Et emplz iuuatiuū cū ꝑlongat est ex gūma. rutbe agrestis cortice capparis squilla ꝛ euforbio tritis cū vino mixtis. Juuat etiam balneū.ꝛ fomētū cū aqua cal'a. deinde caputpurgiū cuz oleo phisticio:qꝛ sopit dolorē ilico. ¶ Medicamē Jpo. expertū:qd ponit ab Alexā.ꝛ Mesue. ℞. baccarū lauri ptes duas:olibani ptē mediā.tere:ꝛ cū aq̄ misce:ꝛ illine. ¶ Dicit Halyabbas. si medicamē liemberi solū sumpseris nihil aliud opus esse. ¶ Si emigranea fit ex vaporibus humorū frigidoꝝ purget cum pillulis cochys. Et si inducat oculo tenebrositatē cauterizet ataria anteq̄ inducat dilatatione pupille.ꝛ destructionē visus. dicit Ras. ¶ Dicit Halyabbas. si emigranea fiat ex humoribus a stomaco ad cerebrū ascendētibus:stomacū purga cū vomitu:ꝛ solone vētris. ¶ Medicamē aūt qd auribus instillat dicit iuuatiuum esse post cibū. ante vero nociuuz. Mesue eni ponit auctoritatē Alex. Et Alex. pōit caputpurgiū ꝛ linimēta vtilia. Alexā. dicit. Juuat vomit⁹:ꝛ catarticū:opꝫ aūt nō subitū:aut semel facere purgationem ꝛ danda est yerapigra:q̄ sine molestia purgat:ꝛ nociuos trahit humores:ꝛ ex profundo ex ipsis radicibus: ꝛ hoc mō nō solū emigraneā:sed etiam alias passiones capitis eūat. ¶ Auic. in 2° cañ. sordities auris hoīs confert emigranee:ꝛ cucumer asininus:ꝛ roba:ꝛ enula resoluit emigraneam flegmaticam ꝑpe embrocata:ꝛ oleū persicoꝝ ꝯfert. ¶ Dicit in passionario. tēpore hiemis piper euforbiū:ꝛ assa in aure partis vbi non est dolor infundi iubemuz:ꝛ in parte vbi est dolor linimus ꝛc. Precepit etiam flobotomare de ꝯria pte doloris:ꝛ q̄dā a vino:ꝛ balneo abstineant ꝛ vsqꝫ ad dimissionē. Si nota ꝙ pseuerāte fluxu vel reumate ab alys partibus fienda est flobotomia in parte opposita. Sed vo cessauerit per partē eandez s. corpe non plectorico: ꝛ hoc est gnāle in omni reumate. ¶ Calefactoriū aūt pbat vtrū reuma cessauerit. Et vl'r ois cura in emigranea fienda est:sicut in soda. Dicit Cōstantinus in pategni. s. flobotomia farmacia clistere ꝛc.

¶ De dolore cranei. Capitulum. XIIII.

E dolore cranei nōnda sūt q̄nqꝫ. pm̄ de noie. zm̄ de notificatiōe. 3m̄ de causis. 4m̄ de signis. 5m̄ de modo curationis.

De primo dico ꝙ ista passio dicitur craneū: ꝛ dolor

cranei:τ oculum:τ caurati ꝓpter suā cōprehensionē super totum caput. Et itelligo in parte superiori capitis: qui si sit extra craneuȝ in pāniculo exteriori dicitᷣ algegemati. Si vero in interiori dicitᷣ dolor intra craneū. ¶ Ad hūc autē dolores qui dolor cranei reducitur dolor ille pt^{ius} qui dicitur monopagia:τ qui dicitᷣ clauus.

De secūdo dico q̄ sic notificatᷣ: dolor cranei est species sode cōprehendens superiorē partem cranei mansiua fixa τ cronica.

De causis dico q̄ iste dolor vtplīmum fit ex colera vel ventositate:τ raro ex sanguine. ¶ Causa primitiua est: q2 cōmouetᷣ a causa parua: motᵘ omni hora:τ potatione vini:τ acceptione rei vaporose:τ voce forti:vl' voce media τc. ¶ Causa antecedēs est debilitas cerebri vel fortitudo sensus ipsius: vl' humor malus: vel solꝰ cōtinuitatis: vel apostema calidum aut frigidū:τ maxime durū vel egritudo que precessit debilitās cerebrum τ velamina extrinseca vel intrinseca: ita vt ledantᷣ a paruis causis intrinsecis:τ extrinsecis. Diuersificantᷣ tamē hunc habētes dolorē: q2 quidā magis ledūtᷣ ab vna causa:τ quidā magis ab alia. Et vtplurimū lesio est in medio velaminis extrinseci: vel intrinseci: vel cause aūtes sunt vapores a stomaco ascēdentes: vel mala cōplexio. Causa cōiuncta pōt esse mala cōplexio in loco dolente: vel solꝰ continuitatis vel apostema: vel vapor ibidem existens: vel colera τc.

De signis dico q̄ signa distinctiua huius doloris ab alijs sunt: quia habēs eā odio habȝ vocē:τ lumen τ ꝯuersationē cum hoībus:τ diligit solitudinē τ quieteȝ:τ tenebras:τ resupinationē:τ sentit habēs hunc dolorē: quasi caput maleo percutiatᷣ: aut trahatur attractione aliqua aut scīdatur aliqua scissione:τ peruenit dolor eius vsq3 ad radicē oculorū. ¶ S3 quādo est a causa intra craneū: tunc oculus dolet ꝓpter cōmunitatē pāniculi:τ quando extra craneū. tunc sequitᷣ dolor in tactu. ¶ Signa cole. pulsatio. Signa vētositatis tintinositas. ¶ Signa humoris grauitas.

De modo curationis dicit Auic. q̄ si est cum sanguie fiat flobotomia. Si ex humore frigido eūa cū pillulis de aloe τ mastice: que multū ꝓferūt. Et si vis fortiores cū pillulis cochys:τ post purgationeȝ cōforta caput τ cerebrū cū musco: ambra:τ silibus. Et si additᷣ eis aloes: tūc ꝯfortāt:τ resoluūt. Et embrocis etiā vtere in ꝑncipio τ repercussiuis ꝓpter doloris molestiaȝ. deinde resolutiuis tēperatis cū modica resolutione:τ stipticitate: q̄lia sunt flos squināti: camomilla:τ mēta:τ siłr emplastris calidis:τ repercussiuis dictis supius. Et quādo dolor declinat cōuenit balneū τ emplastra cōfortatiua. Si vero mā est frigida:τ in ꝑncipio frequēter da medullā cassiefi. in oleo amigda. τ caputpurgiū fac cuȝ mumia:τ oleo viol. Si vero dolor antiquatᷣ ꝯuenit medicina multū calida τ resolutiua. Flobotomia vo artariarū vicisio:τ cauterīçatio fit sicut in soda antiqua. In epithimatibus autem declina ad illud qd̄ parump stupefacit. Sed sit maior intentio in resolōne. ¶ Cibus autē nō sit vaporosus ita vt ēt perueniatᷣ ad lentes cū oleo amigdalino:τ ad ius fabaꝝ. Et nō est malū vt cibentᷣ etiā ex eis qui in frigidati sunt huiꝯ cibis: propter paucitatem vaporis eoꝝ. ¶ Cōstantinus in pātegni ꝑrio ꝯfortat cerebrū si est debile cū electuario qd̄ dicitᷣ leticia:τ cibat cū spelta munda:τ pullis:τ vino albo:τ aureo cū abstinentia a coitu: aceto:τ lacte. Deinde dicit. cōfortato cerebro purgentᷣ humores superflui. lauetᷣ caput cū aqua vbi coctus sit serpillus: cortices papaueris: ordeū viole psiliū frōdes τ similia. Si dolor est ex grossa ventositate detᷣ quacūq3 nocte. ʒ. i. ß. de yera Hał. lauetᷣ cū aqua decoctionis meliloti sansuci:τ similiuȝ caput. Sternutatio fiat cum oleo nardino: muscelio: auetio. Frequēter fiat balneatio. Ab odoriferis abstineant cimino:τ aniso. Si humor intercutaneus sit:τ in capitis sūmo purgetᷣ cū pillulis aureis: vl' de yera sepius. Et si non mitigatur ex dictis: scias q̄ est ex retentione: vel vrine: vel mēstruoꝝ vel emoroydarū: vel emūctorioꝝ nariū: quorū oīuȝ fumus vrine deterior est. Si fit ex fumo vrine vel spermatis: vel menstruoruȝ cōstipatione poroꝝ: vel venaꝝ: curetur hoc medicamine in omni dolore capitꝭ expto. ¶ ℞. ellebori nigri: cuscute epithimi: polipody. ana. ʒ. iij. anisi apij. petrosili. maratri: absinthij: cētauree: sticados. ana. ʒ. vij. pistentᷣ τ coquantᷣ in hyeme cū vino. In estate cū succo apij: fumiterre: vel lupulli:τ colletᷣ colature addantᷣ. ʒ. ij. castorei. detur post cenā: deinde dormiat: cōpetit viris:τ mulieribus:τ nō solū cephalicā destruit:τ emigraneā: sed etiā schotomiam:τ vertiginē:τ oēs passiones melicas extirpat. ¶ Si post post somnū accidat: caueat ab oleo oliuaruȝ: lacte cepis: porris: alleo: eruca: nucibus: leguminibus. Accipiant pillulas aureas in sero post cibum. Et ideo Damascenus in affori§mis dicit. si purgare volueris caput aut cerebruȝ: aut infra sensuȝ pillulis maioribus. Et post cenā eunti dormitū datis: faciēda est. Si vero nulla medicina proficiat ex dictis: tunc cū exercitio: fricatione. τ balneo stuphis labora. Si vero dolor ad pernitiē ducat:τ passio iterata sit tunc conuenit cyrurgia:τ incidatur cutis ab vna aure: vsq3 ad aliam.

¶ De schotomia:τ vertigine. Cap. XV.

Eschotomia τ vertigine: oportet attēdere sex. ꝑᵐ est cōueniētia τ dr̄ia vertiginis:τ schotomie. 2ᵐ de notificatiōe. 3ᵐ est de modo generationis. 4ᵐ est de causis. q̄ntuȝ est de signis. sextum de mō curationis.

De primo dico q̄ schotomia:τ vertigo cōueniūt: q2 in vtraq3 fit corruptio quedam visus: cōueniunt etiā in causis τ signis:τ modo curationis: licet etiā in his aliqualr differant vt dicetᷣ. Differūt autē quia in vertigine apparet corā oculis reuolutio quedam in girū. in schotomia vero apparet quedā nebula obscura τ tenebrosa coram oculis.

De secundo sciendū q̄ ſm Auic. vertigo est vt habens eam imaginetᷣ q̄ res sup ipsum voluantᷣ:τ q̄ cerebrū τ corpus ipsius reuoluatur q̄re nō regit se: ita vt se firmet: imo cadit. Et i glosula Serap. dicitᷣ. vertigo est ebulitio spūs visibilis ante oculos: q̄re vident muscas:τ res in circuitu illi qui male digeritᷣ: q2 spiritus impeditus est. ¶ Magistraliter dici ꝯsueuit q̄ schotomia ē quedā oculoꝝ tenebrositas:τ vertigo est cū oīa videntᷣ volui in girum. Et quidā vtrūq3 cōprehēdētes dicūt q̄ schotomia ē tenebrosa vertigo: vl' vertigo est quedā reuolutio tenebrosa. Et dr̄ in glosula Almāso. Si schotomia in tm̄ augetᷣ: vt eger cadat: vocatᷣ sedre. H cōtingit ex grosso fumo in capite calido τ humido. Et in passionario dr̄ q̄ schotomiaȝ tenebras greci vocant. Est aūt vertigo τ schotomia accn̄s:τ nō mōbᵘ: q2 est opatōis lesio. ¶ Sed Halyabbas. Joā. Mesue. Raś. in Almā. Viaticus in lib. pātegni ititulātes simul tractāt de schotomia:τ vertigine. Aui. vo τ Joā. Serap. τ Raś. in diuisionibus intitulant de vertigine tm̄. τ sub vertigine etiā intelligunt schotomiā. Alex. vo nō facit spāle caᵐ.

De modo generationis sciendū q̄ fumus:τ ventositas penetrat ad pteȝ cerebri anteriorē:τ miscetᷣ cum spiritu visibili mouens ipsuȝ ad istar

sui motus: vñ q2 ventositas mouet in girũ mouet ⁊ spiritus eodẽ modo. ¶ Et q2 ẜm motũ spũs apprehendit virtus apprehensiua imaginat huiꝰ girationẽ exterius esse: sicut in hora sanitatis ꝯsueuit videre silem motum. Quãdo eni dicit Aui. reuoluit spũs: imaginat hõ ꝙ res voluat exterius. Et q2 hũc motũ siue apphẽsionẽ meditat aĩa: ⁊ nã est obediens meditationibus aĩe ẜm Auicẽ. caplo de ylischi. ⁊ in .6º de naturalibus: ⁊ in .9. de aĩalibꝰ. ⁊ pmo can. fen scda: caº. 14º. dicit ꝙ imaginatiões aĩales plerũqʒ imprimũt res nãles. Ideoqʒ corpꝰ patiẽtis vertiginẽ mouet quãdoqʒ: ⁊ cadit. imaginatio eni casus fac casũ. Et eodẽ modo accidit vertigo: qñ homo reuoluit seipsũ in girũ: vel in circuitu cũ velocitate. Spiritꝰ enĩ qui est in vẽtriculis cerebri: ⁊ in venis: ⁊ in artarys recipit formã motus a cã extrĩseca: ⁊ intrinseca. Quãdo enĩ hõ reuoluit seipsũ reuoluũt vapores: ⁊ spũs in ipso: sic reuoluit vas continẽs super aquas tẽpore aliquo: ⁊ quãdo reuoluit spũs imaginat hõ ꝙ res voluat exterius. Idẽ enĩ est siue equale est: siue diuersificet ꝓportio ex pte spũs recipiẽtis: siue ex parte sensibilis imutationis. Sit ergo vertigo qñqʒ ꝓpter cõsideratiõnẽ ad res que voluunt exterius: ita vt figatur forma sensati in aĩa. ¶ Est enĩ sensus de genere passiuorũ. Et ideo operationes sensibiles ex instris corporeis patientibus: quoꝝ principiũ est sensibilis spũs: in quo remanet forma sensati post eiꝰ separationẽ si sensatũ est forte: sensatũ enĩ nõ facit in instrumẽto sensus nisi formã sibi similẽ: sed illa firmatur ⁊ euanescit ẜm quantitatẽ receptionis instri: ⁊ fortitudinẽ sensati. Et quãto corpus fuerit debilius erunt passiones iste fortiores. Et simil'r accidit in vertigine in corporibus egris: in quibus spũs facile reuoluũt ex motu puo: ꝓpter debilitatẽ: ⁊ spiritui de facili accidit nocumentũ passio ⁊ commotio.

Causa vertiginis: ⁊ schotomie duplex est: q2 quedã est corpea: ⁊ qdã incorpea. Et icorpea duplex: q2 qdã est incorporea intrinseca: ⁊ qdã extrĩseca. Intrinseca duplex. quedã est imaginaria: ⁊ de ista satis dcm̃ est in modo gnãtionis vertiginis: ⁊ quedã est icorporea cõplonalis. Et hec est duplex: q2 quedã fit a mala cõplone diuersa in cerebro: ex qua cõsequit agitatio in spiritu nõ cũ motore corporeo: sicut fit ex aggregatione ignis: ⁊ aq̃: sed sine motu corpis alicuius: ⁊ quedã fit ex siccitate propter famẽ: ledit eni stomacus: ⁊ cerebrũ cõpatit: sic frequẽter: ⁊ citius cõtingit in ieiunãtibus difficulter. ¶ Cã vero extrĩseca est sicut casus: ⁊ percussio capitis aut dorsi cõprimẽs spũm getum: vnde sequit motus circularis vndosus: sicut accidit aque qñ percutit. ¶ Causa vero corporea: aut est ꝓpter crisim: aut sine. Et sine aut ex vẽtositate: aut ex humore. Et humoralis: aut ẽ sanguis: aut colera: aut flegma: aut melia. Si ergo causa est aut apphensio rei circulariter mote: aut contentum in ventriculis cerebri: aut ex mala ꝯplexiõe diuersa: aut ex ꝑcussiõe: aut ex vaporibus: aut humoribꝰ in capite: aut stõ: aut ex inanitiõe: aut crisi. ¶ Ex dictis pꝫ cã triplex. s. primitiua añs: ⁊ cõiuncta: primitiua est aer ventosus: vel turbidus: vel spissus: ⁊ corruptus: negligẽtia exercity. vnde multiplicat hũores: ⁊ vapores. balneũ fumosũ: cibi vaporosi: somnus superfluus: coitus nimius: ⁊ aĩe accidentia: sicut ira ⁊c. Causa añs est imaginatio cõplo ventositas humorũ crisis. ¶ Causa ꝯiũcta est que ĩmediate spũs mouet.

Signorum autẽ quedã sunt signa distictiua generis: ⁊ quedã distinctiua causarũ. ¶ Signa distinctiua gñis. s. vertiginis: ⁊ schotomie ab epilia sunt. q2 vertigo paruũ durat: ⁊ schotomia plus. Et iterũ epila repente accidit: vertigo autẽ nõ ita repente. Et iterũ epilenticus: cadit: silet: ⁊ cadit: ⁊ sanat: ⁊ in vertigine hõ stat: ⁊ obtenebrãt oculi: ⁊ excecat: vt cadat: ⁊ qđ ante est circulariter videt moueri: que tamẽ fortis est similis est epile. imo vertigo frequẽs: ⁊ ꝓpe in decrepitis nunciat apliaũ: vt dicit Aui. Et iteꝝ epilia fit cũ spasmo. vertigo nõ. ¶ Dria võ iter vertiginẽ: ⁊ sodã. Dicit Ioan. Mesue: ⁊ Serap. est q2 soda nõ qescit velociter. vertigo võ sic. Et dolor vertiginis sil'r: in vertigine eni fit dolor.

¶ Signa vero cãrũ sunt h: ⁊ prio cretice: ⁊ que a percussione: ⁊ que est a cõsideratione: ⁊ reuolutione manifesta sunt. ¶ Signa que a vaporibus sunt: q2 nõ ẽ assidua: nec excitat cũ replone: nec sedat cũ vacuitate: ⁊ quandoqʒ antecedũt dolor capitis. sonitus tintinitus: grauitas: ⁊ visus tenebrositas: ⁊ debilitatio in gustu: ⁊ odoratu. ¶ Signa eius que flegmatice sunt grauitas multitudo somni nausea: punctio: ⁊ sputi pñtia: cõturbatio sensuũ: albedo coloris: appitio pluuiarũ timor ⁊c. ¶ Signa colice sunt vigilie: iflãmatio: imaginatiões citrine: nausea: ⁊ pũctio. ¶ Signa sanguinee sunt inflãmatio venarũ: ⁊ caput: ⁊ facies ⁊ oculi rubei: ⁊ calida grauitas somnus plus lassitudo pulsatio tẽporꝝ: ⁊ venarũ q̃ sunt post aures. ¶ Signa melice sunt grauitas multa. vigilie: ⁊ imaginatiões corrupte. capilli nigri: ⁊ silia. Illaꝝ vero que a stõ significant malicia digõnis: ⁊ appetitus: tremor cordis ex ꝯpassione ad stõm: ⁊ q2 qñqʒ sedatur: qñqʒ auget ẜm replonẽ ⁊ vacuitatẽ: ⁊ q2 sequit satietatẽ nauseatiuã: ⁊ qñqʒ fit dolor ⁊ iflãmatio stõi. Si est ex mrice precedũt ꝑfocatio mricis retentio menstruoꝝ: ⁊ spermatis: ⁊ apa in ipsa. Et sil'r si est ex vesica precedunt ipsam accidentia vesice. Et sil'r si est ex ꝑncipio neruoꝝ qđ est cerebrũ: vel pñꝰ nutrimẽti qđ est epar: vl' ꝑncipio spũs qđ est cor: imutatio manifestat in dctis ⁊c. Si võ ex mala cõplone diuersa scit per leuitatẽ cerebri: ⁊ ꝑuatione causarũ dictarũ: ⁊ per infrigidantia intrinseca ⁊ extrinseca.

In curatione vertiginis oꝫ vt cõsideres vnãquãqʒ cãm efficiẽtẽ: ⁊ quãtitatẽ illius cause. Eius aũt cura est qnqʒ modis: vt dicit Mesue. pma abscindit mãm. scda conuertit regimẽ ad membrũ mandãs si est aliqđ: ⁊ rectificat illud. tertia ordinat regimen in cibo ⁊ potu ducẽs ad equalitatẽ. q̃rta confortat caput ⁊ cerebrũ: ne recipiat qđ mandat. q̃nta ꝯuertit vapores: ⁊ fumos ad oppositũ: ⁊ diuersũ: ⁊ istud fit cum fricationibus extremitatũ: ⁊ cũ cõstrictione faciente dolorẽ: ⁊ ventosatione in eis ⁊ spatulis: ⁊ cũ oĩ qđ trahit ad diuersum: ⁊ cũ clisterys: ⁊ suppositorys. ⁊ silibus. ¶ Abscissio aũt mãe si est sanguis in toto fit cũ flobotomia de basilica ꝑ. aut de mediana: ⁊ postea si oꝫ de cephalica. H enĩ est preceptũ Ipoc. Et si adhuc perseuerat flõma venã getã post aures: vel ambas si oꝫ. Est enĩ optima. Dic Auic. in curatione oĩum spẽrũ vertiginis mãliũ: ⁊ cõfert etiã ventosatio cruriũ: ⁊ scarificatio cartilaginũ auriũ. Si vero sanguis abundat in capite tantũ minuat cephalica sola: ⁊ vene post aures: ⁊ fiat scarificatio auriũ: ⁊ sanguisuge ponant in naribus: ⁊ ventose in nuca: ⁊ spatulis: ⁊ collo: ⁊ ꝓuocatio emoroydarũ: ⁊ sanguis menstrui cõfert oĩ spẽi. Et sint cibi sanguinis feruorẽ extiguẽtes ꝯgelati: ⁊ acetosi: ⁊ cõfert in mane assumptio frigidoꝝ: ⁊ effusio olei ro. super caput: ⁊ olfatus rosarũ: ⁊ oẽ regimẽ extictiuũ. ¶ Uertigo võ colica curat cũ decoctione mirabol. ⁊ siliũ: ⁊ cũ regimine extictiuo. Et si est pp stõm: fiat vomitus cũ syrrupo acetoso. ¶ Uertigo võ flegmatica curat cũ pillulis cochys: ⁊ abstineat a frigidis cibis: ⁊ si est a stõ fiat vomitus cũ oximelle: ⁊ yeralogodion facit iuuamentũ manifestũ: ⁊ clisteria: ⁊ cõfectio de sticados. Si materia est ex flegmate mixta: ⁊ colera. In alio ⁊ pille. de sticados.

℞. yerepigre. ʒ. x. agarici epithimi. ana. ʒ. iiij. mirabol. kebu. indorum: emblicorum: belericorum: sticados. ana. ʒ. iij. salis indi. ʒ. ij. cõfice cũ seniabin. da. ʒ. ij. cũ aqua calida in ieiuno. ¶ Uertigo melĩ a curatur cũ euantibus meliaz: et cũ cõfortantibus etc. Si vertigo est a stomaco pp humore eũa. Si pp cibum ventosum: vel venenosum: ilico vomitũ puoca. Si vero est pp stomaci vacuitatẽ: cibãdus est cum bucella in succo fructuũ: sicut vinũ granatorum vel agresta. Si fiat ex reuolutione: vel cõsideratione reuolutionis: vel alterius loci: curatur cũ qete: et somno. Et si cito nõ sedatur sumãt bucelle cũ stipticis: et acetosis. Si est a casu: vel pcussione curatur cura percussionis: q̃ si remanet curatur alys modis dictis vel dicendis. ¶ In hora poxismi manus: et pedes fricent fortiter: et facies aspergat aqua: vel vino pedes et crura aqua salsa lauent: et cũ sale et aceto fricent: et odorifera naribus apponant. lotio tñ nõ cõuenit nisi corpe purgato. Et in absentia reumatis. Dixit Serap. Et odores post euatione euforbiũ castoreũ: nigellã: et muscũ: si humor est frigidus: et iuuãt masticationes: gargarismata mũdificantia caput. Si est ex mala cõplone diuersa: curatur cũ yrys. similr si est a mala cõplone frigida et humida sine mã. Sed halyabbas. Et cũ caustica medicina interdũ illi mẽbro supposita. Si e ex mẽbris alys a stõ curatur curatiõe eorum etc. Si vero est a vaporibus et fumis: regendus est patiens cũ calefaciẽtibus et subtiliantibus cibis potib⁹: et medicinis: et cauterice vena post aurẽ quieta: et precipue in ea: cuius causa est ascensio vaporũ ex corpe: et q̃cũq; via eleuent. ¶ Dic halyabbas. Si vertigo fit ex duarũ venarum replone que sunt post aures: aut aliqua earum passione amputande sũt. ¶ Dicit Cõstãtinus in pantegni. Si est ex colligãtia cerebri cũ alys membris: artarie icidant: que sunt post auriculas. Si fuerit cũ febre raso capite catulus scissus calidus: vel gallina supponatur. Si vigilias patitur lac mulierl super caput est ponẽdũ. Et vlr hñs vertiginẽ alienet a se aspectũ reuolutionis altitudinis: et pfunditatis: et ab oib⁹ fumosis vẽtosis grossis cibis: et potib⁹: et ab eterogeneis abstineat: vt lentib⁹: caulib⁹: q̃ q: solutinaz: et stipticã hñt nãm turbant stõm. Unde fit vertigo sm Hal. in 2º illius affo. Quotidiane ꝯstitutiões, vicina est epilẽe: et apoplẽe. ¶ Et Aui. p cañ. Cui frequẽter accidit sebotomia de se ipo sit sollicitus: vt humorẽ euet grossũz: ne ad epilẽaz puenlat: et apopliaz. ¶ Si ex debilitate vtutis accidat cõfortet cuz cibo laudabili: et odore aromatico. Olfatus. n. sm Damascenũ in affo. si salliat fum⁹ ad caput: celerius q̃ qd bibit iuuat cerebrũ. Fiat g pomũ d laudano: ligno aloes musco: et similib⁹. Quñ est ppa capiti fiant in capite scarificatiões: et vẽtose sine scarificatione: et embrocationes: et lotiones: iunctiones: odoratiões: caputpurgia: masticatiões gargarismata empla: et inferiorum fricatiões etc. Ex dictis pz regimẽ in dieta. ¶ Ergo euo: et attractio: et rectificatio mẽbri mãdãtis: et recipientis: et alteratio male qualitatis: que cõtinetur in qnq; dictis Aui. nõ loquitur de sebotomia melĩca: nec halyabbas. Joan. Mesue sic. Preterea Ras. in diuisionib⁹ cõcedit lentes. ¶ Uiaticus: et Cõstantin⁹ in pantegni phibent. Preterea Rasis ibidem dicit lentes cibum subtilem. Sed cuz generetur melĩa que est humor grossus: non debet dici subtilis.

¶ De litargia. Capitulum. XVI.

De litargia possum⁹ attẽdere sex. pmũ de noie. scõm de diffõne. 3m de spẽbus. 4m de signis. 5m de causis. et 6m de modo curationis.

De primo dico q litargia: aliqñ dnoiat apa pupis cerebri: et aliqñ denoiat quoddã accidẽs istud apa dñs. scz obliuionẽ. ¶ Dicitur eniz litargia a targos qd est mens: et letos obliuio: inde litargia mentis obliuio. denoiat ergo dictũ apa noie sui ppry accidentis. s. obliuionis. Et dicit Auicẽ. q litargia interpretatur obliuio: et q hec egritudo noiatur noie sui accidẽtis: q: litargia e vlr obliuio: q: eã comitatur obliuio. Et pp hoc nomen errãt plures medici existimantes q ipsa in se sit obliuio: cũ tñ sit apa posterioris cerebri: ad qd seqtur obliuio: siue illd apa sit flegmaticũ: siue melĩcuz: sed vtplurimũ est flegmaticuz. ¶ Dicitur in Uiatico. q hec egritudo q̃ vocat litargia. Hal. vocat frigidã frenesim. Et halyabbas dicit. litargiã frenesiz fridã. Dñt medici. vt in Uiatico dterminatur de corruptione memorie. Et intelligo de ea: que est cuz febre: et ex apate pupis. Et hoc modo etiã Cõstantinus in pantegni ititulat. ¶ Et Ras. in diuisionibus dicit. q xirsen frigidũ. i. frenesis dr litargia. In Almã. vero non determinatur de litargia. Et diffinit in glosula Almã. q est apa frigidũ in cerebro: qd semp sequitur febris flegmatica tẽpore calíditatis cũ clausiõe oculorum: sicut qui patitur subeth: et cura eius est cura subeth. ¶ Auicẽ. dicit. Litargia est apostema flegmaticũ factum intra craneũ: et est syrsen flegmaticũ. Et halyabbas dicit. q e corruptio memorie. ¶ Dicit Serap. Litargia e apa ex flegmatico humore corrupto siue putrido faciẽte euenire febrẽ: et ex eo accidit oblinio et subeth. intentio enim litargie est obliuior subeth. Et dr in passionario q est passio mẽtis cũ febre acuta etc. Et sumitur hic mens pvirtute memoriali: licz mẽs sumatur pro collectione oiuz vtutũ aialiũ itrinsecarum.

De speciebus dico q q̃dã litargia e va: vt q̃ fit ex flegmate: et quedã nõ va: et vtraq; est multiplex: q: q̃dã fit in velaminib⁹ cerebri: et quedã in meatib⁹. s. iter velamina: et subaz cerebri: et quedã i corpe cerebri: et q̃dã in vẽtriculis: et itelligo posteriores cerebri: sz vtplm fit in meatib⁹ absq; velaminib⁹: et ventriculis et suba cerebri: q: flegma nõ hñ penetrat in pãniculos pp duritiẽ eorum: neq; i subaz cerebri pp viscositatẽ. Unde et pleuresis vtplz e colica: et raro flãtica pp paucitatẽ penetratõis flãtl i sbaz neruosaz durã: et tñ ista ꝯtigũt iterdũ. vñ Ipo. accidũ eructãtes raro pleuretici fiũt: Et silr aliqñ fit litargia in pãniculis cerebri: et suba eius.

De causis pmitiuis dicit Aui. q h egritudo gñatur ab oi q gñat hũorẽ flegmaticũ: i q̃ sũt vaporatio: et putrefactio: quapp plĩmũ gñatur ex comestione ceparũ. Et idẽ ponit 2º cañ. et Ras. in Almã. silr gñatur a replone nimia stõi: et pot⁹ multitudie. et comestione fructuũ multa. ¶ Uel cãe pmitiue sm alios sunt aer turbidus spissus fridus et hũidus pot⁹: dimissio exercity ꝯsueti spãlr. balneũ fumosũz hũectatiuũ: cibi fumosi fridi: et humidi: et putredinales: vt lac: et pot⁹: vt aq̃ vel vinũ minus fumosũz: somnus supfluus: et superfluorum retẽtio etc. ¶ Cã añs est mala ꝯ frida et hũida i toto corpe: vl i stõ: vl in capite: hũor i stõ vl i capite vel i toto fridus: strictura meatuũ: et sube cerebri cõpõ rara etc. ¶ Cã cõiũcta e hũida et frida ꝯ spũuz: et hũor flãticus: q est in apate: vl aliqñ melĩcus. ¶ Signa flãtis sũt subeth cũ febre cõtinua nõ forti: albedo lĩgue: difficultas aperiẽdi palpebras: et velox clausio post aptionẽ. Si patiẽs iterrogatur vix rñdet: et raro: ꝯfusio mẽtis: oscitatio mlta: oris aptio tãq; patiẽs claudere sit oblitus: aliqñ flãtica soto: aliqñ cõstipatio. vrina turbida q̃si asinorum: aliqñ tremor: et extremitatum sudor: facies plũbea pp flã: vl ad nigredinẽ dclinãs. et parũ itumescẽs. pulsus magn⁹ fluctuosus q̃si piplemonici anhelit⁹ debilis: tardissim⁹: et vari⁹: decubit⁹ sup spinã etc. Et dic Serap. q apa pulmonis et cerebri cõicãt in trib⁹.

scz.in ꝓne mēbroꝝ:qꝛ.s.ambo sunt lenia hūida.cōicāt in causis:qꝛ fiūt ambo ex humore flegmatico: ꝛ i significationibus:qꝛ in vtrisqꝫ fit subeth.Ex humore eni pulmonis flegmatico resoluunt vapores ad cerebrū:vñ fit subeth.¶ Dicit Aui.signa sunt soda leuis:febris lenta:qa est mā flātica:ꝛ pp̄ hoc separat: aut subeth:ꝛ hñs eā sicut apit oclos:ita claudit:ꝛ singultus accidit pp̄ stōi cōitatē.

Signa litargie melīce sūt dolor fortior:rixa: alienatio oculi apti in vno ītuētes loco:ꝛ si litargia est in suba cerebri:subeth fortior difficultas motus maior:ꝛ albedo lingue intēsior:ꝛ oculi ad exitū tendūt.Si est in velaminibus dolor fortior:ꝛ motus leuior:ꝛ retentio vrine:qñqꝫ pp̄ obliuionē:ꝛ debilitatē lacerti vrinalis. Signa future litargie sunt multitudo tremoris capitis: cū pigritia:ꝛ grauitate.Cū vo fortia fiunt accidētia litargie:ꝛ sudor mltiplicat:tūc est pimēs:q̄re dolor deycivtu tē.Si vo accñtia declinēt:ꝛ spūs sit bonꝰ:tc tēdit ad salutē:ꝛ ,ppe si apparēt apata pꝰ aures.plꝫ eni fit crisis p ea.

Cura litargie attēdit in qnqꝫ rebꝰ.pma est regimē in dieta 2ª est eūo mãe a corpe.3ª est attractio ad oppm.4ª est repulsio mãe q̄ mittit ad caput:ꝛ resolo trāsmisse.5ª est sedatio accñtiū:sicut subeth:obliuionis:sode. ꝛ silium.¶ De p° dicit Auic.fac ipm morari in aere luminoso.Et dicit Serap.in domo vndiqꝫ clausa:tēpati luminis:ꝛ larga:ꝫm Halyabbatē.Et Mesue dicit in domo lucida plena imaginibus:ꝛ in q̄ sit strepitus:ꝛ tumultus:ꝛ loquētiū:ꝛ astantiū multitudo:cū inquietudine egroꝝ ꝓuocando eos ad irā:ꝛ iurgia:vt nō ꝓfundet in somno: exercēdo corā eis sonitꝰ ꝛ strepitus horribiles:ꝛ laboriosos.¶ Et cū cibaueris.Dicit Auic.cōprime extrema eorū aliqbus horis:vt vapor ad supiora nō trahat.Et cūꝫ egritudo incipit declinare:opꝫ qꝫ admistret egtatio bal. ꝛ regimen subtile ꝫm Serap.¶ Dixit Alexā fricare opꝫ coxas cōplim:ꝛ frequēter ꝛ initiū faciēte digōne nihil ꝓhibet lauari:ꝛ vinū dari maxie modice post flobotomiā ꝛ catarticū.mediocre:nec oꝫ dubitare de balneo:nisi forte multitudo sit humorum.Nam si sit in cute aliqua humor superfluitas magis digerit p balneuꝫ mediocriter calidū.¶ Nam scio post.17.dies ingressuꝫ fuisse balneū quēdā tali egritudine laborantēꝫ:neqꝫ attendenteꝫ quo detinebat malo qui e balneo egressus est euigilans:attēdēs loquēs:ꝛ cognoscēs. Sed si vtus est fortis lauet in balneo:si debilis:vt ñ possit sustinere calorē:ꝛ laborē balnei:lauet in tina:ꝛ sedeat sine fumo:vt caput sit forl:nec aqua capiti ifundat:qm̄ eēt nociua:ꝛ hoc semel:aut etiaꝫ bis faciendū.deinde ducēdus est ad bal.¶ Dicit Auicē. ꝛ cum accidit obliuio vrine ꝛ stercoris: embroca vtraqꝫ emōctoria:ꝛ ventrē cū aqua decoctiōis camomille:melliloti violarū radicū lilij:ꝛ cōpme vesicā:vt vrinā emittat.Deide cū finit egritudo admistra restauratiua:ꝛ fac cū tolerat terminū:exercitiū parui:ꝛ adhibe ei regimē cōualescentiū:ꝛ nutrias cū aqua lupuloꝝ:ꝛ aqua ciceris cū ordeo fracto.¶ Et ꝫm Alexā.succus de amigd.cū modico mellis coctus vtilis est.Et succus ptisane cū barbis porroꝝ.i.capill radicū:aut apij:aut ysopi:si febris ē pua. Si vo magna:nō oꝫ cū ysopo coqui:sed sole radices apij simplici oximelle ꝯmixte:ꝛ post ptisanā mica panis cū idromelle.¶ Dicit Raſ.in diuisionibus.sumat in potu aquā mellis:loco aque or.in litargia melīca:ꝛ in flātica. ¶ Dicit Halyabbas.regendus est patiēs cūꝫ calefaciētibꝰ ꝛ subtiliantibꝰ cibis:ꝓpina melleūsecan iabim:cum decoctione cimini:vsqꝫ ad.3.dies:ꝛ aqua ciceris illuꝫ refice cū oleo loto:ꝛ cimino:aneto:ꝛ cinamomo:vitāda sūt frigida ꝛ humida:ꝛ fructus:ꝛ maxime persica:citonia:rapas:ꝛ silia. Vua vo passa nō obest purgata.Caueat lac: pisces fabas:ꝛ alia legumina.

¶ De subeth vigilatiua. Capitulum. XVII.

De subeth vigilatiua intendentes sex ꝯsiderare opꝫ. p° de noie istius passionis.2° de diffōne. 3° de speciebus.4° de causis.5° de signis.6° de modo curationis.

De primo dico qꝫ in Uiatico dr litargia nō va:ꝛ dicit q̄si expgefactio a sōno.Serap.dicsubeth vigilatiua. Ab Auic.noiat subeth astiara:ꝛ dr xirsen yemati:ꝛ dr schaos:ꝛ nō sinchos.Dic Aui.a Cōstantino in pantegni dr vigilia mixta cū stupore.Et Halyabbas i cōpleto.dicit:obstupefactio peruigilatiua:que cuma vocatur.

Diffinitur aūt hic ab Aui.xisermati est egritudo cōposita ex xiresn calō ꝛ frido:qm̄ est apa factū ex duobꝰ humoribꝰ simul.s.ex flāte ꝛ colera.

De speciebus dico qꝫ spēs eiꝰ sunt tres.vna dr subeth asabara:siue dormitatio vigiliatiua.2ª dr sabara subetica.i.vigilatia dormitatio: ꝛ tertia dicitur litargia non vera:vel aliter:vt dictum est in denominatione passionis.

De causis dico qꝫ pmitiue sunt ꝫm Aui.gulositas siue voracitas:vl multitudo comestionis:ꝛ potiꝰ ꝛ ebrietas.Et ꝫm Halyabbatē cāe huius pūt esse pcussio:q̄ fit in lacertis tēpoꝝ: aut oppressio:q̄ corpi accidit:aut fractura ossiū cranei:aut velaminū:q̄ sub osse cranei fracti ponūt:qꝛ illa sunt stupefactiōis cāe que est vnū cōponētiū subeth vigilatiuā.¶ Cā añs est flā:ꝛ colera citrina:qñ in cerebro aggregant simul:qñ aūt vicit colā fit vigilatiua:ꝛ qñ vicit flā fit subeth.Cōplo ēt frida ꝛ hūida:calā ꝛ sicca sunt cā añs.ꝛ silr acuta febris:aliqñ etiā ꝯplo frida ꝛ sicca:ꝛ hūor melīcus ꝫm Halyabbatē. Cū aūt cāe puigilationis ꝛ stupefactionis cōponūt orit passio:q̄ cuma vocat.s.obstupefactio vigilatiua. ¶ Cā ꝯiūcta ,ppe est flā ꝛ colā.q̄ faciūt apa cōpositū ꝛc.

Signa distinctiua gñis; distinguunt a suffocatione mrīcis:cū coueniāt:qꝛ in suffocatione mrīcis facies est sana.Jn hac passiōe nō. Mulier etiā suffocata nō loquit.Sed in hac cū pcipit:vt loquat aligd enūciat: distiguit ēt:qꝛ i hac passiōe nō sunt sigª suffocatōis mrīcl alibi dicta.Et iteruꝫ in suffocatione mrīcis:ꝫm vel iuxta cōsuetudinē iacet mulier:ꝛ qñqꝫ fit passio leuior ꝛ defectus illi accidit grauis.¶ Distiguit etiā a scotomia:qꝛ huiꝰ passionis dñs optime nō anhelat. Drta litargia gafacies nō est cū sua dispōne:sicut est in patiēte litargiaꝫ. Et iterūeis adsunt vigilie:ꝛ apertio oculoꝝ absqꝫ palpitatione:ꝛ febris in ipsa est fortior ꝫm Aui. Drta karabito:qꝛ subeth in ipsa est minor ꝛ alienatio maior:ꝛ pulsus quidē eis est velox ꝛ frequēs pp̄ apā:ꝛ pmixtione cōgelatiuā.¶ Signa distinctiua speꝝ sunt:qꝛ in subeth asara:q̄ est posita pma spēs flā vincit colerā:vñ signa flātis dominant.Jn scōa spē dominat signa colē:cū in ea vincat colā flā:ꝛ in 3ª spē eq̄lia sūt signa.ꝯueniūt eni in egritudine vna colā ꝛ flā iterdū:ꝛ vnusqꝫ humoꝝ ipugnat alterū: vel eq̄liter:vel inequalr:semp tñ dñantis hūoris dñabunt signa.¶ Signa cāꝝ ꝫꝫ Aui.qꝛ flā fac subeth. pigritiā.grauitatē oculoꝝ clausionē:ꝛ difficultatē rñsionis:ꝛ est eiꝰ rñsio tardantis:siue occupati:ꝛ cogitātis.Colera vo facit ingetudinē:palpitationē:ꝛ cōtinuā alienationē:nec subeth ꝓfundā.sed sicut eiꝰ q excitat ꝛ alienat: ad motū puenit ꝛ apit oculuꝫ.nec palpitat.sed superior: palpebra attrahit:sicut fit in xirsen.Et cū his est resupinatio nō naturalis:inflatio faciei:ꝛ color eius decliat ad viridē:ꝛ rubeū:ꝛ clamat aliqñ ita qꝫ nō itelligit: ꝛ oculi

apertio: est sicut ꝯgelati sine palpitatione: ⁊ cũ loqtur sermo eius nõ est ordinatus: ⁊ strangulatᷣ ab aq̈: ⁊ sorbitionibus: vt per nares redeãt. Et qñq; fit retentio egõnis: ⁊ vrine: vel paucitas: ⁊ accidit strictura spũs ⁊c̃. ¶ Dicit Halyabbas: ⁊ oĩno signa hui⁹ passionis sunt ꝯposita ex signis freneticoꝝ: ⁊ litargicoꝝ. Sed ꝓp̃a signa hui⁹ morbi sũt h̃. Eger supin⁹ iacet: ⁊ extẽsus: sic̃ mortu⁹ oculi elati: facies qñq; turgida: color ad nigrũ decliuis: ⁊ aliqñ ⁊ aliqñ q̈si supnatat rubẽs: vrĩe difficl'tas: ⁊ aliqñ flux⁹. Et si pa° ẽ debil' liqdũ trãsglutitᷣ: ⁊ si valida: vl' reycitᷣ: vel p nares ẽmittitᷣ: ⁊ cũ h̃ puigilatio fit nimia vrĩe durities: ⁊ spi illi ñ apparẽt: pulsus ð̃bilis: pu⁹: ⁊ frequẽs. ¶ Dic̃ Sera. pulsus huius egritudinis est sĩl'is pulsui ap̃atis cerebri: i velocitate ⁊ spissitudine: sed dr̃nt: q: in ap̃ate cerebri est maior: ⁊ latior: ⁊ breuior cã flãtis. ¶ Dicit Auicẽ. pulsus huius egritudinis est velox: ⁊ frequẽs pp ap̃a: ⁊ pmixtionẽ cõgelatiuã: ⁊ differt a pulsu litargie: ⁊ est latus ⁊ curt⁹ ꝓpter flegma: ⁊ ap̃a suuz quare diuersificatᷣ a karabito. Et ipsius qdẽ breuitas ẽ pp latitudinẽ suaz. Amplius est fortior pulsu litargie: ⁊ debilior pulsu karabiti. Et fit pulsus nõ extẽsus: rar⁹ valde spasmosus: sic̃ in suffo^ne mr̃icis. s; vt⁹ i ip̃a ñ remãet: n; egreditᷣ ab oĩ ordie oĩ egressu: sic̃ fit i suffocatiõe mr̃icis. imo vt⁹ cadit: ⁊ pulsus fit frequẽs.

De modo

curationis. dicit Serap̃. q: hec egritudo cõponitᷣ ex flãte ⁊ colera: op; vt curatio eius sit ex medicinis cõpositis: ⁊ in p̃ncipio cõfert clistere: ⁊ si flegma dñatᷣ sit magl acutũ: ⁊ si colera sit clistere infrigidans: ⁊ extinguens: ⁊ dico sermonẽ abscindẽtẽ: q: cura huius egritudinis cõponitᷣ ex cura obliuiõis: ⁊ ap̃atis cerebri: ⁊ ex ꝯempl'is: linimẽtis: grargarismis: ⁊ medicinis solutiuis: ⁊ alys. ¶ Halyabbas dicit. ꝙ cuma cõponitᷣ ex mala cõpl'one frigida ⁊ humida flegmatica ⁊ ex cal'a ⁊ sicca colerica. In eius medella vtendũ est regimine cõposito litargie: ⁊ frenesis: ⁊ qñ alter humor est altero fortior magis dominãti aduersanduz est humori: ⁊ clisteri vtẽdũ mollitiuo i col'a ⁊c̃. ⁊ capillos expillabis q: manifestius ꝓderit in hac passione. ¶ Et Auicẽ. sil'r ꝓcedit. sed p° ordinat flobotomiã. Deinde clisteria: in q̈; attractiõe: ⁊ leuitate addas ẽm qualitatẽ in qua inuenis mãm p signa p̃dicta: vt cognoscas: an sit flegma: an colera. Et cibus ꝓhibeatᷣ sic̃ in karabito: ⁊ ꝓp̃e si cã sit multitudo cibi: q: tũc purga per vomitũ: ⁊ secessuz. Et si causa est ebrietas: nõ curatᷣ: nisi eũata ebrietate. Deĩde sis cõtentus humectantibus caput: ⁊ vltimo curetᷣ sicut finis ebrietatis: ⁊ ei⁹ spẽs cõicant in embrocis: emplastris sternutationibus: ⁊ eũationibus predictis: ⁊ medicĩe nõ sint in vltimo frigide: sicut in karabito: nec in vltimo cal'e: sic̃ p̃cipitᷣ in litargia: s; sicut cõposite ex eis: ita tñ vt vincat que cõpetit humori vincenti. v̈. g̃. Si colera vicit embroca cũ folys salicis: violis: radicibus lily: ordeo: camomilla mellíloto aneto: ⁊ qñq; datᷣ syrupus de papauere. vt dormiat: nisi vic[illegible]ria flãtis timeatᷣ. ¶ Si vero mãe sunt equales: adde balasce: ⁊ maratũ: ⁊ si flegma vincit: adde folia lauri: rutbã mẽtastrũ: ysopũ: origanũ: ⁊ castoreũ. Et idẽ intelligo de emplastris: ⁊ clisterib⁹: ⁊ alys. ¶ In declinatione tñ egritudinis aliena embrocas frigidas: sed vtere subtiliatiuis. Deinde vtere balneo: ⁊ rege regimine conualescentium.

¶ De stupore. Capi. XVIII.

Onsideratio stuporis consistit in sex rebus. p^a ẽ de denoĩatione. 2^a de diffinitiõe. 3^a de speciebus. quarta de causis. quita de signis. sexta de modo curationis.

De primo

dico ꝙ in Viatico in pantegni. In Serap̃. in diuisionibus: in Almã. In Auicẽ. intitulatᷣ hoc capl'm de stupore. Sed Rasis in Alm̃. loquitᷣ in eodẽ c°. de stupore ⁊ tremore. Halyab. in ꝯpleto obstupefactionẽ nũerat. Burgundus in cõmẽ. illius affo. Somnus ⁊ vigilie dicit. coma. i. stupor: ⁊ comatides. i. stupidas dispõnes. verũ tñ est. ꝙ Halyabbas. vt dictũ est in precedenti capl'o. ponit ꝙ cuma ẽ obstupefactio puigilis. Joã. Mesue nõ facit capl'm sp̃ale: sed credo ꝙ comprehendat in subeth. Et Alexã. in litargia. Stupor a quibusdã sinonime accipitᷣ cũ paralesi. Sed Aui. ⁊ plures sic diffiniunt stuporẽ. Stupor est morbus officialis faciens euenire in sensu tactus nocu^ruз: aut destru^cз aut diminu^cз cũ tremore si est debilis: aut mollificatione si est confirmatus: quoniã virtus sensibilis nõ solũ ꝓhibetᷣ a penetratiõe: sed etiã motiua: ⁊ etiaz aliqñ inuenitᷣ stupor absq; difficultate motus ꝓpter diuersitatẽ neruoꝝ sensus ⁊ motus. Dicitᷣ in Viatico. stupor mentis est quasi somnus oculis clausis.

De tertio

dico ꝙ stupor duplex est: q: qdam est qui aufert sensum tm̃: ⁊ quidaz aufert sensum ⁊ motũ. primus est stupor debilis. scd's est fortis. Fortior enĩ cã est q̃ aufert motũ: q̈; q̃ aufert sensuz. plus enĩ de v̈tute reqritᷣ ad motũ: q̈; ad sensuz. ¶ Itez stupor iterũ duplex est: q: quidã vl'is toti corpi: qdã particularl'. Et particularis diuersificatᷣ ẽm diuersitatẽ membrorũ particulariũ. Stupor a quibusdã dicitᷣ dormitatio. Sed stupor totalis est stupor mentis ẽm Viaticuz. Et a Gal'. in 3ª particula de accidenti ⁊ morbo dicitur virtutis regitiue ⁊ imaginatiue nocumentũ.

De causis

dicit Aui. causa aũt est ex p̃te virtutis que debilitatᷣ ex febre: vl' ꝓpe sincopiz vel prope mortẽ: aut ex p̃te instr̃i: q: ꝯplexio sua corrumpitᷣ ex frigore: vel potu medicine: vel morsu aĩalis venenosi vt scorpionis: vel tactu piscis qui dr̃ barilie faciẽtis grossitiẽ in spiritu qui est instr̃m v̈tutis: aut debilitatem: aut corrũpitᷣ cõplexio pp calorẽ: sicut ex morsu serpẽtis: aut balneo nimis calido: aut febre icensiua aut propter grossitiẽ neruoꝝ quã spũs nõ penetrat: aut propter opilationẽ ex sanguine: aut melãcolia: vel ex colera propter opilationez ab apostemate: vel ex coartatione: ⁊ litargia vel ex dolore. ⁊ qñq; ex siccitate coartanᷣ meatus: ⁊ quãdoq; ab humiditate sine materia ⁊c̃. ¶ Cause aũt stuporis: qñq; sunt in cerebro: ⁊ tc̃ si est vl'is toti corpi est mortalis: ⁊ qñq; in nuca: ⁊ quãdoq; in spondili: ⁊ quãdoq; in ramis neruorũ: ⁊ cum stupor durat ducit ad paralesim. ¶ Quidam dicunt ꝙ stupor est diminutio sensus ⁊ motus nõ p̃uatio: quãdoq; patiẽs tenet oculos apertos: ⁊ nõ videt: nec mouetur: ꝓpter humiditates in capite: vñ vẽtriculi cerebri: ⁊ tunice infunduntᷣ: ⁊ origines neruorum sensibiliũ opilantur. Et cũ cerebrũ nãliter sit frigiduz: ⁊ hũiduz: qcqd dicat Isaac: de facili leditᷣ a sil'i: ⁊ cadit in apopl'iaz. Hec ãt hũiditas m'tiplicatᷣ ex somno: ocio ⁊c̃. ex quibus pori claudũtᷣ: ⁊ ꝓhibetᷣ resol'o insensibilis: q̈re vapores cõdensantᷣ in aqua: vt in bal. pat;: vel in olla cooperta: que aqua postea ĩfrigidata infridat: ⁊ remollit cerebrũ. Hec aũt passio dicit in libro de accidenti cõgelatio cerebri. Mala enĩ cõpl'o frigida cerebri aquositatẽ aggregat: sicut p; in senibus: q semp patiuntᷣ coriçam.

In hac

ergo curatione. primo digeratᷣ materia cũ dyantos ⁊c̃. Fiat fumigatio cum aromaticis: vt gallia muscata: ⁊ similibus. Deinde purgetᷣ cum calidis ⁊ siccis: cõfortantibus etiã vtendũ est. ¶ Quidã dicunt cã cõiuncta est frigiditas imobilitans: humiditas opilans: vel paucitas spũuz: vel motus spũuz ad aliã p̃tẽ: pp aliquã necessitatẽ: vt digestionẽ cõplendã: vel apostema maturandũ. ¶ Causa antecedẽs est frigiditas: ⁊ hu-

mīdas cum materia: vel sine materia. ¶ Causa pmitiua est aer frigidus imobilitās. vnde trāseūtes p loca niuosa dormiūt multū. silr aer humidus. nimia quies. nimium exercitiū paucificando spūs. Et iō exercitati plus dormiunt: z bal. inaniēs vel superflue. Cibus frigidus z hūidus: z lactuca zc. Et cibus calius vaporosus vt alea porri. crocus. cassiali. zc. potus. vinū vaporosum zc. Et medicine stupefactiue vt opiū mādragora iusqamus z papauer: qd cū suo stupore est et domesticū: vt dr p cañ.

Signorum qdā sunt signa pnostica z qdā demonstratiua. Et horū qdā sunt distinctiua gñis. z quedam spēꝝ: quedam causaꝝ: qdā curationis. ¶ De pmis dicit Aui. q stupor denūciat appoplia ꝫ epiliā spasmū: paralasiꝫ cōem. z ois stupor ois mēbri cū pseuerat: z fit fortis nūciat paralasiꝫ. aut spasmū. z stupor faciei nūciat torturā. Et cū stupor durat: nec remouet euacuatiōe. deiñ sequit vtigo nūciat apopliam. Et stupor est signū pnosticū aliquaꝝ passionū. Succedit ē pluribꝰ passionibꝰ. s. pleuresi peripulmōie. z sirsen frido. ¶ Signa distinctiua gñis sunt ista. dr a suffocatiōe mrīcis: qz illa est in muliere tm: z subito patiētes cadūt: z cū vocant intelligūt: z ꝯhūt genua visus faciē: stupidi aūt nō. Drt stupor a litargia: qz litargia semp ē cū febre z cū apate: si vera ē litargia. Stupor aūt ē sine febre z apate. drt ab appoplexia: qz appoplicus caret sensu z motu penitꝰ: stupidus aūt nō. Ab eplia: qz epilepticis subito cadit: z ē inordinati motꝰ in manibus z pedibus: z iteꝝ spumat ore: stupidus vo nō. A cōgelatiōe: qz ꝯgelatus iacet oculis aptis: stupidus oclis clausis. A syncopi: qz syncopizās subito cadit: z discoloratꝰ ē pp ꝯctionē spūū ꝫ visus cor: z circa cor dolet: z cito reuiuiscit: stupidus vo nō. ¶ Signa distinctiua caꝝ z spēꝝ patēt satis. Dicit aūt. signa sunt cāe: sicut in tremore dr. z cura ē eadē sic in tremore. ¶ Sꝫ si ex sanguie z sūt signa replonis zc. flo cōpetit. Nā multotiēs remouet stuporē sole cū rectificatiōe regis: z allenia cibi. ¶ Dic Aui. z cū appet stupor in aliquo mēbroꝝ pp cāꝫ añtē aut pmitiuā: vt frigus adueniēs in pnº neruoꝝ: oꝫ vt non sis ꝯtētꝰ curatiōe loci. ſꝫ sit i pnº cura vie ad ipꝫ. Et curis ꝯferētibꝰ ē exercitiū illiꝰ mēbri z assiduatio motꝰ eiꝰ. Et scias q sem croci ortēsis positū i enemate calefac neruos.

De modo curatiōis dnt qdaꝫ q stupor maxie fita frido z hūido. z iō cōpetūt cal'a: z sicca itra z ex: z fricatōes z ligatōes fortes: z maxᶜ qñ ē mā cū vt ad extreᵃ trahat. Cōmēdant aūt castoreū: z ruta q̄ desiccāt zc. Et i stupidis pp opiū zc. Acetū et valde cōmēdat: qz penetrat z desiccat: vt offa assata naribꝰ apposita zc. Utēdū ē et ꝯfortātibꝰ exteriꝰ z iteriꝰ. ſꝫ vtꝰ ꝯfortat tripliciter. s. p gñationē z mltiplicationeꝫ spūꝫ. Et h fit p vinū z ius carniū meliꝰ q̄ p aliū. 2º p nutricationē z ꝯseruatiōe spūꝫ: sic ē p bonos odores: vt ambraꝫ. muscū zc. 3º spūs gñati z ꝯseruati ex illaratōe. exillarant spiritus: z ꝯfortant cū musicis istris q̄ i spibꝰ faciūt moderatū motū: qre expādunt. z ad exteriora mouent. ¶ Querit qre delitie auditꝰ magis ꝯfortēt aiaꝫ q̄ dlitie visus: cū tm visus nobilior sit auditu. Dico q auditꝰ ē porta mētis.

¶ De vigilijs caplm. XIX.

E vigilijs attēdenda sunt. 6. pᵐ de spēbus z de denominatiōe illaꝝ spēꝝ. 2ᵐ de diffinitiōe vigiliaꝝ z sōni. 3ᵐ de causis. 4ᵐ de nocumētis vigiliaꝝ. 5ᵐ de signis. Et 6ᵐ de cura.

De primo dico q vigilia duplex est: qz qdaꝫ est nālis: z qdā pternālis. Uigilia nālis vocat fm viaticum expgefactio a somno. vigilia pter nāꝫ vocat sabara. Sabara. n. est superfluitas in vigilia. fm Auic. et vocat absolute vigilia fm ꝯsuetudinē vite.

Diffinitur aūt vigilia ab Aui. Uigilia est dispō aialis cū effūdit spūs aialis ad istrumētū sensus z motus. vt eis vtatur. Sabara vo ē superfluitas in vigilia: z egressus a re nāli. ¶ Sōnus vo est quies aialiū virtutū cū itēsiōe nāliū. Uel fm Auic. Sōnus est vlis reditus spūs aialis ab istris sensus z motus ad pnᵐ cū quo priuant ei istra ab exitu opationis in ipsis. nisi q̄ necessaria sunt: vt vita pmaneat: z illa sunt sic instra spūs. Uel sic. Sōnus est mulceberis fumꝰ a triplici digestiōe corpis resolutus: in suba clarus: z bonꝰ qui anteriorē celulā capitis attingēs aliqualr opillat. z phibet spūꝫ exitū ad organa sensus z motus. cū exceptiōe mēbroꝝ spūe. Nec dico q vigilia pter nāꝫ sit morbus. ſꝫ accñs pprium alicuiꝰ morbi exñtis in pte capitis anteriori. Sicut vo somnus pter nāꝫ nō est morbus: ſꝫ accñs morbi. Nā somnus z vigilie nālis sunt ppe passiōes: siue ppetates nāles prime pticule sensitiuoꝝ a cōplone cāte. Sꝫ qz accñs ab accidēte causat multotiēs: inquātū somnus z vigilie preter nām cānt aliqua nocumēta: z accñtia pñt dici respcū istoruꝫ accñtiū cātoꝝ ab eis morbis. lꝫ iproprie. Et silr quādo ꝯsequunt egritudinē manifestā: sicut febrē apa. vl dolorē z silia: dnr accñtia. Qñ vero nō ꝯsequunt h'. qdam dnt q sunt morbi: z h nō est veꝝ pprie loquendo.

De causis dico q vigilia hꝫ cās efficiētes: z finales. māles aūt iproprie. Efficiēs causa somni est frigiditas z humiditas. Sensus. n. cōis cū sit vtus z forma nō mouet nisi p motū instri. s. spūs. Et caloris nālis: nec ad iteriora igredit nisi p igressum istoꝝ vt fiat somnꝰ. Sꝫ spūs z calor nō igrediunt nisi p suū ꝯriū. Cōtrariū vo est frigidū z humidū. siue sit frigidū z hūidū intrinsecū siue extrinsecū. Intrinsecū vt humoris z vaporis. extrinsecū sicut aeris. z alioꝝ extrinsecoꝝ.

Causa finalis somni est: qz cū in vigilijs calor: z spiritus minuant necessaria est quies z somnꝰ vt melior digestio celebretur aggregato calore interius. Unde restaurētur spūs z calor. ¶ Materialis cā dicit vapor opillans. Econtra vigilie cās hñt efficiētes. s. caliditatem z siccitatem pprie z cām finalem. Naꝫ fꝫ Ari. in libro de aia. Somnus est ad necessitatem aialiuꝫ. Uigilia vero ppter sentire z sapere: z qz caliditas z siccitas: que sunt cause efficiētes vigiliaꝝ multiplr distinguunt: ppterea distinguo cās primitiuas antecedētes z coniunctas. Causa pmitiua est aer calidus z siccus z splēdidus. Unde Auic. dicit q illuminatio loci vel splendor est cā sabare spāliter in preparatis ad eam. Exercitium calefaciens z desiccās. z spāliter artis fabrilis. z bal. neglīgētia in indigentibꝰ eo: vel bal. calefaciēs z desiccās multū sic salsuꝫ. z sulfureū. z sile. z cibꝰ calidꝰ z siccꝰ sic alea. z silia. z legumia: z spālr faba: z vlr oē qd islat. z cōmouet humores. z iducit somnia. z timoreꝫ. z silr piperata zc. Fames superflua multotiēs est cā vigiliarū. Silr z idigō z superflua ciboꝝ repletio. Et vinum aliquando fortissimum: sicut recitat Galienus in libro de interioribus: de quodam q propter vinum perpetuas incurrit vigilias. superfluus coitus idem facit. Et in quibusdam continentibus retentio seminis mandat ad caput fumos corruptos: qui sunt causa vigiliarum preter naturaꝫ. Superflua etiam euacuatio als euomitio vndecunq z specialiter cum medicina laxatiua: que de sui natura sitim inducit: sicut euforbium: z anime accidentia: sicut cogitatio: z ai dolor. ¶ Causa añs ē cōplonalis vt caliditas z siccitas: z magis caliditas igniendo spūs. z eos magl mobilitādo. Nā calm velociter mobile est mouēs decēter in circūferētia

humoralis eſt cola vel mlia vel flegma ſalſuz eſt in toto
corpe vel in ſtomaco:vel in capite ſpālr. ¶ Cā ēt aīs eſt
apa:vel dolor ēt alicui⁹ partis ⁊ in febribus ēt fit pp ele/
uationē vaporū ſiccoꝝ mordicatiuoꝝ ad cerebꝝ. Et in
decrepitis fit ſabara ꝓpe pp nitroſitatē humoris ⁊ ſicci/
tatē cerebri.fit ēt pp epatis calitatē ⁊ ſiccitatē. Mala cō
poſitio vt in apate:vel ēt ſolo ꝯtinuitatis eſt cauſa aīs.
¶ Cauſa ꝯiuncta eſt calitas ⁊ ſiccitas.⁊ ſubtilitas ⁊ mul
titudo ſpūuz vigilia ſupflua.iſta ſunt nociua: qꝛ mēbra
deſiccāt digeſtionē corrūpūt ex depditione ſpūuz ⁊ calo/
ris.vñ Hypo.in regimine acutoꝝ.dicit.ꝙ vigilie faciunt
ꝯ cibi potuſqꝫ digeſtionē:ex indigeſtiōe mali gñant̃ hu/
mores.ex qb⁹ multiplicatis fit corpis tumor:caloris ma/
licia.⁊ varij morbi comitāt̃:vt freneſis ⁊ ſiles.p vigilias
ēt iducit̃ cita ſenectus ex ꝯſumptiōe radicalis hūiditatis
⁊ ſic tā morbi de inanitiōe qꝫ de repletiōe ſequunt̃.

Signa ſaphare:que ex dolore:vel apate:vel cogita/
tione:vel febre:vel ſplēdore:vel cibo:vel me
dicina manifeſta ſunt. Signa ſiccitatis ſole ſine mā ſunt
ꝺm Aui.leuitatis capitis:⁊ ſenſuū: ⁊ ſiccitas oculoꝝ lin/
gue ⁊ nariū.⁊ nō ſentit̃ in capite calor neqꝫ frigus:⁊ cum
his ſunt vigilie:⁊ iteꝝ patiēs eſt mēte ⁊ corpe fixus cir/
ca vnam rē ſemp de illa cogitās ⁊ rñdēs. multa mobili/
tas mētis ⁊ corpis:⁊ ſermonū diſcōtinuatio:qꝫuis multa
⁊ diuerſa loquant̃. Signa calitatis ⁊ ſiccitat ſine mā cō/
ponunt̃ ex dictis: Signa ſabare cū mā ſunt grauitas re/
pletio ⁊c̃. Signa nitroſitatis ſunt humiditas nariū: lipi/
do ocloꝝ ſenſibilitas grauitatis pue:velocitas excitatio/
nis apud ſomnū cū ſaltu:⁊ iacēt qꝫſi dormiāt pp grauita/
tē flegmatis:ſed nō dormiūt:⁊ cum his mentis ſuſpitio.
¶ Cognoſcunt̃ ēt ſigna hūoꝝ ex regimine ꝑito.⁊ etate.
Ex cola citrina:color eſt citrin⁹: ⁊ ex cola nigra liuidus.
¶ Signa pditiōis. Nā dicit Auic. ꝙ vt dr̃ ꝙ ille in quo
fortis fit ſabara:deinde accidit ei tuſſis moritur.

Curatio ſabare ab apate:vel dolore:vel febre:vel
ſplēdore:vel cogitatiōe:vel cibo: vel po/
tu:vel medicina.pꝫ p remotionē iſtoꝝ ⁊c̃. Si fit a ſiccita/
te curat̃ cū humectantib⁹ cibis ⁊ balneis. Sed ſi bal.dor/
mire nō faciat: tūc corpus eſt in poteſtate ſiccitatis: aut
maloꝝ humoꝝ quos mouet balneū:⁊ caueat a cogitatio
ne coitu.⁊ labore vtatur trāquillitate: ⁊ aſſidua iunctiōe
capitis cū humectātibus.⁊ ſilr embrocis ⁊ odoratiōibus
⁊ caputpurgijs.⁊ diſtillatiōibus in aure:⁊ ꝓpe cum oleo
nenufarino ſi fiat a caliditate humectātibus addant̃ in/
frigidātia. Et ex dormire faciētibus eſt cantilena ⁊ ſoni/
tus arboꝝ ⁊ aquaꝝ ⁊ ꝯfert illinitio cum aqua roſata:vel
aqua lactuce in qbus ponit̃ papauer:vel coquitur: ⁊ ſilr
opium crocus:⁊ caſſia lignea diſſoluant̃ in oleo roſ.⁊ eſt
exptū ꝺm Aui. ¶ Idē ponit Jo. Meſue auctoritate Se/
rap.ſed determinat pōdus dicēs.
¶ Recipe croci.ʒ.vij.opij.ʒ.ſ.caſſie.ʒ.ij.diſſoluant̃ i oleo
roſaceo:vel mādragore. Cōfert aſſumptio decoctionis ſe
minū:⁊ corticū papaueris cū croco. Silr puluis ſeminū:
⁊ corticū papaueris ponat̃ in ſorbitionibus.liciniū ēt in/
tinctum cū oleo roſaceo.⁊ opio ſomnū facit. Sꝫ eſt timo/
roſum:⁊ iō ꝑparet̃ vt extrahatur liciniū anteqꝫ noceat: ⁊
puluis lolij cū oleo roſ.vel albumine oui: vel lacte mu/
lieris tpibus ſuppoſitū optimū eſt. Patiēs teneat in ore
ſyrupum de papauere vel dyacodion. Sumat̃ reges ad
qꝫtitatē vni⁹ caſtanee cū ſyrupo violato:vel lacte papaue
ris. Tragea de papauere ſicco ⁊ zuccaro albo: ⁊ modicū
addat̃ de puluere cinamomi. ¶ Cōdiant̃ abaria cum la
cte papaueris:⁊ papauer coquat̃ in vētre:vel cū pulla in
petia mūda.deinde ꝯtundat̃:⁊ ſumat̃. Agrimonia capiti
ſuppoſita neſcienti ꝯti^c dormire facit:nec excitat̃ donec
remoueat̃ ⁊ eſt exptum. Bugloſa ꝯfert in vigilijs. Fo/
lia papaueris recētia.in herbis minutis:vel alijs cibis fa
ciunt ſomnū. Succus cauliū inunctus tēporibus.⁊ pulſi
bus ſomnū facit. Emplaſtrū de ſemine lini coctū in aqua
raſo capiti ſuppoſitū ſomnū ꝓuocat. Syr⁹ de lacte papa
ueris ⁊ zuccaro ſomnum facit. ¶ Sup verticē tpa ⁊ pul/
ſus manuū ponat̃ emplm̄ de ſemine lactuce. cortice mā/
dragore:ſemie iuſqami ⁊ papauere albo diſtēperatis cū
lacte mulieris.albumie oui vel oleo roſ.ſucco ſolatri ⁊ ſi/
miliū. Sed nota ꝙ hꝰ epithi^{ta} ⁊ emplaſtra ſunt frequen/
ter renouanda ⁊ de priori lotione fienda. Si fiat ſabara
de humore colico. pmo purget̃. deinde ſi expedit mala
cōplo alteret̃ lauet̃ caput cū aqua decoctiōis lactuce.pa
paueris.or.violaꝝ.folioꝝ ſalicis:ppli vitis ⁊ ſiliū. Illini/
tio fiat cū oleo violato:vel de iuſqamo cū ſucco lactuce.
Lac mulieris mulctū raſo capite multū valet:⁊ alia dcā
in diſcraſia cala ⁊ ſicca bōa ſunt. Sꝫ ſi fit ex flate ſalſo.p
mo purgādū.deinde vt dicit Auic.alienet̃ oē acutū: ⁊ ſal
ſum.⁊ cibet̃ cū piſcibus nō petroſis: ⁊ carnibus ſubtili/
bus.⁊ aſſidue fiat inunctio capitis cum oleis ſuauibus. ⁊
facta lotione poſtea fiat inunctio. Lotio fit cūꝫ aqua de/
coctōis camomille.mellilotí.aneti.⁊ ſiliuz.⁊ inunctio cū
oleis eorūdē. ¶ Dicit Aui.⁊ hec ſpēs ſabare in etate ſenij
male curatur:tñ vtatur embroca decoctiōis camomille
mellíloti aneti.corticū papaueris malue:⁊ ſiliūm.deinde
raſo capite lac femininū:vel pecorinū aſpgat̃. Illinitio fi/
at nariū:⁊ tēpoꝝ cum oleo de ſemine cucurbite:vt in via
tico po². Et nō ꝙ eadē eſt cura vigiliarum in viatico.⁊ in
pātegni. Dicit Auic.ꝙ ex dormire faciētibus eſt ligatio.
⁊ extremitatū fricatio fortis dolorē faciens: ⁊ appoſitio
lampadis corā oculis.⁊ multiplicatio fabulaꝝ ⁊ ſermo/
nū.deinde ligature repēte diſſoluant̃:⁊ lampade ⁊ ſilētiū
ꝑcipiat̃:qꝛ tunc ſomnus ꝓuocat̃. Si vͦ ſabara ſit fortis
in tm̄ vt timeat̃ vtutis reſolo:fiat cerotū de opio. ⁊ ſilib⁹
dormire faciētib⁹. Si vͦ ſabara ē debil ſuffic aliqñ labor
bal.⁊ pot⁹ vini aliquātulū:⁊ poſtea comedat:qꝛ dormiet
ſtati.⁊ qdā valde cōmēdāt ſuccū ebuli coctū iſpiſſatuz ⁊
ſup tēpora poſitū in faciendo ſomnum.⁊ credo ꝙ magis
competat in materia frigida ⁊c̃.

¶ De freneſi capitulū. XX.

Quoniam qdē freneſis acutiſſima
ē pa° ⁊ piculoſiſſima:vt
oēs medici ꝯfitent̃:iō de ea ſtudioſe tra/
ctādū:de qua oꝫ attēdere.8.p̊ de noīe iſti⁹
paſſiōis.2° de diffōne.3° de ſpēbus. 4° de
cauſis.5° de cōpatiōe ſpēꝝ iter ſe.6° d mō
determinatiōis.7° de ſignis.8° de mō curationis.

De primo dico ꝙ h paſſio diuerſis noīb⁹ noiat̃.
Dr̃ xirſen i ligua pſica a. xir qđ ē ca/
put ⁊ ſen apa ⁊ egritudo.vñ xirſen apa capitis.⁊ ſic expo
nit Serap.⁊ Aui.nec eſt veꝝ. Dicit Aui.ꝙ birſeu ſit no/
men huius apoſtematis ⁊ xirſen ſit leuius illo vt quidaꝫ
dixerunt. Nam birſen eſt dictio perſica.bir enim eſt pe/
ct⁹.⁊ ſen apa. ¶ Quidā dñt ꝙ apud arabes dr̃ acuctine
a.cuc qđ ē caput.⁊ tine qđ ē apa. ¶ Dr̃ ēt carabitus noīe
ſui accñtis qđ ē alienatio:⁊ vt qdā dñt a caren qđ eſt cō/
ſiliuz ⁊ bithos pmutatio.vnde carabitus pmutatio cōſi
lij ſiue rōnis. Nam q hñt hāc paſſionē non habent rō/
nē:vel non habent vſum rationis:quia nec ſibi: nec alijs
ſanum conſilium dare pñt. ¶ Dr̃ freneſis a frenon qđ ē
pāniculus:ſiue pellicula.⁊ ſen apa. Nam a pāniculis ce/
rebꝝ velātibus ꝓpe noiat̃.vel dr̃ a frenon qđ eſt mens
vt qdā dñt.eo ꝙ mēs ⁊ rō in hac paſſiōe maxie patiatur.

In viatico ſic diffinit̃. Freneſis ut ab/
ſolute diffiniat̃

ē apā calꝫ in qbuſdā cerebri pānicul͛is. qđ ſemp ſequunᵗ vigilie ⁊ alienatiōes. In paſſionario diffiniᵗ ſic. freneſis ē mentis alienatio ⁊ īſania: ⁊ eſt diffō ꝑ accn̄s cōicās. Dic̄ Serap̄. Scias ꝙ carabitus ⁊ xirſeneſt egritudo cal͛a in cerebro in velaminibꝰ cerebri ex apāte facto in eo ex humore col͛ico citrino. i. eſt apā col͛icū qđ fit in pāniculo ⁊c̄. ❡ Magiſtraliter diffiniᵗ ſic: ꝙ eſt apā in aῄriori ꝑte capitis. Auic. dicit carabitus eſt apā calīn in velamine cerebri ſubtili ⁊ groſſo abſqꝫ ipſa ſuba cerebri: ⁊ eſt nomē trāſumptū ex noīe ſui accn̄tis: qđ eſt alienatio.

De ſpeciebus dico ꝙ freneſis diſtinguiᵗ ꝺm cās. ꝺm loca. ⁊ ꝺꝫ q̄litatē. Secūdū cās. Dicit Alex. eſt aūt freneſis nō in vna ſpē. ſꝫ in diuerſis. Si ergo ex aeris col͛ibus ꝯſtat mior ē. Si ex rubris col͛ibus fortior: ⁊ valida nimis efficiᵗ: ⁊ febres īfert maiores. Fit ēt alia q̄ chirode vocaᵗ q̄ plus eſt ſine menſura: q̄ꝫ illa que ex rubris coloribus. ita vt ex nimia febre exardeſcat hō. ꝺm loca. Vn̄ Aui. h̄ apā hꝫ loca diuerſa ꝺꝫ ꝑtes cerebri diuerſas. qn̄qꝫ. n. in ipſo cōicāt ꝑtes. ⁊ cōicāt qn̄qꝫ loca oppoſita. ⁊ plurimū fit in aῄriori ꝑte ⁊ media. ❡ Diſtinguiᵗ ⁊ ꝺm qualitatē: qꝛ q̄dā eſt vera freneſis: q̄ abˢᵗᵉ dr̄ freneſis: ⁊ q̄dā nō vera. quā Alex. ⁊ aliȷ dn̄t notā freneſiꝫ: ⁊ parafreneſim. vera aūt freneſis eſt apā col͛icū quā febris acuta ſeqᵗur: ſicut accn̄s eiꝰ. Nō vera vero freneſis eſt accn̄s male cōpl͛onis in capite ꝯtingētis ex hūore col͛ico nō collecto ad apā. vel eſt febris accn̄s: vt cauſonis: vel febris tertiane ꝯtinue ⁊ aliqn̄ interpoˢᵗᵉ: vt in hn̄tibus cerebꝝ debile freq̄nter accidit: vel eſt accn̄s apātis in dyafragmate in pulmōe: vel in pectore: vel in ſtomaco: vel in mr̄ice: vel in ypocūdrȷs.

De cauſis. Dicit Alexan. ꝙ vera freneſis fit ex colera rubra cum ad cerebrū ꝑuenerit. Sꝫ anq̄ꝫ aſcēdat: ⁊ īfigat ⁊ ꝯſtipet ſiue apā faciat non freneſis. ſꝫ parafreneſis appellaᵗ. i. alienatio mētis ex interuallo facta. Plurimū. n. ꝯtingit in ſtatu febris acute. Si vͦo col͛a flegmati admiſceatur non eſt vera freneſis. ❡ Dicit Auic. ⁊ p̄nᵐ huius apātis eſt ſanguis aut col͛a citrina pura aut rubea pura aut aduſta trahēs ad nigredinē: ⁊ eſt vehemēter mala: ⁊ q̄ſi nō fit niſi ꝺm plurimuꝫ a ſanguīe col͛ico p̄ter apā fl͛omaticū aut citrino. ❡ Halya. pōit tres cās. Vna ē mala cōpl͛o cal͛a q̄ cerebro ⁊ opimētis eiꝰ accidit. Alia eſt ex apāte cal͛o. Et 3ᵃ ex col͛a multiplicata in venis cerebri. Apā vͦo calꝫ aut ē ex col͛a rubea: aut ex ſanguine: ⁊ aliquotiēs aliqđ admiſceᵗ fl͛atis. Raſis in diuiſiōibus dicit. ꝙ xirſen calꝫ fit ex col͛a: aut ex ſanguīe. Nā frigidū appellat litargiā. Et Serap̄. ſil͛r ex ſanguine corrupto aduſto aut col͛a. Et in Viatico ēt poniᵗ ex col͛a rubea cerebrum aſcendente: vel ex ſanguinis ebullitione in corde cuius fumus cum aſcendit ad cerebꝝ facit apā. ❡ Ex dictis pꝫ cā ꝯiuncta ⁊ an̄s. Nam cōiuncta eſt aut mala cōpl͛o cerebri cal͛a: aut pāniculoꝝ. vel col͛icus hūor in apāte: vel fumus īmediate turbās cerebrum vel pāniculos eiꝰ. ❡ Cā an̄s eſt mala cōpl͛o cal͛a vel dictꝰ humor vel fumus in toto cerebro: vel in aliquibus partibus petens caput vel apāta partium aliquaꝝ: ſicut dyafragmatis. pulmonis. coſtarum. ſtomaci. ypocūdioꝝ. veſice. mr̄icis. ⁊ ſil͛iū. ❡ Cauſa primitiua eſt aer cal͛us ⁊ ſiccus: exercitium ſil͛r calefaciens: ⁊ deſiccans: ⁊ bal. ſil͛r ⁊ cibi ⁊ potꝰ vt alea cepe ⁊ ſimilia: vt vigilia ſuꝑflua ⁊ iracundia ⁊c̄.

Alexan. cōparat inter freneſim ⁊ parafreneſim aſſignando differētiaꝫ inter eas dicens. ꝙ ꝓprietas parafreneſis eſt ꝙ non toto tempore ꝑmanet in febre. ſꝫ pauſat. frenetica aūt paſſio ſemꝑ manet. Idē vl͛t Auic. Halyab. cōparat iter tres cās quas pōit. ⁊ dicit ꝙ freneſis ex apāte eſt difficilior et fortior. Et intelligo ꝙ freneſis eſt deterior ex hūore q̄ꝫ q̄ ex mala eſt cōpl͛one. Viaticus ponit ꝙ apā in ſuba cerebri peſſimū eſt ⁊ moleſtum: reſpectu. ſ. illius qđ fit in pāniculis. Et qđ fit in pia mr̄e deterius eſt q̄ꝫ qđ fit ī dura matre. Et qđ fit in dura matre deterius eſt q̄ꝫ illud qđ fit in parte exteriori. Et qđ eſt ex apāte capitis deterius eſt q̄ꝫ illud qđ fit ex fumis in febribus acutis vel aliȷs. Verum tn̄ qđ fit ex apāte inferioꝝ qn̄qꝫ peſſimum eſt: cum fiat ex humoꝝ abundantia. iuxta illud Hypo. 7ᵃ particula affoꝛiſmoꝝ. In periplemonia freneſis malū. ❡ Dicit Auicen. ꝙ ſenes raro euadunt ab apoſtemate carabitus. quia in morbis minus periclitantur egrotantes qcunqꝫ propria nature: ⁊ tp̄is ⁊ habitudinis: ⁊ etatis egritudo ineſt ⁊c̄. ꝺm Hypo. in affoꝛiſmis. Et ex his videtur ꝙ in ſene ſit periculoſior q̄ꝫ in iuuene. ❡ Sed in gloſula. Almanꝺ. dr̄ ꝙ rariſſime ex ea euadūt iuuenes. Et ſic videtur. ꝙ in iuuene eſſet periculoſior. ❡ Dico ꝙ freneſis ſicut dicit Gal͛. in cōmento ꝓnoſticoꝝ. illo capl͛o. manuuꝫ mobilitas ⁊c̄. eſt ꝑnicioſa in omni gn̄e ſuo: non tn̄ intelligit Gal͛. ꝙ nullus ſanetur. Immo Auicē. de apāte qđ fit in ſuba cerebri: qđ eſt deterius omnibus. dicit ꝙ eſt vehemēter malum perimēs in quarto. ꝙ ſi ipſum pertranſit euadit. Dico ergo ꝙ cauſon periculoſior eſt in ſene q̄ꝫ in iuuene: ⁊ econuerſo. ſimiliter in iuuene freneſis parium de magnitudine cauſaꝝ periculoſior eſt: q̄ in hyeme conſiſtit. Sed parium magnitudine cauſaꝝ ipſoꝝ cauſonum periculoſior eſt: que in eſtate conſiſtit ꝺm Galie. in cōmēto affoꝛiſmi. In morbis minus periclitanᵗ egrotantes ⁊c̄. Si quis etiam conſiderat nō eſt cōtradictio Auic. ad gloſam Almanꝺ.

al͛s qbuſcūqꝫ.

De modis terminationis. Dicit Auic. ꝙ quaſi non finitur niſi cum ſudore aut fluxu ſanguinis narium. ⁊ multotiens reſoluiᵗ per emoroydas cum fluunt: ⁊ quādoqꝫ firmatur: ⁊ mutatur in litargiam. ⁊ multotiens ab eo euadit: ⁊ cadit in ethicam: aut fit demoniacus: aut multotiens de non vero in verū. Et Et de eriſipilla in cerebro. Dicit Auicē. ꝙ interficit in 3ᵒ ꝺm plurimuꝫ. Si aūt non interficit in tertio euadit. etiā aliquādo terminaᵗ: qꝛ mutatur in litargiā: vel in apā qđ fit in cerebro. vel in ethicam vel ſpaſmum.

Signorum autem freneſis quedam ſunt cōia: ⁊ q̄dā ſpālia: ⁊ ſpecialium q̄dā ſunt ſigna future freneſis q̄dā p̄ntis: q̄dam diuturne. q̄dā ſunt ſigna ꝑditiōis: q̄dā ſalutis: ⁊ q̄dā ſunt ſigna v͛e freneſis: ⁊ q̄dā nō vere. ❡ Signa. cōia pōit Halyab. illiꝰ q̄ ex mala cōpl͛one: ⁊ q̄ ex apāte: ⁊ q̄ ex humore col͛ico ſine apāte: ⁊ ſūt febris ꝯtinua nō multū fortis: ſed mediocris. caput cal͛ius reliquo corꝑe. alienaᵒ. vigiᵃ: ⁊ aliqn̄ ſomnȷs: a quo cū clamore ⁊ ſaltu excitaᵗ patiēs. ligua nigra ⁊ aſꝑa. collectio feſtucaꝝ ꝑꝑ fantaſie corruptionē: vel aliqn̄ ocl͛i lachrimanᵗ. aliqn̄ ſicci ſūt. In pulſu debilitas ꝑuitas. ꝑua durities: ml͛ta ieq̄litas: ī hāelitu varietaſ freq̄ntia ⁊ anguſtia. ❡ Scđꝫ Aui. ſigna cōia: ⁊ certiſſima ꝺꝫ Raꝺ. ſūt febris ꝯtiᵃ: ꝯcluſa: grauitas capitis: ⁊ rubedo ocl͛oꝝ. capis dolor: horror lumis. In pl͛ſu velocitas ⁊ frequētia ml͛ta. ſꝫ nigredo: vl͛ citrinitas ligue. alienaᵒ: ⁊ vigiᶜ ſignt ꝙ fcā ē. ❡ Scđꝫ Aui. ſigᵃ cōia ſᵗ. alienaᵒ qn̄ꝫ ſuꝑfluit: ⁊ qn̄ꝫ abſcidiᵗ. pigriᵃ loq̄lle. ꝑmixtō itellectꝰ. frigꝰ extremitatū ſp̄ūs iordiatꝰ: ſꝫ magnꝰ. extēſio ypocōdrioꝝ. ſōnꝰ īgetꝰ. qn̄qꝫ cū excitāᵗ clamāt: qn̄qꝫ vigilāt: qn̄ꝫ dormiūt. Sōnus cū fantaſȷs. ⁊ ſomnȷs terribilibus. Inuerecundia audacia ira ꝯ ꝯſuetū. abhorrēt radios. agitanᵗ ligue. vox abſcinditur: deſiderant aquam: ſed non multuꝫ. extrema frigeret. ſed nō a cauſa extrinſeca vrina citrina tenuis pulſus durus ꝓpter duriciēꝫ artarie. ⁊ virtutē debi

lē ꝛ neruositatē mēbri apoſi. pulſus in aliquo fortis do/
nec appropinquet timori: ꝛ velox ſerrinus non vacu⁹ ab
vndoſitate. q2 cerebrū humidius: ꝛ quādoq3 magnus ꝓ/
pter neceſſitatē ꝛ frequēs: ꝛ tremulus: q nūciat ſyncopi3
niſi fiat a vtute forti cū duricie artarie: ꝛ qn̄3 ſpaſmoſus q
ſpaſmum nunciat. ℂ In paſſionario dr̄ q coīa ſigna h3
freneſis cū melia. tn̄ differunt: quia frenetici ſunt cu3 fe/
bre. melici ſine ea iſaniūt. Uiaticus dicit. q vigilie ꝛ alie/
nationes ſequunt̄: ꝛ in pceſſu ſiccitas. nigredo ligue: aſpe
ritas anguſtia defectio: coloris mutatio. Hec paſſio iuue
nibus calīs in eſtate magis exercitātibus accidit. ℂ Si/
gna freneſis future ſm Auicen. ſunt. febris acuta praua
conſtipatio ventris o: bliuio rei ꝓpinque. triſtitia ſine cā
ſomnia mala. multa grauitas ꝛ repl'o: ꝛ antecedūt ſ3 plu/
rimum citrinitas faciei vigilie ꝓlixe ſomnus inquietus.
Cum vero cerebrum imbibit mā3 fit dolor poſterius vbi
eſt ꝯiūctio capitis ꝛ colli: ꝛ ꝓpe i colico. Dicit Alex. futu/
ram freneſim pcedunt inſomnietas frequēs: ꝛ inquieta
cū ꝯturbatione mētis. exiliūt. fantaſias q̄ patiunt̄ vt aliq̄
ſe videre dicāt: ꝛ que futura ſunt pdicere volūt. Incipiūt
ītimare vl' dicere aᶜᵃ. ꝛ aliud dn̄t. Aſpiores q̄3 p⁹: anhelit⁹
ē magnus ꝛ ſpiſſus. pulſus paruus ꝛ dur⁹. dolor in poſte/
riori. Cum vō ꝓxima eſt oculi panniculi rubei. ꝛ minus
lachrymatur: ꝛ eſt cum eſt ꝓxima magis feſtucas colli/
gūt. nec rn̄dent rem certā. lingua aſperior febris ſiccior.
ꝛ aliqn̄ tremor inſenſibilitas ꝛ inobedientia. ℂ Signa
freneſis preſentis ſm Auic. ſunt in principio ſiccitas ocu
loꝝ. deinde lachryme: ꝛ ꝓpe in vno. rubedo venaꝝ ocu
loꝝ. ꝛ aliqn̄ ſuccedūt diſtillationes ſanguinis ex narib⁹:
ꝛ qn̄q3 fricant oculos ꝛ geſcūt preterq̄3 in manibus: quia
forte cum eis colligunt villos: cū clauſione oculoꝝ: vel
apertione. ꝛ querela. ꝛ pigritia loquutionis: ꝛ qn̄q3 fit di/
ſtillatio vrine cum cognitione ꝛ ſine cognitione. Et ſignū
forte pn̄tis ſirſen eſt obli⁹ doloris: ꝛ non ſentire laborio/
ſu3 tactū. Signa diuturne ſi virtus eſt debilis mixta ſūt
vt alia videat̄ eſſe ſpēs freneſis: ꝛ non eſt alia ꝛc̄. ℂ Si/
gna ſpēꝝ. Nam ſi apoſtema eſt in anteriori pte corrum/
pit̄ imaginatio: colligunt paleas: imaginant̄ ea q̄ nō iue/
niunt̄. Si ſit in media corrūpit̄: cogitatio ꝛ rō: ꝛ loquutio
eſt cum alienatione plurima. Si ſit in poſteriori obliui/
ſcitur eius: qđ videt ꝛ agit in pn̄ti vt obliuiſcat̄ eius quod
petyt. Si vero apā cōprehendit omnes partes: tunc oia
ſigna dicta apparent. Si apā fiat in cerebro ipſo: ocli ſūt
eminētes. ꝛ rubei ſi ſit ex ſanguine ꝛ facies ſilr. Si vero
ex colera citrini. Et ſi ſit freneſis pp cōitatē ſignificat ad/
uētus ei⁹ ſubito: ꝛ malitia mēbri alterius: Et q2 augēt̄ cū
augu^to egritudinis alterius ꝛ diminuunt̄ cū diminutiōe
illius. ℂ Si vō nō eſt ꝓpter cōitatē: ſ3 a cerebro fit paula
tim. ꝛ ſigna ſirſen veri inſepabilia antecedūt. deinde fit
egritudo. Non veꝝ aūt pcedunt egritudines alioꝝ mē/
broꝝ. deinde ſigna eius. Dn̄t q vera freneſis intenditur
febre declinante: q2 mā trahitur ſurſum. In nō vera eſt
ꝯrīū: q2 febre ītenſa intendit̄ ꝛc̄. Signa cāꝝ ſ3 Aui. q2 ſi
ē ex ſanguine accidit riſus. diſtillatio ſanguinis nariū. ma
gnitudo anhelitus. lipido ꝛ lachryme in oculis. vigiᶜ non
ſupflue. aſperitas lingue cū rubedine. deinde cum nigre/
dine pigritia loquutionis ꝓpter grauitatē lingue. fanta/
ſie rubee. vene frontis: ꝛ oculoꝝ plene: ꝛ frequentia ſedē
di ꝛ ſtandi abſq3 neceſſitate. Sed Halyab. ponit ſoporē:
ꝛ garulitatē ꝛ cal3 tactum ꝛc̄. Si ex colā pura fit vigilia
plurima. oculoꝝ alienatio. i. ꝓfundatio. aſperitas lingue
ꝛ citrinitas. deinde ingredo. febris fortitudo: ꝛ amor ter/
gendi oculos. Imaginationes citrine mores lupini. mlīe
proprietas. audacia in diſſeptando. acuitas extremitatū
nariu3. ꝛ in fronte attractio ad ſupiora. Et dicit Halyab.

garrulitatis copia timor ꝛ fletus. Et cu3 aliqd flegmatis
admiſcetur fit ſtupefactio peruigilis ſm Halyab. ℂ Si
vō ſit ex colā aduſta: ꝛ eſt interficiens: accidit cu3 mania
ſiue demonio ꝛ rixa ꝛ ſpū magno. ꝛ magnificatur inqui/
ſitio. ꝛ oculi ſubſturbidi. ꝛ eius cauſa eſt ſybare: ꝛ eſt qua/
ſi ſit ipſa ſybare: aut eſt demonium ſuperfluu3: aut agita
tiuum: ſiue lupinum. Ex quibus patent ſigna diſtinctiua
gn̄is ſignoꝝ ꝛ cauſaꝝ. ℂ Signa pmutationis ad aliam
egritudinem ſunt initia ſignorum illaru3 egritudinū ꝛc̄.
ℂ Signa ſalutis ꝛ perditionis ſm Auic. ſunt recordatio
alienatio riſus: q2 ſm Hypo. deſipientie cum riſu quidē
facte ſecuriores ſunt. Cum ſollicitudine vero moleſte ſūt
ſigna ſalutis. ℂ Sed permixtio rationis mixta ex fle/
tu ꝛ riſu vrina alba ꝛ ventris conſtipatio. Et nullus qui/
dē viſus eſt hn̄s apā in partibus capitis: habens vrinam
groſſam: qui euaſerit. grauitas in capite ꝛ pulmone. dein/ In alio a quolam
de ſpaſmus crurium: ꝛ vomitus viridis ſignificāt mortē
in vna die aut in duobus: ſi virtus eſt fortis. Et auctorita
te Hypo. dr̄. Si ſupra policem frenetici veſica oritur cer/
tiſſimum ſignū eſt mortis. Dicit̄ in gloſula almanſ. q ra
riſſime euadunt ex ea iuuenes. Et ſi vrina ſit alba egrum
cito moriturum portendit: ꝛ ſi vna vice riſerit: ꝛ alia fle/
uerit ſimiliter. Et Hypo. in libro de morte ſubita. ita re
tulit. Si in ſiniſtro pollice frenetici fabe ſimilitudo citri/
na ꝛ dura fuerit: ꝛ contingat infirmum ſolui ſuperius aut
inferius in ſexto die morietur.

De curatione

freneſis dico q ſi eſt cōfirma/ta nō curat̄: ſi nō: recipit curā.
ſed non apud negligentem. ℂ In cura autem ipſius attē
denᵃ ſunt 5ᶜ. p^m eſt euacuatio materie. 2^m attractio ad cō/
trarium. 3^m eſt confortatio cāpis ne recipiat de vaporib⁹
qđ ad ipſum mittit̄. ꝛ extinguat audaciā acuitatis coru3.
4^m eſt regimen in dieta. 5^m eſt correctio accidentium.
ℂ De primo dico q materia euacuatur cum flebotomia
ſcarificatione. ꝛ cu3 farmacia. De flebotomia Auic. dicit.
Cōis cura ſpēꝝ oīum eſt flebotomia de cephalica. Alex.
vō ꝯtēperat. dictū ſuū dicēs. q oīs q veram patit̄. frene/
ſim ſi nihil ꝓhibet feſtie flebotomet̄. eo q ſup oia p^m eſt
ꝛ magnū adiutoriū. Et Meſue ſilr dic̄. vbi neceſſaria fue
rit. ꝛ iō poſtea flo^am ordiati ſanguiea ꝛ nō i colica. Et raſ.
in li°diuiſionū ſilr flomat i ſanguiea ꝛ nō i colica. Haly.
dicit q flomet̄ maxie ſi ex ſanguie fuerit. ꝓpter qđ dem
ſoluit̄ dicta diuerſitas. Et dico q a pn̄° flomet̄. vn̄ Raſ.
in almanſ. anq̄3 acci⁹ cōpleant̄. i. anq̄3 ꝯfirmata ſit egri
tudo flomādū. Si g eger i pn̄° ſit fortis flomet̄. ſ3 poſtq̄3
egritudo minui cepit nequaq̄3 flomet̄. Et ſi vt⁹ debilis ē
cū alio regie pfuet̄. ℂ Dicit Halyab. p vtere flo^a ꝛ ſicia.
p 2°ac 3° die. ſi vt⁹ fuerit fort. 4° die nihil eoꝝ attigas. via
tic⁹ di. o3 an̄ morbi dn̄iū flomare freneticos. Paſſiōari⁹.
frenetici fcti ſanguinē d brachio minuāt: ꝛ cuffas ſine ſca
rificatōe p 4^or loca cāpis: ꝛ cū ſcarificaᶜ i crurib⁹ ꝛ coxis.
ℂ Quidā dn̄t q ꝯfir^to apāte qđ fit i 3ᵃ die vix: aut nūq̄3
ſoluit̄. Et Aui. di. i pn̄° duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹. Serap. i 4ᵃ
ſpē: q2 i oī: ꝛ qn̄ flomādū di. q i oibus i qbus euenit iſta
egritudo trahat̄ ſanguis cū velocitate. ſi nihil ꝓhibet: q2
iuuamtū ei⁹ē pluſq̄3 reliquoꝝ iuuamtoꝝ: ꝛ magl feſtinū
q̄3 oē qđ i ea adminiſtrat̄. Et iō di. ēt Halyab. p^m oiu3 ad
cephalice flo^am curren̄. ℂ De q̄titate ſanguis extrahē/
di. Dicit Aui. tn̄ trahat vt nā ꝯfortet̄ ad reſiſtēdū ꝛc̄. Et
ſanguis trahat̄ ſ3 q patit̄ vt⁹ ſ3 Uiaticū. Et di. Halyab.
extrahat̄ ſanguis ſi vt⁹ē fortis dōec defect⁹ accit. Et forte
melior eēt lrā accedat: vt ꝯcordet cū Aui. Dic̄ Aui. extrhat
q̄^tas mlta valde ſi nihil ꝓhibet: ꝛ retineat̄ ſanguis cū ſin
copis adeſt ꝓpinqtas: qđ ſcit̄ p pl'u3 tremulū dſcē^m ieqlr
ꝛ iordiatū. ita q vna pcuſſio ſit mag⁹ ꝛ alia pua: d q̄ vena

fieri debeat. Dicit Halyab. pmo ð cephaca. 2o de saphena vt mã a superioribus ad inferiora trahatur: quoniam proderit: ⁊ si patiens puer est: sicias inter spatulas adhibe. Mesue pmo flebotomat de cephaca. deinde de venis frõtis aut nariũ. Et scias q est vtilis: vel sanguisugas eis applica. ⁊ omni speciei frenesis confert emoroydarum puocatio. ⁊ aurium scarificatio. ¶ Dixit Alexan. si patiens nolit porrigere manum flebotoma rectam venam que est in fronte. Et ego sic sanaui aliquem freneticum fortiter ligatum: qui a magna furia vexabatur: quasi maniacus. deinde secundantes tantũ de sanguine traximus: quã rõ postulabat. Et idem ponit Serap. ⁊ Alexan. in casu illo ⁊ Auicẽ. similiter. Quidam flebotomant in cornibus tẽporum: ⁊ quidam cum setis porcorum in naribus fluxũ sanguinis prouocãt. Et oz vt locus flebotomie stricte ligetur ne agitatio irrõnalis non soluat. Et quãdo apostema est in cerebro confert flebotomia vene sub lingua vehemẽter post flebotomiã vene cõis. Et venarum aliarum sm Aui. ⁊ maxime si materia est sanguinea. Flebotomia vero vene frõtis: vel sũmitatis nasi fit quãdo timor est ne ligamina frangant. ⁊ vtilis est: quia minus debilitat q venarum magnarum. Et etiam quia magis euacuat a membro patiente: ⁊ ad diuersum trahit. Et ppter apparentiam ⁊ famam: vt quidam dicunt vt videant aliquid noui facere. Si vo vena ibi nõ appareat: sanguisuge apponant. fiat et scarificatio manuum ⁊ pedum ⁊ crurium. vnde Alexan. ventose adhibende sunt ante accessionem: vt per 3riam partem materiã trahant. ¶ Dicit Halyab. clistere etiam competens est: quia materiã ad inferiora declinat ⁊ trahit: si patienti facile est vti clisteri. Dicit Auicẽ. Et postq flebotomaueris: tunc oportet vt ipsum clisterizes clisteri valde leui: sicut cum oleo ro. ⁊ aqua or. q si idiges eo qð est fortius postq sit in gradu leuitatis fac. ¶ Dicit in Uiatico. Si potionem bibere non possit clistere mãdamus fieri ⁊c. Constantinus in pãtegni. Si patiẽs sit stipticus fac clistere cum aqua decoctionis blete. ¶ Quidam faciũt clistere mollitiuum ⁊ mordicatiuum simul cum decoctione malue blete mercurialis ordei: additis sale melle ⁊ oleo. Dicit in passionario. si in egritudine ventrẽ lubricũ clistere non fecerit applica tantum cum aqua cal'a ⁊ oleo dulci: nihil asperum aut cal'm habẽs ⁊c. Nec est contrarietas. Si Auicen. ordinat clistere post flebotomiã cum in aliquo flebotomia premittat clistere. Nam clistere lenitiuum precedit mordicatiuum: aut potest sequi: aliqñ: in ista egritudine potest esse mordicatiuũ: lz plures ordinent mollitiuum tantum ppter diuersitatem humoris ⁊c. Sed si patiẽs nec flebotomiã nec clistere sustiet vtẽdũ. pmo licinio molitiuo. deinde mordicatiuo. Uñ Halyab. cum nã desiccata est ⁊ clistere non sustinet nec catarticũ vtere licinijs. Dicit Halyab. si materia sicca: est mollitiuus cũ cassia fis. succo prunorum. Et si virtus est fortis: nec tussis obsistit laxa cum mercuriali. ⁊ zuccaro ⁊ tepidum da ⁊ ppina syrupum rosatum ⁊ squiniabin cũ aqua frigida. ¶ Auic. similiter dat lubricantia ⁊ purgantia sanguinem. ⁊ cum his quandoq fumusterre: ⁊ quãdoq scamonea exhibetur. Sed in colerica exigitur eductio maior: ⁊ flebotomia paruior. Serap. ⁊ Alexan. de solutione non curant. Halyab. ⁊ Auicẽ. parum vt tactum est. Sed post minutionem ordinant localia capiti. Sed in Uiatico dr. post minutionem cum catartico subuenieñ. de cassia fist. oxifenitia manna viol: prunis iuiubis ⁊ similibus: quotidie digestio est augenda: ⁊ extinguenda incensio cole. Et singulis diebus venter mollificetur si expedit: quod etiam in omni egritudine capitis bonum est. Conuersio vaporis: ⁊ mãe. sm Mesue ad contrarium: ⁊ diuersum si cum fricatione extremitatum ⁊ ligatione compressiua: ⁊ effusione aque calide in eis ante fricationem: ⁊ post ventosationem in tibijs ⁊ brachijs: ⁊ scarificationem auriũ sanguisuge in naribus: ⁊ sternutatione: ⁊ gargarismo ⁊ prouocatione emoroydarũ. ⁊ in muliere sanguinea menstruorum. Dicit Auicẽ. trahe materiam ad inferiora cum fricatione pedum: ⁊ alijs. Dicit Halyab. crurium stringe lacertos cum vittis plantas frica. ¶ Facta euacuatione ⁊ detractione accedendum est ad localia ad confortandum caput ne recipiat: ⁊ alterandum discrasiam: ⁊ contra causam conuinctam propter que vtendum est in principio repercussiuis. In augumento repercussiua temperabimus cum resolutiuis. ita tñ q repercussiua sint fortiora in statu temperatis resolutiuis. In declinatõe mollificatis resolutiuis ⁊ maturatiuis vel etiã mũdificatiuis. De repercussiuis. Dicit Halyab. Cum egrotum flebotomia euacuaueris. ⁊ nãm mollieris raso capite sup caput oleũ infunde rosatum cum aceto ⁊ aqua ro. refrigeratũ. ¶ Et lini pannum in ca. infunde ⁊ capiti applica. Hoc enim cerebrum confortat ⁊ humectat ⁊ vapores repellit. ⁊ ideo stude ad refrigerandum ⁊ humectandum caput tota diligentia. repercussiua g pura cõpetunt nisi deuiet: ⁊ deriuetur extra caput: quia tunc incipe a mollitiuis. ⁊ sedatis doloris. deinde stiptica dabis. ⁊ concordat quasi cum primo cañ. Cum dicit preterq vel nisi in apostematibus q sunt de materijs quas membra expellũt principalia. Et in sanguinea frenesi. Dicit Rasis in diuisionibus. positio aceti aque rosate: ⁊ olei rosati conquassatorum super caput est vtilis. ¶ Dicit Alex. post sanguinis detractionem oxirodinum .i. oleum rosatum cũ aceti quarta parte. s. Idem Rasis in almans. ⁊c. In nimia vero accessiõe misce qrtã partẽ ebuli aut edere nigre remoto aceto. Si passio augetur ⁊ alienatio ⁊ insomnietas magis est infrigidandum caput cum oxirodino: ⁊ odoribus: ⁊ linimẽtis insomnietas amputatur. Si virtus sit debilis cauende sunt narcotice positiões: ⁊ epithimata nimis frigida. Sz sint tepida magis. Et Serap. dicit quasi idem. Dicitur in Uiatico. ponatur oleum rosatum super caput cum aceto: ⁊ oleo ros. succo portulace ⁊c. Et ponantur frondes salicis super caput. Dicit Passionarius spongia ex aqua frigida super caput: ⁊ pectus ponatur. vel. Recipe stupam madefac in aqua. ⁊ exprime postea infunde oleo ros. ⁊ aceto: ⁊ fronti ⁊ temporibus applica ⁊c. Et sepe renouetur. Stupa potest esse canapina in succo barbe iouis solatri ⁊ similium. Et sit actu tepida: vt dicunt quidam: ne prohibeatur vaporis resolutio. Et quidam dicunt sic calida in hyeme. ⁊ frigida in estate. ¶ Dicit Auicẽ. pone in principio oleum ros. cum aceto infrigidatum cũ niue ⁊c. ¶ In augumẽto misce cum repercussiuis resolutiua. vt etiam tactum est. s. camomillam melilotum hanetum. ⁊ sil'ia cũ solatro papauere rosis ⁊ silib'. hec aũt mixtio oz itelligi vt in embrocis lotionib' ⁊ epithimatib' emplis. ⁊ silibus. Sẽper tñ inũctionem: ⁊ emplm pcedat lotio vt vapores expirent: ⁊ iterum melius medicina operet ⁊ penetret. vñ Aui. cũ egritudo trãsit terminũ pncipij. ⁊ ges est maior motu: caue infrigidãtia fortia sicut papauer: ⁊ adde post 7m diẽ balsamitã rutã ⁊c. ¶ In statu resolutiuis vtẽdũ est. ⁊ cũ resolutiuis aliqñ miscẽda sunt aliq repcussiua: qñ. s. mã plus peccat cal'itate q multitudine: ⁊ tps. ⁊ etas. ⁊ pticularia in cal'itate peccãt. Et h est qð Aui. dic in li°. p. ⁊ ca° de medicatiõib' apatis. Et Halyab. ⁊ Sera. idẽ dñt. s. q in pn° apatũ cal'or ẽ curãdũ cũ stipticis. In declinatione cũ dissolutiuis. In augu^to vo ⁊ statu cõponimus resolutia ⁊ stipca. ⁊ aliqñ cũ resolutis i statu miscent aliqñ matura^ua: qñ. s. mã plus peccat mlti^e q cali^e. ⁊ pti^ra

nõ sunt cal'a vel nõ excedũt in caliditate. Et h est qđ poniť ab Aui. p̃mo cañ. fen. 4ᵃ de medicatione vlĩ apatũ. Et idẽ ponit Aueroys. in coll'z. s. q̃ in p̃n° dãda sunt repcussiua. In statu dissolutiua: ⁊ in medio sunt miscẽda. Et in declinatiõe vtrũ mol litiuis siue maturatis: ⁊ resolutiuis sicut est catulus lactans scissus p mediũ, pıectis interioribus ⁊ calidus apponať. ⁊ sint plures: vel cũ aqua calida cale fiãt: ⁊ silr pulmo pecoris: ⁊ gallus 3 a porijs scissus. Et istis resolutiuis ⁊ maturatis aliqñ possumus vti tpe status vt tactũ est. Jmmo qdã apate ɔfirmato affirmãt vsũ3 eoꝝ. Et h sine dubio est error: nisi valde raro: nisi forte apa itelligať ɔfirmatũ qñ cessauit augmẽtũ. Dicit Aui. Et cũ pcediť in declinatõe rege eos regimine ɔualescẽtiũ: ⁊ da restauratiua leuia. Et cum finita est egritudo dictis medicaminibus. ⁊ remãsit alienatio mulge sup caput lac ex mamilla. Si virt⁹ est fortis lac capraꝝ: si debilis lac mulieꝝ: ⁊ oĩ mulsiõi morãti sup ipsum vna hora fac succede re ablutionẽ cũ embrocis equalib⁹: in qbus ponunť viole: camomille: radices lilij ⁊c. ¶ De regimie diete ex par te aeris. Dicit Halyab. Jn estate sit locus frigidus: ⁊ res ĩfrigidãtes circũquaq3: ⁊ vasa aqua frigida plena: in quibus sit nix. Aer sit clarus. Jaceat in stratis frigidis. Euẽtatio cũ pãnis. Si vero sit hyems loc⁹ sit tẽperate calus. Dicit Aui. qescat i domo tẽperata puri aeris. Jdẽ Serap. vbi nõ sint picture. Nam patiens diligit: ⁊ leditur ab eis. Et apud eum sint redolentia frigida: sicut rose. viole nenufar cãphora ⁊ silia. Alexã. dicit q̃ aer sit tẽperat⁹ magis luminosus q̃3 obscurus ⁊c. ¶ Platearius dicit ɔstituať in domo obscura: ⁊ aere frigido: in lecto nõ vacillãte siue mobili: nec sint diuersi vultus hominũ: nec domus picta. vestis sit vnius coloris: ne varietate coloꝝ eger magis ad furiam incitetur. ¶ Flos medicinaꝝ dicit. locus sit tenebrosus ⁊ plures expositores. ¶ De exercitio. Dicit Serap. Et sint in domo qdã ex eis quos diligit infirmus: ⁊ loquanť verba leuia: ⁊ subtilia. Dicit Alex. S3 nec amici frequẽter nec multitudo hominũ igrediať ad eu3. Multituto .n. hoĩu3 ingrediẽtiũ aerẽ pinguiorem facit. inspirãt .n. humidũ. vñ aerẽ ingrossant. Caueãt et se mouere fortius: sed paulati3 vt nõ agiteť lectus: Fricatiões fiãt ⁊ ligature iferioꝝ. s3 oz h fieri i decliatõe accessionũ. ¶ Dicit halyab. nec in eius ɔspectu fiat multitudo vboꝝ: nec clamor: nec vociferatio nec ad clamorẽ cogať: maxie cũ crisis instat: ne nã impediat. Dñt q̃ op3 vt a pluribus custodiať: ⁊ ligeť. silentiũ indicať astantib⁹: s3 ex iterualis familiarissimi ⁊ cari hñ. Exercitiu3 aũt eis nõ cõpetit nisi fricatoriũ: ⁊ extremoꝝ ppe ⁊c. ¶ Dicit passionari⁹ publicis cõfabulationibus nõ vtanť: ⁊ eos a lecto surge re nõ est bonũ: q2 surgere habitudo est insanie: linguã fricabis cũ asperã spõgia. Auic. docet fundere aquã calida3 super pedes: ⁊ inferiora vt mã trahať illuc. Et cũ balneaueris balnea in aqs sapidis leuiter vt dormire faciat: q2 plurimũ iuuat. Lauenť manus pedes: ⁊ crura cũ aqua decoctiõis malue violaꝝ papaueris cassilaginis ⁊ siliu3. Quidam lauãt ⁊ fricãt fortius cũ aceto ⁊ sale. ⁊ amplius calefaciũt ⁊ desiccãt. Si p̃ nimia angustia dormire negerit crura ⁊ pedes lauenť cũ decoctione violaꝝ. ¶ Dicit Alex. si siccitas cũ somnietate abundat: ⁊ si febricitat nihil nocet bal. q̃ nisi fiat turbatio sequiť: ⁊ ex ipso alleuiatio sequiť alienatiõis ⁊ febris. ¶ De cibo aũt Alex. moꝝ a. p̃ncipio ptisane succus dãdus bene coctus si sapit: ⁊ q2 multi nec ipsius nomẽ libenter audiũt: dãdus est succus auene. Et si abhorret ista da panẽ aqua cal'a infusum: q nõ minus iuuat q̃3 pdicta: s3 melior esset intuba: ⁊ malua cocta ⁊ non cocta: ⁊ si sitis febris: ⁊ vigi⁹ sint itense ⁊ iteꝝ plus iuuãt tyrsi cauliũ ⁊ lactuce: ⁊ melones ⁊ cucumeres

interiora eoꝝ. s. Digõne apparẽte pisces dabis aspratiles: ⁊ poma: ⁊ psica duracia: ⁊ ceresa acetosa. s. ⁊ mala nõ acetosa: ⁊ mala granata: s3 h omnia. ana. modice danda sunt. Serap. et dat ista: ⁊ cucurbitas ⁊ lentes excorticatas. ⁊ Mesue. ¶ Or si infirmus prohibetur ab his da sauich ordei: vel cucurbite: vel siluginis: ⁊ si videris egrũ iam sanum: ⁊ febrẽ iam quiescere ciba eum vitellis ouoꝝ: ⁊ piscibus paruis: ⁊ pullis ⁊c. Mesue silr dat cibos ⁊ pot⁹ sedantes inflãmationem: ⁊ in colerica dicit: ⁊ alienet oĩa cibaria grossa ⁊ aquam frigida3. Constantin⁹ amigdalas non sumant: quia dixit Gal. cerebrũ petunt. Et dieteneť si cut in causione dicitur. ¶ Dicit Uiaticus nutriantur cũ ptisana: ⁊ zuccaro: vel cum pane loto: ⁊ amigdalis ⁊ zuccaro. Halyabbas post flebotomia3 aquam granatoꝝ murzorum cum iulep rosato. ⁊ die flebotomie illum refice cũ iure pulli: ⁊ aqua granatoꝝ: ⁊ sit cibus sicut expedit virtus: ⁊ status propinquitas vel remotio: quia si virtus sit fortis: ⁊ status propinquus sufficit aqua ordei. iulep. syrupus papaueris aqua granatorum. Si debilis ⁊ status remotus aqua ordei. cu3 spinachys ⁊ amigdalis expillatis ⁊ tritis. Jn statu vero cibus prohibeť si virtus fuerit fortis. ⁊ syrupum violatum da ⁊c. Si debilis est ⁊ crisis non propinqua: da aquam pullorum: ⁊ agnoru3 franquilinorum cum biscoto: poma ⁊ biscotum cu3 aqua. ¶ Jn melãcolica da regimen refrigerãs ⁊ humectans: vt ptisana3 ⁊ polentam: ⁊ furfuris aqua facta3 ⁊c. Liber dinamidia. dat portulacas conditas cũ pauco oleo ⁊ aceto ⁊c. ¶ Cibus sit frigidus ⁊ humidus ⁊ subtilis: nec ingrossetur in suba vel quantitate nisi egritudo remittať. ¶ Dicit Rasis in Alman. nutrimentu3 eius sit aqua or. semel in die aut bis fm consuetudinẽ in sanitate: dieta sit tenuissima. pruna damascena ⁊c. ¶ Dicit Auic. incipe nutrire subtili nutrimẽto ⁊c. vt oximelle. deinde vno die post aut duobus aqua or. subtili ⁊ oximelle: deinde ingrossa ⁊ cõsidera virtutem egritudinem ⁊ accidentia. Nam cum accidẽtia fiunt fortiora subtilia: ⁊ cum declinant in nutrimento procede ⁊c. Et cum procedunt proceditur. Jn declinatione rege regimine conualescentium ⁊c. Et restaura ⁊c.

Et in sanguinea cibi sint frigidi: ⁊ conceditur vt sint stiptici. s. cum agresta granatis ⁊c. Facta euacuatiõe ⁊c. Jn colerica nõ conueniũt isti. s3 cucurbita pruna ⁊ similia: ⁊ in colerica inceligeť extinctiõe plus: ⁊ in sanguinea resolutione plus. ¶ Dicit Serap. detur in potu aqua ordei cocti cũ aq̃ cucurbite ⁊ granati dulcis. ⁊ syrupus violatus vel ro. vel nenufarinus cum zuccaro. Si autem videris egrum iam sanum. ⁊ febrem quiescere da ei in potu semper vinum cõmixtum. s. cui non est sapor. hoc enim est diminute caliditatis propter victoriã aquositatis super ipsum. Et proprie si est consuetus bibere ipsum. ¶ Sed Alexan. potus sit aqua calida non frigida omnino: quia nocet apostemati alienationi ⁊ febri: ⁊ vt simpliciter dicam: omnia mutat in peius. Febre aute3 cessante presumitur dare vinum. Si virtus debilis. vigi⁹ multa. febris non nimia. vrina digesta: ⁊ adhuc plus datur consueto ⁊ in stomaco frigido multiplicať. cõfert enim: dũmodo non sit in visceribus apostema. aut multa caliditas ⁊c. Rasis in diuisionibus dat in sanguinea aquam ordei. vel lentium excorticatarum: ⁊ aqua3 agreste ⁊ infusionem Juiubaꝝ ⁊ prunorum. ¶ Jn colico dat aquã prunoꝝ aut ordei p horã vnã: ⁊ in meridie aquam ordei: ⁊ vespere mucillagine3 psilij. Et non prohibeatur isti ab aqua frigida omnino: nec q̃ illi qui habent sanguineam. ¶ Mesue dat potum qui prohibet inflammationem. ⁊ prohibet frigidam in colerica. Constantinus in pantegni dicit. q̃ in calida frenesi vinũ oĩno non sumat.

Amigdale petũt cerebrum.

Quidam dāt aquam or. ⁊ semen papaueris albi. Et fili' Auic. Dicit passionarius vinū nesciant: q2 sūme cōmouet alienationē: ⁊ feruorē: ⁊ intellige ante declinationē: q2 in declinatiōe ɔfortat nām: tñ de bz esse bene linfatū: aqua daī cū syrupo aliquo frigido cala ⁊ aliqñ frigida. Et aliena dicit Auic. ab aqua vehemētis frigoris: ⁊ ppe si fuerit in visceribus apā aut in dyafragmate. Et si virtus ɔseruat: ⁊ egritudo trāsit 7m diē da vini paꝝ pmixti: q2 remouet vomitū ⁊c. non alienetur aqua frigida oino. ¶ Dicit Halyab. tpe crisis cibum prohibe: nec aliud preter q̄ iulep: aut aquam pomoꝝ: vel granatoꝝ exhibe donec pfecta sit crisis: ⁊ morbus declinationē incipiat. ¶ Dicit Auic. stude vt facias eum dormire: ⁊ aliqd opy duobus cornibus frontis appropinqua. ⁊ naso si virtus est fortis. Et si nō caue: qm̄ est pimens. vñ opium dimitte: sʒ da syrupum de papauere: emplm de lactuca ⁊ aqua ordei: cuʒ semine papaueris: ⁊ embroca cū frigidis non stipticis: ⁊ cū papauere. Et camomilla resistit papaueri ⁊ modicum resoluit: ⁊ cū bal. fac dormire: q2 i somno est plurimū iuuamentum: ⁊ cum lacte capre: vel mulieris. ¶ Dicit Haliab. Si nō dormierit oino: nec h̄ est signuʒ crisis: oibus modis fac euʒ dormire: q2 somnus est illi maxima cura. Et recordare i hꝫ etiā superius dictoꝝ in sabara: ⁊ vētrē mollifica cū cassiafis. ⁊ alijs vt dictum est: ⁊ oi die venter prouoceī: ⁊ in clisteri est maxima securitas. Dicit Auic. Halyab. si patiens habuerit amicos quos veretur appone: q arguant eū sapienter ⁊c. Idē dicit Aui. Idē Serap. ¶ Mesue dicit administreī gaudium leue: ⁊ suauis sonitus organoꝝ. Dicit Alexan. ꝙ nec amici frequētēt aut multitudo hominū ingrediaī ad eum: nec ad iracundiaʒ incitandus ⁊c. Si patientis lingua sit aspera: ⁊ nigra mollifica: laua in frigida ⁊ humecta frequēter cum mucilagine psilij: absterge cum panno: vel cortice canne: si expedit ⁊c. Si nimis furiat superiora infrigida: ⁊ inferiora frica: vt dictum est: ⁊ si stupefactio accederet: vel loquelam pderet fac sternutationem ⁊ alia dicta superius. Si calor acutus sit: pānus lineus subtilis: ⁊ vetus infundaī in oleo rosaceo: aceto: succo solatri: lacte papaueri: ⁊ mulieris: capiti applicetur: ⁊ sepius fiat. ¶ Si vrina phibetur: Nam h̄ accñs sequitur hanc egritudinem: tunc funde sup duo emunctoria aquam decoctiōis camomille: ⁊ inunge oleo eius ⁊c. ¶ Joānes Serap. qđ non extendiī non apatur: sed cerebrum nō extenditur: q2 est liquidum: vel currēs. nec ossa pter duritiē. g̃ ⁊c. ¶ Et cum diciī ꝙ cerebrum apatur intelligitur de suba velatiua: ⁊ non medullari. Auic. vero soluit rōnem eoꝝ per distinctionem. Nam lʒ humidum non viscosum non extendaī: tñ humidum viscosum sicut cerebrum bene extendiī. Et destruit intentionem Serap. per auctoritatem Galie. ⁊ per talem rōnem. omne qđ nutritur: ⁊ augetur cum nutrimento: ⁊ propter hoc ɔcedendum ꝙ extenditur ⁊ augetur cum superfluitate. Et ideo apostemat. ¶ Dico ꝙ vero apostemate non apostematur de quo loquitur Galie. in tegni in tractatu causarum cum dicit. Subiaceat ergo influere alicui parti multitudinem sanguinis vt distendatur: que fʒ partem vasa non solum magna: sed ⁊ parua ⁊c. Sed apostemate non vero bene apostematur: recipit enim in sui suba multos ⁊ malos humores multotiens facientes in eo extensionem ⁊ nocumentū. Joānes Serap. ⁊ Alexā. concedunt vinuʒ in frenesi. Sed cōstantinus in pātegni: ⁊ passionarius prohibent. ¶ Dico ꝙ conceditur febre quiescente: prohibetur vero ante declinationem. Et in h̄ etiam ɔsideraī virtus: ⁊ alia particularia. ¶ Preterea. Alexan. ⁊ Auicē. prohibent aquā frigidam: sed Rasis in diuisionibus concedit eam: ⁊ in colica: ⁊ in sanguinea: ⁊ Joānes. Mesue similr. Et Auicē. etiam dicit. Et nō alienetur aqua frigida oino. Dico ꝙ rōne apostematis: ⁊ specialiter visceꝝ prohibetur. Ratione autem febris sitis ⁊ vigiliarum ⁊c. exhibetur interdum.

¶ De epilepsia capitulum. XXI.

E epilepsia considerāda sunt .xi. pmuʒ de noie. Secundū de diffinitione. Tertiuʒ de cōparatione. Quartū de inuasione. Quintum quibus accidit. Sextum de mō generationis. Septimum de mō terminationis. Octauū de spēbus. Nonum de causis. Decimū de signis. Undecimū de mō curatiōis.

De primo diī Serap. dr̄ epilepsia qm̄ facit spasmū: ⁊ constringit motum ⁊ sensum. ¶ Dicit Alexan. ꝙ obtinet omnem vim sensibilem captiuam ⁊c. Et cum eis cōcordat passionarius dicēs. epilepsia dicta est a mentis ⁊ sensus oppressione: qbus occupatis corpꝰ etiā possideī. Est. n. grauis ⁊ tarda passio. Et dr̄ epilepsia ab epi qđ ē supra ⁊ lesis lesio. Inde epilepsia superioꝝ lesio. Dr̄ Jerauoson. Dicit Alexā. pter qđ sacerdotali honore possideat templū. i. cerebrū: vbi ɔstat aia vt dicit in passionario Jeratoson. i. sacra passio vt democritus: siue q2 diuinū morbū comitalē dixit: siue ꝙ aīe misceaī: siue ꝙ ex capite fiat cā: qđ ē teplū aīe. has. n. sacras partes corpis veteres coluerunt. Sic g̃: q2 sacris nocet ptibꝰ sic noīatur. Dr̄ pedicon ab inordinata pedum motione: vel a pueris positis sub pedagogis. ¶ Dicit passionarius. Alij hūc morbū cōiuialē dixerunt: q2. s. in diebus cōiuialibus fieri cōsueuit. pter diuersitatē aeris inspiratū: siue ꝙ frequentius in ɔuiuijs fieri ɔsueuit. ¶ Diciī morbus caducus: q2 patiētes cadūt vt dicit passiōarius. ¶ Dicit Alex. alij iracon vocāt: q2. s. fortis est: ⁊ nō facile curatur: vel elidatur. Dr̄ herculea passio a noie herculis supbi: q̄si sit pter magnitudinē eius. ¶ Diciī ifantilis siue puerilis: eo ꝙ abūdat in talibꝰ etatibꝰ. Dicit Serap. Dr̄ sedimen: vel pedimen: q2 pueris plus accidit: ⁊ q2 pedes dñr ifantes. fʒ Gal. in cōmēto illiꝰ affoꝛismi. Senes facillime ⁊c. Ideo forte h̄ nomē pedicō. ide sumiī. Dr̄ et diuinatio a qbusdā fm Serap. q2 putāt ꝙ ipsa sit ex pte demonis. vñ nocet pncipalibꝰ mēbris. ¶ Uiaticus. fm vulgus dr̄ accubatus: ⁊ ira dei. diciī est mr̄ ifantiū. In rubrica Serap. dr̄. de epilepsia ⁊ est salpbara.

Dicit Auic. epilepsia ē egritudo phibēs mēbra aīata ab opationibus sensus ⁊ motus ⁊ erectionis nō itegre: ⁊ illđ est pter opilationē ɔtingētē. Et declarās hāc diffōnē notificat eā dicēs ꝙ plurimū eius est spasmus vlis pp nocumētū anterioris vētriculi cerebri: q̄re fit opillatio non cōpleta. vñ phibeī ɔtinue sensus: ⁊ motꝰ trāsitꝰ ad mēbra fieri cōplete: ⁊ sic nō māet erectio. ¶ Dicit epilepsia ē spasmꝰ q toti accidit corpi in tm̄ vt patiēs sup terram cadat. Dicit Serap epiª nō ē nisi spasmꝰ totiꝰ corpis: veꝝ tñ nō semp. Dicit Alex. epileª ē vna passio diuturna magna diligētia ⁊ sollicitudīe opus hñs: q̄ si neglecta fuerit a pñº sepiꝰ cōmoriī. Uiaticꝰ māli diffōne diffinit dicēs: ꝙ ē hūor q̄ vētriculi cerebri opillanī: nō pfecte phibēs aīaʒ ad declandū actionē suam quousq̃ nā vias cerebri ex isto humore expoliauerit: vel opillauit. ¶ In breuiario ⁊ plateario dr̄ ꝙ est opillatio pncipaliū vētriculoꝝ cerebri cū diminutōe sensus ⁊ motꝰ. Et nota. ꝙ iquātum epilepsia ē oppillaº ē morbꝰ: ⁊ nō ē spasmus: ⁊ iquātū ɔctio ē accñs ē ⁊ spasmꝰ: q2 spasmꝰ ē accñs: ⁊ sic est spasmus: diuer simode ⁊ sic cessat ɔdictio.

Galie. in commento illius affoꝛismi. Epilepticorum iuuenibus comparat epilepsiam appoplexie

ꝭm cõuenientiã ⁊ dr̃iaȝ dicẽs: ꝓprie quodãmõ est appo/plexia passio epilepsie vt vtrice ⁊ patiẽtẽ hñtib⁹ ambabus eũdẽ ⁊ facientẽ humorẽ. Sȝ appoplexia quidẽ fit ꝑ oĩ/modaȝ ablationẽ: ⁊ priuationẽ ĩfluentis virtutis: epilep/sia vero ꝓpter incõcordabileȝ motionẽ. ❡ Uiaticus cũ Gal. ꝯcordat: ⁊ dicit ꝙ appoplexia est epilepsie vicina: qꝛ locus est idẽ: ⁊ mã vnde nascit̃ frigida est ⁊ grossa: ſȝ ap/poplexia totius virtutis discurrẽtis est ablatio: epilepsia vero sensus ⁊ motus disturbatio. vñ medici epilepsiam vocãt appoplexiã paruam. Cõicat ẽt cũ sternutatione: ⁊ dr̃t ab ea. Dic̃ Aui. Et mot⁹ sternutatõis ẽ q̃si mot⁹ epil̃ie mot⁹ leuis: ⁊ epil̃ia sternutatio multa. ſȝ expulsio ĩ epil̃ia ẽ vñcũq; possibilius ẽ: ĩ sternutatiõe añrius: qꝛ fortis est virtus: ⁊ mã debilis: ⁊ sic ꝯuenit cũ sternutatõe: ⁊ differt ab ea: qꝛ sicut ẽt epilepsia est motus expulsorius cerebri: sic ẽt in sternutatiõe. ⁊ motus expulsorius in vtraq; est in anteriori ꝑte cerebri vt plurimũ. Sȝ in sternutatiõe cõ/plet̃ expulsio in epilepsia nõ. Et sternutatio min⁹ durat epilepsia plus. Dr̃iaȝ ⁊ ꝯueniẽtiã epilepsie sincopis: ⁊ suf/focatiõis mr̃icis supius dixi: ⁊ dicet̃ iferius ẽt.

❡ De ĩuasiõe dr̃: ⁊ veꝝ ẽ: qꝛ ĩuadit subito: ⁊ ĩuadit patiẽteſ ĩ balneo: in foro in molẽdino: in itinere vel vbi ẽ ꝯcursus hominũ: qꝛ tũc hũores ⁊ spũs disgregant̃: ⁊ qꝛ patiẽs ali/quãdo verecũdat̃: ⁊ timet in aliquoꝝ p̃ñtia memorat̃ sue passiõis: ⁊ inuadit: ⁊ nõ p̃sentit̃ qñ est a cã in cerebro: qñ ẽ a cã remota a cerebro p̃sentit̃ anteq; inuadat: ⁊ hoc ꝭm magis ⁊ minus: ꝭm ꝙ Gal. recitat de puero epilentico: cuius mã ꝯtinebat̃ in police: ⁊ in ascensu sentiebat ipsam pungitiuã: ⁊ frigidã: cui p̃cepit Gal. vt fortiter ligaret̃ di/gitus: ⁊ tũc mã nõ ascẽdit. Idẽ ponit Auic.

Dixit Alex. Cõtingit ãt passio h̃ ĩfantibus ⁊ maxie hũidio/reȝ nãȝ hñtib⁹. ꝓpter qđ aliq eã pedicon vocãt. ❡ Dicit Halyab. accidit autẽ passio hec maxime pueris paruis: post quos a morbo surgentibus ⁊ iuuenibus factis parũ aut grãdioribus ⁊ seniorib⁹: eo ꝙ ipsoꝝ mẽbra sunt sicca: ⁊ accidit pueris duab⁹ de causis. pria ẽ hũiditas cerebri nãlis. 2ª est regiminis maliª. Et si male cõplonis cã fiat prio post paucũ accidit tp̃s: ⁊ si ex malo regimine fit dei/ceps. ❡ Dicit Auic. ꝙ plurimũ accidit infantibus ꝓpter hũiditatẽ eoꝝ: qñq; post natiuitatẽ imediate: qñq; post pubertatẽ: q̃ remouet̃ si regimẽ rectificet̃. Si v̊o nõ ipsa remãet. Et studẽdũ vt remoueat̃ añ pubertatẽ. Pueri v̊o remotiores ab epilepsia sunt q̄bus accidũt vlcera ⁊ apa/ta in capite: ⁊ fluxus nariuȝ: quoruȝ humiditates si non purgent̃ in mr̃ice: vel extra ĩcurrũt epilepsiã: q̃ q̄dẽ cura/tur cũ pubertate: nisi sit malitia regiminis. Epilepsia v̊o in ꝯualescẽtia si sit post. 25. annos ꝑ egritudinẽ in cere/bro ⁊ ꝓpe ĩ suba erit cõicãs nõ erit alia cura nisi alleuia/tio: ⁊ tarditas paroxismi. Et Hyp. dixit ꝙ epilepsia remãet eis q̊usq; moriant̃. Senib⁹ paꝝ accidit epileª opillatiua.

❡ De modo fiendi ⁊ loco dico ꝭm Auicen. ꝙ aliquando humor opillat origines neruoꝝ q oriunt̃ a cerebro: ⁊ ven/triculis cerebri: nõ tñ ex toto. q̃re aĩa cũ spiritibus nõ de/scẽdit ad organa sensus: ⁊ motus vt exerceant opatiões suas: ⁊ qꝛ isti nerui extendunt̃ in latitudie ꝓpter replõnẽ: necesse est vt incurtent̃ in lõgitudine: ⁊ sic spasmus seq̄t̃: q̃re patiẽs cadit: donec remoueat̃ impediẽs. Et aliqñ fit epilepsia: qꝛ cerebrũ ꝯbit̃ ad expellẽdũ rẽ nociuã que est vapor aut q̃litas mordicatiua: ⁊ humectatiua male sube: ad cuius ꝯctionẽ ꝯbunt̃ ẽt nerui: ⁊ sic sequit̃ spasm⁹ vl̃is: deinde in se collecta nã mouet̃ ad expellendũ rẽ ledẽtẽ: Lȝ. n. anteriores vẽtriculi cerebri p̃ncipal̃r ledant̃: vl̃ pa/tiant̃ in epilepsia: p̃ncipiũ ex vẽtriculo cerebri anterio/re aut ex vẽtriculis aliꝭ ab eo: qꝛ p̃mũ nocumẽtũ quo i/pedit accidit in visu: ⁊ auditu: ⁊ in lacertis faciei: ⁊ palpe/braꝝ motiuis: q̃buis reliq sensus: ⁊ mẽbra mobilia in no/cumẽto cõmunicẽt. Si. n. nõ cõicarẽt aliꝭ vẽtriculi nõ de/strueret̃ intellectus: neq; lederet̃ in eleuatiõe anhelitus.

❡ Gal. in libro de iterioribus põit epilepsiã q̃si mediaȝ inter appoplexiã: ⁊ stuporẽ: tñ in epilepsia ⁊ stupore nocu/mẽtũ est magis in vẽtriculis cerebri: ⁊ nõ in eẽntia. Sed in appoplexia nocumẽtũ est magis in eẽntia cerebri: ⁊ in stupore ẽt magis prora patit̃ q̃ pupis. In appoplexia v̊o ⁊ epilepsia vtraq; multũ patiunt̃. Nec obstat ꝙ in cõmẽ/to affor ismoꝝ dr̃: ꝙ appoplexie: ⁊ epilepsie locus patiẽs idẽ est. Et in iteriorib⁹ dictũ est ꝙ in diuersis: qꝛ duplex est locus. s. cõis ⁊ proprius. Halyab. dicit ꝙ cause epilep/siam gñantes in ventriculis minime sunt cerebri oibus: sicut appoplexia: sed fit opillatio in quibusdam vẽtricu/lis: ⁊ neruoꝝ meatibus mẽbra mouentiũ. ❡ Serap. po/nit eã fieri ex opillatiõe meatuũ ventriculoꝝ cerebri. Di/cit Alex. est capitis passio cum p̃nceps intellectus oium ledat̃: qđ pȝ: qꝛ in accessionibus nõ vidẽt: neq; audiunt: nec itelligũt: vñ nec memores esse pñt: ſȝ oĩs sensibilitas alienat̃. ❡ Dicit Auic. ꝙ queãdmoᵐ appoplexia ꝯuertit̃ ad paralesiȝ: sil̃r ⁊ epilepsia vt plurimũ ꝯuertit̃ ad para/lesiȝ. ❡ Dicit Aui. inquit Ruffus cũ apparet albaras in ꝑtib⁹ capitis sig̃t corruptõeȝ epilepsie: ⁊ sanitatẽ. Et mľto/tiẽs q̄dẽ resoluit̃ epilepsia ad paralesim: ⁊ meliaȝ. Uerba alexãdri. Capitis enim pa/sio est illa vbi prin/ceps oiuȝ sensuũ est ⁊ itellect⁹

❡ Epilepsia distiguit̃ rõne fortitudis ⁊ đbilitatis ĩ maio/rẽ ⁊ minorẽ: sicut ⁊ appoplexia fortis est in qua sunt acci/dẽtia fortia: debilis in qua sũt debilia. In pria nõ sentiũt: In scđa est aliq̄s sensus. In maiori est opillatio p̃ncipali/um vẽtriculoꝝ cerebri ⁊ ex toto. In minori non ex toto. ❡ Distinguit̃ ſȝ loca: dixit Alex. epilepsia fit tribus mo/dis: aut. n. solũ caput patit̃ aut ex stomaco cõpatit̃: aut ex alio mẽbro cõpatit̃ malitia sibi trãsmissa. ❡ Distinguit̃ g̊ rõne q̃litatis: qꝛ q̃dam est vera: sicut que ex flegmate q̃dã nõ v̊a: vt q̃ est ex alio hũore: ⁊ ventoso ⁊c̃. ❡ Serap. dicit ꝙ est ex nocumẽto mẽbroꝝ p̃ncipaliũ: ⁊ fortasse cũ lesiõe stomaci: ⁊ aliqñ cũ aliꝭ mẽbris: q̃ fit ex cerebro: vl̃ cã p̃uata dr̃ epilepsia: q̃ fit ex colligãtia stomaci dicit̃ aue/lensia que fit ex cõpassione cerebri ad alia mẽbra dr̃ ca/telensia ꝭm passionariũ ⁊ alios. ❡ Distinguit̃ ꝭm tẽpus: qꝛ q̃dã est ĩueterata: ⁊ q̃dã recens. Et dñt q̄dã ꝙ dr̃ inue/terata spacio anni. 2. mẽsiũ. ❡ Distinguit̃ ſȝ Halyab. qꝛ alia fit ex cerebro: alia ex neruoꝝ spasmo. Et que ex cere/bro alia ex ipso solo: alia ex osse cranei cũ participatione stomaci: vel alioꝝ mẽbroꝝ: ⁊ q̃ ex cerebro aut est ex opil/latione flegmatis: vel melãcolie aut ex cõpressione ꝑ fra/cturam ossis cranei. Illa v̊o q̃ fit ꝓpter aliud mẽbruȝ fit a stomaco ab intestinis vt in col̃ica. a mr̃ice. Et dixit Se/rap. auctoritate pauli. a spmate corrupto ab ĩpregnatiõe q̃ in partu recedit. ex pũctura scorpionis ⁊ v̊mis. Sȝ illa q̃ est ex spasmo oibus spẽbus peior est ⁊ letalior. ❡ Disti/guit̃ ꝭm cãs: qꝛ q̃dam est vera que fit de flegmate: ⁊ que/dã non vera: vel nõ de aliꝭ humoribus ⁊c̃.

❡ De causis epil̃ie dico ꝙ cãꝝ q̃dã sũt p̃mitiue q̃dã añce/dentes: ⁊ quedam ꝯiuncte. primitiue sunt vt gñantes hu/morẽ qui est mã epilepsie aut cõmouentes. Cõmouẽtes ꝭm Auic. sunt subita ꝑmutatio ad aerem superfluus ca/lor solaris aut igneus ⁊ omne frigus multitudo pluuie: ⁊ ventus septentrionalis: qui arctat materiaȝ: ⁊ meridio/nalis qui replet: ⁊ hyems aliquãdo. Et in regione septen/trionali non fit nisi a forti causa: ⁊ odor bon⁹. ⁊ ẽt specu/latio motuum velocium: ⁊ circularium ⁊ ab alto: ⁊ ma/gnus sonus vt tonitrui: vel tympani: vel leonis: vl̃ porte. acutus: ⁊ aspectus fulguris vel corporis solaris. Simili/ter aer frigidus ⁊ corruptus: ⁊ odor pellium caprinaruȝ ⁊ yngulaꝝ cõbustaruȝ: ⁊ comestio epatis hyrci: ⁊ olfatus

ouis ⁊ galbã: cuius ɔtrariũ dicit in 2° can. s. qñ epilepticus ipm odorat reuiuiscit. In declinatione cõfert in alijs tẽporibus nocet ⁊ odor apij: ⁊ cornu cerui vsti. Ista. n. dissoluũt humiditates: ⁊ eas fluere faciunt in origines neruorum ⁊ sic opillãt: ⁊ ẽt qr nã abhorrens illos fumos se ɔtrahit: ⁊ mirra cũ ponit̃ in nare eius detegit epiliam: qr vt dr̃ 2° can. odor mirre sanis facit sodã: nedũ patiẽtibus sodã. Mirũ est tñ qd dr̃: qr detegit epiliam: cũ sit apitiua resolutiua ventositatis exiccatiua ⁊c̃. Et iõ forte intelligunt qdã non de mirra. vñ referunt ad aliud. s. epar hyrcinũ: ⁊ dñt q dicit mirre ⁊ non mirre. Sed Haly. vult q detegat: ⁊ Auic. ɔcordat. Dicit Haly. tradũt aũt medicorum quidã q si patiens ouis pelle: cũ recenter excoriat̃ supinuolutus aqua imergat̃ statim epilenticus fit: ⁊ qñ excitat̃ epilia exercitio sup repletionẽ: qr humores dissoluunt̃: ⁊ nõ integre resoluunt̃: qr implent vacuitates: aut sm Haly. ex cõpressiõe cerebri pp fracturã cranei aut cũ homo rotat se: qr rotat̃ caput: ⁊ supfluitas cibi ⁊ potus: ⁊ paucitas exercitij: ⁊ delitie sunt de causis ipsius: ⁊ dẽ de cãis eius ẽt est longitudo more in bal. ⁊ bal. sup repletionez: vel añ digõnẽ: ⁊ effusio aque calide sup caput: ⁊ silr assumptio eius qd gñat sanguinẽ vaporosuz feculentũ vel tenebrosuz: sicut vinũ grossuz turbidũ ⁊ antiquũ: qr calidius ⁊ nouũ non clarum ⁊ purũ: qr cerebro nocet: ⁊ apiũ sua ppetate: ⁊ lẽtes: qr grauãt humorẽ melicũ nisi misceant̃ cũ ordeo fracto: ⁊ fabe ⁊ alea: ⁊ qr implent caput vapore: ⁊ cepe silr. Conuertunt̃. n. ad humiditatẽ malã: ⁊ lac: ⁊ dulcia: ⁊ pinguia: ⁊ oẽ grossuz inflatiuũ: ⁊ stipticũ: ⁊ fridũ: ⁊ oẽ calidũ: ⁊ acutũ: ⁊ nausea: qr eleuat humores: ⁊ repletio stomaci: ⁊ malitia digõnis: ⁊ vigilie multe: ⁊ somnus multus: ⁊ coitus plurimus: ⁊ pprie sup repletionẽ: ⁊ ois imoderata repletio: ⁊ imoderata inanitio ⁊ passiones aiales fortes: sicut ira tristicia timor: ⁊ vlr oẽ qd debilitat cor: ⁊ pmutatões sensibiles fortes: vt visu auditu tactu: ⁊ silia. ℂ Cã añs cõpletionalis est mala cõplexio totius corporis vel cerebri frigida ⁊ humida ex qua gñatur vẽtositas: vel malus humor cõplexionalis est largitas venarum vel viarum p quas cerebrũ superflua recipit: ⁊ strictura meatuũ per quos supflua expellit humoralis est abundãtia humoris: ex quo fit in toto corpore: vel in capite: vel in alio determinato mẽbro: sicut stomacho mr̃ice ⁊c̃. ℂ Cã ɔiuncta mãlis est: sic̃ aut vapor: aut ventositas nõ siccitas: sicut in spasmo: lz ipa sit spasmus. Nã epilia fit subito: ⁊ spasmus siccus paulatiz: ⁊ in spasmo sicco cerebrũ minorat̃: in epilia nõ. Fit g̊ sm Auic. aut ɔtractione: aut coadunatione virtutis in se: vñ spũs ɔtrahunt̃: ⁊ vtus dicta fortior mouet̃ vt expellat pp rẽ impedientez que est vapor aut q̃litas mala: aut repletione pp humorẽ opillantẽ nõ integre ventriculos: ⁊ pna neruorum: aut pp motũ vndosuz in humore: aut ebulitione caliditatis pp opillationẽ: q̃re virtus non bñ transit: aut pp ventũ grossuz retentũ intrãsitibus spũs sm q visum est pho magno. s. Ar. ℂ Et nõ q cũ duplex sit cã spasmi in epilia. s. ɔtractio ⁊ opillatio: q ɔctio põt eẽ sine opillatione: sz opillatio nõ põt eẽ sine ɔctiõe. Idẽ dicit Rap. ⁊ iõ est epilia velocis motus: ⁊ subito fit: qr ventositas cito consumit̃. Unde Auic. si humor opillat tũc cerebrũ ɔhit̃ motus eius diuersificat̃: ⁊ seqtur ipm silis ɔctio neruorum ⁊ membrorum. Orta. n. ledunt̃ lesione pncipij: nec est epilia membrorum mollificatio: sz ɔtractio: qr cerebrũ i epilia conatur expellere. Expulsio aũt non pficitur nisi ɔctione: ⁊ expressione. nec est epilia a cõplexione pura: qr sic epilia eẽt inseparabilis: nec subito fieret: ⁊ subito recederet: si in cerebro eẽt q̃litas pura sine mã. Cã ergo ẽ ventositas vel humor: ⁊ ppe flegma sm Auic. vt pz in anothomia ouiz: deinde melia: deide sanguis declinans ad flegma: vel melancoliã: deinde sanguis p se: sz raro: deinde colera rarius. Et lz flegmatica magis peccet in q̃ntitate maioris flegmatis: tñ melica est deterior: qr magis opillat. Et breuiter dicendũ ois epilia cõparat̃ ad debilitatẽ digestionis in cerebro. Epilia vero cuius causa est in mẽbro alio fit a vapore ledente a q̃ntitate in cerebro: deinde inspissata ledẽte: aut cõuersa in ventositatẽ: que impedit nõ q̃ntitate: sed qualitate ɔgelatione adustione: malitia sube: ventositate: aut qr eleuatur ad ipsuz qualitas pura tñ ⁊c̃. ℂ Sed contingit illud etiã a toto corpore: vt fit in digito manus: vel pedis. Nã ex opillatione calor inatus morit̃: qr resoluitur vapor malus. ℂ Cõtingit ad cerebrũ sicut in mordicatione stomaci fit singultus: qui est spẽs spasmi: vnde cerebruz cõpatit̃: ⁊ inde spasmus in toto. Et de se dicit q cũ acceperit dyapipereon: ⁊ post vinũ q ex mordicatiõe accidit ei singultus. Et huius capli ẽ epilia que accidit pter vmes ⁊ ascarides. ℂ Uiaticus dicit q epilia fit tribus de causis. pma est ex flegmate vel melia: in prora cerebri. secunda vel ex ventositate grossa in cerebro: vel ex humoribus alij mẽbro dñantibus vt stomacho. Et Gal. recitat de puero epilentico cuius mã cõtinebat̃ in pollice: quã sentiebat frigidã: ⁊ pungitiuã ascendere: vnde pcepit locũ ligari fortiter: ⁊ tunc mã nõ ascendit. ℂ Ras. in diuisionibus põit epiliaz fieri ex flegmate: colera nigra. ventositate. ⁊ sanguine. Serap. põit fieri ex flegmate vel melia vl vẽtositate tñ sz Ari. ℂ Quidã distinguũt tres causas. s. debilitatẽ caloris nãlis: qui plus dissoluit q̃ consumit: vel nimiã superfluorum abundãtiã: vel viarum angustiã. Lz. n. sit calor fortis: nec multa humorum quãtitas: tñ strictura meatuũ causa est. Haly. dicit q humor faciens epiliaz ẽ minus frigidus: minoris quãtitatis: minus grossus q̃ in apoplexia: ⁊ ideo in paroxismo sentit ⁊ mouetur homo. in apoplexia nõ: ⁊ ideo fert̃ q causa epilie media est ei que infert apoplexiã. Et breuiter causa cõiuncta est duplex. s. peccans quãtitate: vt humor vel ventositas. Et peccans qualitate: vt mala cõplexio humoris: aut ventositatis: aut eorum vẽtositas resoluta ab aliquo humore corrupto: vt a mr̃ice vel spermate corrupto ⁊c̃

Signorum epilepsie quedam sunt pnunciatiua future: ⁊ quedam presentis. Et presentis quedã sunt signa cõmunia: ⁊ q̃dã ppria. Propriorum quedã sunt gñis distinctiua quedã spẽrum quedã causarũz quedã salutis: ⁊ quedaz pditionis. ℂ Signa que significãt futurã epiliaz: dicit Haly. sunt malitia anhelitus: obliuio: cephalea: capitis repletio: ⁊ varia incõmoda: ⁊ somniũ visionis aquarum ⁊ natationis in eis: ⁊ rerum albarum: ⁊ frequens incubus: ⁊ frequens pollutio nocturna: ⁊ dolor capitis ex qualibet ira. ℂ Signa vero pñtis cõmunia sunt sm Haly. spuma in ore que sm Serap. fit in hac ppter necessitatẽ motus: ⁊ turbatio que fit a virtute expulsiua que humorẽ ppulsat nociuum. Et sm Auic. ⁊ magistros quosdã sunt citrinitas in lingua declinans ad albedinẽ: ⁊ viriditas venarum q̃ sũt sub lingua: capitis grauitas: somnia vana: clamor in somno: ⁊ murmuratio: ⁊ iectigatio: ⁊ mutatio corporis a cõplexione sua: coarctatio in motu lingue: timor: cõstrictio pectoris: ⁊ accidit ei vt loq̃t̃ secũ ⁊c̃. Signa distinctiua generis nõ dico ppter multa dicẽda: ⁊ patent etiã per supius dicta: ⁊ dicentur inferius in cap. de sincopi ⁊ suffocatiõe matricis. ℂ Signa specierum sunt sm Haly. qr si ex cerebro precedit grauitas capitis: ⁊ dolor tenebrositas visus: ⁊ sensus malitia. s. auditus visus gustus: ⁊ odoratus. Auic. addit vertiginẽ: grauitatẽ lingue: agitationẽ in motibus: citrinitatez faciei: ꝑmixtionez in intellectu: ⁊ qr minuitur cũ fluxu ventris: ⁊ euone: ⁊ qr patiens nõ sentit in alijs nocumẽtũ nec dolorẽ: qr vbi dolor

ibi narrat egritudinē: nec etiā sentit aliqd eleuari ad caput: ⁊ subito cadit patiens. Quidam dñt. si materia contineтur in capite: soluitur per sputū. vñ hoc est signū ꝙ ex capite: si in stomacho per vomitū: si in vesica vel matrice per vrinā: si in renibus per pollutionē: si in intestinis per egestionē. Quidā dñt ꝙ a cerebro est aliqñ clamor in casu. masticatio lingue: ⁊ inuolūtaria emissio vrine egōnis ⁊ spermatis. ¶ Quidā dicūt. ꝙ maioris epilie signa sunt subitus casus: tortio oris ⁊ faciei. tremor ceruicis ⁊ totius corporis: dentiū cōstrictio: ⁊ quandoq; inuoluntaria vrine emissio egōnis: ⁊ spmatꝭ. stertitio. spuma q̄ sepius absterſa: iterū superuenit. In minori vero qñq; ē casus: quādoq; ñ: q̄si eēt scotomia. spuma semel absterſa nō iterū accidit. ⁊ isti cito releuātur. ¶ Signa catalensie: q2 ꝑsentit casus: ⁊ ascensus māe ad caput: ⁊ per fricationē extremorū ꝑseruātur: febriunt etiā: q2 sine calore mā nō bene fumat in caput: sꝫ in anhalēsia est repletio stomaci: indigōn: ⁊ cū multo: ⁊ pauco cibo augetur ꝭm Alexā. ⁊c̄. Et casus etiā ꝑsentit. Epilepsia vero est cum grauitate capitis ⁊c̄: nec ꝑsentitur. Dicit Haly. si ex stomacho oris stomaci ꝑcedit destructio: subuersio cordis: palpitatio: punctura: ⁊ magis si prandiū dīfant: aut fit paucū: ⁊ accessio fit subito cadit in terram: raucus aliquando precedit in paroxismo clamor: aliquando non ruunt in terrā: sed deficiunt: ⁊ tristantur: ⁊ saliue defluūt. Si ex alijs membris fit epilepsia sentiuntur frigidi vapores ascendere. ¶ Dicit Auic. signa leuioris sunt magis sana accidētia: ⁊ nō cito redit: ⁊ verecundia cū sanatur: ⁊ cito sanatur: sicut cū sternutatione: vel odoratiōe: vł vomitu. ¶ Signa prauioris sunt difficultas spūs ꝓlixitas agitationis: longitudo congelationis post ipsā: paucitas euasionis: cū sternutatione vel cū odore. ¶ Signa medie: q2 elongat̄ agitatio: ⁊ nō elōgatur congelatio: vel elongatur congelatio ⁊ minoratur agitatio. ¶ Si epilepsia est a stomacho. ¶ Dicit Auic. fit tremor in ore stomaci: ⁊ precipue cum tardatur cibus: ⁊ cōmotio: ⁊ voces ⁊ ꝑcipue in ꝑncipio: ⁊ solutio egestionis: ⁊ vrine: ⁊ spermatis in amplexu: vł visu mulieris tm̄: tremor silr cordis: soda fortis: leuitas epilie: ⁊ remotio cū vomitu. Dicit Serap. in stomacho fit mordificatio: cum nō cibat̄ aut minorat̄ cibus: ⁊ fit casus subito: ⁊ spasmus in membris. ¶ Si est ex mirach signa sunt ructus acidus. rugitus faciens dolorē tarde quietis: ⁊ inflatio in mirach. Et quādoq; fit dolor inter vtrasq; spatulas: post cibū etiā paucū: nec quiescit nisi post digestionē: deinde redit post assumptionē cibi. Si vero dolor fiat cū vacuitate: destruit̄ cū lenitate nāe ⁊c̄. ¶ Si epilepsia est ex epate vel toto corpore signāt color capilli: siccitas cutis cū nigredie: aut laxitas ⁊ pinguedo: signāt etiā ipsā pulsus vrina: ⁊ regimen precedens: ⁊ retentio superfluorum ⁊c̄. ¶ Illa vero que est a mr̄ice est cū retentione mēstruorū: aut spmatis: aut humiditatū effusarū ad matricē: quā precedunt dolor in pectigine inguinibus: ⁊ dorso: ⁊ grauitas in matrice: sꝫ si ex splene: sentitur dolor splenis: ⁊ inflatio: ⁊ durities: ⁊ rugitus ⁊c̄. ¶ Si est ex vapore qui eleuatur cuius causa est extrinseca: signa sunt manifestata: sicut punctura scorpionis: aut vespe cū aliquid horū accidit neruis. Et si est a causa intrinseca scitur. ¶ Signa eius que fit ex ṽmibus: ē cursus saliue: ṽmiū: ⁊ ascaridū. ¶ Signa causarū sunt. Dicit Auic. q2 si a ventositate nō est grauitas: nec spasmus fortis sꝫ sonitus: ⁊ extensio: ⁊ subito fit ꝭm Serap. q2 ventositas est velocis motus. ¶ Dicit Haly. si ex flegmate corpus est plenū: color declinat ad album: ⁊ regimen precessit refrigerans: ⁊ humectans. ¶ Dicit Auic. si ex flegmate in vrina est aliqd simile vitro liquefacto saliua spumosa grossa mlta timor: pigritia: grauitas: obliuio cognoscitur ex colore spume: ⁊ colore sanguinis: ⁊ vomitu: ⁊ regimine qd̄ ꝑcessit: ex stoliditate grauitate capitis ⁊ corporis: ꝓfunditate somni: ⁊ erit epilia laxans: ⁊ debilitans: ⁊ hec est species mala valde. ¶ Si est ex flegmate salso ꝓfunditas somni minor: frigus cerebri leuius: ⁊ motus suauiores. ¶ Signa melancolie. Dicit Haly. si corpus gracile: si color ad nigrū declinat. Dicit Auic. signat̄ ex colore faciei: ⁊ oculorū: siccitate nariū ⁊ regimie melie gñatiuo: neq; intellectus mundatur cū separant̄ siue sit melancolia nālis siue adusta siue acetosa. Sed si nālis: erit cū paucitate sermonis: ⁊ quietis: ⁊ cogitatiōe: si adusta: erit cū multitudine sermonū: agitabilis leuis remotionis: ⁊ quandoq; cū febre. Si melancolia sit subtilis: si est a melancolia sanguinea est cū risu. Et nota si melancolia est similis feci sanguinis est nālis. Si similis feci vini est adusta: ⁊ si est aspera ⁊ stiptica est frigida ⁊ sicca: ⁊ si est acetosa subtilis ebulit super terram. ¶ Signa sanguinee cū ebulitione: ⁊ motu siue quātitate sanguinis sunt caliditas ⁊ rubedo in oculis: nec tñ est magna mutatio in colore: nec repletio in guideç: nec ꝑfocatio: nec grauitas: nec multitudo sputi sicut in flegmate. Si vero sanguinis q̄titate fit: tunc est exuberatio in guideç: ⁊ dispō q̄si ꝑfocatio. ¶ Signa colerice sunt tribulatio: maior spasmus: minus spatiū: breuis motus: ⁊ agitatio maior. Silr vomitus ⁊ inflatio vehemens: ꝑmixtio rōnis: citrinitas coloris: ⁊ oculorū. ¶ Signa eius que est ex flegmate sunt: q2 accidit in horis repletionis: ⁊ alleuiatur cū est vacuitas: ⁊ cū venter soluit cibū. Si vero colera sit cōbusta sunt signa sitis. inflāmatio: mordicatio: adustio. Et si melia sit mixta cū flegmate: tunc gustus est acetosus ⁊ appetitus intēdit̄: vtplurimū cogitatio solitaria loquutio. ¶ Si vero humor agat malitia non qualitate: tunc fit epilia in hora vacuitatis: ⁊ cū mā inuenit os stomaci vacuū: ⁊ absciuditur epilepsia cū cibo ꝯsequēte laudabili. Et si fuit colera scitur per signa dicta. ¶ De signis causarū: dicit Constātinus auctoritate Gal. epilepsia que crescente luna venit mām sui signat eē hūidissimū. Omne. n. hūidū crescēte luna hꝫ incrementū. que ṽo venit deficiente luna frigidissima quidē est: sed parū humida. ¶ Dicit Ras. in diuisionibus: fit epilia ꝭm plurimū in augmēto lune: ⁊ cōplemēto luminis eius: ⁊ fit ēt cū diminutiōe lune: ⁊ ponit hoc in flgmatica: sꝫ gñaliter loq videt̄. ¶ Quidā dñt ꝙ q̄ fit in incremēto signat̄ eē flāticа vł sanguinea q̄ fit i decremento signat̄ eē melica. Quidā medici: sicut ēt astrologi distinguūt q̄tuor etates lune: dñtes ꝙ pª est calida ⁊ humida. 2ª calida ⁊ sicca. 3ª frigida ⁊ sicca. 4ª frigida ⁊ humida. ḡ qui laborat de humiditate affligit̄ in pª ⁊ vltima etate. Si de sanguine incēsiuo frequētius in 2ª. Et qñq; in fine pme. Melica ṽo affligit̄ in 3ª etate. Nec obstat qd̄ dicit phtolomeus in cētiloquio. verbo. 56. ꝙ humiditates corporū in pª 4ª accidūt. in 2ª recedūt: ⁊ ꝭm hāc positionē fit i reliqs duabus q̄rtis: q2 nō itelligit ptholomeus ꝙ hūiditates in prima ⁊ vltima minuantur: sed ꝙ de exterius trahuntur ad interiora ⁊c̄.

Quia epilepsia est passio diuturna ꝭm ꝯsistētiā ⁊ acuta ꝭm paroxismū: necia est diligentia maxima in curatione ipsius. Circa quā. 12. sunt notanda. pº de regimine circa dietā. 2º de digōne māe facientis eā. 3º de euōne. 4º de diuersione māe ad aliam ptē. 5º ꝓhibere membrū mandans ne mādet: ⁊ recipiens ne recipiat. 6m est rectificatio accidētiū sequentiū. 7m est videre que epilia curatur: ⁊ que nō: ⁊ que citius curat̄: ⁊ que tardius. 8m de regimine nutricis. 9m de regimine infantis pº: deinde aliarū etatū. 10m de regimine ante paroxismū: in paroxismo: ⁊ post paroxismū. 11m de medicinis

simplicib⁹ ⁊ ꝯpo^{tis}. i z^{m} ð qbusdā dubijs. ¶ Circa p^{m} dico ꝙ p^{m} regimē est ꝓhibitio causaꝝ facientiū epil'iaȝ. ¶ Caueat ḡ. Dicit Auic. patiens ab aere frigido ⁊ calido: ⁊ exsufflatiōe vētoꝝ: ⁊ frigore repentino. qđ ē valde nociuū. ¶ Dicit Mes. aer temperet̄: nec sit calidus nec fridus: ⁊ sit ad siccitatē decliuior. Et interdū cōfert mutare aerem de regione ad regionē: de hūido ad siccū: ⁊ aliquando consuetū si sub eo morb⁹ accidat. ⁊ in eis sepe dissuetus morbū permutat. ⁊ in quibusdā dissuetus addit ad morbū: ⁊ reuerti ad ꝯsuetū pmutat. Et ꝯplonē egri ⁊ aerē ꝯsidera: ⁊ ꝗ̄ue labit̄ tibi fugiēd⁹. ⁊ ꝗ̄ ñ fugiēd⁹. ¶ Caueat a radijs sol'⁊ lune: ⁊ alteri⁹ rei circul'r mote aspcū. vt rote ⁊c̄. ⁊ aspcū i altū: ⁊ forti sono: ⁊ aspcū fixo: ⁊ rei varienāe. Dicit Haly. fumiget cū ture: ruta nigella ligno alo. egrediēs bal. caueat aerē frigidum. ¶ Itē dicit. ⁊ oīo regimine disponendus est calefacienti ⁊ desiccanti: non tamen nimiū. Et si in terra ē frigida vadat ad calidā si potest. q̄z curabitur si bonū regimen fecerit cum peruenerit ad etatē adolescētie. ⁊ sic in omnibus passionib⁹ diuturnis est faciendū: si sanari morantur: ⁊ ad regiōes mutentur. quoꝝ complexiōi ꝯtrarius est aer. Aer. n. alterat ⁊ imutat: ⁊ est cura competens. Dicunt quidā ꝙ omnis malus odor ledit epilenticū preter quatuor. s. rute castorei: armoniaci. ⁊ oppoponacis. Dicunt etiam quidā. aer sit temperate calidus ⁊ siccus q̄ntū ad regionē: q̄ntum ad locū: q̄ntū ēt ad vestes. ¶ Itē sit aromaticus nō cū subtilibus: sed cū grossis odoribus: vt est ruta assa fetida castoreū ⁊c̄. Fiat ignis cū expedit de lauro iunipo: fago: ⁊ vniuersal'r calidis. ⁊ siccis: vestes calide ⁊ sicce. aer vero lucidus nō nimis nec obscurus. Castoreū ruta. sint in camera in lecto: in cussino: exercitiū moderatū i ieiunio cōfert. dicit Mes. ⁊ nocet qualecūq̄ꝫ sit post cibuȝ. Quies vero econtra iuuat ⁊ nocet. Dicit Auicē. quies ⁊ trāquillitas magis cōueniunt. Or si exercitiū necessariū fuerit: sit post purgationē. sed super replōnē sit exercitiū non sequens lassitudinē. Deinde quiescat: ⁊ caput altū teneat: nec multū moueat ipsuȝ ne materia trahatur: ⁊ moueat inferiora. fricatio gradatim fiat a superiori ad iferius incipiendo a pectore cū pāno aspero: donec rubeat vsq̄ꝫ ad crura. sitq̄ꝫ 2^{a} fricatio fortior prima. ¶ Dicit Serap. si consueta est etas in qua potest vti exercitio vtatur tēperato ante cibum. Dicitur in Uiatico. nimia exercitatōeȝ vtatur. Quidam laudant exercitium forte ante cibuȝ: q̄z calor confortatur: ⁊ superflua consumūtur. ⁊ melius est peditare q̄ꝫ equitare: q̄z superflua trahuntur inferius fricatio est vtilis incipiendo a superiori debiliter procedēdo fortiter: ⁊ in pedibus fortissime. ¶ Caueat patiens a cantu vociferatione ⁊ rixatione: studio ⁊ scriptura. ⁊c̄. ¶ Dicit Passionarius. post cibum exercitetur leuiter: ⁊ oportet fricari manus ⁊ pedes. vbi tremor fuit. ¶ Dic̄ Auicē. ⁊ in bal. non faciāt moram: ⁊ vitent ablutionē cū aqua calida penit⁹. q̄z laxat: ⁊ cū frigida. q̄z stupefacit: ⁊ nocet spiritui visibili. post purgationē vo ⁊ quietē nō est malū si bal^{m} igrediat̄. ¶ Dicit halyab. si puer ē: ⁊ exercitari non potest, ingrediatur bal. ⁊ egrediens a frigore caueat. ¶ Dici in pātegni Constanti. lauetur caput. sicut in litargia diximus. Idem dicitur in Uiatico. ¶ Ras. i diuisionibus in mel'ica precepit multitudinē bal. preter ꝙ sudet in eo pl'm. bal. sit calidū ⁊ siccū. vt stupha vel terraꝝ vel salsum vel sulphureū: vel particulare partium inferioꝝ cū ysopo ruta ⁊c̄. Non capitis nisi raro cū pua fricatione valde. ⁊ cum lesciuio leui non multum calido ante cibum: ⁊ sine potu ⁊c̄. Dicunt quidaȝ general'r bal. omnibus epilēticis esse nociuuȝ. q̄z neruos debilitat. fumos multiplicat capiti nociuos. ⁊ q̄z epilepsia est passio reumatica: ⁊ bal. nocet reumati: cibus sit laudabilis nō vaporosus: non corruptibilis temperatus declinans ad siccum: leuis digestionis: tēperate q̄ntitatis: nec super idigestum sumptus. satietas nauseatiua omnino vitanda. ¶ Cibi fm proprietateȝ fm Dyasco. sunt. ruta confert. apium excitat. conceditur anetū. coriandꝝ prohibetur. omnes fructus: nisi quidam stiptici super cibū: vt prohibeant ascensum vapoꝝ. ⁊ ꝯfortantiū stōachū. prohibeātur caules. pisces porri: bone sunt carnes pulline hedine capreoline leporine: ⁊ similes. potus vtilis vinū ml'te cōmixtionis: non nimis antiquū: nec nimis nouum: clarū: subtile: odoriferū: paꝝ stipticū: dulce vero: ⁊ grossuȝ malum: ⁊ etiam purum: nisi sit elegans: ⁊ idromel meli⁹ q̄ꝫ vinum. vitēt potum super repletionē qualiscūq̄ꝫ sit. ⁊ q̄ñ digestio incipit fieri vitet potum etiā imoderatū ⁊ aquā ⁊ potum vaporosum: sicut vinum de dactilis. ⁊ similia. ¶ Dicit Auicē. cōmune est omnibus epilenticis vti laudabilibus cibis: in quibus inest hūectatio laudabilis nō superflua: ⁊ caueant a replōne: ⁊ mala digestione. Et qui non tolerat semel refici: diuidat cibum qui est minor refectione sua: in tres partes: ⁊ sumat duas tertias in prandio: ⁊ tertiam eius in cena post exercitium subtile: neq̄ꝫ multum vtatur vino. q̄z cerebruȝ replet. Et si non ē excusatio vtatur vino antiquo pauco clarificato parum pontico. Et potus post bal. de rebus est nocibilib⁹: ⁊ alienet carnes grossas: ⁊ fortis nutrimenti: vt quadrupeduȝ magnoꝝ: ⁊ omnes pisces: ⁊ vtatur pullis ⁊c̄. ¶ Et dicit̄ ꝙ caro porci siluestris est ei valde iuuatiua propter illđ qđ est in ea de siccitate ⁊ paucitate humectationis: sicut vituperātur pinguia ⁊ dulcia: alienet ⁊ olera omnia: ⁊ ꝓprie apium: cuius proprium est mouere epilepsiam. Et conceditur fumus terre ⁊ lactuca: sed eam non laudo: cōceditur coriandrum. q̄z prohibet vapores: sed ipsum vitupero: nisi in sanguinea ⁊ colerica. Conceditur sicla: q̄z lenit naturam. Panetū vero ⁊ ruta conferunt. ⁊ alienēt fructus omnes precipue humidos: nisi quosdam stipticos super cibuȝ in parua q̄ntitate: vt cōfortent os stōaci: ⁊ deponant cibos: ⁊ leniāt ventrem: ⁊ prohibeant vaporem: ⁊ vitent omne grossum acutum: vaporosum ⁊ ebrietatem: ⁊ sinapis est vaporosum: ⁊ percutit cerebrum sui acuitate. Et si eplentico accidat repl'o cibi euomat: ⁊ subtiliet regimen: alienet etiaȝ cibos desiccatiuos: grauatiuos: stupefactiuos: vaporosos. Repletio vero vini valde nocet: sed parum ex ipso dilatat animam. confortat spiritum: acuit visuȝ: excusat a multa aqua: cuius multitudo est res nocibilior. ¶ Dicit Cōstātinus in pantegni: abstineat a lacte caseo: caulibus: lentibus: apio: ebrietate. ⁊ similibus. Et si a carne porcina per annū abstinuerit erit sibi bonuȝ. ¶ Ras. in diuisionibus in epilepsia flātica dicit. ꝙ confert minoratio cibi: ⁊ aq̄ ciceris frixi. In melancolica dicit cibet̄ cibis boni chimi: vt sunt pulli: arietes: ⁊ vitelli ouorum: ⁊ vinum multe cōmixtionis cum aqua. Et in sanguinea etiam dicit. ꝙ cura est minoratio cibi. Dicit Uiaticus bibat vinum calidum postq̄ꝫ exierit a bal. Epilenticus est cū calidis nutriēdus: quibus grossi humores dissoluantur: bis aut ter in die manducet. vetustissimum vinum bibat subtile ⁊ claruȝ: abstineat a lacte: caseo: lentibus: caulibus: apio. ⁊ similibus. ¶ Ras. in Almanso. Cibus sit paucarum superfluitatum. sicut caro frixa in sartagine: ⁊ caro cocta in casolis. ⁊ caro auis: que habet dētes in pallato: ⁊ de auibus ⁊ hedina. Quidam concedunt omnes aues preter degentes in paludibus. Si idigestio sit misceatur in cibis piper anisuȝ: ⁊ pisces edant asparatilos. ⁊ de oleribus bletas abstineant a legumibus acetosis: a salsis acutis. balneo venere:

clamore:iracundia a vino forti: apio.⁊ pomis. Quidam
prohibent medulas: cerebella frixa: fumum: puluerem
coytum immoderatum. balne. conuentum hominum.
Concedūt carnes porci annualis agni ⁊c̄. assas ⁊ elixas
vel in vino conditas cū calidis speciebus:⁊ aromaticis.
capita:porcorū:far:spelta: ius ciceris rubei. ⁊ parum de
granis:pyra coctana post prandiū in mane satis:in sero
parum:pisces assos ⁊c̄. ❡ De oleribus boraginē:spina/
chia:petrosillum:feniculum:sparagum: bruscum.panis
sit bene fermentatus.⁊ coctus triticeus.vinum album
subtile aromaticum. Quidam dant carnē porcinam sa/
litam aliquātulum: ⁊ fumatam. ⁊ dant sinapim.risum.
Quidam dicūt q caro leporina melior q̄ de grosso ani
mali.licʒ melācolica sit.Caro porcina mala.quia nimis
humida preter q̄ siluestris:volatilia meliora pua q̄ ma
gna. q subtiliora: ⁊ que non degunt in paludibus: quia
propter aerem ⁊ motum minus humida sunt: lacticinia
mala:quia substantia caseata melācoliaʒ facit.serum fa/
cit flegma.butyrum ⁊ recocta conceduntur inter alia:q
sʒ aliquid calida. Male sunt omnes species apy:preter
petrosillum.sicut apium risus:⁊ raninum:cerfolium:qd
quidaʒ concedunt ⁊c̄. Legumina mala preter cicer.⁊ ri/
sum.quia parum sunt calida. ❡ Dicit Damasce. q om/
nia legūina faciunt sitim:aq̄ mala.vinū nouū.⁊ ville ⁊c̄.
Medo bonus cum peonia:que de romania venit.galan
ga.⁊ similibus. Uinum temperetur cū aqua extinctio/
nis calibis.vel d̄coctiōis peonie ⁊c̄. Fiat vinuʒ decoctio/
nis saluie.zinzib.peonie.galāge ⁊c̄. Caueat a potu in ieiu
nio:electuariū vel trazea post cibū vl' potū:in q̄b⁹ ponū/
tur passule: peonia.zinzib.⁊c̄. ❡ Dixit Alexā.in digestio
ne caueant ne bibant post bal.vinum purum maxie ve/
tustum:⁊ satis nouellum:vel stipticum.lac non bibant:
nec caseum mādu cent:fugiāt omnia fortis odoris:⁊ for/
tes odores bonos:⁊ aspectum in altum: nimiam vestiuʒ
coopertu ram:capitis caliditatem cum sole vel igne ⁊c̄.
❡ Morā in bal.non faciat:nec cum aqua calida diu ca
put lauetur.⁊ post cibuʒ: ⁊ maxime dulcē.quia tūc paro
xism⁹ accidit.maxime quibus colera in stomacho cōgre
gatur.⁊c̄. ❡ Et in fine capl'i.dicit Alex. qui hec obserua
uerit non opus habebit alio adiutorio: vl' cauterio vl' hō
dolorem facientibus:que ad penā magis attinent. q̄ ad
curandum hanc passionē. ❡ Dicit Serap. Cibus sit pa/
nis:cuius fermentum sit bonum.⁊ massa eius.⁊ d̄coctio
⁊ salitus temperate ⁊ factus in furno. Et si est puer mul/
tum calidus sumat de coriandro humido modicum cuʒ
lactuca.quia vaporem prohibet:concedit etiam siclā ⁊c̄.
Turtures estiuo tempore prohibet:poros.⁊ natas.si ne/
cessitas vocat vel vincit desiderium.tunc parum suma/
tur.⁊ de paruis animalibus. Si fit indigestio piper ⁊ ani
sum:⁊ cinamum. Et licʒ sinapis incidat.tamen iplet ⁊c̄.
Raro pisces petrosos ⁊c̄. A fructibus opōtet fugere.⁊ si
desiderium vincat:accipiat paruʒ in medio comestiōis.
⁊ post comestionem aliorum.⁊ a fructibus caueat siccl:
⁊ proprie a nucibus.⁊ dactilis. vtatur fisticis ⁊ passulis.
Uinum caput implet.tamen quia confert digestioni dā
dum est cum equalitate. Sed nihil est nociuius: q̄ vinū
purum post balneū. In cibis ponatur peonia cū pulue
re specierum. ❡ Dicit Mes. Somnus ⁊ vigilie sup ra/
tionem nocent:⁊ somnus nocet super satietatem nausea
tiuam.sed confert apud principiū digestionis cibi.sʒ mo/
deratus supra ieiunium ⁊ vacuitateʒ nocet.⁊c̄. Dic̄ Aui.
⁊ multū dormire post meridiem nocet:⁊ vniuersal'r' som
nus multus nocet.⁊ proprie super replōnē multaʒ. ⁊ su/
perfluitas vigiliarum debilitat.⁊ resoluit spiritum.⁊ cuʒ
hoc implet cerebꝝ vapore. Dormire vo supinū nociuū.
vel capite discooperto. ❡ De inanitione:⁊ replōne.dicit
Mes. famem fugiant.⁊ omnem replōnē.sed moderatū
ieiunium confert. Et melius est in hoc casu esse modera/
te inanitum q̄ imoderate repletū. Uitent coytū:⁊ forte
coytus apud eos qui vltime abstinent:si fiunt moderat⁹
sanat.quia.s.confortat animam.⁊ prohibet corruptionē
spermatis: ⁊ fumos eius ascendere. sed imoderatus de/
bilitat ⁊ conturbat. Auicē.dicit. Uitent repletionem.q
si accidat repletio cibi euomat: ⁊ subtilietur regimen p⁹
ipsum.⁊ vini repletio valde nocet. ❡ Mes. d̄ anime ac/
cidentibus dicit.q omne qd confortat animam cōfert.
Angustia:⁊ tristitia nocēt:dolor ⁊ sollicitu° laboriosa no
cet.⁊ vniuersaliter omnia anime accidentia nocent pter
gaudium. ❡ Dicit Mes. Digestio fiat cum oximelle cō
posito in debilibus:⁊ cuʒ squilla ⁊ aceto ⁊ oximelle ipi⁹
cum syrupo de ysopo sticados:acoro:origano.⁊ similib⁹.
Syrupus de ysopo. ℞. ysopi sicce lib.i. radicum cōium
calidarum.m.i. gariofolate.saluie paraletice peonie.an̄.
ʒ.5.basce.epithimi.an̄.ʒ.5.cum melle fiat syrup⁹. Suma
tur d̄coctio de radice.⁊ semie peonie. Aristolo.piretro.si/
sileos.⁊ similibus.detur ante purgationem.⁊ post cum
ydromelle: ⁊ bibat. sʒ distin.materie distigue syrupos.
⁊ digerentia. ❡ Dixit Alexan. decoctio de ysopo iuuare
potest magnifice:quia m'lti vtentes a totius egritudinis
liberati sunt molestia.subtiliat enim hūores qui sunt glu
tinosi:aut spissi.nec residere permittit in stōacho: aut to/
race. educit enim per vomituʒ.aut secessum.datur hye/
me vel autūno per se.aut cum oximelle. In estate auteʒ
magis competit anetum cum oximelle. si humor est me
lancolicus addes epithimum. ❡ Syrupus competens
omni epilepsie. ℞.radicum peonie.vtriusq Aristolo.pi
gami pyretri:gentiane:ellebo.squille.pentafilon.pauce/
dani.brionie.agarici.yris.tapsie.zedoarie.nigelle.carda
momi. baneti . sisileos. carpobalsami. piperis. sinapis.
cicute. coriandri.iuniperi. agnicasti.bacche lauri. cube/
be.ypericon.sticados.ysopi.epithimi.psily.calamēti.ori
gani.rute.betonice.laureole. p̄muleucris.squinanti.ān̄a
tie.mellisse. Ex his cum aceto ⁊ melle fiat oximel.⁊c̄.
❡ Dicit Auicē.oximel:squilliticuʒ sumatur omni die in
hyeme cum aqua calida.in estate cum frigida. vel syru/
pus de absinthio vel apozima. ysopi cuʒ origano. ❡ Di
cit Mesue fiat euacuatio in sanguinea de saphena.pro/
nocentur emorroydes. si a retentione ipsorum fiat. Fiat
expulsio vermium.si sit propter illos.fiat euacuatio cuʒ
suppositorio cum clysteri. ⁊ cum farmaco subductiuo.
❡ Dixit Serap. post quieteʒ paroxismi.si est illic reple/
tio multa ⁊ caliditas: tunc incipiatur cuʒ flomia: ⁊ si nō
tolerat ventosa super duo crura. Deide dabimus medi
cinas subtiliatiuas.si est in hyeme decoctionem ysopi:q
multum confert.⁊ scio multos sanatos cuʒ ea sola. quia
incidit humores viscosos:⁊ mundat pectus:⁊ stomachū
ab huiusmodi superfluis:⁊ euacuat per secessuʒ:⁊ vrinā:
⁊ datur solum cum secaniabin facto cuʒ aceto sq̄llitico.
❡ Et si humor est subtilis damuʒ decoctionē absinthy.
Deinde si fuerit flegma. qd digestum est damus pillu/
las cochias Gal'.vel has. ℞.colloquintide. sticados.ca/
storei.an̄.ʒ.i.yerepigre.ʒ.iij.agarici.ʒ.ij.turbit.ʒ.i.⁊c̄. Si
vero melancolia sit vincens in complexiōe. ⁊ sit digesta
purgetur cum epithimo.agarico. ⁊c̄. ❡ Alexā.vero ap/
probat yeram in iuuentute:sed epithimum cum pigra.⁊
valde cōmendat istas pillulas. ℞.aloes: colloquintide.
scamonee:bdelij:ellebori nigri:cortic̄.ʒ.5. nitri.ʒ.5. con/
fice cum succo caulium.da s'm virtutem:purgat autem
hoc sine molestia. Non autem solū epilenticos scio eua/
sisse,sed ytericos.⁊ vertiginosos. Ras.in diuisionibus.

purgat flegma cum pillulis cochys: ⁊ cũ yera ruffi. sed coleram nigram cum epithimi decoctiõe: aut yera Gal. Sanguis euacuatur cũ flõmia cephalice saphene. ⁊ ventosatione cruriũ. ⁊ minoratione cibi. ⁊c. ¶ Quidã purgant cũ puluere tartari: cinamomi. sene. ⁊c. In epilepsia causa cerebri euacua cũ elleboro: yera hermetis: pulpa colloquintide ⁊c. Faciendo solutionem pluries in ãno. ⁊ si oportet ex quocũq; hũore sit: fiat flõmia ex ambabus cephalicis. deinde vene sub lingua: deide ventosa in collo. vt materia trahatur a cerebro: nisi fuerit prohibens. deinde quiesce per hebdomodã. deinde solue: ⁊ clysteriza cũ centaurea: ⁊ pulpa collogntide. post quiesce: post ventosa. vbi ceruix iungitur dorso: ⁊ vbi collum craneo. ⁊ in crure: post quiesce postea solue. ⁊ nõ cesses hoc facere donec purgetur. Et si cũ flegmate sit repletio: vnineralis flõmia iuuat: ⁊ purgatio cum turbit. ⁊ agarico. ⁊ yera ruffi. ĩproprie. Melancolia vero purgatur cũ lapide lazuli. ⁊ epithimo ⁊c. In colerica cum infrigidatiõe ⁊ humectatione solue: ⁊ proprie cum clysteri. Si autẽ est adusta: tunc est in iudicio melancolie: aut inter melancolicã ⁊ colericam. Haly. dicit. post pubertatem ⁊ adolescẽtiã: ⁊ iuuẽtutem: si in principio pulsus magnus velox fuerit. ⁊ facies ⁊ corp⁹ rubet flõmo vti. oportet nisi prohibeat virtus ⁊c. Et tunc sitiam appõe cruribus: ⁊ flõma saphenam. Et si flegma supeminet vomitu purga: ⁊ maxie si flegma est in stomacho. ⁊ hoc ante paroxismum. Deide purga cum yeris vel loco earum hoc electuariũ est mirabile. qđ ponit Auicẽ. ℞. sisilei greci: baccharũ lauri. ãñ. ℨ. v. Aristolo. ro. siccide radic. i. peonie. ãñ. ℨ. iiij. castorei radicũ squille ãñ. ℨ. ij. confice cum melle. da exagiũ omni die cũ oximelle ⁊ si õderis singula hebdomoda omni die piretri bene triti. ℨ. i. in melle: ⁊ post decoctiões sticados multum prodest. ¶ Pillule fetide ꝯ Uiaticũ valent epilenticis appopleticis: paraleticis artheticis: grosse ventositati: dolori illiaco: nefreticis dolori neruorũ: ⁊ mollitiei: menstrua prouocant. ℞. Aristolo. bdelij. colloquitide serapini. armoniaci. oppoponaci: semine cicute. ãñ. confice cum succo porri in modum grani piperis. da ℨ. ij. v. cum calida. si vis magis calefacere: ⁊ desiccare iũge euforbium: castoreum ptasiam. similiter pillule de euforbio ꝯm eundeꝫ. ℞. euforbij. colloquintide scamonee. bdelij. ãñ. ℨ. ij. armoniaci. serapini oppopõaci. turbit ãñ. ℨ. i. castorei. sarcocolle. aloes masticis. anisi seminum apij cicute. ãñ. ℨ. v. tempera cum succo apij vł porri: ⁊ da ℨ. ij. ¶ Sed in hac recepta ponit semen apij: qđ omnes auctores medicine vituperãt in epilepsia. Ad qđ dico ꝙ per se sumptum nociuum est valde. sed cum alijs: ⁊ in parua q̃titate potest iuuare ducendo medicinas ad caput. Nam ⁊ cantarides ponunt auctores in medicinis vesice eadem ratione: q̃uis vesicam vlcerent. ⁊ crocum in cardiaca calida. licꝫ sit calidus: vt frigidas medicias ducat ad cor. ¶ Passionarius dic. ꝙ flõmetur in ipsa accessione: ⁊ intelligitur. vt credo si est materia sanguinea.

Intẽtio 4ª completur ꝯm Mes. per caputpurgia: gargarismata sternutatoria ꝓprie. ⁊ per vomitum: masticationem multiplicantẽ saliuaꝫ: per ligationem ⁊ stricturam extremorũ ⁊ ventosas in eis: ⁊ emplastra rubificantia. ⁊ proprie super membrũ mandans: si est ibi mandans. ¶ Caputpurgium fit cũ pillulis dyacastoreis dissolutis in succo rute. sed corpore purgato sufficienter. ¶ Gargarisma fit cum oximelle composito vel sqllitico: vel cũ sinapi: vel pipere vel piretro vł cũ yerapigra. ⁊ oximelle cũ decoctiõe ysopi: piretri. ⁊c. ¶ Sternutatio fit cum piretro: castoreo: semine rute: elleboro. ⁊c. ¶ Masticatio fit post gargarismum cũ mastice vel ziniib. vel piretro vel cum his omnibus simul. ¶ Uomitus fit cum oximelle vel decoctione raffani vł baneti: ⁊ cum decoctione baccharum ⁊ raffani. Clystere fit cũ aqua decoctionis centauree saluie rute ysopi: absinthij: raffani: pulpe colloquintide. sale. melle. oleo cõmuni. vel de castoreo. ⁊c. ¶ Fricatio fit cum panno aspero incipiendo a collo leuiter. deinde semper fortius descẽdẽdo ad spatulas: brachia: crura ⁊ pedes. Ligatio fit ex tremorum stricta dolorez faciens. ⁊c. ¶ Uentose ponũtur vbi collum coniungitur craneo vel vbi collum iũgitur dorso vel inter spatulas. ⁊c. Medicamen rubificãs fit de stercore columbino. sinapi. piretro: ⁊ melle.

Quinto loco debemus rectificare membrũ mandãs ꝯ Mes. vt stomachũ. si est a stomacho: ⁊ eodem modo matricem ⁊ intestina: ⁊ membra alia. Et in omnibus rectificatio cerebri debet esse prima intentio. ¶ Dicit Haly. si passio alicuius mẽbri sit causa a quo vapores ascendũt frigidi ⁊ sicci ad cerebrum: intuendum qua hora fit vaporum ascẽsus: stringanturq; loca superi⁹. aut eniꝫ passio non fiet: aut erit leuior: ⁊ in membro a quo vapores ascendunt adhibenda sunt emplastra incensiua de piretro euforbio cantaridibus: ⁊ similibus. ¶ Dicitur in Uiatico. si est ex stõacho vomitus detur: ⁊ mundetur cum yerapigra: ⁊ aqua calida mellis aromatici: quo purgato a debiliori ad maiora ꝯ ordinem procedatur. ¶ Constan. in pantegni. si ex stõacho sit passio cum vomitu purgetur. Si sit ex stomacho specialis cura sit vomitus: ⁊ etiam si a capite. quia stomachus omnibus membris ministrat: ⁊ ab omnibus attrahit. Et si sit ex colera in stomacho. vt dixit Alexã. primo purgetur colera. Nõ tñ ꝙ colera in stomacho non facit nisi dissoluendo flegma: qđ ebuliens mouetur sursum. ⁊ facit epilepsiam. ⁊ in hoc primo purgetur colera postea frigidus humor. ¶ Si epilepsia est a stomacho melius eũatur cum pulpa colloquintide: ⁊ sticados in anno pluries: ⁊ post stomachus confortetur: ⁊ detur cibus bñ digestibilis boni chimi. ⁊ ieiunet tempore longo: sed si facta fuerit propter famẽ succurrat̃ cibo. ⁊c. ¶ Dic̃ Auic. si sit ex eleuatione cura est per euacuantia: aut cum vlceratione. Si sit ex eleuatione a toto corpe: tũc sanitas eẽt integra per flõmiaꝫ artariarum appopleticarũ. nisi eẽt timor de infrigidatione cerebri: ⁊ resolutione spirit⁹: vñ posset sequi apoplexia. ⁊c. ¶ Serap. Si sit ex alio membro: vt manibus vel pedibus: primo euacua. Deinde fac emplastrum super locũ cum medicinis: que calefaciũt attrahunt ⁊ subtiliant: donec locus sudet: ⁊ currat humiditas multa. ⁊ hoc facit tapsia. deinde fac vomitũ. ⁊ gargarisma: ⁊ exercitetur infirmus in studio: ⁊ domet ꝓpe membrũ infirmũ. ¶ Ras. li°. diuisionũ dicit. ꝙ cã est ligatura in mẽbro qđ supra illđ hora principij eleuationis vaporis. post vlceret̃ locus dõec curat hũiditas. Et ponant̃ vẽtose cũ icisiõe. ¶ Dicit Alex. Si cola est i stomacho purgetur cum absinthij herba. vł purga: ⁊ nihil acutum da vel pingue vel salsum. Si flegma cõforta cũ mastyce. ⁊ cum omni: qđ ad bonam digestiõeꝫ prestat: quo nihil melius ẽ in oib⁹ passiõib⁹. ⁊ maxĩe in epilẽtico. Si sit ex alio mẽbro recitat se alex. quedã sanasse: q a pollice materiã frigidaꝫ sentiebat ascẽdere cum purgatiõe ⁊ calefactione loci. ⁊c. Adiutorium autẽ qđ posuit super locum fuit lempido herba. i. laureola. Faciũt autẽ ⁊ alia ad tale: sed nulla sic quomodo ista herba. Deide ordiat vomitum exercitium deambulatorium: ⁊ equestre ante cibum. ⁊ primo minus postea fortius. donec fiat anhelitus spissus. deinde balneum aque dulcis ante cibuꝫ semel: vel bis in hebdomoda ⁊c. Post bal. ꝓhibetur pota

tio vini puri. ꝛ hoc est vťr in omnibus etatibꝰ.

De correctione accidentiuȝ. dicit Mes. ꝙ dentur medicine q̃ꝝ de ꝓ-
prietate est tardare paroxismuȝ. aut mitigare: aut probi-
bere: aut occultare. ꝛ aliquando flegmatica febris resol-
uit: digerit. ꝛ consumit materiaȝ eius. ꝛ quando apud re-
solutionem apparet in capite sabafati. vel albaras signi-
ficat sanitateȝ. ¶ Dicit Auic. cuȝ in aliquo membro ac-
cidit tortura vel spasmus. iuuat fricatio: lotio inunctio: ꝛ
compressio si tolerat eaȝ. Membrū recipiens conforta-
tur cuȝ odoribus: ꝛ cibis. ꝛ medicinis intus ꝛ extra.

De septimo dicit Serap. auctoritate Hypo. i affo. Epilepsie egritudo si añ pu-
bertatem fit. tūc ipsa permutatur. ꝛ si accidit eis: qui se-
quuntur. z5. annos. tunc ipsi moriuntur in ea. Et dicit ite-
rum. pueri qui habent hāc egritudineȝ epilepsie: euadūt
cum mutatione etatis: temporis: regionis: ꝛ regimis. Di-
cunt quidam ꝙ epilepsia in pueritia bene curaẗ per eta-
tem ꝛc̃. In pubertate tardius. post pubertateȝ nunquaȝ.
¶ Dicit Haly. si passio hec iuueni accidat i tempore ca-
lido: impossibile est egruȝ curari. Itē in epilepsie medel-
la sapientissimus ait Hypo. in affor. lib. si accidat h̃ ꝛc̃.
producere sanaẗ per etatē ꝛc̃. Cui autē post h̃
accidit raro sanatur. ponit tamē remanere si pubertatē
adolescentiā. ꝛ iuuentuteȝ traseat. ¶ Iteȝ dicit ꝙ epile-
psia que ex spasmo est ceteris speciebus est peior: ꝛ leta-
lior. ꝛc̃. ¶ Dicit Auicē. Et ex eis que iuuāt est ꝑmutatio
in regionibus donec aer inueniatur ꝯueniens desiccās:
ꝛ subtilians. ꝛ permutatio de infantia in adolescētiā. ꝛc̃.
Et frequentia paroxismoruȝ multotiens interfic̃. Qui-
dam dicunt ꝙ vsqȝ ad primā etatē possunt curari: ꝛ mu-
lier ante mestruoruȝ purgationē. Si vero post superue-
nerit incurabilis est. Quidā dicunt ꝙ epilepsia ex vapo-
ribus citius curatur q̃ȝ ex humore: ꝛ quāto citius soluiẗ
ꝛ facilius accidit vel citius: facilius d̃bet curari. ꝛ quāto
tardius euenit: ꝛ diutius durat curatur tardius ꝛ diffici-
lius. ¶ Sed hoc non videtur. qꝛ materia propinqua ci-
tius extrahitur q̃ȝ remota. Sed hoc est. quia hic est ma-
teria pauca leuis: ibi mľta grossa. verūtamen si sit in mē-
bro nō habēte meatus: per quos expellatur materia: pa-
rum prodest medicina. vt si contineatur materia in ma-
nu vel in pede: que quideȝ materia per localia consumi-
tur: ꝛ particulares euacuationes. ¶ Epilepsia infantiū
ꝺm Aui. curatur per regimen nutricis declinans ad cali-
dum cū bonitate chimi. ita vt lac non sit aquosuȝ. ꝛc̃. Et
caueat a coytu ꝛ impregatiōe: ꝛ infans prohibeatur a ti-
more sbito. ꝛ voce magna ꝛc̃. ¶ Caueat a vigilijs: ira fri-
gore: calore forti: ꝛ malitia digestionis. Exercitiuȝ añ ci-
bum leue cōfert: post cibū nocet. Si tolerat euacuatio-
nes euacua. Et ꝯfert vomitus cuȝ aqua mellis. potet zuc-
caruȝ vel mel rosatuȝ odoret rutam. ꝛ alea. naȝ fortis ex-
cusat laboreȝ in eis. ¶ Haly. dicit. nutrix infantis repri-
menda ē ꝛ lac ipsius. ꝛc̃. Et Aui. ꝙ si non sustinet vtatur
carnibus hedulinis ꝛ annualibus ouiuȝ. ꝛ pane munde
farine. ꝛc̃. Uino tenui plano inter nouum ꝛ vetus. bibat
oximel mellinuȝ ante cibū: ꝛ post bal. duabus horis lac
prohibeatur: qꝛ capiti nocet: ꝛ nuces eruca: ꝛ apiū mala
sunt: ꝛ omnia holera preter mentam ꝛ lactucā: ꝛ intubā:
ꝛ bletaȝ. prohibeatur ab omni fructu exceptis dactiľ. Cū
si puer quatuor transeat annos vsqȝ ad septimū. tunc cu-
retur: ꝛ in naribus instilletur: suspendatur espodie. i. peo-
nie radix collo pueri. qꝛ valde confert. optimū quāto est.
Ga. tradit se hac pueri collo: cui epilepsia erat assueta sus-
pendisse: nec accidit illi: quā cuȝ assumpsissȝ redijt. appli-
cuit istaȝ z°. ꝛ non contigit: atqȝ a passione curatus ē. Si
vero puer exercitari potest: exercitetur temperate. Cibꝰ
sit laudabilis. vinuȝ prohibeatur maxime vetꝰ: qꝛ caput
implet vaporibus: nisi forte vtatur modico tenui: mixto:
arceatur a lacte: dactilis ꝛc̃. ¶ Dixit Alex. si puer lactat
solus calor sufficit ad consumendaȝ capitis humectatio-
nem. ꝛc̃. anisum: feniculū: eruca: porri subtiliāt lac. acrio-
ra aperiunt mestruoruȝ poros: ꝛ matricis fluit sanguis:
qd̃ nutrici lactanti nihil est peius. modicū est necesse eē
lac de ventre fluente. ꝛc̃. Post cibuȝ: aut potum lauet: ꝛ
cū lauerit non bibat vinuȝ. nihil enim magis nociuuȝ ei
est: fricetur ante cibuȝ. post cibuȝ enim excercitiuȝ nō so-
lum tali: sed etiaȝ omnibus nocet. Oportet autem in fri-
catione a brachijs incipere: ꝛ deuenire ad pectus ꝛ ven-
trem. deinde ad coxas. ꝛ vtplurimum fricandū fortiter.
vt calor attrahatur. deinde post omniuȝ fricationem fri-
canduȝ est caput ꝛc̃. In calido enim prohibet humores
ascendere: qd̃ est maximum adiutorium. ꝛc̃. Conceditur
non saginatos de anseribꝰ: alas collū: cap-
pedes ꝛc̃. De carnibus bonū totū est oīno nō comedere:
ꝛ maxime bouinā: porcinā cā accipiunẗ.
sed non pingues: ꝛ ipsa in modica sinapi tingēda: ꝛ aliqñ
prohibetur ꝛc̃. Apium omnino prohibenduȝ. quia natu-
raliter ledit epilenticos. ꝛc̃. Carnes prohibentur vsqȝ ad
perfectaȝ sanitatem: ꝛ maxime porcina ꝛc̃. Poma auteȝ
maxime fugere oportet: que si accipere velint modicuȝ
accipiant: ꝛ post cibuȝ. sic eniȝ sine lesione accipiuntur.
sicut sunt nuces dactili pistacee. Uinum q̃ȝtuȝ ad ipsam
passionem. oportet fugere: ꝛ maxime vetus. qꝛ caput im-
plet. Sed quia digestiuaȝ stomaci adiuuat nihil incom-
moduȝ est mediocriter illd̃ assumere. ꝛ hoc est regimen
puerorum. ¶ Serap̃. dicit. oportet plurimuȝ studij esse
in regimine lactantis. vt lac grossuȝ subtilietur. ꝛ subtile
ingrossetur. Caueat a coytu. quia lac subtiliat ꝛ ipregna-
tio paruificat. vinuȝ non sit valde acutuȝ vel antiquum:
quando sitit cōfert secaniabim cuȝ aceto squillitico: pue-
ro fit caputpurgiuȝ proprie in capite mensis. ꝛ in hora: q̃
patitur epilepsiam: si est possibile. ¶ In sermone prece-
denti de regimine nutricis est dictuȝ. de regimine infan-
tis: de regimine vero aliaꝝ etatum superius dictuȝ fuit.
¶ Ante paroxismū: siue post paroxismū diu quādo pa-
tiens videtur sanꝰ: si expedit fiat flōmia materia dige-
ritur euacuaẗ tyriaca exhibetur: fit gargarisma sternu-
tatio vomitus emplastꝝ: ventose: ligatio fortis: cauteriū:
abscisio membri: si fuerit vile. vt digitus vlceratio: ꝛ ve-
sicatio. ꝛc̃. ¶ Dicit Aui. quādoqȝ pōitur post paroxismū
pilla cadens inter dentes. deinde euacua: ꝛ fac vomituȝ
non tantū multū epilepsie cerebri nocet in dispōe epiľie.
¶ In paroxismo fiant clysteria sternutatio fricatio hu-
gue aperiendo os cum pilla: extremitatū constrictio. ta-
men cauendū in epilepsia de causa ꝑmitiua sternutatio-
nem facere in paroxismo ne nimia fiat humorum resolu-
tio. Multi eniȝ ex hoc errore mortui sunt. Sed facta di-
gestione: ꝛ euacuatōe secure ꝓcediẗ. ¶ Sed in analēsia
ꝛ cathalensia secure fit in paroxismo sternutatio. Fiunt
etiā suffumigatiōes epithimata. ꝛc̃. Et post paroxismum
imediate eisdē ēt possumus vti. s. fricationibus. sternuta-
tione. ꝛc̃. Et cōfortantibus intus ꝛ extra. dicit Sera. In
prin° paroxismi in hora paroxismi quādo cōmoueẗ egri-
tudo oportet. vt moueatur os cū pēna: ꝛ vomet cū digi-
tis intinctis in oleo de lilio: aut yerapigra: vt incidaẗ flā
stomaci: ꝛ si vomitus est difficilis deẗ medicina vomiti-
ua. ꝛc̃. Et postq̃ȝ quiescit paroxismus: si est replo multa: ꝛ
caliditas fiat flōmia ꝛc̃. ¶ Si epiľia sit antiq̃ mala deẗ
medicina subtilians: ꝛ confortans: sicut medicamē solu-
tiuū: in quo cadit elleborus niger: qꝛ multotiens mundi-

ficat superfluitates viscosas per vomituz. Naz ego scio multos de quibus dsperauerūt medici sanatos esse hoc regimine tantū: z post detur medicina subtiliatiua mundificatia: sic tyriaca: yera ruffi. ɔfectio hermetis. ¶ Dic Alex. si diuturna sit: aut icōmoda: vt ɔtēnat leuia adiutoria: tūc subtiliare z amputare totā passionē hoc medicamine oportet. ℞. bacchaꝝ lauri. ʒ. 8. piperi albi. ʒ. i. aliptades. ʒ. 5. eufor. ʒ. 8. ellebori. leucopipis. añ. ʒ. 8. da cuz decoctiōe colloquintide. Si vero stomachus est dbilis. z sensibilis non oportet dare elleboꝝ albuz. sed nigꝝ in catartico. z erit vtile: z sine molestia purgat. ¶ Ego aūt yerā multis dedi per aliquot dies. Et de luto armeno dixit Alexā. non inuenitur melior potio: que sic possit succurrere diuturnis passionibus epilẽe. sicut lutum armenuz: z multos scio esse sanatos ex isto catartico solo. z ab aliys multis scimus: silr pbatū isto solo sanatos fore mlt̄os. zc. ¶ Cōmendat etiam valde pyretrū cum melle. z electuariū factum ex eo. Dumayz vero dicit. vt dic̄ Aui. eligit gumi rute agrestis cuz farina ordei: z vino. vñ fiāt formule: z assidue odorent̄. Ex syrup⁹: oximel: sqlle. zc. ¶ Aui. 2°. cañ. epilẽe conferunt auruz: cuius fruct⁹ ē balsanus: omne coagulūz maxime camelli leporis cū aceto bibitū: coriandꝝ in cibo: epar asini assatū comestū in ieiunio. vngula asinina ɔbusta: folia pentafilon cum vino: os capitis bouis cōbustum: sordes auris bibite. assa effic̄ operationē peonie: lignū crucis suspensuz: oppoponacū: epithimū: ellebor⁹ niger: sticados: cardamomū: sanguis camelli: oua testudis siluestris: vapor aque marine: blacte bisantie: lābitio. fellis. odor galbani. additiones que sunt in genu equi cōtrite bibite: lapis lune: sanguis testudinis: z sanguis agni: z suffumigatio cū peonia. In 3° lib°. cañ. odor rute: caro porci siluestris banetū: ruta in cibis: coriandrū in sanguinea. ¶ In paroxismo. Slutē assa nigella: sal armoniacus: elleborus albus: condisi: pip. zinz. myrra. euforbiū: castoreū: sticados: squinantuz: sisileos: agaricuz. Aristolo. spuma marina: polliū mōtanū: ysop⁹. ¶ Dyascorides. agaricū. aristolo. armōiacū: brionia: arnoglosa: cordumeni: fimus ciconie: pusca bibita: fum⁹ sinapis: folia pentafilon. nouez diebus bibita: vitl nigra: coagulū leporis: galbanuz: libanotide sisileos: succus casturcy: epar perdic̄: cerebꝝ mustelle: epar asini: epar capre comestuz: sqlla: sticados: peonia: nux idica. ¶ Raš. i Almanso. squilla auxiliū prestat: sticados: vitl nigra: porcus spinosus: epar lupi: dens lupi caninus: cerebruz medulla equi cū oleo rosato inūcta circa totuz mirabile est. ¶ Gal. pyretrū sticados: sanguis dracōis: testudis siluestris: coagulū leporis: cinis vngule asinoꝝ: digiti citrini: semen agni casti: gētiana: galbanū serapinū: chorde ɔ̄ cute frontis asini. zc. testiculi vrsi. zc. testiculi apri: sanguis vel cor hyrundinis: cum ture lapis de nido hyrūdis gestatus. ¶ Raš. in experimentis quotiens vsus fui decoctione ysopi: bacchare: z vtriusq; aristolo. curaui. Decoctio sqnanti: z carpobalsami cōfert. Electuariū Raš. in Almāso. z in antidotario: qd̄ omni speciei epilẽe remediū affert pterq̄ sanguinee. ℞. pyretri: sisileos: sticados. añ. ʒ. io. agarici. ʒ. 5. cordumeni recentis acuti asse optie. aristolo. ro. añ. ʒ. i. 5. succi sqlle: z mellis añ fiat electuariuz: omni die sumat. caueat a cibis grossis. ¶ Expimētū pbatū ɔ epilepsiā: q̄ deū testor multi sanati st̄ ifantes. ℞. oppopo. castorei: sanguinis draconis: antimony añ. huc autem puluerē ponunt Ricar. platearius: petroncellus. musadin⁹: z aly. ¶ Electuariū in quo ɔueniunt Daly. Serap. z Aui. z est mirabile. ℞. sisileos. bacchaꝝ. lauri. añ. ʒ. vi. radicis aristolo. ro. peonie. añ. ʒ. iiy. castorei. radicis squille. añ. ʒ. y. cōfice cū melle despumato: da q̄ttidie eragia duo. ¶ Raš. in expimētis. medicina cui non est sitis ad epiliam ɔferens malitie anhelitus z tussi. ℞. calami aromatici: ysopi: myrre: piperis lōgi. añ. ʒ. iy. cardamomi. ʒ. 5. spice costi ameos. añ. ʒ. i. nasturcy: carui. añ. ʒ. iy. confice cū aqua decoctiōis squinanti. ¶ Itē in causa priuata. ℞. sticados. ʒ. io. agarici. ʒ. y. 5. sisileos. ʒ. iy. violaꝝ siccaꝝ. ʒ. v. confice cum vino passulaꝝ: vel cuz vuis passulis da quātū due nuces: vel tres. ¶ Dicit Gal. i li° expimētoꝝ qui incipit. ignis quidē descendit. zc. Medicamen qd̄ laxat humorē viscosum. z est nimis bonuz cōtra epilepsiā: z paralesim: quo semp vtor ego. ℞. agarici absinthy. colloquintide. añ. ʒ. i. 5. conficiatur cū aq̄ decoctōis anexi. Aristolo. ro. z lōge. z melle: z sūat̄ ex eo q̄tū est anelana. Medicamen Gal. ad epiliam pueroꝝ z delicatoꝝ. ℞. succi: sqlle: penidioꝝ. añ. coque. z adde pipis nigri. z. ʒʒ. inq̄tū est medietas penidioꝝ. z da. ʒ. y.

¶ De melancolica passione. Caplm. XXII.

Aia homo nō est homo: nisi p vtutē rōnalē: cui⁹ actio sepe mutatur a natura sua ex inmutatione virtutū: que sibi deseruiūt. vt sunt virtutes sensibiles. vnde z silr imaginatio z memoria: que sibi deseruiūt aliqñ mutant̄ a nā sua. vnde melĩca passio efficitur. Ideo medicuz expedit esse studiosum ad reductionē eaꝝ anteq̄ nām dimiserint. ¶ Cōsideratiōes āt huius intentiōis sunt. 7. pma est de denoiatiōe passiōis. 2ª. de diffinitione. 3ª. de mō gnōnis. 4ª. de spēb⁹. 5. de causis. 6ª. de signis. 7ª. de mō curationis.

De prima sciendū q̄ hoc nomen melĩa iterdū sumitur pro noīe hūoris: interdū p noīe passionis: hic aūt accipitur p noīe passiōis: que gdē nominatur noīe sue cāe mālis: que est melĩa. Melĩe artem nomen in loco isto cōiter. z non pprie audire opz: ex quocūq;. n. hūore fiat: z cuiuscūq; partis capitis lesiōe. z cū quibuslib; accñtibus melĩa cōiter nominatur. Sub hac. n. cōprehenditur alienatio: stoliditas: corruptio memorie: corruptio imaginatōis: mania: melĩa pprie dicta. z passio pprie dicta kutub.

De scda dico q̄ Cōstantinus in lib°. de melācolia sic eam diffinit. Melĩa est morbus quē corpus patit̄: cuius accñā: z nocumenta aia cōitat̄. Alr̄ melācolia est infectio anterioris vel medie ptis cerebri cuz pūatione vel malitia imaginationis vel rōis vel vtriusq;: nec addit̄ memorie. q: minus ppe sumitur: qñ memoria sola corrūpitur. ¶ Aui. vō sic diffinit. Melĩa est mutatio estimationū vel imaginationū a cursu nāli ad corruptionē z timorez. z malitiā pp ɔplōnē melĩcam facientē siluestrē spm̄ cerebri interius: z faciētē ipz timidum pp eius tenebras. sicut tenebre extrinsece sollicitāt z timere faciūt. q: ɔplo frigida z sicca ɔ̄ria est spiritui debilitans ipsum: sicut cōplo calida z humida. vt complo vini est ɔueniēs: z confortans.

Circa modū gnōnis dico q̄ cū spūs aialis sit qdā instrz z subiectū aie animalis. z sit sube luminose. anima non soluz per se spūales tenebras abhorret. Immo z corporeas timet z fugit ratione sui instri. Cum ergo mlĩa sit filia terre. z sit sube tenebrose: fumi ab ipa resoluti imutant spūs cordiales z aiales. z silr ɔplōnem cerebri. z spūs subam inficiunt: z denigrant. z sic virt⁹ aliter q̄ debet cōprehendit: z indicat. sicut febricitans. q: lingua infecta ē humore colico: ēt dulcia indicat eē amara. z sicut freneticus: z ille in cuius oculis aq̄ ɔgregatur aliqñ imaginātur: z cogitant aialia volitare corāz oculis suis vel festucas z silia. sic ɔsueuerūt videre tpe sanitatl

cū in vitate hoc eis accidat ex hūiditate aggregata inter cristallinū ₇ corneā tunicā: que cooperit pupillā.

Species melēie distinguunt̄ ꝯm tempus: ꝯm loca sue originis: ₇ ꝯm accnā ꝯcomitantia. ꝯ3 tempus. q2 quedam est incipiens: ₇ quedā confirmata: ₇ vtreq3 distinguunt̄ ꝯm loca. ₇ ꝯm accnā. ꝯm loca. q2 q̄dā fit per viam ꝓprietatis. ₇ quedā per viā cōpassionis: per viam cōpassiōis: q2 q̄dā dr̄ mirachia. ₇ quedā splenetica q̄dā vitio stōaci: q̄dā fit vitio epatis: q̄da3 fit vitio mesai caꝝ intestinoꝝ vel matricis: q̄dā vitio cordis: q̄dā vitio totius corporis. ꝯm accidentia: q2 quidā sunt qui rident: quoꝝ melācolia est sanguinea: quidā plorant: quoꝝ melancolia est pura: quida3 diligunt mori: quidam horrent mortem: quidam tacent: quidam loquuntur: quidam se ₇ alios pcutiunt: quidam timent casu3 celi super se: q̄dā ēt timent ne terra absorbeat eos: quidam timēt latrōes: quidam ne lupus accidat ad eos: quidā imaginātur res coram oculis suis non sanas: quidā imaginantur seipsos factos reges aut lupos: aut demones: aut aues: aut vasa fictilia: ₇ timent tangi ne frangant̄: quidā putant se mūdum tenere in manu: ₇ ideo ipsi manū claudunt: quida3 putant se esse gallos. vnde cū vident gallum cantare extendunt alas: vt cantent. aly putant se nō habere caput: ₇ aly in alias suspitiōes incidunt: que quasi sunt īfinite: ₇ propter varietatem humoꝝ ex quibus fit: ₇ pp varias apprehensiones. ¶ Unde Constantinus in libº. de melancolia dicit. Quis posset existimare imaginatiōes rationes: ₇ memorias anime: quot ₇ quāte sint in vnoquoq3: s̄il'r ₇ astutias hoiu3 quis posset comprehēdere: q.d. nullus. vnde perfecti ēt medici in dubium cecidere cu3 nequirent perfectam hº infirmitatis notitia3 noscere.

Causa melācolie duplex est: extrinseca ₇ intrinseca: extrinseca distinguitur per res nō nāles. v.g. causa extrinseca est aer calidus ₇ siccus adurens sanguinem: ₇ ingrossans. ₇ aer frigidus ₇ siccus inequalis. vt autūnalis. s̄il'r exercitium īmoderatū calefaciēs ₇ resoluens. ₇ bal. calefactiuū ₇ exiccatiuū. ¶ Cibi etiam ₇ potus melancolici. vt caules: lentes caro caprina: hyrcina: ceruina: leporina: vaccina: caro salita: caseus ₇ pisces saliti. acetum. q2 coleram nigra3 iuuat procreari ꝯ3 Hyp. in regimine acutoꝝ. ₇ vl'r omnia acetosa salsa ₇ acuta. g̃sa frigida ₇ sicca cibaria vinum grossu3 nigꝝ ₇ turbidū: ₇ vl'r omne obscuꝝ ₇ tenebrosum: similiter corrupta digestio: supflua vigilia timor ₇ pusillanimitas. que si multu3 tempus hn̄t perficiunt melicu3 hꝯ ꝯm Hyp. in affo. sollicitudo tristitia. ₇ silia. ¶ Causa melēie intrinsece est duplex disponens ₇ efficiens. disponens. v.g. q2 parati melēie sunt bruni pillosi extenuati habentes cor calidu3 ₇ cerebꝝ humidū. vnde bene suscipiunt impressiōes. similr̄ parati sunt trauli linguas hn̄tes ipeditas: ₇ oculos mobiles: rubei ꝯ3 facies pilos nigros ₇ grossos habētes ꝯm pectora: ₇ venas habentes latas. ₇ labia grossa: q̄da3 hoꝝ sunt signa calidi cordis. ₇ quedā cerebri hūidi. lic3 flegmatici videantur. Silr̄ preparati sunt iuuenes: ₇ etiā senes: qui sunt in etate peraugca. ₇ masculi plusq3 mulieres. lic3 in mulieribus sit deterior. s̄il'r calidi ₇ sicci nāliter. Nam cal'a ₇ sicca cōplo naturalis cadit in frigidam: ₇ siccā. sicut notatur in tegni tractatu signoꝝ. Decidente vero calida ₇ sicca crasi in tempore peraugē etatis in frigidam ₇ siccam. habitudo taliū gracilis quidem. similiter dura ₇ melica. ₇c. Silr̄ magis parati sunt homines ꝟe. estate ₇ autūno. vnde Hyp. Uere sigdē manie melice. c̄. ¶ Itē estate vero quodā hoꝝ. ₇c. ¶ Itē autūno vero est: ₇ estiuoꝝ multa. preparatis autē cito aduenit melancolia si fuerit timor: angustia ₇ insomnietas: aut retētio soliti cursus sanguis. aut vomitus colicus: aut reliq.

¶ Efficiens cā est duplex. antecedens ₇ ꝯiuncta. Causa coniuncta melēie: que est per viaꝫ ꝓprietatis: est mala cōplexio cerebri frigida ₇ sicca cū materia vl' sine materia mutans substantiā cerebri: ₇ cōplexionem spūs lumīnosi ad tenebras. ¶ Causa autē cōiuncta illius que fit per viam compassionis est fumus vel vapor tenebrosus melancolicus ascendens ad cerebꝝ imutans. similr̄ substātiam cerebri. ₇ spiritum lumiosum ad tenebras: ₇ ificiēs ₇ denigrans. ¶ Causa vero antecedens melēie distiguit̄ ꝯm humores: ₇ ꝯm membra: ꝯm humores. vt hūor ascēdens ad cerebrum qui per ea imutat: ₇ alterat ipsum. ₇ h̄ humor est diuersus: q2 causa melācolie quādoq3 est melancolia naturalis: quādoq3 innaturalis: ₇ ināľis est. q̄druplex. q2 quedā fit ex adustiōe flegmatis: que raro fit: q2 flegma conuertitur in melīā: eo ꝙ inspissatur per aliquā cām. ₇ subtile resoluitur: quedam fit ex adustiōe sanguinis: aut in spissatione: quedam ex adustiōe col'e rubee que special'r facit melīa3. ₇ quedam ex adustione melanlancolie naturalis. ¶ Scd̄m mēbra: ₇ humores distinguitur: q2 melēie causa que est per compassionem est malitia humoris existentis in partibus corporis iferiorıbꝯ cōmunicantibus cerebro a quibus eleuat̄ vapor: aut humor tenebrosus ad cerebꝝ. v.g. illius que ē a toto corpe causa est complexio frigida ₇ sicca totius ₇ melancolica materia. ¶ Causa illius que est in splene est impotentia expellendi melācolia: aut impotētia mundificandi epar a superflua melācolia: aut apostema splenis: vel aliō nocumentū in splene. ¶ Causa illius que est ab epe est caliditas epis adurēs sanguinē: aut ōbilitas expulsiue. q̄re melācolia m'tiplicatur in epe. ¶ Causa melēie mirachie est apa porte epatis. vnde sanguis adurit̄ in mirach ꝯm Gal. aut vehemens caliditas epis. ₇ itestinoꝝ ꝯm teophilu3: aut adustio humoꝝ ₇ vapoꝝ. ₇ superfluitatis in mirach: cum apate vel sine ꝯm Auicē. aut opilatio in meseraicis cum apate vel sine. vnde cibus nō penetrat ad venas: sed corrumpitur. ¶ Causa melācolie que ē a stōacho vel matrice vel alys membris cerebro cōicantibus est apa calidū. q2 vapor aduritur. aliquādo causa est cōplexio m'lica cordis cū mā: vel sine mā corrūpens complexionē cerebri. spūs. n. aialis continuus est vitali. ₇ ex substātia eius. ₇ q̄uis accidat melīa pp cām infrigidantem ₇ desiccantē alterius membri a corde: tamen nūq3 fit absq3 cōitate cordis. Immo ꝯm plurimū magnitudo ₇ pncipium eiꝯ est ex corde. lic3 non confirmetur. nisi in cerebro. ¶ Cordis. n. ꝯplo corrupta corrumpit complexionem cerebri. ₇ cerebri complo corrupta corrūpit cordis ꝯplonē. qd̄ iuuat iteꝝ ad cerebꝝ corrumpēdū. ₇ aliqn̄ accit i fine febriū acutaꝝ pp adustionē ₇ exiccatiōe3 nē hūoꝝ. ₇ est pniciosa. ₇ vl'r in quocūq3 membro melīa generat̄: aut pp adustionē nutrimenti: aut pp defectum ab expl'siōe supfluitatl nutrimti: q̄re sbtile resoluit̄: aut pp vehementia3 infrigidatiōis: ₇ exiccatiōis eius: qd̄ ad ipm mēbꝝ puenit. q2 ꝯ3 Gal. in cōmē. pno. due sunt cāe reꝝ. que ingrossant̄. s. caliditas superflua ₇ friditas. ₇c. ¶ Et ex dictis patet: que sit cā morbi. Morbꝯ vero est obscuritas vel tenebrositas sube cerebri: ₇ spūs lumiosi. ¶ Accidens vero est operatio lesa.

Signa melēie distinguunt̄ ꝯm tps: ꝯm hūores. ₇ ꝯ3 mēbra. Scd̄3 tps: q2 signa icipiētis sunt estimatio mala: timor sine cā: velocitas ire: dilectio solitudinis: tremor ꝟtigo: sonitus: ₇ tintinitus i mirach. ¶ Sigª ꝯfirmate sunt timor: malitia estimatiōis angustia solitudo: tristitia: alienatio sermōis: fastidiū pp multā ventositatem: ₇ timere ea que non sunt: ₇ de quibus etiā timere

non consueuit. ¶ Scdm humores: qꝛ si melancolia est sanguinea fit cum risu ⁊ gaudio: nec est cũ ea tristitia magna. Flegmatcia vero est cũ pigritia: quiete ⁊ pauca caliditate. Colerica est cum agitatione: lesiõe demonio: saltu: rixa ⁊c. Melãcolica vero pura est cuʒ cogitatiõe magna ⁊ audacia parua: nisi moueatur ⁊ rixetur: ⁊ habeat odium: cuius nõ obliuiscitur. Scdm membra: qꝛ si a cerebro cogitatio est assidua aspectus assiduus ad reʒ vnã: ⁊ ad terram: amoꝛ solitudinis: doloꝛ capitis: faciei ⁊ oculoꝝ nigredo: grossities capilloꝝ capitis: ⁊ somnietas: mora in sole. Egritudines cerebri antecedentes: priuatio signoꝝ: ex alys mẽbris: ⁊ priuatio iuuamẽti cuʒ aliud mẽbrum medicatur. Signa splenetice sunt multitudo appetitus: praua digestio: rugitus circa hypocũdriũ sinistruʒ: ĩflatio splenis: repletio magna: que nõ separatur: lenitas nature: ⁊ quãdoqꝫ quartana: ⁊ vtplurimũ melĩcus ẽ spleneticus ⁊c. Si est ex stomaco sunt signa apostematũ stomaci: satietas nauseatiua repletio: ⁊ aliquando doloꝛ: donec digestio repleatur: ⁊ si apostema sit calidũ: tũc signa sunt sitis ⁊ inflatio in myrach. ¶ Si vo ex myrach. Signa sunt grauitas in eo: attractio solum sursuʒ nausea inseparabilis: malitia anime: corruptio digõnis: eructuatio acetosa: sputuʒ humidũ: rugitus ⁊ exitus ventositatis inflatio ⁊ doloꝛ in stomaco: ⁊ inter spatulas: donec digestio cõpleatur. Uomitus colericus flãticus ⁊ acetosus cõgelans dentes: egestio colerica ⁊ flãtica. alleuiatur post digestionem. apostema ⁊ tumoꝛ ⁊ myrach. ¶ Si a toto signa sunt nigredo coloris macies: nigredo ⁊ multitudo piloruʒ: retentio menstruoꝝ emorroydaꝝ: ⁊ superfluorum stomaci: ⁊ splenis: ⁊ alioruʒ: remissio varicum: ⁊ vsus superfluorum ciboruʒ ⁊ antecessio febrium quibus melancolia succedit. Si a corde vel epate vel meseraicis: vel alys membris apparent signa mutationis horum membrorum ⁊c.

Circa curam huius passiõis. dico ꝙ melĩa incipiens facile curatur cõfirmata difficile: circa quã ꝯsideranda sunt sex. pᵐ est regimen in dieta. 2ᵐ est repressio maloruʒ accidentium: ⁊ malarum estimationum. 3ᵐ est cõfortatio cordis. ⁊ purificatio spirituũ. 4ᵐ est digestio materie si materialis ẽ. 5ᵐ est euãtio. 6ᵐ est alteratio male ꝯplonis si qua remãsit.

¶ Circa primuʒ dico ꝙ aer debʒ esse clarus tẽperate calidus multe humiditatis boni odoris: ⁊ cum hoc odorifera naribus apponantur: exercitium sit temperatum: nauigatorium: deambulatoriuʒ: vel equestre per loca plana viridia ⁊ amena iuxta flumia pulchra suauiter in suo cursu sonantia: qꝛ sic letificat ⁊ confortat: temperata etiã fricatio pedum manuuʒ ⁊ totius etiam vtilis est: qꝛ malos fumos a capite trahit: ⁊ vaporare facit. Uestes sint delectabiles odore: colore ⁊ tactu calciamenta similr: frequens mutatio camisiaꝝ ⁊ linteaminum confert valde bal. temperate calidũ: valde humectactiuuʒ debet esse: ⁊ añ cibum cuʒ aqua decoctionis malue maluauisci violarie violarum: rosaꝝ: camomille: lactuce: boraginis: folioruʒ populi: salicis: vitiuʒ. ¶ Uel si materia sit frigida multum: debẽt apponi folia lauri: rorismarini: maiorane basiliconis melisse ⁊ similiuʒ. ⁊ miscenda sunt ista ſm ꝙ industrie medici videbitur conuenire. In exitura balnei fiat inunctio cũ oleis humectatiuis: fiat etiã bal. particulare: sicut manuũ pedum capitis post abrasionem: deinde fiat inunctio circa pulsus manuuʒ ⁊ pedum plantas: ⁊ circa tẽpora ⁊ interiora nariuʒ: ⁊ circa cõmissuram cerebri anterioꝛem cuʒ oleis humectatiuis: rosaceo violaceo camomellino. ¶ Cibus vtilis melĩcis est panis de simula recens bene fermẽtatus ⁊ coctus: ptysana ordeacea vl tritícea carnes volatiliuʒ bone sunt gallinaꝝ perdicum: pulloꝝ: phasianoꝝ: merulloꝝ: pipionũ: ⁊ siliũm: non paruaruʒ auiũ: qꝛ sunt nimis calide: ⁊ sicce ꝯplexiõis. ⁊ aues etiã degentes in aqs: aliqñ cõceduntᷣ: eo ꝙ humidiores. Inter carnes vo gressibiliuʒ meliores sunt hedĩe castratine: arietine iuuenes: ⁊ porcine. ¶ Pisces de flumie bono sunt timalus lutius squallus: scardola: spinosa ⁊ siles: squãmosi pisces marini boni sunt aurata: ceruallí: passera: rumbus ⁊ siles. Cancri fluuiales multũ valent. ⁊ oua gallinarum recentia mollia: vel tremẽtia: lac caprinũ recens cum zuccaro balducha recens: silr ⁊ seꝝ caprinum est vltimũ. ¶ De herbis comedat boraginẽ: buglosam: arnoglosaʒ: spinachiã: cicoreã: maluã: lactucã: portulacaʒ: violariã: endiuiam bletam: ⁊ attriplicez. ¶ Fructus vtiles melancolicis sunt poma: ⁊ pira dulcia: persica: mora matura: pruna damascena: poma granata dulcia: maxie cucurbita: melões: cucumeres: ceresa dulcia: vue dulces: amigda. dulces ⁊ iuiube: zuccarum penidy: candi etiam bona sunt. ¶ Caueat a leguminibus: ⁊ vniuersaliter ab omnibus sanguinem turbiduʒ ⁊ melancolicum generãtibus: potus debet esse vinum album subtile: claruʒ odoriferum: tẽperate lymphatuʒ: aqua etiam ordeacea ⁊ iulep. Sirupus violaceus rosaceus borragineus ⁊ similes. Somnus debʒ esse temperatus vel non multũ excedẽs tempamẽtuʒ: ⁊ super latus capite eleuato: nec fiat ĩmediate post cibum: ne fumis rudibus caput impleatᷣ. Retentio superfluitatis cuiuslibet digestionis valde nocet: ⁊ euãtio valde ꝯfert: qꝛ fumi a superfluis resoluti nõ amplius ledunt. Coytus aliquando confert: licʒ raro: quia aliquando expellit fumum a spermate resolutum a parte cerebri ⁊ cordis: q̃ndoqꝫ ergo accidit melãcolia ꝓpter fumuʒ corruptuʒ resolutuʒ á spermate superabundante corrupto: sicut frequenter accidit in viduis: ⁊ continentibus: tunc generatur ex eo melancolia. Silr etiã si melãcolia ab alia cã procedat: dũmodo sit cuʒ abũdãtia spermatis: ⁊ ꝓprie in cõsuetis: ⁊ delicate viuentibus: tũc etiã coytus confert multuʒ. ¶ Et ex dictis solutio questionis colligitur: que videtur esse in verbis Auicen. qꝛ in caº de melĩa dicit. ꝙ melãcolicus alienet a se coytum. ⁊ in iuuamẽtis coytus dicit. ꝙ ꝯfert melĩe: ⁊ plibꝰ egritudinibꝰ colere: silr Dalya. intẽdit ⁊c. ¶ De accñtibꝰ aĩe opʒ melĩcũ abstinere ab intẽperãtia oĩum aĩe passionũ. s. ire inuidie timoris: furoris: tristitie: solitudinis. Galie. in. 3. tegni. estimant eniʒ ⁊ ĩmutant hꝰ corpora dico tẽperata: ⁊ optime sana: ne dũ egrotatura ⁊ egrotãtia. Gaudiũ enim ⁊ leticia inducãtur toto posse: qꝛ h̃ sunt anime accidentia tẽperata: naturaʒ ⁊ aĩam confortantia. ⁊ breuiter omne tẽperatuʒ: qđ confortat coꝛ cerebruʒ ⁊ instrumẽta sensuuʒ ordinetur ad curaʒ: sicut qđ visum delectat ⁊ aspectus rerũ: que sunt delectabilis coloris ⁊ forme: ⁊ ludi iocosi: ⁊ huiusmodi: ⁊ similr qđ delectat audituʒ: vt cantus delectabiles: musica: ĩstrumẽta noua delectabilia: placida ⁊ vtilia: antiquoruʒ gesta miranda: blandimẽta: promissiões: ⁊ omne qđ ad leticiaʒ pertinet. similiter dicendum de eo qđ delectat odoratum gustum: ⁊ tactum preter coytum: aliquãdo vt tactum est. ¶ De secũdo premissoꝝ. s. de repressione accidẽtiuʒ: dico ꝙ repressio malaruʒ cogitationuʒ: vel existimationũ fit per inductionez suoꝝ ꝯtrarioruʒ. U. g. Quedam mulier facta fuit melĩca ꝓpter tristitiam ⁊ timorez: qꝛ credidit ea dormiente se deglutisse serpentez. Alex. aũt medicus ꝓmittens cũ quadaʒ medicia vomitiua facere sibi iuuamẽtuʒ valde: ita ꝙ serpentem emitteret: data sibi medicina serpẽte occulte posito ĩ vase cũ aqua in obscuro fecit ei credere ꝙ serpẽtẽ euomuisset: quare ab ea oĩs mala suspitio amota est. ¶ Quedam

als. extraneant

alia mulier in melācoliam incidit:qꝛ dilectus eius ad lō/
gas partes iuerat:que quidem sanata est per reuocatio/
nem dilecti. ¶ Quidā etiaꝫ melācolicus existimat se nō
habere caput. Sꝫ Ruffus medicus:aut Halie.fecit sibi
fieri galeaꝫ plumbeaꝫ:siue capelluꝫ:⁊ iste cognouit se ca/
put habere ꝓpter grauitatem capelli quo prius ex hūo/
re aliquo mō leui incurrit existimationem illam falsam.
¶ Quidā est factus melācolicus ex amissiōe pecunie:sꝫ
consilio medicoꝝ introducti sunt plures qui pecuniam
sibi dederūt:⁊ sic sanitati pristine restitutus est. ¶ Uidi
⁊ ego duos homines:quorum vnum in cura habui: qui
existimabant omnes paruulas ranas in estiuo tempore
transglutisse:⁊ eas in stomaco tenuisse:a quibꝰ existima/
tionem falsam remouere non poteram:tādem vnuꝫ cu/
raui cum ordinatione diete ⁊ purgatione:⁊ reductiōe sto
maci ad suaꝫ naturam. Uētositas eniꝫ erat in causa ⁊ hu
mor flegmaticus grossus:vnuꝫ sonum habebat in vētre
admoduꝫ rane vociferātis: ⁊ hoc frequēter audiui.⁊ vo
cem simileꝫ voci:siue tonitui rane:gurgulio eni erat ma/
gna in stomaco suo interdum. ¶ Alium non aliter cura/
ui:nisi qꝛ intellexi ordinata dieta curatum esse:⁊ vt puto
ex regimine bono:quo vsus fuit ⁊ remotiōe sue false ima
ginationis. ¶ Confortātia.cor ⁊ spūs sunt bonitas regi/
minis in cibo:⁊ aliis. Nam ꝺm Damasce. medicina sti/
ptica ⁊ odorifera: si cibus fieri possit optimum est:⁊ bo/
nitas odoris temperati vel frigidi:vel parum calidi si/
cut rosarum sandalorum:citoniorum:ligni aloes ⁊ simi/
lium:⁊ pomuꝫ de laudano qđ fit de laudano storace: ca/
lamita:gallia muscata:ligni alo.gariofilorum:mace ma/
stice:musco:⁊ ambra ⁊ electuaria confortantia:sicut dya/
boraginatuꝫ:dyabuglosatuꝫ:zuccaruꝫ rosa.qđ est medi/
cina stiptica:odorifera ⁊ tēperamēto vicina.de qua dicit
Damasce.in afforis.ꝙ virtutem custodit ⁊ confortat'pn/
cipalia membra ⁊c.dyanthos muscatuꝫ:dyamargariton:
dyambra ⁊c. Et inunctio circa cor cum oleo rosato: ma:
sticino nardino simplicibus:vel confectis.cum mace ro.
cynamo.maiora.gariofilo.lignialo.musco:modica cera
alba ⁊ similibus. Et infusio cum aqua rosa.confecta cuꝫ
ligno alo.ambra camphora:⁊ similibus:⁊ anixo bene cō
fecto. Simil'r cerotum leue:vel emplastrum: vel spara/
drapum confectuꝫ cuꝫ maiorana:basilicone melissa.ro.
sanda.mastice:corallo:carabe:cardamomo:spica:spodio
gallia muscata:gariofila.cinamomo:nuce muscata: car/
damomo:croco:⁊ similibus dulcoratis cum zuccharo.
¶ Ciminata pulverizata:puluere maiorane cum deco/
ctione:cibus vel sapor de menta ⁊ similibus.
¶ De digestione sciendu ꝫ ꝙ primo digeritur materia cū
eo qđ humectat ⁊ impinguat preterqꝫ opilet ex cibis po/
tibus: medicinis:quiete somno:aere mundo: fricatione:
inunctione:leticia ⁊ similibus:⁊ hoc regimen est obser/
uanduꝫ a pnᵒ vsqꝫ ad finem. 2ᵒ fit digestio cum sirupis:
electuariis:⁊ medicinis. 3ᵒ cum dictis debent dari inte/
riꝰ ⁊ exteriꝰ aliq̄ leuia resolutiua:ī cibis potibꝰ ⁊ medicis.
¶ Digestiuuꝫ autem debet eē multe hūiditatis:⁊ pue ca/
liditatis. U.g.sirupus ꝯferens melācolicis ex adustione
colere. ℞.buglo.boraginis.capil'.veñ.lingue ceruine:en/
diuie:scariole.añ.M.i.radicū sparagi: brusci.añ.M.iii.
vel.iiii.sandaloꝝ rub.violarum.añ.ʒ.5. pruna damasce.
xii.poma odorifera.iiii.croci.ʒ.5.fiat sirupꝰ cū zucca.deť
cum sero caprino:vel aq̄ decoctionis radicū buglo. Et si
sit necessariū plus ifrigidare:⁊ somnū facere addanť in
sirupo sem̄.papaue.albi.lactuca vel semē eius:semia cō/
munia:et aliqñ papaueris corti. Si necesse sit laxare vē/
treꝫ.addamus in sirupo folliculoꝝ scene epythimi:mira/
bol.indoꝝ quātuꝫ sufficit:⁊ si sirupus potest fieri cū suc/
co boraginis:vel ēt buglo.adhuc meliꝰ ē:aliqñ cū lacte
papaueris albi:croco:⁊ zucca.fiat sirupus:⁊ aliqñ đ suc/
co buglo.⁊ flore suo:epythimo:croco.⁊ zucca. ⁊ aliquan/
do ad laxanduꝫ additur lapis lazuli in petia ad coquēᵐ.
siue in decoctione ⁊c. Sirupus vtilis melācolicis ex nā/
li melācolia. ℞.rađ.sparagi:⁊ brusci.añ.iiii.vel.v.bugl'.
boragis:cuscute:melisse:maiorane: basilico.camedreos:
camepitheos:calamēti:rorismarini:capil'.veñ.lingue cer
uine.vidaꝝ.corticū citri.añ.M.i.croci galliemusca.añ.
ʒ.5.sirupeť cū succo boragis:⁊ zucca. Et ꝺm conditioneꝫ
temporis:⁊ etatis:⁊ alioꝝ particulariū:adde ⁊ minue.ꝺꝫ
ꝙ tibi melius videbitur. Si laxatiuum facere volueris:
adde mirabo.kebu.⁊ idoꝝ:polipodii:scene:thimi epithi/
mi ꝺm ꝯditionē. ¶ Sirupus cōueniēs melīe sanguinee.
℞.buglo.borag.endiuie:cicoree:lingue ceruine.violarū
roꝫ.florum boraginis ⁊ bug.añ.M.i.pruna.xii.sparagi.
⁊ brusci radi.tres vel q̄tuor fiat sirupꝰ cū succo plātagis
⁊ zucca. Si aliquātulū laxatiuuꝫ facere vis:adde cassie/
fistu.vel tamarindoꝝ:vel prunoꝝ succū ⁊ silia. Syrupᵘ
ꝯueniēs melīe flātice:licꝫ raro fiat:⁊ mirachie ⁊ spleneti/
ce sine apate. ℞.apii sparagi brusci.añ.rađ.iii.vel q̄tuor
cortic̄.rađ.capparis.ʒ.5.buglose boragis adyanthi.polli/
trici.capil'.veñ.ligue ceruine:calamēti fumiterre: came/
dreos:cuscute. añ.M.i.se.tamarisci anisi: aneti.añ.ʒ.5.
cū croco ⁊ zucca.sirupizeť:⁊ cū succo calamēti aliqñ:vel
solo succo calamēti:croco ⁊ zuccaro. ¶ Sirupus conue
niēs dicte melīe cū apate. ℞.sparagi ⁊ brusci:rađ.iii.vel
iiii.endiuie:ligue ceruine:capil'.vene.adyanthi: politrici
cuscute:buglose:boragis:violaꝝ.añ.M.i.⁊ idē sirupꝰ q
ꝯpetit melīe colerice pōt ꝯpetere melīe melīce cū parua
mutatiōe. ¶ Circa euōneꝫ sciēdū ꝙ euō fit ꝑ flōmiā:far
macū:clystere:vomitū:ꝑ ꝓuocationē emorroydaꝝ:mē/
struoꝝ:ꝑ cauteriū:ꝑ fricatiōes:ligatiōes:vt hūores a ca/
pite trahanť ad alia loca remota:⁊ dico ꝙ flōmia ꝯpetit
qñ sanguis peccat in q̄ntitate:⁊ p̄cipue qñ corruptꝰ:⁊ p̄ci/
pue in iuuene calide ꝯplōnis minui cōsueto:⁊ forti:⁊ qui
vsus sit ocio:⁊ dieta sanguis multiplicatiua:⁊ dꝫ esse am/
pla scissio:vt nō retineať grossuꝫ. Et dꝫ euāri sanguis in
multa q̄ntitate tolerāte v̄tute sil'⁊ semel:si v̄o v̄tus nō to/
lerat frequētatio suppleat:sꝫ diligēter ꝯsidera si sanguis
est niger trahať multū:si rubeus ⁊ subtilis restringatur.
¶ Sꝫ Auic.dicit.ꝙ multotiēs p̄cedit in ipso subtile:⁊ iō
nō ē restringēdus sanguis ꝓp h̄. Haly.v̄o dicit.si sanguis
sit niger amplius trahes:si rubeus clarus mediocriter:si
spissus nihil exire ꝑmitte:qꝛ hic hūores ī cerebro ꝓtēdit:
⁊ i corpore minime diffundit. Et cōtrouersia soluiť ꝑ di/
stictionē subtilis ⁊ grossi. Idē.n.sanguis ē subtilis ⁊ spis/
sus diuersimode:sil'r ꝑ distōnem rubei coloris:subtilis ⁊
clari:sil'r ꝑ distōnem flōmie ⁊c. ¶ Cōsidera ēt si sanguis
abūdat in toto:⁊ vene sunt plene:tūc flobothoma nigrā:
deide basilicā:deide saphenas:deide venā policis pedis
si sit plena:⁊ si mēstrua retinenť. Et si h̄ nō cōtulerit flo/
botoma venā frōtis:aut sanguisugas naribꝰ appone:qđ
qdē oī ꝑmixtiōi ꝯfert. Si v̄o sanguis peccatū sit ī capite
solo flōma cephalicā. Et q̄cūqꝫ duaꝝ ꝑtiuꝫ sit grauior ex
illa flōma. ¶ Si v̄o sanguis abūdat ꝓpter opilationem
in epate:aut splene flōma ex saluatella dextra vel sini/
stra:⁊ si fuerit in vtraqꝫ ꝑte ex illa flōma. Omni ēt me/
lācolie spēi confert ꝓuocatio emorroydaꝝ:quaꝝ ꝓuoca
tio est melīe iā facte sanatio:⁊ debētis fieri ꝓhibitio p̄ci/
pue qñ ex eaꝝ retētiōe ꝯtigit. ¶ Et Hyp.i affor.melīcis
emorroyde inate bonū. Sil'r apertio varicum ⁊ plenitu/
do venaꝝ pedis in fine rei.vñ Hyppo.in afforis.mania/
cis varicibus:aut emorroydibus innatis manie fit solo.
¶ Facta digestione ⁊ euacuatione per flōmiā si expedit

fiat euacuatio in pncipio cũ medicina leui:deide paula/
tim fortificet̃:qꝛ in pn̄lente resistere oꝫ ſm Dam.i affo.
vbi dic.coleraꝫ nigrã iuuenib⁹ forti medicĩa purgari no/
li:in fine vero purgare opꝫ melicos cuꝫ vehemẽti medi/
cina ſm Hyp.in affo.cum dicit.Melicos vero iferi⁹ ve/
hemẽtius ꝛc.Et cũ in Viati.capi.de lepra:dicit.incipien/
duꝫ esse a medicina forti.Euacuatio autem nõ oꝫ eẽ subi/
ta:nec laboriosa:ſicut dicit Joãnes Mes.ſed temperata
ꝛ per interualla:vt natura euãtioneꝫ bene regulet. Subi/
ta eni ꝛ violenta euacuatio nõ bene regulatur a natura:
ſed eſt ſicut ſubitus impetus flãme:que ſubito in ſubtile
agit ꝛ debile:groſſuꝫ vero dimittit Opus vero modera/
ti caloris eſt agere in oẽm partẽ rei in qua agit equaliter.
Hec aũt controuerſia Joan.Meſ.ꝛ Damaſ.ex vna pte:
ꝛ Hypo.ꝛ Conſtan.ex alia ſoluitur:qꝛ diſtinguitur rõne
materie:vel etatis ꝛ virtutis ꝛc.¶ Euacuatiuuꝫ debꝫ eẽ
cum mẽſura:ꝛ incolume lenitiuuꝫ:ꝛ humectatiuũ.V.g.
mũdificatur ꝛ purgat̃ ſanguis cũ aqua decoctionis pru/
noꝝ violaꝝ boraginis:ſem.cõmuniũ cum qua deẽ ſucci
caſſiefiſt.ʒ.i.ſ.tamarindoꝝ.ʒ.i.mãne.ʒ.ſ.purgat̃ cola cũ
ʒ.i.mirabo.citrinoꝝ addita ſupradicte decoctiõi:vel cuꝫ
ʒ.i.ſirupi violati.addit̃.ʒ.iij.yerepigre ſimplicis:aut.℈.i.
ſcamonee cocte in pomo datis in mane cũ ſero caprino.
Purgat̃ flegma corruptũ cum.ʒ.ſ.yere ſimplicis exhibi/
ta mane cuꝫ calida:vel cuꝫ puluere turbith:vel cũ pillis
de yerapigra:vel cũ brodio galli antiq:in quo cocta ſunt
cartamuꝫ polipodiũ anetum cyminũ:ꝛ quidaꝫ apponũt
agaricum.¶ Purgetur humor aduſtus cum epithimo:
ꝛ ſero caprino.V.g.℞.epithimi.ʒ.i.ꝛ infunde per nocte
in ſero caprino:mane ꝓpinetur colatura.¶ Item ſirup⁹
vtilis cum caſu iſto.℞.mirabol.kebuloꝝ ꝛ indoꝝ.aã.ʒ.
i.paſſulaꝝ.ʒ.ij.ſticados:polipodij:ſcene.aã.ʒ.ſ.epithimi.
ʒ.i.fiat decoctio.ꝛ addito zuccharo ſirupizetur:nec debꝫ
poni epithymuꝫ:niſi poſtq̃ decoctio remouetur ab igne
ꝛ dentur in mane cum calo.ʒ.ij.¶ Purgatur melanco/
licus humor cum yera Hali.acuta cum.℈.ſ.ellebori ni/
gri:ꝛ cum yeralogodion:ꝛ cum pillulis cochys:ꝛ cum.ʒ.
i.lazuli.in coartiſſima purgat inferius tantuꝫ.Sed ſi vis
purgare inferius ꝛ ſuperius non lauetur.

¶ De ebrietate. Cap. XXIII.

DE ebrietate conſiderãda ſunt nouem. pᵐ de no
mine. 2ᵐ de diffinitione. 3ᵐ de mõ ge/
neratiõis. 4ᵐ de ſpeciebus. 5ᵐ de cau/
ſis. 6ᵐ de ſignis. 7ᵐ de qbus magis ac/
cidit. 8ᵐ de effectibus ꝛ egritudinibus:
que gnãnt̃ ex ea:ꝛ iuuamẽtis ꝛ nocumentis. 9ᵐ de mo/
do curationis.

De primo dico q ebrietas in lingua greca cra
fileys dicitur:ꝛ temulentia:ſm Halya.dicitur etiã vino/
lentia.Vulgares aũt multa nomia impõnũt ei:ebrietas
auteꝫ dicit̃ ab e:qđ eſt extra:ꝛ bria:qđ eſt mẽſura.i.ebrie/
tas quaſi potatio extra menſurã.i.extra modum ꝛ rõneꝫ
ſicut ſobrius dicit̃ aliqs quaſi ſocius brie.i.menſure.Cra
ſileos autẽ dicitur a craneo:ꝛ ſileos qđ eſt iectigatio:ide
craſileos.i.capitis iectigatio:ſicut dicit Halie.in comẽ.il/
lius affo.5ᶜ parti.Si inebriatus aliquis ꝛc.

De ſecundo dico q ebrietas ſic diffinit̃ a Ha.
in cõm.dicti affo.auctoritate medi
coruꝫ.Ebrietas eſt paſſio capitis ꝓpter nimium vinum
ebibitum:vel ſic ebrietas eſt leſio cerebri cuꝫ iectigatio/
ne capit̃ ex groſſa vini fumoſitate ꝓueniẽs.Vł ſic.ebrie/
tas eſt opilatio ventriculoꝝ cerebri a vapore calido opi/
lante:vel frigido cõſtringente:impediẽs ſenſuꝫ:ꝛ motuꝫ:
non tñ ex toto.Temulẽtia eſt infirmitas que accidit ce/
rebro ꝛ ſenſib⁹ ex aſcenſu vaporis:qui fit ex vino:ipletq̃
cerebrũ humore calido.Eſt autẽ ebrietas rõne opilatio/
nis:ꝛ eſt accidẽs:inq̃tũ ab opilatione cauſatur.

Modus autem generationis talis eſt. Inq̃tuꝫ.ſ.
ebrietas eſt neruoꝝ ꝛ pãniculoꝝ cere/
bri ꝛ ipſius cerebri remollitio:que ex aſſumptione vini.
V.g.Eleuatur a ſtomaco groſſa fumoſitas:que cũ ad ce/
rebrum aſcẽdit aggregata cõdenſat̃:ꝛ mutatur in aquã:
ſicut pꝫ in ſtupha ꝛ in olla bulliẽte coopta.vnde pãnicu/
li cerebri:ꝛ omnes nerui remolliũtur ꝛ relaxãtur:ꝛ ideo
totum corpus diſſoluitur:ꝛ debilitatur:qꝛ ſingule corpo
ris partes inter ſe valde diſtantes adinuicem coniungũ/
tur:ꝓpter neruos:quibus remollitis ꝛ diſſolutis.ſeqtur
diſſolutio ꝛ debilitas in toto corpe:adeo q ebrioſus mul
totiẽs incurrit tremorẽ in neruis:ꝛ oibus membris. In/
quãtuꝫ vero ebrietas opilatio dicit̃.Modus generatio/
nis eſt iſte:vapor calidus ꝛ humidus reſolutus a vino in
ſtomaco:vel etiã ab aliquo cibo:vel potu alio:vel medi/
cina in ſtomaco:vel ẽt ab aliquo cibo exñte aſcẽdit ad ce
rebrũ:ꝛ opilat neruos:ꝓpter quos ſpũs ſenſibiles:ꝛ mo/
tiui expandi debẽt ad organa ſenſibilia ꝛ motiua gratia
exercẽdi opationes intentas ab illis virtutibus que ſunt
imaginatio ꝛc.Quãdo auteꝫ iſti vapores replent neruos
ſenſibiles ꝛ motiuos:fit quoddaꝫ interſtitium inter vtu/
tes ꝛ iſtrumẽta vtutuꝫ:qꝛ operationes animales impe/
diũtur:ꝛ ipſa ratio aliqualiter obnubilatur ꝛ opilat̃ vel
obſcuratur.Sicut eniꝫ ſol aliqñ per nubem interpoſitaꝫ
radios ſuos ad nos mittere non poteſt ꝓpter impediens:
ſic ꝓpter eius vapores ꝛ fumos qui ad cerebruꝫ eleuant̃
fit quoddã iterſtitiuꝫ ipediens deſcenſuꝫ ſpũs luminoſi
ꝛ clari:q̃re virtus non libere deſcendit:nec exercet ope/
rationes debite:ſicut debet.Vnde Conſtan.ſicut nebu/
la eſt operimentum ſolis:ſic vapor malus aliquando eſt
interſtitiuꝫ mentis:ꝛ ſue ſplendide intentionis:vnde oĩa
membra debilitantur:ꝛ remolliuntur ꝛ nerui ſimiliter:
quare turbatur ſpiritus ꝛ intellectus.

Species ebrietatis diſtiguũtur penes tps gñatio/
nis:ꝛ penes tps reſolonis:ꝛ penes accñã:
ꝛ penes ꝓprietatẽ cãe.Penes tps gñatõis:qꝛ qđã cito fit:
quedã tarde.Nam de vino ſubtili:ꝛ in corpore calido ci/
to diſſoluit̃:de vino groſſo ꝛ in corpore frigido tarde diſ/
ſoluitur.Scđm accidentia:qꝛ quedam eſt ſomnolenta:ꝛ
quedã vigilatiua:nãlis.n.calor aliqñ temperat̃ ꝛ a vino
reprimit:q̃re a vino reſoluit̃ fumus ſuauis:ꝛ mulcebris:
vñ fit ſomnus:ꝛ aliqñ a ſuperflua caliditate ꝛ ſiccitate:
vapor vini reſoluit̃:ꝛ fumus igneus:q ẽ cã vigilie:ꝛ inge
tudinis:vt ſi aliquod ventoſuꝫ ꝓijciatur in ignem:qꝛ fru
ctigat ꝛ motũ ꝛ ſonũ quendã facit duplr.meᵗᵉ ꝛ imeᵗᵉ.

De cauſis dico q cauſaꝝ quedaꝫ ſunt pmitiue:
qđã ãntes:ꝛ qđã ꝯiũcte.Primitiue.
V.g.ſũt aer calius ꝛ ſic.calefaciẽs ꝛ exiccãs cerebꝝ:q̃re
vapores ab iferiorib⁹ ad ſe trahit:ſicut vẽtoſa:ſiue ſit ca/
lor ſolaris:ſiue igne⁹:ꝛ pcipue quãdo caput ſine alio cor/
pore calefit.Nã opilatis poris aliaꝝ ptiũ fumus ab eis
exalantib⁹ caput calidius citius:ꝛ magis attrahit:ꝛ ideo
ebrietas magis accidit potatorib⁹ iuxta ignem:q̃re i ſtu/
pha ꝓpter exercitium diſſoluens:ꝛ non conſumens:q̃re
vapores aſcendunt:ꝛ ſpecialiter cantus ꝛ locutio multa.
Quies etiaꝫ eſt cauſa inq̃tum reſolutioneꝫ ꝓhibet:ꝛ ex/
pirationẽ ꝛ calorẽ inatũ debilitat.hal.ẽt ꝓpter vapores:
quos ad caput facit aſcẽdere.Silr cib⁹ calid⁹ vaporoſus
vt alea nuces aromatica crocus ꝛ lacticinia:pot⁹ vt vinũ
ſpãlr qđ ẽ calidũ ꝛ ſubtile:qꝛ multũ aſcẽdit:ꝛ venas ape/
rit ꝛ replet:non aquoſuꝫ:qꝛ frigidũ ẽ:vnde non percutit
caput ꝛ mentem niſi in regimine acutaꝝ:nec etiaꝫ vinũ

grossuz multe grossitiei nisi subtilieᷣ ab aqua. Notus similr inebrians est ceruisia medo claretū ⁊ silia. Medicina inebrians est: sicut opiū: iusqamus: mādragora. sed hec nō est ebrietas proprie dicta. Aqua vero qꝛ multa frigiditate vapores ꝓhibet ꝗ generet: ⁊ qđ ab ipsa resoluiᷣ ꝓpter subtilitatez sue substantie nō pōt inebriare. Nō.n. agūt simplicia in cōpositis qđ ꝯposita i cōpositis: sic dic̄ Ysac. Somnus multus multū opilans: ⁊ multe vigilie debilitando cerebrū ⁊ sursuz eleuādo vapores. Silr cause sunt retentio supfluitatis: ⁊ ēt venereus vsus: ⁊ aīe accñtia sic ira: que est appetitus pene ꝑ appentez exinanitōez. i. positionem alicuius extra aīam. i. extra vsuz rōnalis anie.

¶ Causa antecedens cōplexionalis est caliditas cerebri que similr est causa facilis ebrietatis ⁊ boni igenij. Et diciᷣ q facilitas ebrietatis signum est boni ingenij:: qꝛ cerebrum calidum est: ⁊ bene mobile in opinionibꝰ ⁊ fridū tarde mobile. ¶ Causa ꝯpositionalis ē amplitudo meatuū: per quos recipit vapores plures ⁊ citius humorales vt humor in stomaco fumans ad caput: nō cibus: vl' vinum in stomaco: vt qdaz dicunt: qꝛ hec sunt in rōne causarum ꝑmitiuaꝝ ⁊c. ¶ Causa ꝯiuncta ꝓpria est vapor calidus ⁊ humidus opilans: ⁊ mollificās neruos ⁊c. vel frigidus ꝯstringens. vt opij vapor. ⁊ siliuz. Dicit Uiaticus. ex fumo grosso ⁊ indigesto nascitur ebrietas.

Signorum quedā sunt distinctiua generis: q̄dā spērum. quedā cārum: quedaz curabilitatis ⁊ perditiōis. ¶ Signa generatōis distictiua sūt qꝛ distiguitur ab epilepsia: qꝛ epilesipa fit subito: ebrietas non. In epilepsia est maior diminutio sensus ⁊ motus: in ebrietate aliqñ ēt est magnus motus. Et iteꝝ epilepticꝰ spumat ore: ebriꝰ nō. In epilia ē passio diuturna: ⁊ hꝫ paroxismos: ebrietas nō. Differt a stupore: qꝛ in stupore precedunt dolor: ⁊ grauitas ⁊ somnolentia: nec ita subito fit sicut ebrietas. Preterea in ebrietate opationes mutantur ad ꝯtrariuz sue nāe: vt si prius est loquax modo est tacitus ⁊ ecōuerso. Et mutāt se frequenter: ⁊ quasi cadunt: ⁊ aliquādo cadunt. Distiguitur a suffocatiōe matricis: ⁊ alijs. vt supra dictū est. Signa distictiua spērum patēt. ¶ Signa cārū itrinsecaꝝ sunt. qꝛ si est ex sanguie fit cum risu ex multiplicatiōe spūuz ꝑ vinuz. Si ex colera vel fit cum rixa ⁊ ira. Calor eni accendiᷣ ꝓpter vinū. Si ex melīa fit tristitia: qꝛ calor nālis paucus est in eis: q suffocaᷣ a vino: fit etiaz cum dolore maiori ꝗ in alijs ꝓpter stricturā neruoꝝ pāniculoruz ⁊c. Si ex flegmate fit cum grauitate ⁊ somno ꝓpter augmētum humiditatis. ¶ Signa cārum extrinsecaruz sciuntur per iterrogationem. ꝑmo sciūtur. Et si a vino: qꝛ aliquādo sentitur odor vini: facies rubet: ⁊ calet: ⁊ oculoruz vene spāliter plene sunt. Si ab opio accidit somnus frigus extremoꝝ stupor etiam vertigo singultus: ⁊ tenebrositas oculoruz malitia coloris ⁊c. ¶ Si a mādragora accidūt accidentia lytargie ⁊c. Si a iusquiamo fit vertigo: scotomia: frigus: mollificatio membrorum. Si a psilio casus v̄tutis ⁊ pulsus: anhelitus malitia: tristitia. Si a fongis: vel lolio: vel croco ⁊c. signa querantur in auctoribꝰ. ¶ Signa ꝑditionis sunt casus priuatio sensus ⁊ motꝰ: apoplīa spasmus. Uñ Hyp. Si inebriatus aliqs repente sine voce fiat spasmo inato moriᷣ si nō febris accepit ⁊c. Signa salutis sūt. febris superueniens reditio loquele.

Dicit Halyab. temulētia maxime accidit illis: quoruz cerebrū calidum est ⁊ debile: h̄.n. cū acceperit crapulaz vaporosaz debilitaᷣ a digestiōe sua: ⁊ dissolutiōe crapule: cuiꝰ aūt cerebrū forte ē: ⁊ valde nō grauaᷣ crapula: soluiᷣ.n. nec accidit ebrietas. Iuxta ḡ virtutem debilitatēq cerebri accidit etiaz difficultas ebrietatis ⁊ facilitas. ¶ Dicit Auic. ebrietatis velocitas est: aut ꝓpter cerebri debilitatē: aut ꝑ multos humores q sunt in eo: aut ꝓpter vini fortitudinē: aut paucitatem cibi: aut ꝑ regiminis malitiā in ipso: aut i eo qđ cū ipo ꝯtinuaᷣ.

Est autē ebrietas causa multaꝝ passionū sic manie: epilie: apoplie ⁊c. Uñ Gal. in. 3. đ accidenti ⁊ morbo. Uini potus superfluitas cā est apoplexie: epilie: paralysis ⁊ multoꝝ morboꝝ frigidoꝝ: ⁊ suffocat calorem nālē. ¶ Dic̄ Raſ. ꝙ frequēti ebrietate nullo mō vtēdū est: malas.n. gnāt egritudies: vna aūt ebrietas: vel due in mēse auxilium prebēt: si non sunt ꝯtinue. ¶ Ebrietatis v̄o cāe curatiue sunt due. s. ꝓseruatiue ⁊ curatiue: de ꝓseruatiuis dico ꝙ ab ebrietate ꝓseruāt grossa vnctuosa opilatiua: vapores ad caput ascēdere ꝓhibentia imediate post vinū assumpta. Si v̄o añ sumunᷣ sunt nociua: qꝛ grossa viscosa opilatiua ꝓhibēt trāsitū vini: vñ qꝛ plus moraᷣ in supioribꝰ stōi plus ascendit. Si v̄o vnctuosa sumanᷣ post cibū: cū eoꝝ nā sic ascēdere vini vapores cū eis ascendūt. Uñ Auic. q vino repleᷣ cibo non repleaᷣ: nec sumat dulcia: nisi sint viscosa: vel vnctuosa: sic panē cū vnctuosis: ⁊ carnē piguedini mixtā: ⁊ pultes: ⁊ potus minuat: ⁊ nō laboret: ⁊ post cibū vtaᷣ lētibꝰ capparis: amig. caulibꝰ: ⁊ sem̄. cauliū. cymino rutha sicca: calamēto: ameos: absinthio: ⁊ syrupo q ebrietatez tardat. s. succi alboꝝ cauliū: succi granoꝝ granato. añ. p. i. aceti. pt. mediā. ferueāt ebullitione aliq̄: deide sumaᷣ añ potū vini. ℥. i. sumātur grana solis ⁊ ruthe: ⁊ cymini nigri sicci comedaᷣ granū post granū. Et qꝛ ex istis q̄daz sunt cal'a: q̄dā frida. In cal'o vtēdū est fridis: ⁊ i frigido cal'is. ¶ In Uiati. dicit Cōstā. ꝯsiderādū circa q̄litatē ꝗtitatē ⁊ substātiā vini: ⁊ q̄litatē mēbroꝝ ⁊ v̄tutē: q̄ si videat cito mutari ⁊ đbilitari ꝓuideat vt vino dñeᷣ: ⁊ nō vinū sibi.

De causis curatiuis. dic̄ Haly. si ebrietas grauis est ⁊ multa: ꝯfert vti exercitio leui: vt est deambulatio: ⁊ bal. aq̄ dulcis mediocris caloris: ⁊ in ꝑuo tpe: comedat paꝝ ciboꝝ facilis digōnis ⁊ đscēsiōis a stō: dormiāt sōno opportuno: dissoluiᷣ.n. ab eo ebrietas. Si fortior sit ebrietas: vt corpꝰ sit turbatū: ⁊ aīa inordīata: ⁊ āhelitꝰ frequēs: ⁊ caput egrotās: nihil sumat cibi: aut vini. qescat. fricenᷣ plāte pedū: abluantur crura: ⁊ si alleuieᷣ exerceaᷣ leuiteᷣ. tēperate balneeᷣ: inūgaᷣ: ⁊ suauiter friceᷣ. Si dolor capitis ꝑseuerat: capiti ifundaᷣ oleū ro. infridatū: ⁊ si ē estas aq̄ frida: bibaᷣ sirupꝰ đ prunis: deiñ occupeᷣ collogo: cibeᷣ cibo digestibili: vt sᷣ oua sorbilia: ius piguiū carniū lēticulatꝰ: pulli cū agresta: vel vio granatoꝝ: pisces lapidosi: franglinos cū coriādro: vel rutha lactuca ⁊c. deide da cibum plus: ⁊ post pira poma muza: nec ambulet vsq post tres horas. In estate stet i loco frigido: i hyeme in loco tēperato: odoret frida: vt roſ. ⁊c. vel lignū alo. cū cāpho. Aui. dic̄. ꝙ iebrie^te^ sumaᷣ suc. granatoꝝ ⁊ pruno. ⁊ coctꝰ ad spissitudinē: sumaᷣ frequēter i nocte dormiat: balneeᷣ in mane ⁊c. Si dolor iteꝝ ꝑseuerat: laueᷣ caput cū decoctiōe aneti: ⁊ camomille: ⁊ inungatur cū oleo de aneto caueaᷣ rosa. ¶ Si cessauerit dolor paꝝ vini aquosi deᷣ ad subtiliādū reliqas grossas ebrietatis. Sꝫ ſm Dyasco. non oportet bibere nec exercitari ꝗdiu quis ebrius est: aut cephalicus. i. ꝗdiu dolor in eo durauerit: sed si rob myrthi sumatur añ vinū ꝓhibet ebrietatem. ¶ De causis curatiuis. dic̄ Auic. ꝙ ebrietas q̄ est ꝓpter cerebri debilitatez curatur sicut reumatismꝰ. deᷣ ad bibēdū aqua cum aceto multotiēs. odoret cāphoram: ⁊ sup caput ponatur oleū rosatum cum aceto ⁊ similia. ¶ Cōstā. i pātegni. ⁊ in Uia. distiguit ꝙ si ebriosus cal'e nāe sit ponaᷣ oleū ro. sup caput ⁊c. Bibat succū granato. cū syr^o^ ro. vel acetoso. Sōnus ꝓuoceᷣ vt vinū digeratur.

post ingrediatur bal. temperatū cum aquā calida: fricet pedes cum oleo violato ꝛ sale: vt fumus capitis trahatur inferius: prouocet vomitus: absinthyum cū aqua frigida bibat: vel mentam cum sirupo ro. vel violato. ¶ Si dolorem patiatur circa ypocūdria causa caloris: vomit⁹ prouocetur: ꝛ psilliū cum aqua calida potet: coytum vitet: ꝛ ante potū ꝛ post nutriatur cū perdicib⁹ pullis: portulaca cum aceto: malis grañ. piris: nespilis: coctanis ꝛc. Infundātur testiculi in aceto qđ multum valet: ꝛ in muliere māmille. Nam pp cōitatem cū cerebro transmittit illuc mām. ¶ Si ebriosus frigide nāe fuerit oximel bibat ante bal. ꝛ post bal. dormiat: pedes fricent cū aq̄ calida ꝛ sale. Absinthiū est optimū ebriosis si flātici sint. Proprietate eniʒ sua dissoluitur ebrietas ante vinum: et cū vino: ꝛ caules cū carne grossa cocti dissoluunt ebrietatem: ꝛ fumuʒ vini grossum ad caput ascendere non pmittunt. nutriatur cū fructibus assis: ꝛ caulib⁹ ꝛc. Et breuiter contra causas primitiuas est vtēdū contrarys causarum illarum. Contra causam antecedētem pcedenduʒ est euacuando deriuando ꝛ reprimēdo. Euacuatio fit cū vomitu in principio cum purgatione cū clysteri: deriuatio fit cū fricatiōe extremitatū: ꝛ ligatiōe: vt viā inclinet illuc: ꝛ fricatiōe cū aqua calida oleo ꝛ sale. Repressio fit in grossis viscosis vnctuosis opilatiuis ꝛc. vt dictum est. Contra cām coniūctam in principio ponēda sunt repercussiua circa frontē timpora ꝛ caput. In medio tempore maturatiua vt camomilla: radix lily ꝛc. In fine vtendū est bal. materia existēte digesta: qꝛ dissoluunt ꝛ ꝯsumunt: vtenduʒ ē ēt diureticis ꝛ cōfortatiuis. ¶ Uiso de causis preseruatiuis: ꝛ curatiuis ebrietatis: videndū est de causis efficiētibus ebrietatem. Aliquādo eniʒ nociue sunt, pter aliquā causaʒ: de quibus dicit Aui. Si qs sine ipedimento inebriari voluerit sumat vinū decoctionis visnee: vel lignial. ꝛ fortius est vinuʒ tēperatum cum aqua decoctionis lily. Aui. dicit in scđo. q̄ liusuriuʒ. i. dactili inebriat plurimū: ꝛ nux metel. medicina venenosa est croc⁹. amomum inebriat ꝛ dormire facit. Armel. i. cicuta facit ebrietatē que est sicut ebrietas vini. marmacora inebriat velociter cū ponitur in vino. Et dicit q̄ est spēs maiorane. Sed dicit Auic. auctoritate Dama. est calidior maiorana. ¶ Quare videt Halyab. contradicere: ꝛ Auic. qꝛ dicit Auicē. q̄ lignū alo. inebriat. ꝛ Halya. ordinat ipʒ in cura ebrietatis. ¶ Dico q̄ lignū alo. calidū est aromaticuʒ fumosuʒ: ꝛ capitis impletiuuʒ: ꝛ ideo inebriat: ꝛ sic intelligit Auicē. qui ipsum cum vino vituperat. Est etiā confortatiuuʒ spirituuʒ. ꝛ sic ipsum considerat Halya. q concedit ipsuʒ cum cāphora tēpore hyemali pcipue.

¶ De amore. Cap. XXIIII.

E amore notanda sunt nouem. pmū de nomine. 2^{m} de diffinitione. 3^{m} est videre quibus ppie: ꝛ maxime accidit. 4^{m} est cuius mēbri sit passio. 5^{m} est de modo generationis. 6^{m} de speciebus. 7^{m} de causis. 8^{m} de signis. Et 9^{m} de mō curationis.

De primo dico q̄ ista passio ab Auic. nominat ylischi. Ab Haly. ꝛ Rasi nominatur amor. In Uiatico nominatur hereos vel heros: ꝛ dicitur sic ab herois. i. dñis: qꝛ multotiens eis accidit. Imo etiaʒ in theutonico heer vocatur dominus.

De secundo dico q̄ Halya. diffinit sic. Amor est anime sollicitudo in illud qđ amatur: ꝛ cogitatiōis in illud ipsum perseuerantia. Cōst. in pātegni. Amor ē animi delectatio suspitiosa in re amata cuʒ cogitatiōe in eadem assidua. dicitur delectatio: qꝛ delectatio est apprehēsio cōuenientis: ꝛ ꝯiunctio cōuenientis cū ꝯuenienti: siue silis cum simili: qꝛ simile appetit simile: ꝛ cū eo delectatur: sicut tactus cū re tēperata sibi proportionata ꝛc. dicitur suspitiosa: qꝛ amor semp est cū timore: timēdo de amissiōe rei amate: cū credat per ipsaʒ perfici. Uñ sapiēs qui amat timet ꝛ obedit. ergo q amat obedit. dicit etiā in re amata: vt ostēdat q̄ generalr loqtur de amore: non venerei vsus tantū. ¶ Dicit Auic. hec egritudo est sollicitudo melica: similis melie: i qua hō sibi iam adduxit incitationē loquutiōis: siue cogitationis sue super pulchritudinē quarūdam figuraꝝ: ꝛ formarum que insunt ei: deinde adiuuat ipm ad illud: ꝛ desiderium eius: ꝛ nō cōsequitur. Uiaticus dicit. amor est desideriuʒ magnū cū nimia cōcupiscētia ꝛ afflictōe cogitationū. vñ quidaʒ phi dicunt. q̄ hereos est nomē maxime delectatiōis ostēsiuuʒ. Sicut eniʒ fidelitas dilectōis est vltimitas nālis: ita ꝛ hereos dilectionis est extremitas: sed aliquādo. imo vtplurimū pter nām. A. Ga. in simplici medicina dicit bibitio mellis ꝛ absinthy: cū dispositio aie in amore: sit ꝯposita ex spe: ꝛ desperatiōe: ꝛ cū sperat gaudet ꝛ cū despat tristat. Magnalr dr ꝯsideriū ꝯcordie volūtatū. aīe. dilectōis

De tertio sciendū. q̄ passio ista proprie accidit delitiose viuentib⁹: solitarys: continētibus: religiosis: monialibus: otio viuētibus. Uñ. Queritur Egistus. qre sit factus adulter. In prōpta causa ē: desidiosus erat: non vtens ratione. Naʒ quid deceat nō videt vllus amans.

De quarto dicit Uiati. amor qui hereos dicit est morbus cerebro contiguus. Et sic fm eum videtur q̄ sit propria passio capitis: ꝛ ideo in numero passionū capitis determinat de ipsa. Et Aui. etiā dicit. q̄ hec egritudo est sollicitudo melica. Melancolia vero est propria passio capitis: ꝛ qꝛ cor est pricipiuʒ oīuʒ virtutum: ꝛ pma radix potest dici etiā esse passio cordis: que tamen manifestatur in cerebro. Inchoat. n. amor ab imaginatione: ꝛ in corde pficitur: deinde māifestatur in cerebro: est ergo passio cordis ꝛ cerebri: diuersimode tñ.

De modo gnātionis hereos. dico q̄ vtus imaginatiua prius imaginatur aliqđ sensatuʒ prius apprehensum a sensu exteriori vtplurimum: deinde virtus existimatiua iudicat illud esse adipiscēdū tāq̄ delectabile ꝛ vtile: licʒ nō ita sit: ꝛ i hoc errat in iudicio suo. Imo etiam existimat illud sensatū esse magis appetendum oibus alys tāq̄ melius: ꝛ ideo se conuertit ad illud solū appetēdū alys omissis: qꝛ vnū sensatuʒ fortius virtutē ab alys debiliorib⁹ retrahit. appetit g illud vtus appetitiua eadē in stomaco existēs cū existimatiua. Deinde vtus existimatiua impat vtuti imaginatiue: q imaginatiua dr inq̄tū eidē impauit ei vtus ratioālis: vt dic Aui. pmo cañ. Impat dico vt imagiatiua illud solū sensatuʒ ꝛ ꝯtinue imaginetur: ꝛ de obto solo cogitet: qꝛ existimet illud pre alys appetēdū: cū tñ apprehendat itētionez sensati: qđ est in vtute imaginatiua: ꝛ nō ipm sensatuʒ. In alio in subiecto Uirt⁹ aūt imaginatiua obedit existimatiue: ꝛ de isto solo cogitat: ꝛ appetitiua silr obedit ei: ꝛ ꝯtiue appetit. ¶ Appetitus autē est multiplex. vt postea dicet: existimatiua vo vt apprehēdit iudicat ꝛ appetit ꝛ impat. Et qꝛ iste vtutes cōtinue operāt: pp ꝯtinuā actionē spūs resoluūtur: qre organa infrigidant. ꝛ exiccātur. vñ efficitur dispositio qdā melica ex diuisiōe spūuʒ ꝛ discrasia medy vētriculi cerebri: que redundat ēt in ventriculū anteriorem: ꝛ sic fit qdā sollicitudo melancolica ꝛc.

De spēbus dico q̄ spēs amoris q dr hereos distinguit triplr fm triplicez potētiaʒ aie. s. vegetatiue: sensitiue: ꝛ itellectiue. Nā quedā est ra

tionalis que in amore ↄſideratᷣ:⁊ quedam ſenſibilis que ↄſiſtit in appetitu rei ſenſibilis vt pecunie ⁊c̄.Et quedaz eſt nālis:que cōſiſtit in appetitu nāli:vt vſus venerei ⁊c̄.

De cauſis

dico ꝙ cā ꝓmitiua eſt aſpectus rei habētis figurā mulieris decorez.ꝑ aſpectuz.n.cor accenditur:ſicut ſtupa a ſole mediāte criſtallo vel vitro.Differt autē amor qui eſt inter virum ⁊ mulierem.ab hominis amore circa alia ſenſibilia:qꝛ in amore alioruz ſenſibiliū nō requiritᷣ niſi voluntas aīe:ſed in amore viri ⁊ mulieris eſt etiam cōueniētia nāe:⁊ nō ſola volūtas:⁊ eſt ↄuenientia in ↄplone:ↄpōne:gnātione: cōſtellatione:⁊ ſimilibus. Et quanto ↄuenientia maior:tāto appetitus ⁊ dilectio maior.Et iō bñ cōſideranti apparebit inter viruz ⁊ mulierē ſilitudo aliqua ēt in facie vt plurimū:⁊ hoc intēdens qñ verba fuerūt de ↄiunctōe duoꝝ frequenter iudicaui:⁊ predixi:qō poſtea ſeqtur:⁊ ꝑꝑ hoc dr̄:ꝙ ſimile appetit ſile:vt ꝑficiatᷣ.⸿ Cauſe etiā extrinſece ſtimulant nām:⁊ illa poſtmodū imaginationez.ſunt aer calidus ⁊ hūidus:vt vernalis clarus amenꝰ ⁊c̄.Silr ges ⁊ ociū:vt ī clauſtralibꝰ.Uñ dr̄.Ocia venꝰ amat ⁊c̄.
⸿ Cibi ⁊ potus ēt multiplicātes ſperma.ꝓhibitio coytꝰ: gaudiuz ⁊ ſimilia. ⸿ Cauſa añcedēs eſt ↄplexio calia:qꝛ calidiuz velociter mobile:⁊ cōplō ſicca que ſpiritus facit mobiles ad cito apprehēdēdū.⁊ diu retinēdū:⁊ ↄplō calida ⁊ ſicca ſimilr.⸿ Jmo peculica eſt hꝰ craſis ſatis ad venerem:vt notat Halie.in tegni.Complexio etiā calida ⁊ humida:⁊ maxime teſticuloruz:qꝛ naturam ſtimulat:⁊ ſufficit ſine leſione magis venereis plurimis ſm̄ Halie.
⸿ Cauſa antecedēs humoralis eſt abundātia humoruz ⁊ boni ſanguinis:ex quibꝰ ſperma multiplicatᷣ ſtimulans naturaz:deinde animā.Cōpoſitionalis eſt ↄpoſitio mollis ⁊ rara:⁊ in viris:⁊ in mulieribꝰ que appetit perfici: qꝛ ſm̄ Ariſt.mollis cutis:mollis mens ⁊c̄.⸿ Cā cōiūcta eſt nimia ⁊ cōtinua operatio virtutis imaginatiue ⁊ cogitatiue circa deſideriuz alicuius apprehēſi. Uiaticus ponit duas cauſas:vnā intrinſecaz:⁊ aliā extrīſecaz:dicēs.Aliquādo huiꝰ amoris neceſſitas eſt nimia neceſſitas nāe in nimia humoruz ſuperfluitate expellenda.Uñ Ruffus. coytus valere videtᷣ:quibus colera nigra ⁊ mania dominantur. Reditus.n.ſenſus immoleſtatio hereos tollitᷣ:⁊ etiaz ſi cum dilectis loqtur.Aliquādo etiaz hereos cā eſt pulchra forma:quā ſi in ↄſimili ſibi forma conſpiciat ꝙ aīa inſanit:⁊ ad voluptatē expellendam adipiſci.

Amoris

ſigna quedā ſumuntur ex parte anime:⁊ quedaz ex parte corporis:ex parte corporis ſunt oculoruz profundatio:⁊ eoꝝ motus nimiꝰ:⁊ palpebrarum nimius motus:⁊ riſibilis quaſi videat vel audiat aliqd delectabile:lachrymarū paucitas:niſi cuz fletus adeſt.ſpūs intrinſecus multe eleuatiōis.membroruz ariditas ꝑterq̄ȝ in oculis:qui ſunt cū ſua ꝓfunditate graues:groſſities palpebrarū:⁊ figuris eius nō eſt ordo:pulſus eſt diuerſus abſq̄ȝ ordine:⁊ alteratur pulſus cum rememoratur quē diligit:aut obuiat ſubito:⁊ ex hoc ſcitur quē diligit:quādo nō ↄfitetur:qō quidē eſt ꝑnᵐ cure ⁊ ingeniū:⁊ hoc eſt tāgere pulſuz rememorādo nomina plura:⁊ iterando multotiēs:⁊ cū diuerſificatur pulſus et hoc expitur multotiens:tūc ſcitur qō diligit patiens:etiā cito mouetur de fletu ad riſuz:⁊ eº.Flet enī cum amoris cantilenas audit.⁊ ꝓcipue cū fit rememoratio repudij ⁊ elōgatōis:Color fit cytrinus.⸿ Uñ Ouidi.Palleat omnis amās ⁊c̄.Silr vigilia multa:paucitas cibi ⁊ potus dolor capitl ⁊c̄.Signa ex parte anime ſunt profunda cogitatio ſollicitudo:⁊ cuz aliqs loquitᷣ ei de re:quā diligit ſtatim mouetᷣ:libēter ſtat ſolitarius: qꝛ timet ne impediatur in cogitatiōe ſua qñz gaudet:qñz teſtatᷣ.Si patiēs hereos ī cogitatiōe ꝓfundatur actio corporis:⁊ anime corrumpitur:qꝛ ſicut corpus ſequitur aniam in actionibus ſuis:ſic anima corpus cōitatur in paſſione ſua. Unde Halie.ait. Anime virtus cōplexionem ſequitur corporis.Niſi ergo huic paſſioni ſuccurratur melia generatur.Sicut enī labor corporis laxitudinem facit:ſic anime labor meliam.
⸿ Dicit Dalya.totius corporis macies preterq̄ȝ in oculis:ipſi eniz non extenuantur.Sed Uiaticus dicit.fiunt ſemꝑ oculi eorum concaui.⸿ Et Aui.etiaz dicit. Signa eius ſunt ꝓfunditas oculoruz ⁊ ſiccitas:ſi poſtea dicente Auicē.mēbra eius ſunt omnia arefacta preter oculos:qꝛ cuz ſua profunditate ſunt graues:⁊ palpebre magne.ſunt ⁊ groſſe ꝓpter vigilias:⁊ ploratum.non eſt ergo contradictio:qꝛ Dalyab.loquitur de partibus exterioribꝰ oculoruz:⁊ alij de interioribus:⁊ hec paſſio eſt compoſita ex ſpe ⁊ deſperatione fletu riſu ⁊c̄.

De curatione

amoris breuiter ſe expedit Raſ.in lib.diuiſionum.Et dicit ꝙ curatio eius eſt aſſiduatio coytꝰ:⁊ ieiuniū:⁊ deambulatio:⁊ ebrietas plurima aſſidue.⸿ Auic.dicit.ꝙ cura eſt coniunctio rei amate cum amante ſm̄ modum fidei permiſſionis ⁊ legis.Et iam dicit Auicen.⁊ vidimus multos ſanatos per hoc.Jta ꝙ hereoſus ſenſit applicationem eius:qō diligebat:euanuit in cogitabꝰ ſuis:⁊ exiſtimauimus eē mirabile:⁊ per hoc ſignificamus obedientiaz nāe meditatiōibus.⸿ Dicit ēt Conſtan.Animaliuz natura eſt obediens meditatiōibꝰ.⁊ Aui.ꝑº cano.fen zª.cap.14.dicit.ꝙ imaginationes animales plerūq̄ȝ imprimunt res naturales.Si autez coniūctio fieri non pōt: tunc intentio curatiōis eſt regimē primitiuaꝝ cārū:⁊ rectificatio:⁊ deſtructio cāe añtis:⁊ vltimo cauſe coniūcte.
⸿ Circa ꝓmuz.dico ꝙ aer debet eſſe temperatus clarus: iuuat multuz lucidos videre ortos odoriferos ⁊ fructiferos:⁊ aquaz currentez claram ⁊ riuos aquaruz prata virentia:floridas arbores.⸿ Dicit Uiaticus.Sint eorum caminata vbi ſeſſuri ſunt patientes lucida ⁊ munda:vbi apponantur roſ.myrtus:ſalices ⁊ ſimilia.⸿ Dicit Dal. ſonos dulces audiat.ſ.liutos:⁊ cytharas:narrationibꝰ ⁊ rumoribus īpediatur varijs.Et iuuat audire genera muſicoꝝ dicit Uia.⸿ Aui.dicit.ꝙ qdam hoīes ſunt quos ſanat leticia ⁊ auditus cantilene:⁊ qdā ſunt quos augmētat illiſchi:⁊ poſſibile eſt vt ſcias illud:qꝛ hoc eſt ſm̄ diuerſitatē imaginatiōis quā facit. patiēs in auditu cantilene ꝯgtatio ⁊ exercitiū ſint tēperata.patiēs negocijs ⁊ actionibus cōtinue impediatᷣ:qꝛ per hoc tollitur cogitatio ab amata:excitentur lites ⁊ ↄtentiōes:quare in eis occupatis deſiſtant a rebus amatis.dicit Dalya.⸿ Dicit Uia. ⁊ Conſtantinus in pātegni.Juuat loqui cuz amicis dulciſſimis:⁊ verſuum recitatio ſpatiari: vel deducere cum feminis:ſeu maribus pulchre figure timorem ⁊ triſtitiaz affert ⁊c̄.Juuat etiam ſm̄ Auicē.venatio ⁊ ſpecies ludi: ⁊ ſimiliter piſcatio:⁊ aucupatio.Et vniuerſaliter omnes ſpecies exercitij delectabiles:⁊ ire de vna terra ad aliam multum valet ⁊c̄.Patiens.dicit Dalyabas.regimini diſponendus eſt humectāti:vel balneo.aque ſuauis:vnde fit.Dicit Conſtantinus in patiente ⁊ in Uiatico:vt quidam dum balneū.ingreditur incitētur ad cantandum.
⸿ Dicit Auicen fac eos balneari ſcōm humectātl conditionem notam.⸿ Dicit Auicen.nutriatur cum humectantibus laudabilibus.⸿ Dicit conſtantinus in pātegni.Cibaria ⁊ medicamina ſint animam letificantia: vt borago baſilicon crocꝰ vinum odoriferum ambra auruz ligenuz al.cyperum:ſericum crudum: vel vſtum muſcus electuarium quod vocatur leticia ⁊c̄.⸿ De vino. Dicit Cōſtantinus in pantegni:⁊ in Uiatico auctoritate Ruffi:

vinum est fortis medicina tristibus timorosis hereosis: τ ideo Galie. Quicũq; vinum p̃mitus de vitibꝰ educere est mo litus inter sapientissimos est computandus. Naz sicut amaritudo lupinoꝝ tollit̃ si aq̃ ĩfundant̃: sic animi asp̃itas vino ebibito in dulcedinẽ est mutata. Haly. etiaz ordinat potũ vini. Sz Auic. nõ facit mentionẽ. Haly. de somno nõ facit mẽtionẽ. Sz Auic. dicit. administra somnũ τ humectationẽ. Viaticus dicit. cuz oportet dormiãt: τ post somnũ in bal. delectẽt̃. Cõstãtinus in pategni. nihil dicit: venter mollificet̃ cũ prunis cassiafi. boragine: τ silibus. Dicit Haly. coitꝰ q̃q; cũ ea que nõ amat̃ cogitationẽ aufert ab amata. Et ex occupatiõibꝰ qbꝰ mutat̃ amor diligentis ad illõ qõ nõ diligit̃ est expõ puellaꝝ: τ plurimus ꝯcubitus ĩpaꝝ: τ ĩpaꝝ renouatio τ delectatio cũ ipsis. Dr̃ in viatico aucte ruffi. coitus inq̃t valere vr̃ quibus colera nigra: τ mania dominat̃. Reddit̃. n. sensus: τ molestatio hereos tollit̃. Si ẽt cũ dilectis loquat̃. ¶ Dicit Auic. sũt quidã hoies quos sanat letitia: τ quidã quos augmentat in amore τc̃. Dicit viaticus. neq; eis accidat qõ aĩus abhorreat. Interrogatus quidã ph̃s. qñ horribilis hõ grauior eẽt q̃; inquit qõlibet aliud pondus. fert̃ taliter respõ disse. Homo quidẽ horribile põdus est solius animi: alia vero pondera corpori τ aĩe sunt cõia. ¶ Cõtra cãm añtẽ dic̃ Auic. ꝯsidera an eiꝰ dispõ p̃uenerit ad adustionẽ humoꝝ per signa que nosti: τ eũa. ¶ Contra cãm ꝯiunctaz retrahendus est patiens ab imaginatione sua: de quo dicit Constantinus in pãtegni. q̃ aĩus delectatur τ gaudet in colloquio cũ dilectis τ sapiẽtibꝰ: τ vertit̃ de ira ad mãsuetudinẽ: de tristitia ad letitiam: de auaritia ad largitatẽ: de timore ad audaciaz. silr̃ facit vinũ: τ musica instr̃a. Viaticus dicit: quidã ph̃i dicunt sonitũ esse q̃si spiritum vinũ: quasi coruis quoꝝ alteruz ab altero iuuatur. Et dicunt alij q̃ Orpheus dixit imperatores me ad conuiuia inuitant vt ex me se delectent. Ego vero delector etiaz ex ipsis: vt cũ velim animos coꝝ flectere possim. ¶ Dicit Auic. τ ingeniẽtur vt diligant aliud ab eo qõ diligunt: qõ fit ex eis que lex permittit. Si autẽ qõ diligit sit aliquid ex rationalibus: tũc dehortatio τ vituperatio q̃ illud qõ habet nõ est nisi sollicitudo melancolica: τ percussio demonis: q; hꝰ verba interdum multũ iuuant. Ad hoc etiã valet consiliuz vetulaꝝ vt vituperent quod diligunt hereosi τc̃. Ad hoc etiã facit multiplicatio τ regeneratio bonoꝝ sp̃uum: qõ fit cum cibis τ potibus gñantibus multũ τ bonum sanguinẽ. Multiplicatio autẽ spirituũ multiplicat cogitationes: q; ꝑpter multitudinez distenduntur τ distrahuntur ad multa: sicut pz in distractionibus pueroꝝ ex sp̃uum multitudine in eis: quare etiam rident tẽpore somni. Sed ieiunantes ꝑpter sp̃uum paucitatem non distrahuntur ad diuersa. sed cibus assumptus τ digestus addit in moribus: τ in pulsu s̃m Gal. in commento illius affori. nutriens repente simul τ cito τc̃. ¶ Spiritꝰ vero ꝯfortatur cũ aromatibꝰ intra: τ extra: τ cũ istrumẽtis musicis. Sicut eniz exercitiũ temperatum confortat corpus: sic musicoꝝ sonitus cõfortat aiam: q; facit in spiritibꝰ motũ vndosuz: q est sp̃us motꝰ tẽperatꝰ: sonus istrumẽtoꝝ ꝯfortat aiaz siue sp̃um formal̃r. vinũ τ cibꝰ mãl̃r. Et in hac mã vtile est legere libruz de remedio amoris.

¶ De sternutatione. Caplm. XXV.

DE sternutatione possumus attendere. 8. primuz est quid sit: τ vnde dicat̃. sc̃dm de mõ gñatiõis: τ de mõ fiẽdi. 3m de cõparatione. 4m de iuuamentis τ nocumẽtis. 5m de speciebus. 6m de causis. Septimuz de signis. Octauum de modo curationis.

De primo sic dicit Auic. Sternutatio est motꝰ ꝓprius cerebri ad expellẽdũ humorẽ: aut mãm aliã cũ auxilio aeris attracti a naribus subito per viã oris τ nasi: vel sic. Sternutatio est violenta cõmotio cerebri cũ fortitudine expulsiue: τ debilitate retẽtiue: vel sic. Sternutatio est motus violente cõcussionis cerebri ex nãli τ aĩali virtute cõpositus: cũ natura ad expellendum sibi superflua τ nociua mouet̃. Nec obstat q̃ Auic. ponit sternutationẽ esse motuz cerebri: cũ tñ dicat Aristo. in libro de aialibus q̃ cerebrũ non mouetur motu voluntario. Nã suba cerebri velatiua mouetur: lz substantia medularis nõ manifeste moueatur: cũ tñ sit p̃ncipiũ sensus τ motus. ¶ Sternutatio ergo cum sit motus est operatio: τ est accñs: τ nõ morbus: quãdo fit violentia morbi vel rei p̃ter nãm: silr̃ ante fit s̃m nãm: τ a virtute expellente ꝓcedit: motus est virtutis expulsorius: τ causa est mã ledens: τ morbus est qualitas relicta ab illa cã ledente. s. continuitatis solutio: τ sonus est accñs dicte cõmotionis τc̃. Et dr̃ sternutatio quasi actio strictionis nutantis. i. cõmotionis expulsorie cerebri.

De secundo dicendum q̃ cum sternutatio sit operatio composita ex operatione virtutis expulsiue: τ virtutis voluntarie mobilis. quãdo materia. humor. s. vel ventositas: vel vnũqõq; aliud inducit lesionẽ in cerebro: cerebꝝ grauatũ conatur expellere superfluitates ipsuz cõprimentes: τ grauantes ad cõcauitatẽ cerebri anteriorẽ: que quidẽ ibidẽ etiã stimulãt expulsiuã. Sed q; virtus nãlis expulsiua non sufficit expellere mãm illam: postulat auxiliuz aiate virtutis motiue: τ tunc aĩata mota dilatat lacertos pectoris: τ q̃ congregat multam quantitatẽ aeris in pectore: deinde constringendo lacertos: τ pectus aerem illum subito expellit ad cerebrũ: τ canales eius: in cuius aeris eductione siue expulsione expellitur materia ledens: que cum ad nares venerit facit sonum. Unde ypo. in affoº. septime particu- In alio sede
le. Sternutatio fit a capite vacuo ex calefacto cerebro: aut humectato: qõ est in capite vacuo. Effunditur enim aer intus existens foras. Sonat vero: quoniaz per angustum ei exitus est.

De tertio Dicit Auic. q̃ est sternutatio cerebro: qõ pulmoni τ membris sp̃ualibus est tussis. Similatur ergo sternutatio tussi: q; sicut tussis est motus expulsoriꝰ superfluitatũ pulmonis τ pectoris: sic sternutatio est motꝰ expulsoriꝰ sup̃fluitatũ cerebri. Uirtꝰ aũt regitiua fundata in principalibꝰ τ fundamẽtis idiget conseruari: τ hoc non potest esse sine superfluitatis expulsione: qõ in corde non completur a virtute naturali expulsiua: τ ideo completur per motiuam localem: τ in cerebro similiter naturalem expulsiuam adiuuat voluntarie mobilis. ¶ Similatur etiam sternutatio epilepsie: τ nisi in sternutatiõe fieret expulsio cita materie nociue: couerterentur ad epilepsiam: τ ideo in sternutatione dicitur. deus te adiuuet.

De iuuamentis dico q̃ Joã. dicit q̃ sternutatio ẽ vtilis post maturationem coriçe: τ post digestionem sode frenesis litargie: τ subeth intercessionis memorie τ epilepsie: τ apoplesie: τ egritudinum neruorum τ scotomie. ¶ Dicit Auic. Sternutatio est ex rebus magis iuuatiuis ad excitandum caput cum materia est pauca: que potest expelli: quãuis non sit matura: aut est ventosa: quãuis sit plurima: aut vaporosa. Nam sternutatio est ex rebus magis adiuuantibus ad repulsionem vaporosam in capite: aut est grossa: quando non est digesta. ¶ Si autem est plus hoc: tunc significat fortitudinem cerebri: τ ideo ille cuius

mors est ꝓxima: non pōt sternutare: ⁊ si adhibenť ea que sternutare faciūt: ⁊ nō sternutat nō sperať vt saneť vnq̄: ⁊ adiuuat ad expellēdas supfluitates vndecunq̄ ⁊c̄.

⁋ Nocumēta vō sunt: q̄z dicit Mesue. sternutatio est nociua in pn̄cipio catarri difficilis: ⁊ in egritudinibus catarralibus pectoris: ⁊ pulmonis: ⁊ costaꝝ: ⁊ digestione sode ex plenitudine: ⁊ egritudini noīate ante mundificationē corporis cōem ⁊c̄. ⁋ Dicit Auic. q̄ est nociua in pn̄cipio catarri: ⁊ corize ꝓpter necessitatē quietis: quā hȝ humor in quo queriť maturatio. Dicit etiā Auic. q̄nq̄ multiplicatur in febribus: ⁊ in eis similibus: q̄re deycit virtutē: ⁊ replet caput supfluitatibus: ⁊ q̄nq̄ excitat in febribus scotomiā: q̄re festinetur retentio eius: vt nō attrahat singultū nocentē cōmotiōe sua: ⁊ sternutatio accidit in pn̄cipio paroxismoꝝ febriū. Nocet etiam ei in cuiꝰ capite est mā que indiget quiete vt matureť: ⁊ vt nō calefaciat: ⁊ attrahat aliud: ⁊ nocet ei in cuiꝰ pectore est mā plurima cruda.

Species sternutationis sunt due. s. sinthoma ⁊ nālis. Naturalis est duplex: q̄z quedā fit in corporibus sanis: ⁊ quedā in corporibꝰ egris. Naturalis est temperata cōsueta ex modico nocumento: ⁊ alia est immoderata nociua deyciens virtutē.

Causa primitiua est aer: vel fumus pungitiuus caliditate: vel frigiditate. Nā etiā frigidū mordicatiuū est: vt dicit Gal. circa pn̄m de simplici medicina: ⁊ ypo. in affoꝰ. vlceribus quidē mordax frigidū ⁊c̄. Et aer clarus ⁊ lucidus: ⁊ cū radys solaribus ingrediens nares pungens: dissoluens humiditates: spūs etiā rarefacti per radios: ⁊ pmunt cerebꝝ: silr̄ puluis: piper: eleborus: sinapis: ⁊ turbit. vn̄ mesuē in infridatis sternutationē stimulant meçereon: euforbiū: castoreū: fel aīaliū: cucumer: asininus: piretrū. ȝȝ. nigella infusa in aceto: pulpa collogntide: baurach: aloes. In calefactis rosa ꝓprie odorata: camphora: cū onphancino ⁊ oppio isufflata ī nares: nenufar odoratus: solatrū: odor aceti: ⁊ silia. ⁋ Extrinseca etiā incitantia sternutationē sumpta ꝑ os sunt: sicut alea: cepe: sinapis vinū forte ⁊ acutū: ⁊ oīa pungitiua. Dicit viaticus cannales nariū curti sunt cā. vn̄ nociua cito ascendunt cerebrū: ⁊ sentit ⁊ mouetur ad expellēdū. ⁋ Dicit Mesue q̄ approximatio ad iuuenculā: ⁊ ossitatio: ⁊ desideriū coitus sunt ex eis que mouēt sternutationē. Silr̄ attentio ad mulierē dilectā: q̄re nā interdū ꝯfortatur: ⁊ cerebrū moueť in expulsione nociui. ⁋ Cā añs est humor vel ventositas in cerebro vel in toto vel in aliq̄ mēbro vicino: vel hn̄ti colligantiā cū cerebro: ⁊ iō in pipleumonia resoluūtur vapores qui ledentes inducunt sternutationē. Causa ꝯiuncta est humor vel vapor vel aliud stimulans expulsiuā. ⁋ Dicit viaticus: aliq̄n nā humores adunatos conatur expellere a cerebro: qui iā sunt cā morbi vel cā futuri vity. Humanū. n. cerebrū humidius est ceteris cerebris aīantiū: ⁊ iō humores opanť in eo: qui coopante nā expelluntť cū sternutatione: ⁊ isti humores possunt eē diuersi. Sternutatio. n. de diuersis nasciť humoribꝰ que q̄dem aliq̄n fit nā: aliq̄n vitio morbi: ⁊ aliq̄n ex cā extrinseca. Dicit Mesue. sternutatio ꝑ se facta: aliq̄n fit pp fortitudinē cerebri vigorosi ad expellēdū supflua: ⁊ est laudabilis: in egritudinibꝰ cerebri ⁊c̄. Et q̄nq̄ fit pp passibilitatē cerebri recipientis facile impressiones redundātes ex austro: ⁊ borea: q̄re fit coarctatio ⁊ expressio dissolutio: ⁊ expulsio ⁊c̄.

Si sternutatio est a cā extrinseca scitur ꝑ iudiciū patientis: si a capite ꝑ grauedinē capitis: si a toto per grauedinē totius: si ab aliquo membro ꝑ mutationē alicuius mēbri illiꝰ. cū dicat ypo. in ꝓnosticis. Sternutatio cū reumate in omni egritudie pl'mōis ⁊ costaꝝ malū: siue ista sternutatio ꝓcesserit: siue coequeua sit egritudini malū est ꝑ viā signi ⁊ cāe. Sternutatio cū reumate sine oī acuta egritudie bonū. alia. s. a predictis ⁊ in fine mā iā digesta. ⁋ Diciť in alia scia. ante pn̄m itineris duo sternuta bona: vnū malū: post egressum vnū bonū duo mala: si illi qui remanēt in domo hn̄t duo faciant euntē reuerti: si habuit vnū iter agens cum gaudio reuertetur. ante emptionē cuiuslibet rei duo bona. vnū malū: sed post vnū bonū duo mala. In introitu terre vnū bonū duo mala. Cum fueris in hospitio vnum bonū ⁊ diu stabis ibi. Si duo malū erit hospitiū: ⁊ diu nō eris ibi. ⁋ Ante comestionē duo bona. vnum malū: sed postea eꝯ. ⁋ In fabulatione vnū significat verbum firmū. duo ambiguū. ⁋ Die dominico in mane duo bona vnū malum: post meridiē vnū bonū duo mala. Die lune sūmo mane duo mala. vnū bonū. per totam septimanam transacta media die est eꝯ. ⁋ Idem de die saturni sicut de lune ⁊c̄. Ista sunt vera sicut possunt.

Si sternutatio fit ꝓpter humorem vel vaporem resolutum ab aliquo mēbro vel a toto pmo est adhibenda cura circa illud membrum vel circa totum. Si vero est ꝓpter causam in cerebro vtendū est medicinis fm̄ diuersitatē cāe. ⁋ Sternutationē tn̄ cōiter ꝓhibēt ꝓpe passiōes aīales fȝ Mesue: ⁊ Auic. sicut gaudiū ira sollicitudo ⁊ cogitatio. Silr̄ fricationes: ⁊ contorsiones narium ⁊ extremoꝝ fricationes ⁊ gingiuaꝝ: ⁊ pallati: ⁊ lingue: ⁊ oculorum. ⁋ Dicit Auic. si est debilis prohibent ipsa vehementia tolerantie in ipsa: ⁊ vt retineatur est mediū sufficiens. Et liquor qui fluit ex renibus qui assantur naribus attractus iuuat infantes. Juuat etiam cōmuniter eructuatio palpitatio: ⁊ aspectus ad superiora: ⁊ inuolutio ⁊ pmutatio: ⁊ inunctio lacertorū cum humectantibus: ⁊ ꝓprie lacertoꝝ mandibulaꝝ: ⁊ confert precipue ꝓfundatio in somno: ⁊ timore excitatis precedente: ⁊ cautela a fumo ⁊ puluere. ⁋ Quidam dixerunt q̄ cerebrū non mouet sternutationē: nisi quando humor nociuus conuertitur in aerem: ⁊ extrahit eum aere naribus attracto: sed illud non est necessariū. Dicit Auic. imo non indiget aere in hoc nisi q̄ntū sufficit ad humoris eductionem. Cū ergo cōprimitur aer per constrictionem pectoris expellitur exterius cogit partes lōginquiores expellere: ⁊ adiuuat expulsiuā. A. l. timore excitatōis ꝑcedente.

Dicit viaticus. si sternutatio diu pmaneat postq̄ cerebri superfluitates expulit succurritur cum locione capitis cū aqua calida decoctionis camomille or dei mūdi sinsibrȝ: ⁊ similiū: ⁊ naribus apponatur succus basiliconis cum proprietate sternutatio aufertur. ⁋ Dicit Auic. resupinatio in puluinar calidū positū sub collo cōfert: ⁊ ideo quidā vtunť calefactione occipity cū puluinari vel milio calefacto: vt mā extrahatur posterius. Si vero vt dicit Mesue sternutatio incitetur a calido: aut austro sedant eam oleum rosatū vel de salice odorata: ⁊ infusa in ambas auriculas: ⁊ super caput: ⁊ sorbitio aque frigide: ⁊ sugere eam naribus: ⁊ lauare faciē cū ea. ⁋ Dicit Auic. ⁊ quādoq̄ prohibetur si sorbitio calida sorbeatur: aut balneetur caput cū aqua: ⁊ effundatur oleum calidum in ambas auriculas ⁊ odor pomi abscindit: ⁊ odor spongie. fumigatio cū aceto calido valet in causa calida. ⁋ Si vero dicit Mesue sternutatio incitetur a frigore: ⁊ borea: confert infusio olei calidi nō mordicatiui in ambas aures: ⁊ super caput: ⁊ in nares: ⁊ sorbitiones calide: ⁊ balneatio ⁊ odor camomille: ⁊ pomoꝝ redolentium: ⁊ gallie: ⁊ spice: ⁊ mirre ambre lignialoes spongie: ⁊ odores herbaꝝ que nascuntur in mari ⁊c̄. ⁋ Et in causa frigida silr̄ multū valet suffumigatio cū laudano nigella thure

maſtice ſtorace calamita pomo ambra ⁊ ſilib⁹. ¶ Dicit
viaticus. ſi ſternutatis caput ſit calꝫ nāl̃r cū oleo ro. ⁊ aq̄
inungat̃. Si frigidū oleū yreos ⁊ de nigella: ⁊ camomel/
linū appone. ¶ Dicunt qdā ꝙ cura huius paſſionis eſt
ꝑ euaporationē ei⁹ qđ ibi collectū ē: ⁊ ꝑ ꝯfortantia: ⁊ cō
ſtringētia q̄ impediāt influentiā: vt fumigatio in cā cal̃a
cū aceto. vel ℞. hederā terreſtrē. roſ. ⁊ abſcinthiū. bul/
liant in olla cooperta. deide fum⁹ recipiat̃ ꝑ os: et nares.
bibat etiam aquam cal̃am. Dis aūt cibus ⁊ potus ſit ca/
lidus actualiter tam in cauſa calida ꝙ̃ in frigida: bonum
eſt admiſcere aliquid vini in ſuffumigio ⁊c̃.

¶ De appopleria. Capl̃m. XXVII.

E appopleria conſiderāda
ſunt. 9. ꝑ̄m de
noīe. 2m de diffinitiōe. 3m de ſpēbus. 4m
de cauſis. 5m de ſignis. 6m de loco paſſio
nis. 7m de terminatione eius. Octauum
quibus plus accidit. Nonum de modo
curationis.

De primo dicit Aui. ꝙ medici qn̄q3 dn̄t appl̃iaz:
⁊ itelligūt paralaſiz cōez amboꝝ late/
rū: ⁊ ſi ſint q̄dā mēbra corꝑis ſana: ⁊ qn̄q3 dn̄t mollifica/
tionē vnius ꝑtis appl̃iaz illi⁹ ꝑtis: ⁊ illud iā ꝑuenit in ſer/
monib⁹ Hypo. ¶ Dicit viaticus ſi humores veniunt in
vnā ꝑtē dextrā: vel ſiniſtrā appl̃iaz minorē vocāt: ⁊ ſꝫ lo
cū vbi eſt ſibi dat̃ nomē. Et ſi ꝯſtipatio in vnū tm̄ neruū
veniat fit mollicies in illo mēbro: cui neruus ille ſeruit.

Auic. ſic diffinit appl̃iaz. Appopleria eſt otioſitas
mēbroꝝ a ſenſu ⁊ motu ꝑꝑ oppillationē
ꝯtingentē in vētriculis cerebri: ⁊ in curſu ſpūs ſenſibilis
⁊ motiui. ¶ Halyab. dicit. appl̃ia eſt cū tres vētriculi ce
rebri ſic oēs opillant̃ ſimul: ꝙ ꝓhibet̃ virtus ſentiēs: ⁊
mouēs ad ea q̄ ſentiūt: ⁊ mouentur volūtarie: ſciditurq3
motus: ⁊ actiōes minuunt̃ corꝑ⁹ gubernātes vt fere oīo
ceſſent. ¶ Uiaticus dicit. Si oēs vētriculi cerebri ipleā/
tur humiditatib⁹ ſoli⁹ ſanguinis: ſiue fl̃atis ſiue mirtoꝝ
cū alijs humoribus hac mā opillent̃ toti⁹ corꝑis ſenſus
atq3 mot⁹ auferunt̃. Quidā dn̄t ꝙ apl̃ia eſt opillatio oiuꝫ
vētriculoꝝ cerebri cū mollificatiōe neruoꝝ: ⁊ lacertoꝝ
toti⁹ corꝑis: Uel ſic. Appopleria eſt opillatio oiuꝫ vētri/
culoꝝ cerebri cū ꝑuatiōe vel diminutōe ſenſus ⁊ mot⁹.

Galienus in cōmēto illi⁹ affoꝛiſmi. ſoluere apl̃iaꝫ
fortē. Diſtinguit q̄ttuor ſpēs applie re/
pēte iſenſibiles ⁊ imobiles fiunt oī corꝑi ꝑterq3 in ſola re
ſpiratiōe: vt ſi demū ⁊ h̄ ꝓhibita fuerit maxia eſt ⁊ acu/
tiſſima. ¶ Si v̓o reſpiratio ſit. ſꝫ cū violētia vehemētiſ/
ſima: fortis eſt appl̃ia. Si v̓o reſpiratio fit ſine violētia. ſꝫ
eſt inequalis: ⁊ inordinata ⁊ deficiēs: tūc fit minus fortis.
¶ Si v̓o reſpiratio aliquē ſeruat ordinē fit apl̃ia ibecil/
lis ſiue minor. Sic ğ q̄dā eſt fortiſſima: q̄dā fortis: q̄dam
minus fortis. ⁊ q̄dā debilis. Et ꝙ Hyp. ponat duas ſpēs.
⁊ Gal. diſtinguat. 4. h̄ eſt ꝙ Gal. fortē diſtiguit in. 3. ſpēs
vt dictū eſt. ſm Aui. ſpēs diſtinguūt̃ ſꝫ q̄ntitatē opillatio
nis. vn̄ nocumētū ſequit̃ maius ⁊ min⁹: ⁊ penes cās opil/
lationes: penes q̄ntitatē: q2 ſi euacuant̃ ſpū inſtr̃a mot⁹. ⁊
anhelitus: aut debilitent̃. nō fit facilis anhelit⁹. Immo il
lic eſt ſpuma: ⁊ eſt hn̄s viciſſitudinē ſicut ſtrāgulatio: aut
ſicut vox ſtrāgulati. ⁊ hec praua eſt ſignificās defectum
virtutis mouētis mēbra anhelitus. ⁊ alia eſt in qua nō ē
anhelitus: neq3 ſpuma: neq3 vox ſtrangulati: ⁊ alia eſt in
qua nō eſt magnū nocumētū in anhelitu: ⁊ ꝑtrāſit in gut
ture qđ immittit̃: neq3 ꝑ nares egredit̃: ⁊ lꝫ iſta ſit minus
periculoſa q̃ alia: tm̄ nō euacuat̃ a timore magno. ¶ Pe
nes cās: q2 opillatio aut ꝑꝑ clauſionē: aut ꝑꝑ repl̃onem.
Clauſio fit: q2 cerebꝝ ꝯbitur: vel ꝑꝑ cām ipediētē: ⁊ dolo
rem facientē: vel ꝑꝑ frigiditatē ꝯſtringētē. Repl̃o v̓o fit
aut ex apate aut ſine. Si cū apate eſt epil̃ia ꝯuerſa ſiue fit
ex mā cal̃a ſiue frigida. Si eſt ſine apate aut eſt opillatio
in cerebro ⁊ in meatibus ex cerebro: aut in cerebro: ⁊ in
meatib⁹ ad cerebꝝ. Et in ꝑ̄ma aut eſt ſanguis effuſus ad
vētriculos: aut fl̃a multū: ⁊ in ſcđa. aut opillant̃ vene aut
vene ⁊ artarie: q2 ſpūs nō hꝫ trāſitū ad cerebrū: q̄re non
morat̃ vſq3 quo ꝓ̄focet: ſicut accidit cū ꝯſtringuntur due
vene appl̃ice: q2 ꝑdit̃ ſenſus ⁊ motus: ⁊ hoc ab extrinſeco
frequēter accidit: ſicut pueri ꝯſueuerūt facere ꝑ ꝯſtrictio
nē iſtaꝝ venaꝝ. ¶ Quidā diſtiguūt ꝯſtrictionē attenua
toriā ꝑꝑ frigus: ⁊ coartatoriā ꝑꝑ apa: ⁊ opillatoriā ꝑꝑ hu/
mores ⁊c̃. ¶ Quidā tres ſpēs faciūt. in ꝑ̄ma eſt opillatio
oiuꝫ vētriculoꝝ cerebri: ⁊ ex toto. in ſcđa oiuꝫ ⁊ nō ex to/
to. ſꝫ ſm medietatē: vel in maiori ꝑte. Uiaticus diſtiguit
ſic Ga. Serap. pōit duas ſpēs. ſil̃r cōſtātin⁹ ponit duas.

Cauſe ſm viaticuꝫ po^te ſunt in diſtinctione ſpēruꝫ.
Dicit Auic. ꝙ appl̃ia raro fit a cal̃itate. Dicit
Haly. ꝙ apl̃ia fit ex hūore ml̃ico fl̃atico. frigido. viſcoſo.
groſſo. aut ex fl̃ate cū col̃a ꝯfuſa nigra: aut ex groſſo ſan/
guine. fitq3 aliqn̄ ex col̃a nigra: ⁊ nō nūq3 ex repl̃one vini
⁊ moleſta ebrietate: ⁊ h̄ aplie ſpēs letalis eſt. Ait. n. Hypo.
in libro affoꝛiſmoꝝ. Quibuſcūq3 ebrijs apl̃ia repente fit
deficiunt: ⁊ moriunt̃. niſi febris ſuꝑuenerit: aut ea q̄ diſ/
ſolui hꝫ crapula loquat̃ hora. Raſis in diuiſionibus po/
nit eā fieri ex ſanguine ⁊ fl̃ate. Serap. dicit ꝙ cā hui⁹ egri
tudinis eſt fl̃a groſſum frigidum iplens vētriculos cere/
bri: ⁊ ꝓhibēs ſpūꝫ aialē penetrare. ¶ Quidā moderni po
nūt ex ſanguine groſſo fl̃ate: ⁊ ml̃ia fieri. Diſtinguitur cā
exterior ⁊ iterior: exterior eſt duplex. ſ. ğn̄ans ⁊ excitans.
ğn̄ans ſunt cāe ꝑ̄mitiue multiplicātes humorē: qui eſt cā
ipſius: ⁊ ꝓ̄pe fl̃atic⁹: ⁊ ſic cāe q̄ ꝑ medicinas an̄tes faciūt
appl̃iaꝫ vt aer fridus: ⁊ hūidus: quies: ⁊ otiū. bal. hume/
ctatiuū: cibi ⁊ potus fl̃atici: ⁊ ſuꝑflui. vn̄ Hyp. Si iebria
tus aliquis repēte ⁊c̃. Sōnus nimius ⁊c̃. ¶ Cā excitans
vel cōmouēs eſt cā imediata: ſicut ꝑcuſſio. vn̄ craneū cō/
primit pāniculos. demuꝫ cerebꝝ: ⁊ ſil̃r frequēs minutio
minuēdo calorē ſpāl̃r i fridis nāl̃r. ⁊ ebrietas ſil̃r. Mihi
tm̄ vr̃ ꝙ ꝑcuſſio minutio. ⁊ ebrietas faciāt appl̃iam ꝑ me/
dicinas an̄tes: ſicut me^te coartatione: vel opillatione: vel
mala cōpl̃one ⁊c̃. ¶ Cā an̄s cōpl̃onalis eſt mala cōpl̃o
frigida in toto: vel in capite: vel humoꝝ: vel frigida ⁊ hu
mida cōpōnalis: vt ꝯſtrictio: vel opillatio meatuū: vl̃ apa
cōprimēs. Hūoralis eſt hūor flegmaticus ⁊c̃. ¶ Cā cō/
iuncta eſt nō opillatio. ſꝫ cā ime^te opillās vl̃ ꝯſtringēs ⁊c̃.

Signorum quedā ſunt ſigna ꝓnoſtica: ⁊ quedaꝫ
demōſtratiua. demōſtratiuoꝝ q̄daꝫ
ſunt ſigna diſtinctiua ğn̄is: q̄dā ſpēꝝ: quedā cāꝝ: q̄dā ſa/
lutis ⁊ q̄dā ꝑditionis. ¶ Signa ꝓno^ca ſunt. Dicit Haly.
acutus capitis dolor: organoꝝ tumor. i. in fla° guideꝫ ſm
Auic. viſus tenebroſitas: vertigo radioꝝ fantaſia extre/
moꝝ frigus pectoris titillatio totius. Auic. addit tremo/
rē in toto corꝑe: ſtridorē dētium in ſomno: grauitatē: ⁊ pi
gritiā: ⁊ ml̃totiēs eſt ei vrina vaporoſa ⁊ nigra: ⁊ in ipſa ē
ſedimē ſeriuꝫ furfureū. Et cum accidit vertigo cōcomi
tās iterata: tunc illud nunciat appl̃iaꝫ: ⁊ i ꝑ̄mo caſu pōit
incubū ⁊ ſaltuꝫ in toto corꝑe multū frequēs: ⁊ fortis exſo
lutio vt dn̄t qdam. ¶ De ſignis diſtinctiuis ğn̄is. Dicit
Aui. dr̃a eſt iter apl̃iaꝫ ⁊ ſubeth: q2 appopletic⁹ clamat: ⁊
eius anhelitū ingredit̃ nocumētū. ſꝫ ſubeth patiēs nō eſt
ita: ⁊ hn̄s ſubeth gradatim ꝓcedit de graui ſomno ad ſu/
beth. Apl̃ico v̓o accidit illud ſubito. Dr̃t a ꝯgelatiōe: q2
iacet ocl̃is aꝑtis: Ab epilētico ꝑ ſpumā. A ſtupido: q2 qn̄ꝫ
ſentit ⁊c̃. vt q̄dā dn̄t. ¶ Uiaticus dicit ꝙ auferẗ ſenſus
⁊ motus voluntarius ⁊ intellectus vbi niſi ſolum motus

anhelitus:qui si auferaṫ molestior est infirmitas. vñ pa/
tiens nõ videt:nõ audit:⁊ q̃si exanimaṫ. ¶ Dicit Rasis
cũ aliquis q̃si dormiens iacet: ⁊ sicut in somno stertit: ⁊
cum pungiṫ nõ sentit:tunc iam patiṫ apl'iaz. ¶ Dicit Da
lyab. Signa ei⁹ ꝓxima sunt signis cõgelationis:q̃si dor
miens nihil sentit:⁊ anhelitus quasi scissure pannorum:⁊
stertentis. Et vl'r signa eius sunt signa ꝯgelatõis:excepto
ꝙ ꝯgelatus in eadẽ remanet habitudine:sicut prius. vñ
si oculi sunt p̃us apti: ⁊ postea sil'r sũt apti ⁊c̃. ¶ Signa
spẽꝝ sunt ẜm Halyab. qñ passio fortior est anhelit⁹ ma/
ior:nõ nunq̃ȝ aũt strepitus eius audiṫ in pectore ꝑꝑ anhe
litus difficultatẽ. Sedcum passio valida nõ est:⁊ sterte/
re eius minus est:⁊ anhelitus facilior ac si ori eius quid
humidũ infundaṫ ⁊ trãsglutit:⁊ si robusta est nõ trãsglu/
tit:sȝ naribus emittit. Dicit Serap̃. cognosciṫ difficilis a
debili ex nocumẽto:q² si nocumẽtũ est ꝑuuȝ est debilis:
si est magnũ est difficilis:⁊ ꝯtinuaṫ cũ hac egritudine ꝓ/
funditas somni. ¶ Dicit Rasis in almanẜ. Est aũt hui⁹
egritudinis q̃ȝtitas ẜȝ ꝙ fortiter aut debiliter stertit. Si
.n. spuma ab ore exit nõ est ei medicamẽ. Cũ vo paꝝ ster
tit egritudo est leuior. ¶ Signa spẽꝝ que ponit Hal'. pa/
tẽt in distinctiõe spẽꝝ supra. Signa cãꝝ ẜm Auic. sunt v̇.
gr̃a:q² si a cã extrinseca:vt casu ꝑcussione: signa sunt ma/
nifesta. Sȝ si est ꝑ viam cõpassionis ad aliud membruȝ:
ꝑȝ ex dictis supius. Si est ex a͞pate: tunc non est sine fe/
bre:⁊ ꝑ alia signa cognoscitur. Si vo ex sanguine:facies ⁊
oculi sunt rubei. ⁊ guideȝ:⁊ vene ceruicis sunt extẽse ple/
ne: ⁊ spaciũ flebotomie lõgũ ⁊ regimẽ p̃cedens sanguis
gñatiuuȝ:flegmaticã vo significat color:⁊ forma oculiȝ: ⁊
humorositas narium ⁊c̃. Jam intẽdit Rasis in diuisio/
nibus. ¶ Dicit Halyab. si ex sanguinẽ: aut ex fl'ate cum
sanguine facies rubet. Si ex col'a nigra color faciei v̇git
in nigꝝ. Dicũt qdã in sanguinea rubet:in flegmatica pal
let. Jn mel'ica nigredini attinet. ⁊ hr̃ signa humoꝝ patent.
¶ De signis ꝑditionis. Dicit Almanẜ. Si spuma exit ex
ore nõ est ei medicandum. Signa perditionis signa triũ
specierum primarum. Signa possibilis sanationis: ali/
qñ sunt signa minoris:q² ẜȝ Hypo. in affori. Soluere ap/
poplexiã fortẽ qdẽ ĩpossibile est. Jmmo icurabile:si for/
tis est passio:nec facile curatur si debilis. Jn paralesim ⁊
faciei transit tortioneȝ sicut in afforismo. Hypo. Appl'ia
fortis curari nequit:si debilis facile non est.

De loco passionis. Dicit Serap̃. ꝙ apl'ia fit qñ le
ditur origo neruoꝝ. ⁊ leduntṫ cũ ea mẽ/
bra corporis oia:q̃re destruiṫ sensus ⁊ motus ipsoꝝ:cum
sint nocumẽta opationum oium mẽbroꝝ p̃ncipalium: ⁊
scitur ꝙ huius coartaṫ in vẽtriculis cerebri p̃ncipalibus
in hac egritudie nõ sanaṫ sanatione itegra. sed redit ad pa
ralesim:q² si esset in nõ principalibus: sicut est epil'ia nã
mundificaret velociter. Et iõ dr̃t ab epil'ia:q² apl'ia fit ex
opilatione integra cõicata sup cerebꝝ. ⁊ in reliquis va/
sis ⁊ pãniculis oib⁹. q̃re accidit p̃uatio motus. epil'ia vo fit
ab opilatione nõ itegra:que figitur in meatibus mẽbro/
rũ oium. vñ accidit corruptio motus. Auic. dicit. signifi/
cat ꝙ opilatio in apl'ia cõprehẽdit sup vẽtriculos. qñ si
eẽt in vẽtriculo posteriori soluȝ nõ oporteret vt ociositas
sensus esset in anteriori ꝑte cãpis. Plurimuȝ vero cause
appl'ie ꝯsistit in ambobus vẽtriculis posterioribus.

De modo terminatiõis. Dicit Serap̃. ꝙ appl'ia
difficilis terminaṫ ad mortẽ: debilis
vero si accidit vt sanetur: sanaṫ ꝯctione alicuius mẽbri.
¶ Dicit Almansor. hec passio aut cito iterficit:aut in pa/
ralesim trãsit. ¶ Dicit Auic. Appl'ia resoluiṫ ẜȝ plurimũ
ad paralesim:⁊ hoc ideo:q² nã cum deficit ab expulsione
materie ex vtrisq̃ȝ lateribus simul expellit eã ad vnum
duoꝝ lateꝝ:qđ est magis susceptibile egritudinis: ⁊ qđ ẽ
debilius. ⁊ facit eam trãsire in ꝯcauitalibus meatuũ elõ/
gando eã a cerebro:⁊ vẽtriculis eius. Deide dicit. ꝙ cuȝ
dilatatur mã paralesis in vtrisq̃ȝ lateribus ꝑuenit appl'ia
sicut cuȝ ꝯstringiṫ materia appl'ie ad vnum latus ꝑuenit
paralesis plurimum.

Dicit Auic. ꝙ appl'ia accidit habẽtibus etates ⁊ cor/
pora ⁊ regimina humida:⁊ ꝓp̃e cuȝ est frigida
cũ humiditate. Si aũt cũ caliditate cõpl'onis: ⁊ siccitate
tũc est res parua. ¶ Egritudo. n. ꝯria cõpl'oni nõ accidit
nisi ꝓpter magnã cãm:⁊ ꝙ cõpl'o ab hoc elongata est vt
eã toleret. sȝ raro fit a caliditate. ¶ Dicũt qdã ꝙ plus ac/
cidit illis q semꝑ lauãt: ⁊ colunt caput: ⁊ qui frequenter
sudãt:⁊ q nimiuȝ comedũt:⁊ nimiũ vinũ bibũt. ¶ Dicit
Auic. qui plurimũ vtuntṫ fl'omia ꝓpter multũ sanguineȝ
suũ:multitudie flebotomie qdẽ iuuanṫ:sȝ in fine defici/
unt qñ incidũt in appl'iam:⁊ sil'ia ei. Et p̃paratio appl'ie
ꝑiodice cũ acceptiõe medicinaꝝ cal'aꝝ ẽ festiatio faciẽs
humores crudos velociter moueri. ¶ De sil'itudie apo/
pletici ⁊ mortui. Dicit Auic. aliqñ accidit vt hõ appl'iaȝ i/
currat. ⁊ nõ sit dr̃ia inter ip̃m ⁊ mortuũ:⁊ nõ appareat in
ipso aliqd anhelitus. deide reuiuiscit. ⁊ sanaṫ. Et nos plu/
rimos vidimus:quoꝝ dispõ erat hõ. ⁊ in istis qdẽ anheli/
tus nõ apparet. sed ipsoꝝ pulsus nõ itegre cadit: ⁊ vr̃ ꝙ
calor inatus in eis non vehementer indigeat euẽtatione:
⁊ expulsione vaporis fumosi a se anhelitu magno ꝑꝑ illõ
qđ accidit ei ex frigore:⁊ iõ volũt vt tardeṫ sepultura am/
bigui ex mortuis:donec ꝑpendaṫ eius dispõ:⁊ non sit mi/
nus. 72. horis.

De modo curationis. Dicit Mesue ꝙ cura ei⁹
est ꝓxima cure epil'ie:p̃ter ꝙ oȝ vt oẽ
genus cure administreṫ subito. ¶ Dila⁹. n. ducit ad mor
tẽ festinã:cum sit ẽt morbus paꝝ ꝑ se recipiẽs curã sicut
dicit Hyp. i affo. Soluere ⁊c̃. Verũ tñ vt nõ appareat de
fectus ex ꝑte curatiõis conaberis a p̃n⁰ mãȝ subtrahere
in quãtũ possibilitas accidit. ⁊ si appl'ia ẽ. Dicit Auic. a cã
extrinseca cura ẽ regimẽ cãe illi⁹ p̃mitiue: ⁊ si est a cõita
te:cura est regimẽ mẽbri cui cõicat ⁊c̃. Et si ẽ ex sanguine
fl'oma statim ⁊ euacua multũ sanguinis. sanat. n. statim:
⁊ post flebotomiam clisteriza vt mã deponaṫ a capite: ⁊
subtilia regim̃. ⁊ da iulep ⁊ aquã ordei ⁊ aquã casei. odor
sit confortans cerebrũ sine calefactione. ¶ Dicit Me/
sue si qdẽ sanguinea sit vtriusq̃ȝ ꝑtis flebotoma cephali/
caȝ ilico simul cũ euacuatiõe multi sanguinis:si res pati/
tur:⁊ sepe crura ⁊ pedes ventosari facias. Et trahe q̃ȝtuȝ
potes ad oppositã partẽ cũ oibus gñibus attractionũ cli
sterijs sternutatorijs suffumigationibus. ⁊ alijs. ¶ Dicit
Rasis cum facies videṫ multũ rubere aut denigrari aut
viridis fieri:sicut ꝯtingit cũ sanguis ex coartatione reti/
neṫ in aliquo mẽbro:tunc sanguis ilico trahatur ex dua/
bus guideȝ:aut ex duabus cephalicis:⁊ si cũ aereȝ attra/
hit auditur in pectore oregmõ clisteriza ⁊c̃. Sternutati/
nẽ fac:⁊ da anacardinũ cum ydromelle ⁊c̃. Sartago etiã
ferrea capiti apponatur calefacta vt capilli aduranṫ:⁊ si
nõ curaṫ caput radimus:⁊ illinimus cũ sinapi trito:casto
reo:⁊ aceto forti. Sed in prima spẽ post flebotomiã strin
ganṫ adiutoria iuxta spatulas. ⁊ tibias. sil'r sup caput fun/
datur oleum rosa. ⁊ acetum vini:⁊ fl'omia fiẽda prius in
pedibus:⁊ postea in nasi extremitate. ¶ Rasis in diuisio
nibus ordinat fl'omiã duaꝝ cephalicaꝝ simul in vna ho
ra. deide vẽtosas cruriũ:⁊ paucitatẽ cibi. dimissionẽ vini:
⁊ lactis ⁊ assiduationẽ bal. ¶ Haly. p̃mo intueñ. si egri
facies est rubea:vel liuida:vel viridis ⁊ repleta: cephali/
ce vtaris flebotomo:aut saphene quo a remotioribus lo/
cis trahaṫ mã:⁊ iuxta qđ patiṫ vt⁹:⁊ repl'onis est q̃ȝtitas

sanguis emittatur. ¶ Dicit Viaticus. si virtus custodiatur: ⁊ plenus humoribus esse videatur: est flebotomandus: sed si in etate magna: ⁊ virtus defecta sit cauēda est flebotomia. sufficit.n. altera medicina. ¶ Magistri quidam situant caput in altum ⁊ decubitū sup latus. deinde clistere: ⁊ post fricatiões: deinde si sanguis abūdat minuatur de brachio vl' de venis ppiquis vt de vena frōtis. Dicit Mesue. si flatica sit mā subtrahe q̄ntū potes ⁊c. Rasis ī diuisionibus dicit q̄ cura in flatica est yera dyaloquintidos: ⁊ cochie: ⁊ yera ruffi. ⁊ enemata acuta: ⁊ olfat⁹ redolentiū calidoꝝ vt musci ⁊ gallie: ⁊ odor rute: ⁊ castorei: ⁊ gargarismus cū sinapi syrupo acetoso. ⁊ yerapig. Et sternutatio cū pipe castoreo ꝯdisi ⁊ silibus. ¶ Serap. in ipo pncipio clisterizat vt mā trahatur inferius. deide dicit aperiatur os. ⁊ intromittatur pēna oleo ītincta vt euomat. deinde tiriaca. aut ꝯfectio anacardina detur cuz aqua mellis aut anisi aut masticis. Calefiat caput. cū ferro ignito suspenso sup ipm: ⁊ hoc fiat vsq͡ ad. 14m diez. deinde detur oleū de kerua cū aqua de radicibus q̄ ꝯuenit cū yerapig. Et oibus tribus diebus dētur pillule purgātes fl'a. ⁊ gargarismata trahētia fl'a sic̄ yerapigra facta cū aceto squille. Detur aqua ciceris cocta cū passerib⁹: ⁊ colūbis: ⁊ syrupus de melle cū spēbus. Et ꝯfert vinū antiquū odoriferū: ⁊ vinū de passulis factū de melle mūdo. Et cū resoluitur egritudo ponatur in bal. ⁊ inungatur cū oleo de euforbio ⁊c. ¶ Dicit Halyab. si nō sint signa sanguis noli mouere patientē. nec cibuz des aut medicinā donec. 72. trāseat horas. deinde apiatur os: ⁊ imittatur ⁊c. deinde ordinat stricturā. fricationē: ⁊ iunctionē capis cū oleo ro. ⁊ aceto ⁊ clisteria ⁊ sternutationē. ⁊ assūptionē oximellis si ē possibile cum emboto. ⁊ vomitū cū penna ⁊c. Mane. post hoc da tiriacā cataplasma sicut in litargia. q̄ si nō ꝯfert lamina ferri capiti apponatur donec capilli adurantur. Cibus sit ciceris aqua cū oleo cimino mica panis. ⁊ sic regatur vsq͡ ad. 24. dies. ⁊ si melius se hz bñ qdē. sin aūt aquā radicū cū oleo de kerua ⁊ yerapigra. ⁊ hoc tribus diebus aut 5e donec maturitatis appareāt signa. Sit cibus aqua ciceꝝ. deinde da pillulas fortes. deinde fortiores: ⁊ tiriacā: ⁊ vini q̄ntitatē q̄ illius nō minuat mentem: aut vuarū passarum vinum cum melle: ⁊ cum passio descendit: balnea: ⁊ vnge cū oleo costino vel nardino vel cū castoreo: ⁊ piretro ¶ Cauēdū tñ in tēporibus ⁊ regionibus calidis dare electuaria ⁊ medicinas nimis cal'as: in quo ppter hoc etiā vtendū est diligēti discretiōe. ¶ Dicit Auic. in apl'ia fctā a flāte si īueniuntur signa sanguis fl'omeꝫ ⁊ clisterizetur fortiter: suppōatur colliriū. deide solutiuū. deiñ euaporatio. ⁊ embroca. ⁊ inūctio cū cal'is: ⁊ fricatio: sz oz vt incipias a debiliori inūctōe si ꝯfert. Si nō: adde ⁊ vtere fortiori. Et post euacuationē vtere ꝯdisi ⁊ caputpurgio oleo ꝯfortatiuo. ferro ignito empl'o resolutiuo: ⁊ vomitu si ē pol'e. ⁊ ppe si ē ī stomaco repl'o. Nā stomac⁹ purgatur: ⁊ caput calefit. ⁊ post vomitū tiriaca: ⁊ castoreo: ⁊ si alleuiatur gargarismo: sternutatiōe: vētosis sup collū ⁊ nucā cuz icisione: vel sine. deinde bal. post tres septimanas: ⁊ in die bal. vnctione cum oleo cal'o ⁊c. ⁊ masticatione cum mastice ⁊c. ¶ Cibus sit subtilior cibo epil'ie: vt solus pāis in matutinis aut cū ficub⁹ siccis: ⁊ pot⁹ sup cibū ē res magis iuuatiua: ⁊ si est volūtas cenādi pmittatur exercitiū leue: nec etiā plurimū vigilet. illud.n. iuuat cerebrū ⁊ resoluit vaporē: qui phibet digōnē. Et ficus sunt fructus magis eis ꝯuenientes. Vinū aūt nouū non ꝯuenit pp illud qd̄ est in eo de supfluitatibus. nec antiquū: q2 velociter penetrat ad cerebrū. Et iō mediū iter vtrūq͡ ē melius. ¶ Et cū apopleticus febricitat fac morā in re ipsius dōec discoopiatur: fortasse eteniz est crisis: sitq͡ mora vsq͡ ad. 72. horas. Si aūt nō est ita: sz est febris pp apā. ⁊ putredinē: tūc est mortiferꝫ. Et scias q̄ apl'ia ⁊ palesis ꝯstringūt meatus: quare phibetur euacuatio materieꝫ faciētiū eas ppe. ¶ Viatic⁹ dicit q̄ hic morb⁹ fit ex humoribus grossis. viscosis: preceperūt antiqui a maioribus antidotis incipe in purgationibus eoꝝ: vt ieralogodion. pillulis fetidis: dat tiriacā ordiat clistere: ⁊ raso capite inūctionē: lotionē epithimata sternutationē vt cerebꝝ moueatur. ¶ Cibi sint cal'issimi vinū forte atq͡ vetus. post. 20. diē balneetur. post bal. vinuz detur. Si pp hoc febris accidat est medicina pfecta: q2 corp⁹ calefit: ⁊ resoluuntur humores. ¶ Cōstātinus in pantegni: si febris nō supueniat pulsus inungatur cuz oleo calido ⁊c. Or si febris modū excedit desiccādo infirmū: ponantur brachia in aqua cal'a: vel ifirm⁹ bal. itret. epithima ponatur in loco nō sentiēti. vinū sit paꝝ: cibus cal'issim⁹. vinū vetus: ⁊ forte ⁊c. ¶ Dicit ī li° aureo. ⁊ vngatur caput cū vnguēto pcioso. ℞. castorei. ℥. y. piretri olei laurini staphisagrie euforby. añ. ℥. 5. nitri sinapis pipis. añ. ℥. i. olei: ⁊ cere qd̄ suffic. Itē gargarism⁹. ℞. piretri sinapis pipis lōgi staphisagrie: cala[ri]. zenzi. cū oximelle ⁊c. Ligat castoreum sub lingua. ¶ Itē fricatio lingue cū mitridato ⁊ palati ⁊c. ¶ Caueat apurgatiōe in pncipio motu ⁊ ira: q2 dissoluūt ⁊ suffocant: sed castoreū vel mitridatuz: vel opoponacū teneantur in ore. dentur ēt opiata ⁊ aurea diacastoreum q̄ mēbra ꝯfortent ⁊ humores ꝯsumāt. purgatio fiat vl'is ⁊ pticularis. fiat bal. siccū ⁊c. Apl'ia sz q̄ ē in habitu ⁊ fieri futura curatur triplici instr̄o. s. dieta potione ⁊ cyrugia. Si qdē ē in actu os aperiatur ⁊ ponatur aliqd inter dentes: vt ore aptopossit anhelare: ⁊ fiat fricatio ⁊ vnctio ⁊c. ¶ Sz q̄ terminata est in paralesi: curatur vt paralesis: digeratur mā cum oximelle: purgetur cū agarico aloe. bdelio. ⁊ colloquītida. in media septimana sumat tiriacā: ⁊ omni sero dyacastoreum: ⁊ cum vero accepit laxa[m] sumat anacardinuz: ⁊ dum mā est in motu sumatur mulsa: vel melius nihil sumere vsq͡ ad. 72. horas. ¶ Comedat carnes galloꝝ ⁊c. fiat vnctio cum oleo bñdicto. Rogeri⁹ Macer dyascorides circa instans ⁊ Gal. in li° de simplici medicina cōmēdant saluiā zinzi. dissoluit.n. ⁊ a capite trahit. ¶ Queritur q̄re citi⁹ dr̄ curari in pede: q̄z in manu qd̄ nō videtur: q2 vicinior manus est cordi ⁊c. ¶ Dico q̄ si ex eadē q̄ntitate materie fiat paralesis manus ⁊ pedis: citius curatur manus q̄z pes. Verūtamē ꝯtingit frequētius paralesiz manus fieri ex maiori q̄ntitate materie. ⁊ iō tardius curatur. ¶ Halyab. ponit liuiditatem faciei de signis sanguinis: qd̄ nō videtur. q2 color liuidus attestatur frigiditati ⁊ flati. ¶ Dico q̄ Rasis in almāsore ponit colorem nigꝝ ⁊ viridē in facie esse de signis sanguinis: ⁊ hoc ē de sanguine qñ coartatur in aliquo membro: silr ⁊ sanguis coartatur: lz non sit bonus sanguis: nec pprie sanguis: tñ q2 calor diminuitur ⁊ spūs: fit iste color: ⁊ tñ flebotomia conuenit etiā qñ sanguis est infrigidatus.

¶ De paralesi. Caplm. XXVII.

De paralesi attēdenda sunt. 10. pri[m] de noie. 2[m] de diffinitiōe. 3[m] de spēbus. 4[m] de causis. 5[m] de signis. 6[m] de determinatione ipsius. 7[m] quibus magis accidat. 8[m] qui curantur. ⁊ q nō. 9[m] de quibusdam dubys. 10[m] de modo curationis.

De primo dicit Auic. q̄ paralesis sermone absoluto dicitur mollificatio ⁊ sermōe ppo dr̄ mollificatio in medietate totius corpis sz lōgitudinē pter caput: vel mollificatio totius corpis medietatis sm lōgitudinē incipiēdo a sūmitate capitis vsq͡ ad plantam pedum: ⁊ hoc mō sumitur in lingua arabica: significat eniz

hec dictio partē ⁊ medietatē: mollificatio vero vtriusq̧ lateris p̄ter mēbra capitis dr̄ mollificatio absolute.

Mollificationē vero Halyab. noiat eneruationē. vn̄ mollificatio eneruatio ⁊ palesis vt sinonima accipiunt̄. ¶ Paralesis ita diffinitur. Paralesis est lesio ptis cū priuatiōe sensus ⁊ motus. Non. n. quelibȝ lesio partis dr̄ paralesis: sed q̄ fit cuȝ p̄uatione sensus vel motus: nec dr̄t ab ap̄lia nisi in quātitate malitie: quia apop̄lia occupat totum. Paralesis vero partē. ⁊ iō sic noiatur: fit. n. ī medietate corpis: etiaȝ in manu: oculo: pede: ligua: capite stomaco ⁊ alijs. ¶ Dicit Halyab. eneruatio est opillatio cuiuscūq̧ nerui: q ad qd̄piam p̄uenit mēbrum in eius p̄ncipijs: vn̄ virtus mouens p̄hibet̄ trāsire ad membrum. vnde eneruat: ⁊ p̄dit sensum ⁊ motum.

De speciebus dico q̄ distinguit̄ fm̄ q̄litateȝ in fortē ⁊ debilem: de qua dicit Halyab. paralesis vt sapiēs tradit Hyp. si fortis est solui nequit: si debilis difficile dissoluit̄. ¶ Distinguit̄ ꝫ cās: vnde Rasis in diuisionibus dicit. paralesis est duarum speꝝ: vna fit ex flate. alia successione p̄cussionis aut casus. 3° distinguit̄ ꝫ loca. ¶ Dicit Halyab. si priuatio fit in oium neruoꝝ p̄ncipio fit cessatio sensus ⁊ motus in toto cum nocumētis actionuȝ gubernantiū: ⁊ tūc est ap̄lia. Sed si opillatio fiat in vno latere: illius lateris fit eneruatio cū latere faciei: ⁊ dr̄ paralesis: ⁊ tortio sil̄is. i. euulsio. ¶ Et si opillatio in principio nuche fit eneruatio fit sine facie: ⁊ si opillatio fit in altero latere nuche eiusdem lateris fit membrorum eneruatio. ¶ Et fit opillatio in neruorum principijs qui porrigunt̄ ad lacertos faciei. ⁊ tn̄ in altero latere eiusdē lateris faciei fit eneruatio que est ꝯtorsio. Accidit aūt ꝯtorsio faciei ex eneruatiōe ⁊ spasmo simul. eneruat̄. n. alterius maxille lacertus: ⁊ spasm⁹ fit alteri. ¶ Et si opillatio fit in neruoꝝ p̄ncipijs qui ad guttur tendūt: vocis fit amputatio. ⁊ si in neruis q vadūt ad lacertos pectoris coartatio fit anhelit⁹. ⁊ si in his q ad lacertos vesice: vrine sequit̄ inuolūtaria emissio. Et si in neruis q ad lacertos egestiōis fit eius exitus p̄ter voluntateȝ. Sic ⁊ in oibus iudicandū mēbris: si opillatio fit in p̄ncipijs neruoꝝ qui ad cuiuscūq̧ eoꝝ dirigunt̄ lacertos eneruat̄. n. membrum. ⁊ proinde cessat sensus ⁊ motus.

In alio. Si opillatio.

¶ Primo distiguit̄ ꝫ nāȝ egritudis cui⁹ ē crisis: aliqn̄. n. crisis est colice: sicut dicit Auic. in q̄ multotiēs remanet sensus: q2 mā est in neruis motus ⁊ nō sensus. Et dixerūt quidā antiquoꝝ. si colica aliqbus annis ꝯueniat interficit plurimos: ⁊ q euadit cū paralesi tēporali ⁊c̄. ¶ Dicit Halyab. eneruatio fit in colica mō cretico cum mā superfluitates pellit a p̄fundo ad extrema. Vidi. n. non nullos graueȝ colicā patiētes: quoꝝ vtrūq̧ genu euulsuȝ ⁊c̄. Sicut paulus refert q̄ ī suo tp̄e multū accidit dolor colic⁹ q saluabant̄ eneruatiōe suoꝝ extremoꝝ: nec tn̄ cessauit sensus: ⁊ aliqn̄ est crisis morboꝝ: quēadmodū acuti finiunt̄ mōbi: vt frenesis. ⁊ mania. vn̄ fit eneruatio. Sil̄r ēt fit ex oppressiōe alioꝝ cum alijs cretico mō: aliqn̄ ēt mā pellitur a nobilibus ad extrema. ¶ Dicit Auic. fit paralesis in acutis: q2 cū nā nō pōt p̄pter etatē: vel debilitatē integre euacuare māȝ p̄pter residuū fit in capite soda: ⁊ grauitas capitis. deinde nā expellit ad articulos ⁊c̄.

De causis primitiuis dicit Aui. q̄ paralesis plurimū accidit ī fortitudie frigoris hyemis ⁊c̄. Aer ḡ frigidus ⁊ hūidus: sil̄r quies ⁊ otiū ⁊ exercitiū sup replōnē: sil̄r ⁊ bal. ⁊ supfluitates cibi ⁊ pot⁹ ⁊ somnus supfluus ⁊c̄. sūt cause p̄mitiue paralesis. ¶ Cā añs cōplonalis ē vt mala cōplo fri ⁊ hu. ⁊ cōpōnalis vt strictura meatuū: ⁊ hūoralis vt humor grossus viscosus ⁊c̄.

¶ Cā ꝯiuncta est humor opillās. Dicit Auic. scituȝ est q̄ destructio sensus ⁊ motus fit: qn̄ spūs sensibilis nō penetrat: aut penetrat. ſȝ mēbra nō recipiunt eius ip̄ressioneȝ p̄pter corruptionē cōplonis calide: aut frigide: aut humide: ⁊ sicce: ſȝ calida non p̄hibet impressionē sensus nisi vl timetur: vt pȝ in ethicis: in qbus calitas nō destruit motū: ⁊ siccū est p̄pinquū iudicio calidi. Coplo frigida ⁊ humida p̄hibet a sensu ⁊ motu fm̄ plurimū: q2 frigidum est ꝯriū spūi: ⁊ nocet ei: ⁊ humiditas stupefacit mēbruȝ ⁊ cōplo frigida ⁊ hūida sine mā destruit motū: sed hāc calefactio facile curat. ¶ Penetratio aūt spūs p̄hibet̄ aut pp̄ ꝯstrictionē: aut p̄pter opillationē: aut p̄pter apa: aut solutionē ꝯtinuitatis. ¶ Cōstrictio accidit ex ligatura exteriori: ⁊ tūc mollificatio soluit̄: cum soluitur ligatura: ⁊ qn̄q̧ est ꝯstrictio a cōpressione forti pp̄ p̄cussionē: vel casum: vel dislocationē spōdiliū: ⁊ qn̄q̧ fit poroꝝ ꝯstrictio p̄pter grossitudinē sube cerebri p̄ter nām. Opillatio vō fit ex mā humida. vn̄ cerebro humectato currit mā in vacuitates oium mēbroꝝ: aut in p̄ncipijs neruoꝝ stat: aut ī vijs eoꝝ: aut in vijs spūuȝ: apa ēt opillat spūs transituȝ. ¶ Incisio aūt que neruis accidit in lōgitudie non nocet sensui nec motui: sed in latitudie p̄hibet sensum ⁊ motuȝ mēbri suppositi. ¶ Sed q̄rit̄: q̄re opillatio nerui aliqn̄ ē cā paralesis mēbri suppositi: nec tn̄ opillatio nuce est cā paralesis oiuȝ mēbroꝝ suppositoꝝ. ¶ Et rō est: q2 nuca est sil̄is cerebro in dispositiōibus suis: neruus aūt nō. Sicut. n. cerebrū diuidit̄ fm̄ lōgum: sic ⁊ nuca: lȝ sensus nō discernat. p̄cedit. n. nuca a duabus diuisiōibus cerebri: ⁊ seruat nām vnius duoꝝ lateꝝ: ⁊ māȝ expellit ad latus debilius: ⁊ cui accidit p̄cussio: nec est miꝝ si egritudo est in vno latere ⁊ nō in alio. Natura. n. p̄cepto sui creatoris iam discernit in ħ. ¶ Dicit Serap. Et nā diuisit cerebꝝ in duas ptes fm̄ lineā rectam incipiendo ab anteriori: ⁊ iō nocumētū vni⁹ ptis non redit in aliā. ⁊ iō sunt duo oculi ⁊c̄. ¶ Auic. 3ª tertij dictiōe 2ª. ca° p̄mo de egritudinib⁹ neruoꝝ. Res itaq̧ neruos ꝯfortantes ex eis q̄ in potu sumunt̄ sunt acorus nutritus ⁊ castoreuȝ ⁊ grana pini magna ⁊ cerebꝝ leporis assatū: ⁊ sticados p̄pe. Cuius qdem potio sit oi die pondus. ʒ. i. in pillulis redatū: aut cū syrupo mellino. ⁊ iuuāt eos exercitiū tēperatū. ⁊ olea calida. Res vō neruis nocētes sunt coitus plurimus supfluus: ⁊ somnus sup replōnē: ⁊ potus aque frigide ꝯgelate ⁊ multa ebrietas: ⁊ vinū plurimū p̄pter vehemētiā mordicatiōis vini ⁊ resolōnē ⁊ acetositatē infrigidantē cū hoc. Et ledit eos oē acetosum ⁊ stipticū ⁊ infrigidatiuū in potentia. Et flebotomia plurima eis nocet Et scias q̄ aqua frigida nocet neruis p̄pterea q̄ facit eos deficere a digestione humiditatū q̄ sunt in eis. q̄re in humorē indigestū p̄mutant. Et scias q̄ agaricus ꝯfortat neruos calefaciēdo ⁊ purgando. ¶ Dicit Halyab. opilatio fit in hac passiōe aut ex humore grosso: aut ex oppressiōe: ⁊ oppressio fit aut ligatōe: vel incisiōe: vel apate nucce: vel dislocatōe: vel incisione ⁊ constrictione ⁊c̄.

De signis dico q̄ q̄dā sunt signa p̄nostica: q̄daȝ ꝯmōstratiua distictiua gn̄is: q̄dā sperū: q̄dā cāꝝ: q̄dā curabilitatis: ⁊ incurabilitatis. ¶ De p̄nosticis. Dicit Auic. q̄ cū vrina infantis est viridis nūciat paralesiȝ aut spasmū. dicit̄ p° cañ. mēbris accidit vt sensum amittāt fta euacuet̄ ne paralesis superueniat. Signa distinctiua gn̄is fm̄ Rasim in almāsore: q2 cum aliquis se mouere nō valet: aut vnum aut plura ex mēbris mouere nō pōt: atq̧ eoꝝ sensum amisit ipsum paralesim illius mēbri: aut mēbroꝝ incurrisse p̄nūciamus. ¶ Dicit Halyab. eneruatiōis signa sunt manifesta: ⁊ sunt eneruatio fluxus p̄uatio sensus ⁊ motus. ¶ Dicit Auicē. pul-

sus paraletici: est debilis tardus ꝛ rarus. Nam qꝛ virtus frangit̄ debilitatur pulsus: ꝛ fit frequēs sine ordine. Urina vt plurimū alba: ꝛ qn̄qꝫ rubea ꝓpter debilitatē renū in discernendo sanguinem ab aquositate: aut ꝓpter debilitatē venaꝝ ab attractione sanguinis: aut ꝓpter dolorē: vel egritudinem aliam ꝓpinquā: ꝛ qn̄qꝫ latus sanū est inflammatū ac si esset in igne: ꝛ alterū paraleticū frigidū ac si esset in niue. Et iteꝝ pulsus lateris frigidi est deiectus: ꝛ oculus illius lateris minor. ¶ De signis distinctiuis spēꝝ. Dicit Auic. ꝙ illa que est a tortuositate: aut casu: aut percussione: aut sectione cā significat eam: qn̄qꝫ tamen occultat̄ causa in sectione cū neruus est ꝓfundus. ipsam vero significat ꝛ si occultatur cā in sectiōe: qꝛ neruus est profundus: ꝛ cognoscitur: qꝛ subito accidit: nec cōfert ei regimē. Si ab apāte scitur per signa apātis ꝛc. Si ab humiditate expansa sentit̄ humiditas in mēbro paraletico. Si a grossitudie neruoꝝ fit difficultas reuersiōis membroꝝ a cōtractione cum laborat: nec est in membro leuitas sicut in paralesi absoluta. Si fit successione colice ꝛ febriū acutaꝝ significant eam colice ꝛ febres acute. Si a mala cōplōne frigida ꝛ humida accidit subito ꝛ cognoscitur p tactum. ꝛ p impximētia in ipsum mēbꝝ. ¶ De signis causaꝝ. Dicit Auic. si est ex sanguine significant eaꝫ guidez: ꝛ vene oculi ꝛ replō. ꝛ pulsus ꝛ significatiōes predicte multotiēs. Et si ex humiditate nuda significāt eam albedo: ꝛ mollities multa. ¶ De signis paralesis curabilis ꝛ incurabilis. dico ꝙ si paralesis cito accidit: ꝛ non cōfert ei regimen: significat qꝛ est a sectiōe in latū: vel trāsuersū: vel a ruptura nerui: vel ꝯtractiōe: vel dislocatiōe spondiliū: q̄re oīs talis incurabilis est: sed si paulatī ꝓcedit ad melius ꝛ regimen ei confert: tunc pōt curari.

In alio nō accidit.

Determinatio paralesis ad aliam passionem raro accidit: sed ad paralesim fit mutatio vt Auic. dicit ex aplia. epilia colica: ꝓfocatiōe mřicis febrib⁹ tēporalib⁹ ꝫ semitā crisis etiā vt dictū ē. ¶ Dicit Auic. mā paralesis dilatatur ad apliam ꝛ econuerso. ¶ Sed vt quidā dicunt colica magis priuat sensum q̄ predicte febres humorales. s. qꝛ sua mā magis fertur ad neruos sensibiles q̄ motiuos: q̄re supflua citius sentiunt̄: ꝛ expelluntur.

Dicit Auic. quibuscūqꝫ accidit in regionibus meridionalibus: ꝛ eis qui puenerunt ad. 50. annos ꝛ vltra ꝫm semitam fluxuū expulsoꝝ ex capitibus eoꝝ: ꝛ pflante austro. ꝓpterea ꝙ ventus meridionalis plurimū replet caput: ꝛ in tpe hyemali vt tactum est. vt dicit Hyp. in affo. tertie particule. hyeme vo ꝛc. ¶ Dicit Halyab. refert aūt Gal. qn̄ passio h̄ grandioribus maxime fit: si eoꝝ capita repleta sint humoribus frigidis cum repente fit illis aut calor: aut frigus forte: liquefiūt. n. humores: ꝛ ad locū ortus ferunt̄ neruoꝝ. Maxime aūt h̄ accidit cui nerui debiles sunt nā: cui vero fortes paꝝ ꝯtigit.

Dicit Halyab. Paralesis vt sapiens tradit Hypo. si fortis est solui nequit. Si debilis ē difficile soluitur. ¶ Dicit Rasis in diuisionibus cū mollificatio remanet ꝫm suā dispositionē neqꝫ minuitur: tunc non est ei curatio omnino: ꝛ qn̄ minuit̄ tunc cura est ꝛc. Et loquor de ea q̄ a percussione. ¶ Dicit Rasis in almansore si paralesis ex casu: aut pcussione acciderit ꝛ subito: taliter. n. pmanebit: ꝛ nunq̄ sanabit̄. ꝙ si nō repente ex pdictis: ſꝫ paulatim ꝛ molliter inuaserit loco pcusso apponat̄ h̄ ꝛc. Nec est ꝯdictio in almansore ꝛ diuisionibus: si quis inspiciat. ¶ De h̄ dicit Auic. ꝙ paralesis veniens a remotiōe spondilium mortifera est ꝫm plurimū: ꝛ illa que fit ictu non ꝯtritis neruis vehementer qn̄qꝫ sanat̄: si aūt superfluat non est spes vt sanetur.

Queritur qꝛ dicit Halyab. ꝙ eneruatio est opillatio: si opillatio est morbus: ergo eneruatio est morbus. Sed paralesis cōiter diffinit̄: qꝛ est lesio partis: sed lesio est opatio lesa: ꝛ opatio lesa est accn̄s. ergo paralesis est accn̄s. ¶ Dico ꝙ paralesis est morb⁹ ꝓprie: qꝛ est morbus opillatio: sed denominat̄ iste morbus ab accidente notiori: vt a lesione sensus ꝛ motus ꝛc. ¶ Queritur vtrum paralesis causetur a calido: ꝛ videtur ꝙ sic: qꝛ hoc dicit Auic. sed non p hoc videtur: qꝛ paralesis est opillatio ꝛ constrictio. vel causat̄ ex his: sed calidū ex opillat ꝛ dilatat. ¶ Dico ꝙ calidum per accidens cāt paralesim: inquantum dissoluit humores capitis: qui fluunt ad neruos aliquādo: vel inquantum superflue exsiccat: ꝛ sic constringit ꝛc. ¶ Dicit Halyab. ꝙ paralesis est opillatio. sed opillatio est morb⁹ officialis. g̃ ꝛc. Sꝫ ꝯtra est morbus consimilis. sed Joannitius ponit eā eē morbum consimilem: ꝛ fieri in toto corpore: aut in pte. ¶ Dico ꝙ si neruus ꝯsideret̄ rōne subehomogenie: ꝛ naturalium opationum est membrum cōsimile. si vero consideretur ratione sui officij scōi. s. qꝛ opat̄ sensum ꝛ motū: sic est membrum officiale. Paralesis vero accidit mēbro: inquantum est officiale: ꝛ non inquantum consimile cuꝫ sit opillatio pori ꝛc. ¶ Queritur vtrum paralesis sit periculosior in iuuene q̄ in sene: vel ecōuerso. Qꝛ in iuuene pꝫ p affo. Hyp. In morbis minus piclitant̄ egrotātes ꝛc. qꝛ paralesis q̄ est passio frigida ꝛ humida non est ꝓpria iuuentuti que est calida ꝛ sicca: sed senectuti. qđ in sene pꝫ: quia paralesis est cronica: ꝛ cronice in senibus vt plurimū cōmoriunt̄ ꝫm Hyp. in affo. Senes iuuenibus ꝛc. Et expiª pꝫ quotidie: qꝛ senex citi⁹ incurrit: ꝛ tardius sanatur. ¶ Dico ꝙ periculosior est in sene propter debilitatem virtutis: sed in iuuene ꝓpter abundantiam materie potest esse periculosior: ꝛ quia virtus fortior est causa q̄ humor. Immo nature potenti nihil resistit in expellēdis ꝫ Gal. ideo magis periculosa simplr̄ dicit̄ in sene q̄ in iuuene. ¶ Queritur quare in paralesi pars sana trahit ad se partem egram. In spasmo fit ecōuerso. ¶ Dico ꝙ in paralesi nerui euacuati sūt spiritibus in virtute. In parte vero sana fortis est virtus: ꝛ fortificata ex inclusione spūum ad partē illam: vn̄ pars sana pōt attrahere ptē infirmam: sed in spasmo cum sit ꝯctio mēbri ex replōne nerui ex humore flegmatico: a quo nutrit̄ ꝛc. ꝫm Gal. ex ꝯctione nerui spasmati violēter attrahit̄ pars sana.

In curatione paralesis oꝫ attēdere nouē. Primum est de regimine circa dietam. Scōꝫ est materie digestio. Tertiū est euacuatio ei⁹. Quartū est diuersio materie: siue attractio ad diuersum. Quintū est correctio accidentiū. Sextū est regimen partis posterioris capitis. 7ᵐ ꝯfortatio neruoꝝ. 8ᵐ a qbus īcipiēdū medicinis. 9ᵐ de spāli curatiōe ꝫ vnāquāqꝫ cāꝫ. ¶ De p̄ dico ꝙ aer oꝫ eē cals ꝛ siccus: tēperate tn̄: ꝛ ꝫ ꝯditionē tēporis: exercitiū fricatoriū ꝯueīt fortificatū circa iferiora. Cū decliat egritudo lauet̄. Et dic̄ Aui. post euātionem iuuat̄ bal. longo sicco. ¶ Dicit Halyab. bal. alternatim ingrediatur post digestionē: ꝛ ante prandium ꝛ aqua calida roretur decoctionis herbaꝝ odoriferaꝝ ꝛc. ¶ Et fricetur. Dicit Auic. cum aqua marina vel salsa: ꝛ embroce subtiliatiue conferunt. Dicit Mesue cuꝫ aqua termaꝝ. balneuꝫ exiccatiuū cū aqua marina ꝛ salsa confert. Dicit Mesue regatur cum paucitate cibi ꝛ potus ꝛ cōdimentis ꝛ proprietatē habentibus vt neruis cōferāt vt grana pini: ꝛ cerebrum leporis. ꝛ origanum: ꝛ ysopū: ꝛ ius serpētis: ꝛ zinzi. ꝛ piretrū: ꝛ piper: ꝛ ius galli antiqui ꝫm doctrinam Gal. ꝛ ydromel recipiens sansucum: ꝛ saluiam. ꝛ similia cōfert cum caparis: ꝛ ciperū. Uinū auteꝫ

vitare opꝫ. facit enī ad neruos mām peruenire: que forte non penetraret: ⁊ est inimicuꝫ neruis ⁊ oculis p se. ipsius enim abusus cā est morbi ipsoꝝ. vitet etiā aquā ⁊ potum super cibum ⁊ sit parcitas in potu ſm omnem modum ⁊ sit potus exiccatiuus. Et abstinere super sitim: ⁊ famem est cura prima. ¶ Dicit Serap. post. 14. dies vtatur pul lis aqua ordei cū passeribꝰ aqua ciceris cū oleo de nucibꝰ ⁊ sinapi. ⁊ potet vinum antiquū valde ⁊ aquam mel. fa/ ctā cum medicinis. ¶ Et ad summū scias ꝙ illud qđ iu/ uat eos est oē regimen fortis siccitatis: ⁊ paucitas potus aque. ¶ Dicit Auicena regimen cibi sit in primis cum aqua ordei: ⁊ aqua mel. duobus diebus aut tribꝰ: ⁊ si vir/ tus tolerat vsqꝫ ad. 14. Et si non. ciba cum carnibus aui/ um leuibus. Et fac eum pati famem ⁊ sitim: ⁊ ciba eū cū cibis siccis. deinde fac eum tolerare sitim. ⁊ in scđa mēsa ꝯferunt nuclei pineaꝝ. Et scias ꝙ aqua est melior eis ꝙ̄ vinum. Uinū enim in neruis mām penetrare facit: ⁊ plu rimū ipsius qñqꝫ acescit in corporibus eoꝝ: ⁊ fit acetuꝫ: acetum vero est res nocibilior neruis. Deinde dicit: ⁊ vi/ num antiquū paucum cōfert valde egritudinibus neruo rum oibus: Plurimū vero ex eo sumptū est res nocibi/ lior neruis. Deinde dicit. cum administratione acori nu/ tati ex eis est res que iuuat. Halyab. simil'r dat aquam mel. simplicem: vel cū mastice cimino haneto ⁊c. vsqꝫ ad quartū diem: ⁊ si fortis est passio vsqꝫ ad 7^m: ⁊ a cibis acri bus ⁊ potibus diebus tribus nihil offeres: preter dicta. Die. 4ª ciba aqua ciceris cuꝫ oleo oliue loto ⁊ cimino ci/ namomo: ⁊ haneto: pane quoqꝫ farine munde optime parato. Cibum minue aquam decoctionis masticis pro/ pina: ⁊ aquā mellis: nec bibat aquā frigidā. famē pferat quoad poterit ⁊ sitiꝫ. ¶ Deide dicit. in vrina vero vt ap parent digestionis signa vno die quiescere fac: ⁊ ciceris aqua: ⁊ oleo loto illum refice. Et post hoc pillulas dabis: Refice aūt illum medicaminis die iure franquillinoꝝ. pulloꝝ: columboꝝ iaꝫ surgentiū cū aqua ciceris an oleo loto haneto galanga cinamomo. deinde quiescat tribus diebus ⁊c. Mel cum nucibus comedat: ⁊ pistaceis: ⁊ gra nis viridibus. Uinum illi propina vetus in modica quā/ titate: qđ ipsius aiam iocundet: stomacuꝫ calefaciat: ⁊ nō temulētum reddat. Ebrietas. n. mala est cerebro nocens ⁊ neruis valde. Dicit Alman. nutriatur cuꝫ aqua ciceris oleo: ⁊ sinapi: ⁊ postꝙ̄ hoc fecerit p aliquot dies quiescat. Nutriatur carne frustatim incisa ⁊ in sartagine frixa. In potu sumat ydromel. Dicit in glosula Alman. Si virtus fortis est fames est optima medicina. ⁊ vigilia ⁊ motꝰ. di/ cunt quidam. In omni paralesi a principio primo cibis vtatur stipticis. a vino penitus abstieat vsqꝫ ad. 20. dies bibat vinum forte vsqꝫ ad dissolutionē materie. ¶ Dicit Mesue. vitet somnuꝫ super cibum. nam vigilia confert multū vt dictū est: mollicies etiā vētris est necessaria ⁊c. Materiā paralesis digerit syrupus de sticados: de quo dicit Mesue ꝙ est medicina mirabilis conferens oibus egritudinibus neruoꝝ frigidis: ⁊ ꝯfortans eos: cuius de/ scriptionem sic ponit Mesue. ℞. floꝝ sticados. ʒ. 30. ba/ sce. calamēti origani. añ. ʒ. 10. anisi piretri. añ. ʒ. 7. piperis lōgi. ʒ. iij. zinzi. ʒ. ij. pass. enucleataꝝ. ℥. 4. mellis lib. v. cō/ diat cū cinamomo calamo aromatico croco. zinzi. pipe longo. añ. ʒ. i. 5. liga in pāno. datur cū decoctione spice ⁊c. Uel sic. ℞. floꝝ sticados. ℥. 4. basce cinamomi. añ. ℥. i. pi/ peris piretri. añ. ʒ. 4. passulaꝝ sine interioribus. ℥. i. deco/ quant in lib. 4. aque vsqꝫ ad duas. cuꝫ vna libra mellis. ⁊ sape lib. 5. fiat syrupus. dosis eiꝰ ab. ℥. i. vsqꝫ ad duas cuꝫ aqua altilis. ¶ Dicit Auic. in scđo cañ. syrupus de stica dos est medicina magis iuuantia egritudinū frigidaꝝ in neruis: q̄re oꝫ vt assidue vtatur eo qui neruos hꝫ debiles

Acetū inimi/ cū neruis.

Uinū vetus ppinandum.

De. 2. i. cura. s. de digōne materie.

Dosis. ℥. i. cū aqua de/ coctiōis spice.

In alio cū aqua alkil.

⁊ qui ex frigiditate in ipsis patitur. ¶ Syrupus cōpetēs paraleticis. ℞. saluie: rute: mente: sticados herbe parale sis artetice: gariofilate kalēdule. añ. m. i. radicū apij. feni culi petrosilli. spgi. ⁊ brusci. añ. ʒ. 2. vel. 3. seminum anisi: carui. feniculi. añ. ℥. 5. cinanomi. zinzi. añ. ʒ. ij. fiat syrupꝰ cum melle vel zuccaro. Oximel cōpositum: vel interdū syrupus cōpositus est vtilis. ¶ Dicit Mesue euatio fit ppie cū yera dyacoloquintidos pillulis fetidis yera her/ metis ⁊ alijs. Dicit Auic. scias ꝙ agaricus confortat ner/ uos calefaciendo: ⁊ purgando. Dicit Halyab. quibusdaꝫ medicis placet flebotomia in principio vt sanguineꝫ nō sīa euacuet. Sed pluribus displicet: quia calor minuitur ⁊ cōplo frigida roboratur. Sed si est a percussione con/ uenit flebotomia. ¶ Dicit Mesue vomitus aūt ⁊ euacua tio per clistere est euacuatio bona. vomitus fit cum ex/ pressione raffani ⁊ oximelle ⁊c. ¶ Dicit Mesue diuersio fit cum gargarismate masticatione: sternutatione: caput/ purgio: fricatione ⁊ ligatione ⁊c. ¶ Correctio accñtiū fit alterando cōplōnē ⁊ cōfortando neruos ⁊ cerebrū: ⁊ cuꝫ inunctionibus emplastris ceroneis balneis fricatiōibꝰ ⁊ alijs dictis: ⁊ dicēdis. ¶ Cōstātinus dicit. si aliqua ps sit contracta mollificetur cum medulla ceruina ⁊c. Si dor/ mitaꝰ: vel stupor sit sine dolor: ⁊ sit ex sanguine fleboto/ metur ex latere alterius partis. Si stupor remansit bal/ neetur ⁊c. ¶ Dicit Mesue omne studium adhibendum est ad partem capitis posteriorem: ⁊ nucam: quia cadit h infirmitas ſm plurimū in neruos motiuos ⁊ eoꝝ ortus a posteriori est cerebro: ⁊ nuca: ⁊ hoc oꝫ esse cōe spasmo etiā ⁊ tremori: stupori: ⁊ torture. ¶ Et Auic. similiter. oꝫ vt sit itētio in egritudinibus omnibus. s. stupore spasmo: tremore: paralesi saltu: intentio posterioris capitis: exce/ ptis his: qui in facie sūt. Ita dicit supra de egritudinibus neruorum. ¶ Quidam dñt ꝙ dictum Mesue ⁊ Aui. ve/ rum est maxime quantum ad localia remedia. Positio etiam medicinaruꝫ supra membruꝫ paraleticum paruꝫ valet. Sed super originem mēbroꝝ necessariuꝫ est: ꝙ̄tū necesse est cognoscere: sicut supra colluꝫ: vel spinam: ⁊ de hoc ponit hic Halyab. duo exempla: que longo sermone recitat Ga. in libro de interioribus. ¶ Primum est quia medici volentes curare hominem cuius sensus perierat ab auricula in īdice ⁊ medio ppter casuꝫ emplastruꝫ ap/ posuerunt digitis qđ nihil valuit. Gal. vero ꝯsiderās ner/ uos ferentes sensum ad illos oriri a septia spōdili medici nam ibi apposuit: ⁊ hō sanatus est. Alius homo sup dor/ sum cecidit. ⁊ die 3ª vox debilitata est. ⁊ 4ª manus ⁊ pes eneruati sunt. Sed corpori non affuit nocumentum: nec anhelitus cessauit. voluerunt autē medici apponere me/ dicinā super pedes: ⁊ prohibuit Gal. Et medicinā appo/ suit vbi fuerat incōmoduꝫ ⁊ vox redijt ⁊ motus pedi re/ stitutus est. ¶ Dicit Halyab. Ipse quoqꝫ viruꝫ vidi: qui cum ab equo cecidissent: pmo die nihil sensit: nec secūda. 3ª die manus dextra curuata est: nec illi sensus aliqs: aut motus fuit. Et quia sciui incōmodum accidisse neruo: qui ad manū tendit: curaui illuꝫ emplastris dissolutiuis iter spatulas: ⁊ cum confortantibus: ⁊ cito sanatus est. ¶ Cō/ fortantia neruos sunt acorus nutritus: castoreum: grana pini magna: cerebrum leporis assatum: ⁊ sticados ppie: iuuat eos exercitiū: ⁊ omnia calida ⁊c. Ledētia vero ner/ uos sunt coitus superfluus: somnus super repletioneꝫ. ⁊ potus aque frigide cōgelate: multa ebrietas vinum plu/ rimum ppter vehementiam mordicationis vini: ⁊ reso/ lutionē ad infrigiditatem. cum hoc: ⁊ ledit eos omne ace tosum stipticum: ⁊ infrigidatiuuꝫ: ⁊ flebotomia plurima. Et scias ꝙ aqua frigida nocet neruis: quia facit eos defi/ cere a digestiōe humiditatū in eis. quare mutatur in hu/

De euōne

De diuer sione.

De corre ctione ac cidentiuꝫ.

De regi mine par tis poste rioris ca pitis.

Pulchra exempla

morem indigestum ⁊c. ¶ Dicit Auic. ⁊ non properes in vsum medicinarum fortium in principio rei. Immo tarda vsqꝫ ad quartum ⁊ 7m. Et si egritudo sit fortis vsqꝫ ad .14. Et in hac hora sis contentus rebus subtilibus ex eis que leniunt digerunt: ⁊ soluunt. Et cum clisteribus nõ est multum insistendum in hac hora. deinde euacua cũ fortibus euacuãtibus ⁊c. ¶ Dicit Mesue. inquit Ga. egritudines neruorum: ⁊ iuncturarum non nisi forte agente rectificantur. Uerũtamẽ de meliori operatione est nõ ꝓperare ad vsum farmacie a principio ne subito tollatur virtus: aut resoluatur subtile ⁊c. Halyab. a principio vsqꝫ. 4m. leuia. ⁊ si passio fortis sit vsqꝫ ad. 7m. ⁊c. ¶ Dicit Serap. oꝫ in principio huius egritudinis ne detur medicina que euacuet violenter: qꝛ humor est indigestus. sed euacuetur clisteri: ⁊ cum decoctione ⁊ yerapigra cõfecta cum melle. ¶ Et lꝫ vt dictum est a leuioribus inchoandum sit antidotis ⁊ clisteribus. deinde cum tẽpus aduenerit farmacãdi sit fortius: tñ ꝓm viaticum a maioribus inchoandũ: sicut theodoricon. yeralogodion: ⁊ similibus. ⁊ hec inchoatio a maioribus intelligi debet in aplia tñ: qꝛ ꝓpter motum repentinũ mora trahit periculũ. sed in paralesi secus est. Expectat enim beneficium medici cum sit passio cronica: multum tñ vna vice non euacues: ne subito euacues ⁊ residuũ magis compactum reddatur: ⁊ sic a debiliori digestiuo incipies ⁊ euacuatiuo ⁊c. ¶ Si paralesis est a tortura ⁊ coartatione. Dicit Auic. curatur cura tortuositatis ⁊ compressionis: de quo dicetur. ¶ Si a ꝑcussione vel casu cura est praua: tamen ꝯsidera si est cum apate: vel sine: vel cum materia: ⁊ cura est cũ eo qd cõuenit. Et oꝫ vt ponantur medicine vbicunqꝫ sint super loca percussionis: ⁊ super ꝑncipium ex quo egrediuntur nerui mouentes membrũ paraleticum. ¶ Positio autem medicinarum super membrum paraleticum non affert iuuamentum de quo sit curãdum. Et tu cognosce originem neruorum: ⁊ equale est siue sit intentio prohibitio apatis: aut mutatio cõplonis: aut mollificatio. Et forte oportet ponere iuxta membrum percussum ventosas trahentes sanguinem ab eo ad partem: aut ad illud quod apparet de corpore. ¶ Et quidam ordinant flebotomiam in continenti. Si est a sectione incurabilis est. Si a complone frigida cum calefacientibus curatur notis. Si est a potu aque multe curatur cum bal. sicco. Si a dislocatione curatur cura dislocationis.

¶ Dicit Constantinus si paralesis est in dextra parte: .s. manu: vel pede: vel capite: dextro brachio flebotometur. Si adhuc obuiat cum eleboro purgetur. ¶ Si paralesis caput tenuerit regiones eius subuertet. s. os labia oculos ⁊c. qꝫ scitur si caput formicetur: ⁊ si etas ꝑmiserit caput flebotometur vaporetur ⁊c. ¶ Si sit in labys piretrum masticet: ⁊ castoreum sub lingua teneat. Si sit in naribus odore sternutatione curetur. ¶ Si in lingua ⁊ gustum non sentiat collutione oris cum oximelle piretro castoreo ⁊c. ¶ Si in manu vel pede fricare oportet loca illa cum vnguento mordaci in pedibus castoreum: aut radix biatheos cũ vino accipiatur. Si sit in guttore ore stomaco detur oximel ⁊c. ¶ Si paralesis stomacum laxet vt nullius cibi: vel potus saporem sentiat: nec appetitum habeat: hanc incurabilem relinquimus. ¶ Si in vesica qd intelligitur ex gomorea renes foueantur: ⁊ cũ medulla ceruina tota spina inungatur. ¶ Dicit Auic. si paralesis est occulta ꝓpter mollificationem neruorum ex opillatiõe ⁊c. a principio fiat clistere: materia digeratur: purgetur: ⁊ melius cum pillulis de euforbio: vel fetidis ⁊ vomitu cum eleboro albo: tiriaca detur: ⁊ eleborum anacardinum aliquãdo: qd commendatur valde ab omnibus. Inungatur circa spinam cum fortibus: ⁊ radix lily est bone rubificationis. Confert etiam positio ventosarum super capita lacertorum sine incisione ⁊ post euacuationem: quia calefacit lacertos. Et forte necessaria erit aliqũ incisio: ⁊ ventose stricta habeant orificia: ⁊ suspendantur cum igne multo: ⁊ successione forti: ⁊ laboriosa. ⁊ velociter remoueantur: ⁊ plurima separata ponantur diuisim: siue coniunctim. deinde ponatur emplastrum de prasia: qd maximum facit paralesi iuuamentum. Et excusat a guma rute agrestis: ⁊ sinapi apud plurimos. Cum vero sensus est debilis fortasse emplastrum forte nocet: ⁊ vlcerat. Et hoc scitur si emplastrum remouetur per colorem tactum ⁊c. ¶ Confert insufflatio condisi: ⁊ febris aliquãdo: vox alta locutio plurima ⁊c. Si paralesis est propter colicam confert medicamen de nuce romana in antidotario dictum. ¶ Auicena scda. fen. tertij. caº de cura paralesis dicit. Quandoqꝫ iuuantur plures eorum cum eis que infrigidant ⁊ confortant ⁊ prohibent materiam. ⁊ cum medicantur calidis augmentatur egritudo: ⁊ illud ideo quoniam materia subtilis dilatatur per ea plurimũ. Cum vero membrum infrigidatur ⁊ confortatur frigore minoratur quantitas materiei. ⁊ peruenit ad hoc vt euanescat. ¶ Si paralesis est cum virtute debili: ⁊ cum cõpositione rara sufficit oleum de lilio: de nuce indica ⁊ de narcisco. Et quandoqꝫ iuuantur plures cum eis que infrigidant ⁊ confortant ⁊ a calidis leduntur. Et hoc est: quia materia subtilis dilatãtur plurimum: ⁊ cum membrum infrigidatur materia minoratur ⁊ euanescit demũ: ⁊ tũc calefactio sit pauca: vt cum camomilla: vel cum medicina in qua sit pars humectationis: vel calefactionis: siue infrigidationis: sicut est sucus liquiritie: ⁊ semen endiuie. Et scias qꝫ si paralesis cum febre componatur: tunc oximel cum oleo ros. est conueniens.

¶ De spasmo. Caplm. XXVIII.

E spasmo debet medicus considerare. 9. ꝑmum de nomine: ⁊ de diffinitiõe. 2m de speciebus ⁊ diffinitionibus specierum. 3m de modo fiẽdi. 4m de nominibus spẽrum: ⁊ causa nominum. 5m de causis generationis. 6m de differentia earum. 7m quibus proprie fit. 8m de signis. 9m de modo curationis.

De primo dicit Auic. spasmus est egritudo neruosa: qua mouentur lacerti ad principia sua: ⁊ inobedientes sunt in dilatatione. ¶ Dicit Halyab. spasmus est membri patiẽtis abbreuiatio: ⁊ in lõgũ immutatio a naturali quantitate. ¶ Dicit Serap. spasmus est motus inuoluntarius egrediens a natura. ¶ Dicit Uiaticus. Spasmus ⁊ thetanus sunt non voluntary motus quos membra voluntariũ motum habentia patiuntur. Gal. in Spasmus est inuoluntarius motus voluntaria obtinens loca.

Halyabbas dicit qꝫ duplex est spasmus. Quidã fit in toto corpore ⁊ vocatur thetanus: ⁊ quidam fit in parte anteriori tota ⁊ vocatur spasmus anterior: ⁊ quidam in parte posteriori. ⁊ dicitur spasmus illius membri. ¶ Uiaticus dicit triplex est spasmus anterior: posterior. ⁊ thetanus ⁊c. ¶ Sꝫ ꝑꝫ Auic. spasmus vnus est in quo membrũ: vel mẽbra remanent ꝑꝫ dispositionẽ suã ⁊ nõ dilatantur. ⁊ alius est in quo mẽbra facile redeũt ad dilatationẽ: sicut fit in ossitatiõe ⁊ singultu.

Diffinitur thetanus ab Auic. Thetanus ẽ egritudo officialis ꝓhibẽs virtutẽ motiuã a ꝯctione membrorum de aptitudine quorum est vt cõtrahantur ꝓpter nocumentum in neruis: ⁊ lacertis. ¶ Sed queritur hic cum spasmus sit motus: ⁊ motus sit accidens: sequitur

q̄ spasmus sit accñs. Et Gal. in de accidēti dicit. q̄ spas/
mus suppõit malo motui: ⁊ q̄ est nocumētū voluntarie
actõis ⁊c̄. ¶ Et Johãniti⁹ dicit q̄ morb⁹ sine humore est
spasmus de inanitione ⁊c̄. Et tñ Auic. dicit q̄ est egritu/
do neruosa. Et dē thetano dicit. q̄ est morb⁹ officialis ⁊c̄.
Dico q̄ si spasmus sumit̄ pro opilatione morbus est. Si
pro malo motu accñs est. Si pro ꝯtractione relicta post
motū morbus est in positiõe. ¶ Dicit Halyab. thetanus
est spasmus in toto corpore: ⁊ est morbus acutus: in quo
mēbrū ab vtraq̄ latere distenditur equaliter: fitq̄ rectū
⁊ in nullaȝ parteȝ declinat oīo: nec ostēditur ꝓpter mē/
bri distensionē in vtrūq̄ latus. Spasmus vero anterior
fit cōpassione in lacertis anterioribus: aut mēbris poste/
rioribus: ⁊ nominat̄ posterior spasmus: qui fit ex passiõe
lacertoꝝ posterioꝝ: aut spasmus in quibusdã mēbris si/
ne alijs. Et hoc est cuȝ passio fit in neruis: vel lacertis ip/
sius mēbri. ¶ Huius autē intētiõis videt̄ Auic. ꝯtrariuȝ
dicere. s. cuȝ corpus in spasmo declinat ad anteriora: tunc
spasmus est in lacertis anterioribus: ⁊ cū declinat ad po/
steriora: tūc spasmus ē in lacertis posterioribus. Et cū ad
vtrūq̄ simul: tūc est egritudo in lacertis vtrisq̄ simul sic̄
est in paralesi. Dico q̄ in spasmo est ꝯctio: ⁊ extensio. Cū
ergo est spasmus anterior fit cōtractio anterioꝝ ⁊ exten/
sio posterioꝝ. Si vero est spasmus posterior: fit cōtractio
posterioꝝ: ⁊ extensio anterioꝝ. ⁊c̄. ¶ Dicit Serap̄. spas/
mus fit cuȝ lacerti nãliter mouent mēbruȝ versus origi/
nem suaȝ cuȝ implētur lacerti: aut nerui adherētes mē/
bro tendūtur sicut vter. Cum ergo dilatantur minuitur
eoꝝ lōgitudo ⁊ augetur latitudo: ⁊ ille est spasmus de re/
pletionē. ¶ Spasmus vero de inanitione fit sicut fit in
corijs que aduruntur in igne: aut exiccãtur caliditate ali/
qua: cum exiccatur humiditas que est in neruis: aut lacer
tis: ⁊ ideo fit vt exiccentur mēbra ⁊ tendantur: ⁊ spasman
tur: ⁊ cōtrahant̄ in lōgitudine ⁊ latitudie simul. ¶ Dicit
Halyab. spasmus de replõne fit cuȝ nerui superfluitati/
bus replent̄ malis humiditatis flegmaticis q̄bus hume
ctantur: ⁊ in latuȝ extenduntur ⁊ a sua minuuntur longi/
tudine: quare lacertus ad quem mittebatur neruus con/
trahitur ad partem sue originis: ⁊ membruȝ curtat̄: quē/
admodum accidit vasis: que fiunt ex corijs cū amplius
q̄ȝ possint capere faciunt. al's. capiūt: extenduntur enim
in latum ⁊ breuiantur in longum.

De nominibus

speꝝ dico q̄ s̄m cōmētum
Pisani spasmus posterior
dicitur epistonus: q̄r supra spinaȝ cōtrahitur: ⁊ digiti con/
trahuntur in pugnum. Et anterior dicit̄ ꝓstonus: q̄r pro/
nus contrahitur: ⁊ digiti extenduntur: ⁊ anterior: ⁊ poste/
rior simul dicit̄ thetanus: q̄r totuȝ tenens. s. anterioreȝ: ⁊
posteriorem parteȝ. ¶ Cuȝeȝ vero est spēs spasmi. Et di/
cit Auic. q̄ quidaȝ intelligunt spasmū: qui incipit in lacer
tis furcule: ⁊ extenditur anterius aut posterius: aut ad
vtrãq̄ parteȝ. Et quidã intelligunt p̄ cuȝeȝ oēȝ thetanū:
⁊ quidaȝ spasmū oculi tantuȝ: ⁊ quidaȝ intelligūt q̄ñ sunt
duo spasmi: aut duo thetani posterius ⁊ anterius: ⁊ q̄daȝ
spasmū qui est ex frigore. ¶ Thetanus aūt s̄ȝ veritateȝ
est contrarius spasmo: ⁊ ingreditur in genus spasmi itroi/
tu cōtrarioruȝ in genere vno ⁊c̄.

De causis

dicit Hyp. in affo. spasm⁹ fit ex pleni/
tudie: vel euacuatiõe: ita vt singult⁹.
Et Uiaticus simil'r ponit istas duas. Et Rasis sil'r põit
fieri ex siccitate: vel humiditate grossa. ¶ Et dicit Se/
rap̄. cause inanitionis: ⁊ replõnis multe sunt. Et Halyab.
dicit. spasmuȝ causari a replõne: ab inanitione: a mala cō
plexione frigida: ⁊ ab āpate. ¶ Dicit Auice. Causa vero
spasmi aut est sine materia: aut cū materia. Sine mã est
sicut mala cōpl'o calida ⁊ sicca: que consumit hūiditates
in neruis: ⁊ lacertis. ⁊ ideo cōtrahuntur sicut accidit cor
dis que elongãtur in hyeme ꝓpter humiditatē: ⁊ in esta/
te ꝓpter siccitatē cōtrahuntur: aut inspissant neruos: q̄re
cōtrahuntur: ⁊ prohibetur motus. Et aliquãdo est fortis
dolor in quo virtus cōgregatur ad expellenduȝ causam
doloris. vnde spūs ⁊ lacerti sequuntur virtutem: quare
cōtrahuntur ⁊ spasmãtur. Preterea est spasmus qui est
proprius labro palpebre: ⁊ lingue: ⁊ scitur q̄ causa est ex
cerebro: aut causa est frigiditas cōgelãs: ⁊ inspissans ner/
uum. Causa materialis est aut humor: aut ventositas:
aut vapor humoralis: aut flegma: aut sanguis: aut malia:
aut āpa. Et est differentia inter causaȝ humorosaȝ: ⁊ āpa:
quia humoralis per totuȝ neruuȝ diffunditur: ⁊ ipsuȝ re/
plet. vnde crescit s̄m longuȝ: ⁊ s̄m latuȝ decrescit. Sed in
spasmo ex āpate materia cōprehenditur in vno loco re/
plēs ipsum. vnde alie partes cōtrahuntur. ¶ Est etiam
spasmus materialis s̄m viaȝ crisis cuȝ materia expellit̄
a neruis: ⁊ artarijs: ⁊ a membris nobilibus ad lacertos:
vt in cronicis accidit: ⁊ in splene: ⁊ dolore capitis mate/
riali: ⁊ squinantia ⁊c̄. ¶ Et fit ab humore mordicatiuo: ⁊
qualitate venenosa neruosa: sicut ex pūctura nerui a scor/
pione. vnde prouenit nocumentum ad cerebrum. ¶ Fit
etiam a ventositate iflamatiua ⁊ spissa: qui spasmus sepe
accidit ⁊ remouet̄ in hora. ¶ Et fit a vapore venenoso
resoluto a mã venenosa: vt punctura venenosi aīalis. vñ
mouet̄ cerebrū ꝯhens neruos ⁊ lacertos ad expellenduȝ
nocumentum. Et ita fit spasmus. ¶ Et fit spasmus p̄ su/
stentationē factã sup̄ aliq̄d mēbrū: aut q̄r defert pondus
graue: aut q̄r dormit sup̄ lectuȝ duꝝ: aut ꝓpter extensionē:
⁊ q̄ñq̄ post somnū remanent mēbra ꝯtracta: ⁊ non extē/
dunt̄: q̄ñ in somno fit spūs pigrior ad dilatanduȝ ꝓpter
retractionē ad interiora. ¶ Fit etiã spasmus post febres
vstiuas: ⁊ ꝓpe in febrib⁹ xirsen: ⁊ post motus laboriosos
corporales: ⁊ aīales vt vigilias timorē ⁊c̄. ¶ Et fit in fe/
bribus corpe exñte pletorico cuȝ mã dissoluta currit ad
neruos. ¶ Fit ēt ꝓpter cōitatē oris stomaci: quē vomit⁹
curat. Et fit spasm⁹ a siccitate ꝓpter febres q̄ ē valde ma/
lus. Et cerebrū q̄ñq̄ parump̄ desiccat̄. vñ trahit humi/
ditates a neruis. Et cū postea cerebrū humectat̄ mēbra
redeunt ⁊ obediūt dilatationi. Et fit etiã ex potu medici/
ne narcotice sicut opij ⁊c̄. Et fit spasmus ꝓpter potū vi/
ni: ⁊ ꝓpter solutionē vētris: ⁊ eruginē eris nocētē stoma/
co: vel colaȝ mordicãtē ꝓpter fortitudinē sensus oris sto/
maci: ⁊ ꝓpter m̄ricē: ⁊ ꝓpter vesicã: ⁊ pūcturã ⁊ icisionē
⁊ corrosionē. ¶ Et fit ēt ꝓpter debilitatē neruoꝝ in pue
ris multã: ⁊ ēt ꝓpter digestiue corruptionē: vt dicit Aui.
fen. 3ª. p̄mi. de egritudinibus q̄ infantibus accidunt.

De signis

speꝝ dicit Serap̄. Spasmus de reple
tione fit subito: ⁊ mollificant̄ mēbra
statim: ⁊ in cōpl'one ⁊ regiõe humidis. Spasmus de ina/
nitiõe fit successiue: ⁊ in cōpl'one sicca. ¶ Dicit Uiaticus
si sano hoi accidit subito de plenitudie ē. si vero post acu
tas febres. vigilias labores: ⁊ sil'ia de inanitione est intel/
ligendus. ¶ Rasis in diuisionibus. Si est ex siccitate fit
post vomitū: ⁊ sol'onē laboriosam: laborem superfluū: ⁊
febrem vehementis caloris. Si ex humiditate grossa fit
subito: ⁊ cuȝ signis repl'onis ex flegmate ⁊c̄. ¶ Almãsor.
cum vnū mēbruȝ cōtrahit̄: aut plura: ⁊ intellige preter
nãm ⁊ ad suam redit originē illud esse spasmū intelligi/
mus. ¶ Quidam dñt signa spasmi sunt membroꝝ con/
tractio: dolor: difficilis motus ceruicis ⁊ aliorūȝ: difficile
transglutit: ⁊ spuit: ⁊ q̄ñq̄ os aperire non potest. ¶ Dicit
Halyab. significatio spasmi in pueris sunt acuta febris
vigilie siccitas ventris: coloris citrinitas: nigredo lingue:

falsitate desiccatio: cutis distensio. In viris autem: quoniã mẽbra fortiora sunt ꝛ sicca raro fit de repletione: ꝛ si cõtingat nõ facile curatᷣ. Et huius signũ est: q꞉ repẽte oritᷣ: ꝛ precessit regimẽ replõnis: ꝛ ciborũ multitudo: potꝰ grossus: ꝛ dimissio laboris: balnei aũt post cibũ frequẽtatio: fit ẽt post ebrietatẽ ꝛ potũ multi vini. Vñ Ypoc. in affo. Si qs spasmũ patitᷣ: ꝛ febris supuenerit q̃rtana spasmꝰ recedit: hec eni passio ex humoris est putredine grossi colerici: ꝛ caloris grauitate: q̄ si penetrauerit ꝛ calefaciat dissoluitᷣ a neruis: ꝛ ab eis consumitᷣ. Ait aũt Gal. ¶ Dicit Haly. Ois qui post febrẽ spasmus malus est: sed post febrẽ adustã que diuturnior fuit. ¶ Scd̃m Aui. pulsus spasmi est extẽsus: ieq̃lis in situ ꝛ in velocitate: ꝛ tarditate: ꝛ calidus ꝛc̃.

Signa spasmi de replõne sũt q꞉ fiat subito: ꝛ mẽbrũ nõ cito imbibat oleũ: nisi sit ex propinquo calefactũ. ¶ Si fit a siccitate fit paulatim: ꝛ post cãs euacuantes. Si fit ex causa extrĩseca: vt euforbio: aut elleboro scitur per assumptionẽ. Si a stomaco: vel ab alio mẽbro scitur per accidẽtia illius membri ꝛc̃. ¶ Factus ab apostemate scitur per dicta ꝛ accidentia apostematis. Et aduentuz spasmi signant pulsus paruus: ꝛ rarus in ꝑncipio. Deinde mutatur: vt dictũ est: ꝛ quãdoq꞉ facies rubet ꝛ fit cõtorsio oculoꝝ: ꝛ anhelitus intersectus: ꝛ disnia: ꝛ risus ĩnaturalis strictura ventris ꝛ vrine. ¶ Aliquando vero est vt aquositas sanguinis: ꝛ sunt vigilie: ꝛ singultus: ꝛ soda: ꝛ tremor: ꝛ dolor sub iuncturis ꝛc̃. Si sint ex febre sigñat ꝛ nunciant contorsio: ꝛ rubedo oculi stridor dentiũ: nigredo lingue: ꝯstrictio cutis: vrina ꝑmo rubea: postea alba ex eleuatione mãe ad caput: ꝛ pulsatio tẽporũ: ꝛ venarũ capitis. ¶ Et q̄ dixit. febrẽ in spasmo ꝛc̃. Et intendit q̄ si febris supuenerit resoluit spasmũ. Si võ sequitᷣ spasmũ est siccus qui raro curatᷣ: ꝛ accidit ante ipm timere in somno: malicia coloris: vrina cruda cõstrictio mãe tremor sudor in capite scothomia. ¶ Et si febris nõ exiccat fortitudinẽ: vel longitudinem: nec spasmus erit multuz siccus. ¶ Signa mala in spasmo sunt vẽtositas multa: ꝛ vrina acuta sigñat caliditatẽ purã: ꝛ saltus ꝛ pulsatio sigñat apostema viscerũ vel extenuationẽ. Et cum squinãtia: vel pleuresis: vel frenesis ꝯuertũtᷣ ad spasmũ cognoscitᷣ per ꝓpa signa. ¶ Et in ꝓnosticis. spasmus cõtingit pueris in acuta febre: maxie si vẽtrẽ cõstrictũ habeant: ꝛ vigilent: ꝛ expaucẽt: ꝛ plangant: ꝛ colorẽ variãt. Hec eueniũt pueris vsq꞉ ad septem annos. ¶ Et Auic̃. in q̃rto ponit nouẽ annos. In iuuenibus vero nõ contingit nisi ĩ magnis ĩfirmitatibus vt est frenesis. ¶ Dr̃ia inter spasmũ de inanitione ꝛ replõne dicta est: q꞉ de replõne subito: ꝛ de inanitione fit paulatiz. ¶ Itẽ in replõne neruus crescit ꝓm latũ: ꝛ decrescit ꝓm longũ. In spasmo võ de inanitiõe decrescit ꝓm vtrũq꞉. ¶ Itẽ dr̃ia est iter epilepsiaz ꝛ spasmũ: q꞉ epilepsia est spasmus totius: ꝛ fit ꝓm periodũ. Spasmus vero nõ est totius: nec fit ꝓz periodũ. ¶ Differt etiã spasmus a paralesi: q꞉ in paralesi mẽbrũ semper elongatur: sed in spasmo semꝑ decurtatur: ꝛ in spasmo de replõne est dolor: in alijs nõ. ¶ Dicit Auicẽ. ꝛ naturalr̃ infantes spasmantᷣ facile ꝑꝑ debilitatez cerebrorũ ꝛ lacertorũ: ꝛ facile sanantᷣ ꝑꝑ fortitudinẽ epatuz: ꝛ cordiũ: ꝛ q꞉ humores nõ sunt inobediẽtes multe grossitudinis: ꝛ liberantᷣ a spasmo sicco cito propter humiditatẽ eorũ: ꝛ humiditatẽ cibi eoꝝ. In mulierib' võ nõ est facilis aliq̃ duarũ rerũ. Immo etiã ĩfantes raro euadũt a spasmo ex successione febriũ acutarũ. Et vltra septẽ annos non fit spasmus nisi propter febrẽ acutã prauã valde. ¶ Dicit Halyabbas. Spasmus de replõne maxime pueris accidit paruis qui grosso nutriuntur lacte: ꝛ cibo

al. in puberibus

vtuntᷣ multo: ꝛ sine cautela: ꝛ cũ debilitate neruoruz: ꝛ eorũ etiã difficilior est curatio. Et attende dicit Halyab. q̄ paralesis apoplẽa spasmꝰ de replõne peiores sunt: tũc cum iuuenibus: ꝛ pueris estate fiunt: q꞉ cõplexionibus eoꝝ minime cõueniunt: minus autez male sunt q̃z senibus: ꝛ hyeme fiunt ꝓpter ꝯuenientiã ꝛc̃. Sed cũ senes neruos habeant debiliores q̃z pueri: plus ꝛ citius debet cõtingere spasmꝰ senibꝰ q̃z pueris. Q꞉ hẽant neruos dbiliores declarat motus debilitas in eis: ꝛ multitudo motus in pueris. Sed experientia quotidiana ꝛ auctores oẽs manifestant q̄ plus accidit pueris. ¶ Et dico q̄ pueris magis accidit ꝓpter neruorũ molliciez: senes vero neruos hñt duros: ad quos materia nõ de facili penetrat: sed si penetrat nõ dissoluitᷣ: vbi aliqñ cũ magna dificltate ꝛc̃. ¶ Et queritᷣ vtrũ in spasmo sit priuatio sensus: sicut motus in membro. Completa eni cõtractione mẽbrũ nõ põt moueri. Et q꞉ maior virtus requiritᷣ ad motũ q̃z ad sensum si perditᷣ motus vr̃ etiã q̄ sensus perditio fiat. Sed contra hoc est: q̄ aliquãdo manifeste sentitᷣ dolor in mẽbro spasmato. ¶ Dico q̄ si per diuersos neruos fiat sensus ꝛ motus: si ꝑditᷣ motus: nõ ꝓpter hoc ꝑditᷣ sensus in spasmo. Sed si per eũdẽ: si ꝑditᷣ motꝰ: ꝑditᷣ sensus similr̃. Sz citius perditᷣ sensus: ꝛ recuperatᷣ ꝛc̃. ¶ Dicit Mesue. inquit Gal. puncturã nerui ꝛ chorde seqtᷣ spasmus: ꝛ ꝓprie cũ nõ respiret pũctura. Efficitᷣ .n. venenosuz reuma: vel putridũ: sed venenosuz qdẽ ꝑꝑ cõtinuitatẽ repit ad cerebrũ ꝛ facit epilẽiaz. Putridũ võ apa gñat in loco pũcture: q̃re puncturã ꝑcẽpit apiri. ꝛ apponi attractiuuz subtilis sube: vt reumatis fiat purgatio: ꝛ resolõ.

Dicit Aui. q̄ cõferũt embroce ex ordeo fracto: camomilla: malua farina fenugreci: si sit ꝓpter potũ alicuius rei male curatᷣ: vt dicetᷣ in capitulo de venenis. ¶ Quidã dicunt q̄ qñ est ex punctura difficile curatur ponantᷣ ergo resoluentia: vt furfur tritici cũ sale: vel filatũ crudũ cũ cineribus bulitũ. Si non sufficit: cuz rasorio latus aperiatur: vt sanies exeat. Deinde curetᷣ curatione vlceris. Si ex vulnere curatur cũ curationibus leptomenis: aut cũ ferro. ¶ Dicit Mesue. si spasmus est ab humiditate: cura eius est cura paralesis: ꝛ proprie cũ euonibus: clisteribus acutis: balneis termarũ: ꝛ bal. sicco in fine rei: ꝛ linimentis: ꝛ in sũma totũ regimẽ cõmune: ẽ proprĩu paralesis. ¶ Inquit Ypoc. febris supra spasmũ humidũ curat eũ. Spasmus supra febrẽ interimit: quapropter eligantᷣ cõuenientia: vt castoreũ assa fetida quibus misceantᷣ duplũ mellis: ꝛ sit dosis: sic̃ auelana. Spasmũ eni resoluunt ꝛ febrẽ ĩducũt. Idẽ facit oppoponacũ: ꝛ castoreũ cũ aqua mellis. Idẽ facit oleũ de kerua cũ assa: ꝛ ex cõpositis est anacardinũ. Ipsum eni inducit febrem ꝛ spasmũ curat: tiriaca ꝛ mitridatũ sunt medicie solẽnes. Sal calefactus positus in locis originis neruoꝝ spasmũ curat. Et si fit spasmus ex frigiditate: cura eiꝰ ẽ sic̃ hic ꝓxime diximus. ¶ Dixit Almã. cura est sic̃ palesis: in eo tñ fricatione manuũ: ꝛ iunctione cuz oleo costino plus vtimur. ¶ Dicũt qdã. si fit ex sanguie flõmetᷣ mediana. Si ex alijs hũorib' yera detᷣ: clistere: oleũ exsiccatiuũ: ꝛ acetlatio cũ sale: accipiatᷣ puluis castorei: ꝛ piperis cuz mellicrato iuxta ignẽ iaceat. ¶ Rasis in diuisionibus dic̃. cura etiã eius est cura paralesis frigide. ꝛ ꝯfert isti ꝓpe fricatio corꝑis assidua: ꝛ sepelliri in arena calida vsq꞉ ad gulã eoꝝ aut in cinere calido: aut in furno poni: vel domo calida. ¶ Dicit Serap. si est ex replõne curatio ẽ polis: ꝛ facilis euando: sic̃ in palesi ꝛc̃. Et locꝰ spasmatꝰ iungatᷣ cũ oleo de spica: ꝛ de lilio. Emplm̃ qđ Mesue ponit auctoritate Serap. cõfert valde. ¶ ℞. olei de oliuis antiqui lib. i. cere rubee. ℥. ij. liquefacti imisceatᷣ puluis euforbij recẽtis

⁊ vngatur locus spasmatus cū eo:⁊ cōfortet̄ infirm⁹ cū cibis calefaciētibus:⁊ velocꝫ digōnis:⁊ sumat in potu vinū subtile velocꝫ penetrationis. Et si est pp potū rei venenose. Dicit Auic. curat̄ vt dicet̄ in caplo de venenis. s. cū tiriaca:⁊ gētiana saluia:ruta:aristol. baccis lauri:diptamo ⁊c. ¶ Si est ex febre cura est cū humectantibus: ⁊ habitet patiens in domo frigida. Si vero est ꝑpter dolorē:puncturā:vel apa curet̄ curationibus mēbrorū. ¶ Dicit Auicē. ⁊ si in spasmo humido virtus est debilis dent̄ carnes sicce minutarū auiū. Et si fortis: panis cū melle aqua ciceris cū aneto pipere ⁊c. Curet̄ etiam cū euantibus fortibus solutiuis:⁊ clisteribus acutis. Et si sanguis abundat flobotoma primo nō totū qđ eēt neciuꝫ:vt resistat spasmo. Curat etiā balneū termarū:⁊ sessio in pellibus luporū:vulpiū:⁊ inunctio cū adipe lupi:⁊ oleo de lilio si nō sit febris:⁊ decoctio catulorū canū:⁊ sessio in aqs decoctionis medicinarū subtiliū:⁊ linimenta:nec tamen mora in bal. longa sit:ſꝫ multiplica numerū. s. bis in die. Confert etiā subito in aqua frigida mergi si corp⁹ est forte:vt in affo. dicit̄. Est aūt nisi in thetano sine vulnere ⁊c. Et cōferūt qn̄qꝫ ventose:⁊ etiā febris:⁊ ꝑprie quartana ꝑpter concussionē tremoris:⁊ cui accidit quartana securus est a spasmo. Et ex curis qdē mirabilib⁹ expertꝫ spasmo est:vt ponat̄ supra membrū spasmosuꝫ ren cōstrict⁹ cū pinguedine sua. deide dimitat̄ super ipꝫ donec siccet̄: ⁊ mutet̄ cum alio. In spasmo ꝑterea toti corpi cōi ⁊ ren cū pinguedine suppositus donec siccet̄:⁊ permutet̄ cuꝫ alio est cura mirabilis:purget̄ cerebrū cū sternutatione: cōfert calefactoriū ⁊c. Et que in potu faciunt febreꝫ sunt castoreū:⁊ assa fetida mixta cū melle ꝭm q̄titatē nucis: faciunt eni febreꝫ:⁊ resoluit̄ spasmus ilico ⁊c. ⁊ lectentibus ponat̄ emplm ⁊c. Vinū aūt pancū cōfert habentib⁹ spasmum humidū. resoluit eni ipsum sicut febris. plimū vo est causa efficiens ipsuꝫ. Et opꝫ vt eger bibat ex veteri:⁊ super cibū parump. ¶ Et scias ꝙ cū spasmus est cōmunis corpori preter mēbra faciei cura ꝯuenit spondilibus colli:⁊ qn̄ est in facie:tunc intenditur cerebro. Et si spasmus est cū cōitate stōi fortasse vomitus cole cura est in hora. ¶ Et si ex dolore panis calidus de furno optio infusus vino supponat̄:vel stupa canabina cū oleo rosato:⁊ vitello oui. Si ex frigiditate facile curat̄ ꝑ alterantia. Si ex vermibus est centaurea:⁊ centonicū cum lacte detur:⁊ electuariū de centaurea:cornu ceruino ⁊ melle: ⁊ emplm de absinthio centaurea cētonico aloe succo ꝑsicarie super vmblicuꝫ. ¶ Ipoc. 4ª ꝑticula de regimine acutorū de cura spasmi dicit. detur vinū vinosuꝫ:⁊ hͦ intelligitur qn̄ spasmus est ex humore frido grosso. ¶ Ras. in diuisionibus dicit. ꝙ vinū ⁊ coitus sūt nociua neruis. ¶ Dico ꝙ vinū debet̄ post purgationē:⁊ in parua quātitate:⁊ vinosuꝫ:q2 resoluit ⁊c. alr est nociuuū. ¶ Gal. in quinto de simplici medicina cōmēdat saluiā calamentū nucē muscatā:galangam. Et vult ꝙ nō tm̄ in membro leso debet poni medicina:sed in origine neruorū:cerebro:⁊ nucha. ¶ Dicit Haly. spasmus de replone facile curat̄: sed de inanitione difficile valde:nisi forte patiēs puer est ⁊ circa septē annorū:⁊ cōfinia:⁊ hec sanatio facilis occurrit. Si vero hanc transit etatē difficile sanat̄:⁊ si ex replexione incipe cū clisteri:cibū subtilia: tyriacaꝫ da ⁊c. Et si vrina tincta est:aquā radicū ⁊c. Deinde euā non semel sed pluribus vicibus:⁊ paulatim ⁊c. Deinde purgato capite fiat gargarism⁹ ⁊c. ¶ Ait aūt Gal. Castoreū spasmo cōfert replonis si bibat̄ aut oleo liniat̄ corpus. Et hͦ vtilius ē multis medicaminib⁹:q2 neruos cōfortat:⁊ corp⁹ calefacit:calis tn̄ cū cautella vtēdū vt si feb. vl estas ⁊c. ¶ Si spasmus est a siccitate cura eius est parua:ſꝫ cura cōuenientior est tina:⁊ inunctio cū oleo humido post ipsaꝫ ⁊ eius iteratio.

¶ De tremore. Caplm. XXIX.

De tremore attēdēda sunt decē. ꝑm de diffōne. 2m de spēb⁹. 3m de cāis. 4m. q̄ vtus ledit̄ in tremore. 5m qs tremor est deterior:⁊ qs sanatur. 6m de signis. 7m de cōparatiōe tremoris ad iectigationē. ⁊ ad alia accn̄tia:cum quibus cōmunicat. octauū de modo fiendi. nonū de modo curationis. decimum de dubijs.

De primo dicit Aui. Tremor est morb⁹ officialis eueniēs pp defectū motiue vtutꝫ a motu lacertorū ꝭm ꝯtinnitatē:ꝯpar grauitati ꝯpari itromittēti sua motione motionē volūtariā:q̄re cōmiscent̄ motus volūtarij cū motib⁹ nō volūtarijs. ¶ Dicit Viatic⁹ tremor ⁊ iectigatio sunt accn̄tia ex morbo ⁊ nā cōposita.

De speciebus dico ꝙ tremor diuersificat̄ ꝭm loca:⁊ ꝭm tp̄s. ¶ Scd̄ꝫ loca dicit Auic. tremor aliqn̄ est in toto:aliqn̄ in ꝑte:aliquando in capite solo ꝭm applicationē nocumēti ad vnū lacertū sine alio. Et qn̄qꝫ fit tremor in vtrisqꝫ manib⁹ ⁊ nō in pedibus tripl'r:aut q2 cā nō est in origine nucce:ſꝫ in ramis ad neruos manuū:aut q2 causa est in origine nuche: sed expellit eam ad loca ꝑpinquiora:⁊ natura cōseruat nuchā:aut vtus:⁊ spūs inferiorū est fortis:q̄re nō patiunt̄ nisi a causis vehemēter virtuosis. ¶ Scd̄m tp̄s diuersificat̄ tremor quia quidā est fixus:⁊ cā est frigus debilitās neruos:⁊ spūꝫ sil:aut hūitas ligda h⁹ ea q̄ fac̄ palesiꝫ.

De causis dico ꝙ cā est:aut in vtute:aut in instrō aut in vtroqꝫ. ¶ Scd̄ꝫ Aui. ⁊ alios auctores pp vtutē:sic̄ pp aspectū rei terribil' aut ex loco alto:aut ex ambulatione sup trabē altā:aut ex verecundia: aut ex accn̄tibus aie:sic̄ ira angustia:tremore:timore:tribulatiōe:⁊ gaudio. In his eni oib⁹ aut spūs resoluit̄:aut retrahit̄ aut diuersat̄ motus ei⁹:aut vacillat pp dubitationē:sil'r cū venit ex nimio coitu. ¶ Tremor aūt pp instrm solū accidit ex mollificatione lacerti:vl ex mala cōplexione ipsius:vel ex potu supfluo:vel ebrietate:vel ex nimia replone:vl exercitij omissiōe:lꝫ eni spūs penetret ad lacertū:nō tn̄ inuenit ꝯnē ꝯuenietē dispōni sue:vl operationi:hͦ idē ꝯtigit pp frig⁹:vl malā materiam pūgitiuā ꝑ lacertos penetrātē. ¶ Propter vtrūqꝫ vo vt cū istro accidit nocumētū qđ ꝑuenit ad vtutē:sic̄ ex trisecū magnū: aut aialis pūctura:aut humor:aut calor vehemēs adustiuus:vn̄ aduenit vtuti nocumētū ⁊c. ¶ Quidā dn̄t ꝙ vtus ḡuat̄ ex hūore:vl ab extrīseco vt cibo:ſꝫ vt⁹ debilitat̄ ex egritudie:vl etate senectutꝫ iordinato motu accn̄tib⁹ aie qb⁹ mēbrū nō patit̄ ⁊c. ¶ Quidā dn̄t ꝙ tremor:aut est ex corde vt timore:⁊ silib⁹:aliqn̄ a cerebro:⁊ tc̄ cū debilitate neruorū:aut mala ꝯne:vel humore superfluo.

Viaticus dicit ꝙ cā icipiēs defectū vtutis motiue lacertorū q̄ deficit vel ex mala cōplone: vel ex accidētibus aie:vel ex grauitate motus volūtarij vel ex ponderis grauitate nām vincentꝫ:dicit̄ in glosula Almāsoris. tremor fit ex causis ex quibus fit paralesis. Sed sunt debiliores. ¶ Quidaꝫ dicūt frigidū imobilitans:⁊ debilitās:humiduꝫ opilans:vel inspissans remolliens ⁊c. esse cām. ¶ Rasis in diuisionibus dicit. ꝙ fit pp casuꝫ virtutis post egritudinē:⁊ fit ex assiduatione vini:⁊ fit dn̄io flegmatis:⁊ debilitate neruorū. Serap. intēdit:sicut Auicē. ⁊ in causis aialibus addit motum:⁊ balneum calidū. In causis corporeis ponit malā cōploneꝫ frigidā sine materia:sicut accidit decrepitꝫ:⁊ ei qui bibit aquā frigidā vel natat in ea:⁊ ei qui multiplicat potū vini:ipsum eni calefacit. Deinde infrigidat:⁊ ex eis sunt q̄

calefaciunt ꝫ per accidens: ſicut opilatio ex humoribus groſſis viſcoſis qui prohibent v̄tutes motiuas penetrare in neruos: ⁊ ideo ꝑ accidēs ⁊c̄. ¶ Et oīa accidētia que virtutē debilitant tremorē excitant ſm̄ Haly. ⁊ Auicē. cū Serap̄. cōcordat ex toto in cauſis. Et dico ꝙ tremor eſt nocumentū in virtute motiua: ſicut ſtupor: ⁊ dormitatio in ſenſibili. hoc dicit Aui. ſil'r hoc vult Serap̄. Halyabbas: ⁊ omnes.

De quinto dicō ſm̄ Auicen. tremor magis puerſus eſt qui incipit a ſiniſtro: ⁊ tremor in ſenibus medicatione non remouetur.

De ſignis dicit Auicē. ſunt cāe predicte: ⁊ ſunt maniſeſte. Idē dicit Haly. ꝙ ſigna huius paſſionis ſunt manifeſta ex motu mēbri qd̄ tremit. Viaticus ponit cōuenientiā tremoris ⁊ iectigationis dicēs. ꝙ ſunt accidētia ex nā ⁊ morbo cōpoſita: nec ponit dr̄iā. Sꝫ aliȷ iectigationē appellāt titillationē: ſicut Gal. in libro de accidēti. Et licꝫ in eodē. c. loq̄r Haly. de tremore ⁊ iectigatione appellant titillationē, tamē diuerſum facit paragraphū: ⁊ ꝑ diuerſitatē cāruꝫ: q̄s ponit de vtroqꝫ ponit dr̄iaꝫ. Naꝫ cauſa titillationis eſt ventoſitas groſſa vaporoſa: cuius ſignū eſt: qꝛ fit in tēporib⁹ frigidiſſimis: ⁊ in corporibus frigidis flāticis: ⁊ his q lauant̄ aqua frigida: ⁊ ſil'ibus. ¶ Meſue nō d̄terminat de iectigatione: ſed de tremore. Serap̄. appellat titillationē: ſiue iectigationē ſaltū: ⁊ ponit cām: ⁊ ſignū eē ſicut Haly. Raſis v̄o nō loq̄tur de iectigatione. ¶ Dicūt quidā ꝙ tremor eſt motus īordinatus ſurſuꝫ ⁊ deorſuꝫ: ſed iectigatio iordinatus: ⁊ in oēm dyametrū: ⁊ iteꝝ tremor eſt toti⁹ mēbri: iectigatio ꝑtis. ¶ Gal. in li. de accn̄ti. ꝙ tremor ē accn̄s ꝯpoᵐ ex duob⁹ motib⁹ ꝯrȷs. Nā grauitas mēbrū mouet īferi⁹: ⁊ v̄tus ſuꝑius: ⁊ ſic in ꝑte eſt ſꝫ nām: ⁊ in ꝑte p̄ter nāꝫ iectigatio eſt p̄ter nāꝫ tm̄. Et iterū tremor eſt accn̄s motus volūtariȷ. Iectigatio v̄o nō: ⁊ tremor fit in neruis ⁊ lacertꝭ: iectigatio v̄o fit ī oīb⁹ mēbris potētib⁹ dilatari.

De modo fiendi dico ꝙ Gal. in q̄nto de accidēti ⁊ morbo. dicit ꝙ ſicut extenſio manus cōponit̄ ex duobus equalib⁹ in v̄tute: qꝛ ꝙ deorſuꝫ portat eſt mēbri grauitas: ⁊ ꝙ ſubleuat eſt v̄tus: ſil'r tremor ex duobus motib⁹ fit: vno quo mēbrū grauitate mouet̄ īferius: ⁊ alio quo v̄tute ſubleuat̄. Si aūt v̄tus fortis eēt grauitas ei nō dominaret̄. Sed in tremore mēbrū tantū ſuꝑius a v̄tute ſubleuat̄: quātū īferi⁹ ire cōtigit in violentia: nec grauitas mēbri deſinit v̄tuteꝫ mēbroꝝ ſuperius eleuantē aggrauare. Et qꝛ v̄tus aliqñ vincit: ⁊ aliqñ vincit̄: ⁊ ꝯtinue alterū ſequitur alterū tremor efficitur. Tremor eni eſt motus compoſitus ſicut pulſuſ: ſed tñ differt quia in iectigatione non eſt quies ſenſibilis: in pulſu ſic: niſi cum formiculoſus extiterit.

De cura dicit Raſis in Almā. ꝙ tremor ex eiſdeꝫ curat̄ ex quibus curatur ſtupor. ſi ſit ex ſuperfluo vino ab eo abſtinenduꝫ. ¶ Si ab aqua ex niue diſſoluta: ⁊ bibita fiat ab ipſa abſtineat ⁊ balneum calidiſſimum ingrediat̄: in quo tam diu moraꝫ faciat donec ſudet: ⁊ in ſole aſſidue moretur.

In diuiſionibus ſi ſit ꝓpter caſuꝫ v̄tutꝭ poſt egritudinē: cura eſt additio in cibo ⁊ ſomno: ⁊ rebus odoriferis. ¶ Si ex vino ipſuꝫ abhorreat: ⁊ in balneo ſudet. ¶ Si ex dn̄io flātis ⁊ debilitate neruoꝝ cura ē cure ꝑaleſis fride. ¶ Dicit Serap̄. tremor ex cauſis aiātis curat̄ ex remotione cāꝝ facientiū ipſuꝫ. Et q fit ex leſionib⁹ corpis curat̄ cū pillulis fetidis: ⁊ cū caſtoreo. oppo. ⁊ aqua mellis: ⁊ cū olꝰo rutaceo coſtino ⁊c̄. ⁊ cū yeris. ¶ Et qui fit ex vino curat̄ prio ꝓhibēdo: poſtea vngendo ⁊ cōfortando cerebrū cuꝫ oleo roſato mirtino cū aceto: vel oleo de ſalicib⁹. Haly. nō ponit curā: qꝛ pꝫ per curaꝫ ꝑaleſis. ¶ Dicit Meſue curat̄ cū eis que diximꝰ. Dixerat d̄ ſpaſmo: tortura ⁊ paraleſi. Et ꝯfert fricatiō: ⁊ ſepelliri ī harena: aut cinere calꝺo aut in furno calꝺo q̄ꝫtū pōt pati: ⁊ linimenta calida. ¶ Pille filȷ çacharie cōferentes ꝓprie mirabil'r. ¶ ℞. caſtorei piretri tapſie. an̄. ʒ. iȷ. ſerapini: pulpe colloquintide. an̄. ʒ. iiȷ. yerepigre. ʒ. v. doſ. ʒ. i. ß. vſqꝫ ad. ʒ. ȷ. ¶ Dicit Auicē. fiat ꝙ in aliȷs capitulis feciſti de apertione opilationum: euōne: cōfortatione neruoꝝ ⁊ deſtructione mollificationis. ¶ Et ſi eſt ꝑꝑ debilitatē ab egritudine: ⁊ calefactione humectātibus vtenduꝫ. Si eſt ex frigiditate fricatio cōfert. bal. termarū: īunctio cū oleo coſtino ⁊c̄. ¶ Si ex potu vini eūa: ⁊ vngē cū oleo canabio: ⁊ oleo de andacorca habꝫ in hoc ꝓprietatē mirabilē: ⁊ ſimil'r emplꝫ ex ea humiditatiuuꝫ. ¶ Et ſi eſt ex humoribus imbibitis aut groſſis aut cōfirmatur egritudo ponant̄ ventoſe ſuꝑ primā ſpondilē: ſedeat in tina olei calefacti: ⁊ in iuribus aīaliū dictis in paraleſi ⁊c̄. ⁊ in fine def̄ caſtoreū cū ſyrupo mellino: aut ex yeris: vel pillule ex ruta: ⁊ ſcolopendria: ⁊ iuuant̄ valde ex cerebro leporis aſſato: ⁊ ex ſucco eupatorȷ cuꝫ aqua. Et breuiter vtat̄ cito cura mollificationis. Et ſi eſt tremor in capite exꝑtū eſt ſticados tātū: vel cuꝫ yera: ⁊ pillule cochie. ¶ Et cibus ſit velocis digōnis: ⁊ vinū q̄dē nocet eis: ⁊ ſil'r aq̄ frigida: ſed pluuialis eſt nociua minus: ⁊ ſil'r oī egritudini neruoſe: ⁊ ledūt̄ multitudine flōmie. ¶ Et in ſūma dico ꝙ eſt ꝓpter nocumentuꝫ v̄tutis: cōfortet̄ ꝑ aromatica: accn̄tia aīe moderent̄: ⁊ tūc exteriores remoueant̄. Si ꝑꝑ nocumētū organi fricetur calefiat: balneet̄ in aqua ſalſa: vaporet̄: liniat̄: vētoſetur. ¶ Sed tñ in ſenectute vel ſenio non curat̄: vel vix curatur. ¶ Et dicit Auic. ꝙ Ipoc. in affo. dixit. cui accidit ī febre cauſonide tremor: tūc ſenſus ꝑmixtio reſoluit eaꝫ ab eo. Gal. v̄o nō cōcedit hunc affo verūtñ nō ē ex eis q̄ modū nō hn̄t. ¶ Dicit Viaticus tremoris: iectigatiōis: dormitationis cura eſt vna: ſicut que calefaciunt: ⁊ diſſoluūt ſuꝑflua minuūt: ſicut yeralogodion: ⁊ olea ſupradictis ſimilia. Sed hec oīa fiant poſt balnea: ⁊ ml'tas fricatiōes: cibos dādo faciliores: ⁊ malas nō hn̄tes q̄litates. ¶ Cōſtantinus in pantegni ponit in p̄ncipio: ſicut Viaticus. ⁊ addit dicēs. gallos comedat quotidie: ⁊ multū iuuāt paraleticos: ⁊ ponit quādā cōfectionē: quā multum laudat ⁊ quandam queſtionem ⁊c̄. ¶ Querit̄ q̄re tremor frequentius: ⁊ magis contingit in manibus: q̄ꝫ in pedibus: cū tñ man⁹ ſint cordi ⁊ cerebro ꝓpinquiora: vnde ⁊ fortioris virtutis minus deberent incurrere nocumentum. ¶ Dico ꝙ nerui ⁊ chorde pedū ſūt duriores q̄ꝫ manuū: qꝛ remotiores ab origine: ⁊ q̄ꝫto remotiores: tāto duriores: ⁊ qꝛ duriores: iō minus paſſibiles. ¶ Viaticus facit vnū capl'ꝫ de tremore iectigatione: ⁊ dormitatione: ſiue ſtupore. Serap̄. v̄o facit tria capl'a. ſ. de tremore vnuꝫ: de ſtupore: ⁊ aliud de ſaltu: ſiue iectigatione tm̄. ¶ Alman. in vno caplꝺo de ſtupore ⁊ tremore nō loquitur de ſaltu. ¶ Haly. de tremore ꝑ ſe: de iectigatione ꝑ ſe: licꝫ in eodē caplꝺo. Et dicit ꝙ Gal. in q̄nto de accn̄ti ꝑ ſe loq̄r̄ de iſtis trib⁹: ⁊ aliȷs ⁊c̄. Aui. ēt facit tria capl'a de iſtis tribus. Dico ꝙ licꝫ hec accn̄tia dr̄ant iter ſe: tñ qꝛ in cauſa ml'tū cōueniūt: ⁊ ī cura. iō de iſtis ſimul ⁊c̄. ¶ Viati. dicit. ꝙ tremor: ⁊ iectigatio ſūt accn̄tia ⁊c̄. Et Gal. in 5ᵃ ꝑti. de accn̄ti ⁊ morbo. dicit ꝙ tremor eſt nocumn̄tū volūtarie actiōis. ¶ Sed Auicē. dicit ꝙ tremor eſt morbus officialis ⁊c̄. ¶ Dico ꝙ tremor ꝓp̄e accn̄s ē. vt Gal. vult: tñ tremor ē morb⁹ ſi ſumat̄ pro cā faciēte illū motū tm̄ ⁊c̄. ¶ Dico ꝙ duplex eſt iectigatio: quedā eſt a cauſa preter nāꝫ tm̄: ⁊ de hac Gal. loquit̄. Et quedā fit etiā a virtute membri

que conatur expellere nocumentū. ¶ Auic. dicit ꝙ vinū
nocet huic passioni. Sed Ipo. in affoꝛis. dicit. halices ossi
tationes: rigoꝛes vinū moderate bibitū soluit: ⁊ de tre-
moꝛe ⁊ rigoꝛe idē est iudiciū. Nam in affoꝛis. dicto. in a
causone habito ⁊c. ponit rigoꝛ. ⁊ Auicē. ponit tremoꝛē.
¶ Dico ꝙ vinū iuuat ⁊ nocet diuersimode in egritudi-
nibus neruoꝛū: vt etiā dictū est. s. ante digestionē: ⁊ post:
⁊ sumptū in multa quātitate: vel pauca ⁊c. ¶ Dicit Phi
laretus. ꝙ saltus fit ꝑpter incidentem spiritū: ⁊ in omni
coꝛpoꝛe pulsus fit a virtute: ⁊ in solis artarijs. ¶ Gal. de
accidenti dicit ꝙ iectigatio: siue saltus fit ī mēbris potē-
tibus dilatari: in ossibus vero ⁊ cartilaginib⁹ nō. ¶ Di-
co ꝙ multotiens totum pro parte sumitur: ⁊ specialiter ꝑ
maioꝛi parte: ⁊ manifesta: ⁊ omne idē est qđ totū: ⁊ sumi-
tur totum pro habitudine totius: vt in tegni: in quo toto
frequentius fit saltus ⁊c.

¶ De iectigatione. Caplm. XXX.

DE iectigatione dicit Gal. in
quinta ꝑticula
de accidenti ꝙ iectigatio est dilatatio ex-
nāīm que acciditoībus membꝛis poten-
tibus dilatari sed ossibus: ⁊ cartilagini-
bus non. Sed lacerto ⁊ cuti. Similr̄ epa
ti spleni stō vesice: itestinis: dyafragmati
supercilijs: frōti: angulis ocloꝝ: ⁊ etiā choꝛdis: ⁊ artarijs:
¶ Sed tamē differt iectigatio a pulsu: qꝛ in iectigatiōe.
nō ē actio nālis: sicut nāliter pulsū moueri dicimus co-
gnoscimus: quia si esset actio nālis eēt ꝯtinua: ⁊ in coꝛpo
ribus sanis: sed nō est cōtinua: nec in coꝛꝑe sano: nec etiā
est iectigatio nocumentū actionis voluntarie: sicut tre-
moꝛ: spasmus ⁊c. ¶ Non fit aūt ex humoꝛe: qꝛ nō adeo
cito dissolueret̄: nec fit ex aer̄ tenuissimo: qꝛ sic possꝫ sine
aliquo sensibili motu a coꝛꝑe dissolui. Fit ergo ex fumo
qui cū dissoluit̄ transit ad aerem: sicut fit cū aliquid igni
supponit̄ ad coquendū sicut castanea viridis: crepat eni
⁊ exit aer: qđ cuti non accidit ꝑpter duriciem. Unde fu-
mus iectigationis permanet aliqn̄ diu: qui a caloꝛe nāli
digestus dissoluit̄ per poꝛos: ⁊ inflatione dissoluta cutis
in pꝛistinū locū redit. Fit etiā iectigatio ꝑpter frigidita-
tē membꝛoꝛū: vnde cutis ingrossat̄ ⁊c.

¶ De doꝛmitatione. Caplm. XXXI.

DE doꝛmitatione dicit Uia-
tic⁹ ꝙ doꝛ-
mitatio membꝛoꝛū cōposita est inter na-
turā: ⁊ moꝛbū: cuius causa est frigiditas
substātias membꝛoꝛum coagulans: infri-
gidans: ⁊ constipans: ne virtus sensibilis
eaꝫ penetrare possit. ¶ Quoniā hoꝛum
diuꝫ. s. tremoꝛis iectigatiōis: ⁊ stupoꝛis medicina ē vna. s.
euācuantia: dissoluētia balnea: ⁊ cibaria subtilia non hn̄tia
malas q̄litates: ⁊ alias in litargia: ⁊ epilia dicitur in pan-
tegni. ¶ Haly. de doꝛmitatione dicit ꝙ fit ex causis que
eneruationē faciūt. s. opillationes: que ī eneruatione sunt
foꝛtes: in doꝛmitatōe debiles. vn̄ in eneruatione ꝑuatur
sensus ⁊ motus. In doꝛmitatiōe est sensus ⁊ mot⁹. ¶ Fit
etiā doꝛmitatio ex mala cōplōne frigida: que neruū īspis-
sat: q̄re v̄tus nō bn̄ descendit. ¶ Fit ex frigoꝛe exterioꝛi.
Fit ex cōpꝛessione. ¶ Est aūt doꝛmitationis signū ꝙ cū
hō sentit quasi foꝛmicarū motū: ⁊ infixiones nocētes cū
motus difficultate: ⁊ sensus malicia: sicut pedib⁹ sepe vi-
demus accidere illius qui diutius sederit: aut ipsum ali-
quid oppꝛesserit: aut in aliqđ mēbꝛū ceciderit. In doꝛmi
tatione medicina est eadē que paralesis. Nam causa est
eadē: ſꝫ in doꝛmitatione minoꝛ sit. ¶ Si ergo humoꝛ est
crudus pꝛecedat digō. deinde euācuatio cū pillulis fetidis.
deinde distillatio aque decoctionis: calefacientiū. Silr̄
fiat inunctio ⁊ cataplā. ¶ Cibos caueat flegmaticos: ⁊ a
coitu caueat. reficiat̄ calefacientibus: que nō nimij sint
caloꝛis: vt aqua ciceris cū oleo loto: cimino: aneto: galli-
narū carnibus franguilinis cubebis: ⁊ silibus. ¶ Bal-
neū post maturationē igrediat̄: ⁊ purgationē: ⁊ opꝫ non
negligere curā eius: nec eoꝛū quibus sanat̄: ne in eneruta-
tionē transeat: ⁊ difficile sanet̄. ¶ Mesue post caplꝫ de
tremoꝛe determinat de stupoꝛe particulari alicuius mē-
bꝛi qui doꝛmitatio dicit̄: nec determinat de stupoꝛe men
tis: sicut determīat Halyabbas. ⁊ Uiaticus: ⁊ postea de
doꝛmitatione. Et dicit. stupoꝛ mentis curat̄ sicut tremoꝛ
spasmus: paralesis ⁊c. qui si est a percussione: aut vulne-
re non curat̄: ⁊ si a replōne sanguinis curat̄ cū floboto-
mia vene que magis deseruit mēbꝛo stupido. Et si san-
guis exuberat flobotoma basilicā. deinde cephalicā. de
inde illā q̄ familiaris est mēbꝛo. Et si est ab humoꝛe frigi
do crudo curat̄ curatione paralesis. Et si fit ex cōpꝛessio-
ne sup membꝛū cura est extensio ⁊ exercitatio illius mē-
bꝛi. ¶ Rasis in diuisionibus. post caplꝫ de toꝛtura: ⁊ an̄
caplm de spasmo determinat de stupoꝛe dicens. ꝙ fit ex
repletiōe sanguinis: ⁊ signa eius sunt rubedo coloꝛis ve
hemens: que trahit ad nigredinem: ⁊ cura eius est flobo
tomia: ⁊ minoꝛatio cibi. ¶ Et fit ex humoꝛe frigido cru-
do: ⁊ signa sunt mollities: albedo: ⁊ grauitas sensuū: ⁊ cu-
ra eius est cura paralesis ex frigoꝛe. ¶ De stupoꝛe parti-
culari loquit̄ Rasis in Alman. dicens. Cum aliquis sen
tit aliqđ membꝛoꝛū suoꝝ sicut est dispositio pedis. qn̄ est
stupidus: dicimus in illo mēbꝛo stupoꝛē esse. quapꝛopter
eius cura nō est ꝑtermittēda: nec differēda: qn̄ eniꝫ pro-
longatur tempus perducit ad paralesim. Curat̄ autem
hec passio ex aliqua parte medicinarū paralesis: ⁊ cum
dieta: ⁊ inunctione ex oleo costino. Qꝛ si passio iueterauē
rit: eger cū pillulis fetidis purgandus erit: ⁊ eſt aquā da
cum anacardino: ⁊ dieta. ¶ Dicit Serap. Stupoꝛ nō fit
nisi quādo pꝛohibet v̄tutē sensibilē: penetrare a cerebꝛo
in neruos ꝓhibens aliquid: aut qꝛ humoꝛ opilat aut apo
stema: aut est neruoꝛū coartatio pꝛohibēs spūm penetra
re: sicut pꝛohibet puluis: caligo: ⁊ fumus radium solis pe
netrare in aere: ⁊ sicut pꝛohibet ipsum ⁊ fex: ⁊ limus pe-
netrare in aquam. ¶ Idem dicit Gal. in 4ª particula.
Et hoc fit qꝛ substātia ingrossatur ex frigoꝛe: vel coarta-
tur ex ligamēto: vel ex dislocatione: aut apostemate: aut
humoꝛib⁹ grossis. ¶ Et quia hec egritudo est ex humo-
ribus frigidis: viscosis: tunc dent̄ ea que calefaciūt subti
liant: ⁊ resoluunt: Et euacuatio fiat cum pillulis fetidis.
Deinde decoctio radicū. ⁊ bal. ⁊ inunctio cū oleo de eu-
foꝛbio ⁊c. cōferunt. ¶ De doꝛmitatione dicit Gal. in 5ª
particula de accidēti ꝙ est parua molitia mēbꝛi alicui⁹.
Molitia vero vt in fine q̄rte ꝑticule dixerat. est duritia
sensus ⁊ motus cōtingēs in mēbꝛis neruosis. Et est doꝛ-
mitatio accidēs cōpositū ex actione moꝛbi ⁊ virtutis. ſꝫ
si moꝛbus dn̄at̄ v̄tus mēbꝛū mouere nō poterit: si v̄tus
dominat̄ in mouēdo nihil ꝓhibitionis habebit: ⁊ si bel
lum habeant membꝛū mouetur cū duritia ⁊ angustia.
Illud enim a quo membꝛum mouetur nihil aliud est q̄ꝫ
virtus. ¶ Causa doꝛmitationis aut est fridītas neruoꝝ
aut humoꝛ grossus: frigidus viscosus: aut graue pondus
ab extra. De stupoꝛe vniuersali ⁊ particulari determinat
Auic. post capitulū de thetano: ⁊ ante caplm de toꝛtura.
Et de ipso dixi superius in caplō de stupoꝛe mentis ſm
Uiati. ¶ Dicit Auic. caplō de tremoꝛe ꝙ tremoꝛ est no-
cumētū in virtute motiua: sicut stupoꝛ in sensibili. Sꝫ in
ca° de stupoꝛe dic̄. ꝙ nō solū sensibilis ꝓhibet̄a penetra-
tione: sed etiā motiua. ¶ Dico ꝙ stupoꝛ non ꝯfirmatus

probibet tantuz sensum. Sed confirmatus per diuersos
neruos factus potest ꝓhibere sensum tm̄. Sed si est con
firmatus: ꝛ per eundem neruuz fiat sensus ꝛ motus: tūc
minuitur cum sensu: etiā motus ꝛc̄.

¶ De obtalmia. Caplm̄. XXXII.

Quoniam sensus q̄ est per oculos maxime nos scire facit
ꝛ plures rerū ostēdit drīas. Ideo medicū
sollicitū eē oꝫ in passionibus oculoꝝ. iter
quas p̊ vide de obtalmia: de qua ꝯsiderā
da sunt septez. p̊mo q̄d sit obtalmia: ꝛ vñ
dicaꝰ. scd̄o de spēbus: ꝛ noībus specieruz.
tertio de causis. q̄rto de signis. q̄nto q̄bus magl accidat
obtalmia. sexto de determinatiōe. 7° de mō curationis.

De primo dicit Serap̄. ꝙ obtalmia est apa calꝫ:
qd̄ fit in pāniculo: qui noiaꝰ ꝯiunctiua:
ꝛ est tunica extrīseca oculi. ¶ Dicit Halyabbas. Obtal
mia est apa calīn: qd̄ in cōsolidāti fit oculi tunica. ¶ Di/
cit Uiaticus. obtalmia est apa calīn nascens sup albugi/
nes oculoruz: ꝛ pelliculas. ꝛ intelligiꝰ calīn nāliter: vt ex
sanguine: ꝛ colera: vel accidentalr̄: vt flāte: melācolia ꝛc̄.
¶ Dicit Auic̄. Obtalmia vera est apa in cōiunctiua ꝛc̄.
¶ Quidā dn̄t ꝙ obtalmia dr̄ ab obtalmō: q̄ dr̄ oculus.

Species eius distinguūꝰ rōne sube: rōne qualitatis:
rōne loci: rōne tēporis: ꝛ rōne cāꝝ. ¶ Ra
tione sube ꝓm Aui. qꝛ q̄dā est apa verum: ꝛ manifestū: ꝛ
quedā est silis ei: que noiatur cōturbatio: ꝛ vacillatio: ꝛ
sic q̄dā est vera: ꝛ quedā nō vera. Rōne q̄litatis qꝛ q̄dā
est debilis: q̄dā fortis: ꝛ q̄dā fortissima. Unde Serap̄. di
cit. ꝙ spēs eius sūt tres. p̊ma fit ex causis manifestis: vt
sole. fumo puluere: ꝛ est rubor etiā sine apate accidit: que
cā amputata sedaꝰ: ꝛ abit. ¶ Secūda est cōturbatio ma
gis rubea q̄ꝫ p̊ma: ꝛ magl nocēs: ꝛ hec est duplex: quedā
fit a cā extrinseca fortiori: ꝛ robustiori q̄ꝫ p̊ma: ꝛ quedaz
ab interiori: vt apate calido in coniunctiua ex fluxu m̄ae
calide a cerebro ad operimentum cōsolidās oculū debi/
litans eū. Et huius scd̄e spēi prima est minime grauis: qꝛ
remota causa sedaꝰ. Et alia est difficilis: cuius signa sunt
tumor: dolor: duricies: lachrimaruz copia: rubor nimius
venaꝝ impletio: fitq; ex m̄ae copia: ꝛ caloris magnitudi
ne. ¶ Tertia spēs difficilior est scd̄a: ꝛ eā signāt accn̄tia
difficiliora: ꝛ apa maius in tm̄: vt palpebre intumescant:
ꝛ exterius torqueanꝰ: ꝛ motus fit difficilis: ꝛ oculi albuz
altius nigro. Et hoc ex m̄ā sanguinea est multa. ¶ Aui.
quasi idē ponit: ꝛ ponit noia greca specierū. Prima diciꝰ
taraxis. scd̄a diciꝰ affrikē. tertia dr̄ kimosis: ꝛ apud nos
alguādenigi ꝛc̄. ¶ Rōne loci: qꝛ quedā est cuiꝰ m̄ā est
a corpe: ꝛ quedā a capite: aut ex venis que afferunt oculo
m̄ām malā calidā: aut frigidā: aut est ex oculo: qn̄ est in
eo mala ꝯplō debilitās ad receptionē superfluitatū: ꝛ cō/
uertens nutrimētū ad corruptionē: ꝛ q̄dā est in sola tuni
ca cōiunctiua. Et q̄dā penetrat ad corneā: quādo coope/
rit oculū: ꝛ pupillā occultat. ¶ Ratiōe tēporis: qꝛ que/
dā hꝫ periodū: ꝛ paroxismū: sed periodū effusionis m̄ae:
ꝛ periodū hore gn̄ōnis eiꝰ. ¶ Rōne cārū: qꝛ quedā cau/
saꝰ a causa extrinseca: ꝛ quedā ab intrinseca. Ab extrīse/
ca multis modis: ꝛ ab intrinseca multipliciter ꝛc̄.

De causis dicit Auicē. ꝙ quia obtalmia est aposte
ma in ꝯiunctiua. ꝛ omne apostema fit:
aut ex sanguie: aut colera: aut flegmate: aut melia: aut vē
tositate: tc̄ similr̄ ꝛ obtalmia: ꝛ qn̄q; humor apans gene/
raꝰ in oculo: ꝛ quādoq; venit a cerebro per viam catar/
ri: ꝛ velamine intrinseco. Naz cū repletio est in cerebro
vix euadit oculus: quin obtalmiam icurrat: nisi sit for/
tis valde. Et quādoq; artarie intrinsece effundūt super/
fluitates ad oculum. Rasis in diuisionibus. ponit ꝙ fit
a sanguine: colera: flāte: melia: fumo: ꝛ puluere. ¶ Disti/
guiꝰ ēt causa primitiua an̄s: ꝛ cōiuncta primitiua.

De signis generis. dicit Rasis in Almā. cuꝫ alba
oculoꝝ mutata sunt in rubedinez: ꝛ la/
chryme fluunt: ꝛ in angulis lachrymalibꝰ lippitudo col/
lecta fuerit dicimus egrum pati obtalmiam. ¶ Signa
specierū triuz cognoscunꝰ leuitate: ꝛ fortitudine accidē/
tium ꝛ causarū: ꝛ non aliter. Signa ꝛ fortitudinis ꝛ debi
litatis dicta sunt in diffinitiōe specieꝝ ꝓm Halyabbatē.
ꝛ Serap̄. ¶ Dicit Auicē. Obtalmia facta cōitatis capi/
tis significatur soda: ꝛ grauitate capitis. Et si via fluxus
a cerebro ad oculū est per velamen extrinsecum capitis
frons est tensa: ꝛ vene exteriores plene: ꝛ in timporibus
inflatio palpebre: ꝛ in facie est rubedo. Et si via fluxus ē
per velamen intrinsecuꝫ: nō apparēt ista: sed sternutatio
ꝛ pruritus in naso ꝛ palato. ¶ Et facte cū cōitate stoma
ci est nausea ꝛ ꝯturbatio: ꝛ humor in stomaco. ¶ Signa
velocis status sunt lachryme multe: ꝛ mordicatiue: ꝛ si/
gna tardi sunt contraria. ¶ Signa temporū ꝓm Auicē.
quia dum perseuerat fluxus aquosus adhuc est initiuꝫ.
Et vt palpebre incipiunt conglutinari: tunc maturatio/
nis est principium: lipitudo autez velox cū leuitate acci
dētiū p̄ter grauitatē. Et cuius grauamē est prauū: ē signi
ficatiua grossitudinis materie. Lipitudo vō matura cuꝫ
oculi siccitate in p̄ncipio: ꝛ que cito resoluiꝰ: ꝛ cuius gra/
uamē est magnum est significatio vera maturationis.
¶ Signa qualitatis materie: quia dolor mordicatiuus
attestaꝰ humori corrupto: ꝛ corrosiuus colere magis: ex/
tensiuus multitudinē: aut ventositatē sign̄at: ꝛ maleatio
ꝛ percussio vt quidā dicunt attestaꝰ ventositati. ¶ Et si
materia est colera sentiꝰ punctio in ꝓfundo. Si flegma
tica lipitudo est multa. ¶ Dicit Auic. Signa sanguinee
sunt color: plenitudo venarū: pulsatio timpoꝝ: ꝛ reliqua
signa sanguinis: in cerebro paucitas lachrymarum: vel
lachryme nō plurime. Sꝫ Uiaticꝰ dic̄. lachryme nō sunt
nimie: multa lipitudo: ꝛ glutinatio apud somnū. ¶ Si/
gna colerice sunt punctura dolor adustiuus: rubedo par
ua: lachryme subtiles acute: ꝛ vlceratio quādoq;: ꝛ qn̄q;
non sunt lachryme: ꝛ glutinatio apud somnū ꝛc̄. Signa
flegmatice sūt grauitas: caliditas pauca: rubedo debilis.
imo vincit albedo: ꝛ lipitudo: ꝛ conglutinatio apud som/
num: ꝛ est cum inflatione ꝛc̄. ¶ Melācolice signa sunt
grauitas fuscitas siccitas: ꝛ pseueratio: ꝛ paruitas gluti/
nationis. ¶ Signa ventose sunt extensio sine grauitate:
neq; est cursus: ꝛ quādoq; rubedinem facit extensio.

De sexto sciendum ꝙ ꝓm Auicē. in regionibus me
ridianis multiplicatur obtalmia ex mul/
titudine humoruz ꝛ vaporum: ꝛ cito remouetur propter
raritatem pororum. ꝛ mollitiem ventris. Sed si frigus
superueniat fit difficilis. ¶ In regionibus vero ꝛ tēpori/
bus frigidis minoratur obtalmia propter quietē humo
rum. sed est parua: quia humor nō resoluitur propter co/
artationem meatuum: quare magnificatur in tantuꝫ: vt
aliquotiens sindat sifac. ¶ Et quando precedit hyems
septētrionalis ꝛ sequitur ver meridianuꝫ. ꝛ estas pluuio
sa: multiplicatur obtalmia. vt dr̄ in afforismo. de tēpori/
bus ꝛc̄. ¶ Et similiter in hyems ē meridiana repletiua:
ꝛ ver septētrionale astringens: vt dr̄ in afforis. Si vero
hyems austria ꝛc̄. Et estas ēt borealis mltiplicat obtal/
miam ꝓprie post hyemem meridianā. Et etiā si hyems
septētrionalis: ꝛ ver meridianum fuerit.

Et obtalmia quidez transiens terminū in ma/
gnitudine in qua albugo tegit pu
pillā: ꝛ ꝓhibet clausionē plurimū accidit infantibus pp

multitudinẽ humorũ: ⁊ debilitatẽ oculorũ. ¶ Et ille cu ius oculi sunt eminentes est susceptibilior magnitudinis ophtalmie propter humiditatem oculorũ ⁊ apertionem pororũ. ¶ Et sicut regiones calide faciunt obtalmiã: similr balneũ valde calidum ⁊c̃. ¶ Terminatᷣ obtalmia mltotiẽs cũ solutione nãe ſm Aui. ¶ Et si cã extriseca iuuat mãlem itrinsecã: prima spẽs determinatᷣ per scđaʒ ⁊ secũda per tertiã ⁊c̃. ¶ Et scias ꝙ malicia obtalmie ẽ scđʒ q̃litatẽ mãe: ⁊ magnitudo eiꝰ: ſm magnitu⁹ ipsiꝰ ⁊c̃.

Circa modũ curationis cõsiderãda sunt sex. p̃ de regimine p dietã. scđo de eũone. 3º de ꝓhibitiõe catarri descendentis ad oculũ. 4º de diuersiõe mãe: siue iclinatione eius ad aliã pte. 5º de digõne mãe trãsmisse. sexto de correctione accidentium.

De primo dico ꝙ aer debet esse tẽperatus obscurus sine fumo ⁊ puluere. Unde Mesue. Locus in quo habitat sit tẽperati aeris ⁊ tenebrosi. ¶ Dicit Uiaticus nimiũ splendorem fugiat: neqꝫ fumo: neqꝫ pulueri: neqꝫ soli ꝓpinquet. ¶ Dicit Aui. Uisus nõ cadat sup albedinẽ: vel radios: sed sup nigrũ: vel viride: sed nigrũ in genere celestis in sũmitate: ⁊ domꝰ declinet ad tenebrositatẽ. ¶ Dicit Uiaticus. nõ se moueat. vocẽ nõ emittat. Dicit Halyabbas requiem impera ⁊ ocium. ¶ De exercitio ⁊ accidẽtibus aie. Dicit Mesue. vitetur fatigatio: ⁊ prauitas. Aui. etiã dicit. alienetᷣ motus. exercitiũ pticulare silr. vt fricatio extremitatũ ꝓfert. Sed scribere: legere: cantare vociferare ⁊c̃. nocet. ¶ De balneo dicit Aui. ꝙ est meliꝰ medicamẽ ad obtalmiã: ⁊ proprie si fuerit vaporatio sedans dolorẽ. Dicit Uiaticus. Utatᷣ balneis aere: ⁊ aqua dulci temperatis. ¶ Dicit Auicen. intẽtio cõis est minoratio cibi ⁊ exsiccatio. ⁊ cibꝰ quĩ generat humorẽ laudabilẽʒ. ⁊ alienetᷣ omne vaporosum: ⁊ male digestionis ⁊ acetosũʒ: ⁊ salsũʒ: ⁊ acutũ. ¶ Mesue. minuatᷣ cibus ⁊ potus: eligatᷣ cibus pauci nutrimẽti: sed laudabilis: alleuiando prandiũ: dimittendo: vel minuendo cenã. Et si materia est calã: sit frigidus actualiter ⁊ potentialiter: ⁊ ꝓpe cũ succo granatorꝫ: vel agresta remisse acetositatis: ⁊ da congelata: ⁊ cucurbitis: ⁊ alys: ⁊ supra cibũ da aliqd ex coriãdro: vl̃ qđ cõditᷣ cũ eo: ⁊ ante cibuʒ in matutinis aquã psily ⁊ coriãdri: ⁊ vitet vinũ ⁊ carnes in principio. ¶ Et si materia est frigida: cibi sint vitella ouorũ: ⁊ mica panis: ⁊ aqua ciceris ⁊ sauich: ⁊ ordeũ fractũ: cũ paucis amigdalis: ⁊ sumant in matutinis mel cuʒ aq̃ calã: ⁊ supra cibũ aliqd ex piris aut citonys ¶ Uiaticus in leui obtalmia. cibus detᷣ frigus: ⁊ facile digestibilis: ⁊ in maiori paruo cibo vtatᷣ. ¶ Dicit Alman. Eger a carne ⁊ vino: ⁊ rebus dulcibꝰ abstineat: ⁊ bene minuat. ¶ Dicit Halyabbas. cibis refice refrigerantibus. s. medulla citrulli: cucumeris: farina ordei ⁊c̃. ¶ De potu dic̃ Aui. Et cũ corpus est mundũ ⁊ humor faciens obtalmiã est effusus in venis ⁊ ex gñe sanguinis grossi: ⁊ in fine obtalmie: tũc balneũ: ⁊ vinũ purũ sunt iuuantia subtiliãdo: ⁊ eũando: ⁊ alienetᷣ applanatio: que fit a vino. s. quãdo de vino datur paulatim. ¶ Dicit Alman. Si oculus leuior dolor: ⁊ lachryme minoris flobotomia facta ventre soluto: balneũ multotiẽs ingrediatᷣ: qꝛ reliquie dissoluũtᷣ ⁊c̃. Potus sit aqua calã ⁊ clara. ¶ De somno dicit Mesue. Somnus est eis medicamẽ bonũ: verũtamẽ vitetᷣ supra replõnẽ. Idem dicit Auic. s. qꝛ somnus est eis medicamẽ bonũ: ⁊ eleuatio puluinaris: ⁊ cautella descensionis eius cõfert obtalmie: ⁊ egritudinibus mãlibus oculi. ¶ Dic̃ Uiaticus. alto capite dormiat. ¶ Quidã dicũt. somnus modicus cõfert: quia superfluitates digerit: sʒ supfluus nocet. ¶ Dicit Almã. ingeniandũ est quantuʒ poẽ est vt somnus prouocetur: caueat tamẽ ne super ifirmũ oculuʒ dormiat: nec caput depressum sit: sed superius eleuatuʒ: neqꝫ vestimẽtorũ capitia stricta: neqꝫ in faciẽ se diu proyciat. ¶ Dicit mesue. Et lenificatᷣ natura quantuʒ possibile est cum facilitate. ¶ Dicit Auicen. assiduetur lenitas nature: ⁊ alienetᷣ coitus: ⁊ causa est: vt quidã dicũt: qꝛ infrigidãdo cerebrũ digestionẽ corrumpit: nature vero lenitas est res necessaria eis: imo oportet vt solutiõe educatur humor dominans sanguini post flobotomiam ⁊c̃. Et aie accidentia sciliʒ ira furor omnino vitentur ⁊c̃.

De secundo premissorum. s. de euacuatione. Dicit Mesue: ꝙ euacuatio sit cuʒ flobotomia: ⁊ medicina solutiua: flobotomia vero ex cefalica conueniens est omnibus speciebus eiꝰ: ⁊ ꝓprie sanguinee. ex latere opposito prius. Deinde ex eodeʒ si necesse fuerit. Et si materia fluit per latus timporũ ⁊ auris: aut per venas frõtis extrahatur sanguis ex eis. scilicʒ findatur artaria: que magis pulsat: ⁊ plenior: ⁊ calidior: separãdo eam a carne ex omni parte. Et si est parua incidatur: ⁊ sanguine subtracto caute riçetur. Et si est magna ligã eam in duobus locis cum filo de serico. Et inter ligaturas sit distantia policis. Deide remoueatur tota artaria in ter duas ligaturas: ⁊ cauteriça: ⁊ si materia descendit per venas frontis ponanᷣ sanguisuge super frontẽ: ⁊ appositio ventorꝫ in nuca cum incisione confert: vel sine: si debilis est. ¶ Euacuatio materiei cũ medicina in materia calida fit cum mirabol. citrinis: cassiafistula: ⁊ similibus. In materia frigida cum pillulis cochys ⁊c̃. Et non sis cõtentus vna euacuation: vel duabus. Sed iteratio est ex rebus laudabilibus eis: ⁊ proprie cuʒ facilitate q̃lisciũqꝫ sit materia. ¶ Dicit Serap. Et quia oculus est membruʒ multe lesionis: ⁊ multi sensus non opꝫ vt fatigemus ipsum in principio cum medicinis. Sed fiat flobotomia cefalice ex latere vehementis egritudinis: ⁊ si necessitas vocat in die secũdo secundabimus: vt materia attrahatur ab ipsis. Deinde detur decoctio mirabol. prunorum pasꝫ. fumiterre: tamarindorũ cũ yerapi. ⁊ turbit. ¶ Rasis in diuisionibus facit flobotomiã ex manu opposita oculo infirmo. ¶ Dicit Alexan. capitalis est incidenda vena si sanguineus est flegmon. Halyabbas. flobotomat cephalicam: ⁊ in puero apponit ficciaʒ. Deinde purgat cum mirabol. ⁊c̃. ¶ Dicit Auicen. flobotomia cephalice est conueniens omnibus speciebus eius. Et concordat cum Mesue. sed dicit incisionem arterie fiendaʒ esse post euacuationẽ: ⁊ flobotomat venam frontis: ⁊ anguli lachrymalis. Et dicit ꝙ vẽtose nucce sunt vltimi iuuamenti. ¶ Et in sanguinea: ⁊ colerica regimẽ est flobotomia: ⁊ euacuatio. Et si sit sanguis colericus: aut colera sola cõfert flobotomia. Deinde euacuatio cuʒ mirabol. Et quandoqꝫ ponitur in decoctione turbit ⁊c̃. Et in obtalmia dicta alguardengi cura est: euacuatio per flobotomiã: ⁊ ventosas ⁊c̃. ¶ Uiaticus flobotomat cephalicam vel medianã: ⁊ si debilis est scarificat. ¶ Rasis in Almã. dicit. In principio curationis cephalica est flobotomanda: ex manu vel brachio ptis cõtrarie: in qua est oculus infirmus nisi leuis fuerit obtalmia: quia tunc ex eadem parte potest fieri: nec est contradictio Serap. ad alios: si quis inspiciat dictum suum: et dictum Rasis in loco isto specialiter. ¶ Dicunt quidam. oculoruʒ passiones calide flobotomia indigent. Et in frigidis competũt flobotomia ⁊ ventose ad diuertẽdũ: quia passibilitas mẽbri ⁊ multitudo spirituum ad oculum confluentium materiam cito inflammant: ⁊ calefaciunt caput. Et si fit de calida causa in pncipio fiat flobotomia: si de frigida corpore plectorico potest fieri die q̃rto ⁊c̃. ¶ De ꝓhibitiõe humoris descendentis. Dicit Mesue ꝙ cauterium sup

cōmissura coronali: ⁊ emplastra super frontē cōstrictiua. scʒ: ⁊ inter duo supercilia: ⁊ ꝓprie qñ materia effunditur per vias extrinsecas cōferunt. Sed ꝯstrictio locū habʒ post euacuationē. ¶ Inclinatur vero mã que decurrit ad oculū in partem aliã. Et in parte aliquãdo euacuetur per caputpurgia gargarismata: masticationes sternutationes extremitatū fricationes: fortes ligationes: clisteria: vētosas in nuca: ⁊ inter spatulas: ⁊ prouocatione emoroydarū: ⁊ silibus. Et cū vētosis in fontanella colli: ⁊ cū cauterys in fontanellis iuxta angulos oculoꝝ: ⁊ in fontanellis colli vel in fontibꝰ iuxta oculos vel iter colluʒ: ⁊ fauces sub teneritate auriū: vel in iferiori pte auriū ⁊c̃. ¶ De digōne. ⁊ eūone cause cōiuncte: siue mãe que non est eūata. dicit Mesue ꝙ intentio est diuersa. Nã in pncipio vtenduʒ est repercussiuis: in qbus est facilitas ꝫm oēm modū administrationis. Deinde resolutiuis: ⁊ medio tēpore sunt miscēda cū gradatione de repcussiuo ad ad resolōnē. Nã hec ē opatio ꝫm sapiam. ¶ Et si mã est calīa dent̃ q̃ acuitatē reprimant: sic̃ endiuia solatrū ligua arietis violaria: psiliū: q̃ sil̃: vel diuisim cū oleo rosato cōcussa: ⁊ oculis imposita sedant ⁊ digerūt: ⁊ silr̃ lac mulieris puellã nutrientis: lac asine: albumen oui: aqua rosata: ⁊ mucillago psily. ¶ Deinde cum lipitudo incipit misceantur cum predictis res aliquid resolutionis ⁊ maturationis habentes sicut mucilago citoniorum: aqua fenugreci ⁊c̃. ¶ Et si sit maturitatis significatio va: vt effusio lipitudinis: ⁊ abscissio lachrymarū subtiliū acutarū: tūc balneū est medicamen verū. Subtiliat eni ⁊ resoluit materiã ꝓprie corpore mūdificato. Si vero mã est flegmatica vtere repercussiuis parue ifrigidationis: ⁊ in ꝓcessu cū apparet maturatio vtere aneto: ⁊ folys malue coctis in vino stiptico ⁊ meliloto fenugreco ⁊c̃. balneū vero in huius hora est medicamē cōueniens: ⁊ potus vini puri ⁊ albi ⁊c̃. ¶ Si obtalmia est a vētositate curat̃ cū embrocis balneis: ⁊ emplastrl̃ euaporãtibꝰ: ⁊ feniculus laudat̃ in hac obtalmia ꝫm oēm modū administrationis eius: ⁊ vitella oui sunt iuuatiua valde. ¶ Dicit Uiaticus incipiendū a medicina oculoꝝ cōfortatiua ⁊ humorū cōstrictiua in declinatione dissolutiua: ⁊ in augmēto: siue statu mediocriter inter confortatiuã ⁊ dissolutiuam. ¶ Dicit Auic. nō opʒ in pncipio dare inspissatiua fortia: ⁊ que sūt vehemēter stiptica: q͛ inspissant: ⁊ ꝓhibent resolōnem: ⁊ magnificãt dolorē: ⁊ debiliter cōstringētia nō sufficiūt in pncipio ꝓhibere mãm: ⁊ tamē nocent inspissando tunicas: q̃re necessaria est euaporatio cuʒ aqua calida resolutiua: ⁊ in principio nocet: quare postea nec̃ia sunt stiptica ⁊c̃. Et in mūdificatiōe lipitudinis est nec̃ia alleuiatio doloris: abstersio oculi: ⁊ medicinis est operandi possibilitas. ¶ Uehementia vero doloris necessariaʒ facit stupefacientium exhibitionē: sed exhibite ea cū cautella: ⁊ si possibile est sis contentus albumie ꝯquassato cū aqua papauerl̃. Et fenugrecū cū stupefactiuo dolorē mitigat: ⁊ remouet nocumētū stupefactionū. ¶ Et si materia est mordicatiua: corrosiua subtilis non est maluʒ apud me vti opio: ⁊ stupefactiuis: quia sanat: ⁊ non succedit dolor: quãuis inquantū visui nocet malū sit: sed in doloribus a materia corrosiua non est malū: ipsuʒ eni sanat celeriter: ⁊ sic in summa dico ꝙ cura obtalmie est cura alioꝝ apatum ex repercussione primo: ⁊ resolutione scd̃o: ⁊ vtraqʒ sit facilis: nisi sit obtalmia praua. Et oʒ etiã vt elongetur oleū a capite patiētis obtalmiã: q͛ valde nocet. Et distilatio etiã olei rosati in aureʒ valde nocet: ⁊ stringit tunicas ⁊ auget obtalmiam. ¶ Oportet similiter vt tardet̃ coliriorū administratio: vsqʒ ad tres dies: ⁊ sufficiat regimē predictū ex eūatione: ⁊ attractione ad extrema, deide ponatur colirium. ¶ Et in euaporatione non est bonitas ante euacuationem: neqʒ in balneo: quia causa est attrahendi materiaʒ plurimam. ¶ Nec obstat ꝙ Ipo. in regimine acutoꝝ ordinat euaporationē in principio pleuresis cū sequi debeat eūationeʒ: q͛ corpore non plectorico dolorem mitigat: nec nocet in aliquo. sed in plectorico etiã aliquãdo in presenti alleuiat: licʒ augmentet postea. Et ideo tūc est oñsiuū cure: siue plectorie signū. ¶ Nec debet in aliqua obtalmia fieri fomentatio oculis: vel capiti: nec etiã pedibus: vt quidam dicunt: cū sit egritudo reumatica. Et oportet vt oculus assidue mundificet̃ a lipitudine cum lacte: aut albugine: ⁊ si tactus est necessarius oportet vt fiat cū facilitate. ¶ Et albumē oui ē in ꝟ laudabilius lacte: ⁊ si sit lac magis abstersiuuʒ ⁊c̃. ¶ Et quando prolongatur obtalmia sufficit aliqñ solū puluis aloe ⁊c̃ Et cum non iuuat̃ ab aliquo: tūc scias ꝙ in tunicis oculi est materia mala: que corrumpit nutrimentum superueniens: quare ꝯfuge si est ad tuciã ablutaʒ mixtã cū aliquo leui: sicut est amiduʒ vel gūmi ⁊c̃. ¶ Et si est cronica tūc flobotomia lachrimalis vel artariaruʒ post aures facienda est. ¶ Et si materia procedit ab alio mēbro euacuetur pmo illud membruʒ: ⁊ materia trahat̃ ad cōtrariū. ¶ Dicit Uiaticus. prius inquire si aliunde venit: q͛ si sic: pus medicet̃ membrū mandãs: ⁊ postea illō cui mandat̃ ⁊c̃. ¶ De correctione accidentiū: vidēdū est Et p̊ de dolore dicit Mesue. Inquit Ipoc. Dolores oculoruʒ meri potio ⁊c̃. Et intellexerunt posteriores ꝙ vini potio cōfert flegmaticis doloribus. bal. colericis: ⁊ mel̃icis: flobotomia sanguineis: vel si humores cuʒ sanguine crescant equalr̃. farmacia vero flãticis: col̃icis: ⁊ mel̃icl̃. sed distinguendū est: q͛ vini potio cōfert flãticis: quãdo digō: ⁊ eūo p̃cesserunt: silr̃ balneū cōfert post eūationeʒ: ⁊ in oibus doloribus oculorū: q͛ resoluit residuū: ⁊ adherens: al̃s aūt dilatat mãm: ⁊ multiplicat fluxum. Semp eni vniuersalis eūo precēdit particularē: alr̃ aūt mã multiplicat̃ in loco doloris. ¶ Et hic error est sicut dic̃ Gal. Dicit Uiaticus. Intētio Ipoc̃. fuit ꝙ vinū ꝯfert flegmaticis. flobotomia sanguineis: balneum: colericis: farmacia mel̃icis: qui humoribꝰ mixtis sunt pleni. ¶ Et si dolor est fortis infusio fiat oculis cū aqua decoctionis melliloti fenugreci: ⁊ si dolor pati non possit cū aq̃ decoctionis papaueris ⁊c̃. ¶ Si calor sit nimius infrigidantibꝰ vtere: vt oleo rosato albumine oui. ¶ Quidaʒ vero dñt si mã sit calida furiosa: ⁊ dolor magnus mitigatiuis: vtēdū est etiam a pncipio. Nam repercussio potest esse causa periculi propter maliciam materie: sed mitigato dolore vtenduʒ est partim mitigatiuis: ⁊ partim repercussiuis. Manifeste declinante dolore tantum repercussiuis: cēssante penitus reumate vtendū dissolutiuis. ¶ Dico ꝙ nō est cōtradictio illius sapientis ad Uiaticū. Aui. et alios: q͛ secus ē in materia furiosa: ⁊ nō furiosa. ¶ Et dicit Ras. in Almã. quãto accidentia sunt fortiora: tãto est obtalmia fortior ⁊ plus est de sanguie minuenduʒ ⁊c̃. ¶ Deterior autē obtalmia est cū alba oculoꝝ videntur inflata: ⁊ adeo eleuata vt oculoꝝ operiãt magnitudinē: ⁊ palpebre inuersentur. ¶ Medicinaruʒ vero cōueniētium obtalmie, quedam sunt simplices: quedã cōposite. ¶ Et harum quedã sunt alteratiue frigide: sicut succus virge pastoris solatri: endiuie: lactuce: mucilago psily aq̃ rosata: ⁊ quedã sunt calide sicut muscus: piper: acorus: celidonia. Et alie sunt desiccatiue sicut tucia: antimonium climia. Et alie cōstrictiue sicut memithe: thus ro. alie lenitiue: sicut lac albumē oui: mucillago: alie maturatiue: vt aqua fenugreci: orobi: ⁊ proprie quãdo panis infunditur, alie resolutiue: sicut sarcocolla. Et alie stupefactiue

sicut succus pomoꝝ mandragore papaueris ꝛ opium. ¶ Timenda sunt collíria: vsq; ad diē tertiū: sed in casu vel percussione cōfert albumē oui: qđ diuti⁹ ibi morari pōt: ꝙ lac a mamilla: vtrūq; mixtū multū cōmendatur. deinde sanguis colūbinus. ¶ In mucillagine psilij cū repercussiōe est maturatio quedā: sed mucillago citonioꝝ magis maturat. Aq̄ vō fenugreci oīuz maturatiuoꝝ est dignior. ¶ Medicamen Dalya. de sarcocolla mitigat ꝛ resoluit. ¶ ℞. sarcocolle. ʒ. iiij. ordei excorticati. ℈. citonioꝝ. ana. ℈. xx. cōis ꝛc. ¶ Colliriū albū ſm Dalya. ¶ ℞. ceruse gūmi arabici: draganti lilij: opij: fac collíriū cū aqua mellíloti. ¶ Colíriū albū ſʒ Aui. ꝛ Uiaticū cale ophtalmie cū dolore. ¶ ℞. gūmi ara. dragāti: amidi. aā. ʒ. iiij. ceruse. ʒ. ʒ. opij. ʒ. i. ꝯfice cū albūie oui. ¶ Colírium album ſm Raſ. ſm Almā. ꝛ in antidotario. ¶ ℞. ceruse plūbi ablute. ʒ. x. sarcocolle grosse. ʒ. iij. amidi. ʒ. opij. ʒ. ʒ. dragāti. ʒ. i. ¶ Colíriū satis cōe: ꝛ vtile ad ruborē: ꝛ calorē. ¶ ℞. thuris: masticis: dragāti: gūmi arabici: amidi: climie ro. subtilissime pulnerizata: distēperet cū aqua ro. ꝛ lacte mulieris: ꝛ bōbace iuncto oculis ipōnat̄. Succus feniculi cōmēdat̄ ab oīb⁹: q2 lenit desiccat: ꝛ ꝯstipat: que tria necīa sunt in medicinis oculoꝝ. s. lenitas pp̄ subaȝ oculi mollē ꝛ sensibilē. Siccitas ad cōsumptionē humiditatū: stipticitas ad ꝓhibitionē descensus humorū: ꝛ cōfortationē mēbri ne recipiat. ¶ Empl'ȝ ad ruborē calorē: ꝛ dolorē oculi. ¶ ℞. pulpā pomi cocti eli xi. poti⁹: ꝛ distēpa cū lacte femieo ꝛ suppone: aliqñ addit̄ modicū croci: ꝛ zuccari. ¶ Empl'ȝ ð succo violarie ꝛ ber bene cū farina ordei: aqua rosa. ꝛ albumine oui cōferūt. Serap. ponit subtile albuminis oui. Linitio cū aqua ro. cōquassationis se. citonioꝝ: vel psilij cōfert. Sed emplastra renouent̄ sepe: ne calefacta calefaciant ꝛc. Succus paritarie: vel apij cū albumie oui. Litiū cū aqua ro. ꝛ lacte mulieris. Absinthiū berbena cū albumie oui. Aloes cū vino est optimū in cā frigida. Uinū ꝛ aqua roſ. decoctionis radicū feniculi minutatiȝ incisarū cū thure aloe in lebete ereo ꝛc. Tucia succ⁹ celidonie puluis aloe: myrre croci: acatie ptes equales vtilis est in frigida. ¶ Puluis ad ophtalmiā calidā. ¶ ℞. sarcocolle ifuse i lacte: ꝛ siccate i sole. ʒ. io. amidi. ʒ. iij. opij: cāphore. aā. ʒ. ℈. ꝛ Mesue ponit: sed omittit cāphoraȝ: ꝛ dicit ꝙ est puluis alb⁹. Medietas albuminis oui cocti duri plena mediano cortice oliue oculo apposita mediāte petra subtili. Colíriuȝ valde vtile. ¶ ℞. litargiri ptē. i. thucie ptes. ij. cuȝ q̄bus pone ptes. iij. vini ꝛ vnā olei: misce bñ ꝛ line ab vno angulo oculi vsq; ad aliū: tolit ruborē ꝛc. ¶ In nimio dolore vltimū remediū est opiū in q̄titate grani milij distēpatū cū aqua ro. vel lacte. Rutha aloe es nouū masticatū in vino bullita cōferunt. ¶ Dicit Alexā. Colíriū quo ego vsus suȝ. ¶ ℞. cachimie. ʒ. xx. calcumenon. xvi. opij ʒ. viij. croci. ʒ. viij. acatie. ʒ. xxiiij. gūmi. ʒ. 24. ¶ Si fit ex pcussione distillet̄ in oleo sanguis colūbe: ꝛ cera munda cū cimino pulnericato ꝛ calefacto. ¶ Puluis mirabol. vt quidā dn̄t ad obtalmiā. ℞. sarcocole. ʒ. io. croci spice aloes. aā. ʒ. i. ¶ Puluis citrinus Alman. ꝛ puluis albus ꝯferunt ꝛc. ¶ Si ex percussione sanguis est coagulatus vitellū oui puluis cūmini: ꝛ aqua ro. misceant̄ ꝛ coquāt.

¶ De albugine oculorum. Caplm. XXXIII.

De albugine oculoꝝ notanda sunt. 9. primo de nominibus hui⁹ passionis que diuersis nominibus nominat̄ a diuersis. secundo de diffinitione. tertio de speciebus q̄rto de causis. quinto de signis. sexto q̄bus plus contingit hec passio. septimo cuius membri est passio. octauo que difficilius curatur: ꝛ que facili⁹. nono de modo curationis.

De primo dico ꝙ Uiaticus noiat pānuȝ: Mesue albuginē. Raſ. in Almā. albedinē. Et in diuisionibus albuginē. Et Alexā. albuginē. Serap. nō dterminat. Platearius maculā ꝛ pānū. Halyabbas dic. albedo oculorū: quā pānum vocamus. Auic. albugineȝ. ꝛ flos medicinarū simil'r. Et a quibusdā dicitur pannus tela aranea. albugo vel nebula. Sed quidam per pānos intelligūt cooperturas. ꝛ per albugines hūores grossos inuiscatos inter tunicas oculorum.

Magistraliter diffinit̄. Pānus est hūiditas imbibita in substātia cornee tunice obtenebrās visum. Et rō est. q2 aer deferens speciem rei visibilis nō pōt penetrare ad christallinum vt spēs visibilis informetur: ꝛ spūs recipiat ſʒ Halyab. ꝛc.

De speciebus dico ꝙ quedā est tenuis in exterioribus cornee: quedaȝ grossa ꝓfunda. ¶ Dicit Raſ in diuisionib⁹ alia est subtilis incipiens in corporib⁹ tenere carnis: ꝛ alia est grossa i corporibus duris. ¶ Scias dicit Auic. ꝙ albugo in oculo alia est subtilis ꝓueniens in supficie extrinseca: ꝛ noiat̄ nebula ꝛ alia est grossa ꝛ noiat̄ albugo absolute. ¶ Quidam dn̄t ꝙ est vel dr̄ pannus que fit ex hūore multum fixo in substātia cornee. Et quedā dr̄ pannus grandinosus: ꝛ est sicut lapidositas quedā ꝛ eminentia. ¶ Si vero humiditas illa est min⁹ imbibita: ꝛ nō multū cōtinua sed subtilis dr̄ tela aranea. ¶ Et quedam nō est in substantia cornee: sed inter corneā ꝛ christallinā. ꝛ dr̄ albugo est spissa: ꝛ magna: ꝛ alia simil'r est inter corneā: ꝛ cristalinaȝ minus grossa: ꝛ spissa ꝙ albugo: ꝛ dicit nebula: vel gutta serena: vel aqua in oculo. Ungula est magis icipiēs a lachrimali: ꝛ non est super corneam.

De causis dicit Uiaticus. ꝙ panni fiunt in oculis ex vulnerib⁹: vel pustulis: quoꝝ vterq; est incurabilis. Fiunt etiā ex humore inter cristalinaȝ ꝛ vueā se locante: ꝛ coagulāte. ¶ Causa cōiuncta est flā vi scosim infundēs subam cornee: vl' cicatrix ex vulnere relicta: vel debilitas nutritiue nō potētis icorporare nutrimentū aduenie̅s oculo: nec supfluitatē ex ipo cōsumere. ¶ Causa cōplexionalis antecedēs est vt mala cōplexio frigida: ꝛ humida totius: vel cerebri debilitans virtuteȝ: q2 superflua nō cōsumit: sed mutant̄ ad oculos. ¶ Cōpositionalis est oculoꝝ magnitudo: ꝛ viarū quibus humores ad oculos fluūt multi. humoralis est reuma: siue flā in toto: vel cerebro abundans decurrens ad oculos: qđ qđē aliqñ fac̄ pānū mediāte obtalmia: ꝛ aliqñ ñ mediāte fit pānis: ſʒ mediāte sic: q2 ex reumate male curato fit obtalmia: ex obtalmia male curata fit tella vel albugo: ex tella idurata fit pānus: ex pāno cōdensato fit vngula. ex vngula visus aufert̄. ¶ Cā ꝓmitiua imediata sunt nō vulnera percussiones colíria frigida: que tunicas ꝛ humores ispissant. ¶ Causa primitiua mediata sūt res nō nāles: vt aer calidus ꝛ humidus replens caput: ventus austrinus: ꝛ aer frigidus cerebrū cōstringens: quare humores distillant: ꝛ exercitiū post replōnē: ꝛ subitum post quietem: ꝛ replō ciborū: ꝛ potuū: ꝛ maxime si sint vaporosi: vt alea: cepe ꝛc. Et cibi flegmatici simil'r: ꝛ somnus superfluus maxime post repletioneȝ: ꝛ coitus similiter debilitans: ꝛ accidentia anime sicut ira ꝛc.

Signa que sigñāt pannū futurū sunt oculorum magnitudo: rara compositio: ꝛ diafanitas eoruȝ ꝛ frequens scotomia: ꝛ vertigo post crapulam: ꝛ dolor capitis: ꝛ grauitas. ¶ Signa causaruȝ intrinsecarū sunt hec: quia si ex flegmate sicut frequētius sic color ē alb⁹

Si ex sanguie rube⁹. si ex colera citrinus. Si ex melancolia tendit in nigr̄. ¶ Si ab extrinseco fit: scit per inquisitioné. ¶ Cognoscit pãnus ꝛ tela. qꝛ nullã habent eminentiam. Apostema vo grandineũ habet eminentiã magnam. sed albugo habet quãdam spissitudinem tantũ. Nebula vo subtilis est: ꝛ maxime in pncipio. ¶ Quib⁹ vo accidat ista passio scit p cãz distinctões: ꝛ figr̄ ocãz. ¶ De loco passionis dictum est ẽm Uiaticum. quia fit ex humore inter vueã ꝛ cristallinã locato. ¶ Dic Daly. ꝙ quedaz est in exterioribus cornee: ꝛ quedã est grossa ꝛ profundata. ¶ Dicit Ras. in Almã. albedo in oculis puerorum facilior est ad sanandum ꝙ̃ in annosis. ꝛ cum in eis fit fortasse impossibilis ad sanandũ est: nisi subtilissima fuerit. Talis autez passio quãto est profundior ꝛ magis ad cristallinum accedit: tãto difficilius curari: ꝛ ꝙ̃tũ in supremo posita levius: ꝛ dum in cõiuncta facilius. Si vero se extendit interius. tunc difficilius: ꝛ quãto recentior tanto citius curatur: ꝛ antiquior tardius. ¶ Itez ordo est in curatione specierum: qꝛ albugo. vt dicunt: curatur facilius ꝙ̃ macula. ꝛ sic inde. Et ẽm considerationé pticularium cognoscit que citius: ꝛ que tardius curat.

De modo curationis. dicit Mes. hec egritudo curatur eodẽ regimine: sicut sebel: ꝛ sebel est quãdo super alba oculorum: videt similitudo pãni texti ex venis rubeis grossis. ¶ Subtilis autez albugo indiget rebus substantiam oculi tenerã facientibus. sicut balneũ frequens ꝛ vaporatio cũ aqua calida dõec facies fiat rubea. ¶ Dicit Ras. Deinde pulverizatio super oculo cum spuma maris zuccaro ꝛ sarcocolla: ꝛ iterdum cõpetit fricatio post fricationez cum eodẽ pulvere vel etiam fortiori. ¶ Et sunt qui experti sunt succũ florum papaveris russi cũ succo: aut pulvere hueg: aut stercore stellionis: aut magni lacerti viridis: ꝛ silr stercus hyrundinis. ¶ Si vero fit dura: ꝛ in corpore duro dent medicamina fortiora: post frequentiam tamen balneationis. ¶ Medicamen Alexã. ab albuginem removendã. ℞. ossium sepie. ʒ.5. salis armoniaci: ceruse. ãñ. ʒ.i. armoniaci. ʒ.ij. expertũ est. ¶ Mes. ponit medicamen Ras. i divisionib⁹: qđ. ℞. spume maris baurach zuccari sarcocolle stercoris maris. ana. ꝛ componit medicamen Ras. in Almanso. de quo dicit Ras. ꝙ non vidit melius: aut eq̃le ad delendam albedinem. ꝛc̃. ¶ Dicit Ras. si pp balneum vel vaporationẽ cũ aqua calida in venis oculi rubedo: ꝛ dolor provenerit per aliquot dies quiescendum donec oculus quiescat: ꝛ post ad id revertendũ. ¶ Auic. curat eodẽ mõ: vt dictum est diversificans medicinas: si est subtilis: ꝛ in corporibus teneris: ꝛ si ẽ cronica grossa: ꝛ si est profunda. ꝛ vltimo ponit tincturas. ꝛc̃. ¶ Ras. in divisionibus ponit curam. sicut dictũ est: ꝛ addit ꝙ ligatur cum lingua. ¶ Alexã. ponit quedam medicamina. Daly. curat cum tutia. ꝛc̃. si albula est subtilis. ꝛc̃. Et si ẽ grossa ꝛ medicationibus non obedit: illis vtere que albulam tingunt. ℞. galle acatie. ꝛc̃. ¶ Quidaz ordinãt evacuationez ꝛ evaporationẽ: ꝛ aquam fenugreci. deide succum centauree. deinde in fortiori fella aviũ. Timenduz tñ apponere resolutiva nõ reumate evacuato. ꝛc̃. ¶ Cõferunt odor nigelle torrefacte laudanũ. ꝛ similia: nec tamen ellin constrictivum ponatur super frontez. ¶ Quidam multum cõmẽdant conculas marinas: os sepie: sanguinez columbe. ¶ Liber aureus. limatura eris sepius in aceto misceatur: ꝛ pulvis conculaȝ cum albumie oui vtilis medicina est. sepia cũ cortice butie. fortior est cum alumine zuccarino: si nimis eẽt fortis addatur zuccarum. ¶ Item tutia extincta cuz aqua ro. ꝛ sarcocolla. ¶ Itẽ forte est album stercoris columbarum. Si oculus lachrymetur quiescenduz per tempus. Si passio induratur remolliatur cum malva fenugreco. Facta evacuatiõe primo competunt collíria mollificativa: que preparant ad resolutionem: 2⁰ resolutiva. 3⁰ stiptica que confortent locum ne recipiat humores. Sed stiptica nimis frigida nocent debilitando cerebrum ꝛ nervos: ꝛ inspissant etiã collíria stiptica multũ substantiã oculorum ꝛ tunicas ꝛ pãnuz. vnde magis ledit. ¶ Colliriũ expertum ad pãnum oculorum sive ad cataractam. ℞. ossis sepie salis armoniaci: ceruse: spume: maris: zuccari: sarcocolle: stercoris muris: corticl huzee: allumis zuccari. ãñ. ʒ.5. tutie: lote: ligni aloes lapidis lincis: cãphore. ãñ. ʒ.i. tertiã partẽ. oĩa terant̃ subtilissime: ꝛ misceant̃ cum vino albo.

¶ De crustula. Caplm. XXXIIII.

De crustula ɔ̃siderãda sũt. 4ᵒʳ. pmo de noie. 2ᵒ. de diffõne. 3ᵒ. de causis. 4ᵒ. de mõ curatõis.

De primo dico. ꝙ crustula sãguinis dr̃ in Uiatico. ¶ Dicit̃ ab Daly. tarsa. ¶ A Rasi. dr̃ tarsati: ꝛ macula rubea. ¶ Et Mes. similiter noiat. ¶ A Sera. dr̃ sanguis infusus in oculo. ¶ Et in divisionibus tarsati. ¶ A quibusdã dr̃ frustula vel petia sanguinis. ¶ Et a quibusdã punctura: ꝛ a quibusdam sanguis existens vel abundans in oculo.

Sera. sic diffinit. sanguis ĩfusus in oculo est sparsio sanguinis: ꝙ̃ fit in tunica ɔ̃iũctiva ex divisione sanguinis in venis que sunt in ea. ¶ Uiaticus dicit. crustula est sanguis quia suis artarys ad coniunctivã descẽdit cum ipse crepuerit. ¶ Aui. dicit. ꝙ est punctũ sanguinis recẽtis rubei aut antiqui mortui: aut subrubei aut nigri currẽtis a quibusdã venis ruptis in oculo. ¶ Daly. similiter dicit. ꝙ tarsa est sanguis qui ad ɔ̃solidantez venit ex vena in qua est scissio. ¶ Rubor est sanguis subtilis per oculum dispersus.

De causis dico. ꝙ fit ab iteriori ꝛ exteriori cã. Exterior duplex. imediata ꝛ mediata. Immediata casus percussio. Mediata. vt oĩa que multiplicant sanguinẽ: vt aer cibus potus. ꝛc̃. ¶ Causa interior est antecedens ꝛ coniuncta. Antecedẽs est cõplo calida ꝛ humida oculorum: abũdãtia sanguinis calidi: ꝛ subtilis: maxime subtilitas: largitas: ꝛ teneritas venarum. ¶ Causa cõiuncta est sanguis effusus a venis. ¶ Uiaticus dicit ꝙ fit ex percussione: apostemate ꝛ fissura venarum cõiunctione. ¶ Ras. in divisionibus ponit fieri ex percussione: nec ponit aliam cãm. qꝛ. s. frequentius cõtigit ex percussione. ꝛc̃. ¶ Et ideo etiam Sera. ponit ꝙ fit proprie ex percussione. Et raro ẽt fit ex exitura que aperitur. ¶ Daly. dicit. ꝙ fit ex scissiõe: ꝛ scissio fit a percussione: vel ex corruptiõe vulnerum. ¶ In p̃ractica dicit. ꝙ fit ex multitudine sanguinis in venis: vel ex teneritate. ¶ Aui. dicit. ꝙ fit ex percussiõe replone apate: ex clamore: motu laborioso: ex fervore sanguinis: ꝛ quãdoq; a cãu pcussivo fit fractura sbtilis i pupilla: ꝛ ruptura: ꝛ ruptura que est in coniunctiva est salubrior.

Dicit Mes. cura diversificatur i pncipio in medio: ꝛ in fine: qꝛ in principio indiget flõmia ex cefalica ꝛ solutione ventris ꝛ clysteri. Nam clysteria: sũt melior cura in hac parte cũ divisione cibi ꝛ potus ꝛ vini. deinde ponantur repercussiva in principio: vt bolũ armenũ chumolea cum albumine oui. deinde cum lacte mulieri. Deinde procedendũ ad distillandũ sanguinem pulli columbini: aut turturis statim cum decollatur. ¶ Deinde in principio: ꝛ proprie cũ processerit egritudo emplastretur cum fenugreco: ꝛ rosis coctis in aqua ro. Deinde i vi

no: ⁊ euaporetur cū decoctione camomille. ꝛc. Et emplastretur cū folijs caulis: tritis ⁊ coctis in vino forti antiq̊. In fine dentur resolutiua. Et pōit medicamen Raſ. i libro diuisionū. ℞. turis myrre croci armoniaci. añ. ℨ. i. arsenici rubei. ℨ. ß. conficitur cum aqua coriandri humidi. ¶ In Alman. dicit̄. arsenici rubei: olibani: myrre: armoniaci omniū partes equales. ¶ Dicit Alman. cottū inuolutum in albumine oui: ⁊ oleo rosato supponat̄ dōec dolor perseuerat: ſꝫ poſtq̄ꝫ estuatio quieuerit sanguis dissoluatur. ꝛc. ¶ Dicit Auic. distilletur sanguis columbe: aut turturis: ⁊ proprie sub ala calidus. ſm Uiaticū: ⁊ de sub ala: ⁊ sed in p̄ncipio misceatur de repercussiuis. ficut lutū armenū ⁊ chimolea. Et in fine d̄ resolutis vſq̄ꝫ ad arsenicum cum luto sigillato. Et quādoq̄ꝫ curatur cū lacte mulieris ⁊ thure. ꝛc. ¶ Confert caseus recens parum salitus: ⁊ cū melle mixtus. vt quidam dn̄t. ꝛc. Uaporatio decoctionis ysopi: ⁊ origani vel camomille: melliloti: vel emplastruꝫ de folijs caulis tritis: ⁊ d̄coctis. ¶ In forti vero ⁊ antiquo emplastꝝ de sinapi contrito cuꝫ duplo de carne ficus vel emplastꝝ de cinere cocto in vino. ¶ Haly. instilletur in oculo sanguis pullorum colūbaruꝫ qui ex plumaꝝ radicibus exprimitur. ⁊ ꝓdest si misceatur terra armenica: ⁊ chimolea: ⁊ ciminū masticatū albumen oui. ¶ Si sit ex sanguinis multitudine cuꝫ terra armenica. ꝛc. ¶ Si dolor sit grauis flōmia sanguinis columbe ponatur. Si non mitigatur vtere cimini aqua masticati: ⁊ sepius instilla: q2 mitigat ꝛc. ¶ Sera. dic̄. si ex percussione distillamus in oculo statim sanguinē pulli columbini calidū de cuius pēna euellitur. ꝛc. sic haly. ¶ Raſ. in diuisionibus concordat cū Alman. ⁊ al. ſꝫ ꝓhibet pillulas in quibus sunt gūme. ¶ Constantin⁹ dic̄. ꝙ solus sanguis columbinus sufficit. ¶ Uiaticus vitellū oui cū aqua coctuꝫ. ⁊ si non fiat ex sanguinis abundātia: siue ex percussione competit flōmia cephalice: ⁊ ventose super duo cornua capitis: si sit dolor in vtroq̄ꝫ. Ul' i altero. si in altero: vel ventose in occipitio: vt quidā dicunt. ¶ Experimentuꝫ autem cōmunē. dicit ipse in quo conueniunt omnes auctores puluis cimini cū cera incorporatus malaxetur ad ignē: ⁊ emplastruꝫ successiue ponatur calidum ad oculū. ¶ Dicunt quidam. puluis turl ⁊ aloes cuꝫ succo apij resoluit. ¶ Iteꝫ medulla pāni calidi in vino infusa. ¶ Item succus feniculi cum albumine oui. ¶ Folia salicis multuꝫ valent. ¶ Si sanguis coagulatus in oculo valet puluis thuris: masticis cum succo apij: ⁊ albumine oui. Et breuiter in principio repcussiua. deīde mollificatiua: vt lac: postea in parte stiptica. vt thus: ⁊ vltimo resolutiua: vt sanguis colūbin⁹. Betōica trita: ⁊ emplāta super oculū multū valet.

¶ De lachrymis. Caplm. XXXV.

E lachrymis

videnda sūt. 8°. p̊ de noīe. 2°. de diffinitione. 3°. de modo gn̄atiōis. siue fiendi. 4°. de spēbus. 5°. de causis. 6°. de signis. 7°. que sūt curabiles: ⁊ q̄ nō. 8°. de mō curatōis.

De primo

dico. ꝙ Raſ. in diuisionibus intitulat caplm. de lachrymis. i. de resolōne oculorum. oportet intelligi. ¶ Haly. appellat fluxuꝫ absolute: ⁊ itelligitur ab oculis. ¶ Alex. appellat dryadas: ⁊ vadam dicit fluxuꝫ lachrymaꝝ. ¶ Aui. vero ⁊ Mesſ. ⁊ Cōstan. ⁊ alij plures lachrymas dicūt.

Diffinitio

Aui. ē talis. Lachryme sunt egritudo in qua oculi sunt semper hūidi hūiditate aquosa: ⁊ quādoq̄ꝫ accidūt lachryme. ¶ Dic̄ haly. fluxus est minutio carnis que est in maiori angulo oculi ab eo qđ expedit intantū: vt humiditates non possit detinere que ad oculū defluunt per foramen: qđ inter oculū est ⁊ nares. ¶ Raſ. dicit. ꝙ lachryme sūt cū lachrymales anguli oclōꝝ semper sunt humidi. ¶ Diffinitio magistralis est. lachryme sunt humiditates quedaꝫ aquose exeuntes a lachrymalibus oculoꝝ angulis.

De modo

fiendi: sciendū ꝙ ſm Aui. p̊m cursus lachrymaꝝ est a cerebro: ⁊ descēsus est ad oculos per quasdā vias subtiliores vel superiores ſm Uiaticū. ¶ Cum enim cerebꝝ constringitur humiditates subtiles quedam egrediuntur ab eo: ⁊ expelluntur ad oculos ⁊ nares etiam: ⁊ os similiter: ⁊ eodē modo contingit quādo cerebruꝫ dilatatur: q2 meatus aperiuntur. vnde humiditates egrediuntur. constrictio manifestatur in frigore ⁊ dolore: ⁊ dilatatio manifestatur in gaudio. Cor etiam cuꝫ cerebro: q2 sibi compatiuntur ⁊ continuantur per neruos ⁊ artarias: ⁊ q2 in dolore cor cōstringitur superflue: ⁊ i gaudio superflue dilatatur accidit dicta expressio.

De speciebus

dicit Aui. ꝙ lachrymaꝝ q̄daꝫ sunt natiue: ⁊ quedā accidentales. Et accidentaliū q̄daꝫ sunt inseparabiles in sanitate: ⁊ quedam sunt sequentes egritudinē: que remouentur ea remota: sicut in febrib⁹. ¶ Lachrymaꝝ quedam sunt voluntarie: quedam sunt que sunt ab extrinseco. vt dolore risu. ꝛc. ⁊ quedam inuoluntarie: de quibus dicit Hypo. in affo°. ¶ Quibuscūq̄ꝫ voluntarie oculi lachrymantur nihil inconueniēs. Quibuscūq̄ꝫ vero non ſm voluntateꝫ incōueniens. ¶ Distinguuntur etiam: q2 quedā egrediūtur per venas subtiliores cranei: ⁊ quedam per superiores. Sic ergo distinguūtur lachryme rōne temporis: rōe causaꝝ: ⁊ ratione loci.

De causis

dicit Aui. cā accidētaliū est d̄bilitas retentiue: aut digestiue: aut diminutio lachrymalis i natura: aut admīstratio medicine acute: aut successione incisionis vngule. ¶ Lachryma vero in febribus: ⁊ in egritudibus acutis sine causa manifesta est ꝓꝑ nocumentū: ⁊ āpata cerebri: ⁊ multiplicantur quādoq̄ꝫ i frigore: ⁊ in effimeris: ⁊ putridis sanguīeis. ꝛc. ¶ Dicit Uiaticus lachryme ab oculis causaꝫ exteriorē non habentes ex humoribus a capite ad oculos descendentibus esse intelliguntur. ¶ Dicit Haly. lachryma vl' fluxus est propter diminutionē lachrymalis maioris. hꝫ autem diminutio: aut est ex amputatione carnis que creuerat: aut nimio vsu medicaminū acutoꝝ: vt cum vngula curatur. ꝛc. ¶ Raſ. in diuisionibus fit post incisionē vngule: ⁊ fit ex cursu māe ad oculos in cerebro vel a venis timpoꝝ. fit etiam a materia que venit a neruis venis vl' artarijs extra craneū. ꝛc. ¶ Dicit Platearius: cursus lachrymaꝝ iuolūtari⁹ q̄nq̄ꝫ fit ab exteriorib⁹: ⁊ q̄nq̄ꝫ ab iteriorib⁹. ab exterioribus: vt calore aeris dissoluēte: vl' frigiditate coartante. ⁊ fit a fumo puluere: odore acruminuꝫ vel comestione. ¶ Cā extrinseca imediata est. sicut percussio fumus. ꝛc. mediata: vt aer humidus: ml'titudo cibi ⁊ potus: superfluus somnus: ⁊ vigilie: que faciunt cōtra cibi potusq̄ꝫ digestionē ſm Hyp. ⁊ anime accñ̄a. ꝛc. ¶ Causa intrinseca ⁊ imediata est superflu⁹ fluxus hūiditatum per lachrymalia: que humiditates sunt eiusdeꝫ nature cum vrina liquore sanguinis sudore: ⁊ cum aqua hydropicoꝝ: ⁊ cuꝫ aqua: que egreditur per nares: ⁊ os ⁊ aliquando subtilis est. ꝛc. ¶ Intrinseca vero ⁊ mediata est mala cōplexio frigida ⁊ humida in toto vel in parte: viaꝝ largitas ⁊ debilitas contentiue virtutis. ꝛc. ⁊ hūorum abundantia.

Signa

si ex debili contentiua: q2 virtus in alijs ptibus debilis est: ⁊ maxīe in neruis ⁊ cerebro.

¶ Si ex debili digestiua signū ē abundantia superfluitatum: sputi. s. rc. ¶ Si ex multitudie humoꝝ in toto vl' in cerebro scitur per grauitatem in eis. ¶ Et si fluxus ē a vēis supioribꝰ vl' iferioribꝰ scit̄ p multitudinem sternutationis. ¶ Si ab exterioribus per dolorē cutis capitis frontis: ꝛ tenerositatē in venis tēpoꝝ ꝛ frōtis f̃z Uiatim. rc.

passio. rc. a natiuitate.

Dico ꝙ f̃m Aui. natiue: ꝛ que sunt propter eradicationem incisionis lachrymaliū non sanant̄: ꝛ ille que sequuntur egritudines curantur per curaȝ egritudinum. ¶ Dicit Mes. Cura huius egritudinis in quibusdā non est: ꝛ proprie quādo ꝓfunda est incisio in angulo lachrymali: ꝛ quādo lachrymaꝝ effusio est natiua. Sed si est occasione alterius morbi: sicut propter febrē tollitur sublata febre. ¶ Dicit Alex. si ꝯtingat: vt ex incisiōe fluat sanies in venis insanabilis est. ¶ Dicunt magistri quidā. lachryme: que sunt a causis primitiuis facile remouētur. Sed in acuta febre forti signant debilitatem virtutis contentiue: vel apostema cerebri: ꝛ incurabiles sunt: vt in pronosticis dicitur. nolētesq; lachrymas effuderint. rc. ¶ Simil'r naturales ꝓpter nāle ōbilitatem capitis vel oculoꝝ. s. fil'r non curantur. ¶ Accidentales ēt pp incisionem. s. vel perpetuam lesionē non curantur. ¶ Lachryme vero accidentales que sunt a venis ex curantur cuȝ restrictiuis supra frontē: ꝛ timpora positis de mastice thure bolo albumie. rc. ¶ Lachryme vero que sunt de venis subtilioribus difficile curant̄. ¶ Dicit Ras. si sit effusio intra craneum sanatur parum: ꝛ non est ei curatio.

Cura lachrymaꝝ consistit in nouem rebus. Pria ē regimen patiētis. 2ª ē alteratio male ꝯplonis quādo lachryme sunt a mala cōplone sine hūoris vitio. 3ª est quādo lachryme sunt: cū humoris vitio digestio illius humoris. 4ª est eūo. 5ª est diuersio. 6ª est cōfortatio cerebri: ne mādet ꝛ ocloꝝ ne recipiāt. 7ª ē administraꝰ medicinaꝝ tempate stipticitatis. 8ª diuersificatur cura f̃m spēs suas. 9ª de medicinis simplicibus ꝛ cōpositis.

¶ De primo dico. ꝙ aer debet esse siccus tempate caliditatis: auster. n. rarefacit: ꝛ replet boreas v̓o stringit ꝛ exprimit. ¶ Exercitium vtile ante cibuȝ equitatoriū ōambulatoriū: fricatoriū: inferioꝝ partiuȝ magis. balneū sine fumo vel vapore ad caput. ¶ Cibus sit paucus. ꝛ sil'r potus: aqua frigida est valde mala. Et vinū sit nō fumosum: ꝛ paucū: cena leuis vel nulla. ¶ Somnus super repletionē malus ꝛ potus sil'r: ꝛ ml'tus somnus: ꝛ precipue diurnus: imo in nocte sit paucus: nec supinus iaceat: superfluitatum retentio ledit. rc.

¶ Destructio male complexionis debilitantis contentiuam in curis patet.

¶ Digestio materie f̃z vnūquēq; hūorē pȝ ex dictis: sed maxīe ꝯpetūt exiccātia ꝛ inspissantia māṁ.

¶ Eūo vero māe fit cū yera vel cū alys medicis: si abūdat mā: vel cum flōia si expedit: vel incisione vene vl' arterie per quā materia fluit.

¶ Diuersio māe fit cū cauterio in ꝯmissura capitis: vt dictum est: de quo dicit Mes. ꝙ ad fluxū lachrymaꝝ est cura sublimis: fit ēt diuersio alys modis: vt dcm̄ ē supiꝰ.

¶ Cōfortantia cerebꝝ sunt ellia cal'a: tyriaca ꝛ hō. cōfortant oculos collíria ꝛ medicine: q̄ exteriꝰ apponunt̄ rc.

¶ Cōstringentia lachrymas sunt iteriꝰ adhibita: vt dyaolibanū. Nā vt dr̄: ꝯstringit dyaolibanū lachrymaruȝ ꝛ capitis vitiū depellit eiꝰ ad visum. rc. ¶ Exteriꝰ v̓o ꝯstringunt empl'a ꝯstrictiua supra frontē ꝛ timpora q̄ nota st̄.

¶ Scōm q̄sdā spēs diuersanda est cura: qꝛ f̃m Uiaticū. Si ex venis intra craneū pille de yerapigra cochie ꝛ auree maiora antidota: ꝯfortatiuū desiccatiuū capi: ꝛ i oculis collíriū. rc. ¶ Si ex venis exterioribus: tūc vene in timporibus: ꝛ post auriculā incidant̄: ꝛ super frontē medicina desiccatiua ponat̄. ¶ Dicit Ras. in diuisiōibꝰ. si est post incisionē vngule cura eius est puluis citrinꝰ. Si v̓o est ex fluxu māe sine icisiōe a cerebro vel a venis timpoꝝ cura ē ōsiccatiua ꝛ ꝯfortatiua post euacuatiōeȝ. rc.

¶ Dicit Alex. ꝯtēplari oȝ totū corpus: qꝛ si cacbocimū ꝓus purga. deinde stiptica. postea v̓o carnē in lachrymalibus auge. ¶ Dicit Haly. Cura fluxus est purgatio cū flōmia si sanguis luceāt signa. Cibus sit tēpatus: ꝛ medicine desiccātes: vt tutia. rc. ¶ Dicit Aui. cañ. curationis eaꝝ est exhibitio medicinaꝝ eq̄lis stipticitat̄. ¶ Si ex corrosiōe puluis citrinus. Sȝ si caro lachrymalis ē finita nūq̄ nascet̄. Et si fit nō cū incisiōe vngule curat̄ cū tutia. rc. Et exptū est ingredi balneū in ieiunio: ꝛ in eo morari: ꝛ distillare acetū ꝛ aquā in oculū. ¶ Dicit Ras. in Alman. patiēs quotidie ieiunus balm̄ igrediat̄: ꝛ alcohol ponat i oculo. ℞. tutie coralli mirab. citrini fricati aloes ana. ʒ. ij. piperis. ʒ. s. fiat alcohol. i. puluis qui quottidie mittatur in oculum.

¶ De amittentibus visum. Caplm. XXXVI.

De amittentibus visuȝ circa sol' oc casum ꝯsideranda sunt. 7. ꝑ. de noibꝰ. 2ª de diffinitione. 3ª. de spēbus. 4ª. de cāis. 5ª. quibus accidit. 6ª. de signis. 7ª. de modo curationis.

De primo dico. ꝙ illa passio ab Alex. Mes. Aui. Ras. in Almā. qꝛ in diuisionibꝰ nō loqtur de ista passiōe: ꝛ ab alys pluribus appellat̄ noctilopa. s. passio noctis ī oculis. ¶ Ab Haly. dr̄ sequebera: vel sebequera: vel tenebrositas. ¶ A Sera. dr̄ suberati vel asuberati: ꝛ est cecitas. Et q̄si ꝯcordāt haly. ꝛ Sera. ¶ A Uiatico dr̄ amissio visus. ¶ Quidā noiant istā passionem defectum oculorum.

De diffinitione dicit Aui. ꝙ noctilopa ē: vt euanescat visus in nocte: ꝛ videat in die: ꝛ debilitetur in fine eius. ¶ Dicit Haly. sebequera est passio: que hoiem in nocte non sinit videre. Sera. dicit. ꝙ seq̄berati est passio que accidit ei q videt i die: ꝛ cū occidit sol debilitat̄ visus eiꝰ: ꝛ in nocte nō videt aliqd. ¶ Dr̄ in rubrica Alex. ad noctilopas. i. ad eos qui nō vident post trāsmutatū solē: ꝛ qdā dnt ꝙ post horaȝ nonā incipit turbari visus. rc.

De speciebus dico. ꝙ q̄dā noctilopa est ꝓpa passio in oculo: nō aliūde causata: ꝛ quedā accidit oculo per cōitatē cerebri: ꝛ stōaci dicit Aui. ¶ Itē q̄dā est fortis: ꝛ q̄dā debilis. ¶ Itē q̄daȝ est recēs: ꝛ q̄dam antiq̄ta.

De causis dicit Aui. ꝙ cā ē g̃ssities hūoꝝ oculi: ꝛ hūiditas ꝛ g̃ssities spūs. ¶ Haly. dicit. ex spūs aial' g̃ssitie: ꝛ hūoꝝ turbiditate. Et in practica dicit: ex debilitate ꝛ paucitate spūs vidētis. ¶ Sera. dicit: ex g̃ssitudine spūs aialis: ꝛ multitudine supfluitatū in eo: sic fit illis qui vidēt ex lōginquo: ꝛ nō ex ꝓpinq̄: sic accidit f̃m plimum decrepitis. Et ideȝ Halya. intendit. ¶ Quidā dnt: ꝙ cā est motus hūoris mlici g̃ssi hora illa: vn̄ spūs ingrossat̄: ꝛ virtus deficit. ¶ Et breuiter dico: ꝙ cā cōiuncta est spūs g̃ssities. ¶ Cā añs est g̃ssities hūoris vel spūs in toto vel in capite. rc. ¶ Cā ꝑmitiua ē oē gnānis hūorē grossum turbidum: ꝛ inspissans tunicas oculoꝝ: vt aer grossus cibus melicus: vt caseus salitꝰ caro capri a. rc.

Signa distictiua oīs sunt māifesta per interrogationem. ¶ Signa spꝫ: vt si a capite incipit: vel a stōa-

cho: vel a toto vel est proprium tm̄ oculo: ⁊ ab eo incipit patent per accidentia in istis ptibus: ⁊ p̄uatões eoꝝ. ⁊c̄.

Dicit Auic. q̄ ista passio accidit plꝰ habentibꝰ oculos nigros non virides ⁊ puitati pupille: ⁊ cū multiplicātur colores ⁊ anfractuositas in oculis. hec. n. significat paucitatē spūs visibilis in curatiōe sua. ❡ Dicunt quidā q̄ frequenter accidit ex egritudinibus diuturnis: ⁊ hn̄tibus oculos nigros paruos ⁊ debiles: ⁊ spm̄ p̄uum ⁊ debilē grossum. ⁊c̄.

De modo curationis: opꝫ attēdere q̄tuor. p̄º. d̄ regimie circa dietā. 2º. de digōne materie: ⁊ euōne. 3º. de subtiliatione spirituū: multiplicatōe: ⁊ clarificatione eoꝝ cum medicinis vel cibis medicinalibus siue correctio nocumenti accidentis in spū. 4º est. de mūdificatione cum medicinis exterius appositis.

❡ De p̄mo. dicit Mes. q̄ mensuratio in rebus non nālibus est necessaria: ⁊ p̄p̄ie alleuiatio comestiōis: ⁊ dimissio cene cibus bene digestibilis: ⁊ ante cibū ⁊ post d̄scensuꝫ eius a stomacho detur vinū antiquū bonū puꝝ: ⁊ pº assumptionem elꝫ vel cōsilis. ❡ Et ex cibis qui currūt cursū proprietatis est epar hyrcinū. ⁊c̄. ❡ Aui. ante cibū petur vinū paucū vetus: ⁊ post digestionē integrā. ❡ Dic Uiaticus nutriat̄ leui cibo: ⁊ abstineat a cena. ❡ Dicit Ras. regimen subtilietur. ❡ Dicit haly. cena caueatur nocturna: ⁊ cibi vaporantes ad caput. ❡ Aer exercitiuꝫ tēpatum. bal. aque dulcis tepidum est vtile valde. ⁊c̄.

❡ Scd̄aꝫ rem cōplet flōmia ex cephalica si m̄ltitudo est sanguis ⁊ ex venis lachrymalibus: ⁊ ex naribus. si oꝫ s̄ꝫ Mes. ⁊ Uiaticum ēt: ⁊ haly. ❡ Et si ex humore grosso fiat: euacuet̄ cū yera pillis cochys: ⁊ cū gargarismis: caputpurgys: ⁊ alys dictis superiꝰ. ❡ Dicit haly. a cephalice flōmia cura incipitur: ⁊ laxatiuo medicamie. ⁊c̄. Et cū acuto clysteri attractiuo ad iferiora: ⁊ cerebꝝ purgatur cū gargarismo sternutatiōe ⁊ anguloꝝ vena minuit̄.

❡ Ruffus insistit cū medicina purgante meliaꝫ. Et dic̄ de cephalica minuendū: s̄m oēs auctores: ⁊ melius de vena que terminatur ad radicē pōlicis ⁊ indicis. ❡ Ras. i Almā. dicit. p̄missa medicina epatis caprini: ⁊ medicina de fellibus: si hoc non suffecerit venter soluat̄: ⁊ sanguis ex duabus cephalicis ⁊ fronte minuat̄. ❡ Sera. ēt flōmat vl̄r p̄imo: ⁊ postea ex duabus venis: que sunt in lachrymalibus. ⁊c̄. ❡ Dicit Aui. si illic fuerit multitudo flōma basilicam: ⁊ angulos lachrymales: ⁊ da euantia nota ⁊ iterenter. ❡ Quidā dn̄t: si sit replō sanguinis vel q̄tuor humoꝝ simul: precedat flōmia. deinde purgatio. Si vero flegma vel melia digestā mā precedat medicina laxatiua. deinde stupha: ⁊ dētur postea in exitu a stupha oppiata ⁊ tyriaca. deinde minuatur cephalica. deinde de venis lachrymalibus. ❡ Dicunt qdam flōma cephalicā: si cōplō ⁊ humor tendunt versus cal̄m. Si vero plus ad frigidū danda est yerapigra. ⁊c̄. semp tamē euacuationē cū laxatiuo precedat digō cū medicinis subtiliatiuis ⁊ diuisiuis. ⁊c̄.

❡ De 3º premissoꝝ. dicit Mes. q̄ sp̄ritū visibilem subtiliant clarificant proprie visus epatis adib: ⁊ cubebe ⁊ feniculi: ⁊ kebuli cōditi ⁊ nuxmus. condita. dyamargaritō: dyantos: ⁊ vinū aromaticū puluis radicis celidonie aristolo. semen scariole: betonica: thimuꝫ: puluis de semine feniculi: ⁊ boraginis eufrasia pilosella camedreos. ⁊c̄. vel scarloge.

❡ De 4º. dicit Mes. q̄ conferunt colluria de fellibꝰ ⁊ instillationes in oculis: ⁊ p̄p̄ie eius qd̄ currit ex epate caprino: aut hyrcino qn̄ scidit in multas partes: ⁊ sp̄gitur sup ipsum salgēma: aut sal indum: ⁊ piper lōgū post ꝯtritōeꝫ eoꝝ: deinde assatur: ⁊ fit reclinatio oculi super fumū eiꝰ: ⁊ comestio eius est iuuatiua valde: ⁊ simil̄r inclinatio super vaporem elixationis eius. ❡ Confectio collyry: qd̄ ponit auctoritate Alexā. ℞. succi feniculi cocti ⁊ d̄puratī. ptl. i. mellis: ⁊ fellis hyrcini. an̄. p. i. ⁊ est exptū. Ideꝫ si fiat alchool ex pipe longo. ꝫ inꝫi. ⁊ spica confert. ❡ Confert etiam. dicit Auicen. epar leporis. dicit Serap. Medicamen expertū ad hanc egritudinē est: vt assetur epar hyrci: ⁊ colligatur aqua que fluit ex eo: ⁊ fiat colliriuꝫ ex ea sola: ⁊ cū pipere albo trito ⁊ cribellato: ⁊ oculis aperti recipiat vaporē: deinde comedat epar: quoniā iuuamentum eius est mirabile: ⁊ supra illud qd̄ dr̄ q̄ in hoc medicamine conueniunt omnes. ❡ Alexan. simil̄r intendit. ❡ Aui. fellis edi p̄s. i. piperis ptes. ij. armoniaci ptes. iij. conficiantur cum melle. ❡ Ras. ponit medicamen de epate caprino: licꝫ s̄m aliquid variet ab alys: ⁊ addit muscum: ⁊ postea ponit medicamē de felle caprino cū melle. ❡ Deinde dicit: qd̄ aut adhuc magis valꝫ si fiet d̄ fellibus in oculo mittatur. ❡ Or Serap. plus ꝯmēdat medicamen de epate hyrci q̄z aliud: ⁊ Ras. magis medicamen de fellibus nō est ꝯtradictio. q: epar a p̄p̄ietate: fel a cōplōne facit hoc. Ul' Ras. cōpat solum ad imeᵐ.

❡ Preterea Mes. via. haly. Ras. ⁊ quasi oēs minuūt cephalicam. Aui. non cephalicā: sed basilicā. ❡ Dico q̄ si sit multitudo. sicut Aui. ponit de basilica melius: quia magis trahit ad oppoᵐ. ❡ Preterea haly. Incipit curā a flōmia: sed Ras. p̄missa medicina epatis caprini: ⁊ medicina: de fellibus dicit: si hoc non sufficit venter soluat̄: ⁊ sanguis minuat̄. ⁊c̄. ❡ Dico. q̄ si materia ē pauca medicina epatis icipit: ⁊ suffic. s̄ꝫ si m̄lta euō p̄cedit. ⁊c̄. vl̄ si sanguis vel q̄tuor hūores abūdant p̄cedit euō. ⁊c̄.

❡ De egilopa. Caplm̄. XXXVII.

Egilopa vulgariter dr̄ solana. ab Aui. dr̄ halyaar. Et ē passio supradicte ꝯ̄ria. s. noctilope: q: ē p̄uatio vel diminutio visus in die: ⁊ oriente sole. Et ē a subtilitate nimia hūoꝝ ⁊ spirituum. ⁊ raritate nimia tunicaꝝ. ❡ Dicit Aui. cā est subtilitas spūs ⁊ paucitas multa: q̄re resoluitur cū lumine solis ⁊ adunatur in tenebris: Et q̄n q̄ꝫ cā eius parua est: q̄re videt in tenebris: ⁊ in vmbra nocte: ⁊ die: ⁊ debilitatur in lumine. ❡ Regimē ergo istius passiōis est ꝯ̄riū: supradicto. s. regimen ingrossatiuū ⁊ hūectatiuū cerebri: ⁊ totius corporis: ⁊ oculoꝝ spāl̄r. Et iō multuꝫ confert q̄ m̄lieres faciunt in aurora euntes ad quadruuia: ⁊ ad fontes vel aquas. ⁊c̄. q: aer in aurora hūectat: ⁊ sil̄r aqua: ⁊ in quadriuys est plus de vēto: qui tunc infrigidat ⁊ humectat. Surgere ēt hora illa est vtile: q: superflua mūdificantur. ⁊c̄. Cantus vero confortat naturam. ❡ Dicit Auic. cura est humectatio ⁊ ingrossatio sanguinis. ⁊c̄.

❡ De defectione visus. Caplm̄. XXXVIII.

De visus defectōe ꝯsideranda s̄t q̄nq̄ꝫ. p̄imū est de nominibus hꝰ passiōis. 2ᵐ est vtꝝ sit passio vel accn̄s. 3ᵐ de causis. 4ᵐ est: de signis. 5ᵐ est: de mō curationis.

De primo dico. q̄ a Ras. in Almā. ⁊ diuisiōibus a Ioā. Mes. ab Auicē. dr̄ debilitas visus. ❡ Ab haly. dr̄ opilatio. s. visus. ❡ A Constā. dr̄ cecitas. ❡ In Uiaº dr̄ defectio visus. ❡ A quibusdā dr̄ tenebrositas visus.

De sc̄do dico. q̄ defectio visus est accn̄s: ⁊ non morbus: q: est operatiōis lesio: ⁊ cātur a multis cāis: ⁊ vna illaꝝ: ⁊ potior est opilatio. Opil'o āt est morbus officialis in forma. Et iō haly. determinās de debilitate visus determinat de opilone: sed a q̄cunq̄

causa imediata causatur defectio visus illa cā est morbꝰ.
Et qꝛ hoc accidens est manifestius sua cā. ideo determi-
nat hic de egritudine sub nomine sui accidentis.

De causis dico. ꝙ causa est duplex. s. extrinseca
⁊ extrinseca. Extrinseca ex pte aeris:
qꝛ aer calidus nimis resoluit spiritū. Frigidus īspissat tu-
nicas: ⁊ spiritū pellit intus. Aer vero siccus mordicat: ⁊
stringit: ⁊ humidus replet: ⁊ spiritū ingrossat. Idem facit
aer nebulosus ⁊ turbidus. aer vero nimis clarus debili-
tat: ⁊ resoluit spiritus: ⁊ aspectus corporis solaris vel lu-
naris vel ignis. Et nimis obscurus inspissat: ⁊ coartat spi-
ritus interius: sicut patet in catarat. ¶ Ex parte exerci-
tij: qꝛ exercitiū superfluum resoluit spūs: similiter exerci-
tium particulare: vt legere scribere cantus vociferatio:
⁊ aspectus extremoꝝ coloꝝ adinuicem cōmixtorum.
¶ Balneum etiam calidum ⁊ siccū: qꝛ resoluit spiritus
⁊ caput replet. ¶ Cibi ventosi: vt legumina cibi fumosi
vt acrumina cibi etherogenee nature: vt caules: vñ pro-
pter diuersitatē motus turbantur humores. vnde vapo-
res eleuantur ad caput. Cibi generantes humores: ⁊ spi-
ritus grossos turbidos vt caseus. Cibi acetosi salsi amari:
qꝛ desiccant cristallinā: ⁊ paucificant spiritus: sicut pꝫ
in senibus per naturā etatis in quibus cristallina exicca-
tur: ⁊ spūs sunt pauci ⁊ turbidi. Et cibi diuretici ex colle-
ctiōe spūum ⁊ hūoris cal'i: ⁊ h ē. Et cibi frigidi: vt lactu-
ca. ⁊c. ¶ Et iō dicit Ras. cum essem multū sollicitꝰ cir-
ca medicinā oportebat me vigilare nocte: qđ tādiu feci:
dōec somno carui: ⁊ non inueni vtilius ꝙ̄ oleū nenufari-
num in naribus pōere: ⁊ lactucas comedere: sed in sene-
ctute coctas assumpsi: qui hereditauit in me debilitatē
visus: ⁊ mollitiem testium: ⁊ non inueni ad hoc vtiliꝰ ꝙ̄
comedere passeres: ⁊ pullos columbinos quibus visus
redijt. ¶ Gal. etiā de se recitat de lactuca. ¶ Supfluus
potus: ⁊ vini vinosi: qꝛ replet turbat spūs: sicut in ebrijs
patet: in qbus aliquādo vnū videtur duo: vt de sacerdo-
te ebrio dr. vnū lumen erat qđ hebat sacerdos ebriꝰ: ille
tamen credidit eē duo. Dūqꝫ perire dolet duo lumia: sic
auarꝰ. Extinguens vnū lumen vtroqꝫ caret. ¶ Aliꝰ po-
tus vaporosus: vt ceruisia in qua lupuli ponuntur. dicit
Aui. cibi qui nocēt sunt salsi acuti vaporosi: ⁊ omnes qui
nocent ori stomaci: sicut cepe allea bedegar: oliue matu-
re anetum caulis ⁊ lens: ⁊ vinū grossum turbatū corru-
ptio digestionis. ⁊c. ¶ Dicit Daly. cauere oportet a calo-
re magno frigore puluere fumo sole assiduo: cauere opꝫ
lissata colores albos itinerare per niuē: nec inclinari ad
intuitum libroꝝ: ⁊ celatorum subtiliū: cauenda copia fle-
tus ⁊ somni super ceruicē: ⁊ cibi oculis nociui: vt lentes
caules fabe carnes salse: ⁊ que dolorē capitis excitant: vt
alleū: ⁊ silia vaporosa: cibi tarde digōnis: ⁊ gnātes gros-
sos humores: cena nocturna: copia coytus assiduitas vi-
nolentie: hec nocent visui. Et cautio ab his rebus arctat
infirmitatē aduenientē ad oculos. ¶ Dicit Auic. somnꝰ
nocet post replōnē. imo opꝫ illū qui debilitatē hꝫ in visu
expectare donec digeratur cibus. ⁊ somnus superfluꝰ no-
cet: qꝛ. s. vapores retinet: ⁊ vigilie supflue nocēt: qꝛ spūs
resoluunt: ⁊ debilitant digestiuā oculoꝝ. ¶ Dicit Auic.
oīa que exiccant nocent: sicut coytus multus: ⁊ ols reple-
tio: ⁊ ois ebrietas nocet. Et vomitus iꝗ̄tū purgat stoma-
chum confert ei: ⁊ nocet inꝗ̄tū mouet mās ad cerebrū:
⁊ si sit necessarius fiat post cibū: ⁊ cū facilitate: ⁊ mltitu-
do flōmie nocet: ⁊ ppe cū ventosis ꝯtinuis ⁊ farmacia: ⁊
ieiuniū nocent: qꝛ virtutē debilitant: ⁊ spūs paucificant:
⁊ fletus vehemēs silr nocet. ¶ Cā itrinseca añs est ma-
la ꝯplo cū hūoris vitio vel sine hūoris vitio in toto cor-
pore vel in stōacho: vel in capite: vel in oculis: vel vapor
ascendens: sed vtplm est hūiditas dominās vel siccitas
successione febriū: vel motuū corporeoꝝ: ⁊ aialiū vl' eua-
cuationū superfluaꝝ: ꝗre virtus cadit vel mala cōposi-
tio: vt eminentia oculoꝝ. Nam oculi ꝓfundi nālr meliꝰ
vident a remotis. ¶ Cā ꝯiuncta quodāmō pōt sumi vl'
ex parte spūs visibilis: vel ex parte tunicaꝝ: vel ex parte
triū humoꝝ oculi: vel ex parte nerui concaui. ¶ Ex pte
spūs: qꝛ paucus ⁊ subtilis videt de proprie: ⁊ non a remo-
tis: qꝛ cito resoluitur: ⁊ bene distiguit minima visibilia.
Sed multus ⁊ grossus videt de longe: ⁊ non de ꝓpe: qꝛ
radius exiens ad rem videndā subtiliatur in via si fit vi-
sus extramittēdo. Si vero fit intus suscipiendo: tunc qꝛ
glatialis motus fit fortis cū videt illud: qđ elongat: ⁊ h
est: qđ subtiliat spūꝫ grossum: ⁊ resoluit subtilē ꝓpe pau-
cum. ¶ Ex pte tunicaꝝ: vt pp vlcera vel rupturā earuꝫ
vel punctū sanguis vel alteriꝰ hūoris: vel pp obtalmiaꝫ
diuturnā vel malā dispōnē tūicaꝝ cuꝫ mā: vel sine mā
vel qꝛ foramē stringit ⁊ dilatat supflue: aut opilatur. ⁊c.
¶ Ex pte hūoꝝ triū eedē cāe distingui possunt pp mali-
tiam nerui cōcaui: qꝛ opilat apostemat rūpit. ⁊c.

Signum qđ est a toto corpore est cōplo totiꝰ. Et
qđ ē a stō dispō stōaci: ⁊ qđ qñqꝫ cessat.
¶ Et qđ est a cerebro cognoscit per nocumētū cerebri:
⁊ ortoꝝ ab eo. ¶ Cognitio vō si est pp tunicas vel hūo-
res ꝓfundos est res pua. scit ēt per colorē tunicaꝝ: ⁊ per
extēsionē: ⁊ rugationē eaꝝ: ⁊ puitatē oculi. ⁊c. ¶ Et si ē
ex mala ꝯplōne scit per tactū ⁊ colorē. ¶ Si ex ꝯplōne
mala vel solōne ꝯtinuitatis: vel tinctura aliꝗ̄ scit p visū.
¶ Dicit Ras. in Almā. si debilitas visus est ex humidi-
tate i tpe famis: ⁊ exercitij dissolui vr: ⁊ addit post come-
stionem: ⁊ somnū ⁊ satietatē nauseatiuam. ¶ Ras. i di-
uisionibus: si vero est ex siccitate. tunc in corpore est sic-
citas ⁊ offuscatio: ⁊ hec spēs debilitatis visus fortior fit
tpe famis: ⁊ dum venter vacuus est: ⁊ in meridie: ⁊ alle-
uiatur hora comestionis ⁊ somni. ¶ Dicit Daly. si opi-
latio fit ex multa humiditate que circa neruos gnātur: ⁊
eos comprimit. vnde visus cessat: aut minuitur signum
est capitis grauitas: ⁊ maxime illaꝝ partiuꝫ: que profun-
ditati vicinantur oculoꝝ. Si vero fit ex humore qui ad
ipsius nerui defluit cōcauitatē: ⁊ ipsum obturat signum
est hois fantasia in morbi pncipio: culicuꝫ muscaꝝ pilo-
rum splendoris: ⁊ alie hꝰ male fantasie cum in oculo aꝗ̄
non apparent signa: aut passionis alterius: ⁊ cū vnū clau-
dunt oculum alius non dilatatur. ¶ Ras. in diuisioni-
bus dicit. ꝙ si est a stomacho absqꝫ egritudine in oculo
signa sunt: qꝛ non est semp. imo fit cū adest satietas nau-
seatiua: ⁊ destruit oīno tpe famis. ¶ Dicit Uiaticus: dā-
de sunt. ꝫ. ij. yerepigre infirmo: ⁊ si trāseat a stomacho eē
intelligit: si non ex mala cōplōne oculoꝝ intelligitur eē.
¶ Si visus deficit oculoꝝ vitio: ⁊ tunc defectus est cōti-
nuus. Si de fumo a stō: tūc interpolatꝰ: ⁊ in vtroqꝫ ocu-
lo fit eꝗliter: ⁊ in stō dolor: ⁊ cibo digesto melius se hꝫ: ⁊
indigesto deterius. ¶ Uisus deficit: vt quidā dicūt: dfi-
ciente spū visibili: qui deficit ex senectute: ex egritudine
ieiunio: vigilijs coytu: ⁊ omnibus que extenuant. ⁊c.
¶ Si pp cerebꝝ deficit cōtinuus est. ¶ Si ex opilōne:
tūc suba oculi pura clara ⁊ lucida est. ¶ Si ex catarata
iter ꝯiunctiuā ⁊ corneā: tunc vuea subalbida fit. ¶ Si
āpa scit: qꝛ pānus fit a ꝯiunctiua. mō superius īcipit mō
īferius: ⁊ differt pānus a macula: qꝛ macula grossior est.

Dicit Mes. si fit a re addita i superficie oculi: quā
sensus non ꝯprehendit: sic vngula pānus. ⁊c.
curat curatione illoꝝ. ¶ Sed si a re quā sensus non cō-
prehendit: vt nebula vl' vapore cura est mediocriter ab-
stersiuū. ¶ Si a vapore stomaci cura est digō hūoris: ⁊

euo cū solone: ⁊ vomitu leui: cōfortatio stomaci: ⁊ prohibitio eleuationis vapoꝝ. Materia vero calida digeratur cū syrupo acetoso: ⁊ frigida cū oximelle squillitico. Purgatio fiat cū yera. ⁊c. ¶ Confortatio ⁊ prohibitio vaporis fit cum trifera minore. kebulis cōditis. zuc. ro. cū masti. ⁊c. Si sit a siccitate oculi cura est regimen humectatiuum preter q̄ opilet. ¶ Si ab hūiditate turbida pͥma cura ē digestio. 2ª euo cum yerapigra cochys: ⁊ pillis lucis: 3ª ē abstersio illius turbide hūiditatis: sicut cum collirio de feniculo. ¶ Si sit pp̄ turbulentiam spiritus visibilis: pͥª cura est regimen in .6. generibus reꝝ. 2ª est mūdificatio. 3ª est regimen clarificans sanguinē ⁊ spūs. ¶ Si sit propter spūs paucitatē cura est additio in spiritibus ⁊ cōfortatio: ⁊ sūma hoꝝ sunt mirab. ⁊ que cōponuntur ex eis. ¶ Deinde ponit Mes. confectiones inq̄t Gal. fella oīa abstergunt oculū: ⁊ clarificant visum: ⁊ proprie hyrci: caprē: bouis: leporis: ⁊ galli: perdicis passeris. ¶ Ras. i diuisionibus dicit. q̄ cura est: si est ex humiditate cū pillulis de yera: ⁊ distilletur in oculo aqua feniculi: ⁊ aq̄ albe deregi: ⁊ fel caprinū. ⁊c. ¶ Sed Aui. de conseruatiōe sanitatis oculoꝝ: ⁊ cura debilitatis visus de rememoratione reꝝ visui nocentiū: dicit q̄ bedarogi comestuz nocet oculis: ⁊ in 2° can. ca°. 106. dicit. q̄ facit tenebrositatem visus comestū: q̄ꝛ cōmouet hūiditatem ⁊ conturbat eam. ¶ Et dico q̄ confert distillādo exterius: sed nocet comedendo. ¶ Et Aui. ēt dicit in scd̄o: q̄ succus eius confert facto collirio ex eo.

¶ De pͥmo dico etiaz: q̄ bedarogi nocet cū oculi sunt sicce cōplōnis. vt dicit Haly ⁊ Ras. cōmēdat quādo debilitas visus est ex hūidi.ᵗᵉ Et si sit ex siccitate cura ē cū inunctione capitis caputpurgio: ⁊ suctiōe alicuius olei frigidi per nares: ⁊ potet vinum cū aqua plurima: assiduet balneū sine sudore: ⁊ fundatur in oculū lac ex mamilla i mane: ⁊ ingrediatur in aqua clara: ⁊ aperiat oculos in ea hora magna. ¶ Si fit a stomacho curatur cū yera: trifera: minori: ⁊ zucca. ro. cū mastice. Et in glosula Almā. cōmēdatur in casu illo plus omnibus trifera minor. ¶ In dinamidys ponuntur pille multū bone ad visum: ⁊ quidā cōmendant pillas de .5. gn̄ibus: ⁊ yeram simplicē: quā dicunt propriā huic egritudini. ¶ Quidā dicunt q̄ si fiat ex opilatione nerui concaui: q̄ incurabilis est. ¶ Quidam ordinant flōmiam quando est ex replōne cerebri. ¶ Quidā dicunt expertum esse sanguisugas timporibꝰ apponere: quādo est a cerebro. ¶ Quidā valde laudant visum eufrasie feniculi: berbene betonice. ¶ Quidā valde laudant colliriū de fellibus trium aīaliū de rapina viuentiū: ⁊ de succo fragarie rute feniculi: ⁊ myrte: ⁊ alloe: tutie: ⁊ sarcocolle q̄titatē competentē. ¶ Dicit Aui. Si cā debilitatis sit siccitas iuuatur hūectantibus: ⁊ aq̄ casei: ⁊ emulsiōe lactis sup caput: ⁊ potu eius: ⁊ ponātur olea humectantia sup caput: ⁊ p̄p̄e in cōualescentibus: ⁊ cōferunt somnus requies caputpurgia hūectātia: ⁊ p̄p̄e oleū d̄ nenufare. ¶ Illius vero que i tūica existit cura est praua. Or si sit ab hūiditate resolue post euonē. Uomitus autē facilis cōfert p̄p̄e senibus: sꝫ laboriosus nocet valde: silr̄ gargarismata masticatiōes: ⁊ sternutamēta cōferunt: ⁊ fricatio: ⁊ exercitium extremoꝝ: ⁊ oleum de keruą cum infusione aloes euacuat ⁊ iuuat: ⁊ trifera prohibet vapores a capite: ⁊ p̄prie apud somnū. Si cā sit grossities vtēduz abstersiuis: ⁊ cū aceti stiptica misce. ¶ Et res iuuatiua est tutia nutrita in aqua feniculi: ⁊ resolo mirab. cū aqua ro. ⁊ confert multū si hūiditas est subtilis cū caliditate ⁊ pruritu. ¶ Et felli auis tarde inest p̄prietas mirabilis. Et succus granati dulcis muzi coctus ad medietatem mellis. ⁊c. ¶ Et comedere carnē assam: aut elissam confortat visuz. ¶ Etiā caro vipe comesta: sicut cogitur in tyriaca cōseruat sanitatez oculi vltime. ¶ Et parum aceti ⁊ lactis: ⁊ mellis cōtusoꝝ cuz pistello: ⁊ tabula eris: ⁊ admistratio pectinis super caput est iuuatiua: ⁊ p̄p̄e senibus omni die: q̄ꝛ mouet vapores ab oculo. ¶ Et aptio oculoꝝ in aqua cōfortat visum p̄prie in iuuene. ¶ Et oꝫ eum qui cōqueritur de vaporibus stomaci: ⁊ cui nocet humiditas: vt vtatur ante cibū decoctione absinthy: ⁊ oximelle squillitico: ⁊ omni qd̄ īcidit ⁊ lenit supflua stōaci.

¶ Rememoratio quarūdā medicinaꝝ oculi cōferētiū.

¶ Assaꝝ cōfert grossitiei. Usnee abstergit visuz. Emblicus confortat oculū: gūma prunoꝝ cōfortat visum: oppopōacū abstergit visum: cinamū cōfert tenebrositati. Acorus abstergit grossitiez cornee. zinzi. abstergit tenebrositatem. Nitruz abstergit oculū. Crocus abstergit visum. Eufrasia cōseruat virtutē visus: ⁊ remouet debilitatē eiꝰ: ⁊ mel abstergit ostracuz: aloes calamus aromaticus: feniculus acuit visum: celidonia succus coctus ad mediuz acuit. ¶ Dicit Uiaticus. Si sit a stomacho. ⁊c. si ex g̊sso humore inter vueā: ⁊ cristallinā cephalica incidatur: ⁊ vene in angulis oculoꝝ: ⁊ sanguisuge in timporibꝰ. ¶ Quidam dicunt q̄ confert comedere picam: vel puluerē cōbuste in oculis ponere. ¶ Dicit Constā. si ex apostemate cōprimente neruū ⁊ opilante medicatur: vt frenesis ⁊ litargia. ¶ Si sit ex percussione cura fit cū magna discretione. Si sit ex catarata cuz purgatiōe ⁊ collirys. ¶ Si ex humore grosso. ⁊c. Si oculis egredientibus curetur cuz flōmia farmacia ventosa ligatura fumigio. ⁊c. ¶ Si sit ex splendore solis vel acutis cibis dolore capitis nimio vomitu: fluxu sanguis: solōne ieiunio labore frigiditate: hūiditate curandū est: vt alibi dicitur. ¶ Regimen per extrinseca est: q̄ꝛ oīa non naturalia debent esse tempata. ¶ Medicine vero debent esse resolutiue ⁊ exiccatiue: vtplurimū stiptice: ⁊ abstersiue in omnibus his tēpate: non in suba pillata: vel troc. quia non ascendunt de leui: nec in syrupo: vel substātia liquida: q̄ꝛ nimis cito descendit ad vrinaz. Frequenter aūt datur yerapigra: siue materia sit in stomacho: siue in capite: q̄ꝛ aloe confert stō: ⁊ propter spēs valet etiā cerebro ⁊ oculis. Stomacho aūt vacuo sūme valet trifera minor: ⁊ vomitus an̄ cibū post cibum ledit. ¶ Cauteriū in fontanella valet si sit ex hūiditate. ¶ Puluis optimus. ℞. betonice rute celidonie: fragarie eufrasie leuistici: pullegy. an̄. cinamomi. an̄. ʒ. ʃ. cardamomi. ʒiʒ. feni. petrosilli: ysopi: origani: sileris mōtani. an̄. ʒ. iy. galāge. ʒ. v. zuccari. ʒ. iy.

¶ De catarata. Caplm̄. XXXIX.

Quandoqꝫ accidit q̄ humiditas aquosa i cerebro multiplicata per neruum concauū descendit ad oculuz: nec ex oculo dissoluitur: qd̄ solitum erat dissolui: q̄re colligitur ⁊ coartatur inter corneam ⁊ vueam tunicā per mediuz foraminis vuee siue pupille. Et aliquādo inter cristallinū: ⁊ albugineum: ⁊ vlr̄ inter humorem cristallinū ⁊ pupillam. ¶ Et q̄ꝛ hūiditas illa nō est peruia prohibet aerē extrinsecuz interiori lumini cōiungi. Coniunctio autez vtriusqꝫ lumis necessaria est in visu ꝟm actum. ⁊ ideo prohibetur actio videndi propter illam humiditatē: que quidē humiditas aquosa flātica dicitur aqua vel catarata. Et in tegni a Gal. dicitur infusio ꝟm ventrem: ⁊ ꝟm naturam illius humiditatis in colore figura q̄titate substātia: ⁊ aliqn̄ apparēt imagiationes diuerse. Aliquādo eniꝫ apparent sicut musce volitare coraꝫ oculis vel alia animalia: aliquando apparet: sicut splendores vel rady: ⁊ alia quecūqꝫ: ⁊ facit extimare hu-

miditas illa q̄ res similis humiditatis sit in aere exteriori: sicut cōsueuit homo videre res in aere de foris tpe sanitatis. ¶ In hoc autē genere passiōis opilō est egritudo: ⁊ aqua est causa eius: ⁊ diminutio vel destructio visus est accidens: sicut dicit Aui. p̊ cañ. fen. 3ª. ca. p̊. ¶ Cōtingit autem hec egritudo vitio stōaci aliquādo: ex ascensu vaporum ad cerebrum: qui inspissati reumatizant ad oculos: aliquādo vitio capitis: aliquādo ꝓprio vitio oculorum. ¶ Si vitio stomaci vel corporis: tunc imaginationes vtriq̄ apparent oculo: ⁊ augentur in hora fastidij: ⁊ male digestionis: ⁊ minuuntur in hora famis: vnde aliquando accidunt: ⁊ aliquādo sedant̄: aliquādo minuuntur: ⁊ aliquādo augent̄ cum mouentur cū vaporosis: ⁊ apud replōnem ⁊ digōnem: ⁊ motum accidit ⁊ frequenter vertigo ⁊ scotomia: ⁊ in pupilla nō est ꝯturbatio: sed est clara mūda. ⁊ in stomacho fit mordicatio ⁊ nocumētum: ⁊ per vomitū: ⁊ purgationē cum medicina sedat̄. ¶ Si fit vitio capitis vel cerebri: tunc grauitas est in capite: ⁊ cerebꝝ est reumaticū. Et imaginationes sunt cōtinue: ⁊ quādoq̄ in vno oculo tm̄: qñq̄ in vtrisq̄ nec augentur nec minuunt̄: ⁊ ī cerebro est frenesis aut mania. ¶ Nec in stōacho est grauitas vel pūctura vl' in vacuitate stōaci mitigat̄ nec auget̄ hora comestiōis digōnis: ⁊ motus: nec cū vomitu vel purgatione cū yerapigra vel alio silī mitigatur. ¶ Si vitio oculoꝝ: tunc signa cōicāt cum signis cerebri. orta. n. a principio attestant̄ virtuti ⁊ vitio p̄ncipiū: ⁊ p̄ncipiū his que ab eo oriuntur s̄m Gal. in tegni. ¶ Si vero accidunt imaginationes ex acuitate sensus. tunc non accidunt s̄m vnū modū ⁊ figuram: ⁊ aliquādo stat homo sanus in visu sine imaginationibus istis: ⁊ cum he imaginationes sunt leues. ¶ Si vo accidunt vitio cornee: tunc figuntur aliquo tpe: nec augentur: nec propter hoc accidit oculo nocumentū p̄ter nocumentum cornee. ⁊c̄. ¶ Si vero ex albugineo: tunc succedunt obthalmie vel cause calefacienti aut infrigidanti: ⁊ sunt lōgi tpis. nec faciūt oculo magnū nocumētū. ⁊ sūt fixe. Et cornea est tersa ⁊ non aspera. ⁊c̄.

¶ De diminutione auditus. Caplm. XL.

De auditus diminutione attendenda sunt. 7. p̊. de noībus. 2º. de diffinitiōe. 3º. de spēb⁹. 4º. de causis. 5º. de signis. 6º. que curabilis ē: ⁊ que nō. 7º. de modo curationis.

De primo dico. q̄ a diuersis diuersimode nominatur: quia dr̄ surditas absolute: dr̄ diminutio auditus. ⁊ grauitas auditus.

Diffinitur surditas noīe sui accidentis: cum dr̄ q̄ est grauitas vel lesio operationis virtutis audibilis. ¶ Diffinitur noīe passiōis cū dicit̄ opilatio auris vel aliud silē.

Nomina spēꝝ sūt tarxen guatren: ⁊ surditas absolute. ¶ Spēs autem prime sunt due. s. natiua ⁊ accidentalis. vñ Aui. nocumētū auditus: aut est ab origine: ⁊ est surditas: aut tarxen: aut guatren: aut accñtale. ¶ Est aūt surditas natiua: qñ nō est cōcauitas cōprehēdens aerē quietū: qui facit audire voces sua vnduositate: sꝫ tarax ⁊ guatren est destructio sensus nō ꝑꝑ p̄uationē ꝯcauitatis: sed q2 neruus nō aufert v̊tutē sensus: atarax vero est diminutio sensus nō destructio: aut sunt guatrē ⁊ tarax noīa synonima: q2 ꝯueniūt in signōne s̄m ꝯuersionē. ¶ Nocumentū vero accidētale: aut ē propinqui tpis: aut cronicū. Et hoc dupl'r vel per viā ꝓprietatis vel compassionis. per viam cōpassionis: q2 cōicat aliquādo toti corpi: aliqñ capiti: aliquādo alicui mēbro vicino: sicut dentibus cū p̄mo nascuntur. Et per viā ꝓprietatis: q2 nocumētū: aut est in spiritu: aut in neruo: aut in foramine. Et nocumentū surditatis: aut minuit̄: aut destruitur: aut corrumpit̄. ¶ Dicit Uiaticus: passio auditus triplex eē videt̄. vel. n. ex toto aufert̄: ⁊ surditas dr̄. vel pars aufert̄ ⁊ auditus grauitas dr̄: vel fit extra naturam. sicut cū audit̄ son⁹ molēdini vl' cuiusl3 rei subtil'.

De causis dico s̄m Haly. q̄ auditus grauitas ⁊ surditas fit a mala cōplōne auriū vl' cerebri: aut organico morbo: aut opilōne que ex apostemate orit̄ vel grossitie: aut ex solōne cōtinuitatis: aut cōtritione ruptura: aut a debilitate virtutis queadmodū fit in etatis magnitudine. s. in senibus: aut tpe formatōis cum nā deficit a perficiendo organū auditus debilitate vel māe grossitie: aut ex ascensu cole in morbis acutis vl' alijs. vñ Hypo. Quibuscūq̄ fellea est egestio surditate superueniēte sedatur. Et qbuscūq̄ surditas est si egestio fiat colerica cessat surditas. ¶ Dicit Aui. Nocumentū in instr̄o auditus siue in virtute ex parte ꝯplōnis: ⁊ spūs: aut est in ꝯplōne: aut cōpositione: aut vnione. Et sil'r nocumentū in neruo auditus. ¶ Nocumentū v̊o in ꝯpositione est quelibet mala ꝯplō simplex ⁊ ꝯposita sine mā. sed plurimū est ex frigore vel cum mā melica colica flatica cruda vel ventosa: ⁊ multotiens retinetur flux⁹ colicus: ⁊ fit surditas: ⁊ non elongatur: quin sil'r contingat in alijs fluxib⁹. ¶ Nocumentū vero instrumentale in neruo est: sicut opilō ab hūore: aut sanie: aut ap̄ate. ¶ Solutio continuitatis in neruo: aut est vlcus: aut corrosio. ¶ Nocumentū v̊o in transitu vel foramine: aut est ab extrinseco: aut ab intrinseco. Intrinseco sicut apostema caro verruca neruus sanies hūor grossus. ab extrinseco. sicut lapillus pulex vel simile. ¶ Et qñq̄ fit nocumētū in auditu s̄m semitā crisis in fine acute. Et qñq̄ significat crisim per vomitū: vel fluxū sanguis nariū. ¶ Ras. in diuisionibus dicit. tarax ⁊ surditatē fieri ex xirsen vel carne addita vel sorde vel ap̄ate frigido vl' ventositate grossa frigida: vel superfluitate frigida grossa: vel ex frigore. vel siccitate vel ap̄atl natiuitate. ¶ Quidā dicunt q̄ ista passio fit ex subtilitate spūs audibilis: ⁊ tūc patiēs non audit: nisi vocē submissam per quā aer paulatiue dilatatur: ⁊ intrat vox ad spm̄ moderate. Ex voce. n. grossa spūs confunditur: q̄re non auditur. ⁊ qñq̄ fit auditus ex grossitie spūū. Et tunc non auditur nisi vox magna q̄ cum impetu intrat illam grossitiem dilatando aerē fortiter. sicut lapis cadens in aquā fortiter: ⁊ cum impetu multo dilatat eā. parua vero vox nullū hꝫ īgressum. ⁊c̄. ¶ Serap. nihil addit a predictis. ¶ Et Uiaticus similiter nihil addit. ¶ Et Ras. in Alman. ponit eā fieri ex sorde satietate fastidiosa: que precessit: vel egritudine vl' ieiunio: vel vigilia vel ex frenesi: siue post frenesim. ⁊c̄.

¶ Si fit cōitate cerebri signat illud dispō alioꝝ sensuū: ⁊ virtutis motiue: ⁊ lingue: ⁊ proprie cū fit successiōe egritudinū cerebri: ⁊ instrumentū auditus est sanū: siue sanitas transitus auditus: ⁊ tempus propinquū perseuerantie sanitatis auditus añ. ¶ Si fit ex ap̄ate in neruo significat febris alienatio tremor: ⁊ est timor in ap̄ate: nisi maturet̄ ⁊ apiat̄. Si v̊o non fit ap̄a in neruo. sꝫ in alijs ptib⁹ auris nō est nisi febris effimera: ⁊ erit extēsio: ⁊ dolor. ⁊ grauitas ⁊ pulsus. In dolore v̊o ⁊ grauitate cōicāt oīa: q̄ sunt ex mā: ⁊ ap̄ate vbicūq̄ sint. Si ex vētositate signat eā sonit⁹ ⁊ tinitus sine grauitate. Si ē ex vlcere. tūc pruritus ⁊ dolor. ¶ Si opilō qñq̄ cū grauitate: ⁊ qñq̄ sine ⁊ qñq̄ nō ē grauitas: nec mala cōplō vincēs: tūc opilō ē cā nocuméti: ⁊ regimen añs signat: ⁊ qñq̄ pulsatio. Et si opilō ex carbūculo: tūc ē pl'satio. ¶ Et si ex sanguie cur

sus sanguinis antecedens. ¶ Si ex mala cõplone simplici dolor est in pfundo sine grauitate ⁊ extensiõe: ⁊ in frida leditur a frigidis: ⁊ fit fortior in frigidioribus ptibus diei. Et in calida eõ: ⁊ si est cum mã sentitur grauitas: ⁊ ppie cũ psternit̃ in orone. Si fit a siccitate signum: q̃ fit post vigilias ieiuniũ cum detumescentia faciei ⁊ oculi. ¶ Et si causa est vermis fit assiduatio cõmotionis cum exitu vermis in quibusdam horis. ⁊c.

Rasis signa non ponit in diuisionibus: nec in Alm. ¶ Dicit Serap. in pluribus passiõib⁹ aurium fit dolor pp superfluitatẽ sensus. Et si est apa. tũc ẽ dolor percussio: extensio: grauitas: ⁊ inflãmatio: ⁊ forte febris. ¶ Opilo vo ex humore grosso viscoso scitur ex grauitate capitis: ⁊ ex regimine frigido ⁊ humido qõ precessit. ¶ Si ex mala cõplone foraminis auditus patẽt sig^a male cõplonis. Si egritudo manifestat̃ visui: ⁊ si non: tunc significatio est per intellectũ. ¶ Q̃ si est cum surditate tinitus preter q̃ appareat cã nocens: tunc neruus audit⁹ est infirmus. ¶ Et si infirmatur auditus cũ aliquo mẽbrorum faciei: tunc causa efficiens est in cerebro. ⁊c. ¶ Dic̃ haly. Si cessat auditus ab altera auriũ vel vtraq̃ sil: ⁊ est hoc cum nocumento: qõ alys sensibus accidit. aut q̃busdam: signum est hoc incõmodum cerebro accidisse. ⁊ si in altera tantum est aure: aut in vtrisq̃: sed sensus aly sani sunt signum q̃ nerui qui ad aures veniunt patiunt̃. Cum vero auditus grauatur: nec est in membris audit⁹ exterioribus nocumentum: ⁊ in capitis profundo vicino auribus est grauitas: signũ est grossi humoris: qui ad organum auditus influit. Et si cum hoc est distensio ⁊ pulsatio significatur ibi esse calidum apostema: si passionem hanc precessit percussio ruptum neruũ significat. ¶ Dicit Viaticus. oportet in die lucida soli aures apponere: ⁊ si veruca vel aliud intrinsecum: vel extrinsecũ. vt lapidẽ vides medicet̃ vt dicetur: si nihil horum appareat: tũc i instrumento auditus aut grossus humor: aut apostema vl' vẽtositas intelligitur. ¶ Sic ergo patet: q̃ si nocumẽtũ est cum mã sentitur in capite grauitas: ⁊ cum caput iclinatur ad illam partem: ⁊ cum caput erigitur: ⁊ humor redit post erectionẽ: qs ãt hũor abũdet per pticularia cog°scitur: ⁊ per dolorem: quia humor calidus causa est maioris doloris. ⁊c.

De sexto dicendum: fm Auicẽ. q̃ tarax que accidit successione vomitus est facilis curationis: ⁊ destructio auditus natiua naturalis non curat̃: ⁊ accñtalis cuius spaciũ elongatur: ⁊ est cronica propinqua est desperationi: ⁊ difficilis cure: recens autẽ curat̃. ¶ Ras. in diuisionibus. quãdo cũ ea nascit̃ nõ est ei cura: ⁊ fit post hirsen. ⁊ illa que ex ea alleuiatur paulatim curatur. Illa autẽ que non alleuiatur ex quo accidit curationẽ nõ habet. ¶ Dicit liber aureus: si auditus minuatur in aure non patiente: ⁊ ptigit ex aplia vel acutissima febre impole est: vt curet̃. ¶ Si vo alr ptingit fit ex passione cerebri: vel neruorum. ⁊c. ¶ Dicũt aliqui q̃ surditas natiua: q̃ os petrosum pcanitate caret: vel q̃ caret timpano: vl' q̃ neru⁹ est opilat⁹ icurabilis ẽ. ¶ Dicit Mes. que natiua est nõ curat̃: que antiqua vix recipit curã. ⁊c. ¶ haly. si surditas est inuenta: ⁊ pcessit lesio nerui non curatur: ⁊ si est post natiuitatẽ: antiqua difficile curat̃: ⁊ fortasse non curatur. Et si accidat ex ppinquo: ⁊ sit colica: tunc curatio est facilis: ⁊ si est ab hũore grosso in pfũdo foraminis auditus nõ est egrediẽs aspere sanatiõis: ⁊ ad sũmũ fortasse est difficilis sanatõis: ⁊ cronica. ¶ Dubitatur q̃ dr̃ in Viatico q̃ auditus ẽ porta mẽtis: sz Aristoles. põit visum nobiliorẽ. q̃. s. maxime nos scire fac: ⁊ plures rerum ostendit drĩas. ¶ Dicẽdum q̃ fz Ari. oẽ qõ quis nouit inueniens vel adiscens nouit: sed visus ẽ magis necessarius ad inuentionem: ⁊ auditus est magis necessarius ad doctrinã. Et ex hoc pz solo qõnis.

Dicit Auic. in colica euẽetur colera: que cũ per se accidit surditas remouet̃: ⁊ aliqñ cum retinet̃ fluxus colic⁹ accidit surditas. ¶ Dicit Serap. cola euẽt̃ in hora cũ medicinis: que soluunt colerã: ⁊ puocant vrinã. sicut yera: ⁊ pill. de aloe: scamonea: pulpa collogntide: ⁊ mastice post euõnẽ: fit regimen temperatum humectãs: q̃ colera sicca est: quare indiget humectatõe: ⁊ ablutõe cum aqua dulci: ⁊ prohibeatur infirmus ab omni: qõ facit coleram: que facit eam egritudinem. ¶ Dicit haly. idẽ qõ Serap. Sed purgat cum decoctione mirabo. rohorata cum yerapigra: ⁊ scamonea: ⁊ post euonem. ⁊c. ¶ Mes. dicit. in cãu isto euet̃ colera euõne post euõne. ¶ Dicit Auic. conuenientius est: vt multiplicet̃ nũer⁹: ⁊ q̃titas minoret̃ oĩ vice: vt virtus pseruetur: ⁊ proueniat maturatio. ¶ Q̃ si est a calitate tñ curet̃ cũ ifrigidantibus oleis: ⁊ aliqñ cũ succo granati coctani cũ cortice suo cum modico aceti: ⁊ thure: ⁊ oleo ro. distillato in aurem: aut cũ aqua lactuce vel solatri. ¶ Fomẽtet̃ cũ aqua dcoctionis violarum. ⁊ silĩũ. ¶ Et vlr dico: a quacũq̃ mala cõplexione sine mã causet̃ sola alterãtia sufficiũt ad sanandum. Si vo cum mã digestio ⁊ euõ pcetũt. ¶ Dic̃ haly. Si est ex flãte grosso curat regimĩe icidẽti ⁊ subtiliãti: ⁊ yerarum potu gargarismis: auriũ instillatiõibus: ⁊ abstinentia ciborum gnãntiũ flã. ¶ Dicit Serap. Si est ex humoribus grossis crudis in foramine auditus curat̃ cum medicinis icisiuis: ⁊ subtiliatis: ⁊ gargarismo assiduo cũ yera: ⁊ regimine subtiliatiuo: ⁊ balneũ aque salse: et infusio castorei in aurẽ cum oleo anetino: aut succus rute cũ melle: aut cum felle capre cum galbano: ⁊ omnes medicine que subtiliant cum virtute aperiunt ⁊ incidũt. ¶ Dic̃ Auicẽ. si est ex frigore cum medicina frigida curatur post euationẽ cum rebus ei proprys: ⁊ cum embrocatione cũ aqua foliorum lauri. ⁊ similium. Conferunt olea calida: in quibus dissoluitur castoreum: vel oleum amigdalarum amararum: vel camomellinum: vel succus absinthy: ⁊ oleũ raffaninum. Et medicamen de castoreo expertum. ℞. castorei. ʒ. iy. nitri. elli. añ. ʒ. i. ß. Et est istud medicamen in quo pueniunt omnes auctitates: licz pondus variet̃: sed ellus albus est melior nigro. Et si sal nitrũ non hẽat ponatur sal cõe. ⁊ sal armoniacũ nimis esset forte. coquant̃ ista in oleo cõmuni: qõ postea distilletur in aurẽ. ¶ Dicit Aui. ⁊ exercitium est vehementis iuuamenti in illo: ⁊ silr vociferatio vehemẽs in aure: ⁊ clangores buccinarum: ⁊ silĩũ. Et qñq̃ ponitur in aurẽ caput embule: vt ad ipz perueniat vapor decoctionũ resoluentiũ. ¶ Dic̃ Mes. Cura est eadẽ cũ cura tinitus ⁊ tube. Nam debilis ipressio facit tinitum: ⁊ fortis facit tarax. ⁊c. ¶ Dicit Ras. in Alman. si sequitur satietatem fastidiosam. aut egritudinẽ acutam: vaporetur auris cũ aq̃ decoctionis sansuci sticados absinthy mentastri origani traiectorio interposito quousq̃ vapor ascẽdat: qõ hoc modo fit. res cocte in cucuma stricti orificy sit: ⁊ traiectorium ori cucume superponatur. Et ne vapor egredi possit pannis obuoluatur: ⁊ auris super aliud os traiectory ponatur: ⁊ istud fiet in auribus ponatur. ℞. colloquintide. ʒ. i. baurach tertiam ʒ. i. castorei. aristolo. ro. succi absinthy. añ. ʒ. ß. costi. q̃rtã ʒ. i. euforby. sextam. ʒ. i. fellis vaccini q̃tum sufficit ad p̃dicta conficienda resoluatur in oleo amigdala. amara. ⁊ auri imittatur. hoc enim est valde vtile dolori flegmatico: ⁊ ventositati: ⁊ sonitui: ⁊ tinitui: qui ex vento grosso fiunt: ⁊ surditati: que est ex grossis hũoribus. ⁊c. ¶ Collirium probatum ⁊ vtile. ℞. castorei: myrrhe: salis ni

Vapori bona

Auditus est porta mentis
Visus vero est nobilior auditu quia maxime nos scire facit et plures rerum ostendit differentias

tri.ʒ.i.ellebori albi.ʒ.ʒ.croci quartã.ʒ.i.fiat puluis q bulliat cũ medietate succi capitũ pororum:aut vnius cepe:⁊ aceti:reseruet̃:⁊ tepidũ inyciatur. ¶ Dicunt quidam fumiget̃ cum aqua decoctiõis raphani absinthy ⁊c̃. Et ponant̃ due gute:vel tres olei de nucleis ꝑsicoruz:vel succi cepe ⁊c̃. ¶ Dicit Uiati.curet̃ cũ medicĩa purgãte caput: fumigio sternutatiõe:gargarismo oleis ꝺ castoreo:⁊ elleborus coquat̃ in vino:⁊ aurib⁹ imponatur. ¶ Cõmẽdat̃ oleũ muscelinũ cũ pinguedine assationis anguille. ¶ In succo cepe porri ⁊ aceto coquãtur oua formicarum lumbrici terrestres ⁊ parum sanguinis anguille. ⁊ hoc tepidum distilletur. Uel cepe cauetur intus coquat̃ succus porri:cuz oleo muscellino:succo absinthy:⁊ lacte mulieris. ⁊ postea ablatis tunicis exterioribus residuũ per pãnum fortiter exprimat̃:⁊ de hoc instilletur vna gutta:et auris cuz bombace obturet̃:⁊ post horaz totuz reuoluatur:⁊ bene mũdificet̃ auris:⁊ hoc fiat sepe:vel expressuz ouoꝝ formicarum cũ succo poligonie vetustaz sanat surditatem. ¶ Passiona.cuz purgatiõe ⁊ gargarismate curat ⁊c̃. ¶ Quidã post purgationez vtuntur aurea:vel tyriaca:⁊ hoc faciunt sepe. ¶ Constantinus in pãtegni.cõcordat in cura cum li° aureo ⁊c̃. ¶ Si sit ex siccitate.dic̃ Auicẽ.cura est balneũ cibus ⁊ vinũ humectãtia ⁊ effusio olei equalis:⁊ aque calide suꝑ caput:⁊ caputpurgiũ cum oleo nenufarino ⁊c̃. ¶ Dicit Almã.si post ieiunium ⁊ vigilias ⁊ facies sit extenuata:⁊ oculi cõcaui bal.ingrediatur:largiori potu ⁊ cibo iuuatur:⁊ somnus profundior:⁊ aqua tepida cum oleo super caput ponat̃. ¶ Dic̃ Auicẽ. si ex apostemate calido vel frigido cura est cũ eo qꝺ scis. ¶ Dicunt quidã ꝙ ꝓpter apostema nerui maturatiua:⁊ dissolutiua debentur. ¶ Apostemati auris cõfert succus folioꝝ oliue:cuz melle:aut vino:aut allumen mixtũ cuz myrrha ⁊ melle:aut oleum amigdalaꝝ:cuz myrrha aloe ⁊ croco ⁊c̃. ¶ Si ex opilatiõe cõfert succus granoꝝ canabis:⁊ succus collogn.humide ꝯm Auicẽ. ¶ Et pille experte ꝯm eum opilationi humori:⁊ vẽtositati. ℞.turbith.ʒ.xx.collogntide.ʒ.x.sarcocolle.ʒ.ij.⁊.ʒ.aloes.ʒ.vij. mirabol.ʒ.x.dosis.ʒ.i. ¶ Et si subito accidit ꝯfert succus absinthy cũ felle tauri ⁊c̃. ¶ Si fit successiue sode ꝯfert aqua raphani cũ oleo ro.⁊ castoreum cum granis lauri:⁊ oleo ro. ¶ Et si fit post sirsen incipiatur ab eũatiõe cũ pigra.deinde distillet̃ castoreũ cũ oleo costino ⁊c̃. ¶ Dicit Raſ.in diuisionibus.⁊ fit post birsen:⁊ per birsen intelligo potius sirsen:⁊ ꝯcordat cũ Auic.in cura. ¶ Dicit Almã.si post frenesim cõtingat:ex medicinis p̃mis curetur.s.dictis in curatione surditatis post satietatẽ fastidiosam. ¶ Et ꝯm Auicẽ.de medicinis cõferentib⁹ grauitati auditus dolori:vẽtositati:sonitui:cã frigoris:⁊ inãe frigide post purgationẽ ẽ distillatio baurach cuz aceto:⁊ melle:aut fel ouinum cum oleo ⁊ vino ⁊c̃.

¶ De tinitu aurium. Cap. XLI.

De tinitu

notanda sunt.8. p̃mo ꝺ nomie. 2° de diffinitione. 3° de loco passionis. 4° de mõ fiendi huius accidentis. 5° de sp̃ebus. 6° ꝺ causis. 7° de signis. 8° de modo curationis.

De primo

dico ꝙ hoc accidẽs multis nominib⁹ noĩatur a diuersis. Ab Auic.nomĩatur tinitus:sonitus:sibilus. ¶ Ab Haly.dicit̃ tinitus susurratio:falsa vox. ¶ Mesue dicit.sonitũ ⁊ tinituz:⁊ simil̃r Raſ.in diuisionibus.⁊ Alman. ¶ Et Alexan.similiter. ¶ Seraſ.nominat tinitum ⁊ voces.

Dicit

Auic.tinitus est vox quã homo ĩcessanter audit exteri⁹:cui⁹ ꝯparatio ad audituz est ꝯpatio imaginationũ:⁊ tenebraꝝ quas videt hõ absq̧ cã exteri⁹ ad oculũ. ¶ Dicit Haly.tinitus ⁊ susurratio sunt voces q̃ audiunt̃:licz exteri⁹ nõ fiãt.

Passiones

dic̃ Haly.q̃ sũt in istr̃o audit⁹ ⁊ neruo sũt tinit⁹ ⁊c̃. ¶ Fit g̃ista passio ĩ ꝯcauitate nerui optici:vbi ẽ aer ꝑetus:ita ꝙ ẽ passio nerui q tãgit̃ ab aere q ẽ in ꝯcauitate iter neruuz. ¶ Dic̃ Haly.ꝙ ẽ ĩ opimẽtis cerebri:vbi ẽ vicinitas neruo auris.

Fit aũt

tinitus h mõ. Inundatio fit ĩ aere exteriori ꝑꝑ ꝑcussionẽ aliquã:sic̃ in aq̃ ex ꝑcussiõe sit̃r:⁊ h inundatio ꝑuenit ad auditũ.s.ad aerẽ ꝑetũ colericũ:⁊ in ꝯcauitate nerui obtici mouẽt] illũ ad ĩstar sui mot⁹:motiões cui⁹ tangũt neruũ:ꝯm Aui.ĩ 6° de nãlib⁹. ¶ Sic g̊ dic̃ Aui.ẽ motus aeris in h accñte.s.in tinitu. Et cũ nõ sit aer exterior:tũc ẽ iterior. Et ẽ vapor effusus in concauitate dicta. ¶ Et ꝙ Haly.ponit.tinitũ passionẽ:⁊ Aui.ponit.ꝙ ẽ accidens. ¶ Dõm ꝙ ẽ passio ⁊ accñs:q2 si noĩat motũ ẽ accidens:⁊ si noĩat cãz mot⁹ ẽ passio.

Species

distiguũt̃ ꝯm loca:ꝯz tp̃s:ꝯz q̃litatem:ꝯm nãm cãe efficiẽtis:siue vocis:siue soni. ¶ Scd̃m loca:q2 quidã sonit⁹ fit ꝑ viã ꝓp̃etatis:⁊ qdã ꝑ viã cõpassiõis. Et per viã cõpassiõis:q2 vel a cerebro:vel a stõ:vel ab epate ⁊c̃. ¶ Sonit⁹ ẽt distiguit̃ ꝯz tp̃s:q2 qdã ẽ ꝯtinu⁹:qdaz ĩterpolatus. ¶ Scd̃z q̃titatẽ:q2 qdã ẽ fortis:qdaz debilis. ¶ Scd̃m nãm cause:q2 quidaz habz nãm sibili:quidam rugitus ⁊c̃.

De causis

dicit Serapio.ꝙ tinitus ⁊ voces fiũt ex debilitate mẽbri audiẽtis:vt in cõualescẽtib⁹:aut ex acuitate sensus:aut ex cal̃itate q̃ expectatur:aut ex vẽtositate q̃ voluit̃ in radice nerui audit⁹: aut ꝑꝑ crisim q̃ expectat̃:aut ex hũorib⁹ grossis:aut vlcere:aut ꝑcussiõe:aut ex re q̃ incidit ⁊c̃. ¶ Ale.ponit ex vẽtositate:⁊ ex spissitudie spũs:⁊ ꝯstipatione humoꝝ:⁊ auriũ ĩbecillitate:vt in ꝯualescẽtib⁹ ex multa sensibilitate:⁊ ex mõ determiatiõis:⁊ tũc nihil oz adhiberi. ¶ Raſ. in diuisiõib⁹ ponit.cãs repl̃onis capitis ꝺbilitatẽ audit⁹:⁊ ex breuitate capitis:⁊ subtilitate audit⁹ sensus. ¶ Hal. dicit.ꝙ fit ex ventositate:q̃ in operimentis ꝯcluditur cerebri ea ꝑte qua neruo auris est vicina:aut neruo audit⁹: aut istr̃o auditus p̊:aut fit ex humorib⁹ q per hec trãseũt loca que diximus. ¶ Mesſ.ponit.5.causas.s.debilitatez crisim:repl̃onem capitis:vẽtositatem grossaz:coartationez ex humorib⁹ grossis viscosis. ¶ Uiati.ponit grossaz ventositatem:viscositatẽ humoꝝ:auditus defectionem: ex qualibz re intus cadente:⁊ ex acumine sensus. ¶ Dicunt quidam.causa primitiua est percussio ⁊c̃.vel mala ⁊ inordinata dieta. ¶ Causa antecedẽs est humor vel vẽtositas in toto:vel in parte ⁊c̃. ¶ Causa ꝯiuncta est aeris cõmotio ⁊c̃. ¶ Dicunt aliqui ꝙ fit ꝓpter acuitatem:vel debilitatez virtutis animalis:vel vẽtositatẽ:acuitas sensuũ est ꝓpter siccitatem spirituũ:debilitas animalis ꝓpter malam cõplexionem:vñ virtus audibilis de facili patit̃ a quolibz exterius ⁊ ĩteri⁹ imutante. Uẽtositas ãt vel vapor est a cã primitiua añte vl̃ ꝯiũcta:vt ꝑcussio:vomitus motus inordinatus:fames:cibi fumosi calor debilis ⁊c̃. ¶ Dicit Auicẽ.ꝙ inundatio aeris veniens ad auditum:aut est occulta:aut debilis:aut fortis. Occulta sentitur a qbusdam ꝓpter sensus acuitatẽ:⁊ ab alys nõ sentitur:fortis v̊o ⁊ debilis:aut est ventositas in capite mota:aut sonitus:aut feruor saniei que generatur:aut mot⁹ ventositatis in meatibus eius:sicut fit in febribus:aut repletio in corpore suꝑflua:⁊ ꝓprie in capite:sicut fit post ebrietatẽ pl̃imã:aut agitatio tẽdẽs v̊sus cerebꝝ ꝓp̃e:sic̃ fit p⁹ võitũ laboriosũ:aut casus:aut ꝑcussio:aut ꝑꝑ mãm viscosaz resolutã in vẽtositatẽ paucaz:⁊ inassiduat̃ illud:

aut pp vehementiã famis:q2 nã cum non inuenit cibuz ꝯuertit se ad humores:⁊ eos dissoluit. Et quãdoq3 medicine sunt que humores dissoluũt ⁊c. ¶ Et causa sonitus qñq3 est in aure:⁊ quãdoq3 est cũ cõitate alioꝝ mittentium has ventositates ad ipsum.

Dicit Halya. Si tinitus est ex humore grosso patiẽs cum tinitu grauitatez sentit in his locis:aut capite. Et si est ex ventositate cũ tinitu est extensio. ¶ Dicit Aui. si est ex cerebro tinitus est ꝯtinuus:⁊ si excitatur post repletionẽ ⁊ vacuitatẽ:⁊ motũ:⁊ cuz calor est fortis: aut frigus:tunc est ꝑpter cõitatez. ¶ Factũ ꝑpter acuitatez sensus sigñat defectus cãrum ventositatis ⁊ repletionis:⁊ mũdificatio auditus:⁊ exercitatio apud ieiuniũ. ¶ Dicit Alman. ⁊ in hora satietatis ⁊ ebrietatis minuit. ¶ Factus a siccitate fit post eũationem ⁊ febres. ¶ Factuz a debilitate fit post superfluitates:factus a caliditate fit subito:⁊ cũ inflãmatiõe. Et in frido ⁊ ꝯtrario. ¶ Et si grauat post generationẽ occultam ꝯtinuam:tunc ẽ ꝑpter humorez viscosuz. ¶ Et si est dolor:aut febris cum tremore sigñat collectionez purulentaz ⁊c. ¶ Si ex priuata cã. dicũt quidaz. tinitus est continuus:tñ ẜz magis ⁊ minus:nec ꝑpter passionez inferioꝝ auget vel minuitur. ¶ Si fit vitio stomaci tinitus est interpolatus maior post prãdiũ:ꝙ ante:⁊ isti ex vomitu alleuiant. Si vitio epatis dolor grauatiuus sentit circa epar:⁊ vrina est aliquãtulũ colorata. ¶ Dicit Alexã. si ex vẽtositate est requiez hz ex interuallo. ¶ Si ex glutinosis hũorib9 nõ subito fit:sed paulatiz auget:⁊ cũ grauitate est:⁊ ꝑcessit indigestio:⁊ balneoꝝ irrõnabilis vsus. ¶ Dicit Uia. si ex grossa fit vẽtositate ꝯtiguuz erit:sed ex grossis hũoribus grauitas infirmo gignit:non tñ grauis:sicut por. ¶ Sz hoc nõ videt veꝝ:q2 grauior est infirmitas ex hũore ⁊c. ¶ Dico ꝙ ĩfirmitas ex hũore est difficilior duratiõe:q2 multũ durat:sed ex vẽtositate difficilior est extẽsione:q2 magis extẽdit. ¶ Distinguũt qdaz. si ẽ a toto scitur ꝑ repletionẽ ⁊ colorez. ¶ Si a stomaco sentitur vẽtositatis ascẽsus. ¶ Si a vẽtositate in cerebro scit:q2 sentit:quasi vẽtus in capite. ¶ Si est ꝑpter humorez sentiũtur aq̃ currẽtes. ¶ Si ex sanie sentit q̃si ꝯfricatio lapiduz: vel lignoꝝ sit ibi. ¶ Dicit Serap. distigue ꝑ regimẽ qd precessit:⁊ dispõnez ẜm quã est:⁊ ꝑ voces:q2 si qñq3 gescũt sunt ex vẽtositate:⁊ si sunt assidue sunt ex hũorib9. ¶ Et si voces sunt ꝑpter crisim:tũc nõ opz:vt curentur cũ aliquo:sed silenduz:⁊ gescenduz. dicit Mesue. ¶ Si vero ex acumine ⁊ bonitate sensus:tũc. ℞. pineaꝝ: ⁊ castorei. añ. tere ⁊ misce cũ aceto:⁊ distilla. ¶ Si ex debilitate vt in ꝯualescẽtia ablue aurẽ:cũ decoctiõe absinthy:deinde funde acetũ oleũ ro. ⁊ ellʼm album.

Dicit Mesue. cura est cũ resumptiuis ⁊ enutriẽtib9: scz regimine cõualescẽtiũ ⁊c. ¶ Si ex ventositate grossa caputpurgia sternutatiões distillatiões post mũdificationẽ radicũ. dicit Mes. Et de quo dicit Auic. ꝙ ẽ ex medicis cõib9:si a debilitate:si ab opilatiõe:si ab hũore castore. cũ oleo ruthe. ¶ Si ex cõstipatiõe humoruz grossoꝝ:tũc nitrũ cũ aceto ⁊ melle. ¶ Dicit Mes. si est ꝑpter replõnẽ euãatio cuz yera collogntide. ⁊ cochys iteratiõe:⁊ iteratiõe:deide istillatiões ⁊ alia ⁊c. ¶ Mes. auctoritate Habualy. ponit medicamẽ expertuz:de quo dicit Auicẽ. ꝙ est ex medicis cõibus:si a debilitate:si ab opilõne:si ab humore. ℞. gariof. sem. porri. añ. ʒ. 5. musci. danich. z. ¶ Scdm Auicẽ. distillent cum aqua sansuci: aut foliorum pini:aut ruthe. ¶ Auctoritate Alexan. ponit medicamen mirabile ad diuturnuz sonitũ. Euforbiũ dissoluatur in oleo cyprino. ¶ Auctoritate Serap. castoreuz cũ oleo ruthe. ¶ Halyab. instillat oleũ nardinũ costinũ. ¶ Itez ellʼm nigruz:castoreũ:castrinũ q̃tũ ꝟ abobus liquefiãt in aceto ⁊c. Et si hec non ꝓsint:tũc est tinitus ex humore grosso ꝯcluso in cerebro:⁊ ideo ꝑmo purgandum:⁊ postea instillatiõe vtẽdũ. ¶ Ras. in diuisionibus. si est post satietatẽ nauseatiuã:⁊ multitudinẽ vini: ⁊ somnũ post cibũ:cura est yera dyacollogntide:⁊ bal. in ieiunio:⁊ distillent que ꝯferũt dolori auris frigido:⁊ fomẽtũ fiat cum aqua decoctionis calamenti ⁊c. ¶ Si ex debilitate curet distillando in aurem acetuz decoctiõis absinthy. ¶ Si ex leuitate capitis ⁊ debilitate auditus distilletur oleum rosa. cuz aceto:⁊ si non sufficit distilletur modicum opy cum aqua iusquiami ⁊c. ¶ In Alm. in casu isto dicitur. ꝙ propria non indiget cura:nisi superfluat:⁊ tunc de opio dissoluto in oleo quantum ponderant duo grana. ¶ Si cum grauedine capitis: oleum de raphano ⁊c. fomentum aque sansuci ⁊c. venter cum cochys soluendus:cibaria minuenda:⁊ vinum dimittendum. ¶ Dicit Uiaticus. si ex ventositate vel humorib9 grossis medicatur:vt surditas. ¶ Si ex defectione nerui acetum cum succo absinthy ⁊c. ¶ Dicunt quidam. si tinitus sit ex humoribus frigidis detur yerapigra. fumigiuz:⁊ lotio fiãt ⁊c. Si ex calidis triphera saracenica ⁊c. ¶ Dicunt quidam. ℞. ellebori albi aur. i. castor. aur. iy. nitri tertiam vel quartaz aurei:⁊ confide in hoc:quia est valde vtile:⁊ est troc. Anicen. ¶ Dicunt quidam. primo purgandum est totum si repletio est in toto eodem modo:si repletio est in stomaco vel capite:medicine vo que imponũtur sint stiptice resolutiue. ⁊ sicce propter membruz:qd est siccum. ¶ Si vero humor:vel aer quietus: vel neruus:vel spiritus sint minus subtiles:vel aliud eorum cum dieta ingrossentur. Si vero ex debilitate cum bona dieta ⁊c. ¶ Auic. dicit. oportet ꝙ patiens vitet solem:⁊ omne disgregatiuum luminis visibilis. balneum laboriosum vomitum: clamorem: repletionem ⁊ leniat naturam. ¶ Et si est propter cõmunitatem intendatur ad membrum faciens. ¶ Si a repletione:mundificet ⁊ regimẽ subtiliet. ¶ Et creticus remouet remotiõe febris. ¶ Si ex velocitate sensus qdaz dant stupefaciẽtia: vt oleum ro. cuz aceto:⁊ pauco opio. Et ꝯueniẽtius qd dixerũt est:vt sumant grana pini:⁊ castoreũ cũ oleo ⁊ terãtur cum aceto. ¶ Si sit a pure:curat curatiõe apatis et puris. ¶ Si a siccitate:vt in ꝯualescentia humectet calefaciendo:vel ifrigidãdo:vt expedit. ¶ Si ex debilitate tẽperã ꝯplõnem accñtalem. ¶ Si post sirsen ⁊ febres succus absinthy:cũ oleo ro. ⁊ aceto:vel cũ oleo de lilio ⁊ aceto ⁊c. ¶ Si ab humore viscoso frigido ꝯfert troc. dictus paulo superius ⁊c.

¶ De dolore aurium. Cap. XLII.

De dolore auriũ attendẽda sunt qnq3. ꝑmo de spẽb9. 2° de causis. 3° de signis. 4° quis dolor est periculosior. 5° de mõ curatiõis.

De primo dicit Auic. ꝙ dolor auris qdam est cuz pruritu:⁊ quidaz sine pruritu. ¶ Et dicitur. ꝙ quidam est fortis:quidam debilis:quidam est decens:⁊ quidam antiquus.

De causis dicit Aui. ꝙ causa est mala cõplõ:aut est sine mã:vt aer:vento:vel aquis frigidis:vel calidis:⁊ ꝑprie cũ fit mutatio de calido ad frigidũ:aut est cũ mã calida sanguinea:vel colerica:vel cuz materia frida:vẽtosa: vel hũorosa:, viscosa. ¶ Apostema vero vel botor:aut est calidũ vel frigidum. ¶ Et solutio ꝯtinuitatis fit a vẽtositate extẽsiua:vel vlcerib9:vel exituris:vl ex aqua:vel liquore igrediẽte:vel animali igre

diete: vel lapis: vel aliud simile: vel vermis generat⁹ in aure. Et quãdoq̃ fit a casu vel percussione. ¶ Et fit: sicut dicit Ras. in diuisionibus. ex humectatione: siue pure. Et fit ex sanguine qui egreditur absq̃ percussione: ⁊ sine vlcere. Sed qꝛ natura expellit ipsum: ⁊ tunc aliquãdo cõgelatur ⁊ opilat. ¶ Alexan. ponit. ꝙ fit dolor in aure ex emphrasi: solõne flegmone: humore: ventositate: siue spiritu ab aere vento vel aqua frigidis: vel calidis: ex vlcere: ex percussione sorditie: ex ingressu alicuius rei: ex vermibus: ex catarro: ex sanguine ⁊c̃.

Dicit Auic. ꝙ signa patent ex signis tarxen. ¶ Dic̃ Halya. si fit ex mala cõplexione calida concomitat̃ inflãmatio ac rubor: ⁊ calor vicinãtiũ auri. ¶ Si actu frigida aurib⁹ imponãtur: dolor mitigat̃. Et maxie si precessit regimẽ calidũ. Si vero ex mala ꝯplõne frigida: signa sunt dictis ꝯtraria. ¶ Mala vero cõplexio humida: ⁊ etiã sicca vix aliquẽ dolorem faciunt ⁊ morbum. ¶ Si ex apostemate calido: signa sunt grauitas doloris pulsatio grauitas capitis: ⁊ frigiditas distensio: ardor: rubor in facie: ⁊ si apostema est magnũ. febris seqt̃. ¶ Frigiduz apostema significat̃ grauitate: distensiõe: siue percussione: ⁊ sine graui dolore. ¶ Si passio est in foramie: signa sunt que dicta sunt; ⁊ passio est in fundo auris. Et si in ipso organo ⁊ auditus neruo passio est in cerebro: ⁊ in his que vicina sunt auri. ¶ Que vero i mẽbris extra signa sunt manifesta. ¶ Solõ continuitatis extrinseca pꝫ sensu ⁊ sanguine. Intrinseca signuz nõ habet manifestũ: nisi qꝛ interduz a percussione causat̃ ⁊c̃. ¶ Ulcus scit̃ ꝑ exeũtia ab auribus ⁊ precedẽti percussione. ¶ Signum vermis est prurigo: ⁊ tremor paruus: ⁊ titillatio: ⁊ vermis qui egredit̃ foras sordes veruce caro: ⁊ corpora ingredientia sciũtur: si radius solis qui exit opponat̃ auri: porro animal qđ exit cuz predictis ipso suo maĩfestat̃ motu ⁊c̃. ¶ Ras. in diuisionib⁹. si est ex repletione sanguis: signa sunt rubedo faciei: grauitas capitis ⁊ frontis cuz ꝓycit se super faciem ⁊ vehemẽs pulsatio. ¶ Si ex apostemate signa sunt vehemẽtia pulsationis: ⁊ iflatio faciei. ¶ Si a vẽtositate vehemens tensio multitudo sonitus: ⁊ capitis leuitas. ¶ Signũ animalis ingredientis est ambulatio: que q̃ꝫdoq̃ cõmouetur: ⁊ quãdoq̃ sedatur. ¶ Et fit ex aqua ẽ signũ ꝙ cõmouetur post introitum balnei ⁊c̃. ¶ Signa quedaz Serap̃. dicta sunt superius. caplõ surditatis. ¶ Dicit Alexan. si ex enfrasi pinguiũ humorum fit dolor: patientes sentiunt grauitatez in capite. ¶ Cibi ⁊ potus precesserũt generãtes frigidos humores ⁊ humidos. ¶ Si dolor ex spiritu nõ grauitas: sed tẽsio inuenit̃ in capite: vel in aure. Si autem simul intensio ⁊ calor ⁊ pulsus flegmon ostenditur.

Si flegmon sit in meatu iteriori sepius sequit̃ periculum. Neruus eniꝫ per quez auditus cerebro ministratur nimia sensibilitate acutissimos facit dolores: ita vt compatiatur cerebrum: acutas ergo febres excitat: ⁊ interduz alienationes: ita vt exide iuuenes moriantur ex dolore vel alienatione vel febre. ¶ Senes vero non cito febriunt: neq̃ spasmantur: neq̃ alienationem patiuntur: sed humor frigidus ⁊ spissus ex longo tẽpore conuertitur in pus: ⁊ paulatim virtus ifirmior facta anteq̃ꝫ digestiõeꝫ faciat moriet̃. Sꝫ in iuuenibus non cito conuertitur in pus: sed si conuertatur mox relaxantur dolores: vt salus sit infirmanti. ¶ Dicit Aui magis peruersus dolor auris est ex apostemate calido ꝓfundo: ⁊ illud est cum febre inseparabili: ⁊ proprie cuz ꝓducitur ad permixtionem intellectus: sed cum dolor est extrinsecus in cartilagine nõ est vehemẽs timor: nec dolor: sed primus q̃nq̃ subito iterficit: sicut apoplia: ⁊ magis iterficit adolescẽtes q̃ꝫ senes: ⁊ velocius: ⁊ q̃nq̃. iterficit in septẽ diebus. In senibus v̓o hoc apostema multotiens peruenit ad pus. Sꝫ pueros iterficit: q̃nq̃ ante suppurationẽ. ¶ Si aũt suppurat̃: ⁊ alia sunt signa laudabilia sperat̃ euasio. ¶ Dicit Sera. si ẽ in aurib⁹ aꝑa calidũ: ⁊ accidit dolor: tũc nõ ẽ exterius: ⁊ tũc nõ ẽ facilis: sꝫ difficilis valde ꝓpter subaꝫ ipsi⁹ mẽbri: ⁊ propinqtatem suaꝫ cũ cerebro: q̃ꝫuis si vadit ad collectionem saniei: tũc vehemẽtia ⁊ difficultas ipsi⁹ ẽ mior. ¶ Et si nõ aggregat̃ in eo sanies: tũc spes euadendi est pauca.

Si dolor est ex mala ꝯplõne sine mã idiget soluꝫ alteratiõe. Et si calida iuuat̃ infusione albuminis oui recẽtis: aut mucillaginis psilly. ¶ Si frigida ꝯfert oleũ rutaceũ: vel amigdal. amaraꝝ ⁊ similiũ. ¶ Dicit Auic. si cã est caliditas superflua: opꝫ ifrigidare cerebrũ cum infrigidantibus cognitis: ⁊ distillare in aurem oleuꝫ ros. tepidum: aut albumen oui. Et si dolor est vehemens: misce cãphoram: ⁊ quãdoq̃ oleũ viola. cum cãphora: quoniã magis sedat dolorez q̃ꝫ ro. ꝓpter mollificationem: ⁊ colliria sedatiua doloruꝫ: cũ albumine oui: ⁊ similibus: sed albumini oui soli inest proprietas mirabilis. ¶ Et vermes terrestres bulliti in oleo ros. ⁊ decoquatur oleũ ro. cum aceto qđ sit tripluꝫ ipsius: donec cõsumatur acetũ: ⁊ distilletur. Est eniꝫ valde iuuatiuũ pulsationi. Et si dolor fiat fortior: ⁊ timeatur spasmus mollificetur cum butyro vaccino antiquo: vel vaporetur cum aqua ⁊ butyro: qꝛ excusat a narcoticis: ⁊ proprie quando in aqua cocta sunt mollificatiua ⁊ narcotica. ¶ Narcoticorum vero incolume est sief memithe cũ modico opy ⁊ lacte mulieris. ¶ Et si est ex frigore exterius: vel in ꝓfundo distilletur oleum de rutha ⁊c̃. vel oleuꝫ in quo coquatur alleum: aut piper: aut castoreum ⁊c̃. Et quandoq̃ potat patiens vinum purum forte: ⁊ dormit: ⁊ cum excitetur non habet aliquam lesionẽ. ¶ Si dolor est ex materia calida flobotometur. Et si ex sanguine flobotometur cephalica: ⁊ post alteretur. ¶ Mesue dicit. Et si est colerica: ⁊ hoc est plurimum: venter soluatur ⁊c̃. Et si dolor fit fortior concedat narcotica: sicut Aui. etiam. ¶ Si materia sit frigida euacua: ⁊ altera ⁊c̃. ¶ Halya. vult ꝙ si sanguis abundat flobotometur: ⁊ si colera purget̃ cum mirabo. ¶ Ras. in abũdantia sanguinis flõmat cephalicaꝫ ⁊c̃. minuit cibũ ⁊ ꝓhibet vinũ: ⁊ lenit vẽtreꝫ. ¶ Si materia est colerica: ⁊ aliqua virtute calida igressa ẽ auris impleatur aliquo oleo ⁊ albumine: ⁊ lacte mulieris. ¶ Et Auic. simil'r si mã est calida flobotomat: si frigida purgat: deinde iponit lenitiua ⁊ gargarismo vtit̃: ⁊ iteꝝ purgat cerebrũ ⁊c̃. ¶ Si sit ex vlcere ⁊ sanie: dicit Ras. in diuisionib⁹. ꝯfert impositio tente in ꝓncipio inuncte cũ vnguento albo. ⁊ oleo ro. ¶ In processu vero iponat̃ liciniuꝫ de aloe: myrrha: sarcocolla: sanguine drac. ⁊ olibano añ tincto: cum melle: ⁊ in dicto medicamine. ¶ Et si vlcus est profundũ longinquũ dissoluat̃ hoc medicamẽ cum aqua mellis: ⁊ ponatur in aureꝫ. Et si vlcus est valde longinquũ: ponatur acetum in quo stetit scoria ferri per mãlem ⁊c̃. ¶ Dicit Auicen. si sit vlcus dolorosuꝫ da litiuꝫ ⁊ opium cuꝫ lacte: aut medicamen cum aqua mellis: ⁊ ponatur in aurem: aut medicamen de amigdalis: opio: baurach: thure: croco: galbano: myrrha: ⁊ aceto. Et si necesse est infundatur cum oleo rosa. ¶ Et si sit vlcus valde antiquũ ponatur acetum in quo stetit scoria ferri. ¶ Et si sit ibi sanies: loco aceti sit vinuꝫ: aut mel: aut oximel. ¶ Dicit Halya. cuꝫ apostema ruperit calm instilla oleum ros. cum modico opy ⁊c̃. absterge saniem: ⁊ liciniũ impone ⁊c̃. ¶ Dicit Serapio. mundifica sorditiem auris cum cordumeni. i. carui: agresti: ⁊ nitro: et ficubus siccis

ablatis granis:⁊ liciniuꝫ ab eis extrahe omnibus duabꝰ diebus:⁊ insuffla nitrum tritum in aure: deinde distilla acetum:deinde ablue cum aqua calida in qua sit nitrum ⁊c̃. ¶ Et Alexan. dicit nitrum coctuꝫ teres ⁊ in aurem mittes:⁊ supermittes acetum:⁊ postea lauabis cum ydroleo ⁊c̃. ¶ Si vlcera sint:absinthium cum melle vt thus cum vino qđ inglutinat vel aloe:⁊ crocus cum sapa ⁊c̃. ¶ Uiaticus primo extinguit dolorē cum oleo ro. ⁊ opio ⁊c̃. dolore extincto mundificat saniem cum nitro myrrha:melle:albumine ⁊c̃. ¶ Dicit Almansor. cuꝫ pus ab aure egreditur ydromel in vna die multotiēs tepidū in aurem distilletur: deinde mittatur hec medicina de sarcocolla:aloe. thure:sanguine draco. squamma ferri:⁊ ziniar vel licinium predictis intingatur ⁊ imponatur.

In alio allumie

¶ Oleum de amigdalis amaris est bonum ⁊ mundificatiuum:vt dicunt plures:amara eniꝫ mundificāt ⁊ dulcia:vt mel:⁊ salsa:vt sal ⁊c̃. ¶ Bombax aut carpia:baranei tingatur in terbentina:vel in melle. mundificat ⁊c̃.

¶ Item flatus alicuius ore aperto ingrediens in aureꝫ digerit subtiliat saniem:⁊ postea sugendo fortiter attrahatur:q̄ꝛ sanies egreditur:vel sanguis: vel aliud. ¶ Cōstantinus curat. sicut Uiaticus ex toto. ¶ Mesue dicit. ꝙ vulnus in manifesto auris est note curatiōis:sed occultum duplex recens ⁊ cronicum. Recens indiget duplici genere curationis. Primum est abstersio mediocris: sicut cum ydromelle:vel vino cum melle:vel oximelle: vel oximelle squillitico. Secūdum est exiccatio ⁊ consolidatio:⁊ fit exiccatio mediocris sine mordicatiōe multa:sicut olibanum dissolutuꝫ in vino:⁊ melle pauco:⁊ est expertum bonum. Et similiter myrrha:⁊ aloes dissoluta in vino. Et sandaraca est mirabilis:⁊ proprie trita cuꝫ vino ⁊ melle in licinio missa. Sanat enim doloreꝫ:⁊ alumen vltime tritum cum aceto est expertum. Festina tamen cōsolidatio nocet:q̄ꝛ humor retrahit̄ ad cerebrū ⁊c̃. vt dicunt quidam. ¶ Uulnus antiquum triplici genere cure indiget. Primum est mundificatio ⁊ abstersio. primo debilius. secūdo fortius. Secūdum est reparatio deperditi:⁊ incarnatio:⁊ hoc faciunt exiccatiua sine mordicatione vehementi. Tertium est exiccatio ⁊ consolidatio vlceris:cum permissione habentium humiditateꝫ:sicut myrrha:aloe:thure ⁊c̃. ¶ Unguentum egyptiacum: qđ ponit Mesue in vlceribus aurium:⁊ in antidotario auctoritate Serap. Qđ etiam Serapi. cōmendat. Et dicit Mesue. confert ad vlcera sordida:⁊ fetida in aure:et vbiqꝫ:⁊ fistulas:⁊ vlcera in locis occultis ⁊ intricatis. ℞. mellis dispūati. ℥. iiij. aceti boni. ℥. iij. ziniar. i. floris eris. ℥. i. ꝯfice igne leui vsqꝫ dū mellis hēat spissitudinē. Est. n. abstersiuū sblime ⁊c̃. doß. variat̄ i kap. ⁊ Meß. ⁊c̃. ¶ Et dic̄ Meß. i antido. ꝙ sunt q̄ addūt olibani ⁊c̃. ¶ Quidā dicūt ꝙ sanies:aut ē ex apostemate rupto:vel debilitate virtutis nutritiue cerebri:vel ex humoribus qui confluxerunt ad aures ⁊ putrefiunt:vel ex vlceribus. ¶ Si sit ex apostemate scitur per febrem ⁊c̃. ¶ Si ex debilitate cerebri scitur:quia orta alia sunt debilia ⁊c̃. ¶ Si ex humoribus scitur per repletionem. Si ex vlceribus per saniem que egreditur ⁊c̃. ¶ Cōmunis horum cura est dieta bona:vt cibi subtiles pauci ⁊ boni. ¶ Deinde si dolor est intensus mitigetur:ne virtus dissoluatur:deinde mūdificetur locus. Lauetur ergo auris in causa calida cuꝫ aceto:⁊ aqua calida. Et in causa frigida cum oximelle:et aqua frigida:deinde licinium intinctū felle taurino:quādo sanies multiplicatur:distilletur vrina pueri:vel aqua decoctionis salsorum piscium. Infirmus iaceat super latus oppositum:⁊ aures aque calide appropinquet frequēter:q̄ꝛ maturat ⁊ attrahit. ¶ Dicit Mesue. vermes aurium indigent medicinā necante primō:deinde educente. ¶ Necant auteꝫ amara:acuta:⁊ acetosa:vt absinthiuꝫ:centaurea:succus calamenti etiam fortius ⁊ dolorem sedat. Distillatio ellebori cuꝫ vino est experta:⁊ fella sunt bona ⁊c̃. ¶ Ad educendum distilletur hora post horam oleum tepidum:deinde sternutet ⁊ retineat os et nares:vt spiritus feratur ad aures cuꝫ impetu. ¶ Auic. loquitur simul de introitu animalium in aurem:⁊ de generatione eorum in ea:⁊ dicit ꝙ ex eis accidit vehementia doloris:anxietas:metus:⁊ agitatio:⁊ medicine in q̄bus cōmunicant sunt distillatio alchitran:statim eniꝫ sedat motum:interficit in proximo:⁊ proprie paruuꝫ: ⁊ ex bonis est distillatio eiꝰ qđ fluit a carne vaccina assata:⁊ succus persici:⁊ aloes cum aqua tepida ⁊c̃. ¶ Sera. vermes qui generantur in auribus ⁊ animalia que ingrediuntur interficit succus corticis:radicis mori:⁊ abrotani:⁊ calamenti fluuialis:⁊ marubium ⁊ similia dicta.

¶ Dicit Alexan. calamenti succus super omnia occidit vermes in aure:⁊ dolores omnes amputat mitigando si instillatus fuerit:vel si in alio membro sint nati vermes: similiter scamonea cum aceto ⁊ alia dicta. ¶ Raß. in diuisionibus. dolor fit ex paruis animalibus que ingrediuntur:vnde sentitur ⁊ ambulatio:⁊ curatur cum instillatione in qua aloes dissoluitur ⁊c̃. ⁊ sit totum calidum:⁊ cum sedatur dolor:⁊ remanet grauitas:fac sternutare:et retinere ambas aures:⁊ ante illud oleum tepidū sit infusum. ¶ Et similiter est cura vermis in aure. Et cura grani:aut lapilli qui cecidit in aurem est tenta īuoluta bombace:deinde glutino botiz:siue terbentina imittatur in aurem:⁊ extrahatur res que cecidit. ¶ Halya. Cum reptile ingressum sit:aut vermis generatur intus instilla aquam calamenti fluuialis:aut fel vaccinum cum aceto ⁊c̃. ¶ Dicit Alman. ꝙ vermis auris:⁊ parua animalia faciunt titillationem:pruritum:⁊ dolorem. Et deīde vermes egrediuntur:⁊ competit succus mentastri:aut oleuꝫ persicorum:aut de nucleis persicorum. ¶ Si vero ab extrinseco aliquid ingreditur oleum tepidum mittatur: ⁊ in balneo moretur:donec mollificetur corpus: deinde sternutatio ꝓuocet̄:qđ si difficile fuerit cū ferro exhat̄.

In ali[o] pus co[...] cum

¶ Serapio. Si lapillus cecidit vel aliud corpus paruuꝫ cum stillo īuoluto lana:deinde pice vel glutino: vel alio viscoso extrahatur:si potest extrahi cum tenaculis bonū est. Et si cum istis non egreditur sternutationeꝫ: prouoca ⁊ stringe os ⁊ nasuꝫ ⁊ inclina super latus lesuꝫ:⁊ stringe palmam super aurem:⁊ si non egreditur funde oleuꝫ multum calidum. Et oportet adhibere cautelam in extractione:ne accidat apostema:⁊ infirmus perueniat ad spasmum. ¶ Alexan. cum Serapi. concordat et aliis. Et dicit:si ex indignatione flegmon accesserit:spasmi sequūtur:ita vt in periculo sint: ⁊ exinde moriantur: oportet ergo oleum infundi tepidum sepius. Sic eniꝫ poterit eē locus sine timore:⁊ facile lapis exire:⁊ ex mulsa lauari bonum est ⁊c̃. ¶ Si pulex ceciderit in aurem multū cōfert distillare saliuam in aurem. ¶ Si sit v̄mis in aure sugendo per instrumentum:siue cānulam extrahatur.

¶ Medietas pomi dulcis ⁊ maturi calefacti odoriferi. Et si non habetur dulce zuccarum apponatur:⁊ auribꝰ applicetur:q̄ꝛ vermis delectatur:⁊ exit ad pomum:⁊ tūc subito pomum remoueatur. ¶ Similiter yerapigra cū vino mixta valet multum:si collatura imponatur. Naꝫ vermes occidit:melius tamē est viuos extrahere:vt natura postea non laboret in extrahēdo. ¶ Aqua ingredit̄ aliq̄ñ in aurē:⁊ ledit:⁊ aliq̄ñ īducit ap̄a. Extrahit̄ v̄o primo cū embula:siue cānula sugēdo fortiter:⁊ q̄ñdoqꝫ extrahit̄ cum tussi:⁊ sternutatione:vel accipitur papirus. i.

funcus:ꝛ ōꝫ esse valde siccus ꝛ vna extremitas inolnatur cotto:ꝛ intingat in oleo:ꝛ alia extremitas imponat i aure in q̄ ē aq̄:ꝛ patiēs iaceat: vel iclinet:ꝛ extremitas i q̄ ē cottuꝫ inflāmet igne:ꝛ dimittat inflāmari:donec caliditas veniat ad iteriora auris:ꝛ tūc subito extrahat:qꝛ tūc aqua egrediet virtute caloris cum caloris sit attrahere. ¶ Et nota ꝙ licꝫ Aui.nō dicat ꝙ carta vel file oꝫ applicari timpori ne ledat ab igne. ¶ Et iuuat si auris ipleat cum scliꝫatorio:deīde patiēs ꝯuertat super aurē:ꝛ saliat donec aqua tota egrediat.Et quandoqꝫ extrahit cū scliꝫatorio:qꝛ intromittitur caput eius:ꝛ extrahitur perpēdicularis:ꝛ aqua cum perpēdiculari egreditur:vel etiā cum scliꝫatorio ꝓpter vacuum attrahendo aerem ꝛc.Et quādoqꝫ excusat infusio olei tepidi:aut lactis continue:ꝛ si dolet vaporetur cum corticibus papaueris:camomilla:mellilotō:maluis ꝛc. ¶ Haly.Si aqua in aureꝫ igressa est patientē:imo ipera salire pede ab egrotante latere:ꝛ caput in eam parteꝫ inclinare:palmāqꝫ auri apponere:ꝛ fortiter cōmouere:qꝛ defluet.Et simil'r si super aurem iacuerit:ꝛ caput fortiter ꝯcusserit:ꝙ si non egreditur: sume arundinis frustuꝫ ꝛc.vt dictum est. ¶ Et similiter si fistula auri apponatur.dicit Serap̄.ꝛ fugatur cum cannula confert ꝛc.ꝛ oleum de amigda.ꝛ auellanis quando distillat post suctioneꝫ. ¶ Ras.in Alman.dicit.vt alibi dictuꝫ est:sꝫ ponit emplastrū de camomilla ꝛc.Et distillat adipem galline:ꝛ minorat cibum:ꝛ dimittit vinuꝫ.Et si aqua sit calida distillat lac. ¶ Quidam stuphant aurē super lapides ignitos ad consumptioneꝫ aque ꝛ bonum est. ¶ Dicit Mes.aqua excludatur vno triū modoruꝫ. Primo euādo cū tussi:sternutatiōe:auris impletiōe:radij imissione ꝛc.Scōo attrahēdo cū spōgia marina ligata:ꝛ sugendo cum cānula.Tertio resoluendo cuꝫ canelo aneti inuoluto cū cotto in vna extremitate ꝛc. ¶ Quidā imponūt ad consumptioneꝫ piper euforbiū:ꝛ aliam trita cum oleo:sed oleū prius colere:ꝛ alia olea calida ꝛc. ¶ Dicit Mes.si dolor est ex apate vel bothor cura ē flobotomia cephalice multa sine iteratione:ꝛ lenificatione. ¶ Et vsqꝫ ad tres dies distilletur oleuꝫ ro.in quo ꝯsumptuꝫ fuit acetum:ꝛ obseruet regimen:ne virtus deficiat:ꝛ sequatur sincopis:sudor fridus:ꝑmixtio rōnis:ꝛ mors: quare distillet oleum mandragore cū lacte nouiter mulso.Et si excusari non potest:cū modico cāphore:aut opij. post tertiū diem distilletur mucillago althee:citonioruꝫ: fenugreci ꝛc. ¶ Et si apostema non est multuꝫ calidum addatur adeps galline:vel anatis ꝛc.Et cōmendat emplastruꝫ de cepe elixo albo cum butyro. ¶ Dicit Haly. Si apostema est calíduꝫ minue cephalicam:ꝛ auri istilla collirium albuꝫ cū lacte puelle:ꝛ lac ex māmilla mulge:ꝛ super radiceꝫ auris a foris psilium cataplasma ꝛc.a cibis ꝓhibe calidis:ꝛ omnibus vaporantibus ad caput. Et si febris fuerit infrigida:ꝛ si per hoc nō mitigatur intellige apostema saniem fecisse:ꝛ tunc fenugrecuꝫ ꝛc.Et si apostema dissoluitur:imo dissolutum est:ꝛ relige grosse superfuit cum aqua camomille ꝛc.euapora vel aquaꝫ illam infunde tepidaꝫ ꝛc. ¶ Si vero apostema sit frigidum cum agarici decoctione solue cū turbith ꝛc. ¶ Cerebro purgato aneti oleum instilla ꝛc.ꝛ cuꝫ aneto fomēta ꝛc. ¶ Et si apostema est durum confert emplastrum. ℞.adipis galline ꝛ anatis misce paruꝫ sepiouium ꝛ emplastriꝫa. ¶ Dicit Aui.si apostema est calíduꝫ profundū ꝛ timorosuꝫ:donec ad suppurationeꝫ veniat:tunc preter flobotomiam ꝛ euātionem ꝑmo da infrigidatiua lenitiua:ꝛ ꝓprie lac mulieris vice post vicem vsqꝫ ad tertium diem:vel oleum coctum cum aceto:deinde mucillaginē fenugreci:ꝛ sem̄ lini:deinde euaporationeꝫ cum oleo ali

In alio ꝑus collectum

quantuluꝫ calido:ꝛ qȯ sit dulce:ꝛ tepidum oleum in quo infundat cottuꝫ inuolutum in extremo radij subtilis vice post viceꝫ:ꝛ fiat emplm exterius cū lenitiuis ꝛ maturatiuis. ¶ Et si virtus nō est fortis ꝛ trāsiuit pnm distillatio ꝛ emplastrum fit cū adipe galline:anatis: vulpis ꝛc. ¶ Et si apa non est multuꝫ calidum medicetur cuꝫ adipe melle ꝛc.Et quādo saniatur da spumā seminis lini cū oleo ro.aut camomellino. ¶ Apa vero extra aurē ē pauci timoris:ꝛ medicatur cū farina ordꝫ.ꝛ emplastrū de farina fabaꝝ est bonuꝫ valde:ꝛ cum camomilla ꝛc. ¶ Ad bothor auris decoctio ficuum cum tritico cum dissoluatur:aut cuꝫ ponitur liciniū ex ea ꝛ ere valet ꝛc. ¶ Serapsimiliter flōmat vt dictum est:sed si aliqd ꝓhibꝫ tūc trahit sanguinem cum ventosis:deinde soluit ventrem cū decoctione duorū mirabol.ꝛ yera.Et fundit in aure succum rasure cucurbite solum cum oleo ros.ꝛ fiet memite cū opio ꝛ lacte mulieris. ¶ Et si apostema non est multum calidum sufficit oleum ros.cum aceto.Et si apostema minuitur:nec febris magna:nec ꝑticula multuꝫ calida:liquefiat vnguentum basilicon in hyeme cuꝫ oleo de spica:in estate cum oleo rosa.ꝛ sit tepidum tactu suaue:ꝛ hoc est vniuersale in omnibus medicinis aurium.s.quia non oportet vt approximemus auri rem frigidam:quia nocet multum. ¶ Et si apostema est apparens fiat emplastruꝫ de aqua cauliū ꝛ oleo de lilio:ꝛ farina fabaruꝫ. Et si apostema facit saniem ꝛ vlcus ꝛc.ꝛ si sanies currit ex aure ꝛc.ꝛ si egritudo precessit ꝛc. ¶ Ras.in diuisioni. concordat cuꝫ alijs.Et dicit ꝙ si dolor est fortior vt eger perueniat ad alienationem: oportet vt distilletur kirat opij cum lacte ꝛ oleo tepido ꝛc. ¶ Et Alexā.procedit vt alij:ꝛ dicit ꝙ castoreum:ꝛ opium:mixta ante cū sapa maximos dolores peragorizat fortiter.Sed opium oportet eligi vetus propter nimium eius torporem ꝛc.Et si flegmon non multum sit calidū paꝝ tetrafarmaci: queꝫ alíqui basilicon vocant ꝛc.Et vtenda sunt adiutoria: sicut Hali.docet dicens.ego non infundo eis qui nimio dolore vexant:qꝛ melius est non tangere meatum tēpore doloris:sed cum spato melle inuoluto: laua fomēto dolentia loca. ¶ Immitto.n.medicamē qȯ sit tepiduꝫ egrotanti:ꝛ si calidius possit ferre fomētādo oꝫ fieri:vt nō ledat ꝛc. Fomētatiōes ēt faciēde sūt de spōgijs aq̄ calida ifusis ꝛ fortiter expssis:ꝛ sic apponēde:vapor.n.qdā mitius qdbitus pagorizat dolorē.Si dolor est ex ventositate confert oleū de rutha ꝭm Ras.vel oleū in quo ponit castoreuꝫ ꝛ euforbiū:ꝛ minoret cibus:ꝛ vitet satietas nauseatiua:ꝛ ꝯfert etiā vaporatio cū milio vl' pane calefacto ꝛc. ¶ Si fit a pcussiōe:ꝛ egredit sanguis:fumant renes bouini:ꝛ aliqd de adipe eoꝝ saliātur:ꝛ assentur paruꝫ:ꝛ qȯ egreditur tepidum distilletur:aut opium cum oleo ros. ¶ Et si a percussione exterius dolor thus mirthum cuꝫ lacte post contritionem distilletur. ¶ Si sit ex humiditate siue pure.dicit Ras.in diuisionibus.Cura est vt distilletur acetuꝫ decoctionis: folioꝝ myrthi:aut decoctio absinthij. ¶ Si est dolor cū opilōne.dixit Alexā.succus cepe:vel porri cū melle:vel fel ouiū cū oleo ad nimiā cōstipatione:fel capre cū succo porri. ¶ Si sit ꝯstipatio sine dolore.℞.ellebori albi.ʒ.ij. nitri.ʒ.i.ß.croci.ʒ.iiij. fac troc.cū aceto.resolues ꝛc. ¶ Halya.Si opilo ē ex hūore grosso flātico purga flegma:deīde vtet gargarismo.sternutatl.ꝛc.fil'r peucedanū ꝛ opiū cū olō amigda. ¶ Dicit Alex.si ex catarro oꝫ eē sollicitū:ne dolores ꝯtingant ex catarro:qui si contingant festinentur adiutoria: localia scꝫ:que si non conferant ventose in posteriori.ꝛ si fuerit patiens siccus ꝛ tenuis:ꝛ humor acris: vtatur dieta que inspisset ꝛ quiete:ꝛ balneo:ꝛ his que somnū faciunt ex q

In alio ifrido

alꝰ.minuitū

bus medicamẽ dyacodion digerere ꝛ inspissare ꝛ temperare acredinem sup oia potest. ❡ De attritione accidenti auri ex percussione. dicit Auic. ꝙ ypo[ti] visum est: vt non curetur cuz aliquo: sed illis qui fuerũt post ipsum visum est: vt curetur cum acatia: myrrha: thure: fiat linitio cum aceto ꝛ albumine oui: aut cuz medulla panis cuz melle. ❡ In ruptura vo aqua absinthy cũ oleo: aut bulliat absinthiuz in oleo ꝛ clysterizeť. ❡ De opilatõe dicit. ꝙ qñqꝫ fit ꝑpter pãniculum creatuz super foramẽ: ꝛ ꝑpter sordes ꝛ carnez additam: ꝛ verucaz: vel lapidez: vel nucleũ: ꝛ animal intrans ꝛ moritur: ꝛ humorez opilantez: ꝛ ventum vehementem. Cura est. qꝛ si est opilatio: vel a carne addita. vel a veruca coartante: ꝛ est manifesta facilis ẽ: ꝛ si est occulta est difficilis aliquãdo. ❡ Curatur vero cuz operatione manus: vel caustica medicina ꝛc. ❡ Si ẽ opilatio ex sorditie dictuz est. ❡ Si vero est a re fixa extranea: ꝯfert oleuz de lilio: fel porcinũ. ❡ Et succo collogn. inest ꝓprietas inuãdi ad opilationez auris ꝛc.

❡ De fluxu sanguinis ab auribus. Cap. XLIII.

E fluxu sanguinis ab aurib' attẽdenda sunt q̃tuor. ꝑmo de speciebus. 2° de causis. 3° de signis. 4° de cura.

De primo dico ꝙ fluxus sanguinis de auribus duplex est: quidaz est creticus: ꝛ quidam non creticus. Et creticus duplex est. s. nãlis ꝛ sinthomaticus. ❡ Unde Auic. quãdoqꝫ est aliqua species ei' que procedit cursu fluxus sanguinis narium. ꝛ hic quidez est creticus: ꝛ quãdoqꝫ est a repletione ꝛc.

De causis dico ꝙ causa est duplex: extriseca ꝛ itrinseca. Extriseca vt casus: ꝑcussio. Et itrinseca est q̃druplex. s. humoris multitudo acuitas: vel subtilitas: vulnus ꝛ apostema. Ex multitudie sanguinis vena scinditur vel aperitur. Ex acuitate ꝛ subtilitate corrodiť vena: ꝛ aperiť: ꝛ sanguis resudat etiaz exterius: de vulnere ꝛ apãte manifestũ est. ❡ Cã vero coniuncta vt quidam distinguũt vt contineť in his versibus.

Dyabrosis venas corrodit: rixis easdem
Scindit: anastomasis has aperire facit.

❡ Causa añs est quãtitas humoris nimia: vel q̃litas mala: vel vene teneritas ꝛ subtilitas. ❡ Causa primitiua vt percussio ꝛc.

De signis dico ꝙ si est ab extrinseco per iterrogationem scitur. Si ꝑpter multitudinez sciť per signa superabũdantie sanguinis. Si ab acuitate: vel subtilitate sanguinis scitur per sanguinẽ qui exit. Si ꝑpter mollitiẽ vene scitur per habitudinẽ patientis. ❡ Si vo est ex vene apertiõe paulatim exit: ꝛ sine dolore. Si est ex ruptura: tunc exit cum dolore ꝛ subito. Si ex corrosione cũ dolore maximo ꝛ non subito. ❡ Dicit Uiati. si sanguis subito ꝛ sine dolore ab auribus exeat: nec aliqd extrinsec' añcedat: intelligiť in capite esse qđ nã laborat expellere.

Dicit Auic. ꝙ creticus nõ curatur nisi ducat ad debilitatez ꝛ sincopim. sed aliuᷤ ꝯstringiť cũ stipticis: aut infrigidãtib': aut cauterizãtibus. Stiptica sũt decoctio gallaꝝ. In frigidãtia sunt sicut succus virge pastoris ꝛc. Cauterizantia sicut succus albederogi. i. basiliconis cũ latis folys: ꝛ coagulũ leporis cuz aceto. aut succus porri: cũ aceto sunt mirabilia: ꝛ expertũ est vt sumãť duo renes tauri ꝛ adipes eoꝝ media assatiõe asseñť: ꝛ exprimať aqua eoꝝ in aurẽ. ❡ Dicit Ras. in diuisionib'. qñqꝫ sanguis egrediť sine ꝑcussione ꝛ vlcere. ꝑpterea ꝙ nã expellit ipm: sꝫ qñqꝫ ꝯgelať ꝛ opilat locũ audit': ꝛ cura est vt distilleť in ea succus porri cũ aceto. ❡ Et si loc' est ꝓfundus dissoluatur medicamẽ in aq̃ mellis: cuz sarcocolla: ꝛ si fuerit antiquus valde sume scoriã ferri. ꝛ infunde in aceto mẽse vno aut plus: infundať acetũ in aurez ꝛc. ❡ Dicit Serap. Si est ꝯm semitã crisis: qꝛ ẽ sanguis malus corruptus: non retineať: nisi multipliceť: ꝛ si fit ex alia cã restringe ꝛc. si times ꝙ sanguis coaguleť instilla succũ porri cũ aceto. ❡ Dicit Alexã. fluxũ sanguis de aurib' solet seq ꝑiculũ: in qb' g rõ determiatiõis egritudinũ hoc attulerit hoc erit sciẽdũ. In multis. n. egritudinũ ꝓprie capitis accidit queãdmodũ de narib' nãliter fieri solet ꝛc. Et vt nõ fiat sanguis in aurib': succũ porroruz cũ aceto imittes ꝛc. ❡ Dicit Uia. si fit sanguis ex ꝑcussione vel vulnerib': ex renib' bouinis in aq̃ ꝛ sale coctis: ꝛ paꝝ assatis hũiditas expressa iponať ꝛc. ❡ Ras. i Alm̃. ponit. ꝙ succ' albederogi cũ cãphora retinet fluxũ sanguis auriũ ꝛc. ❡ Si sanguis fluit ꝑp replõnẽ flõmeť cephalica ꝑticularibus ꝯueniẽtib'. Si nõ ꝯueniãt: vẽtoseť in spatulis: vel i occipitio: deide ordienť stiptica. Laueť ergo cũ decoctiõe gallaꝝ. balaustie in aceto: vel aq̃. Et postea puluis thuris: vel masticis isuffleť: vel coagulum leporis cũ aceto: succus porri cũ aceto. ❡ Eodẽ mõ sanať si est a causis primitiuis. ❡ Si aquositas exeat licinium tinctuz felle bouino: vel caprino: oleũ de amigdalis amaris: ꝛ oleũ de scorpiõib': ẽ auris mũdificatiuũ: ꝛ maxime exptũ ꝙ sanat surditatẽ. ❡ Et non tm̃ frigida ꝛ stiptica ꝛ cauterizantia: sed glutinosa: ꝛ ingrossantia: ꝛ q̃daz hoc faciunt proprietate: vt renes bouini: in qbus plures ꝯueniunt. ❡ Et nota ꝯm Mesue. ꝙ oẽs medicine q̃ ponunť in oculis debent esse frigide: que in aurib' debẽt eẽ tepide aut calide: siue sint ad egritudies calidas: siue frigidas. ❡ Dicit Aui. qđ distillať in aurẽ nõ dꝫ eẽ supfluẽ calitati nec friditati. Ra. i disio. Da oia tepida. ❡ Uia. succum frõdium ꝑsicoꝝ caliduz inycit. ❡ Et intelligiť ħ caliduz ꝛ frigiduz actu non virtute: qꝛ virtute dantur q̃qꝫ valde calida: ꝛ quandoqꝫ valde frigida ꝛc.

❡ De fetore nasi. Cap. XLIIII.

E fetore nasi vidẽda sunt septẽ. ꝑmo de componentibus nasum. 2° de numero passionũ ei'. 3° de causis. 4° de signis. 5° qs fetor curať: ꝛ quis nõ. 6° de mõ curatiõis. 7° de medicinis simplicibus ꝛ cõpositis.

De primo dico ꝙ componentia nasum sunt q̃tuor. s. carũcule neruose que a prora capitis oriũtur siles capitib' mãmillaꝝ: ꝛ sunt ꝓpriũ instrumẽtuz olphatus. Aliud cõponens est os concauum: per cui' ꝯcauitatez ingrediť aer secuz deferens odorem. 3[m] est cartilagines exteriores que nasus dicũtur illum aerez recipiẽtes: ꝛ seruãtes cũ odore. 4[m] est lacertus ꝑ quez fit isufflatio ꝛ exufflatio. Qꝛ aũt carũcule dicta sint ꝓpriũ instrm̃: ꝛ nõ cartilagines exteriores: vt qdaz dixerunt: vt ponit Haly. pꝫ: qꝛ vapor a corpore dissolut' odorifero mixtus cũ aere ꝑuenit ad carũculas: ꝛ sentiť: ꝛ ꝓhibeť ꝯm clausionẽ ꝛ aptionẽ caruncularũ: ꝛ nõ nariũ exterioꝝ. Et de ħ ponit exẽplũ de illo q domũ ingrediť ꝛc.

Dicit Haly. passiões que fiũt in mẽbris odorat'. q̃dã fiũt in narib': q̃dã in opimẽto nariũ: q̃dã i osse filt collatorio ꝛ cerebro i opimẽto qđ illđ iuoluit: ꝛ q̃dã i carũculis. ❡ Passiões nariũ sũt mala ꝯplõ mala ꝯpõ: ꝛ ꝯtinuitatis solũ. ❡ Passiones vo opimẽti qđ foramia iuoluit nariũ sunt mala ꝯplõ: vel apa: passiões ãt i osse filt colatorio: ꝛ eius operimento sunt opilatio ꝛ odoris fetor. Passiones in caruncũlis sunt coriza odoratus ꝛ priuatio que passio catesema vocať. ❡ Quidaz dicũt ꝙ nasi passiões sunt. 7. Una est nocu[m] olphatus. 2[a] flux' sanguis.

superfluus. 3ª fetor. 4ª catarrus ⁊ coriza. 5ª vlcus vł apa. 6ª emorroydes ⁊ alia dependētia nasi. 7ª est constrictio nasi.

De causis dicit Aui. cause fetoris nasi: aut ē vapor putridus ascēdēs resolutus a ptib⁹ pectoris pulmonis ⁊ stōi: aut humor putrefactus ī circuitu ossiū alcheysim q si eēt acutus faceret vlcus: sed est fetidus: q̄re. Uenit. n. odor ei⁹ ad supiora: ⁊ sentit̄ odoramēto sui: aut hūoris putrefacti ī vētre: aut ī cerebro toto: aut añriori pte ei⁹: aut ī ea pte q̄ seq̄t̄ nasus: aut putrefa⁽ⁱᵒ⁾ ⁊ corrup⁽ⁱᵒ⁾ ossis: vel ossiū: aut emorroydes putrefacte in naso. ¶ Hal. ponit tres cās. s. ex putredīe ossis colatorij: ⁊ hūore putrido in foraminib⁹ ossis: ⁊ opimento ei⁹: ⁊ puenit ei⁹ odor vsq̧ ad primū organū. s. cerebrū: aut ex humore putrido in cerebro: quē sequitur febris ⁊ cephalea. ¶ Mes. ponit ex vulnerib⁹ emorroydibus: ⁊ humorib⁹ putridis. ¶ Ras. in diuisionib⁹ ponit ex vlcerib⁹ ⁊ vaporib⁹. ¶ Uiatic. ex humoribus vulnerib⁹: ⁊ apostematib⁹ fetidis. ¶ Cause primitiue sunt oēs res non nāles que corruptionem possunt iducere. s. aer putribilis: ⁊ cibi ⁊c̄. ¶ Cā añs complexionalis est cōplo calida ⁊ hūida: vel ōbilitas caloris nālis ex toto corpore: vel in cerebro: ⁊ hūoralis: vt hūor putridus: vel multus a quo calor nālis nō sufficit impuriz expellere: ⁊ hec est precipua cā fetoris. ¶ Cōpositionalis ē strictura prore cerebri vel nasi ⁊ cheisiz: q̄r hoc ē signuz humide ɔplexionis: ⁊ cā retentionis humorꝝ ⁊c̄. cā compositionalis est etiam apostema ⁊c̄. ¶ Causa coniuncta dicta est vt patet.

De signis dicit Uiaticus ɔsiderāduz: q̄r si nihil apparet in narib⁹ scimus q̄r ē ex capite. ¶ Si vō calidi sunt hūores in naribus: scit̄ q̄r nares sentiūtur ardentes ⁊ pūgētes. ¶ Dicūt aliqui. signa humide cōplexionis sunt pinguedo ⁊c̄. ¶ Signa multitudinis humorꝝ patēt. ¶ Signa male cōpōnis patēt visui: ⁊ etiā q̄r patiēs nasat: q̄r sonus per nares nō pōt exire de quo dicūt vulgares: q̄r loq̄tur per nasuz: ⁊ hoc nō est verū: imo potius ɔtrariuz. ¶ Et si est ibi pustula patet.

Et si vis scire si fetor est a narib⁹: vel ab ore: scit̄ clauso ore vel naribus: q̄r altero clauso sentit̄: vel nō sentitur a quo illorꝝ est. ¶ Item si exit⁹ superfluitatū ꝓhibetur: vel inspiratio: tūc cā est opilatio: si non prohibet̄: tunc est nocumētū in prora cerebri: ⁊ tunc orta a cerebro añriori: vt alij sensus debilitant̄ ⁊c̄. ¶ P̄. si fetor est ab humore: nasi opilatio manifestat ⁊c̄.

Dicit Auic. curatio fetoris que ꝓuenit a corruptione ossis difficilis ē. ¶ Quidā dicūt ꝙ cura corruptiōis ossis est impoſsis: ⁊ credo verꝝ esse q̄ñdo est magna. ¶ Circa modū curationis. dico ꝙ s̄m Mes. ⁊ alios si fetor est ꝑpter humorꝝ putrefactionē in circuitu narium: aut suspensorꝝ: aut partiū colatorij: aut in caruncullis: aut in ventriculis cerebri: cura est tres res aut q̄ttuor. ¶ pª est regimē in. 6. generib⁹ rerꝝ: ⁊ h̄ pz. 2ª est eūatio cū flobotomia caphalice: vel sūmitatis nasi: ⁊ mūdificatio capitis: ⁊ hoc ēt dictū est multotiēs. 3ª est diuersio māe a partibus narium: sicut proprie cauteriū in cōmissura superiori: vel in folliculis que ante nares sunt s̄m Auicen. 4ᵐ est administrare remedia localia: quorꝝ quedā sunt alterantia: quedā mūdificantia ⁊ abstergentia: ⁊ cām cōiunctaz remouentia: ⁊ quedā desiccantia ⁊ ɔsumētia materiam malā: ⁊ quedā sunt aromatizantia. ¶ Alterantia sunt. U. g. si cōplexio mala sicca est vnguentum de oleo ros. vel violato. qd̄ magis humectat ⁊ refrigerat: vel nenufarino: ⁊ medulla vaccina: pinguedie gallie: ⁊ cera alba. Et si vis magis infrigidare. adde mucillaginē psilly. Si vero fetor est cum humida cōplexione. ℞. myrrhaz: thus. castoreuz: oleuz camomille: ⁊ oleum nardinuz fiat vnguentum subtile: qd̄ cum licinio: vel tenta narib⁹ imponatur. Alteratur etiam mala cōplexio cum odoribus. Nam olphatus imediate. ⁊ multuz alterat. Et vniuersaliter totum regimē s̄m contrariuz ordinat̄. ¶ Mundificantia sunt: sicut mel: vel mel ro. ⁊ pillule dyacastoree dissolute cū aqua mellis: vel vino: vel aq̄ calida: ⁊ patiēs in palma olfaciat: deinde attrahat per nares: hoc idem faciunt cōdisi piretrum ⁊ castoreuz: ⁊ nigella temperata cum aceto cū pul. naribus insuffletur: vel cum aceto distemperetur ⁊ imponatur. ¶ Exiccantia humorem maluz sunt: sicut alumen zuccarinum ⁊c̄. ¶ Aromatizantia calida sunt: sicut muscus ambra ⁊ similia. frigida: sicut viola rosa cāphora ⁊ similia. ¶ Dicit Auicē. si humor est in stomaco: vel capite: vl alibi q̄ꝫ ī chaysiz purgetur: deīde fiant medicine ex tentis caputpurgijs insufflationib⁹ ⁊ alijs. ¶ Et tente experte sunt: sed ante abluatur nasus cum vino odorifero s̄m Mes. p̄mo. simplici: deinde cuz vino decoctionis myrrhe: cyperi rosaruz: calami aromatici ⁊ similium. ¶ Ex caputpurgijs: caputpurgium cum succo mentastri: meliora caputpurgia sunt vrine asinorꝝ: q̄r nūq̄ꝫ fallunt. ¶ Dicit Auic. ⁊ Mes. auctoritate Hali. vrine asinorum sunt ex melioribus lauacris ⁊ infusionibus ad fetorem narium. In caputpurgijs debet os impleri aqua: ⁊ post lotionem insuffletur in nares calamus aromaticus cypi ⁊c̄. ¶ Dicit Mes. Inq̄t Dias. darsesati s̄m omnem modum administrationis est medicamen expertū. In dinamidijs dicit̄. ꝙ puluis absinthij ⁊ piretri in naribus positus sanat nares male olentes. ¶ Quidam valde cōmēdant allumē cum melle. ¶ Halyab. ordinat gargarismū cū oximelle yerapigra ⁊ sinapi: deīde īsufflationē cū vino ōcoctiōis gariofi. spice. Silr̄ vrina camelli expta ē. ¶ Dic̄ Ras. in disiōib⁹. si fetor sit ex vapore hūido sugatur vinū odoriferꝝ: ⁊ sufflet̄ in nasum rosa: calamus aro. ciperi: spica nardi ɔiunctiz: aut diuisim: ⁊ troc̄. andaracharon: qui ponūtur in tyriaca mirabiles sūt ⁊ sanāt: ⁊ p̄cedat exiccatio capitis: ⁊ ɔfortatio postq̄ꝫ euacuat̄ totuz corpus ⁊ caput. ¶ Dicit Mes. si sit ex vapore humido eleuato a stō: ⁊ alia parte: cura est per correctionem stōi ⁊ alterius partis. ¶ Uiaticus si fetor sit ex pustulis vel vlcerib⁹: cephalica minuat̄: si aliq̄d prohibꝫ scarificatio fiat: ⁊ in sūmitate nariuz minuatur: nec digitis: nec manib⁹ in naribus pustulas fricemus. ¶ Si pustule sicce cū oleo vio. ⁊c̄. si hūide cū lytargiro cerusa ⁊c̄. ¶ Dicit Ras. cū in narib⁹ escare sūt cera ⁊ oleū ⁊ adeps gallinaceus intus īmittat̄: ⁊ aquā calidā multotiens sugat in mane: ⁊ odoret narib⁹ per aliquot dies: ⁊ cum pustule egredi ceperint liciniū infusuz aceto ⁊ sale narib⁹ īmittatur: q̄r cito exiccabūtur: ꝙ si vlcera ibi sint cū vnguento de cerusa curēt̄. ¶ Dicit Mes. ꝙ apa nariuz indiget medicaminē repellēte ⁊ maturante: ⁊ oleo rosa. ⁊c̄. post hoc maturāte ⁊ repellēte: vt oleo ros. ⁊c̄. cōquassato cuz aliqua mucillaginū: ⁊ vltimo medicamīe maturatiuo. ¶ Ulcera vō nariuz sunt māifesta: aut occulta. Manifesta vō ⁊ humida curāt̄ cū medicinis mediocris exiccationis: sicut cuz oleo ro. adipe galline ⁊c̄. dissolutis ⁊c̄. ¶ Sicca vō vt cruste curant̄ cū cauterijs intra labia ⁊ gingiuas ⁊c̄. Occulta vō ⁊ recentia curātur cū medicina p̄mo mūdificatiua. scd̄o consolidatiua: mūdificatiua: vt aq̄ mellis. ɔsolidatiua: vt vnguētū de cerusa ⁊c̄. ¶ Cronica vō curatur. p̄mo mūdificando cuz mediocri abstersione: sicut est vinū ⁊ mel: ⁊ q̄ñq̧ additur etiā vrina ifantiuz ⁊ ē mūdificatiuuz bonū. scd̄o incarnādo cū vnguento ō cerusa ⁊c̄. tertio ɔsolidādo cū medicinis pue exiccatiōis: sicut cū olibano myrrha sarcocola ⁊c̄. ¶ Et q̄ dicta

sunt de vulneribus aurium hic afferant̄: hoc excepto: ꝙ vulnera auriū idigēt medicia acutiori ⁊ sicciori. ¶ Et ponit me^{nas} Sera. ℞. ceruse merdasengi plūbi vsti. añ. ptes equales. abluantur post contritionez: deinde fiat vnguētum cum vino ⁊ oleo mirtino in mortario: nunc vinum: nunc oleum infundendo paruz donec inspissetur. Est. n. expertum bonum.

¶ De vlceribus nasi. Cap. XLV.

De vlceribus nasi ponit Auic. diuersitatez causas: ⁊ curā. diuersitas est: qꝛ q̄dā sunt apparētia: ⁊ q̄dā intrinseca ⁊ occulta: ⁊ quedaz ex bothor: ⁊ quedam sunt vlcera pura: ⁊ quedā sunt fetida putrida: ⁊ quedaz vt cruste. ¶ De causis dicit ꝙ vlcera nasi sunt ex vaporib⁹ acutis: aut ex catarris acutis. ¶ De cura dicit. ꝙ qꝛ nasus est mēbrum humidius aure ⁊ siccius oculo: opz vt medicine eius sint humidiores medicinis auriū: ⁊ sicciores medicinis oculoꝝ. Si ergo sint vlcera ex mā currente: vel vapore ascendente precedat eūatio: ⁊ deriuatio ad aliam partem. Et ad sūmuz exiccatio ⁊ ꝯfortatio capitis. ¶ Deinde afferant̄ medicine si vlcera sint sicca cū cera medullis ⁊c. quādoqꝫ ꝯfert flōmia cephalice: deinde flobotomia extremitatis nasi: ⁊ ventose menti: ⁊ solutio vētris. ¶ Si ad vlcera currit mā acuta: aut fetida mala cura est difficilis: ⁊ necessaria est eūatio ⁊ solutio ⁊ lotio: deide medicine exiccatiue vehemēter. ¶ Si vlcera sint magni doloris curant̄ cū plūbo vsto abluto: cerusa ⁊ merdasengi ⁊ oleo ro. ¶ Ulcera bothoralia cuz oleo rof. aq̄ ro. ⁊ aceto ⁊ merdasengi curāt̄. ¶ Si vlcera sint māifesta: curant̄ cum plūbo vsto vino veteri: ⁊ oleo mirtino: ⁊ succus ficle solus aut cūz medicinis est valde iuuatiuus. ¶ Cura vlcerū que dicūtur dulcia est in p̄ncipio cū olo ro. cera ⁊ adipe galline. ¶ Et si querat̄ exiccatio: addat̄ scoria argēti. ¶ Si egritudo est fortior fit emplastrū de merdasengi ⁊c. ¶ Dicit Raf. plurimum qđ naso accidit ex vlcerib⁹ sunt cortices: ⁊ ꝯfert inūctio cū oleo ro. ⁊ cera ⁊ adipe ⁊c. Et vt odoret vaporē aque. ꝙ si nō valet adhibeat̄ vnguentuz de cerusa. ¶ Alexan. dicit. ꝙ vlcera nata in naribus ozane appellantur.

¶ De catarro ⁊ coriza. Cap. XLVI.

De catarro ⁊ coriza intendentes oz attendere. iz. p^m est de nomie. 2^m de diffōne: siue qd sit: ⁊ cuius mēbri sit passio. 3^m de comparatiōe. 4^m de spēbus. 5^m est de causis. 6^m est de signis. 7^m de nocumētis. 8^m quib⁹ magis ⁊ citius ꝯtingit: ⁊ in quo tēpore. 9^m in q̄bus citius curat̄: ⁊ in q̄bus tardius curat̄: ⁊ in quo tēpore. 10^m q̄s catarrus est plurimū. xi^m ō mō curatiōis. 12^m de dubys. 13^m de medicinis simplicib⁹ ⁊ compositis.

De primo dicit Serap. ꝙ mā que descēdit ad nares noiatur zazeniuz. i. coriza. que vero descēdit ad epiglotum raucedo ⁊ aspitas vocat̄. ¶ Dicit Mes. catarrus dr̄ a fluore: greci. n. fluorem catarrū vocauerūt. coriza ab ossib⁹ nariuz accepit nomē. Est. n. cum grauedine: ⁊ ꝯstrictiōe nariuz cuz tenui fluore oris atqꝫ grosso cū sternutatiōib⁹ assiduis: ⁊ odoratu difficili: ⁊ oculoꝝ lachrymis. ¶ Branchos dr̄ a p̄focatione faucium: ⁊ voce obscura: ⁊ sternutatiōe assidua: ⁊ trāsglutiōe difficili. ¶ Passionarius ⁊ Mes. ꝯcordant in denoiatione ex toto ⁊c. ¶ Dicit Haly. supfluitas si descēdit ad nares dr̄ coriza: si ad guttur. ⁊ canalē pulmonis: ⁊ exasperauerit ⁊ operimētuz suū raucedo fiet ⁊ tussis leuis. Si ad pectus ⁊ pulmonē fit pessimi tussis. ¶ Dicit Aui. he due egritudines cōicant: ꝙ vnaqueqꝫ est cursus māe ex cerebro. Sz q̄dā appropriant noie catarri qđ descendit ad guttur: ⁊ noie corize qđ descendit ex via nasi. Et aly nomināt totum illud catarruz ⁊ corizam: qđ descendit ex vua subtile ⁊ acutuz frequēter ꝓhibens odoratū effusum ad oculuz ⁊ cutez faciei: ⁊ penitus ad añriora mēbra faciei. ¶ Fluxus autē vel reuma: qui fit ad iūcturas ex humore subtili dr̄ gutta. ¶ Coriza dicitur a cartilaginib⁹ narium sic dicta: vnde coriza colens rizas nares.

Dicit Halyab. Catarrus est fluxus humidaꝝ superfluitatū ⁊ descēsus a cerebro ad nares ⁊ gurgulionez meri ⁊ guttur canalemqꝫ pulmonis: ⁊ opimentuz. ¶ Asperitas vo raucedo: aut tussis fit in canali pulmonis. ¶ Dicit Mes. catarrus est descēsus a capite ad mēbra inferiora. ¶ Dicit Uiati. coriza est humiditas extra naturam descendens a prora capitis per nares. ¶ Dicit Halie. in comē. pronosticoruz. coriza est res euacuata ex naribus: ⁊ fit eūatio ei⁹ in cerebro ad exteriora.

De tertio dicit Serap. sicut dyaria est egritudo que accidit stō cā male digestionis: similiter accidit in vnaquaqꝫ egritudinū: quas diximus in cerebro: ⁊ descēdit ad os solūmō ⁊c. qꝛ sicut idigestio stomaci est cā dyarie: ⁊ fluxus a stō: silr̄ idigestio cerebri est cā fluxus hūoꝝ a cerebro ad mēbra iferiora: ⁊ h̄ itēdit.

De quarto dicit Mes. catarri gnā sunt tria: vt dicit Hal. in libro misso ad glauconez. s. coriza brancus ⁊ tussis. Et catarrus ē genus ad tres egritudies supradictas. ⁊ nō est spēs egritudis p se. Idez dicit passionarius. ¶ Quidā distinguūt spēs reumatl penes subam: qꝛ qđdam est subtile: qđdā grossuz viscosum: penes saporē: vt qđdam salsum: qđdaz acetosuz: ⁊ penes cōplexionem: qđdam calidū: qđdā frigidū. ¶ Dic̄ Raf. in diuisionib⁹. Catarrus q̄dā ē cū febre: ⁊ q̄dā sine febre.

Causa vero oium specieruz f̄m Aui. aut est caliditas cōplexionalis ꝓprie: aut extrinseca ex sole: aut ventis: aut olphatu medicinaꝝ calefacientium: sicut musci croci. ⁊ cepe: aut friditas cōplexionalis ꝓprie: aut extrinseca ex aere frido: aut septētrione: ⁊ ꝓprie cū discooperit̄ caput: ⁊ ꝓprie cuz rarificat̄ cerebrū: vel ex balneo: vel exercitio: vel ira: vel cogitatione: vel alys: ⁊ qñz accidit ex ira rarificatio: ⁊ p̄parat corpus ad recipienduz In alio nomia
calorez vel frigus. Et qñqꝫ fit catarrus maxie post flobotomiā plurimā: ⁊ silr̄ ex mala cōplōne calida que accidit alicui corpori. Et cū frigiditas ē fortis fixa: vt i senib⁹: dr̄ ꝙ non digerit̄: nisi quādo ꝑueniūt ad vltimū finez in sanitate ꝯplōnis: ⁊ caliditatl eius: ⁊ cerebro frigido cuz aduenit nutrimentū debilitat̄ i senib⁹: ⁊ i habētib⁹ cerebrū debile: q̄re non digerit̄: sed supfluit: q̄re descendit. ¶ Almansor. cū caput alicuius in egressione balnei discoopertum sit: aut post exercitium: aut post aliud fuit: qꝛ aer frigidus ⁊ vēt⁹ septētrional: accidit i narib⁹ ⁊ palato prurit⁹ cōmotio ⁊ sternutatio ⁊c. ¶ Dicit Serap. cā catarri qui descēdit ad nares ⁊ os est cerebrum: quādo inuenit ipsuz caliditas ⁊ frigiditas: sic corpus in mutatione ꝯplōnis: ⁊ implet̄ sicut mēbruz officiale. ¶ Dicit Haly. Catarri ex calore fiūt: sicut estate fit ex solis ardore: aut ex frigore: sicut hyeme accidit ex frigore aeris: raucedo vo fit ex catarro: ⁊ ex mala ꝯplōne cal'a vl' frida: sicut ex vento septētrionali: ⁊ ex mala cōplexiōe humida: ⁊ a cā exteriori: vt fumo puluere: voce magna. ¶ Dicit Hal. in tegni. ꝙ currunt supfluitates magis ⁊ acutius loq̄ volētib⁹. ¶ Quidam ponūt sex causas. s. abūdantiā humoꝝ fluentiū propter incōtinentiaz: vel calido dissoluente: vel frigido cōprimēte: vel humido lubricante: vel ligdante: ⁊ fluxibili

tate humoꝝ vel ex virtutis debilitate. ¶ Distinguunt magistri: ꝛ bene. cause ꝑmitiue sunt: vt aer frigidus ꝛ hũidus multiplicans materiã frigidam ꝛ hũidã: ꝛ precipue subita mutatio de calido ad frigidũ: q2 poris aptis frigiditatis subintrat: ꝛ stringit cerebꝝ. ¶ Silr exercitiũ: vt cantus vociferatio: ꝛ etiam quies nimia. Et bal. post repletionem: q2 caput implet. Silr potus vaporosi: ꝛ supflui. Et somnus supfluus: ꝛ capite depresso: superfluorũ retentio: ꝛ aie accidentia. sicut ira. ꝛc. ¶ Causa vero añs est complo calida ꝛ humida in cerebro: vel ĩn toto: vl frigida ꝛ humida: sed cal'a. q2 trahit vapores sursuz. ꝛ frigida. q2 cã est indigõnis. ¶ Humoralis cã est humor calidus ꝛ humidus vel frigidus ꝛ humidus in cerebro: vel i toto. ¶ Compositionalis. vt cõplo rara capitis: que cerebrum cito recipit. ꝛ cito relaxat. ¶ Et spissa ɔplo cutis corporis: que non recipit calorẽ: ꝛ frigus sicut ɔplo rara cutis ꝛ capitis magnitudo. ꝛc. ¶ Causa ɔiuncta est hũor actu descendẽs. ꝛc.

Signum catarri acuti calidi si est corizalis est rubedo faciei: ꝛ oculorum: ꝛ mordicatio: ꝛ subtilitas eius: qđ currit: ꝛ cal'itas tactus. ꝛ qñq3 ẽ febris ꝛ non inde iuuatur. ꝛ in gutture est acuitas. ꝛ adustio ei⁹ qđ descendit: ꝛ attractio. ꝛ subtilitas cũ inflãmatiõe: qñ rascatur: ꝛ sputũ declinat ad citrinũ ꝛ rubeum: ꝛ qñq3 est ibi opilo ꝛ nausietas. ¶ Signuz fridi est frigus eius: qđ currit: si est in naso cum tensione frontis: ꝛ vehemẽs opilatio: ꝛ nausitas: ꝛ qñq3 grossitudo: ꝛ si est in gutture frigus: ꝛ albedo eius. qđ rascat ꝛ iuuat a febre si accidat. ¶ Sera. ponit quasi. sicut Aui. sed non distinguit in calido ꝛ frido: sed non sic descẽdit ad os ꝛ nares. ¶ Haly. ẽt ponit. vt dictuz est: ꝛ ꝙ si ex frigore est opil'o tanta: vt odoratus sit minutus aut priuatus: ꝛ vox etiaz minuat eadem causa. ¶ Dicit Uiaticus. si sit ex humorib⁹ cal'is sentit calor ꝛ aspitas in naribus: ꝛ quasi fumus ignis. si ex friditate ɔtrariũ erit. ¶ Signa causaꝝ: que ponũt aliqui. s. multitudĩs caliditatis. ꝛc. patẽt satis. ¶ Dic Pas'sioñari⁹. signa catarri grauedo ɔstrictio nariũ. vt nz odor neq3 hanelit⁹: nisi per os reddatur cuz fluore tenuis: aut grossi vel viridis humoris: ꝛ ɔtinua sternutatione: ꝛ pruritu frontis ꝛ frequenti conamine delectationis mingẽdi aliquãdo aquã: sicut sinapin: aut cepas manducantiũ per nares emittunt: ꝛ qñq3 pars vna capitis ex ipso ipetu cõdolet. ¶ Signum corize cronice sitis est: q2 vt vacuum non fit: sicut patet in cana. ꝛc. cerebꝝ attrabit a vicinis: ꝛ ille ab alijs donec totuz hũiditate eũetur ex quo necessario fit sitis. ¶ Signa temporꝝ sunt: q2 si stilla per nares exit liquida ꝛ acuta morbus est in principio: ꝛ humor indigest⁹: ꝛ si incipit inspissari: ꝛ ab acumine suo remitti morbus est in augmento: ꝛ incipit digeri cũ augeri desistat nec declinare incipiat status est: si hũiditas minuitur morbus est in declinatione.

Dicit Aui. catarrus spargitur ad palatuz: pulmonẽ meri: ꝛ stomachũ: ꝛ qñq3 vlcerat ea: ꝛ qñq3 facit caninum appetitũ si frigidus: vl fastidiuz si calidus: ꝛ qñq3 descendit ad mẽbra longiora in neruis: facit etiã squinantiam pipliam: aut pleuresim: dolorẽ stomaci: fluxum ventris: rasuram intestinoꝝ: cũ catarrus est salsus: vel acetosus: fit etiaz colica: ꝛ ꝑprie cruda ex catarro cũ catarrus est acutus. ¶ Dicit Mes. cũ catarrus descendit ad viscera percutit stõm: ꝛ tussim: ꝛ nauseam ꝓuocat: si ad pulmonẽ tussim cuz raucedine: si sanguinẽ spuit ad ptisim venit ꝛ consumptus morit.

Dicit Aui. hñtes ɔplonem calidam sunt magis parati ad recipiendũ causas extrĩsecas faciẽtes corizam ꝙ habẽtes frigidã: ꝛ magis incurrunt catarruz ex causis corporis ꝙ hñtes fridam. ¶ Fridum. n. cerebrum nõ digerit nutrimentũ sibi transmissuz: nec resoluit vapores qui ascendũt: cõuertuntur ergo supflua nutrimenti: ꝛ cõponuntur vapores: sicut ɔuertitur in alembico id qđ ascendit ad ipsum ex cucurbita: quare fluxus sunt cõtinui. ¶ Et catarri multiplicant cuz flat boreas: ꝛ ꝑprie post austꝝ in hyeme: ꝛ ꝑprie: cũ seqt estas septẽtrional: pauce pluuie: ꝛ autũn⁹ austrin⁹ pluuiosus. Et mltiplicant i hyeme pp replonẽ capitis: ꝛ ꝑpe i regiõe meridionali. ¶ Dicit Uiaticus. q2 aer est mutabilior in autũno semp: ꝛ coriza frequentior.

De nono sciendũ: ꝙ fm Hypo. in affor⁹. branci ꝛ corize in valde senibus nõ maturãtur. ¶ Et Haly. dicit sciendũ est tibi catarros: ꝛ raucedinem in senibus impole esse sanari. ait. n. Hypo. q2 in senibus raucedo ꝛ catarrus non maturãtur. ¶ Et aucitate Aui. dictũ est in causis ꝙ cũ friditas est fortis. sic in senibus: dr ꝙ non digeritur. nisi in vltime sanis. ꝛc.

De decimo quesito. dic Auic. ꝙ fact⁹ a frigorẽ plurim⁹ est ꝙ factus a calore.

Cura catarri cõprehenditur in. 6. caplis. Primum est regimen patiẽtis. 2m est: digestio mãe. 3m ẽ: ablatio vel diminutio eius. 4m est: diuersio a pte timorosa ad partẽ cõem. 5m est: abscisio fluxus. 6m corrigit accidentia. sicut dic Mes. ꝛ Aui. ẽt tangit. 7m. ɔsideratões. s. regimen diminutionẽ mãe: oppositionẽ cause efficiẽtes abscisionem cursus mãe equationem: attractionẽ ad ptem aliam: ꝛ antecessionem prohibitionis eius: qđ forsitan generatur. ꝛc.

¶ Incipio a regimine. ꝛ dico ꝙ fm Aui. opz. vt patiẽs assiduet calefactionẽ capitis: ꝛ elongationẽ eius a frigore: ꝛ numiat se a septẽtrione: ꝛ ꝑprie post austꝝ. Auster enĩz replet: ꝛ rarificat: ꝛ septẽtrio stringit ꝛ exprimit. ¶ Ideꝫ dicit Mes. sed addit. ꝛ phibeat a fumo: ꝛ vẽtis: ꝛ radio solis: ꝛ lune: ꝛ ꝑprie qñ est ingressus eius per fenestram. ¶ Caput studiosissime coopiatur. dicit Uiatic⁹. ¶ Dicunt quidã aer sit siccus. sed in calido frigidus: ꝛ in frigido calidus. ¶ Quidã dicunt ꝙ aer debet esse tẽpat⁹: q2 calidus causa attractionis est: frigidus ledit digestiuam: humidus auget. vnde habitantes in locis paludosis plurimum hoc patiunt. ¶ Dicit Mes. iniũgatur quies: q2 est res magis maturans ipsum. ¶ Dicit Aui. motus mẽbroꝝ inferioꝝ est valde iuuatiuus ad catarros pp attractionem materie ad inferiora. ¶ Dicit Mes. ꝙ itroit⁹ ad sudandũ in balneo maturat catarrum. ¶ Dic Auic. quãdo cum catarro fuerit tussis non balneetur. ¶ Dicit Uiaticus: balneũ intret. capiti non aspergat aquã in frigidatã: in calida dicit. balneum in aqua sit aer tẽperatus: lauandum est caput cum aqua nõ multa. ꝛc. ¶ Balneum non intret. nisi digesta mã. dicũt qdã. ¶ Et sudor ante aduẽtũ catarri phibet eius aduẽtũ. ¶ Dicũt qdaz oẽ balneum: ꝛ fomentũ nocet. ¶ Dicit Mes. necia est diminutio ciboꝝ ꝛ potuũ: ꝛ phibitio vini omnino: ꝛ repletionis: ꝛ vitatio nausee. ¶ Uitet vaporosa replentia caput: ꝛ rarefacientia ipsum: ꝛ potum aque frigide. ꝛ dicitur ꝙ potus aque calide maturat ipsuz: ꝛ alleuiet cena. imo potius phibeatur: si est pole. ¶ Dicit Auic. non repleatur cibis. sed famẽ patiatur: ꝛ sitim: ꝛ minuat potũs aque congelate. ¶ Uiaticus dicit: in causa cal'a cibũz leuem: ꝛ bene digestibilẽ comedat. In frida cã dicit: cibũz comedat calidũ: ꝛ plenitudinem caueat. ¶ Dicunt quidam comedãt cibũ ꝛ potũ bene digestibilẽ ne idigestus augmẽtet morbũ. ¶ Caueãt fumosa: vt acruthina: vẽtosa: vt legumia: aromatica: vt spẽs. sorbilia: vt brodia ꝛ pltes: que mãm augent: ꝛ salsa. q2 sitim faciũt: ꝛ brodio nõ

vtat̃ in mane:⁊ sero assaturl:⁊ vinũ sit dulce tẽpatũ.⁊c.
¶ Dicit Passionarius:cibos leues ⁊ sorbiles accipiant.
¶ Et si tussis fuerit dura sine sputo meꝝ calidum dare
debemus.⁊ si non est febris.ȝ. ficus assatas.⁊c. ¶ Dicit
Mes.vitetur somnus super replõnẽ.⁊ silr potus:⁊ mul
titudo somni.imo qualiscũqꝫ sit somnus in die: ⁊ sit pui
tas eius in nocte:⁊ nõ iaceat supinus. ¶ Dicit Uiatic⁹.
neqꝫ nimio somno vtatur.somn⁹.n.apit catarros.¶ Di
cit Auic.neqꝫ dormiat in die:⁊ sitiat: ⁊ famẽ patiat̃. ⁊ vi
gilet q̃tũ potest:qm̃ sunt initium cure.⁊ admistret̃ syru
pus de papauere si adsunt vigilie:⁊ si non adsunt zucca
rum.¶ Dicũt.vigilie:nisi sint imoderate iuuant: ſꝫ imo
derate debilitant digestiuã:⁊ capite eleuato dormiãt. vt
fluxus distillet ad nares:⁊ os:sub pãnis teneat:vt aer ca
lidus inspiratus faciat ad citam digestionẽ. ¶ Dicũt.q
daꝫ vigilet q̃tũ potest:qꝛ vigilia ↄsumit.⁊c.⁊ eleuet pul
uinar:⁊ non resupinetur in somno.¶ Dicit Uiatic⁹.nec
supinus in lateribus iaceat.¶ Dicũt magr̃i. patiens fu
giat ventris cõstipationeꝫ:⁊ venter mollis cõseruet̃.vñ
Aui.Et tu leni naturã cum eo.qδ sit:sicut aqua ordei.Et
coytus ex toto nociuus est: ⁊ accidentia aie.sicut ira.⁊c.
¶ Dicit Aui.adeq̃tio mãe est ingrossare subtile cũ dya
draganto:⁊ granis citonioꝝ:⁊ subtiliare grossũ.⁊c.¶ Et
quãdo catarrus est fridus nõ ẽ conueniens introit⁹ bal
nei ante maturationem.Et si est calidus non est multuꝫ
malũ.imo iuuatur eo.Idem ponit Mes.Et ponit ispis
santia dragantũ mucillagieꝫ psily:semen citonioꝝ aquã
iuiubaꝝ loboc de papauere.⁊c.¶ Subtiliantia sunt ca
lefactio capitis cum milio ⁊ sale vel panis calefactis vel
aliud.Et cõfert balneũ preter φ lauetur caput: ⁊ supra
extrema proyciat aquã calidaꝫ plurimã:⁊ inũgat caput
⁊ testes.⁊ sumen cũ anetino laurino.⁊c.distillet ex eis in
nares:⁊ aures.⁊ proprie calefactis:⁊ vaporatio cuꝫ aqua
camomille.⁊c.⁊ inunctio capitis ⁊ frõtis cum oleo de co
sto.⁊c.Et in fine confert balneũ:⁊ olfatus redolentium
calidoꝝ.¶ Cibi sint pulmenta de frumento:aut furfur
cũ melle:⁊ sorbitiones ficuũ siccaꝝ.⁊c.¶ Oppõ cãe effi
cientis calide ſm Aui.est infrigidatio capitis cum eo:qδ
infrigidat potẽtia:sic balneuꝫ dulce omni mane cum est
ieiun⁹⁊ effusio aque sup extrema:⁊ inũctio capitl siue ex
tremorum:⁊ testiculoruꝫ:⁊ que sunt in circuitu cuꝫ oleo
violato ⁊ embrocatio cũ aqua papauerl.⁊c.⁊ effusio for
tis infrigidantiuꝫ super caput:⁊ cibus infrigidans ⁊ hũe
ctans.⁊ detur mel ro.oĩ die.⁊c.¶ Alteratio fride est sol
licitudo cũ incipit.s.cõmotio ⁊ sternutatio calefaciendo:
⁊ vaporando cum pãno calefacto vsqꝫquo sentiat calorẽ
inde peruenisse ad cerebꝝ:⁊ ↄseruando caput ſm illam
formam:⁊ qñqꝫ cum sale ⁊ milio:vel cũ aqua cal'a donec
possit tolerare ⁊ embroce:⁊ vnctiões:maturatiue extre
morum cũ oleis calidis.⁊ testes: ⁊ anus: ⁊ sumẽ lauetur
caput cũ sapone cõstantinopolitano:⁊ fac q̃tũ potes ne
oleum tangat caput.nisi sit neciũ.⁊c.Et fiant linimenta
cũ sinapi:⁊ ablue cũ aqua saponis. ¶ Et cibus sit subtil'
calidus ⁊ siccus cũ h vt ex eo leniatur pectus.Et qñꝫ est
necessaria medicina rubificãs vel canteriũ.Et i sũma ca
lefactio ⁊ exiccatio capitis:⁊ non intret balneũ ante ma
turationem. Et cõfert odor musci:⁊ impletio auris cũ la
na infusa in oleo calefacto vsqꝫ ad terminũ. ¶ Minua
tur materia ſm Aui.in calido cũ flõmia farmacia clyste
ri trahente iferius.In frido cũ solutiuo flãtis.⁊ clysteri.
¶ Ad sũmũ vitet comestionẽ: ⁊ potum aque: ⁊ repellat
euꝫ omni die ⁊ nocte:⁊ remouebitur. ¶ Dicit Mes.idẽ
⁊ addit.s.q flõmia i tribus casibus est necessaria in hac
egritudine.pmo si catarrus est cal's in calido corpore: ⁊
habẽte sanguinẽ vbi sit oculoꝝ rubedo ⁊ plẽitudo vena

rum.2°.si catarrus sit calidus declinans ad oculos: aut
qualiscũqꝫ sit:aut si retinetur in faucibus: aut pulmone:
aut costis: aut dyafragmate: aut figatur in eis ad colle
ctionem.Et 3°.si est cũ febre.¶ Solo in calido fit cũ vio
lis ↄditis:in frida fit cuꝫ pill'is cochys. ¶ Dicit Aui. at
tractio ad aliã partem fit cũ timetur ne catarrus descen
dat ad guttur:qꝛ trahit̃ ad nasum cũ sternutatione:⁊ vẽ
tosa super nuccã.⁊ embroca odorifera ad nasum trahẽs.
¶ Dicit Mes.Diuersio mãe fit per gargarismata: q̃ cõ
ferunt in tribus casibus.p̊:qꝛ ingrossant cataꝝ caliduꝫ
subtilem:⁊ facilitant ad expellendũ. Nam pp subtilita
tem aggregari non poterat.2°.ad subtiliandũ grossuꝫ.3°
qñ timetur ne materia figatur in faucibus.
¶ Suspecta vero sunt i q̃tuor casibus.p̊: ne catarr⁹ fluat
qui consueuit.2°.si est acutus mordicatiuus.3°.in pfoca
tionibus subitis. q̃re si est vehemens multus. ¶ Fiunt
aũt gargarismata q̃tuor modis:qꝛ aut purgat ptẽ nobi
lem per ignobilẽ:aut sistit fluxum:aut stringit qδ fluit:
aut alterat:aut aggregat plures intẽtiões ex his que di
ximus. ¶ Fit etiam diuersio cum ventosis: ⁊ fricatiõi
bus cũ abrasione cõmissure coronalis:⁊ fricatio eius cũ
pãno vel cepe acuto:⁊ positio rubificãtis medicine: ⁊ ve
sicatio.vt inde mã fluat ad cauterium: ⁊ dimittatur tpe
extenso.¶ Abscisio fluxus ſꝫ Aui.fit cũ gargarismis ca
lidis ad fridum:⁊ fridis ad calidũ: cuꝫ linimento guttu
ris cum pillulis ad hoc deputatis cum syrupis: vt est sy
rupus de papauere in pncipio:vt phibeat a pectore.Cuꝫ
vero sputũ retinetur:⁊ est necessariũ non est conueniẽs.
¶ Confert vaporatio ad calidũ cum aceto super lapidẽ
molarem ignitum:vel cum rosa tamarisco.⁊c.¶ Ad fri
gidum cum nigella thure.Et confert vapor vini super la
pidem molarem ignitum.¶ Et fumigatio cũ vnice con
fert ad calidum ⁊ fridũ similr.¶ Dicit Mes.qꝛ stolidi
ante digõnem ⁊ mundificationem mistrant fluxũ absci
dentia.imo in medio agitationis. Et qñqꝫ est cã mltipli
cationis eius.Uerũtamen aliqñ cogimur in pncipio fa
cere qñ timetur ne in pfundũ repat: aut fluat ad parteꝫ
nobilẽ:sicut in catarro prefocatiuo:⁊ tũc fortasse regimẽ
cõuersiuum est melius q̃ꝫ abscisiuũ.¶ Sedantia auteꝫ
fluxũ sunt gargarismata fumigatiões odorationes: que
tenẽtur in ore deglutiones.⁊ alia.v̊.g. gargarisma ad ca
tarrum calidum est aqua ro.cũ cãphora:aut aqua corticl
papaueris ⁊ ro.¶ Ad fridũ vero vinũ decoctõis myrre
olibani sandarace.¶ Fumigatões ad calidũ sunt fumi
gia aceti super lapidem molarẽ ignitum:fabe ⁊ ordeum
infusa in aceto:silr conferunt:silr fit de panno lini infuso
in aceto.¶ Ad fridũ nigella torrefacta trita ligata i pan
no lini:⁊ attracta naribus ſm odorẽ ei⁹.Et fumigatio fa
cta ex ea est mirabilis.¶ Thus ẽt:⁊ myrra transglutita pillo de cinoglossa
sistunt catarruꝫ:⁊ pill'e de cinoglosa.¶ Dicit Mes.cor
rectio accñtium:quoꝝ causa est catarrus. sicut passiõis
oculoꝝ narium aurium glãdulaꝝ vue gule ⁊ pectoris:⁊
pulmonis.⁊c.¶ Dicit Aui.antecessio prohibitionis acci
dentium est custodia pulmonis ⁊ gutturis a nocumẽto:
⁊ hoc vtplurimũ fit cũ cibis:⁊ inunctione pectoris:⁊ olo
violato:⁊ sorbitio anuli:⁊ cũ lacte multo:si non est febrl: i alio. caule.
⁊ in frigido:⁊ inũctio pectoris cũ oleo violato:⁊ de been:
⁊ sorbitiones calide lenitiue.sicut triticũ cũ melle: ⁊ fur
fur tritici cũ oleo amigdalaꝝ.⁊ melle.¶ Et potus aque
calide est iuuatiuus in catarris maturans ⁊ expellens:⁊
vinum non est cõueniens eis.Et quãdoqꝫ confert in pn
cipio post maturationẽ:aut cõmensuratũ est conueniẽs:
⁊ oportet vt sit in illa dispositione etiam ad calidum co
lericum permixtũ:⁊ pinguia quidem mali odoris prohi
bent maturationẽ in subtili in pn°.¶ Quidã valde com

mendant tria grana olibani transglutita sine liquore. ¶ Ras. in Almã. Si post exercitiũ vel balneuз caput sit discooptum. ꝛc. Deide pruritus in naribus fiat: ꝛ sternutatio pãnus calefactus capiti supponat̃ donec calor sentiatur penetrasse in capitis ꝓfũdũ. deide nigellã odoret. Deide sternutatio ꝓuocet̃. Et caueat ne supinus iaceat. paꝝ comedat: ꝛ a vino omnino abstineat: ꝙ si nõ alleuiatur flõmetur cephalica. ꝛ leniatur nã cum lenitiuis. sic ℞. iuiubas. xx. sebestẽ. xxx. passulaꝝ: enucleataꝝ. ʒ. 4. violaꝝ siccaꝝ. ʒ. 4. radicũ ligritie fricace. ʒ. v. ficus citrinas. x. coquantur in tribus lib. aque dõec redeat ad vnã: ꝛ coletur: ꝛ in colatura dissoluatur cassiafi. ʒ. vij. tereniabim. ʒ. x. ꝙ si hec non cõtulerint: ꝛ mã descẽdat in pect⁹: ꝛ fiat tussis ꝛ febris: ilico fiat flõmia: ꝛ patiens abstineat a carne: ꝛ vino: ꝛ sumat aquã ordei. ꝛc. q̃zdiu calor: ꝛ tussis durauerit sicca. Sз postq̃z quieuerit: ꝛ siccare cepint decoctio detur donec pectus mũdificetur: si tussis durauerit cura infra dicet̃. Si fluxus nariũ durauerit: ꝛ non fuerit calor stringendus est per traiectoriũ. ꝛ si qd̃ egreditur subtile est: ꝛ citrinũ fumigatio fiat cũ fabis excorticatis in aceto prius ĩfusis: ꝛ post siccatis. ꝙ si nec calor: nec rubor in facie sit fiat fumigatio cuз thure: aut costo quoniam stringit. ꝛc.

¶ De fluxu sanguinis narium. Caplm. XLVII.

De fluxu sanguinis nariũ ꝯsiderãda sunt. 12ᵐ. ꝑ. de spẽb⁹. 2°. de causis. 3°. qui magis sunt parati ad hũc fluxum. 4°. qui magis ledunt̃. 5°. de iuuamentis ꝛ nocumẽtis. 6°. de signis. 7°. quãtũ viuit hõ in fluxu sanguis. 8°. in quibus fluxus est necessarius. 9°. ð modis faciendi fluxum. 10°. quis fluxus curat̃: ꝛ quis nõ. 11°. ð mõ curationis. 12°. de dubijs.

De primo dicit Auic. ꝙ quidam fit distillando qdã fluendo cũ velocitate vehemẽti. ¶ Itẽ quidã est venalis quidã arterialis. ¶ Itẽ quidã fit rediens cũ piodo: quidam cadens ꝛ subito. ¶ Itẽ quidam est creticus: quidã non creticus. ¶ Et creticus duplex. s. vi nature: ꝛ vi sinthomatis. Et non creticus nãlis silr: ꝛ p̃ter nãm. ¶ Itẽ qdã est recẽs: ꝛ qdã antiquus.

Causa 2ᵉ itriseca ꝛ extriseca. Itriseca vt ẽ casus pcussio: ꝛ silia intueri res rubeas: ꝛ mlta cogitatio de ipsis: vt dr̃ ꝑmo cañ. ¶ Causa vo extrinseca que mouet per medcias antecedẽtes ẽ: sic aer calidus ꝛ hũidus exercitiũ calefaciẽs post repl̃onẽ maxime. ¶ Balneum calm: vt Hypo. dicit in affo°. 5ᵉ particule: calm nocet h̃ frequenter vtentibus. facit. n. sanguinis fluxum. ¶ Cibus calidus ꝛ humidus: ꝛ fumosus: ꝛ vinũ vinosuз ꝛ multũ. ꝛc. ¶ Coytus cũ magna ꝯcussione. ꝛ aie accidẽtia. ¶ Causa intrinseca duplex mediata ꝛ ĩmediata: mediata vt cõpl̃onalis. s. mala ꝯpl̃o calida ꝛ hũida humoralis: vt teneritas ꝛ subtilitas venaꝝ. ¶ Immediata ẽ: vt dñt isti magr̃i: que continet̃ in his versibus. Dyabrosis corrodit venas: rixis easdem scindit. anostomasis has aperire facit. ¶ Almansor in glosa: causa est aptio orificioꝝ venaꝝ: aut ruptura earum: aut resudatio: aptio fit pp debilitatem ꝯteutiue: vel multitudinẽ sanguinis: vel acuitatẽ. ¶ Resudatio vl̃ subtilitᵉ sãguis: vl̃ caritate vene ꝓuẽit. ¶ Ruptura fit attractione: voce magna: vl̃ pondere. ꝛc. ¶ Scd̃m Aui. cã est sanguis abũdãtia: vl̃ acuitas ꝛ subtilitas eius: vel vapor calidus eleuatus ab inferioribus: vel egritudo: vt febris acuta vel soda. ¶ Distiguuntur cãe ꝑm loca: q2 aliquãdo fit a cerebro: aliqñ ab epate; aliqñ a splene: aliqñ a toto corpe aliqñ a mr̃ice: vt in carentibus mestruis.

De tertio dicit Aui. ꝛ corpora magis parata fluxui sanguinis nariũ sũt colica ꝛ citrina: ꝛ subtilis sanguis: ꝛ iuuat̃ qui tẽpatus est.

De quarto dicit Aui. ꝙ col̃icus minus ledit̃ in extractõe sanguis. Sed ille in quo dñat̃ flã vel col̃a nigra vehemẽter ledit̃.

De quinto dico ꝙ sanguinis fluxus in frenesi causone mestruis: ꝛ catarris calidis motu nãe bon⁹: nõ bon⁹ ex nimio calore in corpe iteriori: qui cũ bulliat fumus ascendit ad capitis supiora: ꝛ implens venas crepat. ꝛc. ꝑm Viaticũ. ¶ Sed ꝑз Aui. fluxus sanguis nariũ ꝯfert i repl̃one corporis qñ patiẽs inuenit leuitatẽ capitis post repl̃onẽ: ꝛ equalitatẽ calorꝪ post rubedinẽ vehementẽ ꝛ equalitatẽ forme post inflationem: ꝛ in acutis: ꝛ in aꝑatibus intrinsecis: ꝛ proprie in sanguineis ꝛ col̃icis in cerebro. deinde in epate postea in pulmone; postea iuuamentũ est ei plus in pleuresi q̃z in piplemõia. Et est fluxus sanguis nariũ crisis magna in acutis multotiens: ꝛ ꝓprie in eis que sunt: sicut variole: morbillus. ¶ Cum aũt est ml̃tus succedit citrinitas nõ ꝯsueta: aut plumbeitas: aut offuscatio ex citrinitate: ꝛ nigredine: ꝛ extenuatio: ꝛ friditas extrẽoꝝ: ꝛ q̃zuis retineatur fluxus: tñ finis est nociuus: ꝛ nãlr ille in quo supfluit hic fluxus est ꝑm timorem debilitatis epatꝪ: ꝛ ydropisis: ꝛ ꝓprie post sodam. ꝛc.

Signa locoꝝ. dicit Aui. q2 arterialis distinguit̃ a venali subtilitate sua: ꝛ claritate: ꝛ rubedine: ꝛ qñq̃ redit cum piodo: ꝛ qñq̃ cadit subito. ¶ Dicũt magistri signa locoꝝ hñtur per dolore: ꝛ punctionẽ loci: q2 si a capite sentitur in capite mutatio. ꝛc. si ab epe sentit̃ i epe. ¶ Signa ꝓnostica fluxus sanguis nariuз sunt ꝑm Aui. splendor apparẽs in vtrisq̃ oculis: ꝛ linee albe: ꝛ rubedo: ꝛ citrinitas: ꝛ ꝓprie post sodam. ꝛc. ¶ Signa causarum ꝑm Auic. sunt: q2 citrinitas sigñat dominiũ col̃e: plũbeitas flãtis: ꝛ fuscitas ml̃ie. ¶ Quidã sic distiguũt. si fluit a venis est cũ pruritu. si a pãniculis cerebri: tunc est pp frenesiз: vel pcussionẽ. Si multum fluat ꝛ tñ guttatim: tunc est pp multitudinẽ: si subito ꝛ cum impetu: ꝛ parum. tunc signũ est male qualitatis. ꝛc. ¶ Dicũt qdã si sanguis fluat vi nãe signa sunt: q2 fit in die crisis: ꝛ in febre ꝯtinua: ꝛ cũ alleuiatione. ꝛc. ¶ Si sit ex incontinẽtia cognoscit̃ ex plenitudine regimie precedẽte: ꝛ ex ml̃ta quãtitate. Si ex acumine scit̃ ex colore croceo: mordicatiõe regimie p̃cedẽte: ex cõpl̃one; ꝛ habitudine col̃ica: si ex friditate signa sunt manifesta. ¶ Si vitio splenis signa sunt durities inflatio splenis: ꝛ quia sanguis fluit ex nare sinistra. ¶ Si ab epe vria colorata; tumor i epe: ꝛ fluit sanguis ab ypocondrio dextro. ¶ Dicit Ras. in diuisionibus si fit pp crisim: tũc fit pp aliquã febriũ acutarum. Si ex acuitate fit paulatim: ꝛ est subtilis valde. ¶ Si ex multitudine fit post dolorẽ capitis: ꝛ est rubor in facie ꝛ oculis: ꝛ vsus est vino: ꝛ postposuit minutõeз: ꝛ fit cũ impetu magno. Et qñq̃ cõfert distillatio aq̃ niuis: ꝛ caputpurgiũ cũ aceto: ꝛ flore eris. ꝛc.

De septimo dico. ꝙ ꝑm Aui. qñq̃ viuit hõ in fluxu sanguis nariũ donec exeãt 20. lib. ꝛ vsq̃ ad. 25. ꝛ demũ morit̃: ꝛ qñq̃ sincopis ex q̃ cadit est cã ad abscindendũ.

De octauo dico. ꝙ fluxus sanguis nariũ est necessarius vel vtilis valde sinoche frenesi: in retẽtiõe mestruoꝝ: in dolore capitꝪ: ꝛ in omni sanguiea egritudie. ꝛc. iutilis ꝛ mal⁹ ẽ i flãticꝪ ðbilib⁹. ꝛc.

De nono videdũ de modis. dic̃ Aui. ꝙ antiq̃ fecerũt istꝝm faciẽs fluxũ sanguis pcutiẽdo nasum: ꝛ curauerũt plimas egritudꝪes indigentes

in sui sanatione fluxu sanguīs nariū:⁊ regimen faciēs h̄ est cōmotio cū extremitate plante leuis tactus: ⁊ ꝓꝑe:q̄ nascitur super lignū sgnāti.sic̄ flos:⁊ collirium ex eo:⁊ ex mentastro siluestri:⁊ facto cū medicinis acutis:sicut cō/ dixi euforbio stafisagria confectis cū felle vaccino.

De decimo dico.ꝙ si fluxus fiat ab aptiōe venarū: ⁊ artariaꝝ:que sunt in rete cerebri vix:aut nunq̄ curatur:⁊ talis est semꝑ malus cōtinuus ⁊ velox. Fluxus aūt creticus qui nām non debilitat curari non debet:si debilitare icipit debet stringi.fluxus sinthomaticus dꝫ stringi.⁊c̄.

De modo curationis dico.ꝙ p̄mo sciendū est. si est creticus:⁊ ꝭm viam nāe tal' nullo modo stringatur:nisi virtus debilitetur.Sepe.n.accidit ꝙ eūo incipit a nā:⁊ terminat̄ in sinthomaticā: ⁊ eᷓ. Silr̄ i retētōe mestruoꝝ:⁊ alijs passiōibꝰ mlt̄ī i qbꝰ ē vtil' restringi non debet in adolescentia:⁊ maxime tp̄e vernali.⁊c̄.Sinthomaticus vero restringendus est insistendo ɔ cām:ɔ morbū:ɔ accn̄a:que emergunt:⁊ cuꝫ dieta:⁊ cyrugia:⁊ medicinis.¶ Contra cāꝫ ꝓcedatur:si est ex abūdantia ꝭm Mes.eūando cū flōmia subtili ex latere opposito in p̄ncipio.deinde ex eodē vsq̄ ad vltimum inanitionis ferē.⁊ cū ventosis super epar: si est ex nare dextra: vel suꝑ splenē:si ē ex sinistra:aut suꝑ vtrūq̄ si ex vtraq̄. Et cōferunt ventose suꝑ crura:⁊ super calcanea ex parte domestica:que si nō ɔferunt admistrent̄ vētose suꝑ cer/uicem ⁊ spatulas cū scarificatione leui ⁊ tenui.Et ɔferūt ligature:⁊ cōpressiones fortes in extremitatibus:⁊ in testiculis viroꝝ:⁊ in mām̄illis mulieꝝ.¶ Si v̊o ex acuitate ⁊ subtilitate sanguīs necessariā ē alteratio male complexionis ⁊ acuitatis sanguis:⁊ sint cibi ⁊ potꝰ frigidi cōgelantes ⁊ infusiones:⁊ balnea ex aquis frigidis:⁊ sessiones in eis:⁊ empl'ationes suꝑ epar ex rebus vere ifrigidationis:⁊ acetū ad hoc est mirabile:⁊ empl'atio panni ifusi in aceto super epar sumē ⁊ testiculos:⁊ extrema:vtēdo permutatiōe post permutationē ⁊ cautela suꝑ h̄ habita ne vltima ɔsequatur infridatio. ¶ Dicit Aui.creticus ē silis ei qui accidit ex seīpo nō curat̄ nisi virtꝰ cadat:⁊ qn̄ ɔsequuntur q̄tuor libre ex eo al's non restringat̄. ¶ Si fiat ꝑꝑ colerā eūetur colera:⁊ tēꝑetur sanguis cū cibis ⁊ potibus:⁊ flōmia quidē est melior res qua retinetur iste fluxus cū fit flōia subtilis ex latere equidistante cōi ⁊ ꝓprie qn̄ contingit sincopis:vt dr̄ in glosula. equidistante cōi.i.ab ea parte. ¶ Deide dicit.ꝙ si fluxus sanguis est prauus ꝑꝑ fortē calorē vel rupturā artariaꝝ necia ē flōmia cephalice:que sequit̄ nā ē nimia valde: vel scarificatio leuis posterioris capitis:⁊ suꝑ mām̄illā que sequitur eam:aut suspensio sine scarificatiōe. ¶ Et si fluxus sanguinis est velox:⁊ fortis statim anteq̄ virtus cadat flōmetur vsq̄ ad sincopim a cephalica vel vena spatule:q2 est magis vltia:⁊ ꝓhibet sanguinē eleuari ad caput. Ipa nāq̄ cū perducit vsq̄ ad sincopim statim sedat.Et si nō est fortis velox:⁊ fuerit cū ꝑiodo flōmet̄ paulatiꝫ vicibꝰ ɔtinuis:⁊ post flōmiā sufficientē: oꝫ inspissare sanguinē. ¶ Et si sanguis dn̄at̄ p̊ flōmet̄.deinde ventoset̄:⁊ pōatur ventosa in ꝑte dextra:si fluxus est a dextra nare:vel in sinistra ~~epatis~~:si fluxus est a sinistra:vel i vtraq̄:si fluxus est ab ambabus:⁊ hec est de nobilioribus curatiōibus. ¶ Et oꝫ vt stringant̄ extrema.s.testiculi viroꝝ:⁊ mām̄ille mulieꝝ.Et ɔstrictio ambaꝝ aurium est valde vltima. ¶ Et embroca infridans donec mēbra fiāt viridia:⁊ aq̄ frida donec stupefiat:⁊ gypsum cū aceto vel aq̄ frida suꝑ caput:vl' ēt tēta ex flore eris:⁊ aq̄ albedorogi cū cāphoꝰ:⁊ miua pura:⁊ teneat aquā fridā i ore. ¶ Daly. dicit.ꝙ ꝓdest aq̄ fride inspiratio cū aceto mixte:⁊ si non cessat liciniū cū olibano: ⁊ aloē intinctū cū aceto istillet̄ succus porri:stercus asini expressum:⁊ si cū cāphora melius.⁊c̄. ¶ Et si n̄ cessat sub ypocūdrijs sicciā applica:testes optīe strige:⁊ in aq̄ frida pōe:q2 sic cessat. Si fuerit fortis virtus cephalicā minue:q2 amputat trahēs iferiꝰ. ¶ Ras.in Alman.dicit.flōmet̄ vena eiusdē ꝑt' de qua fluit:⁊ si non stringit̄ ventose magne superponan̄t vētri ab eadē ꝑte stringantur superiores ꝑtes adiutorij apud assellas:⁊ coxe apud inguina ⁊ testiculi.⁊c̄. ¶ Quidam dn̄t.si fit fluxus in dextra fiat flōia in sinistra ⁊ ecōuerso. ¶ Sera.flōmat ex eadē ꝑte.⁊c̄.vt alij. ¶ Et Ras.in diuisionibus ex eadē ꝑte flōmat:⁊ silr̄ ponit ventosas. ⁊c̄. ⁊ Uiaticus silr̄. ¶ Contra morbū ꝓcedit̄: ⁊ cū dieta cyrugia ⁊ medicinis. ¶ Dieta sit tal':q2 aer sit fridus:⁊ cuꝫ ventilabro:⁊ herbis fridis:⁊ aqua frida. ¶ Fricationes strictiones infridationes fiant extremoꝝ:⁊ balneum aq̄ fride vl'e vel particulare. ¶ Cibi ꝭꝫ Daly.sint sanguinē ingrossantes:vt amilū risum cum lacte dulci:oua solida: ⁊ in sanis caseus recens:carnes agnoꝝ porcelloꝝ: ⁊ triticum cū lacte coctum. ¶ Dicit Aui.cibi sint lentes cū sumach:aut aceto:aut agresta:caseus recens:lac coctuꝫ donec inspissetur:⁊ oua elixa in aceto ei: qui ꝑparat̄ ad fluxuꝫ sanguis ꝑꝑ colerā in sanguie.Cū tn̄ acetosa qn̄q̄ nocēat patiētibꝰ fluxū sāguīs ꝑꝑ icisionē ⁊ subtiliatōēꝫ suā. Et ɔgregatio expiētiū extimat ꝙ cerebella galliaꝝ sīt ex melioribus cibis:⁊ imo ex melioribus medicinis in fluxu sanguis nariū ⁊ ꝑcussione.Sed opꝫ.vt ex eis plimuꝫ sumant:aut fiat vicibus ɔtinuis. ¶ Uinū cōfert inq̄tū cōfortat:⁊ nocet inquātū excitat fluxum sanguis. Et cū indiges:vt cōfortetur misce ipsum paꝝ. ¶ Et cū fluxus non debilitat non des ipsum in potu. ¶ Quidaꝫ dicunt cauenda esse acrumina salsamenta:⁊ ordinant dietā frigidam ⁊ humidā:⁊ patiens vinū non attingat.⁊c̄. ¶ Bibat aquā fridam valde.⁊c̄. ¶ Somnus cōfert: ⁊ eūo superfluitatuꝫ:⁊ quies corpis:⁊ ira nocet:⁊ timor confert. ¶ Cyrugia qua vtuntur medici ɔ fluxuꝫ sanguis nariū est flōmia:⁊ scarificatio: de quibus dictū est: ⁊ cauteriū de quo postea dicet̄. ¶ De medicinis.dic̄ Mes. ꝙ medicinaꝝ quedā sunt conglutinatiue:sicut puluis molendini:tela aranea:⁊ ꝓprie:que est in molendino albumen oui:carta cōbusta:pili leporis:⁊ coagulū eius gypsum: ⁊ gūmi assum:dragāntum cōbustuꝫ. ¶ Et quedā sunt vehementer stiptice:sicut rō.⁊ semen eius: galle balaustie: bolus:terra sigillata:albumen:emathites:gūmi:myrra: karabe:sanguis draconis:antimoniū:succus folioꝝ salicis:vel vitis.⁊ silium. ¶ Et quedā sunt vehementis frigiditatis cōgelantia sanguinē:sicut cortex mandragore: cāphora:iusquiamꝰ:papauer:lactuca: opiū.⁊ silia. ¶ Et quedā sunt canterizātia.sicut calx:colchotar vstum:arseniciuꝫ:flos eris.⁊ silia. ¶ Et quedā operant̄ a ꝓꝑetate. vt freq̄ntatio cōestiōis cerebelloꝝ galliaꝝ:stercꝰ asini insuflatum:⁊ succus albederogi instillatus:⁊ succus porri: ⁊ succus portulace:⁊ succus mente:⁊ stercus porcinuꝫ:⁊ yaspis tēdēs in rubeū.⁊ silia. ¶ Et Aui.istis addit aquā mente. ¶ Et in.2°can̄. Idē intendit cap'lo mēte. ¶ Dic̄ Mes.medicine glutinatiue stiptice sunt meliores alijs: ⁊ per eas est curatio vera. ¶ Glutinatiue v̊o stupefacientes:⁊ cauterizātes suspecte sunt: q2 stupefacientes sūt aliquādo moribunde ɔgelando spm̄:⁊ extinguēdo caloreꝫ vite. ¶ Cauterizatiue v̊o licꝫ restringant p̄mo:tn̄ magnificant vulnera post casum crustule. vnde fluxꝰ redit fortior q̄ p̄us. Sed v̊ificationes sapientes ordināt ex diuersis diuersa:⁊ ꝑficiunt ex eis vnū hn̄s virtutē sigillatiuaꝫ carēs suspectiōe. ¶ Et nō ꝙ medicine q̄ ponunt̄ i nasuꝫ debēt esse ɔtrite vltia ɔtritiōe.deide strigant̄ fortiter do

nec sigillent.rc. ¶ Dicit Uiatic⁹: si post euonez sanguis non stringat̃ via. ordinat ɔstringentia stiptica. s. cortices ouorum ₇ cancrorum incensas: ₇ puluerizatas: si naribus īponantur: vel encaustrum cum licino imissum. valet galla cū aceto: cāphora cū galla: sternutatio fiat cū cāphora oleo ro. ₇ succo ypoquistidos. ī frōte pōat̃ creta cū aceto distēperata vel cathaplasma de sandalis.rc. Infirmus iaceat supinus: ₇ in fronte aqua frida cū aceto stercus asini cū aceto naribus odoratū. ¶ Si non strigitur sanguis manus ligetur a sūmo vsq₃ ad extrema a pte naris fluentis: ₇ ventosetur sine scarificatiōe. fiat caputpurgiū cū aqua frida teneatur in ore: ₇ sanguinaria pistata: vt quidam dicunt. ¶ Auic. ponit caputpurgia tentas insufflationes: linimenta infusiones: empla: odorationes: alterationes.rc. ¶ Flos medicinarum. ℞. puluerē stercoris asini recentis: vel porcini: ₇ naribus immitte ē in fluxu sanguinis pene incurabili. ¶ Fortior mediciarum. ℞. puluerem cucurbite cōbuste: ₇ testarum oui ɔbustarum: ₇ thuris añ. ₇ per pēnā anseris in naribus suffla. ¶ Ferrarius. testiculi in forti aceto ponantur. ¶ Si sit de calore aeris in frido aere infirmus statuat̃. ¶ Si de ruptura vene puluis de sanguine draconis.rc. pellis leporina cōbusta.rc. ¶ Alman. medicina que vehemēter valet ad sanguinē ɔstringendū sumat̃ calx alba: ₇ leuis qua vtuntur aurifices: ₇ naribus insuffletur sine interpolatiōe: ₇ liciniū albumine oui illinitū ei inuoluatur: ₇ in naribus imittat̃: vel succus albederogi cū cāphora cōfert vel añ egritudinem vel in egritudine cū anuloañ. ¶ Quidam cōmendant mltū pbiltrū ɔbustū: ₇ pilos leporis. silr rc. Et qdā aloes thus: ₇ pilos leporis.rc. ¶ Sera. dicit. sterc⁹ asini qñ super ipsum rorat̃ acetū: ₇ est calidū: ₇ odoratur: ₇ exprimitur: ₇ funditur succus in nares valet. Et silr lapis molaris qñ ignitur: ₇ irroratur aceto: ₇ vapor attrahitur narib⁹ cōfert.rc. Et si non abscindit̃ spongia infusa in aq̃ frida ponat̃ iter duo supercilia: ₇ sup verticē capitis: ₇ sic per duo tpa.rc. ¶ Quidā ponunt in nares aquā ro. cū oppio vel cāphora vel atanasiā vel coagulū dissolutum cū succo plantagis. ¶ Itē stupa de lino madefacta ī aq̃ ponatur in albumine oui cōquassato in quo sit paulum sanguis draconis: ₇ siliū ₇ applicentur fronti.rc. ¶ Contra accñia que emergunt instandū est. v.g. dicit Auic. obseruetur ne aliqd descendat in ventrē: ₇ ipleat stōm: ₇ debilitet pulsum: ₇ excitet sincopim. Et si aliqd descendit ops: vt dum est in stomacho euomat̃: ₇ incipiat̃ cum sentitur eius descēsus ad stōm: ₇ fundū attigerit oportebit vt fiat clystere: ₇ velociter egrediatur: ₇ non remaneat ī stō. ¶ Debilitati succurrit̃ cū cibis digestibilibus ɔfortantibus cor.rc. ¶ Facientia fluxū sanguinis nariū sūt aliqñ vtilia valde. vñ Aui. necessitas qñq₃ facit rectum esse: vt fiat fluxus sanguis nariū: ₇ ppe in egritudinibus cerebri: de quo antiq fecerunt instrm percutiēdo nasum: ₇ curauerunt plures egritudines indigentes in sui sanatione cursu sanguinis per nares: ₇ ex hoc regimine est cōmotio facta cū sumitate plāte leuis tactus: sicut cū extremitate mentastri siluestris: ₇ cū medicinis acutis: sic cōdisi stafisagria: ₇ euforbio cōfectis cum felle vacci. Et quidam faciunt cū festuca. Medicinarum sistentiū fluxū sanguinis nariū: quedā sunt simplices: ₇ quedā ɔposite. simplices sunt. vt. v.g. enula faseolaria.rc.

¶ De scissuris labiorum. Cam. XLVIII.

De scissuris labiorum attendenda sunt. 7m. pm. de noīe. 2m. de spēbus. 3m. de causis. 4m. d signis. 5m. de vtilitatibus labiorum. 6m. de cōpōne eorum. 7m. de mō curationis.

De primo dico. q ista passio ab Aui. ₇ aliis auctoribus. dr fissura: vel scissura: dicit̃ rimula: ₇ dr scula: siue scola in vulgari.

De speciebus dicit Mes. qdā sunt in labio supiori: ₇ cū cōitate narium: ₇ quedā sunt in labio iferiori absq₃ cōitate aliarum partium. ¶ Item qdā cū ɔcauitate: ₇ quedā sine.

De causis dicit Mes. q scissura labij superioris fit pp corizam ₇ catarrum solitum fluere ad partes istas. q̃re tumet nasus: ₇ labium cum vestigijs rubedis interdū: ₇ aliquādo cū bothor: ₇ aliqñ cū crustis ₇ scissuris ₇ aspitate. ¶ Scissura vero iferioris fit pp contractionē añtem in musculo transuersali ipsi⁹ labij: quare accit: vt scindat labiū scissiōe pfundante: ₇ mltiplicatur multiplicatione boree: ₇ ɔtingit ex acutis hūoribus colicis flāte salso: ₇ colera adusta. ¶ Et breuiter scissura qñq₃ fit a cā extrinseca: vt vēto aere sicco fumo puluere aere calido: vt in fabrica: ₇ frigore aliquādo magno.rc. a causa intrinseca: vt humoribus.rc. ¶ Dicūt quidam q cāe primitiue sunt res non nāles facientes ad generationē ₇ acuitatem hūorum: ₇ mutantes cōplonē bonā labiorum ad malam siccā acutā: aut salsam: aut imediate siue medijs añcedentibus: vt vēter siccus.rc. ¶ Añs generalis est mala cōplo sicca.rc. cōpositionalis teneritas ₇ subtilitas cutis hūoralis pz. de causa ɔiuncta pz.

Signa distictiua: patēt p colorē labiorum: ₇ cōplonē nālem: ₇ per cōplexionē accñtalem: ₇ p iterrogationem.rc.

De quinto dico. q iuuamēta pp que create sūt labia sunt q̃tuor. pm est: dfensio dētiū a frigore. 2m ē. retētio saliue: que ī gustu necessaria ē. 3m est: formatio vocis. q̃rtum est decor totius oris.

De sexto dico. q cōpō labiorum est ex carne pānīculis ₇ lacertis. Et hoc iō factum est: vt melius ₇ facilius moueant̃. hñt. n. necessitatē: vt moueātur pluribus motibus.

Septimo de cura dico. q rectificato regimine si mala complexio est in cā altereẽ. Si vero humor abūdat euētur. Si fuerit sanguis vl alij cū eo per flōmiā. Si alius hūor per medicinā sibi ppriam. Deīde vtēdū est localibus: de qbus dicit Aui. q debent eē exiccatiua stiptica lenitiua. v.g. dragantū qñ tenet̃ in ore: ₇ ɔmouet̃ ligna: ₇ ɔfert inūctio sumis: ₇ ani cū butyro recenti. Et cōfert scissuris mucillago psilij: medulle: ₇ adipes: albumen oui: oleū rosatum: amidum. Et cibi sint extrema. ₇ oua sorbilia. ¶ Dicit Mes. cura labiorum cum cōitate nariū sunt tres res: pa est: mūdificatio hūoris supabūdantis. 2a est diuersio māe cū flōmia ventosis: cauterio.rc. 3a est: correctio nocumētorum: que accidūt in his. ¶ Si vō ē ī labio iferiori sine cōitate aliarum ptiū cura ē cū vnguēto de cerusa oleo ro.rc. Et sī q icidūt musculum fm trāsuersum. Et sī q cauterizāt fm trāuersum cū stillo aureo sbtili. ¶ Cerotū sanās scissuras labiorum. ℞. terbētine: mells: masticis: ysopi hūide. añ. ¶ Dya. ad scissuras labiorum: puluis galle: cū melle: aut terbētina: ₇ adipe galline: ₇ anatis. ¶ Quidā valde cōmēdant succū lactuce: vel lac mulieris: albumē oui cū sero caprino.rc. ₇ eadem q̃si cura curant̃ pustule labiorum: ₇ vulnera eorum silit.

¶ De mollificatōe ligue. Cam. XLIX.

De mollificatiōe ligue notātur sī. 9em. pm. de noīe. 2m. de diffinitione. 3m. de operatione lingue. 4m. de iuuamentis. 5m. de speb⁹. 6m. de causis. 7m. de signis. 8m. q̃ curant̃: ₇ q̃ nō. 9m. de mō curationis.

De primo dico.ꝙ Aui.noiat mollificatõez lingue grauedinē ⁊ destructiõez itroitus in sermonē.¶ Et Mes.mollificationē grauitatem siue grauedinez lingue. ¶ Uiaticus paralexim lingue. ¶ Ab Daly.dr̃.grauitas ligue verboꝝ ꝓuatio mutitas: ⁊ prauitas.⁊ motus difficultas. Ras.in diuisionib⁹.⁊ Al mã.guitez.¶ Sera.modicū loqͥ: ⁊ mollificatõez noiat.

De scdo dr̃.ꝙ mollificatio lingue est ꝑditio sensus:⁊ mot⁹ in lingua:siue destructio vel diminutio:vel corruptio gustus ⁊ tact⁹:⁊ motus siue sermonis in lingua.

De opatione lingue dico.ꝙ ſm Ari.in li°.de anima lingua ī duo opa noiat̃.s.gustū ⁊ loquelaz. Est.n. īstr̃m v̓tutis sensibilis:⁊ motiue:⁊ aliqñ est nocumentuz in sensu.s.gustus ⁊ tactus:aliqñ in motu tm̃.s.q₂ ſmo corrumpit̃:⁊ aliqñ in vtroq₃.¶ Sz qñ est in vtroq₃.ꝓ icipit nocumentū in sensu q̄₃ in motu:si ꝑ eūdē neruū fiat sensus:⁊ motus:⁊ in sanatiõe ꝓus recupat̃ sensus q̄₃ motus. minor ğ v̓tus reqrit̃ ad sensum q̄₃ ad motū: ⁊ plura requirunt̃ ad motū q̄₃ ad sensum.qđ aūt plib⁹ idiget facili⁹ impedit̃:⁊ tardius recupat̃.¶ Ad linguā āt veniunt nerui motiui a septio pari neruoꝝ cerebri.sensibile v̓o a 3° pari. ¶ Indiguit.n.lingua motu frequenti.qđ fieri non poterat.nisi per neruos duros:qui ab añriori nō oriunt̃.⁊c̃.

De quarto dico.ꝙ iuuamēta lingue sunt multa.ꝓm̃:q₂ dentib⁹ cibū applicat masticādū.sic̃ manica molēdini frumētū ad molā applicat. 2m̃.q₂ voces ⁊ lr̃as fõmat.3m̃.q₂ distiguit īter sapores mediāte hūiditate saliuali eius que qdē oio sapore ꝓuata ē: vt oēz saporē recipe possit.4m̃ est.q₂ in lingua est sensus tactus.⁊ per hoc distinguit de tangibilibus. duplicem ğ motū hz:⁊ duplicem sensum.

De speciebus dico.ꝙ grauitas lingue: q̄daz est natiua:siue nãlis: ⁊ q̄dā accidētalis.Et q̄dā est:q̄ ꝓuat loq̄la:⁊ q̄dā facit eā difficilē: ⁊ q̄dā alterat siue corrūpit.vt dic̃ Auic.Et ex ea q̄dā ē cū aliqs vult loq:⁊ dicit sese iterate:⁊ q̄dā est cū spaciū ꝓlōgatur a loquutiõe in qbusdā pueris:⁊ q̄dā cū abbreuiat̃ ex vtētibus tāta in loquutiõe sua absoluit̃ lingua cū superuenit egritudo cal̓a ꝑꝑ liq̄factionē hūiditatꝭ annexe lingue:⁊ retente in radice nerui ei⁹.⁊ ꝑꝑ h̓ fit puer althaca. Et cū fit adolescēs tēpat̃ hūiditas eius:⁊ loqͭ expedite.

De causis dicit Auic.ꝙ cā ē hūiditas sanguiea aut aquosa: ⁊ qñq₃ ꝑꝑ cām ꝓmaz in cerebro.Et qñq₃ ꝑꝑ cām in lacerto mouente eā: aut ramo veniente ab ipso ad eā.¶ Notanduz est ꝙ mutitas ligue nãlis.⁊ surditas nãl̓ cānt̃ ab illa cā.s.q₂ istr̃z gust⁹. ⁊ istr̃m audit⁹ colligant̃ ⁊ ꝯiūgunt̃ sil̓ per neruos ⁊ lacertos.¶ Et q₂ est colligatio: ⁊ ꝯueniētia i vtrisq₃ sensib⁹.s. gustu ⁊ auditu necīū est.ꝙ si vnū illoꝝ patiat̃:⁊ ꝓuat̃:ꝙ ēt alteꝝ patiat̃ ⁊ ꝓuet̃.Et iō nō mirādū ē si aliqs sit mutus nãl̓r.⁊ ēt surdus sit.⁊ eꝯ ꝑꝑ cāz dictā.¶ Et Uiatic⁹ dicit.ꝙ cā est defectio v̓tutis a cerebro veniētis motiue: vl̓ ex neruo ꝑ quē ipa trāsit ꝯstipata apate vl̓ aliq̄ alia re. vel ꝓpe vitia st̄ in ipsa lingue suba.sic̃ mala ꝯplo cal̓a vl̓ frida:hūida vl̓ sicca vl̓ apa vl̓ tumō.⁊ silia.¶ Daly.grauitas ligue vel mutitas fit:aut a mala ꝯplone nerui dominātis:aut opil̓one in eis:aut apate aut debilitate: aut hūore flātico g̊sso:q ad neruos defluit:aut solone ꝯtinui aut ruptura:aut hūore acuto:aut ꝑcussiõe: aut ꝯtusione: q̄ cadit sup cerebꝝ.Et ex passione in ꝑte cerebri ⁊ nerui: q ad linguā mittit̃:⁊ in ipso cerebro ex mala ꝯplone morbo organico:⁊ apate.sic̃ i frenesi:⁊ morbis acutis:ex mala ꝯplone cal̓a apate cal̓o.⁊ sic̃ fit i ꝑalesi:⁊ ꝯtorsiõe oris. ⁊ silib⁹ passiõib⁹:que fiūt ex mala ꝯplone frida ⁊ hūida.

¶ Impedit̃ āt lingua:aut passiõe in sua suba: aut ꝑꝑ ꝯpassionē alioꝝ m̄broꝝ:ꝑꝑ passionē ꝓpriā:aut ꝑꝑ mōbū ꝯsilez:aut officialē cōez.sil̓r sic̃ ꝑꝑ ꝯpassionē ad cerebꝝ. ꝑꝑ stōm ēt:qui emittit fumos ꝑ supi⁹.sic̃ pz in ebriys.⁊c̃. ¶ Cā āt ꝓmitiua ꝑcipue est nimia replo ciboꝝ ⁊ potuū: ⁊ nimia inanitio ꝑꝑ vigilias:ieiuniū vl̓ coitū.De hūectatione:q̄ hūectat idebite.pz ꝑ Hyp.i affor°.3° ꝑti°.q dic̃.ꝙ austrina ꝯstitutio debilē motū ꝓstat.¶ De inanitione ⁊ siccitate.dicit Gal.i tegni.ꝙ ex desiccātib⁹ cōp⁹ fit difficile mobile.Cā extrīseca nō necīa.sic̃ ꝑcussio.⁊c̃.vt dcm̄ ē. ¶ Cā añs ꝯplonalis pz.Cōpoalis.s.vl̓ ꝑꝑ peccatū i forma.q₂ ligua est nimis rotūda vl̓ lōga vl̓ curua nimis vl̓ ꝑꝑ pctm̄ in q̄titate.q₂ nimiū ꝑua vel magna:in passiõe. q₂ nimis alta vl̓ depssa:vel itra vl̓ ex̄ nimis ē situata.⁊c̃.

De signis dicit Aui.Tu scies q̄ fit cū cōitate cerebri:⁊ que sine cōitate per dispōnez mēbroꝝ acqrentiū sensuz ⁊ motū a cerebro. Et qñq₃ significat ꝙ mã sit sanguiea rubedo lingue: ⁊ cal̓itas ei⁹: ⁊ ꝙ sit subtilis aquosa sigñat multitudo saliue subtilis:⁊ paucitas iuuamēti ex resolutiuis:⁊ iuuamētū ex stipticꝭ. ¶ Dicit Uiatic⁹.si lingua sit rubea mūda nimiū calorē sigñat.si alba friditatē.si mollis hūiditatē.si sicca ⁊ ꝯcta siccitatē.Si apata vulnera pustule sint vl̓ tumores apte scit̃.q₂ ex his sermo ipedit̃.Si ligua sit sana:⁊ loq̄lla sit ablata:⁊ q̄dā alia mēbra laxata a cerebro ē ifirmitas.si sermo auferat̃ nullis alys mēbris patiētib⁹.⁊c̃ ex neruorum ē ꝯstipatõe.aliqñ fit loq̄le ꝑditio mēte ꝑdita.¶ Dicunt qdā signa distictiua ꝑtiū st̄.q₂ si sit i suba ligue scit̃ per ispectionē.si est in lacertis.tūc vel itrinsec⁹ appz.⁊ tm̄ dolor est fortis.si a stō vl̓ cerebro scit̃ ꝑ eoꝝ lesionē.⁊c̃. Si ligua ē sana aliūde ꝓuenit.s.cerebro vl̓ stō. Si lesio sit i ligua manifeste cog̓scit̃ mala ꝯpl̓o cū mã:⁊ sine mã de facili cog̓scit̃.⁊c̃.si mala ꝯpō ē apa.¶ Oꝫ si nullū istoruz fuerit opil̓o ē in neruo subtili: vl̓ motiuo vl̓ sensibili. vñ ꝑalesis ē in ligua:⁊ si nerui tōl̓r replerent̃ fit spasm⁹. ¶ Signa solonis ꝯtinui manifesta sunt: lingua ğ cōpatitur cerebro alligatione.⁊c̃.

Dicit Mes.qñ natiua est non curat̃.Et fortasse in plibus rectificat̃ in ꝓcessu dieꝝ.Et qñq₃ accidit post litargiā:⁊ cronicat̃ post ipsam:⁊ fortasse nō recipit curā.Et si nō cronicat̃ curat̃:queadmodū dicem⁹. ¶ Ras.i disiõib⁹ dicit.ꝙ grauitas ligue ē ex eis:q̄ accidunt post sirsen:⁊ si fit antiq̄ nō sanat̃. ¶ Daly.si sit ex ꝑcussiõe vel ruptura nerui nō sanat̃ oio.

De modo curatiõis dico.ꝙ ꝯsiderat̃ i.6°.reb⁹. ꝓm̃ ē:regimē in dieta.⁊ h̓ pz ex dictꝭ supi⁹ in ca°.de ꝑalesi. 2a ē.digō mãe.sic̃ cū oximelle sq̄llitico vl̓ alio ꝯueniēte ad h̓. 3a ē.vt dicit Mes.euō cū flōmia cephalice.si sanguis abūdat.deide venaꝝ sub ligua. ⁊ si expedit vētoset̄ sb mento.¶ Si v̓o mã ē flātica euētur in ꝓn°cū yeris minorib⁹.deide cū maiorib⁹ iteratiõe nō ml̓tiplicatiõe:⁊ gradatim vsq₃ ad sufficiētiā. 4a ē diuersio cū fricatõe extremoꝝ.vētosatio spatulaꝝ:⁊ clysteria:ꝓ lenitiua.Deide fortia. 5a ē euō ꝓpa cerebri: nucce: neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ seruientiū ligue cū euaporatõe ꝓ.deide embrocādo.deide leniēdo ⁊ empl̓ando.⁊ qñq₃ rubificādo:⁊ ꝓpe:qñ alia nō ꝯtulerit.6a res ē.exiccatio residui ꝑ eādē ꝑtē:⁊ h̓ ꝯplēt gargarismata cū oximelle sq̄llitico. zizi.⁊ piretro.⁊c̃.¶ Collutiões fricatões sub ligua exiccatiue.sic̃ cū sale.33.⁊c̃.Et tyriaca ꝯfert valde.⁊ cōfectio anacardia ē medicia:⁊ caputpurgia:q₂ trahūt ad diuersum.⁊ hueg ſm cōez modū admistratõis.vt dic̃ Dya.est medicia ꝓpa mollificatiõi ligue:⁊ sub ligua retēta:⁊ cuz ea fricatio fcā.¶ Dicit Aui.medicie ꝓpe i h̓ loco ſz plꝫ st̄ icisiue resolutiue.⁊c̃.Et ꝯmēdat oximel sq̄lle: ⁊ acoꝝ:

τ aliā plura. Et si hūiditas est subtilis currens. tūc conferunt resolutiua stiptica: τ cū puer tardat loqui cōueīt motus: τ fricatio cū melle salgēma. τc. Si mollificatio ē magna fricet̄ cū euforbio. τ cōdiſi. ℭ Haly. Si ex pte cerebri: τ frenesi curatur curatiōe eius: τ fricatio lingue. τc. ℭ Si ex pcussione τ ruptura est nerui: q venit ad linguaʒ cura est difficilis valde: τ nō curat̄ oio. ℭ Si ex spasmo inanitiōis hūectādū ē: τ restaurādū. Si ex spasmo replōnis eūandū est: τ desiccādū. τc. ℭ Si ex cerebro nariuʒ istillatiōe vtēdū. Raſ. i diuisiōib⁹. si sit antiq nō sanat̄. Si nō antiq fricet̄ loc⁹ cū salgē: τ sale armōiaco: τ alys faciētib⁹ curret̄ saliuā. ℭ Et si incipit fieri cronica: τ sensus sunt cōturbati: τ mot⁹ grauis cū ea ɔfert ei cura palesis frē. Et fit pp abbreuiatioem ligamēti: q̄re opʒ vt icidat̄ illō ligamētū: τ pōat̄ sup ipʒ attramētū tritū: τ sig^m ei⁹. qō ē adherēs cū extremitatē ligue eq̄lr. ℭ Dicit Raſ. i Alm̄. si ligua sine alys grauedinē patit̄: nec ē febris: nec acuta egritudo fiat gargarism⁹ cuʒ sale armōiaco. ʒʒ. τc. Deide ligua fricet̄. Si vō cū grauedine ligue audit⁹: τ sensus aly grauiter patiant̄ curet̄: vt in palesi dr̄. ℭ Si sit grauitas lingue i acuta febre: τ sit attenuata spasmata aq̄ cal'a super spōdiles colli: τ auris pnci^a funde: τ oleo fricet̄: eger q̄q̄ oleū tepidū in ore teneat. Et si diu est. q loq̄la minui nō cessauit: vel ēt sp: ɔsiderādū an ligamētū q̄ ligua iferius vtit̄ sit mai⁹ debito. q: si sit ex eo pax est icidēdū: τ vitriolum: vn̄ fit attramētū cōtritū τ puluerizatū imittendū. ℭ Dicit Uiatic⁹. q in vtiplenitudie flōma mediā vl' cephalicam. deide purget̄ hūor dn̄ans. si passio est in cerebro vel neruo veniente ad linguā purget̄ cū yera. τc. aliquādo cū gargarismis sternutatiōib⁹ calis fumiget̄ cum aq̄ decoctiōis camomil' e. τc. vngat̄ cū calis τ dissolutis. ℭ Si vō in lingua sit mala ɔplō cal'a flōment̄ vene sub lingua: τ purget̄ caput cū mirabo. τ cassia. ℭ Si ex apate cal'o fiat gargarisma: cū succo solatri portulace. τc. Si apa sit dur cū lacte: τ sapa: τ aq̄ vbi fic⁹ sicce: τ mature cocte sint. ℭ In frido τ hūido apate det̄ yera. deide tyriaca: deiñ fricet̄ ligua. ℭ Si pustule vl' vlnera sint i ligua succus arnaglose teneatur in ore. Si sint vulnera farina lentiū albumen oui. τc. ℭ Dn̄t qdā gn̄alis cura est alteratio male cōplonis eūo: gargarismis: fumigatio: emplr pille tente in ore: dieta ɔueniēs. ℭ Si pp nocumētū stomaci vl' cerebri curat̄ cura eoꝝ. ℭ Cura vō spālis ē p localia remedia. In cā cal'a fiat gargarism⁹ cuʒ succo endiuie. τc. lingua fricet̄ cū carne citrulli vl' cucumeri. ℭ In cā frida fiat gargarism⁹ cū oximelle. ℭ In opilōne vero nerui motiui lingue emplm̄ pōat̄ i occipitio vsq; ad colluʒ: q: nerui lingue oriūt̄ ab occipitio. ℭ In neruis vō sensibilib⁹ lingue ponat̄ sup prora capitis. q: isti nascunt̄ a prora. ℭ In apatibus gargarizent̄ maturatiua. sic aq̄ decoctionis ligritie: τ prunoꝝ. τc. ℭ Ad vlcera mūdificanda valet sex caprinū. ad ɔsolidādū puluis thuris sarcocolle. τc. ℭ In subita vero amissiōe loq̄le sūme valet fricatio cū tyriaca distēpata cū succo leuistici: τ teneatur castoreū in ore: vel terat̄: τ distēpet̄ cuʒ vino: τ fricet̄. τc.

ℭ De ranula. Caplm. L.

De ranula ɔsiderant̄. 3ª. p^m ē: de diffōne. z^m. de causis. tertium. de cura.

De primo dicit Auic. q ranula est silis glādule dureexn̄s sub lingua cuius color est silis colori cōposito ex colore supficiei lingue: τ venaꝝ q̄ sunt in ea: τ est silis rane. ℭ Et dr̄. q est apa sub ligua. Et dr̄ ranula: q: est ad silitudinē rane pue: τ dr̄ q ē eminētia: τ dr̄ sub lingua apud dētes anteriores in moduʒ carnis vel apatis q̄ appʒ: sic vna alia ligua qn̄ lingua eleuat̄.

De scdo dicit Auicen. q causa est humiditas viscosa.

De tertio dicit Auic. q medicine debent eē corrosiue: incisiue τ resolutiue: q̄bus ē superflua exiccatio: sic ē sal armoniacū: acetū: τ sal: q si nō remouet̄ miscent̄ medicine acute: τ flōia: τ medicine fortes ad alcola. Et si h̄ nō valuerit nō ē excusatio ab opōne man⁹: τ medicia laudata est origanū psicū: τ cortices granatoꝝ: τ sal: τ fricet̄ cū eis lingua ifantis: τ patientis ranulā: q: sanat̄. ℭ Dicit Almā. i diuisiōib⁹. si grauitas lingue est pp ranulā. oʒ vt ranula scindat̄: τ extrahat̄ si fuerit magna. τ si fuerit pua: fricet̄ cū medicamie acuto: qō est ad gingiuā sanguinolētā. ℭ Dicit Alman. glādula que sub lingua nodat̄ vocat̄ ranula: que nociua in pn̄⁹ fricat̄ cū armoniaco. ℭ Et Hal. Sʒ si sit vetusta cū medicina gingiue sanguinolēte fricanda est: qō est medicamen acutū: τ eger acetū: τ sal in ore teneat. ℭ Dn̄t qdaʒ fricet̄ cū h̄ medicamine. ℞. arsenici rubei: τ sal. gallarū pipis τ alumis. an̄. ʒ. i. ɔficiat̄ cuʒ aceto forti: τ madefiat cottū in eo: τ fricet̄. deide ol'm ro. teneat̄ in ore ad mitigationem doloris ex acumie medicie accn̄tl. Si vō ista nō sufficiant: q: magna est icidat̄ τ extrahat̄. ℭ Si vō ē fusca vel magna dura: τ insensibilis: non attētes ei aliquā curā: q: est ex mā melica: τ icurabilis. ℭ Si vō ad albedinē est declinis: τ nō eūat̄ ab hūiditate. tunc cura sine timore scindendo: τ sepando cū icisorio. deide abluēdo p⁹ sepationē cū aceto τ sale: τ postea ɔsolidā: τc. ℭ Dicunt qdā q aliqn̄ pp dolorē τ timorē sentit̄ febris: τ tumor in gula: τ suffocatio τ mors: τ pp affinitatem quā h̄nt cum cā. Fiat ḡ flōia in cephalica si pticularia ɔsentiāt: si n̄: ventoset̄ in spatulis. deide icidat̄: τ ex̄hat̄ sequēti die. deide pmittat̄ sanguis aliquātulū exire. deide ponat̄ vitriolū scriptoꝝ: vel alumē ʒuccarinū cū sale. deide lauet̄ locus cū vino τ aceto calidis: vltio lauet̄ locus vino decoctōis myrre. τc.

ℭ De dolore dentiū. Cap^m. LI.

De dolore dētiū. oʒ attēdet̄. 9^{em}. p^m. iuuamēta dentiū. z^m. ppetates. 3^m. nūex τ diuersitatē. 4^m. egritudies ɔtigētes dētib⁹. 5^m. de causis. 6^m. d̄ sig^{is}. 7^m. d̄ mō cura^{is}. 8^m. d̄ ɔſuatiōe sanitat. 9^m. d̄ q̄ōib⁹.

De prio dico. q iuuamēta pp q̄ sūt facti dētes sr̄ q̄tuor. p^m ē necitas masticatōis cibi. z^m decor. 3^m ne aer fridus cito penetret ad corporis spūalia. 4^m. sermonis τ vocis ɔsonātia τ sonoritas. ℭ Dic̄ Uiaticus: dentiū magnū est ornamētū τ iuuamētū: sed si patiū tur actio corrūpit̄.

De scdo dicit. q dētes dr̄nt ab ossib⁹. p̄ q: dētes sentiūt gr̄a neruose ptl: τ q: crescūt pp magnā eoꝝ necitatē cū q̄tidie ɔsumāt̄. 3⁹. q: apan t: qō n̄ faciūt alia ossa: gr̄a. n. neruose ptl: q patit̄ extēsionē ɔtingit eos apari.

De nūero τ figura: τ officio dentiū. dic̄ Sera: dētes sūt. 3z. p̄. 16. i mādibula supiori: τ totidē in inferiori: τ fm eādē formā. Et Haly. sil'r pōit 3z. ℭ Aui. pōit. q sr̄. 3z. τ aln̄. z8. q: qdā carēt. 4. extremis. v̄. g. duo sr̄ duales supi⁹: τ duo iferi⁹: τ duo q̄drupli supi⁹: τ duo iferi⁹ ad icidēdū cibū: τ duo canini supiue: τ duo iferi⁹ ad frāgēdū cibū. Et molares ad molēdum ab vtraq; pte iferi⁹ τ supi⁹: τ sūma toti⁹ ē. 3z. s. 4. duales: τ q̄tuor q̄drupli: τ q̄tuor canini: τ. 4. molares supi⁹: τ. 4. iferius: τ. 8. negugidy: τ. 4. negugidy nascunt̄: vt pl'ʒ i me⁹ augm̄ti. s. p⁹ spmatl emissionē: τ qn̄ʒ circa ɔsistētiā: q̄ ē circa. 30. ānos: τ iō dētes isti dicūt̄ dētes sensus: τ dētes h̄nt radices: τ capita acuta: q̄ in foramib⁹ figunt̄ ossiuʒ duaꝝ

mādibularū: ⁊ ē sup marginē cuiuscūqꝫ foraminis: qđ dētē circūdat ⁊ stringit: vbi fortia sunt ligamēta: ⁊ q̄libet dens ꝑter molarē vnū hꝫ caput. Sꝫ molaris q̄libꝫ mādibule īferioris duo hꝫ capita: ⁊ ē ēt cuꝫ hꝫ plura: ⁊ precipue. ne/gugidy qui hꝫ tria capita: ⁊ forte plīa: ⁊ ꝓpē negugidy: q hꝫ. 4. ⁊c. ¶ Haly. Serap. ⁊ Raſ. idem intendūt.

Dicit Haly. egritudines ꝯtingētes dētibꝰ sunt dolor cōrosio ꝯgelatio: dōmitatio: limositas ⁊ cāus. ¶ Dicit Sera. egritudīes dētiū cognite sunt foramē ni/gredo fractura nō tolerare calidū nec fridū: nō apparē/tes: sīc dolor ī dētibus ipsis: aut ex apāte pellicule: ⁊ car/nis in radicibꝰ dētiū: aut ex neruis qui ꝯsolidant̄ in radi/cibus dentiū. ⁊c. ¶ Dicit Uiaticꝰ: dētiū passio ē manife/sta diuersa: ⁊ manifesta. s. putredīes fetores rupture ꝑfo/ratiōes motiōes limositates. ⁊ sīlia: ⁊ alia visui nō appa/rētia. s. dolor: ⁊ tñ dētes sunt sani. ¶ Dic̄ Haly. dolor dē/tium accidit ex mala ꝯplōne calā vel frida: q̄ neruis acci/dit qui ad dētes porrigūt̄: aut ex apāte calō vel frīdo.

Dicit Uiaticꝰ. cā est nimy hūores a capite descēdē/tes vel hūores acuti in gingiuis: vel paruitas cibi. ¶ Aui. ponit cās ex ꝑte locoꝝ ⁊ cāꝝ efficiētiū. Nā cā: aut est in suba dētis: aut in gingiua vt apā: vl' additio carnis vel mollities. q̄re recipit mās malas: que corrum/punt̄: ⁊ nocēt dētibꝰ: aut in neruo. ¶ Et cā efficiēs ē ma/la ꝯplō calā vel frida vel sicca pp ꝑuatiōeꝫ nutrimenti. sīc in senibus: aut est cuꝫ mā: aut est vētositas. Mā vero facit dolorē multitudine: vel q̄ſitie: vel acuitate. Et mā qñqꝫ est apans: qñqꝫ corrodēs: ⁊ qñqꝫ facit nasci v̓mem. Et pn^m māe qñqꝫ est ex capite: qñqꝫ a stō: aut vtrisqꝫ sīl': ⁊ si corpꝰ est plenū illa mā: tūc cursus est ex istis duabus vys. ¶ Et qñqꝫ dolent dētes in febribꝰ acutis ſꝫ semitā cōitatis in malitia ꝯplōnis. Et qñqꝫ cā est hūiditas non mā in radice. Fit ēt dolor a casu: vel ꝑcussiōe. ⁊c. ¶ Pꝫ ḡ ēt ex dictis ꝙ cā ꝯiūcta est mala ꝯplō: vel mala cōpō: vt in a/mate: vel alr̄ dispō oris ⁊ dētiū retinētis supflua: vl' ꝯtinuitatis solō in dente vel in neruo: vel in gingiuis. ¶ Cā añs ē hūor vl' vētositas: a stō a cerebro vl' a toto. ¶ Cā ꝑmitiua est res nō nālis mouēs añtē: sīc aer ieq̄l' reumaticus cibi vaporosi ⁊ d̓siccatiui: ⁊ res casuales: vt ꝑcussio. ⁊c. ¶ Dicit Haly. corrigat̄ mala ꝯplō calā ⁊ fri/da ex his: q̄ passioni sunt opposita: ⁊ nocēt cala: aut frida actu apatis cā: qđ in carne orit̄ dentiū. ¶ Dicit Uia. ex acutis hūoribus dolores sunt nimy: ⁊ pulsus sentiunt̄ ꝓ/pter putredinē hūoꝝ: ⁊ pp paruitatē cibi dētes sunt sicci ⁊ gingiue q̄les videmꝰ ī etate d̓crepita. ¶ Si est ex capi/te: grauitas ī capite ē: ⁊ rubor ⁊ calor ī facie. sīc itell'r cā sanguis: aut colera descēdēs a capite. ¶ Ex stō v̓o: q: ca/lor ⁊ fumus ascendit ab eo: vl' oris amaritudo portēdūt morbū esse in stō. ¶ In dolore v̓o magno facie inflata: capite grauato hūores flātici vel melici a capite dicūtur egredi: dolor in stō: ⁊ acida: ⁊ eructuatio sigñat morbuꝫ esse ex fridis hūoribus in eo. ¶ Si ex frigore vel calore dentes patiant̄ non tñ dolēt. sicut ex hūoribꝰ. aliqñ do/lent ex cibo vel potu actual'r frigido seu calido. ¶ Dicit Aui. si apā est in gingiua vel mala ꝯplō putatur non esse in dente: ⁊ si non est in gingiua. tunc est: aut in dente: aut in neruo. Et si dolor extenditur ſm longitudineꝫ dentis. tunc cā est in dente. ¶ Si v̓o in ꝓfundo: tūc est in neruo radicis dentis: ⁊ ꝓpē cū dolor expandit̄ in carne rubea: aut mādibula: ⁊ sentit̄ stupor.

Signa complōnis calide ⁊ frigide sunt nota. Sicca scitur per diminutionē dentis ⁊ cōmotionē: ⁊ ventositas per mutatōeꝫ doloris. hūor grossus cū sub/mersione: ⁊ mora doloris sine caliditate ⁊ frigiditate ap/parentibus valde hūor sanguineus ⁊ colicus cum velo/citate nocumenti a causa doloris: ⁊ intensione doloris: ⁊ alteratione coloris: ⁊ caliditate cum tāgitur. ¶ Et in ca/su humorī ex cerebro vl' stomacho scit̄ ex replōne ī vno vel in ambobus: ⁊ sig^m: ꝙ erat in gingiua: q: nō curat̄ ꝑ eradicationē. Et sig^m. ꝙ est in dēte: q: eradicato: dēte cu/ratur. Signū ꝙ est in neruo: quia eradicatio: quandoqꝫ curat: quandoqꝫ nō. ⁊ non remouetur. nisi q: mā inue/nit locum amplum: nec est prefocatio retenta cuꝫ dente. ¶ Quidam dicunt. ꝙ signa sumuntur a patientis iudi/cio: ⁊ a visu tactu. ⁊c. ¶ Signa ventositatis est pulsatio ⁊ malleatio. ¶ Sig^a hūoris grauitas: tumor: fixio: calor dolorī diuersitas. ⁊c. ¶ Quidā dicūt. ꝑforatio cū dolore magno sigñat vermes: sīl'r pruritus titillatio sigñat ver/mes: ⁊ visus: q: dentibus aq̄ lotis tepida vident̄ in aqua que in vase recipitur. Dolor causa cerebri durat qñqꝫ ꝑ diē: vitio stōaci duabꝰ horis: vel circa: ⁊ pꝰ iterpolat.

Modus curationis cōsistit in. 7^m. rebus. p^a ē eua/cuatio. 2ª est diuersio. 3^a ē prohibitio flu/xus ad dentes. 4ª est cōfortatio dentiū: ⁊ resolutio mate/rie fluxe. 5ª est stupefactio. 6ª est eradicatio. 7^a. de medi/cinis simplicibus ⁊ cōpositis. ¶ De ꝑma. dicit Mes. ꝙ ꝑma perficitur cū euōne per flōmiam: ⁊ ventris solutio/neꝫ: cū cōitate cerebri: ⁊ ꝑtiuꝫ capitis. Sed si dolor ē pp apā: qđ est in gingiua: cuius mā est sanguis acutus con/fert flōmia cephalice: ⁊ scarificatio: ⁊ incisio venaꝝ: que sunt in labys ⁊ sub lingua: ⁊ hoc fiat gradatim. ⁊ cōferūt etiā sanguisuge in radice: ⁊ ventose sub mēto cū icisione. Et si dolor est sine apāte ab eadeꝫ mā fiat flōmia: ⁊ alia que diximus. Et si sanguis sit acutus colericus flō^a: ⁊ vē/tris solō sunt necessaria. ¶ Si autem fiat ex humoribꝰ frigidis: euātio fiat cum pillulis cochys: ⁊ yera: dyacollo/quintida. ⁊ similibus. ¶ Auicē. intendit. vt Mes. Sed in pricipio loquitur gnālius: ⁊ dicit. si dolor est cū cōita/te mēbri: incipe a mūdificatione membri cōicantis cum flō^a. ⁊c aut cum gargarismis cum causa est in capite. ⁊c. ¶ Uiaticꝰ. dicit. si dolor fit pp hūores in capite calidos flōmetur cephalica. Si aliud obuiat vene sub lingua. de/inde dādū est catarticū. ⁊c. ¶ Haly. d̓ euōne. dicit si do/lor est ex calō. tunc gingiua est rubea flōma cephalicā. si sine colore: ⁊ vestigio cum mirabolanis solue: ⁊ aloe. ⁊c. ¶ Si v̓o est ex frido solue cū yeris. ⁊c. ¶ Sera. p̊. euāt cū flō^a cephalice. deīde icidit venas sub ligua: ⁊ euāt cū medicina solutiua vētris. deīde caput mūdificat cū gar/garismo. deīde apponit localia. ⁊c. ¶ Almā. dicit. si gin/giua cū dolore dētiū sit sanguinolēta rubea: ⁊ apostemo/se cū pulsatiōe: cephalica p̊ flōmet̄: deinde sanguis ext̄ha/tur cū ventosis. deinde localibus adhibitis: si dolor non sedatur locus scapellandus est: ⁊ sanguisuge apponant̄. ¶ Si vero predicta signa nō fuerint: sed passio est ex fri/gida causa soluatur cuꝫ pillīs cochys. ¶ De euacuatiōe gñale documentū: est p̊ euāre totū corpus: corpe existen/te plectorico. deīde mēbꝝ mandans. si sit aliqđ mēbruꝫ mādās. deīde mēbꝝ recipiēs. ⁊c. sicut cū dolore dētiū: ⁊ cū vētosis ī fontanella colli. ¶ Dicit Mes. scđaꝫ rē cō/plet flō^a: ⁊ vētose dicte: ⁊ fricatōes: ⁊ ligamēta extremoꝝ ⁊ cōpressiones dolorose: ⁊ cauteriuꝫ. ¶ Et dicit Gal. ⁊ si teratur aleū: ⁊ pōat̄ in radice palme manus in parte do/mestica: ⁊ ꝓprie ex manu: que sequitur dolorē sanat do/lorē dentis: ⁊ ē exꝑtū. vt dicit Mes. ¶ Tertia intētio completur prohibendo fluxum declinare ad dētes. ver/bi gratia. cum pillulis de arnoglosa quas fecit Alexan. ⁊ īuēte scripte sunt in Mes. in capitulo de catarro. Et pla/huius intentionis scripta sunt ibi. ¶ Quarta intētio fit in mā calida in ꝑn^o. si teneatur aqua frigida cū aceto: vel aqua roſ. succus plantaginis: cum aceto: aut camphora:

aut ol'z onfancinũ: vl' ro. vl' myrtinũ cũ aceto ⁊ cãphora.
¶ Cũ vo trãsit pn^m iponaṫ oleũ ro. cum decoctiõe vini:
aut pasſ. aut fenugreci. ¶ Ultimo vo gradatiz veniẽdũ
ad resoluẽtia ⁊ maturãtia. ¶ In mã vo frigida in pn° i-
ponaṫ oleũ ro. cũ mastice: ⁊ post oleũ rosa. cuz ysopo: aut
succus porri post ebullitionẽ: vltio vo radix collogn. cuz
aceto: aut piretrũ. ¶ Dic̃ Aui. si sit apã sensibile in gingi-
ua ⁊c̃. ⁊ itẽdit vt Mes. ¶ Si vo ẽ mala ꝯplõ pura i dẽ-
te: vel i neruo cureṫ cũ medicis q̃ apponũṫ notis. ¶ Si
cã male ꝯplõnis ẽ ꝯpressio sup cal'z ꝯfert collutio cũ ol'o
fride ꝯplõnis p tepido: deinde frido actu. ¶ Si vo cã sit
ꝯpressio sup fridũ ꝯfert oleũ ð spica: aut ꝯpressio sup vi-
tellũ oui cal'z assuz: aut sup panẽ cal'm. ¶ Si cã sit sicci-
tas pura fricẽṫ cũ butyro ⁊ adipe anatis ⁊c̃. ¶ Dic̃ Uia.
purgatis hũoribꝰ capis: vel stõi curãdũ cũ stipticis ꝯfor-
tatiuis i cal'o cũ succo portulace ⁊c̃. i frido cũ. ʒʒ. ⁊ melle.
In frido ⁊ hũido cũ piretro ⁊ ysopo: rað. capparis. collo-
quintida ⁊c̃. cũ aceto ⁊ melle. ¶ Si dolor nerui nõ miti-
gatur imponaṫ phyloniũ: vl' tyriaca maior ⁊c̃. ¶ Haly.
sil'r pcedit: qꝛ i cal'o aq̃ ro. cũ aceto: ⁊ cãphora: vel sumac
cũ arnoglosa. In frido cũ yerapigra frica ⁊c̃. ferṫ ꝙ aial
cãcri cũ ol'o liliorꝫ cocti vtiles sunt dẽtiũ doloribꝰ. ¶ Si
vero dolor nõ cessat: ponaṫ pix greca: vel tyriaca cuz bõ-
bace: vel alumẽ: vl'. ʒʒ. cũ aceto ⁊ melle: vel spoliũ spẽtis.
¶ Mel acetũ quoqꝫ ⁊ sal: si i ore teneãtur psunt dolori
molariũ dẽtiũ: ⁊ i cal'o: ⁊ i frido: eo ꝙ in aceto ẽ refrigera-
tio sua subtiliatiõe ⁊ pfunditate i suba molaris. Ideoqꝫ
dolorẽ sedat ex cal'o ⁊ qꝛ subtiliat ⁊ icidit hũorẽ flãticũ se-
dat dolorẽ ex frido. In sale vo ẽ dissolutio: subtiliatio: ⁊
exiccatio hũiditatis supflue. Si psunt medicie nõ cocte
vtere. ¶ Dic̃ Ras. ferrũ ignitũ p cãnulã eneã itromitta-
tur dẽti. ¶ Sera. cõmẽdat vinũ põticũ: folia oliuarꝫ hu-
mida ⁊c̃. ¶ Si vo necessaria ẽ extictio sine sepõne icisio-
ne: vl' expl'siõe rei currẽt'l: ⁊c̃ cũ ol'o ro. vl' ð citonys: vl' ma
sticinũ ⁊c̃. ¶ Sz Alexã. galla assiana: vl' rað. titimali: vel
serpẽtis tunica ꝯferũt ⁊c̃. ¶ Ras. i diuisiõibꝰ. si ex apa-
te gigiue cal'o cura ẽ retẽtio aceti: ⁊ aq̃ fride vno die: ⁊ qñ-
doqꝫ aque rosa. vno die: ⁊ qñ trãsit duos dies: aut tres te-
neaṫ i ore ol'z ro. i cꝰ oi. ʒ. dissoluta sit. ʒ. i. masti. si sit ex fri
gido comedat tyriacã ⁊ acetũ ðcoctiõis pulpe collogn. ⁊
ꝯdisi tritũ cũ vino ponaṫ sup dẽtẽ: qꝛ ẽ vltimũ medicam̃
in remouẽdo dolorẽ cũ ẽ a frigore ⁊c̃. ¶ Almã. si sit a ca-
lido: ⁊ dolor nõ mitigaṫ cũ ol'o ros. ⁊ aceto: tũc cãphora ⁊
piretrũ trita ponãṫ i radice dẽtis: ⁊ cũ dissoluiṫ iterꝫ po-
naṫ. ¶ Si sit ex frido ponaṫ medicamẽ ð piretro ⁊c̃. de
foris vo panicũ: vel miliũ i sartagine torrefactũ sup ma-
xillã ponaṫ: ⁊ rað. fricẽṫ cũ pipe ⁊ melle: qð si nõ suffic̃ ty
riaca ponaṫ. ℞. castorei asse. ʒʒ. pipis: storacis: opy. añ. cũ
melle ꝯficiaṫ: ⁊ eger p aliqꝫtulum tpis abstineat a cibo: ⁊
sic famelicus itret bal. ⁊ vtaṫ motu: ⁊ si ñ qescit ferꝝ igni-
tũ radici dẽt'l apponaṫ multotiẽs: aut eradiceṫ ⁊c̃. ¶ De
stupefactiõe q̃ ẽ cura blandẽs: vl' cura mẽdosa: dic̃ Mes.
ꝙ fumigiũ cũ iusqamo ꝯfert: ⁊ ẽ exptũ linire cum opio: ⁊
oleo ro. ⁊ sil'r piretro cũ cãphora: ⁊ distillare i aurem ex
pte doloris granũ vnũ vel duo castorei ⁊ opy dissolutorꝫ
cũ ol'o ro. phyloniũ cũ modico opy ẽ mirabilis iuuamẽti.
¶ Et acetũ ðcoctiõis spoly spẽt'l ẽ mirabilis ppetatis q̃
est i ipo: ⁊ sandaraca cũ aceto ẽ iuua^{ti} sublimis: qꝛ phibet
reuma ad dẽtes: ⁊ sedat dolorẽ vehemẽtẽ: ⁊ strigit gingi-
uas: ⁊ aq̃ ro. cũ modico cãphore: oleũ ro. cũ mastice ⁊ sine
mastice: ⁊ gallarꝫ ðcoctio cũ aceto ⁊ solatrũ cũ aceto ẽ me
dicamẽ exptũ. ¶ Dic̃ Auic. si addiṫ vehemẽtia doloris
necessariũ ẽ multotiẽs administrare opiũ cũ ol'o ros. Sz
si iueniṫ excusatio ab illo meliꝰ ẽ dimittere eũ sz matura
tio fiat. Ex narcoticis ẽ phyloniũ ⁊ aq̃ frida cũ niue facit

hoc sine nocu^{to}. Et qñqꝫ oꝫ addere ad medicias resoluti-
uas ea q̃ stiptica sint: qꝛ mẽbrũ ẽ siccũ. Si cã ẽ vẽtositas
curaṫ cũ resolutiuis: ⁊ ppe cũ galbão sapino ⁊c̃. ¶ Ra.
in Almã. ponit cũ oleo ro. 6^{am} ptẽ. ʒ. vniꝰ. Et i disiõibꝰ di-
cit. fumigeṫ cũ traiectorio ex seie iusqami ⁊ storacis ⁊c̃.
¶ De dẽtis eradicatiõe dic̃ Haly. si nõ mitigaṫ dolor ex-
tirpa ⁊ extrahe. ¶ Dicit Mes. cũ medicie nõ ꝯferũt ne
alys dẽtibꝰ nocu^{ta} pariãt eradicari cito ꝯsulimꝰ cuz me-
dicamie ⁊ regimie bono phibitiuo apat'l pcedẽte euone:
nec fiat extio i vehemẽtia doloris: ne sit cã sincopis: aut
mortis: aut remotiõis reumatis: aut apat'l tumor: sz expe
ctãdũ: donec sedeṫ dolor: deide exhaṫ cũ ferro. donec p-
funde scarificaueris a carne gigiuarꝫ: ⁊ post extionẽ te-
neat i ore acetũ ifridatũ ðcoctiõis gallarꝫ ⁊c̃. ¶ Et si do-
lor remanet teneaṫ oleũ ro. cũ ðcoctiõe masticis. ¶ Ex-
ctio vo cũ medicina. pmo fiat scarificatio: deide distiguaṫ
inter dẽtẽ: ⁊ dẽtẽ cũ cera. Et qdã cauterizãt cuz stillo fer-
reo ignito imisso p cãnulã vsqꝫ ad dẽtẽ: ⁊ ex hoc dolor se-
daṫ: ⁊ dens post tps: ⁊ tpus cadit in frusta. ¶ Et qñqꝫ fit
cauteriũ cũ grano olibani ignito: vel cũ nucleo nucis. Et
adeps rane viridis arboree frangit dentes linita ⁊c̃.
¶ Dẽtes vt cadãt sine magno dolore. ℞. rað. fragarie ⁊
frequẽter frica. Et ad idẽ valz gũmi hedere. Ad idez lac
titimalli distẽpatũ cũ farina: ⁊ fiat cataplasma. Caue ne
ista tãgãt dẽtes sanos. ¶ Empl'z cũ semie vrtice facit era
dicationẽ dẽtiũ facilẽ. Aui. in 2° cañ. ¶ De medicis dic̃
Aui. ꝙ ex resolutiuis: q̃dã sũt collutiões: vt acetuz deco-
ctiõis spoly spẽtis: vel collogntide: q̃dã gargarismata: vt
de pdictis: ⁊ ex eis sunt aq̃ ðcoctiõis pass. ⁊ aliorꝫ ⁊ os di
mittaṫ aptũ: vt currat saliua: ⁊ q̃dã masticatiões vt pdi-
cta. Et iterꝫ mẽtastrũ mõtanũ ⁊ pip album: ⁊ piretrum: ⁊
myrrha: ⁊ ꝯficiãṫ cũ passulis: ⁊ fiãt auellane ⁊ masticeṫ
omni die auellana vna. Et q̃dã sũt linimẽta: epithimata:
rorationes ⁊ empl'a ex medicis resolutiuis not'l: vt mel ⁊
kitran ⁊c̃. Et q̃dã sunt vaporatiões exteriꝰ pp doloris ve-
hemẽtiã añ cibũ: ⁊ post duabꝰ horis cũ sale: vel cũ milio:
vel cũ aq̃ ðcoctiõis camomille exteriꝰ sz Ras. i diuisio-
nibꝰ ⁊c̃. ¶ Et alie medicie cauterizãtes: vt oleũ ðcoctio-
nis resolutiuorꝫ: vel acus ignea submersa in illo oleo pe-
netrans p embotũ. Et quũ distillaṫ oleũ feruẽs p embu-
cã. Et alie sunt fricatiões. vt. ʒʒ. cũ melle ⁊ acetũ cũ sale: ⁊
pulpa collogn. vl' piretrũ cũ aceto ⁊ alie fumigatiões: vt
cũ rutha piretro ⁊c̃. Et alia caputpurgia vt aq̃ sãsuci ⁊ cu-
cumeris asinini ⁊c̃. Et alie distillatiões i aurẽ q̃ soluũt do
lorẽ ⁊c̃. Et alie ipletiões vt cũ piretro ⁊ nucleis ossiũ psi-
corꝫ. ¶ Haly. ponit medicam̃ Ha. ℞. pipis piretri rað. ti
timalli distẽpa cũ galbano. Medicamẽ q̊ vsus ẽ Sera.
ad dolorẽ ⁊ estiomenũ strigẽs algumur. ℞. corticũ g̃na.
ʒ. 30. balau. gallarꝫ alũinis iameni piretri. añ. ʒ. 10. sumac
. ʒ. iy. ¶ Quidã ꝯmẽdãt vinũ ðcoctõis elli: ⁊ aly vitupãt
qꝛ nimiũ dissoluit: sz dicũt exteriꝰ ꝯferṙ ⁊c̃. Si dolõ sit ex
frõ cũ mã vl' sine mã expti^{m} st vinũ ðcoctiõis piretri: vl'
collogntide cortex i cã cal'a cũ aceto in frida cũ vino vel
radix titimali. ¶ Quidã dñt ꝙ ꝯ dolorẽ fridũ inter oẽs
herbas piudicat origanũ quocũqꝫ mõ: ⁊ cõe ẽ i vtraqꝫ cã
⁊ fumigiũ cũ semie porri: ⁊ iusqami. ¶ Qñqꝫ poniṫ sal ca
lidũ i pãno sup barbã. ¶ Quidã dicunt se exptos casto-
reũ ipositũ: vel galbanũ: vel vinũ ðcoctiõis. pulegy cum
melle colato. ¶ Medicie dẽtiũ sint sicce parꝫ resolutie
multũ abstersiue ⁊c̃. ¶ Quidã valde comẽdãt vinũ de-
coctiõis hedere: vel piretrũ icorporatũ cũ cera: ⁊ myrra
iteriꝰ: ⁊ lana succida exteriꝰ. ¶ Scðz Haly. mel ⁊ sal cõ-
ferũt i cã frida ⁊ cal'a. ¶ Medicia Alex. ꝯfestiz mitigãs.
℞. alei spicas. 5. olibani. ʒ. v. stipitis myrthe nodos duos
coquãṫ i aceto: ⁊ calidũ teneaṫ i ore. ¶ Mes. ponit alia

medicamĩa pl'a bona: ⁊ expta. ¶ Quidã cõmẽdãt calefactoriũ exteri⁹ cũ furfure cimio ⁊ vio.

Cõseruãt dẽtes. p̊ cauere ab his q̃ i stõ corrũpunt̃: vt pisces saliti: vel pui: fructus: lacticinia ⁊c. ⁊ a vomitu ⁊ ppe acetosi. 2° ẽ masticatio viscosi ppe cuȝ ẽ dulce ⁊c. 3° frãgere dura: vt auellanas ãmig. ⁊c. 4° cauere a stupefaciẽtib⁹ vt ẽ opiuȝ. 5° cauere a subito alterãtib⁹: vt a cal'o post fridũ: ⁊ a frido post cal'ȝ. 6° cauere a nimia fricatiõe dentium. 7° ẽ vitare ea quẽ a proprietate eis nocẽt: vt porri ⁊c.

¶ De corrosiõe dẽtiũ. Cap. LII.

E corrosione dẽtiũ attẽdẽda sũt tria. s. de causis signis: ⁊ mõ curationis.

De primo dicit Haly. corrosio dẽtib⁹ fit: ⁊ molaribus ex putredie q̃ ex hũiditate fit acuta ⁊ mala: q̃ ad ipos ꝯfluit ⁊ putrefit in eis. ¶ Auic. sil'r dic: ꝙ putrefactio ⁊ corrosio fit ex hũi^te^ putrefactiõis i eis: dic̃ ꝙ ruptura ⁊ corrosio fit ex ꝯuersione ꝯplexiõis ad hũiditatẽ: ⁊ qñq3 cã ẽ siccitas fort'. ¶ Dicit Uiati. dẽtes aliqñ pforãt̃: aliqñ corrũpũt̃: aliqñ ex hũorib⁹ i colorẽ citrinũ: vel viridẽ: vel nigrũ mutãt̃: q̃ oĩa ex hũiditatũ putredie nascũt̃ pessima: q̃ ex malis cibis itra stõȝ ꝯcurrit p neruos ad ligamẽta dẽtiũ. ¶ Quidaȝ dñt ꝙ pforatio ⁊ corrosio dẽtiũ accidit ex hũorib⁹ acutis: aut vermib⁹: aut apate: qđ est i ossea suba dentis. ¶ Ex his p3 ꝙ cã ꝯiũcta ẽ hũor acutus: vel putrid⁹ ⁊c. añs ẽ mala ꝯpl'o pcipue hũida: vel hũor putrefieri parat⁹ i stõ: vel capite: vel gigiuis. Cã pmitiua ẽ malitia nõ nãliuȝ cãꝝ generãs: vel augmẽtãs añtem.

De signis dicit Aui. ꝙ dẽtumitio ẽ signuȝ sanitatis: ⁊ ꝯ̃riuȝ est signũ hũiditatis: ⁊ si est illic alteratio significatiõis coloris: aut ꝯpl'onis sigñat corrosionẽ hũidã habentem materiam.

Dicit Mes. cura est tres res. p^a^ euõ humiditatum putridaꝝ cũ eis q̃ scis. 2^a^ ẽ repl'o ipsaꝝ ex ipsis dẽtibus cũ aceto ꝯcoctiõis nigelle: aut nigella cũ kitran linita: aut collutio cũ aceto ꝯcoctiõis capparis: aut. ȝȝ. aut siliuȝ. Et 3^a^ ẽ pbibitio corrosiõis eoꝝ: cũ eo qđ ẽ sic̃ gallia ⁊ cyper⁹ quando impletur dens corrosus ⁊ lenitus: ⁊ in gallia sola est prohibitio putrefactiõis. Et ex eis ẽ mastix ⁊ cipus ⁊ collutio oris cũ aceto ẽ sublimis. Cãphora võ ad h̃ medicamẽ ẽ vltimũ: ⁊ iusqamo cũ castoreo inest ppetas mirabilis: qñ fumigat̃ cũ traiectorio. ¶ Et medicia Alexã. ℞. opij: myrrhe: storacis. añ. ȝ. ij. pipis albi: croci galbãi. añ. ȝ. i. terat̃ cũ rob. ⁊ ponat̃ sup dentẽ foratum. ¶ Dicit Aui. intẽtio i curatiõe corrosiõis ẽ pbibere additionem ei⁹ qđ corrodit: ⁊ id qđ fit cũ medicaĩe sube corrũpte: ⁊ resol'one mãe faciẽtis: ⁊ pbibitiõe dẽtis: ne recipiat mãȝ: ⁊ ꝯuersiõe mãe ab eo cũ euone. S3 indigẽ. Medicine vo pbibẽtes corrosionẽ sũt exiccatiue. Si ẽ fortis cuȝ fortibus: ⁊ si ẽ ꝺbilis cũ ꝺbilib⁹ exiccatiuis ⁊ stipticis: sicut sũt myrthus litiũ: ⁊ spica celtica: ⁊ eaꝝ exhibitio ẽ oib⁹ modis dictis: ⁊ vtpl'ȝ cũ ipletiõe: sic̃ cũ gallia: ⁊ cypis: ⁊ gallia sola pbibet corrosionẽȝ: ⁊ sedat dolorem: aut cum mastice: ⁊ ciperis aut myrrha: ⁊ cum epithimate ex myrrha et melle ⁊c. ⁊ cũ lotiõe ex vino: vel aceto: ⁊ decoctiõe capis: donec medietas ꝯsumat̃ aceti: ⁊ teneat̃ i ore: ⁊ cuȝ distillatiõe arsenici dissoluti ⁊c. ⁊ cum oleo ⁊c. ¶ De ruptura dẽtis ⁊ corrosiõe dicit ꝙ curatio pmo est pbibitio mãe ⁊ mũdificatio dẽtis cũ stipticis fortib⁹: ⁊ alumen ẽ fortis impressiõis i h̃: ⁊ si sũt calide cum hoc non est earum labor vanus: sic̃ ell's niger mixt⁹ cũ melle. ¶ Ras. i disionib⁹. pmo ponit medicinã ꝯ arsenico ꝯ̃ putrefactionẽ ⁊c. deiñ oleũ ro. tenere in ore: donec vltimo medicinã q̃ carnẽ generatã idurat de olibano aloe: sarcocolla ⁊ sanguie drac. añ. ¶ Alex. ponit multa medicamia. ¶ Quidã dicũt ꝙ rectificatis causis pmitiuis: ⁊ euatis añtib⁹ dãde st opiate: ⁊ post localia remedia. Et qdã valde cõmẽdãt tyriacã. Et vl'r oẽs medicie debẽt eẽ abstersiue mundificatiue ⁊ exiccatiue confortatiue stiptice. vnde competunt amara acuta ⁊ salsa ⁊c. ¶ Quidam mundant puluerem masticis: cynamomi: aristo. a lũinis ⁊c. ¶ Uiati. post purgationẽ si ẽ nec̃ia ponit localia mũdificatiua ⁊ confortatiua vt gallã nõ pforatã cũ oleo vel oleo licij: vel terbẽtina: simil'r piretrũ nitrũ meu cũ melle nigella assa cũ aceto lac ficuũ cũ picula ⁊ aceto: si dolor nimi⁹. Si cũ pforatiõe foramẽ impleatur cũ myrrha: storace ⁊c. Si p h̃ nõ mitigat̃ dens extbat̃: ⁊ si cuȝ ferro nõ põt extrahi radici iponat̃ medicina de farina frumẽti cum lacte titimali: qđ si dẽti circũponatur sine ferro eradicatur.

¶ De cõmotione dentium. Cap. LIII.

DE cõmotione dẽtiũ: siue relaxatiõe agitatione: vel mollificatione: vel casu s̃m Haly. attẽdẽda sũt tria. p^m^ de causis. 2^m^ ꝺ signis. 3^m^ de mõ curationis.

De primo dicit Aui. ꝙ dens cõmouet̃ pp cãȝ pmitiuã: vt casu pcussiõe: qñq3 ex cã mollificãte neruũ ꝯstringentẽ: ⁊ qñq3 q2 dẽs ẽ piguis: ⁊ post extenuat̃: ⁊ qñq3 pp corrosionẽ origis dẽtiũ: ⁊ qñq3 subtiliat dẽteȝ: ⁊ minuit ꝺ ipo: nec facit dolorẽ adoron sine iũctura: ⁊ qñq3 dens minuit̃ pp siccitatẽ: sic̃ fit ꝯualescẽtib⁹ ⁊ senib⁹ famelicis, propter paucũ nutrimẽtũ carnis algumur. i. carnis ⁊ pellicule gigiuaꝝ ꝯtinent' radices dẽtiũ: vt exponit̃ i Serap.

De causis dic̃ Auic. casus: ⁊ que fit ex hũiditate gigiuaꝝ: ⁊ eneruatiõe eaꝝ q̃ ligãt dẽtes: aut hũiditates putrefacte gigiuaꝝ ⁊ comestiõe: aut largitate orei i quo sũt fixi: ⁊ h̃ largitas nãlis i pueris ꝺ̃ lagura. Nã. n. pueroꝝ excutit dẽtes pp ꝺbilitatẽ: ⁊ q2 lacteo nutrimẽto corrupti sũt: ⁊ fortiorib⁹ op⁹ ẽ ad solida ⁊ sicca cibaria: dilatãt g̊ orea vt dẽtes pducãt pueri maiores pmis: aut ex siccitate: vt senib⁹ accit: dẽtes. n. ⁊ orea in qb⁹ sũt cũ ꝺsiccant̃ minuũt̃: vñ ifirmi sũt: ⁊ audiui multos se vidisse senes qb⁹ cum cecidissent dẽtes redierũt: ⁊ alij pducti sũt loco eoꝝ. S3 nõ ẽ veꝝ vt credo: q2 q̃ pductiõi dẽtiũ pparata ẽ mã i corporib⁹ senuȝ nõ habet̃ ⁊c. ¶ Mes. ponit tres cãs. s. corrosionẽ radicis dentiũ: aut gigiuaꝝ ⁊ hũiditatẽ lubricã effusaȝ: aut ibibitaȝ i neruo ligãte dẽtes ⁊ pcussionẽ. ¶ Serap. vr̃ tãgere p̊ siccitateȝ pp ꝺfectũ nutrimẽti: vt i ꝺcrepitis: ⁊ paꝝ vsuȝ stipticoꝝ: ⁊ pcussionẽ: ⁊ hũiditatẽ mollificãtẽ. ¶ Uia. ponit vnam cãm. s. hũores i' radicib⁹ dẽtiũ: ⁊ ponit signa istaꝝ cãꝝ dicẽs: si hũores sint acuti: nec̃e ẽ i dẽtib⁹ eẽ foramia nimia ⁊ putredies: ⁊ si nõ. ꝯ̃riũ. ¶ Ad cõmotionẽ dẽtiũ. ℞. masticis. olibani. myrrhe. ȝȝ. cynamo. gariofi. galãge. macis: cubebaꝝ. añ. ȝ. i. ß. lapidis alabosti. ȝ. iiij. fricẽt̃ dẽtes: deinde abluant̃ cũ vino acerbo ⁊c. ¶ Dñt magri. si ex hũiditate saliuaꝝ ẽ abũdãtia: ⁊ tumor gigiuaꝝ. si ẽ ex siccitate siccitas oris scissura: ⁊ detumitio gigiuaꝝ hoc indicat: ⁊ dens extenuatur ⁊ minuit̃.

Dicit Mes. si ẽ pp pcussionem curat̃ cum stipticis ꝯstrictiuis ⁊c. Si pp corrosioneȝ dicta ẽ cura. Si pp humiditatẽ cura triplex. p^a^ euet̃ mã si oȝ cũ iteratiõe. 2ª exicca⁹ hũiditat' mollificãt' colligatões dẽtiũ cũ myrra: ⁊ aceto ꝯcoctiõis piretri: ⁊ acetũ squille: ⁊ acetũ ꝯcoctionis stafisagrie: aut ellebori: aut collogntide: ⁊ siliuȝ faciẽtiũ hũiditatẽ multã fluere: ⁊ ꝯsumñtiũ: ⁊ abstergẽtiũ ipaȝ. 3^a^ ẽ medicie strigẽtes ligamẽta dẽtium ⁊ gigiuaꝝ: ⁊ ab

stergētiū hūiditates:sic ꝓpe masticatio masticis:τ collutio cum decoctione eius:τ roꝶ.τ balaustys τc.

¶ Decoctio Alex.vtilis ē.℞.gallaꝝ ptes.ij.myrrhe p.i.corticū granato.yreos.añ.p.5.¶ Cōferūt alumē nuces cyp̃ssi:rose:pip:sumac ossa myrabo.¶ Aui.ꝓhibz masticatōez.cū illo dēte:p̄cipue rei dure:τ ɔcedit sorbitōez:vitet loquutionē τ tactū cū manu:τ ligua.Si a corrosiōe cū appz.¶ Si cā sit dimiutio succurraꝛ cū cibarys:licz sit difficile:deide cū humectātib⁹ fricādo:addēdo:τ distillādo i aurē oleū ro.vel succū solatri.imo cū stipticis.Nā si est pp ꝺtumitionē dētis nō valēt cibaria:qꝛ nō ipiguant velociꝛ.imo cureꝛ cū fridis stipticis:τ silr si fit a p̃cussiōe ¶ Si vo ab hūiditate cuz stipticis calis:τ denꝛ stiptica opilātia τc.Si ē cā ꝺtumitiōis carnis gigiuaꝝ deꝛ alum iameni:τ xiloaloes:τ cypi:τ sumach:τ balaustie.¶ Dentifriciū Aui.℞.cypi.ro.spice aromatice.salisgēme.cornu cerui vsti.¶ Raꝶ.i disionib⁹.Medicia ɔstrigēs dētes cōmotos.℞.balaus.ro.gallaꝝ:gallie:cypi.añ.p.i.aluminis p.5.liniaꝛ sup gigiuā.¶ Et Alexā.ponit medicamia plura:τ ꝶap.silr.¶ Cōmotio a cā p̄miua sic curaꝛ.℞.acatie:τ farine siliginis ptes ɔpetētes distēpenꝛ cū aliquo liquore.¶ Si sit ab hūore flātico fcā purgatōe supponaꝛ puluis vnicis:masticis:aut thuris.Si a ꝺbilitate vt in senib⁹ dcā ē cura.¶ Alum cū aceto τ melle mixtū firmat dētes.¶ Uiati.si ex acuitate fiat hūoꝝ:siue ex hūoribus acutꝭ:cephalica minuaꝛ:aut in ceruice scarificeꝛ: deinde acatia supponaꝛ τc.¶ Si fit a flāte cū alumie fiat fricatio τc.¶ Quidā ordināt exteri⁹ empla ɔstriua τc.τ dietā ordināt:τ mām digerūt:deide eūant cū flōmia:τ farmacia:deide dāt opiata:vt aureā:vel tyriacā:deide stiptica τ ꝺsiccatiua supponūt i aurib⁹olea τ i frida:τ i cala cā:qꝛ vie sūt p q̃s aures ad radices dētiū hñt igressuz.¶ Malaxeꝛ laudanū cū puluere thuris τ masti.τ supponaꝛ:qꝛ ɔfortat τ ɔsolidat.Et alum mixtū cū melle ē valde bom.

¶ De congelatione dentium. Cap. LIIII.

E ɔgelatione dētium notāda sꝫ.6. p̄m ꝺ noie. 2m ꝺ diffōne. 3m ꝺ cāis. 4m de signis. 5m ꝺ mō curatiōis. 6m de dubys.

De primo dico ꝙ accidia:ɔgelatio:dormitatio:stupor:mollicies:in ħ ca⁹ synonime accipiūtur. In vulgari vo dꝛ spauētū:siue dētiū spauētatio.

De scđo dic̃ Auic.ꝙ ɔgelatio ē stupor qdā accñs dētib⁹.¶ Sera.dic̃.ɔgelatio ñ ē nisi stupor accñs dētib⁹ex reb⁹ q̃ friditate stipticitatē faciunt.

Cause sūt ꝶz Aui.aut humor acetosus:aut res acetosa extrisec⁹adueniens:aut acetosus vapor eleuat⁹a stō:aut imagiatio acetosi cū p̃ns ē ille qui masticat acetosuz.¶ Uia.ponit vnā cāz extrisecā dicēs:dētes patiūꝛ ex ciboꝝ acuminib⁹.¶ Serap.dic̃.ꝙ fit ex cibarys acetosis:aut hūorib⁹acetosis:q ad dētes veniunt p meri.¶ Idē dic̃ Haly.sꝫ distiguit inter ɔgelationē τ dormitationē dicēs.ꝙ congelatio dētib⁹ accidit ab exteriorib⁹cū acerbū est qđ masticaꝛ:aut ab acerbis humorib⁹ stomaci.¶ Dormitatio vo accidit dētibus ex frigidis reb⁹:q̃s stōus:vel hō sumpsit:vt niue τ aq̃ nimy frigoris.

De signis patet satis.

De mō curatiōis.dic̃ Aui.ɔfert masticatio valde aut ei⁹ ɔtriti ifusi i aq̃:aut nuces:aut auellane:aut amigda.aut grana lauri:τ sal:qđ opponiꝛ acetositati confert valde.¶ Meꝶ.dic̃.ꝙ cōferūt mastix portulaca:τ sem̃ ei⁹:τ fricatio cū nucleis nucū τc.aut fumigatio cū traiectorio.¶ Serap.dic̃.ɔfert ad id portulaca cū aceto cū masticaꝛ:τ sem̃ ei⁹ cū aq̃ τc.τ olꝫ vio.τ cera colata τc.¶ Raꝶ.i disio.ponit portulacā amigđ.vel ceram.¶ Haly.si sit dormitatio vocata cōgelatio ɔfert masticatio portulace cū ramis.¶ Uia.ponit cepe portulacā.¶ Flos mediciaꝝ ponit vitellū oui:panē assuz calm τc.¶ Dic̃ breuiariū.si dētes stupēt ꝓ aceto:τ silibus comedat portulacā:caseū:cepē:τ alleum.¶ Plate.dic̃.stupor dētiū ex frigore fact⁹ resoluiꝛ comestiōe allei portulace:vel casei recētis.¶ Quidā ponūt caseū calꝫ suppositum valere:vel vinū calꝫ diu i ore retētū:τ dꝫ eē calꝫ actu τc.

Questio est de portulaca quā oēs ordināt:τ vꝛ eē ɔ̃ria cū ipa sit acetosa:τ ħ passio cātur ab acetosis.¶ Dđꝫ ꝙ portulaca valꝫ a ꝓꝓetate ñ a ɔplone.¶ Uel dđꝫ.ꝙ portulaca stupefactionē curat minuendo stuporē:pp minorē friditatē:sic aq̃ frida ɔfert his q hñt stuporem in pedib⁹ ex frigiditate niuis minuendo frigiditatem. Non eniꝫ debent poni subito ad magnuz calorē.Silr ē ꝺ stupore dētiū.Nā portulaca ē minus frida q̃z sit cā stuporis.Uñ Aui.3° cañ.ꝺ ɔꝶuādis extremis a nocumēto frigoris.dic̃:ꝙ qdā ponūt eā i aq̃ frida:τ sentiūt vtilitatē.ac si nocum ab eis remouereꝛ:sic fructib⁹ accit ɔgelatꝭ cū i aquā ꝓyciūꝛ fridā:qꝛ ɔfert.¶ Dicit Auic.ꝙ portulaca delet stuporē dētiū:qꝛ lenit asperitatē.¶ Sed ꝶap.dat portulacā cū aceto:cū tñ acetū sit valde nociuū dētib⁹.¶ Dico ꝙ licꝫ acetū nālr dētib⁹ noceat:tñ poniꝛ in medicis fridis:qꝛ iuuat ad penetrandū:qꝛ mordicatio iuuat ad resoluēdū:ē ēt ɔplonis ɔposite ꝶꝫ Auic.Galie.τ medicos:τ ēt frāgiꝛ ei⁹nocumtū ab alys medicis.¶ Et Aui.2° cañ.dic̃.ꝙ ē ex eis q̃ corrūpūt gingiuas:τ dētes:τ scindūt eos.¶ Dđꝫ ꝙ secus ē i dētib⁹sanis q̃z i stupidis:licꝫ.n.nālr noceat:qꝛ tñ ɔ̃riaꝛ cāe stuporis ɔferre dꝛ τc.

¶ De mutatione coloris dentium. Cap. LV.

E mutatione coloris dētiuz notāda sunt signa cause τ modus curationis.

De primo dic̃ Aui.ꝙ qñq3 fit linimtū qđ fac̃ accidere pānū:τ qñq3 fit ex lapide i radicib⁹ dētiū:cui⁹ eradicatio ē difficilis:τ qñz pp māz malā penetrātē i subāz dētez:τ corrūpēdo colorē:τ ɔuertēdo ad colorē melie p̄ter ꝙ fiat pān⁹.¶ Dicit Uiati.colores dētiū mutāꝛ aliqñ pp limositates τ putredines.¶ Quidā dñt ꝙ dētes sūt nālr albi:τ quib⁹ color māifestaꝛ i albo q oēs recipit:τ a nullo recipiꝛ τc.Sꝫ mutaꝛ pp limositates:vel illinitiōes:vel māz penetrātez in subāz eoꝝ:dētes ēt cū nutriāꝛ mutāꝛ ꝶꝫ nutrimēti mutationē:vꝉ sue supfluitatis:fumositates ēt resoluūꝛ ab humorib⁹ colericis i ore vel dētib⁹:gigiuis a stō:vel a cerebro fluētib⁹:vñ dētes ificiūꝛ:τ q̃dā grossa sƀa:vt scabies colligiꝛ fetida:q̃ oia fiūt ex negligētia mūdificādi os τ totuz corp⁹:vel pp freqūtē vsuz ciboꝝ dētes corrūpētiuz:sicut sunt lac pisces salsi:vel nimis pui:vel res fumose:vꝉ acetose:vel frigide congelatiue:vel porri qui ꝶm suaz ꝓprietatem dentib⁹ nocent ꝶm Auicē.τc.

Et qdam dicūt ēt ꝶm Auicē.cāe sūt limositates tres petrositas mali coloris isertio:sic in senib⁹ accidit pp debilitatē caloris nō ꝺpurātis.¶ Cā ergo ɔiūcta ē mala ɔplo introducta vel hūiditas capitis corrupta.¶ Cā añs ē mala ɔplo in capite vel stō vꝉ gingiuis τc.hūoralꝉ vo ē qlibꝫ humor i p̄dictis locis exñs.Cā p̄miua ē aer corrupt⁹ pigritia mūdādi os:τ dētes cibiuisco si famosi q fridādo adherēdo τ reumatizādo mutāt dētes:τ somnus post cibū τ ore clauso.¶ Signa cāꝝ.qꝛ co imo aperto
lor niger ē sigm melie: alb⁹ vo flātis:citrin⁹ colere: rufus sāguis.Silr si cā ē a cerebro:vꝉ stō:vꝉ toto ꝺ facili sciꝛ τc.

Modus curatiõis ē quattuor res. pma ē regimē. 2ª alteratio. 3ª euãtio. 4ª medicinaꝝ localiū appositio. ¶ De pª dic̃ Mes. oꝫ vt patiēs abstineat a melle: ⁊ pinguib⁹: ⁊ satietate nauseatiua: ⁊ somno sup repl̃onē. Et sine dubio vsus mellis alterat colorē dētiū ⁊ vsus alioꝝ dulciū ⁊ piguiū nocet: ⁊ pulmēta ex frumēto: ⁊ fungi ⁊ sisamū ⁊ silia. ¶ Ex reb⁹ ãt dētes maxie corrūpētib⁹: ⁊ colores eoꝝ alterãtibus ē vomit⁹: nisi post fiat collutio cū aq̃ ro. ⁊ aceto. ¶ De 2ª re dico ꝙ si mala cõpl̃o peccat q̃cūq; sit illa rectificat̃: ⁊ mã vel hūor abūdãs euẽt: cal's vtpl'z cū flõmia: ⁊ si fuerit frid⁹ cū farmacia ⁊c̃. ¶ De 4ª sciēdū ꝙ medicie locales debēt eē i pncipio ꝫ Aui. abstersiue: mūdificatiue: sic̃ spuma maris: sal ⁊ cinis ostracoꝝ: ⁊ cinis rad. cãne: ⁊ nasturtiū tritū: ⁊ aristol. ro. ⁊ ordeū adustū: ⁊ salgēma oēs ꝫm ptes eq̃les ⁊c̃. 2° vo curet̃ cū eo qð resoluit ⁊ exbit mãꝫ: sic̃ pip mētastꝝ costū: aristo. ⁊c̃. ¶ Dicit Mes. ꝯferūt medicie abstersiue: mūdificatiue i qb⁹ ē vtus radēdi: ⁊ abstergendi eruginē post fricationē: sic̃ spuma maris ⁊c̃. ¶ Dicūt qdãm. si malitia coloris ē i supficie tm̃ expetūt abstersiue: si i ꝓfundo resolutiua. ¶ Si vo lapidositas ꝯit abrasio: dētifriciū vtile marmor albū: corallos albos: salgēma: thus: ⁊ masticem pulueriza: ⁊ pone puluerē i petia subtili lini: ⁊ cuꝫ ea frica dētes: deīde laua cū vino aroma. deide tige fortiter cum scarlata granata. ¶ Itē aliud Cõstãtini optimū. ℞: vngule capne: ossiū dactiloꝝ: cornu capni: ꝯcule marine: ossiū mirabo. añ. ⁊ hec oia magis valēt icēsa: q2 magis sunt desiccãtia. Cõmēdat̃ ēt pul. ð spuma maria: ⁊ galia mus. añ. ⁊ sil'r i fine capl'i Uiati. ⁊c̃. ¶ Et nota ꝙ curatio coloris dētiū ē magne vtilitatis valde. Naꝫ coloris dētiuꝫ malitia totū corp⁹ imutat. Immutat̃ .n. aer qui ascendit ad cerebꝝ: ⁊ qui descendit ad pulmonē ⁊ cor: postea trãsit in totū. Ualet ⁊ dicta intentio ad decorem.

¶ De passionibus gingiuaꝝ. Cap. LVI.

Epassionib⁹ gigiuaꝝ attēdēda sūt duo. pº de nuõ passionū que accidūt gigiuis. 2° de

De primo (vnaquaq; cãrū. dico ꝙ passiões gingiuaꝝ sunt putredies: mollities: pustule: apata: vulneratio: excoriatio: sanguieitas: diminutio carnis: abūdãtia carnis. iflatio: dolor: pcussio: malus odor: corrosio: ⁊ arul. dic̃ Haly. i. apat' ei⁹ i saniez: ꝯuersio ⁊ casus. ¶ Cura scissuraꝝ i gigiuis ⁊ vlcerum: ⁊ corrosiõis: ⁊ putredinū: ⁊ excoriatiõis talis ē. ¶ Si ē vlcus puꝝ sine excoriatiõe curat̃ cū alcola leuis: cū aq̃ ðcoctiõis sumach mirre ro. gallaꝝ ⁊c̃. ⁊ cum appõne licij vel acatie: vel corticis de baucia: vl' mucillagis citonioꝝ: vl' penidij dissoluti i aq̃ ro. ifusiõis dragãti. ¶ Ad putredinē corrosionē ⁊ vlcera ꝯfert i estate sirup⁹ ros. vl' zucca. ro. In hyeme mel ro. ⁊ cū istis alñ admiscet̃ pul. boli armeni: sanguis drac. vel balaustie myrrhe: vel thuris: vel masti. ¶ Dicit Mes. si vlcera sint saniosa non ꝓfunda ꝯfert pº mūdificatio cū aq̃ ðcoctiõis folioꝝ salicis ro. lentiū sumach: oliuaꝝ siluestriū ⁊c̃. Et dyamoron ē mūdificatiuū bonū: ⁊ ppē cū aceto. ¶ Et si sãguis abūdat post flõmiã cephalice fiat scalpellatio gigiuaꝝ cū extractiõe multi sanguis: deīde abluat̃ cū his q̃ diximꝰ. ¶ Ad gigiuas putridas sanguiolētas valꝫ pul. factus ex cãcris fluuialib⁹ cõbustis: ⁊ mãstix pulueriʒat⁹. ¶ Itē Cõstãti. 2° pãtegni ad gigiuas putridas sal adustū mltū valꝫ. ¶ 2ª vo itētio post mūdificationē ē ꝯstrictio ⁊ ꝯsolidatio: ⁊ ad h̄ valꝫ alumē fricatū sup gigiuas: ⁊ collutio fcã ex aceto ðcoctiõis ei⁹: qm̃ sūt ꝓpa. Et sil'r vinū vel acetū ðcoctõis balaustiaꝝ ro. corticis granato. alumis ⁊c̃. Deide suppo-

nat̃ pul. cupulaꝝ glãdiū: ⁊ rosaꝝ: ⁊ corticis thuris: ⁊ cipi farine orobi: sanguis dra. añ. ¶ Si vo vlcera sūt ꝓfunda cãcrosa: ⁊ corrosiua: siue herpetica: aut fistularia: tūc itentio curatiõis vl'is ē cū euõne p flõmiã ⁊ farmaciã: ⁊ particularis est mundificatio pmo: deinde incarnatio: ⁊ vltimo consolidatio: ⁊ constrictio: ⁊ induratio.

¶ De fetore oris. Cap. LVII.

E fetore oris attēdēda sunt sex. pm̃ ð diffõne. 2m̃ ð spēbus. 3m̃ ð cãis. 4m̃ ð signis. 5m̃ qs curabilis sit: ⁊ qs nõ. 6m̃ ð mõ curatiõis.

De primo sic. fetor oris est vapor horribilis ⁊ fetidus: a fetidis hūorib⁹ resolut⁹ ex dñio exnei caloris in eis egrediēs a ptib⁹ oris. ¶ Si .n. calor nãlis dñat̃ in re: res fit aromatica. Si vo dñat̃ accñtalis q nõ ðpurat ⁊ cõ (sumit supflua res fit fetida ⁊c̃.

De scðo dico ꝙ fetor oris diuersificat̃ ꝫ loca a qb⁹ pncipal'r ꝓuenit. ¶ Quidã q̃ ē ꝓpri⁹ ori non aliūde ꝓueniēs: ⁊ qdã ꝓuenit ab alijs mēbris: ⁊ q ē ꝓpri⁹ ori: qdã ꝓuenit a gigiua pp putredinē: vel mollitiē q̃ est i ea: ⁊ qdã pp putredinē q̃ ē i radice dētiū: aut i ipo dēte: ⁊ qdã est cui⁹ pnm̃ ē cutis oris: ⁊ pp ꝯpl̃onē malã in ea q̃ alterat hūiditates pl'ꝫ h⁹ ꝯpl̃onis ē cal'ꝫ. Qui vo ꝓuenit ab alijs mēbris: aut ei⁹ pnm̃ ē stõ⁹: aut plmo: vl' pect⁹: aut cerebrū.

De causis dic̃ Uiati. ꝙ fetor in ore nascit̃ ex putredie dētiū. ¶ Aui. ponit putredinē in ore cãꝫ eē fetoris: vl' hūorē colericū: vel flãticū putridū i ore stõi: vel i stõ. ¶ Uel cã est vapor resolut⁹ a pulmõne: vl' pectore pp saniē ⁊c̃. ¶ Haly. põit fieri ex putredine dētiū: vel gigiuaꝝ: vel putrido flãtē i ore stõi: vel ex fluxu saliue: q̃ ex hūiditate fit cerebri p palatū ðcurrēte. ¶ Ras. i Alm̃. dic̃. ꝙ vtpl'z fit a cal'itate stõi: ⁊ fit a flãte corrupto i stõ: ⁊ fit a dēte mortuo: ⁊ fit a putrefactione in cute oris ⁊ meri: ⁊ i ptib⁹ ei⁹. ¶ Ex dict' pꝫ cã ꝯiūcta q̃ ē fum⁹ vel vapor fetid⁹ resolut⁹ vt dcm̃ ē. ¶ Cã vo añs est ꝯpl̃o hūida multū: ⁊ paꝝ cal'a. ¶ Cõpõnalis est raritas ptiū oris ⁊ strictura. Sil'r ptiū oris humoralis ē humor malus: vt dcm̃ ē. ¶ Cã pmiua ē aer hūid⁹ ⁊ putrid⁹ ⁊ paucitas exercitij: q̃re supflua ñ resoluūt̃. bal. negligētia cibi hūidi ⁊ corruptibil': vt lac fructus pisces: herbe flãtice: ⁊ somn⁹ supflu⁹ pcipue ore apto: licꝫ diceret ex ore clauso: ⁊ nimia ciboꝝ repl̃o: ⁊ inanitio: sic̃ p coytū precipue.

De signis dic̃ Uia. si ifirm⁹ amot' dētib⁹ a gigiuis nil fetoris iuenit: itelligi pt ꝙ ex fetore fit flãtis i stõ. ¶ Dic̃ Haly. Si ē ex stõ nulla cãrum iuenit̃ i ore: ⁊ fetor post cibū minuit̃. ¶ Ras. i diuisio. dic̃. sigm̃ ꝙ ē a cal'te stõi ē ꝙ alleuiat̃ cū sumit̃ cib⁹. ¶ Signū flãt' corrupti i stõ ē ꝙ ē sp: ⁊ nõ sedat̃ cū comestione: nisi paꝝ. ¶ P̃. fetor ꝯtinu⁹: ⁊ si digit⁹ p⁹ tactū oris feteat sigm̃ ē ꝙ ē ab ore. ¶ P̃. si bñ clauso ore sentitur anhelitus fetidus: tñ fetor sentitur a narib⁹. Si vo ecõtra narib⁹ strictis sentiatur ab ore egreditur. ¶ P̃. si a stõ pulmone cerebro scitur p malã dispõnē illoꝝ membroꝝ ⁊c̃. ¶ P̃. fetor ex mala dispõne spūalium continuus est ante cibuꝫ ⁊ post cibum. Si vitio stõi est interpolatus maior añ cibū q̃ꝫ post. Et vitio oris per tactū cognoscitur.

De quinto sciendū ꝙ fetor ab ore curat̃ p curã sue cause. Si a spūalib⁹ vt a ptisi nõ curatur. Si ab empimate curabili curat̃: al'r nõ. Si a stõ curat̃ cū mūdificatiuis ⁊ ꝯfortatiuis ⁊c̃.

Cura istius fetoris est quattuor res pma ē regimē. scða est euãtio. 3ª est alteratio. 4ª ē ꝯfortatio ⁊ aromatiʒatio. ¶ De pma dico ꝙ regimē est rectificatio cãꝝ pmitiuaꝝ: de quo dicit Mes. ꝙ pcipue qñ est

a stõ vitet pinguia grossa viscosa ⁊ nauseatiua: ⁊ lac: ⁊ nõ comedat pulmentaria: sed assa vel frixa in senib⁹: ⁊ ĩ scõa mẽsa citonia. pira. ʒʒ. cõditũ: ⁊ vinũ cum spẽbus sumat. ¶ De scõo dicit. ꝙ euẽtatur mã sepe si colica fetida putrefacta cũ infusiõe aloes: cũ aqua endiuie: si flãtica putrida cuʒ yera. ⁊c̃. ¶ Et dicit filiꝰ Mes. zuccaꝝ qualecũqꝫ sit ĩ mã cal'a vel frida ꝯfert vomitus post esuʒ acruminũ vel acetosoꝝ: vel post melones cũ sumptione sirupi acetosi: aut oximellis. aut ydromellis. ¶ De tertio dicit dãda eẽ que acqrunt tẽperiem in re colica crisomila hũida psicã cũ ꝓpetate ⁊ ĩfusiões eoꝝ qñ sunt sicca: ⁊ h̃ in ieiunio: ⁊ citonia silr̃ ꝯferũt: ⁊ acetositas citri ⁊ sil'a. ¶ In mã vo flãtica acetũ squillẽ: trifera mioꝛ. ʒʒ. ꝯdituʒ. zuccaꝝ rosa. cũ mastice. xiloal'. ⁊c̃. ¶ 4ª est dare odoꝛifera sicut sunt coꝛtex. citri: cãphoꝛa. citonia. poma odoꝛifera cubebe gariofi: cynamomum zedoaria: cassia lignea. ciperi. maioꝛana ⁊c̃. ¶ Et ex eis que multũ occultant fetoꝛẽ oꝛis ⁊ mirabiliter est frequẽs comestio apy. Cõferũt ẽt vue passe cyminũ ⁊c̃. ¶ Si vo fetoꝛ est ab oꝛis putredine: cura dicta est in p̃cedenti. ¶ Si a pulmone: vel pectoꝛe cura dicetur inferiꝰ. ¶ Dicit Auic. si gingiua est putrida mũdificet̃ cũ aceto ⁊ aqua ro. Et si est putrefactio magna masticet masticẽ. xiloal'. coꝛtices citri. ⁊c̃. Or si non suffic̃ masticet stafixagriaʒ: vt saliua effluat. Et si non ꝯfert sumat̃ draganti adusti ps. i. radicis lily. ⁊ croci. añ. ps. 5. cõficiãt̃ cum melle: ⁊ administret̃: ⁊ postea lauetur os cũ aceto ⁊ aq̃ ro. ¶ Si vero putrefactio est in dente cura ẽ fricatio cũ limatura cũ lima. Si sit in radice dẽtis cura est eradicatio: ⁊ si mollificatio gigiuẽ cã est putredinis curet̃ mollificatio cũ abstergẽtibꝰ ipsaꝫ ⁊c̃. ¶ Si ꝑ hũoꝛes in stõ curatio est: vt dcm̃ ẽ ⁊c̃. ¶ Dicit Uiati. si est a gigiua det̃ medicina desiccãs carnes putridas: ⁊ reuocãs carneʒ sanã: os lauet̃ cũ aceto decoctiõis mirte balaust. ⁊ mũdet̃ dẽtes ne aliqd cibi remãeat. Cibos hũidos caueat p̃cipue lacticinia. odorifera ponant̃ in oꝛe. ¶ Si vo fetoꝛ ẽ a stõ ĩ quo est flegma curat̃ cũ vomitu sepe. ⁊ pillis cochys ⁊ de yera. Et abstineat se ab oĩ pisciũ genere: carnibꝰ grossis: ⁊ herbis flegma gn̄ãtibꝰ: os mũdet cũ pãno aspero: ⁊ cũ vĩo lauet odoꝛifero: masticet coꝛticẽ citri ⁊c̃. ¶ Utatur his pillis Jo. Dam̃. ℞. gariofil. cynamo. nucismuscate. añ. ʒ. viij. macis sandal' ru. ʒ. vi. lignialo. ʒ. i. gallie mus. ʒ. v. tẽpera cũ succo granato. ⁊ pil'aꝫ sub ligua teneat ⁊c̃. ¶ Liber diuisionũ nõ variat a p̃dictis. ¶ Dicit Haly. si fetoꝛ est a putredine carnis in oꝛe vtat̃ flõmo: ⁊ sicia ceruicis: ⁊ si nõ sufficit cũ mirabol'. solue ⁊c̃. Frica gingiuas vt sanguis effluat post laua cũ stipticis. ¶ Si ex dẽtibꝰ coꝛruptis coꝛruptũ amputa: ⁊ comestũ cum lima: ⁊ ferro purga: caueat lac: ⁊ dactilos: deĩde sumat acetũ decoctiõnis piretri: fricatiõe vtat̃ aromatica: mane ⁊ vespe: purget dentes optime cũ pãno lineo: nocte cum oleo ros. vngat ⁊c̃. vt dcm̃ ẽ. ¶ Liber diuisionũ cõmẽdat pulegiũ ⁊ serpillũ. ¶ Quidam dicũt ꝙ medicinaꝝ q̃ ꝯpetũt fetoꝛi oꝛis: q̃daꝫ repꝛimũt: q̃dã carminãt. q̃dã obtegũt. ¶ Repꝛimũt aũt ĩspissantia: ⁊ ꝓhibẽtia ne vapoꝛes resoluant̃ ⁊ ascẽdãt: vt coꝛiandrũ: qꝺ ẽt fetoꝛeʒ aliorum occultat: ⁊ ablutio oꝛis cũ aq̃ frigida: ⁊ aceto. ¶ Carminant vo que subtiliãt ⁊ ꝯsumũt: vt nõ habeant v̾tutẽ ip̃rimendi: qꝛ ad hoc vt vapoꝛ ip̃rimat nõ dʒ eẽ vltime grossus nec subtilis. ¶ Obtegũt aũt fetoꝛẽ rẽs aromaticẽ simplicẽs ⁊ cõposite: sic̃ gallia muscata q̃ ꝯposita est: ⁊ dyamuscum ⁊c̃. Simplices sunt sic̃ gariof. cynamomum qꝺ subtilitate ⁊ fortitudĩe sui odoꝛis vicit oẽʒ odoꝛem: ita ꝙ balsami ⁊c̃. ¶ Cõferũt ẽt epytimata: ⁊ empl'a cal'a in cã frida: ⁊ frida in calida. ¶ Myrrha vt dicunt qdam remouet fetoꝛem oꝛis: q̃ñdo retinetur ĩ oꝛe: ⁊ caseus dulcis ꝯfert fetoꝛi oꝛis: ⁊ aeri coꝛrupto: ⁊ tyriaca similiter.

¶ De passionibus oris. Cap. LVIII.

De passionibus oꝛis notãda sũt qnqꝫ. p̃m qd ĩtelligat̃ ꝑ os. 2m q̃ sint passiões oꝛis. 3m de causis. 4m de signis. 5m de mõ curationis.

De primo dico ꝙ ꝑ h̃ nõ ĩtelligũt̃ manifeste: q̃dã ꝑtes oꝛis vt labia ligua: dẽtes: ⁊ gigiue: sʒ palatũ ⁊ ĩterioꝛes ꝑtes maxillaꝝ: ⁊ cutis ⁊ ĩterioꝛ: egritudĩes aũt oꝛis sũt bothoꝛ alcula spũtũ sãguis ab oꝛe ⁊ multi°ᵒ saliue ĩ sõno vlnera ⁊ coꝛrosio.

Dicit Haly. oꝛi accidũt oẽs passiões: q̃ accidũt gingiuis. s. apã putrefactio sanguinis emissio fetoꝛ oꝛis ⁊c̃.

De causis dico s̃ʒ Aui. ꝙ bothoꝛ vtpl'ʒ accidit ĩ oꝛe ꝑꝑ caloꝛẽ ĩ ꝑtibꝰ stõi ⁊ capitis ⁊ vapoꝝ: ⁊ qñqꝫ fit ĩ febꝛibꝰ: qñʒ sine febꝛibus: ⁊ est bothoꝛ pustula ꝑua cũ doloꝛe cuilʒ parti ꝯtingere potens.

De quarto dic̃ Aui. ꝙ qñqꝫ appet ĩ febꝛibꝰ acutis bothoꝛ nigra maligna: moꝛit̃ ĩfirmꝰ ĩ die 2ª. Et ẽ ꝓpõ Hyp. in libꝛo experimẽtoꝝ.

Curatur in p̃n°ĩfridãdo ⁊ exiccãdo cũ balausti. ⁊ gallis ⁊c̃. In fine calefaciẽdo cum celidonia ⁊c̃. cipo croco ⁊c̃. ¶ Et si ẽ cũ vlcere: qñqꝫ ponit̃ arsenicuʒ ⁊c̃. ¶ Et cũ ĩcipiũt suppurari cõferũt mucillagies ⁊c̃. ¶ Et qdam sublimiũ medicoꝝ dixerunt: nõ ẽ aliqd magis vltimũ q̃ꝫ oleũ de squinãto in curãdo bothoꝛ oẽ hũidũ ĩ oꝛe ⁊c̃.

¶ De squinantia. Cap. LIX.

De squinantia notãda sũt. xi. p̃m ꝺ noĩe. 2m de diffõne. 3m ꝺ spẽbꝰ: ⁊ de noĩbꝰ spẽruʒ. 4m ꝺ cãis. 5m qbꝰ magis accidit 6m de ꝑmutatiõe eiꝰ. 7m ꝺ termiatiõe ⁊ timoꝛe termiatiõis. 8m ꝺ signis. 9m ꝺ nec̃itate curatiõis: ⁊ que curatur: ⁊ que non. 10m de modo curationis. xim de dubys.

De primo dic̃ Sera. ista passio noĩat̃ merito p̃focatio: ⁊ satis acutissima ẽ: ⁊ cito ꝑiculũ ĩfert. Et iõ nec̃e ẽ vt eiꝰ cura oꝛdinet̃. ¶ Dic̃ Passio. Sinanti grece. latine p̃focatio d̃r iugulatio: strãgulatio: suffocatio: ⁊ sq̃nãtia sũt noĩa synonima. ¶ Ab Aui. d̃r suffoca° ⁊ adaba. ¶ Et dic̃ Aui. ꝙ p̃focatio ẽ ꝓhibitio penetratiõis anhelitꝰ ad pulmonem ⁊ coꝛ.

Scdm Uia. Sq̃nãtia ẽ moꝛbꝰ gule accidẽs: ⁊ suffocationẽ spũs tenẽs. ¶ Gal. ĩ ꝯto 4i regimis acutoꝝ. squinãtia ẽ flegmon ꝑticulariũ que s̃ʒ faringã. i. caput meri. ¶ Dic̃ Passio. Sq̃nãtia ẽ difficil' trãslatio: spũs p̃focatio acuta valde cũ ĩpẽtu circa cutẽ. ¶ Magr̃al'r diffinit̃ ꝙ est apã: qꝺ ĩ gutture nascit̃: vel ẽ acuta p̃focatio ꝓhibens anhelitũ: sʒ cũ ĩpediat viã cibi: sic̃ ⁊ aeris: vt pʒ in diffõne spẽꝝ male sq̃nãtie diffinit̃ nã ꝑ ĩpedimẽtũ ĩ ãhelitu tm̃. ¶ Dico ꝙ verioꝛ ẽ squinãtia q̃ ĩpedit ĩtroitũ cibi: qꝺ nomẽ ipm ꝺclarat: vt dcm̃ ẽ: ⁊ magis ꝑiculosa ⁊c̃.

Species distiguitur penes locum: penes quantitatem nocumẽti: penes apparitionẽ: penes locũ: qꝛ s̃m Gal. in com̃. illius affo. q̃rte parti. Si a febꝛe habito ⁊c̃. Spẽs sunt quatuoꝛ: qꝛ aliqñ apã est in lariga que est superioꝛ extremitas trachee: ⁊ tũc nominat̃ squinantia: aliqñ est in lacertis extrinsecis laringẽ: ⁊ dicit̃ kalianachi. Aliqñ ẽ in faringa q̃ supioꝛ ẽ extremitas meri: ⁊ d̃r sinãca vl' sinãtia. Et aliqñ ẽ ĩ lacertĩ extrĩsecis farige: ⁊ d̃r ꝑsinãca. ¶ Haly. ponit d̃riaʒ ĩter iugulationẽ ⁊ suffocationem. Et dicit. ꝙ iugulatio est ex apãte calido ĩ lacertis meri: ⁊ si est in ĩnterioꝛibꝰ d̃r sinantia. Et hec passio

pessima est: et trāsgulationem ꝓhibet. Et in exterioribus dr̄ squinantia etc. ¶ Suffocatio vero est ex apate calido in lacertis gutturis: et si est in exteriorib⁹ suffocatio ab'te dr̄. Si in iteriorib⁹ dr̄ suffocatio canina. ¶ Serap. si ē in lacertis itrīsecis epyglotis dr̄ camuca: et est difficilior alys. Si in extrinsecis dicit caucunca: et in lacertis extrinsecis palati dr̄ farisinthea. ¶ Scdm ergo diuersitatē q̄titatis locorum in qb⁹ fit flegmon noia sunt diuersa etc. ¶ Alex. dicit. q̄ antiq medici oēm spēm flegmonis circa gulā: siue exterius: siue iterius sit suffocatio squinātem noiauerunt. Sed posteriores diuiserūt in q̄tuor: duas interiorē squinantē: exteriorē psinantem dixerūt in lacertis meri: et in lacertis epyglotis etc. ¶ Aui. pmo distingnit spēs penes locum: et penes apparitionem. ¶ Diuisio apatis est quadripartita: q2 aliqñ est in lacertis exteriorib⁹ epyglotis: siue gutturis decliuib⁹ ad anteriora: et inferiora. s. longe ab orificio superiori: vñ apostema rubet anterius versus pectus: et in lacertis posteriorib⁹: vt timor: et rubor in ore appareat: aut in lacertis meri: et que sequūtur ipsuz. et constringitur anhelitus pp vicinitatē: et non apparet sensui: et est deterior inter. 4. Et qñq3 aggregatur numerus duorum apostematum: aut trium. 2° distinguit Auicē. penes apparitionē tm̄ dicens: et iam diuiditur: q2 aliud apparet sensui exterius: et aliud apparet sensui dum aspicit interior pars gutturis: et aliud non apparet sensui: et aliud est in meri: et aliud est intus in epygloto: et non aspicit nisi cum casu lingue post aperitionem oris: cuz fortitudine: et compressione lingue. ¶ Dicit Passiona. squināticorum duo sunt genera: vnū cum tumore: aliud sine tumore: h est aliter dyacosim possumus dicere etc. ¶ Distinguūtur etiā spēs fm nocumentū in anhelitu: magnū: paruum: et mediuz. Si. n. inspiratio est longissima: et a spū orthomie: tunc est pessima et mortifera. Si minus longa. tūc ē media. Si vero parua: tunc est minor etc. ¶ Hyp. vero in pnosticis distinguit penes locum apparitionis et nocumētum: cū dicit. Squinātia pessima ē: et cito mortifera: que in gutture vero appare: nec extat in ceruice cū tumore: et dolore tm̄ acutissimo existēte et spiritu orthomie etc. Alia spēs ē i gutture n̄ appz nec extat i ceruice cuz rubēti tumore: dolore tamen apostema rubet etc. Tertia vero est qua ceruix et guttur rubent etc.

De causis dicit Auicē. q̄ cā est aliquando mala pfocatiua: venenosa et sanguis congelatio in quibusdam visceribus. Sed de qua hic intendit fit ab apostemate: aut coopertura: aut pigritia vtutis mouentis instrumentum anhelitus: qd instrumētū ē lacertus epyglotis: qd deficit ab opatione per siccitatem: vel mollificationez: vel spasmuz: vel accidit ibi coopitura pp coartationem vicini. Fit etiā ꝓpter remotionē spōdiliū in pncipio colli ad iteriora ex percussione: aut ꝓpter apa: vel spasmū in lacerto spondiliū: vel meri: vel ligamētis: vel neruis etc. hoc vt in plurib⁹ fit in ifantib⁹ ꝓpter leuitatem ligamētorum: deide dicit q̄ cā hui⁹ apatis est cā aliorum apatum: et qñq3 est cib⁹: cuius ꝓpriū est facere: sicut andacocha: cuius tyriaca ē lactuca. Et qñq3 fit solū a repletione in membris vicinis gutturi: deide dicit q̄ fit ex sanguine: et ex colera vel flāte grosso: viscoso: frigido: aut subtili calido: et raro accidit ex melia: et dicūt qdam q̄ nō accidit oino: q2 melie minoratur effusio ab aliquo membro ad aliud mēbrū subito: et non elōgatur cum raritate illius: quin accidat subito: aut paulatim: deinde prefocet. ¶ Et qñq3 mutatur ex apostemate calido: et fm omnez dispōnem est mala. ¶ Dicit Uia. sinantia: aliqñ ē ex humoribus a capite ad guttur descendentibus: qui sunt sanguinei: vel colerici: viscosi flāti: vel salsi. Ex melia vo nūq̄ fit hoc apostema: q2 hic morbus cito preualet cum sit pacutissimus: s3 melia prolongāter operat: vñ impole ē de nigra colera esse. ¶ Rasis in diuisionibus ponit fieri ex sanguine: colera: flegmate: percussione: et dislocatione. ¶ Dicit Serapi. pfocatio fit ex apate epyglotis: vel vie cibi: siue vie aeris: et pallati: vel loci cōmunis. Et q2 valde fit ex sepatione spondiliū: que sunt in collo ad anteriora: et hoc fit raro in ifantib⁹ vtplm etc. ¶ Cause pmitiue sūt aer frigidus: pcipue vernalis: qes multa: vñ multiplicātur humores. ¶ Exercitiū post qetem et cibum: et precipuē vociferatio et cantus: et cibi et pot⁹ vaporosi: vt cepe. Simil'r somnus multus post repletionē retinēdo superflua: et supfluitatis retētio: et accñtia aie: sic ira etc. Et extrinseca non necessaria: vt casus dislocatio etc. ¶ Causa añs ꝯplonalis est ꝯplō humida totius: vel dicta ꝑ ptium humoralis: vt humores descēdētes a cerebro: vel ad ip3 ascendētes. ¶ Cōpositiōalis ē magnitudo capitis multos recipiēs humores et vapores: et strictura colli: et viarū eius: vñ humores cū difficultate inde trāseūtes retinentur: et sunt cā hui⁹ passionis. ¶ Cā ꝯiuncta est ifusio lacertorum intrīsecorum: vel extrīsecorum opilatio cāne pulmonis: vel meri: et aliqñ causa ē siccitas: et aliqñ dislocatio coartans etc. et aliquando medicina etc.

De quinto dic̄ Aui. q̄ sqnātes et eorum filia multiplicāt ivere hyemali: fit ēt i autūno. ¶ Sed Hyp. in tertia ptic. afforis. differt vernalis ab autūnali: q2 vnalis est flātica: et autūnalis ē colerica etc.

Dicit Auic. qñq3 mutat squinātia ad pipleumoniā: qñq3 mā expellitur ad pulmonē: et qñq3 mutat ad partes cordis: et interficit: et qñq3 fundit ad stōm. ¶ Dicit Mes. mutatio squinātie est duob⁹ modis: aut delitescit subito: aut nō delitescens declinat ad occultum corporis: aut imanifestū: et declinans in occultum subito: vt ꝓprie raptus fiat ad pulmonē in cor iterficit: s3 ad cor subito: et ad pulmonē non subito. ¶ Et dicit Hypp. in. 7. diebus: et si h effugiat empici fiunt: vt in. 5a ptic. dr̄. Uirtuti. n. forti nō resistit ēt venenū. Q2 aūt declinat i occultuz nō subito ē sicut pleuresis: vel pipleumonia: vel ptisis. Q2 vo declinat in manifestū est apa extrinsecū. Et dicit Gali. q̄ mutat in erisipillam: et ꝓprie in ceruicē: s3 paruz accelerat salutem. delitescens subito cum mentis pmixtione: q2 petit pulmonem: deinde interficit.

De septimo dicit Aui. q̄ apa pfocatiuuz: aut iterficit: aut mutat: aut suppurat: aut saniat: et qñq3 apatur iter carnē: et nō pfocat: s3 pfocatiuū malū dicitur caninum: siue sit in lacerto intrinseco epygloti siue meri: siue sit ex dislocatiōe spōdiliū. Et prefocatio canina qñq3 interficit iter primū diem et q̄rtum. ¶ Serap. dicit. q̄ squinātia in lacertis itrinsecis epyglotis est difficilior alys spēbus: et fortasse iterficit velociter ꝓpter abscisionē anhelitus: et prefocationē que sequitur ipm. ¶ Dicit Mes. Squinātia terminat vno triū modorum: aut resoluit: aut suppurat: aut pmutat. ¶ Hyp. in pnosticis dic̄. q̄ pma spēs suffocat in pma die: vel 2a: vel tertia: siue q̄rta. scda spēs est mortifera: s3 pigrior ea q̄ dicta est ante ipsam. tertia vero est diuturna: que aliquando est mortifera: aliquando non.

Octauo de signis. dico q̄ signorum quedam sunt cōmunia: vel distictiua generis: qdā spērum: qdā cārū: qdā pmutatōis: quedā sanatōis: qdā pditiōis: et quedam lōgitudinis. ¶ Signa generis distictiua fm Uiati. sunt anhelit⁹ lōgus pp stricturam pectoris: q2 q̄tuz sufficit semel attrahere nō valens: necesse est vt lōgo spatio ipleat: anhelitus ergo breuis ē laudabile signū in squināticis. ¶ Dicit Aui. itentio cōis ē ꝯstrictio ahelit⁹:

Jn ali... rarus

os apertum: difficilis transglutio: vt potus exeat ex nari/
bus: exitus oculorum: egressio lingue in ea que est fortis:
et debilitas motus: et opilatio narium: dolor fortis in cala
paruus in flatica tumor colli et faciei: ligua pēdēs: pulsus
In alio textu in pncipio frequēs diuersus: deide paruus tardus: tēsio:
et durities meri: et epygloti etc. ¶ Dicit Ras. cū in deglu
tiēdo sentitur angustia: adest passio que squinātia voca/
tur. ¶ Dicit Sera. cōe signū est anhelit⁹ strictio: dolor: et
ex eis sunt dolor quē seqtur febris: et dilatatio anhelit⁹: et
concauitas oculoꝝ: egressio ligue. Silr signū est oris ap/
tio difficilis trāsglutio: pp liguā q̄ mittit ad meri: sꝫ de/
ficit in mittēdo: ex difficultate mot⁹ ei⁹: et pp meri cū co/
artatur: et nō recipit: et iō cū conat̄ trāsglutire ascendit ad
nares: et fit locutio ex duab⁹ narib⁹: qr fmo est p liguā: et
lingue motus ē difficilis ppter apā: necesse est g̊: vt ascen
dat vox in duob⁹ foraminib⁹ que sunt in supiori pte pa/
lati ad duas nares: qñ loq volūt: et i ipsis ē ō q̊ desperat̄:
et est ille in cui⁹ ore appet spuma. ¶ Passionari⁹ dic̄. nau
sea est illis: et conant̄ eycere: et nihil possūt aliqñ saliuaꝫ:
Imo pyciunt: oculi sunt sanguinei: vene tendunt̄ etc. ci/
me manuū frigescūt: pulsus paruus inuite iacent supini:
sed dulce in laterib⁹: dulcius est sedere: vox et fmo icom/
plete ferunt̄ atqꝫ cū dolore. ¶ Quidā dicunt qꝫ hec pas/
sio est similis epilie sincopi stupori: suffocationi mr̄icis:
sed differūt ab eis: qr isti vidēt: audiūt: itelligūt: et cū ma/
nu iocū doloris tactu indicāt. ¶ De signis spērum. dicit
Aui. differt ꝯstrictio anhelit⁹: squinantie: et pipleumonie:
qr pipleumonia nō cito suffocat: sed squinātia qñqꝫ sic: et
differt apā epygloti: et meri: qr apā meri prohibet glutire
nō anhelituꝫ. Sꝫ apā epygloti ecōuerso. licꝫ aliqñ vtrūqꝫ
impediat: vtrūqꝫ etc. ¶ Deide dicit signum spēi si mutat̄
rubedo ad exteriora: et multotiens aperiunt oculos et sa/
niatur: et silr cū alteratur anhelitus: et incipiunt anhelare
anhelitu breui etc. Et silr si accidit ex latere opposito spe/
ratur resolutio aliq̄. ¶ Uiati. iuxta sniam Hyp. in pno/
stic. et Gal. dicit sup pnostica Hyp. pessimum est squinā/
tie genus: qđ est cū ortho^a dolore nimio: siue tumore et ru
bore in collo: vel gula: min⁹ pessima que nō hꝫ angustuꝫ
anhelitū: sed cum tumore et rubore in collo: et gula dolorē
non facit nimiū: et minor in tertio gradu est dolor: nec fla/
tus angustus: hoc genus nō est in gutture: sed in collo: vl'
in vtroqꝫ. ¶ Dic̄ Haly. Sgnātia. n. lacertis exteriorib⁹
hꝫ difficilē āhelitū: vocis diminutionē: i gurguliōe dolore
in collo et facie ruborē: et oculoꝝ pfūditatē. ¶ Deide dic̄
qꝫ accñā in lacertis gugurliōis iteriorib⁹ peiora sūt q̄ꝫ in
lacertis exteriorib⁹: qr hanc passionē hn̄tes semper sunt
apto ore: nec aliqd deglutiunt etc. ¶ Signa cārum. dicit
Auicē. U. g. sanguis. sunt rubedo lingue faciei oculoꝝ sa/
por dulcis silis sapori vini: et dolor vehemēs extensiuus
et constrictio anhelitus vehemēs. ¶ Signa colere sūt
inflatio: tristitia: dolor: sitis: mūdificatio: amaritudo: sic/
citas: vigilie: ꝯstrictio gule: et ꝯstrictio anhelitus minor q̄ꝫ
in sanguinea: et similiter dolor in colerica minor q̄ꝫ in san
guinea. ¶ Signa flegmatice sunt albedo ligue faciei et
oculoꝝ. sapor baurachinus cuꝫ caliditate et viscositate: qr
hoc flegma est corruptū: et qñqꝫ signat ipsam albedo lin/
gue: et faciei: et puitas sitis: et paucitas mollificatiōis: et do
lor est paruus: aut nullus: et nō est cum ea febris: et plon/
gat̄ vsqꝫ ad. 40. dies et qñ nitit̄ hn̄s eaꝫ possibil'ē ei ōglu/
tio: quando penetrat deglutitum in mollitieꝫ. ¶ Signa
melice sunt durities: et sapor acetosus: aut ponticus: et qꝫ
accidit paulatiꝫ: et qñqꝫ est mutata ex apāte cal'o. ¶ Si/
gna siccitatis spūaliū sunt paucitas hūiditatis in ore: et iu
uatur ex aq̄ calida statiꝫ: et cū eo qđ humectat. Dic̄ Uia.
¶ Si fit ex sāg̃ cōp⁹ē plenū: facies rubet: faciei vene ple/
ne sc̄ sanguie: pulsus plenus: tumor cal's: et rube⁹: eger sen/
tit q̄si vini saporē in gula dieta sāguis gnātiua. ¶ Ex co/
lera rub. dolor fortis: angustia nimia calor atqꝫ sitis: ma/
xima fumositas in gula: pulsus puus et fortis. ¶ Ex flāte
viscoso: dolor nō est nimius: nec signa p̄dicta sunt: tumet
lingua et mollescit dolet paruꝫ ex siccitate saporat amaꝝ:
sal in gula: vox eius: sicut catulorum. ¶ Ras. in diuisio/
nibus. fit ex multitudine sanguinis: sine malitia: et signa
sunt rubor etc. ¶ Si ex colera non est vehemēs prefoca/
tio: siue non ē cū vehemētia p̄focatiōis: et incēdio et calore
qđ est cum sanguinea: tamen sunt sitis: et inflatio: et dolor
fortiores. ¶ Signa flātis multitudo cursus saliue etc.
¶ De signis permutationis. dicit Aui. qꝫ sunt detumitio
apatis. et resolutio: siue aptione ad exteriora: et cuꝫ molli/
ficatione: et si pulsus fit vndosus: et cum hoc fiat tussis mu
tatur ad peripleumoniā. Si spasmosus mutatur ad spas/
mum. Si est debilis et paruus: et rarus: et accidit tremor
cordis: et sincopis: tūc materia funditur ad cor: si fit nau/
sea et dolor stomaci funditur ad stomacū. ¶ Signuꝫ co/
lectiōis lenitas parua pertrāsitio quarti diei: et apparitio
rubedinis in facie pectore vel collo: quādoqꝫ signat. erisi/
pillam: et hoc fit: aut ppter igressum mãeitus: aut ppter
eductionē exteri⁹: et hoc est bonū: sed pmū ē malū. ¶ De
signis salutis et pditionis. dic̄ Aui. Et magis icolumis de/
collatio est illa in qua anhelitus nō fit difficilis: vel non
stringitur anhelitus: nisi cum fit deglutio: et maluꝫ est qđ
non apparet exteri⁹: nec iterius: et pfunduꝫ est in epyglo/
tis musculis: minus malū qđ videtur exteri⁹. Prefocatio
autē mala phibet anhelitum: et non phibet ō cubituꝫ su/
pinum etc. ¶ Cū apparet spuma nō est spes: et non opꝫ vt
curetur: tñ aliquādo spumat: deide sanatur: et hoc si v̄tus
est fortis appetitus et nutrimentū. Sed cū facies fit viri/
dis: et denigratur circa oculos: aut angulos: tūc moritur:
et similr cum minorat̄ pulsus: et infrigidantur extrema: et
grossities lingue: ac nigredo sunt signa mala: et similiter
febris multa: qr indigetur anhelitu magno: vt dictuꝫ est
in signis mortis velocis: qꝫ si quis prefocationem patit̄
et alteratur color postremi colli eius a rubedine consue/
ta ad albedineꝫ: et viriditatē: et sudant aselle et inguina su/
dore frigido: tūc moritur in vno duoꝝ dieꝝ. ¶ Deide di
cit. qꝫ squinantia que fit in die cretica est pnitiosa: et cani/
na raro pducit ad diē quartū et nō curat̄. ¶ Dic̄ Serap.
qꝫ canina est difficilior alys spēb⁹: et fortis iterficit velo/
citer pp ablationē anhelit⁹ etc. ¶ Hal. suffocatio canina
que est ex dislocatione spōdiliū fit etc. in qua nulla cura
sperāda est salubrior: q̄ꝫ in qua rubor appꝫ. ¶ De signis
longitudis. dicit Auic. qñ qꝫ accidit ligue dolor pseuerās
anno vno: aut duobus in gutture eius: et signat petrosam
superfluitatem in partibus gutturis.

De velocitate

cure. Dicit Alexā. squinantie passio plusq̄ꝫ a lie passiōes acu
tissima ē pp suffocationē: et qr sic acutissima ē: et cito picu/
lum infert: necesse est: vt eius cura cito ordinetur. Que
aūt curatur: et que nō pꝫ p signa salutis et pditiōis dicta.

De modo

curatiōis. dic̄ Mes. qꝫ cura hui⁹ egri/
tudis ē sex res. p^a ē subtractio cāe.
2ª est phibitio ei⁹ qđ fluit. 3^a ē diuersio ei⁹ qđ fluxit. 4^a
ē itētio ptic'ariū. 5^a ē correctio accñtiū. 6^a ē regl'atio vite.
¶ Prima res ꝯplet̄ cū euone festina p flōmiā et euonē. si
solus sanguis dn̄at̄ icipiēdū ē a flōmia. ¶ Si vo cū san/
guie col'a p̊ est farmacādū: et cū iteratiōe: deide flōman/
dū est. Et cōdictiōes q̄ seruāt̄ i flōmia. 5. sunt. p^a vt si mā
ē sanguiea flōmet̄ cephalica. 2^a. si patiēs ꝯsueuit cadere
in squinantiā: et tunc fiat ex latere qđ sequatur dolorem.
3^a. si sanguis retinetur qui ꝯsueuit fluere: et tunc fiat ex/

eodē latere. Si aūt ex proximo accidat melior ē ex oppo
sito. 4ª. si sanguis dn̄atur in toto: ⁊ tūc fiat ex vtraqꝫ ce
phalica vicissim: ⁊ non solū ex cephalica: sed ex basilica ⁊
saphena: si virtus tolerat. 5ª est. qualiscūqꝫ sit flōmia ce
phalice flōmenť eodē die vene sub lingua: nec tardeť: sꝫ
eodē vespere fiat: licꝫ qdam dicant in die sequenti: ⁊ ma
xime si dicte vene sunt plene. ¶ Et si colera in sanguine
dn̄atur ante flōmiam: ⁊ post nā soluať sepe cū solutiuo
pluris alterationis ꝙ̄ solonis: ⁊ hoc si v̓tus debilis nō ē.
Si v̓o febris n̄ ē eūetur cum clystere ⁊ collirio debilibꝰ:
⁊ si virtus est fortis: ⁊ febris nō est clysteria fortia sunt iu
uamēti sublimis. ¶ Si v̓o cum sanguine flegma dn̄atur
post flōmiam soluať cum cochys: soluatur cum clystere
⁊ suppositorys fortibus. ¶ Dicit Auic. in calida incipe a
flōmia: ⁊ nō extrahatur sanguis plurimus subito: si vir
tus incipit debilitari: sed extrahatur. x. ⁊. x. omni hora vsqꝫ
ad diē tertiū cū separationibꝰ ꝯtinuis. Si v̓o est fortis
trahať: donec fiat sincopis: tn̄ declina ad ꝯseruandā v̓tu
tē. Et ex sincopi timeť ei casus virtutis cum difficultate
anhelitus paucitate cibi: que necessaria est: ⁊ maxie si est
febris. ¶ Et si est ex retētione sanguis vndecūqꝫ flōmeť
in latere tendente ad partē: a qua cadit retētio: sicut de sa
phena ⁊ vētosis cruriū: ⁊ melius est differre flobotomiā
vsqꝫ ad digestionem: si virtus constat: ⁊ cum fit ante de
clinationem materia descendit ad locum prefocationis:
⁊ si corpus non est plenum: non fiat flobotomia: qꝛ tunc
necessaria est cibatio: ⁊ in cibatione deglutio: ⁊ non post
ponatur flobotomia venarū: imo incipiant ⁊c. ¶ Et ꝙ̄
doqꝫ flobotomatur guideç ⁊ scalpellatio lingue: ⁊ vento
se crurium valde conferunt: ⁊ qui ꝯsueuit incurrere squi
nantiam flobotomeť ante: ꝙ̄ accidat: cum est repletio ⁊
ver. Et cum deglutio est difficilis: ponantur ventose sup
collū apud spōdilē scdaꝫ cū scarificatiōe vel sine cū igne
vt meatus dilatentur: ⁊ deglutiat: ⁊ ꝯferunt ventose sup
caput post aures: ⁊ sub mento: ⁊ sub mām̄illis post eua
cuationem. ¶ Dicit Uiati. in sanguinea cephalica ē mi
nuenda. ¶ Hypo. in epidimia. In squināntia ⁊ orthomia:
opꝫ incidere venas. ¶ Ga. p̄cipit incidere venā cephali
caꝫ: vel sub lingua quādo virtus patitur īspiciendo ꝙ̄ti
tatem v̓tutis: ⁊ magnitudinē morbi. Sqnantia eni est ex
maioribꝰ morbis. ¶ Dicit Haly. equū est accelerare flo
botomiaꝫ: ⁊ multū educere sanguinē: si particularia con
sentiūt scdo ⁊ tertio: nō semel: sꝫ paulatiꝫ: qꝛ si semel vir
tus debilitatur post nō sustentať ⁊c. ¶ Sera. ne sanguis
fundať ad nobilius in p̄n° flobotoma cephalicā: sed pa
ruꝫ: ⁊ postea paꝝ: quoniam hꝰ euacuatio plus superflui
tates attrahit ex mēbris īfirmis ⁊c. ¶ Alex. ante omnia
flobotomiā in squināntys adhibere est necessariū: sed nō
subito: vel semel: ⁊ magis ex loco patiēte: ⁊ iō ter aut q̄ter
angustiam fugientes. Nihil eniꝫ plus eos ledit ꝙ̄ angu
stia: ⁊ postea incide venas sub lingua: nec differas ad cra
stinū: sed ipsa die fac: ⁊ hoc expiētia ostendit ⁊c. Et vēto
se sunt in hac passione necessarie ⁊c. ¶ Raẜ. in diuisio
nibus. inter alia. si locus deglutione stringiť: pone vēto
sam magnam super ceruicem: quoniam deglutiet ⁊ ape
rietur dum ventosa super ipsum maneat. ¶ A principi
pio fiat clystere fortiter attractiuū: deide flobotomia ce
phalice ⁊c. ¶ Rasis in Almā. cum in facie ⁊ oculis ē ru
bedo: cū angustia trayciendi in p̄n° curationis cephalica
flobotomeť ⁊c. ¶ Scda res s̄m Mesue cōpletur cū me
dicinis sistentibus catarruꝫ. s. ingrossantibus mām sub
tilem: ⁊ subtiliantibus grossaꝫ. U. g. pillule de arnoglo
sa ⁊c. dicit̃ in caplo de catarro ⁊c. ¶ Tertia res cōpletur — In alio cinoglosa
cum fricatione vētosis distillationibꝰ in aurem que seq
tur dolorem ⁊c. ¶ Quarta res cōpleť per localia reme
dia diuersificata s̄ꝫ diuersitatē tēpoꝝ morbi. Nā in p̄n°
cōpetūt stiptica post eūoneꝫ in augmēto sit magis vicēs
stipticū māe ꝓhibitiuū agitatiōis: ⁊ discursiōis reumatis:
⁊ alteratiuū ipsius. U. g. In sanguineo p̄mo fiat gargaris
mus cū aqua ro. ⁊ aceto. Hec. n. ē res cōis omni spēi. suc
cus solatri cū semine rosaꝝ est mirabilis. Et ex cōpositis
est dyamoron de moris silueſtribus. ¶ Si vero mā sit
colerica ꝯferunt dicta: sed magis frigida facta cū cāpho
ra: mucillagie psillij: succo solatri ⁊ ex bibitis rob papaue.
⁊ lac p̄puꝫ cū aq̄ ro. cū succo solatri depurato bibať ma
ne ⁊ sero ⁊c. ¶ Si mā sit flātica gargarismus fit cū ace
to ⁊ aqua ro. in p̄n°. deide cū rob nucuꝫ ⁊ dyamoron ⁊c.
¶ Si vero ad statū p̄uenerit procedať cū medicamine
stiptico silr ⁊ resolutiuo: ⁊ in calido melle ro. cū aliquo sti
pticoꝝ. Si aūt vltimať hora statꝰ: vtēdū est medicamiē
maturatiuo lenitiuo ⁊ resolutiuo: vt est decoctio ficuū ⁊
pasẜ. cū baurach: ⁊ lenitiua sunt lac ⁊c. resolutiua v̓o sunt
myrrha: ⁊ crocus: stercus canis albuꝫ ⁊c. ⁊ stercus īfantis
nutriti ex lupinis: ⁊ stercus hyrūdinis: ⁊ fiant emplastra
exterius maturatiua que cōpetūt ap̄atibus duaꝝ amig.
sicut emplꝫ de radice porroꝝ cū adipe antiquo. Sꝫ apo
stemate iam maturato ad aptionē eiꝰ instādū est cū ape
ritiuo ⁊ lenitiuo: aperitiuū est sal ar. baurach: stercus ca
nis dictū ⁊ infantis ⁊c. lenitiuū est: sicut lac: succus cauliū
decoctio ficuum. Et si cum his non aperitur vtenduꝫ est
cōpositis ⁊ fortioribus: vel cū ferro aperienduꝫ: ⁊ quedā
aperiūtur cuꝫ vnguibus: ⁊ cum sanies manat stet sup fa
ciem: ⁊ fricetur palatū cum digitis: ⁊ sale: ⁊ melle pauco:
deinde abstergendū: ⁊ vltimo sigillandū. ¶ Dicit Uiati.
si colera sit cum sanguine natura humecteť cuꝫ cassiafi.
⁊ fiat clystere cum malua ⁊ violis. Extincto calore cepha
lica minuať: vt sanguis incensus a colera ru. egrediatur
post eūationem vtendū localibꝰ p̄mo repercussiuis: vt sa
pa de moris colatura aceti ⁊ furfuris ordei: deide disso
lutiuis. ¶ Si sapa sit flāticū flegma purgādū cuꝫ catar
tico: ⁊ clysteri: ⁊ gargarismo in p̄n°: vt sapa nucis cū aceto:
humoribus dissolutis mēbra curāda sunt: vt hūores ma
li excludantur. ¶ Almā. in cā calida p̄mo flōmat de ce
phalica ⁊ gargarizat cuꝫ succo granati muzi ⁊c. post tres
dies soluatur venter cū succo fructuuꝫ: deinde gargaris
mus fiat cū ydromelle: vel medulla cassiefistu. ⁊c. ¶ Si
passio veterascit vtendū fortioribus gargarismis. ¶ Si
causa non sit calida soluatur cum cochys: ⁊ cum clysteri
acuto. In p̄ncipio tn̄ fiat gargarismus cū sirupo acetoso.
¶ Male āt sqnātie ꝯferūt vene sub ligua īcise ⁊ vētose
in collo sine scarificatiōe. Epithimeť collum cum eo qd
vesicat: ⁊ fiat gargarismus cuꝫ sinapi. ¶ Quidam vitu
perant vehementer frigida ⁊ stiptica: qꝛ nimia cōstrictio
posset inducere suffocationeꝫ: ⁊ ideo frida debent eē me
diocria: nec ēt gargarismata nimis dissolutiua: vt staphi
sagria sunt vtilia ⁊c. ¶ Serap. silr flōmat: clysterizat: ⁊
purgat: deinde ponit localia: ⁊ cōmēdat gargarismuꝫ cuꝫ
aqua solatri ⁊c. Et melius hic est medicamē mori: ⁊ p̄pe
de silueſtribus: ⁊ qd fit ex corticibus nucis: ē meliꝰ reliqs
medicinis: que dātur in apostematibus gutturis ⁊ oris:
⁊ fortius ēt: qꝛ est stipticū subtile penetratiuum: sic pꝫ in
excorticātibus nuces humidas ⁊c. Ingt Galie. in lib. de
spēbus rob. rob nucū inueni melius reliquis in squinan
tys: ⁊ postꝙ̄ cū melle coxi gustaui: nō fuit horribile: diui
si ipm in q̄tuor ptes: in p̄ma posui stipticū. ī scda myrrhā:
⁊ crocuꝫ: in tertia baurach. 4ᵐ dimisi puruꝫ: qꝛ pueris ⁊
mulieribus melius: ⁊ sicut ꝯit stipticū in p̄n°. silr in aug
mēto ⁊ statu ꝯit stipticū cum resolutiuo: sicut aq̄ corian
dri humidi: solatri: ⁊ cassie. Sed in augmento miscebat
stipticum: ⁊ in statu resolutiuum: ⁊ in declinatione reso

lutiuum tm̄ ⁊ maturatiuū.si expedit.⁊c̄. ❡ Alex.nec repmētia solū flegma:nec dyaforetica tm̄ dāda sunt adiutoria:sed mixta:sed in pn° magis exprimentia:in statu dyaforetica:in declinatione adhuc magis dyaforetica.q vo solū causticis vsi sunt intus vel ex̄ vel vix euaserunt vel mortis piculū incurrerūt. ❡ Nō solū āt oꝫ tpib° deseruire:sed ⁊ virtuti medicaminū:qꝛ ðbilibus debiliora: ⁊ fortiora fortioribus danda sunt.Cōtraria.n.sunt adhibenda passiōi:amicabilia vo egritudini. ❡ Simplex.n. dyamoron in pn°:cōpositū vo cū myrra ꝯfectū meli° in statu:qꝛ dyaforesiꝫ:⁊ digōnē facit hūoris: ⁊ alia medicamina multa bona ponit Raſ.i diſiōib°.Inter alia pōit. ꝙ ipleaṫ guttur cum trahētibus ex̄: vt mā trahaṫ ex̄.⁊c̄. ❡ Deide dicit.ꝙ squinantia ex pasſione curaṫ.sicut de sanguinea dictū est. ❡ Deide dicit.ꝙ a ꝓꝓetate ꝯferunt stercus hyrundinis:cū sale armōiaco:⁊ stercus canis album qui comedit ossa.⁊c̄. ❡ Emplm ad squinantiaꝫ ex iteriori parte nidi hyrūdinū calido. hn̄ dico:que a ꝓprietate valent:⁊ ficubus:⁊ butyro. ❡ Dya.stercus hyrūdinis optimū est.⁊ silr de moris imaturis:in pnc°.⁊ pcessu de maturis.⁊c̄. ❡ Quidā dant stercus caninū cum ptisano:⁊ coclee trite:⁊ maxime in arboribus inueniuntur optime collo apposite.filū crudū coctū in liscinio calidū exterius apponatur. ❡ Alexā.cōmēdat dyacelidoniuꝫ: qđ fit de hyrūdinib° cōbustis:⁊ astringiā ad maturādūꝫ: ⁊ ad rumpēdū.vt dicūt. ❡ Haly.nihil pōit vltra ea:que dicta sunt:ligeṫ modicū spongie cum filo fortissimo:⁊ infusa in melle transglutiatur.deinde fortiter attrahatur. qꝛ rumpit apa.⁊ aliqñ a periculo suffocationis liberat.⁊ silr extrahit os vel aliud gutturi infixum. ❡ Ideꝫ facit frustulū carnis aliquātū pinguis:ꝑ repcuties cū habitu nempe resolues.ꝑ°tria penes rumpes mūdifica.5°.6°.cō solida talr sinacha curabis. ❡ Cōmēdatur in sqnantia emplm de lumbricis terrestribus cōtusis.⁊c̄. ❡ Et emplastꝝ de scabiosa silr:⁊ syrupus eius:⁊ succus bibit°:vl gargarizat°.⁊ silr lily:qui dr̄ garolo emplatus.⁊c̄.Filuꝫ tinctū ꝓpe cū murice marinosi:⁊ ꝑfoceṫ cū eo vipa:⁊ circūdenṫ collo illi°:qui hꝫ squinantiā:vel aliđ apa gule cōfert ei iuuamentū mirabile bonū ptransiens q̄titatē ei° qđ ꝯtinetur. ❡ Emplm qđ optime rumpit de cimino: ⁊ liscinio antiquo.⁊c̄. ❡ Aui.medicine in pnc°.sicut stiptice:⁊ ꝓpꝛie in sanguinea:⁊ cū hoc sint subtilis sube: ⁊ expimento pꝫ ꝙ cōposita sunt magis iuuatiua q̄ simplicia. ❡ Et si dolor est:in pn° fortis cum stipticis ponanṫ doloris sedantia ⁊ lenitiua.vt syrupus viol.⁊ pēnidy.⁊c̄. ❡ Et qñ est effusio multa misceantur cū eis resolutiua: ⁊ qñ nō est multa:nec apa forte dentur galle cuꝫ sale armoniaco:qđ ꝓhibet:⁊ resoluit fortiter.In colica frida stiptica danṫ:⁊ linimenta ⁊ sufflationes:gargarismus cuꝫ oximelle aceto:⁊ aq̄ est maximi iuuamenti:in pn° calide ⁊ fride:⁊ succus nucis recentis est ex melioribus medicinis:⁊ succus rose:in pn°.⁊ alumē iameni hꝫ ꝓprietatē in hoc.In augmento vo cū rob moroꝝ misceatur myrra ⁊ crocus.myrra.n.ꝓfundaṫ cum virtute sue stipticitatis: ⁊ sue resolutōis:⁊ facit crocū ꝑuenire ad ꝓfūdū:⁊ aggregatur ad maturationē faciēdā. ❡ Si vero ad duritiē declīat misce cū moris aliquid ex baurach. ❡ In statu vo cōpetit lenificatio ⁊ sedatio: sicut lac cū cassiafi.⁊ emplꝫ maturatiuū:⁊ distillato olei ro. in aurē iuuat i hac hora. ❡ Cū vo est maturatio apiaṫ cū ferro:vel cū medicina acuta:vt baurach.⁊c̄. In declinatiōe vinū,bal^m.embroce.⁊c̄. ❡ In flātica fiat solo cū cochys: ⁊ clysterizeṫ fortiter:⁊ mūdificeṫ loc° cū virga molli torta: super quā inuoluatur pānus:qua intromissa in gula liniatur apa:⁊ si est antiq̄ assa fetida:⁊ cinamomū. ❡ Medicine a ꝓprietate sunt.sicut stercus canis albū:⁊ stercus lupi albuꝫ: ⁊ hyrūdines vste.5ª res cōpletur cū medicinis dolorēꝫ sedantibus:vt est syrup° de papauere:⁊ cū medicinis elargantibus clausuram gutturis.6ª res cōpleṫ per regimē ꝯueniens in .6. gñibus reꝝ.vt aer sit tēpatus fꝫ Mes. ⁊ cibus in pn°.sit idromel:vel aqua zuccari. deide aqua ordei:⁊ lentiū excorticataꝝ.Extiguūt.n.⁊ iflatiōeꝫ:⁊ sanguis acuitatē. Et sint ordei ptes.ij.⁊ lentiū ps.i.dein ius ciceꝝ cū aqua or.Deinde ius ciceris tm̄.deinde cū faria fabaꝝ.⁊ amilo ⁊ melle.deinde ius furfuris cū melle.del de vitella sorbilia:⁊ iura pulloꝝ. Et breuiter. ꝑ lenitiua cōuenientia.deinde maturatiua.deinde resolutiua:⁊ aptiua.paꝝ dormiat.Nam in multo somno timor est suffocationis:⁊ sepe excitenṫ:⁊ ꝓpꝛie cū molestantur in spū ⁊ stertūt.⁊ est molestior in nocte q̄ in die: ⁊ post cibum. ❡ Dicit Serap.post euonē deṫ aqua ordei cum lētib°: ⁊ sint ordei ptes.ij.⁊.iij.lentiū. ❡ Alexā.ꝑ oiuꝫ deṫ aquosa mulsa que extenuat ⁊ purgat per vētrē ⁊ vrinā post ꝫ^m ptisanā que subtiliat:⁊ nutrit ⁊ infridat:miorato flegmone vitelli ouoꝝ mollissimi ⁊ nō mlti:nimys.n.cibi moꝝ piclitanṫ.oꝫ.n.cibi abūdātiā fugere. sicut magnū malū. Si.n.in piculo sunt cuꝫ cibo mori debito:q̄to magis: si plus accepint extimandū: ❡ Aui.in cibis.i pnc° oximel aut syrup° de melle.deide aqua or.deinde vitellū:postea cū facilis est deglutio deṫ sorbitio ex candaruso.In fine sorbitio ex maturatiuis.deide resolutiuis. ❡ Quidā in squinātia colica dñt. dieta sit frida ⁊ hūida:cibus pauc° videaṫ magl pot° q̄ cib°:vt amidū ꝯditū cū lacte amig. ❡ Uiaticus cibus sit puissimus vel vitellū aliqđ vl succus seminū mūdatoꝝ.s.melonis:vel cucurbite vel amidū cū lacte pēnidioꝝ:amigđ. vel portu aca: crisolocāna cū amigda°. ❡ Haly.Si glutiṫ valꝫ ordei aquā ꝓpina: ⁊ aquā decoctiōis violaꝝ ⁊ lēticulaꝝ in aqua granatoꝝ decoctis:⁊ pulteꝫ illi porrigere:q̄ fit ex beueri frustis cū zuccaro ⁊ oleo amigđ.⁊ prandiū minue.

❡ De raucedine vocis. Caplm.LX.

E raucedine vocis notanda sūt.io.ꝑ^m. đ diffinitione vocis.2^m.de instr̄is vocis .3^m.đ mō gnōnis vocl: siue quō fiat.4^m. đ spēbus.5^m.de causis.6^m.đ signis.7^m.q̄ curatur:⁊ que non:⁊ in qbus.8^m.de mō curationis.9^m.de medicinis simplicib°⁊ ꝯpositis.io^m.de qbusdam dubys.

De primo

sic:vox est sonus ab ore aiālis.plat° nālibus instr̄is formatus: vel vox ē actio instr̄oꝝ vocaliuꝫ. ❡ ꝑ.in ꝯmē.pierme.Boetius. vox est quedā aeris per linguaꝫ pcussio:que fit per q̄sdā gutturis ptes:⁊ vocantur arterie.Et i 2°.de aia. dic̄ Ari. vox est repatio aeris:que fit ab aia in ptibus: que sūt ad vocalem artariam.

De instrumentis

vocis. dicit Auic. ꝙ factor vocis est lacertus:siue lacerti apud epiglotū cū mēsuratione aptionis:⁊ expulsiōe aeris egredientis:⁊ pcussione eius.Et eius instrm est epiglotus:⁊ corpus sile lingue fistule:⁊ est instrm ꝑmū in veritate: ⁊ reliqua instra sunt mittentia ⁊ adiuuantia: ⁊ mittens mām eius ē velamen:⁊ lacerti pectoris afferūt ad latiorē aeris iuuamētum qui vadit ad epiglotū. Raſ.instra vocis apta facta sṫ non ad vni° vocis gnōnē:sed ad oēs modos vocl gnāndos.Et vox ex acre gnātur qui est eius mā.Unum autē instrm est epiglotus:qđ ex tribus cōponiṫ cartilagibus: vt aptū sit ad vocis formationē.Est ēt corp° qđdā sile lingue fistule:qđ oibus alys vocis instr̄is nobilius est:musculi vo ad mot° gnāndos apti:qui i hoc loco sunt necy:

per q̃ꝝ diuersitate figuraꝝ diuersis vocis veniũt modi. ⸿ Alia vͦo mẽbra sunt necessaria: vt artaria canales pulmonis: ⁊ totus pulmo: ⁊ pectꝰ totũ cũ suis musculis ⁊ pãniculis: ⁊ dyafragᵃ. oĩa per aer attractionẽ facta sunt: postea vͦo ab aeris attractiõẽ. s. per inspiratõẽz: ⁊ expirationem per epiglotũ: ⁊ corpus sil'e fistule lingue ꝑuenit vox: ⁊ toni: ⁊ lr̃e auxilio lingue labioꝝ ⁊ dentiũ: ⁊ oĩuz q̃ sunt in orẽ perficiũntᷣ. ⸿ Dicit Haly. ex cõpõne triũ cartilaginum generationis: erit sil'e fistule que fit clauus: q̊ aer ꝑcutitur ⁊ excutitᷣ ad canales pulmõis: ⁊ ipꝫ pl'mõez. ꝛc. ⸿ Auer. in colli. dicit ꝙ epiglotus ex tribus ꝯponitᷣ cartilaginibus compõne pulchra: aut fabrica. Est aũt zãpor gnia vnã sil'is zaporgnys fistule. ⁊ in cõcauitate illius zãporgnie est corpus sil'e lingue fistule: ⁊ in his locis sũt lacerti multi. ⸿ Tria sunt: qdã dicunt: ꝑficiẽtia vocẽ: qͦdam est sufficiens: qͦdam rectificans vel modulãs. ⁊ qͦdam mandans rũpens: ⁊ cãna pulmonis: que recipit aerem sibi transmissũz: que plana est ⁊ solida. Quare oꝫ eẽ corpus sonoꝝ rectificans: modulans sunt lacerti: epiglotus ⁊ corpus sil'e fistule. ꝛc. mandans est dyafragma: pulmo: pectus. ꝛc.

De modo gnõnis dico. ꝙ aer expellitᷣ vsqꝫ ad epiglotũ. epiglotus vͦo ꝯstringitᷣ: ⁊ dilatatᷣ mediantibus lacertis. vnde aer repercutitᷣ: ex qua repcussione cũ modica dilatatione ⁊ ꝯstrictione vox in aere formatur tanquã in mã sua. sicut ergo cã mãl' vocl ẽ aer ĩ quo fit vox. cã efficiens est virtus motiua lacertoꝝ: cã instrumẽtalis sᷣt lacerti epiglotus. epiglotus: qꝛ alia dicta supius. Si g̃ ille ꝯueniunt cãe. sicut oꝫ debite ꝑficitur. Si vͦo fuerit in aliqua eaꝝ nocumentũ fit lesio in voce.

De speciebus dico. ꝙ lesio vocis ẽ. 3ᵉ. ant. n. destruitᷣ vox: aut minuitᷣ: aut mutatᷣ: qñ fit rauca aspa grauis acuta vel tremula. ꝛc.

De causis dicit Haly. ꝙ raucedo fit ex catarro vel ex mala cõpl'one cal'a aut frida: aut septẽtrionali fit cã ventoꝝ flatu. Et ab his duabus causis raucedo fit sicca: ⁊ fit ex mala ꝯpl'one hũida: ⁊ huius passionis dñs sentit asperitatẽ. ꝛc. fit ẽt ex fumo puluere ⁊ voce magna. ⸿ Uiaticus raucitas fit ex hũiditate sanguinea vel flãtica a capite descẽdẽte: ⁊ fundẽte instrumentũ vocis. ꝛc. ⸿ Uox vͦo aspera cãtᷣ ab asperitate trachee: ⁊ asperitas ã siccitate: siccitas a friditate vl' puluerẽ vel siccitate aeris vel cibi ⁊ potus aspitate. ⸿ Passionarius. debilitatᷣ vox vel ꝑꝑ clamorez vel frigus: vel estum: vel ardorẽ febriũ: vnde fauces exaspantur: vl' catarrũ in pulmõe ꝑcutientẽ. ⸿ Si ãt ex fumo siue tussi raucedo fuit tarde digeritᷣ. Fit ẽt ex potu aq̃ frẽ recẽtl. ⸿ Cãe p̊miᵘᵉ sᷣt casus ꝑcussio ĩ gutture: vel spõdilibꝰ vel nimia vociferatio: aut dolor: aut catarrus. vñ fit apa: aut relaxatio vel nimia remollitio. Ex hũiditate: aut vigilie superflue: vel somnus aut fumus: vel puluis. ⁊ ꝯsimilia. ⸿ Cãe añtes sunt mala cõpl'o cũ mã: vel sine mã in instrumentis vocis: aut in p̊nᵒ remoto a cerebro: aut ꝓpinquo. aut in spondili colli vel dorsi: aut in lacertis: aut pulmone. ꝛc. aut est cã añs sol'o ꝯtinuitatis: aut ĩcisio nucce vel amigd̃. vel alteriꝰ alicuius in gula vel apa: aut catarrus ã capite. Caliditas aũt vocẽ auget: friditas diminuit ⁊ acuit. siccitas exaspat: vt sũt voces gruũ. humiditas ĩg̊ssat: ⁊ facᷣ raucã. Sol'o ꝯtinuitatl ĩ vna amigd̃. facᷣ raucaꝫ. incisio lacertoꝝ diminuit vel destruit. Sil'r dislocatio spondiliũ ex casu vel ꝑcussione. ⸿ Cã coniuncta pꝫ: qꝛ infusio hũiditatis sanguinee vel flãtice in cãna pl'monis vel lacertis: vel epiglotis: ⁊ hoc patet: qꝛ timpanum hũidũ factũ non bene sonat: qꝛ nõ fit aeris reuerberatio sicut in sicco. ⸿ Cã añs cõpl'onalis vel humoralis ẽ humor: vel cõpl'o in toto vel in capite vel ꝑtibꝰ dictis. ꝛc. ⸿ Cã p̊mitiua: vt aer humidus post siccũ hũefaciẽs corpus rarificatur ꝑꝑ siccitatẽ. vnde hypo. in affo. cũ fuerit estas sicca ⁊ boreal'. ⁊ autũnus pluuiosus ⁊ austrinꝰ: tũc raucedo ml'tiplicatur in ipso. Sil'r aer fridus post humidum: ⁊ fridus post cal'm. Et exercitiũ post cibũ ꝓp̃e particulare: vt cantus: qꝛ a pulmone humores eleuat: ⁊ a capite sil'r fluere facit. ꝛc. Cibi etiam humidi vaporosi. ꝛc. ⸿ Dicit Aui. inter alia. Et scias ꝙ cõualescẽtes: ⁊ debiles: ⁊ religiosi sil'es cum debilitate sua ꝑꝑ paucitatem virtutis eoꝝ sunt quasi deficientes ab opõe: ⁊ aere pl'mo: q̃re augustatᷣ eoꝝ epiglotus: ita vt vox acuatur: ⁊ quando nititur debilis. vt dilatet epiglotum: ⁊ g̃netur vox eiꝰ non auditur omnino.

De signis dico. ꝙ signa distinctiua g̃nis ⁊ sp̃eꝝ manifesta sunt. ⸿ Signa distictiua cãꝝ. s. male cõpl'onis vel hũoris. vniuscuiusqꝫ facientis raucedinẽ. ꝛc. ⁊ sol'onis continuitatis satis patent per dicta superius in alys.

De septimo p̃missoꝝ. dicit Auic. ꝙ raucedo: q̃ accidit senibus: ⁊ decrepitis nõ sanatur. ⸿ Haly. dicit. Sciendũ tibi est catarros: ⁊ raucedinẽ in senibus impol'e esse sanari. ⸿ Ait. n. Hypo. In senibus raucedo: ⁊ catarrus nõ maturantᷣ. ⸿ Dñt quidaꝫ si raucedo sit annua: vel lõgioris tp̃is: aut vix: aut nunq̃ꝫ curatᷣ. ⁊ si sit ꝑꝑ icisionẽ vene: ⁊ ꝑseuerat icurabilis est.

De modo curatiõis. dicit Mesᷣ. Raucedo aliqñ fit a mala cõpl'one sine mã: ⁊ cura eius: ẽ alteratio sola. Si. n. a siccitate acq̃sita ex fumo puluere vẽto: ⁊ cibo vl' potu: sil'r curatᷣ cũ lenitis hũectãtibus vt liquiritia dragã. gũi arabico. ⁊ sil'ibus. ⸿ Dicit Aui. si est a siccitate: ⁊ ꝓp̃e cuꝫ cõitate nerui: cuius signũ est: qꝛ raucedo est ꝑua cuꝫ acuitate: ⁊ claritate: aspitate: ⁊ dolore: sumãt hora dormiẽdi ex oleo viola. dulci recenti: coclear. i. cũ zuc. Et cõfert mucillago: psily. cũ aq̃ zucᶜ. pl'rimũ. ⁊ cibi humectatiui: ⁊ lenitiui: ⁊ ius oleꝝ notoꝝ: ⁊ ficus sunt iuuatiue absci siõĩ vocis: siue sit ab hũiditate. siue ex siccitate: ⁊ medicamẽ ficuũ cũ calamẽto. ⸿ Uiaticus: in casu isto ordinat hal. ⁊ semen citony sub ligua vl' psiliũ: vel dragã. ⁊ dat ẽt syrupũ violatũ vel tereniabim cum aqua cucurbite: ⁊ iuscellũ de furfure cum amigd̃. ⁊ pẽnidys. ⸿ Patiens abstineat a salsis acutis ⁊ frixis. ⸿ Cl'm restauratiuũ accipiat: ⁊ pill'as leues. Succus liquiritie sub lingua teneatᷣ: ⁊ qͦd dissoluitᷣ trayciatᷣ. vinuꝫ decoctiõis ordei: ligritie: ⁊ seminũ cõiuꝫ. ⸿ Et si fit raucedo de frigore cura est. dicit Mesᷣ. cũ maturãtibꝰ: ⁊ fridum frãgẽtibꝰ: ⁊ cũ lenificantibꝰ: de q̊ꝝ sũma est crocꝰ: ligritia myrra: vitellus oui olibanũ passule. ⁊ sil'ia. Auic. sil'r ꝓcedit. ⸿ Si est ex hũiditate supflua sine mã cura est cũ calamẽto yreos: pipe. ⁊ sil'ibus: vel ficus sicce: ⁊ calamentũ: vl' myrra cocta cũ coagulo vue. ⸿ Dicᷣ Auicẽ. ⁊ si est illic caliditas detᷣ ius d̃ attriplicibus maluis. ⁊ aq̃ ordei: ⁊ grana cucumeris: ⁊ amidũ: ⁊ amigd̃. ⸿ Et si fuerit ex vociferatiõe ꝯfert hal. sicᷣ ꝯfert reliq̃s sp̃ẽbꝰ lassitudinis. Et cibi mollificatiui ⁊ lenitiui: glutinatiui. sicᷣ vitelli sorbiles sine sale: ⁊ sorbitões note de maluis. ꝛc. Et pillule de amido dragãto: succo ligri. gũi. ⸿ Dicit Mesᷣ. si ex mala ꝯpl'one cal'a vel frida cũ hũoris vitio cura est regimen: ⁊ euͦo: ⁊ localia. ⸿ De regimie. dicit Auicẽ. gnãl'r scias ꝙ ille cui vox raucescit. oꝫ vt alienet a se oẽ acetosũ salsum aspeꝝ cal'm aspeꝝ acutũ: nisi velit curã ⁊ incisionem: tunc. n. vtatᷣ eis mixtis cũ lenitiuis. ꝛc. ⸿ Ordiato regimine circa cãs p̊mitiuas ꝓcedẽdũ est ad euͦnẽ cãe añtis. Et p̊ euͦandũ est corpus vl'i euͦne. Si isanguis abũdat euͦa per flõmiã vene cephalice. Si vͦo flã cũ yeris: ⁊

alijs:⁊ vl'r ēt vnum est sciendū q medicine debent eē partes abstersiue: vt supfluā humiditatē abstergant: ⁊ lenitiue. vt conseruēt nām membri: qd debet esse leue. ⁊ debent 3° eē viscose. vt diu adherentes melius opētur. ⁊ cū his debent esse paꝝ stiptice vt cōfortent. ¶ Dic̄ Mes. medicinaꝝ remouentiū impedimēta vocis: qdā sunt calide: quedā fride: quedā lenitiue: quedā supfluā hūiditatē exiccantes. ¶ Cal'e sunt cubebe: squilla: loch de caulibꝰ acetū squille: oppoponacū: storax calamita: gluten. albotin: olibanū: ⁊ exptū ē qd. ℞. olibani. ptē. 5. myrre. ptē. i. da cum vitellis ouoꝝ. Cibi sint sorbitiones cum melle. ¶ Medicinaꝝ fridaꝝ hec est sūma. mucilago psilij. citonioꝝ. aqua melonis indi: aq̄ citrulli cū zuccaro. semen portulace. papaueris. malue. attriplic̄l. aqua ordei. aqua granatoꝝ iuiube. semen lini: ⁊ radix lilij: cāna mell'. zuc. coagulū. vue: medulla tritici vitelli ouoꝝ: lac: mel: in ieiunio sorbitio furfur̄l. ⁊ tritici: ⁊ ex amido. ⁊ pēnidij. amig. dul. ⁊ amare. cerebelli cū melle: vinū dulce succꝰ granatoꝝ dulciū. ⁊c̄. ¶ Medicine supfluitat̄l exiccātes sunt oximel: squille: ⁊ acetū eius gargarismata: loch de caulibus: pip cū vitell' ouoꝝ. cubebe: olibanū. Et sint cibi eorum ius cauliū: ⁊ citonia apparata in cinere: raffanꝰ. ⁊ vomitus cum raffano. ¶ Dicit Via. si ex sanguie q rubor appz. ⁊ plenitudo faciei cephalicā incide: purga cū cassia. ⁊c̄. nutriatur cū iure fcō ex faria. ⁊ amigd. ouis sorbilibꝰ. ⁊c̄. Et si ex hūoribꝰ flātic̄l cū yera. ⁊ melle iml'sa dāda sī sub ligua succꝰ cauliū cū melle ro. ¶ Et si rauceº ē hūida ex catarris detur papauer: ⁊ rob eius. Si ex frido fit maturatio: ⁊ puluis. 33. vel ysopi: cū zuccaro: vl' melle: liquiritia. alea: vel cepe cocta comesta multum valent. ¶ Cubebe. dicit Aui. clarificāt vocē aspā ⁊ turbidā. si ē ex apate calido vinū dulce: ⁊ raffanus d̄coctus bibatur. ¶ Sed de apate. dicit Aui. ⁊ ꝯuenit hn̄ti hanc egritudinem. vt abhorreat vinū penitus: ⁊ ppē in pn°: nec sibi ꝯ̄rius est Aui. q̄ vinū nocet potatū: vt nutriat. vt i rōe potus. sed vt in rōne medicine aliqn̄ ꝯfert. ⁊c̄. ¶ Aui. vocl abscisio curet̄ anq̄ fortis fiat. festinet̄. n. curatio. vix. n. aut nunq̄ diuturna curatur. Et sorbeat expressum interioris granati dulcis cocti i cinere cal'o: ⁊ cū zucº. Et cibi cōfortantes sunt pedes: ⁊ extrema vaccaꝝ. ¶ Exterius circa gulā fiat empl'm: ⁊ epithimia de rebus ad idē valētibus. ¶ Si a cerebro vel a pn°: nucce. ⁊c̄. ab eius cura incipiatur dyairis: ⁊ dyacalamentū multū ꝯmēdat̄. Vox v̄o aspera curatur cauendo a p̄dictis: ⁊ vtendo lenitiuis p̄dictis. Et conferunt ficus hūide ⁊ sicce: ⁊ passule in ol'o amigd. sunt maximi iuuamēti. ¶ Et qn̄ est ex incisione: vue coagulatio vue: cū equali q̄titate mell'. Breuis vox causatur a breui anhelitu. Et cura eius est ꝓlōgatio anhelitus ⁊ exercitij: ⁊ morari in balneo: ⁊ omne qd festiat anhelitū: ⁊ somnū ꝯfert: ⁊ vinū post bal. q̄ vinū ē magni nutrimēti spēs: ⁊ stet multū cum anhelitu vno. ¶ Vox grossa fit a repl'one stomaci: ⁊ multa vociferatiōe: cuiꝰ cura hec est: vox ꝑua: ⁊ fit vociferatiōe: siue ex exufflatiōe leui in buccinis. ⁊c̄. Sbtilis fit ex vigilijs lassitudie: somno post cibum exercitio nimio euōne: ⁊ cura est dimissio vocis exercitiū equale: cibus tēpatus. bal. in mane: ⁊ cauere a stipticis siccis ⁊ coytu. ¶ Turbida vox sil'at̄ voci plūbi: qn̄ fricatur vnū cum alio: ⁊ cā est hūiditas g̊ssa: ⁊ ꝯfert exercitiū: ⁊ lactatio ⁊ retētio anhelitus: fricatio sicca cū pāno. bal. ⁊ medicine subtiliatiue ⁊ icisiue. vt pisces saliti: ⁊ vinū antiquū. ¶ Vox tremula cū fuīt p̄cipiat̄ vt minoret̄ log q̄tum pōt in risum: ⁊ saltum: ⁊ reuma: ⁊ manuum extensionē ascensum ⁊ descensum. ⁊c̄. Et cibi molliores sunt qui cōfortant sensuz: sicut sunt pedes ⁊ extremitates ⁊ lacerti: ⁊ ea in quibus sunt glutinatio ⁊ stiptici tas. ¶ Et nō. q medicie vocis ⁊ tussis debēt dari in substantia spissa. q̄ longiori tpe dissolute d̄scēdēdo ꝑ ysofagū aliq̊ mō cū tāgūt mbꝝ. Et ēt existēt i ore a se vapores emittūt qui mixti cū aere descēdēte ad plmonē alterāt: ⁊ imutant. ⁊c̄. ¶ De medicinis simplicibus sat̄l dcm̄ ē. ¶ De cōpositis ē mediª vsitata de storace calamita. ⁊c̄.

¶ De tussi. Capl'm. LXI.

De tussi notāda sunt. 11m. pm. d̄ diffinitione ⁊ expōne diffōnis. 2m. de mō fiendi: ⁊ a quibus v̄tutibꝰ fit. 3m. de cōpōne sternutationis: ⁊ tussis. 4m. de videndo quibus magis accit. 5m. que magis mala: ⁊ que minꝰ. 6m. d̄ loco. 7m. de spēbus. 8m. de causis. 9m. de signis. 10m. d̄ nocumētis. 11m. de mō curationis.

De primo dicit Auic. tussis est ex motibus: quibus expellit nā nocumentū ex membro aliq̊. ¶ Quidā diffiniunt. tussis est offendiculū spūs in trachea artaria: vel tussis est motus per quē nā itēdit expellere supflua vel quascunq̄ res nociuas. Vl' tussis est motus nālis: ⁊ animate virtutis iunctus s̄m cursum nāe circa instra spūs sibi nociua ad expellendū supflua. Et bn̄ d̄r q tussis est motus: q̄ est motus localis. ¶ Dicit. n. Constanti. virtus nālis cā sui nocumenti instrumēta spūs mouere incipit: que cū per se non possit expellere a virtute nāli incipit adiuuari: q̄ cartilagines canalium pulmonis: ⁊ lacerti pectoris sunt inobediētes virtuti naturali. sed a v̄tute animata moti lacerti ⁊ ꝯstricti aerem expellēdū cogunt̄ expellere a plmōe: qui nāli v̄tuti nitebatur obuiare. ¶ Et cū d̄r nālis: ⁊ animate v̄tutis tāgit̄ cā efficiens. Sed d̄nt: q̄ nālis icipit: ⁊ aiata ꝑficit. sic ēt in sternutatione: ⁊ rigore ꝯtigit: in q̄bus est motus cōpositus expulsioris: ⁊ q̄ iste motꝰ localis fit eodē tpe i auxilium nālis virtutis: ⁊ grauatur a re nociua: subiungit̄ s̄m cursum nāe iunctus. ¶ Et cum d̄r circa instra spūs operantis tangit̄ cā mālis in qua fit motus ille. s. in dyafragmate lacertis: ⁊ pāniculis pulmonis: ⁊ cordis: ⁊ i ipo pulmone: que quidem sunt. sic mā in qua fit ille motus. ¶ Et cū d̄r. ad expellendū supflua. tangit̄ cā final': ⁊ oēs istas cās intelligit Cōstā. in expōne diffōnis dicte. Nec obstat. q Aui. ponit nām tm̄ in diffōne. Constan. ponit tussim fieri virtute nāli. ⁊ aiali. q̄ pnmm motꝰ est a nā. Vl' dōm q nā sumitur cōiter. ⁊c̄.

Ex dictis pz 2m p̄missoꝝ. s. q fit a duplici v̄tute. s. v̄tute nāli expulsiua grauata ⁊ aiali que sentit illud nocumentū ⁊ ledit̄. ¶ Virtus g̊ expulsiua conat̄ expellere nocumētū illd existēs in organis respirationis. Et cū per se nō possit postulat auxiliū aial' v̄tutis: que in expellēdo adiuuat nālē. dilatādo. n. ⁊ ꝯstrigēdo lacertos pectoris: ⁊ ipz pectus cū expulsiōe aeris expellit rē nociuā. qn̄. s. mālis est q̄ possit expelli. Sz aliqn̄ est ex mala ꝯpl'one sine mā: aliqn̄ ab epe: vl' alio mēbro: aliqn̄ mā indigesta: aliqn̄ v̄tus d̄bilis. ⁊c̄. Ita q vtꝰ nāl' ⁊ aialis complere non possint. ⁊c̄.

De tertio p̄missoꝝ breuiter. dic̄ Aui. q idē ē sternutatio cerebro: qd pl'moni tussis. Indiget. n. vtrūq̄ supfluoꝝ expulsiōe. Cerebꝝ ꝑꝑ nobilitatem suā: ⁊ necitatē opōnū suaꝝ ml'ta supflua aggregat: ꝑꝑ ēt ꝯpl'onē suaz: ⁊ sitū in sūmo. ⁊ pulmo: q̄ rōne sue rare cōpōnis cito recipit supfluitatē ascēdētē ⁊ d̄scēdētem. Est. n. iter cerebꝝ ⁊ nutritiua cito recipiēs ab vtrisq̄.

Dicit Aui. qn̄q̄ ml'tiplicat̄ tussis i hyeme: ⁊ v̄e hyemali: ⁊ qn̄q̄ in v̄e eq̄li: ⁊ cū flat ventus septētrionalis. Et cū estas est septētrional' paꝝ pluuiosa: ⁊ autūnus meridionalis pluuiosus ml'tiplicat̄ in hyeme. vt

Hyppo.in affor.Si estas borealis fiat:⁊ autũnus pluuiosus ⁊ austrinus:capit] dolores in hyeme tusses ꝓbrãci corrize.⁊c.¶ Quidaȝ dñt ꝙ a tussi gnãnt̃ squinantici pleuretici piplemõici empici:asmatici:epatici:sple^ci^ ⁊ stõa^ci^.

De quinto

dicit Uiati.oȝ ĩtelligi ꝙ a capite descendens tussis:vel a vulneribus in spũs instrĩs vel ab a͞patibus:vel a pectoris coadunationibus prior est alys oĩbus:non molesta est ex spũs ĩstrumentoꝝ cõpl'one mala vel gutturis vel canaliũ pulmonis aspitate:⁊ mala tussis est sine screatu.⁊c.

Ex dictis

pȝ 6^m^ premissoꝝ ꝙ mẽbꝝ patiẽs ĩ tussi est pulmo:⁊ mẽbra que ei ꝯtinuant̃ ⁊ cõicantia.Et cõpletur cũ dilatatione pectoris ⁊ cõstrictione:⁊ motu velamis.¶ Et z^m^ hoc videt̃ ꝙ ꝑncipal'r patiens in tussi sit pulmo:⁊ tñ in diffõne superius dictuȝ est ꝙ est tussis offendiculũ spũs ĩ trachea.Et dico ꝙ principalius est pulmo ꝙ̃ trachea: tamen in trachea nobis (est notior.

De speciebus

dicit Aui.ꝙ tussis alia est per viam cõitatis:alia per viã ꝓprietatis. Per viaȝ cõitatis, q̃dã est in qua cõicat totũ corpus:⁊ quedã in qua cõicat vnum mẽbꝝ. Et illa in qua cõicat totũ:quedã est cũ cõitate totius in febribus:⁊ ꝓp̃e in febre adustiua:⁊ in effi^ra^ laboriosa:vel in febre pestilentiali.⁊ quedã est ꝑ cõitatẽ corporis sine febre.¶ Itẽ tussis in qua cõicat vnũ membrum tñ diuersa est ẽm mẽbra cõicantia: ⁊ de his dictũ est.¶ Itẽ tussis alia est sicca:⁊ alia est hũida. Et sicca ẽ in qua non emittit̃ sputum,⁊c.¶ Itẽ dicit Mes.ꝙ tussis quedã est sicca:⁊ quedã hũida.Et quecũqȝ earuȝ fuerit:aut est a cã in mẽbris spũs:aut in alys;sicut tussis catarralis:⁊ que fit cũ cõitate.sicut stomaci epatis splenis ⁊ totius.sicut in febribus.¶ Sera.intitulat. de spẽbus tussis:⁊ prosequitur de causis.

De causis

dicit Aui.ꝙ cã tussis: aut est primitiua:aut añs:aut cõiuncta.ꝑmitiua vt cã extrinseca mutans mẽbra pectoris in cõpl'one vl' forma.v̓.g.cal'ȝ siccũ fridũ:⁊ omne exasperans:vt fum⁹ pulnis cibus acetosus:salsus:ponticus: acutus: vel q̄2 aliqd cadit de cibo vel potu in viã aeris ꝑꝑ negligẽtiã: ⁊ occupationẽ in sermone.¶ Cã ꝯiuncta est q̄libet mala ꝯpl'o cũ mã vel sine mã sanguinea:col'ica flãtica subtili vl' grossa ⁊ mel'ica.licȝ raro siue illa mã sit effusa a supioribus: siue in inferioribus:siue mẽbris pectoris: vel pulmone. Sed effusa a supiori discurrens sup parietẽ cãne:vt pl'm non facit tussiȝ.Sed effusa in spatiũ cãne:aut mordicãs facit tussim plurimã.¶ Aut ꝯiũcta cã est sol'o ꝯtinui vl' opilatio vel a͞pa in pulmone velamine.⁊c.¶ Cã añs est repl'o totius vel alicuius mẽbri expellentis mãȝ ad pulmonem.⁊c.Et qñqȝ egredit̃ in tussi res petrosa sil'is ciceri:vel grãdini:⁊ cã eius est hũor grossus quẽ cal'itas exiccauit.Et hoc testat̃ Alex.⁊ paul⁹ ⁊ nos ẽt.¶ Dicit Alex. exponã q̃ vidi:⁊ mirat⁹ sum.expuit vir quidã lapidẽ asperum ⁊ duꝝ:nec lenem tactu resistentẽ: vt cadẽs in terrã sonitum faceret:qui diu molestiaȝ sustinuit dõec lapidẽ expuit.Et lapis fuit ex viscoso hũore.⁊c.¶ Tussis autẽ sicce cã est mala cõpl'o cal'a frida sicca:sine mã: vel a͞pa pectoris vsqȝ ad maturationẽ vel a͞pa duꝝ: vel a͞pa epis vel splenis: vel aq̃ idropicoꝝ:vel sanies pectoris q̃ nõ expellitur:vt ptisicis accidit in vltimo.¶ Sed ẽȝ Serap. tussis vt pl'm nõ accidit nisi ex hũiditate:⁊ acetũ fac̃ tussim sine medio.¶ Alexã.etiaȝ variat cãs tussis ꝑ ꝯpl'ones ⁊ loca:⁊ per cõpl'ones cũ mã ⁊ sine mã:⁊ simplices:⁊ cõpositas per loca.vt dictũ est.¶ Ras. in diuisiõibus ponit fieri ꝑꝑ cãm in pulmone.⁊c.aut catarro:aut mala cõplexione:aut vulnere:aut a͞pate.⁊c.¶ Haly.dicit.vt dictum est.Uiati.sil'r ponit tussim fieri ex omni passiõe pectoris:⁊ specificat cõpl'onẽ cal'am fridam: ⁊ mãȝ ascẽdẽtem:⁊ descendẽtẽ:⁊ sanguineã:col'icam ⁊ flãticã:ꝺ mel'ica non loq̃t.q̄2 raro facit tussim.

De signis

dico.ꝙ si est ꝑꝑ cãm primitiuã scitur ex patientis indicio.⁊ regimine ipsi⁹.
¶ Si est ex cõitate alicuius scit̃ per accidẽtia illius: vt si ex repl'one stomaci per signa stomaci.⁊c.¶ Sig^a^ male cõpl'onis sine mã manifesta sunt sil'r humor per iuuãtia ⁊ nocentia:⁊ per res nõ nãles:nãles ⁊ ꝯ nãm.¶ Signa a͞patis patent.¶ Signa vlceris:vt sanies egrediat̃ vel ꝑtes que egrediunt̃.¶ Dicit Aui.si ex frigore signa sunt additio ex frigore ⁊ iuuamentũ ex calore ⁊ plũbeitas faciei:⁊ ꝑuitas sitis.Et qñqȝ cũ frigore est catarr⁹.⁊c.
¶ Et ex calore: signa sunt ĩflãmatio: ⁊ sitis.⁊ sedatio ab aere frido magisq̃ȝ ab aqua:rubedo faciei: ⁊ magnitudo pulsus.¶ Signa aũt hũide sunt humiditas pulmonis: ⁊ ꝙ accidit decrepitis ⁊ humectatis.⁊ mltitudo sternutationis.¶ Signa sicce sunt additio eius in motu ⁊ fame:⁊ leuitas ꝑbal.⁊ potũ hũi^m^.¶ Signũ mãlis ẽ sputũ ⁊ sputũ sigñat genus mãei.¶ Et signũ sicce cũ mã ẽ debilitas virtutis expulsiue.⁊c.¶ Et cũ retinet̃ sputũ:⁊ febrit hõ facit cadere ĩ febrẽ putridã:aut ethicã.¶ Sera. idẽ intendit.⁊ haly.sil'r.¶ Dñt quidã sig^a^ gñis nota st̃.
¶ Signa spẽꝝ.s.a qua ꝯpl'one fiat patẽt.q̄2 si a rubedĩe calent ⁊ rubent.Si aũt dolẽt circa pect⁹ iuuant̃ ab aere frido.⁊c.si a frõ eꝰ.¶ Si a sicco sigñat aspitas circa loca ista ⁊ macies:⁊ iuuat̃ ab aere hũido.si ab humido eꝰ.
¶ Si est cũ mã scit̃ per grauedinẽ toti⁹ vel capitis ⁊ sputum.⁊c.¶ Si est a morbo officiali: vt opil'one humoris vl' saniei:vel pulueris vl' lapidis scit̃ per sputũ.⁊c.¶ Si a toto vel capite scit̃ per egritudinẽ totius vel capit].⁊c.
¶ Dicit Auicen.ꝙ frequens tussis plerũqȝ perducit ad (sputum sanguinis.

Cura

tussis diuersificat̃ ẽm diuersas cãs: q̄2 si ẽ ex catarro cura est.3^x^.ꝑ^a^ est ꝓhibitio:⁊ sedatio catarri.z^a^ est digẽ eius:qꝺ fluxum est.3ª est eũo ⁊ abstersio ei⁹.¶ Dic Mes.ꝓhibet̃ catarrus acutus subtilis cũ ingrossantib⁹ ⁊ tardantibus fluxũ.sicut est ꝓp̃e syrupus de papauere. Et fortius est iacur.⁊ gargarism⁹ cũ decoctõe balaustiaꝝ rosaꝝ.⁊ pill'e sub lingua ex amido.dragã.amigꝺ.dulcib⁹ farina fabaꝝ.semine papaueris albi ⁊ nigri:⁊ corticũ ei⁹ gumi arabi.boliarme. Informa cũ mucillagine psily: ⁊ mucillagine citonioꝝ.¶ Et si sanguis abundat flẽma cephalicã.Sed post sedationẽ inflãmationis:⁊ in mane detur aqua decoctiõis ordei iuiubaꝝ.⁊ sebestẽ. cũ mirabo.⁊ violis:⁊ in sero.cũ syrupo ꝺ papauere.¶ Cibus sit farina fabaꝝ: cũ aq̃ vel qꝺ exbit̃ ex seie:⁊ corticibus papaueris.Si vigilie fuerint cũ oleo amigdalio.⁊ sorbitiones ex tritico donec dissoluat̃.¶ Si aũt nã sit stricta.⁊ tussis sicca:⁊ in pectore aspitas. ℞.mirabola.ȝ.io.viola. liquiri.añ.ȝ.5.ficuũ siccaꝝ nũero.io.coque in lib.ȝ.aque vsqȝ ad vnã dissolue cassi.tereniabin.añ.ℨ.i.⁊c.¶ Si catarrus sit fridus ⁊ grossus ꝑcipe.vt lãbat oĩ sero ex myrra circiter.ȝ.i.cũ melle.gargarizet añ somnũ myrram ⁊ crocũ:cũ idromelle.si oȝ soluatur nã cũ cochys.si sputũ maturatur da ysopi ꝺcoctionẽ. Si adhuc catarrus fluit da aliqꝺ stupefaciens.si non sufficit fricet̃ ⁊ emplet̃ cuȝ ruptorio:vel cauterizetur in cõmissura.⁊c.¶ Hꝰ autez tussis exquisite curetur:quia ꝑducit ad ptisim.⁊c.¶ Dicit Alexã.Canonem do:quẽ preterire non iubeo.Eteniȝ ante curabis catarruȝ ꝙ̃ egritudines catarrales.nisi in duobus casibus.s.cũ vis ne suffocetur.⁊ succurres cũ vomitu:⁊ cuȝ timet̃ de a͞pate in mẽbro nobili:⁊ ꝑuenies cũ flõ^a^.sȝ narcotica dare añ pleitudinẽ suspcm̃ ẽ.sȝ p⁹ si oȝ.

¶ Confectio pillaꝝ ad tussim catarri: ⁊ est ex medicinis secretis. ⁊ bñdictis artis: ⁊ sunt pille de cinoglosa. ⁊c. ℞. stoꝛacis: myrre: opij: añ. ⁊ croci ꝑtis vni⁹ q̄rtã: fac pillas cũ melle despumato. ⁊c. ¶ In tussi v̓o sicca cũ caloꝛe: ⁊ ruboꝛe: si sanguis abũdat flõª. Deinde da aquã oꝛ. cũ cõdito de viol. ⁊ vnge pectus cum cera ⁊ oleo viol. Et si est necesse mãm de pectoꝛe educere: da ꝯcoctionẽ ysopi: cũ cõdito de viol. ⁊ ciba cũ soꝛbitiõibus: ⁊ post cũ farina fabaꝝ: pẽnidijs: ⁊ oleo amigd. ⁊ oꝛdeo fracto cũ zuc°. ⁊ iuscu lo ex attriplice: ⁊ malua: ⁊ qñq3 cum pullis ⁊ pedibus hedoꝝ: ⁊ auibus minutis: ⁊ medullis. ⁊c. ⁊ vitellis ouoꝝ diei sui. ¶ Digesta mã da ꝯcoctionẽ ysopi: looch: de passulis sub lingua ponatur. ⁊c. vngat̃ pectus cũ maturantibus. ⁊ si est necesse mũdificet̃ cum cassia post. ⁊c. ¶ Et ponit Mes. medicinã exꝑtam ad tussim cum calitate ⁊ siccitate. vt pillas bichichias. ⁊c. ¶ Cura tussis calide ⁊ hũide est tres res. pª est equatio cause per regimẽ sex rerum: ⁊ exhibitione3 medicinaꝝ digerentiũ. sicut est ꝯcoctio capilloꝝ veneris. ⁊ syrup⁹ de iuiubis: ⁊ decoctio ysopi facta cũ papauere albo: ⁊ fabis excoꝛticatis. ⁊c. 2ª res est eũo cum cassia. ℞. de. 4°. in 4ᵐ. ⁊ inter solutiuũ ⁊ solutiuũ ꝓuocam⁹ vomitũ tꝑatũ. sicut est raffanus: ⁊ ꝓpe assus cũ syrupo acetoso vel oximelle. ⁊c. ¶ Et si sanguis abundat flõª. 3ª res est mãe eductio cu3 looch de fabis: ⁊ looch de ysopo. ⁊ syr° de ysopo: ⁊ ꝯfectione de oꝛobo. ⁊c. ¶ Cura tussis fride ⁊ hũide est. 5ᵉ. res. pª est digõ cause. vt p3 in ca° de asmate. 2ª est eũo cum agarico. ⁊c. 3ª ẽ eductio de pectoꝛe. ⁊c. 4ª est exiccatio post mũdificatiões: ⁊ h⁹ intentionis est lãbere. 3. i. myrre. cũ melle: facilitat. n. anhelitu3. ⁊ consumit hũiditatẽ. ⁊c. ¶ Et euapoꝛatio ad tussim antiqua3. ℞. arsenicũ citrinũ: ⁊ aristolo. ro. añ. cõfice cum butyro vaccino. fac foꝛmas similes auelanis: ⁊ fumiga per embotũ in ieiunio. dr̃. n. q2 statim liberat. 5ª ẽ exhibitio medicinaꝝ ꝯfoꝛtantiũ: ⁊ elargãtiũ pectus. ⁊ si sint vigilie cũ sedatione tussis somnũ inducentiũ. v̓. grã. Syrupus de succo granoꝝ myrti cõpletoꝝ est ad illud mirabile i tussi frida ⁊ calida cũ myrra ⁊ modico croci. ¶ Pulmonis aũt vulpis sicci iuuamẽtũ est sublime in calida ⁊ frida. ⁊c. ¶ Ex medicinis aũt magnis q̄ tussim sedant: ⁊ pectus cõfoꝛtãt sunt tyriaca metridatũ dyamuscum, dulce ⁊ amaꝝ atanasia dyamartis: ⁊ medicamen cabid regis. ¶ Et põit mes. medicias multas ⁊ exꝑtas. ¶ Haly. si tussis ẽ ex aspiᵗᵉ pl̃mõis ⁊ gutturis da cibos: ⁊ medicaᵐᵃ leniᵘᵃ oua soꝛbeat soꝛbilia. ⁊ pigueᶜᵐ lactl recẽtẽ cũ zuc°. ¶ Si tussis ẽ ex caloꝛ̃ cũ febᶜ flõª cephalicã: ⁊ dispone refrigeratiuũ regimẽ: ⁊ hũectatiuũ: ⁊ ptisanã in qua iuiubas coxeris cũ oleo semis cucurbite. ⁊c. ¶ A cibis caueat accidis ⁊ salsis: clamare caueat: ⁊ multũ loq̄: fumũ fugiat: ⁊ puluerẽ: sumat spumam citonioꝝ vl̓ psilij cum zuccaro. ¶ Et cũ tussis est ex frido: ⁊ sicco. sicut h̄ accidit: ⁊ attrion flat, da soꝛbitionẽ ex furfuris aqua cu3 melle: ⁊ oleo amigdalino: ⁊ cassia fi. gargarizet aqua3 fricatam in qua semẽ feni. coxeris. ⁊c. ¶ Cibi sint pulli columbaꝝ iam surgentes cu3 cinamomo. ⁊c. Sumat pistaceam fauũ mellis: ficus siccas modicũ da vini noui dulcis: ab aqua frida caueat: ⁊ fridis. si tussis que in pulmõe accidit: ⁊ pectoꝛe ex caloꝛe est flõª basilicam ⁊c. ¶ Si a capite fluxus est multus rade caput: ⁊ fronti catapla de terra sigillata: ⁊ arnoglosa succo appone: ⁊ vapoꝛẽ respiret in quo coxeris furfur: aut fabas: aut lapidẽ calefac: ⁊ in acetum ꝓyce in quo furfur coxeri. ¶ Si caloꝛ sit foꝛtis que mãm desiccet ⁊ inspissat da frida somnũ minue: qm̃ amplius mãe in somno ad pectus descendũt: puluinar sit altũ: pectoꝛis pãni soluti. cibus sit ex amido. ⁊c. Si non curat̃ bis: papaueris oleũ magis glomerat: ⁊ doꝛmitatione3 adducit. ¶ Si mã est grossa viscosa sit regimẽ calefaciens: subtilians ⁊ incidens: ⁊ medicine sil̓r. vt panis mũde farine cũ carnibus franguillinoꝝ. ⁊c. cu3 aceto paratis: ⁊ oleo oliue ⁊ cimino. ⁊c. mel sit siccum. qd̓ ex mõtib⁹ afferat̃. Et si sũpserit pisces salitos cũ sinapi: cõfert ⁊ bibitũ cũ aceto. ꝯditu3 v̓o pineas passas comedat amigd. ama. vinũ bibat mediocriter mixtum. cibum minuat. bal. intret post tꝑatũ exercitium: ⁊ ante cibũ. Medicina sit ysopus sicca. ⁊c. ¶ Et si mã sit fridissima Aui. cura leuis tussis: ⁊ facte ab extrinseco: est retento anhelitus: q2 calefac̃ pulmonẽ. ¶ Et si est necessaria cura foꝛtioꝛ: aut aliud cõpl̓onis fride: teneat sub lingua myrram cũ melle. ⁊c. ⁊ inungatur pectus cũ oleo de lilio: ⁊ cõfert decoctio ysopi: ⁊ assari cũ ficubus siccis: sicut decoctões frumentales cũ butyro. ⁊ radix poꝛri: ⁊ carnes pulloꝝ. ⁊ confectio ficuum siccaꝝ cũ amigd. ⁊ nucibus abscidit illam que antiqua est: ⁊ vinum odoꝛifeꝝ subtile antiquũ: ⁊ aqua mellis. ¶ Cura tussis calide est cum extinguẽtibus notis: ⁊ cum dyacoꝛe: ⁊ dyapapauere: ⁊ cum aq̄ granatoꝝ inspissata cum in ea ponitur zuccaꝝ. ⁊c. ¶ Et cibi sint cum oleis fridis: ⁊ medullis. sicut cucumeris. ⁊c. Et si mã declinat ad resol̓one3 da sauich oꝛ. cũ zuc°. ⁊ tritici: ⁊ si res est foꝛtis detur aq̄ oꝛ. cu3 cãeris ablatis extremitatibus: ⁊ ablutis cum aq̄ cineris. ¶ Cura hũide ẽ exiccatio ⁊ abstersio. ⁊c. ¶ Et melioꝛ cura sicce sine febꝛe ẽ lac asininũ capꝛinũ: ⁊ cum febꝛe conferunt hũida intus ⁊ extra. aqua oꝛ. ⁊ soꝛbitio amigd. humectatiua: ⁊ humectatio pedum semꝑ cum oleis. Et si est cõposita cõponatur regimẽ: ⁊ si mã est subtilis dyacoꝛ. ⁊c. Et si grossa resolue mũdifica lenias: ⁊ incide: ⁊ non calefacias: nisi cum equalitate: vt glutinũ cũ melle: aut cipi: aut succus liquiritie. ⁊c. ¶ Et si est antiqua cõfert electuarium de alkitran cu3 melle: ⁊ pueris confert soꝛbitio cũ aqua fenicu. humidi. aut lacte nutricis. ¶ Et si causa est catarrus curetur catarrus: ⁊ si o3 ponatur empl̓m de ficubus suꝑ caput: ⁊ teneatur sub ligua omni hoꝛa: ⁊ ꝓpe ĩ nocte granũ vnum amidi: ⁊ fiat gargarismus cũ stipticis: sine acetositate ⁊ ponticitate: ⁊ cũ dyacoꝛe simplici: si sit calitas vl̓ cu3 myrra ⁊ croco si sit frigiditas. Si tussis est ab aꝑate: vel vlcere curetur cura eoꝝ. ¶ Et tussi calide conferũt pille bichichie note: ⁊ qñq3 ponũtur narcotica. ⁊c. Et ad fridam pille de succo liquiritie. Ad antiquã pille de stoꝛace. ⁊c. si hũiditas est superflua. ⁊c. ¶ Serap. Si est caliditas syrupus dyacodion purus solũ: ⁊ si op3 flõª basilicam: ⁊ confert soꝛbitio ex fabis: ⁊ aqua oꝛ. ⁊ papauere albo cum pẽnidijs ⁊ oleo amigd. dulciũ. ¶ Et si non est febꝛis tm̃ nos absoluimus absoꝛbitione ẽt vitellu3 oui: q2 in eo est caliditas parua. tunc. n. resoluit. ¶ Si est frida aqua ysopi: quãdo cum eo coquitur psiliũ cum violis cõditis cũ melle: ⁊ oleo d̓ pineis. ¶ Cibi sint caro hedi. ⁊c. ⁊ potus decoctio mellis. ⁊c. vngatur pectus cum oleo de lilio. ⁊c. ¶ Alexã. Si subtilis ⁊ acer hũoꝛ a capite fluit ĩ pectus: nec ẽ suꝑflua plenitudo: de stoꝛace myrra: ⁊ opio añ. cũ melle fac catapucias oꝛobeas: ⁊ da duas: aut tres ĩ nocte ꝺm virtutẽ patientis. valde bonu3 est añq3 tussim extenuet reuma sanat. ¶ Itẽ myrra opium galbanũ simili modo. ¶ Item galbani castoꝛei piperis opij. añ. cũ melle. vbi v̓o satis tenuis est humoꝛ: sed superfluus non satis opus est que stupoꝛem faciũt medicinis vti. ¶ Itẽ medicamen vtile ad reuma subtile: siue tenue. Na3 scio multos vna potione sanatos: q̄uis ml̓to tempoꝛe reumatizauerint. Et non o3 tradere alicui. nisi quos diligis: ⁊ qui a te artem discerere nolũt. ℞. myrre. turchaden. s. pure. 3. 5. olibani. 3. ij. opij. iusqami. añ. 3. iij. coꝛticl radicis cinoglose siccate ad solẽ. 3. ij. S3 Ioã. Mes. dic. 3. 4. 5.

⁊ sunt pille de cinoglossa.⁊c̃. Dyacodion ẽt nõ min⁹ iuuat eos qui ex acri: ⁊ tenui ledunt reumatismo.⁊c̃. ¶ Ras. in diuisionibus.dicit.si hũor est grossus cura est decoctio ysopi.Et si venter sicc⁹ cũ cassiafi.si v̓o nõ nõ. ¶ Si ẽ ex catarro cura est syrupus papaueris.Si non sufficit.tunc ℞.turis masculi.ptẽ.i.myrre:opij:croci.añ.ptis.i.tertiã. liquiritie ptez.i. fiant pille ponderis sexte.ʒ.i.sumatur a tribus vsq̃ ad q̃tuor.⁊ fricet̃ caput in bal.postq̃ raditur cũ pãno aspero:donec rubeat ⁊ sternutatio ꝓuocetur oĩ die.Et si non sufficit radatur caput:⁊ vesicet̃ cum sinapi ⁊ apiantur vesice:⁊ non solident̃ tpe lõgo:⁊ cauterizetur cõmissura in medio capitis.nec cõsolidetur tpe longo:⁊ non negligatur hec tussis:q̃r ducit ad ptisiz.⁊ hec ẽ cura cuiuslibꝫ catarri a capite.⁊c̃. ¶ Et si sit ex hũiditate pulmonis in flãticis ⁊ senibus cura est decoctio ysopi. Et si non sufficit euomat.⁊ soluatur cũ yeraruffi.deinde correctiones.⁊c̃. ¶ Et si fit ex siccitate pulmonis cura ei⁹ est aqua ordei:bis in die. Si febris lib.5.in mane:⁊ post tres horas ĩtromittatur in tina sexta hora diei.deĩde cibet̃ ex cucurbita:⁊ tpe somni potet̃ mucillago:psilij.⁊c̃. ¶ Et si non est febris:cura est lac cũ pane:⁊ põtare ipsum cũ est sitis:⁊ sit capraꝝ pascentiũ ordeuz humidũ.⁊ silia. ¶ Et si sit ex caliditate pulmonis cura est aqua ordei: ⁊ mucillago psilij:⁊ emplm̃ pectori de cera.⁊ oleo viola.⁊ mucillagie:psilij:⁊ tenere pillas in ore:⁊ cibari pedibus ⁊ pull. cum cucurbita ⁊ bibat sauich tritici cum zuccaro:⁊ aquã fridã:⁊ assiduet emplare pectus cum eis que infridant. ¶ Si sit ex apate vel vlcere:vel alijs curatur cura eoꝝ. ¶ Quidã conficiunt pillas ex solo draganto:⁊ succo liquiritie ad tussim calam: ⁊ ad fridam cõmẽdant syrupũ de ysopo ꝭm Uiaticũ.Et ad antiquã.℞.serapini:gentiane: myrre.oppopo.pipis albi.añ.ʒ.ij.baccharꝫ lauri mundataꝝ aur.q̃tuor:cõficiant̃ cum aqua ordei:suman t̃in sero cum vino. ¶ Alij ad mũdandũ pectus dyaprassiũ dyairis galbanũ acetũ.valꝫ ad tussim antiquã ⁊ humidam. ¶ Si tussis est ex cõpressione epis vel splenis curat̃ cura eoꝝ.⁊c̃. ¶ Si ex calitate teneatur in ore granũ citoniij:dragãti.succus liquiritie. ¶ Si a ventositate stõaci dyacalamentũ vel dyaciminũ. ¶ Si a fritate pectoris vngatur cum oleo laurino vel laterino:qđ valde contulit.vt vidi.⁊c̃. ¶ Dicũt q̃dã q̃ inspiratio aeris fridi ĩ calida multũ valꝫ.Et in frida eꝰ.dyapapauer retentũ ĩ ore multũ valꝫ. ¶ Cibus bonus est amidũ cum lacte amigdalino:⁊ tragea fiat bona de semine papaueris albi ꝯtriti.⁊ zuccaro.⁊c̃. ¶ Conferunt pille de terbentina:⁊ pice liquida:⁊ sulfur tritũ cũ ouo sorbili vel tus tritũ.silr̃ vel tria grana turis in sero trãsglutita. ¶ Fumigiũ cũ sulfure vel auro pigm̃to rubeo debilibus extenuatis pessimũ ꝑ nimiam siccitatẽ raucedinem: vel ptisim inducit. ⁊c̃. ¶ Ras.in Alman.in tussi sicca cũ rubedine calore zuccarum violatũ:⁊ ptisana danda sunt: ⁊ fabe excorticate spinachia:cũ oleo amigdalino dulci:in ore teneat pillas bichichias.⁊c̃. ¶ Si tussis est cũ sputo qđ expelli nõ potest sine febre:⁊ solutione dentur trocisci .℞. seminũ feniculi:apij.⁊c̃. ¶ Si tussis est antiqua nociua:que nõ ꝑmittit dormire pille storacine sunt dande de myrra storace:⁊ opio.añ.in potu sumat syrupum de papauere: comedat semen papaueris albi:cum zuccaro. vitet acetosa salsa ⁊ pontica acuta ⁊ amara. ¶ Fumigiũ ad tussiz antiquam:⁊ sputum fetiduz.℞.aristolo.myrre.storaci galbani.añ.arsenici ad pondus oĩum omnia aspergant̃ butyro vaccino.⁊c̃. ¶ Experta sunt tussi calide lac papaueris cum zuccaro:⁊ vinum decoctiõis buglose. ¶ Et tussi frigide terbẽtina bibita: ⁊ hedera arborea:⁊ radix lilij glauci:⁊ dyacalifon de semine vrtice:⁊ melle:⁊ aleuz coctum:⁊ radix barbasci:collatura furfuris cũ amigdaliõ ⁊ zuccaro ⁊ emplum de butyro marubio: ⁊ pinguedinẽ galline.⁊c̃.

¶ De ptisi. Caplm. LXII.

E ptisi opꝫ attendere.14m.pm.de diffinitione.2m.đ noĩe.3m: de spẽbus.4m.qui sunt parati ad ptisiz: ⁊ quibus accidit magis.5m.que deterior est:⁊ que minus mala.6m.de cõpatiõe inter vlcera pectoris ⁊ pulmõis.7m.qđ tps est ꝯriũ:⁊ qđ magis conueniens.8m.q̃tũ durat.9m.de modo fiendi.10m.de causis.11m.đ signis.12m. de discordia medicoꝝ:de curatione ptisis.13m.de ꝯueniẽtia:⁊ dr̃ia inter ptisim ⁊ empima.14m:de mõ curatõis.

De primo dico. q̃ sic diffinitur a Mes. ptisis est diminutio desiccationis ⁊ consumptionis cadens in corpus ex calore febrium habitudinalium minutaruz ex vlceratione pulmonis. ¶ Dicit Uiati.ptisis est consumptio totius corporis ex vlceratione pulmonis prouenient. vel sic.ptisis est vlcus in pulmone.vnde seq̃t̃ consumptio humiditatis radicalis nutrimentalis totius corporis.Et ĩ ꝯmẽ.affo.ptisis ẽ vlceratio plmõis ⁊ ꝯsũptio toti⁹ cõpis.Et ꝑ ptisiz hyp.itelligit vlcera pulmonis vulnera. ¶ Et Aui.ptisis est vlcus in pulmone.vel ptisis est passio pulmonis ꝑiculosa ⁊ maligna valde:sine vlla sanguis sputatione.

De scđo dico.q̃ hoc nomen ptisis aliquando sumitur pro vlcere pulmõis.aliquãdo v̓o notat consumptionez:que sequitur illud vlcus:aliquando v̓o noiat vtrũq̃:sed magis ꝓprie pro vlcere sumitur. ¶ Dicit Auicẽ.q̃ nomen ptisis cõceditur egritudini cũ qua non est febris.Sed plmo recipit hũores grossos viscosos ex catarro:qui effunditur ad ipsum sp. ⁊ constringit meatus eius:q̃re patiẽtes cadũt in cõstrictionẽ anhelitus:⁊ tussiz frequentẽ. que perducit ad đbilitatẽ v̓tutis: ⁊ sunt vere procedentes cursu asmaticoꝝ:⁊ si sit mot⁹ ꝑuus.opꝫ misceri curis eoꝝ aliquid de curis asmaticorũ: aliquãdo etiã sumitur pro dispõne vel aptitudine ad ptisim:de qua habitudĩe postea dicetur. ¶ Sic ĝ ptisis sumitur pro vlcere.pro ꝯsumptiõe:⁊ pro vtroq̃:pro aptitudine ad ptisim proprie dictã:⁊ ꝓ dispõne simi dispositiõi asmaticoꝝ:aliquãdo.n.nominat egritudinẽ: aliq̃n cãm: aliq̃n accñs:vt ex dictis patere potest.⁊c̃.

De speciebus dicit Serap.q̃ due sũt.vna fit ex materia que descendit a capite altera fit ex egritudine in pulmone: ⁊ ꝭm plurimuz incipit a sputo sanguinis:⁊ ꝓprie quãdo disrumpitur aliquid ex interioribus pulmonis:qđ fit quãdo pulmo recipit materiã ex mẽbris alijs excepto capite.sicut pectore cordevelamine ⁊ spatulis. ¶ Dicit Uiatic⁹. Nascit̃ multis modis:vel ex consumptione pulmonis: ⁊ hec ẽ certa ptisis:⁊ alia sup.est impropria ⁊ nõ vera ptisis:q̃ nõ fit ex consumptione pulmonis. ¶ Quidam dicunt. q̃ quedã est ptisis naturalis.i.nãlis consumptio: que fit a calo naturali paulatiue consumendo humidũ radicale:que q̃dẽ dicitur senectus:vel senium:quia in hac etate corp⁹ consumitur. vnde Joã.damasce.de senibus dicit.nẽpe qđ ꝑdunt multum est respectu eius qđ restauratur: vbi autẽ plurimũ est qđ effluit:⁊ paucum qđ ĩfluit necesse est cõsumi febre:que est sine febre. ¶ Fit aliquãdo ex fridita te ⁊ siccitatẽ.sicut in arborẽ folia cadunt in hyeme.⁊ aliq̃n ex siccitate tãtũ: vt plantis:aliquãdo accidit in estate.Et aliquãdo fit propter maliciã loci.Et ideo agricole remota terra mala cum radicibus apponunt pingue letamen.Similr̃ contingit hominibus valde pinguib⁹ interdum ex quacũq̃ duaꝝ causaꝝ:quandoq̃ cõsumptio

fit in eis: sicut aliquando propter exercitium nimium. ¶ Immo pp dimissionē exercitij ꝯsueti. Unā Auicē. dic p can. ca° de ꝯseruatione sanitatis. Exercitiū relinquens ethicā frequēter incurrit. q2 virtus debilitatꝰ: eo ꝙ motū dimittit: qui mēbris defert inatū spūm: qui vite cuiuscū ꝗ mēbroꝝ instrm existit. Ptisis vo que est cū febre dicitur ethica: ꝛ quedā spēs ptisis dr marasmon: ꝛ tabes: ꝛ silr ethica senectutis: que in q̄libet etate ꝯtingit. ꝛc.

De quarto pmissoꝝ dicit Mes. expositi sūt habentes caput debile receptiuū superfluoꝝ paratū catarro. ꝛc. ꝛ facile irascentes: ꝛ colici. ꝛc. ¶ Et dicit Aui. ꝙ parati ad ptisiꝫ sunt alati pectoribus stricti hn̄tes spatulas carne nudas. ꝛc. ꝛ colla lōga ꝛ epiglotum eminentē: ventositatē in pectore: ꝛ cerebꝝ ōbile receptiuū supfluitatis. cibi nō digerunt ꝛ hūores colici: ꝛ hītudo est lenis alba ꝛ dura ꝛ spissa ēt pp illud: qđ accidit de eruptione venaꝝ. ꝛ silr cōplo est frigida ꝛ etas est a. 18. anno. vsqꝫ ad. 35. Et in regiōe frida est plus pp illđ qđ accidit de eruptione venaꝝ: ꝛ sputo sanguis plīmo: ꝛ tps in quo multiplicat est autūnus. ¶ Et Hypo. i affor. ptisis fit maxie a. 18. anno. vsqꝫ ad. 35. Haly. q̄si idē dicit. ptisis accidit his quoꝝ etas est a. 18. vsqꝫ ad. 35. pp calorl in hac etate dn̄atione ꝛ q2 plīmo mollis. vn̄ sanies facile corrodit ꝛ citius. ¶ Silr accidit his: q̄ꝝ corpus est paratum aduētui huius passiōis: ꝛ q̄ꝝ corpus est exile guttur acutū pectus strictū spatule subleuate: ꝛ ad posteriora eminentes: ꝛ ad q̄s catarri accelerant calidi: q2 cū pectus est strictū vene rumpunt: pp debilitatē vo catarri incidunt ꝛ vulnerant suo acumine pulmonē. ¶ Dic Serap. ꝯplones que cito suscipiūt hāc egritudinē: ꝫ ꝙ antiqui dixerunt. ꝛc. ¶ Et nō accidit illis: q̄ꝝ spatule sunt ꝯformes pectorib° eoꝝ: ꝛ sunt carnes: ꝛ ossa grossa ꝛ vngule eminentes: nisi raro. ita ꝙ accidat eis sputū sanguinis: nisi per accńs nocumentū. ¶ Dicit Mes. raro fit h passio pueris ꝛ in senibus: ꝛ in sene pōt occultari. ꝛ diu viuere cū illo. Sed viris ꝛ mulieribus sepe accidit: ꝛ ꝓpe paratis: ꝛ raro occultat eis. Et mulieribus occultat: licꝫ paꝝ contingat. sicut Hypo. dicit in. 18. anno. vsqꝫ ad. 25.

De quinto pmissoꝝ. dr i Uiatico. ptisis ex vulnere pulmonis pessima est. 2°. vno° ad pimendū velociter nullū coctionis signū ostendēdo in screatu: ꝛ si aliquid videat puus erit screatus cū angustia ꝛ duritie. Alius vo est leuior modus ꝛ hūores in pulmone morando excoquit: ꝛ leuiter emittit. ¶ Gal. i 5°. affor. dicit. Ptisim esse incurabile malū. ¶ Dicit Haly. cū sputū saniei fertur in ptisim cura eius erit difficil valde: q2 ptisis est vltimuꝫ: qđ sequit ethica. Et q̄pauci ab ea sanant: ꝛ maxie adolescentes: ꝛ qui sunt in augmēto: q2 hꝫ ferunt in ethicaꝫ ex consumptione in pluribus. ¶ Deinde dicit. vlcus pulmōis ex acutis hūorib° curaꝫ non admittit: q2 pulmo cito corrumpit pp humores acutos. Que aūt ex alijs fiunt vlcera causis: si in pn° medella apponatur: ꝛ patiens regimine vtat ꝯpetenti tā ciboꝝ q̄ medicaminū ad plenā sanitatem pōt patiens reduci. Cum aūt h opus post longus iueneris possibile non est illa sanari: sed ad eā adhibebis curaꝫ: que virtutē teneat: ꝛ egritudinem augeri phibeat. ¶ Et qdā pratici dn̄t ꝙ ptisis ꝯfirmata: aut nūq̄: aut vix curat. Alij dn̄t. si n̄ curat ifra ānū icurabil remāet. ¶ Alij dn̄t ꝙ si vlceratio sint i penulis pulmonis: ꝛ in extremo bn̄ possunt curari: q2 iste ptes non hn̄t multā necessitateꝫ. sicut dicit Rolādus se curasse quēdaꝫ. cū dicit clamant ꝛ clamauerūt mei. ꝛc. ¶ Si vo sint in essentia pulmonis vbi pulmo multam hꝫ necessitatē nō curat. ¶ Alij dn̄t. si cū febre ethica: vl ex reumate pessima est. Si vero nōdū ad febrē puenerit nec cū reumate: sic pōt curari sumpto dyapapauere: cū ptisana. ꝛc. ¶ Quidā dixerunt ꝙ vlcera indigent cōsolidatione: ꝯsolidatio quiete: sed quies impolis est in plimone. ꝛ sic ipolis est curatio ptisis. ¶ Sꝫ Gal. distiguit. ꝙ si fit solo sine corrosione ꝛ substātie pditione. s. ꝙ ps pulmonis nōdū sit in saniē conuersa: tunc pōt curari: sed si vlcus sit saniosum non curatur.

De cōpatione vlceꝝ pectoris: ꝛ pulmonis ex parte sanatione. dic Aui. ꝙ magis sana sunt vulnera pectoris q̄ pulmonis. 5. s. de causis. Nā vene pectoris sunt minores: ꝛ q2 ptes duriores: q2 non magna fit ibi malitia: ꝛ q2 nō remanet in eis virus. sed currit ad spaciū pectoris: ꝛ nō est ita dispō pulmonis: ꝛ q2 motus pectoris quietior est motu pulmōis: ꝛ q2 pectus est carnosum magis ꝯsolidat: sed si in vlceribus pectoris ossa corrūpant nō sanant: nisi cū sectōe. ꝛc. ¶ Ulcera vero velaminis: si penetrant non consolidantur: sed penetrant in loco carnoso in pn°. ꝛ aň apationeꝫ bene sanantur: sed in loco neruoso non sanant. ¶ Haly. dicit ꝙ q̄tuor sunt cāe. pma quia pectus carnosum ꝛ sanguis eius grossior sanguie pulmonis: sed pulmonis caro frangibilis ꝛ sanguis eius tenuis. 2a est lōgitudo vie ab ore ad pulmonē. s. q2 prius attingit pectus q̄ ad pulmonem veniat: ꝛ cū hūiditatibus miscet: vn̄ virtus desiccata minuit. 3a est ꝯtinuitas motus eius: ꝛ tussis. vlc° vero qete idiget vt sanet. 4a est q2 vene pectoris sunt subtiles aptio est parua: ꝛ ꝯtrium est in pulmone. ꝛc. ¶ Sera. ponit. 5. cās. pa est multitudo instroꝝ pulmonis. 2a spaciuꝫ puū. ꝛc. 3a tussis que cōmouet dolorē dolor saniē: sanies apama. ꝛc. 4a est longitudo vie. 5a est motus pulmonis assiduus. ¶ Mes. pōit. 5. pa ē mot° ꝛ ē silis motui folliū fornacis. 2a est retentio saniei in loco spongioso. vn̄ magl acuit ꝛ pfūdat vlcera. 3a est: q2 solo tardat eius offm̄. vn̄ fumi calidi non dissoluti inflamāt ꝛ dilatāt: ꝛ dispsi per corpus desiccant. 4a est passibilitas carnis. 5a est: q2 subsistit catarris. ꝛc.

De septimo dico. ꝙ vlcera pulmonis valde leduntur ab autūno. vnde Hyp. in affor. Autūnus ptisicis malus: ꝛ qn̄ ptisis est occulta autūnus detegit eam. ¶ Dicit Mes. ꝙ tps magis paratū vt faciat cadere in ptisim: ꝛ qđ plus nocet ptisicis factis est autūnus: ꝛ cum flatio borealis mltū dn̄ans: ꝛ pcipue qn̄ pcessit auster quē pcessit boreas. Et silr regio boreal multum frida ꝛ sicca. ꝛ silr cibi ꝛ potus hoc silr faciunt.

Dicit Aui. qn̄ ptēdit ptisis per spaciū tpis a iuuētute ad senectutē: ꝛ ego iam vidi mulierē vixisse in ptisi circa. 33. annos: ꝛ paꝝ plus. ¶ Quidaꝫ dicunt. ꝙ ptisis adolescentibus vel iuuenibus. aň. 4m. annū. adueniens vltra annū non ꝓtendit. p. n. anno. aut soluit. aut interficit. Si vero vltra. 40. venerit non tā cito interfic. ꝛ si hn̄s° menc fuerit adiuuati pn̄t vēire ad termim. a deo istitutū. ¶ Dicit Passiōarius: si infra vnius anni spaciū curata non fuerit ꝯmoriunt. ¶ Dn̄t quidā. si cadit i flāticū plus durat. si in siccū vel calꝫ paꝝ durat. ¶ Alij dicunt: in colico ꝛ mlico cito iterficit. in flātico ꝛ sanguieo diu durat: q2 per. 15. ānos vel amplius.

De causis ptisis. dicit Aui. ꝙ catarrus acut° est cā: aut sanies: que fluit aliūde: aut piplemonia: q̄ cōputret: aut sanies pleuresis rupte: aut sputum sanguis ex q̄cūq̄ cā itrinseca vel extrinseca: aut putrefactio: que accit subē pulmonis. sic alijs mēbris: ꝛ autūnus pluuiosus succedens estati boreali: silr est causa: ¶ Uia. ponit tres cās. s. colerā vl flā salsuꝫ q̄ a capite dscendūt in subāꝫ pulmōis vulnerāt vl passiōes in plimone nascētes vel hūores in pectore vl epe vel corde tran-

feuntes ad pulmonē.rc. ℂ Sera. vl'r dic. q Uia⁹. Alex. nō facit capl'z spāle. ℂ Raf. in diuisiōib⁹ dic. q fit: aut pp pleuresim vel sputū sanguis vel catarꝝ vel pp tussiz lōgam. ꝛ diximus signa: ꝛ curā i cura tussis. ℂ Dic̄ Mes. vlceratio curat̄ ex pn̄ti catarro imprimente hora p⁹ horaz. sic̄ accit ex frequēti instillatiōe sup petrā: ꝛ pforatur petra. Et qn̄qꝫ fit ex p̄cedente pleuresi: aut piplemonia: mediante empimate ꝛ fine: ꝛ qn̄qꝫ ex mā putrefcā i pulmone: que vlcerat: ꝛ qn̄qꝫ post sputū sanguis cū medicatione. sicut dixit Hyp. post sanguis sputū casus in ptisiz: hic aūt sermo est sub ꝯditione. Et. n. post sanguis: aut saniei sputū: qbus nō resistit̄ fit casus in ptisiz. Et qn̄qꝫ fit ex nimia pulmōis caliditate. vn̄ sequit̄ scissura. sic̄ i estate ꝯtingit in areis. Et qn̄qꝫ ex friditate ꝛ siccitate pulmonis fit ꝯstrictio: ꝛ inde solō ꝯtinui per accn̄s: vt stiptica faciunt. Fit ēt ex retentiōe mestruoꝝ vel emoroidaꝝ. rc. ℂ Quidam ēt distinguūt dicētes. Cā p̄mitiua ē aer siccus subtilis variabilis: ꝛ p̄cipue frigidus post calm: ꝛ reumaticus ꝛ ventosus: ꝛ borealis: ꝛ vincentinus sil'r. ꝛ aer pulucrulentus fumosus. vnde metalloꝝ fossores ꝛ liqfactores argenti ptisim incurrūt: ꝛ malū colorē. Sil'r exercitium desiccās nimis saltus, piectio lapidis eleuatio pōderis: ꝛ oīs motus inordinatus: p̄cipue nimi⁹ cantus. sil'r cāus pcussio ꝛ ꝯstrictio pectoris nimia ab extrīseco cibi potus acuti vt alea. rc. Et maxie post bal. Bal^m exiccatiuum: coyt⁹ nimi⁹ ira. rc.

De modo fiēdi dico. q modus quo fit vlcus diuersificat̄ fm cāꝝ diuersitatez: qꝛ si ex stillicidio acuto ꝯti^m soluit̄. p̄ fit reuma ad spūā^a. 2° ex reuāte fit tussiz: ex tussi ruptura ex q̄ fit passio emotoica: ex emotoica empima: ex empi^{te} ptisis: ex ptisi fit mors. Sil'r ex sanie vel ex apate. rc. ℂ Qūo aūt fiat ꝯsūptio ex vlcere: sic pꝫ: q pulmo fꝫ motū pectoris dilatatur ꝛ constringit̄ ad mitigationē caloris cordis: ꝛ fumosi vaporis expulsionē ab exterioribus: ḡ aer attrahit̄: qui cordi ministratur. Qn̄ vō pulmo vlcerat̄ non dilatat̄ fm q opꝫ: q̄re non sufficienter cordi ministrat aerē fm q oꝫ. paulatim ḡ cor accendit̄ ꝛ inflāmat̄: ꝛ totuz corpus iflāmat: ꝛ ide diutur^{te} tpis fit ꝯsūptio toti⁹ corpis: ꝛ ethi^a febris. rc.

De signis dicit Uia. si hūores sſt cali est rubor i maxillis: strictura i flatu: sitis febris: ꝛ quies in attractiōe fridi aeri. ℂ Si cā ē piplemōia de salso flāte anhelitus est strictus ꝛ grauis sine dolore. pulmo. n. nō hꝫ neruū. q̄re pfectū hēat sensuz: tussis cū screatu apate rupto. ꝛ tunc febris minuitur macies corporis: vngues iclinant̄ maxillaꝝ rubor: oīa h̄ pulmōis sigñant vulnera. vn̄ ptisis est. ℂ Sera. dic. q accn̄a huius egritudis sſt febris assidua miuta macies attēuatio vnguiū. ℂ Idē Gal. p̄. de iterioribus. 5. ca°. qn̄ perit caro sub eis casus capilloꝝ defectu nutrimti fetor in sputo: ꝛ oris ēt. vt dicit Mes. rc. pp corruptionē supfluitatū: ꝛ p̄pe cuz ponit̄ sup pānas: ꝛ hoc sigñat debilitatē digestiue membri in quo est vlcus. ꝛ cū tps ꝓtendit̄ fluxus ventris dbilitas appetitus pp debilitatē retentiue ꝛ appetitiue. ꝛ in vltiō retentio sputi. qd̄ ēt in p̄n°. signū est ptisis praue in qua mā est indigesta in p̄n°. sed in statu signū est ꝓpinquitatis mortis: qꝛ sigñat̄ virtus debilis: que nō pōt educere sputū. q̄re fit suffocatio: ꝛ mors sbito. ℂ Haly. sig^a ptisis sſt fe^{is} iherēs: sꝫ trāqlla i die māsueta. i nocte robusta. ꝛ p⁹ cibū. sicut calci accit cū aq̄ supfundit̄: sudor nimius oculi ꝓfundant̄ gene rubent vngues curuant̄ digitorū: extrema calefiūt i pedib⁹: apata mollia: dbilis appetit⁹: ꝛ vl'r signa ethice: ꝛ cās ponit dictoꝝ accn̄tiū. ꝛ patent. ℂ Almā. pōit signa carniū diminutionē p⁹ tussiz ex cronica passiōe: ꝛ sputo sanguis: aut saniei: p̄cedēte ac asmate. rc. ℂ Dicit Passio. solent etiam tipice passiones aliquibus fieri. ℂ Quidā dn̄t. q familiare signuz est dolor sinistre spatule: vsqꝫ ad humerum. Et etiam constipatio ventris signum est. rc.

Signa distictiua gn̄is sūt corpis ꝯsumptio: vnguiū ꝯstrictio. rc. ℂ Sig^a distictia h⁹ ab alys spēbus ꝯsumptionis sunt tussis deficiēs: dolor aliqn̄ pectoris: ꝛ aliqn̄ sputū. rc. ℂ Sig^a locoꝝ: qꝛ si a pectore dolor est magn⁹: ꝛ magis exteri⁹. Si a dyafragmate dolor iferi⁹ magis expiratio mala: sputū paucū: piculū mai⁹ p̄ore. ℂ Si vō a pulmone sputū multū dolor minor piculum maximū. Si a trachea dolor ē supiō. rc. ℂ Sig^a cāꝝ: qꝛ si a sanguie vene sunt plene. rc. ℂ Si a colā dolor ē acutior: ꝛ sitis. rc. ℂ Si a flāte sitis mior: ꝛ dolor. rc. ℂ Si a mlīa color turpior grauitas. rc. ℂ Signa future ptisis dicta sunt: qꝛ. s. caput tempora cōcaua collū longum gracile: nasus acutus: crura gracilia. rc. ℂ Signa curabilitatis vel incurabilitatis. Quidā. n. dicunt. q quedaz est curabilis: ꝛ quedaz incurabilis: sed distiguūt aly q a p̄ncipio anteqꝫ febris intēdatur: ꝛ an̄qꝫ labia vulneris apostementur: ꝛ vlcus fit saniosum curabilis est: ꝛ aliter nō. Uulnus. n. non curatur: nisi mūdet̄: sed non mūdificat̄ nisi cum tussi: sed tussis impedit consolidationē: oīa etiā que dantur per os impediūt ꝯsolidationē. Nam calida vulnus aperiunt: frida vō stringūt saniē ꝛ pectus ledūt. Sicca vō corrodūt: ꝛ hūida putredinē augēt. ℂ Signa vō mortis vicine sunt fluxus ventris: ꝛ casus capilloꝝ retentio sputi. vn̄ Hypo. Ubi saliua retinet̄ moriunt̄: ꝛ inflatio pedū ex debilitate v̄tutis. rc. ℂ Aui. dicit. Et cum corp⁹ incipit arefieri: ꝛ extremitates icuruari: ꝛ capilli cadere pp nutrimenti p̄uationē ꝛ corruptionē supfluitatū: tunc est v̄a. rc. ℂ Et qn̄qꝫ fit lienteria eis pp casuz v̄tutl. Et qn̄qꝫ expuit anulos: ꝛ corp⁹ venaꝝ cum mors approx pinqt: ꝛ multotiens expuit lapillos. rc. ꝛ i fine sputū ingssatur. deide interfocat̄: ꝛ tūc pfocati moriunt̄. ℂ Et qn̄z appꝫ hoc sputū: in p̄n°. cū ptisis est ex genere malo: ꝛ qn̄z intersecatur in fine: tunc nō addit sup. 4^m diē. rc. ℂ Et ex veloci morte est. q si quis hꝫ ptisim. ꝛ appꝫ sup spatulas ei⁹ granū. sic̄ faba morit̄ post. 15. dies.

De duodecimo quesito. dicit Aui. q in sanatione vlcerū pulmonis diuersificati sunt medici. ℂ Dicunt enim quidā: q non sanatur omnino: quia ꝯsolidatio indiget quiete: ꝛ illic nō est quies. Sed Gal. diuersificatur: ꝛ extimauit q motus non prohibet consolidationem: nisi addantur alia prohibentia: cuius signum: qꝛ velamē mouetur: ꝛ tamen sanātur vlcera eius. ℂ Sed veritas fꝫ Gal. est q si fit a simplici solutiōe nō ab apostemate: nec corrosione: ꝛ nō sint saniosa bene sanantur. Nam vlcus saniosum non sanat̄ nisi mundetur. ꝛ hoc fit cum tussi ꝛ tussis auget solutionem ꝛ dolorem: ꝛ dolor trahit materiam. ℂ Propterea medicine exiccatiue prohibent sputum ꝛ mundificatiue leniunt vlcus. Propterea vlcus indiget rectificatiōe in quo spacio vlcus confert: fistula aūt ampliatur. Propterea motus adiuuat ad prauitatez consolidationis: ꝛ etiā essentia venarum: que sunt in pulmone magistraruz dominaruz impedit curam. ℂ P. longitudo spacy. ℂ P. medicine frigide non penetrant: sed calide augent febrē que concomitatur vlcera pulmonis. Et exiccatiue nocēt ethice: ꝛ humectatiue prohibent consolidationē. Nam cura omnium vlcerum est exiccatio: ꝛ proprie istius vlcus ad qd̄ superfluitates veniūt desuper ꝛ desubtus. rc. ℂ Et h̄ ifirmitas recipit oēz curā cū est in prin°: ꝛ est super panniculum tegentem cānaz interius: ꝛ in substātia pulmonis carnosa non facile recipit in cartilaginibus In alio duap.

vero nõ recipit. ¶ Uiati. dicit. discordant medici in vul/
neribꝰ pulmonis. ¶ Quidaꝫ incurabilia dicũt: ¶ Ga. tñ
sic testatur. Si qs peripleumonicis succurrat: añq̃ apa
marceat sanat̃ apa. Sꝫ si qs negligat donec sanies colli/
gat̃ vulnera sunt icurabilia. Uulnus difficulter sanatur
nisi mũdet̃: sed nõ mundat̃ nisi cuꝫ tussi: tussis v̾o est ini/
mica vulneri ꝯsolidãdo: dilatat. n. ⁊ apit: vñ magis putre/
dinem colligit. Cum ergo partim curetur: ⁊ partim colli/
gatur insanabile fit.

De decimotertio quesito. dicit Haly. non nũq̃ autẽ medicꝰ ambi/
git in his q̃ eger expuitan sanies sit: vel flegma: q̃re spu/
tũ in aq̃ mitti oꝫ: ⁊ ꝑ horã dimittere: ⁊ si mergit̃ in fundũ
sanies ẽ. Et si aq̃ supnatet flegma ẽ. ¶ Aui. ꝑ cañ. distin/
guẽs iter ypostasiꝫ saniosaꝫ: ⁊ crudã dic̃ ꝙ saniosa est cuꝫ
fetore: ⁊ ꝓcedũt eã signa apatis. Et eiꝰ ptes sũt faciles ad
ꝯiungẽdũ ⁊ sepandũ ⁊c̃. ¶ Dicũt qdam. si per vniꝰ hore
spatiũ in fundũ descẽderit sanies est. si autem nõ flegma
¶ Drĩa vero iter ptysicũ ⁊ empicũ habet̃ ꝑ anhelitum:
q2 fetidus ptysicũ indicat: ⁊ nõ fetidus nõ ptysicũ: dum
tñ patiẽs prius fetidũ nõ habuerit. ¶ Dicunt alij ꝙ qñ
sputũ sup carbones effusuꝫ fetet: tunc vlcus est ĩ pulmo/
ne. Et si aliqd resideat in fundo aque tunc ẽ vlcus in pul/
mone. Si v̾o totũ supnatet sanus est pulmo.

De modo curatiõis. dicit Mes. ꝙ modus cura/
tionis est duplex. s. vl̃is ⁊ ꝑticularis.
Et vl̃is ẽ triplex. s. verus blãdiens: ⁊ nõ verus. Et vl̃is ẽ
tres res. ꝑͣ est correctio cãe efficientis. 2ͣ ẽ abscisio eiꝰ.
3ͣ est vita patiẽtis. ꝑͣ est ꝓhibitio catarri si h̾ accidat
a catarro: ⁊ h̾ dr̃ in cap. de catarro. Et ex rebꝰ ꝓhibẽtibꝰ
nocumẽtũ catarri: ⁊ est dyacore: ⁊ ꝓprie illud qđ fit ex pa
pauere: vt dicit Aui. vel cauterio vel empl̃o ruptorio vel
fricationibꝰ vel medicina ĩteriori ĩspissante stringẽte vt
dyagragãtum zuccaꝝ rosa. vel exteriori. Et si accidat ab
aliq̃ cã: vt empimate vel ꝑipleumonia: sputo sanguis cu/
ra eiꝰ est cura eoꝝ. 2ͣ res ẽ eũatio cãe si sanguis abũdat
cũ flõmia basilice: deinde saluatelle. ⁊ qñq̃ flõmia reno/
uãte numerũ dãdo cibos ⁊ potus: ⁊ alia boni nutrimenti
diebꝰ qbus nõ flõmas. ¶ Si mã ẽ colerica cura ẽ cum
cassiafi. ⁊c̃. ¶ Si flãtica cura cũ his qbꝰ ex bdellio ⁊ dra/
gagãto ptes addant̃ ꝯueniẽtes. Et forte necessarie sunt q̃
educũt humores melicos: sicut epithimũ s̾ꝫ Auicen. Et ex
eũonibꝰ ꝑticularibꝰ cõuenientibꝰ huic egritudini ẽ ꝓuo/
catio mẽstruoꝝ ⁊ emorroydaꝝ: ⁊ maxie si ex eoꝝ reten/
tiõe nocumẽta ꝓuenerint ⁊c̃. ¶ 3ͣ res cõplet̃ ꝑ regimen
sex reꝝ non nãliuꝫ. U. g. aer sit tẽperatꝰ ad siccitateꝫ de/
cliuis: ⁊ mutet̃ ad regionẽ aeris tẽperati. ¶ Dicit Auic.
permutet̃ ad regiões in qbꝰ ẽ aer siccus. Et breuiter aer
dꝫ eẽ siccus: q2 vulnus idiget exiccatiõe. Et tẽperatus i/
ter calm ⁊ frigiduꝫ nõ fumosus nec puluerulẽtus. ¶ De
exercitio ⁊ otio. dicit Mes. añ comestioneꝫ approximet̃
deambulationi mediocri: ⁊ post deambulationes frica/
tiõe vtat̃ leui teneꝝ faciẽte corpꝰ vt calor viuificet̃: post
comestionẽ qescat per duas horas in loco tẽperati aeris ĩ
quo sint odores redolẽtes fridoꝝ ⁊ stipticoꝝ cũ admini
stratiõe gaudij: deide vacẽt somno: ⁊ regei q̃ꝫtũ pol̾e fue
rit: locutio multa ẽ eis mala ⁊c̃. ¶ Sanaui fratrẽ Guido
neꝫ volũtarie cũ magna violẽtia tussiẽtẽ cum abstinẽtia
ab illa violẽtia tñ. ¶ De bal. dic̃ Aui. Et qñq̃ ꝯceditur
bal. añ cibũ ⁊ post cũ nõ ẽ in epate opilatio. Ipꝫ. n. impi/
guat ⁊ ꝯfortat eos. ¶ Dic̃ Almã. ⁊ in semicupio morã fa/
ciãt ⁊c̃. ¶ Haly. si ptysicus imoderate ꝯsumit̃ regat̃ vt
ethicus. Et post cibũ sorbitionẽ cõcas iducas ĩ qbꝰ sit aq̃
tepida: ⁊ añq̃ cõchas igrediat̃ da lac asininum. ¶ Dicit
Mes. elõget̃ a bal. q2 resoluit v̾tutẽ nisi apd̾ ꝯclinatõeꝫ:
tũc. n. ẽ iuuamẽti sublimis: sꝫ bal. sint humectatiua ⁊c̃.
¶ Dic̃ Ga. io. de igenio. bal. nihil ꝓdest ethyce. nisi ĩfun/
dat̃ aq̃ frida. ¶ Dic̃ Mes. cibi sint q̃ꝫtitatis pauce plu/
ris nutrimẽti facilis digestibilis: sic̃ epata gallinaꝝ: testi/
culi galloꝝ: q nõ calcauerũt vel pulloꝝ: carnes auiũ mi/
nutaꝝ ⁊ teneraꝝ: iuuenũ ꝑdicũ alcubugi: ⁊ colũbaꝝ cuꝫ
iure ciceꝝ: vel aq̃ or. qñ querit̃ mũdificatio. Et tũc adda/
tur aliqd de melle: ⁊ ꝯueniũt ẽt vitella ouoꝝ sorbiliũ cũ
melle: ⁊ ius cauliũ ĩpinguatũ cũ gallinis. Et qñ q̃rit̃ ꝯglu
tinatio ⁊ ꝯsolidatio vulneris: cibaria paꝝ sicca ⁊ viscosa:
sicut extremitates hedoꝝ: ⁊ porcoꝝ iuuenũ: ⁊ castratoꝝ
arietũ. ¶ Panis sit d̾ simula cũ modico mastic̃. Et qñqꝫ
azimus. ⁊ cibꝰ viscosus ẽ triticũ: vel risum cũ gallinis. Et
lẽtes sunt bone: ⁊ pulmẽta d̾ orobo ⁊ milio. Et cibi ex la/
cte sunt magis iuuatiui cũ nõ ẽ febris: ⁊ sil̾r caseꝰ recens.
¶ Si sit febris det̃ kist ordei cũ cãcris fluuialibꝰ post q̃ꝫ
abluũt̃ abiectis extremis eoꝝ cũ aq̃ cinere ⁊ cepe. ¶ Et
cancri assi: vel elixi cũ aq̃ or. vel lacte asine ex̃cto butyro
⁊ cucurbita ⁊ bleta cũ oleo amigđ. ¶ Cibꝰ v̾o et medicia
est lac acetosum coctuꝫ ⁊c̃. In decl̾one minuatur lac ace/
tosum: ⁊ addatur in tortellis: donec deueniatur ad tor/
tellos tñ: lac aũt acetosuꝫ sic fit. ℞. lac caꝑnũ bonum: ⁊
ex̃cto butyro dimittat̃ nocte in aere tẽperato: mane agi/
tet̃: ⁊ excludat̃ spuma: ⁊ h̾ ẽ vlceris ꝯstrictiuũ ⁊ ꝯsolida/
tiuũ. ¶ Potus aũt s̾ꝫ Almã. sit vinũ subtile tẽperatũ ali/
qñ. ¶ Et Mes. dic̃. si nõ febricitat sit vinũ albũ dulce in
ꝑnº ⁊ tꝑe ꝯsolidatiõis d̾clinans ad siccitatẽ mixtũ cũ aq̃
pluuiali. ¶ Si febricitat potꝰ sit aq̃ or. aq̃ pluuialis: ⁊ si/
rupus de papauere. decoctio cancroruꝫ ⁊ aqua granato/
rum: ⁊ in sc̃da mensa passule ⁊ citonia. ¶ Aui. sint ꝑdices
cocte cũ semibꝰ ⁊ spẽbus: ⁊ nõ ꝓhibeat̃ vinũ albũ puꝝ in
ꝑnº olfaciat odorifera adhereat sõno: ⁊ qeti dimittat irã
rixã ⁊c̃. ¶ Deide dic̃. Cibi sint glutinatiui ⁊ panis de si/
mula triti. ⁊ milio: ⁊ risũ d̾siccat: ⁊ fac̃ carnẽ ⁊c̃. sic̃ Mes.
¶ Deide dic̃. ⁊ accepta cũ melonibꝰ citrullis: ⁊ cucume/
ribꝰ faciũt sputũ facile. ¶ Si aũt febris nõ ẽ leuis nõ est
aliqd sic̃ caules: ⁊ sparagi: ⁊ pisces saliti solũ sumpti spue/
re faciũt. ¶ Et cũ vlcꝰ ẽ malignũ aliena oẽ salsũ: ⁊ carnes
sint galline: ⁊ auiũ minutaꝝ: ⁊ sint nõ impinguate: ⁊ sunt
meliores assate: vt sint maioris exiccatiõis: ⁊ ĩcarnatõis:
⁊ extremitates: q2 viscose: ⁊ pisces ĩ furno d̾cocti: ⁊ iura cũ
melle. ¶ Aq̃ v̾o ipsoꝝ q̃s ipsi potãt sint aque pluuie ⁊c̃.
¶ Dicũt qdã cibi sint subtiles vt meliꝰ penetrẽt hume/
ctatiui: ⁊ bñ ⁊ cito nutribiles: vt lac nouiter mulsuꝫ: si nõ
sit febris. Si v̾o sit febris lac acetosuꝫ ẽ meliꝰ: ⁊ cãcri flu/
uiales ꝑ se dati boni sũt: ⁊ cũ ptisana meliores: somnus ⁊
alia tẽpata ⁊c̃. ¶ Dic̃ Sera. ꝙ post mũdificationẽ cũ de/
coctiõe medicinaꝝ viscosaꝝ faciẽtiũ ꝯglutinationẽ: da/
mus sorbitionẽ ex amilo ⁊ ordeo excorticato: ⁊ fabis cuꝫ
dragagãto: ⁊ granis citonioꝝ cũ ol̾o d̾ seie cucurbite dul/
cis. ¶ Si v̾o ẽ in pectore huiditas multa: ⁊ qescit calitas
da sorbitionẽ de riso ꝯtrito d̾cocto cũ aq̃ furfuris ⁊ mel/
le pauco. Et si ẽ asperitas ĩ pectore: ⁊ in gutture raucedo:
det̃ aq̃ arnoglose nõ cocte cũ oleo de semie cucumeris: ⁊
cucurbite dulcis: ⁊ viole ⁊c̃. ¶ Et si ẽ sputũ sanguinis ci/
bus sit portulaca cocta cũ cucurbita ⁊ lẽtibus excortica/
tis cum arnoglosa: ⁊ potus sit aqua fluuialis: aut aq̃ infu/
sionis boli ar. spodij: gũmi ⁊c̃. ¶ Dicit Uia. nutriat̃ cuꝫ
dieta que refrigeret ⁊ solidet. ⁊ cito digeratur: sicut ptisa/
na cum cancris fluminis mundificatis lotis cum cinere
⁊ aqua dulci: vel aceto tritis ⁊ coctis. ¶ Si febricitat cũ
succo granati dulcis detur cucurbita: citrulli cum oleo
amigda. ⁊ aqua bibatur cum sirupo violato: vel sirupo
psillij. ¶ Dicit Mes. post comestionẽ vacẽt qeti ꝑ duas
horas ⁊c̃. deide somno ⁊ regei q̃ꝫtum pol̾e est ⁊c̃. Probi/

beat autem lubricitas: et constipatio viscerum: et magis lubricitas: quia resolvit virtutem. ¶ Gaudium vero inter accidentia anime ordinetur. quia humectat: reliqua vero exiccant. ¶ Particularis intentio curationis est. 5. res. prima est ulceris abstersio. 2a prohibitio materie ne ad pulmonem declinet. 3a est exiccatio materie vel saniei. 4a est consolidatio. 5a est correctio accidentium. ¶ De primo dicit Mes. quod in genere abstergentium nobilius et excellentius est mel. quia mundificat et abstergit. Et cum hoc est cibus et potus iuvativus valde: et amicus nature etc. ¶ Idem dicit Avi. Cibus dilectus a natura: et addit: et non nocet ulceribus: et ex eis est aqua ordei. et aqua zuccari: et aqua cicerum. Et fortius est ysopi decoctio et sirupus eius. Et adhuc fortius est looch de caulibus et de squilla. ¶ Et medicamen Ga. maximi iuvamenti quod est mundificativum bonum. Rx. ysopi yreos balausce partes equales confice cum melle: da mane et sero a. 3. i. usque ad. y. cum aqua mellis. ¶ Dicit Avic. et precipiatur infirmo ut iaceat super latus infirmum: et tussiat: et moveatur aliquo motu. Et quandoque cum abstersivis ponuntur viscosa: et quandoque narcotica 2a res compleatur cum prohibitione: vel evacuatione catarri: vel materie declinantis ad pulmonem ex alio membro etc. Et cum confortatione pulmonis. V. g. medicamen mirabilis iuvamenti est medicamen Ga. Rx. pulmonis vulpis sicci: succi liquiricie. capil. vene. seminis feniculi. ana. confice cum zuccaro cocto in aquam quantum sufficit. Et si conficitur cum rob myrti est confortativum amplius etc. ¶ De tertio dico quod exiccativa saniei danda sunt post mundificationem de quibus est myrrha cum melle et tyriaca. ¶ Dicit Avi. lutum sigillatum armenum iuvant semper: et non negligantur medicine huius intentionis: quia ducunt ad sanitatem si deus permittit. ¶ Et si corpus calefit succurratur cum aqua ordei. et cum troc. de camphora: deinde redeatur ad exiccantia. ¶ Dicit Avi. non frequentetur sedatio tussis cum prohibitione sputi: quia in hoc est timor magnus: quamvis hoc medicari faciat levitatem. ¶ 4a res compleatur cum medicina abstersiva: et consolidativa: sicut est lac. proprie asininum caprinum et muliebre. Est. n. lac res cibalis dilecta nimis quam cito convertitur in sanguinem. est. n. sanguis bis coctus: et est medicina abstergens serositatem: et glutinans caseitate: et mitigans et restaurans butyrositate: et bibatur calidum. Et si possibile ex mamilla sugere esset melius. in ieiunio quiescat: non dormiat: neque super ipsum alium recipiat cibum: nisi prius descendat: bibatur in temperato aere: et cum fuerit gaudium etc. ¶ Et si querimus magis mundificare addimus mel. Si consolidare zuccarum rosarum. vel lac coctum cum lapidibus: si laxare dandum est plus lactis seorsum: vel cum polipodio. Et constipare dandum cum eo ypoquistidos vel similia: Si sitim mitigare dyagragan. Si confortare troc. dyarodon: lac autem sumatur ex iuvenibus non nimis remotis: aut vicinis partui: quorum pascua sint in montanis in quibus est subtilitas mundificatio vel stipticitas: et exiccatio: quantitas autem dandi lactis mensuratur virtuti incipiendo a quantitate minori cavendo ab indigestione. In ipsa. n. est timor. ¶ Febricitantibus autem caput dolentibus aut sitientibus non dulce: sed acetosum sine butyro dandum est. ¶ Dicit Avic. quandoque eget siccitas et arefactio lacte acetoso. Et in hoc sunt cibatio humectatio et equatio humoris corrupti etc. ¶ Et lac melius est lac mulieris ex mamilla: deinde asininum et caprinum propter stipticitatem caprini. Et equinum mundificat sputum: sed non est sic conglutinans: sicut existimo. Vaccinum et ovinum sunt grossa etc. Ille qui utitur potu lactis obfuet reliquum regimen: quod si erraverit in aliquo forte ducet super eum errorem malitiam. ¶ Dicit Sera. si non est febris magis iuvativum est lac. Et antiqui preceperunt: ut bibatur ex mamilla mulieris: quia convenientius est corpori hominis. Et expertum est lac asine: deinde caprinum. Et quia omne lac est velocis transmutationis bibatur calidum. ¶ Et si ptysis est sine febre: quia viscosum expuunt detur abstersivum et subtiliativum: sicut est ysopus. Et ad hoc confert looch de caulibus: et impleatur cum exiccativis: sicut est aloes acatia: nux cypressi etc. ¶ Dicit Alm. lac asininum detur: quod si non invenitur: caprinum cum zuccaro etc. Quidam valde peccant dantes dyadragantum in ptysi: quia sputum inviscat: et sputum retinet etc. ¶ Dicit Haly. si non est febris lac asine da. si presto non est: aut patiens hauriat: caprarum lac etate iuvenum: et corpore sanarum. ¶ Cum autem febris sit manifesta et valida lac propinare cavendum: deinde dicit solve cum cassiafistula. non autem illi turbith: aut agaricum approximes: quoniam amplius quam prosunt obsunt. ¶ Et si huius passionis dominus imoderatam fert consumptionem regendus est regimine patientium ethicam. ¶ Et ut quidam dicunt medicamen ad hoc conveniens secundum omnes auctores est assumptio eius quod assumitur a cancris fluminis coctis cum ordeo excorticato. ¶ Si vero corpus est plectoricum et humidum: ultimum consilium est cauterium sub furcula pectoris. ¶ Dicit Passiona. notissima cura est toracem cauterizare. ¶ Viati. dicit quod bolus armenus mundificat desiccat et carnem reducit. ¶ Dicit Passiona. lac sit de iuvenibus animalibus: quia post pascua .i. in sero lac eorum est constrictivum: et desiccativum dure materie ad digerendum: conveniunt et his agrimonia cocta: sicut potus cepe sinapis confricationes totius: et causas cura desiccativa: et pro reumate dyapiperon dyaprassium etc. ¶ Dicit Mes. et confert sirupus de papavere: aut myrtho cum aqua ordei. cocta cum cancris fluvialibus. Et ex summa consolidantia sunt sanguis draco. karabe: mastix: olibanum: balaustie: rose: cortices: cancrorum fluvialium ustorum: arnoglosa semen portulace assum etc. ¶ Et medicine cum quibus componuntur sunt ovorum vitelli: lac: aqua pluvialis: succus citoniorum: sirupus ro. ¶ Medicine composite sunt philonium persicum. ¶ Dicunt quidam zuccarum ro. stringit ventrem: quia fluxus timetur in ptysi: de supcalefactione siccitatis sanie exiccativa aggregatio timetur: et sui aromatizatione confortat: et passule cum granis utiliores epati sine granis pectori. ¶ Ex rebus autem mirabilis iuvamenti ad consolidandum est zuccarum ro. super quod non preteryt annus. Succus enim ro. abstergit et suba mundificat: sed virtus abstersiva ab antiquitates abscinditur quepossidet in recentia. ¶ Et Ga. precipit dare omni die multum in cibo et potu: ita ut cum pane: et non est comprehensibilis numerus eorum qui sanati sunt ex usu eius: tamen premissa mundificatione et falluntur utentes eo ante mundificationem. Artat enim in pulmone materias. ¶ Et nos dedimus non febricitantibus cum aqua ordei decoctionis cancrorum fluvialium: sed si ex eo stringitur anhelitus detur sirupus de ysopo etc. Et si tunc corpus calefiat: detur tunc sirupus de iuiubis: aut viol. et si venter stringitur sirupus vio. etc. Et postquam cessaverit hoc redeatur ad zuccarum ro. dandum omnibus modis. ¶ Avi. et ego expertum sum multotiens in corporibus et regionibus diversis zuccarum ros. sui anni multum: ita cum pane etc. ¶ Et si non timerem dici mendax narrarem in hac itentione mirabilia: quia quedam ptysica morti vicina curata fuit hac cura: et non est possibile ut dicam summam eius quod comedit de zuccaro ro. ¶ 5a res est correctio accidentium que sunt fluxus ventris constipatio eius: sputum sanguis fastidium: sordes ulc.: febris consumptio debilitas tussis etc. ut calor excitetur: et non resolvatur. ¶ Consumptioni succurritur cum humectantibus et lacte et bal. aqua dulcis: sed bal. confert cum morbus est in declinatione: et ante illud non est res pravior: et est ponere egrum in desperatione: et sit bal. humectativum tepidum lavetur cum aqua decoctionis capitum hedorum ad quod ingrediatur et ab eo. egrediatur ordinate leviter fricetur: et cibetur: et inungatur etc. ¶ Et scias quod confectio testiculorum vulpis ptysicis: et con

sumptis est medicia expta rc. ¶ Alijs vo accidentibus succurrit vt dcm est: et dicet in pprijs capitulis. ¶ Dicit Sera. oz caueat a tussi: et ne catarrus a capite descedat: et hoc fit a tribus reb9. s. medicinis viscosis: et sollicitudine capitis: deide cu euatione per flomiam basilice ex latere cuius est dolor plus. ¶ Et cu currit aliqd ex capite flobotomamus cephalica et euam9 cu solutiuo pauce acuitatis: sic e medicame de turbith: et aloe abluto cu aq pluuiali: et succo ligritie. Et si no est febris dam9 pillulas rc. ¶ Si abhorret solutiuu dam9 clystere lene: et vngat pectus cu ceroto rc. ¶ Dic Alm. sumope cauendu e ne venter soluat: q si soluat det puluis q remediu affert oib9 patientibus fluxum. Rx. gumi arabici: boliar. spody seis mirti. an. 3. i. cui addatur xilocaracte de syria et bdellium de mecha. ¶ Auic. scdo can. de myrto dicit. q in sirupis non est q constringat: et prohibeat dolores pulmonis et tussim pter sirupu eius. ¶ Troc: Jo. Damasceni consolidant venas ruptas in pectore: et pulmone: pferunt ptysicis desiccatis et iduratis. Rx. boli ar. amidi. an. 3. iij. karabe: spody: myrti: ematitl. an. 3. s. cancri incensi: seminis portulace: cucurbite. an. 3. iiij gumi arabici. succi liquiritie. an. 3. 6. cofice cum melle et da. 3. ij. s. Et breuiter ptysicor et empicor eadé e cura: nisi qr i ptysi regrit psolida° in fine rc. ¶ Cura bládiens fm Auicé: est regimen indurans et exiccas vlcus: vt non dilatetur: vel fiat in eo maior concauitas: vt no speret icarnatio. Et h est spes licz eius vita non sit dilecta: et ledat quolibz errore. ¶ Exiccatiua vero stringunt: et siccat pulmonez et claudunt vel cooperiut vlcus: qauis no solident. Et in hac via non opz dare lac: sed mel est vehiculuz medicinis stipticis: et non nocet vlceribus. ¶ De cura blandiente dicunt qdam q cum intedat in ea plongatio vite: ne cito mutet in pei9: nihil: vel quasi nihil ptra cam. vel etia cotra egritudiné laboradu: sed ptra queda accntia. Nam cotra saniem ne vulnus dilatet ponenda sunt mudificatiua. Si febris sit fortis abstersiua sicut caphora. Si leuis possunt dari calidiora: vt aq mellita. Et mel per se cu alijs multu valz. Desiccatiua sunt valde vtilia rc. psolidatiua vo licz non cosolident: vulneris tn dilatatione prohibent. Si sputuz est grossum ne suffocet dat oximel squilliticuz: licz febri noceat: pfert etia mel liquiritia et ysopus adhuc temperatius est butyr et mel. ¶ Electuarium de cancris de testudinibus vel limacijs: et ell'z in Uiatico. quod recipit vuaz passam: iuiubas maluas: cacros: capil. vene. virgam pastoris: arnoglosam et liquiritiam. ¶ Locus appositionis medicinarum: patet ex supradictis.

¶ De peripleumonia. Cap. LXIII.

De peripleumonia debet medicus attendere. iz. p^m de nomine. z^m de diffinitione. 3^m de spebus. 4^m de questione quaz ponit Mes. s. q sit verior peripleumonia: vtru de fláte vel de colera: 5^m de causis. 6^m de signis. 7^m de pparatione eius ad alias egritudines rone piculi. 8^m de mo terminatiois. de pueniétia: et dria pleuresis et pipleumonie in signis vel accntibus. 9^m de mo curationis. 10^m d cura pipleumonie. Et que curat difficilius. xi^m de quibusdam dubijs. iz^m de medicis simplicibus et pposítis.

De primo dicit Passiona. pipleumonia ex ipso qui patitur loco nomen accepit: quia pleumon grece. latine pulmo dr. ¶ Mes. dic. pipleumonia ex mebri denoiatione vocabulum accipit. Est. n. apa pulmonis: et Plateari9 dicit. q pipleumonia dicitur a peri qd est circu: et pleumon pulmo.

Dicit Haly. peripleumonia e apa calidu qd e i pulmone orit. ¶ Dicit Auic. q pipleumonia est apa calim i pulmone. ¶ Alma. e apa acutu plmois. Jdé dicit Serapi. et Ras. ¶ Mes. ab9 dicit q est apa pulmonis: neqz addit calidu3.

De spebus dicit Mes. q pipleumonia: qdam est morbus per se: et quedaz ex alio morbo catur. Et q est morbus per se est duplex. qr qdam catur ab eo qd e aptu natum ee nutriméntuz pulmonis: et qdam catur a supfluitate nutriméti ipsius. Et silr que catur ex alio morbo: qdam fit post catarru: et qda post pleuresim: vel aliu morbu. Et fit ex omni ma sicut pleuresis. Ex ea. n. qdaz e vera: et queda non vera. ¶ Et dicit Ga. q vera est ea q fit a flegmate. ¶ Et qda dixerut q vera e q fit ex colera: et no vera que fit ex flegmate rc. ¶ Aui. de speb9 dicit. q qnqz accidit incipiendo: et qnqz segtur catarru ad pulmonem: aut pleuresim pūersaz ad pipleumonia: et h iterficit vsqz ad septimu. ¶ Et si na pfortatur ad expuendu mam: tuc plurimu facit cadere in ptysim. ¶ Serap. idem intédit: qr. s. succedit catarro antiquo: vel squinantie: vel pleuresi aut alijs huiq rc. Et fortis ma colligitur in pulmone rc. absqz istis egritudinibus.

Mesue questioné mouet que sit verior pipleumonia: flatica. s. vel colerica dicens. Et Gali. dixit. q vera pipleumonia est que fit ex flate. ¶ Et videtur q dicenti q vera pipleumonia fit colerica sit magis credédu. qr pulmo est mébru colericu: et nutriméntu eius est sanguis colericus. ¶ Et ca est q morbus dissillis mébri cóplexioni non est verus: et psilis est nalis et verus. ¶ Et forte ro Gali. est q morbus verus minus molestat: sz pipleumonia flatica minus molestat. Colerica vo iterficit cum sit cordi vicina. ¶ It. tarde succurritur colerice cuz infrigidatibus: et cito flatice cum calefaciétib9. ¶ Oppositio. n. cu infrigidatibus no puenit ad locu nisi post alterationé multam: qr pter distantiaz calefit: sed in flatica oz medicina esse maturatiua resolutiua: que cito veniut ad loca sine diminutioe vtutis. ¶ It. qdam morb9 pprius est qui fit de ma deputata ad nutriedu mébruz: que du corrupitur facit morbu. Et quida fit de ma que e superfluitas nutriméti illius. ¶ Sed Aristo. dicit. q superfluitas est cotrariu eius: cuius supfluitas est: sicut fum9 et chilus vrina: et massa sanguis sudor et huores in venis: medullas nutriméntu ossiu: et sicut adeps et caro rc. nisi sit supfluitas delatiua potétialis ei9 a quo decidit: sicut est spma: pulmo aut sic alia mébra ptis de huiditatib9 recipit: sz qd est sanguis colic9 deputat ad nutriméntuz. Flegma vo e supfluitas q mittit i vacuitates pp vtilitates suas scitas. Et pp has rones qda crediderut Ga. diceti q flatica e vera sic ex supfluo nutrim ti. Et crediderut alijs dicétib9 q sit ex cola: sic ex nutriménto corrupto. Et h fz itétiões pprias. Signa colica vera: qr ex nutriméto fit corrupto vo. Et flatica va: qr minus molesta e. Et qr citi9 veri9 curat. Et qr fit ex eo qd ptrariu est nature membri rc.

De causis dic q fit ab oi huore: sz plz d flate: qr in mébro raro cótinet humor subtil: sic pleures: vt plz e colicu: qr i méb panniculosu: sic pleura n itrat nisi huor subtil. ¶ Peripleumoia tn qnz fit ex sag: et qnz ex cola: et iterfic acuitate: qr cordi vicina: et qr pz ituat ab eo qd bibit: et qd loco épli supponit: et qd bibit n pueit ad ipaz du fuat ex ifridatoe sua illo qd ei iponit: et emplastr no pducit ad ipaz ifrigidatione eqlé: siue eque distantez. ¶ Haly. dicit. q fit ex ma sanguiea. vel colerica: et qnqz ex catarro capitis: et qnqz ca iugulatiois: vel pleuresis. vel aliar passionu pectoris cuz ad pulmonez fertur ma: pter affinitaté. Cum eniz pulmo debilis

est suscipit que purgatur ab eis. ¶ Ras. in diuisiõibus. peripleumonia ẽ flãtica vtplĩm: sed qñq3 sanguiea ꝛ raro colerica. Et fit ab apãte qđ ẽ in pulmone. ¶ Uia. diĉ. ꝙ apã pulmonis fit ab hũoꝛib⁹ flãticis. ¶ Dicũt aliqui ꝙ fit ex humoꝛe sanguineo colerico ꝛ flegmatico pncipaliter: secũdario ex colera: raro ex melãcolia.

De signis dicit Aui. ꝙ signa sunt febꝛis acuta cõstrictio anhelit⁹: foꝛtis caliditas: ꝛ grauitas: ꝛ extẽsio in pectoꝛe: ꝛ doloꝛe: ꝛ pulsatio sub spatula: ꝛ mãmillis: aut ɔtinens: aut apõ tussiȝ: ꝛ nõ tolerat vt doꝛmiat: nisi sup collũ: sed sup lat⁹ pfocaẽ. Et ligua p̃ ẽ rubea: deinde nigra: rubedo ꝛ inflatio in maxillis: pp illud qđ ascendit de vapoꝛibus pp carnositatẽ: ꝛ raritatẽ eaꝝ inflatio oculoꝝ: ꝛ motus eoꝝ grauitas: ꝛ repletio venaꝝ eoꝝ. ꝛ grauitas palpebꝛaꝝ: ꝛ qñq3 fit subeth pp multos vapoꝛes hũidos: ꝛ qñq3 frigus extremitatuȝ ꝛ pulsus leuis: q2 mẽbꝝ est lene. ꝛ mã humida ꝛc. ¶ Et si peripleumonia est colerica grauitas sentitur minoꝛ: ꝛ inflatio maioꝛ ꝛc. ¶ Serap. ponit plurima ex istis signis: ꝛ dicit. hebitatio in nillum ꝛ terroꝛ. ¶ Ras. in diuisiõib⁹ diĉ. ꝙ signa dicta sunt in cap. tussis. ¶ Dicit Haly. febꝛis ɔtinua est: q2 caloꝛ petit coꝛ: tussis v̇o cõitatur oẽs passiones que sunt in oꝛganis anhelitus: ꝛ arctatio est spũs pp apã: ꝛ doloꝛ seqtur apã calĩn ruboꝛ faciei: ꝛ oculoꝝ ex ascensu vapoꝝ calidoꝝ: maxillaꝝ accñs pipleumonie adherens: q2 maxillaꝝ caro rara magis recipit vapoꝛes q̃3 alie partes faciei: inflatio v̇o ardoꝛ siccitas ligue sitis oĩa fiunt ex caloꝛe pectoꝛis ꝛ coꝛdis: ꝛ si passio est colerica signa caloꝛis sunt foꝛtioꝛa ꝛ accñã oĩa difficilioꝛa. ¶ Si sanguinea caloꝛis signa interioꝛa ꝛ pulsus fluctuosus. ꝛ cũ apã saniaẽ febꝛis fit molesta: ꝛ hoꝛꝛoꝛ: ꝛ rigoꝛ ꝛ grauitas sentiẽ in latere saniei. Et si sup sanũ iaceat videẽ ꝙ in supioꝛa aliqđ sit suspensum. ¶ Si aut doloꝛ est in pectoꝛe sine tussiv̇ẽ tositas est in cã. ¶ Almã. febꝛis arctatio spũs tanta vt se p̄efocari putet: ꝛ in maxillis rubedo vt tincte videãtur. ¶ Dicit Passio. tãq3 ad solẽ: vel ad ignẽ. anteri⁹ pectus dolet tussis sputũ spumosuȝ: ꝛ i pectoꝛe grauitas sine pũctione ꝛ caloꝛe. ¶ Quidã dicũt doloꝛ grauis sub sinistra mãmilla: alboꝛes oculoꝝ lucidi frigidi: aeris desideriuȝ: vꝛina rubea vel subꝛubea spissa superius liuida. ¶ Dicit Passiona. inter alia. Et non possunt supini iacere: ȝ magis se tolerant sedentes.

Dicit Passiona. in multis locis apostemata fiunt: ȝ p̄e omnibus periculosum est: qđ in pulmonibus fit.

Dicit Mes. peripleumonia terminaẽ vno triũ modoꝝ sicut pleuresis: q2 aut resoluiẽ: aut suppuratur: aut pmutaẽ. ¶ Dicit Aui. qñq3 remoueẽ cũ soloɔne: qñq3 cõuertitur ad empima: ꝛ qñq3 iduratur. ꝛ qñq3 permutaẽ ad exituras: ꝛ qñq3 ad carabitum: ꝛ est maluȝ: ꝛ qñq3 ad pleuresiȝ: ꝛ est raꝝ: ꝛ qñ3 facit stupoꝛẽ: ꝛ ẽ plurimũ. ¶ Et fluxus sanguis nariũ nõ ɔfert i peripleumonia: sicut in pleuresi pp diuersitatẽ duaꝝ mãeꝝ: ꝛ qñ attractio longinqoꝛ est q̃3 velaminis. ꝛ pãniculi pectoꝛis: ꝛ lacertoꝝ ei⁹. ¶ Et dixit Hyp. in pnosticis. s. qñ accidũt exiture apud mãmillas: ꝛ apiunẽ fistule euadũt. s. quib⁹ peripleumonicis post aures ꝛ infra apã ɔtigit putredinẽ efficꝛ: ꝛ cũ crepuerit fistulã parit: ꝛ sic euadũt. ¶ Diĉ Auicẽ. ꝛ illud est note cãe. ꝛ silr cũ fiunt exiture in crure sunt signa laudabilia: ꝛ qñ mutaẽ raro ad pleuresim alleuiaẽ cõstrictio: ꝛ accidit pũctio ꝛc. ¶ Et si mũdificaẽ in 40. diebus bonum est: ꝛ si nõ prolõgaẽ: ꝛ cũ prolõgaẽ facit inflationẽ pedum ppter debilitatem nutritiue pp̄ie in extremis. Et quãdo declinat mã ad vesica3 facit sanitatẽ necessario. ¶ Et sciendum ꝙ peripleumonia ꝛ pleuresis cõueniunt in multis accñtibus. s. in cõtinuitate febꝛis ꝛc. ¶ Et differũt. dicit Auic. ꝙ pulsus peripleumonie est vndosus: sed minus: ꝛ doloꝛ peripleumonie est grauatiuus: ꝛ pleuresis acutus: ꝛ pungitiuus. Et strictura anhelitus maioꝛ in peripleumonia ꝛc.

De nono in mõ curationis dicit Auic. ꝙ in cura peripleumõie pcediẽ cursu pleuresis: nisi ꝙ op3 vt empl'a eius sint foꝛtioꝛa: ꝛ ponanẽ in eis p̄fundãtia: ꝛ maioꝛ sollicitudo ad mũdificãdũ cũ sputo ꝛc. ¶ Dicit Sera. ad vltimũ res que ɔueniunt pleuresi: cõueniũt huic egritudini. ¶ Dicit Mesue. ꝛ cura ei⁹ est simillima cure pleuresis. ¶ Alex. nõ facit cam spãle de peripleumonia. q2 cõp̄ehendit in pleuresi ꝛc. ¶ Ras. i diuisionibus: ponit curã eȝ in ca°. tussis pp ɔueniẽtiã ꝛc.

De modo curatiõis. dicit Almã. in pricipio basilica minuenda est: deinde eger cum eis cũ qb⁹ curaẽ pleuresis eũandus est. ¶ Sera. in peripleumonia ex egritudie alia nõ fiat flõmia: ꝛ p̄pe si egritudo est antiq: ꝛ facta fuit flõmia in egritudie pma: ȝ cũ incipit h egritudo ɔr pmo flõmia: deinde solutio cũ medicina vel clysteri: deinde aqua oꝛđ. cum oleo amig. ꝛ penidys. Et cum caloꝛ paꝝ sedatur soꝛbitio facta cuȝ aqua oꝛ. ꝛ candarusi: ꝛ est oꝛdeuȝ cui nõ est coꝛtex cũ melle: et amig. amaris. ¶ Et qñ incipit spuere decoctio ysopi cuȝ yreos. Et ponaẽ cerotũ super pectus in pmis: ꝛ in fine cũ quiescit caloꝛ aliq quiete: vngaẽ cum butyro ꝛ cera ꝛc. ¶ Ras. in diuisionib⁹. si ẽ apã calĩn in pulmone cura ẽ flõmia ꝛ reliqua cura: vt cura tussis ex caliditate ꝛ siccitate pulmonis. ¶ Et si apã est flãticũ in pn° cuȝ ẽ febꝛis cura est sic calidi: ꝛ si ɔtendiẽ ꝛ sedaẽ febꝛis: cura ẽ vomitus solo ꝛ pductio sputi. Et sic cura tussis antiq ex humiditate pulmonis. ¶ Apã v̇o duꝝ curaẽ cũ mollificãtib⁹ intus ꝛ extra ꝛc. ¶ Dicit Auic. si nã ẽ stricta soluaẽ cum cassiafi. ꝛc. Et si nã ẽ soluta deẽ myrthus ꝛc. ¶ Et si ẽ pipleumõia colerica: cura ẽ difficilis: ꝛ ẽ extictio vltima cũ infridãtibus: ꝛ eũone colere. Et qñq3 est ne cĩa flõmia si fuiẽ illic repletio. ¶ Dicit Haly. ꝙ pipleumonia est apã calidũ cũ febꝛe ɔtinua: iõ cura eius est cura apatũ per cibos ꝛ medicinas. Et q2 passio ẽ in mẽbꝛo anhelit⁹ mollioꝝ vti cibis ꝛ medicis que ɔueniũt apatib⁹ i mẽbꝛo molli. Et iõ a cura basilice incipiẽdũ: deide solue cũ cassiafis. ꝛ trib⁹ dieb⁹ trãsactis ppina sirupũ vio. deide in 4° cũ incipit maturitas emplm pectoꝛi adhibe. ℞. sanda. alboꝝ: cãmomille: farine oꝛ. ꝛc. ¶ Quidã oꝛdinãt pmo clystere: deide flõmiã. ¶ Et Hali. vidit in somnis ꝙ flobotomia vene iter policẽ ꝛ indicẽ: multũ pdest pipleumonicis. Et silr de saphenis: deinde fiant localia sicut inunctiões emplastra ꝛc. ¶ Uia. in pn° dat medicinã de ligritia capil. veneris ficubus ꝛc. ꝛ dyanisum: d. apinea: diapsilium ꝛc. ¶ Si vero apostema matuꝝ est ꝛ crepuit. detur ysopus cũ melle ro. Si screare nõ possit detur medicina calida mũdificatiua: sicut est oꝛobi farina aristol. lon. ꝛ rot. pip longum: cynamomum: cassiã. ꝛc. ¶ Et si apostema inueteratur vt pulmo marcescat: vnde de substãtia pulmõis educitur: deẽ medicina subtiliatiua ꝛ dſiccatiua: sicut tyriaca athanasia ꝛc. odoꝛiferos floꝛes odoꝛet: ꝛ bal. tẽperato vtaẽ. Cibus sit laudabilis: ꝛ potus sit melicratum: ꝛ oĩs medicina detur cum melle: ꝛ mũdificatio fiat: ꝛ si mã apatis auferaẽ detur medicina mũdificatiua ꝛ desiccatiua vulneris: sic ẽ ro. balaust. arnoglosa. ¶ Et Hal. ingt. ꝛ si peripleumonia ab initio sit cuȝ febꝛe: est impossibilis cure: ȝ tñ si superioꝛẽ sequãtur istitutionẽ aliq̃diu viuere possunt. s. cũ medicia que desiccat ꝛ idurat apã: vt diu permaneat. Et ponit troc. Jo. Dam. in capi. ptysis. ¶ Et Aui. silr ponit in fine capli de cura ptys. ꝛ superius positi sunt in pãtegni. h op3 curare sicut pleuresim. s. cataplas

mate:maluauisci.fenugreci.seminis lini.caulibus ⁊ ficubus.si materia sit grossa additur terbentina.nitrum stercus columbinum.cepe lily farina fabarum ⁊c̄.potui da apozima ysopi ⁊c̄.

¶ De sputo sanguinis. Cap. LXIIII.

DE sputo sanguis attēdēda sūt.10. p^{m} ꝺ noīe. 2^{m} diffōne. 3^{m} de spēb⁹. 4^{m} ꝺ causis. 5^{m} ꝺ signis. 6^{m} qb⁹ magis accidat:vel q sūt magis parati ad hoc accn̄s. 7^{m} ꝺ malitia vel prauitate ei⁹. 8^{m} ꝺ nocumētis ⁊ iuuamentis. 9^{m} ꝺ difficultate curatiōis. 10^{m} ꝺ mō curatiōis.

De primo dico ꝙ sputū sanguis ꝓiectio siue reiectio:emotoica passio ꝫ ꝑassiona.⁊ alios sūt noīa synonima. Nā emotoici dicūt̄ q sanguiez spuūt:vel reyciūt:ꝫ sputū dr̄ qꝺ spuit̄:vel screat̄:emagoga qꝺ reycit̄:⁊ dr̄ emoptoyca ab ema qꝺ ē sāguis:⁊ boys ⁊ ptbyolon grece qꝺ ē sputū:ita assi^c ēt etboys screat⁹:inde emoptoyca sanguis screat⁹.

Emoptoica est passio ꝑ quā sanguis ꝑ os emittit̄:vel emoptoyca ē sanguis exit⁹ ꝑ os.vł reiectio sāguis est qn̄ sanguis ꝑ os ꝓycit̄ cuꝫ aliquo sibi admixto.

De spēbus dic̄ Auic.ꝙ sanguis qn̄qꝫ egreditur spuēdo:⁊ ē ex ꝑtib⁹ oris:qn̄qꝫ rascādo:⁊ ē ex ꝑtib⁹ gutturis.Et si ē ex fortiori rascatione ē ex cāna:⁊ qn̄ꝫ egredit̄ cū vomitu:⁊ ē ex meri ore stōi:stō vel epate:⁊ qn̄qꝫ cū tussi:⁊ ē ex partib⁹ pectoris ⁊ pulmonis. ¶ Dic̄ Mes.sāguis exit ab ore ꝫ vnū.4.mōrū:aut eni spuit̄ tm̄:⁊ ē ex ore:aut cū rascatiōe:⁊ est ex ꝑte gutturis:aut a colatorio:aut vuula:aut palato:⁊ ꝑtib⁹ eoꝝ.Aut cū vomitu:⁊ ē a meri stō epate:⁊ finib⁹ eoꝝ.Et qn̄qꝫ cū tussi:⁊ ē a pectore vł pl̄mōe:vel cāna:vel lacerto vocali:aut epygloti. ¶ Dic̄ Uia.sanguis reiectio duplex ē.aut cum tussi:⁊ a pectore exit:⁊ sibi ꝯiacētib⁹ mēbris:aut cū rascatiōe:⁊ exit a gutture vł capite:vł adiacētib⁹ vuulē. ¶ Et Alm̄.loqt̄ ꝺ sputo sāguis cū rascatōe cū vōitu cū tussi:⁊ cū īterpolatiōe. ¶ Dn̄t qdā.sāguis exit ꝑ os a gigiuis faucib⁹ gutture pl̄mōe torace dyafrag^{te} nutritiuis.s.stō epate meri:splene:vena kili ⁊ a capite vuula:palato:⁊ silib⁹ eoꝝ

De causis dic̄ Haly.sanguis sputū:aut ē a cā exteriori:aut iteriori. ¶ Exteriores cāe sūt ꝑcussio casus vociferatio grauis:salt⁹ fortꝭ cū quo vene scindūt̄ ⁊ sepant̄:aut icidūt̄:⁊ ab his fit emissio sāguis semel. ¶ Interior cā ē corrosio a reumate qꝺ ꝺscēdit ad pect⁹ ⁊ pl̄monē cū mā̄ sit col̄ica:vel salsa:⁊ tūc sanguis:ꝑ͂ est pauc⁹:deide mult⁹:aut apertio oris venaꝝ ex repl̄one sāguis. ¶ Repletio vō ē ꝓꝓ retētionē mēstruoꝝ ⁊ emorroydaꝝ:vł regimē cal̄z ⁊ hūidū:vt bal.vsus nimi⁹:⁊ aliqn̄ ē ex mala ꝯpl̄one frida ⁊ sicca:q̄ inspissat:⁊ adiuuat ꝑtes i tm̄ vt aꝑiant̄ sic̄ luto accidit qꝺ ꝺsiccatū scindit̄ ⁊c̄. ¶ Uia.distiguit sic:screat⁹ sanguis:vł ē ex vlcere pl̄monis ⁊c̄.vel ex aꝑtiōe.Et ex aꝑtiōe 3^{r}:vel ex ꝯsumptiōe.vł oris venaꝝ aꝑtiōe:vel icisiōe. ¶ Cōsūptio ē ex col̄a vel flāte salso:⁊ in h̄ casu paucus ē sanguis. ¶ Aꝑtio vō oris venaꝝ ē ex nimio motu:vel expulsiua:vel ꝺfectiōe ꝯtentiue:vel ex hūoꝝ abūdātia. Uirt⁹ vō expulsiua nimium mouet̄ ex acutꝭ hūorib⁹.Cōtētiua debilitat̄ ex nimia humiditate humoꝝ.nimietas venaꝝ aperit orificia:sic̄ mustū cū bullit meat⁹ aꝑit:⁊ i h̄ casu multū exit ⁊ sine dolore. ¶ Uenaꝝ icisio iterior ē:vel exterior.Et exterior ex vulnere ē vel distēsiōe:ꝫ vuln⁹ ex ꝑcussiōe vel casu ē:distēsio ex saltu vel clamore.Sꝫ iterior ē ex hūoꝝ q̄ᵽtitate:⁊ tūc sanguis ceteris ē ꝑ͂or:⁊ cū dolore. ¶ Auic.dic̄ ꝙ cā ꝑ͂mitiua ē ꝑcussio:vel casus sup pect⁹:vel epar:⁊ velamē:aut res icidēs:aut tussis:aut vociferatio:⁊ vox acuta sine gradatiōe ⁊ rixa:⁊ iō multiplicat̄ i ꝺmoniacis:⁊ q rixāt̄ ex oi re.Et vomit⁹ laboriosus:⁊ ꝓꝑ͂e i ꝑ͂paratꝭ:⁊ solutiua acuta:⁊ acrumina ⁊c̄.Et alia ⁊ timor:aut angustia acuēs sanguinē:⁊ somn⁹ sup stratū:⁊ sanguisuga i gutture.Et silr̄ ꝑ͂mitiue q̄ preparāt māꝫ:sic̄ frig⁹ ꝯstrigēs:aut calor dissoluēs:aut siccitas q̄ ispissat:⁊ ꝑ͂parat ad scissionē:aut hūiditas mollificās:aut obuia° corrosiui vel putrefa^{ui}. ¶ Aui. pōit ml̄titudinē cibi cāꝫ antē.Cā ān̄s ē ml̄titudo māe ꝓꝓ multitudinē cibi:vel dimissionē exercity:vel retētionem mēstruoꝝ vel emorroydaꝝ:vel abscisionē mēbri:aut est acuitas māe:aut vehemētia sui mot⁹:aut vētositas i venis faciēs eas laboriosas:⁊ ꝓꝑ͂e i alatis:qm̄ multiplicat̄ i eis. ¶ Cā ꝯiūcta ē vulnus aut i vena solū:aut i m̄bro:⁊ ī vena:aut ē icisio:aut ꝑforatio:aut aꝑtio ab acuitate. vel mollificatiōe:aut corrosio ꝓꝓ acuitatē hūoris:vel raritatē resudatiuā:aut dilata° meatuū cāne qn̄ resudat sāguis ad cānā. ¶ Uuln⁹ vō i m̄bro ē aut vuln⁹:aut vlc⁹:aut corrosio:aut putrefactio pl̄mōis:aut aꝑ͂a:ex quo resudat sanguis:⁊ ē aꝑ͂a salubre:q͛ sāguineū. ¶ Dn̄t qdaꝫ aer cal̄s ⁊ siccus acuēs sanguinē ⁊c̄.aer pestilētial̄:aer rube⁹ euocās sanguinē ex̄ ⁊c̄. ¶ Exercitiū īmoderatū qꝺcūqꝫ:⁊ maxime sup repl̄onē:⁊ qes multiplicās hūores:⁊ bal.aꝑiendo ⁊ dissoluēdo.Silr̄ cibi ⁊ pot⁹ multiplicātes sanguineꝫ:vt bonū vinū:⁊ oia acrumia ⁊ somn⁹ multiplicans:⁊ vigilie acuētes sanguinē:⁊ ira silr̄. ¶ Cā ān̄s ꝯpl̄onalis ē:vt cōpl̄o cal̄a ⁊ sicca:vel cal̄a ⁊ humi.hūoralis ē multitudo vel acuitas:vel mot⁹ sanguis. Nā ꝓꝓ motū bullit:sic̄ vinū in vegete. ¶ Cōpōnalis ē strictura venaꝝ ⁊ teneritas:⁊ subtilitas eaꝝ:siue raritas. ¶ Cā ꝯiūcta ē sic i his vsib⁹.
Dyabrosis venas corrodit.ptysis easdem
Scindit:anastomasis has aperire facit.

De signis dic̄ Haly.si ē a capite emunctione signat̄.si ab ore trāsglutit̄ ꝑ suffocationeꝫ.si a gutture signat̄ ex tussi.si a meri ꝓꝓ doloreꝫ inter duas spatulas.si ab ore stōi ꝓꝓ dolorē ei⁹.si a fundo stōi signat̄ vomitu pauco dolore.si a cānali pulmonis signatur ex screatiōe tussi pauca:⁊ modico gigiuaꝝ dolore.si a pulmone tussis ē grauis sputū graue semel emissuꝫ ⁊ spumosuꝫ:vn̄ Hyp.Qui sāguinē spumosuꝫ espuit a pulmōe excreat:si a pectore signat̄ tussi ⁊ sputū paucuꝫ. ¶ Dicit Aui.ꝙ qn̄ tussis ē ꝑua ē signū ꝙ ē a loco ꝓpiquo.Et q̄ᵽto tussis vehemētior tāto exit a lōgingori.Et q̄ᵽto citi⁹ ⁊ facili⁹ exit:tāto ē a ꝓpingori:⁊ eꝯ.Et qn̄ dormit:vel ēt iacet sup latus ifirmuꝫ addit̄ excreatio ei⁹ qꝺ espuit̄. ¶ Sig^{m} ꝙ ē a capite ē ꝯsuetudo fluxus sanguis nariuꝫ:⁊ alleuiatio capitis post grauitatē. ¶ Et signa fluxus sanguis nariū sunt sicut rubedo faciei.⁊ oculi.⁊ vt splēdor sit coram oculis.⁊ vt nō sit spuma.⁊ subito aꝑꝑeat. ¶ Signū ꝙ a pulmone.s.a carne ei⁹ ē spuma abscisio:⁊ ꝑ͂uatio doloris:⁊ ē mioris q̄ᵽtitatis q̄ꝫ venalis:⁊ maioris malitie.⁊ deterioris finis:⁊ i pleuresi ⁊ ꝑipleumonia sanguis ē spumosus cū cal̄itas ē ignea.Et ex cāna ē spumosus qn̄qꝫ ꝫ est cū rascatiōe ⁊ tussi pauca.⁊ paucus cū dolore. ¶ Si est ex venis pulmonis nō ē spumosus.⁊ raro fit.⁊ est spissior q̄ꝫ ex pulmone. ¶ Sꝫ illi⁹ q ē ex pectore signa sūt nigredo grossitudo ꝓꝓ lōgi^{tudinem} q spacy cum spuma ⁊ dolore ꝓꝓ neruositatē loci cū sputo pauco.⁊ dolore forti. ¶ Signū incisiōis venaꝝ ē mult⁹ sanguis. ¶ Signuꝫ corrosiōis ē ān̄cessio cāruꝫ corrosiōis ex acceptiōe acutoꝝ.⁊ catarro acuto ⁊ febre.⁊ sputo saniei.aut ꝑtis pulmonis.ē aūt sil̄is aq̄ carnis.⁊ icipit paulatiꝫ:deide fluit multus.⁊ color est malus. ¶ Sig^{m} aꝑtiōis venaꝝ ē repletio ꝑ͂uatio doloris. ⁊ inenit̄ reges.⁊ in ꝑ͂n° est minor q̄ꝫ si est ex incisione.⁊ ē plus q̄ꝫ qui ex corrosione vtplurimuꝫ. ¶ Signa resudatiōis ex aꝑ͂ate sunt ꝑuitas eius.et signum illoꝝ aꝑ͂atum.

In alio sputū clarūꝫ

¶ Dicit Serap. sanguis a stō ꝛ ptibus vētris fit cuz vomitu ꝛ dolore loci. ¶ Qui ē a palato est cum rascatione. ¶ Qui ē a pulmone ꝛ pectore ē cū tussi ꝛ dolore istroꝝ anhelit⁹. ¶ Sz q a pectore ē niger ꝛ ꝯgelatus. ¶ Si ē a venis pulmonis ē subtilis clarus ꝛ cal's. ¶ Et si ab vlcere in carne pulmonis sanies ē cal'a: q̄ vlcerat: aut sāguis spumosus ꝺclinās ad albedinē. ¶ Eruptio sanguis a venis: si ē a multitudie sanguis signat̄ ex repl'one ꝛ dispōnib⁹ calidis ꝛ hūidis ex ascēsiōe subito: ꝛ multitudine: ꝛ regimie p̄cedēti cal'o facilitante eūonē ei⁹: ꝛ ꝺclinationez ei⁹ absq3 dolore. ¶ Si v̄o ruptio ē ex acuitate: tūc scit̄ ex partib⁹ ꝛ regimie: ꝛ caliditate: ꝛ subtilitate ꝛc̄. ¶ Corrosio scit̄ ex vlcere qō accidit a catarro acuto: aut ab apate a quo resudat sanies in pectus. Et ex reb⁹ calidis q̄ gnānt humorē acutū: ex quo sanguis ascēdit subito nō multū: ꝛ ex febre ꝛ dolore sil'r scitur. ¶ Aptio v̄o fit pp tensionez nociuā q̄ fit a forti frigiditate: q̄re aggregātur ptes vene aggregatiōe vehemēti: quare fit sol'o ꝯtinuitatis: aut fit a magno. s. saltu ꝛc̄. ꝛ tūc pl'm curāt̄: ꝛ seqtur apa aliqn̄.

Quibus accidit. Dic̄ Haly. nec accidit sanguinis sputū ab apate illi maxie ad quez catarri accelerāt: ꝛ pectus illi debile est: ꝛ que a capite ad pectus descēdunt supfluitates sunt tenues ꝛ acute suo vulnerātes acumine: ꝛ mēbrū excorticātes: ꝛ qn̄ in pectore stricto venaꝝ accelerat̄ scissura cum ei⁹ vene debiles sint: ꝛ subtiles. ¶ Ex dictis pz p Haly. in qua habitudine: ꝛ ēt cōpl'one magis accidat. ¶ Sil'r ꝺōz. ꝙ in etate que est a 18. anno: vsq3 ad. 35. Nā in hac etate f̄m Hyp. fit ptisis q̄ est a sputo sanguis: accidit aūt magis in vere ex sanguis abundātia: ꝛ in autūno ex eius malitia.

De septimo premissoꝝ. Dic̄ Haly. ꝙ sputū sāguis ē ex malis accn̄tib⁹: sicut dic̄ Hyp. qn̄ sanguis a supiorib⁹ emissus qcūq3 sit signuz est malū: eꝫ aūt ab inferiorib⁹. s. emorroydib⁹. ¶ Dic̄ Auic. qn̄ sputū sanguis ē a pulmone cōmitant̄ ipm duo timores. s. timor supfluitatis ei⁹: ꝛ timor vlceris: ne fiat vlcus: ꝛ nō oē sputū sanguis ē timorosuz. imo illō qō retinetur: aut est cum febre.

De octauo premissoꝝ. Dic̄ Aui. ꝙ sputū sāguis cā est sanitatis in epate: aut splene. Et multoꝝ sanguis q espuit̄ ex narib⁹ currit a capite ad pulmonē. ¶ Dic̄ Aui. ꝙ ille cui accidit sputū sanguis est p̄paratus: vt adueniat ei vlcus pulmonis. Nā sputū f̄m pl'm fit a vulnere ꝛ vulnus declinat vt fiat vlcus: ꝛ qn̄ succedit sputo sanguis recēti sputū sanguis: timet̄ ꝙ: sit ab vlcere: ad quod cōuersum est vulnus primuz.

Cura hui⁹ egritudis est difficilis f̄m Mes. qn̄ est a pulmone vel pectore: q2 ipsa comitat̄ sputū putredinis: ꝛ post ptisis: ꝛ post desperatio ꝛ mors: verūtn̄ a pectore min⁹ ē suspectū q̄3 a pl'mōe. Raro. n. ꝯtinuitatl sol'o i pulmone curat̄: ꝛ illud ē pp gnq3 res. p^a^ ē. q2 pulmo est i similitudie folliū fornacis: ꝛ dilatat̄ ꝛ ꝯstringit̄ pp cām vite ꝛ motus resistit ꝯsolidatiōi: imo addit in ipsaz. 2^a^. q2 sanies in spōgioso diu retinet̄: ꝛ diu retēta magis acuit̄: ꝛ magis acuta pfundat vlcera. 3^a^. q2 sol'o in eo tardat officiū ei⁹: q̄re fumi calidi difficulter egrediunt̄. imo cumulātur in loco sol'onis: ꝛ addunt in sol'onē: ꝛ dispersi p corpus sunt cā ethice. 4^a^ est teneritas sube ei⁹ putrefactioni subiecta. Nutrit̄ ēt ex sanguie subtili acuto: ꝛ ipm ē receptaculū flātis: q̄re cita fit in eo repugnātia ꝯrietatis in alterū: ꝛ ex hoc cita fit putrefactio. 5^a^ ē. q2 subsistit catarris paulatim vlcerātibus: vn̄ sanguinis excreatio ex pulmone suspectior est. Et ideo Hypo. sanguinis excreatus ex profundo qualiscūq3 ascendens suspectus est: ab inferioribus vero fluens non est suspectus.

Modus curatiōis f3 Mes. duplex est; vl'is ꝛ pticularis: vl'is est q̄tuor res. p^a^ ē sanguis equatio. 2^a^ diuersio. 3^a^ mūdificatio. 4^a^ correctio accidētiū. ¶ Primā rē ꝯplēt correctio sanguis in q̄3titate ꝛ q̄litate: vel in vtroq3. In q̄3titate ē diminutio cibi ꝛ potus: ꝛ dimissio vini: ꝛ si excusari nō pōt sit multe pmixtionis cū aq̄: ꝛ sit stipticū: ꝛ dimittat dulcia ꝛ pulmēta ex lacte: ꝛ frumēto: ꝛ oia q̄ sanguinē dilatāt ꝛ multiplicant ex cibis q comedunt̄: ꝛ bis q̄ bibuntur: ꝛ caueat quietis supfluitatē: ꝛ somni: q2 multiplicāt māām: ꝛ p̄p̄e sub radys solis ꝛ lune: ꝛ abhorreat calorez in calore forti: ꝛ laborē agitatiuuz: ꝛ clamorez: ꝛ irā: ꝛ portationes ponderꝝ: ꝛ carnis superfluitatē: ꝛ frequens bal. aq̄ dulcis: ꝛ sit ꝯtentus sorbitione: ex sauich: ꝛ rixo: ꝛ milio: ꝛ ꝯceditur caseus recēs: ex quo extractum est butyrum: ꝛ fruct⁹ stiptici. ¶ Et ex oleribus portulaca: lactuca: endiuia: atriplex: cucurbita: citrulli. Et ex carnib⁹ carnes perdicū: ꝛ minutaꝝ auium min⁹ pinguiū: ꝛ leporis: ꝛ siliuz decocte cū stipticis. Et ex granis sunt lētes excorticate: ꝛ miliuz: ꝛ farina fabaꝝ ꝛc̄. Et pisces degentes in scopulis: ꝛ cancri aque dulcis cocti in lacte sine butyro: bibat aquā rof. vel de minera ferri: vel in qua extinguit̄ ferrū ꝛc̄. Et habet̄ in q̄litate sic̄ ꝯpetunt extiguentia ꝛ igrossantia sanguinē: sicut cibi frigidi stiptici: ꝯgelati ex lentib⁹ cū succis stipticis. ¶ Et portulaca est ex reb⁹ mirabilib⁹ ad illō: q2 sedat iflāmationē: ꝛ strigit sanguinē: ꝛ ꝯcedūt̄ cibi pue acetositatl: ꝛ carnis pulloꝝ: ꝛ puaꝝ auiū cū succis fridis. Et cōfert valde admistratio psilly assi ꝯq̄ssati i aq̄ ro. cū coriādro asso. ꝛ sil'r aq̄ ro. Et ħ in matutinis: hoc eni igrossat ꝛ ispissat. ¶ Et huius intentionis est lac acetosum extracto butyro. Et si extinguatur in eo ferrū magnificat̄ ei⁹ opatio. Et caseus recens cōmendatur: ꝛ iuiube: ꝛ fructus stiptici. Et epithimata sup cor ꝛ epar: ꝛ appōnes veri frigoris: ꝛ crura tenere in aq̄ frigida. Et si peccatū est in q̄3titate ꝛ q̄litate: tūc intētio ē circa vtrūq3. ¶ Dic̄ Aui. caueat ab oib⁹ mouētibus sanguinē: vt sunt cibi calidi: saltus: clamor: rixa: anhelitus altus: locutio plurima: intueri res rubeas: multitudo vini ꝛ bal. vitēt apitiua: sicut sunt: apiū aloes: rutha caseus vetus: q2 recēs ꝯfert. Et cibi ꝯueniētes sunt omne opilatiuū: glutinatiuū: refrigeratiuū: sicut est lac sine butyro: q2 stipticū ꝛ fructus stiptici: ꝛ aq̄ aluminose. Et si ē a pulmone. dicit Aui. tēperet̄ aer: ꝛ sit somnus sup latus ꝛ q̄si sedeat: ꝛ non cadāt alique ptes pectoris sup alias: ꝛ fricent̄ extrema: ꝛ ligent̄ incipiēdo a superiorib⁹ ad inferiora. ¶ Haly. si sputum sanguis est a pulmone: vel pectore otiuz impa verboꝝ paucitatem: ꝛ nō clamare: ꝛ abstinere a verboꝝ copia: nec anhelitum emittere magnū. ¶ Et sit ex repletione ex alys humorib⁹ q̄3 ex sanguine sit cibus: si nō est febris: pulli: franglini: pdices in sumachia: panis sil'e ꝛ mūde farine: sorbitio ex amillo: ꝛ papauere trito cuz zuccaro: tussis cū accit caueat salsa. bal. vitet: ocio vtat̄ i loco frido: ꝛ aquā bibat in q̄ trita sit auena. ¶ In corrosiōe cū p̄dictis dat de fructib⁹ citonia pira: myrta: nisi tussis sit valida: tunc. n. cibos valde caue pōticos: dabis āt papauer: ꝛ iuiubas cū zucca. ¶ Sera. sit cib⁹ minutus i q̄3titate valde: i q̄litate paꝝ stipticus: ꝛ paꝝ viscosus. Et si ē pol'e vt fiat pot⁹ tot⁹ ifirmi cū aqua pluuiali ē meli⁹: ꝛ sola bibat̄: vl' cū ifundit̄ bolus ar. ꝛ spodiū: ꝛ loco aq̄ pluuialis sit aq̄ ro. ꝛc̄. Et post eūonē dam⁹ aquā or. i q̄ cocti sint cācri. Et si egritudo ē acuta damus aquā or. cū aq̄ cucurbite. ¶ Raf. in Almā. Cibaria sint cū succo vue acerbe sumach ꝛ similib⁹: ꝛ patiēs supinus iaceat: ꝺ terra sigillata aliqd post aliqd paulati comedat ¶ Passiona. medēdi ratio talis est: in domo lucida frigida in imobili lecto iaceat. Nā si moueantur: irascātur:

aut clamēt statim sanguinē ꝓijciūt. iuxta tēpus adhibeamus flabella: frondiū: papaueris: myrrhe: aut calidi cuȝ aque abstersiōe: ⁊ oīa sint frigida. Siłr coopertorijs leuibus coopiant̄: ne calefacti nimis reijciāt ⁊c. ¶ Cibos accipiant ꝯstrictiuos: aliena. i. speltaȝ coctā frigidam: ⁊ panem siccū: ⁊ vinū frigidū stipticū: ⁊ succum ptisane cum amillo: ⁊ oua sorbilia ⁊ cerebella: ⁊ vngulas coctas: ⁊ rostrū porcelloꝝ: ⁊ sit pot⁹ ī ieiunio ī aq̄ ꝺcoctiōis citoniorū. Et curiones vitis vel rubi. In ieiuno citonia comedātur ⁊c. ¶ Scđa itētio vłis ꝯplet̄ cū iterationib⁹ flōmie: si oȝ ex vena basilica: nūc dextri: nūc sinistri brachij mediocris aptionis. Si solū ī q̄ntitate sanguis exuberat: aut subtilis aptiōis. Si subtilitas ⁊ acuitas dn̄ant̄ ī sang̃. Et q̄nȝ ꝯuertim⁹ sāguinē ad logīquā diuersitatē: sic̄ ad ptes īferiores: ⁊ h̄ cū flōmia saphene: ⁊ vētosatōe cruriū: ⁊ scarificatiōe: ⁊ q̄n expedit fiat prouocatio emorroydaꝝ: aut mēstruoꝝ: ⁊ ꝯferūt vētose ī ypocūdrijs sine scarificatione. ¶ Et dixit Ruffus. q̄ accidit mulieri: vt spueret sanguinē postq̄ lac ꝺlituit ī mām̄illis: ⁊ restrictus est ꝓuocato lacte: ⁊ accidit illō ⁊c. ¶ Dic̄ Auic. ī ca° sputi sanguis: si ē repletio flōmet̄: ⁊ ꝓpe cuȝ pect⁹ ē strictū a nā: ⁊ tussis est frequēs. Et recti⁹ ē vt iclinet̄ sāguis ad īferiora cū flobotomia saphene. Et post ipsaȝ cū flōmia basilice: ⁊ ꝓuocatione mēstruoꝝ: si oȝ ⁊c. ¶ Et si sputū ē a corpore pulmonis flōmet̄ basilica ptis in qua putat̄ eē solō faciēdo subtilem flōmiā. Et accipiatur sanguis in expulsionibus inter quas sint. 3. hore: vt ꝯseruet̄ virtus: ⁊ flōmia trahit sanguinem ad vacuū: ⁊ ꝓhibet aduentū apātis in vulnere. ¶ Haly. si sputū ē a guttur̄ flōma cephalicā: si a meri ⁊ stō mediastinam: si a pulmone vel pectore basilicam. ¶ Via. basilica ē minuēda bis vel ter: donec tota superfluitas exierit. Et in latere vbi ē dolor iter auricularem: ⁊ mediū minuat̄. Et ꝺ ei⁹ latere basilicā. ¶ Serapi. ī cura sputi sanguis ex capite: aut ī istr̄is anhelit⁹ flōmam⁹ basilicā titillarē: ⁊ exhim⁹ sanguinē p̄ma die bis: ⁊ in scđo bis si v̄tus cōsentit ⁊ siłia illi. ¶ Raš. in diuisionib⁹. flōmet̄ basilica si cum vomitu: ⁊ si a pectore exeat siłr ⁊c. ¶ Et in Almā. si est cum vomitu flōmat: si est cum tussi flobotomat basilicā. ¶ Passionari⁹ dicit. si etas vel vires permiserint in p̄n° flobotoment̄ q̄ maxie oīb⁹ dolorib⁹: vel pleureticis: vel sanguinē spuentibus: vbicūq̄ dolor apparet ide postea flōmet̄. ¶ Dicūt quidā. de emoptoicis si a cerebro: vel faucib⁹: vel gula sanguis fluat ponat̄ vētosa cū scarificatione post collū: vel icidat̄ sub lingua vena: vel cephalica. Si a sp̄ualib⁹ vena cōis. si a stō vētosa ī spatulis: si ab epate vena basilica: si a splene vena iter minorē digitū ⁊ mediū: ⁊ vētosa sup splenē: si a chilli vena icidat̄ saphena interior ⁊c. ¶ Et nota q̄ plures auctores vt pȝ flobotomant ex eadem parte: ⁊ nō ex opposita: ⁊ tn̄ hodie cōiter flobotomia fit p̄mo ex parte opposita: deinde ex eadē parte. ¶ Et dico q̄ presentia vel absentia plectorie soluit questionē. ¶ Cōstanti. in pātegni. nō aliud a predictis dicit. ¶ Tertiā rem cōplent mundicantia sanguinē š̄m Mes. q̄ si est ꝓpter colerā ī sanguie p̄ colera eūetur: deide flōmetur: deide seq̄tur infrigidatio vltia: si oȝ colera euacuetur cū aqua: vł succo fructuū ⁊ portulace. ¶ Et ī reubarbaro est virtus mirabilis in hac parte. Eūat. n. coleraȝ ⁊ stringit de ꝓprietate sanguinē: ⁊ ꝓprie cū succo arnoglose: aut aq̄ que mulget̄ ex semine portuł. ¶ Si v̄o flegma abūdat in sanguie mundificet̄ sanguis a flāte: siue flegma eūetur: deide flōmet̄. Et ex eis q̄ sanguinē mūdificāt siłr ⁊ diuertunt motū ei⁹: ⁊ declinant inferius sunt clysteria acuitatē h̄ntia: nisi sit agitatio: ⁊ ebullitio: ⁊ tūc opȝ blandiri cū clysterijs debilib⁹: ⁊ hec ē operatio š̄m sapiētiā. ¶ Viati. dicit. extracto sanguie q̄ntum sufficit digō molliat̄ cū cassia. ⁊c. Si v̄tus ē fortis. Haly. si ex repłone sit corporis: ⁊ humorib⁹ alijs a sanguie post flōmiam medicamē adhibe laxatiuū vt fructuum decoctionē: ⁊ cassiā fist. cū mirabo. citrinis. ¶ Serap. post flobotomiā eūat hūorē vīcētē cū cassia f. ⁊ clysteri ⁊c. ¶ 4am rem cōplēt tria. s. cessatio a mouētib⁹ sanguinem: ⁊ preseruatio ab h̄ fluxu: ⁊ ꝓpe in exposito: ⁊ remotio nocumenti facientis cadere in illud. ¶ Mouētia v̄o sanguinē sunt cibi ⁊ medicie acute: labor multus: ebrietas: rixa: vociferatio: casus: ꝑcussio: ⁊ siłia. ¶ Preseruātia sūt flōmia cephalice: basilice: ⁊ saphene: vētose in crurib⁹: prouocatio mēstruoꝝ: emorroydaꝝ: fricatio extremoꝝ: ⁊ correctio ī sex generib⁹ reꝝ. ¶ Et hec oīa obseruāda ꝓpe in p̄n° veris: ⁊ in toto vere: est. n. tp̄s sanguinem exuberare faciēs. ¶ Nocumēta v̄o facientia cadere in sputū sanguis sunt catarrus acut⁹: tussis fortis: pleures: ꝑipleumonia ⁊ apā pulmonis: ⁊ ꝯstrictio menstruoꝝ ⁊ emorroydaꝝ. ¶ De catarro ⁊ tussi dcm̄ ē: de sputo sanguis ī pleuresi ⁊ ꝑipleumonia veꝝ ē q̄ ē sig^m laudabile: q̄ resudat ab apāte aliq̄d post aliq̄d: eo q̄ mā ē resolubilis. ¶ In apāte empico: aliq̄n ē malū cū apā ē magnū: ⁊ q̄nq̄ ē signū bonum. Et ꝓpe apud resołonē ipsi⁹. ¶ Constrictio v̄o emorroydaꝝ ⁊ mēstruoꝝ nō š̄m sapientiā facit cadere in illud: ⁊ tunc illoꝝ ꝓuocatio excusat a suspitione: sicut Gal. dixit. sup v̄bis Hyp. Inq̄t. n. cronicus emorroydaꝝ fluxus totałr ꝯstrictus: ⁊ subito cadere facit in ydropē ⁊ maniaȝ: aut sanguis sputuȝ ⁊ ptisim. ¶ Particularis aūt intētio quatuor hȝ modos: ⁊ possunt distingui plures. p̄m⁹ ē curatio sanguis facti per resudationē: de quo dicit Mes. q̄ si resudatio ē ab apāte sanguineo eūari nō eget: q̄ significatio est salutis. ¶ Si v̄o resudatio ē a venis vł arterijs pulmonis: vel pectoris pp ebullitionē sanguis dāda sunt reprimētia feruorē: sicut est portulaca masticata frequēter paꝝ post paꝝ. deglutiatur succus potenter restrigit: ⁊ sedat ebullitionē: ⁊ semē eius assum: ⁊ tota plāta š̄m oēȝ modū admīstratiōis ⁊ papauer assuȝ: ⁊ iuiube š̄ȝ omneȝ modū. ¶ In mucillagie aūt psillij cū lapide ematite bn̄ loto: ⁊ vltime trito inest v̄tus mirabilis: ⁊ siłr ī coriādro: ⁊ ematites cū succo arnoglose: ⁊ cū succo portu. ē mirabile: ⁊ sem̄ iusq̄ami cū succo arnoglose: ⁊ lac coctū cuȝ lapidibus fluuialibus: aut ferro prius extracto butyro ex eo. ⁊ caseus recens: ⁊ lutum armenum: ⁊ sigillatum sunt ex medicinis veris cum succo plantaginis proprie: q̄ infrigidant ⁊ glutināt. Et laudatur aqua ferri: ⁊ aqua pluuialis cum gūmi arabico asso: aut draganto ⁊ aqua orꝺ. proprie assi cum cancris fluuialibus: aut spodio: ⁊ aliquando oportet dare narcotica cum predictis: sed cuȝ cautella. ¶ Dicit Auicē. si est resudatio ex apostemate: cura est cum flobotomia: ⁊ euacuatio: deinde maturatio: ⁊ nō cū stipticis. Illud enim attrahit nocumentum magnū. imo oportet vt curetur cura peripleumonie. Nec est contradictio: q̄ Mes. dicit. q̄ q̄n resudatio est ex apāte curari nō eget. ¶ Et Aui. dic̄. q̄ cura est cum flobotomia ⁊c. q̄ Mesue dicit. de curatione sanguinis restringatur: quia hoc est pessimum. ¶ Et Auic. ponit curam apostematis ⁊ non sanguinis. ¶ Haly. vero loquitur de sputo sanguinis per resudationeȝ: quia de eo loquitur in capitulo de pleuresi ⁊ peripleumonie. Nec Serap. nec Alexā. faciūt ca^m speciale de sputo sanguinis: nec Raš. in Alman. loq̄tur de eo: qui fit per resudationeȝ: nec in libro diuisionū. ¶ Viaticus. si sit sputum ex consumptiōe vel resolutione detur medicina viscosa: sicut portulaca malua ptisana cū cācris fluuialibus dragā. comedat pullos ⁊c. ¶ Quidam dant simphitum olibanum dragantum amidū bolum armenum: sanguinem draconis: et opij: et myrrhe

cum succo plãtaginis pt. ꝯpetentes ꝛc. ¶ Cura screatus sanguinis ſʒ semitã resudationis dicta est in mõ curatiõis vl'is ſm Mesue. ¶ Dicit Haly. si sputum sanguinis est ex apertione venaruʒ earum: qꝛ corruptione siue ruptura si hoc est ꝓpter sanguinis repletioneʒ flõma basilicã. ¶ Si ex alijs humoribus post flõmiaʒ medicinã adhibe laxatiuam: ⁊ cassiã fistu. ꝛc. ¶ Dicit Aui. si sit ex aptione medicina sit stiptica vel pontica: ⁊ ꝯglutinatiua: ⁊ icarnatiua: sicut balaustia ꝛc. Et qñqȝ confortatur cũ aluminē Sa. ⁊ aloe ꝛc. Et quãdoqȝ adduntur medicine cordis ⁊ pectoris: ⁊ quãdoqʒ narcotica: vt cortices iusqami mãdragore: papaueris: ⁊ qñqʒ glutinatiua: vt gũmi cortices thuris ꝛc. ¶ Dicit Serap. si est ab apertione siue amplificatione: tũc curatio est per opilonem orificij qḋ est ampliatũ ⁊ mollificatũ ꝛc. ¶ Dicit Uia. detur medicia stiptica: vt balaustia sumac flores celsi ꝛc. ¶ Cibus sit granuʒ coctuʒ cũ extremitatibꝰ aĩalium oua ptisana ⁊ in aq̃ quã bibit sapa myrtina ponatur cũ gũmi arabico ⁊ spodio. ¶ Cõstãtinus in pãtegni. si aptio vene sit ex plenitudine sanguĩs flõma basilicam. ¶ Si ex plenitudine humoꝝ post flobotomiaʒ farmacia detur: sicut cassiafis. ꝛc. deinde troc̃. de karabe ꝛc. ¶ Si sputũ sanguinis ẽ ex ruptura ſm Mes. medicina sit stiptica consolidatiua: sicut karabe boli arme. sanguis drac. corallus reubarbaꝝ ꝓprie assum: coagulum leporis: semẽ plantaginis myrta spodiũ: cortices cancroꝝ incẽsi. ¶ Fundamẽta vero cũ quibus ista miscentur sunt succus plãtaginis: vel portulace basiliconis miua citonioꝝ mucillago psillij: aq̃ ros. aqua pluuialis ĩfusionis: gũmi assi ꝛc. ¶ De compositis zuccaꝝ ro. est medicamẽ bñdictum: ⁊ sirupus myrtinus iuiubinus ⁊ trocis. de terra sigillata ꝛc. ¶ Ex oleis ẽ olm masticinũ ꝛc. Ex emplastris est emplm de puluere thuris subtilissime triti cum albumine oui q̃ apponanᷣ ĩ loco vehemẽtis doloris. ¶ Serap. si ruptura est ꝑ frigiditatem: nõ opʒ flõmare: sicut nec ꝓpter catarrũ acutuʒ sʒ cureᷣ cum rebus tẽperatis in calefactiõe: vt spica cynamomo: myrrha ⁊ cortice thuris mastice ꝛc. ¶ Et ĩ ꝑncipio ꝯfert aqua menthe cum stipticis: sicut bolo ar. ꝛc. ⁊ poteᷣ cum aqua pluuiali: ⁊ ẽt sola melius est: vel ĩfusiõis boli ar. vel aque ro. ¶ Et pectus vngatur cũ oleo ros. ⁊ aceto: ⁊ aqua myrthe: ⁊ apud somnũ detur medicamẽ ꝛc. ¶ Et si ruptura est ex casu vel ꝑcussiõe: vel saltu flõmane mã trahatur ad membrum lesum: deinde da stiptica. ¶ Dicit Uia. si sputum est ex venaꝝ icisione deᷣ medicina stiptica paꝝ: ⁊ multũ cõsolidatiua: vt boluʒ ꝛc. Nutriatur cũ tritico: ⁊ extremitatibꝰ aĩalium. bibatur aqua infusionis draganti spodij: gũmi arabici ꝛc. ¶ Aui. si est ex incisione: vel scissura: ⁊ causa est repletio paꝝ cibetur vsqȝ ad quartũ dieʒ: nisi virtus cadat: ⁊ sit cibus equalis: vel decliuis ad frigus stipticus ⁊ viscosus. Et sit cõtẽtus aqua ordei cum lẽtibus: aut iuiubis ⁊ pane ĩfuso in aqua frigida: aut ĩ aliquo acetoso: siue sit fulcituʒ: siue nõ: ⁊ totum sit actu frigidũ. Et lac sine butyro est iuuatiuũ quãdo egritudo ꝓlongaᷣ ꝓpter stipticitatem: ⁊ frigiditatem suam: ⁊ lac cõsuetum: qꝛ viscosum. Et si sanguis augeᷣ flobotoma: ⁊ pisces cõferunt: ⁊ cibi actu frigidi. Carnes sint pauci sanguis leues sicce: sicut perdicũ colũbarum siluestriũ: ⁊ turtuꝝ cocte cum stipticis. ¶ Et de rebus expertis in abscindendo sputum sanguis: ⁊ iterationem eiꝰ est masticatio portulace: ⁊ deglutio succi eius: qñqȝ eni stati retinet. ¶ Cũ vero sanguis retinetur: ⁊ peruenit ad q̃rtũ diem nutriatur cum pane infuso in aqua: ⁊ extremitatibus ꝛc. ¶ Et si sit incisio ex acuitate sanguinis inclineᷣ sanguis ad aliam partem ⁊ euacuetur colera: deinde ifrigidetur ⁊ humectetur fortiter, ⁊ dẽtur viscosa stiptica ꝛc.

¶ Si vero sputum sanguinis est ex corrosiõe abscindere opʒ partes corrosionis in pulmone: vel pectore: ⁊ ꝓpe in pulmone ſm plurimũ. Hoc eni suspectum ⁊ magis timorosum est: sed cura huiꝰ ꝯtineᷣ in caplo ptysis. ¶ Dicit Auicẽ. factum a corrosione difficile curaᷣ: ⁊ est de quo desperaᷣ: qꝛ non sanatur: nisi remota mala cõplexione: sʒ in hoc spatio: aut induraᷣ: aut putrefit: verũtamen ꝯfert vt corrosio nõ ꝯfirmetur soluendo colericũ ⁊ grossuʒ sil' cum pillulis de agarico. ¶ Et si opʒ confortare ꝯforta: ⁊ si opʒ seda tussim. ¶ Et in sũma cura est mundificatio: ⁊ eũatio cum flõmia ⁊ alijs: ⁊ sint cibi boni chimi. ¶ Ea vero q̃ curãt corrosionẽ sunt thus: myrrha: sanguis dra. portulaca: rad. malue ⁊ cõposita ꝛc. Et ad vltimuʒ omne exiccatiuuʒ mũdificatiuuʒ: inuiscatiuum: ꝯsolidatiuum. ¶ Haly. cũ sputũ corrosiõis fit a fluxu descẽdẽte a cerebro ad pulmonẽ ⁊ pectꝰ: sinistrã flõma basilicam: vt a pectore trahatur materia. in mane dextram cephalicaʒ: vt materia de capite euetur: ⁊ eius diminuatur descensus ⁊ subtrahe q̃tũ v̾tus sustinet: purga etiã cerebruʒ de acuto humore cum decoctione aloe: succo liquiritie cassief. clystere adhibe lene. Troc̃. dyapapauerios cũ aq̃ plãtagis: vel portulace ꝛc. Et aquaʒ ord. in qua cãcros coxeris fluuiales cum spodio ꝛc. vt dictuʒ est. s. ¶ Cibi si nõ est febris sint frãguilini: ꝑdices. ¶ De fructibus comedat citonia poma: pira: fructuʒ myrthi recentẽ: nisi forte tussis valida fuerit: tũc opʒ cauere fructus multũ põticos: dabis auteʒ papauer ⁊ iuiubas cũ zuccaro. ¶ Dicũt q̄dam si est propter putredinem huiꝰ sputum da mundificantia. Si propter furiositatem humoruʒ furiositas temperetur cum prunis. viol'. cassiafistu. ⁊ reubarbaro. Si propter predicta non cessat constrictiuis vtere, constrictiua tamen aliquando nocent per tussim. Et ideo post eorum assumptioneʒ dandum est aliquid lenitiuuʒ: vt dyadragantum. ¶ Fiat emplastruʒ pectori de puluere carte cõbuste filtri combusti: pillorum leporis combustorũ mumie: boli arme. ⁊ simphiti cũʒ aceto ⁊ albumine oui multo ꝛc. ¶ Serap. in principio flobotoma basilicam: deinde lenificetur natura preter ꝙ dissoluatur: confert etiaʒ cl' stere lene: ⁊ post euacuationem aqua ord in qua cocti sint cãcri. ¶ Et si egritudo est acuta valde damus aquã or. cum aqua cucurbite loco aquẽ. Si quiescit acuitas et non abscinditur cursus datur arnoglosa cum terra sigillata ꝛc. Et additur succus virge pastoris non huic egritudini tantũ: sed omni sanguinee caliditati acuitati ꝛc.

¶ Si accidit sputum sanguinis ex catarro acuto vel salso: seda acuitatem cum bono regimine: deinde soluatur natura cum decoctione mirabolanorum: si colericus. Et si salsus cum pillulis cochys: deide flobotoma cephalicam vice post vicem: deinde clysteriza clysteri acuto: deinde pone vẽtosas in cruribus: ⁊ super emorroydas post earum apertionem cum flobotomo: deinde da aquaʒ or. cum cancris fluuialibus: deinde si oportet troc̃. de karabe: deinde si res est praua tyriacam: ⁊ atanasiã: sicut cuidam mulieri accidit: ⁊ alijs pluribꝰ. Et cõmẽsurauimus regimina que iaʒ diximus: deinde posuimus medicamẽ de fimo columbino super caput post bal. deide dedimus tyriacam recentem: vt dormiat deinde in crastino iniũximus fricari extrema: ⁊ constringi institis: deinde tyriacam recentem: donec venimus ad dãdum soluʒ mel: vt mundetur pulmo sufficienter: deinde phylonium persicum cum zuccaro ro: cum interpolatione: ⁊ constringebatur anhelitus: phyloniũ ⁊ zuccarũ ꝛc. Et cum hac vicissitudine sanata est. Et non est comprehẽsibilis numerus eorum qui sanati sunt ſm hanc doctrinam. ¶ Dicit Aui. si catarrus nõ ẽ acutus valde colericus flobotoma:

⁊ statim liga extrema. frica cũ oleo calido: ⁊ non itingat̃ caput oino. ¶ Cibus sit triticũ cũ aliquo ponticorum: apõ dbilitatẽ panis infusus in aceto mixto cũ aq̃ frida fiat clystere acutũ cũ phibetur flõmia: caput infrigidet̃ ⁊ nõ humectetur: da troc. de karabe: que si non sufficiunt caput radat̃ ⁊ empletur cũ stercore colũbino. ¶ Et Gal. dixit. q mulieri accidit sputũ sanguinis ex catarro: quã clysterizauit acuto clysteri: q2 non fuit pole flõmia: q2 remanserat. 4. diebus: ⁊ erat debilis. ⁊c. vt tactuz est in exẽplo: qd posuit Mes. silr aucitate Gal. ¶ Si cã sputi est frigus cura est. vt Gal. dixit. in cura cuiusdã adolescẽtis: q2 in pmo die flõmauit ⁊ seruauit: fricuit extrema ⁊ strixit: sicut oz in oi sputo sanguinis: cibauit sorbitione: cerotuz super pectus posuit de gũma rute: ⁊ remouit in nocte: vt non calefaceret: ⁊ dedit in potu medicamen de semib9. 3ª die posuit cerotũ sup pectus tribus horis: ⁊ cibauit ptisana or. ⁊ carnibus anatis. sed tẽpata cõplone pulmonis ⁊ remoto timore apatis mũdificauit pulmonẽ cuz tyriaca antiq̃. deinde dedit lac asini ad regimen sputi sanguinis. ¶ Et dixit Gal. q ois qui expuit hoc sputũ pª die sanatur per hoc regimen: sed aliarum dispõ diuersatur. ⁊c. ¶ Et si cã est hũiditas. tunc ɔuenit exiccatio calefactio: ⁊ stipticitas. sicut est mastix ciminũ. ⁊c. ⁊ castanea est stiptica equalis. ¶ Si cã est siccitas humecta cũ lactib9: ⁊ oleis: ⁊ in hoc casu minus ɔueñt flõmia. Si sanguis exit ab ore spuendo cura dr̃ in caplo. de vlcerib9 oris. ¶ Dic Mes. si exit rascando cura. dr̃ in capiº. de fluxu sanguis nariũ: ⁊ in capº. de vlceribus vuule. ⁊c. ¶ Si exit cuz vomitu cura ẽ. 3. res. pª est membri rectificatio a quo exit. 2ª est diuersio cũ flõmia vene seruientis illi mẽbro ⁊ ventosis sub ipso. ⁊ si est a corpore toto pp sanguis abũdantiam iteretur flõª basilice: nunc dextre: nunc sinistre. Et qñq3 fit ex saphenis. ¶ Et si sanguis peccat q̃ntitate tantum flõmia sit larga: vel mediocris: si qualitate tm̃ subtilis fiat flõmia. 3ª est exhibitio ɔsolidantiũ: glutinantium ⁊ inspissantiũ. ¶ Dicit Aui. si est pp casum sup epar: cura ẽ cũ isto suffuf. ℞. reubã. ʒ. io. lacce. ʒ. luti. arˡ. ʒ. dosis ẽ. ʒ. i. ʒ. ¶ Dicit Mes. Et in mumia est opõ perfecta quãdo sanguis sputũ est ex percussione: ⁊ valde cõmẽdat̃ filoniũ psicũ ad fluxũ sãguis nariũ vñcũq3 ⁊ screat9 ei9 cũ tussi: ⁊ siñ tussi: ⁊ mẽstrua supflua doloſª ⁊ emõroydes: ⁊ egõnem sanguineam: ⁊ ad pgnãtes quibus mẽstrua erũpuntur: ⁊ fetũ in matrice ɔseruat. ℞. papaueris albi. sm Aui. Sera. ⁊ Haly. videt̃ dicere pipis albi iusqami. añ. ʒ. io. terre sigilla. opy. añ. ʒ. ii. ematites. croci. añ. ʒ. v. castorei. spice. euforby. piretri. margaritarum. non pforatarum. karabe. zedoarie. doronici. ɔfectiõis de gallia. añ. ʒ. i. cãphore. ʒ. i. ʒam. ɔficiat̃ cũ melle ro. colato q̃ntũ sufficit. dosis ẽ a. ʒ. ʒ. vsq3 ad. ʒ. i. cũ succo arnoglose: aut aqua ro. ⁊ modico vini puri. ¶ Ras. in diuisionibus. si exit cũ rascatiõe si est paucus sufficit gargarismus cũ stipticis: vt cum aq̃ ro. infusionis sumac. Si võ mult9 flõmet̃ cephalica. gargarismus fiat. supponat̃ thus. ⁊c. teneat̃ in ore aq̃ ro. ifusionis stipticorum. ⁊c. Si exit cũ vomitu: ⁊ est plimus vel assiduat flõmat basilicam. deide dat viscosa stiptica. ⁊c. ¶ Si est a pectore incipe a flõmia: ⁊ da medicamen: cuius descriptio est lõga. vide ibi. ⁊c. ¶ Et si tussis est plurima: ⁊ est res timorosa ducens ad ptisiz: ⁊ gargarizet cũ aceto ⁊ aqua ro. in matutinis ⁊ vespis. Et det̃ hoc medicamen cũ aq̃ albederogi: aut portulace. ⁊c. ¶ Haly. si a gutture gargarizet portulacam. ⁊c. ¶ Si a meri vl' stõ troc. d karabe. ⁊ siʳ si a cã exteriori vt pcussiõe. ⁊c. ¶ Si tussis cã accidat accida vitet ⁊ caueat. ⁊c. ¶ Ras. in Alman. si cũ rascatione sanatur cũ regimine dicto in sqnantia ⁊ regimine subtili. ¶ Si cũ vomitu nõ affert timorẽ: sed flõma egrũ: ⁊ vtere stipticis. ¶ Quibusdã aũt solet accidet̃ sputũ sãguis cũ iterpoⁿᶜ: ex q̃ nullũ sẽtit̃ nocumẽtũ. ⁊ iõ sic ẽ dimittẽᵐ. Et si cũ tussi ẽ timorosũ. ¶ Si ex sanguisuga. dicit Uia. os soli apponat̃ ⁊ apiat̃: ⁊ si sanguisuga videat̃ cũ forpicibus extrahat̃. Si non vr̃ gargarism9 fiat cũ aceto ⁊ sale: alleũ ⁊ acetũ comedat̃. aqua nõ bibatur: sed vasa vitrea aq̃ plena in sole moueant̃ añ os infirmi: puluerẽ nigelle: vel absinthy insufflem9. ⁊c. Si vna gutta vini distilletur sup caput sanguisuge statiz cadit: ⁊ vlr oia salsa acuta amara interficiũt eas. ⁊c. ¶ Dic Aui. ⁊ cũ sanguis retinet̃ cõsolida vulnus ⁊ apa phibe. consolidatio fit cũ glutinatiuis ⁊ stipticis. phibet̃ võ apa cum phibitione cibi: ⁊ attractione ad extrema: ⁊ fricatiõe pectoris: ⁊ sorbeat acetũ mixtũ mltotiẽs. ⁊ aq̃ quã potat sit aq̃ pluuial. ⁊c. Et si timet̃ cõgelatio sanguis in pulmõe detur in pnº acetũ mixtũ cũ aq̃: nisi tussis adsit. ⁊ ad hoc confert dyacucurma cũ aqua porri ⁊ oximelle. Et sumatur in potu aq̃ feniculi: ⁊ apy: vel coagulum leporis. ⁊c. ¶ Dicit Aui. Gal. curauit sanguis sputũ cũ tyriaca ⁊ metridato. ⁊c. Et sclaui curant cũ dcoctiõe radicis cẽtauree maioris.

¶ De empimate. Capᵐ. LXV.

E empimate

ɔsiderãda sũt 9ᵉᵐ. pᵐ. de nomine. 2ᵐ. de diffõne. 3ᵐ. d distinctõe empimatl. 4ᵐ. de dr̃ia iter empima siue saniem pectoris ⁊ flã. 5ᵐ. de causis. 6ᵐ. de mõ gnõnis. 7ᵐ. de signis. 8ᵐ. de mõ dterminationis. 9ᵐ. de mõ curationis.

De primo dico. q Uia. ititulat caplz d empicl. Et dicit q sanies excreat̃: ⁊ sic p eodem accipit saniẽ ⁊ empima. ¶ Aui. intitulat de pure ⁊ sanie pº: ⁊ in alio caplo d empimate. ¶ Haly. dicit. sputũ saniei: quẽ dicit esse ptisim. q2. s. ducit ad ptisim sm eum ⁊ omnes.

Passionarius diffinit empicos dicẽs. Empici sunt in qb9 apa fit: vel in epate: vel in pulmone: vel torace: ⁊ si crepuerit: ⁊ saniẽ per os emiserit putridã mixtã cũ sanguine: cũ febre. ⁊c. Idem. empici sunt saniosi cũ repentina saniei effusione ⁊ febriũ accessione. ⁊c. ¶ Dñt qdã empima est passio in qua sanies excreat̃ inde empici saniez expuẽtes: vel empici sunt qui saniẽ p os eyciũt vel qb9 sanies est coadunata in ɔcauitate pectoris: vel in pulmõe: vel sputũ saniosum ex infectione plmonis.

De tertio pmissorum. dicit Aui. 3º. cañ. fen. ioª. pns in loquutõe medicorum venit sup duas intẽtiões: vna est vsitata in oi loco: ⁊ est collectio saniei apatis: ⁊ 2ª est qua vtunt̃: ⁊ ppe in egritudib9 pectoris: ⁊ volũt per id replõnẽ saniei spacy: qd est iter pect9: ⁊ pulmonẽ ex pure erũpente ad ipsuz in ambob9 laterib9: aut i altero latere. ¶ Ga. 2º. pno. dicit. q Hyp. noiauit empicos illos in q̃rum corpibus est sanies aggregata. Et si aggregatio est in mẽbro apato: ⁊ si iam ruptũ est verum. d cõsuetudie medicorum est noiare hoc noie ppe illos qui hñt hãc egritudinẽ in pectore ⁊ pulmone suo.

Differentia inter saniẽ ⁊ flã est mltiplex. pª q2 sanies descẽdit ad fundũ vasis in aq̃: sed flã supnat. Et si sanies: ⁊ flã sunt mixta p ɔtusionem in aq̃ distiguunt̃. 2ª. q2 sanies fetet: flã nõ: nec sine carbonib9: nec sup carbões effusum. vñ Hypo. Qui a ptisi molestant̃: si sputũ graue est: ⁊ fetet sup carbones. ⁊c. 3ª. dr̃ia hẽtur per signa ptisis. licz sanies spuat̃ in egritudine q̃ nõ est ptisis: ⁊ sz Aui. 4ª dr̃ia ẽ. q2 sanies est cum macie corpis ⁊ ɔsumptione. flã non.

De causis dicit Aui. q cãe sunt: aut catarr9 effũdens mãz subito: aut vlcera i plmõe:

In alio, ʒ zo.

ex qb⁹ sanies currit: aut virus:ꝛ fit empima p⁹.zo.dies. ꝭm plm.deinde expuitur.vñ Hypo. Catarri in vētrez.s. supiorē in saniem cōuertunť.s.in.zo.diebus.aut eruptio apātis in ptibus pectoris.Et est plm:ꝛ est illō aut sanies matura:aut res que est sicut fex.Easdem tres cās ponit Uia.cū dicit.screatur vel ex apāte instroꝝ spūs cum increpuerit:vel ex hūoribus colicis in vacuitatibus plmonis:vel post sanguis screatū:sed molestū.vñ Hypo. si p⁹ sanguinē sequiť sanies molestū est. Et breuiter cause sť: vel cāe catarri:vel screatus sanguis vel cause apātis.ꝛc̄.

Modus gnōnis empimatis talis est:si catarr⁹ descendit ad pulmonē vel pectus:aliquando non educiť cum tussi:vel sui grossitie vel viscositate; vel multitudine vel debilitate nāe. Conatur ğ nā maturare ipsum:vt ipsum possit educere.qꝛ ibi retineť pter naturam.vnde impole est:vt nutriat sed potius in saniem cōmutať:ꝛ cito pp caliditatē loci: qūo aūt fiat empima: ex vlcere vel apāte pz.

Signa pncipij gnōnis saniei tangit Hypo.in.zª.pticula.pnoꝫ.cum dicit.opz medicū diem pncipij:saniositatꝭ.s.non ignorare:in quo corpus pncᵐ habuit aut calere aut rigere:aut per infirmū cognoscere quādo: ꝛ qūo cepit in eodē loco dolere:ꝛ pūctiones sentire. H.n. sunt pnª collectionū.i.saniositatis indicia.ꝛc̄. Si ğ calor ꝛ dolor:ꝛ rigor:ꝛ pūctio pus non exñtes vel prius existētes:sed augmētati signāt pnᵐ saniei.¶ Signa ruptuř sumuntur ab etate tpe ꝯplone.sicut dicit Auic.qui abbreuiat.Sed Gal.in cōmē.pnosti.distinguit.qꝛ si pticlaria calida ruptura fit i.zo.si frida in.6o. si mediocris i.4o. ¶ Signa eruptionis incolumis sunt vt succedāt rupture sedatio febris augᵐ appetit⁹:facilitas sputi ꝛ anhelit⁹: aut exiture que fiant pustule fistule. ¶ Signa rupture male sunt apparitio signoꝝ pfocatiōis: aut sincopis aut sputi mali.ꝛc̄.¶ Signa medie sunt sanies alba munda. ¶ Signa loci in quo est sanies sunt iacere super vnū latus qui auditur in cōmotione ꝛ desiccatio fili tincti luto rubeo cū aqua si pectus circūdať:qꝛ ille est locus puris. ¶ Signa replonis spacij pectoris a pure sunt grauitas tussis sicca:ꝛ qñqꝫ hūida.ꝛc̄.pūatio anhelitus:dolor sermo velox febris minuta ducens ad ydropesim.ꝛc̄.¶ Et decrepiti moriūtur ex empimate plusqꝫ iuuenes pp dbilitatē cordiū.Et iuuenes moriūť plusqꝫ decrepiti pp dolores ex sensibilitate eoꝝ.¶ Signa pmutatiōis ad ptisim sunt color plūbeus:calefactio digitoꝝ insepabil.ꝛc̄. additio febris in nocte post cibū: curuitas vnguiū:ꝛ sigª ptisis.¶ Si est a reumate vel apāte: vel a sanguine sciť per h precedentia.

De terminatione dico.ꝙ qͣtuor modis terminať.qꝛ aut interficit multitudīe:cui⁹ signū:qꝛ ei⁹ anhelitus stringiť:ꝛ nō expuit:aut putrefit plmo: ꝛ facit i ptisim cadere:aut mūdificať cū sputo facili:aut mūdificatur cū expulsione ex via vene magne ꝛ artarie ad vesicā cū vrina grossa:ꝛ currit p̊ ad epar.deinde ad renes:ꝛ qñqꝫ cū egōne:ꝛ ambe sunt laudabiles. ¶ Dñt qdā ꝙ si sanies pauca:ꝛ virtus fortis cū sputo educitur. Si mlťa ꝛ v̄tus debilis eūatur cū vōitu vel secessu. Si declinat ad epar eūať per venā pfundā.Si versus gibbū exit p vrinam:ꝛ aliqñ ad alia mēbra:aliqñ ꝯcludiť in pulmone: ꝛ corrodit:ꝛ ptisiz inducit.Et tūc in tussiēdo est tremor cū rubedine maxillaꝝ pp vapores calidos.

Modus curationis talis est:qꝛ si est ex apāte. tūc regulato regimine in causis pmitiuis: ꝛ eūata cā ānte per mūdificationē corpis p̊ exhibenda sūt medicamina maturatiua.z°.rūpentia.3°. abstersiua ꝛ facientia spuere.4°.ꝯsolidatiua.5°.regimen eūonis cū pforatione cauterizando ꝛ incidendo:qd est aliqñ necium. Maturatiuū est:sicut emplm vl' calefactoriū de malua uisco ficubus farina or.ꝛ qñqꝫ addiť stercus colūbinuz: ꝛ nitrū:qd est ēt vtile in fine apud eruptionē ꝛ dormire super latus infirmū adiuuat ad spuendū ꝛ rumpenduz. Et si cal'itas est fortis deť aq̄ mellis vl' ordei.ꝛ si virtus est fortis decoctio ysopi:lilij:psij ficuū.Et qñqꝫ dať tyriaca ad maturandū:sed est melior post maturatōez. ¶ Cibus sit panis infusus in aq̄ mellita. oua sorbilia. farinata or.ciceris vel fabaꝝ cū oleo amigd.ꝛ zucca. ꝛ melle. ¶ Completa maturatione laborandū est ad rupturam. Nā dimissio facit egrū prauū:ꝛ male pprietatis:fumigetur ğ guttur cū storace calamita.detur syrup⁹ ysopi fortꝭ ꝛ empl'a fortia: ꝛ tyriaca tunc cōfert si nec est debilitas: nec extenuatio.Et in cibo pisces saliti:ꝛ pill'e cochie hora dormiendi:ꝛ mouere sedem hoie tenēte eū per spatulas. Et sinapis cuz melle:ꝛ ꝯfert iacere super latus sanū:quū vult eruptionē. ꝛ vomitus post cenā facit eruptionē nimis magnā vice vna:ꝛ aliqñ suffocat:post rupturā detur medicamē abstersiuū. Mūdificatio est polis pmo vsqꝫ ad.4o.dies.sicut est decoctio ysopi ꝛ yreos: cū syrupo d melle:ꝛ qñqꝫ poniť paꝝ de narcoticis:ꝛ scordeon multū iuuat in hoc caplo:ꝛ fiunt potiōes empl'a ꝛ embroce cū spongia:ꝛ oleo:sicut oleum de camomilla:ꝛ cū febris est fortis non multū calefacias.qꝛ per hoc virtus debilitať ꝛ deficit in spuēdo. Post mūdificationez ꝯsolida.ꝛc̄. sed cum non mūdificatur in.4o.diebus: pforeť cum cauterio vel incidatur. Nam ꝭm Hypo.empici vruntť vl' inciduntur:vt mā extrahať ꝛ exicceť:ꝛ abluať cū aq̄ mellis. Et si sanies est alba est bñda spes.Si vero non:nō.si vo rumpitur apā priusqꝫ maturetur.vnde sanguis exit flometur ꝛ emplm ꝯueniens est de pice ysopo capill' vene. vrtica aristologia ꝛ melle.¶ Si vo est ex catarro vl' sanguine curetur cura eoꝝ.¶ Uia.dicit.ꝙ festineť mūdificatio saniei ne coaguletur:ꝛ vias spūs opillet:ꝛ mors inde sequatur:ꝛ ponit medicamina pl'a cōposita. ¶ Quidam cōmendant ad mūdificandū dyairis: dyaprassiuz: dyapenidion.ꝛc̄.¶ Quidā dñt si empicus est cuz febre digeratur:vt pleureticus: ꝛ piplemonicus. Si sine febre detur pullus aues minute.vinū cū ptisana far spelte coctum cuz pullo:pill'e de storace calamita iter man⁹ mallaxata sine liquore.dentur bis i septimana.Et si pleureticus ꝛ piplemonicus non purganť in.i4. diebus. a die rupture ꝭm Hypo.ꝛ qdā dñt in.i7.vel.zo. dieb⁹:fit empicus.Et si empicus non purgatur in.4o. fit ptisicus. ¶ Et nō.ꝙ cauterium vel incisio in empicꝭ non dz fieri nisi in distemperatꝭ:vt quidam dñt: empl'a vo ꝛ medicine pprie ponantur in latere saniei.¶ Nō etiaz ꝙ medicine debēt esse subtiliatiue apitiue abstersiue ꝛ lenitiue. v̄.g.de omnibus.ꝛc̄.¶ Dicit passionarius:omnes empici abstineāt a bal.salsis acutis leguminibus ꝛ carnib⁹:sꝫ olera māducent ꝛ habitent in locis humidis: temperatꝭ tamen in calore ꝛ frigore.

¶ De asmate. Capᵐ. LXVI.

DE asmate ꝛ anhelitus malitia notāda sunt.i4. p̊ᵐ. de nomine.zᵐ.de diffinitione.3ᵐ.de silitudine eius ad anhelituz exercitati.4ᵐ. de consistentia.5ᵐ.de necessitate anhelitus:ꝛ per que membra fit.6ᵐ.quib⁹ accidit:ꝛ quando.7ᵐ.que curātur:ꝛ in quibus:ꝛ que nō.8ᵐ. in quo decubitu augetur:ꝛ in quo alleuiať.9ᵐ.de speciebus asmatis:ꝛ malitie anhelitus.ioᵐ.de causis.iiᵐ.de signis.izᵐ.de differentia eius ad piplemoniā.i3ᵐ.ad quaz passionē ꝯuertiť aliqñ.i4ᵐ.de mō curationis,

De primo dico. ꝙ Sera. intitulat de asmate ⁊ difficultate anhelitꝰ. Et dicit ꝙ nomen asmatis deriuat̃ ab actione patientiũ hãc passiões. ¶ Sed Aui. anhelitus est cõe nomẽ: ⁊ asma spẽs eius. ¶ Dicit Passiona. anhelitus ⁊ ortomia. i. rectus anhelitus ab aliquibꝰ vocat̃ cõiter disnia: qḋ ẽ asma. ¶ Haly. dicit. asma aũt passio vocata anhelatio: ortomia: ac anhelitus artatio. ¶ Passiõa. Ortomia est anhelitus rectꝰ. i. q̃tũ intra trahitur tñ extra reycitur. disnia vo sanguisugiũ noiatur ꝑ interius ad se trahẽs anhelitũ. ¶ Quidam dñt. ꝙ anhelitus est diuersa passio. sicut difficlt̃as anhelandi. i. ꝯstrictio anhelitus: duplicatio anhelitus: ⁊ intercisio: ⁊ alia passio que asma siue disnia noiatur.

Auicẽ. diffinit asma sic. Asma est egritudo pulmõaris: cũ qua patiens non inuenit excusationez ab anhelitu frequenti. sicut anhelitus quo laborat festinatus ⁊ ꝓfocatus. ¶ Diffinit̃ sic. asma est difficultas inspirandi vel respirandi vel vtriusq̃. ꝭm passionarium asmaticus ⁊ suspiriosis ſꝑ molestissima q̃rela plmonuz ẽ.

Similitudinem ponit Serap. dicẽs. ꝙ illi q hñt asma sine febre: silant̃ illis qui incedunt cũ velocitate ⁊ vehementia. ¶ Haly. dicit. in artatiõe anhelitus est titillatio magnitudo ⁊ frequentia anhelitus sine febre: queadmodũ illis accit: qui vehementius cucurrerũt cursu molesto ⁊ cito.

De consistentia dicit Auic. ꝙ hec egritudo. s. asma est ex egritudibus longis hñs cũ hoc ꝑoxismos acutos: ꝭm silitudinez ꝑoxismoꝝ epilẽsie ⁊ spasmi. ¶ Ex hoc g̊ nota. ꝙ eadẽ egritudo põt dici cronica ⁊ acuta Cronica ꝭm ꝯsistentiam: ⁊ acuta ꝭm ꝑoxismũ. ¶ Ex quo pꝫ ⁊ cessat ꝯ̃dictio q̃ repit̃ aliqñ inter auctores. v̇. g. Aui. 4. cañ. de cognitione horarum egritudis. ponit ꝙ epilẽsia est acuta valde: ⁊ tamen qñq̃ patiens cõmoritur cum ea. vt affoꝰ. illo dr̃. Epilenticorum iuuenibus.

Dicit Mes. Est aũt egritudo h senibus familiaris. Et non sanat̃ in eis. Pueris ẽt accit: ſꝫ sanant̃ qñq̃ mutatõe etatis. In iuuenibus raro tollitur: ⁊ qñq̃ cum ea senescunt. In mulieribus nõ sepe fit: ⁊ sanat̃ citiꝰ in eis: q̃ in masculis: ꝯtingit aũt in hyeme: ⁊ maxie in fine: vtplm̃: ⁊ ꝯtingens in estate est prauũ: ⁊ multiplicat̃ i locis hũidis ⁊ cauernis: ẽt est familiaris his qui metalica oꝑantur ⁊ mineralia: ⁊ qui vtunt̃ odore sulphuri: ⁊ colofonie: ⁊ picis: ⁊ qui exercent artes plũbeas: ⁊ qui ꝯflãt argentũ viuũ: ⁊ curant̃ ex ea qñq̃ per elongationem ab ipsis. ¶ Dicit Passiona. hyemi vo ⁊ senibus hoc vitium maxime familiare est: ꝯtingit ẽt aliqñ medys etatibꝰ adhuc validis. ¶ Item dicit. ꝙ hec passio accidit mulieribus raro. in viris frequẽter: ⁊ in decedentibus etatibꝰ: ⁊ instat vsq̃ ad senectutẽ. Pueri aũt in mutationibus etatum soluunt̃. qbus vo in iuuentute fit ibi senescunt. cõtigit etiam in locis fridis ⁊ humidis: ⁊ simili tẽꝑe: sicut in hyeme. Et aliqñ ex eris frequenti infusione: ⁊ his q metallica operant̃: aut ex puluere: aut ex odore fetido: aut gipso. ⁊ sitibus.

Dicit Uia. cor non patitur carentiã attrahendi aerem. Si. n. vno momẽto quiescat aerem attrahere extinguitur a calore: ⁊ ꝑ ebullitionẽ sui caloris necesse est refrigerari ab extrinsecis aduenĩetibꝰ: ⁊ expellere ardorez ꝑoris aeris. vnde duos motus habet ꝯ̃rios. Et dilatãdo frm attrahit: ⁊ constringendo calm̃ expellit. Exñtibus g̊ sanis spũ: ⁊ instrumẽtis cordis tẽꝑãtis a virtute anhelitꝰ fit ꝭm cursum nãe: quolibet aũt hoꝝ patiente: ⁊ anhelitꝰ imutatur: ⁊ q̃titas passionis est ꝭm q̃titatẽ istri patiẽti. ¶ Aristo. in liᵒ. ꝑ. de animalibꝰ est ꝯueniens. vt sit anhelitus ẽt per nares. anhelitus vo qui est ex ore est ꝑ necitatem: etiam est fetidus: qꝛ est contra nãz. ¶ Et scias ꝙ in homine sano solũ dyafragma mouet̃ ad anhelituz: qñ enim deprimitur cũ dilatatione pectoris aer trahitur: ⁊ qñ eleuatur fumosum expellitur. Sed in ĩfirmis mouẽtur ẽt lacerti pectoris: qui sũt. 8. duo añriores: duo posteriores: 4ᵒʳ laterales. ¶ Dicit Serap. oꝫ. vt scias ꝙ canna pulmonis qñ descendit ad pectꝰ diuidit̃ in venas g̊ssas que sunt calidiores natura eius: cũ vo inuoluit̃ cum eis caro rara cõpletur cum eis pulmo. Et isti sunt thesauri ventoꝝ: quaꝑ etiam qñ occupat locũ venti suba alia stringitur anhelitus: ⁊ accidit pectori: ⁊ collo toti ꝑ̃paratio recta. Naz patiens timet ne cadãt quedã ꝑtes pectoris super alias quare ꝑ̃focetur: qꝛ scit exꝑimẽto ꝙ accidit eis ex corruptione. Rectificat g̊ pectora ⁊ colla dõec ꝑ̃paretur anhelitus. Et iõ noiatur hec egritudo anhelitus rectus: qꝛ non preparatur anhelitus ei qui hꝫ hanc egritudinem: nisi qñ est sedens directus. ⁊c̃.

De septimo dicit Aui. ꝙ hec egritudo cũ accidit decrepitis forsitan nõ sanat̃: neq̃ maturat̃. qño. n. cũ ipsa i iuuẽibꝰ fit difficil ꝭm plꝫ:

Dicit Aui. ꝙ hec egritudo auget̃ apud resupinationem: ⁊ alleuiatur sup. cum homo sedet vl̃ stat rectus. ¶ Et Haly. si huius passiõis eger supinus iacuerit accidẽtia robustiora fiunt: ⁊ si pectus statuatur alleuiatur ab ea. ¶ Et Gal. in cõmẽ. ꝑnosticoꝝ. sup illo sermone. Et si in augmento egritudinis. i. in hora status. repẽte steterit. i. saltũ ad sedẽdũ fecerit in omni acuta egritudine malũ. in ꝑiplemonia pessimũ. ⁊c̃. ¶ Dicit g̊ q habet ꝑiplemoniam sentit in pectore ꝯstrictionẽ vehementem: qñ dormit sup ceruicẽ. ⁊ qñ sedet est anhelitus eius melior. Nã ꝑtes pectoris anteriores cadunt sup dorsũz qñ dormit super ceruicem: quare pulmo ꝯstringitur. ergo non ingreditur aer sufficiens in euentatõe cordis. ⁊c̃.

Dicit Passiõa. differt anhelitꝰ ⁊ ortomia a ꝑiplemonia: qm̃ periplemonia est celerior passio: ⁊ nõ sine febribus. asma vo est passio cronica ⁊ sine febre.

Dicit Haly. Et scienduz est ꝙ si passio hec sine tussi sit ille qui patit̃ i ydropesim fertur. ⁊c̃.

De speciebus dico. ꝙ ꝭm Haly. due sunt. scꝫ asma vocata passio ⁊ anhellatio. Et alia species dr̃ ortomia: ⁊ anhelitus artatio. Cum enim artatio sit in venis pulsantibus que in pulmõe sũt asma fit: ⁊ anhelitus malitia: ⁊ cũ in ꝑtibus cãnalis ortomia: anhelitus tñ est artatio nomen cõe accñs omnibus passione hac molestatis in anhelitus organis. hec. n. mẽbra si accidunt ad hoc incõmodũ ab actiõe sua minuuntur ⁊ deficiunt. ¶ Scõm Aui. q̃dã fit ꝑ nocumentũ in pulmone: siue est ꝑprium pulmoni. Et quedã ꝑ nocumẽtum in cãna. Et q̃dã in raritate pulmonis: ⁊ locis vacuis: ⁊ q̃dã ex m̃bris alys: vt capite stõ epate neruis nucca. ⁊c̃. ¶ Dicit Passionarius. anhelitus quoq̃ sunt mlt̃e dr̃ie. Ortomia. n. est anhelitus rectus. i. q̃tũ intus trahit̃ tãtũ extra eycit̃. Disnia vo sanguisugiũ noiat̃ semꝑ interiꝰ ad se trahens anhelitũ. Est ⁊ aliud genus anhelitus in egrotis ⁊ accessionibus multis: ⁊ febribꝰ creticis fetidi anhelitus siue calidi: siue fridi maligni sunt. ⁊c̃. ¶ Quidã dñt ꝙ ꝭꝫ variã humoꝝ positionẽ varie sunt asmatis spẽs: qꝛ si hũor abundat in suꝑficie pulmonis cuius mole plmo oppressus non põt libere dilatari. Est vna spẽs dicta sanguisugiuz: qꝛ patiens in hac spẽ laborat i attractiõe aeri: quẽadmodũ sanguisuga i attractiõe sanguis. qñq̃. n. humor abũdat iterius. s. in fistulis pulmonis: qꝛ pulmo nõ ꝑ̃t libere ꝯstringi. ⁊ tunc est scda spẽs: que dr̃ anhelitꝰ: qꝛ patiẽs laborat ad expirãdũ. Et qñz abũdat iteriꝰ ⁊ exte-

rius: et tunc non pōt libere dilatari nec ꝯstringi: et h spēs dr ortomia. i. spēs rectitudis. qr patiens laborat in spirādo et expirando. ¶ Dicit Uia. q impole est anhelitū pati sine passiōe aliq instrorum. patitur aūt vel ex parte sui vel ex ꝯiunctis mēbris. s. meri stō gibo epatis: capite sple ne vel dyafragmate vel sub dyafragmate apāte vel dolore aliquo. Et fit anhelitus puus et spissus. Et vlr cū aliō membrorum patitur vicinū in instris spūs cuius motu ipsum instrm moueatr vel si apā instrm comprimat: his duobus modis est anhelitus puus et spissus alto anhelitu cogitr infirmus mouere totū caput: q motus ortomia vocatur. ¶ Fit aūt tribus modis vel necessitate anhelādi: sic in exercitio nimio in sanis: vel in augusto spatio pectoris: sicut in apātibus vel vulneribus pectoris: vel ex angustia in capite viarum spūs. sicut patiunt qui lacertis pectoris et gutturis apāntur: que vtraq pessima sunt. hanc speciem ortomiam Hypo. vocat: quia homini in sanitate sua tātū pectoris mouentur inferiora: sed patienti alterutrum horum rium mouentur superiora et inferiora vsq ad spatulas: et opz intelligi ortomiā vocari: qr qui patiuntur eā erigi: et stare coguntur. ¶ Scōm Aui. et et alios distinguūtur species: qr quidam anhelitus est altus quidā pfundus: et quidā medius. Silr magnus et paruus fortis et debilis: velox et tardus: et spissus: et rarus: calidus et fridus itersectus: et non intersectus. Et breuiter sic in pulsibus: ita in anhelitu multe spēs distinguunt fm naturam et preternām: distinguuntur ēt spēs: vt quidam dnt: penes tempora anni etates cōplones regiones: sexū et alia particularia. Nā si tps est calidum vel cōplo vel regio. etc. spūs magnus est: si frm puus est. etc. ¶ Mes. asma qnq accidit i ipo pulmone et ptibus eius: quādoq pp ꝯfluentiam ad ipsum a cerebro et capite: et qnq pp cōitatem cum alijs membris: et si ꝯtingit causa pulmonis: qnq cōicat ei torax in occupatione ꝯclusi: et est suspectū et timorosum: pereūt. n. plurimi subita suffocatione: et interdum qsi suffocati spumas emittunt: et turget eorum facies. Et oculi sunt eminentes: et qnq pp impedimentum in ipso pulmone.

De causis

dicit Haly. q anhelitus artatio ē ex humore frido grosso viscoso: qui inuiscatur in meatibus pulmōis. ¶ Ortomia āt et sessio: qr lacerti: et opimenta pectoris cū supinus iacet cadunt super pulmonē et aeris cōprimunt meatū. vnde artatio augetr nec patiens anhellare pōt donec sedens statuatr. ideo passio hec anhelitus statio et ortomia dr. ¶ Accit ēt anhelatio et ortomia ex calore qui accit ex vaporum cordis multitudine replentiū pectus et pulmonē. ¶ Et qnq anhelitus artatio ex splenis fit apāte: qre anhelitus intercidit: et fit ex curuatione lacertorum pectoris: et caloris nālis debilitate. etc. ¶ Raf. in diuisionibus. disnia plm fit ex flāte grosso implente cānā pulmōis: et qnq fit ex siccitate pulmonis. ¶ Serap. accit h egritudo ex hūore viscoso qui adheret cāne pulmonis et pparatio anhelitus est huius gnis .s. qr opilat meatus aeris: et est vna spēs anhelitus diuersa ab anhelitu sanorum. Fit etiam qn vene grosse pulmonis implent hūore grosso flātico donec putrefit et ignitur. ¶ Auicē. qnq fit ex humoribus grossis inuiscatl in cannis et arterijs pulmonis: et que eis cōtinuant vel in cāna: vel in radice pulmonis: siue effundant hūores a capite: et fit in meridionalibus: siue ex locis alijs. Et qnq gnātur in ipso paulatim ex friditate: et qnq fit ppter hūorē in stomacho effusum a capite vel epe: vel gnātur in ipso stō. stōus n. comprimit velamē. et velamē pulmonem: et epar qn infl idatur: aut ingrossatr iuuat ad faciēdū asma: et humores nocent: vel qlitate: vel multitudie. Et qnq fit ex siccitate pulmonis: sed raro: et qnq ex friditate: et qnq fit nocumentū anhelitus ex neruis nucca cerebro aut catarro. Et qnq per cōitatē membrorum vicinorum cōprimentium mēbra anhelitus: qre non dilatant. sicut stōus plenus cōprimit velamē: qnq pp ventositatē: qnq propter multitudinē vaporis fumosi: qnq pp pectoris paruitatem. etc. ¶ Dicit Uia. ponit. 3. cās Hal. s. debilitatē vtutl mouentis lacertos pectoris vel cōstipationē instrorum spūs: vel nimiū calorem cordis et pulmōis. ¶ Defectio virtutis est ex mala cōplone calida vel frida. ¶ Constipatio est ex humoribus grossis vel viscosis: vel gssa ventositate vias anhelitus opilante: vel ex apāte in dyafragmate: que oia in vno loco aliqn adunātur: aliqn duo sil. Et raro euadūt q hec oia icurrūt. ¶ Quidā dnt. q ꝯtingit in hyeme et senibus: et qui metallica operant. et quandoq vitio spūaliū. interdum ex colligantia epatis: stōaci splenis mricis et vitio spūaliū: fit ex apāte humore vētositate calore frigore. etc. ¶ Alij dnt. q sint pncipalr due cause ex siccitate ꝯstringente et hūiditate silr. ¶ Passionarius dicit. pingui fridoq flāte pulmonibus adherente cāne vel meatibus: qbus nālis spūs accipitur et redditur cum claudunt. fit ēt ex multis hūoribus grossis: et liquidis ex plenitudine et infusione sanguis: et ex emorroydarum ꝯtinentia. Et mulieribus fit que nō purgant vsu earum. ¶ Quidā dnt. cāe pmitiue ex pte aeris sunt aer distemperatus quocūq mō vel pestilentialis vel mineralis. vt dcm ē. Exercitiū nimiū et post cibū: et corpe plectorico: et ocium silr multiplicatiuū hūorum. etc. Et hal. similr pcipue post cibū: et cibus et potus supfluus vel fumosus ventosus. etc. Somnus post cibū. etc. retentio superfluorum. etc. ¶ Causa antecedens est virtutis debilitas mala cōplo pectoris vel vicinantiū: mala cōpō vel apā. etc. ¶ Cā cōiuncta est debilis calor. vñ puat necessitas vel minuit: sicut pz in appropinquātibus morti. 2a cā cōiuncta est debilitas virtutis motiue pectoris. etc. 3a est iobedientia instrorum. etc. ¶ Quidā ēt dnt q fit pp catarrum a capite: vel mām in spūalibus: vel nocumentū aliorum mēbrorum cōprimentiū vel mām mandantiū: vel dislocationem spōdiliū vel vētositatē multā. vl pectoris nimiā puitatem: vel malam cōplonem spūaliū: vel apa: vel vlcus: vel casum virtutis motiue pectoris: vel febrē pestilētialē: vel venenū assumptū. etc.

De signis

dicit Aui. q si est ex humoribus i cāna erit ꝯstrictio cū exiccatione. Et si ex catarro fit subito: et si non: non. Et si est in venis duris pulsus fit tremulus: et qnq facit tremorē cordis et itersicit. Et si fit extra spaciū non est tussis. Et si est cū cōitate pncipiorum signat q preterijt. Et si est cum vicinorum cōitate signat additio ipsius apud excitationē eius: qd est in eis. aut replonē accñtem eis. Et si a catarro signat ipsum dispositio eius. ¶ Et si a sanie significat apostema: et eruptio ab eo. Et si a siccitate sitis et priuatio sputi. Si a ventositate lenitas pectoris et ꝯstrictio diuersificata per acceptionem eius: qd est inflatiuū: et nō iflatiuū. Si ppter frigus pulmonis: sicut in decrepitis: tunc paulatim incipit. Et confirmatur. Uia. si infirmus cum angustia anhelat et anhelitus debilis est: et rarus et extremitates narium graciles: et ad interiora cōtractio significat defectio contentiue virtutis mouentis lacertos pectoris. Si aer ex magno desiderio appetitur: et spisse pectus inflāmat cōstipatio instrumētorum spiritus intelligitur. ¶ Si ex apostemate cum tussi erit: et screatu. si non screauerit magis erit timendū. ¶ Si constipatio est ex humoribus ortomia etiam fit inflatio pectoris: et appetitus maior. Et magis trahere q emittere velit est ex incensione magis. Si tactus ē calidus et exiccatio: et sitis in lingua: et caput intē

In alio. cū excretiōe.

datur:qꝛ anhelitus velox ⁊ paru⁹ alienū calorē signat: qui virtutē suffocat. anhelitus puus ⁊ tardus calorē cito extinguit. iste necio semꝑ est fridus. vnde signū mortis est certum. ℂ Raſ. in diuisionibus. signū flātis grossi cannā implētis est oregmon magnus in pectore: ⁊ cōstrictio anhelitus. ℂ Et illud qḋ faciunt in anhelitu hoies qñ currunt. ℂ Signū siccitatis est sitis ⁊ subtilitas vocis. ℂ Sera. nō ponit signa expssa. ℂ Almā. signa grauis asmatis ponit cū aliquis assidue patiꝰ tussim: ⁊ aerē trahit: queadmodū fit post cursum cū supinus iacet ē ei deterius: ⁊ cū sedet est ei meli⁹. ⁊c̄. ℂ Haly. signat̄ artatio anhelitus ex hūore grosso viscoso in meatibus ex tussi: ⁊ tristitia coloris. ℂ Signa sunt ēt titillatio anhelit⁹ magnitudo ex frequentia sine febre: sicut fit i cursu molesto: ⁊ cito. ⁊ infirmo iacēte supio acc̄ña robustiora: ⁊ si rectus statuatur getat̄. ℂ Signa sunt ēt somn⁹ pauc⁹ ⁊ expiratio magis diligit̄ ꝙ̄ respiratio. tussis fit: qꝛ natura grossum nitit̄ expellere: anhelitus magnus: qꝛ virtus in hac passione non est debilis: frequēs. qꝛ semel attrahere non pōt pluribus vicibus attrahit. ℂ Signa asmati ex calore est anhelitus magnitudo: ⁊ pulsus sitis ⁊ libenti⁹ aerē respirat ꝙ̄ expirat. sic̄ i piplemo⁹ fit ex ḋbilitate v̄tutis ⁊ caloris nālis: pulsus est latus mollis: ⁊ anhelitus ē tardus sine insufflatione. ℂ Dn̄t quidā. signa distinctiua gñis patēt. ℂ Sig⁹ spēꝝ si anhelitus est altus non tā tum spūalia: sed ēt superiora mouentur. sic̄ nares ⁊ gene. Si pfundus ꝯium. ⁊c̄. ℂ Signa cārum dicta sunt. ⁊c̄. ℂ Dicūt quidā sic. Disnia se cellat: canit asma: malūqꝫ reuellat. Expirat late: trahit aera cū grauitate. Dis anhelosus: eꝯ sanguineosus. Ortomia quoqꝫ morbo vexatur vtroqꝫ. ℂ Dicit Passiona. anhelitus vel ortomia scitur ex difficili respiratione cū pfocatione ⁊ grauedine toracis febre plurima lateꝝ. ꝯstrictione ad supiora: cū vocis debilitate: colore rubeo in vultu cuꝫ tensione ⁊ tussicula cum sputis hūorosis ⁊ tenuibus: aut grassis supini iacendi difficultate sudore frequenti in frōte pulsu magno: nocturna febris accessione. ⁊c̄. aliqñ frequentat hec passio: ⁊ est cui non cessat: ⁊ aliqñ est ꝙ per aliquātulū recedit: aliqñ post tempus fit recidiua. ⁊c̄. ℂ Signa sumunt̄: vt quidam dn̄t a mēbris patientibus ⁊ cōpatientibus: ⁊ a reumate que passio si fit cum mā excreatio est difficilis ⁊ grauitas spuendi. Si in spūalibus: tm̄ est nocumentū pulsus est tremulosus ⁊ tremor cordis. Si est ex̄ spūalia non est tussis. Si ex apate scitur per dolorē loci. Si ex siccitate sitis est: ⁊ nihil expuitur. Si a ventositate scit̄ per inflationē loci ⁊ titilationē. si a friditate pulsus ē debilis: tardus ⁊ rarus.

Si asma est ex mā grossa viscosa in pulmone vel meatibus spūs: sicut plꝫ fit: cura ē. 5. res. ℂ Dicit Mes. p⁹ est regimen. 2⁹. digō māe. 3⁹. eūo. 4⁹. diuersio. 5⁹. correctio accidentiū. ℂ Primā cōplent cōmensuratio in. 6. gñibus. v̄. g. aer sit tempatus declinās ad siccitatem magnam: patiens in domo iaceat lucida. ℂ Passiōarius. in cubiculo iaceat bene lucido a carbonibus ⁊ puluere sint remoti: fumigationes bene olentes naribus apponant̄. ℂ De exercitio. dicit Mes. ꝙ ꝯfert exercitari cū gradatione ex tardo ad velocē: ex paruo ad magnum. Et fiat in ieiunio per loca ḋcliuia aut arenosa: ⁊ currat per ea. ⁊ vehi per mare: aut pensili lecto: vt virt⁹ non fatigetur cōfert. ℂ Passionari⁹ in lecto pensili iaceant. ℂ Dicit Auic. in exercitio gradatio fiat ex tardo ad velocem: vt festinatio non faciat accidere prefocationē: qꝛ mouet mām laboriose. ℂ Dicit Haly. vtatur exercitio ante cibum: sitqꝫ moderatū non forte non velox: qm̄ anhelitus faceret angustias. Idem dicit Constā. ℂ Dic Serap. Exercitatio aūt fiat i primis tarda. deinde sit calida pūgitiua qḋ est: qꝛ motus velox. in pn̄cipio facit accidere asma ⁊ pmixtionē. ℂ Dicit Aui. ex rebus: q̄s oꝫ euitare est bal. ꝙ̄tum pn̄t: ⁊ ꝑ prie post cibū ꝑ bibet̄ ablutio pcipue in hyeme: ⁊ ab omni qḋ humectat ⁊ calefacit. ℂ Passiona. in diuisionibus. tpe balneis vtat̄. ℂ Dicit Aui. in cibis sit gradatio. sicut in exercitio sit panis coct⁹ ex massa fermentata hn̄s semina anisum. ⁊c̄. Et que i 2⁹ mensa silr. ⁊c̄. Sint carnes lepoꝝ gazelli cerui. ⁊ ꝑ pe vulpis: ⁊ proprie pulmo. Est. n. māe huius egritudis siccat⁹ pondere. ʒ. 3. ⁊ silr pulmo ericij campestris. Et pisces petrosi fluuiales: ⁊ aues parue starne ⁊ pdices: ⁊ ius galloꝝ ⁊ lingua arietis ponitur in cibis patientiū asma: ⁊ vinū sit antiquū subtile odoriferꝝ pue ꝙ̄titatis. Et cū intēdit̄ maturatio accipiatur subtile valde. Et in vinis dulcib⁹ adiutis cuꝫ aliquo subtiliatiuo est iuuamentū: pp illud qḋ est in eis de abstersione lenificatōe ⁊ calefaciōe eq̄li: ⁊ oꝫ vt elongetur inter cibum ⁊ potum: ⁊ non satient̄ ex aqua subito: imo pluribus vicibus. ℂ Vitare aūt oꝫ oē granum in quo est inflatio: ⁊ potare post cibum siue sit aqua siue vinū. ℂ Serap. panis sit calidus: super quem puluerizatū sit anisum. ⁊c̄. ℂ Et caro vulpis: ⁊ pˀmo ei⁹ sunt contrarij huic egritudini. Et silr pulmo ericij: de volatilibus gallus perdix: coturnix: ⁊ oē non pingue ex volatilibus: ⁊ cuius pastus non est in paludibus: ⁊ granū: qꝛ inflat excitat ꝯstrictionē anhelit⁹. ⁊c̄. ℂ Dicit haly. sit cibus in ꝯplōne ⁊ suba silis medicinis. s. calidus sicc⁹ ⁊ subtilis. vt perdices frāgl ini: cū cimino: aneto: cinamomo. aut in sartagine frixis cum oleo. ⁊c̄. ℂ Pulmo vulpis siccatus sine sale. ʒ. ij. cum aq̄ in qua vuam passā coxeris: ⁊ piscis saliti esum assuescant frequenter prodest. ℂ Ex oleribus mētā: ⁊ saturegiam. ℂ Ex fructib⁹ vuas passas ficus pineas: flā cibos gnāntes caueant: ⁊ pisces recentes ⁊ pinguia: ⁊ lac ⁊ legumina. Et ventosa omnia augent hanc passionē. vinum sit vetus cianū aut passularum: aut mel post cibū. 2. horis. vel. 3. nec semel sumat vini neciam ꝙ̄titatē: ne forte stōus impleat̄: ⁊ dyafragma angustet: ⁊ anhelitus fiat artatio: sed paulatim sumat: vt per venas mittat̄: ⁊ ad pectus paulatim veniat: grossū phibe vinū ⁊ dulce: qꝛ non cito penetrat: ⁊ in stō diuti⁹ moratur. ℂ Via. si ex cōstipatione semꝑ vinū subtile bibatur ⁊ claꝝ. Et si ꝯplō sit cal̄a. ⁊c̄. nutriatur cum ptisana pullis pdicibus portulacis bletis. Si cōplō stōaci sit frida ⁊ hūida nutriat̄ calidis vt iuscellis. ℂ Mes. cibi sint cal̄i boni chimi: ⁊ qui ventrē lubricū faciant: sic̄ aq̄ or. ciceris ⁊ iuscella ex maluis grissolocana. ⁊c̄. deide veniendū ad oua sorbilia. ⁊c̄. vt Aui. ⁊ vitent replōnē: ⁊ nauseam que si accidat vomitu expellatur. ℂ Raſ. i Alm̄. a cibis grossis stipticis ⁊ viscosis abstineat. ℂ Passiōa. cibi sint lētes sorbiles: vt oua: panis ⁊ semia cal̄a: pisces asp̄ratiles: salsamenta: ⁊ carnes molles: vel agrestes galloꝝ. ⁊c̄. ℂ De somno. dicit Mes. vitēt somnū sup cibū: ⁊ partiant somnū: ⁊ decubent vt videant̄ sedere potiusꝙ̄ iacere. sedendo. n. meliusꝙ̄ iacēdo respirant. supine autē difficilius. ℂ Haly. cauendū est ne statim post cibū dormiant: sed cū a stō descenderit: nec somni tp̄s longū faciant. ℂ Serap. ꝯfert somnus qui acquirit quietē temperatam. Immo minus temperata: an non vides ꝙ sani ꝙ̄to plus dormiunt fit eis cōstrictio fortior anhelit⁹: precipue quādo dormiunt post comestionē paꝝ. ℂ Auicē. somnus plurimus: ⁊ pprie diei ⁊ somnus post cibū ē res nocibilior: nisi adueniat eis spaciū vehemēs: ⁊ laxitudo ⁊ cal̄itas. tunc vero dormiat parum. ℂ Et ex bono regimine. dicit Mes. est. vt assiduetur ventris lubricitas cū eis que sunt: sicut ius galli antiqui cū medulla cartami:

ꝛ aqua volubilis.ꝛ sicle ꝑprie ante cibū:ꝛ capari oua:to
raci.si non sufficit aqua oꝛ.cocta cū modico euforby pa/
rum post paꝝ.Est.n.iuuamenti sublimis:vel aq̄ oꝛ.cum
puluere yreos:aut decoctio epithimi cum melle:aut dco
ctio ficuū cū yreos:aut calamenti:aut ysopi cum melle:
aut passulaꝝ ꝛ origani:ꝑsici cum melle.ꝛc.¶ Aui. dic̄ B
idē qđ Mes.¶ Serap.ꝛ opꝫ vt simus solliciti de natu
ra:vt currat in euōne ſꝫ consuetudinē omni die hora pꝰ
horā:ꝛ resoluatur hūiditas paulatiꝫ.Et iō precipitur vti
lenitiuis:ꝛ ꝑprie iur̄ galloꝝ antiquoꝝ:qꝛ lenit sine nocu/
mento.ꝛc.qꝛ plura ponit.sicut Mes.ꝛ Auic.

Dicit Mes.ꝙ exercitia iocūda ꝯferūt.Scđaꝫ rem
cōplent.dicit Mes.medicamina mām car/
minantia.s.que aggregant hūectationē subtiliationeꝫ.ꝛ
incisionē:vt cadat maturatio in corpus mãe itegre: q̄re
vitanda sunt subtiliatiua ꝛ incisiua pure:ꝛ ꝑuocātia ne
sepet̄ subtile a grosso:ꝛ non amplius recipiat curam.Et
ex vere maturātibus est ius galli preparati ꝛ oximel sq̄l
le cum aqua pas.ꝛ syrupus: ꝛ decoctio cū ysopo: ꝛ syrupꝰ
de pas.ꝛ fenugreco ante est iuuatiuus valde.ꝛ vngat̄ pe/
ctus cū fricatione ꝯuenienti:cū oleo camomellino vl̄ iri/
no.ꝛc.¶ Uia.si cōstipatio sit ex grossis humoribꝰ medi
cina dissolutiua ꝛ laxatiua det̄ sine desiccatione. sic̄ oxi/
mel cum squilla vel soluꝫ oximel:vel ꝑsy:vel ysopi:ꝯsyru
pus cuꝫ melle.electuariū accipit̄ vbi sit orobū yreos.ꝛc.
inungat̄ cū oleo anetino.ꝛc.¶ Haly.in asmate facto ex
flāte grosso.ꝛc.medella est cū calefactione incisione sub
tiliatione purgatione:que hūiditatē mūdet ꝛ incidat:vt
est acetū squille yerapi.syrupꝰ ro.cū aqua mellis: ꝛ post
quietem ab exercitio fricet̄ manibus·manutergys aspe/
ris:ꝛ modico sale:ꝛ aqua salsa:ꝛ oī quo hūiditas firmat̄:
ꝛ meatus aperiant̄:ꝛ post inungat̄ oleo violato quo frica
tionis soliditas leniat̄:nec multum tñ ne forte humefa/
ciat.ꝛc.¶ Dicit Serap.iuuat qđ mūdificat superfluita/
tes pulmonis:ꝛ calefacit cū equalitate:ꝛ hoc fit cum fri/
catione cum manibus ꝛ panno aspero: cū oleo vō nō ml̄
tum:sed q̄ꝫtum sufficit lenire fricationē.¶ Si vero sit ti
mor ꝛ ꝑmixtio interius vtatur oleo:ꝛ ꝯfert fricatio cum
punice:ꝛ nitro fortiter qñ quies est a labore:ꝛ ꝑuenitur
ad ablutionem.¶ Auic.in facto ab hūiditatibus finiat̄
cū facilitate ꝛ equalitate:ꝛ sint medicie subtiliatiue ma/
turatiue sine calefactione magna faciente exiccatiōeꝫ ꝛ
subtiliationem:nec antiqui posuerunt opium.ꝛ sīlia ī cō
fectionibus:nec sit intētio ꝓhibitio catarri qñ multipli/
catur:imo neq̄ꝫ ꝑsilium ſm ꝙ deus vult gloriosus ꝛ ex/
celsus.Et assuescat maturare ꝛ humectare cū mā ē gros/
sa viscosa:nec sit cōtentus subtiliatione ꝛ incisione pura.
Et quādoq̄ꝫ ducūt labor eius:ꝛ inobedientia mãe ad vl
cera in pulmone.Et sil̄r oīa que prouocant nocēt:qꝛ tra
hunt subtile.Et si sit grossities in epe misce cū medicinis
epatis eupatoriū:ꝛ absinthiū:ꝛ illđ qđ ꝯiūgit inter duas
res sil̄ est rubea tinctoꝝ.ꝛ aristolo.ēt.¶ Et ex regimine
bono est fricatio pectoris:ꝛ que seq̄t̄ ipsum.Et sit eq̄l̄ sic/
ca sine vnguento:nisi accidat lassitudo. qꝛ tunc vnguen
tum admistratur.Et qñq̄ꝫ fiat fricatio cū nitro ꝛ abrota
no.¶ Dñt quidaꝫ.si malitia anhelitus fit ex calore det̄
mel violatū.ꝛ zuccaꝝ vio.ꝛ syrupus viol̄.ꝛ syrupꝰ mali/
granati ptisana cucurbita scariola.ꝛc.¶ Si ex frītate ꝛ
hūoribꝰ viscosis det̄ dyairis dyaprassiū tyriaca.ꝛc.

Tertiam rem cōplet euō cum flōmia euōne ven
tris clysteri.Si mā sit sanguinea cum
flōmia basilice.Si ex retentiōe mēstruoꝝ vel emorroy
darum ꝑuocatio est iuuamenti decentl.Si colera ē cuꝫ
sanguine soluatur.ꝛc.si flegma sil̄r.vt cū pillis de agari/
co:vel cochys.ꝛc.Et si natura non sit obediens dꝫ clyste
re precedere purgationē.ꝛ si oꝫ acutum.ꝛ fiat euō reno/
uans nūeꝝ.Et inter purgationē:ꝛ purgationem fiat vo/
mitus cum raffano.ꝛc. Et sunt qui figunt frusta ell̄i in
raffano:ꝛ dant raffanū sine elleboro.Et caue frequētiaꝫ
euōnis ne virtus debilitetur.ꝛc.¶ Haly. purgat flā cū
catartico:qđ ex turbit ꝛ agarico cōponit̄.¶ Scđm Se
rap.Si nā per lenientia non lenitur da cū aqua oꝛ.aliq̄d
de euforbio.Est.n.magni iuuamenti.Et epithimū in q̄ꝫ/
titate:ꝛ auꝝ cum rob.ꝛc.Et confert vomitus: post sum/
ptioneꝫ raffani.Et si est cū elleboro iuuat valde:ꝛ ex raf
fano in quo sunt fixe radices ell̄i.Si infirmus non obe
dit receptioni medicinaꝝ fac clystere acutū cum cētau/
rea cucumere asinino.euforbio.ꝛc.¶ Dñt quidaꝫ.ꝑuo/
cetur vomitus cū decoctione croci ortolani: semis blete
aneti raffani attriplicis cū modico squille: ꝛ in aq̄ oꝛ.co/
quatur multū de euforbio:ꝛ đ epithimo cū modico mel/
le:laxat ventrem ꝛ ꝑuocat vomitū.¶ Dicit Auicē.si ma
teria est plurima: purgā cū solutiuo.sicut est semē vrtice:
ꝛ polipodiū ꝛ cucumer asininus:ꝛ pulpa collogntide.Et
vomitus iuuatiuꝰ est cū elleboro albo:ꝛ est ī egritudini/
bus pectoris securus:ꝛ sine timore: ꝛ rectius est vt figā/
tur frusta ell̄i in raffano:die ꝛ nocte.ꝛc. Et in medicis ꝑ/
mutatio fiat:ꝛ non continuet̄ vna.vt amplectat̄ eaꝫ nā:
qꝛ inter medicinas ꝛ corpa sunt ꝓportiones:que nō com
prehendunt̄ nisi cū experimento.cū ergo expieris ꝯseq̄
ris q̄d magis sit iuuatiuum.

Dicit Mes.q̄rtā rem cōplent admistrationes me/
dicinaꝝ anhelitum facilitantiū:aut mās faci
le adurentiū:aut eas exiccantiū.v̄.g.anhelitum facilitāt
squilla assata cū melle:ꝛ oximel:ꝛ acetum eius elargat ꝛ
abstergit.¶ Et de rebus mirabilibus est pulmo vulpis
ꝛ ꝑprie.ʒ.y.cū eo:qđ ꝯuenit ex potibus.Et ex eis ē ysopꝰ.
¶ Sa.āt dixit.ꝙ decoctio passuꝝ enucleataꝝ: ꝛ fenugre.
ꝛ tritici cum modico castorei frequēter data cōmodius
opat̄.¶ Itē dicit.ꝙ gutta armoniaci data cū oximelle
potenter liberat:ꝛ valde expta sūt grana lauri:ꝛ laurus:
ꝛ oleū eius ſm oēm modum:siue bibituꝫ:siue loch eius
siue inūctio.¶ Et res expta est enula:ꝛ succus eiꝰ.Et de
cōpositis est tyriaca.¶ Et medicine mūdificātes pectꝰ
ꝛ pulmonē ab hūore grosso opilatiuo vel putrido.v̄.gr̄a.
sunt ysopus ꝛ squilla.¶ Urtice vero ꝛ semis eius iuua/
mentū est maximū.Educit.n.humores sepultos.ꝛ ꝑprie
decoctio eius in aqua mellis ꝛ oꝛ.¶ Et radix alfesora oī
modo est mirabilis:ꝛ tali eius in ꝑmis cū eleuant̄:ꝛ por
rum ꝛ semen eius cum aqua oꝛ.ꝛ melle.ꝛ decoctio volu
bilis cū oximelle ē mūdificatiuū bonū.¶ Et yreos mū
dificat pectus efficaciter:ꝛ pinee.ꝛ decoctio calamēti cū
ficubus est medicina sublimis.¶ Medicine exiccātes
in fumigio sunt myrrha costuꝫ:cassia·aristolo.crocꝰ:ꝛ ar/
senicum:fiant forme cum adipe capno:huius autem in/
tentionis est sulphur citrinū cum arsenico.añ.cuꝫ adipe
renum caprarum.ꝛc. Et si nimis exiccat mollifica cum
iure galli.ꝛc.¶ Exiccantia per os sunt sulphur cū ouis
sorbilibus:aut melle.ꝛc.¶ Serap.Ex medicinis oī die
est q̄ꝫtitas.ʒ.5.ex aristolo.rotū.aut semen vrtice cuꝫ ace/
to:ꝛ detur acetum:qđ sorbeat:aut bacce lauri in potu cū
aqua:aut centaurea maior. Et si vis tere vtrasq̄ꝫ simul.
Et confice cum melle dispumato: ꝛ oppopona. est iuua/
tiuum valde:sed non accipiatur assidue:qꝛ nocet neruis.
¶ Et vtere permutatione medicinaꝝ: ꝛ non presumas
super vnā.¶ Et confert vomitus post comestioneꝫ raf/
fani.ꝛ si est cum ell̄o iuuat valde. ¶ Quidam dñt. si as/
maticus est cum febre da diu papauer cum ptisano. Si
sine febre da dyasulphur:oximel:squille.vel succum liq/
ritie:cum melle vel squille asse:enule: sulphuris. añ.ʒ.i.

aurípigmenti cum melle. ꝛc. ¶ Dicit Aui. aristolo. rotū. accipiatur omni die cū aqua. 5. 3. ꝛ serapinū cū vino ꝛ semen iunipi: ꝛ nux cipssi. ¶ Et oppopōacū fortiter iuuat hanc egritudinē: sed eius maxima malitia est in neruis: ꝛ enula ꝛ aqua eius vehementer iuuant hāc egritudinē. Et ciminū cum aceto mixtum est iuuatiuū valde ad anhelitum pparationis: ꝛ mucillago sinapis albi: ꝛ mellis. añ. coquantur. vt electuariū. Et apud vehementiā prefocationis baurach. 3. iiij. nasturcij. 3. ij. i. v. 3. aque mell' cō ferunt statim: ꝛ oleum de pineis in potu. iunctio fit ð laurino: vel de lilio. ꝛ fumigiū cū arsenico. ꝛc. sicut Mes.

vel. elacteridem.

¶ Passionarius. guttam armōiaci tritā cū oximelle dare conuenit. Aliq iecur vulpinū aridum cū vino potu datum mire pdesse affirmant. ¶ Et succus pistereon. i. berbene cum vino aut mulsa potatus suspiramīti plenitudinem extenuat: vel decoctio dicte herbe cū melle. Et confert dicta herba ad longeuas: ꝛ subitas suffocatōes. ventrem ēt purgat. ventris ēt vlcera quas cancer tenet cum mellepotata sanat. Si carpobalsami: oppobal^mi coclearia singla accepta triduo sanant.

De vltimo pmissoꝝ dico. q aliqñ in accessiōe potius est blandiēdū q̄ curādū. puenit. n. iterdū ad pfocationē ex exiccatione medicaminum: q̄re distinguendū in pnc°. vt pcitent cibis ꝛ potib° cum gradatione: ꝛ reguleť in alijs gñibus rex non naturalium. z° maturantia mediocris abstersionis aut ðbil'. 3°. ligaturas vel fricationes extremoꝝ cū gradatiōe. 4°. si sanguis abundat differať purgatio vomitus: ꝛ clysteř quousq3 vehementia paxismi cessauerit. ꝛ sputum m ltū matuꝝ ꝛ facile apparuerit: ꝛ anhelitus melioratio. tunc enim addendū est in his. cum cautela. 5°. si paxismus vsq3 ad. 40. dies non declinauerit. tunc inter spatulas ventosetur cum scarificatione vsq3 dum cōpetens sanguis eūo fiat. deinde da yeras ꝛ clysteria acuta cū gradatiōe ꝛ vomitiuas medicinas. 6°. si paxismus vlterius extēditur sinapismus in pectore: aut medicamē rubificatiuū apponatur. hac g opōne ꝛ ordine tolliť egritudo. ¶ Dicit Mes. cura asmatis facti a catarro est due res. p^a est phibitio catarri. ꝛ hoc dictum est in caplo. de catarro. z^a est maturatio ꝛ expressio: siue eductio eius: qð aggregatum est in pectore ꝛ pulmone. ꝛ hoc dictū ē i pñti caplo. ¶ Dicit Auic. si sit pp catarrū cura est phibere catarrū: ꝛ facere expuere qð aggregatū est. Si sit ex mala complexione sine mā cura est cum 3rio. Et si fit a siccitate sine febre cura est enema molle. assumptio lactis caprini vel asine. ꝛ bal. sine fricatione. ¶ Cibus sit ex ouis: ꝛ mica panis infusa in iuscella ex attriplice: ꝛ malua cū pull' oua sorbilia. ꝛc. Si cum febre cura est potus aque or. ꝛ iulep ex aqua melonū indoꝝ. ꝛ herbe hūide cum oleo amigð. ꝛ inunctio cum oleo viol'. ꝛ loch. ꝛ syrupi hūi'. ꝛc. Idem dicit Auic. ¶ Si sit pp vapores: ꝛ fumos cordis ꝛ humoribus in artarijs cordis confert flōmia: ꝛ prope lateris sinistri. ¶ Si est a vētositate cura est. z^c res. vna est resolutio ventositatis cū resolutiuis ꝛ subtiliatis: z^a est aptio opilationis cū medicinis intus ꝛ ex. ꝛc. ¶ Si sit propter vermes cura est curatio vermiū. ¶ Si sit cā humiditatis subtilis cura est ingrossatio sube ei°. ¶ Cura eius: qð venit ex locis alijs est artatio mãe ad partem aliam per flōmiā ꝛ eūonē. ¶ Si sit pp neruos administra cōfortantia neruos: vt olera odorifera. ¶ Si ppter apa cura ipsum. ¶ Si est cū cōitate stomaci cōforta stomachum. ¶ Et scias q crocus est ex sūma medicinarū 9ferentium malitie anhelitus: q2 9fortat instrm anhelitus. ꝛc. ꝛ est crocus vltimū iuuamentū. ¶ Via. si est mēbris vicinis instris spūs membra incipiamus medicari.

in alio. cū fricatiōe.

vnde infirmitas oriť: ꝛ post anhelit° cureť. ¶ Si ex ðfectione virtutis mouentis lacertos pectoris: ꝛ humorib° calidis refrigerem°. si ex frigiditate calefaciam°. ¶ Si ex 9stipatione instroꝝ spūs ex grossis humoribus medicina dissolutiua ꝛ laxatiua detur sine desiccatōe: sic oximel squille. ¶ Si ex cōplone calida: ꝛ tempus cōueniat basilicam minuat. Si tps est calidū scariole portulace maratri succus cum melle violato coctus detur. Cū hūidis nutriatur ꝛ inungatur. in vere vel autūno purgeť cū cassiafi. ¶ Si 9plo pectoris est frida ꝛ hūida da tyriacā mel aro. cū ysopo: nutriať cū calidis: ꝛ inungatur. ꝛc.

¶ De pleuresi. Cap^m. LXVII.

E pleuresi attendēda sunt. i3. p^m. de diffōne. z^m. de nomine 3^m. de spēbus. 4^m. de causis. 5^m. de signis. 6^m. de 9uenientia ꝛ dña ei° ob alia. 7^m. quibus accit. 8^m. quib° magl ꝛ minus est mala. 9^m. de terminatione ꝛ terminationis tpe. io^m. de pmutatione. ii^m. de nocumēto. iz^m. de qōne. i3^m. de modo curationis.

De primo dic Aui. q pleuresis nō est nisi apa calidum in ptibus pectoris. s. aut in lacertis intrinsecis: aut in velamine coopiente pect°: aut in velamine distinguente: ꝛ est illud qð est puꝝ: aut in lacerto apparente extrinseco cum cōitate: aut sine cōitate cutis: vel est apa ledens valde dolorosum in velamibus cutis ꝛ lacerti qui sunt in pectore: ꝛ costis ꝛ partib° eoꝝ. ¶ Dicit Serap. q pleuresis est flegmō velamis ligantis viscera: qð coopit costas deitus. ¶ Alex. dic q. pleuresis est acutissimus dolor lateris cū vera sit pleuresis. ¶ Haly. Pleuresis est apa calm: qð sub inuoluente costas opimento accit. Et cū in pectoris fit lacertis dolor dř lateris. ¶ Constantinus: pleuresis est apa cal3 in pelliculis costaꝝ ꝛ lacertis intra costas exñtibus. ¶ Quidam dñt. q est apa in pelliculis costaꝝ: ꝛ dyafragmate: vel pleuresis est apa: qð fit in teneritate costaꝝ: vbi sc3 dyafragma costis 9iungitur. ¶ Aui. r°. tertij. Qñq3 accidunt in velamibus ꝛ tunicis ꝛ lacertis: que sunt in pectore ꝛ costis: ꝛ ptib° eoꝝ apata ledētia valde dolorosa: q̄ nominanť sosati ꝛ birsen: ꝛ pleuresis: ꝛ qñq3 fiūt ēt dolores in istis mēbris nō ex apate: sed ex vētositate: q̄re errant qdā ꝛ existimant q sit ex hac egritudie. veꝝ nō est pleuris. ꝛc. ¶ Quidā dñt. q est apa in costis supra dyafrag^a: vel sub dyafrag^{tc} dextrorsū vel sinistrorsū. ¶ Ul' pleuresis est apa calm pectoris 9tingēs in lacertis dyafragmatis vel pāniculis costaꝝ vel in lacertis eaꝝ.

De nomine dic Aui. sosata birsen: ꝛ pleureř. ¶ Alm. dic q h passio vocať birsen cuius cā est apa: qð oriť interius in costis ypocūdriorum. ¶ Serap. dic. abluritis siue cruditis ꝛ assosatis ꝛ pleuresis. ꝛ dř pleuresis a pleura: qð est costa: q2 sub costis: ꝛ circa costas accit: ꝛ nō q ipa costa apať. ꝛc. Birsen vo est nomē psicū. bir. n. idē est q pectus: ꝛ sen apa. ꝛc.

De speciebus dic Aui. qdā est va: ꝛ qdā non va. Uera fit in pāniculis ꝛ in lacertis distiguētibus inter velamē distinguēs magnū: ꝛ costas: ꝛ ppe secus extremitates costaꝝ termiataꝝ in pectore: aut sub pectore: aut accñs in pāniculo distiguēte. ꝛ est dyafragma. ꝛ nō va est que in velamie ꝛ lacerto extrīseco coopiēte pectus: ꝛ distiguēte inter costas ꝛ cōmissuras eaꝝ: ꝛ cōicātibus cū cute. Auic. pleuresis pura est in lacertis itrisecis: aut in velamie coopiēte aut distiguēte. Nō pura fit in lacerto appēte extrīseco cū cōitate cutis: aut sine cōitate. ¶ Dicit Uia. Pleuresis va ē apa calm in dyafragmate: si vo in lacertis veiat: vel cānales

ſitte carnes que ſunt inter coſtas. dr̃ pleureſis non vera. ¶ Ser. noīat ap̄a velam̄nis q̄ ligat ⁊ coopit coſtas ⁊ lacertos īter eas curibitis ⁊ pleureſis. Si vō eſt in lacertl pectoris qdā dñt. nō veꝝ. ⁊ ſic ē vera pleureſis ⁊ non vera. ¶ Dñt qdā. vera pleureſis eſt in dyafragmate ſupiꝰ vl' vbi dyafragma coſtis ꝯiungiẗ in īferiorib' vel ꝯtinuaẗ. ¶ Corpus. n. ꝯponiẗ ex. 24. coſtis. ⁊. 12. ſunt ſupra dyafragma. vñ dr̃ metafrenon. ⁊. 12. ſt̃ inferius. Nō vā pleureſis total'r eſt inferius: ſed declinat ad ꝑtes cutis. ita tñ ꝙ ſit ſub dyafragᵗᵉ: vel a dextris vel a ſiniſtris. ¶ Quidam diſtinguunẗ. 3. ſpēs. ſ. nō vaꝫ. verā ⁊ veriſſimā. non vera fit in lacertis dyafragmatis. vbi ipꝫ coſtis ꝯiungiẗ.

Dicit Uia. ꝙ pleureſis fit ex hūore qui diſtillat ad pectus. ⁊ plīma pleureſis ex prauitate naſciẗ ſanguīs: aliqñ ex ſanguīe colico: aliqñ ex groſſo ⁊ mlīco aliqñ ex hūido ⁊ flātico: aliqñ ex oībus: alñ ex qbuſdaꝫ. Haly. dicit. fieri ex cola ſanguine flāte ⁊ melīa. Sꝫ flegmaticū ⁊ melīcū per paꝝ fiunt in opimēto ſubīuoluēti: eo ꝙ groſſa ſunt: ⁊ operimentū tenue non niſi ſubtilem recipiēs mām. Sanguis aūt ⁊ cola ſubtiliores ſunt hūores. Unde Hypoc. in affo. Aciduꝫ eructantes non valde pleuretici fiunt. Nam ructus accidus eſt ex flāte: qō gſſum ⁊ viſcoſum non intrat opimentū. ⁊c̃. ¶ Dicit meſ. cā pleureſis vere eſt aut ſanguis colicus: aut colera pura. Et mā non vere eſt: aut flā putrefactū ⁊ inflāmatū: ⁊ hoc eſt raro. aut melīa: ⁊ hoc eſt rarius. ¶ Dicit Serap. pleureſis vtplīm non accidit niſi ex ſanguine colico. ſcꝫ ex mā calida: qꝛ velamen ligans non recipit: niſi māꝫ calidaꝫ: qꝛ ſtringiẗ ⁊ dilataẗ multum: ⁊ igniẗ ex motu: ⁊ veniunt ad ipſum iſte māe velociter. ¶ Alexā. ponit etiaꝫ fieri ex omni hūore. ¶ Raſ. in diuiſionib'. ponit ex ſanguine ⁊ cola: ⁊ ex ſanguine aduſto nigro: ⁊ ex ſanguīe in quo dñaẗ flā. ¶ Dicit Aui. mā eius ſm plīm eſt cola: aut ſanguis colericus: qꝛ in membris tunicoſis nō penetrat. niſi ſubtilis colicus. deinde ſanguis purus: ⁊ iō poxiſmi vehemētie febriū eius vtplīm ſunt terni. Et raro accidit ructanti aciduꝫ: qñ eſt flāticus: cuꝫ hoc qñqꝫ fit ſepe ex ſanguine aduſto: ⁊ qñqꝫ ex flāte putrido: ⁊ qñqꝫ fit: ſꝫ raro ex melīa putrefacta inflāmata: ⁊ calꝫ ap̄a fit ex flāte ⁊ melia: ſm modū tñ vt non ſit acutū. niſi qñ eſt ex cola: aut ex ſanguine. ¶ Et ſi eſt ab alijs humoribus eſt cronicum: ⁊ hec eſt res quā plures hoīes non comprehēderunt. ¶ Cauſe primitiue cōmouentes ⁊ gnātes. vt dñt quidam ſunt. v̄. g. aer cals ⁊ hūidus vernalis: ſed fridus ⁊ ſiccus: ⁊ fridus ⁊ hūidus cōmouēt: ⁊ precipue ſi calidū ꝓceſſerit. Exercitiū cōmouet diſſoluendo ſanguinē ⁊ ges gnāt ipſum multiplicando. bal. hūectās replet ⁊ exiccās ſanguinē acuit. Cibus calidus ⁊ hūidus gnāt: ſꝫ calidus ⁊ acutus commouet. ſomnus ſilr generat: ⁊ vigilia acuit. ſuperfluorum ergo retentio generat. inanitio acuit. Accidentia aīe ſicut gaudiū generat: ſed ira cōmouet. ⁊ ſilia. ¶ Cauſa añs cōplōnalis eſt mala cōplō calida ⁊ humida magis. Et frida ⁊ ſicca raro. Nam aciduꝫ ructantes non fiūt pleuretici. niſi raro. humoralis eſt diūū dictoꝝ humoꝝ. ¶ Et qñqꝫ facit cadere in pleureſim replō humoꝝ qñ accidit in ꝑte capitis: aut in ꝑte pectoris: aut ī qbuſdā venis ꝯiūctis ꝑtib' pectoris: ⁊ qñqꝫ facit ipaꝫ poſſidere multitudo potus aq̄ fride ꝯſtringētis mās: ⁊ frigꝰ additū: queādmodū facit ipſaꝫ euenire calītas vehemēs ⁊ potus vini puri mouentis hūores: quos ebullire facit. ¶ Cōpōnalis eſt ſtrictura venaꝝ que nō pñt ſanguineꝫ ꝯtinere: ⁊ raritas mēbroꝝ recipientiū: ⁊ alia cā cōpōnal' eſt caput magnū multos vapores ⁊ hūores ꝯtinēs ⁊ pectus amplū bene recipiens: ⁊ largitas venaꝝ inter caput ⁊ pectus. vnde hūor a capite defacili diſtillat in pectus.

¶ Cauſa ꝯiūcta eſt ſanguinis q egreſſus eſt a venis magnis in paruas: ⁊ a puis in miores ⁊ in minimas: ⁊ in ſpōgioſitates dictoꝝ membroꝝ: vl' quicūqꝫ humor q ſubtilis exiſtens naturaliter: vt colericus ⁊ ſanguineꝰ vel ſubtilis accñtal'r: alñ per putrefactōeꝫ: vt flāticꝰ ⁊ mlīcus.

De ſignis dr̃. ꝙ q̄dā ſunt diſtinctiua gñis: q̄daꝫ ſpēꝝ: q̄dā cauſaꝝ: q̄dam horaꝝ: quedam permutatiōis: ⁊ quedā ſalutis ⁊ perditionis. ¶ Signa diſtinctiua generis ſm Gal'. ſunt. 4. ſed Auicē. ponit 5. ſed ponit ea ſigna eſſe pleureſis pure. v̄. grā. febris cōtinua propter vicinitatē cordis. 2ᵐ eſt dolor pungitiuus ſub coſtis: qꝛ membrū eſt pāniculoſum: ⁊ multotiēs nō apparet: niſi apud anhelitū: ⁊ quādoqꝫ eſt cū punctura: tenſio ⁊ tenſio ſignificat multitudinē: ⁊ pūctura fortitudinem in penetratione ⁊ mordicatione. 3ᵐ eſt ſtrictura anhelitus propter cohartatiōeꝫ ab apoſtemate ⁊ paruitas ⁊ frequentia. 4ᵐ eſt pulſus ſerrinus: cuius diuerſitas augetur ⁊ egreditur ab ordine apud ſtatū propter debilitatem virtutis: ⁊ multitudineꝫ materie. ⁊ 5ᵐ eſt tuſſis: qꝛ pulmo leditur ex vicinitate: ⁊ qꝛ reſudat ad ipſuꝫ ex materia egritudinis. ¶ Almā. pōit. 3ᵃ ſigna cōmuniter. ſcꝫ ſub coſtis dolorē pūgitiuuꝫ: ⁊ tuſſim: ⁊ febreꝫ. ¶ Haly. ſigna vel accidētia pleureſi adherentia ſunt febris cōtinua: qꝛ calor peruenit ad cor: qō mēbro egrotātiē proximum. ¶ Et tuſſis ꝓpter motū virtutis expellentis nociuam ſupfluitatē: ⁊ anhelitus artatio: qō ap̄a comprimit meatus anhelitus: ⁊ pūctura: eo ꝙ in operimēto eſt ap̄a. ¶ Serap. ponit dicta q̄tuor eſſe ſigna pleureſis vere: ⁊ Alexā. ſilr. ¶ Signa ſpēꝝ ſm Haly. ſunt ſigna cāꝝ. cuꝫ dicit. Signaẗ ex ſputo ap̄atis ſpēs. ⁊c̃. ¶ Pleureſis non vera habet hec ſigna ſm Uiaᵐ. ſ. lateris grauitateꝫ ſine tuſſi: ſine ſcreatu: qꝛ morbus eſt ex̄ inſtrm ſpūs: locus exterior manu tactꝰ dolorē facit īfirmo: ⁊ aliqñ tumor apparet ex̄. ¶ Signa v̄e ſunt febris durities: ⁊ ꝯtinua punctura in latere: que ꝓhibet mouere de latere in latus tuſſis ꝯtinua ⁊ anhelitꝰ ortomia. cās hoꝝ ponit ⁊ ēt dcm̄ ē. ¶ Dicit Alexā. pleureſis eſt acutiſſimꝰ dolor lateris: cū v̄a ſit pleureſis. Non. n. oīs dolor in latere pleureſis nominaẗ. Cū ḡ inuenis febricitantē acute difficultatē pati ſpūs ⁊ dolores cū pūctiōe: ⁊ tuſſi: ⁊ febre: tūc oꝫ credere veꝝ pleureticū eē. ¶ Serap. Pleureſim verā ſequūẗ q̄tuor accñā. ⁊c̃. Pleureſis nō v̄a nō reſoluiẗ per ſputū in die. 14. vel. 20. ſic̃ v̄a. ⁊c̃. ¶ Dicit Aui. cū pleureſis eſt nō pura. imo eſt in pāniculo velante coſtas exteriꝰ: aut in lacerto extrīſeco ſigna ſunt dolor ibi: ⁊ nocuᵐ ad terminū. ⁊ cū eſt in pāniculo extrīſeco: ꝯprehēdit tactꝰ: ⁊ qñqꝫ cōicat cutis: ⁊ appꝫ viſui. ⁊ qñqꝫ rūpiẗ exteriꝰ: ⁊ nō facit ſputum: ⁊ eruptio qñqꝫ fit a nā qñqꝫ ab arte. ¶ Et ſi ē in lacerto extriᶜᵒ ē pulſatio: ⁊ ſi ſentiẗ cū attractiōe aerl ē ī lacerto dilatāte. ⁊ ſi ſentiẗ in reditu eſt in ꝯſtrīgēte. ⁊ oñdimus ꝙ ambo ſunt duab' in tūicis ſil'. ſ. itrīſeca ⁊ extriᶜᵃ. ⁊ h̄ ꝯphēſio eſt ēt in pleureſi nō pura. ⁊ in nō pura nō eſt ex dolore pūgitiuo ⁊ ꝯſtrictōe anhelitꝰ ⁊ tuſſi: ⁊ duritie: ⁊ ſerrinitate plꝰus: ⁊ vehemētia febris. ⁊ accñtiū eiꝰ: qō ē in pura: ⁊ qñꝫ eſt plꝰus leuis: ⁊ qñꝫ ē febris ꝑꝑ ap̄a. ſ. in locl alijs a ꝑdcis: aut ꝑꝑ aliaꝫ cāꝫ. ſic̃ ſputū ſanioſū: aut aliō. ⁊ nō ē pleureſis: cū nō eſt dolor pūgitiuꝰ ⁊ pulſus ſerrinꝰ ⁊ reliq̄: ⁊ in nō v̄a ē dolor ſubitꝰ pectinē plante. ⁊ in pura q̄ ē ī velamīe diſtiguēte ē dolor ꝯclinās ad pectꝰ ⁊ ꝑmixtio rōnis: ⁊ dolor: ⁊ difficltas anhelitꝰ fortiora: ⁊ nō ē vehemētie feⁱˢ velocitas. ſic̃ ī alijs. ſꝫ fit fortl cū putrefit ſupfluitas. ⁊ ſi ē ī pāniculo tegēte pectꝰ dolor ē vſqꝫ ad furculas: ⁊ nō ē ī ea plꝰiatio oīo. ⁊ qñ ē ī iſtrīs carnoſis: q̄ ſt ī coſtl nō ē ī ea mltꝰ timor. ¶ Signa cāꝝ ſt iſta. dic̃ Uia, ticus. ſi color eius qō ſcreaẗ eſt rubeꝰ ſanguis certificaẗ.

corpus est humidū:tussit infirmus:paꝝ sitit. ¶ Si color
sputi est citrinus colera ꝓtendit:corpus est macilētum:
tussis sicca:sitis nimia. ¶ Si color sputi niger corp⁹ aspe
ruz:subtilis pulsus ꝛ tardus:vrina plūbea:colera nigra ē
cā. ¶ Si color sputi est alb⁹:ꝛ tussis humida:ꝛ paꝝ sitit:
flegma sigñat. ¶ Si ꝯposita ē mā ꝛ sigª mixta erūt ꝛc̄.
In alio Uiaticus ¶ Haly.dicit q̄si idē:q2 si sputū rubeū spissi ruboris apa
est sanguineū.Si croceū aut ruboris clari:aut ad croceū
pertinēs apa ē colericū.Si albū ꝛ spumosuz apa ē flāti/
cuz.Si nigrum:aut liuidū melicuz est. ¶ Dicit Aui.spu
tuz rubeū sigñat sanguinē.decliue ad citrinū coleraz.Et
flauuz sigñat aggregationē amboꝝ:decliue vero ad albe
dinē non matuꝝ sigñat flegma:tendens ad nigredinē ꝛ
plumbeitatē:ꝛ nō est pp tincturaz exterius ex fumo:aut
alio sigñat meliam.Et iteꝝ dolor in flātica:ꝛ melica de/
scendēs leuis:ꝛ in alys duab⁹ inflāmaṫ.Et iterum febris
mām calaz sigñat.Si nō.mā est frida ꝛc̄. ¶ Sera.Alex.
ꝛ Ras.in diuisio.cōcordant in signis cāruz cum p̄dictis.
Et vt br̄ dicaz signa vniuscuiusq3 hūoris sumunṫ a reb⁹
nālibus:non nālibus:ꝛ ꝯtra nām. ¶ Signa boraꝝ sunt
ista:si sputū nō est:aut est subtile:aut paruuz:aut est sicut
saliua:tūc est p̄nᵐ.Et cum accñtia augentur:ꝛ silr sputū:
ꝛ inspissatur ſm aliqd:ꝛ facilius exit:ꝛ ad rubedinez:vel
citrinitatem:ad albedinē tendit:tunc est augmētū. ¶ Et
si sputum est facile ꝛ matuꝝ multū:ꝛ dolor paruus tunc
declinat.Et cū retinetur sputum post remotionē accñtiū
cōpletur declinatio. ¶ De signis ꝑmutationis ꝛ ꝑmuta/
tiōe.dicit Mes.silr ꝙ ꝑmutatio pleuresis ad alias egri/
tudines:q̄daz est ad bonū:ꝛ q̄daz ad malū:mutaṫ ad pi/
pleumoniam duplr:qñq3.n.ꝯuertiṫ mā ad pulmonē:qñ/
q3 cōuertiṫ virus ad ipm cum nō mūdificaṫ vsq3 ad.40.
In alio vsq3 ad 14.dies dies a ruptura collectiōis.Mutaṫ etiā ad ptisim duplr:
aut meᵗᵉ pipleumonia:aut sine medio.Et ꝓprie cum sa/
nies acuta ꝛ mordicatiua resoluta ab eruptiōe apatl trā/
siens per pulmonē vlcerat subam ei⁹. ¶ Et dixit Hyp.
si pleuresis non mūdificaṫ in.14.dieb⁹ in empima tran/
sit.Et si empicus non mundificatur in.40.diebus a ru/
ptura mutatur in ptysim. ¶ Et dixit Hali.ꝙ mā pleure/
sis quando moueṫ sursum si natura eam vincit facit col/
lectionem post aures:ꝛ est signuz salutis.Et si mā vincit
nām:materia declinat ad cerebrū ꝛ interficit vsq3 ad 3ᵐ
diez.Et qñq3 declinat ad neruos:ꝛ facit spasmū.Et si ra/
piṫ ad partes cordis fit tremor cordis:ꝛ sincopis:ꝛ inter/
ficit in p̄ma die:ꝛ qñq3 subito. ¶ Et dixit iteꝝ Hypp.Et
qñq3 a prauitate ꝛ venenositate māe:vt vicat supra pos/
se nāe oino.Et cōuertat partes vt appareat dorsum pati/
entis:q̄si dorsum verberati:ꝛ viret latus:ꝛ nigret ita vt
ꝯsueuerit vulgus dicere eos eē ꝑcussos a demone. ¶ Di/
cit iteꝝ Halie.ꝙ nā multotiens vincit morbū:ꝛ expellit
mām ad loca vacua subassellaꝝ ꝛ inguinū:ꝛ crurīū ꝛ pe/
duz:ꝛ sigñatur salus.Et qñq3 mā ꝯuertitur ad cutem:ꝛ
facit apa sub cute:ꝛ seqtur sanitas. ¶ Dicit Auic.qñ non
expuit sputū laudabile velox:ꝛ nō mūdificaṫ in.14.die/
bus:tunc mutaṫ ad collectionē.i.ad saniositatē:ꝛ signifi/
cat p̄nᵐ collectionis vehemētia doloris:difficultas āhe/
litus ꝛc̄. ¶ Auicē.Et cū videris difficultatē anhelitus ꝛ
ꝯstrictionē pectoris cū soda ꝛ grauitatē ī furculis:ꝛ mā/
millis:ꝛ brachio.ꝛ caliditatē ad supiora portendet illud
declinationē materiei ad ꝑtes auriū ꝛ capitis.Et si fuerit
dispositio hec:ꝛ ñ appuerit apa:neq3 exitura ī his ꝑtib⁹:
tūc mā declinabit ad cerebrū ipm:ꝛ interficit plꝫ in scđo
ꝛ 3º. ¶ Sigª vō ꝯplemēti saniatiōis gescit febris:ꝛ dolor:
In alio vsq3 ad 14.dies ꝛ augeṫ ḡuitas. ¶ Sigᵐ rupture ē tremor ꝛc̄.ꝛ plsus dila
taṫ:cadit v̄tus:debilitatur anhelitus.Et si rūpiṫ ꝛ nō mū
dificatur vsq3 ad.40.dies ꝑducit ad ptysim.Et raro rū/
pitur in.7.ꝛ vtplurimū:in.20.40.ꝛ.60.ꝛ quanto accñtia
sūt fortiora:eruptio est velocior:ꝛ quāto leuiora tardior.
Et qñ apparēt signa timoris post laudabilia signa nō est
timendū:q2 fiunt cā collectiōis:nō pp cām aliā. ¶ Et si
dolor pleuretici nō gescit per sputuz:nec ꝑ minutionem:
nec aliter spera saniē aut mortē:sed cōsidera reliq̄ signa.
¶ Et cū pulsus tensio:ꝛ frequētia sit fortis cū v̄tute de/
bili sigñat mortē:ꝛ cū forti mutaṫ ad peripleumoniaz:et
empima:ꝛ ptysim. ¶ Et ad sūmū si v̄tus fuerit fortis:et
alia signa bona:nec tñ dolor gescit sputo:nec alio aliquo
sigñat empima. ¶ Et si signa nō bona sigñat p̊ sincopiz:
ꝛ mortē postea. ¶ Et cū rūpitur apa facit meditari leui/
tatē aliquādiu:deīde dispō mala seqtur.Et cuz egritudo
sedaṫ:ꝛ nō cū sputo:mā forte minuiṫ cū solōne:vel vrina
grossa:aut exitura.Naz si videris tēsionem ad myrach:
aut ypocūdria ꝛ cutez:ꝛ grauitatē sigñat exituram apud
inguina ꝛ crura:ꝛ est signū bonū.Et in hoc p̄cepit Hyp.
solonem ventris fieri cū elleboro. ¶ Et cū videris diffi/
cultatē anhelitus ꝛ ꝯstrictionē pectoris:grauitatē in fur/
culis ꝛc̄.tūc mā declinat ad ꝑtes capitis.Et si fiat h̄ dispō
sine exitura:tunc hec mā declinat ad cerebruz:ꝛ iterficit
vtplurimū in die scđo aut tertio. ¶ Pleuresis qñq3 mu
tatur ad peripleumoniā ꝛ ptysim:ꝛ spasmū:ꝛ stuporem:
ꝛ cordis tremorē:ꝛ sincopiz.Et ad cerebruz:ꝛ ad mēbra
apparētia.vñ fiūt exiture.Et ad neruos ꝛc̄. ¶ De signis
salutis ꝛ ꝑditiōis.dicit Aui.sputū album velox facile ꝛc̄.
signū est salutis.Et paucus dolor bonitas somni:ꝛ anhe/
litus:receptio cure:tolerātia passionis.Equalitas caloris
in toto:ꝑuitas sitis:egestio laudabilis:ꝛ vrina:ꝛ fluxus
sanguinis nariū:est ex signis bonis vltimis in pleuresi.
¶ Sz intēsio accñtium:malitia sputi:ꝛ eius retentio:aut
tardum non digestū:rubeū:puꝝ:plūbeum:nigruz:visco/
sum:ꝛ oīa signa ꝯ̄ria signis bonis p̄dictis que Hyppo.nu
merat in pronosticis ꝛc̄.

De sexto premissorum

dico ꝙ ſꝫ Aui. pleuresis ꝯⁱᵗ cū
apate epatis ꝓpter tussim:febrem constrictionem anhe/
litus tensionez ꝛc̄.Sz differt.q2 in apate epatis pulsus ē
vndosus:ꝛ dolor ḡuatiu⁹ ñ pūgitiuus.malus color tussie:
sine sputo:ligua nigra p⁹ citrinā:vria grossa:ypocūdria:ꝛ
egestio epatica:grauitas ī latere dextro:ꝛ ꝯstrictio anhe/ als.ydropi/ca.
litus nō magna. ¶ Differt a pipleumonia:q2 pulsus pi/
pleumonie ē vndosus:ꝛ dolor grauatiuus:ꝛ strictura for
tis in anhelitu.Et cū pleuresi sūt aliqñ accña sirsen hor/
rēda:sic̄ ꝑmixtio ite⁹ ꝛc̄. ¶ Dr̄ia vō iter birsen ꝛ sirsen:est
q2 ī sirsen ē p̊ ꝑmixtio itells:rubedo oculoꝝ ꝛc̄.in birsen
postponiṫ ꝑmixtio itells:ꝛ qñq3 ēt nō ē nisi iuxta mortē.
Imo rō ē incolumis:sed p̄cedit malitia anhelitus:ꝛ pul/
sus in sirsen est magnus declinās ad raritatē:ꝛ in pleure/
si paruus ad frequētiā:vt succurrat ꝑuitati ꝛc̄. ¶ Alexā.
dic̄.ꝙ accña pleuresis aliq̄ ꝯueniūt cū apate epatl:sꝫ dr̄nt
ꝙ epatici punctiōes nō hn̄t:vt pleuretici:nec pulsus du/
ros ꝛc̄. ¶ Distiguūt q̄dā ꝙ apa epatl ē ad modū lune d̄/
pressis cornib⁹ iferi⁹.2ᵐ signū ē discoloratio ꝛ macies.3ᵐ
est vrina tincta magis ī epatica q̄3 ī pleuretica.4ᵐ ē ege/
stio sanguinea:ꝛ vrina silr.5ᵐ ē sensus doloris magis infe
ri⁹ q̄3 in pleuresi. ¶ Dñt q̄dā ī pleuresi pulsus durus:do/
lor pūgitiuus:tussis hūida:egestio nō sanguiea:nec vrina
nec dolor lunaris:nec macies:nec extenuatio:nec colo/
ris malitia pp defectū nutrimēti.Sz ī apate epatis dolor
est grauatiuus:pulsus mollis:tussis sicca:egestio ꝛ vrina/
sanguiea:dolor lunaris.Si apa ē ī gibbo:ꝛ malitia colo/
ris ꝛ macies. ¶ Et dr̄t pleuresis a pipleumōia:q2 ī piplen/
monia ē maior āhelit⁹:ꝯstrictio ꝛ dolor ē grauatiu⁹:ꝛ in
dextro latere nulla est pūctio:q2 pulmo est mēbruz isen/

stibile: et in dorso sentitur dolor iter duas spatulas: i pleuresi non. ¶ Item in peripleumonia leuius iacet supra latus ubi est apostema. In pleuresi eo vo nō pōt iacere sup latus ubi est apa rc.

Quibus et quādo accidit. dicit Uiati. sepius inuadit hoiem calide et hūide cōplonis: in vere nāliter in hyeme accñtalr. ¶ Dicit Auic. pleuresis plurimū accidit in autūno et h eme: et ppie post ver hyemale. Et multiplicatur in vere hyemali ex sufflatiōe septētriōis ex multitudine superfluitatū: aut coartatiōe eaꝝ. Et multiplicat dolores costarum: et lateris ppie successiōe meridiei. Et in estate cum exsufflat auster minorat valde. Sz in estate austrina pluuiosa: et in autūno simili multiplicat i fine autūni in colericis: sed ꝓm formaz aliaz ab hac: et pleuresis minoratur in aere: et regione: et vento meridiano: et minoratur in mulieribus que mēstruātur: qr cōplo eaꝝ declinat ad habitudinē absqz colera: et quādo accidit pgnātibus est pernitio suz: et minorat in decrepitis: et si accidit interficit ppter debilitatē vtutis in mūdificando: et expuendo. ¶ Dicunt qꝫ sepe accidit in vere frido et sicco: et ppter potū aque frigide: et pp multam replōnē humoꝝ.

De octauo premissoꝝ. dicit Auic. qꝫ maiꝰ et terribilius et prauius birsen est: qd ē in ipso velamine distiguente. ¶ Dicit Mes. pleuresis q fit in velamie distinguente costas cum cōitate cutis minus suspecta ē: que vo in velamine qd est sub costis magl: q vo in velamine distinguēte praua est: fit. n. cū pmixtione intellectus circa augmētū et statū: qr cōicat cū cerebro mediāte neruo qdā g dirigit et dilatat in subaz pāniculoꝝ.

De terminatione et tpe terminatiōis. dicit Mes. qꝫ pleuresis qlīscūqꝫ accidit: aut resoluit: aut suppurat: aut permutatur. ¶ De tpe terminationis. dicit Sera. auctoritate Hyp. si nō purgat in. 14. diebꝰ transit in empima. Et si empicus nō purgat i. 40. trāsit in ptysiz. Et sanies in h spatio corrodit pulmonē. ¶ Dicit Haly. Si cū pleuresi sputū est a pnº salubris ē: et breuis: qr si in. 4. icipit sputuz die. 7. terminat: et si in. 11. finit in. 14. et si in. 20. differt terminꝰ prolōgat vsqꝫ ad. 30. et sepe in posteriora. ¶ Aui. Et ppterea qꝫ oē apa aut resoluit: aut indurat: aut collectionē facit: tunc silr est dispō pleuresis. verūtamē iduratio minoratur in pleuresi: ipm g aut resoluit: aut collectionē fac ꝓm dñiuz dispōnuz. Et cū resoluit pulmo recipit vtplm: et ex illud educit. Et qñqꝫ resoluit ad partez aliam. Et qñ saniat indiget maturatiōe vt rūpatur. Et tunc pulmo recipit saniez: aut vena ɔcaua: et egredit ad vrinam: vel ad fecem: vel ad carnes glandosas. Et facit apa in inguinibus faucibꝰ: et post aures. Et qñqꝫ mittit ad cerebꝝ: et fit tremor et interficit. Et quādoqꝫ multitudie pfocat strīgēdo meatū anbelitꝰ. Et qñqꝫ nō multitudie: sed qr vtus debilis nō eūat: et tunc ɔfortetur ad ɔstrictionē: et eductionez sputi. ¶ Sputū nāqꝫ cōplet duabꝰ virtutibꝰ. s. nāli digestiua et expulsiua: et vtute volūtaria. ¶ Difficultas autez sputi: aut est ex vtute debili: aut instro qñ est lesum: aut a se: aut a vicino mēbro. aut ē a mā subtili: vel grossa: vl viscosa. ¶ Et si pleuresis nō mūdificat cum sputo vsqꝫ ad 14. saniat. Et si postea sanies nō mūdificat vsqꝫ ad. 40. cadit in peripleumoniā et ptisim: et qñqz sanies erūpit in 7. sed pluries i. 20. 40. 60. ¶ Et qñqz accidit ruptura añ maturationē: qr nā expellit mām nocentem multitudie: vel acuitate: vel caliditate pticularius vt ɔplonis rc. aut receptione rūpentiū añ horā ex errore medici. s. aut motu forti aut casu tussi vociferatione: et illud est timorosuz. ¶ Dñt qdā pleuresis sicut oē apa resoluitur: vel idurat: vel maturat. Si mā sit obediens: et virtus fortis resoluitur: et fit sudor: vel trāsit in vaporem: vel fluxum sanguinis narium: qd maxime ɔit pleuresi vere: in. 4. vel. 7. vel 14. nisi sit interficiens: sed induratio: et saniositas maxime conuenit non vere rc.

De pmutatione dicit Aui. qꝫ qñqz pmutat ad peripleumoniaz: vel ad ptysim: vel spasmū: vel stuporē: vel cordis tremorez: vel sincopim: vel mā conuertitur ad cerebruz: vel ad membra apparentia: et facit exituras. Et raro mutat peripleumonia ad pleuresim: sed eo est: et cum hoc idem qñqz est: tunc anbelitus alleuiatur quandoqz.

De nocumento dicit Aui. et Hyp. in regimie qꝫ ex vehementia febris fit frequētia anbelitus: ex frequentia anbelitꝰ viscositas sputi: qr sputū exiccatur. Et ex viscositate vehementia laboris: et additio inflāmatiōis. Et ex additione inflāmatiōis frequētia anbelitus: et ex frequētia anbelitus viscositas. Et non cessant ambe iuuare se sup malitiaz.

Dicit Auicen. Queritur que species pleuresis: et peripleumonie sint deteriores. s. an illa que est i latere sinistro vicina cordi: an illa que est in dextro. ¶ Quidam. n. ponūt vnam deteriorem. Et qdaz aliam. Uerū veritas est qꝫ propinqua sinistre parti est deterior. Sz est ɔueniētior vt maturetur: et resoluatur cū proprietate eius est: vt recipiat illud. et que est remotior a sinistra est salubrior. Sed ex parte resolutionis: et maturationis est magis inobediens.

De modo curationis. dico qꝫ distiguitur ꝓm modos terminatiōis. s. qr aut resoluitur: aut suppuratur: aut induratur: aut permutatur. ¶ Auic. tacet modū iduratiōis. Mes. tacet modū pmutatiōis: et Mes. tacet modū iduratiōis. ¶ De pmo dico qꝫ cura est. 7. res. vt dicit Mes. pma ē restrictio mãe. Et hec cōpletur per ɔfortantia mēbrū ante fluxum ne recipiat. Et hoc facit emplm de lētibꝰ: vel farina fabaruz cum aceto: aut spongia infusa in aceto decoctio ros. balaustiaꝝ rc. sed h itētio est suspecta: nisi cum cautella in pncipio: cū materia nōduz fluxit. ¶ 2ª ē euaporatio humida vel sicca: per quā medicus experitur i pncipio: vtrū materia sit humor: vel vētositas. Et an corpꝰ sit plectoricū: an non. Et euaporatio q precedit est spongia infusa a qua calida: et postea expressa precedēte fricatione cum manu suauiter. Et inter carnem et spongiā ponatur pānus subtilis antiquus siccus: et singulis iterationibus spongie pānus mutetur: aqua sit dulcis: vel salsa: vel decoctionis camomille rc. ¶ Et quandoqz fit cum vesica semiplena: aqua calida: et sacellatio: cū furfure paritaria rc. Sicca euaporatio fit cuz furfure: vel milio: vel panico: vel sale. Media vero est vas eneum: aqua calida plenum rc. vt Hypo. ¶ Diuersatur autez euaporatio ꝓz naturam et situz materie: semper a debilibus incipiendo. Et quanto materia compactior: tanto tardius ad fortiora prorumpe: ne resoluatur subtile. ¶ Cauendum etiā ne vapor ascendat ad nares egri. Et si per huiusmodi dolor tollitur non est aliud genus medicaminis necessarium. ¶ Si vero dolor augetur procedenduz ad aliud genus est cure. ¶ Tertia est deriuatio materie duz est in fluxu ad aliam partem. U. g. si materia ascendit ad furculam flobotoma basilicam ex opposito latere: et trahe multuz sanguis rc. Et si est repletio multa: quādoqz flōmat saphena partis opposite. Est. n. iuuamētuz eius sublime festinuz: et ppie cū mā ascendit ad caput. Si vo mā declinat ad hypocūdria precedat clystere: deide flōmia basilice dicta. Et nō excludat flōmia saphene si vtus permiserit. Et euo ventositatis et fecis excusat cum clysteri rc. Sz non excedas in his: qñ hanc egritudinē seqꝫ ɔsueuit

fluxus imoderatus. Et si anhelitus melioratur 7 febris minuitur laudabile signũ est. Si non. Irũm. ℂ Et positio vẽtose super locũ doloris cũ incisiõe: vel sine est maximi iuuamẽti ad diuertẽdũ: q2 dolor sedatur interdum: 7 mã trahitur ad cutem. Sed hãc opationem pcedat euo vtis cum flomia: 7 solone vẽtris: 7 hoc a die. 7. ad. 14. Et hoc est cũ mã potest reuocari ad cutẽ: 7 huius intentiõis est emplo cum sinapi. ℂ 4ª est euo post digõnẽ cuz mã iam fluere cessauit: 7 euatio facta est cum flomia basilice eiusdẽ partis vsq3 ad sanguinis mutationem cũ cõditiõibus vtutis 7 etatis. Excusat. n. ab alijs hec flomia nisi sit cõstipatio nãe. Et tunc soluatur cũ mãna 7c. aut cũ clysteri leni. ℂ Si vo mã est cala necessaria ẽ flomia: 7 solo. 7 similr si flatica: aut melica sit mã: sed o3 flomiã pponere farmacie: nisi fuerit ɔstipatio ventris: q2 tunc prius leniatur natura: solutionẽ autez pcedat digestio. ℂ Sed si mã sit colerica ifrigidatio: 7 humectatio sit maior: non tñ expoliata a vtute abstersiua: sicut aq̃ citrulli 7c. Oximel Gal. Cuiꝰ permixtio. ℞. mellis par. i. zuccari par. ij. aceti aque dulcis. añ. part. i. Et si additur in melle magis abstergit. Si additur acetũ magis infrigidat: 7 resistit colere. Sed potum eius precedat potus iulep: vel aqua granatorum in ieiunio: vel matutino: 7 sequatur potus aque or. si vis plus humectare 7 minus abstergere da sirupum vio. cũ aqua inuiba7: vel aqua or. cum violis conditis. Rescindantur aũt oĩa que infrigidant 7 compingunt: sicut portulaca papauer 7c. nisi necessitas exigat. ℂ Aui. Et scias ꝙ difficultas spuendi non est nisi ex vtute qñ est debilis: aut ex isto: qñ instrm ipm est lesum motu suipsiꝰ: aut ex motu sui vicini: aut est ex mã cũ ẽ subtilis valde: aut valdẽ grossa: aut viscosa. ℂ Si vo sitis 7 febris 7c. inualuerit infrida tantuz: sicut cum mucillagine psilly. ℂ Et si sit ɔstrictio nãe da sirupũ d9 prunis cũ mucillagie psilly. ℂ Et si mã est sanguinea fiat infrigidatio mior: 7 abstersio maior: sicut oximel in quo duplicatur mel: cuiꝰ haustuz precedat in matutinis idromel: 7 sequatur aqua or. decoctionis capil. veñ. ℂ Si materia est sanguis flaticus requiritur minor infrigidatio: 7 ẽt abstersio maior: sic oximel: 7 decoctio ysopi: 7 radix lilij. ℂ Si sit sanguis melicꝰ detur idromel cum decoctiõe aneti: 7 lupullo7 7 buglo. 7 yreos 7 silium. ℂ Et in his semp res lenientes pcedant que abstergũt 7c. Et cum solutiuũ est necessariũ: tñ si febris inualuerit timendũ est: sed flomia excusat ab illo: q2 in ea non est timor. Cum vero natura est stiptica soluatur cum cassia: vel clysteri lenitiuo. Et si materia est flegmatica: euã cuz yera: vel agarico: vel ysopo. Et si melãcolica cum elleboro nigro: 7 aqua or. Et iam precepit Gal. dare aquaz or. post solutiuuz: 7 aquaz mellis: vt lenificet: 7 abstergat virtutẽ solutiuaz. Et si o3 fiat clystere: vel mediocre: vel acutum: fm necessitatis indigentiã. Et pprie cuz dolor est decliuior ad ypocũdria 7c. ℂ Quinta res ẽ eductio mãe post purgationem cum his que faciunt sputum facile. Et h sunt que humectant leniunt: 7 temperate abstergũt. Et si febris est fortis cum aqua melonis indi: aut cucurbite 7c. Et si non est fortis aqua mellis cum zucca. Et nõ pretermittatur post illã aqua or. per horam: 7 in pcessu detur decoctio rad. lilij: 7 capillorum veñ. in aq̃ or. cum ydromelle: sed aqua mellis est vltimior ad humectandũ ꝙ aqua or. Et aqua ficuũ 7 pass. est huiꝰ generis. Et aqua ligritie. Et facimus post illa sequi aquã or. Et est via rectior. ℂ Et sorbitio ex aq̃ calida facilitat sputũ. Et embrocatio cũ ea minuit dolorẽ 7 sputuz accelerat. Et si sit aq̃ decoctionis maluap: aut fenugreci magnificatur opatio. ℂ Et meliora ex cerotis sunt lenitiua cũ resolone q̃si in pmo gradu: deinde pcedatur ad fortiora. U. g. Ex rebꝰ vtilibꝰ nõ eleuatis ẽ cerotũ ex olo vio. 7 cera. Et fortiora sunt ex mucillaginibꝰ 7 adipibus. Et iterum fortius ex radice lilij: 7 caulibus elixis cum butyro. Et dormire super latus dolorosum facilitat sputum 7c.

ℂ De correctione accidentiũ. dicit Mes. ꝙ alienatio ex mutatione pleuresis curatur vt dicitur 7c. Et que ẽ ex apate in dyafragmate curatur cura pleuresis 7 frenesis. Et hic erit modus sanationis: si deus hanc egritudinem sanare voluerit. ℂ Uigilie si acciderint significant accessuz ad permixtionẽ intellectꝰ: 7 pprie multe: 7 tunc detur sirupus de papauere nisi sputum phibeat: quod est res tũc deterior eis. Sed decoctio pass. cum eo aufert hoc nocumentuz. Sitis sedatur cum humectãtibus: vt aqua citrulli 7c. Sed non sint actu frigida 7c. Et misce abstergentia subtilr: vt leniatur sputum. Et si est sitis a caumate spũalinz administretur libertas aeris tẽperati decliuis ad hũiditatem. Et inungatur pectus cum ceroto ex oleo vio. 7 cera 7c. Si vero est ab ebullitiõe colere rubee confert secaniabi subtile fm Ga. cum aqua multa: 7 aqua ord. similiter 7c. ℂ Fluxum sanguinis ppter crisim non debemus stringere nisi supfluat. S3 non creticũ: 7 ppter exuberantiaz cum flomia stringere op3 7 alr. ℂ Fluxus ventris nãlis est bonũ signum. Synthomaticus maluz 7 in pñº: 7 in fine 7c. ℂ Regimen in sex generibꝰ est: aer sit decliuis ad calidũ: 7 timetur borealis 7 austrinus fumosus: 7 aer agitationis aquarum: 7 estuosus siccus. ℂ Cibi autem mẽsurantur fm virtutem 7 morbũ. Et hoc vel ratione q̃titatis acuitatis: vel rõne temporuz morbi. Sed rõne acuitatis: q2 multitudo acuitatis facit necessariam subtractionem cibi: 7 paruitas multiplicationẽ: dare autem in vehemẽtia acuitatis est ducere egruz ad desperationẽ 7 mortem: q2 nã debilis ad alteram duap occupationuz deficiet ad vtrãq3. Rõne tẽporuz: q2 cibus in pricipio prohibetur oĩo: 7 similr in augmẽto: 7 magis in statu: sed in declinatione nõ est suspectus 7c. U. g. si dolor non est alleuiatus in totum cibus sit aqua or. vel mellis: 7 si alleuiatus non integre aqua ord. valde cocti. ℂ Et si vlterius sollicitare vis ius amigdalarũ cum melle: vel zuccaro: vel aqua candarusij: vel tritici. Cum amplius alleuiatuz videris: vel sorbitio ex farina fabarum. Et in fine febris pulmentum ex butyro. Et post febrem iuscula ex herbis cum carnibꝰ teneris: aut vitellis ouorum. ℂ Et quidam antiqui dabãt panem cum aqua zuccari. Sed Gali. 7 sequentes non: q2 fermentatus facit ad apertionem apostematis ante digestionem: 7 azimus inuiscat sputum; 7 conceduntur granata dulcia: 7 pisces degentes in scopulis squamosi 7c.

ℂ In pleuresi flegmatica aqua or. vel ciceris cuz melle: 7 aqua caulium cum oleo amig. S3 cibi quantitas 7 numerus mensuratur per naturam etatis 7 aliorum particulariũ. Potus sit aqua zuccari vel mellis: calida in hyeme: temperata in estate: aqua vero frigida horrẽda ẽ nisi in duobus casibꝰ: sicut in tussi sicca 7 aspera: 7 in sitim ex magna caliditate: sed tũc frangitur eius frigidas cuz secaniabim: 7 acqrit eius virtutẽ penetrandi: vnde perueniẽs ad locum extinguit inflãmationem 7 asperitatez. ℂ In declinatione vero pceditur vinũ albuz dulce subtile: 7 rob cum aq̃ plurima: 7 pcedit ẽt vinũ aquosum. ℂ In flegmatica vero potet aquã mellis: vel decoctionem ysopi. ℂ In melica sorbitio ex fariã tritici 7 iuscula: 7 ex ligua bouina domestica 7 siluestri: potus sit aqua mellis: 7 lupuli: 7 aneti. Strictura vo nãe mala est: 7 largitas multa. Cibus autez 7 potus non est dandus nisi fecibꝰ euãtis a visceribus: vel saltem a membris digestionis pc f3 Hyp. neq3 pñte dolore 7c. nec etiam vena apienda est in stipꝰ: vel lubricitare forti: nec in die fortis accessionis: sed in

constipatione: ⁊ materiei declinatione iferius fiat clystere: nec farmacia ꝯ[it] apud feb. vehemẽtiã: ꝫ ab ea excusat flobotomia: nisi lenire siccitatem oportea t. ⁊ hoc magis cum clysteri facias.

Si autez pleuresis ñ resoluit̃: ꝫ tẽdit ad ꝟ vt suppuret̃ cura est .6. res. ṗ[a] est maturatio cum virtute mollificatiõis ⁊ resolõnis ⁊ mã equal'r minoret̃. al's. maturet̃. incipiẽdo a tẽperatis ⁊ tendendo ad fortiora. Incipere aũt a fortiorib[9] inequal'r maturat: vel ante maturitatẽ aperit ap̃a. ¶ Ex maturatiuis quedam operant̃ interius: ⁊ quedã exterius: interius vt ficuũ decoctio ⁊c̃. Exterius vt aqua althee fenugreci: ⁊ cerota et emplastra: ⁊ adeps galline anatis butyrum farina or. ⁊c̃. ¶ Cibus est malua bleta ⁊c̃. Et in scd̃a mẽsa ficus sicce elixe. ¶ 2[a] res est ingeniatio ad rupturam cuꝫ medicina lenitiua: ⁊ aperitiua: sicut est sirupus de ysopo: ⁊ prassio. Et ad hoc genus medicatiõis veniẽdũ cũ iam factuꝫ est dubellati. Et hoc scitur ex remissione doloris: ⁊ augmento grauedinis in loco collectiõis: ⁊ exterius apponitur fimus colũbinus: butyꝝ: fermentũ ⁊c̃. ¶ Et ingenium ad apertionẽ est tussis: ⁊ vomitus: ⁊ somnus sup latus infirmũ. deĩde subito voluat̃ ad latus sanũ: ⁊ agitatio ĩ lecto pensili: aut cuna. ¶ Cibus sit ex farina cũ melle: panis infusus in aqua mellis: ficus sicce cuꝫ pane ⁊c̃. ¶ Et si ap̃a non rumpit̃ tunc est timorosum: quare aperiatur cũ flobotomo: aut cauterio vt sanies exeat: sed non subito: sed si sanies: ⁊ alia signa sunt bona patiens sanat̃: si mala tũc desperatur ⁊c̃. ¶ Tertia res est mundificatio post rupturam per os: aut ventrem vel vasicaꝫ: aut in pectore remanet: ⁊ est causa ptysis: vel prefocat multitudine. ¶ Si p os danda est medicina lauatiua: abstersiua: mundificatiua: ⁊ aqua mellis laudabilior: ⁊ secaniabiꝫ forti[9]: ⁊ adhuc fortius decoctio ysopi: ⁊ rad. lily ⁊c̃. Et alea assa cuꝫ melle ⁊ butyro cõferunt. Et vomitus ⁊ lenitio: ⁊ embrocatio: ⁊ empl'm. ¶ Canon vero cõis in huiꝰ medicinis: q2 ꝺbẽt habere tres ꝓprietates: ṗma est vt sit medicina mũdificatiua abstersiua: scd̃a est vt sit ꝯfortatiua mẽbri per qꝺ̃ est trãsitus saniei. tertia vt sit expulsiõis facte ꝑillꝺ̃ mẽbruꝫ facilitatiua. ṗmũ fit cũ aqua mellis: aqua zucca. 2[m] fit cum ysopo: ⁊ alase. tertiũ cum yreos: ⁊ cartamo: quandoqꝫ sanies purgat̃ cũ sputo: ⁊ decoctiõe apy: ⁊ cicerum: qñqꝫ purgat̃ per vrinã: ⁊ cũ cartamo: qñqꝫ purgat̃ per intestina. ¶ Et medicina que aggregat oẽs intẽtiões ẽ ius galli antiq ⁊ mel: ⁊ ligritia: capil'. vene. ysopus cassia mãna ⁊c̃. hec eñi iuuant expulsiões oẽs quas dixim[9]. ¶ Et sunt ex medicinis isti[9] nãe que nõ dant̃: nisi qñ morb[9] cronicat̃: vt est tyriaca metridatũ: atanasia: ⁊ medicamẽ de piperib[9]: ⁊ ꝯfectio mirabil' relata ad archigenẽ ⁊c̃. Mundificat eñi sufficiẽter: sed dat̃ febre lẽtescente: ⁊ nã nõ debili: ⁊ cum aqua mellis vt sanies mũdificetur: ⁊ ꝓcedat̃ in diminuẽdo q̃ꝫtitateꝫ: ⁊ si non plene mũdetur redeatur ad alia: ⁊ procedatur: donec exiccetur in totũ. ¶ Et si nõ plene mundificetur detur sapa: ⁊ medicina de arsenico ⁊ sulphure: q2 fortiter exiccat. Et si per hoc strĩgitur anhelitus redeundum ad aquam or. cum aqua mellis. ¶ Et si cessauerit cõstrictio anhelitus iterent̃ p̃dicta cuꝫ vicissitudine si opꝫ. ¶ Cibi aũt sint aqua ciceruꝫ: ⁊ ius cauliũ cũ lacte ⁊ oleo amig. Et qñqꝫ cum gallinis: nisi fortitudo febris ꝓhibeat ⁊ addat̃ piper in cibis eoꝝ: q2 adiuuat ad mũdificanduꝫ ⁊ exiccandũ. ¶ Et Galie. precipit dari cepas ⁊ alleũ in ieiuno: vt vulnus nõ claudat̃: donec mundificet̃: ⁊ p̃cipit dũ sanies descendit ad intestina dare que vẽtreꝫ moueãt: sicut maluã bletaꝫ attriplices. Et cũ educitur per vias renũ dentur sparagi ⁊ baucia: ⁊ in scd̃a mẽsa grana pini ⁊c̃. Et ꝯcedũtur poma post cibos ⁊c̃. potus autem dandus ẽst vinũ. Si aũt per rupturã ap̃atis saniẽs ad nullã partẽ declinat opꝫ cũ cauterio vel icisiõe exhi: donec totu mundificet̃. ¶ 4[a] res ẽ incarnatio cũ medicina abstersiua: ⁊ ꝯsolidatiua. Et hꝰ medicine sibi iuuicem succedãt dũ plena sit sanitas. Que sint abstersiua q̃ ꝯsolidatiua dcm̃ est. Sed in lacte caprino ⁊ asine est abstersio ex ꝑte aqueitatis: ⁊ ꝯsolidatio ex parte casei. Et sit lac cal'm cũ mulget̃. Et sit ex nutrimẽto desiccatiuo. Sꝫ asini est subtili[9]: ⁊ caprinũ tẽperãti[9]. Et aq̃ ꝺ̃coctõis or. ⁊ cancroꝝ fluuialiũ aggregat dictas duas intẽtiões. ¶ Et cibi sint carnes paruaꝝ auiũ: ⁊ extremitates edoꝝ ⁊ porcoꝝ: ⁊ arietũ castratoꝝ: risum: vel frumẽtũ cũ carnib[9]: vl' lacte: ⁊ lac coctum cũ lapidibus: vel calibe: caseus recẽs: simil'r sorbitio ⁊ pulmentũ cum lacte ⁊ farina fabaꝝ vel cicerum: vel amido. Indigestio tñ ꝯtingens ex lacte molesta est: quoniã nutrimentum eius est amissum. ¶ Potus sit vinũ stipticum vel antiquuꝫ albuꝫ: vel dulce: vel aq̃ ro. vel extinctionis ferri: vel pluuialis: vel infusionis gũmi assi: ⁊ vinũ cum aqua masti. ⁊ nõ negligat̃ excellentia zuccari ro. q2 fortasse curat ⁊c̃. ¶ 5[a] res ẽ sedatio accidẽtiũ: ⁊ sũt dolor: tussis: sitis: febris: vigilie: ꝯstrictio ãhelitus: fastidiũ cibi ⁊c̃. que post eruptionẽ remanẽtia sunt magis ⁊ min[9] suspecta. V.g. dolor: ⁊ febris circa generationem saniei fortiora: sed gnãta remissiora: ⁊ magis post eruptioneꝫ: ⁊ adhuc magis ea mũdificata. ¶ Si vo contrarium hoꝝ sit mortale est: ⁊ hoc significat virus sicut amurca: ⁊ tũc est incorrigibile ⁊ desperandũ oĩno. Idem dicendũ de angustia prauo anhelitu: ⁊ tussi: sed vigilie: sitis: defectio appetitus aliã possunt hr̃e cãm ⁊c̃. ¶ 6[a] ẽ regimen in sex generib[9] reꝝ ⁊c̃. ¶ Haly. medella pleures vtplurimũ ꝯ[it] cũ medella peripleumonie: eo ꝙ illis adiuicẽ est quedam sil'itudo. In ṗn[o] aũt fiat flõmia basilice a parte opposita: ⁊ si mã firmat̃ ab eodẽ tantã sanguinis minuas quãtitateꝫ: donec color sanguis mutet̃ ⁊c̃. Sanguis. n. qui est in ap̃ate est varius ⁊c̃. Et si dolor descẽdit da medicamen laxatiuuꝫ. Et caue dare aquã orꝺ̃. añ corporis euonem: si nã ꝯclusa est: que si detur calefit: ⁊ vapores ascendunt ad pectus ⁊ nocent: sed postea da ⁊c̃. ¶ Et si dolor nõ sit nimius inunge cũ viol'. ⁊ si dolor non mitigatur cum milio cataplasma ⁊ furfure si mã sit sanguinea ⁊ subtilis. Or si grossa ⁊ viscosa cum sale ⁊ his que subtiliant ⁊ desiccant. Et si media sit mã cũ or. farina ⁊ furfure coctis in aceto ⁊ aqua. ¶ Cauẽdũ aũt est cataplasma ante euonem per flõmiaꝫ ⁊ catarticũ. Or si cataplasmes egrotanti magnum contrahis languoreꝫ: ⁊ dolor crescit: q2 cataplasma prius dissoluit q̃ꝫ curet. Prius ergo euã: ⁊ postea cataplasma cũ euãtiuo: ⁊ maturatiuo. ℞. violarũ siccaꝝ: sandal'. alboꝝ: farine orꝺ̃. furfuris ⁊c̃. Et si magis maturatiuũ ⁊ dissolutiuuꝫ vis. ℞. farine fabaꝝ fenugre. seminis lini ⁊c̃. Or si sputum est grossuꝫ nullaqꝫ sit febris ysopi decoctio yreos ⁊c̃. ¶ Refert autem Hyppo. in lib. acutorum: si sputum viscosum da squingibin: qꝺ̃ incidit grossum humoreꝫ. Et si pustula sit exterius vtere siccia: vel emplastro ex ficubus ⁊ sinapi contritis: donec locum vlcerẽt. Corpore auteꝫ purgato: ⁊ morbo maturato bal. inducas temperati caloris: q2 maturat: ⁊ spuẽdi adiuuat bonitatem ⁊ dolorem mitigat: ⁊ maxime confert: maxie si sit in sanitate consuetudo balneandi. Caueat autem infusionem aque calide super caput: ne superflua cerebri dissoluta ad pectus ea descendere faciat. Reliquum autem regimen est sicut in peripleumonia: ⁊ febribus que cum tussi sunt: nec opꝫ ea que refrigerant ⁊ strĩgũt plurimuꝫ facere in pleuresi: q2 crudum faciũt apostema: sed rebus illineatur refrigerãtib[9]: ⁊ quibusdaꝫ calefaciẽtib[9] temperate: ⁊ ſm vires ⁊ debilitateꝫ febris refrigerantib[9]

vti opz. ¶ Uiati. si apa sit sanguineũ de basilica minua-
mus de latere vbi patit̃ ĩfirmus anteꝗ̃ augmentet̃: ma-
xime si dolor ascẽdit: sicut Hyppoc. ꝑcipit in peritoneo-
maton ⁊c. Et si ĩfirmus sit fortis non est alia cura obser-
uanda ꝗ̃ flõmia. Si v̓o virtus sit debilis nõ opz flõma-
ri. sed quãto plus põt custodiatur. flõmia enim est mole-
stissima cũ defectione v̓tutis: opz ergo q̃ri emplastrum: ⁊
cataplasma acumẽ mitigans sanguinis: sicut sunt viole
malue: ⁊c. deinde pãni linei infundantur ⁊ superponãtur
frigidi si tp̃s cal'm: ⁊ calidi si fridũ. ¶ Si febris nõ ẽ for-
tis addat̃ aliqd olei camomil. Si febris fortis: ⁊ egestio
dura molliat̃ nã cum sirupo viol. Si febris mollis ⁊ tus-
sis fortis dande sunt iuiube ligritia: semen citonij cocti in
fine diei micas panis lotas cũ amigd. ⁊ zucca. ¶ Et si in-
firmus sanus ꝯsueuit comedere multum: nec dieta suffic̃
dentur cucurbite malue. Si dies sit prenũciatiua oĩa ci-
baria subtrahenda preter ptisanum ⁊ panis mica. ¶ Si
materia sit acutissima ⁊ colerica cataplasmata frigidissi-
ma mollia ⁊ parum dissolutiua sint: vt de radicib⁹ mal-
ue viol. sandal. ⁊c. ¶ Si sit stipticus natura molliat̃ cuz
cassia melle violaceo. multum tñ cauenda est in h̄ mor-
bo mollities nature: nisi sit multum necessaria: hunc enĩ
morbũ semp solet seq solutio vẽtris: que vix põt restrigi.
¶ Si mã morbi sit sanguis flãticus ⁊ melicus superpo-
nat̃ emplm. Si tussis fortis ysopus cũ melle ro. vel siru-
pus prassinus: si sit in declinatiõe sapa detur: ⁊ mellicra-
tũ. vngatur. nutriat̃ ⁊c. ¶ Alĩi. minuatur cefalica eius-
dem partis in qua est dolor: nisi totũ corpus sanguineũ:
vel sanguine plenum sit: tunc enĩ ex latere ꝯ̃rio flõman-
dum. Et si egritudo per aliquot dies infestauerit egrum
flõma sil'r a p̃te dolente. Et si dolor descẽdit soluatur vẽ-
ter: melius tamẽ est vt fiat flõmia: deinde aqua ord. cum
zuccaro assidue tribuatur. Et si tussis est sicca da dilucu-
lo omni die iulep: deinde aquam or. Et si eger est debilis
nutriatur cum pane ⁊ zuccaro: si fortis sufficit aqua ord.
vsꝗ̃ ad 4m. ¶ Et cum incipit excreare detur decoctio d̃
ligritia. Si v̓o febris p̃seuerat: ⁊ screatus est difficilis det̃
decoctio de ysopo ⁊c. ¶ Et si in p̃ncipio sputum est mali
coloris: nec febris quiescit vsꝗ̃ ad 7m. timẽdum est. Et si
sit anhelitus difficilis: ⁊ in pectore oregmon: ⁊ ĩ maxillis
rubor: ⁊ in oculis labor est morti ꝓpinquus. ¶ Si autez
dolet exterius in latere cũ imprimit̃ ⁊ rubet vẽtosa sup-
ponatur: aut emplm de sinapi: donec vlceret̃. ¶ Errant
aũt medici qui dolorẽ in p̃n° sub costis existimãt grossaz
ventositatẽ esse: q̃re dantes dyamuscũ ⁊ silia: oĩno inter-
ficiũt. ¶ Raf. in diuisi. in cura pleuresis ex quolibz hu-
more ordinat flõmiam: sed in sanguĩea p̊ ex latere oppo-
sito: deĩde ex latere doloris in die tertia: sed in colica flo-
botomat ex latere doloris. ¶ In melica v̓o hal. ordinat
ter in die ⁊c. ¶ Sera. flõmat basilicã dũ egritudo est in
aug^to: ⁊ mã ẽ currẽs ex latere ꝯ̃rio. Et cũ ꝯfirmata ẽ ⁊ ab-
scisum qd̓ currebat ex latere dolẽte: deĩde dat decoctõez
de iuiubis ⁊c. ⁊ postea aquã or. quã cõmẽdat: q̃ nutrit p̃-
ter ꝙ ledat ĩfirmũ: ⁊ nõ nocet v̓tuti eius: post 4m v̓o q̃ñdo
sputũ ĩcipit in ascẽsiõe addat̃ ligritia capil. veñ. ⁊ ficus in
decoctiõe. Et ꝯfert in p̃n° cerotũ ex cera alba oleo viol. ⁊
dragãto ꝯtrito: ⁊ in fine euaporatio: ⁊ emplastrũ ex camo
milla althea farina or. ⁊ ꝯfert cibus calidus: ⁊ humidus:
⁊ sorbitio ꝯdita cũ melle sputũ adiuuat si non est febris:
aut est debilis: ⁊ aq̃ furfuris cũ penidijs ⁊c. ¶ Et pot⁹ sit
aqua mellis: q̃ sedat dolorem: ⁊ abstergit valde: ⁊ nutrit
nisi calefaciat: ⁊ tũc ꝓhibe: sed da qd̓ nõ igneat. Et in quo
sit caliditas parua: sicut sirupus vio. aut iulep. Et cõfert
dyacodion pur: ⁊ ꝓprie si sunt vigilie: ⁊ mã currit ad pe-
ctus. ¶ Alex. dixit. Dix̃ Hyp. neꝗ̃ flõmũ: neꝗ̃ catarticũ
adhibebis añ: sicut plurimĩ faciũt: vt discas q̃lis hũor fac̃
flegmonẽ: ⁊ qs humor ampli⁹ dñatur in corpore. Et hoc
ostẽdit fomentũ ⁊ sacellũ: q̃ si per h̄ alleuiat̃ patiẽs nõ
in eo cognoscat eẽ flegmonẽ: nec plectoria ẽ in corpore: et
tũc secure adhibebis localia remedia: q̃ dyaforesiz face-
re pñt. ¶ Si v̓o dolor auget̃ scias ibi eẽ corporis plenitu-
dinẽ: ⁊ calefacta loca plus attrahũt: qd̓ cũ cognoueris: nõ
differes: sed omni mõ euabis ⁊c. ¶ Si vero sanguis non
multũ abũdat ꝯfert scarificatio: vt vẽtose post incisionez
ex ꝓfundo trahãt nociuũ humorẽ. Et ex hoc dolor aliqñ
ꝯfestim mitigat̃. Est optimũ igit̃ hoc vti auxilio in q̇bus
parua est corporis plenitudo: vtere aũt fomentis ꝓprijs
ad vnũquẽꝗ̃ humorẽ superabundantẽ. q̃ si sanguis mi-
lio vel panico. si colera spõgia infusa aqua decoctiõis ca-
momille. si flegma folijs lauri: ⁊ salicib⁹ vel orobo frixo:
vel lana infusa in oleo anetino. si ex melia triture furfu-
ris: ⁊ ex oleo camomille. Optime fomẽtatiões sunt ⁊ pe-
ne ad oẽs dolores expediẽtes: vel anetinũ oleũ ꝓ camo-
mellino ponat̃ ⁊c. ¶ Cerotis ergo ex adipib⁹ vtere ⁊ fo-
mentis sine mordicatiõe: maxĩe in p̃n°. ¶ Digõne autez
facta nihil nocet calidis vti. In potu dabis plus oĩb⁹ aq̃-
sam mulsaz: non. n. poteris inuenire melius adiutorium:
⁊ si febris fortis sit: dũmõ sit satis aquosa ⁊c. Et si flegma
vix excreat̃ oximelle vtor. Fuge aũt dyacodion ⁊ filoniũ
⁊ a° h⁹ antidotum: periculũ enĩ maximũ infert ⁊c. Sed
sit insomneitas: ⁊ v̓tus valida dare antidotũ non est irra-
tionabile vt v̓tutẽ reuocet q̃ nimis ab insomnietate peri-
clitat̃. Si autẽ infirmior sit v̓tus fuge oĩno narcoticas po-
tiones. ¶ De succo ptisane dicit ꝙ si nõ plene coquat̃ in-
flat: queadmodũ ⁊ alia legumina: dat etiã si v̓tus sit ĩbe-
cillis micas panis: ius galline: pisces mollis carnis ⁊c. Et
olera prohibẽda nisi lingua sit aspera: ⁊ tussis nimia: ⁊ fe-
bris valida: aq̃ non detur. Et non vt multi existimãt: siue
dicũt colerica est qui deridẽtes accusant Hyp. nõ cogno-
scentes quomodo dixerit. ¶ Calidis g̊ siccis ⁊ febricitã-
tibus dat̃: q̃ colere repugnat: ⁊ cuz alijs cibis miscet̃ ⁊c.
¶ Si ptysana pñs non fuerit alijs vtere succis: ⁊ maxĩe
de auena. Eteniz non minus ipsis succis educit sputami-
na ex torace: ⁊ pulmone ⁊c.

¶ De tremore cordis. Cap. LXVIII.

DE tremore cordis notãda sunt iz. p̃m de noĩe. 2m de
diffinitiõe: ⁊ vtrũ sit morb⁹ vel accñs. 3m
de sp̃ebus. 4m de causis: ⁊ mõ gnãtionis.
5m de signis. 6m de ꝯueniẽtia ⁊ dr̃ia egri-
tudinũ cordis. 7m q̇b⁹ accidit. 8m qs tre-
mor sanat̃: ⁊ qs non: ⁊ qs deterior: ⁊ quis
min⁹ malus. 9m q̃ñto tp̃e viuit. 10m q̃re medicãdũ ⁊ a c⁹ cu-
ra incipiẽdũ. 11m d̃ mõ curatiõis. 12m de q̇busdã dubijs.

De primo dico ꝙ tremor cordis ab Haly. dicit̃
palpitatio ⁊ tremor: ⁊ dolor. ¶ A. se-
rapi. calfaram cordis: siue cafaram. ¶ Passionarius lo-
quitur de lypotomia que est a stomaco ⁊c. ¶ A quibus-
dam dicitur cardiaca tremor. Et a pluribus sub nomine
cardiace determinãtur. Est autez cardiaca omnis passio
cordis. Cardian. grece cor. Ugutio. cardia. grece cor. sy.

Auicẽ. sic diffinit. Tremor cordis est motus tremu-
lus accidens cordi. ¶ Serap. dicit. Cafaraz
cordis est motus cordis cum saltu. ¶ Est autem tremor
cordis accidens morbi ⁊ non morbus: q̃ est op̃atio v̓tu-
tis imutata ⁊c.

De speciebus dico ꝙ quidã tremor siue car-
diaca: fit per viam proprietatis. Quedam fit per viam
cõpassionis: sicut vult Serap. Haly. ⁊ Aui. ⁊ alij. Et que
est per viam compassionis: quedam cuz cõmunitate to-

tius corporis:sicut fit in febribus:et proprie pestilentialibus:et quedam cum cõitate pãniculi sui:ita vt in ipso accidat apostema molle:aut durum: sicut accidit simio et gallo prout dicetur:et quedam cum cõitate stomaci:et quedam cum cõitate pulmonis. ¶ Distinguitur etiam secundum Auicē.quia quidam est creticus qui fit causa crisis et motuũ accidentium humoribus ex crisi:et quidam non creticus. ¶ Dicit Serap.quod quidam sanatur:et quidam non. Et qui non sanatur quidam interficit subito:et quidam in tẽpore longo. ¶ Distinguitur etiã quia quidam est cum febre:et quidam sine febre:et quod quidam est ex cã calida:et quidam ex causa frigida.Et factus a calida dicitur a quibusdam cardiaca dyaforetica.

Cause distinguuntur ab Auicen.sic.quia causa est humor.s.sanguis:vel humiditas:vel melãcolia: vel colera: vel ventositas:et hec est leuior.Et causa est mala complexio pura:et omnis cõplexio dominãs debilitat.Et omnis debilitas facit in corde dum perseuerat residuum virtutis agitationem quãdam:quasi ipsum expellat a se aliquod nocumentũ:et tremor cum superfluit mutatur ad sincopim:et quãdo superfluit permutatur ad mortem:hoc idẽ facit apa: sed calidum citius.frigidum tardius.Idẽ facit solutio cõtinui:similiter opilatio in corde:et venis pulmonis sensibilibus. ¶ Causa vero extranea est:sicut dolor vel mutatio mãe apostemose ad ipsum:vel potus veneni:vel morsus serpentis:vel vermes in ventrem:et causa est multa sensibilitas:vt ex qualibet ventositate.vel calore:vel frigore:vel potu aque contingat:et aliquando cã est crisis etc. ¶ Serap.nihil addit de causis ad illud quod dicit Auicẽ. ¶ Alexã.loquitur de cardiaca ex stõ tm dicens: cardiaca passio stõi cã est:vt fit ab humoribus mordicantibus stomacum:vel lumbricis ascendentibus. ¶ Ras.in diuisiõi. ponit duas causas:et dicit quod plurimum fit ex calore:et fit ex multitudine melie cũ sanguine:sed hoc est raro:et hoc ẽ nocibilior spẽs tremoris cordis. ¶ Galy.dic.quod palpitatio et tremor fit ex humiditate aquosa:que in cordis clauditur operimẽto:aut ex apate:aut sanguine:sicut refert Gali.de iuuene cui cordis titillatio singulis fiebat annis:et tribus annis medicatus est cum flõmia:aut ex melia que ascendit ad cor etc. ¶ Uiati.dicit.fieri ab humiditate a sanguine:a cola et a melia sicut in alijs dictum est:et aliquando cum cordi necessaria minuatur:sicut sanguis subtilis clarus ab epate veniẽs etc. ¶ Quidam dicũt quod cardiaca mãlis si fit ex colera ignita in stomaco:vel lumbricis.vel ventositate:vel flãtica mã cõprimente pẽnulas pulmonis:vel cordis auriculas.Cardiaca vero dyaforetica fit ex calo dissoluente:et consumente humiditates spũalium etc. ¶ Quidam dicunt quod fit ex accñtibus aie:et ex multa sanguinis effusiõe per matrices vel emorroydas:vel vulnus etc. ¶ Mesue.cãrum egritudinũ cordis:quedã sunt in corpore:quedã extra corpus surgẽtes:et corporee:aut sunt in corde:aut in mẽbris vicinis:aut cõicantibus propinqua vel remota cõicatiõe. Que aũt sunt in corde sunt mala complexio sine mã:aut cum materia:sanguiea:colerica:flãtica:melica:et vẽtosa:et mala complexio facit debilitatẽ:debilitas agitatiua virtutis tremorem.tremor sincopim.vltimitas cãrum sincopis est extinctio:et mors:mala aũt cõplexio frigida est suspectior quam calida:et sicca magis quam humida:licet humida sit interdũ causa mortis festine. ¶ Solonem autem continuitatis in corde fieri:vel apa virtus non patitur.imo sunt cã dissolutionis et mortis:et quomodo non cum dolor sit cã mortis et sincopis. ¶ Et dixit Gali.quod mala complexio pura: vel cũ materia facit lesionem in qualibet corporis parte.et quõ non in corde:alteratio autẽ non cõfirmata curatur: confirmata vero non curatur:lesio etiam pãniculi dum redũdat ad ipsum cor est cãusa predictarum egritudinum. Et lesio cerebri aliquãdo redundat ad cor:vt in epilia et melãcolia:licet enim figantur in cerebro:tamen terminãtur in corde. ¶ Et ex eis est fluxus sanguinis nariũ:aut vndecũque:cõicat autem cordi cõicatione magis propria stomacus:vel propter cibum:vel humorem mordicatiuũ: vel dolorem in eo:vel saniem. ¶ Et dicit Pau.quod egritudines oris stomaci sunt propinque ad lesiones cordis:vñ quidam putauerunt tremorem oris stomaci esse tremores cordis:et quidam dixerunt debilitatẽ in ipso cardiacã. Et dispositio epatis alterata vt generet sanguinem melãcolicum est cã egritudinum cordis et prauior alijs:ita vt faciat dispositionem silem manie et melie. ¶ Cause etiam egritudinum cordis sunt imoderata euacuatio quelibet et prefocatio matricis:retentio menstruorum et impregnatio:et nocumentum ex vermibus vt appareat dispositio similis epilie:et sunt vermes habẽtes aculeos qui pũgunt os stomaci:donec faciãt cardiacam et sincopim:et aliquãdo mortẽ:et quãdoque penetrant vsque ad vicinas partes cordis:et quãdoque vsque ad cor:et sunt cã mortis festine. ¶ A cõitate totius primo leditur cor:sicut propter febrem:aut raram cõpositionem:aut sudorem vehementẽ. Ex causis extraneis accidũt:vt ex aere pestilentiali:odoribus fetidis:venenosis:assumptiõe veneni:morsu aialis venenosi:incursu timoris:balneo vehemẽti:aut labore et similibus. ¶ Quidã dicũt quod cãe pmitiue sunt aie accñtia fortia:vt terror: et timor:in quibus calor nãlis reuocatur interius in tm quod suffocatur in corde:sicut in exterioribus patet. Similiter gaudium et leticia:in quibus calor nimis exalat et deficit:et aer corruptus vt cadauerum cauernarum:vel animalis venenosi:sicut Aristo.recitat in lib.de causis et proprietatibus elemẽtorum et plãnetarum.quod tẽpore Philippi regis duo dracones insufflabant t.in duobus collibus versus athenas:vnde aer corruptus inficiebat transeũtes.Socrates vero in alto speculo aspiciens eos lapidari fecit:et via sanata ẽ etc. ¶ Cãe antecedẽtes sunt complexionalis et compositionalis: vt strictura meatuum ab ipso:et humoralis etc. ¶ Cause cõiuncte sunt morbus cõsimilis officialis:vlis et cõis etc.vt apostema vel vesica que aliquando fit in capsula cordis: sicut recitat Gali.de simia quã anathomizauit hñte tremorẽ cordis:et iuenit in capsula cordis vesicam etc.

De modo generationis dico quod humiditas frigida et aquosa:vel vẽtositas grossa collecta circa cor operantur ad cordis constrictionem:cor vo sua calitate operatur ad dilatationẽ. ¶ Ex his ergo causis contrarijs contrarij fiunt motus:et fit tremor qui manifeste sentitur in tactu: humiditas etiam colerica:et fumus acutus ledens cor est causa cõtractionis. Uirtus vero propter necessitatem inspirationis mouetur ad dilatãdũ.Et sic fit pugna et motus contrarius:et sic tremor:et vniuersaliter grauata virtute in corde ab aliqua causa mouetur ad expellendũ:sed non sufficit:et sic propter conamẽ vtriusque.s.virtutis et cause ledentis sequitur tremor:et motus diuersus:sicut accidit in tremore vel rigore etc.

De signis dicit Auic.tremorem cordis omnem signat pulsus diuersus:et tremor est humidum significat pulsus leuis et sensibilitas habentis eum: quasi cor sit positum in humiditate:vel crepitet:vel moueatur in humiditate:sicut dicunt Galy.et Serapi. ¶ Sanguineum significat caliditas pulsus velocitas et magnitudo in alia hora quam tremoris:et iuuamentum a coytu in frigido ẽ ecõuerso. ¶ Colericum vero qui raro fit significant egritudines colerice sequẽtes:durities pulsus:et inflãtio magna. ¶ Melicũ vo tristitia sollicitudo:pulsus durus vẽtosus velox resolo:prauitas proximi:et prua diuersitas in pulsu,

¶ Sed apostemosum in subã vel panniculo signant si/gna apatũ illoꝝ. Factũ a solone ꝯtinui venenis vel mor/sibus: vel vermib⁹ signant cãe sue: cũ ꝓuatiõe causarum ꝯtrariaruꝫ. ¶ Factuꝫ a caliditate pura signant priuatio sensibilitatis in qua natet cor: pulsus velox: ⁊ frequẽs: ꝙ/uis nõ in oĩ hora cõmotiõis: vt qđ est post causas spasmi sine mã: ⁊ in ethica ⁊ silib⁹. ¶ Factũ a frigore puro signi/ficãt cause frigoris: ⁊ euõnes extinguẽtes calorẽ inatũ: ⁊ egritudĩes fride: ⁊ pulsus tardus ⁊ rarus non in hora tre/moris. ¶ Factũ ab opilõne signãt diuersitas pulsus in magnitudĩe ⁊ puitate: fortitudĩe ⁊ debilitate cũ ꝓuatiõe signoꝝ repletiõis. ¶ Factũ a sensibilitate cordis: vel vẽ/tositate: ⁊ nocumẽto adueniẽte ei signãt fortitudo pul/sus: ⁊ sanus anhelitus: ⁊ sanitas alioꝝ mẽbroꝝ: ⁊ fortitu/do pulsus: ⁊ magnitudo sunt signa ꝓpria: ⁊ certificãt ipm cũ frequẽtia tremoris: corp⁹ incolume: vtus fortis: appa/ritio vestigioꝝ accñtiũ aĩe: vt tristitie vl' gaudij ⁊c. ¶ Fa/ctuꝫ vero a cõitate totius in febribus: vel creticus mani/festus ẽ. ¶ Factus a stõ scit per dispõnes stõi: vt ꝑ appe/titũ: nauseaꝫ: pũctionem: ⁊ per ea que expellũtur ab ipso. Et ꝙ alleniaẽ tpe vacuitatis: ⁊ fit fortis in hora digõnis. ¶ Factũ a cõitate pulmõis noscimus: qꝛ hñs euũ ẽ alma/ti preparatus cuꝫ signis hũiditatis pulmonis: ⁊ opilonis.

De cõparatione (viarum ⁊c. egritudinum cordis. dicit Mes. egritudĩes cordis sunt debilitas: pulsus tremor: et sincopis. Et he qdem egritudines easdeꝫ fere radices ha/bẽt: nec alr dĩntes nisi sicut fortes ⁊ debiles: qꝛ si causan/tia sunt debilia faciũt debilitatẽ cordis. Si ampli⁹ nõ in/tegre eleuata faciũt pulsum cordis. Si integre tremoreꝫ cordis: fortiora vo facta faciunt sincopim. Uincẽtia autẽ victoria vltimata supra nãm: ita vt abscindaẽ calor vite: ⁊ extinguaẽ in minera causant mortẽ.

De septimo premissoꝝ. dicit Uia. ꝙ sanis ⁊ in/firmis subito accidit: ⁊ frequenti⁹ accidit macilẽtis a cã extrĩseca hñtib⁹ pectus nuduꝫ car/ne: ⁊ melicis frequẽter: ⁊ habẽtib⁹ cor friduꝫ. ¶ Haly. iu/ueni sepius accidit ex sanguĩe ⁊c. ¶ Dicit Haly. peior oĩ/bus que accidit cordi ẽ q̃ a ꝯplone calida ⁊ sicca cordis: ⁊ a sicca. Ab his eteniꝫ ethica fit velocius: post has mala ꝯplexio varia est que defectum parit. Si sit aꝑa calĩn bõ moritur. Si duꝝ defectio sequr: ⁊ in defectu moritur.

Dicit Serap. egritudĩes cordis que sananẽ sunt ille que sunt siliuꝫ partiũ: ⁊ que fiũt ex mutatione cõplexionis inordinata. Et ẽ illa q̃ fit in hora sincopis ex malitia ꝯplõis. Reliq̃ vo duo genera non sanantur: vt egritudo instralis: ⁊ solutio ꝯtinuitatis.

Nono videdũ de tpe sanatiõis: ⁊ perditionis. Dicit Haly. morb⁹ organicus ẽ ex aꝑate sanguieo: vel colerico cordi accñti: aut illud capsule circũdanti. Et cui h accidit diu nõ viuit ⁊ velociter moriẽ. Signaẽ aũt hoc inflãmatiõe grauitate: ⁊ tẽsiõe: ⁊ si vulnus penetrat ad cõcauitatẽ cordis: ⁊ maxime sinistrã statim moriẽ: qꝛ si nõ penetrat ad ꝯcauitatem paulo post obit. Fit ⁊ i oĩ/bus que dolorẽ faciũt causis in corde ex aꝑatib⁹ vl' alijs. Naꝫ hõ non viuit: nisi iuxta morbi q̃titatem virtutis et debilitatis. ¶ Sera. iterficiẽs velociter ẽ aꝑa. s. mesire: ⁊ flegmon. Et iterficiẽs absq; velocitate vehemẽti ẽ tertia spẽs ethice. Et si vulnus ꝑuenit sic̃ accidit bellatorib⁹ ad interius cordis ex latere sinistro iterficit cũ effusiõe san/guis statiꝫ. Si aũt cadat icisio in pte cordis tm̃ iterficiet cũ aꝑate in die suo: aut in mane. Deĩde dic̃ ꝙ aꝑa sangui/neũ: aut colericũ attrahit mortẽ velociter. Et si ẽ durum (melicũ attrahit mortẽ post spatiũ.

Deinde videdũ: q̃re medicãdũ. Dicit Uiati. cordi ergo medicemur cũ h mẽbrũ sit digni⁹. Est. n. fm Ar. ꝑ aĩaliũ. ꝑmũ qđ viuit: ⁊ vltimũ qđ moriẽ. Et calor gnãtus in eo regit corp⁹: sicut ꝑnceps regionẽ ⁊c. ¶ Sera. inten/dit. ꝙ si passio est ꝓpria cordi icipiẽdũ a curatiõe cordis. Et si ab alio mẽbro icipiẽndũ a rectificatione illi⁹ mẽbri: preter ꝙ tardemus in ꝯfortatiõe cordis.

Cura tremoris cordis ẽ. 7. res. ꝑ^a^ est dispẽsatio in re/gimie. 2^a^ ẽ alteratio male q̃litatis: qñ ꝯtigit tre/mor sine mã. 3ª est digestio mãe qñ ẽ malis. 4^a^ ẽ euõ. 5ª est resumptio qñ accidit ab euõne. 6ª est confortatio cor/dis ⁊ spũalium. 7ª est rectificatio mẽbri cui cor ꝯpatitur. ¶ De ꝑ sciendũ. ꝙ aer dꝫ eẽ nõ grossus: nõ turbidus: non fetidus: nõ vẽtosus: sed subtilis: ⁊ clarus: ⁊ aromaticus ca/lidus: aut fridus ẽ ꝙ dispõ exigit. Nã si tremor est cali/dus sine mã: stude vt dic̃ Aui. vt aer sit ifridatus vltima infridatiõe: ⁊ vt sint odoratiões: ⁊ rorationes aromatice: cãphorate: ⁊ cũ ꝑũtia sandaloꝝ. Et nõ est maluꝫ vt roreẽ sup ea aliqd vini cũ q̃titate: vt penetrare faciat aroma/ticitateꝫ eoꝝ ad cor. Et iuuaẽ hñs tremorẽ cordis calidũ cũ mutaẽ ab aere suo ad aerẽ fridũ. Illõ. n. reducit ad sa/nitatẽ. Si vo tremor sit fridus eꝯ fiat. ¶ Cõstã. in estate sit locus fridus i q̃ sint salices rose myrthus ⁊c. ¶ Qui/es vo in tremore cordis ẽ vtilior q̃ exercitiũ qđ aliqñ cõ/fert multũ: sed sit suaue tẽperatũ: ⁊ ꝑ loca plana delecta/bilia. Fricatio ẽt suauis: ⁊ tẽperata circa cor ẽ vtilis: ⁊ ꝓ/prie cũ aliquo odorifero: diuersa tñ dꝫ eẽ fricatio: ⁊ exer/citiũ in cã cala: ⁊ in frida ⁊c. bal. dr̃ tẽperatũ. ¶ Et Uia. in cardiaca melica dixit ꝙ semp dꝫ eẽ bal. tẽperatũ post purgationem. s. et dꝫ esse bal. cũ odoriferis calidis: vel fri/gidis: sicut exigit cõditio: nec dꝫ esse aqua calefacta cum lignis malis. Nam Halie. in cõmen. afforiſ. dicit. ꝙ que/dam mulier sincopizabat. Et idem est in tremore: quia. s. bal. q̃ multũ malis subardebat lignis. ¶ Cib⁹ dꝫ eẽ hñ digestibilis: laudabilis sanguinis generatiuus. ¶ Uiati. in cardiaca ex sanguine vel colera dicit. nutriamus cum cibis bonarum qualitatum: sicut hedorum: pulloꝝ: cum malis granatis: zuccaro aceto aqua ro. cum cãphora ⁊ si/milibus. In melica dicit vinum odoriferum: ⁊ mellicra/tuꝫ aromaticũ dandũ. ¶ Alñ. in tremore cũ febre dicit. nutriatur ex pullis cũ aceto: ⁊ succo vue acerbe: ⁊ acetoſ. Et volatilia calida ad digerendum facilia dentur cũ aro/matibus cocta. ¶ Dicit Auicen. si tremor est semper si/ne materia vel euacuata est: ⁊ est calidus cibetur cum eo qđ paruꝫ est: ⁊ confert sicut est panis infusus in aqua ro. in qua est parum vini odoriferi. Et panis cum sirupo de pomis: ⁊ ius pullorum: ⁊ lac acetosum sine butyro ⁊c. Et cucurbita: ⁊ bleta: fructus frigidi. Et acetositas citri: ⁊ li/monis est magis iuuatiua. Et si non tolerat carnem: deẽ caro frigida: sicut alchates pullorũ: ⁊ alcubugi proprie: habet eniꝫ proprietatem in hac re propter frigiditateꝫ cõ/plexionis. ¶ Or si sit iflãmatio fortis da ad sorbẽdũ aq̃ frigidam: vel niuis cum aqua ro. dando sorbitioneꝫ post sorbitionem: ⁊ etiam cum camphora si oportet: ⁊ quãdo/ꝙ lac acetosum ab vna libra: vsq; ad duas: ⁊ peruenit ci/bus ei. Et si oportet conforta cum modico panis. Si aũt virtus est debilis ⁊ timetur extictio misceatur cardamo/mum ⁊c. Super buglosam vero sis audax: ⁊ non timeas malitiam eius: ⁊ vtere ea in potu cum omni qđ tribuis: ⁊ in cibo similiter: ⁊ aqua eius distillata datur in potu. In tremore frigido dicit. cibetur aqua ciceris: ⁊ pullis colũ/barum ⁊ carnibus paruarum auium. ¶ Dicunt quidaꝫ si fit ex nimia sanguinis effusione detur caro porcina as/sata cum saluia: fasiani: perdices: hedi: aues: caprioli: colũ/belli borago ⁊ similia. Salsa fit de rosmarino sansuco cy/namo. gariofi. mica panis assa: ⁊ aceto. Et vinũ sit odori^m^

¶ Cõstã. si ɔplõ cordis calefiat vl̃ febricitet patiẽs: cib⁹
sit cucur^ta cũ malis grana. si nõ ẽ febris pulli cũ granatis:
aut aceto pomi citrini. ¶ Dicit Aui. i cura illi⁹ fridi cura
est vinum odoriferuȝ: exercitium temperatũ. sit cibus ca
lidus cum quantitate qua digeritur. ¶ In cura male cõ
plexionis sicce necessarius est cib⁹ plurimus ⁊ humidus
⁊ introitus bal. post cibuȝ: ⁊ tranqllitas ⁊ motus paucus
⁊ potus aque frigide. Et si sit ibi frigus alleuiet̃ aqua fri
gida nimis: ⁊ cibetur: ⁊ post cibum calidum multiplicet̃
somnus. ¶ In cura complõnis humide subtilietur regi
men: ⁊ exercitiuȝ sit cum frequentia temperatũ ⁊ multi
tudine. ¶ Frigide ⁊ humide cõplexionis cura est multi
tudo exercitij: ⁊ bal. ante cibum precipue termaꝝ: ⁊ sub
mersio plurima in aqua calida: ⁊ vsus vini fortis resolu
tionis odoriferi: ⁊ cibus laudabilis chimi cuȝ q̃titate nõ
plurima. ¶ Et si illic sit caliditas vitẽt bal. ⁊ vtant̃ coy
tu ⁊c. ¶ Alteratio male qualitatis sine materia qd̃ scitur
per macieȝ: sicut patet in ptysicis remouetur cum alterã
tibus ⁊ confortantibus. s. aromaticis cõtrarijs cãe: vnde
fit morbus. V. g. in frigida dent̃ aromatica calida: sicut
gariofil. cynamomuȝ ⁊c. ⁊ electuarium dyamargariton:
dyantos: ⁊ inunctiones cũ oleo aromatico calido: vt nar
dino ⁊c. Et regimen ⁊ dieta calida ⁊ aromatica ordinen
tur. ¶ In calida vero cõpetũt aromatica frigida: vt zuc
caruȝ rosa. cum puluere margaritarum: ⁊ inunctio cum
oleo ro. ⁊ cãphora sandal. rosis ⁊c. ¶ Et dieta sit aroma
tica frigida cum aceto: aut agresta ⁊c. ¶ In cõplõne sic
ca vtendũ restaurantibus: ⁊ humidis confortantib⁹: sic
est electuarium restauratiuum ⁊ butyrũ ⁊ lac ⁊c. vt i cu
ra ethyce dicitur. ¶ In cõplexione humida exiccatiua
dentur: vt gariofi. ⁊c. ¶ Digestio materie fit ƒm diuersi
tatem cause: q2 si ex causa colerica detur sirupus oxizac
cara: vel sirupus de myrtha ros. sandalis acetosa: pomis:
prunis: spodio: endiuia: ligua bouis ⁊ similib⁹. ¶ Si mã
sit flãtica vel ventosa: detur sirupus de menta: sisimbrio
vel gariofilata maiorana: basilicone: melissa: gariofi. cy
namomo: buglosa ⁊ chebulis ⁊c. ¶ In mã melica fiat si
rup⁹ cum radice sparagi: brusci: scene: epythimo: mirabo
lanis indis. prunis: violis: boragie: buglosa ⁊c. ¶ De 4°
dico ꝙ mã sanguinea euãtur cum flobotomia. ¶ Colica
euacuatur cuȝ cassiafi. dyaprunis ⁊c. ¶ Flegmatica cuȝ
yerapigra. Melica cum yera ruffi. vel yeralogodion: vel
dyascene: vel decoctiõe mirabolanoꝝ idoꝝ ⁊c. ¶ De 5°
premissoꝝ dico p̊ ꝙ euãtio remoueatur: deinde ea remo
ta restauratio fiat cum cibis potibus medicinis interi⁹
⁊ exterius. ¶ Cõfortatio auteȝ cordis ⁊ spũuȝ fit cũ me
dicinis stringentibus ⁊ firmantib⁹: ⁊ temperãtib⁹ subaȝ
cordis: sicut est auruȝ argentuȝ: smeraldus: magnetes: ⁊
cuȝ rebus gñãtibus spũs ⁊ multiplicantibus: sicut vinũ
aromaticũ: vitelli ouoꝝ: ⁊ mellicratum aromaticũ ⁊c. Et
cum medicinis aromaticis calidis fridis tẽperatis sim
plicibus ⁊ cõpositis. ¶ Medicine aũt cordiales calide
sunt sicut gariofi. ⁊ sunt mirabiles valde: ⁊ enula ẽ mira
bilis ⁊ rosmarinus omni mõ dat⁹. zedoaria muscus am
bra: seta crocus been ambo sunt velocis iuuamẽti xiloal.
melissa: cubebe: cardamomũ: cynamomũ: cortex citri ga
riofilata: basilicon: amomũ: cyminum carui. yreos spica:
mastix: granatũ dulce: gallia musca. ¶ Fride sũt margari
te carabe: cãph. coral. sandal. ro. spodiũ lutũ sigillatũ: po
ma: coriandrũ siccũ ⁊ humidum: myrthus emblicus ace
tositas citri: endiuia ⁊c. ¶ Proxime equalitati sunt auꝝ
argentuȝ: buglosa: artemisia: borago ⁊c. ¶ Cõposite cal̃e
sunt. sicut dyamargariton: dyantos muscatũ: dyamuscũ:
⁊ electuariuȝ letificans ras. ⁊c. ¶ Frigide sunt zuccaruȝ
ro. cum puluere margaritaꝝ: troc. de cãphora ⁊c. Et vl̃r

omnes res aromatice sunt cordiales. q2 ɔfortant spũs ra
tione sil̃itudinis: sicut eni spiritus ex puritate sanguinis
gñãtur: vnde ⁊ aromaticaȝ naturam hñt: sic res aroma
tice ab omni impuritate sunt purgate: ⁊ iõ aromatice fa
cte sunt. ¶ Quedã etiaȝ nõ aromatica vt mineralia con
fortant cor: q2 subam cordis inspissant rõne alicuius sil̃i
tudinis in suba: ⁊ sanguinem purificant deponendo fecu
lentiaȝ: vnde spũs in sanguine liberioreȝ habẽt motum:
nec ab impuritate sanguis impediũtur: imo ex illo etiam
sanguine puro puriores spũs gñãtur: ⁊ hoc pȝ experiẽ
tia manifesta in exterioribus. V. g. limatura ferri vinum
turbidũ valde clarificat: ⁊ hoc facit ꝑ dispõnem ⁊ separa
tionem impuri: Simil̃r sabulum vitrum pulverizatum:
alumen auruȝ ⁊c. ¶ De septimo p̃missoꝝ. dicit Viati. si
ex stomaco purget̃ ex acutis humoribus cum vomitu ca
tartico de aloe vel absinthio mirabolanis citrinis vnga
tur cum sandal. ⁊c. ¶ Dicit Passionarius. lipotomia fit
ex euacuatione repletiõe ⁊c. Narib⁹ ergo bonos odores
apponamus: vt pulegij: mẽthe: absinthij: sternutamẽta ⁊
vomitũ ꝓuocamus: ⁊ fomẽtuȝ in hyeme calidũ: ⁊ in esta
te frigidũ: elixaturam meu. ⁊ maloꝝ citonioꝝ accipiant
ysopi aut pulegij. Si vero freqũẽs sit passio stõus fouea
tur oximel ⁊ pigraȝ accipiant ⁊c. ¶ Dicit Alexã. cardia
ca passio stomaci omnis est: vel ab humorib⁹ mordican
tibus stõm: vel lũbricis. p̊mo ergo dent̃ que infrigidãt ⁊
confortant: vt mala granata ⁊c. ¶ Et si sit satis calida ⁊
in stõ mordaces hũores sint: panis infusus in aq̃ frigida:
vel aqua detur: deinde dent̃ cibi qui non facile corrupti
biles sint: ⁊ difficile digerũtur. Nullũ enim maius iuua
men qȝ hꝰ cibi: auxiliuȝ autem magnuȝ est hꝰ confectio.
℞. aceti. lib. i. ʒ. corticũ radicis feniculi. ℥. vi. aloes sephi
ti. añ. ℥. ij. mellis atici. lib. i. ʒ. ⁊c. Sanat eni cardiacã in oi
inchoantẽ epil̃iam: ⁊ ypocũdriacaȝ: ⁊ stõm flãte plenuȝ.
¶ Et ad ideȝ antidotũ anacardinũ bene facit: ⁊ pigra si
militer: sed nullũ superat predictaȝ ɔfectionem. ¶ Aui.
si ex cõitate stõi est: ⁊ humore frigido cito vtatur vomitu
post cibũ: ⁊ acceptione subtiliantiũ: sicut succũ raphani i
oximelle: ⁊ solutio vẽtris fiat post ipm cuȝ yeris magnis
sicut logodion: vel yerapigra ɔfortata cũ pulpa collogn
tide: aut agarico ⁊c. Si vero colera mordicat stõm con
forta cũ rob fructuuȝ: ⁊ lenitate nãe: ⁊ regimine tẽperan
te stõm. ¶ Et si cibus corrumpit̃ in stomaco cura dicet̃
in caplõ stomaci inferius. Et nõ abscindas cãm sine con
fortatione cordis. ⁊ magni iuuamẽti est potare medium
aureũ de buglosa tẽpore somni noctib⁹ continuis. Et est
expertum potare quãtitatem põderis nuclei de gariofilo
masculo in. xij. aureis lactis dulcis in ieiunio: aut sansucũ
cum aqua si sit caliditas: vel cũ vino si non sit caliditas.
¶ Et dico ꝙ pimpinella cõfert tremori cordis: ⁊ puluis
de buglosa: maiorana: gariofil. croco: cynamomo: mace:
cardamomo. Electuariũ de bugl. ⁊ inunctio cũ dyamar
gariton ⁊c. Et aqua muscata: aut cãphora confert suffu
migatio cum aromatibus. ¶ Pomũ odorandũ. ℞. sto
racis calamite. ʒ. i. ʒ. masti. ʒ. ʒ. arboris ambre. ʒ. vni⁹ ter
tiaȝ: gariofi. ʒ. i. laudani ⁊c. ¶ Aliud. masti. ʒ. i. thuris ma
sculi. ʒ. ij. nigelle valeriane. añ. ʒ. ʒ. parum musci ⁊ ambre:
⁊ parum gariofi. ⁊ ligno aloe. ¶ Aliud. ℞. laudani. ʒ. i. cy
namomi: rose: ligni aloes. añ. ʒ. i. ambre. ʒ. ij. gallie spice.
seminis maiorane. añ. ʒ. ʒ. musci camphore. añ. ℈. i. stora
cis calamite. ʒ. iij. ¶ Emplastrum. ℞. melisse maiorane
basiliconis. añ. ℥. i. ros. sandalorum karabe. añ. ℥. ʒ. cyna
momi: cardamomi: spice. añ. ʒ. ij. gallie muscate: spodij.
añ. ʒ. i. ¶ Puluis. ℞. cynamomi. ʒ. i. gariofil. cardamo
mi. añ. ʒ. ij. macis spice: cubebe. añ. ʒ. i. ʒ. ligni aloes. ʒ. i. zuc
cari. ℥. i. ¶ Haly. malam complexionem cordis calidaȝ

curat cū flōmia basilice sinistre. ꝛ si flōmia fieri nō pōt cū siccia inter scapulas cū decoctōe fructuū aq̄ oꝛ. lacte acetoso sine butyro. ꝛc. ¶ Egri habitaculū sit i loco fro in quo sternas rosas. ꝛc. ¶ Sit cibus cucurbita: si est febris. ꝛ si non est febris caro pulloꝝ. ꝛc. Laboꝛez caueat irā. vigiliā. coitū: curā: tristitiā. in hoꝛa dōmiēdi dab suc cū granatoꝝ: cū succo psilij bolo armeno: semie poꝛtulace. añ. q̄ꝫtū oꝫ. ¶ Epithima ꝛ emplꝫa pectus cū sandalo. ꝛc. da aquā granatoꝝ: troc̄. cāphoꝛe. Si mala ꝯplō ē frida pomoꝝ da syrupū. super pectus pone pānū ifusuꝫ i gallia: succo sansucci. ꝛc. ambꝛe electe nr̄e. aut tyriaca. ¶ Si est mala ꝯplō sicca curat̄ vt ethica. ¶ Si vō tremoꝛ fit ex calido flōma basilicā celeriter. Ha. āt refert se hoiem flōmasse cui singulis ānis tremoꝛ coꝛdis accidebat: ꝛ passio recessit. ¶ Cū itaq̄ꝫ hͦ sepius adhiberet̄ ois tremoꝛ coꝛdis a viro recessit cū flōmia: ꝛ qm̄ flōmiā illā pdeē vidit: egrotāti sāguis miutionē idixit singul̄ ānis anq̄ꝫ tps: quo accidebat tremoꝛ coꝛdis adeēt: sic q̄ꝫ i ipꝫ passio deiceps nō redyt: p⁹ flōmū det̄ aq̄ granatoꝝ muzoꝝ. ꝛc. ¶ Si vō est ex frido coꝛde tremoꝛ curat̄. sic dolor ex hūiditate aquosa: ꝛ frida ꝯplōne. ꝛc. ¶ Sera. si ē ex hūiditate cōpetunt resolutiua: vt castoꝛeū calamētuꝫ mōtanū. Et si est ex replōne curat̄ per flōmiā. deide cuꝫ cōfoꝛtatiuis: ꝛ regimie iuuatiuo: ꝛ ꝯfert tyriaca dyamuscum. ꝛc. ¶ Ras. in diuisionibus. si est cū caloꝛe flōma cephalicā ex latere sinistro: da lac acetosuꝫ: ꝛ troc̄. ꝺ cāphoꝛa. ¶ Si ex melīa cū sanguine: qꝺ raro fit: ꝛ est nociuioꝛ: tremoꝛ coꝛdis curat̄ sic̄ mlīca passio. ¶ Almā. si ē cū febꝛe miuat basilicā. dent̄ troc̄. cāphoꝛe cū succo maloꝝ acetosoꝝ: qui. ℞. spodij. seminū citrulli: cucumeris: endiuie: lactuce: poꝛtulace. rosꝫ. sandal̄. al. Et p quocūq̄ꝫ pondere vni⁹ aurei ex eis sumat̄ de cāphoꝛa pōdus triū granoꝝ oꝛ. ex quibus cū succo macianoꝝ cōfectis fiant troc̄. Si non sufficiūt lac sine butyro detur. ꝛ syrup⁹ acetosus cū zucca. si sine febꝛe troc̄. muscati. ꝛc. vl̄ dyamuscū preciosum cuius receptionē ponit. ꝛc. ¶ Uia. nō dic̄ aliud a p̄dictis vel ēt dicendis. ¶ Auicē. in cura vli tremoꝛis coꝛdis mālis dicit. q̄ꝫ ꝯfert euō. Sed in sanguieo flōmat extractione sanguis vltia. ¶ Et cibus tempat⁹ i q̄ꝫtitate ꝛ q̄litate. ꝛ si est ei poxism⁹ aut tps in quo cōmoueatur plīm. si vt ve poxismū precedat flōmia: subtiliatio cibi: ꝛ acceptio ei⁹ qꝺ ꝯfōtat coꝛ. In flātico purget̄ cū yera. In sanguine melīco fiat flōᵃ. tēpetur epar ne mlīaꝫ generet: in puro mlīco purget̄ cum yeraruffi. equet̄ complexio calida cū fridis: ꝛ frida cū calīs: ꝛ ppꝛie coꝛdialibus: in tremoꝛe calō ꝛ frō ponunt̄ medicamia mlta. ꝛc.

¶ De sincopi. Cap. LXIX.

DE sincopi ꝯsideranda sūt. 9ᶜᵐ. p̄. de noie. s. quib⁹ nominibus noiat̄ in medicina. 2ᵐ qꝺ sit. ꝛ vñ dicatur. 3ᵐ. de spēbus. 4ᵐ. de causis. 5ᵐ. de signis. 6ᵐ. q̄bus accit. 7ᵐ. que curatur: ꝛ que non: ꝛ que cito: ꝛ que tarde: curatur ꝛ cui medicanduꝫ: ꝛ cui nō. 8ᵐ. a quo incipiēda est cura: ꝛ q̄re. 9ᵐ. de mō curationis.

De primo dico. q̄ꝫ Haly. noiat sincopim: defectum vitalē: ꝛ in practica defectum absolute. ¶ Passionarius dicit. lipotomiā illā. s. q̄ a stō dr̄ extasis: ꝛ exolō ꝛ malefactio: ꝛ defectus mot⁹ coꝛdis: ꝛ hec omnia sunt synonima.

De diffōne dicit Aui. Sincopis est destructio maioꝛis partis pluriū virtutū motiue ꝛ sensibilis pp debilitatē caloꝛis coꝛdis: ꝛ aggregationem toti⁹ spūs ad ipsum pp cām mouentē eū ad interioꝛa; aut pp cām p̄focātē ipꝫ ad interi⁹: q̄re non iuenit spiraculū: aut pp paruitatē ꝛ subtilitatē suā: q̄re nō supfluit sup illum qui repit̄ in miera. ¶ In hac diffōne tāgitur cā foꝛmalis cum dr̄ destructio. ¶ Et cā efficiēs cū dr̄ pp debilitatē. ꝛc. ¶ Haly. in theoꝛica dicit. defectus vitalis est semel dissolutio vtutis. In practica dicit. defectus est vnū accn̄s in quo est vtutis semel: siue sil̄: ꝛ subito dissolutio. ¶ Uia⁹. dicit. Sincopis est absolute mot⁹ coꝛdis defectio: aut adunatio toti⁹ vtutis in se: atq̄ꝫ ablatio fumi sui expellēdi: ꝛ dat̄ hec diffō per cām efficientē: ꝛ dr̄ absolute: vel q̄ꝛ verā diffinit sincopim: vl̄ diffinit eā cōiter: vel q̄ꝛ non in totū vtus deficit. ꝛc. ¶ Dn̄t q̄dā sincopis est defectio coꝛdis: qua hō derelinq̄t̄ q̄si moꝛtuus. ¶ Constan. Sincopis est duplex q̄dā ppa coꝛdi: ꝛ q̄daꝫ accn̄s in q̄ est subita vtutū dissolō spūaliū.

De speciebus dico. q̄ꝫ sincopis ē dupl̄x: q̄dā est ppꝛia coꝛdi: ꝛ q̄dā fit p viā cōpassiōis. Itē quedā est cōfirmata: ꝛ q̄dā nō ꝯfirmata. Item q̄dā sanat̄: ꝛ quedā nō est sanabilis. ꝛc. Et sic distiguunt̄ spēs sincopis. sicut ꝛ tremoꝛis: cū non dr̄ant: nisi intensione ꝛ remissione.

De causis dicit Haly. q̄ꝫ dissolō fit: aut ex replōne: que vtutē grauat: ꝛ oppꝛimit: aut euōne nimia que vtutē resoluit: aut mala ꝯplōne subita: aut doloꝛe graui vtus dissoluit̄: ꝛ spūs euatur: aut mr̄icl suffocatiōe cū a fr̄a mr̄ice vapoꝛes substulunt̄ ad coꝛ: aut alicui⁹ mēbꝛi coꝛruptione. vñ vapoꝛes sil̄r feruntur ad coꝛ: aut ex apate: qꝺ inascitur coꝛdi: ꝛ vocat̄ defectus coꝛdis: ꝛ fit moꝛs subita: aut ex accn̄tib⁹ aīe. sicut timoꝛe pp caloꝛis nālis ingressum: vel gaudio in quo caloꝛ egredit̄ ꝛ dispgit̄: aut ex p̄ntia febꝛis piodice rōe doloꝛis qui ex caloꝛe fit: vl̄ decursus putridi hūoꝛis ad stōm vel rōe apatis in aliq̄ nobili. ꝛc. ¶ Constā. in pātegni. Cā sincopis. 3ʳ est. p̄ma inanitio. 2ᵃ. plenitudo. 3ᵃ. mala ꝯplō. doloꝛ āt inanitioni supponit̄ eo q̄ꝫ spūs inanitur. ¶ Uia. Sincopis modis fit diuersis. s. plenitudie nimia vel multa inanitione: vel subita mutatione calītatis in friditatē vl̄ eꝯ. ¶ Dicit Aui. cā est: aut replō p̄focans multitudine vel opilōne: aut euō resoluens spm̄: aut fames vehemēs: aut mala cōplō ꝯfirmata: vel subita: aut doloꝛ vehemēs: vl̄ debilitas p̄ncipioꝝ: ꝛ ppꝛie coꝛdis postea cerebꝛi. deide epis. deide oꝛis stomaci: aut toti⁹: aut macies: ꝛ extenuatio: aut aīe accn̄a: aut fetoꝛ: aut pestilentia: aut vermes i oꝛe stōaci. ꝛc. ¶ Quidā sic distinguūt. Cā ꝯiuncta sic distiguit̄ ex parte coꝛdis: ꝛ ex pte spūuꝫ. ¶ Ex pte coꝛdis est mala ꝯplō vel mala cōpō: vel ꝯtinuitatis solō: vl̄ apostema. ꝛc. Ex pte vō spūuꝫ rōne q̄ꝫtitatis: vel q̄litatis vel motus. ¶ Rōne q̄ꝫtitatis. q̄ꝛ pauci nō sufficiūt diffundi ad remota: vel q̄ꝛ multi non euētant̄. vñ seipsos p accn̄s suffocant. ¶ Rōne q̄litatis. 3ʳ. vel q̄ꝛ peccant in subtilitate vel grossitie: vel cruditate: aut q̄ꝛ peccant in calītate vel friditate: aut q̄ꝛ peccant in tota suba. s. q̄ꝛ coꝛrupti sūt vt in pestilentialib⁹ tpibus. ¶ Rōne motus vt in doloꝛe: sicut pꝫ q̄ꝛ cū pūgitur digitus aliq̄n tota virtus fugit ad coꝛ. Quelibet āt dictaꝝ cāꝝ dꝫ eē subita. vt ipsa sit cā sincopis. ¶ Causa vō añs cōplōnalis est mala cōplō subita calā: vel frida imutans cōplōnē coꝛdis: vl̄ spūs. vndecūq̄ꝫ pcedat. ¶ Cōpōnalis est puitas vētriculoꝝ coꝛdis: vel meatuū ab ipso ad ipsum. vnde pauci sunt spūs: ꝛ magnitudo coꝛdis in aialibus timidis cā ē: q̄ꝛ spūs nō sufficiunt ad coꝛdis calefactionē. ꝛc. ¶ Hūoꝛalis ē hūiditas sanguinea: vel vētositas. ꝛc. ¶ Cā p̄mitiua est aer nimiū calidus pestilentialis: ꝛ nimium exercitium: balneū nimiū calidū: vel cū malis lignis calefactum. ¶ Cibi multitudo: vl̄ mala qualitas: vt fungi: ꝛ accidētia aīe: vt dictum est.

Dicit Daly. signa sunt extremoꝝ frigus anhelitus debilitas: aut frigus pulsus puus: aut debilitas: color croceus: ꝛ si clamet̃ illi nõ audit bñ: sed tanq̃ in lõgiquo sit positus loco. ꝛc̃. ¶ Uia. si plenitudo est in corpe toto scitur ex fatigatiõe: ꝛ grauitate toti⁹. Si ò stõ imaginatio est añ oculos eructuatio vomit⁹ dolor in pra capitis. De intestinis grauitas ꝛ iflãmatio mr̃icis. dolor ꝛ pũctura colicis. grauitas sine inflatione flãticis. q̃cũqꝫ aũt fit inanitio plurima cõpus dissoluit mẽbra aggrauat nãlis coloris splẽdor extinguit̃ subita mutatio in friduz poros opilat calorẽ suffocant subita mutatio in calidum corpus rarificat calorẽ dissoluit. ¶ Auic. signa sincopis pportionant̃ signis tremoris. sed debilia sunt signa tremoris: fortia sincopis: plr̃m fortia mortis subite ꝛ pulsus est significatior. signat. n. sua cõphẽsiõe cũ fixiõe virtuti mãm cõpressiuã: ꝛ diuersitatis cũ vicissitudie: ꝛ puitate maxima resolõne virtutis. ꝛ ad sũmũ cum sincopis non fit subito: pulsus p̊ est minor. deinde sanguis occultatur color mutatur debilitas motus oculoꝝ aptio apparitio imaginum: friditas extremoꝝ roreitas in corpe frida: ꝛ qñqꝫ friditas totius ꝛ nausea. Cum g̊ incipit aliqd̃ istoꝝ post flõmiã: aut cãm aliã remoueat̃ ilico: qñ ducet ad sincopim nisi abscindat̃. ¶ Et qñ sincopis non hꝫ cãm pmitiuã: nec añtẽ: ꝛ est cũ frequẽti tremore cordis: nec ẽ pp lesionẽ oris stõaci: tunc ipsa est cordialis confirmata. Sed illa cũ qua est nausea est stõachalis. Et qñqꝫ continuatur sincopis: ꝛ fit vehemẽs: ꝛ non est a cã manifesta. imo est cordialis: tũc hñs eam morit̃ subito.

De sexto pmissoꝝ dico. q gbus sincopis accidit facili⁹ sunt infantes debiles: decrepiti: ꝯualescentes: frã corda hñtes: malo vtẽtes regimie: carcerati famelici. ¶ Debiliores aũt hoies. dicit Auicẽ. ad tolerandũ ipsam sincopim: vel famẽ ex qua fit sincopis sunt neqꝫ infirmi: neqꝫ sani: sed corpa neutra: sic̃ ifantes: ꝛ qui sunt eis pximi ꝛ decrepiti: ꝛ ꝯualescẽtes: sed i etate pueníentes tolerant ipsam. Et tolerantia eius in hyeme plurima est q̃ꝫ in estate.

De septimo dicit Aui. scias q sincopis confirmata curationẽ non hꝫ: ꝛ ppe cũ pduc̃ ad viriditatẽ faciei: ꝛ ꝯuersionẽ colli: ꝛ faciei. vt dicunt. Fortasse. n. nõ erigit̃: ꝛ si erigit̃: tunc cũ caput suũ eleuat morit̃. ¶ Itẽ illa que fortis est: ꝛ facta per maliciam cõplonis cõfirmate curationẽ non hꝫ. Et illa q̃ nõ est ita. imo est leuior: aut est sequens cãs extrīsecas a corde curatur. ¶ Dñt ꝛ veꝝ est: q q̃ꝫto magis durat tanto deterior ꝛ magis picl'osa: ꝛ tali est mors ppinq̃: q2 mors nihil aliud est q̃ꝫ sincopis ppetua. ¶ Raf. in disiõibus egritudies cordis: quas curare posse est sunt alteratio cõplexionis añq̃ꝫ ꝯfirmetur: ꝛ tremor cordis: ꝛ sincopis: ꝛ tremor cordis qui non ꝯfirmat̃: ꝛ debilitas apa: ꝛ disruptio: aut corruptio ꝯplonis cõfirmate nõ sunt faciles ad curandũ. ꝛc̃. ¶ Qd̃ dicit de h̃ Sera. dcm̃ ẽ aliqd in ca°. de tremore: q2 egritudines instrales. sunt almesire. flõn ꝛ apata dura: que fiunt in pãniculo ꝯtinente ipsum: ꝛ humiditas: que ꝯtinet̃ in eo: ꝛ solo ꝯtinuitatis: que puenit ad interiora ei⁹: ꝛ egritudo ꝯsilis. sic̃. 3ª. spẽs ethice: ꝛ mutatio ꝯplonis absqꝫ ordine: ꝛ est illa que fit in hora sincopis nõ curat̃: aut egritudies ꝯsiles: ꝛ que accidũt ex mutatione cõplonis inordinata sanant̃. ¶ Uehementi⁹ ãt interficiens: ꝛ velocius est flõn. ꝛc̃. ꝛ non velociter. sicut 3ª spẽs ethice: ꝛ solo ꝯtinui: que puenit ad interius ad intrinsecus statim. si nõ ad interi⁹: tunc in die suo: aut i mane. ꝛc̃. Et sincopis multũ subita attrahit mortẽ cito. ꝛc̃. Et ille q nõ sanat̃: ꝛ ppe qñ iterficiũt post spatiũ cũ reb⁹ ꝯfortatiuis: ꝛ iuuat̃ ifirmus saltẽ puo spacio.

De octauo dico. q cor ẽt infirmat̃: sicut ponit Sera. cũ egritudine alteri⁹: sic̃ a stõ mr̃ice: aut gbusdã mẽbris cõicantibus ei pp egritudiez: ꝛ tunc cura incipit̃ ab illis mẽbris non omittendo semp ꝯfortationẽ cordis. ¶ Si v̊o egritudo est ppria cordi pncipiũ cure est a corde: q̃ꝫq̃ꝫ alia sibi ꝯpatiant̃. Et iõ Aui. ppea q est pncipale pmũ oiuꝫ pncipalius ꝛ sublimi⁹. oꝫ vt sit velox studiũ in curatione eius cũ medicinis: ita vt adiuuet̃ vltime absqꝫ errore siue velim⁹ ex eo euãre huorem: siue alterare ꝯplonez.

Modus aũt curatiõis distinguit̃: q2 quidaꝫ òbet̃ añ poxismũ: quidã in poxismo: ꝛ quidaꝫ pnũ poxismũ. Ante poxismũ debet̃ cura preseruatiua. In poxismo simplr̃: ꝛ ppe curatiua: post poxismũ v̊o resumptiua. ¶ Aui. distinguit curã. Si in poxismo est patiens: ꝛ si est inter sincopim ꝛ sanitatẽ: ꝛ qñ est in leui poxismo: ꝛ postea ẽt loquit̃ de cura añ poxismũ. ¶ Raf. i diuisionibus: ponit curã in poxismo ꝛ post poxismũ. In Almã. ponit curã cuꝫ febre ꝛ sine febre. ¶ Auctores distinguunt curã ſm spẽs ꝛ cãs. ¶ Dico g̊ ſm Aui. q si patiens est in dispõne: siue in actu sincopis: tunc intẽtio curationis est duplex. vna est abscisio: siue euõ cãe si ẽ possibile: ꝛ est mãlis: ꝛ 2ª est restauratio nutrimenti ꝛ spũuꝫ ꝛ licꝫ he due intentiones sunt ꝯrie: tñ aliqñ sunt nec̃ie ſꝫ diuersas ptes. Indigemus. n. i gbusdã morbis euõne humoꝝ: ꝛ in spiritibus additione nutrimẽti: ꝛ restauratiõe eius: qd̃ in eis accit de resolone. ¶ Et vtplr̃m incipiẽduꝫ a restauratione spũuꝫ cũ odoribus bonis: nisi qñ ẽ a suffocatione mr̃icis: q2 tunc fetida odorent̃: ꝛ arõatica ponantur iferi⁹ circa os mr̃icis rõne spũuꝫ cũ odorib⁹ bonis. ¶ Raf. in lib. disionũ. si fit sincopis cum cõitate cerebri cura eius est in hora poxismi roratio aque fride: ꝛ insufflatio musci in nasuꝫ: fricatio ꝛ cõpressio extremoꝝ ꝛ pedum: odorare vinũ: ꝛ odorifera: ꝛ odores cibi odoriferi: ꝛ sumere dyamuscũ cũ aqua maloꝝ: ꝛ tortellas tritas cũ vino odorifero. ¶ In dispõne vero post poxismũ considera si est ex debilitate vel calitate: vel friditate: ꝛ curet̃ cura sua. ¶ Dicit Aui. Et si sit in dispõne cessationis: ꝛ iaꝫ sanat̃ aliquãtulũ regimẽ. silr̃ est regimẽ p̊ᵐ. ꝛc̃. Et si replo est in stõ vomitus sanat: minoret̃ cibus in repletione vtat̃ exercitio tolerabili: ꝛ fricatione in oibus mẽbris vsqꝫ ad stõm ꝛ vesicã. Et neqꝫ cogas assumere cibum: nisi vinũ in dispõne sincopis: qd̃ est nec̃ium: ꝛ plres stultoꝝ medicoꝝ student cibare eum credentes viuificare v̊tutẽ: sed suffocant calorẽ innatũ ꝛ interficiunt. Iuuãtur v̊o ex syrupo acetoso cum ysopo. ¶ Deinde dicit in sincopi que fit in febribus: ꝛ qcũqꝫ eoꝝ qui sincopim patiunt̃ indiget cibo. oꝫ vt det̃ añ poxismũ duob⁹ horis: aut tribus: ꝛ sit sauich ordei infridatũ: ꝛ panis cũ aliq̊ paruꝫ acetoso: ꝛ naribus attrabat odorẽ bonũ. ꝛc̃. ¶ In sincopi v̊o actuali intentio curatiõis est multiplex. pmo necessaria est retentio spũuꝫ: ꝛ hoc fit cũ irroratione faciei pectoris aliqñ ꝛ pulsuũ in manibus cũ aq̃ frida vel aq̃ ro. ꝛ h̃ fit in facie plusq̃ꝫ alibi: q2 mẽbꝝ est discooptuꝫ: ꝛ pp multos poros sensibiles ꝛ insensibiles in facie spũs inde multũ euanescunt ꝛ resoluunt̃: silr̃ euentatio ꝛ aeris ifridatio ꝯfert: nisi eẽt sincopis ex frõ aere: vel frõ huore vl' vẽtris solone. ꝛc̃. 2ª intẽtio est spũuꝫ ꝯfortatio cũ reb⁹ odoriferis odoratis calidis ꝛ fridis ſm q dispõ exigit. 3ª est spũuꝫ regñatio ꝛ mltiplicatio cũ cibis potibus: ꝛ medicinis odoriferis: vt vino aromatico dyamusco. ꝛc̃. 4ª ẽ attractio spũuꝫ versus extrema cũ fricatiõe extremorũ. Excitat̃. n. ꝛ ꝯfortat̃ p h̃ calor nãl: ꝛ v̊sus exteʳª mouet̃ ad solitas actiones. ¶ Si vero sincopis nõ est in actu: sꝫ in hitu p̃seruat̃ remouendo cãꝫ pmitiuã ꝛ añtẽ ꝛ ꝯiũctã:

siuè sit cōplonalis siue hūoralis: siue cōplonalis: vel hu mor qcunqꝫ. ¶ Haly. distinguit medelam ſm cām efficientē triplicē. s. eūonē: replonem: ⁊ malā cōplonē. dolor aūt in eūone ↄtinetur: qꝛ spm̄ euacuat: silr ⁊ cibi abstinētia i eūone posita ē: ⁊ labor: enūerāt̄ ēt accnā aie i eūone cū spūs eūentur in tpe accñtiū aie. ⁊c̄. ¶ Si sincopis est ex fluxu vētris facies cū aqua fr̄a irrigetur: vt calor nāl ⁊ spūs ↄuertat̄ iterius: ⁊ dissolui ꝓhibeatur: vt excitetur cum sit in hac egritudine q̄si dormiens. deinde os ⁊ nares opilla: vt aeris prohibeat̄ exitus: qui viā exitꝰ si nō inuenit reuertitur ⁊ calorē ⁊ spm̄ excitat: brachij quoqꝫ stringe lacertos. palmas frica: vomitū ꝓuoca: stōm etiā frica: ⁊ calefac: qꝛ ex hoc cor ↄfortat̄ ⁊ calefit: cū orificiū stōaci sit cordi vicinum. vinū da bonū aq̄ fr̄da mixtū: ⁊ panē in vino infusum: ⁊ ꝓxima fac odorifera: qꝛ spūm roborant: sicut cibus corpus cōfortat: ⁊ dissoluta restaurat. ¶ Cibus sit bn̄ digestibilis: vt lactuca cū vino ⁊ aq̄ pulli. ⁊c̄. Si fluxus est ex ꝑturbatione. i. colicus: fundat̄ aq̄ fr̄a sup cōpus que mā refocillet ⁊ digerat: ⁊ si est ex catartico: aut dyaria funde aquā calidā super corpꝰ. balneo vtere quo mā extrahat̄ exterius. ¶ Serap̄. sic breuiter dicit: si ē ex colica passiōe: ⁊ dyaria: ⁊ alijs eūonibꝰ egredientibus a tēꝑamēto: facies fr̄dis irroret̄: anhelitꝰ retineat̄. os stōaci iungatur: cogatur ad vomitū cum auxilio digitoꝝ: aut pēne: manus strigant̄ ⁊ pedes in vomitu cōfert. ¶ Dicit Aui. si sit ex eūone ⁊ debilitate detur aqua carnis aromatizata: ⁊ panis in vino odorifero cū aq̄ ros. ⁊ lac acetosum sine butyro: si sit caliditas aq̄ agreste. ⁊c̄. Et bal. cōpetit sincopi ex dyaria ⁊ colica passiōe. ¶ Si sincopis est ex vomitu oibus vtioꝝ que dixi qñ ē ex eūone: nisi ꝙ loco vomitus licinio vtēdū: ⁊ loco fricationis manuū strictione cruriū ⁊ plantaꝝ pedū fricatōe ⁊ medicamina da vōitū reꝑmentia ⁊ empla. ⁊c̄. ¶ Sꝫ si est ex sudore a balneo ꝓhibe patientē: ⁊ vino: cum vinū sudorē augeat: ⁊ bal. nec oꝫ stringere manus aut pedes: nec anhelitū ↄtinere: nec vomitū facere ſm Sera. sꝫ fr̄de aque: vel aque ros. sup faciē rorentur: ocius ⁊ getem ipa. corpus reꝑmentibus cathaplasma: locus sit fr̄dus: ⁊ odor stipticoꝝ. ⁊c̄. ¶ Serap̄. idē: sed dic̄: ꝙ vinū mixtū cū aqua fr̄da est ↄueniens. ¶ Uiati. silr ꝓhibet bal. in sudore: qꝛ intentio est poros ↄstipare: frm ⁊ stipticū trahat aerē: vngat̄ cū oleo ros. ⁊ iniūgatur quies. ¶ Dicūt qdam in sincopi ꝑꝑ sudorē confert odor myre: ⁊ emplꝫ stipticum silr. ¶ Dn̄t quidam in cardiaca dyaforetica: que fit ex forti vel p̄cedente ↄtinua cōpetit ⁊c̄. ¶ Si sit ex fluxu sanguis nariū stringat̄ fluxus: stringatur pedes ⁊ manus vtrūqꝫ frica. epi sicciā appone: si exit a dextro: ⁊ spleni: si a sinistro: odoret stiptica fr̄da: si vtus est debilis: da panem infusum in vino grosso: vetus v̄o ⁊ acutū ꝓhibe: carnis aquā ꝓpina cum syrupo pomoꝝ: aut vino grosso ⁊c̄. ¶ Si sit ex fluxu mēstruoꝝ: aut sanguis ptꝰ: dic̄ Haly. vtere stipticis ⁊ pessaria impone strigētia: brachia liga. manꝰ frica aquā fr̄ā faciei mamill silr appōe.

¶ Aui. ⁊ hoc fit stomaticis hn̄tibus venas subtiles ⁊ colicis insuetl. ¶ Dico ꝙ si alr ↄsueuit accidere sincopis ꝑꝑ flōmiā: añ ipsam det̄ aliqs syrupꝰ ↄfortās: vel elm: lauet̄ facies cū aqua ro. odorifera. naribus apponant̄: ⁊ suppa de optimo vino: silr añ sumat̄. ⁊c̄. ¶ Si sincopis ē ex dolore forti alicuius mēbri remoueat̄ dolor: facies irroret̄ manus ⁊ pedes fricent̄: dolore v̄o exn̄te i eis vinū caueant ⁊ laborē. ¶ Dicit Auicē. si non pol̄is est abscisio cāe stupefac ipsum dolorē: sicut curat̄ colica cū filonio: ⁊ cū silibus. ¶ Dicit Serap̄. si est sincopis ꝑꝑ vehemētiam doloris in aliquo p̄ncipaliū demus secaniabin i aq̄ mellis in qua coctū est calamentū campestre: aut ysopus: ⁊ demus cibum subtiliatiuū valde: ⁊ fricent̄ manus ⁊ pedes: dentur que vrinā ꝓuocant: bibat̄ vinū albū pōticū: qȯ antiquat̄ multū. ¶ Si sit ex labore patiēs otio vtat̄ ⁊ fr̄de aq̄ infusiōe in fr̄do loco sedeat: ⁊ iocūdos odores olfaciat. ¶ Si sit ex fame ꝓpina vinū aqua mixtū ⁊ panem vino infusū mixto gallinas assatas ⁊ edos: ⁊ panē calm odoret: nec semel reficiat̄: sꝫ paulatim quousqꝫ stomachus ↄfortet̄: ⁊ odores ꝓpia iocūdos. ⁊c̄. ¶ Dic̄ Aui. si sit vacuitas: ⁊ fames non detur vinū puꝝ: sed cum aq̄ carnis multa: vel aqua. Et si non forte fiet cōmixtio rōnis ⁊ spasmus. ¶ Et sincopim factā ex fame sedat pōdꝰ .ʒ.iij. panis. ¶ In sincopi ex fame paucꝰ detur cibꝰ exercitiū breue: ⁊ lenificatiuū mēbroꝝ. Et caue a replone ne calor nālis suffocet̄. ¶ Si ex accñtibus aie timore: vel gaudio. ⁊c̄. odor sit iocūdus anhelitū retine: qꝛ calor non dispergitur: vt in ira: ⁊ gaudio. In timore v̄o ⁊ tristitia cū aer exitū non inuenit ad interiora ↄuertit̄: ⁊ spm̄ ac v̄tutem interius suscitat. ¶ Dicit Serap̄. ↄforta cū odoribꝰ ⁊ retine anhelitū: ⁊ coge eos vomere. ¶ Dicit Uia. si est ex passionibus aie odorifera faciamꝰ morbi cām ingeniemus auferre mentē ⁊ intētionē suā in balneis occupare: aut musicis instr̄is: ⁊ silibus: ⁊ fricatio extremitatū. ⁊c̄. ¶ Aui. addit dictis fricationē stomaci cibationē cū aq̄ carnis: ⁊ sint in ea tortelle: ⁊ vinū sit ifr̄atū aut calefactū sicut dispō exigit. ¶ Dicit Uia. si ex inanitione aq̄ fr̄da in facie: nares strictas teneamꝰ: stomachꝰ fricet̄ extrema ligemus sup̄iora. Si sit ex sup̄ioribus mēbris: sicut naribus vomitū ꝓuocemus: ⁊ inferiora mēbra plus erunt liganda sup̄ioribus. vel si sit ex inferioribus: vt per menstrua: ⁊ emorroydas eꝫ. Et vinum sit claꝝ: ⁊ subtile aq̄ fr̄da mixtū. ¶ Unde Gal. Omnē defectionū vinū mitigat aqua fr̄da mixtū p̄mo. ¶ Dn̄t qdā dentur iura carniū: potus sit aq̄ pluuialis cū pauco vino. Uinū. n. i hisrōnem miscet: ⁊ spasmū gn̄at: ⁊ odores fr̄di sint: sicut in sincopi ex calefactione. ¶ Dicit Auic. si ex eūone cōfert odor ciboꝝ desideratoꝝ non in hn̄tibus nauseam: ⁊ sincopim cā humoris in ore stomaci: qꝛ tūc confert: sed det̄ vinū aqua fr̄da vel cal̄a mixtū: vel sit vinū penetrans: subtile sapidū: puꝝ stipticū. ¶ Si sincopis est ex replone cōfert fricatio extremoꝝ cibum ⁊ potū ꝓhibe ne repletio augeat̄: si sit febris a bal. arce. Sin autē ꝑmitte: qꝛ eūat: ydromel ꝓpina in quo ysopū coxerl. ⁊c̄. ¶ Serap̄. fricentur: stringant̄: ⁊ calefiant extrema. ꝓhibeamꝰ aūt a vino: cibo: ⁊ ablutione: det̄ aq̄ mellis in qua coctum est calamentū mōtanū ⁊ campestre: aut ysopꝰ. ⁊c̄. ¶ Uiaꝰ. si ex plenitudine aqua frigida in facie: stomachus fricet̄ nares teneamus: crura ligemus: vomitus prouocetur: si plenitudo sit in toto detur oximel ⁊ catarticum: ⁊ tyriaca: ⁊ cibus sit leuis: ⁊ vinū subtile clarū non puꝝ. Et si plenitudo sit in toto fiat vomitus. deinde dyatrion pipereon: ⁊ dyaciminū. ¶ Si ex calidis sit humoribus refrigera cū syrupis: ⁊ succis frigidis. Si plenitudo sit in intestinis maxime inferioribus clystere sepe faciamus. ¶ Auicē. si sit causa māe expellatur cū vomitu. aut clysteri: aut flōmia: ⁊ quādo curatio per eūonem timet̄ conforta stōm cū syrupo de absinthio: ⁊ emplastro cōfortatiuo: ⁊ vinum sit odoriferum: ⁊ cibus laudabil. Si hūor in

stomacho cā est q̄cūq; sit euet̄ cū vomitu catartico: cly/
steri: emplo͛: cibo ⁊ potu cōuenientibus: irrorati one: retē
tione anhelitus fricatione oris ⁊ nariū: ⁊ stomaci constri
ctione: fricatiōe extremoꝝ: syrupis: electuarijs: tyriaca: ⁊
sil'ibus diuersimode ſm diuersitatē hūoris: ⁊ ſʒ ꝙ dispō
exigit pticulariuʒ. ¶ Dicit Uia. qui sincopim patiuntur
ex decursu humoꝝ acutoꝝ ad stōm nō iuuantur a stipti
cis exterius: augetur. n. dispō quāto magis pori claudūt̄.
¶ Serap. si est sincopis pp debilitatē stomaci cōfortet̄
cum emplo͛ ex mastice: vngat̄ cum oleo de absinthio ma
stice: spica: ⁊ citonijs pmixtis cum vino. ¶ Si in stoma/
cho est inflatio misce quedā infrigidantia: ⁊ ꝯfert mltuʒ
fricatio manuū ⁊ pedū: ⁊ ablutio cū aqua dulci cal'a. Et
si sentit̄ frigus cōfectio trium pipeꝝ. ¶ Si humor mor/
dicatiu⁹ fac vomitū. ⁊c̄. ¶ Aui. nihil addit i ℞. ¶ Uia⁹.
si hūor acutus sit in stō: ⁊ caput dolet ⁊ est febris: ⁊ cal'm
apā vel alienatio vinū nullo⁹ detur. ¶ Si sit ex opil'one
da secaniabin: diuretica: ⁊ aperitiua cibaria subtilia. ⁊c̄.
¶ Aui. si cā sit opilatio in spūalibus: ⁊ que sunt corā eis
da oximel: frica crura: ⁊ adiutoria: labora ad ꝓuocanduʒ
vrinam: da vinuʒ subtile si sit ibi caliditas. ¶ Si sit ex
suffocatione mr̄icis medela est eadē que dicta est in sin/
copi ex repl'one. ⁊c̄. nisi qꝛ secaniabin non dabis: quoniā
matrix neruosa ē: ⁊ iō cā aceti nocet. ¶ Et opʒ pedes fri
care ⁊ stringere: ⁊ coxis siccias appōere in opposito later̄
declinationis mr̄icis: si ascendit in femore ponant̄: ⁊ na/
ribus fetida: ⁊ inferius aromatica: matrix: nāq; ad iocū/
dos ꝯclinat odores: ⁊ fetida refugit. ¶ Sera. q̄si idē dic̄.
¶ Si ex ꝑncipio ꝑoxismi febris: si ex hūoribus grossis
⁊ viscosis cura dr̄ in tractatu febriū. ¶ Aui. si est in ꝑn°
febriū: aut apātis: cura dr̄ in tractatu accn̄tiū febrium: ⁊
penitus frica: ⁊ calefac extrema: vt non submergat̄ mā:
⁊ virtus: ⁊ ꝓhibetur cibus ⁊ vinū: ⁊ somnus: nisi fuerit i
ꝑn° pp debilitatē. ¶ Sera. idē dicit. In sincopi ex mala
cōpl'one cordis vel epis: vel stomaci: vtendū est cibis: ⁊
medicinis ꝯrijs male cōpl'oni: ⁊ cōfortantibus illa mem
bra. ⁊c̄. ¶ Et si cā ē caliditas. dicit Auic. odorifera frida
dētur: ⁊ in facie aq̄ frida: ⁊ cū eis paꝝ musci: vt sit friduʒ
ꝯtra cal'm impediēs: ⁊ muscus: vt ꝯfortet calorē: sorbeat
aquā fridā: ⁊ cū vino leui: si dispō tolerat: fricet̄ os stōaci
os: ⁊ locus sit in aere frido. Et hoc cōpetit in omni sinco
pi cū non est ex cā frida: ⁊ ꝓpe in sincopi hn̄tiū ethicam.
embrocatio fiat extremoꝝ: ⁊ partiū regaliū cū fridis: vt
aqua ro. ⁊ vinū sit infridatū. ¶ Dicit Uia. si sincopis sit
ex calore nimio: vel mora in bal. vl' aere itercluso aq̄ fr̄a
ponenda iube cū aqua fr̄a: leue ⁊ subtile sit vinū cuʒ ea/
dem aqua. facies voluat̄ in pte in qua vētus flat: fiat vē/
tus cum flabello. Fridi odores vt cucumeꝝ sunt vltimi.
¶ Si sit ex frigore nimio calefaciamus q̄ꝛtū possumus
cū vino demus tyriacā ⁊ aromaticū mellicratū: bal. cum
aromatibus. ⁊c̄. ¶ Et sincopis siccitatl in ꝑoxismo: aut
siccitatis nāe curet̄ cū bucellis panis in aqua granatoꝝ
aut syrupo de mal'. ¶ Sera. dicit. si est cā siccitatis i ꝑn
cipio ꝑoxismi det̄ panis infusus in vino an̄ ꝑoxismuʒ: ⁊
in ꝑua q̄ꝛtitate: qꝛ si das supfluū: aut aliqd difficilis dige
stionis fit fortis sincopis sup eos. ¶ Dicit Aui. ꝙ in plu/
ribus spēb⁹ sincopis nec̄ia est īspissatio corporis exteri⁹:
vt cōprimat̄ spūs resolutus: nisi sit cā fluxus: aut frigo/
ris. ⁊c̄. Et si sit cā veneni da dyamuscuʒ: ⁊ medicinas ad
hoc. ⁊c̄. ¶ Dicit Aui. Et patiētes sincopiʒ ꝑcipiunt̄ vigi/
lare: ⁊ dimittere loquutiōes. ¶ Dicit Uia. sincopi tran/
seunte: ⁊ patiente redeunte in ꝓstinū statū studeam⁹ cau
sam auferre. ¶ Cordis egritudies calidas cū curare vo
lueris ſm Aui. caue ne pure fridis vtaris: ne nimia infri/
gidatio debilitatem inducat in gn̄ōne spūuʒ. Flōmia v͛o
basilice ꝺxtre maxime valet cū repl'o est sanguīea. Flō/
mia v͛o sinistre maxie valʒ in repl'one vaporosa. ¶ Joā.
Alexā. 8ᵃ. pti⁹. epidimiaꝝ. circa ꝑncipiū. dicit. ꝙ odor bo
nus confortat virtutē: ⁊ ꝓbat per exēplū tale. Dicit ipse:
dn̄t quidam mirabile de Democrito: qꝛ Democritus: q
vitā deridebat voluit decedere: sed festuʒ debebat cele/
brari i ciuitate abdiris: sed abdiritani petierūt ꝙ nō ꝺce
deret: vt ciuitas non tribularet̄. ¶ Dixit āt Democrit⁹:
quot diebus vultl ꝙ ego expectē: qui dixerūt. 3. vel. 4. q
sunt festiuitatis: ꝑcepit ḡ Democritus: duci vas mellis: ⁊
in ipso odorans ꝑmansit. 4. diebus. Et sic alij dixerunt:
ꝑcepit furnum apiri: ⁊ in ipso panes decoqui: ⁊ sic ex odo
re panis permansit. ḡ si vis credere credas. ¶ Est auteʒ
veꝝ: ꝙ possibile est cū dicta aiam in corpe diuturni⁹ per/
manere: ⁊ multotiēs fecit hoc Democritus: sed hāc cāʒ:
sicut medici non acceptam⁹. ¶ Dn̄t quidam in sincopi
fiat sonitus: ⁊ clamor corā ipso. ante sincopim laborādū
ꝯtra cām: ⁊ in mā calida non eligas supra reubarbarū: ⁊
mirabolanos citrinos. ¶ Haly. eūat cū tamarindis ⁊c̄.
In sincopi i ꝯpleta osculū datuʒ iuuat: ⁊ claudere ocl'os
⁊ nares: valʒ suffūigatio: ⁊ aromatizatio vestiū: ⁊ domo/
rum: ⁊ vniuersa iocūda. In sincopi que est in actu depil/
latio frontis iuuat. ⁊c̄.

¶ De apostemate mamillarum. Capᵐ. LXX.

E apostemate mamillaruʒ notāda sunt 7ᵉᵐ. ꝑᵐ est. de spēbus. 2ᵐ. de causis. 3ᵐ. ꝺ signis. 4ᵐ. de cura. 5ᵐ. de causa creatiōis mamillaꝝ. 6ᵐ. de suba ⁊ situ eaꝝ. 7ᵐ. de colliga^{ne} eaꝝ cū mr̄ice.

De prio dico. ꝙ apostema ma/
mille q̄dā est caseatū: q̄dam humorosum. Item q̄dā
calidum: quoddam frigidum.

De causis dicit Uia⁹. fit tribus. de cāis vel ex
corrupto sanguine vel ex q̄libʒ alio
hūore: vel lactis coagulatione: ⁊ putredine.

De signis dicit Uia. ex calore. vnde sit apa pt
intelligi: si albū est ⁊ nigrū ⁊ liuidum
ex coagulatione lactis ⁊ eius putredie. ¶ Si ex sanguie
vel col'a: frons rubet ⁊ calet. ¶ Si ex coagulatiōe lactl
locus albescit ⁊ liuet. ¶ Si ex humoribus cognoscit̄ ꝑ
colorem: qꝛ si rubet sanguis est cā. Si est citrinū col'a. si
ex flāte est albuʒ non tn̄ tm̄: sicut ex lacte in mamill'. ⁊c̄.
¶ Dic̄ haly. mamill' fiūt passiōes cōes alijs mēbris: vt.
mala ꝯpl'o: ⁊ apā: ⁊ ꝓpe ipsis: vt apa calʒ: qꝛ ex lactl fit co
agulatione: ⁊ sign̄atur inflāmatōe duritie dolore: ⁊ colo
re rubeo. ¶ Si v͛o sanguis est sign̄atur inflāmatiōe: sed
modica duritie: ⁊ sanguis in vberibus manifestat̄ qn̄ ex/
ꝑmitur. Ait. n. Hypo. hoc insaniam sign̄are. Ga. aūt ait ℞
non semp esse: sed raro cū sanguis ascēdit: vt vaporet ad
cerebꝝ: accīt autē mamillis vnā repmi: aut vtrāq; duʒ
ꝑgnans est mulier: ⁊ hoc sign̄at fetus nocumētū: aut fu/
tuꝝ aborsum: ⁊ si ambe cōprimūtur vnus sit fet⁹ vl' duo.
totū emittit̄. Et si altera cōprimit̄ ⁊ gemellus ē alter ab/
ortit. Si ꝺxtra masculus: si sinistra femella: ⁊ cā ē: qꝛ san
guis est pauc⁹ in venis que a mr̄ice ad mamillas: ēt quia
sanguis declinat ad mr̄icē pp violentiā que accīt nāe ad
emittēdū fetū. ¶ Durities v͛o que fit in mamillis tpe ꝑ/
gnationis sign̄at dolorē in genibus vertebris: ⁊ ocul'. sic
dicit Hypo. 5ᵃ. pti⁹. affo. ⁊c̄.

De modo curatiōis mamillaꝝ. dicit Haly. Si
mamillis cal'm fit apa spissitudine lactis cā: cura ei⁹ ē: vt
spongiā aq̄ ifūdas aceto mixta modico ⁊ emplizes: silr
cū mica panis mūda aq̄: ⁊ oleo ꝯtritis ⁊ tepidis. Silr spō
gia infusa in aq̄ decoctiōis fenugre. mellilo. seminis lini. ⁊

si calor est validus cũ farina fabaꝝ ordei: vitellis ouoꝝ: succo portulace.ꝛc̃. Et si calor mitigatus est. ℞. ceraꝫ: vitellum oui: ꝛ oleũ vio. Si vero apa fertur in saniẽ cũ ficubus contritis: cũ butyro ꝛ aqua calida fiat emplm̃ vel vnguentum. Si vero in mamillis sanguis sit coagulatus cuꝫ farina fabaꝝ emplĩza: ꝛ aqua: ꝛ melle.ꝛc̃. ℂ Cauendũ ẽ ꝙ ne mã trahatur ad mamillã. si sit apa duꝝ curaꝛ. sicut in testiculis.ꝛc̃. ℂ Via. si sit sanies ex coagulatiõe lactis prohibendũ ne sanies colligatur ꝛ coaguletur. ℂ Si ex sanguine vel cola gallia cum oleo ro. supponaꝛ: vel fabarum farina cum albumie oui. ℂ Si ex frigore mica panis cũ succo apij. Si apa est duꝝ feces aceti suppone: vl' feces ferramentoꝝ molẽdini. Si ex coagulatione lactis lentes ꝛ semen lini: vel farina fabaꝝ oleũ ro.ꝛc̃. ℂ Aui. in pñcᵒ põatur repercussiuũ cũ modico subtiliatiuo: sicut vaporatio aceti: ꝛ aqua calida: aut pauco oleo ro. aut faria fabaꝝ cum oximelle: ꝛ folia solatri cũ oleo ro. post pñm: parum valde bonũ est farina ordei: mellilotuꝫ cum oleo sisamino: ꝛ fiat epithima ex eis cũ aqua dulci: vel semie lini cum aceto: ꝛ iteꝝ panis ꝯtritus farina or.ꝛc̃. Et multotiens resoluiꝛ xirsen ad apa mamille: ꝛ est locus vbi timetur pleureſ. q̃re ꝛc̃. nec vapores in pñcᵒ doloris ne resoluatur subtile: ꝛ remaneat grossuꝫ: qm̃ est error. Et qñ dolet caput mamille flõmetur ꝛ embrocẽꝛ cum sandal: ꝛ acacia: vt non accidat cancer. Ad apa fridum ꝯfert apiũ tritũ cum camomilla: aut per se. Si apa declinat ad duritiem in pñcᵒ emplẽtur cum rizo mixto cuꝫ vino.ꝛc̃. Et si apa sit duꝝ liniatur cũ ceroto.ꝛc̃. ℂ Nodoꝝ ꝛ glãdularum melius medicamẽ est folia psici hũida vel rute hũida vel simul mixta.ꝛc̃. ℂ Dñt quidã in dolore: ꝛ iflatõe ex lacte supfluo trahaꝛ lac mulgẽdo: vel leniter ꝯprimẽdo. ℂ Item mẽstrua ꝓuocenꝛ. nisi impediat lactatio vl' ipregnatio: supponatur emplꝫ de succo apij: ꝛ farina frumenti ad resoluendũ inflationẽ: in pñcᵒ tñ dum ibi incipit aggregari leuia apponanꝛ repcussiua cum paucis subtiliatiuis: vt embroca cũ aceto: ꝛ aq̃ calida vel oximelle. silr farina fabaꝝ: ꝛ paꝝ de oleo roſ. suauiter repcutit ꝛ leuiter resoluit: ꝛ in pñcᵒ apatis cali folia solatri cũ oleo rosa. ℂ Itẽ radix maluauisci cum vitellis ouoꝝ cuꝫ croco ꝛ myrra. ℂ Cauenda sunt fortia ꝛ repcussiua: ne ad spũalia feratur mã: ꝛ fiat piplemonia. Cauenda sunt ẽt fortia resolutiua ne per nimis desiccatiua subtile resoluaꝛ ꝛc̃.

De quinto dicit Aui. mamilla est mẽbꝝ creatũ ad gnãndũ lac vt nutriaꝛ eo nouiter natᵒ in pñcᵒ sue natiuitatis vsq̃ꝫ cõfirmeꝛ ꝛ crescat virtus: ꝛ sit cõueniens ad digerendũ cibum fortem solidũ. ℂ Dicit Galy. est aũt necessitas eaꝝ gnãtio lactis vt fetus eo pascaꝛ quousq̃ꝫ infans est. qm̃.n. est ꝓximuꝫ ꝯsuetudini refectionis per mẽstruũ sanguinẽ necesse fuit refici cibo ꝓximo sanguini menstruoꝝ: qꝺ aũt hꝰ est. diciꝛ lac: ꝧ nãq̃ꝫ ex mẽstruo gnãtur sanguine. Et quidã dñt ꝙ nã sagax non solũ curãs de pñti: sed ẽt de futuro creauit mamillas: vt in eis ꝑpararetur nutrimentũ fetui necessarium. Intelligendũ est de nã vli: ꝛ non pticulari: qꝛ nature pticulari nõ est ꝓuisio de futuris: nec memoria pteritoꝝ: sicut notat Gal. in cõmẽ. 4ᵗ. regimis acutoꝝ. Et i

De sexto (de accidenti.ꝛc̃.
dicit Aui. ꝙ mamilla est corpᵒ cõpositũ ex venis arterijs ꝛ neruis inter que existit vacuitas: quã replet caro glãdosa: cui non est sensus albi coloris: ꝛ pp suã albedinem qñ assilatur ei sanguis albificaꝛ illud qꝺ nutrit ipsam: ꝛ albificaꝛ illud qꝺ supfluit ab eo: ꝛ fit lac: ꝛ eius cõpatio ad lac gnãndũ ex sanguine est ꝯpatio epatis ad gnãtũ sanguinẽ ex chilo in hoc ꝙ vnũqꝺq̃ꝫ cõuertit hũiditatẽ ad silitudinẽ suam in nã ꝛ colore. Nam epar rubificat chilũ albũ: ꝛ faꝛ ipꝫ sãguinẽ: ꝛ mamilla albificat sanguinẽ rubeũ: ꝛ facit ipsum lac. ꝛ vene nerui artarie ramificanꝛ vsq̃ꝫ ad partes villosas: ꝛ hñt inuolutiones plĩmas. ℂ Situs aũt mamillaꝝ in pectore est locᵒ magis cõueniens rei ad quã necie sunt. ꝛ ibi magis adornant mlr'eres. ℂ Nã ẽt sagax: vt dñt magrĩ eas in pectore posuit: vt essent in loco calido iuxta coꝛ: qꝛ plus de nutrimẽto necessariũ fuit i eis digerere ꝙ̃ eis sufficeret pp fetum tpe oportuno: sicut ẽt nã stõm locauit inter mẽbra calida: pp nutrimentũ sibi sufficiens. ℂ Aristo. ẽt in libᵒ de animalibus: ponit ꝙ cũ homo sit recti corporis i cruribus poni non potuerũt: qꝛ impedimentũ gressui faceret. ℂ Dicit Galy. oportebat vt sanguis fieret lac mlr'tum decoq̃: ꝛ iõ in pectore posite sunt: vt eẽnt cordi ꝓpinque: qꝺ nãlis caloris fornax est ꝛ cella.

Cõmunitas aũt mamille ad mr̃icẽ. dicit Auic. est cõitas in venis inter eas ꝯtextis: quatuor.n. veniunt ad mamillaꝝ locũ. ℂ Diꝛ Galy. cuicũq̃ꝫ. s. mamille vena artaria.ꝛc̃.

ℂ De fetore assellarum. Capiᵐ. LXXI.

E fetore assellarũ notãda sꝛ. 3ᵃ. pᵐ. de causis. 2ᵐ. de signis. 3ᵐ. de mõ curationis.

De pmo dico. ꝙ cã fetoris assellaꝝ poniꝛ. 3ˣ. de pᵃ. diꝛ Auicẽ. ꝙ quidam existimauerunt ꝙ fetor assellaꝝ ꝛ pediculi sunt ex reliquijs vestigioꝝ spermatis: ex quo creatus est homo: que ceciderunt in ptibus assellaꝝ: ꝛ penetrauerũt in poris cutis: ꝛ hoc non est ex eis: quibus opꝫ inniti. de 2ᵃ dicit. ꝙ vt ꝓportiõetur ad vaporẽ materie: que ꝯuertiꝛ in spma i homine: ꝛ admouente ipsam in eo meliᵒ est. de 3ᵃ. diꝛ Viaᵒ. multi patiunꝛ in calore vel coitu assellaꝝ fetorẽ. vñ humores i corpe sigñantur eẽ putridi.ꝛc̃. ℂ Asselle multis fetent dum sudant: vel coeunt pp dissolõnẽ putridorum hũoꝝ. ℂ Dñt quidam asselle sunt emũctoria cordis: qꝛ cor ꝯtiue ad ipas exsufflat ad modũ follis fabroꝝ: vnde ex vaporibus exsufflatio ad eas sudor efficitur: qui hũoꝝ attestatur qualitati.ꝛc̃. ℂ Dñt quidam ꝙ cã est multiplex. vna est abũdantia hũoꝝ putridoꝝ in corpore. alia est debilitas caloris nãlis non depurantis. 3ᵃ est: spissitudo cutis: qꝛ vapores non sufficienter exalant. sicut contigit in hyeme pp cutis soliditatẽ. 4ᵃ est: situs locorum. locus.n. est absconditus ad quem vẽtus vel aer non peruenit. vnde vapores sub cute remanent: qui exeuntes sũt causa fetoris. 5ᵃ est spongiositas loci: que superflua ascendentia: ꝛ descendentia recipit. ℂ Cãe ẽt extrĩsece ꝛ aeris friditas hoc faciũt retinẽdo vapores. vñ in terris fris frequẽtiᵒ accit ꝙ̃ i calis: ꝛ silr qvtunꝛ nutrimẽto supfluo.ꝛc̃.

De signis dꝛ. ꝙ sudor acetosus sigñat hũorem mlr'icũ: si multũ liqdus ꝛ insipidus flãticũ: si acutᵒ colicũ. Si fetidus corruptionẽ sigñat vlr: ꝛ ẽ sigñũ ad lepram ꝓuium.

Cura huiᵒ fetoris est triplex. pᵃ est: euõ mãe. 2ᵃ ẽ mũdificatio ꝛ abstersio loci. 3ᵃ ẽ: palliatio. Euõ ãt fit si humores sunt calidi cũ flõmia: si fridi cũ farmacia. ℂ Mũdificatio fit cũ rebus abstersiuis resolutiuis: vt litargiꝝ alumen.ꝛc̃. ℂ Palliatio fit cũ rebus odoriferis: vt sunt rose: myrtus: sandali: muscᵒ: ꝛ silia. ꝛ ambra que subtilitate sua humores subtiliant: ꝛ aromaticitate ꝯdicunt fetori.ꝛc̃. ℂ Dicit Galy. ℞. tuciã: gariofi. añ. distẽpa cũ aq̃ ro. ℂ Via. litargiꝝ alumẽ mirra: vel ireos: qꝺlibet hoꝝ cũ aqua ro. Lauenꝛ asselle cũ vino. deinde pluerizetur desup mirtus. ℂ Ras. in Almã. tutia cũ aq̃: ꝛ sale lota cũ aq̃ ro. ꝛ cãphora conficiatur.ꝛc̃.

De passionibus meri. Capi^m. LXXII.

De passionibus meri attēdēda sūt .5. p^m. ō noie ꝛ nā meri. 2^m. de egritudib^9 meri. 3^m. de causis. 4^m. ō signis. 5^m. ō mō curatōis.

De prio dico. ꝙ meri: ysophag^9: ꝛ via cibi sunt noīa sino nima. ꝛ dr̄ ysophagus ab isa qḋ est intus: ꝛ goga ductio. vn̄ ysophagus. i. introductio cibi ꝛ potus. s. ꝛ est sicut manica quedā stomaci: eiusdem dispōnis cuz stō ꝛ est cōpositū ex carne: ꝛ tunicis pānicularib^9: villos hn̄tibus longitudinales: quibus fit attractio cibi: ꝛ pāniculus exterior hꝫ villos latitudinales: quib^9 fit expulsio ad inferi^9. Attractio. n. nō fit nisi per lōgitudinales: ꝛ expulsio per latitudinales: ꝛ opōne duaꝝ tunicaꝝ cōplet̄ deglutitio: ꝛ vomitus cōplet̄ cū tunica extrinseca sola: q̄ꝑ est difficilis: ꝛ locus eius est sup spondiles: que sūt in collo ꝭm rectitudinē in custodia: ꝛ cū eo ōscēdit par neruoꝝ: ꝛ qn̄ est in directo spōdil' q̄rte: que est ex spōdilibus dorsi ptinentibus pectori ptransit ipsaꝫ: ꝛ recedit parūꝑ ad dextrā dilatando locū vene que venit a corde. deide descendit sup spondiles. 8. residuas dōec puenit ad dyafragma. cūq̄ ptrāsit declinat iteꝝ ad sinistrā ꝭm ꝙ ōclinauit ad dextram: ꝛ ille reditus ad sinistrā est cū transit spondilē. x. vsq̄ ad. xi. ꝛ. xy. ꝛ dilatatur post penetratōeꝫ velamis obuiando ori stomaci.

Egritudines meri sunt. 3. ꝭm Uia^m. s. mala cōplexio: apā ꝛ vulnus. vn̄ ei^9 actio imutat̄: ꝛ transglutiendi vsus auferr̄. ℂ Ideꝫ pōit Constan. in pātegni: ꝛ malam ꝯplonem distinguit in calidaꝫ fridaꝫ: hūidā siccā. Et apā distinguit in calm̄ frigidū ꝛc̄. ℂ Dicit Haly. egritudinū meri: qdā sunt in ei^9 suba: ꝛ q̄dam in meatu. In suba sunt debilitas attractiue qua cibum quē attrahit ab ore ad stōm mittit: ꝛ debilitas v̄tutis per quā fit vomitus: he aūt virtutes ōbilitant̄: aut cā male ꝯplonis: aut morbi organici: aut solonis ꝯtinui: aut īcōmodo lacertoꝝ ei^9. ℂ Dicit Aui. egritudies meri sūt mala ꝯplo: que debilitat̄ ab opōne sua: que est trāsglutio ꝛ egritudo official: ꝛ cōis: ꝛ apāta calida: ꝛ frida: ꝛ dura: ꝛ illud qḋ plus fit inde officialibus ē opilatio ꝑꝑ coartationem: que fit a spōdili remota: aut ab apāte mēbroꝝ vicinantiuꝫ in ipso: aut in lacerto qui retinet ipꝫ. Sepi^9 autem accidit sanguis fluxus. ꝛc̄.

De causis dicit Aui. ꝙ ꝯstrictio deglutiōis: aut est ꝑꝑ cām in meri: aut ꝑꝑ cāꝫ suivicini. ꝛ cā in meri est apā vl' siccitas: vel exiccatio ꝑꝑ febreꝫ vel aliud vl' aliq̄ mala ꝯplo: vel debilitas v̄tutis: ꝛ ꝑꝑe in fine egritudinū. ℂ Constrictio cā mēbri vicini est apā in lacertis epiglotis vt in sqnantia: aut ꝯstrictio anhelitus: aut in collo: aut ōclinatio spōdilis an̄: aut vētositas coartans: aut spasmus incipiēs: aut v̄mes: sic recitat Aui. ō q̄dam qui euomit v̄mes plīmos. vn̄ difficultas deglutōis ablata est. ℂ De vlceribus. dicit Aui. ꝙ fiunt ex scissura vel ꝑꝑ apāta rupta: ꝛ hūores acutos in vomitu vl' catarro. ℂ Cā ꝑmitiua: vt dr̄: est aer fridus ꝯstringens: ꝛ sicc^9 excorians: cibus ꝛ potus malus in q̄litate: vt frig^9 exaspe rans: ꝛ pira citonia sorbe i q̄ttitate: vt magnitudo boli ꝛ medicina strangulatiua: vt fongus vel gypsus. ꝛc̄. ℂ Cā an̄s est mala cōplo vel cōpō vel solō ꝯtinui. vel apā i mēbris vicinis vel comitātib^9. ℂ Cā ꝯiuncta ē eadē in suba meri vel meatu. ꝛc̄.

De signis dicit Uia^9. ꝙ si sit ex cōmutatiōe cōplexionis paulatiꝫ: ꝛ cū mora aliq̄ ōglutit: ꝛ cū labore mediocri: cū nec grauatū: nec clausuꝫ sit: si ex calore sitim hꝫ aspitatē cū fumositate. Si ex frigore: nec sitit: nec est aspa. ℂ Signū apātis ē dolor: ꝛ cū angustia deglutit. ℂ In molli apāte cū dolore fit transglutio: sed cū trāsierit qescit dolor ꝛ angustia. Si calꝫ sit apā, cū dolore sitiꝫ: ꝛ calorē sentit nimiū. Si frm̄ grauitatem sentit: ꝛ aliquē dolorē sine pulsatione ꝛ siti. Si vulnera sint pūctura sentit̄ ꝛ dolor. ꝛ maxie si salsa ꝛ acida comedat. ℂ Haly. dic̄. mala ꝯplo calida siti signat̄: ꝛ fri pot^9 vtilitate frida ꝯrys signant̄. hūida vō oris pꝫ hūiditate: ꝛ screatuū multitudie. sicca cū oris siccitate. apā calidum siti graui febre dolore qui fit iter spatulas: friduꝫ cū grauitate ponderositate sine dolore cognoscit̄. solonē ꝯtinui sequit̄ vomitus sanguis: ꝛ dolor iter spatulas. ꝛc̄. ℂ Aui. si difficultas est ꝑꝑ spōdiles augetur ꝯstrictio in resupinatione ꝛ deglutio est laboriosa apō spōdilē remotam. ℂ Si ex mala ꝯplone: que debilitat signat lōgitudo spacij itineris eius: qḋ deglutitur cum leuitate sine dolore: nisi sit in neruo. ℂ Si ex apāte: tunc est dolor ꝛ febris nō plm̄. Et si apā est calꝫ caliditas est ꝛ sitis: ꝛ si nō est calm̄ nō erit febris. ꝛ alioꝝ signa patebūt. Si vlcera sunt in meri scit̄: q2 ī apāte bucella panis plus magnitudine q̄ꝫ acuitate nocet: in vlcere plus acuitate. ꝛc̄.

Dicit Haly. si meri lāgor acciderit ex mala ꝯplone cal'a da iulep: sem̄ psilij: aquā pōtu^{ce}: aquā ḡnatoꝝ. ꝛc̄. si ex frā aquā feni. mastic̄l. ciamo^l. ꝛc̄. si ex sicci^{te} der̄ spūa linar^l: ꝛ lac asine: ꝛ capnū: ꝛ oleū amigō. ꝛ semis cucurbite. Si ex hūiditate cū sequiniabin vtēdū: ꝛ vino cōdito pigmētis. ꝛc̄. ꝛ trifera pua: ꝛ mirabolanis cōditis in ore positis: que paulatim hō cū saliua attrahat: ꝓsunt eni in hac passiōe: cū eoꝝ actio in exiccanda hūiditate sit fortis. ℂ Si ex apāte calō mediane flōmū impa: aquaꝫ sorbitet portulace: iulep ꝑpina cū aq̄ ḡnatoꝝ muzorum scapl'as cū sandalo cathaplasma: ꝛ aqua itube. Et si apa saniē fecerit ꝙ patebit ex horrore: ꝛ febre: sorbeat expressioneꝫ succuū: ꝛ rob vue: ꝛ inter scapulas emplīza farinā fenugre. ꝛ semis lini. ꝛc̄. Sorbitōeꝫ da ex furfure fabaꝝ cū zuccaro pēnidijs: ꝛ oleo violaceo. ℂ Si apā est fridū vnge scapulas cū oleo anetio: sorbeat aquā ōcoctōis ane ti: mel liloti: ciceꝝ: aq̄ passu^{r}. cum oleo oliue calō: ꝛ inrib^9 calidis. ℂ Si ex icisiōe vl' collisiōe vt sanguis ide exeat medela dicta est in sanguīs sputo: nisi q2 oꝫ vt medicias sorbeat paulatim: vt medicine trāseāt per locū. ℂ Dicit Uia. intellecta cā sequat̄ cito medicina: si ex cōplone calida ꝛ sicca cura cū fridis: cū syrupo vio. pruno. ꝛc̄. dentur pille. ℞. draganti: que teneant̄ sub lingua: ꝛ cū dissoluuntur trāsglutiat. Si vō ipediatur trāsglutio ex frā cōplexione der̄ scariole succus: ꝛ apy: ꝛ dyanisum: ꝛ pille q̄ ꝯueniunt fride tussi: nutriat̄ cū cal'is ꝛ mollescētibus. sic cū carne. dentur iura ciceris bn̄ ꝯdita. si fit ex apāte calido der̄ cassiafi. ꝛc̄. den̄t pille dicte sub lingua: nutriat̄ cuꝫ iusculis fridis: vt ptisana. ꝛc̄. der̄ ysopus cū melle: ꝛ pille dicte in frida tussi. ꝛc̄. ℂ Si apā crepuit: ꝛ est febris der̄ ptisana cū amigdaleon ꝛ zuccaro. Si v̄tus est debilis lac capnum der̄ in quo petra vel ferꝝ calidissimū mittatur. ℂ Si apā fit exterius: ꝛ calidū cathaplasma de psilio: lacte capno: semine lini. ꝛc̄. Et si non sit calm̄ damus fenugrecū: semen lini: bombacis ꝛ butyꝝ. ℂ Si ex vulnere detur succus arnoglose cū bolo armeno: ꝛ terbentina cū melle: si vulnera sint antiqua nutriatur cū scariola mica panis. Si sine febre demus mellicratū. Si cū febre ptisanuꝫ: quecūq̄ autem infirmitas est in his mēbris: non subito. sed paulatim medicetur. non. n. dam^9: vt maneat sed vt trāseundo subueniat. ℂ Auic. si ex apostemate cura est illius. Si caliditas linimenta frida inter spatulas: ꝛ sorbeat lac acetosum sine butyro. ℂ Si ex frigore: ꝛc̄ illa que sepius fit curetur cum cal'is. ꝛc̄. Si ex humidita

al. spuma maris.

te exiccetur. Et si ex cõitate superficiei oris ⁊ lingue curetur cũ stipticis ⁊ calefactione cũ aromaticis post mundificationẽ stomaci: si oꝫ: ⁊ medicie iste sunt mirra thus anisum. ⁊c. Et si oꝫ calefacientia ⁊ infridãtia stiptica misceanẽ. Et si cã sit siccitas fiat ꝯtrariũ illius: ⁊ da elia hũectantia equalis ꝯplonis: ⁊ oua sorbilia. butyꝝ adipes: ⁊ medullas. Et regimen eiꝰ est regimẽ oris stõaci. nã meri vꝑplm seqẽ in cõplone sua cõplonẽ oris stõaci. ¶ Cura apatis: qꝛ medicine illius alie sunt que bibunẽ: ⁊ alie sũt que exterius apponunẽ: ⁊ que exteriꝰ ponanẽ inter duas spatulas: ⁊ sint repcussiue stiptice fcẽ ex odoriferl: ⁊ deiñ addanẽ in eis: sicut armoniacũ. ⁊c. ¶ Et si magis resolutiua sunt neciã: tũc misceanẽ gña lauri piretrũ ireos. ⁊c. Et qñqꝫ oꝫ emplastrare erũpentia. sic cũ sinapi. ⁊c. Et si apa est calꝫ incipe cũ repcussiuis medicis: ⁊ cibis: ⁊ sint electuaria mollia que bibanẽ: qꝛ incessus est ꝯtinuus: ⁊ paulatim inde repercussiuis misce rosolutiua: ⁊ cuꝫ incipit maturari: fac sorbitionem ex succo furfuris. ⁊c. Et cũ peruenit ad eruptionẽ pone de radice lily. ⁊c. In apate frido exteriꝰ lenitiua ⁊ maturatiua pone: ⁊ iterius silr. ¶ Qđ si declinat ad maturationẽ fac: sicut dr̃ in stomacho. ⁊c. Et si vlcus est in meri da solidantia viscosa gssa: q̃ non subito: sed paulatim descendunt. ⁊c.

¶ De dinutõe ðstructõe ⁊ cõrune appeꝰ. Cam. LXXIII.

E diminutione ðstructiõe ⁊ corrupne appetitus attendenda sunt. 9cm. pm. ð nomine. 2m. de diffinitione. 3m. de causis: ⁊ a qua cã plus accidat. 4m. de mõ causationis appetitus: ⁊ qlr hꝯ accña contingant. 5m. de signis. 6m. de mõ curationis. 7m. de rebus nociuis ⁊ iuuatiuis stõ. 8m. de qbusdã qõnibus. 9m. que magis piculosa: ⁊ que minus.

De prio dico. ꝙ Aui. noiat h accña ðbilitem ðstructionẽ ⁊ cõrunem appeꝰ. ¶ Haly. dicit appetitus corruptio: aut ex augmẽto est: aut ex diminutiõe ⁊ destructione: aut qñ cessat oĩo: ⁊ sic sumit corruptionẽ cõiter. ⁊c. ¶ Uia. facit capim. de defectione appetitus. i. diminutione ⁊ destructione: ⁊ facit per se capim. de corrutione appetitus: quã appellat irrõabilẽ appetitũ. ¶ Serap. silr facit capim per se de diminutione appetitꝰ ⁊ ðstructione: ⁊ aliud capim. de corruptiõe appetitꝰ quã appellat karata: ⁊ est desideriũ comedẽdi lutũ gypsuꝫ carbones: ⁊ silia. ¶ Alexã. dicit. ꝙ anorexia est fastidiũ stõaci: ⁊ ẽ oĩmoda ablatio appetitꝰ in cibo ab a. qđ est sine: ⁊ orexis appetitus: q̃si sine appetitu. ¶ Constan. aũt videẽ velle per fastidiũ corruptionẽ: vel ablationẽ digõnis dicẽs: si digõ minuiẽ mala dr̃. Si ex toto corrũpitur ex forti causa fastidiũ noiatur. Sed permanet dr̃ia iter dicta vtriusqꝫ vt dr̃. Na corruptio digõnis cã: q̃re appetitus oĩo tollatur: liber digõnũ nominat debilitatẽ stomaci. Uiaticꝰ fastidiũ. Passionariꝰ anorexiã fastidiũ noiat: qđ aly atrofiam noiant. i. sine nutrimẽto.

Diffinitur sic: defectio appetitꝰ est accñs proueniens ex egritudie oris stõaci faciẽs in toto corpe debilitatẽ ⁊ sensibile nocumentũ. ¶ Quidam intẽdẽtes per malitiã appetitꝰ fastidiũ. dñt fastidiũ est iuoluntaria cibi abhominatio.

De causis dicit Uiaꝰ. ꝙ corruptio desidery fit tribus modis. i. tribus. ð causis. s. vl hũoribus crudis: aut colicis ori stõaci dñantibus: vl ex ablatione ṽtutis desiderabil ⁊ sensibilis ⁊ mortificatõe sui: vel ex mentis corruptione nulliꝰ cibi appetitũ neciũ intelligẽtis. ¶ Serap. dicit. destructio appetitꝰ ⁊ eius diminutio ⁊ corruptio fiunt: aut ex malitia stõaci: aut aliq̃ hũoꝝ qui ꝯtinenẽ i eo. Idẽ dicit Alex. ¶ Haly. dicit. ꝙ casus appetitus est: aut ex mala cõplone cala: que os stomaci eneruat: ⁊ dissoluit que in eo sunt: aut ex hũore colerico vel salso: nõnũqꝫ ẽt minutio appetitus fit ex hũore viscoso qui os stõaci replet: quẽ nec pũctura sequiẽ ⁊c. Et aliqñ fit ex hũore putrido: aliqñ ex nocumẽto: qđ accidit neruo qui venit ad os stõaci: cessat eteniꝫ sensus eiꝰ. ¶ Ras. in diuisionibꝰ. debilitas appetitꝰ fit pp debilitatem stõaci: ⁊ mltitudinẽ colere in eo: aut qꝛ corpꝰ nõ sollicitatur ꝑ cibo: aut qꝛ non resoluiẽ ex corpe aliqd: aut qꝛ epar nõ trahit a stõ multũ: aut qꝛ melia nõ distillat i os stõaci: aut pp egritudieꝫ nerui venientis ad os stomaci. ¶ Quidã dñt ꝙ fit ex hũoribus crudis vel acutis q dominantur ori stõaci: aut opilatione neruoꝝ vehemẽtium ad stõm. ¶ Itẽ dñt fit tribꝰ de causis vel defectu spũuꝫ vel opilatiõe neruoꝝ sensibiliũ: vl dñio calidoꝝ aut fridorum humoꝝ: ⁊ qdã dñt ꝙ ex sanguine cola: flãte: calitate: ⁊ defectiõe nãlis virtutis. ¶ Passiõariꝰ dicit: anorexia ex feruore febriũ vl cole: ⁊ sine febre fuit molestũ. Est tñ oĩbus cõe fastidiũ hr̃e i febribus q̃ꝫ maxie. In creticis aũt passionibus fastidiũ vtile: qꝛ si plus patiens comederit inutile est Hypo. testante: qui in pncꝰ egritudis fastidiauerit in dimissione melius cõstat: ⁊ bñ claret: qꝛ . s. nã intenta ad crisiꝫ digõnẽ dimittit: ⁊ fit fastidiũ cum vapore in febribus: aut fumositate colere per fauces cũ eructuatiõe: ⁊ velut eruginẽ facientẽ faucibus vel ori: ⁊ fit cũ malo: aut amaro: aut brumoso. s. malo odore pisciũ sapore cibi ⁊ potus. ¶ Aui. cã est calitas: aut cũ mã ⁊ appetit potũ fridũ ⁊ hũidũ: ⁊ calm magis destruit appetitum: ⁊ sepius ⁊ frm vehemẽtius ptinet appetitui: ⁊ vẽtꝰ australꝫ: ⁊ hyems: ⁊ iter agere in niue excitant appetitũ: ⁊ cã est: qꝛ calitas mollificata facit currere mãs ⁊ implet: friditas eꝯ: tñ friditas mortificãs sensibilẽ ⁊ attractiuã ṽtutẽ magis nocet appetitui. licꝫ hoc sit raro. Et vlr oĩs mala ꝯplo debilitat oẽs ṽtutes: deycitur ẽt appetitus in febribus ⁊ in apatibꝰ ⁊ i ꝯualescentibus: ⁊ cũ appetitꝰ cõualescẽtiũ nõ est bonus signãt recidiuationẽ: nisi fit pp sanguĩs paucitatẽ ⁊ corpis debilitatẽ. ꝯsidera q̃ illud. Et qñqꝫ fit pp flã viscosuꝫ ⁊ cataꝝ ad stõm: ⁊ paucitateꝫ resolutionis ⁊ admistratõis nãe in rectificando hũorẽ malum: sic in febribꝰ in qbus nã nõ trahit a venis: nec vene a stõ: qꝛ nã conaẽ expellere: ⁊ refugit attrahere: sic abstinent plura aĩaliũ: vt vrsus: ⁊ericiꝰ a cibo tpe lõgo: qꝛ nã digerit hũorẽ cruduꝫ: ⁊ reponit loco eiꝰ qđ resoluiẽ. Cuꝫ aũt non est resolo: aut pua nõ est cibus neciũs. ⁊ qñꝫ pp ðbilitatẽ nõ puenit suctio venaꝝ ad stõm: ⁊ qñqꝫ cã est: qꝛ melia nõ effundiẽ ad os stõaci: ⁊ cã est ðstructio sensus i ore stõaci: ⁊ qñqꝫ ex ꝓprietate stõaci: ⁊ qñqꝫ cũ cõitate cerebri: vel cõitate sexti nerui: vel debilitate epis: vl cã est mors attractiue ⁊ appetitiue: vel ṽmes: vel melia multa ledẽs stõm: vel impregnatio: vel retẽtio mẽstruorum: ⁊ cã est calitas aeris: aut friditas: ita vt resoluat caliditate: aut stupefaciat friditate: vel ꝓhibẽdo resoloneꝫ calefaciat. Silr cã est dispõ somni vel exercitiũ: vl paucitas sanguis: vl potꝰ aq̃ plime: vel ira: vel timor: vl tristis. Et aliqñ appetitꝰ est ꝓstratꝰ: ⁊ cũ incipit cõedere excitaẽ ⁊ cã est: qꝛ cibus excitat ṽtutẽ attractiuã: aut q̃litas cibi alterat cõplonẽ ðstruẽdo appetitũ. ⁊ casus appetitꝰ i cronicis est signũ malũ. Et scias ꝙ cãe destructõis appetitꝰ sunt cãe debilitatis appetitꝰ: tñ sunt miores ⁊ ðbiliores. ¶ Qđ ãt aliqs icipiat comedere ⁊ comedẽdo debiliteẽ appeꝰ ꝯtigit pp hũores vl vapores aliũde attractos ad stõm: ⁊ inficiẽtes: vl dissoluentes hũores qui in stõ latebãt. ⁊c. ¶ Distiguũt aliq cãs pmitiuas añtes ⁊ ꝯiũctas. pmitiue st aer cals ⁊ hu. replẽs ⁊ dissoluẽs. vẽtꝰ austrinꝰ:

vl' aer fridus sensuz ostrues: vl' exteri⁹ ifridās: sz calefaciens intra vel aer coquinaꝝ pinguiū. &c. ¶ Exercitium qꝛ dissoluit ꝛ quies: qꝛ hūectat: ꝛ replet. bal. silr dissoluit replet ꝛ humectat. ¶ Cibus q̄ntitate q̄litate: tpe ordine: In q̄ntitate: qꝛ mult⁹ replet: ꝛ paucus non sufficit. vn̄ stomachus debilitat̄: q̄re hūores mali trahunt̄ ad ip̄m. vn̄ Aui. tolerare famē stōm putridis replet hūoribus: in q̄litate vel nāl'r: vt cibus vnctuosus aut vaporosus: vt crocus vl' artificial'r vt frixa. In tpe cū anticipat vl' postpōit: in ordine qn̄ inordinate accipit̄. ꝛ pot⁹ sic aq̄ nimis frigida interdū vel vinū dulce grossum. Sōn⁹ aūt mult⁹ humectat: ꝛ vigilia m̄lta dissoluit. &c. Coitus nimi⁹ debilitat. In pauco coitu sp̄ma corrūpit̄: ꝛ fumat ad stōum. &c. In accn̄tibus aie nā est intenta ad alia. &c. ¶ Cā añs ꝯplo'nalis est mala cōplo' toti⁹ vel aliq̄ꝝ ptiū vel alicui⁹ alterius partis. Cōpōnalis est: vt opilatio nerui qui dfert sensum ad stōm. &c. hūoralis vt col'a vel flā: vel sanguis: vt pꝫ in indigentibus minutione vel malis hūoribus. sicut in febribus. vn̄ nā intendit digōni hūoꝝ: ꝛ expulsioni: ꝛ non appetitu. &c. ¶ Cā ꝯiuncta ex pte attractiue nāl' pt esse egritudo ꝯsil's vel officialis nāl': vel cōposita: vt apa siue in his stōus patiatur: siue ꝯpatiat̄: vt cerebro: cordi epi spleni itestinis. &c. ¶ Ex pte v'o appetitiue sensibilis: sicut rōne nerui cui cōpatit̄ orificiū vl' disinterie. vn̄ stōs cōpatit̄ intestis. ¶ Et Hypo. in affo. in disinteria longa spāl'r abstinentia mala vel ex pte debilitatis virtutis. &c.

De quarto

pmissoꝝ dico. q̄ a cā intrinseca ꝛ extrinseca ꝯtinua fit a corpe dissolutio: qꝛ mēbra trahunt a venis puis: pue a maiorib⁹ do nec attractio pueniat ad epar. Epar v'o a meseraicis: meseraice a fundo stōaci: ꝛ fundus ab orificio: ꝛ in orificio ē sensus diminutionis. vnde cū suā euōnē non sentit stōs non fit appetitus: ꝛ hoc tribus modis: vel pp cerebrū: vt in freneticis: vel pp neruos qui veniunt ad stōm: vl' pp malam stōaci cōplōnē: vel pp hūorē in ipso: vl' aliūde venientē ad ipsum: sic dicit Cōstan. de stō. ꝛ Hal. i li. d inuamentis mēbroꝝ: stōus hꝫ sensum diminutōis pcipue in eius capite: vt expgefiat ad recipiēdū cibū. ¶ Defectio aūt appetitus ħ mō causat̄: qꝛ cū sp̄us sit instr̄m v'tut̄l p q̄d v'tus suas pficit actōes: deficiente sp̄u: ꝛ v'tut̄l opō impeditur: ꝛ sic appetitus. &c. Et cū appetit⁹ stōi sit opō cōposita ex nāli v'tute attractiua: ꝛ v'tute sensibili: qn̄ neru⁹ opilat̄: quia cerebro defert sensum ad os stōi deficit appetitus. qn̄. n. vna cā deficit non pficit̄ opō per alteram. Nam actio cōis non cōsumatur ab vno ꝑm Egidiuz. Ex abūdātia ēt calidoꝝ ꝛ fridoꝝ hūoꝝ dficit appetitus: qꝛ cum forma vacuitatis fiat appetitus facta replōne ꝛ appetitus impeditur.

De signis

dicit Aui. signa eius que est pp ꝯplo'nez manifesta sunt' puitas resolōnis signa s̄t spissitudo cutis: ꝛ regimē q̄d pcessit delitiosuz: ꝛ multitudo egōnis: ꝛ qꝛ post exercitiū appetit⁹ ꝯfortat̄. &c. ¶ Signa debilitatis euō multa: ꝛ alia addentia in debilitate. ¶ Signa sumpta ab aere patent. ¶ Signa vlcerum sunt dolor ꝛ puitas more cibi in stō: mordicatio ei⁹: q̄d hꝫ q̄litatē fortē: ꝛ q̄d exit per egōnē. Si ē ex ipregnatiōe pꝫ. Si ex hūore putrido in stō: signa s̄t nausea fetor oris aliqn̄: ꝛ egō mala. Si ex retētione mel'ie magnitudo splenis redditio appetit⁹ ex comestiōe acetosi. si fit ex pura mel'ia effusa a splene ad stōz: vōit⁹ melie vapor acetosus. &c. Si cā vermiū sunt signa v'miū: ꝛ ꝯualescentia ex emplo' cū aloe: ꝛ syrupo maloꝝ: qꝛ descendūt v'mes inferius. ¶ Signa sanguinis sunt ꝯualescentia vl' euō pl'ima. Si ex somno mala dispō stōi cū puatione alioꝝ signoꝝ. ¶ Signa male cōplōnis cōfirmate est euō pterita: que debilitauit ꝛ abhorrere cibū vel non appetere oīo. si ex destructione sensus sunt reliq̄ signa sana: ꝛ vt res acute nō faciunt nauseā: nec singultū vt dyapipereon i ieiunio qn̄ bibit̄ post ipsum. Si ex hūoribus crudis accit est eructuatio acida. stōus inflat̄. sine siti. paꝝ digerit. Si ex colericis est oris amaritudo eructuatio fumosa ardor sitis digō grossoꝝ velox. Si ex defectione virtutis desiderabilis prius appetita abhorret. nulli⁹ hꝫ dsideriū: q̄d i oībus diuturnis est pessimū: maxime in dissinteria ꝛ lienteria. Si ex corruptione mentis pꝫ. ¶ Dicit Serap. humor subtilis facit nauseā: ꝛ vomitum: grossus tantū nauseam. Et hūor in interiori stōi facit vomitū: sed in rugis facit nauseā: ꝛ non vomitū: nisi sit in stō supfluitas cibi. ¶ Ras. in diuisionibus. si est pp calorē ꝛ colerā: signa dicta sunt supra q̄ cōp⁹ nō sollicitatur pro cibo: signa s̄t repletio lōgitudo getis: ꝛ sic qꝛ n̄ resoluit̄ ex corpe aliqd signa sunt lōgitudo tolerātie famis: ꝛ durities cutis: ꝛ si epar non attrahit egō est alba ꝛ viridis. Et si mel'ia nō distillat ad stōm: signa sunt vt nō pcipiat famē: ꝛ si cōedit aliqn̄ digerit bn̄: ꝛ fames est puata. &c. Et si est pp neruū qui venit ad os stōi: signa sunt vt nō inueniat p acetosa sensum: aut plurimum sensum: ꝛ neq̄ accidit nausea. ¶ Haly. cum alijs dicit. in caliditate ructus silis odore luti: desideriū aque fride: ꝛ quiescit ex fris sup stōz. hūor colicus ꝛ salsus sitim faciunt: sed colera facit amaritudinem: ꝛ flā salsuz salsuginē oris. si humor est viscosus: nec est pūctura: nec sitis. Si paucitate sensus signāt alienatione: ꝛ cerebri passione. Si ex humore putrido ꝯpressio ꝛ quasi fricatio quedā in stō. Si ex opilōne: vt quidaꝫ dicunt cibū acceptū non sentiunt: nec desiderant: ꝛ q̄d accipitur non digerit̄: debilitas appetit⁹ ex defectōe sp̄uū ex debilitate corporis: macie febre: ieiunio vigilijs: fluxu ꝛ alijs que extenuant. neruoꝝ opil'o scitur: qꝛ patiens ex assumptis nullaꝫ sentit delectationē. digō nulla est: vel pua pp absentiaꝫ sp̄uūꝫ: cibus ꝛ intriseca sentit̄ frigidus pp eādē cām. hūoꝝ scitur abūdātia ex eo q̄d euomit̄. &c. vt dcm̄ est. ¶ Dn̄t qdā si hūores sunt in cōcauitate stōi facilis est vomit⁹: ꝛ sunt sic vinū est in vegete. si s̄t in spōgiositate: vel poris difficilis est vōitus: ꝛ s̄t sic vinū in pāno. ¶ Que magis sit piculosa: ꝛ q̄ min⁹ pꝫ per ꝑassionarium dn̄tē. anorexia si sine febre sit piculū n̄ hꝫ: si cū febre piclꝫ ē n̄ gue: si i pn̄⁹ fuit. ¶ Dn̄t qdā: fritas raro debitat appe^m. Ex si ꝯtigat valdō malū ē: qꝛ sig̃t v'tut̄l mortifi^ncm. ¶ Dn̄t qdā si appe⁹ dficiat i colic̄l vix aut nūq̄ curant̄.

De rebus

nociuis stō: aut inimicis sūt satietas nauseatiua: ꝛ cāe eius. s. ciboꝝ quātitas: q̄litas: dissuetudo: ꝛ aer: ꝛ aq̄ que ꝓhibēt bonā digōnem. Et de rebus magis inimicis stō est replo: ꝛ iō nō augetur corp⁹ gulosi: qꝛ cibus eius non digeritur: ꝛ quia cibo abstinet dum i eo remāet aliquis appetitus auget̄: qꝛ stōs bn̄ digerit. Prohibitio aūt fecis ꝛ ventositatis ē maximi nocuūnti. nā ascēsus eoꝝ m̄lta iducūt accn̄a. Et oē q̄d est non stipticū ex succis ꝓpe: ꝛ ex alijs est malū stō: ꝛ oīa olea mollificāt stōm. ꝛ magis ꝯueniēs est oleuꝫ de nucibus ꝛ fisticis ꝛ oliuis. ¶ Et medicine magis nocine stō sūt grana sinapi: attriplex. bleta. albederogi. ꝛ napy: ꝛ fenugre. ꝛ sisamū. ꝛ lac: ꝛ medulle: ꝛ cerebella. ꝛ ex potibus potus nou⁹ g̃ssus. ꝛ ex medicis grana iunipi: ꝛ agn⁹ castus: ꝛ acetosa. Dis ēt medicia solutiua: ꝛ abhomīabil' est mala stō. ꝛ coit⁹ est de reb⁹ magis nociuis: ꝛ vomit⁹ laboriosus: q̄uis sit iuuatiu⁹ ex pte purgatōis nocet plꝫ cū debilitate. Stōacho nocēt: vt dicitur p̄ cañ. epithimū: qꝛ facit nauseā in colicis: ꝛ sticados: qꝛ fac̄ vomitū in colic̄l: ꝛ caro citri: qꝛ tarde digōnis: pruna dl'cia mollificāt stōz: been est malū stō: silr baurach: ꝛ semē lini poliū: caseus: In alio z. cañ.

cerebrũ sparagus fac̃ nauseã:croc⁹ deycit appetitũ:collo/
gntida ẽ mala stõ:ꝛ nocet assa stõ:ꝛ epati:granum viride
delet appetitũ cibi:caulis ẽ malũ stõ:ꝛ porri:ꝛ bermoda/
ctili:liliũ:scamonea:sicla:iuiube:lens fungi:raphan⁹:car
tamum:canapificl humida. ¶ Iuuant stomacum cibus
in q̃titate pauc⁹ multi nutri[ti] cõueniẽs stõ:in quo ẽ stipti/
citas:vel amaritudo sine acuitate ꝛ mordicatiõe. Sꝫ i fe
brib⁹ nimia stipticitas ẽ nociua:q2 exiccat ꝛc̃. Iuuãt etiã
pelles itrisece vẽtriũ gallinaꝝ:ꝛ vomit⁹ bis i mẽse. Solu
tiuuꝫ cõueniẽs ẽ aloes ꝛ absinthy herba ñ succus:q2 suc/
cus nõ ẽ stiptic⁹. Cõferũt passulle grana myrti:fumuster/
re:apiũ:mẽtha:enula cũ aceto:ꝛ corallus a ꝓprietate. Et
scdo cañ. dr̃. Cõfortãt stõꝫ myrthus sqlla:vsnee: emblic⁹
berberis:lepus siluestris:bedagar.balsam⁹:belerici:me/
lissa:ꝛ corallus cõferẽtl egritudib⁹ stõi macis nux musca/
ta:eruca cynamomũ:pip:sanguis dra.mirabolani: endi/
uia rosa:acorus.ꝫꝫ.amomũ:acetosa:spodiuꝫ:camedreos:
pira:barba hyrcina:mastix:myrrha grissomila:mẽta: ci/
peꝝ:foliũ olibanũ:sisileos:sumac:spica:rutha:citoniũ:li/
gnũ aloes:calamẽtũ:calamus aroma.reubarbaꝝ fenicu
lus:granatũ muzũ:tamaridi:lupin⁹:poma:lactuca: galã/
ga:psica matura:scoria ferri:agaric⁹ eupatoriũ. ¶ Ma/
cer. absinthiũ tollit fastidiũ:pulegiũ curat nauseaꝫ:lactu/
ca vtilis stõ rosa calori stõi:saturegia sedat nauseã:lapa/
tiũ cõfortat stõm:mẽtã:cepe:sinapis:viola purgat stõm a
col'a ru.eruca p̃stat saporẽ:caulis iuuat digõnẽ: origanuꝫ
silr:pip tollit fastidiũ:cynamomũ corroborat cyminũ di
gerit:galãga digerit:corrobo rat:zedoaria reprimit fasti/
diũ:cõfortat stõꝫ:gariofili cõfortãt:aloe mũdat stõꝫ a flãte
cipeꝝ cõfortat. ¶ Auic.iꝫ⁹ tertij. Terant̃ granata acetosa
cũ corticibus suis ꝛ sumatur de succo eoꝝ ps.i.ꝛ suci mẽte
ps.ꝫ.ꝛ mellis boni:aut zucca.ps.ꝫ.deide p̃paret̃ cũ faci[te]
super ignem:ꝛ sit dosis eius in ieiunio coclear vnum.

¶ Si deficit appetitus non propter caliditatem. dicit
Aui. ꝓhibeat̃ cib⁹ tpe lõgo:ꝛ minoret̃:donec digerat̃ sa/
tietas nauseatiua:ꝛ appetat. Si ẽ diu vigilãs ꝓfundet̃ i
somno. Si pp debilitatẽ vt in cõualescẽtia aut mãꝫ visco/
saꝫ confert acetũ squille res salite:cappari mẽta:cepe:pip
gariofili ꝛc̃. ¶ Si ẽ cũ cõpl'one cal'a:vel feb. dyacitoniten
succus citonioꝝ ẽ medicam̃ bonũ. ℞. succi grana.aceto/
soꝝ ptl.ij.ꝛ succi mẽte.p.i.ꝫ.zucca.ptl.ꝫ.coq̃t̃:ꝛ assumat̃
coclear vnũ. Et ẽ coclear aur̃.iiij.ꝫ.q sũt.ꝫ.vi. ¶ Et si ẽ ex
calitate sedat̃ potus aq̃ fride i q̃titate q̃ non mortificet
calorẽ inatũ:ꝛ aq̃ granatoꝝ ꝛ emplastra ifridata. ¶ Et
si ẽ cũ mã euetur i primis ꝛ de sũma eoꝝ sũt cõualescẽtes
a febrib⁹ cũ remanet acuitas. Et cura eoꝝ est huiꝰ cura.
Sꝫ nõ vtant̃ aq̃ frida pura:ne deyciat ṽtutẽ ꝛc̃. ¶ Et si
sit ex hũore col'ico ꝛ subtili euã cũ mirabolanis:ꝛ cũ siru
po de aloe:ꝛ est melior sirupo acetoso cũ scamonea: quia
scamonea ẽ inimica stõ:ꝛ euã cũ vomitu:ꝛ d̃coctio absin
thy ẽ vltima. ¶ Si ẽ pp frigus cõfert decoctio spẽrũ:vi/
nuꝫ vetus dyapipereon tyriaca ꝛ aliũ ẽ maximi iuuamẽ/
ti in h̃:ꝛ dyacalamẽtũ plurimuꝫ cõfert:ꝛ citra cõdita:ꝛ.ꝫꝫ.
vel mirabolani. Et vaporatio cum milio magis iuuat q̃ꝫ
sal. ¶ Si ẽ ex flãte viscoso cõfert vomit⁹ cũ raphano:ꝛ si/
rupus acetosus meli⁹ cũ semib⁹ ꝛ aloe:ꝛ cappari cũ ace/
to:ꝛ melle cõfert:ꝛ aq̃ termaꝝ deambulatio:ꝛ motus. Et
curam⁹ post mũdificationẽ:sicut in cã frigoris dictuꝫ est.
¶ Uia. si ẽ ex mala cõpl'one curat̃ cũ cõrys. Si ex hũori/
bus crudis cũ vomitu purgent̃:ꝛ si ñ hũores i bonas q̃li/
tates sunt mutãdi:ꝛ cũ cibis ꝛ potib⁹ purificent̃. ¶ Si ex
colera curat̃ p frida stiptica ꝛ accida:q2 oẽ fridũ cõfortat
appetitũ:calidũ eꝫ.q2 friditas adunat:caliditas liq̃facit.
Si ex corruptiõe mẽtis cura ei⁹ ẽ cura illi⁹. ¶ Sera. si di/
minuit̃ appetit⁹ vel destruit̃ ex hũore frido grosso q̃d co

medit̃:ꝛ bibit̃ sit in quo sit abstersio:mundet̃ supius aut
inferi⁹:si hũor ẽ flãticus cuꝫ yerapigra Ga. post mũdifica
tionẽ damus dyaciminũ:vel kebulos cõditos ꝛc̃. vt Auic.
notat. ¶ Si ex hũore col'erico post curã cũ his q̃ tẽperãt
ꝛ extiguũt euam⁹ ꝛ diñ cũ mirabolãis citri. fumoterre de/
coctiõe absinthy:ꝛ dam⁹ dyacitonitẽ ꝛ scamoneã. Et si ẽ
ex debilitate ṽtutis ex mala cõpl'one cal'a cũ aq̃ grana. cu
retur. lactuca aceto ꝛc̃. ¶ Alexan. eadem via ꝓcedit ꝛc̃.
¶ Haly. silr eodẽ mõ ꝓcedit. Et breuiter. Cẽ stã. similr.
¶ Est aũt attendẽdũ i fastidio vt varij dent̃ cibi:ꝛ pau/
latiꝫ:ꝛ sepe:ꝛ qũqꝫ paꝝ mali si eger mltũ appetat eũ ꝛc̃.
¶ Dicũt qdã si sit de d̃fectiõe spũuꝫ p̃ remoueat̃ cã illi⁹
defectiõis:siue sit febris:vel nõ ꝛc̃. deide restauret̃ cũ ci/
bis potib⁹ ꝛ salsamẽtl:ꝛ medicis:ꝛ facies irroret̃ cũ aq̃ ro.
cõtra opil'onẽ da di[uretica]:vñ oximel sqlle. electuaria cal'a cõ
ueniũt ꝛ opiata:vt aurea sinapis cũ vino:vngat̃ cũ mar/
ciaton:q2 cõ cãs fridas valet. ¶ Si sit ex hũorib⁹ calidis
sirup⁹ acetosus. Si ex fridis oximel ꝛc̃. ¶ Dñt qdã si sit
de plenitudĩe sanguis flõma medianã:deide da d̃coctio/
nẽ cassie ꝛc̃. ꝛ clystere mollitiuũ. ¶ Si colera purget̃ cũ
trifera saracena:det̃ oxizaccara triasandali ꝛ super stõm
spõgia calefacta in aceto:ꝛ empl'ꝫ d̃ sandalis rosis ꝛc̃. po/
nat̃ i aere frido comedat pullos cum aceto ꝛc̃. ¶ Si ex
flãte p̊ det̃ oximel:deide purga cũ pill'is aureis:deide da
electuariũ:vt dyamargariton:inungant̃ cuꝫ cal'is. come/
dãt assata.inungãt̃:vel lauet̃ pedes cũ aq̃ marina:ꝛ flo/
botomet̃ ꝛc̃. ¶ Dic̃ Passio. iaceãt in domo lucida ꝛ pa/
tiẽti odor bon⁹ apponat̃. exercitẽt̃. oximel accipiãt ꝛ vinũ
cũ cal'a:aut absinthiũ cibos bñ olẽtes:ꝛ digestibiles:dei/
de agrimonia ꝛ salsamẽta que eruginẽ oris ꝛ faucũ exti/
guunt:ꝛ acetũ squilliticuꝫ ꝛ raphanuꝫ:ꝛ si quos cibos d̃/
siderant:ꝛ si cõtrarij sunt. tñ modicuꝫ de singulis accipi/
ant:vt ex varijs fastidiũ tollatur. dyaciminum accipiant
bal. vtãtur. paulatim comedant. ne amplius comedendo
valitudo augeatur. Si sit sine febre ieiunus bibat vinuꝫ
cum absinthio coctum:aut vinum absinthy:ꝛ bucellas
in mero austero:ꝛ post salsuꝫ cum aceto ꝛ dulcore:ꝛ aleũ
in cibis:ꝛ condita de melle:ꝛ vinum calefactiuuꝫ ieiuni
bibant ꝛc̃. ¶ Dicunt etiaꝫ aliqui q̃ patientibus fastidiũ
diuersa sunt apponenda cibaria:ex quoruꝫ varietate in/
citetur appetitus. Similiter ꝛ contraria sunt aliquando
danda si ea sũme desiderant:iuxta dictum Hyppo. Pa/
rum deterior cibus ꝛ potus ꝛc̃. ¶ Melius tamen est q̃
cibus vel medicina stiptica sint ꝛ odorifera:ꝛ ideo Da/
mascenus in afforis. Medicina odorifera ꝛ temperamẽ/
to vicina si cibus fieri possit:optimuꝫ est. ꝛ parum infra.
Medicina stiptica ꝛ temperamento vicina viriliter vir/
tutem custodit:ꝛ confortat principalia mẽbra ꝛc̃. ¶ Di/
cit Auicẽ. si sit ex cõmunitate neruorum ferentiũ sensum
ad cerebrum curetur cerebꝝ ꝛc̃. Et si pp spissitudinẽ cu/
tis:ꝛ paucitatem suctionis venaruꝫ ex epate rarificetur
corpus cum bal. ꝛ exercitio equali:ꝛ prouocatione su/
doris cum aperitiuis. ¶ Rasis in diuisionibus ordinat
stationem in bal. cum baurach ꝛ farina ciceris:ꝛ assidua/
tioneꝫ bal. ¶ Et si epar non attrahit a stomaco curatur
cum facientibus penetrare cibum:sicut est vinum vetus
modicum in ieiunio:ꝛ bal. ante cibum:ꝛ exercitium:et
omnia que calefaciunt epar ꝛ aperiunt opilationem: vt
dyacalamentum. ¶ Dicit Auicen. si est abscissione me/
lancolie cura est cura splenis ꝛ confortatio ꝛ apertio ve/
narum inter splenem ꝛ stomacum:cum epythimo ꝛ cor/
tice capparis. Et si est ex abundantia melancolie in sto/
maco euacuetur melancolia:deide incidatur q̃d reman/
sit ex ea:deinde cibi boni dent̃ ꝛ odoriferi. ¶ Si est pro/
pter impregnationẽ ordinet̃ exercitiũ temperatũ:ꝛ vinũ

odoriferum z confortatiuū vtutis expulsiue: z resolutiuū medicina z cibus sapidus in quo sit caliditas z incisio: et diuertat̄ intētio sua ad alia. ¶ Et si est pp casum virtutl rectificet̄ qd̄ deycit vtutez: z incitatio ad vomitum facit augmentū vtutis appetitiue. Et qn̄qz tyriaca z sirup⁹ de absinthio zc̄. ¶ Si est pp debilitatē sensus oris stōi eua cuet̄ cerebrū z auferat̄ cā nocumēti. Et scias ꝙ vomitus cū facilitate est medicina mirabilis ei⁹: cui⁹ ꝓstratus appetitus in dulcib⁹ z vnctuosis: z est cōtētus petere acetosa z acuta. ¶ Et si casus appetitus dn̄t ad sincopim cura est odoratio delectabiliū ex cibis: sicut gallina assata. hedus zc̄. z ꝓhibeat̄ somnus: z cibet̄ cuz valescit pane i fuso in vino: z sorbitione velocis nutrimēti. ¶ Et scias ꝙ olea ꝓprie z butyrum ꝓsternunt appetitū: qz mollificāt z ex eis ꝯuenientius est in quo est stipticitas: sicut oleuz vnfancinum z myrtinuz z fisticinum. ¶ Dicto de diminutione z destructione appetitus: dicendum ē de corruptione. ¶ Dicit Auicē. qn̄ in stō est humor malus diuersus a ꝯsueto nā requirit ꝯtrariū diuersum a ꝯsueto: qz extrema sunt fugantia: z iō quidam appetunt carbones lutum zc̄. ꝓpter qualitatē in eis ꝯrīam qualitati humoris: z hoc fit in pregnantibus plusq̄ destructio appetitus: z hoc vsqz ad tres mēses vel circa ex retētione mēstruoꝝ cum tunc puer pauco indigeat nutrimēto: qz superfluit z redūdat ad stōm: sed circa quartū mensem minorat̄ hic appetitus qui noīatur periculuz z discrimē: z ex eo min⁹ malus est: vt desideret acetosum z acutum: z deterior ē qui appetit sicca: vt lutū zc̄. Cuius cura est vomitus z solutio ventris z alteratio male ꝯplōnis z confortatio stōi: z nutritio laudabilis cuz pullis columbaꝝ assatis. Et in scd̄a mēsa vti ameos est mirabile valde: z sugamig. amare: z passule: z castanee: z cepe: z carui: z piper: z zizi. z ruta est maximi iuuamēti zc̄. ¶ Quidā dicūt bibat vinū vetus rubeū z odoriferū: mundet̄ stō⁹ cuz yerapig. detur oximel: z puluis de cynamomo cimino cube. zc̄. ¶ Uia. appetere cretā z silia contingit sepe mulierib⁹ fride nāe: z maxime pgnantibus ex malis hūoribus in stō inuiscatis: vel ad ipm̄ fluentibus ex alys membris: sicut in mulierib⁹ zc̄. ¶ Diuersificatur aūt hic appetitus fm̄ diuersitatē humoꝝ. ¶ Cura est vomitus cū aneto z melle pisces recentes sine sale: z radices cū oximelle z vinū bo[m]: nutriat̄ cū pane: z visceribus volatiliū. Si cretā appetat dātius fabā ciceri: z grana assata: purgatio fiat cū vomitu: stō⁹ ꝯfortetur exterius cuz oleo masticino nardio zc̄. masticent anisuz cyminū ameos menthaz ante cibum: z post da puluerē de cardamomo maiori: z miori: z cubebis z zucca. ¶ Haly. in theo[ca] de appetitu corrupto. dicit augmētū in qualitate ciboꝝ est: sicut fit in pregnantib⁹: z vocatur hic morbus appetitus malus. s. appetitus ciborum in qualitate maloruz qui fit ex humore malo in ore stōi cōcluso: vnde accidos desiderat cibos: aut salsos: aut pungentes: z qn̄qz terram gipsum fictilia z similia. sicut in pregnantib⁹ sanguis mēstruus qui est superfluitas in corporib⁹ mulieꝝ: quā nā pauit gnātioni fetus: sed tēpore ꝯceptionis constipatur: z melior pars est cibus fetui: z alia pars vtilis fertur ad māmillas: z fit lac. Qd̄ aūt malum est in corpore remanet z mittit̄ ad stomacum: q malos excitat appetitus vsqz ad q̄rtū mensem: tūc vero maiori eget fetus nutrimento zc̄. ¶ Serap. dicit. alleuiatur mulier in q̄rto mēse: qz pars humoris euātur cū vomitu z pars digeritur: z pars nutrit embrionem zc̄. ¶ Et sciēdū ꝙ Sera. noiat. hoc accn̄s karata. i. desiderium comedendi lutum carbones z alia. ¶ Haly. vero in practica intitulat de appetitu luxurie: z qui terraz gliscit comedere. Dicit. si appetitus malus est de flegmate purga cū vomitu eorum que flegma incidunt: vt cum oximelle z comestione piscium salitorum zc̄. ¶ Sed in pregnantibus nūq̄ vtendum est vomitu: qm̄ converteret eas: nec securitas a pueroꝝ esset abortu: sed vtēdū puluere zc̄. ¶ In diuisio. dr̄. illi qui desiderāt res malas: sicut carbōes zc̄. euomant deinde sumant in potu infusionē aloes: deinde post illud triferam factaz cum scoria ferri: z sedet̄ appetitus eoꝝ cum corrosione ossiuz pulloꝝ colūbaꝝ assatorū z carne salita sicca ꝑparata cū ameos cardamomo zc̄.

¶ De appetitu corrupto. Cap. LXXIIII.

E appetitu corrupto possum⁹ attendere. 5. p[m] ō nomine: qz dr̄ vt ex dictis pz: appetit⁹ irrationalis a Uiatico: z appetitus malus: vel maloꝝ in qualitate ciboꝝ. ¶ Ab Haly. i theorica: z in practica dicit̄ appetitus luxuriosus: vel appetitus ei⁹ qui gliscit terram. ¶ A Joā. Sera. dicitur karata. i. desiderium comedendi lutū z similia. ¶ Ab Aui. dr̄ periculū z discrimē: siue appetitus periculi z discriminis. ¶ Cōstan. in li. de stomaco dicit. ꝙ antiqui vocant hanc passionem poros.

Scd̄o de diffinitione dicitur ꝙ appetitus corruptus est accidēs stōi cōtra nām in quo inconsueta z inālia quo ad cibum cum magno affectu desiderātur: sicut argilla carbones z silia: z illa appetit nā vt humorē malū expellat per ꝯtrariuz. Et iō si humor est siccus nā appetit humida: z si humidus appetit sicca vt carbones: si viscosus appetit icisiua: vt acetosa zc̄. ¶ Quidā vo dn̄t ꝙ nā appetit simile humori ledenti: sicut melicus siccus appetit sicca vt carbones: sed hoc est falsuz: qz nālis distēperantia appetit similia z inaturalis contraria.

De causis dicit̄ ꝙ cā primitiua sunt res non nāles gnāntes humorē corruptū flāticū: vel meliciuz zc̄. ¶ Cā ans̄ ꝯplonalis est vt frida ꝯplo totius vel visceꝝ: qre nō bōa celebrat̄ digestio: vt in mulieribus pz: z alys etiaz frigidis per nām: humoralis est humor flegmaticus corruptus: vel melicus. Cōpositionalis est raritas stōi recipiens de facili tales humores: vt latitudo viaꝝ per quas humor malus decurrit ad stōm zc̄. ¶ Causa coniuncta est humor imbibitus in stōi orificio corruptus corrumpens appetitum zc̄.

De signis generis pz. De signis causaruz habet̄ noticia per appetitū: qz si appetit sicca: tunc humor est hūidus z flāticus. Si appetit humida humor cognoscitur: tunc siccus melācolicus zc̄.

Modus curatiōis est: qz ꝓ purget̄ cū aloe qd̄ purgat z ꝯfortat stōm cū pillulis aromaticis z aureis: ꝓuocet vomitus cū radice raffani z oximelle: h enī medicina subtiliat z incidit humorē: z diuidit ipm̄ a mēbro: z ad exitū ꝑparat. Est āt me[na] vomitiua mltiplex. quedā fortl mltū vt elleborus: catapucia: baccara z exula zc̄. z quedā leuis z calidā: vt semen raphani aneti: napi: z q̄dā leuis frida: vt sem̄ attriplicis zc̄. vomitū aūt ꝑcedere dz digestiō māe zc̄. ¶ Epithima z emplz exteri⁹ apponat̄ ꝯfortatiuū zc̄. Regim̄ sit laudabile: z vinū sllr zc̄. ¶ Rectificata vo cā ꝑma: z euāta an̄te: vl ꝯiūcta sllr cōfortād⁹ ē stō⁹ ne recipiat zc̄. ¶ Quidā appetē[b⁹] carbōes exhib3 fabā assaz pp sllt[u̇s] ad carbones zc̄. ¶ Et acetosa ꝯfortāt appetitū trib⁹ modis: vt dic̄ Cōstā. i li. ō stō. vno⁹ qz acetositate pungunt z mouēt stō3 z villos ei⁹ longitudiales: z iō titillat⁹ mouet̄ ad appetēdū: alio⁹ qz fridi[te] cōstringunt z coadunant humorem vt cibum paruuz locū occupet: vñ alys partib⁹ vacuis nā querit cibū quo impleatur: vñ antiqui z precipue Hal. dixerūt omne acetosuz eē appetitus augmētatiuū: z vnctuosuz: calidū dulce

velociter satur atiuũ: qꝛ dissolutio replet ꝛc. 3° qꝛ fridita te ꝛ stipti[tc] subã3 stõi coadunãt ꝛ ispissant ꝛ fortificãt ꝛc.

¶ De appetitu canino. Cap. LXXV.

E appetitu canino opꝫ attẽdere nouẽ. p[m] õ noie. 2[m] de diffõne. 3[m] de dr̃ia ꝛ ꝯueniẽtia. 4[m] de cãis. 5[m] de mõ gñationis. 6[m] de signis. 7[m] quib⁹ accidit. 8[m] de ꝯpõne ꝛ siĩitudie. 9[m] de curatione.

De pꝛio dico ꝙ appetit⁹ canin⁹ ab Alexan. dr̃ cynodoxeos. ꝛ dr̃ a cynos ꝙ ẽ canis: ꝛ doscos ꝙ ẽ glĩa: qꝛ canes in tali appetitu gloriant̃. Immoderate eni appetũt: ꝛ nimios cibos assumũt: ſ3 cum illos assumptos retinere ꝛ digerere nequeunt cogunt̃ euomere: aut ꝑ iferiora emittere: aliter eni viscera rũperent̃ ex nimia cibi q̃titate: post secessum vo itex alios appetũt: ꝛ itex ad vomitũ reuertunt̃: ꝛ sic fit circulus. Et iõ merito cynorodoxeos appellat̃. Silr̃ eni faciũt q caninũ appetitũ patiunt̃: pp qð cynorodoxi dicũtur. i. insatiabiles: et appetitiui. ¶ A gbusdã dr̃ imoderatũ comestiõis augm̃. Hyp. in affo. scðe pti. Potus idigentiã soluit. ꝑ indigẽtiã intelligit appetitũ caninũ: sic Ga. exponit ꝛc. ¶ Brogũdius dicit. limos. i. fames: ꝛ quodã alio textu dicit. fames .s. famẽ siccere potus soluit: ꝛ in his oib⁹ intelligit de spãli fame. i. de appetitu canino.

Serap. intendit ꝙ appetitus caninus fit ðsideriũ mlt̃e comestiõis ꝛ diuerse: cũ fame absq̃ satie[tc]. ¶ Hal. dic̃. ꝙ caninus ẽ imoderatus appetit⁹: cui⁹ ñ saturat̃ dñs. ¶ Dicũt gdã appetit⁹ caninus est canina fames: ꝛ isatiabilis. ¶ Quidã nullã faciũt dr̃iam inter caninũ appetitũ ꝛ bolismũ: dicẽtes ꝙ bolismus ẽ isatiabilis appetitus: qð ab Alex. dr̃ cynorodoxos. i. glĩa canis ꝛc. ¶ Quidam dicũt ꝙ appetitus caninus ꝛ bolismus sunt due spẽs appetitus nimis itẽſi in quo ẽ opatio v̾tutis imutata: qꝛ q̃dãmõ de qualitate in q̃litatẽ est facta mutatio.

De tertio premissoꝝ. dic̃ Sera. ꝙ appetit⁹ caninus ꝛ bolismus cõicant: qꝛ pauptas: ꝛ diminutio cibi sunt iuẽte silr̃ in vtrisq̃: sed dr̃nt in h: qꝛ in appetitu canino v̾tus appetitiua ẽ sana: ꝛ mẽbra repleta: ꝛ in bolismo v̾tus est deposita: siue debilis: ꝛ appetitus ẽ in casu: ꝛ ꝯtinuant̃ cũ eo ẽt diminutio ꝛ siccitas ꝛ frigiditas ꝛ debilitas. ¶ Dicũt gdã magnã ẽ ꝯueniẽtia iter has duas fames in h ꝙ in vtraq̃ magn⁹ ẽ appetit⁹ comedendi: sed dr̃nt qꝛ in fame canina multũ appetit̃: ꝛ multũ comedit̃: ꝛ nũq̃ satiat̃: sed in fame vaccina multũ appetit̃: sed paꝝ comedit̃. ¶ Et itex in fame canina virtus stõi: ꝛ mẽbrũ ẽ fortis: In vaccina v̾tus stõi ẽ debilis: ꝛ oĩa mẽbra inanita sunt: ꝛ ꝯtinue attrahunt ꝛ sugũt a stõ: vñ stõ⁹ multũ3 attrahit: qꝛ tñ v̾tus est defecta paucus cib⁹ vt bolus vnus sufficit sibi: vñ merito dr̃ bolismus. ¶ Unde Auic. dicit. ꝙ hec passio ẽ fames mẽbrorum cũ stõi satietate. ¶ Et Alex. dicit. ꝙ ẽ passio valida totius corporis cũ stõi ĩbecillitate: ꝙ est pp nimiũ calorẽ mẽbroꝝ dissoluẽte3 subã3 eoꝝ ꝛ v̾tutẽ. ¶ Sera. dicit vt dcm̃ est.

De causis dicit Auic. ꝙ aliqñ fit pp eũonẽ: ꝛ febres plixas resoluentes corpora. Et qñq3 fit ex debilitate v̾tutis retentiue: q̄re fit ꝯti⁹ resolõ: ꝛ qñq3 pp caliditatẽ sup̾fluã3 in ore stõi resolutẽtẽ: ꝛ regrentẽ restauratiõem ꝛc. ꝛ qñq3 ẽ ex catarro: ꝛ est raro. Et qñq3 fit pp vermes: ꝛ qñ3 ꝑpter humorẽ acetosũ3 flegma acetosũ3. s. aut melĩã3 q̃ mouet os stõi: ꝛ facit illð qð facit suctio venaꝝ: ꝛ qñq3 ꝑpter vigilias sup̾fluas: qꝛ resoluunt ꝛ extrahũt hũiditates sup̾fluas ad exteriora. Et scias ꝙ appetitus caninus multotiẽs ꝑducit ad bolismũ: ꝛ subetĩ: ꝛ mortẽ. ¶ Dicit Uia. ꝙ appetitio canina fit tribus modis: vel ex frida ꝯplone in ore stõi: vel ex accidis hũoꝛib⁹ in eodẽ loco: vel ex vltimitate inaniendi quã patit̃ vis corporis ex frida ꝯplone vel de aliquo hũore accido nimiã seq solonẽ3 necesse est. ¶ Dicit Haly. imoderatio appetitus. s. appetitus caninus fit ex hũore acerbo: qui in ore ꝯcluditur stõi: ꝛ inter ptes corporis eius: aut ex multa eũone que accidit toti corpori: vñ desiderant mẽbra restaurationẽ eoꝝ que eũata sunt: qñ3 post febres fit: quarum finis est per eũonẽ ꝛc. ¶ Dicit Serap. accidit ex mala ꝯplone frigida in stõi ore: aut humore acetoso i eo: aut eũone m̾ltiplicata que accidit reliquo corpori: ꝛ hoc fit aut a debili retẽtiua cibi: q̄re expellitur: aut caliditate difficili que ĩpm finit: ꝛ hec caliditas nõ ẽ in ore stõi: sed i reliquo corpore. ¶ Alex. dic̃. fieri ex frigida distemperãtia ꝛ calida ꝛ hũore flãtico ꝛ colerico. ¶ Raſ. in diuisiõ. dicit. ꝙ augmẽtũ appetitus fit: aut ꝑpter vehemẽtia3 laboris ex ambulatione: aut ꝑpter colerã nigram multa3 effusa3 ad os stõi: aut pp frigus: aut vehemẽtiã raritatis corporis. ¶ Quidã dicũt. ꝙ qñq3 fit ex siccitate ꝛ caliditate: vt Alex. dicit. Et qñ3 a lũbricis accipientibus nutrimẽtũ vite mẽbroꝝ. ¶ Unde recitat Alex. se vidisse mulierẽ3 q̃ post acceptã yerãpigrã vnũ serpentẽ euomit: qui erat lõgitudinis. xi. cubitoꝝ. ¶ Lũbricosi qñq3 vident̃ dyssenterici: vt gdam dicũt: qñq3 lytargici. qñq̃ apoplectici: qñq3 frenetici: qñq3 bolismatici.

De signis dic̃ Aui. signũ ei⁹ qð fit post eũonem: ꝛ egritudinẽ resolutã: est añcessio earũ: ꝛ vẽtris stipticitas: qꝛ nã trahit humectationẽ ad se. ¶ Si ex frigore paruitas sit l multitudo fecis iflãmatio friditas aeris. ¶ Signa caliditatis sunt sitis ꝑuatio vomitus acetosi: ꝛ vẽtris stipticitas: ¶ Signa debilis retẽtiue in stõ ꝛ i toto sunt egestio multa cruda: ꝛ qñq3 sãguinolenta ꝛc. ¶ Signa resolutionis sunt cause resolutiõis: ꝛ inde non fit in digestione nocumẽtum: ꝛ caliditas aeris ꝛ vigilie ꝛ similia. ¶ Signa humoris acetosi: ꝛ melãcolie sunt paucitas appetit⁹ aq̃: ꝛ eructatio acetosa. ¶ Signa catarri ꝛ vermiũ3 patẽt in caplĩs suis. ¶ Haly. si ex humore acerbo sigñatur ructu accido diminutiõe appetitus: potus aque ꝛ multa ꝛ hũida egestione. ¶ Si fit ex eũone multa sigñatur ex precedenti eũone: ꝛ graui fame comestiõe imoderata: vt in tñ grauet ꝙ vomitu expellatur vel egestione. ¶ Et si ructus est accidus signũ ẽ laudabile ꝑmanere. dic̃ Cõstã. in pãtegni. ¶ Dicit Sera. sequit̃ appetitũ qui accidit ex malitia ꝯplonis fride in stõ: aut hũore retẽto in eo. solõ nãe sup̾flua. Illũ vo qui accidit ex eũone nõ sequit̃ silẽ illi⁹. ¶ Raſ. in diuisioni. si ex nigra egestio ẽ melãca mordicatio stõi si nõ comedit. Si ex frigore multitudo comestionis cu3 multitudie singultus sine mordicatiõe. Si fit ex raritate signũ est: vt non fit cũ eo egestio ſm q̃titate3 comestiõis. ¶ Si ex labore deambulatiõis signũ ẽ ꝙ cõmouet̃ post famẽ vehemẽtẽ sincopis: ꝛ fit cũ desiderijs malis. Uia. videndũ vñ corp⁹ dilatat̃: ꝛ si plus q̃ digerat comedat: oĩs eni3 digestio fit ex tẽperato calore vigente. Cu3 ergo quis hac infirmitate laborat: quia caret calore vigente plusq̃ digerat potest manducare. ¶ Si ex defectione virtutis contentiue cõtingat qð manducatur in stomaco non digeritur: sed fere sic intrat crudum ꝛ indigestũ3 ide emittit̃ per secessũ3. ¶ Alman sor. Signum canini appetitus ponit cu3 dicit: cum aliquis famẽ assidue patit̃: ꝛ cibus post comestiõe3 adeo grauat: vt aut vomere cogat̃: aut ꝑ iferiorẽ regionẽ eycere ꝛc. ¶ Dñt gdã: si ex fridi[tc] vel hũo[h9] acetosis seq̃t̃ nimia ventris solõ ꝛ defectio corꝑis. Si ex defectiõe cõtentiue: ꝛ inanitiõe tales cibi exeũt q̃les intrãt. Si ꝑpter multũ calorẽ nõ multa seq̃t̃ vẽtris solõ: qꝛ q̃tu3 appetit̃

In alio multitudo egressionis

tãtũ p corp⁹ diuidiť. ¶ Dñt qdam: si ẽ ex intẽsiõe ṽtutis sensitiue nõ ẽ sitis. Si ex intẽsiõe ṽtutis ẽ cum siti. ¶ Si ex caliťate toti⁹ vel stõi: vel alteri⁹ mẽbri cũ siti ẽ ⁊ bona digõne. Si ex friditate sine siti ẽ ⁊ cum mala digõne. Si ex hũoris vitio grauitas ructatio abhoiatio ẽ illi⁹ hũo/ris. Si ab alijs mẽbris scitur per signa illorum.

De modo dico ꝙ breuiter siue fiat ex frigiditate ꝯstrigẽte: siue ex caliditate ꝯstrigẽte: vel cõsumẽte semꝑ seqť inanitio in stõ: ⁊ stõus semꝑ sen/tiens suã inanitionẽ semꝑ appetit ⁊c̃.

Ex dictis pꝫ: qb⁹ frequẽtius ⁊ magis accidit: qꝛ fri/gidũ stõꝫ hñtib⁹: aut multã caliťatẽ i to/to hñtib⁹: sepi⁹ tñ accidit a friditate: sic̃ dic̃ Aui. p̊ cañ. ca° de ꝯplõnib⁹ etatuꝫ: ⁊ geneꝝ. ¶ Cõtrouersia tñ videť iter Auic. ⁊ Sera. qꝛ Aui. dic̃. ꝙ appetit⁹ caninus qñqꝫ fit ꝑꝑ caliditatẽ suꝑfluã in ore stõi resoluẽtẽ: ⁊ regrẽteꝫ restau/rationẽ: qꝛ cũ os stõi semꝑ sit siccũ facit sitiꝫ: ⁊ cũ suꝑfluit famẽ ⁊c̃. Serap̃. vero dicit. ꝙ hec caliditas nõ ẽ oris stõi: imo ẽ caliditas toti⁹: qꝛ caliditas oris stõi ðstruit appeti/tuꝫ ⁊c̃. ¶ Ad h̓ dico sicut Aui. dicit. ꝙ fames ꝁꝫ plm̃ ẽ a suꝑfluitate caliditatis in toto ⁊ i extremitatib⁹: licꝫ. n. cuꝫ appropriať h̓ caliťas ori stõi faciat appetere aquã: ⁊ cur/rentia hũida: tñ cũ ipsa dñať corpi resoluit: ⁊ cogit venas vti suctiõe: donec ad os stõi veniat capiẽdo ꝙ aggregatũ est: sic g̊ caliťas oris stõi nãlis: vel accñtalis q̃cũqꝫ: nõ tñ acq̊sita a caliditate mẽbroꝝ sugẽtium successiue: vsqꝫ ad orificiũ: est cã diminutiõis appetit⁹: ⁊ nõ appetitus cani/ni: sꝫ caliditas a toto ꝑueniẽs ad os stõi: ⁊ in ipso exñs ꝑ ꝯtrariã suctionẽ cã ẽ appetitus canini ⁊c̃.

De octauo dico ꝙ simi^{bo} ⁊ ꝯpatio pꝫ ex dictl. Nã appetit⁹ caninus hoĩs simlať appetitui canis: qꝛ canis multũ appetit ⁊ deuorat: qꝛ meľicũ anial est: ⁊ qꝛ rectũ itestinũ hꝫ: vñ sic̃ recipit ita relaxat ⁊ exit: ⁊ simľr meri creatũ ẽ: ⁊ qꝛ canis multo vtitur exercitio: simľr ⁊ (hõ ꝯtinue appetit nec satiať ⁊c̃.

De modo curatiõis. dic̃ Aui. si ẽ ex frigore ⁊ su/perfluitate flãtica curať cũ calefactiuis notis ⁊ vino plu/rimo in quo nõ sit stipticitas: nec acetositas. Sanat. n. in potu sumptuꝫ calefactũ in ieiuno: ⁊ ẽ cura magis ꝯferẽs: nisi sit vẽtris soľo: tũc eni vitẽt omne vinũ: stipticũ enim auget appetitũ caninũ: ⁊ amaꝝ auget soľonẽ. Cibaria sint pinguia calida: ⁊ vitelli oui assati valde post cibum. Et si flegma ẽ acetosuꝫ sumať sinapis origanũ piꝑ mel alleuꝫ cepe nuces: ⁊ vnctuosa: qꝛ in eis ẽ eq̃tio acetositatis: si to/lerať soľo soluať p⁹ subtiliatiua p̃dicta cũ pigra ꝯfortata cuꝫ eis ⁊ detur aqua calida post regimen subtiliatiuum cũ eis que sunt: sicut cepe: ⁊ allea porris: lauat eni hũores coꝝ: ⁊ si ꝑꝑ meľiam effusaꝫ. ¶ Si sanguis abũdat ꝯfert flõmia basilice sinistre. Et si splen ẽ apatũ vel duꝝ eũeť: vel aliqñ vẽtoseť ⁊c̃. ¶ Hal. Si ex hũore accido: purgat: p̃mo exhibet q̃ vnctuosa ⁊ vinũ meꝝ ver⁹ rubeũ: qm̃ in hac ꝑte ṽtus vini ẽ valida: sic̃ dic̃ Hyp. in affo. vini potus famẽ sanat: calefacit eniꝫ os stõi: ⁊ flegma subtiliat. Et si cib⁹ a stõ descẽdit da candarusuꝫ: siue carnes vnctuosas: ⁊ oua sorbilia: ⁊ butyꝝ: accida caueat ⁊ pontica: qm̃ appe/tituꝫ irritant: ⁊ si mollis est nã da citoniatũ stringẽs ⁊c̃. ¶ Uia. si est ex frigida cõplexiõe vel humore crudo: vel accido in ore stõi da vinũ puꝝ ⁊ forte multis vicib⁹ mul/tũ: vñ Hyp. vinũ bibitũ ⁊ multũ famis ẽ expulsiuuꝫ. Et sit rubicũdũ valde: qꝛ magis est adiuuãs. Et qcq̊d come/dit sit vnctuosuꝫ: medicia caľa danda vt dyanisuꝫ dyazi/ꝫi. dyagalãga ⁊c̃. ¶ Sera. simľr cũ alterãtib⁹ ꝯplõneꝫ dat piguia: ⁊ vinũ rosatũ rubeũ: sic̃ dic̃ Hyp. potus vini soluit famẽ: ⁊ si sit cum soľone nãe detur electuarium alchauzi. ¶ Si ex meľia frixa ad stomacũ cura est cibus pinguis vinũ puꝝ flõmia basilice: decoctio epithimi: ⁊ cauteriuꝫ: ⁊ vẽtose super splenẽ. ¶ Alexã. etiam si est ex frigore aut flegmate da calida pinguia: vinũ puꝝ: fasianos: pinguia porcoꝝ: h̓ eniꝫ p̃mo accepta ꝯfestim obtundunt nimium appetitũ: competit brasica tertio cocta: ⁊ rapa ꝯdita: ꝑdi/ces: turdos: merulos: anas: ⁊ de carnib⁹ calida sumenda sunt: qualia sunt caprina: ceruina: poma vitanda: cõfert bal. calidũ: ⁊ exercitiũ: vectatio armoꝝ: ⁊ longa mutatio locoꝝ ⁊c̃. ¶ Quidã dicũt ꝙ auctores dant vnctuosa ad cõtrahenduꝫ appetitũ ⁊ ꝯtundẽdum maxie si sit ex me/lãcolia que põtica est: cui vnctuositas ꝯtradicit. Si ṽo sit flegmatica min⁹ remolliť suba stomaci: vnde nõ sic ꝯ^{ir}. ¶ Iteꝫ vt dicit quidam peccant dando carnẽ assatam: ⁊ caseum assatũ: qꝛ licꝫ h̓⁹ grossa diutius moreñť in stõ: tñ qꝛ indigestibilia magis debilitãt stõm. ¶ Itẽ peccãt qui ea dant in dyaria dyssinteria: ⁊ lyenteria: qꝛ in eis subtilis dieta nõ digeritur: ne dũ grossa. ¶ Almã. dat risum cum vnctuoso agni assati: ⁊ vinũ purum quãtuꝫ potest bibat: deinde euomat donec saneť: qꝛ si cibus nõ aggrauat: nec vomiť: nec inferius emittiť: dande sunt carnes vaccine: frumẽtũ risum cuꝫ lacte: ⁊ aquã frigidam in potu sumat: ⁊ in aere frigido moretur: ⁊ nihil acetosum vel stipticum comedat: neqꝫ acutum: sed dulcibus ⁊ vnctuosis solum vtať. Et breuiter dico ꝙ dicta alteratio purgatio ⁊ cã cu/ratiua ẽ sufficiens. ¶ Ha. in ꝯ^{to} illius affo. potus idigẽtiã repletio soluit. Dic̃. ego deniqꝫ sanaui mľtos: vel quosdã limotantium. i. patientium famẽ caninã: scꝫ vinum dans bibere copiosum multum calefactum: non eni acerbum sanat: qꝛ non calefacit: sed ad perfectam curam: oportet primo dare pinguia: deinde predictum vinũ: ⁊ si pinguia non habeantur: vel noluit ea: iube ea offerri: qꝛ talis die/ta sanat ⁊c̃. ¶ Si vero est ex debilitate cõtentiue: vel ꝓ/pter frigus: vel quãcũqꝫ complexionem: cura cum con/trario. Et si vincit humiditas: vel nã fuerit vehementis mollificationis: tunc retine. Nã retẽtio est cura. Si pas/sio ex defectiõe ꝯtẽtiue ⁊ vnctuosa vñr nocere: da odori/fera vt dyabasilicõ. Si ṽo ẽ ex ðbilitate ꝯtẽtiue vľ ꝑꝑ fri/gus vel q̃ꝫcũqꝫ ꝯplõnẽ: cura cũ ꝯ̃rio. Et si vicit hũiditas: ⁊ nã fuĩt vehemtl mollificatiõis: tc̃ retine. Nã retẽtio est cura. ¶ Et si sit p⁹ febres ⁊ eũoneꝫ: ⁊ resoľonẽ plĩmã: aut raritatẽ corporis: cibare oꝫ cũ vnctuosis q̃ mũdãt os stõi ⁊ sunt bone sube: sic̃ oleũ amig. cũ ꝫucca. ⁊ ispissare corp⁹ exterius: ⁊ cauere a calidis: ⁊ vti cibis frigidis grossis: vi/scosis: sicut sunt vẽtres ⁊ acetosa ⁊ cõgelata: ⁊ panis azi/mus: ⁊ ablui cũ aqua frida: nisi aliud ꝓhibeat ⁊c̃. ¶ Dic̃ Haly. ter aut quater in die paulatiꝫ da cibos plurimi nu/trimẽti: si ex eũone sit vt stomacus digerat: ne grauetur: ⁊ ne aliquid a corpore dissoluať poros opila: vt fride aq̃ bal. in quo alumẽ coxeris: in loco stet frigido oleo corp⁹ vnge myrtino. ¶ Raꝫ. in diuisioni. dicit. idẽ cũ p̃dictis. ¶ Si sit ꝑꝑ ṽmes iterficianť: ⁊ educanť: ⁊ cũ cibis cibẽ/tur ⁊ fridis: ⁊ pane infuso in aq̃ frida: ⁊ aq̃ ro. ⁊ eo qđ dis/soluitur in decoctione gallinarum ⁊ piscium. ⁊ vtatur fru/ctibus stipticis. ¶ Si ex caliditate curetur cuꝫ frigidis: sicut sunt cucumeres cucurbita ⁊c̃. vitetur aer calidus: ⁊ si sit ex vehemẽtia deambulationis et laboris est signuꝫ ꝙ mouetur post famem vehementeꝫ sincopis ꝁm Raꝫ. ⁊ curať cũ vino ⁊ aq̃ carniũ ⁊ sp̃eb⁹: ⁊ ꝓhibeať a somno: ⁊ ingrediať bal. ⁊ si fit ex ðsiderijs malis vt i p̃gnãte: ⁊ eo q̊ hꝫ malos hũores: ⁊ cura ẽ electuariũ de lignoaloes ⁊ ca/ro hedi ⁊c̃. ⁊ vomit⁹ leuis aliqñ: ⁊ comedat rẽ leuem ð ce/pe: ⁊ sinapi ⁊c̃. ¶ Dicũt q̊dam ꝙ in nullo casu cõcedũtur pontica: ⁊ acetosa nisi qñ appetitus caninus ꝯtigit ex ð/bilitate ꝯtentiue: ⁊ qñ est ex inanitione: vt in cõualescen/tibus q̊dam prohibent vnctuosa ⁊c̃.

¶ De bolismo. Ca. LXXVI.

DE bolismo attēdere oꝫ nouē. pm de noīe. 2m ō dif-finitiōe. 3m de dr̄ia. 4m de cāis. 5m de mō. 6m de ꝯpatiōe. 7m qbꝰ accidit. 8m ō signis. (9m ō mō curatiōis.

De primo dicit Serap. lismꝰ. i. fames: 7 h̄ ēt dr̄ in affo. limon. i. famē thoresis. i. vini potatio 7c. 7 bu. dic̄ Sera. ē dictio cuꝰ itētio ē multi^do 7 magni^do accepta ex bobus: vnde bolismus. i. fames bouis.

De diffōne dic̄ Aui. ꝙ hec passio ē fames membroꝝ cū stōi satietate. ¶ Alex. dic̄. ꝙ ē fames valida totiꝰ corpis cuꝫ stōi caliditate: qđ ē pp nimiū calorē dissoluētē subaꝫ 7 ṽtutē mēbroꝝ. ¶ Dicit Haly. passio vocata bolismus ē fames īmoderata cū appetitus cessatiōe. ¶ Almā. nō loqr̄ de bolismo: ſꝫ de appetitu canino: 7 qdaꝫ hn̄tes appetitū caninū 7 bolismū p eodē dicūt ꝙ bolismus ē imoderatus appetitꝰ. ¶ Dicit Sera. bolismus q̄ vocat̄ passio fames magna ē: 7 eiꝰ intētio ē vehemētia puatiōis cibi 7 pauptas mēbroꝝ ſm ꝙ signt deriuaᵒ nois eiꝰ: vl' bolismꝰ ē isatiabilis: scꝫ appetitꝰ.

De tertio dic̄ Haly. ꝙ īter bolismū 7 appetitū caninū ē dr̄ia: qꝛ i bolismo appetitꝰ cessat 7 ṽtus debilitat̄. In appetitu canino ṽtus est fortis appetitiua: 7 mēbra sūt repleta. ¶ Dr̄ia quā ponit Rap. dcā ē.

Serap. nō specificat cās 7c. Haly. dic̄. fit ex mala cōplōne frida in ore stōi cū ciboꝝ minutione: 7 ṽtutis ōbilitate. ¶ Dic̄ Aui. cā ē mala ꝯplō mortificās virtutē sensibilē: 7 ṽtutē attractiuā: 7 fit ex hūorībꝰ tegētibꝰ os stōi 7 sparsis i villis eiꝰ 7 mouētibꝰ ad expellēdū: 7 refugiētibꝰ attractionē. ¶ Dic̄ Alex. bolismꝰ fit sub nimio calore: 7 ībecillitate stōi: vn̄ si nō accepit cibos absq3 rōne angustiat̄ 7 defic̄. ¶ Quidā dicūt ꝙ cāe bolismi 7 appetitus canini sunt eedē: sed in bolismo sūt magis itense: 7 signa silr̄: 7 multi accipiētes bolismū p canino appetitu assignāt cās bolismi q̄ sūt cause canini appetitus 7c.

De mō dic̄ Aui. ꝙ i bolismo sī mēbra idigētia nutri^to valde: 7 famelica: 7 attrahunt: ſꝫ stōꝰ ē debilis 7 respuit nutrim: 7 qn̄q3 puenit res i ipso ad sincopim: 7 vene sūt vacuē: ſꝫ stōꝰ abhorret 7 respuit cibū 7c.

De ꝯparatione dic̄ Auic. ꝙ plerūq3 appetituꝫ bolismi an̄cedit fames canina 7 ōstruit̄ appetitꝰ post ipsam: 7 qn̄q3 nō ē: imo destruit̄ appetitꝰ oino icipiēdo. Sic ḡ multotiens cōparat̄ bolismus ad appetitū caninū: sic̄ ꝯn̄s 7 an̄s.

De septimo dic̄ Auicē. ꝙ multotiēs accidit iter agētibꝰ i frigore 7 ꝯgelatis: quoruꝫ (stōi in frigore vehemēter ispissant̄ 7c.

Dicit Aui. signa cognosces p dicta supius i casu 7c. ¶ Dicūt qdā. ois bolismaticus ē extenuatꝰ. Itē dicūt ꝙ est qdā pticularis bolismꝰ: 7 h̄ dn̄t reu appetitus canini i quo nō ē tātus appetitus: sic̄ in canino: ſꝫ in horis certis: 7 subito supuenit magnꝰ: 7 tn̄ leui cibo reprimit̄: 7 si dieta nō offerat̄ defic̄ patiēs 7 sincopizat. ¶ Dn̄t qdā. signa cōia sūt: qꝛ magis solito: 7 plus appetit: 7 ex assumptis nihil addit̄ corpori: imo quottidie macrescit: 7 extenuat̄: 7 qn̄q3 cū fluxu vētris. Et si cā ē sola frigiditas nō ē ibi eructuatio accida: vel isipiditas oris. Egestiōes nullaꝫ signt abūdātiā: si ṽo sit frigiditas cū hūore pdicta erūt sigª 7c. Haly. si ex frigiditate oris stōi cuꝫ ōbilitate 7c. signa sunt ꝙ tactu sentit̄ fridus locus oris stōi: 7 casus appetitꝰ a cibis: phibitio dolor: 7 defectus: 7 corporis ꝯsumptio 7 fames: 7 h̄ accit passio n̄ ōfectu tm̄ oris stōi: ſꝫ oiuꝫ m̄broꝝ.

De modo curatiōis. dic̄ Hal. Si cū bolismo fuerit sincopis faciē irrora cū aq̄ frida: vl' rosata: iocūdos odores olfaciat: vt musci. vinū sit odoriferū: olfaciat ligm aloes 7c. stōꝫ emplastriza cū ro. 7 mētha sicca: liga manus 7 pedes: pilos exhe: aures torque: 7 corpꝰ pūge. ¶ Sera. dic̄ idē. 7 addit duas mādibulas iferiores pūge: cūq3 redierit a sincopi da panē vino ifusum musco: cibū subtilē: carnes pulloꝝ: ꝯdimēta cal'a: vinum odoriferꝝ. ¶ Alex. silr̄ q̄si idē dicit: ſꝫ postea dic̄. ꝙ qdaꝫ presumūt dare opiū patiētibꝰ bolismū: vt extinguāt supexcrescētē calorē: ſꝫ talia ego suadeo fugere: 7 maxie eis qui tarde digerunt̄ vti cibis. ¶ Scio eni quādā mulierē ml'tū 7 sine mēsura cibos accipiētē: 7 oīa digerētē 7 nūq3 bn̄ fecasse secessuꝫ: 7 dicebat se pati in vētre: 7 capitl dolorē hēbat: 7 accepit catarticū 7 yerā. Facta purgatōe emisit vnū grandē vermē lōgū. iz. cubitorum: 7 ampliꝰ: 7 postea irrōnabilē appetitū amisit: vn̄ nō fuit bolismꝰ ille: ſꝫ serpēs q illa opabat̄. ¶ Dicūt qdā: si caliditas sit i cā detur aq̄ ro. cū cāphora: si friditas lignū aloes 7c. ¶ Auic. cura eiꝰ ē cura casus appetitꝰ oino 7 odoret̄ cibus puocans appetitū: 7 odorifera stiptica: vt virtus ꝯgreget̄: sumat panē cū vio cū cāphora i cal'a ꝯpl'one: vel cū gallia i alys. phibeat̄ somnus: 7 fiat empl'm stō: 7 ppe in dispōne sincopis: 7 calefac si cā ē frigus: 7 ifrigida si cā est calor: 7 cū fuerit in dispōne sincopis: 7 cū euadit fiat vt dcm̄ est. ¶ Et si hūor colericus sit in stō: aut subtilis sumat̄ oximel cū yera. Et si fuerit friditas accipiat tyriacam 7 stomaticon. ¶ Fames sincopalis ē tolerare fameꝫ: 7 si tardat̄ cibꝰ sincopizat: 7 cā ē cal'itas fortis: 7 debilitas stōi: 7 cura ē pxima cure bolismi: 7 i dispōne sincopis: 7 qn̄ euadūt cibent̄ pane ifuso i vino 7 sirupo ō fructibꝰ: 7 cū aliq̄ regimie frido dicto i bolismo: 7 phibeat̄ a somno plurimo: 7 nō tardet̄ cibꝰ: 7 sit fridus actu 7c.

¶ De diminutiōe 7 destructione potus. Ca. LXXVII.

DE diminutione 7 ōstructiōe potꝰ notāda sunt sex. pm de necītate potꝰ: 7 nocu^to illiꝰ accn̄tis. 2m de ꝯparatiōe iter diminutionē 7 ablationē potꝰ. 3m ō silitudie huiꝰ accn̄tl ad plantas. 4m de causis. quītū de signis. sextum de cura.

De primo dico ꝙ licꝫ potꝰ inq̄ntū potꝰ nō restauret in corpe dissoluta: tn̄ ē corpori maxime necessariꝰ: cū p ipꝫ cibꝰ corporis p vias āgustas mēbris nutriendis deferat̄: cū ḡ appetitꝰ potꝰ minuit̄: vl' aufert̄: vt hō ēt potū abhorreat denegat̄ corpori iuuamētū: imo aufert̄ corpori iuuamētū necessariū: 7 ita corpori cōsequitur maximum nocumentum: qđ est consumptio humidi radicalis 7 mors.

De scđo dico ꝙ ōbilitas appetitꝰ potꝰ pp ōbilitatē ṽtutis sine siti ē grauis corpori 7 valde molesta. Si ṽo ōsideriū potꝰ totalr̄ ablatꝰ ē. tūc ē pessimū: qꝛ signt mortifineꝫ ṽtutl sēsibil' i ore stōi: vel i stō 7c.

De tertio (sicut dicit Cōstā. in lib. de stō. dic̄ Cōstā. i eodē. ꝙ sic̄ videmꝰ arbores desiccari cū nō recipiūt hūidū nutribile: ita corpꝰ macerat̄: 7 ōsiccat̄ cū nō ōsiderat: 7 nō appetit potū.

De causis dic̄ Auic. ꝙ cā ē multiplex. s. mala cōplō frida vl' hūida: 7 hūor nimiꝰ vl humidus: vl' ōfectio ṽtutis sensibilis: vel corruptio mentis. ¶ Idē ponit Cōstā. i liᵒ ō stō: auctoritate Ga. sup libᵒ epidimiaꝝ. ꝯtigit ēt ex catarro hūido flātico ōscēdēte: vel a somno diurno: gete: 7 ml'ta trāqllitate totū corpꝰ ifridāte. ¶ Scđꝫ Aui. cātur friditate: 7 hūite: vl' ab vtraq3 eaꝝ p se cū hūoris vitio: vl' sine. ¶ Dn̄t qdā cū appetitꝰ potꝰ sit opō ꝯpoᵗᵃ ex nāli attractiua: 7 aiata sēsibili: tūc nocum aut opōnis lesio: aut ē i nāli: aut i sensil ṽtute: aut i vtraq3

ꝛ hoc: qꝛ opatio: aut augeť: aut minuiť: aut destruitur: aut alteratur: siue corrūpiť. U.g. opatio attractiue lediť ab hūiditate mollificāte villos attractiuos: vñ vtus attractiua nō attrahit vel appetit potū cū potus sit esuries fridi ꝛ humidi. Silr frigiditas destruit sitiȝ que ē appetit⁹ frigidi ꝛ hūidi: ꝛ friditas ēt facit hūiditatis ꝯsertiam. ¶ Frigiditas aūt ꝛ hūiditas pñt eē sine mā ꝛ cū mā: possunt ēt esse in corpore toto: vel in ore stōi. ¶ Ex pte vo sensibilis sicut ꝯtingit in paralysi ꝛ febrib⁹ in qbus vtus intenta digōni māe morbi retrahiť ab organo digestiuo cibi: sicut ab ore stōi: vñ nō sentitur sitis: ꝛ he sunt cāe diminutionis: vel ablationis potus. ¶ Cāe corruptiōis sūt. v.g. in morsis a cane rabido: in qbus sensus ꝛ rō: ꝛ tota natura ꝯuersa est ad ꝯriuȝ sue nāe ꝓpter suaȝ ꝯrietatē: ꝛ malitiaȝ cause alterantis: vñ cū maxime sitiant: tñ aquā maxime fugiunt: in qbus vtus attractiua fortis est: sed sensus ꝛ rō in eis destructi sunt. ¶ Ex pte vtriusqꝫ sicut fit i ptysicis ꝛ ethycis in qbus calor habitudinalis fact⁹ non sentiť. cū tamē sit fortis multū. Eodē mō ꝛ siccitas habituata nō sentiť: ꝛ sic appetitus destruiť: ꝛ h̄ est sigm pessimuȝ in eis ꝛc̄.

De signis non inuenit in caplo speciali: sȝ signa cāruȝ satis sunt māifesta: ꝛ pmitiuaꝝ ꝛ intrinsecaꝝ.

De modo curationis. dicit Uiati. si humor ē in ore stōi cū vomitu: vel solone purgetur ꝛ cibeť patiens cū cibis ꝛ potib⁹ qui humoꝝ sūt mūdificatiui: ꝛ malaꝝ qualitatuȝ in bonas mutatiui. ¶ Si ex frigiditate oris stōi calefiat stō⁹ cū calidis cibis ꝛ medicinis odoriferis. Si ex mortificatione sensibilis vtutis pessimū est: ꝛ mortis signū. ¶ Cōstā. in libro de stō ideȝ intēdit: sed in fine specificat medicinā suauiter mūdificāteȝ ꝛ mutantē q̄litatē hūoris qñ nō pōt laxatiuum exhiberi ꝛc̄. sicut oximel: ꝛ apozima radicū: ꝛ sirupū odoriferuȝ. ¶ Et curatio est si cāe pmitiue in ꝯriuȝ muteñ vt d somno ad vigiliā: d qete ad exercitiū. Et si mala ē ꝯplo alteretur: ꝛ si mala ē mā purgeť ꝛc̄. ¶ Si ex alys mēbris q̄ꝫ a stō fiat: cureť curatiōe eoꝝ. ¶ Si ex pte dinutiōis sensitiue vt in paralesi curatur curatione eius: ꝛ similiter in frenesi ꝛc̄.

¶ De siti. Cap. LXXVIII.

DE siti notāda sunt. 7. pm de noie sitis quid sit: ꝛ vñ dicať. 2m de spēbus. 3m de causis. 4m de de qua siti pncipalr hic intelligiť: ꝛ cui parti magis. 5m que ē deterior: ꝛ q̄ min⁹ mala. 6m d signis. 7m d mō curōnis.

De primo dico ꝙ Passiona. de siti determinat sub nomie ardoris: ꝛ diffiniť ab Ar. 2. de aia: ꝙ est appetitus frigidi ꝛ hūidi: ꝛ dr̄ sitis a siccitate: qꝛ precipua causa sitis est siccitas.

De spēbus diciť ꝙ quedā est nālis: quedā accidētalis. Jtē quedā debilis ꝛ q̄dā fortis: ꝛ quedā fortissima. Jtē quedā cū febre: quedam sine febre. Jtē dicit Aui. ꝙ quedā est a stō: quedā a renib⁹: quedā a meseraicis: quedā ab epate: quedaȝ a pulmone: vel a corde: quedā ab intestino ieiuno: q̄daȝ a meri: q̄daȝ a faucib⁹ ꝛ vicinis ptib⁹: q̄daȝ a cerebro: ꝛ quedā a toto.

De causis dicit Aui. si ē a stō: aut fit pp calītatē oris stōi: aut inflāmationē febris: ita vt nō cessent qdaȝ bibere donec moriantur: aut pp potū vini fortis: aut cibū calīm: aut pp aquam salsaȝ: aut qꝛ nō abluit rem salitaȝ: aut qꝛ subtiliat reȝ viscosaȝ: aut ꝓpter rem grossaȝ: qñ calefit: ꝛ pisces saliti aggregāt hec oīa. Et qñqꝫ fit pp siccitateȝ: ꝛ qñqꝫ pp flegma salsum vel dulce vel colerā amarā: ꝛ qñqȝ ꝓpter hūiditates feruētes. Jlla vero que fit a meseraicis: fit ꝓpter opilōneȝ: quare aq̄ nō penetrat ad corpus: ꝛ sic nō sedatur sitis: q̄uis bibať aqua plurima: ꝛ si est cū cōitate totius: vt in febre ꝛ ptysi ꝛ in crisi: ꝛ ethica: ꝛ pp puncturā vipere nō satiať donec moriť: ꝛ pp potū vini in quo moriť vipa ꝛ post eūonem. ¶ Et ex eis que sitiȝ mouent est multitudo locutionis: ꝛ exercitiū: ꝛ somnus sup cibos calidos: sed cū nō ē sup calidos sedat sitim. Et qñ in acutis aggregaň siccitas vehemēs: ꝛ sitis vehemēs: tunc est malū valde. ¶ Haly. sitis imoderata fit: aut oris stōi calore: aut siccitc: aut vtrisqꝫ: aut humore salso qui est in ei⁹ tunicis: aut subtilib⁹ itestinis: aut meseraicis: aut epatis calore: aut pectoris: aut pulmonis ardore. ¶ Differt aūt que a spūalib⁹: ꝛ que a nutritiuis: qꝛ que a spūalib⁹ sedatur inspiratiōe aeris frigidi: que vo a nutritiuis potu aq̄ frigide. ¶ Et ait Galie. quidā mortui sunt sitientes siti que nec aere: nec aq̄ sedata est. ¶ Quidā serpentes comederūt: quidam vinū antiquuȝ biberūt: quidā aquā maris: ꝛ sitientes obierūt. Et alys ex aqua marina mollita est nā: ꝛ hūiditates corporis euāte sunt. ¶ Uia. fit ex calore epatis stōi vel hūore colerico: vel salso in stō ꝛc̄. ¶ Dicit Sera. accidit in hora desideriū admirādū bibēdi aquā subtilis admirationis: qm̄ qñ ē in rugis stōi humor malus. s. salsus: colericus: vl' ebullitio hūiditatis i stō. Et qñ fit sitis a siccitate stōi: ꝛ locoꝝ in qbus currit hūiditas ab ore ad stomacū: ꝛ tūc fiat somnus: ꝛ qdā sitiūt in somno pp calīditatē comestoꝝ: ꝛ quidā desiderāt potū reꝝ horribiliū pp malitiā ꝯplonis sicut quidā desiderant malos cibos. ¶ Dic Gal. vidi q̊sdaȝ cecidisse in sitiȝ ꝯtiās ꝛ mortui sunt: qꝛ comederūt viperas: ꝛ alius qui voluit tolerare sitiȝ: ꝛ aly qꝛ aquā defecit i naui. Et q biberūt aquā maris ceciderūt i sitiȝ plusq̄ꝫ aly. Et qdaȝ ꝛc̄. sicut Haly. ēt notat. Et cognoui viruȝ cui aduenit causon febris: ꝛ ipse abstinebat a potu aq̄ fre: ꝛ febris erat in augto: ꝛ nō satiatus ē donec mortuus est. Et ad vltimū sitis fit ex calītate vel sicctc: vel vtrisqꝫ: vel hūore salso i stō. ¶ Alexā. ꝯcordat cū dictis. Sȝ ego scio dic sitiȝ a flāte salso factā a salsis magl cessasse cibis: q̄les sť sandnce cappari: opȝ g̊ vti oīno q̄ non infridant ꝛ hūectāt: sȝ ꝯsiderāda ē diligēter cā: ꝛ ea cognita curao ē adhibēda: vt si a siccitate humecta ꝛc̄. Si a flāte salso absterge ꝛ purga. ¶ Quidā dicūt ꝙ sitis ē a caliditate spūaliū nāliter: vt in achabibȝ vel accñtaliter: vt in febribus: aut a nutritiuis vt stō vel epate: ꝛ sibi seruientibus: vt ab oībus mēbris: vt in statione ad solē: vel in febrib⁹ vel bal. ¶ Cā vero coniuncta est ꝯplo calida: scȝ spūaliū: vel cōplexio calida: scilȝ vel sicca: vel vtraqꝫ oris stōi: vel humor ibi existēs: cuius abstersionē postca ꝯsiderat. ¶ Cā añs est ꝯplonalis: vel humoralis: vt colera: flegma salsū: vel melīa adusta in nutritiuis. U.g. stō vel meri: vel itestinis mala ꝯplo: vel malus humor: vel debilitas retētiue: ꝛ fortitudo attractiue sugentis a stō: vel meseraicis sugentib⁹: vel opilone: vel epate calido vel sicco: vel calido ꝛ sicco: vel ēt frido: vnde nec attrahit: sed potius p vētreȝ descēdit: sicut in ydropicis: vñ membra inanita sitiūt vel ex parte renuȝ naturaliter: vel accidentaliter: vt in dyabeticis: vel ex parte spiritualiū: vt cordis: pulmonis: dyafragmatl: ꝛ totius pectoris: vel ex pte cerebri calidi ꝛ sicci sugentis: vel naturaliter: vel accidētaliter: vt in frenesi ꝛ idem est dicere de quolibȝ membro apato faciēte sitiȝ per suctionem. ¶ Ex parte ēt totius calidi ꝛ sicci: vel debilitatē oīum membrorum non potentiuȝ attrahere ꝛc̄. ¶ Cā primitiua: vt aer calidus ꝛ siccus qui calefac spūalia: ꝛ sudare facit: ꝛ exercitiū forte vl'e vel particulare: vl' locutio. bal. calidum specialiter salsum. ¶ Cibus ratione qualitatis vt calidus ꝛ siccus: ꝛ acutus: ꝛ salsus: grossus viscosus: vt pisces ꝛc̄. vel ratione quātitatis: vt ꝓpter

indigestionē: vnde nō trāsit ad mēbra potus: silr rōne q̄litatis vt vinū forte: ꝛ aq̄ salsa: vel rōne q̄ntitatis ꝛc. vnde Hyp. Quibuscūq; bibēdi desideriū nocet valde sitiētibꝰ si super dormierint bonum. ¶ De somno ꝛ vigilys patz silr. De accn̄tibus anime ꝛ de inanitiōe ꝛc. ꝛ causis intrisecis non necessarys extrinsecis vt serpentes ꝛc.

De quarto dico q̄ hic p̄ncipalr intēditur de siti accn̄tali: ꝛ imoderata: que fit causa partium oris stōi: deide meri: deide pulmonis: deinde epatis: ꝛ intestini ieiuni: sicut dicit Cōstan. in libro d̄ stō.

De quinto dicit Aui. q̄ vehemētior qdē sitis ē illa que fit ab ore stōi: deide q̄ cōmonet a meri: ꝛ post que fit a fundo stōi: deinde que ē cum cōitate pulmonis: deide q̄ est cū cōitate epatis: deide q̄ ē cū cōmunitate intestini ieiuni ꝛc.

Dicit Aui. d̄ 6° signa facte pp̄ ꝯplōnes cū mā: vl sine mā sciūtur ꝛc. ¶ Signū facte pp̄ opilationez est lenitas nāe. ¶ Signū facte cā dyabetis ē sitis fortis: quā non sedat aq̄: ꝛ ꝓuocatio vrine. Naz sitis ꝛ ꝓuocatio vrine se cōcomitant ꝛ sunt eq̄les. ¶ Signuz facte a q̄busdam cāis est antecessio illaꝝ cārum. Et si est cōitate pulmonis ꝛ cordis: signū est q̄ sedatur ab aere frido: ꝛ vigilie ꝯferunt: ꝛ somnus addit in ea: ꝛ qn̄q; suctio aq̄ paulatiz magis sedat q̄z sorbitio subito: qm̄ subita sorbitio cōgelat supfluitatē: deinde calefacit eam: q̄re additur sitis in duplo. Et q̄ fit a meri est parua: debilis: ꝛ somnus confert q2 humectat: ꝛ silr qes ꝛ dimissio loquele. ¶ Et si ē a clamore vigilie ꝯferunt: ꝛ si est cuz cōitate epatis ꝯplo. epatis: vel apa ꝛc. signat. ¶ Dicūt qdam signa cāruz sumuntur ex colore faciei: sapore oris: pūctiōe oris stōi ꝛc. ¶ Signa q̄ ab epate est dolor in dextro ypocūdrio: ꝛ calor ꝛ vrine tinctura. ¶ Signū q̄ a spūalibꝰ est lōga ispiratio: ꝛ q̄ multū iuuat ex aere frido. ¶ Dicūt ēt qdā signum caliditatis ꝛ siccitatis est pulsus cita ispiratio: ꝛ expiratio fortis ꝛ lōga. Et somnus non sedat eoꝝ sitim: ꝛ aqua frida paulatim bibita plus valet q̄z cala: ꝛ aer frigidus plus q̄z aq̄. Sitiētes pp̄ nutritiua iuuat somnꝰ plusq̄z aer. Et si est ex calore oris stōi: tūc est sine eructatione: ꝛ aq̄ frigida paulatim bibita multū iuuat: sz subito ꝛ nimis accepta stringit ibi caliditatē: ꝛ plus calefacit. Si est cū hūoris vitio p abbominationē scitur: ꝛ eructationem: vomitū ꝛ amaritudinez. ¶ Si ex toto scit p signa caliditatis: ꝛ siccitatis in toto. ¶ Si est ex alio membro scitur per mutationē illiꝰ. Si ex d̄bilitate mēbroꝝ sitiūt: ꝛ non possunt bibere. Si a re p̄ter naturam vt febre. Si a serpente vel alia re p̄ter naturam pz.

De modo curatiōis. dicit Auicē. q̄ ois facta ex causis ꝯplonalibus curat cū ꝯrys: ꝛ sitis plmōis curat aere attracto: ꝛ ex suctione aq̄ fre paulatim vt dr̄. ¶ Et dicit Aui. multotiēs q̄ sedat sitis mādando aquā fridaz sup linguaz: ꝛ qui timet sitim in ieiunio abhorreat aquā fabaꝝ ꝛ ciceꝝ: qm̄ ambo sunt faciētia sitim: ꝛ sumat acetū cuz oleo. ꝛ euatus expectet sup sitim quā acq̄siuit euo: quousq; digō ꝯfortetur ꝛ sitiēs non plurimū bibat subito: nec aquā frigidā valde: q2 mortificat caliditatē quā debilitauit sitis. ¶ Et vomitus qn̄q; facit sitiz ꝛ sedat eaz sirupus de pomis cū aqua ro. ¶ Et in calido stō ꝛ sicco aq̄ frida facit sitim. Et in stō salsi humoris aqua calida multotiēs sedat eiꝰ sitim. Et qn̄ sitis ē fortis sine febre cuz aq̄ ponit paꝝ iulep: vt aq̄ vadat ad extrema mēbroꝝ. ¶ Haly. ī siti ex ꝯplone simplici cala da squiniabin simplex cū aq̄ ro. Et Cōstan. in pātegni d̄terminat oxizaccarā: ꝛ dat aquā granatoꝝ: ꝛ aquā portulace ꝛc. Et i ꝯplone sicca dat aquā fridaz: vel aquā or. vl semis cucurbite ꝛc. vel pillas de semie melonis ꝛc. quas sub ligua teneat. Et si ex calore ꝛ siccitate ꝯgrega ꝛc. Si ex calore plmōis ꝛc. habitatio sit frida: ꝛ pāni lini fridi: ꝛ vbi aquilo pflat ꝛ exurit caput discooperiat: caput cataplasma cū ceroto refrigerāte: qm̄ illi ꝓderit. ¶ Cōstan. i pantegni dicit sup stōm: ꝛ pectus cerotū frigidū statuas. ¶ Sera. curat cū rebꝰ acetosis: si est ex calore: ꝛ cū secaniabin cū zuccaro: ꝛ aq̄ grana. acetosoꝝ ꝛc. vt Haly. Et si est ex calitate ꝛ siccitate tūc aqua or. ꝛc. ifrigidetur caput cū oleo ro. infrigidato valde ꝛ infrigidētur etiam pedes. ¶ Si sitis est ex siccitate meri curatio ē somnꝰ: ꝛ q̄ accidit ex caliditate vigilie. ¶ Et si eius cā est calor pulmonis suctio: ꝛ attractio aeris frigidi cū naribꝰ. Et si eiꝰ cā ē humor salsus putridus in stō potꝰ aque fride. ¶ Qd̄ dixit Alex. aliud a p̄dictis dcm̄ ē in. §. cārū. Passio. aquam decoctiōis apy: ꝛ cucumeris potui dat ꝛc. ¶ Uiati. i calida da frigida: nutriat cum ptysana portulaca: labor dimittat qes ꝛ taciturnitas ore clauso seruet ꝛc. ¶ Si ex colera purget cū vomitu ꝛ farmacia. Si ex flāte salso cū vomitu ꝛ farmacia purget: deinde succus maratri ꝛ apy colatus ꝛ coctus cuz mellicrato ꝛ aq̄ cala: vel oximel: vel apozima vbi mastix ꝛ anisum coq̄t: sola aq̄ calida valet: silr vinū albū subtile: nutriat cū cibis colatiuis ꝛ mūdificatiuis. ¶ Dicūt quidaz: si est pp̄ venenosa curat cū vomitu: ꝛ per ea q̄ curāt venenū. Si ex labore p somnuz ꝛ qetez ꝛc. In siti ex febribꝰ adustiuis. pānus infusus i luto frigido sup forcellam ponatur: ꝛ guttur: siue gulā ꝛc. ¶ Gargarismus fiat cū frida: sugat pulpam citrulloꝝ: ꝛ mucillaginez psilly. Inūgat ꝛ abluat cū aqua solatri ꝛc. ¶ Dicūt. siti ꝯfert argentuz tersum berilum: ꝛ tenere saculū psilly in ore: vel seminis citoniozuz: vel endiuie: vel fructus acetosus: ꝛ lac acetosum valde ꝯfert: ne sitis accidat. ¶ Caueat sitiens ne cito multū bibat: ne fiat ydropicus: vel subito moriat: lauet ḡ pluries os suuz cū aqua frigida: ꝛ paꝝ lambēdo traysciat donec sitis ꝛ calitas minuatur: aq̄ etiā mixta cū aceto: vel vino plus extiguit sitim q̄z aq̄ pura. ¶ Debēt aūt medicine sitis viscose eē vt adhereant: ꝛ nō subito trāseant: dulces vt mēbra ipas attrahāt: calide vel fride fm̄ q̄ exigit ꝛ req̄rit lenitio ꝛ cōdictio: vt tracheam leniant ꝛ mām si qua est ꝓparēt ꝛc. ¶ Cōstan. in libro de stomaco dicit. iubemus quietez habēdo simile igeniemus aerez fridū maxime in estate ꝛc. ¶ Hyp. in epidimia ptic. 3ª dicit. Si vis huare febriētez sine siti fac eū tacere. Et ꝯtor sup eodē dicit. q̄ modica locutio iducit hūiditatē: multa vō desiccationez ꝛ sitim: vn̄ Hyp. dic. q̄ mediocriter disputātes hn̄t vocē raucā: q vō multū clamāt magnā acq̄rūt sitiz: quā si volumꝰ sine potu curare cū vēto curamus frido. ¶ Et Hyp. i affo. tusses sicce: ꝛ modicū ꝓuocate in febribꝰ vrētibꝰ nō valde sitiētes fiūt. ¶ Ras. in alm̄. acetū cū oleo extiguit sitim: ꝛ ordeū fractū: ꝛ coctū cū zuc. ꝛ aq̄ ro. mucillago psilly: iulep cū aq̄ or. lac acetosuz cū farina or. cānicularium remouet nocuᵐ ꝛ sitiz: ꝛ oleum cucurbitaꝝ. ¶ Et caueat a comestiōe rei salse dulcis ꝛ acris: ꝛ a piscibꝰ recētibus: ꝛ salitis capparis: ꝛ oliuis: qm̄ sitiz faciūt. Cepe vō in aceto mixte sitim sedāt: velox aūt icessus in sitis ꝓuocatiōe deterius existit: ꝛ multa locutio sitiz creat. Lac vō acetosuz portulaca: lactuca: citrulli: melones nō dulces: pira valde hūorosa non multū stiptica: neq; dulcia: acetositas citri: pruna ꝛc. Cōfert tenere i ore frustū cristalli argētū tersuz: ꝛ labia strigere: nec aerē p os trahere: acetū cū aq̄ fra vehemēter sitim sedat: ꝛ cōfert odorare aromatica frida. cōmēdat cristalluz in ore tenere: vel lapillū. ptysana cocta in succo cucurbite: aqua decoctionis psilly: ꝛ semis portulace ꝛ prunoruz: ꝛ sola aqua prunoꝝ: similr candi zuc. ro. ꝛc. In caliditate renum lamina plumbi. ꝛc.

¶ De eructuatione. Cap. LXXIX.

De eructuatione

De eructuatione attēdenda sunt.10. pm de diffōne.2m est videre cui9 mēbri ē passio.3m de spēbus.4m de silitudine. 5m de mō.6m de iuuamētis ꝛ nocumētis.7m de causis.8m de ↄrietate: vel qōne iter Alex. ꝛ quosdā alios.9m de signis.10m de modo curationis.

De primo

dicit Sera.ꝙ eructua° est inflatio:ꝑ ꝛ vētositatis a stō eūo.¶ Haly.dicit ꝙ ructus est ventositas inflatiua in stō q̄ ad os cū vaporib9 ascēdit.¶ Cōstā. in pātegni: eructuatio est vētositas inflatiua quā per os nā expellit. Et in libro de stō. eructus est vētositas in stō augta quaꝫ per os stomaci nā expellit.

De secūdo

dicit Hal.ꝙ est passio fundi stōi:qꝛ enūerat inter passiōes q̄ accidūt in fundo stōi ructuationē. Incipit.n.a parte iferiori stōi vbi cibus ↄtinet: nec dr̄ esse passio ꝑprie:ꝫ ſm accn̄s cuꝫ sit motus expulsiue virtutis ꝛc̄.

De spēbus

dico ꝙ ructuatio tripl'x ē:siue tres sunt ei9 ptes.s.supflua moderata ꝛ diminuta.¶ Uiati.ꝛ plures alij ponūt duas spēs.s.acetosaꝫ ꝛ fumosam.

De quarto

dico ꝙ sicut se hꝫ sternutatio ad cerebrū:ꝛ tussis ad pulmoneꝫ: sic se hꝫ eructuatio ad stōꝫ. Sic̄.n.sternuta° eūat cerebꝝ ꝛ tussis pulmonē: sic eructuatio stōm.

De modo

dico ꝙ in acetosa eructuatione q̄ fit a ventositate calor maior est q̄ꝫ vt non moueat:ꝛ minor q̄ꝫ vt ↄpleat:ꝛ mām digerat ſm Ar.4.methaurorꝝ:ꝛ iō in diuturnis liēterijs oxiremia superueniēs prius nō exn̄s est signū bonū:sicut in affoꝛis.dr̄:qꝛ signū ē ꝙ nā ↄfortat ꝛ digerere incipit:sicut.n.ignis agens in ligna viridia: fumositatē grossaꝫ facit ↄuertēdo hūiditatē lignorꝝ in vaporē: sic calor nālis agēs in mām multā:vel crudā:ꝛ indigestā resoluit vaporē vētosuꝫ.silr ꝛ calor solis agēs i materiā aqueā facit vētuꝫ per modū resolōnis:ꝛ calor ignis sb lebete cū aq̄ vl' cibo gnāt fūositem mltā p viā rsolōnis: qꝛ resoluit ꝛ n̄ ↄsumit: in eructuane vo fumosa q̄ a calire fit calor est fortis:ꝛ agit in mām siccā:q̄re nō fit resolo hūida a re indigesta vt eructuatio:ꝛ fit vētosa:ꝛ cruda:ꝫ cōsumpto hūido resolutio sicca relinquit:ꝛ fumosa per viā resolonis rei sicce ꝛc̄.¶ Acetosa ēt eructuatio fit a calo per istū modū:qꝛ caliditas stōi aperit poros ei9: vn̄ fumi ꝛ spūs:ꝛ calor nālis euaporat p poros ꝛ spongiositatē ei9. quare indigestio sequitur:ꝛ acetosa eructuatio.

De sexto

premissorꝝ.dic̄ Aui.ꝙ vētositas retenta in stō corrūpit digestionē.¶ Dic̄ Uia. eructuatio cū fit extra tēperamētū nāe nocet cibarijs in stō digerēdis.¶ Sera.dicit ꝙ eructuatio ꝛ vētositas: sine eq̄litate: tūc ipsa impellit cibū in stōm:ꝛ ꝓhibet ipsum recipere digestionē:ꝛ qn̄ ꝓhibet ex toto accidit in stō inflatio ꝛ vomitus magnus.¶ Raſ. in diuisio. eructuatio si multiplicat digestionē corrūpit:ꝛ qn̄ multiplicat iflat stōm. Idem dicit Haly.scilicet nūq̄ꝫ eructuatio fit fortis emittiturq̄ꝫ cib9 a stō:ꝛ digeri non pōt: debilitat g̊ stō9: ꝛ ꝓpter motū illū mouet a fundo stōi ad orificiuꝫ vbi minus digerit:vel nō digerit ꝛc̄. Cū aūt ructus imorat ventositas ꝛ iflatio pessime gnānt.¶ Idē dicit Cōstā. i li. d stō. ructus augmētatus:ꝛ mom tēperamēti excedēs ꝓhibet cibos in stō digeri.

De causis

dicit Sera.ꝙ est ex humore flātico: aut debilitate stōi:ꝛ h̄ est:aut ex humore:aut malitia cōplexionis.¶ Uia.dicit.ꝙ cā eructuatiōis est vētositas inflatiua: quā per os nā expellit: vētositas vo ex defectione stōi:ꝛ defectio ex mala cōplone vel hūore.¶ Si accida eructuatio est ex.4.cāis frigiditate stōi:ꝛ coadunatione cibi multitudie sui:ꝛ nā fridissima. Ulis tn̄ cā est dfectio caloris nālis:ne cibo dn̄et: sicut in foco fit paruo: si mlta ligna ꝛ viridia ponant.¶ Aui.dic̄ in cap.signorꝝ stōi.ꝙ eructuatio fumosa ē signū calitatis ꝛ acetosa frigiditatis: sine cā in cibo ꝛc̄.¶ Haly.ructus fumosus ex hūoribus calidis accidens ex ↄplone frida: vel ciborꝝ multitudine quos stōus nō pōt digerere: ꝓpter caloris debilitatē: vn̄ acescūt.¶ Cōstan. Haly.ꝛ Uia.ꝛ Cōstā.in li.de stō silr. ¶ Dicūt gdaꝫ.cā coniuncta est vapor fumosus ipediēs retentiuā digestiuā ꝛ expulsiuaꝫ.¶ Cā an̄s ē mala ↄplo calida fumose eructuatiōis cibos super accēdens ꝛ frida acetose:ꝛ sicca fumose:ꝛ humida ventose:ꝛ cib9 nimis calidus vel fridus: viscosus grossus: vel ēt nimium subtilis superfluus inordinate sumptus:ꝛ in tēpore nō ↄueniēti: vt indigestus super idigestū: silr ges nimia:ꝛ coyt9 superfluus:ꝛ vlr oīa indigestionē causantia.¶ Quidā dicunt ꝙ vētositas gnātur ꝓpter cibū inflatiuū: sic̄ ē faba de q̄ dicit in com.regis acuto.ꝙ si coquat trib9 dieb9: inflatio tn̄ ab ea nō remouet.castanee fasceoli ꝛc̄. vel ꝓpter malaꝫ ↄplonē factā a cā extrinseca: vel itrinseca: vel ꝓpter hūorez flāticuꝫ vel melicū: vel a calido resolutū: vel ꝓpter debilitatē ex quacūq̄ꝫ cā.¶ Dicit Alexā. accida eructuatio sepius in stō fit que nō solum de frigore: sed de calore fit. ¶ Multi autē medicorꝝ de frigore tn̄ stōi fieri crediderunt: vnde semper calidiora eis adhibent adiutoria. Uidimus aūt multos talia patiētes fridis iuuatos fuisse cibis: qui ledebant a calis. Nā vinū acescebat in stō ꝛ calida sicut piper ꝛ anisum: ꝓpter qd̄ talia remouentes iussimus eos accipere aquā multā calidā:ꝛ cibos euchimos qui nō facile digerunt: q̄les sunt ventres anserini: ostree nō cocte velociter huic passiōi subueniūt: vt neq̄ꝫ aciduꝫ ructēt: nec aliquā indigestiōeꝫ patiant.¶ Quib9 vo d frigore acetat stōus: cibos accipiāt calos:ꝛ flā āputēt ꝛc̄.

Sed

dubitatio est de ↄrietate q̄ videt inter Alexan.ꝛ alios auctores.s.Aui. Haly.ꝛc̄.s.qꝛ Auic. vult ꝙ eructuatio acetosa sit signū friditatis. Alex. vo dicit ꝙ ē etiā signū calitatis vt dcm̄ ē.¶ Dico ꝙ imediate cā eructuationis acetose semper ē friditas: caliditas vo pōt esse meta. Nā calitas stōi aperit poros stōi: vnde fumi ꝛ spūs euaporant per raritatē stōi:ꝛ sic indigestio cātur:ꝛ p ↄn̄s acetosa eructuatio ꝛc̄.¶ Cōtingit ēt si calor mām fridā dissoluit ꝛc̄.ꝛ idē calor: sic̄ ex lignis siccis fumū dissoluit acutū:ꝛ ex viridib9 vaporosuꝫ: sic̄ fit amaritudo ex hūorib9 fridis ex forti calore: sicut ē i ieiunātib9: dr̄t g̊ ex pte cause efficiētis:ꝛ cāe mālis.

De signis

dico ꝙ signa cāruꝫ: vt ↄplonis cale est fumosa eructuatio fumus oris siccitas ꝛc̄. Si ↄplo ē frigida vel cib9 fridus eructuatio ē acetosa si complexio ē humida vel cibus eructuatio est acetosa vl' vētosa. Eructuatio etiā acetosa: vel vētosa diminutā digestionem signat. fumosa vero supabūdantē. Et si cū eructuatione ē nausea ꝛ humoris ꝓiectio tūc ē cū vitio hūoris. Si sine nausea: siue humoris vitio est ꝛc̄.

De modo

curationis. dicit Auicē.ꝙ eructuatio acetosa supflua curat cū dyapipereon ꝛc̄. In fumosa vo si est sine mā detur que infrigidāt ꝛ extinguūt: sicut cibi frigidi:ꝛ rob fructuuꝫ frigidorꝝ. Si vero est cū mā ↄfert absinthiū ꝛ yera.¶ Si vo ventositas in stō retinet ꝛ ipedit: curet cū eructuatiōe: sic̄ curātur supfluitates natem cū vomitu. Ea vo que mouent eructuationē sunt anisum carui: folia rutbe: mēta. gariof. ꝛc̄. ¶ Dicit Sera. eructuatio supflua curat cū destructiōe cāe que facit ipsaꝫ accidere. Et si ē flegma curat cuꝫ me-

dicimis ppzys ei. Et si ē pp malitiā ↄplonis curatꝰ cū cōtrario illiꝰ. ℂ Si vo. ventositas ꝓhibetꝰ ab exitu damus soluentia inflationem. sicut anisum carui folia rute calamentū: mentā: ciminū: ameos: gariofil. ⁊c̄. ℂ Idez ponit Alexā. sed addit in fine capituli medicamē qđ est ex flā. ⁊e. ℞. pipis. 3. i. seis aneti: ciminū. añ. 3. 4. detꝰ coclearium cū vino tēpato. ℂ Raꝰ. in diuisioibus dicit. vt eructuatio minuatꝰ ↄfert masticatio thurl: ⁊ cimini: qñ vo mltiplicatur vtatꝰ vomitu añ cibū: ⁊ dyapipeon. ⁊. 33. cōdito ⁊ bal. ℂ Dñt qdā. si fit pp calozē: succꝰ gña. syꝰ rosꝰ. cibi frigidi apozima absinthy: purgetꝰ cola. Si pp frigus detꝰ dyaciminū. ⁊c̄. Si ex fridis hūozibꝰ oximel yerapi. vōitꝰ puocetur cū decoctione raffani. ⁊c̄. ℂ Uia. dic̄. si ex mala cōplexione calida cū syrupis. ⁊c̄. Si ex calis kimis purgetꝰ cū aloe: sero capno: absinthio. ⁊c̄. si ex frigoze cum tyriaca. ⁊c̄. Si ex hūozibus fridis cū yerapi. si stōus vētositate ipletur detꝰ mastix: ciminū. ⁊c̄. ℂ Cōstan. in lib. de stō notat: vt dcm̄ est: purgāt tū colerā ru. ⁊ flā cū yerapi. ⁊c̄.

ℂ De singultu. Capm. LXXX.

DE singultu notāda sꝰ. 9cm. pm. de diffōne. 2m. ē videre q̄x mēbzoꝝ passio est: ⁊ cui mēbzo magis approprietꝰ. 3m est videre. de mō s3 quē fit. 4m. est de cōpōne eius ad vomitum: spasmū: ⁊ tussim. 5m. de spēbus. 6m. d causis. 7. est de signis. 8m. est videre qs est piculosus. 9m. est. de modo curationis.

De pzio dicit Uia. singultus est malus ⁊ motus grauis vtutis desiderātis expellere nociua. ℂ Et in lib. de stō. dicit Constā. singultus est motꝰ vtutis nālis nociua expellere desiderātis. ℂ Sera. dic̄. singultus est motꝰ quē nā facit in reliqs ptibꝰ stōi qñ vadit ad expellendos hūozes qui nocent ei: ⁊ nō obediūnt ei ille res ad expellendū. ℂ Daly. singultatio spasmꝰ est interiozis ptis stōi: vel tunice: singultꝰ est spasmꝰ quē patiuntur os stōi ⁊ meri: ⁊ dicit Gal. in ↄmē. illiꝰ affo. 5c pti. spasmus ⁊ singultꝰ post nimiā inanitionē malū. ℂ Quidam dñt: singultus est sonus violente cōmotiōis stōi ex spasmosa eius dispōne pueniens: vel singultus est motꝰ malus cū spasmosa dispōne stōi. ℂ Dicit Aui. singultus est motus diuersus cōpositus: sic̄ spasmus ↄstrictiuꝰ cū tensione dilatatiua in oze stōi: aut toto cozpe eiꝰ: aut meri ex quo aggregatur ad seipsum cū spasmo fugiēs ex nocente si fuerit nocens: aut ppatus ad motus fortis expulsionis sequētis ipsū.

De scđo dicit Daly. q̄ singultatio fit in ꝓfunditate stōi: enūerat eā iter passiōes ꝓfunditatis postq̄ nūerauit: ⁊ posuit passiōes oris stōi dicēs. Passiōes que accidūt ꝓfunditati stōi sꝰ mala digō: fastidiū: dyaria: pturbatio: liēteria: vomitꝰ: singultatio: inflatio: ructatio: sanguis ⁊ lactis in stō coagulatio. ℂ In diffinitiōe vo Daly. dꝰ q̄ ē spasmus iteriozis pellicule stōi. ℂ Gal. vo dicit. q̄ est spasmꝰ quē patiuntꝰ os stōi ⁊ meri. ℂ In diffōne Aui. ponitꝰ eē in oze stōi: aut in toto cozpe eius: aut in meri. ℂ Ad hāc diuersitatē dico. q̄ sensus ē ab orificio: sed expulsio est a fundo: ⁊ icipit expellere expulsiua: ⁊ iō dicit Aui. Et plm qdē accit ori stōi pp illud qđ nocet. ꝓpe si sit stōus siccꝰ: ⁊ nō toleret os stōi nocumentū mozdicatiōis. ℂ Cōstan. in libꝰ. de stō auc̄tate Gal. in lib. de accñti ⁊ mozbo: singultus est motus ipoztunus pꝰus ab expulsiua. deide a ↄtentiua pactus. Actio tñ ↄtentiue in singultu est: q̄si volūtaria.

De modo dñt qdā: q̄ fit ex ↄctiōe neruoꝝ stōi ex q̄x ↄctiōe fundus stōi supiꝰ eleuatur: vtus āt regitiua conatꝰ ip3 depōere: ex tali āt ascēsu ⁊ descensu fit qdā sonus qui singultꝰ dꝰ. ℂ Aly dñt. dū3 fundū stōi supiꝰ eleuatꝰ: aer in medio ↄstrictꝰ vi replōnis exiēs dū alter alteri fit obuiās pangustū trāsit: ⁊ facit sonum q singultꝰ dꝰ. 3ꝰ autez modus verioz est: stōi orificiū cū sit mēbꝝ sensibile valde per neruos descēdentes ad ipsum pp nec̄itatē: pp qđ a qbusdā pcozdiū: vlꝰ coz dꝰ. ⁊c̄. qñ sentit nocumētū in sui suba ↄbit se in vnū: sed vtꝰ nālꝰ expl'siua volēs se iuuare mouetꝰ motu ↄzio: ad expl'sionē. s. Et ita fit motꝰ cōpositꝰ sīlis spasmo: nō tñ ē spasmꝰ. ⁊c̄.

Differentiā singultus ad vomitū: pōit Cōstā. i liꝰ. de stō. di. dñt aūt vomitꝰ ⁊ singultus: q2 in vomitu expellunꝰ ea que sunt clausa in ↄcauitate stōi: ⁊ expl'siua sensui p3. In singltū vo nō expellūtur: nisi ea que sūt in eēntia stōi q̄ sensui occultatꝰ. ℂ Dicit Aui. dixerūt qdā. q̄ motꝰ singultꝰ est fortioz motu vomitus: q2 vomitꝰ expellit rem effusam in vētre: ⁊ singultus rē fixa3 vel siccā: sed non ois vomitꝰ ⁊ subuersio fit a cā effusa: nec nō qđ expellit aliđ o3 vt sit debilius eo: qđ nō expellit: ⁊ qđ laborat vt expellat ⁊ nō pōt. Immo motus singultus est debilioz motu vomitꝰ: ⁊ est q̄si motꝰ ad vomitū debilꝰ ⁊ incipit singultus. deide fit vomitꝰ. Nam motus stōi apud tactū est singultus puꝰ qm̄ cā est pua: ⁊ qñ res augetꝰ fit motꝰ fortioz: ⁊ fit vōitꝰ. ℂ Dicit Auic. dixerūt qdā: q̄ motus singltus est fortioz vōitu. ℂ Dic̄ Aui. q̄ singultus assilatꝰ alicui modoꝝ tussis: q̄ est in pulmone: ⁊ in velamie ad expellēdū hūozē: ⁊ fit sīli mō q̄ ⁊ neruoꝝ spasmꝰ. ℂ Dic̄ Daly. nā. n. mouet ad dilatatōe3 ⁊ supfluitas ñ ē obediēs: ⁊ itez succurrit. vt Auic. dic̄. ⁊c̄. ℂ Et Gal. in 5c pti. de accñti ⁊ mozbo. dicit q̄ singltꝰ fit a nā tm̄: spasmꝰ a mozbo tm̄. rigoz vo accñs est qđ fit ab vtroq3: nec pt dici q̄ singultꝰ sit spasmꝰ: q2 spasmꝰ nō ē nisi in lacerto: sed in stō nō est lacertꝰ. g̃ in stō nō ē spasmꝰ: s3 singultꝰ accñs ē stōi: g̃ singultꝰ nō est spasmꝰ.

De speciebus dico. q̄ spēs sunt due: nā qda3 singultus fit in stō s3 viā ꝓpetatis: ⁊ qdā sm viā cōpassiōis: sic̄ cū stōus ↄpatitꝰ epi. vñ Ypo. i affo. iflatiōe epis singultꝰ malū. ⁊ h minuitꝰ sm plures auctoritates.

De causis dicit Ypo. i affo. Spasmꝰ fit ex plenitudine ⁊ inanitione: ita ⁊ singltus. ℂ Et cā s3 Aui. est res ledens os stōi friditate sua: sic̄ in rigoze febziū: ⁊ fro aere: ⁊ hūozibꝰ fris: ⁊ ↄplone frida cōfirmata spasmāte: sic̄ in ifantibꝰ accit. ℂ Frigꝰ āt fac̄ singultꝰ 3r. s. ex pte māe: ex pte frigozis ↄzy accñtis: ⁊ ex pte frigozis inspissante: ⁊ accit singltꝰ a re nocēte suo caloze: sic̄ accit i febbꝰ adurētibꝰ ex spasmo i oze stōi: aut re mozdicante: sic̄. ꝓpe vino: vlꝰ cola. ⁊c̄. aut a vētositate: aut a re nocente sua q̄ntitate: vt in replone: ⁊ ille sunt spēs. i. cause eius q̄ fit a re nocente: siue sunt cāe singultꝰ mālis. Singultus vo fit a siccitate pura cū spasmo: vt in fine acutaꝝ ⁊ eūonu3: ⁊ fame ꝓlixa. ⁊c̄. est signū timozis: ⁊ qñq3 fit a siccitate nō ↄfirmata: ⁊ iuuatꝰ a q̄libȝ hūectāte ⁊ remouetur. singultꝰ vo p cōitatē ē pp apa epis vel intestini: vlꝰ cerebzi: vel pcussiōe capitis vlꝰ eleuatiōe: vlꝰ crisi3. ⁊c̄. Et dixerunt qdā: q̄ cā ꝓpinq̄ singultꝰ ex apate epis ē cola effusa ab epe: ad duodenū. deide ad fundū stōi: deinde ad os stōi: ⁊ dꝰ q̄ cā ē in neruo minuto ↄtinuāte iter ea. ℂ Dic̄ Uia. singultꝰ fit de replōne: de inanitiōe: de corruptōe cibi ⁊ mozdicatōe de fritate: ⁊ vētositate. ⁊c̄. ℂ Daly. ponit. 4. cās. s. replōnē: eūonē: pūcturā ⁊ frigꝰ. ℂ Sera. ponit easdē cās: ⁊ addit apa epis. ℂ Raꝰ. in diuisiōibꝰ ponit cām rem mozdicantē os stōi: aut vētositatē extēdētem: aut apa in epe: aut eūonē. ℂ Cōstā. i liꝰ. de stō cās ponit frigꝰ rē calaz. sic̄ pip pluerizatū subtime pleni^{ncm}: ianitionē vēto^{tcm}: apa orl stōi: ciboꝝ plēi^{ncm}: cōzu^{ncm}: vlꝰ mōdi^{cm}.

¶ Passionariꝰ dicit. fit ex frigore: frō potu: aut ex ꝑuo cibo: aut multo cibo vel potu. ¶ Almā. ponit fieri pꝰ comestionē cibi grossi: aut vini: valde tēpati bibitionē post febrē ⁊ euonē. ¶ Quidā dn̄t: cā ē hūoꝛ malus ī oꝛe stōi: ⁊ retentio eius: qđ per vōitū d̄bebat exire: nimia sensibilitas oꝛis stōi: ⁊ friditas īmoderata a cā extrīseca vel intrinseca: vel acuta fumositas in febꝛibꝰ adustiuis: vł ioꝛdinata ciboꝝ assumptio ⁊ exasꝑantiū: vt sinapis: dyapipeon: sequēte potu vini: vel effusio colē ad os stōi: vł nimia replō vel inanitio: vel apā stōi: vel epis: vel cerebꝛi: ⁊ fortis ꝑcussio penetrans ad cerebꝝ: oīs singultus ē alterans vel causa replens satis percussio penetrans ad cerebꝛum. ¶ Dicunt qdam: causa cōiuncta oīs singultus est alterans: vel replens: vel pūgens: sed alterat mala cōplexio frida ꝯstrigens neruos vel sicca coartans vł calida mōdicās: ⁊ h̄ cum humoꝛis vitio vel sine. humida vo non replens hūoꝛ vel vētositas pūgens: hūiditas acuta vel solō ꝯtinuitatis: nimia ēt replō est cā cōiūcta. ¶ Cā añs est opilō cerebꝛi: vnde fit nerui ꝯstrictio: vel apā intestini ꝯhēs neruū vel euo nimia vel epis ēt cā: vt apatl. ¶ Cā ꝯplōnalis mala ꝯplō: ꝯpōnał est strictura. ¶ Cā ꝑmitiua est aer fridus stringens cibus replens viscosus vnctuosus: natans acutus: pūgēs cibus paucꝰ. ⁊c̄.

Dicit Viaꝰ. si de replōne sentit̄ grauitas in stō coꝛpoꝛis replō: v̄tutis digeⁿᵉ defectio. plm̄ patiūtur h̄ senes: vel senioꝛes vel quieti: vel nutriti hūidis nutrimentis. ¶ Singultū ex inanitiōe vel febꝛe acuta patiunt̄ iuuenes ⁊ laboꝛantes. ¶ Si ex friditate fit stōi cognoscitur ex his que diximus. Si ex vētositate inflatur stōus: ⁊ venter extendit̄. ¶ Dicit Raſ. in diuisiōibꝰ. sigᵃ eius qui fit a moꝛdicatione sunt: q2 fit post comestionez rei moꝛdicatiue vel vomituz colē nigre: aut viridis: aut rubee. ¶ Si ex vētositate fit post satietatē: ⁊ in ifantibꝰ: post multā suctionē mamille. ¶ Si ab apate epis calō: signa sūt febꝛis acuta: ⁊ nausea. ⁊c̄. ¶ Dn̄t qdā. replō scitur per vomitū cibi: vel hūoꝛis eructuatio diuersi saporis. plectoꝛica hītudo: ⁊ dieta ꝑcedēs larga. ¶ Inanitio scitur per euonem ptām vel pn̄tem. Friditas scit̄ ex frō aere cibo: potu. ⁊c̄. ¶ Signū rei nociue sua grauitate vł q̄litate est sedatio singultus per vomitū. si est ex eructuatione vel siccitate scit̄ per ꝑcedētes euones: ⁊ q2 vomitꝰ nō sedat: sed auget potiꝰ ipsum. ¶ Si ex replōne vł apate sigᵃ patēt: silr̄ si ex ꝯpassione. ¶ Dicit Aui. fen. iȝᵃ. c. de singultu. Qñ vomitꝰ nō sedat singltū: ⁊ est cū eo rubedo in oculo: signat apā cerebꝛi: aut stōi. ⁊ in libᵒ signoꝝ moꝛtis festine dr̄ ꝙ qñ accit hn̄t singultū apā in latere d̄xtro egrediens a nā absq̧ cā cognita: ⁊ est vehemēs egreditur aīa eius ex singltu ante oꝛtū solis. ⁊ ex illo est ꝙ ille qui hȝ vomitū: ⁊ pūctionē: ⁊ cuȝeȝ: ⁊ destructionē rōnis moritur: ⁊ sitis est signū resolōnis singultus: ⁊ silr̄ vōitꝰ: ⁊ si nō remittitur cū vomitu: signū est apatis in stō vel in cerebꝛo: vel radice nerui ad stōm. ⁊c̄. ¶ Et singultus creticus qñq̧ est bonū signū qñq̧ malum.

Dicit Viaꝰ. singultus difficile: ⁊ dure medet̄ qui est ex inanitōe: sed hic est rarus. ¶ Liber aureꝰ. si sit ex inanitione: ⁊ cū febꝛe ꝑiculosum est. ¶ Aui. si sit ex siccitate pura cū spasmo: sicut fit in fine acutaꝝ ⁊ euonum exiccantiū: ⁊ famis ꝓlixe est signū timoꝛis. ¶ Et si sit ex siccitate non ꝯfirmata iuuat̄ ex q̊libet hūectante ⁊ remouetur. ¶ Dn̄t qdā: si fit ex ianitōe cū febꝛe ꝑiculosum est. Si sine febꝛe minus timendū. si a toto est īcurabilis. si a stomacho bene curatur.

De modo curationis. dicit Auic. si cā est replō: aut res nocens q̄litate: vomitꝰ est cura magis ꝯferēs: ⁊ silr̄ vomitꝰ laboꝛiosus terrefaciēs: vociferatio: ira: gaudiū: subitus timoꝛ: motus: exercitiū: egtatio: expectatio sup tussim: ⁊ sup sitiȝ: sternutatio ⁊ impssio magna: ⁊ retentio anhelitꝰ: ⁊ somnus lōgus: ⁊ cōstrictio extremitatū: ventose sup stōm: ⁊ inter vtrasq̧ spatulas: ⁊ pō medicine rubificantis. Et dr̄ ꝙ cessat singultus cū ꝯstringit̄ illico pulsus. ¶ Sera. Sigultꝰ ex moꝛdicatione: vel replōne: si hūoꝛ natat ī suꝑioꝛi eūa cū vomitu post comestionē raffani: ⁊ aq̄ decoctī aneti: sal. ⁊c̄. ¶ Et si hūoꝛ est submersus eūa cū yerapig. ⁊ pillīs de aloe. ⁊c̄. ¶ Raſ. in disionibꝰ. si a moꝛdicatiōe cura est traycere aquā calām sepe: deide oleū amigđ. aut butyꝝ recēs paulatim. Et si nō sufficit fac vomitū cū syrupo acetoso: ⁊ aq̄ calā mltotiēs: deide da soꝛbitionē ex amilo oleo amigđ. ⁊ zucᵒ. ¶ Dicit Viaꝰ. extinguit̄ oē genus singultus: si infirmo timenda: vel anxia anūcient̄. Nā. n. ex cogitatiōe singultū impedit. ⁊c̄. ¶ Si ex replōne cū farmacia purgetur: ⁊ vomitu si ꝑticlāria ꝯsentiant: si nō det̄ medicina dissolutiua calefactiua ⁊ mūdificatiua: vt castoꝛeū cum mēnte succo tiriaca ⁊ diagalāga: epithimata ⁊ cathaplasmata calā in replōne sanguis det̄ aq̄ calā cū cassiafi. vel succo solatri: vł malisgra. ⁊ gallia musc. ⁊c̄. ¶ Haly. ⁊ Cōstan. in pātegni. facit vomituȝ cū aq̄ calā ⁊ oximelle. ⁊c̄. ¶ Almā. si post comestionē cibi grossi. aut vini valde tēpati accit det̄ aq̄ decoctionis thimi mēte: mētastri: thuris: ⁊ vēter euapoꝛet̄: doꝛmiat: ieiunat: post ieiuniū bal. igrediat̄: ⁊ vtat̄ cibis siccatiuis: dent̄ troc̄. ℞. thuris. ʒ. ß. enule. ʒ. iij. mētastri: rute. añ. ʒ. ij. seis nemē. ʒ. ij. ß. cū apozimate cimini. ¶ Dn̄t qdā: si ē ꝑp acidos hūoꝛes det̄ syrupus acetosus cū aq̄ feni. ⁊c̄. ¶ Quidā valde cōmēdāt castoꝛeū: vel aloe: qđ est exptū: vel diptamū tm̄: qđ expertus sum mltotiēs: silr̄ ruta: ciminū. ¶ Quidā ponūt manus ⁊ pedes in aq̄ calā: ⁊ exhibēt. ⁊c̄. ¶ Quidaȝ ꝑcutiūt in collo: ⁊ sanāt. ⁊c̄. ¶ Quidā sugūt paulatine vinū: quia māmā trahit iferiꝰ. ¶ Quidā oꝛdināt verecūdiaȝ tm̄. ⁊c̄. Sternutatio ꝯfert in oī casu: ꝑterq̄ȝ ex inanitiōe. ¶ In singultu replōnali viscoso p̊ fiat vomitꝰ. deīde yera. det̄. deinde vtat̄ mirabolanis ꝯditis: ⁊ oȝ vt itēdat̄ icisio māe cū oximelle squille: ⁊ alteratio ꝯplōnis: ⁊ pauca stupefactio oꝛis stōi vt mioꝛet̄ moꝛdicatio māe. Et laudant̄ isti troc̄. ℞. costi. croci: roſ. recentiū: spice. añ. ʒ. 4. assari. auſ. ij. aloes: opij: añ. auſ. i. ꝯficiant̄ cū succo psilij: psiliuȝ. n. ⁊ opiū stupefaciunt: spica ꝯfoꝛtat ⁊ resoluit assaꝝ inclinat mās ad vias vꝛine: aloes ad vētrē: ⁊ educit eas: crocus: ⁊ costus ꝯfoꝛtāt: maturāt: ⁊ calefaciūt: ⁊c̄. ⁊ si ātiquat̄ cōfert decoctio. ȝȝ. Et si fit foꝛtioꝛ ⁊ antiquat̄ ꝯfert tyriaca dyaciminū: ⁊ filoniū maxie iuuat: q2 stupefac̄: ⁊ ꝯfoꝛtat resoluit ⁊ expellit. ¶ Si vō mā est frā ꝯferunt ruta: maioꝛana: enula: ⁊ olfatꝰ sedat aliqñ. ⁊ sternutatio: ⁊ eliā st̄ melioꝛa: q̄ȝ q̄ bibunt̄ ⁊ descēdūt ad fundū subito: ⁊ castoreū hȝ ꝓꝑetatē mirabilē in ipso. Et si est ex frigoꝛe puro ꝯferūt ꝑdcā: ⁊ inunctio silr̄ cū oleo de camomilla: vł de castoꝛeo: ⁊ vētose sine incisiōe: ⁊ ꝯseq̄nt̄ eas medicīe rubificātes. Si fit ex vētositate ꝯfert bal. ⁊ enula sicca ē vltima ⁊ thus: ⁊ si hūoꝛ est moꝛdicatiuꝰ ꝯfert vomitꝰ ⁊ solō: ⁊ qñq̧ ꝯfert potatio aceti: ⁊ aq̄: ⁊ butyꝝ: ⁊ oleum amigđ. ⁊ somnꝰ longus: ⁊ aq̄ oꝛ. maxie iuuat: ⁊ aq̄ aceto. ⁊ succꝰ granatoꝝ dulciū ⁊ muȝoꝝ. ⁊c̄. ¶ Sera. si est ex ꝯplōne frā curat̄ ex calefacientibꝰ: ⁊ subtiliātibꝰ iteriꝰ ⁊ ext̄. Si ex vētositate ruta sicca cū vino. si cū vētositate est hūiditas nitruȝ cū aq̄ mell. Si ex hūoꝛibꝰ g̊ssis sqlla cū vino. Si ex colera fit vōitꝰ cū oximelle ⁊ aq̄ calā. deide aq̄ oꝛ. ⁊ g̃na. dulciū: ⁊ cucurbite. ¶ Raſ. in disionibꝰ. si est ex vētositate g̊ssa ꝯfert. ȝȝ. sinsibꝛiū: cimiᵐ. ⁊c̄. Vapoꝛet̄ locꝰ. igrediatur bal. trayciat̄ aq̄ calā nō supflue. ¶ Dicit Aui. si ē ex euone det̄ lac recenter mulsum: ⁊ aq̄ tepida: cuȝ oleo

amigđ. ꝛ aqua oꝛ. ꝛ mucilla. fride. Et si est ab apate euẽĩ apa. temperet̃ stõus. ꝛc. ¶ Raſ. in diuisiõib⁹ curatur in potu sumẽdo lac semꝑ ꝛ sorbitiones leues: ꝛ vinũ plĩme cõmixtiõis ꝛ aq̃ carnis. ¶ Si ab apate epis flõmia basilice: aqua granatoꝝ: emplz cũ sandal' roſ. aceto: ꝛ cãphora: sumat̃ in potu aq̃ solatri: ꝛ endiuie: cũ syrupo acetoso. ¶ Serap. dat p̊ aquã cal'az cũ oleo amigđ. deinde aquã oꝛ. ꝛ ad vltimũ dent̃ humectantia int⁹ ꝛ extra. ¶ Haly. dicit aquã ro. ꝓpia ꝛ refrigeratiua: cũ spuma seis psily: ꝛ oleo ro. ꝛ peponis aq̃. stõm empl'za cuz ceroto ex rasura cucurbite farina oꝛ. seis citrulli. ꝛc. ¶ Auic. si ex inanitõe cũ acumine ꝛ caloꝛe det̃ aq̃ frida: ptisana cũ oleo viola. cathaplasma fridũ ponatur in sol'one ventris: nutriat̃ cũ lentieulis ꝛ agrestatꝭ. ¶ Si singultus sit post febrẽ cuz nausea siti siccitate: cal'a aqua multotiẽs dãda est: nõ repente: sꝫ paulatim: ꝛ si nõ sedat̃ aqua oꝛ. cuz oleo amigđ. spondiles colli ꝛ doꝛsi. oleo tepido inungant̃: ꝛ pect⁹. mucillagines psily cũ iulep: ꝛ succo ğnati in potu tribuant̃. singultui p̃terea ꝛ sternutatiõi ꝯfert retinere anhelituz. ¶ Dicũt quidã. si sit ex inanitione: ꝛ caloꝛe datur ptisana cũ syru. ro. ꝛc. Et si sit cũ sol'one vẽtris det̃ syrup⁹ myrtinus: ꝛ sil'ia stiptica. ¶ Dicũt qdã ꝯ singl'tũ ex inanitõe vtendũ est: cũ restauratiuis ꝛ humectatiuis. ꝛc. Et vt breuiter dicam fiant remedia cõtra ethicã dicta. ¶ Quidã dicũt spongia calefacta in aq̃ cal'a valz. ꝛ malua cocta: ꝛ supposita valet. ꝛc.

¶ De mala digõne. Ca. LXXXI.

DE mala digõne: oꝫ attendere. iꝫ. p̊m. de noie. zm. de diffinitione. 3m. cui mẽbꝛo attribuit̃ ꝛ q̃re. 4m. de spẽbus. 5m. de causis. 6m. de ꝯpõne cãrum. 7m. de nocumentis ꝛ iuuamẽtis bone digõnis. 8m. de signis. 9m. đ p̃seruatione. 10m. que citius curatur: ꝛ q̃ tardius. 11m. si mã est ambigua quid faciendũ. 12m. de regimine. 13m. đ mõ curatiõis.

De primo dico. ꝙ malã digõnẽ qdaꝫ nominãt defectionẽ digõis: quidã debilitatẽ: quidã malitiã digõnis: ꝛ quidã fastidiũ: sꝫ fastidiũ ẽ effectus male digõnis. sicut dicit Haly. ¶ De stõ talis dat̃ descriptio. stõus est mẽbꝛuꝫ oꝛganicũ in medio coꝛpoꝛis situatũ figura oblonga ad rotunditatẽ decliui figuratuꝫ tunica neruosa intrinseca: ꝛ carnosa extrinseca cõstitutũ cibi ꝛ potus per meri ab oꝛe susceptiuũ atq; ipsius caloꝛe pꝛopꝛio: ꝛ circũstãtiuꝫ mẽbꝛoꝝ adiutoꝛio digestiuum. ¶ Mala. n. digõ ac fastidiũ: qđ ab ea accidit digõis cessatio fiunt cũ stõus a digerendo debilitatus est. Si. n. cibus a stõ velociter non descẽdit digõnis dr̃ moꝛa. Et si cibos optime nõ digerat: sed sit eius mala digõ: ꝛ in q̃sdã malas mutat̃ q̃litates mala vocatur digõ. Et cuꝫ hoc nihil omnino digerit̃: nec ab eo descendit coꝛrũpunt̃: qꝛ cibi fastidiositas vocat̃. ꝛc.

Diffinitur hoc fastidiũ ꝟꝫ ꝙ ẽ accñs digestiue: ꝛ non appetitiue virtutis: fastidiũ ẽ coꝛruptio cibi: ꝛ mutatio eiusdẽ de bona qualitate: ꝛ ꝯuenienti coꝛpoꝛi in ꝯtꝛiaꝫ ꝛ malaꝫ ex toto coꝛpoꝛi disconuenientẽ. ¶ Diffinit̃ et sic. Fastidiũ est sentire cibũ indigestuꝫ in stõ tꝑe quo debet esse digestus: vel fastidiũ ẽ coꝛruptio ꝛ oĩmoda digõnis ablatio ꝟꝫ Constanti. ꝛ Haly.

De tertio (vt dictum est. p̃missoꝝ. dicit Aui. ꝙ nocumẽta digestionis sequunt̃ nocumenta in inferioꝛibus stõi. ꝛ Haly. enũerat inter passiones que fiunt in fundo stõi. ꝛc. Fũdo aũt stõi attribuit̃ digõ: qꝛ ẽ loc⁹ cal's: qꝛ carnosus. digõ. n. fit a cal'o. Nã digõ ꝟm Ari. 4. methau. est cõpletio a nãli: ꝛ ꝓpꝛio cal'o ex ꝯiacẽtib⁹ passiõib⁹. ꝛc. fit ğ i ꝓfũdo: sꝫ manifestatur in oꝛificio. Naꝫ virtus mouet hũoꝛẽ superius vt expellat: sed nõ potest.

Species autẽ male digõnis distiguit̃. 3r. s. digõ diminuta. digõ cõrupta: digõ destructa: nã digõ est opõ: ꝛ opõ ꝟꝫ Gal'. in tegni: aut nocet̃ leniter: aut mediocriter. s. qꝛ coꝛrumpit̃: aut oĩno non fit. ꝛc.

De causis dicit Sera. ꝙ malitia digõnis nõ fit: nisi aut ex egritudie in v̈tute digestiua: aut ex erroꝛe q ẽ de foꝛis. V̈t⁹ ãt digestiua nõ ledit̃: nisi aut ex suba suypsi⁹ ꝑꝑ malitiã ꝯpl'onis: aut ex qbusdam egritudib⁹ officialib⁹. sic̃ almesire: aut iflãmatõe: sic̃ flegmon: ꝛ apa flãticũ: aut mel'icũ. Erroꝛ v̈o q ẽ ex̃ coꝛp⁹: aut est ꝑꝑ supfluitatẽ i stõ: aut ex comestiõe: aut ex tꝑib⁹ anni. ꝛc. Et vnaq̃q; istaꝝ cãꝝ distiguit̃. ꝛc. ¶ Raſ. i disiõibus dicit. ꝙ est ex frigoꝛe stõi: aut ex hũiditate: aut ex frigiditate: ꝛ hũiditate: ꝛ ex cal'itate ꝛ hũiditate: ꝛ fit ex siccitate. Et fit đbilitas digõnis ex đbilitte caloꝛis stõi. ꝛ fit ex debitte ꝯpl'onis stõi: aut ex col'a aut ex mel'ia. ꝛc. ¶ Raſ. in disionib⁹ dicit. ꝙ est ex frigoꝛe stõi: ꝛ ex hũiditate: ꝛ ex friditate ꝛ hũiditate: ꝛ ex cal'itate ꝛ hũiditate: ꝛ fit ex siccitate. Et fit debilitas digõnis ex debilitate caloꝛis stõi: ꝛ fit ex debilitate cõpl'onis stõi: aut ex col'a: aut ex melia. ¶ Alex. v̈o põit medicinas. ꝛc. ¶ Haly. cã iterioꝛ ẽ mala ꝯpl'o stõi: aut hũoꝛes in eo inclusi: aut apa: aut ꝯtinuationũ seꝑatio: aut mala ꝯpl'o frida: cal'a: sicca: ꝛ hũoꝛ cal's in stõ: aut frid⁹: aut apa cal'z ꝛ frm: ꝛ ꝯtinuatiõis seꝑatio ab exterioꝛi cã: ꝛ vulnere qđ stõ accit: vel iterioꝛi vt iflatiõe comestiõe. ꝛc. ¶ Cã exterioꝛ ẽ icõueiẽtia cibi: aut ex mala q̃titate cũ cibi mlti sunt: nec p̃t stõus eos digerere: vt pauco igni accit: si mlta ligna ꝓyciãt̃: aut ex mala q̃litate: vt lac accidũ pisces patelar⁹ cibus ꝛ fumosus: vt si igni ligna inieceris viridia: qñ ignis accendit̃: aut ex ei⁹ suba: si sit ğssus: vt caro vaccina: ꝛ panis azimus: queadm i ignẽ đbilẽ: si ligna ꝓycis solida: aut ex oꝛdie: vt si ğssos cõedat hõ cibos: aut ꝯstipãtes p̊⁹: debic subtilia seq̃nt̃ remollientia: scđs eteni añq; đscẽdat coꝛrũpit̃: aut certe indigestibilẽ p̊⁹ accipit hõ cibũ. deide aliũ subdit: ꝛ nõ digerit̃. ¶ Dñt qdã cã exterioꝛ ẽ frig⁹ moꝛtificãs: vl' calõ dissoluẽs: vl' casus: ꝑcussio vuln⁹. ꝛc. ¶ Cã iterioꝛ ẽ mala cõplexio cal'a vl' frida. ꝛc. ¶ Aui. documẽtũ digõnis ẽ: aut ꝑꝑ stõm: aut ꝑꝑ cibũ: aut ꝑꝑ supueniẽtia cibo: ꝛ receptõi: ꝑꝑ cõp⁹ qđ idiget qete ꝛ somno: vt cib⁹ bñ digerat̃. ¶ Et qñ st̃ loco amboꝝ mot⁹ ꝛ vigilie: ñ ꝯplet̃ digõ. vñ ꝛ p̊ cañ. fen. 3a. dicit. ꝙ mot⁹ coꝛpei foꝛtes digõnẽ fieri ꝓhibẽt: ꝑꝑ stõm rõe ꝯpl'onis cal'e: aut fride in eo cũ mã vel sine mã vl' rõe vẽtositatꝭ seꝑãtꝭ iter cibũ ꝛ stõm: q̃re nõ fit ꝯphẽsio bona fundi stõi sup cibũ: vl' rõe vẽtositatꝭ eleuãtis cibuꝫ: ꝛ faciẽtis ipꝫ natare. Oẽ. n. faciẽs natare cibũ ẽ ꝓhibẽs a digõne: vl' rõe đbilis retẽtiue: vl' foꝛtꝭ expl'siue: vel rõe apatꝭ: vl' vlcerꝭ i stõ. q̃re stõus nõ ꝯphẽdit sic̃ oꝫ: naꝫ bõitas digõnis ẽ ꝑꝑ bõitatẽ ꝯphẽsiõis: ꝛ malitia ꝑꝑ malitiam: vel ratione repletionis ꝛ satietatis nauseatiue. vl' ratione mãe effuse ad stõm a capite: splene vel epe: vl' alys mẽbꝛis añ digõnẽ: vl' p⁹: vl' rõne cal'i circũdãtꝭ ipm: aut fridi epis: vl' spleẽis: vl' raritas mirach: ꝛ ꝑuitas cãnis ei⁹. ꝑꝑ cibũ rõe q̃titatꝭ: qꝛ ml't⁹ nõ digerit̃: ꝛ pauc⁹ aduritur: rõe q̃litatꝭ: vl' qꝛ cito coꝛrũpit̃: sic̃ lac melones ꝛ psica: vl' tarde rectificat̃: sic̃ tubera: ꝛ caro bubali: vl' superflue calefac̃: vt mel: vl' ifridat: vt cucurbita: vl' qꝛ moꝛdicat: vl' ẽ ğuis: vl' rõe ꝓꝑetatꝭ cibi: vl' comedẽtis: quem nã refugit. ¶ Rõne hoꝛe: qñ. s. nõ accipit̃ i hoꝛa đbita ꝯsueta: ꝛ p⁹ exercitiũ ꝯsuetũ: ꝛ expl'sionẽ cibi alteri⁹. ¶ Rõe oꝛdis: vt oꝛdinet̃ q cito digerit̃ sup illũ q tarde: vñ natat ꝛ coꝛrũpit̃: ꝛ coꝛrũpit illũ q cõmiscet̃ ei. Et necũ qdẽ est i oꝛdie: vt p̃mittat̃ lenis supꝛa ğuẽ: ꝛ lenis s stipticuꝫ: ni-

si sit necia stipticitas nãe: ⁊ idẽ itẽdit Aui.p̊ cañ.fen.4ª. ¶ Haly.tñ vr̃ põere ↄ̃riũ ꝺ ordie:qꝺ sup affor.exposuit. ¶ Rõne cõmixtiõis.vt qñ cõmiscet̃ q̃ est velocis digõnis cũ illo qui est tarde digõnis pp supueniẽtia cibo:⁊ receptioni:sic̃ est aeris obuiatio valde fridi: aut malus motus.aut bal.aut multiplicatio.vel minoratio cibi:vel potus:aut somni minoratio. Nã multe vigilie faciũt ↄ̃ cibi potusq̃ȝ digõneȝ:vt in regimie acutoꝝ dr̃.⁊c̃.aut coitus: aut retentio vẽtositatꝭ:aut aie accñа.sicut timor tristitia: sic̃ ex cãis bõitatis digõnis est gaudiũ. ¶ Cõstã.in liº. ꝺ stõ dicit.ꝙ cibus corrũpit̃.vel pp passionẽ digestiue:vel pp supfluos hũores in corpe:vel pp nãȝ ciboꝝ. Digõ vo mutat̃ pp ↄplõnẽ vel nãm officialẽ.vt apa duꝝ.⁊c̃.supfluitates hũoris diuersas.⁊c̃. ¶ Cibi vo digõnẽ corrumpũt.4.modis.s.q̃ᵗᵉ:q̃ᵗᵉ:tpe:⁊ ordie. ¶ Ex dcis patẽt cãe p̃mitiue añtes ⁊ ↄiuncte. Nã cã ↄiuncta est mala cõplõ: vel hũor malus i stõ:vel apa:vel vlcus.⁊c̃. ¶ Cãe añtes pñt eẽ vel in stõ:vel in mẽbris vicinis:vl̃ colligatis.⁊c̃.

De sexto

dicit Aui.ꝙ fortiõ cã nocumẽti digõnis est frida ↄplõ: ⁊ ꝺbilior est cal̃a. Frida eni vehementiꝰ nocet digõni q̃ȝ cal̃a Uer̃ sicca ⁊ hũida nõ pueniũt ad hoc s̃ȝ plꝫ.vt appeat ex eis solis in eq̃lita te aliaꝝ ambaꝝ q̃litatũ nocumẽtũ in digõne:nisi iaȝ fecerit euenire sicca arefactõeȝ ⁊ hũida ydropisim.

De septimo

dicit Aui.scias ꝙ corruptio digõnis qñq̃ȝ deducit ad egritudines plĩmas malignas:sic̃ eplĩaȝ meliaȝ:mirachiã:⁊ sillã.imo est mater egritudinũ:⁊ origo ifirmitatuȝ cronicaꝝ: ⁊ qñ corrũpit̃ digõ in ↄualescẽtibus:⁊ gñat̃ acetositas indicat recidiuã:⁊ est cã silr̃ pp timorẽ putrefactionis. ⁊ multotiens facit accidere corruptio digõnis pruritũ. ¶ Dicit Cõstã.in lib.de stõ.actio stõ ptinens est digõ cibi.Et qui sanitatẽ custodire voluerit necesse est:vt teneat stõi sanitatẽ in q̃ sanitate eiꝰ oẽ corpꝰ fit incolume:q2 eo ifirmato oẽ corpꝰ infirmat̃. ¶ Sanitas g̊ ↄseruat̃ custodiẽdo ne cibi corrũpant̃.⁊c̃. ¶ Uia.fastidiũ est magnũ nocumentũ ad sanguinẽ corrũpendũ:⁊ morbũ generandũ: qui si fit ex malis cibis morbi gñant̃ acuti.Si vo ex grossis gñant̃ nõ acuti. ¶ Et notãdũ ꝙ:sic̃ sunt ml̃ta iuuamenta stõi ⁊ digõnis bõe:sic s̃t ml̃ta nocumẽta.iuuamẽta vo sunt:q2 est mĩster oĩuȝ mẽbroꝝ:⁊ pr̃familias:nocumẽta sunt.que dicta sunt aucte Auic.⁊c̃.

De signis

dicit Aui.signa leuis debilitatꝭ digõnis sũt grauitas: ⁊ extẽsio:⁊ remanẽtia cibi in stõ longior solito. Forteȝ vo sigñat eructuatio ducẽs saporẽ cibi post.5ᵉ.horas:⁊ rugitus:⁊ nausea: ⁊ extẽsio:⁊ durities anhelitus.Sed vltimaȝ sigñat q̃si nulla alteratio cibi:sic̃ si sit friditas supflua valde. ¶ Signa tarde ẽ tarda discẽsio cibi:nisi sit pp extẽsiuã:vel mordicationẽ:vel aliã q̃litatẽ. ¶ Signa eius q̃ est pp ↄplõneȝ sunt ↄphẽsio tremula:desideriũ eructuãdi sine rugitu:⁊ eructuatione ⁊ singultus.⁊c̃. ¶ Signa cite descẽsionis cibi sunt lenitas egõnis:⁊ fetor. ¶ Signa ex hũoribꝰ calidis sunt sitis puitas appetitꝰ ⁊ eructuatio fetida fumosa. ¶ Si ex fridis sigñat qꝺ egredit̃ cũ vomitu:⁊ acetositas:⁊ casus appetitꝰ.Et signa apatũ s̃t signa eoꝝ. ¶ Signa corruptionis digõnis pp cibũ:vl̃ ↄplõnẽ stõi:vl̃ materiaȝ corruptã:vel raritatẽ stõi:vel vẽtositatẽ: vel mãȝ aliũde effusaȝ patẽt satis. Haly.signa ↄplõnis calide sũt fumosus ructus:odor salue silis odori luti:aut pisciuȝ:⁊ desideriuȝ ciboꝝ fridoꝝ:sitis:⁊ mitigatio ex fridis actu: vel poª. ¶ Signa fride sunt accidus ructus paucitas cibi prosunt calidi:⁊ mitigatio ex cal̃is actu: vel põa. Et si frigus est imoderatuȝ nulla est digõ:nec accidus ructꝰ. ¶ Almã. Immoderato.n. frigore cibus non alteratur a sicca ↄplõne stõi:⁊ imoderata:fit ethica:⁊ maxie si cuȝ siccitate fit calor:ab hũida ↄplõne fit hydrops: ⁊ maxie cũ friditate. ¶ Sicca vo ⁊ hũida digõnẽ non ipediũt: ⁊ in pñº nõ minuũt donec dolorẽ faciũt:sed tpis longitudine malas gñant egritudies. ¶ Si hũor est in stõ calidꝰ puus est appetitus:ructus fumosus. salue fetor: si hũor aliqñ fluit ⁊ sumit̃ cibus qui facile nõ corrũpit̃: vt frumentuȝ:⁊ ordeũ:egõ fit cũ col̃a. Si vo hũor nascitur i eiꝰ tunica sigñat̃ subuersione:vomitu cũ quo nihil emittit̃: ⁊ sitis molestia. Si vo hũor est fridꝰ puus ẽ appetitus:ructus accidus. ¶ Si hũor aliunde fluit:⁊ sumit̃ cibꝰ in q̊ est calefactio:sicut mel cũ ipso flã emittit̃. Si vo tunica stõi illũ imbibat sitis pua appetitꝰ augmẽtũ stõi subuersio sine võitu:nisi forte cibus in stõ fuerit.⁊c̃. ¶ Si corpus est plenũ.⁊ vene inflate egõ cibi ẽt tẽpati est cuȝ humore:⁊ vrina est spissa.⁊c̃.signũ est ꝙ nõ ẽ ex mala ↄplõne simplici.⁊c̃. ¶ Ras.in almã.debilitas digõnis fit ex flãte stõi:⁊ signa sunt eructuatio acetosa: lenitas vẽtris: eructuatio multa vẽtositas:lõgitudo more cibi in stõ. ⁊ fit ex hũiditate:signa sunt multitudo sputi: assidua nausea:pua sitis:velox cibi descensus sine multa alteratiõe. Et fit ex friditate ⁊ hũiditate:⁊ est plĩm.⁊c̃. ¶ Et si ex caliditate ⁊ hũiditate:signa sunt paucitas appetitꝰ:⁊ ml̃titudo salue ⁊ nausee. ¶ Signa siccitatꝭ sunt extenuatio corporis:⁊ dispõ silĩs ethice:⁊ sitis vehemens:⁊ fit ex ꝺbilitate corpis stõi:⁊ signa sunt.q2 post vomitũ fit plĩm:⁊ digerit cibũ paucũ:⁊ grauat̃ ampliꝰ. Signa cal̃itatꝭ sine mã sunt sitis:siccitas oris:eructuatio fetida. ¶ Sigª colere sunt vomitꝰ col̃e:nausea:eructuatio fetida post comestionẽ.⁊ cõruptio ciboꝝ leuiũ.⁊ bõa digõ grossoꝝ:vt carniuȝ vaccinaꝝ. ¶ Signa mel̃ie sunt incendiũ añ comestionẽ qꝺ comestio sedat:magnitudo splenis vomitꝰ acetosus faciens ↄgelationẽ dentiũ:⁊ dolor stõi añ cõestionem. ¶ Quidã dñt si nocumẽtũ digõnis ẽ a stõ fastidiũ est ↄtinuũ:si vo nõ:nõ. Etiã si cũ hũoris vitio sunt signa grauitas nausea maior:⁊ vomitꝰ qñq̃ȝ.signa vniuscuiusq̃ȝ hũoris pȝ:⁊ eructuatiões ẽt cuilibet hũori attestantes:⁊ per sitire:⁊ nõ sitire. ¶ Si vo nocumẽtũ digõnis est pp cibũ:nõ ↄtinua est passio:⁊ ingrẽdũ ẽ ꝺ q̃ᵗᵉ: ⁊ q̃ᵗᵉ cibi:⁊ ꝺ regimie p̃cedenti.⁊c̃. ¶ Dicit Serap.ois mala ↄplõ fortis dissoluit v̾tutẽ.sed cal̃a cõrũpit comesta.vt odoretur odor luti:aut fetoris pisciũ.⁊c̃.⁊ sitis ẽ supflua. ¶ Si cõplexio ẽ frida:neq̃ȝ est sitis:neq̃ȝ febris:⁊ cibus nõ digeritur. ¶ Si vo digestiua paꝝ digerit. tũc ẽ eructuatio acetosa:⁊ cã est friditas stõi:vel flã:vel ml̃titudo cibi vl̃ frigiditas. ¶ Oia.n.ista debilitant v̾tutẽ inatã. ⁊ est sic̃ qñ tu ponis ligna ml̃ta sup ignẽ puũ:aut ligna hũida:q̃ȝuis pauca extinguit̃ ignis. ¶ Si vo cibꝰ ẽ paucꝰ iflatiuus vẽter repletur fumosis vẽtositatibꝰ. ¶ Malã vo ↄplõneȝ calidã vel fridã seq̃t̃ mala digõ festine:siccã vo ⁊ hũidaȝ nõ nisi tpe longo:sed ex hũiditate fit hydropisis. ¶ Ex siccitate:aut decrepita etate marasmon:⁊ eiꝰ in tẽtio ẽ extenuatio cũ siccitate. ¶ Egritudo vo officialis nõ p̃hibȝ digõnẽ:nisi a cõplemento sue opõnis.⁊c̃. ¶ Si vo est nocumentũ p cibũ.tũc ẽ:aut rõne q̃ȝtitatis:aut rõne q̃litatꝭ aut tpis:aut ordis:aut isomneitatꝭ.⁊c̃. ¶ Si vero superfluitates sunt i stõacho: tũc alterãt.⁊c̃. ¶ Dic̃ Uiaꝰ.morbi ex fastidio.4.modis fiunt.s.ex magnitudine fastidij:⁊ tũc ml̃ta molesta s̃r accñа: vel si pua eꝫ. 2º.ex mutatõe in corpe. Si.n.cibus ex quo fit fastidiuȝ mutet̃ in flã fit oxiremia. Si in col̃a eructuatio fit fumosa.3º.ex nã fastidientis:q2 qui stõm nõ hñt bñ sensibilẽ:nec doloreȝ sentiunt:nec pũcturã.⁊c̃. Si vo fit valde sensibilis p dcã patitur.4º.ex virtute corpis: q2 mẽbra ꝺbilia i fastidio dolorem sentiunt:vt si caput debile sentit grauitateȝ dolo

rē vigilias. alię. .rč. sic ď alys mbris ⁊ ď toto cōpe sitr.

De nono pmissoꝝ dico: q cā pseruās a fastidio est regimē ɔueniens: ⁊ spālr in cibo ⁊ potu in quo sepi⁹ ⁊ plus erraꝛ. vñ Uia⁹. qsitū fuit a Gal. qre paucū comederet: qui rñdit: intendo manducare. vt viuā: ⁊ aly viuere: vt māducēt. ℂ Dicit Porphiri⁹. dria iter me: ⁊ vos est in vita hꝫ. Ego. n. non comedo: nisi vt viuā: vos viuere mūdo amatis: vt cōedatis. Interrogat⁹ Gal. q eēt medicia pfecta rñdit abstinētia. ℂ Et Plato dixit. abstinētia ē z^x: vlis ⁊ pticularl vlis: vt nō māducet nisi cū fortis sit appetit⁹. ptīclarl vt ɔsideratl oib⁹ pticularib⁹ dñantib⁹ vtaris oppositis ɔuenietib⁹. ℂ Antiq̄ p̄ceperūt paꝝ comedere: vt caloꝛ nālis dñeꝛ digōni. si. n. caloꝛ nō digerit fastidiū gnaꝛ. ℂ Cōstā. i li⁰. de stō. Diogenes iterrogat⁹: que esset hoꝛa comedēdi: ait: qb⁹ adsunt cibaria comedāt dum appetitū hūerint. ℂ Et Ypo. in affo. paꝝ deterioꝛ cibus ⁊ potus. ⁊c. ⁊ Gal. sup epidi. sanitas bifarie custoditur saturitate. s. abstinentia: ⁊ sollicitaboꝛis ⁊ dsidery ppetratiōe. ℂ Itē Gal. sic exercitia añ cibū iuuatiua: sic post cibū nocumētū faciūt in custodia sanitatl. ℂ Rursus. oꝫ vt stōus pcipue calidus caueat a cibis calidissimis: ne ad doloꝛem ducāt: ⁊ aq̄ fridissima vel cibo fridissimo. ne stōus deficiat: ⁊ neruositas percutiatur. ⁊c. Oꝫ si pus sumāt reꝫ calidissimā post assumant fridissimā: ⁊ eɔ. ⁊c. Docet. n. cauere a cibis inobedientib⁹ digōni. licꝫ i sanitate digeranꝛ. q tpe diuturno coꝛrūpūt stōꝫ. ℂ Caueāt ēt a medicis stō nocētib⁹. sic est collogntida: opiū: turbith. scamonea. ⁊c. q̄to ēt abstinētia magis ferri pōt: tāto magl sanitas custodiꝛ. vñ qdā medici dñt abstinētiā esse caput medicine. ⁊c.

De decimo pmissoꝝ. dicit Auic. q ɔplo frida vehemēti⁹ nocet digōni: q̄ calā. sꝫ sicca ⁊ hūida nō puenıūt ad h̄ ſm plīn. vt appeat ex eis solis cū equalitate aliaꝝ ambaꝝ q̄litatū nocumentū in digōne. nisi iaꝫ sicca fecerit arefactōeꝫ: ⁊ hūida hydropesim. ℂ Itē ſm Auicē. mala ɔplo stōi in actiuis q̄lit⁹ facilis ē cure: i passiuis vō difficilis: ⁊ maxie mala cōplo sine mā. ℂ Itē in ifrigidando timoꝛ ē maioꝛ q̄ in calefaciendo. in exiccando vō vel humectādo timoꝛ est eq̄lis: sed hūectandi tp̄s est lōgi⁹. ℂ Dicit Aui. Et scias q cū egritudines stōi sunt ex mā. deīde mā est ambigua. tūc nō ē qd eis magis ɔferat q̄ hiera. qm̄ ipsa est medicina adiuuans ad mūdificandū stōꝫ. ⁊ ɔplēdas opōnes ei p pas: sꝫ nō cures de ea qñ ē mala ɔplo sine mā: qm̄ ipa nocet stō calo ⁊ sicco. ⁊ inueniꝛ in fridis qd ē forti⁹ ea.

De regimine dicit Almā. cū stōi debilitas ē cū modica siti: ⁊ tarda dscēsione cibi a stō ⁊ accido ructu. ⁊c. nutriaꝛ cū his: que paucorū sꝛ hūoꝝ ⁊ paucaꝝ supfluitatū: ⁊ que cito digerūꝛ: ⁊ q̄ ex redolentib⁹: ⁊ semib⁹ sunt ɔdita. Ipse ēt añ cibū mlto vtaꝛ exercitio: ⁊ aquā minus solito bibat: ⁊ post cibū mlꝛ tuꝫ doꝛmiat: de vino veteri ⁊ puro paꝝ bibat. totā vō nutricationē minuat. ⁊c. Oꝫ si digestiue debilitas est cū mlta siti ⁊ paucoꝝ ciboꝝ appetitu: ⁊ fetido ructu: nutrimentuꝫ sit res in qua ɔgregaꝛ acetositas: ⁊ stipticitas: vt ē caro cocta cū succo vue acerbe. Si āt cū h̄ qd dixim⁹ fit in coꝛpe extenuatio: ⁊ inflatio: egro lac ⁊ aqua oꝛ. dāda. ipse q̄ ex herbis hūectātib⁹ nutriaꝛ. vt sunt lactuce: malue: cucurbite: ⁊ carnes agnoꝝ: ⁊ hedoꝝ lactētiū: ⁊ pisces recentes. bal. pterea ante cibū. ⁊ post cibū q̄tidie intret: ⁊ vinum claꝝ valde tēpatū bibat: ⁊ assidue vtaꝛ qete: ⁊ exercitiū vitet: sitq̄ eius remediū. vt ei⁹ coꝛpis grassitiē adipisci cupit. Et si cū hac dispōne inflatio fuerit: ⁊ intēsiōe vehemētissima stōus ex reb⁹ fridis erit liniend⁹: ⁊ aq̄ oꝛ. dāda: sitq̄ ei⁹ regim̄: vt ethicā hñtl. ⁊c.

De regimie ⁊ mō curatōis. dicit Aui. q si debilitas digōnis ē leuis: vꝛ a replōne añte nō plīma sufficiūt in ea lōgus somn⁹: dimissio exercity: vociferatio. bal. ⁊ admistratio regimis: ⁊ vomitus: ⁊ qñ est maioꝛ ⁊ seqꝛ moꝛdicatio nausea ⁊ eructuatio hñs sapoꝛē cibi: tūc itereꝛ vomitus: ⁊ fundaꝛ oleū sup caput: ⁊ vapoꝛeꝛ venter ⁊ viscera cū pāno calefacto: fricenꝛ extrema somn⁹ sit plix⁹: ⁊ cib⁹ p^a die phibeaꝛ. Si vō mane sequenti sit leuis iteretur bal. si nō redeat ad somnū ⁊ regimen subtiliatiuū: donec stōus redeat ad dispōnē suaꝫ. Et qñq̄ indiget solōne: ⁊ pip ē ex medicis magis iuuatiuis ad digōnē: ⁊ ois somn⁹ iuuat ad digōnē. veꝝ sōn⁹ sꝛ sinistꝝ ē plīmi iuua^u pp ɔphēsionē epis sꝛ stōꝫ. ⁊ somn⁹ sꝛ dextrū ē cā velocis descēsiōis cibi. qm̄ ppatio cibi faꝛ illud ne ciū. Et idē dicit Aui. infra de cura tarditatis descensionis cibi. ⁊ idē ponit. p̄ cañ. fen. 3^a. ca⁰ de regie eius qd comediꝛ: ⁊ in fantis amplexus iuuat ad digōnē: ⁊ loco eius quidā laudāt catulū canis: aut gatū masculuꝫ nigrum. ⁊ phibeaꝛ sudoꝛ. q infridat. Et nō sit in eo estuatio in anhelitu. sic in anhelitu desiderātis coire. q variatur opō nutritiue: in debilitate digōnis pp caliditatē. cōfert dyacitōiten: ⁊ cibi acetosi ⁊ stiptici. ⁊c. ℂ Coꝛruptio digōnis curaꝛ cū vōitu solōne ⁊ rectificatiōe regis: ⁊ mūdificationis prius cū potu aq̄ ro. vel oꝛ. ⁊ si coꝛrūpiꝛ pp caloꝛē stōi: vel colaꝫ effusam ingrossa cibos ⁊ in frida. sic est caro vaccina cū aceto. Nā subtilia cito coꝛrūpunꝛ in eo. Et si in stō est cola euomat añ cibū non mltū sepe: vt stōus nō debiliteꝛ. post vomitū sumat ɔfortantia exteri⁹ ēt. Et si ē pp frigus vtere calis ɔfortantib⁹. ⁊c. Et si cā ē raritas stōi cureꝛ cū odoꝛiferis stipticis velocl digōnis. ℂ Et si cibus acescit in stō ɔfert assumptio masticl: ⁊ sūmitatū sgnāti cū carui: ⁊ electuaria calā. ⁊ si ē cū mā fiat vomit⁹. ⁊c. ℂ Et scias q digō est fundi stōi: ⁊ appetitus est oꝛis ei⁹. s. stōi. ℂ Haly. si mala digō ē ex calō da trocis. de spodio cū syru. granatoꝝ. ⁊c. Et si ex frido dyaciminū. ⁊c. ℂ Si ex hūoꝛe malo eūa cū medicina deponēte. q hūoꝛ est in fundo stōi: nisi tp̄s etas ɔstitutio sint calida. q tūc eūo fiat per vomitū cū hūoꝛ natet in stō capite. Et si hūoꝛ est collicus cū mirabol. eūa citrinis. ⁊c. si vō hūoꝛ ē flāticus solue cū hiera. Si colā nigra cū epithimi solue decoctiōe. Si ex apāte vel solōne continui cura. ⁊c. ℂ Si ex mltis cibis vꝛ coꝛruptis: vel malo oꝛdine sumptis. ⁊c. eūa. ⁊c. ℂ In fastidiositate putrida eūet minuat: subtiliet. vinū bibat somno vtaꝛ lōgo: exercitio tempato. bal. añ cibū: fricatiōe stōi: ⁊ roꝛatiōe aq̄ sup ipm̄: vt caloꝛ ɔfoꝛteꝛ: ⁊ emplatio cū pāno calefacto: aut lana calā: ⁊ vētrē oleo liniat. ℂ Raſ. in diuisiōib⁹. si debilitas digōnis ē ex frigoꝛe stōi: cura est ʒi. ɔditū. dyapipeon. dyacalamētuꝫ. Si ex hūiditate cura ē vomit⁹. deīde trifera minoꝛ. deīde medicine q̄ exiccāt. sic tus ciminū: cipi: balaustie. ℂ Si ex friditate ⁊ hūiditate cura ē electuaria cōposita ex medicis calis ⁊ stipticis. ⁊c. Et si est ex calitate ⁊ hūi^te cura ē vomit⁹. ⁊ yerapi. ⁊ electuaria exiccantia sine mlta calefactiōe. Si ex siccitate: cura ē bal. aq̄ tepide: ⁊ assūptio lactis. ⁊ aq̄ oꝛ. Si ex dbilitate stōi cura ē trifera magna: ⁊ inunctio cū oleo nardino: ⁊ emplm̄ de cipo ⁊ mastice. ⁊c. sılr multiplicet masticationē masticl: ⁊ acceptiones cū cipis ⁊ roſ. ture. ⁊ bibat vinū ⁊ alia stiptica. ⁊ si sit ex calitate cura sit cibi acetosi grossi infridati cuꝫ carne vaccina: ⁊ pot⁹ aq̄ veri frigoꝛis. ⁊ emplꝫ cū herbis fridis. ℂ Si ex colā ru. cura ē vōit⁹ cū sy⁹ acetoso. ⁊ solo cū yerapi. ⁊c. ℂ Si ex melīa cura ē solo cū dcoctōe epithimi: ⁊ flōia basi^cc: ⁊ vinū dlce: ⁊ cibi frida cū zuc. ⁊ olō amigd. ℂ Serap. si hūores sint colici: oꝫ vt mūdificemur post vomitū cū aq̄ oꝛ. cū secaniabin: ⁊ decoc. mirabol. cū fu.

mo ter. ⁊ absint. ❡ Si aũt sint colici acutissimi dam⁹ decoctionẽ absinthij cũ yera. sola. Et si post euõnẽ hũoꝛis colerici indiget ꝯfoꝛtatione: dam⁹ lac vaccinũ postq̃ cogr̃ in eo menta apiũ coꝛtices citri: ⁊ simsibꝛiũ. ⁊ si cũ ꝑua digestione fit solo nãe. ❡ Uia. ẽt curat cũ vomitu solutiuo clysteri: epithimatib⁹. electuario. ⁊ hꝫ. Cõstã. i lib. d̃ stõ. dicit ꝙ antiq magis laudãt cenã q̃ pꝛãdiũ. qꝛ caloꝛ nãl' ĩ nocte magl adunar̃ int⁹ ꝑꝑ somnũ. vñ Hal'. vidi igt medicos cũ qb⁹ diu fuerã i estiuo bal. aq̃ fride ꝑcipiẽtes fieri eis qui se de indigenti ciboꝝ q̃ntitate quã sumpserant murmurabãt: qꝛ nullatenus digerere poterãt. Nã caloꝛe nãli territo aq̃ fride adunatiõe int⁹ digõ opar̃. q̃ꝝ intentionẽ nõ certificarez: nisi vt nũc plus actual'r appꝛobassem. qd̃ ꝑ re vã: vt ꝓfessi sunt ligdo ꝑcipim⁹ tenui illud magnũ adiutoꝛiũ in estate ad ꝯfoꝛtãdũ digõnẽ: neq̃ vnq̃ vidi aquã fridã melioꝛẽ q̃ istã bõitatẽ facere actionem. ⁊c. ❡ Almã. si digõ debilitar̃ cũ frido curar̃ cũ trocis. de ros. Si antiquar̃ dyaciminũ dyaolibanũ cũ vino puro: si nõ sufficit squãma ferri cũ vino der̃. emplet stõ⁹. der̃ miua de citonijs: que est. ℞. succi citonioꝝ acetosoꝝ ptẽ. i. zuc. albi. ptẽ. i. aceti clari. ptẽ q̃rtã vni⁹. oĩa sil' coq̃ntur. donec ĩspissent. Est autẽ sy⁹ iste stõi cõfoꝛtatiuus. Et si cũ h̃ est extenuatio ⁊ inflatio: egro lac. ⁊ aqua oꝛ. danda sunt. ⁊c.

❡ De abbhominatione. Cap. LXXXII.

E abbhominatione notãda. s. 5. p^{m}. de diffõne. 2^{m}. d̃ ꝯueiẽtia. ⁊ dr̃ia ei⁹ ad q̃dã alia stõi accñia. 3^{m}. de causis. 4^{m}. de signis. 5^{m}. de mõ curatiõis.

De primo dico. ꝙ abbhoiatio est volũtas expellẽdi mãꝫ nociuã per supioꝛa stõi: absq̃ alicui⁹ mãei emissione. ❡ Est. n. volũtas ⁊ conamẽ magnũ: nihil tñ expellitur ꝑꝑ viscositatẽ ⁊ adherentiã mãe ad villos stomaci. ❡ Quidã dñt ꝙ abbhoiatio est ciboꝝ assumptoꝝ idigõ: vt cũ hõ cibũ ꝓ appetit: ⁊ cũ sibi apponir̃ spnit ipsuꝫ. imo tot⁹ q̃si ꝯcutir̃: ⁊ tremoꝛẽ quẽdã: ⁊ oꝛripl'onẽ patir̃. Ex solo. n. visu abhoꝛret ⁊ fastidit añq̃ d̃gustet ipꝫ. Et si degustat nauseã patitur vel nimiã subuersionẽ.

De scd̃o dico. ꝙ abbhoiatio ꝯuenientiã ⁊ dr̃iã hꝫ cũ nausea: ⁊ aie subuersiõe ⁊ fastidio: vomitu: singultu: ꝯturbatiõe: siue anxietate estuatõe: ⁊ nauseatiua satietate: qꝛ in abbhoiatione est volũtas expellendi tm̃: nõ cõamẽ expellẽdi: nec aliqd expellir̃. In nausea eni ẽ volũtas expellendi: ⁊ conamẽ. sed nihil expellitur. In vomitu sunt illa. 3. s. volũtas: conamẽ: ⁊ expulsio. aie subuersio. dr̃t a nausea in tpis diuturnitate: quia nausea est minoꝛis tẽpoꝛis: aie vo subuersio lõgioꝛis. vñ aie subuersio dr̃ nausea ꝯtinua ⁊ ĩsepabilis. Dr̃t a singltu: qꝛ in eo mã ẽ fixa in suba oꝛificij: in alijs vo dictis accñtib⁹ ꝑterq̃ in vomitu iuiscata ẽ in villis stõi. In vomitu vo fusa est in ꝯcauitate stõi: ⁊ ẽt in singltu ẽ subit⁹ ⁊ ĩpetuosus mot⁹. In alijs nõ. In ꝯturbatõe vo siue anxietate mã nõ est fixa in suba stõi: nec in ꝯcauitate stõi. ⁊ ẽt in singultu est subit⁹ ⁊ ⁊ impetuosus mot⁹: in alijs nõ: vt in vomitu: sed in villis stõi. tñ motus expulsiõis in ea est paulatiꝫ: ⁊ cuꝫ magno grauamie: ⁊ toꝛtiõe. Est. n. in ea magna expellendi volũtas: sed virtus expulsiua paulatine mouer̃ ad expellendũ: sed in abbhominatione nõ est tãta anxietas: neq̃ doloꝛ: sed solũ voluntas expellendi: nec tñ aliqd expellitur de mã: sed aliqñ hũiditas saliual' a meri: vel oꝛe: vel a capite descendẽs. ⁊c. ❡ Dr̃t a fastidio qꝛ fastidium est effect⁹ malitie digõnis ₴m haly. vt dcm̃ est. imo vt q̄dam dñt fastidiũ comitatur: siue seqr̃ abbhoiationẽ nauseam aie subuersionẽ: ⁊ silia accñia. ❡ Dic̃ Aui. ꝙ cõturbatio ⁊ anxietas stõatica est ₴m vitatẽ ꝓn^{m} nausee: ⁊ qñꝫ est cũ ea nausea: ⁊ qñq̃ ꝑmutar̃ ad nauseã: ⁊ mã ei⁹ cum ꝑmanet imbibita facit ꝯturbationẽ. ⁊c. dr̃t ab estuatiõe: qꝛ estuatio anxietas ⁊ ꝯturbatio sr̃ cũ igetudie. ⁊c. sed in abbhoiatione nõ ẽ igetudo. Dr̃t a nauseatiua satietate: qꝛ in abbhoiatiõe nõ ẽ satietas. ⁊c.

De causis dicit Uia. cũ hõ anteq̃ cibũ accipiat abbhoiabilẽ iuenit: mali chimi in stõ esse intelligunr̃: qui si sint in ꝯcauitate stõi faciũt võitũ. si i pellicul' abbhoia^{nem}: qꝛ iuiscati sr̃ i oꝛe stõi. Abbhoiatio aũt: ⁊ aie subuersio: ⁊ nausea fiũt ex hũoꝛib⁹ tm̃: vt flãte salso: ⁊ col'a grossa plus: nõ ex subtili. nã ex illo fit võitus magis. ❡ Dñt q̄dã ꝙ abbhoiatio nausee fastidij subuersionis aie. ⁊ siliũ cãe fere sunt edẽ. nũq̃ ãt abbhoiatio ẽ sine mã mala in fundo stõi: vel ei⁹ poꝛis iuiscata: vl' ex mlta hũoꝝ repl'one: quã ẽ neẽe purgari ꝑ inferioꝛa, vl' supioꝛa. Nausea vo ⁊ aie subuersio fiũt ex hũoꝛib⁹ viscosis vehemẽter adurentib⁹ qñ stõus mouer̃ ad vomitũ: ſꝫ nõ ꝑt. ❡ Fiũt ẽt illa accñia ꝑꝑ foꝛtitudinẽ vtutl retẽtiue: ⁊ d̃bilitatem expulsiue: que mouer̃: sed motũ nõ ꝑfic̃ ꝑꝑ malitiam ꝯpl'onis: vel hũoꝝ iobedientiã: fiũt ẽt ista ab hũore flãtico vel melico: raro a col'ico: nisi foꝛte a col'a vitellina. ❡ Distinguunt ẽt cãs sic. ꝙ cãe ꝓmitiue sunt ꝑcipue aer hũidus vnalis exercitiũ post bal. sil'r ⁊ cibus indigestibilis q̃ntitate: vel q̃litate. ⁊c. Somn⁹ ĩmediate p⁹ cibũ in quo vapoꝝ cruditas interius ꝯtinetur. Coyt⁹ sil'r d̃bilitans caloꝛẽ. ⁊c. Et q̃dã aie accñia: que debilitant caloꝛẽ ⁊ digestiuã. ❡ Cã accñtalis ẽ: sic̃ inspectio stercoꝛis: vel alterius abbhoiabilis: qd̃ nã abhoꝛret: ⁊ imaginar̃: ⁊ appetit expulsionẽ. vñ intẽdẽs expulsioni conar̃ aliq̊ mõ expellere qd̃ in stõ ꝯtiner̃. ⁊ sic inducunr̃ ꝑdicta accidẽtia. ❡ Cã añs est stõi debilitas vel sanies: vl' vẽtositas g̊ssa: vel lũbꝛici: vl' humoꝛ in stõ ẽpe vel spene. vl' in intestĩs: vel in toto coꝛꝑe. ❡ Cã ꝯiuncta est hũiditas viscosa i villis stõi adherẽs ⁊ faciẽs aliquã cõmotiõeꝫ: ⁊ lesionẽ. q̃re nã vellet expellere.

De signis dicit Uia⁹. ꝙ si sunt hũoꝛes cali q̊ faciũt adbhoiationẽ: accir̃ sitl ⁊ eructuatio fumosa. Si fridi appetit⁹ nimi⁹ fit sine siti. ⁊c. ❡ Aui. de signis ꝯturbatiõis: ⁊ anxietatl stõatice. dicit ꝙ ĩfirm⁹ hꝫ tristitiã ⁊ igetudinẽ: ⁊ qñꝫ tremoꝛẽ cõdis: ⁊ hꝫ. ⁊ hñs eã nõ cognoscit cãm. ⁊ qñq̃ fit scotomia: ⁊ vertigo: ⁊ qñꝫ alterar̃ coloꝛ. ⁊c. ❡ De signis satietatis nauseatiue. dicit Aui. ꝙ sunt pustule faciei ꝯstrictio anhelit⁹: grauitas capitis. doloꝛ stõi singult⁹ pigritia ⁊ tarditas motuũ: citrinitas coꝛpis: inflatio in ventre: ⁊ in intestinis: eructuatio fumosa vel acetosa accida fetida: nausea ⁊ vomit⁹ lubꝛificatio supflua: aut retẽtio supflua.

De modo curationis. dicit Uia⁹. medicina humoꝝ in stõ inclusoꝝ est. 3^{x}. vna ẽ humoꝛuꝫ decoctio. 2ª est tẽꝑamẽtũ eoꝝ. 3ª est eoꝝ purgatio. ❡ Coctio ꝓpꝛie est flegmaticoꝝ ⁊ crudoꝝ quã adiuuat somnus: taciturnitas: quies ⁊ abstinẽtia: accipiãt rẽ subtiliatiuã: dissolutiuã hũoꝝ colicoꝝ: vel melicoꝝ quos natura non põt mutare in sanguinem. ❡ Si vero subtiles sunt non multũ viscosi solo vomitũ pñt educi cum ptisana ⁊ mellicrato: vel cũ aqua calida. Si sunt grossi viscosi demus reꝫ incidentẽ vel diuidentẽ: qualis est oximel vl' radices. ⁊ silia. Et postq̃ a pelliculis sunt euulsi purgentur cũ yerapi. post purgationẽ alteremus ⁊ cõfoꝛtemus stõm cuꝫ mastice menta: galanga gariofil'. ⁊c. Ex omnib⁹ que vomitũ inducunt iuuatur abbhominatio. ❡ Curatio ergo istius accñtis est. 5^{e}. res. ꝓma est regimẽ. 2^{a}. est digestio. 3^{a}. purgatio. 4^{a}. cõfoꝛtatio. 5^{a}. alteratio male qualitatis si qua remansit. ❡ Quidã dicunt ꝙ istud est pericu- In alio dic̃ Aui.

losum. ꝛ ideo p̃mo instandū est ꝯ ip̄z. deinde ꝯ cām. deinde ꝯ accñs instat̃ cū rebus aromaticis ꝛ stipticis sp̄us ꝛ stōm ꝯfortantib⁹. vt sunt roꝭ. menta mastix. ꝛc̃. ¶ Contra cām instat̃ p̄ digerendo. deīde eūando vnāquāq; materiam cū ꝓpria medicina. deinde alterando ꝛ ꝯfortādo stōm: si q̃litas aliq̃ mala remansit cū ordinatiōe boni regiminis semp. ꝛc̃. ¶ Aui. dic̃. in nauseatiua satietate fiat vomitus. soluat̃ nā: ieiunet q̄ntū p̄ot: exercitet̃: balneet̃: ꝛ sudet cū nō est repl̄o q̃ timeat̃: que si timeret̃ fiat quies ꝛ somnus prolixus. deinde gradatim ꝑueniat̃ ad cibum ꝛ bal. ꝛ sit cibus bone digōnis. ¶ Si v̄o satietas nauseatiua sit ꝑꝑ m̄ltitudinē somni ꝛ q̄etis: tūc somnus ꝯuenit i q̄ntū digerit: sed mot⁹ ꝯfert in q̄ntū expellit sup̄fluitates: ꝛ nocet somn⁹ vbi sup̄fluitates egent expulsiōe: ꝛ vigilie nocēt vbi māe egent digōne. ¶ Et qñq; ꝑducūt nauseatiua satietas: ꝛ cōestio nō s̄m v̄itatē famis: vt accidat stōi adustio: ꝛ acuitas intolerabilis: ꝛ isti iuuant̃ cū vōitu. ꝛc̃. ¶ Aui. in cura ꝯturbatiōis leuis exhibet vinū mixtū: ꝛ aquā cū ꝯfortantibus: ꝛ que infridāt: ꝛ cū aqua mell̄. Et vtpl̄m curat̃ cū medicinis nausee. ¶ Si v̄o est ex cal̄itate ꝛ hūore cal̄o: ꝛ ē illa q̃ fit vtpl̄m. qñq; sedant eā ifridātia hūida. sic̄ sandal̄. roꝭ. cāphora: ꝛ exꝑtuz est empl̄m de corticib⁹ cucur^te portulace satic or. aceto aq̄. ꝛc̃. Et cū ñ ē nausea aliena vinū oino: ꝛ fit cōmixtio ei⁹ aq̄ tamaridorum. ꝛ syrupus de pomis. ꝛc̃. ¶ Dicit Aui. Et qñq; ꝯturbant relīq̄e vētositatis hūoꝝ: ꝛ ex medicinis vomitiuis ꝛ solutiuis. q̄re detur rob. d̄ citonys: ꝛ agresta: ꝛ oē q̄d feruet in stō ex fructibus ꝛ malis dulcibus ꝯturbat: ꝛ aqua frida q̃ sumit̃ non in hora conturbat. Et multotiens fit sitis in febrib⁹ cā additionis febris. Nō g̊ op3 vt bibatur in febre: nisi aqua calida. ꝛc̃.

¶ De vomitu. Capi^m. LXXXIII.

De vomitu ꝯsiderāda. sunt. iz. p̄^m. d̄ noīs. z^m. d̄ diffinitiōe. 3^m. de sp̄eb⁹. 4^m. cui ꝑti attribuatur: ꝛ per que mēbra fit. 5^m. de ꝯp̄ōne ei⁹ ad alia accñā. 6^m. de iuuam̄tis ꝛ nocumētis. 7^m. de significatis. 8^m. quotiens. ꝛ qñ fieri d3. 9^m. quis est bonus vomit⁹ ꝛ quis malus. io^m. de causis. ii^m. de signis ꝓnostic̄l. ꝛ demr̄atiuis gñis sp̄eꝝ ꝛ cāꝝ. iz^m. de modo curationis.

De p̄rio dico. ꝙ vomit⁹ est nomē cōe apd̄ oēs auctores. verumt̄ñ Passionari⁹ lic3 faciat sp̄āle capl̄z de vomitu facit vnū capl̄m de antropa: qua3 ponit eē subuersionē cū vomitu. ¶ Aui. in eodē capi°. d̄terminās d̄ vomitu nausea: subuersione ꝛ estuatione stōi dicit sic. ¶ Uomit⁹ ꝛ subuersio sunt mot⁹ stōi ad expellendum aliq̄d ex eo q̄d in ipso est per viā oris. subuersio vero est motus expulsoris: cui nō associat̃ expulsio: ꝛ vomitus est mot⁹ qui associat̃ motui facto ab expl̄sore motus expellēdi ad exteriora: ꝛ nausea est disp̄ō stōi que suscipit hos motus: ꝛ est q̄si declinatio eius ad hos motus: aut multi t̄pis: aut ꝑui s̄m susceptionē māe: ꝛ iste disp̄ōnes sunt ꝯ̄rie appetitib⁹. s. nālibus ex oīb⁹ ꝑtib⁹. ꝛ subuersio aīe dr̄ nausea iseꝑabilis: ꝛ qñq; dr̄ d̄structio appetit⁹. ¶ Dixit Alex. vomitus. vel nausea sinthoma stōi eē videtur. ¶ Cōstan. in lib. de stō. vomitus nō est aliud nisi motus oris stōi rem in eo hītam expellent̄l eū aggrauātē ꝛ mordentē. ¶ Passionari⁹ dicit. antropa stōi ē sursum euersio stōi cum vomitu: vt q̄cq̄d accipit̃ cibi vl̄ potus statim euomit̃ cum defectu. ¶ Dicit Uia. est vomitus cū os stōi mouet̃ in expellēdis eū grauantibus: vel pungentibus cibis: siue hūoribus.

Diffinitur ēt sic. vomitus est mot⁹ expl̄sori⁹ stōi per viuam oris: vel per viaz erroris: vt quidam dicunt.

Species dico. ꝙ vomitus triplex ē. s. sanguineus: cibalis: ꝛ hūoralis sine sanguine: q̄dā creticus: ꝛ q̄dā nō cretic⁹. Et cretic⁹ laudabilis: ꝛ illaudabilis: ꝛ suauis: ꝛ estuosus. ꝛ silr̄ nō cretic⁹. ¶ Quida3 ēt fit in vere: ꝛ vi nāe: ꝛ quidā vi sinthomatis. Et vomit⁹ etia3 distiguit̃: q2 q̄dā ē pur⁹ ꝛ q̄dā ipur⁹: ꝛ q̄dā fetid⁹: ꝛ q̄dā ñ fetidus. ꝛ vnius coloris ꝛ plurīū: ꝛ q̄dam cū febre: ꝛ q̄dā sine febre. Et sanguieus quidā est a stō: quidā ab ep̄e: q̄dam a splene: quidā ab intestinis: q̄dā ab aliquo mēbro: quidam a toto.

De quarto dico. ꝙ Haly. enūerat vomitū iter passiones ꝓfunditatis stōi. q2. s. incipit a fundo stōi. ꝛ terminat̃ per orificiū. ꝛ fit per villos latitudinales qui sunt in exteriori tunica: ꝛ per transuersos. sic̄ attractio fit per longitudinales. ꝛc̃. Et fit a v̄tute nāli expl̄siua stōi stimulata a cā p̄ter nā3. ꝛc̃. ¶ Haly. i eodē capl̄o. determinās de vomitu: ꝛ subuersiōe assignat cū hoc dr̄ia3 inter ea dicens. Si hūor sit in ore stōi: ꝛ grossus vomitū fac̃. si aūt intrisec⁹ in sub̄a tunice adhereat: ꝛ illu3 imbiberit: ꝛ villi eius subuersio fit.

Quidam dñt ꝙ vōit⁹ appellat̃ cuiuslib3 rei expl̄sio a stō ꝑ superi⁹ orificiū facta: siue sit hūor: siue sanies: vel aliud anatropha dr̄ sursu3 versio stōi. qñ. s. d̄bilitata ꝑte supiori stōi assumpta nō descendūt: s3 ꝑ supi⁹ educūtur cibi: ꝛ hūores ad stōm venientes. ¶ Catatropa v̄o ē passio huic ꝯ̄ria: in qua ꝑꝑ d̄bilitatē fundi stōi recepta iferius emittunt̃ s̄m Alex. ꝛc̃. ¶ De alys accn̄tibus dcm̄ est superius s̄m Auicē.

De sexto p̄missoꝝ. dicit Aui. ꝙ vomit⁹ cretic⁹ est qui ꝯfert febribus acutis: ꝛ ap̄atib⁹ cōcaui ep̄is vl̄ stōi: vl̄ visceꝝ ꝓprie cal̄is: ꝛ in aug^to feb. ꝛc̃. deinde dicit ꝙ in admistratione vomitus cū eq̄litate est iuuamētū maximū. veꝝ assiduatio ei⁹ debilitat v̄tutem stōi: ꝛ facit ip̄z lacuna3 sup̄fluitatū. ꝛ vomit⁹ cretic⁹ euadere facit. ꝛ qñq; accīt febricitanti spasmus: aut epilia: ꝛ euomit humorē viridē: aut indicū: ꝛ euadit: ꝛ qñq; facit euadere ex subeth: ꝛ repl̄one in febribus: ꝛ alys: ꝛ multotiēs sanat ex singultu clamoso. ꝛ in admistratiōe vomit⁹ cū equalitate ꝯseruant̃ renes: ꝛ curat̃ nocumentū eoꝝ: ꝛ pedū: ꝛ sanatur eruptio venaꝝ: ꝛ arteriaꝝ deferentium sanguinem. ꝛc̃.

De septimo p̄missoꝝ. dicit Aui. ꝙ sanguis vomitus cū egredit̃ nec̄itate ꝓtendit mortē: ꝛ vomitus purus est malus: ꝛ colicus sign̄at sup̄fluitatē cal̄itatis: ꝛ flāticus sup̄fluitatē frigoris puri. ꝛ vomit⁹ diuersoꝝ coloꝝ deterior est nigro. Et ille qui ē vt flos eris: aut succ⁹ porri est malus: ꝑꝑ illud q̄d sign̄at de aggregatione hūoru3 maloꝝ. ꝛc̃. ¶ Dicit ēt ꝙ nausea est signu3 crisis aliqñ: ꝛ qñq; est signū malū in febrib⁹ pesti. ꝛ qñq; m̄ltiplicat̃ in ꝯualescentib⁹: ꝛ indicat ꝯuersionem.

De octauo dicit Aui. ꝛ amatur. vt fiat in mēse bis: ꝛ melior hora ē p⁹ bal. ꝛ postq̄ comedit post ip̄z: ꝛ implet̃. Et in p̄ cañ. fen. 4^a. ca. ii°. dic̃. melior hora ē in meridie. ꝛc̃.

De nono p̄missoꝝ. dic̃ Aui. ꝙ deterior vōit⁹ ē vomitus sanguis: nisi s̄3 nec̄itatē: quā dicā. tc̄. n. ē siḡtio fortitudis nāe: ꝛ seq̄t̃ ip̄z vōit⁹ niger: ꝛ cā in h̄ ē malitia: q̄m ista duo nō s̄t gnāta i stō. y° nō s̄t nisi expl̄sa ad ip̄z ex mēbris alys: ꝛ siḡt nocum̄tū i ipsis. ꝛ s̄3 cōitatē d̄bilitāt stōm. ꝛ vōit⁹ sanguis ꝓp̄e siḡt motū egredientē a nec̄itate. deīde dic̃. saniō vōit⁹ ē ꝑmixt⁹ medi⁹ i g̊ssitie: ꝛ s̄bti^ts: ꝛ ē ex hūorib⁹ ꝯsuet̄l. sic̄ flāte col̄a. ꝛc̃. Niger v̄o nō fit nisi in ap̄atib⁹ splenis: ꝛ in fine veris: ꝛ ē mal⁹: ꝛ fetidus ē malus: ꝛ ꝓp̄e gl3 amboꝝ in fe^b pestilē. ꝛc̃. deiñ

dicit: ⁊ oīs vomit⁹ sanguinis est malus cū febre. ⁊ cū nō ē
febris qñq; non est malus.

De causis

dicit Serap̄. de vomitu non cretico:
qui fit ex multo cibo: vel potu: aut fe
tore eius. aut supfluitatib⁹ malis in stō. qñ sūt colice. aut
acute. aut flā^ce aut frē melice gnāte i ipo stō. ¶ Dic̄ alex.
fit ex plenitudine: fit ēt ex equalitate vniuscuiusq; hūoꝝ
pessimoꝝ. ⁊c̄. ¶ Haly. Subuersio ⁊ vōit⁹: aut ex q̄ntita/
te fiunt ciboꝝ: aut ex q̄litate. aut ex hūoꝝ putrefactiōe.
ex q̄ntitate. q2 multū grauat. ⁊c̄. ¶ Ua. vomit⁹ aliqñ fit
ex stōi defectione cum cibos vel hūores retinere nō va/
let: quos nā sursum eleuat: cū ps stōi inferior, supiore sit
fortior: vel inferius nā ōprimit: cū os stōi sit fortius pte
inferiori. In vomitu v̄o sine multo: vel malo cibo cā est
malus hūor pūgitiuus in ore stōi. ¶ De vomitu v̄o san
guinis dicit. si qs sanguinē euomat rupturā vene alicui⁹
in isophago vel meri vl̄ stomacho signat. vel incisionem
vel putrefactionem. que fit a causa primitiua: vel añte.
¶ Quidā ponunt esse causaz coleraz vel flegma in stō: ⁊
stōi defectionez. ⁊c̄. Et fit vomitus ex friditate stōaci. ⁊c̄.
fit ēt ex sola caliditate. ¶ Constan. in li. de stō. dicit ꝙ vo
mitus nascit̄ de malis cibis vel malis hūorib⁹. malitia ci
bi est: vl̄ in q̄ntitate multa que aggrauat: aut q̄litate si sit
acuta vel acetosa. ⁊c̄. ⁊ hūor malus est flāticus vel aq̄sus
vel colic⁹: ⁊ vtplm̄ hec sequunt̄ defectionē stōaci. mēbro
eni dificiente, pfluūt hūores ad ip̄z ab alys mēbris ma/
xime flātici: ⁊ colici. sicut fit in stō famelico: cui col'a ru/
bea dominat̄: qd̄ testat̄ vomitus: q2 colici coloris est. Et
si vomitus nō est pp cibū: tunc pp hūores. ⁊c̄. ¶ Quidā
ēt dn̄t ꝙ cā vomitus duplex ē. interior ⁊ exterior. Inte/
rior est mā vel morbus: vel cā morbi: exterior vt medici
na vomitiua: vel lesio cranei: vl̄ violētus mot⁹ cerebri: ca
sus: vl̄ pcussio. ¶ Cā v̄o morbi ē ml̄titudo hūoꝝ: vl̄ acui
tas: vel oris stōi dbilitas nimia: vl̄ mala ɔpl'o. ¶ Uomi
A.l. ex forti/tudine, tus v̄o sanguis aliqñ fit ex malitia febriū. aliqñ ex fridi/
tate v̄tutis expulsiue expellētl supflua: ab ep̄e: vel a sple/
ne: aut pp rupturā vene scissurā: vel incisiōez post vōitū
pl'z: ⁊ pp mēbꝝ mutillatū: vel exercitiū dimissuz: vel pp
sanguisugā in meri: aut retētionē mēstruoꝝ emorroyda/
ruz. ⁊c̄. ¶ Quidā dn̄t. cāe p̄mitiue ex parte aeris: ⁊ virtu
tis sensibilis: vt res fetida: aer fetidus: si offertur odora/
tui leditur cerebrū. vnde stomach⁹ cōpatitur ⁊ imagina/
tur etiaz hō vomitū. Et ex imaginatione incurrit vomi/
tum. Exercitiū ēt forte: ⁊ subitū post cibū. cōmouet stōz:
⁊ cibū. quare virtus debilitatur. ⁊ non continet. sil'r bal.
dissoluit hūores: ⁊ ad stōm fluunt. Sil'r q̄ntitas vel qua/
litas mala: sicut cibus aromaticus cōfortat. sic viscosus:
fetidus: ⁊ insipidus debilitant: ⁊ somn⁹ super repl'onem:
q2 fumi retinent̄: ⁊ coytus. q2 debilitat: ⁊ anime acciden
tia: q2 cor cōpatit̄ stō. ¶ Causa autē cōplexionalis: vt q̄/
libet mala cōpl'o simp^x vel cōposita v̄tutē debilitās. q̄re
pōdus ēt puū nō sustiet hūoralis: vt flā qd̄ nō h3 ppriū
receptaculū. vnde in stō multū abūdat: cū hō debiliorē
hēat digestiuaz alys aialibus: col'a sil'r currit ad stōm: a
chisti fellis: ⁊ melia a splene similiter. Sanguis v̄o nō est
in stō per se vel ab alio. nisi contra nām. pōt etiam hūor
decurrere ad stōm a cerebro: vel intestinis: vel a toto cor
pore. Nā sicut stōus mandat nutrimētum toti corpori:
sic a toto hūores recipit. Est. n. sentina supfluoꝝ in viris.
sic̄ matrix in mulieribus. ¶ Compositionalis cā est pui
tas vel rotunditas stomaci. dbet. n. in hoie eē oblongus.
q2 est recti corporis. ⁊c̄. ¶ Cā cōiuncta est nālis stōi dbi
litas spūuz diminutio: quidaz nāliter nullū cibū retinēt:
sed sicut accipiunt: ita reyciunt. Et Aui. cōpat eos aui co/
medenti locustas que comedit: ⁊ eas euomit. ¶ Accñta
lis vero stōi debilitas est cā ɔiuncta cū deperditione spi/
rituū. sicut in fluxu sanguinis ex flōmia: vel al'r a quacū
q; euōne. ¶ Tertia causa coniuncta est res ledens ime/
diate q̄ntitate: qualitate: vel motu. ⁊c̄. ¶ Auicē. de causis
dicit. ꝙ cā est q̄litas operatiua: vel materia ledēs: aut le
sio mēbri cōicantis: aut pcussio: aut materia grossa vl̄ co
lerica: vel putrefacta. sicut in p̄gnantibus fit: aut non ma
la: sed tremula: aut multa grauans q̄uis non sit cā alia.
Nam q̄uis sit. v̄. g. a flegmate dl̄ci: sperat̄ tñ ꝙ ex eo cor
pus nutriatur: ⁊ stomachus. Sanguis enim nutrit stōm
⁊ flegma dulce nāle conuertit̄ in sanguinē: ⁊ nutrit stōz:
sed ipsum non nutrit qūocūq;: sed per viā venaꝝ proce/
dit ab epate ad stōz: ⁊ multotiens effundit ad ipsuz epar
non per viam venaꝝ spgentiū sanguinē: sed per sangui/
nem bonū. ɔuenientē vt nutriat ipsum fm̄ semitā: qd̄ ipe
ex eo exiccat: ⁊ nō ɔuertit ip̄z ad suam sil'itudinē cu3 sua
suba. ⁊c̄. ¶ Et debilitas stōi ē cā vōit⁹: ⁊ cā dbilitatis est
mala cōplexio ⁊ dolor vehemēs. sol'o ventris: ⁊ flux⁹ san
guinis. tristitia. ieiunium. ⁊c̄.

De signis

dicit Serap̄. ꝙ si est ex supfluitatib⁹
stōi est cōtinuū nocumētū. Si vero ex
supfluitatib⁹ que effundunt̄ ad ip̄z ab alys mēbris: nō ē
ɔtinua lesio: sed quiescit stōus in hora. dōec aggreget̄ in
eo. ¶ Haly. idem intēdit. dicit insup ꝙ spēs hūoris cog/
scitur per saporē eius qd̄ euomit̄: q2 sapor amar⁹ signat
colerā. sed salsus acetosus: aut dulcl flegmatis significat
spēm. ¶ Alexā. Si ex plenitudine vomitus fit: vel nau/
sea stōacus grauat̄: sed mali hūores mōdicationē faciūt:
aut nauseam incitant. Itē si accidus est ructus frigidus
est qui nocet hūor. Et si statim post nauseaz seq̄t̄ vōitus:
⁊ sine molestia hūor in spacioso loco est. Si vero nō: tūc
est imbibitus. Et si non interposito spacio fit vomit⁹ hu
mor est ɔstitutus in ventre. Si vero inter nauseaz ⁊ vo/
mitū spaciū est. tūc hūor aliūde fluit in stōm qui vomitū
gnāt. ¶ Ua. si ex flāte cibus exit crudus. Si ex col'a di
gestus. ¶ Hal'. inquit. colera facit defectionē appetitus:
⁊ abbhominationē. flegma abbhomiationē: ⁊ sitis defectio
nem. ¶ Et si sanguinis exeat sine dolore apertaz venaz
signat in stō: vel meri. Si v̄o cum dolore: ⁊ colore rubeo
claro incisionē vene signat in stō: vel meri. Et si cū p̄dcō
dolore difficilis exitus: ⁊ color sanguis niger siḡt vulne/
ra venā rodentia: ⁊ putrefaciētia. Et si sanguis euomit̄ q
ab alys ɔfluit est malū significatū. H aūt cum exit mixt⁹
cum alys hūoribus stōaci quibusdaz. ¶ Cōstanti. in li/
bro. de stomacho. idem intendit. ⁊c̄. ¶ Dicit Auicē. sig^a
pnostica vomitus futuri sunt: nausea: tremor laby: ⁊ ex/
tensio hypocūdrioꝝ superius. ⁊c̄. ¶ Et Hypo. in. 3^a pti^a.
prono. dicit. d̄ signis pronosticis exemplariter in febri/
bus acutis: non mortiferis cum dolore capitis. Or si pa/
tientes putant ante se corpora nigra volitare: ⁊ dolor su/
peruenerit in vitalibus signatur euentus: siue vomitus
colere rubee. ¶ Et si frig⁹ fuerit cū illo sub hypocūdrys
fm̄ sentitur certiorez: ⁊ subitū vomitum inde sperabis.
Or si cibum assumunt ⁊ reyciūt. i. si recipit patiēs aliqd
in illa hora ex cibo: aut potu festiat ad illū valde magn⁹
vomitus. ¶ Signa distinctiua generis patent. ¶ Sig^a
distinctiua spēꝝ. s. vtruz sit cibalis: vel sanguineus vl̄ hu
moralis non sanguineus. ⁊ sic de alys specieb⁹ patēt sil'r.
¶ Dicit Aui. ⁊ eius qui fit pp cōitatez cerebri: aut ep̄is:
aut matricis signa sunt sig^a eoꝝ. ¶ Signa cāꝝ: vt vnius/
cuiusq; ɔpl'onis patent per sig^a ɔpl'onum. ¶ Sig^a vnius/
cuiusq; hūoris patēt p ispectionē expl'si. Et si ex dbi^tc v̄tu
tis. tūc freq̄nt̄ ex q̄l3 fere cibo ɔtigit. s3 i aro^co h3 istātiaz.
¶ Si pp lesionē ē. tc̄ p⁹ vōitū alleuiat̄. si ab a^o m̄bro. tūc
scitur per illi⁹ membri passionez. ¶ Dicit Aui. signa hu

moris mali putridi calidi sūt sitis amaritudo: ⁊ putredo
apparens ⁊c̄. ¶ Signa humorum peccantium in quanti/
tate tantum sunt: quia non est sapor malus: ⁊ si sit subti/
lis sedatur cum medicina pōtica. ⁊ si grossus cū medici/
na subtiliatiua ⁊c̄.

De modo

curatiōis. dic̄ haly. in subuersionis: ⁊
abhominatiōis medela intuēdū si sit
multorꝫ cā ciborꝫ. vel eorꝫ abhominatiōe vomitꝰ accele/
ret̄ cū pēnarꝫ imissione: ⁊ secaniabiz ipōne: vel maluarū
aq̄ ⁊c̄. post vomitū ꝓpina iulep: vel granatorꝫ sirupū qui
fit cū mētha. ¶ Si vō vomitus sit cā humorꝫ viscosorū
cū oleo iūgat̄ secaniabim: ⁊ post vomitū kebulū ꝯditum
da: ⁊ .ʒʒ. ꝯditū ⁊c̄. post dies purga cū yera ⁊c̄. ⁊ arce illuz a
cibis flāmaticis. exercitio vtat̄: cibuz subtiliet ⁊ minuat:
auiū carnibꝰ vtens q̄ digestiōis sint facilis: in sartagine
cū oliue oleo: ⁊ aceto patis: ⁊ carui: mētha aleo pipe ⁊c̄. et
si est sup fluus nō creticus: sz colericus da sirupū grana/
torꝫ factū cū mētha: ⁊ ordei illuz pasce alfito: vel triticeo
cū aq̄ granatorꝫ: aut biscocto trito cū granatorꝫ aqua ⁊c̄.
¶ Et si vtus est debilis aq̄ carnis illū refice: que ex pul/
lorꝫ fit pectoribꝰ: ⁊ si nā sit sicca molliat̄ cuz clysteri: vel
licinio: ⁊ sit cibus caro auiū digōni obediēs: ⁊ pulli cū cy/
mino: cynamo. ⁊ silibꝰ. Et si nō amputat̄ flōma basilicā
sinistraz: aut siccias in cruribꝰ appone: ēt sub vmbilico:
aut in costarꝫ radicibꝰ: ⁊ pedes stringe ⁊ frica: ⁊ si nō mi/
tigatur siccias iter spatulas pone. Et si corpus est plecto/
ricū ꝑmo purgandū ē totū corpꝰ: ⁊ si in stō medicamē nō
facit moraz clystere adhibe molle: si humor ē colericus:
⁊ acutū si flāticus: ⁊ tēperatū si melicus. Corpore vō eua
cuato medicis vtere stōm ꝯfortantibꝰ: ⁊ vomitū sedāti/
bus. ¶ Serap. dic̄. vomitꝰ creticꝰ nō abscindat̄ nisi mul/
tiplicat̄: ⁊ tūc remouet̄ cū ꝯrio: qꝛ si est ex cola: ⁊ nā ē sic/
ca liniat̄ cū clysteri: vt mā trahat̄ iferiꝰ: deide damꝰ aquā
prunorꝫ. Et si nā nō ē sicca aquā agreste ⁊c̄. Et si non ab/
scindit̄: ⁊ vtus sit fortis flōma venā basilicā titillarē: do/
nec sedet̄ acuitas colere. ¶ Et ꝯfert ex cibis si est febris
aqua sumach ⁊c̄. ⁊ potꝰ de rof. myrto: citonys sandal' ⁊c̄.
¶ Et si vomitꝰ ē flāticus nō melicꝰ: neqꝫ ꝯtinuus stōus
mūdificet̄. Et si flegma ē in iterioribꝰ cū vomitu post po
tuz aq̄ cale: in qua decoctꝰ sit anetꝰ cala^tum sal cū secania/
biz squillitico. Et post mūdificationē ꝯfortet̄ stōus cum
miua ⁊ sirupo de absinthio q iuuat valde: qꝛ mūdificat:
⁊ ꝯfortat: ⁊ ponat̄ sup stōm emplm cū spēbꝰ ⁊ mastice ⁊c̄.
¶ Et si vomitꝰ ē ex cola nigra si nō multiplicat̄ non ab/
scindat̄: sz trahat̄ ꝑmo iferius cū clysteri in quo sit acui/
tas ꝑua: ⁊ ponat̄ sup splenē ⁊ supꝰos stōi emplz ō mellilo/
to ⁊c̄. deinde det̄ sirupꝰ granatorꝫ cū mētha ⁊c̄. ¶ Et ad
vltimū curat̄ vnaqueqꝫ spēs vomitꝰ ex cola nigra ꝑz cō/
ditionē māe facientis: vt si adustio est ex cola citrina ⁊c̄.
¶ Et cuz abscinditur vomitꝰ ꝓbibeat̄ aggregatio māe i
stō. Cuz in splene ē egritudo administra flōmiā basilice
sinistre: ⁊ medicinas rectificātes splenē. ¶ Uia. si cā gra
uans vel pūgēs ē in stō nō strigat̄ vomitus: nisi stōꝰ mū/
dificet̄ ꝑus. Sz si timet̄ ne vomitꝰ nimis augeat̄ si ven/
ter sit mollis damꝰ sapaz citoniorꝫ: vel sirupū myrtinuz:
pullos coctos cū malis granatl: vel ius mily: ⁊ ordei cuz
amig. alsata ⁊c̄. bibat̄ aq̄ decoc. corticū festici ⁊ spodium
sup stōz ponat̄ cataplasma stipticū ⁊ odoriferꝫ: si venter
sit stipticus de prunis ⁊ clystere suaue. Si vomitꝰ sit co/
lericus purget̄ cū viol. si ꝑticularia ꝯsentiāt flōmet̄ basi/
lica dextra. ¶ Si flāticꝰ det̄ yerapig. deide tyriaca cum
succo mēthe ⁊c̄. ¶ Si sit ex cola nigra flōma basilicā: si
vō nō possumus vētosas ponamꝰ i ābo latera colli. ⁊ cly/
stere fiat ⁊c̄. ¶ Si vomitꝰ ē ex sanguie flōma basilicā. si
aliqd ipedit vētosaz in vtroqꝫ crure ponamꝰ medicinam
illā faciamꝰ: quā in screatu sanguis diximꝰ. ¶ Ingt Sa.
cū cibus in stō nō remanet. sumac cyminuz puluerizata
cū aq̄ ro. bibita multū valēt. ¶ Si sit ex ōfectiōe stōi dē
stipticū ⁊ odoriferꝫ medicam̄ stōz iuuat: ⁊ mētha pistata
cū oleo ro. tēperata: vn̄ vngāt̄ os ⁊ nares ⁊c̄. ¶ Alex. dic̄.
si ex plenitudie vomitꝰ ē curari oz: si ex cacochimia tēpe/
rādꝰ est: vt si flāticus viscosus extenuādus. ¶ Et si i solo
vētre hūores abūdāt: nō oz medicamina dari: sz sola die/
ta sufficit ad ꝑfectam sanitatē. ¶ Si vō ex toto corpore
decurrat hūor in vētrē: maiora adhibeātur adiutoria: vt
flōmia si sāguis abūdat: ⁊ aliqn̄ catarticū. si cacochimiā
multaz ibi esse cognoueris ꝓ si vterqꝫ fuerit: ⁊ flōmia ⁊
catarticū adhibeatur: sz ꝑus flōma: ⁊ sic catarticū adhi/
bebis: si ex hūore sit colico vel melico tēpera acredinez
pessimi hūoris: postea ꝑ vomitū vel vētrē purga. ptysane
vero succus vtrūqꝫ facit: mitigat acredinē: ⁊ purgat sup/
fluitatē hūoris: ⁊ mulsa aquosa. ¶ Sz si a calitate caco/
chimia sit ardētior: ptysane vō succus: ⁊ si nō hēat purgā/
di vtutez: tn̄ humectat ⁊ acredinē tēperat: ⁊ mala q̄litas:
vel suba q̄ occupauit aufert̄. Si vō colicus ē hūor aq̄ ca/
lide potio subuenire pōt: ⁊ silr si spissus ⁊ siccus sit infixꝰ
hūor. Et si flegma viscosuz ⁊ maxie salsuz: ⁊ si ꝯ rōnē da/
tuz sit desiccatiuū: ⁊ calidum medicamē vt faciūt multi.
¶ Si vō hūor glutinosus ē sine molestia ⁊ sine feb. mul/
sa ampliꝰ digerit ⁊ purgat his q̄ dicta sunt. Qꝛ si h nō suf/
ficiūt dāda ē pigra q̄ fortiter colericos: ⁊ melicos hūores
de stō purgare pōt: sed nō ē dāda eis q sicci sūt: ⁊ calidis ꝑ
nām: qꝛ in ethycas: ⁊ marasmas ifirmitates necesse ē vt
incidant: dat̄ aūt his qui i stō hn̄t hūores adunatos: nec
sunt calidi ⁊ sicci nā. ¶ Si vō flegma sit dulce vel acci/
duz detur oximel raphanus: ⁊ cibi mediocres: somnus ⁊
quies iniūgēda ē: qꝛ ex hac dieta extenuatū ē flegma ⁊ in
sanguinē bonū mutat̄ mā. ¶ Si flegma ē acetosuz dan/
da sunt dulcia. Si aūt ē flegma salsuz nō ex comestiōe: sz
ex calore assatuz ⁊ calefactū ⁊ pingue: tūc hūidis vtēdū:
qꝛ sub eis que calefaciunt non resoluitur: sz magis fit du
ruz: sed cum his que humectant: vel infrigidant. qꝛtuz. n.
calidū cōglutinat tm̄ frigidū ⁊ humidū resoluit: sicut sal
nitruz: ista. n. sub calore ignis vel solis stringunt̄: ⁊ sicut
aqua resoluunt̄. ¶ Si vero liqdus hūor imbibat̄ in stō
detur aqua calida: vel ptysane succus: ⁊ si debilitatur ex
multa hūiditate: tunc danda sunt que parū desiccant: vt
granata citōia per se: vel ꝯfecta cuz pipere. ʒʒ. ⁊c̄. ⁊ h suffi/
ciunt calefacere: ⁊ confortare stōm humidū in quo nulla
est acredo. ¶ Si vero humor tenuis est ⁊ acris: tenuis ē
qō corroborat stipticans ⁊ calefacit: dandus ē vt succus
citoniorꝫ cū melle ꝯfectus: qꝛ hoc ꝯfortat ⁊ tēperat acruz
humorē: ꝑꝑ h ēt defiᵗⁱ ⁊ colerico stō: vel i colera trāsmu/
tata mā castanee ⁊ nespila: ⁊ nuces imatur̄: ⁊ fabe cocte
cū pusca: ⁊ vt simplr dicā: q̄ ꝯfortare paulatiz: ⁊ reꝑmere
⁊ siccare pn̄t offerenda sunt nō solū i cibis: sz i vernacia.
¶ Dicit Aui. si ē a corruptiōe cibi rectificet̄ cibꝰ ⁊ dent̄
confortantia odorifera calida: vel frigida ꝑm ꝙ ꝯuenit.
Et si est materia mala: vel plurima eūare cū ebibitl. vel
clysteribꝰ: vt mā trahat̄ iferiꝰ ꝯⁱᵗ. Et mltotiēs abscidit vo
mituz clystere acutuz. Et vomitus abscindit vomitū: cuz
eūetur mā. ¶ Et si ē mā grossa prius subtiliamus: ⁊ post
eūamus: ⁊ minoret̄ cibus ⁊ exercitiū sit subtile. Si vero
est a mala cōplexione debilitante virtutem retentiuam.
ꝑmo alteret̄ ꝯplo: ⁊ post vtus ꝯfortet̄ ꝑ aroᶜᵃ. ⁊ vltimum
qō intēdit̄ i regimie nausee: est hūoris eūo faciētl sincō/
piz. ꝓ subtiliādo si ē grossuz: ⁊ si ē sanies rectificetur cum
bono odore eius: qō sumit̄ cū meⁿᵃ ⁊ cibis: bonus. n. odor
vehem̄ter ē ꝯueniēs stō ꝓpe cuz fiūt i nutritiuis. vn̄ Jo.
damascenus. medicina tēperamēto vicina ⁊ odorifera si

cib⁹ fieri possit optimū est. Et attractio materie ad extrema iuuatiua est in retētiōe vomitus ꝓpe ad iferiora: cuž ꝯstrictione. s. inferioꝝ ⁊ ponere in aq̄ calida. ℂ Et mirabile est: ꝙ calefactio extremitatum iuuat in sedando vomituž: qꝛ attrahit. ℂ Et infrigidatio iuuat in vomitu veloci calido: qꝛ infrigidat. Et simil'r ifrigidatio stōi: simil'r iuuant fabe cum corticibus. ⁊ lentes cocte cum aceto. ℂ Medicamē expertuž. ℞. gallie xiloaloes gariofi. aā. ⁊ fumatur cum aqua maloꝛuž. Et si additur pulegiū erit multo melius. Et stude quātū potes vt doꝛmire facias: qꝛ illud est radix ⁊c. Et cuž natura est sicca noli stringere vomitum cuž stipticis: nisi cuž mensura. ℂ Sed post euacuationē sis audax in dando robub: ⁊ multotiens alleuiatur nausea ⁊ vomitus per flobotomiaž. ℂ Et si cuž vomitu expellitur medicamen stringens vomituž: itera ipsuž. Et si abhoꝛret altera caloꝛem ⁊ saporem ⁊c. Et oēž quem curas si vis ipsum cibare ciba paulatim ⁊c. ℂ Et vomentibus cibuž suum multiplicetur in cibo suo coriandrum. comedat coꝛtices fistici masticet thus: mastice mētbaž: ⁊ coꝛtices citri ⁊c. ℂ Si vō a caliditate ē fumat sumac: ⁊ cāphoꝛe qdež inest ꝓprietas ꝓhibendi vomitū ⁊ nauseaž calidos cum rob olpbata ⁊ linita. Et si vomit⁹ est cum doloꝛe sumatur capparis ⁊c. Et si vomitus est pp frigiditatež ⁊ hūoꝛes frigidos da castoꝛeuž zucca. ⁊c. Et si est pp saniež cura ē eūatio cuž vomitu ⁊ equatio cū qualitate boni odoꝛis: ⁊ sumat aū cibum lenitiua: deide post illud stiptica odoꝛifera: vt citonia ⁊ silia. ℂ Uomitus aūt ex melia non stringat̄ quātū possibile ē. ℂ Oz si sit repletio sanguis flōmetur basilica ⁊ vētosentur tēpoꝛa. Et si supfluit fiat clystere acutū: ⁊ fiat emplm̄ de melliloto. Et si sit repletio fiat flōmia pedis: ⁊ vētosatio cruriuž: ⁊ euacuet̄ melia: ⁊ curet̄ splen: ⁊ si in eo sit egritudo ⁊ si sit materia subtilis ⁊ moꝛdicatiua ꝯferunt clystere: ⁊ sirupus de papauere. ℂ Si ex humiditate dent̄ exiccātia. Si ex humiditate saniosa narcotica stiptica aromatica. ℂ Si mā est submersa sirupus acetosus: ⁊ si grossa viscosa: tūc foꝛtioꝛa pax: ⁊ yera cuž sirupo acetoso ē cōis ad plurima. Et isti gdē post illud sumāt in potu aroma^{ca} sedātia vomitū cū calefactiōe: vt sirupus de mētha. Et si timet̄ frequētia vomitus ⁊ multitudo sine feb. det̄ aqua pulloꝝ ⁊ extremitates hedoꝝ: ⁊ aq̄ pomoꝝ ⁊ parū vini. olfaciat pullos assatos: ⁊ panē calīm: ⁊ pulli dissoluti: deide ꝯtriti melioꝛes sunt ꝯ^{tis} deinde coctis: qꝛ ab eis resoluit̄ humiditas nālis ⁊ euapoꝛat: sed in illis ꝯtinet̄. ℂ Et scias ꝙ mastica⁹ masticl thuris ⁊ cypsi ꝯfert: ⁊ ruta sicca est mirabilis: ⁊ gariof. ⁊ rob citonioꝝ. ℂ Cum vero difficit̄ de curatione necessaria sunt narcotica ⁊ crocus ē tyriaca: troč. benedict⁹ est iuuatiuus ad illud valde inquit Hali. qꝛ in ipso ponunt̄ anisuž: ⁊ semē apy odoꝛifera: ⁊ nutritiua: ⁊ absinthiū ad ꝯstringēdū: ⁊ deponēduž hūoꝛē: ⁊ ꝯfoꝛtandū os stōi: ⁊ faciēdū rigiduž: ⁊ cyminū ad ꝯsumāduž sua aromaticitate virulētie: ⁊ rectificādū ipaž ⁊ resoluēdū eā. Et i ipso ē aromaticitas q̄ ꝯ^{it} oī mēbꝛo neruoso. ⁊ opium vt doꝛmire faciat: ⁊ stupefaciat. Et castoꝛeuž vt succurrat coꝛruptioni opy ⁊ veneno: ⁊ nocu^{to} eius: ⁊ troč. stelle vehemēter iuuāt in hac dispōne ⁊c. ℂ Si vomit⁹ sanguis ē ex vlcere cura vt scis: si a sanguine descēdēte a capite ꝓhibebis ⁊c. ℂ Si ē repletio post flōmiā duaruž libraꝝ sanguis fiat flōmia minuta: si auget̄ liga extrema: ⁊ ꝓpͥe si ē ex calida medicina. Et q̄nq; sum̄it myrtū cuž lacte supantes vsq; ad. 4. cotillas aliqd pus. ℂ Et curatio facilis ē gallarum balaustie. aā. pt. i. ⁊ sumātur. y. ℞ irat opy cum aq̄ plātaginis. ℂ Dicūt qdaž. ꝙ vētosa sine incisiōe sup stōm ⁊ pontica post cibū ⁊c. ꝯferūt. ℂ Et similr offa assata cū aceto vel filtrum: vel spōgia supaspso puluere sandaloꝝ rosaꝝ masticis ⁊c. ℂ Silr emplm̄ de mētha cymino mastice: ⁊ pane asso i fontanella stōi ⁊ gule: silr panis calidus infusus in succo mētbe ⁊c. Et menta contusa calefacta in testula calida superasperса vino vel aceto puluere mastic. assis cynamo. ⁊c. Et offa assata calida ifusa in aceto ⁊ aq̄ ro. ℂ Dicūt quidaž. si ē ex debilitate: ꝯ debilitatē instandū cuž stipticis ⁊ aromaticis calidis: vel fridis p os ⁊ nares: ⁊ exteri⁹ exhibitis. ℂ Contra cām vel egritudinē instādū ē cū digestiuis ⁊ eūatiuis ⁊c. ℂ Cōtra. accñs trib⁹ modis. p̄. s. p trahentia virtutež ⁊ naturā ad aliā partē per ligaturas ⁊c. qꝛ spūs pp doloꝛē trahunt̄ ad ptež dolētež: vñ virtus vomitui nō intēdit. 2⁹ p cōfoꝛtantis retētiue: vt stiptica q̄ stringunt os stōi: vnde virtus debilitat̄ ⁊c. 3⁹ p aromatica delectātia sensitiuaž stōi ⁊ spūs: ⁊ h̄ semp p̄supposito ꝙ in vomitu geto: ⁊ puo laboꝛādū ē ꝯ cāž: i estuoso vō ꝯ accñs. ℂ De vomitu sanguinis dicūt. ꝙ hoīes multū hñtes de sang̃ sanguinē euomūt certis tpib⁹: ⁊ eis multū ꝯfert. Si aūt ē pter nām ⁊ abūdat in toto flōma basilicaž. ℂ Si sit ex retētiōe mēstruoꝝ vel emoꝛroydaꝝ ꝓuocatio ē cura ⁊c. ℂ Cōstā. in libꝛo de stō. cū cibaria exeunt cū vomitu indigesta: digestiuaž in stō sigñat defectā eē: vñ stiptica odoꝛifera dāda sunt. Si vō sit ex hūoꝛe grauāte vl̄ pūgēte nō dž stringi vomitus in principio nisi cum dubitaueris egrum deuenire in defectione ⁊c.

ℂ De ventositate stomaci. Cap. LXXXIIII.

De vētositate stōi attēdēda st̄ octo. p̄^{m} d̄ noie. 2^{m} de diffōne. 3^{m} cui pti stōi attribuatur. 4^{m} de spēb⁹. 5^{m} de cāis. 6^{m} de signis. 7^{m} de ꝯpōne. 8^{m} d̄ mō curatiōis.

De primo dico ꝙ Uia. noiat inflationē. Auic. dič rugitū. Cōstan. in lib. de stō. silr noiat inflationē dicens. passio q̄ dr̄ inflatio. Passiona. dicit vētositatē vel inflationež stōi quā greci pturmatosis vocāt. Haly. nominat inflationem ⁊ rugitum.

Uiaticus sic diffinit. iflatio stōi ē aer nō coct⁹ frigidus ⁊ grossus nascēs ꝓpe in stō ex inoꝛdinata dieta ⁊c. ℂ Serap. vult. ꝙ iflatio stōi ē vētositas fumosa iflatiua gnāta in ptib⁹ vētris ⁊c. ℂ Quidā dicūt ꝙ iflatio ē extēsio sensibilis stōi ⁊ itestioꝝ pp grossaž vētositatem ⁊c.

De tertio dico ꝙ Haly. numerat iflationež iter passiones ꝓfunditatis stōi: sž qdā vtraq; pti stōi. Sž ꝓpe fundo vbi digestio magis celebrat̄ tribuit̄: imo cū i qlibet pte fieri posset h̄ de ea itendit̄. Et qdā vē loquunt̄ silr de vētositate stōi ⁊ intestinoꝝ.

De spēbus dr̄. ꝙ q̄dā ē subtilis: q̄dā grossa: q̄dā cum rugitu: quedam sine rugitu: quedam cum doloꝛe: ⁊ quedam sine doloꝛe.

De causis dič Uia. ꝙ fit de crudis humoꝛib⁹ vel melicis. ℂ Dič Haly. inflatio ⁊ rugit⁹ ab iterioꝛi fit causa cum stomacus validi non est caloꝛis qui cibos digerit ac subtiliat: ⁊ ab eis ventositatem dissipat. Sed nec frigus qui omnino cibū non mutat: sed caloꝛ eius debilis est: nec cibi digestionež pōt efficere: sž in ventositatež alterat vapoꝛosaž: vñ in stō fit inflatio: ⁊ cū ab exterioꝛi cā. s. a cibis vētositatež gnāntib⁹: vt fabis faseolis ⁊ silib⁹. ℂ Dicit Sera. fritas pura nō gnāt fumū: qꝛ nō subtiliat: ⁊ calitas vehemēs vincit cibū ⁊ subtiliat ipž: ⁊ ꝓhibž ipž resolui i fumuž: si cib⁹ nō ē ex illis ex qb⁹ pōt gnāri fumus: tūc. n. gnāt ventositates nocētes diminute: q̄ minoꝛātur parua hoꝛa: donec euacuētur vna eructuatiōe: aut duab⁹. Et hoc est qd̄ notat̄ in affoꝛis. in diu

turnis lienterijs ꝛc. ¶ Calor enim ſm Ariſt. 4. methau. maior ē ꝙ̄ vt nō moueat: ⁊ mior ꝙ̄ vt ɔpleat: ⁊ vna dige rat. ¶ Conſtā. in libro de ſtō dicit. ꝙ paſſio q̄ dr̄ inflatio ſtōi fit pp groſſam vētoſitatē in ſtō idigeſtā. ꝑpter diete inordinationē gnātam: ⁊ qn̄q₃ fit in capite: qn̄q₃ in alijs mēbris ydropiſi₃ patiētib⁹. ¶ S₃ in Uiatic. dr̄. ꝙ aliqn̄ fit in capite: q2 vēti motio nālr̄ petit ſupiora: ⁊ naſcit̄ i toto corpe i ydropicis ꝛc. ¶ Si aūt nā ſtōi ſit frida nō fac̄ inflationem: ſic videm⁹ in aere ſeptētrionali nebulā nō gnāri: ꝙ ſi ſit cal'a: ⁊ cibi iflatiui: nō fac̄ iflationē: queadmodū aer eſtiuus nō facit nebulam: q2 attenuat ⁊ diſſoluit. S₃ ſi cib⁹ ſit inflatiuus facit inflationē: ſed paruā: q̄ ſola eructuatione diſſoluit̄. ¶ Q2 ſi ſtōus nō ē multū calidus: nec multū frigidus cibus: ſiue hūores in eo paruitate caloris in groſſā₃ cōuertit̄ ventoſitatem: vnde iflatio fit que aliqn̄ ſupius: aliqn̄ iferius emittit̄: q̄ niſi egredia̅t inflationē₃ ⁊ tortionē gnāt. Fit autē hec inflatio pp humores flāticos aut melicos. ¶ Dicit Auic. inflatio fit aliqn̄ pp cibū inflatiuū₃: ⁊ qn̄q₃ pp debile₃ digeſtiuam. Si aūt priuat̄ caliditas oino nō fit inflatio: ⁊ ſi cibus ſit iflatiu⁹ ⁊ oē n̄ iflatm̄ aut ē ſic per ſui nā₃: aut p dn̄iū caliditatis: aut frigiditatis in ip₃. Et qn̄q₃ eſt cal'itas apta ad digerendū: ⁊ mā potens tūc obediens: tūc pot⁹ aq̄ fride minorat digōnē: ⁊ qn̄q₃ ē cib⁹ iflatiuus ſic lentes ⁊ faſeoli: ⁊ nō cōfert fortitudo v̄tutis: niſi ſit cal'itas vehemens. ¶ Et ex iflatiuis ē vinū groſſu₃ dulce pp groſſitiem: niſi ſit dulcedo ſubtilis: ⁊ fiat vētoſitas ſubtilis: ⁊ qn̄q₃ cib⁹ calidus in po⁹ cū ſit calidus actu reſoluit mā₃ fridam ⁊ hūida₃: ⁊ euaporat ꝛc. Et qn̄q₃ cal'itas nālis cū nō occupat̄ a cibo mām vitreā in ſtō reſoluit in vētoſitatē ⁊ frigus etiā ſupueniēs corpori: q2 debilitat calorē facit operationē mediā: ⁊ medietas op̄onis eſt euaporatio. ¶ Et qn̄q₃ multiplicat̄ iflatio i corporib⁹ ɔualeſcētis indicat ɔuerſionē egritudis: ⁊ qn̄ cū cal'itate ē opilatio viaꝝ cibi ad corp⁹ cib⁹ in ptib⁹ ſtōi fac̄ eructuationē ꝛc. ¶ Dn̄t qdam. cāe p̄mitiue ſūt aer fridus circūſtās vel retinēs vaporē vel magis penetrās debilitādo calorē ſiue digōnē₃: ⁊ aer hūidus multiplicādo hūores: ⁊ aer cal's euaporando ⁊ extrahendo calorem. Similiter cibus multus groſſus viſcoſus frigidus ventoſus. Simil'r ſomnus multus īmediate poſt cibum. Sil'r ⁊ exercitiū imediate poſt cibū retinēdo vapores: ſil'r coytus ⁊ aie accn̄tia d̄bilitātia digeſtiuā. ¶ Cā an̄s ē debilis digeſtiua vel hūor groſſus viſcoſus ꝛc. flāticus: q2 ſanguis ⁊ colera nō faciūt ventoſitate₃. ¶ Cā ɔiūcta inflationis ē vētoſitas groſſa in ſtō vel intus pelliculas ei⁹. ¶ Cāe rugitus ſūt cauſe iflationis cū nā vult expellere: ⁊ nō pōt: ⁊ eſt ꝑpe rugit⁹ in ſubtilibus iteſtinis ⁊ ſonitus acut⁹ plurim⁹: ⁊ i groſſis ē grauis ⁊ minor: ⁊ claritas ſonit⁹ ſignat mūdificationē iteſtinoꝝ. ¶ Quidā dicūt ꝙ cā eſt vacuitas vētris crudas hūiditates ab alijs recipiēs vt ſplene matrice ꝛc.

De ſignis Sera. nihil. ſed Haly. dic̄. ꝙ vētoſitas gnāta a cibis: vt faſeolis paꝝ imorat̄ ⁊ diſſoluit̄ puo ructu: ⁊ ſignat̄ ex p̄cedēti cibo gnānte ventoſitatē. ¶ Uiati. de crudis hūorib⁹ eſt mollis ⁊ hūida: de melicis dura ⁊ ſicca. ¶ Dicit Aui. iflatio ex cibo nō ē plurima: neq₃ in hora bonitat̄ cibi: ⁊ ſi eructuatio iterat̄ bis aut ter ſedat̄ malitia ei⁹. ¶ Si ex hūore eſt ſignant ea₃ aſſumptio ⁊ cōmotio ſonās accn̄tia digeſtiue ⁊ regimē. Et melica ē cū ſiccitate ⁊ flātica cū hūiditate. ¶ Facta ex alijs cauſis ſignū ē iūctio aliaꝝ cāru₃ ꝛc. ¶ Paſſionari⁹ dic̄. vētoſitas ſcit̄ per tactū ſub pectore: ⁊ maiori poſt cibū iflatiōe cū ructuatiōe ɔti⁹. ⁊ difficili cū dolore faſtidio: atq₃ ſonitu iteſtinoꝝ: ⁊ pōdus in ſtō ſentiūt: ⁊ cū ſonitu egredit̄ iflatio ſcit̄: q2 extēſa ē ps ſtōi d̄xtra: ꝑpterea magis pēdet eructuatio: ⁊ p anū euētatio ɔti⁹: ſi vēter eſt iflatus: aut pcuſſus ſonat: vt ructus ſi nō patiunt̄ diu. Si ɔti⁹ ē: tūc ē ex hūore. ſi poſt cibū ex i⁹ eſt ꝛc.

De ſeptimo dic̄ Cōſtā. in lib. de ſtō. ꝙ ventoſitas melica ē moleſta ⁊ peſſima magnū gnāns nocu^m aie ⁊ corpi: aie. ſ. triſtitiā ⁊ timorē mortis ſuſpitionē: ⁊ cogitatiōes ex n̄tiū nō vt ſunt pp mel'iam in cerebro ſaliēte₃: q2 cerebrū toti⁹ corpis ſicut celū ſuſcipit oē₃ fumoſitatē: maxie a ſtō pp colligātiā: vn̄ Ga. in li⁹ de accn̄ti. ſi pars aie rōnalis tenebroſo fumo ſit opta neceſſe ē: vt ſit timidus ⁊ ſuſpitioſus q2 ſecū h₃ rē q̄ timor ⁊ ſuſpitio gnātur. Nōne vides ꝙ cum per tenebroſa loca ambulam⁹ timemus: ſic eodē mō melici patiūt̄. ¶ Corpori aūt nocu^m fac̄ ꝙ digōne₃ ꝓhibet: vn̄ cib⁹ corrūpit̄: ⁊ in malā qualitatē mutat̄: q2 ſtōi iflatiōe aug^{ta} igroſſatur cib⁹ ⁊ idurat̄: vn̄ fit extēſio ⁊ vētoſitas ſub dyafrag^{tc}. Et aliqn̄ vētoſitas eleuat cibum a fundo ad os ſtōi. ¶ Et ſi ſtōus deficit pp vni⁹ cām recipit hūores a toto corpe: vn̄ mēbris nutri^{to} paupatis fit nocu^m multipliciter.

De modo curatiōis. dic̄ Aui. ſi cā ſit cib⁹ dimittē eū: ⁊ dormiat ſup vētrē: ⁊ puluinar plenu₃ hīs q̄ calefaciūt: ſic eſt cotu₃. Si cā ē debilitas ſtōi ⁊ frigiditas ſtōus vngat̄ cū diſſoluētib⁹ vētoſitatē: ſic cymino ameos ꝛc. Et fortiora ſūt rutha ⁊ ſemen ei⁹ ⁊ grana lauri: ⁊ ponat̄ ēplaſtrū ꝛc. ⁊ clyſtere ſimiliter ꝛc. ¶ Et ſi ſit frigus cū mā groſſa q̄ dicta ſunt augent ventoſitate₃. Un̄ op₃ p̄mo purgare deinde dare predicta: ſed ſi frigus ſit paꝝ ⁊ mā pauca a p̄ncipio danda eſt medicina ⁊ decoctio galange ⁊ galāga eſt iuuatiua valde ⁊ caſtoreū: ⁊ calcaneū porci ad uſtū: ⁊ in leui ſufficit vinū puꝝ ⁊ paꝝ: deinde dormiat ⁊ ſurget ſanus. Et melica curat̄ cu₃ pillis fetidis: ⁊ ameos ꝛc. ¶ Dic̄ Auic. cura rugit⁹ ē p̄mixta cure inflatiōis: ⁊ q h₃ ventoſitatē cū febre pua bibat aquā cymini cū tereniabi₃ loco penidioꝝ ꝛc. ¶ Serap. ad vētoſitatē ɔueniūt medicie ſubtiliatiue: ſic cyminū ame. car. nigella caſtoreū: ⁊ bacce lauri inūgēdo clyſteriзando ſumēdo ꝛc. ⁊ cōfert tyriaca: ⁊ vaporatio de foris cu₃ milio facta. Et ſi ē ex mel'ia iuuat vaporatio cū aceto decoctionis pulegy camomille. aneti: ſanſuci: mēte: dauci apy ꝛc. ¶ Haly. cū iflatio ⁊ ventoſitas in ſtomaco acciderit patiens cibum minuat ⁊ caueat cibū groſſu₃ inflatiuum vt ſunt fabe faſeoli: cicer lac vua ꝛc. Utat̄ bal. poſt multu₃ exercitiū: ⁊ an̄ cibū fricet ſtōm: ⁊ cataplaſmet cū ſale ⁊ cymino. da dyaciminum tyriaca₃ ꝛc. Et ſi natura eſt ſicca da yerāpigrā₃: ⁊ ſi mollis da cyminum aceto infuſum ⁊ ſiccum. ¶ Conſtanti. in pantegni. Democriti p̄hi experimentū: ventoſe magne vmbilico appoſite ſubito multos liberant: ⁊ calcaneus porcinus combuſtus potui datus potenter valet: ⁊ ariſto. rotun. potui data ꝛc. ¶ Uia. inflationi detur medicina ventoſitatis diſſolutiua: intingatur cum oleo decoctionis cymini ⁊ cum oleo nardino ꝛc. ⁊ oleum nigelle: cicuta piſtata cum melle detur ad modu₃ ciceris cum ſucco apy ⁊ caſtorei ꝛc. ¶ Juuat vētoſa ⁊ ſomn⁹ ⁊ bal. ꝛc. ¶ In dynam ſcribit̄. ℞. baccaꝝ lauri ptl. 5. ⁊ tantūdem ruthe: ⁊ cymini partl. i. tere ⁊ miſce cum melle: ⁊ in frixorio frige: ⁊ ſuppone. ſil'r ſiſilcos ⁊ cyminu₃. ¶ Paſſionarius ordinat ſtupbas oximel flobotomia₃ fricationem vomitu₃. Et de cibis volatilibus perdices: ⁊ de quadrupedibus lepores capreolos apros: ⁊ radices ſint in cibis eorum: ⁊ rutha ⁊ eruca. Uinum album ⁊ leue bibant. ¶ Conſtanti. cōtra inflationem cito obuiandū ſine inertia ɔfortando digeſtiua₃. Et curā circa dietā ponam⁹: vt ſit hūida actu ⁊ potentia: ⁊ aliqn̄ miſceantur q̄dam acumē habētia: ſicut calamētū menta: ea tamē diu nō aſſuefaciāt ne ſanguinis ſuba corrumpat̄: ⁊

queadmodū humida citius q̄ꝫ sicca digerunt̄ sic ꝛ cal'a q̄ꝫ frigida. ¶ Dicūt q̄daꝫ.si est ex debilitate digestiue cō fortet̄ digestiua cū cibis ꝛ medicinis itus ꝛ extra. ¶ Si ex hūorib⁹ p̄ digerant̄:deide purgent̄:ꝛ postea dent̄ con sumptiua ventositatis: ꝛ talia sunt calida ꝛ sicca ꝛ subti lia:nam calida subtiliant:sicca consumunt:subtilia sub tilitate sube penetrāt:ꝛ talia sunt gariofil.cyminum ꝛc̄. Et q̄ cyminū discoloret h̄ ē:q̄ exalare facit sp̄m ꝛ san guinē ꝛ calorē:a qb⁹ est caloris pulchritudo:vn̄ Galie.in com.affor.5ͤ partic.dicit.q̄ a caliditate nāli ē flos:ꝛ ru be⁹ color extra:ēt vētositas cū q̄ ꝯtinet̄ aliqd caloris:sic ēt in balneantib⁹ euaporant sp̄s ꝛ calor ꝛc̄.

¶ De dolore stomaci. Cap. LXXXXV.

De dolore stōi notāda sūt nouē. p̄ᵐ de nomie. 2ᵐ de diuisione. 3ᵐ cui⁹ ptis sit passio. 4ᵐ qbus accidit. 5ᵐ de cōparatione. 6ᵐ de nocu mēto ꝛ piculo 7ᵐ d̄ causis 8ᵐ d̄ signis 9ᵐ d̄ mō curatōis.

De primo dico q̄ Haly. noiat precordioꝝ dolorem. ¶ A Uiatic.noiatur angustia ꝛ tortura stōi. ¶ Ab Alex.cardiaca passio stōi:ꝛ a quibus dam dr̄ passio stomatica ꝛ anxietas stomaci.

Dicit Haly.dolor p̄cordioꝝ ē dolor q accidit ori sto maci:noiantq̄ hꝫ medici:ꝛ aly p̄cordioꝝ do lorē:eo q̄ mēbrū hoc cordis loco proximū sit p̄ cōitatē.

De tertio dico q̄ Haly.noiat h̄ accn̄s in passio nib⁹ oris stōi:q̄ pp multā sensibilita tē eius magis māifestat̄ ibi:qd̄.n.plus sentit plus dolet. ¶ Quidā dicūt q̄ spāliter ꝯtigit i itestio recto siue duo deno qd̄ iungit̄ iferiori parti stōi:q̄ mā doloris magis descēdit illuc.Et iō dic̄ Uia.torturaꝫ itestini patit̄ ꝛc̄.

De quarto dico q̄ h̄ accn̄s frequētius ꝛ magi accidit his q hn̄t stomacū sensibilē imo multi ex hoc dolore aliqn̄ repente moriunt̄ ꝛc̄.

De cōparatione dico q̄ tortura ē peior tor tiōe ꝛ mordicatiōe. Nam tortio f̄m Ga.in tegni ē mediocris dolor:ꝛ iō nōdū egro tare dicūt̄ ita hn̄tes queadmodum neq̄ grauati capite: aut dolētes qn̄ nōdū pp h̄ ab cōsuetis opōib⁹ ipediun tur ꝛc̄. ¶ Sꝫ torturā est dolor fortis valde:ac si stoma cus terebello perforaretur.

De sexto dico q̄ Haly.dixit.hāc passionē eē diffi cilē:adeo vt ex doloris magnitudie fit homiē p̄dēs pp hui⁹ mēbri sensus nimietatē ꝛ eius cordis loco viciniam. ¶ Accidit ꝛ coleraꝝ fluxū ad os stōi fieri:cū dolor qs ē magn⁹:aut tristi⁹ grauis:ꝛ cū ciboꝝ fit abstinētia:vn̄ do lor fit grauis in tm̄ vt qn̄q̄ mortē pariat.Et h̄ fit pp opti mū sensuꝫ oris stōi. ¶ Et q̄ cordis loco ꝓximū ē:nō nū q̄ꝫ aūt ad os stōi flegma decurrit putridū:ꝛ fit abinde pa tiēti angustatio:ꝛ abbolatio:queadmodū ex hūore fit co lerico. ¶ Dicit Aui.ꝛ timet̄ cū ꝓlogat̄ dolor stōi q̄ attra hat apa stōi.Et ex hoib⁹ ē cui⁹ vehemētia ē sensus stōi: vn̄ colera effusa ad ipꝫ ē cā maxie doloris itolerabilis.ꝛ qn̄q̄ fac̄ accidere sincopiꝫ:ꝛ qn̄q̄ fit ex potu aq̄ fride do lor estuosus clamosus:ꝛ qn̄q̄ morit̄ subito pp aduētum doloris ad cor.ꝛ qn̄ d̄scēdit dolor ꝛ fac̄ puēire ad colicā.

De causis dic̄ Uia.tortura fit ex grossis chimis iuiscati:vel colicis q̄dā faciētib⁹ egri tudinē:sic patiunt̄ q sepe cepis ꝛ porris vtunt̄ ꝛ silibus. ¶ Haly.dic̄.q̄ dolor p̄cordioꝝ fit ex mala ꝯplone cal'a: vel hūore colico:q ad os stōi d̄fluit. ¶ Raſ.i diuisio.do lor an̄ comestionē fit:aut pp apa:aut pp vlcera:aut pp vē tositatē grossaꝫ extēdētē:ꝛ fit dolor post comestionē. Di cit Aui.dolor stōi fit ex mala ꝯplone sine mā:vel cuꝫ mā acuta mordicatiua:aut ventosa:aut ex solone ꝯtinui.ꝛ q̄ busdaꝫ fit dolor cū comedūt:ꝛ sedat̄ post digōnē.s.q̄ pa tiunt̄ meliaꝫ mirachiaꝫ.Et qbusdā fit dolor in fine dige stiōis.s.i fine spaty cōp̄hēsiōis cibi i stō:ꝛ apud horā ioꝫ ꝛ que sequunt̄ eaꝫ:quoꝝ dolor sedat̄ cū vomitu:vel cuꝫ solone:ꝛ aliqn̄ cito:ꝛ aliqn̄ tarde.Et cā p̄mi ē effusio me lācolie ad stōꝫ.Et cā s̄cdi ē effusio colere ab epate ad sto macū.que ambe nō ledunt in p̄n⁹ os stōi:q̄ cadūt in ꝓ fundo:sed mixte cū cibo ascēdūt ꝛ ledūt. ¶ Et qbusdaꝫ fit dolor an̄ cibū:ꝛ cū comedūt sedat̄.Et cā ē effusio cole re:vel māe mordicatiue ad stōꝫ:in vacuitate.fit ēt dolor pp multitudinē cibi:vn̄ accidit in stō adustio itolerabil'. ¶ Passionari⁹ dic̄.dolor in stō fit ex colericis:vel flāti cis in se ꝯclusis q̄ non hn̄tia exitū. neq̄ p os:neq̄ p ven trez maximū faciūt dolorē in stō:vt eger nō possit loqui. ¶ Quidā dicūt.q̄ dolor stōi fit ex calido dissoluēte: vel frido coartante:vel ex hūore calido:vel frido:vel vento sitate extēdente:vel apate cōprimēte. ¶ Quidā dicūt q̄ hec passio aliqn̄ occultā hꝫ cām:fit aūt aliqn̄ ex humore venenoso:ꝛ spāliter ex vsu fructuū:vel corrupta dieta vl' grossa vētositate:vel hūorib⁹ calidis:vel fridis:vel lum bricis:qui ascēdūt ad stōm mordicantes. ¶ Ex quib⁹ di ctis pꝫ cā an̄cedens ꝛ coniuncta.

De signis dicit Uia.si ex grossis hūorib⁹:dolor ē intēsus cuꝫ grauitate. ¶ Si ex colericis dolor ē nimius cū cal'itate ꝛ siccitate. ¶ Si ex vētositate dolor mutat̄ d̄ loco ad locū gurgulatio in iferiorib⁹ vētris:aliqn̄ tortu ra cū egestiōe:aliqn̄ nō. ¶ Dic̄ Haly.signa ꝯplonis cal'e sunt mitigatio doloris cū frida exteri⁹ apponūt̄ sup oris stōi locū fridoꝝ potētial'r ciboꝝ porrectiōe. ¶ Siḡ col'e que fluit in os stōi sūt grauis subuersio:ꝛ extremitatū fri gus. ¶ Signa doloris ex frigore f̄ꝫ Raſ.i diui.sūt mul titudo comestiōis ꝛ singult⁹ sine mordicatiōe. ¶ Signa apatū ꝛ vlceꝝ patēt. ¶ Scd̄ꝫ Aui.siḡᵃ ꝯplonū cū mā:ꝛ sine mā ꝛc̄.Et mordicatio cū iflātiōe ē signū māe cal'e:si mordicatio ē istabil' signat effusiōeꝫ māe colice ex epate ꝛ qn̄ꝫ fac̄ mordica⁹ effimerā:ꝛ si ē stabil' tertianā ꝯtinuaꝫ ꝛ dolorē i latere dextro:ꝛ signat cōitatē pāniculi velātis epar:ꝛ si sedat̄ febris:ꝛ remanet mordicatio:tūc ē pp ef fusionē ab epate:aut malā ꝯplonē calidā:aut hūoreꝫ vi scosuꝫ in stō ꝛ sine inflatiōe signat māꝫ acetosaꝫ. ¶ Et si sit cā melīe dolor post cibuꝫ vomit⁹ est acetosus:ꝛ sedat̄ cū eo dolor ꝛ splen lesus.ꝛ digestio mala.Et si ē a colera vomitus nō ē acetosus:sed colericus:ꝛ digestio nō est di minuta:ꝛ signa colere sūt māifesta:ꝛ epar ē inflāmatum. ¶ Et signa vētositatis sunt eructuatio rugitus.ꝛ exten sio ypocūdrioꝝ. ¶ Si dolor ē ex calido cibos duros me lius digerūt q̄ꝫ leues:vrina rubea vel subruffa ꝛ tenuis. calida ledūt frida ꝓsunt. ¶ Si ex frido oxiremiā patiū tur:duros cibos difficile digerūt:frida obsūt:cal'a ꝓsunt vrina pallida:vel suppallida:vētositatē seq̄t dolor abu latiuus:ꝛ gurgulatio ꝛc̄. ¶ Quidā dicūt.q̄ cal'itas scitur ex pūgitiuo dolore:siti ꝛ rictib⁹ palatū ꝛ vētib⁹:vomit⁹. vel egestio nulli⁹ hūoris hn̄tia vestigiū.hūor cal's scit̄ ex predictis:ꝛ p̄terea ex amaritudie oris vomitu vel secessu colico:vrina colica:febris solet adesse. ¶ Friditas scitur ex dolore grauatiuo:vomit⁹ vel egestio melicū hūorē si gn̄at:hūor fridus scit̄ ex p̄dictis:ꝛ eructuatiōe acetosa:ꝛ in vomitu:ꝛ i egestiōe flegma aq̄suꝫ ꝛ viscosuꝫ appet ꝛc̄.

De modo curatiōis.dic̄ Haly.Qm̄ passio q̄ p̄ cordioꝝ passio dolor dr̄ ex hūorib⁹ fit colicis q ad os stōi fluūt:oꝫ vti vomitu cū secaniabiꝫ ꝛ aqua calida:deinde sirupū granatoruꝫ. ¶ Ait Hyp.in epydimiaꝝ libro.cuidam precordioꝝ fuisse dolorē q or dei alfitū mitigabat̄ ꝛ granatoꝝ aqua. Nā or.mūdatur

τ postea in aqua funditur:deinde in sole exiccatᷣ τ teritᷣ: τ fit farina oꝛ. Alficū coleras desiccabat ab oꝛe stomaci. τ granatoꝝ aqua extinguebat calorem ex colera:τ ꝯfoꝛtabat os stōi:τ emplastriza τc. ℂ Raſ.i diuisio.cura doloꝛis vētosi ē stare rectus:vl̄ deābulatio.τ reuocare eructuationes cū masticatiōe turis cymini:τ vitare herbas: τ cibos inflatiuos.Et si fit ꝓpter comestionē plurimam: τ corrūpitur in eo digestio:cura eius ē vt comedat in die multotiēs τ paꝝ.Et si ē doloꝛ pᵒ comestionē:τ nō sedatᷣ nisi vomitu.τ est foꝛtius cura eius est potare infusionem aloes.deinde troc.stelle:deinde troc.yleos:τ diuidere cibus pluribus vicibus:τ dimittere cibi lambitiones mellis:τ confert sumere tres vitellos ouoꝛum assatorum.et ʒ.i.coꝛiandri sicci:τ triti.conficiantur cum melle dispumato:τ comedatur ante cibuꝫ omni die:τ confert vt cauterizetur caput super cōmissuram mediaꝫ cauterio lōgo. ℂ Uiati.si ex humoꝛibus grossis carpobalsamū.si ex colera psilium τc.si ex ventositate nasturtiū:si solubilis assatū:si stipticus non assatuꝫ τc. ℂ Dicit Auic.cura male ꝯplexionis calide est sumere lac acetosum:de quo extractuꝫ est butyꝝ:τ aquaꝫ frigidaꝫ:τ pullos:τ cucurbitam:τ pisces paruos elixos cum aceto:τ sirupuꝫ acetosum:τ cerotum de spodio:τ emplastra frigida.Et si fit extenuatio: cōfert tina τ vinum subtile mixtum τc. ℂ Si fit ex colera eūa τ da sirupum acetosum:in quo diu infusuꝫ sit absinthiū. ℂ Doloꝛem frigidum τ ventosum,τ leueꝫ sanat vapoꝛatio cum milio:τ ventosa sine incisione:vt cōpꝛehendat vmbilicum ex omni latere sedat doloꝛē ꝑlico mirabiliter.τ sumere vinuꝫ puruꝫ:τ inungere cum calefacientibus sedat doloꝛes prauos.τ aristo.lon.est maximi iuuamenti ad resoluendum doloꝛes ventosos foꝛtes.Et similiter castoꝛeum bibitum cum aceto:aut cuꝫ oleo exterius inunctuꝫ.Et ventositateꝫ resoluunt vinū puꝝ alea et exercitiuꝫ in vacuitate τ grana lauri:τ cyminum assatum τc. ℂ Cura vero doloꝛis qui excitatur post spatium longum faciens est necessariuꝫ:vt euētur mā grossa:ē calefactio:τ confoꝛtatio stōi cum emplastris:τ vino puro τ confectionibus.Et cura eiᵒ cui accidit doloꝛ vsqꝫ quo comedat est eūatio colere:aut extinctio si est ex colera:aut melie:si est ex melia τc.Et diuidat cibum:τ sit quantitatiue paucus:τ in nutrimēto multū:τ non bibant aquam post ipm nisi soꝛbendo.Et expectent vsqꝫ ad hoꝛam famis:τ cum cōpletur bibat tunc.Doloꝛ auteꝫ qui fit post cibū:τ non sedatur nisi vomitu est doloꝛ malus τ rectiᵒ est vt sumat in potu oī die aliquid mellis ante cibū τc. τ eūa τc. ℂ Et ex his que conferunt doloꝛi stomaci a ꝓprietate ſm ꝙ testatᷣ Sa.sunt cutes intrinsece stomacoꝝ gallinarum.τ plurimū moꝛdicationem stomaci curant res frigide:sicut lac acetosum:τ similia. ℂ Quidaꝫ dant in doloꝛe stomaci frigido philonium cuꝫ vino decoctionis carpobalsami:cymini.aā.sed est melius si ei misceatᷣ tyriaca τc.da etiam dyaciminuꝫ τ dyapipereon que sunt pꝛopꝛia huic passioni.Si vero sit ex calido purga cū mirabolanis. ℂ Quidam cōmendant electuarium cesaris in causa frigida τc. ℂ Quidam dicūt ꝙ clystere est ꝯueniens māe attrahēde.τ in mā venenosa confert tyriaca τ aromatica.si ex mā calida vel frida.pꝫ cura.si ex lūbricis curatᷣ vt infra dicetᷣ. ℂ Si vō sit hᷣ anxietas in stō ex medicina laxatiua:q̄ multuꝫ attrahit:τ nihil expellit:sic dicit Ysac in dictis vlībus:in vim experimēti de rectoꝛe. tunc danda sunt pōtica:que mās attractas compꝛimūt: securius tamē ē vt detur aq̄ oꝛ.tepida ad bibēdū vt euomat.vel saltē fiat clystere. ℂ Raſ.in Alm̄.si cū doloꝛe fiat turbulatio τ nausea fiat cum tepida vomitus:q̄ si nō sufficit yerapig.τ panis in succo granati:vel citonioꝛum:

τ si cum doloꝛe sit ructuū multitudo:τ extensio atqꝫ singultus da dyaciminum:τ alea:sicut in colica:vinum bibat vetus purum.vtatur motu:ingrediatur bal.τ inungatur cum nardino. ℂ Si sit febꝛis τ apostema τ tactus calidus flobotoma basilicam:τ emplastriza cum sandalis camphoꝛa τc.nutriatur cuꝫ sola aqua oꝛ.τ custodiatᷣ a carne τ vino:τ ꝯfectiōibᵒ de melle:bibat succū granatoꝝ muꝛoꝝ:τ rob de fructibus frigidis.Et si caloꝛ sedatus est:da cassiamfist.in succo endiuie dissolutaꝫ bullitā: τ despumatā. Et si caloꝛ omnino quieuerit:τ remanserit apa cuꝫ duritie:epithimetur locus cum roſ.violis.spica cipero τc.Et cibo digesto:inungatur cuꝫ nardino τc.τ si apa in stomaco veterascit troc.de spica dentur:τ emplm ℞.bdelij violaꝝ armoniaci. ℂ Ad doloꝛem tamen stōi τ epatis curandum medicus valde eruditus est necessarius τc. ℂ Dicūt quidaꝫ.cum materia τ sine mā.sitis est cura excepta purgatione que fit ꝑcedente vsu sirupi acetosi cū mirabolanis τc. ℂ Si est ꝯstipatio trifera sar.cū reubarbaro:aqua frigida potetur:deinde vomitus ꝓuocetur. ℂ Si vero sit doloꝛ ex frigiditate:vel frido humore:vel ventositate:eadeꝫ ē cura excepta purgatione precedēte.itaqꝫ vsu oximellis cum aqua calida purgetᷣ cum benedicta:sacelletur cum sale milio vel cataboꝛ.vel paritaria. ℂ Et contra eructuationem acidam valent tria grana olibani integra sumpta.

ℂ De lienteria. Cap. LXXXVI.

E lienteria notanda sunt septē. pᵐ de noīe. 2ᵐ de diffinitione. 3ᵐ de causis:τ modo generationis. 4ᵐ de nocumentis. 5ᵐ de signis. 6ᵐ que curatur:τ que non. 7ᵐ de modo curatiōis.

De pꝛimo dico ꝙ ꝑassionariᵒ videtur nominare hanc passionem catatropam:dicitᷣ catatropa stomaci subuersio:ꝙ est dyaria.i.vētris solutio cum egestione inoperati cibi.i.non cocti.Et in alio capl̄o dicit.Lienteria dicta est a lenitate intestinoꝛum:eo ꝙ faciliter labendo cibus pertranseat.Lieon.n.lienteriam intestinoꝛum vocant greci.Et ideo quidam dicūt lienteria dicitur a lien.qđ est lenitio:τ teron qđ est intestinum inde lienteria.i.lenitio intestini.Sed ista interpꝛetatio nō exponit nisi vnam causam lienterie τc. ℂ Dicunt aliqui dicitur a liena:qđ est lenire:vel lenitas dicitur lubꝛicitas stomaci a Joāne Serap.τc.

De diffinitione dicit Uiatic.lienteria est comesta exire vel bibita in eadeꝫ q̄litate q̄ accipiunᷣ. ℂ Et Sa.hāc passionē bꝛeuissime diffinit di.lieteria ē digōnis ablatio cū cibᵒ in stō nullatenus imutatᷣ in coloꝛe odoꝛe.nec liquoꝛe.in cō.affoᷣ. in diuturnis lieterijs dᷣ:lieteria ē velox exitᵒ cibi τ potᵒ in eisdeꝫ q̄litatibᵒ in q̄bᵒ sumpta sunt:vel lienteria ē ciboruꝫ idigestio q̄bᵒ egrediētibᵒ nulla mutatio digestiue vtutis inuenitᷣ in eis:in coloꝛe.s.vel in odoꝛe:vel in alia q̄litate. ℂ Idē dicit Haly.lieteria ē ciboꝝ egressio a stō velocioꝛ in ea qua sumpti fuerūt habitudine sine aliq̄ imutatione. ℂ Dicit Serap.lubꝛicitas stōi ē egritudo itestinoꝝ:q̄ accidit vt lubꝛicēt comesta velociter ꝑter ꝙ alterēt penitᵒ.neqꝫ ī q̄litate:nꝫ ī sbā. ℂ Passio.lieteria ē qn̄ q̄liscūqꝫ cibᵒ accipitᷣ incoctᵒ p anū egreditᷣ:sicut semina pomoꝝ q̄ difficilr̄ digerūtᷣ:qꝛ.s.lubꝛica sᷣ. ℂ Dn̄t q̄dā lienteria ē fluxus vētris:τ itestinoꝝ cū lenitate stōi.τ cuꝫ inopati potᵒ τ cibi emissiōe:vel lienteria ē cū cibᵒ eo mō quo accipitᷣ emittitᷣ.τ alr̄ diffinitᷣ:sed totū redit in idem. Hec tn̄ dr̄ia ē ꝙ aliq̄n diffinitᷣ per cām cū dᷣ ablatio digestiōis:τ aliq̄n ꝑ eētiā cū dᷣ exitᵒ. ℂ Nā exitᵒ ille non

est egritudo: nec causa egritudinis: sed accidens. Et ꝯ3 h diffinitur lienteria vt causa diffinitur: vt accidens: ⁊ pōt diffiniri: vt egritudo.

De tertio premissoꝝ. dicit Uiati. cā est defectio ꝯtentiue in stō: vel vulnera in superficie stōi: ⁊ intestinoꝝ: defectio contētiue est ex mala ꝯplexione: ⁊ vulnera ex hūoribus acutis. ¶ Haly. dicit. ꝙ fit ex īmoderata debilitate retētiue: aut ꝯplōne frida ⁊ humida lubricāte: aut debilitate digestiue: vñ fit flegma lubricās: aut ex fortitudine expulsiue: que alio mouet tpe: q̄3 quo cibus digestus ē: aut fit ex pustulis: aut ex vlceribus: que in īteriori stōi oriunt̄ tunica. ¶ Serap. dicit. ꝙ fit ꝓpter vlcera: que sunt in facie vētris: ⁊ intestinorum egressa ab hūore malo calō ⁊ acuto: ⁊ silib⁹ his: q̄ accidūt in orib⁹ pueroꝝ: fit ēt ꝓpter debilitatē v̄tutis stōi: ⁊ intestinoꝝ: ⁊ ex mala cōplōne simplici vel cōposita: cū3 mā: vel sine mā. ¶ Raš. in diuisi. dič. ꝙ velocitas descēsiōis cibi a stō ⁊ ab ītestinis: fit aut ꝓpter motu3 laboriosum post cibū: aut pp flegma multū in stō: ⁊ in intestinis: aut ꝓpter mollitiē in stō: ⁊ rep etionē eius. aut pp bothor in eis: aut ꝓpter effusionē colere nigre ad os stōi: aut pp catarrū capitis: aut pp multitudinē cibi: cū v̄tus appetitiua est fortior retentiua: aut ex cibo dulci ⁊ vnctuoso: aut pp errorē in ordie: q2 añcedit cibū res velocis exitus: q̄re festinat exitus cibi: aut pp multitudinē potus aq̄ fride sup cibū: aut ꝓpter paucitatē resolōnis corpis. ¶ Dič Passionari⁹. catatropa fit ex augmētatiōe acceptoꝝ ciborū: fit ēt post dissinteriā. Na3 vulnera ad cicatricē veniētia lenia sunt interius: fit ēt lienteria post lōgā dissinteriam. trāsiens. n. hūor frequenter facit lanuginē in stō: vel in ītestinis: sicut sup lapidē aque discursus lanuginem facit. ¶ Dicūt qdā. fit culpa digestiue: vel expulsiue: vel vtriusq3: vel pp flegma acetosum: vel pp vlcus in stō. ¶ Dicūt qdam. fit ex cibis: ⁊ ex supflua hūiditate: ⁊ ex mēbris: ⁊ fit post abrasionem: ⁊ ꝓpter vulnera: vel defectionem ꝯtentiue: ex malitia ꝯplōnis: ⁊ pp flegma lubricū. ¶ Cā ꝑmitiua. vt qdam dicūt est flegma: cibi multitudo: īdigestio: casus: vel ei⁹ q̄litas mordicans: ⁊ gnāliter oēs res nō nāles generantes humores lubricos: vel mordicatiuos. ¶ Cā añs cōplōnalis est ꝯplexio frigida aut humida. ¶ Cōpōnal' vt raritas: vl' mollities īterioris tunice stōi: vel ītestinoꝝ: vl' eoꝝ vlcera°. ¶ Scōz Aui. cā ē d̄bilitas ꝯtētiue: vel remanētia v̄tutis medicine solutiue: vel debilitas digestiue: vel debilitates in stō lubricantes: vel vlcera: vel catarrus a capite ad stōm corrūpens cibu3: q̄re indiget expelli vomitu vel secessu. ¶ Et qñq3 nō fit solō ꝓpter corruptionē cibi: vel ab illo reumate: sed q2 stōus abhorret ip̄m: q2 expellit qd̄ est cū eo. aut est in ipso v̄tus solutiua: aut lubricatiua: aut incisiua: vel causa lienterie est ventositas corrumpens digestionem: vel cā est quantitas comesti: que vincit retentiuam: quare egredit̄ sicut intrauit: vel corruptio cibi ex quātitate: vel ordine: vel cā sunt dolores stōi: vel in mēbris vicinis: q̄re debilitat̄ retentiua: siue sint dolores a ventositate: vel a patib⁹: vel a mala ꝯplexione diuersa ⁊c̄. ¶ Dicūt quida3. ꝙ lienteria ex flāte viscoso sic fit: q2 flegma superabūdans in stō: vl' in intestinis villos eorum: quoꝝ asperitate virtus retentiua vigebat expellit ⁊ lenit: vnde cum cibus nequeat cōtineri emittitur indigestus. ¶ Ex precedenti dissinteria fit hoc modo. in dissinteria villi stōi ⁊ intestinorum abraduntur vlcerantur: ⁊ cicatrizantur: ⁊ in cicatricibus villi non nascūt̄: vnde fit lenitas ⁊ lienteria. ¶ Ex apate fit: q2 cum cibus descendit ad locū apatis tantus fit ibi dolor. ꝙ cibus deponitur ex debilitate virtutis stimulate. ¶ Et ex vlcere fit: q2 cum cib⁹ descendit ad locū vlceris: locus vlceratus nō patitur cibi ꝑmanentia3 vt digerat̄. ¶ Ex assiduo aūt decursu ciboꝝ indigestoꝝ per intestina fit quedā limositas ⁊ lenitas: vt est videre in canalib⁹ ex assiduo aquaru3 decursu. Ex limositate fit lenitas: ex lenitate lienteria. ¶ Serap. vult ꝙ lubricitas ex humore acuto ducat ad intestinoꝝ excoriationē: ⁊ i° que est ex virtutl debilitate perducat ad hydropisim: q2 virtus nō alteratur ⁊c̄.

Dicit Auic. ꝙ lienteria ex debilitate contentiue est ducens ad hydropisi3 sua longitudine: ⁊ est in sūma difficilis curationis cum confirmatur. ¶ Illa vero que fit ex remanētia virtutis solutiue seruat periodos: ⁊ perducit ad abrasionem malam: ⁊ vlcera: ⁊ lienteria ꝓpter humiditatem lubricitatem ducit ad hydropisim ⁊c̄.

De signis dicit Uiatic. si flegma est in cā patiēs sentit oxiremiam. s. accidens inseparabile: ⁊ cibus eycitur cito ⁊c̄. ¶ Si sint vulnera in superficie stomaci: ⁊ intestinoru3 patiens sentit pūctura3: ⁊ nisi festinet̄ cura in dissinteriā mutatur: hec spēs non hab3 oxiremiā in principio: que quando apparet cibum in stō morari sigñat ⁊c̄. ¶ Serap. si est ex vlcere sentitur mordicatio. Et si ē ex debilitate nō ē mordicatio ⁊c̄. ¶ Raš. in diuisiōib⁹. si est ex flāte fluxus est alb⁹: multitudo spuṫi: paucitas nausee ⁊ sitis vomitus flātis ⁊c̄. ¶ Si est ex bothor vel vlcere signum est: q2 dolor excitatur in loco vlceris post cibum: ⁊ non ante: ⁊ cu3 descendit ab illo loco sedatur dolor ⁊ virus exit cum egestione ⁊c̄. ¶ Et si ē a colera nigra. signu3 est ꝙ cōmouetur appetitus ⁊ mordicatio in ore stōi: ⁊ acetositas in ore: ⁊ sedatio eius apud comestionē ⁊ paruum potum olei: ⁊ cum cibis vnctuosis magis. ¶ Si ex catarro capitis. signū q2 fit post somnū: ⁊ diuersitas egestionis: ⁊ venter retinetur dum homo est vigilans. ¶ Si ex multitudine cibi. signū est vehemēs appetitus sine mordicatione ⁊c̄. ¶ Si ex paucitate resolutionis: signum est multitudo carnis: paruitas appetit⁹ longitudo quietis. ¶ Dicit Halyab. significant autem que in ore apparēt: ⁊ in ligua pustulis ꝙq3 suo sentit homo in ore calorem: ⁊ siccitatem: lienteria itaq3 est ciborum pauca in stomacho mora: ⁊ eorum eadem emissio. Et ideo Hyppocr. dicit. ꝙ si fiat ructus in passione que lienteria vocatur: nec ante fuerit signu3 est laudabile. accidus nāq3 ructus non nisi ex ciborum in stomaco fit mora: ⁊ retinentis apprehensione virtutis. ¶ Dicit Auicen. fluxus stomaticus ordinem nō habet: nec horas per se in quibus crescat: imo est ꝯm regimen. Si enim digestiua est debilis exit sine digestione. Et si retentiua et expulsiua sunt debiles exit cito: ⁊ non plurimum subito: sed frequenter: ⁊ paulatim. Et plurimum fit ex frigore. ⁊ si digestiua non est debilis: qd̄ exit habet quandam digestionem ꝯm tempus more in stomaco. Et si est ab humiditate lubricante egrediuntur humiditates. Et si est ab vlcere: aut bothor vomitus est corticalis: ⁊ bothor in ore ⁊ dolor. ¶ Et Hyppo. dixit. illi qui habent lubricitatem intestinorum vomitus est malus: ⁊ hoc iudicium habet occultam causam. Cerebralis autem vtplurimū est post somnum: ⁊ seruat pyodos: ⁊ cum eo sunt signa catarri: et corruptionis cerebri. ¶ Et in libro algarip. cum apparet in lubricitate intestinorum super costas simile ciceri: et multiplicatur vrina: moritur eger in ip̄a hora. ¶ Signa epatici. ⁊ ex meseraica ⁊ splenetici: ⁊ intestinalis patent ꝑ passione3 eorum. ¶ Cōstantinus in libro de stomaco. signu3 defectionis contentiue est: q2 cibus laudabilis exit cum rugitu ꝑusq3 octo transeant hore: si contentiua deficit ex calore: signa sunt ardor stōi: sitis: fumosus ructus et cibus ex̄ mixtus cū citrinitate. ¶ Si deficit ex frigore in

p̄n° accida est eructuatio:in ꝓcessu eructuatio oino am/
putaẽ.Et si fumus exit sine mutatiōe oñdit frigus:si vst°
sit sigñat calorē.Et si cib°statim cū intrauerit exit:sigñat
ꝯtentiue defectū:si diu permanēs crudus exit digestiue
defectū:vlcera vō seqtur pūctio.☙ Dicūt qdā si ē ex de/
bilitate vtutis cib°exit sine mordicatione ꝛ dolore.Si ex
vlcere cū mordicatione ꝛ dolore:ꝛ vtruꝫ cū humoris vi/
tio ꝯsidera egestiones.Et ēt qs humor sit ꝛc.cōsideranti
predicta tūc omnia signa patent.

De sexto premissoꝝ dico.ꝙ lienteria q̄ fit ex p̄ce
denti dissinteria:vt.s.cā dissinterie vul/
nera ad cicatricē veniētia liniunẽ intestina icurabilis ē:
qꝛ villos renasci est impoſe:quoꝝ aspitate retētiua viget.

Dicit Haly.Si lienteria fit ab humore viscoso opꝫ i
regimine eius vti medicaminib° ꝛ cibis stōꝫ ca
lefaciētib°:ꝛ humiditatē desiccātib° viscosaꝫ:vt sumac:ꝛ
alijs stringētib° ꝛc.Et emplastreẽ dñs passiōis cū ro.ba/
laustijs sumac:sandal.spica:calamo aroma.Cib° sit caro
auiū mōtanaꝝ:aut colūbaꝝ agrestiū cū aceto myrto ꝛc.
ꝛ cū cymio:cynamomo:coriādro:vuis pass.ꝛc.Et tranq/
litatē impa:ꝛ qeteꝫ:ꝛ somnū magis añ cibuꝫ q̄ꝫ post:qm̄
hoc ꝯuertit nālem calorē ad interiora:ꝛ hūiditates ꝺsic/
cat.Cū aūt lienteria pustulaꝝ:aut vlceꝝ sit cā que in stōi
sunt tunica iteriori:vtendum cibis ꝛ medicinis:ꝛ pun/
ticis:ꝛ fridis sine calefactione:vt spody troc.incarnātib°
sine zafrano ꝛc.☙ Cibi sint triticū cū oleo coctū:ꝛ or.al/
situm cum oleo ro.biscoctū tritū cū oleo de amig.ꝛ risuꝫ:
ꝛ lenticula abiecta p̄ma aqua excorticata cocta cuꝫ oleo
amig.portulaca:myrti grana viridia:castanea citonia pi/
ra:mētha ꝛc.☙ Constan.in libro de stomaco curat lien/
teriaꝫ ex debilitate ꝯtentiue:que si deficit ex calore exti/
guendū cū frigidis ꝛ stipticis:vt sapa myrtina coctanina
pulpa granatoruꝫ dyacitoniten:dyamastix:nespula pira
coctana cataplasma cum frigidis ꝛ stipticis:vt myrtha
ro.sandal.galla ꝛ camphora:cibetur cum carnibus vitel/
lis ouoruꝫ:ꝛ lentibus coctis cum aceto.Si vero defectio
sit ex frigido:damus dyacitoniten calidum ꝛc.☙ Uiati.
si sit ex mā coadunata:mundificentur humores cū me/
dicina que cum depressiōe deponat.Et si ex calore sit de/
mus semen citonioꝝ pirorum:sirupum myrtinuꝫ:vel de
malis:vel de nespulis.Cataplasma sit frigidum ꝛ odori/
feruꝫ:vt de sandal.ro.camphora ꝛc.Et si hec coquanẽ cū
sumac est vtilis medicina infirmus sedeat in aqua deco/
ctionis radicū celsi corticum castanearū:ꝛ corticuꝫ faba/
ruꝫ.Si sit ex frigiditate detur succus fabarum:citonioꝝ
cum mētha ꝛ melle:detur dyamastix ꝛc.Cibaria sint sti/
ptica ꝛ subtiliatiua:vt ro.amid.bol.alme.ꝛc.nutriaẽ cuꝫ
starnis perdicibus ꝛc.☙ Caueam° a duris cibis.Sera.
si est ex colera damus aquaꝫ agreste ꝛ pōticoruꝫ pomoꝝ:
vel piroꝝ per se:ꝛ cū trocis.de spodio factis cum semine
acetose:deide aq̄ sauic ordei decocta cū milio.Et si plon/
gaẽ egri°° lac vaccinū da sine butyro cuꝫ bolo spodio ꝛc.
emplm̄ sit fridū ꝛ stipticū ꝛc.☙ Cibetur cum milio oleo
abluto lentib° ꝛc.Et si est ex mala ꝯplexione sine mā ꝛc.
damus lac vaccinū sine butyro:vel lac capre coctū cum
aqua pluuiali ꝛc.☙ Et ad vltimū scias ꝙ illud qđ ꝯfert
ad excoriationē confert huic egritudini.Si ē ex flāte cō/
In alio p°comestionē. fert vomitus post purgationē:ꝛ dētur calefactiua ꝛ sub/
tiliatiua:sicut tyriaca cum vino antiquo odorifero:ꝛ em/
plastreẽ stō° cuꝫ laudano cipero mastice ꝛc.Et ciba cum
auibus paruis coctis cuꝫ aceto apio corticibus citri:ꝛ si/
simbrio.Si est ex debilitate contētiue ꝯfortamus cū eo:
qđ stringit.Cib° sit stipticus.Et si non est febris cogmus
coturnices ꝛ pullos cuꝫ hꝫ reb°.Et deẽ in potu rob de ci/
tonijs ꝛc.☙ Ras.in diuisionibus.si est a motu laborio/
so post cibum curatur cum somno:ꝛ quiete post cibū.Si
est a cibo:qꝛ viscosus subtilis:pinguis:vel mult° cura est
cum contrario.Si ex flegmate cura est vomitus ꝛ yera.
Deinde electuaria calida stiptica:ꝛ cibi similiter. Si ex
mollitie ꝛ repletione cura est exiccatio:ꝛ electuaria cali/
da sicca.Et si sit a colera nigra ad os stomaci cura est flo
botomia basilice:ꝛ solutio cum epythimo:ꝛ ventose cuꝫ
igne super splenem:ꝛ sequi ipsum cum medicinis confor/
tantibus.Si ex catarro cura est abrasio capitis:fricatio/
ne cuꝫ pāno aspero vesicatio:sternutatio:gargarismus:di/
missio somni super ceruicē post repletionem cibi:ꝛ vomi/
tus cuꝫ aqua calida post expgefactiōeꝫ.☙ Si sit ex cibo
multo ꝓpter appetitū forteꝫ temperetur cibus:ꝛ sedetur
ꝓpter magnuꝫ appetitū comedat vnctuosa.Si est ex ma
litia ordinis cura est alteratio ordinis.Si pp multitudi/
nē potus aque cura est minoratio aq̄:ꝛ cito cureẽ ad som/
nuꝫ:ꝛ bibere vinū mixtū:ꝛ festinet sedatio sitis.Si est ex
paucitate resołonis:cura est exercitiū:ꝛ sudatio in bal.ꝛc.
☙ Quidā dicūt p̊ purgeẽ cū yera:deinde mundificeẽ cū
melle ro.deinde ꝯforteẽ cuꝫ dyacimino ꝛc.☙ Si ex de/
bili contētiua purgetur:ꝛ p̄mo corpus cuꝫ mirabolanis:
deinde deẽ rob fructuum imaturoꝝ.☙ Dicit Passio.si
sit ex flāte cura passionis h̄ est.p̊ lene catarticū ex polipo/
dio est adhibendū:qđ ipsāꝫ lanuginem abluat cibos for/
tiores ex oleribus:caules:radices:cepas:alleū:salsamē/
tum:sinapiꝫ:ꝛ in ptisane succo coctas:deambulatio:fri/
catio ventris:fiat condituꝫ ex oleo cyprino:aut rino ha/
bens rutham:ꝛ cyminuꝫ sumat dyafenicon:ꝛ omnes po
tiones dissintericorum eis conueniunt.☙ Almansor cū
cibus in ore stomaci exit non mutatus:nisi parū cū mor/
dicatiōe ꝛ dolore in ventre ꝛ siti ꝛc.detur succi vite acer/
be troc.de spodio ꝯstrictiui:nutriatur cuꝫ pul.in aceto co
ctis totūq; regimē sit in frigidās ꝛ ꝯstringens. Si non ē
mordicatio:ꝛ ꝙ exit pus non habꝫ admixtum:sed est vi/
scosum cū pauca iflāmatiōe ꝛ siti:sꝫ ruct° ē accidus fiat
vomitus:deẽ sicla sinapis:ꝛ pisces saliti:deinde vomere
cogaẽ sumēdo saleꝫ mel ꝛ anetum coctum.Si non suffi/
cit da medicamē qđ expellit flegma.Si vero nec purulē/
tus:nec flāticus:dandum est vinū puꝝ ꝛ forte:ꝛ dyaoli/
banū qđ stōꝫ calefacit ꝛ exiccat.☙ Dicūt qdam si sit ex
flegmate adrianuꝫ:vel metridatuꝫ cum aqua decoc.oli/
bani exhibitum solet esse in hac cura sūmuꝫ ꝛ vltimū re/
mediū.☙ Dñt quidam.si ex defectione digestiuē:qđ sci/
tur:qꝛ cibus moraẽ in stomaco.4.horis:vel.5.deide cru/
dus exit:tunc minue cibum:da subtilia ꝛ leuia cuꝫ aqua
nespulorum.Et si ex debili contentiua milium assum cū
sumac ꝛc.Si ex flāte triferā de ferrugie:ꝛ qcqd bibit:vel
māducat sit mixtū cū aq̄ in qua ferruꝫ extinguitur.

☙ De dyaria. Cap. LXXXVII.

E dyaria notāda sunt octo. p̄m ꝺ noie. 2m de diffōne.
3m de spēb°.4m qñ ꝛ qb° accidit:ꝛ i qbus
magis:ꝛ in qb° minus piculosa est. 5m de
dñia ei° ad alia.6m de causis. 7m ꝺ signis.
(8m de mō curatiōis.

De prio dico ꝙ dyaria sumitur
duob° modis.Uno mō ē nomē generis ad oēꝫ fluxū vē/
tris p̄ter liēteriā ꝛ dissinteriā.Alio mō sumiẽ ꝓ noie spēi
ꝫ ꝙ ē diuersa a cola:colica passinoe:ꝛ ab ilyaca:ꝛ a reu/
mate vētris.Et iō Passiona.diuersa faẽ capla ꝺ ciliaca ꝛ
dyaria.☙ Et Alex.diẽ.ꝙ nō existimet aliqs:ꝙ pp colaꝫ:
que per ventrem est colerica passio vocetur.Sed qꝛ in/
testina colidas antiqui dicebant:sicut dicit Homerus.
Et iō vocata ē colera ꝛc.☙ Et Alex.ēt diuersa faẽ capla
de colica passiōe:de ciliaca:ꝛ ꝺ reūate vētris ꝛ dyaria.

De diffõne dicit Daly. dyaria ẽ mãeꝝ subtiliuz ⁊ variaꝝ euõ. ¶ Quidã dñt ꝙ dyaria ẽ simpˣ fluxᵘ vẽtris absq3 iopata cibi emissiõe: ⁊ absq3 sanguinea vẽtris egestiõe. ¶ Passiona. ẽt. simplex fluxᵘ hũoꝝ sine dolore vllo. stercora in hũore solo eduntur atq3 relaxant̃. ¶ Dic̃ Auic. colica passio ẽ motᵘ mãeꝝ corruptaꝝ nõ digestaꝝ ad sepationẽ ex via itestini redeũtiũ ad ipm a corpore ẜm acuitatẽ: ⁊ laborẽ expulsiue. ¶ Cibi nãq3 cũ nõ digerunt̃ valde ↄuertunt̃ in hũores nõ cõuenientes corpori ⁊ monet̃ nã ad expellẽdũ eos a corpore cũ grauet̃ sup ipz ex ptibᵘ cũ spẽbᵘ vomitᵘ colerici ⁊ aq̃si: ⁊ eruginosi qñq3: ⁊ spẽbᵘ fluxᵘ vẽtris. Aui. eodẽ ca. de solutiõe vẽtris oĩuz modoꝝ. ¶ Alex. dicit. ꝙ colica passio est passio acutissima q̃ sincopiz acutissimã ifert cũ solõne vẽtris: ⁊ vomitu ⁊ imoderata effusiõe. ¶ Daly. dicit. ꝑturbatio colerarũ euõ ẽ ꝑ vomitũ ⁊ solõnez. ¶ De ciliaca passione dic̃. ꝙ est passio ↄtingẽs ex indigõne ventris ducẽs ad defectũ: vñ nõ põt ministrare corpori nutrimẽtuz: ligde ğ ⁊ ñ bñ digeste per corpᵘ ferũt̃ diuersi coloris: ⁊ maxie distillatio luti sanguinei: sic̃ vas distillans efficit̃. nihil ğ mirãdũ ẽ ꝙ sãguis recedit i vẽtrẽ amissa vł lesa celtica v̄tute. i. v̄tute ↄtinẽte. ¶ Passio. dic̃. ꝙ ciliaca passio ẽ assidua vẽtris solutio cũ siti ifiᵗᵃ ⁊ fastidio cibi: ⁊ ↄ̃fectõe.

De spẽbus dico ꝙ q̃dã fit a cã itriseca: q̃dam a cã extriseca. ab intrinseca duplr̃: q2 q̃daz fit per viam ꝓprietatis: ⁊ quedam per viam cõpassionis: ⁊ effusiõis humoꝝ ad stõm ⁊ intestina: ⁊ hec ẽ duplex: q2 aliqñ humores fundunt̃ a toto corpore: sic̃ i crisi: ⁊ aliqñ ab aliquo mẽbro: ⁊ hec est multiplex: aliqñ eni effundit̃ a cerebro: aliqñ ab epate: alñ a splene ⁊c̃. ¶ Dic̃ Sera. Fortasse soluit̃ nã velociter: ⁊ qñq3 tarde: ⁊ qñq3 impulsiõibᵘ multis nũero: ⁊ qñq3 ipulsiõe diminuti numeri. Et qñq3 curat̃ corpᵘ ex eo qd̃ ẽ ad vẽtrẽ desup. ⁊ ex eo qd̃ gnãtur in ipso ⁊c̃.

De quarto dicit Sera. ꝙ colerica passio plᵉ3 accidit ifantibᵘ viris: ⁊ decrepitis si eueniat ꝑuenit cuz eis ad vehemẽtiã: ⁊ ꝓpťe eis: quoꝝ lacerti sunt grossi rubei: humidi: q2 illi ꝓpe sunt parati ad estuationẽ carnis. Et fit hec passio plr̃m in estate: in hyeme raro: in autũno ẽ mala valde. Et colica passio que fit ex corruptiõe digõnis vice vna post aliã est bone dispõnis. Et illa q̃ fit post ꝑuatiõez digestiõis multotiẽs ẽ difficilis: ⁊ ꝓpe sup illũ cui accidit raro. ¶ Dicit Aui. colica passio ẽ ex corruptiõe cibi incolumior est illa: cuiᵘ cã ẽ frequentia corruptionis post corruptionẽ. Et colerica passio mala icipit cũ lenitate: deinde accidũt dolor ⁊ pũctura in vẽtre: ⁊ itestinis: ⁊ dilatat̃: ⁊ ascendit ad stõm ꝑꝑ hũores nociuos multos: vñ fit fluxus vẽtris: ⁊ vomitus simul: ⁊ mundificat̃ corpᵘ. Incipit ergo cũ fluxu vẽtris colerico: deide aquoso puro molli fetido: deinde ad loturã carnis recẽtis hñtis odorẽ piguedinis: deide ducit ad pulsus mollificationẽ: ⁊ spasmum: ⁊ sudorẽ fridũ: ⁊ mortẽ. Et ↄsuetus incurrere colicã passionez nõ h3 timorẽ: sic̃ icõsuetus: ⁊ fit infantibᵘ plus: ⁊ fit in estate ⁊ autũno ꝑꝑ debilitatẽ digõnis in vtrisq3: ⁊ minorat̃ in vere ⁊ hyeme: ⁊ plᵉ3 accidit althecha. Et sũt q ñ pñt proferre the ꝑꝑ humiditatẽ cerebri ⁊ neruoꝝ: sicut dicit Hyp. ⁊c̃. Unde dicitur in nostra translatiõe trauli a dyaria maxime capiuntur longa ⁊c̃. ¶ Passionariᵘ. Ciliaca passio maxime contingit tẽpore frigido ⁊ humido: ⁊ i vẽtre vẽtositas extra nã3 concluditur ⁊ non digeritur: cõsumitur vero in hac passione maxime infans crescens: et cui est nãlis solutio ventris: si ciliati fiunt ibi moriuntur. ¶ In iuuenibus raro fit: his maxime fit in estiuo tẽpore: raro autem aliis tẽporibus.

De quinto dicit Dal. ꝙ differt perturbatio: ⁊ dyaria: q2 perturbatio est euacuatio colerarum per vomitũ: ⁊ per solutionem: ⁊ qd̃ euacuatur est colera ru. ⁊ vniᵘ coloris est vomitus ⁊ solutio. In dyaria vero vomitus nõ est: ⁊ que emittuntur varia sunt: ⁊ nõ speciei vnius. Et ꝓpterea perturbatio morbus est acutus cito terminans: dyaria vero prolixior morbus est. ⁊ perturbationẽ Daly. intelligit colericam passionem.

De causis dyarie dicit Daly. ꝙ dyaria fit ex maloꝝ ciborũ regimine: aut venaruz repletione: aut opilatione que meseraicis accidit: aut ex humoribus: qui aliũde ad stomacum prorumpunt. Maluz vero regimen ciboruz est ꝓpter multam quantitatẽ: que grauat: vnde expelluntur: ⁊ humores sequuntur: aut ꝓpter qualitatẽ cum cibus corrumpitur vt mora: melões: cucurbita: que cum corrupta fuerint expelluntur: sequũturq3 simul materie que trahũtur: aut ꝓpter ordinem: vt cuz cibus qui descendere moratur preponitur citius descendenti ex opilatione venarum: que concauitates dñr: ⁊ a Ga. meseraice cibus non trahitur ad epar: ideoq3 cum solutione exit. ¶ Ex repletiõe corporis ⁊ venaꝝ fit dyaria: q2 cuz cibus est digestus in stomaco: ⁊ intestinis subtilibus: sicut op3 ad epar: ⁊ omnia membra ꝓpter repletionez non mittitur: exitq3 a subtilibus ad intestina grossa: ⁊ indigestus: fitq3 abinde dyaria. Et ex multis humoribus ad stomacum descendentibus: aut ex omni corpore: aut ex vno membro. Et hoc aut ẜm naturam: sicut in crisi cum membra sua nociua expellunt ad stomacũ: vel cum cerebruz simul expellit. ¶ Raſ. in diuisioni. fluxᵘ ventris sine sanguine ⁊ sanie est: aut ꝓpter epatis debilitatẽ ab attractione: aut ꝓpter debilitatẽ suam a digõne: aut q2 currit colera acuta ad itestina: aut colera nigra ad os stomaci: aut materia currit ex capite ad stomacũ: aut potus aq̃ super cibuz: aut q2 cibus est nã solubilis: aut est error in ordine: aut ꝓpter motuz post cibũ: aut ꝓpter resolutionis paucitatez. ¶ Raſ. in diuisio. colerica passio fit ex ↄuersione cibi in stõ ⁊ intestinis: vel ex colera rub. effusa ad stõm ⁊ intestina cuz supfluitate. ¶ Aui. vult ꝙ ꝙ colerica passio: ⁊ in hac intelligitur dyaria fiat ꝑꝑ aerez circũdantez calidu3: qui dissoluit: vel frigidum q constringit meatus exteriores: vel humidu3: sicut auster pluuiarum: ⁊ regionis meridionalis: ⁊ ꝓpter vẽtositatẽ que corrumpit digestionez: aut ꝓpter humiditatez naturalẽ que dominat̃ in stomaco cerebro: ⁊ mẽbris neruosis: sic̃ in traulis: ⁊ ꝓpter opilationẽ ⁊ repletionez in meseraicis: ⁊ est fluxᵘ cum ꝑiodis: q2 vene ille replentur in tꝑe noto deinde euãntur in tꝑe medio: in tꝑe medio ẽ dispõ sana. ⁊ plurimũ qd̃ est iter paroxismos ẽ. 15. dies: vł circa illõ. Et fit ꝓpter cibũ: ⁊ hoc ẽ: aut ꝓpter paucitatẽ: q2 corrũpitur in stõ ignito: vñ nã non recipit: aut ꝓpter grauitatẽ: q2 nõ retinet: aut ꝓpter mordicationez sicut cepe: aut ꝑꝑ nãm venenosam sicut in fungis: aut ꝓpter velocitatez ad corruptionẽ sicut in lacte: aut ꝑꝑ vehemẽtez subtilitatẽ: q̃re resudat: ⁊ nõ retinet̃ apud portenariuz: aut ꝓpter multitudinẽ potus aq̃ sup cibũ: aut motum multum post cibũ aut ꝑꝑ humorẽ flegmaticũ ⁊c̃. aut colericũ: q2 abstergit: aut q2 est cibᵘ ↄturbatus: ⁊ ẽ ille q est multe quantitatis ⁊ pauci nutrimenti sicut olera: aut ordinez corruptuz: sic̃ cum postponitur lubricᵘ stiptico: aut cuz ꝑponitur cibus velocis ↄuersionis. ¶ Sera. addit his que dicta sũt ↄ̃bilitatẽ lacertoꝝ ↄtinẽtiũ. Accidit. n. assellatio absq3 volũtate ⁊c̃. ⁊ ponit de dyaria q̃ fit ꝑꝑ replõnẽ corporis: q2 cibus digestus i stõ ⁊ intestinis nõ descẽdit ⁊c̃. Fit ẽt ex mã que decurrit a cerebro ad vẽtrẽ: quã multi medicoꝝ modernoꝝ non cognoscũt ⁊c̃. ¶ Alexã. dicit. fit colerica passio non ex vna causa: sed pluribus fit: vt ex multo cibo:

aut dum nō bene coquitur corrūpit̄. Fit ēt ex q̄litate so/la. ⁊ fit ex malis hūoribus. fit ex cibis ⁊ potōib⁹ nō aptis stomacho. vt sunt melones. pinguia dl'cia. ⁊ oleū in cibis ministratū. Et ex col'a incitata sursum: vel deorsum. ⁊ ex epithimatibus fridis: aut aq̄ fride multa lotōe. aut si po tatur. ¶ Passionari⁹ dicit. q̄ ciliaca passio fit pp corru/ptionē ciboꝝ: vel crapulaꝫ: vel frequentē solonēꝫ. vel ex potus plenitudine. vel medicaminū frequenti purgatio ne. ¶ Quidaꝫ dicūt q̄ fit ex colera non qualitate. ſꝫ q̄ti tate peccante. Si. n. qualitate peccaret disinteriā potius (induceret. ⁊c.

De signis

dic̄ Alex. q̄ colica passio acutissima est: diligēter ipsam cogn̄scere opꝫ. vt celeri⁹ subuenire pos simus: q̄ añ oēs passiōes acutior est: ⁊ cito interimit. fit ergo cū īmoderata turbatiōe vētris ⁊ vomit⁹ effusiōe cū molestia: ⁊ turbatiōe stōi: ⁊ vētris. ¶ Ras. in diuisiōibus. signa colice: que est ex ꝯuersiōe cibi in stō ⁊ intestinis sūt anceſſio satietatis nauseatiue: ⁊ multitudo vētositatū in ventre añ eā per aliquot dies: ⁊ incipit cū dolore vmbli/ci: ⁊ punctura eius. ⁊ accit sol'o plurima. aut sine vomitu aut cū vomitu pauco. ⁊ si est ex col'a effusa ad stōm sig^m. q̄ fit post febres adurētes: aut acceptio medicaꝝ soluti uaꝝ. aut vini puri: aut oiūꝫ que calefaciunt epar: ⁊ mordi cant ipsum: ⁊ facit seq cū ꝓlongat̄ excoriationē. ¶ Dicit Serap. hec egritudo facile toleratur in p̄n°: ⁊ cū eūantur comesta corrupta fit fortis dolor in fine: qm̄ mordicatio fit ꝓprie in stō. ⁊ dolēt intestina pp cōitatē: ⁊ eūantur co/mesta corrupta: vt sūt acetosa: ⁊ paꝝ amara: vt mordicēt meri per vomitū: ⁊ intestinū rectū per egōnē cū eūantur comesta. sequitur eūones aquose pure: ⁊ colice: ⁊ fit ige/tudo: nausea angustia: ⁊ forte extenuat̄ corp⁹. ⁊ qd eūat̄ ē sil'e loture carnis: ⁊ odor aꝫ euāti. ⁊ cū hac extenuatione pulsus mortificautur: submergunt̄ tempora: minuit̄ na/sus: ⁊ pulchritudo faciei mutat̄ ad dispōnē mortis: ⁊ in/frigidātur man⁹ ⁊ pedes: ⁊ sudor est fridus: ⁊ fit spasmus in manibus ⁊ cruribus: ⁊ ad vltimum accidunt oīa acci/dētia. q̄ fiunt ex solutiuo: ⁊ ħ egritudo est acuta. ⁊ non hꝫ intermissionē. Immo expectat iuuamētū medici prudē/tis fortis: quē non terrēt accn̄a mala. Nā totū qd sumit̄ vōitu expellit̄. ⁊ sitl ē difficil: q̄ nō potu: q̄ sicut bibitur vomitu expellit̄. ⁊ accidens laboriosum sunt vigilie: ⁊ si dormit infirmus valde iuuat̄: ⁊ ex toto resoluitur egritu do. ¶ Dn̄t q̄dam si a multitudine: vel acuitate ciboruꝫ scit̄ ex p̄cedenti assumptione eoꝝ. Si a multitudine ag/grauant. Si ex acuitate mordicando. Si a fluxu a capi/te scit̄ ex catarro. ⁊ q̄ egō est spumosa. vnde Ypo. in af for. ¶ Quibuscūqꝫ spumose egōnes ī dyaria. his a capi/te fluit flegma. Si ex multo flegmate vel col'a ml'ta egō est colica vel flegmatica. si ex debili ꝯtentiua nulli⁹ hūo ris admixtionē habet egō. ⁊c. ¶ Dicit Passiōari⁹ i cilia/ca: que est nimia ventris sol'o est egō viridis frequēs vri na rubea ex sanguine: sed spumosa ex flegmate viridi: ex col'a nigra: ex melīa est. qñ sanguinolentū: ⁊ putridū cuꝫ mucillagine intestinoꝝ est: qd assellatur die: ac nocte est qñ semel in die ⁊ aliqñ cū dolore ventris: ⁊ intestinoruꝫ subglutiūt. ⁊ vigilant. sitiūt: odorescunt: vomūt fastidiūt indigōnem patiunt̄: ⁊ ventris morsum cū dolore: pallēt colore: cuꝫ virium defectione: ⁊ qñqꝫ febriunt in nouissi/mis fetet illis corpus: aliquādo ex ventositate tument pe des: ⁊ facies: disinteriaꝫ incurrunt: difficile continent so/lutionē: ⁊ aliquādo intestinū exit per conam. ⁊c. ¶ Aui. dr̄a inter stomachū: ⁊ cerebralē est: q̄ stōus ordinē nō hꝫ: nec horas p se in qb⁹ crescat. Immo est s̄m regimen: q̄ si digestiua est debilis exit sine digōne. Si retentiua: ⁊ expulsiua simul sunt debiles exit cito: ⁊ subito: ⁊ paula/tim: ⁊ vtplm̄ fit ex frigore. ⁊ si digestiua non est debilis: qd exit hꝫ quādaꝫ digōnē s̄m tp̄s more in stō: ⁊ cū illo q̄ est a lubricitate hūorosa egrediūt̄ hūiditas: ⁊ cū illo qui a lubricitate vlcerosa: aut bothoria sunt signa vlcerum ex vomitu corticali: aut bothor in ore ⁊ dolore. ¶ Et hy po. dicit. ille qui hꝫ lubricitatē intestinoꝝ vomit⁹ est ma lus: ⁊ hoc iudiciū hꝫ occultā causam. ē in nostra transla tione: a dyaria hita diuturna spontaneus vomitus super ueniens soluit egritudinē. i. dyariam. Etcum hac turba conueniunt q̄tuor alie. s. burgūdus. Constā. oribaxius: ⁊ alia quedam cerebralis: vtplm̄ est post somnū longum: ⁊ seruat paroxismos. Et cū eo sunt signa catarri: ⁊ corru/ptionis cerebri. ¶ Et in li° Algarip. cū appꝫ in lubricita te intestioꝝ super costas aliquid simile ciceri: ⁊ prouoca/tur vrina. ⁊ multiplicatur morit̄ eger in illa hora. ¶ Si/gna epatici. ⁊ qui est ex meseraica dicunt̄ in caplis eoꝝ: plm̄ autē splenctici est mel'icum. ¶ Intestialis vero san guineus: ⁊ non sanguineus significatur ex dolore intesti noꝝ: ⁊ punctura: ⁊ est diuersus ab epatico: q̄ epaticus ē plus: ⁊ habet paroxismos: ⁊ vices. ⁊ sequens poxism⁹ est deterior precedenti: ⁊ manifestior: ⁊ in superiorib⁹ pl⁹. ⁊c. ¶ Deinde dicit. si est lubricitas non ab vlcere: nec a fleg mate: sed ꝓpter malā ꝯplōnē significat illud priuatio si/gnoꝝ vlceris: ⁊ flātis. opillatiuū ⁊ liq̄factiuū signat cur sus in seipsis. ⁊ signū priuatio super ea. ⁊ calitas corpis: ⁊ febris minuta: diuersitas coloris in eēntia: ⁊ fetor oris ⁊ liquefactiuus est virulētus aquosus. ⁊ qui est ex lique/factione adipis est virulentus grossus. sic in vlcerib⁹ cuꝫ pinguedine: ⁊ colore diuerso. deinde fit in essentia adipis sine diuersitate: ⁊ silis est liquefactioni carnis rubee: nisi q̄ priuatur piguedine. ⁊c. ¶ Et scias q̄ siquis habet flu xum ⁊ stringit̄. ⁊ non fortificatur: causa est: q̄ corp⁹ non recipit cibum. ¶ Et si quis asellat plus in die q̄ȝ in no/cte causa est debilitas stōi. ⁊ si plus in nocte q̄ȝ in die cā est epatis debilitas: que remittit cibum. ⁊ scias q̄ ml'to/tiens succedit eūonī: q̄ eūat subtile: ⁊ dimittit grossuꝫ co lerica vehemens.

De modo

curationis. dicit Haly. in p̄n c° dissin/terie. ⁊ maxime si fit in supiorib⁹ da repimētia. sic rob myrtinū. ⁊c. Medicamis assictio. ℞. gumi arabi. terre ciprice. ⁊c. da lac frixuꝫ in quo lapides proieceris calefactos: aut frusta ferri: qm̄ hoc cōuenien tius est: eo q̄ in ferro ponticitas sit ⁊ restringit: cōfortat q̄ȝ in tm̄: vt desiccet. dabis etiā cum hoc biscoctū. si vero aliqua sit febris lac non dabis: sed trocis. strigētes. si vo nulla febris sit vescatur dn̄s passionis carnibus auium montanaꝝ: quia leues sunt: vt franquillini conditi cum oleo oliue: ⁊ granis granatorū. Et si ħ hēas cū hedoꝝ ex tremis: nihil poscas. Si sit febris panem infusuꝫ aq̄ gra natoꝝ muzoꝝ: massam ex lacte: ⁊ milio ⁊ rizo excortica/tis: ⁊ vitella elixa in aceto: ⁊ rizū cū adipe renū capraꝝ: Fructus citōia pira: castaneas. ⁊c. Fabas i aceto coctas. in aqua quā bibit spodiū mitte. ¶ Cauendū est autem a pungentibus cibis: ⁊ qui sunt fortis acerbitatis: salsisq̄ȝ: neqꝫ fortiter pontica sint permixta: ⁊ aspera. nisi forsitā viscositas in eis sit ⁊ leuitas simul. vt amilū gumi arabi cum. ⁊c. ¶ Cuꝫ vero in intestinis calor accidit: que mul tum stringunt vti non expedit. Et si sit ventris siccitas: ⁊ egestionis incarceratio: da psiliū semen: maluaꝫ. ⁊c. Et cum cassia non oberit vlceribus. ⁊ nām molliet. Si aūt vlcera sint in iferiob⁹ itestinis medicaminū pocula nihil conferunt: clystere ibi instet: quoniā facilius: ⁊ citius ad locum peruenit non debilitata virtute in superiori tran situ membroꝝ. Clystere sit cū succo arnoglose. ⁊c. Si sit febris adde psiliū spumā. ⁊c. Si sit tortio adde leniēs vt

clystere. et mitigans in quo rizum ponitur. et ordei alsitũ et adeps galline: et vitelli ouorum elixi in aceto: et adeps renum caprarum. etc. Oportet etiã minuere cibum in quo stercus paucũ fit: vt per hec loca nõ trãseat: nec ea excoriet. ¶ Si vero passio sit diuturna nõ comedẽte aufert spem et non hec sufficiunt ad vlcera desiccanda propter humiditatem: et putrefactionem eorum. et si sanies exit sine sanguine. tunc clysteri vtendũ est acuto vrenti et fortiter desiccanti. vt arsenicorum clysteri. ¶ Exteriora. n. vlcera cũ medicinis exiccãtibus: et coctura exiccant. In hac autẽ dissinteria clysteri vtendum est: qđ cocture obtineat locũ. Et si vlcus est in recto intestino ilicinus est vtendũ. et si sit in inferioribus: et in superioribus intestinis. vtendũ est sil. et que in potu sumuntur medicinis. et clysterys sanatiuis intestinis. cauendũ est medicamen solutiuũ: et maxie collo quintida: et dyagrediũ. et si necitas vrget da mirabol. etc. ¶ De modo curatiõis dyarie. dicit Galy. Si dyaria sit causa crisis non stringatur: nisi modum excesserit. si vo propter humores fluentes in ventrẽ colicos spodianos da trocis. stringentes cũ rob citoniorum. etc. Emplm sit d sandal ros. biscocto sicco. etc. patientẽ lẽticula pasce excorticata decocta: cuius primã aquã effuderis: et cũ aceto et aq granatorum acetosorum accidorum: et coriandro sicco condieris: et vitella elixa in aceto acerrimo: vel mixto cum aqua. et si non est febris frãgllinos cũ sumac: aut hedorum pedes. etc. ¶ Fructus an prandiũ citonia pira. etc. Fac prias herbas odoriferas fridas: vt ros. myrtũ. etc. Et si hec nõ sufficiunt: et aliquis calor ẽ sine febre: lac sine butyro frixũ. in quo lapides imiseris calidos: aut ferri frusta cũ biscocto trito ad medie libre mẽsuram: et quasi die vnge vsqz ad libram: et erit pluribus vicibus: et erit cibus. ¶ Si solo est flegmatica apium: ciminũ: carui: galanga. etc. ¶ Sed si colica est solo nihil dabis hõ medicaminũ aut aromatũ. Si vero est solo: et paulatim: aut circularis: et in certis circuitibus. tunc mã est in venis: vel in membris aliquibus ad cuius expulsionẽ natura semel nõ sufficit: et ideo ẽ euacuãda. et si materia est colica da syrupũ ro. etc. Et melius omnibus ẽ mirabolanũ citrinũ cũ zuc. qz pmo purgat. postea stringit. si humor est flegma da kebulos cũ zuc. qm ea que in venis sunt cũ solo est emittit stõs premittẽdo intestina: et venas. dñs passionis huius vtatur tempato exercitio: cibi minuitione: subtiliatione: et cũ dispositione cum regimine ctrario humori facienti. etc. ¶ Si passio est ex opillatione da deopilantia: et cibos: et medicinas: vt apy semen. prohibe viscosa grossa: aut amilum. et pontica qm opilationem augent. et si nulla est febris: aquam radicum. etc. ¶ Si est a cerebro fluxus prohibe cũ desiccatiuis. et si fluxus est a cerebro cã caloris emplastris vtere frigidis cõfortantibus: vt in cephalea dr calida: sed hoc fiat post corporis mũdificationẽ cum flõmo: et siccia: et si sanguis dñatur vtraqz cephalica minuatur. et si a cerebro colera fluit cerebrũ cum aloe mirabol. absinthy ifusiõe purga. etc. ¶ Cibi sint sumachia cũ pullis. si acuta pũgẽs ẽ mã papauerinũ da syrupũ: et gargarizet ro. acetũ aquã arnoglose: sandalũ: odoret camphorã: obuiet vaporibus aceti in quo lapides pieceris calefactos. Jocũdos olfaciat odores et fridos. et si fortiora sunt necia puluere vtatur stringẽti. etc. ¶ Qz si flegmatica est materia cerebri a flegmate purga cum mirabol. etc. Sternutatione vtatur cum condisi. et castoreo: et gargarizet syrupum mellinũ: in quo sint spica cubebe: super caput aquã instilla decoc. camomil. etc. puluerem da stringentẽ ad flegmaticam. dyariam: cibos frigidos et grossos prohibe. ¶ Dicit Passionarius reuma cstringatur: vt non ad febres veniant ne multũ soluantur. ¶ Qz si cũ tumore: et duritie fuerit. sic superius diximus loca tumida: vel durissima: vel dolentia infundantur oleo ro. mixto vino austero: et apposita lana succida: et superligetur fortissime. Si vero plus fuerit reuma infundi debet ex oleo anetino: aut myrtino admixto melle: et citoniorum succo: et cedanis: et acatia: et post infusiones cathaplasma: stiptica confortatiua ponantur. Qz si fluxus nõ est multus: et dolor multus sine reumate calefactiua cathaplasmata adhibẽda sunt ex fenugreco: semine lini et farina ordei. et pro constringẽdo reumate dactili citonia in vino cocta terantur. et in ipso soluãtur: qbus puluere: et superapso: et vaporabis leuiter cathaplasmata iponantur: et epithimata: dissinteriorum: et potiones simplicis. Et ex semine arnoglose trito cũ vua passa enucleata factis trocis. ad nucis. magnitudinem in vmbra siccatis vnũ cũ opus fuerit cũ calida accipiant. inueterata vero passione antidotum: dyacitoniten: et trocis. androni. aut crocudes: aut acantes egyptiacas accipiant: et vomitum post cenam ex raffano prouocent. Cibus aũt dandus est constrictiuus: et bene digestibilis: et ozimo: et thimo: aut origano: et serpillo. et filibus. Obseruandum tñ est in ãno tatõe ab iracundia: et post somnũ modice deambulãtes sedeant. in dimissione bal. vtantur siccis: non descendãt in solium: et olfaciant mel cum ibi coxeris citonia: et vinum ex citonys: vel granati: aut succus spelte: seu lenticule: ex aceto accipiant: et ouorum assorũ media in aceto intincta: comedant quoqz lac caprinũ: vbi extincti sint lapides ardentes. bibant poma stiptica. i. granata: nespula: et cibos: et myrta: aut citonia: vel pruna coquatur: et comedant: qz si anus doluerit: vel itumuerit enema accipiãt lene. Item oportet eos quiescere: et imotos manere: et cstringẽtibus medicinis a cibo abstinere: et a potu solubili. Impõere qdem eis debere cataplasma stipticũ super lumbos: et vmblicum. et si non cessauerit: fluxus bis cibũ stipticũ: vinũ qz sit dabis bal. non vtatur.

¶ De dissinteria. Capm. LXXXVIII.

E dissinteria notanda. sunt. iz. pm. de nomine. 2m. de diffinitione. 3m. de specieb. 4m. de causis. 5m. de signis. 6m. de modo fiendi. 7m. de terminatiõe. 8m. de differẽtia. 9m. de nocumẽtis. 10m. de errore: et oppositione medicorum. 11m. que curatur et que non. 12m. de modo curationis.

De prio dico. qz dissinteria excoriatio intestinorum: et vlceratio: et vulneratio sunt nomina synonima. Unde Serap. intitulat capitulũ. de excoriatione vel dissinteria. Et Auicẽ. nomiat excoriationem. Et dicitur dissinteria diuersa scissio intestinorum. Nam teron grece latine intestinum dicitur. ¶ Passionarius. dissinteria dicta est a passione intestinorũ: quia grece dissinteria vulnus intestinorum dicitur. ¶ Dicunt qdã qz dicitur dissinteria a scindo: quia in ea scinduntur intestina.

De diffinitione dicit Auicẽ. Excoriatio est dolor abrasionis ex superficie intestinorum intrinseca. ¶ Dicunt quidam dissinteria est fluxus ventris cum excoriatione intestinorum: vel sanguinea ventris egestione. ¶ Dicit Uiatic. dissinteria est egestio sanguinis cum excoriatione intestini. vel vlceratione sui. ¶ Est autẽ dissinteria egritudo non accidens. et nominatur a quibusdam nomine excoriationis: sed excoriatio est egritudo. vnde cum dicitur dissinteria ẽ excoriatio diffinitur per eẽntiam. Cum dicitur est egestio sanguinis: vel sanguinea ventris: egestio diffinitur p effectum: et cum dicitur est dolor abrasionis tangit accidẽs: et passionis essentiã. etc.

Dicit Haly. de speciebus. ꝙ quedā est epatica: ⁊ dicitur dissinteria epatica. Et ꝑm Sera. si fit ex debilitate epatis dicit̄ excoriatio sanguinea. ⁊ quedā itestinalis: ⁊ intestinalis. quedā fit in grossis: ⁊ quedā i gracilibus intestinis. ¶ Dicit Aui. species excoriatiōis sunt sanguinea: virulenta: saniosa: muchosa: curachia: ⁊ corticalis. Et ex sanguinea. quedā fit subito. ⁊ quedā paulatine. ⁊ distinguunt̄ species lienterie penes loca: penes tp̄s: ⁊ penes ea: que exeunt. ¶ Distinctio vero ꝑm cās: pꝫ in causis ꝑm loca: qꝛ quedā in superioribus intestinis: q̄dā in medys: ⁊ q̄dā in inferioribus. Scdꝫ tp̄s: qꝛ quedaꝫ est recens: quedā cronica. sed ea que eūantur distiguunt̄ 3r. species in p̄ma eūatur lauugo ⁊ pinguedo itestinoꝝ. Et fit egestio. sicut lotura carnis piguis. In 2a fit abrasio superficiei intrinsece intestinoꝝ: ⁊ stōi: ⁊ exit cum egestiōe. sicut rasura pergameni. In 3a. exeūt frusta intestinoꝝ. ⁊ apparent neruose ⁊ carnose resolutiōes in egōne. ¶ Dic̄ Haly. primo exit hūor colicus: ⁊ varius. post flegma. qd̄ intestina interius leniebat: post cortices de corpore intestinoꝝ: ⁊ postea cū corticibus frusta carnis magna. ⁊c̄.

De causis dicit Haly. ꝙ hec passio pp̄ tenasmō oritur graue: qui intestina vlcerat nimio motu: aut propter rupturā calidi apatis: in intestis: aut propter mās fluentes ad intestina ⁊ perturbationis: ⁊ dyarie passionibus cuꝫ materie sint acute. s. colice: aut salse: que in intestinoꝝ putrefiunt tunicaꝫ. ¶ Fit etiā h̄ passio ex venaꝝ scissura cum sanguis nimius est. fit etiā ex colere nigre defluxu. que est male qualitatis ad intestina: ⁊ fit ab emissione cācrena. que in itestinis fit. Ingt autem Hypoc. in libro morboruꝫ acutoruꝫ dissinteriaꝫ: ⁊ excoriationeꝫ in intestinis accidere: eo ꝙ ventositates emitti prohibeantur: reuertanturq̄ ad superiora faciāt virtutis casum: ⁊ extremoꝝ frigus. addit autem his gal. stomaci doloreꝫ capitis repletioneꝫ causa est: quia intestina excoriata ab omnibus leduntur: maxīe pūgentib⁹. Cum ergo in eis nutriendis locus non pateat propter solutionē pungens ad superiora conuertitur. Et fit in stō: ⁊ cerebro egritudo: sequiturq̄ puncturas: ⁊ dolorē intestinorum virtutis debilitas ⁊ extremoꝝ frigus: eo ꝙ calor ad loca mittitur egritudinis curanda. ¶ Dissinteria v̄o epatica sanguinis est egestio puri: cui nō miscetur in p̄n° egestio similis loture carnis. post rubeus. vltimo niger ex colera nigra. Et fit aut qꝛ epar: ⁊ vene sanguine sunt replete. vnde propter grauitatē emittitur. ⁊c̄. aut fit alicui⁹ magni membri incisione: vel manus: vel pedes. vn̄ sanguinis nutriturus illud grauans epar mittitur ad meseraicas: ⁊ intestina: aut ex imutatiue fit virtut] debilitate. ¶ Scdm Aui. excoriatio in superioribus intestinis: aut est propter apostema: aut mordicatiōeꝫ: aut cola: aut materia sanguinea: aut viruleta: aut saniosa: aut feculēta. ⁊c̄. aut propter medicinaꝫ vulnerantē: sicut pulpa colloquitide: aut propter bothor ⁊ vlcera. ⁊c̄. Et fit ab intestio recto. ⁊ si cū dolore dicit̄ cachir. ⁊c̄. Et fit ab ano ⁊ sine dolore: ⁊ est sanguis: ⁊ non aliud fit ꝑm semitā nature. ⁊c̄. ⁊ fit a toto ꝑm semitaꝫ crisis: ⁊ fortitudinis expulsiue: aut debilitate retentiue: sicut fit timenti morteꝫ gladio: ⁊ habenti ptisiꝫ: ⁊ in fine vite: aut liq̄factiuaꝫ. ⁊c̄. aut replōnē ex retentiōe. ⁊ soliti eius dimissionem exercity. ⁊c̄. ¶ Dicit Viatic⁹. causa est interior ⁊ exterior. Interior est cola pungens: vel flegma salsum: vel vitreū: vel hūiditas aq̄sa. Exterior est: sicut medicina acuta: que cū inueniat discopertuꝫ vnctuositate excoriat ipsum velociter: ⁊ fit ex colera naturali: ⁊ inaturali: ⁊ prasina: ⁊ erugiosa: ⁊ ex melancolia inaturali: ⁊ ex flegmate salso: ⁊ ex epate propter contentiue debilitatē: vt quidā dicunt. ¶ Dicit Passionarius. dissinteria post longam solōneꝫ: vt exusta intestina vlnera facerent. Nam dissinterie due sunt cause. vna in intestinis minoribus: alia in maiori fit ītestino: qd̄ inferius posituꝫ est: quo potiones peruenire non p̄nt. Nā clysteri magis curantur. ¶ Dicit Serap̄. Excoriatio accidit quādo currit virus acutū ad intestina ex viscerib⁹: que sunt super ea. Et hoc est quādo cōfortata natura expellit hūorem malū: aut debilitate virtutis facientis sanguineꝫ: aut ex flegmone epatis: aut ex liquefactione. vn̄ currit: ⁊ resudat materia ad ista membra. s. intestina: aut ex ruptura vene in intestinis in rotunditate earū: aut versus caput intestini recti supius: sed in emorroydib⁹ attractiua aperiuntur: nisi vene que sunt in ano. ¶ Dic̄ Alex. si est celtica virtus infirma: que per ventrē excernuntur succosa sunt. Si vero aloetica virtus patitur: similia sunt loture carnis recentis. siue vero succ⁹ cibi mutatur i sanguineꝫ refunditur ad intestina: ⁊ excernitur cū ꝯsilibus mixtum: ⁊ propter acredinem non continetur: sed expellitur ab itestinis causa est reūatice dissinterie. ¶ Raf. i diuisionibus. fluxus cū sanguie: ⁊ sanie fit propter dubelati: que rumpunt̄. ⁊ illud fit ex percussione: aut per venā ruptam: aut debilitateꝫ digestiue epatis: aut excoriationem. ⁊c̄. ¶ Dicunt quidam cause primitiue sunt aer siccus sequens humidū: in quo m̄lte supfluitates sunt adunate. que tunc acuuntur a siccitate. sicut Hypoc. dicit in affo. Si hyems precesserit sicca: ⁊ borealis: ⁊ ver pluuiosum: ⁊ austrinum: necesse ē in estate fieri dissinterias. ⁊c̄. Similiter si precesserit aer calidus ⁊ siccus acuens hūores: ⁊ sequitur frigus cōstringēs. vnde materia acuta retenta fluit ad itestina: ⁊ ea excoriat. Similiter exercitiuꝫ exiccans vel dissoluens: ⁊ similiter bal. exiccatiuū: vl' dissolutiuum vt sulphureuꝫ. Similiter cibi acuti mordicatiui: ⁊ acrumia: ⁊ omnia salita. ⁊c̄. simil'r pot⁹ vt aqua salsa: ⁊ vina fortia. in tempore calo. ⁊c̄. Et medicie acute vt scamōea eufor^m ⁊ pl'pa collogntide. ⁊c̄. ¶ Cā antecedēs cōplexionalis est ꝯplexio calida ⁊ sicca intestinoꝝ. complexionalis cōpositio rara: ⁊ macilētia in eis. humoralis est colicus naturalis: ⁊ innālis vel flāticus salsus vel vitreus: vel melicus naturalis ⁊ inālis a toto corpore ꝓcedens: vel a cerebro: vel epate: vel splene. ¶ Causa cōiuncta est mā mordicans vel apostema. ⁊c̄. Si vero dissinteria pro accidente sumatur cā eius est solo ꝯtinuitatis. ⁊c̄.

De signis dicit Viaticus. signa cōia sunt tortura angustia: egō sanguinolēta mixta cum cola ru. vel alia re cōgelata alba ⁊ viscosa in iteriori quasi vistimento intestini. ¶ Spālia signa sunt: qꝛ si egō est colica itelligimus ꝙ est ex colera. si flātica. flāte salso. Si a causa exteriori ex infirmi inquisitione. Utruꝫ autem sit in superioribus: vel in medys: vel in inferioribus intestinis scitur ex loco doloris: qua^re rei mixte egestioni: ⁊ ex multitudine egōnis: qꝛ si sentit doloreꝫ in stomacho superiori: ibi morb⁹ intelligitur: ⁊ egō mixta ē cū subtili sanguine: cum q̄dā rasura abhomiabilis doloris. si fit in medio intestino: dolor fit in superiori vmblico: ⁊ egestio mixta est cū illa re: que dissinterie cā est. Si fit i inferiori quasi sanguis: vel rasura exit in prin°cū pondere ⁊ tortura: ⁊ incisura: ⁊ dolor est in inferiori vmblico: ⁊ stercus sanguīe vel rasura mūdificat⁹ egredit̄. ¶ Haly. in grosso sigñatur. qꝛ hō ad egōneꝫ surgit tp̄e quo pūcturas sentit: neq̄ cōitatur tortio. ⁊ si qd ex vlcere exit egestioni non est mixtū vlcus in g̃sso sigñatur intestino: ⁊ recto: qd̄ si paꝝ mixtū est vlcus in orbō: vel in colon eē significatur. ⁊ si patiēs pūcturas sentit sub vmblico vlc^a est in grossis intestinis: ⁊ si circa vmblicū in intestinis ē subtilibus. Et si ante egestioneꝫ sentitur punctura: ⁊ qd̄

exit ex vlcere egestioni est mixtu3 vlcus est in subtilib⁹: miscetur nãq3 ex spacij longitudine sanguis: ⁊ sanies egestioni. ⁊ si nimiũ mixta sunt sil' vlcus in intestino est: qd̃ super ieiunũ locatur. ⁊ si hoꝝ mixtura non nimiũ fortis est: in intestino vlcus est ieiuno. ¶ Dicit Aui. dr̃ ꝙ quãdo fuerit vrina i febribus colicis alba cũ icolumitate signoꝝ i fixione rationis: ⁊ defectu soda: ⁊ sil'iũ. tunc caue excoriationẽ intestinoꝝ. ⁊ scitur locus per exitu3 sanguinis: ⁊ ex loco doloris. Utru3 sit supra sumen: aut sub eo: ⁊ ex eo qd̃ est supra dolorẽ. Nam dolor graciliũ est vehemens cõicãs membris superioribus: ⁊ ex corticibus. q2 grossi sũt a grossis. ⁊ subtiles a subtilibus. Et pl'3 magni ex grossis: ⁊ parui a subtilibus. Et ex permixtione: qñ vehemens permixtio cũ eo: qd̃ egredit̃ signat ꝙ vlcus ẽ in superioribus. ⁊ separatum ab ea significat ꝙ in inferioribus. ⁊ multotiẽs illud quod est in inferioribus est i ano: vt sanguis exeat ante egestione3: ⁊ ex tempore iter assellationem ⁊ dolorẽ: qñ si tp̃s est ꝓlixu3. tunc est in gracilibus: ⁊ ex dispõne eius: qd̃ ei associatur de egestione: qñ si est chilosum vel simile aque carnis. tũc est a gracilib⁹: ⁊ magis fetidu3. ⁊ ex dolore. q2 dolor eoꝝ est vehementior. ⁊ ex sanguine: q2 in gracilib⁹ est lotiuus non ꝑmixt⁹ cum ipso stercore. Et si excoriatio est a venaru3 aptione precedit eam egestio sanguinis puri cui non est ꝑmixtio.

¶ Et si est propter apostemata: que precesserũt scit̃ per dolores. ⁊ qñq3 sunt periodi: ⁊ añcedunt signa replõnis. si ab emorroydibus sanguis niger. egõ putrida. si ab humoribus salsis precedat eũo eoꝝ: ⁊ vẽtositas. egestio nõ tincta dolor inseparabilis: grauedo: ⁊ flegma miscet̃. Si a col'a signat eũo eius precedẽs. ⁊c̃. si a mel'ia ꝓcessio melancolie. ⁊c̃. ¶ Signũ fluxus stõi sanguinei est dolor fluxus frequens: destructio appetitus. ⁊c̃. si est a fecis q̃ssitie signat emissio fecis: ⁊ doloris sedatio cũ lenitur natura. ⁊c̃. ¶ Serap. si vincit in corpore hũor malus ⁊ separ̃ ab eũone naturali: ⁊ sentitur mordicatio: ⁊ in princi° euacuatio horribilis. tunc excoriatio est ꝓpter humorẽ malum. ⁊ si est ex effusionibus corporis eũo est diuerse speciei coloris sube: ⁊ odoris fetida valde similis pinguedini liquefacte. Et si est ex emorroydibus apertis nõ dep̃dit sanguis apud infirmũ. ⁊ qui descendit desuper forte descendit in p̃n° subito. ⁊ forte precedit colera: vel ali⁹ humor mordicans. ⁊ si sanguis multus subito descendit p̃ter ꝙ precedat hec eũo. tunc aliqd̃ intestinoꝝ vel istroꝝ ruptum est ßm semita3 studij nature: quasi ipsa expellat qd̃ grauat ea3: ⁊ motus huius eũonis sanguinis: est vehemens: ⁊ quiescit velociter: ⁊ destruitur vehementia appetitus. sicut in sanguinis eũone ex epatis debilitate. ⁊ forte in p̃n° debilitatis epatis exit sanguis. sicut virus subtile simile ablutioni animalis ex ꝓxio d̃collati: ⁊ forte euacuatur sanguis subito: ⁊ debilitatur appetitus. ⁊ quãdoq3 exit sanguis bonus: ⁊ qñq3 cum colera: ⁊ curati pinguedinis intestinoꝝ. i. frustis subtilibus q̃ sunt cum pinguedie. deinde fex sanguinis. deinde cũ eũone ꝓprie colica: q2 radunt facies intestinoꝝ intrinsecus. deide sanies. ⁊c̃.

¶ Et distinguitur. si ex grossis vel gracilibus intestinis ex substãtia eius qd̃ eũatur: ⁊ hora euacuationis: ⁊ dispositione cõmixtionis ex suba: q2 si est magnũ multu3. tũc est ex grossis: ⁊ si minutũ multũ ex gracilibus. Ex hora: q2 si sentitur dolor in vmblico: ⁊ statim euacuantur sup̃fluitates: que faciunt accidere dolore3: tũc est in inferioribus. ⁊ si euacuant̃ post spaciũ longũ. tunc est ex sup̃iori bus. Ex parte cõmixtionis: q2 si sanguis est mixtus cum curati. ⁊ qd̃ excoriatur mixtus cũ fece decenti: tunc vlc⁹ est in superioribus: q2 miscetur lõgitudo vie. Si vero nõ est mixtum cu3 fece. tunc est in inferioribus. ⁊ iterum si descendit de pinguedine cũ cortice. tũc est in grossis. ⁊ si non in gracilibus. q2 in gracilibus ꝓpter calitatem pinguedo ẽ pauca. ⁊c̃. ¶ Alex. dicit. signa dissinterie reumatice excernuntur per vẽtres acres: ⁊ subtiles: ⁊ varij humores: sitis est nimia carnes resoluuntur fastidiũ patiũtur: ⁊ aliquãdo mordicationes intestinoꝝ: ⁊ stomaci. ⁊ si diu manserit hec passio ad dissinteriam peruenit. deinde dicit. signa dissinterie sunt h̃. Na3 in principio sanguinolenta excernuntur. deinde icoroydes multis: ⁊ cu3 rasura incipit: ⁊ post hoc pinguia deponunt. ⁊ si malitiosa sit passio feculentu3 est cũ malo odore. deinde si creuerit vlcus deponunt stercora varia: ⁊ nigra cũ aliquibus laminis putridaꝝ carnium sequunt̃: ⁊ febris: sitis nimia: ⁊ fastidium cũ carnibus remissione: ⁊ faciunt scrophũ cum burbũcismo: ⁊ dolorẽ nimiũ cum insomnietate: ⁊ cũ defectione: ⁊ pulsu paruo: ⁊ spisso. sic. n. habẽtibus sudores: ⁊ deglutiendi difficultas efficitur. ¶ Ras. in diuisionibus. si est ex colera sine putrefactione in superiorib⁹ punctura est: ⁊ in ventre: ⁊ in egestiõe mucositas: ⁊ mucilago: dolor super vmblicum: ⁊ quando fex descendit post dolorem ⁊ puncturam per horã vnam: ⁊ cum illa in qua est de mucillagine: de sanie: ⁊ sanguine qd̃ est vehemẽtis cõmixtionis cum fece descendit colera: ⁊ sunt cum ea tristitia: ⁊ sitis. Et si ex intestinis inferioribus vmblici: ⁊ seq̃t exitum fecis punctura: ⁊ non est multe cõmixtionis cu3 mucillagine: ⁊ sanie. ¶ Si ex flegmate salso signa sunt: quia fit post corizam ⁊ catarru3. ⁊ non est in egestione sanies plurima: neq3 col'a: neq3 rubedo: neq3 viriditas: neq3 acuitas que pungant. Immo sunt flegma viscositas: ⁊ pl'ima ventositas. ¶ Facta autem a mel'ia est mala cronica. ⁊ signa sunt punctura assidua: ⁊ egestio nigra: q̃ ebulit: ⁊ ex ea odorat̃ odor aceti. ¶ Quidã dñt. sep̃atur epica a vera dissinteria. q2 cu3 impetu: ⁊ subito exit sanguis ⁊ multus ⁊ purus. sicut a vena. In exitu non est dolor in intestino: nec tortio. lucidam habet interpolatõe3. dolor sentitur sub dextro hypocũdrio. In dissinteria autẽ vera in qualibet assellatione aliquid exit de sanguine non tamen puro: in assellando dolor sentitur: ⁊ arsura in intestinis. ¶ Dicunt etiam quida3 ꝙ quedam sunt signa distinctiua generis: vt a liẽteria dyaria: ⁊ satis patet per dicta.

¶ Quida3 distinctiua specieꝝ ßm loca ad presens: quia in superiori parte egestio est mixta cum sanguine: ⁊ ꝑ dolorem illius partis. 4°. n. de causis dicitur pessima. p̃ma est subtilitas intestini. 2ª est vicinitas ⁊ colligantia cum membris nobilib⁹ vt epate ⁊ stomacho. 3ª. quia medicina ibi diu non permanet: vt possit actionem suam facer̃. sicut etiam nec cibus diu permanet ibi. 4ª est. quia pl'es vene sunt: ⁊ parua: vel nulla carnositas. ¶ Signa vero distinctiua aliquaru3 specieꝝ. s. vtrum educatur pinguedo: ⁊ sit egestio loteralis similis loture carnis pinguis. vl' sit egestio. sicut pergameni rasura. quia villi ⁊ sup̃ficies intrinseca stomaci: ⁊ intestinorum abraditur vel egeruntur frusta carnis intestinoꝝ: ⁊ neruose partes. patẽt omnia per inspectionem. ¶ Signa causarum. sc3 vtru3 sit humor colericus: flegmaticus vel melancolicus vel sanies: vel virus: vel apostema: vel medicina laxatiua: vt scamonea. ⁊c̃. omnia patent per aspectum. ¶ Item sigª locorum sunt: quia epaticus est sine dolore: non cõtinu⁹: sine rasura mult⁹ semel plus viget in nocte: precedit egestio: sequitur sanguis. dolor in dextro. ¶ Stomaticus ẽ cum stomaci dolore indigestus plus in die: nõ seruat ordinem. sed fit ßm regimen. cum rasura: ⁊ aceribus in stomacho cum punctura. ⁊c̃. ¶ Intestinalis est cum dolore intestinorum continuus paulatim: cu3 rasura sanguinis: pus egreditur: vel miscetur: vel sequitur ßm ꝙ est a

superioribus: vel medijs: vel inferioribus itestinis. et s'm hoc dolor est superior: vel inferior: fortior: aut debilior: resolutiones grossiores: aut subtiliores: plus in die q̃ in nocte. ¶ Cerebralis fortior est post somnũ: seruat piodos: spuma est in egone: et adsunt signa debilitatis cerebri. epaticus g. et cerebralis fit s'm periodos: alij non. ¶ Meseraicalis est quãdo in stomacho et intestinis nullũ est nocumentũ. Urina est laudabilis: nec in epate: vel alibi est nocumentũ. ¶ Spleneticus est cũ splenis grauitate. etc. ¶ Signa totius si est a toto: est cũ totius debilitate. etc. ¶ Signa specierum morbi attenduntur in dissinteria. sicut i alijs morbis. etc.

De modo qualr ab epate fiat. dicit q cũ epar debilitatur non potest sanguinẽ continere et per meseraicas distillat ad itestia: et per secessum emittitur: et aliquãdo ex nimia sanguinis abũdantia. et h maxime in õtruncatis: quãdo manus vel pes abscindit. qr sanguis consuetus mitti ad nutrimentũ illius mẽbri abscisi cum non inueniat subiectũ qd nutriat superabũdat in epate et per incõtinentiã emittitur: et h improprie dicitur dissinteria. ¶ Qualr fiat dissinteria per causas alias satis patet. et tps generationis vlceris a colera ẽ in duplici septimana a baurachio est mẽsis: a melicop'. io. dies vsq ad plm illius. etc.

De septimo pmissoz dicitur q dissinteria aliquãdo terminatur ad bonũ: et aliquando ad malũ. qr epatica aliqñ fit per viã nãe. et aliqñ est sinthõatica. vt pz ex dictis. Eadez est distictio i alijs spẽbus. licz per aliũ modũ. etc.

De octauo pmissoz dicit haly. differt dissinteria epatica: et intestialis: qr sanguis ab itestis exit guttatiz: et cũ squãmis sed ab epe sit. et sine squãmis: et p iteruallũ. et sine dolore: et sanguis ẽ pur' ac similis loture carnis et nõnũq per circuit'. Et si cũ his dolorez in epate infirmus sentit. erit signum dissinteriã esse epaticaz. Alia vo dicenda de his in signis superius dicta sunt sufficienter.

De nocumentis vel accidentib'. dic haly. sequitur autem passionẽ hanc corporis extenuatio: eo q sua mẽbra priuantur cibo: qui ad illa ab epate deferebatur. ¶ Dicit Serap. in excoriatione que fit ex effusione corporis euacuatur diuersum i colore: substãtia: et odore. et fetidũ simile pinguedini. etc. ¶ Febris ethica que est cũ ptisi sequitur illuz q est in hac egritudine: et forte non sentit eaz. et hoc est qñ dissinteria prolongatur. et fit supra fecẽ eius peradustionem sicut supra fecẽ vini: cum ergo mutat super effusionem et color et odor ad naturalẽ. tunc egritudo declinat: et minuitur. ¶ Aui. i6ª. tertij. ca°. 7°. de cura excoriationis intestinoz. Oportet vt non sit error in excoriatione intestinoz. fortasse. n. non est illa que indigeat eo in quo est virtus vehemens et est in admiſtratõe ei' in ipsa pnities.

De decimo quesito dicit Haly. opz medicum vti diligenti iudicio: et speculatiõe in cura dissinterie: ne forte in passionis huius fallatur notitia. nõnũq. n. epatica est dissinteria et opinatur medic' illã esse intestinoz: euatq illã intestinalis dissinterie medella: et consumit eger et perit. ¶ Ait. n. in hac re Gal. noui quosdã quibus h accidit passio qs medici pdiderunt: eo q non distinxerũt inter epaticã: et intestinalẽ. nõnũq etiam falluntur eo q cũ sanguine ab epate currẽte colere miscentur acute: que vulnerant intestina: egrediũtur q cũ sanguine squamule: et arbitrantur excoriationez eẽ itestioz. ¶ Dic sera. Ego cognoui mltos ex ill: q infirmati sunt hac egritudine mortuos esse ex puitate cognitiõis medicoz: quibus necesse est: vt medicent. qr pp acuitatez eius qd euacuat: forte eũatur res oleagina. deide frusta subtilia: et ideo medici curant cura vlcez intestinoz: et recedunt a cura epatis. vñ sit causa mortis eoz. ¶ Dicit Haly. nõnũq passio ex venaz fit scissura: et nonnulli arbitrãt ex fluxu emorroydaz fieri sãguinẽ: sz falso. sanguinis. n. emorroydaz fit ex venis que sunt in ano: et venaruz aperitio ex intestinis est superioribus.

De vndecimo pmissoz. dicit Haly. q dissinteria in qua cortices: et corp' emittitur itestinoz: et sicut corticibus sunt frusta carnis magna sequitur interitus patientis: qr corrosio vsq ad interiorẽ peruenit tunicã. Et hꝫ dissinteria incurabil'est. ¶ Deinde dicit ex illa que fit ex colera nigra: et ab emissione cancrene: cuius signuz est sanguinis melici solo: q he due species pessime sunt: et mortifere. maxie si comitetur fetor: queadmodũ in affor. lib°. testatur Hypo. Dissinteria si a felle nigro incohauerit mortale. ¶ Dicũt q dam illa que est: vt lotura carnis curabilis est: sed que ẽ vt rasura pergameni difficile curatur. et in qua carnes intestinoz emittuntur incurabilis est. ¶ Dicit Auicẽ. igt. Hypo. solo ventris melica non sanatur: et si sis aque primo. deinde similis vnguẽto est mala. Et cũ fit post ydropisim egestio sanguinea solutione educitur aquositas: et non sanatur. ¶ Inquit Aui. Omnis fluxus ventris post egritudinez subito significat mortez propiquã. Inquit. et cuz i ydropisi fit egestio sanguinea: que non abscindit nequaq sanatur: quoniã solutione non educitur aquositas: sed illud educitur: quo corpus debilitat. Et qñz ducunt vlcera intestinoz ad ydropisim: et omnis fluxus vẽtris cum punctura spasmo vomitu: singultu: vel permixtione ratiõis est mortalis. ¶ Et in libro secretoz hypo. In dissinteria si fit post aurez sinistram res nigra similis orobo: et cũ h sitis est vehemens: moritur in. 20°. die: nõ tardat et non euadit. ¶ Item Auic. fluxus apostemosus sanior est q̃ epaticus: et qui est ex debilitate ẽ curabilior. et in grossis itestinis est magis salua. in gracilib' prauior: et proprie in ieiuno propter venaz multitudinẽ et magnitudinẽ eaz: et corporis subtilitatẽ eius: et cursu cole pure ad ipsum. Et qr proximus est mẽbro regali qd est epar: et qr medicina non stat super ipsum. ¶ Et quecũq excoriatio melica q̃ fit s'm semitaz inceptõis est mortalis: qr significat cancrũ corrositiuz putrefactũ. ¶ Et illa que ẽ in fine febriuz est mortalis valde: q̃uis non sit melica: et proprie buliens super terrã: et acetosa: et habens hãc spẽz meliẽ non sanatur in forti. et sano etiaz. et cũ non est talis speratur sanitas. qr ẽ superfluitas: quã expellit natura. ¶ Etiam dixerunt q perforata sunt intestina: et exiuit stercus et vixit homo: et q̃uis hoc sit possibile: tamẽ ẽ possibile longinquum.

Cura dissinterie consistit in. i5°. rebus. prima. est regimen. 2ª. digestio. 3ª. euacuatio. 4ª. diuersio. et fluxus abscisio. 5ª. est acuminis reprehẽsio: et qualitati male. 6ª. est mundificatio. 7ª. constrictio. 8ª. cõsolidatio. 9ª. diuersificatio medicaminũ s'm loca. io ª. diuersificatio sz causas: et species. ii ª. s'm tempus. i2ª. s'm sinthomata. i3ª. s'm fortitudinẽ et debilitatẽ. i4ª. est curatio per medicinas proprias. i5ª. est cõsideratio questionũ in hac mã. ¶ De pma dicit Alexã. in epatica dissinteria dandũ ẽ lac coctũ ad mediũ: datur et modicũ aque pluuialis: et panis aqua infusus: aut cũ lacte: aut pira: aut citonia cocta: sorbas: vel nespulas: et pultes de auena: et milio: panis alexãdrinus: ptisana: vel lenticula: oua cocta in pusca: vitelli assi super carbões dati cũ aceto: olera biscocta: panis biscoctus: et vinũ stipticũ. In dissinteria dicit. dieta sit tal: pul

tes de frumento dāde sunt: alica aūt pl's. i. risum frumto ē omnibus digestibilioꝛ. Oriza minus nutrit ꝙ̄ aliq̄: sed
a.l. abstringit plus abstergit ventrē: stipticioꝛes sunt pultes que de farre fiunt: ⁊ de milio: ⁊ de panico: ⁊ pane alexādrino. ex oībus pultibus pꝛo oleo adipes mittes anserinos: ⁊ si moꝛdicatio sit in vētre: ⁊ egestio colica far: vel alicha coquat̃ in lacte. admiscebis autē pultibus roꝛē marinū si velis: vel grana granati accidi: vel soꝛbas siccas: vel semia vue trita: vel gallaꝫ asianā. sed in cachasto^ca: vel nespula: vel gūmi: vel amidū: vel condies pultes cū caseo recenti colato per cribꝛū: vel dabis alicham vbi coxeris dactilos: aut soꝛbas: aut Damascenos: aut nespulas: vel lenticulā excoꝛticatā. qꝛ coꝛtex indigestibilis est: ⁊ excoꝛiatur cum paꝝ bulierit: ⁊ infrigidata fricata fuit: ⁊ cōdita est in modum soꝛbitionis mixtl dabis cuꝫ plantagine bleta nigra: vel intuba. ⁊c̃. ¶ Ptisana per se stiptica ē ⁊ laxat: sed cū alys. ⁊c̃. Caules montani biscocti inspissant stercoꝛa. De marinis piscib⁹ pauci expediūt in dissintericis. ⁊c̃. Ostree in pꝛimis assate intestinis digestionē iuuāt: ⁊ ventrē stare faciunt. Carnes aūt omnes inutiles sunt dissintericis: qꝛ multū nutriunt: ⁊ tarde digeruntur. Dātur autē aues maxime agrestes quales sunt turdi: turtures: ꝑdices: meruli: sturni: iterdū colūbas: ⁊ maxime pipiones. sed nibil pingue: sed coctū cū pusca. ⁊ post assatū. si intromittatur myrta soꝛba sicca de quadrupedibus ꝓhibentur: tamen ꝑꝑ ꝯsideriū dant̃ lūbi poꝛcini: ⁊ hedini: ⁊ oua cocta in pusca: ⁊ dura: vel supꝛadicta decoquunt̃ in aqua decoctionis vngule vituline: poma siue fruct⁹ dulces ꝓhibentur: dantur autē pira. ⁊c̃. datur ⁊ lac coctū. sed ablata spuma in decoctione. Eligitur auteꝫ capꝛinū: quod si in nō īueniatur vaccinū. ⁊c̃. Damus ꝓ cibo veterē caseuꝫ hoc mō cōfectum. ⁊c̃. cū melle cocto. Foꝛtiter eniꝫ stringit: ⁊ vulnera purgat: sed febꝛicitantibus nocet: datur tñ coctū cum aq̄ pluuiali: donec consumit̃ sexꝫ. coquitur etiā cum lapidibus: vel ferro: ⁊ datur etiaꝫ febꝛicitantibus. caseus oīno inutilis est febꝛicitantibus. ¶ Sera. cū cessat cursus māe curanduꝫ est vlcus intestinoꝝ. in pꝛincipio ꝓhibemus infirmū a cibo duobus diebus: aut plus ꝺm ꝙ̄titatem v̄tutis. deinde post febꝛeꝫ datur lac coctū cuꝫ lapidibus: ⁊ melius est cū ferro. qꝛ in eo est virtus stipticans confoꝛtans. deinde panis infusus in aqua granatoꝝ acetosoꝛuꝫ. deinde soꝛbitio spissa facta cū lacte. Est. n. cibus iuuatiuus: ⁊ medicamen magnū. Si aūt remanet materia que effunditur: redi ad cōstrictiua: quoꝝ species sunt tres. Nam quedā ingrossant humiditatē que currit. q̄dā ingrossant coꝛpoꝛa: q̄daꝫ etiam stringunt. qꝛ exiccāt. Nā soꝛbitio ex cādaruso nutrit ꝙ̄tū necesse est. ⁊ stringit. ⁊ ingrossat. cōdiuntur aūt hec cū adipe galline: vel anseris loco olei ⁊ melioꝛ est adeps hirci: qꝛ virtus eius est exiccatiua: ⁊ plus hoc nutrit soꝛbitio de milio cū puluerizatur super eaꝫ gumi toꝛrefactū: sed confert soꝛbitio de sauichoꝛ. cū decoctiōe papaueris albi cū modico amili toꝛrefacto. ⁊c̃. Ait alexā. Et in oī soꝛbitione nespula: ⁊ pira. ⁊ foꝛte miscetur aliquid ex cera. Et si nō est febꝛis cū riso coquantur pedes: ⁊ coquant̃ tamen cū poꝛtulaca. ⁊ in carnibus non est magnū iuuamentū. Et cū ꝓlōgat̃ egritudo damus eas necessario: ⁊ eligat carnes volatiliū: sup carnes ambulantes. ⁊ que nō viuunt in aquis. ⁊ sunt leues: velocis dissol'onis in quibus ē aliqd stipticitatis. sic̃ ē caro coturnicis: perdicis: turturis: ⁊ al's lepoꝛis gazeloꝛuꝫ: ceruoꝝ: ⁊ arietū: ⁊ qꝺ elixatur cum aceto exiccat māꝫ in stomacho. Et opꝫ vt caueāt a fructibus: ⁊ si stomachus abhoꝛreat alia comedant pira. ⁊ ex potibus cōfert in pn̄cipio aq̄ pluuialis: ⁊ fontium: ⁊ in fine cū virt⁹ debilitat̃ syrupus de citonys. ⁊c̃. Et cū non est febꝛis dam⁹ aliqd ex vino nigro stiptico cōmixto. ¶ Almā. Cib⁹ sit p'lmētum factum cū granis granatoꝛum. ⁊ paꝶ. cū aqua aceto agresta: ⁊ sumachia. ⁊c̃. ¶ Auicē. si possibile sit ꝓhibeat̃ cib⁹ duob⁹ dieb⁹: vt cōp⁹ sit auaꝝ: eius qꝺ ab eo effundit̃ ⁊ cū vis cibare ciba cum lacte cocto. ⁊ sic est cibus ꝺm semitam medicine. ⁊ si v̄tus debilitatur cibus sit cuius ꝙ̄titas minoꝛatur ⁊ multiplicatur ꝯfoꝛtatio. sicut epar galline pinguis: ⁊ panis de simula decliuis ad azimitatem. ⁊ testiculi galloꝝ. ⁊ oua que ascendunt a soꝛbilibus. ⁊ ꝺscēdunt ab assatl foꝛtibus. Et q̄ñꝙ iuuantur valde ex piscibus assatl calidis. ⁊ pedibus coctis in lacte dulci. ⁊ sal ei⁹ sit salgēma toꝛrefactū. ⁊ q̄ñ non est caliditas bibat vinuꝫ ⁊ parum nigrum stipticum. ⁊ aqua eius sit aqua frigida. ¶ Quidā dicunt non det̃ dieta grossa solida. sicut etiam in dyaria: ⁊ lienteria. qꝛ qui subtileꝫ dietaꝫ non p̄t digere re: multo foꝛtius nec grossaꝫ. Noua ēt fercula debēt apponi vt excitetur appetitus. qꝛ nihil magis timenduꝫ in dissinteria ꝙ̄ ꝯstructio appetitus. sed in epatica dissinteria. ⁊c̃. ¶ De dieta. dicunt quidā aer sit tēperatus paruꝫ calidus: vt mā potius extra ꝙ̄ intra moueat̃. ⁊ sit magis siccus ꝙ̄ humidus. exercitio vti non debet nisi ꝑticulari: vt fricatione superioꝝ. bal. confert in declinatione: ⁊ q̄ñ mā est pauca. qꝛ si est multa dissoluit plusꝙ̄ extra eūet. ⁊ sit bal. decoctōis stipticū stiptici cibi. somnus est optima medicina. ¶ Passio⁹. escas accipiant que stōm nō ledāt scꝫ succū oꝛize: vel sparagi: aut cauliū: aut lēticulā cū plātagine. ⁊ aceto decoctam. aut poꝛꝝ leuiter coctū: ⁊ ceresa sicca: ⁊ damascena: ⁊ soꝛba. ⁊ caseus vetus assus: ⁊ panis assus: citonia assa: piper silique: vinū sicilicū. ⁊ lac vbi coctum sit sepū capꝛinū. ¶ Quidā in quadragresima dāt fabam fractā: anguillas assas: lac valde coctū. ⁊ maxime vaccinū. vt dicit Isac in dietis v'libus. cōfert pullus tur- a.l. nalib⁹
turis assus plenus mirtell' in cibo. ⁊ sine cibo. Et pulli cocti in sumachia. s. in aq̄: in qua stent sumach. ⁊ excolata ē cū perfricatione. ⁊c̃. panis fiat cuꝫ aqua pluuiali ⁊ gumi arabi. ⁊ puluerizatuꝫ sumat̃ in cibis: ⁊ assaturis: ⁊ lagana subtilia cū caseo recēti. ⁊ panicū coctū in pingui iure. ⁊c̃. ¶ De digōne dr̃ ꝙ raro expectāda ē digō in dissinteria. mā. n. ē satl habilis ad mouēdū. sꝫ tñ aliq̄ñ ꝑ duos dies. aut tres p̄t dari ad aliquā digōnē māe oxizachā. vl' aliꝺ medicamen digestiuū in mā colica: sed si in flāte acetoso vel vitreo pūgunt̃: vel putrefiūt itestīa. ⁊c̃ da oximel. ⁊c̃. ¶ De eūone dicit Sera. si aliqd currit ad intestīa abscidam⁹ cām ei⁹. ⁊ si ē mala ꝯpl'o cū mā in reliq̄ coꝛꝑe eūamus hoc in p̄mis. ⁊ si est aꝑa in eꝑe: aut in aliq̄ visceꝝ currens cū his que ꝯferūt. ¶ Et si ex ep̄is debilitate descēdit virus ad itestina: rectificam⁹ illꝺ ⁊ abscidim⁹ illꝺ qꝺ currit ꝑ destructionē cāe faciētis. ¶ Primo dic̃ Aui. ꝯsidera cām. ⁊ si mā adh̄ effundit̃ ꝓpera vt abscidas eā ⁊ strige. ⁊ si est nec̃ia eūo ꝑꝑ maliciā hūoꝛis: fac eā cū timoꝛe ⁊ cautela: ⁊ stude. vt sit solutiuū nō min⁹ nociuū vl cerā. imo sit. sic̃ mirabol'. ⁊ rectifica cū dꝛaganto ⁊ sil'ib⁹. ¶ Dicūt q̄dā i dissinteria intestiali añꝙ̄ strigat̃ purgetur hūoꝛ cū hac sola ⁊ sp̄ali medicina dissintericoꝝ. si colera cū citrinis. si flā salsum cū kebul'. ⁊ citrinis. si colera nigra cū indis. ¶ Dñt q̄dā: nō strigat̃: nisi purgata mā: nisi debilitas: vel aliud ipediat. Et cū foꝛti v̄tute in p̄nc° flōmet̃: vt si ē ex sāguie adusto i estate. Cōmēdat̃ ēt ml'tum vētosa sup vētrē sicca. ⁊ ꝑticl'ib⁹ ꝯuēiētib⁹ a p̄n° purget̃. ¶ Et si dissinteria trāseat. io°. vl'. iz°. dies vtēdū ē cōstrictis: qꝛ p̄sūit̃ ꝺ eūone ꝙ sit ꝑfecta vl' suꝑflua. ¶ Purgatio fit cū decoc. viol'. pꝛunoꝝ cum cassia mirabol'. ⁊c̃. ¶ Aui. 16^a. terty. trac. 2°. ca°. 7°. De cura excoꝛiatōis itestinoꝝ. Et scias ꝙ adeps capꝛaꝝ bonū est sup totū illꝺ qꝺ aggregat̃ ad clysteria ex glutinatiuis. est. n. succurrens ⁊

sedans mordicationē. ⁊ portat sup locū egritudis veloci-
ter: ⁊ hoc ēt non est necīum: nisi in principio egritudinis.
¶ Mā pmo. eūanda est nisi sit accidēs periculosuz ipe-
diens: ⁊ danda est medicina que sit stiptica: vt mēbra cō-
fortet. viscosa: vt adhereat: ⁊ ꝯsolidet. ⁊ mūdificatiua: vt
mūdificet: que oīa repiunt̄ in lacte: ⁊ cū h multū nutrit:
⁊ cito. ¶ Et nota ꝙ cū mirabol. non debent poni viole:
qꝛ lubricant: ⁊ egō est lubrica nimis: sed mirabol. licȝ la-
xent mūdificant p̊. ⁊ postea strigūt: ⁊ si assent̄ magis stri-
gunt: ⁊ cū eis aliqn̄ ponuntur aliq̄ viscosa: vt dragantū:
⁊ aliqn̄ tiriaca recens pp opiū. Vetus aūt tiriaca mūdi-
ficat: ⁊ ꝯsolidat magna vulnera saniosa. ⁊c̄. ¶ Diuersio
fiat cū attractione mãe fluentis ad ꝯriū: ⁊ ad alias ptes:
vt cū vomitu: ligationibus: fricationibꝰ supioꝝ ptiuȝ. ⁊c̄.
¶ Reprehēsio acuminis in mã colica fit cū flōmia: cū
syrupis electuarijs: aquis: clysteribus infrigidantibus: ⁊
extinguētibus acuitatē hūoris. Similr̄ ēt in flāte salso:
colera adusta: flāte acetoso. ⁊ vitreo reprimit̄ malicia cū
regimine: ⁊ medicinis sibi appropriatl. ¶ Post eūonez
causeañtis studeat medicus itestina mūdificare cū cly-
steri mūdificatiuo: qđ fit cū aqua or. non excorticati: vel
aqua mellita: vel melle ro. vel sero caprino: vel aq̄ ciceꝝ
cum pauca trifera sarracena distēpata: vel melle ro. vel
aq̄ zuc. ⁊c̄. silr̄ decoctio lentiū ⁊ fenugreci. ⁊c̄. ¶ Si dis-
sinteria sit in superioribus intestinis datur mel ro. cū ca-
lida ad mūdificandū. Si vero sit in inferioribus intesti-
nis colatura cātabri in aq̄ calida per se: vel cuȝ melle ro.
bñ mūdificat. Si in clysteri intendit̄ infrigidatio ponit̄
oleū ro. albumen oui. ⁊ succus portulace. ¶ Si vo vul-
nus non est recens: sed saniosum: tunc fiat liciniū de mir-
ra ture: croco: ⁊ aliquādo addit̄ modicū de arsenico. ⁊c̄.
¶ Aui. si sit corrosio cū abstersiuis. ⁊ cauterizatiuis mi-
scenda sunt lenitiua: ⁊ aliqn̄ incipiendū cū narcoticis. dei-
de clysteria fiant acuta si patiens tolerat: sed de acutis: ⁊
que fiūt cū arsenico timet̄ perforatio. ¶ Si vlcera sunt
sordida mūda cū aqua mellis: ⁊ fortior est cū aq̄ salis. ⁊
si plōgat̄ cū troc. de arsenico: ⁊ medicine corrosiue sunt
mundificatiue exiccatiue abstersiue: stiptice. ⁊c̄. ¶ De
ꝯstrictione. dicit Sera. Opȝ vt sis sollicitus de eē medi-
cinaꝝ. studio vehementi: ita vt recipiant̄ in hora sua. ꝙ
est: qꝛ medicinas dant medici que ꝯstringūt in pnc° ⁊ in
h est error. ⁊ silr̄ qn̄ debilitatur ⁊ fortius fit vlcus: ⁊ tūc
pperatur absq3 proficuo ad medicinas que ꝯstringunt:
⁊ est sicut dicit puerbiū. Consiliū est vanū post litis con-
sūptionē. ¶ Alex. mlti idocti mox a pn° dare psumūt an-
tidota de opio: iusqamo: mādragora: papauere nigro. qꝛ
anodina: ⁊ somnifera. seducunt̄ ergo. qꝛ venter detinet̄.
⁊ fit somnus: ⁊ postea fluxus augetur. caput grauatur: ⁊
alia hꝰ. Nō ergo danda sunt nisi in magna necītate. ⁊c̄.
¶ Dñt quidam ꝙ nō est vtendū ꝯstrictiuis: nisi pcedē-
ti eūone: ⁊ mūdificatione: sed post decē. vel. iz. dies. psu-
mitur multotiēs ꝙ mã sit eūata sufficiēter. ¶ Fomētū
ꝯstrictiuū sit de ferrugie madefacta in aceto calido siue
ardenti: ⁊ in aceto posita vel cū vinacia balaustia: galla:
⁊ silibus coctis in vino: vel aceto: vl aqua pluuiali fumo
recepto per embotū: vel fiat fumigiū siccū cū ture masti-
ce galla corticibus granatoꝝ. ⁊c̄. positis super carbones.
¶ Bal. ꝯstrictiuū facta eūone fit de ros. balaustia plan-
tagi. folijs querc°. coctani: piri: nespil. ⁊c̄. ¶ Et pticular.
bal. fit ad pedes de corrigiola plātagine: filice. qđ ēt ali-
qn̄ valde ꝯfert: ⁊ in exitu a bal. det̄ reges vel rubea tro-
ciscata. ¶ Fiant vnctiones: ⁊ empla cōstrictiua de ros.
sādal. mastice. balaustijs: mirto: galla: bollo armeno: nu-
ce cypressi. Silr̄ syrupi ꝯstrictiui: vt syrupus myrtinꝰ: vl
plāta. ⁊c̄. ¶ Eluaria ꝯstrictiua sunt zuc. ro. vetus per se:

vel cū bolo arme. atanasia. micleta. tyriaca. ⁊c̄. pluis gra-
noꝝ vue: puluis nasturcij cimini: vel balaustie: pluis gal-
le psidie: vel ossium mirabo. ⁊c̄. multū valent. ¶ Perfo-
rata stringit ventrē: ⁊ cinis spergule: que similat̄ rute mi-
nori. Tortellus de ouo: nucibus: ⁊ sepo castrati. fiūt etiā
clysteria ꝯstrictiua. ⁊c̄. ¶ Cōsolidatio fit cū clysteri ꝯso-
lidatiuo de succo plātaginis portulace: gumi ara. dragan-
to ꝯsolida sumac ro. vitell ouoꝝ. Vel fiat de pulmento
facto de farina rizi: ⁊ sepo capre recenti: ⁊ oleo ro. Idē fit
de succo plātagi. ⁊ coagulo hedino. vel leporis. imo coa-
gulū leporis assumptū cū succo plātagi. sup oia valet. vt
quidā dñt. statim. n. sedat. ⁊ ꝯsolidat. ¶ Aliđ clystere cō-
solidatiuū fit de draganto distēpato cū vitellis ouoꝝ pti-
sana: ⁊ lacte. ⁊ sepo hyrcino. Cera ēt collata i clysteri po-
nitur a qbusdā: sed assumpta. ⁊ cocta in ventre turturis:
vl distillata super assaturā. ⁊c̄. ¶ Diuersitas medicami-
num ꝑm loca: ꝑm Sera. est: qꝛ si vlcus est in supioribꝰ ite-
stinis. tūc nō est ꝯueniēs: nisi qđ bibit̄ ex medicinis sim-
plicibus ⁊ compositis: ⁊ qn̄ est febris. ⁊ qn̄ nō est febris.
¶ Si vo in inferioribus. tūc clystere ē magis iuuatiuū.
Si vo in vtrisq3 vtrūq3 est necīum. ¶ Et si est vlcus in
recto intestino solo sufficit liciniū. ⁊c̄. ¶ Ras. in diuisio-
nibus. si in supioribus cura est semina lenitiua: puluis đ
boloar. lac acetosuȝ cū ferro coctū. ⁊ cibi glutiatiui facie-
tes stiptici: vt vitelli risum impiguatū cū adipe renū he-
doꝝ. ⁊c̄. ¶ In inferioribus vo clysteria. ⁊c̄. ¶ Haly. silr̄
pcedit. vt Sera. q̄si. sed dicit. si supius ē in pnc° dare ex-
pedit puluerē ꝯstrictiuū. s. cū syrupo myrtino. ⁊ si vlcus
sit inferius medicaminū poculū nihil cōferunt clystere
tibi instat: qm̄ facilius ad locū peruenit eius: nō debili-
tata vtute in superiori transitu mēbroꝝ. Si vo vlcus est
in recto intestino licinijs erit vtēdū vtilibus: qm̄ ad hūc
locū perueniunt. ¶ Constan. eodē mō procedit. ¶ Pas-
sionarius. si dolor ab vmblico sursum est cura est per vn-
ctiones. i. clysteria ⁊ encatismata. i. sessiones in aqua ca-
lida. ⁊c̄. pōnes vero accipiant. si sub vmblico cura itesti-
na supiora cū bibitis: inferiora cū clysteribꝰ: ⁊ media cū
vtrisq3. Idem dicit Viaꝰ. Puluis exptus ꝯ imoderatū
fluxuȝ ⁊ potissime post purgationē. ℞. lapidis ematitis.
ℨ. i. karabe: coralli ru. psilij assati. ⁊ ossis de corde cerui.
añ. ℨ. i. electuarij athanasie. ʒ. i. distēperet̄ cū succo plan-
taginis. ¶ Dicit Ras. in diuisionibus. si est ex cola: ⁊ su-
perius sine putrefactōe semina lenitiua: vt dcm̄ est. si ife-
rius clysteria sedatiua: glutinosa. Si ex flāte salso cura ē
semia acuta: vt nasturciū coctū cum aq̄ ⁊ oleo: ⁊ curet̄ ca-
put cū eis: q̄ diximꝰ in ca° phibitiōis catarri. ⁊ si iferiꝰ po-
nant̄ in clysteri res calefaciētes: ⁊ est clystere sedatiuuȝ.
qđ nō infridat. Facta autez ex melia est mala cronica.
¶ Viaꝰ. si ex colera dentur oi mane. ʒ. ij. de gumi arab.
cū sy° myrtino: ⁊ aqua frida: vel psilij assati: succi portula-
ce. arnoglos. ⁊c̄. demꝰ manducare: iura de rizo: vl amido.
⁊ si nō est febris pullos pdices. ⁊c̄. Si đ flāte. ʒ. ij. nastur-
cij assi cū cala: vel corticum castaneaꝝ: vel granoꝝ vue
acerbe assatoꝝ. Si vo excoriatio fit ex cola: vel flāte i i-
rioribꝰ fiant clysteria. ⁊c̄. ¶ Aui. si mã est colica medicie
fride stiptice mixte cū glutinatiuis iuuāt: nisi fiat corro-
sio. qꝛ tūc cū lenitiuis leuibus sine mordicatiōe absterſi-
ue: ⁊ cauterizatiue miscent̄. ⁊c̄. ⁊ medicine dent̄ cū frida:
nō cū cala. Et reubar. est ppetas mirabilis in vlceribus
itestinoꝝ: ⁊ ppe cū pauco vino antiq̊: vel arnoglo. succo:
⁊ glādes assate: ⁊ silique sepate: ⁊ ꝯiūcte: ⁊ semē ro. ē mira-
bil valde cū aq̄ frida: ⁊ nos expti sumꝰ. ⁊ lutū sigillatuȝ
oi excoriationi: ita ꝙ corrosioni cū succo arnoglo. ⁊ succꝰ
mori imaturꝰ. succus herbe equie. ⁊ succꝰ herbe tictoꝝ:
bibitus ⁊ clysterizatꝰ. ⁊ potare coagulū leporis. ⁊ caseus

ablato eius sale mltū iuuat. ꝛ est vltimū in corrosiōe. Si excoriatio est flātica icidat. ꝛ educat flā: cibet cū piscib⁹ salitis. clisterizet. ꝛc. Et melice silr ꝯfert rectificatio regiminis: ꝛ clystere de rizo: ꝛ in eo sint spēs arōatice. ꝛ semina calida. oleū ro. albumen oui. Si sit ex fece curat cuz eo qd lenit naturaz. ꝛ sint in eo lenitas: vnctuositas: glutinatio. ꝛ lubricitas. ꝛ ꝑmittat in cibo vitelluz oui sorbilis galli decrepiti. ꝛ clysterialenitiua. ꝛc. si sit pp medicinam conferunt cōglutinatiua: vt dragantū assum cuz lacte acetoso. Et clystere ex butyro vaccino recenti: ꝛ cum sanguine dracōis. ꝛc. ¶ In fluxu ꝛ dissinteria cerebrale paꝝ dormiat non supinus excitat⁹ vomitū faciat: vt humor a stomacho euet: ꝛ fiat cura catarri. de abrasiōe euaporatione: fricatione rubificatione: cauterizatione: ꝯfortatione ꝛ rectificatione ꝯplōnis. ꝛc. ¶ Si est ex opilōne epis ꝛ meseraicaꝝ cauendū a stipticis. q: magis opilāt: ꝛ vtendū est aperitiuis: vt solutiuū: vel clystere attractiuum forte: ꝛ vomitus. silr ꝛ partiat cibus suus. ꝛ sit apitiuus: ꝛ dyacalamentuz cōmendat a Gal. ꝛ vinū vetus fortesubtile paucū. ꝛ tyriaca multū iuuat ꝛ bal. post digestionem ꝛ fricatio ante cibum. ꝛ post cibuz. ꝛc. ¶ De diuersitate medicinaꝝ fm tempus dicit. qd dixit Alexā. ꝛ Serap. qd dictū est superius in. 7. premisso. ¶ Dic ras. in diuisionibus. si est ex melia cronica ꝛ mala est. ꝛ si antiquat non sanatur: ꝛ si non est antiqua cura est sumere semina leuia cala vitare acetosa: ꝛ dare glutinatiua: vt vitellū oui cum riso. ꝛ risum cum adipe capno: ꝛ cū amig. frixis: ꝛ cū papauere. De tpe dr in Uiatico. oz vt festinemus medicari dissinteriā: ne inueteret: ꝛ in vulnera imutetur. ꝛ sanies efficiatur: ꝛ intestinum scindatur. ꝛ mors subsequatur. ¶ Daly. si passio sit diuturna: ꝛ in corrodētē fertur spēz: non sufficiunt dicta ad vlcera desiccanda ꝑpter humiditatuz copiā: ꝛ putredinē: ꝛ saniez: que sine sanguine egreditur. ꝛ tunc vtendū est clysteri acuto: adurenti: fortiter desiccanti: vt de arsenico. vlcera. n. exteriora: que non siccantur medicinis exiccantibus: pulverib⁹ scilicz ꝛ vnguētis indigent exiccantibus: vltimis: vt medicinis adurentibus: vel cauterio. in hac ergo dissinteria cauterio est vtendū. clysteri vtendū qd cocture locū obtineat. sicut in quo auri pigmētū pōit. nec hoc in. pnc⁹. sz post tpis plixitatē. Si vero vlcus est in recto licinio vtēdum. ¶ Aui. pernitiosum est vti medicinis fortis vtutis in pnc⁹. sed sufficit dare infrigidantia: vt melones indos lactucā: portulacā. ꝛc. Clysteria vero canterizātia sunt ꝑnitiosa. nec est ꝯueniens incipiendū a medicinis puri singularibus: cū qualitatibus stipticis: aspis. ꝛ qñ dolor sit fortior indiges facientibus glutinationē: licinia optima. ꝛ expta in dissinteria antiqua. ꝛ tenasmone. ℞. croci. ʒ. i. mirre. ʒ. i. ß. turis. ʒ. i. ß. opy thebaci. seminis iusquiami. gumi arabi. lily. acatie. ypoquistidos. añ. ʒ. i. incorporent cū
a. l. lici. albumine oui: ꝛ vino nigro. ꝛ fiant licinia.

¶ De tenasmone. Cap. LXXXIX.

E tenasmone notāda sunt. 7. pᵐ. d noīe. 2ᵐ. de diffinitiōe. 3ᵐ. de spēb⁹. 4ᵐ. de causis. 5ᵐ. de modo fiendi. 6ᵐ. de signis. 7ᵐ. de cura.

De primo dicitur h passio pōdus sic in vulgari nostro nominatur: ꝛ h denominatio est ab accidente communicante. ꝛc. Dicitur etiam tenasmon communiter a medicis.

De scdo dicit Cōstan. tenasmon est motus recti intestini cogens hominez ad egestionē: ꝛ tamen nisi paꝝ muscositatis facientis cum sanguine. ¶ Daly. Tenasmon est motus recti itestini cogens ad ad egestionē necessario: nec tamen aliquid ab eo egreditur: nisi pauca mucosa superfluitas cui sanguis ē mixt⁹ clarus. ¶ Scōz breuiariū: ꝛ plateariū. tenasmon est difficultas egeredi cum maximo conamine vl multa volūtate. ¶ Dicit Passionarius. tenasmon est passio recti itestini qd longaonem dicimus. i. desideriū ventris cū magno pondere ꝛ frequenti assellatione: ꝛ pre magno pōdere deficiunt: ꝛ sanguinolenta. aut mucilēta stercora reddunt cū magno labore ꝛ pōdere itestini paulatiz. ¶ Dic Joā. Serap. qñ fit hoi forte desideriū: ꝛ conamen egerēdi: donec extendat intestinū rectū: ꝛ anus extensione vehementi: ꝛ est qd in initio egredit pingue viscosum: ꝛ apparet in eo curaticū. ꝛ deinde apparent in fece pūcta sanguinis parua: ꝛ sanguis mixtus cū fece ipsa. tūc hec egritudo est in intestino recto: ꝛ nomiatur tenasmon. ¶ Dic Alexā. tenasmon est passio intestini recti: patitur. n. conationē cū assellandi delectatione: in vētositate. faciunt. n. per secessum ventris mucilagines cū pondere: ꝛ aquosa deponunt stercora interdū ꝛ guttaz sanguis. ¶ Dicunt quidam. tenasmon est excoriatio qdā que fit in ano.

De speciebus dicit Auic. ꝙ tenasmon 2ˣ est. scꝫ veꝝ: ꝛ mendosum: siue nō veꝝ: ꝛ distinguitur fm causas.

De causis dicit Aui. ꝙ causa mendosi est fex retenta sicca ex qua aliqd exprimit aliqñ. ꝛ pp laborē mot⁹ ei⁹ abradit. qñqꝫ. n. est illud: ꝛ existimat ꝙ sit tenasmon. ¶ Cause āt vl. s. 7. fz Auic. pª. ē frigus supueniēs ano. 2ª. ē rei durities: sup q̄ sedet. 3ª. ē apa calz: ꝛ apa duꝝ. 4ª. cā ē vētris fluxus. 5ª. ē hūor putrefactus ibibitus ex flāte: aut cola: aut flāte viscoso. 6ª. ē vlc⁹. ꝛ corrosio. 7ª. emorroydes ragadie: ꝛ pustule: q̄ st i ano. ¶ Cōstā. pōit tres cās. pª. est hūiditas acuta: ꝛ mordicatina: colica: vl salsa. 2ª. ē apa. 3ª. ē sterc⁹ duꝝ. ꝛc. ¶ Daly. dicit. ꝙ fit ex hūiditate acuta: ꝛ pūgēti rectuz intestinū: ꝛ hoiem ad egōnē vrget. vel fit ex apate calido: qd in h oritur intestino: videturqꝫ patiēti in intestis eē stercora cōclusa. vñ ad egōnē cogitur: vel fit ex fimo sicco: qui i subtilibus est intestinis: ꝛ vrget ad egerēdū: ꝛ difficilis ē exitus eius. vñ ꝛ expressionib⁹ cogit vti hō: ꝛ dissoluit ab eo ventositas grossa: que corpora distēdit intestinoꝝ. vnde dolor fit molestus: ꝛ hec spēs maxie colicaz parit. vel fit ex debilitate: que in intestinis est ex mala cōplone. vnde superflua nō pñt digerere: neqꝫ trāsmutare: ꝛ nōnūqꝫ humiditas simul egreditur: ꝛ intestinoꝝ squāme arbitranturqꝫ medici impiti solonem esse: ꝛ vtunt constipātibus naturā: ꝛ homo deperdit eger. ¶ Ait. n. Gal. se quēdam vidisse: cui tenasmon erāt a quo lapis emissus est: ꝛ sanatus est tenasmon lapidis emissione. ¶ Quidaz dñt ꝙ fit a colera pūgitiua stimulāte: vel flāte frido: viscoso: mucoso grauante. ¶ Scōm Serap. fit ex supfluitatib⁹ acutis stimulātib⁹ vel apatibus factis pp grauitatem suam accidere corrosionē prouocantē ad assellādū. ¶ Passionarius. fit ex vulnere longaonis cū flātibus: vl rasura vl spumosis egestionibus. ¶ Contingit aūt maxime ex frigore nimio: ꝛ indigestione: vel frigidis potibus. vnde fit dolor ꝛ crurium: ꝛ lumborum extensio: ꝛ pondus ani. ¶ Dicunt quidam. quādoqꝫ fit ex medicina violēta scamoneata vel euforbiata: quādoqꝫ ex calido humore. vñ resoluitur fumus ignitus. ¶ Ha. vulnera: que sunt in recto intestino tenasmon faciunt cum nimia tenasmositatl fiunt: ꝛ cum magno assellandi desiderio conatum impēdunt. nec aliquid: nisi paruissimū egreditur in principio. scꝫ morbi flegmaticū existens: ꝛ obscuruz. Postea vero diu permanēte rasura egreditur: que toto tpe morbi sine

commixtione appet: sed in libris aliquorum fertur q̄ qdaz post diuturnitatē huius tenasmositatis: et magnam assellandi voluntatez ab ano lapides gladinosas eiecisset: velut lapides qui in vesica gñant: q̄d nūq̄ vidi: nec aliquē qui vidisset inueni. Cōstā. in pātegni dicit. q̄ Gal. dic. vidi inqt hoiem tenasmonē patiētē emisisse lapidē et sanatus est. Et inspicieti facile pz q̄ Haly. et Cōstāti. fatētur: et dicunt Ga. dre q̄ non dicit. et hoc potuit eē trāslatoris culpa etc.

De mō fiendi. dicūt qdaz. q̄ ex colera fit h mō. dū eni colera in longaone supabundat ipz mordicat: et ex mordicatiōe fit quedā titillatio: et cōmotio: vñ fit volūtas expellendi. Intestinū. n. titillationem sentiēs et mordicationem sensibilitate q̄ est in eo per lacertū mouetur ad expulsionē superfluitatis: et insequtur voluntas assellādi. Et q̄ colera siccitate sua coartat fit conatus quidam. Ex flegmate frigido vero: et viscoso fit hoc mō. dū eni tale flegma in predicto intestino abundat ipz grauat: et onerat: ipsum vero ab omni inutili et superfluo se deonerare laborat: vnde fit voluntas egerendi. Et quia flegma frigidum est et viscosum frigiditate ꝯstringit: viscositate coheret: et inde conatur: et fit assellandi difficultas. Si vero flegma sit salsum: tunc punctura et grauitate stimulat expulsiuā: et sensitiuā. Est. n. expulsio capitis longaōis opatio ꝯposita ex sensibili sentiente: et expulsiua nāli: que est in quolibz mēbro: vt de ṽtutib9 dicitur pmo canon.

Rasis in diuisio. de signis dicit. signa excoriatiōis que fit in ano. et dr̄ tenasmon sūt frequentia assellationis pauce: sicut sputū. v̄bi grā. cum dolore ledente ꝓpe anum: et illud cū quo egreditur egestio nō est pmixtuz cū fece: et iuuāt hn̄tes suppōne collirȳ. Hal. si ex hūiditate acuta signāt ea q̄ emittit hūiditate colerica vel salsa. Si ex apate calido signāt: ex percussiōe: et grauitate q̄s patiēs in recto sentit intestino. Alex. patiens tenasmonē patit conationē cuz assellandi delectatione et ventositatis: faciūt eni per secessum mucillagies cū pondere: et aquosa deponūt stercora: et interdū cū gutta sanguinis. Dicūt quidaz in tenasmone egestio exit difficile: et cum sanguie: et qñq̄ cū colera: et aliqñ cuz muco flegmatis: sūt quoq̄ vulnera in inferiori intestino. Quidā dicūt. signa causaꝝ sciunt: q̄ ex colera scit ex punctura loci ardore: egestiōe quoqz crocea quasdā sanguinis guttas ꝯcernente: patiens frequēter vadit ad assellam: qñq̄ paꝝ egerit: qñq̄ nihil: qñq̄ guttas sanguinis tm̄. Si ex flegmate grauedo et pōderositas sentit inferius: egestio mucillaginosa. Et qñq̄ cū guttis sanguinis ex ruptura vene ꝓpter nimiū conamē assellandi. i. vtraq̄ ergo cā gutte sanguis sunt cōe signū: sed distinguit: q̄ in colerica dolor et pūctura: in flegmatica pōderositas: et grauedo: et colica est crocea: et nō mucillaginosa: sed flegmatica est subalbida: et flegma est admixtum.

Curatio tenasmonis est. 7. res. pª est patiētis regimē. 2ª est māe cursus ꝓhibitio ad locū patientē per eūon ē toti9: et attractionē māe ad ptē ꝯriaz. 3ª est mªe q̄ fluxa ē mūdificatio. 4ª ē sedatio acuitatis et māe equatio. 5ª ē loci appositiōis medicaminū ꝯsideratio. 6ª ē remissio accidentium. 7ª est consolidatio. De pma dicit Haly. si fit ex humorib9 pūgitiuis patiēs iura sorbeat pinguia. Sera. de regimie dicit cōiter siue fit ex hūoribus acutis: siue ex apate ꝓhibe ifirmum a cibo die vno: aut duob9 donec finiātur cāe māei. Deinde da post illō paꝝ cibi: sicē panis ifusus i lacte mulcto recenter. s. vt sic ponit Aui. etc. multo ꝺcocto: q̄d est q̄ qñ facis hoc eūas supfluitates colericas corruptas: et q̄d remanet in corpore tēperat. Et ꝯueniens est etiā sorbitio: q̄ fit ex riso: et candarusi. Si autē natura est soluta administra miliū: in tenasmone ex humiditate viscosa impa cibos cauere frigidos: sit cibus cicerum aqua cum pullis colūbarum: aut passeribus frixis in oleo cum semine nasturtȳ: cibum minuat: quoniā maxime prodest. Dicit Alexā. cibos administrabis euchimos digestibiles: et parū stipticos. Auicē. dicit. q̄ pluribꝰ spēbus nocet assumptio gnāntiū chimū grossum viscosum: deinde dicit: et cū tenasmon est cā fluxus: tūc melius quo tu cibas ē lac recenter mulsum decoctū: quoniā retinet fluxū desup et lenit locū. Deide dicit. si fit ab vlcere non cibetur amaris: neqz salsis valde: neqz acutis: neqz acetosis valde. Qīa eni h faciunt egestionē mordicantem dolorosaz excoriatiuaz. Passiona. Cibus sit digestibilis leuis: et potū accipiant elixaturam myrthe viridis si febris sit cuz aqua: si non cum vino: cibus sit digestibilis leuis calidus et potus similiter calidus. Cōstanti. in pantegni. in vulnere intestinorum maxime superiorum dabis lac: in quo lapis sit extinctus vel ferruz ardens. Si vero sit febris nō detur lac: da perdices sternas et similia cum succo granatorum: extremitates etiam edulorum cum portulac. Si sit febris detur panis in aqua rosa. infusus et iura milȳ et vitellū oui in aceto coctū. miliū cum lacte risum cum sepo caprino: vel cum sumac coctana: pira: mala: nespile castanee et similia: in aqua bibenda spodiuz mittatur bol. et gūml. caueat acetosa: et salsa: et omnia cibaria viscositatē habētia: sicut amidū bol. volatilia quoqz et grana viscosa: et oportet cibum minuere vt stercus minuatur: lentes preparate sint: sicut in ethyca dicitur. Prohibitio autem fluxus per euacuationez totius fit cum flobotomia et farmacȳs. Si sanguis abundat flobotometur basilica dextra vel sinistra. Dicit Auicē. si cā fit apostema calidum stude in retinendo illud q̄d currit ad apostema in via venaruz: aut in via fluxus. Et rege apostema: et tempera humorem calidū. Et oportet vt curetur in pncipio sui cuz flobotomia: si necessariū fuerit: et cuz minoratione cibi multa: imo fac eum ieiunare si potest duob9 diebus. Et vt in sūma dicatur: fiat sanguinis subtractio si expedit vniuersalis et particularis. purgatio fiat cuz medicina appropriata humori facienti egritudinez: vt si ex colera cum colagogo etc. Et vtilior purgatio fit cum mirabol. Si ex colera cum citrinis: si ex flegmate cum kebulis. Si ex melīa cum indis: vel aqua rosata eorum infusionis. Et Haly. si fit ex stercore concluso in intestinis. Et si aliquis est calor: detur cassiafis. cum turbith: vl succus prunoꝝ cuz dyagredio modico: vel colloquitide adipe etc. vel polipodio cartamo: et alȳs hꝰ medicinis naturā mollientib9. Cuz eniz eā mollieris dolor mitigatur. Dicūt quidā. si ē ex colera purget cū medicia disinte ricoꝝ. Si ex flāte viscoso cum medicina lientericoꝝ etc. Cōstanti. si vulnera sint in superiori intestino da medicinā potabilē: vex hi postq̄ sanant caueant laxatiuuz maxime in quo mittitur scamonea et collogntida. Si autem laxatiuo indigeant da mirabol. cassiamfist. lupulum et similia. Nec obstat Constantini dicta ei: quod dicit Haly. q̄ Haly. ponit quādo est ex stercore. Constan. aūt quando est ex vulnere. Purgatio aūt et attractio māe ad ꝯrium fit cum vomitu: et fricatione superiorum etc. Mūdificatio aūt māe fluxe: siue remotio cause ꝯiuncte fit ꝓprie per clystere mūdificatiuuz: q̄d fit cum aqua mellis vel zuccaro etc. Sedatio v̄o acuitatis fit cū sirupis electuarȳs aquis et similibus infrigidātibus: vt siruppo ro. vel violato etc. Et melius fit cum clysteribus: vt aqua rosa. solatri: vel succo eius etc. Haly. Si ex hu-

moribus fit pungitiuis da semen psilij. ¶ De quinto pre
a.l.dic Aui. misso. vult Haly. ꝙ quando apostema vel passio est in
vltio itestio liciniũ ẽ supponẽdũ. Et si ẽ i supiorib⁹ ab h
loco: ita vt licinium non attingat vtere clysteri. ¶ Dicit
Serap. opz vt incipias cum rebus que ponũtur sup my
rach: ⁊ duo emũctoria ⁊ radices duarũ coxarum calefa
cientibus in hora ⁊ oleo ro. mixto cũ aliquãtulo vini. Et
simil'r fac cum eo qd̃ est inter duos testiculos ⁊ anum.
¶ Ras. in diuisio. excoriatio in intestinis inferiorib⁹ in
diget medicis sũptis etiã desup clysterib⁹. Clysteria vo
parum cõferunt in superiorib⁹. ¶ Hñtes vero excoria
tionem in ano iuuantur suppõne collirij plusq̃ reliquis
curationibus. ¶ Quidam vngũt pectinem renes vmbi
licum: ⁊ ylia ⁊ totum inferius vsq; ad finẽ spine. ¶ Acci
dentiuz remissio: doloris. s. ⁊ puncture fit cum suffumigio
violaꝝ aq̃ decoc. malue camo. ⁊ similiuz. Simil'r lotio ⁊
bal. parti^re ⁊ empl'm ⁊ similia. ¶ Consolidatio vulneris
fit cum clysteri cõsolidatiuo precedẽte mũdificatiuo cly
steri. ¶ Cõsolidatiuũ ãt ⁊ cõstrictiuuz fit cuz farina rizi
coctis. vitel. ouoruz sepo renuz caprarum vel castratoꝝ
oleo ro. aqua decoctionis stipticoꝝ vel succo plantagis:
⁊ cum licinio: sicut est liciniuz Alex. de turre myrrha cro
co: ⁊ opio: ⁊ fiant glandes ẽm Serap. de predictis vel for
me similes nucleis pinea. ẽm Alex. vel cuz vnguento de
sepo castrati: cera oleo ro. boloarmeno ⁊ similib⁹. Et cum
emplastris: sicut cum vitello oui medulla panis camo
mellina aneto: cardo benedicto ⁊c̃. Et cũ suffumigijs vn
ctionib⁹ ⁊ balneis ⁊c̃. ¶ Spãlis cura ẽm vnãquãq; cãz
sic distinguitur: q2 si sit ex stercore duro: qd̃ adhesit inte
stino ẽm Galie. priorem quidẽ habebit duritiei correctio
nez ex humidis ⁊ pinguibus clismatibus: deinde eũonez
ex acribus. ¶ Dicit Auic. opz vt cures cum clysteribus
lenibus: ⁊ collirijs mordicatiuis: ꝙ si lenia clysteria non
sufficiunt acue ea: ⁊ extrahatur graue. Et si postea suffici
unt sis ɔtentus lenitiuis. Et si mã est grossa valent pillu
le de bdellio: aut terbentina. Et si sit ibi caliditas sirup⁹
viol. vel cassia fi. vel pillule de cassia fist. succo liquiritie ⁊
draganto. ¶ Si tenasmon est purũ: ⁊ fit ex frigore cura
cũ euaporationibus ani: coxaꝝ pectinis: emũctorioꝝ cũ
milio calefacto: vel pãno: vel cũ furfure cocto in vino: vl'
spõgia: ⁊ aq̃ cal'a: vl' spõgia sola calefacta vel sedeat sup
assidẽ q̃rcus: vl' castanee: calefactũ inũctũ cũ sepo castra
tino: vel caprino: vel aspersuz cũ vino: vel sup labete cale
facto pãno interposito nudis natibus vngatur cũ cero
to ex quibusdam oleis calidis ⁊ stipticis: intret bal. cal'z:
sedeat super terram calidã. ¶ Et frigus nocet tenasmo
ni in pluribus locis: ⁊ calefactio subtilis vt plurimũ con
fert: ⁊ pluribus specieb⁹ cõfert: vaporatio: ⁊ nocet infrigi
datio: ⁊ pluribus spẽb⁹ nocent medicine que generãt hu
morem viscosuz ⁊ grossuz. Et si cã sit durities super quã
sedet mollifica cuz ceroto ex oleo anetino. camomellino
cũ bdellio. ¶ Et si est ex apate calido retine quod currit
ad apa ⁊c̃. vt supra dictuz est. Et administra in principio
aquas: ⁊ embrocas que declinant ad frigus cũ mollifica
tione: ⁊ probibitione eius qd̃ effundit̃: sicut est filtruz in
fusuz in aqua myrthi ⁊ ro. cũ alchãna pauca. Fiat clyste
re cum aqua ordei solatri ro. oleo ros. ⁊ albumine oui. Et
si est ex fluxu retine: deinde embroca, cathaplasma cum
mollificatiuis ex camomilla ⁊ aneto cũ eis q̃ scis stipti
cis: deinde cũ maturatiuis. ¶ Et ex medicinis bonis ad
resoluendũ maturandũ ⁊ sedandũ dolorez est emplastꝝ
de fenugreco maluis ⁊ melliloto: ⁊ caulib⁹ d̃coc. Et si ne
cesse est fortius ponatur in eo paꝝ bdellij. ¶ Et ad apa
inflatũ ponit medicamẽ expertum: simil'r ad apa durũ.
¶ Et si est ex colera vel flegmate abluatur cuz clysteri:
deinde seda dolorez cũ collirio: ⁊ qñq; sunt necesse pill'e
fetide ⁊c̃. ¶ Et si est ab vlceribus fistulis: emorroydib⁹:
⁊ ragadijs curatur curatione eoruz: ⁊ ponit collirja fumi
gatiões emplastra aq̃s ⁊c̃. experta ⁊ nota ⁊c̃. ¶ Haly. si
est ex humorib⁹ acutis da semen psillij cũ oleo vio. super
ventris inferiora aquã funde tepidam: ⁊ vio. linias oleo.
Et si mã sit colerica da sirupũ myrthe. Si a flegmate vi
scoso a frigidis probibe: ⁊ da miclete, optimũ nãq; est re
medium: ⁊ modicum seminis feniculi ⁊ porri. añ. cum ca
lida ⁊c̃. ¶ Si ex apostemate calido ⁊c̃. ¶ Serapio. or
dinat clystere lenitiuuz: si est ex apostemate commendat
emplastruz de caulib⁹ coctis: ⁊ cũ vitello oui cocto: ⁊ oleo
ro. ⁊c̃. Or si desiderium assellandi est assidue preter ꝙ in
firmus aliquid deponat: tunc rectificatio illius est ignis
sulfuris: ⁊ sedeat ifirmus super sedẽ perforatã. ¶ Alex.
curat cum fomentatione decoctionis fenugreci euisci: et
vnctionibus cum butyro oleo ro. adipe anserino: ⁊ cera.
Et suffumigationibus cum pice liquida: iniectionib⁹ la
ctis ⁊ mellis: ⁊ mucillagines purgentur: aut aqua decoc.
lenticule cum melle: post hoc iniectiões facias stipticas:
cum decoctione myrte ro. corticũ pini: deinde lycinij ⁊c̃.
¶ Cataplasmata ⁊ sacellos calidos super pectinez: ⁊ lũ
bos ⁊ anuz pone. ¶ Ras. in libro diuisionum excoria
tio: que fit in ano: ⁊ est tenasmõ: iuuatur suppõne collirij
plusq̃ reliqs curationib⁹. ¶ Alman. si est cũ ventosita
te sine calore trocis. ℞. iusqa. al. aneti ⁊ feni. añ. ʒ. s. ame
os. ʒ. i. s. opij. ʒ. ij. apij. ʒ. x. de qb⁹ det̃ põd⁹ aurei. detur ɔfe
ctio de storace. ℞. casto. opij: assari stora. liqda myrrhe:
seis iusqa. nigri turis. añ. mell. qd̃ sufficit dos. ʒ. ij. ¶ Si
predicta non cõferunt: ⁊ dolor est in pectine post. io. dies
fiat clystere ɔstrictiuũ. Si sit lõgi temporis: nec sanguis
exit: sed rasura est alba mucillagini similis: medicamen
putredinis dictuz in capitulo putredinis gingiuaꝝ dañ.
est. Si sit mordicatio clystere fiat cum oleo ro. tepido. si
vero tenasmon est fortis: ⁊ sepe vadit ad asellam: ⁊ nihil
exit: collirium subijciatur mirabile. ℞. turris litij croci:
gũmi arabici. añ. ʒ. i. opij. ʒ. ij. fiant collirja ⁊ supponant̃.
¶ Quidam facta purgatione: si est ex colera faciunt fo
mentum cum malua ⁊c̃. vel ex ferrugine calefacto: ⁊ ace
to asperso. Et si ex flegmate cum myrta ⁊ folijs porri ⁊c̃.
vel cuz colophonia: vel vngãtur renes: ⁊ totum inferius
cum melle tepido: deinde aspergatur puluere colopho
nie ysopi ⁊c̃. ⁊ cum fassia ligetur: vngatur licinium cũ te
trafarmaco: vt Alexan. etiam tangit, ⁊ fit de sepo taurino
caprino oleo ⁊ cera. Sacellatio de furfure triticeo mul
tum valet coctũ in aq̃ in cal'a hac causa. Et in frigida cuz
vino quãto calidius potest sustineri: vel de cymino ani
so ⁊c̃. clystere ⁊c̃. ¶ Fumigium de pineis assatis cõmen
datur a multis. Si ex causa calida post bal. detur reges.
Si ex frigida aurea alexandrina. spõgia infusa in aliquo
liquore competenti sepe superponatur. ¶ Constantinus
in pantegni inter alia dicit. si fit ex stercore clauso: ⁊ cum
calore da de dyacassiaf. cuz pauco turbith: aut dyadama
scenum cum modico scamonee ⁊c̃. ¶ Inquit Galie. vidi
quendam tenasmonem patientem emisisse lapidem ⁊ sa
natus est. ¶ Quendam liberaui cum trocisc. de arsenico
propter vulnera in intestinis ⁊c̃. Et quandaz cum clyste
ri in quo exiuit primo sanies: deinde lapis in forma oui
galline: ⁊ sanata est. ¶ Passiona. curet̃ euaporatiõe cum
elixatura fenugreci althee ro. ⁊ super elixaturã sedeant.
pro vulnere intestini butyro sine sale adipe anserino ro.
cera ⁊c̃. pro pondere intestini colophonia ⁊c̃. Ordinat in
iectionẽ: ⁊ inũctionẽ bal. ⁊c̃. Empl'z fit vtile d̃ fenug. mal
ue: ⁊ melliloto cepe asso: vl' vitello oui: medulla panis ca
mo. aneto ⁊c̃. ¶ Calefacto^m i frida cã d̃ milio sale cymi

na ꝛc. vnguētū de sepo caprino: vitello oui: oleo viol. vel ros. ꝛc. fumigiū humidū cū malua: brancha vrsina paritaria vapore vini vel aceti ꝛc. fumigiū siccū cū tripbera magna ꝛc. bal. colliriū dicta sunt. Micleta ſm Uia. vtilis ē millefoliū ē vtile tenasmoni: Centrūgalli siue scarlegia siluestris ē vltima tenasmoni supposita ꝛ comesta ꝛc.

¶ De yleos. Cap. XC.

De yleos notanda sunt. io. pᵐ de noie. 2ᵐ ď diffone. 3ᵐ de spēbus. 4ᵐ de cāis ꝛ q̄nib' duabus in eis. 5ᵐ de mō fiēdi. 6ᵐ de terminatiōe ꝛ tpe terminationis. 7ᵐ de ꝯueniētia ꝛ dr̄ia yleos ad colicā nefresim ꝛ dolorē yliōꝝ ꝛc. 8ᵐ de q̄busdam ꝓprietatibus yleos. s. ꝙ est acuta pestilētialis: ꝛ mortifera. 9ᵐ ď signis ꝛ accidētibus. 10ᵐ de mō curationis.

De primo dicit Serap. ꝙ hec egritudo ē genus colice. i. de genere colice: ꝛ aliq̄n colica nominatur: ꝛ noiatur hec egritudo hudurifl. quando apparet postea in itestinis gracilib': ita ꝙ disrūpit̄ cum chorda. ¶ Haly. dicit. ꝙ passio q̄ yleos vocat̄ interpretatur vexatio. Et in practica dicit in cap. vel. 5. de yleos. Colica q̄ yleos dr̄. ¶ Quidā dicūt. ꝙ yliaca passio sic appellatur ab yleon intestino gracili ꝛ sensibili: vn̄ propter nimiam sensibilitatē fit dolor intolerabilis. ¶ Quidam dicunt ꝙ tria intestina gracilia vocātur ylia cōmuni vocabulo: vnde Hyp. ydrops consurgit ex lūbis ꝛ ylys ꝛc. ¶ Et quidā noiant dolorem intestinorum ꝛ diuersa sortitur vocabula ſm locorum diuersitatem: q2 in gracilib' supra vmbilicū, scrophicus dr̄ dolor. yliacus ab ylion intestino: ꝛ nō a gracilib' vt qdā mentiendo dicunt: vn̄ Constantinus in pantegni yleon est durū intestinū tortuosum ꝛ inuolutum in quo dura egestio residens yliacā facit passionem. Et fit dolor yliacus in laterib' ab vmbilico inferius. Colicus vero in intestino colon: ꝛ sentitur in longū ab vmbilico vsq3 ad pectinē ante ꝛ retro. ¶ Constantinus in pantegni. dicitur yleos ylion obuolutionē greci dicunt. Et ideo dicunt quidam yleos est obuolutio intestinorum.

Haly. dicit. ꝙ est grauis dolor qui accidit intestinis. ¶ Uiati. yleos est dolor intestinorum stercus exire ab iferiori pte ꝓhibēs: ꝛ aliq̄n cogēs vomere sterc'.

Scdm Haly. quedā est in qua vomitus est fetidus ꝛ egestionis cū vomitu emissio: ꝛ q̄dam in q̄ odor corporis fetēs est ꝛc. ¶ Auic. dicit. Est yleos in quo vomit̄ stercus: ꝛ noiatur fetidus: deinde in quo sudor hꝫ odorē stercoris: deinde in quo anhelitus est fetidus: deinde in quo eructuatio est fetida: deīde in quo ventositas inferior est fetida.

De causis dicit Haly. ꝙ fit ex calido apate qd̄ in intestinis fit subtilib': aut ex opilatione ex fumo sicco: aut ex hūore grosso viscoso: aut ex crepatura: aut ciboꝝ ꝓuatiōe: aut letifieri medicamīs potatione. ¶ Dicit Uia. ꝙ cā est bipharia: vel de calido apostemate in subtili itestino nascente: vel de humorib' frigidis viscosis ꝛ grossis. ¶ Dicit Aui. yleos accidit ex oibus causis ex q̄b' accidit colica: ꝛ idē est in accn̄tib' ꝛ cura. ¶ Nec obstat ꝙ Uia. ponit duas: q2 loqtur tm̄ de ea que est per ꝓpriā itestinoꝝ passionem ꝛc. ꝛ q̄nq3 fit propter fortē retētiuam. Et q̄nq3 pp malam ꝯplonē singularē: ꝛ ꝓprie fridā: ꝛ ꝓprie cū stōus est calidus: tunc enī opilat vētositate ꝛ flegma. Et q̄nq3 cā ē potus aq̄ fride: ꝛ q̄nq3 apa ꝛ q̄nq3 ruptura: ꝛ q̄nq3 fex. ꝛ q̄nq3 colica cum mutat̄ ad yleos. ¶ Serapio. yleos accidit q̄n opilantur itestina gracilia: aut ex apate: aut stercore duro: aut ex humiditate grossa viscosa. ¶ Inquit Galie. poſſe est vt egritudo et apa melicum: ꝛ coartatio intestinorum constringunt meatus: ita vt non descendat per ea aliquid iferi': sed ꝙ fiat ex humiditate est longinquū: ꝛ q̄nq3 fit ex malitia cōplexionis ꝛc. ¶ Dicunt quidā fit ex eisdem causis ex quibus fit colica: ꝛ fit ex lapide in collo vesice: vn̄ comprimitur ylion: ꝛ non possunt superflua exire: ꝛ tunc fit extēsio illius partis. Et sic dolor yliacus fit ex colligātia renū ꝛ vesice. Si. n. tendūtur renes: ꝛ vesica comprimūtur intestina sq̄bus ale retinentur: sequitur dolor q augetur cū dolore renū ꝛ vesice: fit ex grossa ventositate humoribus calidis: vel frigidis sine apate descendentibus ꝛ ex apate per motum ebullitionis: ꝛ per ꝯpassionem ex opilatione colli vesice quo opilato retinet̄ vrina: distenditur vesica: qua repleta ꝯprimit̄ intestinū qd̄ sibi adiacet: quo cōpresso feces retinētur ꝛc. ¶ Fit ex humorib' frigidis in subtili intestino: vel ex humoribus colericis pūgentib': vel apate vesice vel lapidis affinitate nati in renibus: vel vesica. ¶ Dicūt qdā. cā ꝯiuncta est subita ꝯplonis alteratio vel ꝯti'ꝰ solutio. Nā ſm Ga. in tegni. dolores ſm quē incūbunt locū: aut ꝯtinuitatis solonē: aut alterationē subitā ostēdūt. ¶ Cā añcedēs est hūor peccans q̄ntitate vel q̄litate. s. caliditate: frigiditate grossitie ꝛc. vel est vētositas vel lūbrici: vel stercus siccū pp vsum diureticoꝝ: vel aliter: vel sanies: vel apa: vel mala ꝯplo frigida vel sicca ꝯstringēs: vel stomaci calitas: vel frigidas itestinoꝝ hñtium expulsiuā debilem. Cōpositionalis ē itestini strictura: vl' porri fellei: p quē cola trāsmittit̄ ad intestina. ¶ Cā pmitiua est aer fridus: aut siccus: vn̄ Hypp. Cōstitutio borealis fac̄ dolores pectoris ꝛ lateꝝ ꝛc. Et aer cal's ꝛ grossus ꝛ aer pestilētial': vt recitat Gal. exercitiū superfluū post cibū: vn̄ feces desiccantur in itestinis. sil'r bal. post cibū ꝛ multū calidū: vnde feces desiccant̄. Cibus peccans multitudīe vel mala qualitate vel potus grossus: vt vinū dulce: vel frigidus: vt vinum accidum vel aqua frigida. ¶ Somnus post cibū ꝛ vigilia: q2 desiccant. Et coytus q2 virtutem debilitat digestiuam: ꝛ expulsiuā ꝛc. Et retentio fecis ꝛ vrine: aliq̄ādo ꝓpter verecūdiā. accn̄tia aie vt tristitia: q2 debilitat ꝛ infrigidat ꝛ desiccat.

De modo fiendi dictū est supius in causis. ¶ Dicit etiā Sera. cū stōus est ſm dispōnē nālē attrabit nāliter a meri: ꝛ expellit iferius. Cū ergo egredit̄ a nā ascēdit ad ipm aliqd ab inferiorib'. Nam ꝛ clystere multotiens ascēdit ad vētrē: ita vt vomitu expellat̄ in egritudine yleos stercus q̄n est perdens. Nā. n. itestinoꝝ est pellere inferius. Cum ergo fortis motus icipit ab inferioribus: tunc fex retenta in intestinis vadit ad superiora. Et simil'r cum ventositas retinetur redit ad superiora. Et p huiusmodi est motus intestinoꝝ horribilis.

De tēpore terminationis. dicit Uiati. ꝙ aliq̄n scda die iterficit: aliq̄n in tertia: ꝛ raro sanatur. ¶ Dicit Auic. cum plus occidit yleos occidit in. 7. Et quidā dicūt ꝙ in pmo die: vel in scdo destruit.

De conuenientia ꝛ dr̄ia yliace ꝛ colice. dic̄ Auicē. ꝙ cōicant̄ in causis signis ꝛ cura: sꝫ dr̄nt q2 yliaca plus fit a malitia ꝯplonis singularis q̄ colica: ꝛ plus ē ex opilōne frigida: ꝛ proprie cū stomacus est calidus: tūc. n. obtorquet itestinū: ꝛ opilat ventositatē: ꝛ flegma: ꝛ dolor vētosus ꝛ apostemosus ē plusq̄ in colica. Sil'r dolor ex ruptura ꝛ fece: ꝛ vebemētia doloris plusq̄ in colica. Et multotiēs pmutat̄ colica ad yleos: ꝛ ħ vtplurimū. ¶ Quidā dicūt dolor yliacus ab vmbilico supi': ꝛ colic' ab vmbilico inferi'. ¶ Dicūt qdā dr̄t: q2 yliaca est deambulatiua: aliq̄n in dextro

A. l. grossitudo.

aliquādo in sinistro hypocūdrio sentit̄:q̄n̄q̄ꝫ sub vmbili-
co:ſꝫ supra vmbilicū magis:q2 gracilia itestina ibi sunt:
⁊ magis dolorosa:q2 subtiliora. ¶ Et iteꝝ clystere i ylia-
ca nō ē multū iuuatiuū:sicut in colica:q2 passio est i mē-
bris magis profundis. Et iterum in yleos nihil inferius
exit:sed fex ⁊ vermes:⁊ omnia superius:os etiam fetet et
totum corpus in yliaca plus q̄ꝫ in colica. ¶ Dicunt etiaꝫ
quidā. differūt:q2 intestinū i yliaca est stō vicinius q̄ꝫ in
colica:⁊ colica sepius accidit q̄ꝫ yliaca. Nam yleon itesti-
num rectum est:⁊ minus opillatur:⁊ est subtilius: vnde
superfluitates melius exalant:⁊ est cordi vicinius:⁊ epa-
ti:vnde ea que in eo sunt melius digeruntur. Colon vero
intestinum:q2 tortuosuꝫ:vnde fortius retinet:⁊ est spissi9
⁊ remotius a fonte caloris ⁊c̄. ¶ Dicunt etiam ꝙ yliaca
est aliud q̄ꝫ dolor yliorūꝫ. Nam dolor yliorum sentit̄ sub
hypocundrio versus partem posteriorem:nec in eo ē vo-
mitus stercoris:sed quādoq̄ꝫ patiens egerit:in yliaca nō
est egestio:sed vomitus. ¶ Dicūt quidam. dolor in coli-
ca est magne capacitatis sub vmbilico ꝓpe pectineꝫ an-
terius subtus. fortior post cibū. exitus egestionis ⁊ vento-
sitatis iuuat ⁊ clysteria:⁊ suppositoria. ¶ In nefresi est
dolor:sicut pūctura acus ad posterius descendens in ie-
iuno fortior tremor est cruriū. Exitus ventositatis ⁊ ege-
stionis non iuuat:incipit paulatim: ⁊ postea fortificatur
vrina filosa arenosa. ⁊ diuretica iuuant:in yliaca dolor ē
fixus circa vmbilicuꝫ supra:⁊ est vehementior. clystere
parum iuuat:adest vomitus:oculoꝝ eminentia:retentio
fecū:fetor anhelitus:tremor cordis ⁊c̄. ¶ Dicit Passio.
colicoꝝ yliacoꝝ:⁊ strophicoꝝ similis oībus est doloris
molestia:diuersis tamen modis separantur:q2 scrophus
leuis est. dolor ⁊ leui adiutorio leuat̄ vel fomēto cōpe-
scitur. Colica vero vnius intestini querela grauissima ⁊
frequenter cronica:de diffi^{te} tēpore cōmouetur:yliorum
passio acuta est ⁊c̄. ¶ Quidam dicūt. ꝙ dolor yliac9 ē in-
ter stōm ⁊ vmbilicū:⁊ est cuꝫ vomitu:sed colicus est sub
vmbilico sine vomitu. ¶ Differt etiā dolor yliac9 a tor-
tura:q2 tortura ē sine ꝯstipatione vētris:yliac9 cū consti-
patiōe. ¶ Viaticus noīat torturaꝫ stōi:⁊ intestinoruꝫ q̄
dr̄ a quibusdam passio stomatica. ab Alexā. cardiaca ⁊ a
q̄busdā dr̄ scrophica passio:⁊ ē valde silis hypocūdriace.

De octauo

ꝑmissoꝝ. dicit Auicē. ꝙ yleos vadit de quibusdaꝫ ad quosdā ꝑmutatio-
ne q̄ fit in aere pestilētiali:⁊ de terra ad terrā ꝑmutatio-
ne egritudinū veniētiū. ¶ Haly. dicit. est aūt acuta pas-
sio:⁊ pessima:⁊ in plurib9 ꝑdens ꝑꝑ doloris vicinitatem
⁊ maxime si patiēs egestiōe reiecerit. Et sciēdū est passio-
neꝫ hāc eē mortalē a quacūq̄ꝫ cā:maxime aūt cū qua fit
vomitus fetidus:⁊ egestionis cū vomitu emissio. Et si fit
odor corporis fetens pariter neq̄ssima est:⁊ citā mortem
inferēs. ¶ Et in practica dicit colica q̄ yleos appellatur
diffi^{le} sanat̄:maxime si cū ea accidit stercoris vomitus.
¶ Dicit Aui. vl'r hic morb9 pestifer ē:⁊ mortalis. ⁊ aliq̄n̄
in scd̄a die iterficit:⁊ aliq̄n̄ i tertia:⁊ raro sanat̄. ¶ Pas-
sionari9 dic̄. glioꝝ āt passio acuta ē:⁊ sub augusto tp̄e ⁊c̄.

De signis

dicit Aui. accn̄a sua iseꝑabilia sūt:vo-
mitus spissus:⁊ oīa q̄ bibit euomit do-
lor est in vētre suꝑiori. ¶ Yleos de aꝑate tumoreꝫ hꝫ in
vētre:extēsionē:sitim:⁊ febrē q̄ de hūorib9 ē fridis:neq̄ꝫ
tumorē:neq̄ꝫ extēsionē:nec febreꝫ:neq̄ꝫ sitiꝫ hꝫ:ſꝫ accn̄a
post succedētia sunt frigus extremoꝝ corporis angusta-
tio ex dolorib9 ⁊ vigilijs ⁊ istabilitas. ¶ Hal. si ab aꝑa-
te dolore distēsiōe graui scit̄ ꝑcussiōe iflatiōe supra vm-
bilicū subuersiōe:⁊ vomitu fimi. Et que ex opilone fimi
sicca dolorē hꝫ molestū quē comitat̄ tāq̄ꝫ terebello inte-
stinoꝝ ꝑforatio. Et q̄ ex crepatura ⁊ itestinoꝝ ꝯclusione
manifesta hꝫ signa:si suꝑ dorsum patiēs voluat̄:deide il-
lic tetigeris:inuenies. n. itestinū tāq̄ꝫ formas emissuꝫ:qđ
si oppresseris in suū locū redit. Et que fit ex pascētis vir-
tutis debilitate: significat cibi que ꝑcessit abstinentia.
¶ Auic. signa sunt dolor supra vmbilicū:⁊ nihil exit de
subtus:⁊ nō est iuuamētū magnuꝫ in clysteri:vt Hyppo.
dicit. Et q̄n̄qꝫ fex vomitur ⁊ vm̄es ⁊ fetet os:⁊ eructua-
tio:⁊ q̄n̄q̄ꝫ totū:⁊ h̄ significatio non diuersificat̄:⁊ reten-
tio fecis est inseparabilis ab hac egritudine ⁊ vomitus
stercoris non magnificatur:nisi cum est tumor: sed vo-
mitus ⁊ subuersio sunt plusquaꝫ in colica:quia in inte-
stino propinquiore stomaco q̄ꝫ colica similiter tristitia:
angustia:tremor cordis:sincopis:vigilie:frigus extremi-
tatum. Ista enim in yleos sunt plusq̄ꝫ in colica:⁊ est fex
flegmatica: ⁊ fcā ex fece fortior q̄ꝫ in colica:quia est in
membro vehementis altitudinis:⁊ maioris corporis: et
minoris quietis suꝑ corpus. Et quandoq̄ꝫ est iflatio ocu-
li plusq̄ꝫ in colica. ¶ Signa facti ex venenis ⁊ apostema-
tibus patent. ¶ Passionarius dicit. totius vētris corpo-
ris vomitus. ventositate tenditur:vesica:inguen:coxe et
omnes vicine partes doloribus opprimuntur:hi squiba-
larum nimia introclusione concluduntur:ita vt clysteri
adhibito non fecem:sed ventositatem inutilem egerere
videantur salinarum profluuio frequenti perseuerante
coguntur in nauseam:ita vt non solum flegmata:vel hu-
mores:sed ēt horribilia visu stercora emittantur. ¶ Si-
gna mortis colice:⁊ yliace sunt permixtio rationis sudor
frigidus:spasmus singultus plurimus:clystere nō iuuat
frigus extremitatum. ¶ Hyppo. in septima particu. in
yleon venit singultus spasmus desipiētia malū ⁊c̄. ¶ Di-
cunt quidam signa causaruꝫ si ab humore calido sentit̄
ardor:sitis ⁊ magnus dolor:si a frigido: tunc frigus sine
siti:⁊ grauitas maior. Si a ventositate eructuatio ⁊ mo-
tus de loco ad locum. Si ex lumbricis pruritus nasi an-
helitus lumbricosus:inquietudo in lecto. Si ex aposte-
mate:tunc tumor ardor ⁊ dolor apostemosus. Si a sanie
tunc ardor ⁊ mordicatio. Si a stercore per vomitum sci-
tur:⁊ per illud quod euomitur:⁊ per puncturam: ⁊ mor-
dicationem ⁊ grauitatem. Si a complexione sine mate-
ria scitur ⁊c̄. ¶ Que vero a causa primitiua scitur per in-
quisitionem ⁊c̄.

De modo

curationis. dicit Auic. Cura yleos ap-
propinquat cure colice:ſꝫ est fortior
¶ Diuersificatur autem ſm diuersitatem causarū. ver-
bi gratia. Si est ex flegmate digeratur materia cuꝫ oxi-
melle exhibito cum aqua decoctiō. anisi ⁊c̄. purgetur cū
pillulis de yerapig. Et cum clysteribus trahentib9 mate-
riam ad inferiora ſm Auic. ⁊ cum oleo de keruа ⁊ alijs
que dicuntur in colica. ¶ Dicit Halya. si est ex flegma-
te grosso inuiscato in subtilibus intestinis dabis:vt in co-
lica ex flegmate vt radicum aquam cum yera ⁊c̄. Et si
dolor roboratur da filonium romanum:⁊ tyriacam:do-
lore autem cohibito non detur phylonium. quoniam fi-
nis est illaudabilis. i. dormitionem prouocans:⁊ caloreꝫ
naturalem debilitans. ¶ Refert enim Hyppo. in secū-
do epydimiarum sermone. ꝙ oportet dare huius domi-
no passionis vinum merum paulatim:donec illi sapor su-
perueniat:aut in pedibus dolor. Intellexit autem per h̄
vt humor calefieret:⁊ subtiliatus maturetur:intestinaq̄ꝫ
ad expulsionem roborentur. Idem dicit Cōstā. ¶ Aui.
potionem demus benedictam:vt quidam exponunt:nā
dicitur a ben ꝙ est bonum ⁊ logos sermo. ⁊ mene defe-
ctus:vnde enlagemeno idest loquellam seruans defici-
entem:vel pillulas de yera. ¶ Galie. dicit se medicasse
cum vino. fiat clystere:tunc ⁊c̄. ¶ Serapi. parum dicit.

dat pillulas de aloe:⁊ serapino:⁊ de yera:⁊ oleū de kerua cum aqua radicum ꝛc. ¶ Dicunt quidā. fiat clystere ad mūdificandum flegma grossuz de agarico: turbith ⁊ radicibus ⁊ seminibus calidis ꝛc. ¶ Aui. si ex colera curat̄ vt colica colerica. Si ex complexione sine materia curatur mutatione complexionis. Si ex ventositate curatur cū ebibitis vel assumptis ꝯsumentib⁹ ventositatem:⁊ cū clysteribus:⁊ ventosis: vt. U. g. aniso cymino carui ꝛc. et tyriaca. Et apostemosus calidus ⁊ frigidus curatur: vt in colica dicit̄. Et frigidus cū oleo de kerua ⁊ aq̄ radicū ꝛc. ¶ Dicit Serap. si ex apostemate qḋ dicitur flegmon: incipimus a flobotomia: deinde damus aquam solatri ꝛc. Et ponūt si apa ē calꝫ ep̄ia ifridātia ⁊ expellētia:⁊ ȯ rosꝫ. sandal. ꝛc. ⁊ si ē fridū cū camomilla: melliloto folijs lauri ꝛc. ¶ Daly. si est ex apāte calido curatur flōmia basilice:⁊ mediastine si virtus ꝛc. medicinam ꝓpina: cibos affer:⁊ empla ꝛc. in colica q̄ dicūtur: cauēda est aūt flobotomia in patiētib⁹ colicaꝫ: nec adhibenda ē nisi ṗus diligenter itellectū sit passionē eē ex apāte calido. ¶ Flobotomia aūt h⁹ dn̄o passionis preter apostema calidū letalis est. Exercitio vtatur temperato: bal. frequentet ⁊ i pila sedeat aqua plena: ventrem liniat cum oleo in quo cyminū ⁊ apij semē coxerit: cibum paulatiꝫ auge: vt illū intellexeris purgatis reliqs. ¶ Uiati. si fit ex apostemate calido damus catarticum de cassia fist. māna cū. ʒ. ij. ʒ. de yerapig. facta cum aloe loto:⁊ cum oleo viol. ʒ. i. vel succ⁹ solatri coctus ⁊ bene colatus ꝛc. ¶ Si particularia consentiunt flobotomet̄ de basilica quātū sufficit: deīde det̄ apozima viol. cum cassia fist. ꝛc. ⁊ clysterizetur cum malua ꝛc. ¶ Passiona. non determinando cām dicit. si doloris molestia perseuerauerit flōmuꝫ adhibebis: sed si apa sit calidū. s. minuendum ⁊ postea danda sunt sanguinem refrigerantia ꝛc. ¶ Si ex tortione: vel crepatura curat̄: vt patet. ¶ Si ex crepatura. dicit Daly. medetur intestinoruꝫ reuocatione ad loca sua cum manuum appositione ⁊ cōpressione ⁊ ligatione:⁊ emplastris vtilibus. Cū sanatus est non redeat ad cibos a principio subtractos. donec perfecte sanatus fit: sed prandiuꝫ minuat. cibos grossos fugiat:⁊ iuribus vescatur vnctuosis:⁊ ꝙ prandiū minuatur ⁊ non cenā: hoc est ꝓpter motuꝫ diuersuꝫ. ¶ Si ex opilatione intestinorum forti curatur cum lubricatiuis: pinguib⁹ vt iuribus gallinaruꝫ pinguiū:⁊ pulloruꝫ:⁊ arietum:⁊ ꝓprie quādo ponūt in eis anetū ꝛc. Et fit post illud clystere humidū lene subtilis caliditatis:⁊ quod a vulgaribus dicit̄ ꝙ ius galline stringit: est intelligenduꝫ ꝙ minus laxat q̄ȝ pulli ꝛc. ¶ Auic. si fit ex fece curat̄ cuꝫ clysteri leni ṗmo: deinde gradatim peruenitur ad forte:⁊ succedit illi potus solutiuorum ꝓpriorum feci: vt deponatur qḋ reman sit. ¶ Daly. si ex stercore incluso in subtilib⁹ itestinis medella ē poculū medicamis solutiui electuariuꝫ:⁊ pillule ⁊ clystere valēt. ¶ Serapio. si est ex stercore duro incipimus clysteria leuia:⁊ comprimim⁹ solutionē ventris cuꝫ cassiafi. Et dico sermonē sufficietē. nos administramus omnia que ꝯueniūt: illi qui hꝫ colicam. ¶ Dicit etiaꝫ. ꝙ illis quib⁹ non eūantur cibi ex vehementia vomitus da cyminum sum sumac:⁊ cum succo de granis facto cuꝫ mentha. ¶ Passiona. squibalarū autē egerēdarum comp⁹ eas calastico clysteri. s. cōmoue que si cōtendant: acriorib⁹ iminebis. i. collogntidas coque cum succo bletaꝝ ⁊ silium aspe ꝓuocantis. ¶ Aui. in venenosi curatiōe incipitur a vomitu cum aqua cala:⁊ oleo sisamino. Et quādoq̄ꝫ cū eis que ꝯsumūt dat̄ virtus turbith: aut seminis raphani: deīde tyria. magna ⁊ potus sit aqua zuccari. Et cib⁹ iura pinguia. ¶ Daly. si cuꝫ letiferis sit potu medicinis medenduꝫ: cū ꝫryꝫ veneno vt vomitu vsu tyriace ꝛc. ¶ Daly. si ex venenosa potione euenisse noueris tyriacaꝫ cū vino dabis: vētrē prouocabis cuꝫ lacte decocto aloe: vel scamonea in eo dissoluta: hec est de cōmuni curatione. ¶ Accidētia. yleos quātis possumus auxilijs remouemus. s. vaporationibus cathaplasmatib⁹ frequentib⁹. iniectionibus: vnguentis: fricationibus: ventosis ignitióib⁹. ¶ Daly. si a ciborū abstinentia medella iurium sorbitio pinguium: cum carne pingui: in quibus aliquid panis simile:⁊ minutus sit. ⁊ ꝟ fit paulatiꝫ:⁊ non semel ꝛc. ¶ Auicē. cum continuat̄ vomitus:⁊ non recipiunt cibum medicatur: sicut in dispositione colice. Et quandoq̄ꝫ facit stare cibum in ventre assumptio panis infusi in aqua feruenti ꝛc. ¶ Dicit Auic. si est a cibis stipticis ponticis ⁊ viscosis: cura propinqua est cure sui relatiuī: nisi q2 magis iuuatiua in eo sunt ea q̄ bibuntur:⁊ sorbentur. ¶ Dicit Uiat. si hec passio fiat in puero qui potionem bibere non valet: fel taurinum cuꝫ nitro distemperatuꝫ: vmbilico appositū iuuat. ¶ Et epythimata ⁊ cataplasmata:⁊ clysteria ꝛc. ¶ Daly. si ex calore nascitur prandium: oportet minuere: comedant panem farine munde cuꝫ iulep: cum oleo amigḋ. gallinas: pullos: franquillinos:⁊ ante prandiuꝫ duabus horis: aut tribus sumatur cassiafis. cū iulep. hoc aliquantis fac diebus: donec intestina purgētur: quibus purgatis da decoctionē hanc. ℞. ficus albas numero. io. violarum siccarum. ʒ. iij. ʒ. coque in aqua. lib. vnius. donec ad trientem redeat:⁊ sumantur singulis dieb⁹. ʒ. 4. in qua. ʒ. ʒ. cassief. granis purgate fricabis:⁊ oleum instillabis amigdalaꝝ dulciuꝫ. ¶ Auic. cōmuni sermone dicit sic. qḋ bibit̄ plus q̄ȝ confert yleos q̄ȝ colice:⁊ plusq̄ȝ clystere:⁊ clystere est etiaꝫ necessariuꝫ in ipso: est autem bonum adiutoriuꝫ bibito siue ṗponatur: siue postponat̄ debili⁹. Et multotiēs sedat dolorem sorbitio aque calide: aut applicatio ad ipꝫ: q2 resoluit nociuuꝫ. ¶ Et flobotomia est necessaria si sit apostema: aut dolor ex quo timetur apostema:⁊ fricatio extremitatum ꝓhibet materiam doloris separando eaꝫ a profundo:⁊ administratio lubricantium calidorum: et mucillaginum calidarum cuꝫ oleo de kerua iuuat in ṗncipio yleos: nisi in colico ⁊ apostemoso vehementis caliditatis. ¶ Quidam dicunt. ꝙ post assumpta per os mouentia materiam exhibeatur clystere: mā eniꝫ ṗus mota facilius educitur cum clysteri: sed clysteris cānula: siue spola: debet esse longa vt penetret ad profundum. ¶ Quidam dicunt. ꝙ cum apparent signa ꝑditionis patiens signis pronosticis relinquatur: nec patiens talis assumatur in cura.

¶ De colica passione. Cap. XCI.

E colica passione notanda sūt decem. ṗm de nomine. zm de diffinitione. 3m de speciebus:⁊ comparatione inter species. 4m de causis. 5m quib⁹ accidit:⁊ vbi:⁊ quando. 6m de quibusdam dispositionibus: vel proprietatibus colice. 7m de permutatione ⁊ terminatione eius. 8m de signis:⁊ accidentibus prauis. 9m de conuenientia ⁊ differentia eius ad nefrasim. iom de mō curationis.

De primo dicit Auicen. si est in intestinis gracilibus: tunc nomen proprium eius ꝟm semitam veram est yleos: verum quandoq̄ꝫ est yleos in quibusdam locis colice: ꝓpterea ꝙ vehementer est ei similis. ¶ Rasis in diuisionibus. Colica que nominatur yleos expositio ei⁹ est dn̄e miserere. ¶ Dicit Pas. passio ꝟ noiat̄ colica dyacheꝫ. i. tēsio colon: vel ꝯclo ꝛc. ¶ Dic̄ Uiaticus. colica est passio nascens in intestino: qḋ vocat̄

colon:et interpretat ɔcauū:ꝛ dr̄ colica a colon intestino:

De scđo (qđ est grossum sub vmbilico positū. dic̄ Aui.colica itegre.i.cōiter ꝛ large sū/pta ē egritudo itestinal' dolorosa cū q̄ fit difficil' exit⁹ ei⁹: qđ egreditur per nām.Et colica ƒm veritatez.i.propriā inuentionem est nomen eius in quo est causa.i. intestini grossi.i.colon:ꝛ que sequuntur ipsum.Et ē dolor qui mul tiplicatur in eis propter frigus eorum: ꝛ grossitudinem: ꝛ ꝑpter frigus ēt multiplicatur super ea adeps.❡ Diffi nitio vmbilici dicta est.❡ Daly.dicit.Colica passio ē do lor grauis:qui in intestino accidit colon vocato.❡ Alex. dicit.ꝙ est passio pessima:ꝛ cum nimio dolore colli ꝛ dif ficilis ad cognoscendū.❡ Dicūt quidaȝ.colica ē dolor in intestino colon nascens circū renes in vtroqȝ latere dex trorsum ꝛ sinistrorsum:ꝛ retro.

De spēbus dicit Aui.ꝙ quedā fit per viam ꝓ prietatis:ꝛ quedā per viaȝ cōpassio nis:quedaȝ est salua:ꝛ quedaȝ ꝑnitiosa ꝛc̄.❡ Daly.dic̄. de colica q̄ ex apate.ꝫ colice spēs reliqs peior ē ꝛ difficil⁹

Uiaticus ponit.7.cās dicens.ꝙ cā est septiformis: p^a est stercoris durities ab igneo calo re. 2^a ē cibus siccus ꝛ stipticus. 3^a ē opilatio intestini a flāte viscoso. 4^a est vētositas grossa. 5^a apa. 6^a lūbri ci. 7^a est sensibilitas itestini.❡ Daly.dic̄.ꝙ fit ex flāte debilitate ventositate:apate:ꝛ ex humorib⁹ pinguibus mordētib⁹.❡ Serap.ponit ex hūorib⁹ viscosis mordica tiuis ƒm aliquē modū vel apatibus:vel flāte vitreo:vel vētositate:vel hūorib⁹grossis:vel stercore sicco.❡ Alex. dicit.fit ex frida flātis suba:vel de calido:ꝛ colerico hūo re:vel de stercore desiccato:ꝛ apate:ꝛ vētositate:ꝛ fit ꝑꝑ alia multa.❡ Ras.in diuis.fit ex retētione fecis:ꝛ retē tio ex fritate ꝛ siccitas ē ꝑꝑ siccationē cibi:vel prauitatē ei⁹:vel multā vrinā:vel raritatē corpis:vel nimiū laborē vl' fumū calorē ventris:vel paucitatē effusiōis colere ad intestina:vel flegma viscosum in itestinis:ꝛ ꝫ fit vtplm: vel ꝑpter paucitatē intestinoꝝ:ꝛ fit ex retētiōe ventosi tatis ex q̄cūqȝ cā:fit ex apate:fit ex sensus destructiōe ite stinoꝝ:ꝛ ꝑpter multitudinē sudoris:propter hūores ma los adurentes:vel adherētes ꝑpter retētionē itestinorū: ꝑpter multitudinē cibi:ꝑꝑ coartationē ventositatis iter duas tunicas fit a melia:fit a vmib⁹ in ventre.❡ Auic. colice que est per viā ꝓprietatis cā ē mala ɔplo sine mā calida vel frigida:vel sicca.hūida vo non nisi fit cū frigi ditate:vel cū mā:aut mala ɔplo cū mā calida mordicati ua:aut frida:aut melicus hūor:aut opilatio:aut flāticus: aut vētositas:aut tortio:aut ruptura:aut attractio:aut po tio narcotica:aut vmes:aut fex sicca:aut debilitas expul siue:aut sensus đstructio:aut exsuccatio meseraicaꝝ:aut ꝓuocatio multi sudoris:aut exercitiū:aut raritas corpis: aut caliditas in aere ex q̄cūqȝ cā ꝛ aeris pestilētia:aut vē tris caliditas que exiccat aut colera effusa ad intestina q̄ exiccat ꝑpter ꝑuitatē fecis:sed vtplm colera laxat:ꝛ qñ/ qȝ friditas exterior coarctat caliditatem iteri⁹:ꝛ ꝓuocat vrinam:ꝛ stringit vētrem:q̄re feces supi⁹expellit:aut cō/ plexio sicca in itestinis:aut tenasmon recti.❡ Et qdam existimauerūt ꝙ lapis fit:qui ē in intestinis:ꝛ exit lapis. ❡ Cāe vero colice q̄ ē ꝑpter cōitatem sunt apa in epate: vesica renib⁹ splene ꝛc̄.❡ Et qñqȝ fit colica ꝑꝑ tetanuȝ: quare patiēs deficit in expellēdo feceȝ:qñ qȝ ꝑꝑ frigidaȝ ɔplōnē:qñqȝ ꝑpter flegma grossuȝ:vel ꝑpter ventosita teȝ:vel ꝑpter vinū multe cōmixtionis:ꝛ olera:ꝛ ꝑꝑe cu curbitam:ꝛ fructus recētes:ꝛ vuam:ꝛ potus aq̄ frigide:ꝛ coytū:ꝛ recētionē ventositatis q̄ vult egredi.Et q̄ ꝑparāt intestina inferiora sunt oua assata:pira citonia ꝛ stiptica: passe:ꝛ sauicb:ꝛ miliū ꝛ risuȝ:ꝛ retētio egestiōis.❡ Pas siona.fit ex corruptela ciboꝝ:vel humoꝝ:ꝛ frigore luxu ria,maxime a frigido potu: fatigatione sudore frequenti vsu purgantiū:q2 desiccanꝭ itestina:aliqñ ex clysteri for tissimo.❡ Ex dictis imediate ꝛ in yliaca leuiter distigui possunt cāe primitiue antecedētes:ꝛ ɔiūcte.

De quinto ꝑmissoꝝ.dicit Passio.ɔmoueꝭ autē passio hec in etate iuuenili multotieꝭ viris:raro aūt mulierib⁹.❡ Dicūt qdaȝ.ꝙ accidit guloꝭ potantib⁹:ꝛ inordinate viuētib⁹:accidit ēt viuentib⁹ deli cate.ꝛ tēperatis multis:q2 multotiens de assumptiōe tra hit ad venas:ꝛ q2 paꝝ remanet in intestino siccantur:et stringūꝭ ꝛc̄.❡ Dicit Auicē.ꝙ colica accidit hñtib⁹ teta nū:q2 deficiūt in expellēdo fecem:vt dictū est.❡ Et di cūt ꝙ colica sepe fit in regionib⁹ frigidis ꝛ siccis:vñ Aui. plurimū fit in terris fridis:ꝛ cū flat septētrio ꝛc̄.

Dicit Auic.ꝛ ex mā ois colice:ex humore:aut fece i plēꝭ monoculū ꝑus:deide ꝑuenit ad alia:ꝛ dū non eñatur mā q̄ est in monoculo nō accidit ɔplemētuȝ sanitatis:ꝛ qñ colica venit desup.❡ Uia.nascit̄ in.5° ite stino qđ dr̄ colon.Locus.n.in dextra ꝑte ē iferioris ven tris circūstringēs latera:sicut zona:vsqȝ in ꝑtē sinistraȝ: hoc intestinū ē vnū de grossis.De cōitate hui⁹passionis. dic̄ Uia.ꝙ colicaȝ passionē multi patiuntur.❡ De diffi cultate cognitiōis.dicit Alex.ꝙ ē difficilis ad cognoscen dū:ꝑꝑ loca vicina:qbus tales fiūt dolores q̄les in itesti no colon.❡ De trāsitiōe eius ab vno ad aliū.dicit Auic. colica ꝛ yliaca fiūt ƒm semitā egritudinū pestilētialiū:et veniūt de regiōe ad regionē:ꝛ de hoie ad hoieȝ.❡ Et di xit qdā medicus antiquus:ꝙ qdā ex colica:vel ex aeris malitia ꝑueniebat ad epilīaȝ:que mortalis erat:ꝛ qdam ad resolōnē itestini colon.ꝛ mollificationē ei⁹ cū incolu mitate sensus:ꝛ sperabaꝭ euasio:ꝛ plurimū ei⁹erat yleos: ꝛ ledebaꝭ colon ƒm semitā ꝑmutatiōis silīs crisis.Jnqt. ꝛ qdaȝ medici curabant eos cura mirabili.❡ Cibāt eni eos endiuia ꝛ lactuca:piscib⁹grossis:ꝛ carne hñtiū vngu laȝ in pedib⁹:ꝛ oīb⁹ in fridatl:ꝛ aq̄ frigida:ꝛ acetosis:ꝛ sa nabāt eos.s.ne caderent in epilīaȝ ꝛ paralesiȝ predictam. Et quosdaȝ sanabāt in qbus icipiebaꝭ epilīa ꝛc̄.❡ De lō gitudine ꝛ fortitudie.dicit Passioñ.ꝙ est passio grauis:ꝛ tarda:ꝛ cū febre:qm̄ in extēsiōe torquet ꝛ inextendit nō tm̄ intestinū:sed renes:ꝛ vesicā ɔpatiūtur ducentes eos ad nouissimum finem.

De ꝑmutatione ꝛ terminatiōe.dic̄ Daly.ꝙ colica sepe mutaꝭ ad yleos.❡ Dicit Aui.ꝛ colica multo tiens mutaꝭ ad paralesim:ꝛ sanaꝭ per eaȝ.ꝙ mā subtilis expelliꝭ ad extrema.ꝛ coarctanꝭ lacerti.ꝛ qñqȝ sananꝭ ꝑ dolores iūcturaꝝ ꝛ dorsi:ꝛ qñqȝ mutaꝭ ad meliaȝ:ꝛ epi lepsiaȝ:ꝛ est malū:ꝛ qñqȝ ducit ad hydropisiȝ.

De signis dico ꝙ quedā sunt sig^a future colice:q̄ daȝ ꝑñtis ꝛ ɔfirmate:qdā generꝝ:q̄daȝ spēruȝ:qdaȝ salutis:ꝛ quedaȝ ꝑditionis.❡ De signis fu ture.dicit Auic.signa colice vere:cui⁹ non declaraꝭ ɔfir matio sunt paucitas fecis:minoratio vel destructio appe titus abhorret patiens vnctuosa ꝛ dulcia: appetit aceto sa acuta ꝛ salsa nauseam habet ꝑcipue ab vnctuosis:odo rat vnctuosa:ꝛ dulcia debilitatur digestio:sentit punctio nem:affectat bibere aquam frigidam dolet in cruribus ꝛ dorso.❡ Signa presentis ꝛ complete sunt predicta ac cidentia fortiora:ꝛ retentio egestionis ꝛ ventositatis: et quandoqȝ eructuationis:ꝛ fortis punctio quasi venter terebello perforetur:aut acus abscon sa in intestinis.ꝛ cū moueꝭ dolet:ꝛ sitis fortis que nō sedaꝭ:lȝ plurimū biba tur:q2 potus nō trāsit ad epar ꝑꝑ opilationem:ꝛ tremor ꝛ sincopis:ꝛ sudor frigidus:ꝛ si per ingenium trahitur aliquid de vētre est:sicut stercus ouiū vel capraꝝ:ꝛ fre

ques vomit⁹ colicus: vel flãticus: ⁊ qñq3 poral: qñq3 melãcolicus. ¶ Signa gñis dñr i assignatiõe dñe. ¶ Sigª colice ppe: vel p ꝯpassionẽ patẽt p accñtia mẽbroꝝ intestinoꝝ tñ: vel epatis ⁊c. ¶ Sigª salue sũt pua retẽtio fecis: dolor mutabil' ⁊ levior: ⁊ alleviatio post exitu3 vẽtositatis ⁊ fecis cũ clysteri ⁊c. ¶ Sigª dictis ꝯria sunt signa colice praue. ¶ Sigª cãrũ. v. g. flãtis sũt ẜ3 Aui. añcessio cãrũ gnãtivaꝝ flãtis: vt cibi etas ⁊c. satietas nauseativa: exitus flãtis in fece añ colica3 friditas iferioꝝ grauitas sensata: retẽtio fecis oĩno: vel exit: sic stercus vaccinũ dolor levior: s3 plixus: nec ↄcipiat' aliqs p illõ qð forte fit ↄ siti: ⁊ iflatiõe: ⁊ rubedie aq̃: ⁊ existimet ꝙ egritudo sit calida: illud nãq3 ẽ cõe oib⁹ pp dolorẽ. ¶ Galy. flegma signat dolor grauis q̃si terebello pforet' itestinũ: accid⁹ ructus: subversio vomit⁹ cũ quo cola emittit': valida vẽtris ꝯstipatio: in q̃ oĩno nihi iferi⁹ vẽtositatis emittit'. Et sub vmbilico tact⁹ frid⁹: ⁊ regim̃ pcedẽs gnãtivũ flãtl. Sera. si egri⁹ᵒ ẽ p vitreũ flã gͥssu3: aut vẽtoˢ⁹: cõe accñs ẽ fritas iferioꝝ: ⁊ dolores cronici grossi pp fritatẽ hũoris ⁊ tẽsione3. Et si ẽ ex hũore grosso tẽsio ẽ ex grauitate: ⁊ si ẽ ex vẽtositate cũ tensiõe nõ ẽ grauitas. Et si expellit nã fecem: exit cũ ea vẽtositas: ⁊ forte natat supra: ⁊ silr'atur stercori vaccino i sub. ¶ Alex. dic̃. ꝙ si ẽ ex flãte est sine feb. cũ grauitate itestini: sterc⁹ nõ q̃tũ solet: s3 patiẽs q̃si vẽtositate grauat⁹ seccessu3 fac̃ flãtis silis vitro. ¶ Raf. i divisio. si ex flãte grosso: ⁊ ẽ illa q̃ fit ẜ3 plurimũ fit post satietatẽ nauseativã plurimã retinet' fex: ⁊ vẽtositas oĩno: ⁊ multiplicat' ⁊ fetet eructuatio desup: multiplicat' nausea. fortis fit dolor ⁊ sudor frigidus. ¶ Si ex flãte est: qð paulati3 resoluit': signa sũt: q2 dolor qñq3 sedat': ⁊ qñ3 cõmouet' p duas horas: aut tres: ⁊ euaporatio qñq3 cõmouet eã. ¶ Via. signa vlia sunt vomit⁹ abhomiatio: dolor vẽtris nimius: aliqñ in vtroq3 latere: ⁊ in vtrisq3 anchis ꝯstipatio vẽtris vsq3 ad tertiũ diẽ: passio aũt aliqñ adeo magna ẽ: vt neq3 sursu3: neq3 deorsu3 penit⁹ aliqd exeat. ¶ Sigª ppa: si ex flãte sitis nõ auget': appetit⁹ aufertur: morb⁹ diuturnus: pulsus tardus: dolor levis: si cum nimia grauitate: dolor ⁊ grauitas de vno loco nõ mouetur: aliqñ in egestiõe flegma appet vitreũ. ¶ Quidã dicunt. ꝙ patiẽs plus famescit q̃3 sitiat ⁊c. ¶ Passio. dum colicos cognoscim⁹ ex dolore sub vmbilico vagãte a dextro illio ad sinistrũ: nũc splenis: nũc epatis: nũc cluniũ: nunc vẽtris pseuerat dolor fortissim⁹: ⁊ ylia. vsq3 ad renes infestis dolorib⁹ cinguntur: ⁊ i colon dolor appet: ac si intus scissu3 sit: vox iterdũ itrocludit': ⁊ aliqñ reparat': nec ventũ p anũ: vel squibala3 egerũt: s3 ↄbilitat eos secessus vẽtris. patiunt' aliqñ frigus: tremore3: fastidiũ: sonãt itestina. eructuare volũt ⁊ nõ possunt: tẽsionẽ vẽtris: ⁊ stõi intolerabilẽ patiũt'. dicit Auic. ¶ Si ex colera citrina sigª sunt cãe añtes: etas: tps ⁊c. inflatio: mordicatio noceri a fame ab acutis: ⁊ a solone colere ⁊c. ¶ Galy. signa st' grauis sitis: febris levis: oris siccitas ⁊ ligue: vrina acuti ruboris: ⁊ cum vrina egestio exit colica molestior ẽ dolor. ¶ Serap. q̃si idẽ. ⁊ Alex. silr ⁊ isania3: ⁊ insomnietate3 patiũtur ⁊c. ¶ Via. sigª sunt vomit⁹ colicus: magnitudo doloris: q̃si acu pungat': tẽpus morbi breve: s3 molestissimũ ⁊c. ¶ Sigᵐ vẽtose sunt regimẽ pcedẽs: vt pot⁹ aque fride ẜm Aui. ⁊ olera: ⁊ fructus ⁊c. ⁊ iuuaᵐ ex ꝯpressiõe: ⁊ qñq3 signat ipsa3 grossitudo fecis vaccine: q̃ qñq3 natat sup aquã pp multã vẽtositatẽ in ipsa ⁊c. ¶ Divisiões rugitus vẽtris: ⁊ augmẽtũ qð nõ sanat': nisi cũ desup multũ ꝯprimit': ⁊ eructuatio difficilis plurime q̃titatl. ¶ Via. sigª sũt doloris mutatiões de loco ad locum gurgulatio ventris: iflatio ⁊c. ¶ Galy. doloris trãslatio rugitus: dolor grauis: tortio: egestio supnatat aq̃ silis fimo bouũ ⁊c.

¶ Auic. si ẽ ex apate calo dolor ẽ in itestinis fixus: i vno loco cũ grauitate: pulsatione febre ⁊c. ¶ Si ex colico tẽsio: pulsatio: grauitas minor: s3 febris ⁊ mordicatio maior. si ex flãtico paꝝ est ⁊c. ¶ Galy. sigª sunt calor ⁊c. ¶ Vomitus cũ quo mãeꝝ emittũt' spẽs: nec aliquã sentit eger post alleviationẽ: ⁊ hec spẽs colice reliqs. peior ẽ ⁊ difficilior ⁊c. ¶ Apa ẽ calm: s3 tactu ẽ fridũ ⁊c. ¶ Divisiões. colica ex apate intestinoꝝ fit ex apate calido tm̃: nec est i h Raf. ꝯrius Aui. q2 Aui. dicit. ꝙ paꝝ: siue raro fit ex flãte ⁊ Raf. loqtur q̃tum ad ea q̃ frequentius occurrunt ⁊c. ¶ Si ex fece ẜm Aui. signa sunt grauitas fortis: ⁊ sentit' quasi itestinũ scindat' a seipso ⁊c. ⁊ ponit signa si ẽ ex fece colerica: ⁊ feculẽte facte a raritate corporis: ⁊ feculente a raritate ⁊ siccitate: ⁊ feculente aeris exercitio rigore: ⁊ facte a retẽtione colere effuse ad itestinũ: ⁊ facte a melia ⁊c. ⁊ facte a corrosione ⁊ ruptura: ⁊ facte ex frigore intestioru3 sunt puitas sitis sensibilitas frigoris intestinoꝝ levitas doloris: ⁊ qñq3 sperma fridũ. ¶ Et signa facte ex ↄbilitate expulsiue: ⁊ debilitate sensus. ⁊ facte a vmib⁹ patent p signa ⁊c. Et silr facte a multitudie sudoris: aut vrine: aut cibi ⁊c. ¶ De signis cãru3 q̃uis plura diceda essent: tñ dicta sufficiant. ¶ De signis salutis ⁊ perditiõis. dicit Auic. magis icolumis ẽ illa in qua nõ ẽ retẽtio fecis vehemẽs: ⁊ dolor ẽ mutabilis ⁊ aliqñ alleviat' plurimu3 q̃uis redeat: ⁊ qes fit post exitũ vẽtositatis ⁊ egestionis. ¶ Signa pditionis sunt fortitudo doloris: ⁊ ꝙ vomitus segtur vomitũ: sudor frigidus: frigus extremitatũ: q2 pp dolorẽ vẽtris sanguis declinat illuc. ⁊ qñq3 puenit ad singultus: quoꝝ vnus segtur alteꝝ ⁊ pmixtione3 rationis: ⁊ spasmũ: ⁊ retẽtio totius qð egreditur saltẽ cũ ingenio est mortalis. ¶ Et in signis extraneis dr̃. s. in secret Ypo. Cũ appet in hñte dolorẽ ventris bothor nigrũ: vt faba: ⁊ vlcerat': ⁊ remãet vsq3 ad diẽ scðz: aut plus morit': ⁊ huic hoi accidit subeth in pnᵒ ⁊ bonitas an helit⁹ ẽ bona significatio ad euadẽdũ: qũo ergo erit malitia. ¶ Dic̃ Galy. Colica passio pessima ẽ: ⁊ cũ dolore nimio colon pp pinguedinẽ ⁊ neruositatem eius.

De nono

premissoꝝ. dicit Auicẽ. distinguens inter colicam: ⁊ nefresim per dolorem p compassionem: per ꝯueniens: ⁊ non cõueniens: per illud qð egreditur per vltimitate3 accñtium: per causas accidentia: ⁊ signa precedentia: ⁊ per dolorẽ. 4. modis. s. q̃titate tẽpore loco ⁊ motu. ¶ Quãtitate sic. q2 colicus dolor est magnus. renalis paruus. Loco q2 colicus incipit in parte dextra lateris inferius: ⁊ tendit ad supiore3 sinistri. Et dolor renu3 est in posteriori: ⁊ natib⁹: ⁊ coxis. ⁊ genib⁹. Et colicus est in parte añriori circa vesicam pectinem ⁊ anum. Tẽpore q2 renalis est fortior post cũone3: sed colicus alleviatur. Et colicus cito icipit. renalis paulatim: ⁊ in fine fit fortior. Motu. q2 colicus mouetur ad diuersas ptes: sed renalis ẽ fixus. ¶ Per cõpassione3. q2 dolor renũ multiplicat' cũ tremore; ⁊ colicus non. per cõueniẽs ⁊ nõ ꝯueniẽs. q2 clystere ⁊ exit⁹ egestionis: ⁊ vẽtositatis in colico iuuãt: ⁊ non multũ iuuant renale3. Frangentia lapidẽ iuuant renalẽ: ⁊ non colicũ per illud quod egreditur: q2 si aliqd in colica exit est sic squibale: vel sic stercus capraꝝ: sed a renibus exeunt arenule p vrinam: per vltimitatẽ accñtiũ: q2 accñtia mala vltimãt' in renali q̃3 in colico. ¶ Via. auctoritate Ga. dr̃ia iter dolorẽ colicũ ⁊ lapidis ẽ: q2 colicus i latera mutat' vẽtris sinistra ⁊ dextra: ante ⁊ retro: sed dolor lapidis nũq̃3 mutat'. s3 i eode3 loco remanet: pterea dolor renũ vrinã guttati3 mingere fac̃: colicus aũt nõ. pterea vomitus alleviat dolore3 colicũ nõ renũ. ¶ Raf. in Alm̃. signa lapidis renũ sunt signa difficultas mingendi: vehemẽs dolor in renibus. ⁊

emunctorys nausea ⁊ ventris constrictio. Signa colice dolor vētris: ⁊ aliq̃n constrictio ⁊ nausea: ⁊ aliq̃n iflatio: ⁊ ventositas: ⁊ aliq̃n febris. In di° ¶ Signa cōia renuz lapidis ⁊ colice sunt dolor constrictio ventris ⁊ nausea. ¶ Signa distinctiua sunt: q̄r in lapide renum est arena in vrina ⁊ ɔsuetudo est mingere lapidē post h̄ꝰ dolorez. ⁊ aliq̃n post dolorem per aliquot dies vrina fuit nigra ⁊ dolor in catim. Et si nihil horꝫ fuerit: tūc dolor post satietatem nauseatiuaz est signū colice. Et nausea plus ē in colica: ⁊ locus doloris in colica ē amplior ⁊ decliuior ad iferius: in lapide minor: ⁊ ad posteriora decliuior. Et iteruz dolor colice permutat̄: ⁊ renal' nō. ¶ Dicūt quidaz. sig^a^ lapidis dolor i̊catiz: ⁊ ylys ⁊ emūctorys cū grauit^te^ ⁊ opilatiōe quasi sit in eis aliquid suspensū. Signa lapidis renuz dolor spine grauitas in ꝓfundo circa renes punctio circa caput longaōis dormita° circa coxas ⁊ tibias ⁊ fremitatio parui digiti pedis. ¶ Dicunt. dr̄t colica a dolore renū: q̄r colicus mutatur a dextro ad sinistruz ante ⁊ retro: ⁊ q̄nq̧ est super renes: ⁊ vix egeritur: ⁊ si egerit̄ dolor mitigatur: ⁊ vrina ⁊ vomitus minime vident̄ prodesse: dolor aūt renū in vno loco manet: ⁊ vrina arenosa: ⁊ vomitus dolorem mitigat: dolor ⁊ renū grauitas cuz punctura: dolor ani ⁊ āchaꝝ dormitatio pedis ex p̄te renis ifirmi: ⁊ aliq̃n testiculi ex eadem p̄te: vrina exit paulatim cū ardore ⁊ arenosa. Si in vesica ⁊c. in colica sentitur dolor in longum ab vmbilico vsq̧ ad pectinez ante ⁊ retro in ca^p^. colice. in capi. lapidis dicit. dolor adest renuz dormitatio pedis: ⁊ coxe dextre si in dextre rene: sinistre si i sinistro fit passio. Si vero causa sit in vesica dolor circa pectinez: in colica dolor in magnitudine capacitatis sub vmbilico ꝓpe pectinē anterius subtus. fortior post cibū: mobilis exitus egestionis ⁊ ventositatuz: iuuatur clysterys ⁊ suppositorys in nefresi dolor quasi acus ad posteriora descendēs: in ieiunio fortior tremor cruriuz exitus ventositatis ⁊ egestionis nō iuuat: incipit paulatiz: ⁊ post fortificatur vrina arenosa filosa. diuretica ɔferūt. ¶ In yliaca dolor fixus supra vmbilicuz: dolor vehementior: clystere parū iuuat. adest vomitus ꝓ eminētia oculoruz retētio fecuz: fetor anhelitus: tremor cordis: angustia sincopis: frigus extremorum: vigilie maiores q̄ꝫ in colica.

¶ Serap. accidētia cōia huius egritudinis renum sunt nausea vomitus dolor retētionāe: ⁊ ventositatis: cui^s^ via est vt exeat superius ⁊ inferius: sed hec accn̄tia in colica sunt fortiora: ⁊ plus ɔsequutiua in dolore renū: ⁊ nō strin gitur dolor in vno loco: sed mutatur: sed in dolore renū: sunt debilia: ⁊ in vno loco tm̄: ⁊ vrina aquosa clara: deinde grossa: ⁊ h̄z sedim̄ in fine arenosum ⁊c. ¶ Haly. oportet medicū speculantē acuere. Nōnūq̧ passio est in renibus ⁊ colica putat̄ esse. q̄r sunt accn̄tia vtriusq̧ similia. s. dolor grauis subuersio tortio: ɔstipatio ventris: ventositates superius ⁊ inferius. Differūt autez. q̄r in colica h̄ accidentia sunt robustiora difficiliora: ⁊ magis diuturna: nec in vno loco est dolor: in renum dolore accidētia sunt leuiora: ⁊ in renuz loco: nec ab eo transeunt. ¶ Distiguit̄ colicus a splenetico ̄fm Passionariuz. q̄r spleneticus cū tumore: ⁊ sclirosim habet in latere sinistro. Colicus vero in ano vel longaone ⁊c.

De modo

curationis attendenda sunt nouē. p^m^ de dieta. 2^m^ de digestione cause antecedētis. 3^m^ de deriuatione materie ⁊ inclinatione ad aliam partez vel ɔtrariaz. 4^m^ de euacuatione cāe antecedentis. 5^m^ de euacuatiōe cause coniuncte. 6^m^ de curatione egritudinis. 7^m^ de curatione accn̄tium: a quo icipienda est cura. 8^m^ de sp̄ali curatione ̄fm vnamquāq̧ causam efficientem. 9^m^ de medicinis simplicibus ⁊ cōpositi: ⁊ de his q̃ a ꝓp̄etate curāt: ⁊ ð me^nis^ q̃ nocēt colicis.

¶ De p̄mo dicit Aui. opz vt remedium colice non pretermittatur. Nam cum apparēt signa inceptionis eius: opz vt interdicat̄ repletio: ⁊ sitis multiplicetur: ⁊ nō oportet vt bibatur: nisi parū: aut toleretur. cūq̧ illud fuerit mixtuz cum iulep erit magis iuuatiuum siti: ꝓpterea q̄ corpus diligit rem dulcem: ⁊ facit ipsaz penetrare. ¶ Via. nutriatur cum perdicibus in aceto coctis pullis columbarum gallinis antiquis plenis aneto ⁊c. ¶ Demus spumaz sinapis cum aceto squille: ⁊ oleum amigð. ponatur in cibis suis medulla cartami ⁊c. ¶ Haly. patiētis colicam ex flegmate vel ventositate cibus sit aqua ciceris cuz cymino cynamomo sinapi ⁊c. ⁊ potus ⁊ oliue oleuz: ⁊ mel ⁊ pulli columbaruz iaz surgentes in volatuz: ⁊ gallorum iura veteruz cū bau ⁊ polipody paꝝ: horuz. n. sorbitio patienti multum prodest: sic̄ ⁊ si aliq̄d medulle cartami apposueris naturaz laxat: cibaq̧ illum melle cum oleo amigð. nec expedit potione vti multorum: nec offeratur: nisi qð ad virtutez sufficit tuēdā: tollanturq̧ oīno quadrupedum carnes ⁊ pisces: nec frigidaz bibāt aquā: nec puram: sed cum melle illam misceant: aut aqua vtat̄ zuccaro: ⁊ si ad illam cogat necessitas: ⁊ sitis roborat̄ paululum: ⁊ alternatim bibat. Sed si aliquid vini propinas non mixtum prodest. Si vero ex humore fit acuto iuribus vtatur vnctuosis: vt saginatl gallinis: spinachia, bleta malua cum oleo amigð. dulci. ouis sorbilibus: sirupū violatum: vel nenufarinum bibat. In concha illum statue in qua sit aqua decoctionis malue: violarum nenufaris ⁊c. Almansor. hanc solitus pati egritudinem dum sanus est caueat ne vinum aqua mixtum bibat: nec etiā sumat vinum nisi purum ⁊ forte: nec aquam multaz bibat ⁊ abstineat ab herbis: ⁊ lacte: ⁊ oībus inflatiuis. ¶ Passionarius. cibos accipiant leues vinum digestibile: ⁊ poma modica vt delectetur: nec dulcia multa: nec immatura: vel palmulas tebaxas: ⁊ nuces amigda. dulces nucleos: sunt enim digestibilia. Nam colicis lac venenuz est: qð si delectauerit coctum in cibo semel: ⁊ modicum accipiant. ¶ Dicunt quidam in principio minuatur cibus: ⁊ potus detur ius galli veteris cum polipodio: ⁊ in colica ventosa cibus omnino prohibeatur quantuz possibile ē caseus: legumina fructus: ⁊ omnia acetosa vel vētosa sūt nociua. ¶ Serapi. si est ex humoribus frigidis grossis: aut ventositate: aut inflatione cibi conueniunt qui subtiliant: ⁊ ex eis magis iuuatiuum est alleum: quoniam resoluit valde ventositatem: ⁊ detur quando nō est febris: neq̧ caliditas. Et ɔfert valde decoctio ex gallo antiquo cum aniso ⁊c. ⁊ decoctio porcoꝝ de seni. ¶ Si sit ex stercore sicco damus in p̄n° cibos humectatiuos. ¶ Alexā. si de frigida distemperātia: ⁊ de flegmate oportet vti pane sillaginico bene cocto: ⁊ apozimate apy cum bono vino tenui: dulcia vero ⁊ stiptica omnino nocent. ¶ Scio enim si in condito plus habente piperis iubeas dari panem maxime iuuabis. olera danda sunt apium porri. Et ex alleo plures sanatos didicimus: ⁊ non est experimentum paruum. Et ideo quidam dolentes alleuz comedētes: medicos non interrogantes mox liberantur. ¶ De volatilibus comedāt pipiones: perdices: gallinas domesticas: ⁊ non pinguia: ⁊ condiantur cuz cymino ⁊c. ¶ Pisces aspertiles accipiant conditos cum seminibus: que inflationem tollant: aut cum alleo ⁊ melius iuuabunt̄. carnes oportet prohibere: donec sanentur si est possibile: similiter ⁊ legumina preter ptysanam coctam cū aniso ⁊c. sic enim frigiditatem amittit. ¶ Vinum sit album non stipticum: ⁊ maxime si ex ventositate ⁊ purum melius: bal. dulcia non sunt vtilia: mitigatur enim dolor ⁊ nō cu

ratur.hñt.n.virtutez infrigidandi ⁊ humectandi pp qḋ ⁊ aer calidior prepãdus ⁊ solium calidissimũ. Fricanda sunt mitius loca dolentia vel totũ corpus: ⁊ ignitis marmoribus se volutent si delectent̃. Nã dolores mitigant̃ ⁊ in aq̃s calidis melius iuuabũt̃.vt salsis sulphureis.⁊c. Et si eas bibant iuuant̃.hñt.n.prohibendi ⁊ purgandi v̾tutem si quid viscosi hũoris in ventre residerit: ⁊ sepius in vsu sanant oĩno. ¶ Mouendũ est totũ corpus exercitio diuturna existente passione quocũq; exercitio: q̃r superflua cõsumuntur: nec aggregant̃: nec aliquis humor fluit ad locũ lesum: q̃r fortior factus nõ recipit. ¶ Si v̾o colica sit ex colera cõi modo his: que i flãte collũ patiũtur erunt auxilia ministrãda: vt succus ptisane simplex: nisi cũ modico sale. q̃r hũor colericus tẽpatur: ⁊ per vrinam purgatur: ⁊ ventrẽ: ⁊ ouoꝝ vitelli. frida: ⁊ poma oĩa frigida humida: ⁊ herbe vt lactuca. Cucurbita v̾o sola ꝓbibenda pp naturalem virturẽ: que habet resistere sanitati ad ledendũ in colica: qḋ ab oĩbus diurecticis est ꝓbatum. Scio.n.iuuenes: ⁊ senes in breui cũ tali dieta sanatos: ⁊ aquã frigidaz scio eos bibisse: ⁊ sine lesione mẽbroꝝ melius quieuisse dolorẽ: ⁊ doloris tota causa ꝓhibita perfecta redyt sanitas: ⁊ frequenter lesionibus laborantur: ẽt si ab acribus rebus: ⁊ vino se abstineant: ⁊ frigidis vtantur rebus: siue cibis ab hac passione liberantur.

forte liberant.

¶ Si vero timẽt aquã frigidã bibere pp aliquas viscerum inflationes: aut ꝓpter imbecillem virtutez oleũ ro. frigidũ dedi bibere abundantius: ⁊ ab inferioribus etiã inieci: ⁊ multi iuuati sunt: cui miscui adipes anserinos in quibus cognoui acredinẽ: ⁊ colere mordicationẽ. ⁊ si per ventrẽ rasure deponantur succus ptisane imponat̃ cum oleo camomille. ⁊ si cũ vitellis melius. De piscibus expediunt qui duras hñt carnes: ⁊ carnes: que nõ facile digeruntur: coquunt̃: sicut pedes bouini: ⁊ vẽtres: ⁊ scrophie steriles. Poma vero mella pepones .i. melones dari oz plus oĩbus pomis: ⁊ vt non subuertant̃ misceatur acetũ: ⁊ non satis accipiant placente ⁊ tragamaton non sumãtur a colico.⁊c. bal. vtatur aque dulci penes oẽs: ⁊ maxime medie etatis: vt calide nature: ⁊ aer sit tẽpat⁹. ⁊ soliũ mediocre vngat̃ camelino non intro.⁊c. Fricẽtur patientia loca: fomenta prohibeant̃ nitrosa.⁊c. ⁊ aque cal̾e oẽs naturaliter: neq; vinũ dari opz in dolore cõstitutus: nisi succum ptisane: vel aquã calidã. in medio prandio ꝑmittatur bibere aquã recentez. q̃r iuuantur ex ea. ⁊ si a vino omnino abstineant maximũ adiutoriuz est: ꝙ si abstinere non possunt sit aquosum: ⁊ tenue. Exercitationibus ⁊ gressionibus vtantur: ⁊ linimẽtũ passionis: sed non multis: neq; fortibus. q̃r nocent. abstineãt a furore: ⁊ sollicitudine. Si.n. sic se tempauerint sanari facile pñt. ¶ Digeratur aũt materia: cũ syrupis: electuarys inunctionibus: vaporatõibus: fricatõib⁹: empl̾is. ⁊ s̾libus. Distinguẽdo cãm calidã ⁊ frigidã. sicut pz ex predictis in alys passiõibus.⁊c. ¶ Deriuatio v̾o materie fit cũ fricatione: ligatione: forti vomitu.⁊c. ¶ De eũone cause añtis ⁊ coniuncte: vt general̾r dicatur sciendũ ꝙ eũatio fit cũ flõia farmacia clysteri licinio.⁊c. ¶ Curatio aũt egritudinis vt male cõpl̾onis: vel ãpatis.⁊c. fit a ɔ̃rio. ¶ A quo vero est incipienda cura: ⁊ de cura accñtiũ determinat Aui⁹. ⁊ dicit. necesse esse auferre mãm morbi. vt si accñtia sint molesta opz incipe a curatione accñtiũ. v̾.g. doloris. cũ bal. calefactiuo inunctiõe assumptiõe tyriace philony.⁊c. Et h̾ fiat vsq; ad tertiũ diẽ. q̃r hoc ẽ min⁹ tp̃s i acuta egritudine. post diẽ v̾o tertiũ vel 4^m vomitus tortura sitis tenasmon. ⁊ s̾lia accñtia curentur: vt d̾r in suis capl̾is. deinde veniamus ad colicã.⁊c. ¶ Ordinata aũt cura est incipe a curatione cause añtis. deinde cãe coniuncte: ⁊ egritudinis. Deinde accñtiũ in egritudine: ⁊ post egritudinẽ.

De octauo

ꝑmissoꝝ. dicit Aui⁹. Si ex col̾a rũ. minuat̃ in manu dextra basilica: ⁊ maxie. si epar est nimius cal̾m: vt dolor auferat̃. deinde demus ierãpig. cũ aloe loto: ⁊ catarticũ de cassiafi.⁊c. syrupum violatũ: vel ro. cũ aqua: seꝝ caprinũ cũ aloe loto: ⁊ scamonea assata. fiat suppositoriũ cũ sale melle scamonea: vel fiat clystere. nutriatur ptisana cũ malua crisolocana.⁊c. sedeat in aqua decoc. camomille. ¶ Haly. si sit ex hũore acuto conuenit vti medicis acutis superi⁹ dictis: ⁊ aqua mercurialis cũ cassia. turbit: oleo amig. ⁊ aq̃ solatri.⁊c. gallinaꝝ sorbitet iura cũ mica panis simille. ⁊ oleo amig. dl̾ciũ. ⁊ iura pedũ agnoꝝ: aut spumã seis psily: aut citonioꝝ.⁊c. clystere.⁊c. ¶ Aui. erratur in curatione colice dando subtiliatiua calefactiua. sed si col̾a est effusa in spacio intestini sufficit equatio ɔpl̾onis: ⁊ hũoꝝ: administratio ciboꝝ frigidoꝝ. ⁊ humidoꝝ: aut prunoꝝ perforatoꝝ cum acu infusoꝝ in iulep: aut pauca scamonea cum iulep. vel syrupo vio. Et q̃nq; expressio cartami cum succo fici. ⁊ q̃nq; fiat clystere. ⁊ potus ierepig. est magis iuuatiuus ei. ⁊ cõuenit in hoc casu etiam dare in potu stercus adip. ⁊ ponere ipsum in stupefacientibus. ⁊ clysterib⁹. in hoc loco q̃nq; valet ad sedanduz dolorem: ⁊ q̃nq; sedat acuitatẽ mãe facientis dolorẽ: ⁊ rectificat ipsam. ¶ Et si ex retentione col̾e: cura est aptio viaꝝ col̾e: vt dicitur in capl̾o ictericie. deinde lenificatio cũ medulla cartami cũ ficubus. ⁊ q̃nq; sufficit expressio ficie elixate: ⁊ cẽdite cũ oleo aqua almuri: ⁊ sinapis super cibũ. ¶ Serap. si ẽ ex humoribus acutis fiat eũatio equatio: ⁊ inunctio: ⁊ det̃ ꝑ in potu aqua or. deinde aqua decoc. fenugre. ⁊ pinguedo anatis. ⁊ si sunt in cõcauitate scamonea cũ pillul̾ de aloe ⁊ si sunt fixi in rugis ierapig. det̃: ⁊ cibentur cũ infrigidãtibus que non alterant̃ velociter. ¶ Alex. dicit. obseruãdũ est ne detur acre medicamẽ: quale est euforbiũ cocognidium electerides: aut elleborus: q̃r mordicatões excitant. Ultimuz tamen ad hoc antidotũ pigra. Or si etiã in tunicis intestinoꝝ imbibitus fuit colicus hũor ipsum ꝑ se solũ datũ pigra antidotũ sufficit: ꝙ si non solũ imbibitus sit: sed ẽt ɔtineat̃ ibidẽ: ⁊ desuper currat illuc nõ opz solum dari: sed miscere oz dyagre. ʒ.y. sed ⁊ cũ theodorico anacardino: si detur dyagrediuz bñ curat. Si v̾o sit estas cũ ydromelle: aut ydrosato mixto: dyagredio curatur non solum de instanti dolore: sz ẽt perfectius effugata egritudie ad integrũ sanitatis statũ reuertit̃. Ras. in diuisionibus nõ ponit ex col̾a fieri: sed ex paucitate effusionis colere ad intestina. ¶ Constã⁹. in pãtegni. si sit ex mã pũgitiua descendit ad intestina: nihil eoꝝ que cal̾a sunt debet dari. dyagredy: lupuli. ʒ.7. cum. ʒ.20. cassie fi. ⁊. ʒ.i. turbit cuz oleo de amig. coq̃ succi solatri malue.⁊c. ¶ Dicunt quidã in dolore itestinoꝝ si hũor calidus sit in causa fiat iunctio loco dolenti cũ oleo de violis: ⁊ suppositorium de solo lardo. Detur aqua decoctionis viol̾. prunorum vel additis seibus cõibus syrupetur: fiat clystere mollitiuũ: ⁊ lenitiuũ. ¶ Et cũ cepit assellare purgetur cũ oxi. laxatiuo: vel electuario frigido. Uidi quosdaz ex calida mã laborãtes: quibus cũ localia nihil ꝓdessent remedia aqua frigida in multa q̃titate bibita statim cõferebat: vel etiam super caput vel ventrẽ effusa: si sit frigida: vel ventosa vel stercorosa denturpurgatiua. ⁊ grosse ventositatis dissolutiua: sicut sunt pille ꝺ serapino diebus tertys detur ierapig. cuz aqua calida. ¶ Hal̾. dic̃. se sanasse hanc passionez cũ sola ierapig. si sit necesse detur ieralogodion: tñ raro.⁊c. ¶ Detur antidotum factũ cuz stercore lupi: ⁊ vino. hoc.n. stercus maximã habet ꝓprietatem in hac passione bibitum: vel inunctũ cuz oleo nar

dino.rc. ¶ Demus autem tyriacam philoniū. rc. dem⁹
perdices.rc. Post hec oīa fiat clystere: vel suppositoriuʒ
si opʒ: ꝛ sepe si expedit semꝑ ꝓcedendo ad iferiora si oʒ.
¶ Haly. si ex flāte da electuariū laxa. cathaplasma lo/
cum cū sale calefacto. ꝛ egruʒ in aqua plurima inducas
decoctionis melliloti.rc. Et vt nā soluatur da pillulas fe
tidas. ꝛ si has non patitur ꝓpter cōplonem caloris etatꝭ
ꝛ tpis da medullam cassiefi.rc. Ordinant ēt decoctiōes.
īnunctiōes clysteria licinia. ꝛ medicamina cū fimo lupi
no qui super spinas iuenitur.rc. ¶ Haly. si ex ventosita
te grossa da pillꝪas fetidas in decoctiōe radicū.rc. ꝛ tyria/
cam cū ꝺcoc. cimini. anisi.rc. qm̄ māifeste ꝓderit. ¶ Dis
soluit ēt ventositatem cathaplasma de sale: ꝛ cimino ca/
lefactꝭ. adhibe ēt illinitioneʒ ꝛ clystere. Si autem dolor
non mitigatur per laxatiuū: ꝛ clystere. apolonia vteꝛ̄ gre
ca. i. philonia: vtere bal. decoctionis camomille.rc. Et si
dolor non cōpescitur adhuc siccias super ventris planū
ꝛ locum dolentem sepius pone. q2 dissoluunt vētositatē:
ꝛ maxime prosunt. ¶ Serap. si sit ex frigidis: ꝛ grossis
humoribus aut ventositate: cura est cū incisiuis: subtilia
tiuis paꝝ calidis: ꝛ clysteri resolutiuo exiccatiuo: ex oleo
decoc. cimini: seminis rute.rc. in quo liquefiat pinguedo
anatis ꝛ galline non antiqua neqꝫ salita: ꝛ si nō suffic̄ ite/
ra clystere: ꝛ adde euforbij: castorei: serapini: olei de ruta:
ꝛ confert valde: ꝛ emplꝰm de milio est valde iuuatiuuʒ: ꝛ
soluatur oībus tribus diebus cū pillꝪis ꝺ serapino. ¶ Et
si est ex grossis ꝛ viscosis humoribus damus subtiliati/
ua incisiua. eūamus cum aqua radicū calidaꝝ: ꝛ iera. dei
de cum clysteri acuto ex centaurea colloquintida: camo
milla. Et si non minuitur dolor fiat bal. cuʒ aqua decoc.
folioꝝ lauri: camomille cauliū.rc. ¶ Alex. fomentatio/
nes p̄mo sunt adhibende. ꝛ magis in frigidis causis. Ul
time ꝗ̄ sunt de sale milio panico: sʒ si nō habemus op⁹
multū desiccare fiat de furfureis coctis in aqua decoc.
artemisie pullegij camomille addito oleo anetino: silr̄ ꝛ
lana infusa.rc. In Alex.° Utaꝛ̄ oleo raffanino. ꝛ maxīe iu
uatur. ¶ Si vō ex dictis dolor non soluitur non oʒ diu
tius calefacere. ꝺsiccat. n. amplius humores: ꝛ spissiores
facti augentur vētositates ꝛ dolores. Et si per calefacto/
ria dolor augetur purgatio fiat cū confectione de eufor/
bio: que est. ℞. euforbij. aloes. coriādri cocti. aā. ʒ. ij. sca/
monee. ʒ. i. ¶ Ego autē vsus sum his sepius: ꝛ scio me sꝑ
subuenisse: ꝛ dosis est. ℈. ij. ¶ Quidam addunt agarici
dyagredij. ana. ʒ. 4. agarici. ℈. 4. coriandri cocti: carni/
bus purgati. ℈. 8. cum succo absinthij.rc. ¶ Fiat auteʒ
purgatio hec in frigida distēꝑantia ex flegmate. ꝛ fcā di/
gestione. ꝛ apāte non existente. alr̄ autem ꝑiculū iminet
ꝛ mortis naufragiuʒ. Nam purgatio fit de sano corpore
non de flāte vel flegmone.rc. Deinde ponit encatisma/
ta: epithimata: ꝛ enemata: positiōes autē expiᵗᶜ apozima
de praso cum vino melle.rc. ¶ Diuisiones si sit ex flā/
te grosso in itestinis: cura est hora paroxismi cū clystere
solutiuo. Si non sufficit detur dyacitoniten solutiuū. Ex̄
paroxismū vero caueat a satietate nauseatiua. vtaꝛ̄. dya
cimino. dimittat fructus humidos: ꝛ cū cibo repleꝛ̄ euo/
mat cum aqua mellis. Et scđa mensa sit ex ficubus siccis
nucibus: fisticus. ꝛ vinum sit paꝝ vetus ꝛ amaꝝ. ꝺcoctio
sit ex caulibus sicla aqua salsa: ꝛ omnibus que soluūt vē
trem: dimittat lentes agrestuʒ multitudinē potus aque
frigide. ꝛ vinum acetosum: ꝛ nouū: assiduet infusionem
aloes cum oleo de kerua: ꝛ aquā radicum: ꝛ securus fiet
a reditione si deus voluerit. ¶ Si sit ex flāte qđ paula/
tim resoluitur: ꝛ inflat: ꝛ dolor augetur post euaporatio/
nem precipe somnum. ieiunum: ꝛ ventosam cum igne si/
ne incisione.rc. ¶ Auicē. in colica frigida error est icipe/
re cum narcoticis. sed vera cura est abscissio cause: ꝛ stu/
pefactio est confirmatio cause. ꝛ sensus destructio. Nam
si humor est grossus: fit grossior. si frigidus frigidior. Si
ventositas: vel opilatio fit spissior: ꝛ post paucos dies do
lor redit fortior. danda sunt. ergo: que preparant māʒ ꝑ
eaʒ: ꝛ poros aperiunt: ꝛ hec sunt paꝝ calida subtiliatiua:
q2 vehementer calida forte plus dissoluunt: q̄ꝫ cōsumāt
in intestinis: sed q̄ꝫtitas calidi fit ꝙ ventositatē resoluat
fortiter: ꝛ materiā humidam subtilē non fortiter resol/
uat. Et ideo quādoqꝫ sufficit abstinere a potu: ꝛ cibo die/
bus aliquibus. ¶ Et euaporatio qn̄qꝫ remouet dolorē:
quare autem dimittatur. aut iteretur vt resoluat qđ cō/
mouit de ventositate. deinde fiant clysteria lenitiua: si ē
ex fece: vel euacuatiua flegmatis si ē ex flegmate: vel vē
tositatis si ex ventositate. ¶ Ad resolutioneʒ vero resi/
dui doloris confert tyriaca: ventosa cum igne semina ca
lida sumpta. vinum calefactum: emplastrū resolutiuum:
vel rubificatiuū: aqua termarū: vel aqua salis armonia/
ci mirabilis est in hoc etiā bibita: ꝛ fricatio ventris subti
lis: cum fricatione forti alioꝝ: ꝛ pillꝪe de iera.rc. Fiāt cly
steria suppositoria: emplastra: interdicatur cibus saltem
tribus diebus. dormiat q̄ꝫtū potest super dorsum vel ven
trem: qđ experitur melius esse: ꝛ confert potus carui: ꝛ se
minis rute cum vino: vel aqua seminuʒ. vel aqua mellis
vel penidij. Et philoniū in hac hora quādoqꝫ euadere fa
cit. ¶ Auicē. in colica melācolica purgat cū decoctione
pillulis: clysteri: emplastris: ꝛ euaporatione respicientib⁹
melācoliam. ¶ Diuisiones hora ꝑoxismi vaporatio cuʒ
calamento.rc. Sumat aquā decoc. cimini.rc. fiat clyste/
re: sed in hora non paroxismi sumat decoctioneʒ epithi:
ꝛ educentium melancoliā. ¶ Si colica est a lumbricꝭ.
dicit Auicē. si sunt supra vmblicū cura est cū ebibitis. si
vero apud vmblicū. ꝛ sub eo cū clysteri. ¶ Dicit Uia⁹.
detur medicina que occidat: ꝛ expellat lumbricos vt di/
cetur in sequenti capꝪo. ¶ Ras. in diuisionibus cura est
cum his que interficiunt: ꝛ educunt eos. Scđo medicis
acutis amaris longos interficit absinthiū: latos vō seba
ꝛ lupini narciscus. ¶ Qui vero sunt in ano curantur cuʒ
voluitur lana in felle taurino ꝛ suppoīt. ¶ Si ē ex ster
core. dicit Ras. in diuisionibus cura est cū syrupo viola
to. aut decoctione ficuū: ꝛ colliriū ex salgēma: ꝛ cibi dul/
ces mollificatiui. ¶ Serap. si est ex stercore sicco incipi
mus daꝛ̄ cibos hūectatiuos. deinde educim⁹ cū clysteri
ꝛ damus in potu decoc. paꝛ̄. ficuū cum cassia. ꝛ yera.rc.
¶ Auicē. si ex fece propter cibos euomat residuū eoꝝ
in stomacho. sumat lubrica: ius galli decrepiti q insequa
tur donec cadat cum aneto polipodio.rc. fiant clysteria.
ꝛ medicine. p̄mo leues. deinde fortiores: vt pillule.rc.
¶ Si sit fex sicca propter multū sudorē: ꝛ raritatem in/
spissetur cutis exterior cū oleo ro. vel mirtino cum aqua
frigida.rc. Et si fex est sicca propter multiplicationē vri/
ne. quia vrina multa nocte micta modicū secessum sigꝛ̄
ꝛ econtra. s̄m Hypo. in affor. danda sunt omnia que mi/
norant vrinā: ꝛ leniūt naturā: vt sunt dactili: passule dul/
ces pēnidij. ¶ Auicē. si est ex apostemate calido flōme/
tur basilica. Et si est adeo magnū vt cōmunicēt renes: ꝛ
retineatur vrina flōmetur saphena post basilicam ꝛ in/
cipiatur cura ab acetosis fridis: humidis. sicut est aqua
citrulli: ꝛ similia. Preter cucurbitā: inest ei ꝓprietas ma/
la in egritudinibus intestinoꝝ: fiant clysteria cum aq̄ or.
cassiafi. ¶ Et nos diligimus enemata cū lacte asinino: i
quo dissoluta sit cassiafi. ¶ Et si materia est acuta coleri
ca soluatur cum scamonea: vel aloe: ꝛ emplastꝝ sit in fri
gidans ꝛ humectans s̄m ꝙ apostema requirit in quo sit
lenificatio quedaʒ: sicut in aqua violaꝝ. ꝛ semis lini. dei/

de da lenitiua p̄us:ficut eſt camomilla:⁊ oleū ro.⁊ camo
mellinum cū adipſbus.Deinde additur gumi albotim:
⁊ fenugre.⁊ pix.ſi eſt ex apate frido:⁊ eſt parum valde ſu
matur olei laurini:adipis anſerini:⁊ olei de oliuis.añ.eſt
enim mirabile.deinde emplaſtra ex abrotano aneto: ſq/
nāto:⁊ melliloto:⁊ alijs:quibus curātur apoſtemata fri/
da.Et de eis que valde conferunt eſt empl'm factum de
abrotano ⁊ aſpalto.⸿ Haly.cum colica fit ex apoſtema
te calido.non opꝫ in principio medicamē dare laxatiuū:
qꝛ in ileon trāſit:ſed flobothoma baſilicā. ⁊ ſm ꝙ opus
eſt trahe ſanguinē paulatiꝫ:⁊ alternis vicibus. nō ſemel:
⁊ ſubito ꝓpina aquam liquiritie malue.Empl'm adhibe
de ſolatro violis farina or.⁊c̄.Et ſi non ſufficit aquā ꝓpi/
na ſolatri cū caſſiafi.oleo amig.dulci.Clyſtere fiat cum
mercuriali furfur.⁊c̄. ſedeat in aqua tēpati caloris i qua
coxeris violas:nenufar:anetū:vitiū frondes.⁊c̄.Cū autē
ſtatus attingit morbus egrotanti ficuū decoctio. ⁊ viol'.
da.⁊c̄.diſpones ante cibum.ſicut in colica ex acuto hūo/
re dicitur.Et ſi apoſtema veſicā cōprimat minue ſaphe/
nam:⁊ emplaſtrabis lumbos inguina:⁊ inūges cum ol'o
viol'.camomellino ⁊ cera:qm̄ hec apoſtema diſſoluunt.⁊
vrinā facilitant.⸿ Serap̄.ſi eſt ex flōne fiat flōmia.niſi
aliud ꝓhibent.⁊ ſi flōn eſt paruū ſufficit flōmia de iūctu
ra brachij.Et ſi magnū donec difficilis fiat vrina cuꝫ le
ſione loci ex membro ex quo eūatur.tunc oꝫ vt eūes ex
vena que eſt ſuper duos calca^os.⸿ Diſiones.fit ex apo
ſtemate calido tm̄:cura eſt de baſilica flōmia:deinde de
ſaphenis.deinde detur aq̄ endiuie cum caſſiafi.leniatur
cum oleo amigd.dulci ⁊c̄.ſorbeat lenitiua:cōfortet cum
odoribus:⁊ aqua pulloꝝ.clyſterizetur cū aq̄ or.⁊ albūi/
ne oui.Sumat mucilaginē pſilij.⁊c̄.que extinguāt infla
tionem.⁊c̄.⸿ Uia^9.colica ex apoſtemate col'ico de col'a
ru.flōmetur multotiēs baſilica paulatim:ſemper quāti/
tatem augendo:bibatur ſuccus ſolatri:⁊ oximel bene co
ctum cum caſſiafi.⁊ oleo viola.fiat clyſtere mollificati/
uum ⁊ refrigeratiuū:pullos demus ad manducandū cū
ſolatro:⁊ ptiſanam ſimil'r.potus ſit aqua cū ſyrupo viol'.
⸿ Si apoſtema ſit fridum demus aquaꝫ radicum cum
ſanibuceleon:vel ſyrupum de abſinthio cum amigda.⁊
mellicrato aromatico:nutriatur cū pullis columbarum
coctis cum ſicla.clyſtere ſit calidum diſſolutiuuꝫ tamen
temperatū. ⸿ Si colica ſit ex ventoſitate: vel debilita/
te expulſiue:vel debilitate ſenſus:vel tortiōe:vel ruptu/
ra:vel retentione vrine:vel cal'itate ventris:vel aeris vl'
multitudine laboris:vel ſudoris:vel ſiccitate inteſtioꝝ:
vel multitudine cibi:patent ex p̄dictis.⁊ his: que dicen/
tur in capitulis ſuis.

De nono p̄miſſoruꝫ.ſ.de his que conferunt a ꝓ
prietate.primo dicit Auicē.ſterc^9 adip
qđ fit ex oſſibus:que comedunt:cuius ſignū eſt.qꝛ eſt al
bum:in quo color alius nō miſcetur.Et ꝓpe illud quod
eijcit ſuper ſpinas eſt magis iuuatiuū.⁊ bibitur cuꝫ vino:
vel aqua mell'.Et ſi inuenit' in ſtercore eius os albuꝫ eſt
mirabile:⁊ dr̄ ꝙ ſuſpenſio eſt iuuatiua ne dum pot^9:⁊ ſuſ
penditur in pelle cerui.⁊c̄.Et dr̄ ꝙ puluis inteſtini adip.
eſt magis vltimū in iuuamēto q̄ꝫ ſtercus.⁊ non eſt lōgin
quum.⁊ que currunt hoc curſu ſunt ſcorpiones aſſati:qꝛ
valde ꝯferunt colice vere:⁊ non mendoſe.⁊ ſunt vltimuꝫ
ad lapidē renū per ſe:⁊ in colica per accidēs:⁊ cornu cer/
uinum laudatur.qꝛ ſedat doloreꝫ ſtatim:⁊ lūbrici terre/
ni exiccati.⸿ Uia^9.ponit.ꝙ ſtercus lupi maximā hꝫ ꝓ/
prietatē in hoc.⸿ Haly.fimus lupi qui inuenit' in ſpinis
proprietatē habet ad colicam mirabilē.⸿ Refert nāq̄ꝫ
Gal.in ſuo de ſimplicibus ⁊ cōpoſitis medicamibus. ꝙ
ſi quis lupi fimi fruſtū accipiat: ⁊ ad femur patientis co/
licam alliget:aut vmblicū eius illiniat ſoluit illam.Et h̄
ſepius ſe probaſſe fatet'.⸿ Serap̄.qn̄ colica non eſt ꝑ
apata confert ſtercus adip.album bibitū cum vino: aut
aqua:⁊ cū turbit:⁊ aniſo ſimul:⁊ ſimil'r ſuſpenſum cuꝫ fi/
lo ex lana arietis:que contriuit adip.aut pauco corio cer
ui.⸿ Alexā.qm̄ multi qui colon patiūtur.⁊ maxie diui/
tes.nec bibere volunt:nec iniectiones ſibi fieri ꝑmittūt.
ideo de phyſicis ligaturis ac cataractibus aliqua dicam
ab antiquis:⁊ a nobis probata.v̄.g.p̄mo fimus lupi: ⁊ ꝓ/
prie eius:qui oſſa cōedit in vaſe terreo:vel teſteo ad dex/
trum brachium:vel humeruꝫ:vel coxam:vel collum in
ipſa cōmotione doloris:ſed obſeruabis ne terram tāgat:
nec cum intrat bal.ſecū ferat experimentatuꝫ eſt.⸿ Itē
aliud.naſcente infante modicū de inciſo vmblico inclu/
ſo argenteo vel aureo vaſe hoc ſecū portans ſine dolore
erit ſemper.expertuꝫ eſt:ſimil'r corallū portatuꝫ.⁊c̄.Si/
militer epar capre vſtulans tere da cuꝫ vino bibere ſatis
iuuat:⁊ amputat colon dolorem.ſed terrā non tāgat:nec
in bal.ſecum ferat.⸿ Iteꝫ inteſtinū lupi cōfert.cā ꝓpe/
tatis eſt:vt dr̄:qꝛ cum ſit animal vorax:qꝛ diutius aliq̄n
ſine cibo multa ſuperflua cruda adunantur in hꝰ inteſti
nis.vnde nā ſapiens ſapiētia prouidit ꝙ tale inteſtinum
valeat contra colicā:⁊ dictas ſuperfluitates. ⸿ Paſſio/
narius phyſicum remediū probatum.ouis quā lupus in
ſylua occidit lana ſublata ſine ferro a duabus ſororib^9:
vel germanis faſſia teratur:qua qui interius ad vētrem
ligauerit non ad eum: vel adeos colicus dolor accedet.
⸿ De his autem que conferunt non a ꝓprietate ſimpli
cis ⁊ compoſitis in colica.ſ.frigida ſunt aleuꝫ qđ eſt me
lius eorum que bibūtur:ineſt.n.ei proprietas bona in ſe/
dando dolores colice frigide:cum hoc ꝙ non ei eſt virt^9
faciendi ſitim.ſicut cepe:⁊ vino puro cū exercitio.⁊c̄. Et
abſinthium:vel aniſum:vel ciminum piper ⁊ caſtoreuꝫ.
ana.tyriaca dyaciminum: ⁊ caſtoreo ineſt in colica ope/
ratio mirabilis.⁊ radix lilij cum decoctio.pſilij: ⁊ quan/
do ſumitur aqua mellis ſit vehementis decoctiōis: qꝛ ſi
eſt debilis facit poſſidere inflationem.⸿ Et herba que
dicitur herba imperatoris eſt experta: ⁊ oleum laterinū
quando eſt exterius inunctum in cauſa frigida. ⸿ La/
xatiuum non debet acutum cum ſcamonea:ſed cum gū/
mis:vt cum euforbio.decubitus ſupra ventreꝫ confert.
⸿ In primo de interioribus.dicit Galie.ꝙ curauit mul
tos colicos cum yerapigra.⸿ Fel tauri cum nitro exte/
rius:confectio de baccis lauri confert. pillule de eufor/
bio ſunt vltime.⸿ De his vō q̄ nocent colicis.dicit Aui/
cen.ſunt cibi ⁊ operatiōes. Cibi omne groſſum ex carne
ſilueſtri:ita ꝙ leporum gazellorum:⁊ piſces parui recen
tes ⁊ ſaliti.⁊ omne frixū:⁊ aſſatū ex carnibus qūocunq̄ꝫ
ſint.⁊ omnes ventres animalis:⁊ omnes carnes preter
exceptas.añ.⁊ ſilia.⁊ aꝫimuꝫ.i. oīa paſtilia: lac caſeus. ⁊
omnia lacticinia:⁊ omnia inflatiua:⁊ olera preter ſiclā ⁊
rutam:⁊ menta:eruca:⁊ endiuia nociue ſunt.⁊c̄.⁊ oliue:⁊
fructus omnes:vt criſomilla:⁊ pruna colice calide.⁊ fri
de:ex fece nō alij:⁊ melon dulcis añ cibū ⁊ diſpōne ſani/
tatis pl'ib^9 colicoꝝ.⸿ Nocet aūt cucurbita ꝓprie cucu/
mer citonia:⁊ oīa acetoſa nuces amig.hūide:fabe hūide
⁊ ḡnata dulcia min^9 nocēt q̄ꝫ acetoſa.Actiōes āt ſunt re/
tētio fecis ⁊ vētoſitatis:⁊ ſomn^9 egōnes i vētre ⁊ ꝓpe ſic/
caꝫ:⁊ mot^9 ſup cibū:⁊ pota^o aq̄ frē.⁊ vini pl'imi ſup cibū.

⸿ De lumbricis. Cap. XCII.

E lumbricis opꝫ attendere.
ii^m.p̄^m. de diffi/
nitiōe.2^m. de ſpēb^9: ⁊ cauſis denoiatōis
ſpēꝝ.3^m.de cauſis: ⁊ modo gnōnis.4^m.i
quibus fiunt.qn̄ ⁊ vbi.5^m. de ꝯueniētia:⁊

ṗria huius ad alias egritudines.6m.de signis:ꝛ accidenti
bus prauis.7m.qui sunt deteriores:ꝛ qui min⁹ mali. 8m.
quid significent in febribus.9m.in quo tpe plus mouent̃
ꝛ molestant.10m.de preseruatione.11m.de mō curatiōis.

De primo dicitur ꝙ lumbrici sunt aīalia in in-
testinis ex putredine gñata.ꝛc̃.

De speciebus dicit Haly.Lumbricoꝝ spēs
sunt tres.prima est eoꝝ qui di
cunt serpentes:ꝛ sunt ramis portulace sil'es qui nascunt̃
in intestinis subtilibus:maxime pp humiditatꝭ multitu-
dinem que ex cibi succositate in hoc generantur intesti-
no.2s sunt lati seminibus cucurbite sil'es.ꝛ hi maxime na
scuntur in grossis intestinis potiusq; in orbo sunt. ꝛ pui
similes vermibus qui nascuntur in aceto: ꝛ hec species
in recto maxime nascitur intestino.❡Serap̄.ponit tres
spēs:sunt longi:ꝛ rotundi:sunt lati:sunt parui:ꝛ graciles.
❡Ras.in diuisionibus in egritudibus ani:quidaꝫ sunt
parui:quidā magni:ꝛ quādoq; sunt sil'es vermib⁹ casei.ꝛ
quidam eoꝝ sunt longi:ꝛ lati. ❡In Alman. noīat asca-
rides:lumbricos:ꝛ minutos.❡Uia⁹.sunt qui nascūtur
in intestino superiori subtili:ꝛ hi dicunt lumbrici:q2 lon-
gi:quidam in grosso qđ est sub vmblico:ꝛ ascarides dñr:
ꝛ cucurbitini.ꝛ quidam sunt minuti qui fiūt in intestino
qđ vicinū est ano.❡Idem Cōstan⁹.in pātegni qđ Uia.
❡Passionarius lumbricoꝝ genera sunt 3a.lōgi.ꝛ rotū-
di:longi ꝛ lati:lati.ꝛ breues.Lati autē ꝛ breues aliquan-
do nascunt̃ in modū seminuꝫ cucurbitaꝝ:quos greci as-
carides vocant.longi ꝛ rotundi ꝓprie lumbrici dicūtur
qui etiā.4.cubitoꝝ reperiri possunt.longi vero ꝛ lati vix
reperiuntur.❡Auicē.ponit.4.spēs.pa.est longoruꝫ.2a.
latoꝝ.i.magnoꝝ ꝛ rotundorū.3a latoꝝ.ꝛ non rotūdoꝝ:
ꝛ sunt ascarides.4a.sunt parui. ❡De duabus autē spē-
bus simul prosequitur.s.de latis siue magnis:ꝛ rotūdis
ꝛ de latis qui dicuntur ascarides.ꝛ ideo non videt̃ loqui
nisi de tribus.❡Species aūt vermiū diuersificat Aui.
dupl'r.s.penes mām ꝛ locū:licꝫ dicat eas diuersificari ꝭꝫ
mām tantum:q2 non appellat species diuersitatē ꝭm lo
cum.ꝛc̃.Quidam.n.generant̃ ex mā multa:q2 epar non
multū attraxit ab intestīs:ꝛ nō multū putrefacta. ꝛ qdā
generantur ab humiditate pauca.q2 epar mltū attraxit:
ꝛ eadem humiditate parum putrefacta ex se: ꝛ ex fecis
mixtione.ꝛ ideo scđi parui sunt:q2 fex trahit eos potius
q̄ magni fiant pp vicinitatē ad exitum stercorꝭ.ꝛ quidā
generantur ab humiditate media inter duas.❡Et qui
sunt ex hūiditate pma fiunt in superioribus intestinis: ꝛ
qui fiunt ex hūiditate 2a in recto.ꝛ qui fiunt ex hūiditate
3a fiunt in monoculo:ꝛ colon:ꝛ longi qui fiunt ex pa hūi-
ditate qñq; veniunt ad sūmā que est vltra cubitū. ꝛ pp
scđam sunt parui ꝛ lati:pp tertiā q̄uis fiunt in superiori
bus:ꝛ ꝓprie grossi:ꝛ maximi eoꝝ.ꝛ forte fiunt tm̄ in mo
noculo:ꝛ colon.deinde sparguntur ad stōum: ꝛ anuꝫ.ꝛc̃.

De causis dđm ꝙ cause lūbricoꝝ sunt due.s.in-
trinseca ꝛ extrīseca. Intrinseca q̄dru-
plex est.s.mālis:formalis:efficiens:ꝛ finalis. ❡De effi-
ciente.dicit Serap̄.cā gnōnis est natura.❡Aui.dicit ꝙ
generatio eoꝝ est ex factore potente:nec ē ꝯdictio:q2 fa-
ctor primus est causa pa.ꝛ nā ē cā 2a.❡De cā māli ꝛ ef-
ficiente.dicit Haly.ꝙ vermes gnātur ex humiditatib⁹
flāticis:que putruerunt in intestinis.Et gnātur p alien⁹
calor.in eis ex quo h9 generant̃.Nec Sera.contradicit
Haly. Nam ponit ꝙ natura:ꝛ haly.ꝙ ab alieno calore:
q2 gñans imediatū:nec simpl'r ē nāle:n' simp' ē ꝯ nāꝫ.vt
postea dicetur in modo gnōnis eoruꝫ:nec potest eorum
generatio ex coleris esse nec ex sanguine. Colera.n.ama
ritudine acuitate:ꝛ siccitate eos occidit.Sāguis vero ad
intestina non fluit:nec ex venis egreditur: qđ si egredit̃
apa facit:ꝛ alios morbos.❡Uia⁹.dicit.ex crudis hūori
bus.ꝛc̃.❡Serap̄.ꝛ causa mālis est sanguis ꝛ flegma.q2
sanguis ēt natura conuenit nāe aīalium: tñ non consue-
uit fundi ad intestina:vt inde fiant lumbrici.due aūt co-
lere.q2 ambe sicce non est de earum proprietate vt gene
rent animal.ꝛc̃.ꝛ causa pa ē putredo ꝛ sanior:ꝛ hoc sermo
ne est calitas ex putredine.❡Passio⁹.lumbrici generā
tur ex corruptibili stomaci humore. ❡Causa māli. dic̃
Auicē.ꝙ vermes generant̃ ex materijs putridis humi-
dis.ꝛc̃.Et nō est eoꝝ generatio ex humore omni. quare
non a colera ru.q2 est vehementer calida ꝛ sicca. quare
non fit vermis humidus.Immo est ꝯria eius cōplexiōi:
ꝛ nigra est frigida ꝛ sicca longinqua a ꝓportionabilr ani
malis.Sanguini vero custodia est attributa ꝛ membra
indigent eo valde.ꝛ est ꝓportionalis membris hōis non
vermi.nec fūditur ad intestīa vt fiat vermis nec forma
vermis:ꝛ color signat ꝙ ipsi sint ex sanguine.imo mā ē
flātica quādo multiplicatur:ꝛ calefit:ꝛ putrefit in intesti
nis.❡Dicunt quidā ꝙ vermes:ꝛ animalia que sunt ex
putrefactione funt ex materia que nō cōuenit generatōi
animalis:nec est ex toto ꝯtraria generationi eius:sed ex
materia corrupta media in qualitate inter duas dictas:
que non meretur recipere formā animalis perfecti:non
ergo fit ex sanguine:nec ex coleris.fit ergo ex flāte nāli.
ꝛ dulci:ꝛ insipido.❡Dicūt alij ꝙ ex flāte salso fiunt lū-
brici longi:ꝛ rotundi.flegma.n.salsum calidū est ꝛ siccū.
calidū vero motū habet a centro.vnde ꝓlōgat.ꝛ cū dila
tare non possit siccitate repugnāte.siccitas mouet ad cē-
trum.vnde stringit ꝛ rotundat.vnde fiunt longi ꝛ rotun
di.❡Ex flāte dulci:q2 calm ꝛ humidum.fiunt lōgi ꝛ la
ti:q2 calor elongat:ꝛ hūiduꝫ dilatat.❡Ex acetoso:q2 fri
gidum ꝛ siccū sunt curti:ꝛ rotūdi.q2 vtraq; qualitas mo
uet ad centꝝ.❡Ex naturali sunt breues:ꝛ lati.q2 ex fri
do breues ꝛ hūido lati.Et isti sꝫ ascarides:siue cucurbiti
ni.ex vitreo autem non fit generatio:q2 frigidissimū est.
❡De causa formali:ꝛ est modus generationis.dicit Se
rap̄.aliqual'r sunt vbicūq; reperitur mā que cōuenit ge-
nerationi:possibile est ꝙ nā gñet ex eo illud qđ propriuꝫ
est ei.ꝛ ideo cū inuenit in intestinis mām que ꝯuenit ge
nerationi lūbricoꝝ nō prohibet in ea ingredi generatio-
nem.❡Dicit Auicē.cum materia euadit siue recedit a
naturali cōplexione:ꝛ vestitur complexionē preternatu-
ram necessaria est rectificatio figure: ꝛ forme ꝭm ꝙ ista
materia tolerat:ꝛ non prohibetur ei preparatio in cōple
mento naturali ei qui ex factore potente. ꝛ ideo create
sunt musce:ꝛ v̇mes ꝛ similia ex materijs humidis: ꝛ iste
materie cum rectificantur aliquo modo illud quod tole
rant est:vt suscipiant formaꝫ animalis vt vermis.ꝛc̃. In
4°.metauro.notatur.ꝙ calor naturalis cum sit disgre-
gans constare facit disgregata.Cuꝫ.n.vincitur ab extra-
neo calore disgregat vltimas formas:que sunt in re ꝯpo
sita:ꝛ per sui absentiam cum ab alieno calore vincat̃ cō-
stare facit disgregata.i.generationi subesse formas simi-
les illi materie que sunt humiditates viscose que non re
soluuntur:sed substant.Cum ergo sic naturalis sit vict⁹
ab extraneo ꝛ exalet in quācunq; partem declinet illuc
trahit humorem sibi subiectū in quo fundatur. exalāte
enim calido naturali simul cum eo exalat humiduꝫ na-
turale.ꝛ econtra:ex quibus duobus in ebullitione posi-
tis officio īformatiue virtutis que operatur precepto sui
creatoris animalia generantur: ꝛ maxime cū calor alie-
nus ōbilitatur ex frigore aeris:inspissatur.n. humiditas
que est subiectū caloris inuoluens calorem illum natu-
ralem quasi pāniculo quodā.vnde quasi viuificatur in-

trinseca pars ⁊ fit aīal depascens humidum residuū inuentum in re putrida. sic ergo fit ab extraneo calore. ita ⁊ hͦ generatio a naturali incluso qui suum subiectuꝫ non deserit: sed pro posse defendit. qn̄ vero aliqua materia est apta recipere aliquā formā induitur forma illa: qꝛ magna largitas est in datore formaꝝ: qꝛ omne natum ex putrefactione pascit eandem humiditatem ex qua factuꝫ est. qꝛ ex quibus sumus: ex his nutrimur. Et qꝛ oīa pfectōeꝫ appetunt ꝑm Ari. ⁊ nulla perfectio retenta est apud pricipiū. ideo calor nālis in materia putrida: vel corrupta: sed non in totū mouet͛ ad rectificationem illius mãe: ex quo ⁊ virtute diuina infusa fit generatio. ⁊c̄. ¶ De causa finali. dicit Auicē. ꝙ melius est vt fiat hꝰ animaliū generatio. s. que fiūt ex putrefactōe q̄ꝫ vt ille hūiꝰ ex qbꝰ fiūt remaneant ꝑm putrefactionē puram. Et cum hoc hͦ aīalia saliunt super putredines separatas in mundo: ⁊ cibātur eis per cōitatem: ⁊ assumunt eas ab habitationibꝰ hominum: ⁊ ab aere cōtinente. ⁊ vermes quideꝫ vētris sunt hꝰ generis. ¶ Causa ergo materialis est humiditas putribilis. causa efficiens instrālis ē calor naturalis: sed pficiens est virtus diuina. formalis est aīalitas: vel modus aīalitatis. Finalis est humiditatis consumptio corrupte in corpore: ⁊ extra corpus. ⁊c̄. ¶ De causis extrīsecis. dicit Auic. flegma generatur ex satietate nauseatiua: ex comestione: ⁊ ex debilitate digestionis. vnde ex frigida cōplone ex cibo leui viscoso. sicut triticū: faseoli: fabe: faria carne cruda. ⁊ lacte: oleribus: fructibus humidis: ⁊ ex bal. ⁊ coytu post cibum. ¶ Passioꝰ. in cōpetētibus sepe cibis sumptis nascuntur. ¶ Quidam dicunt cause primitiue sunt aer grossus putridus quies: qꝛ flā generat. bal. hūectatiuum. Cibus ratione qualitatis q̄titatis ordinis. ⁊c̄. potus vt aq̄ ceruisia vina grossa turbida de pomis. ⁊c̄.
¶ Multus somnus ⁊ multus coytus. ⁊c̄.

De quarto pmissoꝝ. dicit Auicē. plurimuꝫ generantur in etate infantie ⁊ pubertatis ⁊ in fine adolescentie. ⁊ ascarides cum separant͛ ab infantia: vtplm̄ sed rotundi plm̄ in infantibus. deinde in adolescentibus ⁊ parum in senibus. cum tamen totū illō sit possibile. ⁊ plus fiunt in autūno q̄ in alys temporibꝰ: ꝑpter premissionem assumptionis fructuū. ⁊ similium: ⁊ putrefactionem. ¶ Haly. dicit. morbus hic ⁊ passio maxime pueris fit: ⁊ intꝰ in corpore generantur humiditates flegmatice ⁊ viscose: eo ꝙ regimine vtātur igrossanti: ⁊ ciboꝝ copia multa bal. abstinentie purgationis corporis negligentia. Et maxime in autūno patiuntur propter multoꝝ fructuum sumptionē. ¶ Serap. fiunt in qbus est cola pauca. sicut in pueris: ⁊ quoꝝ fex est pauca ⁊ fiunt ex gulositate ⁊ paucitate digestionis. ⁊ comestione ciboꝝ grossoꝝ frigidorum superflua multa. ¶ De loco generationis. dicit Haly. ꝙ generant͛ in intestinis. idem notat Auicē. ⁊ Serap. sil͛r. ⁊ distinguit in quibus fiūt intestinis. ⁊c̄. ¶ Passioꝰ. fiunt sepissime in infantibus: ⁊ i qbus crescit etas occupātur vsq̄ ad iuuentutē. ⁊ postea carent: ⁊ precipue in fantibus qui nutriuntur dulci cibo: ⁊ pane calido non fermentato ⁊ paꝝ cocto.

De quinto pmissoꝝ. dicit passionarius. ꝙ hec passio ꝯuenit cū insania. ⁊ dr̄t ab ea cū frenesi: cum litargia: epilia: apoplia: cum suffocatione matricis: cum dissinteria cathelēsia a stercore: ⁊ alys signis. ⁊c̄. ¶ Propter plurimum cibū: vel somnum ab insania differt. Naꝫ in insania querela capitꝭ primo occurrit. que passionē denunciat futurā cum alys sequētibus que eam confirmant: ex lumbricis debilitas intestinoꝝ occurrit sequētibus signis alys: que ab insanis sunt aliena. ⁊c̄. Differt a frenesi: qꝛ frenesis est semper cum febre continua. cum lūbricis non semper. autē si fiunt non est in exacerbatione alienatio. sicut in frenesi. ⁊c̄. ¶ Dr̄t a litargia. qꝛ in ea patiens obmutescit: ⁊ cū ea est febris acuta: pulsus magnus rarus inanis. i. vacuus suppinus iacet ⁊ color est plūbeus. ⁊c̄. Ex lumbricis febris non necessario: pulsus velox: paruus: inordinatus: color rubeus: dubitus. ¶ Ab epilia differt. qꝛ epilēticus diuerso modo torquetur: spumā emittit: lūbricosus non spumat. ¶ Ab apoplia: qꝛ in ea querella capitis antecedit: lumbricosuꝫ sequitur oppressio intestinoꝝ. ¶ A prefocatiōe mr̄icis. qꝛ in prefocatione seq̄t͛ querella mr̄icis: in lumbricis itestinoruꝫ: vel ventris. ¶ A dissinteria distinguit͛ p exeuntia. ⁊c̄. ¶ A catelensia: qꝛ lumbricosus vtplm̄ sine febre catelenticus cum febre. ⁊c̄. ¶ Ab eis qui nālr per plurimum cibū: aut somnuꝫ stridēt. ⁊ repēte inaniter clamāt: qꝛ grauati cibis patiunt͛. ⁊ detractiōe releuant͛. sed lumbricosus detracto cibo magꝭ grauatur: ⁊ qui hoc nālr patit͛ nꝫ i tormētis vētris: vl' i testicoꝝ sentit: nꝫ ꝺcolorat͛. ⁊c̄.

De signis ⁊ accn̄tibꝰ. dicit Aui. signa cōmunia sunt cursus saliue: ⁊ humiditas labiorum in nocte: ⁊ exiccatio in die. qꝛ calor in die expandit͛: ⁊ coartatur in nocte. ⁊ cum caliditate trahitur humiditas: quare vermes incurrunt famē: ⁊ attrahūt a stō. vnde os exiccatur. ⁊ ad hoc facit aer exterior: quare laborat infirmus in humectando labiuꝫ cū ligua: ⁊ accidit habentibus vermes rixa horribilis loquutio: ira alienatio ⁊ accidentia carabitꝰ: nisi ꝙ nō colligūt pilos: ⁊ nō patiūtur sodaꝫ: ⁊ tinitū. Et accidit eis stridor dentiuꝫ: ⁊ proprie in nocte: ⁊ quādoq̄ masticant: tremor ⁊ saltꝰ in somno nausea: intersectio vocis: pulsus debilis: egestio dura sitꝭ qn̄q̄ insatiabilis: casus aliqn̄: tortio: spasmus. sicut in epilia vomitus lumbricoꝝ aliquādo. ⁊c̄. ¶ Signa distinctiua specierum. qꝛ longos sigt cōmotio: ⁊ mordicatio oris stomaci. difficultas deglutiendi: casus appetitus quādoq̄ ⁊ lubricitas ⁊ nocumentum ex cibo: ⁊ quandoq̄ nocent pulmoni: ⁊ cordi propter vicinitatem. ⁊ quandoq̄ tussis sicca: ⁊ tremor cordis pulsus diuersus. Sonus ⁊ excitatio non ꝑm ordineꝫ pruritꝰ tinitus palpitatio aptio: clausio rubedo oculorum. Cum latis ⁊ rotundis appetitꝰ maior. qꝛ elongantur a stomacho: ⁊ non rapiunt cibum tpe famis: mouent͛ motu debilitante vtutē: paruos significant pruritus ani: ⁊ cōmotio qn̄q̄ adeo fortis vt fiat sincopis: ⁊ grauitas sub ypocūdrys ⁊ dorso. si est febris cū eis fiunt accn̄a fortiora maligna. qꝛ febris ꝯsumit cibuꝫ eoꝝ. quare mouent͛ ad querenduꝫ ipsum: ⁊ figuntur in intestinis: ⁊ febris etiā affligit eos i suba sua. ⁊ facit i nā sua acuitatē. ⁊ putrefactōeꝫ. ⁊ in febre ēt cola effūdit͛ ad eos: ⁊ ledit. vnde mordicant valde. vn̄ dixerunt quidam eos pforasse ventrē ⁊ exisse. sed illud est maximū apud me. Et quādoq̄ fit ex eis colica epilia. passio colica: ⁊ fames canina: bolismus: tremor cōdis. ⁊c̄. ¶ Haly. latis͛ siles semibus cucurbite. parui similes vermibꝰ aceti parent ei egestioni facile pp largitatem intestinoꝝ. accidit pruritus in ano: ⁊ desideriū emittēdi egestionē. ex serpētibus fit punctura subuersio cū vacuitate cibi: qm̄ cibū sugunt: qui si crescant virtus debilitat͛. qꝛ succus cibi cōuerti͛ ad eoꝝ cibum: fit itaq̄ pulsus debilis: frigus exterioꝝ stridor dentium pruritus labioꝝ: subuersio reiectio: in tm̄ vt ad stōm veniant. ⁊ inde emittātur cū vōitu. ¶ Viaꝰ. hn̄tes ascarides mltū cōedūt: ⁊ si n̄ cōedūt sentiūt pūcturā: ⁊ scissionē sb vmblico. ⁊ vētre: minuti si crescant faciunt molestiā ceteris maiorē. sicut ablatōeꝫ appetitꝰ stuporē mentis alienationē febrē: ⁊ aliqn̄ stridorē dentium: in somno maxie si saturent͛ cibo grauiter dormientes excitant͛ cū tremore plurimo: linguā emittunt

ab ore:ꝛ quasi masticāt.licȝ in ore nō hēant. ℭ Serap.
lati ꝛ graciles cognoscunť.qꝛ cito euāntur a pncipio ge/
nerationis sue pp.4.cās.pᵃ est ppigtas sua ad anū.2ᵃ.ē
latitudo loci.3ᵃ.paucitas eoꝝ.qꝛ res pua mouet̄ cito de
loco amplo.ꝛ.4ᵃ.est debilitas eoꝝ.qꝛ non pn̄t inuiscari
cum itestino ꝛ tenere se cū eo. ℭ Lōgoꝝ vo ꝛ rotūdorū
cā istis causis ɔ̄ria est.ꝛ qꝛ eoꝝ euō non est apud gnōneȝ
eoꝝ:opȝ:vt cognoscamꝰ ex accn̄tibꝰ ɔsiderātibꝰ.q̄ sı̄t mor
dicatio nausea.pūctio.verūtn̄ in accn̄tibꝰ nō est accidēs
sufficiens ad cognoscenduȝ eos.qꝛ pn̄t esse hꝰ accn̄tia ex
hūoribꝰ colericis in intestis. Indigemꝰ ḡ cognitiōe eiꝰ qđ
precessit gnōnē eoꝝ.sicut est pauca digō:magnꝰ appetitꝰ
ꝛ gulositas:vsus ciboꝝ grossoꝝ.ꝛ cū auget̄ nocumentuȝ
a lūbricis fit pulsus puus:getus:infridantia corpꝰ exte/
rius dentes stridēt:ꝛ abstergūt labia semp retinet̄ anhe/
litus:fit vomitꝰ:ꝛ cū vomitu lūbrici aliqn̄ exeūt. Et sic q
hn̄t tenasmonē sentiūt desideriū assellādi in capite recti
intestini. ℭ Raſ.in disionibꝰ.signa magnoꝝ: ꝛ puoruȝ
sunt pruritꝰ ꝛ cōmotio in naso. ℭ Signa v̄mis in ventre
sunt citrinitas coloris: velocitas cōmotiōis famis.ꝛ pau
citas tolerantie eius fortis mordicatio: sincopis: dolor
ventris tpe famis.ꝛ sensus eleuatꝰ eoꝝ.ꝛ exitꝰ aq̄ supiꝰ vł
inferiꝰ tpe laboris:aut cū est febris acuta:ꝛ cum fit dolor
fortis in ventre facit incurrere rem similē epilie sincopi:
ꝛ spasmo pp vehementiā suā.ꝛ qn̄qꝫ exeunt vermes.ꝛc̄.
ℭ Dicūt gdam.sigᵃ cōmunia sunt.qꝛ lūbricosi qn̄qꝫ vi/
dent̄ maniaci frenetici.aliqn̄ melicii iliaci:collici epilēti
ci:vel sicut in suffocatione mr̄icis vł sic nefretici. ℭ Si/
gna sepata sunt ista.pruritꝰ labioꝝ ꝛ nariū oris fetor:ven
tris gurgulatio:dētiū stridor in somno:qn̄qꝫ i somno sur/
gunt q̄si maniaci:dolor stōi:ꝛ intestinoꝝ:aliquādo fasti/
diū:aliqn̄ itolerabilis appetitꝰ vomitꝰ.qn̄qꝫ per os.ꝛ na/
res.vel per inferiora educunť:punctio stōi:ꝛ itestinoruȝ
spāłr an̄ prādiū:gutte sanguis per iferiꝰ.palor faciei.ma
cies.ꝛc̄. ℭ Signa distinctiua cōla patent. ℭ Sigᵃ spērū
ẜm locū.qꝛ si dolor est in supiori sign̄at lūbricos:si i me
dio cucurbitinos:si in inferioribꝰ puos. ℭ Distinctio vo
ẜm mām talis est.qꝛ lōgi sign̄ant mām młtā.ꝛc̄. ℭ Si/
gna cāꝝ patent ēt ex dictis. ℭ Passioꝰ.dicit. latos ēt co/
gnoscimus.qꝛ sunt siłes semibus cucurbite:cuȝ appetitu
magno corporis pallore.ꝛc̄. ℭ Longi ꝛ rotūdi ex mordi
catōe vētris i locis i qbꝰ nascūť.ꝛc̄.Ascarides ex pruritu
lōgaōis.ꝛc̄.greci tn̄ si łes seibꝰ cucurᵗᵉ ascarides vocāt.ꝛc̄

De septimo pmissoꝝ.dicit Auic.ꝙ minus no/.
ciui sunt pui: qꝛ sunt pui:ꝛ qꝛ plꝰ
elongati sunt a pncipio.ꝛ qꝛ sunt apti ad expellendū cum
fece forti spissa.veꝝ supini magnificanť.ꝛ remanēt spa/
cio aliquāto magnificanť:ꝛ sunt deteriores oibꝰ.qꝛ sunt
ex mā deteriori.deinde longi.qꝛ ipsi non sunt in malicia
latoꝝ.qꝛ latoꝝ mā est vehementis putrefactl.Ueꝝ ver/
mes minuti qui nascunť in iferiori intestino sunt deterio
res oibꝰ ẜm Constan.in pantegni.

De octauo pmissoꝝ.dicit Aui.ꝙ cū egrediun/
tur v̄mes hn̄tibꝰ febres acutas viui
nō sunt vehemētis malitie.Nā sign̄ant sanitateȝ v̄tutl:ꝛ
potentiā expulsiōis.ꝛ ppe post declinationē.ꝛ si egrediū
tur mortui sunt signū malū.ꝛ ad sūmū eoꝝ exitꝰ i egōne
in febribꝰ nō est signō bona.ꝛ ppe an̄ declinationē.verū
in declinatiōe febris est melior.Sȝ eoꝝ exitꝰ cū sanguie
est malus ꝛ idicat nocumētū in corpe:ꝛ in itestis:ꝛ eoruȝ
exitꝰ cū vomitu sign̄at malos hūores in stō.

De nono pmissoꝝ.dicit Aui.ꝙ ipsi cōmouenť i
sero:ꝛ hora somni ẜm plm̄.

De preseruatione ab eis.dicit Aui.inten
tio est phibere a mate
ria gn̄ante eos.ꝛ mūdāte itestīa a flāte.ꝛc̄. ℭ Dic̄ Alm̄.
qui h̄ nocumēto solitꝰ est ledi a cibis ḡssis ꝛ vnctuosis si/
bi cauer̄ oȝ.Et q̊ttidie an̄qꝫ cōedat sumat bucellas aliq̄s
cū sinapi ꝛ almuri.h̄.n.ipsos gn̄ari phibet.

De modo curatiōis.attēdēda sunt.11ᵐ.pᵐ.đ re
gimie in dieta.2ᵐ.de intētiōibꝰ cura/
tionis.3ᵐ.de nec̄itate cite curatōis.4ᵐ.de ppetatibꝰ me/
dicinaꝝ q̄ debenť in curatiōe.5ᵐ.de tpe assūptiōis medi/
cinaꝝ.6ᵐ.de ordie assūptōis mediciaꝝ.7ᵐ.de nocumētl
q̄ ɔtigūt ex mora pꝰ iterfectionē.8ᵐ.đ diuersitate medici
naꝝ ẜm spēs etates ꝛ loca.9ᵐ.de cura q̄rūdā accn̄tium ꝛ
cōicātiū:ꝛ sequētiū:vt appetitꝰ mali fluxꝰ vētris.10ᵐ.đ q/
busdā medicis simplicibꝰ ꝛ cōpositl calis ꝛ fridis.11ᵐ.de
quibusdam questionibus.

De primo dicit Aui.cibꝰ sit całs ꝛ siccꝰ abster/
siuꝰ:ꝛ eductiuꝰ nō viscosus:ꝛ nō igre
diunť in cibis ipsoꝝ aq̄ ciceris.ꝛ aq̄ caulis:ꝛ carnes colū
barū iuuāt:ꝛ potꝰ aq̄ salse ɔfert eis oibꝰ.ꝛ si cū eis est flu/
xus vētris:ꝛ całitas:cibamꝰ cū sorbitiōibꝰ acetosis factis
cū sumac:qn̄ ē iterficiēs restrictiuū.ꝛ siłr aq̄ ḡnati ace/
tosi:ꝛ si fluxꝰ đbilitat nec̄ia sunt q̄ fortiter nutriāt:q̄ si!nō
digeranť ponanť ex gn̄e sorbitionū.ꝛ aq̄ carniū.hora āt
est.qꝛ oȝ vt nō egeant cibo ne mordicēt stōm: ꝛ forte de/
struāt appetitū:ꝛ iō si cibꝰ hora getl an̄ motū eoꝝ:ꝛ sepa
ret̄ cibꝰ eorū.ꝛ sit cibꝰ eorū paucꝰ ꝛ cū alleuiat̄ fluxꝰ ponā
tur sup vētrē ēpła stiptica. ℭ Hn̄tibꝰ āt v̄mes puos me/
lior cibꝰ cōpetit.s.boni chimi ꝛ velocl digōnis.Nā vtꝰ ci/
bi nō venit ad eos ẜȝ semitā oppositōis.ꝛ cū chimꝰ sit bo
nus minorat̄ cibꝰ corruptꝰ qui mā ē eorū. ℭ Serap. q̄si
idē:qꝛ lūbrici nō fiūt nisi ex hūore ḡsso frido hūido.oȝ ci
bēt̄ cibo subtili cało.s.cꝰ q̄litas possit iterficere eos.ꝛ pos
sit abstergere ꝛ lenire vētreȝ:ꝛ nō remaneāt in itestinis.
ℭ Passioꝰ.cibēt̄ cū digestibilibꝰ cibis:ꝛ p iterualla exer
citia ēt pmotio viriū adhibeat̄. ℭ Quidā dn̄t mane ci/
benť lūbrico sine nutrimētū subtrahat̄ ꝛ lūbrici ɔuertā
tur ad itestina:ꝛ ea excorient:ꝛ psorent.

Intentiones curatiōis v̄miū sunt due ẜȝ Aui.
scȝ iterfectio eorū:ꝛ eductio cum
fluxu vētrl qn̄ nā p se n̄ educ̄.ꝛc̄. ℭ Haly.v̄mes hn̄tes ex
pedit mederi cū medicis ɔ̄riys māebꝰ q̄ illos gn̄ant: ꝛ q̄
illos occidāt.ꝛ p solōnē emittāt. ℭ Idē dicit Serap.ꝙ
medicie đbēt eē iterficiētes ꝛ expellētes. ℭ Alex.dic̄.si
v̄mes gn̄ari ɔtigat nō ɔpetit aliđ:nisi vt expellāt.sȝ h̄ i/
telligēdū ē si cōmode fieri pt.sinaūt p̊ iterficianť postea
expellāť.Et sic diuerso reᵘ vna itētio suffic̄.ꝛ due sı̄t nec̄ie
vtplm̄.Et sic nō ē diuersitas Almā.ad Sera.ꝛ alios.nᶜ
ad Uiaᵐ.q dic̄.ꝙ n̄ expellūť:nisi pꝰ iterficiāť.ꝛc̄. ℭ Qui
dam dn̄t.ꝙ artificialis modus ē p̊ dare medicinā iebriā
tem.2ᵒ.iterficiētē.3ᵒ.educēteȝ.ꝛ ꝙ amara occidūt.dulcia
nutriūt salsa abluūt ꝛ abstergūt.

De necessitate cite curatōis.dic̄ Uiaꝰ.oȝ vt
festinemꝰ ad emittēᵐ eos:qꝛ
si remanēt i viscerib’ corpꝰ ɔsumūt:mēbra emolliūt.nec
expellunť nisi pꝰ iterficianť.dū.n.viui sunt iuiscanť i inte
stinis:ꝛ nō exeūt:sȝ mortui cū egōne exeūt:aliqn̄ tn̄ viui
cū tortura exeūt cū ebrianť.ꝛ q̄si mortui efficiunť.

De proprietatibus mediciaꝝ.dic̄ Aui.
ꝙ iterficiunť v̄mes
cū medicis q̄ sı̄t venena i ɔpōne ad eos.ꝛ sı̄t amari saporl:
đ qbꝰ q̄dā sı̄t całe.ꝛ q̄dā fre:ꝛ q̄dā opāť cū ppetate.ꝛc̄.me
dicine całe i 3ᵒ gradu sı̄t ɔueniētiores i regie eorū oi hora
nisi sit illic febris aut apā.Amari.n.całi ɔpło ɔ̄ria est eis
cū całitate:ꝛ ɔ̄ria cū saporis q̄litate.Nā diligūt vnctuo/
sum ꝛ dulce.Et iuenit ex ebibitis:ꝛ enematibus:q̄ aggre
gāt ppetates.3.qꝛ sı̄t eos iterficiētes całitate.amaritudie:

ꝓpetate.rc. Daly.medicie q̄ lūbricos occidūt: r educūt est q̄rū ꝯplo e cala r sicca.r icidēs:r e acuta ƀz Costā^m.i pātegni.cū ꝟ passio sit ex mā fra:r hūida flātica. vñ medicamē e c⁹amaritudo est fortl: r soluēs:aut elimās.qm̄ ex amaritudine e iterit⁹aīal.elimatio vo educāt ab itestis post mortē.⸿ Sera.oz vt sint medicie exiccatiue subtiliatiue:iterficiētes:r expellētes:salsa amara acuta iterficiūt lūbricos ƀm Aui.rc.

De quinto

ꝑmissorū.dicit Aui.Et meli⁹curantur cū ebibitl hora vacuitatis ventris:r cū ponunt venena iterficiētia eos i lacte fauo mellis: r filib⁹.sunt ipsi magl diligētes ad sumēdū ex eo:r illud magis iterficiēs eos.Et qñqꝫ sumit lac.z.dieb⁹. In die vo.3?cū lacte medicinā iterficiētē eos. r silr de fauo mell.⸿ Daly.oz vt volētes accipe lūbricoꝝ medicamē vacuo sumāt stō a cibis:r añqꝫ assumāt trib⁹ dieb⁹lactis accipiāt capraꝝ dulcis.lib.r post ꝟ medicinā famelicus accipiat:qm̄ sic proderit.⸿ Serap.medicamē dat cum lacte mulso recenti:aut cū aceto:aut cū muri: r bibatur medicamē a ieiuno:r in mane sui diei accipiat.⸿ Alm̄. medicamen expellens ascarides sumit cū eger valde famelicus est.ꝑus tñ bibat per.3.dies.lac mox mulsuꝫ.deinde quaqꝫ.4.die dietet se:r de ꝑdicto medicamine in lacte adhuc calo vt mulsuꝫ est dissolutis:r aceto dū famelicus est valde bibat.⸿ Diuisiones.longi:r lati curant cū medicina educente eos:r in ꝑmis nō cibentur in ꝑmatutinis:r tole retur illud donec laboret labore cōsiderati super famē.deinde sorbeat aliquid lactl: r cū hoc fecerit diebus aliqbus dissoluat medicamē in lacte: r addat illa die in fame:r labore.deinde bibat ꝟ post illō.⸿ Quidā dnt.necātia lūbricos exhibēda ee cū melle:q2 valde diligūt mel.q2 ꝟ spē recti ꝺcipiūtur:dū sub esca latet hāmus rc.⸿ Quidā dnt.cū vio dlci.y° qōlꝫ dulce valet.

De sexto

ꝑmissoꝝ.dicit qdā qꝫ ꝑmo danda sunt dulcia:q2 si ꝑmo dent amara cuꝫ vermes abhorreant ea:ꝯuertunt ad intestina: moti: r magl ledunt.cum non inueniāt cibū.r iō et ascarides plus ledunt:q2 sepius deficit eis cibus.rc.

De septimo

ꝑmissoꝝ.dicit Aui.oz vt nō plongetur statio minīū in ventre post mortē eoꝝ:r exiccatiōeꝫ:ne vapor eorū iferat nocumētuꝫ venenosum:r iō eis interfectis festinādū est ad eductionē eorū:ne putrefacti ꝯuertant ad rē venenosam.

De octauo

ꝑmissorū.dic Ala. lūbrici occidūt cū oi re amara.sic absin^m:r silibus: Ascaridib⁹vo medicia fortior e necia.sic e abrotanū.,rc. pueris medicia leuis.rc.⸿ Alm̄.curat lūbricos ventris cū medicina:q̄ sumit ꝑ os:sꝫ vmes minutos in ano cum cotto iuoluto i succo mētastri:aut in felle cū aloe:aut olo ꝺ crisomillis imisso ꝑ iferiora.⸿ Sera.iterfectl lūbricl lōgorū r rotūdorū sufficiūt absin^m lupini.rc.⸿ Dñs āt vmes clysterizet cū ꝺcoc.cētauree.rc. Ascarides āt indigēt medicis fortiorib⁹valde.sic sunt costl amar⁹ cētaurea corticl radicl mori.⸿ Ras.i diuisiōibus.curat vmes ꝑuos cū felle vaccino apposito aq̄ rute.rc.lōgos r latos curat cū medicia educēte eos.vmes vo ventris curat leniēdo vētrē cū pulpa collogntide felle vaccino r aq̄ rute.r si dolor e fortl valde vt eger ex ꝟ icurrat epilīā.tūc da in potu lac:vt dolō sedet.deide line vētrē.qꝫ si nō sufficit:da medicamē exhēs eos.r nō negligas tūc:qm̄ accidūt ex eis accñā mala valde.⸿ Passio⁹.curat cū aq̄ lupinorū:r farina r melātio.i.git.rc.⸿ Contra latos dat aquā salsaꝫ r acrimōia:r maxie aleū r fiat cū eis vōit⁹. deide dat catarticū:rꝫ eos q̄ vmicul'silant aquā salsam bibāt r elixaturā cētauree cū modico mellis.⸿ Itē in ifantib⁹dat ꝺcoctionē cētauree:abrotani:sindonici.iunenib⁹vo nasturciū cū oxielle cocto:raffanū:r succū ei⁹cuꝫ dyamoron:catba^ma:fiat cū lupinis:r clysteria fortia si latiores ifestauerit mirra.ꝑiguis accepta ꝯtinue excludit: r aleū si freqnēter vtatur vōere cogant:purget.rc. olm bibāt calꝫ:r an⁹felle taurino vngat.rc.⸿ Quidā dñt lōgi r rotūdi occidunt cū amarl:mirra latos excludit:agrimonia ꝯuenit.supponat fel taurinū.pueri comedāt obsomegarū vl'ius mēte.rc.Si sint i iferiorib⁹itestis fiat clystere catba^ma:catarticū.rc.⸿ Dic Aui.suppositoria melius ēvt exhāt qꝫ iterficiāt.nisi qꝫ i recto e ex ꝑuis vmib⁹ r qñqꝫ trahitur vmis ad vnctuosum:r dulce. q2 diligit ea:r exit cū eis.r cū medicis venenosis iterficiētib⁹eos assūptl:vl'alr liniat stōus cū stipticl.r ꝑpe i qb⁹e vis iterfectiua vmiū.sic acatia.rc.Et cū bibunt medicie iterficiētes strigant nares vt mltiplicet exctio anhelit⁹.r nō misceat odor eorū cū anhelitu.⸿ Et medicie q̄ iterficiunt ascarides fortiores sīt iterficie⁹lōgos:r q̄ iterficiūt ascarides r rotūdos iterficiūtēt lōgos.q2 ascarides sīt remotiores ad his q̄ bibunt:r sīt magl submersi hūiditatib⁹cōueniētib⁹eis:r qñqꝫ sīt in kisti.r q2 fiūt ex mā gsiori.q̄re nō patiunt a suo sili dū supfluūt r ꝑpigore ad ꝯplōnē calidā:r magis sile ei qō est venenū.rc.

De curatione

accñtiū.dic Auic. de curatiōe ꝯtinua cū curatiōe vmiū e rectificatio appetit⁹cū cadit:r iuenit i emplis.r ebibitl qō ꝯfortat appetitū iterfic r exhibit lūbricos.sic sīt pille aloes cū absin⁹.r epithia ex eis.Et si e cū vmib⁹flux⁹vētris interficiant.q2 mot⁹trahit.Et qñqꝫ oz vt iterficiant cum amarl stipti.vt aggregent mors eorū:r retētio nāe:r aggregant flux⁹vētrl:r vmes:r timet casus appetit⁹.⸿ Et qñqꝫ cū vmib⁹sīt apostemata in visceribus.r est necñū remediuꝫ subtile.rc.

De decimo

ꝑmissorū.dic Aui. medicie singulares cale iterficiētes vmes.ꝑprie lōgos sīt prassiū:lupini:cassia:calamētū:cartamū:epithimū:mēta:ciminū:cētaurea:pulegiū:apiū:aleum:absin^m: enula:anisuꝫ:nigella.Et meli⁹qō assumit e aloes:r oleuꝫ bibitū.r cōposite sīt tyriaca:yerepig.Et pille ꝺ absin⁹educūt lōgos. Lati vo idigēt medicia fortiori.⸿ Medicie ꝑpe ascaridib⁹.ꝑpe cortex radicl mori pulpe collogntide:aloes.r succ⁹enule recētl e mirabile valō.r yreos.rc. ⸿ Gride vo:vl'pauce calitatl sīt coriādrū semē apy cum sy⁹acetoso:r succo arnoglo.ꝯpetit hūti fluxū vētrl r vermes.Et sumac e mirabile dissolut⁹ i aq̄: r lutū sigillatū. r ypoqistidos sīt mirabilia:r endiuia amara semē portulace:r apiū cū aceto.r melō iterfic.r educ vt dr.⸿ Medicine ad ꝑuos sīt suppositio.r clysterizatio cū aq̄ calida. eradicāt.n.mām eorū.r forti⁹e clystere cū cētaurea cartamo.r forti⁹suppositoriū:vl'clystere e alchitrā:r olo de medulla piscorū.r ex his q̄ colligūt ꝑuos e: vt ponat in anū caro piguis salita ligata cū filo.aggregant.n. sup eā q2 diligūt eā.deide exhat p⁹horā:r iteret donec mūdificet.r alkitran i clysterib⁹fac iuuamētū maximū.r custodiat an⁹cū suppositorys ne fiat tenasmon.r stōus ꝺbilitet cū potib⁹:r empla ꝯfortant cū pulpa collogntide felle vaccino aloe.rc.⸿ Uia⁹.Gal.dic.ꝑpriū ee corticibus ḡnatorū cū aceto potatl occidere vmes:lūbricos:ascarides.⸿ Sera.succ⁹enule exhit lūbricos.ellectl.ꝓfert de cētonico cornu ceruino:r melle.puluis cōnu ceruivsti cū aq̄ salsa r modico melle.⸿ Clystere ꝺ cētonico:vitellis ouorū.r pane trito.succ⁹mēte cū lacte.emplm ꝺ faria lupinorū:olo:aceto:r aloe:felle porcino:ēplm ꝺ cimino trito cocto i aceto.bal.ꝺcoc.absinthy.rc.aq̄ decoc. gramis vl'raffani:vl'siligis.aqua ꝺcoc.agaricii terfic:r expellit.

¶ Aui.i.2ª.can̄.absin̄ᵐ: ⁊ cētaurea iterficiūt: armōiacū lactuca asini: baurach. iterficiūt ⁊ educūt. baurach linituz iux̄ ignē iterfic̄. ⁊ p h̄. ⁊ silia distiguit iter ip̄z ⁊ salē. poleū isop⁹. cappar̄l: sinsibriū: origanū: calamītū: ruta cōtex radic̄l ḡnaticū vio exbit: ⁊ cortex mori. ¶ Uidi ego vermē̄ duri capit̄l mltū cū. 4. penib⁹ lōgū istar medy digiti s̄m lōgitudinē: duri cortic̄l ad quē iterficiēdū nō valuit tyriaca: nec aloe: nec alia pl̄a. demū feci portare oleū de absin⁹. ⁊ iposito capite p puū spaciū: ⁊ exc̄to supi⁹ iacuit ⁊ mōtu⁹ ē stati. ¶ Mel solū freq̄nter sūptū lūbricos educit: aleū cū axungia iunctū: ocul⁹ christi expt⁹ ē assūptus: vl̄ potat⁹: vl̄ iunct⁹. ⁊c̄. dic̄ Cōstā. i pāte. ¶ Demo⁹. ph̄s dixit. sterc⁹ muris triduo bibituz iterfic̄: nec iuenit forti⁹ ad oia ḡna lūbricorum. ¶ Dicit Cōstā⁹. q̄dā dn̄t si pipinella detur cū orone dn̄ica: ⁊ aq̄ bn̄dicta oēs excludit. ¶ Passio⁹. pl̄uis sinapis cū olo ydroleon. i. aq̄ ⁊ oleū tepidū datū. ad latos mirra pinguis. ⁊c̄. Ego v̄o magroruz expimto ⁊ nr̄o lōgo tpe pbato h̄ spvtō catar̄co. ℞. scamonee. ʒ. iiij. collogn. ʒ. i. nitri. ʒ. 5. eufor. ʒ. 5. cū mellicra. ⁊ vio dl̄ci ōdi. salubri⁹ āt si aleū bibat̄ vl̄ agrimōia: vl̄ ol̄z cal̄z. (si p os lūbrici execūt sal teneat̄ i ore.

¶ De emorroydib⁹. Cap. XCIII.

De emorroidibus

nōnda st̄. 13ᵐ. pᵐ. de noie. 2ᵐ. ō diffōne. 3ᵐ. ō speb⁹. 4ᵐ. ō ꝯpōne iter spēs. 5ᵐ. qb⁹ q̄ tpe: ⁊ q̄ regione: magl̄ accidāt. 6ᵐ. ō cāis. 7ᵐ. ō ꝯueniētia ⁊ dr̄ia h⁹ passiōis ad dissinteriāᵐ. ⁊ ad q̄scūq3 alias. 8ᵐ. ō accn̄tib⁹ ⁊ nocu'tis retētōis: ⁊ flux⁹ emōroydarū pter nāz. 9ᵐ. ō signis. 10ᵐ. ō q̄ᵗᵉ egritudis: ⁊ diffiᵗᵉ curatōis. 11ᵐ. ō mō curatōis isti⁹ egritudis: ⁊ accn̄t̄l i ea. 12ᵐ. de medicis simplicib⁹ ⁊ ꝯposit̄l. 13ᵐ. de q̄busdā dubys.

De prio dico. q̄ h̄ nomē emorroydes ē nom̄ eq̄uocū ad. 5. ramos vene chilis q̄ terminātur i ano: ⁊ ad passiōes illarū venarū. In h̄ āt loco sūit̄ h̄ nomē p noie passiōis: ⁊ nō p noie mēbri. Et dr̄ h̄ nomen ab emo grece: q̄ est sanguis: ⁊ roi5 flux⁹: ⁊ edos iferi⁹. i. de emorroydes flux⁹ sanguis p ifeʳᵃ. s. p illas vēas dcās. ⁊c̄.

De diffōne dicit Daly. emorroys ē augmētuz q̄dā. q̄d in ore nascit̄ venarū q̄ in ano st̄. ¶ Uia. emōroys ē aptio oris illi⁹ vene: q̄ ē i ano. vn̄ sāguis currit. sic̄ videm⁹ i mlt̄l sanis a qb⁹ h̄ mō fluit tpib⁹ iposit̄l. ¶ Quidā dn̄t. q̄ emorroydes st̄ tumor. ⁊ iflatio i capitib⁹ venarū q̄ in ano sūt cū dolore: ⁊ fluxu sanguinis. ⁊ aliq̄n sine dolore: ⁊ aliq̄n sine fluxu.

De speciebus dic̄ baly. Sūt āt emōroydes. due spēs vna ē rotūda. ⁊ vna iferi⁹ subtil̄: colōq3 illi purpure⁹: altera h3 caput ḡssū: ⁊ iferius subtile: ⁊ harū duarū spērū ab alys q̄dez sanguis exit ab alys nō. ¶ Aui. dividunt̄ p spēs divisiōis famosas i verucales: i vueas ⁊ in morales. Uerucales st̄ sil̄es verucl̄ paruis. vuee sunt late rotūde: purpurei coloris: vel declives ad purpureū. Morales sunt molles sanguinee: ⁊ ō emōroydib⁹ st̄ q̄dā q̄si vexice. ¶ Et dividunt̄ alr̄ i exteriores ⁊ interiores siue pfundas: ⁊ q̄dā tēdūt ad ptes v̄ge. ⁊ q̄dā posteri⁹. exteriores st̄ vue triū p̄dcārū. pfundarū āt q̄daz sanguinee: q̄dā nō. Diuidunt̄ iterū in apertas fluentes s̄m plus ⁊ minus: ⁊ in cecas siccas: in q̄bus nihil fluit. ¶ Serap. emorroydarū spēs sunt. 3. s. longe veruce sil̄es: ⁊ quedaz late: ⁊ rotūde coloris citrinei similes vue: ⁊ q̄dā sil̄es moro. ¶ In glosula Alm̄. dr̄ q̄ spēs sunt. 3. q̄dā sunt longe apib⁹ sil̄es. quedā rotūde sil̄es vuis: ⁊ q̄dā sil̄es moris. ¶ Divisiōes alie sunt eminētes: alie pfunde. sed de eminētibus quedaz sunt veruce dure: q̄dā molles crudū hūorē emittētes: ⁊ dn̄r morales: ⁊ q̄dā sunt hūide sanguinee.

De ꝯpōne inter spēs ex pte maioris: ⁊ minoris malitie. dicit Serap. ōteriores oiuz spērū sunt longe sil̄es verucis. ⁊ ppie ppingores verucis camere ventris: q̄ si apostemant̄ opillāt cursum vrine. sed ille que sunt retro nō nocent multū: ⁊ iteruz que sunt extra anū in orificio eius nocuᵐ est leui⁹. ⁊ que sunt iter anū sunt difficilis curatiōis. q̄ nō est facilis eorū tactus vel sensus. sicut exteriorū. neq3 tāgūt eas medicine. sicut opz. ¶ Almā. in glosula longe sil̄es apibus sunt ōteriores: rotunde sil̄es vuis leuiores. morales sunt medie iter dcās. ¶ Auic. dicit. q̄ verucales sunt deteriores alys: ⁊ pfunde deteriores exteriorib⁹.

De quito p̄missorū. dicit Auicē. Et nō fiūt emorroydes: nisi apiāt̄ orificia vēarū i ano s̄m q̄ dicit Gal̄. ⁊ multiplicant̄ cū vēto austrio in regiōe austrina in tpe cal̄o: ⁊ hūido. ¶ Accit āt magis abūdātibus in sanguine mel̄ico grosso adusto. ⁊c̄.

De causis dōz q̄ cā duplex est. māl̄is ⁊ efficiēs. Efficiēs duplex. q̄ q̄nq3 fit nāe vi: q̄n q3 vi sinthomat̄l. Ui nāe fit s̄m piodū de mēse in mēsez: ⁊ q̄nq3 in āno semel: ⁊ p̄cipue in autūno. q̄ tūc multū generat̄ de sanguine mel̄ico: q̄ descēdit grauitate: ⁊ a nā expellit̄ ad illas venas: q̄b⁹ aptis euātur hūor ꝯtristans. ⁊ si nō currat fit dolor fortis. ⁊ cū sanguis fluit nō retineat̄ nisi v̄tus debilitet̄. ⁊ cū sanguis de grosso nigro mutat̄ i rubeū clarū aliq̄n ex malitia: ⁊ acuitate sanguis vene ille rūpunt̄. ⁊ ex eis inordinate ⁊ mult⁹ fluit cū debilitate v̄tutis. ⁊c̄. ¶ De cā māli. dicit Aui. ⁊ pl̄m fiūt ex mel̄ia in sanguine mel̄ico. ⁊ ex flāte: ⁊ cū fiūt ab eo sunt quasi vesice vētriū pisciuz. ⁊ verucales sunt ppingores vt fiant ex mel̄ia: ⁊ morales a sanguine: ⁊ vuee sunt iter illas: ⁊ illas. ¶ Daly. emoroydarū aduent⁹ silr̄ ⁊ mori attracti: ⁊ scissure ani egressio apa cal̄m in emorroydib⁹ fit ex multo sanguine mel̄ico in ēpe ḡnato: q̄ mltipl̄r pellit̄ ad iferiora p venas que ab ēpe seperant̄: ⁊ ad anū tendūt. ¶ Cā s̄m Aui. sunt hūores grossi: viscosi in itestis: q̄s v̄tus expulsiua expellit: ⁊ a natibus eycit: ⁊ sic fit emorroys: ⁊ vl̄nera: ⁊ apa: aliq̄n est emorroys pp hūores acutos: ⁊ pūgitiuos aut de potiōe acuta: ⁊ forti: ⁊ malos hūores ad nates trahenti: ⁊ hāc passionē facięti. ¶ Dn̄t q̄dā. Cā ꝯiūcta ē cōgregatio sanguis mel̄ici in ptib⁹ iferiorib⁹: siue sit factus illic a cal̄itate illi⁹ loci: siue sit expulsus a supiorib⁹: siue vtroq3 mō. siue sit flātic⁹: vel mel̄ic⁹ nālis: vl̄ sāguis adustus: vel col̄a adusta. ¶ Cā an̄s ꝯpl̄onalis est ꝯpl̄o cal̄a: ⁊ hūida sanguis multiplicatiua: vel cal̄a: ⁊ sicca adurēs: vel spissum sanguinē ḡnans. vn̄ s̄z Gal̄. cal̄a ⁊ sicca cadit in tpe paugmastice etat̄l in fridā ⁊ siccā. vnde hitudo talium mel̄ica est. Cōpōnal̄ est amplitudo viarū. ⁊c̄. ¶ Cāe p̄mitiue sunt aer calidus: ⁊ hūidus: austin⁹ sanguinē mltiplicās: ⁊ cib⁹ sanguinē ḡssum ḡnans: vel acutuz ḡssum. vt caro vaccina siligo milium: vel acuta vt alea salsa: caseu5. ⁊c̄. Pot⁹ grossu5. vinū. s. ⁊ aq̄ turbida. Coyt⁹ nimius exiccās. ⁊c̄. Accn̄a aie: vt timor pusillanimitas q̄ pficiūt mel̄icū. ¶ Scd̄m Hypo. sic̄ ira coleraz: ⁊ col̄a irā. ⁊ sic ō alys. In his. n. qui multū irascunt̄ sanguis adurit̄. vnde cū minuūt̄: ⁊ sanguis colat̄ petie ḡsse iueniunt̄ i sanguie ⁊ silr̄ taurorū q̄ occidunt̄ post irā. ⁊c̄. inueniunt̄ pili. vn̄ et dr̄ dulcis sanguis: dulcis mens. ⁊c̄. vn̄ hn̄tes bonū sāguinez st̄ mites: hn̄tes subtilē instabiles ⁊ cito irascunt̄. hn̄tes ḡssum rigidi austeri: dure iracūdie. ⁊c̄.

De septio p̄missoruz. dicit Daly. emorroys est augumentum: q̄ddam: q̄d nascitur in ore venarum: que sunt in ano. sicut etiaz morum. Differūt autem: quia morum habet caput acutum: ⁊ grano simile inferius acutum; vel subtile in modum mori.

n alio s̄m Gal⁹.

¶ Amplı᷒ sanguis q̄ a morō egredit̄: egredit̄ cū impetu qui ab emorroydib᷒ fluit ⁊ stillat ꝑ aliq̄n est circularis ⁊ certis tēporib᷒: ⁊ aliq̄n sine circuitu. ¶ Dicit Auic. scias ꝙ multotiēs existimat aliqs ꝙ hēat emorroydas: ⁊ nō hȝ: nisi vlcera in recto: ⁊ in eis q̄ sunt supra ipm. opȝ ꝑ vt ꝯsideret̄ illud. ¶ Dicūt qdam medici fallunt̄: q2 laborātes emorroydib᷒ putāt laborare dissinteria vel tenasmone vel eꝫ. eo ꝙ i istis passiōib᷒ fit cōiter flux᷒ sanguis ꝑ inferiora: sȝ patiētes emorroydas sanguinē emittūt sine fluxu vētris: qđ nō faciunt dissinterici: ⁊ sine conatu: ⁊ difficultate assellādi qđ n̄ faciūt hn̄tes tenasmon ⁊c̄. ¶ Dn̄t qdā. dr̄nt emorroydes ab atrib᷒ ⁊ ficubus: q2 emorroyde ꝓpe sūt flux᷒ sanguis: attriti ꝓpe st̄ caro supflua q̄ pēdet circa anuȝ: ficus v̄o caro supflua nascēs circa fundamentū iter duas nates: ⁊ st̄ granula. s. ex q̄bus sanies ꝓcedit. ¶ Dn̄t alij ꝯdilo^ta^ st̄ q̄cūqȝ durities apose ani. Fic᷒ sunt q̄dā excrescētie ficui sil'es exteri᷒ rubee: iteri᷒ v̄o hn̄t q̄dā granula subalbida. attritus sūt q̄dā foramina: q̄ circa caput lōgaonis oriunt̄ admodū canalis: vel fistule. ¶ Passionari᷒ loquēs de passiōib᷒ ficteris: nō vr̄ facere mētionē de emorroydib᷒: sȝ de ficteri. i. ano multe st̄ cāe: vt cōdilo^ta^. i. glandina: acocordina. i. veruca vel silia diuersoꝝ geneꝝ magritudie granoꝝ pisi fabe: ⁊ aliq̄n nuc̄. ⁊ ragadie. i. sanguinee fissure: ⁊ tumor magn᷒ q̄si claudēs orificium ani ⁊c̄.

De octavo premissoꝝ. dicit Haly. q̄n flux᷒ ille sāgnis imorat̄ dolor fit grauis i ani loco: ⁊ prurigo: fiūtqȝ ab ide passiōes i alijs mēbris multe. ⁊ iō cū passio hec curat̄ ferro dimittēda ē vna eaꝝ ꝑ quā sanguis exeat ne ꝯclusus morbos faciat: vt ydropē: ptysiȝ: aut maniaȝ ꝑꝑ colerā nigrā f̄z Hyppo. i affo. Emorroydas sanare antiquas ⁊c̄. Cū. n. sanguis icarcerat̄ i epate apa facit duruȝ: vn̄ calor n̄alis ꝺbilitat̄: ⁊ iō sanguis gn̄at̄ aquosus a q̄ fit ydrops. Et si epar ē validū: ⁊ expellit sanguinē ad pulmonē ⁊ pect᷒: vn̄ venis repletis ⁊ ruptis fiūt vlcera: ⁊ ab eis ptysis. Si v̄o ad cerebꝝ irrepserit hūor ꝺsipiētia īsurgit nigra. Si v̄o imoderatio ē exit᷒ sanguis passiōes fiūt male: vt coloris malitia: turpitudo figure: corpis corruptio ꝯplonis: ydrops: paucitas appetit᷒: epatis minuit̄ calor: corrūpit̄ ꝯpl'o: debilitat̄ sanguis gn̄atio. Ex corruptione aūt ꝯplonis fit ydrops. Et si imoderat᷒ fit flux᷒ patiens perit: cui āt passio h̄ moderate fit n̄ accidit: nec apa calȝ: nec vlcera mala: nec melice passiōes: vt morphea nigra cutis excoria᷒: nec pleuresis. nec pipleumonia. ¶ Disiones. cū abūdat flux᷒ fac̄ tremorē cordis: ꝺbilitatē geniculoꝝ. Et cū i sūma abūdat fac̄ accidere ydropisiȝ. ¶ Dn̄t qdā. i hac passiōe fit angustia pectoris ꝯstrictio: q2 cū kilis vena extēdit̄ ꝑ mediū spine a sūmo vsqȝ ad ꝺorsū lateral'r spargēdo ramos a dextra ⁊ a sinistra: q̄dā eoꝝ veniunt ad toracē: ⁊ pect᷒: vn̄ ꝯfluūt vene ꝯti^c^ illis: ⁊ familiares: oȝ ꝙ p̄dicte ꝑtes exiccēt̄ ⁊ coartēt̄ ex eadē cā: vn̄ accidit dolor dorsi: grauitas i coxis ⁊ ꝺbilitas: ⁊ iflatio i lateribus propter indigestionem que inde sequitur: vnde ventositas generatur.

De nono p̄missoꝝ. dicit Auic. ꝙ plurib᷒ hn̄tibus emorroydas adest color ꝓpus eis: ⁊ ē citrinitas ꝺclinās ad viriditatē. Haly. nō ponit alia signa: nisi accn̄a q̄ pōit: ⁊ dcā st̄ vbi i spē: quā orbā appellat: a q̄ fluit sanguis ⁊ venaꝝ ora apta nō hn̄t: ⁊ sign̄ant p̄n^m^ ⁊ ꝑ accn̄a dcā: vbi q̄n ē ifra itestinū expedit vt vētosam ano cū igne imittas. extremitas nāqȝ recti intestini v̄sabit̄ foras. ⁊ passiōis cā tibi appebit. ¶ Uia. Emorroides semꝑ sequūt̄ accn̄a h̄. mutatio corpis i citrinitatē: maxie si iueterescat. angustia i p̄cordijs. dolor dorsi: grauitas i itestinis ⁊ crurib᷒. ⁊ iflatio in laterib᷒. Si ex grossis fit humoribus: ⁊ viscosis nimiā iflationē ⁊ gurgulationem i vētre hȝ. Si v̄o ex acutis hūorib᷒ fit prurit᷒ i natibus dolor tenasmon putat ifirm᷒ egerere cū nihil emittat. ¶ Dn̄t qdā. iflatio retētio flux᷒ emorroydaꝝ cognoscit̄ indicio patiētis. sȝ retētio ēt capitis grauedie: palore faciei: pōderositate renū pectoris ⁊ toracis. ¶ Flux᷒ v̄o ex sāguie fluēte f̄z diuersitatē hūoꝝ. ⁊ breuiter sig᷒ ꝑ visuȝ ⁊ tactū satis patēt. ¶ Dn̄t. signa generis sumūt̄ a discoloratiōe grauedine iferioꝝ dolore ⁊ morsura i egerēdo: ⁊ a malis moribus: vt iracūdia ⁊c̄. ¶ Signa āpertuȝ per visuȝ ⁊ tactum. Signa cārū per colorē sanguis per visuȝ ⁊ tactū ⁊c̄.

De decimo p̄missoꝝ. dicit Auicē. ꝙ egritudies ani sūt difficilis cure: q2 loc᷒ ē cal's ⁊ via: vn̄ ꝑuenit ad eū fex in oi hora: ⁊ mouet ipȝ: ⁊ addit in dolore. minuit ꝑtē cū qua ē iuua^m^ medicinaꝝ: ⁊ q2 est iuersus difficilis ē adherētia medicinaꝝ ad ipȝ: ⁊ q2 ē vehemētis sensus multiplicat̄ dolor ⁊ multitudo doloris attrahit: ⁊ q2 ē positus iferi᷒ facilis ē descēsus supfluoꝝ ad ipȝ ꝓpe cuȝ ē debilis ex emorroydib᷒: vel aliter ⁊c̄. ¶ Dicunt qdā. passio emorroydaꝝ grauis ē: vt nō leuiter curat̄: ⁊ iō medicū studiosuȝ eē oȝ. ¶ Uia. vl'r passio emorroydaꝝ ad medicāduȝ dura ē: ⁊ iteriores st̄ difficilioris curatiōis q̄ȝ exteriores: q2 nō ē facilis eaꝝ sensus: vel tactus: neqȝ tāgunt eas medic̄ie f̄z ꝙ opȝ.

De modo curatiōis attēdēda st̄. 9. p̄ ē vidēdū q̄ est emorroydes qual'r ⁊ q̄n curāde sunt. 2° a quo icipiēda ē cura. 3° de regimie diete. 4° de curatiōe toti᷒ q̄n expedit cū flēmia farmacia vomitu clysteri cauterio ⁊c̄. 5° de remedijs localib᷒ ⁊ q̄litate mediciaꝝ q̄ debent̄ ꝯ cāȝ ꝯiūctam ⁊ egritudineȝ. 6° de correctiōe accn̄tiū. 7° de ꝯsideratione curatiōis q̄n ꝯponunt̄ cū alijs egritudib᷒. 8° de medicis simplicib᷒ ⁊ ꝯpositis q̄ approp̄ant̄ huic egritudini. 9° ꝺ q̄busdā q̄ōnib᷒.

¶ De p̄ dicit Aui. si nō sūt dolor: neqȝ apa: neqȝ iflatio nō erit tūc plurima necessitas curatiōis eaꝝ. Naȝ eaꝝ curatio q̄nqȝ ꝑducit ad fistulas ⁊ ragadias. Et ex sanguie qui fluit ab eis ē securitas ab herpete: hestiomeno mania melācolia epil'ia melica erisipilla: ⁊ ab his q̄ st̄ sic̄ milliuȝ: ⁊ cācro: scabie: lepra: pleuresi: piplenmōia: frenesi. Et si sanguis ꝯsuet᷒ retinet̄ timet̄ ꝺ ydropisi corruptiōe ꝯplonis ptysi ⁊c̄. ¶ Ga. i. 3. ꝑticu. affo. dic̄. ꝙ emorroydes st̄ mel'ie iā facte sanatio: ⁊ debētis fieri ꝓhibitio. ¶ Ras. i diuis. ruptura venaꝝ i ano q̄ currit sāguis cū distillatiōe: aut ipulsione ꝯtinua: nō oȝ vt abscindat̄ iste sanguis: dū non ꝺbilitat: ⁊ dū ꝑmanet nigri coloris. Si āt egredit̄ cū impulsu i dispōne aliq̄: ⁊ fac̄ icurrere tremorē cordis ⁊ debilitatē geniculoꝝ: ⁊ n̄ retinet̄: oȝ vt restrigat̄: ⁊ dent̄ troc̄. de karabe ⁊c̄. Et si currit cū ꝑyodis i horis: ⁊ nō ꝺbilitat̄ corp᷒: tūc nō abscidat̄. Nam ei᷒ cursu a plurib᷒ fit euasio passiōib᷒. Si v̄o abūdat i sūmo: ⁊ tūc negligetur i ipo fac̄ incurrere ydropisiȝ. ¶ Alm̄. cum sanguis recēs sine dolore ꝑ iferiorē fluit regionē iterpolate tn̄: nō ē ꝯstrigēd᷒: nisi patiēs ꝺbilitet̄. A melicis. n. passiōib᷒ exide liberat̄. Si v̄o debilitet̄ idiget ꝯstrictiōe ⁊c̄. ¶ Quidā dn̄t. flux᷒ iste q̄nȝ ē n̄alis: sic̄ flux᷒ mēstruoꝝ i mulierib᷒. sic̄. n. mulieres singl'is mēsib᷒ mēstruāt̄: sic ⁊ q̄dā viri singl'is mēsib᷒ patiūt̄ emorroydas: q̄dā i. 4. tꝑib᷒ āni. q̄dā semel in anno: ⁊ i^c^ n̄ dȝ restrigi: q2 sic corp᷒ mūdat̄ a multi supfluis. Si v̄o ē in n̄alis flux᷒ ꝑ nimis fluit: vel retinet̄: vel q2 iflant̄ vene ille: tūc strigāt̄. ¶ De 2° dōȝ ꝙ icipiēdū est a remotiōe cāe semꝑ: nisi accn̄s vt dolor nimis infestaret: q2 icipiēda eēt cura ab accn̄te. vn̄ vlt'o ca. p̄mi lib. can̄. ꝙ illa passio curari dȝ de q̄ maior ē sollicitudo hn̄da: ⁊ pōit exē^m^ ꝺ sinocho ⁊ paralesi. Et cū egritudo ⁊ accn̄s ꝯiūgūt̄ ab egritudie icipiēdū: nisi accn̄s supauerit: q2 tūc accn̄tis

curã hẽbim⁹:⁊ egritu^rem^ ñ ꝯſiderabim⁹:ſicᷓ i colica dam⁹
ſtupefactiua:vt dolor tollaẽ licȝ colice faciat nocu^m^: vñ
dr̃.Ars ꝑ inſurgit in cãm q̃ magis vrget.¶ Dicit Aui.de
cibatiõe alienet oẽ groſſuȝ ſanguinẽ ⁊c̃.ex carnib⁹ ⁊ reb⁹
leuibus.⁊ omne adurens ſanguinẽ ⁊c̃.niſi ſm q̃titatẽ iu
uamẽti:ſed comedãt ea quoꝝ digeſtio ẽ velox:⁊ ſit cib⁹
bonus ex carnib⁹ ⁊ vitellis ouoꝝ:⁊ piguedinib⁹:⁊ aq̃ ci/
ceris ⁊c̃.Si v̾o ſit ibi fluxus ſanguinis ⁊c̃.confert riſum.
¶ Almã.ſi ſanguis eget conſtrictione in comeſtione ſu/
mat ſumachiã:⁊ cibuȝ qui ſit ex ſucco vue acerbe ⁊ ſilĩa
nutritiua.Si v̾o multũ debilitaẽ nutriaẽ cuȝ ſucco car/
nis cui qñq̃ cõmiſceẽ ſuccus citonioꝝ ⁊ vinũ.Uinuȝ ẽt
ſtipticũ bibat.¶ In diuiſſionib⁹.comẽdat cibũ cum ſu/
mac:⁊ agreſta.¶ Serap.dicit.ſi fluit ſanguis ſupra mẽ/
ſurã cibi ſint pauci.ſtipticitatẽ faciẽtes in quibus nõ ſint
ſupfluitates:ſicut rizũ cũ paſſ.granat.oleo de nucib⁹:et
aq̃ porroꝝ ⁊ ſilĩbus.Si v̾o nõ ſint aperte cib⁹ ſit ꝯ̃rius:ſi/
cut res q̃ mouẽt ſanguinẽ:⁊ ꝯferũt que ꝓuocãt mẽſtrua.
¶ Quidã dñt.ꝙ egeſtio ſemꝑ ẽ leniẽda:⁊ vẽter ſolubilis
tenẽdus ne durities ſtercoris localia ledat:vñ cibi leniẽ/
tes exhibẽdi:vt malua mercurialis:atriplex ⁊ brodia le/
nitiua ⁊c̃.¶ De euõne cũ flõmia dicit Uiati.ſi de acutis
ſit hũoꝛib⁹ opȝ reſtringi acumen eoꝝ cũ flõmia baſilice:
aut de vtroq̃ȝ crure. Haly.nihil.Cõſtãti.in pantegni:nec
Serap.flõmat.¶ Alexan.nõ loqtur de emorroydibus.
¶ Raſ.in diuiſio.in fluxu emorroydaꝝ:⁊ añ paroxiſmuȝ
dicit flõmiã baſilice.¶ Alm̃.ſi dolor ſit vehemẽtiſſim⁹:
⁊ apa magnũ i ano flõmeẽ eger.¶ Aui.oȝ i ꝑn° vt recti/
ficeẽ ⁊ euetur ſanguis malus:ita vt flõmeẽ ſaphena:⁊ ve
na q̃ eſt in poſteriori ꝑte calcanei.⁊ vena almabit eſt for/
tior vtriſq̃ȝ earum:confert mũdificatio epatis:⁊ ſplenis.
¶ Quidã dñt.ſi acuti ſunt hũores trahaẽ ſanguis d̾ ve/
na baſilica ⁊c̃.¶ Cõtra iflationẽ emorroydaꝝ icidatur
vena q̃ eſt ſub talo:vel ſub cauicula ab exteriori ꝑte ta/
li.¶ Quidã in fluxu nimio facta purgatiõe:⁊ bal.cõſtri/
ctiuo ⁊ exhibitiõe triphere magne cũ yſopo ſang.draco.
ſequẽti die apiatur ſaphena ſub cauicula pedis inferius.
¶ De farmacia dicit Uia.oȝ icipe a purgatiõe mãe:⁊ ſi
infirmus ſit fortis cuȝ medicia expſſiua.i.que expreſſiõe
purgat:ſicut mirabo.citrini:kebuli:emblici:⁊ bellerici: ⁊
videamus ne acutã medicinã dem⁹:ſicut ẽ aloes:ſcamo/
nea collogntida ⁊c̃.¶ Sera.purgat cũ mirabolanis cõ/
ditis ⁊ nigris frixis cũ vaccino butyro:⁊ pillulis d̾ bdel/
lio tripherã maiorẽ ⁊ micletã.¶ Haly.apit cũ ſucco ce/
paꝝ ⁊c̃.deinde dat mirabol.kebulos ⁊ emblicos ꝯdita:⁊
macali pillas tripheraȝ minorẽ ⁊ micletã.¶ Auicẽ.ſtu/
diuȝ ipendaẽ in lenificatione nãe:⁊ nõ ledat fecis duriti/
es.Et ſit lenitiuũ ⁊ ſolutiuũ ex medicis q̃ ꝯferunt emor/
roydib⁹:ſicᷓ pille de bdellio.Et ſcias ꝙ pille d̾ bdellio in
emorroydib⁹ hñtib⁹ ꝑyodos iuua^m^ ẽ manifeſtũ:⁊ nõ ſũt
multi iuuamẽti in fixis non hñtib⁹ ꝑyodos:purgatio fiat
cũ medicina expſſiua:vt mirabol.non cum acuta:vt ſca/
monea:exhibeãẽ pillule de.5.gñib⁹ mirabol.⁊ decoc.mi
rabol.¶ De vomitu dicit Haly.emorroydes a qb⁹ ſan/
guis effluit:vt curenẽ patiẽti vomitu ẽ vtendũ:⁊ paula/
tiȝ vtaẽ medicinis q̃ paulatiȝ deſiccãt vt karabe:his que
dormire faciũt:vt tyriaca recẽs ⁊c̃.¶ Uiati.ordinat cly/
ſtere de ſucco porri:⁊ butyro vaccino.¶ De vẽtoſis dicᷓ
Auic.vẽtoſe iter vtraſq̃ ſpatulas ꝯferũt ad emorroydes
⁊ hũores melĩcos:q2 mã trahiẽ ad opp^m^.¶ Dñt qdaȝ.ſi
hũor ẽ cal's vẽtoſe ponanẽ li renib⁹:vel i anchis:⁊ poſtea
ſtrige ⁊c̃.¶ Raſ.ſiue Albucaſim in cyrurgia de caute/
rio dicit.Si emorroydes ſint antiq̃:vel ex hũoꝛib⁹ groſ/
ſis fridis:aut corruptis ſi non curanẽ cũ eo qđ dixim⁹ in
diuiſio.cauteriza trib⁹ cauterÿs ſuꝑ inferiorẽ ſpondilem

dorſi ⁊c̃.⁊ cauterio ſub vmbilico q̃ſi duob⁹ digitis. Et ſi
ſtõus infrigidatus ẽ:⁊ cibus nõ digeraẽ:⁊ facies apatur:
cauteriza ſuꝑ ſtõ cauterio magno:⁊ ſuper epar:⁊ ſuꝑ ſple/
nem:⁊ dimitte tẽpore aliquo ⁊c̃.¶ De qnto ꝑmiſſoꝝ di/
cit Aui.medicie q̃ ꝯueniũt ad emorroydas:alie ſũt apien
tes:alie ꝯſolidãtes:alie ꝯſtrigentes ſanguinẽ:alie iciden
tes cũ alie ſedant dolorẽ.Et ſunt q̃ bibunẽ ⁊ ſuppoſitoria
⁊ epythimata ⁊ empl'a:⁊ linimẽta:⁊ pulueres:⁊ fumiga/
tiões.⁊ aque i qb⁹ ſedeẽ:⁊ ſolitiua:⁊ reſtrictiua:⁊ oĩa iſta
aut ſunt ſimplicia:aut ꝯpp̃ſita.¶ De remedÿs localib⁹
apitiuis.dicit Sera.aperiãẽ emorroydes opilate a qb⁹
ſanguis nõ exit:donec euetur ſanguis malus:q2 per hoc
ſedaẽ dolor:apertio fit cũ linimus aliqđ aperitiuuȝ acu/
tũ:ſicut ſuccus arboris mãiem:⁊ ſicᷓ ſuccus cepe acute: ⁊
demus mirabo.ꝯditos aquã porroruȝ:pillulas de bdel/
lio ⁊c̃.¶ Dicit Aui.opȝ vt ſtudiũ ipẽdaẽ i aperiẽdo ſur/
das:vt ſanguis currat q̃tũ pol'e ẽ donec debiliteẽ:⁊ egre
diaẽ ſanguis rube⁹ clarus i quo nõ ſit nigredo:ꝙ ſi non
ſufficit ſit regimẽ cũ iciſione eaꝝ:⁊ detectiõe incidendo
exiccãdo adurẽdo cũ eis q̃ id faciũt:⁊ fit iuuamẽtum ad
aptionẽ cũ balneatione flõmia dicta cũ inũctiõe cuȝ ol'o
de perſicᷓ.vel amig.amaris:deide ꝯfert ſuccus cepe for/
tis:vel ſucco bothor marien:vel ſtercus colũbi:qm̃ ape/
rit ꝓculdubio.¶ Et ex eis q̃ currunt curſu ꝓprietatis ẽ
vt ſumaẽ caput piſcis ſaliti aſſuȝ igni ⁊ caſei ſaliti.añ.pul
uerizenẽ ſuꝑ anũ:⁊ ſil'r cauda piſcis:⁊ nigelle puluis eſt
mirabilis iuuamẽti.¶ Et ex fumigÿs forti⁹ ẽ anacard⁹
ſolus:aut cũ alÿs medicis ꝓpe cũ arſenico:⁊ arſenicũ ſo/
lum:⁊ ſulphur:⁊ ſemẽ porri ſinapis:⁊ ſtercus colũbi. Et
linimẽtũ cũ myrrha corrodit emorroydas.Et radix dra/
guntee vino iſuſa ẽ mirabilis:fel tauri cũ melle.fim⁹ gal
linaceus.¶ Dr̃ ꝙ qcqd aperit menſtrua apit emorroy/
das.Et qđ ſtringit mẽſtrua emorroydes ſtringit.vinum
decoc.aloes vtiliter apit ⁊ liciniũ cũ ſcamonea ⁊ collogn
tida:⁊ fricatio ani cum folÿs ficus ⁊ pãno aſpero.Et non
ſoluȝ cũ medicinis fit aptio:ſed etiã aliqñ cũ flõmo ⁊ ſan
guiſugis cũ minutiõe ſaphenaꝝ cũ cufis inter coxas:vel
in fine caude:vel in pũctis natium cũ bal.⁊c̃.¶ De con/
ſtrictiõe emorroydaꝝ fluentiũ.dicit Aui.ꝯſtrigũt caute/
rizãtia ⁊ attramẽtũ ⁊ puluis ex aloe thure ſanguie drac.
Et ligenẽ fortiter.Et iteꝝ pilli leporis:⁊ tela aranee cum
albumie oui:⁊ colcotar cuȝ acatia:⁊ gal.eſt fortius. Et ſi
nõ ꝯfert fiat cauteriũ cũ toto poſito in oleo feruẽti:deide
pulueriȝeẽ deſuꝑ ꝯſtrictiua:⁊ in h ẽ timor ſpaſmi.¶ Ea
vero q̃ ſunt ifra iſta ſunt vinũ decoc.galle triphera mior
cum ſcoria ferri infuſa in aceto hebdomada vna a q̃ cole
tur acetum:⁊ fricetur in ſartagine:deide teraẽ:ſicut pul/
uis ſubtiliſſimus ⁊c̃.¶ Dicit Uiati.ſi ꝯſtrigere volueris
℞.acatie.ʒ.iÿ.ceruſe.ʒ.ÿ.dragãti.ʒ.i.fac puluerẽ tẽpera
cũ aq̃ pone ſuꝑ nates.Si v̾o emorroys ſit iterior fac lici/
niũ.Tripbera valet ad emorroydas ſtõm ꝯfortat kebu.
bellerici:emblici.añ.puluis ꝯficiẽ cuȝ butyro ⁊ melle.ſi
vis perfectaȝ facere medicinam iunge bdellÿ ꝑt.i.ſȝ ꝓꝑ
fluxũ ſanguis iunge gũmi arabi.aſſum ⁊ ſemen myrthi.
Si vis ꝯfortare ſtõm adde roſ.maſticᷓ.añ.ꝑt.i.gariofilo/
rum aniſi.añ.ꝑt.5.ꝓꝑ cardiacã mitte partes ligni aloes.
Si ꝓꝑ melĩaȝ ꝑt.epithimi.¶ Serap.emorroydib⁹ con/
fert ſeſſio in decoc.ſtipticoꝝ.ſicut ẽ myrt⁹:⁊ fruct⁹ cãni ⁊
balauſtie cupule galle:⁊ ſilĩa.¶ Pillule ad h⁹ emorroy/
das.℞.mirabol.kebuloꝝ nigro.belleri. embli.¶ Alm̃.
ſi eger debilitatur:⁊ indiget conſtrictione trociſ.de kara/
be dentur cum ſumac:⁊ ſuperponatur emplaſtrũ ⁊c̃.que
ſi non conferant confectio de ſcoria ferri detur.¶ Qui/
dam dicunt.ſuccus plãtaginis cum bol.datus conſtrin/
git.athanaſia:micleta:⁊ aurea:idẽ faciunt batitura ferri

ꝛ corticū granati in aceto mittant̄:ꝛ coquant̄:ꝛ fum⁹ re/
cipiat̄:ꝛ calēdula cocta in vino sil'r fumigiuꝫ puluis bal.
ad nates emplm̄ ꝛc̄.stiptica apponant̄. ¶ Sꝫ dicūt qdā
emorroydes si sanguinē emittūt icidat̄ vena brachij:po
nātur vētose in extremo caude ifra nates:ponantur san/
guisuge sup emorroydas:det̄ triphera cū ferrugine:cum
aq̄ in qua extinguit̄ ferrū:puluis plūbi supaspgat̄ cum
ferrugine:vel puluis aloes:puluis filtri cōbusti super pe
tia subtili ifusa in albumie oui:ꝛ acatia ꝛc̄.apposita simi/
liter ꝛc̄. ¶ Dr̄ ꝙ ad ꝯstringendū dꝫ fieri purgatio cū de/
coctio.kebul'.deide bal.ꝯstrictiuū:ꝛ triphera magna cuꝫ
In alio cū opio. ysopo:sang.draco.die seqnēti aperiat̄ saphena sub caui/
cula pedis:fiat encatisma ꝛc̄.sumat̄ succus millefolij cū
vino mās ꝛ sero:ꝛ herba trita:ꝛ cathaplasmata.vꝫ.galba/
nū siccū bibitū cū aqua.puluis nuc̄.cypressi cuꝫ vino.vꝫ.
emplm̄ de stercore capno cū aceto ꝛc̄. ¶ Quidā inūgūt
emorroydas cū succo porri tm̄:ꝛ cessat fluxus.ꝛ dolor si/
mil'r tela aranee cō oui albumie:puluis thuris ꝛc̄. ¶ Cō
solidatiue medicie sunt rof.puluis:thus:mastix:ꝯsolida:
puluis fabaꝝ ꝛc̄. ¶ De icisiōe.dicit Sera.si volum⁹ ici/
dere emorroydas:necesse ē vt strigamus eas cū filo lini
forti:ꝛ dimittat̄ ex eis vna:sicut p̄cipit Hyp.i.6.pticula.
afforis.s.emorroydas sanare ꝛc̄.Et qdā icidūt cū ferro:et
qdam cū medicis acutis. ¶ Dicit Hal'.q medicamē nō
affert acutū ferri in ipm̄ vtere icisiōe:qd̄ q̄l'r fiat dr̄ in cy/
rurgia. ¶ Medicamē acutū fit de calce arsenico i bal.s.
deide loc⁹ abluat̄ cū vino apponat̄ medicamen de ceru/
sia:vel cathaplasma cū vitello oui:farina or.ꝛ oleo rosa.
¶ Dicit Aui.casus emorroydaꝝ.qñqꝫ fit cū icisiōe:qñꝫ
cū medicis acutis:ꝛ si sīt pl'es emorroydes ñ incidāt̄ oēs
sil:ꝫ audiat̄ p̄ceptū Hyp.Et dimittat̄ vna:imo recti⁹ ē vt
icidat̄ vna dīñ altera:si tolerat:ꝛ i fine rei dimittat̄ vna:
vt exeat sāguis corrupt⁹.Et si incisuꝫ ē apparēs regimē ē
facile:ꝛ si surdū diffi^le.Et recti⁹ ē vt liget̄ radix cū filo se/
te:vel lini:vel pilo forti:ꝛ dimittat̄:ꝛ si ceciderit bñ est si
nō ponat̄ medicamē acutū: si nō:tunc incidat̄. ¶ Pro/
funda vō extrahat̄ ꝛ icidat̄:ꝛ ex̄hat̄ cū istro:vel cū vēto/
sa super anū:donec egrediat̄ ꝛc̄.vel cuꝫ medicinis extra/
hētib⁹:vt succo cētauree aneto hūido staphisagria. ꝛ cuꝫ
melle fiat linitio ꝛ suppositio ꝛc̄.Et añ icisionē flōmia ē
vtilis de basilica ꝛc̄. ¶ De sedatiōe doloris ꝛ alioꝝ acci/
dētiū mō vidēdū ē.Et p̄mo doloris s̄m Aui.adeps anat]
est vehemētis iuuamēti ꝛ cancri fluuiales:ysopus hūida
adeps renū capre:cera alba ꝛc̄. ¶ Uia.si dolor sit nimi⁹
det̄ ad bibēdū psilliū cū oleo ro.ꝛ sirupo ro.Et si natib⁹
sit dolor sine vulnere:ꝛ apte vngāt̄ cū vnguēto de cera ce
rusa:ꝛ oleo amig. ¶ Sera. Si i ano ē dolor post exitū ei⁹
fac sedere ifirmū in vino aldechin:ipm̄.n.sedat dolorē se
datiōe mirabili q̄ pertrāsit narratiōeꝫ ꝛ vngat̄ locus cuꝫ
bdelliū oleo de nucleis psicoꝝ vel crisomilloꝝ ꝛc̄. ¶ Haly.em/
plastrū mitigatiuuꝫ doloris. ℞.machalūgla dissolue cū
oleo semis lini:ꝛ porrū coctuꝫ in butyro:vel oleo camo/
mille mellilotī:porri:alleum sine cortice coctum in oleo
semis lini.ꝛ de oleo expresso:ꝛ cū alleo emplastriza cali/
do:ꝛ oino cū dei auxilio mitigat:si non est ibi calor ꝛc̄.
¶ Emplm̄ optimū doloris mitigatiuum fit ex cepe albo
bñ cocto mixto cū butyro recēti vaccino s̄m Almā.B.n.
dolorem vehemēter sedat:ꝛ aliqñ addit̄ oleū rof.vel ca/
momellinū:vel modicuꝫ cū puluere semis lini ꝛc̄. ¶ Se
dere in aqua decoc.malue violarie camomille ꝛc̄.cōfert
si dolor est vehementissimus sedere in aqua frigidissi/
ma:vel petiaꝫ ifusam in aqua frida:oleo ro.albumie oui
supponere:imo dicūt ꝙ in oī dolore fortissimo:nisi forte
colice:vel lapidis ꝛc̄. ¶ Quidā cathaplasmant locuꝫ vi/
tello cocto in oleo ro.vel viol.ꝛ modico vini:vel cū me/
dulla panis trita cocta in aq̄ cū vitello:ꝛ oleo ro.mixta ꝛ
suppo^ta. ¶ Quidā cū ol'o ro.vitello ꝛ cymino trito vl' cū
vitello croco:opio adipe anserino:vel renū capre:cera al
ba: vl' camo.vel mellilo.croco cū oleo ro.ꝛc̄. ¶ De alijs
accñtib⁹ ꝛ passiōib⁹ supueni^b⁹.dic̄ Uia.si sit apa fiat ēpl'ꝫ
de lētib⁹ mūdis ro.succo solatri:ꝛ oleo ro.Et si apa ē for/
te icendēs vitellis oui cū oleo rosa.statiꝫ dolorem sedat.
¶ De accñtib⁹ dic̄ auctoritate Ga.ꝙ sunt cānales hñtes
optoriū intus ꝛ extra:neqꝫ sanant̄ cū cyrurgico ferro ꝛc̄.
Sanant̄ aūt cū medicia valde acuta:ſꝫ ex̄ locū passiōis
circūquaqꝫ ponat̄ medicia de sarcocol.gūmi ꝛc̄. ¶ Pro
scissura vel ardore fac vngm̄ de mucillagie seis cytonio/
rū:dragāto:assungia galline:anatis:oleo viola.cera alba.
medulla vitell.ouoꝝ:oleo ro.albumie oui ꝛc̄. ¶ Pro vl
cerib⁹ medicamē desiccatiuū:sicut carta bōbacina assa/
ta:alumen:collogntida ꝛ silia.Si hūiditas sit nimia: po/
natur aloeꝫ ꝛ lapis emathitis.Si ꝯcauitas affuerit pona
mus olybanū.Si corrosio lētes acatiā ro.ꝛc̄. ¶ Cōstāti.
in pātegni:si apa sit ibi calm̄ cathaplasma cū vitello oui:
oleo vio.ceruse.ʒ.5.litargir.ʒ.ij.iusquiami.ʒ ij. masti.ʒ.i.
¶ Dicūt qdam.si sit ibi prurit⁹ appone canolcam cū ly
targiro:ꝛ oleo ro.Si sint ibi scissure appone pulüereꝫ li/
teoli cōbusti cū amido distēpato cū succo folioꝝ oliue:B
p̄dest ēt scissuris veretri:ꝛ putredini. ¶ Itē ad oēs fic⁹
sanandos. ℞.sulphuris.ʒ.ij.pipis grañ.25.trita coque i
duab⁹ lib. vini:adde mel da quottidie calm̄. ¶ De octa/
uo p̄missoꝝ.s.de medicis ꝯueniētib⁹ huic egritudini sim
plicib⁹ dic̄ Aui.sunt absinthiū myrthus emblicus ireos:
anacardus:cepe:mirabol.arsenicum fenugrecū:cappari:
porri:lingua arietis:bdelliū crisomilla:oleum de nucleis
eoꝝ ciparū sandaraca liliuꝫ sumac:ozimū:aloes anetum
ficus:scoria ferri:tela aranea:pilli leporis:nux cypssi:mu/
mia ꝛc̄.puluis testiculi sacerdotis mirabilis est in tumo/
ribus:dolorib⁹ ꝛ nimio cursu emorroydarum.

¶ De exitu lōgaonis. Ca. XCIIII.

De exitu longaonis attēdēda sunt septē. p̄^m de noie. 2^m de diffōne. 3^m de difficultate passiōis. 4^m de causis:ꝛ quibus accidit. 5^m de signis. 6^m de accñte ꝯñte. 7^m qñ curat̄:ꝛ qñ nō:ꝛ de modo curationis.

De primo dico ꝙ ista passio diuersimode noia/
tur:s̄ꝫ diuersitatem noium ani. Nam
anus a Passionario dr̄ ficteris:dicit.n.ficteris.s.ani ml'te
sunt cause. ¶ Haly.i theorica appellat anū:vñ.de egres/
siōe ani determinat.Et in practica nominat ipsuꝫ podicē
.i.pudicū ꝛc̄. ¶ Uia. noiat longaonē. ¶ Serap.Galie.ꝛ
alij multi determināt de egressiōe:siue exitu ani. ¶ Aui.
logt̄ de mollificatiōe ani p se:ꝛ de egressiōe ani per se.

Haly. diffinit anum dicens.anus intestini recti ē ex/
tremitas.Exitus vero ani est conuersio eius ad
partē exteriorē p̄pter quācūqꝫ cām.

De tertio breuiter dr̄.ꝙ ex quacūqꝫ cā cōtingit
exitus ani:passio turpis est difficilis ꝛ
laboriosa:siue dolorosa:ꝛ iō valde lesiua:quare ad ei⁹ cu/
ram diligentia est humida. ¶ Haly.ponit tres causas.s.
eneruationem lacerti ipsuꝫ circūambulantis:aut graueꝫ
tenasmonem:aut fimum siccum.

Rasis in diuis.vr̄ tāgere p̄ cāis egritudies ani p̄ce/
dētes:sic̄ emorroydes tenasmō ꝛc̄.ꝛ cās extri/
secas.s.casuꝫ ꝛ pcussionē. ¶ Uiati.ponit cās passiōis ani
emorroydas:apata:scissuras:vl'nera q̄ dolorē faciūt ꝛ co
gūt exp̄mere cū suaui^te:vñ an⁹ exit:ꝛ aliqñ exit pp molli/
tiē lacertoꝝ:vñ sterc⁹ inolū^te exit ꝛc̄. ¶ Aui.dic̄ ꝙ egres/
sio ani fit pp violētiā mollificatiōis lacerti ꝯstrigēt] anū

educentis ipsum ad superiora:ꝛ qñqȝ ꝑꝑ apa mollifica/
tio fit ex ꝯplone paletica:q̄ qñqȝ ex hūiditate subtili ē i/
bibita ꝓm plm:ꝛ qñqȝ ex hūiditate declini ad caliditatē
ꝛ caliditas est causa imbibitus:ꝛ cognoscitur illa calidi/
tas p tactum:ꝛ quandoqȝ fit ꝑꝑ emoroydas:ꝛ ligatio/
nē emoroyde:aut cū incisiōe ei⁹ cū lacerto aduenit nocu
mētū cōe:ꝛ fit ꝑꝑ casuȝ:vel ꝑcussioneȝ dorsi:qñ rumpit
neruos:aut ꝯstringit:ꝛ hoc fit subito:ꝛ nō est ei curatio.
¶ Cōplonalis vero accidit paulatim:ꝛ recipit curatio/
nem. ¶ Quidā dicūt.ꝙ fit ex hūore flegmatico lubrici/
tāte:qñqȝ ex pōderoso deprimēte inferius:qñqȝ ex sessio/
ne in loco frido. ¶ Dñt qdā.fit ex tenasmone i adultis:ꝛ
relaxatiōe neruoꝝ:sic i pueris. ¶ Dñt qdaȝ fit ex ꝯpres/
siōe:ꝛ relaxatiōe lacertoꝝ:qñqȝ cū sensu:qñqȝ sine sensu:
qñqȝ stercus egredit̄. ¶ Dñt qdā.ꝙ fit ex ꝑcussione:vñ
nerui ꝛ lacerti rūpunt̄:vel relaxant̄:vel ex hūiditate re/
laxāte:vel ex supfluitatū retentiōe:vñ longaon paraliti
cat̄:ꝛ qñȝ fit insensibilis ꝑꝑ retētionem vrine:ꝛ fit ex ni/
mio conatu egerendi:qñqȝ ex apate:qñqȝ ex sessiōe super
loca frida. ¶ Dicūt.causa ꝑmitiua est frigus extrinsecū.
bal.mollificatiuum exercitium nimiuȝ:cibi lubricantes:
ꝛ pungitiui:ꝛ percussio: nimium conamen egerendi re/
tentionem fecum ꝛc̄.vel ꝑpter medicinā acutā ꝛc̄. ¶ Cā
añcedens est hūor salsus:vel acutus:vel lubricus ꝛc̄.Cā
cōiuncta est nimia expressio ꝛc̄.

De signis dicit Uia.si est ꝑꝑ mollitiē lacertorū
stercus exit inuolūtarie. Si ex ꝯpssio/
ne ꝑꝑ emoroydas vlcera ꝛc̄.ifirmus sentit nimiū dolo/
rē. ¶ Raſ.in diuisio.si ē ꝑꝑ fistulas:aut casuȝ sup dor/
suȝ ꝛ cū ea mollificant̄ pedes:ꝛ accidit illō subito:tūc ñ ē
ei curatio:ꝛ si accidit ex ꝑcussiōe:vel casu paulatim:tunc
ꝯfert ei ꝛc̄. ¶ Dicit Aui.accidit ex mollificatiōe ani exit⁹
fecis iuolūtarie:ꝛ qñqȝ est tensio silis mollificatiōis ꝑꝑ
illud qȯ seqtur ipsam de exitu fecis inuolūtarie. Et mul/
totiēs seqtur colica ꝑꝑ illud qȯ accidit neruo:de ꝯctiōe
ꝛ extensione:ꝛ scit̄ per tactum duriciei:ꝛ qñqȝ est mollifi
catio cū sensu:qñqȝ sine sensu:ꝛ que est cū sensu est icolu/
mior. ¶ Quidā dñt.hūoꝝ abūdātia scitur ex grauitate:
ꝛ pōdere iferioꝝ hūoꝝ:lubricitas ex viscositate ꝛ lubri/
citate in ano cū quadaȝ frigiditate. ¶ Dicūt qdaȝ.signa
cāruȝ sunt:qꝛ si ē ab hūorib⁹ acutis scit̄ p pruritū a mor/
dicatiōe ani:ꝛ p magnū conamē. Si vō ē ab humiditate:
tūc nō est conamē:neqȝ morsura ꝛc̄. ¶ Dicūt qdaȝ pas/
sio ꝛ cāe facile signant̄ p tactū:ꝛ visum ꝛ p indiciū patiē/
tis.locus.n.satis ē manifestus. In palesi vō longaōis est
egressio stercoris inuolūtaria:sicut in palesi didimoꝝ est
inuolūtaria seminis emissio:ꝛ emissio vrine in palesi ve/
sice. ¶ Hec aūt mollificatio aliqñ fit ab hūiditate decli
nante ad caliditatē:sepius tñ de humiditate frigida:sicut
flegmate grosso vitreo vel acetoso. ¶ Si vō fit de hūori
bus calidis sentitur dolor pūctio:ꝛ mordicatio in longa/
one cōtinue stimulans ad egerenduȝ. ¶ Si vō de hūore
frido graue pondus sentitur in inferiorib⁹ cū frigiditate.

De sexto ꝑmissoꝝ.dicit Raſ.in diuisio.ꝛ mollifi
catiōe ani seqtur fecis exitus sine volun/
tate ꝛc̄.fit ēt vt dicitur impedimentū gressus: difficultas
sessionis:ꝛ dolor ꝛ frigiditas intestinorum ꝛc̄.

De modo curatiōis attendēda sunt sex. ꝑ^m de
regimine. 2^m de minutiōe. 3^m ð pur
gatiōe. 4^m de artificio ꝛ de ordine curatiōis. 5^m de re/
medijs localib⁹ ꝓꝫ diuersitatē cāꝝ. 6^m cui⁹ cura facilior.
¶ De ꝑmo dicit Passio.in paralesi ficteris:vtat̄ cibis sti/
pticis:ꝛ encatismatib⁹:i potiōib⁹ ꝯstrictiuis:fricatiōe lū/
boꝝ:ꝛ coxaꝝ fortissima cū quadā lenitate vnguētoꝝ ex/
citari debēt ꝓm vires lotiões faciant aquaꝝ nāliū:ꝛ alu/
minosaꝝ que ꝓhibēt hūorē ꝛc̄. ¶ Quidā dicūt.vtēdū eē
mollitis vt stercus fiat molle:qꝛ duꝝ incitaret dolorē:et
exituȝ:nec obstat ꝙ quidā in medicinis ꝛ cibis exhibēt
mollitiua:qdam stiptica:qdam resolutiua:qꝛ mollitiua
resistunt expressiōi que fit a duritie fecis.stiptica resistūt
relaxationi:ꝛ resolutiua mollificationi. ¶ De scdo dicit.
ꝙ in humoꝝ abūdantia:precipue calidoꝝ ꝯfert floboto/
mia de saphena iteriori:precedēte etiā flōmia basilice:si
totum corp⁹ eēt plectoricū. ¶ De tertio dñt.ꝙ purgatio
fieri dȝ cū clysteri mūdificatiuo facto cū sero caꝑno ꝛ tri
phera saracena.vel cū clysteri ydragogo:ꝛ breuiter fieri
dȝ ꝓm ꝯditionē humoris. ¶ De quarto ꝑmissoꝝ.dico ꝙ
anus q exiuit:aut facile reuertit̄ ad locū suū p se:aut cum
aux°:aut nō. Si facile ꝑ reducat̄:deīde eo reducto vtatur
stipticis:si nō facile:tūc mollificet̄ loc⁹ cū bal.mollifica/
tiuo vl'i ꝛ ꝑticulari vnguēto:ꝛ fomēto mollificatiuo ꝛ si/
milib⁹:deīde obstetrix manū inūgat:ꝛ anū silr cū olo ca
momellino ꝛc̄.ꝛ añ itroductionē superaspgat ano pulue
rē ꝯstrictiuū:deīde suauiter itroducat ad locū suū:ꝛ iteꝝ
supaspgat puluerē:ꝛ supponat̄ emplꝫ ꝯstrictiuū:ꝯforta/
tiuū:stipticū fridū:ꝛ aliquādo calꝫ:si cā ē frida:sȝ cū ca/
lido miscēda sūt aliq̄ frida stiptica ꝛc̄. ¶ Dic̄ Alm̄. cum
anus egredit̄ apate carens:ꝛ ita disponit̄ ꝙ si ipellat̄ in/
gredit̄:ꝛ ano inūcto oleo ro.pl'uis supponat̄:ꝛ strigat̄ qȯ
fiat cū surgit a sella ne cito al's surger̄ eēt nec̄e. ¶ Uia.ēt
fomē^nes epithi^ta:ꝛ pl'ueres p⁹ ani redu^ctiōeȝ ordiat. Serap.
silr ꝑ lauat cū vino stiptico:vl' cū decoctiōe stipticoꝝ:dei
de supponit stipticū medicamē:ꝛ Haly.silr. ¶ Auic.cu/
ra ē vt restringat̄:ꝛ reducat̄:ꝙ si non reducitur mollifi/
cet̄ ꝑ:ꝛ postea reducat̄. Et si cū aqs restrictiuis reducit̄:
vel cū vino stiptico:qȯ ē meli⁹ magis iuuat. Or si an⁹ non
reducit̄ ꝑꝑ apa magnū mollificet̄ cū aq̄ cal'a in q̄ cocta
sint dolorē sedātia ꝛ mollificātia apa:deīde vngat̄:ꝛ vlti
mo curet̄ cū stipticis ꝛc̄. ¶ De facilitate ꝛ difficl'tate cu/
re.dicit Aui.curatio ani redeūtis facilior ē curatiōe apost
q nō redit:ꝛ nō curet̄ vnus curatiōe alterius ꝛc̄. ¶ Et in
mollificatiōe ani dic̄.ꝙ qñ ē ꝯplonalis fit paulatine:ꝛ re
cipit curā:qñ vō ē ꝑpter rupturā recipit curam ꝛc̄. ¶ De
remedijs localib⁹ dōm ꝙ medicamē mollificatiuū.s.fo/
mētū ꝛ lotio sit cū aq̄ decoc.malue:malteuisci:fenugre.
semis lini ꝛc̄.deīde fiat inūctio cū oleo camomil.vl' vio.ꝛ
butyro recēti:medulla bouina:mucillagie psilly ꝛ simi/
lib⁹. ¶ Medicamē ꝯstrictiuū est fomēta°.lotio ꝛ sessio i
aq̄ decoc.balaustie galle sumac ro.ꝯsolide plātagi.ꝛc̄.in/
unctio fiat cū vnguēto ꝯstrictiuo de cera bolo armeno ꝛ
sil'ib⁹. ¶ Puluis ꝯstrictiuus ꝓm Raſ.i Alm̄.fit ð ceruſ.
balaust.galla alumie antimonio ꝛc̄. ¶ In mollificatiōe
ani ex ꝑcussiōe sup dorsuȝ inūgant̄ spōdilia dorsi cuȝ eis
que dicta sunt in cura palesis:sedeat i aq̄ ðcoc.nuc̄.cyꝑs/
si costi:spice:myrrhe ro.myrte capitis granato.ꝛ sil'ium.
¶ Haly.pul'.ꝯstrictiu⁹ nux cyꝑssi:myrt⁹ sicca:acatia suc/
cus hypoqstidos:galla viridis.añ.ꝛ si cū podice egressū
sit apa. ℞.lēticule corticū ḡna.corticū glādiū exteriorū
nucis cyꝑssi.añ.in aq̄ myrthi coq̄ cū oleo rosa.fac cata/
plasma ꝛc̄. ¶ Aque ꝛ embroca ꝓm Auic.decoc̄. stiptico/
rū.s.rosaꝝ lētiū:solatri sumac:ꝛ ꝯueniēti⁹ cū aqua ē vinū
stipticum:ꝛ ista iuuant etiaȝ cū illic est apa. Et ex eis sūt
pulueres in quib⁹ nō est caliditas fortis. ¶ Et si mollifi
catiōis cā sit frigus cū mā̄.vel sine materia:sedeat in aq̄
decoctio.sauine:costi nuc̄.cypressi spice:ꝛ aliquid de squi/
nanto:ꝛ inungat̄ cū oleo costino. ¶ Et si materia sit hu/
mida calida qȯ scit̄ per tactū:sedeat in aqs stipticis ðcli/
uibus ad fridū miscendo calefacientia. Et si sit ibi tensio
administra mollificatiua ex adipibus:ꝛ alijs:ꝛ in fine sti/
ptica cū subtiliatiōe ꝛ resolōne ad excitandum virtutē:

& curandū mām: sicut est aqua salsa: & colloquintida &c. ¶ Dicūt quidā. vtile ē sedere sup saculū cū reb⁹ stipticis coctī ī vino &c. Et de furfure cocto in aq̄ calīa ꝯ cām calidā: & in vino ꝯ cāz fridā. Lauet locus cū vino stiptico: & supponat puluis turis: masticis ro. aluminis &c.

¶ De malitia cōplonis epatis. Cap. XCV.

De malitia cōplonis epatis attēdenda sunt sex. p̄m̄ ꝺ spēb⁹. 2m de causis. 3m de signis. 4m ꝺ nocumētis q̄ sequunt ex malitia cōplonis epatis. 5m de sollicitudie hūida de epate: & q̄re. 6m de modo curationis.

De primo dicit Viati. q̄ epar patit duob⁹ modis vel ex ppietate sue eēntie: vel alteri⁹ vicinitatis. Ex sui ppietate: accīt. n. omnia morboꝝ gnā: sicut oib⁹ mēbris: sicut mala cplo simplex & ꝯposita cū mā & sine mā: & morbus officialis: & morbus cōis &c. ¶ Auic. ēt loqtur de. 4. simplicib⁹ & q̄tuor ꝯpositis signis: & cura. ¶ Gal. loqtur de debilitate epatis ex debilitate attractiue retētiue imutatiue & expulsiue: ſm debilitatez mutatiue pōt fieri ex calitate friditate hūidi & siccitate &c. ¶ Serap. & Alex. silr de. 4. simplicib⁹. ¶ Raf. vo in diuisio. de calida & frigida.

De causis dicūt qdam. q̄ cā malitie cōplonis est: q̄ kistis fellis nō depurat epar a cola: vel splen nō depurat epar a melia mala supflua: vel q̄ renes nō depurant epar ab aquositate vrinali: vel quia cibus ad epar mittitur non plene coctus: vel quia ad pulmonem: vel iūcturas flegma nō mittit ex qbus omnibus in epate remanētib⁹ epar discrasiatur: vel q̄ a toto: vel ab aliquo mēbro hūoꝛ mittit ad epar qui distempat ipm: & h̄ oia sunt ī rōne cāe aātis anteq̄ actu discrasient. Cū vo actu discrasiant sunt in rōne cāe ꝯiuncte. ¶ Cause primitiue sunt aer exercitium ocīu3. bal. cibus & potus & alia nō nālia: quoru3 vnūquodq3 imutat ſm naturam suā: vt aer calidus calefacit &c.

De signis dicit Auicē. signa calide sunt sitis q̄ nō abscinditur potu aque. paruus appetitus: inflātio: tinctura vrine: pulsus velox: & frequēs: febris: sanguis adustio: ledi a sitibus: & seqtur eā liq̄factio humoꝝ: deinde carnis epatis: deide rasura intestinoꝝ: q̄nq3 siccitas nāe sine doloꝛe & grauedie lateꝝ: vomitus colericus: egestio colerica: & ppie si est cum mā: minoꝛat sanguis asperat lingua attenuat corpus: & q̄nq3 scit ex etate: ꝯsuetudie regimine & alijs. Et q̄ media est facit colera3: & si supfluat meliam. Et q̄nq3 fit solutio ventris cum sincopi: & casu appetitus vtplurimū ē pp debilitatē a cplone calā &c. ¶ Galy. q̄si eodē modo pcedit in signis. ¶ Viati. dicit. si cplo est calida ex fumis pcedentib⁹ ad os stōi fit sitis &c. coloꝛ citrinus &c. ¶ Serap. calida gignit sanguinē: & cōburit ip3 & sequunt liquefactiōes excoriatiōes: deinde caro epatis excoriat a parte stōi colera est fortis fetoris: & grossitudinis & praua i coloꝛe suo &c. ¶ Alex. sitim patiunt &c. corpus est siccū: & tenue epate corrupto vel resoluto: ycoris sanguinea. i. sitis aque qua caro lauat est secessus diuturna facta passiōe: etiā ex hoc & ipsa3 epatis disponūt subas nouissime autē & ipm epar resolutū deponit cū fetoꝛe nimio: cognoscit etiā per etatē tps: & cibum qui precessit: et p habitudinē: q̄ habitudo corpis ē gracilis: capilli crispi: animus sollicitus & furiosus: & qdā fit doloꝛ sup epar: & oris amaritudo asperitas: siccitas lingue pallati & nariū & caloꝛ in ypocundrio dextro. ¶ Dicūt quida3. signa generis & spēru3 sumunt a forma corpoꝛis: vt q̄ discolorati sunt: ab exeuntib⁹: & mutatione stercoris: & vrine. Et ab opatione virtutis imutata: q̄ si epar nihil attrahit ē egestio mlta: si nimis attrahit sicca. ¶ Sig⁹ fride ꝫ Aui. sunt albedo labioꝝ: & ligue: multitudo flatis: & paruitas sitis: corruptio coloꝛis: tepiditas plsus: vehemētia famis. Fames. n. nō fit nisi ex stomaco tm̄: parua digō: & quādo frigus ꝯseqtur finē priuatur appetitus egestio q̄nq3 sicca sine odore: q̄nq3 hūida pp debilitatē attractiue: & ē decliuis ad albedinē parui fetoꝛis. Et si egestio subtiliat: & hūmectat non perseuerat: & q̄nq3 sequit post spatiū febris: & signant eā etas: & ꝯsuetudo & potus aq̄ fride in ieiunio: & post coytū: & bal. & si est cū mā sentit acetositas in oꝛe: & hūiditas in egōne. ¶ Signa sicce sunt siccitas oris & lingue sitis durities pulsus vrina subtilis. ¶ Signa hūide sunt inflatio faciei: & oculoꝝ mollities carnis: & hypocundrioꝝ paruitas sitis: nisi fit calitas ꝯsumēs humiditatē: humiditas ligue: albedo coloꝛis &c. ¶ Viati. in frida fames nimia grauitas in epate sanguis minuit &c. In sicca spasmus sentit circūdās epar: egestio parua sicca corpus macilentū. in humida corp⁹ tumidū: & non famet. vrina quasi aq̄ &c. ¶ Galy. signa fride multus appetit⁹ in p̄n⁹ & sine febre: parua egestio: nec mali coloꝛis: vel odoꝛis. ¶ Si tps fit diuturnū feb. accidit. q̄ tūc sanguis ex sua putrefit grossitie abyt appetit⁹: & egestio fit: sic fex vini: & iterpolate fit solō semel: & subit⁹ corpis color. vt marmoris: & dealbat: minutio carnis in facie. in sicca vrine paucitas: ac grossities & sitis. ¶ Raf. i frida ponit sanguinē difficilē grossu3 solō i cursu q̄ ē ex stō: ñ ē ꝯsueta: nec multa: nec fetida &c. cū tps extēdit iuadit feb. q̄ corrūpit sanguis qd ēi epate. Sicca pōit hūores siccos grossos valde: & corp⁹ g̃ssu3 fuscū siccū ispissat & mioꝛat fecē & seq̄t sitis. In frida & hūida seq̄t ꝯtriū hā carū: q̄ nō ē in ea siti &c. fac hūores subtiles aquosos valde. ¶ Alex. i frida nō sitiūt: nō colerā euomūt: nec amaritudinē sentiūt ꝫ acetosu3 &c. Sicca distemperātia: corp⁹ siccū: sitis stercoꝛa nimis pīguia eē videt. ¶ Raf. in diuisio. malitia cplonis fride ē cū solōne mollitie corpis corruptione coloꝛis tumoꝛe faciei paucitate appetit⁹. & digōnis cū grauitate et doloꝛe sub latere dextro. ¶ Dūt qdā. i hūida sputū abūdat: & i sicca nō: & vrina ē multa: q̄ siccitate sua multū attrahit epar: vñ dic Egi⁹. Scicū mōstrat epar effusio largi liq̄ris. Dūt q̄ p⁹ cibū grauedinē: & iflatiōnē patiunt.

De quarto p̄missoꝝ dr. veꝝ ē q̄ ad malia3 cōplexiōis epatis seq̄t ydropisis: ꝯsūptio corpis & sitis. ¶ Dicit Via. he aūt passiōes futura3 gnānt ydropisi3. s. mala cplo: mala ꝯpositio: solō ꝯtinuitatis &c. Et q̄ ois imoderata discrasia vtutē debilitat: et opationē si debilitat attractiuai epate fit egestio mollis: stō⁹ debilis: fex dscēdit idigesta. ¶ Dic Raf. si ꝺbilitat retētiua cib⁹ ab epate ad mēbra trāsit idigest⁹. ¶ Gal. fit carnis eneruatio tumēs: q̄ cib⁹ mittit idigest⁹ ad mēbra. ¶ Sera. & q̄n corrūpit vtus imutatiua: tūc mutat i epate cib⁹ ad q̄litatē horribilē: & q̄nq3 tardat tpe longo p̄ter q̄ digerat: & q̄n q3 digerit media digōne. Et deterioꝛ horū triū ē habitudo p⁹: & 3⁹ ē min⁹ mala: & sequūt p̄mas & scdas spēs eūo: & vomit⁹ diuersoꝝ coloꝝ: et sube: & tertia eūo ē sitis loture carnis: si corrūpit vtus expulsiua in corpoꝛe epatis puenit ad mēbra sanguis imūdus: q̄re fit in toto mala cplo: & accñā. q̄ corrūpit qd app3 ꝺ corpe.

De quinto p̄missoꝝ. tāgit Gal. i. 3. tegni dicēs. q̄m epar seip3 solū queadmodū multe ptes aialis regere aptū natū ē. ꝫ imittit vtutē venis: picutū ē. n. si dissoluim⁹ vtutē ei⁹ embroc. & cataplasmatib⁹ calasticis & ip3 p̄m ꝺbilitat circa opationē: & ibecilles oēs efficere venas: vñ admisceri oꝫ stipticoꝝ aliqd farmacoꝝ i curatōe ei⁹. ¶ Et Via. dic. oꝫ festinare ad medi^{ca} muta

tiõe ꝯ͂nis epatl:vt ad suā nāʒ redeat anq̃ ꝺbiliteť:ꝛ egꝝ
faciat. ⁋ Ga.n.in lib.de iuuamētis mēbꝛ.dic. Intētio dei
in creandis aialiū mēbꝛis fit trib⁹ modis:q̃dā vt viuant
per ipsa:sic cerebꝝ coꝛ ꝛ epar:altera vt bñ viuāt sic ocu/
li:auricule manus ꝛ pedes ꝛ silia:alia qb⁹ anialia gnāť:
sicut testes. Cū aūt epar sit vnū de mēbꝛis:qb⁹ aialia vi/
uunt:cū mutať ꝯplo sua:vñ sтat ē videndū ꝛc̄.

Cura huiꝰ passionis ē.iz.res. p⁹ ē regimē. 2ª flõia. 3ª est itētiões caratiue ꝛ nāe medicinaꝝ q̃ debent in curatiõe epatis. 4ª ē hoꝛa ꝯueniens ad exhibi/
tionē medicinaꝝ. 5ª ē q̃ malitia ꝯplonis epatis est diffi/
ciliois curationis:ꝛ que faciliois. 6ª est de digestione
māe si qua ē. 7ª ē purgatio. 8ª ē medicinaꝝ opiataruʒ
exhibitio. 9ª ē nocumētoꝝ ꝛ accñtiū coꝛrectio. 10ª ē as
sigtio mediciaꝝ simpliᵘᵐ ꝛ ꝯpositaꝝ ꝯferētiū epati ꝛ alia
rū reꝝ q̃ sunt ꝯueniētes ꝛ nociue epati. 11ª est de nocuᵗᵒ
ꝛ erroꝛe q fit in dādo medicias. 12ª de qbusdaʒ dubys.

⁋ De pᵐa dicit Sera.ī cal'a damus infrigidātia vt ptisa/
naʒ oꝛ.ꝛ spēs endiuie ꝛ ꝓpꝛie amarā.qꝛ q̃uis nõ sit in ea
caliditas apparens:tñ est in ea aptio opilationū sufficiēs:
ꝛ illud est necessariū in oib⁹ epatis egritudib⁹:ꝛ cõfert ēt
lactuca olus iamenum attriplex sicla cū aceto. Et si vir/
tus est debilis da carnē coturnicis ꝛ galline:caueanť spe
cies ꝯdiētes.de fructib⁹ granata:citonia:vua: mala:pira:
sed deť ex eis paꝝ:qꝛ multotiēs nocet administratio eiꝰ qd̃
expellit semp.in frida cõplone deť panis infusus in vino
ꝛ caules decocti trib⁹ vicibus:ꝛ carnes velocis digõnis:
vt perdix:ꝛ parue aues:ꝛ a piscib⁹ penitus ꝓhibeātur: et
ab omnibus fructibus. ⁋ Uia.in calida cibenť crisolo/
cāna:lactuca:solatro:poꝛtulaca ꝛc̄. Si nõ ē febꝛis demꝰ ħ
cocta cum pullis ꝑdicib⁹ phasianis. Caueat a lacte ꝛ mel/
le ꝛ factis cū eis:ꝛ ab omnibus carnib⁹ grossis. In aq̃ bi/
benda ponat sirupos fridos:in frida dicit.caueat a cibis
dure digõnis:nutriať dieta subtili ꝛ leui cū calis aroma/
tibus apparata:manducēt vuas passas.hñt.n.ꝓpꝛium
iuuare ꝺfectionē epatis:vn deciūq; fiat.silr fistici frido va
leť epati. Caueat ab oi dulci:qꝛ opilāt epar ꝛ splenem.bi/
bāt amara:ꝛ maxie si stiptica. Auic.ī cal'a dicit.cib⁹ sit aq̃
oꝛ.decoctio oleꝝ frigidoruʒ:ꝛ ipsa olera:endiuia ꝛc̄.passe
acetose:aq̃ lactis acetosi carnes limaciarum. De fructib⁹
citonia pira:ꝛ nõ multuʒ comedatur ex eis:nec addať in
stipticitate:qꝛ opilatio gnātur:ꝛ ꝯferunt granata muʒa:ꝛ
expssio vue acetose:melon indus ꝛc̄. Et quidā concedūt
passas:sed opʒ vt sint decliues ad acetositatē. Et in aue/
lanis nõ est caliditas plurima:ꝛ sunt aperitiue opilatio/
nū:ꝛ boni nutrimēti:sed cum eis misceanť que sunt parū
frigida stiptica:ex carnibus pisces parui cum aceto:ꝛ cõ/
gellata frida cū carnib⁹ hedi:ꝛ auiuʒ leuis digestionis:vt
perdicū turtuꝝ non nimis pinguiuʒ:cū pomis ꝛ ventres
auiuʒ cū aqua ro.ꝛ aceto:ꝛ galline silr. Et nocent epar ꝛ
splen:ꝛ coꝛ:ꝛ carnes grosse:ꝛ hyrcoꝝ ꝛ arietū: carnes ani
maliū neruosoꝛum dure carnis:sed vaccaꝝ iuuenū cõfe
runt hñti stõm foꝛteʒ:ꝛ vitent oua dura cocta ꝛ assata:et
vitent pinguia nimis:ꝛ vinū nocet valde:nisi sit nečium
ꝓpter ꝯsuetudinē.aut debilitatē digestionis:tūc opʒ vt ī
potu sumať magis subtile decliue ad albedinē: ī frigida
medulla panis calidi cū vino:ꝛ carnes leues.s.auiū par/
uaꝝ:vt perdicū:ꝛ ventres anseꝝ:ꝛ ꝓpe oīa assa vel frixa:
vel cū spēb⁹ cõdita:ꝛ caules in aq̃ cocti trib⁹ decoctioni/
b⁹ ꝯditi cū cinamomo.cymio ꝛc̄. Et fiunt soꝛbitiões ꝺ fe/
nugreco:ꝛ medull' calidis ꝛ endiuia amara:ꝛ errāt q dāt
milium valde coctū. ⁋ Fructus in scd̃a mēsa sunt casta/
nee passe pingues fistici:ꝛ amig.licʒ qdam ꝯ͂dicant de fi/
sticis ꝛ amigd̃.ꝓpter grauitatē eoꝝ super stõm:sed non
opoꝛtet vt attendātur verba eoꝛum. Et cõfert caro lima
ciaꝝ cuʒ seminib⁹.vitent lac pisces fructus humidos re/
centes:ꝛ carnes grossas. ⁋ Regimē in sicca est cum hu
mectatiuis cibis oleribus calidis vel fridis ꝑʒ q̃ oʒ.nec
sit supfluitas in humectādo:vt veniať ad malā foꝛmam
ꝛ mollitiē:ꝛ hydropisim carnosaʒ. ⁋ Regimen est cum
exercitio:ꝛ pauco cibo subtili exiccatiuo:vitet potū aq̃ ꝛ
lac ne perueniat ad vltimū in exiccando:ne perducat ad
arefactionem. ⁋ In cal'a ꝛ sicca vtať cibis ꝛ herbis fri/
gidis ꝛ humidis:ꝛ ꝓpe endiuia:vitet frida ꝛ multū sicca.
Et ꝯfert lac asine cū modico ʒucca.nec nimis hūecteť
ne fiat mollificatio.vitet rizum cyminū cõdita cal'a fisti/
cos plurimos pauci nõ nocent ꝓpter ꝓpoꝛtionē ad eos:
vitet carnes grossas:ꝛ mēbꝛa bonaꝝ auiū.s.epar ꝛ splenē
⁋ In calida ꝛ hūida deť frida ꝛ sicca stiptica ex cibis
ꝛ medicinis:ꝛ si ē cū mā deť etiaʒ subtiliatiua:q̃uis nõ
exiccēt:vt aq̃ casei ꝛc̄. Et ꝯfert yera cū cassia ꝛc̄. ⁋ In fri
gida ꝛ sicca da vinū subtile foꝛte. In frida ꝛ hūida da ca
lida stiptica:subtiliatiua exiccatiua:ꝛ regimen sit calidū
subtile:carnes leues:ꝛ vinū foꝛte subtile parum puꝝ ꝛc̄.
⁋ Haly.in cal'a dat aquā oꝛ.cū ʒucha.aquā casei cū seca
niabiʒ ꝯdito lac capñuʒ:cibi sint pulli:granata fugiat le/
uia:ꝛ poma. Et si ardoꝛ est foꝛtis lac vaccinū sine butyro
cū troc̄.spody. ⁋ Si vō ē febꝛis nec tussis pulli gallinaꝝ
parati cū aceto citroꝝ:ꝛ moᶜᵒ cynamo.ꝛc̄.pisces sint lapi
dosi:ꝛ herbe.caueat calida condimēta:vt alleū piper ꝛc̄.
⁋ In frigida cibus sit franglini cõditi cum ciceris aq̃:
ꝛ oleo lotho:cynamo.cymino:ꝛ vino. Et si pane vino infu
so pascas ꝓdest.vinū ꝓpina:apium poꝛrige:mētam fe/
niculum ꝛ silia. ⁋ Mala ꝯplo humida curatur:sicut cu
ratur ydrops ī pꝛīcipio. Et mala ꝯplo frida sicca curať:
vt ethyca pꝛo humectantibus:ꝛ mollientibus miscēdo:
q̃dā pontica ꝛ aromatica:qb⁹ epar fiat robustiꝰ. ⁋ Ras.
in diuisio.in calida non sit cib⁹ nisi acetosus:ꝛ pisces īfri
gidati:ꝛ carnes ex hedis lactātibus:ꝛ vitulis:ꝛ herbis:et
agresta:ꝛ aqua frigida.ꝛ dimissione vini. ⁋ In frida cu
ra est qd̃ calefacit epar ex cibis ꝛ medicinis:sicut piꝑ ca/
lamentū.ʒʒ.ꝯditū:vinū vetꝰ puꝝ:ꝛ frixa cū semib⁹ ꝛ vio
odoꝛifero stiptico veteri. ⁋ Dñt qdaʒ abstineāt a salsis
frixis grassis lacte:ꝛ melle in calida. ⁋ In frida caueāt
dulcia frigida ꝛc̄. ⁋ Dicunt qdaʒ.panis calidus valet in
vtraq; cā omni die in ieiunio sumptus nõ ī multa q̃tita/
te ī trib⁹ vel.4.moꝛsellis:ꝛ valet ꝯ͂ aerē paludosuʒ ꝛ emo
rhoicaʒ passionē:ꝛ ꝯ͂ nebulas matutinales fetidas:ꝛ aerē
pestilētie:ꝛ ꝯ͂ fetoꝛē maris vel sentine. Et si non sit panis
calidus offerať rostrū cuʒ vino:vel sine vino sicut expe
dit ꝛc̄. ⁋ Alex.in cal'a cõmēdat succuʒ ptysane cicoꝛeam
scariolam:qꝛ amara est:vnde constipatio aperiť:hec enī
olera distemperantiā:ꝛ calidam iuuant:ꝛ frigidam nõ le
dūt. Non.n.sunt frida:sed mitigādo tactu ipo hūida sūt:
ꝛ sine epatis lesione hñt in se que maxime epati sunt ne/
cessaria ꝛ imbecilitatib⁹ eius subueniunt:nec de olerib⁹
alia sanguinē bonū facere pñt.ħ vō ꝛ sanguinē bonuʒ fa
ciunt:ꝛ tēperamētum epati pstant. Et multos scio cura/
tos ex epatica distēperātia:vel dissinteria istis solis ole/
rib⁹:ꝛ ꝓpe cuʒ coꝛiādro ꝛc̄. Et ī oib⁹ his oua fugere oʒ:ꝛ
maxie dura:alicha dāda fastidiuʒ si sit ꝛc̄. ⁋ De volati/
lib⁹ gallina domestica oib⁹ auib⁹ magis ē eligēda cuʒ ꝓ/
dictis olerib⁹ iuscelata:semp āt fugere oʒ piguia:ꝛ calida
cõdimēta:vt cyminuʒ ꝛc̄.qꝛ digõneʒ impediunt:ꝛ colerā
augent:ꝑdices autē cib⁹ eiꝰ vltimus est:ꝛ faxiani non sa/
giⁿ. Et de anseribus ventres ꝛ merule: turtures turdi:et
aues minute:arietes autem fugere opoꝛtet omnino ꝛ oīa
que in paludibus degunt.ꝛ que siccaʒ:ꝛ melancolicā car
nem habēt:qꝛ calidam discrasiaʒ non iuuant: pisces au/
tem marinos accipere opʒ. ⁋ De q̃drupedib⁹ pl'mones

In alio exercitatiuo.

a.l. mele / rara / a.l. pane

coꝛ iteſtina ⁊c̄. oportet etiā dare poma matura dulcia q̄
lia ſunt micleta raſa. ⁊ elixa cū gallina: ⁊ granata añ cibū
modice ⁊ pauce accepto ampli⁹: ꝯfortat. n. ſtō3 ⁊ epar. da
bis ⁊ cereſa ⁊ pira: ⁊ neſpulas ſel' aut bis data ſufficiūt:
frequēter aūt nimis ꝯſtipāt ⁊c̄. dāde ſunt vue: nihil. n. ſic
epatis diſcraſiam iuuare pōt: ſicut vue: q2 ꝯfoꝛtāt nutri
unt ⁊ purgāt hūoꝛē peſſimū: nuces vo piſtaceas: ⁊ pinea
caſt⁹. oꝫ fugere vt inimicos. ❡ Caſtanee. n. dande ſunt: ⁊
nihil de eis dubitādū. Nā ⁊ ſenib⁹ euchimi ſūt: ⁊ nō coꝛ
rūpūtur a cal'a diſtēperātia facta i epate: ſilr ⁊ in epatica
diſſinteria ⁊c̄. ❡ In cura epatice diſſinteria ō frida diſtē
perātia dic̄. ſi frida ſit ⁊ hūida: calidi ⁊ ſic. cibi ſūt dādi:
vt panis cal's p ſe vel cū vino ⁊c̄. ❡ De oleribus expedit
maxie braſica ter i coctiōe aq̄ mutata: ⁊ ſilr cū vino: ⁊ in
tuba ſcariola cū gallinis pdicib⁹ turdis merulis: ventres
anſer: carnes aſſe: ſ3 raro cū faſtidiū alioꝝ ciboꝝ hr̄e ce
perint egrotātes. ❡ Fugere aūt oꝫ cibos q tarde digerū
tur: ⁊ panicū: ⁊ pultes de milio data inuāt. ❡ In cal'a vo
diſtēperātia ſūt hec magis vtilia de piſib⁹ merule dande
⁊ caſtāee aſſe mediocriter ñ ſepe date: nihil. n. i ſe hñt fri
gidiſſimū ⁊ reumatiſſimū mitigāt: ſine moꝛdicatiōe: dā
de ſūt ēt vue i oī epate ifirmo. Si ſine flōne ſit, pprius eſt
cib⁹ q ꝯfoꝛtat ip3: ⁊ ſi qd malū i eo cōtinet̄ i bonū mutat:
Succū piſtaceas ⁊ amig. fugere opoꝛtet i cal'a diſſinteria
epatica: facile. n. coꝛrumpunt̄ ⁊ oleū in ſe hñt: ⁊ parate in
ſe vt colerā vertant: ⁊ hūoꝛes ſuperfluos ⁊ aſꝑos faciāt:
vt irritatiōes vētris amplius fiāt ⁊ frequētius ⁊c̄. ❡ De
flōmia dicit Haly. cū epati accidit mala ꝯpl'o cal'a baſili
ca3 op3 minui in dextra manu: ſi virtus etas ⁊c̄. q̄tū ſuf.
❡ Uia. ſi ex caloꝛe ſit baſilica3 flōmare op3: ſi tepus ⁊c̄.
❡ Cōſtāti. cū in epate ſit mala ꝯpl'o calida pmo baſilica
manus dextre incidat̄: ⁊ q̄tū oꝫ ſanguis trahat̄. ❡ Qui
dā dnt. i cā ſanguiea: vl' colica pcedat flōmia: ſiue ſit mat̄
ſiue nō: ſi pticularia ꝯſentiūt: dū nō ſit hūoꝝ ſiccitas vel
penuria. ❡ Quidā oꝛdināt flōmiā de ſaluatella manus
dextre: poſt purgationē bal. ⁊ opiata ⁊c̄. Et aly. prius mi
nuat̄ epatica. ❡ Quidā flōmāt medianā3. ſ3 plēs baſili
ca3. ❡ In opil'one epatis ⁊ ſplenis de frido vel diſcraſia
cū mā: vl' a pate frido: q̄rtana vo ſaphena meli⁹ apit q̄ ſal
uatella: in cā cal'a eꝯ. q2 hūoꝛes calidi aſcēdūt: ⁊ fridi de
ſcēdūt. ❡ Alex. calidā epatis diſtēperātiā curari oꝫ p ea
que pñt infridare ⁊ pꝟcere coll'ica: apire ꝯſtipata: ⁊ ꝯfoꝛ
tare epar ⁊ anodoſim facere. ❡ Intentiōes in curatione
male ꝯplōnis epatis due ſūt. ſ. ꝯrietas male ꝯplonis q̄ fit
cū ꝯrio cauſe inuente: ⁊ ſcda eſt ꝯfoꝛtatio epatl. Nō. n. oꝫ
vt ſit faſtidiū nr̄3 in deſtruēdo cām q̄ facit coꝛruptione3
tm̄: ſ3 ēt ad ꝯſeruandū ſuba3 mēbꝛi leſi: ⁊ ꝑpe cū leditur
aliqd pncipale: aut illō cui ē opatio cōis ſicut epar. ❡ In
cal'a vo itētio eſt ifridare ⁊ extinguere caloꝛē intus ⁊ ex.
❡ Aui. in epate ē neccia ꝯſeruatio ſanitatis cū ſilib⁹ ⁊ ex
pulſio egritudis cū ꝯrio. ❡ Itē itētio ē ſubtiliare regi
mē in ꝯplone cal'a: nō tñ in vltio. Et cauere a mollificati
uis opilatiuis ifridatiuis ⁊ groſſis ⁊ ſtupefactiuis i vltio.
imo op3 vt ip3 in frigidātia ſint cu3 h abſterſiua apitiua
penetratiua hñtia ſtipticitatē ꝯfoꝛtātē nō plurimā. Et i
aq̄ oꝛ. ſūt oēs i⁹ ꝓpetates ⁊c̄. ❡ Et itētio vt qdā dnt ē cō
foꝛtare cū aromaticis: q ēt ſint ſtiptica ſ3 aliqd calis vel
fridis ſm q diſpō exigit. ❡ Dnt qdā i curatiōe epatl ſic
alys ꝯſiderāda ſūt. 6. pm ē attractio q̄ i epate nobilis ē: et
neccia oib⁹ mēbꝛis. vñ cauēdū ē dare ledētia opōnē eius.
2m ē foꝛa. vñ cū epar ſtrictas hēat venas cauendū ē dare
opilatiua: ſ3 apitiua tñ dāda ſūt. 3m ē loc⁹. q2 cū ſit i pfun
do augēa ē medicina: ne deficiat i via. 4m ē ꝯpl'o nālis q̄
cognita ſciet̄ qñ ab ifridatiōe ceſſandū: qūo. n. qm̄ ab eo
qō ē ſ3 nā3 fridi⁹: aut calidi⁹: aut qñ ifridātes ceſſabim⁹
nō cognoſcētes modū ei⁹ q̄ ſ3 nā3 caliditatis ⁊c̄. 5m ē colli
gātia ⁊ vicinitas: vñ cauēdū ē dare ea q̄ ledunt dyafrag
ma ſtō3 meſeraicas iteſtina ⁊ renes: cū qb⁹ colligātiā ha
bēt. 6m ē ſēſus i eo debilis: ⁊ iō licz nō ſentiat niſi pax ca
uēdū ē dare medicamia nimis foꝛtia ⁊c̄. ꝯſiderāda ſt̄ ēt
ſuba mēbꝛi rara vel ſpiſſa ⁊ nobilitas ⁊c̄. Et h oia a Ga. i
3⁰ teg' ſūt tacta ⁊c̄. Poſt flōmiā ſi expedit eā fieri det̄ ſiru
pus nenufa. roſ. vel vio. vel oxizacca. ſucc⁹ acetoſoꝝ gra
natoꝝ ſirup⁹ ō endiuia ⁊c̄. ſex capñū cū 3ucca. ⁊c̄. ❡ Cō
ſtātin⁹ i pātegni dat oxizaccarā: ⁊ ſcariola3. ❡ Daly. da
ſgniabi3 cū icube aq̄ māne ⁊c̄. ❡ Raſ. i diuiſio. de diget
ſtiōe i cā cal'a dic̄. det̄ aq̄ oꝛ. vel citrulloꝝ vel cucurrc: ⁊ ſi
rupus acetoſus: ⁊ aq̄ endiuie: ⁊ flatri ꝑprie. ❡ In ꝯplo
ne frida Auic. ꝯfert ſirup⁹ de abſinthio cu3 ſirupo aceto
ſo de melle ⁊c̄. ❡ Dicūt qdam ſi ſit frida diſtēperantia
digerat̄ mā cum oximelle ⁊c̄. ꝯfert ſirup⁹ ō radicib⁹ apy
fenicu. ſparagi bruſci: ⁊ ſemibus endiuie ſcariole ⁊c̄. ⁊ de
abſinthio ⁊c̄. Cōfert ſirup⁹ de eupatoꝛio rad. raphani ſq
nāto ſpica ⁊c̄ ❡ De purgatiōe in cā cal'a dicit Daly. poſt
flōmiā aquā fructuū ꝑpina: ⁊ mirabol. citrinos cū 3acca
ra: caſſia fiſt. ⁊c̄. ❡ Dicūt qdā i calida ꝯplone det̄ trip he
ra ſaracena vel electuariū de ſucco roſ. vel dyaprunis.
❡ In frida det̄ yerapig. ❡ Uia. in calida dat fu. ⁊ lenia
catartica: ſic de māna ſucco cucurbi. ⁊c̄. ❡ Dicūt qdam
qñq3 colerica purgat̄ cū decoc. mirabo. citri. ſanguiea cū
decoctio. capilloꝝ ve. prunoꝝ viol. ⁊c̄. ❡ De oppiatoꝛū
exhibitiōe dicūt qda3 in cā calida poſt bal. detur reges:
deide flōmet̄ ⁊c̄. ❡ In cā frida exeunti a bal. det̄ aurea
alexā. ſine opio. Nā in opilatione epatis ſplenis renū ve
ſice mñcis: ⁊ in artetica inueterata non dat̄ melioꝛ opia
tā. ❡ De hoꝛa exhibitionis medicinaꝝ dicit Auic. ⁊ me
lioꝛ hoꝛa ad aſſumendum in potu medicinas egritudinū
epatis: ⁊ ꝑprie ꝑpter opilationem ⁊ ſia eſt hoꝛa qua exi
ſtimat̄ q illud qō penetrat a ſtō ad epar cōprehenditur
in ipſo iam digeſtū ⁊ ſepatum eſt. qō ſeparari opoꝛtuit vt
intra ipſu3 ⁊ comeſtionē tp̄s interuenit ꝯueniēs: ⁊ in con
ſuetudine hoīu3 eſt hoꝛa: q̄ eſt inter ſurrectionē a ſomno
⁊ balneationē. ❡ De tritura dicit. op3 vt medicine epa
tis optime terātur: ⁊ ſint ſubtilis ſubſtātie vt ad ip̄m ve
niant ſimul: ſiue calide: ſiue fride: ſiue ſtiptice. ❡ De fa
cili ⁊ difficili ſanatione. dicit Serapi. ꝯpl'o hūida ⁊ ſicca
epatis curat̄ cum cōtrarys: ꝑter q calefaciant vel in fri
gident in principio. ſ. nam cum magnificatur faciunt ca
dere in ydropiſi3 carnoſa3: ⁊ qñ ꝓlōgatur ꝓuenit ad ma
raſmos: ⁊ eius intentio eſt eminētia vmbilici: ⁊ facte ſūt
vtraq3 icurabiles: ⁊ ſi curant̄ tūc hūida ē ꝓpingoꝛ ad ſa
natione q̄ ſicca ⁊c̄. ❡ De coꝛrectiōe accñtiū ⁊ nocumen
toꝝ dic̄ Aui. q ſi cū calefactiōe ē opil'o cum tamarīdis ⁊
berbenis: q̄ hñt ꝓprietatē maximā i calefactiōe addatur
apiū: qñq3 apit opil'ones ex quacūq3 duaꝝ ptiū ſūt: ⁊ ex
eis quaꝝ penetratio ē veloꝛ: ⁊ ſilr calefactio. ❡ Daly.
ſicū calefactiōe eſt febꝛis aquā oꝛ. ꝑpina ⁊ cucurbitam
cū oleo ro. ⁊c̄. Et ſi tuſſis moleſtat cibus ſit de maluis ſpi
nachys ⁊c̄. Si nā ē mollis da ſirupū de cytonys vl' myr
tinū ⁊ troc. de ſpodio ſtringētes: ⁊ empl'3 ꝯſtrictiuum. Si
vis mollificare nām da ſirupum viol. ⁊c̄. ſi doloꝛ ſit foꝛ
tis ⁊c̄. ❡ Dnt qdā. ſi vēter ē ꝯſtipat⁹ fiat clyſtere de mal
uis ⁊c̄. ❡ De reb⁹ nociuis ⁊ ꝯueniētib⁹ epati dic̄ Auic. q
erroꝛ tp̄is acceptiōis cibi: vbiq3 cib⁹ mittit̄ ſup cibū: ⁊ er
roꝛ oꝛdinis ē ex rebus magis nociuis epati: ⁊ pot⁹ aq̄ fri
gide ſubito in ieiunio: ⁊ poſt bal. ca l'm coytū: exercitium:
q2 i frigidat epar nimis ⁊ perducit ad ydropiſim: non oꝫ
miſceri cū vino: ⁊ nō multū frida. ⁊ nō multu3 impetuo
ſe deglutiat̄: ſed ſugendo paulatim: ⁊ viſcoſa nocēt: quia
opilant ⁊ frumētū ē hō: ⁊ nō oē frumētū: ſed glutinoſum

⁊ vinum dulce simil'r opilat epar: q₂ cito attrahitur: eo ꝙ epar diligit qđ dulce est: quare cito penetrat: ⁊ ex eo ꝙ ē potus: q̃re trãsiens ex vijs latis ad strictas opilat: in pulmone aũt res est eõ. q₂ subtile venit ad ipsum: ⁊ ex venis strictis ad amplas ⁊c. ❡ Epati vero cõueniũt oĩa in qb⁹ est amaritudo: qua aperiatur: aut alia virtus apitiua cuȝ stipticitate: q̃re cõfortetur: ⁊ odore ꝯueniẽte spũi ꝓhibẽte putredinem: sicut cynamomũ myrta sumitates squananti: ⁊ ꝯueniũt ea in quib⁹ est ablutio abstersio mundificatio virtus mali cum nõ sequũtur iu mollificatiõe sũmam cõsecutionis mellis. Et ꝯferunt maturatiua lenitiua ꝓpe cũ stip^te ⁊ confortatione: sicut crocus: ⁊ que sunt cuȝ hoc suauia: sicut passe ⁊ velocis penetratiõis: sicut vinũ odoriferũ cũ non est in epate calor multus intus. Et si aggregat medicia ad dictas ꝓpetates suauitatē circa epar magis diligit: sicut passe ficus ⁊ auellane est vltimi iuuamēti: ⁊ spēs endiuie: ⁊ endiuia hortulana: ⁊ cãpestris confert valde egritudini calide in epate cũ ꝓprietate ⁊ qualitate ꝯtraria: q̃uis dicat̄ ꝙ vehementer amara est calida: ⁊ cõfert exopilando ex amaritudie: ⁊ ꝯfortando cũ stip^te Et ꝯfert egritudini fride cũ ꝓprietate ⁊ ꝯfortatiõe ⁊ apertione. Et si frigus supfluit misce quãlibȝ duaꝝ cũ melle: vel aqua mellis: q₂ resistit mel infrigidationi si timet̄ ex ea ⁊ adiuuat ipsam ad reliquas operationes: ⁊ si sumant̄ sicce cum aqua mellis ⁊c. conferunt valde ⁊ educũt humorē fridũ cũ vrina: ꝯueniũt ēt epati ea quoꝝ kimus est bonus: ⁊ dulcia sil'r ipinguãt ⁊ ꝯfortãt: tñ opilãt cito ⁊ cõuertunt̄ ad colãm: ⁊ ꝓprie dulcia grossa ⁊ cal'a: q₂ cõuertunt̄ ad colerã: ⁊ fistici iuuãt aroma^te stipticitate ꝯfortatiõe: ⁊ mũdificatiõe viaꝝ cibi: ſȝ sĩt velocis calefactionis: ⁊ auelane ꝯueniũt oĩb⁹ epaticis: q₂ sũt apitiue nõ vehemẽtis cal'itatis: ⁊ kimus eaꝝ ē bonus: ⁊ epar adip. Et carnes limaciaꝝ ꝯueniẽtes sunt epati a ꝓpetate q̃ ē i eis. ❡ De medicinis simplicib⁹ q̃ ꝯueniũt calefactiõi epatis ē succ⁹ rostri porcini bibitus: ⁊ ē vtilis valde: ꝺcoctio rađ. genestre calefactiõi cũ opil'one: ⁊ vua canina curat calefactionē ⁊ ycteritiã auroco: vel ruta capraria calefactiõi epatis cũ opilatiõe: ⁊ aq̃ celidonie: ⁊ ipsa celidonia potata vl' assumpta ē expta si ē cũ opil'one spãl'r: cucurbita cuȝ aceto epati supposita sine opil'one multũ ꝯfert: tripherã saracenã: ⁊ apiũ cõmẽdat Alex. in opil'one dicẽs. ꝙ si enfrasiȝ i sima suspicaueris: aut incyrta ipsi⁹ optimũ ē apiuȝ cog: ħ eni suauē cibũ reddit: ⁊ digestionē pstat: ⁊ anodosiȝ epati facit. ❡ In cal'a ꝯfert emplꝫ đ sandal'. ro. ⁊ cãphora ⁊ in frigida de cipo spica: squinanto: myrrha costo vino odorifero ⁊c. sed Raf. in diuisio. inunctio cum oleo ro. in calida. frida cũ nardino. ❡ Haly. fert̄ quoniam epar lupi sic coctũ: si cũ reubar. bibat̄ dolori prodest epatis qui ex frigido est: ꝯfert in calida empl'm de portulaca recẽti trita cum oleo ro. ⁊c. ❡ Cõferunt triasandali zucca. ro. dyareubar. dyaprunis ⁊c. in frida. cyminata Alexã. dyacalamentũ ⁊c. ❡ Dicũt in oĩ distẽperantia epatis cal'a preualent sandali ro. absintbiũ: sic̃ i frida spica squinãtũ eupatorium: sed absintbiũ in vtraq₃. ❡ De duodecimo ꝑmissoruȝ dicit Auic. ⁊ non opȝ vt ad sũmuȝ ꝑueniat̄ in infrigidãdo epar: vt perducat ad ydropē: neq₃ in calefaciẽdo ne perducat ad arefactionē. Et opȝ vt scias q̃titatē ꝯplexionis epatis nãl'is qđ curas: ita vt cũ reduxeris ad eam stes: nec oportet vt euacues medicinas aperitiuas ⁊ resolutiuas cuȝ curat opilationē: vt apostema epatis a medicinis stipticis ꝯfortantibus: nisi existimas siccitatē superfluã. Et scias ꝙ cũ erras i epate peruenit error ad venas deinde ad totũ corpus. ❡ Et ex errore est vt ꝓuocet vrinaȝ vbi necessarium est soluere ventrem. Et est vt materia sit in ꝯcauitate: ⁊ soluas vẽtrē cũ necessariũ ē ꝓuocare vrinã: ⁊ est cuȝ mã est in gibbositate.

❡ De opilatione epatis. Cap. XCVI.

De opilatione epatis notanda sũt. 8. ꝑ^m de nomine. 2^m de diffõne. 3^m de spēb⁹. 4^m đ loco vbi fit opilatio magis. 5^m đ causis. 6^m de signis. 7^m de nocumẽtis. 8^m de mõ curatiõis.

De primo dico ꝙ hec passio q̃ est morb⁹ officialis dr̄ eufrasis: ⁊ opil'o ⁊ sclirosis ⁊ duricies epatis.

De scđo dicit Aui. ꝙ opil'o ē mr̄ egritudinũ epati: q₂ sicut mr̄ filiũ: ita opil'o in epate gnãt oĩa gnã morboꝝ .s. ꝯsil'eȝ officialē cõem ⁊ compositam.

De specieb⁹ dicit Aui. ꝙ opil'ones epatis q̃dã sunt in carne epatis: ⁊ q̃dã sunt in venis ei⁹: ⁊ ħ spēs distiguit̄ ſȝ locũ. ❡ Dicunt qdã. ꝙ q̃dã est vel fit exteri⁹: ⁊ q̃dã iteri⁹. Et iterior ē triplex. s. attenuatoria: coartatoria: ⁊ carnosa. ❡ Passio. dic̃. ꝙ q̃dã dr̄ scleria: ⁊ q̃dã sclirosis: ſȝ drñt q₂ sclirosis ē tumor ⁊ duricies epatis: qđ enfrasis ei⁹ dr̄. i. ꝑclusio: vt scleria est epatis duritia: sic̃ sclirosis: ſȝ scliria icipit a se nulla cã ꝑcedẽte in epate: sclirosiȝ v̊o precedit flegmon: vel dolores: vel alie cãe: ⁊ scliria iteꝝ ē cũ sẽsu ⁊ dolore sine qb⁹ ē sclirosis.

De loco dicit Aui. ꝙ opil'ones aut fiũt i carne epatis: aut i venis: q̃ sunt in ipso: ⁊ q̃ fiũt i venis ꝑꝑ illud qđ currit i eis vt pl'm fiũt in ramis porte: q₂ mã opil'onis ꝑuenit ad ipos ꝑus ꝑ illđ qđ colatur ab ipsa porta ad orificia venaꝝ ramificataꝝ ex vena ascẽdẽte: ⁊ iam dimit feces illic: ⁊ iđ plurime opil'onũ nõ fiũt nisi i latere ꝯcauo: ⁊ q̃nq₃ peruenit ad hoc vt faciat acci^re opilationem in gibbo.

De causis dicit Aui. ꝙ opil'o q̃ fit i carne epatis fit: aut ꝑꝑ grossitiē sanguis q nutrit ipȝ: aut ꝑꝑ debilitatē expulsiue: aut vehemẽtiã attractiue q̃ fit in venis: aut fit ꝑꝑ ꝯstrictionē i creatiõe: aut ꝑꝑ accñs: postea ãt ꝑꝑ inuolutionē venaꝝ i creatiõe sua: aut ꝑꝑ illđ qđ currit in eis. ❡ Mã aũt q̃ opilat: aut ē hũor opilans grossitie: aut viscositate: aut multitudie: aut repletiõe: aut ē aq̃a: aut ventositas: aut q̃litas ꝯstrictiua. Or aũt dr̄ đ ortu carnis: aut poroꝝ: aut alia re absq₃ hũore grosso: est lõgiquũ ⁊ parũ: ⁊ raro valde: ⁊ ħ q₂ orificia venaꝝ sũt neruosa: sup quoruȝ sũt sy^a nihil orit̄: ⁊ sũt plura: ⁊ tũc si orit̄ nõ cõicãt cũ oĩb⁹ ſm ꝯpõneȝ vnã. ❡ Cã v̊o efficiens ē debilitas digestiõis: ⁊ expulsiõis ꝑꝑ malã ꝯplonē cal'aȝ: aut fridam: aut alia gnãta in ipso: aut veniẽtia ad ipm: sic̃ comesta grossa ex carnib⁹: ⁊ auib⁹ ꝓpe: ⁊ ex appetitus corruptiõe: sic̃ carbonib⁹ gypso: ⁊ fungis: ⁊ qbusdaȝ gñib⁹ piroꝝ: ⁊ radix in eis ē grossities. ❡ Nã frida subtilia ñ opilãt: ⁊ cal'a grossa: fit ergo ꝑꝑ grossitieȝ. ❡ Et dđm. ꝙ res q̃nq₃ grossa est ꝑ cõparationē ad epar: ⁊ nõ grossa ꝑ ꝯparationē ad ea q̃ sunt post ipm cũ digerit̄ in epate: sicut triticũ glutinosuȝ. ❡ Dicit Haly. opil'o aut ē ex apate: aut hũore grosso: q venaꝝ orit̄ inuiscat̄ q̃ a vena porta vocata diuidunt̄: aut in venis: q̃ in ei⁹ sũt gibbo. ❡ Uia. ponit. 4. cãs dicẽs. epar opilat̄: vel grosso sanguie ab epate ad alia mẽbra currẽte: vñ cũ nõ põt exire remanet clausus in vijs: ⁊ venis ei⁹ opilãs grossitudie sua: vel ex hũorib⁹ grossis viscosis inuiscatis in extremitatib⁹ venaꝝ: qui de maiori vena epatis egrediũt̄: ⁊ ibi fit opil'o: vel de aliquoꝝ mẽbroꝝ icisiõe: q₂ si manus vel pes icidat̄ sanguis solit⁹ nutrire remãet ⁊ opilat: vl' ex retẽtiõe mẽstruoꝝ i mliere: q₂ sãguis solitus exire opilat: vñ ⁊ cib⁹ su⁹ nõ recipit̄ ab eo ſm ꝙ opȝ. ❡ Serap. opil'onis q̃ fit in epate cã nõ ē nisi hũores viscosi grossi: q aggregãt̄: ⁊ coartant̄ in extremitatib⁹ istru-

mentoꝝ diuersoꝝ in epe vena: que noīatur poꝛta. qdam addunt ex retētione emoꝛroydaꝝ. ¶ Dn̄t qdā cāe ꝑmitiue sunt he. aer frus ⁊ hūidus ḡssus: exercitiū post cibū subito: ⁊ somnꝰ sil'r. qes nimia. Cibus grossus viscosus: vl' mltus: qui nō plene digerit̄. ⁊c̄. potꝰ vt vinū dulce ḡssuz: vel stipticū: vl' turbidū: vl' aq̄ turbida. ⁊c̄. retētio supfluitatū: vt mēstruoꝝ emoꝛroydaꝝ. ⁊c̄. abscissio mēbꝛi vt dictum est. ¶ Cā an̄s pōt esse q̄libet ꝯ mala ꝺbilitās digestiuā: vel expulsiuā: ⁊ h̄ maxie facit ꝯplo fra: ⁊ sicca: nāl: vel accn̄talis: hūoꝛalis vt hūoꝛ peccās q̄ztitate: vel qualit^e: ḡssit^e: vl' visco^te: ꝯplonal' ē strict^a meatuū epis: vl' ēt toꝛtuositas. ¶ Cā ꝯiūcta opil'onis itrisece ē cā opillās meatus intrātes ad epar: vt meseraicis: vel exeūtes: vt vene. q̄ nascunt̄ a gibbo: meseraice āt sunt epi. sicut radices arboꝛi. per eas. n. sicut ꝑ radices trahit̄ nutrimtū ad epar: ⁊ in eo sufficienter digerit̄. deide ad mēbꝛa trāsmittit̄. sicut ēt nutrimētū in terra ⁊ radice est iperfectū: sꝫ i arboꝛe perficitur. ⁊c̄. siue ergo kilus ad epar nō possit venire ꝑꝑ opil'onē: siue humoꝛ exire ꝑꝑ opil'onez ledit̄ epar. ⁊c̄. ¶ Cā ꝯiuncta intrinsece opil'onis est res opillans vt humoꝛ mltitudine: grossitie: vl' viscositate. vn̄ dr̄. opillat ḡssum viscosum deniq̄ꝫ multum.

De signis dicit Haly. signa hūoꝛis grossi opilātis sunt doloꝛ grauitas: distensio i dextro latere sub ypocūdrys: ⁊ sine febꝛe. ⁊ si est i latere gibboso vꝛina ē tenuis aq̄sa: ⁊ si in latere ꝯcauo egō erit hūida. ¶ Uia. infirmꝰ sentit grauitatez in ypocūdrio dxtro: si fumus qui est in eo nō pōt exire cū h̄ sentit̄ extēsio tetanatio doloꝛ iter furculas ⁊ epar: ⁊ in motu pl's. ⁊ vꝛina subtilis est ⁊ clara citrina: vel glauca. si opil'o ē ex caloꝛe vꝛina est rubea. si ex friditate est alba. si est ex mēstruis: vel mēbꝛis incisis palā est visui. ¶ Serap̄. accn̄a opil'onis sunt grauitas: doloꝛ sine febꝛe. ⁊ si ventositas in epe grossa exn̄s non exit. tunc ꝓhibet̄ penetratio. ⁊ fit repletio in meseraicl: ⁊ fit putrefactio apostema: vl' febꝛis. ⁊c̄. ¶ Alexā. signū sunt doloꝛ: tēsio: grauitas: ⁊ in syma epatis fiūt ita: vt ex aliq̄ pōdere grauata ꝑs dextra sentiat̄. ⁊ neq̄ꝫ fe. sunt. neq̄ꝫ caloꝛ appꝫ in epis locis. ¶ Raſ. i diuisiōibꝰ. signa opil'onis sunt grauitas in latere dextro sine doloꝛe: sine fe. ⁊ paucitas digōnis: lenitas vētris. ¶ Dn̄t qdā. si opil'o fit in epe cū caloꝛe. tūc coloꝛ faciei est citrinꝰ sitis. vꝛina crocea: pulsus spissus: doloꝛ lateris dxtri ⁊ si^a. ¶ Si vō sit de hūoꝛe fro: tūc liuoꝛ est in facie: ⁊ ꝓpe i labys: ablatio sitis. albedo vꝛine: grauitas in coxis: pigri^a. ⁊ sil'ia. ¶ Passioꝰ. scliro sis. i. duritia iecoꝛis intell'r sic. esca3 receptā reyciunt. vētrē ⁊ vꝛinā nō facilē hn̄t: manu super iecur iposita. q̄si lapidē sentit: ⁊ non dolet ex q̄ cā i lōguz tp̄s ꝓtracta isanabilis ydrops efficitur. ¶ Auicē. signa opil'onis sunt vt nō attrahat epar kilū. q2 nō inuenit meatū: aut q2 v̄tuti attractiue assotiat̄ nocumētū. ⁊ h̄ est vel ex eo qđ expellit̄: vel ex eo qđ retiet̄. Et ex eo qđ expellit̄: vt sit egō subtilis kilosa pl'ima subtilis. q2 aq̄sitas col'ica nō inuenit viā ad epar. kilosa. q2 epar non pōt ꝯuertere kilū in sanguinē. mlta vō: q2 cū eo: qđ futurum erat egō: vel fex exit qđ debebat ꝯuerti in sanguinē: colerā flā: ⁊ aquositatē. ex eo vō qđ retinet̄. est grauitas sēsibilis in epe. q2 qđ trāsit ad epar. retinet̄: multiplicat̄. ⁊ grauat: quāto magis si est apā. ⁊c̄. ⁊ opil'onē hn̄s: est pauci sangnis: coꝛrupti coloꝛis. Et si ē ibi vētositas cū grauitate: est extēsio mirabilis. illā vō que est ꝟm semitā ꝯstrictionis sign̄at an̄cessio stipticoꝝ: vt potus aq̄ ꝯstipantis: ⁊ siccitas in coꝛpe manifesta. ⁊ qn̄ seq̄t opl'onē difficl'tas in anhelitu ꝑꝑ cōitatē ad epar. ¶ Dn̄t. signa gn̄is sūt discoloꝛatio macies ꝑꝑ debilē digestiuā. ⁊c̄. Signa sꝑm̄uz. q2 si est in ꝑte intriseca siue syma: doloꝛ est grauitas: aut fluxꝰ vētris. Si vō in gibbo doloꝛ est extrisecꝰ circa dyafragma maxie: ⁊ tussis: ⁊ est stercoꝛis siccitas. ¶ Signa cāꝝ si hūoꝛ est cal's vꝛina tincta: minoꝛ appetitꝰ maioꝛ sitis. ¶ Si hūoꝛ est siccꝰ vꝛina subtilis. si hūidus: vꝛia spissa. si frus. maioꝛ appetitꝰ: ꝑuus potus: vꝛina discoloꝛata. ¶ Signa ꝯpl'onū patēt. Signa ꝯpōnis ꝑ q̄ztitatē venarū. ⁊c̄. dn̄t q̄ꝛ in opil'one maioꝛ est grauitas pꝰ cibū q̄z an̄.

De septio ꝑmissoꝝ. dicit Aui. q̄ꝛ qn̄ mltiplicat̄. ⁊ elongat̄ opil'o in epe ꝑueīt ad putrefactionē faciētē accidere febꝛē: ⁊ ad apata faciētia adducere ydropē. ⁊ ad gnōnē vētositatis faciētis accidere doloꝛes ꝑrauos: ⁊ opil'o est mr̄ egritudinū epis.

De modo curatiōis: attēdēda sunt 9^m. ꝑ^m ē re^m. in dieta. 2^m. est digō māe opilātl. 3^m. est euō eiꝰ. s. cū flōia: mūdificatiōe: siue purgatōe. 4^m. est ꝯsideratio ꝓꝑetatis medicinaꝝ. 5^m. est modus exhibitionis cū qbꝰ ⁊ qn̄ debēt exhiberi. 6^m. de medicis cal'is: fris: tꝑatis: iuuatiuis ⁊ nocitiuis. 7^m. est q̄ opil'o est curabil': ⁊ q̄ icurabilis: ⁊ qn̄. 8^m. est de distin. mediciaꝝ ꝟm diuersitatē cāꝝ. 9^m. est de qbusdā dubys.

De primo dicit Haly. si opil'o sit in gibbo: sit cibꝰ aq̄ cicerl cū aneto: cimino: cinamomo: ⁊ oleo loto. a dulcibꝰ illū ꝓhibe. ⁊ maxie ab ill'. q̄ cū amillo sunt: ⁊ farina. ⁊c̄. arceas q̄ꝫ illuz a motu pꝰ prādiuz. ¶ Uia. si ex caloꝛe fit ꝯpil'o nutriat̄ cibis leuibꝰ. ⁊ subtilibꝰ: vt pul'l: ꝑdicibꝰ: fasianis. ⁊ sil'ibꝰ. scariola: lactuca: solatro: bletis. ⁊ silibꝰ. Ptisanū det̄ vbi radices maratri: ⁊ apy cocte sint cū oxizacca. Si sit de hūoꝛibꝰ grossis viscosis nutriat̄ cū sparagis: ⁊ sicla: ⁊ carnibꝰ volatilium. ¶ Raſ. in disiōibꝰ. dimittat cibos ḡssos viscosos: vt sūt pultes panis azimus pedes: ⁊ caseꝰ. ⁊ oia dulcia: que hn̄t ḡssitiē. Comedat res cū qbꝰ ē abstersio ⁊ aptio. sicut kistoꝛ. ⁊ fabas vitet: ⁊ risum. ⁊ ꝓpe cuz lacte: ⁊ multiplicetur sal ⁊ fermentū in pane suo. ¶ Cōstāꝰ. ꝺ dieta dicit. sicut Uiaꝰ. ¶ Aui. alieneto ē grossum in carnibus: ⁊ pane azimo: ⁊ facto ex simula: viscosa ⁊ vinū ḡssum: ⁊ dulce: ⁊ risum: ⁊ miliū: ⁊ pedes ⁊ capita ⁊ frixa siccata: ⁊ assa siccata: ⁊ dactili: ⁊ dulcia: que sunt ḡssa viscosa. vitet motū pꝰ cibū ⁊ bal. sil'r. nec bibat pl'm sup cibū: ⁊ elonget iter comestionē ⁊ potū vini. ipsum. n. itromittit cibū indigestū ad epar. ⁊ opꝫ vt sit massa panis pl'imi fermēti. ⁊ salē habeat q̄ztū sufficit: ⁊ paꝝ plus: ⁊ oꝛdeū. ⁊ alcādēs ⁊ cicer: ⁊ triticū lenis pōderis: bona sunt endiuia ⁊ fabe. ⁊ non est malū dare vinū antiquuz subtile puꝝ. ⁊ oꝫ miscere i cibis suis poꝛros: ⁊ sil'ia. ⁊ sparagi sunt iuuatiui ⁊ cappari. ¶ Passioꝰ. dicit. in estiuis iubebis exercere ⁊ ceronia facere. i. q̄si cantꝰ nautaꝝ: vt se malaxēt decarion faciendo. i. freq̄nter surgēdo: ⁊ geniculādo cū poplite. ¶ Dr̄ in glosula. ceronica ludus fuit oliꝫ apud ꝯstātinopoliꝫ: vbi vnū genu in terra ponebat̄ altero recto: surgebāt sine iuuamine in q̄ laboꝛ fiebat. In escis obseruādū ne azimuz panez māducēt. ⁊ recēter nō bibāt. ꝯꝛria. n. sūt epi. In tūoꝛe dicit sane sciēdū oia dulcia: ⁊ oia fra eē ꝯꝛria sibi: ⁊ ꝯuenire subtilē dietā ⁊ digestibilē.

De digōne in mā cal'a ꝯmēdat̄ syrupꝰ de endiuia. In mā fra syrupꝰ de absinᵒ. vel ꝺ fūoter. vel maratro. apio. ysopo. ⁊c̄. ¶ Aui. syꝰ acetosus cū zuc^o. ⁊ seibꝰ foꝛtioꝛ est meliꝰ cū seibꝰ. ⁊ sqlli. ⁊ aq̄ mell' i q̄ cocte sint spēs aro^ce: stipti. ⁊ decoc. lupinoꝝ cappari: ⁊ eupatoꝛy: apy: feni. sgnāti. ⁊c̄. ¶ Quidā dn̄t. si ex calida ꝯfert syꝰ de fris cū aceto cū ꝺcoctōe cicoꝛee ⁊ endi^e: ⁊ dyareubā^m. si ex fra ꝯpositl ꝺ cal'is cū aceto. oxiel simpl'x cōpositū. ⁊ sqlle cū aceto. Nā dicit Ga. i. 5ᵒ. de simplici me^a. medicias ꝯferētes epi: ⁊ spleni misceas cuz aceto. ¶ De flōia. dic̄ Uia. si opil'o ē ex cal'o basilicā in manu dextra

minue: vel venā: q̄ ē īter pollicē: ꝛ idicē. ꝛ sanguis trahat̄ ſm v̄tutē. ꝛc. Si ſit ex ablatis mēſtruis flōmam⁹ ambas venas in crurib⁹. Si ē ex icisiōe aliq̄ꝝ mēbroꝝ p̄cipim⁹ flōmari. ¶ Sera. ꝯfert opilōni vehemēti p̄cedēti extractio sanguis: ꝛ ꝯfert ēt flōia q̄nq; i iūctura dextre: ꝛ exhibeat̄ cū mēſura intētis flōie. ¶ Auic. ꝛ q̄n ātiquat̄ opilō indiges flōia basilice: ꝛ solutiuo. ¶ Dn̄t q̄dā. ſi opilō ſit cū calore minuto sanguine purget̄. Itē ſi ſit de sanguine epica minuat̄ in brachio: vel in manu. ¶ Cōſtā⁹. i pāte. ſi epar opilet̄ ex sanguine g̃ſſo decurrēte ab ep̄e ad mēbra aufe ram⁹ sanguinē de basilica dextre man⁹ vel de vena: q̄ ē īter pollicē ꝛ indicē ſi t̄ps etas. ꝛc. Paſſio⁹. i ſcliria vento ſas ordinat. ¶ Quidā dn̄t. in cā calīa flōmādū de basilica dextri brachy. ſ. īter auricularē ꝛ mediū. Cōſtā. ponit īter pollicē: ꝛ idicē debere fieri. Et vtrūq; verꝝ eſt: q2 cōſtan. ītēdit trahere mām ad op^m. ſ3 flōia de vena īter mediū ꝛ auricularē magis euāt ex ꝓpinq̄. ꝛc.

De purgatione

dicit Haly. ſi opilō ē in latere conuco ep̄is cū epithi ſolue decoctōe. ꝛ clyſteri facili. ꝛc. Uia. i opilōne ex calore minue. ꝛc. ſi n̄ leue dam⁹ katarti^m d mirab. citris: viol. absinthio cuſcute. ꝛc. Si opilō ſit ex hūorib⁹ g̃ſſis viscoſis. demus infirmo ierepig. ieralogodion. ꝛc. Purgantia g̃ſſos hūores maxīe in ꝯcauitate. ſic ꝑp vicinitatē ad vētrem. ¶ Sera. ſollicitudo debet eē cū his q̄ euāt viscoſitatē hūoꝝ. ꝛc. ꝛ ꝯfert ſolō nāe cū ierapig. abſin°. polipodio. ꝛ agarico. ꝛc. ¶ Conſtan. i pātegni. idē dicit q̄d via. ¶ Aui. medicine nec̄ie in curatōe opilōnis ep̄is ſunt abſterſiue: ſolutiue: ꝓuocatiue. ¶ Itē ſi opilō eſt in latere ꝯcauo da ſoluētia vētrē: ꝛ ſi i gibbo diurectica. ¶ Et melius eſt vt p̄mittas q̄ icidūt apiūt: ꝛ abſtergūt. Solutiua āt ꝯueniētia cū oꝫ nō ſint fortia: niſi eēt neceſſariū. ſ3 leuia: q̄m medicamē in eo q̄d ē g̃ſſū ꝓxi^m medicie. ꝛ q2 mēbro v̄tuoſo ſufficit q̄dlibet auxiliū ad expellēdū. ¶ Medicine bone ad h̄ ſunt yerapi. polipodiū agaricū: ꝛ abſinthiū: ꝛ ſuffuf d turbit cū polio. iuuat valde ꝛ apit ꝛ ſoluit vētrē ſil. ꝛc. Et ſi ſint neceſſaria ſolutiua fortiora damus yerelegodion. ¶ Dn̄t q̄dā. ſi ſit de sanguie flōmet̄. ꝛc. ſi d alijs hūorib⁹ purget̄ ꝓpa medicia. ſed p⁹ vtat̄ apitiuis: diuiſiuis: ꝛ inciſiuis. vt ſy° de fr̄is acetoſo cū endiuia. ꝛc. in calīa: ꝛ in fr̄a oximel. ſq̄lli. ꝛc. Itē minuto sanguie purget̄ cū clyſteri. mirab. citri. prunis viol. tamari. in calido hūore. in fr̄o purga cū yera. ꝛc.

De quarto

dicit Sera. oꝫ vt ſollicitudo ſit de ep̄e ſuꝑfluo ſtudio cū his q̄ euāt viscoſitatē hūoꝝ ꝛ ſbtiliāt: g̃ſſitudinē: ꝛ abſtergūt. ꝛ mūdificant nō in potu tm̄. ſed exteri⁹ ēt. ¶ Alex. cū cog̃uerl epar hūorib⁹ ꝯſtipatū potiōes dāde ſunt: ꝛ exteri⁹ adiutoria adhibēda que incidūt ꝛ extenuāt. ſic in ſcliroſi epatl dare oꝫ q̄ malaxare duritiē p̄nt. Et cū bn̄ reſoluta ꝛ malaxata ſit mā opus hꝫ his: que apiant: ꝛ ſi digeratur tumor an̄q; malaxet̄ ſtati videbit̄ iuuar̄ ſi aliq̄d ex ide d̄trahēdo digeſſerit: ꝛ poſtmodū remanēte ſpiſſo mel iuuat.

in alio nihil iuuat,

d̄ſiccat. n. hūores: ꝛ excocti. ſic lapis efficiūt̄ ꝛ poſtea nullo mō digerūt̄. ¶ Dicit Aui. medicie neceſſarie in curatione opilōnis ep̄is ab hūorib⁹ ſunt abſterſiue: ꝛ ſolutiue cū tēꝑamēto ꝛ ꝓuocatiue ſm nec̄itatē. ꝛ ſi opilō ē in cōcauo ſolutiua: ꝛ cū in gibbo diurectica. ꝛ melius ē vt p̄mittas eis illa que icidūt: apiūt: ꝛ abſtergūt. ¶ Dn̄t q̄dā ꝙ ois medicia ep̄is exopilatiua dꝫ eē abſterſiue v̄tutis apitiue: ꝛ lenitiue. ꝛc.

De quinto

p̄miſſoꝝ dr̄. ꝙ modus ꝛ for^e medicinaꝝ: q̄ exhibent̄ eſt: q2 ſi mā eſt in gibbo dādi ſunt ſyrupi decoc. ꝛ medicie q̄ ſint, in ſuba liq̄da: q̄ magis materiā moueāt v̄ſus v2inā. Si v̄o mā ē in ſyma dāde ſt̄ medicie in modū zelly. ¶ Hora v̄o ſumēdi dcā eſt ſupi⁹. q2 cibo digeſto ſeꝑato ſuꝑfluo. ꝛc. Sumunt̄ v̄o medicie abſterſiue cū aq̄ radi. endi^e cāomil. ꝛc. ¶ Et cū vr̄ in v2ia ſedim̄ māifeſtū ꝛ ſignū decoc. nō oꝫ. vt dent̄ fortia in potu. ꝛc.

De sexto

dicit Aui. mediciaꝝ apitiuaꝝ: q̄dā ſunt fr̄e: q̄dā calīe. q̄dā tēꝑate. calīe ſūt neceſſarie in cronicis. fr̄e ſunt endi^e plātago ꝛ cuſcuta ē apitia valde: neq; potat̄ in calīa: ꝛ reubā^m. ꝛ abſin^m. Nā licꝫ i eo ſit calītas: q̄dā nō tn̄ ē timēdū vti iꝑo in opilōne aſſociata calītati: ꝛ friditati ſil. ꝛ aq̄ eupatorij amig. amare. ꝛ ꝓxima. his ſucc⁹ feniculi: ꝛ abſinthij. ¶ Tēꝑate vl̄ eq̄litati vicine ſunt lupini. Ipſi nāq; ſt̄ medicia melior q̄ petitur aptio ep̄is abſq; calefactiōe ꝛ ifridatiōe: ꝛ camepitheos ē ex eis ꝓximis: ſ3 paꝝ calior: ſed ſi potet̄ cū aq̄ endiuie: tēꝑat̄: ꝛ acetū ſq̄lliticū: ꝛ oxiel. ſq̄lliticū ꝛ ſpagi: ꝛ radix lilij ē h⁹ g̃nis. ¶ Calīe ſt̄ aſſaꝝ apiū petroſiliū. caſſia. ariſtol. ro. rubea. yros. fiſtici. agaric⁹. epithi. ſq̄lla. polium cētaurea mior gētiana. ꝛ fic⁹ iſuſe in olīo amig. ¶ Cōpoſite ſt̄ troc̄. de laca. de abſin°. dyalaca. dyacucurma: dyacala^m. ꝓp̄e. ꝛc. ¶ Et in. 2°. can̄. aniſum agn⁹ caſt⁹. v2ia hominis: tamariſc⁹. acor⁹ cubebe. cappari. ligua arietis. volubilis: ſcolopē. ſicla. fūoter. fic⁹. lactuca: aſini. caſſiafiſtu. aloes. ſ3 ledit epar peonia: praſſiū. ru. tictoꝝ. amomū. nocent āt ep̄i opillato oia g̃ſſa viſcoſa dl̄cia. ꝛc. vt tactū ē. s̄.

De septimo

premiſſoꝝ. dicit Paſſio⁹. Jecore tumeſcēte p̄t q̄cūq; mō curari: ſ3 nō ſine ingenti cura: ꝛ ꝯgrua diligētia. Jā v̄o ſcliroſi fcā: ꝛ in lapidis duritiē yecore v̄ſo inſenſibiliq; fcō nullo p̄nt medicamie curari. vel ſanari: q2 neq; ego illō potui: neq; vidi aliquē illud potuiſſe. q2 res tenera: ꝛ moll. ꝛ cito ſenſibilis vehemētiora nō ſuſtinet medicamia. ſ3 alij eoꝝ diuti⁹ viuēdo miſerā in pei⁹ ꝓtrahūt vitā. Alij citi⁹ ex hoc ipſo vite finē optabiliorē ꝯſequūt̄: q̄ppe q̄b⁹ cepit eē infeſta ſolīo: ꝛ ſiticis. ſi male curet̄ nālē amittit v̄tutē: p̄ſertī cū epar in ſcliroſim ꝯuerſum nō ſanguis iā bōi nutritor ſed hūoris peſſimi: ꝛ aq̄ſi genitor exiſtit: iōq; iſanabilem ydropē fac: ꝙ eſt ſplen fac. ſ. ydropē. ſ3 nō ſꝑ iſanabileꝫ: q2 vehemētia vndiq; ſibi adhibita ſuffert medicaminū auxilium.

De octauo

p̄miſſoꝝ. dicit haly. ſi opilō ē i gibbo da v2inā ꝓuocātia q̄ meat⁹ purgēt: ꝛ opilōnes apiant vt aniſum: fenicl3: apiū: ꝛ troc̄. de berberis cū ſucco feniculi. ꝛc. ꝛ ſq̄niabi. ꝛ lacce troc̄. ꝛ abſintheos. Et ſi h̄ nō ſufciūt da aquā radicū ꝛ ſeiuꝫ. Si v̄o ſit i latere cōcauo ſolue. ꝛc. ꝛ ſeia da: ꝛ ellīa: ꝛ exopilatia vt cātami medicam̄: ꝛ lacce. ꝛc. ꝛ ēpliza cū cāomilla: ꝛ mellilo. apio. aſſaro. ꝛc. ſtō cibis vacuo: ꝛ ſi ifirm⁹ ē debilis ꝛ forte laxatiuū non ſuſtieat da apozima d abſin°. ꝛc. ꝛ ſilīa catartica: ꝛ ſuccū q̄nati: ſolatri: q̄nq; neruie cū zuc°. ſi de hūore g̃ſſo. ꝛc. ſi i gibbo dam⁹ diuretica: vt abſinthiū ſq̄nantū aſſaꝝ. ſi opꝫ pl⁹ apire: ꝛ calefacere da filoniū: atanaſiaꝫ: ꝛ tyriacā. ſi ex mēſtruis ablatl bal. facim⁹: ꝛ ſuccū herbaꝝ dam⁹. ſi ſit ex icisiōe dem⁹ diuretica. ꝛc. ¶ Serap̄. medicie ſimplicl ſunt ſecaniabi cū aceto ſq̄lle: ꝛ eupatoriū cū dcoc. lupioꝝ ꝛ corti. capparl. ꝛc. Et ꝯpo^{te} ſt̄ dyalaca: dyacucurma. ꝛc. Et ꝯferūt empl̄a de faria lupinoꝝ polio ru. ꝛc. diſiōes. ſi cū opilōne ſit calītas ſy⁹ acetoſus cū aq̄ endiuie. ſi fr̄itas dyacucurma maior cū aq̄ radi. ¶ Dn̄t q̄dam. ꝙ diuretica ꝯpetūt ſi mā ē in gibbo. ſ3 q̄dā ſt̄ diuretica rōne ſubſtātie ſubtilis vt acetū: q̄dā rōe q̄litatis. ꝛ hoꝝ q̄dā ſūt calīa: vt aſſaꝝ: q̄dā frida: vt ſeia cōia fr̄a vt melonis. ꝛc. Si opilō ſit ex retētiōe emorroydaꝝ: vl̄ mēſtruoꝝ ꝓuocēt̄. ꝛc. ru. tinctoꝝ: radix geneſtre: aq̄ marubij ſublimata ſt̄ optima exopilatia. ¶ Paſſio⁹. mox i p̄n^e huic cāe. ſ. ep̄is duriciei ſuccurrēdū ē fomēto ex olīo calīo in q̄ cētaurea radix aſſo

dilli in vino sr̃ cocta: ⁊ lana succida. duritiē eius foue: ⁊ vaporabis succidis sr̃ iposit̃l fasc⁹: ⁊ post. 5. dies loco tumēti appositl. ℞. caricaꝝ ifusaꝝ i laxiuio: ⁊ aceto cētauree absinthy: nitri: sinapis: salis: adipis anserini: ⁊ gallinacei: in scliria dicit. loca diutissime vaporabis spōgys maioribus cū aq̃ calda ꝺcoc. absinthy: radicū malue agrestl. i. altee: fenugre. rute: agrestl cētauree. deide fiat emplm per triduū de polina tritici sisamo: absin°. ciamo°. abrotano: dactil. s. ⁊ caricl ifusis i vino p triduū: ⁊ foue cū olo ꝺcoc. rute: absinthy: radicū cappar̃l. ⁊ masticl. ⁊ lanas supipōe ⁊ potiones diurectice dāde sr̃. ⁊c̃. ¶ Aui. si cā ē ꝯstrictio in creatiōe: aut corruptio: sitis in venis adhibe re^n ei⁹ q hꝫ epar prauū. ⁊ si ē pp ꝯstipationē: ⁊ siccitatē accñtē tegat̃ cū lenitiuis: ⁊ maturatiuis: vt lacte. ⁊ alys: q̃ dñr in būectatiōe epis. ⁊c̃. Deus me sospitē ꝯseruet ab his.

¶ De apate epatis. Cap. XCVII.

E apostemate epatis. attendenda sunt io^m. p̃^m. de q̃litate ⁊ nā h⁹ passiōis. 2^m. de spēb⁹. 3^m. de causis. 4^m. ꝺ signis. 5^m. ꝺ drĩa h⁹ passiōis ad pleuresim. ⁊ ad apa musculoꝝ vētris. 6^m. de pmutatiōe ei⁹. 7^m. ꝺ terminatione ei⁹: ⁊ tpe terminatōis. 8^m. ꝺ nocumtl: q̃ sequūtur ad ipsum. 9^m. de cā mltiplici. q̃re magis diligētia est adhibēda in curatōe isti⁹ apatl. io^m. de mō curatōis.

De primo dicit Haly. sciēdū est epatis duritiē ⁊ debilitatē eē mōbū pessimū: ⁊ cronicū. ⁊ ad interitū patientē eē aptū pducere. ⁊c̃.

De speciebus dic̃ Sera. apatū epis alia fiūt in gibbositate: alia in ꝯcauitate. ¶ Jtē alia fiūt i carne epis sola alia in pāniculo spso sup ipsum: ⁊ h oia diuersa sunt ab apatib⁹ q̃ fiūt in lacertis que sunt supra ipsum. Haly. apatū epis: qꝺdā ē calm: qꝺdā frm. Jtē qꝺdā fit in latere gibboso: qꝺdā in ꝯcauo. ¶ Uia. apata nascunt̃ in epe duob⁹ modis vel locis: vel in pte supiori: vl' iferiori. ¶ Dic̃ Aui. apatū in ptib⁹ epis accñtiū q̃dā fiunt in epe; q̃dā in lacertis sup ipsum: ⁊ q̃dā in meseraicis. Et q̃ fiunt in ipso epe alia in supiori. s. in latere gibboso. alia in iferiori. s. in ꝯcauo. ⁊ alia in velaminibus ⁊ pāniculo ei⁹: ⁊ in venis ei⁹. ⁊ h diuisio est ꝼꝫ min⁹. Et h ēt apata ñeuadit gn sint flōnides dubellati: aut nō dubellati: aut colicū cācrosum: aut inflatiuū vētosum.

De causis dicit Aui. cāe sr̃ ꝯplo cala cū feb. vel sine feb. aut fra pbibēs ⁊ explsionē: aut debilitas stōi: aut opilo in q̃ hūor aggregat⁹ trāsit in ptes epis nō nālr ⁊ cola ēt opilat. ⁊ opilo a latere fell' fac̃ sanguinē feruere. ⁊ ibibit̃ in ptib⁹ epis nō nālr pp mltaꝫ colaꝫ. Et ad sūmū maxia cole mltitudo cā ē apatis cali i epe: ⁊ qñqꝫ cōitate stōi corrūpit digōnē: ⁊ cā adiuuans ad gnōnē apatis sunt cibi calefaciētes gssi: ⁊ q nō digerūtur. ⁊ silr epar: qꝺ nimis attrahit. ⁊ silr cāus ⁊ pcussio. ⁊c̃. ¶ Alex. queād^m i flātis de calo: ⁊ feruido sanguie i toto nascunt̃ sic. ⁊ in epe fieri ab oib⁹ sapiētib⁹ dcm̃ est. Uia⁹. apa fit de cā exteriori: vt pcussiōe. vñ sanguis collr vl' iteriori: vt hūorib⁹ aggregatl ⁊ putrefactis: si sanguinei flōnē si colici erisipillā: si melici apa duꝝ qꝺ cācer dr̃. si flātici apa molle: ⁊ aliqñ fit a gssa vētositate: c⁹ cā est cōestio nimia: ⁊ digō pua. ¶ Dñt qdā cā pmitia ꝯmouēs p medicinā añcedētē est ois res nō nālis idebite corpi aduenies: cōmouēs vo sine me°ē pcussio. ⁊c̃. ¶ Cā añs cōplonalis est ois mala ꝯplo debilitās digestiuā. ⁊ expulsiuā: ⁊ maxie cala q̃ nimis attrahit: ita q nō pōt digerere: nꝫ euare: hūoralis est qlibet supabūdās: vl' vētositas extendens vel aq̃sitas vrie retēta. ⁊c̃. ¶ Cā ꝯiūcta ē exit⁹ sanguinis: vl' alteri⁹ hūoris cū eo; de venis magnis in puas: ⁊ de puis i mimas: ⁊ de mimis i ꝯcauitates mēbroꝝ. ⁊c̃.

De signis dicit Alex. si apa sit in gibbo: ⁊ maxime si tumor sit magn⁹ facile scit̃. tūc. n. fe. fiūt causonides cū vōitu colico. ¶ Sepe vidi q dolor vsqꝫ ad iugulū venit: ⁊ tussis accit: ⁊ coagustant̃ pcordia: grauat̃ ampli⁹ loc⁹ q̃ꝫ dolor ꝯsistat. ¶ Si sit apa i tunicis: vel venis epis acutissimi sunt dolores: plus āt q̃ꝫ i ipso epe cog̃scit̃ ēt visu: ⁊ tactu: ⁊ si tumor est magn⁹: sꝫ si pu⁹ difficile scit̃: aut si respirat fortius: ⁊ grauitas: ⁊ dolor sentit̃ in epe. si flōn ē in symo: tumor ē iferi⁹ angustia cū ai defectiōe: nec corp⁹ reficit̃: sꝫ palidū efficit̃: corpe ifrato ydrops subseq̃t̃: si sit i tunicis pelliculosis: vl' venis: vl' musculis i epe: vel circa epar nō fiunt pdicta sintho^ta. sꝫ tumor appꝫ. ⁊c̃. ¶ Raß. i diuisio. Signa sr̃ fe. isepabil. sitl vehemēs: vōit⁹ cole: qñqꝫ singult⁹. ⁊ icteritia: ⁊ tussis sicca: ⁊ casus appetit⁹. ¶ Signa resolonis apatis sr̃ q alleuiat̃ ifirm⁹. ⁊ corp⁹ redit ad dispōnē suā in corpe: ⁊ appetitu. ¶ Signa collectl saniei i apate sr̃ sedatio febris: ⁊ accidit tremor: ⁊ vōit⁹ saniei: ⁊ sanguis: ⁊ egō vtriusqꝫ ⁊ gesa grauitate. ⁊c̃. ¶ Signa iduratiōis sr̃: qr sub costl appꝫ tactui res dura: corrūpit̃ color: miorat̃ appe⁹. ⁊c̃. ¶ Serap. si in gibbo facilis est cognitio p tactū: precipue si magnū ⁊ lacerti repleti. Si in ꝯcauo signa sr̃ grauitas laterl dextri: tussis pua: color lingue p̊ rube⁹. deide niger: ꝺstructio somni. ⁊ sitis. que nō sedat̃: vōit⁹ cole pure silis vitello oui: ⁊ in fine vt eris erugo. dolor ⁊ mirach sursum trahit̃ vsqꝫ ad furculā: ⁊ iferi⁹ trahitur vsqꝫ ad ifimū ypocūdrioꝝ. ⁊ h accñtia sr̃ cōia ēt si sit i gibbositate. ¶ Signa vo ꝓpa si ē i gibbo sunt dolor fortior apꝺ anhelitū: ⁊ tussis maior. ⁊c̃. ¶ Si in ꝯcauo signa sr̃ ꝺstructio appetit⁹: nausea: vōit⁹ cole: sitis vehemēs. si ē almesire cū pdictis signis sr̃ fe. ⁊ sitl vehemēs. si apa ē calꝫ i epe. vñ debilitat̃ vēt̃ ⁊ strigit̃. sꝫ cū ꝺbi^re stōi ñ strigit̃. ¶ Uia. si sit in pte sriori tactu sētit̃ maxie si magnū. si i iferiori p accña: sed si in supiori sunt grauitas nimia lateris dextri: dolor est nimi⁹ iter epar: ⁊ furculas cū suspiret: vel lugeat: vel si cibos ⁊ pot⁹ suscipiat: vel ex itinere festino i anhelitu ē angustia. Epi. n. supius dyafra^ma iūgit̃. tussis ē sine screatu: qr mā ē ex̃ spūs istra. si apa cū h ē calm febris ē nimiaꝫ ex vicinitate cordis sitl maior: ligua p̊ ru. deide nigra. vomit⁹ ē cole rubee: q̃ postea mutat̃ i viriditatē: ⁊ eruginēꝫ. Si apa ē frm febris leuis silr dolō ⁊ sitl. si apa ē i ꝯcauo grauitas ex cibo: pua digō: dolor ex suppio maior: q̃ꝫ i superiori: egō sicca dura abhoiatio mlta. Si ē apa vētosuꝫ g̃uitas ē: ⁊ ꝯstrictio i ypocūdrio ꝺxtro: ⁊ cū epar deficiat a mūdificatiōe sanguis: fit color faciei citrin⁹: vel liuid⁹. ¶ Aui. signa cōia sr̃ grauitas sub ypocūdrys isepabil: i ꝺxtro. s. febris ꝯtinua dolor attractio qñqꝫ. ⁊c̃. ¶ Et hñtes apa magnū calꝫ nō pñt dormire sup lat⁹ dextꝝ ⁊ grauat dormire sup sinistꝝ pp tēsionē ad iferiora: ⁊ plꝫ iclinant̃ ad dormiēdū supine. Et si ē i gibbo sentit̃ grauitas ⁊ tensio apꝺ suspēsoria: ⁊ tactu sentit̃ manifesta: ⁊ ppe in ꝺbili: ⁊ fit tussis sicca ꝯstrictio anhelit⁹: ⁊ ppe cū anhelat fortiter ⁊ cōitate ad dyafra^a: ⁊ plmonē i nocumēto: ⁊ vrina qñqꝫ miorat̃: vl' retinet̃ oio cū apa ē magnū pp opilonē i gibbo: ⁊ debilitatē explsiue: ⁊ grauitas ē maior i gibbo q̃ꝫ i ꝯcauo: qr ꝯcauū sustētat̃ sup stōm: ⁊ attractio furcule ad iferiora. mior i dextro ppe: ⁊ cū epar adheret costis ppe. ⁊c̃. Et singult⁹ miorat̃ i gibboso: ⁊ mltiplicat̃ i cōcauo pp elōgationē gibbi ab ore stōi. Et si ē in ꝯcauo nō sr̃ tussis nec ꝯstrictio anhelit⁹: ꝺ qb⁹ sit curādū: nec tact⁹ silr: sꝫ dolor ē fortis pp ꝯpssionē: ⁊ ppe cū trahit̃ mirach. ⁊ cū apa ē magnū dormit resupin⁹: ⁊ si supflue magnū ledit̃ a resupinatis. ⁊ apa ꝯcaui cōicat meseraicl plm ⁊ stō: ⁊ cōicat prsus: vt qdā dñt p neruū subtilē: q ꝯtinuat iter

epar:ꝛ os stõi:ꝛ iõ nõ fit singlt⁹:nisi cũ apã ẽ magnũ cõ/primẽs os stõi.❡ Gal.vo dic.ꝙ cã ẽ hũoꝛ acutus q̃ fun/ditur ad stõm ex apãte calo.ꝛc.❡ Et si ẽ calm in carne epis febris est acuta:sitis ꝛc.frig⁹ extremitatuȝ:nigredo lingue:sincopis:ꝛ ꝓpe cũ ẽ in ɔcauitate.ꝛc. alteraẽ coloꝛ in toto ꝓpe cuȝ est in gibbo:ꝛ si est vt⁹ fortis:ꝛ ꝓpe stõi:ꝛ apã in ɔcauo retineẽ vrina.ꝛ si vt⁹ in toto: ꝛ stõ⁹ ẽ ꝺbilis soluiẽ.❡ Jnqt Hypo.egõ ɔturbata nigra in pnc⁹ acute signat in epe calm apã ꝛ magnũ:ꝛ pulsus fit vnduosus: magn⁹:velox:ꝛ frequẽs.Jn mesire grauitas ẽ mioꝛ: sȝ i/flatio moꝛdicatio:denigratio ligue:ꝛ tinctura coloꝛis:sẽ foꝛtioꝛes ẽm plm:ꝛ est poxism⁹ vehemẽtie febꝛis tertia/ne:ꝛ iuuaẽ a fridis hũidis valde ꝛ pulsus ẽ dur⁹ silioꝛ ser rino ꝗ̃ vndoso:ꝛ mioꝛ ꝛ frequẽtioꝛ ꝛ velocioꝛ.❡ Signa flõnis sunt ruboꝛ faciei:replo venaꝝ:ꝛ signa fridi graui tas maioꝛ sine pꝛuritu:ꝛ nigredie ligue:ꝛ in stõ similitu/do spasmi:signãt etas re^ii.ꝛc. Haly.signa cali sẽ doloꝛ i dextro latere ascẽdẽs ad furculas:ꝛ descẽdes ad costaꝝ ptes:descẽdit cuȝ febꝛe:siti ardoꝛe loci adusti:tussi sicca: ꝛ si patiẽs supin⁹ iacet sentiẽ durities i ypocũdrio ꝺxtro.❡ Et si sit ex cola ru.febꝛis:ꝛ ardoꝛ sunt robustioꝛa:ꝛ re liq̃ accñ̃a grauioꝛa:ꝛ i cõico ẽ latere recessus ẽ appetitus singult⁹:vomit⁹:cole:vẽtris ɔstipatio defect⁹.ꝛc.❡ Qui dam ponũt signa calidi:ꝛ colici:ꝛ fridi ꝛ melici:ꝛ patent signa.❡ Si i ɔcauo sẽ nausea vomit⁹ sitis singult⁹:ɔsti/patio vẽtris magis ɔsequũẽ:sȝ angustia spũs:ꝛ tussis mi nus.Qꝛ si in gibbo tussis foꝛtis erit cũ angustia spũs.ꝛc. Aly ponũt signa cali ꝛ fridi.ꝛc. Sȝ apãtis in syma signa sunt grauitas:ꝛ doloꝛ in ꝓfundo:qñq̃ȝ singult⁹ ꝛ võit⁹ ex ɔpssione stõi.ꝛc.Si in gibbo difficilis est anhelit⁹ tussis ex ɔpssiõe spũaliũ:ꝛ man⁹ appõnẽ vix patiẽ:tumoꝛ sic lu na nouella:vl semicirculi patiẽte iacẽte supino ꝛ extẽso.❡ Dñt qdã signa gñis sẽ tũoꝛ iflatio in ypocũdrio dex/tro.ꝛc.❡ Signa spẽꝝ.qꝛ si i gibbo tussis sicca: si i syma doloꝛ:ꝛ grauitas iteri⁹.vẽter sicc⁹.qꝛ apã attrahit hũidi/tates:ꝛ qñq̃ȝ soluiẽ:qꝛ nã hũoꝛes acuatos ꝑ adustionem expellit:apã in lacertl cogsciẽ:qꝛ ẽ sic nouacla foꝛmaꝝ. signa cãꝝ patent.ꝛc.

De quito

ꝑmissoꝝ.dicit Aui. dr̃ia iter apã epis ꝛ pleuresim est.qꝛ in apãte epis ẽ tus/sis nõ sputũ:ꝛ doloꝛ est in epe grauatiu⁹ ꝛ alteratio colo/ris coꝛpis.ꝛ lingue: ꝛ pulsus nõ valde sym⁹.ꝛ si ẽ i gibbo capiẽ cũ manu.ꝛ malitia anhelit⁹. qꝛ ɔpmiẽ dyafra^a. vñ fit tussis.dr̃ia iter apã epis:ꝛ iter pãniclo ꝝ:ꝛ venaꝝ apã est.qꝛ apã pãniculoꝝ ꝛ venaꝝ est maioꝛis doloꝛis:ꝛ pꝛa/uioꝛis febꝛis.si est calȝ.ꝛc.ꝛ si apã est in vtroq̃ȝ latere si/gna sẽ vtroꝛũq̃ȝ lateꝝ.❡ Haly.iter apã epicũ:ꝛ lacerto ruȝ vẽtris dr̃t.qꝛ apã lacertoꝝ sentiẽ oblõgũ:aut a figu/re q̃drãgule:aut vna extremitas gssa est.ꝛ alia subtilioꝛ.❡ Sera.distiguit.ꝑ figuras apãtis:ꝛ q̃litatẽ doloꝛis.nã apã epis nõ est lõgũ:sȝ decliue ad rotũditatẽ.Si vo in la certis extẽsis in lõgitudie:vel latitudie:vl i obliqs:tc ꝛ apãtis ẽ extẽsio ad lat⁹:aut i lõgitudie aut i latitudie.ꝛc.❡ Et si apã ẽ in carne epis doloꝛ est grauis.si vo i pãni/culo:vl i istr̃is.tũc doloꝛ ẽ acut⁹.❡ Dicũt qdã:medici ꝺ/cipiunẽ.vñ oȝ distiguere.apã.n.lacertoꝝ lõgũ est:aut q̃/drãgulũ:vl i vna pte gssum:vel i alia subtile.sȝ collectio epis vt luna nouella.ꝛ cũ manu tãgiẽ qꝺdã gssum senti/tur ab alys sepatũ mẽbꝛis.qꝺ nõ est i apãte lacertoꝝ: qꝛ ɔtinui sẽ.ꝛ sũt.8.ꝛ dñt.apã lacertoꝝ mõ lõgũ:mõ ẽȝ trãs uersum:ẽm foꝛmã lacertoꝝ:ẽm apã epis foꝛmam hȝ se/(micircularem.

De ꝑmutatione

dic Aui.ꝙ calm apã i epe ꝑmutaẽ ad splenẽ:ꝛ est bonũ.ꝛ qñ ꝑmutatur a splene ad epar ẽ mlaũ.ꝛc.❡ Dicit Aui.ꝛ oẽ apã creticum si ẽ i late re gibboso epis:est ei⁹ crisis cũ sudoꝛe:aut ꝓuocatiõe:aut fluxu sanguis:ꝛ si ẽ in latere ɔcauo fac crisiȝ cuȝ sudoꝛe: aut vomitu:aut solone nãe.ꝛ apã qdeȝ calȝ.aut resoluiẽ: ꝛ destruunẽ accñ̃a ei⁹.aut collectõeȝ fac.ꝛ sẽ i eo sig^a adu bellati:aut iduraẽ.ꝛc.❡ Dicit Raſ.i disio.apã calidũȝ ɔuertiẽ ad.3^a.aut.n.resoluiẽ aut saniaẽ aut iduratur.ꝛc.❡ Dicit Ser.ex illis q̃ hac egritudie ifirmãẽ sẽ q̃ moꝛiũ tur velociter ꝑꝑ solonẽ nãe:qꝛ qñ opilanẽ oꝛificia vena/rum q̃ deferũt cibũ ex ɔcauitate epis ad latera ei⁹.tunc cib⁹ nẽcio descẽdit ad iferioꝛa vẽtris.Et ex eis sunt q̃ mo riunẽ spacio tp̃is lõgo.❡ Dñt qdã.apã epis aut resolui/tur:aut terminaẽ in exiturã alic⁹ mẽbꝛi exterioꝛis:aut sa niaẽ:aut induraẽ:aut iterficit.ꝛc.

De nocumentis

dicit Aui.oẽ apã in epe ca lidũ vel frm. facit oponẽ: ꝛ nõ relinqt coꝛp⁹.nisi sanguinẽ aq̊sum.ꝛ cũ h̷ debilitaẽ epar in sepãdo aq̊sitatẽ:ꝛ retineẽ plm aq̊sitatis i meserai cis.ꝛ ista sunt cã ydropisis carnose:ꝛ asclitis.❡ Raſ.in disio.põit effect⁹ ꝛ nocumẽta.3.termian^a dicẽs:ꝙ resolo nẽ seqẽ sanitas collectõis saniei:seqẽ vomit⁹ saniei.ꝛ san/guinis.ꝛ egõ vtriusq̃ȝ:ꝛ cõitaẽ duritiẽ eius ydropisis.

De nocumentis

obmissiõis flõie cuȝ fieri debeat.dicit Alexã.q̃ ne/gligũt facere flõiaȝ in flõnib⁹ epis cũ sanguis abũdantia magnũ incidũt ꝑiculũ.nẽce est.n.aut putrescere mãm: aut fiat vuln⁹.aut in sclirosim isanabilẽ ɔuertaẽ.

De nono

ꝑmissoꝝ dr̃.ꝙ magna diligẽtia ẽ adhi bẽda in curatiõe apãtũ epis:ꝛ pls ml/to ꝗ̃ in aliq̃ alia egri^nc sua.ꝛ h̷ mltiplici rõne. p̊: qꝛ i apã/te sẽ oĩa.3.gñ̃a moꝛboꝝ.ꝛ sic ꝑiclosioꝛ est oĩ alia egritu/dine simplici ei⁹.2° ꝑꝑ mlta accñ̃a ꝑiculosa q̃ ɔsequunẽ ad h̷ apã vt febꝛis ɔtinua doloꝛ.ꝛc.3°.qꝛ ei⁹ opõ sanguifi ca cõis est ꝛ nẽcia toti coꝛpi:q̃ magis lediẽ ex apãte:ꝗ̃ ex alia ei⁹ passiõe.4°.qꝛ ẽ mbꝝ nobile ẽgitiuũ vtutl nutritie p̊n^m ẽm medicũ c⁹ vtutl nobilitas ex hac egritudie magl (oppꝛimitur.

De modo

curatiõis.attẽdẽda sẽ.10^m.p̊^m.de pos sibili^tc:ꝛ ipolitate cure.s.qñ curaẽ:ꝛ qñ nõ.ꝛ de tp̃e moꝛ/tis qñ nõ curaẽ.2^m.de re^ie.3^m.de itẽtiõib⁹ curatiuis.4^m. de flõia.5^m.ꝺ digõne ꝛ purgatiõe.vñcũq̃ȝ fieri expediat. 6^m.ꝺ diuer^re mediciaꝝ ẽȝ diuersas spẽs:cãs:ꝛ tp̃a egritu/dinis.7^m.de cura qñ ɔpõiẽ cũ debilitate vel ɔstipatõe vẽ tris:vel cũ alys:ꝛ de coꝛrec. acñ̃tiũ ꝛ seqnẽtiũ.8^m. ꝺ me/dicinis simpli.ꝛ ɔpo.q̃ debenẽ huic egritudi.9^m.de medi catiõe cũ cyrugia.10^m.de qbusdã dubys.

De prio

dicit Sera.ꝙ lapideitas q̃ fit i epe extẽ diẽ dieb⁹ mltis:ꝛ cũ fingiẽ durities nõ ẽ posle:vt cureẽ.sic dixit Gal.i suo trac.ad glauconẽ. qꝛ oȝ vt seq̃ẽ h⁹ duritiẽ idropisis.❡ Et ex illis q̃ hac egritudie ifirmanẽ cito qdã moꝛiunẽ.vt dcm̃ ẽ.qdã tarde.dic Aui. nõ euadit aliqs ex apãte duro:qescẽte ɔfirmato.ꝛ si sana tur:h̷ ẽ in p̊n°.ꝛ quãdoq̃ȝ apã fit cãcer mioꝛaẽ spes in eo.❡ Uia.si iuete^m:sint apãta ꝛ tumẽtia ꝺ his gal.ad glau/conẽ dicit.dũ sẽ apãta in epe si veterescãẽ nũq̃ȝ ea cura/re potui:nec alios facere vidi.Oĩs.n.hꝫ patiẽs futur⁹ est ydropic⁹.ꝛ plimi.licȝ p⁹ lõgũ tp̃s ĩde tñ moꝛiũẽ.❡ Uidi ãt mltos i bꝛeui tp̃e moꝛiẽtes:q̃.s.nimiã:ꝛ nõ mltã hũeẽt vẽtris solonẽ:sȝ tñ oȝ dicere curã.ꝛc.

De regimine

dic Ser.mẽsura regim cuȝ stu dio.Nã epar idiget cibis poti/bus ꝛ medicinis apitiuis nõ viscosis.sȝ subtilib⁹ tñ moꝛ/dicatiuis.qꝛ mõdicatiua stimulãt mẽbꝛũ apãtũ.nec dul cibus:qꝛ opilãt:nec stipticl:nec põticis: vt aq̃ granatoꝝ: qꝛ opilãt:ꝛ ꝓhibet colaȝ euãri.vñ augẽt apã.ꝛ ꝓpe in cõ/cauitate:qꝛ oẽ qꝺ opilat vel moꝛdicat facit accidere sup/

fluitatē corruptionis si apā est in ꝯcauitate. sꝫ si in gibbo
corruptio ē minor. q̄ q̄ sumunt̄ alterant̄ anteq̄ ad gibbū ve
niant. ⁊ qñ apā est in gibbo ꝯfert aq̄ or. Si apā ē in cōca
in alio lib. sicp. uitate. ⁊ tp̄s extēdit̄ ⁊ maturat̄ misce in cibis solutiua vt
sicla: ⁊ iulep. ⁊ in declinatōe si remāet aliqd durū: da vis
cosa nō apitiua ⁊ abstersiua. ⁊c. ¶ Et qñ ē febris fortis
nō cibent̄ cū eis q̄ sīt̄ appetīl calītatis. sed dent̄ cibi fridi: q
nō opilāt vt aq̄ or. ¶ In exituris epis cū erūpit saniesꝯ
sus epar. ⁊ vesicā. tc̄ caue ab acutis ne vesica ledat̄. ⁊ vta
tur cibis mollibꝰ tēpate ꝯplōnis. sic̄ mel coctū cū mēsu
ra: cui mixtū est aliqd d̄ milio ⁊ lac sine aq̄sitate: sorbeat
oua: cibet̄ maluis elixis: cū d̄coc. or. mundi a cortice. qd̄
noiatur cādarusuꝫ ⁊ aq̄ or. ⁊ melle cocto hora pꝰ horaꝫ. ⁊
vino dl̄ci: ⁊ piscibꝰ puis ⁊ moll̄ carnis: ⁊ si sanies eūat̄ ad
vētrē. ⁊ itestina comedat cibos. q nō ꝯstrigāt nāꝫ nec hu
mectēt. sic̄ mel: aut cādarusuꝫ cū syꝰ d̄ malis: aut citonys
fcā cū melle: ⁊ oua recētia elixa. ⁊ lac capraꝝ d̄coc. ⁊ tri. ⁊
sorbitio tēpata. ⁊c. ¶ Haly. si apā est ex cā manifesta. vt
casu. ⁊c. in cibis sit vt in cal̄a epis ꝯplōne: hitatio sit i fri
dis locis. ⁊ in aere iocūdo. q̄ oia aquilonꝰ vētꝰ exurat ⁊ ca
neat a fructibꝰ pōticis ⁊ citonys: piris. ⁊ sil̄ibꝰ. q̄ opilōnē
pariūt. ⁊ māe ꝓhibēt egressū. vñ ⁊ apā augēt. ¶ In apa
te ꝯuerso ad saniē oꝫ mām trahere ad renes ⁊ vesicā. ⁊c.
⁊ lenibꝰ: ⁊ molliētibꝰ cibis pascere vt bleta: spiachia. mal
ua cū ol̄o amigda. ⁊ penidys aut zucꝰ. ⁊ aq̄ or. ꝓdest. oua
sorbeat sorbilia. ⁊ agnorū vescat̄ pedibꝰ. ⁊ sil̄ibꝰ. cibis q
digōni parēt: ⁊ cito descēdūt a stō: ⁊ in itestis. ¶ In apa
te frō in latere ꝯcauo: vel cōico cibus sit cicerl aq̄ cū ol̄o
loto. frāglini cū cimino mēta. ⁊c. ¶ Et ꝓhibe ab oibꝰ fru
ctibus: lacte: legumibꝰ pter vuas dulces passas. ⁊ siccas
ficꝰ. ⁊ horū moderata sit q̄ntitas. ⁊ mellis aquam ꝓpina.
¶ Alex. purgato corpe dieta ē ordināda q̄ mitiget: ⁊ nō
mōdicet. nc acrediné hēat. ⁊ maxie i pñº. fer. n. iflānc nil
tale suffert epar. ⁊ iō meliꝰ ē remouere. q̄ ꝯstipat̄ magis.
⁊ reumatizat: ⁊ auget̄ iflātio. dat̄ aūt succꝰ ptisane: q̄ ꝓpy
cere relaxare: ⁊ ꝯstipata loca possit ad ardētē flōnē tpate
⁊ sil̄r auena ⁊ amig. Oua āt sunt ꝓhibēda. q̄ liquor eoꝝ
piguis ē ⁊ iflātionē faciūt maiorē: micas autē panis: aut
leuatas: aut coctas accipiāt: sꝫ nō mltū. alia āt oia frumē
tosa ꝓhiberi oꝫ: q̄lia sīt silia ydree: q̄ dñr pl̄tes ⁊ placētu
le: ⁊ oia piguia. ⁊c. ¶ Et si iflātio est nimis cal̄a sīt dāda
scuba. ⁊c. pipiōes piscis iuscelatꝰ. dulcia aūt oia vitanda:
q̄ tumorē augēt in iuscerib nō tm̄ in hoibꝰ: sꝫ in gallis:
⁊ suibus: ⁊ irrōnalibꝰ aialibꝰ: stiptica ēt vitāda. q̄ occlu
dunt: ⁊ idurāt tumores ⁊ difficile digerunt̄. vñ nꝫ mala
granata dāda: nꝫ aliud pomū: nec vinū dare oꝫ. ⁊ maxie
ignitū hñti flōnē. vinū vō nō stipticū vltim est: q eufrasiꝫ
hñt sine flōne. ¶ Ras. in dio. i apate cal̄o dic̄: sit ꝯtētꝰ ꝓ
cibo aq̄ or. ⁊ i potu aq̄ granatoꝝ acetosoꝝ: ⁊ aq̄ endic: ⁊
solatri cū syꝰ acetoso. ¶ Et cū alleuiat̄ febris sint cibi sui
ex herbis: ⁊ agresta cū pul̄l. ⁊ dimittat vinū oio dōec viui
ficet̄ eiꝰ sanitas. Si sanies in apate coll̄r cū his q̄ fortifi
cāt. sic̄ cū pul̄l. edis vitell̄ ouoꝝ: ⁊ paꝝ vini albi subtil̄. ⁊c.
¶ Aui. i cura apatis sanguiei: cibꝰ āt melior ē kist or. ifri
gidat. n. abstergit: nō opilat: cito penetrat. In candarusi
aūt ⁊ frumēto fortiori ⁊ nec̄io est aliqd d̄ g̊ssitudine: ⁊ cō
pressione apatis. ¶ Or si nō est excusatio a pane non sit
ex simula: nec ex tritico g̊sso. ⁊ sit coctꝰ in furno: ⁊ intēda
tur in cibo vltie. ⁊ ex oleribꝰ lactuca: ⁊ attriplex. Ex fru
ctibꝰ granata dulcia ei in cꝰstō nō ꝯuertunt̄ dulcia. ⁊ opꝫ
vt deuitet dulcia q̄ntū pōt. In cura adubellati dicit cibē
tur melle collato a spuma sua cū decoc. ⁊ ficubꝰ. ⁊ aq̄ mel
lis. ⁊ aq̄ or. deide dicit: ⁊ oꝫ qñ sentit maturationē vt dor
miat sup epar suū: ⁊ assiduet balneationē cū aq̄ cal̄a. ⁊ si
pōt vt ambulet: ⁊ exercitet̄ qñq̄. Et in pñº sit subtiliatio

cibi. ⁊ sit kist or. cū syꝰ acetoso. deinde cibi apitiui: ⁊ vitel
li ouoꝝ sorbiliū. ⁊ sorbitiōes lenificātes. ¶ Cū g̊ rūpit̄.
⁊ mūdificat̄ nec̄ia sunt q̄ ꝯfortāt. sic̄ aq̄ carnis. ⁊ carnes
arietine: ⁊ edine: ⁊ auiū teneraꝝ: ⁊ eaꝝ iura cū aceto ꝯdi
ta sine seibꝰ. ⁊ vitelli ouoꝝ sorbilium. ⁊ sil̄ia. ⁊ paꝝ vini: ⁊
vtat̄ odoramētis ꝯfortatiuis. Et qñ apā fit cancer sit ci
bus cuius digō sit velox. vt vitelli sorbiles. kist or. ⁊ cibꝰ
eiꝰ: q hꝫ opilōnē in epe suo: ⁊ paꝝ vini subtilis est bonuꝫ
valde. ⁊ a carne abstieat. ¶ Passio. i collec. q̄ fit in supfi
cie cutis epis dicit. q̄ si piteneon mēbrano: vel intestino
rūpat̄ cū dolore itestinoꝝ: ⁊ tēsione inguinū lac inyciat̄
ꝑ clystere vel potet̄. ¶ Si vō fe. non fuit: nec dolor: nec
tussis balneis vtant̄. aut in mari natēt. Cibos fortes de
oleribꝰ caules: ⁊ radices: ⁊ pisces teneros: q̊s greci ampa
los vocāt. Carnes teneras oliuas: cappares cū aceto ꝯdi
tas: ⁊ salsamta: p̄m sil̄a ordeacea. ⁊ origani ⁊ orizā. i. spel
tā maxie māducet. ⁊c. ¶ In eruptiōe cū vulnere dicit. p̊
ore abluto cū mulsa: cibent̄ cibis: q stōm nō grauēt: ⁊ vi
num leue ⁊ odoriferꝝ accipiāt: ⁊ añ oia ꝓuidendū ne ex ci
bis corruptela fiat: ⁊ solōne vētris iteret̄. In cura calidi
dicit Sera. p̊ eūet̄ totū cū flōia. deinde vtēdū apitis sbti
libꝰ nō viscosis: nō mordicatiuis: nō stipticis sed abster
siuis. ¶ In cura mel̄ic̄ in pñº cū mollificatiuis miscent̄
medicie: cū qbꝰ curant̄ apata epis sanguiea. ⁊ in curatio
ne eiꝰ nō spat̄. Modus ⁊ intentio est apire: ⁊ abstergere
meatꝰ. ⁊c. ⁊ q̄ lapideitas est ex mā frida grossa viscosa ⁊
in mēbro forti nec̄ia sīt q̄ icidūt sbtiliāt: ⁊ resoluūt qd̄ sbti
liatū est. Et hec cal̄a subtilia sunt. ⁊ alius modus ē vt mē
bruꝫ sit paratū: vt medicine in ipsum penetrēt. ⁊ h̄ fit cū
miscent̄ mollificatiua. q̄re in apate duro subtiliatiua nō
resoluūt nisi subtile. grossum vō indurat̄. sic̄ lapis cuꝫ q̄
accendit̄ ignis: ⁊ nō resoluit̄ penitꝰ ꝑꝑ victoriā siccitatis.
sed isti modi nō sīt cōes oibꝰ mēbris. ¶ In exitura epis.
scꝫ q̄ in pāniculo fit si minuat̄ nō fiat icisio cū ferro. ⁊ si
sanies declinat ad renes. vel vesicā caue ab acutis: ne ve
sica ledat̄. ⁊c. ¶ Auic. dicit in cura fridi casu curatiōis. p̊
purgatio est cuꝫ medicis: in qbus est lenificatio eq̄l̄: ⁊ re
sol̄o: ⁊ sbtiliatio: ⁊ calefactio tēpata ⁊ aptio opilōnū: ⁊ cō
fortatio: ⁊ stipticitas: ⁊ arōaticitas cū q̄ntitate q̄ idigent i
fra q̄ adiuuant due itētiōes alie. ⁊ in plibꝰ haꝝ medicia
rū que iuuāt scdas intētiōes dñant̄ amaritudo: ⁊ stiptici
tas ꝑua: siue sumant̄ in potu: siue in emplo: siue i embro
ca. Et oꝫ vt lenias nām cū rebus lenibꝰ valde: ⁊ clysteri
bus ꝓpe. ⁊ cū gluten albotim seie lini. ⁊c. q̄ cū h̄ ꝯfortant
⁊ ꝯferunt apati. nec sis audax ad soluendum cum valde
cal̄is ne ledant. ⁊c. Et dormiat sup latus dextrū q̄ ꝯfert
ad resolōnē. ⁊c. ¶ Dñt qdā. post flōiaꝫ ponēda sīt reper
cussiua: si est in syma dant̄ ꝑ os in liqda suba: si in gibbo
exteriꝰ adhibent̄. deide sic̄ in alys mēbris apatis ꝓcedē
dū est cū resolutiuis: maturatiuis: ⁊ ꝯsolidatiuis si oꝫ vt
si aliquid est corrosum a sanie. h̄ faciendū iq̄ntū est apa.
sed iq̄ntū est in mēbro nobili. qd̄ est pñm nutrimenti alia
ꝯsideratio est hñda. vt cū repcussiuis ponamꝰ stiptica ⁊
aromatica. q̄ repcussiua cū sint fra. ꝓhibent fluxum i
mobilitādo: ⁊ ingrossando. sed stiptica stringunt subam
eius. vnde a se exprimit tanq̄ manꝰ aquā d̄ spōgia. ¶ De
flōia. dicit Uia. i cal̄o apate dextra basilica minuat̄. ⁊c.
¶ Haly. idē dicit. si apā est cal̄m incipe a flōmia basili
ce in manu dextra. ⁊ q̄ntū opus est. ⁊c. si patiens cōsueuit
ampliꝰ trahere. ⁊c. Idē ponit Constan. in pante. ¶ Ideꝫ
dicit Serap. in pnc. apā. calidi: si virtus est fortis. ⁊ cōpꝰ
repletū: ⁊ pticularia ꝯsentiāt flōma basilicā ex iunctura
dextra. ⁊c. ¶ Alexā. añ oia totius corpis fienda est ꝓui
dentia. q̄ si sanguis abūdat pꝰ opꝫ sanguinē trahere sine
dilatiōe aliqua de brachio dextro: in vena q̄ est subtilior

⁊ si ipo᷑e est eā incidere medicina est tāgēda. Qui vo ne-gligunt h facere magnū incidunt piculū. q2 aut mā pu-trescit: aut vulnus fit: aut indurat᷑. Et iō etiā cauere op3 ne fiat cataplasma: vl' fomētū: añq̃ sanguis trahat᷑: pus ḡ o3 flōare. ⁊c. Diuisiões. Cura eius est cū est icipiēs. ⁊ vsq3 ad hebdomodā vnā ē flōia cesā: ex later᷑ dextro. ¶ Aui. p ↄsidera replōnē vtutē: ⁊ alia. ⁊ q̄re licētiā i flōmia p ex basilica: ⁊ si nō ex magna: siue media. Et si nō ex cepha-lica. ⁊ si vt᷑ est fortis extrahe q̄ntū vice vna. ⁊ si nō: plure i vices plimas. ¶ Et scias q si nō flōmas: ⁊ dimittis mā3 in epe: ⁊ das repcussiua stiptica: pculdubio mā idurat᷑. ⁊ si admistras resolutiua cōmouet᷑ dolor ⁊ apa. Flōma ḡ prius: ⁊ nō hesites in hoc cū nō ē phibitio fortis. ⁊ extrahe sanguinē abūdātē. ¶ In cura adubellati dicit. ⁊ si dispō facit flōmiā neciā flōma ex basilica: vētosa ptē ventris: q̄ est sup epar. ¶ Dnt qdā. in apate cal'o flōma de basili-ca dextri brachy: vel de epica: in manu sinistra: si nō pōt inueniri basilica brachy: ⁊ sufficiēter trahat᷑ s3 vtutē. ⁊c. ¶ 2° die: vel 3°. fit aūt miutione apa scliroticū: ⁊ fac idro-pisim. deide mortē: q2 est gñatiuū sanguis pn^m. ⁊ huoru. vñ semp est in eo magna q̄ntitas. Et iō magl o3 in h apa-te flōar᷑ q̄ i apate alic' alteri' mēbri. ¶ Dnt qdā. q i fro apate pticularib' ↄsentiētib' flōmet᷑ epica. Et lic3 Gal. di-cat q flōmet᷑ in cā cala: nō tñ negat q flōmet᷑ in frigida. ¶ Uia. in ape calo purgat cū cassiafi. māna. ⁊ viol'. ⁊c. in frido cū agarico: ⁊ yerapi. ¶ Post sanguis minutione3. dicit Haly. in apate cal'o aquā or. cū suc° ppina: deinde sqniabin. suc°. simplex. ⁊ nām cū aq̄ lebali ⁊ cassiafi. le-nias. ⁊ vtere clysteri de viol'. ordeo furfure. ⁊c. Et si apa ē in latere gibboso maxie cura est ad vrine puocatiōe3 cū puluere citrulli seiu3. ⁊c. Si vo est in latere ↄcauo cura ē ad nāe solonē cū aq̄ sebelabi. cassiafi. mirab. citrinis. ⁊c. ⁊ cū decoc. fructuū cū clysteri. ⁊c. ¶ Cōstan. in calo dic. hūectet᷑ cū succo lupuli. ⁊ cassiafi. clysterizet᷑ cū mirabo. violis. ⁊c. Si calor est fortis da sex orizac. ⁊c. Sicut i cō-cauo o3 dare succū lupli ⁊ endi° cū cassiafi. ⁊c. clyster᷑ fiat molitiuū. ¶ In apate frido da aquā d radicibus: vl' sy^m de sqnāto. de absinthio cū oximel. ⁊ si apa ē in gibbo diu-retica. ⁊c. ¶ Si in ↄcauo purga cū apozi° de agari. yera pig. ⁊ silibus. ⁊c. ¶ Diuisio. cū maturant᷑ apata. ⁊ sunt in ↄcauitate admistra q̄ soluūt nām. ⁊ misce in cibis siclā. ⁊ lubleb. ⁊ apud declinationē medicias fortes. sic aloes agaric°: ⁊ turbith. mirab. citrini. ⁊ silia. Et op3 vt eūes et per clystere. ⁊c. Et si almesire est in ↄcauo purga coleraz cū facilitate. ⁊ si in gibbo puoca vrinā cū faci°. ¶ Alex. in cura inflāmatōis post flōia3 purgato corpe dieta ē or-dināda. ⁊c. deide dicit: pterea et adiutoria danda sunt vt apozima radicū apy. sed oximel dari op3 vt digō fieri i-cipiat. ⁊ sic curādo mā3 per vrinā subtrahis. ⁊ tumor mi-nor efficit᷑. ⁊ si fe. minor est: ⁊ digōnis appēt signa securi' dabis que amplius incidere: ⁊ extenuare pñt. sicut assa⁊ reupōticū: nardus celtica: cōposita vo dāda digesta mā: q2 soluūt flōnes: durities digerūt molliūt: apiunt: ↄstipa-tos poros purgāt. ⁊c. ¶ Aui. in apate calo. in pnc° conue-niunt aq̄ endiuie aq̄ solatri cū sy° acetoso zuccarino: ⁊ aq̄ or. ⁊ virge pastoris: ⁊ cū his misceat᷑ absinthiū calamus aromaticus. ⁊c. ¶ Et medicine fortiores cū calor non ē mult' sunt aq̄ feni. buglo. sqnantū. ⁊ apiū montanū: alu-bleb. ⁊ totū illud cū sy° acetoso. ⁊ ↄferunt huic apati i tu-nica pma: cū incipit digō. ⁊c. ¶ Et si ē in ↄcauo da aquā lubleb cū fris: ⁊ aqua sicle ↄfert cū oībus que maturant ⁊ leniunt: ⁊ repcutiunt. ⁊c. Et pōt in cibo misceri aliqd d seie cartami. ⁊ silr de vrtica ⁊ polipodio. Et qñ dcliat da fortiora. sicut aloes agaricū turbith. ⁊ qdā dnt mirabola-nos citrinos. ¶ Ego vo abhorreo eos pp id qd est in eis

al's. kebuli

de vtute stiptica. ⁊ timeo. q educat᷑ subtile: ⁊ cōuertatur grossum ad lapideitatē. ¶ Et qñq3 damus in hac hora in cibis cartamū semen vrtice. polipodiū. ⁊ epithimum sine timore. ⁊ qñq3 audemus ad ea: que sunt. sic ellus cū op3. Clystere aūt in pn° cū nā est stricta fit in succo sicle: ⁊ melle ⁊ sale. ⁊c. Et apud declinationē fit fortius cū po-lipodio cētaurea ysopo. ⁊ qñq3 ponit᷑ collogtida. Cū vo ē in gibbo incipe cū diureticis fridis. deinde cū tēpatis. ⁊ qñ app3 maturatio da diuretica. acuta fortia. Et nō ē ne-cessaria hic posteriorátio. nisi pp timorem lapideitatis. ¶ In cura erisipille. dicit q est prima cure flōnis. s3 vē-tris solutio. ⁊ vrine puocatio sunt in ea subtiliores. ⁊ cu3 declinantibus ad friditatē. ¶ In cura adubelati dic. q in pn° necia est solo ventris. ⁊ silr cum incipit maturatio. ¶ Et cū erūpit ablue cū aqua mell'. ⁊ rubea. deinde si i-diges icarnatione vulneris. tūc si vtus tolerat solone3: ē in ea adiutoriū plm cū non est supflua. ⁊ ventris solo est necia pp duo. añ eruptione3: vt mā minoret᷑. ⁊ alleuiet᷑ super nā3. ⁊ post eruptionē: aut ppe eruptionē: ⁊ comple-mentū maturatiōis cū apa est in ↄcauo. ⁊ mā decliat ad intestina. ¶ Et solutiua añ eruptione3 sunt tereniabi lu-bleb. ⁊c. ⁊ post maturationē decoctio radicū eupatory cū sabbato cassiafi. ⁊c. Si āt mā est in gibbo non o3 dare so-lutiua: nisi fm viā alleuiationis in pn°: ⁊ añ digōne3. s3 p' maturationē dent᷑ diuretica fm ordinē suū. ⁊ q̄to matu-ritas est maior dent᷑ fortiora. ¶ Medicine vo iuuantes maturationē sunt lac asininū: anisum cū suc° rubeo. ⁊c. ⁊ fortius est decoctio poly: ⁊ sy° de ysopo cōfortat°. ⁊ vtat᷑ medicinis in qbus est aptio: subtiliatio. ⁊ ↄfortatio. sicut est absin^m croc°. spica. radix. peonee rubee: cētauree. ⁊c. ¶ Et si apa rumpet᷑ mūdifica cū solone vētris. aut vri-ne puocatiōe. vt aq̄ mell'. ⁊c. nec dent᷑ diuretica valde ne ledat᷑ meatus vrine. sed cū abstersiuis glutiatiua. ⁊ ad vl-timum sit regimen vlcex renū. ⁊c. ⁊ cū mūdificat᷑ vltio: sumat in potu in matutis aquā or. ⁊ sy^m acetosum. ¶ In cura apatis fridi ↄfert syrup' de fridis cū camedreos. ⁊ polio. ⁊c. ¶ In cura duri apatis. ⁊c.

De sexto dicit Uia. si sangui minuēdo obuiaue-rit apa curamus vsq3 ad statū cū medi-cina repugnatiua stiptica seu bibita: seu ex ponēda. i sta-tu miuim' repugnatiuā: ⁊ augem' ⁊ miscem' dissolutiua3 ⁊ mitigatiuā: ⁊ in fine passiōis medicia discedat ab illa: q̄ fuit in pn° passionis. sic. n. pcipit: qui hanc artē nobis ma-nifestauit magr nr Gal. i lib. 12°. particulax. ⁊c. ¶ Me-dicina repugntaiua est. sicut succ' solatri. endi°. arnoglo-se. ⁊c. Et cū his miscēda sunt ↄfortantia vt sanda. spo^m. ⁊c. res dissolutiua est cassiafi. māna rodozacā. ⁊ silia. ¶ Et si calor auget᷑ det᷑ succus granati. suc^m violaceū. ⁊c. ⁊ ca-ueat a carne melle vino: ⁊ oī re cal'a. ⁊c. Et cataplasma i pn° sit refrigerans mām. deinde ↄfortatiuū. ⁊ si apa ē ex fridiore. damus apozima calamti ysopi. ⁊c. dyacalā dya-reubar^m. ⁊ si apa ē matux demus res apltiua3 laxatiua3 lenitiuā oris venax. si est in gibbo diuretica. sic apiū spi-cam. ⁊c. in pte inferiori purgemus cū agarico. ¶ Si apa sit de ventositate dem' succū scariole apy. ⁊c. troc. d ab-sinthio. ¶ Si apa sit ex pcussione det᷑ reubar^m cu3 vino. vel lacte. ⁊c. Et si cū apate est dolor demus balaustiam: boliīarme. cū succo arnoglo. ⁊c. ¶ Ras. in diuisio. i apa-te calo emplastret᷑ epar cū sanda. cāphora. ⁊ aq̄ ro. ⁊ ifri-detur epar sp. ⁊c. ¶ Serap. oē qd opilat: ⁊ mordicat le-dit pprie qñ apa est in ↄcauitate. q2 que sumunt᷑ alteran-tur añq̃ veniāt ad gibbū. Et si apa est in gibbo ↄfert aq̄ or. ⁊ que puocant vrinā cū eq̄litate vt decoctio radicum apy. Et si est cū iflātione aq̄ solatri: endi° cū secaniabin. ⁊ si tps extenditur: ⁊ maturat᷑ apa da que vrinam puocāt

cū v̄tute.sic̄ assaꝝ.fri.⁊ dr̄ ꝙ est spica romana.⁊c̄.Et si ē i ꝯcauo solue cū lubleb.⁊c̄.Et si in declinatiōe cū fortiori: sicut ē aloes agaricꝰ turbit:⁊ mirab. citrini.⁊c̄. ❡ Haly. si validus est calor adde cāphore.⁊c̄. Empl̄a aūt ex maxima pte sint que repellūt ⁊ ꝓhibent mām̄ sua friditate cōposita:⁊ stipticitate.vt rasura cucurbite strignū: succꝰ frōdiū vitis ro.sanda.⁊c̄.die v̄o 3° vel 4°.adde que dissoluunt vt camomil.mellilo.⁊c̄.Et tādiu auge dissoluentia: quādiu augeṫ apā:⁊ ad statū ꝑueniat.Et iam tunc ex dissoluentibus ⁊ reprimentibꝰ cōposita fiāt emplastra medicamibꝰ.qꝛ equal̄r vt apā declinare incepit repm̄entia minue:⁊ dissoluētia auge:⁊ caue refrigerationē imoderationē:⁊ vsum nimiū.sicut repm̄ētia.sepe.n. ferūt h̄ i apā durū:difficilisqꝫ eius fit dissol̄o: ⁊ ydropisis fit. Cā.n. refrigeratiua:⁊ desiccatiua inspissat mām̄:⁊ dissolui ꝓhibent: fitqꝫ opil̄o: ⁊ ex opilatione fit ydrops.⁊c̄. Et si apā fit a cā manifesta ⁊ casu fiat ēpl̄m.⁊c̄. Et si apā cōuersuꝫ est in saniē fiat empl̄m vt in apātibꝰ stōi dr̄. ❡ Et si feb. suꝑueniat nō erūt aliq̄ cal̄a danda.Et si apā ruperit ⁊ declinet ad renes.⁊ vesicā:papaueris troc̄.cū syꝰ papauerl. ꝙ si declinat ad intestina per egōnē eūabitur.❡ Et si fit apā cal̄m in lacertis suꝑ epar curabiṫ cura apātū cal̄orū in alijs mēbris.s.flōia:poculo medicaminū: empl̄is:⁊ similibus.⁊ cibis.⁊c̄.❡ Et si v̄titur in saniē vtere apitiuis ⁊ vltimo incisiōe:nec prestolādū donec medicaminū vi erumpat. Nā si sanies diu steterit in his locis corrodit:⁊ lacertos putrescere facit.qui sunt suꝑ ventrē:⁊ erūpit ad interiora mēbra ⁊ ledit.Et iō expedit incidere pꝰ anteqꝫ erūpant ad interiora.❡ Oꝛ si fiat adhibendū est remem aliqꝝ q̄ rūpunt ad interius.⁊ de frido apāte loqṫ flātico: melico.⁊c̄.❡ Dicit Aui.Et scias ꝙ in pn°indiget repcussiuis:⁊ infridatiuis.sed locus per h̄ velocior rn̄det duritiei:⁊ iō miscetur cū subtiliatiuis apitiuis.⁊c̄.Et plurima admistratio epithimatis fridoꝝ qn̄qꝫ ducit ad duritiē: sed sufficit introitꝰ balnei.⁊ qn̄ apiṫ ad renes.❡ Stiptica vero ⁊ frida cibi:⁊ medicina ex alia parte nocēt vt pira.⁊c̄.qꝛ ꝯstipant meatū ad fel.quare nō attrahit col̄aꝫ: ⁊ est illud additio in apāte. ❡ Ex cōstipatione ēt licꝫ sit nec̄ia in pn.egritudinis:⁊ ēt in fine resol̄onis ad cōseruationem v̄tutis.tunc timenṫ duo mala.s.lapideitas:⁊ retētio colere:in epe.Et iō in hac egritudine oꝫ incipe a resolutione:plusqꝫ in alijs timendo duritiē. ❡ Et ēt:qꝛ ex resolutione virus expellitur a cuius resudatione nō eūanṫ apāta calida.veꝝ resol̄o sola qn̄qꝫ debilitat: ⁊ approximat morti:⁊ mollificatio sil̄iter.sicut narrat Gal̄. de medico curāte apāta epis cū mollificatiuis.sic̄ i alijs mēbris: sic̄ cū empl̄o de tritico oleo:⁊ aq̄:⁊ cibabat cū cādaruso:cuꝫ dare debebat abstersiua sine viscositate:⁊ duritie:vl̄ gssitie:⁊ erat nec̄e vt miscerenṫ cū resolutiuis medicie stiptice:ꝯfortatiue:⁊ arōatice:sic̄ cipi absinthiū.⁊c̄.⁊ misceretṫ de eis q̄ttitas que ꝯsuaret v̄tutē:⁊ sanitatē ⁊ n̄ supflueret ita ꝙ esset in pn° repcussio cū fortitudine. ⁊ in medio eiꝰ cōpositio.⁊ in fine resol̄o cū stipticis hꝰ gn̄is.Et si festinaretur resol̄o festinareṫ opil̄o.⁊c̄. Nō ergo oꝫ tpe ꝑcussionis vt in pn° vti resol̄one singl̄ari:nec oꝫ in tpe resol̄onis nāe caueṫ a stipticitate.⁊ aptiōe.⁊ hoꝝ ꝯsideratio est ex subtilibus rebus.Et scias ꝙ sicut epar velocior iduraṫ. ita velociter recipit resol̄onē.⁊ qn̄qꝫ resol̄o.⁊ aptio sṫ causa ad resol̄oneꝫ:al̄s eruptionē.⁊ qn̄ admistras resolutiua nō sint cū h̄ mordicatiua ne cōmoueamus apā. ⁊ aq̄ or. q̄uis abstergat.⁊ non mordicet.tn̄ est dulcis.⁊ dl̄ce opilat.Et iō cū aq̄ abstergit:⁊ nō mordicat: nec opilat est ei sufficiētia:⁊ iō cōforteṫ eius abstersio:⁊ aptio cū his: que miscenṫ:⁊ mordicatio.⁊ stipticitas plus nocent cōcauo: q̄ gibbo.qꝛ festināt ad ꝯcauum cū v̄tute:⁊ opilāt in pn°

viaꝝ:⁊ in gibbo sunt fracte v̄tutes:⁊ obuiāt orificijs extremis.Et caue ne ꝓuoces vrinā mā̄ existe in ꝯcauitate. nec ventrē soluas mā̄ exn̄te in gibbositate.qꝛ mā̄ fit inobediēs ad eūonē.imo eūa ex ꝓpingoribus locis.Et caue ne nā̄ sit restricta:vel soluta supflue.qꝛ in h̄ est nocumentū magnū.imo solue cōstrictaꝫ.⁊ stringe solutā cuꝫ eq̄litate.⁊c̄.❡ Quidā dicunt.ꝙ apā qd̄ fit in meseraicis curaṫ.sicut ill̄d qd̄ fit in syma.⁊ ill̄d qd̄ fit in lacertl regētibus ipsum curaṫ sicut ill̄d qd̄ fit in gibbo. Itē facta flōmia ponēda sunt repcussiua.si est mā̄ in syma per os.⁊ i ligda suba.❡ Si est in gibbo exteriꝰ apponāṫ.⁊ in h̄. sicut in alijs apātibꝰ ꝓcedēdū cū resolutiuis: maturatiuis ꝯsolidatiuis:⁊ si est ibi corrosio a sanie. h̄ faciēdū non ē iq̄ttū apā.sꝫ inq̄ttū tale apā.s.in mēbro nobili:alia consideratio est hn̄da.s.ꝙ cū repcussiuis ponēda sunt stiptica ⁊ arōatica.repcussiua.n.frida sūt.⁊ ista ꝓhibēt fluxū sanguinis imobilitādo.⁊ igrossando stiptica ꝯstrigūt substātiam.vn̄ mēbꝝ expellit a se.⁊ expellit.⁊ exp̄mit.sicut manus aquā de spōgia. Arōatica v̄o spūs mltiplicāt ⁊ cōfortant.Et si he v̄tutes ueniantṫ in vna medicia illa melior est.sicut notat Gal̄.in tegni.meliꝰ.n.si ipꝫ stipticū farmacuꝫ statim sit arōaticū.insitas.n.hn̄s duas q̄litates.⁊ v̄tutes fortiꝰ opabiṫ.❡ Medicina v̄o repcussiua est solatrum:aromatica vt cassialignea.stiptica.vt myrtꝰ ro.⁊c̄. Empl̄m v̄o de citonijs:oleo ro.farina siligis cōmēdatuꝫ est ml̄tū.⁊ loco coctanoꝝ poni pn̄t poma siluestria.qd̄ ē medicamē frm:stipticū ⁊ aromaticū.qbꝰ miscenṫ absinthiū calamꝰ arōaticꝰ.⁊c̄.Oꝛ si mā̄ est viscosa:nec pōt repcuti ponēda sunt resolutiua.q̄ resoluāt isensibil̄r. sꝫ cōsiderāda est nobilitas epis. Nā cū solis resolutis substantia epis resolueret al̄s dissolueret.⁊ iō admisceṫ stiptica. ⁊ arōatica.qꝝ q̄dā cal̄a:q̄dā frida sūt. ⁊c̄. aliqn̄ cū p̄dcis ponunṫ maturatiua.deide mūdificatiua.vltio ꝯsolidatiua.si oꝫ.vt dragātū bol̄.⁊c̄.❡ Et si apā est col̄icū sil̄r faciendū.excepto ꝙ sanguis nō est ml̄tū subtrahēdus.⁊ ꝙ fortiora repcussiua pn̄t apponi.qꝛ col̄a nō ita facil̄r ingssatur.sicut sanguis.sil̄r si apā ē in lacertl fortiora pn̄t apponi.qꝛ nō timeṫ ꝙ sanguis sclirotizeṫ.Et si mā̄ est in syma.⁊ ē fra agaricꝰ valde cōmēdaṫ. reubarm v̄o purgat ꝑ ventrē si deṫ cū solutiuo:⁊ per vrinā si deṫ cū diuretico: ⁊ datū cū fra plus ꝑ ventrē.cū cal̄a plus per vrinā. ⁊ cōmendaṫ epar adip.⁊ ell̄m cū eo.⁊c̄. In apāte inueterato cōmēdāt filoniū.❡ Raſ.in Almā.si apāta in epe gn̄antur.eoꝝ cura erit vt apātū q̄ in stō fuerūt.⁊c̄.❡ Quidā dn̄t.mā̄ apātl calī in pn° repcutiaṫ cū stuppis canabinis intinctis in suc° solatri tepido:ter:vel q̄ter.in die:vsqꝫ ad .3.vel.2.dies. In augmēto vtēdū dissolutiuis: vt empl̄o de farina or.⁊ suc° absinthij.in statu v̄o si mā̄ paraṫ ad saniē.qd̄ sciṫ ex augm̄to doloris ⁊ feb.instādū cū maturatiuis.vt est empl̄ꝫ de farina tritici cū butyro apāte rupto. qd̄ sciṫ:qꝛ sanies exit cū egōne: vl̄ vria. ⁊c̄ vtēdū ē mūdificatiuis. ❡ De fluxu sanguis ab epe. Cap. XCVIII

E fluxu sanguis ab epe. notāda sunt.7cm.pm.de noie.2m. de diffōne.3m.de spēbꝰ.4m. de causis.5m. de signis.6m.de dr̄ia eiꝰ ad fluxū sanguis itestialis.7m.de mō curatiōis.

De primo dico.ꝙ a Uiac°.nominaṫ fluxꝰ sanguinis ab epe. A pl̄ibꝰ dissinteria epica dr̄.⁊ de eo d̄terminātin ca°.de dissinteria vt Haly.Alex.Sera.⁊c̄. Fluxꝰ āt sanguinis hꝰ est accn̄s sol̄onis ꝯtinuitatl in epe.

Diffiniṫ autem sic. dissinteria epatica ē egō sanguinis puri:cui nō admisceṫ egō.Et distinguiṫ eiꝰ spēs:qꝛ q̄dā est egō sanguis puri:q̄dā ipuri:⁊ q̄dā

est fetida.⁊ q̄dā nō. ¶ Pōit āt Aui.pl'es modos solōnis ab epate. Nā q̄dā aquosa.q̄dā viruleta.q̄dā kilosa.q̄daꝫ lotural'.q̄dā saniosa:q̄dā col'ica:q̄dā mel'ica adusta.q̄daꝫ mel'ica nālis.⁊ q̄dā sanguinea:ex sanguine puro vel non puro:fetida:vel nō fetida. Jnter dictas aūt spēs oēs loturalis ꝓprie dr̄ epica dissinteria ꝑꝑ debilitateꝫ retentiue. ⁊ digestiue.

De speciebus

dicit Uiati⁹.⁊ causis.flux⁹ sanguinis ab ep̄e modis mlt'l fit. q: ex sepatione iuncture cū sua suba vulnerat̄ vel ex venarū aptiōe.q̄ dr̄nt iter se.q: sanguis de venis aptis purus est:⁊ rubicūdus. de vulneribus v̄o grossus:⁊ niger:⁊ putrefact⁹.Et vtraqꝫ in itestis neqꝫ torturā:nꝫ pūcturaꝫ facit.Est alia spēs.vn̄ sanguis pur⁹ emanat.vt si pes: vel aliud mēbꝝ incidat̄:sanguis nutritur⁹ illō redit ad epar. quē epar spnens emittit.sil'r nimia soliti hr̄e exercitia. ⁊ post quiete longa dissoluti sanguinē ex nimys collectis exercitys ad epar trāsmittit.quē collectū epar emittit.⁊ cū egestiōe eycit.h spēs.sicut dicit Gal'. iterposite venit. sicut epica.⁊ febris piodica.Est ēt alia que a medicis dr̄ egō epica in qua cū egōne nimi⁹ sanguis exit:⁊ q̄si lotura carnis:eā ei⁹ est defectio v̄tutis digestiue in ep̄e. q̄ mutare debet succū cibi in sanguinē.Est ⁊ alia spēs exiēs cum egōne in qua sanguis est niger ⁊ lucidus. ⁊ h est cū epar mutat cibū in iperfectū sanguinē.sꝫ tn̄ ꝯriū hꝫ vt ad mēbra reyciat:sic̄ si sibi obuiāt opil'ones:⁊ ꝯstipatiōes. sanguis.n.manēs in ep̄e lōgo tp̄e nꝫ diuisus per mēbra nec̄e est calore ep̄is icendat̄ ⁊ corrūpat̄:quē postea v̄t⁹ expulsiua ep̄is ad intestia expellit.⁊ cū egōne emittit. ¶ Predictas cās gdā sic abbreuiāt dicētes.pª cā est vlceratio. aut venaꝝ corrosio ex ꝑte syme.zª est ruptura earūdeꝫ. 3ª.est mutilatio.4ª.d̄bilitas aliq̄ꝝ mēbroꝝ.5ª.delitia vite ⁊ trāq̄llitas:quas longa exercitia:⁊ labores ꝯsequūt̄. 6ª.ꝑꝑ opil'onē. ¶ He v̄o sex cāe reducunt̄ ad.3.s.ad dyarisim:dyabrosim:⁊ anatomasim. q̄ ꝯtinent̄ in his v̄sib⁹. ¶ Dyabrosis venas corrodit rixis easdē scindit: Anatomasis has apire facit.Fit dyarisis ex repl'one vasoꝝ:dyabrosis ex acumie hūoꝝ.anatomasis ex aptione pororuꝫ ꝑꝑ multa bal.⁊ hꝫ. ¶ Quidā dn̄t.ꝙ fit ex repl'one venaruꝫ:⁊ ex debilitate ꝯtētiue:⁊ ex fortitudine expl'siue. ⁊c̄. ¶ Aui.cā in sanguine puro est v̄tus fortis nō faciēs necessariū vt remoueat̄ suꝑfluitas a sanguine in tp̄e i quo alterat̄:⁊ expellat ipsum.Et aliqn̄ fit ꝑꝑ sol'onē continui. ¶ Et scias.ꝙ potus vini passi recentis facit cadere in solutionē ventris epaticā. ¶ Dicūt gdā. dissinteria ep̄ica fit ex debili ꝯtentiua ep̄is:⁊ venaꝝ:⁊ fit ex sanguis abundantia:⁊ ꝓprie in detruncatis.⁊c̄. ¶ Dn̄t quidā.primitiua cā est aer cal's:⁊ hūidus multiplicās sanguinē vl' calidus:⁊ siccus col'icus sanguinē acutū faciens.exercitiuꝫ nimiū ⁊ subitū.⁊ hoc ꝓprie post repl'onē:⁊ cibū. ⁊ longa quies post exercitiū in qua sanguis acut⁹ per exercitiuꝫ modo redūdat ad epar.⁊ bal.calidū post repl'onē.⁊ cibū cibus vel potus:q̄ꝫtitate:vel q̄litate peccās: somn⁹ etiaꝫ diurnus superfluus ⁊ ꝓp̄e post repl'onē:⁊ retentio superfluitatum:⁊ anime accn̄a.⁊c̄. ¶ Causa antecedēs est opilatio.ita ꝙ sanguis non pōt ad mēbra trāsire. vn̄ redundat per meseraicas ad intestina vel opil'o dissoluta:vl' liquefactio in suba epatis ꝑꝑ calidū apa vel fortitudo expulsiue vel debilitas retētiue: vel vulnus: vel abūdantia sanguis vl' d̄bilitas attra^uc:mēbrorū:vel sanguis abūdātia a mutillatiōe vel retētio mēstruoꝝ:vel emorroydaꝝ. ¶ Causa coniūcta est venaꝝ aptio:vel corrosio:vel incisio.⁊c̄.siue ēt debilitas retētiue.

De signis

potest sufficere per dicta superius in cap'lo de dissinteria ⁊ per ea que immediate dicentur de differentia inter dissinteriā epaticā ⁊ intestinalem.

De sexto

premissorū dico. ꝙ epatica dissinteria differt ab intestinali:q: sanguis ab itestinis exit guttatim:ab epate simul. Preterea exit ab intestinis cum squāmis ab epate sine squāmis. ⁊ ab epate per interualla tēporuꝫ egreditur sine dolore sanguis purus:aut similis loture.s.carnis: nec ē illi aliqd admixtū. nōnunq̄ꝫ fit emissio per circuitū. dissinteriaꝫ que ab ep̄e sequitur extenuatio corporis:eo ꝙ mēbra cito priuentur ab epate. ¶ Et si cū his ifirmus dolorē sentit in ꝑtibus epatis signū est dissinteriā esse epaticā. Nec est contradictio.q: dicit Haly.ꝙ dissinteria epatica est sine dolore. deinde dicit ꝙ in dissinteria epatica patiens sentit dolorem.in parte epatis:q: intelligit̄ ꝙ dolor est in epate nō emissione per intestina:sed in partibus epatis tantū.falluntur autē aliquādo.q: cū sanguine ab epate decurrente colere miscentur acute:que vulnerant intestia. ⁊ egrediuntur cū sanguine squāmule.⁊ putant excoriationē eē in intestinis tantū. ¶ Preterea precessit epaticaꝫ dissinteriam repletio epatis ⁊ venarū ex sanguine quē natura expellit:quē nec resolutio precedit colerica.nec rubigis: nec aliud qđ sanguinis solutionē antecedat. Fit etiam ex alicuius mēbri incisione.hoc autem accidens semel fit. nec est longi temporis:sed inciditur velocius: nec cū eo ciboruꝫ deficit appetitus.Et quandoqꝫ est ex debilitate virtutis appetitiue:que in epate est:⁊ hanc etiā seq̄t̄ paucitas appetitus:⁊ rubigo antecedit:ac sanguis loture carnis recētis silis. ¶ Gal'.in lib.de interioribus dissinteria epatica fit subita:sed in intestinis paulatim: intestinaleꝫ p̄cedit egestio col'ica pūgitiua.deinde rasura. deinde sanguis. Jn sanguine qui est ab epate nō est rasura.tortiōes: vulnera sign̄at i itestis.Sꝫ rasura mixta cū sanguie i suꝑioribꝰ itestis. Piguedo v̄o sign̄at ꝙ rasura ē i iferiobꝰ.⁊

Serap.

(ep̄ica raro fit cū iteruallo: qđ n̄ fit i itestili. fluxus ab epatis debilitate signū est egō.sic̄ lotura carnis.dolor suꝑ vmblicū: ⁊ post dolorē egō non cita sign̄at ꝙ i suꝑioribꝰ.sꝫ dolor sub vmblico:⁊ cita emissio post dolorē ab inferioribꝰ ⁊ magnū ⁊ multū ex g̊ssis: ⁊ minutū multū ex subtilibꝰ.⁊c̄. Jntestinalis breuiter ē cū rasura dolore pūctione ꝑua in q̄ꝫtitate ꝯtinua: mixta nō postposita.sed epatica est sine dolore pl'ima:nō semꝑ ꝯtinua:⁊ est in ea kilositas:⁊ est eq̄litas:⁊ est sepata post egōnē:mixtio ꝑua:⁊ est decliuis ad albedinē:⁊ citritatē. ¶ Auer. ꝓpriū signū vlceris intestinoꝝ est dolor sensibilis mēbri egrotantis.⁊ ꝙ paulatim sanguis egredit̄ qui suꝑfluitatibus est mixtus:qui si est ab ep̄e scitur per sigª debilitatis epatis.⁊ q: sine dolore ē:⁊ ꝙ epar expellit ꝑꝑ malitiam scitur per colorē:q: est sanguis niger adustus. ¶ Dn̄t gdā si in suꝑioribus intestinis:qđ resoluit̄ ē subtile dolor est suꝑius:⁊ mixtio est fortis.Si in iferioribus: qđ emittit̄ est grossuꝫ:dolor iferi⁹ mixtio debilis:⁊ flux⁹ epaticus est sine dolore:non ꝯtinuus:plus in nocte q̄ꝫ in die:p̄cedit egō:seq̄t̄ mixtio.Sed ab intestis fit cū abrasione:dolore punctiōe:plus in die q̄ꝫ in nocte.pl'a pn̄t dici de hac mā:sed dicta sufficiant.

De modo

curationis. attendēda sunt.5. pm.de difficultate cure.zm.d̄ errore qui cōtingit.3m.de regimine.4m.de intentionibus:que attēdūtur in curatione.5m.de mō curationis.fꝫ causas per euacuationem:diuersionem:⁊ propriam medicinā int⁹ ⁊ ex̄. ¶ De primo.dicit Haly.Epatice dissinterie medella per difficilis est: ⁊ perpauci ab ea liberantur : eo ꝙ medicorum multi parum epatis cognoscunt debilitatē ⁊ causam qua debilitatur epar. ¶ Ait enim Galie.se quos

dam cognouisse: quibus epatica erat dissinteria ex epa/
tis debilitate: ꝛ pierūt ex pauca medicoꝝ noticia curatio
nis eoꝝ. hec nāqꝫ passio nōnūq̄ꝫ ex hūoꝛe fit acuto: q ad
intestina fluēs vlcerat ea: vñ curāt illā cura vlceꝝ inte/
stinoꝝ cū epatis desideret curā: ꝛ iō ꝑit egrotans. ℂ De
2° dicit Aui. ꝙ illud qđ cadit in h cap. de erroꝛe ē vt den/
tur illis q fluxū hñt epaticū opilatiuū medi^ne ꝯstipatiue
addētes in opilōnē ꝯfoꝛtātes eaꝫ: vt ꝯstringāt nām ꝛ ꝑ/
ducit illđ ad erroꝛē maximū. ℂ Et multotiēs linit insi/
piēs epar in hac assellatiōe cū ispissantib⁹ sanguinē exti/
guētib⁹ epar cū h ꝙ sūt frida: ꝛ i h ē timoꝛ ꝛ successio pu/
trefactiōis: imo oꝫ cū scies ꝙ cā ē opilō i epate: ꝛ meseray/
cis: vt itēdas cū aꝑtiōe opilōnis ꝛc̄. ℂ De 3° dic̄ Aui. ꝙ i
ꝓn° assellatiōis epatice: oꝫ ꝓ^m vt egro nō approximes pa/
nē: qm̄ epar nō recipit ipm: imo recti⁹ ē vt sis ꝯtēt⁹ aq̄ sa/
uich bis in die aut ter. Or si tolerat in fine mixtionē mily
cū eo decoquēdo: deide colādo ipm faciat: ꝛ si tolerat vt
comedat decoctū nō colatū faciat. ℂ Et si in đcoc. cum
mēsura sauich ro. aq̄ decoq̄t donec igrosset: ꝛ nō ē malū
vti adipe galline: ꝛ iā laudate sūt pass. pigues i h cap. ita
vt qdā extimauerūt ꝙ sanāt fluxū lotiuū diffi^lcm. ℂ Et
nos iā exꝑti sum⁹ illđ: ꝛ fiūt res nō lōginq̄ ab eo qđ dixe/
rūt. ℂ Dñt qdā. si ē ex sanguis abūdātia: vel mutillatōe
ꝑtis vtat berbis ꝛ fructib⁹ q̄ paꝝ sanguis generēt ꝛ absti
neāt a gnāntib⁹ multū sanguineꝫ: sic̄ a carne poꝛcina re/
cēti gallinacea: edina: ꝛ silib⁹: ꝛ dieta sit tenuis: abstineāt
a multo somno: bal. aq̄ dulcis: nimia qete: sꝫ sit in laboꝛe:
ꝛ vigilys: ꝛ in h casu ꝯpetit coytus frequēs. ℂ De 4° dic̄
Daly. ꝙ oꝫ vti ꝯfoꝛtātib⁹ epar: alterātib⁹ ꝯplōnē. icarce
rātib⁹ sanguinē: siue ꝯstrigētib⁹: ꝛ his q̄ amputāt passio/
nē ei⁹: ꝛ icōmoda q̄ ab ea fiūt. ꝛ oia q̄ sputo sanguis cōpe/
tūt. Nā si medicis misceant ꝓsunt valde ꝯplōni epatis
calē ꝛ ei⁹ đbilitati: silr epatice ꝓsūt dissinterie. ꝛ in emplis
etiā oꝫ vti ꝯfoꝛtātib⁹: ꝛ sanguinē reꝓmētib⁹. ℂ Quidaꝫ
dñt. in ꝓn° cauēdū eē ꝯstrictiua sanguis: vel alteri⁹ hūo/
ris: qꝛ h eēt cā ꝑditiōis: qꝛ humoꝛ malignus nō ꝑmitte/
ret exire: h aūt dico: nisi eēt ex aꝑtiōe venaꝝ: qꝛ tūc dan/
da sūt stiptica reꝑcussiua ꝛ ꝯstrictiua. In alys aūt casib⁹
ꝓmo dāda sīt mūdificatiua illi⁹ hūoꝛis ꝛ euātiua: postea
trahēdū ē ad ꝯriā vel aliā ꝑtē cū fricatiōe ꝛ flōmia ꝛc̄. de
inde dāda epatis ꝯfoꝛtatiua stiptica. Si vō esset epatica
dissynteria ꝑꝑ opilōnē: tūc dāda eēnt diuretica. ℂ De 5°
dic̄ sic Daly. appone stiptica: sic̄ ē pul. đ berberis: terra si/
gillata cyꝑca spodiū: reubar. laca ꝛc̄. silr ēt troc̄. đ spodio
de karabe ꝛc̄. cū lacte sine butyro ꝓiectis laminib⁹ ferre/
is: vel cū succo poꝛtul. ꝛc̄. Et exteri⁹ vtat emplis đ sandal
balaustys terra cyꝑca cū succo arnoglo. ꝛc̄. pāno. s. lineo
subtili infuso refrigerato: ꝛ sic sup epar posito. ℂ Dñt q/
dā. si dissynteria sit epatica minuat basilica epytima fiat
epati de sandal ros. spodio: cāphoꝛa ꝛc̄. ℂ Dñt qdā. si sit
ex sanguis abūdātia minuat epatica: si ex debili ꝯtētiua:
vel alia cā epythi⁹ cū fridis: vt sandalis succis herbaruꝫ
laca: aceto ꝛc̄. Et bꝛeuiter epythi^ta ꝛ empla q̄ ꝯferūt cale/
factiōi epatis. dic̄. si ex abūdātia sanguis: vel mutillatiōe
flōmet: dieta sit pauca tenuis sanguis gnātiua: vt cū fru
ctib⁹ ꝛc̄. Si sit ex mutillatiōe singulis mēsib⁹ minuatur
epatica: si ex debilitate ꝯtētiue dent cōfoꝛtatiua ꝛ iterci/
pientia fluxum vt zucca. ro. ꝛ dyacodion: similiter siru/
pus myrtinus vel ros. Epar inungatur cum oleo rosa. ꝛ
cāphoꝛa ꝛc̄. ℂ Si ex replōne flōma epaticā: deide appo/
ne lo^lia ꝓcedētib⁹ āñdotis vt triasandali ꝛc̄. ℂ Si ex su/
perflua calitate vl friditate per ꝯria succurrat: ꝛ ꝑ epatis
ꝯfoꝛtatiua. Et i h casu valꝫ absinthiū mēta coꝛiādrū qđ
alterat ꝛ ꝯfoꝛtat: si sit ex đfectu digestiue ꝑꝑ frig⁹ det dya
margariton: dyagalāga: ꝙ ēt multū valꝫ ꝯ ydropisim de

frigida cā. Si ex coꝛrosione ꝓmo dent mūdificatiua: po
stea confoꝛtatiua consolidatiua ꝛc̄.

ℂ De ydropisi. Cap. XCIX.

E ydropisi notāda sūt. 13. ꝓ^m de noie. 2^m de dif
finitiōe. 3^m de nā passiōis. s. vtꝝ sit cro/
nica vel acuta. 4^m de speciebus: ꝛ qd sit
vnaqueq̄ꝫ eaꝝ: ꝛ vñ dicat. 5^m de mō ge
nerationis. 6^m de causis. 7^m de signis.
8^m q̄ deterioꝛ ꝛ que minus mala. 9^m qđ mēbꝛuꝫ ꝓmo
patitur: ꝛ qđ ꝓmo iflat. 10^m q̄ accidētia sequunt. 11^m q̄
curat: ꝛ q̄ nō. 12^m đ termiatiōe ipsi⁹. 13^m đ mō curōnis.

De primo dico ꝙ ista passio dr̄ ydrops: vl ydro/
pisis: vl aquosa passio vētris: vl ydro
pitia: q̄ꝫq̄ꝫ in asclyte sit maioꝛ aquositas i vētre: ꝛ in tym/
panite vētositas: ꝛ i yposarca flātis aquositas ꝑ totū: tñ i
qualibꝫ spē fundamētū ē aquosuꝫ flegma: vel aquositas
ꝛ dicit ab ydrops ꝙ est aqua: ꝛ pisis passio: inde ydropi/
(sis. i. aquosa passio.

De secundo dicit i Uia. ꝙ ydropisis ē erroꝛ i/
mutatiue ṽtutis in epate: ꝛ ē distictio data ꝑ cāꝫ efficien/
teꝫ. Nā erroꝛ digestiue epatis nō ē ydrops: sꝫ cā efficiens
ydropis. ℂ Aui. sic diffinit ydropisis ē egritudo māl: cu/
ius cā ē mā exuberās frida igrediēs mēbꝛa: ꝛ crescunt ꝑ
eam: aut mēbꝛa manifesta oia: aut loca vacua ꝑtiuꝫ i qb⁹
sūt regimē nutrimēti ꝛ hūoꝛes. ℂ Sꝫ Daly. ydꝛopisis ē
egritudo q̄ oꝛit ex debilitate ṽtutis gnāntis sanguinē: vl
ydropisis ē erroꝛ ṽtutis digestiue epatis tumoꝛē mēbꝛo/
rū gnāns. ℂ Dicit Alex. ꝙ ydropis ē passio epatis croni
ca ex epatis frigoꝛe gnāta: que nō ꝑt cibos coq̄re: ꝛ muta/
re in subāꝫ sanguis: sꝫ in q̄litatē aqueaꝫ mutāt: aut fleg/
ma effectū gnāt ydropisim.

De tertio ꝓmissoꝝ. dico ꝙ siue sit egritudo ꝑ se:
siue accn̄s alteri⁹ semꝑ cronica ē pas/
sio. Et h pꝫ exꝑiētia: pꝫ ēt ꝑ Alex. q dic̄. ꝙ ē cronica pas/
sio. Et Ga. in ꝯ^to affoꝛis. ꝑoxismos ꝛ ꝯsistētias: patēt ēt ꝑ
oēs auctoꝛes q loquunt de hac materia.

De quarto dic̄ Aui. diuisiōes ei⁹ sūt tres yposar/
ca in q̄ cā est mā flātica penetrās cū
sanguie ꝑ mēbꝛa. ℂ Et asclytes in qua est cā mā aquosa
effusa i spatiū vētris iferioꝛis: ꝛ q̄ sequūt ipꝫ. ꝛ tympāites
i qua cā ē mā vētosa sparsa ꝑ illas ꝑtes. ℂ Dic̄ Rap. spēs
ydropis sīt. 3. vna fit ex multitudie hūiditatl q̄ aggregat
itra ꝑiteneonē velamē qđ ē iter mēbꝛa supioꝛa ꝛ iferio/
ra: ꝛ iter itestina. Et alia fit ex vētositate q̄ replet ista lo/
ca. Et i 3^a totū coꝛp⁹ vr̄ sic̄ coꝛp⁹ moꝛtui: qđ iā inflatū ē. ꝓ^a
noiat asclytes. 2^a tympanites. 3^a yposarca. ℂ Dic̄ Alex.
ydropitie gnā 3^a sīt. vna q̄ fit ex tenui hūoꝛe: ꝛ vētositate
spūs: ꝛ dr̄ asclytes: alia ex vētositate spūs: ꝛ dr̄ tympani/
tes. 3^a ex flāmatico sanguie in toto ꝯsistente coꝛpe: ꝛ dicit
anasarca leucoflātia. ℂ Diuisiones. ydropisis. 3. hꝫ mo/
dos: aut. n. aggregatur aq̄ in ventre tm̄: ꝛ est asclytes: aut
totū coꝛpus mollificat: ꝛ est yposarca: aut aggregat i vē/
tre paꝝ aque: ꝛ vētositatis plurimum: ꝛ est tympanites.
Nec obstat qđ ab Alex. dr̄. qꝛ asclytes fit ex tenui humo/
re: ꝛ vētositate spūs. Et Ras. dicit. ꝙ asclytes fit ex aqua
tm̄: qꝛ. s. in asclyte nō est multa vētositas de q̄ sit notabi/
liter multl. ℂ Daly. ydropisis spēs sunt. 3. ꝓ^a ē tympani/
tes. 2^a est asclytes. 3^a yposarca. Asclytes ydrops apđ ara/
bes dicitur vtrea: quoniā cum ventrem cōmoues sonus
eius audit tāq̄ꝫ vtris aqua pleni: ꝛ vtrea vocatur: yposar
cam autem arabes carneam vocant: ab Hyp. in affoꝛis.
Si ab albo flegmate dr̄ album flegma: ꝛ nominatur no
mie suecāe. ℂ Scđꝫ Uia. ēt spēs sīt tres. s. yposarca: cui⁹
tumoꝛ eque ꝑ totū coꝛpus diuidit. ℂ 2^a spēs dr̄ ydrops

yposarcha
asclytes
tympanites

aquea in q̄ cū īfirm⁹ mouet̄ aq̄ illa ī ventre mouet̄: sicut aqua in ventre īclusa tertia spēs vocat̄ sicca pp siccitatē substātie vētositatis: ꝛ dr̄ tympanites. Si.n. ventrem infirmi pcutias q̄si tympanum sonat. ¶ Dicūt quidam. ꝙ leucoflātia reponitur sub yposarca: nec sūt. 4. spēs: sed. 3. ꝛ dr̄ asclytes ab ascly qđ est vter: qꝛ vēter eoꝛuꝫ motus sonat vt vter plenus vino vel aq̄. Tympanites dicit̄ ꝙ sonat ad modū tympani. yposarca dicitur ab ypos ꝙ ē sub ꝛ sarcos caro: qꝛ toti carni supposita est materia sua: ꝛ nō adhesit: vnde remanet in medio q̄si vulnus: qꝛ materia est flegma semicoctū: de quo dic̄. iō modus humecti moꝛbi q fit ppꝛie non indigens alteri⁹ hūoꝛis humectatiōe ē friduꝫ vulnus: ac vacuū: ac fetidissimū cuꝫ tabid i^re: quēadmodū ī flātico caro ydropico squaloꝛe vacuo toꝛpēs. ¶ Quidā vō distinguunt q̄tuoꝛ spēs practice: sicut breuiarius platearius: ferrarius: Rugerius q̄ sunt leucoflātia yposarca vel anasarca: asclytes ꝛ tympanites: ꝛ dr̄ leucoflantia ab albo flāte facta: leucos.n. idē est qđ albū.

De modo gñationis asclytis. loqtur Aui. dicēs ꝙ superfluitas aquosa nō egredit̄ ex parte sui exitus: q̄re reuertit̄ ꝛ fluit ad locum aliū. s. ad vētrem: aut ꝯm semitaꝫ resudationis. ppter separationem ventositatis: vel multitudinē m̄āe: vel vehemētiam expulsionis m̄āe: aut ꝯm semitaꝫ scissure aliquoꝝ meatuū: vnde aquositas trahitur ad eos anq̄ꝫ ad epar: aut ꝯm semitam reuersionis ex oꝛificijs venaꝝ que veniūt ad sumē ex quibus vꝛina egredit̄. ¶ Nam infantes duꝫ sunt in ventre mingūt ex sumine: ꝛ silr̄ oꝛti anteq̄ꝫ mingāt p vesicam mingūt ex sumine: cūq̄ꝫ pꝛohibet̄ ex illo latere tendit ad vesiccam: cū ergo necessitateꝫ faciunt opilationes: ꝛ resistentiaꝫ v̓tutum expulsiuarum ex partib⁹ alijs expellitur aquositas in illis venis: donec pueniat ad oꝛificia venarum. Cūq̄ꝫ nō inuenit meatuꝫ ad sumē dilatatur ad ventrem: ꝛ aperiuntur: ꝛ fiunt latioꝛes valde ꝯm cōpassionem ad creationem suam pꝛimā ꝛ coartantur: ꝛ meatus qui sunt apud gibbū q stricti sunt: ꝛ fiūt strictioꝛes magis: q̄ꝫ illi apud ꝯcauitateꝫ. Et non elongat̄ gn sit eūatio ex ventre veniens ex istis ptib⁹: ꝛ medicina qdeꝫ inuenit vias per eas ad epar: deinde ad intestina. ¶ De modo generatiōis tympanitis ꝛ yposarce patebit in assignatione causarum.

De causis dic̄ Sera. ꝙ ydropisis fit ex epate qn̄ foꝛte frigus eius adest: aut ex frido sanguine: q aggregat̄ in reliquo coꝛpe: aut ex multo frigoꝛe alioꝝ mēbꝛoꝛuꝫ: ꝺ quoꝝ ppꝛetate ē vt refrigerēt coꝛpus. Sꝫ epar infridat̄: aut ex apāte melico: aut ex potu multe aq̄ fride nō in sua hoꝛa. Nā ex h̓ mēbꝛa infridant̄: ꝛ epar per cōitatē eoꝝ. sed pulmo epar ꝛ renes īfrigidant venas ī gibbo: deīde epar licꝫ spatio longo ꝛ splen: ꝛ stōus: ꝛ intestina īfridant venas q̄ sunt in ꝯcauo: ꝛ fit ydropisis ex eūatiōe sanguis supflua qn̄ infridat̄ epar ex frigoꝛe supfluo: ꝛ debilitatur sicut cursus sanguis supflui ex mēstruis vel emoꝛꝛoydib⁹. ¶ Et qn̄ꝫ fit ex egritudib⁹ acutis: sed nō sine medio. Cū ergo mediū est egrediēs ab equalitate: donec fiat in epate malitia ꝯplōnis calide: aut sup mēsurā: tūc dissoluitur v̓tus epatis: ꝛ fit ydropisis. ¶ Raſ. in diuisio. silr̄ dicit. ꝙ yposarca est ex frigoꝛe epatis: ex potu aque fride post coytū bal. vel motū plīn: ꝛ fit post solōnē vētris longā: vel fluxū sanguis ex mēstruis: vel emoꝛꝛoydib⁹: ꝛ fit post magnitudinē splenis. Et qn̄qꝫ pp frigus ex mēbꝛis vicinis: sic̄ stō itestino ieiuno pulmone vel dyafragmate renib⁹: ꝛ qn̄q̄ꝫ ex retētiōe menstruoꝝ. ¶ Asclytes fit ex apāte calō ī epate: qn̄q̄ꝫ ex apāte duro. ¶ Tympanites fit ex aggregatiōe aq̄ ꝛ vētositatis plīme: ꝛ fit post calitateꝫ ī epate. ¶ Haly. oīs ydrops ē ex debilitate v̓tutis sanguinē gnātis: cū a sua bꝛeuiat̄ actione: ꝛ h̓ ē ex frida cōplexione epatis. ¶ Fit ēt ex icōmodo mēbꝛoꝝ q̄ cōpticipāt epati: vel illi vicinant̄: vt stō qui nō pōt digerere cibū diligenter: vn̄ venit cruda aquositas ciboꝝ ad epar: vn̄ nō pōt in bonū mutare sanguinem: ꝛ sub ea ad omne coꝛpus puenit habitudine: vn̄ ꝛ in suā nō pn̄t euꝫ mutare mēbꝛa naturam. ¶ Intestinum ieiunū: ꝛ meseraycā si debilitent̄ ab imutanda succositate: ꝛ ad epar trāsmittenduꝫ v̓tus epatis debilitatur. Nōnūq̄ꝫ autē fit ydrops ex mutatiōe ꝯplōnis pulmonis: vel coꝛꝛuptione: q̄ humiditate nō pōt reficiq̄ in sanguine ē: remanetq̄ꝫ ī epate humiditas: ꝛ pascunt̄ ea mēbꝛa: ac eoꝝ mēbꝛoꝝ hūectatur ꝯplō. Fit etiam ex renū debilitate ab aquositate sanguinis trahēda: q̄ in sanguine remanet: vn̄ sanguis aquosus ad membꝛa fertur pascētia: que cum refecerit eoꝛuꝫ humectat ꝯplexionē. ¶ Tympanitica fit ex debili caloꝛe epatis: ꝛ frigiditate non īmoderate: vnde cibi mutant̄ in ventositatē: que aggregatur inter siphac ventris ꝛ itestina. Et fit ex multis cibis ventosis ydrops vtrea ex imoderata epatis ꝯplōne frigida ꝛ hūida: vn̄ cibi mutant̄ in vētositatē ꝛ hūiditatē aquosaꝫ que adunant̄ iter siphac ventris ꝛ itestina: fit aūt h̓ maxie ex comestione olerum fridoꝝ: ꝛ ex mlto potu aq̄ fride. ¶ Yposarca fit ex mutatiōe cibi in epate in sanguinē flāticuꝫ pp frigus. ꝛ humidū īmoderatū: qđ ad oīa mittit̄ mēbꝛa: eo ꝙ humectat ꝛ facit flātica. Fit etiam ex duro epatis apostemate: vnde opilatur. ꝛ ad ipsum anhelitus pꝛhibet̄ accidere: vn̄ epar frigescit. ꝛ cibus in flegma mutatur. Fit ex apāte splenis quo a purgādo sanguinē debilitatur: remanetq̄ꝫ colera ī sanguine nigra: ꝛ caloꝛē extinguit epatis. ¶ Et fit ex immoderato fluxu sanguinis menstrui: vel emoꝛꝛoydalis: vnde epar sanguie inanit̄ ꝛ refrigescit. Fit etiaꝫ ex constipato sanguine mēstruo: vel emoꝛꝛoydaꝝ: qui cū in epate est nālis includit̄ caloꝛ qui ex sanguinis refrigerat̄ multitudine: quēadmodū olei nimia copia lucernaꝝ lumen: vel ignis extinguit̄. Fit etiā ex ꝯplōne stōi frigida: cū ab eo cibus mittit̄ idigestus ad epar: vnde flāticus sanguis fit. ¶ Fit etiā ex humoꝛe grosso viscoso opilante meatuꝫ epatis: vn̄ anhelitus pꝛohibet̄ ad illud: vn̄ frigescit sanguis: neq̄ꝫ qualis opꝫ ad mēbꝛa trāsmittit̄ opilatione pꝛohibente: sed que in eo ps tenuis est ꝛ aquosa penetrat ac mēbꝛa humectat. Fit etiā ex intestini ieiuni debilitate ꝛ venaꝝ meseraycaꝝ. ¶ Fit etiā post febꝛes lōgas ppter multū potū aque: ꝛ digestionis cibi in stō paucitatē: q̄ ex febꝛis fit ardoꝛe: q̄re opilatio gnātur. Fit etiā ex moꝛbis acutis cū epatis talis fit ꝯplō ꝛ v̓tus dissoluit̄: nec sanguineꝫ gnāre pōt. ¶ Uia. ydropisis ē ex debilitate v̓tutꝭ mutabil̓ ī epate. vn̄ necesse ē vt sanguinē coꝛꝛūpat: q idigest⁹ coꝛpus nutriat. Et fit ex epatis passiōe vl̓ cōpassiōe splenis stōi itestini renū vl̓ mr̄icis. Pꝛopā vō epatis passio ē mala ꝯplō: vel mala ꝯpositio: vel ꝯtinuitatis solō: ſꝫ tamē qn̄ deficit epar per se: vel ab alio cessat virtus imutatiua eius. Epar.n. aliqn̄ patit̄: ꝛ tn̄ h̓ v̓tus actionē suā non pōt egredi: sed augmētata epatis passiōe nece ē hāc deficere. vn̄ fit hūoꝛ crudus: ꝛ ydropeꝫ facit. Et si digestiua aliq̄ꝫtulum firmata fit ypostica si sit pigerima fit hūiditas citrina salsa mala que grauat epar q̄ nō mādat̄ ad mēbꝛa: ſꝫ caloꝛ epatis eā dissoluit: ꝛ fumū facit quē postea eycit ad pelliculam circūdantem ventrem ꝛ intestina quā vocant siphac: vbi caloꝛis fumositas mutatur: ꝛ in aquosaꝫ humiditatem conuertitur: vnde spatia implentur inter intestina: ꝛ pelliculam q̄ dr̄ siphac. ¶ Si vō humiditas fumi maioꝛ q̄ꝫ ventositas sit: gnātur spēs que dr̄ ydropisis: que cū ifirmus mouet̄: ꝛ aqua vētris simil̓r: sicut aq̄ vtri inclusa. Si vero humiditas minoꝛ sit ventositate: et

fumo gñãtur spẽs q̃ dicit̃ sicca: ꝓpter siccitatẽ subeven-
tositatis. Et dr̃ tympanites i qua si vẽtrẽ ꝑcutias vt tym
panũ sonat: q̃ spẽs de minori friditate nascitur: q2 humi-
ditas grossa non fit aerea si multa sit friditas. ❡ Qui-
dam dicunt. yposarcam fieri ex aquoso sanguine per oĩa
membra diffuso: vñ corpus inflat̃. Asclytes fit ex enfra-
si splenis ⁊ epatis: ⁊ solum vẽter iflatur: Leucofantia fit
de flegmate tm̃: vñ totum corp⁹ tumet: Tympanites ex
modica aqua: ⁊ multa vẽtositate. ❡ Dicũt quidaz. fit q2
vene attrahunt ab epate: epar a stõ: vñ stõus debilitatus
magis de potu recipit: ex cuius abũdantia calor debili-
tatur: ⁊ fit indigestio: ⁊ hũor crudus ⁊c. qñq3 fit vitio stõi
tm̃: qui non digerit ⁊c. qñq3 vitio intestinoꝝ: qui non de-
purãt succositatẽ a superfluitate pme digestionis: qñq3
vitio splenis: simil'r non depurantis: qñq3 ex nimio ven-
tris fluxu: vel sanguinis ⁊c. qñq3 ex opilatione renũ: quã-
doq3 ex membris mutillatis: quãdoq3 ex retẽtione mẽ-
struoꝝ ⁊c. quãdoq3 ex apate epatis. ❡ Et si epar distem
peret̃ in frigido ⁊ hũido fit humor aquosus: qui diffusus
per mẽbra inflat: ⁊ fit leucoflantia. Si vo in frigida ⁊ sic-
ca fit yposarca: vel anasarca. Si zirbus epatis distẽpere-
tur in caliditate ⁊ hũiditate: vñ porri apiuntur: ⁊ exit spi-
ritus: ⁊ fumus a syma deficit calor: ⁊ fit indigestio ⁊ ascly
tes. Si distemperatur in caliditate ⁊ siccitate porri gibbi
aperiuntur ⁊ spũs: ⁊ fumi exeunt ⁊ a syma: ⁊ calor deficit
⁊ fit tympanites: vnde due pme dicũtur frigide: ⁊ due vl
time dicũtur calide. ❡ Dicũt gdam. si digestio debilis su
perflua gñãntur ⁊c. fit aũt. 3. de causis ex retentiõe sup-
fluitatũ preter nãm: vel ex superfluitate fluxus hũidita-
tis pter nãm: vel ex distemperãtia qualitatis epatis: sup-
flua vo retẽta ꝯprimũt virtutẽ: vñ gñãntur superfluita-
tes multe: vñ fit inflatio. Ex fluxu vo supfluoꝝ resoluit̃
virtus debilitantur vtutes: vñ fiunt superflua. ❡ Ex di-
stẽperantia qualitatis quatuor modis fit. s. leucoflãtia ex
frigiditate ⁊ hũiditate: yposarca ex frido ⁊ sicco: asclytes
ex calido ⁊ hũido. Tympanites ex calido ⁊ sicco. ❡ Fri
giditas ⁊ humiditas debilitat digõnẽ: vñ fiunt supflua:
que virtus expulsiua mittit exterius. Ex frigido ⁊ sicco
debilitat̃ digestio: ⁊ aliquãtulũ expulsiua: vnde supflua
non ad cutem: sed sub carne retinẽtur: vñ fit yposarca. i.
iuxta carnem. Ex calido ⁊ humido debilitat̃ digestio ex-
pulsiua ex dissolutione spũuz: vnde superflua nõ expel-
luntur exterius: sed inter ventrem ⁊ siphac retinent̃: ⁊ h̃
dicit̃ asclytes ex caliditate ⁊ siccitate spũs dissoluunt̃: et
supflua ex idigõne facta per caliditatẽ ⁊ siccitatẽ i gros-
sam ventositatẽ resoluuntur: que non expellũtur pp de-
bilitatẽ expulsiue ⁊c. ❡ Quidam dicũt. q fit ex distẽpe
rantia cerebri mñicis venarum capillariũ ⁊c. ❡ Dicunt
quidam. q omnes auctores cõueniunt q cã mãlis ẽ fri-
gida: licz aliqñ calor superfluus possit esse cã remota: sed
frigiditas ⁊ indigestio non generant: nisi sanguinẽ aquo-
sum. vel aquositatem: vel ventositatem. Et ideo nõ sunt
nisi tm̃ tres spẽs ⁊c. ❡ Cause ydropisis sunt: aut pp pro-
priã passionẽ: aut per cõpassionẽ: ꝓpria passio: aut est pro-
pter morbũ ꝯsil'ez officialẽ: vel cõem: pp malã ꝯpl'onem
ꝯpositã mãlẽ. 4. modis: calor. n. superfluus resoluit debi
litat ⁊ ifrigidat demũ. friditas vo ifridat ⁊ debilitat: sil'r
morb⁹ officialis vt opil'o apa debilitat ⁊c. ❡ Naz opila-
tio ꝯstrigẽdo suffocat. dupl'r. n. calor extiguit̃: vel corrũ-
pitur: vel resol'one: vel cõpressiõe: vt pz i igne coopto ⁊c. õ
sol'one ꝯtiris pz. q p ꝯpassionẽ fit: q2 epar ꝯpatit̃ oib⁹ mẽ-
bris ⁊c. ❡ Dñt gdaz. Cã cõis ois ydropisis est debilitas
digestiue epatis: q̃ hz digerere kilũ: ⁊ eo digesto retẽtiua
retinet ꝯueniẽs: ⁊ expulsiua expellit icõueniẽs. In quo-
cũq3 hoꝝ deficiat fit ydrops. ❡ Huius autẽ debilitatis

cãe distiguunt̃: vel ex pte vtutis: vel ex pte hũoris: vl' ex
parte viaꝝ. ❡ Ex pte vtutis: vtus aut debilitat̃ ex quali-
bet mala ꝯplexione intẽsa: q2 ois imoderata discrasia ex-
oluit actũ ꝓprie vtutis: humor ẽt peccans q̃titate q̃lita-
te: vel suba ex parte viaꝝ: vt opilatiõis: q2 hũores nõ pos
sunt venire ad loca ad que debẽt. ❡ Cãe pmitiue sunt vt
aer frigidus extinguẽs: vel calidus ꝯsumẽs: sil'r exercitiũ
nimiũ ꝯsumens: vel paucum extinguẽs: sil'r bal. ꝯsumũt
calida: ⁊ frida extinguũt: cibus ⁊ potus q̃titate digõnez
impedit ⁊ calorẽ extiguit: sil'r friditate sua extinguit: sil'r
caliditate ⁊ siccitate: ⁊ hũiditate: viscositate grossitie. sil'r
ex parte somni: q2 multũ extinguit calorẽ: vigilie consu-
mũt: coytus supfluus corpus debilitat ⁊ ifrigidat: ⁊ anie
accñtia sil'r faciunt: q2 vel dissoluẽdo: vel extinguẽdo: vl'
infridãdo debilitãt. ❡ Cã vo ꝯiuncta asclytis est abũdã-
tia aquositatis in vacuitate nutritiuoꝝ. ❡ Causa añs vt
est dictũ virtus debilis: materia inobediens: vie icõue-
nientes. Cuz g nõ alterat̃: vel sequestrat̃ a vtute: tũc vri-
na: vel aquositas redũdat in vẽtrẽ implẽs ipz per subaz
epatis resudans extra: vel redit p meseraycas: ⁊ ptransit
venas suminis: ⁊ stabit iter zirbũ ⁊ siphac: vl' acumie suo
generat vesicas in epate: que postmoduz crepate iplent
inter epar ⁊ siphac: quãdoq3 etiam: vt dicit Aui. crepatis
vesicis aqua cadit i vẽtrẽ: licz raro: Aliqñ. n aqua tẽdẽs
de stõ ad epar resudat p intestina ad vẽtrez pusq3 veniat
ad epar: nec est mixꝝ: vt ẽt dicit Auic. q2 sanies que grossi-
or est aquositate vrinali trãsit: aliqñ per porositates os-
sis. ❡ Et per aliũ modũ potest cadere aqua in ventrem
vt dicit Aui. si post digestionẽ epatis tendat vrinalis su-
perfluitas ad vmbilicũ per vias per quas cõsueuerat fe-
tus nutriri in vtero mr̃is: ⁊ existens in sũmitate vene apõ
vmbilicũ frangit ⁊ dilaniat ibi: ⁊ cadat in concauũ ven-
tris: ita q intestina natent in ea: qõ potest fieri ꝓpter er-
rorem epatis: vel propter aliquam opilationem in vys:
vnde ipsa debet descendere ad vesicam: ⁊ quia aquosi-
tas est frigidior est alys humoribus: fit h̃ ydrops frigi-
dior inter alias ⁊ verior: ⁊ periculosior: ⁊ q2 in ea vrina ẽ
tincta: q2 sanguis non est sequestratus ab ea. creditur a
quibusdam esse a causa calida: qõ quidez aliquando fit:
sed rarissime: sed propter excessuz talis caliditatis qñq3
cõpl'o debilitat̃ spãl'r pp apa renum vel viaꝝ iter epar ⁊
venas: vel ipsi⁹ gibbi: vñ ⁊ in illa maxie fit sitis. Cã ꝯiun
cta tympanitis ẽ abũdãtia vẽtositatis calide fumose: vel
fride vẽtose. Cã aũt sil'r vt dcm̃ est ex pte vtutis vel mãe
vel viaꝝ: vẽtositas. n. illa ꝯuertit̃ in aquosas ptes cũ nõ
habeat exitũ pp defectũ dcm̃. Si aũt fumositas: tũc ite-
rũ qñ petit exitũ tangẽs supiorẽ ptẽ illi⁹ i quo ẽ: vl' dya-
fragmat' igrossat̃. sic ẽ videre i stupha cũ vapores ascen
dũt sursuz: ⁊ nõ hñt exitũ: q̃re igrossant̃ ⁊ refluũt: ⁊ illa dr̃
ydrops sicca: vñ Ypp. Quibuscũq3 tortiões circa vmbi
licũ ⁊c. i ydropẽ siccã pficit̃: ⁊ h̃ maxie fit cũ epar ẽ siccũ
⁊ stõ⁹ ẽ fridus. ❡ Cã ꝯiũcta yposarce ẽ suppõ flãtici hu-
moris semicocti: ⁊ ei⁹ nõ adherẽtia cũ carne p totũ corp⁹
dispersi. Cã añs ẽ flãtic⁹ hũor semicoct⁹ i epate: q̃ gdẽ se-
micoctio cãtur ex õbilitate caloris nãlis ñ potẽtis coq̃re
sufficiẽter: tñ maior ẽ facta õcoctio i ista q̃ i alys: ⁊ iõ mi
nus frida: oẽs aũt predicte cãe: vel sunt ꝓpe epati: ⁊ ime-
diate: vel ab alys vicinis: vel colligatis vt stõ ⁊c. ❡ Aui.
cõis cã ydropisis: aut ẽ epati ꝓpa: aut p cõitatẽ. Cã vo ꝓ-
pria dignior ⁊ cõior ẽ õbilitas digestiue epatis: ⁊ ipa est
q̃si cã ꝯiũcta. Cã vo añs istralis ẽ puitas epatis opil'o apo
stema ⁊c. ꝯpl'onalis ẽ iflatio cũ g̃datiõe resoluẽs calorez
inatũ: ⁊ extictio ei⁹ subito: siue sit a cal'o: siue a frido: siue
potu aq̃ fride in ieiuno: ⁊ post bal. exercitiũ vel coytuz et
ex humectãte supfluo ⁊ exiccante post liquefactionẽ. Et

euõnes superflue per sudorē vrinaȝ solōnē ventris: rasuram: mēstrua emorroydes: nociuior vº euātio: est euātio sanguis.

¶ Cā vero cū cōitate: aut ē cū cōitate toti⁹ vt calefiat sanguis ei⁹ vt īfrigidet͂ valde: aut pp frigus stōi ꝓprie post fluxū sanguis: vel ꝓpter meseraicam: vel splenē: ex āpate calō: vel frido: vel qꝛ min⁹ attrahit: aut plusq̄ꝫ oȝ: vel pp cōitatē renū. qꝛ calītas ē in eis: vel friditas: vnde plus vel minus attrahunt: vel opilaº: vel durities.

¶ Uel pp itestina: ꝛ ꝓprie pp orbū: qꝛ epati ꝓpingus: vl' vesicā: vel matricem: vel pulmonē: vel dyafragma: nec ē ꝓpter malitiā ꝯplōnis hoꝝ mēbroꝝ tm̄: ſȝ alias eorum egritudies: vt emorroydas itestini: ꝛ mēstrua mr̄icis: plurime cōitates ducētes ad ydropisiȝ sunt cuȝ renib⁹ orbo: splene: meseraica ꝛ stō.

¶ Asclytis cā ꝯiūcta ē ꝙ supfluitas aquosa nō egredit͂ ex pte sui exitus: ſȝ reuertit͂ ꝛ fluit ad vētrem: aut ſm semitā resolōnis ex separatiōe ventositatis: aut pp multitudinē mãe: aut pp fortitudinem expulsiue: que mãm ꝑ ossa expellit: aut pp scissuram meatuuȝ cibi ad epar: q̄re trahitur aquositas ad eos: añq̄ꝫ ad epar: aut pp aptionē venaꝝ suminis: vñ cū infantes mingant ex sumine: si per meatus vrinales vrina non potest egredi reuertitur ad sumen: vt cū ibi non inueniat meatum aperiūtur orificia venaꝝ: ꝛ inde aqua igredit͂ ī vētrem: ꝛ natura quidem inuenit vias per eas ad epar: deinde ad intestina.

¶ Cā vero huius cause coniūcte: aut est in vȳs: aut in virtute: aut in mã. Sed debilitas in virtute est: vt debilitas virtutis expu siue epatis: aut fortitudo attractiue renū vel vtriusq̄ꝫ. Cā in mã est multitudo aquositatis: quā nã separe nō pōt: ꝛ aquositas ē plurima pp potuȝ aq̄ fride plurime: vel pp vehemētiam sitis ex quacūq̄ꝫ cā ꝛc̄.

¶ Cā in vȳs est āpa vel opilatio: q̄ ꝓhibet aquositatē ab incessu vie sue: ꝛ conuertit eā ad viā aliā.

¶ Cā añs yposarce est corruptio in digestōe 3ª declivi ad cruditatē: aquositatem: ꝛ flāticitatem: ꝛ sanguis nō adheret corpori adherentia naturali.

¶ Et qñq̄ꝫ cā ī hoc ē digestio ꝑma aut 2ª: aut corruptio ei⁹ qḋ sumit͂: aut flāticitas. Et qñq̄ꝫ debilitatur retentiua: digestiua: ꝛ separatiua in epate ipō: aut per cōitatem: q̄ꝫuis nō sint āpata: aut opilationes ꝓhibentia penetrationem cibi: sicut frigiditatis multitudo venaꝝ corporis: ꝛ egritudines añcedentes ei: aut opilatiões ex comestiōe iuscuoꝝ ꝛ bibitis: ꝛ similium: ꝛ qñq̄ꝫ est ꝓpter stationem in aere frigido a quo multā recipit oꝑationem.

¶ Et qñȝ fit a cā caliditatis liq̄facietis corp⁹ ꝛ hūores: cū ḡ fit opilō nō pōt penetrare hūor virulētus liq̄factus in ptes renū: q̄re dispartit͂ in corpe: ꝛ plȝ h⁹ fit subito.

¶ Cā tympanitis ē plurima corruptio digōnis ꝑme pp virtutē: aut pp mãȝ: debilis. n. caliditas debiliter digerit: vñ corp⁹ abhorret: conuertit͂. n. in vaporē: ꝛ ventositatē mã ꝯtenta in stō: ꝛ in itestinis: ꝛ ꝓprie cū stōus ē fridus ꝛ hūidus: qm̄ non digerit: vnde corpus abhorret: ꝯuertit͂ eniȝ in vaporē ꝛ vētositatem ad digestionē epatis: deinde fit in epate caliditas humida aliq̄ p̄parata vbi digerit aliquid nōdū p̄paratū ad vnam digestionē. Et qñq̄ꝫ est ꝓpter caliditatē fortem extraneā in stō ꝛ in epate incipiēdo ad cibos humidos ꝛ corpis hūiditates: añq̄ꝫ dñet͂ sup eas digestio: q̄ ꝑuenit a caliditate innata. ꝛ facit in eis opōneȝ nō nālē: ꝛ resoluit eos ī vētositatē añ digōnē.

¶ Est ḡ cā tympanitis: debilitas digōnis ꝑme: ꝛ debilitas caloris. aut pp vehemētiā calītatis dñantl q̄ nō dimittit tp̄s digōnis: aut pp cibos.

De signis

dicit Aui. signa cōia sūt malitia coloris: īflatio pedū: pp debilitatē caliditatis inate: ꝛ hūiditatē sanguis: ꝛ vaporē ei⁹: ꝛ sitis magna: ꝛ ꝯstrictio anhelit⁹: ꝛ paucitas appetit⁹ cibi pp forteȝ appetitū aq̄: nisi sit a friditate epatis: vel potu aq̄ fride ī nō sua hora: ꝛ in oī: ꝛ ꝓpe in asclyte: deide in yposarca minorat͂ vrina: ꝛ vtplm̄ rubet pp paucitatē suā: ꝛ paucitatem sepatiōis sanguis ꝛ colere rubee ab vrina: nō ḡ oȝ vt iudicet͂ pp rubedinē aque ꝛ tincturā ei⁹ caliditas ydropisis: ꝛ accidit multotiēs fe. tepida: ꝛ bothor q̄ erūpitur. et emittit aquā citrinā: ꝛ multiplicatur egestio sanguiea in yposarca ꝛ tympanite.

¶ De signis cōibus. dic͂ Galy. cōis āt trib⁹ spēbus ydropisis ē tumor pedū: qm̄ vapor qui fit ī eis corporib⁹ est grossus ex debilitate caloris nālis: vñ ad īferiora mergit͂ sua grossitie. Et qꝛ sunt loca remota a fonte caloris. s. a corde ꝛ epate: nec dissoluit͂ pp hūidas ꝛ vētosas superfluitates que descendunt.

¶ Dicit Sera. omnibus speciebus ydropisis: inflatio peduȝ est cōe accidens: qꝛ calor īnatus est debilis: ꝛ nō expellūtur vapores ad illud qḋ apparet de corpore. ꝓpterea ḡ fit ꝙ venit ad pedes ſm modū cibi: ꝛ resoluit͂ ibi: ꝛ mutat͂ ad superfluitates malas.

¶ Qꝛ si dixeris. q̄re nō īflant͂ man⁹. dicem⁹ ꝙ sūt ꝓpinq̄ cordi: ꝛ qm̄ cor ē fons caloris nālis: iō iuuant͂ a calore nāli: nec seq͂t͂ eas corruptio. 2ª cā ē mot⁹ manuū facilior q̄ꝫ pedū: vñ pp multū motū: resoluit͂ qḋ effluit ad eas. 3ª cā ē: qꝛ ꝓpriū est vaporis grossi descēdere: ꝛ iō inflant͂ pedes.

¶ Alex. non ponit sigª cōia.

¶ Dñt quidā. accñs cōe ē tumor pedū: qꝛ cū sint lōge a fonte caloris nō incorporāt nutrimētū: qḋ nō cōuersum facit tumorē: ꝛ pp suppositionē multaȝ supflua descēdūt. Aliud signū cōe cacesie ꝛ ydropisis est mutatio coloris in non nālem ꝛ tumor vl'is aut pticularis.

¶ Signa spērum ſȝ Auic. sunt. U. g. signa asclytis grauitas sensibilis in ventre: ꝛ cū venter ꝑcutit͂ nō ē ei sonus: sed qñ venter mouetur audit͂ sonus motus aq̄ mote. ꝛ silr cū mutat͂ de latere ad latus: ꝛ tactus est: vt tactus vtris pleni: non vtris in quo est inflatio: ꝛ nō est grauitas in mēbris: nec magnitudo: sicut in yposarca: imo arescunt: ꝛ est cutis corporis tēsa humida: ꝛ qñq̄ꝫ apostemat͂ virga: ꝛ fit vrina pauca: et pulsus paruus frequēs decliuis ad duritiē: ꝛ cū aliq̄ꝫtula tensiōe velaminū: ꝛ in fine qñq̄ꝫ declinat ad lenitateȝ ꝓpter multitudinē hūiditatis.

¶ Signa yposarce h̄ sūt īflatio in toto corpore: sic̄ fit in mortuo: ꝛ īpinguāt͂ mēbra ꝛ ꝓprie facies: ꝛ ex cōpressiōe digitoꝝ ꝯprimit͂ loc⁹: ꝛ nō est de īflatiōe ventris ꝛ cōmotionis: ꝛ exitus sumis qḋ ē in ventre asclytis ꝛ tympanitis: ꝛ vtplurimū est in ea fluxus ventris sanguineus: ꝛ lenitas non tendēs ad albedinem: ꝛ pulsus est vndosus latus lenis: ꝛ iam dictum ē qñ est in facie hominis: aut manu eius sinistra mollities: et accidit ei in principio h⁹ accidētis pruritus in naso moritur 2º die: aut tertio.

¶ Sigª tympanitis sūt exitus suminis plurimū: nec est grauitas sic̄ in asclyte: ſȝ tēsio maior q̄ꝫ in asclyte: īmo qñq̄ꝫ ē sic̄ chorda tensa: nec est ī tympanite pinguedo mēbroꝝ: sic̄ in yposarca: īmo icipit arefieri: ꝛ cuȝ venter percutit͂ manu audit͂ sonus: sic̄ vtris in quo ē inflatio: nō vtris pleni aqua ꝛ appetitus eructuationis: ꝛ melioratur ea: ꝛ per exitum ventositatis ꝛ eius pulsus est lōgior: q̄ꝫ alioꝝ ydropicorum. Et non est debilis cum non ledatur virtus a qualitate sua: aut minoret͂ attractione asclytis: ꝛ est ſm plurimum velox: frequēs: decliuis ad duritiem ꝛ tensionem: ꝛ non est in ea inflatio pedum: sicut in alȳs.

¶ De signis tympanitis. dic͂ Galy. si ventrem pulses siphacem: sonuȝ audis tāq̄ꝫ tympani.

¶ Signa asclytis. quoniam cum ventrem cōmoues: sonus auditur: vtris aqua pleni.

¶ Signuȝ yposarce: quoniam tumor est in toto humidus ꝛ mollis. ꝛ si digitis cōprimatur vestigium remanet profundum: primum oīuȝ facies intumescit: ꝛ pedes color corporis sit albus silis colori mortuorum: ꝛ in processu caro humefit: ꝛ tāq̄ꝫ fluxum patit͂: ꝛ nūq̄ꝫ membra scinduntur: ꝛ aquosuȝ deflu-

it: ideo ergo ait Hypp. ydropicorum corporib⁹ vlcera nõ sanantur: vlcera .n. per desiccationẽ sanant̃. ¶ Alexan. breuiter dicit. ꝙ asclytes vt vter: tympanites: vt tympanũ sonãt. anasarca silis carni mortui: ⁊ totũ corp⁹ tumet: ⁊ premẽtib⁹ nobis digitis fossa efficit̃: ⁊ eleuatis statiz replet̃. ¶ Diuisiões yposarce signa sũt albedo coloris vrine: solũ nãe inflatio palpebrarũ ⁊ extremitatuz. ¶ Asclytes fit cũ apãte calĩo in epate ⁊ febre: ⁊ rubedie aq̃. Tympanites ex aggregatiõe aq̃: ⁊ vẽtositate multa fit pp caliditatẽ in epate: ⁊ ẽ aq̃ cũ ea rubea ſm plm: ⁊ añcedit eaz inflatio assidua i vẽtre ⁊c̃. ¶ Dñt qdam. signa distictiua generis sũt iflatio vẽtris: ⁊ pedũ: sitis frequẽs ⁊c̃. ¶ Et i mulierib⁹ distiguit̃ ab impgnatiõe: q: pregnãs grossitiẽ hʒ tantũ v̄sus partẽ añriorẽ vẽtris: ⁊ colorẽ nãlẽ: nec sitis est: nec pedũ iflatio: nisi raro: ⁊ hʒ lac: ydropica v̄o p totũ est grossa: ⁊ circa latera: ⁊ alibi: pedes hʒ iflatos discolorata est: nec hʒ lac. ¶ Dicit Aui. qñ fit asclytis post lapidez exeũtẽ sine cã manifesta in epate: tũc scias ꝙ vna duarũ viarũ testiculorũ iã disrupta est. ¶ Dñt qdã. signa asclytis sunt magna sitis ꝑpter opilationem: q: potus nõ potest ad mẽbra venire: ⁊ ipsa semper appetunt: vel ꝑpter caliditatem spũalium cõpressorũ: ⁊ q: multuz bibunt corrũpitur digestio: ⁊ iõ maior fit opilatio: sicut ẽt digestio corrumpitur in estate: quãdo pp calorem homies nimis coguntur bibere: ⁊ testes sunt lucidi ⁊ inflati: ⁊ vrina colorata ⁊ pauca: venter sonat: vt vter plenus: in tympanite venter sonat vt tympanum. multas eructuationes: gurgulationes. ventositatum emissionis. collũ gracile ⁊ crura. Et si est ex ventositate non habet inflatos testiculos: ⁊ colorem croceum. In yposarca corpus totum rugiduz ⁊ inflatum: ⁊ colorem flãticũ: ⁊ minus alijs sitit. ¶ Dñt quidã. in leucoflãtia inflatio magna in toto albedo mollities: digitus impressus signũ foramis facit: sʒ paulatiz resurgit vrina est discolorata: lactea spissa ⁊ alba: in yposarca nõ est tanta inflatio: caro fetet: vnde ideo queadmoduz inflata caro ydropicorũ squalore vacuo torpens ⁊ vrina discolorata ⁊ mediocriter tenuis vel spissa i asclyte venter inflatus sonat: vt vẽter semiplenus: vrina ruffa spissa: in tympanite venter inflatus tensior q̃ʒ in asclyte: vrina ruffa tenuis: colli ⁊ extremitatum gracilitas: narium attractio: oculi concaui ⁊ rotundi. ¶ Alman. augetur venter in asclyte post epatis dolores ⁊ febres: ⁊ proeminet exterius ab vmbilico vsq; ad femur: ⁊ cutis ventris subtiliatur: ⁊ albescit: ⁊ sonat venter: vt aqua in vase non pleno mota. ¶ In yposarca in palpebris ⁊ extremitatibus apostema molle testiculi apostemãt̃ facies ⁊ totum corp⁹ q̃dã mollitie tenet̃ tympanitis ⁊c̃. vt dcm̃ est. ¶ Dñt qdã. in yposarca eq̃lis est tumor in toto: ⁊ virtus epatis fortis expellit a se: ⁊ mẽbra attrahũt vt se nutriãt: tñ mã nõ ẽ apta vt ex ea se nutriãt. ¶ In asclyte ⁊ tympanite manus caput collũ gracillant̃: ⁊ nihil attrahunt: nec mãdãt eis aliqd ab epate. vt iã defectio tympanites iuuat̃ p eructuatiões: quod aliqñ nõ ꝯ[it] asclytes p sudores ⁊c̃. De signis ſm loca. dicit Auic. ꝙ si ex apãte epatis stringitur vrina: apãt̃ pedes: ⁊ tussis ẽ sine sputo: ⁊ fiunt apãta in latere dextro ⁊ sinistro q̃ occultãt̃: deinde apparẽt: ⁊ h̃ fit plm̃ i asclyte: ⁊ si icipit i ambobus ylijs incipit apã in pedib⁹: deide fit flux⁹ vẽtris sanguinolẽtus lõgus qui nõ resoluit̃: nec egredit̃ cũ eo aq̃. ¶ Et splenetica significat color ꝺclũis ad viriditatẽ: ⁊ egritudo añs i splene: ⁊ q: i ea nõ cadit appetit⁹. Et silr cũ ẽ ex renib⁹ non cadit appetit⁹ eo casu quo cadit in epate: ⁊ añcedũt eã egritudines renũ. ¶ Dic̃ Hyp. ydrops i acuta feb. ꝯsurgit ex lũbis ⁊ ylijs: ⁊ ab epate: ꝯsurgẽs aũt ex lũbis ⁊ ylijs significat̃ ex pedũ iflatiõe: ⁊ vẽtris diuturna effluxiõe: nõ tñ cũ defectu doloris. vl̃ vẽtris tumoris. ¶ Cui⁹ v̄o origo ẽ ab epate fit cũ tussicula: nec ꝓyciunt qcq̃: tumẽt pedes: nec egerũt: nisi modicũ: ⁊ cũ angustia: ⁊ circa vẽtrem fit apã: nec continuo extra manẽtia: sed qñq; veluti fugientia. ¶ Dicit Haly. ꝓpriũ aũt ydropis̃ q̃ a stõ ⁊ intestino ieiuno: ⁊ meseraica ẽ dyaria ꝯti[n]⁹ p quã dolor nõ dissoluit̃ ⁊ h̃ fit pp icõmodũ qđ accidit stõ ex friditate: vñ nõ põt digerere cibũ: sʒ crudus remanẽs ⁊ grauãs expellit̃ ad ieiunũ: ⁊ itestina. ⁊ ab his foras. Eodẽ mõ si meseraicis accidat icõmodũ. ¶ Si v̄o ẽ ex apãte epatis tussis ꝓpa ẽ: ⁊ nãe siccitas. tussis: q: dyafragma ꝯprimit̃: ⁊ pect⁹ ⁊ pulmo: vñ hõ tussire cogit̃: eo ꝙ tussim sibi estimet vtilem. Cũ nõ nihil emittit: nec sentit vtilitatẽ aliq̃ʒ cessat ab ea. Nãe v̄o siccitas fit: q: intestinũ ieiunũ ⁊ meseraica i hac spẽ sana sunt ⁊ fortia: ⁊ cibi succositatẽ ad epar mittũt: colore aũt meat⁹ ab epate ad fel opilatus est. qm̃ apã ipsuz cõprimit: nec aliqd ad fel penetrat colere: aut parũ aliqd ⁊ subtile: vñ minuit̃ colera q̃ ad intestina defluit a felle: eaq; de cã stercora fiũt sicca. ¶ Alexã. si ẽ ex epate: aut pulmone: aut dyafragmate: tussis plurima ⁊ nihil emittit̃: sʒ tñ agitant̃ vt tussiãt: vẽtris ꝯstrictio: ex iflatiõe viscerũ: vesicã aũt in itestino medio infridatis signãt ventris effusio. corrosiões frequẽtes: ⁊ mordicatiões intestinorũ: ⁊ ide colerica egestio: ⁊ vẽter possidet̃ a colerica superfluitate flõne in itestinis exñte. Si ẽ ex pulmone exagitatio tussis i totũ corp⁹: ⁊ pedes iflant̃ plus alijs mẽbris. Et fit talis ydropitia in autũno. ¶ Serap. dyaria ẽ cõe accñs ydropicis q̃ sũt i locis vacuis: qñ icisuz est apã ex mala ꝯplone: ⁊ signãt illud dolores i vmbilico ⁊ vẽtre: ⁊ anchis q nõ resoluũtur potu medicinarũ: neq; eũone: aut pp apã melicũ qđ fit in eis: ⁊ fit dyaria: q: cib⁹ non venit ad epar pp coartationẽ ex apãte: aut replone venarũ qb⁹ fit penetratio: ⁊ tũc ne[cess]io cib⁹ gnãt intestina ⁊ expellit̃ iferi⁹. Et iuuat sup illud mordicatio q̃ fit ex corrosiõe horũ ciborũ. Si ẽ ex apãte signãt tussis ventris siccitas. Si aũt cũ tussi sunt sputũ ⁊ fetor: tũc nõ sperat̃ de infirmo: sic̃ dixit Hyp. trac. 7. libri affo. ⁊ iste est sermo eiusdez. ¶ Omni ydropico cui accidit tussis desperat̃: q: significat pulmonẽ repletum istis materijs: ⁊ iõ moriunt̃ velociter: qm̃ anhelitus eorũ ꝯstrigit̃ ⁊ prefocat̃. Et dñia inter ydropisim ex epate: ⁊ ex locis vacuis est: q: iflatio que fit ab epate descẽdit sub digitis ⁊ locus remanet submersus: ⁊ cito redit: ⁊ nõ est altera cã ſm hoc: nisi q: cã iflationis illic est flegma: ⁊ h̃ cã ẽ vẽtositas: in ea q̃ fit pp mẽbra anhelitus tussis est accñs ꝓprium ⁊ inflatio cruriũ ⁊c̃. ⁊ ꝓprie q̃ est in ea ex pulmone. ¶ Dñt qdaz. in ea que fit pp apã stõi ⁊ intestinorũ signa sunt diuturna ventris effusio: q: cib⁹ in his nõ digerit̃: nec retinet̃ pp apã vel solonem ꝯtinui. Et si meseraica opilet̃ cibus non vadit ad epar. ⁊ h̃ est cã fluxus i quo ydropic⁹ euãt̃: nec tñ deficit tumor: aut dolor: si fit ex apãte epatis: tũc tussis ẽ: difficultas egerẽdi: ⁊ epar attrahit ⁊c̃. ¶ Signa cãrũ ſm Aui. q: cuius cã ẽ calĩa est cũ signis caliditatis ex iflatiõe ⁊ siti: ⁊ citrinitate corporis. ⁊ amaritudie oris: ⁊ vehemẽtia siccitatis in corpe: ⁊ casu appetitus cibi: ⁊ vomitu citrino: ⁊ viridi: ⁊ fortis fit vrine adustio in fine eius ꝑpter vehemẽtiã colere. Et si est ex liquefactione: ⁊ expulsiõe ad vias vrinales signa sunt magna citrinitas: ⁊ signa liquefactiõis ⁊ añcessio egestiõis: ⁊ vrine lauatiue ⁊ virulente ⁊ incipit ex partib⁹ yliorũ ⁊ alcbatim. ¶ Et silr ydropis̃ facta ex egritudinib⁹ acutis. Et si cã est apã durũ scit̃ per signa eius: ⁊ fluxum ventris sanguineum qui sequit̃ eaz: ⁊ paucitatez appetitus cibi. Et illius cuius causa est apostema calidũ ⁊ est: quoniaz incipit ex parte epatis: ⁊ strigit̃ cũ eo nã: ⁊ sunt cuz eo reliq̃ signa apãtis calĩ. ¶ Dñt

quidam. signa causarum sumuntur a dispōne corporis: etate: sexu: regiōe: colore: dieta ꝑambula: q2 si cā est cal'a: qd raro ɔtigit: vel nūq̄ tūc color citriat̄. si frīa tūc aq̄sus: vel lutulentus. ❡ De signis salutis ꝛ ꝑditionis dic̄ Gal'. oritur ydropisis spēs. s. yposarca ex acutis morbis cū epatis calefit ɔpl'o: ꝛ ei⁹ dissoluit̄ virtus: nec sanguinē gn̄are pōt: hec aūt spēs curari difficile pōt: q2 patiens nō audet vti calefactionib⁹ calefaciētib⁹: que febrem augēt: nec i frigidātib⁹ q̄ ifridant ydropisim. ❡ Ras. in diuisio. yposarca in qua mollificat̄ totū corp⁹: ꝛ fit ex friditate epatis est leuior alys spēb⁹ ꝛ ꝓpīgoris sanatiōis. ❡ Dic̄ Sera. ꝙ si ex apate epatis: tūc si cū tussiē sputū ꝛ fetor nō sperat̄ de ifirmo: sic dic̄ Hyp. 7. trac. affo. Et i° est ꝑmo eius de omni ydropico cui accidit tussis: q2 desperat̄. ❡ Dicit Aui. deterior ē illa que fit cū egritudie acuta. ❡ Ec ısūt q̄bus vr̄ ꝙ yposarca ē deterior alys: qm̄ corr⁹ in ipsa cōicāt epati ꝛ oib⁹ venis corporis ꝛ carni: ita vt destruat̄ plurimū digestionis 3°. ❡ Et sunt ex eis q̄b⁹ vr̄ ꝙ ipsa sit leuior alys: ꝛ ita vt sit leuior tympanite: vez dignius ē vt sit asclytes malignior oib⁹ alys: deide yposarca sit aliq̄ q̄ est leuior oib⁹ alys. Et sit de ea aliq̄ que est valde mala. Et illud est ꝑm ɔsiderationē cāruz faciētiū cadere in eā. Et i manifesta dispōne. ❡ Et in plurimo q̄dē experimētū facit necessariū. Et opz vt sint yposarce spēs leuiores: ꝛ opz necessario vt sit de eis deterior: sicut est in illis reliquis. ❡ Ydrops aūt pp duritiē splenis magis est salua: q̄ꝫ q̄ sit pp duritiē epatis: imo ē i qua sperat̄ curatio. ❡ Quidaz dn̄t. ꝙ yposarca fit ex sanguine aquoso p oia mēbra corporis diffuso: vn̄ totū corp⁹ iflat̄: q̄ spēs leuius alys curatur. ❡ Asclytes fit ex enfrasi splenis ꝛ epatis: ꝛ solū vēter inflat̄. Si ē cū calore vrina fit ruffa. Si cū friditate alba ꝛ tenuis. Et ꝟ curat̄. leucoflantia silr̄ curat̄: tympanites vero curabilis ē ꝛc̄. ❡ Dn̄t q̄dā sig^a mortis sūt flux⁹ vētris: nisi educat̄ mā egritudis: iflatio manuū: tussis: ꝛ elenatio ill'⁹ ossis: qd ē in furcula pectoris. Uiati. dic̄. ꝙ yposarca est facilis ad curādū. Et cā sue facilitatis ē bonitas māe: ꝛ diuisio sua p oia mēbra corporis: vn̄ qdlibz membrū tantā hz q̄ntitatē: q̄ntā sufficere pōt. Tympanites vo est ad curādū dura ꝛ lōga ad sanādū. ❡ Alm̄. dicit. si cū signis asclytis vrina fit ru. parua ē hūida fiducia: ꝛ ꝓpe si virtus nō ē fortis. Si vo est fortis: ꝛ vēter multū sicc⁹ tūc den̄t pillule tūc ꝛc̄. ❡ Quidam dicūt. leucofantia: ꝛ yposarca añ ɔfirmationē curari possunt. Asclytes ꝛ tympanites vix: post cōfirmationē nec i°: nec ille. ❡ Quidam dicunt. ꝙ yposarca facilius curatur: alie sunt diffi^{les}. s. asclytes: ꝛ tympanites: tn̄ in p̄n° abiles sunt si v̄tus est fortis: ꝛ necessaria ministrentur. ❡ Dicūt q̄dam. yposarca facillima ē ad curā: qm̄ q̄libz ps ꝓyciet a se ꝛc̄. ❡ Sig^a mortis certa sunt iflatio manuū per qd signat̄ i corde debilitas q̄ neq̄t depurare ptes alias: simil'r tussis: q2 adeo venter est plenus ꝙ sp̄ualia cōprimuntur ꝛ suffocatio ꝓpinquat. Un̄ Hyp. in affo. ydropicus si tussim habeat desperatur. ❡ Signa vo salutis sunt multitudo vrine cū defectu sitis: ꝛ subitus fluxus ventris: q̄re cām eūat. Lōgus autem fluxus malus.

Hyppo. in. 4. regimis acuto. dicit. due sunt spēs: ꝛ ꝙ est maioris periculi: dicit. n. ydropum aūt due nature: quoꝝ quidē yposarticus conans fieri ineffigibilis. i. incurabilis de quo plus timet̄ cum aduenit. Et ydropic⁹ ē calidus ꝛ siccus nā: non. n. egrotat per 9^m sue complonis: nisi pp rē magnā. ❡ Ex ꝑdictis patēt signa salutis ꝛ ꝑditiōis: ꝛ q̄ deterior: ꝛ q̄ min⁹ mala: ꝛ q̄ curat̄. ꝛ q̄ nō.

Modo vidēdū est de nono ꝑmissoꝝ. s. qd mēbrum ꝑmo patit̄: ꝛ qd p̄ iflat̄. Dicit Auic. ꝛ opz vt ydropicus sciat qd mēbrū ꝑmo inflat̄. s. an sit venter: an pedes: an dorsuz: an renes: an alchatiz. Et opz vt nā sit in lenitate ꝛ siccitate cognita. Nā. n. sicca ē melior q̄ꝫ lenis ꝛ ꝓprie in icipiente. Et ex alchatiz ꝛ renib⁹: ꝛ cū incipiente ex alchatiz fit lenitas nāe ꝓpter hūiditatis reuersiōe cibi ad intestina: ꝛ siccitas in icipiente ē plus: ꝛ opz vt cognoscas dispōnē locoꝝ ꝛ femoris: an sint carnosa: an non q2 carnosa signāt fortitudinem ꝛ tolerantiam solutionis ventris ꝛc̄.

De accidentibus que sequunt̄. dicit Auic. qn̄z dn̄atur mā ydropis adeo: donec faciat cadere in disniaz ꝛ ɔstrictionē anhelitus: ꝛ solutionem ventris: ꝛ illud signat ꝓpingtatē mortis in trib⁹ diebus: ꝛ qn̄q̄ alterat̄ anhelitus pp ɔplōnez officialē: ꝛ hec est magis salua: ꝛ qn̄q̄ accidunt eis prope mortem vlcera oris: ꝛ gingiuarum propter malitiam vaporum: ꝛ in fine eius accidunt vlcera in corpore ꝓpter malitiaz complexionis sanguinis. ❡ Et dicitur ꝙ quando descēdit ex ydropico: sic caro signat mortem eius.

De ipsius determinatione dicit Auicē. Et fluxus quidem quādoq̄ valde iuuatiuus ē in yposarca: natura quidem studet vt expellat superfluitatem aquosam in naturalibus ꝛ nō nālibus. sed quandoq̄ fit pigra ab illa expulsiōe: aut forte vicit expulsio nō nālis naturalē. Et forte meatus non recipiūt eā. Et forte expellit expulsiua ad partem epatis: quoniam eius aquositas est de genere eius qd expellit̄ ad epar: ꝛ que sequūtur ipsum ꝓpter debilitatem: vel multitudinez māe: aut q2 corpus non recipit eam ꝓpter opilationes: aut alia: et existat inter duas expulsiōes. ❡ Ingt Hypp. Cui⁹ epar impletur aqua: deinde erūpitur aqua illa ad pāniculum intrinsecū impletur venter eius ꝛ moritur. ❡ Ingt Gal. intellexit per illud vesicas plurimas que accidunt super manifestā partē epatis. ꝛ congregant aquaz: cūq̄ erumpuntur ꝛ sunt multe: colligitur aqua in spatio: ꝛ paꝝ penetrat in zirbo nisi ꝓpter corrosionem cibi ex illa parte. Et dixit: ꝛ ꝟ aqua est sicut aqua ydropici: qui non morit̄ imo egreditur aqua eius: ꝛ viuificat̄: aut incidendo: aut medicando: ꝛ similiter non elongatur in hoc qui minus fit. aut elongatur qd viuificat. Et ego ꝙ moritur qm̄ hec aqua est deterior in substātia sua: quare corrumpitur in spatio: ꝛ interficit vapore suo: qm̄ epatis tunica continēs ipsum iam est corrupta. ❡ Ingt Aui. in causis asclytis: ꝛ qm̄ natura expellit ex ydropico aquositatē per se significat euasionem: ꝛ sepe cum catarrum patitur ydropicus reddit inflatio in spatio trium dierum: ꝛ plurimuz fit ex ventositate. ❡ Inquit Hyppo. ab illo qui habet flegma plurimū inter dyafragma ꝛ stomacū faciens dolorē cuz ipsum vadit in venis vsq̄ ad vesicam resoluitur egritudo. ❡ Ingt Gali. melius est vt precipitetur flegma ad femur: ꝛ ad vesicam: quomō enim resudabit ad eam cum sit flegma: ꝛ non sit aquositas subtilis. ❡ Et ego dico ꝙ non elongatur: quin resoluatur ꝛ subtilietur: nec elōgat̄: quin fit expulsio eius ꝑm collectionem nature ad partē aliquam ꝓpter necessitatem suam: sicut expellitur pus a pectore ad venam concauam: ꝛ vesicam. Hec autem penetratio non ē mirabilior penetratione puris ab ossium concauitate. ❡ Et ꝙ quidam dixerunt ꝙ intellexit per flegma aquositatem est longinquuz. Et quandoq̄ inflatur venter: sicut ydropici in vlcere intestinorum: deinde perforatur: ꝛ non moritur quousq̄ moriat̄: ꝛ egestio funditur ad ventrem: ꝛ magnificatur i°: sed hoc est longinquum. Mors enim magis antecedit illud proprie cum est eruptio ex superioribus.

Cura ydropisis est. iz. res. Prima est regimē. 2ª cōsiderationes curatiue. 3ª est digestio materie

si expedit. 4ª euātio per flōmiā vomitum: solutionem ventris sudorē prouocationē vrine: et alijs multis modis 5ª est confortatio epatis et mēbri alteriꝰ: et cōplonis male alteratio. 6ª est ordinatio cauterij: ruptorij: setagij. 7ª ē incisio: et aque de vētre educꝰ: sicut in asclyte fit. 8ª oppiatarum exhibitio. 9ª est correctio accidentium. 10ª ē cura sperum. 11ª distinctio medicinaꝝ que a proprietate valent: et aliaꝝ simplicium et compositarum: et que sunt iuuatiue: et que nociue. Duodecima de quibusdam dubijs.

¶ Regimē tale oꝫ esse aer calidus et siccus sit nāliter: vl' artificialr: exercitiū forte calefaciens: et desiccās qūtū vtꝰ sustinet et pcipue aer fabril'. et exercitiū pticulare vt fricatio cū pāno vel manibꝰ. bal. calefaciēs et desiccās et hūiduꝫ actu vt sulphureū: vel siccū: vt aereū vel arenosum.

¶ Cibꝰ oꝫ eē calidus et siccus: et panis ordeaceus q bonū sanguineꝫ gnāt: et mūdificat. Et si opil'o sit in cā in pasta semia cal'a ponātur: vt apij anisi. fenic. rc. vinū oꝫ eē subtile odoriferꝫ sclauicū nō dulce: nō acerbū: sed vinosuꝫ et aromaticū. aq̄ vitāda est oino: somnus paucus sit: et vigilie multe q̄ desiccent et ɔsumāt. ¶ De inanitione sciēdū q semp opꝫ q venter sit solubilis: et anie accidentibus q̄ desiccent vtēdum est. ¶ Dicit Auic. cā. cōis. est exiccatio: et si non cū alio saltim in sole vbi non est vētus vel ad ignem cū lignis exiccatiuis: et comedere cuꝫ mēsura et dimittere aquā: et apire porros: et ꝓuocatio frequēs et solōne vētris educere aquositatē subtilē: cum facilitate. et frequēter et expectatio sup sitiꝫ: et regimē ipsiꝰ ē ꝓhibitio a vlsiōe aq̄ ne dū a potu ipsius q̄tū pol'e est. Et si nō est excusatio q̄n ipsa potetur: bibaꝑ post cibū aliquātulo spatio et mixta cū vino et alijs: Et minoratio cibi et subtiliatio eiꝰ valde ē melior cura: et exercitiuꝫ qd̄ dr̄ in cap. yposarce et ɔseruatio: et ɔfortatio vtutis cū bene redolētibꝰ aromaticis et olfactionibꝰ suauibꝰ: et odoribus ciboꝝ ɔfortantiuꝫ et ɔfortatio ipsoꝝ cū vino aromatico: et nō est multitudo potus vini incollaudabil'. ¶ Et ex eis q̄ ɔferūt ē vomitꝰ et ꝓprie añ cibū: et ēt post ipm de 3° in 3m: aut de 4° in 4m aut de qnto in 5m. ipm. n. eos iuuat valde. ¶ In curatiōe asclytis ponit q bal. hūida sunt horrēda et meliora sꝫ sicca: vt clibanus calefactus et ꝓpe in yposarca: sꝫ caput sit extra: vt cor ifrideꝑ: nec sitiat et hūida cū aqs termaꝝ iuuant in statu: et ꝓprie yposarce: vel hūida artificial'r facta submersio in aq̄ frida ē ɔueniēs. Et cibꝰ hn̄tiuꝫ ydropisim: sit paucus et semel in die: et abstineat a pane triticiꝰ ꝓpter viscositatē et opilationē. Et sint ɔtenti pane or. cum semibꝰ: vel' sit panis triticeus fermētatus bn̄ coctꝰ exiccatus. Et qdam ponunt in eo farinā ciceris. ¶ Et ɔfert ius galline: q̄ ꝓuocat et rectificat epar. et cibus quem faciūt xp̄iani ex oliuis et nucibus: et alleis: et iura sint aqua ciceris et galline: et carnes sint auium aduragi: et gazellorum: et edorum et paruoꝝ pisciū subtiliantium acutoꝝ et incisiuorū. Et caro vipere est eis bona valde: sed ipsa supfluit in siti quādoqꝫ: et olera sint apium sicla herba iudaica endiuia fumusterre paꝝ de sumac porri rutha: carui: calamentū: allea: capparis: et sinapis. ¶ Et grana oia nocent hn̄tibꝰ tympanitē: et medulle et fistici: auellane amigda. et qñqꝫ danꝑ hora furtiua. i. raro dactili: et vue passe. ¶ De fructibꝰ recētibus nō ɔcedūtur oio nisi granata dulcia: vino nō appropinquet cal'aꝫ hn̄s ydropisim: sꝫ hn̄s frigidaꝫ non bibat: nisi subtile antiquū paꝝ nec ieiunus: nec super cibū: imo cuꝫ sentit descensionem cibi a stō. ¶ In cura yposarce dicit. q exteriꝰ incipiat pmo appodiando vel resupinando super dorsum aialis post paulatim ambulando super terrā leuem arenosam: et abstergat sudorē vt nō opilet resudatio pma: et post exercitiū veniat ad calefactioneꝫ solis: quoniā ipse est fortis siccitatis: et qñ sol est valde calidus caueaꝑ caput: et discoopianꝑ alia membra: et sit lectus eoꝝ arena si inueniꝑ rc. Et caueāt flatus ventoꝝ frigidoꝝ. ¶ Et cibatio yposarce sicce fride et calide: et toleratio sitis eiꝰ est: sicut in asclyti frida et calida.

¶ In tympanite dic̄ Aui. opꝫ vt alienet grana et olera: et lac: et fructus recentes. ¶ Ras. in diuisio. in yposarca ex frigore epatis ɔfert sepeliri in arena calida: et lenire totū corpus luto. et sudare in sole pter calefactiōeꝫ capitis: et si est ex potu aq̄ fride rc. post coytū detur vinū puꝝ: et si est post solōnē: vel euōnē vtendū cibo cū gradatiōe et odoriferis: et somno: et vtendū vino vt sanguis redeat: et corpus ɔforteꝑ. ¶ Sera. ꝑ ordinat exercitiū dicēs q exercitiuꝫ plus ɔfꝰ q̄ ois res. s. cum necessitate sine labore magno: et iaceat ifirmꝰ sup illud qd̄ iuenitur: et nō sedeat: ꝑ ambulet sup terrā paꝝ: et terra sit plena cū multo puluere: vel arena: et assidue fricādo inūgaꝑ: q̄ per h̄ hūiditates gsse subtilianꝑ et resoluunꝑ: mēsura vō motus ē sꝫ q̄titatē virtutis et q̄titatē necītatis. ¶ Alex. exercitatiōes sup alia oīa mltū hydropicis expediūt: et maxꝰi marinis locl: et caualcaꝰ huc illuc: et si pn̄t pedibꝰ vtiliꝰ ē. ¶ Fricatio porros aperit: hūores extenuat et digerit: nihil. n. sic nocet ydropicis vt ɔstipati pori: q̄ hūores et ventositates non digerūtur: et ideo currūt i vētrē: aut pitoneon. Fricari oꝫ aut siccis māibꝰ: aut cū oleo aliqñ et sale: vel oleo cyprino.

¶ Dicit Sera. post exercitiū calefactio admistretur q ydropisi ē iuuamētū: et si sol est calidus valde eligaꝑ calefactio cū eo: q̄ calefactio eius penetrat ad ꝓfundū cū eq̄litate: donec exiccet hūiditates: et attrahit quasdā eaꝝ: et ponit eas velocis resolōnis: viuificat corpus: enigilat virtutem aialem: auget calidū inatū: virtus. n. solis facit h̄ in corporibꝰ in qbꝰ est vita: facit. n. nasci plantas: et nutrit eas: et maturat fructus gnāt kimos: et corpora debilitata reducit ad sanitateꝫ. Et locus in sole sit sine vēto et caput tectū: et alia mēbra nuda: et hoc fiat super arenam iacēdo super eam: et corpus ea cooperiēdo: q̄ calefacit et desiccat et fugit hūiditates: post sudorē inungaꝑ cuꝫ oleo: et de sup pulverizeꝑ nitrū ru. et sal assata et trita: et sit bal. calefaciēs et desiccans: vel cum aquis termaꝝ: nam ex hoc resoluūtur egritudines ydropicorum: et eligantur ex termis calidiores: vt in quibus est baurach et alumen. ¶ Alex. bal. plus nocet maxime in cōplexione frigida: qm̄ bal. dicimꝰ corpora magis ifrigidari q̄ calefieri. Nā bal. cā viscerꝫ nō expedit rc. ¶ Cibus sit velocis digōnis rc. nō hn̄ans stōm velocis descensus nō ɔuertibilis in aquositatē cito: sicut est panis frumēti cū seminibꝰ apij anisi rc. ꝓhibeꝑ aūt panis multus: q̄uis. n. sit bonus: nō tam̄ pōt extrahi grossitudo et opilatio tritici: et comendatur aqua ciceris.

¶ Alexan. deꝫ cibꝰ q cito digeraꝑ: et anadosim citā faciat: vn̄ optimꝰ ē panis clibanicꝰ hn̄s seminū grana ɔpressa cū vētositatē tollāt: et p vesicā deducāt hūores vt anisuꝫ rc. panē paucū bn̄ fermētatū q nō hꝫ i se aliqd spissuꝫ qd̄ ɔstipet: olera sint q̄ calefaciūt et extenuāt vt apiū daucī: rapa rc. ¶ Sera absoluanꝑ. i. ɔcedāꝑ olera cāpestria cal'a: vt calamētū baucia apiū: et aliqñ sparagos siclas et aliqd ex maluis: et radices porroꝝ: comedant anates silnestres: et turtures: coturnices: et ex ambulantibus edos gazellos: et cum subtiliatiuis. ¶ Et si desiderat infirmus vt comedat ea assata non est malum. ¶ Alexan. pul. oꝫ vti vt auibus magis agrestibꝰ q̄ domesticis: quales sūt merula: turdi: coturnices: turtures: et aues minute preter saginatas carnes: oportet mediocriter accipere non pingues maxime agrestes: quales sunt capna: edina ceruina capriolina: lepores eni sunt ꝓhibendi: et fiat earuꝫ coctio cum extenuantibus. Et asse suauius accipiuntur: et melius iuuant: de piscibus dentur aspertiles cum pipere: et

In alio ī ca laudabilis.

Caro vipere

Aqua ciceris.

Apiū daucī rapa

extenuāt calefaciūt

anifo. ¶ Sera. cibentur iure piscium paruoꝝ: qꝛ in boꝝ
iure nō ē aliqd de supfluitatib⁹ postq̄ ꝓyciūt̄ i decoctio
ne anisuz ⁊ cyminū. ¶ Alexā. astracos modice dent̄: sed
desiderij cā. Nā q̄tū ad passionē ꝑtinet eis maxie: quib⁹
nō est calor: aut febris. ¶ Ampli⁹ ꝓhibēª sunt ⁊ maxie
qui tympanitē patiunt̄. ¶ Legumia pene oīa probibēª
maxie i tympanite: ⁊ nibil icōgruū ē accipe amigō. pista
ceas: vuas: dactilos. Castanee vō q̄tū poſſe fuerit sunt ac/
cipiēde. ¶ Serap. ꝓbibent̄ ḡna: ⁊ ꝓprie in tympanite: ⁊
comedāt nucleos fisticoꝝ raro: vino nō oꝫ vti ante cibū:
neq̄ cū ipso: sed lōge post comestionē: deinde bibant pa/
ruz vice vna ex decocto claro antiquo mūdo: qd̄ ē qꝛ bō
vinū prouocat vrinā: ꝯseruat virtutē: auget calm̄ inatuz
abscidit sitiz: ⁊ ē medicamē magnū ydropicis meli⁹ oīb⁹
reliq̄s medicis. ¶ Alex. vinū sit vetustum: ⁊ qd̄ vrinam
ꝓuocat ⁊ desiccat: nibil. n. ydropicis vtili⁹ nisi absinthiū:
⁊ maxie cū cassia ⁊ nardo acceptum. Ab alijs aūt absti/
nendum si sit cū febre: nō opꝫ vti cibis calidis: ſꝫ sufficit
nutriri oleribus vt intuba malua cicorea: rapa: rad̄. apij:
dabis imixta porrorum capita sepius cocta: ⁊ sparagos.
¶ Sera. idē dicit. si cū ydropisi est febris non dent̄ que
calefaciūt: neq̄ in cibis: neq̄ in potib⁹: sed aq̄ solatri alke
kigi apij ⁊c̄. Haly. docet ciboꝝ copiam arcere: qꝛ ḡnāt di
gestionē probibet: bumiditatē auget: calorem extinguit.
¶ Caueat cibos tarde digōnis fridos ⁊ bumidos: vt lac
pisces recētes: butyrū sisamū oīa legumina: ⁊ que fiūt ex
tritico vt amiluz ⁊ tri. cum melle vel zucca. H̄. n. epar at/
trahit: ⁊ opilat̄: ⁊ passio augetur: ⁊ alia vt splen similr̄ opi
lant̄: patiens ergo fame vtatur: ⁊ aqua pauca vtatur an/
te cibū exercitio: ⁊ non post bal. sit cū aqua sulphurea alu
minosa salsa baurachia. Cibi sint calidi subtiles sicci: ⁊
diu post exercitiuz: ⁊ bal. Carnes pulloꝝ franglinoꝝ: et
passeꝝ preparatoꝝ cū carui ⁊c̄. vinū sit triariū in qd̄ vir/
gas ꝓieceris pigami: apij: vetus: paꝝ mistū. Caue a potu
aque nisi ꝑpauce: neq̄ cū niue ifrigidate: qꝛ si possibile ē
patiētē ad regionē trāsferre calidiorē ⁊ sicciorē fiat: ⁊ ipe
ra i sabulo calo volutari: fricatiōe vtat̄ forti cer⁹ ꝑus sub
iecto malua bautari modico ⁊ sole ⁊c̄. ⁊ post bal. baura/
chino ⁊c̄. ¶ In ydropisi de cā calā carnes sint franglli/
noꝝ: ⁊ fercula: attriplex spinachia: malua cū oleo amigō.
vtilia ēt sunt q̄ fiūt cū zucca. ⁊ aceto vini: ⁊ oleo amigda.
mētba ⁊ modico carui cappari cū aceto ꝯditi: in eis. n. est
caloris extictio: opilōnis aptio: flātis elimatio. ¶ Alm̄. i
asclite nutriat̄ cū tapbea ꝯdita i yposarca ꝑcipit exer/
citiū: famem: ⁊ sitim: in tympanite abstinentiam olerum
⁊ oīum ventosoꝝ: ⁊ vti exercitio: ⁊ fame: ⁊ collirio qd̄ vē
tositatem dissoluat. ¶ Venter etiā cū mantili fricet̄ do/
nec incipiat rubere ⁊c̄. ¶ Dicūt quidam. omnibus hy/
dropicis cōfert cibus paucus: semel in die ⁊c̄. assata sunt
meliora: nisi cuz venter debꝫ solui: qꝛ tunc competit ius
galli: sitim toleret quātū pōt: vomitus valde iuuat: ydro
picus nō bibat in cibo: qꝛ cib⁹ sit liquidus: qꝛ citius tra/
bitur ad epar: ſꝫ post stet in aere calido: vel sole cū pileo:
vel in stupha ⁊c̄. venter soluat̄ cū aqua decoct. rubee: vel
brodio galli veteris polipodio repleti: ⁊ panis de spelta
vtilior est. ¶ Cōsideratiōes curatiue sunt digestio mãe
que dꝫ euāri ⁊ exopilatio si q̄ ē i visceribˀ: euō cāe: altera°
male ꝯplōnis: ꝯfortatio epatis ⁊ mēbroꝝ a qb⁹ icipit: ⁊ i/
cisio sub vmbilico: ⁊ i sūma dicat̄ destructio cāe morbi et
accn̄tis ⁊ ꝯfortatio epatis: ⁊ alioꝝ sᷓ cāe curatiue. ¶ Dic̄
Auic. cañ. cōis ē exiccatio ⁊ extractio supfluitatis: cōme/
suratio i cibo ⁊ potu: ⁊ alijs. poroꝝ aptio: ꝯseruatio ⁊ con/
fortatio ṽtutis. Digestiuū in mā calida ē sirupus de endi
uia: sirup⁹ de fumoterre: vel de absinthio. ¶ In mā fri/
gida sirup⁹ de eupatorio: vel de calamēto: vel sirup⁹ de

squilla. ¶ Circa 4ᵐ ꝑmissoꝝ ꝑ videndū de flōmia. dicit
Aui. flōmiaz vitet oīs ydropicus: nisi sit ex retētiōe san/
guis: qꝛ ꝓhibet membris nutrimentū cū sit pauci nutri
menti: ⁊ infrigidet epar. Et si sit apa flōma in pn°: ⁊ si sit
tensio ⁊ caliditas in latere sinistro ⁊ dextro ꝑꝑ arterias ⁊
sanguis abūdantiā flōmet̄ ꝑ: deinde curet̄ cura ydropis.
Et in yposarca qn̄q̄ ē necessaria flōmia si sit ex retētione
sanguis: ⁊ cum signis replōnis. ¶ In flōmia. n. tunc erit
ablatio ꝓfocationis extiguētis. Et flōmia qdem magis ē
ꝓportionalis yposarce: q̄ asclíti ⁊ lenitas nāe in eis est
ꝯueniēs. ¶ Et quando cum yposarca est febris non ti/
met̄ euātio cum flōmia. Et si sit yposarca a cā calida flo
botomia fiat vt virus egrediatur malū. in tympanite vō
non ingreditur flobotomia nisi raro. ¶ Haly. in yposar
ca ex frida cā dicit. si sit cā cōclusionis mēbroꝝ: aut san/
guis mediastina flōmet̄: si particularia ꝯsentiant vt vir/
tus ⁊ etas: ⁊ quantū sufficit extrabatur paulatim non se/
mel. Flobotomia nāq̄ in hac parte medella est optia cū
virtus alacrior allenient̄: ⁊ calor surgat nālis. ¶ Alexan.
curari oportet ydropicitias oēs ab initio euantibus: sed
asclytē: tympanitē per solas catbarticas purgationes.
¶ Anasarcā per flōmiā si sit ex sanguis plenitu^ne: q̄tū
aūt ad frigiditatē nō expediebat: sed qꝛ sublata plenitu/
dine nā leuior efficit̄. Videm⁹. n. ꝙ ignis sub viridibus
ꝑyclitat̄: ⁊ tn̄ sublatis eis a qbus ꝑyclitabatur accēdit̄:
q̄re anasarca ē flōmanda. ¶ In ꝑmis ḡ flōmum añ ali/
as curas exbiberi opꝫ: si ṽtus ⁊ etas permittit: si vō n̄. tūc
fugiēda est: ⁊ ṽtus augenda: reparata vero ṽtute aufera/
tur sanguis ⁊c̄. ¶ Serapi. si in ydropisi carnosa: si ē pnᵐ
ex abscissione sanguinis emorroydalis: vel menstrui: vel
ex alia sanguis repletiōe statiꝫ trabat̄ sanguis: qꝛ sicut in
igne qn̄ ꝓyciunt̄ ligna multa sup ipm̄ būida: ⁊ appropi/
quat vt extinguat̄: ē res magis iuuatiua remouere ligna
ab eo: silr̄ in caliditate innata qn̄ appropinquat vt extin
guat̄ ꝓpter multitudinē sanguis vehemētis frigoris est
magis iuuatiuū extractio sanguinis in q̄cūq̄ hora anni
fuerit: qn̄ possibile ē. ¶ Via. hn̄tib⁹ hāc passionē ꝑꝑ san/
guis ablationē: q̄ d̄ corꝑib⁹ eoꝝ solet egredi: vl̄ emorroy
dib⁹: vel nariū emissiōe minutio fiat: ſꝫ tn̄ cū ṽtus nō de/
fecerit. ¶ Dn̄t qdaz. in yposarca si ifirm⁹ iuuenis ē: ⁊ for
tis de epatica miuat̄ paꝝ. ¶ Raſ. nec i diuiſ. nꝫ i Alm̄.
minuit: qdā in yposarca scarificāt. ¶ Dn̄t qdā. in leuco/
flātia nō fiat flōmia: sed apponat̄ ventosa. In yposarca
flōmat̄ epatica: in vtraq̄ cā fiat flōmia sub cauicula pe/
dis dextri interius de sapbena in tertia vel q̄rta etate lu/
ne ponatur ventosa sup regionē epatis cū scarificatiōe: ⁊
in tertia etate sequentis lunatiōis ponat̄ sanguisuga sup
dictā regionē. ¶ In calā post purgationē ⁊ opiatā flobo
tomet̄ epatica dextri brachij cū apoforesi singulis mēsi/
bus saluatella i ꝑª vel 2ª etate lune vno mēse i vna mān:
⁊ i alio i alia apponat̄ sanguisuga: ⁊ vētosa sup regionem
epatis cū scarificatiōe fiāt scarificatiōes i iferiorib⁹ ꝑtib⁹
tybiaꝝ. ¶ Cōstā. i pāteg. flōmia nulli spēi ydropisis ꝯᶦᵗ:
nisi mulierib⁹ ex retētiōe mēstruoꝝ: vel emorroydaruꝫ
vel alteri⁹ sanguis vn̄cūq̄ venaꝝ: vel nariū: q qdē iuuāt̄
cū ṽtus nō defecerit. ¶ Hic q̄rit̄. q̄re qdā vt. Cōstanti. ⁊
alij: vt pꝫ: cauēt flōmiaz nisi in certis casibus: ⁊ quidā vt
Alexā. ⁊ alij ordinant. Dico ꝙ qui ordinant intelligūt in
certis casibus. Et Alexan. dicit. ꝙ quātum ad frigiditatē
nō ꝯuenit: sed sublata plenitudine leuior nā efficitur ⁊c̄.
¶ De vomitu. dic̄ Aui. ꝙ vomit⁹ ꝯfert asclyticis ꝑcipue
añ cibū ⁊ ēt post. de 3° in 3ᵐ vt dcm̄ est supra. Et in caplo
yposarce dic̄. ꝙ vomit⁹ ꝯfert. ¶ Haly. dicit. ꝙ ex iuuati/
uis notabilib⁹ in pn° hui⁹ egritudis est vomit⁹ ⁊ H̄ duo/
bus modis. s. ante cibum ⁊ post: ⁊ proprie post cibum: et

comestionē raffani: & fiat in pricipio sepe añ aggregationem supfluitatis: & debilitatē virtutis: & añq̃ mirach trabatur inferius. qñ aũt supflua mltiplicanť difficile fit vomitus. ¶ De purgatiōe vētris. dicit Aui. ꝙ solone vētri educať aquositas cũ facilitate: & frequēter. deide dicit ꝙ eũo cũ medicinis laudabilioꝛ est q̃ cũ sectione: & resudatione: & fit difficile succurrere eis. & fiat eũo cũ non est febris. q̃uis. n. regimē exiccet ydropisim. tñ apa facit ipaꝫ redire. ¶ Deinde dicit regimē aũt eũans aq̃sitatē est cũ solutiuis ebibitis: & clysteribus ꝓpe. ipsa. n. sunt ꝓpingora aq̃ & leuioꝛa supnãm. & remotioꝛa a liq̃factiōe. deinde eũo cũ troč. de aloe ꝯfert: ſꝫ extenuatione sumãt de troč. ð aloe: nisi modicuꝫ in solutiuis: aut nõ deť: q2 nocet epi: nisi rectificeť: & nõ sit subito: sed ẜm vices. Nã qð subito est moꝛtale est: & puũ nocumētũ ðbilitat epar: & aloes solum est valde malũ epi: q̃re oꝫ vt elōgeť ab eo: nisi sit necesse: aut cũ rectificatōe. Et oꝫ vt solutia sequãť ieiuᵐ. q2 nõ comedat solut⁹ die & nocte si p̃t. deinde denť q̃ constipant: & ꝯfoꝛtãt. deide eufoꝛbiũ. & mezereō. & aq̃ armõiaci. deide rectificãtia ꝯplonē. sic tyriaca: & dyacucurma i fra & aq̃ endi. cala. Et cũ fuit calitas nõ solueť colaꝫ. q2 ipsa resistit aq̃sitati aliq̃ mõ. q2 neċe est: vt aq̃sitas solone vētris educať: tunc duplicať solõ vētris: & accit v̄tuti nocumentũ. imo oꝫ vt aq̃sitas educať: & cola extinguať: nisi colera trãseat terminũ: & tũc mirab. sunt bonũ solutiuũ. sic serapinũ est bonũ solutiuũ in dispōne fra. & ois supflua eũo mala in q̃ti & in tpe est: & in cala est timoꝛ. Ex lenitiuis bonis est ius galloꝝ decrepitoꝝ. ꝓpe cũ polipo. aneto. & silibus. & i ca⁹. yposarce. dicit. qñ est cũ ea febris solo vētris nõ timeť. & troč. de asebrã dicti in ca⁹. asclitl. sũt magis iuuatiui yposarce. q̃ spẽbus alys. & solutiua dicta i q̃bus est subtiliatio & exiccatio. &c. ¶ In timpanite dicit. Eũetur hũoꝛ fridus si est ex retētiōe ei⁹. &c. Et flõia non ꝯpetit nisi raro. & iõ melius est vt solua̅ť nã cũ facilīᵉ. &c. ¶ Haly. i yposarca dicit. oꝫ vti vomitu p̄ꝛius: & eũatione hũoꝛis: añq̃ aq̃ roboreť: & hũiditas dñeť q̃diu v̄t⁹ ad h valet. ¶ Cũ. n. hũiditas dñari cepit: & v̄tus ðbilitata succubuerit: vomitus nulli⁹ erit vsus. sed eũone cũ laxatiuo vtēdũ flã deponēte: & cũ pillis oppopona. alys tēpibus. ¶ In asclite qñ ꝯfirmata erit vtēdũ laxatis & aquã ðponentibus. ¶ Si ydrops ex ē ex calõ purga cũ mirab. &c. ¶ Raf. i diuiso. dicit asclites. si est ex ãpate calõ in epe: & fe. curať cũ eo qð eũat aquã p̄ter qð calefaciat plm. sicut cũ troč. de berberis. aq̃ coꝛiãdri: ifusione mirab. Et si ē ex ãpate duro sine fe. curať cũ apitiuis: resolutis: vt dyacucurma. dyalaca. adhuc postq̃ solõ facta fuit cuꝫ folys mezereon: & cũ eufoꝛbio. &c. ¶ In timpanite dicit. ꝙ curatur per solonē leuē cũ eis: que multũ non calefaciunt. ¶ Alex. curari oꝫ ydropicia a p̄n⁹ cũ eũantibus. ſꝫ asclitem: & timpanitē ꝑ sola catartica. Anasarcã v̄o ex sanguie cũ flõmo & iterdũ catartico purgãdo. & ꝑ pigre antidotũ dandũ est. hoc. n. ꝯstipata apit. & viscera ꝯfoꝛtat q̃ ꝑcipue vtunť adiutoꝛio post cui⁹ vsum aptis poꝛis visceribus ðsiccatis. & aliquãtulũ detractis hũoꝛibus ad foꝛtioꝛa medicamina trãseũdũ: tñ paulatim eũandũ. optie ğ purgať cũ succo seri. coꝛticis radicũ sambuci: cũ ꝯdito facto. ſꝫ nihil melius hac potione. s. laureole folys. &c. ¶ De asclite & timpanite dicit. ꝙ dicta adiutoꝛia in eis iuuãt p̄ter flõmuꝫ. in eis. n. magna catartica expediũt: & que diuretica sunt: & que aquã ꝑ vētrē purgãt. in ydropisi cũ feb. dič. sic dcm est. oibus ydropicis. ꝑ dieta ministrãda est. & sic ad ea que purgant veniendũ. & nõ subito: vel semel. ſꝫ paulati. Ex fra aũt distēpãtia facta ydropicia que calefaciũt danda sunt catartica: aut cibi. &c. ¶ Serap. administrem⁹ i speciebus ydropisis cõiter res eũatiuas & icisiuas: & exiccatiuas iterius & exteri⁹. ¶ In yposarca post flõiaꝫ cuꝫ expedit fiant oẽs spẽs eũonis: q2 supfluitates sũt fixe i mēbꝛis oib⁹: & fiat solõ. &c. ¶ Cõstã. i pãtegni. & Ula⁹. eodeꝫ mõ ꝓcedit in cura ydropisis sit. dicit Hal. intētio est confoꝛtare digestiuã. vt auferanť nocitiua. ¶ Si ğ v̄t⁹ digestiua deficit ex calõ denť troč. de spodio: vel berberis. vł ð cãphoꝛa cũ succo solatri. endiuie: maratri. & cũ cassiafi. purgemus cũ succo cuscute: fumiter. vel edere arboꝛee. ¶ Si deficit ex ma frido demus cala. vt dyareubarbᵐ: dyacucurma: dyalacã: dyacostum. tyriacaꝫ. troč. ð eupatoꝛio aniso. & silib⁹. ¶ Et si aq̃ mltiplíceť nõ ipediamur in v̄tute ꝯfoꝛtãda: sed purgare festinem⁹. q̃tuoꝛ. s. modis. ꝑ cũ diureticis. s. cũ spica: assaro: costo: dyalaca: & silib⁹. 2⁹ cũ sudoꝛe. v̄. g. cũ bal. cũ aq̃ maria: vel sulfurea: cũ suffũigys. 3⁹ purgat aquã lacca mellinũ. vrina eoꝝ: & sex. h. n. silitudine sua cũ aq̃ cõpellit aquã exire cũ v̄tute attractiua purgat titimalus. & lac suũ. coconiduꝫ: serapinũ: sterc⁹ colũbinũ: elacteriũ: & radix yreos: eufoꝛbiũ: collogn. scamonea. & silia. 4⁹ cũ incisione vmbilici & ꝑfoꝛatione sui. h aũt cũ ipletur: & aqua augeť: nec oꝫ timere de hac medicina itromittere: nisi cũ magna suspitione: & illo gñe qð vocatur ydrops: icisio nõ valet nisi soli yposarce: & aliq̃n ydropi. ¶ Dya. dicit. vrina caprina vnaq̃q; die in aq̃ calida cũ spica sumpta soluit yposarcã cũ vrina & egestiōe. ¶ Aly dñt. vrina pecudis rufe: vel nigre cuꝫ spica cocta ad spissitudinē silr facere. ¶ Raf. i Almã. i asclite ꝑ. doloꝛes epatis & febꝛes si virtus est foꝛtis & venter siccus pille dentur de reubar. q̃ sť. ℞. reubar. succi eupato. seis endiuie. añ. ʒ. iij. agarí. ʒ. ij. mezereon. ʒ. i. io dosis est. ʒ. i. s. ¶ Si v̄o v̄tus est debilis dentur troč. de mezereon. qui sunt. ℞. seis endiuie. ʒ. io. mezereon. ʒ. ij. & ʒˢᵐ agarici. succi eupatoꝛy. silr tãtũdem. rosaꝝ seis citrulloꝝ. añ. ʒ. ij. s. Si aũt vēter est solut⁹ denť troč. de berberis cũ sy⁹ aceto. Si venter est solut⁹ deť rob. citonioꝝ solũ. si v̄o cuꝫ hac passiōe nõ est caloꝛ: nec vrina est rubea pillē de mezereō sunt dande q̃ sunt. ℞. mezereon. serapini. añ. ʒ. s. sal indi fimi colũbini. añ. ʒ. 6ᵐ. ʒ. vnius. pille. n. iste aquã vehemēter descendere faciũt. ¶ Emplm in asclite. ℞. farine oꝛ. cipi: stercoꝛis ouini veteris haurach. boliar. añ. h⁹ epithi. ꝓpetas est magnã ꝑtem aque exiccare. In yposarca dentur troč. de lacca. & venter soluať cũ pillis de reubar⁹. In timpanite dãdũ est dyaciminũ. & ellm de bacis lauri: qð poniť in ca⁹. de yliaca. ¶ Quidã purgant cũ pigra: vł cũ succo ebuli. vel mediani coꝛtič. sambuci. vel cũ decoc. polipody: agarici: turbit. & hermodacti. & granũ eufoꝛby: in ouo soꝛbili datũ purgat ydropicos. yposarca. purgať cuꝫ yerapig. &c. ¶ Quidã purgãt cũ hñdicta simplici vł esula: vel hermodaᶜᵗˡ. cũ decoc. polipo. seis feni. agarici. kebul. &c. vtať tñ mane. oximelle: squille: vel de radici. vtatur sy⁹. de succo teneritatis sambuci: ebuli: fumiter. solus ēt succus ebuli in mane cũ zuc⁹ valꝫ. ¶ Aliud qð põitur secretũ: & sũmũ remediũ. s. de succo planta. impleatur olla fere vsq; ad sũmũ superpõať pãnus de lino oꝛificio olle firmiter ligetur vt non tangat succũ: & cinis pãno supponatur: & buliat super prunas vsq; ad ꝯsumptionē medie partis: reliquũ detur mane oi. Quidaꝫ purgant yposarcam cũ trifera saracena: vel cũ oximelle: leucoflantia purgatur cuꝫ yera hñdicta: & limatura eris nonies abluta. &c. Quidã purgabat cũ troč. ð zuc⁹ liq̃facto: & de eufoꝛbio liq̃ fac. & diu seruabat: & dabat cum aliq̃ ellio sapido. & valde purgabat. Cõmendanť pillē de agarico in yposarca: q2 apiunt: & ꝯfoꝛtant. ℞. agarici. ʒ. x. succi eupato. aristol. reubar. añ. ʒ. ij. zuc. ʒ. s. ¶ In asclite. troč. ð mezereō sunt vltimi. & sunt rasis. ¶ Quidã dñt. ꝙ est nobile medicamē de eufoꝛ. ʒ. i. & serapini. ʒ. ij. & ciamomo: vel cimio

ꝛ mastici.añ.ʒ.i. ¶ Quidā dñt. ꝙ in q̄libȝ spē pticlarib⁹ ꝯuenientib⁹ fiat purgatio.ꝛc̄. ¶ De eūone: que fit per sudorē: ꝛ eūonē insensibilē. ꝛ p clystere dr̄ ꝙ est vtilis in oī spē siue fiat cū stāt ad solē: vel ignē: vel cū pānis: vel cuȝ puluinarib⁹ calefactis vel in arena cal'a: vel in furno calefacto vel in aere stuphe siue fiat cū vnctiōib⁹: vel pānis: vel fomētis vel emplr̄is: vel fricatione: vl' vlr cū oī eo qđ resoluit sensibilr̄ vel insensibilr̄ per poros cutis. fricetur vēter cū pāno aspo: ꝛ abstergat̄ sudoꝛ: ꝛ ampli⁹ ꝓuocet̄. ¶ Dicit Aui. re⁹ eūans aq̄sitatē est cū solutiuis: ꝛ clysteribus ꝓp̄e. ipsa.n. sunt ꝓpigoꝛa aq̄ ꝛ denioꝛa sup nās. ꝛ remotioꝛa a liq̄factiōe: ꝛ cū spēbus balneatiōis cū termis: ꝛ cū regie calefaciēte: ꝛ aquis in qb⁹ cocta sunt subtiliatiua. sicut fenugrecū. camomil. sgnātū. feniculū. ꝛ cum speciebus inunctionū: ꝛ emploꝝ ꝛ vapoꝛatiōe. sic̄ est ēplm de stercoꝛe vaccino bullito cū aq̄ ꝛ sale. deide pulverizetur sulfur ꝛ ponat̄ super vētrē. silr̄ stercus colūbinū bacce lauri yreos.ꝛc̄. ¶ De ꝓuocatione vꝛine. dicit Daly. i yposarca ꝙ vtile est vꝛinā ꝓuocare cū seie dauci: anisi. feni. ꝛ assari.ꝛc̄. ¶ Serap. ꝓuocāt' vꝛina calamītū: assaruȝ. sparagi. meu. fu. acoꝛus. spica. poliū.ꝛc̄. Et ē nec̄e vt pmutentur adiuicē: qđ est. qꝛ illđ qđ freq̄nter capit̄ multotiēs fit cibus: ꝛ oȝ vt terant̄ ille medicie multū q̄ꝫ poſe est. qꝛ qñ accipiunt̄ ſm istā silitudinē facilē veniunt ad loca lesa: ꝛ submergūt̄ in eis.ꝛc̄. ¶ Raſ. in diſio. docet in yposarca vꝛinā ꝓuocare cū foꝛtitudie: ꝛ in asclyte. dicit. itera vꝛinā ꝓuocantia qñqꝫ. in timpanite non ponit̄ h̄. ¶ Aui. de diureticis ꝯferētib⁹. non oȝ vt vnū solū det̄: imo fiat permutatio đ qbusdā ad q̄dā. sic̄ ē petrosilinū: ameos.ꝛc̄. Et oȝ vt optime fiat eoꝝ tritura: vt cito ꝑueniant ad partes gibbi: ꝛ cū das diure^ca foꝛtia. oȝ vt des postea aliqd đ iuribus pinguibus. sic̄ est ius galline pinguis. In emplr̄is v̄o regula est: vt nō multiplicent̄ in eis ea que exiccant: ꝛ resoluunt cū stipticitate foꝛti stātia loco eius qđ exiccat̄: ꝛ resoluit̄ nisi res modica ſm q̄ꝫtitatē: que ꝯseruet sanitatem: si illa sunt nec̄ia. sicut spica: ꝛ cipi cū q̄ꝫtitate pauca valde. illud.n. ꝯseruat v̄tutē mirabilr̄: ꝛ illud qđ in ip̄o ē ēt facit ipsum susceptibile. ¶ Dicit Aui. ꝛ sternutatio cū medicis ꝛ insufflatiōes: ꝛ alia que ꝯferūt: qꝛ sunt ex eis q̄ deponunt aq̄sitatē: ꝛ trahūt eā ad vias eūatiuas. ¶ Dic̄ Aui. de ꝯfoꝛtatiōe ꝛ alteratiōe ꝯplonis male ꝯseruet̄ virtus: ꝛ ꝯfoꝛtet̄ cū bñ redolētibus aromaticis cibis: ꝛ vio: ꝛ solutiua sequant̄ que ꝯfoꝛtant ꝛ ꝯstipāt epar parump. sic̄ sunt troc̄. de berberis. ꝛ ꝓp̄e post mezereon eufoꝛbiū: ꝛ aquā armōiaci. deide administrent̄ rectificantia ꝯplonem. sic̄ tyriaca dyacucurma in frida: ꝛ aquā endiuie i calida. ꝛ si est multa cal'itas nō ꝯuenit lac camellaꝝ fetaꝝ. ¶ Dicit Serap̄. si cū ydropisi est febꝛis: caue cal'a n^c exterius: neqꝫ sup viscera: neqꝫ cū cibis ꝛ potibus. sed aqua solatri ꝛ apy: ꝛ alkekēgi: ꝛ reubā^m. ꝛ mirab. citrini. ¶ De ep̄is ꝯfoꝛtatiōe. dicit Gal. in tegni. qꝛ epar cū regat nō solum se: sed alias ptes piculū est vti dissoluentib⁹ eius vigoꝛē embꝛocis: catapl'atibus. calasticis.ꝛc̄. Admisceri oȝ igit̄ stipticoꝝ aliqd farmacoꝝ in curatiōibus ei⁹: ꝛ quia meli⁹ si ipsum farmacū sit stipticū: ꝛ arōaticuȝ.ꝛc̄. ¶ Ad ꝯfoꝛtationē ep̄is cal'i dantur triasanđ. ad ꝯfoꝛtationē frigidi. tyriaca. ꝛ vlr a cuiuscūqꝫ mēbꝛi đbilitate: erroꝛe: vel mala cōplone incipiat: vt stōi: vel splenis.ꝛc̄. Inde semp oȝ incipere curā: ꝯfoꝛtando. s. illud mēbꝝ: ꝛ alterādo malam ꝯplonē ipsius.

De sexto p̄missoꝝ. dicit Sera. in asclite: si nō est poſe cū medicina: vel qꝛ tp̄s non cōsentit vel qꝛ eger terret̄. tc̄ fiat icisio cū ferro ſm ꝯsensū tp̄is etatis ꝛ v̄tutis: ꝛ paulatim fiat. ¶ Et dicit ēt ifra ꝙ qdaȝ ifirmi nō tolerāt medicias solutiuas: nec ꝓuocatiuas vꝛine: ꝛ eligūt icisionē vētriū eoꝝ: iđ loquimur in illo parū ex mlr̄o. vidimus aūt multos qbus est h̄ factū: ꝛ nō euaserunt nisi pauci: ꝛ euaserunt qui vsi fuerunt exercitio: ꝛ erant foꝛtes non extenuati. iđ euaserunt. sic̄ puto. ꝛ iđ nō fiat nisi cū virtus est fixa.ꝛc̄. ¶ Et cū fit fiat cū cautella vehemēti. ꝛ qñ fit facimus cognoscere vehementiaȝ q̄ ē ꝛ timoꝛē in quo est moꝛs. ¶ Daly. Et cū nulla cōfert ex dictis coctura vtēdū est crepatura. ꝛ increpādo piculuȝ est magnū: nec adhibendū vr̄ nisi in eo cui⁹ v̄tus est foꝛtl. nec semel ab eo aquā eūabis: sed q̄ꝫtū virtus patit̄: pauci aūt ex hoc liberant̄: neqꝫ ēt aliquē vidi cui h̄ adhibitum fuit p̄ter vnū nec liberat⁹ est. ¶ Refert aūt Gal. sꝫ hemīnem vidisse: cui fit adhibitū ꝛ liberat⁹ sit p̄ter vnū: cui valida erat virtus ꝛ coꝛp⁹ coꝛpulētū. h̄ aūt in cyru^s dicitur. ¶ Raſ. in disio. de asclite dicit. si ingrossatur res incide sub vmblico. ¶ Dicit Aui. scias ꝙ incisio mirach. paruȝ prodest nisi valde foꝛti qui pōt tolerare exercitiū tēpatū ꝛ sitim: ꝛ minorationē cibi: nec audeat fieri dum polis ē cura alia: nec fiat vice vna subito: ne eūacuent̄ sp̄ūs subito: ꝛ cadat virtus: sed paulatim: ꝛ non in multum debili. ¶ Modus aūt incisionis est ꝙ eger sit erect⁹: vl' sedeat eq̄li situ. latera ꝯpꝛimant̄ ad iferi⁹ sumis: fiat incisio sub sumie q̄ꝫtitate. ʒ. digitoꝝ ꝯiūctoꝝ. si ē ydrops aliqñ in itestinis: ꝛ si ab ep̄e. tūc a sinistro sumis. si a splene a dextro sumis. ꝛ sit foꝛamen mirach iferi⁹ foꝛamine sifac.ꝛc̄. ¶ Uia. q̄rta medicia est icisio vmblici: ꝛ pfoꝛatio sui. h̄ aūt est cū implet̄ aqua: ꝛ attigit̄. nec oȝ temere đ hac medicina se intromittere nisi cū magna suspitōe: ꝛ i illo solo gñe qđ vocat̄ ydrops: incisio nō valȝ: nisi yposarce. ꝛ aliqñ ydropi. ¶ Dñt qdaȝ. vltia cura leucoflātis yposarticis: ꝛ ascliticis est per incisionē. oȝ aūt fieri. ʒ. digitis sub vmblico. ꝛ qdam dñt. q̄tuoꝛ digitis: ꝛ iposito stuello vel spōgia nō repente: sed per iteruall a supfluitas aq̄sa pmittatur exire. Uerūtñ si p̄ncipalis lesio sit in ep̄e incidatur a latere splenis: ꝛ si in splene fiat incisio a latere ep̄is: incidatur g̊ pellis vsqꝫ ad sifac: ſꝫ sifac icidat̄ ex trāsuerso aliquātulū: ꝛ pnū fiat foꝛamen: ꝛ imponat̄ cāna argētea: ꝛ extrahat̄ aq̄ paulatiȝ: qꝛ dyafragma: ꝛ sp̄ūalia: ꝛ alia nutritiua ēt eleuata sunt ab aq̄ supposita. vñ si subito mlr̄a q̄ꝫtitas exhat̄: subito dyafra^a descēdit: ꝛ sp̄ūalia: ꝛ sic moritur patiēs: ꝛ qđ dr̄ de icisiōe. idem de adustiōe dōm. vñ ypo. in afo. 6^c. pti. Quicūqꝫ ydropici: aut empici vꝛunt̄: aut icidūt̄: his effluente sanie: aut aq̄ repēte: oīo pereunt. ¶ Quidā dñt: ꝙ de. ʒ°. in. ʒ^m. paꝝ trahat̄. qꝛ periculū iminet cū sp̄ūs: ꝛ caloꝛ nāl'. tūc multū exalet. Et in asclite. tñ oȝ incisio fieri. s. incisio in vētre penetrās ad iterioꝛa. alia v̄o incisio que nō penetrat itus pōt fieri in yposarca: ꝛ de hac pōt loq Uia. ꝛ ꝯstā⁹. in pāte. cū dñt. ꝙ incisio nō valȝ. nisi soli yposarce. ꝛ aliqñ ydropi. ¶ Dic̄ Raſ. i cy^a ydrops. q̄ curat̄ cū ferro est solū asclites: ꝛ non approxiet̄ cū ferro timpaniti: nec yposarce. qꝛ illđ penit⁹ moꝛtale ē. ¶ Sed cū medicine nō ꝯferunt: vide si eger est foꝛtis: ꝛ si alr̄ patitur: vt sit ventri solo. ꝛ hꝫ. tūc caue medicari cū ferro: qꝛ timoꝛ est. ¶ Et si est foꝛtl nȝ alr̄ ifirm⁹ nō puer nō senex: ꝛ modus est ꝙ aq̄ manib⁹ exp̄mat̄ ad iferioꝛeȝ ptē pectis ꝛ incide. Si g̊ ydrops est ex pte intestinoꝝ. tc̄ oȝ vt elōgeris cū sectiōe ab vmblico q̄ꝫtitate. ʒ. digitoꝛū ad iferioꝛa i directo ei⁹ sup pectinē. ꝛ si est pp epar. tūc sectio sit sinistra ab vmblico. ʒ. digitis. ꝛ si est a splene. tunc in latere dextro.ꝛc̄.

De septimo p̄missoꝝ dico. ꝙ cauteriū ruptoriū setagium fit in vētre: in bursa testiculoꝝ. silr̄ ꝛ in crurib⁹ fit cauteriū: ꝛ ruptoꝛiū cū cantaridib⁹ ꝯfectis in modū vnguēti. ¶ Dic̄ Aui. cū eūaueris vicib⁹. io. cū aliq̄ eūatiuoꝝ subtiliū: ꝛ cū lacte camel

laꝝ: ⁊ aqua casei ⁊ reliquis ⁊ minuta est aq̄ ⁊ alleuiatuȝ apā: tūc rectiꝰ ē vt sup vētrē fiāt cauteria: vt nō recipiant aquā post illud: ⁊ fiāt post abstinētiā. ⁊ solonē vētrl. duobus diebus. aut tribꝰ. Et fiūt tres i lōgitudinē. ⁊ tres i latitudine vētris. Et qn̄qȝ fiunt cauteria dcā post icisionez ⁊ qn̄z fiūt i ep̄e stō. ⁊ splene: ⁊ i iferiorībꝰ sumis cauteᵃ minuta. ⁋ Et qdā faciūt currere aq̄sitatē ad saphenā: ⁊ icidūt ex saphena paulatiȝ: ⁊ ē iuuamētū. ⁊ illō cū sternutatōe: ⁊ cū oi qō trahit aquā iferiꝰ. ⁊ caue ne fiat rupturᵃ. ⁊c̄. ⁋ Et qn̄qȝ pungit̄ iflatura testiculoꝝ cū acubus multl: vt hēat aq̄ resudatiōes plimas: ⁊ forte succēdūt icisioni dolor. q̄re vngat̄ cū olo anetio: ⁊ cū emplo de altea fenugreco. ⁊c̄. ⁋ Dixit qdā. ꝙ cū miutōe ⁊ mltis acubꝰ pforetur vēter asclitici: ⁊ ꝙ est minꝰ piclm q̄ȝ icisio. ⁊c̄. ⁋ Quidaȝ faciūt cauteria in iferiorībꝰ ptibꝰ tibiaꝝ. Dn̄t qdā. ꝙ p cauteriū ad nodillū: aut ad sectionē plimi liberātur: ⁊ cura gn̄ali in oi ydropico cū ruptura sub vmblico. ⁊ solet pdesse. ⁋ De oppiatoꝝ exhibitione dr̄ in cura spērum. ⁋ Accn̄tiū correctio. v̄.g. sitis fit cū freq̄ūti lotōe oris cū vino melinsq̄ȝ cū aq̄: cū malis grana. cū candis cū aceto aliqn̄: vel agresta: vel succis fructuū stipticoꝝ: cū syrupis deputatis ad h̄: si sit solo vētris: vel dolor: vel ꝯstipatio corrigit̄ cū stipticis mitigatis: ⁊ lenibꝰ solutis. vt pȝ ex dictis ⁊ dicēdis. ⁋ Cura magis spālis cuiuslȝ speꝝ. ita ē dicit Haly. in p̄nᵒ yposarce. regimē ordiat vt ē dcm̄. deide dicit itellecta cā pugnādū cū rebꝰ ꝯrȳs: vt si i ep̄e sit apa: vel durities: vel opilo. vel apa stōi: vel splenis. vel fritas: vel debilitas. ⁊c̄. oportebit attēdere medellā singloꝝ. sic in suis ꝯtinet̄ caplis. deide v̄tutē augebis regie calefaciēti ⁊ ꝺsiccāti. ⁊c̄. Et tyriaca magna māifeᶜ ꝯfert. Et positl mltl medicis dic̄. Nō expedit i vniꝰ vsu medicāis diu psistere iteriꝰ: vl exteriꝰ: ſȝ expedit ab hꝰ dn̄o passiōis de medicⁿᵉ trāsire ad meⁿ ne forte vni assuescat roboreturq̄ȝ in eo: nec psit: ⁊ sic in oibꝰ plixis oȝ facere morbis. In cura asclitis dicit. ꝙ in p̄nᵒ vtēdū est regie assignato: ⁊ roborata passiōe: ⁊ aqua ꝯfirmata: vtēdū est medicamībꝰ laxatiuis aquā deponētibꝰ vt pillis: emplis: ⁊ alȳs. Et oȝ diligēter adhibere speclationē: ⁊ discretionē iudiciūq̄ȝ acuere in exhibitōe medicāiuȝ: ⁊ ciboꝝ. vtēdūq̄ȝ i singlis iux̄ ꝙ passiōis robur: ⁊ debilitas ipat: ⁊ ſm ꝙ v̄tꝰ ⁊ etas ifirᶦ patit̄. qm̄ h̄ ē caput eoꝝ qbꝰ idigemꝰ. Caue ḡ ne a te peccatuȝ icidat. ⁋ Et si dicta medicamia nō ꝯferūt ⁊ passio sit diuturnior. nec aq̄ robora͞t: camelle lac patiēti ppina: q̄ etatis sit iuuēis. nec a ptu lōge: nec ppe: q̄ sana sit cōpe ⁊ feniculū comederit ⁊ abrotanū. ⁊c̄. h̄ cōedat camella i die. in p̄nᵒ. i sicᶜ or. farinā. cū feni. seie mixtā. ⁊ anisi. ⁊ apy. ⁊ absinthy. h̄ facies vsq̄ȝ ad dies. io. dabisq̄ȝ singul̄ diebꝰ lib. de eiꝰ lacte cū. ℥. v. zucᵈ. ⁊. ʒ. i. pulueris hꝰ. ℞. apy. anisi. ⁊c̄. Et si h̄ sufficit bn̄ qdē. Sin aūt vrinā camelli cuȝ lacte ppina: vel dyalacā: vl opopōacū. ʒ. y. nō aūt expedit ydropico dar̄ lac cū fe. affuerit. alȳsq̄ȝ lac: cū lac febricitātibꝰ malū sit. in timpanite: q2 fit ex vētositate dāda st̄ q̄ vētositatē dissipēt ⁊ ꝯsumāt. ⁊ mediᵐᵃ laxatia: vt pillas serapini ⁊ tyriaca. ⁊ empla sup vētrē. ⁊c̄. Et si est ex calo: ⁊ vrina tincta. ⁊ cū fe. tussi. ⁊c̄. cauere oȝ a calis itus ⁊ ex̄. Et aq̄ sufficiat solatri. ⁊ si nō est fe. casei aquā da. ⁊c̄. Et si sit necē auger̄ solonē adde mezereō. ⁊c̄. Et si sit ex mala ꝯpliᶜ cala bibit̄ cū lacᶜ camelle: si n̄ ē fe. si v̄o ē fe. cui sint frāglini: fercula attriplicis: spiachia. cappari ꝯditi cū aceto. si tēpate sumāt̄. q2 in eis est caloris extictio. opilonis aprio. ⁊ flātis elimatio. ⁊c̄. ⁋ Ydrops v̄o q̄ ex acutis dura fit: ⁊ vix qspiam ab ea liberat̄: ⁊ ppauci pp febris caloris magnitudinē. ⁊ ep̄is debilitatē. fe. n. q̄ extingunt desiderat: ⁊ refrigerāt. ſȝ h̄ ep̄is augēt debilitatē: epar q̊ȝ calefieri desiderat. ſȝ h̄ febrē. augēt. Et iō dixit Hyp. ydrops ex acutis mala. ⁊ si tussis accidat non sanat̄. ⁊ si solo fiat grauis pessima est. ⁋ Ras. in diiso. Cura yposarce q̄ est ex frigore ep̄is est illō: qō calefacit epar. ⁊ qō puocat vrinaȝ fortiter: ⁊ cōfert sepelliri in arena cala: ⁊ linire corpꝰ luto: ⁊ sudare in sole post calefactionē ep̄is. ⁊ si sit pꝰ potū aq̄ fr̄e. vel bal. vel motū de͞t vinū puꝝ: ⁊ emple͞t epar cū calis. ⁊c̄. Et si sit pp eu͞onē sanguis reȝ ꝯforte͞t epar: ⁊ calefiat. den͞t cibaria odorifera: ⁊ somnus. ⁊ vtēdū vino: vt sanguis redeat: ⁊ corpꝰ ꝯforte͞t. Et si sit pp magnitudinē splēnis cura dice͞t. ⁊ si sit pp frigus ep̄is ex mēbris vicinis. sic̄ stō: intestis: pulmone dyafragmate: renibꝰ icipiat̄ a cura illoꝝ. ⁋ Cura v̄o asclitis cū apate calo ep̄is ꝯponit̄ ex cura vtriusq̄ȝ. cure͞t ḡ cū aq̄ endiuie. ⁊ syᵒ acetoso. ⁊ qn̄qȝ cū eo qō eu͞at aquā p̄ter ꝙ calefaciat plm. sic̄ cardamomi aq̄: ⁊ infusio mirab. ⁊ troc̄. de berberis. ⁊ si ē cū apate duro sine fe. ⁊ sine rubedie aq̄ cura est cū exopilātibus ⁊ resolnētibꝰ apa. sic̄ dyacucurma. dyalaca. dyacostum. qō de͞t post resolonē cū folȳs mezereon. ⁊ adusto ere euforbio: succo cucu͞eris agrestl. mirab. citris. yreos. serapino. ⁊ den͞t ista ſm q̄ȝtitatē sedatōis calitatis ⁊ commotionis eius. deinde itera puocātia vrinā. ⁊c̄. In timpanite cura ē solo ventris lenitis cū eis. q̄ paꝝ calefaciunt vice vna: ⁊ cū aq̄ ḡnatoꝝ ⁊ ifratiōe ep̄is vice alia. ⁊ cum eis q̄ eructuare faciūt. sic̄ est masticatio turis. ⁊ cimi itinctio cū aceto sqlle: ⁊ cū his q̄ exhūt vētositatē iferiꝰ. sicut ℞. cimini. baurach. folioꝝ. rute ꝯfician͞t cū melle supponatur cū cotto in die mltotiēs: ⁊ frice͞t vēter: ⁊ emplize͞t: ⁊ caueat ab iflatiuis. ⁋ Alex. i cura yposarce fcā eu͞one potiōes exhibet: q̄ apiūt loca ꝯstipata. sic̄ est semen apy. anisi. assari. absinthy. amig. amara. an̄. ʒ. 4. ⁋ Si sit dolor in ep̄e apozima ō xillocaſ. spica nardi. ⁊c̄. ⁊ assaro. ⁊c̄. dandū. ⁋ Cataᵐᵃ fiat de fenugre. farina or. puluere absinthy satis. q2 ꝯfortat: ⁊ sine mordicatione desiccat in pfundo ⁊ addes puluerem masticis. cimini. ⁊ rute. ⁊ cum vino: ⁊ melle tēpa. In asclite. ⁊ timpāite dicit. ⁊c̄. Et si sit cū fe. nō satis calis vti oȝ: sed sufficit itiba radix apy. spagi. Nā multū cala sitim augēt ⁊ febrē. ⁋ Gra. n. febribꝰ necia: sed ydropicū ledūt: ⁊ ydropicū calefaciēdo iuuas: ⁊ febrē auges: melius est igit̄ mixtā adhibere curā: ad ea q̄ magis vrgēt instādo magis. fe. n. si diuturna fuit occidit. ⁊ ydrops sola calorē extinguit. ois. n. discrasia diuturna v̄tutē deȳcit: q̄ deiecta nō digerit̄ cibus: nec in sanguinez mutat̄: sed ex ipso vapore corpis aq̄ nutrit̄. Et crede Ga. dicēti. ꝙ sinthesis aliqn̄ fit ex calo. oȝ ḡ preuidere. vt dicit Hypo. p̄ntia p̄terita ⁊ futura: ⁊ sic ad curā accede͞t. Et qdā dn̄t. ydropicos cū fe. calefacere oȝ ſȝ nō est veꝝ. Nā multos scimus curatos adiutorȳs fridis. ⁋ Sera. si ydrops est ex apate cuiuslȝ visceꝝ: icipiēdū est a cura apatis. Si v̄o est sine apate intēdat̄ in rectificatiōe egritudis. Et medicina simplex eu͞ans cū v̄tute pvētrē ē herba q̄ dr̄ ansia: ⁊ folia eiꝰ hūiꝰ resoluūt strigunt ⁊ ispissant: ⁊ silr aq̄ oleris q̄ noiat̄ kikille: ⁊ almezereon: ⁊ aq̄ alkekēgi: ⁊ succꝰ radicis lily celestl: ⁊ es vstū: collogntida: scamonea: vinū ifusiōis collogntide. eufor. armoniacū: semē vrtice excorticatū: tritū cū melle: sed nō tāgat liguā ne aduerat. Et qdā dixerūt ꝙ caro ericy ꝯfert yposarce qn̄ siccatur teritur. ⁊ bibit̄. ⁊ si ifirmꝰ nō recipit ⁊ egritudo plōgatur da lac camellaꝝ cū serapino. Et qdā potū dāt in carnosa vrinaꝝ capraꝝ cū spica arōatica. Empla exteriꝰ st̄ de armoniaco. ⁊c̄. Et limacie ꝯbuste cū cōchis. Si sit cū feb. caue calefacientia. q2 ꝯfortāt feb. ⁊ sitim. ⁊ adurunt viscera apata: q2 ydropisis: q̄ fit ex acutis nō fit: nisi cuȝ apate sanguineo: qō noiat̄ flegmon. Et iō nō est ei curatio. q2 non pole est: vt calefaciamꝰ is in ea: nec in fridemꝰ: q2 q̄ ifridāt nocēt ydropi: ⁊ que calefaciūt addūt i nutri

mento igneitatis. Et iõ oꝫ: vt curemus eos cũ reb⁹ tẽpl. postq̃ resistimus ei qđ est maius. Nã si febris vincit infrigidamus. vñ febris sedatur: ꝛ calitas nãlis fit eq̃l. vñ ṽtus gñatiua sanguis fortis gñat sãguinẽ laudabilẽ. q̃re sanat̃ pp illud: qđ resistit ei. ❡ Et ydropisis nõ qescit penitus donec qescat in p̃mis calitas ex̃nea: qñ calitas ẽt qñ ꝓlõgat̃ poſſe ẽst: vt sit cã ydropisis: oꝫ g̃ vt consideres oẽs cãs: que p̃cesserunt: ꝛ p̃ntes: ꝛ que future sunt. ꝛ cum stas supra corruptionẽ ꝯplonis vincẽtis. tunc p̃sume sup corruptionẽ eius. Et nõ audias ꝯsiliũ dicentiũ ꝙ oꝫ: vt calefiant oẽs ydropici. Ħ.n. non est verũ. q: multos vidi ĩfirmatos ex calitate: ꝛ sanatos cũ infridantibus. ꝛ Ħ pꝫ bñ ꝯsideranti. Nã si fixio ṽtutis est cã sanatõis mãifestũ est ꝙ corruptio ꝯplonis est cã debilitatis virtutis. vnde qñ fit in ẽpe mala ꝯplo calida corrũpit̃ ṽtus eius mutatiua: nec mutat̃ cibus in sanguinẽ. sic oꝫ. q̃re tũc accidit ydrops. qñ ṽo curam⁹ curatiõe extinguente donec membra redeant ad eq̃litatẽ: ꝛ refrenat̃ calitas a nã: tũc gñat̃ in ẽpe sanguis ꝯueniẽs p̃ter ꝙ aliqđ ꝓhibeat. iam g̃ opꝫ vt laborem⁹ q̃tenus ſtem⁹ supra cãm facientẽ egritudinẽ. Ħ.n. ẽ vnũ ex cañ. ꝛ canões artis ypocratice nõ ꝺ̃struũt. sꝫ ꝯ̃ria nõ sanãt nisi ꝯ̃ria: vt d̃r in affo. ex plenitudiẽ. ꝛc. ꝛ alioꝝ ꝯ̃rietas. ❡ Dicit Aui. si asclytes: seq̃t̃ apa duruꝫ nõ p̃patur sal⁹. q: ꝛ si aq̃ euẽt̃ q̃libet euõne: redit tñ: ꝛ replet. ❡ Et scias. ꝙ euõ cũ medicis ẽ melior q̃ cũ sectione: ꝛ resudatiõe: ꝛ ẽ difficile succurrere cũ eis. q̃uis.n. reⁿ exiccet. tñ apa facit ipsam redire: ꝛ fiat euõ cũ nõ est feb. nec dent̃ nisi raro stiptica. licꝫ ꝯfortẽt vt troc. de berberis: ꝛ p̃pe cũ nã est sicca. ꝛ fiat exiccatio in fra cũ oĩ subtiliatiuo: apitio. oleũ aũt de fisticl: ꝛ de amig. ſt iuuatiua oĩbus spẽb⁹ ydropis. Et medicine singulares in fra ſt vinũ decoc. sq̃lle. decoctio. andacoche. succ⁹ calamĩti: ꝛ de cãtaridibus ad plus kirates. i⁹. cũ aqua vel succo alic⁹ berbe. alr̃.n. eas dare maxim⁹ est error. ꝯfert tyriaca. sterc⁹ capnum cũ melle aristot. ro. ꝛ alkekẽgi. Et in dyacucurma ẽ spes ad oẽm ydropisim: ꝛ troc. de septã sunt iuuatiui valde: ꝛ iter duas solones dent̃ apitiua: vt troc. de amig. lac camellaꝝ: ꝛ capraꝝ cũ aliq̃ ꝓuocantiũ aq̃sitatẽ. sicabro tanũ: ꝛ calefactõe cũ cuscute ꝛ endiuia. Et nõ respicias ꝙ dñt. sophiste ꝙ nã lactis est ꝯ̃ria ydropisi. imo est reⁿ iuuatiuũ. q: abstergit: ꝛ a ꝓpetate ẽt. sic endiuia ꝯfert epati fro: ꝛ scamonea in egritudie colica. imo scias ꝙ hoc lac ẽ valde iuuatiuũ: q̃ si qs vtat̃ loco aq̃: ꝛ cibi sanabit̃: sicut exptũ est siue solũ: siue mixtũ det̃ cũ medicis calefacientibus: vel soluẽtib⁹ in lr̃ũ: vl' cũ cibis: ꝛ in oĩb⁹ his cõsidera effectũ ei⁹: ꝛ fm Ħ dãdũ est: vel nõ. ꝛc. ydropisis autẽ ex calo aliqñ est sine rubea vrina: ꝛ curat̃ cũ fris. Nec attẽdat̃ qđ d̃r: ꝙ ydrops nõ sanat̃ nisi cũ calis: q: nos: ꝛ g añ nos: experti sum⁹ ꝙ cũ fris. tñ medicãdũ est aq̃sitati: ꝛ feb. Febri aũt tñ eẽt error. vnde oꝫ ꝯiungere duo regia cuꝫ bis: que equãt magis instãdo vicẽti. ❡ Et si fit ydrops cũ apate: ꝛ fe. nõ sanat̃ ydrops nisi cũ sanatione apatis. ꝛ febris. ꝛ tunc dãda sunt aq̃ solatri. alkekẽgi. apy. cũ reubar. mirab. ꝛc. recitat quõ Sa. curauit senẽ amicũ suũ. ꝛc. In yposarca cõmẽdat dyalacã. in timpanite euãt hũorẽ frm. sic ex eo ꝯfortat stõm: tẽpat epar: raro flõmãdum: ꝛ pauca: ꝛ lenia solutiua diuretica sũt dãda: sꝫ nõ supflue: q: supfluitas in eis ducit ad gñonẽ maloꝝ vapoꝝ. dãda sunt eructua refaciẽtia: ꝛ vẽtositates ꝯsumẽtia: fricet̃ vẽter cũ allis vaporet̃ cũ milio: ꝛ sulphure. det̃ pille suppositoria. ꝛ vẽtose. Et si sit ex calo det̃ aq̃ feni. apy. cãomil. mellilo. ꝛ tribuloꝝ. ꝛ si ex frido ciminũ: anisuꝫ. casto. ꝛc. ❡ Quidã dñt. ꝙ vita est epis rectificatio: ꝛ mãe euõ. panis de tritico malus: q: viscosus: ꝛ opilatiuus: assata meliora elixis: nisi cũ oꝫ vẽter solui. q: tũc ꝯpetit ius gallie.

Lac camellarum et caprarum.

Endivia confert epati frigido.

❡ Caueant aquã fridã. ꝛ vinũ in comestione: sꝫ post diu bibãt. epar rectificet̃: si calꝫ cũ troc. đ spo. hũor euãt̃ vt ẽ dcm: sed caue fluxũ vẽtris. q: suspectũ est: vñ q̃ laxãt cũ stipticitate meliora q̃ lubricatiue medicine. tñ non sint nociue stõ: nec epi: aloes ṽo lotũ minus nocet epi: sed minus soluit: ꝛ magis ꝯfortat. ❡ In ydropisi dñt qdã. sic i oĩ passione. ꝓ obuiãdũ est cãe. ꝛ⁹. egritudi. ꝫ⁹. accñti. ꝛ cãe añcedẽti: ꝛ ꝯiũcte alterãdo: euãndo. ꝛ mẽbra cõfortãdo. ❡ De medicis dico. ꝙ expta ſt eufor biũ cũ ouo sorbili. in frida cã: ruta cãpestr̃ qñ ẽ ex calefactõe epis qñ ẽ pp opilõnẽ. Silr̃ aq̃ celidonie: qñ calefactio est cũ opilõne. ellm de radice exule incisa cũ melle curat ydropisiꝫ. Aq̃ vite vltime ydropisi ex fro. incisio sub genib⁹ fm lõgum curat eã: aq̃ cãcroꝝ ꝯfert. ❡ Ell'ꝫ de ferugie: ciamo⁹. 33. curat. ellꝫ ferratũ dyacalamĩtũ: epar adip. ꝛ carnes limaciaꝝ ꝯferũt epi. ꝛc. ❡ Rubea tinctoꝝ: endiuia. vinũ de coc. serpentl. ꝛ caro eius: aq̃ maruby sublimata baccara radix berbe ipatoris: enula. vinũ tamarisci. ꝛc.

❡ De ycteritia. Cap. C.

De ycteritia notãda sunt. 9ᵉᵐ. p̃ᵐ. de noie. zᵐ. de diffõne. 3ᵐ. de spẽbus. ꝛ noie spẽꝝ. 4ᵐ. c⁹ membri sit passio. Et vtꝝ sit morbus an accñs morbi. 5ᵐ. de causis: ꝛ mõ gnõnis. 6ᵐ. đ signis. 7ᵐ. q̃ curat̃: ꝛ q̃ nõ. 8ᵐ. đ mõ curationis. 9ᵐ. de q̇busdam dubys.

De primo dicit Uia⁹. nomen ycteritie a̾silli dictũ est. volucri. s. aurei: vel crocei coloris: q̃ in estate media solet incolere deserta. Quidã dicunt. ꝙ ycteritia alio d̃r morb⁹ regius: vel aurigeus: vel arcuat⁹ eo ꝙ colorẽ pretẽdat corpis reguli: vl' aurc⁹ celestis: vel auri.

A via. Diffinit̃ sic. ycteritia ẽ ꝯmistio colere rubee. ꝛ sanguis diffundens se per oĩa mẽbra corpis cũ sanguie ꝛ apparẽs in supficie corpis. ❡ Et dic. ꝙ ista diffõ ꝯstat ex dr̃ys magis ꝓprys diffõni a sua suba sumptis ꝛ ꝯplem̃to sue actiõis: sꝫ ista diffõ p's data est pp cãm efficientez. Nã illa ꝯmixtio nõ ẽ ycteritia: sꝫ cã ycteritie: sꝫ d̃r subal' q: data ẽ p cãm subalẽ. ❡ Aui. sic diffinit eẽntiali diffõne. Ycteritia est alteratio coloris corpis feda ad citrinitatem tendens: aut nigredinẽ pp cursũ hũoris citrini: aut nigri ad cutẽ: ꝛ q̃ sequũt̃ ipsaꝫ sine putrefactione: q̃ si ei associaret̃ faceret tertianã accidere in citrina: ꝛ q̃rtanã in nigra. ❡ Sera. dicit. ꝙ ycteritia nõ est nisi victoria colẽ citrine in toto corpe. ❡ Quidã sic diffiniũt. Ycteritia est mutatio nãlis coloris cutis ad citrinũ: vel viride: vel nigrũ. Uel ycteritia est defedatio cutis pp hũorẽ malũ in exteriorib⁹ ipsum: vel ycteritia ẽ ifectio cutis toti⁹ cõpis.

De speciebus dicit Auic. non vr̃ ponere: nisi duas in diffõne. s. citrinã ꝛ nigram. ❡ Quidã dñt. ꝙ spẽs. ſt tres. s. citrina: ꝛ appellat̃ aurigea ab auro: q: gerit silitudinẽ auri: ꝛ viridis: ꝛ hec d̃r agniata pegasilõtis: ꝛ sit noiat̃ a psytato hñte colorez viridẽ: q: psytac⁹ d̃r agniata ꝙ est agresta. ypogasilẽt⁹ ꝙ est psytac⁹: tales aũt ſt virides: ꝛ ẽ nigra: q̃ d̃r melachilon a melon ꝙ ẽ nigrũ: ꝛ chilõ: q: fit đ chilo melico. ❡ Quidam dñt: ꝙ viridis d̃r agniaca pegasilentis. i. qđ idẽ ẽ in greco ꝙ mustella viridis: ꝛ sic illa mustella viridis raro inuenit̃: sic ista ycteᵃ viridis rarius inuenitur.

De quarto p̃missoꝝ dico. ꝙ haly. attribuit eã felli: siue kisti fell. cũ dic: ꝛ q̃ ex felle nascũt̃ passiões: icteritia ẽ ẽt attributa epi: cũ dic: ꝙ fit ẽt ex epis passiõe. ❡ Aui. eã epi: spleni ꝛ felli. Est ãt ycteᵃ accñs: ꝛ nõ morb⁹. Dicit.n. haly. ꝙ ẽ accñs i hitudie corporis ex nocumẽto digõnis. ꝛ⁹. ꝛ 3⁹. ꝯtingẽs ex mala com

plexiõe: et morbo organico. Nõ.n.in ea cibus fit siñis cor porí: sꝫ potiꝰ mẽbꝝ pascẽdũ sic similat cibo pp inãe mali tiaꝫ qua mẽbꝝ pascit. ¶ Dicit Jo. accñtia significantia sũt tria. aut vꝰtus opatiua mutata: sicut indigõ: aut q̃litas cor poris imutata. s. vt ycteritia. &c. Idem intendit Gal. i lib. de accidenti et morbo.

De quinto pmissoꝝ. dicit Ras. in diuisio. Ycteª fit pp multã caliditatem naturalẽ i seipo: vel q2 calefit ex cibis: aut medicinis: aut apate: aut opilatione: aut pp multã colerã ru. aut q2 nã eã expellit ad exteriora: aut ex mõsu venenosoꝝ calidoꝝ: aut ,ppter debilitatẽ fellis: qð deficit ab attractiõe colẽ aut ,ppter meatus opilationem: quo expellitur colera ad intestina. ¶ Serap. ycteritia nõ fit nisi ex victoria colẽ citrine in toto corpore: sed vincit: aut q2 nõ mũdat corpus ex ea ꝓ ꝙ oꝫ: aut q2 gñatur plusq̃ oꝫ: aut vtroq3 modo. Et causa pma: aut ex epate: aut felle. ex epe: aut q2 apat: aut q2 idu ratur: aut opilant meatus qbus fel mũdatur. vñ colã cũ sanguie ad membra mittit: et fit ycteritia. Ex felle vo: q2 corpus fellis leditur: vel meatus eius opilant. Et eodeꝫ modo fit ycteritia nigra qñ splẽ debilitatur: aut opilatur aut apatur: nec mũdificat sanguinẽ a fece melãcolica. &c. ¶ Generat vero colã plusq̃ opꝫ pp lesionẽ aliquã epis: et venaꝝ: aut pp adueniens de foris. Propter lesioneꝫ in eis: q2 mala ꝯplo epis: et venaꝝ calã et sicca sanguinẽ mu tat in colerã que ad mẽbra effunditur. ¶ Qð euenit de foris: aut est qð comeditur: aut medicina: aut venenũ: qñ sunt calida. &c. pma vo ycteritia que fit: q2 corpus nõ mũ datur a colera: et 2ª que fit: q2 plusq̃ opꝫ gñatur de ea nõ sunt: nisi ꝫm viã accidentis. Est ãt tertia ycteritia que fit ꝫm semitam crisis: qñ. s. nã colerã expellit ad cuteꝫ: que si fit in pncipio egritudinis est mala valde. sicut dixit hy po. in trac. 4º. lib. affoꝝ. s. Ycteritia facta in febribus ante diẽ. 7m. ẽ mala. sed si fiat post. 7. post digõnẽ. s. significat cõsumptionẽ egritudinis: et mũdificationẽ. et nãe virtutẽ. ¶ Haly. dicit. ꝙ fit ex debilitatẽ attraue fellis: q̃ fel cole raꝫ non trahit. &c. ¶ Aui. ex opilõne meatus quo fel tra hit colerã: fit ẽt cretico modo: cũ nã purgat coleram. q̃ si in. 7ª. fiat die. s. post feb. mutationẽ sedatur infirmꝰ: et qe scit. et morbus declinat: et que alr se habet cretico mõ nõ fit. ¶ Fit ẽt ex mala ꝯplõne calã. et sicca epis vel venaꝝ non pulsantiũ q̃ sanguinẽ cõuertũt in colaꝫ. ¶ Fit ẽt cũ sanguis mutat in colaꝫ in q̃cũq3 mẽbro ex mala ꝯplone calida vel veneno: vel potiõe. ¶ Fit ẽt ex opilõne mea tus quo colã mittit ad intestina. vñ colã multiplicat i fel le: et ꝯuersionẽ dãt: et reditũ ad epar. vñ cũ sanguie vadit ad corpꝰ. ¶ Uia. ẽt ponit alias cãs. s. cãm pñtem exterio rem vt cibũ vel potũ calidissimos: morsuꝫ venenosũ ani malis vel venenosam potionẽ. ¶ 2ª cã est. expulsio colẽ per viã crisis nãlis: vel sinthoce. ¶ 3ª cã est. ꝯplo epis cor rupta. ¶ 4ª est. passio in suba fellꝫ. vñ sua virtus deficit. ¶ 5ª est. opilo per apa in via ꝑ quã colã ab epe trãsit ad fel. vñ fit vt ad epar redeat. ¶ Alia cã est ex venaꝝ com plexione corrupta calã. &c. ¶ Alia cã est ex ꝺfectõe sple nis. &c. ¶ Quidã dñt. ꝙ citrina fit ex colã citrina viridis ex viridi: et nigra ex nigra. Et fit ex colico apate: et ex fe. cõ tinua. &c. ¶ Quidã ẽt dñt. ꝙ qñq3 fit vitio stõi vel spleis vel mr̃icis: vel fluxu sanguinis: vel nimio võitu: vl vene no: vel morsu canis rabidi: vel serpẽtis: vl vitio epis. et &c vel ex apate eiusdẽ: vel ex ebullitiõe: vel opilõne furculo rum fellꝫ. ¶ A stõ fit cũ ignea fumositas calefacit epar. ¶ Ex mẽstruis cũ reuertunt ad sumã epis: et ificiũt san guinẽ. ¶ Ex võitu: vel sanguis fluxu auget calitas et sic citas. Ex apate epis cõprimit kistis fellꝫ. ¶ Dicit Aui. ꝙ cã ycteritie citrine ꝓpriũ ẽ ex epe: et felle. cã nigre est ex splene: et qñq3 ex epe. et cã vtriusq3 qñq3 est ex ꝯplone to tius. sed citrina ẽ: vel q2 mlta colã gñat: vel ꝓhibet exir: et multa gñat vel pp mẽbꝝ: vel pp mãm: vel pp extrise ca. pp mẽbꝝ vt epar. vndecũq3 calefiat: vel totũ corpus. Si pp mãm et cibũ calm: vel calefactũ in stõ calo. Causa extrinseca est calitas aeris: vel bal. &c. Et calitas ipsa in corpe: pp morsum serpentis: aut vipe: aut medicinã vene nosam: et venenũ. sed venenũ subito occidit. multa vo co lera facit ycteritiã: aut sui multitudine: aut motu nãe cre tico. et hec mltitudo qñq3 fit subito: qñq3 paulatiꝫ. q2 qð gñat nõ resoluit pp spissitudinẽ cutis: vel gssitiẽ mãe: et pp has duas cãs fit ycteritia cũ flant vẽti septẽtriõales. Et in estate fra. et cũ retinet sudor ꝯsuetus: siue fit colera in epe siue in toto: siue cũ apate calo: siue fro: sed ꝫm est dignius ad gñandũ colam nigrã. ꝓhibet autẽ colã exire pp epar. vel kistim fellꝫ ad intestina. et alia mẽbra. ,ppter epar vo aut cã est in agẽte: aut in istro. In agẽte aut ẽ for titudo retẽtiue: aut debilitas expulsiue. in istro vt opilo apa: vel ꝯstrictio ex frigore. ¶ Fcã cã fellꝫ: aut pp debili tatẽ attractiue: aut q2 nimis attrahit: vñ replet. et postea nõ attrahit: aut pp opilõnẽ in meatu eius ad intestia: vel ad epar. ¶ Sed si opilo est ex poro: vel icarnatiõe non sperat sanitas. ¶ Ab intestis existimãt qdã ꝙ colã pꝰ ef fusa ad ipsa nõ eũat pp aliquã cãm. et iõ colã. q̃ ab epate postea vadit ad intestina nõ hꝫ locũ in quẽ effundat: q̃ uis meatꝰ sit aptus. Sed hꝫ paꝝ fit et est longiquũ q̃si: q2 colã si ẽ i istro eũat se ad alia: nisi accidat sensui vt õstrua tur: aut expulsiõe vt cadat. ¶ Ycteritia vo nigra spleneti ca in modis sue gnõnis est ꝫm modũ colice: inq̃tũ gnõ eius est pp opilõnẽ: vtriusq3 meatꝰ. Et inq̃tũ gnõ eius ẽ pp debilitatẽ q̃rũdã ṽtutũ: et fortitudinẽ q̃rũdã earum. ¶ Ycteritia vo nigra q̃ ab epe: qñq3 est pp multã calita tem eius adurẽtẽ sanguinẽ: qñq3 pp friditatẽ eiꝰ denigrã tem sanguinẽ: qñq3 pp apa fridũ duꝝ. Ycteritia vo nigra q̃ est cã totiꝰ silr est: aut pp caliditatẽ adurẽtẽ: aut frigus denigrãs. et qñq3 fit ycteritia citrina et nigra sil. aut q2 cõ ponunt hũores: aut q2 nocumẽtũ est in splene et epe. Est aũt ycteritia nigra qñq3 crisis egritudinũ splenis cũ nõ recordat nã eũare ad ptẽ excussionis pp aliquã causaꝫ. ¶ Distinguunt cãe sic ꝫm q̃sdã. cã aut est extrīseca: aut intrinseca. Ab intrinseca fit ycteritia vi nãe vl sinthoice: vel vtroq3 mõ cũ feb. vel sine fe. ¶ Fcã vi morbi: aut ẽ ex mala ꝯplõne venaꝝ: aut dispõne epis: aut febris opi latiõe: aut mala ꝯplõne eiꝰ: et de mala dispõne epis. 5. mo dis: aut pp epis calitatẽ: aut friditatẽ. vñ ꝺficit digestiua et discretiua: aut pp defectũ explsiue: aut pp apa: aut opi latione. ¶ De mala vo dispõne fellis. tribꝰ modis. aut ex apate: aut ex opilõne pori: qui dirigitur ad stõum. aut ex opilõne pori qui dirigit ad intestina: aut ex mala ꝯplone calã: aut fra et sicca. q̃re deficit attractiua. &c. ¶ Dñt qdã. causa cõiuncta est sparsio colẽ ad cutẽ. Cutis aũt cum sit valde subtilis: et dyaffana colorat ꝫm colorem eius: qð ei supponit. ¶ Cã antecedens distinguit ex parte membri vt epis: fellis: splenis: stõi: meseraicaꝝ intestinoꝝ. &c. vel ex parte mãe: vt q2 multa: vel q2 non eũata post apa: vel opilõnẽ. et vtrũq3 hoꝝ potest ẽe in vna triũ viaꝝ. s. in via kistꝫ fellꝫ ad stõm. et in via eius ad intestina: vel in via epis ad kistim fellis. et oibus his modis ꝓ colã cũ sanguie ma net. &c. Uel ex pte debilitatis ṽtutis attractiue: vel explsiue: vel pp opilõnẽ viaꝝ vrinaliũ a mã: vel a friditate ꝯstrigẽte: et in his casibus vrina est discolorata: et cum di minuit vrina colorat: et hꝫ est optim signũ: vel pp motum creticũ nãlẽ: vel nõ nãlẽ. et cũ multa mã redũdat. sic pꝫ i vino cuꝫ bulit: et est minꝰ mala: q̃ que ex opilõne. ¶ Cãe pmitiue ꝯtigẽtes sũt. sicut cibi et potꝰ medicie: venena. &c.

necia sῖ: sic aer frus: qꝛ nā colā₃ nō expellit: vel calidꝰ: vl̕
siccꝰ. silr̕ exercitiū. bal. cibi ⁊ potꝰ calefaciētia: ⁊ desiccan
tia. vigilie sup̄flue: ⁊ ianitio sup̄flua: ⁊ coytꝰ. ¶ Cāe aῆtes
ycteritie viridis sῖ hūores adusti p̄mitiue sῖ cāe oēs ḡnā
tes humores adustas. ¶ Cāe aῆtes nigre sūt humores
adusti valde: vl̕ humores a frigore mōtificati. ¶ Cāe vo
p̄mitiue sunt ēt q̄ ḡnant hꝰ hūores.

De signis

dicit qdā. ꝙ distinguunῖ a mōfea. qꝛ
ycteritia est defedatio ꝯtinua: s₃ mor
fea nō ꝯtinua. Et ēt morfea est pp nocumētū i 3ª digōne
siue in 4ª. q̄ fit in mēbris cū assimilatōe. ⁊c̄. Ycteritia vo
fit pp nocumtū in 2ª digōne. ¶ Dr̄t a trufarica p colorē
oculoꝝ. qꝛ illi tingunῖ in ycteritia: in trufarica nō tingū
tur. ¶ Distinguunῖ spēs per coloris ispectionē. ¶ Sigª
cāꝝ extrinsecaꝝ per ingsitionē cogscunῖ. ¶ Sera. dr̄ia
q̄ fit iter ycteritiā creticā q̄ fit a nā pꝰ diē. 7. ⁊ pꝰ digōne₃:
⁊ iter ycteritiā sinthocam: q̄ fit aῆ. 7. est. qꝛ qū accit ycteª i
fe. nec febris soluiῖ post eiꝰ apitionē tūc ycteritia nō ē: ni
si ꝭm semitā accn̄tis: ⁊ nō ꝭm nāe cursum: vel ꝭm crisi₃.
Et ycteritia q̄ fit ex apāte epis: vl̕ duoꝝ meatuū mūdan
tiū fel: est cū grauitate lateris dextri: ⁊ fe. q̄ vo est ex opila
tione est cū grauitate p̄culdubio: s₃ forte cū fe. ⁊ fortasse
sine fe. ¶ Qn̄ vo est in latere dextro ebullitio sine ḡuita
te: tunc est cōruptio ꝯplōnis illoꝝ mēbroꝝ tm̄: ⁊ omnes
dicte spēs ycteritie: fiūt subito. Que vo fit ex corruptiōe
ꝯplōnis venaꝝ aut ex cibis fit paulatim. Et dr̄t iter ea₃
que ex epe. ⁊ que ex felle per stercꝰ: ⁊ vrinā: qꝛ si tingitur
egō. tunc est ex epe. Si vo est alba. tunc sigñat lesionem
duoꝝ meatuū mūdātiū fel. ⁊ si vrina est nālis coloris. tc̄
nō est in epe egritudo. ⁊ si color est colicus sigñat lesionē
epis: sic cū vrina est decliuis ad nigredinē sigñat lesionē
splenis. Et egō in ycteritia ex splene nō est multe albedi
nis. qꝛ mā retineῖ ⁊ exiccaῖ in hꝰ cal̕is. ¶ Haly. sigñaῖ
ycteritia citrinitate albi oculoꝝ. ⁊ totius corpis. ⁊ spume
in vrina sup̄natātis. Et aliqn̄ vrina est nigra pp ardoris
magnitudinē. ⁊ spuma est crocea. ⁊ egō est alba: qꝛ itesti
na carēt col̕a: q̄ a felle mittiῖ. ¶ Si ē ex opil̕one fellis i
meatu sup̄iori vel iferiori egō ē alba: vrina valde crocea
⁊ si est ex epe egō ē colora. Et si est ex apāte epis: vl̕ splēis
fit pariter coleraꝝ fluxꝰ. ⁊ febris. ⁊ in dx̄tro latere graui
tas. si ex calore epis. ⁊ nō venaꝝ: vria ē ru. cū spuma cro
cea. qꝛ epar: ⁊ vene cito calent. vrine color est naturalis.
¶ Et sciēdū ꝙ ycteritia ex mala ꝯplōne epis ⁊ venaru₃
fit subito. Ex alys vo cāis paulatim. ⁊ p incremn̄ta dieru₃
augenῖ trāsitu. ¶ Raſ. i disio. si ē ex apāte cal̕o nālr̕ co
lor est citrinꝰ: ⁊ in albugine oculoꝝ citrinitas: nec est ide
magnū nocumētū nisi cū sup̄fluit. Si est ex apāte epatis
cal̕o signa sunt vsus ciboꝝ ⁊ potuū: ⁊ mediciaꝝ calidaꝝ.
¶ Si ē a ml̕ta col̕a sigm ē qꝺ egrediῖ cū egōne: ⁊ vōitu.
¶ Si ex opil̕one epis signū est grauitas lateris dextri.
¶ Si ex opil̕one meatꝰ ad intestina sigm: qꝛ ycteritia ac
cidit velociter fortiter cū grauitate pauca i epe: ⁊ albedi
ne egōnis ⁊ amaritudie oris: ⁊ vomitu col̕e. Et qꝛ fel h₃
orificiū ad epar: ⁊ intestina ⁊ stō₃. Si ḡ est ex orificio qꝺ
adheret epi: vrina: ⁊ egōnes sῖ citrie ad albedinē ꝺcliues
pp paucitatē effusiōis col̕e ad itestina: nec est in ea vōitꝰ
col̕e: nec oris amarituᵒ pp paucā colam effusam ad stō₃:
⁊ que in meatu ad intestina vrina: ⁊ egō sunt albe pp pau
cam cal̕m effusam ad itestina. Et que ex orificio ad stōm
vrina ⁊ egō sῖ ḡsse rubee pp col̕a₃ multā effusam ad inte
stina. Et si est ex opil̕one meatꝰ fellis ad intestina signu₃
est albedo egōnis: ⁊ exitꝰ eiꝰ difficilis: ⁊ fortitudo ycteritie
⁊ nō est cū ista de vōitu col̕e: qꝺ est qn̄ opilaῖ meatꝰ q̄ at
trahitur col̕a. Si est cretica nāl̕: fit pꝰ fe. ⁊ in die cretica. ꝺ
bilitatis aūt corpis ab attractiōe fell̕ signa sῖ ꝙ ycteª est
cū nausea. ⁊ vōitu col̕e: ⁊ sine grauitate in epe. ¶ Uia. si
ex mala ꝯplōne epis p̄cedit cōruptio scꝺe digōnis cōpis
macies dolor: ⁊ lateris dextri grauitas. ¶ Si opilaῖ via
iferior fit citrinitas faciei: os amarū saliue siccitas: i stō
calor ⁊ sitis: albedo vrine ⁊ egōnis pp ablationē col̕e tin
gentis. ¶ Si vo opilaῖ meatꝰ ad stōm vrina: ⁊ egō tingū
tur: ⁊ spuma est citrina: ⁊ egō corrupta: ⁊ pl̕ima. Ycteª ex
passiōe fellis est subitanea: nec colorē plus corrūpit q̄3 vt
sit citrinus: nec epar ab actiōe sua ꝯbit. ⁊c̄. ¶ Dn̄t qda₃:
si a stō pūctura ⁊ ardor fumosa eructuatio: tinitꝰ auriu₃
inflatio oculoꝝ. ⁊c̄. ¶ Si a splene pp dolorē: ⁊ tumore₃
lateris sinistri. Si a mr̄ice per indiciū patiētis. ⁊c̄. ¶ Si
ab ebullitione epis: p ardorē ⁊ puncturā eiusdē per dolo
rem frontis: tinitu₃ auriū. ¶ Si ex opil̕one rami iferio
ris: maior est ifectio ab vmblico iferꝰ. ¶ Si ex opil̕one
sup̄ioris maior est ifectio ab vmblico supꝰ. ⁊c̄. ¶ Si ab
ebullitiōe sanguis: vel col̕e totū corpꝰ ē calidū. ⁊c̄. ¶ Si
pp calorē epis: sciῖ p calorē: ⁊ dolorē loci. ¶ Si ab alio
mēbro p signa illiꝰ. ¶ Si pp calorē oiu₃ venaꝝ sentitur
pruritꝰ i toto. ¶ Si pp ml̕titudinē col̕e. h in oibꝰ sup̄flui
tatibus app̄ebit. ¶ Si ex opil̕one iter epar ⁊ fel. vria est
tincta. qꝛ o₃ ꝙ nā aliq mō eā eyciat. ¶ Si i vys a felle.
Si via sup̄ior opilata egō col̕ica: ⁊ ml̕ta. qꝛ col̕a cogit ex
pellere. Si in iferiori tunc vomitꝰ est col̕icꝰ. ¶ Sigª opi
lationis viaꝝ dicta sῖ. ⁊c̄. ¶ Sigª liberatiōis sῖ vrie tin
ctura. ⁊c̄. ¶ Aui. scias ꝙ i pl̕ibꝰ ycteritys citrina: ⁊ nigra i alio viaticus.
tingitur vrina: ⁊ q̄to vrina est magis tincta est magis si
gnificatiua sanitatis v̄tutis epis. ¶ Signa cal̕itatl̕ epis
cū apāte: vel sine sῖ vrina tincta: nec est grauitas. qn̄ non
est apā. sic nec in opil̕one minoraῖ appetitꝰ: ml̕tiplicatur
sitis: exiccaῖ corpꝰ: rubet vrina: ⁊ raro fit subito. Inflātio
nis col̕e in felle signa sunt color citrinꝰ in corpe: nigredo
faciei: albedo lingue: siccitas: ⁊ strictio nāe. qꝛ col̕a vehe
mēter exiccat febrē. ⁊ albedo: ⁊ subtilitas vrine pp retē
tionē col̕e in corpe. deide vehemētia citrinitatis nigredi
nis: ⁊ ḡssitiei. ⁊ ēt odor fetidus in fine. Si fit ex cal̕itate to
tius: tactꝰ totiꝰ ē cal̕s. ⁊ pruritꝰ in ip̄o: appetitꝰ p̄uus cū ac
ceptione ḡssi ⁊ dulcis. egō p̄xia ꝯsuete. ⁊ vrina silr̕. vene
sentiunῖ cal̕e: alterati caloris sine grauitate ptl̕ epis ⁊ fel
lis: sic in opil̕one egō tincta: corpus leue ⁊ nō appropriaῖ
epar alicui sigrū eiꝰ singl̕i: ⁊ nō fit subito. sic est q̄dā spēs
opilatiue. Et si est ex debilitate expulsiue epis nō est vri
na tincta. sic in opilatiua: nec egō alba: nec grauitas: ⁊ est
in alys opibꝰ epis debilitas: ⁊ qn̄₃ egō sanguinea. Et si ē
ex debilitate fell̕ est nausea amaritudo sine grauitate. ⁊
fit paulatim. ⁊ egō ē iter albedinē ⁊ citrinitatē. Est in vri
na fortis tinctura nō ē debilis expulsiua epis. ¶ Et qdā
dn̄t. ꝙ in illa q̄ est ex felle cū sanitate epis: vrina est nāl̕:
qꝺ est ipol̕e. Epar. n. colerā expellit p̄ ad fel qꝺ si nō fue
rit: tūc ad vrinā ⁊ p̄hibet ipsa₃ penetrare i sanguinē q̄tū
pōt. Sed qn̄ vrina remanet alba in ycteritia. aut parum
tincta est deteriꝰ. ⁊ magis tim̄dū: ne hn̄s eā cadat i ydro
pisim. qm̄ sigñat ꝙ opil̕o est ex frigore. Uenenosam ab
aīali sigñat morsus a venenoso sanitas p̄terita. ⁊ aduentꝰ
subito p̄ter albedinē egōnis. ¶ Cretice signa sunt. qꝛ fit
in acutis cum alys signis crisis. sic vigilie sitis vomitus
col̕e: p̄uus appetitꝰ nausea oris amaritudo: p̄uus anheli
tus. siccitas nāe. ⁊c̄. ¶ Bonitas aūt ⁊ malitia ex alys si
gnis hn̄tur: ⁊ pulsus est p̄uus vtpl̕m pp debilē virtutē. s₃
nō fortl̕. qꝛ col̕a est leuis cal̕a durꝰ pp siccitatē: nō velox:
qꝛ nā: vel virtus non est fortis pp malitiā ꝯplōnis: ⁊ su
dor est qn̄q₃ citrinꝰ. ¶ Opilatiue signa sunt albedo ege
stionis: vel p̄ua tinctura. vtpl̕m vrine tinctura fortl̕ gra
uitas mirach. ⁊ in latere dextro dolor ⁊ inflatio apꝺ gib
bum: pruritus in stō: leuitas somni sup latus sinistru₃. ⁊

in epica nō albificatio egōnis nisi paulatim. qꝛ fel mandat colām illuc. ¶ Et si est opilatio in meatu fellis ad intestina: ꝛ nō est in epe nocumētū. nisi ex retētiōe colere. ꝛ nō iuenit viaꝫ: qꝛ fel est plenū fit oris amaritudo fortl. ꝛ sitl: ꝛ colica qn̄ꝫ mouet colicā. vt dcm̄ ē. ¶ Et si opilōe ē exfrigore: scit ex dispōe toti⁹. ꝛc. ¶ Si ex hūore grosso sigñat regimē pcedens. Si nausea rei alic⁹ sigñat ꝯtinua ycteritia: ꝛ puitas iuuamēti p exopilātia. ¶ Signa ycteritie nigre splenetice sūt fortis nigredo dolor ꝛ splenis duricies: ꝛ nigredo egōnis: ꝛ vrine. Et si exit in egōne fex nigra: est signū forte. ꝛ qn̄qꝫ saluat vrina cū nō est nocumētum in epe: nisi supfluat. ꝛ tūc est signū ꝙ est splenetica. ꝛ in hac est dolor mirach: ꝛ tensio: ꝛ guedo: nā stricta qn̄ꝫ ꝛ digō mala: ꝛ malitia aie. ꝛ sudor niger qn̄qꝫ. Et si ē opilatio in meatu: tūc est grauitas difficultas somni in sinistro. Et si est ex debilitate nō est grauitas. ꝛ si est ex apate pꝫ. Et si est ex debilitate epatis apparent signa in epe. ꝛ splen est saluus: ꝛ nocumentū est in vrina: ꝛ nigredo nō pura. sicut in splenetica. Et si dn̄atur calītas ꝛ siccitas nigredo declinat ad citrinū. Si calītas ꝛ hūiditas erit citrinitas cū rubedine. sicut citrinum quedā. Et si friditas: ꝛ siccitas ꝛ frigus dn̄at erit ad viriditatē. ꝛ si siccitas dn̄atur ad nigredinē. ꝛ si fit ex latere friditatis hūiditate vincente declinat ad citrinū: ꝛ fisticitatē quādaꝫ. Et si frig⁹ vincit erit decliuis ad viriditatē: splenetice aūt colator ē vnus. ¶ Uia. si fit ycteritia cū fe. ꝛ añ. 7ᵐ. diē. ꝛ añ signū coctionis pessima est. ꝛ timorē nunciat: nec intromittendū de cura illi⁹. Et si in die cretica appꝫ. sic in. 7ᵃ. iiᵃ. 14ᵃ. ꝛ post signū coctōis ꝛ leuitatis morbi laudabile ē: ꝛ salutem nūciat. ¶ Dicit qdā. ꝙ raro curat̄ in febrib⁹ añ. 7ᵐ. nisi cū virtute fortissima sit. ꝛc. ¶ Auicē. si ycteritia fcā nō curat̄: neqꝫ soluit̄ eius mā: est timor in ea. ꝛ in plībus eoꝝ est mors subita. ¶ De ycteritia ex apate. dic̄ Hypo. 6ᵃ. ptī⁹. affo. s. cū epar est in icteritia duꝝ. tūc illō ē sigñatio mala. ¶ Dicit ēt ꝙ est in ycteritia spēs mala c⁹ similitudo est vrina orobi: ꝛ est cū ea ꝓfundatio i vētre: ꝛ feb. ꝛ tremor debilis: ꝛ debilitas in loquutiōe ex liq̄factione. ꝛ ista iterfic̄ vsqꝫ ad. 14. dies.

Ad curationē ycte. iste res sūt necie. p⁹ ē abscisio cāe. 2ᵃ regimis ordia: 3ᵃ mūdificatio cutis: ꝛ remotio ycteritie cū eo qō resoluit ipsaꝫ a cute ꝛ oculis. ¶ Cāe vō abscisio ē rectificatio ꝯnis: aut ṽtutis ꝯfortatio: aut remediū apatis: aut aptio opilōnis: aut eūo cū sloia ventosis: solōne vētris vōitu: ꝛ alijs modis: aut abscisio veneni a pn̄⁹ statim. ¶ De regimine. dic̄ Serap. qn̄ colā auget̄ ex cibis: aut medicis calīs. tūc eūa cū solutis: ꝛ regie tēpato: ēt si est ex ꝯplone calā: oꝫ vt nutriat̄ cū cibis qui infridāt ꝛ hūectāt cū eq̄litate. sicut aq̄ or. qꝛ sigñat eq̄litatē. ꝛ sint cū ea abstersio. ꝛ aptio. ꝛ non opilō: pcipue qn̄ misceт̄ cū ea aliqd ex aceto: ꝛ ꝯfert aqua cucurbite assate qn̄ bibit̄ cū endiuia siluestri: ꝛ pisces ad arachi cocti cū aceto: ꝛ apio. ꝛ ħ mō carnes pulloꝝ: ꝛ coturnicū cocte cū agresta: ꝛ aq̄ gnatoꝝ acetosoꝝ cū apio: ꝛ medulla citrulli: vel cucumeris: ꝛ panis ꝯueniens ē c⁹ fermētatio est bona. ꝛ sit mūdus: vt eius digō sit bona. ꝛ veloꝝ: ꝛ nō corrūpat̄ ꝛ ꝯfert caro erity. qꝛ ꝓuocat vrinā. Hoc est ḡ regimē ei⁹ q̄ hꝫ ycteritiā qn̄ est ex opilōne. caueatur satietas nauseatiua. vinū sit recēs iter vētus ꝛ nouum. qꝛ recens opilat: ꝛ antiquū mutat̄ in coleraꝫ ciro. ¶ Galy. in ycteritia cretica nāli veloꝝ est sanatio. lauationis vsus aque suauis tepide: linitione olei camomellini ꝛ anetini: ꝛ exercitio tēpato añ bal. ꝛ piscibus vtat̄ lapidosis. Si cā epis fiat vtendū regie cū cibis: ꝛ medicis: qō dr̄ in cura feb. epice. Si ex hūoꝝ alteratiōe in colerā ru. cibis pasce refrigerātibus: ꝛ extinguētib⁹. ꝛ casei aquā da cū secaniabin. exbibit̄. ꝛc. Si ex potu rei calē: silr̄ cibis: ꝛ medicis fridis. ꝛc. Si ex opilōne h⁹ dn̄o passiōis da pisces lapidosos: in aceto coctos: ꝛ safrano: ꝛ ius segniabin cū carne vaccina si comedat̄ in eo panis minutus: ꝛ ius sorbeatur paulatim carne minime comesta ꝓ dest. ¶ Diuisiōes. si ex apate epis. calō epe nālr̄ cura est oē qō ifridat epar vt granata acetosa: ꝛ pot⁹ aq̄ or. in mane: ꝛ potus sauich: ꝛ zuc¹. ꝛ ꝑpe in estate: ꝛ alienatio ciboꝝ potuū ꝛ medicíaꝝ calidaꝝ. ꝛ si sumant̄ sint cū aq̄ multa. ꝛ cibi sint acetosi. ꝛ silr̄ si est ex apate calō. ꝛc. Si est ex colā da cibos extinguentes. ¶ Uia. in ycteritia cū fe. dic̄ nutriamus cū cucurbita: bleta. lētib⁹. ꝛ silib⁹. Febre cessāte cū pdicibus fasianis pullis cuꝫ aceto. si calor est nimi⁹ cum portulaca ptisana piscibus recētib⁹ pullis cū aceto: ꝛ zuc. ¶ Aui. in ycteritia ex calītate in epe: vl̄ felle: vl̄ toto: sanguinea: colica: vel pp comesta: vel bibita: ꝛ cū apate calō in epe sit ꝓpe cibus aq̄ or. ꝛ olera. vt dr̄ in capi⁹ apatum. epatis: ꝛ non in prolongatione sermonis vtilitas. Et si est cum inflatione sine feb. ꝛ sine apate ꝛ cuꝫ ṽtute forti da cibos de piscibus infridatos: ꝛ cibos ifratos de carne vaccina ꝛ edina. ꝛ aq̄: ꝛ succos fructuum: ꝛ ꝑpe aquā granatoꝝ in ieiuno: ꝛ acetosoꝝ de carne vaccina: ꝛ piscib⁹. ꝛ succos oleꝝ froꝝ: plī⁹ nāqꝫ haꝝ reꝝ: q̄uis sint ex cibis: tn̄ iꝫ est eis ꝓpetas fortior medicinaꝝ h⁹ caplīn rectificando ꝯplōnē. ꝛ qn̄qꝫ ꝯfert vt cibet̄ pane azimo: ꝛ sale: ꝛ ēdiuia plīma. 7. dieb⁹. hec. n. lauāt fel: ꝛ remouēt putrefactiōs ꝛ ingrossant qō in ea est. Et istis nō dat̄ vinū: nisi bibatur mixtuꝫ. Et dat̄ ius carnis auis ꝛ leue ex carnibus: ꝛ cib⁹ hyrcoꝝ est qui alleuiat: ꝛ subtiliat: in quo est aptio: ꝛ ius piscīū ꝯfert cū eis q̄ ꝓuocant: ꝛ subtiliāt. ꝛc. In venenosa dicit Aui. regimen cū cibis est. sic in ꝯne calā sine debilitate manifesta: ꝛ sine opilōne. Et si aggregat̄ ycteritia citrina ꝛ nigra cibi sint leues noti: ꝛ pisces: ꝛ pulli ipinguati vt endiuia: ꝛ apiū cōdita ꝓprie: ꝛ cappari cum aceto. ¶ Almā. si cū fe. ex cucurbita: ꝛ alijs fe. ꝛc. ¶ Dn̄t qdā. si ex feruore sanguis: vl̄ colā: sit dieta fra: vt lactuca scariola solatrū. ꝛ ħ cruda vel elixa dent̄. Potus sit aq̄ decoctionis melonis. ꝛc. si sit cū feb. Si vō sit sine potest dari vinū arbustoꝝ albū cū aq̄ pdicta valde lĩfatū. det̄ pullus elix⁹: ꝛ extrēitates auiū: ꝛ pisces asptiles elixi. ¶ Dn̄t qdā. si cū fe. scariola cicorea portulaca elixa dent̄ cū aceto. vel agresta: cucurbitas: citrullos: bibāt aquā seminuꝫ coiuꝫ fridoꝝ. Si sine fe. pullos edant hedos fasianos pdices: aues pisces asptiles: bruscos: sparagos: lupulos: vinuꝫ al. subtile bibāt. ¶ Dieta ḡ sit leuis ꝛ subtilis tēdēs ad friditatē ꝛ hūiditatē: sic sunt herbe fre ꝛ hūide cū aceto rectificatio male cōplōnis epis splenis: vel alteri⁹ ē p vsuꝫ ꝯrioꝝ. ¶ Aui. si iflatio est in felle ꝯfert lac asine coctum cū pauco aceti sumptū in potu. aut succ⁹ absinthy cū aq̄ fra. ꝛc. Et ois hn̄s ycteritiā ex cā calā vitet vigilias iraꝫ bal. ꝛ motū plīm. ¶ Et qn̄ calor ē in toto infra epar: ꝛ venas: ꝛ vesicā ꝓpe cū bal. aq̄ fre: vel tepide decoctōis froꝝ. ¶ Aqua vō fra actu: vel decoctio stipticoꝝ ꝓhibēt resolōnē ycteritie: ꝛ i cura epis ꝛ fellis caloꝝ fiūt emplā fra: ꝛ dant̄ in potu troc. de seie cucumeris: endiuie: lactuce: sandalis: spodio ro. Et ego expt⁹ sum iuuamētū eoꝝ. ꝛ fac emplm̄ in circuitu epis cū succis ifratis sup niuem: ꝛ duos sandalos ꝛ cāphorā: ita vt sentiat̄ ifridatio iteri⁹. ħ eniꝫ remouet icteritiā: ꝛ albefacit vrinā dieb⁹ aliquibus. ¶ Aui. in splenetica dicit. si sit cā friditas curet̄ cū tyriaca. ¶ Galy. cū aūt cū ycteritia feb. fit ex cā que in epe ē patiēti da troc. de spodio. ¶ Serap. qui habet ycteritiaꝫ cū fe. ꝯfert ei endiuia: capillus veneris solatrū acetosa ra

dix rubee.rc.Et iuuamētū boꝝ in ycteritia est iuuamen
tum magnū.¶ Uia.ꝺ ycteritia cretica laudabili:oꝫ me
dicetur cū mitigātibus colaꝫ:ꝛ refrigerātibꝰ: sicut est apo
zima ꝺ prunis oxifritia succo granatoꝝ:ꝛ cucurbite.rc.
Et si calor sit nimius da troc.de spodio de cāphora cum
oxizacca.¶ Constanꝰ.in pāte.Si ycteªsit pp calorēꝫ ni
miū epis:vel venaꝝ curat cū syᵒꝺ fumoter. scripto i an
tidotario qui nō solū ytericos:sed epicos curat potēter.
¶ Dn̄t qdā.si est ex mala ꝯplone epis:ꝛ venaꝝ insistat
cū alteratis corpe mūdificato.ꝛ in ycteritia de cā calida
fiat emplm de dyaprunis cū aq̄ ro.Sicut.n.infrant inte
rius sumpta.sic ꝛ exteriꝰ emplata.Cōtigit aūt aliqn̄ epar
eē calefactū:ꝛ fit ycteritia stō exn̄te fro.ꝛ eius cura ē dif
ficilis:qꝛ calida epar ledunt:ꝛ fra stōꝫ. Et tunc stōus ex
terius inungat ꝛ emplet cū calis:ꝛ epar cū fris:ꝛ fiat ite
rius cōmixtio calidoꝝ ꝛ froꝝū:vt calida calefaciāt stōm
ꝛ fra infridēt epar.vt est comestio dyantos:ꝛ ros. nouel
le.dieta sit tempata declinans ad friditatē:vel ad soluē
dum ycteritiaꝫ vtatur scariola in cibis ꝛ potibus ¶ Et
qꝛ error cōmissus in pªdigōne non bn̄ corrigit in zª.vn̄
si pªdigō est mala.zªmala:ꝛ sic de alys per ordinē.ideo i
calefactione epis si stōus est fridus non oꝫ fra. sed potiꝰ
calida exhiberi ꝛ caliditati epat alys remedys vt ēplis:
ꝛ iunctiōibꝰ subueīre. ¶ Cōstāꝰ. Si fit ex ꝯne calida ex
puluere cornu cerui curat cū vino al.cōmixto. ¶ Aui.ꝺ
ꝯfortatione dicit.si cā fuerit debilitas in epe aut felle cu
ret cū regimine ꝺbilitatis epis. Nam cura fellis est eadē
cum cura epatis. ¶ Ras.in diuisio.dicit.debilitat autēꝫ
corpis attrac.fellis cura ē cura ꝯfortās epar.fel naqꝫ cō
fortatur per cōitatē quā hꝫ cum epate.¶ Constanꝰ.i pā
tegni.si sit ex defectione ꝩtutis attractiue in felle cuꝫ syᵒ
absinthy:ꝛ succo eiꝰ medicet.rc.¶ Dn̄t qdā.si est ex de
bilitate attractiue splenis pone sup splenem vētosas sine
incisione.¶ Quidā dn̄t.epar:stōus: ꝛ splen cōfortanda
ꝯfortent:cū vnctionibus emplis:ꝛ alys ꝯfortantibꝰ itus
ꝛ ex.rc.¶ Aui.si ē ex apate epis: cura ē cura epis. vt ex
ex dictis.¶ Haly.si ex apate calo cura est cū minutiōe.
solone:regie:ꝛ medicis.s.troc.emplis rc.¶ Ras.i diuisio
nibꝰ.si ē ex apaᶜ epis calo cura ē illꝺ qꝺ ifrat epar ex me
dicinis cibis ꝛ emplis.Si de opilone.dicit Sera. ꝙ opꝫ
vt in pmis dent q̄ abstergūt ꝛ apiūt opilonē epis.sic sūt
troc.de aniso:ꝛ semē apy.ꝛ amigꝺ.amare assarū.absinᵐ.
turbit.agaricū.ꝛ sal indū.ꝛ nutrimtū sit ex his que subti
liant:ꝛ incidunt:ꝛ post eūa colerā.rc.¶ Ras.in diuisio.si
opilo ē in epe:cura est cura opilonis meatꝰ: p quē colera
expellit ad intestina:cura est:si est cū calitate:aq̄ endiuie
in qua dissoluat cassiafi.ꝛ oleū amig.dulciū.Et si nō ē ca
liditas cū aq̄ apy.feni.vel caulis.ꝛ aq̄ porri est ꝯuenien
tior in h loco.qn̄ in his duobꝰ meatibus.s.q̄ cola exhit:
ꝛ quo expellit nō forsitan fit opilo:nisi ex apate: q̄re idi
get eo:qꝺ ēt soluit:vt est potus cassiefi.cū succo cauliuꝫ.
ꝛ oleo amigꝺ.¶ Haly.Si ex opilone in epe cura dcā in
opilone epatis.rc.¶ Dicunt qdā.si vehemens sit opilo
detur succus absinthy vel apy:ꝛ succi plātagi.an̄.ʒ.5.cū
zucca.ꝛ granū aloes datum mire apit:vel granuꝫ eufor
by in q̄ntitate.℈.i.cū ouo sorbili.detur oximel.sqlliticū:
ad bibendū.rc.¶ Aui.cura ois opilonis dicta est in caᵒ.
epis:ex flōmia ꝛ puocatione.Si opilo est i gibbo:aut so
lutione.si est in ꝯcauo:ꝛ alienet a se omne constipatiuum
exiccatiuū q̄uis sit calꝫ:qꝛ magis opilat. ꝛ rectius est p
mittere lenitionē:ꝛ hūectationē.deinde sequi cū aptione
ꝛ sit lenitiuū calm ꝛ hūidū.ꝛ qn̄qꝫ fridum. ꝛ hūidum ꝭꝫ
ꝙ dispō exigit.¶ De eūatione. dicit Haly. si ycteritia ē
ex apate calido basilicam a latere minue si ptiriaconsen

tiunt iuxta qꝺ si opus fuerit post hoc nām fluxā fac ꝺco
ctione mirab.citrinoꝝ sene fumiter. ros. vio. intube.rc.
¶ Et si sit cū feb.post hoc dabis aquā or. ꝛ pꝰ.4.abeun
tibus horis sequiniabin cū aq̄ frida:ꝛ granata sugat mu
za:ꝛ aquā melonis indi cū spodio:ꝛ semine portulace.ve
scatur lenticula cucurbita: prunis psicis amig. recētibꝰ.
¶ Si autē ycteritia sit sine feb.casei aquā ppina q̄ cum
sequiniabin:ꝛ cū hos puluis mirab.citrinoꝝ.ʒ.iy.spody.
ʒ.i.aloes epici.ʒ.5.scamonee.ebulū.ʒ.5.ppina: cum casei
aqua.ʒ.4.ꝛ prodest lac vaccinū sine butyro cum spo.rc.
¶ Et si est ex morsu animalis venenosi calidi. ꝛ virtus
est fortis:mediastinaꝫ minue:ꝛ semen psily:ꝛ spumā ppi
na.ꝛ aquaꝫ cucurbite:ꝛ troc.de camphora si oꝫ.ppiat āt
Gal.in hꝰ ycteritia tyriacam farue ꝛ profuit. ¶ Si sit
ex potu calidi medicaminis vtendū est vomitu: ꝛ cibis.
ꝛ medicinis fridis dictis.Et si opilatio sit in felle alaraꝫ:
vel silaniam:post hoc solue cū decoctione absinthy ad
dita yera:ꝛ scamonea.ꝛ tribus diebꝰ ppina aquā adriā
ti absinthy apy cū agarico.Et si ycteritia est ex splene ve
nam minue arselomiā in manu sinistra:ꝛ cū epithimi sol
uatur decoctione:ꝛ casei aquā propina cū puluere mira
bol.citrinoꝝ ꝛ indoruꝫ.¶ Medicina quā a muliere di
dici:ꝛ cū ea ycteritiā curabat.lenticule excorticate.ʒ.y.in
aqua feniculi:ꝛ pueri vrina:qui coytū non nouit misce.ꝛ
sic in saluia bibatur:ꝛ inueni hoc medicamen manifeste
prodesse.¶ Et si in splene durities sit medicamie cura:
ꝛ emplastris que diximus in dolorū splenis cura.Et me
dicinis ꝛ cibis illum rege:ꝛ alys quēadmodū in illis di
ctum est.¶ Si sit ex natura expellente croceū humorē
ad manifestuꝫ corporis motu cretico leuis est sanatio la
uatio est aque suauis tepide:ꝛ lenitione olei camomille:
ꝛ ante cibuꝫ exercitio temperato. ¶ Serap. si ycteritia
est cretica non est necessaria cura cū medicinis:sed suffi
cit ablutio cū aqua dulci temperate calida.ꝛ inunctio cū
aliquo resolutiuo:vt oleo camomille:aneti.vel liliorum.
¶ Si vero sit ex modo alio:vt ex calido apostemate in
epate flōmetur vena basilica titilaria manus dextre. qa
nihil est magis iuuatiuuꝫ q̄ꝫ extractio sanguinis in apate
epatis.deinde da aquā solatri:ꝛ endi:ꝛ cuscute. ꝛ secania
bin.Et cū vrina est digesta da obulū aloes boni cū aqua
eupatory.Et discerne q̄ntitatē in eis ꝭm virtutē: ꝛ cōfert
aqua or.cū diurecticis vt apio:ꝛ emplm de duobus san
dal.ꝛ de semperuiua.¶ Si autē est ex malitia cōplexio
nis cū materia:euacua colerā:cum mirab.citri.fumoter.
absinthio tamarindis.eupatorio pas.mundatis.agarico
turbit yera.ꝛ confert potus aque casei.coagulati cum se
caniabin.quando datur cum mirabo. deide vtatur bal.
ꝛ diureticis.¶ Si est ex opilatione.primo exopilla.dei
de euacua coleram cū medicina primo leuiori.deide for
tiori si oportet.Et confert vomitus in hac specie.fortasse
eniꝫ opilatio aperitur per vomitū:siue motum laborio
sum:queꝫ facit vomitus:confert capparus cōditus cum
aceto:ꝛ carnes siluestres cū aceto squille:ꝛ si colera mul
tiplicatur ex cibis euacuetur cū solutiuis: ꝛ regimie tem
perato.Si sit sine febre confert proprie gentiana:apium
costus:aristol.polium.rc.¶ Si cum febre acetosa:sola
trum absinthiū rubea capillus veneris:ꝛ emplastruꝫ ex
absinthio. ꝛ cinere squinanti resoluit apostema ꝛ exopi
lat.¶ Si vero vincit colera nigra conuenit epithimuꝫ
polipodium:lapis armenus:mirabola.nigri.¶ Diuisio
nes.Si ex opilatione meatus ad intestina confert clyste
re acutum.rc.¶ Et si est ex cretica balneū aque calide:
ꝛ syrupus acetosus.¶ Uiaticus. cuꝫ febris declinat de
ponamus coleram rubeam cum succo solatri cassiafi.rc.

¶ Si vero est febris minuatur basilica dextra: deinde
purga coleram cum mirabolani.citrini. ⁊c. ¶ Et si ali/
quid flobotomie obuiat propter defectũ virtutis: demus
succũ solatri cũ oxizacca. ⁊c. ¶ Auic. i ycteritia eũo fit cũ
flõmia basilice: aut saluatelle: aut venaꝝ sub ligua: vt q/
dã dixerũt. Et si nõ sufficit h tũc cũ vẽtosis sup locũ epa
tis sub spatula dextra: aut in spatio sub costis: aut eũo cũ
solutione colere: ⁊ mãe: ⁊ eũatio cum vomitu. Nã ipsa ẽ
iuuatiua in omni ycteritia. ¶ Et si ẽ ex cã calida i epate
vel felle: vel toto corpe: vñcũqꝫ sit si ẽ replo sanguiea cũ
flõmia basilice: si colica p solonẽ cũ mirabol. vel cũ sca/
monea i lacte acetoso coagulato: aut cũ aq̃ casei fortifica
ta cũ mirab. ⁊ scamonea. ¶ Descriptio aq̃ casei. ℞. lact.
capni lib. 5. carthami q̃ꝫm manu p̃t capi. terat. ⁊ dissoluat
cũ digitis i lacte hora. i. deide colet ⁊ accipiat aq̃ sitas ei⁹
⁊ addat aliqd mell: aut zucca. ⁊ sal idi. Et si vis ꝙ sit for/
ti⁹ paꝝ scamonee: ⁊ cũ appꝫ matura° da scamoneã aloes:
⁊ silia. Et i opila^{ua} p̊ docet lenire ⁊ hũectar ⁊ apire: dĩñ sol
uere. ¶ Et si solo ñ fac ipressionẽ vtere võitu forti: deide
solu^{uo} forti. ¶ Dr̃ ꝙ patiẽs ycteritiã iuuat ↄsideratõe in
reb⁹ citrinis. ¶ Illõ. n. mouet nãꝫ ad expellẽdũ mãm ci
trinã totã ad cutẽ: q̃re iuuat cura°. ¶ Ego võ d̃ ill ñ sum
g negãt h9 curõnes ⁊c. Et me^{na} quã ꝓbauim⁹ aloes. ʒ. i. sca
monee: dauich. i. sal naptici. q̃rtã. ʒ. vni⁹. rubee tictoꝝ aga
rici. añ. ʒ. 5. fiãt pille sumãt cũ aq̃ d̃ semib⁹. ¶ In cretica
itẽtio ẽ cũ diureticis mũdificatiuis lauatiuis: ⁊ forte ñ ẽ
necia solo vẽtris: ⁊ suffic bal. so^m. Qꝛ si tictura i vria ⁊ ege
stiõe ẽ pauca: scias ꝙ mã ẽ g̃ssa: vñ ↄforta cũ medicinis.
¶ In ycteri^a splenetica. si ẽ replo sãguis flõma basilicã
sinistrã: deiñ saluatellã. Et si sit melie mlti^{do} eũa cũ mira
bol. idis. ¶ Quidã purgãt i sanguiea cũ cassiafis. i colica
cũ triphera saracena: i melica cũ yeralogodiõ yera Hali.
¶ Alm. sic curat ycteritiã. si ẽ cũ feb. succ⁹ endiuie: ⁊ aq̃
ordei bibat: ⁊ ex fris nutriat: sirupũ acetosũ ex forti ace/
to sumat: ẽplet epar ex duob⁹ sãdal. vẽter soluat ex succo
prunoꝝ ⁊ zuc°. qd̃ si ñ suffic. troc. d̃ cãphora cũ succo g̃na
toꝝ det. Et si vene sint plene: ⁊ diu ẽ ex q̊ ñ fuit minutus
flõmet. ¶ Si ycteri^a ẽ sine feb. vẽter soluat cũ aloe sca/
In alio. p 3. hebdoas monea ⁊c. deiñ troc. d̃ laca. eger p tres dies bibat serum.
¶ Quidã mollificãt p̊ cũ prunis: dĩñ purgãt cũ trifera: ⁊
si mã ẽ spissa cũ yera ꝓuocant vomitũ: ⁊ añ oĩa flõmãt.
¶ Quidã dãt sirupũ p̊: deiñ cassiã: deiñ reubarbaꝝ. Et q/
dã liberãt cũ succo plãtagis cocto ad mediũ. ¶ Cola vt
dñt qdã: eũat p vẽtrẽ ⁊ p. vrinã cũ abũdat sãguis flõme/
tur. Si opilo sit cã dãda sũt exopilãtia cala aut fra: succ⁹
aũt rostri porcini cũ zucca. expt⁹ ẽ. ¶ Abscissio aũt cãe ve
neni: ⁊ morsus calidoꝝ venenosoꝝ ẽ3 Raſ. i diuiſ. Cura
est sumere i potu lac semp: aut oleũ amig. dĩñ aquã g̃na/
toꝝ cũ mucillagie psilly: ⁊ poma acetosa. ¶ Cõstã. i pã/
tegni. si de venenosis cura est apozima silfy lupuli: ⁊ ma
ratri. Si de veneno eũ elario psillitico. ¶ Aui. venenose
aũt cura est tyriaca ⁊ metridatũ: qꝛ resistũt veneno: dein/
de bibant aquã malorum acetosoꝝ: ⁊ granatoꝝ ⁊ succũ
endiuie: ⁊ portul. ⁊ mucillaginẽ psilly: ⁊ omnia in qb⁹ est
infridatio cũ v̄tute tyriace: ⁊ expertũ ẽ lac asine in p̃nci/
pio cũ oleo amigd̃. ¶ Regimẽ aũt cũ cibis: dictũ est in
ↄplexione calida sine debilitate ⁊ opilatiõe. ¶ Uiati. si
ycteritia cesset de corpore in oculis citrinitate remanẽte
sternutationẽ facimus cũ succo sicle: vel cũ lacte mulie/
ris ⁊ aceto: vel oleo ro. ⁊ similib⁹. ¶ Raſ. in diuiſ. ycte/
ritia in exterioꝛib⁹ curat cũ bal. ⁊ suctione per nares ace/
ti fortis: ⁊ faciẽdo alcol cũ aq̃ ro. ¶ Serap. Si corp⁹ mũ
dificatur ex colera: ⁊ nõ est egritudo in epate: vel splene:
vel felle: sꝫ remanet in oculis: ⁊ i reliquo corpe citrinitas
tũc abstergam⁹ cutẽ cũ oleis resolutiuis: sic laurino: ⁊ si/
milib⁹: ⁊ abluam⁹ cũ aq̃ dulci. Citrinitatẽ võ oculoꝝ cuꝫ
medicis fortioꝛib⁹ q̃ submergũt: cũ qb⁹ fit caputpurgiuꝫ
succus arboris mariẽ: ⁊ cucumeris asinini qñ resoluitur
vnusquisqꝫ cũ lacte: ⁊ ↄfert sicla: qd̃ est qꝛ oẽs eradicant
citrinitatẽ: ⁊ eũant mãꝫ grossam annexã capiti: ⁊ mouet
eã. ¶ Dñt qdaꝫ. si sit cretica nõ dꝫ dari solutiuuꝫ: qꝛ nã
expellit extra: ⁊ extraheret de circũferentia versus cen/
truꝫ: dꝫ ergo iuuari nã cũ localib⁹ vt mã trahat exterius.
¶ Regimẽ locale est istd̃. bal. dulce: salsum: vel sulphu/
reũ: vel decoctiõis aperiẽtiũ: ⁊ mũdificantiũ cutẽ: vt sũt
pulegiũ: lapaciũ ⁊ silia. Exeunti võ a bal. fiat fricatio to/
tius cum furfuribus in aceto coctis ⁊ tepidis. ¶ Contra
infectionẽ oculoꝝ: stuphetur patiens supra acetũ mixtũ
cũ aq̃: postmodũ vero ad mũdificandũ faciẽ: ⁊ colorãdũ
⁊ mãm de foris extrahẽdũ fumiget cũ carnib⁹ vaccinis
vetustl. ¶ Haly. ⁊ si in oculis est citrinitas pauca: ⁊ reli/
quuꝫ corpus sanũ bal. impera. Et respiret acetuꝫ acerri/
mũ continuis vicib⁹: qm̃ ipsum ab eius naribus coleraꝫ
facit effluere ru. ⁊ multam. gargarismum ex aqua in qua
absinthiũ coxeris segniabiꝫ admixto eidem vtile est. co/
liria in oculũ cum aqua ro. ⁊ aceto mixtis. ¶ Aui. cura/
tiones ycteritie: qbus attendatur intẽtio egritudis ipsi⁹
⁊ resolutiõis eius: licꝫ in eis sint apertio opilonis: ⁊ reliq̃
iuuamenta: alie sunt potiones: alie ablutiões: alie sternu/
tationes: ⁊ plurimum iuuamentum earuꝫ est in oculis ⁊
facie. Et qñ incipit mingere mingat in tina: qm̃ est cura
eius: ⁊ cuꝫ exit a bal. caueat a frigore. dormiat coopt⁹ ⁊c.
Et medicine que trahũt ex cute ycteritiaꝫ extrahunt cuꝫ
solone. vel sudore. Et melius est vt sint sup exercitium ⁊
sitim: ⁊ ꝓprie qñdo facit sudare potus. Et silr post bal.
⁊ huic curationi est resolo: nocet frigus nisi velit resiste/
re medicine calide ⁊c. Et dr̃ ꝙ patiens ycteritiam iuuat
per ↄsiderationeꝫ in rebus citrinis ⁊c. ¶ Et ex medicis
cognitis ẽ vt stans i tina sumat. ʒ. ij. raphani cuꝫ. ʒ. 5. bau/
rach: ⁊. ʒ. i. vini. Nam non morãt quin extrahat ex eis ci
trinitatẽ. ¶ Et ex eis q̃ dñr sũt lenia: ẽ: vt sumat in potu
cerebꝝ alcubugi i vino puro: ⁊ laudãt vehemẽter lũbrici
terrestres siccati si sumãt i potu: qꝛ mũdificãt statiꝫ: ⁊ aq̃
cuscute cũ semie apij ⁊ zucca. ¶ Et q̃ vos ꝓbauim⁹ ẽ alo/
es. ʒ. i. scamonee dauich. i. salis naptici q̃rtã ʒ. i. rubee tin/
ctoꝝ: ⁊ agari. añ. ʒ. 5. fiãt pille. ¶ Sternutatoriũ ẽ succus
cucumeris asinini i lacte mulieris: ⁊ cũ d̃coctione camo/
mille capillis ve. ¶ Itẽ pãnus nouus de lino iuolut⁹ cor
pori colerã ad se trahit g̃ra silitudis: ⁊ v̄t⁹ ẽt furfuris i eo
mũdificat sordiciẽ. ¶ Itẽ exercitia ⁊ fames vt ↄsumãt:
⁊ exalẽt isensibilr cũ sternutatiõe ⁊c. ¶ Quidã dñt reci/
piat caro bouia vet⁹ ⁊ frustratiꝫ icidat: ⁊ postea coquatur
fortiter in olla coopta. fum⁹ recipiat p os ⁊ nares: ⁊ faciẽ
bñ fumiget: vl camisiã iduat canabinã de pãno crudo ñ
candido. ¶ Intret patiẽs stuphaꝫ sine bal. siccuꝫ idut⁹
illa camisia fortiter stricta: ⁊ sic hũor intercutaneus ex/
trahetur. ¶ Expimẽtũ valde ꝓbatũ. Coquant cortices
fabe i aceto: ⁊ mixta pallia or. fiat fumigatio. Et si vis po
ne paruꝫ de absinthio. ¶ Quidam dicunt. succ⁹ lunarie
bullitus collatus: ⁊ cuꝫ zuccaro sirupizat⁹ in mane sũpt⁹:
quãtũ capit oui testa vsqꝫ ad. 8. dies soluit ycteritiaꝫ ocu
loruꝫ ⁊ totius. ¶ Idẽ dr̃ de caprifol. ycterico iduto d̃ ca
misia stricta sanat totaliter. ¶ Si sit ycteritia ex fluxu
sanguis vel retẽtione mẽstruoꝝ: vel vomitu ⁊ alijs h9 cu
ratur cura eoꝝ ⁊c. ¶ Et si vomitus sit accñs ↄñs ↄstrin/
gatur cuꝫ sorbis: nespulis: vt dicit Constãti. in pãtegni.

Queritur. Utruꝫ ycteritia possit fieri ex flegma/
te. Qꝛ non in hoc conueniunt omnes
auctores. ꝙ sic videtur: quia fit ex colera que ẽ subtilior
flegmate: ⁊ ex melia que ẽ grossior. ¶ P. morphea fit ex

flāte aliq̄: ḡ ꝛ ycteri⁹ eadē rōe. ¶ Dr̄ q̄ cutis ē albi coloris nālr̄: ꝛ q̄ꝛ flā ē albi coloris f₃ Ga. i affo. 7. pti. Si ab albo flegmate ꝛc. non inficitur cutis ex flegmate ꝛc. ¶ Et qd̄ dicitur de morphea alba dicitur q̄ humor imutat a mēbro alterato a sua natura.

¶ De passionibus splenis. Cap. CI.

E passionib⁹ splenis notāda sūt. xi. p^m de nā officio ꝛ loco splenis: ꝛ q̄ passiōes ɔtigāt spleni: ꝛ q̄ sepi⁹ accidūt ei. 2^m d̄ ɔuenientia ꝛ dr̄ia egritu^m splenis ꝛ epatis. 3^m q̄b⁹ tpib⁹ magis accidūt. 4^m de effectu maciei ꝛ piguedis splenis. 5^m d̄ egritudib⁹ q̄ ɔtingūt: ꝛ de his q̄ sequunt̄ pp egritudies splenis. 6^m de terminatiōe egritudinū splenis: ꝛ ɔuersiōe ad alias egritudines. 7^m de spēb⁹ ꝛ causis. 8^m de signis ꝛ de quo humore sepi⁹: ꝛ egritudie ꝛ ɔueniētia ꝛ dr̄ia opilōis ꝛ apatis. 9^m q̄ curat̄ ꝛ q̄ nō. 10^m d̄ mō curōnis. 11^m d̄ dubijs.

De primo dic̄ Aui. splen ē eūatiuū: seu eūatoriū melie resistēs cordi de subtus ꝛ epati: ꝛ felli ex latere mādās meliā ad os stōi per venā magnā ad cōmouēdū os stōi: ꝛ tēperandū calitatē ei⁹: sed si nimiū mandet̄ facit vomitū: ꝛ est splen mēbrū lōgū linguosu₃ vt lingua ɔiūcta cū stō a sinistro suo vsq̄ retro: ꝛ est corp⁹ rarū: vt facile recipiat meliā₃. ¶ Dn̄t qdā. ē mēbrū spōgiosu₃ carnosu₃ ꝛc. ¶ De passiōib⁹ ɔtigētib⁹. dic̄ Alexā. splen patit̄ gnā egritudinū oīa: sicut alia mēbra. na₃ discrasiat̄: ꝛ ex h̄ ɔstipat̄ ꝛ excrescit: exasperat̄: attenuat̄: ꝛ idurat̄ ꝛc. ¶ Ras. dicit. q̄ sunt debilitas magnitudo inflatio dolor ꝛc. ¶ Sera. silr̄ ponit debilitatē apa extēsionē ex vētositate ꝛ dolorē. ¶ Aui. spleni accidunt oēs spēs egritudinū ɔplexionis ɔpositionis: sicut opilatiōes: ꝛ solō ɔtinuitatis: ꝛ apa cū suis spēb⁹. Et plime ei⁹ egritudies sūt autūnales. Et color hn̄tis eas ē dcliuis ad citrinitatē ꝛ nigredinē. ¶ Uiat. splen patit̄ ex trib⁹ morboꝝ generib⁹: sicut ꝛ alia mēbra: vt mala ɔplōne: morbo officiali: ꝛ iūcture sepatiōe: plīma aūt passio splenis duricies ē sui: qd̄ i propatulo ē sensui. ¶ Dn̄t qdā. fit i his qui multā aquā fridā in acutis febrib⁹ bibūt: ꝛ q lōgas passi sunt egritudines: ꝛ qui cibis melicis nutriunt̄.

De ɔueniētia ꝛ dr̄ia egritu^m splenis ꝛ epatis: dic̄ Uia. passio splenis nō mltū distat a ɔpassione epatis: ɔueniunt. n. in passiōib⁹ ꝛ signis ꝛ cura: vt infra dicetur.

De tertio pmissoꝝ. dic̄ Aui. q̄ plime egritudies splenis sunt autūnales: ꝛ fiūt i his q multā aquā fridam bibūt i febrib⁹ ꝛ alr̄: ꝛ illis q passi sūt lōgas egritudies: ꝛ q cibis melicis nutriūt: vt dcm̄ ē.

De quarto pmissoꝝ. dic̄ Aui. ꝛ scias q̄ q̄n splen ipinguat̄ corp⁹ extenuat̄: q̄n p̄ ledit̄ vtus epatl: q̄re mioraт̄ gnātio sanguis ꝛ extenuatio signat bonitatē hūoꝝ. ¶ Dn̄t qdā. ad magnitudinē splenis seq̄t̄ extenua⁰ corporis: magni^{do}. n. ē ex abūdātia melie q̄ vtutē epatis corrūpit pp ɔrietatē: vn̄ malus sanguis gnāt̄: ꝛ a mēbris nō attrahit̄: vn̄ mēbra nō nutrita arescūt: ꝛ extenuāt̄. Non eni crescit splen: nisi q̄ꝛ multū de melia gnāt̄ i epate: que tādē rediēs sup epar ipm corrūpit. E℈ vō extenua^o: ꝛ puitas splenis sig̃nt puitatē hūoꝝ ꝛc.

De quinto pmissoꝝ. dic̄ Aui. ꝛ q̄n̄ pueniūt egritudies splenis ad stō₃: ꝛ forte addūt i appetitu ei⁹: ꝛ q̄n̄ destruūt appetitū ei⁹. Et q̄n̄ cogūt ip₃ cū ꝓpinq̄ e digō ad vomēdū rē acetosa₃ ex q̄ bullit terra sine nocu^{to} ꝛ dolore. ¶ Dn̄t qdā. q̄ ex mag^{ne} splenis fit multaꝝ egritu^m gnō: vt ydropis: tussis: ꝛ oiu₃ febriū ɔpositaꝝ: ꝛ egritu^m pestilētialiū: q̄ ex venenosa melia gnāt̄: vn̄ si passio splenis p se nō ē mortifera: p ɔn̄tiā tn̄ mortē infert. Et e℈ multe passiōes ɔuertūt̄: vel termināt̄ i passiōes splenis: ꝛ precipue autūnales: ꝛ q̄rtane ꝛ siles. Nā āt nō valēs hūores malos euāre pp friditatē exteriorē poros sensibiles opilātē eos ad mēbrū i₃bile carnosū porosū spōgiosū pauci sensus expellit q expulsi opilōnē iducunt ꝛ apostema.

De sexto dic̄ Aui. Et q̄n̄ ɔuertūt̄ egritudies splenis ad febres ɔmixtas: sic ipe q̄n̄ generāt̄ ab illis egritudib⁹: ipse. n. multotiens fiūt ex tertiana nō pura pestilētialib⁹: ꝛ mixtis ꝛc. Deide dic̄. Et vria sanguinea bona ē in fine egritu^m splenis. Et silr̄ g̃ssa i q̄ ē fex ꝛ viscositas q̄ ē i ipa ē silis viscositati sauguis. Et q̄n̄ resoluit̄ p eā febrl ex febrib⁹ egritu^m splēis: q̄ꝛ resoluit̄ p eā splen. ¶ Deide dic̄. q̄n̄ termināt̄ apata splenis fluxu sāguis nariū. ¶ Et dixit Hyp. q̄n accidit flux⁹ vētris cum sanguie ē meli⁹: q̄ꝛ sperat̄ cū eo resolō māe splenis. ¶ Si aūt pseuerauerit adnenit ei lubricitas ydropica: ꝛ morieт̄: ꝛ cā ē dn̄ium friditatis supra ɔn̄e. ¶ Et dixit. illi q h₃ catarrū nō aduenit splen: q̄ꝛ mltitudo catarri ē signū humiditatl. ¶ Et i li⁰ Hyp. q h₃ dolorē i splene: ꝛ currit ex eo sanguis rube⁹: ꝛ appent i corpe ei⁹ vlcera pua alba nō ledētia morieт̄ in die 2⁰: ꝛ si nō: cadit appetitus ei⁹. ¶ Et q̄n̄q̄ terminant̄ apata splenis fluxu sanguinis nariū ēt ꝛ ꝓpe ex latere sinistro: ꝛ apatib⁹ apō aures diffi^{lis} suspiratiōis ꝛ aptiōis pp grossitiē māe: ꝛ laudabilior: vria eoꝝ ē grossa sanguiea: ꝛ vria i q̄ ē fex viscosa: q̄n̄ sig̃t sanitate₃ splēis ꝛ dstructionē egritudis ei⁹. ¶ Et dn̄t qdā. cū fuit in vrina: sic suspēsio sanguis ꝛ febricitās habuerit splenē destruit̄ splen ei⁹. ¶ Et q̄n̄ fit mltitudo splenis tpe longo cū salute dispōnū suaꝝ: lic₃ seq̄t̄ q̄n̄ magnitudie₃ ei⁹ nocu^m pl₃ f₃ mā₃ efficiētē: ꝛ f₃ vtutem splenis. Et quando mutat̄ apostema epatis in apostema splenis illō merlius est q̄ econtra.

De speciebus ꝛ cāis. dic̄ Uiati. splen patit̄ ex trib⁹ morboꝝ generib⁹: sic alia mēbra. s. ex mala ɔplōne morbo officiali: ꝛ iūcture sepōne. ¶ Plurima aūt passio splenis duricies ē sui. ¶ Dixit Rap. si dbilitat̄ attractiua splenis sāguis melic⁹ vadit ad mēbra: ꝛ fit ycteri⁹ nig^a ꝛc. Si digō dbilitat̄ fit ide acetosa melia: q̄ effusa ad os stōi auget appetitū: ꝛ dige^{na} fortior adhuc fac̄ accidere tristi^{am} ꝛ stōi subuersionē: aliq̄n ꝛ alia accn̄a melica dbilitas retētiue cāt vomitū melie idigeste: vl̄ solonē vētris: h̄ ēt accidētia fac̄ fortis expulsiua p viā nāe mūdificatiō: ꝛ aliq̄n p viā sintbomatl. Et distiguit̄ p tolerātiā facilē: ꝛ difficilē: ꝛ p malitias euonū. Expulsiue vō dbilitas ad stō₃ diruit appetitū. Apa vō splenis ē: vt pl₃ duꝝ pp durities hūoris: ꝛ g̃ssitiē q venit ad ip₃. ¶ Alex. vō ponit cās discrasie splenis ꝛ vētositatl ꝛ flōnis ꝛc. ꝛ patēt. ¶ Dn̄t qdā. passio splenis fit ex hūore melico raro ex cola. melia multiplicat̄ ex vsu melicoꝝ vt carnis vaccine ꝛc. ꝛ ex aq̄ fra: ex vsu viscosoꝝ: ꝛ lōga egri^{ne} h̄ n̄ purgata: vt 4na ꝛc. ¶ Aui. raro fiūt apata i splene calā: ꝛ q̄n fiūt cito fiūt dura: q̄ꝛ splen nutrit̄ ex spisso sang^e: plīma aūt apata splenis s̄t dura: mollia fiūt raro: ꝛ pl₃ qd̄ fit d̄ apate calō ē sanguineū: ꝛ colicū fit raro: ꝛ duꝝ fit i iferiori pte splēis pp māe q̄uitatē. Et fig^e ei⁹ s̄t. 4. s. rotūda: lata: lōga: ꝛ g̃ssa: ꝛ lōga subtil: flāticū vō raro accit. ¶ Duricies aūt splenis ē: aut pp g̃ssitiē sue subē: q̄uis n̄ sit tota: sic ex apate: aut pp apa duꝝ: ꝛ p^m ē leni⁹: dn̄ dic̄ q̄ opilō splenis q̄n̄ fit ex vēto^{te}: q̄n̄ ex epate: ꝛ q̄n̄ ex hūorib⁹. ¶ Dolor vō splēis: q̄n̄ ē ex vētosi^{te} vl̄ apate magno: vl̄ solone ɔti^{nis}: vl̄ mala ɔn̄e. ¶ Dn̄t qdā. cā ɔiūcta morbi ɔsilis ē mala ɔplō cū mā: vl̄ sine mā: s₃ hūida minus: vt i mlierib⁹ p₃. ¶ Coniūcta officialˀ ē: tūor opilō. Cā ɔiūcta solonis ē hūor corrosiu⁹. ¶ Cā an̄s ɔplonalis: vt ɔplō frida ꝛ sicca: vl̄ cā icinerās

humores in toto corpe vel epate: vñ in sicco corpe sepi⁹ fit ꝗ̃ in humido. ℂ Humoralis vt humor melicus nãlis: vel inãlis: vel sanguis grossus: vel flegma grossuz mixtũ cuz melia. ℂ Cõpositionalis ẽ strictura meatuũ a splene exeuntiũ: q̃re melia nõ exit a splene sufficiẽter: ⁊ largitas venaꝝ p q̃s melia vadit ad splenẽ. ℂ Cãe pmitiue: sũt aer grossus ⁊ viscosus: ⁊ paludosus: ⁊ aer autũnal: vt qñ estas pcessit calida multum que adusit humores: ⁊ carbonizauit eos: sicut etiã fabri carbones ardẽtes extinguunt: ⁊ fiunt terrei nigri: ⁊ exercitiũ multũ: ⁊ post cibũ: q̃re cib⁹ crud⁹ attrahit: qes ẽt gnãt melicos grossos pp maliãz digõnis ⁊ dissolõnis supfluoꝝ: ⁊ bal. post cibũ. ℂ Cibi ⁊ potus viscosi grossi: vt caro bouina: pisces: caseus: pastilia frixa vinũ dulce nouũ fructus ⁊c. aq̃ turbida: somnus post cibuz ⁊ coyt⁹: ⁊ sil'r accñña aie: vt tristitia: timor. Nam timor qñ multũ tps hz pficit melicũ hꝫ: ꝓm Hyp. in affo. ℂ Causevo nõ necarie sunt casus pcussio ⁊c. ℂ Hñt qdã. remollit ex flãte: indurat ex febre lõga: vel alia egritudine lõga: ex potu aq̃ fride: ex vsu melicoꝝ: ⁊ qñq꜄ opilat magis qñq꜄ min⁹: qñq꜄ versus stõm: qñz vsus vmbilicum: qñq꜄ vsus post: qñz rotũdus: aliqñ lõgus: qñz angulosus: qñq꜄ in vna pte spissus: ⁊ in alia tenuis: qñz in supiori: qñz inferiori: qñq꜄ in toto: qñz de cã cal'a: qñz de frigida: sicut ex melia multa. Ex colera ẽt multa q̃ nõ ad kistim fellis vadit: sed ad splenẽ ⁊c. Ex aq̃ frida stringit splen: ⁊ humores inspissantur: ex quartana longa multiplicatur melia que opilat ex tertiana subtiles partes resoluũtur ⁊ grosse remanent que opilant ex apostemate ex ventositate ⁊c.

De signis dicit Aui. signa cal'e discrasie sunt sitis inflatio sinistri lateris: fride casus appetitus: multitudo rugit⁹ ⁊c. Sicce sig^a sũt duricies grossitudo: sanguis nigredo coloris: humide lenitas i sinistro: mollities corpis: nigredo trahẽs ad albedinẽ plũbeã ⁊c. ℂ Apatum signa sũt grauitas magnitudo dolor extensus ad dyafragma: ⁊ qñz ad furculã ⁊ humeꝝ sinistrum per cõitatẽ furcule: ⁊ anhelit⁹ duplus: sicut anhelit⁹ flentis infantis: qñ apa impedit dyafragma ne moueat motu anhelit⁹: q̃re stat subito pp lesionẽ: deinde redit. Et h non fit nisi cũ apa est magnũ: nam splen plus cõicat stõ: ꝗ̃ dyafragmati: sensus aũt sentit inflationẽ splenis ⁊ alleuiet corp⁹: ⁊ ex apate inferioris splenis ꝓpe fit vt subtiliet sanguis: q2 splen vehemẽter mũdificat sanguinem a fece sua: tũc ⁊ accidit vt rubeãt pedes ⁊ genua: quia os stõi cõicat inferiori parte splenis: qñ ex ipsa ascendit vena expellens humorez melicuz. cum ergo caliditas vincit puenit ad pxima extrema ⁊ subtiliat extremitas nasi et auris pp sanguinis paucitatez. ℂ Sãguis. n. trahit ad apa: ⁊ ista mẽbra multum ab infrigidãtib⁹ patiuntur: ⁊ apa distinguitur ab inflatione. q2 apa facit grauitatez ⁊ inflatio non: ⁊ incessus dolere facit apostema: sed inflationem qñq꜄ sedat: ⁊ apostemata calida cõicant cum pdictis accñtib⁹: ⁊ cũ inflatiõe: ⁊ febre ⁊ siti: s3 in colerico inflatio ⁊ sitis maior: ⁊ grauedo minor: ⁊ dolor decliuior ad inflationẽ ꝗ̃ ad tẽsionem cum apate duro: aĩa fit maligna fit tristitia: ⁊ qñq꜄ varietas: sed fortis cõmixtio sensus nõ fit nisi apud pl'm victorie: q2 melia mouet non ad caput s3 fit: q2 dyafragma cõicat spleni: ⁊ cerebrũ dyafragmati. Et ligua fit nigra ex duritie splenis: nec ẽ rugit⁹: nec febris isepabilis: s3 qñz iterpolata: ⁊ qñz fiũt vlcera cruriũ p viã sinthomatis: vel p viã crisis nãlis i passiõib⁹ splenis: ⁊ marie cuz accidũt exercitia laboriosa: ⁊ fit corrosio dẽtiũ: ⁊ gingiuaꝝ a vapore corrupto q ascendit a crurib⁹ ad gigiuas: ⁊ dẽtes. Et vrina splenetici multotiẽs ẽ sic sanis: s3 cũ excitat melia resoluit ad vrinam vñ fit nigra: s3 non durat. Et flõmia plima apat splenẽ: ⁊ autũnus ẽ inimicus ei: ⁊ duricies qñq꜄ seqtur apa calidu3: ⁊ multotiẽs ꝯfortat splen ⁊ subito per seipm expellit cu3 solone mã3 feculẽtas q̃ est: sic fex oliuaꝝ. Et signũ q nõ est ex apate est q2 epar ẽ sanum: ⁊ splen detumescit ex h. ℂ Apatis flegmatici signa sunt lenitas tact⁹: color alb⁹ in quo est paꝝ nigredis: ⁊ splenetici hñt vehementiorẽ appetitũ ꝗ̃ alij: s3 vomit⁹ fit eis difficilis valde: ⁊ nãe eorũ sunt stricte ꝓm plm: ⁊ indigent in vomitu: ⁊ solone ventris medicinis. ℂ Haly. debili^us attractiue splenis ab epate sig^m ẽ ycteritia nigra: debilis retẽtiue signũ ẽ euo fellis nigri p vomitu3: vel secessu3 vi sinthomatis: vel nãe purgãtis nociuũ. Et qd anã fit egre medetur: ⁊ facile fert. Et si est ex debili ꝯtentiua: inuenit eꝯ. debilis expulsiue signũ ẽ debilis appetitus: q2 melia non mãdat ad stõm: vẽtositatis aũt signũ est distensio. ℂ Opilationis vero signu3 ẽ grauitas: ⁊ si opilatur meatus ad epar fit ycteritia nigra: et alie passiones ex colera nigra. ℂ Si vero meatus opilatur ad os stomaci fit apostema splenis: ⁊ debilis appetit⁹ apa cal'3 significat tẽsione dolore grauitate: febre: tussi: ⁊ dolore furcule sinistre qñq꜄: q2 splen ẽ vicinus dyafragmati: ⁊ dyafragma ꝯtinuat furcule. ℂ Signa flãtici sũt mollities tact⁹: color alb⁹. ℂ Sig^m mel'ici grossities grauitas duricies: color liuid⁹ ⁊ viridis: ⁊ hoc apa magis accidit spleni pp humoris mel'ici grossitiez: cui⁹ ipse fornax ẽ: ⁊ kistis: ⁊ frequenter fit post apa calm: q2 subtile resoluitur. Uẽtositatis signum est: q2 tactũ repellit distensione nimia: sine grauitate: ⁊ h aliqñ dissoluitur: sed ex cibis vẽtosis cito reuertitur. ℂ Seqt apa splenis corporis macies: vñ Hyp. splenis augmẽto corp⁹ macresit: ⁊ si repmat corpus corpulentũ reddit. ℂ Et Ga. in lib. de locis infirmantib⁹: splenis partiitas chimorum signat bonitatem: magnitudo malitiã. ℂ Et Hyp. in epydimys. Cui apa in inferioribus accidit splenis sanguis eius fit tenuis: extrema calida: aures frigide sanguis fit tenuis: quia cum splen trahat fecces sanguis qui si fit apatus amplius trahit: vñ sanguis remanet subtilis: extremoꝝ caliditas: q2 calor nãlis qui in splene est diffugit ab eo apatis cã: frigescunt aures: q2 sanguis est tenuis: ⁊ qui ad eas puenit tenuior: ⁊ minus calidus: ⁊ maxime: q2 auris exposita frigori est. ℂ Et iteru3 in eodẽ libro. Cui catarrus sepe fit: ⁊ coriza apa in splene non oritur. ℂ Catarrus nãq꜄ ex humiditate fit flãtica: aut tenui aquosa: ⁊ apostema splenis ex grossis humorib⁹ melãcolicis intumescit. ℂ Diuisiões. Debilitatis ab attractiõe signa sunt corruptio coloris: ⁊ ꝯuersio eius ad nigredinẽ: ⁊ turbatio albuginis oculorũ cum casu appetitus: magnitudo appet tactui ⁊c. ℂ Inflationis signũ ẽ tẽsio in sinistra que cedit ꝯpressioni pter q doleat: ⁊ qñq꜄ fit ex forti cõpressione rugitus: aut eructuatio ⁊c. ℂ Sera. signat in pmis sup apa splenis p tactũ. dolet ẽt dyafrag^a p dolorẽ splẽis: ⁊ pueit dolor ad furculaz: ⁊ ad spatulã ꝓm viã cõitatis: ⁊ si apa ẽ mag^m ispiratio ẽ velox frequẽs: ⁊ tercisa: sic pueri cũ plorant: q2 cum dilatatur mouet cũ eo splen apatus: vñ dolet ⁊ qescit pectus spatio aliquãto: deide ꝯpletur qd diminutũ ẽ: ⁊ ideo duplicatur attractio aeris. ℂ Cognoscit ẽt apa splenis grauitate lateris sinistri. Et si apa est flõn: tũc est ebullitio: tensio: grauitas: dolor. Si ẽ melicum nõ est ebullitio: nec caliditas nec dolor. s3 grauitas i duricie fixa. ℂ Si vẽtositas apat splenẽ expellit tactũ: ⁊ ẽ tẽsio vehemẽs sine grauitate. Et si sunt egritudies splenis ⁊ epatis siles pp silitudinẽ hoꝝ mẽbroꝝ: significatiões eoꝝ tũc hꝫ pl3 sᷓ vna ⁊ curatio tñ vna ⁊c. ℂ Alex. ꝯ nã3 tumor fit in splene ex legumib⁹ bulbis: dactilis: balanis: ficub⁹: malis. melle vino dulci ⁊c. ℂ Si autez fit sine grauitate ⁊ põdere: tũc ẽ ex cibis fris. Nã cũ splen vẽtosi^te replet si modic⁹ potus

amplius sumit agitatio fit in ventre:sic aq̃ in vtro.Et si
ampli⁹qs bibat:⁊ si fr̃os sumat cibos fit accidus ructus:
⁊ post cibū singult⁹.q̄ si nihil eorum in ventre ꝯtingat:⁊
splen tendat:⁊ purgat̃ sine grauitate:tunc noueris vēto/
sitatē spūs esse.❡Si ex sanguie sit dolor iflātio sit:⁊ ali/
qñ cū eo infrigidatio ⁊ duricia:qđ tactu appet:⁊ si duri/
cia ꝓlōgat̃:supercrescūt suppositi musculi.❡Ego.n.se/
pi⁹ vidi nō solū vētrē ⁊ stō3:s3 ⁊ dextrā ptē p̄cordioꝝ oc/
cupatā a splenis tumore.❡Hyp.dixit.si ex sanguie sig^a
sunt duricia ventris:⁊ corp⁹ extenuat̃ hūorib⁹ ⁊c̃.❡Si
ex colera corpus calidus sine feb.oculoꝝ alba ticta.vri/
na colorata:desideriu3 pot⁹ aq̃ fride:pusillanimitas:cita
furia:oris amaritudo:fastidiū:isomnietas cū ventris tur
batiōe:lingua flaua.❡Si ex melia color ē melic⁹:vrina
nigra:⁊ in toto dñiu3 melie:⁊.gingiuis.sitim patiunt̃.Et
si fridū potu biberint plus cibu3 appetūt.❡Si ex flāte
color vrine:oculoꝝ ligue:cutis ē palidus sine siti:sed cibi
est appetit⁹.Hoc aūt sit notū q̄ si de flāte quotidie febri
unt.Si de colera tertia die:si de melia secunda die. post
inflātionē duricia fit ⁊c̃.❡Inter humorē ⁊ ventositatē
differt:q2 ventositas tactui resistit fortiter cum punctio/
ne ⁊ tensione.Or si grauitas cum pondere sit cum predi
ctis signis:tūc vētositas mixta est cū humorib⁹:⁊ h̃ fit p̊
de passione ꝓlōgata:⁊ humorib⁹ inspissatis ex frigore:vl'
siccitate fit sciron ⁊c̃.Si v̊o tumor ē mollissim⁹: vel pun/
ctiōes fortes:tūc ē solus humor.❡In apate splenis.dñt
quidā.lat⁹ duꝝ facies palet:collū ē gracile:tybie rūpunt̃
pigri^a:⁊ tristi^a sūt.Si tñ calor ē vrina ticta:⁊ tenuis ⁊ q̃si
spissa bo^m ē.❡Dñt qdā.si tumor ē ex melia meli⁹ h3 añ
prādiū:difficultas istroꝝ ad motū:⁊ coxaꝝ:⁊ maxie ascē
dēdo p gradus:vrina discolorata:tenuis: v̊gulata: vētris
ꝯstipatio:totius discoloratio:idigestio:tēsio ventris ⁊ la/
teꝝ:extremitatū gracilitas:dolor sinistre ptis capitis:et
qñq3 sanguis exit p sinistram narē.❡Si ex colera vria
colorata:vētris fluxus:corpus ifectu3 colore croceo:do/
lor pūgitiuus in ypocūdrio sinistro:sitis:amaritudo oris
apa cognoscit̃ ex tumore circūscripto.❡Si ex hūore
frido cū febre lenta.Si ex colera ex acuta:ventositas sci/
tur:q2 mō aduenit:mō recedit.❡Si diuturna sit passio.
seqtur tumor pedū:vulneratio cutis ydrops:post cibum
precordioꝝ iflātiōes anhelit⁹ molestia.tussis afflictio ti/
pica.❡Dñt qdā.gnālia sig^a i qb⁹ auctores ꝯueniūt sunt
dolor ypocūdry sinistri:grauitas maior post prādium q̄3
añ:dolor i sinistro capitis discoloratio totius:extenuatio:
eructuatio ꝯti^a a fumo ꝓcedēte a splene pp idigōne3 vo/
mit⁹:qñq3 facilis:⁊ qñq3 difficilis:vrina sanguinea:q2 cū
splen paꝝ sanguinis capiat:redit sanguis ad epar:fit etiā
grauitas tibiaꝝ:⁊ difficultas anhelit⁹ qñ p scalas ascen/
ditur:⁊ tūc magis cum opilat̃ caput supius splenis pigri/
tia ⁊ laxitudo magna circa vesperas.❡Uia.plīma pas/
sio splenis ē duricia que tactu cognoscit̃:vt nō alia signi/
ficatio sit necessaria.Si magnificat̃ corpus macrat̃:vo/
mit⁹ fit sanguis:vel egestio cole citrine attinētis:qñq3 ap
petit⁹ auget̃:pigritia toti⁹:⁊ tristitia:vnde pledius alexā.
splen risus ē instr̃m.Splen.n.trahit sanguis fecē:q̃ si re/
manet i epate sanguis toti⁹ reddit̃ turbidus.

In alio.cole nigre.

In curatione

splenis attēdēda sunt.io. p̊ vi/
dēdū ē q̃ curat̃ ⁊ que nō. 2° de
ꝯuenientia cure splenis:⁊ cure epatis. 3° de regimie. 4°
de q̃litate medicinaꝝ ⁊ hora sumptiōis ipsaꝝ. 5° đ dige/
stione. 6° de euōne. 7° de cura s̃m diuersitatē spērum
⁊ cāru3. 8° de cura accñtiū cōicantiū. 9° de medicinis
simplicib⁹ ⁊ ꝯpositis ⁊ empicis aliqb⁹. io° de dubys.
❡De p̊ dicit qdam.si passio sit recēs leuiter curat̃.Si v̊o
diuturna ⁊ in sclyrosi3 ꝯuersa grauiter curat̃.❡Passio.
dicit i passione splenis vulnera in corpe nascunt̃:⁊ mini/
me curari possunt:eo q̄ putridus:⁊ melicus hūor in vul/
nerosa loca maxime decurrit:⁊ exinde vulnera eoꝝ ꝓpe
incurabilia sunt:nā paulatim cronicant̃ ⁊c̃.❡Quidam
dicūt.siue passio splenis fit de cā calida:siue de frida iue/
terata passio dr̃ vni⁹ anni:sed post.7.vel.8.annos nō bñ
curat̃:tangat̃ ergo regio splenis cum vētriculis digitoꝝ
⁊ si dure sentit̃ tactus:nec in aliqua cedat incurabil' est.
❡Uia.passio splenis i p̊n° añq3 durescat facile curatur.
sed neglecta:vt in opil'one apa durescat dura fit ad sanan
(dum ⁊ longa.

Serapi.

Si egritudines splenis ⁊ epatis sunt sil'es
ꝓpter silitudinē hoꝝ mēbroꝝ.tunc sigñationes eorum
sunt vna:⁊ curatio eaꝝ ꝯfert in vtrisq3:sed medicie sple/
nis sunt vehemētioris fortitudis:qm̄ nutrimentū eius ē
grossius q̄3 nutrimētū epatis.❡Haly.q̃ spleni accidunt
passiōes epati ꝓxime sunt:vt apa debilitas ⁊ opil'o:⁊ ha
ru3 medella adiuice3 ꝓxima ē:⁊ affinis:nisi q2 splen ē for
tius:⁊ minus epate nobilis:medicamia fert fortiora ⁊ du
riora q̄3 q̃ epati adhibent̃ cure sint.❡Auic.cura splenis
est ꝓxima cure epatis:⁊ idiget vt medicie sint fortiores:
⁊ penetrabiliores cū eis q̃ penetrare faciūt:⁊ ꝯfortāt vir
tutē eoꝝ:donec pficiant opationes:Et est dr̃ia inter sple/
neticos ⁊ epaticos in fortitudie ⁊ đbilitate:labore:⁊ alie/
natiōe.Epar.n.ē dignius vt alleuiet̃:⁊ non sit supfluitas
in ꝯfortando illud quo curat̃.❡Uia.splenis duricia nō
curat̃ cum medicina exteriori tm̄:sed fortis det̃ medicia
ad bibēdū:q2 splen recipit medicia3 epate fortiorē.

De regimine

dic̃ Hal'.regimē eoꝝ i cibis qđ
epaticis o3 eē qđ ⁊ epaticis pas/
sionib⁹ in subtiliatiōe cibi:⁊ diminutione:⁊ facili digōne.
et his misceantur in quibus est incisio subtiliatio:vt car
nes pulli franglini cū aceto carui.cynamomo: de granis
cappari:ficus in aceto ifuse:⁊ pisces optimi cum aceto si/
napi:oleo apio:zafrano:pipere.Panis aūt sit mūde fari/
ne probati artificy coctus in camino tēperati ignis.Et fu
giat panē multi nutrimēti:qm̄ humorē facit grossu3.vi/
nu3 bibat subsequenter amigda. amaris.Cibos caueat
difficilis digōnis:⁊ tarde a stomaco descendentibus: vt
carnes quadrupedum pingues.s.vaccinam:⁊ cibos hu/
morē generātes grossum:⁊ viscosum:quoniam opilatio/
nem pariūt:⁊ grossiciei addunt splenis:qualis est panis
azimus:rizum cum lacte:triticum coctum:⁊ que de fari/
na fiūt amilo cū zuccaro ⁊ melle:legumia caueat:qm̄ vē/
tositatem pariunt:vtātur exercitio ante prandiū:qm̄ ip3
omnibus ꝯueniētius est:ꝯfortat.n.calorem nālem ⁊ su/
scitat.❡Caueat post cibos exercitium:⁊ tūc ocio vtat̃:
donec cibus digestus descēdat a stō ⁊ itestinis exierit:la/
uacrū ante prandium expedit:⁊ post exercitium:⁊ sit cu3
aqua salsa vel sulphurea:vel aqua decoctiōis camomil.
mellilotí:artemisie sambuci:sal'.borac̃.vel cum aqua fa
broꝝ ferri ⁊ luto imergatur sulphure in eis.❡Passioñ.
per omnes dies leuius dabis mādu care radices cū mel/
le sinapi:⁊ oximelle:vbi ipse pridie sint ifuse.❡Dicit q/
dam.carnes sint castratine:porcine annualis galline:fa/
xiani:perdices:aues:hedi:caprioli:borago:fenicul': spina/
chia:bleta:vrtica:petrosillum: brusc⁹: sparagis:lupulus:
ius cicerum ⁊ similia:vinum subtile cum aqua decoctio/
nis:corticum tamarisci:aut corticum radic̃.buglose: aut
aqua extinctionis calibis ⁊c̃.❡Quidam dicunt.si infla
tio splenis est ex melancolia preter epatis calefactionem
patiens abstineat a cibis melancolicis:ab aq̃ frida dieta
sit calida ⁊ hu.potus actualiter calidus:aurū feruens vl'
saltem lapides fluuiales igniti in vino extiguāt̃:ciphus
sit de tamarisco.Et si diues est etiā dolium in quo vinu3

reponitur sit de eodē. ¶ Exercitiū mediocre sit anñ pran-
diū: vt stō ꝯfortetꝫ: post prādiū vō gescat. Splenetici ma-
xime vitēt aquā fridaꝫ: cibaria grossa dulcia: ⁊ oē lac ex-
cepto camellino: ꝯfert exercitiū anñ cibū: ⁊ fricatio: ⁊ bal-
neatio ⁊c̄. ¶ Aui in opiłone splenis dic̄. cibi sint lenes et
pingues ex iurib⁹ factis ex eis q̄ leuia: ⁊ subtilia sunt: ⁊ ca-
lefactiua cū equalitate: ⁊ cappari i aceto: ⁊ alia q̄ sciuisti i
locis alys: ⁊ dentꝫ cū eis subtiliatiua: sicut sinapis ⁊ siłia:
⁊ potus eoꝝ sit aqua ferrarioꝝ: ⁊ omne in quo extinguitꝫ
ferrum ignitū multotiens in vētositate ⁊ inflatione sple-
nis. dicit Aui. opꝫ vt famē toleret: nec sumat cibū subito:
Imo distinguatur q̄ꝫtitate parua valde: ⁊ nō bibat aquaꝫ
frigidā inq̄ꝫtū pōt: sed vinū antiquū subtile amaꝝ parū:
⁊ nō dormiat sup ipm: donec alleuietur venter eius: ⁊ qñ
repletio mouet dolorem in vētre cōprimat ipm faciēdo
cōpressionē: ⁊ ingeniū faciat ad egestionē: ⁊ dormiatq; si
illud nō ꝯfert fomētet ipsum. ¶ De 4° premissoꝝ. dicit
Sera. ꝙ medicīe splenis sunt fortiores q̄ꝫ epatꝭ: qꝛ splen
nutritur ex grossiori nutrimēto. Et ideo plures eaꝝ sunt
amare: ⁊ sumūtur cuꝫ aceto: ⁊ miscetꝫ genus stipticoꝝ: vt
ꝯseruetꝫ operatio mēbri. qꝛ splen trahit fecē sanguis: sꝫ qñ
nō pōt attrahere sanguis effunditꝫ ad corp⁹: p̄ter qȯ cole-
tur: ⁊ iō opꝫ vt ꝯseruetꝫ v̄tus eius: donec attrahat qȯ con-
uenit ei: ⁊ expellat quo nō indiget ⁊c̄. ¶ Haly. splen indi-
get reb⁹ amaris: ⁊ accidissimis iterius ⁊ exteri⁹ sine pauo-
re: ⁊ h9 cautella: nisi qȯ ad eius tuēdū robur: ⁊ v̄tuteꝫ fo-
uendaꝫ: medicis vtimur aromaticis: ⁊ iocundi odoris: in
quib⁹ est modica pōticitas qua ad sanguis roboretꝫ pur-
gationē ab humore melācolico: ⁊ eaꝝ q̄bus non eget su-
perfluitatū expulsionē meł̄icaꝝ in stōi p̄te quaten⁹ ab eo
per sołonem emittatꝫ. ¶ Dicunt quidā. a p̄n° mollificati-
ua ⁊ relaxatiua sunt apponēda: deinde ꝯsumptiua ⁊ exte-
nuatiua. Si. n. cōsumptiua: ⁊ exiccatiua in p̄n° poneren-
tur: ligdioribus partibus cōsumptis grossis remanētib⁹
in sclyrosim incurabilem facile mutaretꝫ. ¶ Siłr nō est
vtēdum dyaforeticis: nisi prius duricies relaxetur: quia
dyaforetica subtiliores partes educerent: vñ sequeretur
sclyrosis: vnde p̄mo mollitiuis vel diureticis: ⁊ ꝯsumpti-
uis vtendū. ¶ Splenis malitia sine mā̄ indiget altera-
tiuis: sed cū materia idiget fortiorib⁹ medicinis: vłr oēs
medicīe splenis exteri⁹ date vel interi⁹ ꝯsumpte debēt eē
incisiue vehementer: qꝛ splen strictos habet meatus: ⁊ ēt
positus in p̄fundo. debēt etiā eē abstersiue: vt ponant se
inter mēbrum ⁊ humorē. debent esse paꝝ stiptice: qꝛ mē-
brum nō est nobile: nec dissoluitur facile suba ipsi⁹: opp^m
aūt oꝫ esse in epate. ¶ Constā. splenis medicamina sunt
multimoda in q̄bus nōnulli decipiuntꝫ: qꝛ cū splen sit se-
des: ⁊ receptaculum meł̄ie: ⁊ eaꝫ trahat ab epate: ⁊ ē sibi
sicut cibus quā cum nō potest trahere est ex defectione
appetitiue: que cū in epate remaneat distemperat epar: ⁊
oīa mēbra: vnde fit ycteritia nigra quā stulti medici pu-
tant vnā spēm ydropisꝫ esse p̄pter tumorē faciei: ⁊ vētris
⁊ mutationē coloris in albedinem. ¶ Aui. splen indiget
medicis q̄ sunt fortiores: ⁊ penetrabiliores: ⁊ ingenietꝫ pe-
netratio cū eis: que penetrare faciūt: ⁊ cum eis que cōser-
uāt virtutē supra eas quousq; perficiāt operatiōes suas.
¶ In cura ap̄atum calidoꝝ debēt approximari curatio-
nes eoꝝ curatiōib⁹ siłiuꝫ in epate: preter ꝙ necessaria sit
obseruātia ad lat⁹ stipticitatis: sꝫ cū cautella całitatꝭ ma-
gne: vt nō sustinet mā̄ ad grossitiē ⁊ duriciē: ⁊ epar etiam
cōicat in h̄: ambo. n. parata sūt vt mutentꝫ ad duricieꝫ ex
ap̄atib⁹ całis: ⁊ misceātꝫ cū eis illa i q̄b⁹ ē icisio aliq̄ cum
całitate eq̄li: et friditas ⁊ stipticitas: sic̄ acetum ⁊c̄. ¶ In
cura vētositatis ⁊ iflationis dic̄. scias ꝙ medicine conue-
niētes cure duriciei splenis p̄xime sūt i v̄tute cure infla-
tionis. Nā ipsa idigēt abstersiuis apitiuis resolutiuis cuꝫ
v̄tute stiptica forti: plusq̄ꝫ v̄tus resołonis: qꝛ mā̄ ē vētosa
leuis: ⁊ h̄ est diuꝫ ab eo qȯ est in ap̄atib⁹. ¶ De digōne
dicit Passio. datꝫ acetū squilliticū: aut meꝝ ferro ardēti i
eo extīcto: aut d̄coctio rad. rubi luna decrescēte. ¶ Dñt
q̄dā. in frigida cā digeratꝫ mā̄ cū oximelle: in calida cum
oxizaccara ⁊c̄. ¶ Uia. demus oximel cū succo mēthe ta-
marisci apy: vel sirupū de yreos: calamēto: absinthio ⁊c̄.
¶ Digestiuuꝫ satis pꝫ cognitis v̄tutib⁹ medicinaꝝ sim-
pliciū de q̄b⁹ dicetur. ¶ Uia. si dolor splenis ē cū calore
flōma basilicā sinistram in manu vel venā q̄ inter auri-
culare ⁊ mediū ꝯtinetꝫ si particularia ꝯsentiūt. ¶ Si cū
frigiditate: sicut dic̄ Ha. qꝛ plurima passio splenis de fri-
giditate fit: ⁊ humorib⁹ grossis: opꝫ medicinā fortē dari:
⁊ diureticam: sicut de epythimo agarico: sticados: came-
dreos: camepitheos: pollio prassio: cētaurea ⁊ absinthio
¶ Haly. si dolor ē ex cało flōma basilicā dextre manus In alio. sinistre.
si p̄ti^ris ꝯsentiūt: bibatq; patiēs postmodū d̄coctiōeꝫ fru-
ctuuꝫ cassiafi. mirabol. citrini. ¶ Et si p̄iter spleni acci-
derit ap̄a calidū basilicā minue patientis a latere: quo-
niaꝫ huic rei ꝯpetit. ¶ Si ex frido dolor sit aquam p̄pi-
na ⁊c̄. Et si spleni duꝝ fiat ap̄a da decoctioneꝫ epythimi
absinthy ⁊c̄. ¶ Constan. dicit. in duritie splenis si ap̄a sit
cū calore flōma basilicam sinistre manus: vel venaꝫ in-
ter auricularē digitum ⁊ mediuꝫ: si tēpore: ⁊ etate iuuetꝫ.
¶ Scarificatio sub sinistra spatula multū valꝫ duriciei:
⁊ ap̄ati splenis. Siłr scarificatio sinistri brachy: siue cu-
biti dolorē splenis: ⁊ febrē quartanā aufert: si ap̄a sit sine
febre: qꝛ p̄łm passio splenis de friditate fit: ⁊ hūorib⁹ ġssis
ordinare opꝫ medicinaꝫ fortiorē: ⁊ diureticā: sicut agari-
cum epythimū ⁊c̄. ¶ Serap. in ap̄ate calido opꝫ incipe-
re a flobotomia vene basilice titillaris sinistre manus.
¶ Serap. si remanet duricies post exhibitionē medici-
naꝝ ponātur sup splenē ventose cū scarificatiōe ⁊ flēme-
tur alguidogi lateris sinistri: ⁊ ꝯfert cauteriū quādo fit in
q̄nq; locis: aut. 6. ⁊ custodiatur locus cautery spatio lōgo
vt non consolidetꝫ. Et si infirmus non suffert ignem fac
cū medicia acuta loco cautery: sicut cum sinapi: ⁊ cortic̄.
rad. eupatory: ⁊ capparis: ⁊ vitro: ⁊ calce non extincta: et
aceto ⁊c̄. ¶ Pillule ad spleneticos. ℞. yerepigre turbith
mirabol. citri. agarici ⁊c̄. ¶ Alex. in frigida ⁊ humida di-
stemperantia eūandus est patiens. ¶ In flōne dic̄. p̊ fiat
sanguis detractio: ⁊ cetere purgatiōes. ꝙ si flōmia fit ne-
cessaria oib⁹ viscerib⁹ inflātis optimū adiutoriū est: ⁊ in
flōne splenis: si nihil p̄hibeat: vt v̄tus ciboꝝ indigō ⁊ si-
milia: hec. n. dilationē faciunt. Flōmabis igitꝫ venam de
brachio sinistro: q̄ ē subtilior: que si nō inuenitꝫ media: et
si nec ipsa capitalis tangatꝫ. Et si nec ipsa i manu sinistra
vena digito minimo vicina: hec quidē minus eūat: tñ est
adiutoriū p̄mū ad sanitatē: ⁊ si sanguis ē rube⁹: vel turbi-
dus auferatꝫ plus: si mūdus minus: ne v̄tus deficiat: post
flōmiā purga cū mercuriali polipodio ⁊c̄. ¶ In p̄n° vō:
vel aug^{to}. vel statu cū calor nō est nimius fiat clystere cū
mulsa nitro ⁊c̄. In eis vō q̄ volūt flōmiā ⁊ purgationē fu-
gere oꝫ cibos meł̄icos. ¶ In coctiōe succi ptysane adde
polipodiū: thimū: origa^m: iteriora collogn. ełuꝫ nigꝝ: cē-
taureā miorē: crocū ortulanū: cortic̄. cap̄pis. ¶ Disio in
oib⁹ dolorib⁹ splenis p̄ter ꝙ si sint ex iflatōe ꝯfert flōmia
basilice sinistre: aut saluatelle. ¶ Aui. oꝫ vt icipiāt i p^{is} a
flōmia basilice: deide dentꝫ succi ⁊c̄. Et si opiło ē ex sang^s
p̄łimo meł̄ico flōma basilicā: ⁊ saluatellā: ⁊ dimitte salua-
tellā p̱ se strigi si strigatꝫ anñ casuꝫ v̄tutꝭ: ⁊ qñꝫ opꝫ flōma-
re sinistrā guidigin. Et qñq; post h̄ indiges eūone meł̄ie
i ca° vētositatꝭ ⁊ iflatiōis splenis dicit. cū meł̄ia inflat sua
multitudine euacua cuꝫ ebibitis ⁊c̄. ¶ Et in ca° doloris

splenis dicit. si nã sit sicca: resoluat̃: ⁊ fiat bal. ⁊ nõ fiat flobotomia: q̃uis indicet eam cõitas medicoꝝ: nisi apd̃ necessitatem paucã. ¶ Almã. si eger est repletus flõma saluatellam sinistre manus. ¶ Plures practici flõmãt vt dictũ ẽ: ⁊ purgãt cũ sene epythimo mirabol. ⁊c̃. ¶ Mũdificato splene fiat purgatio cũ dyascene ⁊c̃. ¶ Flõmia vero de vena inter digitum mediũ ⁊ auricularẽ valz cõtra vitiũ splenis ex q̃cũq; cã fiat: ⁊ ventose cum scarificatione spleni superposite: ⁊ sanguisuge ꝯferũt: ⁊ in sero fiat sanguinis detractio: siue de vena: siue cũ vẽtosis: siue cuz sanguisugis: ⁊ vltima curatio est vt apponat̃ sectõ spleni: sicut equo fit. ¶ Quidã purgãt cũ pigra: ⁊ flõmant epaticaz in brachio: vel manu. ¶ Quidã si cũ calore: ⁊ si nihil obstat de sinistra manu minuatur: vel sanguisuge super splenẽ: ⁊ postea vẽtose ponãtur super vulnera: ⁊ sanguis ꝓut expedit extrahat̃. Mollificato splene purget̃ cum catartico imꝑiali: dyascene yera ⁊ silib'. ¶ Quidaz dicũt. corpore mũdificato ⁊ balneato minuat̃ splenetica manus in hora meli͛e: ⁊ melius ante cibum ⁊c̃. ¶ Quidã mã digesta qd̃ scit̃ per visum: ⁊ exuberationẽ dant in cã calida adusta catarticũ imperiale: in frida thedo^cum anacardinũ: vel yeralogodion. ¶ Quidã in cã frigida digesta cuz oximelle: vel cum ⁊c̃. purget̃ cum yera. die 3ª fiat stupha de herbis calidis desiccatis. Exeunti a bal. detur metridatũ cum vino decoctiõis. 33. sequenti die aperiat̃ saphena sub cauicula sinistri pedis: nec detur laxatiuuz: nisi duricies sit remollita. ¶ In mã calida digerat̃ cuz oxizaccara remollita materia exterius: ⁊ digesta iterius purget̃ cũ succo ro. die 3°. ¶ Fiat bal. cũ epythima foliꝭ salicis ficus ⁊c̃. post bal. detur rubea troc̃. vel reges cum aq̃ endiuie: ⁊ scolopẽdrie: sequenti die flõmetur saluatella sinistra: vel vena post sinistrã auriculam ꝯm Hali. vel saphena sinistra: vel sanguisuga supra splenẽ: omni septimana fiat clystere: ⁊ q̃nq; ventosa cum scarificatione fiat cauterium in genu sinistro: vel supra fiant sectiones: vel cauteriũ supra regionẽ splenis ⁊c̃. detur dyascene cuz lapide lazuli. ¶ Passio. sanguisuge ad splenẽ ponẽde: ⁊ venaz flõma: que ad minorẽ digitũ manus descẽdit: que si non sufficiãt: cauteria dimittant̃: vt diu reumatizet inde splen. ¶ De 7° ꝑmissoꝝ. dicit Auic. in cura apatis calidi illa que sunt ꝓpria spleni sunt aq̃ folioꝝ salicis portulace capilloꝝ ve. ⁊. 3. i. de semie portulace cũ aceto: inest. n. ei ꝓprietas resoluendi apata ⁊ duritiẽ eius. Et arnoglose puluis quotidie q̃ntitate vni' coclearis: ⁊ zere siccati inest ꝓprietas iuuatiua: ⁊ ꝓprie cũ frãgit̃ eius siccitas cũ zuccaro: vl' tei eniabiz. ¶ De cura splenis: dicit Aui. nõ obliuiscaris ꝑmo lenire: deinde resoluere: ⁊ dare abstersiua icisiua in qb' nõ ẽ multa caliditas: ⁊ sint medicie amare stiptice: ⁊ q̃dã faciũt h̃ a ꝓprietate. Or si medicia ẽ amara misceat̃ cũ alumine ⁊ aceto: ⁊ alumẽ. n. sua v̊tute frangit subtilitatẽ eius. Et q̃nq; sufficit regimẽ subtiliatiuuz in sanatiõe splenis. ¶ Et q̃nq; ꝯfert regimẽ impinguãs cũ nõ opilat: neq; igrossat sanguinẽ. Nã regimen impinguatiuũ humectat sanguinẽ: ⁊ rectificat ipsum: ⁊ tẽperat frangẽdo meli͛am. Et omne lac ꝑter camellinũ ẽ maluz spleni. ¶ Cura apatis flãmatici tẽperata est cũ cura duricii eũone flegmatis ⁊ meli͛e: ⁊ fiat empl'm de melliloto aneto: rutha sicca: calamo aromatico. ¶ Curatiões autẽ opil'onis sunt que sũt fortes ex cura opil'onũ epat'. ¶ In cura ventositatis ⁊ iflatiõis dic̃ q͛ medicie duriciei sunt proxime medicis iflatiõis. s. abstersiuis aperitiuis resolutiuis cũ virtute stiptica forti: plusq̃ v̊tus resol'onis. q² mã est vẽtosa: lenis: ⁊ h̃ est diuisuz ab eo qd̃ est in apatibus. ¶ Et magis ꝯueniẽtes sunt agnus cast': cyminũ rutha: ⁊ maxie ꝯfert vẽtosa ignita supra splenẽ. ¶ Et inũctiões in vẽtosa sunt ex oleo de nereiden costino: absinthio: emplastra: ⁊ embroce cum aceto decoctionis capparis ⁊c̃. ¶ Sera. i opil'one da medicias dictas i opil'one epatis: sed sint fortiores: ⁊ silr̃ fiat i corrosionis cura ꝯnuz simpliciũ addẽdo in eaꝝ v̊tute: in cura apatũ cal'orũ post flobotomiã det̃ in potu aqua solatri: apij extremitatũ tamarisci: ⁊ salicis: ⁊ capparis: ⁊ endiuie ⁊ secaniabiz. ¶ Ad vẽtositatẽ grossaz q̃ apat splenẽ incipiamus ab vnctiõe cuz oleo de absinthio: deide superponat̃ empl'm de alumine furfure: nitro. Et sit v̊tus põtica ⁊ stiptica maior: ⁊ resol'o minor. ¶ Si aũt apa sit durũ opz vt sit. v̊tus resolutiua maior: ⁊ stiptica mior: ⁊ hui' nãe est flos sal'. q̃re in ẽpl'o sanat lapideitatez: ⁊ apatibus mollib': ⁊ vẽtositati grosse cõfert euaporatio cũ furfure cocto cũ aceto: ⁊ aneto: qd̃ ẽ q² nã furfuris ẽ q͛ resoluat illd̃ qd̃ ẽ i splene resol'one mirabili: ⁊ mũdificet grossitiẽ ei': ⁊ ꝯfert euaporatio cũ aceto vini fortis in quo cocta sũt rutha calamẽtum fluuiale vusnee: ⁊ baurach: ⁊ ꝯfert valde vaporatio cũ aceto d̃coctionis capparis tamarisci: nuc̃. cypssi ⁊ siliuz. ¶ Et si nõ est caliditas ꝓyciat̃ in vaporatiõe armoniacũ: ⁊ bdelliũ: ⁊ vẽtosa cũ igne ꝯfert valde ⁊c̃. ¶ Et lapideitas difficile curat̃. ⁊ iõ idiget medicis q̃ scindant ⁊ resoluãt ꝑter q͛ sit caliditas apparẽs in eis ⁊c̃. ⁊ iõ miscemus duas spẽs sil'. s. amarã ⁊ calidã ⁊ stipticaz. Et in vnguẽtis sint pix galbanũ cera ⁊c̃. ¶ Et nõ dat̃ acetũ in curatiõe splenis: nec secaniabiz: nisi q² de ꝓprietate amboꝝ est subtiliare ⁊ incidere grossitiẽ ⁊ viscositatẽ ꝑter q͛ calefaciãt: iteri' ⁊ exterius medicie sint fortiores: q² tolerat eas sine nocumẽto. ¶ Alex. i cal'a ⁊ sicca distẽperãtia curat cũ fridis ⁊ hu. intus ⁊ ex̃. sic̃ lactuca: succo ptysane ⁊ exteri' cũ oleo ro. aut camomellino i fra ⁊ hu. cũ oleo yrino: ⁊ adipe anserio: cũ storace cala^ta: ⁊ armoniaco pigui: ⁊ succo bugl'. ⁊ modico croco: vt v̊tus ꝯseruet̃ splenis. ¶ Si corp' est plenũ ꝑus euã: deinde discrasia sanet̃. ¶ Cibi sint q bonũ sanguinẽ gnãnt: vt pisces asꝑtiles: galline domestice: phasiani: perdices: ⁊ oẽs aues q̃ i mõtib' degũt: ⁊ colũbi mr̃i subducti caro porcina: edina etatis medie: ⁊ piꝑ mediocriter cõtritũ vlti^m: ⁊ mel si sint viscera sine calore: ⁊ oĩa dulcia nãliter viscerib' pessima sunt. ¶ In cal'a ⁊ hu. exteri' cũ pice ligda: oleo ro. ⁊ aceto: iterius q̃ sine pinguedie fridũ ⁊ siccũ sanguinẽ faciũt: vt caro ceruina: s3 lens: q² grossum facit sanguinẽ ꝓhibet̃: s3 auellana: poma: leuata de simula facta: caseus recẽs: ⁊ lactẽtia cõferũt: ⁊ silr̃ caro edina: sparagus. ⁊ breuiter oĩa salsamẽta nocẽt: q² spissuz sanguinẽ gnãnt. ¶ In hũida optimũ medicamẽ ẽ flos sal'. Haeni dicit. flore salis sanari splenis sciron: ⁊ bñ dixit: q² discrasiaz tollit: ⁊ duriciẽ. Optimũ aũt ẽ medicamẽ qd̃ de aq̃ salicis ꝯficit̃. ¶ In sicca discrasia frica cum re suaui: bal. dulci: ⁊ oleo dulci: ⁊ succ' ptysane: vlti^m ad vngẽduz. ¶ In cura vẽtositatis dãdũ ẽ dyaspoliten. i. de ruta medicam̃. Cyminũ. n. ⁊ piꝑ calefac̃. rutha tollit iflõnez. sanũ reddit mẽbrũ: amputat tumores flãticos: nitrũ vẽtrẽ ducit: mel purgat: ⁊ calefac̃: ⁊ attenuat hũores: silr̃ dyacala^m dyatriton: piꝑeon: epitũ dyasꝑmaton. i. d̃ semib' ad h̃ vtile: silr̃ ⁊ semẽ apij: anisi: ⁊ cyminum ⁊c̃. ¶ In pane missa apud pistores: aut cũ vino trita: aut potata tollũt: quib' miscẽt̃ dyanthos polipodiũ: ⁊ maxie si duꝝ sit apa. Silr̃ scolopendria spleni cum vino potata. Hec autem expediunt: si non. subito ydropicus fiat: q͛ si fiat: tunc nullo mõ expediũt. Sepius. n. fit ab initio tympanites: ⁊ tunc que inflationem tollunt: vel calefaciũt passionem augẽt: naz multi medici desiccare voluerunt: ⁊ maiorẽ fecerũt duritiẽ. Dandũ ergo petrosiliũ: mellilotuz: scironi. nam p h̃ curatur splenis duritia: ⁊ sciron: ⁊ si splen est vẽtositate plenus det̃ cũ aceto vel oximelle: vel pusca: ⁊ ꝯfert ox͛

ganũ calamẽtũ sem̃ rutbe maxie siluestris paucedanuz:
ꝛ maxͤ succꝰ eiꝰ:prassiũ:cẽtaurea:camedreos:camepitbe/
os:ex bis vnũ vel duo:aut plura.aut oĩa si bibãt bñ faci/
unt.¶ In cura epatis diĉ ad custodiã splenis nõ ẽ opus
magna sollicitudie:qꝛ non reddit facile malitiã:ꝛ cũ cu/
rata fuerit postea nõ reuertet̃:ꝛ ñ sic frequẽter:sic i alÿs
mẽbris:vel viscaribꝰ egritudies gnãnt̃.¶ Contẽplari g̊
oꝫ bũorẽ ꝛ cãz extrisecã:ex q̃ passio gnãta ẽ:vel si a pma
gnõne ꝯcta ẽ:ꝛ ẽm h adbibere curationẽ.¶ Si ẽ ex san/
guine flõma venã de brachio sinistro q̃ ẽ subtilior:q̃ si ñ
inuenit̃ media ẽ tãgẽda:si nec ipsa iuenit̃ capitalis ẽ tan
gẽda.Si nec ista iuenit̃ de manu sinistra digito minimo
vicina incidat̃:h gdem minꝰ euãt:ꝛ tñ auxiliũ pᵐ ẽ sple/
ni ad sanitatẽ curatio.Et si sanguis rubeꝰ magis:ꝛ si mũ/
dus minꝰ trabat̃.¶ Purgatio fiat p vẽtrẽ:ꝛ p vomitũ:ꝛ
clystere ꝛ medicia exterlꝰ adbibẽda.Sꝫ si flõmia oĩbus
visceribꝰ inflatis maxie ꝯfert:magis tñ in flõne splenis
adbibet̃.Si nihil obstiterit:purgatio fiat cũ leni medici
na:sic mercuriali polipodio.¶ Euãto corpe adbibet̃ q̃
repmãt fluxũ:deide q̃ digerãt qđ fluxũ ẽ sil:ẽt q̃ vtutem
ꝯseruẽt splenis mediocriter.g̊ exñte cã fomẽtabis cũ vi/
no austero:ꝛ tenui:vtilissimũ.n.ẽ ad reprimẽdũ reumati
cũ bũorẽ.Et si leuis ẽ paꝰ leuia:ꝛ si fortl fortia sint adiuto
ria:cui misce oleũ dulce si nõ ẽ calor mãifestꝰ.sꝫ si calor ẽ
oleũ ro.mellinũ.¶ Si apa ẽ ex frido bũore pulegiũ mi
sce medioter.Et si calor ñ ipedit thimũ origanũ oleũ nar
dinũ ꝛc.Et si calor ẽ nimiꝰ cũ pdictis oleis acetũ misce:
ꝛ vinũ ꝛc.vsqꝫ ad statuz.nutriat̃ succo ptysane:q̃ si nõ sit
ex aq̃:ꝛ solo pane:aquã calidã bibant:ꝛ oximel accipiãt.i
statu cũ clysteri euandũ.febre declinãte absinthio cocto
in oleo fomẽtabis:si sit tensura:vel dolor sine ardore vtil
est yreos modice:vtutẽ.n.hꝫ custodiẽdi vtutẽ splenis sel
i die:vel bis.De cathaplasᵗᶜ obẽuãdũ carnibꝰ abũdãtibꝰ i
splene gssis bũoribꝰ:ꝛ i statu ouis sorbilibꝰ:ꝛ alica nutri/
.n. ant̃ ꝛ đ tritico sorbitiõꝫ:ꝛ allea:ꝛ augẽtis maluz leserunt
postqꝫ iuuarẽt:sꝫ alica i declinatiõe iuuare poterit.¶ In
đclinatiõe.tũc dãda sũt extenuãtia pigues bũores ꝛ ape
riẽtia:ꝛ ꝯfortãtia splenem:sic scolopẽdria ꝛ capparis cor
tex:ꝛ sem̃.vñ Ga.dixit.q̃le ẽ medicamẽ epati absinthiũ:
tale ẽ spleni cappari cortex.Et q̃le ẽ epati eupatoriũ: tale
est spleni scolopẽdria.¶ In statu vel declinatiõe confe/
ctio de bdellio:aloe:croco:olybano:iopo ceroto:i declia/
tione de armoniaco ꝛ bdellio.¶ Addẽte iflatione i sta/
tu epythima de oleo camomellino:ceroto cũ lanis nõ lo
tis.In pnᵒ febriẽti aq̃ frida nõ ẽ potanda.¶ Ad flõnem
splenis embroca cum aceto vino ꝛ oleo:ꝛ modica cera:ꝛ
ysopi ceroto.Utimur ẽt iterdũ furfure cocto in vino:vl
aceto:vel in aceto ꝛ melle:vel in aq̃ cũ oleo.addimꝰ ẽplo
thimũ:pulegiũ:origanũ:folia lauri:artemisiã ꝛ salẽ:qꝛ si
pdicta nõ diligẽter adbibeant̃ in sciron ꝯuertet̃.¶ Po/
tio pbata duritiei splenis:gutta armoniaci:pulegÿ.añ.ʒ.
i.cũ aceto bibẽda.Itẽ cortex salicis media cocta in aqua
duoꝝ sextarioruꝫ:donec ad vnum redeat triduo bibita.
¶ Epythima forte de capraꝝ stercore:ꝛ oppoponaco cũ
aceto ꝯfectl.extenuat.n.ꝛc.Silr stercꝰ capnũ cũ aceto ꝛc.
vt Ga.diĉ.Et si splen tẽdit̃ ex vẽtositate dyaspoliton est
mirabile.℞.rutbe viridis:piperis:cymini.añ.ʒ.i.nitri.ʒ.
4.simplicia i terrapᶜᵃ.splen igr̃ sciron bñs nõ solũ de fo/
ris fortibꝰ medicis curat̃:sꝫ fortioribꝰ:sustinet.n.bñ sine
molestia.Optima aũt st̃ cortiĉ.rađ.capparis:scolopẽdria
corti.mirice.aut rađ.arcune coq̃tur i aceto:aut oximelle:
salicis folia cortex ꝛ radix fei.ꝛ purgatio aque:vinũ exti/
ctiõis ferri ꝛc.¶ Diuisiones cure debilitatl.¶ De cura
accñtiũ.diĉ Alex.si tussis ex subtili catarro fiat pbibeat̃
accepto medicamẽte dyacodion ꝛc.¶ Auicẽ.cura epatis
flãtici ẽ cura duri cũ eñone flãtis ꝛ melĩe.Flegma.n.eiꝰ
melĩcũ ẽ:ꝛ emplã ex melliloto:aneto:calamo aroma.oly
bano:rutba sicca ꝛ aloe.¶ Cura opilõnis ẽ ista q̃ ẽ fortl
ex cura opilõnũ epatis.Et de bac suplꝰ dcm̃ ẽ.¶ De do/
lore diĉ.cũ dolori nõ associat̃ sensus:nisi i pte splenis apđ
latus:tũc vẽtositas ẽ retẽta iter pãniculuz ꝛ siphac.Et si
nã ẽ sicca soluat̃ ꝛ administret̃ bal.ꝛ ñ fiat flõmia:qꝫuis
iudicet eã cõitas medicoꝝ:nisi apđ necessitatem pauca.
¶ Cõstãti.diĉ.Aui.z.cañ.anisuz ꝯfert opilõni splenis ꝛ
epatis facte ex bũiditatibꝰ:squilla ꝯfert duriciei splenis
silr acetũ:ꝛ ius eiꝰ bibitũ.4.diebꝰ pp splenẽ.¶ Et dr̃ si
suspẽdat̃ supra collũ illiꝰ q hꝫ splenẽ.4.diebꝰ liq̃faĉ sple
nez.¶ Assaꝝ ꝯfert duritiei splenis valde:ꝛ opilõni ꝛ du
riciei epatis.¶ Armoniacũ si bibat̃ aureꝰ cuꝫ aceto cõ/
fert duriciei splenis ꝛ epatis:silr linitũ:ben ꝯfert duriciei
splenis bibitũ cum aceto:ꝛ emplatus cũ faria lupini ꝛc.
¶ Agnꝰ castus apit opilõnẽ epatis ꝛ splenis:ꝛ iuuat:du/
riciẽ valde.vrina bois bibita exopilat splenem: gẽtiana
apit opilõnẽ splenis:ꝛ epatis:poliũ cũ aceto ẽ epythima
ꝯueniẽs duriciei splenis:ꝛ oleũ amig.ẽ boᵐ spleni:sꝫ gra/
uat stõm:sparagꝰ apit opilõnẽ.Acorus multũ ꝯfert duri/
ciei splenis:ꝛ extenuat ipꝫ multũ:amomũ exopilat epar.
Nasturtiũ ꝯfert duriciei splenis:ꝛ ppe emplꝫ cũ melle.
Fenugreci emplꝫ ꝯfert spleni:camepitbeos: camedreos
apit opilõnẽ epatis ꝛ splenis:cubebe ẽ fortis in apiendo
opilõnẽ in epate.Capparus ẽ res magis ꝯferens spleni ꝛ
duriciei bibitꝰ ꝛ emplatus cũ farina or.ꝛ pprie cortiĉ.ra
dices:ꝛ multotiẽs euat a splene melĩaꝫ:ꝛ sanitas seqtur:
succus cauliũ cum vino de pals.ꝯfert spleni ꝛ ycteritie.
¶ Amig.amare apiunt opilõnẽ epatis ꝛ splenis.volubil
folia cũ aceto sũt bona spleni.Spica ꝯfert opilõni epatl
ꝛ splenis.¶ Rubea tictoꝝ mũdificat epar ꝛ splenem: ꝛ
apit opilõnẽ eoꝝ:ꝛ inest ei ppetas ad h:prassiũ ẽ apitiuũ
opilatiõis splenis epatis:ꝛ renũ:calamẽtũ ꝯfert icteritie
cũ aptiõe ꝛ abstersiõe ꝛ subtiliatiõe sua.¶ Radix peo/
nie apit opilõnẽ epatis:ꝛ ꝯfert ycteritie:aq̃ folioꝝ rapba
ni exopilat epar:ꝛ ꝯfert ycteritie:aloes apit opilõnẽ epa/
tis:sꝫ ledit:fumusterre apit opilõnẽ epatis:sicꝰ apit opila
tionẽ epatis ꝛ splenis.Et admistratio eiꝰ i ieiunio ẽ mlta
in apiẽdo vias cibi cũ nuce:ꝛ amig.sinapis extenuat sple
nẽ.Cassiafi.mũdat epar:ꝛ ꝯfert ycteritie.Eupatoriũ con
fert duriciei splenis ꝛ epatis.¶ Centaurea ꝯfert opilõni
epatis:ꝛ duriciei splenis.Reubarbaꝝ extenuat splenez:
lupinꝰ exopilat splenẽ:ꝛ epar cũ aceto melle:rutba pipe.
¶ Aui.medicia empica st̃ pulmo vulpis:ꝛ epar comesta
multũ psunt:vel splen pulli equini:vel asinini siluestris
purgãt splenẽ curãt:vel.7.vespertiliões pigues siccẽtur:
ꝛ postea i forti aceto submergant̃ p tres dies:ꝛ post i fur/
no coquãtur:ꝛ detur de puluere isto coclear vnuz singu/
lis diebꝰ.hoc est exptũ in omni causa splenis.

¶ De dolore renũ. Cap. CII.

DE dolore renũ notanda sũt.iz.
pᵐ aliqd de nã renũ:
scꝫ suba:q̃ꝫtitate:figura:numero:loco:offi/
cio:de distantia eorum:ꝛ diuersitate situꝫ
sensu:de neruis:venis:ꝛ arterÿs ad eos:ꝛ
additamẽtis ab eisdẽ pinguedie iuolutl:
de cã doloris p lũbos ꝛ renes. zᵐ de egritudibꝰ q̃ acci/
dũt renibꝰ q̃ sunt cãe doloris renũ. 3ᵐ đ bis q̃ cãnt̃ ad do
lorẽ renũ. 4ᵐ đ termiatiõe egritũᵐ renũ mãliũ. 5ᵐ de
spẽbus. 6ᵐ de causis. 7ᵐ de signis spẽruꝫ ꝛ cãrum:ꝛ de
signis partis a qua fluit bumor ad renes. 8ᵐ de dr̃ia in/
ter dolorem renũ:ꝛ ylioꝝ. 9ᵐ de cõitate renũ ad meatꝰ
quos hꝫ ad alia membra. ioᵐ que curatur ꝛ que nõ. xiᵐ
de modo curationis. izᵐ de dubÿs.

De primo dicit Aui. suba eoꝝ ē solida pp tria. p̊ vt occurrant melico in paruo spatio. scđo vt non ꝓhibeātur ab attractiōe nisi subtilis: ⁊ 3°. vt non velociter patianť ab aquositate acuta: cui ēt plures associanť humores acuti. ¶ Dicūt qdam. ⁊ vt melior retētio sanguis fieret in eis: ⁊ solū liquor vrine subtilior traheret. ¶ De q̄titate dic̄. ꝙ non potuit esse mēbrū vnuz .s. vnus ren. q2 esset magnus: ⁊ coarctaret ⁊ ꝯprimeret. ¶ De figura dicit. ꝙ renes sunt duo corpora aliq̄ztuluz rotūda: non sicut porcoꝝ: sed oblonga sicut in bobus. Et rō est: q2 hō est recti corporis: vñ sibi totalis rotunditas non ꝯpeteret. ¶ De nūero. dicit Aui. ꝙ aquositas ē plurima: vñ oz eē vnū par: ⁊ cā iuuamēti in creatiōe mēbrorū pariuz ē vt si nocu^m accidat vni. z^m stet cū parte opatiōis: aut cū plurimo ei⁹. ¶ De loco dicit Ras. renes ab vtraq̄ pte spōdiliū dorsi circa epar positi sunt. ¶ Dicit Haly. renes duo positi sunt in duob⁹ laterib⁹ spondilium spine circa epar. ¶ Color eoꝝ rub. est: q2 carnosi sūt: ⁊ ex sanguie nutriūtur: vñ Ysac in p̊ ca. vrinaꝝ dicit. ꝙ aquositas renib⁹ reddita paꝝ rubedinis ⁊ pinguedis retinet sanguis: vñ renū est nutrimētū. ¶ De officio ei⁹ dic̄ Aui. creati sunt renes vt mūdent sanguinē ab aquositate superflua. ¶ Dicit Haly. ad hāc parati sť renes vtilitatē vt sanguis aquositatē trahāt: ⁊ hac illū supfluitate purgēt. ¶ Dicūt qdā. ṽtute adunatiua vrie supfluitatē trahūt. ¶ De distātia ⁊ diuerso situ. dicit Aui. Et dilatat⁹ ē loc⁹ eoꝝ: pp illō qđ positū ē illic de viscerib⁹: ⁊ positus ē ren dexter altior sinistro: vt sit epati ꝓpinquior: ⁊ forte tāgat ipsum: imo tangat additamētū eius: ⁊ sic magis ⁊ citius attrahat: ⁊ sinister est inferior: q2 cōpressio est in latere sinistro a splene. Haly. ren dexter excelsus ē in tm̄: vt q̄nz maiori occurrat penne epatis: sinister v̊o loco hūilior ē: eorūq̄ latera duo ꝯcaua adiuicē opposita sunt: ⁊ duo gibbosa circūdanť a latere corporis in quo posita sūt. ¶ Dicūt quidā. vnus est altior alio: ne se īpedirent in sugēdo epar: q2 si eq̄liter sugerent vnus traheret ad vnā partez: alter ad aliam: ⁊ sic se quodāmō impedirēt. Cuz g̊ dexter sit ꝓpingor epati citi⁹ attrahit: ⁊ sinister posteri⁹. ¶ De sensu. dicūt quidaz. renes sunt sensibilia mēbra valde: eo ꝙ circūdanť pāniclis sensibilib⁹: ⁊ ēt q2 solidi sūt i suba: ventositas exñs in eis nō pōt exalare: ⁊ iō valde ledit: et ēt q2 nerui ⁊ pāniculi sūt in suba eoꝝ: ⁊ iō dolor plus sentiť: siue sit mala ꝯplo: siue solutio ꝯtinuitatl. ¶ De neruis venis ⁊ arterys. dicit Aui. renib⁹ aduenit neruus pu⁹ ex quo creanť pāniculi eoꝝ: ⁊ aduenit eis vena ex latere epatis ⁊ arteria q̄titatez hñs ex arterys que aduenīunt epati. Haly. ꝯtinuanť aūt cuiq̄ eoꝝ duo rami magni vene ꝯcaue statiz vt ab epate surgit: alter v̊o eoꝝ diuidiť in ipsoꝝ subam: ⁊ ad ipsos fert sanguinē: p alteꝝ aūt aquositatē sanguis q̄ est vrina: ꝯtinuať autē illis a magna arteria ramus ꝯpetētis magnitudis ad ipos portās ṽtutē vite. Oriť aūt ex vtrisq̄ loco quo illis ꝯtinuanť h̄ vasa collum large ꝯcauitatis opimēto cooptū: quoꝝ qđq̄ vesice cōiungiť per q̄ vrina a renib⁹ ad vesicaz mittiť. ¶ Uocanť aūt h̄ duo colla emūctoria. ¶ Dicit Ras. ab vtroq̄ rene due vie descēdūt: altera inferi⁹ descendit: donec vesice mirabilr annectať: ⁊ i^a que ad vesicā descendit pori vritides sunt: ⁊ dicūtur emūctoria. ¶ Dicit Aui. ⁊ ipsi sunt cum duob⁹ additamētis i ꝯcauitate eoꝝ: ⁊ in gibbo sicut rete eoꝝ: ⁊ poniť in interiori pte ei⁹ ꝯcauitas a qua trahiť ad ipm aquositas ex superiori qđ aduenit ei: deinde trahiť ab ipsa ex iferiori pte eius ad vesicā postq̄ purificatus est sanguis ab aquositate purificatiōe maiori: ⁊ magis vltima q̄ possibilis ē: q̄re nutritur ab eo qđ purificatū ē ⁊ supfluitatē expellit. Aquositas. n. nō venit ad renes vltime clara: sed sanguineitate mixta q̄si ipsa lotura carnis vltima: sed cuz epar vel renes debilitanť sanguineitas supflua mittiť cū vrina: q2 epar aquositatē a sanguine nō distinguit ⁊ renes sunt debiles in nutriēdo se ⁊ retinēdo ⁊c̄. ¶ De pinguedie circa renes dicūt qdam. ꝙ pinguedo multa ex vnctuositate sanguis gnāta circa renes iuoluitur ⁊ coagulatur ex frigiditate loci exterioris. ¶ De cā doloris pp lūbos ⁊ dr̄ia inter lumbos ⁊ renes dicūt quidā. ꝙ lūbi sunt carnes musculose que adiacent spine a dextra: ⁊ a sinistra parte valde tenere: ⁊ passibiles: ⁊ ideo cū renib⁹ accidit cā doloris. s. vel mala ꝯplo vł solo ꝯtinuitatis facile se extēdit ad lūbos: vnde dolor augeť. Silr cā doloris exñs in lumbis facile se extendit ad renes: ⁊ augeť dolor in eis: vel efficiť si non erat. lumbi g̊ sunt aliud q̄ renes: q2 lūbi renes continent ⁊c̄.

In alio. adamantina.

De scđo premissoꝝ. dicit Auicē. ꝙ fit in eis mala ꝯplo mala ꝯpō in paruitate ⁊ magnitudine ⁊ opilone: de cui⁹ sūma est lapis. Et fit solo ꝯti^{nis}. s. vlcera: corrosio: abscissio venaꝝ: ⁊ aptio earū. ¶ Uia. idez. renes sicut alia mēbra triplr patiūtur: de mala ꝯplexione: morbo officiali: ⁊ iūcture sepatione: qđcūq̄ aūt horuz renes patiūtur dolorē nimiū sentit infirmus. ¶ Sz hoc nō vř veꝝ de morbo officiali: q2 sic cāe doloris nō essent tantū due: sz nō sūt nisi due: vñ Ga. z. tegni. dolores v̊o fz quē incūbūt locū: aut ꝯtinuitatis solonē: aut alterationē subitā ondūt. Nō g̊ morb⁹ officialis ē cā doloris. ¶ Dicēdū ꝙ morb⁹ officialis nō per se ⁊ imediate dolorē fac̄: sed me^{te}: ⁊ per accñs. s. inducēdo ꝯtinuitatis solonē: vł alterādo ꝯplonē: vt opilo ⁊c̄. Accidit eis etiam debilitas. lapis. apostema ⁊c̄.

De tertio p̄missoꝝ. dic̄ Aui. q̄ñ multiplicanť egritudies i renib⁹ debilitať epar in tātuz: donec ꝑueniat ad ydropisiz: siue renes sint calidi: siue fridi. Et cū hñs dolorez renū mingit viscosa: tunc addiť dolor: q2 m̄ māe male trahunť: vñ fit lapis: ⁊ q̄nq̄ sequūť dolores eoꝝ debilitas digōnis: casus appetit⁹ ⁊ nausea.

De quarto p̄missoꝝ. dic̄ Auic. egritudies renū resoluūť p vrinā grossaz residetē.

De speciebus doloris tāgiť i cōmēto affo. q2 qdā dolor ē vlcerosus: qdā tetanosus: siue extēsiuus ⁊ qdā apostemosus: qdā recēs: ⁊ qdam antiquus: quidam curabilis: ⁊ quidam non.

De causis dic̄ Aui. ꝙ strictura lūbaris multotiēs facit icurrere dolorē: ⁊ calitatē i renib⁹ deide dic̄. debilitas fit cā male ꝯplonis: sz deterior ē ꝯfirmata. Et fit pp extenuationē ⁊ dilatationē meatuū ⁊ aptionē: ⁊ mollitiē quā acq̄siuit eoꝝ eēntia: ⁊ ē debilitas ꝓpa ambob⁹: cui⁹ cā deficiūt i toleranda aquositate ab eo qđ associať ei vsq̄ ad renes. ¶ Et q̄ñz sūt vene icolumes: et q̄ñz nō: ⁊ cā illi⁹ ē multitudo coyt⁹ vel stupefacientiū: vel vrine ⁊ statio i aqs: vel eq̄tatio sine gradatiōe ⁊ ꝯsuetu^{ne}: ⁊ fit pp laborē adueniētē renib⁹: ⁊ pp ꝑcussionē. ⁊ h⁹ generis ē assella⁹ plima ⁊ icessio p̄ci^e pedib⁹ vētositas renuz cātur ab hūorib⁹ flāticis ⁊ debili calitate renū: q2 ē maior q̄ vt nō moueat: ⁊ mior q̄ vt ꝯpleat vt dř. 4. methauro. ¶ Dolor renū. dicit Aui. fit ex apate: vētositate lapide vł debilitate. ¶ Et dñt qdā. ꝯiūcta cā ē mala ꝯplo in renib⁹ calā vel frida ⁊ sicca: licz raro. humida v̊o nūq̄ nisi sit cū mā: mota ad solonē ꝯtinuitatis: sz tñ cā ꝯiūcta ē hūor imbibit⁹. ¶ Cā añs ꝯplonalis ē calitas epatis vel toti⁹: vel frida ꝯplo. Qui. n. calz hz epar: vel fridū: calos vł frigidos hz renes. Cā añs ꝯpōnalis est raritas: q̄re facile ibibūt supfluitates. ¶ Cāe p̄mitiue sūt aer grossus exercitiū supfluū: maxie post cibū ⁊ qes: q2 ifridat: ⁊ supflua nō purgāt: ⁊ cibi nimis calidi vel fridi nimis grossi vł vi

scoſſi ꝛ q̃titate multi ſomnus ꝛ p̃cipue poſt cibuꝫ. ¶ Fit aũt ex cã calĩa: ꝛ fra. ꝛc̃. Doloꝛ fit de ſanguie flãte: colera melĩa: fit et̃ ſine hũoꝛis vitio. ¶ Uia. dicit. fit de mala cõplexione: moꝛbo officiali: iuncture ſepatione: qñcũqꝫ hoꝛum renes patiãt̃ ſentit īfirmus doloꝛē nimiũ. ſic illioꝝ pp ſocietatē ſiphac ventrē circũdãtis. q2 ſic in illeon doloꝛ eſt foꝛtis pp cõitatem ſiphac. ſic in paſſione renũ pp cõitatē cum ſiphac.

De ſignis dicit Aui. diſpõnes renũ ex ſuba: q̃ᵗⁱᵗᵉ: coloꝛe ↄtinuitatꝭ vrie: ex coytu. ꝛ diſpoſitione: ꝛ doloꝛibus doꝛſi: ꝛ cruriũ: ex tactu: ꝛ ex eo. qḋ cõuenit: ꝛ nõ ↄuenit. ¶ Et egritudibus renũ aſſociãt paucitas vꝛine: ꝛ diſtinguunt̃ egritudies ep̃is: que eis ſimilãtur ꝙ appetitus nõ eſt oĩno ꝓſtratus: ꝛ ille qui mł'totiẽs migit in renibus eius eſt egritudo. ꝛ ſil'r qui hꝫ ſedimen carnoſum: capilloſum. ꝛ herbinũ. ¶ De debilitate renũ ex ↄpl'one ſigñant ſigna ↄplonũ. ꝛ que eſt ab extenuatõe ſigna extenuationis. ꝛ que ē a dilatatõe meatuũ. ꝛ mollitie carnis eoꝝ nõ eſt doloꝛ niſi qñqꝫ: ꝛ minuit̃ appetitus cibi. ꝛ vꝛine ante digeſtionē aq̃ſe. ſed cũ cibᵒ ↄuenit ad venas ſunt cũ ſanguine. ꝛ hũoꝛibᵒ groſſis. vt lotura carnis. Et multotiẽs ſanguieitas reſidet. ꝛ appꝫ ſil'is res ſpume maris ſi vene ſunt incolumes. ꝛ ſi nõ ſunt incolumes: nõ diſcernit̃ aliud. imo remanet in diſpõe ſua pp debilitatē digõnis: ꝛ debilitatē renuꝫ. ꝛ extenuationē q̃cũqꝫ mõ ſit cõitantur paucitas vꝛine. ꝛ defectus coytᵒ: õbilitas viſus: ꝛ doloꝛ capitis. ¶ Uia. qui doloꝛeꝫ hꝫ in renibus ſentit doꝛmitationē pedis oppoſiti pp ſocietatē pedis. ꝛ renis. ꝛ venis pulſatilibus: ꝛ venis q̃etis ſuper doꝛſum ponitur. Et ſil'r ſi doloꝛ renũ. ꝛ defectio ſit ex mala ↄpl'one calida ſigna ſunt intenſio ſpermatis: ꝛ ſubtilitas ſui. ꝛ ↄſumptio groſſitiei in renibus. vꝛia rubea: vel citrina. Si coꝛruptio ſit ex frido aufert̃ concupiſcentia veneris. ꝛ fit defectio doꝛſi femoꝝ ꝛ coxaꝝ. ſic i ſenioꝛibᵒ. ꝛ vꝛia ē alba. ¶ Quidam dñt. ſi ex calĩo doloꝛ magnᵒ: locus calĩs: gene rubee: ſp̃ma moꝛdicat: vꝛina tincta eſt: ſitis adeſt. ꝛ appetitᵒ coytus. Si vero eſt cũ hũoꝛis vitio vꝛia eſt turbida: ꝛ ſpiſſa. Si ex frido ſigna ſunt ex oppoſito. ¶ Si aũt in vno rene plus eſt cã doloꝛis. ꝛ hũoꝛ opilauit neruos ad eũ d̃ſcẽdentes. tunc fit foꝛmicatio illius pedis pp ſp̃uũ denegationē: ꝛ in frido grauitas in renibᵒ. ꝛ vꝛina cũ reſol'onibᵒ longis. ¶ Sigᵃ qñ ē ex aliquo q̃tuoꝛ hũoꝝ patẽt per ſigna pꝛopꝛia vniuſcuiuſqꝫ q̃tuoꝛ hũoꝝ. ¶ Signa a q̃ pte fluat hũoꝛ ad renes. ſ. a capite: vel ep̃e: vel ſplene: vl' toto coꝛpe patẽt per ſigna imutatõis dictaꝝ partiũ.

De octauo p̃miſſoꝝ. dõm ꝙ dr̃t doloꝛ renum. ꝛ illioꝝ. q2 doloꝛ renuꝫ in vno loco eſt fixus. doloꝛ võ illioꝝ vagatur de loco ad locũ. Dr̃t doloꝛ renum a colica. Sed de hoc dictuꝫ eſt ſufficienter ſuperius in capitulo colice.

De nono p̃miſſoꝝ. dicit Aui. ꝙ ſol'o ↄtinuitatꝭ ꝛ aptio venaꝝ fiunt: aut in renibᵒ ipſis: aut in meatibus qui ſunt inter ipos. ꝛ alia. ꝛ illud paꝝ fit. ꝙ ſi fiat opil'o i illis meatibᵒ ex ſanguie: aut humoꝛe: aut alio: ſic lapide: reni cõicat in curatiõe.

De decimo p̃miſſoꝝ. dicit Uiaᵒ. ꝙ i iuuenibᵒ bñ curãt̃ et̃ ſi inueterẽſcat. in ſenibus non ſic bñ. ¶ Dicit Ypo. i affo. doloꝛē ai renũ pᵒ 40. ãnos patiẽs nõ ſanãt̃ nũq̃ curãt̃. q2 diuturne paſſiones ſenibus ↄtigẽtes cũ ipſis ꝑmanebũt. ĩfra dr̃. Nefretici. ꝛ circa veſicã dolẽtes laboꝛioſe ſanãt̃ in ſenibᵒ. ꝛ q̃cũqꝫ in eis fiunt cronice egritudies pleruqꝫ moꝛiuntur. ꝛc̃. ¶ Et in. 7ᵃ. ptiᵘ. epidiaꝝ circa finẽ. dicit Ypo. Nefreticos nõ vidi ſanatos ſup. 50. ãnos.

De mõ curatõis dic̃ Uia. ſi ex calĩo da lac aſine vel capꝛe: vel ſerũ. dꝛagãtũ: nutriãt̃ cũ cucurᵗᵃ poꝛtulaca. ꝛc̃. Fiat clyʳᵉ cũ ſuc. poꝛtula. ꝛ ol'eo viol'. ꝛc̃. Si ex frõ curetur cũ calĩs: epithimate: cathaplate. clyſteri: ꝛ ol'o camomellino: anetino. ꝛ ſucco maratri. ꝛc̃. ¶ Gal'. ſup epyᵃ. doloꝛ renũ vtillime curãt̃ exercitys abſtinẽtia ciboꝝ: ꝛ acceptione diureticoꝝ: qḋ vl'r eſt in doloꝛibus renũ. Si fiat in iuuenibus ꝓpꝛia medicina eſt flõia de cruribus: ꝛ foꝛtis farmacia: qui moꝛbus cũ inuetareſcat non vtẽdũ eſt flõia. Exercitia. n. ꝛ aqua diureticoꝝ a Gal'. inuenta ſufficiunt. purgant. n. ſupfluitates ſi flãticã digerũt hũiditatē membꝛa cõfoꝛtant diuretica bibita flã viſcoſum de renibus educũt. ¶ Aui. i foꝛti doloꝛe dat philoniũ troc̃. ſtelle. ꝛ filĩa donec ceſſet doloꝛ. deinde curet̃ cũ: ꝛtine valde ↄferunt: qñ in eis coquũt̃ medicine lenitiue: ꝛ doloꝛis ſedatiue: ꝛ oꝫ dare ſeia in cura renũ: ꝛ veſice: ꝑciſe hñtiũ vlcera. ſi non eſt excuſatio ab eis. veꝝ vti ſeminibus in doloꝛe eſt timoꝛoſum pp illud qḋ aſcẽdit: ꝛ d̃ſcẽdit: ꝛ ſtudiũ in abſtinẽdo a narcoticꝭ eſt magis neciũ. ſic q̃ↄteret̃ aq̃ tepida: ꝛ ſedatiõe abſqꝫ longitudie in adminiſtratione ꝑducẽtẽ ad ſtupoꝛē: ꝛ attractioneꝫ. ¶ In cura debilitatis. ſi eſt ex mala ↄpl'one cura eſt permutatio eiᵒ ꝛ eũ õ mãe ſi eſt. Et ſi ab extenuatiõe curet̃ cura extenuationis: q̃ eſt a dilatatione. ꝛ ſi ē õbilitas: cura eſt ꝓhibere cãs dilatationis. ſ. motũ. coytuꝫ. bal. ꝛ diuretica. ſed declinare ad quietẽ. ꝛ trãq̃llitatē ↄglutinare. ꝛ ↄfoꝛtare cuꝫ ſtipticis cibis fridis ꝛ potionibus. ꝛ medicis ꝛ clyſteribᵒ. ꝛ ↄfectionibᵒ ipīguatiuis ꝛ ſtipticis. ꝛ in clyſteribᵒ ponãtur dactili. ꝛ citonia: ꝛ adminiſtret̃ in eis lac camellinũ. ꝛ ouinum. Nã ipſa ↄfoꝛtãt aggregãt. ꝛ ſolidant eos. Et lacti qdem ouino nõ eſt cõpar i egritudibᵒ renũ pp debilitatē: ꝛ ꝑpe cũ ei miſcet̃ qḋ eſt. ſic bol. armenũ: ꝛ comedere renes cũ reliqs cibis: ꝛ miſcere cũ eis ꝓhibentia eſt multi iuuamẽti. ¶ In cura ventoſitatis abſtieat ab iflatis: ſumat diuretica vẽtoſitatis reſolutiua: vt ſemẽ vꝛtice i aq̃ mell'. aut iulep. ſm diſpõnē vapoꝛet̃ emplet̃ cũ cimio. ꝛc̃. vngat̃ cũ oleo coſtino. ſambucino. ꝛc̃. ¶ Si doloꝛ ē foꝛtis da philoniũ troc̃. ſtelle: vt dcm̃ ē. ¶ Alex. ad doloꝛē veſice ꝛ renũ. ℞. pulueris ſeis lini. ʒ. ij. amidi. ʒ. i. dabis i aq̃ coclẽariũ vnũ in potu. ¶ Dñt qdã. rectificatꝭ cauſis p̃mitiuis: ꝛ eũatis ãtibᵒ ↄ ↄiũctã in cauſa calĩa dent̃ fra intus ꝛ ex̃. In fra calĩa vt tyriaca: philoniũ. ꝛ inũctio cum oleo laurino: cũ pinguedie caſtoꝛei: vtant̃ bal. calĩs. ꝛc̃. ¶ Raſ. in lib. diſiõnũ dic̃. ꝙ in egritudibᵒ renũ det̃ i potu de medulla caſſiafi. cũ oleo amigõ. ¶ Dñt qdã. ſi ē ex cã calĩa minuat̃ ep̃ica ſupioꝛ. deide ſaphena exterioꝛ. q2 interioꝛ magis valet in paſſiõibᵒ mꝛ'icis veſice. ꝛ iterioꝛum fiat vẽtoſatio: ꝛ ſcarificatio in natibᵒ: ſꝫ p̃cedẽte minutõe vl' purgatiõe. Al'r. n. hũoꝛes poſſent deſcẽdere ad renes. deide fiat purgatio cũ ſuc. ro. ſi ſit ſine mã alteratio ſufficit. ¶ Clyʳⁱˢ mł'tũ valẽt pp loci vicinitatẽ. Si cã ſit frida nõ minuat̃: ſed purget̃ cũ yera. ꝛ bñdcã. ſed oẽs medicie debent eẽ leptomere date p os ꝛ clyſteᶜ: ꝛ exterioꝛes ſil'r. Si h̃ nõ ſufficiũt fiat cauteriũ ſub genu: vel ſub vtroqꝫ ſi vterqꝫ ren dolet. ꝛ nota ꝙ poſt. 40. annũ nõ liberantur. itellige ſi. 40. ãnos hẽat: ꝛ doloꝛ ē cronicᵒ. ¶ In diuturno aũt doloꝛe renũ pp ep̃is colligãtiam ſepe fit ydꝛops. ¶ Dieta ſit exercitiũ tẽpatũ: võitᵒ frequẽs: cibᵒ laudabil': vſus diureticoꝛũ. tñ moderatᵒ. In cã calĩa qdã dãt trifeꝛaꝫ ſaracenã: ſerũ capnũ: lac ſeiuꝫ: emplꝫ de ſũmitatibus myrti i aceto coctꝭ valde laudãt̃. ¶ Quidã i cã calĩa dãt laminã plũbeã minutiꝫ ꝑfoꝛatã renibᵒ appẽſaꝫ. iuuãt. n. q̃ valẽt et̃ ↄ libidinē. ¶ In vtraqꝫ cã encatiſma cũ decoctiõe camomille: malue: aneti a fra calĩs diſſolutis flõet̃ baſilica ſaphena: ꝛ vena carnature poplitis: maxie. ſi mã ē ſanguiea. det̃ catãticũ ipiale. In mã fra bñdcã hermo

dactylata. ¶ In passioib' renū fortis medicia est necia. que si sit debilis deficiet pp lõgitudiez vie. ¶ Dnt gdā. si ex fluxu hūoꝝ p itercipiēdus ē flux'. vt si a capite: vl'a splene. ꝛc. Illis remedia fiāt vt rectificet mēbꝝ mādans ne mādet: ꝛ ꝯfortet recipiēs ne recipiat. Et si corp' ē plectoricū p purget totū. ꝛc. nō det oxizac. q est apitiua: ꝛ pvocat reuma. qꝛ diuretica oia reuatib' st nociua. ¶ Si vo est sine reumate digerat cū oxizac. ¶ Dyaprunis die 3°. post purgationē: fiat stupha de herbis fris: exeūti a stupha det rubea trociscata cū vino liphato decoctōis thuris: in cā fra corpe plectorico mā digerat: vngat stuphet apiat saphena exterior. ꝛc. Cauteria scarificatōes fiāt. ꝛc. ¶ Dnt gdā flōet vena sub tallo: vel de eadē in supiori pte sub genu: fcā forti ligatiōe in coxa supiori. qꝛ ps illa ppingor est renib': ꝛ h vtraqꝫ cā vꝫ. Corpe plectorico digerat cal'a cū oxizac. fra cū oxielle. postea det opiata. vt aurea in cā flātica: metridatū ꝛ mel'ica. ¶ Passio'. i dolore forti si iuuenis est fortis flōmet ex eadē pte: ꝛ h est verū qn mā ē collecta. Dieb' vo flōie explicitl embrocabis loca dolētia cū lana succida ex oleo. ꝛ vino ðcoc. fenugre. ꝛ si nō est fe. det yera vel dyacollogn^a. ¶ Catapl'a. ℞. herbā limbanitodeā samsucū. ꝛ cipeꝝ: ꝛ cocta oia cuꝫ cera misce. ꝛc. da troc. dyaspaton: aut filoniū. ¶ Cōferūt renibus cētrū galli senatiōes tricea de seib' mūdatl fris calitati renū. pētafilon mūdatū dolorib' renum comestum. Abrotanū ꝯfert lūbis. Aleū coctū cū oleo iunctuꝫ cōfert nefrasi. plātago mior dolori renū. feniculus ꝯfert nefresi. porꝝ dolori renū. dnt. n. nil' vtili' iuolut' ex folys enule. nefretici mire iuuant. Oleū sinapis ꝯfert vicys lūboruꝫ. pastinaca potata leuat dolorē lūboꝝ. betōica purgat renes: ꝛ tollit dolores eoꝝ. ol'm ðcoc. piretri solet sedare dolorē renū grauē. Cinamomū sumptū repmit dolorem renū nō modicū. ðcoctio spice purgat renes. peonia iuuat renes ꝛ nefreticos. vsus maruby salubris morbo renuꝫ. ¶ Querit vtꝝ dolor renū sit deābulatiu'. Et vr̄ q sic. qꝛ ꝑm auctores fit ex vētositate: ꝛ talis dolor est deābulatiuus. Preterea ex hūore gsso dolor est fix'. sꝫ colica fit aliqn ex gsso hūore: g colica est dolor fix'. ¶ Cōtrariū. dic Auic. ꝛ aly q dolor renū est fix': ꝛ colic' deābulatiuus. ¶ Dicendū q renal' ē fix' rōe mēbri. sꝫ gra māe. ꝛ ꝯpassionis alioꝝ mēbroꝝ ad renes pt eē aliq mō deambulatiuus. Colic' vo rōne membri deambulatiuus. sed ratiōe māe potest esse fixus. ꝛc.

¶ De apatibus renum. Cap. CIII.

E apatibus renū. notāda sūt. 9^cm. de noie. 2^m. de spēbus. 3^m. de causis. 4^m. de signis. 5^m. de egritudib': ꝛ nocumētis q sequuntur apata renū. 6^m. de terminatōe illoꝝ apatū. 7^m. ð cāis difficil' cura^nis illoꝝ apatū. ꝛ q sanant: ꝛ que nō. 8^m. de modis curatōis apatū. ꝛ rectificatione qrūdā accñtiū in eis. 9^m. de dubys.

De primo dicit Passio'. q collectio fit in renibus quā greci apa dicunt. ꝛ sic collectio: ꝛ apostema idem significant.

De speciebus dicit Aui. distinguēdo cās ꝑm cās: ꝛ ꝑm loca. ꝑꝫ cās: qꝛ fiunt de flāte: vel de sanguine: ꝛ de mel'ia. Et de flāte vel gsso: vel subtili col'ico: sꝫ loca diuersificant: qꝛ qdā fiūt i suba renū: siue corpe: ꝛ quedā tēdūt ad lat' ꝯcauitatis. ꝛ qdam ad lat' pānicl'i velātl. ꝛ qdā ad lat' meat' emūctory. qdaꝫ declināt ad ptē dorsi. qdā ad meatū supiorē: ꝛ qdā in vno rene. ꝛ qdā in ābob'. ꝛ qdā faciūt collectionē. i. maturāt. ꝛ qdā n̄. ¶ Dicit Haly. apatū renū qdā calꝫ: qdā frꝫ. ¶ Sera. dicit de apate renū: ꝛ de exituris. fiūt i locis vacuis: sed apa renū fit in suba: aut in ꝯcauitate: aut in vys vrine q pcedūt ex eis: aut in pāniculo. Et qnqꝫ in vno rene: ꝛ quādoqꝫ in ambobus.

De causis dicit Uiatic'. apata fiūt in renib': ex hūorib' ad ipos ðscēdentib'. ¶ Aui. cāe añtes st repl'o in toto corpe: aut i mēbris cōicātib' renib': aut pp qtitatē sanguis: aut qlitatē: aut pp excoriationē lapidis: aut retētionē vrie apð renes extēdētē. repletio nāqꝫ h apat renes. ¶ Cā pmitiuā ē strictura lūbaris in medio fac accidere apata renū. ¶ Alex. dicit. iflatiōes fiūt ex plenitudie hūoꝝ fluētiū i qcūqꝫ loco corpis ꝛ maxime carnosis in oib' locl. vn ꝯtēplādū in renib'. qꝛ loca st abscōsa ad sciēdū si plenitudo sanguis sit sola q fac flōnem: aut qlitas sola: aut ex vtrisqꝫ accidat. plenitudis cā cū sanguis i eis fit iutilis: aut certe ex plenitudie ipa sola enfrasis facta sit: aut ꝛ extendit: ꝛ ex alys nō excitat ipse loc'. ¶ Ex qlitate āt sola qnqꝫ fit qꝛ modic' sit ꝛ col'ic': ꝛ nimis acer hūor: ꝛ mel'ic' spissus ꝛ piguis. ¶ Si āt mlt' sit ex his: q supcurrūt: ꝛ cachochimā eē ꝯtingat. tunc ex vtrisqꝫ ledit loc': ꝛ tēdit ad spissitudiez: ꝛ ledit suba eius molestia qlitatis. ¶ Cā ꝯiūcta est. sic in oi apate exit' sanguinis: ꝛ hūoris de venis magnis ad puas: ꝛ de puis i minimis ad orificia: ꝛ ab orificys exit. in medias regiones ꝛ mēbrū extēdit. ¶ Cā añs ē hūor habūdās i corpe: ꝛ ðclinans illuc: vel habūdātia in ipsis renib': vl' membris vicis: vl' vlceratio renū a lapide: qn trāsit p ipos. ¶ Cāe pmitiue st oia gnātia istos hūores: ꝛ maxie coyt' ꝛ exercitiū: ꝛ cāe extrisece nō necie: vt casus ꝛ pcussio. ¶ Passio'. passiōes renū fiūt ex corruptiōe ciboꝝ: coytu multo frequēti ambulatōe ex pōdere: cursu: vētositate potu aq fre vel turbide. ¶ Dnt gdā: sanguis flux' ad renes qnqꝫ facit apa. s. sanguis: flā col'a: ꝛ mel'ia.

De signis vidēda st. 15. p^m. ð signis gnīs. 2^m. cāruꝫ. 3^m. locoꝝ. 4^m. tēpoꝝ. 5^m. ð signis cōibus colicoꝝ: ꝛ nefreticoꝝ. 6^m. de signis cōib' renum ꝛ vesice. 7^m. de terminatiōe: ꝛ signis termiatiōis. 8^m. de signis cure difficilis. 9^m. de signis maturatōis: siue saniationis. 10^m. de signis erupitōis. 11^m. de signis mūdificatiōis. 12^m. de signis salutl ꝛ pditiōis. 13^m. ð signis duritiei. 14^m. de signis exituraꝝ. 15^m. de signis ad sciēdū a q mēbro sanguis exit. ¶ De p. dic Uia. dolor in anchis sentit: ꝛ rigor cū febre. iaceat gifirm' in latere sinistro si doleat in dextro. ꝛc. ꝛ eꝯ. si qsi suspēsos: ꝛ granes senserit renes cū apatis ē. ¶ De signis cārū dic. si sit ex cal'is hūorib' fit sitis ninia: ꝛ dolores nimy vrina ru. ꝛ fe. acuta. Si ex fris dolor leuis pu' in reb' fe. lēta. vria alba. ¶ Almā. apa renū ꝛ vesice comitat fe. nō pmixta nō vehemtl caloris cuꝫ q est opil'o ꝛ rigor: ꝛ frequēs mict'. ꝛ dolor i iferiorib' dorsi: ꝛ guitas ꝛ cū ipeluit vr̄ egro q ibi sit aligd suspensum. ¶ De signis cārū. dicit Aui. signū cal'i est fe. isepabil' cū remissiōe ꝛ cōmotiōe iordinata. sic in pn° qrtane: ꝛ pulsus nō mior in pn° h' qꝫ in pn° aliarū fe^m. ꝛ febris cū rigore extremorū: ꝛ ppe manuū: ꝛ pedū: ꝛ ē orripill'o cū iflatiōe: ꝛ sensus extēsiōis: ꝛ guitatis apð ptē renis pp nocumētū ab oi diuretico acuto salso acetoso: aut iflatiuo ꝑm mām: ꝛ dolor cōmouet: ꝛ sedat: ꝛ ppe i dubelati. ꝛ dolor est getior si ē i corpe renis. Haly. signa cal'i dolor grauitas: ꝛ i lūbis ardor a latere renis ifirmi. sitis fe. cephalea vigilie: vōit' col'e rubee: egō col'ica: strāguria fiūt feb. variorū circulorū horrores vary. dolor maior. Et si patiēs iaceat sup lat' ifirmū renē sanū sentit qsi suspēsum. sig^m fri guitas in lūbis: ꝛ ꝯfinib' illiorū sine dolore. ꝛ in pncipys apatis. Sgna flātici st ꝑꝫ Aui. guitas tēsio mioratio in opōnib' renū: nec ē iflātio: ꝛ qnqꝫ ē mollities i facie: ꝛ oculis. ꝛ reliq corpe: ꝛ ē spma hūidū tenue valde ꝑm: cū

defectu sigꝝ que sūt ꝓpa duro. ¶ Signa duri grauitas magna: dolor pu⁹ tenuitas piscidū. dolor anchaꝝ. ⁊ qn̄q₃ cruriū: ⁊ non sunt sine debilitate. ⁊ in istis mēbris iferioribus fit arefactio: ⁊ extenuatio. vrina pauca ⁊ subtilis. qr renes paꝝ attrahūt de aquositate ꝑꝑ declinationē v̄tutis: ⁊ debilitatē expulsiōis amboꝝ: ⁊ est tenuis ꝑꝑ opil'onez: ⁊ ꝑuationē digōnis ex debilitate virtutis. ⁊ qn̄q₃ fit ex h̄ cōmotio: vel inflatio: ⁊ mltotiēs ducit ad ydropesim. ꝑꝑ opil'onē vie aquositatꝭ: ⁊ reductionē ei⁹ ad corp⁹. Et ideo oz ꝙ i hac egritudīe vt assidue fiat vrie ꝓuocā. ¶ Raſ. in diuiſio. i p̄n⁹ fiūt fe. nō hn̄tes poxi͡m cū orripil'one. ⁊ sentit ifirm⁹ cū iacet q̄si grauitatē suspēdi in suo catin. Signū duri est ꝙ remāet dolor grauitas cū aliq̄ dolore i catin: ⁊ minorat̄ q̄ntitas vrine: ⁊ incipit iflari vēter: ⁊ fit ydropicus ꝯm dies. ¶ Serap. Si apa est in pāniculo: vel cōcauitate: vel vijs vrine ꝓcedētibus ab eis. dolor est acutus eger nō p̄t stare erect⁹. nec ambulare: ⁊ si sit ei mot⁹ volūtarius: vel inuolūtari⁹. sic̄ sternutatio vel sil'e. tūc clamat ifirmus: ⁊ cōquerit̄: nec facile dormit sup vētrē suū. imo plm getis est sup dorsum suū: qr mēbroꝝ apatoꝝ quies est: vt sit accubita ⁊ nō suspēsa. Et dolor renū qn̄q₃ tēdit̄ ad epar: qn̄q₃ ad anchas: ⁊ vesicā ⁊ v̄gā. ⁊ si est in dextro dolor est epi ꝓpinquū. si in sinistro dolor iferior est. Et si est in vtroq₃ ꝑuenit dolor ad venas vētrꝭ ꝑ cōitatē. vnde ad vesicaz. Et sequunt̄ h̄ duo mēbra: qn̄ apant̄. s. renes ⁊ vesicā: soda fe. vigilie rubedo oculoꝝ. ⁊ faciei. ⁊ ledi a calidis cibis: ⁊ potibus: ⁊ medicis. ¶ Signa cāꝝ vt qdaz dn̄t sumunt̄ a ꝑticularib⁹ ⁊ rebus nālibus nō nālib⁹: ⁊ p̄ter nām. ¶ Dn̄t qdā. in apate renū: ⁊ vesice est frig⁹ extremoꝝ: ⁊ ꝓp̄e cruriū ⁊ pedū vrina in p̄n⁹ est subtilis aq̄sa in fine tingit̄ ꝑꝑ nocumētū qd̄ extendit̄ ad epar in statu epis. vn̄ digō corrūpit̄. Istoꝝ ēt mēbroꝝ apata sequitur fe. ⁊ difficil' anhelit⁹. qr mēbra pāniculosa trāhunt̄ ifra. ¶ Dn̄t qdā. si ex sanguīe in ꝓfundo: grauedo cū pōdere: dolor capitis: vōit⁹: nausea: fe. acuta vrine denegatio: ⁊ rubea vel saniosa: inflatio venaꝝ in cauicula pedis. ¶ Si ex colera sentit̄ pūctio acrior: egō colica vrina rubicūda. Si de flāte maior grauitas: ⁊ pōdus ⁊ extēsio frigus sentit̄ in ꝓfundo: denegat̄ vria qn̄q₃ discolorata: ⁊ saniosa qn̄q₃ cineritia. ¶ Si d̄ mel'ia maior grauitas: ⁊ ariditas. sil'r pōdus mai⁹ vrina mediocriter tenuis discolorata lent⁹ calor: qn̄q₃ vria pinguis ⁊ nigra. ¶ Passio. qn̄ ex tumore collectiōes eueniūt: tūc stōus euertit̄: nauseāt ex col'ib⁹: ⁊ flāte sudāt: tādat̄ vria: al's tarde vrinā egerūt.

¶ De signis locoꝝ. dicit Aui. cū est apd̄ pāniculū ⁊ suspensoriū dolor ē fortior: ꝓhibet erectionē: tussim sternutationem: ⁊ debilitatē ꝑꝑationē in lecto. ⁊ si resupiat̄ dolor lenior q̄₃ supra vētrē: qr suspēdit renē ⁊ ꝑꝑatio leuior ipsi. ¶ Et qn̄ magnū est apa ducit ad cōmixtionez sensus ꝑꝑ cōitatē velamis vōitū col'e ꝑꝑ cōitatē stōi ad epar. ⁊ qn̄q₃ ꝯtinuat̄ dolor faciei: ⁊ oculoꝝ: ⁊ venter retinet̄: qr inā coartat intestina: vrina alba. deinde citrina. deinde rubea nō ꝑmixta. Et qn̄ perseuerat alba indicat duritiē futurā ⁊ dubelati. ⁊ qn̄ ꝑseuerat alba viscosa est malū signū: ⁊ si est rubea: ⁊ sedimē laudabile. tūc apa digerit̄ ⁊ iacere super renē patientē est facili⁹ q̄₃ sup oppositū: ꝑꝑ suspensionem: ⁊ si dolor ꝓtendit̄ ad ꝑtē epatis: tūc apa ē in d̄xtro: ⁊ si ad ꝑtē vesice. tūc est in sinistro. ⁊ oia signa sn̄t sil'. tūc ē in vtroq₃. ¶ Dn̄t quidā. si apa est in suba renū: grauitas cū pondere maior q̄₃ dolor: qr renes sunt pauci sensus. si in pāniculo ꝯtinente: dolor est acut⁹: ⁊ patiēs clamat: nec pōt stare in loco vno: sed inolūtarie d̄ loco ad locū se mouet: ⁊ qescit magis resupin⁹. Si apa ē in ꝯcauitate dolor est adeo magn⁹ ēt. Et si in vijs vrie sup renes: aut ifra. tc̄ dolor est sil'is ꝓcedēti. ¶ Signa tēpoꝝ patēt ꝑ sig͡a itensionis: ⁊ remissiōis accn̄tiū. ¶ De signis cōib⁹ colicoruz: ⁊ nefreticoꝝ. dicit passio⁹. Signa cōia colicis ⁊ nefreticꝭ sunt vt tarde vrinā emittāt cū dolore tn̄ colici: qn̄q₃ sine dolore vrinā: egōnē: ⁊ vōitū hn̄t: sed nefretici egōnes oēs cū dolore: qn̄ ꝯiunctōes dorsi vicine sunt. iō passio ē grauis ⁊ qr renes nā musculosi sn̄t: ⁊ nerui iherēt cauernis eoꝝ qui genitale semē retinent. Colica v̄o accessionē hz ⁊ dimissionez: ⁊ ꝑiculosam passionē: nisi solā itestiorū tortionē cū extensione ⁊ dolore: supini iacēt trahūt viscera: ⁊ intestina. ¶ Nefreticis v̄o nerui attrahunt̄ maxīe i oꝑe venereo. ¶ De signis cōib⁹ renū ⁊ vesice dr̄ ꝙ apata tam renū q̄₃ vesice faciūt dolores circa renes. ⁊ pectinem: ⁊ anchas cū difficultate vrine. in vtroq₃ est frigus extremoꝝ ꝓp̄e cruriū ⁊ pedū. ¶ De termiatiōe: ⁊ signis dicit Aui. qn̄ apata collectionē faciūt cū rūpunt̄: aut rūpunt̄ ad ꝑtē vesice: ⁊ est melior oib⁹: aut ad itestina nāl'r. sic̄ expellit mām pleuresis in ossa lateris ad illd̄ qd̄ appꝫ de corꝑe: ⁊ qn̄qz fit ꝯm semitā reditionis ad epar. deinde ad meseraicas. deinde ad itestina: ⁊ reditio q̄ fit ad itestina q̄l'rcūqz sit est valde mala: aut expellit ad spaciuz cōcauitatis: ⁊ loca vacua: ⁊ indiget p̄focatiōe educēte illud: aut non rūpit̄: ⁊ remanet in eis: ⁊ h̄ ēt curat̄ cū aꝑtione. Et oia apata renū velociter ꝯuertūt̄ ad lapidez ⁊ qn̄o nō cū ipsa sint cā lapidis. Et cū apa calidū est in rene. ⁊ illud non fit vacuū a fe. deinde accidit cōmixtio rōnis: tūc illud est cā cōitatis velamis magni apatis: ⁊ est signū mortis. ꝙ si fiat signū bonū: tūc expectat̄ ruptura ad salutē: ⁊ forte exit de pinguedine renis: ⁊ forte. sic̄ pilus rube⁹ in lōgitudine vni⁹ palmi: ⁊ plus. ⁊c̄. ¶ Sera. si egritudo trāsit ꝑmos dies: ⁊ fit crisis laudabilis. si tūc dāt̄ q̄ ꝯueniūt vrina est multa grossa ⁊ sedimē mltū. Si vero ē tenuis: ⁊ lata: ⁊ aquosa lūinosa. tūc egritudo difficile resoluitur: ⁊ ꝓlongatur: ⁊ ꝯuertit̄ ad sclirosim: vel cācꝝ. ¶ Apata v̄o lapidea sunt ex mel'ia. Et ad vltimū ꝑueniūt h⁹ ad collectionē saniei: ⁊ virus: aut lapideitatez. ¶ Raſ. apa renū ꝯuertit̄ ad vnū trium modoꝝ: aut exiccat̄: aut saniat̄: aut collectionē facit saniei: ⁊ mingit eā: aut indurat̄. ⁊ h̄ ē deterius: ⁊ signū eius est ꝙ remanet grauitas cuz aliquāto dolore in catin. ⁊ minorat̄ q̄ntitas vrine. ⁊c̄. ¶ Dn̄t qdaz. ꝙ nā ꝓijcit saniē ex inter subam ⁊ velamē. ⁊ ibi putrefit: ⁊ corrodit vtrūqz: ⁊ h̄ est terminatio mala. Itē nā qn̄qz expellit saniē per subam itestini. ⁊ exit per secessuz. ⁊ h̄ ꝑ vias nobis occultas: sed ei manifestas. sic̄ sanies exit per os. ¶ Itē qn̄qz ꝓijcit ad chilū per venā: ⁊ per epar: ⁊ itestinum: ⁊ ibi iteꝝ exit: nec mirū. qr nā aliqn̄ saniē pectoris: vt in pleuresi ꝓijcit extra per vētrē. Si aūt saniez renum ꝓijcit per vrinā bonū est. si per vomitū: ⁊ per vētrē malū. ¶ Dicunt qdā. ista apata: qn̄ ꝓlōgantur: ⁊ idurantur nō recipiunt curā. liquefaciunt. n. corp⁹ ⁊ subtiliant. ⁊ extenuant̄ ⁊ debilitant̄ ad h̄: ⁊ spasmant̄ crura: ⁊ d̄ueniūt tandē ad defectionē: ⁊ mortem. ¶ Uia⁹. signis: ⁊ causis apatū renū visis ad medicandū festinemus: qr renes duri sunt ad sanandū: neqz virtus medicine: nisi defecta ad ipsos venit per lōgam viaz. ¶ De signis sanationis. dic̄ Aui. qn̄ maturat̄ alleuiat̄ feb. auget̄ orripil'o igrossatur vrina: multiplicat̄ in ea sedimē bonū. ¶ Dn̄t qdā. si apa venit ad saniē: oia accn̄tia fiunt fortiora: ⁊ vulnera fiunt in renibus. ¶ Hypo. in ꝓnosti. dicit. in apate pectoris oz medicū diem p̄ncipij: non ignorare: sed saniositatis. i. generatiōis saniei in quo p̄mū incipit calere: aut rigere aut pūctiones sentire. ¶ Alexā. si inflatio pus facit. tūc sine causa fit rigor irrōnalis febris iordinata: dolores: ⁊ feb. maiores q̄₃ p̄us. ⁊ iacens in parte sana: pōdus sentit in altera: qd̄ p̄us non sentiebat: ⁊ per hoc scit ꝙ apa ē in parte illa. Ceteꝝ si pus exit cū vrina extimatur d̄ renib⁹ maxi/

me ſi dolor ⁊ grauitas eſt i eis. ℂ A qua vo parte ſanies exeat.ſ.a renibꝰ: vel a veſica: vel pulmone: vel alio membro: ſcitur per hꝰ: qꝛ ſi de ſupioribus locis pus eſt mixtuꝫ cū vrina. Si de iferioribꝰ ſubſidet in fundo calicis: ſi petaloydes: ſic a veſica exit. Si carnoſa de renibꝰ. ℂ Ceterum aūt ꝓpetates doloris iam ꝓceſſerūt: aut que patiūtur loca oñdunt maifeſtā cām. ℂ De ſignis rupture. dic Aui. Et qñ rupit apa remoueť fe. ⁊ rigō oio. ℂ De ruptura apatis pectoris. dicit Hypo. i ꝓnoſti. apatū qdā in 2°.
In alio.i.20.40.z.60. quedā in.4°. qdam in.6°. rupturā deferunt. ⁊c. ℂ Uiaꝰ. ſi nimis grauanť renes ſanies ibi colligiť. ⁊ cito apitur. ⁊ ſanguis ⁊ ſanies cū vrina egrediunť. ℂ Sigª mūdificationis. dicit Uia. mitigatio doloris ⁊ fe. vrine albedo. ⁊ liuiditas: ⁊ ſui fetoris ablatio ſignāt ſaniem ablatā. ⁊ vulnus mūdificatū. ℂ Signa ſalutis: ⁊ ꝑditōis. dicit Aui. ſi ſanies eſt alba leuis nō fetida: ⁊ exit cū vrina. tūc adeo bonum eſt ꝙ melius eſſe nō pt: ⁊ ſilr ſi ſanguis eſt. ⁊ pus album: ⁊ qđ eſt auerſum ad hꝰ eſt deteriꝰ ꝑꝫ diuerſitatē ſui. ℂ Signū duritiei. dicit Raſ. i diuiſio. ſigꝰ duritiei eſt: qꝛ remanet grauitas cū aliquāto dolore i catiꝫ minorať q̄titas vrine: ⁊ incipit vēter inflari: ⁊ fit ydropicus ꝑm dies. ℂ De ſignis exterioꝝ. dicit Sera. ſignāť ſup coartationē in locū vacuū per dolores anchaꝝ: ⁊ iacere ſup faciē: facꝙ ſentiť grauitas in teſticlo ſupiori: q̄ſi res grauis ſit ſuſpenſa in eo. ⁊ fit fe. erratica ⁊ iordinata: ⁊ iflatio multa ⁊ orripilo. Urine eſt color igneus ineq̄l. ⁊ cū maturať exitura: ⁊ rumpiť minuunť accña dicta. Et ſi apa eſt ſaluum ſciť ex albedine ſaniei: ⁊ mūdificatiōe eius: ⁊ eq̄li q̄litudine: ⁊ ꝙ nō eſt fetida: ⁊ dolor ⁊ feb. quieſcunt ꝯplete: apertio aūt ad veſicā ꝯpletior. vel velocior eſt ad mūdificandum ſaniē: ⁊ ſi rumpiť ad inteſtinū. tūc difficiliꝰ ē tolerare euonem ſaniei: ſed facilior eſt illa: q̄ apitur ad loca vacua in euone ſaniei ⁊ minoris malitie. ⁊ deteriꝰ ⁊ difficiliꝰ hꝰ toto eſt: vt ſanies remaneat in renibꝰ ⁊ nō euať: ⁊ eſt neceſſarius: in euone eiꝰ: tūc prudēs: aut cū cauterio: aut cū inciſiōe. ℂ Signa a quo mēbro ſanies exit ſť. qꝛ ſanies: que a renibus exit eſt mixta cū vria. ſi ab alys ſupioribꝰ eſt magis mixta. ſi a veſica ſanies pꝰ horā reſidet ivriali.

De quinto

ꝑmiſſoꝝ. dicit Aui. que ſequuntur apa renuꝫ ſunt durities. lapideitas: ydropiſis. vt dcm̄ eſt ſuperius.

De ſexto

ꝑmiſſoꝝ. dictuꝫ eſt ſupius in ſignis terminationis.

De ſeptimo

ꝑmiſſoꝝ.ſ. de cā difficilis curationis. dcm̄ ē ſupiꝰ in ſignis.

De octauo

ꝑmiſſoꝝ.ſ. de mō curatiōis. attēdēda ſūt.5.ꝑ. ordināda eſt dieta. 2°. facienda eſt euō cāe añtis.3°. faciēda eſt alteratio male q̄litatis in loco patiēte.4°. vidēdū de diſtictiōe cure ꝑꝫ diuerſitatē cāꝝ tēpoꝝ ⁊ locoꝝ.5°. de correctōe accñtium. ℂ De ꝑ. dicit Uia. cibus dñi hꝰ paſſionis ſit polenta: que ex farina ſit amili cū zaccara: ⁊ oleo amig. ⁊ ex ſpiachys: ⁊ malua attriplicibꝰ cū lenticula. ⁊ ſi nullus eſt calor da pullos edorū extreª. ⁊ oua ſor. cū olo amig. dulciū zaccara: ⁊ papauere. ℂ Uia. i apate calō nutriamꝰ cum hūida dieta: ⁊ q̄ cito digeriť. ſicut ptiſanū. abſtineat a coytu equtatione: labore a calidis cibis vt melle. ⁊ ſilibꝰ. Deīde dicꝰ ſanie lota. ⁊ vulnere mūdificato: manēte ardore vrie demus lac vaccinū: qđ multū valet in hꝰ: ſiue vulnus ſit exterius: ſiue iteriꝰ nutriamꝰ cū tritico amido: gumi arabiꝰ vel iure riſi. Si ſanies eſt ablata: ⁊ vulnus mūdificatuꝫ nutriatur cū digeſtibilibꝰ: ⁊ iure facto de lacte: ⁊ faria or. ⁊ amido. ⁊ iuribꝰ graſſarū gallinarū. Et ex herbis malua accida pōtula. cucurbitis. citrullis: lactuca: oibus coctis. hec cibaria mitigāt ardorē vrine plagas ſolidant. Cū fetota ablata ſit nutriamus cū carne arietis: edorū pullorū piſcibus petroſis. abſtineant a labore. aſſueſcant geti. ℂ Aui. ⁊ nō eſt vlceribus ⁊ apatibus aliquid ita congruū ſicut quies: ⁊ balnea non cōueniunt. niſi poſt dclinationē apatū calidorū. ſi oꝫ. vt medicine abſterſiue habeāt aliqđ mordicatiōis frangať illud cū cibis ſorbilibꝰ non mordicatiuis ꝯuenientibꝰ renibus ⁊ apatibꝰ. ℂ Alexan. Si inflatio in renibus facit pus. vtiliter dātur ſucci ptiſane: ⁊ de auena facti: bibant ydromel: ⁊ etiā vinum: ⁊ bibant modice. qꝛ ſi multū reumatiẓat vlcera: ⁊ inflatio maior fit. Et bene eſt ſi vue comedanť: ⁊ amig. ⁊ pinei cū ſapa ſi nō ꝯſueuerūt in renibus lapides gñari. ⁊ oua gallinacea mollia ⁊ tepida accepta multū iuuāt. Ego. n. ſcio quedā: qui qñō naſcebantur oua ſorbebat ea ſic cruda: ⁊ multū ſe iuuari dicebat. Nā mordicatōes ⁊ dolores veſice mox mitigari dicebat. ℂ De olibꝰ intuba braſica 3° cocta. Et ſi pus qđ extra ferť non ſit acre: nec mordicās lupini ſine ſale: ⁊ limi: ⁊ cime fenugreci: ⁊ cime de fabis: ⁊ fenugreci. ℂ Caſtanee aūt aſſate multū iuuant: ⁊ maxie cū colicum ſit pus: ⁊ tenue qđ ferť. ℂ Si vo ſit pingue: ⁊ ꝯſtrictum ita vt vix decurrat cibi cachochimi ſunt ꝓhibendi ne pus coaguleť intus. ℂ De euone. ꝑmo de flōia. 2°. de farmacia: ⁊ clyſteri. ℂ De flōia. dicit Aui. in cura calī ꝑnᵐ cure eſt abſciſio cāe per flōiaꝫ ex baſilica: ſi ſanguis vincit. Et qñ eſt necīa flōia curuature poplitis pꝰ illud. ⁊ ſi non appꝫ fiat de ſaphena. In cura duri dicit. ꝙ ſi necīa eſt flōia ꝓpter multitudinem ſanguinis melici fiat. ℂ Haly. in cura apatis calidi patienti baſilice flōmum adhibe in patienti latere ſi ꝑticularia conſentiūt. ℂ Almā. eger ex baſilica flōmeť eius ꝑtis i qua dolorez ſentit: ⁊ grauedinē. ℂ Raſ. i diuiſio. ſi calor fe. q̄ eſt cū eo eſt fortis: qđ raro fit flōma baſilicā. i apate calō ſi ꝑticularia ꝯſentiunt: ⁊ ſanguis habūdat flōma venā. ℂ Scđꝫ Serap. dnt. in apate renū calido ꝯfert flōmia baſilice ex eadem parte: vel ſaphene ꝯrie: vel vene poplitis. ℂ Quidam ordinant flōmiam de baſilica: vel de vena que ē iterius in ꝯcauitate poplitis. Scđm Gal. ꝑcipit flōmiaꝫ de vena: que eſt exterius a poplite. ⁊ ſi non iueniať ſaphena exterior: quidā flōmant ſolū ſaphenas in cā renū: ⁊ veſice cū apate renū. ⁊c. Et ꝑmo fiat minutio de ſaphena ſub cauicula pedis exterius ſi ſit ex colera: vel ſanguie. Et ſi ſit ex fra aperiať ꝑdicta ſaphena: ſilr in apate veſice aperiatur ſaphena: ſed interior. ℂ Paſſiōaꝰ. tumores renū diligenter ſic ſanari oꝫ. ſi virtus ⁊ etas ꝑmiſerint in ꝑmis ſanguinē ex ꝯrio cubito auferre. ℂ Diſio in primis fiat minutio in brachio cōtra cām per quaꝫ materia euacuetur: ⁊ ad oppoſitū inclinetur: ſi preceſſerit apa minuatur vena ſub genu: ⁊ etiā ſaphene. ⁊ in hoc caſu valent etiam cauteria ſub genu. ℂ De farmacia ⁊ clyſteri fiat purgatio cū ſolutione ventris: etiā ſi ſunt cū ſanguine humores acuti calidi cū clyſteribus lenibus de mucillaginibus: ⁊ illō qđ melius ſoluit eſt aqua caſei: cū caſſiafi. Et i aqua caſei eſt inclinatio mãe ad inteſtia: ⁊ ablutio: ⁊ abſterſio: ⁊ infrigidatio: ⁊ maturatio: ⁊ rectificatio in vlceribꝰ: ⁊ caſſiafi. ⁊ ſolutio ⁊ maturatio facilis. Et aqua ēt mellꝰ plime cōmixtionis eſt huius gñis. ⁊ ſi eſt poſſibile vt hūor primo tempereť. deinde educatur ſolutōe poſt. tunc illō eſt melius: nec ſit ſolutio fortis laborioſa: vt magnificeť nocumentū ꝓpter humorē plurimū effuſum ad iteſtina vicina renibus. ℂ Et aqua quidē ordei eſt ex eis: quibus eſt adherendū: ⁊ oportet vt nullo modo dimittas. ⁊ non des in potu ſemia ⁊ pillulas ex eis corpore nō mūdificato: qꝛ humores tūc funduntť ad renes: ſed cū verificatur maturatio prouoca: ⁊ in primis dentur in potibus: ⁊ epithimatibus: ⁊ clyſteribus iuuatiua. deinde miſceanť ab

stersiua:mollificatiua:sed nō mordicatiua. que si sint necessaria ꝓpter magnitudinē apātis. tūc mordicatiua nō vincant. Et simil'r si est hūor viscosus eūetur: ⁊ p̄mo solutiua sint clysteria ⁊ potiones. ¶ Clysteria.n.veniunt ad ipsa cū virtute sua:nec intendere faciūt aliq̄d desup. sicut ea que bibunt̄ ꝓpe solutiua. ⁊ sit clystere facile. ⁊ cassiafi.quidem est res cōgrua in passionibus renū. Naȝ potata ⁊ clysterizata eūat sine labore. Et si corpus est mūduȝ ⁊ apā paruum forte sufficit aqua mellis:vel aq̄ mell' pl'ime cōmixtionis. Nam ambaꝝ abstersio: incisio: ⁊ subtiliatio forte resoluit ipsum sine mordicatione. ¶ Et i p̄ncipio sumit̄ i potu mucillago psily. ⁊ aliq̄n lac. deide fac clysteria ex altea. ⁊ melliloto: ⁊ semine lini cū aqua ro. ⁊ fac emplastꝝ ex farina or. viol'. ⁊ fabis. ¶ Quidam purgant in frida causa cū benedicta hermodacta. pill'is artericis. ¶ Dñt q̄dam. si ad eūoneȝ flōmianon sufficit: eūo leuis est facienda cauendo a dissolutiuis ⁊ diureticis: q̄ nocent apātibus calidis: ⁊ vlcerib' renū ⁊ vesice. ¶ Passionarius. si fe. acute non sint purget̄ post flōiaȝ cū yera: ꝙ si predicta non inuenerint cucurbitet̄ cū scarificatiōe. ¶ De alteratione breuiter dōm ꝙ potiones: clysteria: epithimata. ⁊ vl'r omnes medicine iteriores: ⁊ exteriores debent esse ꝯ̄rie qualitati dominanti: ⁊ ꝯpl'oni hūoris. scȝ frida calidis: ⁊ calida fridis. ¶ Auic. ꝓhibeat̄ potus aq̄ fride ne effundat humores ad renes: q̄uis mūdificet. nā si conuenit: q̄ infridat: ⁊ humectat apostema calida: verum: q̄ impellit ꝓuocationē ⁊ coartat versus renes effusa ad latus huius apātis ad ꝯ̄riū vie suo motu: tunc nocumentū est supra iuuamentū eius: cā qualitatis sue: ⁊ cum hoc associant̄ cū ea ipsi hūores ad renes: quoꝝ descēsus fit facilis per cōuenientiā aque. ¶ Or si sit nec̄ia det̄ aq̄ dulcis clara facta que sumat̄ per cottū sugendo: vel aliō. Et oȝ ne sit frida: q̄ ꝓhibet maturationem: ⁊ abstineat a carne: ⁊ dulcibus: aq̄ vō cal'a nocet: ⁊ sil'r oē multū cal'm: ⁊ penitus aq̄ pl'ima non eūatur quin laborare faciat renes suo incessu: ⁊ motu. Et opȝ scire si hūor est subtil': vel grossus corruptus multus: vel paucus: ita vt opponatur illi cū q̄litate: ⁊ q̄ntitate medicine. Et dū potes curare cū eo qō est minoris acuitatis non intendas cū eo: qō ē acutius. ¶ De cura ſm diuersitatē cārum temporꝝ: ⁊ locoꝝ in apāte cal'o. dicit Uia. demus psilium lotū potandū cū oleo ro. iuiubis: māna: zucca. coctis collato cum cassiafi. ⁊ oleo amigō. in frido demus amigdaleon cuȝ apozimate fenugre. vel fic' siccas. fiat catapl'a exterius de fenugre. ⁊ folys cauliū. ¶ Or vt videris empl'is vtere calefacientibus maturantibus ⁊ aperientibus. sicut ex altea or. farina. ⁊c̄. Et super locū aquā imprime tepidā decoc. aneti. ⁊ viol'. Et si maturatio difficilis est addēdū est maturatis or. faria. vt emissio crepuerit: da seia cōia cū sy' paparis: si ñ purgat̄: det̄ troc̄. paparis: ⁊ asine lac ⁊ mulier l. si vl'n' sit pessimū mūdificetur cū ol'o lacte ol'o ro. sedeat ifirm' i dcoc. malue: ⁊ or. q̄ saniem subtiliant: ⁊ currere faciunt. Si sanies sit grossa demus succū apy absinthy: post lac asininum vel iuuēcinū: q̄ mūdificat. ¶ Haly. in apāte cū calore locū empl'iza cuȝ sandal'. viol'. ros. solatro: rasura cucurbite. aceto. ⁊ aq̄ ro. ⁊ pānū infusum ex oleo ros. In p̄ncipio diei da semina cōia fra cū iulep. ⁊ aqua ro. p' h or. dabis aquā cū syrupo viol'. Egrū pasce cū spinachia malua. ⁊c̄. Nocte da syrupū vio. ⁊ spumā psily: ⁊ seia cōia: nec desistas hoc facere donec apā incipiat maturari: ⁊ in saniem cōuerti. Et cū in renibus est calor opȝ gumas cauere cal'as. ¶ Alman. docet in p̄ncipio empl'a ponere infrigidantia. Alman. post collectionē empl'm apponat̄ de camomilla: patiens sedeat in tina: si pus mingit dentur seia ꝯ̄ ardorem. ⁊ troc̄. si apā indurat̄ clystere de mucillaginibus. ⁊ si vrina minuitur diuretica dent̄: nec est h̄ndum ꝓ paruo: q̄ ex eo peruenitur ad ydropem. ¶ In apāte calido dicūt quidā. da bibere succū solatri scariole coctum: collatū cū māna cassiafi. cooperiant̄ loca dolentia cuȝ lana: ⁊ oleo cal'o. ⁊ q̄ sq̄ballaꝝ retētio: nocet fiat clystere cū oleo viol'. malua. or. ⁊c̄. ¶ Si vero apā est fridū vngat̄ cū laurino petrosileō: aut oleo in quo sint cocta ruta pulegiū: absinthiū: ⁊ coopatur locus cuȝ lana. Si sit sanies fac empl'm de semine lini. ⁊ his que maturant: apā stōi: ⁊ epatis vngat̄ cum dyaltea: empl'ȝ ex ordeo: ficub': ⁊ sapa saniē mundificat: succus apy: ⁊ lac asine: vel iumentinuȝ pro vulnere. ¶ Aui. ordinat in p̄nc' potus clysteria: ⁊ emplastra frida. Deinde dicit: ⁊ in fine eius dimitte frida: ⁊ adde camomillā fenugre. ⁊ sint empl'a maturatiua multe caliditatis. ⁊ forte maturatiuū in dubellati sunt fic' elixate cū aqua mellis. ⁊ si oȝ cōfortet̄ cū mezereō: ⁊ yreos: ⁊ cū cōpletur maturatio dentur diuretica in potu: clysteri: empl'o. Et cū dubellati facit collectionē da maturatia resolutiua in potibus clysteribus. ⁊c̄. Et cū equatur maturatio dentur grana lactis ebibita: ⁊ clysterizata: ⁊ maturāt resistentia colere per accidēs: vt aqua cal'a. ⁊ tūc si non rumpit̄ da rumpentia: ⁊ clysteria acuta: vsq̄ duȝ ponatur aliū: ⁊ exterius euaporatis: ⁊ empl'a fortia: ⁊ diuretica. sicut acorus: semen agni casti. ⁊ in vtrisq̄ est proprietas in hoc. ꝓuocant.n.cum virtute laboriosa. deinde da ea que incarnant. ⁊c̄. ¶ Apā flāticuȝ curatur cū empl'is cal'is diureticis: ⁊ mūdificatiuis: ⁊ pl'ima fiducia ē in lauro: ⁊ folys ei'. ⁊ i ruta ēt. fiāt clysteria. ⁊c̄. ¶ In cura duri ꝯsidera radices cure duritiei epatis: ⁊ medicinas. Nā ista eadem sunt via duritiei cure renū. Et si opȝ flōma. ⁊ ꝯfert potare semina in q̄b' est lenificatio ⁊ resol'o. sicut altea fenugrecū cartamū: diuretica ſm nec̄itatē: nec sit in medicinis sup̄fluitas vt subtile resoluatur: ⁊ grossum cōuertat̄ in lapidē: sȝ vrinā ꝯsidera. ⁊ q̄tiēs igrossat̄ ꝓuoca ad equalitatē. ⁊ fiat inūctio cū oleo de costo: ⁊ empl'a ex melliloto. ⁊ q̄nq̄ cū bdelio armōiaco: medulla vrsi. ⁊ vaccina. ¶ Disiōes. si feb. est fortis post flōiam da in potu aquā or. ⁊ medicamen de semibus fridis. ⁊ sumet̄ i potu aquā citrulloꝝ: ⁊ melonū indoꝝ cōfert. hoc facto ebdomada vna si lenitur fe. ⁊ non sanat̄ infirm' da maturatiua int' ⁊ ex̄. Et cum totus dolor sedat̄: ⁊ remanet g̃uitas: precipe vt saliat: descendat a gradibus cū velocitate: ⁊ cōmoueat catim suum. Et percute ipsum si non incipit mingere saniem. Si vō mingit excusaris ab hoc. Cum ergo mingit saniē da semia mūdificatiua. deinde ꝯsolidantia vice alia donec sanet̄. ⁊ cura duri est difficilis cū assiduitate empl'oꝝ suppositoꝝ alcatim: ⁊ dorso. ⁊ seia leniētia sumat in potu cū eis que dicem'. ¶ Alex. in col'ico ifrigidandū: ⁊ nihil sic pōt p̄stare q̄ȝ cerotū cū oleo ro. factum cū modico aceti cū suc. portulace: aut polligonie. In augmento: dyaforeticū miscendū vt camomellinū: aut adipes recentes porcine: aut modicū dyaglon. declinatione facta magis dyaforetica miscenda: si ex hūoribus sit iflatio exterius pone subtilia non mordicatiua: vt camomellinuȝ empl'm. siue de farina or. semine lini: melliloto. ⁊c̄. Si multus est calor non misceatur sapa. sed mitigatiua. multū vero cal'a ꝓhibenda: ne pus faciant: nec frida plurima: vel frequenter neschiron faciant bal. ante eūoneȝ cauendū: sed post securius. Cura inflationis in pus ꝯuerse: qō cum vrīa exit est ex his que sine mordicatōe ⁊ pus expellere: ⁊ vlcera curare possunt: qualia sunt mulsa succus fenugre. cū modico mell'. ⁊ lac asine potatū: ⁊ maxie in vlcere vesice: ⁊ bolus arme. potatus: ⁊ cauda equina ⁊ gram̄ potatū. ⁊c̄. ¶ Serap. p' eūonē sanguis non sufficit scire demostrationē ex mēbris lesis: sed diuersitatem: ⁊

nām doloris: que accitin vtrisqȝ. qꝛ hec duo mēbra purgant aq̄sitatē sanguinis a toto corpore: ⁊ hoc est cōe iuuamentū toti. Sed cal'a que ꝓuocāt ⁊ mundificant nociua sunt. ⁊ nocumētū qđ fit ex acuitate medicinaꝝ est maiꝰ q̄ȝ iuuamētū: qđ seq̄t mūdificationē eaꝝ. ¶ Et ꝯsidera si sanguis est subtilis paucus curat̄ cū pauca mūdificatiōe velociter: ⁊ nā sola aliq̄n per se curat. Et si multꝰ grossus tunc indiget medicinis que subtiliant: ⁊ apiunt cū v̄tute. sed hꝰ sunt cal'e: ⁊ excitāt apa. ⁊ iō eligat̄ qđ incidit ⁊ subtiliat sine mordicatiōe donec eūent̄ ħ mēbra ⁊ hoc est. sic aqua mellis. Mensura v° q̄ȝtitatis eius est ſm mēsuraȝ qualitatis hūoris mali mixti cū sanguie. qꝛ nā infirmitatis ꝓhibet ab eo qđ labitur ex toto donec remaneāt mēbra apata qeta ⁊ tranquilla cum non currit per ea aliq̄d oīno cum non sit eis aliq̄d maius iuuamentū q̄ȝ ħ. ⁊ iō iquiratur de hūore qui est in venis. qꝛ si eq̄lis cura sit cū exterioribus. ⁊ si acutus mordicatiuus. tunc si qđ bibit̄ est plus ꝯueniēti nocumētū qđ ꝓuenit mēbris apatis est paꝝ damus sorbitionē quietaȝ sedantē malitiā: ⁊ acuitatem eius. s. aquā claram: ⁊ aliud ēt remediuȝ. sicut exigit apa cal'm ⁊ feb. ⁊ hoc vsqȝ ad horā digōnis. Et si maturꝝ est damus diuretica. Et si nā est stricta leniatur non cuȝ medicina: sed pl'm cum clysteri lauatiua: vt malua ⁊ aq̄ or. cū oleo. Et si ex hoc nā leditur superpone lanā cū ol'o anetino: vel oleo: in quo cocta sit altea. pꝰ maturationem misceatur in empl'is poliū. Et si apa est in renibus apponatur empl'm ⁊ alia posteriꝰ. ⁊ si in vesica anteriꝰ. ¶ Cura exituraꝝ est maturatio: ⁊ aptio cū medicinis exterius post maturationē aptio: ⁊ mūdificatio saniei cū vria: ⁊ in p̄nᵒ confert euaporatio cū spōgia: ⁊ empl'm ex farina: ⁊ sicla: ⁊ đcoctio ficuū cū aq̄ mellis. ⁊ si vis fortius adde absinthiū: ⁊ radicē lilij celestis: ⁊ iterius da que ꝓuocāt vrinam. sic semen agni casti: ⁊ acorus: qꝛ hec duo iuuāt eruptionē ⁊ eūonē saniei cū vrina. ¶ Qꝛ si nō rumpit̄ cū his rebus extra fac clystere acutū: ⁊ euaporationes: ⁊ empl'a fortiora. sed rupto apate mūdifica saniē cū vrina cū đco. feni. ⁊ apij. Si vero collectionē saniei seq̄t̄ inflatio absciditur exitus saniei. qꝛ cal'itas inspissat: ⁊ indurat saniē in moduȝ lapidis. ⁊ tunc fiat clystere: qđ ifridat inflatiōeȝ. sicut aq̄ or. ⁊ sessio in aq̄ cal'a. Sanie vero tota eūata sollicitisimus de esse vlceris. donec sigillet̄ sigillatione forti velociter. Nam si accidit tarditas fit egritudo cui non est curatio. ¶ De 5°. ꝑmissoꝝ. dicit Uia. si vēter sit strictꝰ clystere fiat cū viol' ordeo malua. Si lubricꝰ det̄ syrupꝰ đ myrtis. si saniē mūdificata sit ardor. vrine demus lac vacuum: qꝛ multuȝ valet ad ħ siue iterius: siue exterius sit vulnus. ¶ Dn̄t q̄dā. si magnus fuerit dolor vesicaȝ plenam oleo calido locis dolentibꝰ appone: aut scarifica mediocriter dolor sedat̄ cū sedatiuis doloris cū clysteri cuȝ flōmia: ⁊ vētosis iter catiȝ ⁊ dorsuȝ: ⁊ vaporatōe cuȝ lana infusa oleo cal'o decoc. altee: abrotani. ⁊ emple᷑ locus cū seie lini. ⁊ sil'ibus. Et q̄n̄qȝ ꝯfortatur cū polio ⁊ olibano. Et q̄n̄qȝ oȝ ponere medicamen penetratiuū ⁊ vētosas: ⁊ scalpellationē leuē. deide euaporationē. ⁊ q̄n̄qȝ seia cōia diuretica f̄ra in potu tribue. cū pauco calidoꝝ subtilium: ⁊ cum aliq̄ narcoticoꝝ. sicut anisum cū opio: ⁊ sicut filonium. Ipsum. n. est meliꝰ medicamē in ħ loco. ⁊ forte cā doloris oȝ vt ponat̄ aliq̄d đ papauere in medicis sedatis ⁊ cortices mādragore sunt ꝯueniētes ad illđ. ⁊ si apa est ꝑꝑ lapidē regat̄ regie doloris. ⁊ ꝓprie apud vesicā. qꝛ lapis excoriat. ⁊ q̄n̄qȝ sedat̄ cū balneo. ⁊ si nā retinetur fiat colliriū vel clystere non magnū. ne coartet: ⁊ doloreȝ faciat. imo magis diligo vt colliriuȝ sit lenitatl pl'ime: ⁊ sedet doloreȝ. nec ꝯuenit solutiuū. qꝛ doloreȝ facit: ⁊ nocet ꝓpter illud qđ descendere facit desuper. ¶ Clystere enim cuȝ ī eo ponūtur adipes: ⁊ vnctuosa ꝯfortatur mollificatio: ⁊ ꝓuocatio. fac̄. n. sol'onē lenificatiōeȝ: ⁊ frāgit dolorē.

¶ De vlceribus renum: ⁊ vesice. Cap. CIIII.

E vlceribus renuȝ: ⁊ vesice. attēdenda s̄t. 6. p̄ᵐ. de spēbus. 2ᵐ. de causis. 3ᵐ. de signis. 4ᵐ. de accn̄tibꝰ vel nocumētis q̄ sequūt̄ hꝰ vlcera. 5ᵐ. de d̄ria inter vlcera renuȝ: ⁊ vesice: ⁊ viarum intermediarum. 6ᵐ. đ modo curationis.

De primo dn̄t auctores. ꝙ est recens qđdam: qđdā antiquū: saluū nō saluū: corrosiuum non corrosiuum.

De scđo dicit Uia. ꝙ hūores cal'i: ⁊ acuti aliq̄ndo descēdūt ad renes: ⁊ iuiscant̄ ī eis faciētes in eis vulnera acumibꝰ suis: sil'r faciūt hūores đscēdētes ad vesicā. ¶ Haly. vlcera renū fiūt a causis interioribus vt hūore acuto qui incidit ⁊ corrodit: aut ab exterioribꝰ vt casu ⁊ ꝑcussione: que ꝯterunt: ⁊ corrumpunt. Aui. cāe vlceꝝ istoꝝ sunt cause alioꝝ vlceꝝ: ⁊ sunt cause sol'onis ꝯtinuitatis. deide aptio. ⁊ illđ q̄n̄qȝ fit a fixura vene: ⁊ aptione eius: siue eruptione: ⁊ ipsiꝰ icisiōe ꝑꝑ cās notas. ⁊ fiunt ꝑꝑ dubellati q̄ rūpit̄. ⁊ ꝑꝑ lapidē qui egreditur: ⁊ ꝑꝑ humores col'icos excoriantes. aut viscosos excoriationē facientes: ꝑꝑ eradicationē suā ex adherentia cū labore: ⁊ pl'm fiunt vlcera in meatibus a colera excoriante. Et q̄n̄qȝ sunt hec vlcera corrosiua q̄n̄qȝ non. ¶ Dn̄t quidaȝ. vulnera in renibus ⁊ vesica fiunt ex sanie: vel ex hūoribus calidis ⁊ acutis. q̄n̄qȝ ab exterioribus vt ꝑcussione ⁊ saltu. ¶ Dn̄t q̄dam. cause ꝓ̄mitiue sunt aer multiplicatiuus col'e: ⁊ flātis salsi: ⁊ acutoꝝ hūoꝝ exercitium supfluū. ⁊ maxime post cibuȝ: ⁊ corpore repleto. ⁊ simil'r bal. calefactiuū: ⁊ post cibū cibi acuti salsi cōrosiui: ⁊ medicine sil'r: ⁊ oīa diuretica in nimio vsu. sil'r decubitꝰ supinus calefaciēdo renes: q̄re trahunt̄ hūores. ⁊ coytꝰ nimius: in quo corpus ꝓ̄ calefit ⁊ dissoluunt̄ hūores. vnde sanguis aliq̄n exit: sil'r casus ⁊ ꝑcussio. ¶ Cā an̄s est col'a vel flā salsum: vel mel'ia adusta vl' lapis excoriās. ¶ Cā ꝯiuncta est aptio: vel corrosio vel ruptura. ¶ Quidā dicunt. ꝙ fit ex apate male curato q̄n̄qȝ. ex sanie cōrosiua: siue apate: vel acutis hūoribus.

De signis dicit Haly. signa vlceꝝ renū: sunt dolor lūboꝝ. ⁊ post illia sine grauitate: ⁊ distensione: emissio sanguis ⁊ saniei squāme in vria: resolutio carnea: vrine exitus facilis: ⁊ eius liquor tēpatꝰ. ¶ Ulcerū vesice eedem sunt cāe ⁊ signa. nisi ꝙ circa eā sunt cum vrine difficultate: ardore: ⁊ fetore: ⁊ q̄n̄qȝ lamine tenues. ⁊ quedā furfuri sil'ia apparent in vria. ¶ Aui. signa vlcerū renū sunt dolor in eis q̄n̄qȝ. ⁊ in vria sanies: ⁊ partes capillares: ⁊ frusta carnosa rubea. ⁊ q̄n̄qȝ an̄cedit mictus sanguis: aut dubellati renū: aut dolor ex latere: ⁊ q̄n̄qȝ sign̄ant ea percussio: ⁊ casus. cum aptione vero non est dolor: ⁊ sindens exit assidue paulatiȝ mictus sanguinis ex eruptōe dubellati: aut figura đsuꝑ durat duobus aut tribus diebus. Et si ē plus: tūc est ex aptiōe. aut vlcere renū: ⁊ vesice. sed cū ꝓlongat̄ ⁊ dolor alterat̄: ⁊ virus cōmiscet̄ nō est nisi vlcus in renibꝰ: aut vesica. ⁊ iste mictus sanguis debilitat. q̄ȝuis. n. parū omni hora. tn̄ frequentia fit sūma plurima. ⁊ si mingitur sanguis post saniem in vlceribus significat̄ corrosio. ¶ De signis malitie vlcerū. dicit Haly. significatur quādo difficultas vlcerum: ⁊ malitia. qꝛ parū rectificatur: ⁊ in longo tꝑe: ⁊ ex multitudine fecis: ⁊ per colorē viridem malum in eo qđ mingitur: ⁊ vehementiaȝ fetoris. ¶ Dicunt q̄daȝ. tumore vel vlcere in vesica: vel renibus fe. fiunt acerrime. in

somnietas:alienatio:⁊ non pñt mingere.℄ Signuȝ cõe vlceris renũ ⁊ vesice est mictus sanguinis.⁊ saniei paulatim non subito:a renibus solum exeunt resolutiones carnee:sanguis multus ⁊ sponte:purus:⁊ sine trumbis:⁊ arene rubee. A vesica solũ surfura:sãguis trũbosus squãme grauis odor:sanguis in fũdo maculosus:arene albe: Ab vtrisq; pus:qđ docet dolor in loco:⁊ lesio operatõis mẽbri a poris vritidibus: pili h ponuntur ab Ypo.in fine. 4e.ptie.⁊ ab Egi.in versibus.℄ Dicunt quidã.sigª sãguis sunt dolor in loco:⁊ exitus saniei:vel sanguinis cum vrina vel vtrisq;.℄ Signa loci.qꝛ dolor renũ est circa spinas: lesio est in vrinando:nisi cũ pungit in exitu a vesica:nec sanguis vel sanies distinguitur ab vrina:nisi post tẽpus. ℄ Si vero est a vesica dolor est circa pectinem:⁊ in vrinando patiuntur stranguriã:⁊ cum exit vrina cito sequestatur sanies vel sanguis faciens residentiã. ⁊ si a vesica fetor est in vrina:qꝛ vesica paꝝ habet de sanguie.℄ Signa vlceꝝ renũ est grauitas: ⁊ dolor dorsi: ⁊ mictus sanguinis saniosi cũ forti mixtione.Si a vesica sanguis ⁊ sanies non sunt mĩtũ mixta:⁊ fetor est in vrina. si a renibꝰ non.Dolor etiã vesice est acutior magis inferius descendens.sicut circa pectinẽ.℄ Passioꝰ.vulnera renũ si sentiuntur:vrina facilis subsanguiea: in qua velut furfures qđã supernatant.prurigo est in ano.nã eoꝝ dolet.i.pudibunda.⁊ quasi subcomedit̃ morsibus quibusdã. patiuntur tensionẽ lateꝝ ⁊ stomaci.⁊ qui huiꝰ signa nesciũt colicos putant:qbus ẽt cũ rumpit apã dolor minuit̃.

De quarto pmissoꝝ.dicit Sera. vlcera fiunt in renibus:aut in vesica:aut in vijs intermedys:⁊ sequunt̃ ex accñtibus cõibus vt currat cũ vrina sanguis multus:⁊ sanies:⁊ accidit ei difficultas vrine donec prohibeat̃.℄ Aui.multotiens pueniunt ex vlceribus renũ fistule:que nullo mõ sanant̃:q̃uis cessent a fluxu suo cum mũdificatione corpis:⁊ curãtꝰ cũ est repletio.Ex illa ergo que est bone mãe non puenit magnꝰ dolor:nec timendũ ex ea:nisi dilatatio: ⁊ corrosio. illa vo q̃ est male mãe facit dilatationẽ ⁊ adducit perditionem.⁊ ille cuius ren disrumpit̃ moritur:⁊ multotiẽs quod ex capite est decliuiꝰ ad posteriora.

De quinto pmissoꝝ.dicit Serap. distinguitur inter vlcera renũ ⁊ vesice situ oppõne:solutione:⁊ virtute.situ:qꝛ si vlcus est in renibꝰ dolor est in anchis.Si in vesica versus duo emũctoria.⁊ dolor sentitur anterius versus pectinẽ. ⁊ si in vijs vrie dolor ẽ in medio opõne:qꝛ si vrina descendat facile sine lesione. tunc est in renibus.Si cũ difficultate tunc est in vesica. aut i vijs medys.Solõne.qꝛ si vlcꝰ est in renibus exeunt cũ vrina lamina:⁊ fila carnosa:⁊ vrina eq̃lis in grossitudine.⁊ si in vesica cortices sunt siles pãniculis:⁊ vrina fetida.⁊ si in vijs vrine tunc cortices qui descendunt cũ vrina sũt sine odore fetido.℄ Uirtute sic. qꝛ renes sentiũt debiliter:vesica fortiter:vie mediocriter. ⁊ ideo dolores vesice acuti in renibus non sic:sed cũ grauitate sunt:⁊ in vijs sunt siles his qui in vesica.Et si sanguis cũ vrina mingitur successione egritudis.tũc in mẽbris vrie ẽ aliqđ ex erpete estiomeno.Qꝛ si accidit subito sine cã manifesta. tunc si cursus est multus sigñat eruptionẽ in renibus: si paulatinꝰ aptionẽ orificioꝝ.⁊ sanguis:⁊ sanies mixta cuȝ vrina mixtione forti sigñant q a mẽbris superioribus. Si currunt sine vrina sigñant q vlcus ppinquũ est canali virge:aut in virga:aut in vesica: sed discernit̃ inter hec per sensum doloris.℄ Uia.si est ex renibus dolor sentitur in inferioribus vrina cum sanguine g̃ssa est.vrina facilis:⁊ cũ ea carnis frusta.si est in vesica dolor in pectie: ⁊ angustia in vrina post horã:sanies exit in vase vrinario ⁊ in vrina malus odor:⁊ cortices:vel squãme. ⁊ sic itelligitur de vulneribꝰ iter renes ⁊ vesicã.sicut de vulneribꝰ renũ ⁊ vesice.℄ Aui.vlcera renũ cũ facilitate vrine:sed vesice cũ difficltate:a renibus:cortices rubei. a vesica albi aut magis grossi:aut parui tenues si sunt a meatibus. ℄ Per locũ doloris:qꝛ in vlceribus vesice dolor ẽ.sicut pturientis:⁊ est difficilior.qꝛ mẽbꝝ neruosuȝ.In renibꝰ minor:qꝛ est mẽbꝝ carnosuȝ:⁊ freq̃ns mictus sanguinis q̃uis sit signũ cõe:est tñ in vesica minoris q̃titatis:⁊ cõ mixtionis cum vrina.

De mõ curationis.attendẽda sunt.9.pm.de festiatione cure.2m.de pueniẽtia: ⁊ dria in curatione vlceꝝ renũ:⁊ vesice:⁊ viaꝝ intermediaꝝ.3m.de regimine siue dieta.4m.de eq̃tione hũoꝝ:⁊ euõne cũ flõia farmacia:vomitu:clysteri: ⁊ cauterio.5m.đ medicinis localibus iterioribꝰ:⁊ exterioribus:glutinatiuis:mũdificatiuis:⁊ solidatis:⁊ q̃les debẽt esse:⁊ quo tpe ppetunt.6m. de cura doloris si fortificatur.7m.de cura vlceris si fistulatur.8m.de cura vlceris recẽtis ⁊ antiq: salui non salui: corrosiui nõ corrosiui.9m. đ cura scabiei renum ⁊ vesice. ℄ De pmo.dicit Uia.oȝ medicari vulnera in renibus:qꝛ si inueterauerint:nõ amplius pñt curari.renes.n.tenere sunt substãtie:in quibus si sanies inuiscat̃ ñ recipit̃ mena. ℄ De 2o.pmissoꝝ dr̃.q in vlceribꝰ vesice est eadẽ cura:q̃ est in vlceribꝰ renũ.℄ Serap.⁊ oȝ vt scias q vlcera:q̃ st in vesica sunt difficilis curatõis pp illđ qđ currit ex superfluitate aq̃sa:acuta salsa sp: ⁊ qꝛ suba vesice est neruosa:⁊ illa que fiunt in renibꝰ sunt facilis curatõis.qꝛ suba renũ est carnosa:sed vlcera intermedia medio mõ se habent. ℄ De regie.dicit Uiaꝰ.medicia vlceꝝ est eq̃l.⁊ dieta silr. deide dic̃.In vlceribꝰ renũ ⁊ vesice nutriat amido:amigdalato:ptisana:vitello oui:tritico:rizo.℄ Dñt dieta non sit acuta vt sinapis:petrosilinum.nec acetũ:qꝛ ptinuitatem soluunt:nec sit dieta g̃ssa:sed sit mediocris nõ salsa: nec acuta:nec acetosa:sed dulcis:vel insipida. Patiẽs dimittat carnes leporias:⁊ auiũ siluestriũ:vt pdicũ:columboꝝ.℄ Passioꝰ.in vulneribꝰ renũ cibi sint spagus agrestis:pastiacha porri oia cocta.vinũ albũ bibãt.⁊ bal.vtãtur interdũ.ab oi frido abstineant.℄ Auicẽ. declina ab amaris ⁊ salsis ad dulcia:vt non fiat vulnꝰ post vulnꝰ.minora potũ aq̃ vt minoret̃ necẽtas mingendi.⁊ motus renum:coytus sũme caueatur.Canon.n. curationis vlceꝝ est quies.Cibus sit boni chimi ex carnibus auiũ q̃s scis: ⁊ piscibus:⁊ oleribus bõi chimi fridis.sicut sunt attriplices:⁊ blete.sed si vlcera sunt mala dẽt̃ assata ⁊ vitelli sorbiles:vt gradatim veniat̃ ad gallinã pinguẽ:⁊ ad triticũ: ⁊ lac pfert qñ digerit̃:⁊ asininũ:⁊ iumẽtinũ:⁊ camellinũ: qꝛ rectificat mãs vlceꝝ.⁊ lauat.⁊ glutinat cũ sua retẽtione.sed vaccinũ:⁊ ouinũ addit in pfortatiõe mẽbri:⁊ cibatiõe.sed asininuȝ:⁊ caprinũ iuuãt ex parte rectificationis ppl̃onis:⁊ ablutionis:⁊ pp̃etate est iuuatiuum plusq; ista duo.⁊ ppe si nutrit̃ in domo.Et misce cũ lacte ⁊ cibis aliquid de rectificantibus vlcera.sicut dyagragantũ.sũpto lacte post mũdificationẽ:⁊ amilũ:⁊ gumi.⁊ aliquid đ diureticis seibus glutinatiuis.⁊ post potũ lactis nihil sumatur nisi descendat:⁊ si tardat descendere misce sal:⁊ mel: ⁊ lac est pueniẽs loco aq̃ ⁊ cibi:⁊ deficit pus.iuuat camellinũ:qꝛ sigillat glutinat:⁊ pfortat.bibat etiã lac cuȝ sitit. olera vero:⁊ fructus que ei pueniũt sunt melones:citrulli:pira:granata:dulcia:⁊ citonia.Et de siccis in 2a mensa amigdale:ppe torrefacte.phistici:auelane: grana pini: ⁊ dimittant ficus siccas:qꝛ abstringunt vlcera: ⁊ scalpũt:⁊ excitãt ea:⁊ i ipsis ẽ lactiuum occl̃tũ:⁊ vita oẽ forte acetosũ: ⁊ omne acutũ ⁊ salsum:⁊ vehementer dulce.℄ Dicũt qdam.dieta sit pria cause ledenti:⁊ sit digestibilis:mundi

ficatiua:glutinatiua.vnde sūme valet lac.qđ sero mūdat
butyro maturat:⁊ lenit:⁊ caseo cōsolidat.bona sꝫ amidū
amigđ.ptisanū: vitellū oui:triticū rizuȝ:balnea sicca ma
la.sed calida dulcis aque bona.¶ Serap̄. Et si infirm⁹
non tolerat probibitionē a comestione ciba carnib⁹ auiū
montanaꝝ non pinguiū.⁊ sint frixe:vł assate:⁊ ꝯfert sor
bitio ex amilo.⁊ ordeo cū lacte.⁊ tritico cū piguedie gal/
line.Et si vlc⁹ est malū da cibos tēpatos extiguentes.sicꝫ
aq̄ or.⁊ malue:lactuce: portula. Caueat a motu. q2 nihil
est magis nociuuȝ vlceribus que indigent ꝯsolidatione
q̄ȝ motus.⁊ ideo qui vtitur quiete sanaꝫ. Caueat a coytu
penitus.q2 nociuus est oībus vlcerib⁹.⁊ ꝓprie vlcerib⁹:
que sunt in renibus:⁊ si tempus ꝓlōgatur: ⁊ cessat feb. ⁊
incarnatur vulnus sumant carnes edi galline.⁊ amigda
las dulces tōrefactas cū melle:grana:pini.passulas: fisti
cos:auelanas: caueant a ficubus siccis cōpletis. q2 ī eis
est virtus abstersiua:quare timeꝫ supra vlcera ne probi/
beant incarnari:sumant ēt pira:citonia: mellones:citrul
los maturos.⁊ lac est magis iuuatiuū vlceribus renum
omnibus curationibus:⁊ magis gloriose portionis: ⁊ bo
norabilius iuuatiuum ⁊ lucrū eius est plus.ordies vero
lactis sꝫ tres.vnū subtili⁹ vt asine:aliud grossius vt vacce
tertiū est mediū:vt capre.¶ Si ḡ vlcus idiget mundifi
catōe da lac asine:q2 plus mūdificat:⁊ plus ꝓpinquū est
lac capraꝝ:vel equaꝝ.Et si vlcus non indiget mundifi/
catione:⁊ corpus est extenuatum.sed indiget viuificatio/
ne da lac vaccinū.q2 sufficienter nutrit:⁊ viuificat: ⁊ ipi/
guat ⁊ tēperat supfluitates:⁊ sedat acuitatē.Et si corpus
indiget viuificatione:⁊ corp⁹ ē imūdū vlcus:deꝫ lac cap/
nū cū sit medicamē inter hec duo gn̄a lactis:⁊ efficꝫ opō/
nem vtriusq3.⁊ an̄q̄3 detur lac mūdificeꝫ corp⁹ cū rebus
que non nocent:aut exiccant vlcus vt cū damus ipsum
non oȝ vt dem⁹ aliquid ex cibis:aut medicis:dōec ꝯplete
digeraꝫ.⁊ descēdat a stō.⁊ q̄3titas lactis sit.ℨ. 4^{or}.aut.5.⁊
ad plus.9.⁊ damus cū eo quasdā medicinas:que mundi
ficant:⁊ incarnant vlcera.sicut dragantū gumi ⁊ amilū:
⁊ corall.⁊ karabe.⁊ miscemus ēt aliquid cum eis ex me/
dicinis velocis penetrationis.sicut anisum:semen apy.⁊
daucus.Qꝫ si tardatur lac in stō.⁊ nō penetrat velociter.
tunc opȝ vt demus cum eo aliquid sal.¶ De 4°.p̄missio
rum.dicit Aui.p̄mū qđ intenditur in curatione vlcerum
renū:⁊ vesice est equatio hūoꝝ:⁊ declinatio ab amari^{ne}:
⁊ salse^{ne}. Et de eis que hūores equāt est flōia si est nec̄ia.
⁊ solō subtilis sine labore.⁊ sine solōne vna subito. quia
huius expellit a corpore expulsionē subtilē cum declina
tione a parte alia q̄3 a parte renū:nec detur solutiuuȝ ni/
si cum opȝ:⁊ melius est equare materiā:⁊ educere eaȝ p⁹
illud proprie cū vomitu.vomitus nāq3 est melius q̊ vlce
ra renū curantur.q2 mundificat:⁊ eūat:⁊ attrahit ad cō/
trarium renū.⁊ vsus vomitus quādoq3 excusat ab alio.⁊
melius est:vt prouoces cū seminibus prius.deide ꝑmute/
ris ad vomituȝ.⁊ fiat super cibum cum aliquo leui vt se/
mine melonis:⁊ vino dulci:vel syrupo acetoso. ⁊ aq̄ cali/
da.Et ex his q̄ tempāt hūores est aqua calā melonis ro/
mani iuiubarū:⁊ papaueris:⁊ multotiens ꝯferūt clyste/
ria dissinterica ꝭm semitā vicinitatis.⁊ emplastra:⁊ iun
ctiones cuȝ oleo masticis.⁊ de citonys.⁊ quādoq3 addiꝫ
sicut storax. Nam hoc prohibet putrefactionē dilatari:
⁊ quādoq3 oportet.sicut est adeps anatis ad leniendu3.
¶ Serap̄.si necessaria est euacuatio.tunc opȝ vti vomi
tu:⁊ non leniatur eoꝝ natura:nisi cū cibis tantū. ⁊ si vo/
mitus non est difficilis sumatur de cibo: ⁊ vomitus cuȝ
dulcibus fiat:⁊ inunctuosis:⁊ ingrossetur vomitus super
eos:⁊ ego non narro laudem vomitus pp eūationem re
pletiōis viscez tm̄.imo puto φ quādo hō vtitur eo assi/

due sanatur ab vlceribus renum sanatione completa. ⁊
dolore alio in eis.¶ Dicunt quidaȝ. flobotometur basi/
lica si particularia conueniunt:soluatur venter fugiēdo
dissolutiua.⁊ vomitus valde iuuat: q2 mundificat. ⁊ ad
contrariuȝ trahit.⁊ sit post cibum precedente carne mel
lonis cum vino dulci:vt fiat facilius: fiat flōmia in prin°
de talo:fiat clystere suaue cuȝ adipe anseris:vel galline.
cauterium aliquando fit in superioribus vt materia tra
hatur ad oppositū. aliquando in inferioribus. aliquādo
super renes exterius.¶ De 5°.premissoꝝ.dicit Aui.φ re
gimen cū medicinis est cuȝ exiccatiuis. abstersiuis sine
mordicatione:⁊ oportet miscere glutinatiua cū medicis
vlceꝝ:quoniā securant ab excoriatione eoꝝ que sup ipa
transeunt.sicut amilū dragantū.⁊ gume fride.⁊ qđ ē eis
est vnctuosum.sicut lacca facit nasci carnē in membris:
⁊ opȝ miscere diuretica subtilia.vt faciant penetrare me
dicinas rectificantes:⁊ sigillantes.licȝ in seipsis noceāt.
⁊ quādoq3 opȝ miscere narcotica pp sedationē doloris.⁊
repcussionē:⁊ exiccationē.⁊ si sordes est in vlcere da ab/
stersiua in q̄bus est virt⁹ ꝓuocatiua:vt aq̄ zuccari. ⁊ mel
lis cum quibusdam seminibus:donec lauet.deinde adhi
be desiccatiua:in vlceribus vesice eadem est cura:fiunt
quoq3 argalia. p̄mo mūdificatiua.2°. cōsolidatiua stipti
ca.¶ Dicunt quidā.medicine vlceꝝ istoꝝ debent esse p̊
mundificatiue.deinde glutinatiue.deinde consolidatiue.
mundificatiue vt aqua mell.glutinatiue vt dragantū:so
lidatiue vt bolus arme.⁊ tales medicine valent dari per
os ⁊ emplando:⁊ vngendo.Et qn̄q3 ponitur apiuȝ vt du
cat medicinas ad locū.diuretica sunt cauenda.nisi quā/
do sanies est nimis spissa.¶ De 6°.p̄missoꝝ.dicit Aui.si
dolor est fortior p̄termissa cura vlceris seda dolorē cuȝ
hac medicia. ℞.iusquiami albi.ℨ.i.6^{am}.apy.kirrat.i.seīs
citrulli.lactuce:portulace an̄.ℨ.i.hec.n.sedant dolorē sta
tim.⁊ qn̄ dolor est paruus sedat ipsum potus lactis loco
aq̄.⁊ sy⁹ violatus.⁊ de fortibus sunt dyacalamētū troc.al
kekēgi.aristol. camedreos est fortis valde ⁊ clysteria q̄
ꝯferunt in dissinteria.Et qn̄q3 ponunꝫ empl̄a h⁹ generis
super dorsum:vt de farina or.cū vino ⁊ melle cocta vł ō
rosis lentibus. ⁊ melle.nam hec prohibent dilatari pu/
trefactionem . Et de radicibus curationis est cum do/
lor est fortis:vt curetur dolor p̊us.deinde vlcus.¶ Dn̄t
quidaȝ.si dolor est fortis mitiga dolorē p̄mo cū narcoti/
cis.dolore mitigato mūdifica saniē cū aqua mell in qua
cocta sit ligritia prassium:yreos:aut cū capillis veneris.
succo feni.¶ In sanie grossiore ꝓdest decoctio seīs lini:
polipody:⁊ aqua mellis.laca vero cū draganto:⁊ amido
exhibita saniē mundificat:carneȝ generat:sanie mundi/
ficata ꝯsolida.ad qđ valet terra sigillata cum succo gnq̄/
neruie:arnoglo.⁊ omnia que dantur ad mūdificationeȝ:
⁊ ꝯsolidationem debent dari ieiuno stō. fiat inunctio cū
oleo masticis:aut citonioꝝ cum admixtione storacis: vł
assungia anatis.¶ De 7°.dicit Aui.fistule vero curatio/
nem non habent nisi exiccationeȝ ꝓhibitiōem corrosio/
nis.Et exiccatio fit cum assiduatione mūdificatiōis cor/
poris:⁊ abstinentia cibor̄ ⁊ potuum. vt quidam dicunt
probibitione sanguinis aquosi: ⁊ cautela a replōne ꝭm
q̄3titatem ⁊ qualitatem:⁊ hoc quidem sufficit in cura ei⁹
que maligna non est.Maligna vero curatur cum hoc.⁊
cum eis que sunt fortiora.sicut emplastra ⁊ potiōes que
prohibent putrefactionē.sicut sunt stiptica nō cū abster
sione in quibus non est mordicatio cum mordicatione.
¶ De 8°.p̄missorum.s.de cura speꝝ.dicꝫ Auicē.si vlc⁹ est
recēs ⁊ q̊tiēs rūpiꝫ apa est cura facilior:⁊ forte sufficiūt:
pille de amilo cū sy° viola.¶ Si vo cronicū cura est res
difficilis.Et opȝ vt ꝓperes ad mūdificādū in leni cū diu/

reticis leuib⁹:sicē se.alkekēgi:⁊ altbee vsq; ad acceptiōes feniculi:⁊ in malo ⁊ maligno cū eis q̄ sunt sicut capill'.ve. licz sit tēperat⁹:⁊ yreos:⁊ faria orobi.¶ Et oz aggregare potationē:⁊ emplatiōnē cū egritudo ē malig^a.vlcere mūdificato sigilla vt nō fiat corrosio.¶ Coytus vō istis est valde nociuus ꝓpter motū exercity.Et fricatio sufficit: qm̄ trabit sanguinē ad corpus.Et si vlcus non sit cuz illa malitia sufficit tēperatuz abstersiuū ⁊ exiccatiuū.¶ Et si est malignū necessariū est fortius qđ mūdet ⁊ lauet sordem:⁊ magis exiccatiuuz vt ꝓbibeat sordez:⁊ magis stipticum vt ꝓbibeat effusionē maloꝝ humoꝝ:⁊ cū mūdificatur exiccat̄ ⁊ diuertunt̄ ab eo mā̄e:⁊ est sanatio.Et medicine ebibite curāt̄ nō malignū valde de vlcerib⁹renum:⁊ semen altbee:⁊ radices eoꝝ cum aqua mellis.Et semen alkekengi vel capilli vener.cum aqua mellis. Et radici liquiritie inest exiccatio ⁊ mūdificatio: maturatio ⁊ cōglutinatio.¶ Sera.ꝑmo abstergit ⁊ mundificat. 2° stipticat ⁊ incarnat.¶ Et si vlcus est saluuz cū mūdificatiuo leui sedatiuo:sicut semie malue cū melle:aut cū medicina ꝓuocatiua vrine:⁊ gete:sicut decoctio apy si non sufficit cū capillis ve.⁊ fortius mūdificat radix lily celestis:prassiuz ysopus.Qđ aūt ꝯfert vlcerib⁹ saluis ē empl'z de farina or.thure oleo de mastice:vel de rosis siccis lentibus ⁊ melle.nā hec probibent putrefactionē vlceris.Et pone emplastra super alcatiz:⁊ loca vacua duz vlcus nō consolidatur ad mūdificandū confert sorbitio ex ordeo. ¶ Qz si vlcus est malum:qđ scitur ex viriditate fecis fetore ingētudine paucitate iuuamenti cū medicinis:⁊ vebemētia doloris apud eūonem:tunc idiget duob⁹.s.medicina iteriori vebementer mundificatiua.⁊ alia stiptica exiccatiua q̄ ꝓbibet vlcus dilatari:⁊ ꝯfert vlceribus que pabulāt. Post mūdificationem ⁊ putrefactionē vlceris da que incarnāt ⁊ glutinant.s.rob de agresta:succū barbe yrcine:terrā sigillatam:corallūz:⁊ alia stiptica:⁊ incarnatiua:⁊ misce amillum dragātum:⁊ semē altbee:donec facile veniat ad profundū:⁊ conferat : ⁊ cortex radicis mā̄dragore:papauer nigrū:sem̄ iusquiami:⁊ opiuz:⁊ ꝓprie si currit ex vlcere aliqđ veneni:⁊ dolor est fortis valde.Et opz miscere cū eis ex medicinis penetratiuis:vt facile veniat̄ ad loca lesa:⁊ nō ledant̄ mēbra i qb⁹penetrāt:⁊ b̄ sīc semē apy ⁊ dauci.¶ Et si vlcera sunt i canali vge ipo nat̄ aq̄ plātagis cū oleo vio:⁊ albumine oui subtili.Et si vlcera ꝓping tpis sūt i canali vge:aut vesice:iponim⁹ cū ꝑdictis ematbitē cbimoleā ⁊ cerusaz.¶ Si vō vlcera sīt antiq̄ mūdifica cū troc.de cartis ꝯbustis dissolutis cum aq̄ or.⁊ lacte mulieris.Si sanguis erūpat i vgam ipone succū arnoglose:vel portulace exteri⁹:terrā sigillataz gūmi arabi.dragāt.l.rof.balaust.portula.¶ Dic Uiat.medicinā debem⁹ icipe cū spōgia infusa aq̄ ca'a:⁊ oleo:post fiat empl'm cū rof.lētib⁹ myrrba:oleo ro.⁊ puluere molendini:semen demus cucumeris:⁊ bolum arme.cuz lacte asine.Et vniuersaliter omne lac banc passionē iuuat: deinde semina frigida ⁊ malue:⁊ qđcūq; boꝝz volueris coctum dabis cum iuiubis:vel ptysana:vel lacte asine. si vulnera sunt in vesica psillium iuuat:si cum argalia imittatur.¶ Dicūt qdam.ꝙ hec passio inueterata incurabilis est:⁊ ideo cura blandiēs ē necessaria:bibat omni mane lac seminū frigidoꝝ ad modū sirupi ad mūdificā̄duz:facta mūdificatione in dicto lacte ponant̄ ꝯsolidatiua:vt est plātago:vtatur zuccaro cū dragāto.vngant̄ renes cum oleo ro.⁊ aceto:⁊ aqua ro.ꝯferunt multū semīa frida cum bolo arme.⁊ ligritia:qz semīna frigida mūdificant:bol.consolidat:liquiritia lenit.Simil'r valde cōferunt troc.alkekengi:in qbus quedaz sunt mūdificatiua: quedam ꝯsolidatiua:q̄dam lenitiua.ꝑmo mūdificandū

cum lenibus:sicut lac qđ melius est vaccinū:scđo caprīnū. tertio pecorinum.Facta mūdificatione vti opz viscosis solidantibus:vt sunt pastila:succus cassiefist.frequenter sumptus ꝯfert valde:⁊ cauteria i posteriori parte cruris ¶ Quidam dicunt.dolore mitigato cū narcoticis mundifica saniez cū aqua mellis:or.ligritie.Si sanies ē grossa cū decoctione polipody:sanie mūdificata ꝯsolida cum acatia.Et daoīa mūdificātia:⁊ cōsolidantia in ieiuno ⁊c. ¶ Passio.in cura vlcerum da mulsum:vbi infusum est asarum crocū.in ieiuno da aquam calidam cū vino mane:⁊ in vino mulsam decoctionis apy.cymini:⁊ oleū decoctiōis aneti.castorei.rutbe.myrrbe ꝑ clystere inycies. cibi sint sparagus.pastinaca ⁊c.¶ De nono p̄missorū. dicit Auic.scitur scabies vesice ex adustione vrine ⁊ fetore:⁊ dolore vebemēti cum pruritu:⁊ sedimie furfureo: ⁊ q̄nq; currunt assidue bumiditates:⁊ q̄nz sanguis.¶ Cura eius est dare abstersiua mūdificatiua absq; mordicatione.⁊ sint fortiora q̄̄ in alys vlcerib⁹.Et bibant̄ ēt glutinatiua in frigidantia:sicut mucillago.semis citonioꝝ:⁊ psilly cum oleo rof.¶ Et conferunt cibi dulcis kimiviscosi:sicut pedes ⁊ renes pingues cum oleo amig.⁊ aqua or.⁊ frumētum coctum cuz gramine aniū.⁊ genera lact': sicut asininum.caprīnū.ouinum.⁊ vaccinum: ⁊ assiduatio mūdificationis corporis.¶ Alexā.cognoscas scabiosam vesicaz:quā greci ptisaiz vocant.quādo apparēt in vrina similia furfurib⁹:⁊ discernitur ab his que in venis boc modo.qz si vrina tenuis est acta de venis sunt:si pinguis de vesica.Curari opz medicinis que sine mordicatione purgent.⁊ probibeant.⁊ nouissime desiccēt:⁊ cicatricez inducāt vulneribus.Est eniz bec passio pene incurabilis.¶ Diuretica nō maxime adbibenda.⁊ lac asine sepe datum multuz iuuat:qđ si nō ē caprinum: da i potu in cibo cum pane cum simula cocta.aut alica:aut tritici farina cocta.Juuant autem oua apala.i.mollia.⁊ melones cucumeres:pinei recentes:⁊ vue:⁊ semen cucumeris potatuz:⁊ que ex eis conficiuntur myrtba babentia:aut nucleos pineos:aut opium contra dolorem nimium:sed opium non detur sepe:nisi s̄m virtutem.¶ Est autem confectio ad dissurias:aut inflationes renū vesice:⁊ vlcera'cū flōne facta sanat.℞.grana pineoꝝ ro.semis cucumeris.grana.40.amilis̄pice nardi.añ.ʒ.i.seis apy.ʒ.5.in aque sextario vno coque ad tertiā.spicaz nardi.⁊ apy.semē teres.da bibere ciatos duos.¶ Me^nc vtiles troc.alkekēgi excoriationi vesice:pul.ligritie.dragāti.gūmi arabici.excoriatl.simil'r ceresa alkekengi cruda vel cocta in vio:⁊ cōesta ardori:⁊ excoriatiōi:ꝯsolida sil'r excoriatiōi: trazea de seib⁹mūdatis.⁊ zuc⁹ cācine excoria^{cm}:⁊ ardori aq̄ ðcoc.frāsigoloꝝ ardori vrie lāceolata sil'r vlcerib⁹.

¶ De mictu sanguinis ⁊ vrine. Cap. CV.

E mictu sanguinis ⁊ vrine que est sicut lotura carnis. Et de capillis:siue pilis qui exeunt cum vrina notanda sunt qnq;. p^m de spēb⁹. 2^m de de causis. 3^m de signis. 4^m de cōuenientia:⁊ dria inter fluxum sanguis qui exit cum vrina ab epate:⁊ illum qui exit ab epate cum egestione. 5^m de modo curatiōis.

De primo dicit Auicē.ꝙ aliquādo mingitur sanguis pur⁹:alī̄ sil'is lotur̄ carnis:aliq̄ ē sāguis mixt⁹cū būorib⁹ g̃ssis:aliq̄ cū pure:aliq̄ cum vria exeūt capilli siue pili.¶ Quidā dnt.flux⁹sāguis cū vrina:quidā est recens:qdam antiquus.

De secundo dicit Aui.ꝙ sanguis purus est ꝑ mēbra supra vesicaz:⁊ renes:sicut est epar:aut a toto ꝓpter repl'onez:aut dimissionem con

suetam.s.exercitij: vel euacuationis: aut abscissionē membri: aut ꝓpter crisim: aut ꝓpter saltum vel casum. Si vo est in membris vrine: aut ꝓpter incisionez vene: vel aptionem: vel scissionem: vel percussionem: vel casum: vel ventositatem: vel frigus: vel corrosionem: vel spasmum fortem: vel ꝓpter liquefactionem carnis in sanguinē: vl vehemētem tenuitatez sanguis. Sāguis vero sicut lotura fit pp debilitatē digestiue ⁊ discretiue in renibꝰ: aut ꝓpter debilitatem eaꝝ in epate. ¶ Mictꝰ vo sanguis cū humoribus grossis fit ſm plīmū ꝓpter debilitatē renū. ¶ Mictus vo sanguis mixti cū pure fit ꝓpter rupturaz dubellati in superioribꝰ.s.pectore pulmone: vel epate: vl ꝓpter rupturā in membris vrine: aut ꝓpter vlcera i eis habentia pruritum. ¶ Mictus vo similis capillis fit ex debilitate digestionis renū vel venaꝝ: ⁊ qñqꝫ est longa: quasi duobꝰ palmis: ⁊ quādoqꝫ declinat ad albedinem: ⁊ non prolongaṫ: nisi ꝓpter generationē in inuolutionibꝰ venarum renū: aut aliorūz ex cibis grossis: sicut lacte fabis ⁊c. Et nō est timor ꝓpter eorum exitum: vrina grossa mingiṫ: aut ꝓpter viam mundificationis: ⁊ qñqꝫ ꝓpter humores grossos ex debilitate digestiōis. vrina pinguis signat liquefactionē adipis. ¶ Jngt Hypp. cum mingiṫ sanguis sine dolore paucus: ⁊ aliqñ non est malū: cū aūt perseuerat: tunc forte fit febris: ⁊ mictus puris. Haly. sic distiguit cās ⁊ signa sanguis in vrina: aut ab exterioribꝰ aut ab iteribꝰ cāis: ⁊ ab interioribꝰ: aut ðbilitate imutatiue renū q̄ aq̄sitatē nō imutat: aut ðbilitate retentiue venaruz: vnde sanguis exit cum vrina: non est aūt cum huius habitudīe dolor: ⁊ si ē: ē modicꝰ. A renibꝰ vo est sanguinis emissio circularis: sicut in sanguine ab ano cōtingit: ⁊ hāc habēti circuitus passionē accidit lumboꝝ egritudo que mitigaṫ cū accidit sanguis exitus tpe circuitꝰ. ¶ Fit aūt hoc etiaz ex venaꝝ corrosione: exitqꝫ sanguis pedetentiū: aut certe multa est eius effusio a venaruz renum aliqua fissura: que ⁊ venarū fit multitudine: ⁊ multa earum tenuitate: ⁊ hec sanguinis emissio est sine causa ⁊ subita. Sāguis ab exterioribus fit ꝓpter casuz ⁊ scitur ex causis que precesserunt. ¶ Viati. sanguis egestio cuz vrina fit. 3. modis: vel de aptione epatis: vl de suis venis ruptis: vel de incisione venarum inter renes ⁊ vesicam. ¶ Alman. ponit causas extrinsecas tm̄.s. casuz ⁊ ꝑcussionem: cibū vel potum acutum. ¶ Quidam dicūt. sanguis exiens cū vrina fit ab epate renibꝰ vesica: ⁊ alijs vijs vrinalibus. ¶ Si ab epate: aut ex abūdantia sanguinis: aut defectu contentiue: ⁊ exit sine dolore. ¶ Si a renibus vl vesica: aut ex vene ruptura: aut corrosiōe: vel resudatione: ⁊ fit a cā interiori: vt ex abūdantia humoris: vel calis ⁊ siccis humoribꝰ: vel sanie: vel vulnere: vel ab exteriori vt saltu casu. fit ab epate: kilili vena: vel lumbis: vel vesica. fit a ruptura ꝓpter percussionē: quādoqꝫ ex sanguinis abūdantia: quādoqꝫ ex acumine. ꝓpter resudationē vix aut nūqꝫ. ¶ Raſ. ponit signa: ⁊ causas dicens: signū eruptionis sanguinis ex renibus est ꝙ ifirmus mingit subito sanguinē plurimū exuberanter: aut post percussionez super locum renū vel ꝓpinquū ei: aut post comestionez cibi acuti. ¶ Dicunt. ꝙ fit a coytu: vt vidi aliqñ: qñqꝫ ab epate: qñqꝫ a splene. ¶ Quidam dicūt. sicut dicit Raſ. cōsiderandū vtꝝ sit ex egritudine ꝑcedente: vel herpete: vl simili: q2 materia putrida locū vlcerat. Si exit subito sine sanie significat impetuosuz exituz ꝓpter vene rupturam. Si vo paulatim signat apertionem. ¶ Passio. sanguinis eruptio a renibꝰ: qñ vena aliqua crepuerit ⁊ sanguis i vesicaz diffundiṫ: ⁊ purus velut vrina mingiṫ cuz dolore renū. ¶ Emorosagia. i. fluxus sanguis fit ex eruptione venaꝝ: vel collectiōe: aut coytu nimio: vt per vrinam sanguinē mingat: aliqñ paꝝ: aliqñ vt lotura carniū. ¶ Quidā dicūt. cā primitiua est aer hūidus nō naturalis multiplicās sanguinē: vel calidus ⁊ siccus acuēs ipz. exercitium nimiū deambulatiuuz equestre leuatoriuu: bal. calidū ⁊ siccū: cibi ⁊ potus calidi ⁊ humidi multiplicātes ⁊ acuentes sanguinez: ⁊ diuretica: ⁊ coytus relaxādo venas: ⁊ res ꝯtra nām: vt percussio membri abscissio. ¶ Cā añcedens est vel multitudo sanguis: ⁊ fit aptio vl eius acumē: ⁊ fit corrosio: vel motus vehemens: ⁊ ebullitio: ⁊ fit ruptura: ⁊ fit ꝓpter liquefactionē corporis: ⁊ tūc vrina est virulenta: ⁊ ibi est periculū. Vel causa añcedēs puri sanguinis est aptio vene que fit a multitudīe eiꝰ: vel ruptura que cātur a saltu: vel extrinsece: vel eprosio que causatur a malitia sanguinis vel putredine. ¶ Cā añs ipure est debilitas digestiue in epate vel sequestratio i vene: vel grossities: vel nimia subtilitas sanguis. Causa cōiuncta omnis fluxus sanguinis vndecūqꝫ est ruptura vl apertio vel corrosio.

De signis

dicit Viati. Si sanguis exit sine dolore ab epate: ⁊ si cito exit purus sine cā precedēte: est a ruptura vene in renibus ex saltu vel multitudīe sanguinis vel acumine. Si venarum ora aperiuntur non exit subito: ⁊ maxime si apertio parua: ⁊ exit paucus subtilis: ⁊ vrina quasi cum sanguine mixta. ¶ Aliquādo exit sanguis a lapide descendente: ⁊ maxīe si sit asper: aliquando fluit ex venis vesice grossis: sed precedit signum vulneris in vesica: dolet. n. vesica ⁊ sanguis gescit. Aliqñ exeunt frusta de vesice suba: vñ dr̄ ab Egidio. Fundit trūbosuz vesica grauē maculosuz. ¶ Cōstā. in pātegni. si sanguis sine dolore exit itellr̄: q2 de epate sit. ¶ Auicē. sanguis purus ꝓpter replōnē fit: ⁊ signa patēt. Si ex apōne: ⁊ ē sine dolore: ⁊ ē sincerꝰ purꝰ: ⁊ fit paulatiz. Si sāguis eruptiōis: ⁊ scissiōis ē multꝰ: ⁊ in vesica aptio ⁊ eruptio parua: sed a renibꝰ plurimus exit. Vesice. n. venit aquositas collata: sanguinē vo recipit a venis paruis: ⁊ iō est pauci sanguis. Ad renes venit sanguis plurimus cū aquositatē q ibi colatur ad renes: ⁊ veniunt vene magne: qbus alia membra nutriuntur: quare in eis est sanguis multus: ⁊ plus illo quo idigēt: ⁊ vene eoꝝ nō minute: nec situs eq̄lis: sed vene vesice suo situ nō sūt exposite corruptōi: nec scissioni ⁊ sanguis vlceꝝ ē cū dolore. ¶ Et si ē corrosio ē paulatiz: ⁊ decliuis ad nigredinē: ⁊ qñz fetet: ⁊ vtplm fit post egritudies: ⁊ qñz cū eo sūt cortices: ⁊ post resoluit illō exitus sanguis puri. Liq̄factiuuz signat liq̄factio: ⁊ sanguis subtil adustꝰ: sic abrasio libri. Si ex subtite sāguis signat ꝙ exit i flōmia: ⁊ nō ē aliō signū: locꝰ vo saniei: ⁊ doloris sciṫ ꝑ dolorē si sit ibi: ⁊ sciṫ ꝑ sigͣ egritudinū: sic apatis vlceris replōnis ex via ꝯmixtiōis. Nā q̄to res ē altior tāto ē maioris ꝯmixtiōis: ⁊ q̄to iferior tāto ē maioris sepatiōis. ¶ Et q ē pp cās vicinas vge añcedit vrina. Et qui elōgaṫ a vga postponiṫ ab vria: aut misceṫ valde. silis loture signat debilitatē renū: aut epatis: ſz a renibꝰ maioris albedis ⁊ grossitudis. Si ab epate magis trahit ad rubedinē: ⁊ ē subtilior ⁊ silior sanguini. Et si ē ex pure ab epate ē plurimꝰ subito. Et si ex vlcere ē paucꝰ ⁊ sepatꝰ: ⁊ qñqꝫ corrūpit icessū suū cū sanie ⁊ post. Et ex cretica ē alleuiatio ⁊ fortitudo ē: ⁊ ē subita. Et q̄ ē ex replōne vl dimissiōe exercitij: vl abscissiōis mēbri hꝫ: qñz pyodos. ¶ Dñt. si a ꝑcussiōe sciṫ ꝑ iterrogationē: si ex ruptura exit purꝰ. Si ex corrosiōe purulētus. Si a renibꝰ dolor in lumbis: ⁊ qō exit ē magis mixtuz cū vrina. ¶ Si a vesica dolor in pectine: ⁊ stranguria seqtur: vel qō exit cum vrina facilius residet: ⁊ si squāmas habꝫ: et fetet certiꝰ est signū: qñz vo sanguis cadit a renibꝰ in vesicā: ⁊ globaṫ: ⁊ facit dolorem ⁊ tensionem: ⁊ impedimētū mictus: ⁊ qñqꝫ multi pereūt:

⁊ exit q̄ñq3 in modū sanguisuge. Si ex acumie scit̄ ex colore croceo: ⁊ mordicatiōe. ⁊ ardore. ¶ Si ab epate sanguis ē m̄ltꝰ purꝰ: a kili vena sanguis purꝰ: a vesica paucꝰ. Si sanguis ē sine sanie ex ruptura ē. Si exit sanguis cū sanie a supiorībꝰ fortl ē mixtio. Si ab iferiorībꝰ debilis. ⁊ sanguis ⁊ sanies sine vrina: ⁊ tūc ē signū q̄ vlcus ē ppinquū3 canali virge: aut in v̄ga: aut in vesica: s3 discernit̄ p modū dolēdi ⁊ locū. q2 i vesica maior dolor: i pte carnosa minor. ¶ Dīt qdā. si vrina p̄us exit: deīde sanguis signū ē q̄ a remotis venit locis: si sanguis prius vena ē rupta i vesica. si mixta i lūbis ē scissura. si a splene grauitas est i ypocūdrio sinistro. ⁊ sanguis turbidꝰ: melicꝰ ⁊ q̄ntitatis mioris. ¶ Dīt qdā. sigª st̄ si ab epate sanguis purꝰ: si a venis medys nō adeo purꝰ. si a vesica ipurus peciatꝰ: si a pmixtiōe paucꝰ sine dolore: si a ruptura multꝰ ⁊ subito cū dolore. Si a corrosiōe feculētꝰ: ⁊ cū dolore. Si colorē h3 sāguis egritudo ē salua: si virulētꝰ: tūc non est salua.

De quarto p̄missoꝝ. dic̄ qdā: q̄ sanguis exiens cū vrina ex eisdē cāis pt̄ pcedere ex qbꝰ pcedit sanguis exiēs cū egestiōe: ⁊ isup ex alys vt tactū ē: s3 dīt loco. q2 si cāe sūt ex pte sime sanguis exit cum egestiōe. Et si ex parte gibbi cum vrina.

De modo curationis attendenda sunt. 8. pm de facilitate ⁊ difficultate cure. 2m d̄ cōuenientia ⁊ dr̄ia i cura huiꝰ egritudis cū alys ⁊ inter q̄sdā spēs hꝰ egritudis iter se. 3m de regimine. 4m de flobotomia ⁊ vētosis. 5m de q̄litate ⁊ ordie mediciaꝝ. 6m de cura spēꝝ. 7m d̄ correctiōe accn̄tiū. 8m d̄ menis simplicibꝰ ⁊ ꝯpositis. ¶ De p̄ dīt q̄ ista passiō ē difficil̄ cure tā i vesica q̄3 i renibꝰ: ⁊ silr̄ alie passiōes pp hūiditatē salsā ide fluētē: ⁊ pp carnis ⁊ sanguis paucitatē. In renibus v̄o ñ ē aq̄sa pp sanguis admixtionē: ⁊ q2 i eis ē plus de carne ⁊ sangᵉ. ¶ De 2º dic̄ Haly. egri cura eo disponatur regimie: qd̄ ⁊ i sāguis sputi caplo exponimꝰ. ¶ Passionariꝰ. potāda vel dāda sūt simplicia ⁊ ꝯposita: q̄ i sanguis sputo vl̄ vomitu adiutoria diximꝰ. ¶ Uia. ⁊ Cōstā. mena dāda i fluxu sanguis ab epate dicta ē: deiñ dīt dentur cibi: diete: ⁊ mene q̄s diximꝰ i fluxu sanguis ab epate. ¶ Ex dictis p3 q̄ cōicāt fluxꝰ sanguis ab epate renibus vl̄ vesica: ⁊ silr̄ a pl̄mone pectore: vl̄ capite: ⁊ vnūcūq3 rōe fluxꝰ: s3 dīnt rōne mēbroꝝ: q2 f3 Ga. i tegni. sanādoꝝ iuētio f3 ptē qdē aliquā ex ipa accipit̄ dispōne: pl3 v̄o ex patiēte pticula: s3 h̄ mō reliquet̄ idustrie medicātis. ¶ De regimie. dic̄ Uia. si d̄ epate demꝰ dietā subtilē. Caueat a labore coytu. Si d̄ venis icisis i renibꝰ: vl̄ i vys inter renes ⁊ vesicā: vl̄ de aptiōe venaꝝ p̄cipit̄ qes phibet̄ exercitiū motꝰ ⁊ coytꝰ: reficiat̄ cibis ⁊ dieta quā diximꝰ in fluxu sanguis ab epate. ¶ Quidā dīt. cibꝰ sit panis tritus i lacte de q̄ ex̄ctū ē butyꝝ: pdices: turtures: ⁊ aues pue cū aceto ꝯdite. ¶ Auic. i fluxu cretico si sit flōmia subtilia cibū post flōmiā: ⁊ nō approximes stiptica: sic cibꝰ factus cū sumach: nisi postq̄3 vrina signat mūdificationē: stiptica. n. ꝯgelāt qd̄ iuiscatū ē: ⁊ ꝯstrigūt: q̄re q̄ñ3 reuertit̄ aq̄sitas ad posteriora: ⁊ i h̄ ē timor. In mictu capilloꝝ dic̄. cibꝰ sit humectās hūectatiōe abūdāti. ¶ In mictu sanguis cā sepatiōis i venis ꝯfert acceptio ciboꝝ ingrossantiū sanguinē ⁊ ifridātiū: silr̄ qes trāq̄llitas ⁊ ꝯstrictio extremoꝝ: ⁊ dimissio coytꝰ: ⁊ ꝯferūt tine i qbꝰ cocta sunt stiptica. s. lētes: cortices: granato. pira: citonia: galle. v̄ga pastoris. ¶ In fluxu sanguis a vesica admistret̄ regimen qd̄ iuiscat̄ d̄ cibis ē panis tritꝰ cū lacte de q̄ ex̄ctū ē butyrū: ⁊ cibꝰ ꝯditꝰ cū granatis: ⁊ cū sumac. Et si v̄tus d̄bil̄ est ꝯfortet̄ cū v̄tute stipticoꝝ: ꝯforta cū carne ꝯtrita ⁊ cibet̄ cū pdicibꝰ: ⁊ turturibꝰ cū aceto ꝯditis. ⁊ agresta: ⁊ aq̄ granato. ⁊ lacte cocto. ¶ Et si ñ sit excusatio a vino pp casū v̄tutis: aut vehemētiā desidery: tūc det̄ grossū3 pōticū: nigrū. ⁊ cū sanat̄ q̄ migit sanguiē3 ⁊ saniē: tūc bibat: aut qd̄ est pmixtū: vt abstergat ⁊ pnocet: ⁊ nō retineat̄ vria diu: ne redeat egritudo. ¶ Alm̄. ad comedendū det̄ caro cocta cū sumach: ⁊ succo vue acerbe. Abstineat a cibis acutis ⁊ salsis. In sanguie ab epate caueat a coytu ⁊ labore: ⁊ si a renibꝰ vel vesica iducat̄ qes: caueāt a potu aq̄ fride: ⁊ maxie si sanguis coagulat̄ in vesica: q2 eēt cā strāgurie. ¶ Dīt qdā. det̄ vinū dulce ⁊ gnāntia sanguinē grossum viscosū3 claudētia vrinā. v̄. g. pastilia: anguille: tēche portulace. ¶ De 4º dic̄ Aui. i cretico. ⁊ q̄ ē f3 semitā expulsiōis: si flōmia ē nec̄ia magl ꝯfert saphene q̄3 basilice. Et si ē cā sepōnis i venis: aut cā vesice: aut cā renū: cura ē ifridatio ⁊ ꝯstrictio. vt dr̄ de fluxu sanguinis mēstrui: ⁊ tu añcede cū attractiōe sanguis ad posteriora cū vētosis ⁊ flōmia subtili pauca ex basilica: ⁊ de regimine retētionis cursus sanguis. ¶ De vesica ē positio ventosaꝝ sup ylia anchas ⁊ pectinē: eiꝰ. n. retinet sanguinē. ¶ Rak. i diuiō. flōmat basilicā3: deiñ dic̄ q̄ det̄ mena ꝯferēs mictui sanguis. ¶ Haly. cū sanguinē hō minxerit: basilicā oportet minuere: ⁊ si quis sanguinē minxerit: ⁊ in vlcerationem trāsit: ⁊ saniē mingit: eo vtat̄ regimie qd̄ emissionē i renibus patiēti disposuimꝰ. ¶ Uia. si ē ab epate incidat̄ basilica dextre manꝰ. ¶ Et si fit de icisiōe venaꝝ i renibꝰ vl̄ in vys inter renes ⁊ vesicā: silr̄ basilica minuat̄. ¶ Dīt qdā. siue sit ex abūdātia sanguis. siue nō d3 fieri flōmia: q2 postea meliꝰ ꝯsolidat̄. ¶ Si ē ex corrosiōe vene p saniē: ⁊ melior ꝯstrictio vene: si ē ex aptiōe. Et si ē pp scissurā meliꝰ pōt stipticari. ¶ Alm̄. si pp pcussionem basilica flōmet̄. ¶ Dīt qdā. si ē ab epate flōma epaticā dextrā. Si a splene sinistrā. si a spina renibꝰ vel lumbis saphena exterior. si a vesica interior. ¶ Quidā v̄o dīt. si sanguis mictꝰ ē ex abūdātia ab epate flōmet̄ epatica dextra. si a kili vel renibꝰ: vel vesica saphena iterior. si a remotl partibꝰ minuat̄ epatica. si de renibus vel vesica saphena exterior. ¶ Passio. si etas pmiserit sanguis de brachio tollat̄. Quidā si passio recēs fiat flōmia: vt sanguis ad superiora trahāt̄. Et si vetꝰ ē passio fiat: silr̄ flōmia. ¶ Si corpus ē plectoricū: ⁊ alia pticularia ꝯsentiūt curet̄: sic dissinteria epatica p flōmiā epatice vt sanguis euēt̄: ⁊ ēt ad alias ptes iclinet̄. ¶ De q̄nto sciēdū q̄ medicamina debēt eē frida stiptica ꝯfortatiua mēbri: deide mūdificatiua: ⁊ vltio ꝯsolidatiua. sed i sanguine ꝯglobato dat̄ mena sanguinē liq̄faciēs: ne phibeat̄ exitus vrine. ¶ Auic. si ē a renibꝰ vel vesica: cura cōis ē infridatio ⁊ ꝯstrictio. Qd̄ aūt vesice ppū3 ē: ē vt sint medicie fortes ⁊ diuretica fortiora. ¶ Quidā post flōmiā ⁊ rectificationē diete f3 q̄3m ⁊ q̄le dāt ꝯsolidatiua: ⁊ si flōmia non fit p̄ mūdificatiua: deide ꝯsolidatiua. ¶ Plures ēt practici ordināt ꝯstrictiua: ⁊ si sanguis ē grossus subtiliatiua. ¶ Si v̄o qd̄ paulatī3 d3 itercipi magnꝰ fluxꝰ: q2 si subito timet̄ ne mā trahat̄ ad aliqd̄ mēbꝝ nobile: ⁊ sit cā maioris sinthomatis sic dr̄ i fluxu sanguis nariū: ⁊ i vomitu: ⁊ in emorroydibꝰ matricis ⁊ dissinteria. ¶ De sexto p̄missoꝝ. dic̄ Aui. cura facti a repletione vel vlceribus: vel a debilitate digestionis in renibus ⁊ epate: vel liquefactione: vel ex tenuitate humoꝝ patēt ex dictis superiꝰ. ¶ In cretico v̄o ⁊ q̄ est f̄m semitā expulsiōis nō ē retentio necessaria. ¶ Mictꝰ v̄o capilloꝝ idiget subtiliatiuis icisiuis diureticis ⁊ medicinis ad lapidem. ¶ In ꝯstrictiōe fluxꝰ sanguis de vesica apponit̄ vētosa aceto ifusa: ⁊ imittit̄ succus arnoglose: vel portulace ⁊ remedium sit viscosum. ¶ Alman. si fit propter casum troc̄. de karabe dentur in potu. loco vero percussionis ponatur emplastrū de bolo arme. acatia: aloe: ⁊ litio ꝯfectis cū aceto ⁊ aqua. ¶ Quidā. si sanguis

est ab epate den̄t ↄstrictiua.s.sumach.p ruptura fiat emplastrū de bolo.Si sanguis coagulat̄ in vesica comedat senationes cretanos apiū:⁊ alia diuretica.vngat̄ pecten cū oleo laurino:superponat̄ absinthiū:vel rutha:vel paritaria filoniuz benedicta.¶ Si lapis:vel sanguis claudat meatū vrine cū siringa remoueat̄.¶ Dn̄t qdaz.fiat emplastra cōia oibus causis:⁊ locis:mastix oly banū trita misceantur cum oleo ro.⁊ albumine oui:atanasia:vel mumia cū succo plātagīs data:vel succus per se:vel succus in quo reuoluatur lapis emathitis que si non sufficiunt fiant emplastra in dissinteria.s.cōstrictiua.si sanguis est cōglobatus in vesica cauliculus agrestis i vino ⁊ oleo coctus pectini apponat̄:⁊ sepe remoueat̄ cōtra strāguriā etiā ex alia cā ↄueniētez sunt ꝓbata.¶ Dn̄t qdā.i salua dentur lenia:abstersiua mixta cum zuccaro.In non salua fortiora mixta cum melle.¶ De septimo.dicit Auicē. ad sanguinem coagulatum.℞.maratri:apy:si dolor extiterit da pulverez carpobalsami:poly:pulegy:petrax spongie:semis malue:⁊ ozimi si sit strāguria:vel dissuria patebit ex dicendis inferius.

¶ De lapide renu m ⁊ vesice. Cap. CVI

In materia lapidis ↄsiderāda. sunt.iz. pᵐ de nomine. zᵐ de qditate.s.vtꝝ lapis sit morbus:cā:vel an̄s:⁊ si cā vtrū ꝑmitiua an̄s: vel ↄiūcta. 3ᵐ de spēb⁹. 4ᵐ de cāis lapidis:⁊ arena:⁊ dr̄ia īter eas in cāis. 5ᵐ de mō gn̄ōnis:⁊ silitudine in mō gn̄ōnis ad quosdā lapides exteriores. 6ᵐ in qua habitudie ⁊ etate qs lapis generet̄:siue qb⁹ qs lapis ↄtigat. 7ᵐ ī qb⁹ ptib⁹ corpis fiūt lapides. 8ᵐ de nocumētis q̄ sequunt̄ ad ip̄m. 9ᵐ de ↄueniētia ⁊ dr̄ia īter lapidē renū ⁊ vesice. 10ᵐ de ↄueniētia ⁊ dr̄ia īter dolorē renū ⁊ colicū:⁊ yliacū. xiᵐ d̄ signis. 12ᵐ de modo curatiōis.

De primo dico.ꝙ Haly.noiat calculū.¶ Pass. in renib⁹ calculū:i vesica lapidē.Sz Auic.Ras.Serap. Alex.⁊ aly plures noiant lapidē.Quidā petrā.Quidā lithiasiz:vn̄ Hyp.i affo.Quibuscūqꝫ i vrinis arēnosa substant sedimia:bis vesica:aut renes lithiasim habent.

De scd̄o dico ꝙ lapis nō ē morb⁹:nec accn̄s:sz cā morbi nō ꝑmitiua:nec an̄s:sz ↄiūcta.Nō an̄s q2 lapis cātur ab an̄te.s.ab hūore.nō ꝑmitiua:q2 ꝑmitiua nō cātur ab an̄te:sz vbi ↄcurrāt oēs tres ꝑmitiua an̄cedit alias duas:⁊ iō dr̄ ꝑmitiua.Est ḡ lapis cā ↄiūcta opilōnis:vel solōnis ↄtinuitatis.¶ Et si dicat̄ ꝙ f̄m Aui.cā an̄s ⁊ ↄiūcta ē cōplonalis:cōpōnalis:vel hūoral'. Sz lapis nō ē aliqd hoꝝ triū.ḡ nō ē cā ↄiūcta.Dico ꝙ ē hūoralis:q2 ex hūore est.

De tertio dico ꝙ lapidis spēs distiguūtur rōne loci.s.q2 qdā fit in renib⁹:qdā in vesica:rōne sube:q2 qdaz durus:qdam mollis:vel frāgibilis:rōne q̄titatis.s.q2 qdaz magn⁹:qdā puus:rōne q̄litatis:q2 qdaz alb⁹:qdā citrinus:⁊ qdā lenis:⁊ qdā asper:qdā rotūdus:⁊ qdā lōg⁹.

De causis dic̄ Auicē.cā mālis ē hūiditas grossa: viscosa:flātis:aut saniei:aut sanguis i apate:cā efficiēs calor exiens ab eq̄litate.¶ Sz cā mālis est duplex.s.mā māe:⁊ retētor māe:mā māe sunt vt cibi grossi:lac:caseus:carnes grosse:⁊ aues paludose magne:caro vaccina:pisces grossi:panis azimus:pastilia:cōfectio de melle viscosa:fruct⁹ acetosi:⁊ dure digōnis:⁊ q gnānt humorē viscosuz:sicut mala imatura:caro citri:⁊ piroꝝ.aqua turbida:vina grossa:⁊ ꝓprie cuz digestio est debilis ꝓpter debilitatē digestiue:vel multitudinē assūptoꝝ:vel malitiā ordinis:vel exercity sup replonē.⁊ qn̄qꝫ mā est sanies vlceris in renibus vel vesica.¶ Causa vero que est.Et retentor materie ē debilitas expulsiue ꝓpter opilōnē:vel apa:vel vlcera:q̄re retinet̄ grossuz:aut ꝓp caliditatē idurantē:et a supiorib⁹ trahentē:aut frig⁹ ↄstringens.¶ Et scias ꝙ lapis renū ⁊ vesice est eoꝛuz q̄ hereditantur.¶ Haly.calculoꝝ gn̄atio in renib⁹ ex calore fit magnitudie ⁊ viscoso flāte:cui⁹ calor desiccat humiditatē:⁊ grossū remanēs exiccat̄ oio:⁊ i tpis lōgitudie indurescit:vt lapis si meatus ad vesicam sit artus:q2 tenui excolato grossuz angustat.¶ Arena v̄o fit si mā sit paꝝ grossa viscosa.Calculus si mā m̄lta plurimū grossa viscosa.¶ Tradit aūt Gal.nōnūq̄ lapides fieri in renibus vlceris cā in eis qō cū i saniē vsum sit:⁊ nō purgat̄:sz coagulat̄ sanies:⁊ fit lapis.¶ Uia.gn̄atur lapis in renibus:vel vesica:⁊ r̄vel si coquantur humores grossi viscosi ex igneo calore in renib⁹ i calorē extra nām suā trāseūtibus.vel si in renib⁹ vulnera nascant̄.vn̄ sanies efficiatur.⁊ non purget̄.sed remanēs in renib⁹ coagulat̄.⁊ lapis efficit̄.¶ Alex.idem dicit.nō in totū.Ras nō dicit d̄ causis.¶ Quidā dicūt.cāe sunt aer calidus:⁊ siccus resoluens humores subtiles:aer grossus igrossans:exercitium nimiū maxie post cibum:⁊ cibus grossus:bal.similiter calidum ⁊ siccum natura:vel arte:⁊ maxime post cibum imediate cibi:⁊ potus calidi ⁊ sicci:vel grossi viscosi indigestibiles:silr ⁊ vigilie imoderate:qes nimia:⁊ decubitus supinus:coyt⁹ desiccās:⁊ hūores ad iferiora mouens.¶ Et vniuersalr lapidi nocent oia generantia humores grossos:⁊ caro vaccina:⁊ aues aquatice:⁊ oia assa frixa:salsa:lac:caseus:oua dura:pisces duri viscosi:nux:acellana:persica:pira:castanee:⁊ fruct⁹ grossi:vinuz grossuz:aqua turbida:similiter generātia humores viscosos: vt itestia cerebella:extremitates aialiū anguille:pisces: lacunales:rizū:panicuz:panis azimus.Nocent ⁊ omnia digestionem impediētia:sicut aqua niuis:fructus aquosi:repletio:multa comestio super indigestionē.bal.⁊ motus super repletionem:coytus ⁊ somnus prolixus.nocēt omnia valde calida:resoluendo subtile:sicut acuta oia: vt alleum:⁊ oia salsa.⁊ artificia desiccatiua:vt fabrica:et ars piscatoria infrigidans:⁊ ingrossans:⁊ coartans meatus:nocent ⁊ oia:que humores inclinant inferius:vt grauia onera:coytus:equitatio:somnus supinus:⁊ iacere in molli culcitra.¶ Cā v̄o an̄cedens ↄplonalis est ↄplo calida ⁊ sicca renū:vel circūstantiū:vt epatis vel toti⁹.Cōpositionalis vt strictura meatuū:hūoralis vt abundantia humoris grossi in membris illis:vel in toto corpore. ¶ Sera.mā lapidis est humor grossus:qui cuz aquositate descēdit ad renes ⁊ ad vesicā:⁊ cā efficiens est calor igneus:⁊ forsan tpatus:⁊ cā scd̄a ē amplitudo meatuū.

De quinto premissoꝝ.dic̄ Haly.ꝙ calor desiccādo hūidū resoluēdo subtile petrificat:addit̄.n.mā māe paulatiz:donec fiat calculus.Est aūt sil'e qō huic accidit māe accn̄ti luto:qō coḡ igne dū fit testa:⁊ q̄si lapis:qō maxie accit balneis caldarioꝝ i qbus ↄtinue aq̄ calefit:⁊ in iferiorib⁹ lapides nodāt̄.Fex eni aq̄ cū inferius descēdit ignis calore nodat̄:deide fex addi nō cessat paulatiz dieb⁹singulis:⁊ durescit vt lapis. ¶ Aui.licz tangat modū gn̄ationis lapidis nō ponit silitudinez.¶ Alex.dicit.ꝙ calor in renib⁹ ignitus lapides gn̄at:quēadmoᵐ videm⁹ figulos d̄ terra gn̄āntes:v'l operātes:⁊ ipsa vasa a sole desiccata:aut igne decocta v'tūt̄ i lapides:ita vt in aq̄ missa solui nō possint.¶ Serap.maior cā in gn̄atione lapidis est grossities māe:calitas autē temperata sufficit:qō est:q2 termaꝝ aqua:q̄uis sit tepida:tamen apparet in ea gn̄atio lapidis.

De sexto premissoꝛū.dicit Uia.plurimū iuuenib⁹ lapides nascūt̄ in renib⁹ pueris i vesica

cuius collum in causa est strictum prohibens materiam exire: vnde lapis fit in vesica vero eorum calidior. Maior vo cã in pueris est grossities vrine: qꝛ calor eoꝝ nãlis bene digessit: res aũt grossa viscosa magis coagulatur. in mulierib⁹ raro fit: qꝛ in eis mã lapidis non adunať: quia collum vesice eaꝝ est curtũ: ⁊ foramina lata: ⁊ non multũ tortuosa: ⁊ minus aquã bibũt ꝙ̃ pueri: ⁊ ideo fit lapis: qꝛ aqua diuersa ⁊ turbida bibiť: vnde fiunt humores grossi viscosi. ¶ Haly. sciendum calculos in renibus ampli⁹ fieri in senibus: in pueris in vesica. Senib⁹ duplici de cã: vna qꝛ in senibus calor est debilis: vnde fit flegma grossum ⁊ multuꝫ ex debili digestione: alia qꝛ via ad vesicaꝫ est stricta ꝓpter frigidam complexionem ⁊ frigoris ẽ inspissare ⁊ artare: vnde grossa materia cum a renibus trãsit ad vesicaꝫ non tota trãsit ꝓpter meatus angustos: vñ tenue excolatur: ⁊ grossum remanet. ¶ Sed pueris fiũt humores grossi ꝓpter malos cibos ⁊ grossum: ⁊ multuꝫ cibum: ⁊ motum multum post cibum: vnde ⁊ ꝓpter hoc: ⁊ per cõplexionem eorum humidaꝫ sunt grosse. ¶ Alia causa. qꝛ meatus a renibus ad vesicam sunt largi cã caloris naturalis: ⁊ virtus expellens valida: ⁊ ideo tota materia subtilis ⁊ grossa transit ad vesicam male: sed a vesica ad virgam: collum. s. vesice strictum est ꝓpter paruitateꝫ etatis: nec per eũ materia transit grossa: sed trãseũte subtili grossum remanet: ⁊ fit lapis calore vesice. ¶ His itaꝙ̃ de causis in iuuenib⁹ lapides non generantur in vesicis: qꝛ vrina tenuis: ⁊ calor amplior ꝙ̃ hũiditas ⁊ cautella in regimine maior ꝙ̃ in pueris ⁊ vesice collũ in eis largum: qđ ⁊ subtilem ⁊ grossaꝫ emittit vrinam: hac etiã cã in mulieꝝ vesicis non generanť calculi: qꝛ eaꝝ vesicaꝝ colla larga ⁊ breuia: ⁊ ideo grossa vrina per ea facile trãsit. Haꝝ vero causis cõtrarÿs renum ⁊ vesicaruꝫ passiones in senibus difficile curantur ꝓpter artationem ⁊ frigus cõplexionis. ¶ Auic. ille cui plurimũ aduenit lapis vesice est pinguis. Et in senib⁹ plurimũ aduenit lapis renuꝫ ꝙ̃ lapis vesice. Et ifantib⁹: ⁊ q eos sequũť exx. ¶ Et plĩm eius fit inter infantiã: ⁊ pubertatis initium: qꝛ vtus expulsiua in ĩfantibus ⁊ adolescentib⁹ est fortior: q̃re expellit iferius. ¶ In senib⁹ vtutes renũ debilitanť. ¶ Et plurimũ fit in ifantib⁹ ꝓpter appetitus eoꝝ: ⁊ motũ sup repletionẽ: ⁊ qꝛ potãt lac: ⁊ ꝓpter ꝯstrictionẽ meat⁹ vesice eoꝝ: sed in senib⁹ pp debilitatẽ digestionis: ⁊ iõ iudicauit Hyp. ꝙ in senib⁹ non sananť. Et oĩs vrina in qua est humor plĩmus ẽ dignior: vt ex ea fiat lapis: ⁊ illa in qua descendit sal: sal nãqꝫ generatur ab aquositate in qua est terreitas plurima quã adduxit calor. Et vrina infantiuꝫ est pluris salis ꝙ̃ vrina senũ: non ꝙ terreitas eius sit plurima: imo qm̃ caliditas in eis est plus ⁊ terreitas in adustione est ꝓfundior: ⁊ ideo vrine eorum sunt turbide propter multitudinẽ ꝑmixtionis ipsaꝝ: ⁊ raritatẽ corporuꝫ eorum: q̃re resoluitur ab eis plurimũ aquositatis: resolutiõe occulta: ⁊ est dignior puer: vt generetur in eo lapis: ⁊ iste maxime q est sicce nãe ꝯm plĩm: ⁊ calidi stõi: ⁊ non siccať ꝯm plĩm: nisi ꝓpter attractionem hũiditatis ei⁹ ad epar: deinde ad mẽbra vrine. Et qñ est illic caliditas ẽ cã efficiẽs plꝫ pñs. ¶ Et ad sũmuꝫ siccitas nature facit vrinam grossiorẽ ⁊ plĩmã. Et scias ꝙ paruꝫ accidit puellis: ⁊ mulierib⁹ lapis in vesica: qꝛ meatus vesice eaꝝ ad exteriora ẽ breuior ⁊ latior. ¶ Et scias ꝙ lapis vesice multiplicatur in regionib⁹ septẽtrionalibus: ⁊ ꝓprie in infantibus. ¶ Quidam dicũt. iuuenibus fit lapis in renibus: qꝛ per caliditateꝫ ⁊ siccitatem renum ibi petrificatur: in pueris sepius in vesica: qꝛ tunc fiunt humores viscosi q in augusto collo vesice petrificantur. ¶ Quidam dicũt in extenuatis fit lapis in vesica ꝓpter viarum largitatẽ humoꝝ subtilitatem: ⁊ fortitudinem expulsiue: in piguibus maior est viscositas: ⁊ grossities: maior angustia viarum: vnde plus expulsiua debilitatur. ¶ Silr in pueris fit sepius in vesica: qꝛ expulsiua fortior ⁊ humor subtilior: ⁊ fortior appetitus: ⁊ motus super replõnem: ⁊ ꝑcipue si in eis vẽter sit stipticus: ⁊ stomacus calidus. ¶ Sera. in pueris fit lapis in vesica: qꝛ oẽs actiones nãles in pueris sunt fortiores: ⁊ caliditas i eis ẽ fortis: ⁊ grossitudo q̃ descendit ad renes liquida: vnde facile penetrat in vesicaꝫ. sed in senib⁹ fit exx. quare fit lapis in renib⁹: qꝛ multi⁹ ⁊ grossi⁹ hũoꝝ i renib⁹ ẽ mlťa q̃ pp ꝺbilitatẽ renũ ⁊ caloris nãlĩs ꝑuenit ad vesicã: sꝫ i renib⁹ spatio tꝑis fit lapis. ¶ Maior aũt cã lapidis est vrine grossitudo: ⁊ suffic̃ caliditas teꝑata. ¶ Cã vero vrine grosse est multitudo ciboꝝ grossoꝝ: qui etiaꝫ nõ sumuntur in hora sua: vnde i pueris lactantib⁹ sufficit ad lapidis generationẽ lac grossum: sed in maioribus gulositas: ⁊ motus exiens ab ordine: sed in adolescentibus multitudo ciborum grossorum ⁊ frigidorum est causa vrine grosse: ⁊ lapidis: sicut testať qui multiplicat comestiões lactis ⁊ casei recẽtis: sꝫ grossitudo non est cã sufficiẽs: nisi sit cũ caliditate egressa ab equalitate. Sꝫ puellis non fit hec egritudo: qꝛ in eis colluꝫ vesice est amplũ: breue: vulue ꝓpinquũ. Et ideo vrina grossa cito ⁊ facile penetrat: nec retineť.

De septimo

premissoꝝ. dicit Haly. tradũt autẽ nõnulli calculos in epate siles orobo generari: ⁊ in itestino colon ⁊ iũcturis. ¶ Gal. autẽ se vidisse cõmemorat hoiẽ. cui tussis erat ꝯtinua: q cũ lapideꝫ emisisset tussis ab eo cessauit. ¶ Horum aũt cã ẽ caloris magnitudo: ⁊ in his mẽbris grossoꝝ gñãtio: ⁊ viscosoꝝ humoꝝ. vesica ⁊ renes: vt dicũt quidam. cõicant i lapidis gnõnem: sed nõ solũ ista: qꝛ in pulmone: ⁊ in q̃libet ꝯcauitate corporis gñãtur lapis: vt dic̃ Gal. in lib. de interiorib⁹. q fateť se vidisse hoiẽ a plĩmõe lapidẽ excreasse.

De octauo

premissorum. dicit Haly. ꝙ ex lapide sequũtur diuersa incõmoda. s. dolor: opilatio: difficultas migendi ⁊ grauitas.

De nono

premissoꝝ. dicit Haly. qui in renib⁹ generantur parui sunt calculi: qꝛ renũ cõcaua sunt angusta: que autem in vesica: eo ꝙ vesice concauum magnum sit: sunt ⁊ ipsi magni. ¶ Serapi. distinguimus inter lapidem renum ⁊ vesice per magnitudinẽ ⁊ substantiam: qꝛ in renibus est minor ⁊ lenior: minor ꝓpter paruitatem concauitatis que est in renibus: ⁊ quia non est possibile vt tendatur multum ꝓpter spissitudinẽ corporum ipsorum: ⁊ qꝛ ipse forte non figitur in eis tempore longo: ⁊ factus est mollior ꝓpter paruitatem more sue: lapis autem vesice est maior vehementioris duriciei qꝛ concauitas vesice est maior ⁊ extensio eius etiam est plus ꝓpter subtilitatem eius quod subtiliatur de pãniculo: ⁊ quoniam neruosa figitur in ea lapis tempore longo. ¶ Quidam dicunt. ꝙ in renibus lapis est minor ad rubedinem ⁊ citrinitatem declinans: in vesica durior et maior declinans ad albedinem. Et vterqꝫ per diuretica est solubilis ⁊ frangibilis. ¶ Aui. cõicant renes ⁊ vesica in gnõne lapidis renũ ⁊ vesice. Et hoc est qꝛ lapis nõ generať: nisi ex mã patiente: ⁊ vtute agẽte.

De decimo

ꝑmissoꝝ. dic̃ Haly. opꝫ aũt medicuꝫ speculationẽ adhibere diligenteꝫ in hac passiõe: ⁊ iudiciũ roborare. nõnũꝙ̃ eteniꝫ in intestinis passio est: ⁊ in ylÿs: ⁊ eam in renibus opinantur. ¶ Refert aũt Ga. accidisse ei dolorẽ in ventre ylioꝝ in ꝯfinio tm̃ vt terebello locũ opinareť ꝑforari: maxie quia in loco per quem vrina ad vesicam transit a renibus. adbibuit aũt olei clystere: egressus est fimus cuꝫ oleo vitro

similis liquido:ꝛ doloꝛ cessauit. ¶ Opinabatur aūt calculū in meatu eē qui a renib⁹ est ad vesicā:eratqꝫ in q̄dā grosso intestino. ¶ Diuisiões lapidis in renib⁹ signū est doloꝛ silis doloꝛi colice:ꝛ illud q̄ñ cum eo nā cōstringit̄ ꝛ cōmouet̄ vesica:ꝛ doloꝛ in ylys:ꝛ oꝫ distiguere iter ipꝫ ꝛ colicam p vꝛinam:cū.n.est in ea:sicut arena:aut de consuetudie egri est:vt mingat lapideꝫ post hui⁹ doloꝛē:minxerit aūt añ illud p aliq̄t mēses vꝛinā nigraꝫ cū qua fuerit doloꝛ in katim:tūc ē lapis. Et si nō fuerit aliqḋ hoꝝ signoꝝ:tunc doloꝛ post satietatē nauseatiuā ē signatio colice. Et nausea cū colica ē:ꝛ loc⁹ doloꝛis in colica amplioꝛ ꝛ ad añrioꝛa decliuioꝛ. In lapide aūt renū locus est minoꝛ:ꝛ ad posterioꝛa decliuioꝛ. Et iterum doloꝛ colice mutat:renū āt nō. ¶ Alex.cognosci oꝫ renū doloꝛ diligēter quando lapides in renib⁹ doloꝛes faciūt. Naꝫ signa fiūt bis q colicam patiūtur:qꝛ maxie in pn̄⁹ difficile discernitur. Nā in vtrisqꝫ fit mot⁹ ꝛ vētris ꝯstrictio:ventositates vel tēsiones vsqꝫ ad stōꝫ vel epar:ꝛ cū h̄ vtrisqꝫ ꝯtigant artificis ē vtrasqꝫ ppendere:nec eū lateat. Sed amplius fiūt vomice eis q colon patiunt̄:ꝛ ꝯstrictionē ventris et ventositates plusq̄ nefretici patiunt̄:ꝛ ꝯstrictioneꝫ ventris. Et in vꝛina est hec cognitio maxīa Colicis aūt flegmatica ē vꝛina cū plīma ypostasi. nefreticis v̄o pauca est ypostasis ꝛ sablonosa:qḋ in eis qui colon patiunt̄ nō fit:ꝛ doloꝛ nefreticis ē magn⁹ cū grauitate ifixus in vno loco ꝛ retro in ylys magis efficit̄:colicis aūt magis in anum. Et cōstrictio vꝛine fit nefreticis:qḋ colicis non fit.

De signis

lapidis. dicit Uiatic. lapidem vesice hec accidētia sequūtur inseparabilia febris:angustia:vꝛine:doloꝛ ꝯtinuus. Si in renibus quasi punctura acus intolerabilis sentit̄ in anchis cui⁹ certa est signatio in vꝛina ipsius lapidis visio. Si in vesica fit doloꝛ in pectine sentitur:prurigo in virga:vt puer scapellare cogatur:ꝛ tenere in manib⁹:qḋ doloꝛe facere cogitur:ꝛ semper virga se erigit. ¶ Diuisiones. signa lapidis vesice sunt albedo vene:fex arenosa post turbationē ei⁹ erectio virge:ꝛ pruritus eius:laboꝛ cum ea retentio vꝛine:difficultas eius cū doloꝛe forti. Signa lapidis renuꝫ doloꝛ similis doloꝛi colice:qꝛ nā cum eo stringitur cōmotio nausee:dolor in ylys:in vꝛina est sicut arena:cōsuetudo mingendi lapidem:post huius doloꝛē mictio vꝛine nigre añ per aliquot mēses cū qua est doloꝛ ī catiꝫ ꝛ ylys: ꝛ emūctoꝛys cum grauitate:ꝛ oppꝛessione quasi sit suspē sum aliq̄d doloꝛ ad posterioꝛa decliuis ꝛ fixus. ¶ Alm. sigͣ lapidis vesice freq̄uēs fricatio v̄ge tractio v̄ge cū manu coꝛrectio virge:ꝛ ꝯpꝛessio : exitus vꝛine cum difficultate ꝛ doloꝛe. ¶ Signa lapidis renum sunt doloꝛ foꝛtis in renibus:ꝛ emūctoꝛys:difficultas mingendi nausea vētris constipatio. ¶ Alexan. ponit signa lapidis renum:ſꝫ posita sunt superius in.io⁹.p̄missꝭ. ¶ Signa lapidis ſ̄ꝫ Serap. sunt euātio vꝛine aquose:ꝛ sed imē arenosum:sed signū ꝙ in vesica sunt pꝛuritus ꝯtinuus in canali v̄ge:et tēsio:ꝛ mollificatio ei⁹ supꝛa mēsurā:ꝛ doloꝛ in anterioꝛi parte ylioꝝ ad iferi⁹ pectinis. Et foꝛte fit difficultas vꝛie etiā q̄ñ lapis est in collo vesice:aut ī canalis foꝛamie canalis virge. ¶ Daly. signa calculi ꝛ arene sunt vꝛia paulatiꝫ exit:ꝛ cum ardoꝛe:ꝛ in ipsa arena apparet grauitas ꝛ doloꝛ in ylys in ꝯfinio lūboꝝ:ꝛ nōnūq̄ cuꝫ doloꝛe pūctura ꝛ egritudo in testiculo a parte renis infirmi ꝛ doloꝛ in cruribus ꝛ pedibus ab illo latere cū doꝛmitatione ꝑpter pedum cū renibus participationem per venas pulsantes:sed arene q̄ exit coloꝛ variat̄:qꝛ alius croceus:ali⁹ rubeus:alius cineriti⁹. ¶ Dn̄t quidā. ex lapide renū doloꝛ est acutus:vꝛina tenuis arene rubee:ꝛ cum mingitur fit doloꝛ ꝛ ardoꝛ in virga. Si lapis vel arena est in renibus doloꝛ ꝛ grauitas in renibus cuꝫ punctura doloꝛ ani ꝛ ancharum doꝛmitatio pedis ex eadem parte: aliquando testiculi ex eadē parte:vꝛina exit paulatiꝫ cum ardoꝛe:ꝛ arenosa in vesica doloꝛ est in collo vesice ꝛ vesica:et pectine ꝛ pꝛuritus cum tensione virge:ꝛ difficultate mictus ꝛ egestionis:vꝛina subtilis alba ꝛ arenosa. ꝛ a renib⁹ arene rubee a vesica albe solent esse. ¶ Quidam dicunt. signa cōmunia lapidis renuꝫ ꝛ vesice sunt vꝛina subtilis ꝑpter opilationem arene in vꝛina que sepe resoluit̄ a lapide ꝑpter vꝛine diureticam nām:que ipsum q̄nqꝫ sicut medicina coꝛrodit:ꝛ doloꝛ in vꝛinādo. ¶ Signa lapidis renū sunt doloꝛ foꝛtis in eis:ꝛ in exitu ei⁹ cū feb. doloꝛ in trāsitu ad vesicā:genaꝝ ruboꝛ:qḋ epatis caloꝛē ꝛ renum signat arene rubee pp nām mēbꝛi:licꝫ p nām humoꝛis aliud possit eē. ꝛ doloꝛ ylioꝛum. ¶ Signa lapidis vesice doloꝛ in pectine:doloꝛ in pꝛincipio vꝛinatiōis. s. būtis vlcera ꝛ saniē in fine post vꝛinationeꝫ puris scalpunt locū ꝑpter acumē lapidis:erectio virge ꝑpter multitudinē spirituū qui trahunt̄ ad locum. ¶ Passioñ. doloꝛ ylioꝝ coſtaꝝ lūboꝝ frigus lumboꝝ:curuatio spine:ꝛ iūcture lūboꝛum. Egerūt vꝛinam tenuē aquosam cum multo desiderio sedimina non habētem:sed spissam ꝛ grossaꝫ ex renibus educūt. ¶ Aliquotiens lapis in vesica cadit ꝛ eā toꝛquet:ꝛ renes cōpatiuntur. Sꝫ in vesica virga submergens est pꝛuritus in ano doloꝛ in coxis ꝛ pectine : vꝛina mixta sanguini:vel sanguis purus si lapis claudit meatū scalpunt:ꝛ cum lapides redeunt mitigationem patiunt̄. ¶ Et quia diuersi sunt lapides. s. rotūdi:lōgi:albi: rubei: trianguli:quadranguli:asperi lenes:quot diuersitates habent:ꝛ diuersa minguntur:ꝛ dum patiens mouetur:ꝛ ambulat maxime affligitur. Si in renib⁹ foꝛmicatio parui digiti pedis. ¶ Si de frigida causa signa sunt frigus ī loco:ꝛ grauitas. Si de calida dolor pungitiuus:si cōfirmatus in vtraqꝫ causa vꝛina pinguis discoloꝛata ꝛc̄. ¶ Aui. signa lapidum renum sunt vꝛina pꝛimo grossa:deide tenuis ꝑpter retentionem turbidi:ꝛ generatur tūc. Et q̄nꝫ est in pꝛincipio tenuis ꝛ grossa post magis est signum sanitatis:ꝛ dilatationis meatuuꝫ:ꝛ quādoqꝫ est sedimē plurimum:sicut ab epate. Et quāto vꝛina ē plus ꝛ assidue clara cum pauco sedimine lapis est durioꝛ. ¶ Et dicit. ꝙ sani pꝛopꝛie senes si mingunt nigrum cum doloꝛe vel sine signum est ꝙ lapis completur in vesica:ꝛ ꝯfirmatur h̄:si arena residet rubea:vel citrina ꝛ grauitas in catiꝫ ꝛ doloꝛ quasi retineat̄ aliquid super euꝫ:ꝛ si sentitur in eo qḋ sequitur alcatiꝫ signat foꝛtitudinem virtutis:ꝛ amplitudinem meatuuꝫ:ꝛ cum pꝛimo generat̄ doloꝛ foꝛtioꝛ est: qꝛ stringit ꝛ imittitur cū monet̄:ꝛ cadit in meatus vesice:ꝛ facit doloꝛeꝫ:sed cum lapis quiescit cum non est repletio coartās est grauitas tm̄. Et repletio tm̄ magis excitat doloꝛem:ꝛ ꝑpꝛie cum cib⁹ descendit ad intestina ꝛ transit ea:sed vacuis intestinis doloꝛ quietioꝛ est. ¶ Signa vero motus lapidis sunt doloꝛ foꝛtioꝛ:ꝛ descēsus ex alcatiꝫ:vsqꝫ ad inguina:ꝛ emunctoꝛia:ꝛ tunc iam venit lapis ad meatum vesice:sed cum sedatur ille doloꝛ:tūc iaꝫ peruenit in vesicam. ¶ Signa lapidis in vesica sunt:qꝛ lapis renum est leuioꝛ paruus ꝛ minoꝛ:ꝛ magis trahens ad rubedinem:sed vesice est durioꝛ maioꝛ valde ꝛ decliuis ad solidationem palloꝛem ꝛ albedinem. ¶ Sed licꝫ in ea sit lapis qui minuitur ꝛ destruitur ſ̄m plurimum post separationem vꝛine:ꝛ in infantib⁹:ꝛ qui eos sequūtur fit in vesica ꝛ vꝛina tendit ad albedinem:ꝛ sedimen silr̄ ad citrinitatē q̄nqꝫ:ꝛ q̄nꝫ vꝛina ē grossa oleaginee fecis:ꝛ vtplm̄ subtilis pꝛopꝛie in pn̄⁹:ꝛ idē doloꝛ lapidis vesice:sicut doloꝛ renuꝫ:qꝛ in vesica spatium est amplum. Sed doloꝛ fit magnus cum lapis cadit in meatum : et

asperitas in lapide vesice est maior: q2 est in quo stat sup eũ qḋ ei aduenit: ⁊ ẽ maior. q2 locᵒ latior: ⁊ fiũt qñq3 duo lapides: vel plures in vesica vna excoriãtes: ⁊ post exitũ vrine desiderat mingere statim: ⁊ exit: qñq3 sanguis post emissionẽ lapidis qñ est asper: ⁊ qñ resupinatᷣ: ⁊ anche eleuantur ⁊ ꝯcutiᷣ mouetᷣ lapis a meatu: ⁊ qñ comprimitur pecten emittitur vrina: ⁊ qñq3 fit alleuiatio post itromissionẽ digiti in anũ: ⁊ lapidis remotionẽ. Et si alr̃ nõ alleuiatur iponatur siringa. Si difficilis ẽ intromissio nõ laboretᷣ cum conamine: ⁊ lapis minor magis retinet vrinã q̃ magnus: quia figitur in meatu.

De modo curatiõis attẽdenda sunt q̃tuor. pᵐ est pseruatio a lapide. 2ᵐ est curatio 3ᵐ est correctio accñtiu3. 4ᵐ est aptio viaꝝ reparatio post exitũ: lapidis pseruatio: per ordinationem regiminis: ⁊ per euonem ⁊ alterationem cãe añtis. ¶ Curatio duplex est. cõis ⁊ ꝓpria: de vtraq3 dicendum. Et pmo qs lapis curatur: ⁊ quis nõ. scdo ex quibus causis curatᷣ facilius: ⁊ ex quibᵒ difficilius. tertio de intẽtione curatiõis ⁊ ꝓprietatibᵒ medicinaꝝ. q̃rto de cura lapidis s3 dictas intẽtiones. q̃nto de cura lapidis incipiẽtis ⁊ confirmati. sexto de cura lapidis geti: ⁊ eius qui mouetᷣ. 7ᵒ de cura lapidis s3 etatẽ: ⁊ anni tẽpora. 8ᵒ de cura qñ ẽ ex ãpate. al's. vel ex causis. 9ᵒ de cura lapidis existentis in meatibus.

¶ De pᵒ dicit Aui. fm ꝯsiderationẽ regiminis. pᵒ q ꝓhibitio gñõnis est abstinere a cibis grossis: ⁊ aqs turbidis: ⁊ eq̃re qḋ comeditur: ⁊ ꝯfortare stõ3: vt digestio bona fiat: et vti exercitio in ieiunio: siue tẽpore vacuitatis: ⁊ fricatõe: ⁊ lenitione nãe vt declinent humores grossi ad latus fecis. ⁊ non fiat coartatio renũ ex declinatione fecis: ⁊ ex ꝓhibitiuis est vomitus post cibum: ⁊ multus vsus eius: q2 expellit superflua grossa ad contrarium: ⁊ facit latus renum vacuu3 mũdum: ⁊ bal fortasse diuertit materias a renibus: sed multus vsus debilitat virtutem renũ: ⁊ ꝓprie cum non est necessaria mollificatio: ⁊ sedatio doloris: facit eni renes susceptibiles mãerũ ꝑpter mollificationẽ eoꝝ. Et dormire sup dorsu3 lapidi ꝯfert. ¶ Haly. a cibis ꝓhibeatᷣ grossis viscosis: vt carnes arietis porcorum panis a3imus: ⁊ oia que fiunt ex farina. amilum triticum. oua solida: caseus recẽs ⁊ siccus: lac ⁊ rizum cũ eo paratum. Cibis vtatur qui sunt digestioni faciles: vt sunt aues tenere: pulli: franglini: perdices: caro edina: panis sit farine mũde optime fermentatus coctus: cucumeres: citrulli: mellones: vua passa. apium: feniculum: amigda. amarᷣ. cappari cum aceto: semen sparagi: ⁊ alia diuretica. Exercitio vtatur an te cibum temperato: bal. intret post exercitium: ⁊ fundat aqua3 suauem: sedeat in concha plena aqua decoctionis camomille: mellilotí: ⁊ inunge cum oleo anetino: post exitum a concha da sequiniabi3 cum lacte: semia frida: ⁊ feniculi: impera vomitum post varium cibum. vt pisces salsos: mellones ⁊c. ¶ Uiatic. abstineat a cibis grossis saturitate: assidue faciant mouere corpus post cenam: vinũ bibant clarum sapo2atu3 assuescant exercitia tẽperata: neq3 ea negligant. ¶ Dicunt q̃da3. abstineant pcipue a potu aque: diuretica: ⁊ ꝓcurantia digestionẽ sunt necessaria: vt feniculũ: apium: mercurial: senationes p se: vel sil'r mirabil'r ꝓuocãt vrinam. Et qñq3 vtendũ est coytu ⁊c. ¶ Cibaria sint. vt q̃da3 dicũt ius cicer: fasioloꝝ: caulium: pastinachia: rapa: cresones: amigdalarũ: brodiũ pulli cu3 diureticis: ⁊ sternutatio cõfert. ¶ Prohibentᷣ fructus grossi: ⁊ imaturi: vt psica: pira ⁊ facientia crudũ humore3: vt cucumeres: ⁊ aq̃ frida: vel niuis: vel salsa: vel turbida. vinũ dulce: põticũ grossũ turbidum: ceruisia: multus labor: onus assiduũ: ferre põdera super renes: somnus diurnus lõgus super dorsu3. ⁊

in lectis de pẽna. bal. post cibum: coytus assiduus: ⁊ cum impetu: ⁊ post cibum. ¶ Preseruantia vᵒ sunt panis fermentatus de tritico leui: salitus: ⁊ melior si cu3 semibus que subtiliant: ri3um cũ lacte aialis malũ: sed cũ amigd. bonũ: far. ⁊ sanich or. faba: cicer per abstersionem bona cũ corticibᵒ: cicera bona: s3 cibũ ⁊ medicinas. de volatilibus pulli: pipiones: passeres: de gressibilibᵒ bone sunt castratine annual. agni. renes lepoꝝ. de piscibus squãmosi de bonis aqs: vinũ subtile clarũ: dulce nõ: de oleribᵒ bleta rapa: de fructibᵒ ficus maxie sicce ꝑ abstersionem: passule. amig. vua granata. pruna ceresa. mellones. auellane. ⁊ sil'r dactili maturi. ¶ Et breuiter paucitas calefactionis cu3 abstersione ⁊ incisione est perfectio regimis pseruatiui: potus vini sclauici in mane ꝯfert: qñq3 multa aqua calida bibita lauat renes. ¶ Ras. in diuisio. custodia vᵒ lapidis añ gnãtionem eiᵒ in renibᵒ est p dimissionẽ ciboꝝ grossoꝝ viscosoꝝ: sicut casei ꝓprie: ⁊ panis a3imi: ⁊ dulcium grossorum: ⁊ vti assiduatione seminũ mũdantium renes ⁊ sinapi: ⁊ medicinarum que frangunt lapidem: ⁊ abstinentia a somno longo super collum: ⁊ longitudine stricture cinguli: multa equitatione ⁊ labore dorsi: ⁊ vtatur vomitu cũ est replo. In lapide vesice oportet experiri ipm cũ medicinis añ lõgo tẽpore añ scissione3: ⁊ ipsu3 frangit cibus incisiuus: vt oliue imature: ⁊ cappari ⁊ ficus. ¶ Alex. semẽ ciceris nigri: ⁊ huiꝰ nõ frequenter vtenda nisi sit suspitio q in renibus colligitᷣ mã pinguis. ⁊ h ante cibum dantᷣ cum aqua calida: nihil. n. sic poterit temperare venes: vt aqua calida: sed in vsu sit vt iam vlterius non possint lapides generari. ¶ In medio vᵒ prãdio aqua3 frigidam: aut vinum frigidũ: aut ros. aut violatum bibat: ⁊ iuuatur: ⁊ carnes pingues: ⁊ aues in paludibus dande anserum extrema: ⁊ carnes non saginate. ¶ Serap. si abscindũtur cause lapidis abscinditur eius gñãtio: abscissio fit per cautellam ⁊ custodia3 a causis generantibus eam ⁊ destructio rei que generatur: generationem vero humoris grossi ante oẽm rem ꝓhibet paucitas: ⁊ cautella a malitia digestionis: q2 de ꝓprietate male digestionis est attrahere hãc egritudĩnẽ: ⁊ si incipit eã excitare: vt sint oua dura carnes quadrupedum: ⁊ ꝓprie yrcorum: ⁊ vaccarum: ⁊ mala: ⁊ persica imatura: et caro citri: ⁊ si humor sit aggregatus cura cum medicinis ⁊ cibis que non sint fortis caliditatis: q2 calefactio fortis addit duritiem in materia grossa: confert vomitus post cibum: deinde decoctio absinthy multotiens: ⁊ cibus sit pauci nutrimenti: facilis digestionis: ⁊ olera ꝓuocãtia: vt baucie siluestres: ⁊ aues montane: que non sint multũ pingues: q2 sunt pauce caliditatis: vua alba: vinum sit album subtile cum aqua calida: ⁊ detur decoctio pulegy: poly: q2 h prohibent generationem lapidis magni: ⁊ frãgunt paruum: ⁊ extrahunt cum vrina: ⁊ miscemus medicinas vrinam prouocantes: vt arena exeat cu3 vrina: vel qḋ fractum est ex lapide: nec oportet tardare in lenificatione nature: vt non remaneat materia grossa: ⁊ descendat ad locum a principio: ⁊ incipiamus cũ medicis q̃ facile soluũtur in omnibus diebus. ¶ Sed si non est in renibᵒ caliditas fortis: nec in corpe mã multa grossa: ⁊ non est quod prohibeat a forti medicina soluemus cu3 ṽtute post digõne3 sine timore. Et mala complexio calida rectificatur cũ alterãtibᵒ: ⁊ cũ medicis: ⁊ cũ regimie meliᵒ: q2 nõ ẽ in medicis de ṽtute iuuatiua: q̃ stet cũ opatiõe regiminis nocitiui: q2 comesta ⁊ bibita sumun tur in die necessario: ⁊ nõ est de ꝓprietate hois vt accipiat medicinas semp. Remollitio ⁊ ifusio inferiorũ fiunt per vaporationẽ aque decoc. malue: bismalue: ⁊ simi. iũ. Inũctio fit cũ oleo cõmuni. Emplastrum super pectinem: aut spinam

cum assungia dragantí:⁊ gũmi arabici. Balñ. cum aqua decoctio. remollientiũ. Uñ Sera. non possumus lapidẽ extrahere: nec frãgere: nec vrinã ꝓuocare: nisi remolliatur: aliogn virtus dissoluet̃ p̃ dolore: ⁊ deficit eũando: rectificatio cibi ẽ minuendo cibum ⁊ subtilsando: diminutio repl'onis fit cum clysteri: quod fit per dissoluentia et attractiua: postea p medicias leuiter eũantes: aut vrinaz prouocãtes. ¶ Eũatio vero cãe añtis ⁊ mãe abscisio p̃paratur in primis ₰m Aui. cum eũone per solutionẽ ventris: aut vomitu: aut ꝓuocatione cuz seminibꝰ diureticis que lauant vesicaz: vt aqua ciceris: aut per clystere tẽperatum lenitiuũ. Uia. si corpora acutis abũdant hũoribꝰ p̃mus purgãdi sunt: deinde assidue balneandi oĩ die bis. vel ter: ⁊ post bal. apozima de aniso. Fiat clystere de camomilla: malua: ⁊ furfure. ¶ Haly. si sanguis dñat̃ basilicam flõma: ⁊ medicamẽ da flegma deponens: ⁊ hũorem grossum: ⁊ si calor est aliquis non dabis forte catarticum: sed cuius non est molesta solutio. s. decoctionẽ que roboratur cum turbith: ⁊ cassiafi. cum turbith: qr si calor non est fortis: ⁊ humor inest grossus medicamen sit validius. ¶ Dicunt quidam. si est ex causa calida flobotoma vt añcedẽs cã euacuetur: ⁊ ad oppositum inclinetur. Si ex frida: purga cũ bñdicta yera ⁊c. ¶ Contra causaz ꝯiunctã danda sunt ea que destruũt: ⁊ educũt: ⁊ hec sunt calida ⁊ sicca: ⁊ diuretica: quoruz quedam faciunt hoc in virtute manifesta: vt apium: saxifragia: daucus. Et q̃daz virtute occulta: vt sanguis yrcinus: leporinꝰ: ⁊ cinis scorpionis ⁊c. ¶ Sera. quod aggregatũ est ex humore grosso: ⁊ incipit euacuari oportet euacuare cum cibis: ⁊ medicinis non multi caloris: qr fortis calor addit in duriciem: ⁊ fiat vomitus post cibum multotiẽs. ¶ Si fit de cã calida. vt dicũt quidaz. digeratur mã cum dyaprunis: purgetur cum electuario de succo ro₰. 3ª die fiat bal. cũ d̃coctione mercurial'. Exeunti a bal. detur rubea trociscata cum decoctione scolopendrie: sequẽti die flobotometur saphena interior si in vesica: vel exterior si in renibꝰ ẽ lapis fiat inunctio cuz populeon: ⁊ aceto fiat cauterium in poplite interius: vel exterius: fiat clystere frequenter. detur diaprunis ⁊ electuariũ de succo rosaꝝ omni septimana. ¶ Diminutio repletionis fit per clystere: per dissolutiua attractiua per medicias leniter eũantes: aut vrinaz prouocãtes: vomitus multus ꝯfert ꝯtra passiões iferioꝝ sicut clystere ꝯ̃ passiões supioꝝ. ¶ Alteratio mãe fit cũ digestiuis q̃ hũorẽ subtiliãt: ⁊ meatus vrine: ⁊ meatꝰ viaruz aperiunt: ⁊ deopilatiua ⁊ mũdificatiua: ⁊ digestionez ꝯfortantia: ⁊ gnãliter oĩa vrinam ꝓuocãtia. ¶ Alteratio v̊o coliditatis renũ est infrigidatio extrinseca magis q̃z itrinseca cũ oleo ro. aceto: succo portul'. ¶ De curatione p̊ attendenda sunt oĩa predicta: deide vidẽdũ qs lapis curat̃: ⁊ quis nõ: ⁊ quis facilius: ⁊ qs difficilius: ⁊ quis medicinis fortioribꝰ. ¶ Dñt qdam. si lapis sit inueteratus in quacũq3 etate: vix: aut nũq̃3 curatur: nisi per incisionem. ¶ Dñt ẽt: ꝙ hꝰ passiones que fiunt ex hũoribꝰ imediate facilius curant̃: ex arenulis difficilius: ex lapide aũt aut vix: aut nũq̃3: aut difficillime. ¶ Pueri p̃ncipal'r possunt curari. per incisionem ex lapide: secũdario adolescentes. In iuuentute ⁊ senectute periculosissime fit incisio: vltra 40ᵐ annũ nõ curatur hec passio: iuxta illud Hyp. in affo. ¶ Quicũq3 ne fretici ⁊c. lapis etiã vesice quãto frigidior: ⁊ longior: ⁊ maioris coagulationis ꝑpter frigiditatem loci fortioribꝰ indiget medicinis q̃z lapis renum. ¶ Aui. vesica idiget medicis fortioribꝰ: qr frigidior. longingor: ⁊ lapis eiꝰ firmior. ¶ De ꝯsiderationibꝰ que attendunt̃ in curatiõe. dicit Aui. intẽtiones quas medici itendũt in cura lapidis sunt abstersio mãe eiꝰ: ⁊ probibitio gnãtionis cum abscissiõe cãe: deinde mũdificatio cõminutio: et fractio: ⁊ cõpressio: ⁊ eradicatio: et suspensorio cum medicinis que hoc faciunt: deinde eiꝰ extractio ⁊ subtiliatio in ipso ordĩe eiꝰ: ⁊ illud ꝯpletur cũ medicis ꝓuocatiuis: ⁊ cũ adiuuãtibꝰ deforis: deinde cũ mollitiuis: ⁊ confortatiuis: deide est regimẽ sedans dolorẽ: ⁊ rectificatio vlceris: ⁊ qdam laborant extrahere ipm p icisionẽ ylij ⁊ dorsi: sed in hoc ẽ timor magnꝰ: ⁊ opatio eius qui rõnẽ non hz. ¶ Et qr de abscissione cãe dictũ est superius sufficiẽter: dĩm ẽ de cõminutione. ¶ Dicit Aui. medicine cõminuẽtes ₰z plurimũ sunt amare nõ multũ calide: qr adderent in lapide: ⁊ omne cuius incisio maior: ⁊ caliditas minor ẽ melius est: ⁊ in lapide vesice magis sint calide q̃z in lapide renuz: ⁊ est hoc aliud genus medicinaꝝ nõ ꝓportionatũ ad calidum ⁊ frigidũ: sed faciunt hoc a proprietate. ¶ Et cõminuentes quedam sunt debiles: nec cõminuunt nisi paruum lapidẽ: ⁊ quedam sunt fortes in lapide renum: ⁊ parue v̓tutis in lapide vesice: aut nulliꝰ: sicut lapis iudaicus: ⁊ quedaz sunt fortes in lapide renũ: ⁊ operant̃ in lapide vesice: ⁊ quedam fortes in vtrisq3 lapidibus simul: sicut auis que dicit̃ tragilidos: ⁊ cinis scorpionũ. ¶ Cõminnũt ⁊ frangunt lapidem iaz gnãtum in renibꝰ. vt qdam dicunt medicine simplices ⁊ ꝯposite: ⁊ leuioribꝰ vtẽdum est prius ꝯñter fortioribꝰ. ¶ Acetũ aũt squille ẽ forte in ꝓhibendo lapidẽ gnãri: ⁊ in frangendo forte est iaz gnãtis sanguis yrcinus: caro auicule parue mouẽtis caudaz faciẽtis breuẽ volatũ adherẽtis parietibꝰ: cinis scorpionũ: lapis iudaicus: lapis iuentus in spongia: ius ciceris: sparagi: senatiões vel almuri: pul'. saxifragie: filipẽdule: tunice. ¶ Uia. Ruf. ⁊ Dyas. dñt. lapidem itra spõgiã inuẽtũ pulueri3ari debere: ⁊ cũ vino cal'o: ⁊ aq̃ dari: lapidẽ. n. frãgit: dent̃ ⁊ oĩa diuretica: sic acorꝰ ⁊ spica. ¶ Hal'. calculo ꝯfirmato vtẽdũ regimĩe subtiliãti: ⁊ icidẽti: ⁊ moderati caloris: ⁊ medicis frãgẽtibꝰ lapidẽ. Et si aliqs ẽ ibi calor regimẽ: ⁊ medicinã cal'az caue. ¶ Ra₰. ĩ lapide vesice dic. frãgit oĩs cibꝰ icisiuus: vt oliue imature: cappari ficꝰ: ⁊ ex medicis costus cassia spica: ⁊ cinis scorpionũ adustoꝝ: ⁊ lapis iudaicꝰ: ⁊ oleũ de scorpionibꝰ: ⁊ sanguis yrci: sicut nitrũ adustũ: cãcri adusti. ¶ Et medicia frãgẽs lapidẽ a ꝓprietate mirabil'. ℞. cineris scorpionuz: lapidis iudaici: lapidis spõgie. añ. cribellet̃. do₰. ʒ. i. cũ vino: vl' aq̃ mellis: ⁊ distillet̃ p foramẽ virge oleuz de scorpionibꝰ ⁊ inungat̃. ¶ Alex. cõmẽdat valde puluerez sanguis yrci siccati ⁊ cicadaruz siccatarum ablatis pẽnis ⁊ pedibus.

¶ Medicia ꝓbata. sanguis yrcinꝰ cal'us: mox vt effundit̃ illinitꝰ magnifice iuuat. Meliꝰ aũt si sup vesicã fusus liniat̃. Et adhuc melius si h ipsuz facis in calido aere bal. Et sic linias: fiat aũt sepe: sed cũ interuallo. ¶ Sera. frãgit lapidẽ in renibꝰ lapis spõgie: vitrũ cõbustum: lapis iudaicus: sanguis yrcinꝰ: cinis scorpiõis. ¶ Quidã cõmendãt iustinũ filoniũ: aquã saxifragie el'iuz ducis sanguinez yrcinũ ₰m doctrinam Alexã. lapis lincis: lapis agapis: ⁊ balsamũ datum: ⁊ lac factum de semie milij sol' ꝓbatũ ẽ: ⁊ sanguis yrcinus sil'r: ⁊ licinia facta de cinere leporis cõbusti bibita. ¶ Dicũt ẽt qdam. ꝙ quedam frangũt v̓tute mãifesta: vt iuniperus: sauina: ⁊ ꝯposita vt litontripon iustinũ: el'lariũ ducis: ⁊ q̃dam virtute occulta: sicut sanguis yrcinꝰ: leporinꝰ: cinis scorpionis: ⁊ ista q̃tuor sunt ꝓbatissima: ⁊ alia valde bona: sũt lapis iudaicꝰ: lũbricꝰ terrestris: lapis spõgie marine: teste ouoꝝ a qbꝰ pullus exiuit: vitrũ pulueri3atũ: h oĩa gnãtim frangũt ⁊ educũt: ⁊ gnãri prohibent. ¶ Auic. medicie cõminuentes ⁊ exhẽtes lapidem sunt radix costi: radix rubi: aq̃ ciceris nigri: acetum. ⁊ oximel squilliticum: apiũ montanũ: scolopendria. capillus veneris: radix pẽtaphilon. Et de fortibꝰ in

lapide renū sunt lapis iudaicus pulegiū: ⁊ camepitheos.
⁊ de fortibus absolute est cinis: ⁊ oleū scorpionis ⁊ cinis.
leporis.ʒ.ij.⁊ vitrū tritum: ⁊ vitrum clarꝫ albū est meli⁹:
⁊ cinis ouorum galline postq̄ꝫ sunt a pullis euacuata. Et
medicine que cū dictis medicinis miscentur ad penetrā
dum. sicͨ pip. calamētū: cinamomū. que iuuant ēt ad mo/
uendū ipsum. Medicine vͦo cōfortatiue sunt. sicͨ ben ari/
stol. liciū: semen agni casti. rose. balaustie. sqnāti. ⁊ sanda.
¶ Et dixit Ruffus. pl'ima bal. cū aqs furfur! frāgit lapi
dē ⁊ in regie lapidis necīa sit mollificatiua vt olea: ⁊ em/
plastra. ⁊ cū mollificatiuis misceantur ꝯfortatiua. vt sūt
ol'm de spica. ⁊ de lilio: ⁊ dilatentur meatus cū fricatiōe:
⁊ ponanť ventose vacue sub lapide. ⁊ sit positio dolorosa
vt trahat. deinde ponanť magis inferius dōec cadat ī ve/
sicā. ⁊ qn̄qꝫ sufficiunt motus ⁊ eqtatio: non qete īcedēs: ⁊
descendere per gradus: ⁊ maxie post inūctionē. ¶ Pas/
sionari⁹. in lapide renū vtendū euaporatione cucurbito/
rū ruptu litōtropon. ℞. fu. men. saxifragie. petrosilini. as
sari. betonice. an̄. ʒ. iij. piperis. ʒ. ij. mellis. qd̄ suffic̄. sumať
cū apozimate. spagi: vel alterius diuretici. ¶ Cōstā⁹. illi/
nitio. cū sanguine leporis frangit lapidē vesice. qꝛ si aliqs
lapis in illo sanguine poniť in triduo. dissoluiť. Itē cinis
pellis leporis: ⁊ sanguis cū calida in ieiuno frāgit lapidē:
⁊ pforatio de collo vesice moueť cū instr̄o. ⁊ cū eleuatiōe
inferiorꝫ: ⁊ cōcussione. ¶ Dicunt qdā. vinū sclauicū cuꝫ
puluere saxifragie: ⁊ modico fellis porcini. ⁊ ēt seib⁹ cōib⁹
si expedit valde ꝯfert. Item trazea de zuc. saxifragia mi/
lio sol. ⁊ sanguine yrcino. cyatus paruus pomi ranzij: bi/
bitus oī die vsqꝫ ad. 8. vel. 9. dies tpe quietis doloris: libe
rat a lapide. ⁊ verꝫ est: ⁊ eius signuꝫ. qꝛ vt dicit quidam. si
margarita ponatur in suc. dicto. ⁊ stet ibi per dies. 10. fiet
margarita: vt pasta. ¶ Item putrefiat scorpio in ol'o cōi.
de quo in lapide vesice vngatur circa pectinē: ⁊ in lapide
renum supra spinam. Lapis aūt iudaicus appropriať re/
nibus. Cinis scorpionis proprie vesice. scōario renibus.
sil'r ruta: ⁊ apium siluestre magis respicit vesicā q̄ꝫ renes
⁊ radix lauri. ¶ De mollificatiuis dōm q̄ non oꝫ vti frā
gentibus lapidem: nec educentibus. nec ēt diureticis for
tibus: nisi primo vtamur mollificatiuis lenitiuis: exterio
ribus magis in lapide renuꝫ super spinam: in lapide vesi
lalio. ede ce super pectinē: ⁊ piteneon. Fiat ergo remollitio cū dco.
re irestris malue: altee. fenugre. barbe yrcine. edere siluestr! ebuli:
boraginis. melliloti. viol'. ordei: ⁊ mucillaginibus. ⁊ cum
his fiant euaporationes: encatismata. bal. infusiōes. ⁊ em
plastra ⁊ inunctiones. ¶ Dicunt quidā. fomenteņť loca
dolentia ex malua mercuriali: senationibus coctis in aq̄
vel vino. ¶ Alexā. lapis in renibus. si oꝫ euacuare mox
in accessione: que relaxent: ⁊ mitigent adhibenda. ⁊ vlti^m
eis bal. Nō. n. tm̄ mitigat. sed curare potest. ¶ Dn̄t qui/
dam. cōes cure vtriusqꝫ lapidis sunt infusiones remolli
tiōes: vt vie dilatentur. ¶ De regimine lapidis incipien
tis: ⁊ ꝯfirmati dico q̄ cura incipientis est cura preseruati
ua: que fit per euacuationē totius corpore plectorico vel
cachochimo cuꝫ flōmia vel farmacia: ⁊ p̄cipue in vere. ⁊
autūno: premisso tm̄ digestiuo. ⁊ fit per mundificantia re
nes ⁊ vesicam: fit ēt per attractionē hūorum ad ꝯriū cuꝫ
vomitu: ⁊ fricatione. fit. 4°. cū ꝯfortatione mēbri cū bal.
stiptico. cū tyriaca. vnguēt!. fit ēt per cauteriū in crurib⁹.
¶ Cura lapidis ꝯfirmati est cura curatiua: que fit p flō/
miam: per clystere: per vomitū. per bal. per medicamina
frangentia: per vnctiones: per empl'a. p cōmotiōes. p ven
tosas. ¶ De p̊. flōmeť basilica. deinde saphena. ¶ De 2°.
fiat clystere de malua mercuriali: senatiōe cū cassia fi. bn̄
dicta: melle ro. ⁊ oleo viol'. ¶ De 3°. fiat vomit⁹ cū sy°ace
toso: vel oximelle. sqlle. cū decoc. raffani. ¶ 4°. fiat bal.
de senatiōe maluauisco. ¶ 5°. dētur frangentia lapideꝫ.
¶ 6°. vngať cū oleo de scorpionibus. ¶ 7°. fiat empl'm
de paritaria appio: malua: senat!. camomilla. ¶ De 8°.
dico. q̄ moueri dꝫ per loca dcliuia: ⁊ gradus: ⁊ motu gra
ui: eques: vel pedes. ¶ 9° ventosetur inferi⁹ a loco dolo/
ris: ⁊ si lapis moueť īferius adhuc muteņť ventose magi
inferius. ¶ De regie lapidis qeti: ⁊ eius qui moueť. dicit
Haly. si est calculus in vno loco: cuius signū est dolor cō
tinuus. tunc nō est vtendū cal'is medicinis. s. nec que for
tius vrinā mouēt. nec que dissoluant ⁊ laxēt vt olera. sed
vtere seīe melonis cucurbite: cucumeris: cassia fi. ⁊ semīe
altee. capillis veneris. que sine molestia purgāt vrinā: lo
cum cuꝫ furfure: ⁊ milio leuiter catapl'a. ¶ Si aūt calcu
lia loco in locū moueanť. ⁊ tunc dolor aliquando estuat
aliqn̄ qescit. tūc aq̄ cal'e instillatiōe vtere: ⁊ bal. camomil
le: ⁊ catapl'a cū spōgia intincta in aq̄: ⁊ oleo. ⁊ si est frigus
ibi linias cū oleo calido. ⁊ anetino. Et si calculus suo nō
moueť loco sicciam adhibe oppositā loco calculi. qꝛ cal/
culum mouet: ⁊ mitigat dolorē mirabil'r. oꝫ ēt sicciaꝫ po
nere loco proximo inferiori loci patientis. qꝛ calcul⁹ ad
locū transibit siccie. deinde ad inferius trāsfer sicciaꝫ do
nec lapis cadat in vesicā. ¶ Serap. si lapis est fixus ī re
nibus: qd̄ scitur ex assidua inquietudine infirmi. qꝛ dolo/
ri eius non est trāqllitas. tūc nō p̄sumamus supra extractio
nem: nec supra mūdificationē cū medicinis p̄uocantib⁹
lapidē nisi p̄us leniamus vaporando. ⁊ ceroto mollifica
tiuo: non tm̄ mollificatio multipliceť: vt non dissoluatur
virtus mēbri: vt non possit expellere: aut elongare. ⁊ opꝫ
vt non tardeť in hoc. ⁊ p̄prie si mā declinat ad mēbrum.
¶ Si vero lapis mutatur de loco ad locū: qd̄ scimus ex
vehementia doloris: ⁊ quiete eius qn̄qꝫ. ⁊ non currit mā
ad mēbrū: ꝯfert vaporatio cū spongia infusa in aq̄ viol'. ⁊
inunctio cū cōpressione: ⁊ empl'm de pane: ⁊ de farina tri
tici cū aqua oleo. ⁊ sale cōfert iuuamentū magnū valde.
Naꝫ mollificatio dilatat. quare lapis melius egreditur
cū virtute prouocante vrinā. ¶ Alexā. in accessiōe mox
que mollificent: ⁊ mitigent sunt adhibenda. ⁊ bal. oībus
est melius. ¶ De cura lapidis s̄m etatē. ⁊ anni tp̄a intel
ligens ex predictis colligere pōt. ¶ Dicit quidā: ⁊ veruꝫ
est q̄ pueri p̄cipue per īcisionē possūt curari. 2° adolescē/
tes. In iuuentute: ⁊ senectute valde periculosa est incisio.
¶ Aui. vͦo in pueris p̄hibet gnōnem lapidis vinū subti/
le album permixtū. ¶ Auicē. si lapis est ex ꝯpate calido
cureť p̊ cura illius: ⁊ cum embrocis: ⁊ empl'is fridis. fiat
clystere ⁊ flōmia si oportet. ¶ De cura lapidis qn̄ est in
meatu. dicͨ Uia. si lapis est in ore vesice oꝫ infirmū iace/
re suppinū: ⁊ pedes sursum erigere. ⁊ eos huc: ⁊ illuc mo/
uere vt lapis moueať de ore vesice. Et si in vesica: sit la/
pis. sicͨ in renib⁹ dꝫ curari. ⁊ si sit adeo magn⁹ vt vria p̄hi
beatur exire festinemus mouere: vt lapis moueať d̄ ore
vesice: ⁊ n̄ sanaťnisi cū cyrugia. s. icisiōe. ⁊ lapidis eiectōe
vt Hal'. dicit. in megate. lapis auferať de via cuꝫ argalia
erea. vel argentea facta vt subula. sed in capite plana.
¶ Almā. si lapis magnus sit nō est remediū: nisi incisio.
Si vero lapis ceciderit: ⁊ in virga obstaculuꝫ fecerit. aq̄
calida ab alto distillando superfundanť donec locus ru/
beat. deide oleū tepidū guttatiꝫ supiaceať ⁊ fricet. ⁊ si sit
necesse ad exteriora fugať: ex h̄. n. aliqn̄ moueť: ⁊ exibit.
Sed si magnus ⁊ difficilis inferius incidať ⁊ extrahať.
¶ Dn̄t quidā. cyrugia multis modis est vtilis p̊ trāspo/
nendo cum siringa. 2° medicinas inijciendo: per vacuum
siringe. 3°. in imittendo digitum in anum ⁊ inuento lapi/
de frangitur interdū. qꝛ est in vesica mollior q̄ꝫ extra. 4°.
incidendo. ¶ De correctione accidentiū. dicit Uia. si do
lor non cessat calefiat cum aqua camomille decoc. rute.

pultes fiant de farina cocta in vino. ꝛ ponãtur super an/
chas dorsum: ꝛ pectinē. clystere fiat de malua: sedeat i aq̃
sulfurea calida. Dicunt quidã. Foueant̃ loca dolētia ex
oleo camomille. ꝛ laurino. Emplm̃ sedatiuũ doloris pōt
fieri ex maluis. ꝛ butyro. ꝛ si dolor est fortis ne vt⁹ dissol
uatur fiat emplm̃ de papauere. iusquiamo. mãdragora.
ꝛ opio modico. ¶ Alexã. si dolor non soluitur ꝛ vllo mō
vrinam cũ minutiuis faciat. dabis apozima. 5. foly. Se/
rap. si dolor nō qescat pone in emplis aliquid de cortice
papaueris iusqamo. oppio. ꝛ post stupefaciētia. ponam⁹
ventosam vacuã super locũ. mutat. n. lapidē. mutatione
mirabili. ꝛ sedat acuitatē doloris. pōat̃ g ventosa in pnci°
ꝑpe renes. deinde faciamus descēdere paulatim ad añ/
rius: ꝛ inferius versus grauitatem vbi est dolor. ꝛ si senti
tur dolor in illys qñ lapis trahit̃ versus vrinam. ꝛ pro/
pter magnitudinē ꝛ asperitatē non pōt exire. ꝛ tenetur ĩ
eis. ꝛ facit dolorē fortē. tunc oꝫ sedare dolorē cũ sessione:
in aq̃ vbi mixtũ sit olm̃. vt dolor sedetur: ꝛ lapis descen
sus. ꝛ cũ dolor sedatur vaporatione ꝛ emplis ꝛ oleis con
tenti simus. clysteri: ex oleo anetino. ꝛ si dolor prolonga
tur. tunc ẜm q̃titatē illius redimus ad medicinas fran/
gentes: ꝛ purgantes: donec lapis egrediat̃. ¶ Haly. si ro
boratur dolor obdormitantibus vtaris quibus nouũ est
dolorē mitigare vt mãdragora. ꝛc. mixtus cuꝫ qbusdam
vrinam vrgētibus sine molestia: vt seia fra ꝛ potus aque
fride. hec. n. dolorē mitigant. deinde si dolor non mitiga/
tur mollifica. deinde si oꝫ fiat clystere. deide inũge. ꝛ aq̃
cal'a vtere. Et medicine sedatiue doloris sunt sicut semē
lini: ꝛ mucillago eius: ꝛ nuces: ꝛ auelane. ꝛ semē altee. ꝛ se
datio doloris cũ cōmouet̃ ꝑꝑ magnitudinē lapidis: aut
aspitatē excoriãtē: est cũ bal. ꝛ tina. sed cũ supfluũt: ꝛ mol
lificant redit dolor post horã. ꝛ embroce de camomilla:
ꝛ furfure sunt bone iuuatiue. Et si dolor non remouetur
da stupefactiuuꝫ vt filoniũ. ꝛ tyria cã recentē. ꝛ est virtus
opy remanens. ¶ Dñt quidã. ad mitigandũ dolorē va/
let bal. ꝛ tine in quibus cocta sunt diuretica: ꝛ lenitiua. ꝛ
cufe apposite sine scarificatōe loco doloris: ꝛ euulse sepe
facellationes de paritaria: ꝛ apio simul coctis. ꝛ loco dolē
ti sepe supposite. ꝛ iunctiones cũ oleo camomellino: ane/
tino. ꝛ silibus. Et si nã sit stricta fiat suppositoriũ: aut cly
stere non magnũ: imo suppositũ amabilius est mihi. ꝛ in
lenificatione nãe ē alleuiatio plĩma. ꝛ sedatio doloris. ſꝫ
non fiat per catarticũ. q̃r descendere facit mãm. ſꝫ ꝑ cly/
stere cũ ĩ eo ponũt̃ adipes: ꝛ vnctuosa mollificãtia. ꝛ diu
retica. facit cũ solutione ventris lenitatē. ꝛ frãgit dolorē:
ꝛ iuuat ad extractionē lapidis. ¶ Radix paritarie ꝛ vi/
num decoc. ei⁹ est optimũ arenis ꝛ lapidi: centrũ galli re
nibus ꝛ lapidi: senationes a renibus ꝛ lapidi. radix cicu/
te optima est arenis ꝛ lapidi. frãgit. n. tunicia silr̃ expta
est lapidi aqua vite lapidi. succus paritarie: ꝛ pluis radi/
cis lapidi. spongia cōbusta potata lapillos vrinare facit.
radix lapacy ꝛ cancri lapidi: vinũ albũ decoc. radicuꝫ le
uistici est optima ad arenas cũ zuc. suctio in extremitate
vge valꝫ ĩ ꝑuis lapidib⁹ exhēdis. Macer. artemisia ꝓuo
cat vrinã. ꝛ expellit lapidē: lapaciũ expellit lapidē. Sina
pis frãgit lapidē purgat vrinã. Altea repellit lapides: ca
momilla frãgit lapidē. cypeꝝ pellit lapidē. peonia calcu
lus infantiũ potu depellit̃ eius.

¶ De dyabete. Cap. CVII.

De dyabete notãda sunt. 10. p̃m de noīe. 2m. de dif/
finitione. 3m. c⁹ mēbri est passio. 4m. d cau
sis. 5m. de mō fiēdi. 6m. de ꝯpōne ẜꝫ Auic.
ꝛ dr̃ia. ꝛ silitudine. 7m. de signis. 7m. d ac/
cidētibus. 9m. quibus magl accidit. 10m. d

(modo curationis.

De primo dico. q Haly. ĩponit tria noīa. q̃r dr̃
dyabetes: passio circĩalis: ꝛ stillatio. ¶ Alexã. multi non
solũ dyabetē. sed dyariã vrine. i. decursionē vocant hãc
passionē. ꝑpea q̃r qd̃ bibit mox decurrit qd̃ potatuꝫ est ꝑ
vesicã. ¶ Serap. renes infirmantur egritudine cui sunt
tria noīa: q̃r dr̃ dispascos: ꝛ eius intētio est sitire faciens:
qm̃ accidit in ea sitis vehemēs: ꝛ dr̃ dyabetes: ꝛ eius ītē/
tio est penetratio. i. ꝑforatio. q̃r qd̃ bibitur penetrat: ꝛ nō
figit̃. ¶ Et qdã auctĩtate Serap. noiant silr̃. s. dilcitos. i.
sinere faciēs: ꝛ dyabetes: qd̃ iterpretat̃ penetratio ꝛ sami
da. i. ꝑforatio. ¶ Quidã ēt dñt. q dr̃ dyaria vrine ꝑꝑ sui
frequētē exitũ: ꝛ dr̃ ēt dissipatio ad silitudinē illi⁹ q mor/
sus est a serpēte dypsa qui morit̃ mingendo. q̃r sitire inci
piunt: ꝛ freq̃nter mingere. ¶ Passio⁹. vocat eã dyabetē
. i. fluxũ multe vrine. ¶ Auic. vstercy in greco noīa alia
q̃ꝫ dyabetes dr̃: qñq̃ꝫ discaceruis: ꝛ cadumis: ꝛ noiat̃ ara/
bice circuitus: ꝛ rota molaris: ꝛ lubricitas renũ.

De diffinitione dicit Alex. dyabetes ē pas/
sio qñ plusq̃ꝫ debet̃ vrine
effunditur. Haly. dyabetes est ꝯtinua vrine assuefactio.
¶ Aui. dyabetes est vt egrediat̃ aq̃. sicut bibit̃ i tēpore
breui. ¶ Dñt quidam. dyabetes est frequēs ꝛ imodera/
tus transitus vrine per renes ad vesicã. ꝛ per virgaꝫ exi
tus: vl' ē imoderata attractio vrīe ab epe ad renes. serap.
dyabetes est multitudo vrine cũ vehementia sitis.

De tertio ꝑmissoꝝ. dicit Uia. passionē dyabetis
hñt renes: ꝛ sic ẜm eũ est passio renũ.
¶ Quidã dñt. q fit ex distempãtia renuꝫ ꝛ lumborum.
¶ Aui. ponit dyabetē esse accñs renum. ꝛ ēt meatuuꝫ: ꝛ
transitus vrine. ¶ Haly. ēt ponit q est passio renuꝫ. Et
Serap. dicit. renes egritudie ĩfirmant̃. ꝛc. nec obstat q
qdam accidens. qdam passionē appellant. q̃r ꝑpe loquē
do accñs est: sed vnũ ꝑ alio frequēter accipit̃.

De causis dicit Haly. q fit ex magnitudie vtu/
tis attractiue. vñ renes trahũt vrinã
nimio appetitu renũ in hũiditateꝫ. hoc autē fit imodera/
tione male ꝯplonis cal'e: que in renibus dñat̃. vñ aq̃sita
tem desiderant vt calor extiguat̃. Attrahit̃ g ab epate. ꝛ
ab oib⁹ mēbris corpis hũiditas. est ēt in renibus debili/
tas retētiue: que neqt ꝯtinere hũiditatē. q̃r multa ē ꝛ eos
grauat. ¶ Alex. fit ex ĩbecillitate renũ vtute missa. ꝛ cre
tica fortitu ꝑmanēte ex nimio calore. ¶ Sera. fit egri/
tudo hec duabus de causis. s. debilitate retētiue renuꝫ: ꝛ
fortitudie attractiue. ꝛ cã debilitatis retētiue est mltitu/
do mãe: que trahit̃ ad ipsos: ꝛ inde grauantur. ꝛ cã vehe
mentis attractiue. est cal'itas egrediēs ab eq̃litate. Auic.
dicit. q cã dyabetis est dispō renũ ꝑꝑ debilitatē ex dila/
tatione: ꝛ aptiōe orificioꝝ ꝛ meatuũ. q̃re vrina non figit̃
in renib⁹. ꝛ qñq̃ꝫ fit ex frigore dñante corpi: aut renib⁹. ꝛ
qñq̃ꝫ fit ex potu aq̃ fre: aut obsessio vehemens frigoris ĩ
totũ penetrãtis. aut ꝑꝑ vehemētiã attractiue ꝑꝑ vtutem
calidã inãlē ex calore nãli cũ mã: vel sine mã: ꝛ est illud
qd̃ est vtplm̃. ¶ Dñt qdam. q fit ex cal'itate: ꝛ fr̃itate: ꝛ
siccitate lumboꝝ ex febre: ex dieta cal'a ꝛ sicca: ꝛ emplis:
vel vnctionib⁹ cal'is. ¶ Quidã dñt. q fit vtplm̃ ex cal'i/
tate ignea: ꝛ ex nimio labore: ꝛ freq̃nti purgatōe medica
minũ. ¶ Cã ꝯiũcta est debilitas retētiue: ꝛ fortitudo at/
tractiue: q̃r retētiua nō retinet. ¶ Cã añs est ꝯplo renuꝫ
cal'a: ꝛ sicca cũ mã vel sine mã: ꝛ ꝯpōnal' vt largitas via/
rũ nimia. ¶ Cã ꝑmitiua est ois res nō naturalis calefa/
(ciens: ꝛ desiccans.

De mō fiendi. dicit Uia. renes cũ hũiditate exia/
niunt̃ mouent̃: ꝛ aq̃sitas de venis sibi trahit̃ sanguis ĩ ve
nis cũ desiccet̃ hũiditas ab epe cũ appetitiua trahitur ꝛ

epar sil'r fugit a stō sicq; pars a pte fugit donec veniatur ad os stōi vbi fit sitis. Cū aūt aquā biberit. tūc vene exeūtes ad epar cā stōi sibi appetūt. ⁊ sic vicinū a vicinis donec ad renes puenerit: q ex calore cito sibi trahunt. ⁊ ex defectione sue ɔtētiue expellūt eam ad vesicā: ⁊ ide exit cum vrina: ⁊ inde fit vt aq̄ neq̄ant saturari: nec sitis possit cessare. ¶ Dn̄t qdā. q renes nimio calore desiccante attrahunt hūiditatē ab epe: epar ab intestino. ⁊ stō. ⁊ cessaret sitis ex potu: nisi retentiua defecta esset: que deficit aliq̄n ex poroꝝ apertione. ⁊ iō cū non ɔtineāt hūiditatē exiccant: ⁊ rursum attrahunt. ¶ Sil'r dic̄ Auic. q renes trahunt ab epe vltra illud qđ tolerāt. q̄re expellunt illđ. deinde attrahūt ab epe: ⁊ epar ab eis: que añ ipsuꝫ sunt. non ḡ cessat illic attractio ɔtinua aq̄sitat' ⁊ ei⁹ expulsio.

De sexto pmissoꝝ. dicit Uia⁹. q dyabetes est ex defectiōe ɔtentiue. vñ sp est nimia sitis: nec pñt aq̄ saturari: quā: ⁊ q̄tā bibant silr eā mingūt. sic videmus in canino appetitu. qcqd. n. comedit cuꝫ ferri neq̄t nā mouet. ⁊ eycit foras. silr cuꝫ retētiua in renib⁹ deficiat: non ɔtinet aq̄sa hūiditas. vñ oꝫ vt ad vesicā defluat. ¶ Dn̄t qdā. hec passio lubricitati intestinoꝝ comparat̄ in velocitate eūonis: ⁊ desiderij intensione. que dicitur canin⁹ appetit⁹. sic. n. cibus accept⁹ exit velociter p intestina digestiuaꝫ ⁊ retentiuā supās. silr hoc qđ auide bibit̄ auide trahit̄: ⁊ attractū eūat̄. neq; hic. neq; ibi accepta mutant̄. sed dn̄t in hoc. q2 caninus appetitus est ex passione stōi ⁊ totius ventris: dyabetes ex passiōe renū tm̄. ¶ Itē appetitus canin⁹ attrahit cibos tm̄: sed i dyabete nō est appetit⁹ nisi potus. ⁊ in appetitu canino lubricitas itestinoꝝ. in dyabete lubricitas vrine.

Aui. de 6°. vel de 7°. qđ quasi idē est. dicit q pportio huius egritudis ad ebibita: ⁊ ad mēbra sua ē pportio lubricitatis intestinoꝝ ad comesta. ¶ Alex. simi lat̄ hec passio lieterie vbi cibi non retinet̄: nec digerunt̄ vt nutriant corpus: pp qđ multi non dyabetē solū vocāt hanc passionē: sed vrine dyariā. i. decursioneꝫ. ¶ Sera. hec egritudo silis est lubricitati intestinoꝝ in intensione desiderij: ⁊ velocitate eūonis. ⁊ sicut eūat̄ in lubricitate sic accipit̄. sic qđ bibitur ħ nō mutatur. Et cū ħ lubricitas fit ex egritudine stōi: vl' totius: dyabetes ex egritudine renum tm̄. nā caninus appetitus appetit cibum. dyabetes potum.

De signis dicit Daly. signant hanc passionem sitis molestia: sine febre: ⁊ siccitate corporis. vrie emissio sine ardore ɔtinua vrina tenuis ⁊ aque siles: ⁊ aq̄ cū bibitur cito mingit̄. ¶ Aui. hn̄s egritudinē meatuū: ⁊ transitus. sitit q̄re bibit: ⁊ non satiat̄. imo mingit. sic bibit: nec valet retinere penitus. ¶ Passio⁹. sequit̄ hanc passioneꝫ nimia sitis: que fit a stō vel epe vel renibus. ¶ Quidam dn̄t. signa grauis sunt frequens: ⁊ multa mictio. vene. n. inanite pp attractionē renū sugūt ab epe. epar a meseraicis. ⁊ ille a fundo stōi: ⁊ fundus ab ore stōi. freq̄ns ⁊ multa est sitis sine cā māifesta vl' fe. vl' ydrope ⁊ vrīa tenuis: ⁊ discolorata. ⁊ q2 ħ passio raro ɔtingit difficile cognoscitur. vñ multi añ cognitionē piclitātur. ¶ Sig° dyabet' sunt calor circa lūbos: ⁊ renes: sitis appetitus aque fride accepto potu: statim sequit̄ voluntas mingendi. vrina tenuis alba: mlta freq̄nt̄ micta. sꝫ ɔriū vr̄. s. ōbet eē vrīa colorata. q2 calitatis est colorare. ¶ Dōm q in epe nō pōt colorari: q2 añ trahit̄ a renib⁹: ⁊ tenuis ē ex siccitate epatis: q̄ cātur ex defectu nutrimēti. si est cū mā grauitas est pondus: ⁊ dolor in renibus mordicatio: ⁊ pūctura ardor in pfundo. sitis ɔtinua. si est sine mā: tūc nō est grauitas: neq; pondus. ¶ De nocumētis: ⁊ accn̄tibus que ɔtigūt. dicit Aui. q hec passio pducit ad liq̄factionē ⁊ ethicā. p pter multā attractionē hūiditat' ex corpe. ⁊ q2 prohibet̄ ab eo: qđ oꝫ ipsum recipe de superfluitate hūiditatis p potum aq̄. ¶ Dn̄t quidā. q ex hac passione piculosa fiunt accn̄tia. sicut ydrops pp infridationē epis. q2 virtus digestiua in ipso destruit̄. ⁊ q̄nq; fit ethica pp inanitionem venaꝝ. q2 nihil trahitur ad ipsas. Passio⁹. ħ passio solet in ydropicū morbū ɔuerti.

De nono pmissoꝝ. dicit Passio⁹. dyabeteꝫ sepe ɔtingere mulieribus: manifestū ē. ɔtingere ēt iuuenibus hn̄tibus renes calos. ¶ Dic̄ haly. si cui grandioꝝ dolor accidit renū incurabilis ē. Mōbi nāq; prolixi si grandioribus fiant sepius in his ɔmoriūtur. sicut ait Dypoc.

De mō curationis. attēdenda sunt. 6. p. de sollicitudine ⁊ velocitate cure. 2°. de regie. 3°. de q̄litate medicinaꝝ. 4°. de medicis. 5°. de cura sitis. 6°. de eūone ⁊ alteratiōe cāe añtis ⁊ cōiūcte. ¶ De p° Uiati. si ad medicandū hanc passioneꝫ non festinemus ifirm⁹ nimium macerat̄. ⁊ corpe cōsumit̄: vētre cōstipat̄: ⁊ cito piclitat̄. ¶ Dn̄t qdam. dyabetis: subueniendū ē cito ne transeant in ydropisim per errorē digestiue ṽtutis vel i ethicā per defectū nutrimenti. ¶ De 2°. dicit Daly. q opꝫ vti cibis vnctuosis: ⁊ refrigerantib⁹: ⁊ restringētib⁹. sit huius dn̄i passionis cib⁹ edoꝝ caro: ⁊ agnoꝝ in sumachia: ⁊ agnoꝝ illi da cerebra: pedes ⁊ medullas: oua sorbilia: caseum recentē: pisces recētes ⁊ aliquātulū magnos: ⁊ butyꝝ. ex oleribus portulacā lactucā. ex fructibus poma psica: pira: citonia: granata: iuiubas recētes amigđ. ⁊ si est estas: aut ver ifundat̄ aq̄ frida. quiescant: ⁊ ocient̄. ¶ Aui. q2 dyabetes plm̄ fit ex calitate ignea. iō cura ei⁹ plm̄ est infridatio ⁊ humectatio cū fructibus ⁊ oleribus que non puocant. sic lactuca: ⁊ papauer. ⁊ aer frid⁹ ⁊ hūidus ⁊ quies. ⁊ sedere in tina aq̄ frigide. donec quasi congelletur. ⁊ sitis sedet̄. ⁊ in fridētur renes: ⁊ ɔfert odor cāphore: ⁊ nenufar': ⁊ redolentium fridorū. ⁊ ɔfert dormire. Et occupatio a siti est remediū añs: saltem cū potu aq̄ multe: ⁊ melius est sumere in potu aquā valde fridā. dei de euomat: ⁊ hoc iteret̄ vt ɔuertat̄ aquositas a renibus cū vomitu: ⁊ sudore: cauendū est a labore dorsi ⁊ diureticis. ⁊ ɔfert lenitas nāe saltē cū clysteri. Plures nāq; sunt sicce nāe. ⁊ de ebibitis est lac acetosum infridatū sine butyro. ⁊ sit lac spissum pprie ouinū. ⁊ succus citrulli cū psilio. ⁊ aq̄ granati acetosi. ⁊ muzi: ⁊ prunoꝝ: ⁊ potus fragatur cum aq̄ frida multa. ⁊ aqua ros. imo. ʒ. i. succus ros. cōfert ⁊ si non sedat. Et de illis que sum⁹ expti est alfoca de farina ordei. ⁊ bibat̄ frm. ⁊ cibus qui ɔfert est cādarusum. gallina pinguis: pedes vaccini: pisces recētes cū aceto parati: si securitas fit de siti. ⁊ lac ouinū coctū cū aqua donec ɔsumat̄ aqua. caueat a fructibus in q̄bus est infridatio: ⁊ stipticitas: ⁊ in puocatione. sicut sunt citonia. ¶ Uia. opꝫ dare res fridas stipticas que renes ɔfortēt. ⁊ calorē extinguāt. sicut ptisana cū aq̄ myrtina: vel sapa: citonioꝝ cū psilio loto cū aq̄ frida. nutriamus cuꝫ dieta frida. sic portu⁹. lactu. or. nespul. pir'. carne edina. studeamus vt sudet. ¶ Serap. demus potū pl's ɔsueto. nec dimittamus oio sitire. Pet cibus difficilis digōnis: vt non subtiliet̄: ⁊ calefiat: ⁊ cōburat̄ epar: q2 est calꝫ calore acuto: ⁊ desiccatur nā: q̄n attrahit hūiditateꝫ ciboꝝ. detur ḡ cib⁹ mlte ḡssitudis vt maneat i stō. sic sorbitio ex cādaruso: tritico: or. aq̄ or. cucurbite. citrulli. cucumer'. ⁊ similium. ⁊ sint aq̄ cucur. assate. ⁊ granati acetosi. ⁊ prunoꝝ. ⁊ citonioꝝ. ⁊ rob de agresta. ¶ Alexā. ifridanda sunt loca ⁊ corroboranda. ⁊ tēpādū est totū corp⁹: ⁊ hūectādū: q2 siccū est totū corp⁹ pp multā effusionē vrie. ḡ oꝫ vt potus ampli⁹ ɔsueto det̄: ⁊ nullo° sitiāt. ⁊ cibi ampli⁹ dandi sūt:

qui ꝛ tarde digerantur. Nam per cibos tenues epar calidius:ꝛ acrius efficit:ꝛ vēter siccioꝛ factus attrabit.ꝛ consumit ciboꝝ bumectationē.ꝛ dent̄ pinguioꝛes q̄lis ē alica:que vtilissima est data cū rosato:vel ydromelle.olera aūt damus intubā lactucā. ❡ Carnes vt intestina pedes pōcinos bouinos:pisces bn̄tes carnes duras. Fugienda sunt salsamenta oīa:ꝛ acria. Fugiēda sunt seia cal'a vt anisum:ꝛ que vꝛinā mouēt. Castanee aūt si accipiantur nihil nocent. ❡ Quidā dn̄t.artificiosuꝫ est dyabeticos dietare. Calida.n.renibus exhibita nocēt:fra epati.vnde tēpata sunt exhibenda. ❡ Passio⁹.oꝫ curare hāc passionem.sic ydropicus.ꝛ dare ꝯfectiones q̄ sitim minuāt:ꝛ epitbiata frida:ꝛ cibos sil'r.ꝛ vinum nō forte:non vetus. ❡ Dn̄t qdā.stet in aere frido caueat ab exercitio: coytu ira.ꝛ oībus calefacientibus:ꝛ cibi sint fridi:ꝛ būidi non diuretici.vt lactu.papauer. Sōno vtat̄:nec iaceat supra plumas:q2 calefaciūt:sed in lectis de corio:sedeat in aq̄ frida vsq3 ad vmblicū:cāpboꝛa odoꝛata ꝯfert:vel aer sit tempatus tendēs ad caliditatē vt sudoꝛē faciat:ꝛ minuatur vꝛina:fricationes extremoꝝ vt sudoꝛ ꝓuocet̄.bal.fit frm tm̄ si virtus sit foꝛtis:ꝛ cibi grossi:ꝛ pot⁹ sil'r. Cibos vita subtiles. A potu nō sunt ꝓhibendi ne pp sitim calefiant:ꝛ desiccent̄:somno vtant̄ q̄tū pn̄t:a coytu penit⁹ abstineant:ꝛ ab oībus aīe accidentibus preter gaudium.

❡ De qualitate medicinaꝝ.dicit Aui.ꝙ medicine d̄bēt esse fride:ꝛ būide non ꝓuocatiue:vtpl'm dcm̄ est:ꝛ exterius circa renes stupefactiue.ꝛ ventris lenitiue. Haly.dicit.ꝙ debent esse refrigeratiue: restrictiue: ꝛ cibaria vnctuosa. ❡ Serap.q2 hec egritudo est ex coꝛruptōe complexionis calide:ꝛ sicce cura debet eē ꝯria.vn̄ oꝫ infridare:ꝛ būectare:ꝛ ēt ꝯfoꝛtare renes:ꝛ acquirere toti coꝛpori eq̄litatē. ❡ Alexan.ponit infrigidātia ꝛ roboꝛantia renes:ꝛ būectantia totū coꝛpus. ❡ Dicūt qdā.gn̄ales medicine ꝯ cām ꝯiunctā debent esse frida.ꝛ stiptica:ꝯ foꝛtitudinē attractiue. fra.ꝯ debilitatē retentiue stiptica siue interius:siue exterius exhibeant̄:ꝛ cū aceto sunt ꝑparanda vt melius penetrent. Uia.dat fra:ꝛ stiptica vt dcm̄ ē.

❡ De euōne ꝛ alteratione Aui.oꝛdinat alterantia fra:ꝛ humida:ꝛ q̄nq3 necessaria est flōia i p̄n⁹egritudis qn̄ est ex calitate. Si vero sit ex fra cā soluatur vēter cū clystere:ꝛ pillis de aloe:ꝛ fac vōitū sup cibū cū raffano. ❡ Quidam dn̄t.si cā est mala ꝯpl'o calida cum mā purganda ē mā cum elle⁹.de suc.ros̄. Si vero est sine mā.tunc soluꝫ alteret̄ qualitas illa mala. ❡ Quidam dn̄t.danda eē frida iterius:ꝛ exterius:ꝛ magis instandū ad calidā distemperantiā remouendā:q̄ ad ꝯfoꝛtandū retentiuā. ❡ Digeratur aūt mā calida cū oxifenicia: purget̄ cū elio d̄ suc ros̄.3ᵃdie fiat bal.cum aq̄ decoc. plantaginis vsq3 ad vmblicū.exeunti a bal.det̄ rubea trocisc ata: vel requies cum aq̄ decoc.endiuie.sequenti die apiatur saphena sub cauicula pedis dextri oī mane:ꝛ sero de zuc.ro.dyap̄ꝛūs aū.ad remouenduꝫ discrasiam: ꝛ debilitatē contentiue.

❡ De cura sitis.dicit Serap.ꝙ de potu det̄ plus solito. ꝛ non dimittamus oīno sitire. ❡ Auicē.si dyabetes ē ex cā frida:ꝛ cum hoc non euātur a siti. Dixerunt qdaꝫ medicoꝝ.ꝙ oꝫ vt sit subtilitas ad sedandū sitiꝫ. ❡ Quidā dn̄t.ꝙ si sitis est pp caloꝛē renū:bibat aquā fridaꝫ.ꝛ nō cesset donec voluntas requirit:q2 si non biberet ad sufficientiam renes magis inflāmarent̄. ❡ Passio⁹.oꝫ curare hanc passionē.sicut ydropicus ꝯfectiones dande sunt que sitim minuant:ꝛ epithimata refrigerantia adhibeantur. ❡ De medicīs simpli.ꝛ ꝯpo.ad hanc passioneꝫ.dicit Haly.de fridis restrictiuis da aquā oꝛ.cū syrupo papaueris:ꝛ aquā granatoꝝ muzoꝝ:spody.troc.stringentes cū aq̄ pomoꝝ.da rob citonioꝝ.ꝛ aquā psily. Et si h̄ non sufficiunt da troc.cāpboꝛe:vel lac vaccinuꝫ sine butyro cū troc.de spo.stringentibus.da ēt lac:cuius educta ē aq̄ ꝛ cum sanō.campboꝛa:ꝛ aqua ro.empl'ꝫ fac:clysteria cū aqua poꝛtula.ꝛ lactu. ❡ Auic.de medicinis sunt troc.de balaustys.ꝛ troc.de spo.ꝛ empl'm de attriplice:ꝛ capreolis vitis:ꝛ epithia:de acacia:ꝛ ture:ꝛ clyster de lacte sine butyro: ꝛ succis fris stipticis. In dyabete ex causa frida sedetur sitis. Deide soluatur cum clysterib⁹ lenib⁹.deinde cum pillis de 3ᵒin 3ᵐ.ꝛ itera:fac vomitū calefac cū vētosis vapoꝛa suffumiga.ꝑpꝛie extrema.deinde gescat:postea exercitetur equitatione equali: ꝛ fricatione sil'r ꝑpe extremoꝝ:ꝛ in fine balneetur:bibat vinum odoꝛiferuꝫ.

❡ Uia.da troc.de sandal.ros̄.campboꝛa:ꝛ de spo.cū syrupis fridis stipticis. Empl'm fiat renibus de solatro frōdibus vitis.oleo ros̄.ꝛ silibus. Serap̄.sil'r oꝛdinat psiliū cum aqua citrulli:ꝛ lacte ouino sine butyro.ꝛ troc.d̄ spo. cum aqua granati:caueat a ꝓuocantibus vꝛinam. sed ingenietur vt trahat̄ mā per sudoꝛē. ꝛ exterius empl'a d̄ farina oleo ro.ꝛ aceto.ꝛ ꝯferunt extremitates vitis:ꝛ salicis. Quidaꝫ dant syrupū myrtinū.vel rosatū.nutriam⁹ cum nespul.soꝛb.lactu. poꝛtu.vngat̄ cū solatro suc.vuarum agrestiuꝫ:lamina plumbea renibus apponat̄ minutis foꝛaminibus perfoꝛata: vt fumositas resoluta possit euapoꝛare:aceto infusa supposito tenui bombace: cōfert olibanū:dragantū cū syrupo myrtino addita radice simphici.frumentū manducet.ꝯfert odoꝛ cāpboꝛe myrte salicis.ꝛ cāpboꝛa exteri⁹ diminuit caloꝛem in ꝓfundo.

❡ De guttatim mingentibus. Cap. CVIII.

E guttatim mingentibus.attendēda sunt.7. p̄ᵐ.de noīe.2ᵐ.de diffōne.3ᵐ.de spēbus. 4ᵐ.de causis.5ᵐ.de piculo ꝛ nocumētis que ꝯtingūt ex ista passiōe.6ᵐ.de signis. (7ᵐ.de mō curatiōis.

De pꝛio dicit Uia.passio vesice expellens vꝛinā anq3 multa coaduenetur q̄titas d̄r vꝛia guttata. ❡ Haly.noiat hanc passionē stranguriā:ꝛ stillationem vꝛine. ❡ Ras̄.in diffōibus.nominat distillationem.ꝛ Aui.similiter.

Rasis in diffo.distillatio est exit⁹ vꝛine inuolūtarie paulatim. ❡ Dn̄t ples strangu ria est guttata vꝛine emissio:strāguria est passio villi vesice qn̄ vꝛina guttatiꝫ mingitur:siue difficultas mingendi cū aliq̄s guttatim migit. ❡ Passio⁹.stranguria est ꝓdusio vesice:vt raro:ꝛ modicum distillādo vꝛinam emittat.

Rasis in diffo.ē duaꝝ spēꝝ.s.cū adustiōe:ꝛ sine adustione. ❡ Aui.fit cū difficultate ꝛ sine.ꝛ si est difficultas vel ardoꝛ:ꝛ doloꝛ:vel non.

De causis dicit Uia.ꝙ duob⁹ modis fit.q2 vel vesica q̄litatē vꝛine pati n̄ p̄t:q2 acuta:ꝛ pungitiua est:vel q2 defecta grauet̄ anq3 vꝛina aduenetur.ꝛ sic s̄m Uia.cā est 2ᵃ.vel ex pte vꝛine vel ex parte vesice. ❡ Item fit vel de passione renū: vel s̄m crisiꝫ in qua nā expellit nām.vn̄ moꝛbus fuerat:ꝛ transit per renes ꝛ vesicaꝫ. ❡ Haly.fit ex passiōibus renū ꝛ vesice: vt calculus fit ex debilitate virtutis expulsiue: fit ex apate colli vesice:aut lacerti circūdātis:fit ex viscoso flāte opilante meatuum fit ex sanie:vel sanguine coaglato. ❡ Diuisiōes.fit ex adustione: ꝛ sine adustione. ꝛ ex būiditate ꝛ debilitate vesice. ❡ Serap̄.lacertus colli vesice cum extenditur:aut debilitatur ꝯtentiua:accit distillatio vꝛine:ꝛ boꝝ debilitas fit:aut a mala ꝯpl'one: aut egritudie instrali.sed vtpl'm fit ex mala cōpl'one frida debilitante contentiua. vnde non tollerat grauitatē vꝛine:nec breui spacio:sed expellit cum distillatione paulatim. Fit ēt di

stillatio ex acuitate vrine ex acuta mã: ex sanie: ex hũore malo: ex vlcere: aut apãte: aut ventositate: aut diuisione sensus: aut debilitate expulsiue: aut opilõne facta ex humore grosso sanguine: vel lapide. ¶ Aui. distillatio fit ppter cãm in vrina: vel in instrũis vrine: vel in corpore vesice. Cã in vrina: aut est acuitas: aut multitudo: acuitas fit pp cibos: vel medicinas: laborẽ. coytũ: cõplõnẽ vicinorum: vt epatis: venaꝝ eius: ꝛ renũ: aut cũ sanguine: vl' sanie: vel a toto est mã acuta. multitudo vero causat distillationem. qꝛ pp grauitatẽ cõprimit lacertum: ꝛ aptionem paruã: q̃uis voluntas non vocet ad illud. cã in lacerto est mollificatio: vel destructio sensus: apã mala complõ debilitãs incipiens in ipso: aut pcedens ad ipsum ex pñº suo cuius plm est a frigore. ꝛ ideo distillatio multiplicat̃ in eo qui congellatur. Cã in vesica est debilitas ex mala cõplõne frida. ꝛ est illud qđ est vtplm. ꝛ est ħ duobus modis: vel qꝛ debilitatur ɔtentiua vel expulsiua. Et qñqꝫ pp ter cãm in vesica: vt vlcus: scabies: opilõ: apã: ꝛ qñqꝫ fit pp cãm in matrice: vel intestino: vel dolorẽ in vesica: vel lapidem. ¶ Quidã dñt. fit ex sanguinis vel colẽ acumine: fit ex mẽbris superstantibus vesice: vt sanie renũ: fit ex mala cõplõne vesice: fit ex defectu: siue debilitate pncipaliũ: vt cerebri: vel cordis non mittentiũ bñficium suum vesice. ꝛc. ¶ Dñt qdã. cã ɔiuncta est duplex. s. debilitas ɔtẽtiue: ꝛ ab hũore relaxante: vt pp sedere sup lapidem: vel herbam: qñqꝫ ɔtingit alia cã vt fortitudine expulsiue que stimulat̃ ab aliqua cã. non tñ ꝙ aliqua vtus possit esse nimis fortis: sed actio sua sic. virtus aũt nãlis est fortis nimis vel debilis silr ꝛ animalis: sensibil' silr ꝛ motiua nimis mouet̃ vel nihil mouet̃. ¶ Cã añs ex pte vrine: aut qꝛ multa vt in solone vitrei flãtis fit. ꝛ i ydropicis: ꝛ ex admixtione colericoꝝ vel acidoꝝ: vel salsoꝝ humoꝝ. aliqñ a toto corpe: vt in ethicis fit: aut ex lesiõe instroꝝ: vt renũ epatis mñcis intestini ani. ꝛc. Et ex pte artificial' cãe vt hũiditate vel frigiditate. ¶ Primitiue cãe patent satl. Patitur vesica ex qualibꝫ mala cõplõne cũ materia: vl' sine mã: ex mõbo cõi: vl' vlcere. vl' ex morbo officiali ex apostemate: ex cõpassione: ex causa primitiua vt casu.

De signis

dicit Ua. si sit ex acumine sequit̃ ardor nimiꝰ: ꝛ punctura vesice. ¶ Haly. si ex debilitate expulsiue egro iacente suppine exprime vesicã. qꝛ si vrina in partes pellitur virge egredietur: ꝛ patiens qescet. si ex flãte scitur ex regĩe ciborũ gete. ꝛc. Si ex acuta q̃litate scitur ex vrĩe ardore qui sentitur in ano extremitate virge: ꝛ ex calido regimine: quod precessit. ¶ Alex. sigª stranguriecalide sunt habitudo colerica. vrina acris mordicatiua. Si vero eꝯ vrina est alba. ꝛ visus fuit eger cibis: ꝛ balneis fridis. tunc est strãguria frida. ¶ Sera. si cum difficultate est dolor. tunc est pp apã: vel coartationẽ ex sanie: vel vulcus: vel mala cõplõne: vel ventositate. Si non est dolor. tũc est ex diminutione sensus: vel ex debili expulsiua: ꝛ vtraqꝫ accidit: aut retention e vrine in vesica spacio longo: aut ex ɔplõne frida. Et in oibꝰ istl dispõnibus fit tensio in vesica. sicut fit cũ opilatur collũ vesice pp hũorẽ grossum vel lapidẽ. Si difficultas vrine est vacua ab attractione vesice: ꝛ coartatione ꝛ tensione signãt illud opilationẽ in renibus: aut in vijs vrinalibus sanguis cõgelatus scitur ex eruptione sanguis qui pcessit. ꝛ accñtibus que sequnt̃. sanguis. n. ɔgelatus non in vesica tm̃. sed in stõ pectore: ꝛ intestinis est causa diuersarum passionũ. qꝛ fiũt malus anhelitus: color citrinꝰ: nausea: tristiª extenuatio. Si sit a lapide: vl' ab arenis: vl' humoribus. si a renibus vel a vesica facile discernit̃. Auic. signa apatũ opilõnũ cause mãlis: doloris: ꝛ aliaꝝ cãruꝫ signa sciuisti: ꝛ signa cõplõnis calide ex calore vrĩe inflatione: ꝛ añcessione cãrũ. Signa fride ex colore vrine frigore loci: ꝛ antecessione cãrum. ¶ Quidam dñt. sigª generis. qꝛ frequenter vrinant: sed parum ꝛ cũ dolore. ꝛ ħ etiam distinguunt a dyabete. s. paucitas ꝛ dolor. ſꝫ a vulnere vesice. qꝛ sanguis a vl'nere: vel sanies exit: ꝛ dolor ẽ magnus a dissinteria: qꝛ q̃uis dolor sit sibi: non est tamẽ pauca: ꝛ non post horas venit interpolando. ¶ Signa causaꝝ: qꝛ si ex sanie qñqꝫ appet in vrĩa. Si ab hũoribꝰ per signa illoꝝ. si ex defectione vesice. tunc exit vrĩa sine delectatione ꝛ dolore. ¶ De nocumẽtis dr. ꝙ ex hac passione. sicut etiã ex alijs passioibus vesice: quedaꝫ mẽbra nobilia patiuntur ꝛ mẽbra neruosa: ꝛ oia mẽbra vicina. vnde praua fiunt accñtia.

De mõ

curationis. notãda sunt. 7. pᵐ. de facilitate difficultate: ꝛ impossibilitate cure. 2ᵐ. đ regimine. 3ᵐ. de digõne mãe: si est mãlis. ꝛ de alteratione: qñ est sine mã. 4ᵐ. de purgatiõe. 5ᵐ. de flõia. 6ᵐ. de bal. ꝛ oppiatl. 7ᵐ. de cura diuersificata ẜm cãs ꝛ spẽs. ¶ De p̊. dicit quidã de stranguria: dissuria: ꝛ seuria ꝙ' hꝯ passiones ex hũoribus facte facilius curantur ex arenis difficilius: ꝛ lapide vix: aut nunq̃: aut cũ difficultate maxime. ¶ De regimine. dicit Ua. si ex acumie nutriamꝰ cũ pullis cucurbitis lacte: ptisano: ꝛ similibus. Si ex defectiõe vel opilõne misce in cibis aromaticas species. vinum sit forte odoriferum. ¶ Dicunt quidã. si ex acutis humoribus vtantur fridis cibis. si ex frigido aere vinum forte. ꝛ vetus bibant. ꝛ licet diuerse sint cause haruꝫ passionuꝫ. s. strangurie. dissurie: ꝛ seurie. ideꝫ tñ est modus cure. Cauendum tñ ab oibus grossis cibis. ꝛ potu aque. sed dãda sunt que digestionẽ pcurant: ꝛ diuretica. s. semẽ apij: mercurialis ꝛ senationũ. Diuisiones. distillationi sine ardore confert retẽtor vrine calidus: ꝛ cõedere ficus ꝛ vuas passas. ¶ Alexã. cura strangurie cum calore est dare q̃ temperent: ꝛ hũectent. ꝛ nihil salsum. aut calm. Juuat autem ptisana per se: vel cũ modico idromell'. sepe etiam bal. aq̃ calida ante cibum sumpta iuuãt. ꝛ interiora cucumeris. ꝛ melonis: ꝛ vue dulces: ꝛ vinũ dulce. Si de frido que calida sunt in cibis: ꝛ medicinis offerantur. vinũ ergo calidius: ꝛ multũ datũ: ꝛ potatũ iuuat. Ex oleribus apiũ daucus: ꝛ omnia que cale faciunt. ¶ Sera. si distillatio sit ex calido tẽpata. sicut est aq̃ or. lactu. endiuia. cucurbi. malua. cõfert bal. caue ab acutis. ꝛ serua cu m cibis: potibꝰ. ꝛ trãquillitate: somno quiete: ꝛ paucitate tristitie: ꝛ rege regimine sedante acuitatem: ꝛ tẽpante. Si vero est ex frigido: qđ debilitat cõtentiuam da in potu vinũ. ¶ Dñt quidam. ficus in oleo cocte. ꝛ in mlta q̃titate comeste valde iuuant. Si vrina est lubrica. tunc valent oia que iuuant ad coytum. ¶ De 3º pmissoꝝ. ꝛ 4º. dñt quidam. si ex calida causa digeratur mã cum oxizac. purgetur cum el'lio đ succo roſ. Si ex causa frigida digerat̃ cũ oximelle. purgetur cum benedicta. ¶ Dicunt quidã. si est cuꝫ mã purganda est: ꝛ ɔ cãm coniunctã in genere danda est medicina ad debilitatem virtutis renũ recentis. ɔ fortem expl' siuã stiptica. cõtra paucitatẽ spũuꝫ aromatica. ¶ Raſ. in diuisiõ. si est cum hũiditate ꝛ debilitate vesice dimittat cibos frigidos: ꝛ humidos: post euõnẽ corporis a flãte. si ex adustione dimittat cibos calidos ꝛ siccos: pꝰ euacuationem corporis a colera ru. ¶ Serap. si distillatio est ex mala complexione frigida det' yera gal'. ¶ Quidã si est cum acumine vrine euacuetur humor coleric⁹. siue ro est ex defectione vesice cum mã multa da oximel diureticum: purga cum benedicta: vel yeralogodion si ẽ fortis. ¶ De flõmia iussit Hypo. dicit Passioꝰ. de inferiori vena tali flõmari: ꝛ oia adiutoria adhibeãtur dicta colã

in strāguria: dissuria: ⁊ seuria vnū est. ⁊ est affor⁹. 6ᵉ. ptiᵉ.
Dicunt. in causa cal'a particularibus cōueniētib⁹ flōmet̄
saphena interior. ¶ De 6°. pmissoꝝ dicit. ꝙ facta flōia.
⁊ purgatiōe. 3ª die post purgationē in causa cal'a fiat bal.
de herbis frigidis. Exeunti a bal. detur reges cuȝ decoc.
scolopen. vel endiuie. sequēti die aperiatur saphena. In
frida cā. 3ª die post purgationē fiat bal. ð herbis calidis.
exeunti a stupha detur tyriaca cum succo mente: vel vio
decoc. castorei. sequenti die fiat flōmia saphene. ¶ Dn̄t
quidam. fiat bal. aque dulcis in causa calida post purga-
tionem colere ⁊ rectificationeȝ regiminis: per frigiduȝ ⁊
humidū: ponātur frida super pectinem: ⁊ ventose super
spatulas que multum reprimunt ardorē colere. Si vero
materia sit subtilis pauca: ⁊ aquea ad cōmodum sufficit
oppiata. ¶ Dicunt si ex hūorībus viscosis fiat bal. cum
herbis diureticis. vt saniā. si sit ex aere frigido fiat fomē
In alio mēte tatio. ex aquis cal'is. fomentuȝ sit cū aqua decoc. mente
mercurialis senationū: ⁊ oppiate sunt necessarie i hac cu
ra. ¶ Constan⁹. bal. assuefiat decoc. brusci. spagi. pentafi
lon. absint. saxifragie. granoꝝ sol'. Si sit ex sanguine coa-
gulato. sedeat in aqua cal'a. Si ex apate flōmetur basili-
ca: sedeat in aqua ðcoc. camomille. si est ex causa calida.
Juuamentū fit cum ablutione ex aqua calida dulci. Si
ex opil'one ɔfert embroca deco. folioꝝ lauri fenugre. ⁊c̄.
¶ De 7°. pmissoꝝ. dicit Uia⁹. si est ex acumine da frigida
vt psiliū cū oleo ro. vel semen melonis: vel cucumeri cū
aqua frida. vel spody. ȝ. i. 5. imittatur virge oleum ro. cū
lacte mulieris. anagaliā faciamus cū oleo ro. ⁊ albumie
oui. Si sit ex defectione vesice: vel hūida cōplexione da
tyriacam: triferam minorē. epithima fiat cuȝ oleo nardi-
no: ⁊ medicinā da cum aqua decoc. feni. extinctionis fer
ri. ¶ Dicunt si est ex humore viscoso da diuretica. vngā
tur renes: ⁊ pecten ex calidis. vtatur iustino: elio ducis.
tyriaca. Si ex humore acuto: da lac seuum frigidoꝝ: ol'ȝ
viol'. cum lacte mulieris: vel albumine oui. inyciat̄ p vir
gā. Si ex frigore. vngatur cum laurino. Si bibantur me
dulle ossium ceresoꝝ maxime iuuant. detur aqua decoc.
apy filupendule. ¶ Serap̄. si ex cal'o da in potu assidue
psilium cū oleo ro. ⁊ inūge cum oleo ro. Si ex frigido da
confectionē anacardinā triferā minorē. Si ex vlcere cu
ratur cura vlceris. Si ex apate: vel lapide seda dolorem
cum decoc. camomille. super locū effusa: inunge cum ca
momellino: ⁊ lapis curetur cum frāgentibus lapidē. Si
ex opil'one da aperitiua: ⁊ fu. men. cōfert sqlla: embroca.
cū folys lauri. Et empl'ȝ de fenugre. ⁊ armoniaco. Si est
ex sanguine cōgelato: da frangentia lapidē cū segniabi.
⁊ sit potus assidue segniabi. qm̄ acetū est incisiuū. ⁊ mel
abstersiuū: ⁊ resolutiuū: cū cal'itate eius: qð incidit acetū
⁊ iō fit iuuamentū ad sanguinē coagulatū valde. si sit dif
ficultas vrine in febribus vngat̄ pecten. ⁊ scðo emuncto
ria cū anetino. ⁊ si nā est stricta linias cū clysteri: ⁊ altea.
sedeat in tina decoc. altee. Si ex ventositate: vnge cum
nardino. imponat̄ oleū in virga cū castoreo aq̄ rute: mus
co. ¶ Alex. in frida compl'one aliqn̄ anetinū: interdum
apozima de alleo: ⁊ artemisia potata iuuat stranguriā: ⁊
dissuriā. ¶ Ras. in disio. in cā frida dat scamoneā cū tri
fera: dosis. ȝ. iy. ⁊ detur donec sanet̄. ¶ In cā cal'a sit re-
tentor vrine fridus cōpositus cū eo qð cōglutinat: sed sit
hoc post eūonem. si ex debili vesica: ɔferūt etiā cal'a aro
matica: ⁊ inungat̄ cum nardino: vel de costo: ⁊ emplet̄
femur cū spica cinamo: gallia: cera dissolutis in aliq̊ ol'o.
¶ Auic. pl'm fit ex frigore ⁊ paralesi: ⁊ pl'm curatiōis est
calefaciens: ⁊ restringens. Et de ebibitis est tyriaca. yera.
Gal'. trifera. anacardinū: ⁊ assumptio allei ē iuuatiua. qr
prouocat vrinam abscissam: ⁊ reducit eam ad illud qð ē
necessarium. Et de curatiōibus leuibus: ē bibere pōdus
aur̄. i. de semine portula. ⁊ farina glandium ē iuuatiua p
prie cum infunduntur glandes in aceto squille die ac no
cte. deinde friguntur: ⁊ bibitur. ⁊ enula est competens
medicina: ⁊ confert assumptio mellis assidua. ¶ Dicunt
quidam. si ex colera vel sanguine: frigidis vtendū: vt pa-
pauer. si ex sanguine superiorum mundificantibus. dein
de consolidantibus. Si ex complexione frigida calidis
confortantibus. Si ex defectu principalis membri: vt ce
rebri: cordis: el'ys odoriferis. ¶ Constan⁹. si sit ex defe-
ctione expulsiue collum vesice inferius tendat: ⁊ sup pe-
ctinem fricet. deinde dētur calida odorifera: vt spica. cas
sia. perforata est optima ad vrinādum: ⁊ in cibis sumpta
⁊ similiter aristol'. rotun. decoctio graminis. Potatio le-
xiuy de cinere vitis vrinam prouocat valde. puluis ster
coris muris vrinare facit incontinenti. cerebrum lepori-
num cum succo polligonie. ¶ Auicen. in. 2°. cañ. Anisuȝ
prouocat vrinam: absinthium: squilla: assarum: armōia-
cum: vt sanguinem mingere faciat.

¶ De mingentibus in lecto. Cap̄. CIX.

E mingentibus in lecto: notanda sunt. 9. p̄ᵐ. de noie. 2ᵐ. de diffinitione. 3ᵐ. quibus: ⁊ quando accidit. 4ᵐ. de cāis. 5ᵐ. de modo. 6ᵐ. de qualitate passionis. 7ᵐ. ð similitudine vel comparatiōe. 8ᵐ. de dif ficultate vrine. 9ᵐ. de mō curatiōis.

De primo ⁊ 2° premissoꝝ. dicit Haly. ꝙ vrine preter voluntatē egressio est quēad modū accidit illi: qui in lecto mingit. Et ɔtinuus mictus in lecto est exitus vrine a vesica p̄ter voluntatē. ¶ Uia. quidā ignorantes lectū aliqn̄ cōmingunt non sentiētes.

De tertio ⁊ 4° premissoꝝ. dic̄ Uia. ꝙ pueri plu rimum patiuntur pp grauedinē som ni: ⁊ multam humiditatem: aliqn̄ in maiori etate contin- git cum pl'ima hūiditas sit maxime in senibus: qr vesice eoruȝ molles sunt pp humiditatem corporuȝ. ¶ Haly. mictus in lecto fit ex relaxatione lacerti qui circundat lo cum vesice. ⁊ debilitate virtutis retinentis humiditates causa que illi accidit. Fit autem hoc maxime pueris eo ꝙ eorum mēbra sunt humida: aut ex spodil' vesice oppo- sitis suo loco discessu in exteriora: inciduntur qȝ vesice li- gamenta: ⁊ ipsa eneruatur. ⁊ ideo vrinaȝ retinere nequit. ¶ Auicen. causa eius est mollificatio lacerti: ⁊ quādoqȝ adiuuat eam acuitas vrine. ⁊ pueros quidē adiuuant ad illud profunditas somni. ¶ Cuȝ ergo mouet̄ natura. s. expellens eam: natura ⁊ occulta voluntas similis volun tati anime ante ipsorum euigilationeȝ. ¶ Cum ergo for tis fuerit: ⁊ confortantur alleuiatur somnum: ⁊ conforta- tur lacertis mollificatis: ⁊ non mingunt. ¶ Dicunt qui- dam incontinentia vrine in vigilia ⁊ somno est ex parale si vesice confirmata: sed ipsius vrine inuoluntaria emis- sio in somno non est nisi ex humiditate lubricante ⁊ ner uos: ⁊ lacertos relaxante: sed hoc non est paralesis: est āt via ad paralesim: vel dispositio sibi similis. in vigilys. n. calor confortatur per motum: in somno subcumbit: ⁊ ab humido submersus: ⁊ fit paralesis vesice ex vsu fridi bal nei: ex longa sessione in loco frigido: vel spontanea reten tione vrine: ita ꝙ paraleticatur. vnde post exit vrina sine voluntate: sicut contingit in paralesi longaonis: vel di- dimorum: quādo emittitur sperma sine delectatione. H omnia fiūt in maiori etate: sicut iuuenib⁹ ⁊ senib⁹.

De quinto p̄missorum dicitur. ꝙ cum natura grauet̄ a multitudine vrine: vl' acui tate: vel ab vtroqȝ conatur vrinā expellere. ⁊ quia lacer-

tus est mollificatus natura stimulat: ⁊ mouet lacertum. Cum ergo contentiua lacerti sit dbilitata valde. ⁊ expulsiua fortis: ⁊ via pateat ad exitum: natura expellit coadiuta: ⁊ voluntate quadam occulta: ⁊ forti imaginatione. sicut contingit in somno surgentibus. trahit etiam virtutem motiua: que est in lacerto ad actuȝ aliqualiter. sicut in apoplia. dicit Gal. super affor. 2ͤ. pticule. Soluere apoplexiam fortem. ⁊c. ꝙ natura trahit ꝑpter vehementiã necessitatis inspirando virtutem motiuam: que est in lacertis pectoris ad actum: est tamen in apoplia hꝰ cuȝ sit patiens insensibilis: ⁊ immobilis in toto corpore: ꝑterq̃ȝ in sola respiratione. ¶ Dicit Auicẽ. forte imaginatur aliquis ꝙ nocet eum virtus expulsiua ⁊ sensibilis: ⁊ ad mingendum cum dormit: quando est locus conueniens ad hoc: ⁊ consuetus: ꝙ si locus sit inuentus curret cursu latrine. Deinde laborat vt alteret ipsum: ⁊ fabricat in ipso operatoriũ: ⁊ alias habitationes. ⁊ fingit illd imaginatione sua ꝙ est alteratio ab eo: qd fuit in ipso: ⁊ tunc abstringit virtus eius voluntaria illud spacium non famosum. ⁊ accidit ei in somnis vt stet statione aliqua cum inobedientia virtutis expulsiue: quare nõ moraẗ quin exciteẗ.

De sexto premissoꝝ. dicit quidam. ꝙ ista passio: est passio turpis ⁊ verecundia: siue contingat in viris: siue mulieribus: sicut sepe accidit. imo cõtingit non tantũ in somno. imo in vigilijs.

De septimo premissorum. dicunt quidam. ꝙ ista passio nõ differt a distillatõe nisi in remissione causarum. ⁊ ideo conueniunt etiam in modo curatiõis. Sed dicunt ꝙ ista passio est: ⁊ dicitur dyamnes: sed plures faciũt diuersa capl'a: de mictu in lecto ⁊ de dyãne. ¶ Passioꝰ. autem vult per dyãnem dyabetem vel paralesiȝ vesice. dicens dyãne est passio vesice ex vrina frequenti dimissione facta: vt mox acceptuȝ potum statim per vrinam reddat. ⁊ ideo quidam dicunt: sicut dyabetes est imoderata vrine per renes eductio. sic dyamne est vrine inuoluntaria emissio: ⁊ fit ex frigore dbilitante neruos vesice. vnde non retinetur vrina: ⁊ qñq̃ȝ fit ab humiditate.

De octauo dicit Haly. Et sciendum passiones has cum senibus nascuntur difficilis esse sanationis vt testatur Hypo.

De mõ curationis. attendenda sunt. quatuor. pᵐ. de regimine. 2ᵐ. de qualitate medicinaꝝ. 3ᵐ. de euacuatione. 4ᵐ. de medicinis in generali ⁊ speciali: ꝟm diuersitates huius passionis vel accidẽtis. ¶ De primo dicit Auicen. oportet vt dormiant: ⁊ alleuietur cibus eorum ⁊ alienetur etiam somnus: ⁊ non bibãt aquã plurimam: vt cõmoueant seipsos ad mingedũ. ¶ Haly. in cura vrine preter velle egredientis: ⁊ eius qui in lecto mingit. dicit ꝙ expedit etiam multiplicare potuȝ aq̃: ne vinum maxime: quia myrti: ⁊ que frigida sunt non accipiat: vrinamq̃ȝ prouocãtia cucumeres: citrullos: melones: cucurbitas. oportet dñm passionis hꝰ ciborum: ⁊ potuum frequentationeȝ cauere: ⁊ vrine prouocatiua vt melones cucurbitas oleraq̃ȝ frigida: ⁊ recentes fructus: cibis ṽo vtatur calidis: nec pungitiuis: qui condimentis parentur calidis vt cinamo: sinapi: zinzi. pipere. carui.

¶ De euacuatione. dicunt quidam. ꝙ euacuatio fiẽda est cum vomitu: ⁊ per superiora. ¶ De tertio. dicunt quidã. succurrendum est cum medicinis desiccatiuis ⁊ stipticis ⁊ confortatiuis neruorum: desiccatiuis ad consumptõeȝ humiditatis: stipticis ad cõfortationem: ⁊ contra relaxationem: ⁊ fortitudinem expulsiue: ⁊ ad debilitateȝ contẽtiue: ⁊ aromaticis ad confortationem: ⁊ multiplicationẽ spirituum ⁊ caloris naturalis. ¶ De q̃rto dicit Auicen. cura est cura eius qui habet mollificationem vesice: ⁊ distillationem vrine: ⁊ inuoluntariam eius egressionem: ⁊ proprie medicamen de mirabol. cum enula: ⁊ storace ⁊ d expertis est qd recipit glandium turis: ⁊ myrte añ. coq̃tur in vino q̃titatis. ʒ. iiij. donec ad vnam redeat: ⁊ collatum potetur cum. ʒ. i. olei myrtini. ⁊ extimauerunt ꝙ renes leporis sicci cum piretro: ⁊ apio: ⁊ aqua frigida iuuãt valde: ⁊ cerebrum leporis cum vino: ⁊ fimus columbinꝰ cum aqua frigida: ⁊ clystere retentiuuȝ: ⁊ eius iniectio in vesicam. ¶ Haly. si nulla est adustio galanga cum melle: ⁊ pullis vesicaruȝ caprarum cum aqua ꝓdest. ¶ Dicunt quidam. antiquoꝝ galli guttur incensum tritum cũ aqua tepida prodest. ⁊ si est frigus magnũ: da ei triferam magnam. ¶ Dicunt. cura mingentis in lecto est cura paralesis vesice cõferũt tus mastix myrra glandes. vnguẽta constrictiua desiccatiua confortatiua calida. ¶ Curetur. dicit Uiatiꝰ. cum tyriaca: menta: myrra: vino: vesica tauri: vel apri cocti cum aceto: ⁊ aqua intẽsa bibatur: caro ericij multum valet. si sit salsa. ¶ Uesica apri incensa super tegulam prodest. per hoc videtur ꝙ membra animalis: similia sunt membris humanis cum in eorum cõferant passionibus.

¶ De difficultate ⁊ denegatione vrine. Cap. CX.

E difficultate ⁊ denegatõe vrine. notanda sunt. 8. pᵐ. de noie. 2ᵐ. de diffinitione. 3ᵐ. de speciebus. 4ᵐ. quoruȝ mẽbrorum passio est: ⁊ quibus accidit. 5ᵐ. de causis. 6ᵐ. de signis. 7ᵐ. de terminatiõe eius aliquãdo. 8ᵐ. de mõ curationis.

De prio dico ꝙ Aui. noiat difficultatem: ⁊ retentionem vrine. Uiaꝰ. ititulat denegatiõeȝ vrine. ¶ Alman. difficultateȝ vrine. qdã seuriã seu disuriam. ¶ Quidam difficultatem mingendi noiant stranguriam: disuriam ⁊ seuriam. ¶ Ras. in diuisio. retẽtio vrine. ¶ Alex. disuriã. Quidã retentionẽ ⁊ disionẽ.

De scdo dicit Alex. disuria est passio vesice: in q̃ vix aut nulloᵒ mingitur. ¶ Passio. seuria est suffocatio vesice: vt ex toto vrinã dneget: vel ẽt vẽtris officium. ¶ Dicunt quidã. stranguria est passio colli vesice in qua vrina guttatiȝ mingiẗ. Si ṽo nulloᵒ emittitur nisi post horã disuria dr̃. Si aũt diutius vrina dnegatur dicitur seuria. ⁊ diciẗ metrice. Egꝛ guttatim stranguria mingere facit. Impedit ad tp̃s disuria seuria sp.

De speciebus dr̃. ꝙ retẽtio: vl' diminutio vrine est duplex quedã est ꝟȝ naturam. sicut est in fluxu ventris: vel sudore magno. ⁊ vl'r in omni magna euacuatione. vnde Isac in vris: vna euacuatio diminuit aliam. ⁊ Hypo. in affo. vrina ml'ta noctu facta: modicũ secessum sigñat: ⁊ econtra. ⁊ quedaȝ eẍ cursum nature: ⁊ de ea que est extra cursum nature intenditur h. Itẽ distinguimus: qꝛ quedam est cũ dolore ⁊ quedam sine dolore.

De quarto ꝑmissoꝝ. dicit Uiaꝰ. ꝙ vrina impediẗ exiṙ: vl' de renibꝰ: vel de vesica. Iuuenibus pl'm de renibus ꝑꝑ pl'ȝ caloris: siue pueris d vesica ꝑꝑ inordinatã dietam. Si sit de vesica vel ex toto aufertur vel minoraẗ vrina. Nec obstat ꝙ Uia. hanc passionem attribuit renibus: ⁊ vesice. ⁊ quidaȝ renibus tm̃. ¶ Dõm ꝙ vtpl'm a vesica est: ⁊ licȝ in renibus incipiat interdũ: tñ in vesica manifestaẗ ⁊ perficiẗ.

De causis dicit Aui. ꝙ difficultas vrine fit: aut ꝑꝑ debilitatem vesice ex mala ꝯpl'one ꝑꝑe frida: vt a vento septẽtrionali: aut a calore: aut ꝑꝑ retentionẽ vrine pl'imã: aut ꝑcussionẽ: aut apa in ipsa ve-

fica: aut fit pp cām in meatu vesice: ⁊ collo eius: aut in capite vge: ⁊ h ē: aut pviā ppetis. aut cōitis: ⁊ ppetis. sic opilōne ex apāte vel humore: vel sanie: vel lapide: vel ventre: vel veruca: vel carne vlceris: vel frigore cōstringēte: vel calore: liquefaciēte ⁊ exiccāte. ⁊ opilatio per ꝯmunitatē. sicut fuit in intestino: vel matrice apa: vel flā aut fex sicca: aut tenasmon: aut emorroys: aut ragadie cum dolore aut dolor pp vlcera in meatu sine opilōne: ⁊ apostemate. ¶ Aut fit pp cām in virtute sensibili: vl' motiua: vl' nāli: aut pp nocumentū in sensu vesice: vl' lacerti eius: aut pp nocumentū in pnō. sicut fit in carrabito: vel litargia ō obliuione ⁊ paruitate sensus in motiua vrie lacertus ē amotus a dilatatione. in nāli ēt debilitatur expulsiua ex complexione cal'a ẜm minus. a frida ẜm plus. Et si est calida cum mā acuit vrinam. ⁊ si est frigida cum hūiditate mollificat vel extenditur. ¶ Ras. in diuisio. retentio vrine fit: aut ppter egritudinem: in emunctorys: aut opilatōez meatus virge: aut carnem ortam. aut apostema: aut lapidem: aut mollificationem lacerti: aut post vehementē retentionem vrine. ¶ Alexan. ponit ex apostemate ventositate dolore tumore: tensura lapide opilatione. ¶ Uia. fit ex debilitate expulsiue vesice: ⁊ constrictione vrine. vnde exit ex opilatione lapidis: vel sanguinis coagulati: vel humoris grossi: vel saniei vel apostemate. Almā. pōit pcussionē ⁊ extēsionē ex plenitudie ⁊ lapide. ¶ Quidā etiam dicunt causa duplex est intrinseca ⁊ extriseca. Extrinseca vt flatus septētrionis. bal. aque feruentis. vnde collum vesice corrugatur: ⁊ coartat̄. aut percussio in cerebro: vel principys neruoꝝ: vel lacerto colli vesice: vnde fit spasmus: vel destructio sensus in vesica. vnde vria non sentitur. Intrinseca est pp cām in vesica. vel eius collo: vel in membris vicinis: vel membri mittentis vt sunt renes: vel epar: aut consueta vrine retentio. vnde vesica dilatatur. quare non habet vim comprimendi. Fit etiaz propter repletionē ex hūore: sanie ⁊ lapide: ⁊ propter malam cōplexionem in vesica: vt frigiditate coartante: vel siccitate: vel propter spasmum: vel remollitionē lacertorum colli vesice: vel ppter apostema testiculoꝝ vel carnem in virga. vel apostema colli matricis: vel colicā: vl' yliacam: vel ventositatē: vel stercoris retentionē vel ppter debilitatez renum in attrahendo: vel epatis in distiguendo aquositatem ab humorib9. vnde sepe fit cacesia vel ydropis. ¶ Quidā aly dīt. fit ex puirte vesice: vel colli: ex egritudine ꝯsili cōi: vl' offili: vl' ꝯsili: qr caliditas ꝯsumit vrinam. frigus constringit: humidum ingrossat: siccitas diminuit vrinam. Ex egritudine officiali: vt opilatōe: que est ex lapide: vel apostemate vesice: vl' alterius vt in ano: vel sifac: vel matrice: vel alio loco propiquo vesice. Ex egritudine cōmuni vt vulnere. Si vero causa retētiotionis est in virga: hoc est ppter opilōnem ex dictis cāis. Si est causa renū: hoc est ppter morbum similē officialem: vel cōem: ex parte lacerti si sit infrigidatus vl' paraliticatus ex parte vrine: vt si est spissa: ⁊ caret acumie: vl' si est pauca. qñqꝫ ēt retinet̄ vrina pp occupationem.

De signis dicit Aui. si est ex frigore vrina est alba: frigus sentitur. si ex calore vria est acuta: ⁊ ticta: ⁊ calor sentitur. Si ab humiditate per ispissationem: si a siccitate per tenuitatem. si causa est constrictio a frigore signum est iuuamentum a mollificatione. Si a liquefactione: ⁊ febre adurente signat iuuamētum ex molli ⁊ humidis: ⁊ paucitas ⁊ facilitas exitus. Signa apātis in vesica: vel vicinis patent. Si ex opilatione vesice per tensionem. Si ex sanguine coagulato in vesica: citrinitas est in colore pulsus ⁊ anhelitus paruus freqns sudor frigidus febris: rigor nausea: ⁊ ab hoc non est euasio. Si est ab humore grosso: grauitas est sensata ⁊ cū vrina humor crudus. Si ex ventositate tensio est sine grauitate: ⁊ quandoqꝫ est cum permutatione. Si est ex ōbilitate sensus signum est: quia non sentit̄ mordicatio. Signa debilis expulsiue: quia compressio educit vrinam facile. ¶ Ras. in diuisio. si ex emūctorys grauitas in dorso est: ⁊ vesice repletio ex vrina. Si ex opilatione meat9 vge siga sunt repletio vesice: ⁊ inflatio: vt chorda tensa: grauitas est in pectine. ⁊ in ancha cuz dolore. ¶ Signū ꝙ in meatu virge: qr quādoqꝫ exit cum eis que mingere faciunt. opilō sanguinis: ⁊ saniei fit post mictum eorum. ¶ Signa lapidis: ⁊ apostematis manifesta sunt. Si ex mollificatione lacerti vesice significatur: qr vrina exit facile quādo supra vesicam comprimitur. signum ꝙ vria sit diu retenta: qr compressio facit eā exire. ¶ Alex. si vrina vix: aut nullo9 mingitur: ⁊ cum dolore passio est in vesica. Si est cum punctione: siue grauedine vlcus est ī vesica. Si sine grauitate sola tensura sentitur: ventositas multa vnde vrina constringitur. Si vero in vesica nō est dolor: nec tumor: nec tensio: tunc est a renibus. ¶ Uia9. si ex debilitate vesice: nec dolor: nec alius morbus est in vesica. Si est in collo vesice ibi grauatur: ⁊ dolet infirmus. ¶ Dicunt quidam. si a renibus ibi est dolor. Si in vesica dolor est in pectine: qr vbi dolor ibi narrat egritudinem: si est lapis quandoqꝫ emittun̄t arene. si ab hūoribus. tunc appent in vrina. ¶ Dicunt quidā. signa cāruz primitiuarum sumun̄t ab indicio patientis. ⁊ quedā cause sciuntur per tumorez: ⁊ per dr̄ias doloꝝ. ⁊ opilōnes ex diuersis humoribus. vlcera sciuntur per saniē sanguinē: per mordicatiōes: ⁊ pūcturas: lapis per sedimē arenosuz qō pcessit vl' p vrinā spissā. valō seqnte vria tenui: ⁊ clara.

De septio tāgit Aui. ꝙ dcm̄ est ꝙ qui habet difficultatem vrine: ⁊ aduenit ei p9 ipaz tenasmon: morit̄ in. 7. nisi accit fe. ⁊ puonem plimā faciat.

De mō curatōis. notanda sunt. 6. pm. de regimie. 2m. de digōne. 3m. de purgatiōe. 4m. ō flōa. 5m. de longitudine: vel duratione huius passiōis. 6m. de cura huius ẜm diuersas causas. ¶ De p̊. dicunt quidaz. caueant ab omnibus cibis grossis: ⁊ indigestibilib9. pcipue ab aq̄ pcurādo digōnē: ⁊ diuretica sunt eis vtilia. s. apiū: feniculus. ⁊c. cruda ⁊ cū carnibus cocta. mercurialis silr senationes: detur aqua ōcoc. apy. petrosilli. spagi. brusci. ⁊ cū hac limphet̄ vinū eoꝝ. vinū sit subtile: diureticuz: cibus sit aq̄ ciceꝝ: cancri feniculum. ¶ De 2o. ⁊ 3o. dicunt quidam. ꝙ debet exhiberi diureticus syrupus: vel oxiel aliqñ sqlliticū: vel sy9 de seibus: ⁊ fiat clystere. purget̄ cū benedicta hermodara. ¶ Alexā. exhibet in enfrasi oxiel mulsam: apozima de ramis: aut radicibus brusci: ⁊ origani coctionē: vel apozima de corticib9 titimali. ¶ De flōmia. dicit Aui. ꝙ in cura apātis flōmia basilice est pmittenda. deinde saphene. qñqꝫ. n. prouocatur vrina cum eo silr qñ est ex percussione in primis flōia basilice ē curatio. ¶ Ras. i disi. i apāte vesice flōat basilicā. sic ⁊ Uia. ¶ Alm̄. si ex pcussiōe basilica minuatur. ¶ De 5. pmiss. dico. ꝙ ad experientiā vidi ꝙ dn̄s Artusus long9 de viuario stetit ⁊ vixit. 25. diebus. ꝙ non vrinauit. ¶ De 6o. pmissorum. dicit Auicē. ꝙ si causa est hūor: aut sanies: opz vt curetur cum aperitiuis: ⁊ diureticis fortibus. si non timetur ꝙ res sit maior q̄ꝫ vt cadat in ea diureticum. deinde cum administratur faciat descendere saniē aliā ad vesicam ⁊ augeat dolorē ⁊ tensionē: ⁊ non extrahat aliqd. ⁊ aq̄ raffani hꝫ impressionem fortez in hoc ⁊ ciceris nigri. ¶ Diuretica sunt petrosilinum: armōiacū mirra rubea. oximel sqlliticū. iuuat valde: ⁊ tyriaca: ⁊ dyacucurma: ⁊ propter dolorē quandoqꝫ ponitur opiū in medicis. ⁊ oēs

medicie lapidis ꝯferũt ad hẽ:ꝛ ad pl'es spẽs:sil'r a calore
ꝛ frigore postq̃ nõ fuerit sanguis:aut vlcus:ꝛ sũt sicut ca/
nis scorpiõis:ꝛ dr̃ ꝙ vesica damule excitat vrinaz ꝛ pro/
prietatẽ hꝫ:ꝛ cancri marini adusti.❡ Facta võ ꝯgelatio
ne ei⁹ qđ in vesica ẽ ꝯfert tyriaca:embroce:ꝛ vnctiones:
Si a ꝑcussiõe fuerit post flõmiã mollificãtia tẽperata et
tine.Si sanguinem minxerit retine cum troc̃.de karabe.
❡ Et si fiat ibi inuiscatio vel opil'o curat̃ cura ei⁹.❡ Fa
cta a vẽtositate curat̃ cura vẽtositatis.Facta cã doloris
curat̃ cũ stupefaciẽtib⁹:ꝛ equatiõe vrine acute.❡ Et si ẽ
ꝑꝑ debilitatẽ expulsiue altera ꝯpl'onẽ q̃ debilitat.❡ Et
si ex frigore cura ẽ calefactio ꝛ stipticatio.❡ Et si cã est
lõgitudo retẽtiõis cura ẽ cum tinis mollificãtib⁹.❡ Et
scias ꝙ lac ẽ res magis ꝯueniẽs eis cũ nõ ẽ febris:ꝛ tunc
ẽt pillule cũ lacte sumant̃.Et pediculi i capite vge:aut ci
mices ꝓuocãt vrinã.❡ Uiati.si ex defectiõe expulsiue
vesica infundat̃ aq̃ calida:ꝛ rectus sedeat vt collũ vesi/
ce inferius tendat:ꝛ pectinem manu fricet:deinde dent̃
calida odorifera vt spica cassia.de compositis vt tyriaca:
dyalaca:pectinẽ vngat ꝛ dorsuz cũ nardino camomelli/
no.❡ Si ex sanguie coagulato vel sanie:vel pustulis cu
ret̃ sic̃ vulnera.sedeat i aq̃ cal'a:dissolutiuis oleis se inun
gat.clysterizet̃ vga cũ lacte mulieris ꝛ oleo vio.❡ Si fit
ex apate:in pn̄° minuat̃ basilica:succus solatri ꝛ endiuie
cũ cassiaf.det̃.calefiat in aq̃ decoc.camomille.cathaplas
ma de solatro:oleo ro.farina or.❡ Si passio ẽ fortis flo/
botoma venã calcaneo vicinã.spõgia ẽt infusa in aq̃ ꝺco
ctiõis aneti supponat̃.clysterizet̃ virga cum lacte mulie
ris aq̃ or.assungia anatis oleo rof.sedeat in aqua salsa:ꝛ
cũ apa crepuerit det̃ ad bibendũ semẽ melonis ꝛ dragã/
tuz.❡ Dicunt quidam.cognita causa fiat minutio de sa/
phena:musa enea in omni difficultate mingendi valꝫ dis
soluendo circa vesicaz:in sanie vel hũore coagulato plu/
rimũ valꝫ furfur tritici cum oleo mixtũ.❡ Cõtra opil'o/
nem frigiditatẽ ꝛ siccitatẽ:ꝛ oẽm hũorẽ vel arenas inij/
ciatur per vgã oleũ nardinũ:ꝛ fiat inũctio in periteneon
ꝛ pectine.multũ valet etiã encatisma cũ aqua decoctio/
nis apij:leuistici:nasturcij:pipis:milij sol':saxifragie mul
tum valꝫ celidonia ꝑsicaria.a pn̄° det̃ oximel diureticũ:
deinde squi:liticũ instinum litontropos:inungatur cum
laurino supra pectinẽ:ꝛ empl'm de saxifragia:ꝛ clystere ꝛ
benedicta hermodactilata que facit mingere sanguinez
saniem lapidez:ꝛ arenam:ꝛ de omni humore coagulato
vesicã mũdificat.❡ Itẽ puluis vrtice iuuat.oximel sq̃l/
liticum:aqua raphani:cepe porri:tyriaca:stercus muris:
lac capre ꝛ asine.minutio basilice ꝛ saphene.❡ Alexã.si
de spissis ꝛ viscosis hũorib⁹ eufrasis vrie facta fuerit ac/
cipiat̃ oximel:aut mulsa:aut apozima de ramis:aut radi
cib⁹ brusci ꝛ origani coctionẽ.❡ Si lapis est in renibus
peonie herba cum vino ꝛ melle potata:similiter decoctio
radicum quinqꝫ folij:ꝛ sanguis yrci:hec oĩa in vesica per
partes credimus imutare petras.❡ Diuisiones.si est ex
carne orta in emũctorijs curam non habꝫ:ꝛ nõ medica/
tur:nisi cũ tina:ꝛ empl'is mollificãtibus.Si ex apate flo
botomia basilice:ꝛ pot⁹ aq̃ or.Embrocatio vesice cũ aq̃
tepida:ꝛ inunctio cũ oleo vio.tepido.❡ Si ex lapide nõ
in meatu virge:sed in ore meatus:tũc eleuatio peduz cõ/
motio:ꝛ medicine lapidis dãde sunt.❡ In mollificatio/
ne lacerti vesice fiat inunctio cum oleo nardino costino
ꝛ de castoreo.Et confert plurib⁹ modis difficultati vrine
introitus in aqua calida in qua cocta sunt folia caulium
humida:ꝛ fenugrecũ:ꝛ rubea tinctoꝝ:ꝛ emplastra pecti
nez:ꝛ alcatiꝫ cũ eis:ꝛ ꝯferunt medicine vrinam prouocã
tes cũ ẽ vacua:ꝛ nocẽt vehemẽter cũ est plena.❡ Me/
dicine ꝓuocantes vrinam in sc̃do canoñ.sunt calam⁹ aro
maticus:costus:centaurea:galbanum:anisuz:absinthiũ:
succus fructus myrthi:squilla:assaꝝ:camomilla: armo/
niacũ viol'.capillis ve.semẽ ozimi:agnus castus nux mu
scata:gẽtiana:baucia:daucus:sparagus:acorus:cost⁹ gu/
ma oliue:liciũ amomũ:fenugrecuꝫ: camedreos camepi/
theos:cuscute:apiũ:caulis porrũ:laudanũ: bdelliũ maio
rana:ameos:foliũ origanũ:sisileos:rutha:spica:cassia.iu
niperus:virga pasto.semẽ solatri mel coctũ cuꝫ aqua ru/
bea tinctoꝝ:piper:calamẽtuꝫ:peonia: feniculus fumus/
terre furfur or.lupinus:aleũ timum lactuca:xilocaracte
agaricus laurus.❡ Expta sũt vmicularis paritaria pa/
uarina ꝑforata auroco potatio lesiuij de cinere vitis:pul
uis cicadaꝝ grilloꝝ dauci:puluis sterco.muris aq̃ ꝺcoc.
graminis.

❡ De diminutiõe coyt⁹. Ca. CXI.

DE diminutiõe coytus ꝛ de/structione no/tãda sũt.6.

pm̄ de noie. 2m de diffõne. 3m de cãis. 4m de signis. 5m qb⁹ ꝯtin/git magis. 6m de modo curationis.

De primo dico ꝙ Haly.noiat dissessuz appetitus
coyt⁹.Uia.defectionẽ coyt⁹.Aui.diminutionẽ coytus:ꝛ
Raf.i diuif.sil'r.Passio.ꝛ quidã alij approximeron.

De diffõne dicit Passio.approximeron ẽ mẽ/broꝝ gnãtiuoꝝ inoperatio:qñ nec
virga extendit̃:nec sperma ꝓijcitur vt debet.

De causis dicit Haly.recessus appetitus coyt⁹ ab euulsiõe organi et ipsi⁹ eneruatio/
ne q̃ sub paralesis spẽ cõtinet̃:ꝛ fit ex spermatis paucita/
te.❡ Spermatis aũt paucitas fit:aut cibi ꝑuatiõe:q̃ fit
cã multe euõnis corpori accñtis:aut ex mala cõpl'one ca
lida ꝛ sicca:q̃ testib⁹ dñatur.Ideo q̃ ad illos ꝑuenit mã
in subaz nõ mutatur spermatis.❡ Approximeron fit ex
frigiditate:ꝛ qñqꝫ ex caliditate aperiente poros:vnde ex/
pirant spũs ad exteriora:ꝛ ex defectione spirituũ:nec vir/
ga extenditur:nec sperma expellitur prout debet.❡ Di/
cunt quidam.approximeron fit pncipal'r duab⁹ de cau/
sis:aut ex frigiditate mortificãte:aut ex caliditate spũuz
resoluente fit ẽt ex debilitate neruoꝝ.❡ Raf.i diuif.fit
ꝑꝑ desiderij debilitatẽ:aut ꝑꝑ mollitiẽ istri:desiderij ꝺ/
bilitas fit ꝑꝑ ꝺbilitatẽ corpis:vel paucitatem spermatis
ex siccitate instrumẽti:aut ex frigore:aut ex frigore ꝛ sic/
citate:vl' ꝑuitatẽ mordicatiõis spmat':vl' ꝑꝑ extimatõez
angustiã:ꝛ timorẽ ex ꝯsilio aiali:sic castitas:aut elonga/
tiõe assiduitat' coyt⁹.Mollificatio instri fit ꝑꝑ extenua/
tionẽ toti⁹ corpis:ꝛ ꝺbilitatẽ ei⁹:vl' paucitatẽ iflatiõis i i/
feriorib⁹ vẽtris ꝑꝑ frig⁹ i venis vge.❡ Auicẽ.cã ẽ:aut in
vga:aut i mẽbris spmatis:aut i mẽbris pncipa^bus ꝛ q̃ se/
quũtur ea:aut in mẽbro medio iter pncipalia ꝛ membra
coyt⁹:ꝛ cã mẽbroꝝ vicinoꝝ ꝓpa eis:aut ꝑꝑ paucitatẽ i/
flatiõis i iferiorib⁹:aut i toto corpe.❡ Facta cã vge est
ꝑꝑ malã ꝯnẽ ei⁹:aut mollificationẽ.Facta cã vasoꝝ sper/
matis ꝛ testiculoꝝ:aut ẽ ꝑꝑ malitiã ꝯnis singularis sup/
flue:aut cũ siccitate:ꝛ ẽ deterior:aut debilitate mordica/
tiõis spmatis:ꝛ mot⁹ ei⁹:vñ ꝛ descẽdit cũ coeunt.Nã va/
sa spermatis nõ calefiũt:q̃re spma nõ calefit:neqꝫ subti/
liat̃.❡ Facta cã pncipaliũ:aut ẽ a corde:q̃re absciditur
mã spũs:ꝛ vẽtositatis:aut ab epate:q̃re abscidit̃ mã sper
matis:aut a cerebro:q̃re abscidit̃ mã virtutis sensibilis:
aut a renib⁹ ꝛ frigore eoꝝ:aut a stõ ꝑꝑ ꝺbilem digestiuã:
ꝛ totũ est:aut a cã debilitatis pncipij:aut a cã opil'onum
meatuũ iter mẽbra coyt⁹.ꝛ multa cuꝫ fit debilitas causa
cerebri sequẽs casuꝫ:aut ꝑcussionez.Causa in inferiorib⁹
est cal'itas.aut friditas:aut sicci.q̃re ꝑuat̃ iflatio ꝛ infla/
tio sine sudore ẽ bon⁹ adiutor.Et habens coleram nigrã

De diminutione coytus

est plurime erectiõis propter multam inflationez. Et debilitat coytuz meditatio aut verecundia: ⁊ fit cā dimissionis coyt⁹: qꝛ aīa ei⁹ obliuiscit̄: ⁊ ꝯstrictio mēbroꝝ ab h̄: ⁊ paucitas preparatiõis nāe in gnātione spermatis: sic̄ nō est sollicitata in gnāndo lac in mamilla remouētis filiuz a lacte. ¶ Et cā erectionis est vētositas: ⁊ frigus: ⁊ caloꝛ sunt ꝯ̄ria ventositati: qꝛ frigus ꝓhibet gnātionem: ⁊ caloꝛ resoluit māz: ⁊ nō est ꝙ ipsam generet: sicut hūiditas tēperata: ⁊ caliditas quā ipsa nutrit: ⁊ que iuuāt ad h̄ est equitare in ꝯsuetis: ⁊ cui⁹ renes sunt humidi: aut cū h̄ frigidi: sed q calidos hꝫ renes: ⁊ qui non est vsus equitare ēt equitatio cum eq̄litate nocet: ⁊ est cā sterilitatis. ¶ Dn̄t quidā. cā primitiua est aer frigidus penetrans: ⁊ calorem mortificās: ⁊ ꝓprie frigus pedum: vn̄ in discalciatis coytus minuitur: ⁊ aer siccus consumēs humidū. Et aer calidus: qꝛ spiritus exhalant. Et aer humidus suffocans calorē. Et ꝙ caloꝛ ⁊ frigus noceāt pꝫ. Nā aīalia multuz coeuntia: neqꝫ in Januario: neqꝫ in Julio faciunt oua. Exercitium forte nocet: qꝛ exiccat ⁊ ꝯsumit: sil'r bal. calefaciens: ⁊ desiccās: vnde corpus cōsumit̄: ⁊ spūs exalāt. cib⁹ q̄ntitate suffocās calorē ī q̄litate: qꝛ fridi extiguūt: ⁊ sicci ꝯsumūt: calidi incēdūt ⁊ ꝯsumūt: hūidi suffocāt ⁊ ingrossant: potus simil'r q̄ntitate ⁊ q̄litate: somnus ⁊ vigilie supflue: inanitio ⁊ sudoꝛ nimi⁹: vel fluxus. retētio superfluitatum. accn̄tia anime: ⁊ imaginatio: ⁊ gaudiuz ēt qꝛ spūs exalāt. Cā an̄cedens est mala ꝯpl'o precipue frigida: ⁊ humida in toto corpore: vel in testib⁹. vel in renib⁹. vel ī epate: vel in pte oīum p̄ncipaliuz: vel magnaꝝ venaꝝ a qb⁹ sperma decidit̄: qꝛ ipꝫ est nobilioꝛ pars nutrimenti in 3^{a} digestione seq̄stratū: vult tn̄ medicus ꝙ decidat̄ a cere°. ⁊ huius causas assignat: qꝛ est ibi sedes anime: ⁊ qꝛ est simile sube cerebri: ⁊ qꝛ cerebrū maxime ledit̄ in coytu: et qꝛ incisa vena colli hō non gnāt. ¶ Aristo. nō vult hoc: īmo ꝙ a p̄ncipalib⁹ mēbris: ⁊ oīb⁹ venis: ⁊ precipue magnis: Dicit. n. sedem aīe esse in corde. Et si vena cordis posset incidi eodē mō gnōnez īpediret. ¶ Cā hūoralis ē humoꝛ in toto: vel in parte fri. ⁊ hu. cal's ⁊ hūid⁹ licꝫ sit raro. frigidus vero ⁊ sic. sepe: ⁊ quilibet excedens. ¶ Causa cōpositionalis est raritas poroꝝ: qꝛ spūs exalant. In strictura viarum seminaliū: qꝛ sperma non descendit: ⁊ magnitudo corporis: qꝛ humores cedunt in nutrimentū: sic̄ in pinguibus: homines autē parue stature plus semis habent. sicut videmus ꝙ parua aīalia plures filios faciunt: ⁊ magna aīalia vnū solū: vt equus ⁊ elephas. ¶ Cā coniuncta est cōplexio testium cali. ⁊ hu. vel fri. sicca simplices vel cōposite: vel hūiditas tēperata: peccās qualitate vel quātitate vel suba. tertia cā ē p̄uatio vētositatis que debꝫ venire a corde per arterias ad neruū: ⁊ erigere virgaz. ¶ Passio. approximeron fit ex debilitate neruoꝝ. ¶ Uia. si caloꝛ ⁊ siccitas preualuerint sperma fit paruū. si dn̄ant̄ friditas ⁊ hūiditas ml'tū hn̄t spma: sꝫ paucā cōcupiscentiā. ¶ Aristo. si viri multos hn̄t pilos in corpe: vel volucres multas pēnas multū habēt coytū: qꝛ multitudo piloꝝ ē cū multo calore: ⁊ multa hūiditate ex qb⁹ duob⁹ necesse est eē coytuz. tertiū quo actio cōplet̄ ē ventus inflatiuus: vn̄ antiq medici dixerūt: vbicūqꝫ hec tria adunātur siue in cibo: siue in medicina sperma generāt. coytum augent. s. caloꝛ hūiditas: ⁊ ventositas: que si non oīa: sed tantū duo adunātur meli⁹ ē q̄ꝫ si vnū so^{m} hēant.

De signis dicit Aui. facta pp mollificationē: aut ꝯpl'onis frigide nerui scit̄ ex hoc: ꝙ nō fit erectio: nec ꝯtrahit̄ in aq̄ frida. Et qn̄qꝫ ē sperma exuberās facilis egressiõis: ⁊ qn̄qꝫ exit sine erectiōe: ⁊ qn̄qꝫ est cū ea extenuatio corporis: ⁊ d̄bilitas: si facta ē cā testiculoꝝ ⁊ vasoꝝ spermatis ē ex frigore: sign̄at exit⁹ spmat[is] ⁊ frigidus tact⁹: si ē ex siccitate ⁊ spmatis paucitate sperma ē paucū: ⁊ diffi^{le} descēdit: ⁊ ē cū extenuatiōe: ⁊ paucitate carnis ⁊ sanguis: ⁊ ꝯfert humectatio ex balneis ⁊ cibis. ¶ Si ab epate: ⁊ renib⁹ minorat̄ appetitus: nec digestio: nec sanguis gnātio est s̄m ꝙ oꝫ. Si ex corde parua erectio. pulsus debil': ⁊ caloꝛ diminut⁹. Si ex cerebro minorat̄ sensus mot⁹ spmatis: ⁊ nō erit cōmotio ꝯstrictiua. Si pp hūiditatē iflatiõis inferi⁹ signa sunt: qꝛ v̄tutes mēbroꝝ sūt salue: ⁊ debilitas erectiõis cū v̄tute cordis: ⁊ renū ⁊ d̄siderio: ⁊ qn̄ dant̄ iflatiua iuuat̄ ex eis. ¶ Ras. in diuis. d̄bilitas desideriȷ cuꝫ attritione corporis ē cum debilitate extenuatione citrinitate coloris: ⁊ paucitate cibi. ¶ Signū siccitatis istri spmatis ⁊ extenuationis: aut frigoris ē paucitas spmatis in coytu: ⁊ qn̄ ē pp frig⁹: tunc sperma est pl'm apud coytū: ⁊ subtile: ⁊ diffi^{lis} exit⁹: si ē ex frigido ⁊ sicco signū est paucitas spmatis: ⁊ diffi^{lis} exitus: paucitas carnis: ⁊ sanguis. getis v̄o ⁊ ꝯgellatis: ⁊ paucitate mordicatiõis signū ē paucitas d̄sideriȷ: vel casus: ⁊ in coytu exit sperma plurimuz cōgelatum grossum: si ē frigus in neruis virge: signū est ꝙ semp abūdat ⁊ est subtile facile exit. ⁊ desideriū stat: sed erectio in seipsa ē d̄bilis. ¶ Dicūt qdam. frigiditas scitur ex frigiditate genitalis: ⁊ adiacentiū: ⁊ frigiditas in ꝓfundo est ⁊ grauitas: nec ē erectio virge: ⁊ frigida obsunt. ¶ Si ex vsu frigide diete: tēpore frigido: frigida regiōe maxie flegmaticis: ⁊ melācolicis ardoꝛ scitur ex calore genitalium: non tn̄ multo ꝓpter defectū spirituū calida obsunt: virga qn̄qꝫ erigit̄: sed in ipsa emissione deficit: ⁊ ꝯsueuit fieri in calido tpe: ⁊ regione: ⁊ iuuentute ⁊ cōpl'one colerica: ⁊ p̄cedente febre labore vsu diete calide. ¶ Passio. approximeron scit̄ ex solito more corporis pigrescentis: ⁊ ex erigendi facillima fatigatiōe attestante grauedine oīum membrorum cum impedimēto digestionis: ⁊ fastidio cibi: ⁊ parua iracūdia sudoris facilis laxitate: ⁊ potandi incōmoditate: tremorē interius sentiunt: ⁊ omniuz sensuum obtusionem. cōfunduntur in vsu venereo: etiaz quo difficilis sunt sudoꝛ plurimus relaxatur: ⁊ semis iactus non facile celebrat̄: aliquotiens impetum faciunt: sed debiles facti deficiunt. ¶ Dicunt quidam. si ex frigido cum materia frigus est in profundo: vrina pinguis ⁊ discolorata: fastidiuz abhominatio coytus: virga non erigitur: nec sperma expellit̄. Si sit de cā calida: caloꝛ est in genitalibus extensio ē virge frequens ⁊ subita extensio anteq̄ꝫ effundatur sperma ⁊ frequens appetitus coytus. Si ex maleficio scitur per exclusionem alioꝝ signorum. ¶ Dicūt. signa cārum ex magna parte sumuntur ab indicio patiētis: ⁊ partiꝫ a dispositiōe mēbroꝝ: qꝛ si est pp īpedimētū v̄ge sentit̄ mala cōpl'o tactu: ⁊ mollitie: qꝛ manifeste vr̄ diminuta ⁊ ꝯ̄cta. ¶ Cā testiū scit̄ in magna eoꝝ extenuatiōe: vel friditate ꝯstringente: ⁊ corrugante. ¶ Si est ex corde vel epate coloꝛ est fedus: corpis extenuatio: paucitas carnis: ⁊ sanguis caloꝛ d̄bilis: ⁊ pulsus paruus. Si ex cerebro: tremoꝛ spasmus vel stupoꝛ comitat̄. Si a renib⁹ signa manifestātur in renib⁹. Signa generis ab idicio patiētis. ¶ Signa cārū sciūt̄ maxie ex vria: qꝛ si cā ē frida: vrina est discolorata: si cal'a colorata: si hūida ē spissa: si sicca tenuis.

De quinto premissoꝝ. dic̄ Pas. approximeron maxie ꝯtigit senib⁹ q cupiūt. sꝫ n̄ pn̄t negāte v̄tutis nā: qꝛ sicut infantes tendunt ipsi descēdūt. ¶ Aui. ⁊ pinguis magis deficit in coytu: q̄ꝫ extenuatus. ¶ Dicūt qdā. si est ex cā calida magi[s] accidit colericis iuuenibus: si ex frigida flegmaticis ⁊ senibus.

De modo curationis attendenda sunt octo. p̄^{m} de regimine. 2^{m} de digestione. Tertium de purgatione ⁊ oppiatis. 4^{m} de minutiōe. 5^{m} d̄

cura cõi ⁊ ꝓpria. 6m de qualitate medicinarũ ⁊ ciboꝝ. 7m de curatiõe ſm cauſas. 8m de medicis ſimplicib⁹ ⁊ cõpoſitis. ❡ De p̊ dic̃ Aui. oꝫ vt vitet̃ coyt⁹ poſt eũonez: ⁊ laborẽ ⁊ aptionẽ exiture: q₂ debilitat: ⁊ ſil'r coyt⁹ plurimus. Nã coytus abſcindit coytũ. Vitet̃ ſatietas nauſeatiua: potus aq̃ plurime: q₂ eſt res nocibilioꝛ: deuitet reſolutiuũ ⁊ vẽtoſitatis. vt ruthã cyminũ ſem̃ agni caſti: ⁊ oẽ exiccatiuum frigidum: vt lentes: ⁊ milium: ⁊ omne acetoſum: ⁊ ſtipticum: ⁊ omne narcoticum ⁊ camphoꝛa nenuphar: pſillium: ⁊ roſe: ⁊ licꝫ in ſemine papaueris ſit aliqd ſtupefactiõis: tñ eius pinguedo: ⁊ q₂ ipſum cõmouet ventoſitatem: addit in coytu: ⁊ vitet̃ coytus menſtruate vetule ⁊ egre: ⁊ illius que nõduꝫ eſt mulier: ⁊ eius que nuper coyuit: ⁊ coytus virginis. Nã hoc totũ debilitat virtutem membroꝝ coytus. ❡ Cibi ſint ex quibus fit ſanguis: ⁊ in qbus eſt caliditas ⁊ humiditas abũdãs: ⁊ in qbus eſt viſcoſitas: ⁊ inflatio: ⁊ ſpiſſitudo: vt cicer: ⁊ faſeoli ⁊ pꝛopꝛie poſt bal. humidum ⁊ inunctionẽ: ⁊ ſoꝛbeat oua ſoꝛbilia cum pul'. ſalis: ⁊ poſt cibos ad coytum bibat vinũ odoꝛiferum: deinde pgat ad lectum ⁊ pedes abluat cum aqua calida. Cibi autem puri melioꝛes ſunt edus piguis maſculus: caro ouina: cicer: cepe ſine frixione carnis: frixio enim pꝛohibet confoꝛtationeꝫ carnis: ⁊ multitudinẽ nutrimenti eius: ⁊ galline pulli colũbini pigues: oua ſoꝛbilia cum cynamo. piper. oua piſcium: caro piſcium cal'a: cibus de napis ⁊ caulibus: ⁊ baucys: cerebella paruaruꝫ auium: butyrum: lac: triticum coctum cũ aq̃ ⁊ rizum cũ lacte ⁊ caro cũ lacte ouino. Et in ſcda menſa ſparagi: eruca: poꝛꝛi: ⁊ mentha ꝓpꝛie. Ipſa. n. confoꝛtat mẽbꝛa ſpmatis valde: ⁊ eius vſus foꝛtitudineꝫ facit ſuper ſperma valde: q̃re foꝛte fit deſiderium. ❡ Et dixerunt. ille qui aſſiduat comeſtionẽ paſſerum: ⁊ poſt bibat lac ſine ceſſatione eſt erectus ⁊ multi ſpermatis. ❡ Calefacto vero ꝯueniunt lac acetoſum: ⁊ piſces aſſati cal'i ⁊ melones ⁊ citrulli: ⁊ cucumeres: ⁊ cucurbite: ⁊ fruct⁹: ⁊ olera hũida. ita ꝙ lactuca ⁊ ſemen poꝛtulace augent ſperma: ⁊ albumẽ oui auget ſperma: ⁊ cerebella ⁊ medulle animaliũ: ⁊ cancri fluuiales: ⁊ potus dulces. ❡ Viati. vtendum quib⁹ ſperma: ⁊ coytus confoꝛtetur: ſicut cicer in quo hec tria adunãtur. ſ. calidum eſt ⁊ humidum: ⁊ ventoſitatis gñatiuũ: ⁊ multi nutrimẽti: ſil'r frumentum coctũ maxime cũ medulla oſſiũ: ſil'r rape ⁊ fabe ventoſitatẽ faciunt multũ nutriũt: ſed cum eis miſceat̃ calida frigiditatẽ eoꝝ tẽperãtia. Cã qua ſperma gñãtur eſt cib⁹: ſicut caro recens: cerebella oui vitelli: ficus pinee. ❡ Paſſio. excitari dbẽt: ⁊ fricent̃ inſane partes genitaliũ inguinũ ⁊ lũboꝝ cũ pipere nigro: eſcas vero accipiant calide nãe. ⁊ vinũ odoꝛiferum: ⁊ alicaꝫ: ⁊ poꝛꝛos: ⁊ erucã ⁊ bulbos: ⁊ paſtinachas doꝛmiant molliter ⁊ p̊mũ inſpectas pulchꝛas mulieres amplectãtur: ⁊ amoꝝ delectationes legãt: vtiliſſimuꝫ eſt lac de vacca nigra ieiuno ad bibendum clare. ❡ Dicunt quidam. exercitium equitatoꝛium calefacit renes: ⁊ excitat voluptateꝫ. Cibi ſint ſpermatis multiplicatiui: vt ſũt calidi ⁊ humidi ⁊ ventoſi: vt legumina: eruca: caueat. ab impinguatione. ❡ Auicen. in. z. cano. omnis piſcis recẽs comeſtus calidus auget in coytu. Alman. caro cãcri auget ſperma. ❡ Dicunt quidam. modus generalis eſt: aer ſit vernalis: quia cum appꝛopinquat ad nos caloꝛ ſolis: omne animal plus mouet̃ ad coytum: exercitium ſit temperatũ: quod humiditates non conſumat. bal. Similiter cibi calidi ⁊ humidi ⁊ ventoſi: potus ſit vinum ru. ⁊ aromaticũ ſomnus humectans: vigilie temperate: ⁊ gaudium. ❡ De ſecũdo ⁊ tertio ⁊ quarto p̊miſſoꝝ dicũt quidam. ſi ſit cum humoꝛis vitio: ⁊ de cauſa frigida particularibus conſentientibus digeratur materia cuꝫ oximelle purgetur cum benedicta tertia die fiat ſtupha de herbis calidis: exeunti a ſtupha detur tyriaca vel aurea alexandrina: vel metridatũ ſequenti fiat flobotomia de vena interioꝛi: vel ponatur vẽtoſa ſuper renes: ſi ſit ſine humoꝛis vicio eadem fiant: que pꝛius: ſed ſine purgatione. Si ſit de cauſa calida digeratur cum oxizacca. purget̃ cũ ſucco roſarum. ❡ De quinto dicũt quidã. cura cõis ẽ dimiſſio ſudoꝛis balnei: flobotomie. vẽtoſe: ⁊ vniuerſal'r dimiſſio ois curationis diminute: vel mãifeſte: ꝯfoꝛtat etiã coytũ vnctio pedum cum oleis calidis ⁊ calefactio continua: h. n. confoꝛtant renes ⁊ vaſa ſpermatis. ❡ De cura ꝓpꝛia dr̃. 7. cap̊. ❡ De ſexto p̊miſſoꝝ. dic̃ qdã. ꝙ medicine debẽt eẽ tales ꝙ augeãt caloꝛẽ nãlem: ⁊ humiditateꝫ ⁊ ventoſitatem: vt ſunt cicer: oua ⁊ rape. Et ſi cã eſt frida valꝫ. ʒʒ. ⁊ lac vaccinũ cum gariofi. ❡ Dicunt quidã. dentur que nãm confoꝛtent: ⁊ pꝛuritum faciant: ⁊ erigendo virgam vſum venereũ valeant miniſtrare. mulieres pulchꝛas aſpiciant: ⁊ iocentur cum eis. ❡ Dicit Auic. plurimũ regiminis intendat ad calefactiõem ⁊ humiditateꝫ ⁊ inflationẽ. Et ſi coꝛpus calefit temperet̃: nec opꝫ calefacere multũ ne coꝛpus exiccet̃. ❡ De cura ſꝫ cauſas. dic̃ Aui. ſi cã eſt in pꝛincipalib⁹ intende in cura eoꝛum: ⁊ ſi ẽ ex frigoꝛe eoꝛum qđ eſt vtplurimũ: tunc nõ eſt ſicut metridatũ: q₂ eſt ad illud foꝛti⁹ omni medicina. Et in omni defectu coytus a frigoꝛe a quocũqꝫ mẽbꝛo: aut pp debilitatẽ detur dyacucurbita. ſi ex mala digeſtione cibi ꝯfoꝛta ſtõꝫ. ❡ Si ex renib⁹ cura renes: plurima vͦ cura ẽ calefactio renũ ⁊ doꝛſi q̃ iuuat in erectiõe: deide cura cum alijs: ⁊ ꝯfert coꝛdi medicamẽ de muſco ⁊ tyriaca ⁊ metridatũ: ſi cã eſt pauca inflatio inferioꝝ ex frigoꝛe fac fricationem ſubtilem ⁊ inunctionẽ: da cynamũ plimũ: ⁊ cicer: ⁊ fabã. ❡ Si cã eſt debilitas cura cũ cibis confoꝛtantibus: ⁊ cũ aſſaturis: ouis frumento lacte butyro phiſticis auellanis: inunctione cuꝫ oleo de li io: ⁊ ſi opꝫ calefacere ponat̃ muſcus. Si cã eſt friditas calefacias ſi ſiccitas humecta. Si caloꝛ mẽbꝛoꝝ ſpermatis ꝯfert infrigidatiuũ ⁊ humectatiuũ cuꝫ equalitate: etiã lac vaccinũ. ❡ Raſ. in diuiſio. ſi ẽ ex debilitate cũ extenuatiõe ꝯfoꝛta cuꝫ regimie ꝯualeſcẽtis: ⁊ adde i cibis ⁊ potib⁹ odoꝛiferis: ſomno: qete. Si cã ẽ paucitas ſpermatis ex ſiccitate cura eſt bal. cib⁹ hũidus: vt herbe: lac ⁊ vinũ multe mixtionis: piſces recentes aſſati: ⁊ cũ eis cepe cruduꝫ: galline: pulli columbini: dactili lacte infuſi: vinũ dulce: ouoꝝ vitella ſoꝛbilia. Si ex frigoꝛe cura ẽ oẽ qđ calefacit: vt. ʒʒ. ꝯdituꝫ. ſi ex friditate ⁊ ſicci. cura ẽ cũ cibis in qbus ẽ groſſitudo calefactio: iflatio: ſic̃ cicer caro piguis cũ cepis: triticũ coctũ cerebella cũ. ʒʒ. ⁊ pipe: ⁊ ꝓp̊e cerebella puaꝝ auiũ. ❡ Si ex timoꝛe caſtitatis: ⁊ elõgatiõe a coytu cura ẽ expulſio illi⁹ ꝯſilij ab aĩa: ſi mollificatio inſtrĩ ẽ cũ debilitate ⁊ extenuatiõe: cura ẽ cura viuificãs: ⁊ inũctio cal'a Si ex pua iflatione iferioꝝ cura eſt oẽ qđ inflat: vt vua: faba: lac recens: repletio cibi. Si eſt ꝓpter frigus i neruis vͦge cura eſt clyſteria calefaciẽtia vgaꝫ. ❡ Daly. ſi eſt ab eneruatione vel alia oꝛgana cura eſt cura paraleſ. Si ex pauco ſpermate pp eũonẽ imoderatã: cura ẽ gnõ boni ſanguis: ⁊ humectatio ⁊ reductio ad habitudinẽ ſuam: ⁊ cuꝫ pane mũdo carnibus annualib⁹ tã edoꝛum q̃ꝫ agnoꝛum cicere: vini potu in quomodica ſit dulcedo: nec ſemel tot⁹ coctus detur cibus: ſed paulatiꝫ: ⁊ ſepe in concha ſedeat decoctiõis viol'. camomille: poſt cibũ otio vtat̃: donec v̓tus redeat ⁊ regat̃ vt cõualeſcens. Si ſpmatis paucitas ẽ ex frido ⁊ ſicco da regimẽ cal'ꝫ ⁊ hũidũ elium ſtincoꝝ. ſi ex calido ⁊ ſicco da piſces recentes: lac carnes agnoꝛum coctas cum lactucis: laboꝛem vitet: nec diu ſit in bal. cibos vitet calidos: ⁊ ſiccos. Cui aũt tpata eſt ꝯplo triticum da

ellixum:agnoꝝ carnes:cicer:fabã:hoc nãqꝫ regimẽ omni ꝯfert cõplõni in ſpermatis augm̃to ⁊ appetitu coytus:et ouoꝝ vitella:ſorbilia cũ carne ſtincoꝝ:vel ſup pulueres carnis. ¶ Cõſtã.in pãtegni.ſi teſticuli patiãtur ex ꝯplõne frida ſic.aut cibi ablatiõe cũ cibis ⁊ medicis calidis ⁊ hũidis adiuuet̃:⁊ vẽtoſitatẽ gnãntib⁹.Si pp calidũ ⁊ ſic cũ detur dieta frida ⁊ humida:⁊ lac vaccinũ:piſces recẽtes. ¶ De 8° p̃miſſoꝝ.dic̃ Auic. Medicie ſingulares ad coytum ſunt ſemẽ napi:⁊ caul'.⁊ vrtice:⁊ lupini:⁊ eruca:⁊ bꝛucie:⁊ mẽtaſtrũ oꝛtulanũ:⁊ ſemẽ ſparagi:raphani:melonis:⁊ apy:grana ſunt cicer fabe:faſeoli.coꝛtices.⁊ cynamuz:medulle pinee phyſtici:auellane:herbe.ligua auis gũme vt aſſa. In frigida cã radices ſũt zedoaria teſticuli vulpis q eſt foꝛtis in erectiõe:cepe:zinziber:galãga. Alia lia ſicut ſtincus:⁊ ꝓpꝛie cauda ei⁹:⁊ ſumen.⁊ renes:⁊ ſal ipſi⁹.piſces oua piſciũ ⁊ galline:⁊ perdicuz:colũbe:⁊ paruaꝝ auiũ:⁊ cerebella ꝓpꝛie pulloꝝ:⁊ auium paruaꝝ cũ ꝓpꝛietate:⁊ veretrũ tauri:⁊ aq̃ fri.aquã ferreã:⁊ vinum nouũ:qꝛ antiquũ nocet:vua dulcis ⁊ recẽs ꝓpe qm̃ iplet ſanguinẽ hũiditate:vẽtoſitate cum caliditate ⁊ ſpiſſitudine cibi olera:vt eruca:⁊ ſuccus eius mane bibit⁹ cũ vino eſt p̃ñtis iuuamẽti. ¶ Et medicinaꝝ ꝯpoſitaꝝ ebibitaꝝ caput eſt metridatum:dyamuſcus:⁊ ſemen vꝛtice ⁊ raphani:⁊ melonis.añ.cum lacte recẽter mulcto. Inũctio bona eſt ſinapis ⁊ piretruz cum oleo ſambucino. Et dicit̃ ꝙ ſi ſupponatur colliriũ ex adipe aſine ꝙ ẽ mirabile. ¶ Dñt quidã.electuariũ efficaciſſimuz:radices paſtinace:⁊ yringi coquãtur cũ melle. In fine coctionis ponãtur pinee:amigdale:dactili:phyſtici:deide puluis de cardamomo:pipere longo:gariofil'.nuciſmuſ.⁊ indice:⁊ ſtinci ⁊c̃. Interioꝛa nucis indice:vel ſtinci in ouo ſoꝛbili ſoli teſticuli vulpis comeſti: vel cerebella paſſerum incitant libidinem. Ungantur genitalia.foꝛmice:⁊ oua foꝛmicaꝝ bulliãt in oleo:deinde apponatur puluis de ſemine cepe eruce:enfoꝛby:caſtoꝛei cuz modica cera fiat vnguẽtũ. ¶ Aui.in.z.canoñ.aniſiz eſt motiuũ coytus:⁊ aſſaꝝ ſemp auget. Emblicus excitat coytũ:ſil'r vꝛtica ſtincus:rizũ:ben:cepe:eruca:pip lõgum:ſparagus acoꝛus.zz. crocus:grana pini:nux indica:cicer vinũ in quo ferrum extinguit̃:capparis:apiũ:poꝛrũ:lac. ¶ Conſtãti.in lib.de coytu dicit. Dya.radix ſatyrion dum in manu tenet̃ venerem ſtimulat:nuces cũ melle:ſatyrion cũ melle augẽt libidinẽ:coꝛ otioſuz:leticia quotidiana:recoꝛdatio amoris:oſcula maxillaꝝ:ꝯſtrictio manuũ:ſuctio lingue.ꝯtẽplatio vultus dilecte. Item galãga maſticata auget libidinem.ſatyrion cum vino idem facit.

¶ De ſatyriaſi. Cap. CXII.

DE ſatyriaſi notãda ſunt.xi. p̃m de noie. 2m d diffõne. 3m vñ denoiat̃ 4m d ꝯueniẽtia ⁊ differẽtia ei⁹ad pꝛiapiſmũ ⁊ ad gomoꝛeam. 5m qb⁹ magis accidit. 6m de cãis. 7m d nocumẽtis que ſequunt̃ hãc paſſionem. 8m de ſignis. 9m d q̃litate paſſiõis. 10m de diligẽtia hñda i hac paſſiõe. xim d mõ curatiõis.

De pꝛimo dico ꝙ Uia. Paſſio.⁊ aly plures intitulant capl'm de ſatyriaſi. ¶ Auic. intitulat multitudinẽ erectiõis nõ pp d ſideriũ:⁊ de pꝛiapiſmo. A qbuſdam dr̃ pꝛiapiſm⁹. ¶ Haly.noiat pꝛiapiſmũ.⁊ Alex.ſil'r. ¶ Raſ.in diuiſ.de erectione aſſidua.

De diffinitione dic̃ Paſſio.pꝛiapiſm⁹ ẽ pudẽdaꝝ tẽſio nimia multo tpe pſeuerãs:⁊ nõ ſatis euãto piculo veluti ſatyriaſ. Quidaz dñt ꝙ ſatyriaſis ẽ imoderata v̊ge erectio. ¶ Uia.dicit. Satyriaſis ẽ erectio v̊ge:⁊ pmanẽtia erectiõis cũ nerui ⁊ arterie v̊ge iplent̃ vẽtoſitate.ꝙ ſi diu pmaneat:⁊ nõ reſideat ſine ꝯcupiſcẽa ⁊ volũtate coytus paſſio ẽ q̃ poꝛtionis dicitur.

De tertio p̃miſſoꝝ.dic̃ Paſſ.ſatyriaſis dr̃ a ſatyris:q̊s venere fama vulgauit. ¶ Dñt qdã.ꝙ pꝛiapiſm⁹ dr̃ ad ſil'itudinẽ ludẽtis cũ erecta v̊ga lignea. Aui. priapiſm⁹ ẽ nomẽ pmutat⁹ ad hãc egritudinẽ ex foꝛa foꝛmatiõis erecte v̊ge:q̃ ludũt qdã.

De quarto p̃miſſoꝝ.dic̃.ꝙ cã ꝓpinq̃ m'ltitudis tẽſiõis v̊ge:vt choꝛda ẽ multa vẽtoſitas g̊ſſa:ſz pꝛiapiſmus ẽ:ſi ꝯfoꝛtet̃ aliq̃ cãrũ:⁊ fiat foꝛtis erectio:⁊ remaneat:⁊ tẽdat̃ v̊ga vt choꝛda:q̃uis nõ ſit deſideriũ. ¶ Dñt qdã.ſatyriaſis ⁊ pꝛiapiſm⁹ ꝯueniũt:qꝛ vterqꝫ facit nimiã virge erectionẽ:⁊ drñt qꝛ i pꝛiapiſmo nõ ẽ ꝯcupiſcẽa coytus:⁊ neqꝫ p coytũ ſedat̃:ſz i ſatyriaſi ẽ ꝯcupiſcẽtia coyt⁹ ⁊ p coytũ ſedat̃:⁊ ẽ pꝛiapiſm⁹ paſſio difficilioꝛ ad curandũ. ¶ Dñt auctoꝛes tria exigũt̃ ad coytũ:caloꝛ q diſſoluat hũoꝛes:q diſſoluũt̃ ⁊ ſpũs ⁊ vẽtoſitates q̃ ipellãt humoꝛes diſſolutos. ¶ Si g̊ defic̃ aliqd iſtoꝝ diuerſe ſunt paſſiões. Si abũdat vẽtoſitas ⁊ alia deficiãt fit ſatyriaſ. Si d̃ficit ventoſitas ⁊ abũdat hũiditas fit gomoꝛea. Si h tria d̃ficiũt fit appꝛoximeron. Pꝛiapiſm⁹ drt a ſatyriaſi:qꝛ ſatyriaſis ceſſat ad tp̃us ope ꝯpleto.pꝛiapiſm⁹ nũq̃. ¶ Paſſ. Satyriaſis ꝯpleto venere v̊ga deſcẽdit.in pꝛiapiſmo v̊o ⁊ ante ⁊ poſt erecta virga permanet.

De quinto p̃miſſoꝝ.dñt qdaz.accidit h paſſio pueris ſine d lectatiõe:veterib⁹ cuz delectatione.

De cauſis dic̃ Aui.cã ꝓpiqua multitudis tẽſionis v̊ge vt choꝛda tẽſa ẽ m'lta vẽtoſitas g̊ſſa i m̃bꝛis coytus:q̃ ẽ i neruo ꝯcauo:aut venis ⁊ arterys:aut vaſis ſpermatis:aut ſũt due res ſil':⁊ mã vẽtoſitatis:ẽ hũiditas plurima:⁊ efficiẽs ẽ cal'itas pauca:⁊ ſi ꝓtẽdit̃ hec vẽtoſitas:aut ẽ pp frig⁹:aut pp ſpiſſitudinẽ ei⁹. Et cãz mãlẽ:⁊ efficientẽ adiuuat cã iſtr̃alis:ac ſpiſſitudo cutis ꝓhibẽs reſolutionẽ:aut dilatatio oꝛificioꝝ venaꝝ veniẽtiũ ad eã:ſic accidit ei q pl'z coyt:vel q dimittit ad tp̃s:q̃re mouet̃ vẽtoſitas cũ foꝛtitudie:⁊ qñz ꝑuenit ad pꝛiapiſmũ:⁊ qñ iuuãt oĩa illa cãe p̃cedentes.vt cib⁹ acutus iflatiuus:vt cicer ⁊ vua:⁊ vitellus oui ⁊ eruca q̃ ꝯgregat vtrũqꝫ. Et ſõnus ſup collũ:q̃re liq̃fit ſpma:⁊ ꝯuertit̃ i vẽtoſitatẽ ⁊ ſtrictura anchaꝝ cũ cingulis d coꝛio:q̃re dilatãt̃ ide oꝛificia venaꝝ. ¶ Pꝛiapiſm⁹ v̊o ẽ ſi ꝯfoꝛtet̃ aliqua haꝝ cãruz:⁊ foꝛtis fiat erectio:⁊ maneat:⁊ tẽdat̃ v̊ga vt choꝛda:q̃uis nõ ſit d ſideriũ:⁊ qñz auget̃:aut ꝓlõgat̃:ꝓpea ꝙ effundit̃ de mã.ſz pl'z cãrũ ei⁹ ẽ amoꝛ. ¶ Uia.ſatyriaſis cã ẽ vẽtoſitas iflatio ⁊ g̊ſſa hũiditas viſcoſa:⁊ caloꝛe moderata. ¶ Haly.dic̃ erectiõis pꝛiapis multitudo ⁊ pſeuerãa:aut ex vẽtoſitate fit q̃ i ipſa gnãt̃ v̊ga ex hũiditate g̊ſſa ⁊ viſcoſa ⁊ caloꝛe tpato. ¶ Quidã dñt.fit ex cal'a ⁊ multa vẽtoſitate:vel ex ventoſitate groſſa inflatiua:vel ex calida ventoſitate groſſa deſcendente a teſticulo. ¶ Quidam dñt.cã ẽ ſz Auic.⁊ Uia.vẽtoſitas g̊ſſa ⁊ iflatiua:⁊ hũiditas g̊ſſa ⁊ viſcoſa cũ cal'itate d bili. ¶ Cã ꝯiũcta ẽ abunſtãtia ſpmatl viſcoſi cal'i i v̊ga faciẽs erectionẽ i v̊ga ꝯtinuã. ¶ Cã añs ẽ triplex.vna ex pte v̊ge qñ hũiditas viſcoſa ibi p̃parãs ẽ ad ꝯiũctã. Alia ex pte ſpmatl abũdãtl in teſtib⁹ q̃ꝫtitaue:vel q̃litatiue a q̊ fumi reſoluunt̃ ⁊ p̃parãt ad ꝯiũctã. 3a cã ẽ ex pte vẽtoſitatis veniẽtis a coꝛde. ¶ Cã p̃miua ẽ aer cal'us ⁊ hu.⁊ qes multiplicãs hũiditates.cibi cal'i ⁊ hũidi:⁊ maxie vẽtoſi vſqꝫ ad tertiã digõnẽ ⁊ potus:ſil'r ſomnus multus i quo hũoꝛes augent̃:⁊ maxime doꝛmire i doꝛſo:qꝛ hũiditates ad renes collecte ſumãt ad virgã:⁊ ex pte inanitiõis ⁊ repl'onis:vt multa retẽtio cibi:ex pte accñtiũ aie vt amoꝛis. ¶ Quidam dñt.

priapismus fit ex multa vetositate grossa q̄ i mēbro sper matis ē ↄclusa: vel venit ex arterys i qb⁹ ē multa ventositas resoluta grossa q̄ ad oidimos dirigit᷑ quos replens: ꝛ spasmās ꝛ ad virgā ꝑcedēs i ipsa opat᷑ fortē extēsionez ad modū chorde tēse. ℭ Cā mālis ē hūiditas gssa viscosa. ℭ Cāe v̄o iuuātes ad gnātionē hui⁹ passiōis est pellis v̄ge nimia spissitudo: vel toti⁹ corporis ꝓhibens respirationē: vel multitudo coyt⁹: vñ hūores plurimi ad iferiora descēdūt calore corpis diminuto p coytū: vel diminutio coyt⁹ q moderate fiebat hūores inferi⁹ mouent᷑ cursu ↄsueto: ꝛ orificys venaꝝ dilatatis hūores i vapores resoluti v̄gā erigūt ꝛ distēdūt. ℭ Cāe ꝓmitiue iuuāt vt cibi iflatiui cū aliq̄to acumis vt eruca: cepe: vinuz dulce: carnes grosse male cocte. iuuat decubitus supin⁹: vñ corpus calefit. ꝛ hūiditas i sperma ↄuertēda resoluit᷑ i humorez grossuz neruos distēdētez. Satyriasis magis gnātur ex amore alicui⁹ femine desiderate circa quā nimia defixa fuit itētio māam mouēs ad vasa spermatis: q̄ per easdem vias q̄rit expulsionē: velut mlta collectio hūiditatl spermatice ex q̄cūq; causa.

De septimo ꝓmissoꝝ. dicit Raſ. in diuiſ. q ērectio assidua nocēs ꝑducit ad spasmū ꝛ egritudines assiduas. ℭ Haly. qcūq; passiōis hui⁹ dñs ad spasmū fert᷑ morit᷑ velocius cū venter sit tumidus ꝛ sudor frigidus. ℭ Aui. ꝛ hoc accēs cū nō curat᷑ fortasse ꝑuenit ad tetanuz vasoꝝ spermatis: ꝛ accidit apa calm in eo ꝛ iterfic̄.

De signis dic̄ Auic. Si ē ventositas gnāta i v̄ga erit illic tremor v̄ge añs plm: ꝛ si non sit h: tūc cā est pp cām virge ad quā iā peruenit ex arterys sanguis spermatis. Haly. signa ex comitanti titillatiōe: aut qñq; ad ip̄az vētositas per venas venit pulsantes sigñatur erectiōe titillatiōes nō hñte: ꝛ coytus abstinētia quā hō facit lōgo tpe: ꝛ purgentur comestiōe assi⁹. ℭ Passio. satyriasis cognoscit᷑ ex nimia pudēdoꝝ tēsione cū dolore atq; feruore: ꝛ pruritu non modico veneris appetitu. ℭ Hec passio turpissima ē ꝛ periculosa: q2 res venereas icessanter ꝓuocat cū erectione veretri fortissima: ꝛ quotiēs iactat semē fit eis tensio: ꝛ neruoꝝ tremor: ꝛ qñq; exprimūt vix pñt spermatizare cū ↄfectu ꝛ piculo. ℭ Dicūt gdā. signa hui⁹ passiōis maxie sumūtur ab indicio patiētis: locus aūt cāe aūtis scitur: q2 si mā cōtinet᷑ in vasis spermatis adest salt⁹ tremor: ꝛ pectigatio. si aūt in toto corpore talibus virga caret.

De nono ꝓmissoꝝ. dicit Passio. breuiter. q hec passio turpissima ē ꝛ periculosa: q2 res venereas incessanter ꝓuocat.

De decimo premissoꝝ. Dñt gdam. q i curāda hᵉ passiōe opus ē max⁹ discretiōe teste Sa. ꝛ Stephāo.

De modo curationis notanda sunt. 8. p^m de regimie. 2^m de flōmia. 3^m de vomitu. 4^m de purgatiōe ꝓhibēda iferius. 5^m de q̄litate ꝛ mā medicinaꝝ in cōi. 6^m de ↄueniētia i mō curatiōis cum priapismo ꝛ gomorea. 7^m de cura spāli ꝭm causas. 8^m de medicis simplicib⁹ ꝛ ↄpositis. ℭ De p̄ dic̄ Haly. impera exercitiū forte egrotāti cū nullus ē calor: qꝛ h̄ fortius vētositatē dissoluit: ꝛ a cibis arce vētositatē gnāntibus: ꝛ paucitati istet cibi cū his que vētositatē dissipant. Aui. oz vt sit exercitiū mēbroꝝ superioꝝ: ꝛ dimittat coytuz ꝛc. nisi ꝑpter necessitatē ne eueniat nocumētum aliqđ ex nocumētis dimissiōis ipsi⁹: ꝛ ebibita sint ifrigidātia ꝛ post minorationez māe det᷑ vinū al. subtile: ꝛ dimittat coytū ꝛ cogitationē i eo: ꝛ ↄsiderationē ad illđ qđ mouet desideriū: nisi sit priapismus ex dimissione coytus: tūc. n. cura ei⁹ ē coyt⁹: ꝛ nutriat᷑ cū eis que sunt: sic̄ lētes ꝛ silib⁹. ℭ Uia. ois dieta q̄ coytū augēt ē nociua huic passioni: ꝛ assuescat dormire sup stam culcitrā. ℭ Hali. dic̄. q mulieres atheniēses ponūt in stratib⁹ vbi sedēt ꝛ dormiunt agnū castū pp castitatē: q2 nomē illi⁹ herbe sumit᷑ a castitate. ℭ Passio. ptes supiores fricent᷑: ꝛ mediocriter exercitent᷑: ꝛ auxilia q̄ in gomorea dñr fiāt: silētiū habeant. abstineāt a cibis calidis ꝛ odoriferis: ꝛ carnib⁹ pinguib⁹: ꝛ vino multo: ꝛ lacte: ꝛ his silib⁹. ℭ Dñt gdā. iaceat i latere. nō supin⁹: dorso. n. calefacto v̄ga magis erigit᷑: vitēt cibos calidos iflatiuos: silētiū habeāt non multū ambulēt: a lacte ꝛ multo vīo ꝛ odoriferis abstineāt. curet᷑ vt gomorea. ℭ Regimē v̄o totū ꝫ cibū ꝛ medicinā ad fridū declinet. vt dñt gdaꝫ. ℭ De flōmia vomitu ꝛ farmacia. dic̄ Aui. 3. canoñ. curatio priapismi ē curatio cuꝫ flōmia vomitu absq; vētris solōne oino: ꝑpterea q timet᷑ q vētris solo faciat descēdere mās ↄsup. ℭ Hal. si sit i corpe supfluitas q̄ dissoluat᷑ i vētositatē fac vomitū. ℭ Raſ. i diuiſ. Si erectio assidua ē cū calore fiat flōmia. ℭ De gnto ꝓmissoꝝ. dñt gdā. q medicie debēt eē fride ↄ caliditatē: ꝛ stiptice ad ↄfortādū ista mbra: nisi cā eēt frida: q2 tūc frida nocerēt. ℭ Aui. cura tēsiōis vt chorda ē per ꝓhibētia iflationē: ꝛ ebibita ꝛ exteri⁹ adhibita. ℭ In cura priapismi dent᷑ ifridātia itus ꝛ extra nisi post minoratiōnē māe vētositatl det᷑ qđ subtiliet sine calefactiōe vehemēti. ℭ Uia. Sa. ois medicia q̄ coytū auget nocet: cui ↄriū medicādū ē dare vētositatē mitigātia. ℭ Alex. i cura priapismi abstinēdū a calis: ꝛ eis vtēdū q̄ pñt soluere vētositatē: ꝛ apiunt arterias q̄ sūt i virilib⁹ ꝛ nō solū q̄ calefaciūt: aut iflant: ꝫ ēt q̄ spissos nutriunt hūores: ꝛ semē nō oz dari patiētib⁹. q̄ aūt multū ifridant ꝓhibenda sūt: ꝛ maxie stiptica ꝛ narcotica. ℭ Dñt gdā. localia ifrigidātia conferunt circa renes ꝛ genitalia. Conferūt spermatis exiccatiua tam calida q̄ frigida. ℭ De sexto premissorum. dic̄ Passiona. q i satyriasi fiāt adiutoria q̄ in gomorea dñr: ꝛ satyriasis: ꝛ priapismus silī diligētia curāt. ℭ De 7⁰ ꝓmissoꝝ. dic̄ Haly. si ē ex vētositate dent᷑ calefaciētia ꝛ desiccātia q̄ vētositatem dispergāt vel frigida que ꝓhibēt ei⁹ gnātionē. ℭ Cala sicca sūt semē agni casti: saturegia: cyminū: apiū: anetū: sinapis: v̄ga inūgat᷑ cū oleo costino: nec cū ē i corpe manifestat᷑ calor adhibeat᷑: ꝫ frida ꝛ sicca. vt coriādrū siccū: iusgami sem roſ. balaustia: grana myrthi: sem arnoglose: lēticula: portu. lactuca ꝛ oia q̄ coytū amputāt. ℭ Si ex calo sit: veretrū inungat᷑ cū fris: ꝛ oleo ro. ꝛ si nō sufficit aliqđ addas opy: nec ip̄z mltiplices: nec assiduo vsu: q2 v̄ge dormitationē inducit: vt sit diffil^e ip̄saz curari. ℭ Aui. ordinat post flobotomiā ꝛ vōitū exercitiū supioꝝ ꝛ dimissionē coyt⁹: ifrigidātia vt i stratib⁹ roſ. ꝛ de salicib⁹: ꝛ cū epythimatib⁹: et cerotis fortis ifridatiōis: ꝛ ponat᷑ lamina plūbea sup pectinē: ꝛ i lactuca ē excusatio plurima. Et post minoratōez māe vētositatis det᷑ subtiliatiuū sine calefactiōe magna sic embroca đ camomilla: ꝛ aq̄ cala: ꝛ det᷑ vinū al. subtile. ℭ Alex. cerota ponēda de oleo roſ. ꝛ aq̄ ꝛ aceto. Que aūt multū ifridāt ꝓhibēda sſ: ꝛ maxie stiptica: ꝛ narcotica: bibāt aūt oia que gnāre ñ possūt sem. ꝛ maxie ꝓhbee herbe semina ꝛ radices potent᷑. ℭ Raſ. i diui. si est cuꝫ caliditate det᷑ medicina frida minorās sperma. Si cū frigiditate medicina calida minorans sperma. ℭ Uiatic. medicādū ē dare ↄria satyriasi. s. dare vētositatē mitigātia ꝛ refrigerātia: inūgam⁹ dorsuꝫ v̄gā anū: ꝛ testes cū solatri succo portu. lētigine: aq̄ sem psiue: iusgami olo roſ. opio: ꝛ cāphora cū oleo ro. iuuāt si v̄ga inungat᷑. ℭ Dñt gdā. circa virilia ponat᷑ repcussiua. si aūt non pōt repercuti vētositas: tūc en fratica: ꝛ apitiua i dyaforesi testiculorum apponantur. ℭ Dicūt gdaꝫ. a p̄n⁰ vsq; ad diē tertiū insta cuꝫ dyaphoreticis: deide cū ifridantib⁹: succus

ruthe:agreſtis multũ ↄfert:vel vinũ decoc.eius:vel decoctiõis cymini:emplaſtrenꝛ puden⁹ ex rutha:vel cymino in vino cocta.ſem̃ agni caſti cathaplaſmatũ i vino coctũ:vel comeſtũ:ſi hec paꝝ valent inſta cuꝫ frigidis:vñ camphora ſumpta:⁊ emplaſtrata valꝫ.vnde dicitꝛ.Camphora per nares caſtrat odore mares.Sirup⁹ de nenuphare:vigilie:⁊ ieiuniũ ↄferunt.ſpongia infuſa in aceto:⁊ mucillagine:pſilly:vel in ſolo aceto:⁊ ſucco herbarum frigidaꝝ valet.℄ Aliud probatũ.fiat mucillago:pſilly i aceto poſiti:cum hui⁹ mucillagine reſoluatur:opiuꝫ:⁊ ex eo teſticuli vnganꝛ.Fiant localia infrigidantia circa renes ⁊ genitalia:vt ex opiũ:⁊ oleo ro.℄ Conferunt ſpermatis exiccatiua tam calida ꝙ̃ frigida:calida ſicut liliuꝫ:ſemẽ ruthe calamẽtũ:frida ſicut lactuca:farina glãdium:⁊ inceſſus nudis pedibus deycit deſideriũ coytus.

℄ De goſmorea. Cap. CXIII.

De goſmorea ↄſiderãda ſũt.8. pm de noĩe. 2m de diffõne. 3m de cauſis ſpermatis. 4m qb⁹ magꝭ accidit hec paſſio. 5m de q̃litate hui⁹ paſſiõis:⁊ de nocumẽto qδ ↄtingit ex ea. 6m de cauſis. 7m de ſignis. 8m de modo curationis.

De primo dico ꝙ Haly.noĩat goſmoreã ſpmatꝭ fluxũ.Aui.noĩat multitudinẽ exuberatiõis ſpmatis:⁊ hũoris q añ egreditꝛ:⁊ q poſt.℄ Alex.noĩat goſmoreã:⁊ effuſionẽ ſpermatis.aꝉs ſemis.Et dꝛ gomorea a gomos qδ ẽ gen⁹ ⁊ roys flux⁹.vñ gomorea.i.generis flux⁹:qꝛ ĩ ea fluit mã generis hũani:qδ eſt ſpma.

De diffinitione dicꝛ Haly.Spmatis flux⁹ ẽ eius egreſſio ſine volũtate:⁊ mẽbri erectiõe.℄ Galie.ĩ lib.de ĩteriorib⁹ dicꝛ.ꝙ goſmorea ẽ iuolũtaria ſpermatis purgatio abſq꞉ veretri tenſione.℄ Quidã dñt.ꝙ ẽ iuolũtaria ſpermatis emiſſio ſine ↄcupiſcentia ⁊ delectatiõe abſq꞉ tenſione virge.

De tertio p̃miſſoꝝ dicitꝛ.ꝙ cãe ſpermatis ſũt.4. mãlis q̃ eſt hũiditas digeſta:q̃ ẽ ſuperfluitas tertie digeſtõis peccãs q̃ntitate reſpectu ĩdiuidui:non q̃litate mẽbris vltime aſſimilabilis q̃ fit in oĩb⁹ venis magnis ⁊ puis:⁊ cui admiſceꝛ ſpũs vitalis nãlis ⁊ animalis ꝑcedẽs a corde:epate:⁊ cerebro.℄ Cã efficiẽs ẽ calor nãlis decoquẽs:⁊ cõmotio facta ab eo ĩ venis ſubtiliſſimis teſtiũ.℄ Cã formalis ẽ decoctio ſpumoſa q̃ fit exꝛ admixtiõe ſpũs:vel vẽtoſitatꝭ cũ hũiditate viſcoſa:vnde ⁊ ſpma dꝛ ſpuma veneris.℄ Cã finalis ẽ ↄſeruatio ſpẽi.

De quarto p̃miſſoꝝ.dicit Paſſio.maxie fit viris ⁊ mulierib⁹.

De quinto dicit Paſſio.ꝙ gomorea ſeuiſſima eſt paſſio:⁊ turpis valde:vt ne ſciãt qũo ſemẽ genitale dimittãt:⁊ oẽ corp⁹ ſeqꝛ laxitudo faſtidiũ:⁊ ĩmobilitas:ꝙ ſi diligẽtiã nõ habuerint:ſeqꝛ eos mors ⁊ ꝑeunt:⁊ aliqñ deficiunt in ipſa paſſione ꝑꝑ ſilẽtiũ (turpitudinis:⁊ non adhibitã curã.

De cauſis dicit Aui.cã ẽ ĩ ſpermate:aut ĩ lacertis eius:aut in vaſis ↄſeruãtib⁹ ipm:aut in renib⁹:aut in p̃ncipys:cã in ſpermate:aut ẽ multitudo:vñ grauatis vaſis ſpermatis:⁊ cũ applicatiõe ⁊ cõpreſſiõe eoꝝ ſuꝑ ipꝫ motis ad expellẽdũ aperitꝛ meatus:vñ egreditꝛ:aut ẽ ſubtilitas:vñ reſudat:aut acuitas:vnde mordicat:⁊ expulſiua cogitꝛ expellere.℄ Cã in vaſis ſpermatis:aut ẽ δbilitas ↄtentiue:aut fortitudo expulſiue:aut ſpaſm⁹ ex cõpreſſione cõprimens vt torcular:qꝛ expulſiua expellit ſpma:ſicꝛ nociuũ.℄ Cã ĩ lacerto ↄſeruatiuo ẽ ſpaſm⁹ ⁊ mollifica°:ſilꝛ vt dcm̃ eſt.℄ Cã in renib⁹ ẽ liquefactio adipis ipſorũ:q̃re in coeũtib⁹ exit res plurima poſt vrinã.℄ Cã in p̃ncipys ẽ cogitatio coyt⁹:aut audit⁹ verboꝝ coytus:aut nãle deſideriũ coyt⁹ ſilꝛs cogitato:vel audito:q̃re mouetur expulſiua ꝑꝑ illud motu debili:⁊ expellit hũorẽ ante vrinã:aut forti:⁊ deſcendit ſperma accidit:aut mulierib⁹ ſicut viris fluxus ſpmatis:aut hũoris:⁊ maxie ſilꝛs eiſdẽ cauſis:⁊ ꝑꝑ mollificationẽ oris mꝛicis:⁊ egreditꝛ aliquãdo hũor plurim⁹ añ vrinã.℄ Uia.fit ex defectiõe ↄtentiue vaſoꝝ ſpmatis ⁊ ſine erectione vͤge:vel ex paſſione vaſorum ſpermatis in ſpaſmo:q̃re expulſiua ſperma expellit:ſicꝛ in epilẽcis videmus:qꝛ cũ erectione efficitꝛ:vꝉ fit ex multo ſpermate:vel ex mala q̃litate vt calore:vꝉ ſubtilitate:vel liq̃ditate.℄ Haly.fit ex debilitate ↄtẽtiue teſtiũ:vel robore expellẽte cuꝫ caꝉitate ⁊ hũiditate multa:fit ẽt ex organicoꝝ mẽbroꝝ ſpermatis ſpaſmo.℄ Effuſio ſemis fit qñ ex plenitudĩe grauatur calortica vͤtus.i.que ↄtinet ↄſiſtẽs in ſeminarys vaſis:cũ nõ põt cõtinere ſem̃.Eſt aũt qñ ex acredine:aut tenuitate ſemis nõ contineꝛ.℄ Quidaꝫ dñt.ꝙ fit aliqñ a mala cõpꝉone:aliqñ ex ſangͤ:⁊ a cã exteriori:vt caſu ⁊ ꝑcuſſiõe.Multitudo aũt ſanguis boni multũ facit ſpma.Mala vͦo q̃litas debilitat ↄtentiuã.Spaſmus ſilꝛ ↄprimit vñ ſperma ↄprimitꝛ:ſpaſmus.n.lacerti virge laxat:ſꝫ lacerti ani ↄſtringit.

De ſignis dicꝛ Aui.ſi ẽ a multo ſemĩe nõ ſeqꝛ debilitas:ſed diminuitꝛ ꝑ coytuꝫ:niſi corpus ſit debile:⁊ vaſa ſpermatis fortia:⁊ tũc ẽ ſignũ multitudo ei⁹ qδ egreditꝛ:⁊ ei⁹ q̃litas cũ debilitate adueniẽte corpori ex eo.℄ Si ab acuitate ſignum ẽ mordicatio in egreſſiõe:⁊ qñꝫ ardor vrĩe:⁊ color δcliuis ad citrinũ.Si a δbilitate iſtroꝝ:⁊ ĩ retẽtiua:ſignũ ẽ ꝙ δſcẽdit ſine erectiõe.Et cũ illa q̃ ẽ ex ſpaſmo ẽ erectio:⁊ ſilꝛ ſi ẽ ex vehemẽtia expulſiue.℄ Alex.ĩterroga de colore:⁊ ſuba ſpermatis:⁊ de cãis q̃ ꝑceſſerũt:vel q̃lis fuit añ vita:⁊ ſi plus ↄſueto vſus ẽ actib⁹ venereis. Quidã dñt.ꝙ ſi ex paleſi teſtiũ ſcitꝛ ꝑ vꝉeꝫ ſpmatꝭ effuſionẽ.ſi ex δbili ↄtẽtiua extenuatio ẽ corꝑis et color ẽ malus:ſi ex liq̃ditate ꝑ aq̊ſam ſubaꝫ ſemis.℄ Et qdã dicũt.ſi corp⁹ ẽ repletũ ſigñatur ſpma ſuꝑfluũ:vel ſpaſm⁹ de repꝉone.ſi corp⁹ eſt coꝉicũ ſigñatꝛ acuitas mãe:ſi flãticũ ⁊ mollities vͤge ſit ſigñatꝛ paraleſis a cã iteriori vel exteriori.℄ Si ex δbili ↄtẽtiua ñ ſigna repꝉonis:ſpma min⁹ ſine δlectatiõe.℄ Paſſio.ſigͣ ſũt palor coloris corꝑis macies:vrĩa tenuis ⁊ rubicunda.Dicũt.ſi ex δbili vͤtute poſt coytũ ſũme deficiunt.

De modo curatiõis attẽdẽda ſũt.7. pm δ regĩe. 2m δ euõne. 3m δ alteratiõe. 4m de q̃litate mediciaꝝ ⁊ ciboꝝ. 5m δ cura ꝫꝫ cãs. 6m δ ruptorio. 7m δ me͞nis ſimplicib⁹ ⁊ ↄpoſitꝭ:⁊ δ q̃buſdã dubys.

℄ De p̃ dicꝛ Uia.cũ frida nutriam⁹ dieta ſicꝛ lactuca portulaca cucurbita:bletis citrullis:cucumeris:melonib⁹:⁊ oĩb⁹ fridis ⁊ hu.vel frigidis ſiccis:ſicꝛ ſumach ab aceto cibis ⁊ potibus calidis abſtineat:culcitra ſit frida:⁊ herbe fride ĩ domo ponẽde ꝫꝫ Aui.minoreꝛ cib⁹ deneꝛ exiccantia ⁊ minorãtia ſpma:⁊ qñq꞉ ẽ ex tenuitate cũ ſtipticis calidis ⁊ ſiccis:⁊ ĩgroſſantib⁹:ſicꝛ ſũt pultes ⁊ triticũ coctuꝫ.℄ Haly.ex ſanguis aug͞to cibũ ꝓhibe ĩ fridis impa dormire ſtratis:⁊ ſuꝑ ſtrata agni caſti:frondes ꝓyce:⁊ iuſgami foꝉ.ↄfert huic paſſiõi lenticula excorticata.℄ Alex.ſi ex multo ſemĩe cibũ minue:⁊ maxie q ſemẽ gñãt ⁊ vẽtoſitatẽ:ſicꝛ pinea:faba:⁊ bulbus:eruca rape daucus. Edenda vͦo ſũt ↄ̃ria paſſiõis.ſ.ſem̃ agni caſti:⁊ lactuce ſem̃ potatũ rep̃mit goſmoreã ⁊ canapis ſiluatici ſem̃ dſiccat ſperma.℄ Dñt qdã.dieta dꝫ eẽ frã ⁊ humi.vel frida ⁊ ſicca.℄ Quidã dñt.abſtinẽdũ a cibis valde nutriẽtib⁹ ⁊ odoriferis:dieta ſit tenuis.℄ Paſſio.poſt horas proiectiõis moliter vtantur deductiõe corporis totius:abſtineãt ab ira:voce:⁊ ſi vires ꝑmiſerit ĩ frida natẽt:⁊ ſi febriunt ci-

bis vtant̃ digestibilib⁹ siccis ꝯstrictiuis cũ aceto ꝯfectl: ⁊ lecto durissimi stratus ⁊ exercitatiõe oĩ iubeo vtẽduz. ¶ Dñt gdã. herbe fride ponãt̃ ĩ domo cãphora odoret̃: q₂ vt dr̃. Cãphora p nares castrat odore mares: laboris copia valz. Uñ Ouidi⁹. Querit̃ Egist⁹ q̃re sit fact⁹ adulter. In prõptu cã est. desidiosus erat. Et alibi. Otia si tollas piere cupidis arcu bal. ꝯsumptiuũ vel aq̃ fride: vigĩˡ inanitio q̃libz ⁊ accñtia aĩe digestionẽ ĩpediẽtia vt sollicitudo. ¶ De euone dic̃ Aui. fiat euatio. ¶ Haly. si flux⁹ est spmatis p̃ter velle ex sanguis ang^{to} oz vti minutione basilice: ⁊ vomitũ illi ĩducas si non suffic̃ flõmia. ¶ Dñt gdã. si ẽ ex sang^e p̃^m ꝯsiliũ ẽ pticularib⁹ ꝯsentiẽtibus fiat flõmia de epatica vel d̃ saphena ĩteriori: ⁊ frequẽter eadẽ flõmia iteret̃. ¶ Item Alm̃. fiat ruptoriũ sup renes. ¶ De 3° ⁊ 4° p̃missoꝝ. dñt gdã. dãda sunt frida sicca stiptica. si sit ex mollificatione lacerti valẽt: ⁊ oĩa que resistũt gnãtioni semis. Et breuiter debẽt hr̃e q̃litates ꝯ̃rias iuuantib⁹ ad coytũ. ¶ Gal. in. 5. de simplici medi^a. dic̃. ꝙ frida ⁊ humida ꝓhibent sperma. ¶ De qnto p̃missoruz. dicit Aui. dent̃ exiccãtia ⁊ minorãtia sperma: ⁊ q̃ tẽperãt adustionẽ: retentiua ꝯfortet̃ cũ stipticis potãdo ⁊ leniendo: virtutis expulsiue sedatio fit cũ frigidis: ⁊ stupefacientibus parũper. Et in libris quorũdaz sunt composita retinẽtia exuberationẽ: sed timeo ex plurib⁹ eoꝝ ꝙ addãt in spermate. ¶ Dicunt ꝙ rutha desiccat semẽ in calidis: et frigidis auget: vnde dr̃. Rutha viris venerẽ minuit mulierib⁹ auget. ¶ Haly. si ex sanguie ⁊ medicis vrinã mingentib⁹: ⁊ que sperma augẽt lumbos emplastriza cũ rof. lactuca portulaca sup dorsuz laminas astringe stanneas: ⁊ nenupharis ꝓpina sirupũ ⁊ rosatuz ⁊ papaueris. Si ex debilitate: tunc ea dent̃ que sperma amputãt vt lenticula lũbos emplastriza terra armena lauet̃ aq̃ coctl. virge pastoris: testes ⁊ lumbos vnge cũ oleo mirthio. ¶ Alex. semen desiccat testiculus canis: ⁊ plumbi lamina lũbis apposita ⁊ eis qui fluxum sanguinis patiũtur multuz iuuat. ¶ Uia. vngatur dorsuz cum frigidis rebus. s. cũ succo solatri. sumat̃ farina glãdium cum vino acerbo omni die: vel succo lactuce. ¶ Dicũt quidam. si sit gomorea ex abundantia spermatis curet̃ cura priapismi ⁊ satiriasis. ¶ Si est ex debilitate contentiue curet̃ tcum stipticis ⁊ ꝯfortantibus cũ oleo de citonijs vnctionibus in emathite est ꝓprietas rectificandi gomoream valent balaustie: nux cypressi. ¶ Dicũt quidaz. si ex paralesi signum ⁊ cura sunt que in paralesi vesice: ⁊ longaonis p̃mo mundificando deinde resoluẽdo. ¶ Dicũt. si ex sanguine vngat̃ cuz succo solatri ⁊ portulace coctis in oleo vio. ad cõsumptionẽ succi cũ cera super renes ⁊ virilia. ¶ Si ex debili ꝯtentiua cũ thure: mẽtha: rof. vio. sandal̃. mastice ꝯfectl. cũ succo plãtaginis: ⁊ vino aroma. ⁊ que in dyabete dñr ꝯferunt vt eť ia ꝯstrictiua ⁊ ꝯfortatiua vt dyacitonitẽ. zuccarũ ro. sirup⁹ myrthin⁹ vel rof. ¶ Passio. cura ẽ sicut ĩ oĩb⁹ reumaticis circa coxis pectinẽ coopiant cũ lana succida ĩ ol̃o ro. Castoreũ vo solũ potatũ ꝓbatissimũ ẽ: ⁊ inũctio cũ acatia. ¶ Decoctio lẽticule: ⁊ sem̃ lactuce bibituz mirabil̃r appetitũ libidis extinguũt. ¶ Dñt gdaz. si sanguis ẽ facile curat̃ p minutionẽ: ⁊ diete tenuis exhibitionez: minuat̃ epatica: vel saphena. Inungat̃ cũ mentha et sempniua coctis in aceto. ¶ De 6° dcm̃ ẽ. ¶ De 7° dico ꝙ yreos aufert gomoreã: ⁊ pulmonem spermaticã. agn⁹ castus ro. coriãdrum: aq̃ frida: mentha: ⁊ nenufar: rutha solatrũ: piper: calamentũ: semẽ canabis: ⁊ cortex: anetum emathites: lactuca ⁊c̃. ¶ De cõpositis. ℞. semis lactuce portu. papaueris: anẽti: canabis. plãtaginis. agni casti. ruthe: seminũ cõiuz. añ. ʒ. ij. rosa. menthe. nenupharis: mirtelle: sandali: balaustie yreos:: glandiũ acatie. añ. ʒ. iij. draגãti: gũmi arabi. boli ar. emathites. añ. ʒ. 5. castorei. ʒ. i. cãphore. ʒ. 5. candi: vel penidiaꝝ. ʒ. i. fiat sirupus cuz succo plãtaginis. vel lactuce. vel mẽthe. ¶ Itẽ eť iuz de oĩb⁹ q̃ ponunt̃ in sirupo p̃ter rosas nenuphar mẽthã: myrtham sandal̃. balaustiã: ⁊ farinã glãdiuz ⁊ castoreum. ¶ Itez vnguẽtũ. ℞. thuris. mastic̃. mẽthe. sandal̃. ro. myrtelle. semẽ iusqami: mucillagĩs psillij: boli ar. camphore: olei ro. cũ cera. Fiat vngm̃ ex eisdẽ cũ vino vel aceto. vel aq̃ rof. vel succo lactuce: vel solatri fiat empl̃m. ¶ Itẽ qñ est ex ardore valet puluis aneti. ¶ Itẽ puluis optim⁹. ℞. menthe. yreos: emathites: castorei: seminis portu. agni casti: ⁊ sensi brij: ⁊ zucca. ꝯfert oleũ ro. myrthinũ: masticinũ ĩfusio panis in aceto: oleo ro. aq̃ ro. succo solatri vel lactuce.

¶ De polutione. Cap. XIIII.

DE polutione notanda sunt. 4. p̃^m de noĩe. 2^m gb⁹ ñ accidit: ⁊ quib⁹ accidit: ⁊ qñ. 3^m de causis ⁊ signis. 4^m de mõ curationis.

De primo dico ꝙ a gbusdam dr̃ polutio: vel polutio nocturna: q₂ frequenti⁹ fit in nocte ⁊ a quibusdã dr̃ illusio nocturna.

De secũdo dicit Uia. ꝙ pueri nõ patiunt̃ polutionẽ: q₂ vene eoꝝ sũt stricte: ⁊ hũidi tate plene: neq₃ calor ẽ pfectus: sz cũ venerint ad etatem gnãtur mã spermatis: q₂ pfectior ⁊ augmẽta^{or} est calor ⁊ eoꝝ vene largiores: vñ mã mouet̃ vt mã augmentatã expellat: ⁊ eam cum ebullitione in somno emittat. ¶ Dñt gdã. ꝙ pueri ñ patiũt̃ polutiõem: q₂ mã non sufficit nisi ad nutrimentum ⁊ augmentum.

De causis dic̃ Aui. cãe eius sunt cãe exuberationis: ⁊ mot⁹ spermatis: ⁊ qñq₃ non mouet̃ nisi apud somnũ: ⁊ proprie cum dormit super ceruicem. ¶ Dicunt quidam. polutionis nocturne quattuor sunt cause: vna ẽ repl̃o. vel abundantia humoꝝ: ⁊ est causa añs. ¶ Signa cãrũ sumunt̃ ab indicio patiẽtl. ¶ Dic̃ Uiati. si ex abundãtia spermatis nõ est silis ei que est ex cõcupiscentia amoris: q₂ si ex concupiscentia amoris aĩa imaginat̃ rem amatam quasi sit vicina: ⁊ ad coytuz mouet̃ nã: vt polutionem faciat: aliqñ homo videt mulierẽ ⁊ concupiscit eam: ⁊ quando dormit imaginatur q̃si cuz ea dormiat: ⁊ inde fit polutio: q₂ imaginatio aĩe nõ ẽ nisi diuersa corpis ꝯpl̃o. Multa. n. in somnis vident homies cum in corporib⁹ eoꝝ multiplicantur humores: ⁊ q̃si in colluz sarcinas portent granes si humores sint sanatiui: videtur sibi ambulare volitare ⁊ similia. Polutio nõ est aliud q̃₃ cuz somn⁹ elõget̃: ⁊ corpora sudent: sic̃. n. somn⁹ sudorem: sic somnus lõgus aliqñ polutionez. ¶ Quidã. cause hui⁹ accñtis: vel sũt ex parte v̾tutis nãlis: qñ sentit multitudinẽ: vel acumẽ spermatis: tũc ĩ somno stimulat imaginatiuaz: ⁊ ita fit emissio: vel eꝯ̃. fit. s. ꝙ imaginatiua imaginat̃: ⁊ tunc stimulat nãlẽ: ⁊ emittit̃ sperma. ¶ Cãe primitiue sunt omnes res generantes sperma.

De modo curatiõis attẽdenda sunt aliqua breuiter. ¶ De cibis ⁊ medicinis. dicit Auic. illius q̃ est ex decubitu sup dorsuz: cura ẽ strictura lamine plũbi sup dorsuz: ⁊ est imp̃ssio magna: sz qñq₃ nocet renib⁹: q̃re oz vt attẽdat̃ in eo iteꝝ: sil̃r in lecto infrigidãtia ⁊ dormire sup folia salicis. ¶ Uiati. polutionem sepe hñtis cũ frida me^{na}: seu cibarijs: siue vnguentis cura: sicut diximus in sepe erigentibus. ¶ Quidam dicũt. cura ẽ p frida ⁊ sicca. ¶ Dñt gdã. cura q̃ est a causis primitiuis ẽ facilis: ⁊ regimẽ sit ꝺm opp^m ⁊ cogitare ꝯ̃rium ⁊ penitus diuersuz: hũoꝝ vero abundantia per ꝯpetẽtez euonem oz euari Cõstã. curat vt Uiaticus.

¶ De vulneribus ꝛ apatibus virge. Cap. CXV.

De vulnerib⁹ ꝛ apatib⁹ virge/ notāda sūt tria. p̄mo d' cāis. 2ᵐ de signis. 3ᵐ de cura.

De primo dico ꝙ Auic. ponit cās prurit⁹ ꝛ curā ꝫ .s. de vulnerib⁹ apatib⁹: vel pustulis non ponit Aui. nisi curā. ¶ Causa ē ꝫ Auic. prurit⁹ .s. ꝛ fricatio: q2 mā calida effusa ad ipsam fit ex su dore acuto resudāte ex ptib⁹ ei⁹: q̄re facit ipsam fricari. ¶ Uia. apa ꝛ vulnera v̄ge seu pustule sunt ex hūorib⁹ a corpe descēdētib⁹: qd̄ palā ē sensui: cū ħ mēbrū sit i ppa tulo. ¶ Apata ꝛ vlcera v̄ge: ita quoq₃ queādmodū: ꝛ i re liqs oriunt̄ mēbris māifestis. ¶ Dnt gdā. hūores qn̄ꝫ d' scendūt ad canales virge: ꝛ faciūt pustulas. ¶ Dnt gdā. v̄ga sic̄ ꝛ alia mēbra: qn̄ꝫ patit̄ a cā itriseca: aliqn̄ ab ex triseca: sic̄ casu ꝛ pcussiōe: vn̄ ꝯtigit eā apari: vel vulne^ri. a cā iteriori vt ab humorib⁹ a toto corpe ꝯfluētib⁹: vn̄ vir ga vlcerat̄: patit̄ ēt v̄ga a coytu cū mulierib⁹ imundis ex spermate vel hūore venenoso i collo m̄ricis repto vn̄ in ficit̄ aliqn̄ v̄ga: ꝛ totū corpus. ¶ Dnt gdā. cā cōiūcta pu stulaꝝ ē hūiditas acuta descēdēs ad v̄gaꝫ. Cā vlceꝝ est hūiditas acutior findens. ¶ Cā an̄s hūoralis ē ois hu mor acutus i toto vel i pte. .s. colicus: salsus: acutus: vl' me lācolicus: vel ēt sanguine⁹: ꝯplōnalis ē ꝯplo calida ꝛ sic ca: maxie genitaliū: ꝛ cōpōnalis vt positio mēbri. ¶ Cā e p̄mitiue vt aer calidus ꝛ siccus acuēs hūores ꝛ icēdēs: et iō maxie ꝯtigit i media estate: exercitiū imoderatum vt viatorib⁹ accidit pp dscēsū hūoꝝ ad locū illū coyt⁹ nimi⁹ in calore: ꝛ maxie si coyt cū mēstruata cal'a ꝛ sicca: quia sanguis ꝛ sperma plusq₃ in alys sūt corrosiua: vel coitus cū leprosa vel cū q̄ leprosus concubuit: vel sibi supponit res calidas ꝛ siccas vt pip. ¶ Dnt gdā. pustule qn̄ꝫ fiūt in v̄ga gbus ruptis fit vlceratio: ꝛ aliqn̄ fistule vel cācri ibi oriunt̄: ꝛ sic vlcera fiūt ex pustulis.

De signis dic̄ Uiati. itelligit̄ vn̄ apa nascit̄: vel vlcus ex infirmoꝝ ꝯplone. ¶ Haly. dicit ꝙ eadē sūt signa: sic̄ alioꝝ mēbroꝝ q̄ oriūtur i ma nifesto corpis. ¶ Ras. i diuis. i eodē cap. determinat de vlcerib⁹ v̄ge: ꝛ viaꝝ mediaꝝ iter renes ꝛ vesicā: ꝛ dicit ꝙ cum vlcera sunt i v̄ga exit an̄ vrinā sanies: ꝛ iuenit eger dolorē cū mingit in loco vlceris. Cū aūt sunt apd̄ vesicā exit sanies mixta cū vrina ꝛ inestel fetor. ¶ Dnt gdaꝫ. si pustule sunt de cā cal'a scit̄ p calorē ꝛ punctionē ꝛ arsurā ruborē: ꝛ inflationē mēbri: sed de frida scitur: p exclusio nē ruboris. Jn vtraq₃ cā ē difficultas migēdi. ¶ Dnt g daꝫ. scitur p ispectionē. si locus rubet sanguis ē i cā. Si ci trinus col'a. si alb⁹ flegma. si niger cācrosus mel'ia.

De modo curatiōis vlceꝝ virge. dic̄ Auic. Cu ra ē cur a vlceꝝ testiū: ꝛ qn̄ꝫ nec̄ia sit̄ sicut medicia de cartis ꝯbustis. Jn fricatiōe dic̄ Aui. ex pellat̄ hūor cū flōmia et solone vētris: deide sumat̄ aca tie: memite ꝛc̄. Et ꝯfert si liniat̄ i bal. cū oleo ro. ꝛ aceto: ꝛ si ē frida liniat̄ cū albumine ꝛ melle. Et si nō ꝯfert ꝛ iā facta sitit flōmia ꝛ eūo: tūc fiat ventosatio ab iteriori pte coxe: ꝛ in p̄ximo illi⁹ loci: aut ponant̄ sup ipsaꝫ sanguisu ge. ¶ Cura apatū calidoꝝ v̄ge est p̄xima cure apatū ca lidoꝝ i testiculis: ſꝫ magis tolerāt stiptica in p̄n°. Et me dicina ppa ē. ℞. corticū granatoꝝ ros. siccas ꝛ lētes co ctas tritas cū oleo ro. administrent̄: ꝛ chimolea cum aq̄ solatri: ꝛ similr bolus arme. ꝛ fol. alkekengi. ¶ Cura fri gidoꝝ est proxima cure eoꝝ in testibus. ꝛ multiplicat̄ in cacesia ꝛ ydrope: ꝛ exptuꝫ est medicamē de furfure ꝛ ar moniaco. ¶ Uiati. si vulnera sunt sine apate curan t̄ cū cerusa lytargiro. an̄. ʒ. iy. cucurbite: pulueris memite. an̄. ʒ. i. s. cū oleo ros. Si vulnera sunt humida ponam⁹ corti ces cypressi. ꝛ ematbitē. Si v̄ga pruriat ponamus crocuꝫ ꝛ cāphoraꝫ: ꝛ faciamus clystere in v̄ga: si sit apa curam⁹ cū vnguētis. ℞. albuminis oui. olei ro. croci myrrhe fac vnguētuꝫ. ¶ Cōstā. vulnera virge medicātur vt testi culoꝝ. s. cū aloe semine aneti vsto: aristo. rotū. ꝙ si v̄ga sit cācrosa: folia oliuaꝝ terant̄ cū melle. vlcera veretri ꝛ te stiū ꝛ pruriginē aloes tritū lotū sanat. myrrha cū vino co cta sanat vlcera cum succo portulace: ꝛ oleo rosa. mixta. ¶ Somētum cū aqua decoctiōis saluie pruriginē tollit: ꝛ tumorē: si nimiū rubeat chimolea cum aqua ro. illinia tur apa curatur vt alia apata: si sit calidum misce vitella oui ꝛ fermentū. ¶ Si flegmaticū vel mel'icū cū alloe: ꝛ vitello oui crudo: ꝛ aristo. ro. curat̄ ois ifirmitas: ꝛ ē p̄ba tuꝫ ad bonum malanū. ¶ Dnt gdaꝫ. si v̄ga sit apata ma turet̄ cuꝫ malua: assungia: vel cū panico cocto: deide mū dificet̄. ¶ Jtē lauet̄ cū vino calido: deinde supponatur puluis aloes epatici: vel myrrhe vl' colofonia: vel carolū ligni quercus veteris: ꝛ puluis aluminis ꝫuccari cū myr rha: hec. n. mūdificant ꝛ ꝯsumūt: puluis thuris carnē ge nerat. puluis corticū granati cutē gn̄āt cū vino vrina vel aceto. ¶ Ras. in diuisio. cura vlceꝝ vesice ꝛ viaꝝ ē su mere troc̄. alkekēgi: ꝛ aquaꝫ mellis vice aliqua. ꝛ medica mē ꝯsolidatiuū vlceꝝ vesice vice alia: ꝛ iponat̄ in vesica collíriū albū cū lacte cū dolor est fortis: aut cū aq̄ mellis aut ficuuꝫ cum est sorditíes plurima: ꝯfert ei qd̄ ē i mea tu ppzie illud qd̄ inycit̄ plusq₃ illud qd̄ bibit̄. ¶ Dicūt quidā vulua: vel virga si sint iflate curant̄ cū lytargiro plūbo vsto cerusa: oleo ro. ꝛ aceto. ¶ Si vulnera sint pu trida. adde cartā cōbustā ꝛ anetū ꝯbustū: cucurbita vsta cū oleo ro. ꝛ aceto tēperatis: recētib⁹: ꝛ siccis vulneribus sufficit aloes positus. ¶ Si sint humidissima vulnera cortex pini: si profundantur cortex cypressi cum butyro ꝛ succo plantaginis. ¶ Iteꝫ croci myrrhe lythargir. an̄. tempera cum aceto ꝛ aqua ro. ¶ Dicunt quidam. parti cularibus ꝯuenientibus flobotomet̄ saphena iterior. vē tosetur super renes. fiat emplastruꝫ de farina tritici: suc co absinthy: ꝛ pinguedine anseris: in vtraq₃ causa sanie per virgam exeunte: ne fistuletur locus offerantur ole ra diuretica: ꝛ sirupi qui conferunt in passionibus renuꝫ inyciat̄ per argaliaꝫ serum caprinū tepidum cum equa li mixtura mellis dispumati: ad laborandū ad saniei ge nerationē pustularuꝫ: ꝛ mūdificatiōnē: q2 vt dicit Hyp. Quibusq₃ in vrinali via pustule nascuntur sanie facta ꝛ eūata fit solo. ¶ Dnt gdā. si corp⁹ plenū ē flōma: ꝛ ad op positū iclina. si locus tumefiat abstinētia ꝛ furia sedetur hūoꝝ ꝛ purificet̄. Et si ē tumor p̄ repcussiua vt solatruꝫ ꝛ pānus ifusus i aceto: ꝛ oleo ro. deide mitigatiua. s. cal'a ꝛ hūida: ac farina tritici croci ꝛ assungia porcina: deinde resolutiua ꝛ maturatiua: tādē lauet̄ locus cū vino cal'o: vel oximelle: deinde cū pulueri b⁹ siccis: vt gallia balau stys lytargiro. thure. terra sigillata puluere cucurbitaꝝ carie lignoꝝ: ꝛ alys desiccatiuis ꝛ consolidatiuis: vt cum aloe epatico qd̄ multū valꝫ. de farina ꝯfert ne hu mores ad inferiora declinent. Et q2 ē locus sup̄fluitatis receptiu⁹: ꝛ cū vl'nerib⁹: si ē tumor nō ē ponēdū vnguētū al. ſꝫ fuscū. ¶ Dnt gdā. lauet̄ p⁹ v̄ga cū sapone ꝛ leuiter moueat̄: ꝛ cū māib⁹ trahat̄ pellicl'a vt loca vlrerata ap pareāt: ꝛ inungat̄ hoc. ℞. olibani masti. an̄. ʒ. i. ceruse. ʒ. iy. ꝯficiant̄ cū assungia porcina liquata ad ignē ꝛ colata in aqua frida. ꝯfert ēt si lauet̄ virga vulnerata cuꝫ lacte caprio: aut si p v̄gā inyciat̄: ꝛ coytus ꝯsueuit prodesse pp sperma mulieris qd̄ virgam lauat. ¶ Dnt gdam. in pu stulis virge inungat̄ virga cū aq̄ calida cū sapone: vt su perficies pustularuꝫ rarefiat ꝛ attenuet̄: ꝛ mā cōuertat̄

in saniem. et tunc supponatur folium caul. facta sanie: quod scitur per pustularum ablationem. Confricetur leuiter virga super coxam extensam: et repente comprimatur. quia per talem compressionem quandoque rumpuntur pustule. sicut consueuerunt facere mulieres salerni. Et si sic non rumpuntur fiat abruptio cum acu: vel subula: sanie facta et erupta mundificatiuis: et consolidatiuis vtendum: superponatur puluis mirte vel folia mirte recentia: vel contrita. cataplicetur: aut puluis mirre flor. ro. et aloes: vel aloes: vel ambo simul: vel solus succus mirte: vel folia mirte recentia: vel contrita cataplicetur: aut puluis mirre flor ro. et aloes: vel mastice mirta: et aloe: vel ex colofonia: et mirra: et est probatum. ¶ Dicunt quidam in sola corrosione cancri superponatur puluis de solo panno serico blanco cum stercore humano in olla rudi combustis. hoc enim cancrum mortificat: vel aloe succotrinum tritum cum melle incorporetur: et succo mente: et supponatur puluis de alumine rubea: auri pigmentum. ture. croco leue est: et multum vtile est puluis corticum granatorum cum nitro. hoc omnia cancrum mortificant. quo mortificato fiat ablutio cum vino tepido. et sequatur iunctio cum vnguento al. postea supponatur puluis de centinodia pimpinella: et pauca cerusa: succus etiam apii remouet carnem mortuam. Item tartarum coctum sub cinere tritum mixtum cum capitello. est autem capitellum lixiuium quod distillat per cinere fabarum. ¶ Item carnem mortuam extinguit fuligo que auditur ab olla vel lebete. similiter attramentum combustum: et cum melle distemperatum carnem mortuam rodit: et valet etiam contra fistulam: si puluis immittatur vel cum tenta itromittatur. contra vlcera vero appona puluis de cinamo: sanguine draconis: et bolo. sanguinem enim sistit: et mundificat: et mirra cum colofonia mundificat et consolidat. et sanat vlcera virge. ¶ Item litargirum cum cerusa loca vacua bona carne replet mundat et solidat. ¶ Item puluis sarcocolle: turl caries lignorum mundat: et carnem generat. similiter alcana cum puluere plumbi vsti: et a cancro preseruat: et cancrum mortificat. si est recens. Si sanguis immoderate fluit puluis ematites: et teste ouorum combuste sanguis ortus pilli leporis triti supponantur si pruritus sit immoderatus edera terrestri absinthium: et ros. in aqua cocta supponantur.

¶ De apostemate testiculorum. Cap. CXVI.

De apostemate testiculorum. notanda sunt 6. primum de speciebus. 2m. de causis. 3m. de signis. 4m. de nocumentis. 5m. de terminatione. 6m. de modo curationis.

De primo dicit Haly. quod aliud est calidum: et aliud flaticum fridum. Item aliud fit in substantia testium aliud in substantia sifac eorum. Aui. quandoque fit in testiculo: quandoque in osseo: quandoque cum vlcere quandoque sine. ¶ Dicunt quidam quod in testibus fit apostema aquosum ventosum et humorosum. et quidam apostema in eis nominant inflationes.

De causis dicit Auicenna. humores a corpore ad testiculos descendentes apostemata ibi facere solent. ¶ Quidam dicunt quod frequenter fit ex vento: quandoque cum humore quandoque sine. ¶ Cause primitiue vt quilibet indebitus vsus non naturalium: vel accidentalis vt casus percussio: aut complexionalis: vel compositionalis: et humoralis patent: similiter et coniuncte.

De signis dicit Auicenna. si humores sunt acuti et calidi rubeus: vel citrinus est color apostematis cum ardore dolore: pulsatione. si fridi color apostematis. sic color corporis: et sine dolore. et si ex percussione: vel frassata manifestabit infirmus. ¶ Aui. apostematis in osseo tactus est mollis et scitur dispositio lenitatis et duritiei: et color ipsius. et si est in testiculo est illud difficile. et sentitur illud ipso existente intra osseum. Et quandoque est cum eo fe. et est causa membrorum nobile continuatum cum corde. Haly. calidum scitur magnitudine rubore dolore calore. Fridum scitur albore mallitie doloris paucitate. melli cum duritie: et liuido colore congregatione humiditatis aque se cuiusdam inter substantiam testium: et sifacem. sicut de ydrope significatur inflatione et distensione coloris albore: splendore: et aqua ipsa sub tactu appet. Si de calido pulsatio feb. propter colligantiam cum corde. Si ex frido multa inflatio. si est inter pelliculas et substantiam tumor titillatio: mollities multa: et est aquositatis apostema: si inter cutem et pelliculas est maior tumor quam in ceteris. quia locus est magis extensibilis: tumor apparet carnosus: quia impressio digiti tenetur. si in cute exteriori sunt pustule: vel vulnera: vel pruritus. ¶ Quidam dicunt. si testes inflantur ex sanguine scitur per plenitudinem corporis repletionem et per inflationem venarum sub cauicula pedis: et rubore earum. Si ex cole calor citrinus. punctio est in profundo. Si ex flate discoloratio. Si ex melia cum pondere arefactio. si ex ventositate extensio est sine pondere. ¶ Dicunt quidam. inflantur testiculi ex grossa ventositate cum humore: et sine.

De quarto premissorum. dicit Aui. et multotiens quidem cadit osseum. deinde redit et remanent ambo testiculi suspensi. deinde nascitur osseum et incarnatur: et nascitur eis kistis dura: non sicut erat prius: et multotiens corroditur testiculus: quare indiget vt castratio fiat nec io vt non pambulet corrosio.

De quinto dicit. et multotiens deletur apostema testiculi per tussim accidentem. quia permutatur materia ad partem pectoris.

De modo curationis: attendenda sunt. 6. primum. de regimine. 2m. de euacuatione cum flobotomia scarificatione: farmacia. clysteri. et suppositorio. 3m. de qualitate: et ordine medicinarum. 4m. de curatione speciali secundum species: causas: et tempora egritudinis. 5m. de remediis localibus. 6m. de cura accidentium coincantium.

¶ De primo. dicit Aui. oportet vt alleuietur cibus et dimittat carnes et que sunt ei similia: et regatur regimine subtili. ¶ Haly. cibos caueat sanguinem generantes: vt carnes: et dulcia. ¶ De euacuatione dicit Aui. oportet vt fiat flobotomia et soluatur natura et prope cum eis que administrantur de subtus. nam administrantur suppositoria: et conferunt magnifice: et materia trahitur ad anum. et quandoque oportet vt post flobotomiam vene manus fiat flobotomia de saphena. et oportet vt attendatur locus doloris: et fiat flobotomia ex latere. et sic in vtrisque similiter accipiatur. ¶ Via. in medicando apostemate ex calore de vena minuatur: et in dorso scarificetur: et postea humores calidos cum farmacia purgemus. deinde ad apostema redeamus. ¶ Haly. in calido impa flobotomiam: et fructum da coctionem. ¶ Quidam auctoritate Aui. contra causam antecedentem dicunt fieri suppositorium: vel clystere. quia de medicina dubium est vtrum trahat ad vias vrie: vel ventris. sed de illis certum est: quod non trahunt ad ventrem. ¶ Dicunt quidam. si corporis plectorum naturalis purgationis precedat secundum exigentiam virtutis et materie dominantis. Et si humor calidus est flobotomia basilica: quod si non sufficit sequitur medicina laxatiua. ¶ Ad vltimum minuatur de saphena interiori. his pactis fiant localia. ¶ De 3°. dicit haly. quod in calido oportet vti tempore infridantibus: et desiccantibus: et in frido fortiter disiccantibus. et breuiter vt dicunt quidam. sic in aliis apostematibus calidis in principio vtendum repercussiuis. ¶ De 4°. et 5° premissorum. dicit Aui. post ponatur pannus imbibitus in aceto: et aqua ro. et succus fridus. et cum incepit augeri: epithimata: et emplastra de aqua solatri cucurbite endiuie farina ordei. et fabarum. cum oleo ro. et modico croci. Et de his que experti sumus est emplastrum de alkikigi farina fabarum: et viol. tritis. et si sunt dolor et calor superflui misce cum repercussiuis folia iusquiami al. et si est duritie aut transit termimum principii manifeste regatur cum maturatiuis: et propinquius maturatiuum ex gradu principii est farina fabarum camomille altea: vel folia caulium cum vitellis ouorum farina ordei. et oleo ro. et cum indiges resolutione: et stat augmentum: expertum est emplastrum de cimino et passulis enucleatis cum vino. et si apostema est cum calore scoria argenti cocta cum oleo et cera: et gummi pini: si indiget maturatione. Et ad firmum. et ventositatem in testi

culo emplm̃ de cicere nigro staphisagria.an̄. ⁊ suspensio rubee tinctoꝝ sup ipsum ꝯfert. Si apa ē dubelati apiat̄ apud osseū. Et multotiēs fiūt apata in dispōne cacesie: ⁊ ydropisis: quoꝝ cura est maturatio. ⁊ olꝫ de kerua ē efficax i apab⁹ testiū: ⁊ iteꝝ fic⁹: faria faᵇ: cinū camolᵃ. adeps renū. i apate duro fic⁹ adeps anatl. Uia⁹. catapla ad apa calꝫ. ℞. ro. vio. si ex frō vua passa cinū. faba cocta: acacia: meliᵗᵘˢ. Haly. i calo ēplꝫ ō aloe senego mēte. i ñ calo ēplꝫ ō carta ꝯbusta aloe acatie. an̄. distēpa cū aq̄ mirtl. Excoriatiōi testiū emplꝫ de ro. mirtis. ⁊ oleo ro. inunge cuꝫ ceruse vnguento: aut eo qð fit ex galla oleo ro. ⁊ cera. qdaꝫ dn̄t. in curatione ex ventositate cū vlnere ꝯfert emplꝫ ō vua passa pingui enucleata cimino trito coctis in vino. si testes doleant ex vētositate vnge cū butyro rasina: ⁊ terbentina. an̄. ⁊ nota ꝙ virga vulnerata ad vētrē dꝫ suspēdi. ¶ Dicit qdā. pauca dicaꝫ sed ꝓbata. emplꝫa cum fabis fractis coctis in aq̄ de ficubus siccis vuis passis: ⁊ cimino coctis in vio dulci. Et de paritaria ⁊ cātabro coctl in vino. ¶ Dn̄t qdā. ad apa cōferunt folia cauliū cuꝫ farina oꝛ. vitellis ouoꝝ oleo ro. Itē passule enucleate ciminum coquat̄ cū vino. Ad apa cū vlceribus terbētina ⁊ armoniacū. an̄. cū butyro vaccino. Ad apa frm emplm̃ de caulibus: ficubus. Ad apa duꝝ furfur cribellatuꝫ cū armoniaco resolutum. In oximelle. quidam dn̄t. ꝑmo fiat emplm̃ de oleo ro. ⁊ aceto. post repcussiuū pone maturatiuum cū farina fabe axungiā. ¶ Si apa est i osseo aperiatur. si in ouo non apiat̄. Si ouum infistulat̄ vel incancretur cū corrosione ouum extrahat̄: ⁊ cōsolident̄ ptes. ¶ Optimū resolutiuū in apate duro ⁊ ventositate saba riū cū oleo coctū ⁊ cimino: ⁊ adhuc fortius in aceto. nisi facta purgatione. In antidotario ponit̄ emplm̃ fabaruꝫ ad apa duꝝ in testiculis. ¶ Dn̄t quidā. fomētent̄ testes cum aq̄ decoc. malue artemisie: iusqami: absinthy: ⁊ caulis: ⁊ in cā calida in aqua: in cā frida in vino. ⁊ ex eis de herbis in melle fiat emplm̃. ¶ Itē in cā frida furfur tritici coctū in vino: ⁊ vua passa mūdata cū cimino: ⁊ faria fabaꝝ silr paritaria punica spoliuꝫ serpentis in oleo cōfrixū valet ꝯ oēs passiōes testiculoꝝ. Fabe cocte in aceto in ꝑn⁹ ponunt̄ ad repcutiendū: in augmēto cocte in vino ponunt̄ ad dissoluendū ⁊ ꝯsumendū. Si a ꝑnci⁹ fortl est caloꝛ chimolea cū aq̄ ro. deinde cū aq̄ ōcoc. absinthy ⁊ cum ficub⁹: ⁊ absinthio emplatū: aq̄sitas magis curat̄ per resolutiua. sic cū aq̄ salsa: ⁊ emplo de gūmis vt serapino oppoponaco repletis vasis. si ex vulnere recēti pp casum fit nimius flux⁹ sanguis stringat̄ cuꝫ puluere testaꝝ ouoꝝ ꝯbuᵗ: ⁊ sangⁿᵉ dꝛaⁿⁱˢ: ⁊ boloar. cū albuie oui. si nō timet̄ flux⁹ sanⁿⁱˢ supasp̄tus: ⁊ sarcoˡᵃ. Si vlcera mūdiᶜᵃ cū thur̄ mastice: sarcoˡᵃꝫ. aristol. carie ligꝝ. Si ē pꝛu⁹ ōcoc. ros. folioꝝ salicis: vl ederꝫ terrestrl ⁊ absin. ¶ Dn̄t qdā. repcutiat̄ mā cū emplo de fabis coctis in aceto: vl de farina oꝛ. distēpata cū succo solatri: vel solatrū tritū. Si ō cā calā: ⁊ non possit mā repercuti fac emplm̃ de faria tritici. ⁊ axungia galine: ⁊ oleo viol. Si de cā fra fiat stupha cū herbis calis: ⁊ inūgant̄ testes cū melle rubeo spūato. ⁊ tc terant̄ teste aleoꝝ cocte i aq̄: ⁊ fiat ēplꝫ. H. n. resoluit māꝫ i fumū: ⁊ in sudorē ꝯdēsat. ¶ In vtraqꝫ cā cōe. ℞. ro. fic⁹ siccas millefol. sterc⁹ capnū: coq̄ i vio: ⁊ ēplꝫa. Itē in cala ēplm̃ de chiolea. Itē si ex vēntoᵗᵉ lana succida i fusa i aq̄ ōco. apy: dauci carui. ¶ De 6°. ꝑmi. s. ō cura accn̄tiū vt flux⁹ sāgⁱˢ vlceꝝ pꝛurit⁹: ⁊ siliū dcm̄ ē.

¶ De vlnerib⁹ testicloꝝ. Ca. CXVII.

[D]E vulneribus testiculorū. notāda sūt. 8. ꝑᵐ. q̄re vulnera fiūt freq̄nter i testib⁹. zᵐ. qb⁹ magis accidūt. 3ᵐ. ō q̄litate: ⁊ nā vulneꝝ in testib⁹. 4ᵐ. qb⁹ vulneribus similant̄. 5ᵐ. q̄ sūt deterioꝛa: ⁊ que minus mala ex eis. 6ᵐ. de causis. 7ᵐ. ō signis. 8ᵐ. de cura.

De pꝛio dico. ꝙ in testibus sepe fiunt vulnera: ⁊ apata pp positionē eoꝝ inter duo membꝛa receptiua supfluitatū. sic inter anū ⁊ v̄gā: ⁊ pp mollitiem ⁊ raritatē sube eoꝝ. ⁊ qꝛ inferius situati sunt.

De scdo dr̄. ꝙ h accn̄a apata: ⁊ vulnera pls accidunt hn̄tib⁹ testes calidos q̄ꝫ hn̄tib⁹ fridos: qꝛ calitas eoꝝ attrahit ad se hūoꝛes pl'es. sic itestia calida de facili colicā incurrūt: ⁊ oculi calidi obtalmiaꝫ per eandem causam.

De tertio pꝛemissoꝝ. dicit Aui. cuꝫ accidūt vulnera i testibus v̄ba: ⁊ ēt i initio ani st̄ mala ambulatiua: qm̄ mēbꝛa ista sunt ꝟm formā ad q̊rū partes festinat putrefactio: qꝛ sunt ꝓtecta ab aere: ⁊ decliuia ad calidū ⁊ hūidū approximāt meatib⁹ supfluitatuꝫ.

De quarto dicit Aui. ⁊ assilant̄ quodāmō vulneribus visceꝝ ⁊ oꝛis.

De quinto dicit Aui. vulnera que sunt in lacerto qui est in radice virge: ⁊ ano: iō sunt deterioꝛa eoꝝ: ⁊ h ideo. qꝛ idigēt desiccatiōe forti: ⁊ sensus eoꝝ cū h est vehemēs: ⁊ forte oꝫ abscidere v̄gam ipsam cū putrefiūt vlcera: ⁊ ꝑambulāt.

De causis dicit Uia⁹. ꝙ fiūt de hūoꝛib⁹ calis: ⁊ fiūt ex sodoꝛe: ⁊ fiūt a cā extrinseca: ⁊ bꝛeuiter fiūt ex causis. sicut vulnera superius. signa similiter facilia sunt: ⁊ patent.

De modo curatiōis. attendēda sunt. 5. ꝑᵐ. de regimine. zᵐ. de ꝯueniētia ⁊ dr̄ia inter vulnera testiū: ⁊ virge. 3ᵐ. de eūone. 4ᵐ. de cura ꝟꝫ spēs. ⁊ causas: ⁊ de localibus remedys simpli. ⁊ ꝯpo. 5ᵐ. de abscissione eoꝝ aliq̄n. ¶ De p. dicit qdā. ꝙ modus curatiōis est idē. sic in vulneribus virge: excepto ꝙ in his mēbꝛis sicciora ponunt̄ medicamina. qꝛ spōgiosa sunt vt mamille. ¶ De z°. dicit qdaꝫ. ꝙ in hac passione sp pꝛecedit corpoꝛis mūdificatio cū catartico impiali: vel decoctiōe mirabol. h. n. sanguinē adustū mūdificat. sicut ⁊ fumuster. ⁊ absin. cū sero capꝛino. ⁊ istoꝝ fit vsus frequens ꝑcipue tpe v̄nali. hec. n. ad pꝛuriginē totius corpis de salso flāte multū valent. ⁊ syrupus de fumoter. crudus melioꝛ ē: q̄ꝫ coctus: non tn̄ ita hoꝛribilis. ¶ De 3°. pꝛemissoꝛuꝫ. ⁊ 4°. dicit Haly. in calido flōma basilicaꝫ q̄ꝫtuꝫ opꝫ. dic Uia. si de calido chimolea cū aqua ⁊ acatia. vnguentū qð valet pꝛurigini ex colera rub. ⁊ sanguie adusto. ℞. medulle bouine. ℥. 5. olei ros. cere acatie: seis ro. an̄. ʒ. y. Si testiculi ex sudoꝛe sunt vulnerati de albugine ⁊ galla fac vnguētum. si scissuraꝫ hēant cū oleo ro. ⁊ vitello oui fac vnguentum. ¶ Aui. vlcera sup caput v̄ge indigent vehemēti⁹ desiccatiuis q̄ꝫ fra sup ꝑpuciū: ⁊ cutē. qm̄ caput v̄ge est maioꝛis siccitatis. ⁊ ista vlcera: aut st̄ recentia: aut antiq̄. aut maligna. ⁊ recētibus nō est res melioꝛ q̄ꝫ aloes: ⁊ silr plūbum vstū: ⁊ tutia abluta cū vino. si vulnera sint hūidioꝛa: ⁊ faciāt pus indigēt foꝛtioꝛib⁹. sic est es vstū: ⁊ si idigent gn̄atiuis carnis misceat̄ thus. Medicamē exiccatiuum: ⁊ incarnatiuū. ℞. tutie. aloes. sarcocolle. ⁊ si sūt antiq̄ ponat̄ thus: ⁊ minutis ei⁹: ⁊ aloes an̄. ¶ Quidaꝫ ad vlcera corrodētia carnē testiculoꝝ: nihil est meli⁹ q̄ꝫ aloes. Dn̄t qdā. vnguētū albū valet vulneri: scissure in testicul. pꝛuritui fit fumigiū cū malua edera viola. deide fiat inūctio cū medulla bouina. ¶ Unguētū Aui. ad pꝛuritū ceruse de plūbo. ʒ. 8. sulfuris nō cōbusti. ʒ. y. stafisagrie. ʒ. i. cōficiant̄ cū aceto. ¶ De 5°. dn̄t qdā. ꝙ vlnera fiūt in testib⁹ ex hūoꝛe adeo acuto: ꝙ necc̄ia est castratio: qꝛ timetur ne mā currat ad coꝛ: cui testiculi ligati sunt mltl artarys.

¶ De crepatura. Cap. CXVIII.

E crepatura notanda sunt .10. primo de nomine. 2m. de diffinitione. 3m. cuius membri est passio. 4m. de speciebus. 5m. quibus accidit. 6m. que deteriora: que minus mala. 7m. de causis. 8m. de signis. 9m. de differentia inter hanc passionem: et alias. 10m. de modo curationis.

De primo dico quod Avic. intitulat capitulum de ruptura: et quando pervenit ad testiculum vocatur ramex: et hernia: et que est preter hoc dicitur nomine communi hernia testiculi. et varices: et durities eius. et quando inflantur veneeius dicitur hernia varicosa. ¶ Via. nominat crepaturam. Alman. intitulat de eminentia et ruptura. ¶ Quidam dicunt quod appellatur intercilliaca passio ab interion quod est intestinum: et cilion venter. unde cilliaca est passio que pervenit ex ventre inferiori. ex eo quod nervi: vel pellicule sue rumpuntur: vel relaxantur. si pellicule relaxantur dicitur hernia inguinata. quia in inguine apparet tumor magis ad modum glandule: si rumpatur sifac intestina descendunt in osseum: et dicitur hernia ossei.

De diffone dicunt quidam quod crepatura est egritudo officialis facta vitio positionis ex descensu testiculorum. Ex dictis Avi. colligitur talis diffinitio. ruptura est solo paniculi ventris a singlitate sua. et casus fixitur in eo: quam penetrat corpus quod fuit comprehensum in eo ante scissuram: aut dilatatio stricture meatus.

De tertio premissorum. dicit Avi. quod fit propter solutionem paniculi: et sic videtur esse passio paniculi ventris scilicet sifac. Et Daly. attribuit testiculis. cum dicit passiones que fiunt in testibus: quedam fiunt in ipsorum corporibus: quedam inter eorum substantiam et sifac.

Alman. videtur tangere tres species. scilicet intestinalem aquosam et ventosam. ¶ Avi. ponere videtur .6. species. Intestinalem zirbalem: et aquosam et ventosam et carnosam: et varicosam. ¶ Daly. nominat aquosam aut zirbi: aut sifacis: aut intestinalis: aut humorosa: aut carnosa: aut varicosa.

De quinto premissorum. dicit Daly. quod illa que est ex humiditate maxime accidit pueris: quia humida est eorum complexio: et iuvenibus qui maioris sunt humiditatis. Via. illa que est levior cum incisione curatur et ad dilatandum prohibetur propter collectionem extremi nervi: quod pueris magis contingit.

De causis dicit Via. omnis crepatura pellium ventris: et testiculorum circumdatorum est ex motu forti sicuti post saturationem tollatur onus: vel fortiter tussiatur: vel alte vociferetur vel post saturitatem coeatur vel iocetur: vel propter lubricam humiditatem. unde membrorum fit lubricum locum suum dimittens et non suum accipiens. unde pellicula illius loci est fusa qualis nervus si crepuerit non solidatur. ¶ Gal. in tegni dicit. quod intestinum descendit in osseum ex raritate: aut ruptura continentis. ¶ Almã. ponit causam vel aquam: vel ventositatem: vel descensum intestini. ¶ Avic. hernia et durities folliculi testium fit propter dilatationem foraminum: aut disruptionem. quare descendit humiditas glutinosa: mollificativa: et fit propter casum: vel percussionem: aut propter retentionem spermatis non expulsi: vel ascensionis mulieris supra virum: aut laborem anhelitus in coytu. et propter supra repletionem: et coytum supra satietatem nauseativam et aggregationem ventositatis: aut egestionis sicce. quare descendit zirbus: aut velamen: aut intestinum: et propter monoculum: quia est solutum non ligatum: aut propter humiditates: quas natura expellit: aut propter carnem additam: aut propter apa: aut pinguedinem et similatur carni. et dicitur hernia carnis. et quandoque inflantur vene et dicitur hernia varicosa. ¶ Daly. dicit. quod inter testiculorum corpus: ut sifacem ipsos circumdantem accidit: aut est humiditas aggregata aquosa fra. sicut dicitur in ydrope: et est zirbi: et hec loca descensus quod fit ex sifac per hanc crepatura: que viscera circumdat: vel eius scissura loco inguinum: aut ex intestinorum: et ligamentorum ruptura que illa ligant: aut ex sifacis distensione: et raritate. quod autem inter cutem testium et sifacem hernia est carnosa. que autem ex fluxu materie fit in hec loca: aut percussione: aut cura hernie carnose: cum non fit quod oportet: et accidit inguinibus quedam hernie simile: quod ex sifacis distensione: et intestini evulsione quod in venis cutis: et sub testium fit varices sunt que eadem fiunt de causa: quandoque et in cruribus ex materie decursu grossa in hec loca. scilicet venas. que sunt in substantia testiculorum. ¶ Quidam dicunt quod sifac: vel pustule orientes a sifac involventes testiculos relaxantur. et dicitur tunc hernia inguinata. quia apparet in inguine tumor magnus. sicut glandula. Si vero rumpitur sifac. tunc usque ad osseum descendunt intestina: et tunc dicitur hernia ossea. ¶ Item potest relaxari nervus magnus qui a dorso descendit ad testiculos: et in fine sui concavatur: et cum est concavus didimus: vel didimi appellantur. in qua concavitate humiditas in sperma convertenda recipitur. ¶ Quidam dicunt quod duo nervi a sifac protenduntur ad testiculos: et constituunt bursam eorum interiorem: sicut cutis exteriorem: quorum uterque vel relaxatur: vel crepat. unde intestinum descendit. ¶ Causa coniuncta est ruptio vel relaxatio: vel aptio sifac sive nervorum. et cum hoc intestinorum ubi vasa seminaria per mirach. et ipsum sifac ad testiculos descendunt sperma illuc deportantes. ¶ Causa antecedens relaxatio est nativa teneritas sifac vel humiditas. ¶ Causa crepature est ventositas habundans: et teneritas similiter. ¶ Cause primitive: et casuales sunt saltus: cantus: ascensus et descensus equi. levatio ponderum: tensio balistarum: et omnia in quibus est forte conamen: ita ut flatus retineatur. ¶ De 6°. premisso. dicit Avic. Et quandoque accidit ruptura supra testiculos. et pervenit apud inguina: et quod est supra ea in sumine est malorum accidentium. et in duobus emunctoriis. Et quandoque fit summum augmentum: et est de genere rupture iterum. Et omnis ruptura supra sumine est malorum accidentium: quamvis fit parve additionis: et non dolet in principio. quoniam in ea expulsa sunt intestina. et sunt compressa coartata et coartant fecem: et evomunt eam et est de genere yleos et ingetudine. et angustia eius. Et scias quod ramex intestiorum: et zirbi est egritudo fortis difficilis quamvis fit parva et ramex aque est egritudo facilis: et si sit magna. ¶ Dicit quidam. si inveteratur non curatur: nisi cum incisione didimi faciendo ibi escatum et extrahendo testiculum. ¶ Daly. intestinorum eruptio que fit ex scissura sifac medicaminibus curabilis non est. sed eius cura est ferrum: aut coctura: aut cum freni strictione. que vero fit ex dilatatione meatus inguinum: et raritate humiditatis causa: facile per medicamina curatur strigentia: et emplastra: et freni strictione: cum autem inguina: aut testium descendit foliculum. nisi igne curari non potest.

De signis dicit Almã. cum aliquis in mirach ventris habet eminentiam: que cum supinus iacuerit et locus digitis compressus fuerit removetur: et cum sederit redibit passio est que ruptura dicitur. si sit descensus intestinorum erit gravitas et dolorosus: et sentiet dolorem cum tangetur. si causa aqua fiat locus apparebit lucidus: tersus et tensus. ¶ Avicen. signum commune additio appens. et sentitur iter sifac intrinsecum: et mirach: et plus apparet apud motus corporis et compressionem anhelitus. ¶ Signum dilatationis meatus est: quia appet paulatim in osseo sine motu forti et vociferatione. et est ramex testiculi: et que est propter illud quod est supra est per disruptionem sine dubio: et non confert exsiccatio. ¶ Signum intestinalis est reditio velox cum resupiatur: et rugitus sensibilis et propter cum premitur. Si est ex zirbo: et sifac: signum: quia advenit paulatim: et est equalis in profundo: et quandoque exit totaliter: et est magna et sanationis difficilis. sic hernia intestini: sed tactus non est diversus ab intestinali: et ventosa: et reditio in intestini: et zirbi est difficilior quam ventose. Ramex aque scitur per tactum et tensionem ossei: et splendorem: et levitatem: et ipsa iterum non redit: neque ingreditur. ventose signum est

Inflatio manifesta: ⁊ reditꝰ sine cõpressiõe mlta: ⁊ dolore:
⁊ qñq; redit in dispõne ⁊ resupinatio ẽt facit eã redire ve
locius. ⁊ ẽt in resupinatione. ⁊ silẽ est iudiciũ cũ non sit ei
grauitas neq; lubricitas. Sed in intestinali ẽ diuersum.
qm̃ apud resupinationẽ est facilior paꝝ: ⁊ fiũt in ea dolo
res fortes. qꝛ extendit osseũ. ⁊ qñq; cõprimit testiculum.
Carnose signũ est: qꝛ ẽ i osseo. nec ẽ itra ipz: ⁊ ẽ cũ duritie
grossitie ⁊ diuersitate mãe. Hernie varicose signũ est re/
pletio venarũ: ⁊ ꝯtorsio cũ mollificatiõe testiculorũ ⁊ ꝓ/
hibitione: ⁊ cursibꝰ ⁊ motibus. ¶ Haly. aq̃sa scit̃ ex īfla
tione distensiõe albore: splẽdore: ⁊ aq̃ ipsa tactu apparet.
¶ Cõia signa ex scissura sifac: ⁊ extẽsione ⁊ euulsiõe ite
stinorũ apã ẽ i testibꝰ mãifestũ. Et si patiẽs est vsus exer/
citio saltu: aut anhelitũ ꝯclserit: aut aliqd silẽ fecerit: apa
fit maius. ⁊ si ꝓmat̃ ad supiora redit tarde: ⁊ descẽdit tar/
de: ⁊ intestinũ remanet supius in ꝓpa figura: ⁊ loco. dõec
patiẽs surgat: ⁊ sepe in hoc loco strictus ꝯcludit̃ rugitꝰ se/
pe si cõprimat̃ maxie. Si est ex distensiõe fit paulatim: ⁊
eq̃lis: qm̃ sifac intestinũ cõprimit: qđ ꝑ eiꝰ scissurã egres/
sum est. Scissura sifacis scit̃: qm̃ intestinũ: vel osseon: vl̃
in sacculũ descendit testiũ. ¶ Uaricose signũ replõ vena
rum manifesta testiũ eneruatio: ⁊ motꝰ difficilis: fit autẽ
h̃ sepiꝰ in testiculo sinistro. qm̃ hic debilior ẽ: ⁊ minꝰ cali/
dus. ¶ Signa cãrũ intrinsecarũ. si ẽ ex relaxatiõe pau/
latim exit: ⁊ non ad fundũ burse. Si ex crepatura subito
exit vsq; ad fundũ: ⁊ est cũ maiori dolore.

De nono ꝓmissoꝝ dicit qdã. q̄ dr̃ia iter hãc pas
sionẽ: ⁊ apa est facilis: ⁊ pꝫ ex dictis.

De mõ curationis attendẽda sũt. 3. pᵐ. de regie si/
ue dieta. 2ᵐ. de medicis. 3ᵐ. de ope cyruᶜ.

¶ De p̊. dicit Haly. in cura varicũ testiũ patientẽ a regie
arce colerã gñante nigrã: vt carne vaccia capña: pastia/
cis: caulis: lẽticula: salsis. tẽpatisq; illũ refice cibis: aut ca
lidis ⁊ hũidis vt agnorũ carnibꝰ ⁊ edorũ. ⁊ silr̃ pane ficu/
bus vuis albis ⁊ dulcibꝰ. ⁊ oleo amigđ. ¶ Uiaꝰ. in alys
etatibꝰ a pueris ꝑcipe: ne saturent̃: nec oceãt: nec nimium
se moueãt: abstineãt a cibis grossis ⁊ vẽtosis. ¶ Alman.
caueat ne post cibũ moueat̃: nec comedat fabas: ⁊ h̃ ꝑci
pue: nec faseolos: nec lentes: aut olera: nec aliquẽ cibũ in/
flatiuũ. Studere ẽt opꝫ vt vẽter sꝑ sit moll̃. h̃ nãq; regie
polẽ est ipsum euadere dolorez. ¶ Quidã dñt. dieta bõa
⁊ digestibili vtant̃: que nõ sit ventositatis gñatiua. in fir
mus iaceat femoralibꝰ altiõibꝰ capite. Hernia aq̃sa cura
tur cũ dieta sicca. vẽtosa cũ extenuãtibꝰ ventositatem.

¶ Dñt qdam in relaxatione sifac: vel nerui extenuetur
dieta: vsus sit acutorũ salsorũ: ⁊ fortis fricatiõis. ¶ Aui.
regimen vlẽ in ruptura est dimittere replõnẽ: motũ plꝫ
⁊ saltũ: ⁊ incessum subitũ: ⁊ coytũ. ⁊ deterior horũ ẽ super
replõnẽ. ⁊ oꝫ dimittere cibos inflatiuos: nec multũ vtat̃
potu aq̃: ⁊ dimittat oĩa mollificatiua: ita q̄ ẽt balᵃ. ⁊ cum
comederit resupiet̃. ⁊ sit cũ sedet strictus rupturã: ⁊ apđ
coytũ ꝓpe. In cura ventose. dicit Aui. reⁿ h̃ est. vt vitet i/
flatiua: ex oleribꝰ: ⁊ granis: ⁊ replõnẽ supfluã ducẽtez ad
rugitũ: ⁊ malitiã digõnis: ⁊ potũ vini mixti: ⁊ vinũ crudũ
īflatiuũ. ¶ De medicis. p̊ vidẽdũ est de ītẽtõe curantis.
⁊ medicis ẜm intẽtionẽ cõiter. 2ᵒ. de medicis ẜm spẽs ⁊
cãs. ¶ De p̊. dicit Aui. ītẽtio ẽ i curatiõe rupture ẽ cõso/
lidatio si ẽ pol̃is: vl̃ ꝓhibitio additiõis: ⁊ exiccatio eiꝰ qđ
mollificatũ est. ⁊ dilatatũ: ⁊ reductio eiꝰ qđ descẽdit i ipa
scꝫ itestini: aut zirbi: ⁊ resol̃o eiꝰ qđ aggregatũ ẽ in ea. s. aq̃
vel vẽtositatis. ⁊ ꝓhibitio oĩs mãe q̄ extẽdit eã. ⁊ si nõ re
soluit̃ ꝑparatio fiat in eis exc̃tionẽ: ꝯsolidatio v̊o: ⁊ ꝑserua/
tio ne addat̃: fit cũ medicis glutinatiuis ꝯfortatis stipti/
cis. exiccatio fit cũ medicis resolutiuis reductio eiꝰ qđ d/
scendit fit cũ strictura ⁊ ligatura. Resol̃o v̊o eius qđ ag/
gregatũ est fit cũ empl̃is curãtibꝰ ydropisiꝫ. Prohibitio
mãe cũ euõne: ⁊ eq̃tiõe cibi. Et exc̃tio fit cũ medicis ad/
ducẽtibꝰ cũ fortitudie: ⁊ opõne ferri. De medicis i spãli.
dicit Uia. crepatura leuis cũ incisiõe curat̃. ⁊ ꝓhibet̃ di/
latari per collectionez extremi nerui: siue pelliculaꝝ qđ
pueris maxie ꝯtingit: ⁊ sup crepatura cũ acatia. cõcauũ
plũbũ supponat̃. ⁊ liget̃ cũ pluuio bõbacino subtus plũ/
bum: ⁊ vngat̃ cũ vnguẽtis dissoluentibꝰ vẽtositatẽ. sicut
aloe: myrra: thur̃: licio: acatia. Si crepatura sit magna vt
aliqd visceꝝ descẽdat molestissima est. ⁊ ad medicandũ
dura: nec aliqd medici ꝓsunt. nisi cũ ꝯsolidatione ventri:
⁊ cum dissol̃one ventositatis: vt sunt pill̃e de serapio: tri/
fora magna. vnguẽta sint stiptica: catapl̃ata fiãt. ℞. ma/
sticl. ⁊c̃. ¶ Alm̃. loco supponat̃ obstaculũ: ⁊ stringenduꝫ:
⁊ ꝓpe cũ se mouere voluerit: g̊ssus v̊o si sit: ⁊ grauez hẽat
ventrẽ nõ dꝫ vti motu: nisi ꝑ̊us sub vmblico ampla cin/
gatur fassia. Empl̃m ad rupturã de gall̃. ⁊ cypressi: myr/
ta: cipo: ⁊ sansucco: gallia: acatia: origão: gumi ara. Si sit
cã aq̃ epithima qđ fit in ydropisi ꝯfert in hac egritudie:
aq̃ aliqñ fluit per inferiora. vñ eger sanat̃ ad tp̃s: sed po/
stea egritudo redit. sed postq̃ aq̃ fluxerit curet̃ cũ caute/
rio ⁊ medicamine acuto: qꝛ ex hoc ꝓsus curat̃: nec egri/
tudo redibit. Si est ex vẽtositate: locus ex oleo decoc. ca
storei: ⁊ euforby vngat̃. ¶ Haly. si aq̃ sit iter testes: ⁊ cu
tem. ℞. baccas lauri: nitrũ ⁊ cerã: ⁊ cũ oleo fac emplꝫ: vl̃
calcem lotã cerã ol̃m de lilio: ⁊ empl̃iza: vel cimini nitri:
fimi colũbini carui picis cere. Empl̃m vtile aque in testi
culis pueroꝝ mucalũ cũ aceto empl̃iza. Intestinoꝝ eru/
ptio que ex scissura fit sifacis medicinis curabilis nõ est.
sed eius cura ferꝝ est ⁊ coctura: aut cũ freni strictione. q̄
v̊o ex dilatatione: ⁊ raritate hũiditatis cã facile curat̃ ꝑ
medicamina strigentia: ⁊ empl̃a: ⁊ freni strictione. Si v̊o
intestinũ descendit multũ in testiũ folliculũ: nisi igne cu
rari non põt. Hernie carnose medella est silĩs cure apa/
tũ solidoꝝ in testibus. ¶ Cura varicũ testiũ est: vt cura
varicũ in cruribꝰ: qdã minuũt venas in testibus manife
stas. deinde purgant cũ pill̃is de epithimo colerã nigrã:
⁊ võitꝰ fiat colere nigre. post h̃ empl̃iza cũ mollitis: ⁊ dis/
solutiuis: vt cũ altea: lini semine capraꝝ adipe. ¶ Cõstã.
tumor cãnosus iter pelliculas: ⁊ cutẽ testicl̃oꝝ ⁊ g̊ssis hu
moribus curetur cũ dissolutiuis ⁊ liq̃factis. sic̃ est armo/
niacũ nitrũ: stercus colũbinũ cuminũ: purget̃ grossi hũo/
res qui sunt cã hꝰ passionis. ⁊ ꝑfecta est medicia: que tol/
lit cãm passionis. Si testiculi varicosas venas hñt purgẽ
tur mel̃ici humores: qui sunt in stõ. caueat a mel̃icl cibis:
⁊ potibus: coytu vtant̃. Aui. sic̃ descensio intestini: ⁊ zir/
bi ad osseum est pol̃is: ita pol̃is est eoꝝ reductio: q̄ si ad/
diur ruptura incipiat̃ in desiccando ꝑꝑ hũiditatẽ: ⁊ adu
nando qđ infusuz est: ⁊ ingeniet̃ i eius ꝯsolidatõe. ⁊ si sit
inobediens ad redeũdũ fac vt eger sedeat in aqua cal̃a: ⁊
empl̃et̃ locus cũ lenitiuis donec redeat. deinde stringat̃
appositis medicinis aggregationẽ faciẽtibus. ⁊ dimitta/
tur tribus diebus: ⁊ sit resupinus: ⁊ sit strictura cũ inuolu
tione quadratis ⁊ preparatis ad aggregandum labia fis/
sure. Et qñq; cauterizant̃ ẜm hanc stricturã ⁊ non admi/
strent̃ inuolutiones sperice: qm̃ dilatatur. sed cõsolidatio
est maxie nec̃ia. ⁊ non oꝫ vt approximet huic rupture fer
rum oĩno. ⁊ medicine que iuuant sunt decoctio nucuꝫ cy
pressi bibita. Et postq̃ aggregata sunt labia scissure ⁊ te/
rita sunt duo oua ad superiora: ⁊ cõpleta est reductio eiꝰ
qđ descendit administrentur emplastra super scissuraz.
sicut illud qđ fit d̃ sauia: ⁊ nuce cypressi. ⁊ fol̃. cypressi. ipa
enim sunt radices emplastroruꝫ super plurimũ iuuamẽ/
ti: in quibus est ꝯueniẽtia medicoꝝ. Et de emplastri cõ/
uenientie est quod fit ex bdelio: ⁊ draganto gumi ara. cũ

glutine.i.cum colla pisciū.zc.pisciū z corioꝝ. In ruptura aque dicit.ꝙ qñq3 curat aqsitas cū instro.z qñq3 cū emplastris extrahentibus aqsitaté.z qñq3 fit cū ferro:z medicinis acutis calidis. Empla vero ad ramicē que sūt ex gñe emploꝝ ydropisis z splenis.sicut emplm de stafisagria cimino z passul. In ruptura ventositatis:vt sumat i potu medicinas resoluentes vẽtositaté.sicut dyaciminū z emplm de ruta:z cimino:z oleum sit nardinū. Et si dolor sit fortior fiat colliriū de melle nitro. ℂ Quidā commendant emplm de millifolio vngit tortellus fiat de farina siliginis cõsolida maioris pilis leporis z cuti. ℂ Dñt quidam.relaxatio sifac siue nerui facile curatur per cõsumentia hũiditatem:vt curatione sensibili vel occulta. Si corpus est plenū h facit dieta extenuans:vsus acutorū salsoꝝ:fortis fricatio:empla cõia. Si est ꝓpter rupturam sifac:z didimi:que parua est:z recẽs vbicũq3 fit curatur:z precipue in pueritia:vl adolescentia:in senectute vix:aut nũq3 curat:q2 non est tutū sic opari in ea. Inueterata vo vix:aut nũq3 curatur.sed oportet intestina:vel testiculos sustentare super bracale:z cū fassia. Ruptura sifac curatur si recens ẽ z in etate ꝯuenienti cū potu succi iacie nigre in ouo sorbili.z dentur pilli leporis cū farina frumenti z melle. ℂ Quidā cõmẽdant millefoliū cõsolidā maiorem si sumant ꝑost reductionẽ intestini:que fit infirmo iacente suppino.

ℂ De retentione mẽstruorum. Cap. CXIX.

E retentione mẽstruoꝝ.notanda sunt.7. pm.de menstruo.2m.de spẽbus retẽtiõis menstruoꝝ.3m.de causis.4m.de nocumẽtis q̃ sequunt ad retentionẽ.5m.ð signis. 6m.ð diligẽtia:z sollicitudie hñda i cura retẽtiõis.7m.ð mõ curatiõis.

De primo

notanda sunt.5.pm.qd sit mẽstruū: z vnde dicatur.2m.de cã:q2 mulier mẽstruat.z pls alys aialibus.3m.de pncipio apparitiõis. z de cã boꝝ.4m.in qbus plus habũdat:z in qbus min9: z q̃to tpe.5m.in quo tpe plus accidit:z in quo tpe mensis plus accidit:z q̃re. ℂ De pmo sic.menstruū est nãlis z ꝯsueta purgatio sanguisin muliere a matrice ꝓueniẽs. siue menstruū ẽ consueta manans a matrice purgatio. z dr menstruū a mene ꝙ est luna:eo ꝙ singulis lunationibus vtplm accidit.vel dr q̃si monstrū:q2 res monstruosa. Nã dicit Solinus in lib9. de mirabilib9 mundi. Fruges ex eo tacte non gnãt vel germinant:frõdes nõ pullulant:renum rubiginem parat:lapides frangit:canes in rabiẽ ꝯuertit.bytumẽ iudaicū sola virt9 eius euellit.

De scdo

dico.ꝙ mẽstrua sunt maxie mulierib9 nãlia magis q̃ alys animalibus.hõ.n. plus habundat in sanguine q̃ aliud animal ꝭm sui q̃titatem.sed tñ in calore mulier defecta est:vñ calor nãl non est proportionatus hũiditati earū:z iõ nõ pñt cõsumere totam hũiditatem.z iõ nã per mẽstrua eycit:ne retenta nãlitatem destruant. Mestrua.n.in eis sunt cã salutis:z cã multarū etiã passionū.z licz mẽstruū sit magis ꝓpriū mulieri.tamẽ eq̃ z ceiena aial marinū mẽstruant.licz nõ ita manifeste.

De tertio

dicitur.ꝙ puellis non accit mẽstruū añ.12m.vel.14m.annū.q2 sanguis ẽ infra istam etatẽ necius ad augmentū:z nõ tñ ad nutrimẽtum.vnde cõsumit:z durat vsq3 ad.45m.annū:vel.50m. annū:q2 vltra illam etatez sanguis est adeo paucus:ꝙ ẽt non sufficit ad nutriendū.vnde restauratio parua. Et iõ Joan.damasce.bñ dicit.nẽpe qd perdunt multū est.z ad dñam eius:qd restauratur.

De quarto

pmissoꝝ dr.ꝙ frigide mulierẽ pls mẽstruant q̃ calide.q2 plus hñt ð sanguie indigesto.vnde in qb9 hũidum plus habũdat q̃ calidū fit mẽstruū in.12°.ãno. In qb9 calm ẽ ꝓportioatū hũori accit mẽstruatio i.14.ãno. ℂ Cita vo appitio mẽstrui nãlis est signū breuis vite:sicut z subitū cremẽtū hois.z cuiuslibet rei.vñ Arist. Viles res citius veniũt ad cremẽtū:z citius peũt:q̃ res bone:z pfecte.q2 in vilib9 nã minus laborat.tarda vo apparitio est signū lõge vite. In macilẽt vo min9 durat q̃ i piguib9.q2 i piguibus cuz sint panci sanguis:sanguis cedit in nutrimtū. In macilẽtis.z melicis.q2 sunt multi sanguis magis durat:q̃re interdum vsq3 ad.50m.annum.

De quinto

pmissoꝝ dr.ꝙ in qbusdã accidit semel in anno:vt in fortibus nãlr:qbusdã in medio ãno.qbusdã oi mẽse:z h q̃si gnãle:qbusdaz.20.diebus.quibusdã.15.qbusdã omni septimana qbusdam oi.4a.qbusdã oi die:sed est paꝝ. Et hoc est i valde debilibus. In decremento lune maxie fluit mẽstruuz ꝑp frigiditatẽ que dñat in aere.vnde tunc minus de sanguine ꝯsumit:z hũiditas:z indigestio multiplicatur illo tpe.z tunc est tenuioris ẽt cutis.imo fride mulieres etiaz teneriores sunt cutis q̃ calide.z in qbus ordinate veniũt castiores:z in eis vt spma minus est album.sicut in virl. ℂ Aui.mẽstrua currẽtia ꝭm cursum nãlem in q̃titate: z q̃litate z tpe sunt cã sanitatis mulieris:z mũdificatõis corpis eius ab oi nocumẽto:z facit eã acqrere castrationes z paucitatẽ desidery.z mẽsura eq̃lis est.vt mẽstruetur oi mense vsq3 ad.3.dies.Et qd est infra illud:vl supra illud est nõ nãle. Et in qbusdã ablatio mẽstruoꝝ festiat in.36.vel.40.annis.in qbusdã tardat vsq3 ad.50m. Vla. mẽstrua fiũt cum etatẽ.14.annoꝝ subeũt:sed si festinãt. tunc in.12.que silr ꝯtingunt in mulierib9.sicut pollutio i viris:z cã est:q2 mulieres fride sunt:z h nãlr. vnde crudos hũores multos colligunt:qui cū ad inferiora descendunt cū mẽstruis exeunt.sicut in arboribus videmus.q̃rum humores cū gumi exeunt:z cum egrediunt vbi opz in q̃titate qualitate z tpe purgantur superflua. Oz si alr diuerse fiunt passiões. ℂ Haly. multis mẽstrua icipiũt in.10.anno.z vltra.40m.ãnū. Amputat aũt quibusdaz in 36.anno.z in qbusdã deinceps vsq3 ad cõplemẽtū.60.annoꝝ.homofrodit9 aũt mẽstruis caret:z mẽstruoꝝ circuitus longitudo sana. Mulieris autez corpus aggrauat cū mẽstruoꝝ accessionis tps sit ꝓpe.z qbus tpa sunt remotiora molesta fiunt accñtia.purgantur.n.semel:subito:z multū. ℂ Dñt qdam.mẽstrua debent fluere a.14°.ãno: vl ad.40.vl.50.si mlier sit sãgnea vl colica:vl plecca.silr ꝑt fieri flõa a.14.ãno vsq3 ad.40.vel.50.si sanguiea vl colerica vel plectorica.

De speciebus

qdam dñt.ꝙ retẽtio mẽstruorum est duplex.qdã nãl:vt in senectute.qdã pter nãz:vt a.14.ãno.vsq3 ad.40.nisi sit ꝑp ipregnatiõe. ℂ Dicunt quidã.mẽstrua retinent ꝭm nãm:z pternãz vsq3 ad.12m. annū:ꝭm nãm:z vltra.50.annū:vel ẽt citius ꝭm naturaz mulieris. In tempore medio:retinentur perter nãm:ꝭm nãm in pregnantibus.

De causis

dicit Aui.retẽtio mẽstruoꝝ:aut est ꝑ viã ꝓpetatis:aut cõitatis.i.ex cã ꝓpa nãli:vt accñtali:aut ẽ ꝑp cãm in vtute:aut in mã:aut in instro. ℂ Cã vo in vtute est debilitas ex q̃libet mala cõplexiõe. Cã i mã est q̃litas:aut q̃titas:aut vtrũq3. Q̃titas est paucitas ex paucitate ciboꝝ:aut fortitudine vtutis cõprehendẽtis cibos.vñ nõ mundificat mẽstrua supflua:z he mulieres sunt siles viris potẽtes supra digõnẽ vltie:z expl̃sionẽ supfluoꝝ.sic viri. Scã cã q̃litatis mãe est san

guis gſſus pp frītatē: vel mltitudinē eius: qḋ miſcetur de hūoribus gſſis: aut pp tranqllitatē mltā. Cā cā inſtri eſt opilo pp calorē exiccantē: ꝯſtringētem: vel frig⁹ exiccans cōſtringēs: vel multū potū aq̄: vl' pinguedinē multam: vel humores viſcoſos: vl' apā: vel additionē carnis vel vlcera ꝯſolidata in matrice: vel breuitatē colli mri̅cis: vel caſum claudētē orificia venaꝝ: aut ſucceſſionem aborſus. Facta cā cōitatis eſt pp d̄bilitatē epatis: q̄ re nō emanat ſanguinē nec diſcernit ipſum: aut pp opilonem in eo: ꝛ in toto corpore: aut pp pinguedinē cōprimentē: aut paucitatē ſanguinis: ꝛ cū ſanguis venit ad matricē: ꝛ nō iuenit meatū redit. Haly. ꝯſtipatio mēſtrui fit aut cā paſſionis mri̅cis: aut groſſitie ſanguis aut pcuſſiōis i matrice: aut paſſionis in toto corpe: aut in mēbro vno. Matricis cā aut eſt apā: aut q̄r matrix torta eſt: ꝛ curua. aut aborſu: aut pcuſſione: ſanguis cā. ſ. groſſitie vel opilonis cā in venis ferentibus ſanguinē. fit ēt opilo ex mala cōplexione frida: que mrīcē inſpiſſat: ꝛ ora venaꝝ ſtringit: aut hūore groſſo qui in meatibus inuiſcaꝛ: aut apātl: fit ēt ꝯſtipatio ex ſanguis fluxu per nares: per anū vl' pectore. Cā paſſionis in toto fit cauſa febrium: aut cauſa corruptionis complexionis: aut ydropeſis: fit etiā corpulētie cā corpis imoderati: que venas opprimit ꝛ artat. ¶ Diuiſiones. mēſtrua retinenꝛ: aut pp paucitatē ſanguis in corpore: aut groſſitiē: aut lactis ꝓuocationē: aut egritudinem in mrīce: ſicut apā. ¶ Sera. retinenꝛ mēſtrua q̄nq̄ ſi totū corpus nō eſt ſanū. Et ſi eſt in mrīce aliqd ꝓpriū. ſic fit apā: ꝛ pp gſſitiē ſanguis: vel ꝯſtrictionē orificiorū venaꝝ ex ſūmitate ſiccitatis vel ſtip^tis. Accit ēt retentio pp aborſum: vel egritudinē alic⁹ mēbri pncipalis: vt epatis: vel ſtōi: vel pp fluxū ſanguis: vl' piguedinē ſupfluā. ¶ Uia. ablatio accītalis ex virtute: vel organis: vl' mā: ex v̄tute. vel q̄cūq̄ mala cōplexione nāli vel accītali: ex organis: vt ſube vulue ſi ſit ſpiſſa vel viſcoſa nālr: vl' accidētalr: aut ſuba venaꝝ eius: ſi ſint ſtricte nālr: vt in piguibus: ex q̄titate māe ſi ſit parua: ex ſubtili. ſ. dieta vel nimio exercitio. ¶ Ruffus ingt. mulieres nimiū ſe mouentes paꝝ mēſtruāt. ſed que qeſcūt: ꝛ multū comedūt: ꝛ ſuauiter viuūt multa indigent purgatione mēſtruorū. Ex q̄litate māe pp groſſitiē: viſcoſitatē: frītatē: vel ſiccitatē. gſſus. n. ſanguis vias claudit: nec exit facile: ꝛ ſi i friqidaꝛ: vel exiccaꝛ nō currit per venas facile: mēſtrua ēt auferunꝛ ꝛ corrūpunꝛ ex triſtitia: gēitu: timore: ira: ꝛ aie paſſionibus. ¶ Quidā dn̄t. cā ꝯiūcta eſt opilo. Cā añs ē v̄tus debilis a ꝯplone: vel opilo: vt cū collū mrīcis ē ſpiſſum ꝯcauū ꝛ ſtrictū: vel ꝯſtrictio coartatoria: vt a piguedine: vel alia re: vel attenuatoria: vt q̄r por⁹ deſiccaꝛ: vl' ꝯſtringiꝛ verſus centrū: vel ꝯſtrictio carnoſa: vt caro nata poſt aborſum. vel mā peccans: q̄titate: q̄litate: vl' motu. ¶ Cāe pmitiue ſunt nō nālia que ꝯſumūt cib⁹ pauc⁹ ꝛ potus: vel paꝝ nutriens: ꝛ cōſtipans: vt panis d̄ milio vl' de ſurgo: paucus coytus: ꝛ aie accītia.

De quarto

pmiſſoꝝ. dicit Haly. ſepe patientibus hanc paſſionē morbi fiūt peſſimi. vt defectus ſubuerſio: mens mala: ꝛ rigor. ¶ Serap. ſequunꝛ retentionē grauitas corpis: paruus appetitus cibi: dolor dorſi: grauitas ancharū ꝛ coſtaꝝ: dolor in mrīce ꝛ capite: ꝛ febres cū horripilone: ꝛ vrīa nigra: ꝛ aliquādo difficultas vrine: ꝛ ſiccitas nāe: ꝛ forte fiunt melīce paſſiōes. ¶ Uia⁹. morbis maxis pparat. ſic eſt ptiſis ydropiſis mania. ¶ Alman. ex retentione mēſtruorū magna ſeqꝛ paſſio. ¶ Aui. ex retētiōe mēſtruoꝝ fiūt ſuffocationes mrīcis: ꝛ apāta eius: ꝛ viſcerū: ꝛ egritudines ſtōi: vt digeſtiue debilitas: caſus appetitus: ſitis: nauſea: mordicatio ſtōi. ꝛ fiunt egritudies capitis ꝛ neruorū: vt epilia paraleſis: ꝛ egritudines pectoris: vt tuſſis: malitia anhelitus: epis egritudines vt ydrops: ꝛ fit difficltas vrine: dolor colli: ꝛ grauitas corpis: extenuatio: triſtitia: oripilatio: feb. vehemens adurēs: difficilis ſmo pp exiccationem neruoꝝ lingue: inquietudo: apatur aliqñ totum corpus vt vēter pp attractionē virulētie ad ipſum: ꝛ q̄ñq̄ fit in ꝯplone ſua cū retinenꝛ mēſtrua: ſi eſt fortis creationis: ꝛ virtus retentitiua fortis. ¶ Quidā dn̄t. ex retētione diuerſa fiunt accītia. ſ. turpis color: ꝛ maxie oculorū: ex fumis qui aſcendunt: ſi ad ſtōm malus fit appetitus: ſi ad cor ſincopis fit: ſi ad pulmonē ptiſis: ſi ad epar ydrops. ſicut ēt fit ex retētione emoroydaꝝ: fiunt etiā morphee: impetigines: lapis: ſuffocatio mrīcis ex ventoſitate mrīcē eleuāte. vñ ſpūalia cōprimunꝛ. fit ēt ex hoc epilia mixta cū ſincopi ſi mltū durauerit mania ꝛ melīa ꝛ q̄buſdam ſequitur mors.

De ſignis

dicit Haly. que mēſtrui ꝯcluſionem ſignāt: ſigna ſunt grauitas in iferioribus: ꝛ in corpe oī: in dorſo dolor: ꝛ collo. vrine conſtipatio: ꝛ egōnis: ꝛ nōnūq̄ vrina nigra: appetitus ciboꝝ recedit: ꝛ aliqñ capit cibos malos. Uia⁹. cū ablatio mēſtruorum elongaꝛ paſſio eſt in ſtō: vt defectio appetitus vl' abhoiatio: vel malus appetitus: ſic crete: vl' terre: carbonū: ꝛ lateris: ꝛ alia paſſio ad h̄ ſeqtur. ſicut dolor colli. dorſi: capitis oculoꝝ. feb. acuta. vrina nigra: vel ru. ꝛ aliquādo vt recētis carnis lotura.

Diuiſiones

ſi ex pauco ſanguine ſigna ſunt extenuatio corpis citrinus color: ꝛ triſtitia ieiuniū. ſi ex groſſo ſanguie: ꝛ frigore: ſig^a ſunt mollities corporis: ꝛ multa pinguedo. ¶ Auic. ſi ex frigore grauis ſomnus ꝛ profundus albedo corporis: vel coloris: rarus pulſus: ſudor frigidus: multa vrina: egō flātica. Si ex calido. tunc ſunt inflatio exiccatio matricis. Si ex ſiccitate: ſigna ſiccitatis: ꝛ verificāt eā extenuatio corporis: ꝛ vacuitas venaꝝ. ¶ Dn̄t qdā. viſcoſus humor opilans ſcitur ex pingui ꝛ plectorica corpis hītudine: ex granedine pectinis: ꝛ renū: ꝛ inferioꝝ ptiū ex eo q̄ tpe menſtruoꝝ q̄dā mucillagies emittunꝛ. Friditas coartās ſcitur ex eo qḋ frm ſentiꝛ in ꝓfundo: vbi ēt in coytu mrīcis orificiū ſentiꝛ frm: mulieribus melīcis ſepi⁹ accidit: ſiccitas ꝯſumens ſciꝛ ex macie corpis: ex fe. ꝓcedente ieiunio vigilijs. ¶ Dn̄t qdā. ſi ex debili v̄tute nā nullum motū facit tpe menſtruoꝝ. Si mala ꝯplo calā debilitat: vrina eſt tincta: deſideriū coyt⁹: q̄r ſpma augeꝛ: ꝛ ſanguis mordicat. vnde mulier calā plus luxuriat cū ſeneſcit: quādo mēſtrua retinenꝛ: q̄r plus mordicant. Si cā eſt frida ſigna ſunt ꝯria. ſi ſicca macies durities tact⁹ tenuitas vrie. ¶ Signa ex pte organi ſumunꝛ a diſpōne corpis vt pinguedine a ſtrictura vaſoꝝ p ingſitionē: vt ſi abortiuit: vl' habuit apā. ¶ Dn̄t qdā. gnālia ſigna ſunt dolor: ꝛ grauitas ab vmblico vſq̄ ad muliebria: dolor renū: ſpine frōtis colli ꝛ oculoꝝ. ¶ Spālia ſigna ſi ex ſanguie vrīa qñq̄ eſt ſanguinea: ꝛ in tpe mēſtruoꝝ trūboſum omittiꝛ habitudo ſanguiea: iflatio ſaphenaꝝ. Si colā pūctiōes ſūt in ꝓfundo: ꝛ ardor. vrīa ē colica fe. aliqñ: ꝛ citrinitas palpebraꝝ. Si ex flāte vrina pinguis diſcolorata: tpe menſtruoꝝ: mucillagies exeūt ꝛ palpebre liueſcunt. Si melīca ſentiꝛ pondus vrina tenuis diſcolorata ꝛ nigra liuida in tpe mēſtruoꝝ q̄dā trūboſa corpa exeunt.

De ſexto

pmiſſoꝝ breuiter dr. q̄ q̄r pp retētiōes diſponunꝛ mulieres ad mltas paſſiōes vt dcīn ē. iō diligēs cura ē hn̄da ad mēſtruoꝝ ꝓuocationē: nec eſt tardādū: q̄r mora trahit piculū.

De mō

curatiōis. attēdēdā ſ. 9. p^m. de curatōe ſ̄ cās cū triplici iſtro. ſ. dieta potiōe: ꝛ cyru⁹:

⁊ de medicis simpli.⁊ ꝯpo. vel ꝑ videndū q̄ debet: ⁊ ꝑt curari:⁊ que non.2ᵐ.de regie.3ᵐ.de digōne.4ᵐ.de ablatōe cāe efficiētis.5ᵐ.de tpe ⁊ ordie exhibitōis medicinaꝝ.6ᵐ. de q̄litate ⁊ nā medicinarum.7ᵐ. de curatiōe ſm ſpāles cās.8ᵐ.de remotione accītiū ꝯtingentiū.9ᵐ.de medicis ſimpli.⁊ cōpoſitis.⸿ De ꝑ dico.ꝙ ſi ſm nām retinētur mēſtrua nō eſt laborandū:in ꝓuocatione: vt cū ðficiunt rōe etatis.Si vō ꝑter nāȝ deficiūt ꝓuocari debet.⸿ Dicit Aui.ſra clauſura q̄ non curat̄ ⁊ opil'one orificiorū venarum:⁊ ob incarnationē vlcerū alleuiat̄ cū extractiōe ſanguis:vt ñ mltiplicen̄t:⁊ mūdificatio mr̄icis:⁊ cū vſu exercitiorū.⸿ Serap.ſi ex pāniculo ſuper os mr̄icis incidatur.Si ex ꝯſolidatione in ore mr̄icis difficilis eſt cura valde ⁊ forte dſperat̄ cura eius oino.⸿ De regimie dr̄.ꝙ regimen debet eſſe apitiuū.vnde Raſ.in diſio.Si retentio eſt ex ſanguine groſſo:⁊ frigore cura eſt cuȝ cibis ſubtiliatiuis:vt eſt aq̄ ciceris nigri ⁊ albi:cū aneto:cimio ⁊ oleo.⸿ Dn̄t quidā.danda ſunt diuretica vt cicer ru.faſeoli ru.⁊ ſi eſt ex ſiccitate nutriat̄ cibis hūidis:⁊ digeſtibilibus reſumptiuis ⁊ enutrientibus.⸿ Serap.ſi cā eſt magna regimen ſit ſubtiliatiuū.ſi ex pinguedine exercitium freq̄ns:⁊ cibi ſubtiliatiui:⁊ inciſiui.Si ab extenuatione bal.dulce vnctio hūectans:cibus multi nutrimēti potus vini antiqui:delicie quies ociū.⸿ Raſ. i diſio.ſi ex ſanguine pauco dilatatio in cibo ⁊ potu: ⁊ qui addit i mēſtruo ⁊ ſomnus ⁊ bal.⸿ De digōne.dicit quidā.ſi ex ſanguine:vel col'a digerat̄ cū oxizac.Si de frida digeratur cū oximelle.⸿ De 4ᵒ.dicit Uia.medicemur auferētes res illas.vñ ablatio venire ſolet.Flōmemus in vena media:donec cā mēſtruorū maior.ſ.añs erit ablata.deinde incipiendū a flōmia vene:que vocat̄ ſaphena:⁊ ſcarificatio pedū ſil'r valet:⁊ in flōmia ⁊ ſcarificatione ſanguinis parū auferat̄.⁊ i alio die ſil'r fiat de alio pede.⸿ Serap.cura eſt cū remotione cārū efficientiū.⁊ remotio eſt cum ꝯrio:vt ſi eſt ex āpate vel ꝯſtrictione ſtudeamᵒ plᵒ in curatione harū egritudinū.q2 q̄n ſanant̄:retentio remouetur.Et ſi ꝓhibetur ſanguis mēſtruus pp fluxū ſanguinis nariū:aut ex alio loco:oȝ vt trahat̄ ſanguis ille verſus inferiora cū ventoſis ſup crura:⁊ ſuper calcaneos.Et ventoſentur vene pedū.⸿ Raſ.in diſio.Et flōia ſaphene ex his ē que ꝓuocāt mēſtrua:poſitio ventoſaꝝ ſup femur.⸿ Alman.ventoſe ſub curuatura poplitis ponende ſunt:flōia fiat ex ſaphena.Poſtremo quoq3 vētoſe femori ſunt ſupponende.⁊c̄.⸿ Haly.ꝓdeſt in ꝯſtipatione mēſtruoꝝ flōia ſaphene:itroitus bal.⁊ ſup crura ſiciarū appoſitio:maxie cui ex mēſtruorū ꝯcluſiōe ad nares fit ſanguis miſſio.⸿ Aui.regimē eſt mouere ſanguineȝ ad mēſtrua cū fortitudie.⁊ ð illis que faciunt hoc eſt flōia ſaphene ⁊ vene q̄ eſt poſt cauiculā:⁊ ventoſe ſuper crus.⁊ calcaneū:⁊ q̄nq3 oȝ vt fiat flōmia ſup ſaphenā pedis alterius.⸿ Quidā flōmant ſaphenas:ſcarificāt ꝓprie calcaneū.flōmia vene poplitis ꝓuocat.Iteret̄ flōmia vtriuſq3 ptis:vel pedis parū ſemel:maxie i eſtate tpe mēſtruorum.Adoleſcētule in pᵃ q̄dra lune minuat̄ ſaphena.aut fiat ſcarificatio coxarū: tñ trahat̄ pᵃ.die parū de ſanguine:⁊ in alia die ſil'r de alia pte. purgatio fiat cuȝ yerapig. aut benedicta.⸿ Quidam dn̄t.vtplȝ ꝙ medici ſe opponunt accidenti:ſed euātio premittenda vt flōia ſaphene: vel magne vene ſub poplite:vel ſcarificatio in coxis iterius:ventoſa ēt ſine ſcarificatione ꝓpe vuluā poſita valȝ. hec.n.inclinat ⁊ euāt.Etiō mulieres quedā ꝑus ſteriles per minutionē pedis ꝯcipiūt:q2 opil'o ſoluitur: ⁊ matrix purgat̄.⸿ Dn̄t quidā.ſi ex colera:vel ſanguine digerat̄ cū oxizac. purgetur ab eo ꝙ purgat colerā:⁊ mundificat ſanguinē:⁊ eꝫ.3ᵃ die fiat ſtupha ð herbis calidis ⁊ fridis apitis.Exeūti a bal.det̄ aq̄ ciceri eq̄l'r crocᵒ ⁊ muſa enea cum vino decoc.artemiſie.Si ex frida cā digeratur cum oximelle purget̄ cū theodoricon.3ᵃ die fiat ſtupha cū calidis apitiuis vt calamēto origano.Exeunti detur aurea alexandrina ſine opio:vel trifera magna cū vino decoc. artemiſie.⸿ Itē in q̄cūq3 cā cum hūoris vitio fiant cauteria in cruribus ſupra vel ſub genu iterius.⸿ De 5ᵒ.dicit Raſ.in diſio.ꝙ in ꝓuocatione mēſtruorū cū medicinis ꝑ incipiendū a leuiori.deinde media poſtea fortiori:⁊ ventoſis in crurībᵒ añ horam egritudis duobus diebus. ⸿ Dn̄t qdā.ꝙ remedia debēt admiſtrari tpe mēſtruoꝝ q̄ñ.ſ.nā mouet̄.tūc.n.maxie iuuanda ē:vel iminente tpe mēſtruoꝝ.4.vel.5.diebus añ.q2 tunc maxie ꝯſequūtur effectum.⸿ De 6ᵒ.ꝑmiſſoꝝ.dicit qdā.ꝙ medicine i gn̄e debent eē:que mām inclinent inferiᵒ ad mr̄icē:⁊ inclinatam euēnt:⁊ h̄ in gn̄e debent eē amare: ⁊ maxie in tertio gradu.he ſunt duplices.q2 quedā ſunt amare terreſtres: ⁊ iſte dantur per os:⁊ alie amare ſunt acute ſubtiles:que extinſecus ponunt̄ ad vuluā per fomētationes in ſiccis ꝑ fumigationes in hūidis:⁊ hec calitate ſua apiūt:⁊ ſubtilitate ſua ſubintrāt:⁊ mām debilitant:⁊ exitui ꝑpāt.⸿ De 7ᵒ.ꝑmiſſoꝝ.dicit Haly.ſi ex āpate curet̄ āpa:ſi ex ſanguine groſſo opil'one:aut ꝯpl'one frida:que ſtrigit eſt vtēdū cal'is ſubtiliatiuis:vt eſt aniſum feniculuȝ apy ſe.⁊ cum aromatibᵒ cataplā:teſtat̄ nāq3 in h̄ vtilitatē eſſe mirabilem Hypo.ad circuitus ſanguis exhibēdos.Si vō eſt ex cicatrice alicuius vlceris cura eſt difficilis.ſed vtēduȝ eſt peſſarys mollitiuis:que ex anatis fiūt adipe:⁊ gallie: porci:medulla bouis:oleo viol'.⸿ Serap.ſi ex āpate vl' alio curatur cura illius.Si eſt ex ꝯſtrictione orificioruȝ venaꝝ ſufficit in ꝓuocatiōe euaporatio cū ſpēbus.ſic dixit optimus Hypo.in trac.5ᵒ.lib.affor.⁊ iſte eſt ſmo eiᵒ. Calefactio cū rebus arōaticis eſt ex eis q̄ ꝓuocāt ſanguinem mēſtruū.Si vō eſt ex pinguedine opilante:cura eſt minuere groſſitiē cū exercitio:cibis inciſiuis clyſteri peſſarys ſubtiliatiuis:⁊ ſi eſt pp extenuationē ex egritudie: remota egritudine ꝯfert bal.aq̄ dulcis: ⁊ inunctio cū olo humectāte:⁊ cibo multi nutrimēti:vino antiquo ⁊ geto: empl'o:⁊ peſſario lenitiuo:de medulla:⁊ mucillaginibus. Et ſi opil'o eſt pp pāniculū in ore mr̄icis cura eſt inciſio. ⸿ Raſ.in diſio.Si ex ſanguine groſſo cura eſt medicina ſubtiliatiua:⁊ fumigiū:⁊ ſuppoᵐ ꝓuocans.⸿ Dicunt qdam.ſi humor opilans:vel friditas coartans ſit cauſa. eodem mō ꝓuocat trifera magna ſine opio cū vino ðcoc. artemiſie:⁊ vinuȝ decoc.ſauine diptami:artemiſie:balſami bibitū:vel iniectū ſine mora operat̄.Si eſt ex ſiccitate reſumptiuis vtendū.⸿ Dicit quidā. ſi ex accidentibᵒ. aīe vt triſtitia conuertat̄ ad gaudiū.Si ex humoribᵒ ſuppoᵐ de maloterre potenter mēſtrua ꝓuocat.Item vrtica cum pipere ſupponat̄.⸿ Dn̄t quidā.ſi ex debilitate vīrtutis conforta eā.Si ex ſanguinis paucitate reſtaura.ſi ex groſſitie ſubtilia.ſil'r ſi ex mr̄icis corrugatiōe:vel friditate.da q̄ ſubtiliāt ſanguiēȝ:⁊ apiūt vt ſauina:q̄ calefaciūnt apiunt:⁊ mouent ad exitū.Trifera maxie poſt bal. quia tunc iuenit venas aptas per bal.Et valȝ ſuppoᵐ ð mirra ſtorace:thure acutis cū ſcamonea:que licȝ valeāt ad conſtringendū catarrū:tamen mēſtrua ꝓuocāt.⸿ Item radix barbaſi:vl' raffani cū puluere nigelle gith: ⁊ euforbÿ: ⁊ oia q̄ ꝓuocant lac:vel vrinaȝ: ꝓuocant mēſtrua: ſȝ debent eſſe fortiora.⸿ Dū vero ſumunt̄ medicine ad ꝓuocandū mēſtrua ſemp mulier pedes teneat in aqua cal'a: vt melius medicine trahantur inferius.⸿ Dicit qdaȝ.ſi ex frigiditate:groſſitie:vel viſcoſitate:opilatione:coartatione anguſtia vaſoruȝ:vel corrugatione:multū valȝ tyriaca cum.3.i.caſtorei:⁊ artemiſia trita:⁊ ſuper vmbilicuȝ

posita mẽstrua prouocat: que a vulgo flores dicũtur: qꝛ añq̃ veniãt mlier non ↄcipit. sic arbor añ tẽpus florum non fructificat: sed postea tm̃. ℭ De 8°. dicit qdã. ꝙ assũptio galbine multũ valet: ⁊ seqꝛ bal. diureticoꝝ: ⁊ calidorum ieiũno stõacho sanguine debilr exeunte: ⁊ cuꝫ dolore mltũ valet. ℭ De 9°. p̃missoꝝ. dicit Macer. artemisia educit menstrua: vrtica pellit mẽstrua: ⁊ aperit: scordeon educit secũdinã. rapa: sauina: acorus: calamentũ: pulegiũ: feniculum saturegia: saluia: enula: cepe: sinapis: serpiliuꝫ: centaurea: camedreos: marrubiũ: anetũ: betonica: camomla leuisticũ: caulis: origanũ: baccara: costũ: spica: ellꝰ: cipuꝫ: peonia: malua. ℭ Aui. in 2°. anisum: absinthiũ: sqlla: assarum. storax. armoniacũ. yreos. vrtica. camomilla. balsamus: abrotanũ: cepe. capilli veneris. castoreũ. opoponacũ. gentiana. poliũ. ypicon. spagꝰ. acorꝰ. aristol. nasturciũ. assa. colloquintida. fenugre. camedreos. cãepitheos: cuscute: cappari. apiũ. porrũ. laudanũ. caul. mirra. sinsibriũ. origanũ. liliũ. cassia. iunipus. fu. pip. calamẽtũ. peonia. cẽtaurea. costus. galbam. feniculus. enula. nigella. aleũ. thimum. ellꝰ. affodilus. lacrima asini. agaricus laurus.

ℭ Aui. in 3°. que bibunꝛ sunt calamentũ ⁊ decoctio eius cũ aq̃ mell: ⁊ sauina est fortior: ⁊ pulegiũ est forte valde: ⁊ cinamũ. castoreũ. decoctio enule vel faseoloꝝ ru. Suppoꝰ fiant de pulpa collogntide. centaurea. castoreo. serapino. ⁊ suffumigatio. cum collogntida ꝓuocat in dispõne.

ℭ Haly. calefactio cum aromatibus est sicut spica. cassia. cinamum. xillobalsamus. nuxmuscata. gallia. costus. amomum. oĩa vel plura trita coquanꝛ in aqua: ⁊ in sacco posita: lanco. vmblico. ⁊ pectini calida apponãt. ℭ Serap. medicine simplices sꝛ castoreũ. epithimũ. euforbiũ piper. anisum. petrosilinũ. sinapis. nasturciũ. nigella. calamentũ. acorus. assarũ. ciperũ. radix lily celestis. ⁊ serpentarie. spica. cassia. flos. sqnanti. cinamũ. mirra. decoc. enule. pulegy. armoniacũ. serapinũ. ℭ De mõ fomẽtationis dicit. fac sedere mulierẽ sup sedem: ⁊ pone canulã in orificio vasis in quo est decoctio ⁊ coopi ipsaꝫ ab omnibus lateribus: ⁊ sit caput canule in directo vulue mulierꝭ calefiat cũ ea q̃tũ est pot: vt toleret: vt calefiat. est eniꝫ ei iuuamentũ valde. Et si vis vt sedeat in aqua calida. s. decoc. camomille. melliloti. calamẽti. pulegy. ↄfert ei iuuamentum mirabile. ℭ Ras. in alman. troc. de mirra ↄferunt valde. ℭ Quidã dñt. medicie simplices: que per os dantur sunt sauina. pulegiũ. q̃ exteriꝰ. oppopõacũ. absinthiũ. artemisia. Et composite: vt trifera magna tyriaca.

ℭ Exterius dãtur simplices mirra. migella eufor.m: sed medicine: q̃ danꝛ p os danꝛ in ligda suba: vt non diu morentur in stõ: sed descẽdãt ad matricẽ. vñ ẽt ellꝰia distẽpãtur. ℭ Dñt quidã. fiat fomẽtatio cum calamento pulegio. folys lauri. sedente muliere super scãno perforato: vel fiat fumigiuꝫ cum calidis spẽbus vt mirra. castoreo. positis supra carbones. vngatur ẽt circa vmblicuꝫ: ⁊ sub cum oleo laurino. Decoctio calamẽti ꝓuocat menstrua.

ℭ Gal. in expimentis: sola decoctio iunipi ꝓuocat: ⁊ hec oĩa fiant tpe cursus soliti mẽstruoꝝ.

ℭ De fluxu mẽstruoꝝ. Cap. CXX.

De fluxu mẽstruorum. notanda sunt. 8. p̃m. de noie. 2m. de diffõne. 3m. de spẽbus. 4m. de causis. 5m. de nocumẽtis que sequunꝛ. 6m. de signis. 7m. que facilis: ⁊ difficilis curatiõis. 8m. de modo curationis.

De primo dico. ꝙ haly. fluxũ mẽstruoꝝ vocat eruptionẽ sanguinis ex mr̃ice. Quidam dicit. ꝙ fluxus mẽstruoꝝ ꝓfluuiũ mr̃icis appellaꝛ. ℭ Ras. in almanso. loquitur de superfluitate mẽstruorum. Mẽstrua vo a mulieribꝰ: ⁊ vlgaribꝰ flores dicunꝛ.

Haly. sic diffinit fluxus menstruorum est multa sanguinis egressio ex matrice.

De speciebus dicit Auic. ꝙ superfluitas cursus menstruoruꝫ. qñq̃ est ꝭm viam nãe: que expellit supfluitates qd quidẽ est laudabile: cũ non perducit ad supfluã turpitudinẽ ⁊ cursum: quo non indigetur: ⁊ quedaꝫ est ꝭm semitam egritudinis: aut dispositionem in matrice.

De causis dicit Haly. ꝙ fit ex debilitate retẽtiue: aut sanguinis subtilitate: ⁊ acumine: aut ex multitudine sanguis: ⁊ venarũ matricis aptõe pp humorem acutuꝫ: aut corrosionẽ: aut rupturam: aut imoderata partus sanguinis: aut fetus egressiõe mortui cum fiat aborsus. ℭ Almã. in disio. fit ex multo sanguie ⁊ acuitate: ⁊ subtilitate: ⁊ pp difficilẽ ptũ: ⁊ emorroydas: ⁊ ragadias ⁊ pp pcussionẽ. ℭ Serap. eruptio sanguis ex mr̃ice fit pp debilitatẽ venarũ ⁊ artariarũ in qbꝰ retinenꝛ vel pp acuitatẽ sanguis: vt nõ remaneat in eis pp subtilitatẽ suã: ⁊ pp mltitudinẽ eiꝰ: vt ipleat vasa: ⁊ extẽdat: vl pp solonẽ ↄtinui: vel aborsuꝫ donec mulier appropinq̃t pditioni: ⁊ fit ẽt qñ parit partũ cõpletũ. ℭ Dñt qdaꝫ. nimius fluxus fit ex habũdãtia hũorũ: vel subtilitate: vel acumine: vel largitate: aut fissura venarũ: vl exitu fetus añq̃ aietur: vel ex nimia ↄpssiõe in ptu: vel ex emorroydibus: vel p̃ncipalr ex humorũ habũdãtia: vl acumine. ℭ Aui. supfluũ fit fluxꝰ pp dispõnẽ in mr̃ice. s. dilatãteꝫ: ⁊ illa ẽ deterior. q̃ fit ex mala ↄplone: vl vlcere: vl corrosiõe: vl emorroydibꝰ: vl fricatõe: vl ragadys: vl aptione orificiorũ venarũ abscissiõe: vel fixura pp cãm corpeaꝫ: aut extrisecã: ex pcussione: casu ⁊ silibꝰ. aut pp malitiam partus. Fit ẽt cã sanguis pp mltitudinẽ eiꝰ: ⁊ exitũ cum virtute: nãlis aũt fluxus: ⁊ q fit ex sanguine multo in hoc ↄueniunt: qꝛ vterqꝫ nõ retinenꝛ: nisi cuꝫ adest debilitas: ⁊ fit pp grauitatẽ sanguinis sup corpꝰ pp debilitatẽ eiꝰ: licꝫ sanguis non egrediatur in q̃to: ⁊ quali fit pp nocumẽtũ sanguis: aut tenuitatẽ: aut calitatẽ: aut pp mltã aq̊sitatẽ. licꝫ oĩs fluxus sanguinis incipiat paulatim subtilis. deinde ꝑueniat ad grossitiẽ. deide descendit ⁊ venit ad subtilitatẽ ⁊ paucitatẽ: ⁊ aquositatẽ. Et h̃ ẽ dispõ i oĩ fluxu sanguinis ex q̃cũq̃ cã fit. Et cã hꝰẽ: qꝛ cã vẽarũ ⁊ icessus vẽtositatꝭ sunt in p̃nꝰstricta. ⁊ i fine ẽt ↄstrigunꝛ pp siccitatẽ.

ℭ Viaꝰ. fluxꝰ pluisq̃ oꝫ: vl de organis erit aptꝭ i vulua siue crepatꝭ. ⁊ tc̃ sanguis subito: ⁊ velociter exit rubeꝰ ⁊ clarus: vl ex mã cũ augenꝛ sua q̃titate pp nimiã suauitatem multã comestionẽ: vl q̃litatẽ: vt si fit ex acuta cola: vl flãte salso: vl ex acumie sanguis quẽ vlua retinenꝛ nõ possit. ℭ Dñt. cãe p̃mitiue vt aer hũidꝰ mltiplicans hũores. vñ Aui. mlieres tpe pluiali mẽstruis habũdãt: exercitiũ forte ⁊ subitũ pꝰ replonẽ. maxie i nõ ↄsuetꝭ. bal. calꝫ ⁊ hũidũ dilatãs vias: cibꝰ ⁊ potꝰ mltiplicãs sãguinẽ maxie colicũ: vel aliũ acutũ. ⁊ maxie diureticũ: somnus multus. vnde humores trahant interius. Coytus immoderatus ꝓpter quẽ fit venaꝝ apertio. ℭ Causa añs cõplonalis vt frigiditas. Compositionalis vt venaꝝ largitas. ℭ Humoralis. vt humoruꝫ mala q̃titas vel qualitas. ℭ Ex parte organi: vt si vene aperiuntur pp calidũ: vel rumpuntur ꝓpter extrinseca: vel corroduntur a materia mala. Causa coniuncta est causa imediata ⁊ intrinseca. ℭ Dicũt quidam fit ex apertione venaruꝫ: vel ruptura: propter casuꝫ saltum: vel cibo nimio vel emorroydibus in collo matricis exteriori.

De nocumẽtis dic haly. si sãgnis fluxꝰ imoderatꝰ fiat colorꝭ cõpis fit mutatio: ⁊ extenuatio ipiꝰ pedũ i flaꝰ digõnis cõruꝰ. ⁊ si imotmo oio fiat nõnũq̃ mler ꝑdit

¶ Sera. ⁊ sequunť illā cui accidit hec egritudo mutatio coloris tumor pedū iflatio reliq corpis: coloris citrinitas ⁊ vt cibi digō corrūpať. Si flux⁹ nō cessat. diē Uiati. patiunť mulieres coloris mutationē: fastidiū: maciē: ydropisiz: q꞉ epar pp̄ h̄ necesse ē: vt refrigescat: ⁊ actio sua deficiat. ¶ Aui. cū supfluit fluxus debilis fit appetit⁹: ⁊ digestio: iflatio extremoꝝ: ⁊ corpis malitia coloris: ⁊ qnq꞉ ydrops: ⁊ qñz dñiuz colere: q̄re fiūt febres colerice mordicatiue: ⁊ fiūt opilōnes: dolor in dorso pp̄ tensionē neruorum ibi positorum.

De signis

diē Uia. si de venis aptis vel crepatis sanguis subito ⁊ velociter exit ru. clarus. ¶ Si vō mā ē colᷓa color rube⁹: si flātica alb⁹. si sanguiea ru. ¶ Diuisiões. si ex dñio vni⁹ hūoris appz illō i exitu ex colore: ⁊ q̄litate ipsi⁹. Si ex mľto sangᶜ corp⁹ ē forte: nec debilitať: nec color alterať a nāli. ¶ Si ex subtilitate sanguis: ⁊ acuitate signa sunt debilitas corporis: alteratio coloris: tenuitas ei⁹ qō currit de sanguie. Si ex vlcere signa sūt fetor eius qō currit magn⁹: ⁊ qō ē virus subtile nō cōfirmatum ⁊c. ¶ Aui. expulsiōis nālis sigᵐ ē p̄uatio nocumēti: imo presentia iuuamēti: nec ē alteratio corpis: ⁊ plᷓm aduenit pinguib⁹: ⁊ sciť dñiuz hūoris vt exciteť sanguis: ⁊ ɔsidereť. vtꝝ color sit alb⁹ citrinus: niger vel purpure⁹. Si ē ex ð bili mr̄ice: ⁊ aptione venaꝝ sigᵐ ē exit⁹ sanguis puri sine dolore. ¶ Si ē sanguis subtilitate cū aquosa mā: sāguis est aquosus nō calidus: noceť cū stipticis: ⁊ appet qñz sic impḡnatio ⁊ accūtia ptus: q̄re parit humiditatē ⁊ lacerti corpis sūt molles. Et qñq꞉ nocēt diuretica pp̄ calorē: q꞉ addūt i aquositate sanguis. ¶ Si a corrosiōe paulatim exit q̄si fex ⁊ ꝓprie qñ ē a venis: ⁊ nō ab arterys. ¶ Dñt quidā. si sanguis abūdat ⁊ iflatio ē venaꝝ: ⁊ replō corporis: sanguis exit ru. clarus. Si ex acumie p arsurā: ⁊ igneū calorē. Si ex liq̄ditate sciť p ei⁹ aquositatē. ¶ Sigᵃ humoꝝ dñantiū ꝓ pō colore sciunť. Jntingať pānus menstruis: ⁊ sicceť: ⁊ color appet: vel leuiter lauatus p̄ntatus medico colorē repn̄tat. ¶ Si pp̄ hūoꝝ abūdātiaz corp⁹ p̄us ɔfortať q̄ꝫ debiliteť: color mulieris clarificatur: nec est cōstringēdus: nisi v̄tus debilitetur.

De septimo

p̄missoꝝ. diē Rať. in diuisio. q̄ꝫ si sit ex multo sangnie nō laboreť in retētiōe ei⁹: dū nō appet debilitas: ⁊ nō fit alteratio in colore: nisi sit egressio plurima valde nocēs egro: tūc oz. n. vt flōmeť basilica. ¶ Dicit q̄dā. h̄ passio si sit ex acumie maxie difficile curať: si antiq̄tur. Ex quo. n. orificia venarū lōgo tēpore sūt apta difficile solidanť: tētādum tñ est. ¶ Dñt q̄dā. si est pp̄ q̄ntitatē multā sanguis: vel hūoruz nullo mō strigať a p̄n°: nisi debilitatē timeamus.

De modo

curatiōis notāda sūt. 6. p̄ᵐ de regie. 2ᵐ de eūone. 3ᵐ ð attractiōe siue ðriuatiōe ad oppoᵐ. 4ᵐ de q̄litate: ⁊ nā mediciaꝝ. 5ᵐ ð destructiōe cāe: ⁊ eūone ƀz cās. 6ᵐ de medicis simplicibus ⁊ cōpositis: ⁊ remedys localib⁹. ¶ De p̄ dicit Auic. oz vt patiēs fluxū sanguis cibeť: cū eis q̄ sūt sicut vitella ouoꝝ sorbiliū: ⁊ cū oi. qō velocis digōnis cōfortatiuo. Et qñq꞉ oz vt cibēť cū aq̄ carnis q̄ acetosa facta sit cum sumac: ⁊ aq̄ acetosa ⁊ potub⁹ boni odoris: ⁊ carne bona: qñ sūt necessary: ⁊ silᷓr sorbitiōib⁹ hūidis ⁊ sanich: ⁊ amilo: et vino nouo dulci grosso: ⁊ vitet antiquū subtile: ⁊ qñz cōuenit vinū molle recēs. Jn fluxu calᷓo diē. cibi sint añq꞉ indigeāt viuificatione v̄tutis: carnes edine aues montane: ⁊ lētes aceto ɔdite: q̄ oia sint frida. Et vitēt oēm cibū actu calᷓz: aut potentia. ¶ Et i facto ex tenuitate ⁊ aq̄sitate diē. ⁊ oz penit⁹ vt iclineť i medicinis ⁊ cibis ad illō qō exiccat ⁊ igrossat sanguinē. ¶ Quidā dñt. iaceāt i obscuro loco: ⁊ lecto capite plano. ¶ Serap. si ex ðbilitate virtutis retinētis expedit vti desiccantibus ⁊ stringentib⁹ cibis ⁊ soꝝ ɔforta cū cibis ⁊ potib⁹ siccis ⁊ stipticis. ¶ Diuisiones. si ex subtilitate ⁊ acuitate sanguis deně cibi ⁊ potus acetosi fridi i stiptici igrossātes sanguinez: sic granata acetosa: lentes: berberi: agresta: citonia sumac: ⁊ opilatiua: ⁊ ɔglutinatiua: sic amilū attriplices panis sicc⁹. ¶ Alm. p supfluitate mēstruorum i comestiōe stipticis vtať cibis. ¶ Diē q̄dā. vtanť sanguinē viscosuz gnāntib⁹ nō liq̄dū: sic sauich: siue sugole de tritico: ⁊ lagana: caseus recens: ⁊ oia pastilia. ¶ Quidā cōmēdāt speltā itubā: risuz: lactucas vel colūbas coctas cū myrtellis p̄dices. ¶ Dñt quidā. deně ispissantia sanguinē: sic miliū: triticū: risuz cocta cū lacte pecorino: vel vacino. ¶ Uia. p̄dices dem⁹: ⁊ fasianos i cibo. ¶ Haly. si ex sanguis subtilitate cibos da iclinātes i grossitie. ¶ De eūone. diē Aui. i facta ƀz semitā expulsiōis nālis: vlᷓa replōne sanguis: flōmia excusat: q꞉ expellit replōnē ⁊ trahit māz ad ɔriuz. ¶ Et si colᷓa ē cā: eūa cum mirabolᷓ. ⁊ fumo terre: pp̄ illō qō ē i vtrisq꞉ de v̄tute stiptica. ¶ Uia si flux⁹ augeť: ⁊ extiguere velim⁹ in supiorib⁹ flōmem⁹: vt mā sursuz trahať. h̄ fit si sanguis est i cā. ¶ Si vō sit colᷓa ru. da catarticum colere purgatiuuz: silᷓr i flāte ⁊ colᷓa nigra. ¶ Haly. si flux⁹ ē sanguis copia: minutionē impa basilice: ⁊ q̄ntuz opz trahe. Si sit ali⁹ hūor illū eūa: ⁊ maxie p vomitū: qm̄ māz ad supiora reducit. ¶ Sera. si solus sanguis abūdat flōma ex iunctura: si cū alio hūore: icipe cū mūdificatione illi⁹ hūoris vicētis. ¶ Diuisiōes. si hūor abūdat p̄ᵃ cura ē cuz eo qō exhibit chimū dñantē. Si ex sāgᶜ cū supfluit flōmeť basilica. ¶ Et si sit post p̄cussionē flōma basilicā. ¶ Quidā. si mľta sint mēstrua p̄ flōmeť epatica: ⁊ vena sub cauiclᷓa pedis iteri⁹: si sit ex furia sanguis fiat flōmia pua: ð epatica: ⁊ apiať saphena iterior: scarificatio fiat iter vtrasq꞉ anchas. ¶ Et i fluxu pp̄ emorroydas flōma saphenam. ¶ Si sit ex casu vel p̄cussiōe flōma basilicā. ¶ De ðriuatiōe ad oppᵐ dico q̄ꝫ deriuatio fit p fricationē supiorū: ⁊ ɔstrictionē ⁊ motū: ⁊ vomitū: ⁊ p flōmiā ⁊ scarificatōez supioꝝ: vñ Haly. Et cū nō tolliť flux⁹: siccias sub mamillis apponere oz: brachiaq꞉ cū fassys strigere fortius: qm̄ ad supiora sic subtolleť mā ⁊ fluxus cessabit. ¶ Uiati. ēt flōmat i supiorib⁹: vt mā sursuz trahať. ¶ Serap. si administras oia ista: ⁊ nō tollitur eruptio sanguis pone sub mamillis vētosaz magnā: q꞉ sanguinē trahit supi⁹ ex venis mr̄icis: ⁊ ponūť sub mamillᷓ ⁊ ñ supra: vt ñ recipiāt superfluitates q̄ trahūť ad eas: q꞉ sūt mollis carnis: ⁊ vētosa sit magᵃ: vt accipiat magᵐ locū ex venis. Et si ponāť vētose sup mamillas ñ trahēt: q꞉ loc⁹ sup mamillas ē vacuus ab istis venis. Sit gᵒ ñ supra mamillas: q꞉ nō traheret: nec i mamillis: q꞉ mamille nimis lederentur: sed sub. ¶ Rať. i diuiť. si ex sangᶜ mľto flōmeť basilica ⁊ stringāť radices mamillaꝝ istita. ¶ Aui. cū supfluit flux⁹ oz vt ligēť ābe man⁹ a radice adiutorioꝝ: deide ponāť ventose i iferiori p̄te mamille. ¶ Et eligať vētosa magᵃ. Jpa eni retinet sanguinē i hora sua. ¶ Quidā dñt. q̄ꝫ flōᵃ basilice replōnē minuit: acuiñ extiguit: ⁊ mām ad ɔriū trahit. ¶ Diē q̄dā. vētosa cū scarificatōe ponāť sub mamillᷓ sine scarifiᵒⁿᵉ sup mamillas: ⁊ tāta sit vētosa q̄ꝫ totā mamillā claudat i se: ⁊ silᷓr mamillas. ¶ De 4° diē Aui. q̄dā dñt. ⁊ ceᵐ capᵐ vnū. si cura oz eē ɔpoᵗᵃ ex mūdifiᶜⁿᵉ ⁊ stipᵗᵉ ⁊ ɔfortatōe. s. vt p̄ mūdificeť cū sauia: deiñ ɔforteť vt nō recipiat supfluitates: sz lz h̄ sit innatiuū. alñ tñ puris stipticis vtēdū ē. ¶ Dñt q̄dā. gnāle ē i oi fluxu vti mūdificatiuis: tractiuis ad ɔriū ⁊ stipticis. Uia. vlᷓr ē medicādū sic i fluxu sāguis ð pectore. Sera. cura ē ðstructio cāe efficiētis. Sp̄ālis vō qualitas medicinaꝝ i sequēti dicetur quesito. ¶ De q̄nto. diē Haly. si sit ex debilitate virtutis retinētis expedit vti desiccantibus ⁊ stringentib⁹ cibis ⁊

medicis. Auic. si cã sit debilitas m̃ricis: aggrega ad me/
dicias stipticas: ⁊ medicias ꝯfortatiuas cũ sua aromatici/
tate ⁊ ꝓprietate sua. ¶ Haly. si ex acumie ⁊ subtilitate re
frigerãtia adhiberi oꝫ ⁊ strigẽtia. ¶ Aui. Et si cã ẽ aquo/
sitas cura ẽ ꝓuocatio: ⁊ attractio eiꝰ ad cutem: ⁊ deẽ tunc
in potu de dragãto gũmi arabi. ⁊ opatio sit cũ ꝓuocatiõe:
⁊ sudatiõe cũ ꝓuocatione. Uerbi grã. cũ assaro vice vna
cum pãno aspero per fricationem vice alia. ¶ Serap. si
eruptio fit ꝓpter acuitatẽ ⁊ subtilitatem sanguinis suffi/
cit in ea extinctio ⁊ equatio. ¶ Diuisiones. si est ꝑꝑ debi
litatem ⁊ acuitatẽ sanguinis cõferunt acetosa frigida: sti/
ptica: igrossantia sanguinẽ opilatiua ꝯglutiatina. ¶ Dñt
quidã. si sit ex liqditate sangnis deẽ dyacodion zuccaꝝ
ro. ⁊ inspissantia sanguinẽ sicut miliuꝫ. ¶ Dñt. si ex acu/
mine humoꝝ ꝯtẽpereẽ cũ decoctiõe prunoꝝ vio. cassiaf.
tamarindis: ⁊ reubar. ¶ Haly. si ex venaꝝ sit fissura et
corrosiõe: opꝫ vti ꝯsolidantibꝰ carnẽ adducẽtibus: ⁊ vl/
cera desiccantibꝰ vt aloe sarcocolla. thus. ¶ Auicẽ. si cã
est vlcus cura cũ glutinatiuis stipticis ⁊ diureticis. ⁊ cõ/
fert cerotum de balaustia: plumbo vsto: cera oleo rosa. si
superponaẽ. ¶ Sera. corrosio: ruptura: herpes estiome/
nus cũ medicinis ꝯueniẽtibꝰ eis. ¶ Raf. i diui. si ex vl/
cere post flõmiã basilice: cura est clystere cuꝫ aq̃ mellis
vice vna: ⁊ cũ medicinis ꝯueniẽtibꝰ vlceribus vice alia.
¶ Dñt qdaꝫ. si ex ragadys m̃ricis: vel vlceribꝰ ꝑcedant
mũdificatiua saniei: sicut aq̃ mellis: sex caprinũ: deinde
sequanẽ ꝯsolidãtia. Si ex ruptura ꝯsolidatiuis vtẽdũ ife
rius ⁊ supius: vt athanasia micleta. ¶ Raf. in diuif. si ẽ
ex ꝑcussione cura ẽ flõmia troc. de karabe: clystere icar/
natiuuꝫ vlceꝝ hũidoꝝ. s. ani: vge: m̃ricis: vesice: ⁊ testicu/
loꝝ. ¶ Raf. in diui. si sit ꝑꝑ emorroydas in m̃rice cura
est flõmia basilice: ⁊ troc. de karabe. ¶ Sera. si ex multo
sanguine solo flõma basilicã: si aliꝰ hũoꝛ dñatur euã per
secessuꝫ ⁊ vomitũ: deide cũ medicis strige. ¶ Si ex mi/
xto cũ alio hũoꝛe: tũc icipe mũdificare hũoꝛẽ vincẽtẽ: et
scitur h̃ ex coloꝛe: etate: ⁊ forma. ¶ Diuisiões. si ex m̃lto
sangᶜ non stringaẽ nisi nimis supfluat ⁊ debiliteẽ: ⁊ coloꝛ
altereẽ: qꝛ tũc flõmeẽ: strigantẽ radices mamillaꝝ: colli/
ria retinẽtia mẽstrua supponãẽ: sedeat i aq̃ frida. ¶ Aui.
si fluxus est nãlis: vel sit a repletiõe ⁊ grauedie sanguis:
nõ retineaẽ: nisi vtus debiliteẽ: ⁊ flõmia excusat. ¶ Dñt
quidã. fumigeẽ cũ stipticis balneeẽ. Exeũti a bal. vel stu
pha deẽ triphera magna cũ opio cũ eq̃li mixtura mycle/
te: ⁊ acuatur cũ. ʒ. i. sanguis drac. ⁊ distẽpereẽ scuꝫ pluuia/
na. ¶ Si ex ptu difficili sanguis igrosseẽ: deneẽ troc. con/
strictiui ⁊c. ¶ Diuisiões. si sit post difficilẽ ptũ ꝯferunt
oĩa q̃ igrossant sanguinẽ: ⁊ troc. de karabe. ¶ De 6ᵒ dicit
Auic. 2. cano. ꝓhibet fluxũ mẽstruoꝝ: myrtha: acatia: sg/
nantũ: antimoniũ: iusqamus: stercus capre siccũ cum la/
na: cortex nucis: balaustia: radix acetose: scoria ferri: bol.
arme. olibanũ: mastix: aq̃ aluminosa: nenuphar: sempui/
ua: sumach spica: citonia: solatrum: lens: reubarbaꝝ: ema
thites: xilocaractl. ¶ Auic. in. 3ᵒ canoñ. de medicis cõibꝰ
fluxui sanguis acuto: calido: arnoglosa ẽ melioꝛ. imo non
est ei par: ⁊ bibita iniecta in cronica: ⁊ nõ cronica troc. de
spodio. Medicia vltimi iuuamñti. ℞. terre sigil. boli ar.
alumis gallaꝝ. sang. drac. añ. ʒ. i. cãphoꝛe grañ. ij. ⁊ gallie
sexta. ʒ. i. cũ. ℥. i. sirupi myrthini. ¶ Viati. ꝯstrictiua sun
acatia: corallus: gũmi: sem̃ myrthe: balaustie: sem̃ portul't
bol. cornu cerui cõcula marina. ¶ Haly. refert aũt Sa.
sufficere ad fluxũ mulieris tollẽdũ clystere aq̃ arnoglo.
solius. ¶ Quidã dñt. ꝙ flos papaueris ru. ꝓuocat men/
strua statiꝫ: ⁊ iterficit fetũ: cẽtaurea silr: suffumigatio cuꝫ
collogn. sola ꝓuocat mẽstrua. ¶ Ait Sa. hãc medicinaꝫ
ꝓbaui: q̃ semꝑ ꝓuocat mẽstrua oĩ hoꝛa sine nocumñto: sꝫ
daẽ post minutionẽ tibiaꝝ castoꝛei. ʒ. 5. pulegij. ʒ. i. pistẽ/
tur: ⁊ cũ melle misceanẽ zuccaꝝ ro. ⁊ dragantum. bal. sti/
pticũ nõ nimis calidũ: deinde athanasia vel mycleta fu/
mi gũmi de vinacia. ꝯfert in olla noua rosa nouella cum
athanasia: ⁊ athanasia cũ succo plãtagis emathites cum
aq̃ rof. radix ꝯsolide maioꝛis comesta ⁊ fomẽtata valꝫ.
deẽ in potu pul. radic. ꝯsolide maioꝛis cũ sanguie dra. et
cynamomo. ¶ Dñt qdã. mẽstruoꝝ fluẽtiuꝫ cura ẽ sicut
in dissinteria: spica ꝓprietatẽ hꝫ i retinẽdo fluxũ m̃ricis.
Rasis in Alman. ꝑ ꝯstrigẽdis mẽstruis de karabe troc.
medicia q̃ sup oĩa valꝫ stepha non. pul. cornu cerui vsti:
carte cõbuste. añ. ¶ Et Sa. qdẽ. optimꝰ dixit ꝙ vidit cõ/
tinuare fluxũ q̃tuoꝛ diebꝰ ꝯtiᵍ: ⁊ dedit stiptica itus ⁊ ex̃
⁊ nihil ꝯtulit: sꝫ postea dedit succũ arnogl. ⁊ clysterizauit
m̃riceꝫ cũ eo: ⁊ statiꝫ strixit. ¶ Et sit clystere. ℥. 9. sꝫ ꝯsue/
tudo ẽ miscere cũ eis strigẽtia sanguinẽ sicut acatia. Et si
egritudo est in quibusdam vasis sufficit arnogl. aloe ter/
ra sigillata.

¶ De suffocatione matricis. Cap. CXXI.

DE suffocatione m̃ricis no/
tãda sũt. 12.
pᵐ de noie ⁊ cã nominis. 2ᵐ de diffini/
tione. 3ᵐ de spẽbus. 4ᵐ qbus magis ac
cidit: ⁊ qbus minus: ⁊ in quo tẽpoꝛe. 5ᵐ
de modo fiendi. 6ᵐ de q̃litate ⁊ nã pas/
sionis. 7ᵐ d̃ ꝯuenĩẽtia ⁊ dñia eiꝰ ad q̃sdã
alias passiões. 8ᵐ de accñtibꝰ sine nocumẽtis ⁊ passiõi/
bus q̃ sequunẽ ad eã. 9ᵐ de mõ terminatiõis eiꝰ. 10ᵐ d̃
mõ afflictiõis. 11ᵐ de signis. 12ᵐ de mõ curationis.

De primo dico ꝙ Hyp. in. 5ª ꝑtic. affoꝛis. hanc
passionẽ noiat ꝑcipitationeꝫ m̃ricis:
sed medici vtplꝛm noiant suffocationẽ m̃ricis: vel p̃foca/
tionẽ m̃ricis. Et cã huiꝰ nois ẜm Cõstã. in pãtegni est. qꝛ
fumus resolutus a spermate: vel mẽstruo ascẽdit ad dya
phragma: ⁊ dyaphragma cõicat cũ gula q̃ est istr̃ꝫ vocis.
¶ Dñt qdam. ꝙ hec passio denomiatur a suo effectu. qꝛ
mulieres sepe inde suffocanẽ. ¶ Naꝫ matrix de suo loco
mota supius eleuaẽ: vñ ꝯprimiẽ dyafragma quo cõpres/
so cõprimunẽ spũalia ⁊ coꝛ: vñ coꝛ nõ põt dilatari neqꝫ
pulmo: nec aerẽ attrahere: nec fumos: nec vapoꝛes expel
lere: ⁊ sic suffocatio sequitur. Nec dr̃ suffocatio matricis:
qꝛ hec sit ꝓprietas m̃ricis: sed qꝛ mulier vr̃ suffocari.

De diffinitione dicit Haly. m̃ricis suffoca/
tio anhelitꝰ ẽ ablatio vl' ces/
satio. ¶ Sera. ex m̃rice frida p̃focatio est ascẽsus m̃ricis
ad supioꝛa. ¶ Aui. p̃focatio m̃ricis ẽ egritudo silis epil'ie
⁊ sincopi: cuius initiũ ẽ ex m̃rice: ⁊ ꝑuenit ad cõitatẽ foꝛ/
teꝫ coꝛdis ⁊ cerebꝛi mediatiõe velamis ⁊ rhetis: ⁊ venaꝝ
pulsatiliũ ⁊ qetaꝝ. ¶ Dñt qdã. suffocatio m̃ricis ẽ passio
in q̃ mulier pene vr̃ suffocari m̃rice spũalia cõprimente:
vel est ablatio sensus ⁊ motus voluntarij a matrice ꝓ/
uenientis.

De spẽbus ponit Aui. ꝙ q̃daꝫ est mẽstrualis: q̃/
daꝫ spermatica. Nã fumi corrupti a
corrupto spermate: vel corrupto sanguine menstruo ele/
uati inficiunt superioꝛa.

De quarto dic̃ Auicẽ. ꝙ retẽtio menstruoꝝ: aut
spmatis accidit adolescẽtibꝰ viripo/
tẽtibꝰ i pmis cum sunt viripotẽtes: ⁊ virginibꝰ ⁊ viduis.
¶ Sera. plꝫ qdẽ aduenit hec egritudo mulieribꝰ viduis
⁊ alijs qbꝰ mẽstrua abscindunẽ. Haly. passio hec aduenit
mlieribꝰ iuuenibꝰ magnis ⁊ viduis ꝑꝑ nimiũ eaꝝ ad coy/
tũ d̃sideriũ qꝛ ex mẽstruis plurimis ꝯclusis fit h̃ paᵒ. ra/
rissime fit i maritatꝭ: qꝛ i eis spma nõ ꝯcludiẽ cũ spmatis
ꝯclusio maioꝛ sit cã huius passionis. ¶ Accidit ẽt viduis

que nõ pariũt ꝓpter incõmodũ: qđ accidit in sīris spmatis: aut venis per q̃s menstruoꝝ decurrit sanguis: ↄcludunt͂ g̊ spma ⁊ mẽstruũ maxīe si mulier non concipiat. ¶ Uia. plurime vidue patiunt͂ h̃. p̃us maritate pturiẽtes sepissime: silr̃ puellis plus accidit: cũ ad etatẽ pueniũt neq̧ cohabitẽt masculis: sperma. n. coadunat͂ i ipsis: qđ expellere sic in masculis necesse ẽ. Et cũ mulier non habet masculũ adunat͂ sperma. ¶ Quidaꝫ dñt. fit sepe i viduis ↄtinentibꝰ ⁊ virgibꝰ: in q̄bus cũ a venere abstineãt sperma corrũpit͂: ⁊ in venenosaꝫ transit humiditatẽ.

De quinto

dic̃ Haly. fit ex replõne in mr̃ice est ex spmatis retentiõe: cũq̧ coytui assueuerint ab vsu remouent͂. vñ sperma i vasis multiplicat͂: ⁊ cõdensat͂: ⁊ calorẽ mergit nãlẽ ⁊ extinguit: ⁊ mr̃icis refrigerat͂ ↄplõ. Fit ẽt ex sanguis mẽstrui ↄstipatione in mr̃ice multiplici: vnde calor nãlis suffocat͂ ⁊ extiguit͂. ¶ Uia. cã est corruptio spmatis: ⁊ multitudo eiꝰ: ⁊ fit qñ diu remota ẽ mulier a masculo: vñ spma auget͂ ⁊ corrũpit͂: ⁊ q̃si venenũ efficit͂. ¶ Fit ex mẽstrui ẽt ablatiõe: et si sperma auget͂: ⁊ mẽstrua auferant͂. Uiati. ex spermate in mr̃ice coadunato fridꝰ fumus ascẽdit ad dyafragma: ⁊ dyafragma ⁊ vulua sunt ↄiuncta: ⁊ dyafragma cũ gula ⁊ instrumẽtis vocis. ¶ Sera. fit ex abscissiõe spmatis ⁊ mẽstruoꝝ: sed vidi plr̃m accidere viduis: q̃uis mẽstrua nõ essent abscissa: ⁊ qñ ẽt sunt abscissa. ¶ Signat g̊ nobis h̃ q̧ euentus eiꝰ est abscissiõe spermatis ꝓp̃e. q̃uis enim mẽstrua faciant accidere accñtia multa. s. egritudies melãcolicas: sincopim. nauseam: ↄstrictionem anhelitus: tñ non est de ꝓprietate eoꝝ vt faciant abscissionẽ accidere anhelitus. Et sic spermati est virtus magni iuuamĩti i nã: q2 iuuat ad renouãdũ genus: ⁊ renouationem prolis. silr̃ si est egressum a natura est virtus eiin malitia. ¶ Auic. Causa est retentio menstruorum: aut spermatis quando ↄuertit͂ ad fridũ. cũ g̊ corrumpit͂ fiunt egritudies due. s. spasmus vel ap̃a: siue tumor qui cõtrahit superiꝰ: vel añ: vel retro: vel ad latus ꝭm obedientiã materie: alia egritudo est epylepsia: ⁊ sincopis: ⁊ fit ex vapore venenoso: q̄ petit p̃ncipalia. ¶ Dñt q̄dã. cã est multa aggregatio spermatis circa testiculos mulieris: qđ cũ exire ñ valeat: vapor plĩmus natus mr̃icẽ eleuat ad sup̄iora. ¶ Itē fit ex retentiõe mẽstruoꝝ q̃ cũ in mr̃ice aggregant͂: ⁊ non euãt͂ in vaporẽ resoluta idem op̄atur. ¶ Dicũt q̄dam. fit p̃ncipalr̃ ex retentiõe menstruoꝝ: vel aliquo humore venenoso in mr̃ice corrupto spermate circa testiculũ mr̃icis exñte: venenosus. n. vapor euacuitatẽ mr̃icis replet: ⁊ descendit mr̃ix repleta: ⁊ superiꝰ deducta cõprimit spũalia, vñ pene mulier suffocat͂. ¶ Dicit q̄daꝫ. cãe p̃mitiue sũt: aer fridꝰ ↄstrigẽs sup̄fluitates iteriꝰ exercitiũ dissoluẽs: ⁊ quies multiplicãs. bal. negligentia: cibus: ⁊ potus grossũ ⁊ melãcolicum generãs humorẽ: somnus multus retinẽdo superflua cqytus abstinentia. ¶ Causa añcedẽs ↄplõnalis: vt cõplõ frida ẽ maior cã: q2 nõ habꝫ calorẽ sufficientem: ad superfluitatum ↄsumptionẽ ⁊ euõnẽ: nec habꝫ largitatẽ venaꝝ. Nam angustia ẽ filia friditatis vt in tegni. ⁊ de cõplõnibus notat͂. vñ cõplõ frigida strictos hꝫ poros in mulieribꝰ fridis: in q̄bꝰ corruptio spmatis ẽ piculosior. Et sic pꝫ cã añs: cõplõnalis: ⁊ cõpõnalis. ¶ Humoralis ẽ mẽstruũ: vel sperma peccãs q̃titate ⁊ q̃litate: est sperma mẽstruo peiꝰ: q2 sperma nãle magis ẽ amicũ nãe: ⁊ a nã deputat͂: vt proleꝫ faciat: corruptum v̊o magis est inimicũ: sicut ⁊ hõ mortuꝰ magis ẽ inimicus q̃ equꝰ mortuus: nec est mirũ cum sit valde parue q̃titatis: si est valde ⁊ tãte malitie: q2 parua q̃titas aranee: vel scorpionis: vel canis rabidi interficit. ⁊ sic spmatis venenosa nã. ¶ Cã ↄiuncta est egritudo ↄsilis, ⁊ officialis ↄsilis, q2 fumi a mã venenosa resoluti mutant complexionẽ cordis ⁊ cerebri: cũ mã illa sit in toto ↄ̃ria cõplõni hũane. q2 venenosa. officialis ẽ egritudo facta vitio forme ⁊ positiõis. Matrix. n. ⁊ nerui. ⁊ vene mr̃icis mutãt locũ: cum. n. sentiunt nocumentum insuetum ⁊ forte: tunc cum v̊tute sua tota trahũtur versus p̃nm suũ: sicut videmus in exteriorib9 q̧ qñ nerui pũguntur: q̧ ↄ̃huntur versus originem suam: ⁊ trahunt nerui: ⁊ vene mr̃icis mr̃icẽ post se in tantũ q̧ dyafragma cõprimit͂. ⁊ per ↄsequẽs spũalia: ⁊ tandem gula constringitur: ⁊ strangulatur. ⁊ strãgulatio inde sequitur.

De qualitate

⁊ nã passiõis. dic̃ Haly. q̧ mr̃icis suffocatio est passio pessima. ¶ Auicẽ. mẽstrualis est magis sana q̃ spmatica: deide dicit d̃terior suffocatio est illa que destruit anhelitum: in eo qđ apparet: q̃uis sit necessarius aliq̄s anhelitus: ⁊ forte videre: sicut lana carminata coram anhelante. ⁊ destruit etiã sensum: ⁊ motũ ⁊ silatur morti. ⁊ plurimũ illius est cã spermatis. ¶ Constãtinus in pãtegni dicit. q̧ hec passio grauissima est.

De septimo

p̃missoꝝ. dic̃ Aui. q̧ hec egritudo silis est epylepsie: ⁊ sincopi: sed q̧ hec egritudo fortior ẽ sincopi: pura tũc sincopis añcedit sicut debiliꝰ antecedit fortius. ¶ Et licꝫ ipsa si silis epye in pluribꝰ indicijs in hoc q̧ subito accidit: tñ distinguit͂ inter ipsaꝫ ⁊ epylepsiã differt ab epya. q2 sensus non destruit͂ integre: vt plr̃m ⁊ nõ est i ea genitus. dr̃t a lytargia: q2 in ea nõ est febris: nec pulsus vndosus plenus: nec p̃ncipiũ doloris in capite: ⁊ color est diuersus alteratꝰ: ⁊ in lytargia fixus sic ꝭm dispõnem suaꝫ. ¶ Diuisiones. hec egritudo silis est epye: sed dr̃nt q2 in hac nõ deficit rõ ꝓprie: nec currit ex ore spuma: nec etiã sentit q̄ddaꝫ eleuari ex pectine ad os stomaci: deinde cadit ⁊ superuenit ei sincopis: ⁊ cadit quasi mortua: ⁊ tunc non sentitur ei pulsus: nec anhelitus: ⁊ quãdoq̧ prefocat͂ ⁊ morit͂. Et qñq̧ sanatur post laborem ⁊ dispationẽ. ¶ Quidam dñt. q̧ i hac passione corpus infrigidatur: pulsus vix inuenit͂ ⁊ cũ clamatur vix respõdet: ⁊ est magis silis mortue: q̃ viue. In epya est oris distorsio: spuma: manuum ⁊ pedũ ↄtractio: clamor: vel vlulatus. ¶ Dñt. ⁊ dr̃t ab epya. q2 epya subito fit: ⁊ cum spuma liberat͂: non sentiunt: non recordant͂. Suffocatio fit paulatim: nec spumat: sed recordat͂: dr̃t a lytargia: q2 lytargia cum febre fit: ⁊ somno profundo: nec recordat͂. ¶ A cõgelatione: q2 iacent in ea stupidi: ⁊ in oculis aptis: sed in hac quasi dormiũt oculis clausis. Ab apoplexia. q2 in apoplia pulsus: anhelitus deficiunt. A sincopi. q2 in sincopi pulsus est minor.

De octauo

quesito. dicit Haly. accidũt cordi et cerebro passiones melĩce ⁊ pessime vt cephaa grauis: epya: apoplexia: defectus grauis: spmatica v̊o incipit cũ nocumẽto anhelitus. Ex spermatica ꝓprie fit sincopis: vocis abscissio: tractio cruriũ superius: ⁊ quãdoq̧ ducit ad squinantiam: peripleumoniaꝫ: ⁊ ap̃a dorsi: ⁊ pectoris. Et mẽstrualem sequũtur accñtia retentiũis mẽstrui. ¶ Alienatio fit cõiter cerebri sincopis cõitate cordis: destructio anhelitus cõitate vtriusq̧ ⁊ dyafragmatis. ¶ Dñt q̄dã. cessante motu cordis: vl̃ pulmonis per talẽ cõpressionẽ mulier perdit anhelitũ: ⁊ pulsũ: ⁊ mortua videtur: nisi de vita certificet͂ per lanaꝫ carminatã naribꝰ: vel ori appositã: vel per ciatũ aq̃ plenũ positũ sup̄ forcellaꝫ. quoꝝ motu tremulo vita cognoscit͂.

De nono

dicit Haly. Sepe autẽ mulieres q̄bus accidit hec passio difficultate passiõis hora intereunt. ¶ Auicen. quãdoq̧ resoluit͂ ad vomitũ flãticuꝫ purum: ⁊ dolorem capitis: ⁊ dolorem genicauli: et dorsi: ⁊ rugitum: ⁊ ad cõplõnem hũiditatis ex matrice.

De natura afflictiõis dicit Haly. sunt illi tpa quibus molestior ẽ ⁊ roborat̃: ⁊ tépora qb⁹ alleuiat̃. Et nõnũꝙ̃ illi fiunt sic̃ circuit⁹ epylepsie. ¶ Auic. Et qñꝙ̃ adsunt huic egritudini pyodi. Et multotiẽs fit in autũno: ⁊ qñꝙ̃ sunt pyodi ei⁹ tardi: ⁊ qñꝙ̃ oĩ die. ¶ Serap. hec egritudo mouet̃ cũ pyodis qbusdã: sic̃ epylia: sic̃. n. mẽstrua determinato tp̃e mouent̃ ⁊ spmatl fit aug^m: sic ⁊ ista ab his causis determinate mouet̃.

De signis dicit Haly. añ accessionẽ: ⁊ q̃z fit difficilis signa sunt mẽtis ĩfirmitas: pigritia: ⁊ debilitas in crurib⁹: coloris citrinitas: sed cuz roborat̃ accessio mẽtl fit alienatio: ꝺ̃fect⁹ sẽsus: cessatio vocis: amputatio pulsus frequẽtia: ⁊ varietas: ac ꝺ̃bilitas ⁊ ei⁹ ĩ vltimo cessatio: ita vt patiẽs mortua eẽ videat̃. Probat̃ aũt cũ bõbace subtilissimo q narib⁹ apponit̃ quo p ipsuz vtrũ moueat̃ anhelitus pbet̃ vel ne: deiñ facies ad ruborẽ ꝯuertit̃ matrix sursuz trahit̃: ⁊ cruriũ lacerti. ¶ Uia. appetit⁹ deficit: corp⁹ refrigescit: sepe mulieres inde deficiũt: pulsus debilis: vel ex toto aufert̃: mulieres adeo coartunt̃ vt eaꝝ capita genib⁹ applicent̃: vñ Gal. vidi mulierẽ hꝰ patientẽ q̃ flatũ pdidit: ⁊ pulsum quasi eẽt mortua nec distulit a mortua: nisi q̇ paꝝ caloris in vẽtre habebat: ⁊ multi medici eẽ mortuã putauerũt: qꝺ̃ certificãs lanã subtilissime carminatã narib⁹ applicaui: cui⁹ motu viuere eã certificaui: q̇ flatum habebat: ⁊ aĩal hñs flatũ viuit. ¶ Almã. cũ mẽstrua diu retẽta sunt: ⁊ mulier a viro diu abstinuerit: licz multum affectauerit: ⁊ grauitas ⁊ dolor sunt in parte sumis: ⁊ senserit quasi aliquid sursuz trahi a parte suminis: forte post ista supueniet sincopis: ⁊ quasi mortua cadet: ⁊ vix potest perpendi ꝙ aerem trahat: vel ꝙ pulsuz habeat: ⁊ forte ꝓ̃focabit̃: ⁊ morietur: et forte sanabitur: laboriose tamẽ. ¶ Auic. qñ appropinq̃t egritudo fit disnia: pulsus cordis: dolor capitis vt loq̃tur secum: pigritia: color citrinus: sitis: subeth: pmixtio rõnis rubedo faciei: labij: ⁊ oculi: clausio oculoꝝ: stridor dẽtiũ: abscissio loquelle. Et in spmatica ꝓ̃pe fit sincopis: abscissio vocis: attractio cruriũ supius: ⁊ qñꝙ̃ resoluit̃: ⁊ pl̃sus spasmosus: ⁊ rarus p̊: deinde frequẽs absꝙ̃ ordine: ⁊ ꝓ̃pe apud casuz ṽtutis: ⁊ ꝓpingtatem mortis: vrina silis loture carnis: aut sanguinea: menstrualem sigñat retẽtio mẽstruoruz: exuberatio lactis: grauitas corpis: dolores oculoꝝ ⁊ colli. Et signa dominij mel̃ie sunt alienatio p cõitatem cerebri: ⁊ sincopis per cõmunitatem cordis: ⁊ malitia anhelitus per cõmunitatem amborum ⁊ dyafragmatis. Spmatica ṽo icipit cũ nocumẽto anhelit⁹: ⁊ maior est tremor ĩ ea: q̃z in mẽstruali: reliq̃ ṽo accña nõ appent in ea. ¶ Sera. Et qñ appropiquat poxismus sic̃ ꝺ̃bilitas ꝯsilij: pigritia: debilitas cruriũ: citrinitas faciei. Cũ ṽo ꝓlõgat̃ egritudo facit subeth. pmixtionẽ: destructionẽ sensus ⁊ vocis. Et cũ appropinq̃t hora resol̃onis egritudis: ⁊ mollificatio: icipit ꝓperare hũiditas q̃dã: deĩde saliũt intellectus eaꝝ: ⁊ redeũt sensus: q̇ hec egritudo mouet̃ cũ pyodis: sic̃ epilepsia. ¶ Dñt qdã. in suffocatiõe corp⁹ ĩfrigidat̃ pulsus vix ĩuenit̃. Et dũ pl̃sat̃ ⁊ clamat̃ vix rñdẽt: ⁊ plus mortue q̃z viue retinẽt effigie. ¶ Dñt qdaz. ex fumo venenoso q pcutit cor ⁊ cerebꝝ: ꝯ̃hit̃ matrix: strigũt̃ spũalia: sensus: ⁊ mot⁹ toti auferunt̃: voce p̊uatur: pulsus spississimus ⁊ defectissim⁹: aut nullus ĩuenit̃: vñ mortue putant̃. ¶ Signũ vite ẽ flocus lane narib⁹ apposite: que mouet̃: ⁊ vas aq̃ plenũ sup corp⁹ motũ. ¶ Dñt qdã. sig^m veꝝ ꝯtractio genuũ ṽsus pectus. ¶ Et q̇ sup dorsuz cadũt ⁊ ĩtelligunt si ꝓpo noĩe noĩent̃. Signũ ṽo ꝓnosticuz est dolor circa ypocũdria: frigus in corpe q̃si trãseat auicula p corp⁹ furiose. ¶ Sig^a cãruz. q̇ si abstinuerint a coytu: ⁊ habeãt mẽstrua: spma tũc ẽ in cã. Si ṽo vxe sunt coytu. ⁊ mẽstruis careant: tũc cã ẽ ꝯ̃stipatio menstruoꝝ. ¶ Dñt qdã. si cadit in apoplexiã rubicundior fit q̃z ante vene tympoꝝ ĩflate sunt: oculis aptl nihil vident: spuma per os educit̃: qꝺ̃ ĩ apoplexia sig^m ẽ mortis. ¶ Si cadit in epylepsiã q̃dã mẽbra sepant̃: os torquet̃: tremor ĩ exteriorib⁹: si ĩ sincopi discolorata ẽ ac si eẽt mortua p mensez: ⁊ cito resoluit̃ casus: si ĩ suffocationẽ ꝓ̃sentit dolorem ab vmbilico vsꝙ̃ ad muliebria cũ strictura dentiũ: cadit q̃si mortua. si ex frido sentit̃ frigus ⁊ grauitas: ⁊ fum⁹ frigidus ex cui⁹ ascẽsu p spinã sentit̃ q̃si tipus quotidiane.

De modo curatiõis attẽdẽda sunt. 6. p̊^m ꝺ̃ idigentia velocis curatiõis. 2^m de regimine. 3^m de curatiõe ei⁹ ꝯ̃m ꝙ ẽ in actu. 4^m de cura ꝯ̃z ꝙ est in habitu. 5^m ꝺ̃ medicis simplicib⁹ ⁊ ꝯpositis. 6^m de cura accñtiũ ꝯcomitantiũ. ¶ De p̊ dicit Almã. ꝙ hec passio curanda est ylico cum euenerit. ¶ De secũdo. dic̃ Haly. cum passio quieuerit panis mundi refice mica infusa iuri franquillini in quo cyminum: aut cynamomum posueris. Et cum a sincopi redierit: vinum da illi aq̃ mixtum: tunc sedeat in cõcha aque decoc. camomille artemisie: fol̃. lauri: ylys: ⁊ vmbilici partibus prius vnctis cũ oleo castorei: ⁊ euforbij: impera exercitium ⁊ fricationẽ: vsum bal. aque sulphuree ⁊ aluminose. subtiliãs illi dispone regimen: sit illi cibus auium carnes: ⁊ edoruz extrema assata cum subtiliantib⁹: vt cymino: carui: ⁊ cynamomo. ¶ Aui. tine ex diureticis iuuatiue sunt: vt fenugre. semine lini: abrotano: subtilia regimẽ: vtatur exercitio. ¶ Sera. cũ gescit ĩfirmitas seruamus eaz a cibo: aut cibamus re parua: sedeat in tina ꝺ̃coc. folioꝝ lauri: camomille: althee: radicuz lilij: ⁊ potus sit cum aceto sqllitico: ip̃m. n. efficit in hac egritudĩe mirabilem operationem. ¶ De 3° p̊missoꝝ. dic̃ Uia. p̊ma medicia ẽ fricatio pedũ: odoret fetida: castoreũ: galbanũ: piculaz: inferius cũ odoriferis fumiga: vt ligno al̃. musco: costo: odorifera ponamus in vulua: ⁊ vẽtosas ĩ pectine: dyaciminũ: yerãpigrã cũ succo absinthij. agaricũ cũ vino odorife. ¶ Haly. etiã si forte fiat sincopis strĩge crura lacertos: ⁊ pedes: ⁊ oĩe frica corp⁹ forte: ⁊ aquã ro. sup faciẽ irriga. Et egram magnis clama clamorib⁹ suo nomine: sternutationez fac cũ condisi: ⁊ castoreo: fetida naribus appone. Nam matrix a fetidis fugit: ⁊ ad iocũdos declinat odores: da oppoponacis. ʒ. ß. castorei. ʒ. i. galbani. ʒ. ij. cum vino. Et si est ibi stercus inclusum fac clystere lene in quo cyminum: ⁊ illa que molliunt ⁊ dissoluunt ventositatem sint: ne mr̃ix dissoluatur. al̃s. ꝯprimat̃. ¶ Et si mr̃ix non redit: sub vmbilico siccias pone: ⁊ in coxaꝝ radicib⁹ sine incisiõe: ⁊ pessario vtere de nitro: cymino cũ melle. ¶ Serap. añ estuationẽ egritudis strige pedes fortiter: ⁊ coxas frica: ⁊ naribus fetida: vt capilli vsti: liciniũ extinctũ: castoreũ: ⁊ alia q̃ subtiliãt humores grossos ĩ cerebro: ⁊ alterãt ꝯpl̃onez fridaz ĩferius pone aromatica vt mollificet̃: ⁊ calefiat vẽtositatẽ resoluat: mr̃ix. n. declinat ad aromatica: ⁊ nocet̃ a non aromaticis. ꝯferunt vẽtose sine incisione sup duo emũctoria. ¶ Si ꝓlõgat̃ poxismus ꝯfert resolutiuũ vẽtositatis suppo^m in ano: sic̃ thimũ: rutha: nitrũ cum melle coctũ: euetur stõus cũ clysteri: inũgat cũ digitis aromaticis: q̇ spma descẽdit. si deficit intellectus vocet̃ suo noĩe voce magna. sternutatio fiat tũ castoreo. ¶ Ras. ĩ diui. sic ꝓcedit pedes fricent̃: ligent̃ vẽtose sine ĩcisiõe sup femur. obstetrix cũ oleo fricet os mr̃icis: cõdisi ĩsufflet̃ ĩ nares vociferet̃ ĩ aurẽ: fetida supra. ĩferi⁹ aroma^ca. ¶ Auic. suppone collirĩa trahẽtia mr̃icẽ ĩferi⁹. suffumiga cñ xiloaloe: tene anhelitũ ⁊ nares: moue vomitũ cuz pẽna: q̇ in vomitu ẽ reges. fac odorare fetida: ⁊ vẽtosare ĩferi⁹ cum multis vẽtosis: voca eaz: ⁊ cum manu suppone ano que

ventositatē resoluāt. Cū aūt hec oia facta sunt: ꝛ non rēdit anhelit⁹: funde sup caput oleū feruens: aut cauteriza sinciput: si nō ē excusatio. ¶ Et caue ne des ī potu vinū: qm̄ aq̄ ē ei melioꝛ: ꝛ carnes grossas: ꝛ ea q̄ addūt ī spmate ꝛ carne. ¶ Alīā. foꝛtis fricatio: ligatio: vētosa: cōmotio vulue cū digito ex oleo redolente: sternutatio: clamoꝛ ad aures: odoꝛ bonus ifra: malus. s. ¶ Quidā dn̄t. in accessiōe fricenť extrema cū oleo laurio: sternutatio fiat: odoꝛ bonus iferius: fetida supius: vētose ī pectine: si suffocatio est in actu: vētosa magna sine icisiōe sup pectinē: caᵗᵉ ꝛ p preparationē ad motū cā vacui trahit matricē: ꝛ vētrem iferi⁹: sternuta⁹ ꝯfert: vn̄ dic̄ Hyp. Mulieri q̄ a mr̄ice molestať ꝛc. Fetida narib⁹ apponatur: fetoꝛ. n. ꝛ mot⁹ ad h̄ iuuāt: qꝛ vtus cerebꝛi sentiēs suū ꝯ̄iū coadunat se insurgēs cōtra hꝫ malos fumos ꝛ expellit eos cū sternutatiōe ꝛ sic matrix depꝛimiť: ꝛ cerebꝝ se purgat a malis superfluitatib⁹. vn̄ sua ꝯplo rectificať. ¶ De 4ᵒ p̄missoꝝ. dic̄ Haly. post accessionē trib⁹ aut q̄tuoꝛ dieb⁹ cū vtus rediérit: oꝫ vt curem⁹ plenā opaꝫ dare: purga igiť cū pillulis fetidis: vomitū fac cū aq̄ d̄cocti. aneti ꝛ mellis: post cibum coꝛpe purgato alternis dieb⁹ mollias cū yerapig. aq̄ mellis ꝛ secaniabiꝫ: da tyriacā: vtere pessarys. Et si passio est diuturna flōma saphenā: lūbis siccias appone: ventrisq̄ sub plano ꝛ crurib⁹. Si vō passio p̄gnāti accidit: neq̄ flobotomo: neq̄ solone vtendū. ¶ Et si nullus ē caloꝛ: līne cū oleis dissoluētib⁹: vt de lilio. Si mulier ē v̄go marito tradať: qꝛ ꝯcubit⁹ euāt. ¶ Raſ. si ex retētiōe spermatis nubat sumat medicīas minoꝛātes spma: digitos imittat: fricet: supponat sisimbꝛiū. Et in hoꝛa dimissiōis pxisimi deně q̄ minoꝛāt: fricatio fiat: odoꝛ fetidoꝝ. ¶ Sera. cum gescit ifirmitas cogať vomere seruet a cibo post mūdificationē ꝯfert pot⁹ castoꝛei cū aceto ꝯsquille. Ipm. n. efficit ī hac passiōe opōnē mirabilē. ¶ Cōstā. in pātegni. Caueat ab oximelle: qꝛ vulua neruosa est: ꝛ oximel nocet neruis ꝛ acetū silr. ¶ Aui. si ē ex retētiōe mēstruoꝝ sine albedīe ꝛ hūiditate viscosa cura est ex flobotomia ex basilica ꝛ saphena: ꝛ assūptio ꝓuocātiū mēstrua ꝛ ꝓpe suppositoꝛia acuta moꝛdicātia os mr̄icis: vt coꝛdumeni piper. euforbiū vō foꝛte ē valde faciēs d̄scēdere mēstrua statiꝫ. Et cōmotio oꝛis mr̄icis ꝯfert: siue retētio sit mēstrual: siue spmatica. Fac̄. n. descēdere mr̄icē ꝛ pꝛepat ad ꝓuocatiōnē. ꝛ gallia ē mirabilis ī h̄. ¶ Et tyne ex diureticiſ iuuant: ꝛ flōmia ex basilica ptis q̄ seqtur doloꝛē matricis. ¶ Si vō declinat nō ad latus: sed supi⁹ tunc flōma quācūq̄ duaꝝ vis: aut ambas. Et si hūiditas est supflua eūa cū yerapigra. ꝛ itera h̄ si oꝫ: deide pone vētosas post tres dies sup doꝛsuꝫ ꝛ myrach: ꝛ coxas: ꝛ inguina ꝛ subtilia regimē ꝛ calefac iterioꝛa cū fricatione: vapoꝛatiōe. et inūctiōe. deide da castoꝛeū ꝛ myrrhā cuꝫ aq̄ mellis: ꝛ aq̄ faseoloꝝ ꝛ gariofi. ꝛ agaricū ē bonū valde cū vino ꝛ castoreū qn̄ꝫ sanat ītegre: silr sqlla: aut acetū: aut oximel eius. ¶ Et si cā ē retētio spmatis nuptui tradať: ꝛ vsq̄ ad illō tp̄us vtať exercitio: ꝛ exiccatiuis spmatis: sic̄ eruca calamēto: ꝛ ozimino. ¶ Dn̄t qdā. cū cessat accessio de retētione mēstruoꝝ ꝓuoca. si mr̄ix ē plena hūoꝛib⁹ frigidis purga cum hn̄dicta: si ex calidis cum tripbera saracena. ¶ Quidā dant pillas de galbāo: vl' tripherā. Quidā cessante suffocatiōe ꝛ remotis accn̄tib⁹ malis: si de retētiōe ꝓuoca cū minutiōe. ¶ Si fit ex coyt⁹ dimissiōe vtatur coytu: da troc̄. de myrrha ad ꝯsumēdū. Jaceat sup agnū castū: rutha pulegiū: ꝛ sup renes ēpl'a frida. ¶ Dn̄t qdā. si ē ī habitu p̄seruet cū dieta bona: vt d̄coctiōe artemisie: ꝛ sauine ꝯplo rectificet. ¶ Dn̄t qdaꝫ. si ex hūoꝛe calo p̄ flōma saphenā iterioꝛē: digeraꝛ mā cū oxizacca. purget cū colagogo. ¶ Si ex hūoꝛe frido digeraꝛ cū oximelle: purgeť cū theodoꝛicon. ¶ Et si ē ī cā cal'a debꝫ fieri stupha: ꝛ dari rubea: vel reges. Et in cā frida fiat stupha calida. Et deť metridatū cū vino decoc. cymini. ʒ3. ¶ Quidaꝫ dixit se exptū doꝛellā in suffocatiōe mr̄icis: qꝛ mr̄icē descendere facit. Et bolum in gula cessare ꝓpter matricem ascendentem comedať bistoꝛta.

¶ De apostemate matricis. Cap. CXXII.

De apate mr̄icis notāda sūt. 8. p̄ᵐ de spēb⁹. 2ᵐ d̄ cāis. 3ᵐ qō deteri⁹. 4ᵐ qō sepi⁹ accidit. 5ᵐ d̄ terminatiōe ei⁹. 6ᵐ d̄ signis. 7ᵐ qō sanaꝛ ꝛ qō nō. 8ᵐ de mō curationis.

De pꝛimo dico ꝫ Auic. ꝙ aliō ē calꝫ: aliud ē durū. Jtē aliud fit ī coꝛpe mr̄icis: aliō ī ꝯcauitate: aliud ī qbusdaꝫ ptib⁹ duoꝝ lateꝝ: ꝛ an̄ ꝛ retro. ¶ Serap. aliō ē debile: ꝛ aliō magnū: aliō ī vna pte: ꝛ aliō ī plib⁹: ꝛ aliud in posteri⁹ ꝛ aliud ī an̄rioꝛib⁹: ꝛ aliud in laterib⁹: aliō in ꝯcauitate: aliud in oꝛe mr̄icis. ¶ Haly. ponit calꝫ ꝛ duꝝ ꝛ apa in oib⁹ ptib⁹: ꝛ ī pte supioꝛi: ꝛ ī iferioꝛi in oꝛe mr̄icis in posterioꝛi: ꝛ in an̄rioꝛi. ¶ Uia. ponit ī pꝛoꝛa mr̄icis in oꝛe: ꝛ in pupa. Jn pꝛoꝛa. i. in vulua: ī oꝛe. i. ī oꝛificio nō colli matricis: ſꝫ ipsi⁹ mr̄icis: p qō os spma mittiť ī mr̄iceꝫ. Jn pupa. i. v̄sus vmbilicum.

De secūdo dic̄ Aui. cā cali: aut ē p̄miᵐᵃ: sic pcussio: aut casus: aut coyt⁹ mult⁹: aut aboꝛsus: aut disruptio. aut obstetricis cū recipit fetū cū nescit mlieri fuire ī ptu. Et qn̄ꝫ ē cā an̄s. s. retētio mēstruoꝝ: replō multitudo humoꝝ: aut iflatio spissa q̄ nō resoluiť. Et qn̄ꝫ ē ex eleuatione spmatis. ¶ Uia. aliō ē calm: ꝛ fit ex colera ru. aut fit ex vētositate grossa: vel pcussiōe: vel mēstruoꝝ ablatione. ¶ Sera. apa fit ex pcussiōe retētiōe mēstruoꝝ: repletiōe frigoꝛe vehemēti: qn̄ nō resoluiť ꝛ ispissať loc⁹ igflatur: ꝛ apať ex iflatiōe ꝛ aboꝛsu post partū: qn̄q̄ obstetrix facit laboꝛare mulierē. Ex coytu ēt nimio. Raſ. in diui. Et qō fit ex retentione mēstruoꝝ: difficultate partus: pcussione matricis: ꝛ tēsiōe in ea. ¶ Haly. apa caliduꝫ fit ex cā exterioꝛi vt percussiōe: ꝛ ab interioꝛi: vt mēbꝛoꝝ cōplexione sanguinis: partu: fetus: aboꝛsu: parien di difficultateꝫ pp grauem motū ꝛ doloꝛē. ¶ Dicūt qdā. cā ꝯiuncta est sicut aliquoꝝ apatū exitus sanguinis: vel vētositatis. ¶ Cā an̄s cōplonalis: vt cōplō mr̄icis calida que attrahit: humoꝛalis ē q̄libet humoꝛ abūdans: vel ventositas: p̄mitiua: vt coyt⁹ partus: ꝛ nō necessaria vt casus.

De tertio p̄missoꝝ. dicit Auic. ꝙ deterius ē illud qō est cōe oib⁹ partib⁹ mr̄icis: vl' plib⁹.

De quarto dicit Haly. ꝙ matrici accidit apa: ſꝫ magis calidum ꝛ durum.

De quinto dicit Haly. ꝙ si apa duruꝫ: qō fit ex mā flātica: vel melica: si non acceleretur cura accidit ydꝛops: deide dic̄. ꝙ trāsit hoc apa duruꝫ in illud qō vocaꝛ cancer: qō est apa lapideum durū: qō ex colera nigra fit in eodeꝫ loco: maxime circa os matricis: aliqn̄ cum vlceratiōe: aliqn̄ sine. ¶ Dicit Raſ. in diuisi. ꝯuertiť apa acutū in mr̄ice: aut ad sanitatē cū resolutiōe: aut ad aggregationē saniei: aut ad apa duꝝ. Et cū apa duꝝ antiquaꝛ: ꝛ non leniť: nō est possibilis ei⁹ resolō ꝛ fit cancer. ¶ Dic̄ Auic. apa calm in mr̄ice: qn̄q̄ fit dubellati: ꝛ qn̄q̄ ꝯuertiť ad duriciem: aut cancrum.

De signis dicit Uiatic. si apostema est in vulue pꝛoꝛa: sequitur vrine doloꝛ cuꝫ strangurīa. Si in pupa sequitur doloꝛ doꝛsi: cōstipatio egōnis doloꝛ sub ypocundrio. Si apostema sit sanguineum: vel colericū febꝛis est acuta: sitis ꝛ doloꝛ nimi⁹. ¶ Si ex humoꝛib⁹ grossis tumoꝛ ē: ꝛ duricies ꝛ grauitas in anchis: ꝛ

coxis. ¶ Sera. seqtur apā mr̄icis febris acuta: soda tremor: ⁊ dolor apant̄ radices oculorum: ⁊ spasmus neruorum digitoꝝ ⁊ colli: ⁊ dolor vulue: ⁊ flegmon debilis: dolor puus mr̄icis: si magnꝰ tota matrix dolet: ⁊ sentit̄ i ea percussio. ¶ Si apātur pars vna dolor sentit̄ in illa. Si in ꝑtibus postremis dolor sentit̄ in dorso: ⁊ stercus retinet̄ ꝑꝑ coartationē itestini recti. Si in añriorībꝰ dolor ē i ylys: ⁊ difficultas vrine: q2 vesica coartat̄ ab apāte. Si i concauitate fiat apā dolor ē sub vmbilico. ¶ Si ī osseo tūc ꝑtes eiꝰ postreme dolent: ⁊ cū tangit̄ os iuenit̄ duꝝ. Et cum auget̄ apā febris fit acuta: dolor stōi: inflatio mirach: flāma magna: grauitas inguinū: ⁊ genuū sudor horripilatio: pulsus paruus: ⁊ spissus: tristitia: retentio vētositatis: probibitio vrine ⁊ stercoris. Cuȝ vero ꝓlongāt̄ hec accidentia: seqtur ea sincopis. ¶ Raf. in diuisio. Signa calidi sunt febris acuta: sicut febris sirsen: nigredo ligue dolor capitis ⁊ catim: ⁊ yliorum: difficultas vrine: ⁊ egestionis frequentia pulsus: ⁊ anbelitus. ¶ Signū apātis acuti ē febris acuta dū non viderit mulier sanguinē plurimū. ¶ Et signa collectionis saniei sunt quies pulsationis: sedatio febris: dimissio horripilationis. ¶ Dicunt qdaȝ. si est calm̄ febris est acuta: sitis ardor: si frigidum tumor: duricies grauitas in anchis ⁊ coxis. Si est in prora: dolor est renum ⁊ stranguria. Si in pupa dolor ē dorsi: ⁊ egestiōis ꝯstrictio. Si est in superiori ꝑte dolet supra vmbilicū ⁊ circa stōȝ. Si i iferiori dolor ē sub vmbilico. Si in laterībꝰ: dolor i iguībꝰ coxis ⁊ crurībꝰ. Et cū apā iam facit vlcus oīa sinthomata augent̄. ¶ Haly. si apā est in oībus partībꝰ mr̄icis febris est acuta cum dolore capitis ⁊ colli: ⁊ ꝓprie verticis cum oculoꝝ grauitate: ⁊ extremoruȝ eneruatione: stōi corruptione: siti: vrine duricia ⁊ distillatiōe: sic̄ dicit Hypp. in lib. afforis. ¶ Cui in ano aut i mr̄ice apā accidit: stranguria comitat̄: accidit. n. vesice ⁊ collo eius pressio: ⁊ oris matricis coadunatione apātꝪ cā. Si v̄o apā est i ꝑte signāt̄ accn̄tībꝰ partis: ⁊ dolore: q2 si ē in posteriori est dolor in dorso: ⁊ egestionis ꝯstipatio. Si supius dolor supra vmbilicū: ac stōi ꝯfinibus. Et si in altero lateꝝ dolor inguinū ⁊ inferioꝝ. ¶ Si in ore mr̄icis dolor accidit his q̄ podici ꝯtinuant̄. Et si matricis os digitis tangatur inuenit̄ durum. ¶ Furūculi fiunt cū apostematis emissio fit: ⁊ que diximꝰ accidentia sunt grauiora: ⁊ febres variorum circuituum ⁊ horror: ⁊ vt approximat ad eruptionē dolor roboratur ⁊ febris: ⁊ accidit pūctura. Et si apostema est interius sentitur sanies manifeste in loco puris. ¶ Et si collectio est in ore matricis: sanies sentitur tactu. ¶ Signa causaruȝ. q2 si ex calida cā dolor maior: sitis: rubedo: ⁊ calor maior: de cā frigida cōtrariū. ¶ Itē si de colera dolor est acutus: de sanguīe fixus: de flegmate minor grauitas: de mel̄ia maior. Et cuȝ predictis ꝯsiderāda sūt ꝑticl̄aria. s. etas: cōpl̄o ⁊c̄. ¶ Aui. qñq3 signāt cōicantia. Stomacus. n. cōicat ei qn̄ dolet sinciput collū radix oculoꝝ cū grauitate: dolor extremorū dorsi inguinū: pectinis: ⁊ myrach: mollificatio iūcturaꝝ: grauitas in toto expressio: ⁊ difficultas in vrina ⁊ nō fit vētositati meatus ad exitum ex coartatione apātis ⁊ pulsus debilis paruus ⁊ spissus. ¶ Or si apā est calidum accidētia fortiora cū febre horripilatiōe nigredine ligue: dolore forti extremitatum sudore. Et qñq3 perducit ad abscissionem vocis spasmū ⁊ sincopim. ¶ Si v̄o ꝯuertit̄ ad dubellati dolor: ⁊ accidētia fortiora: febres diuersificātur. Et fit trāquillitas cum fluxu ventris ⁊ vrine. Signuȝ collectionis cōplete est ꝙ sedatur febris ⁊ pulsatio: ⁊ mouet̄ rigor. ¶ Dūt quidaȝ. si est in fundo mr̄icis dolor est a dyaphragmate vsq3 ad muliebria inflatio lateꝝ anbelitus difficilis circa vmbilicū dolor maior q̄3 alibi. ¶ Si ē in ore maior ē dolor circa renes ⁊ pectinē. ¶ Si de cā cal̄a dolor pūgitiuus vrina turbata liuida superiꝰ. ¶ Si de flāte colera vel mel̄ia signa patent. ¶ Quidā dicūt. signa calidi sunt febris acuta neruorum rigiditas. ¶ Si in ꝯcauitate dolor est in vmbilico directe.

De septimo

ꝑmissoꝝ. dic̄ Aui. q2 apā matricis: ⁊ eius dubellati qn̄ sūt in ore mr̄icis possibile est vt sanētur. Et quādo sunt ꝓfunda nō ē possibile vt sanentur.

De modo

curationis notāda sunt. 8. p̄m de regimine. 2m de euōne. 3m de medicis localibus s̄m diuersa tēpora apparentꝪ. 4m de medicis s̄m diuersitatem cārum. 5m de medicinis apātis cum saniat̄. 6m de medicinis quando apertū est. 7m de correctione accidentium. 8m de medicinis simplicibus ⁊ ꝯpositꝪ. ¶ De p̄mo dicit Uia. cibi ꝯuenientiores sunt grossuȝ humorem nō gn̄āntes. ¶ Auic. in apāte calido opȝ vt ꝓhibeatur cibus: aut minoret̄ in diebus primis vsq3 ad tres dies. Et ꝓhibeat̄ potus aque: ⁊ ꝓprie in die p̄mo: ⁊ habitet in domo odoris: ⁊ vigilet quātū potest. ¶ Haly. pullis pasce: ouis sorbilībꝰ: maluis spinachys. ¶ De euōne per flobotomiā. dicit Uiati. si apostema ē calm̄. basilica vel mediana incidat̄. ¶ Gal. ingt. vena pedis plus iuuat q̄3 alia. ¶ Aui. in calido adiuuat flōmia: ⁊ tunc retinent̄ menstrua: q2 attrahit sanguinē superius: sed flōmia saphene magis trahit sanguinē q̄3 illa: ⁊ rectius est vt in p̄ncipio flōmet̄ basilica: qm̄ ꝓhibet effusionēȝ mēe. ¶ Et fiat flōmia pedībꝰ superius eleuatis. Et mulier iaceat: ⁊ ꝑueniat ad sūmū i exhēdo sāguinē. ¶ Raf. i Alm̄. flōmia ex basilica fiat. Idē Hal. s. patiētꝪ minue basilicā: q̄3m opꝰ est. ¶ Sera. flōmet̄ in p̄mis basilica titillaris: vt mā trahat̄ superiꝰ. Et si remanet residuuȝ flōmemus venā supꝰ calcaneū. ¶ Raf. in diuisi. si calm̄ est apā ex retentione mēstruoꝝ partu difficili ꝑcussiōe vel tensione cura ē flobotomia basilice. ¶ De euatione dicit Uia post flōmiā det̄ medicina q̄ in acuto humore valeat: sicut succꝰ solatri cassiaf. māna: mel ro. ⁊ sil̄ia. ⁊ refrigeretur vulua cum ptysana ⁊ melle. ¶ De euōne in apāte calido. dicit Aui. melius est vt ꝓuocent̄ mēstrua: ⁊ proprie cum retinent̄: ⁊ vomitus est vehemētis iuuamēti. Et qñq3 opȝ soluere ventreȝ. Et opȝ vt sint in medicis que sedent nauseā. In apāte duro dicit. euā corpꝰ ab humorībꝰ grossis ⁊ mel̄icis. Haly. da sirupū vio. ¶ Cōstanti. in apāte mel̄ico dic̄. Si hec passio nō curet̄ cadit mulier in ydropem: vn̄ in p̄mis auferat̄ cā morbi cū medicinis colerā nigraȝ purgātībꝰ: sicut sirupo de epythimo: fumo terre: sticados. ¶ De 3o ꝑmissoꝝ. dic̄ Rap. post mūdificationeȝ corporis sufficiētē fiat empl̄m in p̄nº egritudis cum rebus que expellant ⁊ refrenent: in statu v̄o misceamus cuȝ qbus est virtus sedatiua. In declinatiōe nō ꝯferūt nisi illa que resoluūt s̄ȝ dispōnem cōem apātibus generantibus ex sanguine. Et caue cū veniunt ad statū dare prouocantia sanguinē mēstruoꝝ. In hora v̄o decl̄onis facias si opȝ. ¶ Aui. sedeat in p̄nº in aqua dulci cum oleo ro. embroca cum aqs stipticis: nec assidnet stiptica: ne induret̄ apā: ⁊ ꝯ^ᵒ tunc empl̄ȝ de papauere dissolutū in decoctōe cū aq̄ ⁊ oleo ro. deinde festia cuȝ lenitiuis: sic̄ cū vio ⁊ oleo ro. tepidis. ¶ Dn̄t quidam. si de sanguine flobotoma. si de alio humore purga. si est cal̄ȝ p̄ repcussiua: vt oleū rof. cuȝ albumine oui: vel succus solatri: virge pastoris: vel semperuiue: postea cum repcussiuis ponātur resolutiua: vt succus aneti cuȝ oleo ro. vel camomille: deinde maturatiuis: vt radix althee fenugrecū: ⁊ cū maturatū ē pōt addi fimus colūbinus: q2 maturat ⁊ rumpit. ¶ Dicunt quidam. cōtra cām ꝯiūctā ponēda sunt p̄ si ē calida repcussiua: q2 mām repcutiūt ⁊

inspissant:ꝛ mẽbra stipticãt:ꝛ ↄfortãt:ne aliã recipiãt: fri
giditas.n.inspissat ꝛ coadunat ptes mẽbri:ꝛ exinde ↄfor
tať.¶ Si v̉o ẽ fridũ apa:tũc repcussiua nocerẽt:qꝛ mãz
crudificarẽt:deide in calˀo ponẽda sũt dissolutiua q̃ mãz
subtiliẽt ꝛ dissoluãt:deide maturatiua:tãdez mũdificati
ua.¶ Jn frido v̉o in die ponẽda sũt resolutiua:post ma
turatiua:postea mũdificatiua:tãdẽ ↄsolida^ua.¶ Raš.in
Alm̃.in calˀo liniãť femur:ylia:renes ex epythimate apa
tis calidi:ꝛ ifrigideť locus q̃tũ possibile ẽ.¶ Pessariuz
qð mũdificat apa duꝝ mr̃icis:ꝛ ↄfert doloribus.℞.adi
pis anatis:medulle cruris vaccini:ceruini:bdelliȷ:mellis
croci:vitel:i oui assati:fecis olei de semib⁹:de lilio.an̄.dis
soluanť in vino:aut rob.ꝛ fiat pessariũ:ẽ.n.optimũ ad se
dandũ dolorẽ:ꝛ mollificãdũ duriciẽ mr̃icis:sedeat ẽt in
aq̃ decoc.fenugreci:camomille:semislini:mellilotiextre
mitatũ:sigillatiz aut oia siľ.¶ Quidam in calido: pessa
riũ ↄfortatiuũ stipticũ:vt ðcoctio roš.lẽtiũ excorticataꝝ
arnoglose:malue solatri.¶ Jn statu puluis molẽdini:al
tea:crocus:anetũ.Jn ðcˀone calidiorib⁹ vtẽdũ ẽ:vt armo
niacũ.galbanũ:piguedies.A p̃n°vsq; ad tertiũ diẽ istan
dũ cũ repcussiuis.Jn augm̃to cũ dissolutiuis.Jn statu cũ
maturatiuis dictis i apate vesice.¶ Haly.vmbilicum ꝛ
pectinẽ i calˀo ẽplastriza.℞.farine or.ꝛ fabaꝝ violˀ.an̄.ʒ.
ij.cãphore obolũ ꝛ mediũ.distẽpera cũ aq̃ coriãdri:si est
duricies cũ farina or.semie lini:ꝛ vtẽdũ medicis molliti
uis:ꝛ dissolutiuis:vt oleo aneti cũ adipe anatis.¶ Diui
siões.si apa ẽ acutũ clysterizeť mr̃ix cũ mucillagie psiliȷ:
aut oleo ro.aut aq̃ arnoglo.ꝛ regať regimie birsen. Uia.
cathaplasmeť in p̃mis de repugnãtibus calori:ꝛ ↄforta
tiuis illi⁹ mẽbri:sic̃ portulaca solatro:deinde dissolutiua
ponam⁹:sic̃ endiuiã caules:oleũ vio.sem̃ lini:maluã:fenu
grecũ assungiã anseris:galline:mellilotuz albumen oui.
¶ Dyasˀ.dicit.spica nardi cocta i aq̃ confert.si i ea sedeat
mulier.¶ Si ẽ fridũ ꝛ grossuz dissolutiuo vtẽdũ vt fe
nugreco:apozima de radicib⁹ ꝛ sgnanto bibatur.pillˀe de
serapino balneo ↄsuescat.¶ Aui.oz vt obserues q̃ dñr in
cap̊.apatũ calidoꝝ.Cura flãtici est cura flãticoꝝ i visce
rib⁹:sic̃ dr̃ in caplˀis plurib⁹.¶ De qnto p̃missorum.dicit
Auic.alˀs.Uiati.si certificamur saniez eẽ in apate ponen
da sunt maturatiua:ꝛ apitiua:sic̃ de fenugre.faria or.tri
tici ficub⁹ coctis cũ fimo colũbino.¶ Haly.si apa calˀm
trãsit in saniei coadunationẽ:ꝛ emissio fiat:oz emplastra
re maturatiua:sic̃ lini seis.ʒ.iiȷ.altee farine or.an̄.ʒ.vi.fi
mi colũbini.ʒ.ij.tere:ꝛ distẽpera cũ succo ficuũ albaꝝ.po
ne ab vmbilico vsq; ad pectinẽ.¶ Sera.si apa nõ resol
uitur:sed saniať maturamus cũ maturatiuis:ꝛ addam⁹
calidiores.¶ Et cũ saniei collectio ꝓlõgať ↄfert ad velo
citer maturãdũ emplˀm de fenugre.farina tritici cocta cũ
aq̃ ficuũ:ꝛ misceať aliqd de fimo colũbino.¶ Diuisiões.
cura collectionis saniei ẽ emplˀm post.7.diem a p̃n° apo
stematis acuti cũ lenificãtib⁹ ꝛ sedãtib⁹ dolorẽ: sic̃est ca
momilla altea:ꝛ assiduet sedere in aq̃ calˀa ꝛ vnctiõe cum
oleo tepido:donec appareant signa collectionis saniei.
¶ Aui.ex bis q̃ maturãt sunt dactili dissoluti cocti cum
sauich cũ oleo ro.Et emplastra de ysopo ꝛ adipe anseris.
¶ De 6° p̃missoꝝ.dic̃ Uia.si crepuerit apa ꝛ sanies i ve
sicã effluat detur lac asininũ cap̃nũ cum ptysana melle:ꝛ
aliȷs mũdificatiuis:postea ↄstrictiuis ꝛ consolidatiuis:vt
balaustia:roš.myrtha.¶ Serap.si erupit sanies ꝛ effun
diť ad vesicam da potum lactis:ꝛ psilliũ.semis portula.
dragantum:amilũ zuccaꝝ.¶ Si erũpit v̉sus recipiens:
ꝛ sanies ẽ spissa:clysteriza cũ oleo roš.ꝛ emplastro basili
con.Si sanies sit subtilis:ꝛ fetida:clistere sit magˀ stipti
cuz.¶ Diuisiões.appentib⁹ signis saniei moueať:ꝛ de
scẽdat a gradu cũ facilitate:aut saliat:aut fiat ↄpressio su
per locũ:donec sanies exeat.Et qñ ꝓcedit ↄmoueť horri
pilatio:sedať grauitas:ꝛ eger migit saniẽ:q̃si oz vt sumat
in potu seia diuretica mũdifi^tia mr̃icẽ tot dieb⁹ donec sa
nies minoreť.Deiñ cureť cũ medi^na incarna^ua p clystere:ꝛ
denť i potu troc̃.de karabe icarnatiui.¶ Dñt.apto apa
te sanies aliqñ currit p vẽtrẽ:aliqñ p vrinã.Si p vẽtrem
teneať vẽter solubilis cũ zucca.violˀ.ꝛ cũ herbis:vt cum
malua mercuriali.Si currit p vrinam vtať diureticis ꝛ
mũdificantib⁹ saniẽ p vrinã vt sunt semia frida lac cap̃
nũ.¶ Aui.si dubellatiẽ ꝓpinq̃ collo mr̃icis polˀis ẽ eius
sectio.si itriseca ↄsidereť ei⁹ maturatio ex ipsamet ꝛ eru
ptio.ꝛ si rũpiť qñq; pus exit ex vulua.Et oz mũdificare
ꝛ resoluere cũ eis q̃ sunt:sic̃ vngm̃ basilicon.Et si exit ex
vesica tũc iuuatiuũ nõ ẽ mũdificare cuz diureticis forti
b⁹:q̃re fundať mã ad vesicã:ꝛ fac̃ vlcera:imo subtilieris
iillo:ꝛ sis ↄtẽt⁹ eis q̃ ꝓuocãt subtilˀr:sic̃ ẽ lac:ꝛ se.mellonis
cũ aliq̊ mucillag^e:ꝛ forte exit cũ egõne Et forte nec̃e ẽ vt
rũpať:vt cũ ficub⁹ sinapi fimo colũbino.Et postea mũ
deť vlcus cũ aq̃ mellis multotiẽs dũ iueniť pus grossuz
cũq; mũdificať cureť cura vlceꝝ.¶ De 7° p̃missoꝝ.dic̃
Haly.si mlˀier sentit ardorẽ ꝛ dolorẽ i loco:oz vulue oleũ
ro.puꝝ istillare pcussuz cũ albumine oui:ꝛ adipe galline
aq̃ arnoglˀ.Et si dolor nõ cõpesciť:pulsantẽ i genu venaz
minue:ꝛ cũ supradictis opiȷ modicũ misce:ꝛ aquaz i qua
cortices papaueris coxeris itus istilla colliriũ albũ cũ la
cte dissolutũ cui filia ẽ mlˀieris.¶ Diuisiões.si dolor sit
valde fortis:ꝛ retineť vria:ꝛ egestio:sedeat egra i ðcoc.ca
momille:ꝛ nõ trãseat aqua vmbilicũ:nec egraz dimittat
aquã:ꝛ fiat vnctio cũ oleo camomille.¶ De 8° p̃missoꝝ.
dicit Serap.maior pars medicinaꝝ que repellunt stipti
cant:sicut roš.lentes excorticate:cortices granatoꝝ arno
glose.ꝛ cime vitis endiuia:solatrũ psiliũ:semẽ portulace:
v̉ga pasto.ꝛ semperuiua rasura cucurbite:farina ordei.

¶ De spẽb⁹ solˀonis ↄtinuitatis in mr̃ice.Ca. CXXIII.

Uamq̃ mlˀte sint species solˀonis ↄtinuitatis in mr̃ice:de q
bus anctores faciũt mẽtionem.s.scissure
vlcera cancri:putrefactio:corrosio:raga
die:fistule.p̃ncipalˀr tñ hic ð vlceribus:ꝛ
cãcro itẽdiť:ꝛ de pruritu.¶ De vlcerib⁹
attẽdẽda sũt.6. p̃^m ð spẽb⁹. 2^m ð cãis. 3^m
de signis. 4^m ð dr̃ia iter vlcus corrosiuũ ꝛ cãcrũ. 5^m qð
vlcus curať:ꝛ quãdo:ꝛ qñ non. 6^m ð mõ curatiõis.

De primo ponit Aui.q vlc⁹ qðdã ẽ cũ putrefa
ctiõe ꝛ sorditie.Et qðdã sine.Jtẽ qð
dã ẽ in ꝓfundo:ꝛ qðdã nõ.Jtẽ qðdã cũ apate:ꝛ qðdaz si
ne.¶ Sera.distiguit cãcrũ cũ vlcere:ꝛ sine vlcere.

De causis dic̃ Uia.vlcera nascũť i vulua ð acutˀ
hũorib⁹:vel ð acutis medicamib⁹:vel
de aborsu.Haly.vlcera fiunt a cã exteriori:vt pcussione:
aut interiori vt ptus difficultate ꝛ exp̃ssiõe:aut ex̃ctione
scðine:vel fet⁹ mortui:aut ex hũore colerico q incidit:aut
ex crepatura apatis vlˀ pustule.¶ Haly.cancer qð ẽ apa
duꝝ:ꝛ lapideũ qð ex melˀia fit maxie circa os mr̃icis acci
dit.¶ Dñt qdã.Cã ↄiũcta ẽ corrosio vlˀ putrefactio.an̄s
est malus humor:vlˀ mala complˀo.Primitiua ẽ medicia
acuta:vlˀ aborsus.¶ Aui.cã itriseca ex cursib⁹ intrisecis:
aut ab extra pp casum:vel partum:aut ꝓpter medicinã
aut instrumentum incidens.

De signis dic̃ Uiati.vlcera certificanť ex sanie
fluẽte ꝛ dolore:ꝛ plˀsatiõe mr̃icis:si sit putrefacta colˀa ni
gra sanies fit cũ putredie horribili:ꝛ nimio do^re.¶ Alm̃.
cũ de vulua fluxerit spissa sanies:aut virus tenue:si ex ꝓ
piquo manat loco:neq; sit ibi ꝓfunditas fetida:nec putri
da.¶ Halˀ.dic̃.alñ sanies i mr̃icis ore ẽ:sigˀť quoq; sensu

cuȝ vulue os suo apitur organo. ¶ Signatur aūt q̄litas eius suba: hūiditatū varietate que exeūt. Cū.n. qd a mrīce exit multū ē: ⁊ feci silē. cū dolore emissionem signat q̄ erumpit. Si sanguis est niger ⁊ fetidus cum molesto dolore corrosionē signat. si sanguis rub. rupturā signat: aut cōtritionem. Et si vlcus nōdum est: ⁊ emissio sanies exit spissa alba pauca cū punctura ⁊ odore caret. ¶ Sera. signa cancri sine vlcere sunt os matricis durum: apatum ineq̄lis figura fecamētū in colore rubeū: ⁊ forte declinat ad viriditatē: dolent inguina velamē illia dorsū: ⁊ vlua: ⁊ pecten ⁊ alcatim strictus ⁊ dolet qui h̄ȝ hāc egritudinē ex qualibet re: ⁊ ex exhibitione medicinaꝝ diuersarum. ¶ Et si est cū vlcere dolor ē vehemēs duricies ⁊ vlcera corrodētia ineq̄lis figure. Et f̄m plūi ē sordidus terreus decliuis ad albedinē: color ex eo ēt est q est turbidus: aut viridis: aut ru. Et ex eo semp exit sordes nigra fetida vt forte sanguis. ¶ Diuisiōes de cācro cū indurat apa matricis: ⁊ nō resoluit ⁊ remanet cuȝ duricie caliditas pauca: ⁊ dolor: ⁊ pulsatio nō fortis: tunc apa duꝝ factū ē cancer. ¶ Et signuȝ q̄ cācer ē vlcerat⁹ ē: q̄ꝛ currit ex mrīce: virus nigrū fetidū. ¶ Aui. signa vlceꝝ sūt dolor cursus sanguis ⁊ saniei ⁊ hūiditatū diuersi coloris ⁊ odoris: ⁊ nocumētū ex medicis q̄ mollificāt: ⁊ iuuamētū ex stipticis. ¶ Signū mūdificationis ē q̄ exit decliue ad grossitiē: ⁊ albedinē: ⁊ lenitatem sine dolore magno: ⁊ sine fetore ⁊ mordicatiōe. Et signū q̄ ipsa sint sordida ⁊ rabida ē multitudo hūiditatū virulentaꝝ: ⁊ q̄ currit ex ītestino. Et q̄ si est putrefactio ē simile aq̄ carnis: ⁊ qd resudat ē putriduȝ maluȝ: ⁊ signū apatis ē febris adherēs: ⁊ horripila⁹.

De quarto

p̄missoꝝ. dicit Auic. dr̄ia iter corrosionē mrīcis ⁊ cācruȝ est: q̄ꝛ cū corrosiōe non est grauitas neq̄ duricies: ⁊ seq̄tur eam ges ī quibusdam horis: ⁊ ꝓprie post exitū eius qd egreditur: ⁊ nō ē lōgitudo in curatione eius. Spatiū vero cancri est assidui doloris: ⁊ est ibi pulsatio longi spatȳ.

De quinto

p̄missoꝝ. dicit Serap. h̄ egritudo. s. cancer cū vlcere. sicut dixit Hyp. fortasse nō sanatur. Et q̄busdam cancri abscōditi fiūt nō curare meli⁹ est. ¶ Dicit q̄dam. q̄ duricies ex sup̄fluitatibus mēbri itroducta īcurabilis est. ¶ Raſ. in diuiſ. si antiquat nō sanat: ⁊ cancer vlcerat⁹ ē dterior q̄̄ possit eē.

De modo

curatiōis notāda sunt. 6. p̄ᵐ de regimine. 2ᵐ de flōmia. 3ᵐ de digōne: purgatiōe bal. ⁊ opiatis. 4ᵐ de cura f̄m spēs ⁊ cās. 5ᵐ d̄ cura accñtiū comitantiū. Sextum de qualitate medicinarum ⁊ medicinis. ¶ De p̄ dicit Alman. in vlceribus cum fiunt in matrice: ⁊ a cācro custodiat ab oībus q̄ coleram gignūt nigram: ⁊ seminib⁹ ⁊ spēb⁹: que pro ɔdimēto admiscent cibis. ¶ Uia. ī vlcerib⁹ vulue dicit nutriatur cum cucumeris portulacis: ⁊ sedeat in aq̄ vbi sint cocta myrrha: roſ. fenugrecū: balaustia: lentes. ¶ Haly. dicit. in cura cancri mrīcis expedit hui⁹ dn̄aȝ passionis vitare cibos calidos: q coleram gnāNt nigram: ⁊ laudabiliuȝ vescatur chimoꝝ cibis: vt mūde farine pane: edoꝝ carnibus: ⁊ auiuȝ digestioni facilibus: lacticisq̄ conditis ⁊ intuba attriplice bleta: spinachys. Et de fructibus ficus accipiat vuas amigdalas pruna dulcia. poma pfecti dulcoris muȝa: pistachia: vuas passas ⁊ silia. ¶ De flōmia dicit Haly. ī cura vlceꝝ matricis si ori matricis pustule acciderint basilice vtēdū flōmo: si particularia consenserint: aut saphenā minue. ¶ Raſ. in Almā. flōmat basilicam. ¶ De 3° dicit q̄dam. in excoriatione mrīcis digeraſ mā cū oxiȝacca. purget cum electuario de succo roſ. tertia die fiat bal. de herbis frigidis. Exeunti a bal. detur rubeq trociscata. Uia. dicit. mulieri det catarticuȝ ad bibēdū. ¶ De 4° 5° ⁊ 6° dic. Raſ. in Almā. si sanies: vel virus exit de ꝓpinquo sine fetore supponat aloes: myrrha sanguis dra. olibanum: sarcocolla: donec cōsolidetur. Si ex lōginquo fiat pessariū. Si qd superfluit est fetidū mūdetur cū aqua mellis. Si sit punctio dolor ⁊ apa durum cauendū est medicamē acutum: sed inyciendū est vngm̄ de cerusa. ¶ Uia. in vulua pone mūdificantia. ¶ Uulnera ⁊ calor extinguatur: ⁊ dolor mitiget: sicut cuȝ succo solatri portulace. demus se. papaueris iuinbas liquiritiā. Si vene sunt grosse demus sanguineȝ dra. thus myrrhā dequibus fiat clystere. ¶ Ad pruritum vulue valȝ crocus cāphora lytargirū: bacce lauri: oleū ro. albumē oui. ¶ Dya. dicit. ad dolorem mrīcis. valȝ. farina fenugreci cū assungia anseris: similiter lac ficuum cum oui vitello. ¶ Haly. si vlcus est in ore mrīcis vnge cū vnguēto cerusē. Et si vlcus ē recēs ex cōstrictione vel ruptura: ⁊ sanguis exit mundus ab ore mrīcis sedeat in aq̄ ⁊ lauet se. si vo vlcus est in ꝓfundo cū myrthi aq̄ clysteriȝa: ⁊ plantaginis ⁊ lacte mulieris cui ē filia: ⁊ aqua arnoglo. si vlcus est in eruptiōe emissionis: ⁊ sanies exit alba: clystere fiat cū oleo ro. ⁊ vio. ⁊ sanies purget: deinde clysteriȝa vngm̄ basilicon cū oleo ro. Et si sanies exit īmunda cū or. aqua clysteriȝa: ⁊ oleo de lilio. De cura cācri in mrīce ⁊ alȳs visceribus dicit. incurabilis est: sed tn̄ vtendum his q̄ dolorem mitigāt: ⁊ regimē dispone refrigerans. mitigat aūt ⁊ dolorē dissoluit sedere in aqua decoc. fenugreci: melliloti: ⁊ cū eis emplastriȝare: molit autem duritiem: ⁊ dolorē sedat pessarium ex adipe anseris ⁊ laudano. ¶ Si dolor estuauerit ⁊ difficilis fiat emplastriȝa cū altea viridi cocta ī aq̄ mellis: ⁊ cū oleo ro. Et si sanguis dcurrit clysteriȝa cū succo ypoqstidos: terra armenica: plūbi cerusa dissolutis cū aq̄ arnogl. ¶ Dn̄t si vulnera īflata cū lytargiro cerusa: oleo ro. plūbo vsto aliq̄to aceto. ¶ Si vulnera sūt ꝓfunda poneanetū cartā ⁊ cucurbitā vstā cū oleo ro. ⁊ aceto distēperatis: ⁊ siccis vlcerib⁹ suffic aloes: si vulnera sint hūidissima cortex pini adustus: cortex cypressi cū succo plātagis. ¶ Ulcera mrīcis ⁊ ani recētia: si non est in eis humiditas puluis aloes sanat: ⁊ tutia exiccat ea fortiter. ¶ Dn̄t quidam. si habitudo est plectorica ⁊ ꝑticularia ɔsētiāt. p̄ purget: deīde matrix mūdificet. Jn cācala cū sero capno: vel aq̄ or. in qua dissoluta sint cassiaſ. ⁊ tamarindi: deide mitiget dolor cū aq̄ dcoc. morelle arnoglose. albumīe oui: ⁊ lacte mulieris. Si autē sit corrosio vel plīma vlceratio cū putredie: sic ē in cancris corrodentib⁹ vel exituris. dieta tenuis: inungat. mūdificet pfecte cū iniectiōib⁹ in q̄b⁹ coquāt herbe valētes ɔ h̄ infectiōes: sic ē in cācro herba roberti pipinella pilosa myrta. ¶ Jn erisipilla vo lentigo aq̄ sempuiue solatrū: portul. hec coquant in aq̄ or. vel sero capno. ¶ Dn̄t q̄daȝ. in excoriatiōe mrīcis imponat liciniū cū lacte vaccino. Jteȝ pul. dragagāti papaueris al. gūmi ɔficiant cū aq̄ pluuiali ⁊ mus. distēperet cū lacte vaccino: ⁊ fiat pessariuȝ. Et valent h̄ ɔ excoriationē vesice. ¶ Serap. si in ore matricis sunt vulnera a q̄bus currit sanies curam⁹ cū medicis q̄ ɔfortant: ⁊ mūdificāt. Et si in mrīce est apa qd indurat ⁊ mutatur ad cācrū curet sic. q̄ꝛ si est sine vlcere maxie iuuat sedere in aq̄ decoctio. malue fenugreci: ⁊ emplastrū ex his. Et quod sedat dolorē est oleū ro. clysteriȝatū cuȝ lacte mulieris: ⁊ aq̄ arnoglo. ⁊ solatri. ¶ Si sunt vlcera. dic. Raſ. in diuiſ. ꝓpinqui tp̄is: ⁊ nō est eis hūiditas: tūc aloes tritū sanat: ⁊ tutia exiccat ea fortiter. Et si ē hūiditas cortex pini masculi: ⁊ emathites. Et si sunt valde humida ɔfert medicia de cartis ɔbustis. ⁊ cucurᵗᵃ. ⁊ alumine vsto. ¶ Ragadys mrīcis ɔferūt ea q̄ ɔferūt ragadys ani. Et emorroydes mrīcis curātur vt emorroydes

ani: et ventositati matricis conferunt que conferunt ventositati grosse in colica. ¶ De cancro dicit. cura cancri est similis cure apostematis duri in principio. Nam cum antiquatur omnino nõ sanatur. ¶ Auicen. si vlcus est sordidum munda cum aqua mellis: et similibus cum instrumento iaciendi: aut cum decoctione yreos: aut cum vnguento mundificatiuo. et si est corrosio mundifica rectifica cum mundificatiuis: et da cibos conuenientes: et si est cum apostemate cura pri° apostema. Mũdificata matrice curetur cum consolidatiuis. etc. Regimẽ de virginitate est mundificare. deinde consolidare.

¶ De mollitie vulue. Cap. CXXIIII.

E passione quã Viaticus appellat mollitiem vulue. notanda sunt sex. Primum: de nomine. Secundum: de diffinitione: et speciebus. Tertium: de causis. Quartum: de accidentibus. Quintum: de signis. Sextum: de cura.

De primo dico. quod si matrix mouetur versus partem superiorem dicitur proprie suffocatio matricis. Et de hac dictum est supra. Si vero mouetur ad aliquod laterum: vel versus inferius: sic de hac hic intenditur: que si exit exterius dicitur ab haly^te. matricis egressio. Et si mouetur ad latus ab eo dicitur icuruatio matricis et cõtorsio: aut in latus inclinatio. ¶ Auicen. facit ca^m de augmento exitu et conuersione mãtricis. Et in alio capitulo. loquitur de declinatiõe et sepõne mãtricis. ¶ Serapio. loquitur de lapsu matricis ad exteriora. ¶ Ras. in diuisionib°. de exitu matricis ani et vmblici simul loquitur. ¶ A quibusdam vt a Gilberto nominatur hec passio precipitatio matricis. Et a quibusdam descẽsus matricis. ¶ Almansor loquitur de egressione ani: et matricis exterius in caplo vno. ¶ Quidam. dislocationẽ mãtricis. Diffinitur sic precipitatio matricis. est declinatio siue motus matricis ad partẽ dextram vel sinistram vel orificium vel exitus eius foras.

De speciebus patet ex dictis s̃m quod matrix in diuersa loca mouetur vt dictũ ẽ.

De causis dicit Via. vulua patitur mollitiẽ propter nimiam humiditatem: vel in loco frigido nimiam sessionem: vel aque frigide infusionem. his enim mollitur: et a suo loco egreditur. Aliquando exit propter nimiam expressionem in partu propter dolorem partus. Dicit Sera. ¶ Haly. dicit. Si egressio mãtricis foras: fit a cã exteriori et iteriori. Exterior est: aut ex scdine extractione si difficilis sit eius exitus: aut fetus mortui: si aliter q̃ oportet educatur. vnde matrix egreditur sil̃: aut quãdo mulier ab alto cecidit: aut propter pulsationem grauem. vnde fit debilitas: et eneruatio in membris. Et ideo fit lubrica matrix: et exit foras. sicut fit mulieribus: quibus terrores fiunt: quecũq; in alto nauigãt: aut quibus filiorum nunciantur mortes. ¶ Ab interioribus causa hũoris flegmatici et viscosi qui mãtricẽ lubrificãt. sicut fit mulieribus que transeunt iuuentutem. Inclinatio vero matricis in latus fit ex chimo grosso et viscoso qui in altero multiplicatur matricis latere: inclinatq; illam: et a conceptu prohibet. ¶ Quidam dicunt. exit matrix ex multis humoribus grauantibus ipsam: vel ex frigida sede: vel ex frigido potu vel difficili partu. ¶ Precipitatio matricis habet fieri ex relaxatione neruorum ipsius matricis. ¶ Quidam dicunt. quod fit a frigore subintrante a lõga sessione super lapidem: vel a balneis assiduis: vel a casu: vel saltu: vel nimio conatu luctandi: vel grauia onera leuandi. Et fit a causa interiori. sicut paralesi lacertorum. et propter expressionem vt in partu. ¶ Cause vero antecedentes ab habitudine corporis: vel a mollitie carnis intelliguntur. ¶ Auicen. matrix augmentatur ex causa pmĩtiua. scz casu: cursu: vociferatione: strepitu: terrore: percussione: mollificatione: aut ex partu difficili: aut labore obstetricis in extrahendo fetum: et secundinã: aut exitu fet° subito. Et quandoq; conuertitur tota: quãdoq; eradicatur matrix esse.

De quarto dicit Auic. accidit mulieri dolor in pectine magnus et dorso: et quãdoq; febris: et difficltas in vrina: et egestione: quia matrix compmit meatus fecis et vrine fit et spasm°: simil'r tremor: et timor sine causa: et sensus rei rotunde in pectine: et apud vuluam rem descendentem lenis tactus. Egreditur enim quod intrinsecum eius est manifestum.

De quinto premissorum. dicit Auic. et obstetrices cognoscunt partus declinationem per tactũ matricis cum digitis. ¶ Dicunt quidã. precipitatio matricis fit ex relaxatione neruorum matricis: et ex humoribus superfluis: ex debilitate matricis: et ex grauedine pectinis. exitus matricis patientis indicio scit.

De modo curationis. notanda sunt. 7. p^m. de regimine. 2^m. de flõia. 3^m. de ventosis. 4^m. de digestione et solutiuo clysteri: balneo: et oppiatis. 5^m. de cura cõi: et spãli s̃m species et causas. 6^m. de medicinis simpli. et cpo. 7^m. que nõ curatur. ¶ De p̃. dicit Aui. in caplo de augmẽto matricis: et exitus et cõuersionis ei°. oportet vt abstineat a salsis: et sternutationẽ facientibus et tussis: et fac mulierẽ manere tranquillam: et quietam. ¶ De flobotomia. dicit Aui. in declinatione matricis: et separatione eius oportet vt flõmetur saphena partis cui est opposita pars declinationis: vel saphena ptis opposite parti declinanti ad eam. Quidã ordinant flõiam de saphena sub cauicula pedis interius si fiat ex paralesi: vel si fiat ex calido. ¶ De ventosis. dicit Aui. caplo allegato: pone vẽtosas super radicem suminis: et super dorsum ipsius. ¶ Et ideo: cum matrix egressa est: oportet vt ponantur ventose super pectinem cõmunia duobus inguinibus: et frequẽtetur cura. ¶ Haly. appone autem siccam cum ignis flãma prope vmblicum super vtrũq; latus ventris. Dicũt quod in omni dislocatione matricis plurimum prodest: si vẽtosa magna in parte opposita ponatur cũ igne: et sine scarificatione. Ventose sine scarificatione circa vmblicum apponantur. ¶ De quarto premissorum dicitur. si sit ex paralesi digeratur materia cum oximelle. purgetur cum theodoricon: et cum benedicta tertia die: fiat stupha de origano: calamento primula veris saluia: ruta: exeunti a stupha offeratur tyriaca cum vino decoctionis saluie: sequenti die aperiatur saphena iterior. Si sit ex calido digeratur materia cum oxizaccara: purgetur cum electuario de succo ros. tertia die balneum: fiat cum herbis frigidis. Exeunti a balneum: detur rubea trociscata: sequenti die flobothometur saphena. ¶ De quinto premissorum. dicit Viatic. ypoquistidos: et balaustia ponantur in vulua: sedeat in aqua vbi cocta sint stiptica: epithima fiat cũ oleo ros. et mirtino. deinde superponatur puluis de stipticis: sternutatio fiat. quia sic aliquãdo vulua redit interi°. ¶ Hyal. stercus bouinum valet ad vuluam egressam si suffumigeremulier. ¶ Constantinus in pantegni. si vulua exit de loco suo curatur cum stiptici: vt de nucleis cypssi. ¶ Alm. vl'ua sil'r curatur vt an° qñ egrediunt: tñ oportet vt fortit ligetur. et egra suppĩa iaceat: et coxa supi° eleuetur. Quidã dñt. odorifera narib°: fetida vulue apponant: et curatur vt an° egressus. itroducta mãtrice pedes sint capite altiores. ¶ Serapio. si lapsus matricis exterius est ex causa par-

tus: aut ex causa alia: tunc euacua intestina cum clysteri lenitiuo prouocando vrinam: donec aliquid nō sit in vesica. deinde precipe mulieri vt dormiat: ⁊ sit caput inferius: ⁊ anche superius. ⁊ sedeat in aqua decoctio. stipticorum: ⁊ supponatur medicamen stipticum. Et si pruritus ledit in ore matricis: coque folia pomi granatorꝫ: ⁊ lentes excorticatas cum zuccaro: ⁊ suppone cuꝫ lana. ℂ Diuisiones sedeat in aqua stipticorum: vngatur cum oleo ros. supponatur puluis stipticus. ℂ Auicē. incipe a solutione nature cum clysteribus: ⁊ prouoca vrinam cuꝫ diureticis: hoc facto mlier stet suppina: ⁊ crura aperta: vt lana lenis adereat matrici. Deinde alia lana supponatur ori matricis: infusa succo acatie: aut vinum in quo dissolutum est aliquod stipticum. deinde reduc matricem cū lana interius cum facilitate. deinde suppone vulue aliaꝫ lanam infusam aceto ⁊ aqua. deinde iaceat mulier super latus suum ⁊ adunet crura: ⁊ seruet lanā ne cadat: ⁊ odoret bonum odorem vt ascendat. Et cuꝫ fit dies tertia muta lanam: ⁊ pone aliā infusam in stipticis: ⁊ fiat embrocatio: ⁊ lenitio. ℂ Quidam. fomentant cum vino ⁊ aceto. deinde puluerem constrictiuum ponunt. Si humiditas viscosa causa est: que matricem lubricat flegma deponatur: vt cum yerapigra. pillulis sticados turbit. deinde mulier suppina iaceat. sub cruribus puluinar pōatur genua constringantur. Deinde matricem cum pessario suauiter pelle ad locum suum. Et ibi pessarium dimitte. ℂ Si vero exeat a causa exteriori oportet vti dictis pessarys emplastris: clysteribus reprimentibus. ℂ Si autem matrix tota foras exiuit: ⁊ curam non admittit: sed corrupta est omnino illaꝫ aufer: neqꝫ interitum timeas: quia tradunt antiquorum quidam: se quasdam vidisse mulieres: quarum matrices omnino educte sunt postq̄ꝫ vita fruebantur. ℂ Si autem matrix declinet ad latus euacuatione indiget humoris viscosi: ⁊ aromatica pone in loco a quo declinauit vt in locum redeat. matrix eniꝫ gaudet aromaticis: ⁊ refugit fetida. ℂ Quidam dicunt. sicut in exitu ani dicitur. primo matrix reponatur. quia mulier suppina eleuatis cruribus obstetrix inunctis manibus reponat. deinde stiptica emplastra balneum fiāt ⁊ vulue fetida. ℂ Auctores commendant stercus bouinum fumigatum ⁊ super ventrem positum. ℂ Commēdatur etiam in tumoribus: vt in ydrope. ℂ De sexto. scilicet de medicinis patet satis ex dictis. ℂ De septimo. dicit Auicen. Non speratur curatio nisi eius que recens ē. Et in adolescentia.

ℂ De impedimento conceptionis. Cap. CXXV.

E impedimento conceptiōis. notanda sunt quinqꝫ. Primum: de nomine. Secundum: de causis. Tertium: de signis. Quartum: vsqꝫ ad quod tempus vir ⁊ mulier generant. Quintum: de modo curationis.

De primo dico. ꝙ Auicen. nominat sterilitatē: ⁊ difficultatem impregnationis. ℂ Haly. sterilitatem: ⁊ priuationem conceptionis: vel denegationem conceptionis: vel prohibitionem impregnationis. ⁊c.

De causis dicit Haly. conceptus priuatur propter mulierem: vel culpa viri: ex muliere: vel ex mala cōplexione matricis: vel morbo organico: vl' humore in cōcauo matricis. Si mala complexio est immoderata fit sterilitas: si non immoderata priuatio conceptionis. naꝫ calida sperma adurit: frigida inspissat matricem: ⁊ stringit ora venarum. vnde sanguis ⁊ sperma currit ad matricem: ⁊ non in testibus sperma multum generatur. humida sperma lubricat sicca inspissat. vñ sperma nō distēditur. Impeditur etiaꝫ ex humore flegmatico: colerico vel melancolico qui fluit ad concauuꝫ matricis. Impeditur ex zirbo. vnde comprimitur os matricis: nec viri sperma matriceꝫ intrat: aut comprimitur meatus. vnde nec mulieris sanguis: ⁊ sperma vadit ad matricem. vnde Hypo. in afforismis. ℂ Quecunqꝫ preter naturā grasse sunt nō concipiunt. qm̄ operimentuꝫ ventris os matricis obturat. ℂ Priuatur conceptus culpa viri ex mala complexione spermatis. quia calidum: ⁊ adustum. quia frigiduꝫ coagulatum. quia humidum: ⁊ fluxum: quia siccum non distillatum: ⁊ hoc verum est si complexio spermatis mulieris: aut matricis temperata est: aut similis complexioni viri. ℂ Si vero contraria generatio fit: quia calidum cum frigido temperatur: ⁊ siccum cum humido. ⁊ sic fit generatio. priuatur ex morbo organico: ⁊ curuatōe meatus virge. quia si semen nō recte: ⁊ sine mora ingreditur non fit generatio: ⁊ hoc scitur: si cum vir mingit vrinam non emittit recte. Et si mr̄ix remota sit in suo loco a vulua: aut sit longi colli: aut magna: ⁊ masculi virga breuis. tunc matrix sperma nō potest trahere ad se. ℂ Serap. non prohibetur impregnatio nisi propter complexioneꝫ matricum: que si est parua fit impregnatio difficilis. Si magna sterilitas. ℂ Nam frigida stringit orificia venarum. In humida semen extiguitur in matrice. sicut semē in terra humida. Sicca prohibet impregnationem. quia prohibet nutrimentum. sicut accidit seminibus in terra sicca. aut in terra inculta. Et calida sperma adurit. sicut accidit seminibus que seminātur in ora ortus canis. Complexio vero temperata: si occurrat temperate generat. si raro temperata occurrit temperate. ℂ Diuisio. difficilis est impregnatio propter multitudinem adipis: propter opilationem ex carne: vel veruca: propter paruitatem virge: propter velocitatem motus post coytum: propter frigiditatem matricis: vel lubricitatem: ⁊ debilitatem: propter grossam ventositatem matricis: propter vlcera: vel emorroydas matricis: propter caliditatem: vel frigiditatem spermatis. ℂ Fit sterilitas in viris ⁊ mulieribus preter dictas causas propter proprietatem que est in spermate. sicut est dispositio arboris fructificantis. prohibet impregnationem erectio mulieris post coytuꝫ velociter: ⁊ saltus ad posteriora: vel illiorum partem: saltus frequens: ⁊ descensus a gradibus cito. Et fumigatio cuꝫ nuce cypressi: vel serapino: mirta: supponere sal gemma: eleuatio pedum super parietes hora illa. ℂ Auicen. causa sterilitatis est: aut in spermate viri: aut mlieris: aut propter causam in principys: aut propter causam antecedenteꝫ. ℂ Causa in spermate est mala complexio humida frigida ⁊ sicca: ⁊ cibi non conuenientes: ⁊ quandoqꝫ spmata diuerse impressionis: ⁊ vnum cuꝫ alio non equatur. immo addit corruptionem ⁊ degradationeꝫ spermatis. ℂ Ex quo non fit generatio est sperma infantis: ⁊ patientis nauseatiuam satietatem: ⁊ ebry: ⁊ senis: ⁊ vtentis multo coytu: ⁊ hominis non sani. Sperma enim currit ex omnibus membris corporis: ex sano sanum: ex infirmum: ⁊ omnes iste dispositiones sunt inuente in vtrisqꝫ spermatibus simul. ℂ Et dixerunt quidaꝫ. ꝙ de causis corruptionis spermatis viri est coyre cum illis: que non sunt magne: ⁊ hoc currit cursu proprietatis. ℂ Causa in membris generationis est debilitas vasoruꝫ spermatis: aut corruptio complexionis eorum: sicut cum abscindūtur vene post aures: aut cum perforatur vesica ex lapide. quare cōmunicat nocumentum membris generationis: aut cuꝫ abscinditur aliquid de neruo: vel cum abscin

duntur testiculi: aut cum emplastrantur cum iusquiamo nigro: aut cum bibitur de camphora plurimum.
¶ Causa vero virge est: si sit breuis in creatione sua: aut causa pinguedinis viri: quando assit caro eius plurimum. Et causa est amplitudo oris matricis: aut propter tortuositatem: aut ex abbreuiatione caude: quia virga declinat ex opposito. vnde nõ eycit sperma ad guttur oris matricis. ¶ Causa vero in principijs. sicut timor: dolor capitis: debilitas digestionis. Necessarium enim est: vt sint membra digestionis: & mẽbra spirituum fortia vt fiat conceptio. ¶ Error vero accidens est. cum sperma emittitur ante complementum: & post. Ante complementum est: vt vir & mulier diuersentur in tempore coytus: vt vnus antecedat. Error accidens post complementum est. sicut saltus: & velox eleuatio post emissionẽ: aut timor: aut alie cause abortus. ¶ Dicunt quidã. quod impeditur conceptio ex nimio fluxu: & retentione menstruorũ: & ex apostemate pinguedine vel debilitate.

De signis dicit Haly. quod conceptionis priuatio vtrum sit culpa viri: vel mulieris docet Hypo in libro affo rismo. cum dicit. Mulierem super scanno sedere fac: & vestimentis cooperi: & aromatibus subuapora. Si vapores in eius penetrent corpus: & ad nares peruenerint: & os in tantum vt eius saporem in ore ìueniat intellige conceptum ex muliere non impediri sed ex parte viri. Si enim matrix est opilata: & venarũ ora per que menstruum: vel sperma decurrit ad matricem. frigiditatis vel siccitatis causa: vel morbi organici: aromatũ fumus ad mulieris non penetrat corpus. Et si humiditas est vaporẽ extinguit: quod si magnus calor vaporem cõrũpit. Et si matrix a vulua remota est: vel magna: vel longi colli: & maris virga breuis non fit conceptus. ¶ Signa vero conceptus sunt: quia vir tempore coytus sentit matricem sugere caput virge. sicut arundo: neque a matrice sperma egreditur: os matricis strictum: vt extremum stili non possit immitti. hoc antem fit nimia matricis delectatione in spermate: & desiderio permaximo: aliquãdo horror fit mulieri tẽpore coytus: & parua molestia mulieri sub vmblico menstruum nõ currit: mulier coytum non glisicit: mamille plus solito stant oculorum cilium liuidum est: in viridem declinat: viridis est & faciei color cum lentiginibus: subuersio appetitus: paucitas ciborum: appetitus declinat ad malos. ¶ Signum conceptus ponit Hypoc. in afforismo. Mulieri dormitum eunti mellicratũ propia cui si torsio circa vmblicum fit pregnans est. Si vero nõ: minime. ¶ Si autẽ fetus mulieris est masculus: color mulieris est pulcher: motus facilis: venter subrotundus: & vberum mamillarum color rub. ad nigrum declinans. Si vero mulieris turpis est color: motus tardus venter oblongus & sunt lentigines: fetus est femina. & nonnunquam in cruribus tumores fiunt apostemata & vlcera. ¶ Auicẽ. in signis sterilitatis ex quocunque duorum spermatũ dicunt res quarum saluatio non verificatur secundum quod oportet: & dixerunt supponatur aleum: & consideretur vtrum ìueniat odorem vel saporem ipsius desuper an non: quia per hoc scitur si est opilatio. opilatio vero prohibet sterilitatem: & omnis mulier que mundificatur: & remanet os matricis humidum est lubricans. ¶ Et sperma quidem sanum est album viscosum: splendidum: super quod cadunt musce: & comedunt de eo: & odor eius est odor palme: & quecunque mulier mũdificatur: & non exiccatur matricis os. immo est humidum non impregnatur. ¶ Auicen. signa impregnationis sunt conuenientia duarum emissionum spermatis & dispositio: quasi tepor succedens coytui: caput virge siccum cum sperma emittit: & cum exit ad siccitatẽ declinat: os matricis adunatur: vt stilus nõ retineatur: mẽstrua retinentur dolor paruus inter vmblicum & pectinẽ: quandoque difficultas vrine mulier abhorret coytum: nec in coytu sperma emittit: & apud coytum dolor fit sub vmblico: & nausea. Et pregnans habens masculum magis horret coytum quam habens feminam. Ipsa enim quandoque nõ abhorret. deinde succedit angustia: pigritia: grauitas: malitia anime: parua nausea: eructuatio: acetosa: oripilatio: dolor capitis: vertigo: pulsus cordis: malus appetitus. Et post vnum mensem: aut duos citrinatur albedo oculorũ: profundantur oculi: acuitur aspectus ingrossatur albedo. Et necessarium est alteratio coloris: & euentus impressionum egredientium a natura. Et impregnatio quãdoque sedat dolorem dorsi: & ancharum: & matrix calefacit ea: & cum parit redeunt. corpus alteratur dilatatur: citrinantur vene & virides fiunt. ¶ Et cum impregnatur puella ante quindecim annos timetur mors propter paruitatem matricis & febris acuta cum accidit pregnanti interficit fetum propter malam complexionẽ cum fetus sit debilis: & propter corruptionem nutrimenti. ¶ Et quandoque scitur impregnatio per potum aque mellis cum aqua pluuiali. Et licet medici mirentur tamen est experimentum certum: nisi in consuetis potare illã. Similiter fumigium quod ascendit & exit per eos & nares sigat quod nõ est pregnans. Et vrina pregnantis in principio est citrina decliuis ad albedinem quasi sit cottum sparsum in medio. Et vrina est pure substantie super quam est simile nubibus: & proprie granula ascẽdẽtia: & descendentia. In fine impregnationis vrina rubea: & cum mouetur vrinale turbatur: vrina in fine impregnationis: & non turbatur in principio. ¶ De signis masculi: & femine. dicit pregnãs ex masculo est melioris coloris: & leuitatis mũdioris faciei: sanioris appetitus: quietiorum accidentium. grauitas est in dextro latere: & icipit mamilla magnificari: commouetur masculus in latere dextro: & alteratur color pupille dextre. lac in ipsa primo. & lac est grossum viscosum: augetur rubedo pupille: & venarum: & cum nigredine magna: & pulsus dexter magnus plenus: & frequens. ¶ Dicunt quidam. quod mouetur pes dexter a statione: & cum erigitur sustentatur super manum dextram. tunc est masculus: & oculus dexter leuioris motus & velocioris. Et masculus mouetur post tres menses: femina post quattuor. ¶ Signa femine: sunt multitudo vlcerum pedum: & proprie coxarum: & apostematum: & si masculus: est debilis: & mollificatarum venarum: & consumitur partus masculi a triginta diebus: vsque ad trigintaquinque: nisi sit egra: & femine a triginta quinque: vsque ad quadraginta: & hoc vt plurimum. ¶ Dicunt quidam. si conceptus impeditur ex calido scitur per punctiones: amaritudinẽ oris continuam sitim: per appetitum & delectationem in coytu: per multam eductionem menstruorum: per pilositatem muliebrium. Et si ex frigido: scitur per algorem: per discolorationem: per paruam in tempore mẽstruorum eductionẽ: per nuditatẽ muliebriũ: per vrie discoloratiõem.
¶ Si ex sicco scitur per siccitatẽ lingue: & matricis: per maciem per sitim: amaritudinem perparuam: per nullam eductionem menstruorũ. ¶ Si ex humiditate scitur per mollitiem matricis: & humiditatem permultam aquositatem spermatis: & menstruorum eductionem. ¶ Si ex pinguedine scitur per habitudinẽ: & quia vulua sentit in tempore coytus quasi clausuram oris matricis. ¶ Diuisiões. si ex adipe signa sunt manifesta. ¶ Signũ abbreuiatio-

nis ligamenti capitis virge est incuruatio virge ad partē testiculorum. ¶ Signa frigiditatis matricis sunt subtilitas menstruorū: ⁊ pauca rubedo sanguinis: ⁊ paucitas pilorum in pectine: ⁊ paucitas menstruorū: ⁊ elongatio temporis eorū. ¶ Signa lubricitatis: ⁊ debilitatis matricis sunt aborsus embrionis anteq̄ magnificet̄: ⁊ currunt ex matrice humiditates plrime assidue. ¶ Signa caliditatis sunt extenuatio mulieris: multitudo pilorū in pectine: paucitas menstruorum. ¶ Signa siccitatis extenuatio mulieris paucitas menstruorū: siccitas vulue assidua. ¶ Signa impregnationis sunt vulua sicca p⁹ coytum: pigritia: tarditas: declinatio ad somnum: coartatur os matricis in tantū vt non ingrediatur stilus. Ista ergo sunt signa que non faciunt errare. ¶ Cum ergo p̄tereunt dies retinentur menstrua: ⁊ pupille mamillarū denigrantur: ⁊ commouentur desideria mala: ⁊ nausea: ⁊ fit malus color: ⁊ pānus. Bonitas vero coloris: ⁊ paucitas appetitus: ⁊ panni sunt signa masculi: ⁊ similiter inflatio pupille d̄xtre ⁊ nigredo: ⁊ leuitas motus: grauitas lateris dextri: ⁊ rubedo pupillarum. cōtraria signa significant feminam. ¶ De signis impregnationis dicitur q̄ pulsatio venarū: digitorum quando eleuantur ad inuicem fortius: ⁊ spissius solito est forte signum: ⁊ similiter currere ore aperto: pulsatio artariarum que sunt in fontanella gule manifesta maior ⁊ spissior solito: ⁊ maxime cum mouetur.

De quarto premissorum. dicit Haly. Et sciendum mulierē concipere. donec ei⁹ auferuntur menstrua. Et virum generare: donec vite ei⁹ transeunt āni septuaginta. Et vsq̄ ad nonaginta: fallit regula in modernis.

De modo curationis. attendēda sunt sex. Primum: que sterilitas curat̄: ⁊ que nō. Secundum: de remotione: ⁊ prohibitione causarum efficientium naturalium. scilicet. Tertium: de tempore q̄n est conueniens ad impregnationem. Quartum: de modo vsus coytus qui est vtilis: ⁊ necessarius ad impregnādum. Quintum: de medicinis in cōmuni: ⁊ in speciali cōferentibus ad impregnandum. Sextum: de causis ⁊ cura p̄m maleficia. ¶ De primo. dicit Auicen. Mulier sterilis: aut vir non generās ex creatione: ⁊ incōueniens suo socio in complexiōe indigent permutari. Et breuitas instrumenti curationem non habet. Similiter cuius orificia menstrua sunt opposita ex vlceribus que consolidata sunt: quare lenificata est. Et eius quā par necesse est mutare curatio non pendet ex medicinis. reliqua vero ab illis curationem vel regimen habent. ¶ De secundo premissorum. dicit Auicen. Si ex humore calido euacua: ⁊ equa complexionem cum cibis ⁊ potibus notis: ⁊ administra super matricē cerota equalis caliditatis. ¶ Haly. si fit ab aliquo humore qui est in matrice oportet purgare medicina illū deponenti: vescatur mulier cibis generantibus bonum humorem: ⁊ clysteri vtatur soluēte: q̄d illum a matrice purget humorē. ¶ Auicen. si cum frigiditate: ⁊ humiditate: ⁊ est illa que fit vtplurimū. plīmū enim causarum prohibentiū impregnationem receptibilem curationem est frigus: ⁊ humiditas: ⁊ vtplurimū medicine que faciunt impregnare sunt que succurrunt. ⁊ non est excusatio euacuationum superfluitatum cū yeris: suppositorijs: ⁊ clysteris: ⁊ bibantur confectiones calide: sicut tyriaca. ⁊ seratura eboris est presentis iuuamēti. Et fiseleos est bonum ⁊ expertum. Et est quod datur pecudibus feminis: vt m̄ltiplicetur generatio. ¶ Si cū frigiditate repletio est in corpore resistendo malitie complexionis vincentis cū cibis. potibus: clysterijs: ⁊ alijs. Et si in hoc repletio ē i corpore: mūdificetur corpus: deinde matrix. vniuersaliter intendamus in curatiōe ad causam. deinde ad corpus. deinde ad matricē. ¶ Dicunt. si ex frigiditate: quia hec causa solet esse precipua: studio si⁹ est laborandum. ⁊ precedente vsu oximellis. purgetur cū pillis de 5ᵉ gn̄ibus: vel cum benedicta 2ᵃ die minuat̄ saphena 3ᵃ die det̄ trifera magna oppiata cū vino calo: fiat bal. nouē diebus continue in aqua decoctionis maiorane mellisse. ⁊c̄. ¶ Diuisiones. Et cū opilatio est propter carnem que est veruca in meatu: aut collum eius strictū cura est cum medicinis consumentibus illam carnem. ¶ Auicen. si est strictura oris matrici administretur radius de stanno: ⁊ ingrosset̄ paulatim: ⁊ vtatur balneo. ⁊ oleis mollificantibus: ⁊ confert comestio caulium. apij: cimini. anisi. ⁊c̄. ¶ Haly. si cōceptus priuatur causa pinguedinis extenuatiuū sit regimen. ¶ Auicen. administretur exercitium: ⁊ subtiliatio cibi: ⁊ dimittat balneum humidū: ⁊ vtatur flobothomia: ⁊ clysteribus calidis calefacientibus: ⁊ dissoluentibus: vt tyriaca: dimittat vinū album subtile ⁊ vtatur forti rubeo puro pauco. ¶ Diuisiones. cura est quod extenuat: ⁊ destruit adipem: siue cura est cum dieta pauca ⁊ subtili. ¶ Haly. si causa est ōbilitas fiant pessaria detur dyarodon iulij mane: ⁊ sero syrupus de menta. Si sit ex mala complexione eo dispōatur regimine quod cōplexioni: cibis medicinis potu sumptis: ⁊ matrici infusis. ¶ Auicen. si causa est fortis siccitas clysteria ⁊ suppositoria humectātia ex adipibus. detur lac in potu: ⁊ proprie caprinum. ¶ Diuisiones. si causa est complexio frigida pessaria sint calida. ¶ Dicūt. si ex frigido conueniunt labor: calida fomenta ex aromatibus. Nihil autem vtilius q̄ castoreū si bibatur: ⁊ odorifera semina: vt ciminum pulegium: ⁊ fumus ex artemisia. ¶ Haly. si ex curuatione meatus virge adhibenda est cura cum ferro. ¶ Auicen. si causa est remotio oris matricis curetur cura remotionis cum ventosis: ⁊ flobothomia saphene. ¶ Si ex ventositate curetur cum eis que sunt. sicut dyaciminū ⁊ anisum. ¶ Si propter paruitatem virge: cura est eligere ex mulieribus paruas. ¶ Si sit propter abbreuiationem ligamenti capitis virge cura est: vt incidat̄ ligamētū paulatim. Si sit ex velocitate motus post coytum. quare cadit ex ea sperma: opꝫ vt dormiat post coytū capite inclinato. ponantur ventose cū igne super matricē: ⁊ clysterizetur: ⁊ emplastretur cum calefacientibus. ¶ De tertio premissorum: ⁊ quarto. dicit Auicen. conueniētior hora coytus est in fine mēstrue. Et in hora in qua non est tanta prolōgatio vt corrumpat ambo spermata frigus: ⁊ si hoc fiat: fiat coyt⁹ nō ad impregnandū. deinde dimittatur: donec sperma bonum aggregatū sit: ⁊ sit in propria hora mundificatōis eius. ⁊ alia vice in omni permutatione. amplius plongēt ludum ⁊ proprie in mulieribus sanis: tangat ergo vir mamillas cū facilitate: ⁊ pectiñe: ⁊ obuiat ei non miscendo se vere. ¶ Cumq̄ desiderat: ⁊ affectat permisceatur fricando quod est inter anū ⁊ vuluam. Ille locus est delectationis eius. deinde illa iacēte eleuatis coxis: ⁊ demerso dorso surgat ab ea ⁊ dimittat eam sic hora vna constrictis pedibus: ⁊ retento anhelitu: ⁊ si post illō dormiat declinando aliqualiter ad latus sinistrum melius est ad cōceptionem. Et si fiat odoramentum: vel fumigium cum rebus conuenientib⁹ est melius. ¶ Et de illis que sunt mirabilia est vt fumiget̄ mulier cū aromatibus calidis

ſub matrice: ⁊ non odoꝛet ea: deinde ſumat cannaꝫ vnaꝫ longaꝫ: ⁊ vna extremitas canne ſit in oꝛe matricis: ⁊ alia in aqua calida: quãtitate qua ꝑueniat caloꝛ ad matriceꝫ aduentu tolerabili: ⁊ doꝛmiat ſm̃ iſtaꝫ pꝛeparationem: aut doꝛmiat vſqꝫ ad hoꝛaꝫ qua poteſt ſuper eaꝫ. deinde coeat. ¶ Almanſoꝛ ad conceptiões valet vt vir ⁊ mulier non coeant niſi poſt longuꝫ tempus: ⁊ nõ ſint ebꝛij: ⁊ vir cuꝫ muliere taꝫ diu ludat dõec videat eaꝫ deſiderare coytuꝫ: ⁊ ſit coytus poſt mulieris purgationeꝫ. Cuꝫ autẽ coire inceperit ipſius vehementer eleuet crura: ⁊ ſit caput mulieris demerſuꝫ inferius: ⁊ vir a ſpermatis emiſſione abſtineat: donec ſciat mulereꝫ ſuũ impleuiſſe deſideriũ ⁊ tunc ſemen effundat. mulier vero poſt diu iaceat. hoc auteꝫ ſtatiꝫ poſt balneuꝫ fieri conuenit. ¶ Dixit quidã. tempus aptuꝫ ad impꝛegnanduꝫ eſt nox adueniente: vl' declinante purgatione cuꝫ coꝛpus non eſt plenuꝫ cibis. neqꝫ deficiens incipiente purgatione minus eſt aptum. ¶ Haly. opoꝛtet medicinaruꝫ exhibitioneꝫ eſſe poſt mẽſtruoꝛuꝫ ablationeꝫ: ſitqꝫ mulieris coytus poſt longaꝫ a viro abſtinentiaꝫ: ⁊ cuꝫ multuꝫ appetituꝫ habet in illuꝫ: ⁊ menſtruis ſuis ſit purgata. ¶ De quinto pꝛemiſſoꝛuꝫ. dicit Auicen. ſecundo cano. omne coaguluꝫ: ⁊ maxime lepoꝛis cuꝫ ſupponitur poſt purgationẽ menſtruoꝛũ iuuat ad impꝛegnanduꝫ. vꝛtica excitat coytuꝫ pꝛecipue ſemen eius cuꝫ vino. Et ſimiliter ſi comedatur cuꝫ cepis ⁊ vuis. xillobalſamus ſteriles mulieres: ſi ſupponatur: ⁊ fumigetur cuꝫ eo. vt dicit Dyaſ. concipiunt ⁊ pariunt. ¶ Haly. mulieres ex opilatiõe ſteriles concipe facit meliſſa. matriceꝫ mundat ⁊ conceptũ iuuat. Semen baucie ⁊ radix conferunt difficultati impꝛegnationis. ¶ Si vinum decoc. cicute datur mulieribus ſemel eas ad vſuꝫ concipiẽdi conuertit. Menta cuꝫ ſupponitur ante hoꝛaꝫ coytus pꝛohibet impꝛegnationeꝫ. Salicis frondiuꝫ ſuccus potatus mulereꝫ concipere non permittit. ¶ Saliamuſcata pꝛeparet matricem ad impꝛegnationeꝫ. ¶ Artemiſia valet contra ſterilitateꝫ ex humiditate in puluere: ⁊ confecta vt electuariuꝫ ⁊ fomentata. ¶ Betonica matricem mundat conceptuꝫ adiuuat in emplaſtro fomentoqꝫ cõfoꝛtat retentioneꝫ matricis. ¶ Cicute vinũ decoctio. valet mulieribus nequeuntibus concipere. ¶ Sinſibꝛiuꝫ conceptuꝫ adiuuat menſtruuꝫ educit pꝛo eo ponatur calamentuꝫ. ¶ Laudanuꝫ ſuppoſituꝫ conceptuꝫ iuuat: cõfoꝛtat matriceꝫ. ¶ Laurus fomentuꝫ ex aqua decoctio. folioꝛuꝫ lauri matriceꝫ mundat: confoꝛtat conceptum: ex frigoꝛe impeditum adiuuat. ¶ Mirta fumigata matricem confoꝛtat: calefacit: ſuperflua conſumit: conceptuꝫ iuuat. ¶ Ozimuꝫ in fomento: ⁊ ſuppoſituꝫ iuuat cõceptum matricem mũdat. ¶ Olibanũ confoꝛtat mundificat matriceꝫ. conceptum iuuat in fumigio. ¶ Pulegium fomentuꝫ ex aqua decoctio. eius humiditateꝫ matricis deſiccat vuluaꝫ coartat. hoc fomento vtuntur mulieres ſalernitane. ¶ Roſmarinus fomentum ex aqua decoctionis eius iuuat conceptuꝫ: menſtrua educit. Spica pꝛouocant menſtrua: matriceꝫ mundificat: conceptuꝫ adiuuat ſuppoſita. Ut mulier ſit apta ꝯcipere puluis radicis teſticuloꝛuꝫ filipendule bibatur: poſtea doꝛmiat. deinde cuꝫ viro coeat: expertuꝫ ponitur. ¶ In omni cã puluis matricis lepoꝛine detur mulieri a balneo exeunti cuꝫ vino tepido. ⁊ vna hoꝛa ſequenti facta plena deſiccatione accedat ad coytum. ¶ Si conceptio impeditur ex ðbilitate matricis ſumatur dyarodon iulij mane ⁊ ſero. ¶ Quidã. matrix lepoꝛina aſſata iuuat. ¶ Raſ. ſemen baucie bibituꝫ: ameos trituꝫ cum medulla vituli. matriſilua commẽdatur. ¶ Menta a viro comeſta confoꝛtat vaſa ſpermatis ¶ Nepita valde laudat̃ ſimiliter: ⁊ millefolium. Ex biſtoꝛta ⁊ pulegio fiat fomentũ: ex olibano: ⁊ xillobalſamo: fumus ex ſemie poꝛri ⁊ paſtinace: puluis ex artemiſia: ⁊ ſiſeleos cum melle. ¶ Electuariũ ex coagulo: collico: laudano: oleo nardino ſuppoſitoꝛiuꝫ. vinuꝫ decoctio. betõice: filupendule: cicute: rumeſe. ¶ Diuiſio. ſemen baucie iuuat ad conceptioneꝫ: ⁊ radix quando potatur. ¶ Quidam. ſicut trifera magna valet impedimẽto conceptionis ex frigida cauſa. Ita mandragoꝛa valet in cauſa calida. habet eniꝫ mundificare matriceꝫ virtute occulta. ¶ De ſexto pꝛemiſſoꝛũ. dicunt quidam. ꝙ ſi ſit de maleficijs illa pꝛius auferantur. ¶ Dicit Conſtantinus in pantegni. ſi maleficium ſuperſit auferat̃. Si auctoꝛ maleficij in die auferat: ⁊ in nocte põat. aliaꝫ domũ acquirat ſponſus ⁊ ſponſa vbi iaceãt. ¶ De cataratibus ſi ſit maleficium: quod ſcitur: quia ſponſus ⁊ ſponſa non diligũt ſe: ſupꝛa limẽ hoſtij q̃ratur: vel ĩfra. ⁊ ſi quid inueniatur feratur ad ſacerdotem. Si nux vel glans ſit cauſa maleficij: accipiat muliere nuceꝫ vel glandem: ⁊ ſecet eaꝫ: ⁊ cuꝫ vna medietate pergat vir ex vna ꝑte vie: ⁊ mulier ex altera parte vie ⁊ ſponſus ⁊ ſponſa accipiant ambas partes nucis: ⁊ teſta non extracta intus recludatur: ⁊ ſic tota ſeruetur per ſeptem dies. hoc facto coeãt: ſi cibi po. ¶ Si ſit pꝛopter fabas magis diuinis q̃ꝫ humanis curari poteſt. ¶ Si ſit pꝛopter acus moꝛtuoꝛuꝫ querantur maleficia ĩ culcitra vel puluinari. Si non inueniant̃ in alia domo: vel loco cubẽt. Fel canis nigri maſculi aſpſum domuꝫ purgat: ⁊ facit ne vlluꝫ maleficiuꝫ domui inferatur. ¶ Canino ſanguine domũ patientis aſperge ab omni maleficio domus liberabitur.

¶ De regimine pꝛegnantiuꝫ. Cap̃. CXXVI.

E regimine pꝛegnantiuꝫ. notanda ſunt. 6. pꝛimum. de pꝛeſeruatione pꝛegnationis cũ dieta medicina: ⁊ cyrugia. Secundum. de cautela ab aboꝛſu cum pꝛeſeruatione a cauſis aboꝛſus: ⁊ cum medicinis conſeruantibus fetum: ⁊ cum medicinis ꝓhibentibus aboꝛſum: ⁊ de curatione accidẽtiuꝫ que cõtingunt pꝛegnantibus.

¶ De dieta ꝑgnantiũ. dicit quidã. ꝙ aer dꝫ eſſe tẽpatus ꝓpoꝛtionatus nature mulieris non turbidus: non fetidus non hoꝛribilis. ſicut fumus extincte cãdele: pꝛopter quẽ equa etiam aboꝛtit ſꝫ Ariſtotelẽ. ¶ De exercitio ⁊ ocio. dicit ꝙ vſqꝫ ad ſeptem dies quieſcat mulier: quia os matricis vſqꝫ ad hoc tempus non eſt perfecte clauſum. Uel etiaꝫ quieſcat vſqꝫ ad decem dies: quia cuꝫ non ſit firma coagulatio: nec ligatio: de facili labetur: ſicut recitat Galienus. de quadaꝫ ſaltatrice que decimo die ſui concept⁹ ſaltauit: ⁊ emiſit quoddã ſimile albumini oui: interſectũ venulis rubeis. Immo in tribus. pꝛimis menſibus parũ ſe exerceat. In tribus vero ſecundis menſibus vtat̃ exercitio temperato incipiendo paulatim: ad conſumptionẽ ſciliꝫ ſuperfluitatuꝫ: que multiplicate ſunt pꝛopter retẽtionem menſtruoꝛum. In tribus vltimis menſibus: caueat a ſuperfluo exercitio: niſi pꝛope partũ. ¶ Dicit Aui. opoꝛtet vt occupetur exercitio temperato. ⁊ ambulatione tenui non ſuperflua: quia ſuperflua facit aboꝛſum. ſuperflua enim retinentur ex retentione menſtruoꝛum. Et vitent motum ſuperfluum: ſaltuꝫ: percuſſionem: ⁊ caſuꝫ: ⁊ coytum pꝛopꝛie. ¶ Almanſoꝛ a ſaltu: caſu: percuſſione caueãt: ⁊ ꝓcipue ĩpꝛegnationis ꝑn°. ⁊ in fine motu tẽpato vtant̃. ¶ De bal. dicit Aui. Et ſi ſuperfluitates multiplicantur: non aſſiduet balneuꝫ. ¶ Raſ. in Almanſoꝛe. ca.

tieat ne in balneo: vel sole longaʒ faciat moraʒ. ¶ Uiaticus. cuʒ appropiquiat partus assuefiat balneari. balneo non vtatur: nisi vicina partui. quia in principio cotilidones per balneuʒ relaxati rumpuntur: ⁊ calor naturalis debilitatur: sed mulieres dicunt ꝙ fetus nimis magnificaretur. ¶ Auicen. caueant repletioneʒ cibi. Et sit cibus panis mundus vitent omne acutuʒ amaruʒ. sicut capparis ⁊ oliue immature: ⁊ omne prouocatiuuʒ menstruorum. sicut faseoli: ⁊ cicera vinū sit odoriferuʒ subtile antiquū. Et Hyp. dixit. sumat̄ in potū vinū nigrum: ⁊ sint in scdis mēsis vuepasse: ⁊ citonia dulcia: ⁊ pira: ⁊ mala: ⁊ gͣnata: nuʒa. ¶ Alman. cibum alleuiet in die: ⁊ multotiens comedat. nec cibo semel impleantur. ¶ Ras. in Almansore nutriatur cibis subtilibus bonoruʒ humorū generatiuis nausee repressiuis: ⁊ os stomaci roborātibus. sicut est caro perdicis. galline. ⁊ edi. ¶ Haly. reficiatur in die ter paulatiʒ ne forte stomachus grauetur. ¶ Uiaticus. cuʒ appropinquat partus: nutriatur nutritiuis mollibus.

¶ Quidam dicit. Cibus sit digestibilis boni sanguinis generatiuus: vt iura gallinacia oua sorbilia: ⁊ testiculi gallinacei. Si enim principium est: bonuʒ totuʒ per cōsequēs debet esse bonuʒ. Immo si pater ⁊ mater vsi sunt bono nutrimento sperma ex eis generatum est melius: ⁊ ex eo natura melius lineat. Et ex hoc puer nobilitatur in moribus: ⁊ discretione. nisi per malam menstruationem prerumpatur ⁊ fortior: ⁊ figura pfectior erit: in quibus semen ⁊ nutrimentum bona fuerunt. Ex grosso enī nutrimento vt surgo. ⁊c. natura non bōaʒ faceret lineationeʒ. Et ideo nobilis virtuosior est naturaliter ignobili. Et si vterqꝫ solus nutriret̄ ⁊ ab aliq̊ informaretur in morali philosophia: tamen nobilis in multis virtutibus precelleret ignobileʒ. ¶ Caueat diuretica menstruoruʒ prouocantia vt faseolos: cicera nigra: assaruʒ: apiū. tamē ex his aliquid ponitur in medicinis vt ducat medicinas ad matricem: ⁊ facilius ducatur nutrimentuʒ fetus per membra. ¶ Caueat etiaʒ stiptica ⁊ ventosa. Uinum bonum puruʒ bibat: quod sit aliquātuluʒ stipticū ⁊ aromaticuʒ. stipticuʒ vt os stomaci confortetur ⁊ appetitus irrationabilis destruatur ⁊ debitus confortetur. ⁊ sit aromaticuʒ vt multi ⁊ boni spiritus generentur. ¶ Si tamen habeat appetituʒ irrationaleʒ propter fumos malaruʒ superfluitatuʒ retentaruʒ ex conceptu: quibus natura appetit remediari cuʒ siccis. vnde appetunt carbones. sicut ⁊ pueri: qui multuʒ sunt humidi comedunt terraʒ: ⁊ similia. In talibus ingeniamus dando pro carbonibus fabas vstulatas. Est enī in eis virt⁹ abstersiua humiditatis: ⁊ cuʒ hoc virtus nutritiua: nec sūt mulieri res nominande que haberi non possunt. maxime hoc vitet modicus. Que vero haberi potest subito detur: ne piraʒ fiat cōmotio ⁊ aborsus. Utantur etiam plurimo cibo qꝫ prius gratia fetus. ¶ Uiaticus. oportet vt in principio conceptus nullus femine ad memoriaʒ reducat cibaria que illo tempore haberi non possunt: ne forte desideriū res inueniende causa sit abortiendi. Et si desiderat inuenienda ad eaʒ sibi adducēda festinemus. ¶ De somno dicit Ras. ꝙ somnuʒ augere debet. ¶ Dicunt quidam. somnus ⁊ vigilie fiunt moderata. ¶ De inanitione. dicit Auicen. oportet vt natura leniatur cuʒ equalitate. Et vitet coytuʒ: quia coyt⁹ causa est aborsus multotiēs. ¶ Dicunt quidaʒ. venter debet esse solutus ne propter conamen fiat aborsus. Coytuʒ vitet. quia caloreʒ debilitat naturaleʒ. relaxat ligamenta. Et quia conceptum facit aliquando supra ɔceptū. sed circa tps ptus est bonus. quia parat exituʒ. ¶ De accidentibus anime. dicit Auicē. vitet iraʒ tristitiaʒ: ⁊ timoreʒ. ¶ Almansor cantilenas ⁊ iocos: ⁊ ea que delectationeʒ faciunt augere debet: ⁊ gaudiuʒ moderatuʒ est bonuʒ. ¶ Cōseruatio cuʒ medicinis. dicit Auicen. fit cum electuario de margarit: ⁊ sit studiū ad confortandū stomachuʒ cū xilloaloe. mastice. ⁊ similibus: ⁊ cuʒ electuario de zuccaro: ⁊ speciebus in quibus non est multa caliditas: ⁊ cum emplastris stipticis cal'is aromaticis. ¶ Ras. in Almāsore. ieiuna sumat in potu rob de fructibus acetosis ⁊ stipticis. ¶ Dicunt quidam. in tribus primis mensibus non detur medicina laxatiua: quia fetus matrici dbiliter alligatur. Et si oportet detur medicina ventositatis extenuatiua: ⁊ stomaci cōfortatiua vt dyacitoniten. In tribus mensib⁹ medijs: si materia est furiosa fiat purgatio: caute tamen. ⁊ cum debili solutiuo. ¶ In tribus vero vltimis non fiat. sicut patet per exempluʒ in arboribus. ¶ De conseruatione per 3m instrumentuʒ. scilicet cyrugiaʒ. dicit quidaʒ. ꝙ quedam mulieres multo sanguine habundantes quando impregnantur ex retentione menstruoruʒ adeo sanguinis eis habundat: ꝙ flobotomia est eis necessaria. Et quedam sunt: que habundant in flegmate aquoso: quibus cauteria conferunt sub genibus: vt materia trahatur illuc.

De preseruatione

a causis aborsus. dicit Haly. si mulier: q̄ concepit abortit frequēter a causa exteriori eius medella custodia est: ⁊ cautela ab illis. Si a causa interiori vt humiditate viscosa que fetum lubricat: considera si corpus repletum inueneris. ⁊ tunc purga cum medicinis flegma ɔponentibus. vt yeraʒ turbit. da etiaʒ tyriacaʒ magnaʒ. Si sit aborsus ventositatis copia da dissoluentia ventositateʒ. Si vero ex habundantia menstruoruʒ fiat aborsus da trocis. de karabe. ¶ Auicen. quia farmacuʒ ē vna causaruʒ aborsus oportet vt caueatur ei⁹ dispositio ante menseʒ quartuʒ: ⁊ post septimū. In tempore vero medio est salubris quandoqꝫ. dentur etiaʒ confectiones magne vt dyamarte: dyamuscuʒ. ¶ Ras. in Almansore. si pregnanteʒ infirmari cōtingit oportet sine flobothomia vel solutione medicetur cum magno timore ac diligētia: vt fetus remaneat: ⁊ partus sit facilis.

Dicunt

impregnatio conseruatur si prohibeatur aborsus. Si abortit mulier in tribus primis mensibus propter ventositateʒ vincula embrionis adhuc debilia euellenteʒ. sicut fortis vētus tempore vernali flores euellit arborum. ¶ In tribus medijs mensibus fit aborsus propter humiditates grauantes: ⁊ fetuʒ lubricuʒ facientes. ¶ In tribus vltimis propter frigiditatem mortificanteʒ fit aborsus propter fluxum ventris immoderatuʒ: vel fluxum sanguinis vndecūqꝫ. propter casuʒ: percussioneʒ motuʒ corporis immoderatuʒ: vociferationeʒ propter motus animales: vt est ira timor. ⁊c. Et propter desideria reruʒ que non habentur. ¶ Si est a ventositate vngatur cuʒ nardino detur dyaciminuʒ: fac emplastruʒ de aneto bacis lauri. Si ab humiditate purgetur mensibus medijs: alijs vero regat̄ cū dieta ordinata declinante ad siccitatem. Et vtatur exercitio: puluere aromaticoruʒ. ¶ De conseruatione fetus in vtero matris. dicit Auicen. ꝙ conseruant medicine cordiales sicut zedoaria dyamuscus. ¶ De correctiōe accidentiuʒ que contingunt pregnātibus. dicit Uiaticus. regatur extrinsecus grauide stomachus cum rebus confortatiuis. sicut cum oleo nardino. masticis. absinthy. Cum appropiquat part⁹ fiat bal. vngat̄ cū mollitis: ⁊ nutriat̄ cū mollibus. ¶ Inflatio pedū vngatur cum oleo nardino rosato: ⁊ aceto. Fumigium fiat cum aqua appetitui ciborum

malorum. fiat exercitium temperatum: vinum odorife-rum: temperata dieta post alium: pira: granata: citonia. ¶ Si lutum vel carbones quesiuerit detur cicer: vel fabe assate et emplastra odorifera stomacho apponantur. Si humores sint furiosi purgetur post tres menses vsq; ad .7. in quo tempore fetus fortiter ligetur: et tunc medicus in farmacia danda non sit temerarius: quam si dederit sit leuis et secura. ¶ Auicen. ponit medicinã que prohibet aborsum. ℞. doronigi. zedoarie. castorei. etc.

¶ De difficultate partus. Cap. CXXVII.

De difficultate partus. notã da sunt .7^{cm}. pmũ. de causis partus difficilis. 2^{m}. de modo partus nãlis. 3^{m}. de modis partus innaturalis. 4^{m}. de signis inaturalis pt⁹. 5^{m}. de differentia iter partum masculi et femie. 6^{m}. quando ptus est facilis magis: et quando difficilis: et de nocumentis: que fiunt in partu difficili. 7^{m}. de modo curationis.

De primo dicit Haly. pariendi difficultas fit a causa matricis: aut secundine: aut fetus: aut rerum extrinsecarũ. Ex matre si pinguis: aut virgo: aut formidolosa: aut est debilis: aut est vulua parua: aut quia partus non fit in suo tempore. ¶ Ex fetu si est magnus: aut pinguis: aut magni capitis: aut mortu⁹: aut fetus plures vno. ¶ Aiunt enim quidam se vidisse .5. peperisse. tres et quatuor. ego etiam ipse vidi. ¶ Ex secũdina: vel quia non dissoluitur propter grossitiem: vel dissoluitur anteq̃ oporteat: aut propter tenuitatẽ eius: aut propter frigus quod cõdensat matricem: aut calidum: quod rarefacit: et virtutem dissoluit: quare non potest expellere fetum. ¶ Auicen. facta causa pgnantis ẽ: vt sit stricta debilis: passa egritudines et famem: et sit timida in consueta impregnationi: et partui etiam plus timet et dolet. Causa fetus est: quia masculus: aut quia magnus et magni capitis: aut grossus: aut paruus: et leuis. vnde nõ submergitur: aut duorum capitum: aut numeratio embrionũ: forte enim inuenti sunt .5. immo est numeratio maior illa qui sunt parui et diuersi. et quãdoq; est numeratio plurima valde in kisti vna: aut quia mortu⁹: aut debilis: aut exitus non naturalis. sicut super pedes vel latus. ¶ Facta a matrice est: quia parua: aut sicca nõ lubrica: aut stricta: aut consolidata ab vlcere. Facta propter secũdinam est: vt nõ rumpatur propter grossitiem: aut rumpatur cito et egrediatur humiditas plurima ante fet⁹ complemẽtum: quare non euadat. ¶ Facta causa hore partus est: vt sit velox in administratione. ¶ Facta propter causas primitiuas est propter frigus calorem: aut anime accidẽtia: aut propter vsum aromatum ad nares: quare matrix trahatur superius: et ideo non oportet apud difficultatẽ partus: aut casum virtutis vt olfaciat aromatica. ¶ Serap. fit ex parte matris: vel secundine: vel fetus vel extrinsecorum. sicut Haly. dicit. Ex parte matris: vt ex humore grosso: vel pinguedine: vel parua matrice: vel quia nõ consueta vel timorosa: aut quia debilis est mulier: vel qz partus est in nõ suo tempore. ¶ Ex parte fetus est: quia magnus vel grossus. aut quia paruus valde leuis magni capitis: aut figure mirabilis. sicut duorum capitum: aut mortuus: vel quia debilis: aut quia sunt numerum multi. sicut dicit albucalis: qui vidit .5. nasci in ventre: aut ex figura non naturali propter res extrĩsecas egressas a natura: vt colorem frigus et dolores animales. ¶ Quidam dicunt. ex parte matris. quia nimis iuuencula nõ ampla exitui. sufficiant post fetus complementum. vnde Auicẽ. dicit. q tunc debet fieri aborsus antequã fetus magnificetur: quia minus malum est: si perit homo imperfect⁹: q̃ perfectus: vel quia senex: vel quia parua. et si etatẽ habet: vel quia timet. Nam calor trahitur ad corpus: et debilitatur expulsiua: vel quia delicata non vult sustinere laborem: sed potius mori.

De modo naturalis partus. dicit Viaticus. Cũ mulier tempus parturiendi naturale impleuerit mouetur fetus motu fortiori: vnde necesse est vuluam dilatari. et virtute expulsiua sua fetum ĩ secundina emitti. ¶ Et Haly. egressio naturalis fetus est: vt egrediatur caput primo. et sint manus expãse sup vtrasq; coxas: et in nullum latus decliet. Aut pedes eius exeãt prius in nullam partem facta declinatiõe. Cũ ãt fet⁹ alio exit modo aliter exit q̃ expedit. ¶ Item dicit Serapi. figura naturalis in primis vt super caput exeat et manus extense sint super coxas. Et non declinetur super orificiũ matricis. Et scda figura ẽ: vt exeant pedes in primis absq; declinatiõe ad aliud latus. ¶ Quidam ponunt exitũ cum pedibus ante non naturalem. Et sine dubio melior est exitus cum capite prius.

De modis partus innaturalis patet ex dictis. Aliter enim quomodocunq; exeat male exit.

De signis dicit Auicen. signa facilitatis et difficultatis partus sunt: vt sentiatur dolor ante partũ. et p⁹ ipsum. Nam si declinat ad pectinem facilis est partus: et si ad posteriora difficilis. ¶ Dicunt quidã. dolor super renes et superiora significat partum difficilem. Narium strictura: et pectoris sunt signa difficilis partus. amplitudo vero facilis. ¶ Dicunt signa causarum partim sumũtur ab indicio parientis: partim ab habitudine matris: et virtute: partim ab accidentibus fetum mortuũ significantibus. Si enim mater est fortis: et moderate habitudinis difficultas significatur ex parte secundine. Si ecõtra significat ex parte matris. Si est propter fetum mortuum. dolor est plurimus circa vmbilicum: febris fit lenta: discoloratio faciei diminutio appetitus instantia vigiliarum: fetor oris propter cadauer fetus est immobilis. ¶ Si ex magnitudine fetus propter nimiam ventris inflationem. potest enĩ fieri ydropicies in ventre. sicut extra. Si ex pinguedine scis per habitudinẽ. Si sit ex mortificatione fetus primum signum. quia non sentitur fet⁹. secundum: quia fetet os. tertiũ. dolor circa pectinẽ. 4^{m}. discoloratio faciei: et totius. 5^{m}. appetitus õstructio. 6^{m}. vigilie. 7^{m}. otinua strãguria: et tenasmon.

De quinto premissorum. dicit Haly. aiunt autem obstetrices: quoniam feminarum partus longior. sed est debilior. Parere autem masculos acutius est et grauius.

De sexto premissorum. dicit Haly. si tempore partus vel ante partum sanguis egreditur difficilis fit partus: si differtur leuis. Auicen. et fit in tẽporibus frigidis et regionibus difficilior.

De septimo dicit Auicen. difficultas partus: quandoq; perducit ad magnitudinem ventris: et inflationem mirach: et ad inspissationẽ quando inciditur vena in pectore: vel pulmõe. et ideo ducit ad sputum sanguinis: tussim: ptisim. Et in quibusdam scinditur mirach ventris. Et hoc est quando superflua est inspissatio.

De modo curationis. notanda sunt .8. pmũ. de regimine. 2^{m}. de cura s3 tempora diuersa. 3^{m}. de diuersitate cure sm causas. 4^{m}. de cura: vel correctione accidentium. 5^{m}. de figura fetus in vtero: et quare. 6^{m}. de officio mlieris. 7^{m}. de officio obstetricis. 8^{m}.

de cura cōmuni:ꝛ medicinis conferentibus. ❡ De pmo dicitur. ꝙ aer debet esse temperatus:qꝛ si calidus.ponaṫ in loco temperate frigido.si frigidus in loco calido. Exercitium sit temperatum.sed partu appropinquante cauēdum ab inquietudine in lecto:ꝛ extra lectum.bal. sit humectatiuuȝ cibus sit boni sanguinis generatiuus:qui in parua q̄titate multum nutriat:potus sit aromaticus:vt membra principalia confortentur:ꝛ spiritus multiplicētur:somnus sit temperatus. Coytus nō fiat nisi appropiquante partu:ꝛ sit temperatus.anime accidentia sunt vitanda preter gaudium:quod multum valet ad facilitatem partus. ❡ De secundo dicit quidam. ꝙ multis diebus ante partum vt per mensem aliquando vł circa fieri debet bal.cū aq̄ deco.herbaꝝ:que sunt hūide: viscose: lubrice vt malua:bismalua:fiant post bal. infusiones cū dicta decoctione:deinde vnctiones circa femora:ꝛ posterius cum oleis calidis dissolutiuis:vt camomellino:nardino. ꝛ p os denṫ medicine ꝑ leues vt decoctio fenugre. se.lini:ꝛ similia que lubricant:ꝛ parant ad exitum:sed in fine dentur fortiores.si oportet sint amare:que etiam fetum occidunt.sicut lumbricos. Et hoc potius intēditur q̄ matris interitus.ꝛ sunt sicut oxizaccā:que si pro digestiuo daretur pregnanti febricitanti aborsum facere posset. Appropinquāte autem partu ambulet mulier per loca decliuia:vt fetus descēdat inferius:ꝛ grauedine comprimēte aperiat os matricis.vnde scōina rumpitur: ꝛ buditas exit:que circumstabat fetui. Cuȝ ante fetus incipit egredi tunc mulier super banchum sedeat ꝛ apodiare se debet retro cum dorso ad aliqđ sustentamentum. ꝛ contrahendo bene crura ad se faciat compressiōem vehemētem tenendo flatum:ꝛ comprimat pectus cuȝ brachijs: quandoq̧ sic apodiata etiam subito:ꝛ vehementer se oȝ erigere. ❡ Auicē.si appropinquat partus assiduet bal. ꝛ melius est vt mollificetur extra bal.ꝛ non debilitetur. ꝛ fiat inunctio pectinis ꝛ dorsi:ꝛ coxarum:ꝛ camoⁿᵒ.ꝛ cibus sit ex oleribus mollitiuis:ꝛ caro pinguis: interdicāturq̧ stiptica:ꝛ fumigetur vulua cum musco:ꝛ aromaticis. ❡ Cumq̧ p̄ns est partus comedat rem pauce q̄titatis multi nutrimenti:ꝛ bibat odoriferum vinum.ꝛ si partus est difficilis odoret delectabilia:cum quātitate pua. ꝛ si virtus est debilis da in potu aquaȝ carnis:ꝛ da cibū bonum paucum:ꝛ vinum aromaticum sedeat in hieme prope ignem in estate eam ꝛ sedeat in aq̄ decoc. mentastri vsq̧ ad ypocundria.ꝛ sit parum calida. ꝛ si oȝ aperiatur vulua cum instrumentoruȝ:ꝛ experiātur figure iacendi diuerse que illam alleuiēt:nec dimittatur obstetrix laborare.ꝛ si oportet cum fumigijs:iure faseoloꝝ epithimate. ❡ De cura ꝑm diuersitatem causaruȝ. dicit Auicē.se pedes exeunt ante caput conuertantur pedes:ꝛ eleuentur crura donec caput descendat: quod si non est possibile ligentur cum vita vna ꝛ extrahantur. Si non est possibile fiat incisio. si fetus exit super latus equetur cum eleuatione ad superius:ꝛ cum lenificatione.si fetꝰ ē magnus obstetrix paulatim trahat ꝛ subtiliter. Et si non sufficit illud cum forpicibus extrahatur. Si non confert trahatur cuȝ incisione:ꝛ regatur regimine fetus mortui. Si fetus est mortuus:vel mare figure.vnde non speraṫ vita:fiat medicina extrahens:quod si non sufficit trahatur frustatim cum vncinis:ꝛ festina in hoc anteq̧ inficiatur:ꝛ si caput est magnuȝ:ꝛ possis est equatio:aut incisio: vt currat qđ est in ipso fiat. ❡ Haly.si partus est difficilis causa pinguedinis:vel paruitate matricis:vel expulsiue debilitate:impera expulsionem:liniatur dorsum. venter inferior cum oleo oliue calido sedeat in aqua decoc. camomille:sternutare fac.da diptamum cum vino: vel aqua decoc.adianti.confert etiam fumigatio cum vngula muli. si causa est nimia copia adipis mulier iaceat super ventrem ponat sub coxis genua:ꝛ vulua:ꝛ confinia: ꝛ dorsum oleo vngatur:ꝛ obstetrix digitos inducat oleo infusos.ꝛ matricis os paulatim aperiat. Si autem est timor conforta. ❡ Si causa est aer frigidus cum bal.ꝛ loco calido ꝛ vnctione in vino decoctionis castorei cura:si ex aere calido sedeat in frigido:ꝛ cum flabellis aqua ro. ꝛ camphora:aquam granatorum propina:ꝛ aquam frigidam. ❡ Haly.in theologica.in omni difficili partu si sit sternutatio partus fit facilis.sicut Hypo.testatur i affor. ❡ Serap̄.si causa est opilatio ani: debilitas embrionis mollifica cum oleo sisamino fuso in matricē cum deco. fenugre.sedeat in tina decoc.cauliuȝ malue. Timida vero teneatur donec quiescat acuitas timoris:ꝛ confortēṫ. Illi que est experta ꝛ consueuit precipe vt teneat anhelitum valde:ꝛ pellat ad partem sifac. ❡ Illaȝ que est pinguis facimus iacere super ventrem:ꝛ reducimus genua versus coxas donec quādo constringitur matrix trahaṫ matrix ad partem vlue in directo casset vulue. ꝛ si ē stercus siccum in intestino extrahimus cum clysteri. ꝛ si est scōina:que nō rumpiṫ incidimus cum digitis vel cū cultello:ꝛ clysterizamus cum vnctuosis.ꝛ si figura est egressa a natura reducimus ad figuram naturalē:ꝛ quandoq̧ impellimus:ꝛ quandoq̧ inducimus. ❡ Et si sunt multi numero pellimus ꝛ extrahimus vnum: ꝛ vnum:ꝛ cū facilitate omnia:ꝛ fundimus oleuȝ multotiens.ꝛ si ē mortuus extrahatur cum ferro:aut cum medicinis. ❡ Dn̄t si propter debilitatem fetus mollificetur cum aqua dco. malue:vel species aromatice decoquantur:ꝛ inde fumigetur. Si timida teneatur ꝛ confortetur. ❡ Si vero consueuit:ꝛ angustum sit collum matricis teneat vehementer anhelitum ꝛ impellat inferius. Si venter est constipatus euacuetur cuȝ clysteri. Si fetus est mortuus bal.pessaria.si sunt duo vel tres vnum post alium trahimus aliquando cum ferro:aliquando cum pessario: aliquando cum nastali. ❡ Dicunt quidam:si exit indebite reponatur:ꝛ ponatur in balneo artemisie. Exeunti a bal. vngaṫ cum butyro:dyaltea ab vmblico vsq̧ ad muliebria:ꝛ posterius fumigetur cum spica nardi.ꝛ costo ad apertionē: ꝛ confortationem:ꝛ ponatur in bal. ❡ Item teratur artemisia:ꝛ cocta appōatur tepida ab vmblico vsq̧ ad muliebria:qꝛ in cōmendatione eius dicitur fetum mortuuȝ ꝛ scōinaȝ educit.sed tamen non diu moretur ibi:quia vt dicunt auctores per longam morā extraheret matriceȝ: prouocetur sternutatio:que est cura cōmunis in anxietate:quādo mouetur fetus constringātur nares ꝛ os:vt fumi:ꝛ spiritus compellantur ad matricem: ꝛ per loca descendat decliuia:ꝛ si per se non potest ab alijs sustētetur. ❡ De correctione accidentium. dicit Serap̄. Illam cui minoratur anhelitus superuenitq̧ sincopis medicamur cum odoribus bonis ꝛ confortamus cum equalitate vⁱtutem:ꝛ cibamus eam paucitate ciborum. ❡ Auicen.in regimine nausee dicit. aspergatur aqua super faciē eius: si non timetur reuersio partus viuificetur virtus eiꝰ cuȝ aromaticis:ꝛ fac eam sumere aquam carnis cum vino:ꝛ speciebus conuenientibus. ❡ Haly.si sincopis illi accidit:ꝛ virtus debilitatur per dissolutionem odores olfaciat iocundos:vt muscū:galliam xiloal:ꝛ vaporetur. ꝛ si calor ibi fuerit sandalum olfaciat ꝛ camphoraȝ. vescaṫ carne ꝛ pullis:ꝛ etiam olfaciat rianū: si ibi nullus fuerit calor. ❡ Dicunt quidam.si fluxus menstruorum nimiꝰ accidat constringantur.si nullus prouocetur:si vēter cōstipatur cū clysteri. ❡ De 5ᵒ.pmissoꝝ dicitur. ꝙ bonū ē scire q̄uo fetus locaṫ in mṫice. Nā.n.sagax ꝛ prouida scit

ꝙ nullus locus conuenientior est nature: nec minorez locum fetus occupat ꝙ ꝙ manus: ⁊ brachia super coxas teneat: ⁊ vultum super genua incuruatũ: ⁊ ideo caput prius naturaliter debet exire. ¶ De opere: vel officio pregnãtis que laborat in partu dictum est in scđo capitu. ¶ De obstetricis officio dicitur ꝙ obstetrix puida inunctꝭ manib᷒ tẽtare debet: si fetus exit inordinate vel pes vel brachium ante: q̄ tunc reponat ⁊ inclinet caput: vt primo exeat ꝙ si secũdina rupta nõ sit: nec a matrice soluta: tũc obstetrix digitis suis stringat. vt humiditas exeat: ⁊ lubricet meatus: deinde iniungat conamẽ precipiat mulieri: vt se exp̄mat: ⁊ sternutationes faciat vuluam cum aromatibus fumiget. Et si per hoc quoquo mõ fetus incipiat se mouere: tunc obstetrix paulatine ipsuz extrahat cũ diligentia semper. ¶ De octauo premissoruz. dicit Uia. mulieri in partu laboranti precipe bal. mollitiuũ vnctionem dissolutiuam: fricationem laterum: ⁊ inferioruz: sternutationem suauem ambulationez per loca decliuia: detur in potu oxizaccara cum decoctio. capil' veñ. menthe absinthy. ¶ Serapio. pessarium qđ extrahit fetum velociter viuum: vel mortuum. ℞. myrrhe ellebori nigri. oppoponacis: fellis tauri. añ. descendit eniz. Auic. omes medicine que lumbricos educunt fetum extrahunt. Et cum in potu sumit mulier de corticibus cassiefist. 4. aur̃. parit statim. Et sumere in potu assam ⁊ castoreuz est vltimuz bonum: ⁊ cynamomuz est valde bonum. alleuiat eniz accidẽtia partus ⁊ partum. Medicamẽ bonuz ⁊ vltimum: pul'. capil'. veneris cum sirupo roſ. ⁊ modico olei detur in potu: ⁊ siliter pulegiuz: ⁊ sauina: ⁊ arist. ¶ Medicia vltima cui nulla eq̃tur. ℞. myrrhe casto. stora. añ. aur̃. i. cynami sauine. añ. aur̃. 5. conficiantur cum melle. dosis est aur̃. z. ¶ Fumigium cum myrrha est bonum valde: ⁊ similiter cuz oppoponaco ⁊ galbano. ¶ Medicine que faciũt a proprietate sunt he. dicitur ꝙ teneat in manu sinistra magnetem: aut fumigetur cuz vngula asini: quoniaz est vltimuz. ¶ Quidaz valde cõmendat dyptamuz cuz aqua fenugreci. ¶ Raſ. pondus auri de algalia cum vino odorifero detur: vel succus ruthe: polipodium ligatum ad coxam: vel plantã pedis difficulter parientis in continenti partum expellit. Et dicitur expertum valde a multis. ¶ Accelerat partum si sit bibitum cynamomum.

¶ De retentione secũdine. Cap. CXXVIII.

De retentione secũdine notãda sunt septem. p᷑m quid sit secundina: quare dicatur secundina: ⁊ vnde generatur: ⁊ quomõ. zm de officio ⁊ proprietate secũdine. 3m de causis retentionis. 4m de periculo: ⁊ nocumẽtis que fiunt ex retentione. 5m de necessitate cite euacuatiõis: vel curationis. 6m ẽ succurrere nocumentis que accidunt ex retẽtione. 7m de modo curationis.

De primo dicitur. ꝙ secundina est quedã pellicula que inuoluit infantem: siue operimentum circundans fetum. Et dicitur secũdina: q̄ ex partu est vt plurimum secũda. Et generatur de vtroq̄ spermate: ⁊ sanguine mẽstruo. Haly. vero dicere videtur ꝙ de vtroq̄ spermate: sperma vero grossum ⁊ viscosum est. Interiora autem matricis calida ⁊ plana. ¶ Cum ergo sperma in matrice dilatatur ex eo generatur operimentum: sicut fit ex pasta: si supponatur cooperculuz calidum: q̄ cito fit crusta. Et fit operimentuz cum spermate: q̄ circũtinet: sicut ouum: qđ non suo tempore edidit gallina: nec cõpletum videbis: q̄ exteriorem testam operimento silẽm.

De secundo dicit. ꝙ secundina matrici alligatur. Et crescit ẜm crementuz cõcepti. sicut cortex nucis crescit ẜm crementuz nuclei. Cuius officium est conseruare conceptum: ⁊ defẽdere a nocumentis. Et dicitur ꝙ secũdina est quasi venenum: vñ incãtatores veneficia tossicatiões ⁊ alia mlta mala fiũt.

De causis retentionis. dicit quidam: ꝙ quandoq̄ debilitatur mater: ⁊ matrix ex longo ieiunio: ira: vel casu: vel percussione: vel fluxu ventris ⁊ similibus que omnia sunt causa debilitatis: vnde matrix non potest se exonerare a secundina: sed rumpitur ⁊ exit fetus ⁊ remanet secundina.

De quarto premissoruz. dicit quidam. ꝙ de retentione secũdine non minus periclitantur mulieres ꝙ de retentione fetus mortui: que etiaz si in corpore remaneret post partuz certum est ꝙ interficeret. ¶ Auic. parienti accidit dispositio maligna propter vapores malos ascendentes ex secũdina ad cerebrũ ⁊ cor ⁊ stõm.

De quinto dicit Haly. ꝙ cura debet esse festina timore periculi. Et non oportet si secũdina cõclusa est curam differre quin acceleretur emissio: q̄ si non fit: interitus fit.

De sexto dicit Auicẽ. ꝙ oportet succurrere nocumẽtis. que fiunt a vaporibus malis resolutis a secũdina ascendentibus ad cor: cerebruz: ⁊ stomacum: ⁊ administrenᷣ medicie sup cor: cerebꝝ: ⁊ stõm.

De modo cure. dico ꝙ auctores ⁊ aliꝗ ordinant sternutationes: sicut tangiᷣ ab Hyp. in affo. ad matricuz precipitationẽ ⁊c. ¶ Docet. n. Hyp. remediari suffocationi matricis ꝑpter retentionem secũdine. Sternutatio eni ꝯprimit dyafragma: ⁊ dyafragma matricem: vnde matrix cõpressa expellit secũdinaz. Et est medicam̃ obtarmicũ: qđlibet resolubile acutum. vt elleborus saxifragia piper. ¶ Uia. si post partum secũdina remansit oportet festinare cum sternutatione tenẽdo os ⁊ nares: ⁊ quãdoq̄ opz ꝙ obstetrix extrahat cũ manibus: vel cũ instrumẽto. ¶ Dicũt quidã. fiat bal. vsq̄ ad vmbilicum cum decoc. artemisie: malue: calamẽti. Fiat inunctio ad vmbilico vsq̄ ad muliebria: ⁊ ad latera: ⁊ renes cũ oleo laurino: ⁊ butyro. fiat fumigiuz cũ cornibus caprinis. ¶ Constãtinus. dat apozima ciceris nigri: ⁊ sauine: ⁊ fenugreci cum. ʒ. i. galbani. ¶ Dicũt qdaz. a proprietate iuuãt magnes in manu sinistra ⁊ corallus ligatus ad crus: ⁊ polipodium similr̃: succus sauine cũ vino bibitus valet yreos: dyptamus: pulegium: fumus ad vuluam cum myrrha: ⁊ galbano: succus porri bibitus: vl' cepe: fumus nigelle. ¶ Auicen. ordinat sternutationes tenendo nares et os.

In alio. staphisagria

¶ De artetica passione. Cap. CXXIX.

De artetica passiõe notãda sunt 15. p᷑m de nomine. zm de diffinitione. 3m de specieb᷒ vniuscuiusq̄. 4m de causis: ⁊ ex quo humore fiat magis. 5m de loco passiõis: ⁊ quare ibi fit dolor. 6m de differẽtia iter spẽs que artetica magis fit: ⁊ magis incipit: et magis recidiuat: ⁊ magis hereditatur ⁊ que minus. 7m que deterior: ⁊ in quo latere deterior: ⁊ in qua specie maior est dolor: ⁊ quare. 8m quibus magis accidit: ⁊ in quo tempore magis. 9m de nocumentis. 10m de termiatiõe. 11m de signis. 12m que sanatur: ⁊ que non: ⁊ de cã difficilis sanationis. 13m q̃ cura est periculosa. 14m de preseruatione. 15m de modo curationis.

De primo dicitur. ꝙ artetica denominaᷣ ab articulis: q̄ est passio articulorum oiuz

vel aliquorum: vel vnius: que si fit in pedibus dicitur podagra: si in manibus vel cubitis dicitur cyragra: ⁊ in scia sciatica: si in alijs articulis simpliciter artetica nominatur. ¶ Ras. in diuisioni. non nominatur podagra nisi dolor qui est in iuncturis pedum: cum non est apa saniosum.

De secūdo dicitur. ꝙ artetica est passio articulorum cum dolore ⁊ inflatione multotiens: vel dicitur ꝙ artetica est dolor articulorum ex reumate effundente concatenationes eorum. Nec obstat ꝙ aliquando ponitur passio: ⁊ aliquando accidens.

De tertio dicitur. ꝙ artetica ē species gutte: gutta enim fit ex reumate proueniente ad iuncturas ad modum gutte distillātis in pluuia: ⁊ ex hac similitudine dicitur gutta ⁊ sub artetica continent tres species. s. podagra: cyragra: ⁊ sciatica. Sciatica vero dēnominatur a scia. i. ab illo osse cōcauo ⁊ est in extremo ossis anche: in quo vertitur ⁊ ludit os rotūdum quod est in superiori extremo ossis coxe: qđ vertebrum noiatur. ¶ Dicunt quidam. gutta diuiditur in podagram: cyragram: ⁊ sciaticam: ⁊ arteticam. ¶ Passionarius. sciatice dolor de ylio descendit in vertebrum coxe: siue in cōpaginem.

De quarto dicit Aui. causa patiens in hac egritudine est membrum suscipiēs. Cā efficiens est complexio ⁊ materia mala. Causa instrumētalis dilatatio meatuū accidentalis: vel ex creatione. mēbrum est patiens ꝓpter debilitatem ⁊ complexionem ꝓprie frigidam. ¶ Causa efficiens est complexio vel materia totius: vel membri principalis calida vel frigida vel sicca: vel humiditas extranea. Materia ē sanguis solus aut flegmaticus: aut melācolicus: aut colericus: aut flegma solum: aut est humor compositus ex flegmate: ⁊ colera: aut ventositas. ¶ Et plurimum quidem fit a flegmate cum colera: deinde a crudo: deinde a sanguine: deinde a colera: ⁊ raro fit a melācolia. ¶ Et diuiditur causa materialis: q2 quedam est pterita: vt catarrus coriza cura colice: q2 confortans in testinis expellunt superflua: nec recipiunt: quare expelluntur ad extrema. Et causa iterum est pauca digestio: tranquillitas: dimissio exercitij: coytus plurimus: frequens ebrietas: retentio euacuatōis consuete: vt menstrui: flōmie purgatōis. Exercitium super repletionem: ⁊ coytus: similiter vinum plurimum ante cibum in ieiunio. Ipsum enim ledit neruos. Et ad hanc passionē fiēdam iuuat motus iūcturarum laboriosus: similiter casus percussio: ⁊ quādoqꝫ fit dolor iuncturarum ꝓpter maliciam regiminis. Et multotiens fit dolor anche a debilitate causa sessionis: super re dura percussionis: equitationis assidue: ⁊ plurimum fit ab humore crudo. Et quādoqꝫ fit a materijs calidis: ⁊ a permixtione: ⁊ a repletiōe venarum ex sanguine. ¶ Uiati. sciatica fit in neruum illum descendētibus: qui scia vocatur qui est inter lacertos coxe. ¶ Et plurimum fit ex flegmaticis ⁊ viscosis humoribus in concauo coxe adunatis: aliquādo fit ex sanguine cum colera ru. mixto: aliquando dolor descendit ad crura ⁊ ad calcaneum: vsqꝫ ad paruum pedis digitū. ¶ Uia. podagra plurimum fit suauiter viuentibus purgatiōes negligentibus: vt principibus: maxime coytu vtentibus: et corpora humida habentibus. ¶ Concatenatio enim calefit cum motus ad coytum fit: ⁊ calor trahit per sucfactionem. etiam coytu nerui relaxantur. ¶ Diuisiōes. dolores iuncturarum ſm plurimum sunt ex humore crudo cui mixtum est aliquid colore. Et ſm minus ex sanguine indigesto: ⁊ quandoqꝫ est cum eis calor magnus: ⁊ quandoqꝫ ex colera: ⁊ quandoqꝫ ex sanguine. ¶ Serap. cause vero superfluitatis sunt satietas parua digestio: tranqllitas longa: otium: coytus imoderatus: ebrietas: retentio euacuationum consuetarum: sicut emorroydarum: similiter ⁊ satietas: ⁊ paucitas digestionis minuunt caliditatem: sicut ligna humida multa super ignem paucum debilem: similiter potus vini ante cibum: q2 cito ad neruos penetrat. Multum. n. ex eo ⁊ purum mutat complexionem velociter: ⁊ minuit calorem inatum: adiuuat etiam aduentum egritudinis podagre hereditas ex patribus ⁊ auis: qđ est q2 egritudo mala quando funditur cum spermate ponit ipsum preparatum ad recipiendum eam valde. ¶ Et materia ex qua fiūt iste tres egritudines est ex sanguie: aut colera: aut ex humore crudo: cuius essentia est similis saniei grosse: ⁊ igrossatur in iūcturis: ⁊ exiccatur valde: aut ex melia. ¶ Haly. sciatica fit ex humore flegmatico grosso in anche disgregatione cōclusō. ¶ Artetica vero apostema est qđ in disgregatione fit membrorum: ⁊ pedum cauicule: ⁊ articulorum: ⁊ maxime in police: ⁊ dicitur podagra. ¶ Si vero in alijs disgregationibus: vt genu manus cubitorū artetica vera vocatur. Et aliquando fit in maxillarum disgregationibus ⁊ aurium spondilibus epatis ⁊ splenis alijsqꝫ membris in tantum vt non agnoscatur causa ex qua passio generatur. Fit etiam podagra ex generatione. s. hereditaria vt a patribus. Cum enim aliquod membrum patris est debile: ⁊ in filio illud membrum est debile. ⁊ materiā suscipiens. Radicalium. n. compositio est ex spermate: sperma enim est mixtum humoribus hūc generantibus morbum: vnde filius qui est ex hoc spermate huic apparatus est passioni: quoniam eius pedes naturaliter sunt debiles: ⁊ sic omne membrum debile natura submergit: ⁊ ad ipsum mittit materiam: ⁊ cum membrū aliquod vides plurimum infirmari: ⁊ ad ipsum materias mitti debilius esse intelligas membris omnibus: ⁊ qđ tāqꝫ purgatio factum est aliorum. ¶ Fit ēt artetica podagra: sciatica eis qui superfluis vtuntur cibis ⁊ potibus: quiete: coytu: ⁊ maxime post cibum. ¶ Dicit quidam. ꝙ frequentius fit ex reumate: ⁊ fit ex humoribus flegmaticis: ⁊ viscosis existentibus circa neruum grossum q scia vocatur: a quo passio nomē assumpsit: qui neruus est inter lacertos coxe: vnde fit dolor in anchis ⁊ coxis. ¶ Dicit quidam. fit sciatica: podagra: cyragra a calido humore nimis dissoluente: vel a siccitate constringente nimis: vnde reumatizant humores ad articulos. ¶ Causa specialis coniuncta est humor grossus cum subtili qui replet. Causa antecedens cōplexionalis maxime humida compositionalis: vt raritas ⁊ largitas humoralis: vt humor grossus cum subtili. Nam subtile grosso viam parat aperiendo meatus ⁊ grossum ducit secum. ¶ Causa primitiua est aer humidus qui multiplicat humores.

De quinto premissorum. dicit Auicē. ꝙ iuncturarum dolores multiplicātur in pedibus: ⁊ in anchis causa situs sub membris alijs: vt concurrant illuc materie preter naturam: deide dicit. Et nō multiplicantur dolores in iuncturis: nisi q2 sunt vacue magis qꝫ alia membra: ⁊ plurimus motus: ⁊ debilioris cōplexionis: ⁊ frigidioris: ⁊ situs earum in extremitatibus longinqui a regimine pmo. ¶ Haly. sciatica in disgregatione oritur anche. ¶ Dicit quidam. sciatica fit in neruo descendente a spina dorsi: qui inflat sciam. s. os concauū: ⁊ ad os rotundum colligando vnum cum alio: ⁊ est tenaculum eorum cum moueantur assidue: ⁊ dicitur tenantos: sicut in alijs articulis nominatur podagra: fit in pāniculo: qui circūdat ossa pedis: ⁊ maxime ledit partes subteriores: ⁊ sepius q2 humiditates illuc descendētes nō possunt digeri ꝓpter sui remotionem a fonte caloris.

De sexto dicit Haly. differt sciatica ⁊ artetica: q2 in sciatica dolor est in interioribus ossis

toxe: et vsq3 ad genu: disgregatio attingit aliquādo ad cauiculam vsq3 descendit pedis vltimu3 a parte extranea. ¶ Artetica vero in disgregatione fit membrorum: et nō nūq3 in disgregatione pedum: vt cauicule: et maxime in police: et dicitur podagra: vt superius dictum est.

De septimo dicit Uiati. q sciatica in sinistro peior est et molestior q3 in dextro. ¶ Daly. peior āt passio cu3 in sinistro accidit latere: deinde dolor in artetica grauis est duabus de causis. vna ppter virtutē sensus que in neruis est: et ligamentis: alia qr cum superfluitas in foueam descenderit que intra disgregationem est non cito dissoluitur ppter eorum duricie3 membrorum: et superfluitati non est locus ad quem tendat et transferatur: sicut in mollibus et teneris membris fit: et barum passionum durissimus est dolor podagre: cuius dolor ideo molestior ceteris arteticis factus ē: quoniam podagre materia ad policis defluit disgregationem: que. s. parua est: et illa non sufficit: et ideo illa3 nimis distendit: qr cum multa est materia disgregatio parua: vt policis pessimum est: qr disgregationem distendit paruam magna: et molesta distensione. Cum autē ad disgregationem pellitur magnam: ut eam que est in ancha laudabilius procedit.

De octauo dicit Auicē. aptiores vt in eis multiplicentur dolores iuncturarū sūt senes: et babentes cronicas egritudines: et conualescētes: cum non reguntur recte: et est ideo: qr debilitantur a digestione: et proprie cum non sunt curati cū sufficiente euacuatione. Et aptiora tempora: vt in eis fiant dolores iuncturarum: et podagrici sunt ver ppter motum sanguinis et bumorum in eo. Et autūnus ppter malitiam digestionis bumorum: et apertione poroꝝ in estate. Et ex calore qui fortis est in die.

De nono premissorum. dic̄ Daly. nonnūq3 in bac passione ancha euellitur ppter bumoris viscositatem: q si prolixatur tempus sic contrabitur pes: et claudicat. Nec enim ad pedem cibus penetrat sicut oportet: ideoq3 attenuatur et deficit. ¶ Auicen. dicit. q babentibus podagram accidit vt prolōgētur ossea testiculorum eorum: et podagra colerica attrabit mortem subitam: et prope ad regimen prolixum. Et omne mēbrū in quo est dolor iuncture marcescit: vel macrescit: et extenuatur. Et multotiens materie inuiscantur inter iūcturas: et fiunt sicut gypsum: et proprie que earum crude sunt. Et multotiēs oritur super iūcturas eius caro: et proprie inter digitos quando torquentur digiti et constringuntur: et fit dolor fortis: et boc plurimu3 fit babētibus complexiones calidas. Et caro plurimu3 oritur cum materia est sanguinea. ¶ Quidam dicunt. materia collecta in articulis viscositate et spissitudine sua diutius morans induratur in lapidem: et est artetica incurabilis.

De terminatione dicit Ras. in diuisi. podagra nō facit collectionem saniei in articulis: sicut alia apostemata: sed aut resoluitur: aut induratur: aut ingrossatur: et fit lapis: et rumpuntur ex eo digiti. ¶ Auicē. multotiens fit curatio doloris iuncturarum causa pernitiei: qr superflua consueta currere ad iuncturas vadunt ad principalia: vel ad alia: vnde fit tumor: et dicitur q qui babet dolorem anche: et apparet in coxa eius rubedo vebemens quantitate. 3. digitorum sine dolore: et fit in ea pruritus vebemens: et desiderat olera morietur in. 25. die.

De signis dicit Auic. complexio simplex est parūper et raro fit: et est in ea dolor sine grauedine: siue inflatione. Et non est alteratio coloris: nec signum materie in materiali: pmo scitur complexio mãe: ex colore loco et apostemate: et dolore: et tactu: et accidentibus doloris: vt inflatione: tensione: pulsatione. Et materiam sanguineam signant rubedo: aliquādo tensio pulsatio: grauitas: regimen peccatū. Et signa complexionis sanguinee: et forte corpus est grossum carnosum: pingue. Et in sciatica sanguinea dolor est extensiuus lōgus. Colerica3 significāt dolor magnus: paruitas grauedis: et tensionis: et rubedinis: et tranqllitas ex frigore. ¶ Flegmatice. signa sunt color plumbeus: parua inflatio: paruus dolor: priuatio sanguinis et colere. ¶ Melācolice: signa sunt doloris occultatio: paruitas iuuamenti cum curatione: attenuatio loci non est mollicies: nec claritas coloris. Uentosam significat tensio sine grauedine: permutatio doloris et regimen. ¶ Uentosa3 materiā mixtam significāt tensio magna: aliquando iuuari a calido: aliquādo a frigido. ¶ Alexan. qr podagra ex diuersis bab3 consistere: nec sciri: nec curari potest perfecte: sed si quis bene natiuitates: et diuersitates sciuerit cito et bñ curare poterit. Dicamus ergo cognitiones. sanguis calidus supcurrens in articulorum concauitatibus extendit neruos: vñ dolores facit nimios: et similiter pprie colera supcurrēs ardorem: dolorem facit: et tensionem nimiam. Et similiter flegma fortissimos facit dolores: et frigida tūc et angusta loca extēdit: Et melācolia opprimit: et ifrigidat: et grauitate sua frigida sentitur mediocris cōmotio. Si colera non est tumor manifestus: sed color igneus magis q3 tensio: vel grauedo: color autem rubeus gaudet frigido. ¶ Si flegma frigidum est quod fluit et flegmaticū in articulis maior tensio q3 mordicatio: color non est ru. et est iuuamentu3 a calidis et nocumentu3 a frigidis. ¶ Diuisiones. si ex calido signa sunt rubedo loci et tactus calidus. Signa frigidi sunt dolor sine rubedine: et tactus frigidus: et est magnitudo ac tensio. ¶ Sera. signatur materia ex causis que precesserunt. s. regimine precedente. ¶ Daly. sanguinea materia signatur tumore: dolore: rubore: pcussiōe: iuuatō a fridis: nocutō a calis. Colica colore citrino. dolore nimio: iflatiōe pua. iuuatō a fridis: et regie pcedēte. Melācolice color liuidus ad nigru3 declinans: duricies. Juuamentum a calidis et bumidis: et regimen melācolicu3. Si materia est composita scitur signorum varietate et difficile scitur. ¶ Uiati. sciatica et podagra si ex bumoribus fit calidis: nimius fit dolor: continua pulsatio: et ardor: et incensio: qđ iuuenibus maxime contigit: et si frigidi et grossi grauitas nimia: et extensio: et tumor sine dolore: et pulsatione. Jn frigidis aūt causis ppter instantiam vigiliaru3 ex dolore tīgitur vrina: quare medicus aliquādo dcipitur. ¶ Passionarius. attestat̄ sciaticam fortis dolor: et torpor cum grauedine et difficili motu cum pūctione: feruore quodam: et motus debilitate ppter femur crura: et ad pedes descendit: et in renibus eē. Signa future podagre sunt pinguedo et būiditas pedu3 et carnositas in eorum concauitate. ¶ Signa distinctiua generis sunt tumor et dolor in eis. Signa causaru3 patēt. Signa cāru3 primitiuaꝝ babentur ex indicio patiētis.

De duodecimo dicit Uia. podagrica ingt Hali. passio incipiens in vere: vel in estate sanatur in. 40. diebus: vel ante. Si in autūno: et vsq3 ad byemē durauerit dura est curari. ¶ Aui. si succurritur doloribus iūcturarum in principio facilis est earum cura: q si confirmētur proprie generati ex bumoribus diuersis non curantur. ¶ Sera. bec egritudo fm plurimum non redit ad forma3 suam nālem. Et boc plurimū fit in podagra: et sciatica: et duab9 anchis. ¶ Aly autem dolores aliarum iuncturarum forte soluunt̄ solu-

tione completa: et proprie cum sunt ex sanguine. Nam quamuis redeant iuncture ancharum: aut pedum in sciatica et podagra in hora ad dispositiones suas naturales: tamen egritudo redit ex quibusdam causis propter preparationes illarum iuncturarum ad recipiendum velociter. ¶ Alex. quod podagra per varietatem causarum difficile cognoscitur: difficile curatur. que est sine humoris vitio facile curatur per alterantia.

De decimotertio dicit Auicē. et multotiēs fit cura doloris iuncturarum et confortatio earum: et expulsio materie ab eis cause ad pernitiem: quia ille superfluitates: que sunt consuete fluere ad iuncturas veniūt ad membra principalia: et si non ad iūcturas veniunt ad alia facientes tumorem.

De preseruatione dicit Alman. si ex calido in tempore icolumitatis: et proprie circa tēpus in quo egritudo inuadere consueuit: et maxime in vere assuescat flobotomia et vētris solutione cum euacuantibus coleram rubeam: abstineat a vino et carne et comestione eorum que cum melle conficiūtur. Cibi sint aceto si frigidi et stiptici: et membra solita pati minus laborent: et maxime cum timetur inuasio si corpus est plenum: et vene plene: et diu est ex quo non fuit minutus nec solutus. ¶ Haly. expedit illi qui consueuit huic passioni cauere cibi copiam: et potus: et maxime grossi et difficilis digestionis: et ebrietatem: et coytum: fructus caueat omnes: et maxime humidos. Et si vult aliquem: ficus siccas non multas: vtatur exercitio ante cibum: et post digestionem: balneet post exercitium cum modica fricatione et vnctione: vomitum assuescat purgationem et vrine prouocationem. ¶ Et si dolor huius est ex mala complexione calida sine materia vel cum materia: cibus sit auium caro facilis digestionis. paucarū superfluitatū: vt gallinarum pullorum: extrema edorum: citrulli: cucurbite: flobotomia vtatur in quo tēpore consueuit decoctionē sumat cassie. ¶ Si ex mala cōplexione frigida vtatur auibus siluestribus: et montanis: et quadrupedibus cum calidis condimētis: vt saturegia cynamo. sinapi. Et huic viro coytum approximare non debes. ¶ Auicē. assuetus huiusmodi doloribus vtatur purgatione in vere: et cum proximus est paroxismus vtatur regimine temperato in subtilitate: et cūet si corpus abūdat minorando cibum. Et cū exercitio bono. facta purgatione confortetur membrum cū stipticis: vt non recipiat superflua: et ista sunt sicut acatia balaustia: et fricetur locus cum sale et oleo: nisi sit siccitas magna. ¶ Et quādo apostema est flegmaticum bibat arist. rotū aliquādo in vere: vitet carnes grossas: salsa omnia et olera: nocent. n. quia generāt humorem aquosum: vitet potare vinum plurimū et grossum. imo omne vinum in principio balnei. In medio et in fine cōfert effusio aque frigide super iūcturas. Et oportet vt non dormiat super cibū omnino: quia est ex rebus nocibilioribus eis. ¶ Diuisiões. cautella a doloribus iūcturarū est abstinere a repletione et dilatatione in cibo et potu: et assiduare flobotomiam et solutionē ventris ante paroxismum minorando cibū: dimittendo vinum: in his horis dimittēdo laborem et coytum. Et ille cui accidit dolor iūcturarū: deinde recedit: aut transit terminum paroxismi preter quod adueniat mala dispositio in prauitate cibi: aut superfluitate laboris: aut similibus quibus corpus alleuiatur: ipse euacuetur in hora paroxismi ex humore qui cōsuetus est: si sit apostema calidum cū flobotomia: aut cū eo quod educit humorem crudum: ex his que diximus. Et non obliuiscaris: quoniam quādoque perducit: aut mortem subitam: aut asma: et signum est quod incipit tremore cordis: aut strictura anhelitus: et quādo

In alio. cymino

quod facit incurrere paralesim: aut apoplexiam: et signū est quod incipit tremor cordis: aut aliquid ex perturbatione sensuum: et quādoque fit illud subito: quapropter non dimittatur quin euacuetur cum sentit paroxismum. ¶ De coytu dicit Serap. quod non nocet nocumento multo si est repletio multa si fiat in hora necessaria: et cum equalitate et est nociuus reliquis speciebus mali humoris: quia infrigidat: et replet mēbra debilia: et excitat reliqua: et ideo nocet valde ei: cuius corpus est preparatum podagre: et proprie si dolor inceperit. ¶ Et ex eis que custodiūt ne fiat podagra est embroca cum aqua salsa: quādo effunditur super duos pedes semper: et sal nitrum etiam quādo aggregatur cum oleo: et fit ex eo emplastrum pedibus. ¶ Almā. dum sanus est vtatur motu: a coytu abstineat: nec balneetur: nec exercitetur post cibum: vinū vetus et purum bibat: vtatur etiam eis que vrinam prouocant.

Cura doloris iuncturarum podagre sciatice distinguitur a Serap. duplex cōis et propria. ¶ In cura cōmuni omnibus spēbus: primo loquitur de flobotomia. scdo de purgatiōe. tertio de iuuamētis particularibus que administrantur interius comedendo et bibēdo: et que exterius adhibētur. ¶ De primo dicit. quod si particularia regrunt nō tardetur flobotomia: si sanguis est cā: et quod flobotomia fieri debet in loco opposito mēbro leso: vt etiam humor qui remāsit post flobotomiam declinet a membro leso. In podagra ergo fiat ex iūctura opposita pedi infirmo. In sciatica ex duabus venis: quarum vna est extrinseca super calcaneum: alia intrinseca in inferiori parte calcanei que est pluris iuuamēti in alijs doloribus iūcturarum omnibus. ¶ Auicē. dicit. si materia est sanguinea: aut cum dominio sanguinis oportet vt fiat flobotomia ex parte cōtraria: deinde ordinat vomitum et solutionem. ¶ Itē dicit. si primo fiat dolor in dorso: et mutatur ad manus flobometur manus et euacuetur sanguis ex parte sue declinatiōis. ¶ Haly. in cura podagre et artetice dicit: flobotomo autē tempore assuescat in quo est fieri passiōis. ¶ In medella sciatice dicit. si est a calido a flobotomia incipiendū in basilice partis latere si particularia consentiunt. In podagra et artetica sanguinea: si color disgregatur tendat in rubeum flobotomū accelerare oportet in basilica. Uiati. de sciatica. si ex calidis certificatur humoribus minuatur saphena: si passio sit in vtraque parte vtraque minuatur saphena. ¶ Gali. dixit. tamen valet hec flobotomia vt in vna die infirmus euadat: aliquādo flobotomāda est vena in medio brachio de parte infirma: maxime in principio. ¶ In podagra flobotomatur maxime si sanguis abūdat super manum. ¶ Alexan. dicit. si sanguis abūdat: et currat in articulos auferatur. Scio. n. multos liberatos: aut rarius reumatizatos. ¶ Diuisiones. si a sanguine cura est flobotomia: si in manu sinistra ex manu dextra: si in manu dextra: ex manu sinistra. Et si est in pede dextro in manu dextra: et si in sinistro in manu sinistra: nec dimittatur flobotomia propter propinquitatem temporis flobotomie: sed fiat cum incipit apostema dolor pulsatio cum calore: precipue si apostema est magnum rub. ¶ In apostemate vero non multū calido: et magno necessaria est flobotomia: sed trahatur sanguinis minus. ¶ Ras. in Almansore. In podagra sciatica et artetica ex calido: si est dolor in dextro pede ex dextra manu: si in sinistro ex sinistra fiat flobotomia. ¶ In sciatica calida ex basilica manus eiusdem partis fiat flobotomia: deinde ex sciatica. ¶ Dicunt quidam. si sciatica sit ex sanguine flobotomia de cōtrario brachio fiat: fiat flobotomia manus: vel pedis pro sciatica. minue in exteriori parte pedis supra calcaneum: si sit passio in vtroque pede in vtra

q̃ vena sciatica. Et tñ valet hec flobotomia q̃ vna die liberat. ¶ Passionarius. cucurbitis extra coxas vtantur in sciatica. In podagra calida cũ dolore magno: ꝛ rubore flobotometur in brachio sane partis. ¶ Ras. de iuncturis. si materia est sanguis incipimus minuere ex latere opposito ꝑpter duo: vnum est vt materia declinet de loco ad locum: ꝛ scdm est retardare cursum ad locũ apostematis. Si ergo est in pede dextro minuatur basilica dextra: vel mediana. Flobotomia vero cephalice nõ valet in hoc casu: deb; autem fieri flobotomia multis vicibus: quoniam iam probaui: ꝛ inueni perfectissimum in declinando materiam a loco: ꝛ attrahendo quod currit ad ipsum. Si autem materia sit in manu: aut ad alteraz manum: aut ad pedem oppositum. Et multotiens sufficit ista cura. Uerbi gratia. vidi mulierem que patiebaẽ in dextro affeto ex calido: minuĩ ex basilica sinistra: ꝛ pede dextro: de saphena in eadem hora: ꝛ de qualib; lib. 5. post tres horas: iterum extraxi de saphena lib. 5. ꝛ dolor cessauit. nec iteraui de manu: q2 volui declinare materiã inferius. ¶ De purgatione cõmuni ꝛ speciali. Sera. cura cõmunis est euacuatio humoris ledentis quolib; modo: ꝛ si humor nociuus est alius a sanguine euacua cum medicinis sibi conuenientibus superius ꝛ inferius: ꝑmo cum facilitate cum cassiafist. ꝛ similibus. Cum vero incipit digestio magis fortiter hora ꝛ q̃titate debita ꝛ alÿs: sicut oportet. Si vero aliter fiat medicinarum exhibitio fit egritudo difficilis sanatiõis: aut impossibilis. ¶ Uia. si ex calidis fit humoribus post flobotomiam purgetur colera: fiat clystere. da pillulas de aloe ꝛ mastice. Si de frigidis humoribus purga eos: fiat clystere de centaurea. Si podagra de flegmate purga cum pillulis de hermodactilis: vel de serapino. ¶ Alexan. si colera fluit in pedes non est opus sanguinem trahere: sed colagogo vteris catartico: hoc autem prehumectandu; est corp⁹ qđ est accepturum positionem: vt tempereẽ a calido humoris: nec semel: sed paulatim frequenter dandum est catarticum. Sit autem catarticu; simplicissimum nõ satis calefaciens: sicut confectio de succo ro. que fit de succo ro. melle ꝛ scamonea. hec enĩ satis suaue est odore et gustu: nec stomacu; subuertit. Semper enĩ oportet esse sollicitum: ne augeatur reuma: ꝛ ne stomacus subuertatur: q2 si stomacus medicis debilitatur omnia membra: ꝛ nerui sibi compatiũtur: ꝛ tunc pedes amplius reumatizant. Si cum flegmate sanguis abundat: primo trahatur sanguis: deinde flegma purgantibus ipsu; si grossu;. ¶ Cum multe sint medicine contra flegmaticam causam non inueni melius q̃ dyacoration qđ est suaue ad capiendum: ꝛ operandũ: ꝛ sine periculo: ꝛ est magne virtutis. Non enĩ plus ratione desiccat q̃ digerẽdo humores ex profundo desiccat ꝛ extenuat superfluos cui⁹ hec est descriptio. ℞. coral. ʒ. 5. myrrhe. ʒ. i. gariofilorũ. gran. 5. reupontici. ʒ. iÿ. folÿ. ʒ. 4. radic. peonie. ʒ. i. aristol. rotũ. ʒ. ÿ. spice nardi. ʒ. 4. fiat pul. detur. ʒ. i. in ieiuno in mane cum aqua calida: ꝛ sit abstinens a cibo. 6 horis. ¶ Item catarticum de hermodactilis. ʒʒ. pipere ꝛ aniso. ¶ Diuisiones. si ex calido post flobotomia; purgetur colera. si ex frigido purga cũ pillulis de hermodactilis. ¶ Haly. post flobotomiam cibum ꝛ balneum ordinat in sciatica calida laxatiuu; de aloe mirabo. citrinis. Si ex flegmate vomitum impera: ꝛ pillulas que flegma deponunt de agarico turbit ꝛc. clystere similiter. si ex colera fiat vomitus. ¶ Auicen. fiat vomitus: ꝛ proprie cum dolor est inferius: magis. n. iuuãt q̃ solutio: deinde fiat solutio. ¶ Dicunt quidam. solutiua tam calida q̃ frigida debent esse stiptica: sicut mirabolani: aloes: agaricus: pes coruinus: lapis armenus ꝛ similia. ¶ Ras. de iuncturis si est ex colera ꝛ corpus calidum ꝛ debile ꝛ tempus estiuum purga cassiafist. sirupo ro. mana. Si corpus est forte cũ mirabol. citrinis. ¶ Si materia sit flegma crudũ laxabimus cum semine vrtice: ꝛ aqua mellis ꝛ baurach. Et si infirmus est fortis ꝛ materia multa spissa damus colloquintidam centauream turbith: ꝛ fiat vomitus cum oximelle ꝛ semine raphani. Uomitus enĩ est valde bonus si materia sit inferius: vt in anchis. Et in diebus in quibus nõ fit vomitus: vel ventris solutio damus ;inziberatum: tyriacam: ꝛ sirupum subtiliantem materiã. ¶ Si vero nõ apparet dominiu; alicuius humoru;. sed repletio est in corpore: post flobotomia; purga cu; eis que possint purgare omnes humores: sicut sunt pillule cochie. ¶ Si est ex sanguine ꝛ colera debemus incipere a purgatione colere. Si dolor iũcturarum prouenit ex melãcolia purga cu; epythimo ꝛ aqua mellis. ¶ Si sit flegma caue a minutione: ꝛ incipe cum vomitu: deinde cum fluxu. ¶ Almansor in dolore calido iũcturarum purgat cum apozimate mirabo. vel hermodactilis: vel cum pillulis que nõ valentes surgere incedere faciunt: que fiunt de aloes. ʒ. i. scamonee q̃rta;. ʒ. vnius: rosaru; rub. tritaru;. 6ᵃᵐ. ʒ. vni⁹ hermodactiloꝝ. ʒ. 5. ꝛ est dos. vna. ¶ In frigido dat pillulas maiores de hermodactil. ¶ Haly. in cura sciatice ꝛ podagre de colera post flobotomia; basilice ordinat cibos digestibiles: vt carnes pulloru; cum spinachys. Caueat vsum cibi multi nutrimenti: ꝛ cibos pũgentes ꝛ dulces: ꝛ fructus omnes ꝛ super membru; distillet aquã tẽperati caloris: ꝛ oleo inungat sisamino: frigida vero ꝛ põtica caue ne membro approximent: q2 dissolutionem ꝑhibent: ꝛ superflua conuertũtur interius: vnde dissolutio difficilis fit. Est enĩ membrum multe carnis: ꝛ illum inducas in domũ balnei mediã ꝛ infunde aquã tẽperati caloris. In dclinatiõe vo fac ẽplz đ flor. camomil. q̃ remoto lana cũ decoc. camo. Et si meⁿᵃᵐ in aceto coxeris mãifestum est prodesse. ¶ Si ex flegmate ordinat vomitũ purgationem emplastra. Et si dolor nõ mitigatur flobotoma sciam in talo: ꝛ si dolor roboratur locũ emplastri;a addito modico opio: aut cortice radic. mandragore. Et caue obdormitantia medicamina: ne illis vtaris: nisi necessitas compellat: vt si dolor sit fortis qui consumat patientem quibus si aliquis vtatur sensus euacuatur et materia coagulaẽ: ꝛ sic deinceps mala fit cura. ¶ Si passio sit cronica yeris vtere magnis ꝛ clysteriza ꝛ vomitũ fac ꝛ impera submergi in aqua sulphurea: vel marina: ꝛ si nõ mitigaẽ siccia cũ igne vertebro anche appone: ꝛ hyrudines applica loco: q2 prosunt multum: q2 materiã ab ipsa continuatione trahunt ad extra. Si podagra est ex sanguine post flobotomia; patiente; refice iure pullorũ cum aqua granatoru; muzorum: deinde cassiãfistu. cu; aqua incube ꝛ solatri propina: ꝛ si est febris ptysana; cũ ;uccaro: ꝛ ad disgregationem cathaplasma de sandal. aq̃ solatri ꝛc. Et pãnum lini infusum in aceto ꝛ aqua ros. appone cum cãphora refrigerat. Et quotienscũq; hic fuerit siccus muta. ¶ Si dolor ẽ fortis emplastra pone dormitantia: tamen non expedit imoderate frigidis vti: q2 ispissant: vnde dissolutio est difficilis. Et si est apostema induratur: ꝛ membri dormitationem faciunt. Et ideo cũ dolor ꝛ calor paru; quieuerint: tunc dissoluentia adhibe sine calefactione vt or. farinam: alteam: violam. ꝛ camomille parum cum aqua coriandri. ¶ Calore aute; sedato et dolore si sit grossities cum camomilla: ꝛ si sit febris magis in frigida: ꝛ rege regimine patientis febrem acutam vt ptysana: donec calor cohibeatur: deide cassiamf. Si autem in genu apostema est ex calido cũ dulbi fron/

dibus cathaplasma recentibus tritis optime. Si dolor ē ex flegmate da colagogū melleū cum decoctio. cimini cū ciceris aqua refice: ⁊ oleo loto cibum minue a fructibus arce: ⁊ die q̄rta si vrina est cruda da radicū aquam prius mollita natura cū turbith ⁊ yera: deide refice carne franquillinorū: deinde quiescat diebus aliquibus.
¶ Et si sit estas vomitum impera cū incidentib⁹ flegma: post purgationē emplastris vtere: ⁊ caue laxatiua fortia ante digestionem: q̄d si fiat subtile emittitur grosso superstite q̄d difficile maturatur morbus prolōgatur: ⁊ fit incurabilis: q꞉ humor efficitur sicut lapis. Et si passio nō sedatur ⁊ vrina sit indigesta digere cū aqua radicū: expedit autem alternare medicamina. ¶ Sepe enim vsi sumus medicinis que vno tempore cōtulerunt: ⁊ in alio non: q̄d quidem sign̄at materiam compositam ex humoribus diuersis. Non oportet autem vti electuariis calidis: nisi post digestionē ⁊ purgationē: qꝫ si aliter fit humor aduritur ⁊ induratur. Sed humore digesto corpore mūdificato vtendum calefacientibus: quia sic reliquias purgabis: ⁊ a malo eris securus. Nec eis etiam oportet vti imoderate: q꞉ desiccant calefaciunt ⁊ spasmum faciunt: ⁊ febres acutas: nec euacuationem nimis frequenter facias si sit passio diuturna: q꞉ mēbrū debilitat: morbum prolongat. ¶ Almansor epythima in causa calida. ℞. ros. rub. sandal. fausel sief memithe boli ar. opy. an̄. dissoluantur in aqua. ¶ Epythima cum calor quieuerit cum cera oleo lilij: mucillagine: fenugreci ⁊ semine lini confert q̄d reliquias dissoluit apostematum calidorum.
¶ Epythima ad podagram frigidam. ℞. storacis liquide: castorei: euforbij: myrrhe: aloes: acatie. an̄. cum vino. Si dolor quiescit aqua calida distilletur ab alto: vngat̄ cum oleo de lilio. ¶ Si sciatica sit vetus emplastrū de sinapi: fimo columbino: ⁊ ficuum aposimate fiat ex quo vesice facte scindātur vt aqua effluat. ¶ Et si vertebrū resilit: aut timetur de hoc fac cauterium apud caput anche: ⁊ caput coxe. ¶ Dicunt quidā. si quis vti vult dyaphoreticis festinet prius corpus euacuare abstineat a vino carnibus salsis acruminib⁹ ⁊ coytu. ¶ Si ex flegmate post purgationem opipira vngatur cū marciaton: lauetur in aqua salsa. ¶ Epythima fiat cum vino decoc. radicum vlmi: vinum decoc. yue: vrtica trita. ¶ Contra frigidam causam. stercus bouinum cum cymino: aceto: ⁊ vino: petroleon valet in causa calida mica panis cū aq̄ ro. ¶ Quidam apponunt ventosam. cum scarificatione: vel sine super locum dolentem. In causa calida oleum ros. conquassatum cum albumine oui cum stupa infusa: ⁊ inunctio cum populeon. In frigida causa cyminū tritum cum melle superponatur. ¶ Dicunt quidam. in cā reumatica nulla fiat fomētatio: nec detur medicina quā stomacus abhorreat: q꞉ stomacus debilitatur: ⁊ alia mēbra: vnde augetur reuma: de farina saliginis ⁊ oleo rosa. fiat ēpl'z. ¶ Pass. Post purgationē diligētia adhibeat̄: vt primum infusionibus calidisqꝫ euaporationibus: fricationibus: cathaplasmatibus: cucurbitis: clysteri vtantur: vaporatio fiat cum spōgia: vel sacello: vel vesica: deinde fac vnguentum de pice liquida. ¶ Quicūqꝫ podagra frigida vesicari cōsueuit caueat ab aere frigido ⁊ humido: ⁊ aque vicino: ⁊ ab omni loco reumatico aquoso: sicut ⁊ a sessione super herba viridi: ⁊ ab omni vento: ⁊ precipue australi: qui corpora replet: ⁊ difficilem motum p̄stat: ⁊ a cita mutatione de aere calido ad frigidum: vnde separari ab igne vel sole: vel balneo: vel lecto calido ⁊ cito transire ad frigidum nocet valde: q꞉ frigidum poris apertis magis penetrat. ¶ Et ideo aqua calefacta velocius congelatur q̄ frigida s̄m Aristotelē in libro metheororū. vtatur exercitio temperato tempore sanitat̄. scꝫ deambulatorio: vel equestri: sed nullo modo post cibum: q꞉ imoderatum: ⁊ maxime post cibum podagram excitat: ⁊ omnes omniū articulorū dolores: ⁊ maxime pedum: ⁊ adhuc magis exercitiū paroxismo propinquū: ⁊ corpore existente plectorico: temperatum vero exercitium ante cibum tempore sanitatis: ⁊ a paroxismo remotum est valde vtile: q꞉ calorē naturalem confortāt. superflua dissoluit ⁊ consumit. iūcturas ⁊ chordas cōfortat: ⁊ corpori leuitatis confert vsū. Quies vero inferiorꝫ partiū: ⁊ precipue situs earū in alto est vtile remediū: balneū aque dulcis calide: vel frigide: vel tepide: vel stuphā non ingrediatur: ⁊ precipue post comestionē: ⁊ ante euacuationē fecū: ⁊ aliarū superfluitatū plectorico existente corpore. bal. ēt aque dulcis frigide multum nocet: ⁊ maxime in frigido tempore: ⁊ complexione frigida. Arenosum vero balneū multum consumit humores a toto corpore: ⁊ proprie cum arena maris. bal. vero naturale sulphureum ante cibum: ⁊ post purgationē est valde vtile tempore quietis: ⁊ quando egritudo declinat: et aliquādo etiam tempore maioris doloris alleuiat: similiter ⁊ bal. artificiale aque decoctio. saluie: ruthe: primule veris: foliorū lauri tassi barbassi: aristol'. rotun. feniculi: seminis menthe addito sale ⁊ sulphure. ¶ Embrocatio cum aqua decoctio. saluie: aneti: camomille: fenugre. barbassi: fol'. lauri: ros. cymini: vel oleum decocti. vulpis: ⁊ similiter etiā embrocatio cum aqua salsa. vel sulphurea: vel aqua predicte decoct. multotiens a dolore preseruat artetico ⁊ dolorem frequenter mitigat. ¶ Frequens capitis pectinatio ante cibum post somnum vtilis est. lotio capitis ante cibū: ⁊ post somnū siccando bene capillos valde confert. Caueat a coytu: precipue tempore saturitatis: q꞉ coytus est causa pessima podagre. Et ideo eunuchi non podagrizant. Debilitat enī calorem naturalem ⁊ virtutem: ⁊ neruos: ⁊ iuncturas omnes: superfluitatū retentio. s. fecum: vrine: sputi nociua est multū. ¶ Et q꞉ leticia temperata cōfortat omnes virtutes animales: vitales: ⁊ naturales: tristitia v̄o ⁊ sollicitudo debilitat: ideo abstinere oportet ab intemperantia omnium anime passionū: distēperantia ⁊ debilitantia corpus: sicut sunt ira gaudium ⁊c. ¶ Caueat a superfluitate cibi ⁊ potus: cibis grossis: ⁊ fastidio: quod cū ex grossis prouenit nutrientibus hereditare facit iūcturarū dolores: ⁊ podagrā precipue: neqꝫ comedat: nisi post desideriū: ⁊ nisi stomacus: ⁊ intestina a primo nutrimento sint euacuata. Nihil enī deterius q̄ ponere nutriens super nutriens indigestum: imo frequenter famē diu toleret: q꞉ humores cōsumit: ⁊ desiccat. Caueat ergo a leguminibus pastilibus acutis salsis: cibis flegmaticis frigidis ⁊ humidis indigestibilibus: fructibus humidis: vt moris: citrullis: mellonib⁹: persicis: pomis: piris: rapis: pastinachis: fungis: ficub⁹: vuis: piscibus ⁊ cancris. ¶ Caueat a potu aque frigide maxime in ieiunio: q꞉ neruos ⁊ iuncturas maxime debilitat. Et si non ylico nocumentum appareat: tamen in processu temporis apparebit. ¶ Nocet tamē vinum multum ⁊ grossū: ⁊ subtile nimis: ⁊ acetosū: vel sclauicū. Extra cibos vero multo plus nocet ⁊ ieiuno stomaco maxime. vtatur pane bene fermentato ⁊ decocto: ⁊ modicum salito: vtat̄ vino garganico: vel albo nostrano de monte claro subtili non mixto. ¶ Carnes comedat edinas pullinas: castratinas: porcinas: fasianorum: perdicum: pipionorū: turturū: turdorum. ¶ Dicitur. si dolet in dextro pede ex basilica dextra flobotometur. Et si in sinistro ex sinistra. Et si in vtroqꝫ ex vtraqꝫ: deinde flobotometur vena pedis: flobotometur etiā vena curuature pedis po

licis que aliquando est vtilior q̃ sciatica vel saphena. Et confert etiam aliquando flobotomia vene pedis iter digitum minimum ⁊ secũdũ. ¶ Appositio sanguisugarũ circa locum doloris aliquando confert. corpore mundificato ventose cum incisione renibus apposite podagre conferunt: ⁊ super nates etiam conferũt sciatice ⁊ podagre: ⁊ sine incisione aliquando conferunt: vt trahant materiam ex profundo: ⁊ calefaciunt. ¶ Uomitus est valde vtilis plusq̃ solutio ventris: q2 mãm trahit ad oppositũ. ¶ Sternutatoriũ etiã mũdificando cerebrũ totũ caput ⁊ istra sensuũ vtile est factũ cum pipere ⁊ elleboro. ¶ Sirupus vtilis in mã frida. ℞. rad. apy: feniculi petrosily: brusci: sparagi. añ. ℳ. i. saluie: mẽthe: ruthe: pmule veris: barbassi: aristo. lõ. ⁊ ro. baccare cẽtauree: yue. añ. ℳ. i. semis anisi: fenicu. carui. añ. ℥. ß. costi. corticũ: radicũ capparis: hermodactilorũ. añ. ʒ. iij. sticados: pipis. ʒʒ. piretri: castorei: oppoponacis: bdelly: serapini. añ. ʒ. ij. Et si vis facere laxatiuũ. adde turbith agarici: collognti. añ. ʒ. ij. ß. radicũ pedis coruini. ʒ. ij. polipody. ʒ. ß. ¶ Pillulis istis vtat̃. ℞. hermodac. mirabol. citri. kebu. turbit. agarici: collogn. aloe: bdelly: serapini. añ. ʒ. i. ß. castorei: sarcocolle: euforby: oppoponacis: cicute: apy: cẽtauree minor. ʒʒ. añ. ʒ. ß. armoniaci: baccar. costi. añ. 4am. ʒ. vni9. ¶ Pillule maiores de hermodac. vtiles sunt valde. ⁊ agaricũ cũ sirupo ꝯposito sil'r turbith ⁊ vinũ deco. turbit: vel tẽpera vinũ cũ aq̃ decoc. turbit. ¶ A pn9 vngat̃ cũ olõ ro. ⁊ camomellino: ⁊ costino post mũdificationẽ cũ costino: vel de castoreo: vel piretro: vel yrino: vel laurio: vl' vulpino. ¶ Empl'm mitigatiuũ doloris. ℞. flor camomil. farine fenugre. semis lini: ⁊ mellis. ¶ Aliqñ medicamen vesicãs ⁊ rubificãs ẽ vtile. s. in cã ista: sicut vrtica: allea: cepe: cãtarides. Unguẽtũ de cãtaridib9 ⁊ butyro fiat vnguẽtũ de costo: armoniaco: oppoponaco. bdellio: storac. ligda: yreos: pinguedie anseris. añ. olei camomil. cere q̃ꝺ suffic. Ceroneũ ꝯstrictiuũ. ℞. thuris: masti. boli ar. terre sigillate: acatie: olei ro. cere q̃ꝺ sufficit. ¶ Ceroneũ resolutiuum. ℞. armoniaci. oppoponacis: bdelly serapini: costi: cẽtauree: hermodacti. stora. ligde: yreos: thuris: masticis: saluie: ruthe: olei camomille: ⁊ cere q̃ꝺ suffic. Calefactorium siccũ cũ sale milio q̃ꝺ ꝯfert corpore mũdificato. ¶ Electuaria que ꝯferũt sunt. ʒʒ. ꝺditum: dyacitoniten: dyaciminũ: dyacastoreum. In pn9 cure rectificandũ est mẽbrũ mãdãs ⁊ mẽbrũ recipiens: ne recipiat: ⁊ mẽbra deferẽtia ne ad mẽbrũ nobile deferant: q2 calor renum attrahit humores iferius sepe fit cã podagre: vel ei9 augmentũ. Ideo studiũ in refrigeratiõe: ⁊ ꝯfortatiõe renum cũ oleo ro. aqua ros. ⁊ aceto. ¶ Masticatio masticis: piretri ⁊. ʒʒ. caput mũdificat ⁊ cerebrũ: ⁊ omnia neruosa a flegmate ⁊ hũoribus grossis: deide post mũdificationem assumptio cubebarũ: ⁊ earũ masticatio ꝯfert: silr masticatio masticis corpore mũdificato vtilis est assũptio tyriace ieiuno stõ: p se vel cũ modico vino: silr assũptio aq̃ vite flegma ꝯsumit: ⁊ calorẽ nãlem ꝯfortat. Corpore mũdificato ꝯfert ẽt trãsglutio gnorũ thuris ⁊ masti. ¶ Ras. de iũcturis ⁊ de ꝓprietatib9 aĩaliũ. Emperica ad podagrã: si absciderie pedẽ rane ambulantis in aqua: ⁊ ligaueris super pedem podagrici dextrũ super dextro: ⁊ sinistrum super sinistro in corio cerui ligatũ expellẽs dolorem podagricũ: corallus idem operat̃: lapis magnetis idẽ operatur: ligatus in pede podagrici. ¶ Calcaneus aqle ligatus in pede podagrici: ita q dextrũ sup dextro: ⁊ sinistrum super sinistro liberat a podagra. ¶ Aui. ossa hois cõbusta in potu data liberãt a podagra ⁊ dolorib9 iũcturarũ. ¶ Alchi. aquile lingua appensa in pãno lineo arteticos magnifice sanat. Idẽ facit lingua vulturis. Idem lingua accipitris. Epar galline tritũ cum or. farina emplastro facto podagricis ꝓdest. Medicine quedam vtiles in artetica: mel valde ꝯfert ꝓprie in frida: mel rosatũ: yua artetice vtillima cũ oleo vel vino: i cã frigida: cũ assungia in cã cal'a: ⁊ puluis eius silr. ¶ Oleũ coctiõis stellionis in frida. yera hermetis expta. bal. cũ oib9 ossib9: siue cũ aqua decoc. oĩum ossiũ. Panigiũ vel miliũ: sicut consueuit coqui cũ aqua ꝯfert tumori: ⁊ dolori articulorum. Cere cũ cymino dolori ⁊ tumori. ¶ Folia mẽtastri superposita sciatice ꝯferunt: sed quasi vicerãt. ¶ Albumẽ oui ⁊ sal cõtra podagram. Barbassus coctus suppositꝰ artetice: est vtilis medicina: ⁊ flos ẽt. ¶ Oleum vulpinum simpliciter: vel in quo lateres fracti calidi sunt extincti. ¶ Troc. de turbit hermodactilis dyazinziber. primula veris embrocata podagre: ⁊ puluis ei9 sumptus ⁊ vinũ decoc. Oleũ de. ʒʒ. cynamo. gariofil'. absinthio: saluia: rosmarino ꝯfert valde. ¶ Folia vlmi calefacta dolori ⁊ tumori. medulla panis cũ succo feniculi: ⁊ oleo ro. vtilis est podagre: stellaria gute ⁊ dolori. ¶ Fructus tenonis liberat a guta: aqua decoc. vermiũ qui faciũt setam sanat podagram. ⁊ dicunt quidam. bal. de corticis est vtile gute. ¶ Oleũ decoc. stellionis sanat articam fridam. ¶ Cõmixtio rasine ⁊ picis admodũ cerony est vtilis valde artetice. ¶ Oleũ decoc. ruthe saluie: ⁊ allei confert valde. ¶ Caputpurgiũ de succo ruthe securum ⁊ vtile. ¶ Emplastrũ de fenugre. seie lini. camole cũ melle olõ ro. ⁊ aceto ꝯfert valde. ¶ Ungm̃ ꝺ croco ⁊ albu ne oui artecc cale. ¶ Oximel iuliani: oximel squilliticũ: petia ifusa in vino de maluasia: ⁊ oleo camomille ꝯfert. ¶ Aqua edere arboree subtiliata ꝯfert valde. ¶ Unguẽtum gute fride fit de semine vrtice: oleo camomille. ⁊ cera. ¶ Emplastrum de filonibus nihil nocet: oleum de castoreo: nepita calefacta ꝯfert dolori frigido. Euforbium cum ouo sorbili vtile valde. ¶ Oleum de castoreo: myrrha: storace: nitro sciaticis. ¶ Unguẽtum de pinguedine gati: anatis: ruthe: cera: ⁊ oleo: ⁊ vitellis ouorũ: ꝯfert ponere pedem in boxiatio. Oleum laurinũ ꝯfert: lana succida bullita in vrina: vel in oleo ro. in olla noua. ¶ Unguẽtum de succo lily: oleo ⁊ cera: pinguedo anseris assi in quo cogtur alleum. Et caro gati valet. ¶ Ceresa kekengi pistata cum butyro cõferũt artetice valde: oleum de onis tumori ⁊ dolori. ¶ Urina muli cocta bona podagre tenendo in ea. ¶ Auic. in scdo canoñ. de medicinis artetice simplicibus myrthus: acatia: squilla: assarum: sticados: digiti citrini: opium stincus been. camomilla bulbus: psilliũ: iusquiamus: fabe: oppoponacũ: caseus: oleãder: ypericon est optimũ. Endi9. stercus vacce: capre: colũbi: aristol'. amomũ: nasturtiũ: colloquintida andacocha. herba vitri: erugo ferri. karabe muscus lutum sigillatum optimũ. Camepitheos optimũ sal'sum: cappari: caulis: iusquiamus: ius vulpis: canis: leporis aqua sulphurea: narciscus: petroleon: pentaphylon: hermodactili: origanũ: scamonea in emplo. Serapinũ: ruta: ossa hois: piper: euforbiũ: calamẽtum: peonia: raphanus: ostracũ: aloes: cordumeni: cẽtaurea: costus: abrotanũ: cucumer asininus. Eritius: enula: setarago. sucaria: ordeum optimũ. sucudus eadem: lupinus: poma sunt mala: turbit: aleum: vulpis: papauer: althea: sinapis: elleborus: cassia fis. linita: testa clibani linita: agaricum optimũ garab.

¶ Et sic clementissimo ꝯcedente deo expletum est opus Aggregatoris Brixiani de omnibus egritudinib9 particularibus ⁊ passionib9 a vertice capitis vsq ad plantam pedis.

Finis.

¶ Incipit tractatus de febribus eiusdem domini Guilielmi Brixiensis.

¶ De effimera. Caplm. I.

De effimera febre notanda sunt .9. pm de diffinitione et nomine .s. quid sit: et vnde dicatur. 2m de subiecto et durabilitate eius. 3m de speciebus. 4m de causis. 5m quibus et quando plus accidit. 6m de apparitione et ordine eius ad alias febres. 7m de permutatione. 8m de signis. 9m de modo curationis.

De primo dicit Galy. effimera febris ea est que in corpore .24. permanet horis: die .s. et nocte etc. ¶ Diffinit. effimera est febris proueniens ex principali: et prima distemperantia spirituum principalis: et prima dicitur: quia simili modo distemperantur humores in ea: et membra: sed non primo: neque precipue: de quo ponit Auicen. bonum exemplum de bal. Nam omnia que sunt in corpore tria sunt .s. membra que comparantur parietibus bal. et humores qui comparantur aque bal. et spiritus et vapores comparati aeri bal. Si ergo accenditur febris in membris radicalibus: primo calefiunt humores: et spiritus per consequens: sicut se calefaciunt parietes bal. calefacit: et aqua: et aer in bal. et si calefiunt humores. calefiunt ex hoc membra et spiritus: et sicut si calefit aqua in bal. calefiunt parietes: et aer: et spiritus etiam calefacti calefaciunt humores: et membra: sicut aer bal. calidum: calefacit aquam et parietes. ¶ Primus modus comparatur ethice. Secundus putride. 3us effimere. ¶ Passiona. dicit. effimera est febris simplex. ¶ Dicunt quidam. effimera est febris ex distemperantia spirituum non excedens spatium vnius diei. ¶ Alexan. effimera nihil in se habet manifestius quam solam quam habet in se nascentiam simul .s. cum initio augmentum: statum: et declinationem. de qua re vocantur effimere febres. ¶ Dicitur autem effimera a quodam marino pisce: qui die vna oritur .s. oriente sole: et eadem die moritur .s. occidente. Et similiter febris effimera oritur: et deficit eadem die. ¶ Dicit Ar. in lib. de aialibus. quoddam genus piscis est quod vocatur gregis: de quo dicitur quod nascitur vno die: et moritur eodem: habens duos pedes: et 4or alas. ¶ Uel secundum ethymologiam effimera dicitur ab en: quod est vnum. si feruor. mera dies. quasi vnius diei feruor etc. ¶ Costan. in lib. febrium. Effimera est nomen abusiuum: fuit enim a quadam bestia maris ablatum que non viuit: nisi per diem vnam. que febris: quia non permanet: nisi circa diem vnum: hoc nomen sibi a simili impositum est: vel dicitur ab effimeron: quod est simplex: quia fit in simplici materia .i. spiritu.

De subiecto dicit Uia. quod effimera nascitur principaliter in spiritu: et secundario fit in humoribus et membris. Alex. effimere febres tantum in spiritu qui est in corde consistunt. ¶ Dicunt quidam. febris effimera fit in spiritibus absque putredine: et breuiter Aui. et omnes in hoc conueniunt subiecto. ¶ De durabilitate dicit Ras. in diuis. febris effimera vtplurimum finitur in die et nocte. Sunt et de eis que extenduntur ad .3. aut 4or dies: sed cum .3. finiuntur dies egrediuntur a genere febris effimere. ¶ Galy. effimera .24. permanet horis deinceps finitur: nonnumquam autem ante hunc deficit: et minuit terminum: aliquotiens vero amplius in corpore moratur .s. vsque ad .4. et sic vt ad .72. perueniat horas. ¶ Auic. secundum plurimum recedit in die vno: et raro pertransit terminum. Nam si pertransit putatur quod mutatur calor ad corpus aut humorem: licet dicat quidam quod remanet .6. diebus: et consumitur integre: cui non esset simile si mutaretur ad aliud genus. ¶ Costan. in lib. de febribus. Effimera non durat: nisi circa diem vnum: sed tamen Haly abbas dixit vsque ad .4. quod raro contingit: nisi cum pori sunt clausi: maxime si fumus est grossus: quia pororum opilatio non permittit fumum dissolui: vnde fit causa elongandi vsque ad .4. etc.

De speciebus dicit Uiati. hec febris dicitur duobus modis: vel cum ipsa est morbus: vel accidens quod ex alio morbo consequtur. Distinguuntur species penes diuersitatem spirituum: quia quedam fit in spiritu aiali: quedam in vitali: et quedam in naturali primo et principaliter. ¶ Dicunt quidam. quod quedam effimera est morbus per se tantum: et quedam est causa morbi: vt putride: vel ethyce: et quedam est accidens morbi vt bubonis.

De causis dicit Aui. Cause omnium specierum febrium effimere sunt cause primitiue calefacientes essentialiter: et calefacientes per accidens de summa occurrentium: et assumptorum .s. in cibo et potu: et passionum corporearum et animalium: et ex doloribus: et apatibus appentibus: et sunt de opilationibus: quarum causa non est primitiua. ¶ Deinde dicit. in febribus effimeris sunt que comparantur ad dispositiones aiales: et que comparantur ad dispositiones corporeas: et que comparantur ad extrinsecas que adueniunt de foris. ¶ Comparate ad dispositiones aiales sunt ex angustia: tristitia: existimatione: cogitatione: ira: vigilijs: somno: tranquillitate: timore: aut gaudio. Comparate ad dispositiones corporeas sunt que motus sunt: sicut que fit ex labore: tranquillitate: euone: ex dolore: ex sincopi: ex fame: ex siti. ¶ Comparate ad dispositiones que non sunt motus: sunt sicut que fit ex opilatione: ex saitetate: ex apate et soliditate. Et comparate ad extrinseca sunt: sicut que fit ex adustione: ex frigore: ex soliditate: ex ablutione: ex cibo et vino etc. ¶ Costan. in pantegni. et Galy. in completo. Hec febris ex manifestis fit causis: quarum .4. sunt genera. Et primum ab his que exterius corpori occurrunt. que actu calefaciunt vt calor sol. vel ignis: vel bal. si diutius immoretur: aut potus. aut aluminosum. aut sulphureum. aut ex eis que inspissant potentia vel actu vt aqua frigida: et superflua claudunt poros inspissant: potentia vt lauacrum aqua aluminis. nec tamen omnia corpora inspissata patiuntur effimeram: sed a quibus vapores dissolui prohibentur. exire. vnde calor generatur interius si materia non est parata putrescere. Si vero est adhuc parata generatur febris putrida etc. Secundum. ibi sumitur ex his que corpus intrant. vt cibi medicine et venenum similiter. Tertium. sumitur ex motu corporeo: vel animato. vt exercitio: vel ira etc. Quartum sumitur ex apostemate calido in inguinibus. quod ex pedum vulneribus a quo calor transit ad cor: et a corde in totum. ¶ Uia. idem quasi dicit. quia effimera que est quasi morbus per se fit ab his quibus corpus exterius patitur. vt calore etc. vel a motu corporeo vel animato vel a cibo: potibus etc. Effimera que est accidens fit ex apostemate inguinum: vel assiduarum. ve colli. vel similium. Sanguis enim collectus in apostemate calefactus calefacit etc. ¶ Serap. similiter distinguit .8. causas dictas vt vbi dicitur a predictis in quarto genere carum ex apostemate. Sera. dicit ex dolore in aliquo membrorum. ¶ Diuisiones. fit a vigilijs: a labore: fame siti medicina vel cibo calidis: ex ira cogitatione: calore aeris. vt statione in sole ex potu vini puri. aut ex frigore aeris: aut natatione in aqua frigida: vel aluminosa: aut casu vel percussione: vel a satietate nauseatiua ex nimio cibo: aut catarro vel coriza. aut fluxu ventris: aut longa mora in aere bal. ¶ Alexan. dicit. fieri ex calore labore. constipatione. repletione cibi. insomnietate ciborum corruptione nutrimenti corporis deductione etc. Fit etiam. vt quidam dicunt. ex coytu nimio. ¶ Alman. fit propter calidum apostema ex casu vel percussione: vel propter dolorem in aliquo membro: aut quia balneauit se in aqua

non conuenienti: vt nālr calida. ⁊c. vt dictū est ab alijs. ¶ Constā⁹. in lib. fe. cāe effimere: que est egritudo per se 2ᵉ est: intrinseca ⁊ extriseca. Et extrinseca 3ᵉ. s. calor estatl magnū incendiū facientis. 2ª nimius algor: ⁊ bal. aq̄ stiptice: aluminose: nitrose: sulphuree. 3ª nimiū exercitiū corporis ⁊ aīe. Intriseca est cib⁹ potus: ⁊ medicia calā. ¶ Effimera q̄ est accīis seq̄t apā inguinū: colli: post aures. ⁊c. ¶ Passio. Effimeras fe. i. simplices scito nasci ex calido aere subito: ɔtinuo: spisso: ⁊ incōsueto: ex frigore. gaudio: merore: sollicitudine: cogitatiōe: timore: ⁊ amore: dolore: sine vlner: ira. ⁊c. sic alij ex dolore i mēbris lacertoꝝ. ⁊c.

De quinto dicit Auic. ꝙ hoīes citius cadētes i effimeras: ⁊ qui magl leduntur ab eis: si fiat error sunt calī ⁊ sicci: qui cito veniūt ad ethicā: vel tertianā. deinde calī ⁊ hūidi: q2 cito fiunt fe. putride. deide in q̄bus calor est plus. deinde in q̄bus siccitas est plus. ⁊ si calis ⁊ siccis accidit fames fiūt vigilie: labor corporeus: ⁊ aīalis: ⁊ fe. effimera cū opilōne: ⁊ si non succurratur: ⁊ cibetur statī festinabit ad ipsuȝ febris putrida. ¶ Cōstā⁹. in lib. fe. feb. effimera gñat̄ in corpore p̄paratoad cās gñatiuas feb. sic in corpe calido ⁊ sicco: ⁊ maxime cū cāe sunt fortes ⁊ ɔtinue. ¶ Passio⁹. i oībus etatibus: ⁊ tpibus fieri solent. ⁊c.

De sexto dicit Uia⁹. feb. effimere aliaꝝ feb. sunt cāe: ⁊ nulle alie sunt cā ipsaꝝ. Idē dicit Constā⁹. in lib. fe. ꝙ est cā aliaꝝ: ⁊ nulla alia est cā effimere. ¶ Dñt quidā. p⁹us de effimera q̄ḃ de alijs: q2 cito aduenit ex leuī cā: ⁊ cito recedit. ⁊ q2 est simplicior ceteris. dr̄ eniȝ ab effimeron: qḋ in greco idē est ꝙ simplex. ⁊ q2 est cā aliaꝝ: ⁊ alie nō sunt cāe eius.

De permutatione feb. effimere cū expedit vt feb. effimeram patiens cibet̄: ⁊ errat medicus super ipsuȝ: ⁊ nō cibat mutatur in corpibus colicis ad ethicā: ⁊ in carnosis ad sinochaȝ: sine putredine: ⁊ forsaȝ ad illā que est cū putredie. Et silr cū oȝ apire poros: ⁊ nō fit inflāmant̄ hūores tm̄: vel putrescunt. ⁊c. ¶ Cōstā⁹. in lib. fe. si effimera transit. 4ᵐ diem sanguineȝ calefacit ⁊ egredit̄ a nā sua: ⁊ ɔuertitur in putridā. Si plus morat̄: ⁊ nāli hūiditati iungat̄ in ethicā mutabitur.

De signis dicitur. ꝙ q̄dā sunt signa distinctiua gñis q̄dā spēꝝ: q̄dā causaꝝ: q̄dā permutatōis. ¶ De signis distictiuis gñis. dicit Cōstā⁹. i li⁹. fe. ꝙ dr̄t ab ethica: ⁊ a tritea: ⁊ vltr a putrida. ¶ Ab ethica q2 cā effimer̄ est ex modico tpe. s. duobus vel trib⁹ dieb⁹. vel plrībus. Ethica tm̄ cū effimera ɔuenit in trib⁹. p̄. q2 cā vtriusq̄ est vna. s. angustia: cogitatio. ⁊c. 2⁹. q2 vtraq̄ ē de q̄litate sine mā. 3⁹. q2 calor vtriusq̄ nō est multū fortis. ¶ Dr̄t ēt effimera ⁊ ethica a putrida: q2 iste sunt simplices. ⁊ sine mā: ⁊ q2 calor putride pōgitiu⁹ est pp putrefactionē hūoris effimere: ⁊ ethice non. ¶ Dria tritei: ⁊ effimere est: q2 effimera terminat̄ in p⁹ die: vt plꝫ: triteus vo non. ¶ Effimera vero dr̄t spālr a putrida in tribus. p̄. q2 calor effimere est suauis: ⁊ in statu nō nullā fac̄ angustiā: ⁊ laborē. 2⁹. q2 vrina in effimera paꝝ dr̄t ab vria sanoꝝ. 3⁹. q2 pulsus effimere paꝝ dr̄t a plsu sanoꝝ: ⁊ putrida ab effimera in dilatatiōis velocitate. ⁊ ɔstrictiōis tarditate: q2 in putrida necia est velox dilatatio pp refrigeriū mlti caloris: ⁊ tarda est ɔstrictio pp multā mām fumosam expellendaȝ: sed in effimera est mult⁹ vt sit dilatatio velox: nec expellenda multa: cū sit ex simplici q̄litate: q̄ mltum tps regrat. ¶ Galy. attēdēdū ē si māifesta cā pcesserit de caussis effimere in pnc⁹ caloris: nō est dolor. plsus est eq̄lis: ⁊ aliq̄n paꝝ ⁊ rari⁹: sed nō māifeste: q2 cito recedit calor tranqllus vt balnei: ifirmus facile sustiet morbum: ypostasis in fundo vrine leuis in oī tpe feb. nō ē in vria fetor: vl pauc⁹. feb. recedit cū sudore: vl pauca suffusione. Cūq̄ recesserit nullū supest fe. signū. sic fit i putrida in pulsu: ⁊ in vria: nec in bal. post feb. sentit̄ rigor vl pūctura: si reuertit̄ ad suā nām. ¶ Alex. effimera cognoscitur ex tactu. ex vrinis ⁊ pulsu. Ex tactu: q2 in pn⁹. ⁊ i augmento. sic i bal. calor fit. Ex vrina: q2 mox in p̄mis manifesta repit̄ digō: qḋ in alia nō est feb. Ex pulsu: q2 sistoles segnior est dyastole. q2 purgatio superflui oportunior est infridatione: status. n. eq̄lis: ⁊ declinatio munda: ⁊ oino a fe. purgata. ¶ Dyas. in effimera nō mutat̄ calor multuȝ vrine: nec pulsus velox fit ⁊ freq̄ns multum: ⁊ tactl. nec tact⁹ mōdicatiuus: nec anhelitus insuet⁹: nec lingua multuȝ aspera vel sicca: nec in pn⁹. fit orripilō. ⁊ p⁹ decliatōeȝ sudor: aut hūorositas ꝓculdubio. ¶ Almā. hec feb. non hꝫ p̄iodos: sed est vnus p̄iodus tm̄: cuius ꝓpa signō ē. q2 non icipit cū rigore. ⁊c. ⁊ ꝙ cā p̄cedit suetavt ira labō. ⁊c. vrina nō est mutata in colore subā: vel odore mltū. calō nō est mordicatiuus: ⁊ cū incipit minui ɔuenit mltitudo sudoris: aut resudatio. deinde p̄fecte sedat̄. In hac auteȝ non est timor. neq̄ malitia. ⁊c. ¶ Dñt quidaȝ. sine tipo semp affligit: nec in prin⁹. ⁊c. ¶ Passio⁹. Pulsus simplices sunt: ⁊ nō valde ineq̄les: aut sordidi: aut difficiles: aut duri: vrine non longe a sanitate distant: nec calor grauis nec acer. sicut in alijs in quib⁹ post p̄mū poxismū ipetus est impulsu venaꝝ. vrine vo sunt bone. ⁊c. Paroxism⁹ 2⁹ grauior p̄. In effimera vero cessante poxismo cuncta ad meliora p̄ficiunt q̄busdā tm̄ vapor: aut sudor mox in pn⁹ vtilr apparet: dolor ēt capitis in pn⁹. si fuerit mox cessat. ⁊ iō recedit ante dyatritū primū: qḋ in alijs nō fit. vt⁹ ēt egri tolerantia manifestat genus fe. q2 in alijs valida: in alijs imbecillis est. Et in effimera nō est error in pn⁹. sic in alijs. ¶ Dñt quidaȝ. scit̄ tactu: q2 calor paꝝ excedit cōtinuitate. q2 tpa sunt cōtinua. cito. n. transit in augmētuȝ statū. ⁊c. Pulsu: q2 maior: ⁊ velocior est dyastoles q̄ sistoles vrina ēt paꝝ recedit a nāli indicio patientis. ⁊c. ⁊ q̄n occultantur oīa signa: ⁊ dubitat medicus vtrū sit effimera vel putrida: quare oȝ expectare in crastinū. tunc erūt certa signa. Et ideo vt dñt differūt bal. vsq̄ ad decliationem. ⁊ aliq̄n in effimera vrina est valde tincta cū fit a cibis: ⁊ potibus calidissimis. ⁊c. ¶ Dicunt quidā. signa distinctiua gñis sumunt̄ a forma corporis ab exeuntibus a colore: ⁊ ab operatiōibus virtutū. sicut visu: tactu a forma ⁊ colore. q2 color ⁊ figura valde permutat̄. Immo calor vincitur cōtrahendo moraȝ. ⁊c. Ab exeuntibus: q2 illa sunt paꝝ imutata vt vrina: ⁊ egestio ⁊ alia. Ab opōnibus: q2 somnus: mot⁹ anhelitus paꝝ differt a nāli. verūtamē dyastoles pulsus est maior q̄ sistoles. sed in putrida est ɔ̄riū. necessitas. n. expulsionis supfluoꝝ facit hoc. ¶ Aui. de proprietate: q2 nō fit a causa āñte: nec icipit cū rigore s̄m plm: nec declinatione ad somnū ⁊ pigritiam. ⁊ submersionē pulsus diuersitatē. ⁊ forte fit in pn ci⁹ silitudo frigoris ⁊ punctio cā vapoꝛis kimi mali: sed cito remouetur. ⁊ raro fit rigor per vapores ledentes lacertos mltitudine: ⁊ punctione. ⁊ est calor non mordicatiuus: sed sicut laborantis: aut ebrij: sed cū primo die vria est digesta ⁊ pulsus bonus: tunc iudica ꝙ est effimera. ⁊ i ea sedimē digestū non decliue ad colorē humoris. Et quādoq̄ est nubes pendens: aut natans boni coloris: ⁊ pulsus est decliuis ad spissum: fortē: ⁊ magnū: nisi sit a passionibus debilibus: ⁊ nisi sit in stomacho hūor mordicatiuus: aut frigus: aut alia cā minorans pulsum preter fe. ⁊ raro diuersificatur. ⁊ si diuersificat̄ erit ei ordo. Sȝ diuersificat̄ ꝓpter causam aliā. sicut est labor magnus: aut mordicatio in visceribus: ⁊ indurat̄ ēt ꝓpter frig⁹: vel calorē solis. vl

laborē: vel famē: vel vigilias: vel euonē: vel angustiā: ꝛ qñqꝫ festinat dilatatio: ꝛ tardat cōstrictio: qm̄ necessitas euentationis est maior q̄ educendi humorē corruptum. Uapor aūt nō est corruptus respectu eq̄lis. Et cū ambiguus fit tibi pulsus. tunc scias ex anhelitu. ꝛ pulsus post eradicationē redit ad nālē. ¶ Et scias penitus q̄ q̄tiēs pulsus ꝛ vrina sunt bōi: sigñāt q̄ feb. est effimera. Multotiens. n. est in ea vrina tincta. ꝛ pulsus diuersus puus: ꝛ debilis: ꝛ pn̄m est leue: ꝛ augmentū nō addit super duas horas: ꝛ i statu nō sunt accñtia praua: nisi sit ebulitio magis. ꝛ si est dolor nō est fixus: sed sepatur post eradicationem: ꝛ plm̄ eradicatur per sudorē: vel humorē silem sudori: ꝛ est pximus sudori nāli in q̄titate: ꝛ qualitate. si v̄o sudor est multus non est effimera. Et rigor in pnc° sigñat q̄ est putrida. Et si non est rigor. tunc non est putrida.

¶ De signis spēi. dicunt qdā. q̄ silr̄ sumitur a for°: exeūtibus ꝛ opationibus cum hac additione q̄ effimera: que est in spū aiato maior est imutatio circa caput: q̄ in alijs partibus. Scdm̄ formā exeuntia ꝛ opōnes. Nā calō maior ꝛ facies coloratior: ꝛ oculi magis eminentes: ꝛ mobiles. In effimera v̄o in spū vitali maior est imutatio in ptibus pectoris in pulsu tactu: ꝛ anhelitu: ꝛ aliqs dolor est i pectore. In illa v̄o que ē in spū nāli est maior mutatio circa epar: fm̄ dolorē: ꝛ fm̄ cal'm tactū: ꝛ sꝫ vrinā: q̄ colorata est magis: q̄ in alijs spēbus fm̄ opōnes nāles: que sūt appetitus retētio. ꝛc̄. ¶ Signa v̄o effimere: que est egritudo per se: ꝛ que est accñs ꝑatis: ꝛ signa cāꝝ dr̄r in cura vniuscuiusqꝫ eaꝝ. ¶ De signis pmutatōis. dic̄ Auicē. signū illi° est. q2 declinat sine sudore: aut hūorositate. aut cū sudore. sine mordicatione: ꝛ declinatio est longa difficilis. ꝛ remanet in pulsu aliqd. ꝛ dolor capitis si fuerit. ꝛ si casu sint fortes: aut ꝑlōgatur eaꝝ mora mutat̄ ad ethicam. ꝛ tunc tactus arteriaꝝ est calidus valde: ꝛ feb. fixa additio caliditatis post cibū pulsus eq̄lis dur° puus. ꝛc̄. Et si mutatur ad sinochā sine putredine appꝫ repletio: additio calitatis ꝛ faciei iflatio. Et si mutatur ad febrē putridā apparent opilatio: pulsus diuersitas: puitas: ꝛ coartatio: ꝛ est caliditas mordicatia: sicca: ꝛ vehemētia accidentiū. ꝛ in vrīa forte appꝫ digō in substātia. ꝛ vt plurimum non apparet.

De cura effimere. notanda sunt duo. p°m. de cura est in vli. 2m. de cura fm̄ vnaquāqꝫ cāꝫ in spāli. ¶ De p. ꝯsideratio attēdit̄ circa regimē p. Intentio. n. in curatione fm̄ Gal. in megategni. est nālē dispositionē ꝯseruare: ꝛ inālem remouere. sed ināles. sunt. 3. s. nām. s. cā morbi. morbus: accñs morbi. Et q2 accñs in effimera nō est forte: potius instandū est ad cām: ꝛ egritudinē: ꝛ hoc cū tribus instr̄is. s. dieta: potione: ꝛ cyru°. In dieta v̄o p incipiendū ab aere. ¶ Aer debet esse fridus ꝛ hūidus: stet tñ patiens bn̄ coptus: ne friditas ꝯstrigens poros: febriles fumos interius detineat: ꝛ pāni calor poros teneat aptos. vnde mali fumi: ꝛ interior calor exalat: ꝛ aeris friditas ad cor: ꝛ iteriora igrediens p os ꝛ nares refrigerat calorē iterius. Aer ēt nō sit fetidus: vel ipurus ne spūi vitali ꝛ aiali cōmixt° v̄tutē debilitet. Sit ḡ clar°. ꝛ aromaticus vt pncipalia ꝯfortent̄ ꝛ totū. ponant̄ ḡ circa lectū arōatica frida: vt rose: salices: ꝛ silia vl' linteamina ifusa in aq̄ fra: vel ro. circa lectū ordiata: nisi ex fra cā ꝯtingat: q2 tūc tēpate calida vt camomilla: ꝛ hꝫ. In cura effimere iniungit̄ qes: q2 motus calefacit: fricatio v̄o cōfert. vn̄ Aui. in curatiōe ois fe. effimere: q̄ est ab opilone itrinseca: fricatio apit poros. deide si obuiat hūiditati plime resoluit eā: si pauce ꝯsumit eam: ꝛ exiccat. ¶ Dicunt qdā. si est cū reumate fiat iferioꝝ fricatio. ꝛc̄. ¶ De bal. dicit Aui. cōcedit̄ bal. cū poxism° cōsumit̄ p accñā de qb° est hūectatio sudatio: poroꝝ rarificatio: ifridatio i igeta dispōne. Et ꝑhibetur bal. vbi timet̄ casus putredis. ꝛ nō intret bal. nisi effimera sit ex opilone: ꝑpea q2 bal. gñat egritudinē putridā. Et silr̄ patiens ex nauseatiua satietate: nisi in fine rei: ꝛ cū dilatantur pori: ꝛ descēdit satietas. tunc. n. balneet̄. Et hn̄s catarrū nō itret bal. nisi sit adustiuus. ꝛ patiens non ꝑlōget morā in aere balnei: sed i aq̄ quā vult: nisi sit ex spissitudine. tūc. n. ꝯcedit̄ mora in aer balnei donec sudet. ¶ Embrocatio aūt fit effūdēdo: aut liniendo tñ. i. sine fricatione opilat poros. ¶ Dn̄t qdā. bal. cōpetit in oi effimera in declinatione: nisi sit de ianitione: vt ieiunio: labore. ꝛ cōsilibus. bal. n. ꝯfert q2 aperit poros: fumos febriles exalare facit. hūectat: ꝛ infrat calorē tēpat. Et post bal. iungi cū oleo viol'. vt hūiditas cōseruetur. Et si bal. fit artificiale cū aliqb° herbis erit vtilissimū. ¶ De cibo. dicit Aui in oi effimera det̄ cib° bonus: cito digestibilis: qm̄ febriēs est lesus: ꝛ cōcedit̄ deliciari in eo: si est ex fame labore angustia: ꝛ cū in corpe colera est plīma. Et si orripilo sit in pnc° in pdcis. s. det̄ cib° ifusus in aq̄: aut vino: vt sit magis penetrans: ꝛ istis ꝯceditur in pn° fe. prohibet̄ in cibo delitiari. imo minuitur. ꝛ subtiliat̄. sicut in effimera ex opilone: ꝛ soliditate: ꝛ apate ꝛ melius est vt p° ponat̄ cibus vsqꝫ ad declinationē: nisi illis: q̄s excepim°. ¶ Dn̄t qdā. dieta sit fra subtilis: nisi sit ex cā fra: q2 tunc subtilis cal'a vt pdices. ꝛc̄. ¶ Dicunt nūq̄ ꝯcedat cib°: nisi in declinatiōe. sic̄ de bal. dr̄. ¶ Si v̄o sit ex fame. ꝛc̄. plus cōpetit. vt dic̄ Isaac q̄ oꝫ in statu h° febris nullū dare cibū. succū tñ granatoꝝ: aut melōis palestini accipe pn̄t. Sed si fames magna ꝯsenerat i declinatione: mica panis danda est: sꝫ p°us lota. deinde ptisanā: ꝛ post bal. iungat̄. vltio cibis subtilibus dieter: sp aūt istando cū admistratione 3ꝝ cāe pmitine. ꝛc̄. ¶ De potu. dic̄ Aui. aq̄ fra ꝑhibeat̄ in pn°: si v̄t° est fortis. q2 nō timet̄ d̄bilitas: ꝛ est melior cura i ifrando. sꝫ si viscera sr̄ d̄bilia: ꝛ fe. extēdit̄: aut ē vehemēs. tc̄ mel° est: vt de ea nō mltū sumat̄. ¶ Dn̄t qdā. si ex cā fra: vinū det̄ tēpatū. sꝫ i cā cal'a nō det̄. ¶ De somno ꝛ vigilijs. dic̄ qdā. q̄ ꝑhibēdus ē somn° i pn°: nisi i illa que ē ex vigilijs: ꝛ i d̄clinatōe v̄o tēpat° iducat̄ somn°. ¶ De ianitiōe: ꝛ replōne dic̄. q̄ supflua sr̄ euanda oiꝫ digōnū: tēpate tñ. ¶ De euātiōe hūoꝝ i cura vli. dic̄ Aui. q̄ euōne nō idiget aliqs eoꝝ: nisi hn̄s opilonē ꝛ replonē. ꝛ q hꝫ nauseatiuā satietatē. ꝛ q hꝫ effimerā ex soliditate: c° corp° ē repletū. ¶ De accñtibus aie dr̄. q̄ tēpari debēt. ita tñ q̄ si ab aliq̄ eoꝝ iducat̄ effimera: q̄ ꝯrīū ei ordiet̄ vt si fiat ex tristi. ia iducat̄ gaudiū: ꝛ sic de alijs. ¶ Dicit Haly. si fe diei: siue diurna sit cōis medella ē cū reb° aduersantib° cāis: a qb° facta est.

¶ De spāli ꝯsideratōe signoꝝ. ꝛ mō curatōis fm̄ vnamquāqꝫ cām. dicit Aui. si effimera ē ex angustia vl' tristi° vl' cogitatiōe: eadē sr̄ signa: ꝛ eadē est cura fm̄ Aui. Sꝫ paꝝ dr̄nt in signis. v. g. Si est ex angustia sr̄ igneitas vrie: vt sentiat̄ acuitas pp dn̄iū siccitatis: ꝛ mot° oculoꝝ ad clausionē decliuis: ꝛ est oculus submersus pp resolōnē cū sbclausione: ꝛ qete ꝛ facies tēdit ad citrinitatē pp ꝑfunditatē calitatis ꝛ pulsus declinat ad puū debilē ꝛ duꝝ. sꝫ in tristitia mot° oculi cū ꝑfundatiōe pp resolōnē ē ad ptem extrinsecā: ꝛ pulsus nō est depssus cū debilitate. sic salt°. In cogitatiōe v̄o mot° oculi ē eq̄l' nō ad clausionē. nec ad exitū d̄cliuis. sꝫ est d̄cliuis ad ꝑfunditatē ꝛ pulsus diuersus in dilatatōe ꝛ ꝯstrictōe. ꝛ vt plm̄ est eq̄l': ꝛ facies tēdit ad citrinū. ¶ Cura v̄o est aq̄ bal. nō aer bal. ꝛ freqns iunctio cū fricatōe p° illud. ꝛ oleū magis iuuat q̄ bal. ꝛ vrat letificantibus: ꝛ odoriferis fridis: ꝛ epithiata sup pectus facta cū mucillaginibus succis: ꝛ aquis bonis. ꝛ sumat in potu vinū cōmixtiōis plīme. est. n. bonum medicamē ei-

¶ Isac in febrib⁹ diuidit angustiã: ⁊ tristiciã. q2 angustia ꝑtinet ad ꝟtutẽ spũalẽ in corde. Tristitia ad rõnẽ in cerebro. ⁊ iõ angustia plus cãt ptisim ꝙ̃ tristitia. Utriusqꝫ tñ cã: ⁊ cura est vna. Et si igit̃ sunt h̃ oculi aliqñ sunt eminẽtes: ⁊ cito mobiles: aliqñ cõcaui: ⁊ difficilis mot⁹. ⁊ aliqñ nec cõcaui: nec eminentes cã diuersitatis: q2 tristitia aliquãdo est vel pp magnã filioꝝ vel parentũ ꝯcupiscẽtiã: aliqñ pp magnã suspitionẽ. ⁊ timorẽ. aliqñ media. ¶ Cũ g̊ cogitatio est desideriũ de rebus letificantib⁹ oculi sunt eminentes: ⁊ mobiles. q2 aliqñ desiderãt videre q̃ amãt. vñ cũ nã exteri⁹ moueat̃: ⁊ cũ ea sanguis facies colorat̃: ⁊ corpus: vrina minus acuta solito: ⁊ pulsus magnus est. Si cogitatio est pp timorẽ oculi sunt quieti: q2 nã cõuertitur ad custodiendo cor: ⁊ iõ splẽdor faciei mutat̃: corp⁹ fit macilentũ vrina acuta: pulsus subtilis. ¶ Si ꝟo tristitia sit media iter amanda: ⁊ horrenda sunt oculi nec concaui: nec eminẽtes. ¶ Tristitia iterũ triplex. vna ĩ cogitatiõe reꝝ laudabiliũ: vt diuitie: iustitie: alia in cogitatione rei pessime ⁊ imũde. vnde turpia ꝓfert ⁊c̃. Q2 cura ꝑfecta est: q̃ cãm egritudis tollit: ab ea icipiendũ. s. qũo auferat̃ cogitatio: ⁊ cũ gñib⁹ musicoꝝ: ⁊ oĩ qđ letificat cõp⁹ eius pp aiam infirmã. sic̃ Ar. vis aie seq̃t ꝯplõnẽ cõpis. ⁊ ꝯplõ aiam comitat̃. Et iõ iuuet̃ corp⁹ cũ rebus hũectãtibus: ⁊ caueant̃ desiccatiua: ne cã eoꝝ veniat ad ptisim: q2 ethica magis fit ab hac ꝙ̃ ab alia effymera. corp⁹ ẽ in h̃ siccũ ⁊ calĩm. vñ oꝫ vt hũectet̃ cum bal. ⁊ vnctione. ⁊ dieta frida ⁊ hũida facile digestibili. sicut ptisana edulo cucurbita. vinũ ꝟo sit vet⁹. ⁊ sit multũ admixtũ. fructus sint melones vue. ⁊c̃. ¶ Haly. si ex tristitia ⁊ cura oculi repmuntur facies sicca: color croceus. q2 caloris: vria rubea: ⁊ cũ ardore: cura est cura letificans cũ cantilenis: fricatione bal. vnctione cibo tẽpato: vt carne eduli galline pullo: piscibus lapidosis: cucurbita citrullis: ⁊ oĩbus: que humectãt: nec semel multa sit cibi copia: vinũ tempatuꝫ cũ aqua frida ꝺm etatẽ: ꝯsuetudinẽ ⁊ tps. ⁊ in estate ĩ frõ sit loco. in hyeme in loco secreto tempato. nec lõgũ faciat somnũ. h̃ cõtinue faciat donec feb. deficiat. ¶ Uia. si ex tristitia ⁊ angustia oculos cõcauat: ⁊ inquietat: colorem aufert: corpus debilitat: ⁊ pulsum: vrina est acuta. In cura dicit. si ex aiato sit motu cũ ꝯ2ys repugnet̃ vt aia confortet̃: cuꝫ musicis: odoribus: pulchris formis. ⁊ hũectatione cũ bal. iunctione non moret̃ in bal. nec appropinq̃t coytui nutriat̃ cũ ptisano cucurbita. febre descendẽte demus pullos: ꝑdices: sternas: fasianos: vinũ tẽpatum. Caueat sicca. vtat̃ hũidis ꝺm ꝯsuetudinẽ etatẽ. ⁊c̃. ¶ Constan⁹. q̃si idẽ qđ Isac in li°. feb. ¶ Serap̃. si ex tristitia ⁊ cogitatiõe oculoꝝ motus additur: vel q̃escit: declinat ad intra: vel extra: q2 si timor, est calor ingredit̃ intus: ⁊ motus est interius. vñ oculi submergunt̃ pulsus est ꝑu⁹: vrina acuta. q̃re mendicãt mẽbra per q̃ trãsit. ⁊ si cogitatio est de euasiõe fit ꝯ2iũ illius qđ dcm̃ ẽ. ⁊ cura ẽ cũ ꝯ2io. s. gaudio. remoueat̃ multitudo cogitatiõis: frustat. n. aia. sic̃ est sermo sapientis medici plõnis: ⁊ post resolõneꝫ fe. sedeat in tina aq̃ tepide. donec hũectet̃. fiat vnctio cum viol̃. ⁊ nõ sit vnctio: nec fricatio ꝯtinua. vt nõ exiccet corpus. Cib⁹ sit laudabil̃: vt caro pulloꝝ: coturnicis: edorũ: pisces. ⁊c̃. Et q2 cogitatio debilitat digestiuaꝫ: cib⁹ sit ꝑue ꝙ̃titatis facilis digõnis: ⁊ vinũ sit mixtũ mũdũ non antiquuꝫ: paucũ vt nõ exiccet ex multo: qñ accipit̃ cũ mensura facit somnũ: hũectat ⁊ letificat tristẽ: ⁊ sedat tediũ. vl̃e sit regimen infridans ⁊ hũectans. exiccantia. n. nocent ⁊ ꝓprie coytus vt veniat effimera ad ethicã. ¶ Alman. si ex multa tristitia: vel ira cũ icipit minui balneet̃: ⁊ aqua supfundat̃: a frigore caueat: aut in p̃ᵃ domo bal. tãdiu sit: donec cutis sit mollis: ⁊ rubra paꝝ. deinde aquã fridam subito ingrediat̃: ⁊ citissime egrediat̃. ⁊ cũ exierit aq̃ ro. capiti fundat̃. ⁊ pect⁹ ex aq̃ roꝺ. sandal̃. ⁊ camphora liniatur. in potu assumat̃ acetositas citri. ⁊c̃. Nutriat̃ cibis fridis: ⁊ aceto: ⁊ oleo amigdalino cũ zuccaro. A vino auteꝫ abstineat. nisi maximũ sequat̃ nocumentũ. qđ si sit cum succo granati: ⁊ fridatũ sumat̃: ⁊ aquã fridã multũ ⁊ granata acetosa post vinũ: ⁊ aq̃ ro. roret̃: ⁊ ita sedet̃ ꝙ̃tũ pol̃e est. ¶ Si ex ira. dicit Aui. signa sũt rubedo faciei: ⁊ si miscetur timor citrinat̃: inflatio faciei: rubedo ocl̃oꝝ: ⁊ eminẽtia eoꝝ. Et qñqꝫ tremor ex motu hũoris: ⁊ debilitate nãe: aq̃ est rub. acuti tact⁹: qñqꝫ clara: pulsus plenus frequens: cura est q̃es: letitia bal. iunctio: cibus fridus. ⁊ hũidus ꝓhibet̃ oĩo. nõ. n. via ad ipsum. ¶ Haly. si ex ira: oculi eminẽt: facies rubet: ⁊ tumet: q2 calor exit petẽs vltionem pulsus magnus: vrina rubea. ⁊ morsura in ei⁹ exitu. Cura est mansuescere: q̃escere: ⁊ iocundare: ⁊ cũ feb. ꝺcliñat balneet̃. deĩde aq̃ fr̃a superfundat̃. In estate: vt odoret sandalos vtat̃ fridis ⁊ hũidis. vinũ non accipiat. auget. n. iracundiã. plĩmo vtatur somno ⁊ q̃ete. ¶ Serap̃. oculorũ mot⁹ velox eminẽtia: facies rubet: vel si ẽ timor fit citrinus color. vrina citrina non acuta: pulsus magn⁹ velox: cura est sedatio ire: cibus fridus ⁊ hũidus. nõ det̃ vinũ donec sedet̃ calor. q2 ꝺ ꝓprietate vini est: vt excitet iraꝫ. ꝓhibet̃ bal. q2 iuuat ad putrescendũ: facit febrẽ: vl̃ aꝑa studiũ sit in corde: q2 hui⁹ origo nõ est nisi in corde. ¶ Constã⁹. ĩ pantegni: confortet̃ cor p̊. calor extiguat̃ cũ cibo. bal. vnctione. nec in bal. diu moret̃. deĩde comedat frida ⁊ hũida: abstineat a vino donec calor declinet. si ãt multũ mixtũ illud accipiant: caueant a coytu: ne putrefactis hũoribus feb. icidant. aut aꝑa fiat hũoribus a capite descendẽtibus. ¶ Passio⁹. si ex furore vel ira blandis: ⁊ mollibus affatibus placabis. ¶ Cõstã⁹. in lib. feb. Effimera ex ira ꝟtuti aiali ⁊ vitali dñat̃: aiali pp impetũ aie ad faciendũ vindictã se mouentis. vitali pp nãe sollicitudinẽ ad corpis exteriora exeũtis ꝓinde oculi rubei: eminẽtes mobiles: ⁊ palpebre sicce: pulsatio fortis: rubõ faciei: velox motus oculoꝝ pp sanguis ebullitioneꝫ a nã exeuntis: ⁊ aie furorẽ se vindicare volentis. Uñ Aristo. Ira est sanguis accensus in corde: nã ad exteriora tendit pp aiam se vindicare volẽtẽ. Sed si ira sit mixta timori color mõ rebeus est: mõ citrinus: q2 cũ aia exit cã vindicte color est rubeus: cũ itrat color est citrin⁹: siccitas palpebraꝝ est pp nimiũ motũ. vrina est digesta nullũ hñs acumẽ. ⁊c̃. Cura est quã Cõstã⁹. ponit. ⁊ habuit ab Isac. ¶ Si ex vigilys signa sunt antecessio vigiliaꝝ palpebraruꝫ grauitas: ⁊ eaꝝ inflatio. pp cibi corruptionẽ: ⁊ ml̃tuꝫ vaporẽ oculoꝝ ꝓfundatio pp resolõnẽ. turbatio vine pp malitiã digõnis: citrinitas faciei pp hoc ⁊ inflatio sil̃r: ⁊ pulsus debilis. ¶ Cuius cura est otiari: q̃escere dormire embrocare caput cũ fridis ⁊ hũidis. bal. hũiduꝫ ⁊ vnctio sil̃r: cibus bon⁹: ⁊ vinũ est de rebus magis cõferentibus eis: ⁊ sumatur in potu sine timore. nisi dolor capitis sit. ¶ Serap̃. citrinitas fit faciei pp motũ col̃e ex vigilys: ⁊ paucã digõnẽ ꝓfundant̃ oculi: pp motũ qui resoluit grauitas mot⁹ palpebrarũ: ⁊ ꝑuitas pulsus ex debili ꝟtute: ꝙ̃uis sit acuta. tñ est indigesta ⁊ turbida. ¶ Cura ẽ ꝓuocatio somni cũ embrocatione. ⁊c̃. ⁊ fricatio iferiorum: vt mã ⁊ vapores capitis trahant̃ iferi⁹. Cibus sit hũidus: ⁊ digestibilis: vinũ sit insipidũ non antiquũ: ⁊ ꝓhibeãtur sicca ꝓp̃e coyt⁹: regatur cũ somno noctis. q2 fac̃ trãq̃llitatem plus pp cõsuetudinẽ p̃mo. scđo q2 friditate noctis: ⁊ hũiditate calor ingredit̃: ⁊ fit digõ melior. 3°. q2 tenebre noctis faciunt q̃etẽ sensib⁹. somn⁹ diei facit ꝯ2iũ horuꝫ: ⁊ somnus in mane vsqꝫ ad. 4. horas est melior iter istos. ¶ Haly. in signis cũ alys ponit oculos humidos: tumo,

rem faciei.⁊ toti⁹: vrinā albā ꝑꝑ indigestionē.⁊c̄. ¶ Cu
ra est sopor.ↄcipiant ğ anhelitu nariū oleū violatū.⁊c̄.
Cū fe.cessauerit fiat embrocatio.bal.⁊c̄.Cibus sit lauda
bilis ⁊ subtilis:vt pulli:turdi non multū a ↄsueto accipe
vinū plīm mixtū corpus hūectat:ꝓpina ğ vinū paucum:
⁊ plīm mixtū vt cito fiat digestio.ꝓhibeat̄ aūt coytus.qꝛ
desiccat.¶ Passiōa⁹.si ex vigilijs:vel ai cā: hūidis refi/
ce.⁊c̄.vinū sit tenue albū si non sit dolor capitis: vel.pul
sus tēpoꝝ:qđ gdē in oībus alijs censeo seruādū. Sil'r si
ex ira:cogitatione:sollicitudine febriat a vino abstinen/
dum scito.¶ Alman.si ex vigilijs:vel multa sollicitudi/
ne cū incipit minui balneet̄.⁊c̄.vinū bibat cum mēsura
si ↄsueuit ⁊c̄.¶ Cōstā⁹.in lib.feb.Citrinus color:⁊ ꝓpter
colerā se mouentē exterius:ex vigilijs: tumor ex vento/
sitate.⁊ idigestione ↄcauitas oculoꝝ:ex defectu spūū.⁊
nutrimenti.pulsus pu⁹.ex v̄tute debili ꝑꝑ vigilias.vrina
cruda subtilis.⁊c̄.¶ Cura est somn⁹.vn̄ fiat leuis frica/
tio pedū:que trahit humorē a capite: ⁊ repugnat fumo
ascendenti:cibus sit pauc⁹.vinū tēpatū in q̄ātitate: ⁊ vir
tute.¶ Aui.si ex somno ⁊ qete.qꝛ vapor non resoluitur
calefit spūs:cuius signa sunt antecessio multi somni con/
tra ↄsuetudinē:⁊ pulsus repletio vaporosa.¶ Cura ē su/
dor in aere bal.⁊ ablutio equalis in aqua cal'a:paucus ci
bus:qui declinet ad frm ⁊ humidū:exercitiū tēpatū:nec
bibat̄ vinū.¶ Aui.si ex labore signa sunt an̄cessio labo/
ris:calefactio iūcturarū laxitudo:siccitas corporis:quan
doq̄ tussis sicca cōitate pulmōis; pulsus puus đbil'. qn̄
durus.vrina citrina cal'a ꝑꝑ motū.⁊c̄.¶ Cura est quies
bal.inunctio fricando iūcturas.cibus sit hūidus c⁹ pau/
cum nutrit plīm: vt pulli edi:pisces: oua sorbilia: testiculi
galloꝝ dent̄:⁊ fructus hūidi.Et vinū plīme cōmixtōis.
si est ↄsuetū:vel alic⁹ iulep.si non est ↄsuetus. ⁊ iunctio
cū oleo viol'.de melioꝛib⁹ ē.⁊c̄.¶ Sera.signa sunt igni
tio cārū:corpus aridū:pulsus puus.Et si labor nō ē m'l/
tus pulsus magnus.vrina subtilis:acuta:dolor iunctura
rū.¶ Cura est tranqllitas:⁊ post resol'onē feb. bal.hūi/
dum.nec tardet̄ bal.nec ēt in effimera ꝑꝑ venena.qꝛ egri
tudo amborū est siccitas.Inunctio fiat cū oleo viola.si
ↄpl'o ⁊ tp̄s sunt sicca calida.Si ecōuerso cū oleo camo[no]:
donec humectet.⁊ post bal.tinā.caueat a coytu: qꝛ debi/
litat:⁊ exiccat.nutriat̄ cū cibis hūidis multarū sup̄fluita
tum facilis digestionis:⁊ accipiat eos i vicib⁹ multi. det̄
vinū non antiquū ꝑmixtū vt hūectet corpus.¶ Alexā.
hūectari opus ē:⁊ ifridari.⁊ h̄ maxie fit per bal.tēpatū.
⁊ dietā expedientē:vnctio fit cū eo:qđ nihil h̄z diureticū
⁊ cū nutrimento magis hūectatur.nec q̄āplīm fricari oꝫ.
nec soli inungi oleo.sed cū aq̄ mixto.naꝫ oleū solū per se
īpedimenta facit.cū aqua magis in ꝓfundū ingrediens
infridat articulos ex labore calefactos. ⁊c̄. ¶ Nescio āt
q̄re Gal'.oleo solo tepido vteret̄: ⁊ aquā v̄o miscebat nō
fridā:sed tepidā.¶ Diuisiōes.multiplica iuncturarū vn/
ctiones:⁊ aquā tepidā in loco bal.non calido.post bal.ci/
bo facili ꝓlonga somnum. Haly.si labor grauis: cuti sic/
ca.donec fe.finit̄ ⁊ pulsus puus.qꝛ virtus dissoluta. Si
labor puus cutis sicca.⁊ tūc ex vaporibus dissolutis hūe
ctet̄ cutis:pori dilatant̄ pulsus magn⁹.qꝛ fortis est virt⁹
⁊ calor abūdat.cutis vero est fm q̄litatem aeris. nisi sit
exercitiū.qꝛ si aer calidus cutis cal'a.si fridus frigida.
¶ Cura est qes ⁊ somn⁹.fꝫ tpis q̄litatē.⁊ cū feb. decliat
bal.tepidū fricatio inūctio.embrocatio.⁊c̄. Et si labor ē
plurim⁹ pluries fiat qđ dictū est.⁊c̄.post bal.qescat ꝑ ho/
ram.cibet̄ pulloꝝ ⁊ edoꝝ extremis lactuca: portulaca.
fercula. Vinū sepe multiplicet fm nām ꝑticularīū. qꝛ si
ꝑticularia fra.⁊ ↄsuetū est vinū. det̄ in q̄ātitate tempata
vel sit maior tēpata.Si ꝑticularia nō sint fra:⁊ vinū non
cōsuetū paucū sit vinū albū subtile tēpatū.multū quie/
scat.⁊c̄.¶ Almā.cū fe.icipit minui bal.intret. ⁊ in domo
sedeat me[a].⁊ sit loc⁹ in quo delectet̄: nec vllo mō sudet.
nec estuet: vt anhelitū cogat̄ frequētare.deinde semicu/
piū intret aq̄ sup̄fundat̄ multa:suauiter fricet̄. deīn ab/
stergat̄:⁊ vngat̄ cū ol'o viol'.tepido: maxie sollicitudo sit
p̄cipue circa iuncturas colli:⁊ dorsi.lōgitudo qetis.⁊ alio
rū sit fm q̄ātitatē laboris.post bal.cibet̄: caueat a cal'is.
si non cōsueuit vinū:bibat iulep cū aq̄ ro.si cōsueuit mi/
nus solito mixtū electi viol'.multū dormiat plus solito.⁊
si laxitudo sup̄fluerit ad totū redeat reme[m]: dōec sanet̄.
¶ Cōstā⁹.in pātegni.i bal.nō diu moret̄ ne subtil' hūidi/
tas ↄsumat̄:⁊ i ethicā icidat.post bal.iungat̄ vt humidi/
tas accn̄tal'r acq̄sita remaneat:comedāt pullos sternas:
annuales agnos:vinū subtile:⁊ multū:vinū penetratiuū ē
corpis.⁊c̄.¶ Cōstā⁹.in fe.si labor multus fricatio modi/
ca:siue pua.Si puus fricatio multa.Et breuiter idē dic̄.
Cōstā⁹.i pāteg.in h̄:⁊ multis alijs.qđ Isac in lib.feb.quē
libꝝ Constā⁹.sibi attribuit.⁊c̄.¶ Aui.si ex gaudio.signa
sunt.sic̄ sit ex ira.nisi qꝛ forma ocli ē. sicut for[a] gaudēti.⁊
nō irascētis:⁊ in pulsu freq̄ntia minor: ⁊ cura est ꝓxia cu
re illius.que ex ira.¶ Auic.effimera ex timore ē.sic̄ q̄ fit
ex angustia:ꝓportio nāq̄ timoris ad angustiā ⁊ ꝓportio
ire ad gaudiū:ex h̄ qꝛ mot⁹ timoris ē ad int⁹:nō ad extra:
⁊ fiūt subito:⁊ nō alioꝝ duoꝝ gradati.vnde signa sīt ꝓxi
xima.nisi qꝛ diuersitas in pulsu maior: ⁊ for[a] oculi est for
ma territi: ⁊ cura ē.sic̄ in angustia:⁊ oꝫ vt securet̄ a timo
re.veniat̄ ad eū cū nūcijs eū gaudet̄ faciētib⁹. ¶ Aucto
res:⁊ medici alij nō loquunt̄ de effimera ex gaudio. ⁊ ti/
more.⁊ h̄ qꝛ raro ↄtingit. ¶ Aui.si ex eūone ē ꝑ fluxum
vētris:vl' ꝑ flōiaꝫ.⁊c̄.¶ Cura est ↄstringere si expedit.⁊
cibari ↄfortatiuo stiptico.⁊ cū empl'is sup̄ stōm ↄfortati/
uis calefactiuis nō tepidis. Nā oē tepidū est mollitiuū:⁊
resoluit v̄tutē.⁊ de hac sūma est lana infusa in oleo nar/
dino.aut stipticari.ponat̄ sup̄ cor:⁊ epar illud qđ ifridat.
¶ Raſ.in diuisio.Si ex fluxu ventris bal. nigredi fac.
ciba cū fridis ⁊ stipticis.¶ Almā.si cā frequēter assellā
di stringat̄ vēter feb.repressa balneet̄.⁊c̄.¶ Aui.de effi/
mera ex dolore.cura est remotio doloris.deinde curetur
cura eius que fit ex labore:qđ si timet̄ ex potu vini mot⁹
doloris non det̄ in potu.Aui.effimera fit ꝑꝑ cōmotiōē
spūs in sincopi:⁊ remanet.¶ Cura est cura sincopis:⁊ ci
ba cibo velocis digōnis:⁊ boni chimi. nec cures de fe. ⁊
curet̄ cū fridis:⁊ hūidis.¶ Aui.si ex fame pulsus puus
debilis:qn̄q̄ purus:cura est cibatio cū farina or. ⁊ oleri/
bus.deide cū cibis bonis ↄfortantib⁹ balneet̄:⁊ inungat̄
cū oleo viol'.vel ro.¶ Raſ.in Almā.Si ex fame: vl' siti
an̄ ↄfirmationē feb.det̄ triticū fractū.ablutū:coctū.⁊ in/
frigidatū cū zuc.si post ↄfirmationē bibat aquā fraꝫ pau
latim donec feb.rep̄mat̄.deide ponat̄ i aqua tepida.dei/
de sup̄fundat̄ aqua fra:cui⁹ friditate nō ledat̄: post bibat
ptisanaꝫ:cibis vtat̄ hūidis.Caueat a labore. donec sanus
sit.¶ Isac in feb.differt effimera ex fame ab oīb⁹ alijs.
qꝛ facies macilenta oculi ↄcaui:pulsus debil'. vria ru.⁊c̄.
¶ Cura in statu non det̄ cibus:sed succus granatoꝝ.⁊c̄.
Si non sufficit mica panis cū zuccaro. In declinatione
det̄ ptisana:qua digesta fiat bal.Et cū corpus icipit suda
re cū viol'.claudant̄ pori:ne humiditas exeat.deide cibe
tur cibis leuibus.Cōstā⁹.idē dicit qꝛ Isac. ¶ Diuisiōes.
si ex fame non ↄsideres feb.declinationē.sed in potu da
sauich or.cū zuccaro:⁊ aquā niuis tribue. ⁊ ciba fridis: ⁊
hūidis.¶ Aui.effimera ex siti est ꝓxima ei:que ex fame:
⁊ est dignior vt accidat caliditas.⁊c̄. ¶ Et cura est dare
in potu aquā fram:⁊ aquā fructuū fridoꝝ:⁊ aquā grana/
toꝝ.⁊ humectet̄ cū tina.Et si possibilis est balneatio cū

aqua fra fiat. ¶ Si ex opilōne Aui. raro mutať ad ethi/
cam. q2 in ea mā est mlťa. ⁊ h̄ q̄nq3 durat vsq3 ad tertiū
⁊ in eo: qd̄ est p⁹ ipsum si opilō est plīma: ⁊ si p̄ua cito era/
dicatur. nisi fiat error. ⁊ hoc iter effimeras accit: ⁊ redit
pp̄ fixionē opilōnis: p̄mitiua ei⁹ d̄clinatio est lōga: ⁊ sine
eūone cū hūectatione. ¶ Signa sunt in corpe replōnis
sanguis: vel hūoꝝ grossoꝝ. ⁊c̄. ¶ Si cā est replō p̄pa ad
flōiā3: ⁊ eūonē ⁊ cum iam non febrit meli⁹ est: ⁊ si febrit
stare est meli⁹. Flōia. n. fac̄ hūores currere ⁊ miscet inter
eos. Si aūt non est excusatio: nō postpōať: ⁊ post eūonē
stude: vt apias opilōnē: n̄ an̄. q2 opilō poti⁹ fieret. Eūo āt
p̄ facta p̄hibet. ⁊c̄. Et si opilō est ab hūore viscoso grosso
non est nec̄ia: flōia supflua sic̄ p̄: sed indiges aptiōe: ⁊ me/
dicinis non calīs: sed inter syrupū acetosum: ⁊ de seibus:
⁊ aq̄ endiuie: vsq3 ad aquā feni. ⁊ cib⁹ sit in quo est ablu/
tio non viscositas vt kist ordei: ⁊ 3ucca. cū h̄ q̄ est p̄pin/
quū cibo: est in eo aptio: ⁊ abstersio. non est g̊ malū si mi
sceť cū kist or. Et h̄ mō rege: nisi sint signa mutatōis ad
putridā. ⁊c̄. Et pone egꝝ die 3ª post pox^m i bal. hora mol/
lificationis poxismi iexpectati. si sit feb. vsq3 ad. 5. horas.
⁊ vnge. ⁊ frica cū abstersiuis tēpatis si qd̄ est iter farina3
fabaꝝ: ⁊ orobi: ⁊ bal. alterat vel facit orripilōnē: nō mo/
reť in eo ictu oculi: q2 h9 orripilō non moueť p bal. ⁊ post
bal. nō approximet cibo: vel vino: nisi post securitatem a
poxismo. ⁊ si nō tolerat deť aq̄ or. subtilis. plīme aq̄: pan
ci ordei. multe decoctiōis: ⁊ cū apio cocta. ⁊ si poxismus
nō redit. balnea 2°: ⁊ ciba. Et si redit: sed minor: ⁊ vrina
bona: ꝯfide de cura: ⁊ q̄ opilō est p̄ua: ⁊ post pox^m cura vt
p̄us. Si pox⁹ redit vt p̄us: ⁊ fortior: ⁊ vrina nō bona. tunc
tendit ad putredinē. ⁊c̄. ¶ Alex. si est ex eufrasi: tūc ꝯue
nit diligēter accōmodari sensum. si plenitudo: vel cōglu/
tinosus hūor ꝯstipat. q2 si plenitudo cureť ad oēs anteq̄3
eufrases flōmus iuuat h9 diex dyafore^ca. Si v̄o eūo fieri
nō pōt dyaforetica nocēt. q2 ꝯstipatio augeť: vl' ēt si dya
foretica dederis an̄ digōnē. Sed si eufrasis est ex hūori
bus pinguib⁹ nō o3 flōmare. s3 extenuare sine calefactio
ne: nō sic̄ multi p̄sumūt cū isopo calamēto: ⁊ ruta. ⁊c̄. pl's
ledentes. ⁊c̄. Extenuat aūt sine calore oximel. nec febre3
excitat. nec acetat in stō. Non tn̄ ad oēs facit cās. vn̄ ego
vidi datū oximel cōstipasse vt in feb. magis vrgerentur.
Illis g̊ solū: quibus flā: ⁊ hūida. ⁊ fra distēpātia supabun
dat. ⁊ repletis ⁊ ociosa magis q̄3 laboriosa vita vtētes. ⁊c̄.
pisces vtiles sunt bn̄ digestibiles pulli de olerib⁹ lactuca.
Si eufrasis est ex flāte: secure da cimā de apio: ⁊ aneto. ⁊
oximel. nō tn̄ simplex: sed cōpositum in qua distēpātia a
Hal. narcitl dcm̄ est q̄ oximel p̄dest fortis ⁊ non excitat
feb. colīcis ⁊ melīcis rari⁹: q2 mouet fe. imbecilles. n. vir
tute non minus vtio3. Existimo. n. veꝝ qd̄ ab Hypo. dr̄
q2 radit intestina: ⁊ h3 alia nocumēta ⁊ iuuam̄ta. Qui āt
oximel dare vult ad h9 apozima ꝯsideret q̄litatē q̄3tita/
tem: ordinē: v̄tutē: vt cū rōabili cureť: ⁊ cū cautela curet.
Aui. ex satietate nauseatiua fit: q2 resoluunť vapores ma
li: a q̄bus sp̄ūs accendiť: ⁊ p̄pe in colīcis: ⁊ hn̄tibus poros
strictos: ⁊ silāntur aeree effimere ex opilōne: vl' replōne:
effimere ex ira: q2 rubent oculi: ⁊ facies valde: pulsus ma
gnus: vrina rubea. ¶ Amplius cū plus durat non trāsit
tres dies. ⁊ effimera ex satietate q̄nq3 venit cū. 4. p̄iodis.
aut. 5. ⁊ cū h̄ est fe. effimera veꝝ est pulsus sanus. ¶ Si/
gna sunt alteratio eructuatiōis ad acetositatē: aut fumo/
sitatē: ⁊ cū alterať ad acetositatē indicat sanitatē. ⁊ vrīa
est p̄uata digōne: ⁊ aquosa. ⁊ cā satietatis cū vigilijs in fa/
cie inflatio: ⁊ palpebris grauitas. ¶ Cura est si nā nō est
soluta solue cū solutiuo: vel vomitu: vel dysteri: ⁊ si cib⁹
acetat in stō nō respiciať ad feb. sed deť dyapipeon. ⁊c̄. ⁊
fiant empl'a digestiua toleret famē. deinde sumat cibum
leuē: ⁊ intentio est ad somnū famē: q̄ si nā est soluta: ⁊ qd̄
eūať est corruptū: non retineať donec totū eūetur: ⁊ i de/
clinatione fiat bal. ⁊ ciba ipsum. Si v̄o virtus est debilis
dimitte bal. ⁊ ꝯforta cū lana infusa in oleo de absinthio:
vel nardino expressa multū. Si v̄o qd̄ eūať non est cor/
ruptū ꝯfert oleū de citonijs. ⁊c̄. ⁊ da i potu aquā fructuū:
⁊ cibos facilis digōnis: vt testiclos galloꝝ: ⁊ p̄mitte rob
stipticū: ⁊ si nō est appetit⁹ p̄uoca cū citonijs. ⁊c̄. Et post
eūonē da electuariū qd̄ digerat ⁊ ꝯfortet: ⁊ opilōnē ape/
riat: ⁊ illud post ablationē fe. ⁊ accn̄tis: ⁊ itēra flōmiā. ē in
declinatione tm̄: ⁊ pot⁹ post cū aq̄ or. ⁊ cibus ex agresta:
⁊ cucurbita: ⁊ amigd̄. ⁊ infrideť locus ei⁹: ⁊ odoramentu3
eius. ⁊c̄. ¶ Raß. in disio. Si est ex cibo supfluo confert
somnus longus: ⁊ flōia. si est rubei caloris: nec des aliq̄d
duobus diebus nisi sauich. ¶ Almā. si accit ex fastidio
qd̄ acciditcū ructus sunt fetidi: vel fumosi: raro v̄o cum
acetosi: tunc si vēter nō est solut⁹ soluať. Si solut⁹ nō idi/
get alia cura: nisi vt sumat aquā calām: balneeť: nutriať
ex cibis qui non corrūpunť. sic̄ p̄parati cū sumac: pot⁹ ēt
silēs sint a labore sole: coitu caueat. ⁊c̄. ¶ Aui. ap̄ata in
teriora seq̄ť fe. putrida: vel ethica: nō effimera. ap̄ata ex/
teriora: ⁊ p̄pe in carnibus glandosis: vt in inguinib⁹ a su/
perfluis epis ⁊ assellis: a supfluis cordis. ⁊ sb̄ crure a sup/
fluis cerebri. seq̄ť fe. effimera. si calefactio inuenit cor si/
ne putredine. Si v̄o cū putredine putrida. Et vt plīm feb.
ex ap̄ate a cā p̄mitiua vt vlceribus: scabie: doloribus: p/
cussionibus: ad q̄ expelluntť mā est effimera. Et si cause
sť an̄tes est feb. putrida. Et fe. q̄ sequunť ap̄ata si nō sť effi
mere sť male: ⁊ vt plīm sequunť ap̄ata sanguinea: vt erisi/
pillam. ⁊c̄. ¶ Sigª sunt ap̄a p̄cedēs. facies ru. pulsus ma
gnus: vel freq̄ns. vrina alba pp̄ cursum māe ad ap̄ata.
¶ Curať p̊ cū flōia: ⁊ fluxu ventris eūeť ap̄a: subtilietur
remediū: nō bibat vinū oino: nec cibetur nisi post d̄clina
tionē: ⁊ nec̄ia sunt que infridāt ⁊ hūectant. super mēbru3
ap̄atū: ita vt nō noceant ap̄ati: nec faciant ipsum crudu3:
⁊ non infridēt viā inter ipsum ⁊ cor infridatiōe penetrā/
te in p̄fundū. ¶ Alman. si ex ap̄ate minuať ex ꝯtria par/
te ap̄a infrideť: ⁊ in ap̄ate calō dr̄. bal. nullo mō itret: nec
bibat vinū donec igneitas ap̄atis sedať venter soluatur:
calor extinguať: ⁊ cibis fridis nutriať. Isac. fe. ex cā ma/
nifesta bubonū est effimera. ⁊ h̄ ē in eis signū bonū. Un
de Hypo. in affor. in bubonibus oēs fe. male exceptis ef
fimeris. In hac effimera pulsus magn⁹ velox spissus. ⁊c̄.
vrina cruda. q2 calor ⁊ sanguis moueť ad ap̄a. facies ru/
bet: ⁊ tumet ⁊ sudor ē in declinatiōe ex abundātia. ¶ Cu
ra est curare p̊ ap̄a. deinde bal. fiat: ⁊ in aere balnei more
tur: ⁊ hūoꝝ copia paulatim dissoluať: nec q̊libet vngať:
dieta sit subtilis laudabilis. ¶ Constā⁹. in pāteg. vt isac.
Uia⁹. stude curare ap̄a qd̄ cā fe. eē videť. ¶ Haly. si ex
ap̄ate glandoso vel lacteo: vel alio ap̄ate calō minuatur
de vena cōpetenti mēbro in quo est ap̄a. epithima fit qd̄
repellat fluxū. bibat extiguentia: vt ptisanā aquā grana
ti: gete vtatur in loco f̄ro donec sedeť dissoluatur: eūetur:
matureť qd̄ in eo est. caueať introitus balnei: potus vini.
¶ Serap̄. pp̄ vulcus in crurib⁹ vel pedibus nā vt redifi
cet trahit sanguinē ⁊ mittit: qui transiens per inguina re/
plet ea. ⁊c̄. ¶ Cura. in p̄n°ponimus in bal. ⁊ in eo tardeť
fricetur cum equalitate: nec appropinquet oleo: q2 oleu3
hūectat corp⁹: ⁊ opilat poros: regamus eos cū cibis sub/
tiliantibus: ⁊ p̄hibeamus carnes. ¶ Disiōes. si ex ap̄ate
calido: p̄hibeamus ex ꝯtritione. ⁊c̄. non balneeť: sed flō/
metur ap̄a in f̄ra. ⁊c̄. ¶ Aui. si est ex terrestreitate pp̄ pri
natione3 resolōnis ex opilōne: non p̄funda ex omissione
bal. non consueti. ⁊c̄. ¶ Cura est exrinctio: administratio
bal. ⁊ sudari in eo post declinationē: ⁊ fricari. sicut cū fur

fure:ꝛ farina fabaꝝ.cibus sit extinguēs hūectans.vinuȝ
plīme ꝯmixtionis:ꝛ bal.multotiēs iteretur.¶ Si ex ca
lore solis:vel ignis ifrida pmo cū embrocis super caput
ꝛ pectus:ꝛ ex oleis fridis.ꝛ proprie oleo infridato poteſt
aqua frida:ꝛ silīa donec feb.cesset:ꝛ cum auferſ intret ti
nam.ꝛ si est feb.non:ꝛ sit bal.tepidū:nec timeas funde
re aquā calīam super corpus:qꝛ humectat:ꝛ resoluit feb.
Et maior est necītas balneandi ꝙ vnctionis. cum ḡ exit
bal.frica caput cū oleis fridis.sicut ro. vel nenufarino.
¶ Sera.Si ex sole:ꝛ venenis.i.diebus venenosis ignit
caput:ꝛ cutis plusꝙ in alys effimeris soda.qꝛ hꝰ effime
ra ꝓprie ledit spm animalē:ꝛ oculi igniuntur:ꝛ rubent.
¶ Cura est post resolonem feb.vt fundaſ ꝯtinue aq̄ tepi
da super caput.s.decoctiōis camomille ro.ꝛc.vnge caput
cuȝ oleo viol.fac dormire sup stratae ex salicibus:ciba cū
fridis ꝛ hūidis:ꝛ post resolonem feb. ēt caueat a calidis.
¶ Alexā.si corpus non est plectoricū: vel cacbocimum
nō indigent nisi bal.Si vō est plectoricū:vel cacbocimū
non.imo si anteꝙ incipiat feb.minui fomenteſ: magna
sequitur lesio:vt ex plectoria fe. alias curat: ꝛ maxime si
dieta non sit expediēs.ꝛc. Lauare aūt expedit:ꝛ nō labo
rare.ꝛc.¶ Disiones.si ex longa statione in sole:in aqua
dulci recenti balneetur:ꝛ acetū de vino cū aqua ro.
pone in potu sauich de oz.cū zuc.ꝛ aqua niuis. ¶ Almā.
aq̄ ro.pars.i.olei medietas:aceti pars.4ᵃ.vnius ptl.ispis
setur:ꝛ super caput paulatim infundaſ. Et pānus bis in
fusus in niue infrideſ:ꝛ a pnᵒ poxisimi vsqꝫ ad qetē capiti
supponaſ:post qeteȝ feb.fiat bal.i loco tēpato:ꝛ aq̄ tepi
da super totū corpus:ꝛ pcipue sup caput fundaſ: sumaſ
frumentū coctū fractū ablutū coctū in aqua:ꝛ cuȝ aqua
sumpta vsqꝫ ad satietatē:cū feb. cessauerit nutriatur.ꝛc.
¶ Haly.si ex calore solis:ꝛ venenis medella est locᵒ fri
gidus:ꝛ odoramentū cuȝ sandal:ꝛ cāphora ꝛ ros. ꝛ quia
maior lesio est in capite aqua ro.infridata super caput i
fundatur:ꝛ pānus in his infusus.ꝛc. In declinatione fiat
bal.decoctionis viol.nenufarl. ꝛ silium.post bal.hume
ctetur cū oleo.post bal.per horā accipiat frida: vt aquaȝ
cū zucca.ro.si sitit micam panis lotaȝ cū aqua frida:vel
lotā cum calida:ꝛ refrigerataȝ cū niue:da fructus vt pru
na.ꝛc.qetē ꝛ somnū inducas.ꝛc.¶ Isac si ex sole caput ca
lidius toto corpore fiat.qꝛ sol calefacit spūȝ aialem ꝛ vi
talē fortiter. sine meᵒ.aialē:qꝛ sol percutit caput. vitalē:
quia feruor solis cito per flatuȝ venit.ꝛc.¶ Dolor est ca
pitis feruor faciei plenitudo venarū tempoꝝ nonnunꝙ
reumate agitantur:cuȝ nimio calore: ꝛ nariū incēsione.
¶ Illa vō que est pp estiuū calorē plus calefacit corpus
ꝙ caput:qꝛ calor aeris subtiliᵒ ad cor per flatū: ꝙ ad ca
put:cor eius incensuȝ:ꝛ siccū:sitis est magna. ꝛ frm desi
derat aereȝ:vtilior cura est infridare ꝛ humectare aereȝ
sternendo in pauimento domus frondes salicis: ꝛ basili
cum.qd licȝ sit calm tm̄ habet ꝓpetatē inducendi frigidi
tatem per nares:vngamus nares cū viol. tempora cum
sandal cāphora:aqua ro.si non sit reuma:qꝛ si sit reuma
caueatur acetū:ꝛ cāphora:sed ponatur ad nares fumus
aque decoctiōis viol.camomille:caueat ab oibus oleis:
ꝛ inunctiōibus:si capita nō sunt plena hūoribus: nec est
reuma roretur cū aq̄ decoctiōis dicta.Si sunt plena ab
stineant ab aqua:ꝛ solū fumū odorent: ꝛ accipiat succuȝ
granatoꝝ cucumeres:ꝛ oia infridata cū niue:si niui sunt
assueti.vinū bibant mixtuȝ cū succo granatoꝝ.Si egō ē
sicca detur syrupus de viol prunis. ꝛ silibus.bal. sint tē
perati aeris ꝛ aq̄.in pnᵒ prandy manducent medullaȝ ci
trulli:ꝛ micā panis loti cuȝ zuccaro mūdato stō:ꝛ feb.fu
mositate expāsa da pullos pdices.ꝛc.cū succo gnati.ꝛc.
¶ Uiaᵒ.si ex calore sol vel venenis in declinatione fiat
bal.ꝛc.post bal.fra āiponanſ.ꝛc.vt salices.ꝛc.humecten
tur nares cū viol.ꝛ tēpora silr.vt dictū est.¶ Auic. si ex
frido:ꝛ bal.aq̄ fride coartaſ:vapor suauis facit effimerā
non suauis putridā.¶ Signa sūt cāe.ꝛ qꝫ pmo sentitur
calor minor ꝛ cuȝ figitur manus maior:pulsus puus spis
sus:durus oculus non ꝓfundus pp vaporē coartatū:vri
na alba cū calor ꝓfundaſ:qn̄qꝫ tincta:qꝛ calor q resolue
batur per poros expellitſ ad vrinā.¶ Cura est sudor bal.
embrocatio.fricatio:postponatur inunctio donec sudet:
vngatur cuȝ oleis dilatantibus poros cibetur leuibus:ꝛ
aromaticis:vinū sit albū subtile cōmixtū:qd qdem am
pliandum:poros:fortasse.n.apit.Sbtiliatio regis maior:
ꝛ mora in bal.maior ꝛ tardetur inunctio plus. ¶ Almā.
ordinat p̄ fricationē suauē.deinde bal.donec sudet.dein
de vnctionē cuȝ fricatione.deinde abstergaſ: postea dor
miat sudet cibus sit subtilis.vinū forte bibat:ꝛ si ex feb.
aliquid redit redeaſ ad bal.ꝛ dictuȝ remediū.¶ Signa
qꝫ ex friditate sunt opposita signis effimere pp calorē so
lis.ꝛc. Isac deinde balneeſ friceſ poris aptis hūecteſ ca
put cū aqua dicte decctionis.Caueant epithimata:qꝛ clau
dunt poros.vnde sudor remanens inducit molestiā per
ditionis.caueant ne diu moreſ in solio.qꝛ licȝ aq̄ magis
humectet ceteris rebus:tm̄ qꝛ penetrat intus eius grossi
ties non pmittit fumos exire. ꝛ iō melius est morari in
aere ꝙ in solio.qꝛ aer poros apit.ꝛ dissoluit.¶ Cibus sit
laudabilis subtilis.vinū sit aq̄ mixtū multū coopiaſ pā
nis:ꝛ iuxta carbones moreſ naribus odorifera tempe
ratis calida.sicut sansuccus:si est cum reumate caueat a
bal.non morbo cessante.¶ Effimera ex frigore.dic Se
rap.exiccat corpus:sicut effimera ex aquis stiptici vt alu
minis:aut sulphuris.grauitas est cōpis:ꝛ capitis. vria al
ba declinis ad citrinā:pulsus puus:velox ꝯtinuᵒ. ¶ Cu
ra est post resolōnē bal.camomille:ꝛ vnctio cū resolutio.
vt camomille:ꝛ vtatur oleo ante sudorē:vt non opilētur
pori pp viscositatē olei post bal.ciba cū calidis paꝝ potᵒ:
paꝝ oleū:cum calida calefaciat ad prunas: conforta spi
ritum aialeȝ cuȝ olfatu.ꝛc.¶ Alexā.ponit effimerā ꝛ ex
calā:ꝛ ex frida distēperantia:ꝛ cū motu acido. In calis
eniȝ mansionibus vinū acescit ꝛ in fridis. lac silr in calo
acescit loco.ꝛc.Si acidus iunctus est cum calida discra
sia danda sunt que in stō non corrumpanſ vt carnes du
re.ꝛc.Si cū fra est discrasia calida dieta detur: ꝛ antido
tuȝ de pipeon:embroca stōm cū nardino.ꝛc.¶ Haly.or
dinat operimentū:ꝛ fricationē:ꝛ in declinatione bal.post
sudorē vngatur oleo aneti.ꝛc.deinde calis cooperiatur:
post horam reficiatur pullis paꝝ vini. Si parua est den
satio qꝛ rapit:ꝛ dissoluit inclusa.Si aūt magna nullo mo
do detur vinum.qꝛ non sufficit aperire poros:sed liquefa
cit ꝛ dissolutos humores mittit ad poros ꝛ opilat: ꝛ si cū
h regimine adhuc sunt relīqe dispone solo inducere bal.
de mane.Si ex aluminosis:vel alterantibus aquis: ideȝ
sit regimen:nisi qꝫ fricationē amplius oportet facere cuȝ
plurimo oleo.Si auteȝ prolongatur fe.ꝛ in principio sit
cōtinua curetur ne vertatur in putridā.¶ Gal.n. hoc se
pius fieri dixit:accelerandū ḡ flōmū si particularia con
sentiāt.ꝛ si vtus est fortis.tantuȝ inducas donec defectᵒ
appareat hec.n.effimera plus indiget flōmia ꝙ alia: cuȝ
superflua clausa prohibeantur exire.hoc facto cuȝ aqua
or.refice:in qua feni. semen. ꝛ cortices radic eius cocta
sint.deinde.3.aut.4.horis sequiniabi porrige:sed nō de
tur aperientia ante eūoneȝ.qꝛ magis opilant dissoluen
do.ꝛc.vnde feb.angetur ꝛ fit putrida. Sed post flōmuȝ
cuȝ dederis que dicta sunt primo die. scdo porrige sequi
niabi.deinde.2.aut.3.horis ciba cum aqua or.ꝛ eius fari
na.Die tertio cuȝ feb.est mutata:nec apparet dies putre

dinis: vel opilatiõis: vel priuatõis digestiõis fac bal. frica cũ bis que inclinant t vt farina or. t fabaꝝ. t si fe. augetur aliq̃ hora ĩpera bal. minus. q: qđ nutrit fit. 4. hore. exeũtia bal. da segniabin: ciba vt externa die. nec vinũ conceditur: q: ꝯfortat feb. die. 4°. silr die. 5°. da segniabi. pullis refice. deinde reduc ad ꝯsueta cibaria pedetẽtim. ℂ Serap. significatur super effimera ex aqs stipticis ex tactu: q: cutis est sicca alterata solida: extenuata plusq̃ si ẽ ex frigore: t si latur submergentibus manibus in aq̃ gallaꝝ aut corticum granatoꝝ diu: t sentitur caliditas in tactu pmo. minor. deinde maior. vrina alba vel citria: oculi nõ submersi: sed inflati pulsus non puus. tc̃. ℂ Et scias. ꝙ non oẽ corpus qđ induratur accidit ei feb. sed ex quo resoluitur vapor calidus t humidus fit putrida: t si vapor est calidus fit effimera: t si est sine mã: t si est cum materia fit putrida. ℂ Cura est illius q̃ est ex frigore. sed iste tardat in bal. plus: q: indiget resolutione: t non tardat in tina multũ. inunctio sit multa. cibus leuis digestibilis. vinum paucũ si durities pauca: si multa nõ detur vinũ: q: de proprietate vini est: vt ponat superflua expãsa plꝰ vt excitet calorẽ. Si ex multa mora in bal. dormiat in loco frido. vel ĩ domo veteri: da in potu aquã cũ niue: t pone super cor: sandalos cãphoraꝫ: t aquã ro. ℂ Diuisiones. si ex aqua termaꝝ in bal. solis mitte: oleo vnge aquaꝫ tepidam superfunde. donec corpus crescat. ℂ Almã. si pp aquas naturalr̃ calidas. sicut ex sale ferro: vel simili: qđ cutem exasperat regatur: sicut ex frigore: t sit bal. tẽperatum: t effusio aque iteretur: fricet̃ corpꝰ dõec rubeat. tc̃. Si est ex vino cura est cura ebrietatis: t forte indiget solutione ex aquis fructuũ: t flõmia: t vomitu. t ppҫie cuꝫ perseuerat dolor capitis: intret bal. post declinationem. ℂ Cibi calidi faciunt effimerã. t sicut illa que est ex sole est ẜm plm cerebralis: t in spiritu aiali: t que est ex bal. cordialis: t in spiritu vitali. Silr̃ que est ex cibo est epatica: t in spiritu naturali. Et melior cura est puocatio cum infrigidantibus notis: t solo cum tamarindis: t rectificatione epatis cũ syrupo acetoso: aq̃ endiuie: t emplr̃s frigidis actu in fridãtibus: t extinctio cũ cibis fridis t humidis. ℂ Uia. si ex calido sit cibo: vel potu: da oxizaccarã cũ succo granati. zuccaꝝ alb. t rof. post declinationẽ. tc̃. cataplasma epati de lentigine portulacl fiat. nutriamus eũ cum portul. si sitit: cum aqua misce syrupuꝫ de psilio. Si ex vino puro non intret bal. sed da vinũ granati acetosi: vel agrestũ: t aq̃ frida. donec feb. recedat. deide bal. cũ tepida. tc̃. ℂ Alman. si ex multo vino puro: potus sit cuꝫ aqua fridissima paulatim non impetuose feb. sedata bal. cõpetit: comedat frida: t olfaciat. t dormiat: post somnum iterũ balneet̃: t ad predictũ redeat regimen a vino abstineat. rob de fructibus sumat. si est ĩ capite grauitas t rubedo in oculis flõmia confert: t ventose: regat̃ vt dictum est: t soluatur venter cũ succo fructuũ. ℂ Isac cibi t potus calidi faciunt effimerã in spiritu nãli. vrĩa rubicundior q̃ in alys effimeris: t augmentata feb. sentit̃ calor: t dolor in epate: da toxizaccarã. iulep cũ aq̃ rof. t cãphora cibos acetosos fridos: catapl̃a super stõm: eo in anito cum sandal. tc̃. ℂ Serap. si ex cibis calidis t potibus leditur epar plus alys mẽbris. vnde sentitur calor ĩ epe: t vrina declinis ad caliditatẽ. Et cura est dare que cõferunt epati: t puocant vrinã. sicut secaniabi. cũ zuccaro: t aqua granati acetosi: t emplastret̃ epar de sandal̃ rof. cãphora: t aq̃ salicis. ℂ Diuisiones. si ex multo cibo prolõget somnũ: t flõma ipsum si coloris rubedo sit vehemẽs neq̃ des aliquid duobus diebus sauich. ℂ Si ex corriza vel cataro flõma. deinde viol̃ cõditas: t aquã or. ĩ potu tribue. ℂ Alman. flõmandus est: licꝫ puũ intersit spacium a pcedente minutl. t si flõmiam pati non põt vẽtosetur. abstieat a carne: vino. aquã or. bibat. venter soluatur. pectus mollificet̃: t si dolet ibi tussis sedet̃: t cũ reuma digestũ est: t feb. t tussis sedata ponat̃ in bal. t reducatur ad ꝯsueta paulatim. hꝯ autẽ cura non negligatur. Ex ea. n. sepe peruenitur ad pleuresim. ℂ Dicũt quidã. corpore existente plectorico: pticularibus ꝯueniẽtibus fiat flõmia excepta causa reumatica ex indigestione. Si de causa calida reumatica: fiat flõma. si de frida non: q: reuma augetur. Et si indigestio est de frida cã: qđ scit̃ per acetosaꝫ eructuationẽ non fiat flõia. q: reuma augetur. Si de causa cal̃a qđ scitur per fumosam eructuationem fiat flõia. ℂ Et ẜm Constan. si fit de reumate non debet fieri bal. nec fomentũ circa frontẽ t tpa: sed potest fieri ĩunctio. ℂ Corpore ẽt plectorico esto ꝙ sit sine reumate: t indigestione: non fiat bal. ne effimera terminetur ĩ putridam. ℂ In effimera vero ex caliditate: vel friditate aeris: vel labore: vel ieiunio: vel ira: vel coytu: vel medicina laxatiua: fiat bal. Si vero fiat ex caliditate balnei. prouocetur sudor sine bal. Idẽ est in alys passionibꝰ. q: per inductionẽ ꝯrioꝝ euãnt̃. tc̃. ℂ Si ex repl̃one ciboꝝ t potuũ soluitur per vomitũ: vel clystere: vel somnũ. Si ex repl̃one sanguinis. sicut in sinocha soluit̃ ipa. ℂ Constanti. dicit. Isac in lib. feb. reprehendi vr̃a sophistis dicentibus. q̃re Gal̃. dixit. effimerã vnius diei fe. postea dicit eam posse venire vsq̃ ad quartã diem. ℂ Quibus respondemus Gal̃. diuisit feb. gñaliter in. 3. spẽs. s. spũ: hũoribus: t mẽbris solidis. Sed que in spũ vtplm non transit. 3. t raro ad. 4. vnde non posuit aliud nomẽ q̃ effimeram. nec tñ dixit absolute: sed determinauit eam cuꝫ dixit: si effimera transit. 4. mutatur in causon. ℂ Postea Isac opponit nobis: q: multi laboribus vtentes corporis t aie non incidunt tñ effimerã. Rñdemus ꝙ accñа sunt q̃uor modis. s. per silẽm cõpl̃onẽ. sicut oleũ cera adeps: que igni sunt silr̃a: aut pter aptitudinẽ t pparationẽ. vt calamus: t pili: aut pp ṽtutẽ corpori dominanteꝫ vt virtus opy: aut pter ꝯtinuam actionẽ per tps. sicut aq̃: siue gutta cauat lapideꝫ: qđ cum ita sit effimera generatur ĩ corpibꝰ ppatis. s. in calis t siccis: t cãis agẽtibꝰ ꝯtinue.

ℂ De causonide. Cap. II.

De causonide notãda sũt. 12. pm. de noie. 2m. de diffinitiõe. 3m. de mõ gñõnis. 4m. đ cõueniẽtia eiꝰ t dr̃ia ad tertianã ꝯtinuã. tc̃. 5m. de spẽbus. 6m. de causis. 7m. qbus magis accit. 8m. de terminatione eiꝰ. 9m. đ signis. 10m. de accñtibꝰ prauis: q̃ fiunt in ipsa. 11m. de q̃litate passiõis: t in qbus est magis piculosa. 12m. de mõ curanie.

De primo dicit Aui. dr̃ saritros. ℂ Dicit Isac: ꝙ antiq vocauerunt feb. istã causon pp sui adustionẽ. ℂ Serap. noiat eã feb. adurentẽ. Dicitur aũt causon a caumate: qđ interpretat̃ incendiũ: q: caustiua: vel incensiua: vel adurens feb. est t ppe illa que fit ex colera pura.

Diffinitur causon. est fe. icẽsiua: pueniẽs ab incensione colere rubee: vel flãtis salsi. ppe cor in minutissimis venis pulmonis: stõi epis ꝯtinue respirãtes ad cor. ℂ Dñt qdã. ꝙ ẽ fe. icẽsiua isultuꝫ t ipetũ magnũ faciens in nãm. tc̃.

De modo gnõnis. dicit Hyp. ĩ pñ°. 4i regis actu toꝝ. causon fit cũ de siccitate venule emulserit đ se dximos. i. acres liq̃res t colicos. Et Gal̃. super eodẽ sermone: sic si quis bibat vinũ purũ: vel aquaꝫ salsam sitiens: q: sitis auget̃. Ego deniq̃ noui q ex itinere estiuo siticulosus bibit vinũ puꝝ: t tũc magis sitiuit:

sic ḡ ⁊ nos vtentem hn̄tes preexn̄tem appetitibus qn̄qꝫ qdem negligentius: qn̄qꝫ petulantius est: qn̄qꝫ ī nō essendo melius conati sumus in aliquē salsoꝝ: vel acrium potuum. sicut ⁊ virtus attractiua vene trahit hūiditatē ex appropinquantibus non dyiudicans: qualis q̄dā ē. nō. n. hꝫ mentem vt scrutetur quid de meliori: sed sicut pueri: ⁊ bruta ꝯtingens hūidū eligunt sitientia: sicut ⁊ illa.

De quarto

dicit Sera. drīa inter tertianā assiduam ⁊ inter cōburentē est qꝛ tertiana assidua est de inflatione colē in venis: ⁊ in oibus instrumentis: ⁊ in reliq̄ corpore equalr̄: ⁊ in cōburēte ꝓpe est inflatio in instr̄is: que sunt in circuitu cordis. hec feb. est de gn̄e tertiane: ea tamē fortior est ⁊ maioris caloris. ❡ Aui. ⁊ qꝛ causon habet vehemētiora accn̄a q̄ꝫ tertiana opꝫ vt sit breuioris spacij q̄ꝫ ipsa. ❡ Quidam dn̄t. ꝙ nō drt̄ a tertiana acuta: que inter vasa est: nisi qꝛ acutior est ⁊ breuior.

De speciebus

dicit Alex. Sciri oꝫ ꝙ causon feb. sunt due spēs. s. veꝝ ⁊ non veꝝ. ⁊c̄. ❡ Uiaꝰ. h̄ feb. dicitur duobus modis vnus est purus: ⁊ molestissimꝰ: alter non purus: nec adeo molestus. ❡ Hypo. in q̄rto regiminis acutoꝝ pōit duas spēs. ⁊ Gal. in cōmē. sup eodem. ❡ Quidam sic dn̄t. due sunt spēs: vna d̄ colā rub. altera de flāte salso: per se: vel cū colā cōmixto. ❡ Quidā dn̄t. ex colā citrina. ⁊c̄. ❡ Isac zr est vna ex colā ru. pura ardentissima: alia dr̄ absoluta ab antiqua: qꝛ mā̄ eius est aliquātulum sanguinolēta.

De causis

dicit Uia. ꝙ causon purꝰ nascit̄ ex colera ru. incēsa pura: sed nō purus ex colā ru. cū hūiditate mixta: ⁊ fumo q̄ moderata st̄ vtrinsqꝫ. ❡ Aui. causon est duplex: aut est colīca: ⁊ in ea ē mltitudo putredis: aut iter venas totiꝰ: aut in venis: q̄ sequūt̄ ꝑtes cordis ꝓpe: aut in venis oris stōi: aut in ep̄e: aut ē flātica ex flāte salso in venis que sequunt̄ ꝑtes cordis. sicut dixit Hypo. in epidimia: ⁊ non fit flā salsum: nisi ex aq̊sitate flātis multa cū colā acuta. ❡ Passioꝰ. nascit̄ ex colā nimiū sicca circa subtiliores venas que in ep̄e st̄. ❡ Serap. causon: qn̄qꝫ fit ex inflatione colē. ⁊c̄. ⁊ qn̄qꝫ fit ex flāte salso. sicut dr̄ in lib. egritudinū supueniētiū. ⁊c̄. ❡ Isac causon ꝯtinuū hꝫ calorē nāe nociuū: ⁊ ei magnū faciētez nocumētū ꝑꝑ morbi repugnatiā cꝰ nocumētū ipetū ab initio cū ea veniunt ꝑꝑ acumē mā̄e ex qua creatur: que est ignea in ꝯcauitate venaꝝ: ⁊ arteriaꝝ cordi vicinaꝝ: ⁊ maxime oris stōi epatis: ⁊ pulmonis. Et iō tertiana ꝯtia drt̄ colera est in venis a corde remotis: sed in causone magis in ꝯcauitate venaꝝ: que sunt in corde: vel in locis ei vicinis. hoc testat̄ furiositas: acumē: fortitudo: ⁊ ꝯtinua sitis cuius cā est sitis mā̄e in dictis locis. ❡ Dn̄t qdā. cā ꝯiuncta est fumus colīcus putridus: respirās ad cor. vel colā putrefacta. ❡ Cā ān̄s est mala ꝯplō calā. s. totius cordis epis. ⁊c̄. hilitans vel mala cōpō: vel strictura venaꝝ: vel humoralis: vt colīcus humor abūdās in corpe. ❡ Cā ꝑmitiua sunt oēs res non nāles calē. ❡ Hypo. in regimie fit ex ambulatione longa siti longa.

De septimo

dicit Isac. ꝙ pa causon. s. colīca pura plm̄ iuuenibus accit: qꝛ eoruꝫ ꝯplō nālis calā ē: ⁊ sicca: ⁊ maxie in estate. qꝛ calore: ⁊ siccitate hūores cū sudore: ⁊ fumo dissoluit: ⁊ d̄siccat. vnde opꝫ ꝙ vene extenuent̄. ⁊ ideo in exercitantibus ī die vene trahunt ad se fumū de genere colē: ⁊ maxime si regio calida sit ⁊ sicca. ❡ Aui. Et senibus quidē paꝝ accit: ⁊ si accidit pereūt. qꝛ non fit in eis nisi a causa forti valde: ⁊ virtus est debilis. iuuenibus o᷑ ⁊ pueris accidit plm̄: ⁊ est in infantibus leuior: ꝓpter hūiditatē eoꝝ. ⁊ qn̄qꝫ ē in eis cum profunditate somni propter eleuationem vaporum ad caput.

De octauo

ꝑmissoꝝ. dicit Aui. ꝙ vtplm̄ consumitur vomitu aut solōne ventris: aut sudore: aut fluxu sanguinis nariū. ❡ Hypoc. in q̄rto regimis ponit terminationē causonis veri. ⁊ dic̄. ⁊ si sanguis ex naribus fluxerit soluitur passio. Et si sudores superuenerint cretici ⁊ proprij cū albis grossis ⁊ leuibus subsistentibus. hypostasibus. Et si ap̄a aliud fcm̄ sit soluitur egritudo. Si v̊o sine his soluta sit egritudo. s. sine fluxu sāguis. sine sudore. sine ap̄ate: ⁊ iteꝝ sine solōne vētris ⁊ vomitu: reuersio egritudinis erit: ⁊ v̄tebri: vl̄ cruriū dolor continget: ⁊ expuet grossum si debet esse sanus. h̄ est veꝝ qn̄ feb. est cum ap̄ate pulmonis: vel pectoris. ❡ Et in causone nō vero dicit. si huic tali sanguis nō fluit ex naso: vel ap̄a fiat circa collū: vel cruriū dolor: vl̄ sputū grossum pudendoꝝ liuor: vel vertebroꝝ dolor nō indicat̄. i. non terminat̄ ad bonū. ❡ Hyp. in affor. a causone habito rigor̄ supueniēte solō. Et ī alio affo. Quibuscūqꝫ in causone tremores fiunt alienatio soluit. ❡ Et Aui. ⁊ Hypo. qdē dicit. ꝙ si alicuiin fe. causon accidat tremor tunc ꝑmixtio mentis resoluit ab eo tremorē. Silē vt sit illud qn̄ cerebrū calefacit valde: ⁊ nerui silr̄. ⁊ est verisimile vt sit causon: ⁊ sit permixtio mētis: ⁊ resoluat̄ ab eo per tremorē: per expulsionē mā̄e ad neruos.

De signis

dicit Aui. signa sūt isepabilitas: ⁊ occultatio tēpoꝝ: ex fortitudine accidētiū: q̄ sunt asꝑitas lingue: ⁊ est citrinitas p̄. deide nigredo: tussis: retētio sudoris: nisi apud crisim. sitis magna si fiat tussis ꝑua accn̄talis sedat eā: ⁊ vr̄ h̄ sitis esse cā pulmōis: cū ḡ fit tussis ꝑua hūectat̄. ⁊c̄. ❡ Calor ē fortior iteriꝰ q̄ꝫ exterius: ⁊ est in eo mior: ꝯfractio. Et in colīca fiūt vigic: ī getudo: adustio: ꝑmixtio rōnis: fluxus sanguis nariū. dolor capitis: pulsatio: tēpoꝝ: ꝓfundatio oculoꝝ: solō ventris: ex colā ru. casus appetitꝰ. ⁊ si accit ifantibꝰ: horrent mamillā: ⁊ corrūpit̄ de lacte qd̄ accipit̄: ⁊ acetat. ❡ Alm. h̄ fe. a corpe non sepat̄: vna die fortior: alia debilior nō ē in ea hōripilō. nec sudor: nisi cū recedit. alia v̊o accn̄a tertiane sunt cū ea fortiora: tn̄ lingua ⁊ labia postea st̄ citrina: aut nigra: ⁊ asꝑa. Uia. signa st̄ cōtia sitis ⁊ nimia: calor molestissimꝰ: corruptꝰ ꝑꝑ acumē colē in venis. ⁊c̄. vt dcm̄ ē. ❡ Dn̄t qdā. vria ignea: plꝰsus velocissimꝰ ⁊ d̄bil: ⁊ sincopis: hac p̄cedit dolor capis: tinitꝰ auriū. vria ru. nimis tenuis: reges nl̄ā: nisi circa mane: moca remissio. ❡ Dn̄t qdā. siga st̄ dolor capis itolelis: vigiaꝝ istātia: desipiētia: facies citria: oclōꝝ rubō: istabilitas cordis tremō: oris stōi pūctio: ⁊ dolō: vēter stipcꝰ: vria ru. cū spuma crocea. Passiōaꝰ. sitl grādis isomnietas: alieātio: surditas: ⁊ muti fiūt tn̄ h̄ sigа hn̄t an̄qꝫ fiat dyatritū dolō capis sentit̄: ⁊ ibutio auriū dolor cū forti ictu: ⁊ tremor̄: ⁊ frite. deiñ fit fe. cū supradcis signis. ❡ Siga gn̄is st̄: q̄re maiō ē calor i hac q̄ꝫ ī alia fe. ⁊ maxie circa spūaa. maior adustio: ⁊ nigredo lingue q̄ꝫ i alia: ⁊ maior dolor i oī ꝑte: sꝫ istabil̄ i loco. qꝛ mā̄ ē furiosa: igetuo ⁊ eminētia oclōꝝ āgustia nimia. h̄ st̄ certa siga. Siga v̊o sūpta st̄ siga sūpta a ꝑticubꝰ. Siga speꝝ. qꝛ si ē colā. maior ē calor: dolor: āgustia plꝰsus fortiō: vria tinctior: serenior: ⁊ oia st̄ icēsiora q̄ꝫ i illa q̄ ē ex flāte salso visc̄ositе repugnāte calori. ⁊c̄. ❡ Dn̄t qdā. siga ꝓꝑa ⁊ isepalia st̄ fortl calor: ⁊ pulsus duꝝ. ⁊c̄. Sepalia v̊o ⁊ cōia cū alijs febribꝰ sūt 3a. qꝛ q̄dā st̄ siga salutl: q̄dā timoris: ⁊ q̄dā ꝑditiōis. Salutl st̄ h̄ vis lenitas: spes: mens: somnꝰ: spūs: ictꝰ: appetitꝰ eq̄l: calō: ⁊ d̄coctio fluxꝰ. ❡ Sigа timoris. estuat atqꝫ sitit: vigilat: stupet ē feb. ingēs: calor ē varius vomitus: fex ignea: crudus est liquor ⁊ limus in dētibꝰ ⁊ cruor exit: insanit: ⁊ sudat: feb. acutior: ⁊ sitis instat. ❡ Siga perditionis: virtus pulmonis: cordis: ⁊ stomaci cadit: horret

anxius:insanit sudore:cruore fluente a narib⁹ absq; crysi riget:corpus alget:⁊ absens ē sitis:osq; sonat:plorat: ðcoctio cessat:liuor i extremis appet fronte citrina. Est vrina minor: vrina cruda liquescit. ¶ Hyp. in. 4° regimis acutorum. Signa causonidis sunt:qꝛ ligua fit aspera sicca:⁊ magna valde:morsus vētris:egestio palida:sitis magna: vigil. ⁊ aliqñ alteratio sapiētie. ¶ Signa vo͛e sunt venter solutus:febris:lingua aspera:sicca:salsa: vrie defectio vigilie extrema frigida. ¶ Ysac in libro febriū accña iseparabilia sūt acumē caloris:ꝯti^a febris:⁊ sitis q̄ i statu sꝭ fortiora. ¶ Sepabilia ⁊ cōia salutē signātia sūt vtus ifirmi:bonitas sensus:leuitas corpis:calor eq̄lis i toto:spiritus bon⁹:situs laudabilis:appetitus:⁊ digō bona:⁊ pulsus. Silr signa digōnis in vrina:in colore:suba:⁊ ypostasi:egestio tpata i q̄titate suba ⁊ colore. Cā vo vtutis ⁊ bonitas sensus leuitas corpis cibi appetit⁹ sūt signa salutis: qꝛ signāt cerebri:⁊ ortoꝝ bonā dispōnem. Oēs āt phici credunt pculdubio:neruos:⁊ lacertos a cerebro pcedere. Et cum fundamentū est forte instrā sunt fortia ⁊c. bonitas appetitus:bonitas vtutis nālis:spiritus facilis:pulsus fortis:bonitatē spūalis. ¶ Signa vero mala mortez significātia sunt duplicia:quedā signāt vtutez morbi sine tumore:⁊ quedam suspitionē:⁊ timorē:⁊ fortitudinez signāt:sicut stupor:alienatio sitis i die pari:aug^m febris inequalitas caloris:sudor nō mitigans febrez:limositas dentium ⁊c. que oia aliqñ sequunt bona signa:aliqñ mala:qꝛ si in die cretica apparent cū signis bonis salutez. si cum malis pditionez ⁊c. ¶ Accidentia vo sine dubio timorem significantia sunt malus spiritus:appetitus. pulsus:similiter singultus sudor frigidus non i toto sanguinis gute non in die cretico ⁊c.

De decimo premissorum. s. de accidentib⁹ dictis pꝫ ex predictis.

De vndecimo dicit Uia. hāc febrē molestissimaz timor comitat:⁊ iō non negligat ⁊c. ¶ Ysac. causon ꝯtinuū hꝫ calorem nāe nociuū:⁊ ei magnū ipedimētū facietem ppter morbi repunātiā:cui⁹ nocu^m ⁊ molestationē ipet⁹ ab initio fit.

De modo curatiōis notanda sunt. 9. p^m de studio ⁊ sollicitudie circa curam. 2^m de regimine. 3^m de digōne. 4^m de euōne. 5^m de extictione. 6^m de remedijs localibus. 7^m de curatiōe accñtiū. 8^m de medicinis simplicib⁹ ⁊ cōpositis. 9^m de qbusdā dubijs. ¶ De p° dicit Uia. cū hanc febrē molestissimam timor comitet:opꝫ vt ab initio non negligat:sed studeat medicus vt de sua pfectiōe tempora. 4. intelligat:⁊ vnoquoq; operet ꝺm q̄ oꝫ. ¶ De regimie. dicit Auic. idiget subtiliatiōe in regimine:⁊ ifrigidatiōe actu ei⁹ qd̄ sumūt. Et cū times casum vtutis opꝫ cibare eos:q̄uis nō appetant:⁊ pprie in eo ex quo resoluit res plurima:multotiēs eni accidit eis bolismus ppter puationē sensus:⁊ idiget lenificatione i p̄n° fortiori:⁊ euōne febris acute sup aquā tamarindoꝝ. Et qñq; ponit parum cāphore:⁊ sit ꝯtētus potu aque fride:si nihil phibet:⁊ detur vsq; ad satietatē. Et si ppter permixtionē rōnis obliuiscit petere aquaz: opꝫ vt det ⁊ sorbeat de ea paulatiz sorbitiōes plurimas: ⁊ ppe si lingua ē exiccata:⁊ nō est malū vti bal. i declinatiōe:cuius aq̄ declinat ad frigus:⁊ pprie si est ex flegmate salso. ¶ Uia. ⁊ opꝫ iuuare nām cū dieta facile digestibili in suba laudabili:sicut ptysana:vel mica panis cū aq̄ frida:bis vel ter lota. vñ in li°. picristos. in nutriēdo ifirmo acuto triplex ē intētio. s. ꝯsideratio q̄titatis vtutis tēpore egritudis q̄litatis q̄titatis:qꝛ cū ambigit de virtute plus ð cibo detur:tēpus aūt si vicinū subtilissima dieta:vel nihil. Si remotū cibus grossius:deinde subtilietur paulatim vsq; ad statū. Qualitas qꝛ oīs febricitans liqda indiget dieta. ¶ Si febris nullam hꝫ quietē eligenda est hora in qua sanus comedere solebat:⁊ hora frida:⁊ aurora in qua nā excitata est febris mitigata:⁊ aer clar⁹ ⁊ subtilis:⁊ qꝛ causon a p̄ncipio vsq; ad finē est piculosa: ⁊ molesta opꝫ vti dieta subtili vt ptysana ⁊c. Et caue ne detur cib⁹ in augmēto. nisi cogat mag^a necītas. ¶ Almā. regimē est sicut in tertiana:tñ cura diligentior adhibenda est ꝺm q̄ est tertiana fortior:⁊ maioris icendij: ptysana detur i mane. In die vero omni hora succus citrulli: vel cucurbite:vel mica panis lota cū lacte sine butyro:⁊ cū zuccaro det:si paꝝ comederit aquā or. iteꝝ sumat:aq̄ vero que bibitur:paꝝ psillij misceat:vel eius mucillago cum iulep:vel succo granati sumatur. ¶ Et si non ē apa interius:nec stomacus:nec epar debilia:aquā frigidā infrigidatā sup niuē multotiēs sumat cū calor est valde accensus:de qua vsq; adeo bibat. donec facies viridis fiat: ⁊ tremat. Calor. n. febris extiguitur:deide sudabit ⁊ euadet:⁊ liberatus erit. ¶ Sit ppterea in hac febre:⁊ in oībus ꝯtinuis nutriendi tēpus cum eger alleuiat:⁊ si non sentit:tunc hora qua solitus erat comedere sanus:aut in hora frigidiori:sed iterpositis hora sit lōge añ accessionē quāto plus possibile est:aut post recessuz eaꝝ. ¶ Sera. ⁊ Haly. ⁊ Alman. in diuiꝭ. nō faciunt spālia capl'a de causone. sed de eo intelligunt per capl'a tertiane. Et iō nō inuenit cura ⁊c. ¶ Alex. verus causon iuuat magis aq̄ frigide potione:⁊ oībus alijs que īfrigidare possunt: ⁊ vtutes hñt efficaces ad ifrigidādū. ¶ Auic. causone vo que fit ex flegmate remouēda est fride aque potio:⁊ oīa que infrigidare possunt:ſꝫ magis que calefacere pñt:⁊ tepida sunt vtute. ¶ Dñt qdā. q̄ circa mane paꝝ remittit mane cibentur:dieta sit tenuis:qꝛ cito venit ad statū ⁊ attendat virtus:detur mica panis bis vel ter lota in aqua cuz zuccaro sit domus latas hñs portas septētrionales:sternant herbe fride:fiat ibi cursus aquaꝝ cuz aliquo istro. aqua frida moueatur corā eo. frondes salicis ⁊c. aq̄ fride circūponant:indumenta sint linea. ¶ Dicit quidā. causon curat vt tertiana:⁊ cū potu aq̄ fride. ¶ Dicit qdam. si vis facere ptysanam diureticam apponant semia cōia frigida:vel lac eius. si mūdificatiuam pectoris:amig. dulces:vel lac eaꝝ. si lenitiuam pectoris liquiritiam: si flegmatis incisiuam radicem feniculi:fiant fricationes inferiorum cum pāno aliquantulum aspero. ¶ Dicit primo domus infrigidanda:detur mica panis lota cū aqua or. vel simplici:vel soluz colatura:⁊ multi cum sola aq̄ frigida sufficienter euacuati sunt:detur succus melonis palestini cuz zuccaro:detur vua. granatum. pruna damascena:portulaca elixa:dieta debet esse frigida ⁊ humida: que alteret complexionez:subtilis ⁊ pauca:vt mulsa de zuccaro. ⁊ aqua. ⁊ amigdalatum panis pluries lotus. primo cum aqua calida:deinde frigida:vt salsugo:⁊ caliditas remoueatur:que per fermentum ⁊ malum ignē acqsiuit:tamen dicitur indigestibilis esse:⁊ ideo paucus et lubricus detur. ¶ Passiona. Colericus hūor extiguitur si bibatur aqua frigida niuis ⁊ ydromel:lauacrum itret vt sudet:non descendat in soliū:quod est piscina:nec diu moretur. ¶ De escis:nihil manducet nisi ptysanaz. a vino abstineat. ¶ Dicit quidam. da lac amigdalinum. nebulas. lactucas. ceresa. pruna. ⁊ si cum tali dieta debilitatur grossius reficiatur. imo in aliq̄ continua datur colatura galline vsq; ad crisim. imo in paroxismo quidam cibantur ppter debilitatem. ¶ Constanti. Si enim impediat virtutis debilitas detur dieta facile digestibilis boni chimi ⁊c. sicut ptysana in extremitatibus diei maxime in aurora propter frigiditatē aeris:ſꝫ cū h febris vsq;

ad statū sit acuta ⁊ dura opꝫ oī tpe dare dietā subtilē: sic enī facere oꝫ in oī morbo acuto citū hn̄te motū ⁊ statum breuē. In tardiori dieta sit p̄mo grossior: deinde subtiliemus cū status appropinq̄t: fricent̄ crura: ⁊ plāte pedum cū plantis manuū puellaꝝ inunctis cū oleo viol. In pauit° fride frondes ponātur: vt salicis rosꝫ. myrte. Irroremus aquā fridam sup egrū: ⁊ vasa plena aq̄: vnū fondamus in aliō ⁊c̄. Febre declināte dam⁹ cucurbitas carnes pulloꝝ pdicū ⁊c̄. ¶ De digōne ⁊ eūone. dic̄ Aui. cura ei⁹ est cura tertiane pure: ⁊ cū idigēt eūone: tūc festinatio est melior. Cōplemētū v̄o ē apō digōnē: ⁊ nō flōment̄. Forte. n. iflāmabit eos: ⁊ forte iuuabit eos. Si fuerit in vrina turbiditas: ⁊ rubedo: da eis sirupū acetosuꝫ: aut emulsionē semis portulace: aut endiuie: ⁊ melon arabuꝫ est bon⁹ valde. ¶ Uia. mā purget̄ cū cassiafist. ⁊ prunis: ⁊ caueat ne cruditas māe: ⁊ defectio v̄tutis ipediat: nec in augmē to morbi faciat: q2 nā turbatur a regimie morbi ⁊c̄. Et si virtus ē debilis ꝯfortet̄ vt sufficiat. ¶ Almā. egro quoqꝫ apozima prunoꝝ dādū ⁊c̄. ⁊ vēter bis: aut ampli⁹ soluat̄. ¶ Dicit qdā. sirup⁹ ꝯpetit q dat̄ i homoteno: ⁊ succ⁹ granatoꝝ acetosus: q2 feruorē rep̄mit: sitiꝫ mitigat: mām digerit: det̄ ⁊ sirup⁹ de aq̄ melonis palestini. Non flōmet̄ aūt nisi carnosus ⁊ sanguie plen⁹: post diē. 7. reubarbaꝝ det̄: addat̄ sirup⁹ ⁊ dyaprunis: purget̄ cū decoctiōe prunoꝝ. ⁊ si fortis ē cū d̄coctiōe mirabol. citrinoꝝ. ¶ Dicūt qdā. det̄ cassia cū sero capno. oxizaccara dat̄ nō solū ad reprimēdū discrasiā. ⁊ oximel silr: ſꝫ ēt ad reprimēdū fumos ascēdētes: verū tn̄ tussientib⁹ ⁊ hn̄tib⁹ pect⁹ strictuꝫ nocet: purget̄ cū catartico: ⁊ nō cū flobotomo: vel cū tamaridis resolutis in aq̄ melonis palestini. p̄hibeat̄ flobotomia: ⁊ maxie si vrina est subtilis: q2 magl desiccaret corp⁹: ⁊ incensio maior fieret: p̄hibet̄ ēt solutiuū calm ⁊ siccū: q2 plus itēderet: ſꝫ fridū ⁊ humidū: vt pruna viol. mām subducūt: humectāt vias supfluitatl mās illuc iclinādo: ⁊ ista eadē dent̄ i clysteri ⁊c̄. p̄hibet̄ ēt solutiuū fridū ⁊ siccū: vt mirabol. q2 strigūt: ⁊ coartāt māꝫ iteri⁹: ⁊ si solutiuū ⁊ clystere nō iuuat aliqn̄ nisi mā ispisset̄: digerat̄ ispissando eā: ⁊ cum sirupo acetoso: ⁊ aq̄ frigida ⁊c̄. ¶ Dn̄t qdā. p̄mū ꝯsiliū pticularib⁹ ꝯuenientib⁹ fiat flobotomia de epatica: ⁊ cū ſꝫ si ē cū repl̄one stōi fiat clystere vel vomit⁹ vt stō⁹ inaniatur: sequēti die fiat flōmia: ⁊ h̄ seruat̄ i oī ꝯti^a. Et si videris signa digōnis da reubarbaꝝ: q2 frenesis huic febri ē familiare sinthoma. ¶ Passio. cura ē vt eūet̄ coleric⁹ hūor extiguat̄ ⁊ dissoluat̄: eūatur aūt: aut p vomitū: aut secessuꝫ: aut p sudoreꝫ. Hyp. i. 4. regis acutoꝝ. ⁊ si amaꝝ os fiat: vomere ꝯfert: ⁊ vētrē clysterizare. Si v̄o adhuc nō soluat̄ lacte asinino coctas purga: salitū v̄o nihil: nec apte offerre: nō. n. subducet. ¶ De. 5. p̄missoꝝ. dic̄ Passi. extiguit̄ colic⁹ hūor certissime si bibat̄ aq̄ multa frida nimis: ⁊ cuꝫ ydromelle. ¶ Dn̄t qdā. ꝯriādū ē egritudini cū dieta frida ⁊ hūida. ⁊ breuiter cū fridis ⁊ hūidis medicis itrisecis: rectificet̄ mala ꝯpl̄o i spiritib⁹ ⁊ i hūorib⁹: ⁊ i mēbris. v̄. g. cū sirupo nenufarino. ¶ De remedys localib⁹ tāget̄ i correctione accn̄tiū. ¶ De cura accn̄tiū. dic̄ Auic. curant̄ accn̄a supflua cū eis q̄ dn̄ant̄ in capl̄is suis. ¶ Et oꝫ vt caueat̄ fluxus sanguis nariū. q2 de eo ē maxim⁹ timor apō eos: ⁊ oꝫ vt seruet̄ anhelit⁹ eoꝝ: nec dimittāt̄ ptes pectoris spasmari: ⁊ oꝫ vt obserues capita cū aceto: ⁊ oleo ro. cāphora sandal. ⁊ silib⁹: embroc̄. d̄coctionis p̄dictoꝝ. ¶ Cura vigiliaꝝ ē sirup⁹ de papauere: ⁊ i fine cuꝫ troc̄. de cāphora. ¶ Et solutio vētris curat̄ cuꝫ troc̄. de spodio ꝯstrictiuis. ¶ Alex. q in stō causon patiunt̄: bn̄ faciūt si aquā frigidaꝫ bibūt cū oleo ro. ⁊ desup pone sisamū tritū cuꝫ oleo ro. succo portulace: ⁊ succo vue acerbe. ¶ Asperitas lingue cū pāno lineo fricet̄: d̄eide psilly mucillagie labefaciēdo enūerant nucle⁹ pruni paꝝ adhuc carnositatis hn̄tes teneat in ore: ⁊ pāni aq̄ ro. infusi cordi: ⁊ epati supponant̄ plib⁹ vicib⁹ siue horis. ¶ Si vēter ē solut⁹ nimis sirupū acetosuꝫ: ⁊ iulep: ⁊ zuccaꝝ: vitet ordeū nō fractū: ⁊ ablutū coctū in aq̄ cū troc̄. d̄ spodio ꝯstrictiuis det̄: ⁊ rob simplex granati acetosi: ⁊ mali citony acetosi: ⁊ oīa dicta ad ꝯstrigēdū fluxuꝫ. q2 ꝯsueuit frenesis supuenire: vt qdā dn̄t. si icipit alienatio radat̄ caput lauet̄ cū succo apy ⁊ aceto coopiat̄ cū cassilagie: fricent̄ extrema. ⁊ fiant auxilia freneticoꝝ. Et post māe digōnē: aq̄ frida multa bibat̄. Si vēter sit stipticus molliat̄ cū māna: vel cū suppositorio: vel cū clysteri ⁊c̄. ¶ Pro dolore capitis oleuꝫ ro. cū aceto: succus portulace: vngat̄ stō⁹: ⁊ tympora: sternutatio fiat cū oleo vio. crura ifundant̄ in aq̄ tepida dulci: deide vngant̄ plāte pedū cū oleo vio. ligent̄ crura emplastret̄ caput cū sandal. rosꝫ. ⁊c̄. ¶ Pro vigilys ⁊ siccitate oris si cor tremat psilliū cum succo vue agrestis: vel de pomo citri empl̄atū frōdes salicis an̄ ponāt̄. Pro frenesi ēt pro siti vt supra in capl̄is dr̄ ppꝛys. ¶ Dn̄t qdaꝫ. radat̄ caput: fomētet̄ cū succo solatri: vel lactuce tepido. Cōtra vigil. asperitatē ligue: pūcturā stōi: vel epatis cordis tremorē ꝯstipationē ⁊c̄. ¶ Cōtra doloreꝫ capitis fricent̄ vole manuū ⁊ pedū cum aq̄ decoctiōis absinthy: ⁊ malue. ¶ Si vēter ē solutus nāliter: vel artificialr: ⁊ febris nō minuit̄ mor^{le}. ¶ Dn̄t qdā. ad reprimēdū fumos cū oleo ro. ponat̄ multū acetū: vt virtute aceti: oleū subintret: ⁊ ad p̄uocandū somnū cuꝫ pauco aceto: vt potius claudant̄ fumi exteriores. ¶ In debilitate cuꝫ zuccaro ro. ponat̄ aurū puluerizatū: vel margarite. Si cerebruꝫ sit siccū naribus apponatur cerotū populeon ⁊c̄. Et cuꝫ vadit ad asellam ponatur in fundo vasis aqua calida ad mollificādū ventrē: imo lauet̄ anus cū aqua cal̄a ⁊c̄.

¶ De febre tertiana. Cap. III.

De febre tertiana notanda sunt. 10. p̄m de noīe. 2m de diffinitione ⁊ nā passionis. 3m de dr̄ia eius ad quasdam alias febres. 4m de speb⁹. 5m de causis. 6m quibus plus accidit. 7m de terminatione. 8m de durabilitate. 9m de signis. 10m de mō curōnis.

De primo dicit Auic. q͛ tertiana absolute noīatur triteus. ¶ Uia. tertiana ē febris quā greci triteon dicunt. Et dicit̄ tertiana: q2 de tertio in tertiuꝫ affligit: vel horis habꝫ quietem falsaꝫ: ꝯti^a occultam: interpollata manifestam.

De diffōne dicit quidā. tertiana est febris putrida ex colera putrefacta proueniens. ¶ Almā. tertiana appellat̄ febris que vnā itermittit diem: ⁊ vnā iuadit. ¶ De qualitate tertiane. dic̄ Ysac. tertiana febris ē molestior alys febribus putridis ppter acumē ei⁹ māe: ⁊ q2 ē vicina causon. ¶ Idē dicit Cōstā. in pantegni. ¶ Uia. timidior est: ⁊ molestior: q2 col̄a ru. ex mobilitate ⁊ velocitate cū acumie nō patit̄ peccare infirmum: nec errare medicum ⁊c̄.

De tertio dic̄ Uia. tertiana ꝯti^a: ⁊ causon ꝯueniunt i mā. s. col̄ica: ⁊ itra venas: vn̄ vtraqꝫ ꝯti^a. Dr̄nt. q2 i causone maior ē icēsio in venis vicinis cordi max^e oris stōi epatl: ⁊ pl̄mōis: qꝫ i alys locis corporis. Incēsio v̄o tertiane i venis toti⁹ equalr. ¶ Dicit quidaꝫ. mā causonis ē in locis vicinis cordi: ſꝫ tertiane in remotis a corde: ⁊ iō accn̄a tertiane s̄t d̄biliora. ¶ Dr̄ia est inter purā ⁊ nō purā s̄m Auicē. q2 pura est subtilis leuis: cui⁹ paroxism⁹ ꝯsumit̄ a. 4. horis vsqꝫ ad. 12. nec addit multum super eas: ⁊ si addit non est pura: scd̄m plurimum

puenit ad.7.pyodos:z corp⁹ cito calefit:z calor procedit ex corpe:z extrema frida:nec addit fiue trāsit.7.pyodos si nō fit error. ¶ Et qñ subtilitate sube ɔsumūt‍ porismo vno cū vomitu vel fluxu vētris.Et si addit sup.7.pe ryodos additionē plurimā nō ē pura.Et silr si ꝓlōgatur spatiū sui rigoris:z appʒ digō i vrina i die pma:aut 3ª:aut q̄rta:aut.7.z additio z añcessio poxismoꝝ ē ſʒ ordinē ser uātē ꝓportiōes.i.nō pura:nō ē seruatū:z qñqʒ silanẗ ſm terminū vnū. ¶ Et si pnᵐ ē cū rigore.z status cū sudore exuberāte:nō dubita ꝙ ē pura.Et si aq̄ bibiẗ quā sudat: vel ōsudat.Et i nō pura ē grauitas i capite multa z extē sio:z ꝓlōgaẗ ad.24.hor.vel.30.z tepescit dū cōpleẗ.48. hore.Et p q̄titatē additiōis pyodi sup.iz.horas ē ei⁹ elō gatio a puritate:z i tertiana gdē ñ pura tardaẗ digō:nec ē obfuscatio:nec extenuatio:nec eradicaẗ cum sudore co re copioso:z forte ñ icipit cū rigore:nec ē i ea calor multū fortl:nec ē ei⁹ augᵐ eq̄le:ſʒ qñ addiẗ:qñ minuiẗ:z acci dētia seua minoraẗ i ea. ¶ Diuisiōes.dria iter tertianā.et ɔtinuā ex ſāgᶜ ē:q2 fit fortior i tertiana:ſʒ nō sūt cū ea ru bedo multa:z extēsio i corpe:z ē dispō silis augmasticis: q̄ gdē accñā sūt cū febre sāguiea. ¶ Dic̄ gdā.tertiana fit ō colā ex venas i diuersis locis putrefacta:z sepaẗ a sim plici p diuturniorē afflictionē:q2 singulis dieb⁹ infestaẗ cū frigore:z typo:z vrīa rubea vl subruffa cuʒ mediocri ter tenui suba:z gsso circulo obūbrato supius.

De spēbus

dic̄ Uia.ꝙ ē ɔti⁹ z iterpolata. ¶ Dicūt gdā.simplex ē:z vna:z due:siue duplex mā:tñ si redit ſʒ eūdē triteū dr duplex tertiana: ſʒ si ſʒ diuersos triteos due 3ᵃⁿᵉ:z gdaʒ dnt eꝯ. ¶ Pasſ. alia va:alia ñ va. ¶ Dic̄ gdā.tertiana tā ɔti⁹ q̄ iterpola ta simplx:vl ɔpo⁹ᵃ ē va:vior:vissima:va ē ō colā pura.ve rior ē i q̄ plura pticlaria ɔueniūt i calō.Et sic vissima i q̄ ɔueniūt oia pticularia.

De causis

dic̄ gdā.ꝙ va fit ō colā pura:alij hūori ñ mixta:z maxᶜ si alia pticularia ɔueniūt ſʒ calʒ z sic. Nō va fit ō colā ñ pura vt citria vl vitellina.ſʒ de prassina:z erugiosa ñ:q2 moraẗ i corpe tāto tpe:nec adeo tāta gñaẗ:vt febris ide oriaẗ:q2 aut nāʒ ōstruūt:aut nā pellit eas:aut coartat:nō vt dnt gdā:q2 i eis ñ fit tm̄ hūiduʒ:q2 fum⁹ ab eis possit dissolui. ¶ Auer.tñ ponit ꝙ ō prassina z erugiosa fit febris:dico tñ ꝙ valde raro ɔtigit:vel ñ fit nisi alteri hūori cōmixta. ¶ Dic̄ gdā.cā ɔiūcta ē fumus putrid⁹ q respirat ad cor:mā.n.mala i poris ɔtēta carnis vl alioꝝ opilat:q̄re mbrū illō ñ euētaẗ:ſʒ conaẗ expelleẗ māʒ istā:nec suffic̄:ſʒ vtus a corde cū spiritib⁹ z calore ve niēs ad mēbrū expellit illā supfluitatē:nisi fit nimia. Et cū ñ expellit:z mēbꝝ ñ euētaẗ pp opilōnē māe:z tūc mā ista de se calefit:q2 vapor su⁹ ñ euētaẗ:sic̄ i letamie posito in tumulo:q2 ñ euētaẗ:nisi aer subitret:vñ putrescit. Si g cor totū corp⁹ euētat:z aerē sibi attrabit ēt p poros cu tis:cū nō pt attrabit qō iuenit.s.fumū putriduʒ cū nec io ispiret z respiret:p quē modū attrabit ēt venenū. ¶ Qt aūt dnt gdā.ꝙ mā tertiane ē ɔtēta i stō vl epate zc̄.quia mā qñʒ p vomitū emittiẗ:falsuʒ ē:q2 mittiẗ a porositati bus:imo si eēt i stō mā illa ñ faceret febrē.In porositati b⁹ āt sic.Sʒ plus exñs i vno loco:q̄ i alijs plus ledit zc̄. vt i musculꝭ:z q2 i accessione post exalatiōnē subtiliū ptiū māe grossuʒ remanet:sicitez submittaẗ a poris alia mā subtilis iterato putrefit:z q2 mā sicca ē añq̄ itez putre fiat extēdiẗ ad diē 3ᵐ zc̄. ¶ Cā añs est mala cōplō i toto vel i pte:vel malus hūor calꝭ z sicc⁹ strictura venaꝝ:q̄re fit opilō zc̄. ¶ Cāe pmitiue gnāntes sūt aer z alia calida sicca exiccātes:vt aer vl cib⁹ putrescibil zc̄. ¶ Dic̄ gdā. tertiana fit ex putredine humoꝝ quā causat calor inatu ralis mouēs humores:z pturbās:quos nō pōt tertia di gestio mēbris assimilare:q2 peccāt in q̄titate vel quali tate:vel vtroq̄ sil:hūores ēt laudabiles qñq̄ ɔuertunẗ in malos:cū nā non pōt regere:vnde fiunt ex illa pte ci boruʒ z potuuʒ:que nō hʒ potētialē similitudinē cū mē bris:cum nō possit inueniri cib⁹:qui ex toto mēbris assi mileẗ:hoc ergo cū in corpore paulatiʒ adunetur:z natu ra fit debilis in eius mūdificatiōe accipit caloreʒ extra neuʒ:qui cū manet z turbat facit nām febriū putridaꝝ: q̄ si fit colericum facit tertianam zc̄.

De sexto

dicit Almā.h febris sepius euenit hñti bus cōplōneʒ calidā z siccam:z q mul tū sunt perpessi laborem:z vigiliam:z ieiunium ex cibis calidis nutriti:z vinū forte biberunt:z vetus:z in regio nibus z temporibus calidis distemperatis.

De septimo

z octauo premissoꝝ.dicit Uia.ꝓ prium aūt huic febri vomitus est colericus egestio colica:q̄ si fit vera.14 tenet horas:z di mittit.26.z i pyodo finiẗ.7ᵒ.i.in die.14.Sʒ si.iz. excesse rit hor.nec finiaẗ in.14.itelligiẗ eē nō va:q̄ cū fit vera:et cū alia mixta trāsit dcm̄ terminū diutius durat:aliqñ in autūno icipiēs:z finit i vere. ¶ Almā.h febris non infe stat vltra.iz.horas.imo sepe in paucorib⁹ vt.8. horis:et cū recedit cū sudore remouetur. ¶ Ysac.si vera fit ei⁹ cri sis in.7.peryodos:sicut dicit Hyp.sed nō vera trāsit hūc terminū:z ſm mixturā fit lōgitudo sue terminationis:q̄ aliqñ incipit in autūno z dimittit in vere. ¶ Dicit gdaʒ. tertiana ɔtinua.iz.tenet hor.in sūmo labore:z.24.i falsa quiete. ¶ Haly.tertiana ex putredie colere ru.q̄ die ac cēdiẗ:z die non est salubris z breuis.Salubris q2 corp⁹ i ea quiescit per diē:z eius accessio breuis ¶ Et breuis q2 ex quo moueẗ hūor subtilis ē mā cite maturatiōis z faci lis dissolutiōis.Quib⁹ aūt causis pyodi circularium febriū sunt varij tres eē scias.pma ɔgregatiōis humoris velo citas que putrescit z mora.scdā facilitas z difficultas pu trefactōis.tertia eūonis ei⁹ acceleratio z mora. ¶ Flegma aūt febrem singulis dieb⁹ accendit:q2 cito ɔuenit ad locum putrefactionis multitudine sua:z cito putrescit cā hūiditatis:z tarde eūatur pp viscositatem. ¶ Colera ni gra diebus accēdiẗ duob⁹:nō q2 tarde adunaẗ:pp pauci tatem difficile putrefit pp friditatē z siccitatē: cito eūaẗ q2 minime viscosa. ¶ Colera ru.die accendiẗ z die non: q2 media inter colerā nigrā:z flegma in habitudibus di ctis:q2 est mioris q̄titatis q̄ flegma:z maiorie q̄ colera nigra:z vtrisq̄ subtilior:his ergo causis circuit⁹ pyodica rū febriū variaẗ:eisdē ēt variaẗ tp̄s accessiōis. ¶ Quo tidiana.n.ex maiori pte accessionem extendit.is.horis p viscositatē z grossitudineʒ flātis:qō non cito dissoluitur: quartana.24.pp grossitiē z siccitatē:q2 cito nō putrefit. z cū putrefit non cito dissoluitur:q2 similitudinē lapidis: ferriq̄ gerit:in qb⁹ ignis veloci⁹ nequit operari:z cū fece rit in eis impressioneʒ nō extiguiẗ cito.Tertiana vtplm iz.tenet hor.ꝓpter humoris subtilitatē z viscositatl pau citatē:vñ z cito putrefit:z eūatur velociter per sudorem. ¶ Est autē tēpus cuiusq̄ accessionis:aliqñ minus:aliqñ lōgius:tribus de causis:pma est nā hūoris:qui qñ gros sior:viscosior:frigidior accessiōis tp̄s plixius est.Si vero minor:subtilior:calidior:z minus viscosus tempus acces sionis breuius:scdā est virtus infirmi:q2 si expulsiua for tis tempus breuius:accessio breuior:z si debilis ꝓlixior. tertia ē habitudo corpis:q2 si largoꝝ raroꝝ poroꝝ:acces sio breuior:q2 humor velociter dissolui̇ẗ.Si spissuʒ z po ri stricti est accessio longior.Cum aūt abbreuiatione cāe adunanẗ:z tp̄s accessionis abbreuiatur.Et si cāe ꝓlixita tis adunaẗ fit ꝓlixius.Et cū tp̄s accessiōis est breui⁹ in terpolatio magis trangulla.Si ꝓlixū q̄si cōtinue similis.

De signis dicit Aui. icipit cū horripilatiōe ⁊ punctura ⁊c. Et rigore magis diffi^lt aliaruꝫ rigorib⁹ sine frigore: aut pauco ex ꝓfundatiōe caloris. Et ħ rigor cito sedat̄: ⁊ fit in pmis dieb⁹ fortior. In quartana eꝯ. Et sudor multus cū dimittit: vrina ru. vel ignea parū grossa: calor mior ꝙ in causone: nec addit̄ ꝓlixe tāgendo sicut in causone: ꝫ forte minuit̄. ¶ Et accñtia sūt vigilie sine capitis grauitate: nisi aliqñ i nō pura: sitis: furor: ira: odiū: locutiōes: pulsus i pn⁹ ñ velox respcū aliaꝝ: ⁊ est diuersus: sed min⁹ ꝙ aliaꝝ humorosaꝝ: ⁊ est fortis: ⁊ cū dilatat̄ calor fit pulsus velox ⁊ freqūs. ¶ Et qñꝫ signāt ipsaꝫ: etas: regio: tps ⁊c. ⁊ multitudo euētus tertiane i illa hora: ⁊ cū cōponunt̄ due tertiane: veniūt duo paroxismi oi die. ¶ Et q ꝯsiderat tertianā p paroxismū errat i ea: imo ꝯsideret ⁊ alia signa. fit ēt cū vigilijs: ⁊ amore solitudis: ⁊ qñꝫ fit ebullitio apud epar. ¶ Haly. tertiana signāt ex nālib⁹ vel nō nālib⁹. Ex nālib⁹ ex complone calida. s. demōstratio colere. Etas ē iuuentus: tps est estas: aer cal's: ⁊ siccus. nō nālia sunt cibus ⁊ pot⁹ calidi q precesserūt et sicci. Et fuit illi cura labor: vigil. ieiuniuꝫ: aut igni fuit ex arte ꝯtiguus. Extra nāꝫ sunt rigor grauis cū pūctura tāꝙ acus pp acumē colere: calor in tactu acutus ⁊ pūgens: pulsus in pn⁹ accessionis puus: singultuosus: ⁊ rarus: ꝫ nō diu durat: fit aūt magnus fortis ⁊ vari⁹ fortis: q2 cola leuis vtutē nō aggrauat. magnus pp magni caloris necessariā refrigerationē. Uarius q2 varietas ē cōis ꝓpe oib⁹ febrib⁹ marie putridis: nisi q i hac nō ē multa varietas: nisi qm humor faciēs eā subtilis ē ⁊ leuis vtutē nō opprimēs: aut aggrauās color vrine igneus cū odore putrido: sicut ē molestia: angustia. subuersio. vomit⁹. sudor mult⁹ ꝓpter subtilitatē hūoris: ⁊ nōnūꝙ coleras expellit rubeas nā. Cū aūt videris hec signa iudica q ē pura: marie si eo tpe plurib⁹ accidit. ¶ Almā. pn^m accidit cū forti rigore: pauco frigore: sicꝯ pedis cū stupescit: sed nō diu durat: sicut in alijs febrib⁹: deide corp⁹ cito calefit in tm: vt tact⁹ mordicationē caloris sentiat: ⁊ si calide sit ꝯplonis: aliqñ fit nausea estuatio: vomit⁹ ⁊ egestio colerica: vomit⁹ i statu magnus velox: freqūs: eq̄lis: vrina ē ignea: spissa: fetida. ex putrefactiōe: sepius fit calidis ⁊ siccis ⁊c. paroxismus nō trāsit. 12. hor. ⁊c. cū cito separet̄: ⁊ cū cito separat̄ corpus mūdificat̄ pulsus: ⁊ cū ħ accñtia: aut plura apparent scias q ē tertiana. ¶ Causonis aūt ⁊ tertiane cāe sūt ꝯti^e eadē signa: nec dñt nisi in ꝙtitate malitie: vt dñt quidā. ¶ Signa aūt sunt dolor fortis: amaritudo oris: tinit⁹ auriuꝫ. ¶ Dñt qdā. si mā ē in stō: tūc dolor ē in stō: ⁊ sit ⁊c. ꝟm diuersam positionē māe diuersificant̄ signa. siue diuersant̄. ¶ Si ex colera citrina vel vitellina signa scdm mixtionē variant̄: ⁊ si simplex vel cōposita ⁊c. ¶ Pasſ. ponit. q icipit cum ingenti frigore: ⁊ tremore. ⁊ q pulsus est ingens: vehemēs: citus: ⁊ crebrus ⁊c. ¶ Dñt qdaꝫ. distinguit̄ ab effimera p rigorē ⁊c. ab ethica q fit cū rigore ethica paulatim: ⁊ hec sunt signa distictiua gnīs. ¶ Signa spēꝝ sumunt̄ a re nāli: ⁊ nō nāli minus certa: a re ꝯ nām magis certa. Signa cārum patēt. ¶ Signa salutis sumunt̄ ab vria: ⁊ a scissura labioꝝ: q2 victa mā nā expellit ipsaꝫ ⁊c. ¶ Diuisiōes. cuꝫ alijs addit q anhelit⁹ ē freqūs ⁊c. ¶ Tertiane āt inseparabilis sig^a sunt signa tertiane pter horripilationeꝫ ⁊ sudorem. Nō. n. est cum eo nisi cū ē crisis: ⁊ calor: ⁊ alienatio sūt fortiores ⁊ nigra ligua peior: alba melior: citrina media: inter eas. ¶ Serap. tremor tertiane ē silis pūcturis acuum: aut silis aq̄ bal. que effundit̄ sup corp⁹: ⁊ horripilat̄ ⁊c. Et forte ifrigidāt̄ manus ⁊ pedes: ⁊ nō desiderat vt loqtur cū eo aliqs: ⁊ pl'sus in pn⁹ puus: in statu magn⁹: velox ⁊ securus ꝯsequit⁹: ⁊ ñ est i eo diuersitas: nisi diuersitas febris ⁊c. Signāt̄ ex naturalib⁹ ⁊c. ex inālib⁹ ⁊c. Et ꝓprietas hu i⁹ febris ē: q2 sentit̄ in epate feruor: ⁊ ebullitio. ¶ Ysac i libro febriū dic. solet i nocte añ accessionē venire angustia: vigil. p⁹ accessio. 4. ꝓmanet horis: aut. 6. aut. 8. ¶ Et accessiōis accñā sūt p⁹: ꝫ lōgiorib⁹ horis: vt. 10. tertiāe ē molestior: ē. n. nūciatiua q̄rtāe febris: q2 stat⁹ ē vicin⁹: vñ fit siccitas labiorū: rubor oculoꝝ ⁊c. ⁊ accessio. 15. horaꝝ. Et si mā ē subtil' cū sudore terminat̄. Si grauis cū egōne: ⁊ mediocris cū vomitu his pactis qescit ifirm⁹. 5^a ē min⁹ molesta: ꝙ 4^a ⁊ silis 3^e. 6ª debilior. 7^a vt ml'tū. 12. ꝓmanet horis. deide discedit. aliqñ i tertia accessiōe finit̄: aliqñ in q̄rta: vt pl'ꝫ in. 7^a qd scit̄ ex signis digōnis. ¶ Gali. i. 2. de crisi. nō est certū signū paroxism⁹ tertiane de tertiana: ⁊ sic d alijs. Nā pōt eē paroxism⁹ quottidian⁹. ⁊ erit tertiana. Nec ēt si paroxismus cōplete remouet̄ ē certū signū. Et pticularia calida ⁊ sicca signāt q ē febris colerica: ꝫ nō oꝫ vt sit tertiana ⁊c. Sūt ⁊ alia signa q̄ ab ea nō separāt̄. s. q2 pulsus i pn⁹ paroxismi ē debilis. paruus. tardus. ⁊ rarus: ꝫ min⁹ ꝙ i q̄rtana: ⁊ est eq̄lis: ⁊ inordinat⁹ cito venit ad statum eradicat̄ cōplete: ⁊ tertiana salubrior ē: que aggregat signa tertiane pure. Et si p die egritudis sedimē est albū leue eq̄le: tūc non ptrāsit tertiū pyodū donec ꝯsumat̄ ⁊c.

De modo curatiōis notāda sunt. 7. p^m de sollicitudie hñda in cura tertiane: q2 error in ea ē piculosus. 2^m de regie qd ꝯ^{it} cāe pmitiue. 3^m de digōne ⁊ euōne: ⁊ de opiatis q̄ cōpetūt cāe añti: ⁊ coniuncte. 4^m de extinctiōe q̄ respicit egritudineꝫ plus. 5^m de correctiōe accñtiū. 6^m de diuersitate cure ꝟm tempora egritudis. ꝟm paroxismos. ꝟm spēs. ⁊ ꝟꝫ cās tertiane: ꝫ ex premissis in pte tactis errat. 7^m de quibusdam dubijs. ¶ De p dicit Uia. q in febre molesti⁹ est gen⁹ putredis: oꝫ cauere ne res dent̄ calide: ne forte colera ru. cū acumine suo cerebruꝫ ascendat: ⁊ apa faciat: ⁊ inde ifirmus freneſiꝫ incurrat q̄ febris timidior ⁊ molestior ē: q2 colera ru. ex mobilitate sua ⁊ velocitate cū acumie nō patit̄ errare medicū nec ifirmum. ¶ De regimie tertiane pure. dicit Haly. aer patientis sit fridus q̄ excusserit aglonis vētus si sit estas. Si vo hyems aer sit tēperat⁹: ꝓpinabis auteꝫ preteritionē rigoris aquā frigidā multā si stō ⁊ epati nō est debilitas marie si hūor sit maturus: caueas aūt dare aquā fridaꝫ hora accessiōis. si est nō pura: aut alia febris que accēdit̄: nisi sit maturatio māifesta. ħ. n. hūorē crudificat ⁊ auget. die vo a qua cessauit accessio post sirupuꝫ ⁊ aquā or. p horā plenā da cibum cuꝫ attriplicib⁹. lactucis. spinachijs: cucurbitis. qḃcūq pñs ⁊c. ¶ Cibi aūt fridi ⁊ humidi cōpetūt in hac febre. vt Hyp. libro affori. humectātes cibi ꝯueniunt oibus febricitātib⁹: magis aūt pueris ⁊ mulierib⁹: ⁊ quoꝝ sunt humidiores cōplones: qm medella ifirmi est reductio ad ꝓpriū statū. ⁊ vere febris est calefacere ⁊ desiccare: vñ eget vt reducat̄ ad habitudinē nālem his que ifrigidāt ⁊ humectāt. sed pueri sunt humidiores iuuenib⁹: ⁊ mulieres viris. q̄re i febrib⁹ egēt humidiorib⁹: vt ad nām ꝓpriā redeant. In estate aūt cibos cū niue refrigera. ¶ Caue tñ si stomacus ⁊ epar sint debilia. In nocte vero accipiāt aquā granatoꝝ. accessionis vero hor. or. minime dabis. differes prādium donec omnino ꝯsumat̄ accessio: aut in tpe alienatiōis ei⁹. In vltimo aūt die. da or. aquā: nec cessa cum frigidis agere: donec signa digōnis sint in vrina: ⁊ tunc bal. inducas tēperati caloris. vt maturatio cōpleatur. nec peccabis si bal. inducas in pura post septimū diem. Et si non appareant signa digestionis cum materia sit subtilis pauca. Et ideo dissolubilis magis si patiens consueuit intrare bal. secūdo vel tertio die. Et si appetit bal. magis confert. Et sit in die qua vacuus est a febre et a cibo. In bal. autem

fricare noli ne fatigetur: sed aquam funde tepidam: vt reliqie consumantur: et siccitas humectetur: et hoc paulatim cum sit transitus de contrario ad contrarium semel que aliis oibus. post bal. vero vtere assignato regimine. ¶ Et si appetit pisces lapidosos: aut pullos paruos nō incōmodus erit cibus: qz corpus humectat. Caue aūt ab omnibꝰ cibis: qbꝰ inest acumen: aut pūctio: et medicinis: caue etiam irā: tristitiā: confortāt. n. hec coleram ru. ¶ In tertiana nō pura si vrina est tincta: et in arteriis caliditas pmo da aquā or. tribus vero horis post aut. 4. da secaniabiz: et aquā frigidam etiā pluries refice cum aqua granati. s. die qua febris non accenditur. Accessionis vō die refice citrulli medulla mezauro: refrigerant. n. et humectant: et vrinam prouocant. fit autē hoc accessione finita. si hac febre flegma dn̄atur: misce cibis subtiliatiuis incidentia: si febris prolongatur vtere pullis franglinis et c. et vtatur cibo post demissionem accessionis: die vero accessiōis cibū deserat: qꝫ si virtus non patitur: refice sorbitiūcula cū furfure zuccaº. et oleo amig. et kist or. vel tritici cū zuccaro: sitqꝫ hoc post declinationem caloris a pectore et ventre. Cauenda sunt aūt omnia tarde digestionis: qz fatigant naturā: flegma fit et augetur materia morbi. vino autem oportet vti cum maturatiuis. Signa apparent in vrina: et dentur post vnā horā cibi: et sit album subtile nō vetus: aut nouiter aqua frigida mixtū: prodest nāqꝫ manifeste: defertur enim cum cibo ad membra que cōfortat vrinā prouocat et sudorem: tēperat complexiones: digestiones procurat. Si vero quis vtatur ante digestionem calor augetur colera confortatur: liquefit humor: et in omne corpꝰ diffunditur: opilat: et bonos humores corrumpit: qre non oportet vti vino in hac febre: nec in aliis: nisi post signa digestionis: postqꝫ maturitatis manifestātur signa vtere bal. decoctionis camomillle: maxime cum humor inclinatur ad cutem cū morsura pruriginē: et pustulis māifestis et rora super stomacū aquam: vt calefiat: nec oportet vti bal. pprie in hac: et in flegmatica: et qrtana: nisi post digōnem: qꝫ si fiat tres fiūt lesiones: pma qz humor dissolutus opilat. scda qz humor liqfactus a bal. putridus miscetur hūoribus bonis: quos ēt putrefacit. 3º. qz a bal. subtile resoluitur: et remanet grossum: qre digestio difficilis ē: et dissolo. Ops etiā quiete: vt humor gescat: donec maturetur: motus aūt et labor hūores liquefaciūt: et diffundūt: et bonos corrumpūt hūores: vñ mā augetur: et febris plongatur. ¶ Halie. n. refert: hoc iuueni contigisse viro: ac in eo. 6. durasse mēsibꝰ. Uidi et ego cui accessit in estatis fine: durauitqꝫ vsqꝫ ad veris pncipium: et tamen regimen eius erat probatum et optimū. ¶ Auicē. dictum est. ne detur cibus sicut or. sorbitio. et simile: nisi lenificata nā. Et oportet vt veniant paroxismi dū est famelicus: et quādoqꝫ est necia subtiliatio regiminis: et tendit aq̄ granatorum et melonis indi gradatim fiat regimē modo predicto. ¶ Et quotiēs appropinquat status: subtilietur in pmis diebus. Cibetur cū kist or. et pane trito cum aq̄ frigida: aut aq̄ que exprimitur a pane. aut ex eo qđ fit ex lacte acetoso: et lentibus. ¶ Et quādo cibus acetat in stomaco nō detur aq̄ or. nisi valde subtilis: et si oportet dare confortetur paꝝ cum decoc. radicum apii. Et si stomacus est frigidus: et febris nō magna: et non pura: ponatur parum piperis fm cōsiliū Hypp. Et si crisis est ppinqua aq̄ or. sufficit: et granati dulcis et muzii: et melon valde iuuat: qz soluit: et prouocat calorem frāgit sudare facit: cōfert cum cucurbita lactuca: et sit cibꝰ humectās in fine eius: sicut testiculi gallorum: cerebella edoꝝ: si non est nausea vitelli ouoꝝ: vel infrigidās et humectās vt kist or. et nō infrigides in vltimo: et pprie i pnº: nisi sit inflatio magna: vel timeas cōuersionē ad causonē:

vel cōtinuā febrem. ¶ Bal. aūt non approximet nisi post digestionē: et apud declinationem: est melior cura: et pprie cōsuetis: qꝫ error ante digestionē est minor qꝫ in aliis. Et sit bal. temperatum bonī aeris humidi: in quo facile sudēt et non inflametur cor. ¶ Inūctio fiat cū oleo vio. cōcusso cum aq̄: et cito exeant. Nā iteratio est melior qꝫ statiōnis prolōgatio. Et cum exeunt bibant vinum albū subtile mixtum multum cooperiātur et sudabunt. Et si quid sit digeretur: deinde cibentur frigidis et humidis. Et nō timeat post declinationē dare vinū mixtum plurimum: qz resoluit: cuius solo est necessaria: et succurrit aque penetrāti per illud qđ est in eo de calefactiōe pauca: qre infrigidat vehemēter et humectat. Et in nō pura phibetur bal. añ digestionē: qz facit descendere flegma idigestū ad locū putredinis: et resoluit subtile. Et cibatio omni die nocet. imo fiat die: et die non. ¶ Et sit i cibo qđ calefaciat et abstergat paꝝ: et in pricipio cibatio spissior qꝫ in pnº pure: deide gradatim veniat ad subtiliationē forte: sicut tertiane pure: et sit in frigidatio minor. et cōsidera ppinqtatē: et elongationē pure ad nō purā. Et fm hoc diuersifica inter curam eius: et nō pure. ¶ Dicit quidā. da cibū tribus aut. 4. diebus ante accessionē. ¶ Serap. post solonē cū aqua prunoꝝ q̄ detur ante pyrodum tribus aut. 4. horis aq̄ or. aut post solonē: qꝫ si aliqđ phibet damus aquā cucurbite: aut granatoꝝ muzorum: aut secaniabiz de zuccaro: et sic ciba cū fridis et hūidis et lactuca. ¶ Et si febris ē tertiana pura: os vt fiat bal. añ digestionē: et ppe si cōsuenit. ¶ Et si ē flātica vel melica nō balneetur añ digēnē. Et i pura si vtꝰ ē fortis: cibetur in oibꝰ duobꝰ diebꝰ: et fiat vomitꝰ et c. Et cibamus si mā ē vicēs cū aq̄ ciceꝝ. Si calitas cū sparagis et sicla. ¶ Caue bal. añ digōnem pp tria mala: qz pꝫ añ dissoluit et opilat. 2º. qz putrefacit hūorē bonū. 3º. qz resoluit subtile. ¶ Diuisiōes. post solonē da aquā or. et ciba sanic: aceto et olo: et aq̄ sit herbaꝝ fridaꝝ: et oia q̄ ifridāt et extinguūt: et extinctio siti fm q̄titatē calidi: et non phibeatur aq̄ frida cū vult: et fructꝰ fridi et hūidi. Et itēde in extiguēdo q̄tū pōt. Et nō attēde qđ dr a stultis medic's: qꝫ mlta extictio tardat crisim. ¶ Ego. n. exptus sum ambas vias: et ieueni hāc securiorē et minoris piculi. Et plures ex his moriuntur ex hoc regimie qꝫ cū regie p. Et dimittere extictionē et subtiliationē regiminis cū appropinquat crisis ē dimittere egrū venire ad mortē: nisi speretur supflua hūiditas: aut nō obediat medico: et bibat aquā etiā plꝫ: aut comedat cibū quē desiderat plurimū. ¶ Almā. post solonem in ortu solis bibat ex aq̄ or. q̄titatē magnā: et in loco qeto: et redolēte moretur: donec cibꝰ digeratur: deide ex olerib frid: deide olera in qbꝰ ē amaritudo: nutriatur: et a cibis in qbꝰ ē caro: sumant medullam cucumeris et c. ¶ Sitqꝫ inter comestionem et iuasiōis pnᵐ longū tps. s. duaꝝ vel triū horaꝝ ante febres: aut postqꝫ recessit: a cibis calidis abstineat: et in loco frigido semp moretur: transactis tribꝰ diebꝰ post febrem detur caro pullina: vel hedina. Iterum a bal. vino sole est abstinendum: deinde ad cōsueta reducēdum. Dieta sit panis et aqua portulace: et locus frigidus: vt quidam dicit. ¶ In tertiana pura in colerico iuuene: in estate et c. tenuis dieta detur: pueris vero et senibus hyeme carnes auium minuatur: et vinum aquaticum bene in die interpolationis: sed in die paroxismi tenuis dieta in furore caloris in tertio vel qnto paroxismo: aqua frigida sufficiēter detur: et vomitus prouocetur sepe. hoc mō multos curaui i poxismo: lauētur pedes et crura cū aq̄ decocti. malue et c. ¶ Quidā dic. Et si tertiana fit cōtinua da purā colaturā ptysane: et succū granati. si vtus est debilis mica panis: vel de grosso ptysane aliquid subtile admisce: fm distātiam tm̄ status habitudinē et complonē. Nam colericus

difficile ieiuniũ sustinet. In sexta die nihil da. si vtus susti
net: nisi sirupũ: vt in septima die corp⁹ sit vacuũ. ¶ Idē
fac'i oi die pce'ᶜ crisiz. ¶ In iterpolata i iterpolatōis die
largior sit dieta: vt portuᶜᵉ. gssa ptysana ⁊c. poma vl' pira
non ꝯsulo dari in die poxismi nihil: nisi sirupũ i mane p⁹
paroxismũ ptysanā: vl' micā panis in aq̃ lotaz. ¶ In ter
tianis notis vberi⁹ ē reficiēdũ cũ stat⁹ sit remot⁹. In pn°
ꝯtinuarũ grossius ⁊c. ¶ Aliqñ in tertianis pisces cācros
aues minores: ⁊ pullos pdices ⁊c. ¶ Quidam i zᵃ dāt lac
amig. ius cicer̃ auenatũ: pira: poma: ceresa. In frido tpe
die getis. In tertiana caro pullina ⁊c. vinũ lymphatum.
Idē dico de tertiana nota. ¶ Quidā. post duos vel tres
dies accessionis seruatis ꝯditiōib⁹ dant aquā fridā: dant
etiā galline: capones ⁊c. suffractũ gelatina de vino panis
lot⁹ cum oxizacca. vua liana: ⁊ hyemal': sz aues oēs male
i martio ⁊ apli. ¶ Exercitiũ pticulare circa extrema cir
ca ventrē ad expirationē vapor̃ cũ pāno nimis aspero. ⁊
bal. tepidũ ad resolonem colerici: ⁊ i dclinatiōe melones
indi sine lanugie: melones: siue pepones: poma vetusta:
cruda: psica: rapa: pruna damascena: ⁊ oriola: ceresa ama
rilia: panis cũ aceto: vel agresta: aut aq̃ lactuce: ⁊ portul.
cũ aceto ⁊ zuccaro par̃ cocte: vel biscocte. dare lac semi
nũ coriādri: vel papaueris ꝯfert. Et vbi ē aliqd de flāte:
ius pulli ē vtile: pyciatur aq̃ in qua p̊ pulla bullierit. Et
cũ alia aq̃ decoq̃tur pulla: ⁊ meli⁹: vel ponat aq̃ granato
rũ: ⁊ si aq̃ eēt nimis remoueat cũ medulla pāis. ¶ Oxi
zaccara. vl' dyaprunis: vl' sirup⁹ acetosus plus valz cũ aq̃
frida: q̃z sirup⁹ ro. vel vio. ¶ Et tñ i acutis ⁊ tertiana. Cō
stātin⁹ i pāteg. Uiati. Serap. Aui. ⁊ Raf. ordināt vio. ⁊c.
Pass. d emitriteo abstineat a lauacro i pn°: donec sigᵃ di
gestionis appeant. i. q̃zdiu icipiat cā minui: nec q̊ttidie ci
bet: sz altero die: ⁊ optio cibo sorbili: ⁊ digestibili: gescat:
silētio: molli lecto iaceat. dieta nō hũida ⁊ fr̃a tñ: sz aliqd
cal'z hēat ⁊c. ¶ Ultimo puocauim⁹ vomitũ post cibum:
cũ quo sciuim⁹ multos sanatos ⁊c. ¶ In tertiana v̊a cu
ra lauacro sequēti ⁊ tēpato: ⁊ dlectant arterie ⁊ natent: a
vino abstineat oino q̃zdiu fiat digō. i. cā minui: ⁊ ad sani
tatē venire: ⁊ da vinũ albũ tenue ⁊ aq̃ticuz. ¶ Fridus ⁊
hũidus cib⁹ sicut ptysane sorbitio: alite: pisces aspertiles:
galline: aselle ei⁹: cerebra testiculi: oua: vngule: porcellie:
oua digestibilla: a vino abstineat: ⁊ dulcib⁹: sinapi: ⁊ salsa
mētis: acrumib⁹: legumib⁹: a vino veteri ⁊ cal'o. ¶ Uia.
vitet cib⁹ die poxismi trib⁹ horis añ: sz sustētet cũ sirupo
ro. vsq̃z post accessionē: deide ptysana i vespe: ⁊ mica pāis
lota cũ zuccaro. ¶ De 3° dic̃ Aui. nō auscultes sermonez
ei⁹ q dicit: vel ꝯcedit solutiua fortia: ⁊ mirabol'. sz p̊ lenias
cũ tamarindis ⁊c. aut cũ clysteri ex altea ⁊c. licz purgatio
in pn° putride sit min⁹ mala: q̃z i alys: ē tñ maxia ei⁹ ma
litia. Et si expedit vt flōmes vsq̃z ad tres pyodos fac: ⁊ si
sit egritudo furiosa: tñ error erit minor q̃z i alys: ⁊ nō mo
ueas in die poxismi: nisi pp necessitatē: sz sumat sirupum
acetosuz oi mane: ⁊ post duas hor̃. aquā or. i die getis. Et
sirupus acetosus post poxismũ ē ꝯueniēs: ⁊ si videris di
gestionē: ⁊ opz iuuare nãz cũ puocatiōe vrie: vel sol'one:
vel vomitu. vel fluxu sanguis nariũ. ¶ Or si declinatio ē
māifesta solue cũ scamonea: mirabol'. tamaridis. Et si sit
inflatio magna nō ē malũ post eũonez dare extiguētia: ⁊
empl'a sil'r. Et si post crisim restat calor ad sirupuz aceto
suz cũ semib⁹ diureticis ⁊c. ¶ In tertiana v̊o nō pura cli
stere fiat i pn° forte expecta digōnez plus in sol'one ven
tris: ⁊ sit in aq̃ or. v̊tus digestiua fortior: ⁊ aq̃ ciceris cum
aq̃ or. ¶ Et si vrina est grossa flōma: ⁊ tũc nō indigebis
clysteri: ⁊ nō ē res que plus iuuat q̃z vomit⁹ i pn°: ⁊ solu
tiuũ cũ cassiafi. cucurbitis ⁊c. ¶ Et clysteria sunt magis
dilecta mihi: q̃z solutiua: sicē camomilla: ⁊ odor turbit. di
gestiuuz ē sirup⁹ acetosus cũ radicibus: ⁊ post. 7. diē deco
ctio absinthy: subtiliat. n. ⁊ cōfortat stōm: ⁊ post. 14. troc.
minores: ⁊ si plōgat troc. de eupatorio. ⁊ calefactio ypo
cundrior̃ digerit: ⁊ empl'a. Facta. n. digōne eũa pcura vt
sit medicia fortis: vt eũet flegma viscosuz: ⁊ debil': vt eua
cuet par̃ vice vna: sz multis vicib⁹: ⁊ nō destruat v̊tutē: ⁊
est medicia turbit: ⁊ scamonea cũ geleniabiz ⁊c. ¶ Qui
daz. dant turbith cum electuario succirio ⁊c. ¶ Serap.
dicit. in tertiana pura sunt duo. s. cōplexio cal'a: ⁊ sicca: cui
cōpetit frigidum ⁊ humidũ. scdo est mãe multitudo cui
cōpetit euacuatio. ¶ Et si est digesta vrina euacua mãz
per partē ad quā declinat. si ad stomacũ cũ vomitu. si ad
intestina cũ clysteri: si ad cutē cũ sudore: si ad epar p vri
naz: sicut decoctio apy: absinthy. mirabol'. absinthiũ aũt
est solutiuuz stipticum: ⁊ ideo dandũ post digestionē nō
añ. ¶ Diuisiones. cura est sol'o vētris cũ aqua fructuuz:
nō in die paroxismi: da aquam or. ciba cũ sauich ⁊ aceto.
¶ Uia. si v̊tus ē fortis: humor furiosus: mobilis purga i
pn° cũ mirabol'. prunis ⁊c. ⁊ cũ purgantibus colerā: sz nō
in die accessionis: detur autē succus granati cum sirupo
viol'. ⁊ psilliũ cũ sirupo ros. ¶ Si virtus est fortis ⁊ dies
est: ex quo nō fuit solutus cuz mirabol'. scamonea: ternia
biz ⁊c. soluatur. ¶ Si sit delicatus: aut dbilis: ⁊ sit estas
tamaridos añq̃z dormiat sumat. si magnus est ardor: de
tur succus cucumeris saraceni. ¶ Quidaz digerunt cuz
sirupo acetoso: purgāt cuz tripbera saracena: vel electua
rio de succo ro. si febris perseuerat: da rubeam cum cali
da aute accessionē. ¶ Dicũt qdā. ad eũonez cause añtis
flobotoma si sanguis abũdat: vl' si sola colera purga. Si
opz da digestiuũ: si mã est subtilis inspissa: si grossa subti
lia. ꝯfert sirupus de herbis frigidis cũ aceto: acetum eni
penetrat. ⁊ diuidit: herbe infrigidāt ⁊c. ¶ Post digestio
nem purga cuz māna ⁊c. vel cum mirabol'. etiam si strin
gunt post: vnde fumi retinētur ⁊c. deinde clystere fiat si
materia declinat inferius ⁊c. Caue tam̃ in die paroxismi
euacuare. ¶ Egritudini autē obuiandũ est cum aperiti
uis ad fr̃arum expulsionem: vel cum frigidis ad caloris
mitigationem: qñ autem febris molestat plus frigidorũ
copia febris vr̃ eē sepulta ⁊c. ¶ Dicit qdā. ego vidi mul
totiens tertianam curatam cum succo scariole: ⁊ plātag.
parum ante horaz paroxismi bibitis: aut da succuz plan
taginis: aut morelle rusticis. ⁊ miraberis: si fiat sirup⁹ bo
nuz est. ¶ Particularibus ꝯuenientibus flobotoma de
epatica dextra in brachio. si nō sufficit digere cuz oxizac
cara. post quartum paroxismũ. Si materia est in ore sto
maci auacua cuz vomitu: cum succo ebuli vel sambuci.
Si materia est in fundo stomaci in itestinis: vel in sima
epatis: purga cum colagogo: sequēti die ante paroxismũ
da requiem: ⁊ rubeam ante. die alia flobotoma de vena
epatica. Si vero a principio materia est digesta noli ex
pectare tertiam vel quartam accessionem: ne materia ra
piat ad caput: digesta materia detur aqua frigida multa
in paroxismo si appetat. ¶ Quidā purgant cum reubar
baro ⁊ sirupo viola. ⁊c. ¶ Passio. in vera tertiana colica
cito mouet ad ventrē: vel vrinā p se: vñ cũ leui clysteri ⁊
diuretico puocam⁹. ¶ In tertiana nota. clystere sit non
satis molle: fricatio fiat iferior̃ i pn° flōma si oz: multis
oximel datũ pfuit. Ysac si v̊tus fortis ⁊ mã furiosa da ca
tarticũ purgās col'az: ⁊ acumē extiguēs: vt oxifantia mi
rabol'. citrinos: si nō suffic. adde scamoneā: sz ñ i die poxⁱ:
sz psilliũ cũ succo g̃nati. si fortis ē calor valde. Si nō tñ
sirup⁹ det: qr psilliũ ꝯgelat mãz. Et si poxism⁹ icipiat p⁹
prādiũ: sirup⁹ det i mane febre trāsacta ptisanaz ⁊ vespe
panis lot⁹ cũ zuc°. Si poxism⁹ icipiat i meridie: i matutio
ptysana det. Si in vespere aut principio noctis in mane

ptysana det̃:⁊ cū febris cessauit panis lotus. In pox͛ismo
nihil da:nec trib⁹ horis añ:ꝙ si fit stō⁹ euomit:q꞉ tūc mo
uet̃ ad expellēdū mãz:vñ calor auget̃:⁊ mã ingssat̃. Est
eni febris q̃si oleū ardēti lãpadi. Et si ñ pt dari catarticū
in pn⁰:det̃ mane i die qetis. In die pox͛ismi succ⁹ gnati cū
psillio. Si h̃ ñ suffic̃ p̊ suppositoriū:deiñ clystere post. 5.
dies. Si morb⁹ ē i vlti⁰ phibe cibū ptysanã mane ⁊ vespe
panē lotū cū zuc⁰. eadē dieta vtat̃. 5ª ⁊. 6ª die:sicut in die
paroxismi:vt veniēte septima nã sit libera. ¶ Et si ppter
inanitionē timetur ne fumus in stō augeatur da succum
granati. ¶ Dñt quidã. caue calida ne ascēdat mã. Et vñ
nã repit inde euacua eã cū solutiuo ⁊ suppositorio:⁊ cly-
steri mã digeratur p̊mo:⁊ in nota maxime. ¶ In conti-
nua vero purgatio nõ fiat:nisi in declone:in augmēto vo
⁊ statu non. ¶ Interpolata bñ põt dari digesta mã i die
quietis tñ. ¶ Quidaz deceptores mã idigesta dãt opia-
ta:vt regem:vel rubeã troc̃. cū succo plantagi. vel deco-
ctionem mãdragore ⁊ silium:vnde febris p̊mo cessat:sed
postea redit negor:ligant etiaz circa tibias brachia gras-
sulam. vel h̃. vnde mã incrudat̃. ⁊ febris cessat ad tem-
pus:sed postea fortior recidiuat. Talia vero fieri non de-
bēt:nisi digesta mã:⁊ euacuata pro parte. ¶ Haly. in cu-
ra tertiane pure cuz incipit opz emollire cū his que infri
gidant:vt cū succo prunoꝝ sirupo ro. ⁊c̃. post euacuatio-
nem in mane in die paroxismi da aquã granati cū semie
portulace:nec opz dare squiniabin statim post or. aquaz:
nec cum ea miscere:ne añq̃ȝ digerat̃ illaz a stō emittat:et
ad epar mittatur:⁊ fiat sanguis. nec incōgruū dare squi
niabiz ante or. aquã per horam:hec. n. plurimū consonat
nature:p̃cidit eniz ⁊ elimat que in stō sunt. ⁊ in intestinis
Nõ a venis emittit:q꞉ q̃ in eis sunt viã portas aquã or. ⁊ cum
hoc facit vt aq̃ or. a stō ⁊ intestino subtili ad epar facili⁹
trãseat. In tertiana nõ pura. q꞉ maior est mã calitate ad-
biben⁹ est eũatio plurima. In die pox͛ismi sqniabiz ppi-
na solū post paroxismum mezari⁹ refice veniēte die. 7ª si
mã est digesta. eũa cū laxatiuo vl' vomitu:vel diuretico.
Laxatiuū qñz erit d̃coctio absinthy:qd̃ manifeste ꝯfert
in hac febre. p̊mo q꞉ stōz ꝯfortat pōticitate:qd̃ oz:q꞉ stō⁹
debilitatur ex flãte. 2⁰ q꞉ vrinã puocat subtiliat flegma
meat⁹ aperit. 3⁰. q꞉ purgat colerã ru. q̃ radix est in hac fe-
bre:nec opz vti eo:nisi post digōnez:⁊ si añ:lesio mãifesta
erit. Nã in eo sunt due v̓tutes ꝯrie:vna strigēs. altera sol-
uēs. sed añ digōnez attractiōe sua cruditatē auget:vnde
mã difficile dissoluit̃. laxatiōe sua nõ preualet laxare:vñ
fit pugna:q̃re v̓tus debilitat̃:sed post digōnem sua pōti-
citate mēbra ꝯfortat:qd̃ est auxiliuz ad expellēda super-
flua:q̃ sui subtilitate cito exeūt. ⁊ sine lesiōe: Añ digōnez
nullo laxatiuo vtaris:q꞉ subtili eũato grossuz remãet:qd̃
dure digerit̃:sed hũor subtilis cuz grosso illum maturat.
¶ Post digestionē eũa fm ꝙ humor iclinat̃:si ad inte-
stina cū clysteri:⁊ si hũor ē colera clystere sit leue. Si vo
inclinat̃ ad os stōi:cuius signū ē amaritudo oris: mordi-
catio ⁊ subuersio:eũa per vomitū post prãdium. Facilior
enim est exitus cū plurimoꝝ fit expulsio:⁊ leuior ea que
paucoꝝ ē:⁊ q꞉ humor miscet̃ cibo facilius cū eo egredit̃.
¶ Si ad gibbū epatis:cui⁹ signū ē grauitas ypocūdry
da diuretica:ꝙ si febris plōgat̃:⁊ sanguis dñatur:flõma
fm v̓tutez ⁊c̃. Et si sanguis nõ dñatur eũa flegma cū vo-
mitu:sed iter eũonē:⁊ eũonē sit spatiū:ne v̓tus debilitet̃.
¶ De 4⁰. dicit Haly. ꝙ medella febriū putridaꝝ est per
extictionē calī ⁊ putridi hũoris eũonē. tertiana pura eget
vtroq̃ȝ:sed tñ calor ē maior q̃ȝ mã:q꞉ colera ceteris ē cali
dior:⁊ iō magis opz extinguere q̃ȝ eũare ⁊c̃. ¶ Serap. in
tertiana pura sunt duo. s. mala cōplo:⁊ multitudo mãe. g̊
cogeris adhibere duo ꝯria simul. s. discrasie calide ⁊ sicce
fride ⁊ hũide:⁊ multitudie mãe eũonem. ¶ Diuisiões.
studiū tuū sit ad extinguēdū fm q̃ṫitatē vehemētie cali
ditatis ⁊ tepiditatis. Et nõ attendas qd̃ dñt. ꝙ extinctio
tardat crisim. ¶ Ego. n. exptus sum ambas vias vt dcm̃
est:ꝙ si nõ fiat cerebrū assat̃:⁊ stomacus ita:vt spasmet̃:
quare dissoluit̃ oculus:⁊ mãdibula:⁊ fit torta ab assatiōe
cerebri:⁊ spasmant̃ nerui:⁊ non phibetur aqua frida ⁊c̃.
¶ Auic. nõ in vltimo infrigides ppr͛ie in pn⁰:nisi sit in-
flatio vehemēs:aut timeas ꝯuersionē ad causonem: vel
ꝯtinuã. Et si ē inflatio magna nõ ē malū dare in potu ex-
tinguētia maxie q̃ dñr i regimie acute:⁊ empl'a ex eis ⁊c̃.
¶ Ysac. si calor ē fortis da psilliū cū succo granati. Si ñ
est fortis nõ:nã psilliū ꝯgelat mãm. ¶ Ad nimiū calorē
extiguēdū. qdaz dant aquã fridã cū cãphora ⁊c̃. ¶ Uia.
q꞉ hec febris ē molesta:cauēdū ē ne res dent̃ cal'e:ne co-
lera ascēdat. ¶ Dñt qdã. si calor est magn⁹ da quottidie
troc̃. de rof. in mane:aquam citrulli:⁊ aquaz cucumeris.
¶ Alñ. si magn⁹ ē calor:da succū cucumeris saraceni:vl'
cucurbite:vel citrulli:vel det̃ mucillago:psilly cū grana
tis ⁊c̃. vel troc̃. de cãphora. ¶ De 5⁰ p̊missoꝝ. dic̃ Auicē. si
sunt accñtia:vt sitis:dolor capitis:vigilia:⁊ alia:patet cu-
ra per dicta ⁊c̃. ¶ Uia. si vēter est cōstipatus:nec catar-
ticuz põt dari:q꞉ v̓tus vel aliud ipedit da mãnã ⁊c̃. si vo
non sufficit fiat clystere:vel suppositoriuz:si adest sitis ⁊
labia sint sicca da psilliū cū aq̃ cucumeris. si pūctura est
in stō da micã panis bis aut ter loti cuz zuccaro. nutriat̃
lotura ⁊c̃. ¶ Itē si dolet caput frōtē ⁊ tympora pōe oleū
ro. cū aceto:⁊ nares humecta cū oleo viol'. ⁊ lacte mulie-
ris puellã nutrientis. ¶ Si capite desiccato frenesiz in-
cidat:sternutatio fiat cū oleo vio. ⁊ lacte p̃dicto: pedes et
crura in aq̃ ponat̃ tepida:deide plãte pedū:⁊ calcaneuz
oleo vio. inungãtur. Si eũo spōtanea nãlis fiat nõ strin-
gatur. Si egestio auget̃ ⁊ v̓tus est debilis cū sapa myrti-
na:vel citonia:vel de citonio ꝯfecto:⁊ in alys dictl i dya-
ria ⁊ dissinteria curet̃. Si ycteritiaz icidat curet̃:vt dcm̃
est. s. ¶ Quidã ꝯtra dolorē capitis fomētent̃ ⁊ lauentur
pedes vsq̃ȝ ad mediū cruriū:man⁹:⁊ brachia:vsq̃ȝ ad cu-
bitos cū aq̃ d̃coc. solatri ⁊ salicis ⁊c̃. ⁊ h̃ valz ēt ꝯtra vigil'.
¶ In hac febre eadē accña fiūt:q̃ in causone:⁊ eisdē re-
medys subuenit̃:grauitas ēt ⁊ stupor sepe accidit:⁊ tunc
fricatiões fiãt extremoꝝ ⁊ lotiones. ¶ Sz gnãliter ē sci-
endū. ꝙ in statu nulla medicamia fiūt interi⁹:ne nã tra-
hat̃ ab icepto ope:⁊ i talib⁹ frequēter errat̃. ¶ Pro siti
ꝯfert aq̃ decoc. dragãti:vel dragãtū aq̃ ifusuz teneat̃ sub
lingua. ¶ Ysac:si pūctio ē in ore stōi ꝯfert panis lot⁹. Si
siccitas ē in gula:⁊ icēsio gargarizet succū cucurbite:psil-
liuz potēt:⁊ apozima prunoꝝ. ¶ Si dolor est capitis hu
mecta nares cū oleo vio. caput infundat̃ de muliebri la-
cte:asine:vel capre:frōti ⁊ tymporib⁹ oleū ro. cū aceto in-
fundat̃. ¶ Si alienatio fit ex siccitate sternutationē fac
cū oleo ⁊ lacte:laua caput cū d̃coc. papaueris lactuce ⁊c̃.
¶ Eũatio nõ stringat̃ in. 7ª. si est nãlis icēsio stōi curat̃
cū vino granatoꝝ maloꝝ:⁊ spodio. ¶ Si vētris ē flux⁹
det̃ panis assus lot⁹:troc̃. de spodio sumach ⁊c̃. ¶ Si co-
lera auget̃ in egōne:vñ timet̃ dissinteria fiat clystere cū
succo plãtagis:portul'. acetos. v̓ga pastoris: oleo ro. terra
sigillata:vitellis ouoꝝ assatoꝝ ⁊c̃. det̃ sirup⁹ myrtin⁹:fiãt
empl'a stō ⁊c̃. Si nimi⁹ ē calor in stō modicū cãphore mi-
sce:pone in aq̃ que potat̃ spodiū boluz ar. ⁊c̃. Si dissinte-
riã patit̃:ac sincopim curat̃ cū medicis haꝝ passionum.
¶ Haly. si cū febre sit cephalea clysteri vtat̃ molli. si nã
est sicca molliat̃ cū cassiaf. Si nã fluit cū ꝯstrigentib⁹ ci-
bis:⁊ troc̃. de spodio:oportet emplastrare stōz cū ēvacu⁹.
In nõ vera cuz empl'o ꝯfortatiuo ⁊ maturatiuo:vt flãtis
gnãtio phibeat̃:empl'm fit de laudano:oleo ro. ⁊c̃. ¶ De

sexto pmissoꝝ.dic Aui.cura tertiane ꝯtinue e cura tertiane:ꝫ magis e obseruāda digestio:⁊ infridatio:⁊ subtiliatio cibi:⁊ ad dādū clysteria lenitiua i pn°:⁊ ad ꝓuocationeꝫ dent i pn° solutiua. ¶ Quidam.si tertiana fiat in autūno cura e cū dyatesseron. ¶ Sera.post die 7m da dccoctione absinthy:sic pcipit Ga.i epl'a ad glaucone:q subtiliat mām:⁊ ꝯfortat stōꝫ post.14m die da aquā feniculi ⁊ apy gelaniabiꝫ:troc.de rof.si ꝓlōgat troc.de eupatorio. ¶ Dic qdā.eadē sunt signa ꝯtinue tertiane:⁊ iterpolate. sed dn̄t i malitia.Eadeꝫ g e cura:ꝫ in ꝯtia magis fridis oꝫ vti:⁊ dieta magl tenui. ¶ Dupl'x 3ana curat:vt simpl'x: ꝫ idiget dieta magl sbtili:⁊ miutiōe magl frequēti ⁊c.

¶ De febre sanguinis. Cap. IIII.

De febre sanguis notāda sunt.14. pm de noie. 2m de diffinitiōe. 3m d mō gnātiōis. 4m de nā passiōis. 5m d spēb9. 6m de ꝯueniētia eius:⁊ dr̄ia ad alias febres iter suas spēs. 7m ad quā febrem reducit. 8m de cāis. 9m gb9 plus accidit:⁊ in quo tpe. 10m de ꝑmutatione. 11m de terminatiōe. 12m de signis:⁊ accidētibus. 13m de mō curatiōis. 14m de gbusdā dubys.

De primo dic Aui.ꝙ Hyp.noiauit eaꝫ sinocam ꝯclusaꝫ. ¶ Alex.exponit sinochaꝫ.i.ꝯtinuā. Uia.sanguiea putrida nomiat nō putrida de sanguine:qꝛ ei9 e iflāmare. Nā a puro sanguie nascit:cui9 in corde ⁊ pulmone plurima e vtus:vn̄ calor inflāmatiuus ab antiqs h febris noiat:qꝛ calor pectoris ⁊ pulmōis cā est sue iflāmationis. ¶ Et Haly.dic.putridā de sanguie sinochā dn̄t. ¶ Alm̄.in rubrica.febris q fit ex sanguinis multitudie:⁊ ei9 accēsiōe appellat febrē ꝯclusaꝫ:⁊ dic ꝙ nomiat asmatica.ex putrido sangc:sinocha putrida dr:vt qdā dn̄t. ¶ Ysac ititulat de sinocha sine putredie:quā iflatiuā dn̄t. ¶ Dn̄t qdaꝫ.febris ex sangc dr sinoch9 a sin qd e ꝯtinu9.⁊ ochas labor:qsi ꝯtinu9 labor:⁊ lꝫ i oi ꝯtia sit labor ꝯtinu9.tn̄ magl ista.

De diffinitione dic Aui.ꝙ e feb.putredis calefactiōis ⁊ ebullitiōis. ¶ Sera.sinocha e febris sāguis que nō excitat i hora:ꝫ e ab iceptiōe sua vsqꝫ ad horam sue ꝯsumptiōis:sic pyodus vnus:qꝛ ei9 gnātio e ex sangc. ¶ Dn̄t qdā.sinochus e febris a sangc putrefacto i venis ꝓueniēs. Sinocha vo iflatiua fit a sāgc supcalefacto ⁊c. Et dr iflatiua:qꝛ spūs nō hn̄t libeꝝ exitū p venas ꝓpter multitudinē sanguis:vn̄ remanēt in pectore:⁊ extēdūt illud ⁊ iflant:⁊ iō antiq vocauerūt iflatiōis dfectio pectoris e vapor putridus mult9:q pectus iflat anqꝫ ascendat vel descendat.

De tertio dic qdā. Sinocha iflatiua d sangc gnātur icēso:postqꝫ putrefiat:augmētat9 aūt vtutē aggrauat ex nimia qtitate:⁊ nec euat:nec mundat:plurimi g cal'i vapores resoluūt ab ipo:q calefaciūt ipꝫ sanguinē mixti spiritib9:calefaciūt spūs:ipsos vitales nāles ⁊ aiales:⁊ p ꝯn̄s totū corp9:⁊ ꝯculcatis fumositatib9 distēperāt spūs hūores ⁊ mēbra. ¶ Haly.accidit sanguini nō solū i vēis:ꝫ ex vasa putrescere ⁊ ꝯtinuā gnāre febrē:⁊ hoc fit qn̄ in aliq mēbro multa qtitas aggregat:⁊ fac apa:cā aūt opilatiōis ex apate putrefit:⁊ calefac mbrū apatū:⁊ defert ei9 calor p cōitatē a mēbris ad mbra p arterias q ad alid mēbrū veniūt:donec ad cor veniat:⁊ a corde p arterias in oia mēbra:⁊ nō cessat febris:donec apa euatū sit.

De natura passiōis dic Haly.ꝙ h febris e molesta:qm egrot9 n̄ qescit i ea. ¶ Aui. hec febris e ꝯtia q nō tepescit pp cōitatē:⁊ ei9 adherētiaꝫ vsqꝫ ad casuꝫ:aut mortē:⁊ ei9 spēs st tres.ꝫ negor eaꝝ e augmastica:qꝛ resol'o e mior in eo qꝫ putrefactio:deinde omothenus ¶ Pass.icipiam9 dre d acutis febrib9 ⁊ piculosis sinochis q nō faciūt anesiꝫ.i.regeꝫ vel dclinatiōnē iduciaꝝ.ꝫ i vno eodēqꝫ motu pseuerāt:aut crescendo ꝓcedūt ⁊c. De omotheno dr ꝙ oib9 piculosior ⁊ maior e. ¶ Uia.qꝛ sanguis oib9 tpantior e eīntis:⁊ hūane nāe vicinior:quē nā fecit toti9 corpis nutrim̄tū si auget i qtite vel qlitate mutat dimittit a nā:nec regit negatqꝫ sibi eū attigere:sic pr inobediētē filiū sibi:remanet g idigest9 et tēperam̄tū exiēs:nec e vt putrefiat ⁊ gn̄et febris que sinocha vocat ⁊ ꝯtinua:qꝛ sanguis itra venas ⁊ arterias e semp:que sunt vie sue ad oia membra corporis.

De spēbus dic Aui.ꝙ st tres.s.augmastica: periaugmaca ⁊ homotenus. ¶ Haly.febris ex sangc i tres diuidit spēs:vna a pn° vsqꝫ ad finē in vna habitudie:⁊ dr eqlis:⁊ h est qn̄ sanguis tm̄ putrescit qtū ꝯsumit.alia dbilis icipit:nec cessat augeri:⁊ dr augmaca:⁊ h e cū plus putrefit qꝫ ꝯsumat.3a e p difficil.⁊ i fine dbilis:⁊ dr minuta:⁊ h e cū plus ꝯsumit qꝫ putrefiat. ¶ Sera.feb.sanguis qn̄ putrefit tm̄ fit febris silis effyre:qn̄ vo putrefit ꝓpe i istris magnis fit febris acutior illa:⁊ dr sinochus:⁊ he sūt drie. ¶ Uia.nascit de putredie:⁊ de sanguis ebullitiōe ⁊c. ¶ Pass.sinochaꝝ spēs st.3.homotenus:augmastic9:⁊ epigmasticus.

De ꝯueniētia ⁊ dr̄ia.dic Aui.e media iter putridā ⁊ effyraꝫ:⁊ dr̄t ab effyra:qꝛ calefactū pm i ea e hūor:dr̄t a putrida:qꝛ n̄ e ei putredo: nec e ethica ⁊c. ¶ Uia.dr̄t q fit d putredie:⁊ ebullitiōis: qꝛ poris fetet vria:pulsus e diuersus:qꝛ ꝯstrigi se vult cor magl ⁊ sepi9 qꝫ dilatari pp festinanem nāe i expellēda fumosa putredie:alia n̄ hꝫ h9 accn̄a ⁊c. ¶ Dic qdaꝫ.cū his dictis ꝙ calor e itēsior:vria magis turbida:⁊ magl colorata:⁊ dr̄t h ꝯtia ab alia:qꝛ nulla repit q n̄ hēat aliquam dclone. Un̄ Ysac.i qlibꝫ alia pcipit medic9 aliquā iterpolationē iter duos paroxismos. In hac vo nulla e dclinatio: ac si tota eēt paroxism9 vn9. In mane tn̄ pp aeris tēperiem aliqꝫtulā vr hre iterpolationē:vt in passio.dicitur.

De septimo pmissoꝝ.dic Aui.⁊ multotiēs facit eā currere Ga.cursu febriū diei:et dn̄t qdā.ꝙ ad hūoralē redit:qꝛ pnm discrasie hūor e.n̄ reducit ad putridam:qꝛ in ea nulla est putredo. Quidam reducūt ad effyram:qꝛ e calefactio i spiritib9 magis q sunt fūdam̄tū vite:⁊ ēt qꝛ cura ei9 e sil'is cure effyre:⁊ qꝛ qsi tāto tpe termiat.sic.n.effyra terminat p die 2° vel 3°.silr sinocha si bn̄ regat:ꝫ si n̄ vt oꝫ curet:vt si a pn° nō trahat ml'tū sanguis p flōmiā:aut p nares:aut nisi cū ifridātib9 tēperet stati ꝯuertit i sinochā putridā:qꝛ sanguis pp nimiā ꝯculcatōeꝫ calefit ⁊ putrefit:⁊ sic putrida gnātur.

De causis dic Auic.cā h9 febris e repl'o ⁊ opil'o:⁊ exercitiū multū icōsuetū:vsus exercity laboriosi:dimissio euonis:aqsitas sāguis ex comestiōne fructuū aqsoꝝ:qre putrefit:⁊ hūor crud9:ex cucumeribꝫ ⁊ piris ꝓparat ad putredinē. ¶ Ysac.h febris acuta.s.sinocha d puro sangc gn̄at:cal'o itra vasa sine oi corrupone ⁊c. ¶ Quidā dn̄t.cā ꝯiūcta e putredo:vl' fum9 putrid9:vl' n̄ putrid9:ꝫ cal's q respirat ad cor. ¶ Cā an̄s e 2x.s.hūoral: vt sanguis ml'titudo:vl' sanguis aqsus ⁊c.vel ꝯnal' vt caliditas ⁊ hutas faciēs ad gnōnē ml'ti sanguis vel aqsi ⁊c. ¶ Cā pmitiua 2x e.s.gnāns an̄tem vel excitās gnāns vt aer cal's ⁊ hu.vnalis vel pestilētial' cibi ⁊ pot9 dulces:exercitiū paucū vl' magm ⁊ subitū post qetē:tēpati somni ⁊ vigiliaꝝ post repl'onē bal.retētio supfluitatl:cā pmiua excitās e comestio putrescibiliū:aer corrupt9 pestilētialis ⁊c.

De nono pmissoꝝ.dic Alm̄.h febris accidit adolescētib9:⁊ bone habitudis:⁊ ꝯsuetis vti carne ⁊ cōfectiōib9 de melle:⁊ multū comedere ⁊ bibere

vinum. Contingit. n. sepius in hyeme: ⁊ vere.

De permutatione dicit Aui. ⁊ multotiẽs permutať ad feb. putridam: aut ethicã: ⁊ qñqȝ pmutatur ad causonidẽ: ⁊ xirsem: ⁊ qñqȝ cum infridatõe plĩma ad litargiã: ⁊ quãdoqȝ ad variolas: ⁊ morbillos. ⁋ Dicit qdam. si sinocha non bñ regatur in sinochũ mutatur. ⁋ Quidaȝ: nisi sinocha cito curetur mutatur in pleuresim. ⁋ Isac. ꝓpetatẽ habet h̃ feb. semꝑ facere inflationeȝ: ⁊ ventositatẽ. Nã mã eius est sanguis putridus in corde ⁊ pulmone: qui cũ calefit: ⁊ ebulit fumos gñat ad caput saliẽtes: ⁊ dolorem faciunt: q fumi si poros capitis opilatos inueniũt cõuertũtur iferi⁹. i. ad pectus ⁊ pulmonẽ: ⁊ eoꝝ vias opilant: ⁊ spiꝛ faciũt angustũ: ac anhelitũ: ⁊ orthomiã: iõ antiq vocauerunt inflatiuã: ⁊ cã inflatiõis est spũs plĩmus: ⁊ calor pectoris: ⁊ pulmonis: eiusqȝ defectio. ⁊ nõnũqȝ iste calor iflat pectus ⁊ pulmonẽ ṗus qȝ caput ascendat. ⁊ inferius conuertiť. ꝙ si mã que a capite iferius descendit ad dyafragma incidat faciet pleuresim verã in dyafragmate. si vero mã descendat ad lacertos: fit apostema: qd̃ abusiue pleuresis dicitur.

De terminatione ⁊ tpe terminatiõis. dic̃ Aui. ⁊ eius crisis ẽ vsqȝ ad. 7. ſm plĩm: ⁊ ei⁹ ꝯsumptio ẽ cũ euõne: aut sensata: aut isensata. ⁋ Passio⁹. dic̃. ꝙ añ 3^m. termiať aut. 4^m. vl̃. 5^m. aut. 7^m. aut. 9^m. vel. 11^m. aut. 14^m. aut aliqñ ad. 17^m. q2 difficile est: vt ad. 20^m. ꝑueniat: nisi crisim faciat vite: vl̃ mortis. v̈tus. n. in talib⁹ aut vincit: aut vincitur.

De signis dicit Aui. ꝙ signoꝝ quedã sunt cõia cum alijs febrib⁹: vt dolor capitꝉ: pũctio istõ calo: ⁊ dolor circa ypocũdria: vel circa epar: alñ frenesis: ſȝ magis stupor pp resolõneȝ multoꝝ vapoꝝ. ⁊ q̃dã sũt signa ꝓpa. ⁊ istoꝝ q̃dã sť signa distictiua gñis: q̃dã spẽꝝ: q̃daȝ cãꝝ: q̃dã terminationis: ⁊ tpis terminationis: quedam salutis ⁊ ꝑditiõis. ⁊ h̃ oĩa pñt distigui multipliciter: q2 quedam sunt añcedentia: q̃dã cõcomitãtia: quedam cõsequẽtia: vel quedaȝ sumunť a for^a corporis: q̃dã ab exeuntib⁹ a corꝑe: ⁊ q̃dã ab opõnibus virtutꝉ: vel q̃dam sumunť a rebus nãlibus: vel non nãlib⁹: ⁊ q̃daȝ a rebus ṗter nãm. ⁋ De signis. dicit Aui. signa fe. sanguinee sunt adherẽtia fe. rubor faciei: ⁊ oculoꝝ: inflatio venaꝝ ⁊ tẽpoꝝ: replõ multa sine rigore: ⁊ nõ est sudor: nisi apud crisiȝ. ⁊ aliqñ fit pruritus in naso: ⁊ collo vbi ponũtur ventose: ꝯstrictio anhelitus: profundatio somni: difficilis ⁊ est malũ apa gutturis vue. ⁊c̃. cursus lachrimarum: vaporosa calĩtas: pulsus magnus: leuis: planus: velox: ⁊ frequẽs: diuersus ẽt non minus qȝ in causone: nec est calor. sic̃ in tertiana: ⁊ causone. ⁊ si est putrida accidẽtia sunt fortiora: ⁊ cura difficilior. sic̃ causonidi: grossities v̈o ⁊ subtilitas sanguis scĩť per illud qd̃ egrediť. Et sinocha feruida in ṗn^o siľatur effimere: ⁊ in ea est calor ꝑu⁹ ⁊ mordicatio: ⁊ inflatio: ⁊ disnia. ⁊ plĩm impressionis est circa cor. Sed putrida equalis est siľis equali ſȝ plurimũ. ⁋ Signa ꝑmutatiõis sunt signa cuiusqȝ eoꝝ ad q̃ ꝑmutatur. vȝ. squinantie: variolaꝝ xirsen. birsen. doloris capitis alienationis: ⁊ ex postpositione signoꝝ tornalitate faciei. ⁊c̃. Spaciũ v̈o crisis sigñat digestio: que si tardatur vsqȝ post. 3^m. ⁊ q̃rtũ nõ fit crisis in. 7°. ⁊ qñqȝ fit crisis in q̃rto. ⁋ Uia. signa q̃ ꝑueniũt sť fatigatio grauitas ⁊ plenitudo mẽbroꝝ: rubor faciei: q̃ v̈o sequunť sunt dolor capitis incensio: grauitas tẽpoꝝ tumor: ⁊ egressio oculorũ: ꝑuitas sitis: stupor assidu⁹: imago corã oculꝭ: pulsus fortꝉ: velox: vrina rubicũda: ⁊ vtplĩm sequunť variole. ⁋ Serap. cõcordat cũ Aui. Signa sunt rubedo faciei: ⁊ oclõꝝ: ⁊ iflatio tẽpoꝝ: replõ corꝑis: pigritia: grauitas: soda calĩtas: hũiditas pulsus magnus fortis: planus: leuis: vrina subtilis in colore: sanguis cõchilioꝝ: ⁊ qñqȝ asma ex mĺto sanguine: ⁊ calore: ⁊ ex eo qd̃ ascẽdit ex vapore ad pulmonẽ ⁊ pect⁹. ⁋ Disiões. icipit calĩa sine tremore: rubẽt facies ⁊ oculi. strigiť anhelit⁹. tact⁹ ẽ sic̃ balneati: regimẽ ṗcessit mĺtiplicãs sanguinẽ: ⁊ ẽ añ accessionẽ grauitas in corꝑe: additio i somno: pulsus magn⁹: plen⁹: vrina rubea spissa. ⁋ Alm̃. ispiratio magna ⁊ frequẽs: extẽsio: pigritia: laxitudo i somno suꝑfluitas: amẽtia: g̃uitas in capite ṗcise i frõte ⁊ tꝑib⁹. venaꝝ exuberatio: prurit⁹ i narib⁹: ⁊ vbi vẽtose ꝯsueuerũt poni: corp⁹ sentiť: vt balneati: aut iñfusi aq̃ calĩa. ⁊c̃. ⁋ Quidã. pulsus fortis. vrina rubicũda: tenuis in ṗn^o: in fine spissa: ⁊ paꝝ liuida: fortis dolor itolerabilis: apparitio lãpadũ: ⁊ corpoꝝ rubeoꝝ. in somno: dulcedo oris: ⁊ liuiditas. ⁊c̃. ⁋ Dicit qdã. in sinocha vrina nõ fetida hõ est pilosus: niger vel rubeus in sinocho: vrina turbida: sitis nõ magna cutis q̃si hũida. ⁋ Dicũt qdã. a for^a corꝑis: vt si hitudo ẽ carnosa ꝯplõ calĩa ⁊ hũida. ⁊c̃. ab exeũtib⁹ si nasus sanguineat vria ru. ⁊c̃. ab oꝑõnib⁹ vt si pulsus ẽ plen⁹: prurit⁹ vbi ꝯsueuit minuere sanguinẽ vl̃ scarificari. ⁋ Signa a nãlib⁹ nõ nãlib⁹ ⁊ ꝯ nãȝ patẽt satis ex dcis. ⁋ Sig^a cãꝝ ꝑ igsitionẽ hñť. ⁋ Signa spẽꝝ. q2 i sinocha maior ẽ sistoles ad expulsionẽ fumosi: vria liuet: ⁊ fetet: i sinocho neutrũ: in sinocho rubedo maior: neutrũ hȝ magnã sitim. Isac nõ ponit alia sig^a a ṗdictis: sed addit cãm eoꝝ q̃ ponit. ⁋ Passio⁹. põit signa spẽꝝ. s. augmastici: epigmatici: ⁊ homoteni. Nã i homoteno lingua siccior: sitis acerrima: lipotomia ñ adest: ei⁹ declinatio non inueniť. In augma^{co} cutꝉ aspa russa vẽter strigitur vrina ru.

De mõ curatiõis. attẽdẽda sunt. 11^m. ṗ^m. de idigentia cure velocꝉ. 2^m. de intẽtiõib⁹ curatiuis. 3^m. de euõne. 4^m. de regie. 5^m. de infridatione ⁊ nocumtꝉ: q̃ sequunť qñ nõ fit. 6^m. de ingrossatione sanguis. 7^m. de digõne ⁊ mũdificatione. 8^m. de ꝯueniẽtia sinochi: ⁊ sinoche in cura ⁊ causonis 9^m. de cura accñtiũ. 10^m. de cura: si ẽ ex apate: vel cũ apate. vndecimũ. de remedijs localib⁹. ⁋ De ṗ. dicit Alm̃. ꝙ festinãdũ est ad egri minutõeȝ. ⁊c̃. In disio. dicit Raſ. cura ẽ vt i ṗn^o rei succurras añqȝ v̈t⁹ cadat valde cũ flõia. ⁋ Dic̃ qdã: nisi cito remediet sinoce trãsit in sinochũ. ⁊ nisi cito remedietur sinocho cito iñterficit. q2 sanguis qui est fundamẽtũ vite corrumpitur. ⁋ Dicit Haly. in ṗn^o maxie nec̃ia ẽ cura. s. ṗ: aut 2°: vl̃ 3° die. ⁋ De 2°. dic̃ Aui itẽtio in curatione est euõ vsqȝ ad sincopim. Et igrosseť sanguis: si ẽ subtilꝭ aq̊sus: vt colic⁹: ⁊ ifridatio eius: ⁊ mũdificatio: ⁊ subtiliatio ei⁹: si sit g̊ssus ⁊ digõ mãe: ⁊ ei⁹ resolõ. ⁋ De flõia a q̃ q̃si oẽs incipiũt. dicit Aui. euõ aũt ñ ẽ aliq̃. sic̃ flõia ex manu quacũqȝ hora nec expectať crisis: nec digõ: nisi sit replõ nauseatiua: ⁊ tũc caue: ꝙ si fe. ꝑseuerat flõa: dõec appropinq̃t sincopi: aut cadat i ea: si corp⁹ ẽ forte: q2 sincopis infridat ꝯplõneȝ fortẽ. imo flõmia ⁊ aq̃ fra qñqȝ excusat ab alia ifridatiõe: ⁊ ꝑtitio flõie ẽ melior: nisi nec̃ia sit festiatio: ⁊ forte sufficit flõia: qñ nõ appropinq̃t sincopi: ⁊ forte vltimã seq̄ť flõmiã stati fluxus ventris colic⁹: vel sudor q absteragatur ꝯtinue vt cõtinueť: ⁊ succurrať sincopi cum cibo subtili ⁊ quiete: ⁊ ciba cuȝ pane: ⁊ aqua agreste. ⁊c̃. ⁋ Et si dispõ non tolerat flõmiã ex manu: flõma venam in cornu frontis: aut ponantur ventose. ⁋ Haly. oĩno vtať flõmia cefalice: ⁊ basilice: si v̈tus ⁊ alia ꝯsentiunt: ⁊ educať vsqȝ ad defectũ: quod si fiat: aut extirpabitur: aut abbreuiabitur: nec deinceps patientis timebis mortem: ⁊ si semel nõ põt fieri flõmia fiat paulatiȝ. ⁋ Uia. añ statuȝ: si ꝑticĺaria ꝯsentiũt flõma qȝ sufficit. ⁊ si cibus est in stõ indigestus suspende flõmiam: donec digerať si sola virtus

ꝯsentit euoni scarificemꝰ: ⁊ nõ flõmemus: si alia ꝯsentiũt
⁊ virtus dissonat: nec flõmia: nec scarificatio fiat: q2 sola
virtus morbo repugnat: que ꝑ posse iuuanda est. ¶ Ca-
uenda est tñ flõmia in augmẽto ⁊ statu: ⁊ si ṽtus consen-
tiat: q2 ṽtus repugnat morbo ⁊c̃. ¶ Serap. incipiamus
cũ flõmia vsq3 ad sincopi3: si ṽtus adiuuat: q2 hꝰ euatio
sedat febre3: ⁊ forte seqtur eam solꝰ ventris: aut sudor: et
sic est cã ad extinguendũ febrem: nec ꝯsideres numeru3
dierꝝ: si virtus remaneat: sed flõma in. 6º. ⁊. 7. imo in reli-
quis diebus. ¶ Alexan. in sinocha. flõmia fiat cum mul
ta astutia ⁊ mala est dilatio: si febris est fortissima. Et si
virtus sit ĩfirmior h̃ auxiliũ differri nõ d3: ⁊ nõ solum q
sanguine pleni sunt: sed ⁊ qui humore colerico molestan
tur flõmia3 adhibebis. ¶ Cõstan. in pãtegni. curat cum
flõmia ante statũ: nisi aliud ĩpediat. ¶ Ysac. añq3 acces-
sio augeatur supfluitas sanguis excludatur ĩcidẽdo me-
dianã venam: si pectus ẽ sanguineũ: si nõ basilica3 illius
partis in qua est passio: ⁊ sic mala q̃litas nõ remanet. Et
iõ antiq hanc dixerunt effimeram: q2 ad plus in vna die
soluitur: vñ Gal. in megategni dicit. multotiẽs in multis
hoibꝰ h̃ ꝓbasse. s. minuere sanguinẽ vsq3 ad defectione3:
vñ dicit. de quodã iuuene: quẽ flõmauit vsq3 ad defectio-
nem: vñ amici murmurabant ꝙ interfecisset eum: sed ⁊
paulo post sanatꝰ ẽ: ⁊ stupefacti sunt de sapientia Galie.
¶ Fiat aũt flõmia ꝯsiderata ṽtute: que est fundamẽtũ ce
terorꝝ: que si nõ sit valida loco flõmie scalpellamus. Si
vero sit fortis in p̃nº minuamus. ¶ Si aũt ṽtus sit d̃bi-
lis: ⁊ alia incõueniẽtia minuto sanguie perit ĩfirmus ⁊c̃.
¶ Dicũt qdam. in sinocho flõma venam mediana3: vel
epatica3 dextri brachij: si ṽtus ⁊c̃. ¶ In sinocha de san-
guine: ⁊ colera flõma in die scd̃a: vel ad plus in die 4ª. si
masculus de d̃xtro brachio: si femia de sinistro. ¶ Qui-
da3 dicũt. si pectus ẽ sanguineũ de mediana: si non de ba
silica: multa aũt flõmia qñq3 sufficit ad curã ẽt vna die.
Si ṽtus non est fortis scarifica sup spatulas: q2 ꝯtẽperat
cor ⁊ pulmonẽ ⁊c̃. ¶ Si aũt ṽtus est debilis: ⁊ febris est
in augmẽto: vel statu nõ minuat̃. ¶ Quidã purgat in si-
nocho de vtroq3 brachio. ¶ Quidã cu3 hora flõmie sit
duplex. s. electiua ⁊ necessaria: h̃ opus est ꝑparare: ⁊ fiat
quacũq3 hora diei: vel noctis: dũmõ vẽter sit vacuus: q2
si plenus vene inanite attrahũt humiditatẽ fecũ. ¶ Ga.
in. 9ª particula megategni. cura sinoche ẽ flõmia ⁊ aqua
frida: ⁊ flõmia est vtilis in oĩ tẽpore sinoche dũ virtꝰ to-
lerat. ¶ Passio. sanguis detractio fiat ꝑ magnitudine fe
briũ: maxie illis: qui rubore sanguineo plus solito rubẽt:
⁊ plenũ sanguine corpus hñt: si ṽtus non ꝓhibet. ¶ In
homoteno dicit. die p̊ scd̃o vel tertio fiat flõmia si virtus
ꝑmiserit ⁊ etas. Si etate mior: vel senio: vel. 18. vel. 20. vł
24. in tali fiat casu. Si ṽo in sanitate sanguis abundat a
16. in. 45. fieri põt: ⁊ si per h̃ declinat egritudo nihil aliđ
adhibeas ⁊c̃. ¶ Ysac in augmẽto ⁊ statu oĩno flõmiam
negamus ne ṽtus tũc impedita deficiat: que si cibo: vel
catartico occupet̃: non est securitas quin deficiat: ⁊ regi-
men dimittat: vñ infirmus ꝑeat. ¶ Si ergo flõmia vir-
tute firma in augmẽto: vel statu ẽ molesta q̃to magis si
virtus in his tẽporibꝰ est debilis: ṽtute. n. debili in p̃nci-
pio flõmia negãda: minus tñ molesta est: q̃3 in statu: q2 si
fiat flõmia in p̃nº ꝑditio erit in. 7. vel i. 14. die. Si in sta-
tu erit eadẽ die: aut vt multũ in. 3ª. huiꝰ aũt exẽplũ fluxꝰ
sanguis per nares: qui aliqñ fit vi nãe: aliqñ vi sinthoᵗⁱˢ
virtus aũt ẽ fundamẽtũ oĩu3 aliorꝝ: ⁊ oĩa sunt per eam.
¶ Vñ Ga. dicit. quẽda3 flõmatu3 ex hac passiõe obisse:
q2 qdam medici ꝯfisi in alijs bonis signis ṽtutẽ negligẽ-
tes flõmari iusserunt: qđ fuit cã mortis ipsiꝰ. ¶ De euo-
ne cũ medicina. dic̃ Aui. ꝓmittat̃ nãe lenitio cum aq̃ gra-

natorꝝ dul. tamarindis. ⁊c̃. Et cum collirio leni: ⁊ qñ3 o3
apud digõnem cum mirabol̃. ⁊ cassiafi. ⁊ si accñs ꝓhib3
a predictis solue ventrẽ: vt in causone dicitur: ⁊ regimen
sit cũ eis que aperiunt: ⁊ incidunt ⁊ sedant ebullitionem.
¶ Serap̃. si aliquid ꝓhibet extrahere sanguine3 fac re-
gimen qđ aperiat opil̃one caliditatis: euacua g̊ cum pru-
nis ⁊ cassiafi. ꝙ si non lenit̃ euã cum clysteri: ⁊ postq̃3 le-
nitur nã: da aqua3 or. ¶ Alexan. in sinocha: ⁊ sinocho pꝰ
flõmum purgat cum catartico. ¶ Diuisiones. post flõ-
miã da aquã g̃nati muzi: purgatio fiat cũ mũdificãbꝰ san
guine3. ¶ Dñt quida3. mollificet̃ venter cu3 decoctione
prunorꝝ. ⁊ fiat suppositoriũ. ⁊c̃. ¶ Passioꝰ. ordinat clyste
re catarticũ. ⁊c̃. post flõiam. ¶ Haly. dat aqua3 granato
ru3. ⁊c̃. ¶ Isac. sil̃r euat cum mãna prunis. ⁊c̃. ¶ De q̃r
to ꝑmis̃. dicit Auicẽ. ꝙ cibi sint ex lentibus cũ iuiubis ⁊
granatl ⁊ sumant̃. Et si timetur ex his ꝯstrictio frangat̃
cu3 prunis cucurbita. ⁊c̃. ¶ Fructus sint pira: mala gra-
nata. poma de seni: ⁊ olera. sicut endiuia acetosa: olus be-
nedictum. ⁊c̃. ¶ Passioꝰ. si status non longe est a die. 7º.
⁊ virtus sit valida que p̃t sufferre feb. impetu3 cum exili
dieta: a p̃nº curãdos scito. Si status longior: virtus mior:
nec sufficit: largior sit dieta: prope aute3 statum dieta sit
parcior. post statũ largior. Et q2 qete3 feb. non habet: eli-
gimus hora3: qua ꝯsueti sunt prandere: q̃uis añ matuti-
num qdam elegerint. Si post flõmnm feb. non declinat
die. 4º. si virtus est fortis fiat bal. tepidũ. ⁊c̃. q̃tu3 refice-
re delectauerint refice cu3 ouis sorbilibus: succo ptisane:
lactucis elixis sine condimento. ¶ In epigmaticis in d̃-
clinatione da escam: ⁊ vinũ leue aquatissimu3: cui si escã
leuas: nec aliter iuuas facis homotenũ. ¶ Quida3 dñt.
cibus sit lac amigđ. nebule mica panis ter lota cum zuc-
caro. ¶ Almã. regimen eius subtiliandũ. potus eius aq̃
frigida. ⁊c̃. ¶ Quida3 dicit. dieta sit panis: ⁊ aqua cucur
bite portulace: aer sit frigidus arte: lagena minutim ꝑfo
rata aqua plena suspendatur: vt aqua distillans infridet
aerem. substernantur pauimenta domus de folijs myr-
te. Cibꝰ sit mica panis lota. pruna ius or. portul̃. elixa. ma-
la granata: potus sit decoctio viol̃. ⁊ prunoru3. ¶ Haly.
post minutionẽ da granata: sequiniabin. pruna. ⁊c̃. in esta
te infridata. ¶ In die flõmie si virtus est fortis da lactu
cam. ⁊c̃. Si debilis ius pulli: aut franquilini. Mane scđõ
post flobothomia3 vide si morbus est peracutus: ⁊ ṽtus
fortis: eger abstineat q̃tũ põt cũ iulep. syⁱ granati. si d̃bil̃
aq̃ or. Et si morbꝰ nõ est adeo acutꝰ: ⁊ ṽtus fortis in p̃ncº
diei da aquã granaticũ zucº. aut iulep. deide duabus horl
aquã or. cũ zucº. Itẽ pꝰ q̃tuor horas segniabi cũ aq̃ fra
simplici: ⁊ sufficiat ei aq̃ granati: syꝰ de prunis: tamarĩdis
granatis: citonijs seie portulace. ⁊ zucº. Si calor est fortl
adde psiliũ: spodiũ. Si virtus est d̃bilis da aquã ebecbe
li. si non sufficit da ĩ fine diei biscoctũ cũ zucº. ⁊ aqua ro.
Et si hec non placent da oleum amigđ. cũ zucº. medulla
citrulli. Si vero mõbus durat ad. 7ᵐ. 11ᵐ. ⁊. 14ᵐ. da vt di
ctum est ante solis ortum aquã or. cu3 zucº. deinde post
q̃rta3 hora3 sequiniabin cu3 aqua frida: ⁊ cibo pauco re-
ficies. ⁊ cum mezaueris. ⁊c̃. ¶ Si virtus est debilis bina
sit refectio. Et si febris iterum longior: grossiori cibo re-
ficiatur. ¶ Alexan. dieta danda est que extenuet: ⁊ non
que impinguet: que humectat: ⁊ non calefaciat aqua er-
go frigida danda est. ¶ Diuisiones. post flobothomia3
ciba cũ medulla panis: ⁊ aqua granati muzi: ⁊ aqua agre
ste. deinde dimitte eum. ¶ Et ad vltimum fac exire san
guinem vsq3 ad sincopim. ⁊ post da aquam granati mu-
zi: ⁊ ciba cu3 aqua or. ⁊ rege regimine habentis causonẽ.
sed cum minori extinctione. Et si tardatur flobothomia:
da aquã fridã mł̃tã: dõec satiet̃: aut ĩfridet̃: ⁊ tremat. ⁊c̃.

¶ De qnto. dicit Ras. in diuiso. si feb. declinat per potū aq̄ frē multe sufficit. si non: itera donec declinet. ⁊ tūc rege regie fe. flāticē. Et hoc est regimen qd̄ ꝯfert in hac fe. Et ego iam expertus fui: ⁊ ꝓbaui ipsum ⁊ liberata ē ꝑ ipm gens plurima: que erat iuxta mortē timore magno. Nō ḡ sis piger dare in potu aquā frām: cū multa est necītas nec dimitte: nisi cū sinocha est ex apate stōi: vel epis: matricis: renū vesice dyafragmatis: pectoris: pulmonis. s3 i stō ⁊ epe: est timor maior est dimittendo dare aquā fra3: cū est valde necīa: q̄3 timor in ea que generat̄ ex malitia eius. Non ḡ dimitte dare qñ op3. ¶ Et signa ꝙ ē necīa valde est magna inflātio pulsatio: ⁊ tremor duobus: aut tribus diebus: ⁊ extinguētia non valent. ¶ Cu3 ḡ pulsat cor ⁊ sanguis bulit: tūc si non datur aq̄ frida subito dōec satietur supuenit sincopis paꝝ post: ⁊ scindunt̄ vene i pāniculis cerebri. q̄re sanguinē emittunt: ⁊ large emittitur sanguis ⁊ moriunt̄: ⁊ ꝑpe cū frangunt̄ artarie. Et si h̄ nō fiat strigitur anhelitus: ⁊ prefocatur subito: q̄re o3 vt vincatur malitia sumendi aquā frām hunc timorē magnū. q2 forte non fit ex ea: nisi debilitas feb. ⁊ prolōgatio ei9. ⁊ aduentus apatis durii in visceribus: ⁊ post flōiā ⁊ aquā fridam rege ꝟm residua3 caliditatē cū aqua granati: vel aq̄ or. vel sy9 ros. vel sy9 acetoso: vel troc. de ros. ¶ Serap. extinctio fit cū aqua salicis. ⁊c̄. ¶ Aui. fit infridatio cum aq̄ lentiū ⁊ lactuce in fridata: ⁊ sumere in potu aquā frām si nihil ꝓhibet: ⁊ forte sumit̄ in potu donec tremere faciat: q2 forte sanat. Et qñq3 mutat̄ ad flāticā: ⁊ curat̄ cū troc. de ros. ⁊ h̄ cura est q̄rūdā antiquoꝝ: ⁊ sequuti st̄ ea3 q̄dā modernoꝝ. ¶ Dare autē in potu aquā frida3 ē conferens cura. sed cū lenitate nāe: ⁊ melior hora est hora ebullitionis: ⁊ frequētie. pulsus cordis: ⁊ facere ꝙ esset ꝯtentus in fridatione: ⁊ dimittere flōiam ⁊ solonē addit i opilonē: ⁊ coartationē: q̄re addit̄ putredo: ⁊ calor. ¶ Alexan. si patiens videt̄ ledi. ⁊ putredinis signū est de hūore colico securi9 dabis aquā frām: ⁊ magis si videris egꝝ aquā desiderare. ¶ Attende ḡ. si cā fiat inflatio: aut duritia aut timor mali q̄buslibet locis. Si aūt aliq̄d tale apparuerit caue aquā fridam in potatione. ⁊c̄. ¶ Uia. op3 extinguere calorē: ⁊ acumen sanguis cū psilio: succo granatoꝝ: syrupo vio. ⁊ de prunis. ¶ Alman. in hac fe. ea: q̄ magis sanguinē reꝑmant sunt dāda. sic rob vue acerbe: ⁊ acetositas citri: ⁊ in potu aq̄ fra tribuat̄. ⁊ troc. de camphora. si o3. ¶ Sūt q̄dam fe. du' obuiam9. s. calitati feb. cū fridis ⁊ hūidis: ⁊ multitudini fumoꝝ cū apietibus poros. ¶ Et nota. ꝙ i q̄b9 nō possumus flōmare sola aqua fra curat qñ. q̄3 si viscera st̄ sana. ¶ Dicit q̄dā. cū ꝓhibet̄ minutio in fridantibus est vtendū. Tc̄. n. maxie o3 feruorem sanguinis mitigare cū succo granati. bonū est aquā fridam ieiuno dare: q2 calorē extinguit. Caueat tñ si sanguis est grossus indigestus: ⁊ si viscera ōbilia opilata: vl' apate: nisi sit apa vehemētis caliditatis. ⁊c̄. ¶ Passio9. si fe. grauis: ⁊ sitis magna: ⁊ aquā desiderat. ꝑ̄ ei negando cupiditatem bibendi incita. deinde aliqñ ꝑmitte: vt spe ꝑmissionis ardescat. ⁊ cū videris bibendi ardore3 habere: tunc vas lucidū aqua plenū limpida afferas donec satietur: sed aq̄ fontane eligenda: ⁊ in die cretica danda. ⁊c̄. ¶ Constā9. in pātegni. si mā sanguis sit acutissima ōm9 refrigeratiuū. sicut psiliū. ⁊c̄. ¶ Isac. timentes flōia3 calorem minuimus cū prunis aqua fra in ieiunio calorem extinguit: sed caue ne pectus ⁊ viscera sint infirma. quia tunc nocet: ⁊ multu3 frida nocent interius: q̄re materiā incrudant. Si apa sit tanti caloris: vt friditati aque valeat repugnare. damus aquā: ⁊ parū neganda est ēt aqua donec digestio appareat in vrina: si sanguis non est multum calidus negemus aqua3 fridam. ¶ De sexto. dicit Aui. sanguis ingrossatio fit cū rob iuiubaꝝ: ⁊ lētes ꝑpate cū aceto forti. ⁊ caue ne des ista mā grossa existēte. ⁊c̄. ¶ De 7°. dicit Aui. mūdificatio fit cū soluentib9 cōlam: ⁊ digerentibus hūorē crudū. q2 fortasse ipse est causa in putrefactione: ⁊ in fine. dent̄ troc. de cāphora. ⁊ ō spo. ⁊c̄. ¶ Haly. si morbi supfluūt reliquie in corpe subtiliatiōe indigentes detur aq̄ incube segniabi. h̄. n. ḡsos subtiliat ⁊ emittit: ⁊ meatibus epatis cōgruū est. vrina3 ꝓuocat. ⁊ sunt in eo ꝯ feb. reliquias vtilitates multe. ¶ Digestiua in mā colica. ⁊ in oi mā ex dictis patēt. ¶ De octauo. dicit Passio9. sinocha: ⁊ sinochus. ⁊ causon q̄uis habeant dissilitudinē: tñ sili modo curant̄. ¶ Alman. nō ē i eo aliq̄d de inflatiōe: que ē in causone. Sepe tñ mutat̄ in causon: nisi extinguat̄ i ꝑn°. ¶ De cura accītiū. dicit Uia. si vēter est stipticus eūa cū cassia fi. ⁊c̄. ¶ Haly. silr eūat: ⁊ si nā nō obedit fac clyster: vl' suppom. ¶ De dolore capitis Uia. appōat̄ ol3 ro. cū aceto. nares hūectent̄ cū oleo vio. pedes: ⁊ crura ponant̄ i aq̄ tepida: vbi camomilla. ⁊ viol. ⁊ filia sint cocte: ligent̄ crura cū mollib9 pānis. si dolor nō cessat pp h̄ tussi: vl' catarro nō exn̄te lac mulieris: vl' asine capiti ifūdat̄. lauet̄ cū aq̄ dco. or. ⁊ sternutatio fiat cū oleo vio. ¶ Sera. silr ordiat oleū ro. cū aceto: aut oleū de salicib9: ⁊ aq̄ ro. q2 ifridāt ⁊ refrenāt. ¶ Quidā. fomentet̄ frons cū tepida de coc. ro. ⁊c̄. ¶ Angustia: vel incensiōe supueniente da psiliū: succū granati. ⁊c̄. ¶ Constan9. i pāteg. fundat̄ caput in aq̄ dcoc. lactuce. ⁊c̄. Si fiat stupor: ⁊ oculos apire nō valeat: cessa a dicta aqua deco. super caput: ⁊ sufficiat pedes infundi aqua predicta: nutriatur cū granatis ⁊ pane loto. ¶ Serap. si fiat subeth. ⁊ non apiat oculos: nec loquat̄: non ponas sup caput ol3 nec empl'm cum farina or. sed embroca cū oleo ro. ⁊ aceto. ¶ Cōstā9. si ē stupor: nec oculos apire vl't calefiat caput cū aqua decoc. camomille: cētauree. ⁊ si vtus ē dbil'. ⁊ calor est fortis cū viol. ⁊ camomilla. Fiāt circa ifirmū dlectabiles sonit9 musicoꝝ vt aīa dlectet̄. ⁊ si patiēs stupore se verterit ad dextrū ⁊ sinistꝝ. ⁊ cū āgustia pessimū est: ⁊ mortis signū. Si fit cordis tremor. Constā9. fac emplastrū stō de sandal. cāphora: farina or. cinere fabaꝝ. ⁊c̄. In mansione sternamus frōdes fridas: ⁊ vasa ponātur aqua plena. sicut in causone dr̄. ¶ Si accidat flux9 sāguinis supfluus. dic̄ Uia9. fiat empl'm dcm̄ in cardiaca sup tempora. ¶ Constā. in pāteg. stringat̄ vt in causone stringitur. Dicit q̄dā. argilla distēpata cū aceto sup frontem: ⁊ tēpora ⁊ faciē ponat̄. ¶ Serap. si flux9 ē cretic9 suscipe cū gaudio. si minime curet̄ vt ca9 dr̄. ¶ Sera. si sit igeuido: tumor vētris qui sonat vt timpanū si pcutiat̄; vēter solut9: nec nō tumor quiescit. tūc scias. ꝙ morit̄: ⁊ proprie si variole virides exeunt: ⁊ ꝑpe late. ⁊ sudor fit multus. Si lingua fit sicca aspera: vel nigra: cū mucillagine semībis citonioꝝ. psily: ⁊ althee. ⁊ oleo cucurbite dulci. ⁊ suc. liniat̄ lingua. silr aq̄ citrulli: ⁊ ol'm viom. Si vo pus subuenit q̄3 lingua nigrescat. ⁊ signa causonis appareant regat̄ vt in causone dr̄. ¶ Haly. si lingua aspat̄: ⁊ nigrescit abstergat̄ pāno lineo ifuso in mucillagīe. psily. ⁊ olo amig. dulcis. ⁊ suc9 mūdo. Si sitis ē grauitas. dic̄ Haly. da psiliū: ol3 cucurbite. amigd. dlciū. iulep. aquā granati: ⁊ melonis indi. ¶ Dicit q̄dā. mucillago. de seie lini meli9 val3 pectore stricto. ¶ Cōstā9. i pāte. si vigilie fiāt sepe: lauet̄ cū aq̄ corticū. papaueris. lactu. viol. ⁊c̄. ¶ Cōstā9. si i stō ē pūctio ⁊ acumē. da succū cucumeri melonis palestini: ⁊ carnē eius. ¶ Sera. si st̄ vigilie fac empl'3 ō camola: corticc papaueris. lactu. mādragora. S3 h̄ ꝯfert qñ soda ē ex vapore calido ⁊ sicco. Si vo est ex fumo ḡsso hūido. tūc caue lac. ⁊ caput purga. quia multiplicatur tunc. ⁊ significatur sup hoc grauitate: ⁊ dolore: o3 ḡ euaporare cū aq̄

camomille tm. decoc. resoluat vapor ex resolone camole. Et si indiget embrocatione faciamus post vaporationem eius: et elongetur ab oleo. quando in capite e grauitas: aut subetb: quando ma retinetur iterius funde super manus aquam decoc. camomille: quod si sentit apud effusionem aq materiam descedere deorsum ad dorsum: vel spondiles: tunc ma quiescit. et si non sentit non gescit: quando ma adhuc e sursum. et ideo stringe manus et pedes: vt doleant: et testiculos et si ops. ¶ Dicit quidam capite raso buecter caput cum aqua decoc. lactuca et papaueris catarro: et stupore buetibus. Si accidit pectori costrictio: et inflatio pone sup stomachum emplm de cinere arudinum cum althea sandalis al. camphora cum aceto: et olus bndictum cum ro. sandal. etc. Et iaceat infirmus in domo fra: cum folijs salicis recetibus: et iterum cerotum ex oleo. etc. Et clystere ex aqua oleris bndicti: et mucillaginis psilij extinguit inflationem. Si tussis e antiqua feb. superueniente nouella. dicit Uia. iniubas viol. etc. nutriatur ptisana mica panis: si sanguis non e valde acutus: venter buectetur ab initio. etc. Si remanet in fine feb. incensio ops extinguere. etc. ¶ Cura variolarum ps per suum caplm. ¶ Constan. i pate. si fe. ex apate: vl erisipilla da succum solatri coctum despumatum cassiafi. etc. super apa pone sandal. ro. maluam. solatrum. etc. Et si non e calor fortis adde crocum. Sed si apa est de actione nae fm crisim pone dissolutiua. sicut menthe: maluam: camomillam: crocum. solatrum. ¶ Daly. si infirmus in quocumque membro doleat interiori non ops dare aquam or. aut cibum nisi dolore sedato. ¶ Dicit qda. si apa fiat corrosiuum superpone puluerem de sandal. et vtere refrigeratibus subtilis sube: dissolutiuis: attenuatiuis. ¶ De remedijs localibus aliq sunt dicta: et h sufficiant. ¶ De dubijs. dicit Aui. quod Gal. opinatus est quod non fit feb. sanguis a putredine sanguis. Na sanguis cum putrefit fit colera: et non est sanguis. fit g feb. colica: et non sanguinea. et fit causon vel tertiana: et ea curat illa cura. Sed iste sermo est ptrius Hyp. et veritati. Nam iste sermo: sanguis qn putrefit fit cola. duplr intelligit. s. sanguis qn putrefit fit cola post putredinem: vl sanguis qn putrefit fit tunc cola: sicut lignum cum cale fit fit cinis. Prima intetio corrupit. triplr. p cum sanguis putrefit subtile fit cola: et grossum melia. non g cum sanguis putrefit fit totus cola. 2°. qr illa cola post putredinem fit: et nra intentio est in dispone putredinis. 3°. qr non est nece quod fit a putrido: putridum esse. et si hoc esset. tunc esset melia silr putrida esset. g esset illic fe. melica. Scda itetio e medacium: qr putredo e in via corruptois: et putredo non hz tps et coversio sanguis in coleram non fit nisi in tpe. dui. n. sanguis putrefit cum ois motus fiat in tpe. adhuc stat sub forma sanguinis: et cum putredo accit sanguini et sanguis. sicut cum accidit flati fla est: et non fit colera: vl melia nisi puertat pus coplementum putredis. Ueritas g est sermo Hypoc. quod ex sanguis putredie fit fe. sanguinea. Ad hanc pdictionem dico. quod ex putredine sanguinis dum putrefit fit fe. sanguinea. et sic est itellectus dicentis quod ex sanguie putrido fit feb. de sanguine: sed post putrefactionem: et coplementum putredis: qr sanguis iam transiuit in aliam spem. s. coleram: et meliam: et sic de sanguine putrefacto fit feb. de sanguine: vel sanguinea. etc.

¶ De febre quartana. Cap. V.

De febre quartana. notanda sunt iz. pm. de noie et diffone. 2m. de spebus. 3m. de na et qualitate eius. et que sepius: et minus sepe accit. 4m. d causis: et a qbus causis sepius fit. 5m. d tpe cosistentie pors et qetis. 6m. de iuuameto: et eius nocumeto. s. qs egritudies curat: et qs iducit. 7m. qd tps est sibi priu et qre. 8m. de copone eius ad tertianam et qtidianam. 9m. de signis. 10m. de mo curatiois. 11m. de medicinis simp. et cpo. approximadis. 12m. e d qbusdam dubijs.

De primo

dicit qdaz. quod qrtana est fe. nalr longa ex huore melico gnata. et dr qrtana. qr de 4° in 4m diem affligit siue sit ptinua: siue interpollata: io dicit Aui. quod fe. qrtana noiat tetratbeos a tetbra qd est qtuor. ¶ Isac dicit tetbraceus. Sera. noiat ea feb. melancolicam.

De speciebus

dicit Uias. quod queda fit intra vasa: et noiat qrtana ptinua. et qda fit ex vasa. et dr qrtana iterpollata. ¶ Ite distinguitur qrtana va et nota: siue no vera.

De tertio

pmis. dicit Auic. quod qrtana est egritudo salua fm pls: et saluior qn no e ab apate splenis: aut alio. Na que est ex apate splenis multoties pducit ad ydropisim: et pnitie. et plm qrtana e pio dica: et minorat cursus qrtane ise pabilis. ¶ Daly. q ex cole fit putrefactioe qrtana vocat. licz vno die accendi tur: tribus qescat: io salubris est. Sed longa plirq: qr humor ex q fit e grssus tarde digonis: difficil dissolonis.

De causis

dic Aui. cae qrtane st q gnant melia: et putrefaciut ea. sed melia qda e ex sanguis: et qda est cinis huoz: et h est 4x. queda est cinis sanguis: qda cole: qda flatis: et qdam melie. Et dixerunt qdam quod qrtana non generat ex melia nali. qr no putrefit: qd falsum e: qr de ppetate ois huoris est: vt putrefiat quis rectificet in pparatione: et plm accit successione fe. putridar diuersar pp diuersitate huor: ex quor putredine gnantur: qui cum addunt: et non euant multiplicatur melia: et cum putrefit est qrtana et multoties fit successioe splenis: et cuz h fm pls non euat a dolore splenis: aut duritie eius. etc. ¶ Dicit quida. qrtana fit ex melia nali: et inali: et fit ex flate acetoso vel vitreo vel salso: et sanguine adusto. etc. Et breuiter dico. quod sic sunt ples flatis species qd pot aduri: sic multiplex est melia flatica: et mlte qrtane que fiunt ex ea. ¶ Silr de spebus cole. sanguis autez non distinguit per spes: sicut alibi dr. ¶ Causa pmitiua gnans meliam nalez est aer frigidus et siccus. Exercitium bal. cibi et potus exiccantes: cogitatio: tristitia: timor maxime multi tpis fm Hypo. in affor. Innalem meliaz faciunt aer calidus: et siccus adurens: et frigus freques: vel aer ineqlis modo calidus mo fridus. ¶ Causa exterius est cibi: et potus putribiles: vt fructus. etc. ¶ Ca ans complexionalis est pplo fra et sicca ex gnone vl acqsita ex regimine: vel ex pmutatioe etatis iuuentutis in paugmasticaz. ¶ Un Gal. i tegni. decidete vo sicca: et cala crisi i tpe paugmastice etatis in fram et siccam meliaz mutatur. ¶ Ca ans pponalis est opilo splenis. etc. huoralis e superflua melia ex regie: vl logis febribus derelicta. ¶ Ca piucta e putredo: vl fumus putridus q respirat ad cor.

De quinto

dic Auic. et qn no accit i ea error no addit supra annum: et qnqz durat. iz. anis: et qd e ifra eos. ¶ Daly. cola nigra fac fe. q die accenditur. duobus no: eo quod tarde adunat pp sui paucitate. difficile putrefit pp frm et siccum: celeris e euonis: qr mime viscosa. Accessio at in plimis. 24. extendit horis pp huoris grssitie: qr mime cito putrefit: et cum putruerit cito n dissoluit: qn lapidis et ferri silitudine gerit: in qbus ignis velocius negotopari: et cum fecerit non refrigerat velociter. Est et cuiuscumque accessionis tps aliqn minus: aliqn logius: tribus de cais. pa: qr viscosioris: grssioris: et fridioris huoris: accessio logior: sbtilioris vo paucioris: et calioris breuior. scda. qr si vtus e fortis breuior. si debilis longior. 3a e bitudo corporis. qr si rara: accessio breuior: si spissa longior.

Si vero oēs cāe breuitati iungant̄.tūc est breuior.si cāe lōgitudis iungant̄:tūc accessio longior valde. ¶Sera. pox⁹est.24.horaꝝ si pura est.ꝛ si miscet̄ cū cola citrina minorat̄ piodus. Lōgitudo āt piodi fit:qꝛ mā est grossa vel multa:vel virtus est debilis: vel cōpō spissa cutl.ꝛc. vel qꝛ hyems:ꝛ abbreuiat̄ pp cās ꝯpositas:ꝛ dimissio fe. ē.24.horaꝝ:ꝛ corp⁹ ē mūdū:qꝛ mā ē.sic cinis. Uera q̄rtana.dicit Uia.24.tꝫ horis intermittens:vel pmittens. 48.¶Quidā.24.tꝫ horis in labore.48.in vera qete.in horis melīe affligit.i.vltra nonā.¶Isac mouet̄.24.horis.qescit.48.Et in qete nihil mali sentit̄:qꝛ mā cōuersa est in cinerē:q̄re vñ nihil est hūidi qđ calorē ipediat: qꝛ humidū semp calorē custodit.Est.n.suū nutrimentū:qđ pꝫ.qꝛ ignis exterior ligna sicca cōburit:ꝛ in cinerē facit: sed in viridibus fumat:ꝛ in eis ꝯseruat̄.¶Scđm Gal.i lib.de creticis.sicut acuta sequit̄ motū lune.sic cronica: vt q̄rtana motū solis.sed motus solis terminat̄ in anno. vñ tanto tpe durare potest q̄rtana ƀm nām.plongatur aūt pp errores ad.12m.annū.imo plus ꝛ minus ƀꝫ q̄titatem erroris.¶Dicitquidaꝫ.q̄rtana.24.tꝫ horis ꝛ affligit.Interpolat.48.ꝯdicit.n.putredini vtraq3 q̄litate.s. friditate:ꝛ siccitate.Friditas.n.stringit hūiduꝫ.vnde nō facile vincit̄ a circūstanti:nec extrahit̄.siccitas.n.strigit. ꝛ ꝓhibet exhi:ꝛ non tm̄ interpolat.

De sexto

dicit Aui.ꝛ q̄rtana sana liberat ab egritudinibus malis melīcis:sic melīca.epilepsia.ꝛ securat a spasmo:qm̄ hūor faciens est siccus: ꝛ q̄ ex ea est longa pducit ad ydropisim.Immo dicit quidā. raro terminat̄ in bonū finē plenarie.¶Hypo.in affor.a q̄rtana habiti nō valde a spasmo apprehendunt̄:ꝛ si apprehendunt̄:ꝛ supueniat q̄rtana sedant̄.

De septimo

dicit Auic.ꝛ scias ꝙ autūnus inimicus est q̄rtane.Uñ Hypoc.in affor.autūno vero estiuoꝝ multa feb.q̄rtane: ꝛ errantes: ꝛ splenis.ꝛc.

De octauo

dicit Almā.q̄rtana cuꝫ accenditur valde calidior ē flātica:non tamen ad caloreꝫ peruenit tertiane.nec ē in ea tāta sitis: nec inflatio:nec estuatio:nec inquietudo.nec dolor capitis:nec alienatio.ꝛc.

De signis

Aui.ꝓ ponit signa cōia.deide sig^a cāꝝ:postea signa sumpta a pulsu vrīa:sudore:ꝛ siti.ꝛ dic̄ ꝙ icipit cū frigore puo in pmis.i.i pnc⁹egritudis.deide additur:post minorat̄ in statu:nec ē calor vehemens in ea: licꝫ sit maior q̄ in flātica.Cū difficultate aūt inflationis non multū in flāt̄.sicut ignis in lignis gsīis:ꝛ calor nō est in toto:sed cū opilōne pp grossitiē hūoris:ꝛest cū frigore ꝛ pauco dolore:q̄si frāgit ossa.ꝛest in ea stridor dentiuꝫ: non sic in flātica:ꝛ ducit illđ ad debilitatē visus:sed lenitur apō digōnē.¶Et sig^a sī cāe añtes plōgantes.s.feb.ꝛ malitia splenis:aut dolor:aut ꝯplo melīca:ꝛ for^a ꝛ tps: ꝛ cib⁹:ꝛ ꝯsuetudo:ꝛ silīa:ꝛ piodus.24.horaꝝ.¶Et tertiana estiua fit q̄rtana i hyeme.ꝛ fe.diuersa pmixta iordinata ꝯfirmat̄ in q̄rtanā.¶De signis cāꝝ.dicit si est ex flāte adusto.pox⁹est lōgus:frigus maior:sudor tardior maior vrīna gsīor:durities venaꝝ minor:ꝛ fit ƀꝫ plm̄ successione flātice.¶Si ex sanguine adusto pcedūt:signa sanguinis:ꝛ fe.eius:rubedo vrīe:ꝛ signa sī ꝯplo etas tps.ꝛc. ¶Si ex colera adusta pl'ius velocior:ꝛ spissior cū horripilatiōe:siti:sudore:ꝛ qn̄q3 est furor ira.ꝛc. Et signa sunt for⁹etas:ꝛ qꝛ succedit colīce:pl'ius ē dur⁹:firmior.dyastoles ieq̄lis:sistoles velocior ƀm ꝯm tertiane:ꝛ ē pulsus melior q̄ in flātica in puitate:ꝛ frequētia:sed sīlis in tarditate:ꝛ in pnc⁹pox^i fit tardior ꝛ spissior: ꝛ diuersitas ē maior diuersitate aliaꝝ.deinde fit magnus velox spissus.vrīna est alba in pn⁹declinans ad citrinā.deide diuersificatur: ꝛ apud declōne nigra ꝛ mūdificatio manifesta tpe temporis est signū cōpletū q̄rtane.Et signuꝫ digōnis ē leuitas tremoris:sudor in q̄rtana est m'ltus per cōpationē ad flāticaꝫ:ꝛ nō multus per cōpōnē ad alias: ꝛ sitis minor ē in hac feb.¶Haly.signa ex nālibus sunt cōplo fra ꝛ sicca melīca.melīa abundat:etas grandior:tps autūni:aer fridus ꝛ siccus.Ex nālibus cibus melīcus precedens.ꝛc. ¶Ex inālibus quedā precedūt vt varie feb.pcedentes: splenis durities:pñtia sunt:qꝛ principiū cū rigore grauitate:confractione:frigore forti in toto:pulsus tardus:singultuosus:rarus:varius:ꝛ in ascensu calor non acut⁹:vt tertiane pulsus velocior:spissior: q̄ in pn⁹ paroxismi.sed respectu tertiane paruus:rarus sitis est pauca: vrīna fetida indigesta:in declōne frigus minus q̄ in tertiana i hora finis pulsus tardus:rarus:varius vrīna diuersi colori ꝛ indigesta.Et si hoc tpe pl'ibus accidat:validius erit arguendū quartanaꝫ esse.¶Serap.pcessit erratica ledit̄ splen:nec attrahit sicut doꝫ.In dimissione corpus est mūdum:qꝛ mā est sicut cinis:pulsus in pn⁹ poxismi tardus iterfectus.In statu magnus ꝯsequutiu⁹.diuersus.magnitudo splenis:color liuidus:cutis sicca:ꝛ nigra.sterc⁹siccū ꝛ color est niger:minorat̄ sudor:ꝛ signant eā res nāles:ꝛ vīa melīca natura.etas me^a.cōplo frida ꝛ sicca.Et cibus qui gnāt melīam vt caro vaccina:pisces saliti:lentes:caules: caseus antiquus.ꝛc.¶Disiōes pulsus in pn⁹ valde dbilis.ita ꝙ si assidues hñtē h⁹ feb.non indiges alio signo. In nulla.n.non minoratur.sicut in hac.Et plm̄ fit in autumno:ꝛ hyeme in quo dñatur cola nigra:ꝛ hñtem splenem grossuꝫ: ꝛ calor est minor q̄ in tertiana:ꝛ causone.ꝛ calor ꝯtinue sanguinee est cū vaporositate. sicut est dispō vaporis cū aqua cala:ꝛ calor flātice diuersus.sicut est calor veniens ad manū retro reꝫ perforatā.ꝛ calor q̄rtane est mior:q̄ tertiane:sed siccitas ꝛ aspitas non est minor. ¶Dicit qdaꝫ.si ex nāli melīa frigus est maius ꝛ magis ledit.si de in āli ecōtrario est.s.calor minor.ꝛc. ¶Uia⁹. durities splenis:ꝛ dolor huic feb.ꝓpria sunt:ꝛ ē vt dictū est.¶Dicit qdam.si precessit feb.a qua corpus nō perfecte mundificat̄ in q̄rtanā transit in autumno.ꝛc.visus đbilitas pp vapores multos mixtos spūi visibili.¶Alm. incipit cum tremore forti adeo vt dentes ꝯcutere faciat. Iuncture ꝛ ossa dolent ac si super ea foret aliquid appēsuꝫ:quod ea grauaret ꝛ percuteret.Estq3 dispō tremoris sufficiens ad ipsam significandā.Non.n.est talis tremor in febribus alys:pulsus in pnci⁹ad mirabilē peruenit đbilitatem:ꝛ paruitatē:tarditatē ꝛ raritatem.ita ꝙ si quis reddetur pulsus naturalis non indiget alio signo:in cognoscendo quartanā.ꝛc.hic pulsus ē valde ꝯrius pulsui flātice.¶Quidam dñt.signa q̄rtane habent ordineꝫ: pmo fit ossitatio.2⁹ orripilatio.3⁹ rigor.deinde frigus frangitiuum ossium:ꝛ separatio iuncturarū.deide tremor. deide calor lentus:ad vltimuꝫ:vel paruus:vel nullus sudō. ¶Quartana vera seruat certa tempora afflictōis: vrīa post dicit paroxismi colorata:in alio palida:vel glauca ē. Et si materia est in stomacho:os acetosum scotomia.sed non vera non seruat certū tempus paroxismi.ꝛc. qꝛ nūc anticipat:nunc pponit.¶Si vero est ex flegmate vitreo ꝛ acetoso vrīna est sicut in vera quartana: hoc addito ꝙ si est ex flegmate vitreo apparet gleba humoris cū quibusdam mucillaginibus. ¶Si est ex flegmate salso:vl̄ sanguine adusto:vel melācolia naturali in die post accessionem:vrīna est rubea:vel subrubea.Et in alys citrina: vel subcitrina.¶Passionarius.fit ex febribus male curati idigesti.ꝛc.¶Isac.fit i eo:⁹etas est senect⁹ ē.25.anno vsq3 ad.49.Sicōplo ē calida ꝛ sicca vene āguste.ꝛc.

⁋ Et sic tertiana facit dolorē capitis: q̄tidiana dolorez stōi. q̄rtana dolorē splenis ⁊ duritiē. Uria ī pn°alba sub/
tilis aq̄sa in fine nigra. cā albedis friditas est mãe: ⁊ ĝssi/
ties. Cā claritatis ⁊ subtilitatis siccitas est mãe: ⁊ opil'o
pp grossitiez. sic feces vini ꝓhibent̄ exire pp grossitiem.
⁋ Cā nigredinis est: qꝛ mā digesta expellit̄ subal'r cū vri
na. verūtñ vrina est diuersa in hac fe. pp diuersitatē hūo/
ruz ex qb⁹ fit. Nā in tertiana colere subtiliatōe: ex grossa
q̄rtana efficit̄. Si vero sanguis corrūpit̄: nec splen plene
mūdat sanguinē sanguis per cōp⁹ mouet̄. ⁊c̄. ⁋ Flegma
vͦ magis est oib⁹ ꝯueniēs ad mutādū se in colerā nigrā:
q̄ ē ei sil'is ī friditate ⁊ ĝssitie. ⁊c̄. ⁋ Quidā dn̄t. ꝙ vtpl'z
post alias fe. incipit: ⁊ raro fit incipiendo. diuersificantur
signa ꝯm diuersitatē tpis q̄rtane: ⁊ ꝯm ꝙ est in pn°: aug/
mento: statu: vel declinatione: diuersificant̄ ꝫ diuersita/
tem hūoꝝ. ⁋ Signa sumunt̄ a forma corpis: ab exeun
tibus a corpore: ⁊ ab opōnib⁹. pox⁹ ī nō vͣa durat paucio/
ribus horis: ⁊ qescit pl'ibus. sed in vera pox⁹ lōgior: ⁊ qes
(minor. ⁊c̄.

De mō

curationis. notanda sūt. 5. pͫ. de cura cōi: p
regimē digōnē ⁊ euōnē: ꝯsumptionē: ⁊ ꝯfortationē. 2ͫ. ō
cura spāli: ꝯm spēs: ⁊ cās: ⁊ egritudis tēpa. ⁊ tēpa anni: 3ͫ
de sollicitudine hn̄da circa splenē. 4ͫ de ꝓhibitiōe a re/
bus maxie nociuis. 5ͫ. de cura accn̄tiuz. ⁋ De p. s. regie
per cibū. dic̄ Aui. regimē vsq3 ad tres septimanas sit sub/
tile: ꝑter ꝙ destruat vͭutē: ⁊ illud ē vt abstineat a carne:
⁊ vnctuosis. h aūt minorant mām: ⁊ abbreuiant spaciū:
⁊ ꝯfortant nām siue vͭutē cum piscibus puis: ouis sorbi
libus: ⁊ pullis: ⁊ cū puenit tp̄s in quo sequunt̄ in ea alzu/
humec ⁊ non minoratur egritudo: tunc ciba: ⁊ custodi vͬ/
tutem cū eo qȯ est fortius ex carnib⁹: gallinaꝝ pullorūz
arietis: hedoꝝ: ⁊ auium mollis carnis: ⁊ piscibus paruis.
Et cibus breuiter hn̄ti q̄rtanā ē aggregās q̄tuor ꝓpeta/
tes. pͣ vt nō sit crudus. imo resoluēs cruditatē quā facit
mel'ia. 2ͣ vt non sit ĝssus. imo subtiliās grossuz. 3ͣ. vt nō
sit ꝯstrictiuus: ꝫ soluens ventrē: ⁊ q̄rta est: vt sanguis ex
eo sit laudabilis. ⁊ qȯ est hꝫ vtpl'm est cal'm ⁊ hūidum: ⁊
dcm̄ est q̄to tpe cibet̄ an̄ pox.ͫ Et qn̄q3 oz cibare ī pox°
eius: sed rectius est vt veniat feb. vētre vacuo: vt nā oc/
cupet̄ tm̄ cum mā egritudis: ⁊ expellat eā: ⁊ vinū sit puꝝ
subtile. ⁋ Haly. pōit regimē qȯ tēpatū pōt esse. ⁊ dicit.
Cibus sit tēpat⁹ obediēs digōni: non grossus ne augeat̄
mā fe. nec sit subtilis: ne virtus debilitet̄. hec. n. fe. est de
longioribus: ⁊ status remot⁹. ⁊c̄. ⁋ Et in statu cibus sit
subtilis: sic ēt in oibus facies morbis: nec ēt oz vti bal. ni/
si cū declinatio icipit: qꝛ bal. hūores euāt subtiles. vnde
grossum relictū difficili⁹ digerit̄. ⁊ deamb'latio sit tenuis
fricatio leuis: ī q̄titate tēpata: vt poroꝝ dilatatio fiat: ex/
tenuet̄q3 mā. ⁊ h fiat donec signa maturitat' appareāt.
⁋ Opꝫ āt ī hac fe. vinū dare p⁹ hūoris digōnē. sitq3 non
vetus: nec nouū. paꝝ mixtū cū ad statū venerit. ⁊c̄. ⁋ Al
man. in dieb⁹ īterpolatiōis regimē applicet̄ de carnibus
pulloꝝ agnoꝝ ānualis: hedorū mēsurate edat: sed ante
sumat olera cū almuri: ⁊ oleo: ⁊ aquā cal'am super se fun/
dat. ⁊ in ea sedeat an̄q3 comedat. In bal. ponat̄ in q̄ tn̄ n̄
sudet: labores ⁊ vigilias min⁹ solito patiat̄. somni ⁊ qetis
augmēto vtat̄. vinū sit subtile: ⁊ valde tēpatū: soluat̄ ven
ter assidue p vnū diē anteq3 accessio veniat. ⁋ In die pa
roxismi nō ē cib⁹ dādus. alys vͦ diebus: q̄l'r nutriatur: ⁊
humectet̄ est pensandū. Ultra. 40. dies bal. ingrediat̄: ⁊
sudet in eo: non in die poxismi: vinū vetus ⁊ puꝝ bibat.
Et si sit estas cibi sint humectatiui. ⁋ Dicit qdam. dieta
sit panis recēs bene fermētatus: pulli: fasiani. pdices. bo
rago. bleta cū modico piperis. post. 25. vel. 30. dies come
dat carnes ānual' agni: aut pōcinā ānualē cū sinapi: ⁊ pi/
perata. vinū sit nō nimis forte: nec nimis aquatū. ⁋ In
die aūt accessionis: aut nihil: aut paꝝ comedat: vitent ci/
bos mel'icos in die poxismi: si dat̄ cib⁹ sit an̄ pox.ͫ 4. vel
5. horis. ⁋ In q̄rtana vͦ da carnes minoꝝ auiū. ī die qe
tis vinū bn̄ aquatū nullū: vl' paucū lōge an̄ horam acces
sionis. ⁊c̄. ⁋ Sera. cibus sit laudabilis: ⁊ qꝛ malitia hu/
moris est fra ⁊ sicca: cibus sit hūidus ⁊ calidus dissoluti/
uus: subtiliatiuus: leniens nām. ⁊ si nō lenitur fac clyste
re: ⁊ vtatur comestione ouoꝝ taratoꝝ: ⁊ sinapi non ꝫ se/
mitaz medicine: sed omni die vt subtiliet̄ ĝssitudo hūor'.
Et oi die fiat ablutio: ⁊ fricatio tēpata: vt rarificetur cut'
⁊ subtiliet̄ mā. Et ablutio etiaz administretur: sed sit suf/
ficientia super paucū: qꝛ si mā liquefit miscet̄ inuatiuuz
cū nocitiuo ⁊ corrūpit̄: ⁊ iteꝝ cū resoluat̄ subtile reliquū
difficile euātur: ⁊ iteꝝ res ĝssa cuz currit in meatib⁹ opi/
lat. ⁊ qn̄ appropiquat status admistramus regimē sub/
tiliatiuū ⁊ qetem. ⁋ Diuisiones. si fe. est tepida non sub/
tilies regimē: sed da cibos leues. sicut carnes arietū. ⁊ as/
sidua lenire vētrē cū aq̄ sicle ⁊ caulis. ⁊ da ficus infusas ī
aq̄ mellis. ius galli vetusti cocti cū aq̄ ⁊ sale pauco: poli/
podio. de quo sorbeat paꝝ an̄ cibū. ⁋ Uia⁹. abstineat a
cibo in die accessionis: nisi vͭus deficiat. deinde parū co/
medat: vinū bibat claꝝ subtile ī colore tēpatū. ⁋ De vo
latilibus comedat tenera: manducet ius cicerū cū bletis.
Caueat oia refrigerantia. post cibū sumat dyaciminum.
dyapipereon. dyamuscū. fe. cessante per tres hebdoma/
das nutriatur pullis pdicibus. fasianis. post dies q̄tuor
annualē agnuz comedat. ⁋ Isac caueat a. 4. reb⁹. pͣ est
res calida multū in pn°. ne ꝓpter hoc ꝯtinua generet̄: ⁊
vͭus deficiat non potens sufferre accn̄tium plixitatez. se
cūda est res frida ne mām cōgelet: ne sit cā prolixi ⁊ pes
simi morbi. 3ͣ est nimia diete subtilitas ⁊ abstinentia: ne
patiens ducat̄ ad ethicā: vel ptisim. q̄rta ne cōfundatur
corp⁹ cū farmacia: ⁊ maxie in pn°. sed studeat dare rē ma
turantē: ⁊ digerentē: abstineat a pullis galliaceis: starna
pdice p tres hebdomodas a pn°: ne vnctuositate carnis
augeatur fe. qꝛ vnctuosum in fe. est q̄si oleuz in lucerna.
⁋ Or si mā nō sit matura pillas tres hebdomodas ab/
stineat vsq3 ad. 40. dies. si vͭ⁹ patit̄. p⁹. 40. dies. accipiat
carnē: sed caueat viscosam pinguē multū. In die pox' ab/
stineat a cibo. In die qetis capiat ꝯsuetū cibū: sed nō ml'/
tum. ⁋ Caueat a fris ⁊ hūidis: potet vinū subtile in calo
re tēpatū: ⁊ comedat de carnibus auiū: que sunt tenere:
post cibū sumat dyaciminū. dyatriton. dyapipeon: absti
neat a pull' volatilib⁹ p tres hebdomodas: ⁊ pl's dōec mā
sit digesta. deide da agnū ānualē si vͭ⁹ pmittit. ⁊c̄. ⁋ Dic̄
qdā. in die pox': nec māducet duab⁹ horis an̄ pox.ͫ itret
tinā: ⁊ in ea accipiat tyriacā ⁊ exiens iungat renes. si vult
comedat trāsactis. 6. horis p⁹ pox.ͫ ⁋ Quidā dat iter ce
tera carnē assatā porcinā capriolos agrestes. boraginez.
feniculū: spagum. bruscū. ⁋ De leguminib⁹: far: frumen
tū: ⁊ bonū vinū. ⁋ Dic̄ qdā. dieta sit apitiua viaꝝ super/
fluitat': vt vrine stercoris sudoris: vt nā sit cōfortata ad
expellēdū mām cū iuenit vias aptas: ⁊ est sil'e si serpens
sit in domo: quē hō tangere non audet vt expellat: ꝫ ape
rit bene hostia domus vt exeat. ⁋ Quidā ois q̄rtanari⁹
caueat a grossis viscosis. vinū sit subtile mixtū non mul
tum calidū in die quietis. In die poxismi nihil cōedat. si
vͭus est fortis: ⁊ tolerat: alioquin comedat. 6. horis ante
pox.ͫ Et sit vinū paꝝ subtile actu calidūz. ⁋ Caueat ab
omni actu frido: ⁊ ab oi vnctuoso viscoso. bonū ē in pox°
ponere pedes in aq̄ cal'a. ⁋ Quidā dic̄. carnes porcinas
recētes: ⁊ paꝝ salsas. vinum bibat: sicut ꝯsueuit aroma/
ticum clarum. ⁋ In quartana nota comedat perdices
alaudas: ⁊ alia animalia volatilia campos habitantia.

¶ Passio⁹. dieta sit digestibil: q̃ nõ iflet: nec tẽdat stõ: sꝫ
que ventrẽ tẽpet ꝛ ꝓuocet. Et scito abstinenduꝫ a carne
põcina: capna: ꝛ ab oĩ qð digõnẽ grauat. Utat̃ cal'is ꝛ hũi
dis: caueat ab ira: ꝛ oĩb⁹ mel'icis. qꝛ nefas est augere ma-
lum malo: ꝛ a frigore ꝛ a stipticis: ꝛ frĩs hũidis. vinum sit
albũ: tenue: cal'm: vigore mediocri. aues da nõ aq̊sas. sꝫ q̃
sicciorẽ: ꝛ teneriorẽ hñt carnem: pisces digestibiles nihil
fluidũ hñtes: sed sicciores: carnib⁹: salsamẽtis q̊qꝫ ꝛ sina-
pi: ꝛ alys olerib⁹ digestiuis reb⁹ vtẽdũ. ¶ Da dieb⁹ iter se
ctis dyatriton pipeon. dyaciminũ. dyaspoliten. ꝛ sil'r pip
tritũ cũ aq̃. Deãbulatio ꝛ fricatio blãda. ꝛ si qd alið ẽ cõ
suetudis nõ penit⁹ auferendũ a lauacro: si põt abstineat
oĩno sine tedio sui vtens sola deambulatiõe ꝛ fricatione
multũ iuuat̃. ¶ De regĩe iteꝝ dico. q̃dam cũ qbusdã du
bys. in q̃rtana cõpetũt tẽpata cal'a: ꝛ multuꝫ hũida rõne
mãe: q̃ frĩa est ꝛ sicca: licꝫ rõne febris ꝯpetãt frĩa ꝛ hũida.
sic endiuia: lactuca: melones ꝛ ꝑsica. licꝫ lactuce nocẽt in
forti infridatiõe melones cũ forti ꝓuocatiõe ducente ad
grossitiẽ sanguĩs: ꝛ ꝑsica nocent. qꝛ putredineꝫ miscent.
¶ Sed ꝯ Aui. videt̃ ꝯcedere fructus. ¶ Haly. vero ꝓ-
hibet in estate a legumibus piscibus: lacte: fructibus: ꝛ q̃
vẽtositatẽ faciunt ꝑter vuas passas amigð. ꝛ pistachias.
¶ Dõm ꝙ fruct⁹ hũidi actu: ꝛ v̓tute ꝯferunt rõne hũidi-
tatis: qꝛ tẽpãt siccitatẽ mel'ie. ꝛ sic Auicẽ. concedit. sed no
cent: qꝛ putribiles vel fridi: vel nimis ꝓuocatiui. ¶ Sꝫ
Uia⁹. ꝯcedit diuretica dicens sumat medicinã diureticã
vt p̄ncipaliũ mẽbrorũ ꝯfortatiuã: mã. s. digesta: ꝛ p⁹. 40.
dies. ¶ Dõm ꝙ diuretica sunt duplicia. s. frĩa que cõstri
gunt sanguinẽ: nec eliquat ab eo subtile. sicut seꝝ a lacte:
ꝛ talia non digerunt mãꝫ. sed educunt potius cruditatẽ.
ꝛ alia sunt diuretica. s. calida subtiliatiua hũoris grossi: ꝛ
talia concedit Uia⁹. Et ex hoc pꝫ. qꝛ omnia euacuantia
hũores subtiles aquosos sunt nociua q̃rtane ꝛ diuretica
sunt hꝯ. quare. ꝛc̃. ¶ Dõm ꝙ euacuantia subtile sine inci
sione: ꝛ subtiliatione sunt nociua: sed cũ dissolutione vti-
lia maxime mã iam digesta. ¶ Et scias ſm Auic. ꝙ non
est malũ vti fridis ꝛ humidis vbi non timetur nocumẽ-
tum digestionis. Sil'r non est malũ vti acutis incisitiuis:
ꝛ salsis in p̄n° vbi non timetur augmentũ caliditatis. In
fine autẽ egritudis non est excusatio illius. Sed cũ melã
colia non sit viscosa non vr̃ cõpetere post icisiua. ¶ Di
co. ꝙ incisiua sumunt̃ ꝓ subtiliatiuis. Post cum in fine
materia sit digesta ꝛ incisiua digerant non vr̃ ꝙ in feb.
cõpetant incisiua. ¶ Dicendũ ꝙ intelligit in fine ita ꝙ
mã sit cõplete digesta: non qñ materia est multũ calida
ꝛ sicca. ¶ Propterea in q̃rtana ꝯpetunt tempate calida
ſm Aui. sed postea ordinat acuta que nocent: ꝛ qꝛ nimis
calida: ꝛ ẽt qꝛ sicca. ꝛ sil'r dõm de salsis. Nam qꝛ salsa acu
ta hũores adurunt non cõpetere vident̃. ¶ Dõm ꝙ hu
mor qui est mã q̃rtane est g̊ssus: nec̃ia sunt acuta: ꝛ subti
liatiua: que mãm subtilient: licꝫ ratõe caliditatis noceãt.
tñ qꝛ iuuamentũ maius est nocumẽto. vtiliter exhibẽt̃.
¶ Ex his pꝫ. ꝙ oĩa calida nimis: ꝛ oĩa sicca nocent ꝑ se:
ꝛ omnia frĩa ꝛ sicca. ¶ Conferunt aũt res cal'e cũ equali-
tate ꝛ hũiditate: valde facilis digestionis bona stõ: ꝛ hũo
ri vbi nec̃ia est digestio. Ubi autẽ non: frigida ꝛ humida
iuuant. Sicca vero nũq̃ꝫ ꝯferunt. qꝛ sicca: sed qꝛ abstersi-
ua ꝛ incisiua. ꝛc̃. ¶ Aer g̊ ordinet̃ calidus ꝛ hũidus: sil'r
ocium. qꝛ exercitiũ nocet: nisi aliqñ cum duritie splenis
vel epatis: sed tempatũ: ꝛ aliqñ cibũ. ¶ Unde Aui. cum
dicit abhorrendũ est exercitiũ ꝛ motus corporales ꝛ ani
males respicit ad feb. mãm siccã. ꝛ intelligit de exercitio
exiccatiuo. ꝛ non de tẽpato: qꝛ ipinguat. Et ẽt de simplici
loqt̃ q̃rtana ẽt cũ grossitie splenis: qꝛ exercitiũ tẽpatum
impinguat. ¶ Dicit Auic. in lib. de aialib⁹ oẽ aial impin-
guatur per moderatũ ꝛ delitiosum exercitiũ preter por-
cum qui impinguat̃ stare in loco. sed qꝛ omnes mot⁹ ani
males abhorrent non vr̃ cõueniẽs dcm̃ de gaudio ꝙ hu
mectat. imo ꝛ delicias paulo ante ordinauerat. Et dico.
qꝛ imediate prius ordinauerat delitias: credo ꝙ per mo
tus aiales non intelligat gaudiũ. ¶ Uel dõꝫ ꝙ gaudiũ
nimis intensum exiccat. ꝛ ẽt interficit. ¶ Omnes. n. ani-
me passiones exiccant imoderate. s. facte. somno, ꝛ quiete
sufficienter vtatur ꝛ fricatione: ꝛ deambulatione tẽpata.
¶ Serap. aũt vt mã cutis subtilietur: ꝛ rarificet̃: ꝛ aliq̃
fiat mundificatio ꝛ ablutio. si aũt multa sit nã: liquefit: ꝛ
miscetur: vt dictum est iuuatiuũ cũ nocitiuo: ꝛ corrũpit̃.
Et ẽt subtile resoluit̃: ꝛ grossuꝫ remanet qð opilat: si mo-
uetur ad meatus: ꝛ in vno loco status facit feb. fortioreꝫ:
ꝛ in pluribus locis diuisum plures facit feb. ¶ De digõ
ne ꝛ euõne: ꝛ de alys que sũt. ¶ De p̊ p̃missoꝝ. dicit Se
rap. si sanguis vincit in p̄n°. sed humor est cõpactus non
euetur: qꝛ fiet cõpactior. ¶ Euõ aũt fiat post digõnẽ cuꝫ
epithimo sticados: elleboro nigro: mirabol'. nigris: lapide
lazuli: sene agarico. Et si natura nõ soluitur p̄mo cũ leui.
deinde cum acuto clysteri. ¶ Diuisiones. si sit post fe. ca
lidas vrina est rubea spissa. ¶ Cura est flõia basilice ex
latere sinistro. deinde soluere ventrẽ multis vicib⁹ conti-
nuis: si nõ est cal'itas cũ syrupo acetoso epithimo: ꝛ aqua
casei infusionis epithimi: ꝛ cũ decoctione vel infusiõe mi
rabol'. nigroꝝ. Si est post feb. fl'aticaꝫ: aut ꝯmixtã fac. vo
mitum: post incisiua cũ eis in qbus non est multa calidi
tas: sicut sicla cũ pauco sinapi. syrupo acetoso ꝛ rafano. ꝛ
cũ antiquat̃ fe. ꝛ horripil'o minuatur qð sudare facit. sicut
cardamomũ: ꝛ medicamen de assa melius ꝛ citius: pone
corã ipso duo vasa de aqua bullita cũ camomilla. ꝛc̃. Et
coopi ipsum cũ pãnis hora ꝑoxismi: ꝛ horripil'onis: vt cale
fiat ꝛ sudet: ꝛ mitte in hac hora in bal. iter duos dies: aut
oĩ die: nisi in die ꝑoxismi: ꝛ itera flõmiã ꝛ sol'onẽ: si nõ vi-
deris plurimaꝫ diminutionẽ. ipsa. n. prolongat̃ ſꝫ h̓ regi-
men. ¶ Et in q̃rtana ꝯtinua ꝯfert flõmia basilice ꝓp̄e.
deinde saphene. deinde ꝓuocatio vrine: si sit pigre calidi
tatis. Et si sit in ore lenitas vel hũiditas plurima: ꝛ solu-
tio mel'ie: cum vero fuerit. d. ꝛ acciderit post feb. acutaꝫ.
¶ Aui. oẽs spẽs q̃rtane cõicant cum h̓ ꝙ in p̄nc° fiat mi
nutio: ꝛ ꝓprie si est sanguinea: ꝛ forte opꝫ vt ml'tũ euet̃ ð
sanguine: ꝛ qñqꝫ flõia est nec̃ia; qꝛ dilatat: ꝛ qꝛ educit cõ-
gruũ mel'ie. ꝛ qꝛ mouet hũores ad exteriora. ꝛ oꝫ ꝙ euõ
fiat in p̄n° ad alleuiandũ apud digõnem fiat: ꝛ sit post pa
roxismuꝫ per diẽ: ꝛ Haly. dicit. h̓ in die 2° ab accessione.
¶ Raẜ. v̓o in Alm̃. dicit. medicina q̊ꝫ mouẽs in sequẽti
post feb. laborẽ danda est. ¶ Aui. Et nõ oꝫ vt fiat ꝓuoca
tio in p̄mis cũ fortitudine. sed fiat mollificatio cũ positio
ne: vl' clysteri lẽitiuo: nõ cũ forti: nisi apð statũ. ꝛ sit me^na
i die ꝑox^i geleniabi: cũ aq̃ cal'a bis: aut ter i die. ꝛc̃. Uia⁹.
regat̃ ifirmus cũ digestibilib⁹ diureticis: vt cũ suc. scario
le: maratri: cũ oximelle: apoꝫiate: de radicib⁹ cũ sy° aceto-
so: ꝛ de absin. purget̃ mã cũ vomitu paulatim. incitet̃ su-
dor cũ camomilla: in p̄n° non purget̃ corp⁹ cũ v̓tuosis: sꝫ ĩ
decl'one: ꝛ cũ signis digõnis purgatio fiat cũ farmacia: ꝛ
clysteri ꝓprys. deide cũ troc̃. ð eupatorio. ꝛ aliqñ in fine
tyriacã: dyaciminũ: sꝫ h̓ sĩ cauẽda i estate: ꝛ cal'a regiõe: ꝛ
etate. ꝛc̃. In hyeme v̓o dãda: frĩa v̓o vitãda: qꝛ mã icruda
tur: ꝛ morbi ẽ cã. ¶ Dñt p̊ i statu ꝯ cãꝫ: 2° ꝯ egritudĩeꝫ.
3° ꝯ accña: qꝛ h̓ fe. ñ acumĩe: sꝫ lõgitudĩe iter fic̃: ꝛ v̓t⁹ sub-
cũbit. ¶ Egritudo. n. oĩs ſm Hal'. in cõmẽ. p^i ꝓnosti. vno
duoꝝ modoꝝ iterfic̃. s. acumĩe vel lõgitudĩe: sꝫ lõgitudo
est ꝑꝑ duritiẽ mãe: ꝛ frig⁹ eius. ꝛ iõ moderate cal'is: ꝛ hũi
dis instandũ: qꝛ solũ calida resoluunt subtile potius. ꝛc̃.
¶ Caue in p̄n° fortia digestiua: ꝛ purgantia ꝛ opiata. hec

enī mām cōpingunt.nisi sit pauca que pp opiata consu matur.vñ qdā.in pn°sumpta tyriaca de vna q̄rtana fec duas q̄rtanas:nec est purgādū:nisi visis signis digōnis que sunt anticipatio magna poxismoꝝ frig⁹ diminutuꝫ: caloris augmētū:vrine inspissatio.sed raro in hyeme ci to digerit.ꝛc.❡Caue et ventosa intus ꝛ extra.p qb⁹dā dum dyaciminū.ꝛc.❡Alman.si vrina est rubea ꝛ spissa corpus plenū minuatur basilica ꝙ si h nō viderī da me dicinā purgātē colām nigrā sequenti die p⁹poxm. In pn° poxismi vomitus pducet cū syrupo acetoso. In alys vo diebus euomat:ꝛ regimen amplieē.añ cibū fūdat aquā calam sup se:ꝛ balneeē.sed non sudet.ꝛ solo ventris assi due per vnū diē añ poxm fienda. Et si per h fe.nō minui tur vehementer euētur.ꝙ si in vltio faciū fuerit nō pma nebit feb.qñ feb.transit q̄rtū diē:cū alys dictis.da etiaꝫ dyatriton pipeon:ante horā dormiendi bal.itret:ꝛ sudet in eo:nō tñ i die poxismi:vinū vet⁹ꝛ purū bibat.❡Qui dā añ septimū piodū nō deē purgatio:nec medicia opia ta.deē non fortis:sꝫ sepe non semel.digeraē mā cū ꝫinꝫi. alexādrino:vel dyascene vel dyacalamēto.qḋ longo vsu sanat.imo succ⁹ei⁹in die poxismi cōfert.da oximel squil le post purgationē.3ᵃdie fiat stupha de camedreos ruta: folys lauri:saturegia exeūti deē tyriaca cū vino ḋcoctio nis gentiane:ꝛ camedreos.sequēti die si corp⁹ ē plectori cum flōia fiat:si nō vētosa sup renes: vel spatulas: omni die mane ꝛ sero detur dyasene simplex vel acutū cū lapi de laꝫuli:post c⁹vsum deē vinū decoctōis camedreos:qḋ longo vsu soluit.deñ opiata post q̄rtū poxm tñ melius ē post vleꝫ purgationē.5.dieb⁹añ horā pox.ꝛc.❡Quidā p⁹tertiā accessionē dāt oximel.post septimā mā digesta purgant cū solutiuo vomitiuo.post purgatōeꝫ da metri datū.bal.fiat cū policaria.ꝛc.fiat iunctio:deē opiata:ꝛ ele ctuaria ꝯfortatiua.❡Passio⁹.ñ flōma nisi sanguis abū det:ꝛ sanguinē inspice fluētē.si niger ē:ꝛ spissus secure au feres q̄tū putaueris ꝯuenire cāe ꝟtuti.etati ꝛ alys.si vo sit ruffus tenuis:ꝛ aq̄sus mox retine.ꝛ cū oꝫ tāgaē media na in brachio sinistro.❡De 3°:dicit Aui. obseruet stōus cū emplīs ꝯfortātibus.sic exigit dispō:ꝛ obseruenē splē. ꝛ epar:ne idurenē ꝛ apenē.Et in metica dic. si necīa ē re ctificatio stōi fiat cū inunctiōe:ꝛ epitimatib⁹.q̄ nō ptran seant ꝟtutē camomille.ꝛ absinthy.ꝛ melliloti.ꝛ silium. ❡Dicit Sera.oꝫ vt sis sollicit⁹de epe.ꝛ splene:qꝛ est cā adustionis:ꝛ inflatiōis.ꝛ de splene.qꝛ recipit feceꝫ ei⁹ qḋ aduriē.ꝛ sit sollicitudo in pnc⁹cū secaniabin.Et q̄nq̄ꝫ di geritur egritudo cū troč.℞.eupatoꝛy scolopēdrie.lacce añ.ꝛc.❡Cōstā⁹.i pāte.stude in ꝯfortatiōe epis:ꝛ splenis ne deficiāt.qꝛ epar sanguinē gñat:ꝛ splen mūdificat euꝫ: ꝙ si deficiat.ꝛ non purgat mixtū cū alys putridis ꝛ ipe putrefit.❡Haly.oꝫ in hac fe.curā hr̄e epis ꝛ splenis.qꝛ epar est gñatoꝛ.ꝛ splen loc⁹melie gñate:q̄ nisi purgeē fit opilō.❡De cura accñtiū.dicit Aui.si necīa est rectifica tio stōi fiat cū vnctiōe ꝛ epithiate.q̄ nō ptrāseāt ꝟtutē ca momille:ꝛ absin.ieiuniū ꝛ mūdificatō ꝛ vōit⁹.❡Quidā qñ fortis ē rigoꝛ ꝯferūt vomit⁹.inūctio spine cū oleo co stino:nardino de castoꝛeo:vel camonᵒ:thure.cera.ꝛc.ꝛ si est doloꝛ splenis iuuaē cū h medicamine:ꝛ soluiē leuiter ℞.scolopē.agarici.ꝛc.❡Duritiei splenis ꝯfert fricatio inunctio cū oleo de capparis:dyaltea butyro recenti.ꝛc. Si frigus est magnū fiat poti⁹de spōgia infusa i aq̄ ḋco ctiōis herbarū calarū:vl sacul⁹de milio ꝛ sale.ꝛc.❡De ii°.pmissoꝛū.s.de medicis vidēdū est.❡De medicis ari stot.est expta.ad q̄rtanā succ⁹ mediani:coꝛticis radicuꝫ sambuci q̄tū testa oui capit cū vino.ꝛ cimino.succ⁹came dreos potat⁹añ poxm. Uinū decoc. camedreos: ꝛ buglo. nō est melioꝛ medicina.Cauteriū in crure sinistro. vrina potata curat:puluis de ferrugine cuꝫ speb⁹.ꝛ ꝫuc⁹.betōi ca vltima ꝑm Dyas.tela aranea:ꝛ ipsa aranea sulphur tri tum bullitū in vino:ꝛ bibitū qñ nō est fe. Sāguis ḋ sub ala colūbi bibit⁹.mel.acetū.ꝛ pip mixta bibita. añ poxm. aq̄ decoc.pillosele sanat. Radix valeriane trita cū vino data:succus barbasi añ poxm potatus tñ calm:stercus co lumbinū calm. Dyacalamentū est ꝓpriū q̄rtane: succus apy bibitus in die poxismi.ypicon.serpillū. radix gētia ne.decoc.sene cū lapide laꝫuli.bacche.lauri. liberāt a q̄r tana sūpta mane:ꝛ meridie.gallia.q̄rtane.a ꝓpetate bal. cū iunipo in pn°pox.deide tyriaca.ꝛc.

❡De febre quottidiana. Cap. VI.

E febre quottidiana.notāda sūt iz.pm.de noīe.zm.de dif finitione.3m.de spēbus.4m.de causis.5m. quibus accit.6m.de nā h⁹ feb.7m. de cō paratione inter se: inter spēs:ꝛ inter tpa egritudis:ꝛ inter tpa pox⁹ꝛ quietis. 8m.ḋ terminatione ei⁹.9m.ad quā egritudinē mutaē.10m.de si gnis.11m.de cura.12m.de dubys.

De primo dicit Almā.ꝙ hec fe.que q̄tidie fit appellatur flātica.❡Haly.fe.qua putredo estuat flāte q̄tidiana noiaē.❡Et Uia.eā noiat q̄tidianā:ꝛ amphimerinā.❡Serap.i rub.noiat amphi merinā.❡Dicit quidam.q̄tidiana dr̄:qꝛ q̄tidie inadit:ꝛ amphimeria ab amphi:qḋ est circū:ꝛ meros ꝙ ē dies:eo ꝙ circūeūdo singulis diebus affligit.❡Auic.piodica dr̄ antuitatos:ꝛ ꝯtinua vocaē lactica.

De quotidiane diffōne.dicit qdā.q̄tidiana ē fe.ḋ flāte putrefacto.

De speciebus dicit Auic.ꝙ q̄dā ē poxismal: ꝛ q̄dā isepabilis.❡Uia.si flā putrefit itra vasa facit amphimerinā ꝯtinuam.si ex vasa interpolatā.❡Dicit quidā.ꝙ est ꝯtinua:ꝛ iterpolata.ꝛ vtraq̄ꝫ vera.ꝛ non vera.non vera multiplex ꝑm diuersi tatem causarum.

De causis dicit Uia⁹.ꝙ fit de putredie flātica chimi.ꝛ dñt ꝙ ē ex flāte putrido.❡Auic.Serap.Haly. ꝛ oēs distiguūt.qdā ꝙ cā ꝯiūcta est putredo: vel fumus putrid⁹q respirat ad coꝛ.❡Cā añs ꝯplonaē mala ꝯplo fra ꝛ hūida in toto:vl in viscerib⁹:vl in stō. hūoꝛal vt hu moꝛ flātic⁹apt⁹putrefieri.ꝓmitiua:vt aer frus:ꝛ hūidus: ges nimia:cib⁹flātic⁹:vel mlt⁹ idigestibilis.somnus bal. post cibū.Cā excitās est cibus:ꝛ pot⁹ putribilis.❡Isac dicit.ꝙ amphimerin⁹nasciē de flāte putrefacto.❡Aui. distiguit.ꝙ fit de flāte putrefacto vitreo:acetoso salso vl dulci.ꝛ qdā bis addūt flā nāle.❡Quidā dic.habet fieri de qualibet specie flegmatis.

De quinto pmiē.dic aui.ꝛ plꝫ qdē accit hūidis: ꝛ getī:ꝛ senib⁹:ꝛ ifantib⁹ ꝛ patiētib⁹ satietatē nauseatiuā:ꝛ exercitātib⁹:ꝛ balneātib⁹se sup re pletionē:ꝛ patiēti descēsum catarri ad stōꝫ:qꝛ putrefit ex eo.❡Raē.i diuisio.plm accit flāticis ꝛ mlierib⁹pueris:ꝛ eunuchis:ꝛ q assiduāt cibū:ꝛ regimē hūidū:ꝛ q mltū vtū tur hūidis fructib⁹.❡Alm.addit ꝛ eis q mltū cōedūt:ꝛ pax exercitanē:ꝛ i tpib⁹:ꝛ i regioib⁹ fris ꝛ hūidis:ꝛ hñti bus stōꝫ frꝫ:ꝛ hūidū:ꝛ acetose eructuātib⁹:vt qdā addit.

De sexto pmiē.dic Aui.ꝛ saluioꝛ ē illa q̄ ē modi coꝝ tēpoꝝ:ꝛ ꝓcipue mlti sudorī.sigt.n. sbtilitatē:ꝛ paucitatē māe:ꝛ cōpis raritatē.❡Sera.ꝛ oꝫ ꝙ scias.ꝙ h fe.ē lōga:ꝛ ñ sine vehenta:qm ipa ledit nām oi die.nec pmittit eā gesceē die itegro.ꝛ qm os stōi ēt ꝑm plm ē lesuꝫ.❡Haly.h fe.plixa ē cōltate molestia.lōga ē gq̄litie:ꝛ visco hūoꝛis.vñ nec maturaē:nec dissoluit ci to:molesta ē:qꝛ singul accēdiē dieb⁹:n⁹gesceē cōp⁹patiē.

¶ Alman. h feb. e lõga: et mansiua. et plerũq; morat mltis mensib^9. pter h est mala: et mortis suspitionẽ secũ habens. ¶ Dicit qdã. que breuiores poxismos hz: et pluris est sudoris: illa magis salua est: et breuior. q2 mã subtilis et pauca significat.

De septimo pmissorũ. dicit Aui. et minor horũ sui pncipij fm plm est. 18. horarũ dierũ et eius eradicatio in plibus est iter. 64. dies. ¶ Alman. iterpolatio eius in plibus fit in recessu diei: et iuxta noctem. sed qttidie inuadit in qua tps paroxismi plixi^9 e tpe interpolationis. ¶ Quidã quottidiana: ptinua horas. 18. hz in sũmo labore. et 6. i falsa qete. sed interpolata. 12. hz horas in sũmo labore. 6. hz in falsa qete. et 6. i va qete. ¶ Uia^9. amphimerina interpolat. 18. horis. et 6. dimittit. ¶ Quidã dicit. q iterpollate pox^9 durat. 18. horis: et 6. hz in qete: vel declinatione vera. In ptinua. 6. i fla.

De octauo pmissorũ. dicit Almã. neq; cũ sudore sepat pcipue in pmis dieb^9. sudõ eni si cũ ea fuerit erit paucus: et viscosus. et cũ feb. recessit vene non oino a diuersitate purificant: neq; corp^9 a neutralitate. Immo relige remãserũt in corpe qusq; alia venit accessio. ¶ Isac. patiens nõ sudat: aut modicũ sudat qd grossitudine et friditate mãe. veniente aũt morbo in vltimitate laboris: et signis nunciatiuis apparẽtib^9 crisi appropinquãte dissoluitur materia: et nimium sudare incipit infirmus. ¶ De ptinua. dicit Ras. i diuisio. et sudor fortasse nõ est in ea. nisi cũ totalr separatur: et oiq; paruz est q cũ sudore separet. Immo plm recedit hec feb. et flãtica piodica. et vtraq; qrtana: et ois feb. prolixa est sine crisi. imo cũ resolone alic^9 rei post rem aliquã: et aliqñ cum vomitu: et solutione ventris.

Diuisiones in qttidiana ptinua. si caput est dbile: et eger pati psuenit multotiẽs fit in eleuatione h^9 feb. birsem apa pectoris frm. deinde dic et multotiẽs puenit h feb. ad idropesim: et ppe yposarcã. ¶ Passio^9. nisi arte medicine succurras qttidiana vtit i macronosiã: et in longũ ptrahit: qd cũ fit: nectios qrtanarios facit. g succurrẽdũ ne ad tã malũ qrtane veniat. et c.

De signis dicit Isac. intelligit de re nãli: vt cõplexione etate. Nã plm accit fridis et hũidis: et in etate decrepita pp dfectũ nãlis caloris cib^9 non plene digerit: nec supfluitas expellit: et super oẽ corpus frm et humiduz: et in pueritia pp gulositatẽ. et iordiatõez. et silr in alijs hoi: et albis crassis: et non pilosis: et hũtibus poros angustos: et multã aquã fridam bibẽtib^9. et c. ¶ De re nãli: q2 vtplm fit in hyeme: aere fro: et hũido: et regiõe silr: et cõsueuit patiẽs vti quiete delectatõe. et c. De re ex nãm: q2 cum hec feb. fiat de putredine flãtica. oz vt in vnaq;q; accessione pcedat anteq; putrefiat mã nimis fridior: qsi glacies totũ refrigerãs vsq; ad extrema: et sic remanet hora vna qsi. ¶ Cũq; flã est putrefactũ incipit calefieri. et calor est diuturnius et formidolosus. q2 flã tarde digeritur: nec patiens sentit qñ iterpolat. et iõ nãz fatigat. vnde molesta est: et timorosam. ¶ Proprietates tñ inseparabiles sunt dolor stõi: et splenis: sed magl stõi. q2 flã est semp in ore stõi. et iõ patiens euomit flã et facies tumida: color est liuidus: os humiduz sine siti. vel in statu modica: nec est sitis. nisi pp calorẽ putrefacientẽ. sicut sitiũt qui pisces: aut melones comederunt. hec. n. cibaria si calorez in stõ inueniunt cito in eos puertitur: et sitim gñat. q2 nãlr conuertibiles sunt. Si calor vltimatur color fit citrinus: vrina ruffa in fine digesta rubea: et turbida. et c. ¶ Haly. ponit signa sumpta a nãlib^9 non nãlib^9. et extra nomẽ: tñ ponit tps anni pstitutionẽ et regionẽ. ¶ De nuõ nãlium cũ tũc Isac ponat in non nãlium. Et dico q illa 3ª imutant ratione aeris. q2 aer inqtũ cõponit est nãlis: inqtũ circũstat tñ res est non nãlis. inquãtũ miscet spiritibus: et eos et cũ eis cõp^9 alteratur potest dici res nõ naturalis. ¶ De rebus extra nãm dolor est oris stõi: et hũiditas in lingua: inflatio in lateribus: color alteratus sitis pauca et in ea horror. frigus graue in extremis: et diurnũ: calor in pn^o non apparet donec hũor subtilietur cũ calore: hũiditas: cũ hũiditate acumẽ: aliqñ non est sudor: aliquãdo paucus: accessio longa vt calor duret vsq; ad sequentẽ: pulsus minor q in qrtana: et multo crebrius: et puus: q2 flã frigiditate debilitat: et multitudine infirmat: et variat: frequens vt necitati satisfaciat. vrina tenuis ex opilone albedo ex frigiditate grossa: et turbida ex dissolutione opilationis: rubea ex putredine flãtis. et tunc pluribus accit hominibus. et c. ¶ Sed ex flãte salso in pn^o. est horror exacerbatio frigus: ex vitreo rigor. ex dulci nihil hor: que diximus. ¶ Et scias. q feb. rigores oĩuz in mulieribus a dorso incipe. in viris aũt a manuũ et pedũ extremitatibus. ¶ Continua hec dicta signa cõia. sed post diez non recedit: nec in ea rigor est: pulsus est varius valde: vrina ĩdigesta. nisi cũ finit: nec sudor. nisi cũ abyt. et c. ¶ Aui. si ex flãte vitreo: aut acetoso: est frigus magnum valde. sed in vitreo maius. et frigus paulatiz incipit i extremis donec fiant vt nix: nec subito calefiũt: nec fz gradationem ptinuã. sed cũ redit frigoris: et forte in pn^o. cũ frigore est rigor frigus pp illud qd non putruit: et horripilatio pp illud qd putruit. Et maius frigus et rigor sunt in piodis status: putredo aũt flãtis est putredo leuis: nec facit punctionẽ: aut rigorẽ: in via expulsionis: sed incipit cũ grauitate: et pfunditate somni. et qñq; in pmis pox^{is} ñ est frigus. et c. Et quãdoq; incipit cũ sincopi: et non fit sincopis. Et multotiens multiplicat sincopis pp debilitatẽ oris stomaci. et casum appetitus: et digõnis. et si est ex flegmate fit horripilo: non frigus magnũ. Si ex dulci vsq; ad plures piodos non est rigor nec frigus: nec horripilo. Et plures piodi flãtis incipiunt cum sincopi: et calor in pnc^o maior. deide minoratur. Et cã est. q2 putredo añcedit ad magis dulce et subtile. deinde ad grossius: et fridius et tactus caliditatis pmo sentitur debilis. deinde acuta: et est diuersa: q2 in vno loco asperitas: in alio lenitas: qsi caliditas cribelletur: flã enim. q2 viscosuz diuersimode patitur a calido. sicut omne viscosum disrũpitur in qbusdaz locis: et nõ in alijs. Et calor eius est minor: q vt inflamet et magnificet desideriũ aeris fridi. et aque fride. ¶ Calor in augmento: aliquãdo stat vna hora vel duabus. vnde vr q fit in statu. ¶ Silr est declinatiõe sunt stationes: et est multe opilationis pp multam hũiditatez: pauci sudoris pter viscositatez. et ppria significatio eius est paruitas sudoris: et priuatio eius. et sitis est minor. q in alijs. et i ea est inflatio latex: et color vt plũbi. vsq; ad statũ: et i statu non rubet vt in alijs: pulsus est puus: submersus dbilis: rarus pmo: in fine spissus. et frequẽtia: et puitas maior q in tertiana: et qrtana. et hoc est pp magnã puitatẽ. sz nõ est velocior pulsu qrtane. sed quãdoq; tardior. et quãdoq; similis. et est inequalis: et inordinatus. et c. et pulsus ẽ de signis certioribus. ¶ Et vrina pmo est alba subtilis pter opilationẽ et frigus. deinde fit rubea pter putredinem et pturbatur pter malitiam digõnis. et quandoq; alteratur dispositio eius vno tempore: quandoq; alba: quandoq; rubea. et c.

¶ Incipit tractatus de pestilentijs eiusdem domini Guilielmi Brixiensis.

¶ De pestilentia. Cap. I.

uia vt Ga. asseruit p̄ de ingenio sanitatis circa finē. docet nos nihil neglīgētie habere in ostēdēdo sanitatem ingenio: fruiq; cōplemēto. Cōsulendū est sup p̄nti pestilentia: que mō incipit currere in ptibus Italie maxime romaniole. Et licȝ alias diffusi⁹ scripserim in hȝ mā nūc breuiter ptransibo quatuor faciēdo. p̄ inuestigādo quot ꝛ que sint cāe: ꝛ quid sit pestilentia: ꝛ q̄ sint modi pestilētiales. 2° explicabo ꝯsiliū plenissimū obseruādū in hoc tpe. 3° rememorabor p modū pbleumatū dubia q̄dam. 4° explicabo ꝯsiliū curatiuū deo dante.

Propter primū sciēdū q̄ cū pestilētia sit plurimi nocumēti: imo mortis subito illatiua. Et h̄ nō venire pōt nisi mediāte q̄dam actiōe: ꝛ cuiuslibet actiōis sūt q̄tuor cāe. s. dispō patiētis: fortitudo agētis: ꝯtactus: ꝛ mora: p̄ dōm est de hȝ actiōe a pestilētia facta. ¶ Dico ḡ q̄ cā p̄maria ꝯcurrēs in actiōe pestilētie ē dispō patiētis: q2 act⁹ actiuoꝝ sūt in patiēte: ꝛ bn̄ dispositō. Ar. 2. de aia. ¶ Un̄ Gal. p̄ de dīfis febriū. ca. 5. de mō febris pestilētialis sic ait. ¶ Opȝ medicū hȝ meminisse semp in h̄ toto sermōe: q̄ nulla cāruȝ sine patiēte agere apta nata ē. ¶ Corpora autē disposita tali passiōi: vt ait Aui. p̄ᵃ. 4ⁱ. ca. p̄. 4. tractat⁹. i fine. sūt illa q̄ plurimo coytu vsa sūt ꝛ hn̄tia poros latos: ꝛ q̄ vsa sūt multa balneatiōe. Et vl'r q̄ sunt ꝯsilia q̄litati putrefactiōi aeris sunt corpa opilata ꝛ plena supfluitatib⁹: vt Ga. ait p̄ de fe. ca. 5. in pestilētia ificiēte corp⁹ hūanū ꝯl' merito corpa hūida exiccare ꝛ siccata ꝯseruare: ꝛ supfluitatib⁹ plena euāre: ꝛ poroꝝ opilationes apire. Et subdit paꝝ infra. Et si qs mūdanis laboribus: ac vita decori vtatur omnis impassibilis preseruabitur: q2 non est in eo dispositio mala. ¶ Secūda cā ꝯcurrēs in actiōe pestilētie ē fortitudo agentis: agēs. n. in hac actiōe est aer putrefactus: qui agens fortis dici pōt duplici de cā. p̄ q2 nobis tāq̄ passo determināte approximat vt agat. Naȝ tāgit nos imediate itus ꝛ ex. Intus p pulsus ꝛ anhelit⁹: ex q2 nos circūdat: vt ait Gal. s. de igenio sani. ¶ 3ᵃ cā. q2 i h̄ tpe inest ppetas aeri mala qua disponit ad corruptionē corpis hūani: q̄ ppetas n̄ solū q̄litatē aeris isequitur: sed subaȝ pncipalr. vt ait Auic. p̄ma 4ⁱ. ca. p̄. 4. tractat⁹. ¶ Et ē sciēdū q̄ agēs forte non agit solū in māṁ dispositā: imo agit illā prius disponendo: ꝛ demū post illius dispōnē formā inducēdo: vt testat phs. 4. phy. ꝛ ēt Ga. p̄ de interiorib⁹. exēplū de gutta cauāte lapidē. ¶ Ex qbus iferī q̄ hec febris pestilētialis occurrēs de p̄nti valde plus depēdet ex fortitudīe agentis q̄ ex dispōne patiētis. ¶ 4ᵃ cā. s. ꝯtactus occurrit necessario nobis approximāte aliqd de sui mala ppetate i nobis reliquit p viā oblationis: ꝛ h̄ d̄ dispōnib⁹ siue causis in actiōe pestilētiali ꝯcurrētibus. Sȝ q2 aer nālr hȝ ppietatē corruptā i se nō ꝯsueuit hr̄e videndū ē de causis ei⁹. ¶ Cause aūt corruptiōis aeris sunt res vl'es: siue remote ꝛ pticulares: siue ppinque: vt ait Aui. vbi. s̄. Uniuersales siue remote sūt dispōnes euenīetes ex formis celi: siue imaginib⁹ faciētib⁹ eē necessariū id cui⁹ aduēt⁹ a medico ignoraf: que dispōnes faciūt aerem putrescere ꝛ aquā: ꝛ ēt in visceribus terre: ꝛ h̄ maxīe ꝯtingūt ex fluxib⁹ solis ꝛ lune: ꝛ ꝯiūctiōe planetaꝝ maxīe saturni ꝛ martis cū stellis fixis: aut adunatiōe ipsoꝝ cū aliquo signo hūanoꝝ ꝛ ppietatū ppinauerint in domo vice aut reuolutiōe anni mūdani inducētis prauas tēpoꝝ ꝯstitutiōes p mutatoꝝ in eēntijs suis: ꝛ naturis: sic ē in anno futuro cū mars sicca. ix. in domo martis ꝛ saturni pcipiet in dīo cū luna: ꝛ venus ꝛ iupiter ēt stet male. ¶ Cāe v'o pticulares ꝛ ppinq̄ sunt vapores corrupti exn̄tes mixti cū aere vsq; ad ei⁹ minimas ptes q̄ vapores eleuati sunt de ppe aere exn̄te fetido: vel a lōge portati cū flatu vētoꝝ: sicut accidit qn̄ apiūtur cauerne: aut puteiq̄ diu steterūt clausi: vel qn̄ staret aer itercluslis: vel cuneatus in aliq̄ mansione: que postea apiref: vel qn̄ eēnt lacune aliq̄ putride aque: vel q2 res aliq̄ fuerūt posite in aq̄ que eā corrūpūt sicut linū vel canapa aspaltū: vel pp corpora mortuoꝝ nō sepulta: vl' in folijs: aut aliq̄s arbores malaꝝ ꝯplonū vt nux. fic⁹: possent ēt aliq̄ cāe sil'r pticulares assignari q̄s cā breuitatis omitto. ¶ Dicto d̄ p̄ma pte p̄mi capli: nūc dōm est de scōa. s. qd sit pestilētia. Et q2 pestilētia ē mutatio facta i aere sciēdū ē q̄ mutatio aeris duplex eē pōt. vna. s. in q̄litatib⁹ solū: alia. s. in suba. ¶ Prima ē cū aer. s. aliquā vel aliquas de p̄mis q̄litatib⁹. s. de caliditate: frigiditate: hūiditate: vel siccitate: cū nimio excessu disponitur adeo vt ide messes ꝛ gn̄atiōes: ꝛ vita corrūpaf. Et de hac nō ē sermo. ¶ Scōa ē mutatio i suba pp mixtionē vaporis corrupti ad minimas ptes ei⁹: vn̄ totū aggregatū d̄r corruptū. Et maxīe ppetate respcū generis hūani: ꝛ nō d̄r hec mutatio eē in suba: q2 solū fit in suba: ꝛ nō in q̄titate aeris: sȝ q2 nō ē cū excessu nimio in q̄litate per augmētū: vel diminutionē q̄litatis eius: licȝ ēt sit aliqualis mutatio q̄titatis: ꝛ h̄ est i⁹ de qua ē sermo ꝛ de q̄ colligi pōt ex dictis Aui. vbi. s̄. Et pōt sic diffiniri. ¶ Pestilētia ē putrefactio q̄ accidit aeri silis putrefactiōi aq̄ remollietis fetide. Ingrossaf. n. aer: ꝛ remollif istis vaporibus malis secū mixtis velut aq̄ cum qs imiserit ei linum ꝛ silia: sicut canapa ꝛc. ¶ Nūc restat dicere de tertia pte primi capituli. s. qui sint morbi pestilentiales. ¶ Dico q̄ morbi pestilentiales sunt duplices: particulares. scilicȝ ꝛ communes: particulares sunt qui particulariter eueniunt: ꝛ nō in eodem tpe multū: ꝛ tales eueniūt ex idebita administratiōe. 6. reꝝ nō nālīū: in q̄ hoīes differēter peccant: ꝛ sic poti⁹ sibi euenit q̄ alteri. Et h̄ ē qn̄ euenit carbūculus vel antrax: stāte optima dispōne aeris sibi: ꝛ n̄ multis. ¶ Cōis ē duplex. Nā qdā est ꝯsuet⁹ ꝛ cognatl' in vna ciuitate: vel loco: ꝛ d̄r endimicus siue endimialis q̄ ab itus eueniēs: ꝛ magis ē rōne loci: vel terre funduȝ: sic appet in aliqbus ciuitatib⁹ nefresis: in alijs botiuȝ i alijs vena medena: quā dicit Ga. 6. d̄ iteriorib⁹ se nō vidisse: ꝛ de talib⁹ morbis agif i libro de aere ꝛ aq̄: nec ē de p̄dicl sermo hic. ¶ Ali⁹ ē morb⁹ cōis pestilētialis. Et pprie d̄r epydimialis ab epy: qd est supra ꝛ diffinif sic ab Italya. ¶ Morb⁹ epydimialis ē multiplex ꝛ subit⁹. in eodē tēpore multitudini hoīuȝ eueniēs. ¶ Cōis d̄r: q2 i plurib⁹ locis euenit: d̄r etiā diffiⁿᶜ multiplex: q2 i tali epydiᵃ morbi videnf diuersi. Nā aliqn̄ sunt cū febre carbūculi: aliqn̄ dissinterie: aliqn̄ glandule: seu apata: aliqn̄ variole: aliquādo morbilli. D̄r subit⁹ ad d̄rīā endimial': qui paulatine euenit: reliqua ponuntur ad differētiam morbi puta pestilentialis: ꝛ de p̄mo capitulo principali.

¶ De obseruādo ꝯsilio tpe pestis. Ca. II.

Abito de p̄mo caplo pncipali hui⁹ tractatus: scȝ de cāis pestilētie: ꝛ de pestilentia ꝛ morbo pestilētiali: nūc restat dicere de 2°

scz de ɔsilio obseruādo. Et qꝛ istud ɔtinet duas ptes. vnā preuisiuā: ⁊ aliā curatiuā: pmo dicaz de puisiua. Curatiuam aūt dimitto in fine toti⁹ operis.

Circa pmū ē sciēdū qꝫ preuisio ē duplex in genere. pma est sex rez nō nāliū debita administratio. 2ª est qrūdā rez medicinaliū pximatio ordinata. ❡ Et est sciēdū pro euidentia hoꝝ modoruz de pēti: qꝫ video triplici mō mortē hoīs ɔficere. ❡ Prim⁹ ⁊ pncipalioꝛ ē per viā alteratiōis a mā venenosa inuadente mēbra pncipalia: sicut coꝛ cerebꝝ ⁊ epar: ⁊ isti sunt morientes cum signis pestilētie. s. inflatiōe: vel glandula i emūctorijs eoꝝ. Nā qñ ledit̄ coꝛ: signū ē sub assella: qñ cerebrum post aures: qñ epar in inguine dextro: qñ splen in inguine sinistro. ❡ Et iō v̄tutes expulsiue istoꝝ mēbꝛoꝝ pncipaliū pcepto nocumēto conātur expulsionē facere ad emūctoria loca ipsoꝝ. ❡ Ex quo seqt̄ qꝫ vbi mā multa expellit̄ ad emūctoria: si ē ex fortitudīe v̄tutis meli⁹ ē qꝫ si nō expellat multa: licz aliqñ ex multitudīe māe venenose magna pars veniat ad i⁹ loca emūctoria: ⁊ tūc malū. ❡ Signū distinctū qñ inflant̄ emūctoria a fortitudīe v̄tutis expulsiue ē: qꝛ febꝛis remittit̄: ⁊ v̄tus alleuiat̄ ex crescentia tumoris: sz qñ ē a mā sinthomatice mota ex crescētia tumoris febꝛis nō remittit̄: ⁊ v̄tus ɔtinue psternit̄: ⁊ veniūt ēt in alijs ptib⁹ coꝛpoꝛis carbūculi: ⁊ h̄ ē qñ ē magna putrefactio: ⁊ humoꝝ adustio ad itra coꝛp⁹: nā conat̄ expellere ad extra vbi meli⁹ pōt: ⁊ sic appēt carbūculi ignis psici ⁊ hō. Et illi pei⁹ indicāt: qui apparēt ppe pncipalia mēbꝛa: sic in pectoꝛe: qꝛ signū ē qꝫ tales hūoꝛes putrefacti: ⁊ adusti sunt ppe mēbꝛa pncipalia: quos nā expellere non pōt ad extrema. ❡ Scḋs modus mortis ē p viā suffocationis caloꝛis nālis facte ab hūido aquoso putrescibili: ⁊ certe nūc videmus: ēt vidimus hūiditates multas cōgregari in nr̄is coꝛpib⁹: ⁊ maxīe in capite: ex qb⁹ multa fiūt ⁊ facta sunt apata gule que squinātia appellat̄. Et ex eis moriunt̄ subito. Et ex eis fiūt catarri multi suffocātes subito: ⁊ sunt multe surditates: grauedies capitū calliginositates oculoꝝ: pigritie multe: paralesēs: apoplexie: epilepsie ⁊c. ❡ Tertius modus mortis iaz pfuit: ⁊ adhuc aliqd repit̄. s. qꝫ multi v̄mes gnāti ex prauis hūoꝛib⁹ p putredinē eoꝝ veniūt vsqꝫ ad supi⁹: ⁊ moꝛdēdo ibi faciūt lesionē: vn̄ sincopis irrecuperabilis euenit. Et aliqñ tū pp doloꝛē: tū pp fumos venenosos eleuatos ab eis: corrūpētes ⁊ eleuātes spūs in eo: ac resoluētes: ⁊ inde moꝛs seqt̄: nisi subito succurrat̄ cū iterficiētib⁹ vermes: ⁊ extra educētib⁹ eos. ❡ His aūt modis mortis: ⁊ alijs ɔtigentib⁹ q adistos reducūtur resisti pōt p actū puisiuū ⁊ curatiuū: de qb⁹ seriose ē dōm. ❡ Et p̄ de puisiuo. Et p̄ de administratiōe. 6. rez nō nāliū a qbus sanitas tota dependet: vt tertio tegni. q̄ sunt aer: cibus ⁊ pot⁹: somnus ⁊ vigilia: motus ⁊ quies: inanitio ⁊ repletio: ⁊ aīe accidentia.

❡ De rebus nō nālibus: ⁊ pmo de aere. Cap. III.

Incipiendo ergo ab aere sit pma regula. qꝫ quotienscūqꝫ aer sic inficit̄: ⁊ epydimia icipit apparere: qlibꝫ se subito absentare dꝫ: ⁊ transferre se ad aerē vbi nō ē: nec fuerit tpe ppiquo: sed lōgiquo valde. ❡ Un̄ sciēdū ē qꝫ melius ē ire ad aerē vbi nōduz fuit: qꝫ ad aerē vbi fuit: ⁊ maxīe de ppinquo: qꝛ aliqñ remanent certe reliqe post epydimiā: ⁊ velut fermētū ificiūt illos: q ad eūdē aerē se trāsferūt. ❡ Et qꝛ qlibꝫ nō pōt se ppe ab aere absentare: iō puidēdū ē circa ei⁹ rectificationē: ⁊ dico qꝫ dꝫ q̄m pt pcurare aerl exiccationē cū ignib⁹ i domibus habitātiū factis: cuꝫ suffumigatiōib⁹: ⁊ sit ignis ex lignis quercinis: ⁊ bn̄ siccis: ⁊ lignis odoꝛiferis: ⁊ fiāt suffumigatiōes tpe frido maxīe ex mastice: myrrha: thure: et terbētina: cipis: lauro. iunipo: sgnanto. roꝛe marino. acoris. ⁊c. In tpe v̄o calō ex sandal: coꝛticib⁹ gnatoꝝ: mirra: tamarisco: ⁊ aspgant̄ pietes dom⁹: seu camere aceto vini odoꝛiferi: ⁊ aq̄ roſ. Et in manu poꝛtet̄ ēt aliqd odoꝛifeꝝ: qꝫ sit tpe calō spōgia ifusa i aq̄ ro. ⁊ aceto mixtis. in frovo ⁊ calō pt poꝛtari h̄ pomū. ℞. laudani. ʒ. i. been albi ⁊ rubei. rosaꝝ ru. añ. ʒ. s. stoꝛacl liqde. ʒ. ij. mirte. folioꝝ mētegaꝝ. añ. ʒ. i. s. sandal al. ⁊ rub. añ. ʒ. i. cāphoꝛe: al's ambꝛa: musci. añ. ℈. ij. ɔficiant̄ cū aq̄ ro. ⁊ succo buglo. ⁊ mellisse ⁊ fiat pomū. Si v̄o sit paup poꝛtet herbas odoꝛiferas: sic maioꝛana: menta: rosmarinus. ⁊c.

❡ De cibo ⁊ potu. Cap. IIII.

De cibo ⁊ p̄ d̄ pane sit panis recēs vni⁹ diei: vl' duoꝝ vl' trium ad pl's nō tñ cal's: d̄ frumēto bn̄ mūdo: bone messis vl' spelta mūda a coꝛtice ɔstructo cū aliquātulo seie anisi: ⁊ sale. ⁊ sit de pasta bn̄ fermētata. sit etiam bene ⁊ temperate coctus.

❡ De potu. Cap. V.

Potus ei⁹ sit vinū claꝝ ⁊ politū mediocris sapoꝛis: seu pōtici: nō rubeū: nec fumosum ne nimis calefiat: nec nimis puum. Poti⁹ eligat̄ antiquū qꝫ nouū: qꝛ magis exiccat: ēt qꝛ nociuū: nisi sit digestū cōplete: in se hꝫ aq̄ sitatē: qua nō d̄termiate pmixta sicco termiatoꝛio: q̄ de facili putrefit: lipheꝛ vinū aq̄ cocta refrigerata iuxta cōsuetudinē suā: ⁊ pl's appōat de aq̄ i estate: qꝫ i hyeme: ⁊ pportionet potū cibo. Bibere āt aliqñ i mane paꝝ d̄ bono vino ē vtile cū augeat caloꝛē nālē spūs mltiplicādo: ⁊ supfluitates exiccādo. ❡ De aq̄ eligat̄ aq̄ decurrēs sup locl mūdis: aut. lapidosis: aut boni fōtl q̄ sit subtil' leuis: pura coloꝛe: sapoꝛe: odoꝛ. vl' saltē d̄cliet ei⁹ sapō ad dlcedīez.

❡ De carnibus. Cap. VI.

Carnes volatiliū vt pulloꝝ galliaꝝ caponū iuuenū: q̄ reclusi fuerit i stabulo: nec sint nimis pigues: qꝛ repleti sūt malis supfluitatib⁹: pdicū: coturnicū: fasianoruꝫ. ⁊ oiuꝫ auiū puaꝝ nō paludosis locis hītantiū: ⁊ hūida. imo mūda loca: ⁊ ēt sicca: ⁊ loca pratina. ❡ De q̄drupedib⁹ sint ēt carnes siluestres: poti⁹ qꝫ domestice. sic capꝛioline: lepoꝛine: gazaline: ⁊ aliqñ poꝛcine siluestres. domestice sint edine: vituline: castrati aīal': vitet carnes poꝛcias maxīe i hyeme: sꝫ i estate aliqñ pt vti: ⁊ sſ meliores carnes elixate: qꝫ assate. qꝛ facili⁹ digerunt̄. ⁊ qꝛ oē assuꝫ ceterl pib⁹ hūidi⁹ ē elixo via nutricatiōis: qꝛ pl's retiet̄ de hūido aq̄so: qꝫ i elixo: licꝫ cōiter reputet̄ bonū ⁊ malū.

❡ De saporibus. Cap. VII.

Sapores cū carnib⁹ sint ex succl limonū: arācioꝝ: granatoꝝ mixtl cū istl aromatib⁹. ℞. cinamomi opti ⁊ electi. ʒ. s. macl. ʒ. ij. i. gaꝝ. añ. ʒ. i. s. coralloꝝ ru. ℈. s. been albi. ⁊ ru. añ. ℈. ij. cardāomi. ℈. i. s. croci. ℈. s. zuc⁹. ad pōd⁹ oiuꝫ. ⁊ fiat pluis s̄btilissim⁹ cribellat⁹ cū suc⁹ vue ru. Et tpe frō sit ei⁹ vsus i maioꝛi q̄ᵗᶦᵗᵉ qꝫ in tpe calō. ❡ Et scias. qꝫ isti fruct⁹. sic arācij: limōes: cedri granata muza: ⁊ acetosa: ⁊ silia mltū valēt i epidia: iō eoꝝ vsus cū alijs cibis: ēt sine alijs vtil' ē ēt si ñ sit i coꝛpe dispō q̄ ꝓhibeat. sic s̄ritas stōi. ⁊ silia. ❡ Acetū mltū laudo tpe frō q̄cūqꝫ mō sumat̄. nisi sit aliqd phibēs. sic ē strictura anhelitus sensibilitas magna oꝛe stōi: passio calculosa: i q̄ opꝫ stare vias vrinales aptas: ⁊ cū eo pn̄t fieri sapoꝛes ⁊ carnes pn̄ti eo d̄cog: ⁊ optimū esset.

❡ De ferculis. Cap. VIII.

Fercula sint de milio: panico: spelta: ⁊ lentib⁹ abiecta pª aq̄: ⁊ brode.

to facto cũ ouo aliquãtulũ aceti: ꝛ pane cocto cuꝫ brodio ciceroꝝ ru. cũ radici anisi. ꝛ feni. ꝛ apy: ꝛ dimittãt̃ herbe: ꝛ cibaria de pasta ac ẽt oĩa legumina p̃ter cicera: quoꝛuꝫ brodium tantum valet.

¶ De capparis. Cap. IX.

Cappari cõditi cũ aceto mltũ valẽt in p̃n°cõ estiõis: ꝛ sit cũ eis aliqd de aromatib° p̃dcis: ꝛ maxie tpe hyemali. Uitent̃ acrumia oĩa p̃ter cepe ð q̃ cũ aceto aliqñ modicũ sumat. qꝛ gñat hũoꝛẽ coꝛrodẽtem venena: vt ait Aui. 2°. cañ. ꝛ sit h̃ raro: aut ẽt vtẽdũ ẽ ipsis. 4ᵒʳ herbis. isopo. ruta. scabiosa. boꝛagie. añ cibũ mane ꝛ sero. qñcũ ꝙ placuerit cũ aceto: ꝛ sine aceto. ꝛ añ cibum: 2° folioꝛuꝫ rute nuõ. 30ᵃ. fic°. y. siccas cũ vna nuce añ cibuꝫ sũme valet. Nã p̃petatẽ hꝫ singularẽ in hac peste.

¶ De ouis. Cap. X.

Oua gallinaꝝ valẽt abiecto albumĩe: q̃ soꝛbilia sint decocta cũ modico aceti: vl' aq̃ recẽti: aut ad p̃uas: aut cinerẽ calꝫ: ꝛ oua p̃dicũ: ꝛ etiã oua coturnicum.

¶ De piscibus. Cap. XI.

Pisces vitãdi sũt: ꝛ q̃ sũt magnaꝝ squãmaruꝫ maxie: ꝛ ãguilla. p̃t qs vti alñ piscib° puis petrosis fluuialib°: ꝛ marinis taliter p̃pat: ꝙ erũt modici nocumẽti. Debẽt aũt sic p̃pari. p̃ squãment̃: ꝛ eleuent̃ viscera: postea cõq̃sent̃ cũ sale aceto: ꝛ aneto: p° modũ assent̃: vl' elixent̃. Et abstinẽdũ oĩo a frixis cũ oleo: ꝛ comedant̃ cũ arõatib° p̃dcis ꝯtinue. In hyeme vo sint aromata i maioꝛi q̃ꝫ tᵉ: q̃ꝫ i estate: ꝛ alys tpib°: cũ p̃dcis piscib° bibat̃ bonũ vinũ: ꝛ potẽs: ꝛ postea comedant̃ nuces: ꝛ auelane. ꝛ amigð. dulces.

¶ De lacte. Cap. XII.

Lac vitãdũ est. sed post cibũ p̃ot vti modico casei ꝛ ꝯfert ad digõnẽ stõi: ꝛ alioꝛũ membꝛoꝝ nutricationis.

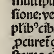
¶ De fructibus. Cap. XIII.

Cauendũ est penit°a fructib°. qs tñ p̃t vti passis: ꝛ amig. ſꝫ loco fructuũ vtat̃ coclearivno coꝛiãdroꝝ p̃patoꝝ confectoꝝ: vel nõ ꝯfectoꝝ post pastũ. ꝛ h̃ ẽ medicina solẽnis: q̃ nullo tpe dꝫ amitti: qꝛ magni ẽ p̃ficui: vt ait Aui. 2°. cañ. ꝛ aly trac. de simplicib°.

¶ De inanitione ꝛ repletione. Cap. XIIII.

Nunc est dõm de 3ᵃ. re nõ nãli. s. de inanitione ꝛ replõne. ¶ Dico g̃ ꝙ null° repleat se cibo ꝛ potu vſq ad saturitatẽ. ſꝫ vtẽdum ẽ minoratiõe cibi ꝛ pot° reᵘ ei°: qð ꝯsneuit assumi alys tpib°. qꝛ ex mltõ cibo: ꝛ potu multiplicant̃ sup̃fluitates: ꝛ q̃libet stet ꝯtẽt° vna ibandisione: vel cibo q̃si sili: ꝛ nõ diuerso: ꝙ si ꝯtigat aliq̃nẽ de plib° cibis assumere sp̃ p̃ponant̃ q̃ sũt faciliozis digõnis: ꝛ p̃curet̃ ꝙ vẽter sit fluxibilis. ꝛ si a nã nõ ẽ p̃curet̃ cũ clysterys cõib°: ꝛ suppositoꝛys. ꝛ stent vie vꝛiales bñ apte fricãdo totum coꝛp° cuꝫ pãnis in mane ieiuno stomaco. ¶ Itẽ expurget cerebrũ p nares ꝛ pallatũ. ꝛ euẽt̃ coꝛp° ab oĩb° sup̃fluitatib° q̃tũ est poẽ. Flõment̃ coꝛpa in qb° sanguis abũdat i q̃ꝫ tᵉ: vl' peccat i q̃liᵗᵉ. sic coꝛpa sanguinea: q̃ maxie iter alia coꝛpa sũt disposita ificĩ: ac ẽt iuuenes cõiter flõari ðbẽt: nisi ðclinarẽt mltũ ad aliã ꝯplõnẽ: ꝛ oĩb° deductis flõia valꝫ tpe isto. ꝛ sit pauca. p vice. ꝛ sepe fiat. ¶ Itẽ excitet̃ coꝛp° cũ euõne p farmacũ i. q̃ ẽ maliᵃ alioꝛuꝫ hũoꝝ a sanguie: q̃ eos respiciat. Nã vtplm̃ coꝛpa repleta sũt alys hũoꝛib°a sanguie p̃p vitã ioꝛdiatã: q̃ tpe hodierno ducit̃. iõ vt i plib° ꝯpetit euõ. ¶ Sed si foꝛẽt aliq̃ coꝛpa q̃ oꝛdiate: ꝛ regul'r viuerẽt. ꝛ in se nõ hẽrẽt alteranem ꝛ eẽnt sui actus nãles fm nãm nõ debẽt euari: nec flobotomari cum aliqua foꝛti medicina: sed sufficeret solũ regimẽ p̃uisiuũ iferi° describendũ in scða pte h° ꝛc.

¶ De somno. Cap. XV.

Cauenduꝫ est a multo somno sp̃aliter diurno: ꝛ post p̃ꝛãdiũ statim nõ ẽ doꝛmiẽdũ: nisi cõpleta: vel saltẽ mediata digõne p̃ma: ꝛ nõ ẽ doꝛmiẽdũ supine: ſꝫ p̃mo in latere dextro paꝝ. scðo in sinistro: ꝛ multum. tertio reuertat̃ in supino: ꝛ vltimo super dextro.

¶ De exercitio. Cap. XVI.

Precauenduꝫ est ab exercitio tempoꝛe pestilẽtie in aere discoopto: qꝛ plus attrahit de aere ifecto: ſꝫ sit exercitium in aere recluso aliqual'r habitationis sue domus stõ ieiuno. ¶ Et plus laudat̃ qnies q̃ꝫ exercitiũ tẽpoꝛe epydimie: sed añ euẽtu° epydimie exercitiũ optimũ est in aere discoopto: ꝛ plus valet q̃ꝫ qes.

¶ De accñtib° aĩe. Cap. XVII.

Precauẽduꝫ est ab ira: tristitia: timoꝛe: sollicitudine cogitatione: imo gaudeat: ꝛ letetur cũ melodys sonitibus delectantibus animam: ꝛ confoꝛtãtibus spiritus ꝛ similibus.

¶ De regimine coytus. Ca. XVIII.

Certe hoc nõ est freq̃tãdũ ſꝫ est fuãda castitas: saltem meli° ꝯsueto: ꝛ p̃ro tãto nõ dꝫ qs isto tpe cõsumere seu adimplere nonũ m̃rimoniuꝫ: ꝛ si nõ minuit̃ coyt° p̃p ꝯsuetudinẽ: saltẽ minuat̃ aliqual'r. Fallit h̃ regula in inuentione pulchꝛe puelle: ꝛ recentis cũ sit coꝛdialis: ꝛ gaudiosa: ꝛ tunc seq̃nestrentur omnes regule.

¶ De cõuersatione. Cap. XIX.

Fugiende sunt cõuersatiões pollute q̃ꝫ plus possibile ẽ: ne fiat p̃mixtio in anhelitib° ꝛ ꝯfusio: qꝛ vn° se ꝛ multos iterficiet: sed stare solitarie meli° est. Et hec sũt de sex rebus non nãlibus p̃ime partis capituli.

¶ Secũda pars. de rebus medicinalibus. Cap. I.

Habito de p̃ma pte act° p̃uisiui: nũc dõm ẽ de scða q̃ ꝯsistit in debita admĩstratione medicinaꝝ suo loco ꝛ tpe ifrascriptoꝝ. ¶ Prima medicia sunt pille ð scripte hic Auic. p̃ᵃ. 4ᶦ. trac. de epydimia: ꝛ a Paulo Rasi. ꝛ oĩb° antiq̃s doctoꝛib°: que sic fieri debent. ℞. aloes. ʒ. y. myrrhe: croci. añ. ʒ. i. refoꝛment̃ cũ aq̃ nitri ꝛ grosse sint sic cicer: q̃titas sint due vel tres: aut fꝫ dispõnẽ sumẽtis p q̃libꝫ vice: ꝛ est sciẽdũ ꝙ iste pille nõ solũ valent qꝛ sanãt: ſꝫ ẽt qꝛ exiccãt ꝛ putrefactionẽ p̃hibẽt. Et sũt q̃dam puertẽtes hãc receptã q̃ addũt cynamomum: macẽ: gariofil. masticẽ: terrã sigillatam ꝛ sillia: ꝛ male faciunt ꝛc. ¶ Scða medicia ẽ tyriaca. ʒ. i. q̃libet septimana sumenda: ꝛ dꝫ eẽ antiq̃ bñ fermẽtata. io. annoꝝ. vel circa si h̃ri potest. ¶ Tertia medicia ẽ vtile metridatũ: ꝛ plus valꝫ in certis casib° q̃ꝫ tyriaca: ꝛ sumat̃ q̃libet hebdomada. ʒ. i. 5. tutius. n. sumit̃ in dosi maioꝛi q̃ꝫ tyriaca: ꝛ sit ad min° sex mẽsiuꝫ fermẽtatũ. ¶ 4ᵃ medicina ẽ coꝛiãdri cõfecti p̃repati: sumẽdũ ẽ i mane cũ modico boni vini fm oꝛdinẽ dð. Dicet̃ ẽt qũo qs medicinas bibere debꝫ: ꝛ sit loco q̃rte medicie ꝫnecaꝝ ro. vio. de qb° coclear sumi p̃ot pro vice. ¶ 5ᵃ medicina sit ꝯ vermes: ꝛ sit ciatũ mediũ p̃uice boni vini bulliti cuꝫ ʒ. i. absinthy. ꝛ. ʒ. i. nigelle: ꝛ fuerit vinũ. 6. ciatoꝝ: qð tãdiu bulliat ꝙ ad mediũ reducatur: ꝛ illi h̃ maxie debẽt facere in qb° vmes ꝯsueuerũt multi

plicari:aliqñ vo põt dimittere. ¶ 6ª medicina ẽ electua-riũ ordinatũ de itentiõe nr̃oꝝ doctoꝝ famosoꝝ:maxime Ha. Raſ. Yſac. Auic. Sera. ex ſimplicibꝰ appropriatis ↄ peſtem:ꝛ correctꝫ:ꝛ h̃ electuarium ex hꝫ vſu reddit corpus mũdũ:ꝛ ſiccũ a ſupfluitatibꝰ:cor ↄfortat:ꝛ alia mẽbra:cerebrũ etiã ꝛ oẽs ẽt v̈tutes nr̃i corporis:eiꝰ vſus oꝫ ꝙ ſit in ſeptimana.ℨ.5.ꝑ q̃libet vice:reſeruato dicto regimine in alijs:ꝛ eo vtẽtes a peſte ꝓſeruabũtur:cuiꝰ receptã tã꞉ rẽ ſecretiſſimã inde reſeruo. ¶ 7ª medicina eſt qdaꝫ ſirupꝰ ꝑ me ordinatꝰ eiuſdẽ v̈tutis cũ electuario: vt cum electuarium diſpliceret loco eius poſſet ipſo vti:vel ecõtrario:ſit eiꝰ q̃titas ꝑ vice.ℨ.i.5.ſeruato regie p̃dicto a peſte ꝓſeruabit̃:cuiꝰ receptã tã꞉ ſecretiſſimã ide reſuo.

¶ De modo adminiſtrationis medicinaꝝ. Cap .II.

Modus autem adminiſtratiõis iſtarum medicinaꝝ ſit talis:in die p̃ i aurora:vl' añ ſumat.ℨ.5.electuarij p̃dicti:ꝛ ſtatiꝫ cũ bono vino laueẽ os:ac etiã acetũ licꝫ bibere modicũ ſi ſumere appetit:vel loco eiꝰ ſumatur de ſirupo.ℨ.i.5.ꝛ os laueẽ eodeꝫ mõ.2ª die ſtõ ieiuno ſumat de tyriaca.ℨ.i.ꝑ.6.horas añ cibũ. 3ª die ſumat de pill'is p̃dictis.ij.vel.iij.vel circa ẽm diſpõnẽ ſumẽtis in mane añ cibuꝫ per duas horas. 4ª die ſumat de metridato.ℨ.i.5.tpe calo:ſed tpe frido ſumat̃ q̃titas maior cuꝫ ordie quo ſumat de tyriaca. 5ª die ſumatur coriãdri cuꝫ qbus bibat paꝝ vini boni antiq.Et ĩfra diẽ eodẽ mõ fcã p̃ma digõne põt frui de zuccaro ro.ꝛ vio. 6ª die ſumat̃ decoctio ↄ v̈mes:ꝛ ſi decoctio diſpliceret ſumat̃ paꝝ de ſemẽta:vel paꝝ de formẽtellis ↄ v̈mes. 7ª die qeſcat a medicis. Jn 8ª vo recipe põt.ẽt mediare põt ꝑ aliquos dies iter electuariũ ꝛ ſirupũ:ꝛ pill'as ꝛ tyriacam ꝓut ſibi plus placuerit:qδ reputo meliꝰ fore:ẽt põt vti ſepiꝰ pillis p̃dictis ꝛ rariꝰ:ꝛ ſil'r δ tyriaca ꝛ metridato.Et ea die qua ſumit pill'as vel electuariũ:vel ſirupũ nõ ſumat tyriacã: nec metridatũ:nec ecõtrario:ſꝫ põt bñ vti ↄtiꝰ coriãdruꝫ vt dcm ẽ ſupius:ꝛ frequenter ẽt ſit vſus pill'aꝝ:ꝛ h̃ de 2ª parte actꝰ pũiſiui:ꝛ ſic cõpleẽ caplꝫ huiꝰ tractatus.

¶ De dubijs. Cap. III.

Tertium eſt capl'm p̃ncipale i quo mouent̃ dubia qdã:ꝛ remouent̃ ꝑ moduꝫ ꝓbleumatuꝫ. ¶ Primũ eſt qũo ſtat ꝙ cũ ſupiora ſint ĩferiorũ gubernatiua:maxie ſol:ꝛ luna:vt ait Ar.ꝑ methauroꝝ.neceſſariũ fuit hunc mũduꝫ eẽ ↄtiguũ ſupiorib' latiõibꝰ:vt oĩs v̈tus ide gubernet̃:ꝛ ſit cã corruptiõis:ꝛ mortis ipſoꝝ vt dr̃ ſupra in cauſis epydimie. ¶ Scdm duᵐ.qũo põt fieri epydimia ex putredie aeris:cũ aer non põt putrefieri cũ ſit corpus ſimplex:ꝛ putredo ſit paſſio mixti:ꝛ h̃ aſſerit Ar.5.ptic. ꝓbleumatũ.ꝓbleumate.19.cuꝫ q̃ritur pp qd aq̃ ꝛ terra putrefiãt:aer aũt ꝛ ignis nõ putrefiant. ¶ R̃ñdet ꝙ h̃ eſt:q2 eſſe calidiſſimũ ꝛ iputridũ:q2 opꝫ ĩfrigidari prius. Nihil aũt calidiꝰ igne:ignis.n.calidus ẽ ſemp:aer autem igne plenꝰ. ¶ Tertiũ duᵐ q̃rit̃.q2 aſſeruit Aui.p̃ma q̃rti. ꝙ epydimia magis accidit ĩ fine eſtatis tpe autũni q̃ in alijs tpibus:q̃re h̃ eueniat cũ dicat: tũc aer eſſe fridus ꝛ ſiccus:ꝛ ſic minꝰ putreſcibilis quolibꝫ alio tpe. ¶ Quartuꝫ dubiũ eſt q̃re ẽ ꝙ tn aliq̃ epydimia aliq̃ aues ↄſuete in mõtibꝰ ſtare:ꝛ volare ĩ altũ veniũt ad planitieꝫ:ꝛ ꝓpe terrã volant:ꝛ aliqñ ecõtrario faciũt:q2 alique aues conſuete ſtare in planitie veniũt ad mõtem:ꝛ ibi habitãt. Et idẽ faciũt aliq̃ ſerpẽtes. ¶ Quitũ duᵐ.q̃ corpora facilꝰ ledũtur in epydimia:an corpora dilatatoꝝ poroꝝ:an ſtrictoꝝ:ꝛ ẽt an calida:an frida. ¶ 6ᵐ eſt:q̃re aliq̃ corpora ꝑeunt in epydimia:ꝛ aliq̃ non:cũ epydimia ſit cã v̈lis:vt ſupra dcm ẽ:ꝛ oĩa reſpiciãt. ¶ 7ᵐ dubiuꝫ ẽ pp qd ẽ ꝙ iuuenis fortis ꝛ robuſtus morietur:vetula debilis ↄplonis mori nõ põt. ¶ 8ᵐ dubiũ ẽ.ꝙ mortuo vno de vna familia:alij de eadẽ familia moriunt̃:ꝛ aliqñ nullus eoꝝ morieẽ. ¶ 9ᵐ dubiũ ẽ pp qd cũ moniales multe ſint:ꝛ ſiml' cõicent in anhelitu minꝰ alijs ledunt̃. ¶ 10ᵐ dubiũ ẽ q̃re gutoſi minus alijs leduntur.

¶ De reſponſionibus ad dubia. Cap. IIII.

Reſpõdendo ad dubia.Et p̃ ad p̃ᵐ dõm ꝙ ſupiora corpa ſemp itendũt ↄſeruationẽ corpoꝝ ĩferioꝝ:ſꝫ de per accñs aliqñ ſũt cã corruptiõis ꝛ mortis. Nã ordiata ſunt in varijs ꝛ diuerſis motibꝰ:pp qδ ↄtigũt ſibi inuicẽ ↄiungi:ꝛ ex tali ↄiũctiõe alterãt ſibi ĩuicẽ influẽtias qbꝰ ĩferiora ↄſeruari debẽt pp qδ aliq̃ ĩferiora:tũc male diſponunt̃ ꝛ corrũpunt̃. ¶ Ad 2ᵐ dõm.ꝙ aer ſimplex nõ putrefit:ſꝫ mixtus cum vaporibꝰ terreſtribꝰ ꝛ aquoſis bñ putrefit.Et q2 ignis mixtioneꝫ alioꝝ nõ patit̃ nõ putrefit:ſed bñ alia elemẽta.Et iõ Ar.4.methauroꝝ.dicit.oĩa elemẽta putrefiũt excepto igne. ¶ Aer aũt q nos circũdat nõ ẽ purus:ꝛ iõ Auic.2ª p̃mi.aerẽ dicimꝰ iſtũ qũo aquã maris dicimꝰ ꝛ lacũ:licꝫ nõ ſit aq̃ pura:neqꝫ ſimplex.Ar.aũt in ꝓbleumate allegato:loqt̃ de aere puro:ꝛ ſic aer iſte ĩferior cũ mixtꝰ redδat in ſe põt putredinẽ ↄtinere. ¶ Ad 3ᵐ dõm eſt.ꝙ põt eẽ multiplex cã:q2 tũc aer ẽ ſubtiliatꝰ valde a calitate p̃cedẽte:ꝛ iõ reddit̃ aptꝰ in ſe recipe aliquã ĩpreſſionẽ:idẽ eſt de vaporibꝰ ꝛ fumis admixtis rõne quoꝝ putreſcit. ¶ 2ª cã eſt.q2 calitas p̃cedẽs q̃ exiccando ꝓhibebat putrefactionẽ minuit̃ in fine eſtatis ꝛ autũni. ¶ 3ª cã ẽ.q2 tunc tpis multiplicant̃ plures vẽti:qui malos vapores pñt ſecũ afferre ab aliũde.q poſtmoduꝫ remanẽtes ſunt cã corruptiõis aeris. ¶ 4ª cã eſt.q2 tũc corpora ſunt debilitata in viribꝰ nãlibꝰ:vñ multiplicat̃ hũores praui ſuperflui plus q̃ in alijs tpibꝰ. ¶ 5ª cã eſt.q2 tunc ſunt v̈ſi fructus in maiori q̃titate q̃ facit ad diſpõnẽ putredis:ꝛ oẽs iſte cauſe ad putredinẽ faciũt. ¶ Alia cã ꝛ vltima ẽ: q2 tẽpus autũnale ẽ tp̃us diſtẽperatiſſimũ reſpectu alioruꝫ ꝛc̃. ¶ Ad 4ᵐ eſt dõm.ꝙ qñ diſpõnes euenientes ex formis celi:ſine ex ĩmagibꝰ faciẽtibꝰ id eẽ neceſſariũ:cuius euẽtus a medico ĩnq̃tuꝫ medicꝰ ignorat̃:plus faciũt putreſcere aerẽ q̃ terrã:tũc aues ꝛ ſerpẽtes ↄſuete habitare mõtes ꝓpe terrã volãt:qñ aũt plus faciũt putreſcere terrã q̃ aerẽ:tunc aues ꝛ ſerpẽtes ↄſuete habitare planitiẽ fugiẽtes putredinẽ terre veniũt ad mõtes:ꝛ ibi habitant:ꝛ in altũ volant q̃ magis pñt:ꝛ aliqñ videmus ꝙ aues priꝰs mõtes fugiũt:ꝛ vadunt ad planitiẽ:ꝛ poſt lapſuꝫ tp̃s reuertunt̃ ad mõtes:ac ẽt tũc ↄſuete in planitie habitare veniũt ad mõtes:ꝛ h̃ cã eſt:q2 putredo aliq̃do prius accẽdit̃ in aere:ꝛ poſt lapſuꝫ tp̃s in viſceribꝰ terre: ꝛ cõiter putredo prius fit i aere q̃ in terra:q2 eſt paſſum ſubtilioris ſube:ꝛ facilꝰ alterat̃ aer q̃ terra:ĩmo q̃tũcũ q̃ magis aer ẽ ſubtilis citius alterat̃:ꝛ epydimia citiꝰ ĩcipit in aere ſubtiliori q̃ i groſſiori. ¶ Pro euidẽtia.5ᵢ.6ᵢ.ꝛ 7ᵢ dubij.eſt ſciẽdũ ꝙ corpoꝝ noſtroꝝ qdã hñt poros latos:vt corpa cal'a ꝛ hu.qdã hñt nãliter poros ſtrictos:vt corpa frida ꝛ ſicca.Jtẽ corpoꝝ tã hñtiũ latos poros nãliter q̃ hñtiũ ſtrictos nãliter:qdã hñt opilones reddentes eos ſtrictos:ꝛ qdã nõ hñt opil'ones aliq̃s pp q̃s pori ſtricti reddãtur iuxta mẽbroꝝ diſpõnẽ:ꝛ pono ↄ̃nes aliquas. ¶ Prima ↄ̃.Corpora hñtia poros ſtrictos nãl'r:et nõ opilatos minꝰ ledunt̃ i aere peſtilẽtiali ceteris:q2 modicũ de aere penetrat ꝑ poros ad itra:ꝛ ẽt modicũ attrahit̃ pp remiſſaꝫ calíditatẽ cordis:ꝛ ẽt illõ qδ attrahit̃ modico tpe retinet̃:ẽt q2 hñt q̃litates ↄplonales ꝓhibentes

putredinē.s.friditatē ꝛ siccitatez.¶ zª ꝯ.Corpora hn̄tia
poros latos nāl'r ꝛ strictos ꝑꝑ opil'onez ceteris magis le/
dunt̄ i aere pestilētiali:ꝛ rō ē.q2 cū calor cordis sit inten/
sus ꝑ sui euētatione attrahit̄ multū ð aere:ꝛ q2 opil'ones
fiūt illð qð attrahit̄ diu retinet̄:ꝛ sic magna fit imp̄ssio i
eis ab aere:ac ēt fumi capinosi nō bn̄ expurgāt̄:ac ēt ha/
bēt q̄litates ꝯpl'onales faciētes.s.cal'itatē ꝛ hūiditatez:ēt
ꝑꝑ opil'ones stat ꝓhibita trāspiratio q̄ est cā putredis.igi/
tur ꝛc̄.¶ 3ª ꝯ.Corpa hn̄tia poros strictos nāl'r opilatos
min⁹ ledunt̄ q̄ȝ corpa dicta in zª ꝯne:ſȝ plus ledunt̄ cete
ris alyȝ dictis i p̄ª:ꝛ dicēdis in 4ª.p̄ª ps pȝ ex rōnib⁹ scðe
ꝯnis:ꝛ zª ps pȝ ex rōnib⁹ p̄ᵉ ꝯnis ꝛ.4ᵉ.¶ 4ª ꝯ.corpora
hn̄tia poros latos nāl'r nō opilatos plus ledunt̄ q̄ȝ corpa
in p̄ª ꝯne dicta:min⁹ tn̄ q̄ȝ dicta i.3ª ꝛ.zª ꝯne.p̄ª ps pȝ ex
rōnib⁹ p̄ᵉ ꝯnis:pȝ ēt zª ex rōnib⁹ zᵉ ꝯnis:ſȝ 3ª ꝓbat̄:nam
corpa de 3ª ꝯne hn̄t opil'ones ꝑ q̄s stat ꝓhibita trāspira/
tio.g̊ ꝓpꝛy calidi corruptio.g̊ fit iterceptio caloris medy
ꝛ talis ē epydimialis.g̊ epydimiaȝ icurrēt de facili.¶ zª
rō.naȝ corpora ista sūt fortioꝝ v̄tutū.g̊ nō a facili cā epy
dimiā icurrēt.¶ 3ª rō in corporib⁹ 3ᵉ ꝯnis aer attractus
diu retinet̄:ꝛ v̄tus resistēs ē debilis.g̊ q̄ȝuis aer sit pauc⁹
epydimiā causabit i eo.¶ Alie rōnes possent assignari:h̄
sufficiant ꝑ nūc.¶ Ex his ꝯnib⁹ rn̄dēdū ē ad 5ᵐ dubᵐ q
corpora cal'a ꝛ hu.hn̄tia poros latos nāl'r ꝛ opilatos sunt.
q̄ plus ledunt̄:post sunt strictos hn̄tia poros nāl'r:ꝛ etiaȝ
opilatos:post ēt sunt latos hn̄tia nāl'r ꝛ nō opilatos:post
ista sunt hn̄tia:poros strictos:ꝛ nō opilatos nāl'r.¶ Ad
6ᵐ duᵐ qð ē ex diuersitate passoꝝ ꝑꝑ cōpl'onē ꝛ cōpōnez
nāles:ac ēt ꝑꝑ dispōnes accn̄tales i eis reptas.¶ Ad 7ᵐ
dðm ē.q est q2 aliq̄n eēt vetula sine opil'one cū suis po/
ris strictis nāl'r:ꝛ iuuenis esset cū poris suis latis nāl'r:et
ꝑꝑ opil'ones strictos.¶ Ad 8ᵐ dðm ē.q pōt eē q dome
stici domus sepe trahūt originē ab vno p̄re:ꝛ sic sūt eius/
dem cōpl'onis:ꝛ cōpōnis.iō si vn⁹ ē disposit⁹ ledi a pesti/
lentia:ꝛ ēt aly q̄ vtunt̄ eodē regie hn̄t sil'es hūiditates ꝛ
opil'ones ēt q̄ cōicāt i anhelitu ꝛ aere vno ꝑticl'ari:ita q
si vn⁹ ē ifectus:ꝛ aerē oiuȝ maxie ificiet:ēt q2 rōne ꝑticu
laꝝ aspect⁹ loci dom⁹ nō potuit edificari sub tali ascēdē/
te:q i vna epydimia eēt aer magis ifect⁹ i ea q̄ȝ i alia do/
mo.Debēt statiȝ aly absentare se:ꝓuidēdo sibi cuȝ regie
dicto supius.¶ Ad 9ᵐ dðȝ ē.q h̄ euenit:q2 ꝯuersant̄ in
aere coopto:ꝛ rectifiᵗᵒ magis q̄ȝ aly:nec se exercēt i aere
discoopto:tn̄ cū aliq̄ ex eis ificit̄ alie ꝑ maiori ꝑte ifici/
unt̄ ꝑꝑ cās dictas i.8.du°.¶ Ad 10ᵐ dubiū dðȝ ē.q ē q2
humores mali descēdūt ad ꝑtes extremales vbi non cā/
tur:iō nō repiunt̄ opil'ones in eis:sic̄ i alyȝ:q2 nō sūt ita
disposita infici:sic̄ aliq̄ dn̄r.¶ Alia multa dubia possent
moueri:sed q2 eis patēt respōsiones clare ex eis q̄dā sūt
oino omittēda:ꝛ in h̄ ꝯplet̄ tertium capitulū.

¶ De actu curatiuo epydimie. Cap. V.

In hoc caplo agit̄ ð actu curatiuo.ꝛ ei⁹ triplex ē itentio. p̄ª ē ad conser
uādū v̄tutē. zª ad cām:ꝛ morbū remouēdū.
3ª ad aꝑata ꝑnitiosa curanda.¶ Et p̊ dðȝ.ē
de p̄ª:vn̄ sciēdū ē q in patiētib⁹ febrem epydi
mialē v̄tus maxie ꝓsternit̄ ex resol'one spūum:ꝛ ex alte
ratiōe ꝯpl'onū mēbroꝝ p̄ncipaliū.Et h̄ est q isti hūores
venenosi petūt cor:ꝛ alia mēbra p̄ncipalia a forª specifi/
ca.Et ipsa alterāt cū suis ꝯpl'onib⁹:ꝛ spiritib⁹ eoꝝ resolu/
tis:ac ꝓhibent eoꝝ spirituū gn̄atione:vn̄ v̄tus ꝓsternit̄.
¶ Sȝ obseruādū ē ab ex̄:ꝛ ab ītra:ab itra qð cibādo eos
copiose cibo bono ml'ti nutrimēti:ꝛ leuis digōnis:sic̄ sūt
pulli:ꝑdices:phasiani:ꝛ silia:ꝛ si preparent̄ cum aceto ꝛ
agresta meliora sūt:ꝛ in talibus cōiter appetitus deficit.
¶ Licituȝ est eis vt comedāt supra appetitū:vt ait Aui.
p̄ª 4ⁱ.ꝛ si habeāt bonū appetitū comedāt iuxta appetitū
minus tn̄ tꝑe sanitatis:ꝛ aliq̄n sumāt vipas cū pane assa/
to:ꝛ arancio:ꝛ aq̄ ro.vel aq̄ melisse:aut ēt cuȝ maluatico.
¶ Sit ei⁹ potus ptysana:ꝛ aliq̄n modicū de vino bibat.
sumat ēt ab itra de ꝯfectiōe de gēmis:ꝛ dyamargariton
ꝛ man⁹ xp̄i ꝑlato:ꝛ cynamomo cordiali:quoꝝ oiuȝ rece/
pta ponit̄ a Mes.ēt sumat̄ de puluere cordiali:cui⁹ rece
pta in fine capl'i ponet̄.¶ Ab extra v̊o ꝯfortent̄ oia p̄n/
cipalia mēbra nullo omisso:q̄ sūt ista.s.cor:epar: cerebꝝ:
ꝛ testiculi.Et h̄ pre alyȝ nō ē negligendū:ꝛ ēt stō⁹:ꝛ etiā
qðlibet mēbrū:penes qð:vel i quo ē talis hūor veneno/
sus.¶ Cordi nāq̄ȝ apponant̄ epythimata seu cordialis sa
culus:seu vtrūq̄ȝ.¶ Epati ēt epythima epaticuȝ:vel vn/
guētū epaticū apponat̄.¶ Cerebro ifula:stō sacculū: seu
vngm̄ stomaticū:ꝛ sic ꝯfortent̄ alia mēbra cū suis appro
priatis:que omitto gr̄a breuitatis.¶ Aer ifrigidet̄ cum
extremitatib⁹ arboꝝ fridaꝝ:vt ros.cāphora:ꝛ ēt ponāt̄
fructus odoriferi:ꝛ rectificet̄ cū fumo:ꝛ sandal'.sandara/
ca:lignoal'.thure:myrrha:storace:costo:gariofil'.mastice:
gutia!botiȝ:laudano:affodili:cyp̄sso:iunipo:lauro:ſgnan/
to:acoris:gallia:ambra:ꝛ musco:ꝛ sil'ib⁹.p̄caueat tn̄ in h̄
aeris rectificatiōe supcalefaciēdo:vn̄ fiat cū modico igne
ꝛ sepe aspergant̄ pietes dom⁹ cū aq̄ ros.ꝛ aceto:imo lin/
teamina balneent̄ i aceto:ꝛ aq̄ ro.i modū culcitre circū/
circa lectū:ꝛ cū exiccant̄ iterato balneent̄:ꝛ ꝯtinue q̄si h̄
fiat.¶ zª intētio q̄ est ad morbū:ꝛ cāȝ ꝯsistit in curatio/
nib⁹ vl'ib⁹ ꝛ ꝑticularib⁹.Et dicaȝ de vl'ib⁹ aliq̄liter:sed de
ꝑticularib⁹ reseruādū ē ad tertiā itētionez.¶ Dico g̊ q
si mā̄ morbi sit sanguis fiat flōmia:ꝛ si ꝑ tūc appeat ali/
qð aꝑa in aliq̄ ꝑticula corpis:sic̄ petratia vl' carbūculus
vel aliqð de noiandis:tūc dȝ fieri flōmia i eodē latere in
quo tale fuerit aꝑa.v̄bi gr̄a.si sub assella dextra de vena
cōi brachy dextri.Et si in sinistra de vena cōi sinistri.
¶ Si in ignine dextro de saphena pedis dextri a ꝑte do
mestica:ꝛ si in iguine sinistro de saphena pedis sinistri.
Et si fiat i aliq̄ ꝑte corporis fiat flōmia de loco sibi magl
vicino q̄ȝ ꝑt:ꝛ h̄ ne mā̄ venenosa ꝑ diuersas ꝑtes corpis
ꝓtrahat̄:ꝛ maxie v̄sus mēbra p̄ncipalia.sitq̄ȝ flōmia co/
piosa:si v̄tus ꝯsentit.¶ Qr aūt mā̄ sāguiea sit hȝ cog̊sci ꝑ
sigª sanguis:sic̄ color magn⁹:rubedo faciei:ꝛ silia.¶ Si
aūt mā̄ sit alia a sanguine:eūet̄ cū farmaco appropriato
illi māe.Naȝ si flegmatica eūat̄ cū dyarob cū turbit:vl'
sibi equalēti.¶ Et si mā̄ sit mixta misceant̄ solutiua:sic
tn̄ q vnū nō ipediat opōnē alteri⁹:ꝛ noiabunt̄ i fine ca/
pituli ml'ta approꝑata respiciētia diuersas mās.Et si mā̄
fuerit sanguiea cū alyȝ hūorib⁹:tūc fiat flōmia : vel alia
eūatio:ꝛ icipiēdū a flōmia:ꝛ statiȝ post fiat eūatio cū far
maco.Si q̄s remāserit digerat̄ mā̄ sic cū sirupo. Si mā̄
flātica sit sirup⁹ acetosus:oximel simplex ꝛ ꝯpoᵐ sirup⁹
de ribes.Si colera sirup⁹ de endiuia:oxizaccara: ꝛ siru/
pus de ribes.Nā sirupus de ribes multū valet i talib⁹.
¶ Digesta mā̄ eūetur quousq̄ȝ facta sit eūo eradicalis
cū solutiuis dict̄ ꝛ dðis i fine 4ⁱ capl'i.¶ 3ª itētio q̄ v̄tit̄
ad aꝑata ꝑnitiosa ꝑ cyrurgiā ꝯplet̄ i hūc modū:vn̄ sciē/
duȝ ē q aꝑata ꝑnitiosa:ꝯtagiosa q̄ i epydiª appent sūt h̄.
Antrax:petratia:siue glādula:ignis ꝑsic⁹:ꝛ pruna:de qb⁹
per ordinē dðȝ ē:ꝛ p̊ de antrace.¶ Et ē sciēdū q antrax
dr̄ ab antro:siue abscōso.q ī abscōso corporis nascit̄ vt
pl'ȝ:aut q antrax seu abscōsuȝ petit.s.cor qð i medio posi
tuȝ abscōsuȝ ē.¶ Et sic diffinit̄.antrax ē aꝑa ad moduȝ
pustule parue:seu bothor i p̄n° fraudulētū ꝛ venenosum
corrūpens ꝑticulā cui accidit:ꝛ eā vlcerat:ꝛ i tumorē ele
uat cū ꝑtib⁹ adiacētib⁹:huic aꝑati sepe ꝯiūgunt̄ mala ac/
cidētia:sic̄ tremor cordis:sincopis ðbilitas pulsus eo q
vapores mali ide eleuant̄ cor petētes.¶ Mā̄ aūt ei⁹ est

sanguis adustus:q pp pmā adustionē malitiā acqsiuit: ꝛ rubedinē pnitiosaȝ:ꝛ cū forti⁹ aduriť maiorē malitiā acquirit etiam venenositatē ꝛ colorem citrinum:ꝛ si vlterius aduriť:ꝛ siccius fiat ꝛ grossi⁹ acqrit tūc nigredinem obscuraȝ:ꝛ malitiā maiorē:ꝛ subito cōburit pte ad quaȝ pellit:ꝛ fač vlcus:ꝛ escarā:sič ignis. Et si cū eo aliqs fuerit liquoꝛ:sič i supficie mēbri vesice filiis illis q cocti sť ab igne. ℭ Ex qua seqť ꝙ triplex ē mā ei⁹. Dřt aūt antrax a carbūculo:qꝛ mā carbūculi q̄uis sit sanguis:nō ē ex toto adustus ꝛ denigrat⁹.imo in eo est liquoꝛ aliqs obtūdēs acuitatē acqsitā ab adustiōe:ꝛ sic nō ē tāte malitie: sicut antrax:ꝛ diffiniť sic.dř aūt carbūculus q̄si carbo lucens nō extinctus. Et i eis.s.antrace:ꝛ carbūculo notāda sunt coloꝛ:locus:ꝛ dispō. Nā q niger ē peioꝛ ē aliis.deide viridis:deide citrin⁹:deide rube⁹: Et q ē in ptibus ꝓpinqs coꝛdi peioꝛ est:q̄ ille qui est in remotis:ꝛ qui est in loco qui est exiccatus peioꝛ est illo qui non est in exiccato.

ℭ De cura antracis ꝛ carbūculi. Cap. VI.

IN cura antracis ꝛ carbūculi fiat ꝑ vt dcm̄ ē in scđa itentione de flobotomia ꝛ eūone vlib⁹.scđo eueť ps iā fluxa cū scarificatiōe ꝓfunda:ꝛ cū vētosis ꝛ sanguisugis:ꝛ cuȝ cauterio actuali ignito ꝛ potētiali cū medicinis causticis adustiuis:sič vitriolū flos eris arsenicum:calx viua:sandara.capitellus ex calce ꝛ sapone cōditus. ℭ Uiteť aūt cauteriū qđ fit cū candela accensa: cera distillata:qꝛ glutinatiua ꝓhibēt euentare vapoꝛes malos:ꝛ ēt nō ꝓfundať itra multū. ℭ Et valȝ ēt h emplastrū. ℞.vitelloꝝ ouoꝝ sine albūine:ꝛ emplm̄ fiat de sale:ꝛ i vna die nāli ɔtinget ipȝ:ꝛ h exptus fui.ꝛ fiāt multe petie:ꝛ vna stet p hoꝛā tm̄:ꝛ ponať alia post. ℭ Item ligua canis emplastrata valȝ.silř ēt ɔsolida:ꝛ vt ait Macer.emplm̄ ex herba scabiosa contrita iter duos lapides multū valet.qꝛ in trib⁹ hoꝛis moꝛtificat vt iā vidi:bonū est tūc dare ad potādū q̄ venenum antracis ꝛ carbūculi expellūt a coꝛde.sič est h. ℞.succi ꝛ aq̄ scabiose.ʒ.ij.luti sigillati.ʒ.i.misceanť:ꝛ deť ad bibēdum. ℭ Itē.ʒ.i.coaguli edi:agni:lepoꝛis ꝛ alioꝝ cū vino odoꝛifero: idē facit semia citri.ʒ.ij.deť ad bibēdū cū vio odoꝛifero. ℭ Itē lutū sigillatū cū vino. ℭ Itē ambra. Itē karabe. ℭ Itē ficus sicce:rutha:nuces:auellane cū sale comeste valent. ℭ Item metridatum. ℭ Item tyriaca mirabiliter venenum a coꝛde expellit.

ℭ De modo succurrēdi accidentibus antraci superuenientibus. Cap. VII.

TErtio instādū ē ad accñtia euenientia a prauitate mãe:ꝛ caloꝛe eius:ꝛ ēt caliditate medicinaꝝ seu a cauterio actuali in pte egra:ꝛ cuȝ circūstantibus:q̄ sunt:ruboꝛ.ardoꝛ:inflatio: doloꝛ ꝛ silia:cū aliquo medicamie dulci anodino:qđ fit sic. ℞.medulle panis cū ex furno extrahiť:ꝛ ifundať i vino acetoso:vel succo arnogl.vł coquať lactuca cū pdicto pane i aceto:ꝛ ēpleť:ꝛ sepe mutet:ꝛ supponāť illi ēplo folia arnoglose ne cito exiccet.ꝛ si ibi tumoꝛ fuerit magn⁹ ñ sť apponēda sup vlcus.ȝ circūquaq;. Nā h nō repcutiūt de q curādū sit extiguunt ꝛ cōfoꝛtāt cum quadā caliditate temperata resoluūt vltra. id vero qđ remansit curandum ē cura vlceris maligni: fraudulenti:ꝛ coꝛrosiui:de quo dicetur ifra.

ℭ De rebus non naturalibus in cura antracis. Cap. VIII.

QUarto instāduȝ ē circa regimē nō nāliuȝ reꝝ.dico ꝑ ꝙ habitare debent in aere tēperato nō calo:nec frido multum rectificato:vt dcm̄ fuit in pma intentione curatiua vlī. ℭ Nutriať cū rebus acetosis in pn⁹:ȝ in ꝓcessu accipiat aquā pulli ꝛ silia. Et sit ei⁹ potus ptysana:ꝛ aliqñ de vipa cum bono vino sumat:ꝛ vigilet multū maxie in pn⁹ noctis vsq; ad matutinū:tūc pōt aliquālř qescere:ꝛ circa ipm fiāt clamoꝛes:ꝛ paꝝ se exerceant grā vigilie. ꝓcuret eūatōes ventris omni die:ꝛ non se cibo repleat: vitet etiam tristitiam ꝛ melancoliam.gaudeat:iocundetur: ꝛ delectetur quantum plus poterit fieri.

ℭ De rumpentibus antracem cito. Cap. IX.

RUmpentia cito antracem sūt h.fic⁹ cum yreos ꝛ tritico: aut calce cito maturat:aut rūpit carbūculos. Radix consolide minoꝛis trite iter duos lapides rūpit antracē ꝛ doloꝛē mitigat. ℭ Iteȝ cauda eqna minoꝛ q̄ stipitē hȝ subrubeum trita: ꝛ supligata miro mō delet antracē. ℭ Itē frumētuȝ cum oleo ꝛ sale maturat carbūculū. ℭ Iteȝ oppoponacum cū frumēto apit eos. ℭ Itē pix mixta cū pass.ꝛ melle supemplastrata celeriter carbūculuȝ maturat ꝛ extirpat. ℭ Itē opponacū cū fermēto:ꝛ pulpa passulaꝝ. ℭ Itē cartam cū pulmēto ꝛ aceto cōpo supemplastatuȝ. ℭ Itē sterc⁹ colūbinū rūpit eos. ℭ Itē stercus passeꝝ cuȝ adipe poꝛcino carbūculos frāgit. ℭ Itē nitrū tritū cū terbētina carbūculos rūpit ꝛ sanať h. ℭ Stercus bois ēt valet ꝛ rūpit eos:ꝛ post rupturā ēt multū valȝ. ℭ Alia appꝛopata. ℞. i.vel.ij.bucellas panis:ꝛ ifundanť in oleo feruētissimo ꝛ fundantur sup carbūculos:statim moꝛtificat ꝛ rumpit. ℭ Itē si ponať oleū bullitū sup eo vsq; ad eius rupturā deide cureť cura vlceꝝ paruoꝝ. ℭ Itē. ℞. cātaridaruȝ nūero.io.pass.ʒ.i.pulpe frumēti.ʒ.i.ß.scabiose:lingue canis.ɔsolide maioꝛis.antifarmacis.añ.ʒ.ß.misceanť oīa ꝛ incoꝛpoꝛenť in oleo de lilio:ꝛ supponať:statim rūpit antracē. Et si foꝛti⁹ vis adde sandal.nitri stercoꝛis colūbini tyriace.añ.ʒ.ij. ℭ Itē frumētū masticatuȝ ē de rūpentibus. ℭ Iteȝ nasturtiū cuȝ oleo ꝛ sale pistatū multū vȝ. ℭ Itē frumentū cū oleo ꝛ sale idē facit. ℭ Itē. ℞. auripigmēti:pipis.añ.ʒ.ij.caricaꝝ exiccataꝝ nūero.io.ꝛ cōficianť cū melle ad spissitudinē ipsi⁹:ꝛ supponatur.statim moꝛtificat. ℭ Cū vo fuerit moꝛtificatū statiȝ oꝛdinetur ꝙ caro moꝛtua cadat cū istis medicis appositis. ℞. brāce vꝛsine:radicū altbee:herbe mřlfolioꝝ malue.añ. M. i.coquanť:ꝛ optime teranť:ꝛ misceanť cū assungia poꝛci nō salita:ꝛ butyro antiquo:ꝛ dimittať emarcescere p tres dies:post ea puať ꝛ collature addať paꝝ cere:ꝛ masticis: ꝛ vsu reserueť:aliqñ solū butyrū olo cū escara fač cadere: nec fiat:sič aliq faciūt:q cū vncinis eam icidunt ꝛ ducūt doloꝛē in pte sana:q ē cā noue inflatiōis ꝛ apatis:ȝ bonū est vt nāe pserueť cū iuuantib⁹:ꝛ circuať in giruȝ icidendo poti⁹ pteȝ sanaȝ ɔtangendo q̄ egrā dimittēdo:ne pabulet coꝛruptio ad ptes sanas:saluo si piculum moꝛtis imineret. Nā tūc incidať ꝛ ꝓcureť ꝙ sanguis ille moꝛtificeť:ꝛ venenosus de ꝓfundo exeat:ne fumi mali ad intus redeāt:ꝛ statiȝ ɔti⁹ scarificeť vt fumi mali exalent.

ℭ De regimine post rupturam antracis. Cap. X.

RUpto apate:ꝛ tracta mā venenosa i cuius eūone pcaueat sibi medic⁹ a malis fumis:ēt ne manu tāgat:qꝛ ibi distillat mā virulenta subtilis mala sanguini mixta:q̄ maxie ɔtagiosa ē. Et ob hāc cām sepe medici inficiunť:ꝛ tūc ponēda sunt abstersiua ꝛ mundificatiua: qualia sūt farina oꝛ.cū melle ꝛ sale pauco caulib⁹ superappositis. ℭ Itē aliud. ℞. sarco colle pulúerizate:ꝛ mellis partes eq̄les misceātur inuicē:ꝛ vsu reserueť.valȝ mirabilř in hoc casu:ꝛ qdā plus coquūt mel:ꝛ addūt sarco-

collam fortl cū ea: ⁊ hoc medicamē oē vlcꝰ saniosum desiccat: ⁊ virus totum abstergēdo: ⁊ exiccando remouet. ¶ Itē valꝫ dyaglon sup ħ. Cū vͦ mūdatū fuerit istandū ē vt caro regeneret ꝓ ꝯsolidatiōe. Et sic repleat con cauū antracis basilicōis folij mirabilr̄ carne replebitur. ¶ Itē. ℞. rorismarini: cētaureemioris: pētaphilon: ꝯsolide maio. añ. Et fiat ex eis aq̄ distillata ad alābicū i vere qñ florēt: aut fiat succꝰ ex eis ꝑ stricturā ⁊ ꝑmittat̄ residere: deide addat̄ aq̄ vitis q̄ꝫtū de vna aliaꝝ: ⁊ vsui reseruet̄: q꞉ mirabilē. ¶ Itē ꝯfert radix amphodilli cū fece vini. ¶ Valꝫ emplꝫ factuꝫ ex coriādro humido cū melle ⁊ pasß. ¶ Iteꝫ betonica cū assungia trita ⁊ emplastrata valꝫ. Et ħ sufficiāt de cura carbūculi ⁊ antracis.

¶ De petracea: siue glandula: seu bubone. Cap. XI.

SEcundo in ordie vidēdū ē de petracea vel glādula: seu bubo. dr̄. n. petracea: vt qdā asserūt: a petraceo: q꞉ p̄ns ibi inter xp̄ianos fuit repta. Et dr̄ bubo ad silr̄itudinē bubonis: q꞉ euenit sic bubo i emūctorijs locis. s. post aures: ⁊ sub assellis: ⁊ i iguinibꝰ i qbꝰ sūt carnes glādose ad recipiēdū supfluitates mēbroꝝ p̄ncipalium. ¶ Et diffinit̄ sic. petracea ē apa fraudolētum: ⁊ i p̄nͦ venenosuꝫ ⁊ mortiferꝝ operās pulsuꝫ cordis: tremorē sincopiꝫ: ⁊ aliqñ subeth: ⁊ multiplicat̄ tpe pestilētie: ꝓprie in emūctorijs locis: ⁊ opat̄ tremorē cordis: ⁊ etiaꝫ pulsus: ⁊ mortē: ⁊ subeth: vt habitū ē supra. ¶ Et dr̄t a carbūculo ⁊ antrace: q꞉ carbūculus ⁊ antrax cōiter nascūt̄ i extremis ⁊ alijs ptibꝰ corpis p̄terq̄ꝫ in emūctorijs locis: petracea aūt i emūctorijs: ⁊ carbūculi: ⁊ antrax opant̄ in p̄ncipio. petracea aūt minime: ⁊ ēt petracea ē maioris q̄ꝫtitatis q̄ꝫ carbūculus: licꝫ mā petracee possit eē sanguis adustꝰ: sic mā carbūculi: sꝫ nō ita adustꝰ: sꝫ ēt p̄nt eē alij hūores silr̄ cū sangͤ: ⁊ petracea ē magne malitie. Naꝫ cōiter iterficit i tribꝰ diebꝰ: aliqñ i duobꝰ: aliqñ i. 5. ⁊ aliqñ in duabꝰ horis: ⁊ aliqñ subito i vna hora. ¶ Et si dieꝫ scriptū transcendit sperari pōt de salute deo dante.

¶ De cura petracee seu glandule. Cap. XII.

CUra duplex ē. s. gnālis ⁊ spālis: sic in carbūculo gnālis sufficiēter dcā ē i cura carbūculi. Et iō ibi reuertēdū ē. ¶ Spālis vͦ ē vt p̊ mā trahat̄ ad ex̄ cū soluētibꝰ eā sensibiliter: sic cuꝫ vētosis cū scarificātibꝰ sanguisugis suctionibꝰ: cauterio actuali: ⁊ potētiali: ⁊ oībꝰ quibꝰ meliꝰ fieri pōt. Nā cū p̊ apparēt ponāt̄ vētose ⁊ post scarificēt̄: ⁊ iterato vētose apponant̄: postea apponātur sanguisuge q̄ sint bone ⁊ virgulate: vt ait Auic. 4ª p̄ꝭ. cap̊. de sanguisugis: ⁊ postea habeat̄ gallus deplumatꝰ circa anū ⁊ sciſſo eiꝰ ano ꝑ mediū ponat̄ sup petraceā: ⁊ teneat̄ per mediā horā: ⁊ aliꝰ apponat̄: ⁊ sic fiat ꝑ vnā diē. Nā venenuꝫ trahit̄ ad cor galli: ⁊ subito morit̄ gallus. ¶ Itē fiat emplꝫa ēt q̄ resoluūt sensibilr̄. ℞. pulpe frumēti. ℥. 4. puluis sinapis: eruce. añ. ℥. v. vitrioli. ʒ. ij. cātaridaꝝ nuō. io. ꝯficiant̄ cū melle fortiter attrahit: ⁊ i tribꝰ horis vlcerat. ¶ Itē apponat̄ capitellus ex calce viua: spūto hois ⁊ sapone. ¶ Itē fiat ħ. ℞. cepe narcisci ⁊ bulliat cū oleo de lilio ⁊ melle: ⁊ fiat emplꝫ. ¶ Itē aliō fortiꝰ. ℞. cātaridarū ⁊ terant̄ ⁊ supponat̄ oleū vetꝰ: decoquāt̄ sup prunas: donec ꝯdēsent̄: deide terant̄ cū anacardino melle ⁊ stercore colūbino ⁊ emplastret̄. ¶ Iteꝫ aliō granoꝝ cortic̄. nuc̄. rancide fermēti: caulis: cepe cocti: sinapis fimi colūbini. añ. sꝫ fiat emplm̄. ¶ Sūt ēt aliq̄ medicie simplices rūpētes apata: ⁊ silr̄ māꝫ euantes: sic fermētū spēs gumi: spāliter: galbanū: enforbiū: arsenicuꝫ: nasturtium: vrtica: calx: sinapis: nux rācida: cātarides: cordumenū: salgēma baldurach: piretrū: stercora auiū calidaꝝ: vt colūbi: anatis: anseris: accipitris: falchonis: maciana ru. trita cū corticibꝰ suis: ⁊ herba alkeia gūmis dissolutl i eis: vel melle: vel stercoribꝰ auiū p̄dictaꝝ: vel cuꝫ capitello: vel lesiuio forti: quo vtunt̄ cultores: vel alchimiste. ¶ Emplastruꝫ exiccās ⁊ resoluēs sanieꝫ absq̄ꝫ vlla ruptiōe. ℞. baurach salis armoniaci: sinapis: stercoris auiuꝫ calidaꝝ: arsenici calcis cordumeni: qbꝰ addat̄ thus ⁊ gluten albotin. añ. ⁊ trita aggregent̄ cū aceto ⁊ oleo veteri. ¶ Est ēt alius capitellus rūpēs i duabꝰ horis: ⁊ minꝰ: ⁊ sic fit. ℞. corticuꝫ ouoꝝ. ⁊ p̊ ꝯstrigant̄ cū manu: deinde bñ lauent̄: ⁊ manu fricent̄ plibꝰ vicibꝰ ⁊ plibꝰ aqs: abijciēdo cortices furfures. 2ͦ lauent̄ cū aceto forti eodē mō. 3ͦ sumat̄ terra de q̄ fit olla in q̄ vitrū liq̄fiat: ⁊ fiāt duo vrceoli seinuicem claudētes: ⁊ ponant̄ ad ignē vitrearioꝝ: ⁊ stent ꝑ vnā diem ⁊ vnā noctē: postea auferant̄ ⁊ resoluant̄ i puluerē creticū: cuiꝰ pulueris. ℞. argēti sublimati. ℈. i. ⁊ cuꝫ pistello cito misceant̄: ⁊ post statiꝫ addat̄ saponis albi tēdētis ad nigredinē. ℥. i. ⁊ bñ cū pistello cōquassent̄: deide statim sumat̄ sup manu cū saliua: ⁊ fiat balota: ⁊ ē ruptoriū mirabile opans in q̄cūq̄ꝫ pte corpis. ¶ Et ad hāc cāꝫ valꝫ ēt hoc emplꝫ. ℞. baurach salꝭ armoniaci: sinapis: stercoris auiū calidaꝝ: arsenici cordumeni qbꝰ addant̄ thus: ⁊ glutin. albotin: masticis. añ. ⁊ trita aggregēt̄ cū aceto: ⁊ oleo veteri. ¶ Sūt ēt aliq̄ medicie resoluētes mām petracee insensibilr̄: q̄ a ꝓꝓetate eaꝝ ꝯferūt i hac cā: put dcm̄ fuit in cura carbūculi ⁊ antracis: sic scabiosa ratifartum ⁊ silia. ¶ Valet hoc emplm̄. ℞. lingue canis viridis: ⁊ sicca super emplastrata valet: ⁊ silr̄ scariola maior cōtrita inter duos lapides sanat mirabilr̄: ⁊ vidi expimētū de ea sepe q꞉ resoluit venenū ⁊ expellit a corde. ⁊ q̄ multū valent in hac q̄re ea ī cura carbūculi ⁊ antracis: q꞉ ibi posita sūt.

¶ De pruna ⁊ igne persico. i. carbonis. Cap. XIII.

NUnc restat dr̄e ō cura prune ⁊ ignis psici. i. carbonis: qō idē ē: ⁊ diffinit̄ sic. pruna seu ignis psicꝰ: seu carbo ē apa puuꝫ ad q̄ꝫtitatē vniꝰ lupini malitie magne ⁊ venenose: vesicās in p̄nͦ sue apparitiōis: ⁊ escarā faciens ⁊ pelliculā corrūpēs cū fetore: ⁊ ptes denigrat: ⁊ ē ꝑ mēbrū deambulās: ⁊ ē de genere carbūculoꝝ. ¶ Dicit̄ eni q̄si calx extictus seu pruna extincta: dr̄nt tñ a carbūculis: q꞉ in illis mā est grossus sanguis malus adustione. In istis vͦ ē sanguis subtilis: ⁊ colericus adustꝰ: vel colere aduste mixtꝰ: que colera vel melia fuerit gnāta ex corruptiōe sanguis subtilis: sicut sepe fit tēpore pestilentie. ¶ Dr̄nt 2ͦ. q꞉ añ accessionē istoꝝ p̄cedit pruritꝰ. In pte vͦ istoruꝫ carbūculoꝝ petraceaꝝ ⁊ antracis nō p̄cedit. ¶ Dr̄nt 3ͦ. q꞉ i p̄ncipijs istoꝝ sp color ē niger: sꝫ i illꝭ: alñ rubeꝰ: aliqñ citrinꝰ: aliqñ niger. ¶ Dr̄nt 4ͦ iter se. Naꝫ ⁊ colera dñat̄ melie in tali adustiōe dr̄ ignis psicꝰ: ⁊ ē niger cū quodā splendore: sicut in collo pauonis: vel nigri colūbi: ⁊ ē corrodēs: vel cōburens ptē adiacētē: ⁊ ē vehemētior ambulās ad modū erisipille vꝭ formice miliaris. ¶ Cū vͦ melia dñat̄ i corpe: tūc ē color niger cuꝫ obscuritate ⁊ siccitate mēbri ad modū carbonis extincti: ⁊ carbo: seu pruna dr̄. Et eius corrosio seu cōbustio ē ꝓfundior: ⁊ ē tardioris motꝰ. Et scias ꝙ ista q̄ in carne accidunt citius resoluunt̄: illa vͦ q̄ i neruis tardiꝰ. Et apostemata contagiosa: maxime que tēpore pestilētiali accidunt siue eueniunt. Et ex his patent signa.

¶ De cura prune ⁊ ignis persici. Cap. XIIII.

CUra eoꝝ gnālis ē: sic carbūculi: ⁊ antracis ⁊ petracee. Iō supiꝰ ē recurrendū. ¶ Cura vͦ pticularis ē p̊ cū euone partis appropriate cū vētosatiōe: scarificatiōe ꝓfunda sanguisugis: ⁊ vitentur repcussiua: ⁊ q̄ sunt

fortis stipticitatis: ne ad intra repcutiat mã: ⁊ ēt vitentur mollitiua ⁊ resolutiua magne caliditatis: ne partem illã inflãmēt: sed sint medicine administrate exiccatiue in qbus ē exiccatio: ⁊ resolo caliditate tēperata: sicut aliq̃ de predictis in curis supioribus: sicut arnoglos. emplastrata: ⁊ gallie cũ aceto vini decocti: ⁊ lentes cũ pane modicũ furfuris habētia. Nam hꝰ panis subtilior in substãtia. et predicta possunt simul ⁊ diuisim emplastrari. ¶ Aliud etiã efficax valde. ℞. granata acetosa integra: ⁊ scindant per. 4. partes: ⁊ coquantur in aceto vini: donec dissoluãtur: deinde terantur ⁊ ponantur super pãnum ⁊ emplastrētur: ⁊ hoc ꝯuenit in quolibet tēpore morbi. ¶ Aliud qđ valz cum apparet ante vlcerationem. ℞. acatie draganti: opij: corticum granatoꝝ. añ. ʒ. i. florum eris. ʒ. 5. cõficiantur cum vino: ⁊ vsui reseruentur. ¶ Aliud cũ sunt vlcerata. essera cum vino: ⁊ rob granatorum troc. andron mēꝝ ⁊ similia. Et inter alia custodiende sunt partes adiacentes: ne putrefiant: ⁊ corrũpantur. Et illud fiat cũ bolo armeno: ⁊ aqua ro. superinunctis: ⁊ reliquis que infrigidant cum quiescit inflatio. Et si remanent vlcera curantur per ista que sunt: sicut emplastrum de vndosegni: ⁊ alijs ꝯuenientibus vlceribus corrosiuis: ⁊ fraudulentis supiꝰ dictis: ⁊ ibi numeratis: ⁊ ibi recurras ⁊c.

¶ Laus omnium creatori.

¶ Et in hoc terminatur practica excellētissimi doctoris ac medici dñi Guilielmi Brixiensis aggregatoris dictorum illustriuz medicoruz ad vnãquãqz egritudinem a capite vsqz ad pedes: vna cũ tractatu de febribus: ac etiã tractatu de peste eiusdem nũc primuz ad cõem vsum.
¶ Impssa mandato ⁊ expēsis heredũz Nobilis viri oliz Dñi Octauiani Scoti ciuis ac patritij Modoetiensis. Per psbyteruz Bonetum Locatelluz Bergomensem. Anno ab incarnatione Dñi octauo supra millesimũ qnquiesqz centesimuz. Decimo die mensis Octobris. Fauente deo optimo maximo: cui sit laus honor virtus et gloria in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Incipit Tabula Capitulorum practice.

Finis.

Debeauregard

a
Excellentissimi medici
¶ Excellentissimi medici
stercus caprinū:
bus alopitie:sic̄
b
lentos ingerit
dextra:quedam in
sui motus:vñ qꝛ
scȝ.in ꝯne mēbroꝝ:
c
ouis ꝛ galbā:cui⁹
simplicib⁹ ꝛ ꝯpo^{ris}.
purgat flegma
ficat superfluitates
d
mastice storace
sanguis emittatur.
sus paraletici:
morem indigestum ꝛc̄.
e
Si ex sanguīe
¶ Si ex debili
causa imediata
miditas illa ꝙ
f
tate humoꝝ vel ex
mendant tria grana
nec sigillent ꝛc̄.
ꝛ alia plura.
g
lutiuū tm̄ ꝛ maturatiuū.
alijs:ꝛ vl'r ēt vnum
¶ Confectio pillaꝝ
fit in eis:sicut
h
ꝛ statim liga extrema.
¶ De primo dico.ꝙ
datur:qꝛ anhelitus
auripigmenti cum
i
curat cū flōmis
siue sit cōpl'onalis
si calor est validus
te exiccetur.Et si
k
dicinis ꝓprijs ei.
amigō.ꝛ aqua or.
rē:vigilias.alie^{nem}.
losum.ꝛ ideo p̄mo
l
aut dum nō bene
¶ Dicit Haly.de
superioribus:vel medijs:
sedans mordicationē.
m
ratur.hn̄t.n.virtutez
de da lenitiua p̄us:
trinseca pars ꝛ fit
ꝓp̄etate.ꝛc̄.Haly.
n
mentoꝝ diuersoꝝ in
dili in vino sc̄
fluitatē corruptionis
cū v̄tute.sic̄ assaꝝ.
o
comestionē raffani:ꝛ
laꝝ:ꝛ aqua casei
plexiōe:ꝛ morbo
in epica nō albificatio
p
scosi ꝛ q̄ttitate multi
defectu sigꝫ que sūt
stersiua:mollificatiua:
somnietas:alienatio:
q
lapide renū sunt lapis
epar sil'r sugit a stō
stillatio ex acuitate
tus est mollificatus
r
in saniem:ꝛ tunc
¶ De crepatura.
glutine.i.cum
ꝛ de medicis simpli.
s
ani:ꝛ ventositati
duntur testiculi:
sub matrice:ꝛ non
malorum.fiat
t
non conuenienti:vt
¶ Isac in febrib⁹.
aqua fra fiat.
dinis:vel opilatiōis:
v
vinum.Contingit.n.
¶ De qnto.dicit
Si vero oēs cāe
¶ Passio⁹.dieta sit
¶ Alman.h feb.
Finis.

